Mirjana Kosović

# ITALIJANSKO-SRPSKI SRPSKO-ITALIJANSKI

# POSLOVNI REČNIK

PROSVETA

# A

**a** *prep* u; na; po; *a bella posta* ovlaš; *a bordo di* na brodu; *a certo tempo dalla data (econ)* na određeno vreme posle datuma; *a certo tempo vista (econ)* na određeno vreme po viđenju; *a cottimo* na pogodbu; na akord; *a credito* na kredit; u korist; *a favore* u korist; *a fondo* temeljno; duboko; *a mani* u ruke; *a misura* prema; *a nome* na ime; *a prezzi del giorno* po dnevnim cenama; *a prezzi irrisori* po bagatelnim (smešnim) cenama; *a prezzi rotti* po nepotpunim cenama; *a prezzo di mercato* po tržišnoj ceni; *a pronti* u gotovom; promptno; *a richiesta* na zahtev; *a risentirci* do slušanja; *a seconda* po; prema; *a testa* po glavi; po osobi; po stanovniku; *a titolo gratuito* besplatno; *a vantaggio* u korist; u prilog; *a vista* po viđenju

**abbaino** *m* tavanski (krovni) prozor

**abbandonare** *v* napustiti; ostaviti; ~ *gli affari* napustiti poslove; prestati s poslovanjem; ~ *una carica (il servizio)* napustiti službu; ~ *un'impresa* napustiti preduzeće (poduhvat); ~ *il lavoro* napustiti posao; ~ *(lasciare) il locale* napustiti prostoriju; ~ *la nave* napustiti brod; ~ *il servizio (una carica)* napustiti službu

**abbandonarsi** *v rifl* predati se nečemu; zapustiti se; klonuti

**abbandono** *m* zapuštenost; napuštanje; odustajanje; ~ *arbitrario e diserzione dall'esercizio* samovoljno napuštanje i beg iz vojske; ~ *dell'attività* napuštanje delatnosti; ~ *del coniuge* napuštanje bračnog druga; ~ *d'un diritto* napuštanje prava; ~ *doganale* napuštanje carinskog postupka; ~ *di famiglia* napuštanje porodice; ~ *del figlio* napuštanje deteta; ~ *malizioso* zlobno napuštanje; ~ *in mare* napuštanje na moru; ~ *delle merci* napuštanje robe; ~ *d'una nave* napuštanje broda; ~ *del patrimonio* napuštanje imovine; ~ *d'una posizione militare* napuštanje vojnog položaja; ~ *del possesso* napuštanje poseda; ~ *di posto di lavoro* napuštanje radnog mesta; ~ *del premio* odustajanje od premije; ~ *della proprietà* napuštanje vlasništva (poseda); ~ *del proprio figlio incapace* napuštanje svog nemoćnog deteta; ~ *di quota di comproprietà della nave* napuštanje suvlasničkog dela broda; ~ *del regime aureo* napuštanje zlatnog režima (pokrića); ~ *del servizio* napuštanje službe; *in stato di* ~ u stanju zapuštenosti (napuštenosti); ~ *del tetto coniugale* napuštanje bračne zajednice; ~ *d'uffico* napuštanje dužnosti

**abbassamento** *m* sniženje; spuštanje; smanjenje; opadanje; pad; ~ *dei corsi* sniženje kurseva; ~ *d'esportazione* opadanje izvoza; ~ *dei prezzi* sniženje cena; ~ *del salario* sniženje nadnice; ~ *di stipendi* opadanje plata; ~ *del tasso d'interesse* sniženje kamatne stope

**abbassare** *v* sniziti; smanjiti; spustiti; ~ *il prezzo* sniziti cenu; ~ *il tasso d'interesse* sniziti kamatnu stopu

**abbassarsi** *v rifl* prignuti se; spustiti se; poniziti se

**abbastanza** *adv* dosta; dovoljno; prilično

**abbattere** *v* oboriti; rušiti; srušiti; ~ *un albero (un ostacolo)* oboriti drvo (prepreku); ~ *i prezzi* oboriti cene; ~ *un regime* oboriti režim

**abbattimento** *m* obaranje; klonulost; malaksalost

**Abbazia** *f (geogr)* Opatija

**abbellire** *v* ulepšati; prolepšati

**abbiente** *adj* imućan; dobro situiran

**abbigliamento** *m* odeća; odevanje; *mostra dell'~* izložba odevnih predmeta (odeće); *negozio d'~* prodavnica odevnih predmeta

**abbigliare** *v* lepo obući

**abbinamento** *m* povezanost; spajanje; ~ *dei prezzi* vezivanje cena

**abbindolamento** *m* prevara; opsena

**abbindolare** *v* prevariti; opčiniti

**abbisognare** *v* trebati; imati potrebu *(di qcs)* za nečim

**abbittare** *v (naut)* vezati uz bitvu

**abboccamento** *m* razgovor; susret; sastanak

**abbonamento** *m* pretplata; abonman; ~ *doganale* paušalno plaćanje carine; carinska pretplata; ~ *ferroviario* železnička pretplata; ~ *postale* poštanska pretplata; ~ *al telefono* pretplata za telefon; *canone di* ~ pretplatnički iznos; *cedola*

*d'~* pretplatni list; *condizione di ~* uslov pretplate; *fuori ~* izvan pretplate; *prezzo di ~* visina pretplate

**abbonare** *v* pretplatiti; *~ un conto* odobriti račun; *~ nel prezzo* popustiti u ceni; *~ le spese* odobriti trošak; nadoknaditi trošak

**abbonarsi** *v rifl* pretplatiti se

**abbonato** *m* pretplatnik; *~ a una casella postale* pretplatnik na poštanski fah; *~ alla radio-televisione* radio-televizijski pretplatnik; *~ telefonico* telefonski pretplatnik

**abbondante** *adj* obilan; izobilan; bogat

**abbondare** *v* obilovati

**abbondanza** *f* izobilje; *in ~* napretek; u izobilju; obilno; *~ dei prodotti* izobilje proizvoda

**abbordaggio** *m* sudar brodova; *~ marittimo* sudar na moru

**abbordare** *v (naut)* pristati brodom uz bok drugog broda; sudariti se; *~ un argomento* načeti stvar; dotaknuti se predmeta; *~ qualcuno* prići nekome; nasrnuti na nekoga

**abbordo** *m (naut)* sudar (brodova); pristajanje broda uz bok drugog broda; *di facile ~* pristupačan; dostupan

**abbozzare** *v* nacrtati; skicirati; sastaviti; *(naut)* vezati; privremeno vezati radi pristajanja; *~ la catena* zaustaviti prolaz sidrenog lanca vezivanjem

**abbozzo** *m* nacrt; obris; skica; maketa; *~ di contratto* nacrt ugovora

**abbreviamento** *m* skraćivanje; *~ del termine* skraćivanje roka

**abbreviare** *v* skratiti; *~ la percorrenza* skratiti vožnju; skratiti vreme puta (vožnje)

**abbreviazione** *f* skraćenje; *~ del termine* skraćenje roka

**abbuiamento** *m* pomračenje; zamračenje

**abbuonare** *v (comm)* bonificirati; oprostiti; potvrditi; pristati

**abbuono** *m (comm)* bonifikacija; popust; odbitak; sniženje; odobrenje; *~ per ammanco* bonifikacija manjka; *abbuoni alla clientela* popust mušterijama; *~ d'imposta* sniženje poreza;*~ d'interesse* bonifikacija kamata; *~ sulla merce* bonifikacija na robu; *~ di provvigione* odobrenje provizije; *~ regolamentare* propisan popust; *~ sulla tara* popust na tari; *~ di tassa* popust na taksu

**abdicare** *v (a qcs)* abdicirati; odreći se nečega

**abdicazione** *f* abdikacija; odricanje od prestola

**aberrazione** *f* odstupanje; poremećenost; *~ mentale* umna poremećenost

**abigeato** *m (leg)* krađa stoke

**abigeo** *m* stokokradica

**abile** *adj* sposoban; vešt; kadar; *~ (atto) al lavoro* sposoban za rad; *~ al servizio militare* sposoban za vojsku

**abilità** *f* sposobnost; veština; *~ inventiva* stvaralačka sposobnost; *~ lavorativa* radna veština

**abilitare** *v* osposobiti

**abilitarsi** *v rifl (a qcs)* osposobiti se *(za nešto)*

**abilitazione** *f* osposobljavanje; *~ all'esercitazione di una professione* osposobljavanje za obavljanje određene struke; *~ professionale* stručno osposobljavanje; *esame di ~* ispit osposobljenja; *prova di ~* dokaz o sposobnosti (osposobljenju)

**abitabile** *adj* nastanjiv; gde se može stanovati (prebivati)

**abitante** *m e adj* stanovnik; žitelj; *~ di confine* graničar; krajišnik; *abitanti m pl* stanovništvo

**abitare** *v* stanovati; boraviti; prebivati; *coabitare* stanovati zajedno

**abitato** *m* naselje; nastanjen kraj

**abitatore** *m* stanovnik

**abitazione** *f* dom; stan; stanovanje; *~ indispensabile* nužni smeštaj; *cambiamento d'~* promena mesta stanovanja; *diritto di ~* pravo stanovanja; *disdetta d'~* otkaz stana; *luogo di ~* mesto stanovanje; *mercato delle abitazioni* tržište stanova; *politica delle abitazioni* politika stanova; *statistica delle abitazioni* statistika stanova

**abito** *m* odelo; odeća; haljina; navika; držanje; svojstvo

**abituale** *adj* običan; uobičajen; navikao; *residenza ~* uobičajeno boravište

**abitualmente** *adv* obično; često

**abituare** *v* naviknuti

**abituarsi** *v* priviknuti se

**abitudine** *f* običaj; navika; *avere l'~* običavati; *d'~* obično; *per ~* iz običaja; *prendere cattive abitudini* primiti loše navike

**abiura** *f* svečano odricanje zakletvom

**abiurare** *v* svečano se odreći zakletvom

**ablazione** *f* ablacija; uklanjanje; odstranjivanje

**abolire** *v* ukinuti; poništiti *~ i contingenti* ukinuti kontingente; *~ una legge* ukinuti zakon

**abolizione** *f* abolicija; ukidanje; poništavanje; *~ delle agevolazioni fiscali* ukidanje poreskih olakšica; *~ delle barriere doganali* ukidanje carinskih barijera; *~ dell'embargo* ukidanje embarga

**abolizionismo** *m* abolicionizam; pokret za ukidanje

**abolizionista** *m e f* pristaša abolicionizma (pokreta za ukidanje nečega)

**abortire** *v* abortirati; pobaciti

**abortivo** *adj* pobačajni

**aborto** *m* abortus; pobačaj; *~ clandestino* tajni abortus; *~ criminale* kažnjiv abortus; *~ procurato* izvršeni abortus

**abrogare** *v (leg)* ukinuti; opozvati; staviti van snage; *~ una legge* ukinuti zakon; staviti zakon van snage; *~ un regolamento* ukinuti propis



**abrogazione** *f* stavljanje van snage; opoziv; ukidanje; *~ esplicita* izričito ukidanje; *~ espressa* jasno (eksplicitno) ukidanje; *~ implicita* ukidanje koje se samo po sebi razume (implicitno); *~ della legge* ukidanje zakona; *~ tacita* prećutno ukidanje; *~ volontaria* dobrovoljno ukidanje

**abulia** *f* bezvoljnost; nedostatak volje

**abusare** *(di) v* zloupotrebiti; *il reato di chi abusa del proprio potere per trarne illeciti guadagni* zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja iz koristoljublja

**abusivo** *adj* abuzivan; bespravan; protivpravan; zloupotrebljiv; *l'~ origliare e registrazione acustica* neovlašćeno prisluškivanje i tonsko snimanje; *abusiva alienazione e acquisizione della proprietà sociale* protivpravno otuđivanje i pribavljanje društvene imovine; *abusiva appropriazione di cose in occasione della perquisizione o dell'attuazione dell'esecuzione* protivpravno prisvajanje prilikom izvršenja pretresa ili sprovođenja izvršenja; *costruzione f abusiva* bespravna gradnja; *impiego (uso) ~* zloupotreba; *occupazione abusiva di beni immobili di proprietà sociale* protivpravno zauzimanje nekretnina u društvenom vlasništvu; *sfruttamento ~ della forza lavorativa altrui* neovlašćno iskorišćavanje tuđe radne snage

**abuso** *m* zloupotreba; *~ in affari di cambio* zloupotreba u meničnim poslovima; *~ dell'autogestione* zloupotreba samoupravljanja; *~ d'autorità* zloupotreba vlasti; *~ d'autorizzazione nell'economia* zloupotreba ovlašćenja u privredi; *~ del diritto* zloupotreba prava; *~ dei diritti processuali* zloupotreba procesnih prava; *~ di fiducia* zloupotreba poverenja; *~ di foglio in bianco* zloupotreba blanko ovlašćenja; *~ di firma in bianco* zloupotreba blanko potpisa; *~ di mandato* zloupotreba (prekoračenje) ovlašćenja; *~ della patria potestà* zloupotreba očinske vlasti; *~ di potere* zloupotreba vlasti; *~ di potere d'ufficio o d'autorità* zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja; *~ di professione* zloupotreba struke (profesije); *~ della rappresentanza* zloupotreba predstavništva; *~ della religione e della chiesa* zloupotreba vere i crkve; *~ della religione e della chiesa a scopi politici* zloupotreba vere i crkve u političke svrhe; *~ di ufficio* zloupotreba službenog položaja; *~ d'uso* zloupotreba korišćenja; *~ d'usufrutto* zloupotreba plodouživanja

**accademia** *f* akademija; *~ d'arte* umetnička akademija; *A~ di Belle Arti* likovna akademija; *~ navale* pomorska akademija

**accademico** *adj* akademski; *autorità f accademica* akademska vlast; *titolo m ~* akademska titula

**accadere** *v* dogoditi se; desiti se

**accaduto** *m* događaj; slučaj

**accampare** *v* izneti; navoditi; *~ un diritto* polagati pravo; *~ pretese a qcs* polagati pravo na nešto

**accanto a** *prep* uz; kod; pri; pokraj; pored; blizu nečega

**accantonamento** *m (comm)* izdvajanje; stavljanje na stranu; odlaganje; *~ di denaro* izdvajanje novca; *~ al fondo di riserva* izdvajanje u rezervni fond; *~ per imposte e tasse* izdvajanje za poreze i takse; *~ per indennità di licenziamento* izdvajanje za otpremnine

**accantonare** *v (comm)* izdvojiti; staviti na stranu; *~ una somma* izdvojiti iznos

**accaparramento** *m* kaparisanje; kupovanje radi dizanja cena; *~ di un agente di altra ditta* pridobijanje tuđeg (trgovačkog) agenta; *~ di clientela* pridobijanje mušterija

**accaparrare** *v* kaparisati; kupovati radi dizanja cena; nakupovati robu radi špekulacije

**accaparrarsi** *v rifl* pribaviti; pridobiti; steći; *~ un diritto* steći pravo; *~ un posto* steći neko mesto

**accaparratore** *m* nakupac; koji daje kaparu; špekulant

**accasamento** *m* udomljenje

**accatastare** *v* slagati na hrpu; uneti u katastar

**accattare** *v* prosjačiti

**accattonaggio** *m* prosjačenje

**accavallare** *v* prebaciti; ukrstiti; nagomilati; naslagati

**accedere** *v* pristupiti; približiti se; dospeti; pristati; *~ ad una proposta* pristati na predlog

**acceleramento** *m* ubrzavanje; *~ del parto* ubrzavanje porođaja; *~ della produzione* ubrzavanje (intenziviranje) proizvodnje

**accelerare** *v* ubrzati; požuriti; pospešiti; *~ l'imbarco* ubrzati ukrcaj; *~ la spedizione* ubrzati otpremu; *~ i tempi* ubrzati događaje; *~ il trasporto* ubrzati prevoz (transport)

**accelerato** *adj* ubrzan; *treno ~* putnički voz

**accendere** *v* zapaliti; upaliti; otvoriti; *~ un conto* otvoriti račun; *~ un credito* otvoriti kredit; *~ un'ipoteca* zasnovati hipoteku; *~ una partita* otvoriti stavku

**accennare** *v* napomenuti; spomenuti

**accenno** *m* mig; znak; napomena

**accensione** *f* paljenje; otvaranje; *~ di un conto* otvaranje računa; *~ d'un prestito* odobrenje zajma

**accentramento** *m* centralizacija; centralizovanje; *conto di ~* zbirni račun

**accentrare** *v* usredotočiti; centralizovati (vlast)

**accentuare** *v* naglasiti; istaknuti; akcentuirati

**accentuazione** *f* naglašavanje; isticanje

**accerchiamento** *m* zaokruženje; opkoljavanje; *politica di ~* politika izolacije (zaokruženja)

**accertamento** *m* utvrđivanje; proveravanje; uverenje; *~ dell'attivo* utvrđivanje aktive; *~ di contravvenzione* utvrđivanje prekršaja; *~ del corso* utvrđivanje kursa; *~ dei costi* utvrđivanje troškova; *~ del credito* utvrđivanje potraži-

vanja; ~ *del danno* utvrđivanje štete; ~ *erroneo della fattispecie* pogrešno utvrđeno činjenično stanje; ~ *dell'identità* utvrđivanje identiteta; ~ *dell'imponibile* utvrđivanje poreske osnovice; ~ *dell'imposta* utvrđivanje poreza; ~ *del passivo* utvrđivanje pasive; ~ *peritale* veštački nalaz; ~ *dei prezzi* utvrđivanje cena; ~ *del reddito* provera dohotka (prihoda); ~ *dello stato degli oneri* utvrđivanje stanja zaduženosti; ~ *tributario* utvrđivanje doprinosa; ~ *del valore* utvrđivanje vrednosti; *per l'~ del caso* radi provere slučaja; *previo* ~ uz prethodno utvrđivanje

**accertare** *v* utvrditi; ustanoviti; potvrditi; proveriti; ~ *la non autenticità di un documento* utvrditi neistinost isprave; ~ *la colpevolezza* utvrditi krivicu; ~ *irregolarità* utvrditi nepravilnosti; ~ *responsabilità* utvrditi odgovornost; ~ *la sussistenza o non sussistenza di un rapporto giuridico* utvrditi da li postoji ili ne postoji pravni odnos

**accertarsi** *v rifl* uveriti se

**accessibile** *adj* dostupan; pristupačan; *luogo* ~ pristupačno mesto

**accessibilità** *f* pristupačnost

**accessione** *f* akcesija; pristup; pristupanje; priraštaj; prirast; ~ *artificiale* veštački priraštaj; ~ *per feti degli animali* priplod (domaćih životinja); ~ *mista* mešoviti priraštaj; ~ *naturale* prirodni priraštaj; ~ *del tempo (termine)* priračunavanje vremena (roka); ~ *al trattato* pristup sprazumu; ~ *all'unione* pristupanje savezu (uniji)

**accesso** *m* pristup; prilaz; ~ *coattivo al fondo* prisilni pristup zemljištu; ~ *d'una eredità* nastup nasledstva; ~ *giudiziario* sudski uviđaj; ~ *all'indipendenza* sticanje nezavisnosti; ~ *al potere* stupanje na vlast; *di facile* ~ pristupačan; *interdire l'*~ zabraniti pristup; *libero* ~ slobodni pristup; *negare l'*~ uskratiti pristup

**accessori** *m pl* pribor; ~ *del premio* sporedni rekviziti za nagradu

**accessorio** *adj e m* sporedan; uzgredan; sporedna stvar; *azione f accessoria* akcesorna tužba; *circostanza accessoria* sporedna okolnost; *condizione accessoria* sporedni uslov; *condanna accessoria* sporedna kazna; *contestazione accessoria* sporedan spor; *contratto* ~ sporedni ugovor; *cosa principale e cosa accessoria* glavna stvar i sporedna stvar; *diritto* ~ sporedno pravo; *obbligazione f accessoria* akcesorna obaveza; sporedna obligacija; *questione accessoria* sporedni problem; *spese accessorie* sporedni troškovi

**accettabile** *adj* prihvatljiv

**accettabilità** *f* prihvatljivost

**accettante** *m e f (d'una cambiale)* primalac menice; remitent; akceptant; ~ *dell'eredità* primalac nasledstva; ~ *per intervento* akceptant po intervenciji; ~ *per onore di firma* počasni akceptant

**accettare** *v* akceptirati; prihvatiti; primiti; usvojiti; uvažiti *(uzeti u obzir)*; ~ *una cambiale (una tratta)* akceptirati (prihvatiti) menicu; ~ *una decisione* prihvatiti (usvojiti) odluku; ~ *le dimissioni* uvažiti ostavku; ~ *l'eredità* primiti nasledstvo; ~ *un'offerta* prihvatiti ponudu; ~ *ordini* prihvatiti naloge; ~ *il pagamento* prihvatiti isplatu; ~ *una proposta* usvojiti (prihvatiti) predlog; ~ *un reclamo* uvažiti prigovor; ~ *con riserva* prihvatiti uz ograničenje; ~ *le tesi* usvojiti navode; ~ *una tratta* akceptirati (prihvatiti) menicu

**accettazione** *f* akcept; preuzimanje; primanje; usvajanje; ~ *dei bagagli* prijem prtljaga; ~ *bancaria* bankarski akcept; ~ *in bianco* blanko akcept; ~ *di cambiale* akcept menice; ~ *cambiaria* menični akcept; primanje menice; *accettazioni in circolazione* promet akcepata; ~ *condizionata* uslovni akcept; uslovno preuzimanje; ~ *documentaria* dokumentarni akcept; ~ *contro documenti* akcept uz podnošenje dokumenata; ~ *di donazione* prihvatanje poklona; ~ *d'eredità* primanje nasledstva; ~ *di fattura* prijem fakture; prihvatanje računa; ~ *di favore* prijem usluge; ~ *incondizionata* bezuslovno prihvatanje; bezuslovni akcept; ~ *per intervento* prihvatanje posredovanjem (intervencijom); ~ *di un'istanza* prihvatanje molbe; ~ *d'una legge* usvajanje zakona; ~ *non limitata* neograničeni akcept; ~ *di un'offerta* akcept ponude; prihvatanje ponude; ~ *per onore* počasno prihvatanje; ~ *d'ordine* prihvatanje naloga; ~ *in pagamento* prihvatanje radi plaćanja; ~ *particolare* posebno (delimično) prihvatanje; ~ *parziale* delimično prihvatanje; ~ *della proposta di contratto* prihvatanje predloženog ugovora; ~ *„pura e semplice"* čist (bezuslovni) akcept; ~ *senza riserve* akcept bez ograničenja; prijem bez rezervi; ~ *servizievole* uslužni akcept; ~ *tacita* prećutni akcept; ~ *di tratta* prijem (akcept) menice; ~ *di verbale* usvajanje zapisnika; *condizione d'*~ uslov usvajanja (akcepta); *contro* ~ uz akcept; *credito di* ~ zajam uz akcept; *dare* ~ prihvatiti; *dichiarazione d'*~ izjava o prihvatanju; *difetto d'*~ neprihvatanje; *documenti di* ~ dokumenti uz akcept; *firmare per* ~ potpisati prijem; *inviare (mandare) all'*~ poslati na preuzimanje; *luogo d'*~ mesto prihvatanja; *mandare all'*~ poslati na prihvatanje; *negare l'*~ odbiti akcept (prihvatanje); *provvigione d'*~ provizija za akcept; provizija za prihvatanje; *tassa d'*~ upisnina; taksa za prihvatanje

**accetto** *adj* ugodan; po volji

**acciaieria** *f* čeličana; fabrika čelika

**acciaio** *m* čelik



**accidentale** *adj* slučajan; sporedan; nebitan; akcidentalan

**accidente** *m* nesreća; udes; ~ *automobilistico* automobilska nesreća; ~ *stradale* saobraćajna nesreća

**accingersi** *v rifl* spremati se; pripremati se: ~ *al lavoro* pripremati se za rad

**accisa** *f (econ)* porez na promet; akciza

**acclamare** *v* prihvatiti aklamacijom; glasno prihvatiti

**acclamazione** *f* aklamacija; poklik; klicanje; *eleggere per* ~ izabrati aklamacijom; *votare per* ~ glasati aklamacijom

**acclimatarsi** *v rifl* priviknuti se; prilagoditi se; aklimatizovati se

**acclimatazione** *f* privikavanje na podneblje; aklimatizacija

**acclimazione** *f* privikavanje na podneblje; aklimatizacija

**accludere** priložiti

**accluso 1.** *m* prilog; **2.** *adj* priložen

**accoglienza** *f* doček; prijem; *fare buona* ~ lepo primiti (dočekati); *fare cattiva* ~ loše primiti (dočekati); *trovare buona* ~ naići na dobar prijem (doček)

**accogliere** *v* primiti; dočekati; usvojiti; uvažiti; uzeti u obzir; ~ *una domanda* primiti molbu; ~ *la firma* prihvatiti potpis; ~ *la pretesa attorea* udovoljiti tužbenom zahtevu; ~ *una proposta* prihvatiti predlog; ~ *la proposta* uvažiti predlog; ~ *un reclamo* usvojiti reklamaciju; uvažiti prigovor (pritužbu); ~ *una richiesta* prihvatiti zahtev; ~ *il ricorso* uvažiti žalbu; ~ *un suggerimento* prihvatiti sugestiju; ~ *le tesi* usvojiti navode; ~ *una tratta* prihvatiti menicu

**accoglimento** *m* prihvatanje; primanje ~ *di un'istanza* usvajanje molbe

**accollare** *v* natovariti; opteretiti; ~ *le spese* zaračunati troškove

**accollarsi** *v rifl* opteretiti se; preuzeti na sebe; ~ *debiti altrui* preuzeti tuđe dugove; ~ *un debito* preuzeti dug; ~ *una perdita* pripisati sebi gubitak

**accollatario** *m (leg)* preduzetnik

**accollo** *m* preuzimanje nekog posla ili obaveze; ~ *cumulativo* zbirni zakup; ~ *di debito* preuzimanje duga; ~ *di pagamento* preuzimanje obaveze za isplatu; *dare in* ~ dati paušalno; dati u zakup; *prendere in* ~ uzeti paušalno; uzeti u zakup

**accolta** *f* sastanak; skupni zbor

**accoltellare** *v* raniti nožem

**accomandante** *m (comm, leg)* spoljni član komanditnog društva; komanditist

**accomandatario** *m (comm, leg)* komanditor; javni ortak komanditnog društva; ~ *per azioni* komanditor na akcije

**accomandita** *f (comm, leg)* trgovačko komanditno društvo; *società in* ~ komanditno društvo

**accomodamento** *m* nagodba; poravnanje; ~ *amichevole* prijateljska nagodba; ~ *coattivo* prinudno poravnanje; prinudna pogodba; ~ *con i creditori* poravnanje sa poveriocima; ~ *tacito* prećutna nagodba; poravnanje

**accomodare** *v* prilagoditi; poravnati

**accomodarsi** *v rifl* prilagoditi (poravnati) se

**accompagnamento** *m* pratnja; ispraćaj; ~ *doganale* carinska pratnja; *lettera di* ~ propratno pismo

**accompagnare** *v* ispratiti; dopratiti

**accompagnarsi** *v rifl* udružiti se; ići zajedno

**accompagnatore** *m* pratilac

**accompagnatoria** *f* propratno pismo

**accomunamento** *m* ulaganje u zajednicu; zajedničko učešće

**accomunare** *v* spojiti; povezati; udružiti; proglasiti zajedničkim

**accomunarsi** *v rifl* udružiti se

**accomunato** *adj* skupno; *proprietà f accomunata* zajedničko vlasništvo

**acconcio** *adj* odgovarajući; prikladan

**accondiscendere** *v* učiniti po volji; popustiti; pristati

**acconsentire** *v* odobriti; pristati; slagati se

**accontentare** *v* zadovoljiti

**acconto** *m* akontacija; avans; ~ *di dividendo* avans za dividendu; ~ *ai fornitori* avans dobavljačima; ~ *d'imposta* poreska akontacija; ~ *versato* uplaćeni avans; *in* ~ na račun; na ime; *dare un* ~ dati akontaciju; *pagare un* ~ dati akontaciju; platiti na račun; *ricevere in* ~ primiti na račun; *versare un* ~ uplatiti akontaciju

**accoppiamento** *m* sparivanje; spoj; spojnica; ~ *sessuale* koitus

**accoppiare** *v* spojiti; spariti

**accorciare** *v* skratiti; skraćivati

**accordare** *v* odobriti; dopustiti; dati; ~ *un abbuono* odobriti popust; ~ *un anticipo* odobriti avans; ~ *un'anticipazione* odobriti avans (akontaciju); ~ *un credito* dati kredit; ~ *una dilazione di pagamento* odobriti odgađanje plaćanja; ~ *fiducia* iskazati poverenje; ~ *fondi supplementari* odobriti dopunska sredstva; ~ *una particolare facilitazione* odobriti posebnu olakšicu; ~ *un prestazione* odobriti uslugu; ~ *un prestito a qcn* odobriti nekome zajam; ~ *un privilegio* odobriti povlasticu; ~ *un termine di pagamento* odobriti ročno plaćanje

**accordarsi** *v rifl* nagoditi se; sporazumeti se; ~ *con i creditori* sporazumeti se sa poveriocima; ~ *sul prezzo* saglasiti se sa cenom

**accordo** *m* dogovor; nagodba; saglasnost; sporazum; ugovor; *d'*~ saglasno; sporazumno; ~ *addizionale* dodatni (dopunski) sporazum; ~ *aereo* sporazum o vazdušnom prostoru; ~ *aggi-*

*untivo* dodatni sporazum; ~ *amichevole* prijateljski dogovor; ~ *amministrativo* upravni dogovor; ~ *di ammortamento* sporazum o amortizaciji; ~ *di applicazione* ugovor o primeni; ~ *aziendale* poslovni sporazum; ~ *d'autogoverno* samoupravni sporazum; ~ *di baratto* barter sporazum; ~ *di base* osnovni (temeljni) sporazum; ~ *bilaterale* bilateralni (dvostrani) sporazum; ~ *di bonifica* sporazum o bonifikaciji; ~ *di cambio* sporazum o razmeni; ~ *sulla clausola della nazione più favorita* sporazum o klauzuli najpovlašćenije nacije; ~ *di clearing* klirinški sporazum; ~ *di collaborazione* sporazum o saradnji; ~ *collettivo di lavoro* kolektivni radni ugovor; ~ *commerciale* trgovinski sporazum; ~ *commerciale e dei pagamenti* trgovinski sporazum i sporazum o plaćanju; ~ *di compensazione* sporazum o kompenzaciji; ~ *sulla competenza* sporazum o nadležnosti; ~ *complementare* dopunski sporazum; ~ *sulle comunicazioni* sporazum o vezama; ~ *sulla concorrenza* dogovor o konkurenciji; ~ *di consegna* sporazum o isporuci; ~ *di contingentamento* sporazum o kontingentiranju; ~ *di controllo* sporazum o nadzoru (kontroli); ~ *di credito* sporazum o zajmu; ~ *criminoso allo scopo di commettere delitti* dogovor za izvršenje krivičnog dela; ~ *culturale* kulturni sporazum; ~ *sui debiti* sporazum o dugovima; ~ *diplomatico* diplomatski sporazum; ~ *di divise* devizni sporazum; ~ *di divisione* deobni sporazum; ~ *di divisione dell'eredità* sporazum o podeli nasledstva; ~ *doganale* carinski sporazum; ~ *economico* privredni sporazum; ~ *elettorale* izborni sporazum; ~ *d'esclusività* sporazum o ekskluzivnosti; ~ *sull'esecuzione* sporazum o izvršenju; ~ *espresso* izričit sporazum; ~ *fieristico* sajamski sporazum; ~ *finanziario* finansijski sporazum; ~ *fiscale* poreski dogovor; ~ *di fornitura* sporazum o nabavci; ~ *di frontiera* granični sporazum; ~ *forfetario* sporazum o paušalu; ~ *in forma simplificata* sporazum u uprošćenoj formi; ~ *di fusione* sporazum o spajanju; ~ *di garanzia* sporazum o garanciji; ~ *generale* opšti sporazum; *A~ Generale sulle Tariffe Doganali ed il Commercio* Opšti sporazum o carini i trgovini (GATT); ~ *governativo* vladin sporazum; ~ *industriale* industrijski dogovor; ~ *intergovernativo* međudržavni sporazum; ~ *internazionale* međunarodni sporazum; ~ *libero* slobodan sporazum; ~ *di massima* načelan sporazum; ~ *di mercato* dogovor o tržistu; tržišni sporazum; ~ *militare* vojni sporazum; ~ *monetario* monetarni sporazum; ~ *di moratoria* dogovor o moratorijumu; ~ *multilaterale* višestrani (multilateralni) sporazum; ~ *di mutua assistenza* ugovor o uzajamnoj pomoći; ~ *navale* pomorski sporazum; ~ *di neutralità* sporazum o neutralnosti; ~ *nullo* ništavan sporazum; ~ *pacifico* sporazum mirnim putem; ~ *di pagamento* sporazum o plaćanju; ~ *fra le parti* sporazum stranaka; ~ *delle parti* sporazum između stranaka; ~ *particolare* posebni sporazum; ~ *permanente* stalan ugovor; ~ *sulla pesca* sporazum o ribarenju; ~ *postale internazionale* međunarodni poštanski sporazum; ~ *preliminare* preliminaran dogovor; ~ *sui prezzi* sporazum o cenama; ~ *principale* glavni sporazum; ~ *sulla produzione* dogovor o proizvodnji; ~ *di proroga* sporazum o odgađanju; ~ *provvisorio* privremeni sporazum; ~ *di reciprocità* sporazum o reciprocitetu; ~ *regionale* regionalni sporazum; ~ *di regolazione* sporazum o regulisanju; ~ *relativo alle riscossioni* sporazum koji se odnosi na naplatu; ~ *di rinnovazione* sporazum o obnavljanju; ~ *sulle riparazioni* sporazum o reparacijama; ~ *salariale* sporazum o nadnicama; ~ *segreto* tajni sporazum; ~ *senza riserve* saglasnost bez rezervi; ~ *separato* poseban ugovor; ~ *di sicurezza* sporazum o bezbednosti; ~ *speciale* specijalan sporazum; ~ *di stabilizzazione dei cambi della moneta* sporazum o stabilizaciji kurseva novca; ~ *supplementare* dopunski sporazum; ~ *tacito* prećutni sporazum; ~ *di tariffa* tarifni sporazum; ~ *tariffario* tarifni sporazum; ~ *tipo* tipski ugovor; ~ *sul traffico* sporazum o prometu; ~ *sul traffico aereo* sporazum o vazduhoplovnom saobraćaju; ~ *sul traffico merci* sporazum o robnoj razmeni; ~ *transitorio* prelazni sporazum; ~ *di trasferimento* sporazum o prenosu (transferu); ~ *di trattamento preferenziale* sporazum o povlašćenom postupku; ~ *tributario* poreski sporazum; ~ *sul turismo* sporazum o turističkom prometu; ~ *di tutela* sporazum o zaštiti; ~ *verbale* usmeni ugovor; ~ *di volontà* sporazum po volji; ~ *di due volontà* saglasnost dve volje; *in base all'~* na osnovu sporazuma; *comune ~* zajednički sporazum; *di comune ~* zajedničkim sporazumom; *concludere un ~* sklopiti sporazum; *essere (andare) d'~* biti saglasan; *libero ~* slobodan sporazum; *previo ~* uz prethodan sporazum; *salvo ~ contrario* ukoliko ne postoji suprotan dogovor

**accorgersi** *v rifl di qcs* opaziti (primetiti) nešto

**accorrere** *v* priteći; dotrčati

**accorsato** *adj* veoma posećen; *negozio ~* dobro razrađen posao (s brojnom klijentelom)

**accortezza** *f* oštroumnost; oprez; domišljatost; *con ~* oprezno

**accorto** *adj* orpezan; pažljiv; *stare ~* biti oprezan; paziti

**accostamento** *m* približavanje

**accostare** *v* približiti; primaknuti

**accottimante** *m e f* akordni radnik; akordant

**accottimare** *v* preuzeti akordni rad



**accreditamento** *m* akreditovanje; akreditacija; otvaranje akreditiva

**accreditare** *v* akreditovati (diplomatskog predstavnika); odobriti kredit; *assegno da ~* ček koji treba odobriti; ~ *un conto* priznati račun; ~ *una somma* odobriti iznos

**accreditato** *adj (presso)* akreditovan (*kod); lettera da ~* akreditivno pismo; *nota di ~* izveštaj o odobrenju; kredit-nota

**accrescere** *v* povećati; porasti; umnožiti

**accrescimento** *m* prirast; rast; porast; priraštaj; ~ *demografico* demografski priraštaj; ~ *economico* privredni porast; ~ *patrimoniale* porast imovine; ~ *della produzione* porast proizvodnje; ~ *della quota d'eredità* povećanje naslednog dela; ~ *del reddito* porast dohotka

**accudire** *v* pobrinuti se; nastojati; brinuti se; paziti na; ~ *agli affari* brinuti se o poslovima

**accumulare** *v* nagomilati; nakupiti; natrpati; akumulirati

**accumulazione** *f* akumulacija; nagomilavanje; ~ *addizionale* dodatna akumulacija; ~ *di capitale* akumulacija kapitala; ~ *di merci* nagomilavanje robe; ~ *monetaria* akumulacija novca; ~ *primitiva (originaria)* prvobitna akumulacija; ~ *di rischi* skup rizika; ~ *di scadenze* kumulacija dospelosti; ~ *sociale* društvena akumulacija

**accuratezza** *f* pažnja; tačnost; ~ *commerciale* trgovačka pažnja

**accurato** *adj* pažljiv; brižljiv; marljiv; tačan; *fare accurate indagini* izvršiti pažljivu istragu; *fabbricazione accurata* brižljiva izrada

**accusa** *f* optužba; ~ *falsa* lažna optužba; ~ *infondata* neosnovana optužba; *atto d'~* optužnica; *capo d'~* osnova optužbe; *confutare un'~* pobijati optužbu; *elevare l'~* podići optužbu; *essere in stato d'~* biti pod optužbom; *formulare un'~* podići optužbu; *presentare un'~* podneti tužbu; *pubblica ~* javno tužilaštvo; *ritirare un'~* povući tužbu; *in stato d'~* pod optužbom; *testimone d'~* svedok optužbe

**accusabile** *adj* optuživ

**accusare** *v* optužiti; tužiti; okriviti *(nekoga za nešto)*

**accusato** *adj e m* optužen; optuženik; tuženi; ~ *di complicità* optužen za saučesništvo; *principale ~* glavni optuženik

**accusatore** *m* tužilac; ~ *privato* privatni tužilac; ~ *riconvenzionale* protivtužilac; *pubblico ~* javni tužilac

**accusatorio** *adj* tužilački

**accusatrice** *f* tužilja

**aciclico** *adj* neperiodičan; acikličan

**acido** *m e adj* kiselina; kiseo; ljut

**aclassista** *adj* besklasni; koji ne pripada nijednoj društvenoj klasi

**acqua** *f* voda; *acque costiere* obalne vode; ~ *dolce* slatka voda; *acque di frontiera* granične vode; *acque interne* unutrašnje vode; ~ *minerale* mineralna voda; *acque inquinate* zagađene vode; *acque internazionali* međunarodne vode; *acque limitrofe* pogranične vode; ~ *naturale* prirodna voda; *acque navigabili* plovne vode; ~ *pesante* teška voda; ~ *piovana* kišnica; ~ *potabile* pijaća voda; *aqcue pubbliche* javne vode; ~ *raffreddata* rashlađena voda; ~ *ragia* terpentin; ~ *salsa* slana voda; *acque di scarico* otpadne vode; ~ *di sorgente* izvorska voda; *acque sotterranee* podzemne vode; ~ *stagnante* stajaća voda; *acque straniere* strane vode; *acque di superficie* površinske vode; *acque territoriali* teritorijalne vode; *approvvigionamento dell'~* snabdevanje vodom; *contro ~* protiv struje; *danno cagionato dall'~* šteta prouzrokovana delovanjem vode; *diritto d'utilizzazione dell'~* pravo korišćenja voda; *economia delle acque* vodoprivreda; *erogazione (somministrazione) d'~* snabdevanje vodom; *valorizzazione delle acque* valorizacija voda; *valorizzazione delle acque di rifiuto* valorizacija otpadne vode; *vena d'~* žila vode

**acquaforte** *f* azotna kiselina

**acquartieramento** *m* smeštaj (vojske); ukonačenje

**acquatico** *adj* voden; koji živi u vodi

**acquazzone** *m* provala oblaka; pljusak

**acquedotto** *m* vodovod; *diritto m di ~* pravo vodovoda; *servitù di ~* uslužnost vodovoda

**acquiescenza** *f* pristanak; pristajanje; povlađivanje; ~ *ad una decisione* pristanak na odluku; ~ *all'impugnazione* pristanak za pobijanje

**acquirente** *m e f* nabavljač; kupac; mušterija; ~ *deliberatorio* licitacioni kupac; ~ *all'ingrosso* kupac na veliko; ~ *marginale* sporedni kupac; ~ *a premio* lutrijski kupac; *potenziale ~* mogući kupac; ~ *a ricupero* kupac sa pravom otkupa; ~ *a termine* kupac na otplatu

**acquisire** *v* steći; pribaviti; prikupiti; ~ *le prove* prikupiti dokaze; *diritti acquisiti* stečena prava

**acquisitore** *m* akviziter; sakljupač oglasa (pretplata)

**acquisizione** *f* akvizicija; nabavka; sticanje; kupovina; *abusiva alienazione e ~ della proprietà sociale* protivpravno otuđivanje i sticanje društvene imovine; ~ *di beni* sticanje dobara; ~ *di capitale* sticanje kapitala; ~ *della cittadinanza* sticanje državljanstva; ~ *coniugale* bračna tekovina; ~ *di reddito* sticanje dohotka; ~ *a titolo derivativo* derivativno sticanje; *titolo m di ~ di proprietà* pravni osnov sticanja vlasništva

**acquistabile** *adj* koji se može nabaviti (kupiti)

**acquistare** *v* kupiti; steći; zadobiti; ~ *all'asta* kupiti na aukciji; ~ *in blocco* kupiti na veliko; ~ *il controllo (di, su)* zagospodariti; ~ *a credito* kupiti na kredit; ~ *esperienza* steći iskustvo; ~

*fama* doći na glas; ~ *a fermo* fiksno nabaviti; ~ *all'ingrosso* kupiti na veliko; ~ *sotto mano* nabaviti ispod tezge; ~ *meriti* steći zasluge; ~ *la simpatia* steći simpatiju; ~ *la stima* steći poštovanje; ~ *tempo* dobiti na vremenu; ~ *a termine* kupiti na otplatu

**acquisto** *m* kupovina; sticanje; akvizicija; ~ *di azioni* kupovina akcija; ~ *di beni* sticanje dobara; ~ *in blocco* kupovina na đuture; ~ *in Borsa* kupovina na berzi; ~ *della cittadinanza* sticanje državljanstva; ~ *coniugale* bračna imovina; ~ *per contanti* kupovina za gotovo; ~ *di cose di sospetta provenienza* kupovina stvari sumnjivog porekla; ~ *di copertura* kupovina zbog pokrića; ~ *a credito* kupovina na kredit; ~ *definitivo* konačna (fiksna) nabavka; ~ *derivativo* vanredno (derivativno) sticanje; ~ *diretto* neposredna kupovina; ~ *dell'eredità* sticanje nasledstva; ~ *di buona fede* dobronamerna kupovina; ~ *fittizio* prividna nabavka; ~ *dei frutti* sticanje kamata; ~ *indiretto* posredna nabavka; ~ *infondato* neosnovano sticanje; ~ *all'ingrosso* kupovina na veliko; ~ *in massa* masovna kupovina; ~ *d'occasione* prigodna kupovina; ~ *originario* originalno sticanje; ~ *fuori piazza* nabavka van tržišta; ~ *del possesso* sticanje poseda; ~ *della proprietà* sticanje vlasništva; ~ *della proprietà per accessione* pribavljanje vlasništva priraštajem; ~ *della proprietà da colui che non è proprietario* sticanje vlasništva od nevlasnika; ~ *della proprietà per occupazione* pribavljanje vlasništva prisvajanjem; ~ *della proprietà per tradizione* pribavljanje vlasništva predajom; ~ *a rate* kupovina na otplatu; ~ *di reddito* sticanje dohotka; ~ *speculativo* špekulativna kupovina; ~ *supplementare* dodatna nabavka; ~ *a termine* terminska kupovina; ~ *a titolo di copertura* kupovina radi pokrića; ~ *a titolo derivativo* derivativno sticanje; ~ *a titolo di prova* kupovina na probu; ~ *senza titolo* sticanje bez osnova; *buono d'*~ kupon za kupovinu; *capacità di* ~ kupovna sposobnost; *contratto di* ~ kupovni ugovor; *cooperativa d'*~ nabavna zadruga; *imposta sull'*~ *di terreni* porez na promet zemljištem; *ordine d'*~ nalog za nabavku; *potere d'*~ kupovna moć; *prezzo di* ~ nabavna cena; *titolo d'*~ pravni naslov sticanja; *valori di* ~ kupovna vrednost

**acre** *adj* oštar; opor; zajedljiv

**adattamento** prilagođavanje; usklađivanje; adaptiranje; adaptacija; ~ *dell'agricoltura* prilagođavanje poljoprivrede; ~ *economico* privredno prilagođavanje; ~ *della produzione* prilagođavanje proizvodnje

**adattare** *v* prilagoditi

**adattarsi** *v rifl* prilagoditi se

**adatto** *adj* sposoban; prikladan; shodan; podoban; ~ *al lavoro* sposoban za rad; *mezzi adatti allo scopo* svrsishodna sredstva

**addebitamento** *m* zaduživanje; upisivanje u dug

**addebitare** *v* zadužiti; teretiti; ~ *uno di qcs* teretiti nekoga za nešto; ~ *il conto di qcn* teretiti nečiji račun; ~ *un conto* teretiti račun; ~ *una somma* zadužiti iznos

**addebito** *m* zaduženje; terećenje; *nota di* ~ izveštaj o zaduženju; debet-nota

**addenda** *m pl* prilog; dodatak; ~ *al contratto* dodatak (prilog) ugovoru

**addentro** *adv e prep* unutra

**addestramento** *m* stručna obuka; osposobljavanje; ~ *professionale* stručno osposobljavanje; *corso di* ~ kurs za osposobljavanje

**addestrare** *v* poučiti; uvežbati

**addestrarsi** *v rifl* uvežbati se

**addetto** *m* ataše; ~ *agli affari personali e dei quadri* referent za personalne i kadrovske poslove; ~ *d'ambasciata* ataše ambasade; ~ *commerciale* trgovački ataše; ~ *al commercio* trgovački službenik; ~ *culturale* ataše za kulturne veze; ~ *finanziario* finansijski ataše; ~ *all'imballaggio* osoba zadužena za pakovanje; ~ *di legazione* ataše poslanstva; ~ *militare* vojni ataše; ~ *navale* pomorski ataše; ~ *privato* privatni nameštenik; ~ *al registro* voditelj registra; ~ *stampa* ataše za štampu

**addirsi** *v rifl* pristajati; priličiti (nekome nešto)

**additare** *v* pokazati prstom; isticati

**addivenire** *v* dospeti; stići; ~ *a un accordo* nagoditi se; sporazumeti se

**addizionale** *adj e f* dodatno; dopunski; dodatni porez; prirez; ~ *comunale* opštinski prirez; ~ *all'imposta* dodatak na porez; ~ *provinciale* pokrajinski prirez; ~ *straordinaria* vanredni prirez; *atti addizionali* dodatni spisi; *centesimi addizionali* prirez; *contratto m* ~ dodatni ugovor; *imposta f* ~ dodatni porez

**addizionare** *v* sabirati; dodavati

**addizionatrice** *f* računska mašina za dve operacije (sabiranje i oduzimanje)

**addizione** *f* sabiranje; sumiranje

**addoppiare** *v* udvostručiti

**addossare** *v* nametnuti; naturiti; ~ *un onere a qcn* nametnuti teret nekome

**addossarsi** *v rifl* primiti na sebe; preuzeti nešto; ~ *l'un l'altro la colpa* bacati krivicu jedan na drugoga; ~ *la responsabilità* preuzeti odgovornost; ~ *le spese* preuzeti troškove

**addottare** *v* usvojiti; prihvatiti; ~ *una deliberazione* usvojiti rešenje; ~ *un sistema di vendita* usvojiti način prodaje

**addurre** *v* navesti; izneti; ~ *fatti* navesti činjenice; ~ *motivi* navesti razloge; ~ *a pretesto* navesti kao izgovor; ~ *per pretesto* izgovarati se; na-



vesti kao izgovor; ~ *prove* navesti dokaze; ~ *riserve* ograditi se; izneti rezerve

**adeguamento** *m* izjednačenje; prilagođavanje; ~ *dell'agricoltura* prilagođavanje poljoprivrede; ~ *dei capitali* izjednačenje kapitala; ~ *economico* privredno prilagođavanje; ~ *della produzione* izjednačenje proizvodnje; ~ *dei salari (salariale)* izjednačenje nadnica

**adeguare** *v* izjednačiti; izravnati; prilagoditi

**adeguarsi** *v rifl* prilagoditi se

**adeguato** *adj* adekvatan; odgovarajući; primeren; *disposizione adeguata* odgovarajuća odredba; *indennizzo* ~ odgovarajuća odšteta; *locale* ~ odgovarajući lokal; *pena adeguata* odgovarajuća kazna; *prezzo* ~ odgovarajuća cena

**adempiere** *v* izvršiti; ispuniti; ~ *la promessa* održati obećanje; ~ *varie funzioni* obavljati razne funkcije

**adempimento** *m* ispunjavanje; ispunjenje; izvršenje; vršenje; ~ *di un compito* izvršavanje zadatka; ~ *della condizione* ispunjenje uslova; ~ *del contratto* ispunjenje ugovora; ~ *del dovere* ispunjenje dužnosti; ~ *in natura* ispunjenje u naturi; ~ *dell'obbligazione* ispunjenje obaveze; ~ *d'obblighi internazionali* ispunjavanje međunarodnih obaveza; ~ *parziale* delimično izvršenje; ~ *parziale dell'obbligo* delimično izvršenje obaveze; ~ *di piano economico* ispunjenje privrednog plana; ~ *con surrogazione* ispunjenje sa subrogacijom; ~ *volontario* dobrovoljno izvršenje; *esatto* ~ tačno izvršenje; *mancato* ~ neizvršenje

**adempire** *v* ispuniti; izvršiti; ~ *all'impegno* izvršiti obavezu; ~ *un obbligo* izvršiti obavezu; ~ *ai suoi obblighi (impegni)* izvršavati svoje obaveze

**adepto** *m* pristalica; sledbenik

**aderente** *m e adj* pristalica; sledbenik; priljubljen; pripijen; tesan

**aderire** *v* prionuti; pristati; privoleti; učlaniti se; priključiti se; ~ *(a)* pristupiti; ~ *ad un desiderio* ispuniti želju; ~ *all'invito* odazvati se pozivu; ~ *a un'opinione* slagati se; prihvatiti mišljenje; ~ *ad una proposta* pristati na predlog

**adescare** *v* mamiti; vabiti

**adesione** *f* pristanak; pristupanje; *di* ~ adhezioni; ~ *obbligatoria* prinudno pristupanje; ~ *alla stipulazione d'un contratto* saglasnost za zaključenje ugovora; *atto di* ~ izjava o pristupu; *lettera di* ~ pismo pristanka; *procedimento di* ~ pridruženi postupak

**adesivo** *adj e m* lepljiv; lepak; nalepnica; *nastro* ~ selotejp

**adesso** *adv* sada

**ad hoc** *locuz* posebno za to; u tu svrhu

**ad honorem** *locuz* u čast; iz počasti

**adiacente** *adj* susedan; obližnji; pogranični

**adibire** *v* upotrebiti; dodeliti; primeniti; nameniti; ~ *una somma* dodeliti iznos

**Adige** *m (geogr)* Tirol; *Alto Adige* Južni Tirol

**adire** *v* obratiti se (sudu); preduzeti pravne mere; ~ *un'eredità* zvanično prihvatiti nasledstvo; ~ *il giuramento* prihvatiti zakletvu; ~ *la prova* prihvatiti dokaz; ~ *il tribunale* obratiti se sudu; ~ *le vie legali* povesti zakonski postupak

**adoperare** *v* upotrebiti; iskoristiti; služiti se

**adoperarsi** *v rifl* zalagati se (za nešto); nastojati (oko nečega)

**adornamento** *m* ukras

**adottamento** *m* adopcija; usvajanje

**adottante** *m e f* adoptant; usvojilac

**adottare** *v* adoptirati; posiniti; posvojiti; prihvatiti; usvojiti; ~ *una decisione* prihvatiti rešenje; ~ *una deliberazione* prihvatiti odluku; ~ *un sistema di vendita* prihvatiti način prodaje

**adottato** *m* adoptat; usvojenik; posvojče

**adottatore** *m* usvojilac

**adottivo** *adj* usvojen; adoptivan; *figlio m* ~ posinak; *figlia f adottiva* poćerka; *genitori m pl adottivi* poočim i pomajka; *parentela f adottiva* adoptivna rodbina

**adozione** *f* adopcija; prihvatanje; primanje; usvajanje; posvojenje; usvojenje; ~ *speciale* specijalna adopcija

**Adriatico** *m (geogr)* Jadran; *Alto* ~ Severni Jadran; *Basso* ~ Južni Jadran; *Mare* ~ Jadransko more; Jadran; ~ *Settentrionale* Severni Jadran

**adultera** *f* preljubnica

**adulterare** *v* izopačiti; kvariti

**adulterazione** *f* kvarenje (hemijskim dodacima); izopačenje; ~ *di generi di consumo* kvarenje potrošnih artikala; ~ *di sostanze alimentari* kvarenje životnih namirnica; ~ *del vino* kvarenje vina

**adulterino** *adj* vanbračni

**adulterio** *m* preljuba

**adultero** *adj e m* preljubnički; preljubnik

**adulto** *adj* odrastao

**adunamento** *m* okupljanje

**adunanza** *f* sastanak; zbor; skup; ~ *degli azionisti* skupština deoničara; ~ *degli inquilini* skup stanara; ~ *plenaria* plenarna sednica; ~ *straordinaria* vanredni sastanak; *aprire un'*~ otvoriti sastanak; *fissare (indire) un'*~ zakazati (sazvati) sastanak

**adunare** *v* skupiti; sabrati

**ad valorem** *locuz* po vrednosti

**aeratore** *m (mecc)* aparat za provetravanje; aerator

**aerazione** *f* provetravanje; ventilacija; *impianto di* ~ uređaj za ventilaciju

**aereo** *m e adj* avion; avionski; vazdušni; vazduhoplovni; ~ *sanitario* sanitetski avion; *attacco* ~ vazdušni napad; *guerra aerea* vazdušni rat; *lettera di trasporto* ~ avionski tovarni list; *nave*

*aerea* letelica; *navigazione aerea* vazdušna plovidba; *posta aerea* avionska pošta; *rete aerea* vazdušna mreža; *traffico* ~ vazdušni saobraćaj; *trasporto* ~ vazdušni transport

**aerodromo** *m* aerodrom

**aerolinea** *f* avionska kompanija; vazduhoplovna linija; ~ *in esercizio* avionska kompanija u eksploataciji; ~ *internazionale* međunarodna avionska kompanija; ~ *nazionale* nacionalna avionska kompanija; ~ *postale* poštanska avionska kompanija; ~ *transoceanica* prekookeanska avionska kompanija

**aeromobile** *m* letelica; ~ *commerciale* trgovačka letelica

**aeronautica** *f* vazduhoplovstvo; aeronautika

**aeronave** *f* vazdušni brod; cepelin

**aeroplano** *m* vazduhoplov; avion; ~ *a razione* reaktivni avion; ~ *sanitario* sanitetski avion

**aeroporto** *m* aerodrom; vazduhoplovna luka; ~ *d'arrivo* odredišni aerodrom; ~ *ausiliario* pomoćni aerodrom; ~ *civile* civilni aerodrom; ~ *di destinazione (di destino)* odredišni aerodrom; ~ *doganale* carinski aerodrom; ~ *franco* slobodni aerodrom; ~ *d'imbarco* ukrcajni aerodrom; ~ *internazionale* međunarodni aerodrom; ~ *militare* vojni aerodrom; ~ *di partenza* polazni aerodrom; ~ *pubblico* javni aerodrom; ~ *terminale* završna avionska luka; ~ *di transito* tranzitni aerodrom; ~ *di trasbordo* aerodrom za prekrcaj

**aerostazione** *f* aerodromski terminal

**aerotassì** *m* aerotaksi; vazdušni taksi

**aerotecnica** *f* aerotehnika; vazduhoplovna tehnika

**aerotrasportare** *v* transportovati vazdušnim putem

**aerotrasportato** *adj* prevezen vazdušnim putem; *merce aerotrasportata* roba prevezena vazdušnim putem

**aerotrasporto** *m* vazdušni prevoz

**aerovia** *f* vazdušni koridor

**affamare** *v* moriti glađu; izgladneti

**affamato** *adj* pohlepan; gladan

**affare** *m* posao; stvar; *abbandonare gli affari* napustiti poslove; *abile negli affari* spretan u poslovima; *affari aleatori* aleatorni poslovi; ~ *amministrativo* administrativni posao; ~ *d'arbitraggio* arbitražni posao; ~ *arrischiato* riskantan posao; ~ *bancario (di banca)* bankarski posao; *affari di banca* bankarstvo; ~ *di Borsa* berzanski posao; ~ *di Borsa a termine* berzanski ročni posao; ~ *cambiario* menični posao; ~ *civile* građanski predmet; ~ *clandestino* tajni posao; ~ *commerciale* trgovački posao; ~ *di commercio* trgovačka stvar; ~ *in commissione* komisioni posao; ~ *in compartecipazione* sudeonički posao; ~ *in compensazione* kompenzacioni posao; ~ *concluso* zaključen posao; ~ *in contanti* posao za gotovinsko plaćanje; ~ *contenzioso* sporan posao; ~ *non contenzioso* vanparnična stvar; *affari in contropartita* posao uz protivobavezu; *affari correnti* tekući poslovi; *affari in corso* poslovi u toku; ~ *per corrispondenza* posao putem dopisivanja; ~ *diplomatico* diplomatski posao; ~ *equivoco* sumnjiv posao; *affari esteri* spoljni poslovi; ~ *fittizio* fiktivan posao; ~ *giuridico* pravni posao; *affari giuridici nulli* ništavni pravni poslovi; ~ *di governo* državni (vladin) posao; *affari interni* unutrašnji poslovi; ~ *litigioso* sporna stvar; ~ *losco* sumnjiv posao; *affari magri* slabi poslovi; ~ *a metà* polovičan posao; ~ *da nulla* nikakav posao; ~ *originario* izvorni posao; ~ *d'onore* stvar (posao) časti; *affari d'ordinaria amministrazione* poslovi tekuće administracije; ~ *d'oro* zlatan posao; ~ *in partecipazione* posao uz učešće; sudeonički posao; ~ *penale* kazneni posao; ~ *in pendenza* posao u toku; ~ *di permuta* posao u zameni; ~ *fra piazze distanti* posao između dva tržišta; ~ *a premio* premijski posao; ~ *privato* privatna stvar; ~ *a provvigione* posao uz proviziju; ~ *a rate* obročan posao; ~ *di reciprocità* recipročan posao; kompenzacioni posao; ~ *redditizio* unosan posao; *affari religiosi* verski poslovi; ~ *di riporto* reportni posao (na berzi); ~ *rischioso* riskantan posao; ~ *di risparmio* štedni posao; ~ *sballato* promašen posao; *affari separati* izdvojeni predmet; *affari di servizio* službena stvar; služeni posao; ~ *in sospeso* nerešen posao; *affari di spedizione* špediterski poslovi; ~ *di speculazione* špekulativan posao; ~ *sporco* prljav posao; ~ *di stagione* sezonski posao; ~ *di Stato* državnički posao; ~ *a termine* ročni (terminski) posao; ~ *di transito* tranzitni posao; *andamento degli affari* tok poslova; *attendere agli affari* baviti se poslovima; *attivare gli affari* pokrenuti poslove; aktivirati poslove; *buon* ~ dobar posao; *cattivo* ~ rđav (loš) posao; *cominciare un* ~ otpočeti poslove; *concludere un* ~ svršiti posao; *conclusione di un* ~ zaključivanje posla; *corrente d'affari* struja poslova; *definire un* ~ zaključiti posao; *ditta d'affari* poslovna firma; *estendere gli affari* proširiti poslovanje; *genere d'affari* vrsta poslovanja (posla); *giro d'affari* poslovni promet; *intraprendere un* ~ latiti se posla; *liquidazione d'affari* likvidacija poslova; *mediazione d'affari* poslovno posredovanje; *mettersi negli affari* ući u posao; prihvatiti se posla; *mondo d'affari* poslovni svet; *movimento d'affari* promet poslova; *perdere un* ~ izgubiti posao; *pratico degli affari* vešt u poslovima; *ramo d'affari* grana poslovanja; *rapporti d'affari* poslovne veze; *rapporto d'affari* poslovni izveštaj; *ritirarsi dagli affari* povući se iz poslova; *sospensione degli affari* zastoj



poslova; *stato degli affari* stanje poslova; *trattare un* ~ ugovarati posao; *uomo d'affari* poslovan čovek; *versato negli affari* upućen u poslove; *viaggio d'affari* službeni put; *vita d'affari* poslovan život

**affarismo** *m* špekulacija; zaokupljenost poslovima (špekulacijama)

**affarista** *m* špekulant; ~ *profittatore* špekulant izrabljivač

**affaticare** *v* umoriti; zamarati; dosaditi

**affaticarsi** *v rifl* zamarati se; naprezati se; truditi se; mučiti se; umoriti se

**affatto** *adj* sasvim; potpuno; ~ *innocente* sasvim nedužan; *niente* ~ nikako; nipošto

**afferente** *adj* dovodni; koji dovodi

**affermare** *v* potvrditi; tvrditi

**affermarsi** *v rifl* afirmisati se; istaknuti se; doći do izražaja; ~ *solidamente sul mercato* čvrsto se afirmisati na tržištu; *capacità di* ~ sposobnost afirmisanja

**affermativo** *adj* potvrdan; *in caso* ~ u tom slučaju; u potvrdnom slučaju

**affermazione** *f* potvrđivanje; tvrdnja; afirmacija; ~ *arrischiata* nepromišljena tvrdnja; ~ *di credito* priznanje potraživanja; ~ *errata* pogrešna tvrdnja; ~ *manchevole* nepotpuna tvrdnja

**afferrare** *v* uhvatiti; zgrabiti; razumeti; shvatiti ~ *l'idea* shvatiti misao; ~ *un pretesto* koristiti se izvinjenjem

**affettivo** *adj* afektivan; *stato* ~ afektivano stanje

**affetto** *m* naklonost; afekt

**affezionato** *adj* odan; privržen; ~ *cliente* odana mušterija

**affezione** *f* naklonost; *prezzo d'*~ afekciona cena; cena veća od stvarne vrednosti

**affidamento** *m* poverenje; *fare* ~ pouzdati se

**affidare** *v* poveriti; ~ *un mandato* opunomoćiti

**affidarsi** *v rifl* pouzdati se

**affidavit** *m* overena izjava; afidavit

**affievolimento** *m* slabljenje; ~ *di congiuntura* slabljenje konjunkture

**affievolire** *v* slabiti

**affievolirsi** *v rifl* oslabiti; onemoćati; omlohaviti

**affiggere** *v* prilepiti; okačiti; ~ *manifesti* izlepiti plakate; ~ *al muro* lepiti na zid

**affiliare** *v* primiti u društvo; učlaniti; *società affiliata* podružnica; filijala

**affiliazione** *f* prijem u društvo; učlanjenje; ~ *a una cassa* članstvo u kasi; ~ *obbligatoria* prinudno članstvo

**affinare** *v* doterati; istančati; izoštriti; ~ *la resistenza* pojačati otpornost

**affinchè** *cong* da bi; s ciljem da; kako bi

**affine** *adj e m e f* sličan; srodan; srodnik; ~ *di* kako bi; s ciljem da; ~ *chimica* hemijska sličnost; *affini in linea collaterale* srodnici u pobočnoj liniji; *affini in linea retta* srodnici u ravnoj liniji; *parente affine* tazbinsko srodstvo; *prodotti affini* slični (srodni) proizvodi

**affinità** *f* sličnost; srodstvo; afinitet

**affissione** *f* lepljenje oglasa; ~ *pubblica* javno oglašavanja; *pubblicche affissioni* javni oglasi; *vietata l'affissione* zabranjeno oglašavanje

**affisso** *m* oglas; objava; prozorski kapak; ~ *pubblicitario* reklamni oglas

**affittabile** *adj* koji se može zakupiti (iznajmiti)

**affittanza** *f* najamnina; stanarina; zakup; *contratto d'*~ ugovor o najmu

**affittare** *v* dati u najam; iznajmiti; uzeti pod najam; unajmiti

**affitto** *m* kirija; najam; zakup; stanarina; ~ *di fondi rustici* najam poljoprivrednog zemljišta; ~ *senza determinazione di tempo* zakup na neodređeno vreme; *canone d'*~ iznos kirije (stanarine); *condizioni d'*~ uslovi zakupa; *contratto d'*~ ugovor o zakupu (najmu); *dare in* ~ dati u zakup; iznajmiti; *legge di* ~ *e prestito* zakon najma i zajma; *prendere in* ~ *di fondi rustici* uzeti zemlju u najam; *prezzo dell'*~ zakupnina; najamnina

**affittuario** *m* najamnik; stanar; zakupac; zakupac stana

**afflizione** *f* tuga; žalost

**affluenza** *f* priticanje; dotok; priliv; ~ *d'affari* navala poslova; ~ *di capitali* priliv kapitala; ~ *del pubblico internazionale* priliv međunarodne publike

**affluire** *v* priticati; doticati

**afflusso** *m* priliv; priticanje; doticanje; ~ *di capitali* priliv kapitala; ~ *di divise* priliv deviza; ~ *d'oro* priliv zlata; ~ *di popolazione* priliv stanovništva

**affogare** *v* udaviti; utopiti; daviti se

**affollare** *v* pretrpati; popuniti (prostor ljudima)

**affollarsi** *v rifl* gurati se

**affondamento** *m* potapanje

**affondare** *v* potopiti; potapati; zagnjuriti

**affondarsi** *v rifl* potonuti; potopiti se; zagnjuriti

**affrancamento** *m* oslobađanje; oslobođenje; frankiranje; plaćanje poštarine; *spese di* ~ poštarina; poštanski troškovi

**affrancare** *v* osloboditi; frankirati; platiti poštarinu; ~ *le lettere* platiti poštarinu; frankirati pisma

**affrancato** *adj* frankiran; *non* ~ nefrankiran; *lettera affrancata* frankirano pismo

**affrancatrice** *f* mašina za frankiranje

**affrancatura** *f* frankiranje; poštarina; ~ *insufficiente* nedovoljno frankiranje; ~ *obbligatoria* obavezno frankiranje; ~ *ordinaria* redovno frankiranje; *soggetto ad* ~ podložan plaćanju poštarine

**affrettare** *v* ubrzati; požuriti; ~ *la consegna* požuriti s isporukom; ~ *l'esecuzione di un ordine* ubrzati izvršenje naloga (narudžbine); ~ *il la-*

*voro* ubrzati posao; ~ *la spedizione* ubrzati otpremu

**affrettarsi** *v rifl* požuriti; žuriti

**affrontare** *v* napasti; prezreti; ~ *il giudizio* pojaviti se pred sudom; pristupiti sudu

**affronto** *m* uvreda; *fare un* ~ uvrediti

**Africa** *f (geogr)* Afrika; ~ *Equatoriale* Ekvatorijalna Afrika

**Africano** *m e adj* Afrikanac; afrički

**agente** *m* agent; broker; predstavnik; ~ *d'affari* poslovni agent; ~ *d'assicurazioni* osiguravač; ~ *ausiliario* pomoćni agent; ~ *autorizzato (a)* ovlašćeni agent; ~ *di banca* bankarski agent; ~ *di Borsa* berzanski agent; ~ *di brevetti* agent za patente; ~ *cambiario* menični agent; ~ *di cambio* berzanski posrednik; ~ *del censimento* popisivač stanovništva; ~ *di collocamento* agent (posrednik) za zapošljavanje; ~ *commerciale (di commercio)* trgovački agent; ~ *commerciale (con rappresentanza)* trgovinski zastupnik; ~ *commissionario* komisioni agent; komisionar; ~ *compratore* posrednik pri kupoprodaji; ~ *consolare* konzularni agent (činovnik); ~ *contabile* knjigovodstveni agent; ~ *diplomatico* diplomatski agent; ~ *di diritto* pravni zastupnik; ~ *in disponibilità* službenik na raspolaganju; ~ *doganale (di dogana)* carinik; ~ *esclusivo* isključivi agent; ~ *generale* generalni agent; ~ *immobiliare* agent za posredovanje u prometu nekretninama; ~ *delle imposte* poreznik; poreski agent; ~ *locale* mesni tržišni agent; ~ *marittimo* brodski prevoznik; ~ *navale* brodski prevoznik; ~ *di porto* lučki agent; otpremnik; ~ *di polizia* policijski agent; ~ *principale* glavni agent; ~ *dei poteri pubblici* predstavnik javne vlasti; *agenti della produzione* proizvodni faktori; ~ *provocatore* plaćeni huškač; agent provokator; ~ *di pubblica sicurezza* agent javne sigurnosti; ~ *di pubblicità (pubblicitario)* agent za propagandu (reklamu); ~ *con rappresentanza* agent s predstavništvom; ~ *regionale* pokrajinski agent; ~ *sanitario* sanitarni (zdravstveni) agent; ~ *segreto* tajni agent; ~ *spedizioniere* špediter; ~ *delle tasse* poreznik; poreski agent; ~ *unico* jedinstveni agent; ~ *di vendita* prodajni agent; ~ *viaggiatore* trgovački putnik; ~ *di zona* zonski agent

**agenzia** *f* agencija; poslovnica; *d'*~ agencijski; ~ *d'acquisto* kupovna agencija; ~ *d'affari* poslovna agencija; ~ *d'aviazione* vazduhoplovna agencija; ~ *di banca (bancaria)* bankarska agencija; ~ *di cambio* menjačnica; ~ *centrale* centralna agencija; ~ *di collocamento* biro za zapošljavanje; ~ *commerciale* trgovinska agencija; ~ *consolare* konzularna agencija; ~ *doganale* carinska poslovnica; ~ *d'emigrazione* emigraciona agencija; ~ *in esclusiva* ekskluzivna agencija; *A~ Europea per l'Energia Nucleare* Evropska agencija za nuklearnu energiju; *A~ Europea di Produttività* Evropska agencija za proizvodnju; ~ *generale* generalna agencija; ~ *giornalistica* novinska agencija; ~ *governativa* vladina agencija; ~ *immobiliare* agencija za promet nekretninama; ~ *d'informazioni* obaveštajna agencija; ~ *di inserzioni* oglasna poslovnica; ~ *di lavoro* biro rada; ~ *marittima* pomorska agencija; ~ *matrimoniale* biro za bračno posredovanje; ~ *merci aeree* agencija za robu koja se prevozi vazdušnim putem; ~ *postale* poštanska agencija; ~ *di prestiti su pegno* agencija za zajmove uz zalog; ~ *principale* glavna agencija; ~ *pubblica* javna agencija; ~ *pubblicitaria (di pubblicità)* agencija za propagandu (reklamu); oglasna agencija; ~ *con rappresentanza* agencija s predstavništvom; ~ *specializzata* specijalizovana agencija; ~ *di spedizioni* špediterska agencija; ~ *di stampa* novinska agencija; ~ *delle tasse* poreska agencija; ~ *turistica* turistička agencija; ~ *di vendita* agencija za prodaju; ~ *di viaggi* turistička agencija; *contratto d'*~ agencijski ugovor

**agevolazione** *f* olakšica; ~ *creditizia (di credito)* kreditna olakšica; ~ *fiscale* poreska olakšica; ~ *tariffaria* tarifna olakšica; ~ *tributaria* olakšica poreza na prihod

**agevolezza** *f* lakoća

**aggio** *m* ažija; razlika između nominalne i stvarne vrednosti; ~ *sull'argento* ažija na srebro; ~ *sull'oro* ažija na zlato; ~ *di riscossione* višak prilikom naplate

**aggiornamento** *m* odgađanje; odlaganje; ažuriranje; osavremenjivanje; ~ *di fallimento* odlaganje stečaja; *corso di* ~ kurs za usavršavanje

**aggiornare** *f* ažurirati; osavremeniti; modernizovati; upotpuniti; odgoditi; ~ *un pagamento* odgoditi plaćanje; ~ *le scritture* upotpuniti knjiženja

**aggiornato** *adj* ažuran; upotpunjen novim podacima; savremen; aktuelan; *tenere* ~ držati ažurno

**aggiotaggio** *m* berzanska i trgovinska špekulacija; špekulisanje vrednosnim papirima

**aggiotatore** *m* berzanski špekulant

**aggirare** *v* obići; zaobići; prevariti; obmanuti

**aggirarsi** *v rifl* kretati se; kružiti; obilaziti

**aggiudicare** *v* dosuditi; dodeliti; ~ *una cosa* dosuditi nešto; ~ *un'indennità* dodeliti naknadu; ~ *al miglior offerente* dati (dodeliti) najboljem ponuđaču

**aggiudicatario** *m* onaj kome se nešto dosuđuje

**aggiudicativo** *adj* koji dosuđuje; koji dodeljuje; *sentenza aggiudicativa* presuda kojom se dodeljuje

**aggiudicazione** *f* dosuđivanje; dodela; *decreto d'*~ odluka o dodeli; ~ *di un contratto* dodela ugovora



**aggiungere** *v* dodati; dodavati; priložiti

**aggiunta** *f* aneks; dodatak; prilog; ~ *d'anzianità di servizio* dodatak na godine službe; ~ *di famiglia* porodični dodatak; ~ *di funzione* dodatak na funkciju; ~ *percentuale* dodatak u procentima; ~ *personale* lični dodatak; ~ *di servizio* službeni dodatak; ~ *allo stipendio* dodatak na platu

**aggiuntivo** *adj* dodatni; dopunski

**aggiunto** *adj e m* dodat; pridodat; pomoćnik; ~ *giudiziario* stručni sudski pomoćnik; ~ *di porto* lučki pomoćnik; *giudice m* ~ dopunski sudija

**aggiustamento** *m* podešavanje; prilagođavanje; doterivanje

**aggiustare** *v* popraviti; podesiti; prilagoditi; srediti; ~ *i conti* podmiriti račune; ~ *le cose* srediti stvari; ~ *un debito* isplatiti dug

**agglomeramento** *m* nagomilavanje; gomila; aglomeracija

**agglomerato** *m* skupina; gomila; aglomerat; ~ *urbano* gradsko naselje; ~ *rurale* seosko naselje

**aggrappare** *v* uhvatiti; čvrsto držati

**aggrapparsi** *v rifl* uhvatiti se; čvrsto se držati (za nešto)

**aggravamento** *m* pooštravanje; pogoršanje; otežavanje; ~ *di pena* pooštravanje kazne; ~ *della pena in caso di recidiva* pooštravanje u slučaju povrata; ~ *del rischio* povećavanje rizika

**aggravante** *adj e f* otežavajući; otežavajuća okolnost

**aggravare** *v* otežati; opteretiti; pogoršati; pooštriti; ~ *d'imposte* opteretiti porezima; ~ *la pena* povećati kaznu

**aggravato** *adj* opterećen; otežavajući

**aggravio** *m* opterećenje; smetnja; namet; ~ *fiscale* povećanje poreza; ~ *ipotecario* hipotekarni teret; ~ *tributario* poreski teret; *sotto l'~ delle imposte* pod pritiskom nameta

**aggregare** *v* pridružiti; pripojiti; primiti u društvo; ~ *gli interessi al capitale* pripojiti kamate kapitalu (glavnici)

**aggregazione** *f* agregacija; pridruživanje

**aggressione** *f* agresija; napad; ~ *a mano armata* oružana agresija; ~ *a un militare* napad na vojno lice

**aggressivo** *adj* agresivan; napadački; nasrtljiv

**aggressore** *m* agresor; napadač; *atterrare un* ~ oboriti napadača; *paese m* ~ zemlja agresor

**aggruppamento** *m* skup; grupisanje; ~ *di azioni* grupisanje deonica

**aggruppare** *v* skupiti; okupiti; grupisati

**agguato** *m* zaseda

**agiatezza** *f* blagostanje; imućnost

**agiato** *adj* imućan; dobrostojeći

**agilità** *f* okretnost; spretnost

**agio** *m* udobnost; lakoća; *dare* ~ dati povod; pružiti priliku

**agire** raditi; delati; dejstvovati; postupati; ~ *conforme alla legge* postupati u skladu sa zakonom; ~ *conformemente ai propri principi* raditi u skladu sa svojim načelima; ~ *in giudizio* raspravljati pred sudom; ~ *per mandato* delovati na osnovu punomoći; ~ *in proprio nome* raditi u svoje ime; ~ *per procura* raditi po punomoći; ~ *in rappresentanza* raditi kao predstavnik; *capace d'*~ poslovno sposoban; *capacità d'*~ akciona sposobnost; poslovna sposobnost

**agitare** *v* mahati; tresti; drmati

**agitatore** *m* agitator; pokretač; mešalica; aparat za mućkanje; ~ *politico* politički agitator

**agitazione** *f* agitacija; razdraženost; uznemirenost; uzbuđenje; *d'*~ agitatorski; ~ *operaia* radničko previranje; *agitazioni sociali* društveni nemiri; društveno previranje

**agnato** *m* rođak po muškoj liniji; agnat

**agnazione** *f* agnacija

**agrario** *adj e m* agrarni; poljoprivredni; zemljoradnički; zemljoradnik; zemljoposednik; *azienda f agraria* poljoprivredno dobro; *cambiale agraria* zemljoradnička menica; *catasto* ~ zemljoradnički katastar; *censimento* ~ zemljoradnički popis; *chimica agraria* poljoprivredna hemija; *collettivismo* ~ zemljišni koletivizam; *congiuntura agraria* poljoprivredna konjunktura; *consorzio* ~ poljoprivredna (seljačka) zadruga; *contabilità* ~ zemljišno knjigovodstvo; *credito* ~ poljoprivredni (zemljoradnički) kredit; *crisi agraria* poljoprivredna kriza; *dazio* ~ poljoprivredni porez; *diritto* ~ poljoprivredno pravo; *economia agraria* poljoprivredna ekonomija; *fondo di terreno* ~ poljoprivredni zemljišni fond; *geografia agraria* poljoprivredna geografija; *industria agraria* poljoprivredna industrija; *lavoro* ~ poljoprivredni rad; *mercato* ~ poljoprivredno tržište; *ordinamento* ~ poljoprivredna organizacija; *politica agraria* poljoprivredna politika; *prodotto* ~ poljoprivredni proizvod; *protezionismo* ~ poljoprivredna zaštita; *riforma f agraria* agrarna reforma; *salario* ~ poljoprivredna nadnica; *tecnica agraria* poljoprivredna tehnika; agrotehnika; *tecnico* ~ poljoprivredni tehničar

**agricolo** *adj*; poljoprivredni; zemljoradnički; *azienda agricola* poljoprivredno dobro; *elettrificazione agricola* elektrifikacija poljoprivrede; *generi agricoli* poljoprivredne namirnice; poljoprivredna roba; *geografia agricola* agrarna (poljoprivredna) geografija; *impresa agricola* poljoprivredno preduzeće; *indebitamento* ~ poljoprivredno zaduženje; *lavoratore* ~ poljoprivredni radnik; *lavoro* ~ poljoprivredni rad; *macchina agricola* poljoprivredna mašina; *paese* ~ poljoprivredna zemlja; *popolazione agricola* zemljoradničko stanovništvo; *popolo* ~ poljoprivredni narod; *prezzo* ~ poljoprivredna

cena; *prodotto* ~ poljoprivredni proizvod; *produzione agricola* poljoprivredna proizvodnja; *salario* ~ poljoprivredna nadnica; *stima dei terreni agricoli* procena poljoprivrednog zemljišta; *terreno* ~ poljoprivredno zemljište

**agricoltore** *m* zemljoradnik; poljoprivrednik; ratar; ~ *indipendente* samostalni zemljoradnik

**agricoltura** *f* poljoprtvreda; zemljoradnja; *camera dell'*~ poljoprivredna komora; *Ministero dell' ~ e delle foreste* ministarstvo poljoprivrede i šumarstva

**agrimensura** *f* geodezija; merenje zemljišta

**agro** *adj e m* kiseo; gorak; opor; kiselost; gorčina; polja oko grada

**agronomia** *f* agronomija

**agronomo** *m* agronom; poljoprivredni stručnjak

**agrumi** *m pl* južno voće; agrumi

**agrumicoltura** *f* gajenje južnog voća (agruma)

**aiutante** *adj e m* pomoćni; pomoćnik; ađutant

**aiutare** *v* pomoći; pomagati; potpomagati

**aiuto** *m* pomoć; pomoćnik; *accorrere in* ~ priskočiti u pomoć; ~ *cassiere* pomoćnik blagajnika; ~ *condizionale* uslovna pomoć; ~ *contabile* pomoćni knjigovođa; ~ *di guerra* ratna pomoć; ~ *economico* ekonomska pomoć; ~ *all'esportazione* podsticanje izvoza; ~ *estero* pomoć iz inostranstva; ~ *all'estero* pomoć inostranstvu; ~ *federale* savezna pomoć; ~ *finanziario* finansijska pomoć; ~ *immediato* brza pomoć; ~ *iniziale* početna pomoć; ~ *pecuniario* novčana pomoć; ~ *provvisorio* privremena pomoć; ~ *reciproco* uzajamna pomoć; ~ *al suicidio* pomaganje u samoubistvu; ~ *per lo sviluppo* pomoć za razvoj; ~ *transitorio* privremena pomoć; *dare* ~ pomoći; pomagati; *domandare* ~ tražiti pomoć; *senza* ~ bez pomoći; *venir in ~ a qcn* priteći nekome u pomoć

**aizzare** *v* huškati; podsticati; ~ *alla violenza* podsticati na nasilje

**aizzatore** *m* huškač; podstrekač

**ala** *f* krilo; ~ *di partito* krilo partije

**alacre** *adj* žustar; hitar; živahan

**Alasca** *f (geogr)* Aljaska

**Albanese** *m e adj* Albanac; Šiptar; albanski; šiptarski

**albergare** *v* stanovati; primiti na stan; ugostiti

**albergatore** *m* hotelijer; ugostitelj

**alberghiero** *adj* hotelijerski; ugostiteljski; *industria alberghiera* hotelijerstvo

**albergo** *m* hotel; ~ *diurno* dnevni hotel (gde se putnicima pružaju razne usluge; brijanje, šišanje, kupanje i sl. ali bez prenoćišta)

**albero** *m* drvo; stablo; osovina; vratilo; *abbattere un ~ (un ostacolo)* oboriti drvo (prepreku); ~ *da frutto* voćka; ~ *genealogico* rodoslov; ~ *di nave* jarbol; katarka

**albinaggio** *m* nasledno pravo države

**albo** *m* album; oglasna tabla; zvanični spisak; registar; ~ *degli annunci* oglasna tabla; ~ *degli appaltatori* registar zakupnika; ~ *degli avvisi ufficiali* tabla za službene oglase; ~ *degli avvocati* registar advokata; ~ *di bordo* brodska knjiga; ~ *ufficiale dei commercianti* službeni registar trgovaca

**alcol** *m* alkohol

**alcolico** *adj* alkoholni; *bevanda alcolica* alkoholno piće

**alcolimetro** *m* alkohometar

**alcolista** *m* alkoholičar

**alcolizzato** *adj e m e f* alkoholizovan; alkoholičar; alkoholičarka

**alcool** *m* alkohol

**alcoolico** *m* alkoholičar

**alcoolismo** *m* alkoholizam; ~ *cronico* hronični alkoholizam

**alea** *f* kocka; rizik; *correre l'*~ staviti na kocku

**aleatorio** *adj* neizvestan; slučajan; aleatorni; *affari aleatori* aleatorni poslovi; *contratto* ~ aleatorni ugovor; *guadagno* ~ aleatorna zarada

**Algeri** *f (geogr)* Alžir (grad)

**Algeria** *f (geogr)* Alžir (država)

**Algerino** *m e adj* Alžirac; alžirski

**alibi** *m* alibi; *adurre un* ~ pružiti dokaz nevinosti; dokazati alibi; *procurarsi un* ~ pružiti alibi; *produrre un* ~ izneti alibi; *prove d'*~ alibi dokaz

**alienabile** *adj* otuđiv; alijenabilan

**alienabilità** *f* uslov otuđenja

**alienamento** *m* otuđenje

**alienante** *m* otuđilac; prodavac

**alienare** *v* otuđiti; otuđivati; ~ *i diritti* preneti prava

**alienarsi** *v rifl* otuđiti se; udaljiti se

**alienato** *adj* otuđen; ~ *di mente* umobolan; umobolnik

**alienazione** *f* alijenacija; otuđenje; *abusiva ~ e acquisizione della proprietà sociale* protivpravno otuđivanje i pribavljanje društvene imovine; ~ *di clientela* otuđenje klijentele; ~ *mentale* duševna bolest; ~ *ereditaria* nasledna alijenacija; ~ *della proprietà* otuđenje vlasništva; ~ *a titolo gratuito* besteretno otuđenje

**alieno** *adj e m* protivan; tuđ; stran; vanzemaljac; ~ *da qcs* protivan nečemu

**alimentare** *v e adj* hraniti; napajati (energijom); prehrambeni; ~ *un conto* uplaćivati na račun; *approvvigionamento* ~ snabdevanje životnim namirnicama; *bilancio* ~ bilans prehrane; *carta* ~ prehrambena doznaka; *commercio* ~ trgovina životnim namirnicama; *derrate alimentari* prehrambene namirnice; *economia* ~ prehrambena ekonomija; *fabbisogno* ~ prehrambena potreba; *generi alimentari* životne namirnice; *industria* ~ prehrambena industrija; *negozio* ~ *(negozio di generi alimentari)* trgovina životnim namirnicama; *politica* ~ prehrambena politika; *produzione* ~ prehrambena proizvodnja; *situazione* ~ prehrambena situacija



**alimentario** *adj* prehrambeni; životni

**alimentarista** *m* trgovac hranom

**alimentazione** *f* ishrana; prehrana; napajanje; *scienza dell'*~ nauka o ishrani

**alimenti** *m pl* alimentacija; izdržavanje; ~ *commisurati alla posizione sociale dell'alimentando* alimentacija određena prema socijalnom položaju onoga koji je prima; *passare gli* ~ davati alimentaciju

**alimento** *m* hrana; namirnica

**alinea** *f* alineja; nov red; nov stav; nov pasus

**aliquota** *f* udeo; alikvota; iznos poreza; ~ *del dazio* osnovica dažbina; ~ *differenziale* diferencijalna osnovica; ~ *d'imposta* poreska osnovica; ~ *del tributo* osnovica poreza

**aliscafo** *m* hidrogliser; hidrokrilac

**allacciare** *v* vezati; prikopčati; spojiti; ~ *rapporti* uspostaviti odnose; ~ *relazioni d'affari* uspostaviti poslovne veze

**allagare** *v* poplaviti; preplaviti

**allargamento** *m* proširenje; širenje; ~ *della clientela* povećanje klijentele; ~ *del mercato* proširenje tržišta; ~ *territoriale* proširenje teritorije

**allargare** *v* proširiti; ~ *le correnti commerciali* proširiti trgovačke veze

**allarmare** *v* uzbuniti; uznemiriti; alarmirati

**allarmista** *m* paničar

**alleanza** *f* savez; ~ *cooperativa* zadružni savez; ~ *difensiva* odbrambeni savez; ~ *elettorale* izborni savez; ~ *militare* vojni savez; ~ *offensiva* napadački savez; ~ *offensiva e difensiva* napadački i odbrambeni savez; ~ *segreta* tajni savez; *concludere un'*~ zaključiti savez; *fare* ~ sklopiti savez; *stringere un'*~ sklopiti savez

**alleato** *adj e m* saveznički; saveznik

**allegare** *v* priložiti; navesti; izneti

**allegato** *m e adj* prilog; dodatak; priložen; ~ *ad una legge* zakonski dodatak (aneks); *in* ~ u prilogu

**allegazione** *f* prilaganje dokumenata (dokaza)

**alleggerimento** *m* olakšica; olakšanje; rasterećenje; ~ *fiscale* poreska olakšica

**alleggerire** *v* olakšati; rasteretiti; ~ *le scorte* smanjiti zalihe

**alleggerirsi** *v rifl* rasteretiti se; osloboditi se teške odeće

**allentamento** *m* popuštanje (zategnutosti); labavljenje; ~ *della tensione* popuštanje zategnutosti

**allergico** *adj* alergičan; preosetljiv

**allestimento** *m* pripremanje; aranžiranje; *premio di* ~ nagrada za aranžman

**allestire** *v* pripremiti; aranžirati; organizovati; ~ *una fiera* pripremiti sajam; ~ *una mostra* pripremiti izložbu; ~ *una nave* opremiti brod

**allettante** *adj* primamljiv; privlačan; *proposta* ~ privlačan predlog

**allettare** *v* privući; namamiti

**allevamento** *m* uzgoj; gajenje; uzgajalište; farma; ~ *artificiale* veštački uzgoj; ~ *del baco da seta* gajenje svilene bube; ~ *del bestiame* stočarstvo; uzgoj stoke; ~ *bovino* uzgoj goveda; govedarstvo; ~ *di cavalli* ergela; ~ *equino* uzgoj konja; ~ *ittico* uzgoj riba; ~ *di maiali* svinjarstvo; ~ *ovino* ovčarstvo; uzgoj ovaca; ~ *di polli* živinarska farma; ~ *di selezione* selektivni uzgoj; ~ *suino* uzgoj svinja; *costo d'*~ troškovi uzgoja

**allevare** *v* othraniti; odgojiti; vaspitati; gajiti (stoku, biljke)

**allevatore** *m* uzgajivač; odgajivač; stočar

**alleviamento** *m* olakšanje; ublaživanje

**alleviare** *v* olakšati; ublažiti

**allibramento** *m* knjiženje; unošenje u knjige; proknjižavanje

**allibrare** *v* knjižiti; proknjižiti; ~ *una partita* proknjižiti (knjižiti) stavku

**allibratore** *m* posrednik u klađenju; bukmejker

**allievo** *m* učenik; pitomac; ~ *pilota* pilotski pitomac

**allineamento** *m* ređanje; prilagođavanje; usklađivanje; ravnanje; ~ *monetario* usklađivanje vrednosti novca; ~ *dei prezzi* usklađivanje cena; *non* ~ nesvrstanost; neangažovanost

**allinearsi** *v rifl* uključiti se; pridružiti se

**allineato** *adj* angažovan; svrstan; *Paesi non allineati o non impegnati* nesvrstane ili neangažovane zemlje

**allocuzione** *f* svečan govor; beseda

**allodiale** *adj* alodijalan (oslobođen feudalnih nameta)

**allogare** *v* smestiti; udomiti; zaposliti; ~ *denari* uložiti novac; ~ *un lavoro* poveriti posao

**allogazione** *f* smeštaj; udomljenje; zaposlenje

**allogeno** *adj e m* stranog porekla; pripadnik nacionalne manjine

**alloggiamento** *m* smeštaj; konačenje; konak; ~ *indispensabile* nužni smeštaj

**alloggiare** *v* nastaniti; smestiti; stanovati

**alloggio** *m* stan; prenoćište; *d'*~ stambeni; ~ *di proprietà sociale* stan u društvenom vlasništvu; *crisi (penuria) di alloggi* nestašica stanova; *dare ~ (a)* useliti; *mercato degli alloggi* stambeno tržište; *vitto e* ~ stan i hrana

**allografo** *adj* alografski; *testamento m* ~ alografski testament

**allontanamento** *m* udaljavanje; ~ *dalla sala di udienza* udaljavanje iz sale za raspravu; ~ *dal servizio* udaljavanje iz službe

**allontanare** *v* udaljiti; ukloniti; ~ *un danno* ukloniti štetu; ~ *un impedimento* ukloniti prepreku; ~ *un pericolo* ukloniti opasnost; ~ *dal servizio* otpusititi iz službe

**allontanarsi** *v rifl* udaljiti se; ~ *da un principio* udaljiti se od načela
**allucinazione** *f* halucinacija
**alludere** *v* nagovestiti; aludirati
**allunga** *f (ecc) (pl allunghe)* produžetak (menice); alonž
**allungamento** *m* produženje; ~ *di cambiale* produženje menice
**allungare** *v* produžiti
**allungarsi** *v rifl* produžiti se; protegnuti se; pružiti se
**allusione** *f* aluzija (na nešto)
**alluvionale** *adj* nanosni; aluvijalni; *deposito* ~ nanos poplave
**alluvione** *m* poplava; nanos; aluvijum
**almanacco** *m* almanah; kalendar
**almeno** *adv* bar; barem
**Alpi** *f pl (geogr)* Alpi
**alquanto** *adv* nekoliko; ponešto; pomalo; donekle; *prezzi ~ inferiori* donekle niže cene
**altamente** *adv* visoko; uzvišeno
**alterare** *v* izmeniti; iskvariti; izopačiti
**alterarsi** *v rifl* promeniti se; naljutiti se; uzrujati se; pokvariti se
**alterazione** *f* promena; izmena; kvarenje; ~ *di atti* falsifikovanje spisa; ~ *di documenti* falsifikovanje dokumenata; ~ *di moneta* falsifikovanje novca; ~ *di scritture* falsifikovanje natpisa (spisa); ~ *di sigillo* falsifikovanje pečata; ~ *di stato* promena porodičnog stanja; ~ *di termini* promena reči
**alternare** *v* izmenjivati; smanjivati
**alterco** *m* svađa; prepirka
**alternativa** *f* alternativa; izlaz; rešenje; mogućnost izbora; smenjivanje; *è l'unica ~ possibile* to je jedina moguća alternativa
**alternativo** *adj* alternativan; *obbligazione f alternativa* alternativna obligacija
**altezza** *f* visina; visost; visočanstvo; ~ *delle acque* visina vodostaja; ~ *del nolo* visina vozarine; ~ *di una stoffa* širina tkanine; *A~ (reale)* visočanstvo (kraljevsko); *essere all'~* biti na visini; *mantenersi all'~ della situazione* držati se na visini situacije
**altitudine** *f* nadmorska visina
**alto** *adj* visok; uzvišen; *in ~* gore; *alta autorità* visoka vlast; *alti e bassi dell'economia* povoljan i nepovoljan privredni položaj; ~ *commissario* visoki komesar; ~ *congiuntura* visoka konjunktura; *alta finanza* visoke finansije; ~ *mare* otvoreno more; pučina; *alte parti contraenti* visoke ugovorne strane; ~ *tradimento* veleizdaja; *trattare dall'~ in basso* postupati s visine
**altoforno** *m (altiforni pl)* visoka peć
**altolocato** *adj* visokoplasiran; na visokom položaju
**altoparlante** *m* zvučnik; megafon
**altopiano** *m* visoravan
**altorilievo** *m* visoki reljef
**altresì** *adv* takođe; uz to; osim toga
**altrettanto** *adv* isto toliko; takođe
**altrimenti** *adv* inače; drukčije; u protivnom
**altro** *adj e pron* drugi; ostali; još neki; ~ *che* i te kako; *l'~ anno* prošle godine; *l'~ giorno* neki dan; *l'~ ieri* prekjuče; *l'~ mondo* onaj (drugi) svet; *ieri l'~* prekjuče; *per l'~* uostalom; ipak; *quest'~ anno* dogodine; iduće godine; *senz'~* svakako; sigurno; *se non ~* ako ništa drugo; bar; *tutt'~* sasvim drukčije; *tutt'~ che buono* nimalo dobar; *l'un l'~* uzajamno; *l'uno e l'~* oba
**altrove** *adv* drugde; na drugom mestu
**altrui** *adj* tuđ
**altuismo** *m* nesebičnost; altruizam
**altruista** *m e f* altruist; čovekoljubac
**altruistico** *adj* nesebičan
**alunno** *m* učenik; pitomac
**alveo** *m* korito (reke); šupljina; ~ *abbandonato* alveus derelictus *(lat) (napušteno korito)*
**alzare** *v* podići; dići; povisiti; *l'alzare* dizanje; ~ *i prezzi* podići cene; ~ *il tenore di vita* podići standard života
**alzata** *f* podizanje; dizanje; *votare per ~ e seduta* glasati ustajanjem i sedanjem; *votare per ~ di mano* glasati dizanjem ruke
**alzamento** *m* podizanje; dizanje
**amalgamare** *v* amalgamirati; smešati; stopiti
**amanuense** *m* pisar; prepisivač
**amaro** *adj* gorak
**ambasciata** *f* ambasada; poruka
**ambasciatore** *m* ambasador; ~ *plenipotenziario* opunomoćeni poslanik (ambasador); ~ *straordinario e plenipotenziario* izvanredni i opunomoćeni poslanik; ~ *straordinario* izvanredni ambasador
**ambedue** *pron, m e f pl* obojica; oboje; obe
**ambientale** *adj* ambijentalan; koji se tiče sredine; ekološki
**ambiente** *m* prostorija; sredina; čovekova okolina; ~ *d'affari* poslovni prostor; *ambienti bancari* bankarski krugovi; *ambienti borsistici* berzanski krugovi; *ambienti commerciali* trgovački krugovi; *ambienti direttivi* upravni krugovi; *ambienti economici* privredni krugovi; *ambienti finanziari* finansijski krugovi; *ambienti governanti* vladajući (vladini) krugovi; ~ *di lavoro* radna prostorija; ~ *naturale* prirodna sredina; ~ *sano* zdrava sredina; ~ *sociale* društvena sredina; *ambienti ufficiali* zvanični krugovi; ~ *umano* čovekova sredina
**ambiguità** *f* dvosmislenost; neodlučnost; sumnjivost
**ambiguo** *adj* dvosmislen; nejasan; sumnjiv
**ambito** *m* delokrug; opseg; područje; *nell'~* u okviru; ~ *d'applicazione* područje primene; ~



*della competenza* područje nadležnosti; ~ *delle funzioni* opseg funkcije
**ambivalente** *adj* ambivalentan; dvojake vrednosti
**ambivalenza** *f* ambivalentnost; dvojaka vrednost; neodlučnost; protivrečnost
**ambizione** *f* ambicija; častoljublje
**ambizioso** *adj* ambiciozan
**ambulante** *adj* pokretan; putujući; *esposizione ~* pokretna izložba; *merciaio ~* torbar; *venditore ~* ulični prodavac
**ambulatoriale** *adj* ambulantni; *cura ~* ambulantno lečenje
**ambulatorio** *adj e m* ambulantni; ambulanta; zdravstvena stanica
**Amburgo** *f (geogr)* Hamburg
**America** *f (geogr)* Amerika; *A~ Centrale* Srednja Amerika; *Stati Uniti d'A~* Sjedinjene Američke Države; *A~ Meridionale* Južna Amerika; *A~ Settentrionale* Severna Amerika
**americanismo** *m* amerikanizam
**americanizzare** *v* amerikanizovati
**Americano** *m* Amerikanac
**americano** *adj* američki; *contabilità americana* američko knjigovodstvo; *ragioneria americana* američko računovodstvo
**amichevole** *adj* prijateljski; *vendita ~* prijateljska prodaja
**amichevolmente** *adv* prijateljski
**amicizia** *f* prijateljstvo
**amico** *adj e m* prijateljski; drugarski; mio; prijatelj
**ammalato** *m* bolesnik; *d'~* bolesnički
**ammanco** *m* manjak; deficit; ~ *di cassa* manjak u kasi; blagajnički manjak; ~ *di gestione* manjak pri rukovanju; ~ *di peso* manjak u težini; *colmare un ~* pokriti manjak; *patire un ~* imati manjak; *un reclamo per ~* prigovor zbog manjka
**ammanettare** *v* staviti lisice (na ruke)
**ammaraggio** *m* sletanje na površinu mora
**ammarare** *v* sletati (spustiti se) na morsku površinu
**ammarrare** *v* usidriti; privezati
**ammassamento** *m* nagomilavanje; gomilanje
**ammassare** *v* nagomilati; nakupiti; kumulirati
**ammasso** *m* gomila; otkup; ~ *dei cereali* otkup žita; ~ *obbligatorio* obavezan otkup
**ammenda** *f* globa; novčana kazna; naknada; odšteta; ~ *amministrativa* administrativna globa; *ammende collettive* kolektivne novčane kazne; ~ *doganale* carinska kazna; ~ *fiscale* poreska kazna; ~ *onorevole* počasna odšteta; ~ *pecuniaria* novčana kazna; ~ *penale* novčana kazna za krivično delo; ~ *di polizia* policijska kazna; ~ *di semplice polizia* mandatna kazna; ~ *tributaria* poreska kazna
**ammesso** *adj* dozvoljen; *ricorso non ~* nedozvoljena žalba
**ammettere** *v* dozvoliti; dopustiti; primiti; odobriti; priznati; ~ *qualcuno in società* primiti nekoga u društvo
**amministrare** *v* upravljati; rukovoditi; obavljati; ~ *la giustizia* deliti pravdu, suditi
**amministrativista** *m* administrativac; upravni pravnik
**amministrativo** *adj* administrativan; upravni; *atti amministrativi* upravni akti; *contratto ~* upravni ugovor; *controversia amministrativa* upravni spor; *corte amministrativa* upravni sud; *diritto ~* upravno pravo; *le formalità f pl. amministrative* administrativne formalnosti; *gestione amministrativa* administrativno upravljanje; *giurisdizione amministrativa* upravna nadležnost; jurisdikcija; *lavoro ~* upravni posao; *legge amministrativa* upravni zakon; *pena amministrativa* administrativna kazna; *procedimento ~* upravni postupak; *riforma amministrativa* upravna reforma; *via amministrativa* administrativni put; *per (in) via amministrativa* administrativnim putem
**amministratore** *m* upravnik; administrator; ~ *delegato* izaslani upravnik; ~ *dell'eredità* upravnik nasledstva; ~ *fiduciario* poverenik; ~ *giudiziario* sudski upravnik; ~ *d'immobili* upravnik nekretnina; ~ *legale* zakonski upravnik; ~ *dei magazzini* upravnik skladišta; ~ *di patrimonio* upravnik imovine; ~ *provvisorio* prinudni upravnik; ~ *della società* upravnik društva; ~ *di stabile* upravnik kuće; ~ *unico* jedinstveni upravnik
**amministrazione** *f* uprava; upravljanje; administracija; *affidare l'~* poveriti upravu; ~ *d'affari* poslovna uprava; rukovođenje poslovima; ~ *autarchica* autarhična uprava; ~ *autonoma* nezavisna uprava; ~ *aziendale (d'azienda)* uprava preduzeća; ~ *dei beni* uprava dobara; ~ *centrale* centralna uprava; ~ *civile* civilna uprava; ~ *coatta* prinudna uprava; ~ *coloniale* kolonijalna uprava; ~ *comunale* opštinska uprava; ~ *controllata* prisilna uprava; ~ *dei creditori* uprava poverilaca; ~ *decentrata* decentralizovana administracija; ~ *demaniale* državna (javna) uprava; ~ *delle divise* devizna uprava; ~ *doganale* uprava carina; ~ *del fallimento* stečajna uprava; ~ *federale* savezna uprava; ~ *ferroviaria (delle ferrovie)* uprava železnica; ~ *fiduciaria* upravno povereništvo; ~ *finanziaria (delle finanze)* finansijska uprava; ~ *fiscale* poreska uprava; ~ *forestale* šumarska uprava; ~ *forzata (coatta, controllata)* prisilna uprava; ~ *generale* opšta uprava; ~ *giudiziaria* sudska uprava; ~ *della giustizia* sudska uprava; pravosuđe; ~ *intermediaria* uprava za posredovanje; ~ *del lavoro* uprava za rad; ~ *locale* lokalna (mesna) uprava; ~ *dei magazzini* uprava skladišta; ~ *marittima* pomorska uprava; ~ *mi-*

*litare* vojna uprava; ~ *mista* mešovita uprava; ~ *del monopolio* uprava monopola; ~ *di patrimonio* uprava za imanja; ~ *di polizia* policijska uprava; ~ *portuale* lučka uprava; ~ *delle poste* uprava pošta; ~ *propria* vlastita uprava; ~ *provvisoria* privremena uprava; ~ *pubblica* javna uprava; ~ *regionale* pokrajinska uprava; ~ *statale* državna administracija; *l'~ dello Stato* državna uprava; ~ *di titoli* uprava vrednosnim papirima; *comitato d'~* upravno veće; *consiglio d'~* upravni odbor; *ordinaria ~* redovna (tekuća) administracija; *pubblica ~* javna uprava

**ammissibile** *adj* dozvoljen; dopustiv; prihvatljiv

**ammissibilità** *f* dozvoljenost; dopustivost; prihvatljivost

**ammissione** *f* prijem; prihvatanje; dopuštanje; saglasnost; ~ *alla circolazione* uključivanje u saobraćaj; puštanje u opticaj; ~ *in franchigia doganale* dozvola za oslobođenje od carine; ~ *di merci a dogana* ulaz carinske robe; ~ *alla quotazione in Borsa* dozvola kotiranja na berzi; ~ *di socio* prijem ortaka; ~ *temporanea* privremeni prijem; *certificato d'~* prijemnica

**ammodernamento** *m* modernizacija; modernizovanje

**ammodernare** *v* obnoviti; modernizovati

**ammodernato** *adj* obnovljen; po modi; modernizovan

**ammogliarsi** *v rifl* oženiti se

**ammonimento** *m* opomena; ukor; ~ *a dire la verità* opomena radi kazivanja istine; ~ *fiscale* poreska opomena; ~ *sull'importanza del giuramento* opomena o važnosti zakletve

**ammonire** *v* opomenuti; ~ *qcn* upozoriti *(nekoga na nešto)*; ~ *al ordine* pozvati na red; ~ *al pagamento* opomenuti na plaćanje

**ammonizione** *f* opomena; ukor; upozorenje; ~ *pubblica* javna opomena; ~ *scritta* pismeni ukor

**ammontare** *m e v* iznos; svota; iznostiti; ~ *a* iznositi; ~ *assicurato* osigurani iznos; ~ *di base* osnovni iznos; ~ *di una cambiale* iznos menice; ~ *del capitale* iznos kapitala; ~ *delle commesse* iznos (veličina) porudžbine; ~ *a credito* iznos potraživanja; ~ *del danno* iznos štete; ~ *a debito* iznos duga; ~ *della differenza* iznos razlike; ~ *errato* pogrešan iznos; ~ *esente da imposta* iznos oslobođen poreza; ~ *garantito* garantovani iznos; ~ *della garanzia* iznos garancije; ~ *globale* ukupan iznos; ~ *dell'imposta* iznos poreza; ~ *dell'indennità* iznos naknade; ~ *lordo* bruto iznos; ~ *massimo* maksimalan iznos; ~ *minimo* minimalan iznos; ~ *netto* neto iznos; ~ *nominale* nominalni iznos; ~ *nominale dei titoli* nominalni iznos vrednosnih papira; ~ *di rimborso* iznos doplate (pouzeća); ~ *delle spese* iznos troškova

**ammortamento** *m* otpis; amortizacija; otplata; *d'~* amortizacioni; ~ *accelerato* ubrzana amortizacija; ~ *ammesso dal fisco* amortizacija odobrena od poreskih organa; ~ *annuale* godišnja amortizacija; ~ *anticipato* anticipirana amortizacija; ~ *dell'assegno bancario* amortizacija bankarskog čeka; ~ *di bilancio* bilansna otplata; ~ *della cambiale* amortizacija menice; ~ *di capitale* amortizacija kapitala; ~ *del capitale investito* amortizacija uloženog kapitala; ~ *contabile* knjigovodstvena amortizacija; ~ *di un credito* amortizacija kredita; ~ *di debiti* otplata (amortizacija) dugova; ~ *diretto* neposredna otplata; ~ *finanziario* finansijska amortizacija; ~ *fiscale* poreska otplata; ~ *degli impianti* amortizacija postrojenja; ~ *industriale* industrijska amortizacija; ~ *di un'ipoteca* otplata hipoteke; ~ *per quote costanti* otplata u stalnim kvotama; ~ *per quote crescenti* otplata u rastućim kvotama; ~ *per quote decrescenti* otplata s opadajućim kvotama; ~ *di un prestito* amortizacija zajma; ~ *patrimoniale* imovinska amortizacija; ~ *di un prestito* amortizacija zajma; ~ *straordinario* vanredna amortizacija; ~ *tecnico* tehnička amortizacija; *azione d'~* amortizaciona operacija; *fondo d'~* amortizacioni fond; *piano di ~* amortizacioni plan; *quota d'~* amortizaciona kvota

**ammortare** *v* amortizovati; otplaćivati dug; ~ *un debito* amortizovati dug

**ammortizzabile** *adj* amortizacioni; otplativ; *rendita ~* amortizaciona renta

**ammortizzamento** *m* amortizacija

**ammortizzare** *v* amortizovati; ~ *un debito* amortizovati dug; ~ *un prestitio* otplatiti zajam

**ammucchiare** *v* nagomilavati; gomilati

**ammutinamento** *m* pobuna (u vojci; na brodu; u zatvoru); ~ *di persone private della libertà* pobuna osoba lišenih slobode

**amnistia** *f* amnestija; pomilovanje; ~ *condizionale* uslovno pomilovanje; ~ *fiscale* oproštaj poreza; ~ *generale* opšte pomilovanje; ~ *individuale* pojedinačno pomilovanje; ~ *parziale* delimična amnestija; ~ *totale* potpuna amnestija

**amnistiare** *v* amnestirati; pomilovati

**amnistiato** *m* pomilovani(k)

**amorale** *adj* amoralan

**amore** *m* ljubav; ~ *della giustizia* pravdoljublje; *per ~ o per forza* milom ili silom; *per amor mio* radi mene

**amovibile** *adj* uklonjiv; odstranjiv; smenjiv

**amovibilità** *f* uklonjivost; odstranjivost; smenjivost

**ampiezza** *f* prostranost; širina; rasprostranjenost; ~ *dell'azienda* veličina preduzeća; ~ *di vedute* širina pogleda



**ampio** *adj* širok; prostran; obilan; ~ *mandato* široka punomoć; *godere di ampi poteri* imati široka ovlašćenja

**amplesso** *m* snošaj

**ampliamento** *m* proširenje; povećanje; ~ *di privilegi* proširenje povlastica (beneficija); ~ *della pretesa attorea* proširenje tužbenog zahteva; ~ *della spedizione del bagaglio* povećanje otpreme prtljaga

**ampliare** *v* proširiti; širiti; rasprostraniti; povećati

**amplificatore** *m* pojačalo; pojačivač

**anagrafe** *f* popis; registar (stanovništva); matične knjige; prijavni ured; ~ *fiscale* poreski registar; ~ *tributaria* poreski registar; *ufficio ~* matični ured

**analcolico** *adj* bezalkoholni

**analfabeta** *m* analfabeta; nepismen čovek

**analfabetismo** *m* analfabetizam; nepismenost; *lotta contro l'~* borba protiv nepismenosti

**analisi** *f* analiza; raščlanjivanje; ispitivanje; ~ *aziendale* analiza preduzeća; ~ *di bilancio* analiza bilansa; ~ *chimica* hemijska analiza; ~ *congiunturale* konjunkturna analiza; ~ *dei corsi* analiza kurseva; ~ *dei costi* analiza troškova; ~ *critica* kritična analiza; ~ *economica* ekonomska analiza; ~ *dell'impresa* analiza preduzeća; ~ *dei lavori* analiza poslova; ~ *marginale* granična (periferna) analiza; ~ *di mercato* istraživanje tržišta; ~ *delle operazioni* analiza poslovanja; ~ *organica* organska analiza; ~ *del sangue* analiza krvi; *certificato d'~* certifikat (potvrda) o analizi; *in ultima ~* u krajnjoj liniji

**analizzare** analizirati; raščlaniti; ispitivati

**analogia** *f* analogija; sličnost; podudarnost; ~ *giuridica* pravna analogija; ~ *di legge* zakonska analogija; *per ~* po analogiji; *ragionamento m per ~* zaključivanje po analogiji

**analogo** *adj* analogan; sličan; podudaran

**anarchia** *f* anarhija; anarhičnost; nered

**anarchico** *adj e m* anarhičan; anarhista

**anarchismo** *m* anarhizam

**anatocismo** *m* anatocizam; računanje kamate na kamate;

**anche** *cong* isto tako; takođe

**Ancona** *f (geogr)* Ankona

**ancora** *f e adv* sidro; kotva; anker; još; opet; *levar l'~* dići sidro

**ancoraggio** *m* usidrenje; sidrište; *diritto d'~* kotvarina; taksa sa sidrenje; *posto d'~* mesto za sidrenje; *tassa d'~* kotvarina; taksa za sidrenje

**ancorare** *v* usidriti; ukotviti

**ancorarsi** *v rifl* usidriti se; baciti sidro; ukotviti se

**andamento** *m* hod; tok; kretanje; odvijanje; ~ *degli affari* tok (kretanje) poslova; ~ *commerciale* razvoj trgovine; ~ *della congiuntura (congiunturale)* kretanje konjukture; ~ *dei corsi* kretanje kurseva; ~ *della domanda* kretanje potraživanja; ~ *del mercato* kretanje tržišta; ~ *dei prezzi* kretanje cena; ~ *della produzione* kretanje proizvodnje; ~ *delle quotazioni* kretanje kotiranja; ~ *degli scambi* tok razmene

**andante** *adj* osrednji; prosečan; tekući; jednostavan; *roba ~* osrednja roba

**andare** *v* ići; poći; otići; ~ *alla deriva* biti nošen strujom; padati u zanos; ~ *a fondo* potonuti; ~ *in giro* obilaziti; ~ *a monte* propasti; izjaloviti se; ~ *in pensione* ići u penziju; ~ *a rotoli* propadati; ~ *in secca* nasukati se; ~ *in vigore* stupiti na snagu

**andata** *f* odlazak; *biglietto di ~ e ritorno* povratna karta

**andatura** *f* način hoda; hod; držanje; vožnja; brzina kretanja

**anello** *m* prsten; ~ *di congiunzione* spojna karika; prsten za vezu

**Angloamericano** *m e adj* Angloamerikanac; angloamerički

**Anglossasone** *m e adj* Anglosaksonac; anglosaksonski

**angolo** *m* ugao; ~ *morto* mrtav ugao

**anima** *f* duša; ~ *del legno* srž drveta; *dedicarsi ~ e corpo* posvetiti se dušom i telom

**animale** *m* životinja; ~ *da cortile* živina; ~ *domestico* domaća životinja; *animali feroci* divlje životinje; ~ *da razza* grlo za rasplod; *regno ~* životinjsko carstvo

**animatore** *m* pokretač; podstrekač; animator

**animazione** *f* živahnost; živost; uzbuđenje; animacija; ~ *negli affari* živost u poslovima

**animo** *m* duh; srce; hrabrost; *di buon ~* rado; od srca; *disposizione d'~* duševno raspoloženje; *far ~* hrabriti; *farsi ~* hrabriti se; *perderis d'~* klonuti duhom; *star di buon ~* biti miran (spokojan)

**animoso** *adj* srčan; hrabar; smeo

**annacquamento** *m* razvodnjavanje; ~ *di capitale* precenjivanje kapitala

**annacquare** *v* razvodniti; razblažiti

**annali** *m pl* godišnjak; letopis

**annata** *f* letina; godina; ~ *abbondante* plodna godina; *l'~ è andata male* godina je podbacila

**annegare** *v* udaviti; utopiti

**annessione** *f* pripajanje; aneksija; prisajedinjavanje

**annesso** *m e adj* aneks; dodatak; prilog; dodat; priložen; anektiran; ~ *al contratto* aneks ugovoru; ~ *al contratto d'assicurazione* dodatak ugovoru o osiguranju

**annettere** *v* anektirati; priložiti; pridodati; pripojiti; prisajediniti; ~ *importanza* pridavati važnost

**annichilamento** *m* uništenje; poništenje

**annichilire** *v* uništiti; poništiti

**annientamento** *m* uništenje

**annientare** *v* uništiti; zatrti

**anniversario** *m* godišnjica; ~ *decennale m (ventennale m)* deseta (dvadeseta) godišnjica

**anno** *m* godina; godište; ~ *d'affitto* godišnji najam; *da anni non abbiamo notizie di lui* godinama nemamo vesti o njemu; ~ *base* osnovna godina; ~ *beneficiario* dobitna godina; ~ *bisestile* prestupna godina; ~ *di brevetto* patentna godina; ~ *civile* civilna godina; ~ *commerciale* trgovačka godina; ~ *di confronto* godina upoređenja; ~ *contabile* knjigovodstvena godina; ~ *contrattuale* ugovorna godina; ~ *corrente* tekuća godina; ~ *di costituzione* godina osnivanja; ~ *deficitario* godina gubitaka; ~ *economico* privredna godina; ~ *d'emmissione* godina izdanja (emisije); ~ *d'esercizio* poslovna godina; ~ *finanziario* budžetska (finansijska ) godina; ~ *fiscale* poreska godina; ~ *di fondazione* godina osnivanja; ~ *di gestione* poslovna godina; ~ *giudiziario* sudska godina; ~ *luce* svetlosna godina; ~ *di nascita* godina rođenja; ~ *di scadenza* godina dospeća; ~ *scolastico* školska godina; ~ *scorso* protekla godina; ~ *di servizio* godina službe; ~ *sociale* društvena godina; ~ *solare* kalendarska godina; ~ *tributario* poreska godina; *chiudere l'~ d'esercizio* zaključiti poslovnu godinu

**annodare** *v* zauzdati; vezati; povezati; spojiti; ~ *relazioni d'affari* uspostaviti poslovne godine

**annona** *f* prehrana; ishrana; snabdevanje hranom

**annonario** *adj* prehrambeni; *economia annonaria* prehrambena privreda; *politica annonaria* prehramebena politika; *tessera annonaria* prehrambena (potrošačka) kartica; *ufficio* ~ prehrambeni ured

**annotare** *v* zabeležiti; beležiti; zapisati

**annotazione** *f* beleška; primedba; zabeleška; napomena; ~ *in calce* beleška na kraju stranice; ~ *a margine (marginale)* marginalna beleška; ~ *della sentenza* zapis o presudi; ~ *tavolare* zabeležavanje u zemljišne knjige; ~ *d'ufficio* službena beleška

**annoverare** *v* uvrstiti; ubrojiti; nabrojati

**annuale** *adj e m* godišnji; godišnjica; *pagamento m delle rate annuali* otplata anuiteta; *reddito m* ~ godišnji prihod; *salario m* ~ godišnja plata; *tasso m* ~ godišnja stopa; *vacanze f pl annuali* godišnji odmor

**annualità** *f* anuitet; godišnja otplata; renta; ~ *d'ammortamento* amortizaciona otplatna kvota; ~ *del bilancio* godišnji period bilansa; ~ *completa* potpun anuitet; ~ *cumulativa* zbirni anuitet; ~ *differita* odgođeno plaćanje anuiteta; ~ *frazionata* delimičan anuitet; ~ *perpetua* večna renta; ~ *reversibile* reverzibilna renta; ~ *temporanea* privremena renta; *contratto d'~* pogodba o anuitetu

**annualmente** *adv* godišnje; svake godine

**annuario** *m* godišnjak; ~ *commerciale* trgovački godišnjak; ~ *statistico* statistički godišnjak

**annuire** *v* pristati; odobriti; potvrđivati; potvrditi

**annullabile** *adj* poništiv

**annullamento** *m* anuliranje; poništavanje; poništenje; ukidanje; ~ *degli atti giuridici* poništenje pravnih akata; ~ *del contratto* poništavanje ugovora; ~ *di credito* otpis potraživanja; ~ *dei debiti* otpis dugova; ~ *dei documenti* poništenje isprava; ~ *delle elezioni* poništavanje izbora; ~ *dell'iscrizione* poništavanje upisa; ~ *del matrimonio* poništenje braka; ~ *dei negozi giuridici* poništenje pravnih poslova; ~ *di un'ordinazione* poništenje porudžbine; ~ *d'un ordine* poništavanje (ukidanje) naloga; ~ *di perdite* otpis gubitaka; ~ *di prenotazione* poništenje rezervacije; ~ *delle spese* poništavanje troškova; ~ *di volo* ukidanje leta; ~ *di sentenza* poništavanje presude; ~ *della sentenza* ukidanje presude; ~ *straordinario dell'atto amministrativo* vanredno ukidanje rešenja; ~ *d'un testamento* poništavanje testamenta; *ricorso per l'~* žalba za poništenje; *ricorso per l'~ di un atto amministrativo* žalba za poništenje administrativnog akta

**annullare** *v* anulirati; poništiti; stornirati; ukinuti; ~ *il contratto* anulirati (poništiti) ugovor; ~ *l'iscrizione* poništiti upis; ~ *la legge* anulirati zakon; ~ *un'ordinazione* opozvati (stornirati) porudžbinu; ~ *una sentenza* ukinuti (poništiti) presudu; ~ *gli stanziamenti* ukinuti (budžetsko) finansiranje; ~ *un testamento* poništiti testament

**annullato** *adj* poništen; ukinut; anuliran

**annullo** *m* poništenje (žigosanje) poštanskih maraka

**annunciare** *v* objaviti; najaviti; nagovestiti

**annuncio** *m* objava; najava; nagoveštaj; oglas; *albo degli annunci* oglasna ploča; ~ *economico* ekonomski oglas; ~ *pubblicitario* reklamni oglas; *mettere un* ~ oglasiti; *pubblicare un* ~ objaviti oglas

**Annunziazione** *f* blagovest; Blagoveštenje (praznik)

**annunzio** *m* objava; oglas; ~ *legale* legalni (sudski) oglas; *pubblicare un* ~ objaviti oglas

**annuo** *adj* godišnji; *rapporto m* ~ godišnji izveštaj; *rendita annua* godišnja renta; *tributo* ~ godišnji doprinos

**anomalia** *f* nepravilnost; anomalija

**anomalo** *adj* nepravilan

**anonimo** *adj e m* anoniman; bezimen; anonimus; bezimenjak; *società anonima* deoničko (akcionarsko) društvo

**ansioso** *adj* uznemiren; brižan; uzbuđen; nestrpljiv; *essere* ~ biti nestrpljiv

**antagonismo** *m* neprijateljstvo; antagonizam

**Antartico** *m* Antarktik



**antartico** *adj* antarktički

**antecedente** *adj* prethodni; predašnji

**antecessore** *m* prethodnik; preteča

**antefatto** *m* prethodni događaj; predistorija

**anteguerra** *m* predratno doba

**antenato** *m* predak; antenat

**anteriore** *adj* prednji; prethodni; raniji

**antibatterico** *adj* antibakterijski

**anticamente** *adv* nekad; u staro dobe

**anticamera** *f* predsoblje; *fare* ~ čekati u predsoblju

**anticipare** *v* anticipirati; unapred uraditi; ~ *denaro* dati novac unapred; ~ *un pagamento* unapred platiti; ~ *la partenza* otputovati pre vremena

**anticipatamente** *adj* unapred; *ringraziare* ~ unapred zahvaliti

**anticipato** *adj* preran; unapred urađeno; anticipiran; *giudizio* ~ preuranjen sud; *pagamento* ~ plaćanje unapred; *rimborso* ~ naknada data unapred

**anticipazione** *f* akontacija; avans; anticipacija; *accordare un'~* odobriti akontaciju; ~ *attiva* aktivna akontacija; ~ *bancaria* bankarska akontacija; ~ *su cambiale* menična akontacija; ~ *di cassa (in contanti)* gotovinski avans; ~ *in conto corrente* avans na tekući račun; ~ *su garanzia* akontacija uz garanciju; ~ *su merci* akontacija na robu; ~ *passiva* pasivna akontacija; ~ *su pegno* akontacija uz zalog; ~ *permanente* stalna akontacija; ~ *allo scoperto* nepokriveni avans; ~ *sulle spese* akontacija za troškove; *anticipazioni sulle tasse* akontacija za porez; ~ *su titoli* avans na vrednosne papire; ~ *su valori mobiliari* akontacija na pokretne stvari; ~ *di viaggio* putna akontacija; *concedere un'~* doznačiti (dati) avans; *fare anticipazioni* predviđati

**anticipo** *m* akontacija; avans; *in* ~ unapred; ~ *in contanti* akontacija u gotovu; ~ *di denaro* akontacija u novcu; ~ *di fondi* akontacija sredstava; ~ *infruttifero* beskamatna akontacija; ~ *sul nolo* avans vozarine; ~ *all'ordinazione* akontacija pri porudžbini; ~ *di salario* akontacija nadnice; ~ *sullo (di) stipendio* akontacija plate; ~ *delle spese* akontacija troškova; *pagare un* ~ platiti (položiti) unapred; *a titolo d'~* kao avans

**antico** *adj* star; antički; *all'antica* po starom običaju

**anticoagulante** *adj* antikoagulacioni; koji sprečava koagulaciju

**anticolonialismo** *m* antikolonijalizam

**anticomunismo** *m* antikomunizam

**anticostituzionale** *adj* protivustavan

**anticostituzionalità** *f* protivustavnost

**anticresi** *f* antikreza; ~ *mobiliare* antikreza na pokretne stvari; *concludere un'~* zaključiti antikrezu

**antidata** *f* antidatiranje

**antidatare** *v* antidatirati; staviti raniji datum; ~ *una lettera* antidatirati pismo

**antidemocratico** *adj* antidemokratski

**antidumping** *m* antidamping; *dazio* ~ antidamping carina

**antieconomico** *adj* neekonomičan; nepovoljan

**antifascismo** *m* antifašizam

**antifascista** *adj, m e f* antifašistički; antifašista

**antifurto** *m* alarm protiv krađe; sigurnosna brava; *dispositivo* ~ uređaj protiv krađe; alarmni uređaj

**antigelo** *m e adj* antifriz; koji sprečava zaleđivanje tečnosti

**antigiuridico** *adj* protivpravan

**antigovernativo** *adj* protivvladin

**antimissile** *adj* protivraketni

**antimonopolistico** *adj* protiv monopolizma

**antinazionale** *adj* protivnarodni

**antincendio** *adj* protivpožarni

**antinebbia** *adj* protiv magle

**antinflazionistico** *adj* protivinflacioni

**antinomia** *f* protivrečnost

**antipatia** *f* antipatija

**antiporto** *m* spoljna luka; spoljno pristanište

**antiquariato** *m* antikvarnica; antikvarijat

**antiquato** *adj* zastareo; starinski; antikvaran; *tipo* ~ zastareli tip

**antisemita** *m* antisemit

**antisemitismo** *m* antisemitizam

**Antivari** *f (geogr)* Bar

**antropofago** *m* ljudožder

**antropologia** *f* antropologija; ~ *criminale* kriminalna antropologija; ~ *culturale* kulturna antropologija

**Anversa** *f (geogr)* Antverpen

**anzi** *adv e prep* naprotiv; štaviše; čak; ~ *che* pre nego

**anzianità** *f* staž; godine službe; ~ *di servizio* radni staž; *diritto di* ~ pravo na radni staž

**anziano** *adj* star; stariji; viši po zvanju

**anzidetto** *adj* (gore) pomenut; naveden

**anzitutto** *adv* pre svega; prvenstveno

**aorta** *f* aorta; glavna žila kucavica

**apartitico** *m e adj* nepartijac; vanstranački

**apertamente** *adv* otvoreno; iskreno; slobodno

**aperto** *adj e m* otvoren; očit; pristupačan; čistina; otvoreno mesto; *all'~* napolju; pod vedrim nebom; *città aperta* otvoren grad; *conto* ~ otvoren račun; *mare* ~ otvoreno more

**apertura** *f* otvaranje; otvor; početak; ~ *di Borsa* otvaranje berze; ~ *della caccia* početak sezone lova; ~ *di un conto* otvaranje računa; ~ *di un credito* otvaranje kredita; ~ *di credito documentario* otvaranje dokumentarnog kredita; ~

*del dibattimento* otvaranje (početak) rasprave; ~ *del fallimento* otvaranje stečaja; ~ *dei negoziati* početak pregovora; ~ *di negozio* otvaranje radnje; ~ *di mercato* otvaranje tržišta; ~ *d'ostilità* početak neprijateljstva; ~ *del procedimento* otvaranje postupka; početak postupka; ~ *di un procedimento penale* pokretanje krivičnog postupka; ~ *di scrutinio* početak izbora; ~ *della successione* otvaranje nasledstva; ~ *del testamento* otvaranje testamenta; *prezzo d'~* početna cena

**apice** *m* vrhunac; vrh; *essere all'~ del successo* biti na vrhuncu uspeha

**apodittico** *adj* neoboriv; nedvosmislen; apodiktičan; *giudizio m ~* apodiktičan sud

**apolide** *m (che è privo di ogni cittadinanza)* apolid; lice bez državljanstva

**apoliticità** *f* apolitičnost

**apolitico** *adj* apolitičan

**apologia** *f* apologija; odbrambeni govor; odbrana; ~ *del fascismo* apologija fašizma; ~ *del reato* apologija zločina

**appagabile** *adj* zadovoljiv; koji može da podmiri potrebe

**appagamento** *m* podmirenje; zadovoljenje; ~ *dei bisogni* podmirenje potreba

**appagare** *v* podmiriti; zadovoljiti; ~ *il desiderio* ispuniti želju

**appagarsi** *v rifl* zadovoljiti se; biti zadovoljan

**appaltare** *v* zakupiti; dati u zakup; uzeti u zakup

**appaltatore** *m* zakupac; davalac u zakup; ~ *pubblicitario* zakupac reklame

**appalto** *m* zakup; ugovor o zakupu; ~ *di un'azienda* zakup preduzeća; ~ *senza concorso* zakup bez konkursa; ~ *con diritto di privativa* zakup dućana s pravom monopola

**appannaggio** *m* naknada; apanaža

**apparato** *m* aparat; oprema; sistem; organizacija; ~ *amministrativo* administrativni (upravni) aparat; ~ *burocratico* birokratski aparat; ~ *giudiziario* sudski aparat; ~ *produttivo* sredstva za rad; ~ *statale* državni aparat

**apparecchiamento** *m* pripremanje; spremanje

**apparecchiare** *v* pripremiti; pripremati; spremiti

**apparecchiatura** *f* aparatura; pripremanje; priprema; pribor; oprema

**apparecchio** *m* aparat; sprava; uređaj; ~ *di climatizzazione (o di condizionamento d'aria)* klima uređaj; ~ *radio* radio-aparat; ~ *da riprodurre scritti* aparat za umnožavanje tekstova; ~ *rivelatore* detektor

**apparente** *adj* prividan; *in ~ buon stato* prividno u dobrom stanju; *erede ~* prividni naslednik

**apparentemente** *adv* prividno; naizgled

**apparenza** *f* vid; izgled; spoljašnost; *all'~* prividno; naizgled; *in ~* na oko; ~ *del diritto* privid prava; ~ *giuridica* sudski privid; privid prava; *l'~ inganna* spoljašnji izgled vara; ~ *plausibile* prihvatljiva spoljašnjost

**apparire** *v* pojaviti se; činiti se; pokazati se; ~ *di qualità inferiore* izgledati da je slabog kvaliteta

**appariscente** *adj* naočit; lep; privlačan; upadljiv

**apparizione** *f* pojava; pojavljivanje; priviđenje; utvara

**appartamento** *m* stan; apartman; ~ *in condominio* stan u zajedničkom vlasništvu; ~ *mobiliato* namešten stan

**appartenente** *m e adj* pripadnik; pripadajući; koji pripada; ~ *al comune* pripadnik opštine; ~ *alle forze d'occupazione* pripadnik okupacionih snaga; ~ *a una minoranza nazionale* pripadnik nacionalne manjine; ~ *a un movimento di resistenza* pripadnik pokreta otpora; ~ *a una nazionalità* pripadnik narodnosti

**appartenenza** *f* pripadnost; pripadanje; pripadajući deo; ~ *ad un'associazione* pripadnost udruženju; ~ *ad un comune* pripadnost jednoj opštini;~ *linguistica* jezička pripadnost; ~ *politica* politička pripadnost; ~ *razziale* rasna pripadnost

**appartenere** *v* pripadati; pripasti (nekome); spadati (u nešto); ~ *a una famiglia* pripadati nekoj porodici; *la decisione appartiene al capo dello Stato* za odluku je nadležan šef države

**appassire** *v* uvenuti; venuti

**appellabile** *adj* žalbeni; *sentenza non ~* presuda protiv koje nema žalbe

**appellante** *adj e m* žalbeni; podnosilac žalbe; žalilac; apelant; *sentenza non ~* presuda protiv koje nema mesta žalbi

**appellare** *v (leg)* žaliti se; apelovati; zvati; *appellarsi ad una sentenza* žaliti se na presudu

**appello** *m* apel; poziv; apelacija; žalba; prozivanje; prozivka; ~ *incidentale* slučajna prozivka; ~ *nominale* prozivka po imenu; ~ *al popolo* proglas narodu; ~ *principale* glavna žalba; ~ *tardivo* zakasnela žalba; ~ *dei testimoni* prozivka svedoka; *Corte f d'A~* apelacioni sud; *diritto d'~* pravo na žalbu; *fare l'~* prozivati; apelovati na; *giudice d'~* sudija apelacionog suda; *interporre ~* ulagati žalbu; *ricorrere in ~* uložiti žalbu; *ricorrere un ~ su sentenza* uložiti žalbu na presudu

**appena** *adv* tek; jedva; čim; tek što; ~ *che* čim; *non ~* čim; odmah

**appendice** *f* dodatak; feljton; podlistak

**Appennini** *m pl (geogr)* Apenini

**appenninico** *adj* apeninski

**Appennino** *m (geogr)* Apenin

**appezzamento** *m* čestica (zemlje); parcela; komadanje; deoba; ~ *di terreno* parcela zemljišta

**appianare** *v* poravnati; ~ *una controversia* izgladiti spor; ~ *le difficoltà* ukloniti teškoće; ~ *le divergenze* ukloniti razmimoizlaženja; ~ *una questione* izgladiti spor



**appiattimento** *m* izravnavanje; ~ *delle paghe (degli stipendi)* ujednačavanje plata

**appigionamento** *m* iznajmljivanje

**appigionare** *v* dati u najam

**appigliarsi** *v rifl* prionuti; uhvatiti se *(a qcs* za nešto); primiti se; ~ *ad un partito* odlučiti se za jednu partiju

**appioppare** *v* prikačiti; prilepiti; poturiti; utrapiti; ~ *merci scadenti a qcn* utrapiti nekome lošu robu; ~ *un nomignolo* prišiti nadimak; ~ *uno schiaffo* odvaliti šamar

**applicabile** *adj* primenljiv; upotrebljiv

**applicare** *v* primeniti; prilepiti; namestiti; ~ *le leggi* primeniti zakone; *si applicherà in maniera adeguata* shodno će se primenjivati; ~ *una pena* primeniti kaznu; ~ *il piombo* staviti plombu; plombirati; ~ *un sigillo* udariti pečat; zapečatiti; ~ *a sproposito* nepotrebno (neumesno) primeniti; ~ *una tariffa* primeniti tarifu

**applicato** *adj e m* primenjen; niži činovnik; *scienza applicata* primenjena nauka

**applicazione** *f* primena; postavljanje; marljivost; zalaganje; ~ *analogica* analogna primena; ~ *del diritto* primena prava; ~ *delle etichette* stavljanje etiketa; ~ *della legge* primena zakona; ~ *della pena* primena kazne; ~ *retroattiva* retroaktivna primena; ~ *rigorosa* stroga primena; ~ *tassativa* taksativna primena; ~ *nel tempo* primena tokom vremena; *modalità d'~* oblik primene; *non ~* neprimenjivanje; ~ *territoriale* područna primena; *avere ~* primenjivati se; *trovare ~* naći primenu

**appoderamento** *m* deoba poljoprivrednog zemljišta

**appoderare** *v* deliti zemljište

**appoggiare** *v* podržavati; podupirati; nasloniti; prisloniti (*a qcs* uz nešto); položiti; spustiti (*su qcs* na nešto)

**appoggio** *m* podrška; potpora; oslonac; uporište; ~ *diplomatico* diplomatska podrška; ~ *finanziario* finansijska podrška; *punto d'~* tačka oslonca

**apporre** *v* dodati; postaviti; ~ *la data* napisati datum; ~ *la dicitura* dodati oznaku; ~ *la firma* potpisati; ~ *ostacoli* ometati; ~ *un sigillo* udariti pečat; ~ *il visto* vizirati; staviti vizu

**apportare** *v* izneti; navesti; prouzrokovati; izazvati; ~ *delle prove* izneti dokaze; ~ *reddito* doneti prihod

**apportatore** *m* donosilac

**apporto** *m* udeo; prilog; doprinos; ~ *di capitali* udeo kapitala; ~ *creativo* kretivan doprinos; ~ *in denaro* doprinos u novcu; ~ *in natura* davanje u naturi

**appositamente** *adv* namerno; hotimice

**apposito** *adj* odgovarajući; prikladan; naročit

**apposizione** *f* stavljanje; prilaganje; dodavanje; ~ *della firma* potpisivanje; ~ *dei sigilli* stavljanje pečata; pečatiranje; ~ *del visto* viziranje; udaranje vize

**apposta** *adv* namerno; upravo

**apprendere** *v* učiti; naučiti; saznati; poučavati; ~ *da buona fonte* saznati iz dobrog izvora; ~ *notizia* doznati vest

**apprendista** *m* šegrt; početnik; kalfa; pripravnik; ~ *di commercio* trgovački pripravnik

**apprendistato** *m* šegrtovanje; obuka; *periodo di ~* vreme šegrtovanja (učenja)

**apprensione** *f* shvatanje; strepnja; strahovanje; briga; *stare in ~* biti u strahu; strahovati

**apprensivo** *adj* koji lako shvata; plašljiv; bojažljiv; brižan

**appresso** *adv* blizu; u blizini; pozadi; iza; potom; posle; ~ *a (di)* blizu; kod; uz; *il giorno ~* idući dan; sutradan

**apprestamento** *m* priprema

**apprestare** *v* pripremiti

**apprestarsi** *v rifl* pripremiti se

**apprezzabile** *adj* uočljiv; dostojan poštovanja; dragocen

**apprezzabilità** *f* procena; poštovanje; ~ *libera* slobodna procena

**apprezzamento** *m* procena; procenjivanje; ocenjivanje; ocena; ~ *della costituzionalità* ocenjivanje ustavnosti; ~ *di fatto incensurabile* besprekorna činjenična ocena; *l'~ del giudice di merito* ocena raspravnog suda; ~ *del rischio* procena rizika; *fare un ~* proceniti; vršiti procenu; *libero ~* slobodna procena

**apprezzare** *v* proceniti; oceniti; ceniti

**approccio** *m* prilaz; pristup

**approdare** *v* uploviti; doploviti; pristati (uz)

**approdo** *m* pristanište; pristajanje; mesto iskrcaja; *luogo d'~* mesto pristajanja; *pontile d'~* istovarni most; *tassa d'~* pristanišna taksa

**approfittare** *v* iskoristiti; ~ *dell'occasione* iskoristiti priliku

**approfittarsi** *v rifl* koristiti nešto

**approfondire** *v* produbiti; proučiti; ~ *una questione* proučiti spor (pitanje)

**approntamento** *m* priprema

**approntare** *v* pripremiti; pripremati

**appropriare** *v* prilagoditi; podesiti

**appropriarsi** *v rifl* prisvojiti; usvojiti; ~ *indebitamente* neovlašćeno prisvojiti

**appropriato** *adj* svrsishodan; prikladan; primeren

**appropriazione** *f* aproprijacija; prisvajanje; *abusiva ~ di cose in occasione della perquisizione o dell'attuazione dell'esecuzione* protivpravno prisvajanje prilikom izvršenja pretresa ili sprovođenja izvršenja; ~ *di cosa smarrita* prisvajanje izgubljene stvari; ~ *di cosa trovata* prisvajanje pronađene stvari; ~ *indebita* neovlašćeno

prisvajanje; ~ *indebita di cose di tenue valore* sitno delo utaje; ~ *indebita a danno della proprietà privata* utaja izvršena na štetu privatne imovine

**approssimare** *v* približiti; primaći

**approssimarsi** *v rifl* približiti se

**approssimativo** *adj* približan

**approssimazione** *f* približavanje; približan broj; *per* ~ približno; otprilike

**approvare** *v* odobriti; prihvatiti; potvrditi; ~ *il bilancio* odobriti bilans; ~ *un conto* odobriti račun; ~ *una legge* odobriti zakon; ~ *una proposta* usvojiti predlog; ~ *solennemente* svečano odobriti

**approvazione** *f* saglasnost; odobrenje; pristanak; potvrda; ~ *del bilancio* odobrenje bilansa (budžeta); ~ *di un conto* odobrenje računa; ~ *della gestione del consiglio di amministrazione* potvrda rada upravnog odbora; ~ *governativa* vladino odobrenje; ~ *di una legge* odobrenje zakona; ~ *preventiva* prethodno odobrenje; ~ *del verbale* usvajanje zapisnika; *chiedere* ~ tražiti odobrenje; *dare* ~ dati saglasnost; *sottoporre all'*~ podneti na usvajanje

**approvvigionamento** *m* snabdevanje; nabavka; ~ *d'acqua* snabdevanje vodom; ~ *d'acqua potabile* snabdevanje pijaćom vodom; ~ *alimentare* snabdevanje hranom; ~ *di denaro* snabdevanje novcem; ~ *diretto* dirigovano snabdevanje; ~ *d'energia* snabdevanje energijom; ~ *interno* interno snabdevanje; ~ *di latte* snabdevanje mlekom; ~ *di materie prime* snabdevanje sirovinama; ~ *del mercato* snabdevanje tržišta; *mercato di* ~ tržište za snabdevanje

**approvvigionare** *v qcn di qcs* snabdeti; snabdevati *(nekoga nečim))*; ~ *un mercato* snabdeti tržište

**appuntamento** *m* sastanak; *fissare un* ~ zakazati sastanak; *rimandare un* ~ odgoditi sastanak

**appunto** *m e adv* beleška; primedba; upravo; baš; *per l'*~ baš tako; upravo; *prendere appunti* zabeležiti

**appuramento** *m* utvrđivanje; raščišćavanje; izviđanje; ~ *di un conto* raščišćavanje računa; ~ *dei debiti* raščišćavanje dugova

**appurare** *v* utvrditi; ustanoviti; raščistiti; ~ *un fatto* utvrditi činjenicu

**apripista** *m* buldožer; jaružar

**aprire** *v* otvoriti; otvarati; otključati; ~ *bottega* otvoriti prodavnicu; ~ *un conto bancario* otvoriti bankarski račun; ~ *un credito* otvoriti kredit; ~ *un'inchiesta* otvoriti istragu; ~ *una pubblica sottoscrizione* otvoriti javni upis; ~ *nuovi sbocchi* otvoriti nova tržišta (nove izlaze)

**aprirsi** *v rifl* otvoriti se; ~ *il passo (o una via)* otvoriti put

**Arabia** *f (geogr)* Arabija

**arabico** *adj* arapski

**Arabo** *m* Arapin

**arabo** *adj* arapski

**arare** *v* orati

**arativo** *adj* oraći; *terreno* ~ oranica; obradivo zemljište

**aratro** *m* plug

**aratura** *f* oranje; oranica

**arbitraggio** *m* arbitraža; suđenje; *d'*~ arbitražni; ~ *sui cambi* arbitraža valute; devizna arbitraža; ~ *internazionale* međunarodna arbitraža; ~ *marittimo* pomorska arbitraža; ~ *mercantile (in merci)* arbitraža robe; ~ *sull'oro* arbitraža zlata; ~ *di piazza* arbitraža mesta; ~ *di portafoglio* arbitraža vrednosnih papira; ~ *sui prezzi* arbitraža cena; ~ *dei reporti* arbitraža reporta (na berzi); ~ *sui tassi d'interesse* arbitraža o kamatnoj stopi; ~ *sui tassi di sconto* arbitraža o stopama popusta; ~ *a termine* terminska arbitraža; *corte d'*~ arbitražni sud; *guadagno di* ~ arbitražna zarada; *speculatore di* ~ špekulant na arbitraži

**arbitraggista** *m* arbitar; sudija

**arbitrale** *adj* arbitražni; arbitarski; sudijski; *camera* ~ arbitražna komora; *clausola* ~ arbitražna klauzula; *colleggio* ~ arbitražni kolegijum; *commissione* ~ arbitražna komisija; *consiglio* ~ arbitražno veće; *procedimento* ~ arbitražni postupak; *sentenza* ~ arbitražna presuda; *tribunale* ~ arbitražni sud; *via* ~ arbitražni put

**arbitrare** *v* suditi; presuditi; rešavati

**arbitrariamente** *adv* samovoljno; proizvoljno

**arbitrario** *adj* samovoljan; proizvoljan; *abbandono ~ e diserzione dall' esercizio* samovoljno napuštanje i beg iz vojske; *conclusione arbitraria* proizvoljni zaključak; *decisione arbitraria* proizvoljna odluka

**arbitrato** *m* arbitraža; suđenje; sudska odluka; ~ *internazinale* međunarodna arbitraža; *proposta d'*~ predlog sudske odluke

**arbitrio** *m* samovolja; bezakonje; *libero* ~ slobodna volja

**arbitro** *m* arbitar; sudija; ~ *unico* sudija pojedinac; *supremo* ~ vrhovni sudija

**archiviare** arhivirati; staviti u arhiv; ~ *gli atti del processo* arhivirati sudska akta; ~ *una pratica* staviti predmet u arhiv

**archiviazione** *f* arhiviranje; stavljanje u arhiv; ~ *del procedimento* obustava postupka

**archivio** *m* arhiva; arhiv; *d'*~ arhivski; ~ *dei brevetti* arhiva patenata; ~ *diplomatico* diplomatska arhiva; ~ *delle mappe catastali* arhiva katatarskih mapa; ~ *statale* državni arhiv

**archivista** *m e f* arhivar; arhivarka

**area** *f* površina; područje; oblast; prostor; ~ *di ammaramento* prostor za spuštanje aviona na more; ~ *arretrata* zaostalo (nerazvijeno) područje; ~ *di atterraggio* prostor za sletanje; ~ *di compensazione* kompenzaciono područje; ~ *da*



*costruzione* površina za građenje; ~ *depressa* nerazvijeno područje; ~ *del dollaro* dolarsko područje; ~ *economica* ekonomsko područje; ~ *fabbricabile* gradilište; ~ *fabbricabile non edificata* neizgrađen građevinski prostor; ~ *industriale* industrijsko područje; ~ *monetaria* monetarno područje; ~ *di produzione* oblast proizvodnje; ~ *della sterlina* sterlinško područje; ~ *valutaria* devizno područje; ~ *in via di sviluppo* oblast u razvoju

**arenamento** *m* nasukavanje (broda)

**arenarsi** *v rifl* nasukati se; *le trattative si sono arenate* pregovori su došli na mrtvu tačku

**argano** *m* vitlo; čekrk

**argenteo** *adj* srebrnast; srebrni; *regime* ~ srebrni režim

**Argentina** *f (geogr)* Argentina

**Argentino** *m* Argentinac

**argentino** *adj* argentinski

**argento** *m* srebro; *aggio sull'*~ ažija na srebru; ~ *monetario* srebrni novac; ~ *a titolo legale* standardno srebro; ~ *in verghe* srebro u šipkama (polugama); ~ *vivo* živo srebro; *valuta d'*~ srebrna valuta

**argentone** *m* „novo srebro"; alpaka

**arginamento** *m* podizanje nasipa; ograničenje; ~ *di reclami* ograničenje reklamacija

**arginare** *v* podizati nasip; ograditi nasipom; ~ *l'inflazione* ograničiti inflaciju

**argine** *f* brana; *fare* ~ isprečiti se

**argomentare** *v* argumentovati; obrazlagati; dokazivati

**argomentato** *adj* obrazložen; argumentovan

**argomentazione** *f* obrazloženje; dokazivanje; argumentacija

**argomento** *m* argument; dokaz; razlog; tema; predmet; *in* ~ u predmetu; ~ *della discussione* predmet rasprave; ~ *del giorno* predmet razgovora (na dnevnom redu); ~ *probatorio* dokazni argument; ~ *valido* valjan argument; *confutare un* ~ pobijati (osporavati) predmet; *divagare dall'*~ udaljiti se od predmeta; *insistere sull'*~ insistirati na predmetu

**arguire** *v* zaključiti; izvesti zaključak

**arguzia** *f* doskočica; duhovita izreka; dosetka

**aria** *f* vazduh; ~ *condizionata* klima-vazduh; ~ *inqinata* zagađen vazduh; ~ *viziata* loš vazduh

**arido** *adj* suv; suvoparan; jalov; neplodan

**arioso** *adj* provetren; prostran

**aristocratico** *adj e m* aristokratski; aristokrata

**aristocrazia** *f* aristokratija; plemstvo; ~ *del denaro* finansijska aristokratija; ~ *finanziaria* novčana aristokratija

**arma** *f* oružje; *armi automatiche* automatsko oružje; *armi bianche* hladno oružje; ~ *da fuoco* vatreno oružje; ~ *da tiro* bacačko oružje

**armamento** *m* oprema broda; naoružanje; naoružavanje; *corsa agli armamenti* trka u naoružanju

**armare** *v* naoružati; opremiti brod; armirati; ~ *una nave* opremiti brod

**armata** *f* armija; vojska; *A~ jugoslava* Jugoslovenska armija; ~ *di liberazione nazionale* narodnooslobodilačka vojska; ~ *permanente (regolare)* stajaća (redovna) vojska

**armato** *adj* oružan; naoružan; armiran; *banda armata* oružana banda; *cemento* ~ armirani beton; *rivolta armata* oružana pobuna; *forze armate* oružane snage; *conflitto* ~ oružani sukob

**armatore** *m* brodar; brodovlasnik; ~ *gerente* upravnik za račun brodovlasnika; ~ *noleggiatore* zakupac broda; ~ *privato* privatni brodar

**armatoriale** *adj* brodovlasnički

**armatura** *f* skele; armatura; oprema; konstrukcija; ~ *di carico* uređaj za ukrcaj; ~ *per pressione* oprema protiv pritiska; ~ *di scarico* uređaj za iskrcaj

**arme** *f* grb

**Armenia** *f (geogr)* Jermenija

**Armeno** *m* Jermenac

**armeno** *adj* jermenski

**armistizio** *m* primirje; *chiedere l'*~ tražiti primirje

**armonia** *f* sklad; harmonija; *in* ~ u skladu

**armonizzare** *v* uskladiti; usaglasiti

**armonizzazione** *f* usklađivanje; harmonizacija; usaglašavanje; ~ *delle norme* usklađivanje pravila; ~ *della produzione e della domanda* usklađivanje proizvodnje i potražnje; ~ *delle tariffe doganali* usklađivanje carinskih tarifa; ~ *dei tassi di cambio* usklađivanje kurseva

**arnese** *m* oruđe; alatka; odeća; *male in* ~ loše odeven; odrpan; u lošem stanju

**aroma** *f* miris

**arra** *f* zalog; kapara

**arrandellare** *v* prodavati u bescenje

**arrangiare** *f* urediti; srediti; aranžirati

**arrangiarsi** *v rifl* sporazumeti se; dogovoriti se; snaći se

**arrecare** *v* naneti; izazivati; prouzrokovati; ~ *un danno* prouzrokovati štetu

**arredamento** *m* opremanje; oprema; dekoracija; dekorisanje

**arredare** *v* opremiti; namestiti; dekorisati

**arrendersi** *v rifl* predati se; ~ *a discrezione* predati se na milost i nemilost

**arrestare** *v* uhapsiti; zatvoriti; zaustaviti; zadržavati

**arrestato** *m* pritvorenik; uhapšenik

**arresto** *m* zastoj; zaustavljanje; hapšenje; pritvor; zatvor; ~ *abusivo* nezakonito hapšenje; ~ *di affari* obustava poslova; ~ *arbitrario* samovoljno hapšenje; ~ *a bordo* hapšenje na brodu; ~ *per debiti* hapšenje zbog dugova; ~ *a domi-*

*cilio* kućni pritvor; ~ *per l'esecuzione della pena* pritvor radi izvršenja kazne; ~ *facoltativo* fakultativni pritvor; ~ *sul fatto* hapšenje na delu; ~ *illegale* nezakonito hapšenje; ~ *del lavoro* obustava (zastoj) rada; ~ *sul mandato d'~* hapšenje na osnovu naloga o hapšenju; *arresti di masse* masovna hapšenja; ~ *della merce in transito* zastoj robe na putu; ~ *della nave* sekvestar broda; ~ *delle negoziazioni* zastoj u pregovorima; ~ *obbligatorio* obavezni zatvor; ~ *preventivo* preventivno hapšenje; ~ *della produzione* zastoj (obustava) proizvodnje; ~ *provvisorio* privremeni pritvor; ~ *di rigore* pooštreni zatvor; ~ *senza mandato d'~* hapšenje bez naloga o hapšenju; ~ *semplice* običan pritvor; *mandato d'~* određivanje pritvora

**arretramento** *m* nazadovanje; povlačenje

**arretrare** *v* nazadovati; povući se; ustuknuti

**arretrarsi** *v rifl* povući se; ustuknuti

**arretratezza** *f* zaostalost; ~ *economica* privredna zaostalost; ~ *sociale* društvena zaostalost

**arretrato** *adj e m* zaostao; nazadan; zaostatak; neisplaćeni iznos; zaostala osoba; *area arretrata* zaostalo (nerazvijeno) područje; ~ *di salario* zaostatak plate; *arretrati d'imposta* zaostaci poreza; *essere in* ~ biti u zaostatku; *lavoro* ~ zaostali rad; *operazione arretrata* zaostali posao; *paese* ~ zaostala zemlja; *pagamento* ~ zaostalo plaćanje; *zona arretrata* zaostalo područje

**arricchimento** *m* bogaćenje; obogaćenje; ~ *illecito* nezakonito bogaćenje; ~ *indebito* neopravdano bogaćenje; ~ *senza causa* nepravedno bogaćenje

**arricchire** *v* obogatiti

**arricchirsi** *v rifl* obogatiti se

**arringa** *f* završni govor (branioca ili tužioca); ~ *della difesa* govor branioca; ~ *del pubblico accusatore al dibattimento* završni govor javnog tužioca

**arrischiare** *v* izložiti opasnosti; staviti na kocku; rizikovati

**arrischiarsi** *v rifl* usuditi se; odvažiti se

**arrivare** *v* doći; stići; doputovati; ~ *in porto* stići u luku; doploviti; ~ *allo scopo* postići cilj

**arrivo** *m* dolazak; prispeće; pristizanje; ~ *in buon stato* prispeće u dobrom stanju; ~ *di merci* prispeće robe; *mancato* ~ nedolazak; *pagare all'~ della merce* platiti pri prispeću robe; *posta in* ~ pošta u dolasku; *scalo di* ~ pristanište (stanica) prispeća; *stazione di* ~ stanica prispeća

**arrogare** *v* prisvojiti; svojatati

**arrogarsi** *v rifl* prisvojiti sebi; svojatati; ~ *un diritto* prisvojiti sebi pravo

**arrogazione** *f* prisvajanje; arogacija; ~ *di brevetto* prisvajanje patenta

**arrotondamento** *m* arondacija; zaokrugljivanje; zaokruživanje; ~ *per difetto* zaokruživanje na manje; ~ *per eccesso* zaokruživanje na više

**arrotondare** *v* zaokružiti; zaokrugliti; ~ *una somma* zaokružiti sumu

**arruolamento** *m* popunjavanje; regrutovanje; regrutacija; ~ *dell'equipaggio* popunjavanje broda posadom; ~ *di lavoratori* uzimanje radnika u službu

**arruolarsi** *v rifl* učlaniti se

**arsenale** *m* brodogradilište; arsenal; skladište oružja; oružnica; ~ *per riparazioni navali* remontno brodogradilište

**arte** *f* zanat; veština; umetnost; ~ *applicata* primenjena umetnost; ~ *industriale* industrijsko zanatstvo; ~ *navale* pomorska veština; *professare un'~* vršiti neko zvanje

**artefice** *m* zanatlija; tvorac; stvaralac

**arteria** *f* žila kucavica; arterija; ~ *pulsante* žila kucavica; ~ *pulsante della vita sociale* žila kucavica društvenog života

**artico** *adj (geogr)* arktički; *Polo A~* Severni pol

**articolo** *m* član; paragraf; članak; artikal; roba; predmet; proizvod; ~ *addizionale* dodatni članak; ~ *commerciale* trgovački artikal; ~ *di consumo* potrošna roba; ~ *di contrabbando* krijumčarena roba; ~ *del contratto* član ugovora; ~ *corrente* artikal tekuće potrošnje; ~ *d'esportazione* izvozna roba; izvozni artikal; ~ *finale* finalna roba; ~ *di fondo* uvodni članak; ~ *di giornale* novinski članak; ~ *d'importazione* uvozni artikal; ~ *d'una legge* član zakona; ~ *di lusso* luksuzna roba; ~ *di marca* standardni proizvod; ~ *di monopolio* monopolska roba; ~ *di prima necessità* neophodna roba; roba široke potrošnje; *articoli principali* glavni proizvodi; ~ *probatoriale* dokazni predmet; ~ *di propaganda (di richiamo)* reklamna roba; *ai sensi dell'~ ...* prema (shodno) članu...; ~ *di serie* serijska roba; ~ *stagionale* sezonska roba; ~ *d'uso* uobičajena roba; ~ *di viaggio* putni pribor (artikal); *introdurre un* ~ uvesti artikal

**articolista** *m e f* člankopisac

**artiere** *m* zanatlija; umetnik; inžinjerac

**artificiale** *adj* veštački; *fecondazione f* ~ veštačko oplođenje; *fibra* ~ veštačko vlakno

**artificio** *m* veština; majstorija; umeće; *fuochi d'~* vatromet

**artigianato** *m* zanatstvo; ~ *artistico* umetničko zanatstvo; *camera dell'~* zanatska komora

**artigiano** *m e adj* zanatlija; zanatski; *azienda artigiana* zanatsko preduzeće

**artista** *m e f* umetnik; umetnica; artist

**ascendente** *m e adj* ascendent; uticaj; ugled; autoritet; predak; uzlazan; rastući; *avere un grande ~ su qcn* imati veliki uticaj na nekoga

**ascendenti** *m pl* preci



**ascendere** *v* penjati se; uzdizati se; popeti se; *le spese ascendono a* troškovi iznose

**ascensionale** *adj* koji se uzdiže; koji namerava da se digne; uzlazni

**ascensione** *f* porast; uspon; uzdizanje; penjanje; ~ *della congiuntura* konjunkturni rast

**ascensore** *m* dizalica; lift

**ascensorista** *m* liftboj

**ascesa** *f* uspon; porast; ~ *di borsa* berzanski porast; ~ *della congiuntura* porast konjunkture; ~ *dei prezzi* porast cena; ~ *al trono* stupanje na presto; *politica dell'~ economica* politika privrednog porasta

**asciugare** *v* osušiti; sušiti; obrisati; brisati

**ascoltare** *v* slušati; osluškivati; poslušati

**ascoltatore** *m* slušalac

**ascolto** *m* slušanje; osluškivanje; preslušavanje; slušanost; ~ *della parte* preslušanje stranke; *dare ~ a* slušati; biti poslušan; *porgere* ~ obratiti pažnju; *stare in* ~ slušati

**ascrivere** *v* pripisati; uračunati; uvrstiti; ~ *a colpa* upisati u greh; ~ *a merito* upisati u zaslugu

**Asia** *f (geogr)* Azija; ~ *Minore* Mala Azija

**asiatico** *adj e m* azijski; Azijat

**asilo** *m* azil; utočište; sklonište; obdanište; dečiji vrtić; ~ *diplomatico* diplomatski azil; ~ *nido* jaslice; ~ *politico* politički azil; *dare ~ (rifugio)* dati utočište; pružiti zaklon

**asociale** *adj* asocijalan; nedruštven

**asocialità** *f* asocijalnost; nedruštvenost; nedruželjubivost

**aspettare** *v* čekati; očekivati

**aspettarsi** *v rifl* očekivati nešto; računati na nešto

**aspettativa** *f* očekivanje; iščekivanje; ~ *di successione* očekivanje nasledstva; *collocare in* ~ staviti na raspolaganje; *indurre all'~* privoleti na čekanje; *superare l'~* premašiti očekivanja

**aspetto** *m* vid; izgled; oblik; pojava; *sala d'~* čekaonica; *sotto questo* ~ s tog stanovišta

**aspirante** *m* aspirant; kandidat; ~ *ad un posto* osoba koja reflektuje na mesto; ~ *avvocato* advokatski pripravnik

**aspirare** *v* udisati; uvlačiti; usisavati

**aspirazione** *f* težnja; aspiracija; usisavanje; uvlačenje

**asportare** *v* ukloniti; odstraniti; odneti

**asportazione** *f* uklanjanje; odstranjivanje; odnošenje

**aspro** *adj* hrapav; opor; grub; osoran

**assaggiare** *v* okusiti; probati; ispitati

**assaggio** *m* probanje; uzorak; proba; *vendita ad* ~ probna prodaja

**assai** *adv* dosta; dovoljno; mnogo; vrlo; puno

**assalire** *v* napasti; nasrnuti (na nekoga ili na nešto); obuzeti; spopasti

**assalitore** *m* napadač

**assalto** *m* napad; nasrtaj; juriš; ~ *finto* izmišljeni napad; *dare l'~* jurišati; *prendere d'~* zuzeti na juriš

**assaporare** *v* uživati; okusiti; degustirati

**assaporire** *v* začiniti; začinjavati

**assassinio** *m* ubistvo

**assassino** *m* ubica; razbojnik

**asse** *m* osovina; osa; daska; ~ *ereditario* ostavština; nasledstvo

**assecondare** *v* slediti; ispuniti; udovoljiti; uslišiti

**assediare** *v* opsedati; opkoljavati

**assedio** *m* opsada; *d'~* opsadni; *stato d'~* opsadno stanje

**assegnamento** *m* asignacija; dodela; doznaka; doznačeni iznos; *fare ~ su qcn o qcs* računati na nekoga ili na nešto; osloniti se na nekoga ili na nešto

**assegnare** *v* doznačiti; dodeliti; uputiti; asignirati; ~ *una provvigione* odobriti proviziju; ~ *uno stipendio* odrediti platu

**assegnatario** *m* asignator; primalac; nosilac prava; ~ *di contingente* asignator po potrebi

**assegnato** *m (comm)* dodeljen; namenjen; stavljen na račun; *porto* ~ na doplatu; uz pouzeće

**assegnazione** *f* doznaka; dodela; asignacija; ~ *in conto ammortamento* doznaka na račun amortizacije; ~ *in conto riserve* doznaka na račun rezervi; ~ *di un credito* doznaka kredita; ~ *di divise* doznaka deviza; ~ *gratuita* besplatna doznaka; ~ *mensile* mesečna doznaka; ~ *di terra* dodela zemlje; ~ *totale* totalna doznaka

**assegno** *m* ček; doznaka; *con* ~ čekom; ~ *da accreditare* ček u korist; ~ *antidatato* antidatirani ček; ~ *autenticato* overen (potvrđen) ček; ~ *bancario* bankovni ček; doznaka; ~ *bancario da accreditare* virmanski (obračunski) ček; ~ *bancario libero* pokriveni bankovni ček; ~ *in bianco* blanko ček; ~ *bloccato* blokirani ček; ~ *caroviveri* dodatak na skupoću; ~ *di cassa* blagajnička doznaka; ~ *certificato (vademecum)* overeni („vademekum") ček; ~ *circolare* cirkularni ček; *assegni in circolazione* čekovni promet; ~ *colpito da fermo* blokiran ček; ~ *commerciale* trgovačka uputnica; ~ *confermato (autenticato)* potvrđen ček; ~ *per (solo) conteggio* ček (samo) za obračun; virmanski ček; ~ *coperto* pokriven ček; ~ *a copertura garantita* ček s garantovanim pokrićem; ~ *senza copertura* ček bez pokrića; ~ *documentario* dokumentarni ček; ~ *falsificato* falsifikovani ček; ~ *falso* lažni ček; ~ *familiare* porodični dodatak; ~ *girabile* ček koji se može žirirati; ~ *all'incasso* ček na inkaso; ~ *per incasso* ček za naplatu; ~ *ipotecario* hipotekarna doznaka; ~ *localizzato* domicilirani (lokalni) ček; ~ *di malattia* naknada za bolovanje, ~ *di maternità* porodiljski dodatak; ~ *di merci* robni ček; ~ *nominativo* ček na ime; ~ *ordinario* gotovin-

ski ček; ~ *all'ordine* ček po naredbi; ~ *„non all'ordine„* rekta ček; ~ *pagabile in contanti* ček plativ u gotovini; ~ *in pagamento* ček u naplati; ~ *a pareggio fattura* doznaka za podmirenje fakture; ~ *perequativo* saldo (obračunski) ček; ~ *fuori piazza* domicilirani ček (van mesta izdanja); ~ *su piazza* ček s određenim mestom isplate; ~ *al portatore* ček na donosioca; ~ *postdatato* post-datirani ček; ~ *postale* poštanski ček (doznaka); ~ *prescritto* zastareo ček; ~ *protestato* protestovani ček; ~ *di protezione per i pensionati* zaštitni penzioni dodatak; ~ *quietanzato* isplaćeni ček; ~ *respinto* odbijen ček; ~ *in riscossione* ček na naplatu; ~ *sbarrato* barirani ček; ~ *non sbarrato* nebarirani; ček ~ *scoperto* nepokriven ček; ~ *spostato* deplasirani ček; ~ *storno* storno ček; ~ *a taglio limitato* ograničen ček; ~ *trasferibile* prenosiv ček; ~ *non trasferibile* neprenosiv ček; ~ *turistico* turistički ček; ~ *di valore effettivo* efektni ček; ~ *in valuta estera* devizni ček; ~ *di viaggio* putnički ček; ~ *a vuoto* nepokriveni ček; *capace di obbligarsi per* ~ sposoban da preuzme čekovnu obavezu; *confermare un* ~ potvrditi ček (doznaku); *contro* ~ uz pouzeće; *emettere un* ~ emitovati (vući) ček; *fare un* ~ doznačiti avans; *incassare un* ~ naplatiti ček; *libretto di assegni* čekovna knjižica; *pagamento contro* ~ plaćanje pouzećem; *pagare un* ~ isplatiti ček; *pagare a mezzo* ~ platiti čekom; *presentare un* ~ *all'incasso* podneti ček na isplatu; *presentare un* ~ *per la riscossione* podneti ček na naplatu; *respingere un* ~ odbiti isplatu čeka; *revocare un* ~ opozvati ček; *ritornare un* ~ vratiti ček; *sbarrare un* ~ barirati ček; *sospendere un* ~ suspendovati isplatu čeka; *spedire contro* ~ poslati pouzećem; *spese di* ~ troškovi doznake; *trarre un* ~ izdati ček; *vendere contro* ~ prodavati pouzećem; *vidimare (vistare) un* ~ overiti ček

**assemblea** *f* skupština; skup; zbor; ~ *annuale* godišnja skupština; ~ *degli azionisti* skupština deoničara; ~ *comunale* opštinska skupština; ~ *comune* redovna skupština; ~ *consultiva* savetodavna skupština; ~ *costituente (costitutiva)* osnivačka (ustavotvorna) skupština; ~ *dei creditori* skupština kreditora; ~ *dei delegati* skupština delegata; ~ *deliberante* skupština koja donosi odluke; ~ *federale* savezna skupština; ~ *generale* generalna (glavna) skupština; *A~ generale delle Nazioni unite* Generalna skupština Ujedinjenih nacija; ~ *generale ordinaria* glavna redovna skupština; ~ *generale straordinaria* vanredna glavna skupština; ~ *legislativa* zakonodavna skupština; ~ *dei membri* skupština članova; ~ *nazionale* narodna skupština; *A~ nazionale federale* Savezna narodna skupština; ~ *degli obbligazionisti* skupština posednika obveznica; ~ *ordinaria* redovna skupština; ~ *plenaria* plenarna skupština; ~ *popolare* narodna skupština; ~ *provinciale* pokrajinska skupština; ~ *semestrale* polugodišnja skupština; ~ *dei soci* skupština članova društva; ~ *sociale* skupština članova društva; ~ *d'una Repubblica* republička skupština; ~ *repubblicana* republička skupština; ~ *straordinaria* vanredna skupština; ~ *territoriale* oblasna skupština; *commissione dell'~* skupštinska komisija; *comitati dell'~* skupštinski odbori; *regolamento dell'~* skupštinski poslovnik; *riunirsi in* ~ skupiti se; sastati se (na skupštinu); *sessione f dell'~* skupštinski saziv

**assembramento** *m* okupljanje; ~ *pubblico* javno okupljanje

**assennato** *adj* mudar; razborit; promišljen

**assenso** *m* pristanak; odobrenje; saglasnost; *col vostro* ~ uz vaš pristanak; *l'~ dei genitori per la stipulazione del matrimonio del minorenne* pristanak roditelja za sklapanje braka maloletnika

**assente** *adj e m* odsutan; odsutna osoba; *essere* ~ biti odsutan

**assentire** *v* odobriti; pristati; dopustiti; saglasiti se

**assenza** *f* izostanak; odsustvo; odsutnost; ~ *giustificata* opravdan izostanak; ~ *ingiustificata* neopravdan izostanak; ~ *dal lavoro* odsustvo sa posla; ~ *per convenienza personale* neplaćeno odsustvo; ~ *pagata* plaćeno odsustvo; ~ *dal servizio* odsustvovanje iz službe; *in* ~ u odsustvu

**asserire** *v* tvrditi; izjaviti; ~ *un diritto* iznositi pravo

**assertivamente** *adv* potvrdno; odlučno

**asserto** *m* tvrdnja; tvrđenje

**asservimento** *m* podjarmljivanje; pokoravanje; porobljavanje

**asservire** *v* podjarmiti; pokoriti; porobiti

**asserzione** *f* tvrdnja; *a sostegno di una* ~ za podršku tvrdnje

**assessore** *m* savetnik; asesor; odbornik; član uprave; ~ *al bilancio* savetnik za budžet; ~ *comunale* opštinski savetnik; ~ *esperto in materia fiscale* savetnik – stručnjak za porez

**assessorile** *adj* savetnički; koji se odnosi na savetnike

**assestamento** *m* stabilizacija; nameštanje; uređenje; sređivanje; ~ *del bilancio* sastavljanje budžeta; ~ *di un conto* podmirenje računa; ~ *del mercato* stabilizacija tržišta

**assestare** *v* urediti; podesiti; namestiti; izravnati; srediti; podmiriti; ~ *il carico* složiti teret; ~ *un colpo* zadati udarac; ~ *una controversia* rešiti spor; ~ *un pugno* udariti šakom



**assesto** *m (comm)* sređivanje; uređenje; ~ *dei conti* sređivanje računa; ~ *finanziario* finansijsko uređivanje

**assetto** *m* uređenje; poredak; položaj; ~ *sociale* društveno uređenje; ~ *socio-economico* društveno-ekonomsko uređenje; *dare ~ a qcs* urediti; pripremiti nešto; *mettere in* ~ urediti; pripremiti nešto

**asseveramento** *m* tvrđenje; tvrdnja; potvrđivanje; uveravanje

**asseverare** *v* tvrditi; potvrditi; uveravati

**asseverazione** *f* tvrđenje; tvrdnja; potvrđivanje; uveravanje

**assicuramento** *m* obezbeđenje; *il non ~ d'una unità militare* neobezbeđenje vojne jedinice

**assicurare** *v* osigurati; obezbediti; uveravati; ~ *l'espansione economica* osigurati privrednu ekspanziju; ~ *la garanzia* osigurati jemstvo

**assicurarsi** *v rifl* osigurati se; uveriti se (*di qcs* u nešto)

**assicurativo** *adj* osiguravajući; *contributi assicurativi* doprinosi osiguranja; *copertura assicurativa* osiguravajuće pokriće; *diritto* ~ osiguravajuće pravo; *impresa assicurativa* osiguravajuće preduzeće; *interesse* ~ osiguravajuća kamata; *istituto* ~ osiguravajući zavod; *marca assicurativa* zaštitni znak; *ramo* ~ grana osiguranja; *rischio* ~ rizik protiv kojeg se može osigurati; *tecnica assicurativa* osiguravajuća tehnika; *tutela assicurativa* osiguravajuća zaštita

**assicurato** *m e adj* osiguranik; osiguran; *lettera assicurata* preporučeno pismo s naznačenom vrednosti

**assicuratore** *m* osiguravač; osiguravajući zavod; agent osiguranja; ~ *del carico* osiguravač tereta; ~ *diretto* neposredni osiguravač; ~ *marittimo* pomorski osiguravač; ~ *in proprio* inokosni osiguravač

**assicurazione** *f* osiguranje; obezbeđenje; ~ *per abbonati a un periodo* osiguranje abonenata; ~ *addizionale* dodatno osiguranje; ~ *aerea* vazdušno osiguranje; ~ *agricola* poljoprivredno osiguranje; ~ *degli animali* osiguranje životinja; ~ *di annualità* osiguranje anuiteta; ~ *di annualità in caso di sopravvivenza* osiguranje anuiteta za slučaj preživljavanja; ~ *automatica di nuovi rischi* automatsko osiguranje novih rizika; ~ *(automobili) per le responsabilità verso terzi* osiguranje vozila protiv odgovornosti prema trećim licima; ~ *autonoma* nezavisno osiguranje; ~ *autoveicoli* osiguranje motornih vozila; ~ *bagagli* osiguranje prtljaga; ~ *basata sull'ammontare dei valori* osiguranje na osnovu iznosa vrednosti; ~ *di beni immobili* osiguranje nekretnina; ~ *sul bestiame* osiguranje stoke; ~ *di breve durata* kratkotrajno osiguranje; ~ *dei cacciatori* osiguranje lovaca; ~ *del cambio* osiguranje kursa; ~ *dei campionari* osiguranje uzoraka; ~ *a capitale decrescente* osiguranje s opadajućom vrednosti; ~ *di capitali* osiguranje kapitala; ~ *cargo* kargo osiguranje; ~ *del carico* osiguranje tereta; ~ *in caso di morte* osiguranje za slučaj smrti; ~ *delle casseforti* osiguranje blagajni; ~ *cauzionale* kaucijsko osiguranje; ~ *dei clienti* osiguranje mušterija; ~ *collettiva* kolektivno osiguranje; ~ *combinata* kombinovano osiguranje; ~ *complementare* dodatno osiguranje; ~ *di compratori* osiguranje kupaca; ~ *congiunta* višestruko osiguranje; ~ *di contingenza* osiguranje od slučaja do slučaja; ~ *per conto altrui* osiguranje za račun drugog; ~ *di un contratto* osiguranje ugovora; ~ *del contributo in avaria comune* osiguranje doprinosa u generalnoj havariji; ~ *contro l'appropriazione indebita* osiguranje protiv nezakonitog sticanja vlasništva; ~ *contro le calamità* osiguranje protiv elementarnih nepogoda; ~ *contro le catastrofi* osiguranje protiv katastrofe; ~ *contro le collisioni* osiguranje protiv sudara; ~ *contro danni* osiguranje od štete; ~ *contro i danni della grandine* osiguranje od štete nastale zbog grada; ~ *contro la disoccupazione* osiguranje za slučaj nezaposlenosti; ~ *contro le esplosioni* osiguranje protiv štete od eksplozije; ~ *contro il furto* osiguranje protiv provalne krađe; ~ *contro il gelo* osiguranje protiv poledice; ~ *contro gli incendi* osiguranje protiv požara; ~ *contro gli infortuni* osiguranje od nesrećnih slučajeva; ~ *contro gli infortuni sul lavoro* osiguranje od nesrećnih slučajeva pri radu; ~ *contro le inondazioni* osiguranje od poplava; ~ *contro l'insolvibilità* osiguranje protiv nesposobnosti plaćanja; ~ *contro le intemperie* osiguranje od nevremena; ~ *contro l'interruzione d'esercizio* osiguranje protiv prekida rada; ~ *contro le malattie* bolesničko osiguranje; ~ *contro la perdita sul cambio* osiguranje od gubitka na kursu; ~ *contro la perdita dei redditi* osiguranje protiv gubitka prihoda; ~ *contro la perdita totale* osiguranje od potpunog gubitka; ~ *contro la pioggia* osiguranje protiv kiše; ~ *contro il regresso di terzi* osiguranje protiv regresa trećih; ~ *contro la responsabilità civile* osiguranje od građanske odgovornosti; ~ *contro i rischi atomici* osiguranje protiv atomskih rizika; ~ *contro i rischi di guerra* osiguranje protiv ratnog rizika; ~ *contro la rottura* osiguranje od loma; ~ *contro le rotture dei vetri* osiguranje od loma stakla; ~ *contro gli scioperi* osiguranje od štrajkova; ~ *contro il terremoto* osiguranje od zemljotresa; ~ *contro tutti rischi* osiguranje protiv svih rizika; *assicurazioni contro la vecchiaia* starosno osiguranje; ~ *su corpi* kasko osiguranje; ~ *di corpi di navi* kasko osiguranje brodova; ~ *in corso* osiguranje u toku; ~ *di cose* osiguranje stvari; ~

*delle costruzioni navali* osiguranje brodova u gradnji; ~ *di crediti* osiguranje kredita; ~ *dei crediti all'esportazione* osiguranje kredita za izvoz; ~ *cumulativa* kumulativno osiguranje; ~ *dei danni patrimoniali* osiguranje od imovinskih šteta; ~ *del debito residuo* osiguranje ostatka duga; ~ *della differenza di prezzo* osiguranje protiv razlike u ceni; ~ *differita* odgođeno osiguranje; ~ *dipendente* zavisno osiguranje; ~ *diretta* direktno osiguranje; ~ *con diritto di opzione* osiguranje s pravom izbora; ~ *di diritto pubblico* javnopravno osiguranje; ~ *doppia* dvostruko osiguranje; ~ *delle esposizioni* osiguranje izložbi; ~ *facoltativa* neobavezno osiguranje; ~ *di famiglia* porodično osiguranje; ~ *a favore di superstiti* osiguranje u korist preživelih; ~ *a favore di terzi* osiguranje u korist trećih lica; ~ *ferroviaria* železničko osiguranje; ~ *fiduciaria* kaucijsko (garancijsko) osiguranje; ~ *flottante* flotantno osiguranje; ~ *fluviale* rečno osiguranje; ~ *delle foreste* osiguranje šuma; ~ *forfettaria* paušalno osiguranje; ~ *delle frontiere* obezbeđenje granica; ~ *di garanzia* osiguranje jemstva; ~ *dei gioielli* osiguranje dragocenosti; ~ *globale* globalno osiguranje; ~ *di gruppo* grupno osiguranje; ~ *guasti marittimi* osiguranje protiv pomorskih oštećenja; ~ *immediata* neposredno osiguranje; ~ *immobiliare* osiguranje nepokretnosti; ~ *individuale* lično (individualno) osiguranje; ~ *insufficiente* podosiguranje; nedovoljno osiguranje; ~ *d'invalidità* invalidsko osiguranje; ~ *ipotecaria* hipotekarno osiguranje; ~ *kasko* kasko osiguranje; ~ *libera* slobodno osiguranje; ~ *liberata dal pagamento del premio* osiguranje oslobođeno od plaćanja premije; ~ *dei liberi professionisti* osiguranje lica slobodnih profesija; ~ *di lunga durata* dugoročno osiguranje; ~ *delle macchine* osiguranje mašina; ~ *dei magazzini* osiguranje skladišta; ~ *marittima* pomorsko osiguranje; ~ *di merci* osiguranje robe; ~ *mista* mešovito osiguranje; ~ *mista a favore del creditore ipotecario* mešovito osiguranje u korist hipotrekarnog kreditora; ~ *mobiliare* osiguranje pokretnih stvari; ~ *multipla* višestruko osiguranje; ~ *mutua* uzajamno osiguranje; ~ *di nave* brodsko osiguranje; ~ *noli (del nolo)* osiguranje vozarine; ~ *obbligatoria* obavezno osiguranje; ~ *pagabile alla morte* osiguranje plativo u slučaju smrti; ~ *con partecipazione* osiguranje s učešćem; ~ *con partecipazione agli utili* osiguranje s učešćem u dobitku; ~ *parziale* delimično osiguranje; ~ *dei passeggeri* osiguranje putnika; ~ *patrimoniale* imovinsko osiguranje; ~ *di pensione* penziono osiguranje; ~ *con periodo di carenza* osiguranje za doba nestašice; ~ *di persone* osiguranje lica; ~ *del plusvalore* osiguranje viška vrednosti; ~ *popolare* narodno osiguranje; ~ *preliminare* preliminarno osiguranje; ~ *a premi* premijsko osiguranja; ~ *a premi periodici* osiguranja uz periodične premije; ~ *a premio* osiguranje s premijom; ~ *a premio fisso* osiguranje s fiksnom premijom; ~ *a primo rischio* osiguranje na prvi rizik; ~ *principale* glavno osiguranje; ~ *privata* privatno osiguranje; ~ *in proprio* osiguranje za vlastiti račun; ~ *della protezione giuridica* osiguranje pravne zaštite; ~ *delle prove* obezbeđenje dokaza; ~ *provvisoria* privremeno osiguranje; ~ *del raccolto* osiguranje žetve; ~ *di reattori atomici* osiguranje atomskih reaktora; ~ *di reattori nucleari* osiguranje nuklearnih reaktora; ~ *di reintegro del premio* osiguranje od naknadne premije; ~ *di rendita* osiguranje rente; ~ *di responsabilità* osiguranje od odgovornosti; ~ *della responsabilità professionale* osiguranje od profesionalne odgovornosti; ~ *retroattiva* retroaktivno osiguranje; ~ *ridotta* redukovano osiguranje; ~ *con rimborso dei premi* osiguranje uz povraćaj premija; ~ *dei rischi di costruzione* osiguranje protiv rizika gradnje; ~ *dei rischi nucleari* osiguranje od nuklearnih opasnosti; ~ *dei rischi portuali* osiguranje od lučkih opasnosti; ~ *dei rischi successivi* osiguranje od naknadnih rizika; ~ *del rischio atomico* osiguranje od atomske opasnosti; ~ *del rischio locativo* osiguranje od rizika neplaćanja stanarine; ~ *di risparmio* osiguranje štednje; ~ *sindacale* sindikalno osiguranje; ~ *sociale* socijalno osiguranje; ~ *di somma fissa* osiguranje fiksnog iznosa; ~ *delle spese legali* osiguranje sudskih troškova; ~ *delle spese processuali* obezbeđenje troškova procesa; ~ *di Stato* državno osiguranje; ~ *supplementare* dopunsko osiguranje; ~ *sussidiaria* pomoćno osiguranje; ~ *a tempo* vremensko osiguranje; ~ *a termine fisso* osiguranje s fiksnim rokom; ~ *terrestre* kopneno osiguranje; ~ *di totale copertura* osiguranje s potpunim pokrićem; ~ *sui trasporti* transportno osiguranje; ~ *unica* jedinstveno osiguranje; ~ *di utensili* osiguranje alata; ~ *in valuta estera* osiguranje u stranoj valuti; ~ *vecchiaia* starosno osiguranje; ~ *per un viaggio determianto* osiguranje za određeno putovanje; ~ *a vita* doživotno osiguranje; ~ *della vita* životno osiguranje; ~ *sulla vita* osiguranje života; ~ *sulla vita d'altrui* osiguranje tuđeg života; ~ *volontaria* dobrovoljno osiguranje; *condizioni di* ~ uslovi osiguranja; *contratto di* ~ ugovor o osiguranju; *cooperativa di* ~ osiguravajuća zadruga; *forma di* ~ oblik osiguranja; *impresa di assicurazioni* osiguravajući zavod; *polizza di* ~ polisa osiguranja; *stipulare un'*~ ugovoriti osiguranje

**assiduità** *f* istrajnost;vrednoća; revnost

**assiduo** *adj* marljiv; vredan; istrajan



**assieme** *adv* zajedno; skupa

**assimilare** *f* usvojiti; prilagoditi; asimilirati; ujednačiti

**assimilazione** *f* usvajanje; prilagođenje; asimilacija; ujednačenje

**assise** *f pl* porota; *Corte d'A~* porotni sud

**assistente** *m e adj* asistent; pomoćnik; pomoćni; ~ *di bordo* asistent na brodu; ~ *sanitario* zdravstveni pomoćnik; ~ *segretario* pomoćnik sekretara; ~ *sociale* socijalni radnik; ~ *universitario* asistent fakulteta

**assistenza** *f* pomoć; pomaganje; potpora; ~ *agricola* poljoprivredna pomoć; ~ *amministrativa* administrativna pomoć; ~ *in caso di malattia* pomoć u slučaju bolesti; ~ *al contribuente* pomoć poreskom obvezniku; ~ *ai disoccupati* pomoć nezaposlenima; ~ *economica* ekonomska pomoć; ~ *agli enti comunali* pomoć opštinskim ustanovama; ~ *federale* savezna pomoć; ~ *finanziaria* finansijska pomoć; ~ *ai giovani* pomoć omladini; ~ *giudiziaria* sudska pomoć; ~ *giuridica* pravna pomoć; ~ *giuridica gratuita* besplatna pravna pomoć; ~ *di guerra* ratna pomoć; ~ *internazionale* međunarodna pomoć; ~ *legale (giuridica)* pravna pomoć; ~ *legale internazionale* međunarodna pravna pomoć; ~ *legale alle parti inesperte* pravna pomoć neukim strankama; ~ *marittima* pomoć na moru; ~ *medica* lekarska pomoć; ~ *obbligatoria* obavezna pomoć; ~ *agli operai* pomoć radnicima; ~ *professionale* stručna pomoć; ~ *pubblica* javna pomoć; ~ *reciproca* uzajamna pomoć; ~ *sanitaria* zdravstvena pomoć; ~ *sociale* socijalno staranje; ~ *sociale d'infanti* socijalno staranje o deci; ~ *tecnica* tehnička pomoć; ~ *vitalizia* doživotno izdržavanje; *completa* ~ potpuno staranje; *mutua* ~ uzajamna pomoć; *prestare* ~ pružiti pomoć; *prestare l'~ legale* pružati pravnu pomoć; *reciproca ~ giudiziaria* uzajamna pravna pomoć; *venir in ~ a qcn* priteći nekome u pomoć

**assistenziale** *adj* koji se tiče pomoći; potporni; *opere assistenziali* ustanove za javnu pomoć; *Stato* ~ država koja pomaže

**assistere** *v* pomagati; asistirati; prisustvovati; biti prisutan

**asso** *m* adut; kec; as; prvak; *gli assi del ciclismo* biciklistički asovi; *avere l'~ nella manica* držati adut u rukavu; *restare in* ~ ostati na cedilu

**associabile** *adj* spojiv; udruživ

**associamento** *m* uortačenje; udruživanje; spajanje

**associare** *v* združiti; pridružiti; ~ *alle carceri* staviti u zatvor; *l'~ m* udruživanje

**associarsi** *(a) v rifl* uortačiti se; udružiti se; učlaniti se

**associato** *adj e m* učlanjen; udružen; član udruženja; ortak; *azienda associata* udruženo preduzeće; *lavoro* ~ udružen rad

**associazione** *f* udruženje; udruživanje; uortačenje; ~ *d'affari* poslovno udruženje; ~ *degli agricoltori* udruženje poljoprivrednika; ~ *degli artigiani* udruženje zanatlija; *l'~ per l'attività nemica* udruživanje radi neprijateljske delatnosti; ~ *degli avvocati* udruženje advokata; ~ *bancaria (delle banche)* bankarsko udruženje; ~ *dei cittadini* udruženje građana; ~ *di categoria* strukovno udruženje; ~ *commerciale* trgovačko udruženje; ~ *di compratori* udruženje kupaca; ~ *dei consumatori* udruženje potrošača; ~ *criminosa allo scopo di commettere delitti* banda koja ima cilj vršenje krivičnih dela; ~ *dei datori di lavoro* udruženje poslodavaca; *l'~ a delinquere* udruživanje za vršenje krivičnih dela; ~ *per delinquere* zločinačko udruživanje; ~ *economica* privredno udruženje; *(EFTA) A~ Europea di Libero Scambio* Evropsko udruženje slobodne trgovine; ~ *dei giuristi* udruženje pravnika; ~ *illecita (illegale)* nezakonito (ilegalno) udruženje; ~ *degli imprenditori* udruženje preduzetnika; ~ *d'imprese* udruženje preduzeća; ~ *dei lavoratori* udruženje radnika; ~ *di lavoro e mezzi* udruživanje rada i sredstava; ~ *di lavoro e reddito* udruživanje rada i dohotka; ~ *di mutuo soccorso* udruženje za uzajamnu pomoć; ~ *operaia* radničko udruženje; ~ *padronale* udruženje vlasnika (poslodavaca); ~ *in partecipazione* udruženje sa učešćem; ~ *di persone* udruženje lica; ~ *politica* političko udruženje; ~ *dei produttori* udruženje proizvođača; ~ *professionale* profesionalno udruženje (stručno); ~ *regionale* pokrajinsko udruženje; ~ *registrata* registrovano udruženje; ~ *religiosa* versko udruženje; ~ *riconosciuta* priznato udruženje; ~ *allo scopo di commettere delitti* zločinačko udruženje; ~ *segreta* tajno udruženje; *A~ del traffico aereo internazionale* Međunarodno udruženje za vazdušni promet; *A~ del trasporto aereo internazionale* Međunarodno udruženje za vazdušni transport; ~ *d'utilità pubblica* udruženje javne koristi; *diritto di* ~ pravo udruživanja

**assodamento** *m* učvršćenje; ojačanje; udruživanje; ~ *contro il popolo e lo stato* udruživanje protiv naroda i države

**assodare** *v* učvrstiti; ojačati

**assoggettamento** *m* podjarmljivanje; potčinjavanje; ~ *all'imposta* podložnost porezu

**assoggettare** *v* podvrgnuti; potčiniti; pokoriti

**assolto** *adj* razrešen; oslobođen; oprošten; svršen

**assolutamente** *adv* potpuno; apsolutno

**assolutismo** *m* apsolutizam; ~ *illuminato* prosvećeni apsolutizam

**assoluto** *adj* apsolutan; bezuslovan; potpun; savršen; *assoluta concorrenza* nezavisna konkurencija; *novità f assoluta* apsolutna novost; *prescrizione f assoluta* apsolutna zastarelost; *prescrizione assoluta dell'azione penale* apsolutna zastarelost gonjenja; *prescrizione assoluta dell'esecuzione della pena* apsolutna zastarelost izvršenja kazne; *rendita assoluta* apsolutna renta; *violenza f assoluta* apsolutna sila

**assolutorio** *adj* oslobađajući; koji oslobađa; apsolutoran; *sentenza assolutoria* oslobađajuća (apsolutorna) presuda

**assoluzione** *f* oslobođenje; oproštaj grehova; ~ *per insufficienza di prove* oslobođenje iz nedostatka dokaza; ~ *per non aver commesso il fatto* oslobođenje zbog neizvršenja čina; ~ *dal procedimento penale* oslobođenje od krivice; krivično oslobođenje

**assolvere** *v* razrešiti; osloboditi (krivice); ~ *un accusato* osloboditi optuženog; ~ *un compito* izvršiti zadatak; ~ *un debito* platiti (otkupiti) dug; ~ *per insufficienza di prove* osloboditi iz nedostatka dokaza

**assomiglianza** *f* sličnost; podudarnost

**assomigliare** *v* ličiti

**assorbimento** *m* upijanje; apsorpcija; ~ *della disoccupazione* rešavanje nezaposlenosti; ~ *d'una società* pripajanje društva

**assorbire** *v* upijati; apsorbovati; zaokupljati; trošiti; utrošiti

**assortimento** *m* asortiman; izbor; ~ *di merce* asortiman robe; *completare l'~* popuniti asortiman

**assortire** *v* razvrstati; rasporediti; sortirati

**assortito** *adj* snabdeven; izabran

**assuefare** *v* navići; privići

**assuefarsi** *v rifl* navići se

**assumere** *v* preuzeti; primiti na sebe; zaposliti; primiti u službu; ~ *un atteggiamento* zauzeti stav; ~ *come corrispondente* zaposliti kao korespondenta; ~ *il debito* preuzeti dug; ~ *la difesa* preuzeti odbranu; ~ *una garanzia* preuzeti garanciju; ~ *un impegno* preuzeti obavezu; ~ *informazioni* informisati se; ~ *a mutuo* uzeti na zajam; ~ *obblighi* preuzeti obaveze; ~ *il patronato* preuzeti pokroviteljstvo; ~ *il potere* preuzeti vlast; ~ *tutti i pericoli a suo carico* preuzeti na sebe sve opasnosti; ~ *una responsabilità* preuzeti odgovornost; ~ *la responsabilità di qcs* primiti odgovornost za nešto; ~ *testimonianze* saslušati svedoke (svedočenje); ~ *il trasporto* preuzeti transport

**assumersi** *v rifl* preuzeti (na sebe); ~ *un obbligo* preuzeti obavezu; ~ *la responsabilità* preuzeti na sebe odgovornost

**assuntore** *m* preuzimač; potpisnik (ugovora i sl.)

**assunzione** *f* preuzimanje; primanje; prijem u službu; zapošljavanje; ~ *di debito* preuzimanje duga; ~ *d'esecuzione* preuzimanje izvršenja; ~ *di fideiussione (di garanzia)* preuzimanje garancije; ~ *al lavoro* primanje na posao ~ *dei mezzi di prova* izvođenje dokaza; ~ *obbligatoria* obavezno primanje; ~ *di oneri* preuzimanje tereta; ~ *del personale* zapošljavanje radne snage (osoblja); ~ *di nuovo personale* zapošljavanje novog osoblja; ~ *di portafoglio* preuzimanje portfelja; ~ *in prova* probni prijem; primanje na probni rad; ~ *delle prove* izvođenje dokaza; ~ *di un rappresentante* primanje predstavnika; ~ *di responsabilità* preuzimanje odgovornosti; ~ *di rischio* preuzimanje rizika; ~ *delle spese* preuzimanje troškova; ~ *dei testi* primanje svedočanstva; ~ *dei testimoni* saslušanje svedoka; *all'atto dell'~ di un ordine* u momentu primanja naloga; *terminata l'~ delle prove* dokazni postupak dovršen

**asta** *f* licitacija; aukcija; motka; koplje; *all'~* na aukciji; *d'~* aukcijski; *acquistare all'~* kupiti na aukciji; ~ *per l'appalto* licitacija zbog zakupa; ~ *apparente* prividna aukcija; ~ *esecutiva* izvršna aukcija; ~ *forzosa* prinudna aukcija; ~ *immobiliare* licitacija nekretnina; ~ *mobiliare* licitacija pokretnih stvari; ~ *giudiziaria* sudska licitacija; ~ *olandese* specijalna licitacija (na kojoj se cene snižavaju dok se ne nađe kupac); ~ *pubblica* javna aukcija; ~ *simulata* fiktivna (simulirana) aukcija; ~ *volontaria* dobrovoljna aukcija; *avviso m di ~ pubblica* oglas o javnoj licitaciji; *bandire un'~* objaviti licitaciju; *banditore d'~* izvikivač na aukciji; *capitolo d'~* aukcijski članak; *condizioni d'~* uslovi aukcije; *diritti d'~* prava aukcije; *editto d'~* oglas o licitaciji; *mettere all'~* staviti na aukciju; *mettere all'~ pubblica* izložiti javnoj prodaji; *sala f delle vendite all'~* licitaciona (aukcijska) dvorana; *prezzo d'~* licitaciona cena; *vendere all'~* prodavati na aukciji; *voce d'~* početna licitaciona cena

**astanteria** *f* prva pomoć (u bolnici)

**astenersi** *(da) v rifl* uzdržati se; odustati; apstinirati

**astensione** *f* apstinencija; uzdržavanje; ~ *collettiva dal lavoro* kolektivna obustava rada; ~ *del giudice* izuzeće po zahtevu samog sudije; ~ *dal lavoro* obustava rada; ~ *dal testimoniare* uzdržavanje od svedočenja

**asterisco** *m* (*) zvezdica; asteriks

**astinenza** *f* apstinencija; uzdržavanje

**astrarre** *v* odvojiti; apstrahovati

**astrazione** *f* odvajanje; apstrakcija; *fare ~ da qcs* ostaviti nešto po strani; ne voditi računa o nečemu; ne uzimati nešto u obzir

**astringere** *v* stiskati; stezati; prisiljavati; pritiskati

**astronauta** *m* astronaut; kosmonaut

**astronautica** *f* astronautika



**astronave** *f* svemirski (kosmički) brod

**astroporto** *m* kosmodrom

**astuto** *adj* prepreden; lukav

**astuzia** *f* lukavstvo; ~ *di guerra* ratno lukavstvo

**Atene** *f (geogr)* Atina

**Ateniese** *m* Atinjanin

**ateniese** *adj* atinski

**atlante** *m (geogr)* atlas

**atlantico** *adj* atlantski; *Oceano A~* Atlantski okean

**atomico** *adj (chim, fis)* atomski; *energia atomica* atomska energija; *forza atomica* atomska snaga

**atomismo** *m* atomistika

**atomo** *m (chim, fis)* atom

**atrio** *m* predvorje; predsoblje; atrijum

**atroce** *adj* okrutan; svirep; užasan

**atrocemente** *adj* okrutno; svirepo; užasno

**atrocità** *f* okrutnost; svirepost; zverstvo

**attaccalite** *m* svađalica

**attaccamento** *m* privrženost; naklonost; odanost

**attaccante** *m* napadač

**attaccare** *v* napasti; napadati; atakovati; prišiti; pričvrstiti; prilepiti; okačiti; obesiti; ~ *gli affissi* nalepiti oglase; ~ *i manifesti* nalepiti manifeste; ~ *rissa* zametnuti svađu

**attacco** *m* napad; nasrtaj; atak; spoj; spojnica; priključak; ~ *aereo* vazdušni napad; ~ *armato* oružani napad; ~ *di fianco* bočni napad; ~ *finto* izmišljeni napad; ~ *frontale* frontalni napad; ~ *improvviso* prepad; ~ *all'improvviso* napad na prepad; ~ *isterico* histerični napad; ~ *a mano armata* oružani napad; ~ *di nervi* nervni napad; ~ *notturno* noćni napad; ~ *proditorio* izdajnički napad; *essere il bersaglio di attacchi* biti izložen napadima; *passare all'~* preći u napad

**atteggiamento** *m* stav; držanje; položaj; *assumere un ~* zauzeti stav

**attendere** *v* čekati; očekivati; ~ *l'occasione propizia* čekati povoljnu priliku; ~ *ai propri affari* brinuti se za vlastite poslove (stvari)

**attendibile** *adj* pouzdan; verodostojan; *rendere ~* učiniti verodostojnim

**attendismo** *m* politika čekanja

**attenersi** *v rifl* pridržavati se (nečega); ~ *alle condizioni* pridržavati se uslova; ~ *alle istruzioni* pridržavati se uputstava; ~ *a qcs* pridržavati se nečega; vladati se po nečemu; ~ *ai termini* poštovati rokove

**attentamente** *adv* pažljivo; oprezno

**attentare** *v* izvršiti atentat; nasrnuti; ugroziti

**attentato** *m* atentat; pokušaj ubistva

**attentatore** *m* atentator

**attento** *adj* pažljiv; oprezan; *attenti!* pažnja!; pazi!; *stare ~* paziti; slušati

**attenuamento** *m* olakšavanje; ublažavanje

**attenuante** *adj e f* olakšavajući; ublažavajući; olakšavajuća okolnost

**attenuare** *v* ublažiti; smanjiti; olakšati; ~ *il disastro* ublažiti nesreću; ~ *la disoccupazione* ublažiti nezaposlenost; ~ *le fluttuazioni* ublažiti fluktuacije

**attenuazione** *f* olakšavanje; ublažavanje; smanjenje; ~ *della pena* smanjenje kazne; ~ *della responsabilità* smanjenje (ublaženje) odgovornosti

**attenzione** *f* pažnja; obzir; ~ pažnja!; pazi!; *all'~ del Sig* na ruke gospodina; *attirare l'~* privući pažnju; *alla cortese ~ di* na cenjenu pažnju; *fare ~* paziti; *prestare ~* obratiti pažnju; *richiamare l'~ di qcn su qcs* upozoriti nekoga na nešto; *usare attenzioni* biti pažljiv (oprezan)

**attergare** *v* pisati na poleđini

**attergato** *m* beleška na poleđini

**atterraggio** *m* ateriranje; sletanje; prizemljenje; ~ *forzato* prinudno sletanje

**atterramento** *m* obaranje na zemlju (u džudu i sl.); nokaut

**atterrare** *v* sletati; spustiti se; aterirati; oboriti na zemlju; srušiti; ~ *un aggressore (l'avversario)* oboriti napadača (protivnika)

**attesa** *f* čekanje; poček; *in ~ di* u očekivanju; očekujući; *indurre all'~* privoleti na čekanje; *stare in ~ di qcn* iščekivati nekoga

**attestare** *v* potvrditi; posvedočiti

**attestato** *m* potvrda; svedočanstvo; atest; ~ *di battesimo* krštenica; ~ *di benservito* potvrda o dobrom vladanju (na poslu); ~ *di condotta morale* svedočanstvo o moralnom ponašanju; ~ *d'esame* potvrda o ispitu; ~ *di fiducia* potvrda o poverenju; ~ *di frequenza* potvrda o pohađanju (prisustvovanju); ~ *d'insufficienza di pegno* potvrda o nedovoljnom zalogu; ~ *d'invenzione* pronalazačko svedočanstvo; ~ *di lavoro* potvrda o radu; ~ *medico* lekarska potvrda; ~ *di nascita* krštenica; ~ *di stima* potvrda o proceni

**attestazione** *f* svedočenje; svedočanstvo; dokaz; *in ~* kao dokaz

**attiguo** *adj* susedan; obližnji

**attimo** *m* tren; trenutak; čas; ~ *critico* kritičan trenutak

**attinente** *adj* pripadajući; odnosan; ~ *a qcs* koji se odnosi na nešto; ~ *al diritto pubblico* koji se odnosi na krivično pravo

**attinenza** *f* veza; odnos; pripadnost; ~ *comunale* opštinska pripadnost

**attingere** *v* crpsti; izvlačiti; ~ *acqua* crpsti vodu; ~ *acqua nel fiume* crpsti vodu iz reke; ~ *acqua da un pozzo* crpsti vodu iz bunara; ~ *acqua al ruscello* crpsti vodu iz potoka; ~ *denaro* crpsti novac; ~ *l'informazione alle fonti* crpsti informacije iz izvora

**attirare** *v* privući; privlačiti; ~ *l'attenzione* upozoriti; skrenuti pažnju; ~ *la simpatia* privući simpatiju

**attitudine** *f* sposobnost; nadarenost; talenat; ~ *al lavoro* talenat za rad; ~ *professionale* stručna sposobnost

**attivare** *v* aktivirati; pokrenuti; staviti u pokret; ~ *gli affari* aktivirati poslove; ~ *la linea* aktivirati liniju; ~ *il regolamento* staviti na snagu propis (pravilnik); ~ *la vendita* aktivirati prodaju

**attivazione** *f* aktiviranje; pokretanje; stavljanje u pogon

**attivista** *m* aktivista

**attività** *f* aktivnost; dejstvo; delatnost; delovanje; poslovanje; ~ *amministrativa* administrativna delatnost; ~ *artigianale* zanatska delatnost; ~ *aziendale* delatnost preduzeća; ~ *bancaria* bankarska delatnost; ~ *borsistica* berzanska delatnost; ~ *commerciale* trgovačka (poslovna) delatnost; ~ *continuata* neprekidna delatnost; ~ *dipendente* zavisna (sporedna) delatnost; ~ *economica* ekonomska delatnost; ~ *elettorale* izborna aktivnost; ~ *illecita* nezakonita delatnost; ~ *industriale* industrijska delatnost; ~ *lavorativa* radna delatnost; ~ *legislativa* zakonodavna delatnost; ~ *lucrosa* unosna delatnost; ~ *marginale* granična aktivnost; ~ *e passività dell'esercizio* poslovna aktivnost i pasivnost; ~ *politica* politička aktivnost; ~ *primaria* primarna delatnost; ~ *produttiva* proizvodna delatnost; ~ *professionale* profesionalna delatnost; ~ *pubblicitaria* reklamna delatnost; ~ *rimunerata* plaćena delatnost; ~ *rivoluzionaria* revolucionarna aktivnost; ~ *salariata* plaćena delatnost; ~ *secondaria* sporedna (sekundarna) delatnost; ~ *di servizio* službena (poslovna) delatnost; ~ *sociale* društvena delatnost; ~ *sovversiva* subverzivna delatnost; ~ *stagionale* sezonska delatnost; ~ *terziarie* tercijarne delatnosti; ~ *di trasporto* prevoznička delatnost; *entrare in* ~ stupiti na snagu; *evolvere l'~ politica* razviti političku aktivnost; *promuovere l'~ economica* pokrenuti privrednu delatnost; *rimettere in ~ di servizio* vratiti iz penzije u službu; aktivirati

**attivo** *m e adj* aktiva; imovina; aktivan; radan; *all'~* u aktivi; ~ *esigibile* naplativa aktiva; ~ *fisso* fiksna aktiva; ~ *immobiliare* aktiva nepokretnih dobara; ~ *immobilizzato* blokirana aktiva; ~ *liquido* likvidna aktiva; ~ *mobiliare* aktiva pokretnina; ~ *netto* čista aktiva; *azienda attiva* aktivno preduzeće; ~ *e passivo* aktiva i pasiva; ~ *realizzabile* ostvarljiva aktiva; *legittimazione f attiva* aktivna legitimacija; *portare all'~* knjižiti u aktivi

**atto** *m e adj* akt; spis; dokument; čin; radnja; gest; pokret; podnesak; pogodan; kadar; sposoban; ~ *d'abdicazione* akt o odricanju od prestola; ~ *d'accessione* čin pristupa; akt o pristupanju; ~ *d'accusa* optužnica; ~ *d'acquisto* kupovni akt (ugovor); zaključnica; ~ *di adesione* izjava o pristupu; pristupni akt; ~ *addizionale* dodatni ugovor; ~ *aggiuntivo* dodatni akt; ~ *d'aggressione* agresivni akt; ~ *altrui* tuđe delo; ~ *amministrativo* administrativni (upravni) akt; ~ *antigiuridico* protivpravni akt; ~ *antinazionale* delo protiv naroda i države; ~ *apparente* prividni čin; ~ *d'approvazione* odobrenje; ~ *arbitrario* samovoljni akt; ~ *di assegnazione* asignacijski ugovor; ~ *autenticato (autentico)* autentični (overeni) akt; ~ *autogestivo (d'autogestione)* samoupravni akt; ~ *d'autorità* akt vlasti; ~ *d'avaria* havarija; ~ *cambiario* menično delo; ~ *di cambio* menjački (menični) posao; ~ *di capitolazione* akt o kapitulaciji; ~ *di cessione* ugovor o ustupanju; ~ *di citazione* poziv; ~ *civile* građanski akt; ~ *collettivo* kolektivni akt; ~ *di commercio* trgovački ugovor; *atti commerciali* trgovački akti; ~ *di compravendita* kupoprodajni ugovor; ~ *di concordato* ugovor o nagodbi; ~ *di concorrenza sleale* čin nelojalne konkurencije; ~ *di convocazione* akt o sazivanju; *atti correnti* tekući spisi; ~ *costitutivo* osnivači (konstitutivni) akt; ~ *costitutivo di diritto* akt o zasnivanju prava; ~ *costitutivo d'ipoteca* akt o osnivanju hipoteke; ~ *costitutivo di società* akt o osnivanju društva; ~ *di costrizione (di coercizione)* prisila; ~ *di delega* ovlašćenje; ~ *di denunzia* prijava; ~ *di denuncia di fallimento* prijava stečaja; ~ *di deposito* isprava o ostavi (deponovanju); ~ *dichiarativo* izjava; deklarativni akt; ~ *dichiarativo amministrativo* deklarativni upravni akt; ~ *diplomatico* diplomatski akt; ~ *discrezionale* diskrecioni akt; ~ *dispositivo (di disposizione)* dispozitivni akt; ~ *di divisione* deoba; deobni akt; ~ *di donazione* darovnica; akt o poklonu; *atti elettorali* izborni spisi; ~ *d'emendamento* akt o amandmanu; ~ *esecutivo* izvršni akt; ~ *di espropriazione* akt o oduzimanju imovine; ~ *esterno* spoljni akt; ~ *falsificato* falsifikovano delo; ~ *di fideiussione* akt jemstva; ~ *finale* konačni čin; ~ *fittizio* prividan čin; fiktivna radnja; ~ *di fondazione* akt o osnivanju zadužbine; ~ *formale* formalni akt; ~ *di forza* akt sile; ~ *fraudolento* delo prevare; ~ *di garanzia* garancija; ~ *generale* opšti akt; ~ *generale d'autogoverno* samoupravni opšti akt; ~ *giudiziale di querela* sudski tužbeni akt; ~ *giudiziario* sudski akt; *atti giudiziari* sudski spisi; ~ *giuridico* zakonski akt; ~ *giuridico internazionale unilaterale* jednostrani međunarodni zakonski akt; ~ *giurisdizionale* akt sudske nadležnosti; ~ *di governo* vladin akt; ~ *di grazia* pomilovanje; ~ *al guadagno* sposoban za zaradu; ~ *da guerra* ratna akcija; ~ *illecito* nedozvoljeno (zabranjeno) delo; nedopušten (nedozvoljen) akt; ~ *illegale* nezakonito delo; ~ *increscioso* neugodan čin; ~ *incriminato* inkriminisano delo; ~



*individuale* individualni akt; ~ *inesistente* nepostojeći akt; ~ *interno* unutrašnji akt; ~ *d'ipoteca* akt o hipoteki; ~ *ipotecario* založni akt; ~ *istruttorio* istražna radnja; *atti istruttori tempestivi* hitne istražne radnje; *atti di istruzione* istražne radnje; ~ *al lavoro* sposoban za rad; ~ *legale* pravni akt; ~ *legalizzato* ozakonjen akt; overena isprava; ~ *legislativo* zakonodavni akt; ~ *legittimo* zakoniti akt; ~ *di mandato* punomoć; ~ *materiale* materijalni čin; ~ *di modifica* akt o izmeni (ugovora); ~ *di nascita* krštenica; ~ *di naturalità* akt o prirođenju; ~ *di navigazione* navigacioni akt; ~ *di nomina* akt o imenovanju (o postavljenju); ~ *normativo* normativni akt; ~ *notarile (di notaio)* akt beležnika; ~ *di notificazione* akt o obaveštenju (o notifikaciji); ~ *nullo* ništavni čin (delo); ~ *omologato* overena isprava; ~ *di opposizione* protivljenje; ~ *d'opzione* isprava o opredeljenju; ~ *di organi d'amministrazione statale* akt organa državne uprave; ~ *ostile* neprijateljski akt; ~ *d'ostilità* neprijateljski postupak; ~ *perfetto* potpuni čin; ~ *di pignoramento* akt o zapleni; ~ *politico* politički akt; *atti pornografici* pornografski spisi; ~ *preliminare* pripremna radnja; ~ *preliminare nel procedimento penale* pripremni podnesak u krivičnom postupku; ~ *preparatorio* pripremna radnja; ~ *privato* privatni akt; ~ *di procedura (procedurale)* proceduralna radnja; ~ *processuale* parnično delo; *atti processuali delle parti* parnične radnje stranaka; *atti processuali del tribunale* parnične radnje suda; ~ *di procura* punomoćje; ovlašćenje za zastupanje; ~ *produttivo* prodiktivan akt; ~ *di protesta* prigovor; protestni akt; ~ *pubblico* javni akt; javna isprava; ~ *di querela* tužbeni akt; ~ *di ratifica* ratifikacioni dokument; ~ *revocabile per volontà di una sola persona* jednostrano opoziv akt; ~ *di ricognizione di debito* akt o priznanju duga; ~ *di riconoscimento* nagrada; akt o priznanju; ~ *di riconoscimento di persone o cose* priznanje osoba ili stvari; ~ *riformato* preinačeni akt; ~ *riservato* poverljiv spis; ~ *semplice* običan akt; ~ *sessuale* polni akt; ~ *simulato* prividni (simulirani) akt; ~ *solenne* svečani akt; ~ *di solidarietà* akt solidarnosti; ~ *di sovranità* suverenost; akt suverenosti; ~ *statale* državni akt; ~ *stragiudiziale* vansudski akt; ~ *traslativo* prenosni akt; ~ *ufficiale (d'ufficio)* službeni akt; ~ *valido* valjan čin (spis); ~ *di vendita* prodaja; *agli atti* ad acta *(lat); all'~ dell'acquisto* pri kupovini; *all'~ della consegna* pri isporuci; *all'~ pratico* u praksi; praktično; *all'~ del ricevimento dell'ordine* pri prijemu naloga, *cogliere sull'~* zateći na delu; *contraffazione d'un ~ pubblico* falsifikovanje službenog spisa; *dare ~ di qcs a qcn* dati nekome nešto na znanje; potvditi nekome nešto; *eseguire atti d'istruzione* vršiti istražne radnje; *mettere agli atti* staviti u spise; staviti u ad akta; *mettere in ~* izvršiti; uraditi; *prender ~ di qcs* primiti nešto na znanje; *ricevere un ~* primiti spis; *sottrazione o distruzione d'un ~ d'ufficio* oduzimanje ili uništenje službenog spisa; *stendere un ~* sastaviti akt; *trasmettere gli atti* dostaviti spise; *unificare gli atti* spojiti spise

**attorcigliare** *v* uvijati; umotavati; uvrtati

**attore** *m* tužilac; parničar; *l'~ e il convenuto* tužilac i optuženik; *le adduzioni dell'~* navodi tužioca

**attorno** *adv* oko; okolo; unaokolo

**attraccare** *v* pristati; pristajati; ~ *alla banchina* pristati uz obalu (gat)

**attracco** *m* pristajanje; pristanište

**attraente** *adj* privlačan; atraktivan

**attrarre** *v* privući; privlačiti

**attrattiva** *f* privlačnost; draž; čar

**attraversamento** *m* prelaz; prelaženje; raskrsnica; ~ *illecito del confine dello Stato* nedozvoljen prelaz preko državne granice

**attraversare** *v* preći; prelaziti; ometati; sprečavati; preprečiti; ~ *il confine* preći granicu

**attraverso** *adv, prep* popreko; naopako; kroz; preko; pomoću

**attrazione** *f* privlačnost; *forza d'~* privlačna snaga; *punto d'~* privlačna tačka

**attrezzamento** *m* oprema; opremanje

**attrezzato** *adj* opremljen; *ben ~* dobro opremljen

**attrezzatura** *f* oprema; opremanje; pribor; ~ *commerciale* trgovačka oprema; ~ *edile* građevinska oprema; *l'~ della nave* brodska oprema; ~ *portuale* lučko postrojenje

**attrezzi** *m pl* alat; pribor; oprema; ~ *del mestiere* zanatski alat

**attrezzo** *m* alatka; oruđe; sprava; ~ *agricolo* poljoprivredni alat

**attribuire** *v* pripisati; dati; dodeliti; ~ *a biasimo* upisati u prekor; ~ *un valore* pridavati vrednost

**attributo** *m* svojstvo; oznaka; obeležje; atribut

**attribuzione** *f* pripisivanje; dodela; nadležnost; ovlašćenja; ~ *di competenza* stavljanje u nadležnost; određivanje nadležnosti; ~ *di competenza giudiziaria* određivanje sudske nadležnosti; ~ *complessiva* paušalno (kompleksno) dodeljivanje; ~ *delegata* delegirana nadležnost; ~ *di divise* dodeljivanje deviza; ~ *di una rendita* dodela rente; ~ *d'ufficio* službena nadležnost

**attritto** *m* trenje; trvenje; gloženje; nesloga

**attuabile** *adj* izvodljiv; ostvarljiv

**attuale** *adj* savremen; sadašnji; stvaran; aktuelan

**attualità** *f* aktuelnost; savremenost; vest; novost

**attualmente** *adv* ovih dana; trenutno; sada

**attuare** izvesti; ostvariti; izvršiti; sprovesti; ~ *suo diritto* ostvariti svoje pravo

**attuario** *m (comm)* pisar (sudski); aktuar

**attuatore** *m* aktivator; uređaj koji automatski aktivira neki proces

**attuazione** *f* sprovođenje; ostvarenje; ostvarivanje; ~ *di un diritto* ostvarivanje prava

**audace** *adj* odvažan; drzak; smeo

**auditore** *m* slušalac

**auditorio** *m* auditorijum; slušaonica; muzička dvorana; slušaoci

**audizione** *f* saslušanje; audicija

**augurare** *v* želeti; poželeti; čestitati

**augurarsi** *v rifl* nadati se; iskreno želeti

**augurio** *m* želja; čestitka; *mandare auguri* poslati čestitku; *esprimere l'~* iskazati želju

**aula** *f* aula; dvorana; učionica; ~ *giudiziaria* sudska dvorana

**aumentare** *v* uvećati; povećati; porasti; poskupeti; ~ *le imposte* povećati poreze; ~ *la pressione fiscale* povećati poreski pritisak; ~ *un prezzo* povećati cenu; ~ *i valori* povećati vrednost vrednosnih papira; ~ *le vendite* povećati prodaju; ~ *il volume degli scambi* povećati obim robne razmene

**aumento** *m* porast; povišica; povećanje; uvećanje; rast; ~ *d'affitto* povećanje kirije; ~ *all'asta* veća ponuda na aukciji; ~ *dei beni* povećanje imovine; ~ *di capitali* porast kapitala; ~ *di capitali sociali* porast društvenog kapitala; ~ *della circolazione* porast prometa; ~ *della circolazione monetaria* povećanje novčanog opticaja; ~ *dei dazi* povećanje dažbina; ~ *demografico* porast stanovništva; ~ *della domanda* porast potražnje; ~ *delle esportazioni* porast izvoza; ~ *fiscale* poresko povećanje; ~ *delle importazioni* porast uvoza; ~ *dell'interesse* porast kamata; ~ *di norme* povećanje normi; ~ *di lavoro* porast posla (rada); ~ *orario* povećanje satnine; ~ *di pensione* povećanje penzije; ~ *periodico* periodična povišica; ~ *della popolazione* porast (priraštaj) stanovništva; ~ *del potere d'acquisto* porast kupovne moći; ~ *del premio* porast premije; ~ *dei prezzi* porast cena; ~ *della produttività* porast produktivnosti; ~ *della produzione* porast proizvodnje; ~ *di reddito* povećanje prihoda; ~ *di rendimento* porast rentabilnosti; ~ *di rendita* povećanje rente; ~ *del rischio* porast rizika; ~ *del saggio di sconto* porast eskontne stope; ~ *salariale* povećanje nadnica; ~ *dello stipendio* povišica plate; ~ *di tariffa* povećanje tarife; ~ *di tasse* povećanje taksa;~ *del tasso di sconto* povećanje eskontne stope; ~ *di traffico* povećanje prometa; ~ *di valore* porast vrednosti; *essere in* ~ biti u porastu; *illecito* ~ *dei prezzi* nedopušteno povećanje cena; *incosciente* ~ *del prezzo* nesavesno dizanje cena; *offerta d'*~ ponuda povišice

**aureo** *adj* zlatan; *base aurea* zlatna podloga; *copertura aurea* zlatno pokriće; *parità aurea* zlatni paritet; *politica aurea* politika zlata; *regime* ~ režim zlata; *riserva aurea* zlatna rezerva; *scorta aurea* zaliha zlata; *sistema* ~ zlatan sistem; *tallone* ~ zlatna baza; *valuta aurea* zlatna valuta

**aurifero** *adj* zlatonosan

**ausiliare** *adj* pomoćni; *sevizio* ~ pomoćna služba

**ausiliario** *adj* pomoćni; dopunski

**auspicio** *m* želja; pokroviteljstvo; predznak; zaštita; *sotto gli* ~ pod pokroviteljstvom

**austerità** *f* strogost; ozbiljnost; *politica di* ~ *monetaria* politika monetarne strogosti

**Australia** *f (geogr)* Australija

**Australiano** *m* Australijanac

**australiano** *adj* australijski

**Austria** *f (geogr)* Austrija

**Austriaco** *m* Austrijanac

**austriaco** *adj* austrijski

**autarchia** *f* autarhija; samodovoljnost; ~ *economica* privredna autarhija (samodovoljnost); ~ *monetaria* monetarna autarhija

**autarchico** *adj* autarhičan; priverdno samostalan; nezavisan

**autenticare** *v* overiti; ozvaničiti; potvrditi; ~ *la firma* overiti potpis

**autenticato** *adj* overen

**autenticazione** *f* overavanje; overa; ~ *di documenti* overa isprava; ~ *giudiziaria* sudska overa; ~ *notarile* overa beležnika; ~ *ufficiale* službena overa; *clausola d'*~ klauzula overe

**autenticità** *f* verodostojnost; istinitost; autentičnost; *accertare la non* ~ *di un documento* utvrditi neistinost isprave; ~ *della firma* verodostojnost potpisa; *(inficiare) negare l'~ o validità di qcs* poricati verodostojnost ili vrednost nečega

**autentico** *adj (leg)* izvorni; verodostojan; autentičan; *copia autentica* verodostojan prepis; *documento* ~ verodostojan dokument; *specimen m di firma autentica* autentični spesimeni potpisa

**autista** *m* šofer; vozač

**autoambulanza** *f* kola hitne pomoći

**autobotte** *f* kamion-cisterna

**autobus** *m* autobus (gradski)

**autocalunnia** *f* lažno samoprijavljivanje

**autocarro** *m* teretno vozilo; teretni automobil; kamion

**autocisterna** *f* kamion-cisterna

**autoconsumo** *m* samopotrošnja; samotrošenje

**autocontributo** *m* samodoprinos; ~ *locale* mesni samodoprinos

**autocorriera** *f* putnički (međugradski, turistički) autobus

**autocrate** *m* autokrata; samodržac

**autocratico** *adj* autokratski

**autocrazia** *f* autokratija

**autocritica** *f* samokritika



**autodecisione** *f* samoopredeljenje; *diritto all'~ dei popoli* pravo naroda na samoopredeljenje

**autodeterminazione** *f* samoodređenje; ~ *dei popoli* samoodređenje naroda

**autodifesa** *f* samoodbrana; samozaštita; ~ *sociale* društvena samozaštita

**autodisciplina** *f* samodisciplina

**autofinanziamento** *m* samofinansiranje

**autofinanziare** *v* samofinansirati; finansirati sopstvenim sredstvima

**autogestione** *f* samouprava; samoupravljanje; *abuso dell'*~ zloupotreba samoupravljanja; ~ *diretta* neposredno samoupravljanje; ~ *operaia (dei lavoratori)* radničko samoupravljanje; ~ *sociale* društveno samoupravljanje; *democrazia d'~ (autogestiva)* samoupravna demokratija

**autogestito** *adj* samoupravan; *comunità democratica autogestita* samoupravna demokratska zajednica; *comunità d'interesse autogestita* samoupravna interesna zajednica

**autogoverno** *m* samouprava; samoupravljanje; ~ *sociale* društveno samoupravljanje

**autografo** *adj* svojeručan; svojeručno napisan

**autogrù** *f (mecc)* kamion sa dizalicom

**autolesione** *f* samosakaćenje; samoranjavanje; autolezija

**autolesionismo** *m* samosakaćenje; samoranjavanje

**autolinea** *f* autobuska linija

**automa** *m (pl -i)* automat; ~ *distributore* automat za prodaju robe

**automaticamente** *adv* automatski

**automaticità** *f* automatičnost

**automaticizzare** *v* automatizovati

**automaticizzazione** *f* automatizacija

**automatico** *adj* automatski; *l'aumento del prezzo della benzina provoca l'~ aumento di tutti gli altri prezzi* povećanje cene benzina automatski prouzrokuje povećanje svih cena

**automatismo** *m* automatizam; samokretanje, ~ *aureo* zlatni automatizam; ~ *economico* automatska privredna ravnoteža

**automatizzare** *v* automatizovati

**automatizzazione** *f* automatizacija

**automazione** *f* automatizacija

**automezzo** *m* motorno vozilo

**automobile** *f* automobil; *l'~ si è capovolta perché ha svoltato troppo* auto se prevrnuo jer je suviše naglo skrenuo; ~ *da corsa* trkački automobil; ~ *fuori serie* vanserijski automobil; ~ *di piazza* auto-taksi; ~ *pubblica* auto-taksi; ~ *sportiva* sportski automobil; ~ *utilitaria* malolitražni automobil; *salone dell'*~ salon automobila

**automobilismo** *m* automobilizam

**automobilista** *m* automobilista

**autonomia** *f* autonomija; nezavisnost; samostalnost; ~ *amministrativa* upravna autonomija; ~ *colletiva* kolektivna samostalnost; ~ *comunale* opštinska autonomija; ~ *contrattuale* ugovorna samostalnost (sloboda); ~ *daziaria* carinska autonomija; ~ *di distanze di volo* autonomija u dužini leta; ~ *di durata di volo* autonomija u trajanju leta; ~ *finanziaria* finansijska autonomija; ~ *legislativa* zakonodavna autonomija; ~ *locale* lokalna autonomija; ~ *privata* privatna samostalnost; ~ *professionale* profesionalna samostalnost; ~ *territoriale* teritorijalna autonomija; ~ *della volontà* autonomija volje

**autonomo** *adj* samostalan; nezavisan; autonoman

**autoparco** *m* vozni park; auto-park

**autopsia** *f* obdukcija; autopsija; pregled mrtvaca; *fare l'*~ izvršiti obdukciju

**autopullman** *m* autobus (međugradski, turistički)

**autore** *m* autor; tvorac; stvaralac; pisac; počinilac; ~ *accessorio* sporedni počinilac; ~ *del danno* počinilac štete; ~ *d'un delitto* izvršilac krivičnog dela; ~ *mediato di reato* posredni počinilac krivičnog dela; ~ *del reato* počinilac krivičnog dela; ~ *principale (d'un crimine)* glavni izvršilac (zločina); ~ *principale di reato* glavni izvršilac krivičnog dela; ~ *di un reato* izvršilac prestupa

**autoregolato** *adj* samodisciplinovan; što se samo od sebe reguliše

**autorevole** *adj* ugledan; cenjen; pouzdan; uticajan; *persona* ~ ugledna osoba; *in tono* ~ u strogom tonu

**autorimessa** *f* garaža

**autorità** *f* vlast; autoritet; ugled; uticaj; *alta* ~ visoka; *d'*~ po sili (zakona); ~ *accademica* akademska vlast; ~ *amministrativa* upravna vlast; ~ *di Borsa* berzovna vlast; ~ *centrale* centralna vlast; ~ *civile* građanska vlast; ~ *competente* nadležna vlast; ~ *competenti* nadležni organi; ~ *comunale* opštinska vlast; ~ *di confine* pogranična vlast; ~ *consolare* konzularna vlast; ~ *di controllo* nadzorna vlast; ~ *della cosa giudicata* pravosnažnost presude; ~ *costituzionale* ustavotvorna vlast; ~ *curatoria* starateljska vlast; ~ *distrettuale* sreska (kotarska) vlast; ~ *doganale* carinska vlast; ~ *esecutiva* izvršna vlast; ~ *finanziaria* finansijska vlast; ~ *fiscale* poreska vlast; ~ *giudicante* presudna vlast; ~ *giudiziaria* sudska vlast; ~ *inferiore* niža vlast; ~ *locale* mesna vlast; ~ *marittima* pomorska vlasti; ~ *militari* vojne vlasti; ~ *monetaria* monetarna vlast; ~ *d'occupazione* okupaciona vlast; ~ *portuale* lučka vlast; ~ *preposta* pretpostavljena vlast; ~ *sanitaria* sanitarna vlast; ~ *di sorveglianza* nadzorna vlast; ~ *statale* državna vlast; ~ *subordinata* potčinjena vlast; ~ *superiore* viša vlast; ~ *suprema* vrhovna vlast; ~ *tutelare* starateljska vlast; ~ *valutaria* valutarna vlast; *competenza dell'~ giudiziaria* nadležnost sudske vlasti; *diminuzione di* ~ opada-

nje autoriteta; *massima* ~ vrhovi vlasti; *ricorrere alle* ~ obratiti se vlastima; *valersi della propria* ~ upotrebiti svoj ugled

**autorizzare** *v* ovlastiti; opunomoćiti; odobriti; ~ *(qcn a qcs)* ovlastiti (nekoga za nešto); opunomoćiti nekoga za nešto; ~ *la concentrazione* dopustiti koncentraciju

**autorizzato** *adj* opunomoćen; ovlašćen

**autorizzazione** *f* odobrenje; ovlašćenje; punomoć; ~ *d'acquisto* odobrenje za nabavku; ~ *di cambio* odobrenje za razmenu; ~ *di circolazione* odobrenje za saobraćaj (promet); ~ *condizionata* uslovno odobrenje; ~ *a contrarre il matrimonio* dozvola za stupanje u brak; ~ *eccezionale* vanredno ovlašćenje; ~ *d'entrata* odobrenje za ulazak; ~ *d'esercizio* odobrenje poslovanja; ~ *all'esercizio del commercio* odobrenje za trgovačko poslovanje; ~ *d'esportazione* odobrenje za izvoz; ~ *giudiziaria* sudsko odobrenje; ~ *governativa* vladino ovlašćenje; ~ *legale* pravno ovlašćenje; ~ *limitata* delimično ovlašćenje; ~ *ministeriale* ministarsko odobrenje; ~ *preventiva* preventivna punomoć; ~ *a procedere* ovlašćenje za postupak; ~ *revocabile* ovlašćenje koje se može opozvati; ~ *di rappresentanza* ovlašćenje za zastupanje; ~ *di rimborso* odobrenje (ovlašćenje) za naknadu; ~ *di soggiorno* odobrenje boravka; ~ *di spesa* ovlašćenje za trošenje sredstava; ~ *di transito* odobrenje za tranzit; ~ *di trasporto* odobrenje za prenos; ~ *di tratta* ovlašćenje za trasiranje menice; ~ *d'uso* uobičajeno ovlašćenje; *soggetto ad* ~ podložan ovlašćenju

**auto-scuola** *f* auto-škola

**autostazione** *f* autobuska stanica

**autostello** *m* motel; hotel za motoriste

**autostrada** *f* autoput; autostrada

**autosufficiente** *adj* samodovoljan; nezavisan

**autosufficienza** *f* samodovoljnost; nezavisnost

**autotrasportare** *v* prevoziti automobilom (kamionom)

**autotrasporto** *m* prevoz autom

**autotreno** *m* kamion s prikolicom; ~ *refrigerato* kamion-hladnjača

**autotutela** *f* samopomoć; samozaštita; ~ *lecita* dozvoljena samozaštita

**autoveicolo** *m* motorno vozilo

**autovettura** *f* putnički automobil

**avallante** *m* menični jemac; avalista; potpisnik menice

**avallare** *v* potpisati menicu; avalirati; ~ *una cambiale* avalirati menicu

**avallo** *m* aval; ~ *cambiario* menično jemstvo; *per* ~ za jemstvo

**avamporto** *m* pretpristanište; predluka

**avanguardia** *f* prethodnica; izvidnica; avangarda

**avanti** *adv, prep* napred; pred; ispred; pre; ranije; *tirare* ~ snalaziti se; životariti

**avantieri** *adv* prekjuče

**avanzamento** *m* napredovanje; napredak; unapređenje; ~ *a scelta* napredovanje po izboru

**avanzare** *v* napredovati; unaprediti; izneti; podneti; ~ *una domanda* podneti molbu; ~ *una proposta* podneti predlog

**avanzarsi** *v rifl* stupiti napred; iskoračiti; bližiti se

**avanzo** *m* ostatak; višak; ~ *della bilancia commerciale* višak trgovinskog bilansa; ~ *di bilancio* višak po bilansu; ~ *di cassa* blagajnički višak; ~ *d'esercizio* višak poslovanja; ~ *lordo* bruto višak; ~ *utili* višak dobiti; *chiudere in* ~ zaključiti s viškom

**avaria** *f* havarija; kvar; oštećenje; ~ *comune* zajednička havarija; ~ *generale* generalna havarija; ~ *grossa* velika havarija; ~ *delle merci* havarija robe; ~ *particolare* posebna (partikularna) havarija; ~ *parziale* delimična havarija; ~ *piccola* mala havarija; ~ *semplice* obična (prosta) havarija; ~ *totale (generale)* totalna (generalna) havarija; *caso d'*~ slučaj havarije; *certificato di* ~ potvrda o havariji; *clausola d'*~ havarijska klauzula; *commissario d'*~ havarijski komesar; *franco d'*~ slobodno od havarije; *liquidatore d'*~ havarijski likvidator; *liquidazione d'*~ havarijska likvidacija; *obbligazione di* ~ havarijska obaveza; *perito di* ~ havarijski veštak; *regolamento d'*~ likvidacija havarije; *ripartizione d'*~ deoba havarije; *stima d'*~ procena havarije

**avariare** *v* kvariti; oštetiti

**avariato** *adj* oštećen; pokvaren; havarisan; *merce avariata* oštećena roba

**avarizia** *f* škrtost; tvrdičluk

**avaro** *adj e m* škrt; tvrd; škrtac; tvrdica; cicija

**avente causa** *locuz* sledbenik

**avente diritto** *locuz* imalac prava; ~ *al dividendo* učesnik u dividendi

**avere** *v e m* imati; posedovati; imetak; imovina; veresija; aktiva; *l'*~ *m* potraživanje; ~ *un articolo* imati robu (artikal); ~ *a cuore* imati na srcu; ~ *cura di* čuvati; ~ *poca cura* zanemariti; ~ *in deposito* imati na lageru ~ *diritto a* imati pravo (na nešto); ~ *il dovere* imati dužnost; ~ *influenza* imati uticaja; ~ *in magazzino* imati u skladištu; ~ *l'obbligo* imati obavezu; ~ *in possesso* posedovati; *averi propri m pl* nostro-potraživanje; ~ *ragione* imati pravo (biti u pravu); ~ *in stock* imati na lageru; ~ *in vista* imati u vidu; *il dare e* ~ dugovanje i potraživanje

**aviazione** *f* avijacija; vazduhoplovstvo

**avicoltura** *f* gajenje ptica

**avidità** *f* pohlepa; gramzivost; lakomost

**avido** *adj* pohlepan; gramziv; lakom; ~ *di denari* gramziv na novac

**aviogetto** *m* mlaznjak; mlazni avion

**aviolinea** *f* avionska linija



**avioraduno** *m* aeromiting

**aviorimessa** *f (aeron)* hangar (za avione)

**aviotrasportare** *v* prevoziti avionom

**aviotrasporto** *m* vazdušni prevoz

**avo** *m* antenat; predak; deda

**avocare** *v* prisvajati; ~ *a sè* uzeti na sebe

**avulsione** *f* avulzija

**avvaloramento** *m* potkrepljenje; potvrđivanje

**avvalorare** *v* potkrepiti; potvrditi; ~ *con prove* potkrepiti dokazima

**avvalorarsi** *v rifl* ojačati; ohrabriti se; potvrditi se

**avvantaggiare** *v* koristiti; poboljšati

**avvantaggiarsi** *v rifl* koristiti se

**avveduto** *adj* oprezan; razborit

**avvelenamento** *m* trovanje; ~ *di acque* trovanje vode

**avvelenare** *v* otrovati; trovati; zatrovati

**avvelenatore** *m* trovač

**avvenimento** *m* događaj; ~ *elementare* prirodni događaj; *costretto dagli avvenimenti* pod pritiskom događaja

**avvenire** *v e m* dogoditi se; desiti se; budućnost; budući; *in* ~ ubuduće; u budućnosti

**avventizio** *adj* privremen; slučajan; *guadagno* ~ sporedna zarada; *impiegato* ~ radnik na privremenom radu

**avventore** *m e f* stalan kupac; stalna mušterija; stalan gost

**avventura** *f* avantura; pustolovina; ~ *amorosa* ljubavna avantura; ~ *galante* ljubavna veza; *per* ~ slučajno; možda; *romanzo m d'avventure* avanturtstički roman

**avventuriere** *m* avanturista; pustolov

**avventuriero** *m* avanturista; pustolov

**avventuroso** *adj* avanturtstički; pustolovan

**avveramento** *m* ispunjenje; izvršavanje

**avverare** *v* ostvarenje; ostvariti nešto

**avverarsi** *v rifl* obistiniti se; ostvariti se

**avversare** *v* protiviti se; opirati se; ometati; sprečavati

**avversario** *m e adj* protivnik; suparnik; rival; protivan; suparnički; neprijateljski; *sottovalutare l'*~ potceniti protivnika

**avversione** *f* odbojnost; odvratnost; averzija; ~ *invincibile* nesavladiva odbojnost; ~ *al lavoro* odbojnost prema radu; *con* ~ nerado; preko volje

**avversità** *f* zla sudbina; nesreća; nevolja

**avverso** *adj* neprijateljski; protivan; nepovoljan

**avvertenza** *f* pažnja; opreznost; opomena; napomena; ~ *di legge* zakonska opomena

**avvertimento** *m* opomena; obaveštenje; upozorenje; ~ *di legge* zakonska opomena

**avvertire** *v* opomenuti; upozoriti; javiti; obavestiti; opaziti; primetiti; *far* ~ *qcn di qcs* upozoriti nekoga na nešto

**avvertitamente** *adv* oprezno; promišljeno

**avvertito** *adj* oprezan; promišljen

**avvezzo** *adj* uobičajen; naviknut (na nešto)

**avviamento** *m* uvođenje; upućivanje; usmeravanje; uvod; pokretanje; puštanje u pogon (rad); ~ *di azienda* početak rada preduzeća; ~ *commerciale* trgovačka sposobnost; ~ *dell'industria* unapređenje industrije; ~ *professionale* stručno usmeravanje; ~ *provvisorio a un posto di lavoro* privremeno upućivanje na rad; *capitale d'*~ početni kapital; *scuola d'*~ *professionale* srednja stručna škola

**avviare** usmeriti; započeti; uvesti; pokrenuti; pustiti u rad; ~ *il procedimento* pokrenuti postupak; ~ *relazioni* uspostaviti veze

**avviarsi** *v rifl* uputiti se

**avviato** *adj* upućen; *l'affare è bene* ~ posao je dobro razrađen

**avvicendamento** *m* smenjivanje; odmenjivanje; ~ *nelle cariche* rotacija u položajima; ~ *delle colture* naizmenično sejanje zemlje; ~ *del personale* rotacija personala

**avvicendare** *v* smenjivati; odmenjivati

**avvicinamento** *m* približavanje; zbližavanje; ~ *dei popoli* zbližavanje naroda; ~ *della scadenza* približavanje (roka) dospeća

**avvicinare** *v* približiti; primaći; ~ *qcn* prići nekome; stupiti s nekim u razgovor

**avvilimento** *m* poniženje; obezvređenost; ~ *di se stesso* samoponiženje

**avvilire** *v* poniziti; obezvrediti

**avvilirsi** *v rifl* klonuti duhom; obeshrabriti se

**avviluppare** *v* zamotati; umotati; uviti; zamrsiti; zaplesti; prevariti

**avvio** *m* uvod; početak; stavljanje u pokret

**avvisare** *v* obavestiti; javiti; opomenuti; upozoriti; avizirati; ~ *una cambiale* avizirati akreditiv

**avviso** *m* aviza; obaveštenje; saopštenje; oglas; objava; plakat; opomena; upozorenje; ~ *di accertamento* obaveštenje o proveri; ~ *di accreditamento* obaveštenje o odobrenju; ~ *di addebitamento* obaveštenje o zaduženju; ~ *di arrivo* obaveštenje o dolasku; ~ *d'asta* obaveštenje o aukciji; ~ *d'asta pubblica* oglas o javnoj aukciji; ~ *d'avaria* obaveštenje o havariji; ~ *di bonifico* obaveštenje o odobrenju; ~ *di cancellazione* obaveštenje o brisanju; ~ *di cassa* blagajnički izveštaj; ~ *di cessione* obaveštenje o ustupanju; ~ *di consegna* obaveštenje o predaji; ~ *di non consegna* obaveštenje o neisporučivanju; ~ *di convocazione* obaveštenje o sazivu; ~ *di credito* izveštaj o odobrenju kredita; ~ *di danno* prijava štete; ~ *di debito* obaveštenje o zaduženju; ~ *di denuncia* obaveštenje o prijavi; ~ *economico* ekonomski oglas; ~ *d'emissione* obaveštenje o emisiji; ~ *di esecuzione* obaveštenje o izvršenju; ~ *di fallimento* objava bankrota; ~ *giudiziario* sudsko obaveštenje; ~ *d'imbarco* obaveštenje o ukrcaju; ~ *d'in-*

*casso* obaveštenje o naplati; ~ *di licenziamento* obaveštenje o otkazu; ~ *di pagamento* obaveštenje o isplati; ~ *permanente* stalno obaveštenje; ~ *di prontezza* obaveštenje o spremnosti; ~ *di protesto* obaveštenje o protestu; ~ *pubblico* saopštenje (putem plakata); ~ *di ricevimento* obaveštenje o prijemu; ~ *di rimborso* obaveštenje o naplati; ~ *di ritorno* povratno obaveštenje; ~ *di servizio* službeno obaveštenje; ~ *di sinistro* obaveštenje o nesreći; ~ *di sorteggio* izveštaj o izvlačenju; ~ *di spedizione* izveštaj o otpremi; ~ *ufficiale* zvanično obaveštenje; ~ *di versamento* obaveštenje o uplati; *come d'~* prema obaveštenju; *dare ~ di qcs* saopštiti nešto; *lettera d'~* obaveštenje; aviza; *mettere un ~* staviti oglas; *mettere qcn sull'~* upozoriti nekoga; *a nostro ~* po našem mišljenju; *previo ~* uz prethodno obaveštenje; *procedura d'~* najavni postupak; *salvo ~ contrario* izuzev suprotnog obaveštenja; *secondo l'~* prema obaveštenju; *senz'altro ~* bez daljeg obaveštenja; *sino a nuovo ~* do novog obaveštenja; *sotto ~* na osnovu obaveštenja

**avvistare** *v* ugledati; razaznati; uočiti

**avvivare** *v* oživeti; povratiti u život; osnažiti

**avvocato** *m* advokat; branilac; *d'~* advokatski; *degli avvocati* advokatski; ~ *civile* civilni advokat; ~ *consulente* pravni savetnik; ~ *della controparte* advokat protivstranke; ~ *difensore* branilac; ~ *di difesa* advokat odbrane; ~ *erariale* državni pravobranilac; ~ *di fiducja* advokat od poverenja; ~ *fiscale* državni advokat; ~ *di grido (famoso)* poznati advokat; ~ *dei minorenni* branilac maloletnika; ~ *di parte civile* advokat oštećene strane; ~ *penalista* advokat u krivičnim stvarima; ~ *pubblico* pravobranilac; ~ *pubblico sociale d'autogestione* društveni pravobranilac samoupravljanja; ~ *dello stato* državni pravobranilac; ~ *d'ufficio* advokat po službenoj dužnosti; *aspirante ~* advokatski pripravnik; *prendere un ~* uzeti sebi advokata

**avvocatura** *f* advokatura; pravobranilaštvo; ~ *erariale* državno pravobranilaštvo; ~ *generale dello Stato* opšte državno pravobranilaštvo; ~ *militare* vojno pravobranilaštvo; ~ *pubblica* javno pravobranilaštvo; ~ *sociale* društveno pravobranilaštvo; ~ *di Stato* državno pravobranilaštvo

**avvolgere** *v* omotati; obaviti; zamotati; uviti

**azienda** *f* preduzeće; ustanova; firma; radnja; *affitto di ~* zakup preduzeća; ~ *affittata* unajmljeno preduzeće; ~ *agraria (agricola)* poljoprivredno dobro; ~ *artigianale* zanatska radnja; ~ *di assicurazione* osiguravajuće preduzeće; ~ *associata* udruženo preduzeće; ~ *autonoma di soggiorno e turismo* samoupravno preduzeće za boravak i turizam; ~ *bancaria* bankarsko preduzeće; ~ *cantieristica* brodograđevinsko preduzeće; ~ *commerciale* trgovinsko preduzeće; ~ *di compartecipazione* udruženo preduzeće; ~ *comunale* komunalno preduzeće; ~ *concessionaria* koncesionarsko preduzeće; ~ *di consumo* potrošačko preduzeće; ~ *di credito* novčani zavod; ~ *di economia mista* preduzeće s mešovitom ekonomijom; ~ *economica* privredno preduzeće; ~ *familiare* porodično preduzeće; ~ *individuale* inokosno preduzeće; ~ *industriale* industrijsko preduzeće; ~ *marginale* periferno preduzeće; ~ *marittima* pomorsko preduzeće; ~ *mercantile* robno (trgovačko) preduzeće; ~ *mineraria* rudarsko preduzeće; ~ *mista* mešovito preduzeće; ~ *modello* uzorno preduzeće; ~ *multipla* višestruko preduzeće; ~ *municipalizzata* preduzeće pod nadzorom opštine; ~ *privata* privatno preduzeće; *aziende private* privatne radnje; ~ *di produzione* proizvođačko preduzeće; ~ *pubblica* javno preduzeće; ~ *spedizioni* špeditersko preduzeće; ~ *statale (di Stato)* državno preduzeće; ~ *di trasporto* saobraćajno preduzeće; ~ *turistica* turističko preduzeće; *cessare l'~* prestati poslovati; *gestire un'~* upravljati preduzećem; *vendita di ~* prodaja preduzeća

**aziendale** *adj* koji se tiče preduzeća; fabrički; *assistenza ~* potpora preduzeća; *bilancio ~* bilans preduzeća; *censimento ~* inventar preduzeća; *comunità ~* zajednica preduzeća; *economia ~* ekonomika preduzeća; *gestione ~* poslovanje preduzeća; *organizzazione ~* organizacija preduzeća; *patrimonio ~* imovina (aktiva) preduzeća; *reddito ~* dohodak preduzeća; *regolamento ~* pravilnik preduzeća; *revisione ~* revizija preduzeća; *statistica ~* statistika preduzeća

**azionare** *v* pokrenuti; pustiti u pogon; uključiti

**azionariato** *m* akcionari (neke firme); ~ *operaio* radnici akcionari (firme); ~ *di Stato* učešće države u posedovanju deonica nekog društva

**azionario** *adj* deonički; akcionarski; *capitale ~* akcionarski kapital; *corso ~* akcionarski kurs; *diritto ~* akcionarsko pravo; *maggioranza azionaria* akcionarska većina; *mercato ~* tržište akcija (deonica); *pachetto ~* paket deonica; *partecipazione azionaria* deoničko učešće; *portafoglio ~* portfelj deonica; deonički portfelj; *quotazione azonaria* kotiranje deonica; *riforma azionaria* akcionarska reforma; *titolo ~* vrednosni papir; akcije; deonice; *valore ~* deonička vrednost

**azione** *f* akcija; deonica; sudski postupak; tužba; delo; delovanje; postupak; *di ~* tužbeni; ~ *di accertamento* tužba radi utvrđenja; ~ *accessoria* akcesorna (sporedna) tužba (radnja); ~ *alimentare* tužba za izdržavanje; ~ *di alimento* tužba za alimentaciju; ~ *amministrativa* administrativna (upravna) tužba (radnja); ~ *d'ammortamento* amortizacijska deonica; ~ *di annullamento* tužba za poništenje; ~ *per l'annullamento del matrimonio* tužba za poništenje braka; ~ *anziana* stara akcija; ~ *d'arricchimento* tužba zbog bogaćenja; ~ *d'arricchimento indebito* tužba za nepravedno bogaćenje; ~ *bancaria* bankarska deonica; ~ *cambiaria (di cambio)* menična tužba; ~ *cambiaria di regresso* menična regresna tužba; ~ *di cancellazione (di un'iscrizione tavolare)* brisovna tužba (zemljišnoknjižnog upisa); ~ *civile* građanska tužba; ~ *coercitiva* prisilna (prinudna) tužba; ~ *commerciale* trgovačka tužba; ~ *comune* obična akcija; ~ *confessoria* konfesorna tužba; ~ *connessa per accessorietà* dodatna tužba; ~ *di contestazione della paternità* tužba osporavanja očinstva; ~ *di contraffazione di brevetto* tužba radi povrede patentnog prava; ~ *contrattuale* ugovorna tužba; ~ *costitutiva* statutarna tužba; ~ *criminosa* kažnjivo delo; ~ *definitiva* definitivna radnja; ~ *depositata* deponovana tužba; ~ *dichiarativa* deklarativna tužba; tužba zbog utvrđivanja; ~ *diplomatica* diplomatska akcija; ~ *con diritto di voto* akcija s pravom glasa; ~ *disciplinare* disciplinski postupak; ~ *di disconoscimento del debito* tužba poricanja dugova; ~ *di divorzio* tužba za razvod braka; ~ *a dividendo differito* akcija s odgođenom dividendom; ~ *a dividendo privilegiato* akcija s povlašćenom dividendom; ~ *dolosa* grub prekršaj; ~ *di nuova emissione* akcija nove emisije; ~ *di prima emissione* akcija prve emisije; ~ *ereditaria* nasledna tužba; ~ *esecutiva* izvršna tužba; ~ *estimatoria* tužba radi procene; ~ *fallimentare* stečajna tužba; ~ *per fatto illecito* tužba zbog nedopuštenog dela; ~ *a favore del prestatore di lavoro* tužba u korist radnika; ~ *fraudolenta* prevarna radnja; ~ *di fruente* uživalačka akcija; ~ *di garanzia* tužba radi garancije; ~ *giudiziaria* sudska tužba; ~ *giuridica* pravna radnja; ~ *di godimento* uživalačka akcija; ~ *di godimento retroattivo* uživalačka retroaktivna deonica; tužba za retroaktivno uživanje; ~ *gratuita* besplatna deonica; ~ *illegale* nezakoniti čin (delo); nedozvoljena radnja; ~ *di guerra* ratna akcija; ~ *immobiliare* tužba zbog nekretnine; ~ *inammissibile* nedopuštena radnja (tužba); ~ *incidentale* slučajna radnja; ~ *d'indebito arricchimento* tužba zbog nezakonitog bogaćenja; ~ *industriale* industrijska deonica (radnja); ~ *interamente liberata* potpuno slobodna deonica (akcija); ~ *interamente versata* akcija isplaćena u celosti; ~ *d'intervento* tužba zbog intervencije; ~ *ipotecaria* hipotekarna tužba; ~ *di lavoro* radna akcija; ~ *di legale* tužba; parnica; ~ *libera* slobodna akcija; ~ *liberata* potpuna akcija; ~ *liberata con utilizzo di riserva* potpuna akcija s pravom korišćenja rezerve; ~ *di manutenzione* tužba za održavanje; ~ *mineraria* rudnička deonica; ~ *mobiliare* tužba za pokretne stvari; ~ *di modificazione* tužba za izmenu; ~ *monitoria (per mandato)* opomenska tužba; ~ *negatoria* tužba zbog uznemiravanja poseda; ~ *negoziabile* prenosiva trgovačka deonica; ~ *al nome* akcija na ime; ~ *nominativa vincolata* akcija vinkulirana na ime; ~ *di nullità* tužba zbog ništavosti;~ *optata* izabrana akcija; ~ *ordinaria* obična deonica; ~ *all'ordine* deonica po naredbi; ~ *di pagamento* tužba za isplatu; ~ *di pagamento del premio* tužba zbog plaćanja premije; ~ *partecipante agli utili* akcija s učešćem u dobiti; *azioni di paternità* sporovi o očinstvu; ~ *patrimoniale* imovinska tužba; ~ *pauliana* paulijanska tužba; ~ *pauliana colposa* kulpozna paulijanska tužba; ~ *pauliana dolosa* dolozna paulijanska tužba; ~ *pauliana familiare* porodična paulijanska tužba; ~ *penale* krivična tužba; ~ *penale promossa dalla parte civile* privatna krivična tužba; *azioni periodiche* periodične radnje; ~ *personale* lična tužba (akcija); ~ *di petitoria* petitorna tužba; ~ *di petizione d'eredità* petitorna tužba zbog nasledstva; ~ *pilota* vodeća akcija (radnja); ~ *politica cosciente delle masse* svesna politička akcija masa; ~ *popolare* narodna deonica; ~ *al portatore* akcija na donosioca; ~ *possessoria* posednička (posesorna) tužba; ~ *preferenziale* povlašćena deonica; ~ *principale* glavna radnja; *azioni di principio* prvenstvene deonice; ~ *di priorità* prioritetna deonica (radnja); *azioni di priorità* prvenstvene deonice; ~ *prioritaria* prioritetna deonica; ~ *privilegiata* povlašćena deonica; ~ *privilegiata a dividendo cumulativo* povlašćena akcija s kumulativnom dividendom; ~ *privilegiata nel dividendo* povlašćena akcija pri dividendi; ~ *privilegiata nel voto* povlašćena akcija pri glasanju; ~ *provvisoria* privremena deonica (radnja); ~ *pubblica* javna tužba; ~ *quotata in borsa* akcija kotirana na berzi; ~ *del reato* radnja krivičnog dela; ~ *redibitoria* tužba za poništenje prodaje; ~ *di regolamento di confini* tužba za utvrđivanje međa; ~ *di regresso* regresna tužba; ~ *di regresso per mancato pagamento d'assegno* regresna tužba zbog neplaćanja čeka; ~ *di reintegrazione in possesso* tužba za povraćaj poseda; ~ *rescissoria (di rescissione del contratto)* tužba zbog raskida ugovora; ~ *revocatoria* opozivna tužba; ~ *di riconvenzione* protivtužba; ~ *riconvenzionale in constatazione* protivtužba za utvrđenje; ~ *di riduzione del prezzo* tužba (radnja) za smanjenje cene; ~ *di riserva* rezervna deonica; ~ *di rivalsa* regresna tužba; ~ *di rivendicazione* tužba za povraćaj stvari; ~ *di rivendicazione appoggiata alla presunta legale proprietà* vlasnička

tužba iz pretpostavljenog vlasništva; ~ *socialmente pericolosa* društveno opasno delo; ~ *di società* akcije (deonice) društva; ~ *di società d'assicurazione* akcija osiguravajućeg društva; ~ *di sostegno dei prezzi* podržavanje nivoa cena; ~ *d'ufficio* službena tužba; ~ *a valore nominale* akcija s nominalnom vrednošću; ~ *senza valore nominale* akcija bez nominalne vrednosti; ~ *vincolata* vinkulirana deonica; ~ *a voto limitato* akcija s ograničenim pravom glasa; ~ *a voto multiplo* akcija s višekratnim pravom glasa; ~ *a voto plurimo* akcija (deonica) s višekratnim pravom glasa; *detentore di azioni* vlasnik akcija; deoničar; *diritto d'~* pravo na tužbu; *esercitare un'~* obavljati radnju; podneti tužbu; tužiti; *emissione di azioni* izdavanje (emisija) akcija; *giocare sulle azioni* špekulisati na akcijama; *liberare interamente un'~* potpuno osloboditi od akcije (tužbe); *mercato delle azioni* tržište akcija; *messa in ~* puštanje u rad; *mettere in ~* pustiti u pokret; *promuovere un'~* pokrenuti tužbu; *proporre un'~* predložiti tužbu; *proseguire l'~ penale* nastaviti krivični postupak; *registro delle azioni* knjiga akcija; *respingere (rigettare) un'~* odbaciti tužbu; *rinunciare ad un'~* odreći se tužbe; *società per ~* deoničko društvo; *uomo d'~* čovek od akcije

**azionista** *m e f* akcionar; deoničar; ~ *accomandante* akcionar komanditor; ~ *accomandatario* tajni akcionar; ~ *di maggioranza* akcionar većine; ~ *di minoranza* akcionar manjine; ~ *ordinario* redovni akcionar; ~ *privilegiato* povlašćeni akcionar; ~ *unico* jedini akcionar; *convocare gli azionisti* sazvati akcionare; *grosso ~* krupan akcionar; *piccolo ~* sitan akcionar; *principale ~* glavni akcionar; *registro degli azionisti* registar akcionara

**azoto** *m (chim)* azot

**azzardare** *v* staviti na kocku; izložiti se opasnosti; rizikovati

**azzardarsi** *v rifl* usuditi se; osmeliti se

**azzardo** *m* smeo pokušaj; rizik; hazard; *giuoco m d'~* hazardna igra

**azzardoso** *adj* hazardni; rizičan; smeo; drzak

**azzeccagarbugli** *m (leg)* drveni advokat; mućkaroš

**azzeccare** *v* pogoditi; potrefiti; uspeti; ~ *giusto* tačno pogoditi

**azzonamento** *m* zoniranje; podela na zone

# B

**babordo** *m (naut)* levi bok broda

**bacchettare** *v* šibati; udarati da se strese prašina; prodavati; ~ *una merce* prodavati robu ispod cene koštanja

**bacheca** *f* vitrina; zastakljen orman; oglasna tabla

**bachicoltore** *m* svilar; uzgajivač svilene bube

**bachicoltura** *f* gajenje svilene bube; svilarstvo

**bacino** *m* lavor; umivaonik; *(naut)* lučki basen; ~ *carbonifero* basen uglja; ~ *di carenaggio (naut)* dok za gradnju i popravku brodova; ~ *fisso (naut)* stalni basen; suvi dok; ~ *galleggiante (naut)* plutajući dok; ~ *di porto (naut)* lučki basen; ~ *di raddobbo (naut)* basen za popravku broda

**baco** *m* crv; glista; ~ *da seta* svilena buba

**badare** *(a qcs) v* paziti na; brinuti o; čuvati; *non ~ a spese* ne mariti za troškove

**bagagliaio** *m* prtljažnik; prostor za prtljag; vagon za prtljag

**bagaglio** *m* prtljag; *assicurazione bagagli* osiguranje prtljaga; ~ *accompagnato* praćeni prtljag; *bagagli in arrivo* prtljag u dolasku; ~ *autorizzato* dozvoljen prtljag; ~ *in disguido (perduto)* izgubljen prtljag; ~ *in eccesso* višak prtljaga; ~ *esente da pagamento* prtljag oslobođen plaćanja; ~ *in franchigia* besplatni prtljag; ~ *in franchigia doganale* prtljag oslobođen carine; ~ *a mano* ručni prtljag; *bagagli in partenza* prtljag u odlasku; ~ *perduto* izgubljen prtljag; ~ *non registrato* neupisan (neregistrovan) prtljag; ~ *rinvenuto* pronađen prtljag; ~ *in transito* prtljag u tranzitu; *deposito bagagli* garderoba; *fare i bagagli* pakovati prtljag; *partire con armi e bagagli* otputovati sa svim stvarima; *piccolo ~* ručni prtljag; *spedire come ~* poslati kao prtljag; *spedizione del ~* otprema prtljaga

**bagarinaggio** *m* kupovanje naveliko; kupovanje unapred; tapkarenje

**bagarino** *m* preprodavac; nakupac; tapkaroš

**bagattella** *f* bagatela; sitnica; tričarija; *vendere per una ~* prodavati u bescenje

**bagnare** *v* ovlažiti; močiti; nakvasiti; kvasiti

**bagnato** *adj* mokar; pokisao

**bagnatura** *f* kvašenje; močenje; kupanje; sezona kupanja

**bagni** *m pl* kupalište; kupke; banja; ~ *di mare* morsko kupanje; ~ *a vapore* parno kupatilo

**bagno** *m* kupatilo; kupka; kada; kupanje; ~ *pubblico* javno kupatilo; ~ *di sangue* krvoproliće; pokolj; ~ *di sole* sunčanje; *fare i bagni* kupati se; *fare il ~* okupati se; *stanza da ~* kupatilo

**baia** *f* zaliv; uvala

**Balcani** *m pl (geogr)* Balkan

**Balcanico** *m* Balkanac

**balcanico** *adj* balkanski

**balcanizzare** *v* balkanizovati; raskomadati (državu ili oblast)

**balena** *f* kit

**baleniera** *f (naut)* kitolovac (brod)

**baleniere** *m* kitolovac; lovac na kitove

**baleno** *m* bljesak; munja; *in un ~* za tren oka; odmah

**balla** *f* bala; svežanj; denjak; ~ *di cotone* bala pamuka; ~ *di merci* bala robe

**ballast** *m* balast

**ballo** *m* ples; igra; *essere in ~* biti u igri; biti umešan u nešto; *tirare in ~* uplesti u nešto

**ballottaggio** *m* drugi krug glasanja

**ballottare** *v* glasati kuglicama; dati predlog na glasanje

**balneare** *adj* kupališni; *stabilimento ~* kupalište; *stagione ~* kupališna sezona

**balneario** *adj* kupališni; *cura balnearia* lečenje kupkama

**balzare** *v* skočiti; poskočiti

**balzello** *m* prirez; danak; namet; harač

**balzo** *m* skok; odskok; ~ *dei prezzi* skok cena

**bambagia** *f* pamuk; *di ~* pamučan

**bambagina** *f* pamučna tkanina

**bambagino** *adj* pamučni

**bambina** *f* devojčica

**bambinata** *f* detinjarija

**bambino** *m* dete; dečačić; ~ *nato morto* mrtvorođenče; *da ~* u detinjstvu; kao dete

**banale** *adj* banalan; običan; otrcan; svakidašnji

**bananiera** *f* brod koji prevozi banane

**bananiero** *adj* koji se tiče banana; *commercio ~* trgovina bananama; *nave bananiera* brod koji prevozi banane

**Banato** *m (geogr)* Banat

**banca** *f* banka; *affare di ~* bankarski posao; *~ d'accettazione* akceptna banka; *~ agraria* poljoprivredna banka; *~ d'affari* poslovna banka; *~ per azioni* deoničarska banka; *~ delle banche* banka nad bankama; *~ centrale* centralna banka; *~ commerciale* komercijalna (trgovinska) banka; *~ per il commercio estero* banka za spoljnu trgovinu; *~ comunale* komunalna (opštinska) banka; *~ cooperativa* zadružna banka; *~ corrispondente* poslovna (dopisna) banka; *~ di credito* kreditna banka; *~ di credito agrario* poljoprivredna (agrarna) kreditna banka; *~ di credito commerciale* trgovačka kreditna banka; *~ di credito edilizio* građevinska kreditna banka; *~ di credito fondiario* hipotekarna kreditna banka; *~ di credito mutuo* uzajamna kreditna banka; *~ creditrice* zajmodavna banka; *~ dati* baza podataka; *~ di deposito* depozitna banka; *~ d'emissione* emisiona banka; *~ emittente* emisiona banka; *~ Europea degli Investimenti* Evropska investiciona banka; *~ fiduciaria* ovlašćena banka; *~ fondiaria* hipotekarna banka; *~ di giro* žiro-banka; *~ industriale* industrijska banka; *B~ Internazionale per la Ricostruzione e lo Sviluppo (BIRS)* Međunarodna banka za obnovu i razvoj; *~ d'investimento* investiciona banka; *~ ipotecaria* hipotekarna banka; *B~ d'Italia* Narodna banka Italije; *~ locale* lokalna banka; *~ mista* mešovita banka; *~ mondiale* svetska banka; *B~ Nazionale* Narodna banka; *B~ Nazionale per il Commercio con l'Estero* Narodna banka za spoljnu trgovinu; *~ nazionale jugoslava* jugoslovenska narodna banka; *~ popolare* narodna banka; *~ di prestito* zajmodavna banka; *~ di prestito marittimo* banka za pomorski zajam; *~ di prestito su pegno* kreditno-založna banka; *~ privata* privatna banka; *~ regionale* pokrajinska banka; *B~ dei Regolamenti Internazionali (BRI)* banka za međunarodne poslove; *~ di risconto* reeskontna banka; *~ di riserva federale* banka s federalnom rezervom; *~ di risparmio* štedionica; *~ di sconto* eskontna banka; *~ sindacata* sindikat banaka; kartel; *~ specializzata* specijalizovana banka; *~ di speculazione* špekulativna banka; *~ di Stato* državna banka; *cedola di ~* bankarski listić; *filiale di ~* filijala banke; *libretto di ~* bankarska knjižica; *situazione di ~* bankarsko stanje; *succursale di ~* filijala banke

**bancario** *adj* bankarski; *assegno ~* bankarski ček; *azione bancaria* bankarska deonica (delatnost); *cambiale bancaria* bankarska menica; *carta bancaria* bankarski papir; *cartella bancaria* bankarski kartel; *conto ~* bankarski račun; *controllo ~* bankarska kontrola; *credito ~* bankarski zajam; *deposito ~* bankarski depozit; *diritto ~* bankarsko pravo; *economia bancaria* ekonomika bankarstva; *fido ~* bankarski zajam; *garanzia bancaria* bankarska garancija; *inchiesta bancaria* bankarska istraga; *indebitamento ~* bankarsko zaduženje; *industria bancaria* bankarska industrija; *istituto ~* bankarska ustanova; *legislazione bancaria* bankarsko zakonodavstvo; *liquidità bancaria* bankarska likvidnost; *operazione bancaria* bankarska operacija; *riserva bancaria* bankarska rezerva; *sconto ~* bankarski eskont; *sistema ~* bankarski sistem; *società bancaria* bankarsko društvo; *statistica bancaria* bankarska statistika; *tecnica bancaria* bankarska tehnika; *trasferimento ~* bankarski transfer; *vaglia bancaria* bankarski ček

**bancarotta** *f* bankrot; stečaj; *~ dichiarata* najavljeni bankrot; *~ falsa* lažni bankrot; *~ finanziaria* finansijski bankrot; *~ fraudolenta* lažni bankrot; *~ semplice* prost bankrot; *~ statale* državni bankrot; *fare ~* bankrotirati

**bancarottiere** *m* bankroter; *~ fraudolento* lažni bankroter; *~ semplice* obični bankroter

**banchetto** *m* banket; gozba; klupica; *~ funerale* daća

**banchiere** *m* bankar

**banchina** *f* nasip; kej; obala; peron; staza kraj puta; bankina; *~ d'attracco* pristanište; *~ operativa* operativna obala; *~ di sbarco* iskrcajna obala; *diritto di ~* kejarina; pristanišna taksa; *franco ~* franko obala

**banco** *m* klupa; tezga; šank; sto; *~ degli accusati* optuženička klupa; *~ degli avvocati* advokatska klupa; *~ dei ministri* ministarska klupa; *~ modello* uzorna poslovnica; *~ di mostra* štand (na sajmu); *~ di prova* probna klupa; *pagare al ~* platiti na tezgi

**bancogiro** *m (comm)* žiro-promet

**banconiere** *m* prodavac za tezgom; šanker

**banconota** *f* banknota; novčanica; *~ circolante* novčanica u opticaju; *~ contraffatta* falsifikovana novčanica; *~ falsa* lažna novčanica

**banda** *f* banda; četa; družina; bok; strana; traka; vrpca; *~ armata* naoružana banda; *l'associato della ~ a delinquere* pripadnik bande prestupnika; *~ di delinquenti* banda prestupnika; *~ di gangsters* gangsterska banda; *~ di ladri* lopovska banda; *~ della nave* strana broda

**bandiera** *f* zastava; barjak; steg; *abbandonare la ~* napustiti steg; *~ bianca* bela zastava; *~ commerciale* trgovačka zastava; *~ di guerra* ratna zastava; *~ della nave* brodska zastava; *~ nazionale* nacionalna zastava; *~ parlamentare* zastava parlamentaraca; *~ di quarantena* karantinska zastava; *~ di servizio* službena zastava; *la nave batte ~ italiana* brod plovi pod italijanskom zastavom; *la ~ sventola* vije se zastava



**bandire** *v* razglasiti; objaviti; raspisati; *~ un'asta* najaviti aukciju; *~ un concorso* raspisati konkurs

**bandita** *f* rezervat

**bandito** *m* razbojnik; bandit

**banditore** *m* izvikivač; *~ all'asta (all'incanto)* izvikivač na licitaciji; *pubblico ~* javni izvikivač

**bando** *m* proglas; objava; *~ di appalto* oglas za zakup; *~ ai complimenti* bez formalnosti; bez uvijanja; *~ di concorso* konkursni oglas; *~ di gara* oglas za nadmetanje; *~ di licitazione* oglas o licitaciji; *~ agli scrupoli* bez predrasuda; *~ venale* obaveštenje o sudskoj prodaji; *mettere al ~* prognati; isterati; izbaciti

**bandolo** *m* kraj; *trovare il ~* naći izlaz; naći rešenje; *trovare il ~ dell'affare* pronaći rešenje u poslu

**barattamento** *m* barter trgovina; trampa

**barattare** *v* trampiti; menjati

**baratteria** *f* pronevera; prevara

**baratto** *m* barter; razmena; trampa; *commercio di ~* barter trgovina; *economia f di ~* barter ekonomija; *fare il ~* vršiti trampu

**barattolo** *m* (limena, plastična) posuda; limenka; tegla; *~ di conserva* limenka za konzerve

**barca** *f* čamac; barka; brodić; *~ insommergibile* nepotopiv čamac; *~ da pesca* čamac za ribolov; *~ peschereccia* ribarski čamac; *~ a remi* čamac na vesla; *~ di salvataggio* čamac za spasavanje; *~ a vela* jedrilica; *mettere avanti la ~* ribarski podupirati nešto

**barcaiolo** *m* čamdžija; lađar; skeledžija

**barcata** *f* teret (tovar) čamca

**barcone** *m* brodetina; teretni brod

**barile** *m* bačvica; burence; barel (mera za tečnost)

**barilotto** *m* malo burence

**barometro** *m* barometar; *~ della congiuntura* barometar konjunkture; *~ economico* privredni barometar; *~ di valore* merilo vrednosti

**barra** *f* motka; poluga; šipka; *~ d'alluminio* aluminijumska šipka; *ferro in barre* gvožđe u šipkama

**barriera** *f* barijera; prepreka; brana; *~ commerciale* trgovinska prepreka; *~ daziale (doganale)* carinska prepreka; *~ del suono* zvučna barijera

**basare** *v* temeljiti; zasnovati; bazirati

**basato** *adj* zasnovan; utemeljen; baziran

**basculla** *f* decimalna vaga

**base** *f* baza; osnova; osnovica; podloga; temelj; *~ aerea* vazduhoplovna baza; *~ aurea* zlatna podloga; *~ di calcolo* baza za obračun; *~ di commisurazione* osnovica za razrez; *~ forfettaria* paušalna osnovica; *~ giuridica* pravni osnov; *~ imponibile* poreska osnovica; *in ~* na temelju; *in ~ a* na osnovu; *in ~ religiosa* na verskoj osnovi; *~ legale* zakonski osnov; *~ militare* vojna baza; *~ navale* pomorska baza; *~ d'oro* zlatna; *essere la ~ di qcs* biti osnov nečega; *gettare le basi* udariti temelje; *problema ~* osnovni problem; *programma ~* osnovni program; *~ di ripartizione* ključ raspodele; *salario ~* osnovna plata; *senza ~* bez temelja; neosnovano; *sulla ~ di* na osnovu

**basilare** *adj* osnovni; bazni; temeljni; *industria ~* bazna (osnovna) industrija

**Basilea** *f (geogr)* Bazel

**bassifondi** *m pl* talog društva; najniži društveni slojevi; ozloglažena gradska četvrt

**basso** *adj* nizak; bedan; sraman; dubok; *dall'alto in ~* odozgo na dole; s visine; *animo ~* pokvarenjak; podlac; *bassa condizione* nizak uslov; *bassa marea* oseka; *bassa stagione* niska (srednja) sezona; *dal ~* odozdo; *fare man bassa di qcs* sve pokupiti; opljačkati; *in ~* dole; na dnu; *prezzo ~* niska (mala) cena

**bassofondo** *m (naut)* plićak; plitko dno

**bastante** *adj* dovoljan

**bastare** *v* biti dovoljan

**bastimento** *m* brod; lađa; *~ a grande cabotaggio* brod velike obalne plovidbe; *~ a lungo corso* brod duge plovidbe; *~ mercantile* trgovački brod; *~ a piccolo cabotaggio* brod male obalne plovidbe; *~ da trasporto* teretni brod; teretnjak; *~ a vapore* parobrod; *~ a vela* jedrenjak

**bastone** *m* štap; batina; palica; *~ indicatore* štap pokazivač

**batosta** *f* udarac; težak poraz

**battaglia** *f* borba; boj; bitka; *~ elettorale* izborna borba; *~ dei prezzi* borba zbog cena; *~ produttiva* proizvodna borba; *nome di ~* konspirativno ime; pseudonim

**battello** *m* čamac; brodić; *~ di navigazione interna* čamac unutrašnje plovidbe; *~ postale* poštanski brodić; *~ di salvataggio* čamac za spasavanje

**battere** *v* tući; udarati; lupati; kucati; kovati; *~ bandiera* istaći zastavu; *~ il ferro* kovati gvožđe; *~ moneta* kovati novac; *~ la piazza* obilaziti (obrađivati) tržište; *~ la zona* istaživati područje

**batteria** *f* baterija (artiljerijska, električna)

**battersi** *v rifl* boriti se; tući se; udarati se

**battista** *f* (platno) batist

**battuta** *f* udarac; udar; otkucaj; dosetka; duhovita izjava; *avere la ~ pronta* imati spreman odgovor; *~ di caccia* hajka; veliki lov

**baule** *m* veliki (putni) kofer; prtljažnik (auta); *~ da automobile* prtljažnik (auta); *fare i bauli* spakovati se

**baùxite** *f (miner)* boksit

**bazar** *m* bazar; velika prodavnica

**bazzecola** *f* bagatela; sitnica; tričarija

**Belga** *m* Belgijanac
**belga** *adj* belgijski
**Belgio** *m (geogr)* Belgija
**Belgradese** *m* Beograđanin
**belgradese** *adj* beogradski
**Belgrado** *f (geogr)* Beograd
**bellezza** *f* lepota; lepotica
**bellicismo** *m* ratoborstvo; huškanje na rat
**bellicista** *m* ratoborac; ratni huškač
**bellico** *adj* ratni; ratnički; bojni; borbeni
**belligerante** *adj* koji ratuje; zaraćen; *stato* ~ zaraćena država
**belligeranza** *f* zaraćenost; ratno stanje; *non* ~ nezaraćenost
**bello** *adj e m* lep; krasan; lepotan; lepo; *a ~ studio* namerno; *nel bel mezzo* usred stvari; *sul più* ~ u najbolji čas
**belvedere** *m* vidikovac; mesto s lepim vidikom; *vettura* ~ vagon s velikim prozorima
**benchè** *cong* premda; mada; iako
**bene** *m e adj* dobro; imovina; posed; *acquisizione di beni* sticanje dobara; ~ *abbandonato* napušteno dobro; ~ *acquisito* stečeno dobro; ~ *allodiale* alodijalno dobro; ~ *d'altrui* tuđe dobro; ~ *appartenente allo Stato* imovina koja pripada državi; *beni d'attrezzatura* predmeti opreme; ~ *campestre* poljsko dobro; ~ *capitale* kapitalno dobro; *beni del capitale circolante* dobra obrtnog kapitala; ~ *ceduto in garanzia* imovina data kao jemstvo; ~ *complementare* dopunsko dobro; ~ *comunale* opštinska imovina; ~ *comune* opšte dobro; *beni comuni* zajednička imovina; *beni di consumo* potrošna dobra; *beni culturali* kulturna dobra; *beni demaniali* državna dobra; *beni di demanio pubblico* javna državna dobra; *beni derubati* opljačkana dobra; *beni dotali* mirazna dobra; *beni durabili* trajna dobra; *beni durevoli* trajna dobra; ~ *non durevole* kratkotrajno dobro; *beni ecclesiastici* crkvena dobra; ~ *economico* ekonomska imovina; *beni ereditari* nasledna dobra; *beni all'estero* imovina u inostranstvu; ~ *fidecommissario* fideikomisno dobro; *beni futuri* buduća imovina; ~ *immobile* nekretnina; *beni immobiliari (stabili)* nepokretna dobra; *beni indisponibili* neraspoloživa dobra; *beni industriali* industrijska dobra; *beni intermedi* reprodukcioni materijal; ~ *d'investimento* investiciona imovina; ~ *ipotecario* dobro pod hipotekom; založno dobro; *beni di mano morta* neotuđiva dobra; ~ *materiale* materijalno dobro; *beni mobili* pokretnina; pokretna dobra; *beni nazionali* nacionalna imovina; *beni dei nemici* neprijateljska imovina; *beni netti* čista dobra; *beni parafernali* dobra koja ne spadaju u miraz žene; ~ *paterno* očevina; *beni patrimoniali* baština; očevina; *beni personali* lična imovina; *beni popolari* opštenarodna imovina; *beni presenti* sadašnja imovina; *beni privati* privatna imovina; *beni di produzione* proizvodna dobra; *beni propri* posebna imovina (bračnog druga); ~ *pubblico* javno dobro; ~ *reale* stvarna imovina; ~ *rubato* ukradeno dobro; *beni di scambio* dobra razmene; *beni senza principale* imanje bez vlasnika; *beni sociali* društvena imovina; *beni sotto controllo* imovina pod javnom upravom; *beni sotto sequestro* imovina pod sekvestrom; *beni speciali* posebna imovina; *beni spirituali (culturali)* duhovna dobra; *beni stabili* nekretnine; *beni strumentali* proizvodna dobra; ~ *turistico* turističko dobro; ~ *tutelato* zaštićeno dobro; *beni d'uso* upotrebna dobra; *beni d'uso generale* dobra u opštoj (javnoj) upotrebi; *ben* ~ baš dobro; svojski; *di ~ in meglio* sve bolje i bolje; *confisca dei beni* konfiskacija imovine; *far* ~ koristiti; uspevati; *per* ~ vešto; uredno; *realizzare i beni stabili* unovčiti nekretnine; *sta* ~ tako je; *totalità dei beni* celokupna imovina; *volturare un ~ immobile* preneti neko pravo na nekretninu
**benefattore** *m* dobrotvor; dobročinitelj
**beneficenza** *f* dobročinstvo; dobrotvorna dela
**beneficiare** *v* imati korist; koristiti se; uživati (*di qcs* nešto)
**beneficiario** *m* korisnik; uživalac; primalac (pomoći); ~ *di un' apertura di credito* korisnik otvorenog akreditiva; ~ *dell' assegno* korisnik čeka; ~ *d'assicurazione* korisnik osiguranja; ~ *del bonifico* korisnik odobrenja; ~ *di una cambiale* korisnik menice; remitent; ~ *di concessione* korisnik koncesije; ~ *del credito* korisnik kredita (zajma); ~ *della garanzia* korisnik garancije; ~ *del pagamento* korisnik isplate; ~ *della prestazione* korisnik usluge; ~ *di una promessa* korisnik obećanja; ~ *d'una rendita* uživalac rente; ~ *della sovvenzione* korisnik subvencije; ~ *di un vitalizio* korisnik doživotne rente
**beneficio** *m* beneficija; korist; prednost; olakšica; povlastica; *a ~ di* u korist; ~ *d'inventario* rezerva plaćanja nasledstva; ~ *di legge* zakonska povlastica; ~ *del pagamento rateale* olakšica plaćanjem u ratama
**benefico** *adj* olakšavajući; blagotvoran; dobrotvoran
**benemerenza** *f* zasluga; *in* ~ u zamenu; kao naknada
**benemerito** *adj* zaslužan (*di qcs* za nešto)
**beneplacito** *m* pristanak; odobrenje; saglasnost; *a* ~ po volji; prema nahođenju
**benessere** *m* blagostanje; ~ *comune (generale)* opšte blagostanje; ~ *nazionale* nacionalno blagostanje; ~ *pubblico* javno blagostanje; ~ *sociale* socijalno blagostanje; *economia del* ~ privreda (ekonomija) blagostanja



**benestante** *adj e m* imućan; dobrostojeći; imućna osoba
**benestare** *m* odobrenje; saglasnost; blagostanje; ~ *bancario* bankarsko odobrenje; ~ *all'esportazione* dozvola izvoza; ~ *all'importazione* dozvola uvoza; *dare il* ~ odobriti; *salvo* ~ izuzev odobrenja
**benevolenza** *f* naklonost
**benevolo** *adj* naklonjen
**benignamente** *adv* dobroćudno; blago
**benigno** *adj* dobroćudan; blag
**beninteso** *adj* svakako; naravno
**benpensante** *m* konformista; konzervativac; tradicionalista
**benportante** *adj* krepak; dobro držeći; koji dobro nosi godine
**benservito** *m* uverenje (poslodavca) o dobrom vladanju; otpusnica s posla; *dare il ~ a qcn* otpustiti nekoga
**bensì** *cong* ali; no; doduše; zaista; nego
**bentornato** *m* dobrodošlica; sretan povratak; *dare il* ~ prirediti dobrodošlicu
**benvenuto** *adj e m* dobro došao; dobrodošlica; *dare il ~ a qcn* poželeti nekome dobrodošlicu
**benzina** *f* benzin; *fare* ~ sipati benzin (na pumpi); *serbatoio di* ~ rezervoar benzina
**benzinaio** *m* prodavac na benzinskoj pumpi
**bere** *v e m* piti; popiti; upijati; piće
**berlina** *f* limuzina; luksuzni automobil
**Berlino** *f (geogr)* Berlin
**Berna** *f (geogr)* Bern
**bestemmia** *f* psovka
**bestemmiare** *v* psovati; *il* ~ psovanje
**bestia** *f* životinja; ~ *da soma* tovarna životinja
**bestialità** *f* zverstvo; divljaštvo
**bestiame** *m* stoka; *allevamento del* ~ uzgoj stoke; stočarstvo; ~ *cornuto* rogata stoka; ~ *grosso* krupna stoka; ~ *minuto* sitna stoka; ~ *da macello* stoka za klanje; ~ *da razza* stoka za rasplod; *capo di* ~ grlo stoke; *carro* ~ vagon za stoku; *fiera di* ~ sajam stoke; *imposta sul* ~ porez na stoku; *mercato di* ~ tržište stoke
**bettolina** *f (naut)* šleper sa dubokim gazom
**bevanda** *f* napitak; piće; ~ *alcoolica* alkoholno piće; *bevande analcooliche* bezalkoholna pića
**biancheria** *f* rublje; veš
**bianco** *adj* beo; neispisan; nepopunjen; blanko; *assegno in* ~ blanko ček; *cambiale in* ~ blanko menica; *credito in* ~ blanko kredit; *dar carta bianca* dati slobodne ruke; opunomoćiti; *firma in* ~ blanko potpis; *firmare in* ~ potpisati blanko; *girata in* ~ blanko indosament; *di punto in* ~ iznenada; s neba pa u rebra; *spazio in* ~ blanko prostor
**biancosegno** *m* blanko potpisan list (koji se daje poverljivoj osobi)
**biasimare** *v* koriti; kuditi
**biasimevole** *adj* prekoran; za osudu
**biasimo** *m* prekor; osuda; ~ *pubblico* javni prekor
**bibita** *f* piće; napitak
**biblioteca** *f* biblioteka
**bicamerale** *adj* dvodomni; *sistema m* ~ dvodomni sistem
**bicameralismo** *m* dvodomnost (gornji i donji dom)
**bicchiere** *m* čaša
**bicolore** *adj* dvobojan
**bidonare** *v* prevariti; podvaliti; namagarčiti
**bidone** *m* prevara; podvala; bure; kanta; bidon; *fare un* ~ prevariti
**biennale** *adj* dvogodišnji
**biennio** *m* dvogodišnje studije; period od dve godine; *ogni* ~ svake druge godine
**bietola** *f* repa; šećerna repa
**biforcazione** *f* račvanje; grananje; razdvajanje
**bigliettaio** *m* prodavac karata (ulaznica)
**biglietteria** *f* biletarnica
**biglietto** *m* karta; ulaznica; vozna karta; ~ *d'abbonamento* pretplatna karta; ~ *aereo* avionska karta; ~ *d'ammissione* prijemna karta; ~ *di andata e ritorno* povratna (putna) karta; ~ *di banca* novčanica; ~ *di carta* banknota; novčanica; ~ *collettivo* kolektivna karta; ~ *di favore* besplatna karta; ~ *ferroviario* železnička putna karta; ~ *gratuito* besplatna karta; ~ *d'ingresso* ulaznica; ~ *d'invito* pozivnica; ~ *della lotteria* lutrijska srećka; ~ *di ordinazione* narudžbenica; ~ *all'ordine* papir po naredbi; ~ *passeggero e controllo bagaglio* putna karta i kupon za prtljag; ~ *postale* poštanska karta; dopisnica; ~ *scaduto* dospela putna karta; ~ *di Stato* državni papiri; ~ *di trasporto* putna karta; transportni dokument; ~ *turistico di libera circolazione* turistička karta za kružna putovanja; ~ *non usufruito* neiskorišćena (vozna) karta; ~ *di (da) visita* vizit karta; *prezzo del* ~ cena karte
**bilancia** *f* vaga; kantar; bilans; ~ *automatica* automatska vaga; ~ *commerciale* trgovački bilans; ~ *dei conti* bilans računa; ~ *economica* ekonomski bilans; ~ *monetaria* monetarni bilans; ~ *dei pagamenti* platni bilans; ~ *a ponte* mostna vaga; ~ *romana* kantar (decimalna vaga); ~ *dei servizi* bilans usluga; ~ *valutaria* devizni bilans; *dare il tracollo alla* ~ prevagnuti; *far traboccare la* ~ prevršiti meru; *piatto della* ~ tas vage; *porre sulla* ~ uporediti; ispitati
**bilanciare** *v* vagati; meriti; odmeravati; balansirati; uravnotežiti; ~ *un conto* izravnati račun; ~ *la perdita* izravnati gubitak; ~ *pro e contro* oceniti za i protiv; utvrditi razliku; ~ *le spese* uravnotežiti troškove
**bilanciarsi** *v rifl* uravnotežiti se
**bilanciato** *adj* uravnotežen; balansiran; *scambi bilanciati* uravnotežena razmena

**bilancio** *m* bilans; budžet; završni račun; *approvare il* ~ odobriti bilans; prihvatiti budžet; *avanzo del* ~ suficit bilansa (budžeta); ~ *addizionale* naknadni bilans; ~ *ammesso* prihvaćen bilans; ~ *amministrativo* administrativni bilans; ~ *annesso* dodatni budžet; ~ *annuale* godišnji bilans; ~ *di apertura* početni bilans; ~ *d'armamento* budžet za naoružanje; ~ *attivo* aktivni bilans; ~ *aziendale* bilans preduzeća; *di (del)* ~ budžetski; ~ *camuffato* maskirani (frizirani) bilans; ~ *di cassa* bilans blagajne; ~ *dei capitali* bilans kapitala; ~ *di chiusura* zaključni račun; ~ *commerciale* trgovinski bilans; ~ *del commercio* bilans trgovine; ~ *di commercio estero* spoljnotrgovinski bilans; ~ *di competenze* prenosni bilans; ~ *comunale* opštinski bilans; ~ *consolidato* konsolidovani bilans; ~ *di consumo* bilans potrošnje; ~ *consuntivo* završni račun; ~ *contabile* obračunski bilans; ~ *deficitario* deficitarni bilans; ~ *demografico* demografski bilans; ~ *in disavanzo* deficitaran budžet; ~ *in disequilibrio* neuravnotežen bilans; ~ *economico* ekonomski bilans; ~ *delle entrate* bilans prihoda; ~ *di entrate e di uscite* bilans uspeha; ~ *in equilibrio* uravnotežen bilans; ~ *d'esercizio* poslovni bilans; ~ *fallimentare (del fallimento)* stečajni bilans; ~ *falso* lažni bilans; ~ *familiare* porodični bilans; ~ *federale* savezni budžet; ~ *finanziario* finansijski bilans; ~ *di fine d'anno* bilans krajem godine; ~ *di fine esercizio* završni bilans; ~ *fittizio* prividni (fiktivni) bilans; ~ *di fusione* bilans fuzije; ~ *giuridico* zakonski bilans; ~ *globale* globalni budžet; ~ *d'imposta* poreski bilans; ~ *iniziale* početni budžet; ~ *d'investimento* investicioni budžet; ~ *di liquidazione* bilans likvidacije; ~ *mensile* mesečni bilans; ~ *militare* vojni budžet; ~ *nazionale* nacionalni budžet; ~ *ordinario* redovni budžet (bilans); ~ *oro* zlatni bilans; ~ *di pagamento* bilans plaćanja; ~ *in pareggio* uravnotežen bilans; ~ *passivo* pasivni bilans; ~ *preventivo* budžetski predračun; ~ *di previsione* predlog budžeta; ~ *di previsione per un ministero* predlog budžeta (nekog) ministarstva; ~ *di produzione* bilans proizvodnje; ~ *provvisorio* privremen bilans; ~ *pubblico* javni bilans (budžet); ~ *rettificato* ispravljen bilans; ~ *semestrale* polugodišnji bilans; ~ *settimanale* nedeljni bilans; ~ *sociale* društveni bilans; ~ *di spese* bilans rashoda; ~ *statale (dello Stato)* državni budžet (bilans); ~ *straordinario* vanredan bilans (budžet); ~ *suppletivo* dopunski bilans; ~ *transitorio* prelazni bilans; ~ *di verifica (di verificazione)* kontrolni bilans; *compilare il* ~ sastaviti bilans; *equilibrare il* ~ uravnotežiti bilans; *fare il* ~ napraviti bilans; *fuori* ~ van bilansa; *iscrivere in* ~ uneti (uknjižiti) u bilans; *presentare il* ~ podneti bilans; *progetto di* ~ predlog budžeta; *redigere il* ~ sastaviti bilans; *redigere il* ~ *preventivo* sastaviti predlog budžeta; *sanare il* ~ sanirati bilans; *stendere il* ~ sastaviti bilans; *voci del* ~ stavke bilansa

**bilaterale** *adj* bilateralan; dvostran; obostran; *accordo* ~ dvostrani sporazum

**bilico** *m* ravnoteža; *essere in* ~ biti neodlučan; kolebati se

**bilingue** *adj* dvojezičan

**bilinguismo** *m* dvojezičnost

**bilione** *m* milijarda

**bimensile** *adj* polumesečni; petnaestodnevni

**bimestrale** *adj* dvomesečni

**bimestre** *m* period od dva meseca; dvomesečje

**bimetallismo** *m* bimetalizam; dvometalni sistem (kovani novac obično zlatan i srebrn); ~ *claudicante* hromni bimetalizam

**binario** *m e adj* kolosek; pruga; dvojni; binaran; ~ *di allacciamento* pruga za vezu; ~ *di carico* tovarni kolosek; ~ *di corsa* kolosek za vožnju; ~ *morto* mrtav kolosek; *a doppio* ~ na dvostruki kolosek

**birra** *f* pivo; ~ *in bottiglie* pivo u bocama; ~ *chiara* svetlo pivo; ~ *scura* crno (tamno) pivo; ~ *alla spina* točeno pivo; *a tutta* ~ punom parom

**birreria** *f* pivnica; pivara

**bisca** *f* kockarnica; ~ *clandestina* tajna kockarnica

**bisettimanale** *adj* koji se događa (izlazi) dva puta nedeljno

**bisognare** *v* trebati; morati; biti potreban

**bisognatario** *m* adresat; naplatilac menice po nuždi

**bisognevole** *adj* potreban; nužan

**bisogno** *m* potreba; nužda; *avere* ~ *di qcs* trebati nešto; *bisogni collettivi* zajedničke potrebe; *bisogni dei consumatori* potrebe potrošača; *bisogni generali* opšte potrebe; *bisogni interiori* unutrašnje potrebe; ~ *naturale* prirodna potreba; ~ *personale* lična potreba; ~ *pubblico* javna potreba; ~ *di servizio* službena potreba; ~ *sociale* društvena potreba; *in caso di* ~ u slučaju potrebe; *secondo il* ~ prema potrebi; *soddisfacimento del* ~ zadovoljenje potrebe; *sopperire ad un* ~ podmiriti potrebu; *sopperire ai bisogni* zadovoljiti potrebe; ~ *urgente* hitna potreba

**bisognoso** *adj* siromašan; oskudan; koji živi u oskudici

**bistecca** *f* biftek; kotlet (goveđi, teleći)

**bistro** *m* crna šminka (za oči)

**bitta** *f (naut)* bitva; stub za privezivanje brodova

**bitume** *m* bitumen; smola; asfalt

**bituminoso** *adj* bitumenski; smolast; *carta bituminosa* krovni karton

**bivalente** *adj* dvovalentan; dvovredan; koji ima dve vrednosti

**bizarro** *adj* nastran; čudan; bizaran



**blasfemo** *m* bogohulnik

**blasone** *m* plemićki grb

**bloccaggio** *m* blokiranje; kočenje

**bloccare** *v* blokirati; zabraniti; zalediti; sprečiti; ~ *un assegno* zabraniti isplatu čeka; ~ *un capitale* blokirati kapital; ~ *i porti* blokirati luke

**bloccato** *adj* blokiran; *pagamento m* ~ blokirano plaćanje

**blocco** *m* blok; komad; gromada; blokada; prepreka; zabrana; ~ *degli affitti (dei fitti)* blokada (zamrzavanje) stanarine; ~ *aureo* zlatan blok; ~ *bellico* ratna blokada; ~ *dei beni* blokada imovine; ~ *sulla carta* blokada na papiru; ~ *condizionale* uslovna blokada; ~ *commerciale* trgovinska blokada; ~ *continentale* kontinentalna blokada; ~ *di un conto* blokiranje računa; ~ *del credito* blokiranje kredita; ~ *del denaro* blokiranje novca; ~ *dei dividendi* zabrana isplate dividendi; ~ *economico* privredna blokada; ~ *effettivo* efektivna blokada; ~ *delle esportazioni* blokada izvoza; ~ *di fatto* faktička blokada; ~ *dei fitti* blokada stanarina; ~ *fittizio* prividna (fiktivna) blokada; ~ *dei fondi* blokada sredstava; ~ *delle importazioni* blokada uvoza; ~ *marittimo* pomorska blokada; ~ *mercantile* trgovačka blokada; ~ *monetario* monetarna blokada; ~ *navale* pomorska blokada; ~ *orientale* Istočni blok; ~ *pacifico* mirna blokada; ~ *dei pagamenti* blokada isplata; ~ *parziale* delimična blokada; ~ *dei prezzi* zamrzavanje cena; ~ *dei profitti* zamrzavanje profita; ~ *regolare* redovna blokada; ~ *dei salari* zamrzavanje nadnica; ~ *sovietico* sovjetski blok; ~ *della sterlina* blokada funte sterlinga; ~ *stradale* blokada puteva; ~ *totale* potpuna blokada; *in* ~ na đuture; paušalno; *comperare in* ~ kupovati na veliko; *forzare il* ~ probiti blokadu; *infrangere il* ~ probiti blokadu; *proclamare il* ~ proglasiti blokadu; *rompere il* ~ razbiti blokadu; *vendita in* ~ prodaja na đuture; *violare il* ~ povrediti blokadu

**boa** *f (naut)* plovak; bova; plutača; ~ *luminosa* svetleća plutača (bova); *diritti di* ~ plutarina

**bobina** *f* bobina; navoj; namotaj; kalem

**bocca** *f* usta; *a* ~ *aperta* začuđeno; *acqua in* ~*!* ni reči!; ćutite!; *in* ~ *a lupo!* sretno!; *aprir* ~ zinuti; progovoriti; prozboriti; ~ *d'incendio* protivpožarni hidrant; *a mezza* ~ jedva; nerazgovetno; *rimanere a* ~ *asciutta* ostati praznih ruku

**Bocche di Cattaro** *f pl (geogr)* Boka Kotorska

**Boemia** *f (geogr)* Češka

**Boemo** *m* Čeh

**boemo** *adj* češki

**boicottaggio** *m* bojkot; ~ *economico* privredni bojkot

**boicottare** *v* bojkotovati

**boicottatore** *m* onaj koji bojkotuje

**bollare** *v* žigosati; pečatirati; overiti

**bollato** *adj* žigosan; *carta bollata* žigosani papir (s taksenom markom)

**bollatura** *f* žigosanje; pečaćenje; ~ *a fuoco* vatreno žigosanje

**bolletta** *f* račun; uplatnica; priznanica; ~ *di carico* utovarna potvrda; ~ *di cauzione* potvrda o kauciji; ~ *di consegna* otpremnica; dostavnica; ~ *doganale* carinska propratnica; ~ *doganale di accompagnametno* carinska propratnica; ~ *doganale di transito* carinska tranzitna potvrda; ~ *d'entrata* ulazna carinska deklaracija; ~ *di esportazione* izvozna potvrda; ~ *della ferrovia* duplikat tovarnog lista; ~ *d'imbarco* potvrda utovara (ukrcaja); ~ *d'importazione* uvozna potvrda; ~ *d'introduzione* ulazna potvrda; ~ *di ordinazione* potvrda porudžbine; ~ *di pegno* potvrda o zalogu; ~ *di scarico* potvrda iskrcaja; ~ *di spedizione* sprovodnica; otpremni list; ~ *di transito* carinska dozvola (propusnica); ~ *di uscita* izlazna potvrda

**bollettario** *m* knjiga računa; blok priznanica; ~ *di consegna* knjiga isporuke; ~ *per ordinazioni* knjiga narudžbenica

**bollettino** *m* bilten; izveštaj; račun; uplatnica; ~ *d'accettazione* bilten o akceptima; ~ *d'accompagnamento* propratnica; ~ *della banca* stanje emisione banke; ~ *di borsa* berzanski bilten; ~ *dei brevetti* bilten o patentima; ~ *dei cambi* kursna lista; ~ *commerciale* trgovački bilten; ~ *di consegna* otpremnica; dostavnica; ~ *di deposito* skladišni list; ~ *di deposito doganale* bilten o carinskom uskladištenju; ~ *delle entrate* potvrda o ulasku robe; ~ *di garanzia* garantni list; ~ *del giorno* dnevni izveštaj; ~ *d'imbarco* potvrda o ukrcanoj robi; ~ *informativo (d'informazioni)* informativni bilten; ~ *meteorologico* meteorološki bilten; ~ *dei prezzi* izveštaj o cenama; ~ *dei protesti* bilten o protestima (menica); ~ *di scarico* obaveštenje o iskrcanom teretu; ~ *di sottoscrizione* bilten o upisu; ~ *di spedizione* sprovodni list; ~ *statistico* statistički bilten; ~ *di trasporto* bilten o transportu; prevoznica ~ *ufficiale* službeni list; ~ *di versamento* izveštaj o uplati

**bollo** *m* pečat; žig; *annullare il* ~ poništiti beleg; *applicazione del* ~ lepljenje belega; ~ *sull'assegno* taksa na čeku; ~ *di cambiale* menična taksa; ~ *sulla cambiale* taksa na menici; ~ *di controllo* kontrolni žig; ~ *a data (datario)* datumar; ~ *d'entrata* ulazni pečat; ~ *fiscale* poreska taksa; ~ *a fuoco* vatreni žit; ~ *di garanzia* garancijski žig; ~ *a mano* ručni pečat; ~ *della posta (postale)* poštanski žig; ~ *per la quietanza* beleg za namirenje; ~ *in rilievo* reljefni suvi pečat; ~ *di saggio* baždarski žig; ~ *a secco* suvi žig; ~ *d'ufficio* službeni pečat; ~ *a umido* gumeni pečat; ~ *d'uscita* izlazni pečat; ~ *di ve-*

*rifica* baždarski žig; *carta da* ~ žigosani papir; *diritto di* ~ takseno pravo; *esente da* ~ oslobođen od takse; *insufficienza di* ~ nedovoljna taksa; *marca da* ~ taksena marka; *soggetto da* ~ podložan taksi; *tassa di* ~ takseni iznos; *ufficio del* ~ ured za takse; *vendita bolli* prodaja taksi

**bollore** *m* vrenje; ključanje

**Bologna** *f (geogr)* Bolonja

**bolscevico** *m e adj* boljševik; boljševički

**bolscevismo** *m* boljševizam

**bonaccia** *f* mirno more; bez vetra; bonaca

**bonamano** *f* napojnica; džeparac

**bonarietà** *f* dobrodušnost; dobroćudnost; blagost

**bonario** *adj* dobroćudan; blag; prijatan

**bonifica** *f* melioracija; ~ *di terreno* melioracija zemljišta

**bonificare** *v* sniziti cenu; dati popust; meliorisati; isušiti (močvaru); obnoviti; popraviti

**bonificazione** *f* popust; melioracija

**bonifico** *m (comm)* doznaka; sniženje; popust; odobrenje; ~ *anticipato* odobrenje unapred; ~ *bancario* bankarska doznaka; ~ *internazionale* međunarodna doznaka; ~ *postale* poštanska doznaka; ~ *speciale* specijalna doznaka; ~ *telegrafico* telegrafska doznaka (transfer); ~ *urgente* hitna doznaka

**bontà** *f* dobrota; čestitost; dobar kvalitet; bonitet; *garantire la ~ della merce* garantovati za dobar kvalitet robe; ~ *della firma* vrednost (bonitet) potpisa

**boom** *m* nagli procvat; bum; senzacija; ~ *economico* ekonomski bum

**bora** *f* bura; hladan severoistočni vetar

**borace** *m (chim)* boraks

**bordeggiare** *v (naut)* jedriti cik cak; krstariti

**borderò** *m (econ)* popis vrednosnih hartija; bordero; ~ *bancario* bankarski bordero; ~ *di borsa* berzanski bordero; ~ *di cambio* valutni bordero; ~ *di sconto* bordero eskonta; ~ *di vendita* bordero prodaje

**bordo** *m* rub; ivica; bok broda; *a ~ di un aereo* u avionu; *a ~ di un'automobile* u automobilu; *a ~ di una nave* na brodu; *di* ~ brodski; *caricare a* ~ ukrcati na brod; *documenti di* ~ brodske isprave; *entro* ~ u brodu; *franco* ~ franko na brod; *franco lungo* ~ franko uz bok broda; *fuori* ~ van broda; *giornale di* ~ brodski dnevnik; *messa a* ~ ukrcaj na brod; *ricevuta di* ~ brodska potvrda o ukrcaju robe

**borgata** *f* naselje; predgrađe

**borghese** *m e adj* građanin; civil; buržuj; građanski; civilni; buržujski; *piccolo* ~ malograđanin

**borghesia** *f* građanski stalež; građanstvo; buržoazija; *grande* ~ velika buržoazija; *media* ~ srednja buržoazija; *piccola* ~ sitni buržoazija

**borghesuccio** *m* malograđanin

**borgo** *m* varošica; palanka; predgrađe

**borgomastro** *m* gradonačelnik

**borsa** *f* berza; torba; tašna; kesa; *ascesa di* ~ berzanski porast; ~ *animata* živahna berza; ~ *delle assicurazioni* berza osiguranja; ~ *attiva* aktivna berza; ~ *calma* mirna berza; ~ *di cambi* berza deviza; ~ *dei cambi* kursna berza; ~ *dei cereali* berza žitarica; ~ *clandestina* tajna berza; ~ *di commercio* trgovačka berza; ~ *del cotone* berza pamuka; ~ *debole* slaba berza; ~ *delle derrate* berza prehrambenih namirnica; ~ *degli effetti* berza efekata (vrednosnih papira); ~ *fiacca* mlitava berza; ~ *finanziaria* finansijska berza; ~ *del grano* žitna berza; ~ *invariata* nepromenljiva berza; ~ *irregorale* nepravilna berza; ~ *del lavoro* berza rada; ~ *delle merci (B~ merci)* robna berza; ~ *nera* crna berza; ~ *dei noli* berza najma (broda); ~ *dei prodotti* berza proizvoda; ~ *in rialzo* hosa na berzi; ~ *in ribasso* besa na berzi; ~ *di studio* stipendija; ~ *di titoli* berza vrednosnih papira; ~ *non uniforme* neujednačena berza; ~ *valori* berza efekata (vrednosti); ~ *per i valori* efektna berza; ~ *delle valute* devizna berza; *di* ~ berzanski; *bollettino di* ~ berzanski bilten; *borderò di* ~ berzanski bordero; *commissario di* ~ berzanski poverenik; *corso di* ~ berzanski kurs; *fuori* ~ van berze; *giocare in* ~ špekulisati na berzi; *gioco di* ~ berzanska špekulacija; *giorno di* ~ berzanski dan; *il dopo* ~ trgovanje posle (zaključenja) berze; *liquidazione in* ~ likvidacija na berzi; *listino di* ~ berzanska lista; *manovre di* ~ berzanski manevri; *notiziario di* ~ berzanski izveštaj; *operazione di* ~ berzanski posao; *quotazione di* ~ berzansko kotiranje; *ribasso di* ~ berzanski pad; *sensale di* ~ berzanski mešetar; *speculare in* ~ špekulisati na berzi; *speculazione di* ~ špekulacija na berzi; *titoli di* ~ berzanski papiri

**borsaiolo** *m* džeparoš

**borsaro** *(nero) m* švercer; crnoberzijanac; *fare il ~ (nero)* švercovati

**borsista** *m e f* stipendista; špekulant na berzi

**borsistico** *adj* berzanski; *attività borsistica* berzanska delatnost; *valore* ~ berzanska vrednost

**boscaiolo** *m* šumar; lugar; drvoseča

**bosco** *m* šuma; ~ *di conifere* četinarska šuma (crnogorica); ~ *di latifoglie* listopadna šuma (belogorica); ~ *misto* mešovita šuma; *boschi di conifere* crnogorične šume; *boschi e terreni boschivi* šume i šumsko zemljište; *diradare un* ~ razrediti šumu

**boscoso** *adj* šumovit

**Bosnia** *f (geogr)* Bosna

**Bosniaco** *m* Bosanac

**bosnisaco** *adj* bosanski

**bottame** *m* bačve; burad

**botte** *f* bačva; bure; ~ *da vino* vinska bačva

**bottega** *f* dućan; prodavnica; *aprire* ~ otvoriti prodavnicu; ~ *artigiana* zanatski dućan; zanatska



radionica; ~ *bene assortita* dobro opskrbljen dućan; *chiudere* ~ zatvoriti radnju; *garzone di* ~ dućanski pomoćnik; *mettere su* ~ početi sa trgovinom; *tener* ~ trgovati

**bottegaio** *m* trgovac

**botteghina** *f* dućančić

**botteghino** *m* (pozorišna, bioskopska) blagajna; prodavnica srećaka

**bottiglia** *f* boca; flaša

**bottino** *m* plen; ~ *di guerra* ratni plen

**bottone** *m* dugme

**bovino** *adj* goveđi; *bestiame* ~ goveda; *carne bovina* govedina; goveđe meso

**bozza** *f* nacrt; skica; koncept; otisak za štampu; ~ *del contratto* nacrt ugovora; *correggere le bozze* vršiti korekturu; *prima* ~ prva skica

**bozzolo** *m* čaura (svilene bube)

**bracciantato** *m* nadničari; nadničarski stalež

**bracciante** *m* nadničar

**branca** *f* branša; grana; naučna disciplina; ~ *dell' amministrazione* grana uprave; ~ *dell'amministrazione di Stato* grana državne uprave; ~ *d'assicurazione* grana osiguranja; ~ *di commercio (commerciale)* trgovačka grana; ~ *economica* privredna grana; ~ *esportatrice* grana izvoza; ~ *d'impresa* grana preduzeća; ~ *industriale (d'industria)* industrijska grana; ~ *di produzione* grana proizvodnje; ~ *professionale* profesionalna struka

**branco** *m* stado; čopor; rulja

**brano** *m* odlomak; deo; fragment

**Brasile** *m (geogr)* Brazil

**Brasiliano** *m* Brazilac

**brasile** *adj* brazilski

**bravo** *adj* vešt; sposoban; dobar; hrabar; odvažan

**brefotrofio** *m* sirotište; dom za napuštenu decu

**breve** *adj* kratak; kratkotrajan; tesan; uzan; *a ~ scadenza* kratkoročno; *in (fra)* ~ uskoro; ukratko; jednom reči

**brevettare** *v* patentirati

**brevettato** *adj* patentiran

**brevetto** *m* patent; potvrda; dozvola; ~ *d'applicazione* patent koji se može primeniti; ~ *completivo* dopunski patent; ~ *estero* strani patent; ~ *fondamentale* osnovni patent; ~ *d'importazione* uvozni patent; ~ *industriale* industrijski patent; ~ *d'invenzione* patent o pronalasku; ~ *di perfezionamento* patent o usavršavanju; ~ *di pilota* letačka dozvola za letenje; ~ *principale* glavni patent; ~ *di prodotto* praizvodni patent; ~ *scaduto* istekao patent; *concedere un* ~ odobriti patent; *contraffazione di* ~ falsifikovanje patenta; *diritto di* ~ patentno pravo; *prendere un* ~ uzeti patent; *proteggere con* ~ zaštititi patentom; *rilasciare un* ~ izdati patent; *ufficio dei brevetti* patentni zavod; *violazione di* ~ povreda patenta

**brevettuale** *adj* patentni; koji se odnosi na patent; *regime* ~ patentni režim

**brevità** *f* kratkoća; sažetost

**brigante** *m* bandit; razbojnik

**brigare** *v* uporno nastojati (oko nečega); spletkariti

**brigata** *f* družina; brigada; ~ *proletaria* proleterska brigada

**brillante** *adj* sjajan; blistav; brilijantan

**brillare** *v* blistati; sijati; briljirati

**brindare** *v* nazdraviti

**brindisi** *m* zdravica; *fare un* ~ nazdraviti

**brio** *m* živahnost; polet

**Britannico** *m* Britanac

**britannico** *adj* britanski

**broccato** *m* brokat; teška svila

**brogliaccio** *m* beležnica za račune; dnevnik; ~ *di cassa* dnevnik prihoda i rashoda; ~ *dei pagamenti* dnevnik isplata; ~ *delle uscite* dnevnik izdataka

**bronzo** *m* bronza; *moneta di* ~ bronzana moneta

**brossura** *f* brošura; meko povezana knjiga; *in* ~ broširan

**bruciare** *v* paliti; goreti; izgarati; peći

**bruciarsi** *v rifl* opeći se; nastradati; sagoreti; istrošiti se

**bruco** *m* gusenica; larva

**bruma** *f* ciča zima; magla; magluština

**brunire** *v* polirati (metal)

**bruno** *adj* tamnosmeđ; taman; crnokos; crnomanjast; *cavallo* ~ dorat

**Brusselle** *f (geogr)* Brisel

**bruto** *m, adj* monstrum; zver; skot; ubica; sirov; nerazuman; nasilan

**buca** *f* rupa; jama; udubljenje; ~ *delle lettere* poštansko sanduče

**bucare** *v* probušiti; napraviti rupu

**Bucarest** *f (geogr)* Bukurešt

**Budapest** *f (geogr)* Budimpešta

**budget** *m* budžet; *di* ~ budžetski

**bue** *m* vo; *carne di* ~ govedina; goveđe meso

**bufalo** *m* bivo

**bufera** *f* oluja; nevreme

**buffè** *m* bife

**bugia** *f* laž

**bulbo** *m* lukovica; gomolj; koren dlake

**bunkeraggio** *m* snabdevanje gorivom

**buono** *m e adj* bon; kupon; potvrda; priznanica; dobar, miran; sposoban; znatan; poveliki; ~ *d'acquisto* bon za nabavku; ~ *d'approvvigionamento* bon za hranu; ~ *d'avaria* priznanica o havariji; *alla buona* jednostavan; skroman; srdačan; *di buon'ora* rano (ujutru); ~ *di cassa* blagajnički bon (zapis); ~ *collettivo* kolektivni bon; ~ *di consegna* dostavnica; *a buon diritto* s punim pravom; *buon economo* dobar privrednik; *buona fede* dobra namera; *buoni fruttiferi* unosni (rentabilni) zapisi; ~ *di godimento* po-

tvrda o uživanju; ~ *d'imbarco* ukrcajni list; potvrda o ukrcaju; ~ *d'imposta* poreska priznanica; ~ *d'incasso* blagajnički zapis; *a buon mercato* jeftino; ~ *a nulla* nesposoban; *buona occasione* dobra prilika; *un ora buona* ceo sat (i više); ~ *d'ordinazione* porudžbenica; *buon padre di famiglia* dobar domaćin; ~ *a portatore* bon na donosioca; ~ *postale internazionale* međunarodna poštanska priznanica; ~ *di riduzione* potvrda o popustu; *buon senso* dobar osećaj; zdrava pamet; ~ *sorteggiato* izvučeni zapis; ~ *del Tesoro* državni zapis; ~ *del Tesoro a premio* državni zapis sa mogućnošću dobijanja nagrade; ~ *tributario* poreska priznanica; ~ *turistico* turistički bon; *buoni uffici* dobre usluge; *buon viaggio* sretan put; *una buona volta* (već) jednom; *consuetudine buona nel diritto* dobri običaji u pravu; *prestazioni f pl buone* dobre usluge; *alla buona* jednostavno; *vedere di buon occhio* rado videti

**buonsenso** *m* zdrav razum

**buonuscita** *f* otpremnina

**burocrate** *m* birokrata

**burocratico** *adj* birokratski

**burocratismo** *m* birokratizam

**burocrazia** *f* birokratija

**burrasca** *f* oluja; bura

**burro** *m* buter; maslac

**bussola** *f* kompas; busola; ~ *di rotta* brodski kompas; *perdere la* ~ izgubiti se; zbuniti se

**busta** *f* koverat; ~ *affrancata* frankiran koverat; ~ *commerciale* trgovački koverat; ~ *con finestrella (a finestra)* koverat sa prozorčićem; ~ *foderata* koverat sa postavom; ~ *normale* uobičajen koverat; ~ *oblunga* duguljasti koverat; ~ *paga* koverat s platom; *in* ~ *a parte* posebnim kovertom

**bustarella** *f* kovertić; mali koverat; mito; novac u koverti; *dare (ricevere, prendere) la* ~ dati (primiti) mito

**buttare** bacati; baciti; ~ *giù* obeshrabriti; rastužiti; ~ *in mare* baciti u more; ~ *via* odbaciti; ~ *via il denaro* rasipati novac

# C

**cabina** *f* kabina; ~ *dell'ascensore* kabina lifta; ~ *ad aria condizionata* kabina sa klima uređajem; ~ *passeggeri* putnička kabina; ~ *pressurizzata* kabina sa stalnim pritiskom; ~ *telefonica* telefonska govornica (kabina); ~ *telefonica pubblica* javna telefonska govornica

**cablogramma** *m* kablogram; *rimessa per* ~ doznaka putem kablograma; *versamento per* ~ uplata putem kablograma

**cabotaggio** *m (naut)* kabotaža; priobalna plovidba; ~ *aereo* vazdušna plovidba; ~ *internazionale* međunarodna obalna plovidba; ~ *nazionale* nacionalna obalna plovidba; *carico di* ~ teret u obalnoj plovidbi; *grande* ~ velika obalna plovidba; *merci di* ~ roba obalne plovidbe; *nave da* ~ brod za obalnu plovidbu (kabotažu); *piccolo* ~ mala obalna plovidba

**cabotiere** *m (naut)* koji plovi u priobalju

**cabotiero** *adj* koji se odnosi na priobalnu plovidbu

**cabriolet** *m* kabriolet; otvoreni automobil

**cacao** *m* kakao; kakaovac; ~ *in polvere* kakao u prahu

**caccia** *f* lov; potera; ulov; lovački avion; *apparecchio da* ~ lovački avion; *battuta di* ~ lovački pohod; ~ *alla cerca* lov po tragu; ~ *fraudolenta (di frodo)* krivolov na tuđem terenu; ~ *furtiva* zverokrađa; ~ *al guadagno* trka za zaradom; ~ *in periodo di chiusura* lov za vreme lovostaja; ~ *privata* privatni lov; ~ *proibita* zabranjeni lov; ~ *alle streghe* „lov na veštice"; *dare la* ~ *a qcn* progoniti nekoga; *diritto di* ~ pravo na lov; *territorio di* ~ lovište

**cacciare** *v* loviti; isterati; oterati; ~ *dentro* uterati; ~ *di frodo* nedozvoljeno loviti; ~ *il naso in qcs* zabadati nos u nešto; ~ *via* oterati; *il* ~ *dentro* uterivanje

**cacciarsi** *v rifl* uvući se; zavući se; ~ *nei guai* zapsti u nevolju

**cacciatore** *m* lovac; ~ *di frodo (di contrabbando)* lovokradica; zverokradica; ~ *di posti* lovac na nameštenje

**cacio** *m* sir; ~ *cavallo* kačkavalj; ~ *fresco* mladi sir; ~ *pecorino* ovčiji sir; ~ *vaccino* kravlji sir; *essere pane e* ~ biti nerazdvojan

**cadauno** *adj* svaki (pojedini)

**cadavere** *m* leš; *distruzione del* ~ uništenje leša; *occultamento di* ~ sakrivanje leša; *profanazione del* ~ skrnavljenje leša; *uso illegittimo di* ~ nezakonita upotreba leša; *vilipendio di* ~ povreda leša

**cadere** *v* pasti; padati; upasti; ~ *in contraddizione* zapasti u protivrečnost; ~ *in contravvenzione* biti kažnjen zbog prekršaja; ~ *in fallimento* pasti pod stečaj; ~ *malato* oboleti; ~ *in prescrizione* zastareti; ~ *in proposito* doći u pravo vreme; *lasciar* ~ ostaviti; dići ruke (od nečega)

**caducità** *f* prolaznost; krhkost; nestalnost; kaducitet

**caduta** *f* pad; opadanje; propadanje; ~ *dei corsi* pad kurseva; ~ *del governo* pad vlade; ~ *del Ministero* pad vlade; ~ *dei prezzi* pad cena; *caduto in prescrizione* zastareo

**caffè** *m* kafa; ~ *corretto* kafa sa dodatkom likera; ~ *crudo* sirova kafa; ~ *lungo* slaba kafa; ~ *macchiato* kafa s malo mleka; ~ *macinato* mlevena kafa; ~ *ristretto* jaka kafa; ~ *tostato* pržena kafa; *surrogato di* ~ surogat kafe

**cagionare** *v* prouzrokovati; izazvati

**cagione** *f* uzrok; povod; *a* ~ *di* radi

**cagliare** *v* zgrušati se; usiriti se

**caglio** *m* sirište; maja

**calafatare** *v (naut)* šuperiti; katranisati; zapušavati pukotine (na brodu)

**calafato** *m (naut)* šuper; katran

**calamaro** *m* lignja

**calamita** *f* magnet

**calamità** *f* nesreća; udes; katastrofa; ~ *naturale* elementarna nepogoda

**calare** *v* spustiti; spuštati; spustiti se; sići; smanjiti; oslabiti; ~ *i prezzi* spustiti cene

**calata** *f* spuštanje; silazak; ~ *del porto* pristanište; ~ *dei prezzi* pad cena

**calcalettere** *m* pritiskivač za hartiju
**calcare** *v e m (miner)* gaziti; gnječiti; pritiskati; kopirati; krečnjak
**calcareo** *adj* krečni; krečnjački; *pietra calcarea* krečnjak
**calce** *adv e f* kreč; *in* ~ na kraju stranice; *nota in* ~ fusnota
**calcestruzzo** *m* beton
**calcina** *f* malter; ugašeni kreč
**calcio** *m* udarac nogom; fudbal; šut
**calco** *m* kopija; precrtana slika; otisak (u vosku, gipsu i sl.)
**calcolabile** *adj* proračunljiv; koji se može izračunati
**calcolare** *v* računati; izračunati; proračunati; kalkulisati; smatrati; držati; ~ *in cifre* procenjivati; proračunati
**calcolatore** *adj e m* računarski; kalkulator (mašina); kalkulant; račundžija; ~ *elettronico* elektronski računar; *regolo* ~ logaritmar
**calcolatrice** *f* digitron; računska mašina; ~ *elettrica* električna računska mašina; ~ *elettronica* elektronski računar; *macchina* ~ računar; računska mašina
**calcolo** *m* kalkulacija; račun; računanje; proračun; ~ *approssimativo* približan proračun; *di* ~ računski; ~ *di avaria* obračun havarije; ~ *del costo* kalkulacija troškova; ~ *del dazio* obračun carine; ~ *errato* pogrešan obračun; ~ *integrale* integralni račun; ~ *degli interessi* kamatni račun; obračun kamata; ~ *di liquidazione* obračun isplate; ~ *con metodo scalare* obračun sa skalarnom metodom; ~ *dei noli* obračun vozarine; ~ *preventivo* predračun; ~ *preventivo dello Stato* državni predračun; ~ *delle probabilità* račun verovatnoće; ~ *dello sconto* obračun popusta; ~ *delle spese* proračun (obračun) troškova; ~ *del tempo* računanje vremena; ~ *del valore* obračun vrednosti; ~ *delle variazioni* obračun varijacija
**caldaia** *f* kotao; kazan; ~ *a vapore* parni kotao
**caldeggiare** *v* zauzimati se (za nekoga); podržavati; preporučivati
**caldo** *adj e m* topao; vruć; toplina; vrućina; žega; *notizia calda* najnovija vest
**calendario** *m* kalendar; ~ *di Borsa* berzovni kalendar; ~ *elettorale* izborni kalendar
**calende** *f pl* prvi dan meseca; *rimandare alle* ~ *greche* odgoditi na neodređeno vreme
**calibro** *m* prečnik cevi; kalibar
**calicò** *m* pamučno platno; cic; kalika
**California** *f (geogr)* Kalifornija
**Californiano** *m* stanovnik Kalifornije
**californiano** *adj* kalifornijski
**calligrafia** *f* kaligrafija; krasnopis; rukopis
**calma** *f* mir; spokojstvo; *con* ~ mirno
**calmare** *v* stišati; umiriti; smiriti; ublažiti; ~ *il mercato* smiriti tržište
**calmarsi** *v rifl* primiriti se; smiriti se
**calmierare** *v* maksimirati cenu
**calmiere** *m* maksimirane cene; *a prezzo di* ~ po plafonskoj ceni
**calmo** *adj* miran; tih; spokojan
**calo** *m* kaliranje; opadanje; smanjenje; gubitak; ~ *dovuto a viaggio* transportni kalo; ~ *di peso* gubitak težine; ~ *dei prezzi* smanjenje cena; *constatare un* ~ *(uno sfrido)* utvrditi kalo
**calore** *m* toplota; vrućina; žega
**caloria** *f* kalorija; jedinica toplote
**calorifero** *m* radijator
**calpestare** *v* gaziti; tlačiti; zlostavljati
**calunnia** *f* kleveta; *smentire una* ~ pobiti klevetu; *spargere calunnie sul conto di qcn* širiti klevete o nekom
**calunniare** klevetati; oklevetati; *il* ~ klevetanje; *è stato ingiustamente calunniato dai colleghi* kolege su ga nepravedno oklevetale
**calunniatore** *m* klevetnik
**calunnioso** *adj* klevetnički
**calza** *f* čarapa
**calzatura** *f* obuća; *negozio di* ~ prodavnica obuće
**calzaturiere** *m* obućar; proizvođač obuće
**calzaturiero** *adj* obućarski; koji se odnosi na proizvodnju obuće; *industria calzaturiera* industrija obuće
**calzolaio** *m* obućar
**calzoleria** *f* prodavnica obuće
**cambiabile** *adj* zamenljiv; koji se može zameniti; izmenljiv
**cambiale** *f (comm)* menica; *accettare una* ~ primiti menicu; *avallare una* ~ avalirati menicu; *beneficiario della* ~ korisnik menice; ~ *accettata* akceptirana menica; ~ *agraria* zemljišna (zemljoradnička) menica; ~ *all'aria* prividna (podrumska) menica; ~ *attiva* aktivna menica; ~ *avallata* avalirana menica; ~ *bancabile* menica koja se može prodati (kupiti); ~ *bancaria* bankarska menica; ~ *in bianco* blanko menica; ~ *in circolazione* cirkularna menica (u prometu); ~ *claudicante* menica s nedostatkom; ~ *commerciale* trgovačka (robna) menica; ~ *di commissione* komisiona menica; ~ *di comodo* uslužna menica ~ *di compiacenza* uslužna menica; ~ *a data fissa* menica s određenim datumom; ~ *in divise* devizna menica; ~ *documentata* dokumentarna menica; ~ *domiciliata* domicilirana menica; ~ *sull'estero* menica (trasirana) na inostranstvo; ~ *falsa* lažna menica; ~ *falsificata* falsifikovana menica; ~ *di favore* uslužna menica; ~ *di finanziamento* menica za pokriće finansiranja; ~ *finanziaria* finansijska (kreditna) menica; ~ *fittizia* fiktivna (prividna) menica; ~ *di garanzia* garantna menica; ~ *a giorno fisso* datirana menica (s određenim rokom); ~ *da incassare* naplativa menica; ~ *all'incasso* menica na inkaso; ~ *insoluta* ne-



isplaćena menica; ~ *insufficientemente bollata* nedovoljno taksirana menica; ~ *sull'interno* domaća menica; ~ *ipotecaria* hipotekarna menica; ~ *marittima* pomorska menica; ~ *marittima „a vista"* pomorska menica „po viđenju"; ~ *ad un mese data* menica dospela mesec dana nakon datuma; ~ *non negoziabile* neprenosiva (rekta) menica; ~ *non onorata* neisplaćena menica; ~ *all'ordine proprio* menica po vlastitoj naredbi; ~ *non all'ordine* rekta menica; ~ *originale* prva menica; ~ *pagabile a data determinata* menica plativa na određen dan; ~ *pagabile in fiera* menica plativa na sajmu; ~ *pagabile in valuta estera* menica plativa u stranoj valuti; ~ *di pagamento rateale* menica plativa u ratama; ~ *non pagata* neisplaćena menica; ~ *passiva* pasivna menica; menica dužnika; ~ *a piacere* menica po volji; ~ *su piazza* domicilirana (lokalna) menica; ~ *sul posto* menica na mesto; ~ *primaria* prva menica; ~ *prima di cambio* prva menica; ~ *propria* sopstvena menica; ~ *di proroga* menica koja produžava rok plaćanja; ~ *protestata* protestovana menica; ~ *in protesto* menica u protestu; ~ *pregiudicata* prejudicirana menica; ~ *provvisoria* privremena menica; ~ *quietanzata* plaćena menica; ~ *riscontabile* reeskontna menica; ~ *da riscuotere* naplativa menica; ~ *di ritorno* povratna menica; ~ *di rivalsa* regresna menica; ~ *a saldo* menica per saldo; ~ *„per saldo"* menica per saldo; ~ *a breve scadenza* menica sa kratkim dospećem; ~ *a lunga scadenza* menica sa dugim dospećem; ~ *a scadenza fissa* menica sa utvrđenim dospećem; ~ *scaduta* dospela menica; ~ *seconda di cambio* druga menica; ~ *non scontabile* neeskontirajuća menica; ~ *scontata* eskontovana menica; ~ *allo sconto* diskontna (eskontna) menica; ~ *simulata* fingirana menica; ~ *in sofferenza* neisplaćena menica; ~ *spostata* deplasirana menica; ~ *a certo tempo data* menica na određeno vreme od izdavanja; ~ *a certo tempo vista* menica na određeno vreme po viđenju; ~ *a termine* ročna menica (na rok); ~ *a termine scaduto* menica sa proteklim rokom; ~ *terza* treća menica; ~ *del Tesoro* menica državne blagajne; ~ *a titolo cauzionale* menica kao kaucija; ~ *tratta* trata; vučena menica; ~ *in valuta estera* devizna menica; ~ *a vista* menica po viđenju; *collocare una* ~ plasirati menicu; *detentore della* ~ posednik menice; *emettere una* ~ izdati menicu; *emittente di una* ~ trasant; izdavač menice; *estinguere una* ~ isplatiti menicu; *falsificatore di cambiali* falsifikator menica; *far buona accoglienza ad una* ~ dobro prihvatiti menicu; *far onore ad una* ~ isplatiti menicu; *girare una* ~ preneti menicu; *negoziare una* ~ prodati menicu; *onorare una* ~ iskupiti menicu; *pagare una* ~ isplatiti menicu; *pagare a cambiali* platiti menicama; *portafoglio delle cambiali* menični portfelj; *presentare una* ~ *per il pagamento* podneti menicu na isplatu; *prolungamento della* ~ dodatak menice; menični produžetak; *proteggere una* ~ zaštititi menicu; *protestare una* ~ protestovati menicu; *richiamare una* ~ opozvati menicu; *rinnovare una* ~ obnoviti (produžiti) menicu; *ritirare una* ~ povući menicu; *scontare una* ~ eskontovati menicu; *trarre una* ~ vući menicu
**cambiamento** *m* izmena; promena; menjanje; ~ *d'ambiente* promena sredine; ~ *di classe* promena razreda; ~ *della deposizione* izmena iskaza; ~ *di domicilio* promena adrese (promena mesta stanovanja); ~ *del Governo* promena vlade; ~ *d'idea* promena mišljenja; ~ *d'impiego* promena službe; ~ *d'itinerario* promena smera puta; ~ *in meglio* promena nabolje; ~ *di nazionalità* promena državljanstva; ~ *del nome* promena imena; ~ *d'opinione* promena mišljenja; ~ *in peggio* pogoršanje; promena nagore; ~ *politico* politička promena; ~ *di possesso* promena poseda; ~ *del posto di lavoro* promena radnog mesta; ~ *di proprietà* promena svojine; ~ *di proprietario* promena vlasnika; ~ *di regime* promena režima; prevrat; ~ *di residenza* promena boravišta (prebivališta); ~ *sociale* društvena promena; *cambiamenti di sovranità* promena suvereniteta; ~ *strutturale* strukturna promena; ~ *di treno* presedanje
**cambiamonete** *m* menjač (novca)
**cambiare** *v* izmeniti; menjati; promeniti; razmeniti; smeniti; ~ *denaro* menjati novac
**cambiario** *adj* menični; *affare* ~ menični posao; *atto* ~ menično delo; *avallo* ~ menično jemstvo; *azione cambiaria* menična tužba; *causa cambiaria* menična parnica; *cauzione cambiaria* menična kaucija; *credito* ~ menično potraživanje; *creditore* ~ menični tužitelj; *debito* ~ menični dug; *debitore* ~ menični dužnik; *diritto* ~ menično pravo; *efficacia cambiaria* menična snaga; *girata cambiaria* menični prenos; indosament; *giudizio* ~ menični sud; *legge cambiaria* menični zakon; *obbligazione cambiaria* menična obaveza (obligacija); *pagherò* ~ solo (vlastita) menica; *parità cambiaria* menični paritet; *petizione cambiaria* menična tužba; *portafoglio* ~ menični portfelj; *procedura cambiaria* menični postupak; *protesto* ~ menični protest; *regolamento* ~ menični red; *sicurezza cambiaria* menično jemstvo; *titolo* ~ menica; vrednosni papir; *vaglia* ~ bankarska menica
**cambiavalute** *m* menjač (novca); *ufficio di* ~ menjačnica
**cambio** *m* kurs; menjanje; razmena; zamena; smena; *accettare in* ~ primiti u zamenu; *agente di* ~ menjač; *agenzia di* ~ menjačnica; *arbi-*

**cantiere** *m* radilište; gradilište; ~ *di costruzioni navali* brodogradilište; ~ *di lavoro* radilište

**cantina** *f* podrum; točionica; kantina; *cantine doganali* carinski podrumi

**cantone** *m* ugao; kutak; kanton

**canzone** *f* pesma; ~ *bacchica* vinska pesma

**caos** *m* haos; metež; zbrka; ~ *monetario* monetarni haos

**caotico** *adj* haotičan; zbrkan; nesređen

**capace** *adj* sposoban; kadar; valjan; podoban; prostran; ~ *d'agire* poslovno (radno) sposoban; ~ *di credito* kreditno sposoban; ~ *di deliberare* sposoban da donosi odluke; ~ *di disporre* sposoban da raspolaže; ~ *d'intendere e di volere* sposoban da razume i da hoće; ~ *di lavoro proficuo* sposoban za koristan rad; ~ *magazzino* prostrano skladište; ~ *di obbligarsi per assegno* sposoban da preuzme čekovnu obavezu; ~ *di obbligarsi cambiariamente* sposoban za meničnu obavezu; ~ *di testimoniare* sposoban za svedočenje; ~ *di volere* sposoban da može zahtevati; voljno sposoban

**capacità** *f* nosivost; sposobnost; kapacitet; zapremina; *avente ~ giuridica* pravno valjan; ~ *di acquisto* kupovna sposobnost; ~ *d'agire* akciona (poslovna) sposobnost; ~ *d'agire in giudizio* parnična sposobnost; ~ *d'agire limitata* delimična poslovna sposobnost; ~ *d'agire parziale* delimična poslovna (radna) sposobnost; ~ *di assorbimento* sposobnost apsorpcije; ~ *di assorbimento del mercato* sposobnost apsorpcije tržišta; ~ *di carico* nosivost tereta; ~ *di collocamento* sposobnost zaposlenja; ~ *competitiva (di competizione)* sposobnost konkurencije; ~ *di consumo* potrošna sposobnost; ~ *di contrattare* ugovorna sposobnost; ~ *contributiva* sposobnost plaćanja doprinosa; ~ *creativa* stvaralačka sposobnost; ~ *di credito* kreditna sposobnost; ~ *di deliberare* sposobnost odlučivanja; ~ *a delinquere* deliktna sposobnost; ~ *di diritto internazionale* sposobnost međunarodnog prava; ~ *di diritto privato* sposobnost privatnog prava; ~ *eccessiva* preterana sposobnost; ~ *di esportare* izvozna sposobnost; ~ *di essere parte in giudizio* sposobnost da se bude parnična stranka; ~ *finanziaria* finansijska sposobnost; ~ *fiscale* poreska sposobnost; ~ *giuridica* pravna sposobnost; ~ *imprenditoriale* preduzetnička sposobnost; ~ *d'iniziativa* sposobnost inicijative; ~ *d'intendere e di volere* sposobnost razuma i volje; ~ *al lavoro* sposobnost za rad; ~ *di lavoro (lavorativa)* radna sposobnost; ~ *negoziale* pregovaračka sposobnost; ~ *d'obbligarsi per assegno* sposobnost za čekovno obezbeđenje; ~ *d'obbligarsi cambiariamente* sposobnost za menično obezbeđenje; ~ *di occupazione* sposobnost zaposlenja; ~ *di pagamento* platežna sposobnost; ~ *di postulare* postulaciona sposobnost; ~ *processuale* parnična sposobnost; ~ *produttiva* proizvodna sposobnost; ~ *di produzione* proizvodna sposobnost; ~ *di reddito* sposobnost za sticanje dohotka; ~ *di rendimento* rentovna sposobnost; ~ *di stipulare* sposobnost ugovaranja; ~ *di succedere* sposobnost nasleđivanja; ~ *di testimoniare* sposobnost svedočenja; ~ *di trasporto* transportna sposobnost; ~ *di volere* voljna sposobnost; *diploma m di ~ professionale* svedočanstvo o profesionalnoj sposobnosti; *messa in comune delle ~* udruživanje kapaciteta; *misura di ~* mera zapremine; *privato della ~ d'agire* lišen poslovne sposobnosti; *ridotta ~ di guadagno* smanjena sposobnost zarade

**capannone** *m* šupa; hangar; hala

**caparra** *f* kapara; ~ *confirmatoria* kapara kao garancija; ~ *penitenziale* kapara za slučaj predomišljaja; *versare una ~* uplatiti kaparu

**capeggiare** *v* predvoditi; biti na čelu (nečega)

**capienza** *f* kapacitet; mogućnost prijema; zapremina

**capillare** *adj* razgranat; kapilaran; *organizzazione ~ delle vendite* razgranata organizacija prodaje; *sistema ~* kapilaran sistem

**capillarità** *f* kapilarnost; razgranatost

**capire** *v* shvatati; razumeti; sadržati

**capitale** *f* glavni grad

**capitale** *adj e m* glavni; bitan; glavnica; kapital; *accumulazione di ~* akumulacija (zgrtanje) kapitala; *annacquamento di ~* razvodnjavanje kapitala; *apporto di capitali* unos (prinos) kapitala; *assicurazione di ~* osiguranje kapitala; *aumento di ~* povećanje kapitala; *bene ~* kapitalno dobro; ~ *addizionale* dodatni kapital; ~ *ammortato (ammortizzato)* amortizovani (otplaćeni) kapital; ~ *anacquato* razvodnjeni kapital; ~ *anticipato* anticipiran kapital; ~ *apportato* uloženi kapital; ~ *approvato* odobreni kapital; ~ *assicurato* osigurani kapital; ~ *autorizzato* ovlašćeni kapital; ~ *d'avviamento* početni kapital; ~ *azionario* akcionarski (deoničarski) kapital; ~ *bancario* bankarski kapital; ~ *circolante* kapital u opticaju; ~ *commerciale* trgovački kapital; ~ *completamente versato* potpuno uplaćeni kapital; ~ *conferito* uloženi kapital; ~ *congelato* zaleđen kapital; ~ *consumato* utrošen kapital; ~ *di consumo* potrošni kapital; ~ *in contanti* gotovinski kapital; ~ *della cooperazione* zadružni kapital; ~ *di copertura* kapital za pokriće; ~ *costante* konstantan kapital; ~ *costitutivo* osnivački (rentovni) kapital; ~ *di costituzione* osnivački kapital; ~ *di credito* kreditni kapital; ~ *differito* odgođen kapital; ~ *diluito* razvodnjen kapital; ~ *di diretta pertinenza* vlastiti kapital; ~ *disponibile* raspoloživ kapital; ~ *di dotazione* dodeljeni kapital; ~ *emesso* izdat kapital; ~ *d'esercizio* poslovni kapital; ~ *esposto* izložen kapital; ~ *estero* strani kapital; ~ *finale* konačni kapital; ~ *finanziario* finansijski kapital; ~ *fisso* stalni kapital; ~ *di fondazione* osnivački kapital; ~ *fondiario* nepokretni kapital; ~ *in fuga* leteći (bežeći) kapital; ~ *di garanzia* garancijski kapital; ~ *giacente* neiskorišćen (mrtav) kapital; ~ *immobilizzato* nepokretan (imobilizovan) kapital; ~ *impiegato* upotrebljen kapital; ~ *d'impresa* preduzetnički kapital; ~ *improduttivo* neplodonosni (pasivni) kapital; ~ *inalienabile* neotuđiv kapital; ~ *inattivo* neproizvodan (pasivni) kapital; ~ *inerte* neiskorišćen (mrtav) kapital; ~ *infruttifero* neproduktivan kapital; ~ *iniziale* početan kapital; ~ *interamente versato* potpuno uplaćen kapital; ~ *d'investimento* investicioni kapital; ~ *investito* uloženi kapital; ~ *liquido* raspoloživ (likvidni) kapital; ~ *minimo* minimalan kapital; ~ *mobiliare* pokretni kapital; ~ *monetario* novčani kapital; ~ *morto* mrtav kapital; ~ *mutuato* stran (kreditni) kapital; ~ *a mutuo* kapital na zajam; ~ *obbligazionario* obligacijski kapital; ~ *di prestito* posuđen kapital; pozajmljeni kapital; ~ *privato* privatni kapital; ~ *produttivo* proizvodni kapital; ~ *proprio* vlastiti kapital; ~ *reale* stvaran kapital; ~ *richiamato* opozvani (povučeni) kapital; ~ *rimborsato* vraćeni (isplaćeni) kapital; ~ *di riscatto* otkupni kapital; ~ *sotto rischio* kapital pod rizikom; ~ *risparmiato (di rismparmio)* ušteđen kapital; ~ *rotatorio* obrtni kapital; ~ *salariale* varijabilan kapital; kapital za najamninu; ~ *sociale* društveni kapital; ~ *sociale privilegiato* povlašćeni društveni kapital; ~ *sostanziale* osnovni kapital (glavnica); ~ *sottoscritto* uplaćen (upisan) kapital; ~ *sterile* neplodonosni kapital; ~ *di terzi* tuđi kapital; ~ *variabile addizionale* dodatni promenljiv kapital; ~ *versato* uloženi (uplaćeni) kapital; *composizione organica del ~* organski sastav kapitala; *concentrazione di capitali* koncentracija kapitala; *creazione di ~* stvaranje kapitala; *disporre di capitali* raspolagati kapitalom; *distruzione di capitali* uništenje kapitala; *efficienza marginale di ~* granična korisnost kapitala; *emigrazione di capitali* seljenje kapitala; *esportazione di capitali* izvoz kapitala; *formazione del ~* oblikovanje kapitala; *fuga dei capitali* beg kapitala; *impiego di capitali* upotreba kapitala; *intaccare il ~* načeti kapital; *interesse sul ~* kamate od kapitala; *investimento di capitali* ulaganje kapitala; *investire i capitali* uložiti kapital; *liberazione di capitali* oslobođenje kapitala; *mangiarsi il ~* nemilice trošiti kapital; *mercato dei capitali* tržište kapitala; *movimento dei capitali* kretanje kapitala; *partecipazione di ~* učešće kapitala; *pena ~* smrtna kazna; *perdita di ~* gubitak kapitala; *pletoria di capitali* obilje kapitala; *rendita dei capitali* profit kapitala; renta od kapitala; *ricerca di ~* pribavljanje kapitala; *ridurre il ~* smanjiti kapital; *riduzione del ~* smanjenje (redukcija) kapitala; *rivalorizzazione del ~* revalorizacija kapitala; *sentenza ~* smrtna presuda; *sostanza ~* osnovna imovina; *società di capitali* udruženje kapitala; *svincolo del ~* oslobođenje kapitala; *teoria del ~* teorija kapitala; *trasferimento di capitali* prebacivanje (prenos) kapitala; *valore ~* kapitalna vrednost



**capitalismo** *m* kapitalizam; ~ *industriale* industrijski kapitalizam; ~ *monopolistico* monopolistički kapitalizam; ~ *premonopolistico* predmonopolistički kapitalizam; ~ *privato* privatni kapitalizam; ~ *di Stato* državni kapitalizam; *crisi generale di ~* opšta kriza kapitalizma; *grande ~* velik kapitalizam

**capitalista** *m* kapitalista

**capitalistico** *adj* kapitalistički

**capitalizzabile** *adj* kapitalizirajući; koji se može kapitalizovati

**capitalizzare** *v* kapitalizovati; ~ *gli interessi* kapitalizovati kamate

**capitalizzazione** *f* kapitalizacija; pretvaranje u kapital; ~ *composta* složena kapitalizacija; ~ *degli interessi* kapitalizacija kamata; ~ *monetaria* monetarna kapitalizacija; ~ *reale non monetaria* nemonetarna stvarna kapitalizacija; ~ *di riserve* kapitalizacija rezervi; ~ *semplice* prosta kapitalizacija; ~ *degli utili* kapitalizacija dobitaka

**capitaneria** *f* kapetanija; ~ *di porto* lučka kapetanija

**capitano** *m* kapetan; vođa; poglavar; kapiten; ~ *d'armamento* kapetan za opremanje broda; ~ *armatore* kapetan-brodar; ~ *di bordo* kapetan broda; ~ *di cabotaggio* kapetan obalne plovidbe; ~ *d'industria* rukovodilac; menadžer; ~ *di lungo corso* kapetan duge plovidbe; ~ *marittimo* pomorski kapetan; ~ *di nave* kapetan broda; ~ *di porto* lučki kapetan; ~ *di vascello* kapetan bojnog broda

**capitazione** *f (leg, econ)* porez srazmeran renti

**capitolare** *v* predati se; kapitulirati

**capitolato** *m* spisak uslova za ugovor; ~ *d'appalto* ugovor o zakupu; ~ *colonico* kmetski ugovor; ~ *di concessione* ugovor o koncesiji

**capitolazione** *f* kapitulacija; predaja; ~ *senza condizioni* bezuslovna kapitulacija

**capitolo** *m* poglavlje; glava; ~ *di bilancio pubblico* poglavlje budžeta; ~ *di spesa* partija (poglavlje) troškova u budžetu; *avere voce in ~* imati pravo prigovora

**capo** *m* glava; rukovodilac; starešina; šef; kolovođa; *a ~* ispočetka; novi red; *da ~* iznova; nanovo; ~ *d'abbigliamento* pojedini deo odeće; ~ *d'accusa* osnova tužbe; ~ *d'anno* nova godina; ~ *d'azienda* rukovodilac preduzeća; ~ *di*

*bestiame* grlo stoke; ~ *cassiere* glavni blagajnik; ~ *del cerimoniale* šef protokola; ~ *contabile* šef računovodstva; ~ *fabbricato* nastojnik zgrade ~ *del governo (di governo)* šef vlade; ~ *d'impresa* rukovodilac preduzeća; ~ *magazziniere* šef skladišta; ~ *di missione* šef misije; ~ *officina* šef radionice; ~ *operaio* predradnik; vođa radnika; ~ *dell'opposizione* vođa opozicije; ~ *del partito* vođa partije; ~ *di personale* šef osoblja; ~ *del protocollo* šef protokola;~ *reparto* šef odeljenja; ~ *sezione* šef odseka; ~ *dello Stato (di Stato)* šef države; ~ *ufficio* šef kancelarije; ~ *di vendita* šef prodaje; ~ *vestiario* pojedini deo odeće

**capodanno** *m* Nova godina

**Capodistria** *f (geogr)* Kopar

**capodivisione** *m* šef odseka; načelnik ministarstva

**capofabbrica** *m* rukovodilac fabrike

**capofamiglia** *m (pl capifamiglia)* glava porodice

**capogabinetto** *m* šef kabineta

**capolavoro** *m* remek-delo

**capolista** *m* nosilac liste; glavni kandidat

**capoluogo** *m* glavni grad (pokrajine, oblasti)

**capomastro** *m* palir; glavni preduzimač

**caposcalo** *m* šef pristaništa (aerodroma)

**caposervizio** *m* šef službe

**caposezione** *m* načelnik odeljenja

**caposquadra** *m* vođa grupe radnika; vođa ekipe; kapiten

**capostazione** *m* šef (železničke) stanice

**capoturno** *m* šef radne smene

**capoufficio** *m* šef kancelarije; načelnik

**capoverso** *m* alineja; stav; stavak; prvi red; početak pasusa

**capovolgere** *v* preokrenuti; obrnuti naopako

**capovolgimento** *m* preokret; prevrtanje; prevrat

**cappa** *f* kabanica; mantija; ogrtač; plašt; ~ *al capitano* nagrada kapetanu broda; *navigare alla* ~ ploviti smanjenim jedrima

**capriccioso** *adj* svojeglav; hirovit; mušičav

**captare** *v* kaptirati; zadobiti; pridobiti

**captazione** *f* prevara u vezi s nasledstvom

**capzioso** *adj* varljiv; zavodljiv; *domanda capziosa* zavodljivo pitanje

**caratista** *m* deoničar; akcionar; suvlasnik broda

**carato** *m (comm)* karat (mera); deonica; udeo u suvlasništvu (broda, preduzeća)

**carattere** *m* karakter; osobina; svojstvo; oznaka; ~ *acquisito* stečeni karakter; ~ *debole* slabi karakter; ~ *ereditario* nasledni karakter; ~ *fermo* odlučan karakter; *il ~ di fungibilità o di infungibilità ha grande rilevanza nel campo del diritto* karakter zamenljivosti tj. nezamenljivosti je veoma važan u pravu; ~ *giuridico* pravni karakter; ~ *irascibile* razdražljivi karakter; ~ *mercantile dell'economia* tržišni karakter privrede; ~ *di novità* karakter noviteta; ~ *offensivo* uvredljivost; ~ *riservato* povučeni karakter; ~ *transitorio* prolazan značaj; *informazione di ~ tecnico* informacija tehničke prirode; *essere in ~ con qcs* biti u skladu sa nečim; prilagođen nečemu

**caratteristica** *f* svojstvo; oznaka; obeležje; osobina; karakteristika; ~ *del prestito* značaj zajma; ~ *del rischio* osobina rizika; ~ *saliente* naročiti značaj

**caratura** *f* merenje (zlata, dragog kamenja) u karatima; *(comm)* učešće u vlasništvu (broda, preduzeća)

**carbone** *m (miner)* ugalj; ~ *azzuro* plavi ugalj; ~ *bianco* beli ugalj; hidroenergija; ~ *fossile* kameni ugalj; ~ *rosso* crveni ugalj; termoenergija; *carta* ~ indigo; *far* ~ snabdeti se ugljem; *giacimento di* ~ nalazište (ležište) uglja; *miniera di* ~ rudnik uglja

**carboniere** *m* trgovac ugljem; rudar koji radi u rudniku uglja

**carboniero** *adj* koji se tče uglja; ugljarski; *industria carboniera* industrija uglja; *nave carboniera* brod za prevoz uglja; *porto* ~ luka za transport uglja

**carbosiderurgico** *adj* koji se tiče rudnika uglja i gvožđa; *Comunità carbosiderurgica europea* Evropska zajednica za ugalj i gvožđe

**carburante** *m* tečno gorivo

**carcerare** *v* zatvoriti; uhapsiti

**carcerario** *adj* zatvorski; tamnički

**carcerato** *m* zatvorenik; robijaš; zarobljenik; pritvorenik

**carcerazione** *f* hapšenje; boravak u zatvoru; ~ *preventiva* preventivni zatvor

**carcere** *m* tamnica; zatvor; *associare alle carceri* staviti u zatvor; ~ *cellulare* ćelijski zatvor; ~ *centrale* centralni zatvor; ~ *disciplinare* disciplinski zatvor; ~ *duro* strogi zatvor; ~ *giudiziario* sudski zatvor; ~ *preventivo* istražni zatvor; ~ *a vita* doživotni zatvor; *evadere dal* ~ pobeći iz zatvora; *mettere in* ~ uhapsiti; zatvoriti; *rilasciare dal* ~ pustiti iz zatvora

**carceriere** *m* tamničar

**cardare** *v* grebenati; češljati (vunu)

**cardinale** *adj* glavni; osnovni; *punti cardinali* četiri strane sveta

**cardine** *m* šarka; stožer; osnova; temelj

**carena** *f (naut)* dno broda; kobilica; podvodni deo broda

**carenaggio** *m (naut)* popravljanje dna broda; *bacino di* ~ suvi dok

**carenare** *v (naut)* popravljati dno broda; nagnuti brod na bok

**carenza** *f* pomanjkanje; manjak; oskudica; ~ *legislativa* pomanjkanje zakona; ~ *di mano d'opera* pomanjkanje radne snage; ~ *di potere* pomanjkanje vlasti; ~ *vitaminica* pomanjkanje vitamina



**carestia** *f* oskudica; nestašica

**carezza** *f* milovanje; maženje

**carica** *f* služba; zvanje; položaj; funkcija; punjenje; naboj; *abbandonare una* ~ napustiti položaj; ~ *di consigliere d'amministrazione* položaj upravnog savetnika; ~ *elettiva* izborni položaj; izborna dužnost; ~ *ereditaria* nasledna dužnost; ~ *di ministro* ministarski položaj; ~ *onorifica (onoraria)* počasno zvanje; ~ *pubblica* javna dužnost; ~ *secondaria* sporedna dužnost; *conferire una* ~ dodeliti položaj; *dimettersi dalla* ~ podneti ostavku na položaj; *durata della* ~ trajanje šarže (naboja); *entrare in* ~ stupiti na dužnost; *l'entrare in* ~ stupanje na dužnost; *in* ~ na dužnosti (položaju); *essere in* ~ biti na dužnosti; *rimanere in* ~ ostati na položaju; *rimozione dalla* ~ uklanjanje s položaja; *rivestire una* ~ zauzimati položaj; *tornare alla* ~ vratiti se na položaj; *uscire di* ~ sići s položaja

**caricamento** *m* utovar; ukrcaj; dodatak; punjenje (oružja, baterija i sl.); ~ *di sicurezza* dodatak na osiguranje; ~ *per spese* dodatak na troškove

**caricare** *v* utovariti; ukrcati; preopteretiti; pretovariti; teretiti; ~ *a bordo* ukrcati na brod; ~ *un conto* zadužiti (teretiti) račun; ~ *la nave* ukrcati na brod; ~ *alla rinfusa* ukrcati u rasutom stanju; ~ *il vagone* utovariti vagon

**caricato** *adj* preopterećen; utovaren; ukrcan; navijen

**caricatore** *m* utovarivač; lučki radnik; krcatelj

**carico** *m e adj* opterećenje; teret; tovar; ukrcaj; poreski teret; natovaren; opterećen; *alleggerire i carichi gravanti sull'economia* rasteretiti privredu; *assestare il* ~ složiti (smestiti) teret; *avere qcn a* ~ izdržavati nekoga; *binario di* ~ tovarni kolosek; *capacità di* ~ nosivost; *di (da)* ~ tovarni; teretni; ~ *avariato* oštećen (havarisan) teret; ~ *di capitale* teret kapitala; ~ *a collettame* komadna (denčana) roba; ~ *commerciale* trgovački teret; ~ *completo* potpun teret; ~ *di coperta (sopra coperta)* teret na palubi; ~ *dei costi* opterećenje troškova; ~ *dei debiti* opterećenje dugova; zaduženje; ~ *di debiti* prezadužen; pun dugova; ~ *eccessivo* preterani teret; preopterećenje; ~ *fiscale* poresko opterećenje; ~ *flottante* teret u toku transporta; ~ *generale* generalni teret; ~ *di grano* teret žita; ~ *degli interessi* opterećenje kamatama; ~ *ipotecario* hipotekarni teret; ~ *misto* mešovit teret; ~ *della nave* brodski teret; ~ *pagante* teret koji podleže plaćanju; ~ *parziale* delimičan teret; ~ *alla rinfusa* rasut teret; ~ *di ritorno* povratni teret; ~ *tributario* poreski teret; zaduženje prihoda; ~ *utile* korisna nosivost; koristan teret; *coefficiente di* ~ koeficijent opterećenja; *disposizione del* ~ smeštaj tereta; nalog za utovar; *distinta di* ~ lista tereta; *equilibrare il* ~ uravnotežiti teret; *essere a* ~ biti na teretu; *far* ~ tovariti; *farsi ~ di* brinuti se za; *lettera di* ~ tovarni list; *linea di* ~ linija gaza broda (opterećenja); *manifesto di* ~ manifest tereta; *nave da* ~ teretni brod; *nota di* ~ nota tereta; *operazione di* ~ ukrcaj; utovar; *peso del* ~ težina tereta; *polizza di* ~ konosman; teretnica; *porto di* ~ ukrcajna luka; *prendere* ~ ukrcati teret; *segnare a* ~ zadužiti; teretiti; *spese a nostro* ~ troškovi na naš teret; *spese di* ~ troškovi utovara (ukrcaja); *testimone a* ~ svedok optužbe

**carne** *f* meso; ~ *da cannone* topovska hrana; ~ *equina* konjsko meso; ~ *insaccata* kobasičarska roba; ~ *di maiale* svinjetina; ~ *di manzo* govedina; ~ *ovina* ovčetina; ~ *di vitello* teletina

**carnefice** *m* dželat; krvnik; krvolok

**carnet –TIR** *m* TIR-karnet

**caro** *adj* skup; skupocen; drag; mio; *gran* ~ skupoća

**carosello** *m* vtreška; ringišpil; karusel

**carovita** *f* skupoća; poskupljenje

**caroviveri** *m* skupoća (životnih namirnica); *assegno di* ~ doplata na skupoću; *indennità di* ~ naknada za skupoću

**carrabile** *adj* kolski; *passo* ~ prolaz za kola

**carraio** *adj* kolski; *ingresso* ~ pristup za kola; *porta carraia* ulaz za kola

**carrata** *f* pun tovar kola

**carreggiata** *f* kolovoz; jedna traka puta; ~ *a senso unico di circolazione* jednosmerni kolovoz; *margine della* ~ ivica kolovoza; *rimettersi in* ~ vratiti se na pravi put

**carreggio** *m* prevoz kolima; prevoz vagonetima

**carrettiere** *m* kočijaš

**carriera** *f* karijera; tok službe; ~ *ausiliaria* pomoćna služba; ~ *direttiva* rukovodeća služba; ~ *esecutiva* izvršna služba; ~ *statale* državna služba; *di* ~ stalan; *fare* ~ napredovati u službi; *ufficiale di* ~ aktivni oficir

**carro** *m* kola; vagon; ~ *armato* tenk; ~ *attrezzi* kola za uklanjanje vozila; pauk; ~ *bagagli* kola za prtljag; ~ *bestiame* vagon za stoku; ~ *cisterna* vagon cisterna; ~ *ferroviario* železnički vagon; ~ *frigorifero* vagon hladnjača; ~ *funebre* mrtvačka kola; ~ *merci* teretni vagon; ~ *(vagone) ristorante* vagon restoran; ~ *a trazione animale* zaprežna kola

**carrosonoro** *m* automobil sa zvučnikom (za reklamu)

**carrozza** *f* kočija; vagon (putnički); kola; ~ *letti* kola za spavanje; ~ *ristorante* kola za ručavanje; vagon-restoran

**carrozzeria** *f* karoserija

**carsico** *adj* kraški; karstni

**carta** *f* papir; hartija; karta; isprava; efekt; menica; povelja; ~ *d'alimentazione* potrošačka karta; ~ *assorbente* upijajući papir; upijač; ~ *Atlantica* Atlantska povelja; ~ *bancabile* menica; ~ *bancaria* bankarska menica; ~ *bianca* blanko-pa-

pir; ~ *bollata (da bollo)* taksiran (obeležen) papir; ~ *breve* kratkoročni efekt; ~ *carbone* indigo; ~ *catramata* katranski karton; ~ *cerata* voštani papir; ~ *di circolazione* propusnica; saobraćajna dozvola; ~ *commerciale* trgovački papir; ~ *di comodo* povlašćena karta; legitimacija; ~ *di compiacenza* povlašćena karta; ~ *copiativa* indigo-papir; ~ *costituzionale* ustav; statut; ~ *di credito* kreditna kartica; ~ *da disegno* papir za crtanje; ~ *finanziaria* finansijski papir; menica; ~ *gommata* gumirani papir; ~ *d'identità* lična karta; ~ *d'identità di marinaio* pomorska knjižica; ~ *da imballaggio (da imballo, da impacco)* papir za ambalažu (pakovanje); ~ *intestata* memorandum; ~ *legale* sudski papir; ~ *di legittimazione* lična isprava; legitimacija; ~ *da lettera* papir za pisma; ~ *libera* netaksirani papir; ~ *per macchina da scrivere* papir za pisaću mašinu; ~ *di membro* članska kartica; ~ *millimetrata* milimetarski papir; ~ *moneta* novčanica; papirni novac; *C~ delle Nazioni Unite* povelja Ujedinjenih nacija; ~ *negoziabile* bankarski efekt; ~ *oleata* masna hartija; ~ *ondulata* talasasti (valoviti) papir; ~ *da parati* papir za tapete; ~ *pergamenata* pergamentpapir; ~ *di permanenza* dozvola boravka; ~ *per posta aerea* papir za avionsku poštu; ~ *protocollo* kancelarijski papir; ~ *smerigliata* šmirglpapir; ~ *di soggiorno* lična karta za strance; ~ *stagnola* staniol-papir; ~ *stradale* putna karta; ~ *valore* vrednosni papir; ~ *valore postale* poštansko vrednosno pismo; *carte valori* vrednosni papiri; ~ *velina* pelir papir; ~ *vetrata* šmirgl papir; ~ *di zona* pogranična karta; *convertire carte valori* konvertovati hartije od vrednosti; *lasciare ~ bianca* dati slobodne ruke; *mettere le carte in tavola* staviti karte na sto; otkriti planove; *tappezzeria di ~* papirno tapaciranje

**cartaceo** *adj* papirni; *circolazione cartacea* opticaj novca; *inflazione cartacea* inflacija papirnog novca; *regime ~* režim papirnog novca; *valuta cartacea* papirna valuta

**carteggio** *m* dopisivanje; prepiska; korespondencija

**cartella** *f* fascikla; korice za spise; cedulja; listić; ~ *azionaria* deonica; ~ *di cedole* list kupona (odrezaka); ~ *clinica* bolnički karton; ~ *del debito pubblico* državna javna obveznica; ~ *della firma* mapa za potpise; ~ *fondiaria* kartica poreza na nekretnine; ~ *di godimento* uživalačka obveznica; ~ *ipotecaria* hipotekarna kartica; ~ *della lotteria* lutrijska srećka; ~ *di rendita* rentni papir; ~ *delle tasse* kartica za porez

**cartellino** *m* etiketa; listić s natpisom; formular; karton; ; ~ *della firma* listić potpisa; ~ *del prezzo* oznaka cene

**cartellistico** *adj* kartelni; kartelistički

**cartello** *m* kartel; udruženje; natpis; tabla; transparent; ~ *bancario* bankarski kartel; ~ *di condizioni* kartel za određivanje uslova; ~ *di contingentamento* kartel za određivanje kvote (kontingentiranje); ~ *doganale* carinski kartel; ~ *elettorale* izborni kartel; ~ *d'esportazione* izvozni kartel; ~ *industriale* industrijski kartel; ~ *obbligatorio* obavezujući kartel; ~ *dei prezzi* lista cena; ~ *di produzione* proizvodni kartel; ~ *pubblicitario* reklamni pano; ~ *di razionalizzazione* kartel pronalazaka (racionalizacije); ~ *regionale* regionalni kartel; ~ *segnalatore* saobraćajni znak; ~ *stradale* saobraćajni znak; ~ *di vendita* prodajni kartel; oznaka prodaje; *controllo dei cartelli* kontrola kartela; *diritto dei cartelli* pravo kartela; *legge sui cartelli* zakon o kartelima; *prezzo di ~* kartelna cena; *sistema dei cartelli* sistem kartela

**cartellone** *m* plakat; veliki natpis; ~ *delle imposte* poreski oglas; plakat o poreskoj obavezi; ~ *pubblicitario* oglasni plakat

**cartellonista** *m e f* crtač plakata

**cartiera** *f* fabrika papira

**cartoccio** *m* papirna kesica

**cartogramma** *m* kartogram

**cartolina** *f* karta; ~ *illustrata* razglednica; ~ *postale* dopisnica; ~ *con risposta pagata* dopisnica s plaćenim odgovorom; ~ *vaglia* poštanska uputnica

**cartone** *m* karton; ~ *animato* crtani film; ~ *gommato* lepenka; ~ *ondulato* rebrasti karton

**casa** *f* dom; kuća; zgrada; firma; ~ *d'abitazione* stambena zgrada; ~ *d'abitazione familiare* porodična stambena zgrada; ~ *di accetazione* banka za akcepte; ~ *affiliata* udružena firma; ~ *d'affitto* kuća za iznajmljivanje; ~ *d'autotrasporti* autoprevozno preduzeće; ~ *bancaria* bankarska kuća; ~ *in città* gradska kuća; ~ *colonica* seoska kuća; ~ *commerciale (di commercio)* trgovačka kuća; ~ *comunale* opštinska zgrada; ~ *contadina* seoska kuća; ~ *di cura* lečilište; ~ *di custodia* čuvareva zgrada; ~ *di deposito* depozitna firma; ~ *divisa materialmente* fizički podeljena zgrada; ~ *del dopolavoro* radnički dom; ~ *editrice* izdavačka kuća; *case divise in porzioni materiali* etažno vlasništvo; ~ *di esportazione* izvozna firma; ~ *fornitrice* prodajno-nabavna firma; ~ *da gioco* kockarnica; ~ *di importazioni* uvozna kuća; ~ *madre* glavno sedište; sedište preduzeća; centrala; ~ *di maternità* porodilište; ~ *operaia* radnički dom; ~ *di pegno* zalagaonica; založna banka; ~ *di pena* kazneni zavod; ~ *regnante* vladajuća kuća; ~ *di riposo* odmaralište (nekog preduzeća); ~ *rustica* seoska kuća; ~ *di sconto* eskontna banka; ~ *di spedizioni* špeditersko preduzeće; ~ *dello studente* studentski dom; ~ *di tolleranza* javna kuća



**casalingo** *adj* domaći; kućni

**cascame** *m* otpaci; otpad; *cascami di seta* otpaci svile

**caseificio** *m* sirana

**casella** *f* pregradak; odeljak; ~ *postale* poštanski fah

**casellario** *m* ormar s pregradama; kartoteka; ~ *giudiziale (giudiziario)* sudska kartoteka; ~ *penale* kartoteka krivičnih kazni

**casello** *m (ferr)* stražarnica; ~ *dell'autostrada* naplatna rampa (na autoputu); ~ *daziario* stražarnica za trošarinu; ~ *ferroviario* železnička stražarnica

**cash** *m* gotovina

**casistica** *f* kazuistika; proučavanje moralnih i teoloških normi; evidencija

**caso** *m* slučaj; događaj; prilika; potreba; *al ~* prilikom; po potrebi; *in ~* u slučaju; *in ~ affermativo* u potvrdnom slučaju; ~ *d'applicazione* slučaj primene; ~ *assicurato* osigurani događaj (rizik); ~ *d'assicurazione* slučaj osiguranja; *in ~ contrario* u protivnom; ~ *di coscienza* pitanje savesti; ~ *favorevole* povoljan slučaj; ~ *fittizio* prividan slučaj; ~ *fortuito* iznenadan (slučajni) događaj; ~ *di forza maggiore* slučaj više sile; ~ *giuridico* sudski slučaj; ~ *limite* krajnji (ekstremni) slučaj; *nella maggior parte dei casi* u većini slučajeva; *nel migliore dei casi* u najboljem slučaju; *in ~ di morte* u slučaju smrti; *in ~ negativo* u negativnom slučaju; *in ogni ~* u svakom slučaju; ~ *punibile* kažnjiv slučaj; ~ *sfavorevole* nepovoljan slučaj; ~ *urgente* hitan slučaj; *darsi il ~* u slučaju; pod pretpostavkom; *far ~* mariti; ceniti; *fare al ~* odgovarati; *non c'è ~* nije moguće; *per puro ~* sasvim slučajno; *per ~ subito nessuno è responsabile per il danno* za slučajno nastalu štetu niko ne odgovara; *per puro ~* pukim slučajem; *prendere provvedimenti del ~* preduzeti potrebne mere; *secondo il ~* prema slučaju; *in tutti i casi* u svakom slučaju

**cassa** *f* blagajna; kasa; sanduk; kovčeg; fond; *di ~* blagajnički; *ammanco di ~* blagajnički manjak; *avanzo di ~* višak blagajne; *battere ~* sabirati novac; inkasirati; *bilancio di ~* blagajnički bilans; *buono di ~* blagajnički zapis (bon); ~ *agricola* poljoprivredna blagajna (štedionica); ~ *ammalati* bolesnička blagajna; ~ *di ammortamento* amortizaciona isplata; ~ *anticipata* iznos dat kao avans; ~ *di anticipazione* blagajna za davanje akontacije; ~ *di assicurazione* osiguravajuća blagajna; ~ *ausiliaria* pomoćna blagajna; ~ *cedolare (di cedole)* blagajna za isplatu kupona; ~ *centrale* centralna blagajna; ~ *civica* gradska blagajna; ~ *collettiva* sabirna (zbirna) blagajna; ~ *di compensazione* obračunska blagajna; ~ *comunale* opštinska blagajna; ~ *comune* zajednička kasa; ~ *consortile* zadružna blagajna; ~ *di conversione* menjačnica; ~ *cooperativa* zadružna blagajna; ~ *di credito* kreditna kasa; ~ *di depositi giudiziari* blagajna sudskih depozita; ~ *depositi e prestiti* blagajna za uloge i zajmove; ~ *a doppia chiave* blagajna s dvostrukim ključem; ~ *federale* savezna blagajna; ~ *di finanza* finansijska blagajna; ~ *d'imballaggio* sanduk za pakovanje; ~ *incaricata del pagamento* ovlašćena isplatna banka; ~ *di liquidazione* isplatna blagajna; ~ *malattie* bolesnička blagajna; ~ *mutua di garanzia* blagajna za uzajamnu garanciju; ~ *mutua di prestiti* blagajna za uzajamno kreditiranje; ~ *di mutuo soccorso* kasa uzajamne pomoći; ~ *pagamenti* blagajna za isplate; ~ *paritetica* blagajna za poravnanje kurseva; ~ *per le pensioni* blagajna za penzije; ~ *di perequazione* blagajna za poravnanje obračuna; ~ *di prestiti* veresijska blagajna; ~ *di previdenza sociale* blagajna socijalnog osiguranja; ~ *principale* glavna blagajna; ~ *pubblica* javna blagajna; ~ *di reddito* blagajna (kasa) prihoda; ~ *di risparmio* štedionica; ~ *di risparmio postale* poštanska štedionica; ~ *rurale* seoska štedionica; ~ *sociale* socijalna blagajna; ~ *di sovvenzione* kasa za pomoć; ~ *dello Stato* blagajna državnih finansija; ~ *sussidiaria* pomoćna blagajna; ~ *del Tesoro* državna blagajna; erar; ~ *dei versamenti* uplatna blagajna; *chiusura di ~* zaključak blagajne (kase); *consistenza di ~* blagajnička gotovina; *conto ~* račun blagajne; *eccedenza di ~* blagajnički višak; *entrate di ~* blagajnički prihodi (uplate); *esistenza di ~* blagajničko stanje; *fare la ~* usklađivati blagajnu; *fondo ~* gotovina u blagajni; *giacenza di ~* saldo blagajne; *giornale di ~* blagajnički dnevnik; *introiti di ~* blagajničke uplate; *libro (di) ~* blagajnička knjiga; *liquido in ~* gotovina u blagajni; *locale ~ malattie* mesna bolesnička kasa; *pagamento a pronta ~* gotovinsko plaćanje; *piccola ~* porto-blagajna; *previsioni di ~* proračun potreba blagajne; *registratore di ~* registar kasa; *riscontro di ~* pregled blagajne; *uscite di ~* isplate blagajne

**cassaforte** *f* sef; trezor

**cassare** *v* izbrisati; poništiti; ukinuti; ~ *dall'inventario* rashodovati; ~ *una sentenza* poništiti presudu

**cassazione** *f (leg)* kasacija; poništenje; *di ~* kasacioni; ~ *di una sentenza* poništenje presude; *Corte di C~* vrhovni (kasacioni) sud

**cassetta** *f* kutijica; sanduče; kaseta; ~ *postale* poštansko sanduče; ~ *di sicurezza* sef; *investimento di ~* gotovinska investicija; *successo di ~* poslovni (blagajnički) uspeh

**cassettista** *m* klijent banke koji ima sef

**cassetto** *m* ladica; fioka

**cassiere** *m* blagajnik; *aiuto* ~ pomoćnik blagajnika; ~ *addetto ai versamenti* blagajnik za primanje uplate
**casta** *f* kasta; zatvoren društveni sloj
**castelletto** *m* bankarski kredit
**castigo** *m* kazna
**castità** *f* nevinost; čednost
**casuale** *adj* slučajan; kazualan
**casualità** *f* slučajnost
**catalogare** *v* uneti u katalog; popisati; katalogizirati
**catalogazione** *f* unošenje u katalog; popisivanje; katalogiziranje
**catalogo** *m* popis; katalog; ~ *generale* opšti katalog; ~ *illustrato* ilustrovani katalog; ~ *signorile* luksuzni katalog
**catastale** *adj* katastarski; zemljišni; *comune* ~ katastarska opština; *dati catastali* katastarski podaci; *mappa* ~ katastarska mapa; *particella* ~ katastarska čestica; *rilevamento* ~ katastarsko snimanje; *stima* ~ katastarska procena; *ufficio* ~ katastarska kancelarija
**catasto** *m* katastar; evidencija o zemljištu; zemljišne knjige; ~ *agrario* agrarni katastar; ~ *edilizio* građevinski katastar; ~ *fondiario* zemljišni katastar; ~ *forestale* šumski katastar; ~ *parcellare* parcelarni katastar; *evidenza del* ~ katastarska evidencija; *particella del* ~ zemljišna čestica; *revisione del* ~ revizija katastra; *trascrivere nel* ~ preneti (prepisati) u katastar; *ufficio del* ~ katastarska kancelarija
**catastrofe** *f* katastrofa; nesreća; pogibija
**categoria** *f* kategorija; razred; klasa; vrsta; ~ *di azioni* vrsta akcije (deonice); ~ *di contribuzione* kategorija doprinosa; ~ *economica* ekonomska (privredna) kategorija; ~ *di imposizione* poreska kategorija; kategorija oporezivanja; ~ *lavoratrice* radna kategorija; radnička klasa; ~ *operaia* radnička klasa; ~ *di prezzo* razred cene; ~ *professionale* profesionala kategorija; ~ *di rischi* kategorija rizika; ~ *salariale* najamnička kategorija; ~ *di servizio* kategorija položaja u službi; ~ *di stipendio* platni razred
**catena** *f* lanac; okov; niz; *a* ~ lančano; *di (della)* ~ lančan; ~ *di distribuzione* mreža prodaje (raspodele); ~ *di montaggio* montažna linija; ~ *di produzione* proizvodna linija; *commercio a* ~ lančana trgovina; *negozio a* ~ dućan u lančanom sistemu
**catenaccio** *m* lokot; katanac; ~ *di sicurezza* sigurnosni katanac
**cateratta** *f* slap; vodopad; gvozdeni kapak; brana
**catodo** *m* katoda
**catrame** *m* katran; bitumen
**Cattaro** *m (geogr)* Kotor; *Bocche di* ~ Boka Kotorska
**cattedra** *f* katedra
**cattivarsi** *v* zadobiti; pridobiti; izvojevati; ~ *la benevolenza di qcn* steći nečiju naklonost; ~ *la simpatia di qcn* steći nečiju simpatiju
**cattiveria** *f* pakost; zloba
**cattivo** *adj* zao; loš; zloban; opak; rđav; ~ *odore* neugodan miris; ~ *pagatore* loš platiša; *di* ~ *acquisto* loše nabavke; *mare* ~ nemirno (uzburkano) more
**cattura** *f* hapšenje; zarobljavanje; *franco* ~ *e sequestro* slobodan od hapšenja i plenidbe; *mandato di* ~ nalog za hapšenje; *ordinare la* ~ dati nalog za hapšenje
**catturare** *v* uhapsiti; zarobiti
**Caucaso** *m (geogr)* Kavkaz
**causa** *f* razlog; uzrok; parnica; *a* ~ *di* radi; zbog; *a* ~ *di una svista* greškom; ~ *cambiaria* menična parnica; ~ *civile* građanska parnica; ~ *commerciale* trgovačka parnica; ~ *concernente l'eredità* ostavinska rasprava; ~ *del contratto* osnov ugovora; ~ *determinata* determinantna parnica; ~ *efficiente* efikasan razlog; ~ *d'esclusione* razlog isključenja; ~ *lecita* dopuštena parnica; ~ *di licenziamento* razlog otkaza; ~ *mancante* nepostojeći osnov; ~ *materiale* materijalna tužba; ~ *matrimoniale* bračni spor; ~ *del negozio giuridico* svrha pravnog posla; ~ *passiva* dugovna parnica; ~ *penale* krivični spor; ~ *pendente* nerešena parnica; ~ *perduta (persa)* izgubljen spor; ~ *prima* prauzrok; ~ *in questione* spor (tužba) o kome je reč; ~ *di scarso valore* bagatelna stvar; ~ *simulata* prividna parnica; ~ *remota* daleka (nemoguća) parnica; ~ *vinta* dobijena parnica; ~ *di valore minimo* bagatelni spor; *senza* ~ bez razloga; *chiamare in* ~ pozvati na parnicu; *con cognizione di* ~ poznavajući stvar (činjenice); *condurre una* ~ voditi parnicu; *dar* ~ *vinta* odustati od zahteva; *difendere una* ~ braniti neku stvar; *entrare in* ~ ući u dokazivanje (predmet); *essere in* ~ biti u sporu; *fare* ~ *(a)* tužiti (nekoga); *fare una* ~ voditi parnicu; *fare* ~ *comune* složiti se; udružiti se; *fuori* ~ van spora; *giusta* ~ pravedan spor; *in propria* ~ u vlastitu korist; zbog sebe; *intentare una* ~ pokrenuti parnicu; *intervenire in* ~ umešati se u parnicu (spor); *mettere fuori* ~ staviti van spora (pitanja); *muovere* ~ podneti tužbu; *nessun effetto senza* ~ nema posledice bez uzroka; *patrocinare una* ~ braniti stvar; *per* ~ *di* zbog; radi; *per* ~ *di donazione* parnica radi poklona; *perdere una* ~ izgubiti spor; *procedimento sommario per cause civili di valore minimo* bagatelni postupak; *trattare la* ~ voditi raspravu; *valore della* ~ vrednost spora; *vincere una* ~ dobiti spor (parnicu)
**causale** *adj e m* uzročni; svrha; razlog; ~ *del pagamento* svrha plaćanja; ~ *del versamneto* svrha uplate (doznake); *rapporto* ~ uzročna veza



**causalità** *f* uzročnost; kauzalitet; ~ *adeguata* usklađena uzročnost; *nesso di* ~ *tra il fatto illecito e il danno* uzročna veza između nedopuštene radnje i štete; *principio di* ~ princip kauzaliteteta; *rapporto di* ~ uzročna veza
**causare** *v* prouzrokovati; izazvati; ~ *gravi danni* izazvati veliku štetu
**cautela** *f* oprez; predostrožnost
**cautelare** *adj* zaštitni; bezbednosni; *custodia* ~ preventivni pritvor; *procedimento* ~ postupak za donošenje zaštitnih mera
**cautelativo** *adj* zaštitni; bezbednosni
**cautio judicatum solvi** *(lat)* obezbeđenje parničnih troškova
**cauto** *adj* oprezan; predostrožan; smotren; *andar* ~ biti na oprezu
**cauzionale** *adj* koji se tiče kaucije; *deposito* ~ garantni depozit
**cauzionare** *v* uplatiti kauciju
**cauzione** *f* kaucija; garancija; *a* ~ za kauciju; *bolletta di* ~ potvrda o kauciji; ~ *bancaria* bankarska garancija; ~ *cambiaria* menična kaucija; ~ *per danno minaccioso* kaucija za preteću štetu; ~ *daziaria* carinska garancija; ~ *doganale* carinska kaucija; ~ *per l'esportazione* kaucija za izvoz; ~ *giudiziaria* sudska kaucija; ~ *preventiva* preventivna kaucija; ~ *solidale* solidarna garancija; ~ *nelle successioni* obezbeđenje ostavštine; ~ *supplementare (sussidiaria)* dopunska kaucija; *costituire* ~ zasnovati jemstvo; *decadenza della* ~ gubitak kaucije; *depositare la* ~ položiti kauciju; *fornire* ~ pružiti garanciju; *garantire* ~ garantovati; *ordine di* ~ nalog za kauciju; *prendere a* ~ osigurati se; snabdeti se; *prestare* ~ dati garanciju; *restituzione della* ~ vraćanje kaucije; *versamento di* ~ uplata kaucije
**cava** *f* rudnik; majdan; ~ *di marmo* rudnik mermera; ~ *di pietre* kamenolom
**cavafango** *m* bager jaružar
**cavaliere** *m* konjanik; jahač; vitez; kavaljer; ~ *d'industria* varalica; hohštapler; ~ *del lavoro* vitez rada
**cavallo** *m* konj; ~ *vapore* konjska snaga
**cavarsela** *v rifl* snalaziti se; izvući se
**cavillare** *v* cepidlačiti; sitničariti
**cavillo** *m* cepidlačenje; sitničarenje; ~ *giuridico* pravno cepidlačenje; *cavilli legali* pravne začkoljice
**cavilloso** *adj* sitničarski; cepidlački
**cavo** *m e adj* kabl; vod; uže; sajla; šupljina; udubljenje; šupalj; udubljen; ~ *coassiale* koaksijalni kabl; ~ *multipolare* višepolni kabl; ~ *d'ormeggio* debelo brodsko uže; ~ *sottomarino* podmorski kabl; ~ *telefonico* telefonski kabl; ~ *di tonneggio* konopac za vuču broda; ~ *unipolare* jednopolni kabl
**cedente** *m* ustupilac; cedent; *garanzia del* ~ *della solvenza del debitore* odgovornost ustupioca za solventnost dužnika
**cedere** *v* cedirati; ustupiti; preneti; ~ *(devolvere, trasmettere) un diritto* preneti pravo
**cedibile** *adj* prenosiv; ustupljiv; *non* ~ neustupljiv
**cedibilità** *f* ustupivost
**cedimento** *m* popuštanje; spuštanje; snižavanje; ulegnuće; ~ *dei prezzi* smanjenje (snižavanje) cena; ~ *della quota* sniženje kvote
**cedola** *f* kupon; talon; odrezak; ~ *attaccata* nalepljen kupon; ~ *d'azione* kupon deonice; ~ *di banca* banknota; ~ *di commissione* narudžbenica; porudžbenica; ~ *di contrattazione* ugovorni zapis; ~ *di dividendo* kupon dividende; ~ *di interessi* kamatonosni kupon; ~ *ipotecaria* hipotekarno pismo; ~ *di pegno* založnica; ~ *di rendita* rentni kupon; ~ *scaduta* dospeli kupon; ~ *staccata* otcepljeni kupon; ~ *di versamento* uplatnica; *senza* ~ bez kupona; *staccare una* ~ otcepiti kupon
**cedolare** *adj* koji se odnosi na kupon (odrezak); *imposta* ~ porez pri naplati obveznica
**celare** *v* kriti; prikrivati; tajiti
**celere** *adj* brz; hitar
**celerità** *f* brzina; hitrina
**celibato** *m* celibat; neženstvo
**cella** *f* ćelija; komora; ~ *frigorifera* rashladna komora; ~ *di punizione* kaznionica; ~ *di rigore* samica
**cellula** *f* ćelija; ~ *comunista* komunistička ćelija; ~ *del partito* partijska ćelija; ~ *di rigore* zatvorska ćelija
**cementificio** *m* cementara
**cemento** *m* cement; ~ *armato* armirani beton
**cenno** *m* znak; mig; gest; ~ *di conferma* obaveštenje o potvrdi; ~ *di ricevimento* obaveštenje o prijemu; ~ *di riscontro* odgovor; znak odgovora; *fare* ~ dati znak; namignuti
**censimento** *m* popis (stanovništva); ~ *agrario* agrarni popis; ~ *degli alloggi* popis stanova; ~ *aziendale* inventar preduzeća; ~ *del bestiame* popis stoke; ~ *demografico* popis stanovništva; ~ *economico* ekonomski popis; ~ *edilizio* popis zgrada; ~ *fondiario* zemljišni popis; ~ *industriale* industrijski cenzus; ~ *della popolazione* popis stanovništva; ~ *dello smercio* popis prodaje
**censire** *v* popisivati; praviti popis
**censito** *adj* popisan
**censo** *m (econ)* prihod; dobitak; kamate; ~ *sopra il* ~ dobitak na dobitak; kamate na kamate; ~ *arretrato* zaostali dobitak; ~ *capitalizzato* kapitalizovani dobitak; ~ *convenzionale* uobičajeni dobitak; ~ *corrente* tekući dobitak; ~ *elettorale* glasački cenzus; ~ *fondiario* zemljarina; ~ *legale* zakoniti dobitak; ~ *maturato* dospela

kamata; ~ *di mora* zatezni dobitak; zatezne kamate; ~ *passivo* pasivni dobitak; ~ *prescritto* zastareli dobitak; ~ *scalare* postepeni dobitak; ~ *usuratico* zelenaške kamate; zelenaški dobitak; *dare a* ~ dati uz kamate; *piede di* ~ kamatna stopa; *tagliando di censi* kupon za dobijanje dividende; *tasso di* ~ kamatna stopa

**censore** *m* kritičar; cenzor

**censura** *f* cenzura; stroga kritika; ~ *cinematografica* cenzura filmova; ~ *della corrispondenza* cenzura dopisivanja; ~ *epistolare* cenzura pisama; ~ *dei film* filmska cenzura; ~ *postale* poštanska cenzura; ~ *preventiva* preventivna cenzura ~ *pubblicitaria (sulla pubblicità)* cenzura reklame; ~ *repressiva* represivna cenzura; ~ *sulla stampa* cenzura štampe; ~ *teatrale* pozorišna cenzura; ~ *telefonica* telefonska cenzura; *far la* ~ cenzurisati

**censurare** *v* cenzurisati; kritikovati

**centesimo** *adj e m* stoti deo; cent; stotinka; para

**centigrammo** *m* centigram (stoti deo grama)

**centilitro** *m* centilitar

**centimetro** *m* centimetar

**cento** *m* sto; stotina; *al ~ per ~* sto odsto; *per ~* posto; odsto

**centrale** *f e adj* centrala; središnji; centeralan; *autorità* ~ centralna vlast; ~ *elettrica* električna centrala; ~ *telefonica* telefonska centrala; *Europa* ~ srednja Evropa; *linea* ~ glavna linija

**centralino** *m* telefonska centrala (kućna)

**centralismo** *m* centralizam; ~ *democratico* demokratski centralizam

**centralizzare** *v* centralizovati

**centralizzazione** *f* centralizacija

**centro** *m* centar; središte; ~ *abitato* nastanjeno mesto; ~ *degli affari* poslovni centar; ~ *d'attività culturale* dom kulture; ~ *commerciale* trgovački centar; ~ *culturale* kulturni centar; ~ *direzionale* upravni centar; ~ *disciplinare* disciplinski centar; ~ *di distribuzione* distributivni centar; ~ *elaborazioni* centar za obradu podataka; ~ *meccanografico* mehanografski centar; ~ *d'orientamento professionale* centar za profesionalnu orijentaciju; ~ *pilota* vodeći centar; ~ *di produzione* proizvodni centar; ~ *di raccolta* sabirni centar; ~ *sociale* društveni centar; ~ *storico* stari centar grada; ~ *turistico* turistički centar

**centuplo** *adj* stostruk; *il* ~ sto puta više

**cera** *f* vosak; izraz lica; ~ *d'api* pčelinji vosak; ~ *vegetale* biljni vosak; *fare buona ~ a qcn* prijatno dočekati nekoga

**ceralacca** *f* pečatni vosak

**cerca** *f* potraga; *andare in ~ di qcs* tragati za nečim

**cercare** *v* tražiti; tragati; pokušavati; nastojati; ~ *di* nastojati; ~ *di persuadere* nagovarati; ~ *di risolvere* tražiti rešenje; *chi cerca trova* ko traži, taj nađe

**cerchia** *f* krug; obruč; pojas; *allargare la ~ degli affari* proširiti krug poslova; ~ *d'affari* krug poslova; ~ *economica* ekonomski krug; *la ~ dei miei amici* krug mojih prijatelja

**cerchiare** *v* opasati obručem; opkoliti; okružiti

**cerchio** *m* krug; obruč; pojas; *in* ~ ukrug; unaokolo

**cereale** *adj, f* žitni; žitarica; cerealija

**cereali** *m pl* žitarice *f pl; dei* ~ žitni; *Borsa dei* ~ žitna berza; ~ *d'inverno* ozima pšenica; ~ *di primavera* jara pšenica

**cerealicoltura** *f* žitarstvo; gajenje žitarica

**cerimonia** *f* obred; svečanost; ceremonija

**cerimonioso** *adj* svečan; ceremonijalan

**cernita** *f* izbor; biranje; *fare la* ~ birati; izabrati

**certamente** *adv* sigurno; svakako

**certezza** *f* sigurnost; *avere la* ~ biti siguran; ~ *del diritto* pravna sigurnost; ~ *giuridica* pravna sigurnost; *ferma* ~ čvrsta odlučnost; odlučna sigurnost; *sapere con* ~ znati za sigurno

**certificare** *v* potvrditi; overiti; posvedočiti; ~ *una firma* overiti potpis

**certificato** *m* certifikat; potvrda; uverenje; ~ *di abilitazione* potvrda o sposobnosti; ~ *di accettazione* potvrda prijema; ~ *di accreditamento* potvrda o akreditaciji; ~ *di addebitamento* potvrda o zaduženju; ~ *di allibramento* potvrda o uknjiženju; ~ *amministrativo* administrativno uverenje; ~ *d'ammissione* prijemnica; ~ *d'apprendistato* potvrda o naukovanju; ~ *di assicurazione* potvrda o osiguranju; ~ *d'assunzione* potvrda o zaposlenju; ~ *di autenticazione* potvrda o overi; ~ *di autenticità* potvrda o autentičnosti; ~ *di avaria* havarijski certifikat; ~ *d'avviso* najavnica; ~ *azionario (delle azioni)* potvrda o akcijama (deonicama); ~ *bancario (di banca)* bankarska potvrda; ~ *di bordo libero* potvrda o nadvođu; ~ *di buona condotta* potvrda o dobrom vladanju; ~ *di cancellazione* potvrda o brisanju; ~ *di carico* potvrda o utovaru; ~ *catastale* tapija; ~ *di cessione* potvrda o cesiji; ~ *di cittadinanza* uverenje o državljanstvu; ~ *di classe* potvrda o klasi (broda); ~ *di classifica* potvrda o klasifikaciji; ~ *di classificazione* potvrda o klasi (broda); ~ *di clearing* klirinška potvrda; ~ *di collaudo* potvrda o uhodavanju i probnom radu; ~ *di condotta* potvrda o vladanju; ~ *di consegna* potvrda o isporuci; dostavnica; ~ *consolare* konzularno uverenje; ~ *di debito* potvrda o dugu; zadužnica; ~ *di deposito* skladišni certifikat; potvrda o deponovanju; ~ *di disoccupazione* potvrda o nezaposlenosti; ~ *di dispensa* potvrda o oslobođenju; ~ *di dogana* carinska potvrda; ~ *di domicilio* potvrda o prebivalištu; ~ *di entrata* potvrda o ulasku; ~ *d'esame* ispitno svedočanstvo; ~ *d'esonero (d'esenzione)* uverenje o oslobođenju; ~ *d'esportazione* izvozna potvrda; ~ *falso* lažna potvrda; ~ *di fiducia* potvrda o poverenju; ~ *fitosanitario d'origine* fitosanitarno svedočanstvo porekla; ~ *di franchigia doganale* potvrda o carinskom oslobođenju; ~ *di frequenza* potvrda o pohađanju; ~ *di garanzia* garantni list; ~ *di godimento* potvrda o pravu uživanja; ~ *d'identità delle merci* potvrda o vrsti robe; ~ *d'immatricolazione* potvrda o upisu; ~ *d'impiego* potvrda o zaposlenju; ~ *d'importazione* uvozna potvrda; ~ *industriale* obrtnica; ~ *di investimento* investicijska potvrda; ~ *d'iscrizione* potvrda o upisu; ~ *d'iscrizione anagrafica* potvrda o upisu u matičnu knjigu; ~ *d'iscrizione della nave* potvrda o upisu broda u upisnik; ~ *d'ispezione* potvrda o pregledu; ~ *di lavoro* potvrda o radu; ~ *di libera circolazione delle merci* potvrda o slobodnom prometu robe; ~ *di licenziamento* potvrda o otkazu; ~ *di magazzinaggio* potvrda o skladištenju; ~ *di malattia* lekarsko uverenje; ~ *di maturità* svedočanstvo o zrelosti; ~ *medico* lekarsko uverenje; ~ *di misurazione* potvrda o merenju; ~ *di morte* umrlica; smrtovnica; ~ *di nascita* krštenica; izvod iz knjige rođenih; ~ *di navigabilità* certifikat o plovidbenosti broda; ~ *di nazionalità* uverenje o državljanstvu; ~ *nominativo* uverenje na ime; ~ *di nullatenenza* svedočanstvo o siromaštvu; ~ *obbligazionario* potvrda o obveznicama; ~ *d'origine* svedočanstvo o poreklu; ~ *d'origine della merce* potvrda o poreklu robe; ~ *di pagamento* potvrda o isplati (plaćanju); ~ *di partecipazione* potvrda o učešću; ~ *di pegno* založnica; ~ *penale* uverenje o nekažnjavanju; ~ *di perizia* potvrda o veštačenju; ~ *di peso* potvrda o težini; ~ *al portatore* potvrda na donosioca; ~ *di prenotazione* potvrda o rezervaciji; ~ *di proprietà* potvrda o vlasništvu; ~ *di protesto* potvrda o protestu; pismeni prigovor; ~ *di registrazione* potvrda o registraciji; ~ *di registro (naut)* potvrda o upisu; ~ *di rendita* potvrda o renti; ~ *di reperto* potvrda o nalazu; ~ *di requisizione* potvrda o rekviziciji; ~ *di residenza* potvrda o prebivalištu; ~ *di riconoscimento di debito* potvrda o priznanju duga; ~ *di ritorno* povratnica; ~ *di saggio* potvrda o izvršenoj probi; ~ *sanitario* potvrda o zdravstvenom stanju; ~ *sanitario per bestiame* stočni pasoš; ~ *di scarico* potvrda o istovaru; ~ *scolastico* školsko svedočanstvo; ~ *di scorta* propratnica; ~ *di sdoganamento* potvrda o carinjenju; ~ *di servizio* potvrda o službovanju; ~ *di soggiorno* potvrda o boravku; ~ *di solvibilità* potvrda o platežnoj sposobnosti; ~ *di spedizione* potvrda o otpremi; ~ *sullo stato di fortuna* uverenje o imovnom stanju; ~ *di stazza* baždarski list; uverenje o baždarenju; ~ *di svincolo* potvrda o oslobođenju; ~ *di transito* potvrda o tranzitu; ~ *di trasferta* potvrda o prenosu; ~ *ufficiale (d'ufficio)* službena potvrda; ~ *d'uscita* izlazna potvrda; ~ *di vaccinazione* potvrda o vakcinaciji; ~ *di validità* potvrda o punovažnosti; ~ *di valore* potvrda o vrednosti; ~ *di verifica* potvrda o pregledu (proveri); ~ *di versamento* potvrda o uplati; ~ *di vita* svedočanstvo o življenju



**certo** *adj, adv* siguran; izvestan; pouzdan; neki; sigurno; svakako; naravno; *per ~ (di ~)* sigurno; svakako

**cervelletto** *m* mali mozak

**cervello** *m* mozak; ~ *elettronico* elektronski mozak; ~ *del partito (del movimento)* mozak stranke (pokreta)

**cespite** *m (econ)* izvor prihoda; ~ *di reddito* izvor prihoda

**cessare** *v* prestati; prekinuti; obustaviti; ~ *d'aver vigore* izgubiti snagu; ~ *l'azienda* prekinuti poslovanje; ~ *dalle funzioni* povući se s položaja; ~ *il lavoro* prestati s radom; ~ *i pagamenti* prekinuti isplate; ~ *le relazioni* prekinuti odnose; ~ *di venire* ne dolaziti više; *far* ~ obustaviti

**cessazione** *f (econ)* obustava; prestanak; ~ *di commercio* prestanak trgovine; ~ *d'un diritto* prestanak prava; ~ *del lavoro* prestanak rada; ~ *dell'obbligazione* prestanak obaveze; ~ *delle ostilità* prekid neprijateljstava; ~ *dei pagamenti* obustava isplata; ~ *dello stato di guerra* prekid ratnog stanja

**cessionario** *m* cesionar; onaj kome se nešto ustupa

**cessione** *f* cesija; ustupanje; *atto di* ~ akt o cesiji; ~ *in affitto* cesija u najam (u zakup); ~ *amichevole* prijateljska cesija; ~ *d'azienda* cesija firme; ~ *dell'azione* cesija (prava) tužbe; ~ *di beni* ustupanje dobara; ~ *di brevetto* cesija patenta; ~ *di contratto* ustupanje ugovora; ~ *di credito* ustupanje kredita; prenos potraživanja; ~ *di crediti con contratto* ustupanje potraživanja ugovorom; ~ *di debito* ustupanje (cesija) duga; ~ *di debitore* zamena dužnika; ~ *di diritti* ustupanje (cesija) prava; ~ *di un diritto* prenos prava; ~ *di firma* prenos prava potpisivanja; ~ *forzata* prinudna cesija; ~ *giudiziaria* sudska cesija; ~ *globale* globalna cesija; ~ *per incasso* cesija u svrhu naplate; ~ *di licenza* ustupanje dozvole (licence); ~ *di locazione* ustupanje najma; ~ *parziale* delimična cesija; ~ *di portafoglio* ustupanje (cesija) portfelja (menice); ~ *di priorità* cesija prvenstva; ~ *pro soluto* cesija mesto isplate; ~ *di proprietà* ustupanje vlasništva; ~ *di rinuncia* cesija odricanja; ~ *di salario* cesija plate (nadnice); ~ *territoriale (di territorio)* ustupanje teritorije; ~ *a titolo di garanzia* ustupanje za garanciju; ~ *dei titoli di valore* cesija papira od vrednosti; ~ *d'uso* prenos prava

korišćenja; ~ *volontaria* dobrovoljno ustupanje; *documento m di* ~ dokument o ustupanju; *far* ~ *(di)* ustupiti nešto

**cesta** *f* korpa

**cesteria** *f* fabrika (dućan) za proizvodnju (prodaju) korpi

**ceto** *m* stalež; društveni sloj; klasa; ~ *dei commercianti* trgovački stalež; ~ *cittadino* građanski stalež; ~ *impiegatizio* činovnički stalež; ~ *medio* srednji stalež; ~ *mercantile* trgovački stalež; ~ *operaio* radnička klasa

**charter** *m* čarter; ~ *-partie* čarter-parti (isprava o brodskom ugovoru); *time-*~ vremenski čarter; *volo* ~ čarter let

**cherosene** *m* kerozin; prečišćen petrolej

**cheque** *m (fr)* ček

**chiamare** *v* zvati; pozvati; pozivati; nazvati; prozvati; ~ *in garanzia* pozvati se na garanciju; ~ *qcn in giudizio* pozvati nekoga na sud; ~ *in tribunale* pozvati na sud

**chiamarsi** *v rifl* zvati se

**chiamata** *f* poziv; telefonski poziv; ~ *alle armi* poziv u vojsku; ~ *in causa* poziv na spor; ~ *di correo* zahtev za proširenje optužnice; ~ *all'eredità* pozivanje na nasledstvo; ~ *in garanzia* tužba zbog garancije; ~ *interurbana* međugradski telefonski poziv; ~ *a opporre resistenza* poziv na otpor; ~ *telefonica* telefonski poziv; *fare la* ~ prozvati; prozivati

**chiaramente** *adv* jasno; razgovetno

**chiarezza** *f* bistrina; jasnoća

**chiarificare** *v* razbistriti; razjasniti

**chiarificazione** *f* razjašnjenje; objašnjenje

**chiarimento** *m* objašnjenje; razjašnjenje

**chiarire** *v* razjasniti; raščistiti; ~ *un dubbio* razjasniti sumnju

**chiaro** *adj e adv* jasan; svetao; vedar; jasno; razgovetno; ~ *e tondo* jasno i razgovetno; *di chiara fama* poznate slave; *mettere in* ~ staviti na uvid; objasniti; razjasniti

**chiaro** *m* svetlost; sjaj; *far* ~ rasvetliti; ~ *di luna* mesečina; *porre in* ~ razjasniti; izvesti na čistac; *venire in* ~ izaći na videlo; *venire in* ~ *di qcs* doznati nešto

**chiasso** *m* graja; buka; larma; *fare* ~ izazvati uzbunu; podići prašinu

**chiatta** *f* splav; ponton; *spesa di* ~ troškovi pontona

**chiattaiolo** *m* splavar

**chiave** *f* ključ; rešenje; šifra; ~ *maestra* kalauz; ~ *telegrafica* telegrafska šifra; ~ *di volta* svodni kamen; *industria* ~ ključna industrija; *posizione* ~ ključna pozicija; *punto* ~ ključna tačka

**chicco** *m* zrno; loptica

**chiedere** *v* tražiti; pitati; zahtevati; moliti; ~ *l'elemosina* prosjačiti; ~ *una proroga* tražiti produženje; ~ *una ragazza in sposa* prositi devojku

**chiglia** *f (naut)* kobilica (broda)

**chilo** *m* kilogram

**chilogrammo** *m* kilogram

**chilometro** *m* kilometar

**chilowatt** *m* kilovat

**chilowattora** *m* kilovatčas

**chimica** *f* hemija; ~ *fisica* fizička hemija; ~ *generale* opšta hemija; ~ *inorganica* neorganska hemija; ~ *organica* organska hemija

**chimico** *adj, m* hemijski; hemičar; *affinità f chimica* hemijska sličnost; *analisi chimica* hemijska analiza; *industria chimica* hemijska industrija; *legato chimicamente* hemijski vezan

**chincagliere** *m* sitničar; prodavac đinđuva

**chincaglieria** *f* sitničarija; sitničarska radnja

**chincaglierie** *f pl* sitni ukrasni predmeti

**chiodo** *m* ekser; *roba da chiodi* besmislica; budalaština

**chiosco** *m* kiosk

**chirografario** *adj (leg)* svojeručni; *credito* ~ svojeručno priznato potraživanje; *debito* ~ svojeručno priznati dug

**chirografo** *m (leg)* svojeručna pismena obaveza; obligacija

**chirologia** *f* hirologija; sporazumevanje prstima; govor gluvonemih (prstima)

**chiudere** *v* zatvoriti; zatvarati; zaključiti; završiti; ~ *in avanzo* zaključiti s viškom; ~ *bottega* zatvoriti prodavnicu; obustaviti poslovanje; ~ *un conto* zaključiti (zatvoriti) račun; ~ *una discussione* završiti razgovor; ~ *un occhio* zažmuriti na jedno oko; gledati kroz prste; ~ *con perdita* zaključiti sa gubitkom; ~ *la seduta* zaključiti sednicu

**chiunque** *pron* ma ko; bilo ko

**chiusa** *f* brana; nasip; ograda; završetak; kraj (pisma, teksta)

**chiuso** *adj* zatvoren; nepristupačan; *a porte chiuse* iza zatvorenih vrata; bez prisustva publike (javnosti)

**chiusura** *f* zatvaranje; zatvorenost; završetak; zaključenje; zaključak; *di* ~ zaključan; završni; ~ *dell'assunzione dei mezzi di prova* završetak dokaznog postupka; ~ *d'azienda* zatvaranje preduzeća; ~ *delle banche* zatvaranje banaka; ~ *del bilancio* zaključenje bilansa; ~ *della Borsa* zatvaranje berze; ~ *della caccia* početak lovostaja; ~ *di cassa* zaključak kase (blagajne); ~ *dei conti* zatvaranje (zaključak) računa; ~ *del dibattimento* završetak krivične rasprave (debate); ~ *della dogana* zatvaranje granice; ~ *doganale* carinski zatvor; ~ *doppia* dvojni zaključak (poslova); ~ *della fiera* zatvaranje sajma; ~ *delle iscrizioni* zaključenje upisa; ~ *dell'istruzione* završetak istrage; ~ *dei negozi* zatvaranje radnji; ~ *semestrale* polugodišnji (semestralni) zaključak; ~ *d'una seduta* zaključenje sednice; ~ *degli sportelli* zatvaranje šaltera; ~ *di stabilimento* zatvaranje fabrike; ~ *delle votazioni* završetak glasanja; *corso di* ~ kurs pri zatvaranju berze; *domandare la* ~ *dei dibattimenti* zahtevati zaključenje pretresa



**cianfrusaglie** *f pl* trice; sitnice

**ciarlatano** *m* šarlatan; varalica

**ciascuno** *adj e pron* svaki; svako

**cibernetica** *f (fis)* kibernetika

**cibo** *m* hrana; jelo

**ciclico** *adj* ciklični; kružni; *fluttuazioni cicliche* periodične fluktuacije

**ciclo** *m* ciklus; period; razdoblje; kružni tok; ~ *del capitale-merce* kružni tok robnog kapitala; ~ *del capitale monetario* kružni tok novčanog kapitala; ~ *del capitale produttivo* ciklus proizvodnog kapitala; ~ *congiunturale* konjukturni ciklus; ~ *di distribuzione* ciklus raspodele; ~ *economico* ekonomski (privredni) ciklus; ~ *produttivo (di produzione)* proizvodni ciklus; ~ *di lavoro* ciklus rada; ~ *di realizzazione* ciklus realizacije; *in* ~ *continuo* u stalnom ciklusu; *teoria del* ~ teorija ciklusa

**ciclomotore** *m* motor-bicikl; moped

**ciclostile** *m* aparat za umnožavanje; geštetner

**cicloturista** *m e f* turista koji putuje biciklom

**cifra** *f* cifra; brojka; šifra; ~ *d'affari* poslovni promet; *cifre preventive* proračunati iznosi; *cifre realizzate* ostvareni iznosi; ~ *tonda* zaokruženi broj; *esprimere in cifre* iskazati brojkama; *far* ~ *tonda* zaokružiti cifru; *rettifica di cifre* ispravka iznosa

**cifrare** *v* šifrirati

**cifrario** *m* šifrarnik; ključ šifri

**cifrato** *adj* šifriran; *cablogramma* ~ šifrirani kablogram; *dispaccio* ~ šifrirani telegram; *linguaggio* ~ šifrirani jezik

**cifrista** *m* šifrant

**Cile** *m (geogr)* Čile

**cilindro** *m* valjak; cilindar

**cima** *f* vrh; vrhunac; *da* ~ *a fondo* od početka do kraja; *in* ~ na vrhu; pri vrhu

**cimitero** *m* groblje

**Cina** *m (geogr)* Kina

**cinecittà** *f* filmski grad

**cinematografico** *adj* konematografski; filmski; *mostra cinematografica* kinematografska izložba

**cinematografo** *m* kinematograf; filmadžija

**cinepresa** *f* filmska kamera; kino-kamera

**Cinese** *m* Kinez

**cinese** *adj* kineski

**cinta** *f* pojas; bedem; zidine oko grada; ~ *daziaria (doganale)* carinski pojas; ~ *della fiera* pojas oko sajma; *muro di* ~ zidana ograda

**cintura** *f* pojas; kaiš; opasač; ~ *doganale* carinski pojas; ~ *di salvataggio* pojas za spasavnje

**ciò** *pron* to; ~ *che* ono što; ~ *non ha nulla a vedere con...* to nema nikave veze sa...; ~ *non ha alcun rapporto con quanto è accaduto* to nema nikave veze sa onim što se dogodilo; ~ *nonostante* uprkos tome; *con tutto* ~ uprkos tome; *e con* ~ *?* pa šta s tim?

**cioè** *adv* to jest; to znači; ~*?* kako to misliš?; ~ *a dire* to će reći; drugim rečima

**Cipro** *m (geogr)* Kipar

**circa** *adv* oko; otprilike; približno; ~ *a* povodom; u vezi sa; što se tiče; ~ *l'accordo* prema sporazumu; ~ *l'acquisto* u vezi sa nabavkom; ~ *il pagamento* u vezi sa plaćanjem; ~ *il prezzo* što se tiče cene; u vezi s cenama

**circolante** *adj* kružni; u opticaju; *capitale* ~ obrtni kapital

**circolare** *v e adj* cirkulisati; kružiti; biti u opticaju; kružni; *assegno* ~ gotovinski (cirkularni) ček; *lettera* ~ cirkular; cirkularno pismo

**circolare** *f* cirkular; cirkularno pismo; okružnica; raspis; ~ *ministeriale* ministarski raspis; ~ *di propaganda* reklamni raspis; ~ *pubblicitaria* reklamni raspis; *diramare circolari* razaslati cirkularno pismo

**circolazione** *f* opticaj; promet; kruženje; cirkulacija; saobraćaj; *accettazioni in* ~ promet akcepata; *aumento della* ~ porast prometa; ~ *aerea* vazdušni promet; ~ *degli assegni* promet čekova; ~ *di banconote* opticaj novčanica; ~ *dei beni* promet dobara; ~ *di biglietti di banca* promet bankarskih novčanica; ~ *di cambiali (cambiaria)* menični promet; ~ *di capitale* promet (obrt) kapitala; ~ *cartacea* promet papirnog novca; ~ *creditizia* kreditni promet (opticaj); ~ *del denaro* promet novca; ~ *di divise* devizni promet; ~ *economica* privredni promet; ~ *effettiva* stvarni promet; ~ *fiduciaria* promet papirnog novca; ~ *forzata* prisilni (forsiran) promet; ~ *delle merci* promet roba; robni promet; ~ *dei mezzi di pagamento* promet platežnih sredstava; ~ *monetaria* promet novca (novčanica); ~ *di monete metalliche* promet metalnog novca; ~ *postale* poštanski saobrtaćaj; ~ *a senso unico* jednosmerni saobraćaj; ~ *a due sensi* dvosmerni saobraćaj (u dva smera); ~ *dei servizi* promet usluga; ~ *stradale* promet saobraćaja; ~ *urbana* gradski saobraćaj; ~ *vietata* zabranjen promet; *di* ~ saobraćajni; *in* ~ u prometu; *fermare la* ~ zaustaviti promet (saobraćaj); *libera* ~ slobodan promet; *mettere in* ~ pustiti u opticaj (u promet); *messa fuori* ~ stavljanje van opticaja; *messa in* ~ stavljanje u promet; *mezzo di* ~ saobraćajno sredstvo; *regolamento della* ~ regulisanje saobraćaja; *ritirare dalla* ~ povući iz prometa; *velocità di* ~ brzina prometa

**circolo** *m* krug; kružnica; klub; društvo; *circoli dirigenti* vodeći krugovi; ~ *polare* polarni krug; ~ *ristretto di persone* uzan krug ljudi; ~ *vizioso* okretanje u krugu; pogrešno dokazivanje

**circondare** *v* opkoliti; okružiti; opasati

**circondario** *m* okrug; srez; područje; oblast (oko naselja); okolina; ~ *amministrativo* upravno okruženje; *Tribunale economico circondariale* okružni privredni sud; *Tribunale circondariale* okružni sud

**circonvenzione** *f* obmana; podvala

**circoscrizione** *f* okrug; oblast; opisivanje kruga; ~ *amministrativa* upravni okrug; ~ *comunale* opštinski okrug; ~ *consolare* konzularno područje; ~ *doganale* carinski okrug; ~ *elettorale* izborni okrug; ~ *giudiziaria* sudski okrug

**circospetto** *adj* oprezan; obazriv

**circospezione** *f* oprez; obazrivost

**circostanza** *f* okolnost; prilika; ~ *accessoria* sporedna okolnost; ~ *aggravante* otežavajuća okolnost; ~ *attenuante* olakšavajuća okolnost; *circostanze contingenti* slučajne okolnosti; *circostanze familiari* porodične prilike; ~ *di fatto* faktička okolnost; ~ *fortuita* slučajna okolnost; ~ *imprevista* nepredviđena okolnost; ~ *inaspettata* neočekivana okolnost; *circostanze mitiganti* ublažavajuće okolnosti; *circostanze nuove* nove okolnosti; *le circostanze pubblico-sociali* društveno-političke okolnosti; *circostanze sfavorevoli* nepovoljne okolnosti; *di* ~ slučajno; *secondo le circostanze* prema prilikama

**circostanziato** *adj* podroban; iscrpan

**circuito** *m* kruženje; zatvorena kriva linija; strujno kolo; ~ *dei capitali* kruženje kapitala; ~ *economico* privredno kruženje; ~ *monetario* monetarno kruženje

**cisterna** *f* cisterna; rezervoar; *carro* ~ kamion-cisterna; *nave* ~ brod cisterna; tanker

**citante** *m* pozivar

**citare** *v* navoditi; citirati; zvanično pozvati; *il* ~ citiranje; ~ *una clausola* navesti klauzulu; ~ *un esempio* navesti primer; ~ *in giudizio* tužiti (prijaviti) sudu; ~ *qcn in giudizio* pozvati nekoga na sud; ~ *qcn in giudizio come testimone* pozvati nekoga na sud kao (za) svedoka; ~ *nella risposta* spomenuti u odgovoru; ~ *il testo* citirati tekst

**citazione** *f* navod; citat; poziv na sud; *atto di* ~ pismeni poziv na raspravu; *di* ~ tužbeni; ~ *in giudizio* poziv na sud; ~ *di polizia* policijski poziv; *la* ~ *rimettere a mani* poziv predati na ruke; ~ *di testimonio* navod svedoka; ~ *in tribunale* poziv na sud; ~ *all'udienza* poziv na ročište; *urgente* ~ *in tribunale* hitan poziv na sud

**citofono** *m* interfon

**città** *f* grad; varoš; ~ *aperta* otvoreni grad; ~ *confinaria* pogranično mesto; ~ *non fortificata* neutvrđen grad; ~ *libera* slobodan grad; ~ *marittima* pomorski grad; ~ *mercantile* trgovački grad; ~ *industriale* industrijski grad; ~ *d'origine* grad pripadnosti; ~ *di porto* lučki grad; ~ *universitaria* univerzitetski grad

**cittadinanza** *f* državljanstvo; građanstvo; *acquistare la* ~ steći državljanstvo; ~ *doppia (duplice)* dvojno državljanstvo; ~ *federale* savezno državljanstvo; ~ *per nascita* državljanstvo po rođenju; ~ *repubblicana* republičko državljanstvo; *conferire la* ~ *(a qcn)* dati pravo državljanstva (nekome); *conseguire il diritto di* ~ steći pravo državljanstva; *diritto di* ~ pravo državljanstva; *essere privo di* ~ biti lišen državljanstva; *privare della* ~ lišiti državljanstva; oduzeti državljanstvo; *riacquistare la* ~ ponovo dobiti (steći) državljanstvo

**cittadino** *m e adj* državljanin; građanin; gradski; građanski; ~ *federale* savezni državljanin; ~ *onorario* počasni građanin; *consiglio* ~ gradsko veće; *statuto* ~ gradski statut

**ciurma** *f* posada broda; rulja; ološ

**civico** *adj* gradski; građanski; društveni

**civile** *adj* civilni; građanski; civilizovan; kulturan; *anno* ~ civilna godina; *azione* ~ građanska tužba; *codice* ~ građanski zakonik; *diritto* ~ građansko pravo; *diritti civili* građanska prava; *divisione* ~ civilna deoba; *guerra* ~ građanski rat; *matrimonio* ~ građanski brak; *morte* ~ civilna smrt; *parte* ~ građanska stranka; privatni tužilac; *limitazione dei diritti civili* ograničenje građanskih prava; *procedimento giudiziario* ~ građanski sudski postupak; *responsabilità* ~ građanska odgovornost; *stato* ~ registar stanovništva

**civilmente** *adv* učtivo; pristojno

**clandestinamente** *adv* tajno; ilegalno; *il possesso acquistato* ~ tajno stečen posed; *vendere* ~ tajno prodavati

**clandestino** *adj* tajni; ilegalan; *affare* ~ tajni posao; *bisca clandestina* tajna kockarnica; *viaggiatore* ~ slepi putnik

**classe** *f* klasa; razred; stalež; godište; vrsta; ~ *d'assicurazione* klasa (razred) osiguranja, ~ *borghese* srednji stalež; ~ *dirigente* vodeća klasa; ~ *dominante* vladajuća (dominantna) klasa; ~ *lavoratrice* radnička klasa; ~ *media* srednja klasa; ~ *operaia* radnički klasa; ~ *possidente* klasa posednika; ~ *di retribuzione* platni razred; ~ *sfruttatrice* eksploatatorska klasa; ~ *sociale* društvena klasa; ~ *di stipendio* platni razred; ~ *di tariffe* tarifni razred; *di* ~ klasni; staleški; *lotta di* ~ klasna borba; *prodotto di* ~ prvoklasni proizvod

**classifica** *f* klasifikacija; redosled; *certificato di* ~ potvrda o klasifikaciji; ~ *d'impronte digitali* klasifikacija otisaka prstiju

**classificare** *v* klasifikovati; razvrstati

**classificatore** *m* klasifikator; onaj ko klasifikuje; fascikla; klaser

**classificazione** *f* klasifikacija; podela; razvrstavanje; *certificato di* ~ potvrda o klasifikaciji; ~ *catastale* katastarska klasifikacija; ~ *doganale*



carinska klasifikacija; ~ *navale (della nave)* klasa (klasifikacija) broda; ~ *dei posti di lavoro* sistematizacija radnih mesta; ~ *delle pratiche* klasifikacija (odlaganje) predmeta; ~ *dei rischi* određivanje rizika po vrstama; ~ *delle spese* raspodela troškova; ~ *tabellare* tabelarno sređivanje; ~ *tariffaria* tarifna klasifikacija

**classista** *adj* klasni; staleški

**clausola** *f* klauzula; *applicare una* ~ primeniti klauzulu; ~ *d'abbordaggio* klauzula za slučaj sudara; ~ *d'accessione* klauzula o pristupanju; ~ *d'accettazione* klauzula prihvatanja; ~ *d'adesione* klauzula pristanka; ~ *aggiuntiva* dodatna klauzula; ~ *di annullamento* poništavajuća klauzula; ~ *d'approvazione* klauzula odobrenja; ~ *arbitrale* arbitražna klauzula (o arbitraži); ~ *di attribuzione della competenza* klauzula o sudskoj nadležnosti; ~ *d'autenticazione* klauzula overe; ~ *d'avaria* klauzula o havariji; ~ *d'avviso* klauzula o izveštaju; ~ *di cambio* klauzula kursa; ~ *di cassazione* kasaciona klauzula; ~ *„circa"* klauzula „cirka"; ~ *di competenza* klauzula o nadležnosti; ~ *compromissoria* kompromisorna klauzula; ~ *di concorrenza* klauzula konkurencije; ~ *di concorrenza* konkurentska klauzula; ~ *di non concorrenza* klauzula o nekonkurentnosti; ~ *condizionale* uslovna klauzula; ~ *per conteggio* obračunska klauzula; ~ *contrattuale (del contratto)* ugovorna klauzula; ~ *di conversione* klauzula o konverziji; ~ *di contributo* klauzula o udelu; ~ *di decadenza* klauzula o ukidanju (poništenju); ~ *di denunzia* klauzula o otkazu; ~ *di deposito* klauzula o depozitu; ~ *derogatoria* opozivna (derogatorna) klauzula; ~ *di non discriminazione* klauzula o nediskriminaciji; ~ *d'esclusione del rischio* klauzula o isključenju rizika; ~ *d'esclusività* klauzula o ekskluzivnosti; ~ *esecutiva* izvršna klauzula; ~ *d'esecuzione* klauzula o izvršenju; ~ *di esonero da responsabilità* klauzula o oslobođenju od odgovornosti; ~ *essenziale* bitna klauzula; ~ *facoltativa* fakultativna (neobavezujuća) klauzula; ~ *delle firme congiunte* klauzula o kolektivnom potpisu; ~ *di franchigia* klauzula o franšizi (izuzimanju); ~ *„franco d'avaria salvo incaglio"* klauzula „franko od havarije izuzev nasukavanja"; ~ *di garanzia* klauzula o garanciji; ~ *di garanzia di cambio* klauzula o garanciji kursa; ~ *di garanzia monetaria* klauzula o garanciji novca; ~ *generale* generalna (opšta) klauzula; ~ *di guerra* ratna klauzula; ~ *dell'impresa più favorita* klauzula o najpovlašćenijem preduzeća; ~ *d'inalienabilità* klauzula o neotuđivosti; ~ *incondizionale* neuslovna klauzula; ~ *d'incontestabilità* klauzula o nespornosti; ~ *degli interessi* klauzula o kamatama; ~ *dell'irresponsabilità* klauzula o neodgovornosti; ~ *di limitazione del rischio* klauzula o ograničenju rizika; ~ *merce* robna klauzula; ~ *monetaria* monetarna klauzula; ~ *della nazione più favorita* klauzula najpovlašćenije nacije; ~ *„numeri indici"* indeksna klauzula; ~ *dell'offerta* klauzula ponude; ~ *d'opzione monetaria* klauzula o monetarnoj opciji; ~ *dell'ordinazione* klauzula porudžbine; ~ *all'ordine* klauzula „po naredbi"; ~ *„non all'ordine"* rekta klauzula; ~ *di pagamento* klauzula o plaćanju; ~ *di pagamento effettivo in moneta estera* klauzula o efektivnom plaćanju u stranoj valuti; ~ *di pagamento in dollari* klauzula o dolarskom plaćanju; ~ *paritetica* paritetna klauzula;~ *della parità* paritetna klauzula; ~ *penale* krivična klauzula; klauzula za plaćanje penala; ~ *al portatore* klauzula na donosioca; ~ *„per procura"* klauzula „po ovlašćenju"; ~ *di proroga* klauzula o produženju; ~ *protettiva (di protezione)* zaštitna klauzula; ~ *protocollare* protokolarna klazula; ~ *di reciprocità* klauzula o reciprocitetu (uzajamnosti); ~ *relativa alla responsabilità* klauzula o odgovornosti; ~ *rescindibile* raskidna klauzula; ~ *di non responsabilità* klauzula o neodgovornosti; ~ *restrittiva* restriktivna klauzula; ~ *di reversibilità* klauzula o povratnom delovanju; ~ *di revisione* klauzula o reviziji; ~ *„ricevuta per l'imbarco"* klauzula „primljeno na ukrcaj"; ~ *di ricupero* klauzula o pravu otkupa; ~ *di rimborso in divise* klauzula o naknadi u devizama; ~ *di rinuncia* klauzula o odricanju; ~ *di rischio di guerra* klauzula o ratnom riziku; ~ *di riserve* klauzula o rezervama; ~ *di salvaguardia* zaštitna klauzula; ~ *„salvo arrivo"* klauzula „u slučaju dolaska"; ~ *„salvo invenduto"* klauzula „ako nije prodato"; ~ *di scadenza* klauzula o dospelosti; ~ *di scadenza di termine* klauzula o dospelosti roka; ~ *di scala mobile* klauzula o kliznoj skali; ~ *segreta* tajna klauzula; ~ *„senza altro avviso"* klauzula „bez daljeg izveštaja"; ~ *„senza garanzia"* klauzula „bez garancije"; ~ *„senza impegno"* klauzula „bez obaveze"; ~ *„senza obblighi"* klauzula „bez obaveza"; ~ *„senza protesto"* klauzula „bez protesta"; ~ *„senza responsabilità"* klauzula „bez odgovornosti"; ~ *„senza spese"* klauzula „bez troškova"; ~ *sopravvivenza* klauzula za slučaj doživljavanja; ~ *standard* standardna klauzula; ~ *supplementare* dopunska klauzula; ~ *sussidiaria* dopunska klauzula; ~ *di svalutazione* klauzula o devalvaciji; ~ *tariffaria* tarifna klauzula; ~ *di transizione* klauzula o prelaznom periodu; ~ *di trattamento preferenziale* klauzula o povlašćenom postupku; ~ *d'urgenza* klauzula o hitnosti; ~ *d'uso* uobičajena klauzula; ~ *del valore accettato* klauzula o prihvaćenoj vrednosti; ~ *„valuta in garanzia"* klauzula „vrednost kao garancija"; ~ *„valuta*

tivno krivično delo; *sicurezza collettiva* kolektivna (zajednička) sigurnost

**collezione** *f* zbirka; kolekcija; *far ~ di qcs* skupljati nešto

**collidere** *v* sudariti se; sukobiti se

**collimare** *v* slagati se; podudarati se

**collisione** *f* kolizija; sudar; sukob; *~ di idee* kolizija ideja; *~ d'interessi* sukob interesa; *~ di navi* sudar brodova; *~ di principi* kolizija načela

**collo** *m* koleto; bala; denjak; *~ accelerato* brzo koleto; *~ espresso* ekspresno koleto; *~ ingombrante* voluminozno koleto; *~ in transito* koleto u tranzitu; *piombare i colli* plombirati koleta

**collocamento** *m* plasiranje; smeštaj; smeštanje; postavljanje; zapošljavanje; nameštenje; *agenzia di ~* biro za zapošljavanje; *capacità di ~* smeštajna sposobnost; *~ in aspettativa* stavljanje u mirovanje; *~ in disponibilità* stavljanje na raspolaganje; *~ delle eccedenze produttive* plasiranje proizvodnih viškova; *~ a frutto* plodonosno ulaganje; *~ fuori ruolo* stavljanje van položaja; *~ dei lavoratori* zapošljavanje radnika; *~ al lavoro* smeštaj na poslu; *~ d'un prestito* plasiranje zajma; *~ in quiescenza* stavljanje u mirovanje; *~ a riposo* penzionisanje; *mediatore di ~* posrednik za zaposlenje; *politica del ~* politika zapošljavanja; *ufficio di ~* biro za zapošljavanje

**collocare** *v* postaviti; plasirati; smestiti; ulagati; uložiti; staviti; zaposliti; *~ una cambiale* prodati menicu; *~ denaro* uložiti novac; *~ a frutto* uložiti na kamatu; *~ in pensione* penzionisati; *~ prodotti* plasirati proizvode; *~ a riposo* penzionisati

**collocazione** *f* smeštaj; postavljanje; položaj; mesto; zaposlenje

**colloquio** *m* razgovor; *~ documentato* dokumentovani razgovor; *~ telefonico* telefonski razgovor

**collusione** *f* koluzija; tajni dogovor; dosluh; šurovanje; *~ fraudolenta* tajni sporazum; *~ del patrocinatore* šurovanje advokata s protivnom stranom; *delitto di ~* koluzioni delikt; *pericolo di ~* koluziona opasnost

**colmare** *v* napuniti; natočiti; nasuti; obasipati; zasipati; *~ un deficit* pokriti deficit; *~ una lacuna* ispuniti prazninu

**colmo** *adj e m* pun prepun; vrhunac; kulminacija; *il ~ della stagione* špic sezone; *questo è il ~!* ovo prelazi svaku meru!; ovo je previše!

**colonato** *m* kmetstvo

**Colonia** *f (geogr)* Keln

**colonia** *f* kolonija; naselje; dečje odmaralište; dečje lečilište; *~ d'abitazione* stambeno naselje; *~ agricola* poljoprivredna kolonija; *~ commerciale* trgovačko naselje; *~ estiva* letnja kolonija; *~ montana* planinsko naselje; *~ operaia* radničko naselje; *~ parziaria* delimičan zakup; *~ penale* kaznionica; *~ penitenziale* kažnjenički logor; *~ a piantagione* plantažna kolonija; *~ di sfruttamento* kolonija za iskorišćavanje; *contratto di ~* kmetska pogodba

**coloniale** *adj* kolonijalni; *amministrazione ~* kolonijalna uprava; *banca ~* kolonijalna banka; *commercio ~* prekomorska trgovina; *compagnia ~* kolonijalna kompanija; *dazio ~* trošarina za kolonijalnu robu; *derrate coloniali* kolonijalne namirnice; *diritto ~* kolonijalno pravo; *economia ~* kolonijalna privreda; *mandato ~* kolonijalni mandat; *mercato ~* kolonijalno tržište; *merce ~* kolonijalna roba; *politica ~* kolonijalna politika; *potenza ~* kolonijalna sila; *prodotto ~* kolonijalni proizvod; *valorizzazione ~* kolonijalna valorizacija

**coloniali** *m pl* kolonijalna roba; *f sing* prekomorska roba

**colonialismo** *m* kolonijalizam; borba za kolonije

**colonialista** *m e f* pristaša kolonijalizma

**colonico** *adj* kmetsi; seoski; *casa colonica* seoska kuća; *famiglia colonica* seoska porodica

**colonizzare** *v* naseliti; naseljavati; kolonizovati; pretvoriti u koloniju

**colonizzatore** *m* kolonizator; osnivač naselja

**colonizzazione** *f* kolonizacija; naseljavanje; *~ forzata* prinudna kolonizacija; *~ interna* unutrašnja kolonizacija; *~ politica* politička kolonizacija; *politica di ~* kolonizaciona politika

**colonna** *f* stub; oslonac; potpora; kolona (dugačak red nečega); *~ della ditta* stub firme; *~ infame* stub srama; *~ maggiore* glavni (knjigovodstveni) stubac; *~ di mercurio* živin stub; *~ vertebrale* kičma; kičmeni stub; *intestazione della ~* zaglavlje kolone; *mettere in ~* staviti u red (u kolonu)

**colono** *m* kmet; naseljenik; seljak; nadničar

**colorante** *adj* koji boji; koji daje boju; *materia ~* boja

**colore** *m* boja; živost; izražajnost; šarenilo

**coloreria** *f* prodavnica boja

**colorificio** *m* fabrika boja

**colpa** *f* krivica; nepažnja; nehat; *addossarsi l'un l'altro la ~* bacati krivicu jedan na drugoga; *ascrivere a ~* upisati u greh; *~ d'altrui* tuđa krivica; *~ civile* nehat u građanskom pravu; *~ collettiva* kolektivna (zajednička) krivica; *~ commerciale* trgovačka krivica; *~ consapevole* svesni nehat; *~ contrattuale* ugovorna krivica; *~ cosciente* svesni nehat; *~ extracontrattuale* vanugovorna krivica; *~ grave* krivica zbog grubog prekršaja; teška krivica; gruba (krajnja) nepažnja; *~ inescusabile* neoprostiva krivica; *~ intenzionale* namerna krivica; *~ lieve* krivica zbog nepažnje; laka krivica; obična nepažnja; *~ oggettiva* objektivna krivica; *~ penale* nehat



u krivičnom pravu; *~ personale* lična krivica; *~ professionale* profesionalni nehat; *~ propria* sopstvena krivica; *~ reciproca* uzajamna krivica; *~ non scusabile* neoprostiva nepažnja; *~ semplice* obična krivica; nesvesni nehat; *~ soggettiva* subjektivna krivica; *la ~ è stata provata* krivica je dokazana; *avere ~* biti kriv; *commettere una ~* napraviti grešku; pogrešiti; *confessare la ~* priznati krivicu; *dare la ~* okriviti; *dar la ~ a uno* bacati krivicu na nekoga; *per ~ tua* tvojom krivicom; *responsabilità senza ~* odgovornost bez krivice; *rigettare la ~* odbaciti krivicu; *sentirsi in ~* osećati se krivim; *senza ~* nevin; *senza minima ~* ni kriv ni dužan

**colpevole** *adj* kriv; kažnjiv; nedopustiv; *confessarsi ~* priznati krivicu; *dichiarare ~* oglasiti krivim; *riconoscersi ~* priznati krivicu

**colpevole** *m e f* krivac; *~ principale* glavni krivac

**colpevolezza** *f* krivica; kažnjivost; *accertare la ~* utvrditi krivicu; *dimostrare la ~ dell'imputato* dokazati krivicu optuženoga; *negare la propria ~* poricati krivicu

**colpevolista** *m e f* pristaša krivice okrivljenog

**colpire** *v* udariti; udarati; pogoditi; potresti; dirnuti; frapirati; ostaviti utisak; *~ in pieno* pogoditi u centar; *~ nel segno* pogoditi u cilj

**colpo** *m* udar; udarac; zamah; potez; pokušaj; poduhvat; *~ d'aria* promaja; *~ fallito* neuspeh; promašaj; *~ di fortuna* iznenadna sreća; *~ di grazia* smrtni udarac; *~ di mano* prepad; *~ micidiale* smrtni udarac; *~ mortale* smrtni udarac; *~ di scena* dramski preokret; *~ di testa* udarac glavom; hirovit potez; *~ di Stato* državni udar; puč; *~ di testa* udarac glavom; *a ~ sicuro* sa sigurnošću (u uspeh); *dare un ~* ošamariti; udariti; *far ~* postići cilj; *fare un bel ~* završiti dobar posao; uspeti; *inferire un ~* zadati udarac

**coltellata** *f* ubod nožem

**coltello** *m* nož

**coltivabile** *adj* obradiv; *terreno ~* obradivo zemljište

**coltivabilità** *f* obradivost

**coltivare** *v* obrađivati; uzgajati; gajiti; negovati; *~ il cliente* obrađivati (pridobijati) kupca

**coltivatore** *m* uzgajuvač; poljoprivrednik; *~ diretto* neposredni poljoprivredni proizvođač

**coltivazione** *f* gajenje; obrađivanje; zemljoradnja; *~ di cereali* žitarstvo; *~ estensiva* ekstenzivno obrađivanje zemljišta; *~ intensiva* intenzivno obrađivanje zemljišta; *~ dei terreni* zemljoradnja; *zona di ~* zona uzgajanja

**colto** *adj* učen; obrazovan; obrađen

**coltura** *f* obrađivanje; gajenje; *~ estensiva* ekstenzivno obrađivanje

**Columbia** *f (geogr)* Kolumbija

**comandante** *m* komandant; zapovednik; kapetan; *~ in capo* zapovednik; *~ di nave* kapetan broda; *~ del porto* lučki kapetan; *~ supremo* vrhovni zapovednik; komandant

**comandare** *v* zapovedati; narediti; komandovati; naručiti; poručiti

**comando** *m* zapovest; naredba; komanda; štab; *assumere il ~* preuzeti komandu; *~ militare* vojno zapovedništvo; *prendere il ~* preuzeti komandu (zapovedništvo)

**combattente** *m e f* borac; ratnik; *non combattente* neborac

**combattere** *v* boriti se (protiv nekoga ili nečega)

**combattimento** *m* borba

**combinare** *v* spojiti; kombinovati; izvesti; ostvariti

**combinazione** *f* spoj; kombinacija; koincidencija; slučajna podudarnost; *~ di assicurazione* sklapanje ugovora o osiguranju; *che ~!* kakva slučajnost!; *per ~* slučajno; *per pura ~* iz čiste slučajnosti

**combriccola** *f* banda; družina

**combustibile** *m e adj* gorivo; ogrev; upaljiv; sagorljiv; *~ gassoso* plinsko gorivo; *~ liquido* tečno gorivo; *~ nucleare* nuklearno gorivo

**combutta** *f* gomila sumnjivih osoba; lopovska družina; banda; *in ~ con qcn* u dosluhu sa nekim

**come** *adv e cong* kao; kako; kakav; kao što; *~ fare* šta da se radi; *~ da unita distinta* prema priloženom popisu

**cominciare** *v* početi; započeti; *~ a scontare la pena* početak izdržavanja kazne

**comitato** *m* komitet; odbor; *~ degli agenti di cambio* odbor menjača; *~ amministrtivo* adminsitrativni odbor; *~ d'amministrazione* upravni odbor; *comitati dell'assemblea* skupštinski odbori; *~ bancario* bankarski odbor; *~ centrale* centralni komitet; *~ consultivo* savetodavni odbor; *~ di controllo* kontrolni odbor; *~ di coordinamento* koordinacioni odbor; *~ dei creditori* odbor poverilaca; *~ direttivo (di direzione)* upravni odbor; *~ economico e sociale* ekonomski i socijalni odbor; *~ esecutivo* izvršni odbor; *~ d'esperti* odbor stručnjaka; *~ della festa* odbor za proslavu; *~ di fabbrica* fabrički komitet; *~ fondatore* osnivački odbor; *~ di gestione* upravni (poslovni) odbor; *~ giuridico* pravni komitet; *~ d'inchiesta* istražni odbor; *~ insurrezionale* ustanički odbor; *~ intergovernativo* međuvladin odbor; *~ interministeriale* međuministarski odbor; *~ legislativo* zakonodavni odbor; *~ dei ministri* ministarski komitet; *~ monetario* monetarni odbor; *~ d'onore* počasni odbor; *~ organizzativo* organizacioni odbor; *~ del partito* partijski komitet; *~ di patrono* pokroviteljski odbor; *~ permanente* stalni odbor; *~ popolare* narodni komitet; *~ popolare locale* mesni narodni komitet; *~ promotore* pokretački odbor; *~ di redazione* redakcioni odbor; ~

*di sciopero* štrajkački odbor; ~ *di sorveglianza* nadzorni odbor; ~ *speciale* specijalni odbor; ~ *tariffario* tarifni odbor; ~ *tributario* poreski odbor; ~ *di vigilanza* nadzorni odbor

**comizio** *m* miting; zbor; ~ *degli elettori* zbor birača; ~ *dei lavoratori* zbor radnika; ~ *di protesta* protestni miting (zbor); *indire un* ~ sazvati zbor; *tenere un* ~ održati miting

**comma** *m* stavak; odeljak; alineja

**commentare** *v* komentarisati; tumačiti; objašnjavati; *il* ~ tumačenje

**commento** *m* tumačenje; komentar; primedba

**commentatore** *m* tumač; komentator

**commerciabile** *adj* koji se može prodati; namenjen trgovini; kurentan

**commerciabilità** *f* prođa na tržištu; mogućnost prodaje

**commerciale** *adj* trgovački; trgovinski; komercijalan; *accordo* ~ trgovinski sporazum; *addetto* ~ trgovački ataše; *agente* ~ *(con rappresentanza)* trgovinski zastupnik; *atti commerciali* trgovački akti; *anno* ~ trgovačka godina; *assegno* ~ trgovačka uputnica; *aviazione* ~ trgovačka avijacija; *azienda* ~ trgovinsko preduzeće; *banca* ~ trgovinska banka; *carta* ~ trgovački papir; *codice* ~ trgovački zakonik; *colonia* ~ trgovačko naselje; *compagnia* ~ trgovačko društvo; *credito* ~ trgovački kredit; *diritto* ~ trgovačko pravo; *diritto* ~ *economico* trgovinsko privredno pravo; *economia* ~ trgovačka privreda; *flotta* ~ trgovačka flota; *geografia* ~ trgovinska (komercijalna) geografija; *gergo* ~ trgovački žargon; *giornale* ~ trgovački dnevnik; *impersa* ~ trgovinsko preduzeće; *istruzione* ~ trgovačko obrazovanje; *legislazione* ~ trgovačko zakonodavstvo; *libro* ~ trgovačka knjiga; *marca* ~ trgovački žig; *marina* ~ trgovačka mornarica; *mercato* ~ komercijalno tržište; *museo* ~ trgovački muzej; *nave* ~ trgovački brod; *politica* ~ trgovinska politika; *processo* ~ trgovačka parnica; *quartiere* ~ trgovinska četvrt; *rapporti commerciali* trgovinski odnosi; *rappresentante* ~ trgovinski predstavnik; *rappresentanza* ~ trgovinsko predstavništvo; *registro* ~ trgovački registar; *scienze* ~ trgovačke nauke; *scuola* ~ trgovačka škola; *settore* ~ trgovinski sektor; *società* ~ trgovačko društvo; *Stato* ~ trgovačka država; *strada* ~ trgovački put; *tecnica* ~ trgovačka tehnika; *traffico* ~ trgovinski promet; *usanza* ~ trgovački običaj; *uso* ~ trgovačka upotreba; *di uso* ~ trgovački običaj; *valore* ~ trgovinska vrednost

**commercialista** *m e f* komercijalista; stručnjak za trgovinske poslove

**commercializzare** *v* komercijalizovati

**commercializzazione** *f* komercijalizacija

**commercialmente** *adv* komercijalno; trgovinski

**commerciante** *m e f* trgovac; ~ *apparente* prividan trgovac; ~ *di bestiame* trgovac stokom; ~ *clandestino* ilegalni (tajni) trgovac; ~ *al dettaglio* trgovac na malo; ~ *fallito* bankrotirani trgovac; ~ *all'ingrosso* trgovac na veliko; veletrgovac; grosista; ~ *al minuto* trgovac na malo; ~ *in proprio* trgovac za sopstveni račun

**commerciare** *v* trgovati; ~ *al dettaglio (al minuto)* trgovati na malo; ~ *all'ingrosso* trgovati na veliko

**commercio** *m* trgovina; trgovanje; *atto di* ~ trgovački posao; *bilancio del* ~ bilans trgovine; *camera di* ~ trgovačka komora; *casa di* ~ trgovačka kuća; *codice di* ~ trgovački zakonik; *di* ~ trgovački; ~ *abusivo* nedozvoljena trgovina; ~ *alimentare* trgovina prehrambenim namirnicama; ~ *ambulante* ambulantna (pokretna) trgovina; ~ *di assicurazione* osiguravajuća trgovina; ~ *attivo* aktivna trgovina; ~ *bancario* bankarska trgovina; ~ *di baratto* barter trgovina; ~ *di beni immobiliari* trgovina nekretninama; ~ *borsistico* berzanska trgovina; ~ *di cabotaggio* kabotažna trgovina; ~ *a catena* lančana trgovina; ~ *clandestino* trgovina na crno; nedozvoljena trgovina; ~ *coloniale* kolonijalna trgovina; ~ *di commissione (in commissione)* komisiona trgovina; ~ *di confine* pogranična trgovina; ~ *di contrabbando* tajna trgovina; trgovina krijumčarenom robom; ~ *costiero* priobalna trgovina; ~ *cotoniero* trgovina pamukom; ~ *delle derrate* trgovina prehrambenim namirnicama; ~ *al dettaglio* trgovina na malo; ~ *delle divise* trgovina devizama (valutom); ~ *degli effetti* trgovina vrednosnim papirima; ~ *epistolare* dopisna trgovina; ~ *esclusivo* ekskluzivna (isključiva) trgovina; ~ *d'esportazione* izvozna trgovina; ~ *esterno* spoljna trgovina; ~ *estero (con l'estero)* spoljna trgovina; ~ *granario* trgovina žitom; ~ *illecito (illegale)* nezakonita (nedozvoljena) trgovina; ~ *di importazione* uvozna trgovina; ~ *all'ingrosso* trgovina na veliko; veletrgovina; ~ *intermediario (d'intermediazione)* posrednička trgovina; ~ *internazionale* međunarodna trgovina; ~ *interno* unutrašnja trgovina; ~ *ittico* trgovina ribom; ~ *libero* slobodna trgovina; ~ *marittimo* pomorska trgovina; ~ *mercantile* robna trgovina; ~ *di mercanzie* trgovina robom; ~ *al minuto* trgovina na malo; ~ *mondiale* svetska trgovina; ~ *nazionale* nacionalna trgovina; ~ *occasionale* okaziona (slučajna) trgovina; ~ *d'oltremare* prekomorska trgovina; ~ *passivo* pasivna trgovina; ~ *di perfezionamento* trgovina za obradu; ~ *di permuta* barter trgovina; ~ *privato* privatna trgovina; ~ *di prodotti agricoli* trgovina poljoprivrednim proizvodima; ~ *e produzione illeciti* nedozvoljena trgovina i proizvodnja; ~ *a rate* trgovina na otplatu; ~ *redditi-*



*zio* unosna trgovina; ~ *di scambio* barter trgovina; ~ *di schiavi* trgovina robljem; ~ *di spedizione* špeditersko poslovanje; ~ *stagionale* sezonska trgovina; ~ *di Stato* državna trgovina; ~ *a termine* ročna (terminska) trgovina; terminski posao; ~ *di titoli* trgovina vrednosnim papirima (efektima); ~ *di transito* tranzitna trgovina; ~ *delle valute* trgovina valutom; *esercitare il* ~ baviti se trgovinom; *essere in* ~ biti u trgovini; trgovati; *fuori* ~ van trgovine; *generi di* ~ trgovačka roba; *impresa di* ~ trgovinsko preduzeće; *libero* ~ *mondiale* slobodna svetska trgovina; *mediatore di* ~ trgovinski posrednik; *mettere in* ~ staviti na prodaju; *mettersi in* ~ započeti trgovinu; *messa fuori* ~ stavljanje van prodaje; *piccolo* ~ sitna (mala) trgovina; *ramo di* ~ trgovinska grana; *registro di* ~ trgovački registar; *società di* ~ trgovačko društvo; *statistica del* ~ statistika trgovine; *sviluppo del* ~ razvoj trgovine; *svolgere un* ~ baviti se trgovinom; *teoria del* ~ teorija trgovine; *trattato di* ~ trgovački ugovor; *tribunale di* ~ trgovački (privredni) sud; *viaggiatore di* ~ trgovački putnik

**commessa** *f* porudžbina; prodavačica; ~ *per l'esportazione* nalog za izvoz

**commesso** *m* prodavac; pomoćnik; ~ *di magazzino* pomoćnik skladišta; ~ *di negozio* trgovački pomoćnik; ~ *d'ufficio* poslužitelj; ~ *viaggiatore* trgovački putnik

**commestibile** *adj e m* jestiv; namirnice

**commestibili** *m pl* prehrambene namirnice; *negozio di* ~ trgovina prehrambenim namirnicama

**commettere** *v* naručiti; poručiti; počiniti; ~ *un errore* pogrešiti; ~ *un ingiustizia* učiniti nepravdu; ~ *peculato* proneveriti; ~ *stupro* silovati

**commiato** *m* otpust; opraštanje; oproštaj (od nekoga); rastanak; *dare* ~ *a qcn* otpustiti nekoga; *prendere* ~ *da qcn* oprostiti se od nekoga

**comminare** *v* predvideti zakonom; pretiti kaznom; ~ *una pena* zapretiti kaznom

**comminatoria** *f* pretnja; pretnja kaznom; ~ *di fallimento* pretnja stečajem

**comminatorio** *adj* preteči; koji preti kaznom

**comminazione** *f* pretnja kaznom; ~ *di pena* pretnja kaznom

**commissariato** *m* komesarijat; policijska stanica; ~ *generale* generalni komesarijat; ~ *del popolo* narodni komesarijat; ~ *speciale* specijalni komesarijat

**commissario** *m* komesar; poverenik; *alto* ~ visoki komesar; ~ *d'avaria* komesar za havariju; ~ *di Borsa* berzanski poverenik; ~ *edile* građevinski poverenik; ~ *d'esame* član ispitne komisije; ~ *forestale* šumarski poverenik; ~ *generale* opšti komesar; ~ *giudiziale* sudski poverenik; ~ *governativo (di governo)* vladin komesar; ~ *incaricato del controllo dei prezzi* komesar za kontrolu cena; ~ *d'ispezione* nadzorni poverenik; ~ *istruttore* istražni komesar; ~ *alle miniere* rudarski komesar; ~ *politico* politički komesar; ~ *di polizia* policijski komesar; ~ *del popolo* narodni komesar; ~ *prefettizio* komesar vladinog predstavnika; ~ *di pubblica sicurezza* policijski komesar; komesar javne bezbednosti; ~ *dello Stato* državni komesar; ~ *superiore* viši komesar

**commissionare** *v* naručiti; poručiti

**commissionario** *m* broker; komisionar; trgovački posrednik; ~ *all'asta* nadmetač na javnim prodajama i kupovinama; ~ *di Borsa* berzanski broker; ~ *contraente in proprio* komisionar koji ugovara za sopstveni račun; ~ *esportatore* izvozni komisionar; ~ *viaggiatore* putujući trgovački posrednik (komisionar)

**commissione** *f* komisija; komision; porudžbina; *(leg)* činjenje; vršenje; *affare di* ~ komisioni posao; *agenzia di* ~ komisiona agencija; *alta* ~ visoka komisija; *andare per commissioni* odlaziti zbog narudžbina; *commercio di* ~ komisiona trgovina; ~ *di acquisto* komisija kupovine; nabavni komision; ~ *addetta ai ricorsi* komisija za žalbe; ~ *per gli affari esteri* komisija za spoljne poslove; ~ *per l'agricoltura* komisija za poljoprivredu; ~ *amministrativa* administrativna komisija; ~ *d'ammissione* prijemna komisija; ~ *d'amnistia* komisija za pomilovanje; ~ *arbitrale (d'arbitrato)* arbitražna komisija; ~ *d'armistizio* komisija za primirje; ~ *assembleare (dell'assemblea)* skupštinska komisija; ~ *bancaria* bankarska komisija; ~ *centrale* centralna komisija; ~ *di collegamento* komisija za vezu; ~ *del commercio estero* komisija za spoljnu trgovinu; ~ *di compra* komisija za kupovnu; ~ *comunale* opštinska komisija; ~ *di conciliazione* mirovna komisija; ~ *consultiva* savetodavna komisija; ~ *contingentale* komisija za kontingente; ~ *di controllo* kontrolna komisija; ~ *per il controllo del debito pubblico* komisija za kontrolu javnog zaduženja; ~ *di credito* komisija za odobrenje kredita; ~ *di delimitazione* komisija za razgraničenje; ~ *distrettuale* okružni odbor; ~ *economica* privredna (ekonomska) komisija; ~ *elettorale* izborna komisija; ~ *d'esame* ispitna komisija; ~ *esecutiva* izvršna komisija (porudžbina); ~ *d'esperti* stručna komisija; *C~ europea di Danubio* Evropska dunavska komisija; *C~ europea dei diritti dell'uomo* Evropska komisija za prava čoveka; ~ *delle finanze* finansijski odbor; ~ *giuridica (giudicatrice)* sudska komisija; ~ *governativa* vladina komisija; ~ *per l'imposta sull'entrata* komisija za porez na promet; ~ *per l'imposta sull'industria* komisija za porez od industrije; ~ *delle imposte* poreska komisija; ~ *inquirente (d'inchiesta)* istražna ko-

misija; ~ *interna* interna komisija; *C~ internazionale di navigazione aerea* Međunarodna komisija za vazdušni saobraćaj; ~ *interparlamentare* interparlamentarna komisija; ~ *locale* mesni odbor; ~ *medicale* lekarska komisija; ~ *mista* mešovita komisija; ~ *mista italo-serba* Italijansko-srpska mešovita komisija; ~ *paritetica* paritetna komisija; ~ *parlamentare* parlamentarna komisija; ~ *penale* krivična komisija; ~ *di periti* komisija veštaka; ~ *permanente* stalna komisija; ~ *politica* politička komisija; ~ *di prova* probna porudžbina; ~ *del reato* izvršenje krivičnog dela; ~ *di reclutamento* regrutna komisija; ~ *di revisione* reviziona komisija; ~ *di riforma* komisija za reformu; ~ *in sede legislativa* zakonodavna komisija; ~ *in sede referente* izveštajna komisija; ~ *sindacale* sindikalna komisija; ~ *sociale* društvena komisija; ~ *di sorveglianza* nadzorna komisija; ~ *speciale* posebna komisija; ~ *di stima* komisija za procenu; ~ *di supervisione* komisija za natkontrolu; ~ *tariffaria* tarifna komisija; ~ *dei trasporti* komisija za prevoz; ~ *tributaria* poreska komisija; ~ *di valutazione* ocenjivačka komisija; ~ *di vendita* prodajni nalog; prodajni komision; ~ *di verifica* verifikaciona komisija; ~ *di vigilanza* nadzorna komisija; *comprare per* ~ kupovati u komisionu; *contratto di* ~ ugovor o komisionu; *diritto di* ~ komisiona nagrada; *ditta di commissioni* komisiono preduzeće; *nominare una* ~ imenovati komisiju; *rimettere ad una* ~ dostaviti komisiji; *vendere per* ~ prodavati u komisionu

**commistione** *f* mešavina; brkanje

**commisto** *adj* pomešan; zbrkan

**commisurare** *v* odmeriti; usklađivati; ~ *la imposta* razrezati porez; ~ *la pena* odmeriti kaznu

**commisurazione** *f* odmeravanje; usklađivanje; ~ *d'imposta* razrez poreza

**committente** *m e f* komitent; naručilac; nalogodavac

**commozione** *f* uzbuđenje; potresenost; potres; ~ *cerebrale* potres mozga

**commuovere** *v* ganuti; dirnuti; uzbuditi; potresti

**commutabile** *adj* zamenljiv; promenljiv; koji se može zameniti

**commutare** *v* zameniti; promeniti; uzajamno zameniti

**commutativo** *adj* komutativan; *contratto* ~ komutativan ugovor; *numeri commutativi* komutativni brojevi

**commutazione** *f* zamena; promena; izmena; ~ *della pena* izmena kazne

**comodante** *m e f* komodant; onaj ko daje neko dobro na upotrebu

**comodatario** *m* onaj ko prima neko dobro na upotrebu

**comodato** *m* komodat; ugovor o davanju nekog dobra na upotrebu; ~ *bancario* bankarski komodat

**comodità** *f* udobnost; komfor; komoditet; mogućnost; prilika; ~ *di pagamento* olakšanje (roka) plaćanja; *per ~ di applicazione* radi lakše primene

**comodo** *adj e m* udoban; komotan; prostran; udobnost; prijatnost; komfor; ~ *di cassa* privremeni gotovinski zajam; *far* ~ odgovarati; biti po volji

**compagnia** *f* društvo; kompanija; družina; pratnja; ~ *aerea* vazduhoplovno društvo; ~ *armatoriale* brodarsko društvo; ~ *di assicurazioni* osiguravajuće društvo; ~ *commerciale* trgovačko društvo; ~ *interessata* zainteresovano društvo; ~ *di navigazione* brodarsko društvo

**compagno** *m* drug; kompanjon

**comparabile** *adj* uporediv

**comparabilità** *f* uporedivost

**comparare** *f* uporediti; porediti (*a qcs, con qcs* sa nečim)

**comparativo** *adj* uporediv; komparativan

**comparato** *adj* uporedan

**comparazione** *f* upoređivanje; poređenje; komparacija; ~ *di bilanci* upoređivanje bilansa; ~ *interaziendale* upoređivanje preduzeća

**comparire** *v* pojaviti se; izlaziti; biti objavljen; *citazione a* ~ poziv (na sud); ~ *in giudizio* pristupiti na sud; *far ~ in giudizio qcn* izvesti nekoga pred sud

**comparizione** *f* pristupanje sudu; izlazak na sud; *mancata* ~ izostalo pristupanje sudu; *mandato di* ~ poziv na sud

**comparsa** *f* pojava; pojavljivanje; pristupanje sudu; ~ *giudiziale* tužbeni podnesak; ~ *di risposta* odgovor na tužbu

**compartecipare** *v* učestvovati; sudelovati (*a qcs* u nečemu)

**compartecipazione** *f* učestvovanje (*a qcs* u nečemu); učešće; ~ *aziendale dei lavoratori* učešće radnika u dobiti preduzeća; ~ *agli utili* učešće u dobiti; *impresa in* ~ združeno (zajedničko) preduzeće; *operazione in* ~ zajednička poslovna transakcija

**compartecipe** *m e adj* saučesnik (*a qcs, di qcs* u nečemu)

**compartimento** *m* odeljenje; pregrada; kupe (u vozu)

**compartire** *v* podeliti; deliti; raspodeliti

**compratizione** *f* deoba; raspodela

**comparto** *m* deoba; raspodela

**compasso** *m* šestar

**compatibile** *adj* spojiv; kompatibilan

**compatibilità** *f* spojivost; kompatibilnost

**compatire** *v* sažaljevati; prezirati; gledati s visine; praštati; gledati kroz prste



**compendio** *m* kratak pregled; izvod; sažeti priručnik; podsetnik

**compensabile** *adj* nadoknadiv; nagradiv

**compensare** *v* nadoknaditi; kompenzovati; obeštetiti; nagraditi; isplatiti; ~ *le spese* nadoknaditi troškove

**compensazione** *f* kompenzacija; nadoknada; prebijanje; *accordo di* ~ sporazum o kompenzaciji; *affare in* ~ kompenzacioni posao; *banca di* ~ banka za kompenzacione poslove; *di* ~ kompenzacioni; ~ *degli assegni* obračun čekova; ~ *delle colpe* prebijanje krivice; ~ *contrattuale* ugovorna kompenzacija; ~ *dei danni* prebijanje uzajamne štete; ~ *dei crediti* prebijanje potraživanja; ~ *dei debiti* prebijanje dugova; ~ *facoltativa* fakultativna kompenzacija; ~ *finanziaria* finansijsko prebijanje; ~ *generale* opšta kompenzacija; ~ *giudiziale* sudsko prebijanje; ~ *legale* zakonsko prebijanje; ~ *dei prezzi* kompenzacija cena; ~ *dei rischi* kompenzacija rizika; ~ *delle spese* kompenzacija (prebijanje) troškova; ~ *volontaria* dobrovoljno prebijanje; *credito di* ~ kompenzacioni kredit; *diritto di* ~ pravo kompenzacije (prebijanja); *prezzo di* ~ kompenzaciona (obračunska) cena; *stanza di* ~ obračunsko mesto; *traffico di* ~ obračunski (klirinški) promet

**compenso** *m* naknada; kompenzacija; nagrada; honorar; ~ *di assistenza* nagrada za pomoć; ~ *di controstallie* naknada za prekostojnice; ~ *a forfait* paušalna nagrada; ~ *per la macinatura* ujam; ~ *peritale* nagrada veštaka; ~ *per il ricupero* naknada zbog poštede; ~ *per il salvataggio* nagrada za spasavanje; ~ *per il soccorso* nagrada za pomoć; ~ *straordinario* vanredna nagrada; *a titolo di* ~ kao nagrada; *in* ~ kao nagrada; *lavorare senza* ~ raditi bez naknade; *senza* ~ bez naknade

**competente** *adj* kompetentan; nadležan; merodavan; *autorità competenti* nadležni organi; *essere ~ per qcs* biti nadležan za nešto; *mancia* ~ odgovarajuća napojnica; *organo* ~ nadležni organ; *tribunale* ~ nadležni sud; *ufficio* ~ nadležna kancelarija

**competenza** *f* kompetencija; nadležnost; prinadležnost; *ambito della* ~ područje nadležnosti; *nell'ambito della* ~ u granicama nadležnosti; *bilancio di* ~ nadležni bilans; *chi di* ~ nadležan; kompetentan; ~ *accessoria* pomoćna nadležnost; ~ *per accordo delle parti* nadležnost po sporazumu stranaka; ~ *amministrativa* upravna nadležnost; ~ *d'attribuzione* nadležnost posebnog suda; ~ *consultativa* savetodavna nadležnost; ~ *disciplinare* disciplinska nadležnost; ~ *discrezionale* diskreciona nadležnost; ~ *d'elezione* izborna nadležnost; ~ *esclusiva* isključiva nadležnost; ~ *finanziaria* finansijska nadležnost; ~ *funzionale* funkcionalna nadležnost; ~ *giudiziaria* sudska nadležnost; ~ *giurisdizionale* nadležnost redovnog suda; ~ *governativa* vladina nadležnost; ~ *legislativa* zakonodavna nadležnost; ~ *in materia repressiva* nadležnost u krivičnim predmetima; ~ *in merito* stvarna nadležnost; ~ *nazionale* nacionalna (domaća) nadležnost; ~ *obbligatoria* obavezna nadležnost; ~ *penale* kaznena (krivična) nadležnost; ~ *personale* personalna nadležnost; ~ *professionale* profesionalna nadležnost; ~ *di rappresentanza* reprezentativna nadležnost; ~ *reale* stvarna nadležnost; ~ *riservata* rezervisana nadležnost; ~ *sussidiaria* supsidijarna nadležnost; ~ *territoriale* teritorijalna (mesna) nadležnost; *estensione di* ~ proširenje nadležnosti; *piena* ~ puna nadležnost; *regolamento di* ~ uređenje nadležnosti; *rilevare della* ~ spadati u nadležnost; *rilevare della ~ di qcn* spadati u nečiju nadležnost

**competere** *v* takmičiti se; spadati u nečiju nadležnost

**competitività** *f* konkurentnost; sposobnost takmičenja

**competitivo** *adj* konkurentski; takmičarski; *prezzo* ~ konkurentna cena

**competitore** *m* takmičar; konkurent; suparnik

**competizione** *f* takmičenje; konkukrencija

**compiacente** *adj* ljubazan; uslužan; popustljiv

**compiacenza** *f* zadovoljstvo; ljubaznost; *avere la* ~ imati zadovoljstvo

**compiacere** *v* zadovoljiti; ugoditi (nekome)

**compiacersi** *v rifl* radovati se; uživati (*di qcs* u nečemu)

**compiegare** *v* priložiti

**compiere** *v* završiti; dovršiti; izvršiti; ispuniti; ~ *malvagità* izvršiti zlo; ~ *una missione* izvršiti misiju; ~ *un obbligo* izvršiti obavezu

**compilare** *v* sastaviti; sastavljati

**compilazione** *f* sastavljanje; kompilacija; ~ *del bilancio* sastavljanje bilansa

**compimento** *m* završavanje; izvršavanje; dovršavanje; ~ *delle operazioni doganali* završavanje carinskih poslova; *mancato* ~ neizvršenje

**compire** *v* završiti; dovršiti; izvršiti; ispuniti

**compito** *m* zadatak; ~ *in classe* školski zadatak; ~ *di controllo* kontrolni zadatak; ~ *d'esame* ispitni zadatak; ~ *ineseguibile* neizvršiv zadatak; *compiti di lavoro* radni zadaci; ~ *produttivo* proizvodni zadatak; ~ *non produttivo* neproizvodni zadatak; ~ *scritto* pismeni zadatak; ~ *sociale* društveni zadatak; *esecuzione di un* ~ izvršavanje zadatka

**compleanno** *m* rođendan

**complementare** *adj* dopunski; komplementaran; *assicurazione* ~ dopunsko osiguranje; *imposta* ~ progresivni porez na prihod; *sentenza* ~ dopunska presuda

**complementarità** *f* komplementarnost; dopunjavanje

**complemento** *m* dopuna; dodatak; ~ *della costituzione* dopuna ustava; ~ *di paga* dopunska plata; ~ *di prova* dopunsko dokazno sredstvo; ~ *di rendita* dodatna renta; ~ *di tassa* dopunski porez; *ufficiale di* ~ rezervni oficir

**complessivamente** *adv* ukupno; sveukupno

**complessivo** *adj* celokupan; ukupan; *importo* ~ ukupan iznos

**complesso** *m e adj* kompleks; splet; skup; kombinat; komplikovan; složen; kompleksan; ~ *economico* privredni sklop; ~ *frigorifero* rashldani uređaj; agregat;~ *industriale* industrijski kombinat; ~ *di inferiorità* kompleks manje vrednosti; ~ *metallurgico* metalurški kombinat; ~ *di superiorità* kompleks veće vrednosti; *in* ~ u celini; *reato* ~ složeno krivično delo

**completamente** *adv* potpuno; sasvim; kompletno

**completamento** *m* dopuna; dopunjavanje; dovršavanje

**completare** *v* dopuniti; upotpuniti; kompletirati; dovršiti

**completezza** *f* potpunost

**completo** *adj, m* potpun; kompletan; pun; ispunjen; zauzet; komplet; garnitura; odelo; ansambl; celina

**complicare** *v* zaplesti; zamrsiti; komplikovati

**complicato** *adj* komplikovan; zamršen; složen

**complicazione** *f* složenost; komplikacija; komplikovanje; zamršenost

**complice** *m* saučesnik; pomagač; sukrivac

**complicità** *f* saučesništvo; pomaganje; *accusato di* ~ optužen za saučesništvo; ~ *materiale* materijalno saučesništvo; ~ *morale (psichica)* moralno saučesništvo; ~ *volontaria* dobrovoljno saučesništvo

**complimento** *m* kompliment; izraz poštovanja; *per* ~ iz laskanja; *senza complimenti* bez ustručavanja

**complotto** *m* zavera; ~ *contro la sicurezza pubblica* zavera protiv javne bezbednosti; ~ *contro la sicurezza dello Stato* zavera protiv državne bezbednosti

**componente** *m e f* sastavni deo; sastojak; komponenta; ~ *della commissione* član komisije; *i componenti della giuria* članovi žirija; ~ *patrimoniale* sastavni deo imovine

**componimento** *m* sastav; pismeni zadatak; nagodba; poravnanje; ~ *amichevole* prijateljska nagodba; ~ *arbitrale* arbitražna nagodba; ~ *giudiziario* sudska nagodba; ~ *pacifico* mirna nagodba; ~ *della vertenza* nagodba u sporu

**comporre** *v* sastaviti; složiti; izmiriti; uskladiti; ~ *una vertenza* rešiti spor

**comportamento** *m* vladanje; ponašanje; ophođenje; ~ *concludente* odlučujuće (presudno) ponašanje; ~ *economico* privredno ponašanje; ~ *retto* ispravno ponašanje

**comportare** *v* podrazumevati; povlačiti za sobom; podnositi; trpeti; ~ *l'approvazione* podleći odobrenju; ~ *un margine di utile* zadržavati maržu na dobitak

**comportarsi** *v rifl* ponašati se; držati se

**compositore** *m* kompozitor; ~ *amichevole* prijateljski miritelj u sporu; ~ *della vertenza* miritelj u sporu

**composizione** *f* sastav; kompozicija; nagodba; izmirenje; poravnanje; ~ *del collegio* sastav sudskog veća; ~ *merceologica* tehnološki sastav robe; ~ *organica* organski sastav; ~ *tecnica* tehnički sastav; ~ *di vagoni* kompozicija vagona; ~ *delle vertenze* nagodba u sporu

**compossesso** *m* suvlasništvo; zajednički posed

**compossessore** *m* suvlasnik

**composto** *m e adj* jedinjenje; sređen; staložen; ~ *chimico* hemijsko jedinjenje; *interessi composti* složene kamate

**compra** *f* kupovina; ~ *in blocco* kupovina na đuture; ~ *in Borsa* berzanska kupovina; ~ *su campione* kupovina po uzorku; ~ *in contanti* kupovina za gotovo; ~ *in conto fermo* kupovina na čvrst račun; ~ *di copertura* kupovina zbog pokrića; ~ *a credito* kupovina na kredit; ~ *garantita* kupovina sa garancijom; ~ *ferma* čvrsta kupovina; ~ *con pagamento rateale* kupovina na otplatu; ~ *con patto di prelazione* kupovina sa pravom prekupa; ~ *con patto di riscatto* kupovina sa pravom otkupa; ~ *in perdita* kupovina sa gubitkom; ~ *allo scoperto* kupovina bez pokrića; ~ *a scopo speculativo* kupovina zbog zarade; ~ *di seconda mano* polovna kupovina; kupovina iz druge ruke; ~ *speculativa* špekulativna kupovina; ~ *a termine* terminska (ročna) kupovina

**comprabile** *adj* kupovni

**comprare** *v* kupiti; kupovati; ~ *all'asta* kupiti na aukciji; ~ *in blocco* kupiti đuture; ~ *a buon mercato* jeftino kupiti; ~ *a caro prezzo* kupiti skupo; ~ *a contanti (in contanti)* kupiti za gotovo; ~ *a contratto fermo* kupiti uz fiksan ugovor; ~ *a credito* kupiti na veresiju; ~ *all'incanto* kupiti na aukciji; ~ *all'ingrosso* kupiti na veliko; ~ *al minuto* kupiti na malo; ~ *a rate* kupiti na rate; ~ *a respiro* kupiti na otplatu; ~ *di seconda mano* kupiti polovno; ~ *a termine fisso* kupiti na čvrst rok

**compratore** *m* kupac; nabavljač; ~ *avventore* stalni kupac; ~ *a contanti* kupac za gotovinu; ~ *a premio* kupac na premiju; ~ *qualificato* ovlašćeni kupac

**compravendere** *v* vršiti kupoprodaju

**compravendita** *f* kupoprodaja; ~ *commerciale* trgovačka kupoprodaja; ~ *generica* generična kupoprodaja; ~ *di immobili* kupoprodaja nekretnina; ~ *internazionale* međunarodna kupoprodaja; ~ *marittima* pomorska kupoprodaja; ~ *con il patto di prelazione* pravo prvenstvene kupovine; ~ *reale* stvarna kupoprodaja



**comprendere** *v* razumeti; shvatiti; obuhvatiti; uključivati; sadržati; ~ *nel conto* uračunati; ~ *a volo* razumeti s pola reči

**comprensibile** *adv* shvatljiv; razumljiv

**comprensione** *f* shvatanje; razumevanje

**comprensivo** *adj* koji obuhvata; sposoban da shvati

**comprensorio** *m* ograničeno zemljište (za melioraciju, gradnju itd.)

**compreso** *adj* obuhvaćen; sadržan; shvaćen; *imballo* ~ *nel prezzo* ambalaža uračunata u cenu; *servizio* ~ uključujući uslugu

**compressione** *f* sabijanje; stiskanje; kompresija; ~ *del credito* ograničavanje kredita; ~ *del bilancio* ograničavanje budžeta

**compressore** *m e adj* kompresor; sbijač; koji zbija; ~ *stradale* valjak za puteve; *rullo* ~ parni valjak

**comprimere** *v* sabiti; stisnuti; komprimovati; pritisnuti; pritiskati

**compromesso** *m* kompromis; nagodba; sporazum; ~ *d'avaria comune* sporazum pri običnoj havariji; ~ *di compravendita* kuporodajni sporazum; ~ *ereditario* nasledno poravnanje; ~ *giudiziario* poravnanje u parnici; *fare un* ~ učiniti kompromis; *venire ad un* ~ postići kompromis

**compromettente** *adj* koji dovodi u nepriliku; kompromitujući

**compromettere** *v* kompromitovati; dovesti u pitanje; ugroziti; (*leg*) uputiti na arbitražu

**compromissorio** *adj* kompromisoran; *clausola* ~ kompromisorna klauzula

**comproprietà** *f* suvlasništvo; ~ *d'una nave* suvlasništvo broda

**comproprietario** *m* suvlasnik

**comprova** *f* dokaz; potvrda; *a* ~ *di* u potvrdu nečega; *in* ~ kao dokaz (nečega)

**comprovabile** *adj* koji se može dokazati; dokaziv

**comprovare** *v* dokazati; potvrditi

**comprovazione** *f* dokazivanje; potvrda

**compulsare** *v* pregledati; pretresati; iščitavati; ~ *i libri* pregledati knjige

**computabile** *adj* izračunljiv; proračunljiv

**computare** *v* proračunati; izračunati; obračunati

**computazione** *f* proračunavanje; obračun; proračun

**computista** *m* knjigovođa; računovođa; ~ *commerciale* trgovački knjigovođa

**computisteria** *f (comm)* računovodstvo; *ufficio di* ~ kancelarija računovodstva

**computo** *m* proračun; izračunavanje; obračun; ~ *dell'arresto provvisorio e del carcere istruttorio* uračunavanje pritvora i istražnog zatvora; ~ *civile del tempo* građansko računanje vremena; ~ *degli interessi* obračun kamata; ~ *naturale* prirodno računanje; računanje vremena od časa do časa; ~ *del termine* građansko računanje rokova; ~ *del tempo* proračunavanje vremena (roka)

**comunale** *adj* komunalni; opštinski; *azienda* ~ komunalno preduzeće; *assemblea* ~ opštinska skupština; *banca* ~ komunalna banka; *camera* ~ opštinsko veće; *consigliere* ~ opštinski odbornik; *consiglio* ~ opštinsko veće; *credito* ~ komunalni kredit; *dazio* ~ komunalna taksa; *econimia* ~ komunalna privreda; *finanza* ~ komunalne finansije; *giunta* ~ opštinski odbor; *impiegato* ~ opštinski činovnik; *imposta* ~ opštinski porez; *ordinamento* ~ komunalno uređenje; *prestito* ~ opštinski zajam; *servizio* ~ komunalna služba; *tribunale* ~ opštinski sud

**comunanza** *f* zajednica; zajedništvo; ~ *dei beni* zajednička dobra; ~ *ereditaria* zajedničko nasledstvo; ~ *di rischi* zajednički rizik

**comune** *m e adj* komuna; opština; naselje; opšti; zajednički; običan; prost; *di* ~ *accordo* zajedničkim sporazumom; *in* ~ zajednički; *beni comuni* zajednička imovina; ~ *limitrofo* granična opština; ~ *di nuova residenza* opština nove pripadnosti; ~ *intenzione* zajednička namera; ~ *d'origine* opština porekla; ~ *di residenza* zavičajna opština; ~ *rurale* seoska opština; ~ *urbana* gradska opština; *interesse* ~ zajednički interes; *ipoteca* ~ zajednička hipoteka; *lavoro* ~ zajednički rad; *mettere in* ~ udružiti; podeliti; *riserva* ~ zajednička rezerva; *seduta* ~ zajednička sednica; *spesa* ~ zajednička potrošnja

**comunicare** *v* saopštiti; preneti; ~ *per iscritto* pismeno saopštiti

**comunicato** *m* saopštenje; kominike; ~ *governativo* vladin kominike; ~ *stampa* obaveštenje za štampu; ~ *ufficiale* službeni kominike

**comunicazione** *f* saopštenje; saopštavanje; komunikacija; veza; saobraćaj; ~ *aerea* vazdušni promet; ~ *di atti* saopštenje o delima; ~ *a distanza* telekomunikacija; ~ *ferroviaria* železnički saobraćaj; ~ *fluviale* rečni saobraćaj; ~ *interna* interno saopštenje; *comunicazioni marittime* pomorske veze; ~ *orale* usmeno saopštenje; ~ *scritta di carattere ufficiale* zvanična pismena nota; ~ *telefonica* telefonska veza; *mettersi in* ~ stupiti u vezu; *mezzi di* ~ saobraćajna sredstva; *Ministero delle comunicazioni* ministarstvo saobraćaja; *via di* ~ saobraćajnica

**comunione** *f* zajednica; zajedništvo; ~ *degli acquisti* zajedničke nabavke; ~ *dei beni* zajednica dobara; ~ *dei beni tra coniugi* zajednička imovina bračnih drugova; ~ *di diritti* zajednička prava; ~ *ereditaria* zajedničko nasledstvo; ~

*d'interessi* zajednički interesi; ~ *di rischi* zajednički rizik; ~ *universale* svetska zajednica

**comunismo** *m* komunizam; ~ *agrario* agrarni komunizam

**comunista** *adj* komunistički; *Partito* ~ komunistička partija

**comunista** *m e f* komunista; *Lega dei comunisti* Savez komunista; *Manifesto dei comunisti* komunistički manifest

**comunità** *f* zajednica; opština; parohija; ~ *d'affari* poslovna zajednica; ~ *agraria* agrarna zajednica; ~ *d'assicurazione* zajednica osiguranja; *C~ Atlantica* atlantska zajednica; ~ *aziendale* zajednica preduzeća; ~ *di beni* zajednička dobra; *C~ Britannica* Britanski komonvelt; ~ *carbosiderurgica* zajednica za ugalj i gvožđe; ~ *di creditori* zajednica poverilaca; ~ *democratica autogestita* samoupravna demokratska zajednica; ~ *di diritti* zajednica u pravima; ~ *doganale* carinska zajednica; ~ *ebraica* jevrejska opština; ~ *economica* privredna zajednica; *C~ Economica Europea (CEE)* Evropska ekonomska zajednica (E.E.Z.); *C~ Europea del Carbone e dell'Acciaio* Evropska zajednica za ugalj i čelik; *C~ Europea per l'Energia Atomica* Evropska zajednica za atomsku energiju; *C~ Europea di Vagoni Merci* Evropska zajednica teretnih kola; ~ *d'interesse* interesna zajednica; ~ *d'interesse autogestita* samoupravna interesna zajednica; ~ *di interessi economici* zajednica privrednih interesa; ~ *internazionale* međunarodna zajednica; ~ *per l'istruzione* zajednica za obrazovanje; ~ *lavorativa* radna zajednica; ~ *locale* lokalna zajednica; ~ *popolare* narodna zajednica; ~ *religiosa* verska zajednica; ~ *sociale* društvena zajednica; ~ *socio-politica* društveno-politička zajednica; ~ *statale* državna zajednica; ~ *di Stati* zajednica država; *C~ degli stati indipendenti* zajednica nezavisnih država; ~ *universale* univerzalna zajednica dobara; *libera ~ dei produttori* slobodna zajednica proizvođača; *mettere in ~* uneti u zajednicu

**comunitario** *adj* kolektivni; koji se tiče zajednice

**concausa** *f* sporedni uzrok; jedan od uzroka

**concedere** *v* dopustiti; odobriti; priznati; dati; dodeliti; ~ *un'anticipazione* dati avans; ~ *un credito* odobriti kredit; ~ *facilitazioni* odobriti olakšice; ~ *facilitazioni fiscali* odobriti poreske olakšice; ~ *un'ipoteca* odobriti hipoteku; ~ *un prestito* odobriti zajam; ~ *un privilegio a qcn* dati povlasticu nekome; ~ *una proroga* odobriti produženje; ~ *uno sconto* odobriti popust; ~ *sgravi fiscali* odobriti poreske olakšice

**concedibile** *adj* dopustiv; dozvoljen; koji se može priznati

**concentramento** *m* koncentracija; okupljanje; *campo di ~* koncentracioni logor; ~ *di potere* koncentracija vlasti

**concentrare** *v* okupljati; usredsrediti; koncentrisati

**concentrazione** *f* okupljanje; usredsređivanje; sabranost; koncentracija; ~ *bancaria* bankarska koncentracija; ~ *di capitali* koncentracija kapitala; ~ *di imprese* koncentracija preduzeća; ~ *industriale* industrijska koncentracija; ~ *del mercato* koncentracija tržišta; ~ *orizzontale* horizontalna koncentracija; ~ *verticale* vertikalna koncentracija

**concentrazionismo** *m* tendencija koncentracije u industriji

**concepibile** *adj* koji se može zamisliti; zamisliv; pojmljiv

**concepire** *v* zamisliti; smisliti; začeti; pojmiti; izmisliti; ~ *un'opinione* stvoriti mišljenje

**concepimento** *m* zamisao; začeće; *periodo legale di ~* zakonsko razdoblje začeća

**conceria** *f* štavionica; kožara

**concernere** *v* odnositi se na; ticati se (nekoga, nečega)

**concertare** *v* ugovoriti; prirediti; ~ *una truffa* smisliti podvalu

**concertarsi** *v rifl* dogovoriti se

**concerto** *m* dogovor; sklad; koncert; *di ~* po dogovoru; sporazumno; ~ *europeo* evropski dogovor; ~ *delle potenze* dogovor sila; *impedire concerti tra l'accusato e il difensore* sprečiti dogovor optuženika sa braniteljem; *impedire concerti e confabulazioni tra testi, periti e le parti* sprečavati dogovor svedoka, veštaka i stranaka

**concessionario** *m* koncesionar; zastupnik; ~ *esclusivo* ekskluzivni zastupnik; ~ *di licenza* imalac licence; ~ *di servizi pubblici* koncesionar za javne službe; *società concessionaria* društvo koje uživa neku povlasticu ili koncesiju

**concessione** *f* koncesija; povlastica; ustupak; dodela; davanje; ustupanje; *accordare una ~* dati (odobriti) koncesiju; ~ *in affitto* iznajmljena koncesija; ~ *di autorizzazione a procedere* dozvola za pokretanje postupka; ~ *di brevetto* patentna dozvola; ~ *di caccia* dozvola lova; ~ *di credito* odobrenje kredita; ~ *dell'esecuzione* dozvola za izvršenje; ~ *di fido* odobrenje zajma; ~ *di forza idraulica* odobrenje korišćenja vodene snage; ~ *del gratuito patrocinio* odobrenje besplatne odbrane (na sudu); ~ *d'ipoteca* odobrenje hipoteke; ~ *di lavori pubblici* dozvola javnih radova; ~ *di licenza* dodela licence; ~ *mineraria* rudnička koncesija; ~ *di mutuo* odobrenje zajma; ~ *postale* poštanska koncesija; ~ *scambievole* koncesija koja se može zameniti; ~ *di un termine* odobrenje roka; ~ *di usufrutto* dozvola za korišćenje tuđe



imovine; *ritirare una ~* oduzeti koncesiju; *terreno in ~* teren u koncesiji

**concetto** *m* pojam; zamisao; koncept; mišljenje; sud; ~ *di equità* pojam pravičnosti; ~ *fondamentale* osnovni pojam; ~ *giuridico* pravni pojam (pravno shvatanje); ~ *informatore* osnovna zamisao; misao vodilja; ~ *legale* zakonski pojam

**concezione** *f* shvatanje; pojam; koncepcija; začeće; ~ *giuridica* pravno shvatanje; ~ *del mondo* pogled na svet; ~ *della vita* shvatanje života; *immacolata ~* bezgrešno začeće

**conciare** *v* štaviti (kožu); obrađivati; pripremati

**conciatore** *m* štavilac (kože)

**conciatura** *f* štavljenje (kože)

**conciliabile** *adj* pomirljiv; saglasan

**conciliabilità** *f* pomirljivost; saglasnost

**conciliare** *v* pomiriti; usaglasiti; ~ *una multa* platiti kaznu; ~ *la stima* steći poštovanje

**conciliarsi** *v rifl* pomiriti se; slagati se

**conciliativo** *adj* pomirljiv; što miri

**conciliatore** *m* izmiritelj; pomiritelj; *giudice ~* mirovni sudija

**conciliazione** *f* pomirenje; izmirenje; ~ *degli interessi* usklađivanje interesa; ~ *obbligatoria* obavezno pomirenje; *esperire la ~* pokušati pomirenje; *mancata ~* neuspelo pomirenje; *preliminare di ~* prethodno pomirenje; *tentativo di ~* pokušaj pomirenja; *trattativa di ~* pregovor o pomirenju

**concilio** *m* sabor; koncil; ~ *ecumenico* ekumenski sabor

**concimare** *v* đubriti (zemlju); nađubriti

**concimazione** *f* đubrenje (zemlje)

**concime** *m* đubrivo (za zemlju); gnojivo

**concisione** *f* konciznost; sažetost

**conciso** *adj* kratak; sažet; koncizan

**concittadino** *m* sugrađanin; zemljak

**concludere** *v* zaključiti; završiti; ~ *un accordo* sklopiti sporazum; ~ *un affare* svršiti posao; ~ *un'alleanza* sklopiti savez; ~ *un matrimonio* sklopiti brak; *non ~ nulla* ništa ne ostvariti

**conclusione** *f* sklapanje; zaključak; zaključenje; okončanje; *in ~* najzad; konačno; ~ *di un affare* zaključenje posla; ~ *per analogia* zaključenje analogijom; ~ *arbitraria* proizvoljni zaključak; ~ *di un contratto* zaključenje ugovora; ~ *finale* konačan zaključak; ~ *di matrimonio* sklapanje braka; ~ *della pace* zaključenje (sklapanje) mira; ~ *probatoria* dokazni zaključak; ~ *del procedimento esecutivo* okončanje izvršnog postupka; *tirare una ~* izvesti zaključak

**conclusivo** *adj* završan; zaključan; konačan

**concomitante** *adj* propratni; prateći; paralelni; istovremeni; *effetto ~* propratni učinak

**concomitanza** *f* istovremenost; podudarnost

**concordabile** *adj* koji se može usaglasiti

**concordante** *adj* saglasan; podudaran

**concordanza** *f* saglasnost; slaganje; podudaranje

**concordare** *v* usaglasiti; složiti; slagati se; ~ *le condizioni* ugovoriti uslove; *far ~ un conto* usaglasiti račun

**concordato** *m* sporazum; konkordat; *atto di ~* akt o konkordatu; ~ *amichevole* prijateljski sporazum; ~ *con i creditori* sporazum sa kreditorima; ~ *dilatorio* odgodni sporazum; ~ *fallimentare* stečajni sporazum; ~ *forzato* prisilan sporazum; ~ *ipotecario* hipotekarno poravnanje; ~ *preventivo* prinudno poravnanje; ~ *stragiudiziale* vansudsko poravnanje; ~ *stragiudiziale amichevole* prijateljsko vansudsko poravnanje

**concorde** *adj* saglasan; složan

**concordemente** *adv* saglasno; složno; *agire ~* složno delovati

**concorrente** *m e f* konkurent; takmičar; ~ *a asta pubblica* konkurent na javnoj licitaciji ~ *locale* domaći konkurent; ~ *prescelto* favorizovani takmičar; ~ *nel reato* saizvršilac krivičnog dela; *sorpassare i concorrenti* premašiti konkurente

**concorrenza** *f* konkurencija; takmičenje; utakmica; *articolo di ~* konkurentna roba; *clausola di ~* klauzula o konkurenciji; ~ *accanita* žučna konkurencija; ~ *animata* oštra konkurencija; ~ *aspra* besomučna (žučna) konkurencija; ~ *assoluta* nezavisna konkurencija; ~ *economica* privredno takmičenje; ~ *illecita* nedozvoljena konkurencija; ~ *imperfetta* nesavršena konkurencija; ~ *leale* lojalna konkurencija; ~ *monopolistica* monopolistička konkurencija; ~ *parassitica (parassitaria)* parazitna konkurencija; ~ *rovinosa* uništavajuća konkurencija; ~ *sleale* nelojalna konkurencija; ~ *spietata* neumoljiva konkurencija; ~ *vivace* živahno takmičenje; *in ~* u konkurenciji; *diritto di ~* pravo konkurencije; *divieto di ~* zabrana konkurencije; *essere in ~* biti u konkurenciji; *fare ~* konkurisati; *fronteggiare la ~* izdržati konkurenciju; *libera ~* slobodna konkurencija; *lotta di ~* konkurentna borba; *prezzo di ~* konkurentna cena; *rinforzare la ~* pojačati konkurenciju; *sostenere la ~* izdržati konkurenciju; *vincere la ~* pobediti konkurenciju

**concorrenziale** *adj* konkurentski; konkurentan; *regime ~* konkuretan režim

**concorrenzialità** *f* konkurentska sposobnost

**concorrere** *v* konkurisati; takmičiti se; učestvovati; sarađivati; ~ *alla spesa* učestvovati u trošku

**concorso** *m* konkurs; takmičenje; učešće; saradnja; sticanje; sticaj; *bandire un ~* raspisati konkurs; ~ *mercantile* trgovačko takmičenje; ~ *a premi* nagradni konkurs; ~ *pubblico* javni konkurs; ~ *di reati* sticaj krivičnih dela; ~ *di reati formali* idealni sticaj krivičnih dela; ~ *di re-*

*ati materiali* sticaj materijalni krivičnih dela; ~ *alle spese* učešće u troškovima; ~ *di visitatori* učešće posetilaca; *domanda di* ~ molba za učešće na konkursu; *fuori* ~ izvan konkursa; *mettere a* ~ staviti na takmičenje; *partecipare a un* ~ učestvovati na konkursu; *per via di* ~ *pubblico* na osnovu javnog konkursa

**concorsuale** *adj* koji se odnosi na pravednu raspodelu prilikom privrednog sloma; *procedimento* ~ postupak po načelu pravedne podele

**concretare** *v* ostvariti; učiniti konkretnim; konkretizovati

**concretezza** *f* stvarnost; konkretnost

**concreto** *m e adj* stvarnost; konkretnost; konkretan; stvaran; određen; *caso* ~ konkretan slučaj; *fatto* ~ konkretna činjenica; *in* ~ u stvarnosti; u konkretnom slučaju

**concubina** *f* konkubina; vanbračna žena

**concubinato** *m* konkubinat; vanbračna zajednica; divlji brak

**concubito** *m* snošaj

**conculcare** *v* gaziti; tlačiti; kršiti; ~ *la legge* kršiti zakon

**concussione** *f* iznuđivanje; ucenjivanje

**concussore** *m* iznuđivač; ucenjivač

**condanna** *f* osuda; kazna; ~ *anteriore* prethodna kazna; ~ *accessoria* sporedna kazna; ~ *civile* građanska kazna; ~ *condizionale* uslovna kazna; ~ *in contumacia* kazna u odsutnosti; ~ *ingiusta* nepravedna kazna; ~ *all'interdizione dai pubblici uffici* kazna zabrane obavljanja javne službe; ~ *al pagamento delle spese* kazna na plaćanje troškova; ~ *solidale* solidarna kazna; *revocare la* ~ *condizionale* opozvati uslovnu kaznu; *scontare una* ~ izdržati kaznu

**condannabile** *adj* kažnjiv; za osudu

**condannare** osuditi; osuđivati; ~ *in contumacia* osuditi nekoga u odsustvu; ~ *alla pena* osuditi na kaznu

**condannato** *adj* osuđivan; *di (da) condannato* osuđenički

**condebitore** *m (comm)* zajednički dužnik; sudužnik

**condensare** *v* zgusnuti se; kondenzovati; sažeti

**condimento** *m* začin

**condiscendente** *adj* popustljiv; susretljiv; uslužan

**condiscendenza** *f* popustljivost; susretljivost; uslužnost

**condividere** *v* deliti (s nekim); zajednički deliti; ~ *l'opinione* složiti se s nečijim mišljenjem; ~ *la perdita* zajednički deliti gubitak; ~ *la responsabilità* zajednički snositi odgovornost; ~ *la sorte* zajednički deliti sudbinu; ~ *l'utile* zajednički deliti dobitak (korist)

**condizionale** *adj* uslovni; *liberazione* ~ uslovni otkaz

**condizionare** *v* usloviti; uslovljavati; postavljati uslove

**condizionatamente** *adv* uslovno

**condizionato** *adj* uslovni

**condizionatore** *m* uređaj za klimatizaciju

**condizione** *f* uslov; okolnost; stanje; *a* ~ *che* pod uslovom da; *a pari condizioni* uz iste uslove; *alle stesse condizioni* pod istim uslovima; *concordare le condizioni* ugovoriti uslove; *condizioni abitative* stambene prilike; *adempire una* ~ ispuniti uslov; ~ *accessoria* sporedni uslov; ~ *d'accettazione* uslov prihvatanja; ~ *addizionale* dopusnki uslov; ~ *non adempita* neispunjen uslov; ~ *d'adesione* uslov pristanka; ~ *aggiuntiva* dodatni uslov; *condizioni di ammortamento* uslovi amortizacije; ~ *arbitraria* samovoljni uslov; ~ *arretrata* zaostalost; *condizioni di assicurazione* uslovi osiguranja; *condizioni d'asta* uslovi aukcije; *condizioni atmosferiche* atmosferske prilike; *condizioni di banca* bankarski uslovi; ~ *causale* slučajni uslov; *condizioni di concorrenza (della concorrenza)* uslovi konkurencije; *condizioni del concorso* uslovi javnog konkursa; *condizioni di consegna* uslovi predaje; *condizioni di contratto* uslovi ugovora; ~ *di deposito* uslov uskladištenja; *condizioni di emissione* uslovi emisije; *condizioni di esercizio* uslovi poslovanja; ~ *espressa* izričit uslov; *condizioni di favore* uslužni uslovi; ~ *fittizia* fiktivan uslov; ~ *fondamentale* osnovni uslov; *condizioni generali* opšti uslovi; ~ *illecita* nedozvoljen uslov; ~ *d'impiego* uslov upotrebe (zaposlenja); ~ *implicita* prećutni uslov; ~ *impossibile* nemogući uslov; ~ *indispensabile* neophodan uslov; ~ *di kmet* kmetstvo; *condizioni di lavoro* radni uslovi; uslovi rada; ~ *legale* zakonski uslov; *condizioni di locazione* uslovi zakupa; ~ *materiale* materijalni uslov; *condizioni di mercato* tržišne prilike; ~ *di navigabilità* stanje plovnosti; ~ *necessaria* potreban uslov; ~ *negativa* negativan uslov; *condizioni di noleggio* uslovi najma; *condizioni normative* normativni uslovi; *condizioni di pagamento* uslovi plaćanja; *condizioni particolari* posebni uslovi; ~ *pattuita* ugovoren uslov; ~ *pendente* uslov u toku; ~ *positiva* pozitivan uslov; ~ *preliminare* preliminarni uslov; ~ *presente* sadašnji uslov; *condizioni di prestito* uslovi zajma; ~ *prevalente* pretežan uslov; *condizioni di prezzo* uslovi cena; *condizioni principali contrattuali* glavni ugovorni uslovi; *condizioni di rimborso* uslovi naknade; ~ *risolutiva* raskidni uslov; ~ *„sine qua non"* uslov bez kojeg se nešto ne može učiniti; ~ *sociale* socijalni položaj; *condizioni di sottoscrizione* uslovi upisa; *condizioni speciali* posebni uslovi; ~ *supplementare* dopunski uslov; ~ *tacita* prećutni uslov; *condizioni di trasporto*



transportni uslovi; *condizioni uguali* jednaki (isti) uslovi; ~ *di validità* uslov valjanosti; *condizioni di vendita* uslovi prodaje; *condizioni di vita* životni uslovi; *essere in* ~ biti u stanju; *in osservanza di una* ~ pridržavajući se uslova; *merce in buone condizioni* roba u dobrom stanju; *merce in cattive condizioni* roba u lošem stanju; *inosservanza di una* ~ nepridržavanje uslova; *ledere le condizioni di concorrenza* povrediti konkurentske uslove; *modificare le condizioni* menjati uslove; *proporre condizioni* predložiti uslove; *senza condizioni* bezuslovno; bez uslova

**condoglianza** *f* saučešće; *lettera di* ~ pismo saučešća; *fare le condoglianze a qcn* izjaviti nekome saučešće

**condolersi** *v* izraziti saučešće (*con qcn* nekome *di qcs* zbog nečega); saosećati (sa nečijim bolom)

**condominio** *m* suvlasništvo; susvojina; etažna svojina

**condomino** *m* suvlasnik; etažni vlasnik

**condonabile** *adj* oprostiv

**condonare** *v* oprostiti; ~ *un debito* oprostiti dug; ~ *una pena* oprostiti kaznu

**condono** *m* oproštaj; smanjenje kazne; ~ *d'imposta* oslobođenje od poreza

**condotta** *f* ponašanje; vladanje; vođenje; rukovođenje; *buona* ~ dobro vladanje; *cattiva* ~ loše vladanje; *certificato di buona* ~ svedočanstvo o dobrom vladanju; ~ *degli affari* vođenje poslova; ~ *della guerra* vođenje rata; ~ *illecita* nedozvoljeno ponašanje; ~ *leale* lojalno ponašanje; ~ *maleducata* nevaspitano (nepristojno) ponašanje; ~ *medica* opštinska ambulanta; ~ *della procedura penale* vođenje krivičnog postupka; ~ *prepotente* nasilničko ponašanje; ~ *scorretta* nepravilno vladanje; *linea di* ~ način ponašanja

**condotto** *m e adj* vod; provodnik; kanal; vođen; nošen; *medico* ~ opštinski lekar

**conducente** *m* vozač; šofer; poslovođa; ~ *di un veicolo a motore* vozač motornog vozila

**condurre** *v* dovesti; voditi; odvesti; sprovoditi; provoditi; ~ *un affare a buna fine* uspešno završiti posao; ~ *una causa* voditi parnicu; ~ *dentro* uterati novac; ~ *a fine* završiti; ~ *un'impresa* voditi preduzeće; ~ *l'istruttoria* voditi istragu; ~ *a termine una pratica* završiti posao (predmet)

**conduttore** *m* voditelj; provodnik; vod; kondukter; poslovođa; (*leg*) zakupac; *cattivo* ~ loš vodič; *pensiero* ~ misao vodilja

**conduttrice** *f* vodilja

**conduttura** *f* vodovi; cevovod; provodnik

**conduzione** *f* sprovodenje; vođenje; upravljanje; ~ *diretta* neposredan zakup; ~ *d'impresa* vođenje preduzeća; ~ *termica* sprovođenje toplote; *prendere in* ~ uzeti pod zakup

**confederale** *adj* konfederalni; savezni

**confederativo** *adj* konfederativni; savezni

**confederazione** *f* konfederacija; savez; *C~ Elvetica* Švajcarska konfederacija; *C~ Europea dell'agricoltura (CEA)* Evropski poljoprivredni savez; *C~ Internazionale di credito agricolo (CICA)* Međunarodni savez za poljoprivredni kredit; *C~ dei sindacati* savez sindikata; *C~ Svizzera* Švajcarska konfederacija

**conferenza** *f* konferencija; savetovanje; ~ *degli ambasciatori* konferencija ambasadora; ~ *amministrativa* administrativna konferencija; ~ *di disarmamento* konferencija o razoružanju; ~ *economica mondiale* svetska privredna konferencija; ~ *intergovernativa* međuvladina konferencija; *C~ internazionale* međunarodna konferencija; *C~ internazionale di lavoro* Međunarodna konferencija rada; ~ *marittima* pomorska konferencija; ~ *dei ministri* ministarska konferencija; ~ *monetaria* monetarni dogovor; ~ *della pace* mirovna konferencija; ~ *preliminare* preliminarna konferencija; ~ *preparatoria* pripremno savetovanje; ~ *stampa* konferencija za štampu; ~ *al vertice* konferencija na najvišem nivou; *tenere una* ~ držati konferenciju

**conferimento** *m* davanje; dodela; ~ *di capitale* davanje kapitala; ~ *di concessione* davanje koncesije; ~ *in denaro (di denaro)* davanje novca; ~ *in natura* davanje u naturi; ~ *dell'ordine* davanje porudžbine; ~ *di privilegio* davanje povlastica; ~ *di procura* davanje punomoći; ~ *supplementare* dopunsko davanje

**conferire** *v* dati; dodeliti; posavetovati se; ~ *all'ammasso* dati na otkup; ~ *un capitale* uložiti kapital (glavnicu); ~ *una commissione* dati porudžbinu; poručiti; ~ *delega* dati punomoć; ~ *mandato* opunomoćiti; ~ *pieni poteri a qcn* dati neograničenu vlast nekome; ~ *il potere* dati punomoć; ovlastiti; ~ *la procura* dati ovlašćenje; ~ *la rappresentanza* poveriti predstavništvo

**conferma** *f* potvrda; ~ *d'acquisto* zaključnica; ~ *d'ordinazione* potvrda porudžbine; ~ *d'ordine* potvrda naloga; ~ *di pagamento* potvrda plaćanja; ~ *di ricevimento* potvrda prijema; ~ *di ricevimento di consegna* potvrda prijema isporuke; ~ *d'una sentenza* potvrda presude; ~ *di spedizione* potvrda o otpremi

**confermare** *v* potvrditi; ~ *una sentenza* potvrditi presudu; ~ *ricevimento di* potvrditi prijem; ~ *ricevimento di merce* potvrditi prijem robe

**confermazione** *f* potvrđivanje; potvrda

**confessare** *v* poveriti; priznati; ispovediti

**confessione** *f* priznanje; ispovest; veroispovest; ~ *nella causa civile* priznanje u građanskom postupku; ~ *forzata* prinudno priznanje; ~ *estorta*

iznuđeno priznanje; ~ *dell'imputato* priznanje u krivičnom postupku; ~ *semplice* jednostavno priznanje; ~ *unilaterale* jednostrano priznanje; *disdire la* ~ oporeći (opozvati) priznanje

**confesso** *adj* koji priznaje; *essere* ~ priznati (na sudu); *reo* ~ ko priznaje svoju krivicu

**confezionamento** *m* pakovanje; umotavanje; konfekcioniranje

**confezionare** *v* spakovati; konfekcionirati; ~ *un pacco* pakovati

**confezionatore** *m* osoba koja pakuje; paker

**confezione** *f* konfekcija; pakovanje; ambalaža; *confezioni da uomo* muška konfekcija; *confezioni da donna* ženska konfekcija; *industria della* ~ konfekcijska industrija

**confezionista** *m* proizvođač konfekcije

**conficcare** *v* zabiti; zabosti; zariti; ~ *nella mente* utuviti; urezati u pamćenje

**confidare** *v* poveriti; imati poverenja; ~ *un segreto* poveriti tajnu

**confidarsi** *v rifl* pouzdati se; poveriti se

**confidenza** *f* poverenje; pouzdanje; *avere* ~ *con qcn* biti prisan s nekim; *in* ~ u poverenju; *dire in* ~ reći u poverenju; *essere in* ~ *con qcn* biti prisan s nekim; *fare una* ~ *a qcn* poveriti se nekome; *giustificare la* ~ opravdati poverenje; *votare la* ~ izglasati poverenje

**confidenziale** *adj* poverljiv; tajan; prisan; *informare* ~ poverljivo obavestiti; *strettamente* ~ strogo poverljivo

**confidenzialmente** *adv* poverljivo; prisno

**configurare** *v* prikazati; predstaviti; uobličiti

**configurazione** *f* oblik; sklop; konfiguracija

**confinante** *m e adj* sused; susedni; granični

**confinare** *v* graničiti se

**confinario** *m e adj* graničar; krajišnik; granični; pograničan; *città confinaria* pogranično mesto; *polizia confinaria* pogranična policija

**confine** *m* granica; međa; *di* ~ pogranični; *attraversare il* ~ preći granicu; *azione di regolamento dei confini* tužba za uređenje granica; ~ *artificiale* veštačka granica; ~ *doganale* carinska granica; ~ *etnico* etnička granica; ~ *marittimo* morska granica; ~ *naturale* prirodna granica; ~ *di Stato* državna granica; ~ *territoriale* teritorijalna granica; *linea di* ~ granična crta; *passare (varcare) il* ~ preći granicu; *rinnovazione dei confini* obnova granica; *tracciare i confini* povući granicu; *zona di* ~ pogranična zona

**confisca** *f* konfiskacija; zaplena; ~ *dei beni* zaplena dobara; ~ *patrimoniale* konfiskacija imovine; ~ *del profitto patrimoniale* oduzimanje imovinske koristi; ~ *degli strumenti del reato* oduzimanje predmeta krivičnog dela; *dichiarazione (decisione) di* ~ odluka o konfiskaciji; *pronunziare la* ~ izreći zaplenu

**confiscabile** *adj* zaplenjiv; podložan konfiskaciji

**confiscare** *v* konfiskovati; zapleniti; ~ *merci* zapleniti robu

**conflitto** *m* sukob; konflikt; rat; spor; svađa; ~ *armato* oružani sukob; ~ *di competenza* sukob nadležnosti; ~ *costituzionale* ustavni spor; ~ *doganale* carinski spor; ~ *di diritto* sukob zahteva; ~ *di frontiera* pogranični sukob; ~ *di giurisdizione* sukob sudske nadležnosti (jurisdikcije); ~ *di interessi* sukob interesa; ~ *internazionale* međunarodni sukob; ~ *di leggi* sukob zakona; ~ *negativo di competenza* negativni sukob nadležnosti; ~ *di norme nello spazio* kolizija normi u prostoru; ~ *di norme nel tempo* kolizija zakonskih propisa; sukob normi u vremenu; ~ *positivo di competenza* pozitivni sukob nadležnosti; ~ *di qualificazione* sukob kvalifikacija

**confondere** *v* pobrkati; pomešati; zbuniti; smutiti

**conformare** *v* usaglasiti; uskladiti; prilagoditi; oblikovati; uobličiti

**conformarsi** *v rifl* prilagoditi se; usaglasiti se; povinovati se; pokoriti se; ~ *alla legge* pokoravati se zakonu

**conformazione** *f* oblik; izgled; prilagođavanje; usklađivanje; ~ *alle leggi* pokoravanje zakonima

**conforme** *adj* saglasan; primeren; ~ *all'accordo* prema dogovoru; ~ *al campione* prema uzorku; ~ *al diritto privato* u skladu sa privatno-pravnim pravom; ~ *alla disposizione* shodno odredbi; ~ *al dovere* po dužnosti; ~ *alla legge* shodno zakonu; ~ *allo scopo* svrsishodan; ~ *allo statuto* prema statutu; *copia* ~ veran prepis; *copia* ~ *all'originale* prepis veran originalu; *essere* ~ biti u skladu

**conformemente** *adv* shodno; prema tome; u skladu sa; *agire* ~ *ai propri principi* raditi u skladu sa svojim načelima

**conformità** *f* saglasnost; podudarnost; ~ *di idee* podudaranje ideja; *in* ~ *a* u skladu sa; *in* ~ *alla legge* prema zakonu; *in stretta* ~ rigorozno; strogo prema; strogo u smislu

**conforto** *m* uteha; olakšanje; *dare* ~ tešiti

**confrontare** *v* uporediti; suočiti; konfrontirati

**confronto** *m* suočenje; upoređenje; ~ *di prezzi* upoređenje cena; ~ *di testimoni* suočenje svedoka; *in* ~ *a* u poređenju sa; *mettere a* ~ suočiti; uporediti; *nei confronti di* u odnosu na; prema

**confusione** *f* zbrka; zabuna; pometnja; konfuzija; gužva; nered; ~ *dei beni* zbrka dobara; ~ *dei crediti* konfuzija potraživanja; ~ *dei poteri* zabuna u vlasti; *fare* ~ *di qcs* pobrkati nešto

**confutabile** *adj* oboriv; koji se može pobiti

**confutare** pobijati; pobiti; opovrgnuti; opovrći; ~ *un'accusa* pobijati optužbu; ~ *un'opinione* pobijati mišljenje

**confutazione** *f* opovrgavanje; pobijanje

**congedare** *v* otpustiti; otpratiti



**congedarsi** *v rifl (da qcn)* rastati se (od nekoga); oprostiti se (od nekoga); pozdraviti se

**congedo** *m* opraštanje; oproštaj; rastanak; odsustvo; ~ *di convalescenza* odsustvo zbog oporavka; ~ *di maternità* porodiljsko odsustvo; ~ *(matrimoniale) per matrimonio* odsustvo zbog sklapanja braka; ~ *retribuito* plaćeno odsustvo; *prendere* ~ rastati se; otići; oprostiti se

**congegno** *m* sprava; naprava; mehanizam; uređaj; ~ *di bugie* splet laži

**congelamento** *m* zamrzavanje; ~ *di crediti* zamrzavanje kredita; *punto di* ~ tačka smrzavanja

**congelare** *v* zamrznuti; smrznuti; ~ *i crediti* zamrznuti potraživanja

**congelarsi** *v rifl* smrzavati se; slediti se

**congelato** *adj* zaleđen; *fondi congelati* zaleđena sredstva

**congeniale** *adj* srodan duhom

**congenito** *adj* urođen; *malattia congenita* urođena bolest

**congestionare** *v* zakrčiti; preopteretiti; ~ *il traffico* zakrčiti saobraćaj

**congestionato** *adj* zakrčen; preopterećen; *porto* ~ zakrčena luka

**congestione** *f* zakrčenje; zakrčivanje; ~ *del traffico* zakrčivanje saobraćaja

**congettura** *f* nagađanje; pretpostavka

**congetturare** *v* nagađati; pretpostavljati

**congiungere** *v* sastaviti; spojiti; povezati

**congiungimento** *m* spajanje; spoj; združivanje

**congiuntamente** *adv* spojeno; združeno

**congiunto** *v* srodnik; rođak; ~ *per sangue* krvno srodstvo

**congiuntura** *f* konjunktura; privredna situacija; *alta* ~ visoka konjunktura; *andamento della* ~ tok konjunkture; *ascesa della* ~ uspon konjunkture; konjunktura u porastu; *barometro della* ~ barometar konjunkture; *bassa* ~ niska konjunktura; ~ *agricola* poljoprivredna konjunktura; ~ *borsistica* berzanska konjunktura; ~ *economica* ekonomska (privredna) konjunktura; ~ *d'espansione* ekspanzivna konjunktura; ~ *finanziaria* finansijska konjunktura; ~ *mondiale* svetska konjunktura; ~ *monetaria* monetarna konjunktura; ~ *di prosperità* konjunktura blagostanja; *corso della* ~ tok konjunkture; *depressione della* ~ recesija (nazadovanje) konjunkture; *discesa della* ~ pad konjunkture; *evoluzione della* ~ razvoj konjunkture; *guadagno della* ~ konjunkturni dobitak; *ondata della* ~ konjunkturni talas; *osservazione della* ~ praćenje (motrenje) konjunkture; *politica della* ~ konjunkturna politika; *previsione della* ~ prognoza konjunkture; *profitto di* ~ konjunkturni profit; *reddito di* ~ konjunkturni prihod; *ripresa della* ~ konjunkturni oporavak; *statistica della* ~ statistika konjunkture; *studio della* ~ studija konjunkture; *teoria della* ~ teorija konjunkture; *utili di* ~ konjunkturni dobici; *variazione della* ~ varijacija konjunkture

**congiunturale** *adj* konjunkturni; koji se odnosi na privrednu situaciju; *ciclo* ~ konjunkturni ciklus; *fase* ~ konjunkturna faza; *fluttuazione* ~ konjunkturno kolebanje; *guadagno* ~ konjunkturna zarada; *movimento* ~ konjunkturno kretanje; *oscillazione* ~ konjunkturna oscilacija; *politica* ~ konjunkturna politika; *sensibilità* ~ konjunkturna osetljivost

**congiunzione** *f* spoj; veza; spojnica; *punto di* ~ tačka spajanja

**congiura** *f* urota; zavera; *ordire una* ~ kovati zaveru; *sventare una* ~ osujetiti zaveru

**congiurato** *m, adj* zaverenik; urotnik; zaverenički

**congiuratore** *m* zaverenik

**conglobamento** *m* sjedinjavanje; sabiranje; ~ *delle spese* zaokruživanje troškova; ~ *degli stipendi* zaokruživanje plata

**conglobare** *v* skupiti; sabrati; sjediniti

**conglomerare** *v* skupiti; nagomilati; zgrnuti

**conglomerato** *m* konglomerat; mešavina

**Congo** *m (geogr)* Kongo

**congratularsi** *v rifl* čestitati (*con qcn* nekome, *per qcs* nešto)

**congratulazione** *f* čestitanje; čestitka; *le nostre congratulazioni* čestitamo

**congresso** *m* kongres; skup; ~ *mondiale* svetski kongres; ~ *pacifista* pacifistički kongres; ~ *di partito* kongres partije

**congressuale** *adj* kongresni

**congruenza** *f* podudarnost; slaganje; ~ *monetaria* monetarna podudarnost

**congruo** *adj* primeren; prikladan; odgovarajući; ~ *termine* primeren rok; *dietro* ~ *compenso* uz prikladnu naknadu

**conguagliare** *v* poravnati; obračunati (platu); prebiti (dug)

**conguaglio** *m* poravnanje; obračun; doplata; prebijanje (duga); *cassa di* ~ obračunska blagajna; ~ *dei cambi* izjednačenje kurseva; ~ *dei conti* izjednačenje (saldiranje) računa; ~ *a contanti* pogodba u gotovini; ~ *di dividendo* izjednačenje dividendi; ~ *monetario* paritet novca; ~ *dei prezzi* izjednačenje cena; ~ *dei valori* izjednačenje vrednosti; *fondo di* ~ *dei cambi* fond za izjednačavanje kurseva; *fondo di* ~ *dei dividendi* fond za izjednačavanje dividendi; *interesse di* ~ stopa za izjednačavanje; *salvo di* ~ uz režervu obračuna

**coniare** *v* kovati (novac); ~ *moneta* kovati novac

**coniatura** *f* kovanje (novca); ~ *di denaro* kovanje novca; ~ *libera* slobodno kovanje novca; ~ *di moneta* kovanje novca; ~ *della moneta falsa* kovanje lažnog novca; ~ *dell'oro* kovanje zlata

**conio** *m* žig (za kovanje novca); otisak; *spese di* ~ troškovi otiska; troškovi kovanja novca

**coniugale** *adj* bračni; *abbandono del tetto* ~ napuštanje bračne zajednice; *acquisizione* ~ bračna tekovina; *fedeltà* ~ bračna vernost; *legame* ~ bračna veza; *unione* ~ bračna zajednica; *vincolo* ~ bračna veza

**coniuge** *m* suprug; bračni drug

**coniugi** *m pl* supružnici; bračni par

**connazionale** *m* zemljak; sunarodnik

**connessione** *f* povezanost; povezivanje; veza; ~ *casuale* slučajna veza; ~ *causale* spajanje tužbenih zahteva; ~ *di cause* spajanje parnica; ~ *d'infrazione* povezanost krivičnih dela; ~ *mista* mešovita povezanost; ~ *per l'oggetto* objektivna povezanost; ~ *dei procedimenti penali* spajanje krivičnih postupaka; ~ *per il soggetto* subjektivna povezanost; ~ *tecnica* tehnička povezanost

**connesso** *adj* povezan; spojen; *cause connesse* spojene parnice; *diritto* ~ *ad una azione* pravo spojeno s tužbom

**connettere** *v* spojiti; povezati

**connivenza** *f* dosluh; saučesništvo; tajni sporazum

**connotati** *m pl* lični opis

**connubio** *m* brak; *libero* ~ divlji brak

**conoscente** *m e f* poznanik; poznanica

**conoscenza** *f* poznavanje; poznanstvo; svest; znanje; spoznaja; *conoscenze fondamentali* osnovna znanja; ~ *presunta* pretpostavljeno poznavanje; ~ *professionale* stručno znanje; ~ *degli uomini* poznavanje ljudi; *essere a* ~ *di qcs* biti upoznat s nečim; *fare la* ~ *con qcn* upoznati se s nekim; *parlare con* ~ *di causa* govoriti poznavajući stvar (predmet); *per* ~ radi znanja; *perdere la* ~ onesvestiti se; izgubiti svest; *portare a* ~ staviti na znanje; *prendere a* ~ uzeti na znanje; *prendere* ~ *di qcs* obavestiti se o nečemu; *venire a* ~ saznati

**conoscere** *v* poznavati; upoznati; prepoznati; znati; ~ *di nome* poznavati po imenu; ~ *di persona* poznavati lično; ~ *di vista* poznavati iz viđenja; *farsi* ~ pročuti se; steći glas

**conoscibile** *adj* koji se može saznati

**conoscitivo** *adj* saznajni; *le facoltà conoscitive* sposobnost saznavanja

**conoscitore** *m* poznavalac; znalac; ~ *del ramo* poznavalac branše

**conquista** *f* osvajanje; uspeh; tekovina; ~ *del mercato* osvajanje tržišta; ~ *del potere* osvajanje vlasti; ~ *totale* potpuno osvajanje

**conquistare** *v* osvojiti; osvajati; steći; zadobiti; ~ *la stima* steći poštovanje

**conquistatore** *m* osvajač; zavojevač

**consanguineità** *f* krvno srodstvo

**consanguinei** *m* bliski srodnik; ~ *in linea colaterale* pobočni srodnici

**consanguineo** *adj* krvno srodan

**consapevole** *adj* svestan

**consapevolezza** *f* svest; saznanje

**conscio** *adj* svestan

**consegna** *f* isporuka; konsignacija; predaja; dostava; dostavljanje; *alla* ~ pri isporuci; *all'atto di* ~ pri isporuci (predaji); *bollettino di* ~ dostavnica; ~ *alimenti* deponovanje alimentacije; ~ *alternativa* alternativna isporuka; ~ *d'ammenda* deponovanje novčane kazne; ~ *anticipata* isporuka pre roka; ~ *amministrativa* administrativna isporuka; ~ *della cosa* predaja stvari; ~ *di credenziali* predaja akreditivnih pisama; ~ *differita (dilazionata)* odgođena isporuka; ~ *dei diritti* deponovanje carinskih dažbina; ~ *alla dogana* predaja carini; ~ *a domicilio* dostava u stan; ~ *effettiva* stvarna isporuka (predaja); ~ *dell'eredità* predaja nasledstva; ~ *errata* pogrešna isporuka; ~ *per espresso* hitna isporuka; ~ *franco stazione* isporuka franko stanica; ~ *futura* buduća isporuka; ~ *a giorno fisso* isporuka s utvrđenim danom; ~ *di guerra* ratna isporuka; ~ *immediata* neposredna isporuka; ~ *al latore* isporuka donosiocu; ~ *d'un legato* predaja legata; ~ *in mani proprie* isporuka u vlastite ruke; ~ *in meno* nedostajuća isporuka; ~ *della merce* isporuka robe; ~ *in natura* isporuka u naturi; ~ *obbligatoria* obavezna isporuka; ~ *per via postale* dostavljanje poštom; ~ *a periodo di tempo determinato o ricorrente* isporuka u određeno vreme ili u određenom razmaku vremena; ~ *alla persona* lična dostava; ~ *di prezzi* deponovanje cena; ~ *prioritaria* prioritetna isporuka; ~ *pronta* promptna isporuka; *consegne pubbliche* javne isporuke; ~ *al raccolto* isporuka po urodu; ~ *rateale* isporuka u obrocima; ~ *regolare* uredna isporuka; ~ *ripartita* delimična isporuka; ~ *ritardata* zakasnela isporuka; ~ *senza riserva* isporuka bez ograničenja; ~ *simbolica* simbolična isporuka; ~ *a termine* terminska (ročna) isporuka; ~ *in tre mesi* isporuka u roku od tri meseca; *contratto di* ~ ugovor o isporuci; *dare in* ~ uručiti; predati na ruke; *dare le consegne d'un ufficio* predati dužnost; *documento di* ~ dokument o isporuci; *libro di* ~ dostavna knjiga; *per mancata* ~ zbog neisporuke; *merci in* ~ roba na konsignaciji; *oggetto in* ~ predmet na čuvanju; *ordine di* ~ nalog za isporuku; *pagamento alla* ~ plaćanje pri isporuci; *premio alla* ~ nagrada pri isporuci; *prendere in* ~ primiti na čuvanje; *prezzo di* ~ cena isporuke; *pronta* ~ promptna isporuka; *protocollo di* ~ zapisnik o isporuci; *ricevere in* ~ uzeti u konsignaciju; *sollecitare la* ~ požurivati isporuku; *specifica di* ~ predajna specifikacija; *sospendere le consegne* suspendovati isporuke; *spedizione in* ~ otprema s konsignacije; *termine di* ~ rok isporuke



**consegnabile** *adj* isporučiv; koji se može isporučiti; *non* ~ neisporučiv

**consegnare** deponovati; dostaviti; isporučiti; predati; ~ *qcs in mano di qcn* uručiti na ruke nekome; ~ *alla posta* predati na poštu

**consegnatario** *m* primalac; konsignator

**consegnatore** *m* isporučilac; konsignant

**consegnuente** *adj* naknadni; dosledan; *conseguenti decisioni* dosledne odluke

**conseguentemente** *adv* zatim; otuda; zbog toga

**conseguenza** *f* posledica; konsekvencija; važnost; *accettare le conseguenze (di qcs)* snositi posledice (nečega); *avere come* ~ imati za posledicu; *di* ~ prema tome; ~ *dannosa* štetna posledica; ~ *giuridica* pravna posledica; ~ *giuridica della condanna* pravna posledica osude; ~ *indiretta* indirektna posledica; *gravi conseguenze* teške posledice; *trarre le conseguenze* povući posledice

**conseguimento** *m* ostvarenje; postizanje; dostignuće

**conseguire** *v* postići; dostići; zadobiti; slediti; proizilaziti; ~ *un premio* dobiti nagradu

**consenso** *m* pristanak; odobrenje; saglasnost; *di* ~ složan; ~ *di colui che è stato leso* pristanak povređenog; ~ *espresso* izričito odobrenje; ~ *generale* opšti pristanak; ~ *preventivo* preventivan pristanak; ~ *reciproco* recipročno odobrenje; ~ *tacito* prećutan pristanak; *per comune* ~ po opštem mišljenju; *dare il* ~ pristati; dati pristanak; *mutuo* ~ uzajamni (obostrani) pristanak; *previo* ~ uz prethodni pristanak; *vero* ~ istinski pristanak

**consensuale** *adj* konsensualan; saglasan; *contratto* ~ konsensualan ugovor

**consentire** *v* dozvoliti; dopustiti; odobriti; omogućiti; pristati

**consenziente** *adj* koji pristaje

**conservabile** *adj* koji se može sačuvati (konzervirati)

**conservare** *v* održati; sačuvati; konzervirati; ~ *in vigore* zadržati na snazi

**conservativo** *adj* konzervativan; preventivan; *misura conservativa* preventivna mera; *sequestro* ~ preventivna zaplena

**conservatore** *m e adj* konzervativac; konzervator; kustos; konzervativan

**conservazione** *f* čuvanje; očuvanje; održavanje; konzerviranje; ~ *della cosa data in pegno* čuvanje stvari date u zalog; ~ *delle merci* konzervisanje hrane; *stato di* ~ stanje očuvanosti (konzerviranja)

**conserviero** *adj* koji se odnosi na konzerviranu hranu

**conservificio** *m* fabrika konzervi

**considerare** *v* razmotriti; posmatrati; uzeti u obzir; smatrati; ceniti; poštovati; ~ *la probabilità* razmotriti mogućnost

**considerato** *adj* razmotren; promišljen; smotren; ~ *che* s obzirom na to; imajući na umu; *tutto* ~ uzevši sve u obzir; razmotrivši sve

**considerazione** *f* razmatranje; razmišljanje; zapažanje; obzir; ~ *di equità* ocena pravičnosti; ~ *di opportunità* ocena celishodnosti; *degno di* ~ dostojan pažnje; *entrare in* ~ doći (dolaziti) u obzir; *godere di molta* ~ uživati veliki ugled; *prendere in* ~ uzeti u obzir (u razmatranje)

**considerevole** *adj* znatan; pozamašan; dostojan pažnje

**consigliare** *v* savetovati; posavetovati

**consigliere** *m* savetnik; savetodavac; odbornik; ~ *d'ambasciata* savetnik ambasade; ~ *d'amministrazione* savetnik u upravi; ~ *di cassazione* član vrhovnog suda; ~ *commerciale* trgovinski savetnik; ~ *di commercio esterno* savetnik za spoljnu trgovinu; ~ *comunale* opštinski odbornik; ~ *della Corte d'Appello* član apelacijskog suda; ~ *della Corte di Cassazione* član kasacionog suda; ~ *delegato* delegirani član uprave; ~ *giuridico* pravni savetnik; *dell'impresa* savetnik preduzeća; ~ *di legazione* savetnik poslanstva; ~ *municipale* opštinski savetnik; ~ *nazionale* član nacionalnog saveta; ~ *di Stato* državni savetnik; ~ *di tribunale* savetnik na sudu

**consiglio** *m* odbor; veće; savet; *camera di* ~ većnica; ~ *d'amministrazione (amministrativo)* upravni odbor; *C~ antifascista* Antifašističko veće; ~ *arbitrale* arbitražno veće; ~ *dell'Assemblea* veće skupštine; *C~ atlantico* Atlantski savez; ~ *di azienda* savet preduzeća; ~ *dei cittadini* savet građana; ~ *cittadino* gradsko veće; ~ *dei collettivi di lavoro* veće radnih zajednica; ~ *comunale* opštinsko veće; opštinski odbor; ~ *di conciliazione* mirovno veće; ~ *consultativo* savetodavno veće; ~ *dei consumatori* veće potrošača; ~ *di controllo* nadzorno veće; ~ *di cooperazione doganale* savet za carinsku saradnju; *C~ della Corona* krunsko veće; ~ *costituzionale* ustavni odbor; ~ *dei curatori* starateljski savet; ~ *della difesa nazionale* savet narodne odbrane; ~ *di direzione* upravno veće; ~ *di disciplina (disciplinare)* disciplinski odbor; ~ *economico (dell'economia)* privredno veće; ~ *economico e sociale* privredni i socijalni savet; *C~ economico e sociale di Nazioni Unite* Ekonomski i socijalni savet Ujedinjenih nacija; ~ *esecutivo* izvršno veće; ~ *esecutivo centrale* glavni izvršni odbor; *C~ esecutivo federale* Savezno izvršno veće; ~ *esecutivo provinciale* pokrajinsko izvršno veće; ~ *esecutivo della repubblica* republičko izvršno veće; *C~ europeo* Evropski savet; ~ *di fabbrica* fabrički savet; *C~ federale* Savezno veće; *C~ della Federazione* savet Federacije; ~ *di fondazione* osnivački odbor; ~ *di gestione* upravni odbor; ~ *di guerra* ratni savet; ~ *degli inquilini* kućni

savet; ~ *legale* pravni savet; ~ *legislativo* zakonodavno veće; ~ *dei ministri* ministarsko veće; ~ *municipale* gradsko veće; ~ *nazionale* nacionalni savet; *C~ nazionale delle ricerche* nacionalni savet za istraživanja; ~ *delle nazionalità* veće naroda; ~ *operaio* radnički savet; ~ *politico-amministrativo* političko-upravno veće; ~ *dei produttori* veće proizvođača; ~ *provinciale* pokrajinski savet; *C~ della Repubblica* savet Republike; ~ *delle ricerche* veće (savet) za istraživanja; ~ *della rivoluzione* revolucionarni savet; ~ *sanitario* zdravstveno veće; *C~ di sicurezza* Savet bezbednosti; ~ *di sorveglianza* nadzorni odbor; ~ *di Stato* državni odbor; ~ *superiore della magistratura* više veće sudstva; *C~ dell'unione dell'Europa Occidentale* Veće Saveza Zapadne Evrope; ~ *di vigilanza* nadzorni odbor; *domandare* ~ tražiti savet; *eleggere il* ~ *di amministrazione* izabrati upravni odbor; *mutar* ~ predomisliti se; promeniti mišljenje; *Presidente del C~* predsednik vlade; *tenere* ~ većati

**consistenza** *f* čvrstina; izrdžljivost; pouzdanost; vrednost; veličina; ~ *di cassa* stanje blagajne; ~ *di magazzino* zalihe u skladištu; ~ *patrimoniale* imovinsko stanje; ~ *del personale* kadrovsko stanje

**consistere** *v (di qcs, in qcs)* sastojati se od nečega

**consociare** *v* združiti; udružiti

**consociato** *adj* združen; udružen

**consociazione** *f* udruženje; savez

**consocio** *m* ortak; kompanjon

**consolare** *adj* konzularni; *agente* ~ konzularni otpravnik; *diritto* ~ konzularno pravo; *fattura* ~ konzularna faktura; *giurisdizione* ~ konzularna jurisdikcija; *immunità* ~ konzularni imunitet; *rappresentanza* ~ konzularno predstavništvo; *testamento* ~ konzularni testament; *ufficio* ~ konzularna kancelarija; konzulat

**consolato** *m* konzulat; ~ *generale* generalni konzulat

**console** *m* konzul; ~ *eletto* birani konzul; ~ *generale* generalni konzul; ~ *onorario* počasni konzul; *vice* ~ vicekonzul

**consolidamento** *m* učvršćivanje; utvrđivanje; konsolidacija; ~ *dei corsi* učvršćivanje kurseva; ~ *del debito* konsolidacija duga; ~ *dei debiti fluttuanti* konsolidacija tekućih dugova; ~ *della moneta* učvršćivanje monete; ~ *della pace* učvršćivanje mira; ~ *della proprietà* konsolidacija vlasništva

**consolidare** učvrstiti; utvrditi; konsolidovati

**consolidato** *adj* čvrst; učvršćen; konsolidovan; *debito* ~ trajan (državni) dug

**consolidazione** *f* konsolidacija; učvršćenje; ~ *dei prezzi* konsolidacija cena

**consonanza** *f* sklad; saglasnost; harmonija

**consono** *adj* saglasan; koji je u skladu; skladan

**consorte** *m e f* suprug; supruga; ~ *in lite* suparničar

**consortile** *adj* zadrugarski; zadružni; *diritto* ~ zadrugarsko pravo; *fondo* ~ zadružni fond

**consorziale** *adj* zadrugarski; zadružni; konzorcijumski

**consorziare** *v* udružiti; povezati

**consorziato** *adj* koji pripada konzorcijumu; konzorcijumski; koji pripada udruženju (zadruzi)

**consorzio** *m* konzorcijum; kartel; udruženje; zadruga; društvo; ~ *accaparratore* zadruga koja gomila zalihe radi podizanja cena; ~ *d'acquisto* nabavljački konzorcijum; ~ *agrario (agricolo)* poljoprivredna zadruga; ~ *di armatori* udruženje brodara; ~ *bancario* bankarski konzorcijum; ~ *di bonifica* udruženje za melioraciju; ~ *coattivo* prisilno udruženje; ~ *per il collocamento di un prestito* konzorcijum za plasiranje zajma; ~ *di crediti* kreditni konzorcijum; ~ *dei creditori* zajednica poverilaca; ~ *economico* ekonomski konzorcijum; ~ *finanziario* finansijski konzorcijum (kartel); ~ *industriale ed economico* ekonomsko- industrijski kartel; ~ *di mercato* tržišni korzorcijum; ~ *di miglioramento fondiario* konzorcijum za zemljišnu melioraciju; ~ *minerario* rudnički konzorcijum; ~ *di mutua assicurazione* zadruga za uzajamno osiguranje; ~ *obbligatorio* prisilni kartel; ~ *di prezzi* konzorcijum cena; ~ *di produzione* kartel za proizvodnju; ~ *vinicolo* vinarski konzorcijum; ~ *di zone* regionalni kartel; *grande* ~ veliki kartel; *prezzo di* ~ cena koju je odredio kartel

**constare** *v* sastojati se; biti poznat (nekome); biti utvrđen

**constatare** konstatovati; ustanoviti; zaključiti; ~ *un calo (uno sfrido)* utvrditi kalo

**constatazione** *f* konstatovanje; zaključak; utvrđivanje; nalaz; ~ *d'avaria* utvrđivanje havarije; ~ *di danno* utvrđivanje štete; ~ *dei fatti* utvrđivanje činjenica; ~ *di fatto e parere* nalaz i mišljenje veštaka; ~ *dell' identità* utvrđivanje identiteta; ~ *di morte* konstatovanje smrti; ~ *del reato* utvrđivanje krivičnog dela

**consueto** *adj* običan; uobičajen; *di* ~ obično; *più del* ~ više nego obično; *secondo il* ~ po običaju; kao obično

**consuetudinario** *adj* običajni; uobičajen; običan; *diritto* ~ običajno pravo

**consuetudine** *f* običaj; navika; ~ *commerciale* trgovački običaj; ~ *locale* lokalni običaj

**consulente** *adj* savetodavni; konsultativni; koji savetuje; koji daje savete

**consulente** *m e f* savetnik; konsultant; *avvocato* ~ pravni savetnik; pravobranilac; ~ *d'azienda* savetnik preduzeća; ~ *economico* privredni savetnik; ~ *finanziario* finansijski savetnik; ~ *fiscale* poreski savetnik; ~ *legale* pravni savetnik; ~ *tecnico* tehnički savetnik; *medico* ~ lekar savetnik



**consulenza** *f* konsalting; savetovalište; savetovanje; savet; ~ *aziendale* savetovalište preduzeća; ~ *fiscale* poresko savetovanje; ~ *legale* pravni savet; ~ *tributaria* pravno savetovalište; *ufficio di* ~ savetovalište; *ufficio di* ~ *legale* pravno savetovalište

**consulta** *f* veće; savet; ~ *municipale* gradsko (opštinsko) veće; ~ *di Stato* državni savet

**consultare** *v* tražiti savet; pitati za savet; konsultovati; ~ *un registro* pogledati u registru

**consultazione** *f* traženje saveta; konsultovanje; dogovor; ~ *giuridica* pravno mišljenje; ~ *legale* pravno konsultovanje; ~ *popolare* konsultacija naroda; *previa* ~ *dell'assemblea* uz prethodno konsultovanje skupštine

**consultivo** *adj* savetodavni; *comitato* ~ savetodavni odbor; *diritto di voto* ~ savetodavno pravo glasa

**consulto** *m* konsultacija; savetovanje lekara; konzilijum

**consultorio** *m* savetovalište

**consumabile** *adj* potrošan; potrošiv

**consumare** *v* izvršiti; obaviti; potrošiti; trošiti; jesti; piti; konzumirati; habati; pohabati; izlizati; istrošiti; ~ *le (contro)stallie* iscrpeti (preko) stojnice; ~ *un delitto* počiniti zločin

**consumato** *adj* istrošen

**consumatore** *m* potrošač; ~ *finale* krajnji potrošač; ~ *marginale* marginalni potrošač; ~ *nazionale* nacionalni potrošač; ~ *normale* normalni potrošač; ~ *primario* primarni potrošač; *grande* ~ veliki potrošač; *piccolo* ~ mali potrošač; *rendita del* ~ renta potrošača; *tutela del* ~ zaštita potrošača

**consumazione** *f* izvršenje; obavljanje; potrošnja; trošenje; jedenje; pijenje

**consumo** *m* potrošnja; utrošak; *beni di* ~ potrošna dobra; *capacità di* ~ kapacitet potrošnje; *capitale di* ~ potrošni kapital; *di* ~ potrošni; ~ *pro capite* potrošnja po stanovniku; ~ *collettivo* zajednička potrošnja; ~ *di delitto* izvršenje krivičnog dela; ~ *domestico* domaća potrošnja; ~ *dovuto all'uso* potrošnja izazvana upotrebom; ~ *eccessivo* prekomerna potrošnja; ~ *d'energia* potrošnja energije; ~ *enorme* velika potrošnja; ~ *giornaliero* dnevna potrošnja; ~ *interno* domaća (unutrašnja) potrošnja; ~ *di lavoro accumulato* utrošak minulog rada; ~ *locale* lokalna potrošnja; ~ *massimo* maksimalna potrošnja; ~ *di massa* masovna potrošnja; ~ *di mezzi di produzione* utrošak sredstava za proizvodnju; ~ *nazionale* nacionalna potrošnja; ~ *personale* lična potrošnja; ~ *privato* privatna potrošnja; ~ *proprio* vlastita potrošnja; ~ *sociale* društvena potrošnja; *cooperativa di* ~ potrošačka zadruga; *cosa di* ~ potrošna stvar; *credito di* ~ potrošački kredit; *dazio di* ~ trošarina; *direzione del* ~ upravljanje potrošnjom; *generi di* ~ potrošna dobra; *imposta di* ~ porez na potrošnju; *indagine sui consumi* anketa o potrošnji; *potere di* ~ potrošačka moć; *società dei consumi* potrošačko društvo; *statistica dei consumi* statistika potrošnje; *teoria del* ~ teorija potrošnje

**consuntivo** *m e adj* završni račun; konačni bilans; završni; potrošni; *bilancio* ~ završni račun

**contabile** *m e adj* knjigovođa; računovođa; računski; knjigovodstven; *macchina* ~ računska mašina; *perito* ~ računski veštak; *scrittura* ~ (knjigovodstveno) knjiženje; *unificazione* ~ knjigovodstveno izjednačenje; *valore* ~ knjigovodstvena vrednost

**contabilità** *f* knjigovodstvo; računovodstvo; ~ *agraria* poljoprivredno knjigovodstvo; ~ *applicata* primenjeno knjigovodstvo; ~ *d'azienda* knjigovodstvo preduzeća; ~ *bancaria* bankarsko knjigovodstvo; ~ *di cassa* blagajničko knjigovodstvo; ~ *camerale* budžetsko knjigovodstvo; ~ *centralizzata* centralizovano knjigovodstvo; ~ *commerciale* trgovačko knjigovodstvo; ~ *finanziaria* finansijsko knjigovodstvo; ~ *fiscale* poresko knjigovodstvo; ~ *fogli mobili* kartotečno knjigovodstvo; ~ *generale* opšte knjigovodstvo; ~ *industriale* industrijsko knjigovodstvo; ~ *di magazzino* skladišno knjigovodstvo; ~ *meccanica* mehaničko knjigovodstvo; ~ *a partita doppia* dvojno knjigovodstvo; ~ *a partita semplice* jednostavno (prosto) knjigovodstvo; ~ *privata* privatno knjigovodstvo; ~ *pubblica* javno knjigovodstvo; ~ *a ricalco* kopirno (RUF) knjigovodstvo; ~ *a schedario* kartotečno knjigovodstvo; ~ *segreta* tajno knjigovodstvo; ~ *semplice* prosto knjigovodstvo; ~ *sociale* društveno knjigovodstvo; ~ *spese* knjiženje troškova; ~ *di Stato* državno knjigovodstvo; ~ *tributaria* poresko knjigovodstvo; ~ *unificata* jedinstveno knjigovodstvo; *ufficio* ~ knjigovodstvena kancelarija

**contabilizzare** *v* obračunati; proknjižiti

**contadino** *m e adj* seljak; ratar; seljački; ratarski; *da contadini* seljački

**contagio** *m* zaraza; *diffusione del* ~ *delle malattie infettive* prenošenje zaraznih bolesti

**contagioso** *adj* zarazan

**contaminare** *v* zagaditi; uprljati; zaraziti; kontaminirati

**contaminazione** *f* zagađenje; prljanje; zaraza; kontaminacija; ~ *radioattiva* radioaktivna kontaminacija; ~ *fra due sistemi economici opposti* stapanje dva suprotna privredna sistema

**contante** *m e adj* gotovina; keš; gotov (novac); ~ *netto* neto gotovina; *denaro* ~ gotov novac; *somma* ~ iznos gotovine

**contanti** *m pl* gotovina; keš; *a (in)* ~ u gotovu; *avere in* ~ imati gotovinu; ~ *in cassa* gotovina

u blagajni; *pagare per (a)* ~ platiti u gotovini; *prelevamento in* ~ podizanje gotovine; *senza* ~ bezgotovinski; *vendere a* ~ prodavati za gotovinu

**contare** *v* brojati; izbrojati; računati; uzeti u obzir; ~ *su qcn* računati na nekoga

**contatore** *m* brojilo; merni aparat; ~ *del gas* gasomer; ~ *di Geiger* Gajgerov brojač; ~ *della luce* strujomer

**contatto** *m* kontakt; dodir; veza; *a* ~ *di* u dodiru sa; *essere in* ~ biti u kontaktu; *lenti a* ~ kontaktna sočiva; *mettersi in* ~ *con* stupiti u kontakt sa; *prendere* ~ *con qcn* stupiti u kontakt s nekim; *in stretto* ~ u tesnoj vezi

**conteggiare** *v* obračunati; uračunati; zaračunati

**conteggio** *m* obračun; računanje; brojanje; ~ *finale* konačni obračun; ~ *del premio* obračun premije; ~ *alla rovescia* brojanje unazad; ~ *del salario* obračun plata; ~ *dei voti* prebrojavanje glasova

**contemplare** *v* posmatrati; razmatrati; razmišljati

**contemplazione** *f* razmišljanje; razmatranje; kontemplacija

**contemporaneamente** *adv* istovremeno

**contemporaneità** *f* istovremenost; simultanost; savremenost

**contemporaneo** *m e adj* savremenik; istovremen; savremen

**contendente** *m e f* protivnik; suparnik; sukobljeni; protivnički

**contendere** *v* osporavati; sporiti se; prepirati se

**contenere** *v* sadržati; obuzdati

**contenersi** *v rifl* savladati se; suzdržati se

**contenitore** *m* posuda; sud; kutija; kontejner

**contentamento** *m* zadovoljenje

**contentare** *v* zadovoljiti

**contentino** *m* ono što se daje pride; dodatak; priložak;

**contento** *adj* zadovoljan; *far* ~ zadovoljiti

**contenuto** *m* sadržaj; sadržina; ~ *falso* neistinit sadržaj; ~ *di una lettera* sadržaj pisma; ~ *sconosciuto* nepoznat sadržaj

**contenzioso** *m e adj* nadležna ustanova za pravne sporove; parnični postupak; spor; predmet spora; sporan; parnični; *affari contenziosi* sporni poslovi; ~ *amministrativo* upravno pravosuđe između javne uprave i privatnopravnih lica; ~ *diplomatico* savet koji daje svoje mišljenje o pitanjima međunarodnog prava; ~ *tributario* finansijska sudska nadležnost

**contesa** *f* spor; prepirka; *diritto in* ~ sporno pravo; *oggetto della* ~ predmet spora; *venire a* ~ posvađati se

**contestabile** *adj* sporan; osporljiv; diskutabilan

**contestare** *v* osporiti; pobijati; prigovarati; ~ *una sentenza* pobijati presudu; ~ *la validità d'un documento* osporavati važnost nekog dokumenta; ~ *la validità d'un testamento* osporavati važnost testamenta

**contestazione** *f* osporavanje; pobijanje; poricanje; *caso in* ~ slučaj u sporu; ~ *accessoria* sporedni spor; ~ *formale* formalno pobijanje; ~ *della legittimità* prigovor na zakonitost; ~ *delle prove che sono state adotte* poricanje iznetih dokaza; osporavanje podnetih dokaza

**contesto** *m* kontekst; povezanost (veza) misli; ~ *del contratto* veza u ugovoru

**contestuale** *adj* kontekstni; kontekstualan; u kontekstu

**continentale** *adj* kontinentalan; kopneni; suvozemni

**continente** *m* kontinent; kopno

**contingentamento** *m* kontingentiranje; ograničenje (uvoza, izvoza); ~ *delle divise* kontingentiranje deviza; ~ *delle importazioni* kontingentiranje uvoza; ~ *obbligatorio* obavezno kontingentiranje; ~ *della vendita* kontingentiranje prodaje

**contingentare** *v* kontingentirati; ograničiti (uvoz, izvoz); ~ *le esportazioni* kontingentirati izvoz; ~ *le importazioni* kontingentirati uvoz

**contingente** *m e adj* kontingent; ograničena količina robe; slučajan; ~ *annuale* godišnji kontingent; ~ *di base* osnovni kontingent; ~ *bilaterale* dvostrani kontingent; ~ *comunitario* kontingent zajednice; ~ *di divise* devizni kontingent; ~ *doganale* carinski kontingent; ~ *d'esportazione* izvozni kontingent; ~ *globale* globalni kontingent; ~ *d'immigrazione* useljenički kontingent; ~ *d'importazione* uvozni kontingent; ~ *libero* slobodni kontingent; ~ *massimo* maksimalni kontingent; ~ *di risconto* reeskontni kontingent; ~ *supplementare* dopunski kontingent; ~ *tariffario* tarifni kontingent; ~ *di vendita* kontingent prodaje; *fuori* ~ izvan kontingenta; *superare un* ~ premašiti meru

**contingenza** *f* slučajnost; okolnost; prilika; *assegno (indennità) di* ~ dodatak na skupoću

**continuamente** *adv* neprekidno; stalno; bez prestanka

**continuare** *v* nastaviti; produžiti; potrajati

**continuativo** *adj* trajan; stalan; kontinuiran

**continuazione** *f* nastavak; nastavljanje; produžetak; *in* ~ stalno; neprekidno

**continuità** *f* kontinuitet; neprekidnost; trajanje; ~ *giuridica* pravni kontinuitet; ~ *dello Stato* kontinuitet države

**continuo** *adj* trajan; stalan; neprekidan; kontinuiran; *di* ~ neprestano; stalno; *corrente continua* jednosmerna struja

**conto** *m* račun; konto; *a (in)* ~ na račun; *accendere un* ~ otvoriti račun; *accreditare un* ~ odobriti (na) račun; *addebitare un* ~ zadužiti račun; *alimentare un* ~ doplaćivati na račun; *approvazione di* ~ odobrenje računa; *appurare un* ~ proveriti račun; *bilanciare un* ~ izravnati račun; *caricare un* ~ zadužiti (teretiti) račun; *chiudere un* ~ zaključiti račun; *comprendere nel* ~ uračunati; *il comprendere nel* ~ uračunavanje; ~ *acceso* otvoren račun; ~ *accreditato* priznat račun; ~ *acquisti* račun nabavki; ~ *addebitato* zadužen račun; ~ *d'amministrazione* račun administracije; ~ *d'ammortamento* račun amortizacije; ~ *analitico* analitički konto; ~ *annuale* godišnji račun; ~ *anticipazioni (anticipi)* račun avansa (kredita); ~ *aperto* otvoren račun; ~ *arretrato* zaostao (neplaćeni) račun; ~ *attivo* aktivan račun; ~ *ausiliario* pomoćni račun; ~ *in banca* račun u banci; ~ *bancario* bankarski račun; ~ *di bilancio* budžetski račun; ~ *bloccato* blokirani račun; ~ *capitale* račun kapitala; ~ *cassa* račun blagajne; ~ *cedole* račun kupona; ~ *chiuso* zatvoren (zaključen) račun; ~ *clearing* klirinški račun; ~ *cliente* račun mušterija; ~ *collettivo* kolektivan račun; ~ *di commissione* račun komisionog posla; ~ *di comodo* račun pokrića; ~ *di compensazione* kompenzacioni (klirinški) račun; *conti compensati* kliring; ~ *comune* zajednički (opšti) račun; ~ *conclusivo* zaključni račun; ~ *congelato* zaleđen račun; ~ *congiunto* spojeni račun; ~ *consortile* združeni račun; ~ *consorziale* zadružni račun; ~ *consuntivo* završni račun; ~ *di contropartita* račun kao protivstavka; ~ *corrente* tekući račun; ~ *corrente bancario* bankarski tekući račun; ~ *corrente fruttifero* kamatonosni tekući račun; ~ *corrente infruttifero* beskamatni tekući račun; ~ *corrente postale* poštanski tekući račun; ~ *del credere* račun delkredere; ~ *crediti* račun zajmova; ~ *creditori* račun poverilaca; ~ *del dare e dell'avere* račun dugovanja i potraživanja; ~ *debitori* račun dužnika; ~ *debitorio* račun dugovanja; ~ *depositi (di deposito)* depozitni račun; ~ *di dettaglio* detaljan račun; ~ *dividendi* dividendni račun; ~ *economico* privredni račun; ~ *effetti* račun efekata (vrednosnih papira); ~ *delle entrate* račun prihoda; ~ *esercizio* račun prodaje; ~ *d'esercizio* poslovni račun; ~ *estero* inostrani račun; ~ *all'estero* račun u inostranstvu; ~ *di fabbricazione* račun izrade; ~ *fermo* čvrst račun;~ *finale* konačan račun; ~ *di finanziamento* račun finansiranja; ~ *finanziario* finansijski račun; ~ *a firma collettiva* račun s kolektivnim potpisom; ~ *a firme disgiunte* račun s pojedinačnim potpisima; ~ *fittizio* fiktivni račun; ~ *fornitori (di fornitore)* račun dobavljača; ~ *generale* opšti (zbirni) račun; ~ *giacenza merci* račun zaliha robe; ~ *globale* globalni račun; ~ *immobiliare* račun nekretnina; ~ *individuale* lični račun; ~ *insoluto* nerešen račun; ~ *interessi* račun kamata; ~ *libero* slobodan račun; ~ *liquidato* likvidiran račun; ~ *di liquidazione* račun likvidacije; ~ *magazzino* magacinski račun; ~ *mensile* mesečni račun; ~ *mercanzie* račun robe; ~ *merci generali* račun opšte robe; ~ *merci in lavorazione* račun robe u izradi; ~ *merci in magazziono* račun zaliha robe; ~ *merci in monte* račun zaliha robe; ~ *a metà* zajednički račun; ~ *negativo* negativan račun; ~ *nostro* nostro-konto; ~ *pareggiato* izravnat račun; ~ *in partecipazione* račun učešća; ~ *particolare* poseban račun; ~ *passivo* pasivan račun; ~ *del patrimonio* imovinski račun; ~ *in pendenza* neplaćen račun; ~ *personale* lični račun; ~ *prelevamenti* račun isplata; ~ *prelievo* račun isplata; ~ *preventivo* predračun; ~ *principale* glavni račun; ~ *profitti e perdite* račun dobitaka i gubitaka; ~ *provvigione* račun provizije; ~ *provvisorio* privremeni račun; ~ *della rendita* račun prihoda (rente); ~ *in riposo* račun u mirovanju; ~ *di riserva* rezervni račun; ~ *di risparmio* štedni račun; ~ *di risparmio postale* račun poštanske štednje; ~ *in ritardo* zakasneli račun; ~ *di ritorno* povratni račun; ~ *di rivalsa* povratni račun; ~ *di rivalutazione* revalorizacioni račun; ~ *salari* račun ličnog dohotka; ~ *a saldi* račun salda; ~ *scalare (a scala)* skalarni (stepenasti) račun; ~ *scoperto (allo scoperto)* nepokriven račun; ~ *segreto* tajni račun; ~ *separato* odvojen račun; ~ *sintetico* sintetički račun; ~ *sociale* društveni račun; ~ *in sospeso* neplaćen račun; ~ *speciale* specijalni račun; ~ *spesa (delle spese)* račun troškova; ~ *stipendi* račun plata (ličnih dohodaka); ~ *straordinario* vanredni račun; ~ *sussidiario* pomoćni račun; ~ *a termine* terminski račun; ~ *titoli* račun vrednosnih papira; ~ *transitorio* prelazni račun; ~ *trimestrale* tromesečni račun; ~ *in valuta estera* račun u devizama; ~ *valutario* devizni račun; ~ *di vendita (vendite)* račun prodaje; ~ *vincolato* vezani (vinkulirani) račun; ~ *vostro* vaš račun; *dei conti* računski; *il* ~ *torna* račun se slaže; *in* ~ *assoluto* na čvrst račun; *comprendere nel* ~ uračunati; *Corte dei Conti* glavna kontrola; *deposito in* ~ *corrente* ulog na tekući račun; *domandar* ~ *a qcn* pozvati nekoga na odgovornost; *errore di* ~ računska greška; *estinguere un* ~ ugasiti račun; *estinzione di un* ~ gašenje računa; *estratto conti* izvod računa; računski izvadak; *fare i conti* obračunati; *in fin dei conti* napokon; na kraju; *giro di* ~ žiro račun; *di gran* ~ ugledan; cenjen; *intrattenere un* ~ imati račun; *iscrivere in* ~ upisati na račun; *libro dei conti* knjiga računa; *liquidare un* ~ likvidirati račun; *merce in* ~ *deposito* roba na račun depozita; *messa in* ~ stavljanje u račun; *non mette* ~ ne isplati se; ne vredi; *mettere a (in)* ~ staviti (zapisati) na račun; *ordinare un* ~ srediti račun; *pagare a* ~ platiti na račun; *pareggiare un* ~ izravnati račun; *per* ~ *di qcn* za nečiji račun; *per* ~ *altrui* za račun drugoga; *per*

~ *di chi spetta* za račun zainteresovane osobe; *per ~ mio* što se mene tiče; s moje strane; *per ~ proprio* za svoj račun; sam za sebe; *per ~ e rischio* za račun i na rizik; *per ~ di terzi* za račun trećih lica; *per nessun ~* nikako; nipošto; *di poco ~* bagatelni; *portare in ~* uneti u račun; *prelevare da un ~* podići sa računa; *presentare un ~* podneti račun; *registrare nel ~* knjižiti na račun; *regolare un ~* isplatiti račun; *rendere ~* podneti račun; *rendersi ~* uveriti se; *rendimento di conti* polaganje računa; *resa dei conti* polaganje računa; *rettificare un ~* ispraviti račun; *revisore dei conti* revizor računa; *rilievo di ~* računska primedba; *riscontrare un ~* proveriti račun; *saldare un ~* izmiriti (podmiriti) račun; *saldo di ~* saldo računa; *scalare il ~* sniziti račun; *spegnere un ~* ugasiti račun; *tener ~* voditi brigu; *tenere ~ di qcs* voditi računa o nečemu; *tirare il ~* sastaviti račun; *titolare del ~* vlasnik računa; *verificare un ~* proveriti račun; *versare su un ~* uplatiti na račun

**contrabbandare** *v* krijumčariti; švercovati

**contrabbandiere** *m* krijumčar; švercer; *da ~* šverцerski; ~ *d'alcool* krijumčar alkohola; ~ *di bevande alcoliche* krijumčar alkoholnih pića

**contrabbando** *m* krijumčarenje; šverc; *di ~* krišom; ilegalno; ~ *d'alcool* krijumčarenje alkohola; ~ *d'armi* krijumčarenje oružja; ~ *assoluto* apsolutni šverc; ~ *condizionale* uslovni šverc; ~ *di divise* krijumčarenje deviza; ~ *di guerra* ratni šverc; ~ *di merce proibita* krijumčarenje zabranjene robe; ~ *occasionale* prigodno (slučajno) krijumčarenje; ~ *relativo* relativni šverc; *esercitare il ~* švercovati; krijumčariti; *fare il ~* švercovati; krijumčariti; *introdurre di ~* prokrijumčariti; *merci di ~* krijumčarena roba; *traffico di ~* krijumčarska trgovina

**contraccambiare** *v* uzvratiti; odužiti se; ~ *un favore* uzvratiti uslugu; ~ *il saluto* otpozdraviti; ~ *un torto* osvetiti se; uzvratiti milo za drago

**contraccambio** *m* odužIvanje; uzvraćanje; *in ~* za uzvrat

**contraccolpo** *m* protivudar; odraz; posledica

**contraccusa** *f* protivtužba

**contraddire** *v (qcn)* protivrečiti (nekome); usprotiviti se

**contraddirsi** *v rifl* govoriti protivrečno; biti u kontradikciji; protivrečiti jedan drugom

**contraddistinguere** *v* označiti; obeležiti

**contradditorio** *m e adj* rasprava; polemika; kontradiktoran; protivrečan

**contraddizione** *f* protivrečnost; kontradikcija; ~ *di motivi* protivrečnost pravnih osnova (motiva); *cogliere qcn in ~* uhvatiti nekoga u protivrečnosti

**contraente** *m e adj* ugovarač; ugovorna strana; ugovorni; ~ *dell'assicurazione* ugovarač osiguranja; ~ *in proprio* ugovarač za sopstveni račun; ~ *di un mutuo* ugovarač zajma; *parte ~* ugovorna strana

**contraffare** *v* falsifikovati; ~ *una firma* falsifikovati potpis

**contraffattore** *m* falsifikator; ~ *di biglietti di banca* falsifikator novca

**contraffazione** *f* falsifikat; falsifikovanje; ~ *d'un atto pubblico* falsifikovanje službenog spisa; ~ *di biglietti di banca* falsifikovanje novčanica; ~ *di documenti* falsifikovanje dokumenata; ~ *di merci* falsifikovanje robe; ~ *di moneta* falsifikovanje novca; ~ *di sigillo* falsifikovanje pečata; ~ *di valori di bollo* falsifikovanje službenih žigova

**contrappesare** *v* uravnotežiti; držati ravnotežu; nadoknaditi

**contrappesarsi** *v rifl* biti u (međusobnoj) ravnoteži

**contrappeso** *m* kontrateg; protivteža

**contrapporre** *v* suprotstaviti; suočiti

**contrapporrsi** *v rifl* suprotstavljati se; opirati se

**contrapposizione** *f* suprotstavljanje; opiranje; suočavanje

**contrariamente** *adv* nasuprot; ~ *a qcs* nasuprot nečemu

**contrariare** *v* usprotiviti se; opirati se; sprečavati; ometati

**contrarietà** *f* suprotnost; neugodnost; smetnja; nevolja; *avere delle ~* imati neprilike

**contrario** *m e adj* suprotnost; protivan; suprotan; obrnut; *al ~* naprotiv; ~ *alla costituzione* protivan ustavu; ~ *al diritto* protivpravan; ~ *alla legge* protivzakonit; suprotan zakonu; ~ *alle prescrizioni* nepropisan; *direzione contraria* suprotni smer; *parere ~* protivno mišljenje; *salvo ~ avviso* ako ne dođe do suprotnog obaveštenja

**contrarre** *v* zaključiti; ugovoriti; ~ *un debito* zadužiti se; ~ *un matrimonio* sklopiti brak; ~ *un mutuo* zaključiti zajam; ~ *un obbligo* obavezati se; ~ *un prestito* zaključiti zajam

**contrassegnare** *v* obeležiti; označiti

**contrassegno** *m* znak; oznaka; obeležje; ~ *degli atti* oznaka spisa; ~ *doganale* carinska oznaka; ~ *esterno* spoljašnji znak; ~ *di presentazione* beleška o podnošenju spisa; ~ *di proprietà* oznaka vlasništva

**contrastante** *adj* suprotan; suprotstavljen; protivan; *fenomeno ~* suprotna pojava; *opinioni contrastanti* suprotna mišljenja

**contrastare** *v* suprotstavljati se; sprečiti; ometati; biti u sukobu; ne slagati se; prepirati se

**contrasto** *m* protivnost; neslaganje; kontrast; sukob; prepirka; ~ *a* biti u suprotnosti sa; *mettersi in ~* prepirati se; *senza ~* neosporno; *venire a ~ con qcn* sukobiti se s nekim

**contrattabile** *adj* o čemu se može pregovarati



**contrattare** *v* ugovoriti; ugovarati; pregovarati; ~ *un prezzo* ugovoriti cenu

**contrattazione** *f* pregovaranje; ugovaranje; sklapanje ugovora;~ *collettiva* kolektivno pregovaranje; ~ *fuori piazza* pregovaranje van tržišta; ~ *su piazza* pregovaranje na tržištu

**contrattempo** *m* nezgoda; neprilika; nepredviđen događaj; *a ~* u nevreme

**contratto** *m* ugovor; *di ~* ugovorni; *adempiere (eseguire) un ~* izvršiti ugovor; *aggiudicare il ~* dati (dodeliti) ugovor; *annesso al ~ d'assicurazione* dodatak ugovoru o osiguranju; *concludere un ~* zaključiti ugovor; *conforme al ~* prema ugovoru; *contrario al ~* protivno ugovoru; ~ *d'abbonamento* ugovor o pretplati; ~ *accessorio* sporedni ugovor; ~ *d'accollo* ugovor o preuzimanju posla; ~ *d'acquisto* ugovor o kupovini; ~ *addizionale* dopunski ugovor; ~ *d'adesione* (adhezivni) ugovor o prihvatanju; ~ *di affitto* ugovor o najamnini; ~ *di agenzia* agencijski ugovor; ~ *aleatorio* aleatorni ugovor; ~ *amministrativo* upravni ugovor; ~ *annesso* dodatni ugovor; ~ *d'apertura di credito* ugovor o otvaranju kredita; ~ *d'appalto* ugovor o zakupu; ~ *d'apprendistato* ugovor o naukovanju; ~ *di arbitraggio* ugovor o arbitraži; ~ *d'assegni* čekovni ugovor; ~ *d'assicurazione* ugovor o osiguranju; ~ *d'assicurazione collettiva* ugovor o kolektivnom osiguranju; ~ *di assistenza* ugovor o pomoći; ~ *d'assistenza vitalizia* ugovor o doživotnom izdržavanju; ~ *associativo (d'associazione)* ugovor o udruživanju; ~ *atipico* netipičan ugovor; ~ *di attività* ugovor o delu; ~ *d'avaria* ugovor o havariji; ~ *bancario (di banca)* bankarski ugovor; ~ *base* osnovni ugovor; ~ *bilaterale* bilateralni (dvostrani) ugovor; ~ *di Borsa* berzanski ugovor; ~ *a breve scadenza* kratkoročni ugovor; ~ *di cambio marittimo* ugovor o pomorskom zajmu; ~ *di cartello* kartelni ugovor; ~ *di cessione* ugovor o ustupanju (cesiji); ~ *collettivo* kolektivni ugovor; ~ *collettivo di lavoro* kolektivni radni ugovor; ~ *commerciale* trgovinski ugovor; ~ *commissionario di viaggio* posrednički ugovor o putovanju; ~ *di commissione* komisioni ugovor; ~ *commutativo* komutativni ugovor; ~ *di comodato* posudni ugovor; ~ *di compensazione* kompenzacioni ugovor; ~ *di compravendita* kupoprodajni ugovor; ~ *di concessione* koncesijski ugovor; ~ *condizionato* uslovni ugovor; ~ *di consegna* ugovor o isporuci; ~ *per consegna futura* ugovor o budućoj isporuci; ~ *per consegna immediata (a consegna prontissima)* ugovor o neposrednoj isporuci; ~ *per consegna a termine* ugovor o terminskoj isporuci; ~ *consensuale* konsenzualni ugovor; ~ *di consorzio* ugovor o udruživanju; ~ *di cooperazione* ugovor o kooperaciji; ~ *cornice* nacrt ugovora; okvirni ugovor; ~ *in corso* ugovor o toku; ~ *di costruzione* ugovor o građenju; ~ *di cottimo* ugovor o akordu; ~ *di credito* ugovor o kreditu; ~ *di delegazione* ugovor o preuzimanju duga; ~ *di deposito* ugovor o depozitu; ~ *di deposito presso i magazzini generali* ugovor o uskladištenju; ~ *differenziale* diferencijalni ugovor; ~ *di divise* devizni ugovor; ~ *di divisione* deobni ugovor; ~ *di dogana* carinski ugovor; ~ *di donazione* darovni ugovor; ugovor o poklonu; ~ *a doppio premio* ugovor o dvostrukoj premiji; ~ *di durata* trajni ugovor; ~ *di edizione* izdavački ugovor; ~ *d'emissione* ugovor o emisiji; ~ *d'enfiteusi* ugovor o naslednom zakupu; ~ *di eredità* ugovor o nasleđivanju; ~ *esattoriale* ugovor o porezu; ~ *d'esclusività* ekskluzivan ugovor; ~ *d'esecuzione* ugovor o izvršenju; ~ *ad esecuzione continuata* ugovor o stalnom izvršenju; ~ *ad esecuzione differita* ugovor o odgađanju izvršenja; ~ *ad esecuzione periodica* ugovor o periodičnom izvršenju; ~ *d'esportazione* ugovor o izvozu; ~ *estimatorio* ugovor o proceni; ~ *di favore* uslužni ugovor; ~ *a favore di terzi* ugovor u korist trećih lica; ~ *fermo* čvrst ugovor; ~ *di finanziamento* ugovor o finansiranju; ~ *fittizio* prividni ugovor; ~ *di fitto* ugovor o najmu (zakupu); ~ *formale* formalni ugovor; ~ *di fornitura* ugovor o nabavci; ~ *di frontiera* granični ugovor; ~ *di fusione* ugovor o spajanju (fuziji); ~ *di garanzia* garantni ugovor (o garanciji); ~ *generale* opšti ugovor; ~ *di gestione* ugovor o vođenju posla; ~ *giudiziario* sudski ugovor; ~ *illecito* nezakonit (protivzakonit) ugovor; ~ *immobiliare* ugovor o nekretnini; ~ *impegnativo* založni ugovor; ~ *d'impiego* ugovor o zaposlenju (o upotrebi); ~ *d'importazione* ugovor o uvozu; ~ *individuale* individualni ugovor; ~ *individuale di lavoro* individualni ugovor o radu; ~ *informale* neformalni ugovor; ~ *innominato* neimenovani ugovor; ~ *internazionale* međunarodni ugovor; ~ *ipotecario* hipotekarni ugovor; ~ *irregolare* nepravilan ugovor; ~ *di lavoro* radni ugovor; ~ *di lavoro a cottimo* ugovor o radu na akord; ~ *di lavori pubblici* ugovor o javnim radovima; ~ *di licenza* ugovor o licenci; ~ *di locazione* ugovor o najmu (zakupu); ~ *a lunga scadenza* dugoročni ugovor; ~ *di mandato* ugovor o punomoći; ~ *di mandato di vendita* ugovor o prodajnom nalogu; ~ *matrimoniale* bračni ugovor; ~ *di mediazione* ugovor o posredovanju; ~ *di mezzadria* ugovor o napolici; ~ *sui mezzi* ugovor o sredstvima; ~ *misto* mešoviti ugovor; ~ *di mutuo* ugovor o zajmu; ~ *multilaterale* multilateralni ugovor; ~ *di noleggio* ugovor o najmu; brodarski ugovor; ~ *nominato* imenovani ugovor; ~ *di novazione (novativo)* ugovor o novaciji; ~ *obbligatorio* obavezujući

ugovor; ~ *oneroso* teretni ugovor; ~ *d'opera* ugovor o delu; ~ *orale* usmeni ugovor; ~ *d'organizzazione di viaggio* ugovor o organizovanju putovanja; ~ *particolare* poseban ugovor; ~ *di passaggio* ugovor o prelazu; ~ *di pegno* založni ugovor; ~ *per atto pubblico* javnobeležnički ugovor; ~ *perento* zastareo (nevažeći) ugovor; ~ *di permuta* ugovor o razmeni; ~ *plurilaterale* višestrani ugovor; *i contratti possono farsi in voce o in iscritto* pogodba se može učiniti usmeno ili pismeno;~ *preferenziale* uslužni ugovor; ~ *preliminare* preliminarni (prethodni) ugovor; ~ *a premio* premijski ugovor; ~ *a prestazioni corrispettive* ugovor o međusobnim uslugama; ~ *di prestito* ugovor o zajmu; ~ *preventivo* preventivan ugovor; ~ *primitivo* prvobitni ugovor; ~ *principale* glavni ugovor; ~ *a pronti* gotovinski ugovor; ~ *provvisorio* privremeni ugovor; ~ *di pubblicità* reklamni ugovor; ~ *di rappresentanza* ugovor o posredništvu (predstavništvu); ~ *di rappresentanza commerciale* ugovor o trgovinskom zastupanju; ~ *reale* stvaran ugovor; ~ *reciproco* uzajamni ugovor; ~ *di rendita vitalizia* ugovor o doživotnoj renti;~ *di riassicurazione* ugovor o reosiguranju; ~ *di ricerche minerarie* ugovor o rudnim istraživanjima; ~ *di ricupero* ugovor o otkupu; ~ *di scambio* ugovor o razmeni; ~ *scritto* pismeni ugovor; ~ *segreto* tajni ugovor; ~ *di servizio* ugovor o službi; ~ *simulato* simuliran ugovor; ~ *sinallagmatico* dvostran (sinalagmatičan) ugovor; ~ *di soccida* ugovor o uzimanju stoke na napolicu; ~ *sociale* društveni ugovor; ~ *di società* ugovor o formiranju društva; ~ *solenne* svečani ugovor; ~ *di somministrazione* ugovor o nabavci; ~ *di sottoscrizione* ugovor o upisu; ~ *di spedizione* ugovor o otpremi; ~ *stipulato* zaključen ugovor; ~ *di subaffitto* podstanarski ugovor; ~ *di sublocazione* ugovor o podzakupu; ~ *di subnoleggio* ugovor o podnajmu; ~ *successivo* sukcesivni ugovor; ~ *tacito* prećutni ugovor; ~ *a tempo determinato* ugovor na određeno vreme; ~ *a termine* ugovor na rok; ~ *a termine fermo* ugovor s čvrstim rokom; ~ *a termine fisso* ugovor s fiksnim rokom; ~ *tipico* tipski ugovor; ~ *tipico di lavoro* tipski ugovor o radu; ~ *tipo* uzoran (tipski) ugovor; ~ *a titolo gratuito* nenaplativ ugovor; ~ *a titolo oneroso* teretni ugovor; ~ *di transazione* ugovor o izravnanju posla; ~ *di trasferimento* ugovor o prenosu; ~ *di trasporto* ugovor o prevozu (transportu); ~ *unilaterale* jednostrani ugovor; ~ *usuraio* zelenaški ugovor; *contratti usurari* zelenaški ugovori; ~ *valido* valjan ugovor; ~ *di vendita* ugovor o prodaji; ~ *di vendita a rate (di vendita rateale)* ugovor o prodaji na otplatu; ~ *verbale* usmeni ugovor; ~ *di vigilanza* ugovor o nadzoru; ~ *di vitalizio* ugovor o doživotnoj renti; *desistere dal* ~ odustati od ugovora; *disdire un* ~ otkazati ugovor; *eseguire un* ~ izvršiti ugovor; *estinzione del* ~ gašenje ugovora; *far valere un* ~ primeniti ugovor; *firmare un* ~ potpisati ugovor; *impugnare un* ~ pobijati ugovor; *infrangere il* ~ prekršiti ugovor; *lesione del* ~ povreda ugovora; *liberarsi da un* ~ osloboditi se ugovora; *modificazione del* ~ izmena ugovora; *obbligarsi per* ~ obavezati se ugovorom; *offerta di* ~ ugovorna ponuda; *perfezionare un* ~ perfekcionisati ugovor; *proposta di* ~ ugovorni predlog; *prorogare un* ~ produžiti ugovor; *recedere dal* ~ odstupiti od ugovora; *redigere un* ~ sastaviti ugovor; *rendere valido un* ~ osnažiti ugovor; *rescindere un* ~ raskinuti ugovor; *rispettare un* ~ poštovati ugovor; *rompere il* ~ raskinuti ugovor; *alla scadenza del* ~ po isteku ugovora; *sciogliere il* ~ raskinuti (razvrgnuti) ugovor; *stendere un* ~ sastaviti ugovor; *stesura di un* ~ sastavljanje ugovora; *stipulare un* ~ zaključiti ugovor; *violare un* ~ prekršiti ugovor

**contrattuale** *adj* ugovorni; prema ugovoru; *autonomia* ~ ugovorna sloboda; *clausola* ~ ugovorna klauzula; *debito* ~ ugovorni dug; *debitore* ~ ugovorni dužnik; *diritto* ~ ugovorno pravo; *disciplina* ~ ugovornna disciplina; *disposizione* ~ ugovorna odredba; *inadempienza* ~ neizvršenje ugovora; *interesse* ~ ugovorni interes; *interesse* ~ *negativo* negativni ugovorni interes; *interesse* ~ *positivo* ugovorni pozitivni interes; *penalità* ~ ugovorna kazna; *relazioni contrattuali* ugovorni odnosi; *responsabilità* ~ ugovorna odgovornost; *situazione* ~ ugovorna situacija

**contravvenire** *v* prekršiti; ~ *alla legge* prekršiti zakon

**contravventore** *m* prestupnik; prekršilac

**contravvenzione** *f* prekršaj; prestup; novčana kazna; *cadere in* ~ biti kažnjen zbog prekršaja; ~ *amministrativa* administrativna kazna; ~ *doganale* carinski prekršaj; ~ *economica* privredni prekršaj; ~ *fiscale* fiskalni prekršaj; ~ *tributaria* poreski prekršaj; *essere in* ~ napraviti prekršaj

**contravviso** *m* protivnaredba; protivnaređenje; izmena prethodnog saopštenja

**contrazione** *f* stezanje; skupljanje; kontrakcija; ~ *di matrimonio nullo* zaključenje ništavnog braka; ~ *un prestito* smanjenje zajma; ~ *delle vendite* smanjenje prodaje

**contribuente** *m e f* poreski obveznik

**contributo** *m* doprinos; dažbina; prilog; udeo; ~ *addizionale sull'imposta* prirez na porez; ~ *antincendio* doprinos protiv požara; ~ *arretrato* zaostali doprinos; ~ *degli assicurati* doprinos osiguranika; ~ *di assicurazione* doprinos za osiguranje; ~ *d'assicurazione sociale* doprinos



za socijalno osiguranje; ~ *d'avaria* havarijski doprinos; ~ *di costruzione* doprinos u gradnji; ~ *in (di) denaro* doprinos u novcu; ~ *erariale* doprinos iz državne kase; ~ *facoltativo* neobavezan doprinos; ~ *finanziario* finansijski doprinos; ~ *a fondo perduto* nepovratni doprinos; ~ *forfettario* paušalni doprinos; ~ *forzato* prisilan doprinos; ~ *di guerra* ratni namet; ~ *iniziale* početni doprinos; ~ *di mantenimento* doprinos za izdržavanje; ~ *di miglioria* doprinos za poboljšanje; ~ *militare* vojni doprinos; *contributi monetari* novčani doprinosi; ~ *in natura* doprinos u naturi; ~ *obbligatorio* obavezan doprinos; ~ *degli operai* radnički doprinosi; ~ *previdenziale* doprinos za socijalno osiguranje na teret poslodavca; ~ *proporzionale* srazmeran doprinos; ~ *di regia* režijski doprinos; ~ *sindacale* sindikalni doprinos; ~ *sociale* društveni doprinos; ~ *statale* državni doprinos; ~ *di viabilità* doprinos za puteve; *imporre un* ~ nametnuti dažbinu (obavezu); *pagare i contributi* platiti doprinose; *riscuotere un* ~ naplatiti doprinos

**contributore** *m* obveznik

**contribuzione** *f* doprinos; prilog; dažbina; kontribucija; ~ *d'avaria* doprinos u havariji; ~ *di guerra* ratni doprinos; *contribuzioni pubbliche* javne dažbine

**contro** *prep* protiv; nasuprot; prema; uz; *di* ~ prema; nasuprot; ~ *assegno* uz pouzeće; ~ *ciascuno* protiv svakoga; ~ *pagamento* uz naplatu; ~ *presentazione dei documenti* uz dostavljanje dokumenata; ~ *quietanza* kontrapriznanica; ~ *ricevuta* uz priznanicu; ~ *rimborso* pouzećem; ~ *rimborso del nolo* vozarina plativa po iskrcaju; *il pro e il* ~ za i protiv; *procedere* ~ *qualcuno* postupati protiv nekoga; *spedire* ~ *assegno* poslati pouzećem

**controazione** *f* protivtužba

**controbbatere** *v* odbiti; uzvratiti

**controbilanciare** *v* uravnotežiti; balansirati

**controcarena** *f (naut)* bočna izbočina (za razliku od spoljne oplate broda)

**controchiglia** *f (naut)* zaštitna kobilica (broda)

**controcoperta** *f (naut)* gornja paluba od pramca do krme

**controcorrente** *f* protivstruja; suprotni tok; *andare* ~ ploviti uzvodno; ići protiv struje

**controcredito** *m* protivkredit; protivzajam

**controdichiarazione** *f* protivizjava

**controfferta** *f* protivponuda

**controfirma** *f* supotpis; paraf

**controfirmare** *v* supotpisati; parafirati

**controgarante** *m* protivgarant

**controgaranzia** *f* protivgarancija; protivjemstvo

**controllare** *v* kontrolisati; proveriti; nadzirati; pregledati; ~ *il mercato* kontrolisati tržište; ~ *con l'originale* uporediti sa originalom; ~ *la produzione* kontrolisati proizvodnju

**controllato** *adj* kontrolisan; proveren; pregledan

**controllo** *m* kontrola; provera; pregled; nadzor; *abdizione di* ~ ukidanje nadzora; *comitato di* ~ nadzorni odbor; ~ *dell'accusa* kontrola optužbe; ~ *amministrativo* administrativna kontrola; ~ *dell'amministrazione* nadzor nad javnom upravom; ~ *di bagagli* pregled prtljaga; ~ *bancario* bankarska kontrola; ~ *sulle banche* nadzor nad bankama; ~ *del bilancio* kontrola budžeta; ~ *del bilancio pubblico* kontrola javnog budžeta; ~ *dei cambi* kontrola kurseva (razmene); ~ *dei cartelli* nadzor nad kartelima; ~ *di cassa* pregled blagajne; ~ *contabile* knjigovodstvena kontrola; ~ *dei costi* kontrola troškova; ~ *del credito* kontrola kredita; ~ *delle divise* devizna kontrola; ~ *doganale* carinska kontrola; ~ *economico* privredna (ekonomska) kontrola; ~ *delle esportazioni* kontrola izvoza; ~ *di fabbricazione* kontrola proizvodnje; ~ *finanziario* finansijska kontrola; ~ *fiscale* poreska kontrola; ~ *fitosanitario* fitosanitetska kontrola; ~ *di frontiera (alla frontiera)* granična kontrola; kontrola na granici; ~ *generale* opšta kontrola; ~ *giudiziario* sudski nadzor; ~ *governativo* vladin nadzor; ~ *del guadagno* kontrola dobiti; ~ *d'identità* legitimisanje; ~ *delle importazioni* kontrola uvoza; ~ *interno* interna kontrola; ~ *di legittimità* kontrola zakonitosti; ~ *monetario* monetarna kontrola; ~ *del mercato* kontrola tržišta; ~ *delle merci* kontrola robe; ~ *delle nascite* kontrola rađanja; ~ *parlamentare* parlamentarna kontrola; ~ *dei passaporti* kontrola pasoša; ~ *permanente della realizzazione di piano economico* stalna kontrola izvršenja privrednog plana; ~ *postale* poštanska kontrola; ~ *precedente* prethodna kontrola; ~ *preventivo* preventivna kontrola; ~ *dei prezzi* kontrola cena; ~ *principale* glavna kontrola; ~ *delle probabilità* kontrola verovatnoće; ~ *dei profitti* kontrola zarada (profita); ~ *della qualità* kontrola kvaliteta; ~ *della qualità di merce* kontrola kvaliteta robe; ~ *quantitativo* kvantitativna kontrola; ~ *sanitario* sanitarna (zdravstvena) kontrola; ~ *sociale* društveni nadzor; ~ *delle spese* pregled troškova; ~ *statistico* statistički pregled; ~ *dello Stato* državna kontrola; ~ *successivo* naknadna kontrola; ~ *valutario* valutno-devizna kontrola; ~ *delle vendite* kontrola prodaje; *fare il* ~ vršiti kontrolu; kontrolisati; *fare il* ~ *del bilancio* vršiti budžetsku kontrolu; *incosciente* ~ *della carne da alimento* nesavesno vršenje pregleda mesa za prehranu; *segno di* ~ kontrolni znak; *timbro di* ~ kontrolni žig; *togliere il* ~ ukinuti kontrolu; *ufficio* ~ kancelarija kontrole

**controllore** *m* kontrolor; ~ *del bilancio* budžetski kontrolor; ~ *finanziario* finansijski kontrolor; ~ *del treno* kondukter

**contromandare** *v* dati protivan nalog

**contromarcia** *f* kretanje unazad; rikverc

**contromisura** *f* protivmera

**controparte** *f* protivna stranka; protivna strana

**contropartita** *f* protivstavka (u knjigovodstvu); protivusluga; uzvraćanje; naknada

**controperizia** *f* protivveštačenje; ponovno veštačenje (koje osporava prethodno)

**controprestazione** *f* protivusluga

**controproducente** *adj* kontraproduktivan; koji izaziva suprotan učinak

**controprogetto** *m* protivnacrt

**controproposta** *f* protivpredlog

**controprova** *f* protivdokaz

**controprovare** *v* dokazati na osnovu protivdokaza

**controquerela** *f* protivtužba

**controquerelante** *m* protivtužilac

**contrordine** *m* protivnalog; protivnaredba; suprotna naredba

**controricevuta** *f* protivpriznanica; revers

**controrichiesta** *f* protivzahtev

**controricorrente** *m e adj* osoba koja ulaže protivprigovor; protivžalben

**controricorso** *m* protivtužba; protivžalba

**controrisposta** *f* protivodgovor

**controrivoluzionario** *m e adj* kontrarevolucionar; kontrarevolucionaran; *aggressione controrivoluzionaria* kontrarevolucionarni napad

**controrivoluzione** *f* kontrarevolucija; protivrevolucija

**controsenso** *m* protivurečnost; apsurd; besmislica

**controspionaggio** *m* kontrašpijunaža

**controstallie** *f pl* prekostojnice; *giorni di* ~ dani prekostojnica

**controtestimonianza** *f (leg)* protivsvedočenje

**controvalore** *m* protivvrednost

**controversia** *f* spor; sporno pitanje; *appianare una* ~ izgladiti spor; *comporre una* ~ izgladiti spor; ~ *amministrativa* upravni spor; ~ *collettiva* kolektivni spor; ~ *collettiva di lavoro* kolektivni radni spor; ~ *sulle competenze* spor zbog nadležnosti; ~ *economica* privredni spor; ~ *di frontiera* spor zbog granice; ~ *giuridica* sudski spor; ~ *individuale* individualni spor; ~ *individuale di lavoro* individualni radni spor; ~ *internazionale* međunarodni spor; ~ *di lavoro* radni spor; ~ *di poco valore* spor male vrednosti; ~ *successoria* nasledni spor; ~ *tributaria* poreski spor; *escludere la* ~ *amministrativa* isključiti upravni spor; *oggetto della* ~ predmet spora; *risolvere una* ~ rešiti spor

**controverso** *adj* sporan; kontroverzan; *credito* ~ sporni kredit; *questione controversa* sporna stvar; *questioni controverse di fatto e di diritto* sporna činjenica i pravna pitanja

**controvertibile** *adj* sporan; diskutabilan; osporiv

**contumacia** *f* kontumacija; neodazivanje sudu; ~ *totale* potpuna kontumacija; *condannare in* ~ osuditi u odsustvu; *essere in* ~ biti u kontumaciji; *giudicare in* ~ suditi u odsustvu; *in* ~ u odsustvu

**contusione** *f* kontuzija; uboj; nagnječenje

**contuso** *adj* povređen; nagnječen

**convalescenza** *f* oporavak

**convalida** *f* potvrda; overa; ~ *di un effetto* overa efekta; ~ *della firma* overa potpisa; *la* ~ *del matrimonio* potrvrda (overa) braka; ~ *di un negozio giuridico* overa pravnog posla; ~ *della nomina* potvrda imenovanja; ~ *del sequestro* potvrda zaplene; ~ *di sfratto* potvrda o prinudnom iseljenju

**convalidare** *v* potvrditi; potkrepiti; overiti; ~ *un'accusa* potvrditi optužbu; ~ *un'ipoteca* overiti hipoteku; ~ *con timbro e firma* potvrditi pečatom i potpisom

**convalidazione** *f* potvrda; overa

**convegno** *m* sastanak; kongres; naučni skup; sastajalište; ~ *segreto* tajni sastanak; *darsi* ~ zakazati sastanak; *disertare un* ~ ne doći na sastanak

**convenevole** *adj* prikladan; pristojan

**convenevoli** *m pl* izrazi poštovanja; *fare i* ~ iskazati poštovanje; biti vrlo uljudan

**conveniente** *adj* prikladan; pogodan; pristojan

**convenientemente** *adv* prikladno; pristojno; pogodno

**convenienza** *f* pogodnost; podudarnost; slaganje; korist; isplativost; pristojnost; lepo ponašanje; *prezzo di vera* ~ cena prave koristi

**convenire** *v* odgovarati; priličiti; pristati; složiti se; okupiti se; sastati se; ~ *in giudizio* pozvati na sud; *prezzo da* ~ cena koju treba ugovoriti

**convenuto** *m* optuženik; tuženi; okrivljeni; sporazum; dogovor; *il* ~ *è comparso di persona* tuženi je lično pristupio; *il* ~ *contesta la pretesa attorea* tuženi poriče tužbeni zahtev; *secondo il* ~ prema dogovoru

**convenzionale** *adj* uobičajen; ugovoren; sporazumni; *clausola* ~ uobičajena klauzula; *moneta* ~ konvencionalna moneta; *pena* ~ konvencionalna kazna; *tariffa* ~ dogovorena tarifa

**convenzione** *f* međunarodni ugovor; pogodba; sporazum; konvencija; ugovor; ~ *addizionale* dopunski ugovor; ~ *aggiuntiva* dopunski (dodatni) ugovor; *C~ dell'Aia per la procedura civile* Haška konvencija o građanskom postupku; ~ *d'aiuto giuridico* konvencija o pravnoj pomoći; ~ *amministrativa* administrativna konvencija; ~ *aperta* otvoren sporazum; ~ *d'armistizio* dogovor o primirju; ~ *d'assistenza* konvencija o pomoći; ~ *d'associazione economica* konvencija o privrednom udruživanju; ~ *autogestiva* samoupravni dogovor; *C~ di Berna* Bernska konvencija; ~ *di cartello*



sporazum o kartelu; ~ *di cessione* sporazum o ustupanju; ~ *chiusa* zatvorena pogodba; ~ *collettiva* kolektivni ugovor; ~ *commerciale* trgovački ugovor; ~ *consolare* konzularna konvencija; ~ *contrattuale* ugovorena konvencija; *C~ di Cooperazione Economica Europea* Konvencija o evropskoj ekonomskoj saradnji; ~ *culturale* konvencija o kulturnoj saradnji; ~ *di delimitazione* konvencija o razgraničenju; ~ *diplomatica* diplomatska konvencija; ~ *doganale* carinska konvencija; ~ *sulla doppia imposizione* konvencija o izbegavanju dvostrukog oporezivanja; ~ *d'esecuzione* konvencija o izvršenju; ~ *d'estradizione* sporazum o ekstradiciji; *C~ Europea per la Classificazione Internazionale dei Brevetti d'Invenzione* Evropska konvencija za međunarodnu klasifikaciju pronalazaka i patenata; *C~ Europea di Radiodiffuisone* Evropska konvencija o radio-difuziji; ~ *ferroviaria* konvencija o železničkom saobraćaju; ~ *finanziaria* finansijska konvencija; ~ *fiscale* poreska konvencija; ~ *generale* opšta konvencija; ~ *giudiziaria* sudska pogodba; ~ *internazionale* međunarodna konvencija; *C~ Internazionale per l'abolizione di proibizione e di restrizione all'importazione ed all'esportazione* Međunarodna konvencija o ukidanju zabrane i ograničenja uvoza i izvoza; *C~ Internazionale dell'oppio* Međunarodna konvencija o opijumu; *C~ Internazionale relativa alla circolazione automobili* Međunarodna konvencija o automobilskom saobraćaju; *C~ Internazionale relativa alla repressione della tratta delle bianche* Međunarodna konvencija o suzbijanju trgovine belim robljem; *C~ Internazionale per la protezione delle opere letterarie ed artistiche* Međunarodna konvencija za zaštitu književnih i umetničkih dela; *C~ Internazionale per la protezione della proprietà industriale* Međunarodna konvencija za zaštitu industrijske svojine; *C~ Internazionale per la protezione di vegetali* Međunarodna konvencija o zaštiti bilja; *C~ Internazionale per la repressione della tratta delle donne e degli infanti* Međunarodna konvencija za suzbijanje trgovine ženama i decom; *C~ Internazionale per la Salvaguardia della vita umana in mare* Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskog života na moru; *C~ Internazionale per la semplificazione delle formalità doganali* Međunarodna konvencija za uprošćavanje carinskih formalnosti; *C~ Internazionale di telecomunicazioni* Međunarodna konvencija o telekomunikacijama; *C~ Internazionale di Trasporto delle Merci* Međunarodna konvencija o prevozu robe; *C~ Internazionale per il Trasporto dei Viaggiatori e dei Bagagli per Ferrovia* Međunarodna konvencija o prevozu putnika i prtljaga železnicama; ~ *per il lavoro forzato o obbligatorio* konvencija o prinudnom ili obaveznom radu; ~ *per il lavoro notturno di donne* konvencija o noćnom radu žena u industriji; ~ *monetaria* monetarna konvencija; ~ *di monopoilio* sporazum o monopolu; ~ *di moratoria* sporazum o moratorijumu; ~ *multilaterale* multilateralna konvencija; ~ *di navigazione* konvencija o plovidbi; ~ *delle parti* sporazum između stranaka; ~ *particolare* partikularna konvencija; ~ *di pesca* konvencija o ribolovu; *C~ Postale Universale* Svetska poštanska konvencija; ~ *preliminare* preliminarni sporazum; ~ *sui prezzi* konvencija o cenama; *C~ Radiotelegrafica Internazionale* Međunarodna radio-telegrafska konvencija; ~ *di reciprocità* konvencija o reciprocitetu; *C~ sul Regime Internazionale dei Porti Marittimi* Međunarodna konvencija o režimu morskih luka; ~ *di riconoscimento* konvencija o priznavanju; *C~ per la Salvaguardia dei Diritti dell'Uomo e delle Libertà Fondamentali* konvencija o zaštiti prava čoveka i osnovnih sloboda; ~ *sanitaria* sanitarna (zdravstvena) konvencija; *C~ sanitaria internazionale* Međunarodna sanitarna (zdravstvena) konvencija; ~ *segreta* tajni sporazum; ~ *di scambio di prigionieri* sporazum o razmeni zarobljenika; *C~ e Statuto sul Regime Internazionale delle Ferrovie* konvencija i statut o međunarodnom režimu železnica; *C~ e Statuto sul Regime Internazionale dei Porti Marittimi* konvencija i statut o međunarodnom režimu pomorskih pristaništa; ~ *tacita* prećutni sporazum; ~ *tariffaria* tarifni sporazum; ~ *sul tasso dei noli* konvencija o vozarinskim stavovima; *C~ Telegrafica Internazionale* Međunarodna telegrafska konvencija; ~ *di transito* konvencija o tranzitu; ~ *tributaria* poreska konvencija; ~ *d'unione* konvencija o uniji; ~ *d'unione economica* konvencija o carinskoj uniji; *C~ di Varsavia per i trasporti aerei Internazionali* Varšavska konvencija o međunarodnom avio-prevozu; ~ *di vendita* sporazum o prodaji; ~ *verbale* usmeni sporazum; *fare una* ~ ostvariti konvenciju; postići sporazum; *stipulare una* ~ zaključiti pogodbu (ugovor)

**convergente** *adj* koji se stiče u jednoj tački; konvergentan

**convergenza** *f* sticanje; susretanje; konvergencija; slaganje; saglasnost

**convergere** *v* sticati se (u jednoj tački); susretati se; slagati se; smerati; težiti istom cilju

**conversazione** *f* razgovor; konverzacija; ~ *telefonica (interurbana)* (međugradski) telefonski razgovor; *soggetto di* ~ predmet razgovora

**conversione** *f* konverzija; pretvaranje; promena; konvertibilnost; ~ *di atti amministrativi* izmena upravnih akata; ~ *di debito* izmena (kon-

verzija) duga; ~ *in denaro* unovčavanje; ~ *facoltativa* dobrovoljna konverzija; ~ *forzata* prinudna konverzija; ~ *monetaria* novčana konverzija; ~ *del negozio giuridico* konverzija pravnog posla; ~ *obbligatoria* obavezna (prinudna) konverzija; ~ *alla pari* konverzija po jednakom kursu (al pari); ~ *di prestito* konverzija zajma; ~ *della rendita pubblica* konverzija javnih prihoda; ~ *per riduzione di tasse d'interesse* konverzija putem smanjenja kamatne stope; ~ *tariffaria* konverzija tarife; ~ *di titoli nominativi in titoli al portatore* konverzija obveznica koje glase na ime u obveznice na donosioca; ~ *di valuta* konverzija valute

**convertibile** *adj* konvertibilan; promenljiv; *liberamente* ~ slobodno konvertibilan; *valuta* ~ konvertibilna valuta

**convertibilità** *f* konvertibilnost; promenljivost; ~ *completa* potpuna konvertibilnost; ~ *monetaria* monetarna konvertibilnost; ~ *in oro* konvertibilnost u zlatu; ~ *della valuta* konvertibilnost valute; *libera* ~ slobodna konvertibilnost

**convertire** *v* konvertovati; promeniti; ~ *denaro* konvertovati novac

**convincere** *v* uveriti; ubediti; nagovoriti; dokazati nečiju krivicu; *reo convinto* optuženik kome je dokazana krivica

**convincimento** *m* uverenje; uveravanje; ubeđenje; *libero* ~ slobodno mišljenje; *libero* ~ *del giudice* slobodno sudsko uverenje

**convinzione** *f* uverenje; ubeđenje

**convivenza** *f* zajednički život; ~ *extraconiugale* vanbračni život; ~ *extraconiugale con un minorenne* vanbračni život s maloletnikom

**convivere** *v* živeti zajedno; živeti s nekim

**convocare** *v* sazvati; sazivati; ~ *una sessione* sazvati zasedanje

**convocazione** *f* saziv; sazivanje; ~ *d'assemblea* saziv skupštine; ~ *dei creditori* saziv poverilaca

**convogliare** *v* pratiti; sprovoditi; usmeriti; uputiti

**convoglio** *m* konvoj; kolona; povorka

**coobbligato** *m* suobaveznik; ~ *solidale* solidarni suobveznik

**cooperare** *v* sarađivati; pomagati; učestvovati

**cooperativa** *f* zadruga; kooperativa; *assemblea della* ~ zadružna skupština; *consiglio della* ~ zadružni savet; ~ *di acquisti (di acquisto)* nabavna zadruga; ~ *d'acquisto e vendita* kupoprodajna (nabavno-prodajna) zadruga; ~ *agricola* poljoprivredna (zemljoradnička) zadruga; ~ *agricola di lavoro* seljačka radna zadruga; ~ *artigiana* zanatska zadruga; ~ *d'abitazione* stambena zadruga; ~ *di assicurazione* osiguravajuća zadruga; ~ *centrale* centralna zadruga; ~ *commerciale* trgovačka zadruga; ~ *di consumo* potrošačka zadruga; ~ *contadina* seljačka zadruga; ~ *costruzione alloggi* zadruga za stambenu izgradnju; ~ *di credito* kreditna zadruga; ~ *edilizia* građevinska zadruga; ~ *industriale* industrijska zadruga; ~ *di lavoro* radna zadruga; ~ *operaia* radnička zadruga; ~ *operaia di produzione* radnička proizvođačka zadruga; ~ *di produzione e di consumo* proizvođačko-potrošačka zadruga; ~ *a responsabilità illimitata* zadruga s neograničenom odgovornošću; ~ *a responsabilità limitata* zadruga s ograničenom odgovornošću; ~ *di trasporto* prevoznička zadruga; ~ *di vendita* prodajna zadruga; ~ *vinicola* vinarska zadruga

**cooperativismo** *m* zadrugarstvo; zadružni pokret; kooperativizam

**cooperativistico** *adj* zadružni; kooperativistički; *unione cooperativistica* zadružni savez

**cooperativo** *adj* zadružni; kooperativan; zasnovan na saradnji; *società cooperativa* kooperativna zadruga; *unione cooperativa* zadružni savez

**cooperatore** *m* kooperant; zadrugar; saradnik; *di (dello)* ~ zadrugarski

**cooperazione** *f* kooperacija; saradnja; ~ *economica* privredna (ekonomska) saradnja; ~ *finanziaria* finansijska saradnja; ~ *industriale* industrijska kooperacija; ~ *tecnica* tehnička kooperacija; ~ *tecnico-commerciale* tehničko-trgovačka kooperacija

**cooptare** *v* kooptirati; primiti u članstvo

**cooptazione** *f* kooptiranje; primanje u članstvo

**coordinamento** *m* usklađivanje; koordinacija; povezivanje; ~ *tecnico-commerciale* poslovna povezanost

**coordinare** *v* uskladiti; koordinirati; dovesti u vezu

**coordinazione** usklađivanje; koordinacija; ~ *delle norme* usklađivanje propisa

**Copenaghen** *f (geogr)* Kopenhagen

**coperta** *f* paluba; pokrivač; prekrivač; *carico di* ~ palubni teret; *sopra* ~ iznad palube; na palubi

**copertificio** *m* fabrika pokrivača

**copertina** *f* mali pokrivač; korice (knjige); *prezzo di* ~ cena knjige (označena na omotu)

**coperto** *m e adj* stoni pribor (u restoranu); dodatak na račun; pokriven; zaštićen; *essere al* ~ imati pokriće; biti zaštićen; *mettere al* ~ zaštititi; staviti pod krov; pokriti

**copertone** *m* spoljna guma; prekrivač (za automobil); cirada

**copertura** *f* pokriće; pokrivač; zaštita; *a* ~ kao pokriće; za pokriće; *comperare per* ~ kupiti za pokriće; ~ *assicurativa* pokriće za osiguranje; ~ *aurea* zlatno pokriće; ~ *bancaria* bankarsko pokriće; ~ *in contanti* pokriće u gotovu; ~ *dei conti* pokriće troškova; ~ *dei costi* pokriće troškova; ~ *del fabbisogno* pokriće potreba; ~ *insufficiente* nedovoljno pokriće; ~ *metallica* metalno pokriće; ~ *minima* minimalno pokriće; ~



*monetaria* monetarno pokriće; ~ *in oro* zlatno pokriće; ~ *del prestito* pokriće zajma; ~ *protettiva* zaštitno pokriće; ~ *provvisoria* provizorno pokriće; ~ *del rischio* pokriće rizika; ~ *delle spese* pokriće troškova; ~ *delle spese pubbliche* pokrivanje državnih javnih troškova; ~ *sufficiente* dovoljno pokriće; *credito senza* ~ zajam bez pokrića; *fornire una* ~ obezbediti (nabaviti) pokriće; *mancanza di* ~ nedostatak pokrića; *in mancanza di* ~ u nedostatku pokrića; *merce di* ~ roba za pokriće

**copia** *f* prepis; kopija; primerak; *in* ~ u prepisu; *brutta* ~ koncept; *bella* ~ konačna verzija; ~ *d'archivio* kopija za arhiv; ~ *autentica* verodostojan (autentičan) primerak; ~ *autenticata* overen prepis; ~ *della cambiale* prepis menice; ~ *di certificato* prepis uverenja (svedočanstva); ~ *collazionata* upoređena kopija; ~ *di commissione* narudžbenica; ~ *conforme* tačan prepis; ~ *conforme all'originale* prepis veran originalu; ~ *in duplicato* prepis u dva primerka; ~ *di fattura* prepis računa; ~ *fedele* veran prepis; ~ *fotostatica* fotostatička kopija; ~ *integrale* integralni (potpuni) prepis; ~ *legale* zakonski prepis; ~ *legalizzata* overen prepis; ~ *di omaggio* besplatni primerak; ~ *di saggio* ogledni primerak; ~ *della sentenza* prepis presude; *collazionare* ~ *all'originale* sravniti prepis sa originalom; *fare una* ~ napraviti prepis; *per* ~ *conforme* da je prepis veran originalu tvrdi...

**copialettere** *m* knjiga za odlaganje pisama; registar; presa za kopiranje

**copiare** *v* prepisati; precrtati; kopirati; imitirati; podražavati; ~ *su modello* kopirati prema uzorku

**copiativo** *adj* kopirni; za kopiranje; *matita copiativa* mastiljava olovka; *nastro* ~ kopirna traka

**copiatrice** *f* mašina za kopiranje; fotokopir-mašina

**copiatura** *f* kopiranje; prepisivanje

**copista** *m e f* prepisivač

**coppia** *f* par

**coprire** *v* pokriti; pokrivati; prekriti; poklopiti; zauzimati (položaj, funkciju); ~ *una carica* zauzimati položaj; ~ *il costo* pokriti trošak; ~ *un deficit* pokriti deficit; ~ *il deficit del bilancio* pokriti deficit bilansa; ~ *un difetto* prikriti manu; ~ *il disavanzo* pokriti manjak; ~ *il fabbisogno* pokriti potrebe; ~ *una garanzia* pokriti garanciju; ~ *il posto* zauzimati mesto; ~ *un rischio* pokriti rizik; ~ *le spese* podmiriti troškove

**coproduzione** *f* koprodukcija

**corda** *f* uže; konopac; sajla; *tagliar la* ~ pobeći; odmagliti

**cordame** *m* užarska roba; užad (na brodu)

**cordialmente** *adv* srdačno

**cordoglio** *m* dubok bol; žalost; ucveljenost

**cordone** *m* kordon; ~ *militare* vojnički kordon; ~ *di polizia* policijski kordon; ~ *sanitario* sanitarni kordon

**Corea** *f (geogr)* Koreja

**Coreano** *m* Korejanac

**coreano** *adj* korejski

**Corfù** *m (geogr)* Krf

**cornice** *f* okvir; ram

**corona** *f (Kr)* kruna; venac; krunica (zuba); ~ *danese* danska kruna; ~ *norvegese* norveška kruna; ~ *svedese* švedska kruna

**coronare** *v* krunisati; uspešno završiti

**corpo** *m* kor; korpus; ekipa; zajednica; telo; glavni deo; suština; ~ *d'armata* vojni korpus; ~ *consolare* konzularni kor; ~ *consultivo* savetodavno telo; ~ *contundente* tup predmet; ~ *del delitto* korpus delikti *lat*; ~ *diplomatico* diplomatski kor; ~ *elettorale* izborno telo; ~ *di guardia* stražarski odred; ~ *insegnante* nastavnički kolegijum; ~ *legislativo* zakonodavno telo; ~ *rappresentativo* predstavničko telo; ~ *rappresentativo supremo* najviše predstavničko telo; ~ *del reato* korpus delikti; ~ *di spedizione* ekspedicioni korpus; ~ *umano* ljudsko telo; *guardia del* ~ telohranitelj

**corporale** *adj* telesni; *integrità* ~ telesni integritet; *lesione* ~ telesna povreda; *punizione* ~ telesna kazna

**corporativismo** *m* korporativizam

**corporativo** *adj (econ)* korporativan; *economia corporativa* korporativna ekonomija; *ordinamento* ~ staleški poredak

**corporatura** *f* stas; uzrast; telesna građa

**corporazione** *f* korporacija; profesionalno udruženje; esnaf; ~ *artigiana* udruženje zanatlija; ~ *di commercianti* udruženje trgovaca

**corporeo** *adj* telesni

**corredare** *v* opremiti; snabdeti; propratiti; ~ *la pratica* upotpuniti predmet

**corredo** *m* oprema; pribor

**correggere** *v* popraviti; ispraviti; korigovati; ~ *un ordine* ispraviti nalog

**correggibile** *adj* popravljiv

**correità** *f* zajednička krivica; sukrivica

**correlare** *v* biti u uzajamnoj vezi; dovesti u uzajamni odnos

**correlatore** *m* koreferent; suizveštač

**correlazione** *f* korelacija; uzajamni odnos

**correligionario** *m, adj* istovernik; pripadnik iste vere; istoveran; ko je iste vere

**corrente** *f e adj* struja; tok; tekući; uobičajen; *affari correnti* tekući poslovi; *allargare le correnti commerciali* proširiti trgovačke veze; *atti correnti* tekući spisi; *alle condizioni correnti* uz uobičajene tržišne uslove; ~ *alternata* naizmenična struja; ~ *dei beni* tok dobara; ~ *commerciale* trgovački tok; ~ *continua* jednosmerna struja; ~ *elettrica* električna struja; ~

*del traffico* tok saobraćaja; ~ *di scambi* tok razmene; *conto* ~ tekući račun; *conto* ~ *bancario* bankarski tekući račun; *contro* ~ uzvodno; *essere al* ~ *di qcs* biti u toku nečega; *il mese* ~ tekući mesec; *moneta* ~ novac u opticaju; *prezzo* ~ tekuća (tržišna) cena; *qualità* ~ tekući kvalitet; *secondo la* ~ sa strujom; *tenere qcn al* ~ obaveštavati nekoga

**correntista** *m e f* vlasnik tekućeg računa; ~ *postale* vlasnik poštanskog tekućeg računa

**correo** *m* sukrivac; saučesnik

**correre** *v* trčati; juriti; pojuriti; trkati se; žuriti; hitati; teći; proticati; prolaziti; ~ *un pericolo* izlagati se opasnosti; ~ *ai ripari* preduzeti mere (da se popravi stanje); ~ *rischio* izlagati se opasnosti; *corre voce* širi se glas; *lasciar* ~ ne obraćati pažnju; pustiti da stvari idu svojim tokom

**corresponsabile** *adj* suodgovoran

**corresponsabilità** *f* sauodgovornost

**corresponsione** *f* isplata; nadoknada; odgovarajuća svota nvoca; ~ *d'interessi* isplata kamata

**correttamente** *adv* ispravno; korektno; *trattare* ~ korektno postupati

**correttezza** *f* ispravnost; korektnost; ~ *commerciale* trgovačka ispravnost

**correttivo** *adj* korektivan; koji ispravlja; popravni; *misura correttiva* korektivna mera

**corretto** *adj* ispravan; pravilan; korektan; *caffè* ~ crna kafa s dodatkom alkohola

**correzione** *f* ispravka; ispravljanje; korekcija; korektura; *casa di* ~ popravni dom

**corridoio** *m* hodnik; prolaz; kuloar; koridor; ~ *aereo* vazdušni koridor

**corriere** *m* kurir; vesnik; glasnik; ~ *diplomatico* diplomatski kurir; *giorno di* ~ dan otpreme pošte; *a volta di* ~ povratnom poštom

**corrispettivamente** *adv* srazmerno

**corrispettivo** *m e adj* odgovarajući iznos; naknada; zaslužena nagrada; odgovarajući; srazmeran

**corrispondente** *m e f e adj* dopisnik; novinski izveštač; odgovarajući; dopisni; ~ *attivo* aktivan odgovarajući iznos; ~ *commerciale* trgovački dopisnik; ~ *estero* inostrani dopisnik; ~ *di giornale* novinski dopisnik; ~ *in lingue estere* dopisnik stranih jezika; ~ *passivo* pasivan odgovarajući iznos

**corrispondenza** *f* korespondencija; prepiska; dopisivanje; *attendere alla* ~ biti zadužen za poštu; ~ *aerea* vazdušna pošta; ~ *in arrivo* pošta u dolasku; ~ *commerciale* trgovačka prepiska; ~ *diplomatica* diplomatska prepiska; ~ *espressa* ekspresna pošta; ~ *in partenza* pošta u odlasku; ~ *postale* poštanska prepiska; *distribuzione della* ~ raspodela pošte; *in* ~ *con* u skladu sa; *iniziare una* ~ započeti prepisku; *mantenere una* ~ održavati prepisku; *mettersi in* ~ uspostaviti vezu; *registrare la* ~ uneti poštu u kancelarijski zapisnik; *sbrigare la* ~ odgovarati na pisma; *scuola per* ~ dopisna škola; *spoglio della* ~ pregledavanje pristigle pošte; *vendita per* ~ prodaja putem pošte

**corrispondere** *v* odgovarati; biti saglasan; dopisivati se; korespondirati; plaćati; isplaćivati; ~ *al campione* odgovarati uzorku; ~ *ai desideri* biti u skladu sa željama; ~ *un interesse* isplaćivati kamate; ~ *uno stipendio* isplaćivati platu

**corroborante** *adj* okrepljujući; koji krepi (jača)

**corroborare** *v* krepiti; jačati; potkrepiti; potvrditi

**corrompere** *v* podmititi; potkupiti; kvariti; korumpirati; ~ *un giudice* podmititi sudiju; ~ *un testimone* podmititi svedoka

**corrompimento** *m* podmićivanje; potkupljivanje; kvarenje; korumpiranje

**corrotto** *adj* potkupljen; podmitljiv; korumpiran

**corruttibile** *adj* podmitljiv; potkupljiv; *un funzionario* ~ podmitljiv službenik

**corruttibilità** *f* podmitljivost; korumpiranost

**corruttore** *m* podmićivač

**corruzione** *f* korupcija; podmićivanje; davanje mita; ~ *attiva* aktivna korupcija; davanje mita; ~ *elettorale* izborno podmićivanje; ~ *di funzionario* podmićivanje službenika; ~ *di magistrato* podmićivanje sudija; ~ *passiva* primanje mita; ~ *politica* politička korupcija; ~ *di pubblico ufficiale* korupcija javnog službenika; *istigazione alla* ~ pokušaj davanja mita

**corsa** *f* trka; vožnja; kretanje; hod (mašine i sl.); *la* ~ *agli armamenti* trka u naoružanju; *di* ~ trkom; ~ *agli sportelli* navala ulagača na blagajne banke; ~ *a vuoto* prazan hod

**corsaro** *m* gusar; pirat

**corsivo** *adj* kurzivni; nagnut; kos

**corso** *m* kotiranje; kurs (na berzi); tok; tečenje; opticaj; šetalište; korzo; *annotare il* ~ *delle valute* noritati kurs valuta; *capitano di lungo* ~ kapetan duge plovidbe; ~ *degli affari* tok poslova; ~ *d'apertura* početni kurs; ~ *approssimativo* približan kurs; ~ *artificiale* veštački kurs; ~ *attuale* sadašnji kurs; ~ *degli avvenimenti* tok događaja; ~ *azionario (dell'azione)* kurs deonica; ~ *di base* osnovni kurs; ~ *biennale* dvogodišnje studije; ~ *di Borsa* berzanski kurs; ~ *di Borsa nera* kurs crne berze; ~ *di cambiali* promet menica; ~ *del cambio* devizni (menjački) kurs; ~ *di chiusura* zaključni kurs; kurs pri zatvaranju berze; ~ *di compensazione (di compenso)* kompenzacioni kurs; ~ *di compra* kupovni kurs; ~ *della congiuntura* tok konjunkture; ~ *a contanti* gotovinski kurs; ~ *dei contanti* gotovinski tokovi; ~ *di conversione* kurs konverzije; ~ *del denaro* kurs novca; ~ *del deporto* deportni kurs (tok); ~ *depresso* snižen kurs; ~ *delle divise* devizni kurs; ~ *di domande* tok potražnje; ~ *elettorale* tok izbora; ~ *d'emissione* emisioni kurs; ~ *estero* inostrani kurs; ~ *fisso* fiksni kurs;



~ *forzoso* prinudni kurs; ~ *forzoso della moneta* prinudni kurs novca; ~ *garantito* garantovani kurs; ~ *del giorno* dnevni kurs; *in* ~ *di stampa* u štampi; ~ *indicativo* indeksni (indikativni) kurs; ~ *iniziale* početni kurs; ~ *d'interesse* tok kamate; ~ *interiore* unutrašnji kurs; ~ *delle istanze* tok nadležnosti; ~ *legale* zakonski (legalni) kurs; ~ *libero* slobodan kurs; ~ *limite* granični (limitni) kurs; ~ *di liquidazione* kurs likvidacije; ~ *massimo* najviši (maksimalni) kurs; ~ *medio* srednji kurs; ~ *del mercato* tok tržišta; ~ *di mercato libero* tok slobodnog tržišta; ~ *del mercato mondiale* kotiranje na svetskom tržištu; ~ *minimo* minimalni (najniži) kurs; ~ *nominale* nominalni kurs; ~ *di piazza* lokalni kurs; ~ *presumibile* pretpostavljeni (verovatan) kurs; ~ *in rialzo* kurs u porastu; ~ *in ribasso* kurs u padu; ~ *di rimborso* tok naknade; ~ *di riscatto* otkupni kurs; ~ *sostenuto* suzdržan kurs; ~ *speciale* specijalan kurs; ~ *stabilizzato* stabilni (smiren) kurs; ~ *di stima* kurs procene; ~ *degli studi* kurs studija; ~ *a termine* terminski kurs; ~ *d'un termine* tok roka; ~ *dei titoli* kurs vrednosnih papira; ~ *ufficiale* zvanični (službeni) kurs; ~ *unitario* jedinstven kurs; ~ *delle valute* kurs valuta; ~ *variabile* promenljiv kurs; ~ *di vendita* prodajni kurs; ~ *della vendita* tok prodaje; *dare* ~ *a qcs* započeti nešto; pokrenuti; *dar* ~ *ad una domanda* rešavati molbu (zahtev); *dar* ~ *ad una ordinazione* rešavati porudžbinu; *dar* ~ *ad un ordine* izdati nalog za hapšenje; *durante il* ~ u toku; *fare il suo* ~ ići svojim tokom; *fissare il* ~ odrediti kurs; *listino del* ~ izveštaj (bilten) o kursu; *mettere fuori* ~ povući iz opticaja; *mettere (porre) in* ~ pustiti u opticaj; *moneta in* ~ novac u opticaju; *nel* ~ *della realizzazione* u toku ostvarenja; *il processo è in* ~ rasprava je u toku; *sostenere il* ~ podržavati kurs; *studente fuori* ~ apsolvent; *utile sul* ~ zarada na kursnoj razlici

**corte** *f* sud; dvor; dvorište; ~ *amministrativa* upravni sud; *C~ d'Appello* apelacioni sud; ~ *d'arbitraggio* arbitražni sud; *C~ d'Assise* porotni sud; *C~ di Cassazione* kasacioni (vrhovni) sud; *C~ dei Conti* vrhovna finansijska kontrola; *C~ Costituzionale* ustavni sud; ~ *di giustizia* sud pravde; ~ *di giustizia della comunità europea* sud pravde evropske zajednice; *C~ marziale* preki (vojni) sud; *C~ internazionale di giustizia* Međunarodni sud pravde; *C~ Penale Federale* savezni kazneni sud; ~ *permanente internazionale di giustizia* stalni međunarodni sud pravde; *C~ Suprema* Vrhovni sud; ~ *suprema economica* vrhovni privredni sud; *C~ suprema federale* savezni vrhovni sud; ~ *suprema militare* vrhovni vojni sud; ~ *suprema repubblicana* republički vrhovni sud

**corteo** *m* povorka

**cortese** *adj* ljubazan; učtiv; predusretljiv; ~ *risposta* cenjeni odgovor

**cortesemente** *adv* učtivo; ljubazno

**cortesia** *f* učtivost; ljubaznost; usluga; kurtoazija; ~ *internazionale* međunarodna kurtoazija; *per* ~ molim vas; *usare* ~ *a qcn* ljubazno se ponašati prema nekome

**cortile** *m* dvorište

**corto** *adj* kratak; *essere a* ~ *di qcs* oskudevati u nečemu; *essere a* ~ *di quattrini* oskudevati u novcu; *tagliare* ~ prekinuti raspravu

**cortometraggio** *m* kratkometražni film

**corvè** *f* kuluk; težak fizički rad

**cosa** *f* predmet; stvar; događaj; pojava; ~ *accessoria* pomoćna stvar; ~ *acquistata* stečena stvar; ~ *affittata* pozajmljen predmet (stvar); ~ *d'altri* tuđa stvar; ~ *che non appartiene a nessuno* ničija stvar; ~ *assicurata* osigurana stvar; ~ *collettiva* kolektivna stvar; ~ *in commercio* stvar u prometu; ~ *composta* sastavljena stvar; ~ *comprata* kupljena stvar; ~ *comune* zajednička stvar; ~ *consumabile* potrošna stvar; ~ *corporale* telesna stvar; ~ *data ma non dovuta* poklonjena stvar; dat nedug; ~ *data in pegno* založena stvar; ~ *deteriorabile* pokvarljiva stvar; *cose e diritti sottratti all'esecuzione* stvari i prava izuzeti od izvršenja; ~ *divisibile* deljiva stvar; ~ *fruttifera* plodonosna (unosna) stvar; ~ *fungibile* zamenljiva stvar; ~ *fuori commercio* stvar van prometa; ~ *futura* buduća stvar; ~ *di genere* stvar određena po rodu; ~ *generica* generična stvar; ~ *giudicata* presuđena stvar; ~ *gravata* opterećena stvar; ~ *immobile* nepokretna stvar; ~ *inconsumabile* nepotrošna stvar; ~ *incorporale* netelesna stvar; ~ *indivisibile* nedeljiva stvar; ~ *infungibile* nezamenljiva stvar; ~ *invalutabile* neprocenjiva stvar; ~ *locata* stvar data u zakup; ~ *mobile* pokretna stvar; ~ *di nessuno* ničija stvar; ~ *non fungibile* nezamenljiva stvar; ~ *occulta* sakrivena stvar; ~ *perita* propala stvar, ~ *perita accidentalmente* slučajna propast stvari; *cose personali* lične stvari; ~ *pignorata* zaplenjena stvar; ~ *principale* glavna stvar; ~ *principale e* ~ *accessoria* glavna stvar i sporedna stvar; ~ *privata* privatna stvar; ~ *pubblica* javna stvar; ~ *ritrovata* nađena stvar; ~ *rubata* ukradena stvar; ~ *sacra* sveta stvar; ~ *semplice* obična stvar; ~ *senza padrone* predmet bez vlasnika; *cose senza valore* stvari bez vrednosti; ~ *soggetta a rapida deteriorazione* stvar izložena naglom propadanju; ~ *specifica* specifična stvar; ~ *universale* skupna stvar; ~ *di valore minimo* bagatelni predmet (stvar); ~ *valutabile* procenjiva stvar; ~ *venale* prodajni predmet; ~ *venduta* prodata stvar; *se le cose sono consegnate in monte cioè in quello stato in cui si trovano* ako se stvari predaju đuture, tj. u stanju u

kome se nalaze; *se le cose furono contrattate in monte* ako su stvari pogođene đuture; *prendere le cose come sono* pomiriti se sa činjenicama; *la ~ procede regolarmente* stvar ide svojim tokom

**cosciente** *adj* svestan

**coscienza** *f* savest; svest; *aver la ~ pulita* imati čistu savest; *aver la ~ tranquilla* biti mirne savesti; *aver piena ~ di sé* biti pri svesti; *caso di ~* pitanje savesti; *~ di classe* klasna svest; *~ nazionale* nacionalna svest; *~ operaia* radnička svest; *~ organizzata* organizovana svest; *~ sociale* društvena svest; *con ~* savesno; *in ~* po duši; iskreno; *in piena ~ di sé* pri punoj svesti; *operare come la ~ lo detta* raditi po savesti; *senza ~* bez savesti

**coscienziosità** *f* savesnost; ozbiljnost

**coscienzioso** *adj* savestan; ozbiljan; čestit; *poco ~* nesavestan

**coscritto** *m* regrut; vojni obveznik

**così** *adv* tako; ovako; onako; takav; *e ~ via* i tako dalje; *così così* osrednje; *~ e cosà* ovako i onako

**cosiddetto** *adj* takozvani

**cosmo** *m* vasiona; svemir

**cosmodromo** *m* kosmodrom

**cosmonauta** *m e f* kosmonaut

**cospetto** *m* prisustvo; blizina; *al ~ di qcn* pred nekim; u nečijem prisustvu

**cospicuo** *adj* značajan; znatan; pozamašan; ugledan

**cospiratore** *m* zaverenik

**cospirazione** *f* zavera; tajni dogovor

**costà** *adv* tu; tamo; *di ~* odatle

**costa** *f* (morska) obala; padina; obronak; strana; bok; *~ articolata* razuđena obala; *di ~* bočno; pored

**costante** *f adj* konstanta; stalna (nepromenljiva) veličina; stalan; postojan; konstantan

**costantemente** *adv* stalno; konstantno

**Costantinopoli** *f (geogr)* Carigrad; Istanbul

**costare** *v* koštati; stajati

**costeggiare** *v* ploviti uz obalu; ići (prostirati se) uz (nešto)

**costiero** *adj* obalski; *commercio ~* obalna trgovina

**costituente** *m e adj* ustavotvorna skupština; sastavni deo; sastavni; koji čini; *Assemblea ~* ustavotvorna skupština; *~ del pegno* zalagač

**costituire** *v* zasnovati; osnovati; obrazovati; konstituisati; sastaviti; sastavljati; *~ un diritto* zasnovati pravo; *~ un'ipoteca* zasnovati hipoteku; *~ una società* osnovati društvo; *~ un usufrutto* zasnovati pravo uživanja

**costituirsi** *v rifl* obrazovati se; organizovati se; proglasiti se; *~ in giudizio* pojaviti se u sudu kao stranka; *~ parte civile* podneti privatnu tužbu

**costitutivo** *adj* ustavan; sastavni; konstitutivan; *acquisizione costitutiva del diritto* konstitutivno sticanje prava; *adunanza costitutiva* osnivački sastanak; konstituisanje; *atto ~* osnivački akt; *sentenza f costitutiva* konstitutivna presuda

**costitutore** *m* osnivač

**costituzionale** *adj* ustavni; konstitucionalan; *autorità ~* ustavotvorna vlast; *diritto ~* ustavno pravo; *giurisdizione ~* ustavno sudstvo; *legge ~* ustavni zakon; *monarchia ~* ustavna monarhija; *restrizioni costituzionali* ustavna ograničenja; *tribunale ~* ustavni sud

**costituzionalità** *f* ustavnost

**costituzione** *f* osnivanje; zasnivanje; utemeljavanje; organizovanje; ustav; sastav; građa; konstitucija; *~ di cauzione* zasnivanje kaucije; *~ di dote* davanje miraza; *C~ Federale* savezni ustav; *~ di fideiussione* zasnivanje jemstva; *~ flessibile* fleksibilan ustav (koji se može promeniti običnim zakonima); *~ forzata del diritto di pegno* prisilno zasnivanje prava zaloga; *~ di garanzia* zasnivanje garancije; *~ d'ipoteca* zasnivanje hipoteke; *~ in pegno* zasnivanje zaloga; *~ della provincia autonoma* ustav autonomne pokrajine; *~ di rendita* zasnivanje rente; *~ rigida* ustav koji se može izmeniti samo na osnovu ustavnih zakona; *~ di riserva* zasnivanje rezerve; *~ di società* osnivanje društva; *~ di usufrutto* zasnivanje prava uživanja (korišćenja); *revisione della C~* promena ustava

**costo** *m* trošak; cena; koštanje; *a ~ di immensi sacrifici* po cenu velikih žrtava; *a nessun ~* nikako; ni po koju cenu; *ad ogni ~* na svaki način; svakako; *a prezzo di ~* po ceni koštanja; *a tutti i costi* svakako; po bilo koju cenu; *accertamento del ~* utvrđivanje troškova; *calcolo dei costi* obračun troškova; *controllo dei costi* kontrola troškova; *copertura dei costi* pokriće troškova; *coprire il ~* pokriti trošak; *~ accessorio* sporedan (uzgredan) trošak; *~ d'allevamento* trošak uzgoja; *~ aziendale* troškovi poslovanja; *~ dell capitale* cena kapitala; *~ comparato* upoređen trošak; *~ costante* stalan trošak; *~ del credito* cena kredita; *~ crescente* trošak u porastu; *~ decrescente* trošak u padu; *~ del denaro* cena novca; *~ differenziale* diferencijalan trošak; *~ d'emissione* trošak emisije; *~ d'esecizio* troškovi poslovanja; *~ di fabbricazione* troškovi izrade; *~ fisso* fiksni trošak; *~ generale* opšti trošak; *~ di gestione* troškovi poslovanja; *~ globale* globalni trošak; *~ del lavoro* cena rada; *~ della mano d'opera* troškovi radne snage; *~ di manutenzione* troškovi održavanja; *~ marginale* granični trošak; *~ medio* prosečan trošak; *~ netto* neto trošak; *~ nolo* troškovi vozarine; *~ e nolo* cena sa vozarinom; *~ nolo e assicurazione* trošak vozarine i osigu-



ranja; *~ della polizza* iznos polise; *~ di produzione* trošak proizvodnje; proizvodni troškovi; *~ di pubblicità* troškovi reklame; *~ totale* ukupni troškovi; *~ di trasformazione* cena transformacije; *~ di trasporto* troškovi prevoza; *~ unitario* jedinstvena cena; jedinstveni trošak; *~ variabile* varijabilni troškovi; *~ vigente* važeća cena; *~ della vita* životni troškovi (standard); *elemento del ~* element cene; *indice del ~ della vita* indeks životnih troškova; *maggior ~* veći trošak; *senza ~* bez cene; *sotto ~* ispod cene (koštanja); *teoria del ~* teorija troškova; *valore di ~* vrednost troškova; *vendere al ~* prodavati po ceni koštanja; *vendere sotto ~* prodavati ispod cene koštanja

**costoso** *adj* skup; skupocen

**costretto** *adj* prisiljen; primoran; *~ dagli avvenimenti* pod pritiskom događaja

**costringere** *v* prisiliti; primorati; naterati

**costringimento** *m* prisila; prinuda; primoravanje; *~ fisico* fizička prisila

**costrizione** *f* prinuda; prisila; primoravanje; *~ al pagamento* prinudno plaćanje; *sotto la ~* pod prinudom

**costruire** *v* graditi; sagraditi; konstruisati; napraviti

**costruttivo** *adj* konstruktivan; građevinski

**costruttore** *m* građevinar; graditelj; *~ navale* brodograditelj

**costruzione** *f* gradnja; izdgradnja; konstrukcija; sklop; sastav; građevina; *~ abusiva* bespravna gradnja; *contratto di ~* ugovor o gradnji; *~ sul fondo altrui* izdgradnja na tuđem zemljištu; *~ giuridica* pravna konstrukcija; *di ~* građevinski

**costume** *m* običaj; navika; vladanje; ponašanje; *buon ~* dobro vladanje

**cotone** *m* pamuk; *di ~* pamučan; *~ filato* pamučno predivo; *~ idrofilo* higijenski pamuk (vata); *sgranare il ~* egremirati pamuk

**cotoneria** *f* pamučna roba

**cotoniere** *m* proizvođač pamuka

**cotoniero** *adj* pamučni; *industria cotoniera* pamučna industrija; *mercato ~* tržište pamuka

**cotonificio** *m* predionica pamuka; fabrika vate

**cotonina** pamučno platno

**cotta** *f* kuvanje; pečenje; zaljubljenost; pijanstvo

**cottimante** *m e f* akordni radnik; radnik na akord

**cottimista** *m* akordni radnik; radnik na akord; radnik na pogodbu

**cottimo** *m* plaćanje po učinku; akord; *a ~* na akord; *contratto a ~* akordni ugovor; *contratto di lavoro a ~* ugovor za rad na akord; *~ in gruppo* grupni rad na akord; *~ a squadre* ekipni akordni rad; *lavorare a ~* raditi na akord; *lavoro a ~* rad na akord; *operaio a ~* radnik na akord; *paga a ~* plata po učinku; *prendere a ~* uzeti na akord; *rimunerazione a ~* plaćanje po akordu; *tariffa a ~* akordna tarifa

**coupon** *m (fr)* kupon

**cozzare** *v* sudariti se; biti u sukobu; protivrečiti (jedno drugom)

**crac** *m* krah; slom; propast; *~ bancario* bankarski krah; *~ di Borsa* berzanski krah

**creare** *v* stvoriti; stvarati; izazvati; *~ un fondo di riserva* stvarati rezervni fond; *~ un'idustria* stvoriti industriju; *~ un mercato* stvoriti tržište

**creativo** *adj* stvaralački; kreativan

**creatore** *m* stvaralac; tvorac

**creatura** *f* stvorenje; stvor; dete

**creazione** *f* stvaranje; osnivanje; *~ di capitale* stvaranje kapitala; *~ di credito* stvaranje kredita; *~ del diritto* osnivanje prava; *~ di liquidità* stvaranje likvidnosti; *~ di posizioni monopolisitiche e di dissesti del mercato* stvaranje monopolističkog položaja i izazivanje poremećaja na tržištu; *~ di possibilità di lavoro* stvaranje mogućnosti za rad; *~ di posti di lavoro* stvaranje radnih mesta; *~ di potere d'acquisto* stvaranje kupovne moći; *~ di reddito* stvaranje dohotka; *~ scientifica* naučno stvaranje

**credenza** *f* veresija; kredit; verovanje; vera; uverenje

**credenziale** *f e adj* kreditno pismo; akreditovan; *lettere credenziali* akreditivna pisma

**credere** *v* verovati; poverovati; misliti; smatrati; držati; *del ~* delkredere (garantovanje); *~ opportuno comunicare* smatrati korisnim da se saopšti

**credibile** *adj* verovatan; verodostojan; pouzdan

**credibilità** *f* verovatnoća; verodostojnost; ugled; kredibilitet

**creditizio** *adj* kreditni; *dilazione creditizia* kreditno odgađanje; *economia creditizia* kreditna ekonomija; *mercato ~* tržište kredita; kreditno tržište; *moneta creditizia* kredinti novac; *politica creditiza* kreditna politika; *restrizione creditizia* kreditno ograničenje; *settore ~* kreditni sektor; *struttura creditizia* kreditna struktura; *teoria creditizia* kreditna teorija

**credito** *m* kredit; veresija; potraživanje; *a ~* u korist; na kredit; *accordare un ~* odobriti kredit; *aprire un ~* otvoriti kredit; *assicurazione di crediti* osiguranje kredita; *banca di ~* kreditna banka; *bloccare i crediti* blokirati kredite (potraživanja); *capace di ~* kreditno sposoban; *carta di ~* kreditna kartica; *cassa di ~* kreditna blagajna; *cedere un ~* ustupiti kredit (potraživanje); *comprare a ~* kupiti na kredit; *compressione del ~* zgušnjavanje (zbijanje) kredita; *concedere un ~* dati (odobriti) kredit; *congelamento dei crediti* zamrzavanje kredita; *cooperativa di ~* kreditna zadruga; *~ accertato* utvrđeno potraživanje; *~ accessorio* sporedan kredit; *~ contro (verso) accettazione* kredit uz pri-

hvatanje; zajam uz akcept menice; ~ *agrario (agricolo)* agrarni (poljoprivredni) kredit; ~ *alberghiero* ugostiteljski kredit; ~ *alimentare (di alimenti)* potraživanje za alimentaciju (izdržavanje); ~ *ammesso* dozvoljen kredit; ~ *d'ammortamento* amortizacijski zajam; ~ *arretrato* zaostali kredit; ~ *artigianale* zanatski kredit; ~ *con avallo* zajamčeni (avalirani) kredit; ~ *d'avallo* avalni kredit; ~ *di banca* kredit kod banke; ~ *bancario* bankarski kredit; ~ *a basso interesse* kredit po niskoj kamatnoj stopi; ~ *in bianco* nepokriveni (blanko) kredit; ~ *di bilancio* budžetski kredit; ~ *bloccato* blokirani kredit; ~ *di bonifica* melioracioni kredit; ~ *a breve scadenza (termine)* kratkoročni zajam (kredit); ~ *cambiario* menični kredit; ~ *di capitale* potraživanje kapitala; ~ *di cassa* blagajničko potraživanje; ~ *contro cauzione* zajam uz kauciju; ~ *ceduto* ustupljeno potraživanje; ~ *certo* sigurno potraživanje; ~ *civile* građansko potraživanje; ~ *alla clientela* kredit mušterijama; ~ *verso la clientela* potraživanje od mušterija; ~ *collettivo* zajedničko potraživanje; ~ *commerciale* trgovačko potraživanje; ~ *al commercio* trgovački kredit; ~ *di compensazione* kompenzacioni (obračunski) kredit; ~ *complementare* dodatni kerdit; dopunsko potraživanje; ~ *comprovato* dokazan kredit; ~ *comunale* opštinski (komunalni) kredit; ~ *comune* zajedničko potraživanje; ~ *confermato* potvrđeni kredit; ~ *congelato* zamrznuti kredit; ~ *consorziale* društveni kredit; ~ *al (di) consumo* potrošački krediti; ~ *contabile* knjigovodstveno potraživanje; ~ *in contanti* gotovinski kredit; ~ *contestato* sporno (osporeno) potraživanje; ~ *di conto* potraživanje na računu; ~ *di conto corrente* kredit (potraživanje) na tekućem računu; ~ *in contropartita* potraživanje kao protivstavka; ~ *controverso* sporno potraživanje; ~ *coperto* pokriveno potraživanje; ~ *non coperto* nepokriveno potraživanje; ~ *senza copertura* zajam bez pokrića; ~ *corrente* tekuće potraživanje; ~ *che non può costituire oggetto di domanda giudiziale* neutuživo potraživanje; ~ *costituito in pegno* potraživanje zasnovano na zalogu; ~ *di danni di guerra* potraživanje ratne štete; ~ *di denaro* potraživanje novca; ~ *in denaro* potraživanje u novcu; ~ *dichiarato* izjavljeno potraživanje; ~ *diretto* neposredan zajam; ~ *disponibile* raspoloživ kredit; ~ *in divise* devizni kredit; devizno potraživanje; ~ *documentario* dokumentarni akreditiv; ~ *documentario confermato* potvrđeni dokumentarni akreditiv; ~ *documentario non confermato* nepotvrđeni dokumentarni akreditiv; ~ *di dubbio* sumnjivo potraživanje; ~ *all'economia* privredni kredit; ~ *edilizio* građevinski kredit; ~ *equivoco* sumnjiv kredit; ~ *esaurito* iscrpljen kredit; ~ *d'esercizio* poslovni kredit; ~ *ereditario* nasledno potraživanje; ~ *esigibile* naplativo (uterivo) potraživanje; ~ *d'esportazione* izvozni kredit; ~ *estero* inostrani kredit; ~ *in estero* potraživanje u inostranstvu; ~ *verso estero* potraživanje od inostranstva; ~ *estinto* ugašeno potraživanje; ~ *fallimentare* stečajno potraživanje; ~ *di fideiussione* kredit za jemstvo; ~ *fiduciario* kredit na poverenje; ~ *di finanziamento* kredit za finansiranje; ~ *finanziario* finansijski kredit; finansijsko potraživanje; ~ *fiscale* fiskalni kredit; ~ *fondiario* zemljišni kredit; ~ *forfetario* paušalni kredit; ~ *forzoso* prisilni kredit; ~ *fruttifero* kamatonosno potraživanje; ~ *garantito* garantovani kredit; garantovano potraživanje; ~ *garantito da pegno* potraživanje garantovano zalogom; ~ *garantito da titoli* potraživanje garantovano vrednosnim papirima; ~ *contro garanzia* kredit uz garanciju; ~ *senza garanzie* kredit bez garancija; ~ *illimitato* neograničeni kredit; ~ *immobiliare* kredit na nekretninama; ~ *immobilizzato* blokirani (zamrznut) kredit; ~ *d'importazione* uvozni kredit; ~ *d'imposta* poresko potraživanje; ~ *incedibile* potraživanje koje se ne može ustupiti; ~ *incerto* nesigurno potraživanje; ~ *d'indennità di assicurazione* potraživanje odštete na osnovu osiguranja; ~ *d'indennità di danni di guerra* potraživanje plaćanja ratne štete; ~ *individuale* lični kredit; ~ *indiviso* nedeljivo potraživanje; ~ *all'industria (industriale)* industrijski kredit; ~ *inesigibile* (neostvarivo) neuterivo potraživanje; ~ *infruttifero* beskamatno potraživanje; ~ *iniziale* početno potraživanje; ~ *insinuato* izjavljeno potraživanje; ~ *d'interessi* potraživanje kamata; ~ *senza interessi* beskamatni kredit; ~ *d'investimento* investicioni kredit; ~ *su ipoteca* hipotekarno potraživanje; ~ *ipotecario* hipotekarni kredit; ~ *irrecuperabile* nepovratno potraživanje; neuteriv kredit; ~ *irrelevante* neznatno potraživanje; ~ *irrevocabile* neopoziv akreditiv; ~ *libero* slobodan (pokriven) akreditiv; ~ *limitato* ograničen kredit; ~ *liquido* likvidno potraživanje; ~ *litigioso* sporno potraživanje; ~ *a lunga scadenza* dugoročni kredit; ~ *marittimo* pomorsko potraživanje; ~ *della massa fallimentare* potraživanje u stečajnoj masi; ~ *a media scadenza* srednjoročni kredit; ~ *mercantile* trgovački kredit; ~ *su merci* robni kredit; robno potraživanje; ~ *di miglioramento* kredit za poboljšanje; ~ *mobiliare* kredit na pokretnim stvarima; ~ *monetario* novčano potraživanje; novčani kredit; ~ *navale* pomorski kredit; ~ *in natura* kredit u naturi; ~ *di nolo* potraživanje za vozarinu; ~ *non cedibile* neprenosivo potraživanje; ~ *non confermato* nepotvrđen akreditiv; ~ *d'onorario* potraživanje honorara; ~ *di partita* knjigovodstveno potraživanje;



~ *pecuniario* novčano potraživanje; ~ *contro pegno* kredit uz zalog; ~ *di pegno* čvrst kredit; ~ *permanente* trajan kredit; ~ *personale* lični kredit; ~ *pignoratizio* potraživanje koje se može pleniti; ~ *pignorato* zaplenjeno potraživanje; ~ *popolare* narodni kredit; ~ *prescritto* zastareli kredit; ~ *principale* glavno potraživanje; ~ *privato* privatni kredit; ~ *privilegiato* povlašćeno potraživanje; prioritetni kredit; ~ *alla produzione* kredit za proizvodnju; ~ *di produzione* proizvodni kredit; ~ *provvisorio* privremeni kredit; ~ *pubblico* javni kredit; ~ *reale* stvaran kredit; ~ *realizzabile* ostavriv kredit; ~ *reciproco* uzajamno potraživanje; ~ *recuperabile* uteriv kredit; ~ *di regresso* regresno potraživanje; ~ *residuo* ostatak potraživanja; ~ *revocabile* opoziv akreditiv; ~ *di rimborso* povrativ kredit; ~ *di rimodernamento* kredit za obnovu; ~ *rinnovabile* obnovljiv kredit; ~ *di riparazione* reparaciono potraživanje; ~ *di riporto* prenosni kredit (na berzi); ~ *di risarcimento* potraživanje naknade štete; ~ *di risconto* reeskontni kredit; ~ *riscosso* uterano potraživanje; ~ *rotativo* obrtni kredit; ~ *scaduto* dospelo potraživanje; ~ *allo scoperto* nepokriveni kredit; ~ *di sconto* eskontni kredit; ~ *semplice* običan akreditiv; ~ *sequestrato* zaplenjeno potraživanje; ~ *simulato* simulirano (fiktivno) potraživanje; ~ *sociale* društveno potraživanje; društveni kredit; ~ *solidale* solidarno potraživanje; ~ *speciale* specijalni kredit; ~ *di spese* potraživanje troškova; ~ *dello Stato* državni kredit; ~ *straordinario* vanredni kredit; ~ *supplementare* dopunski kredit; ~ *temporaneo* vremenski kredit; ~ *a termine* terminski (oročeni) kredit; ~ *da terzi* kredit trećih osoba; ~ *transitorio* prelazni (tranzitni) kredit; ~ *di transizione* privremeni kredit; ~ *trasferibile* prenosiv kredit; ~ *usuraio* zelenaški kredit; ~ *di tenue valore* kredit male vrednosti; ~ *in valuta estera* kredit u devizama; devizna potraživanja; ~ *verificato* priznato potraživanje; ~ *a vista* kredit po viđenju; *dare a* ~ dati na veresiju; *decongelare i crediti* odmrznuti (deblokirati) kredite; *di* ~ kreditni; *dichiarare un* ~ prijaviti potraživanje; *diminuire un* ~ smanjiti kredit; *diritto di* ~ pravo potraživanja; *disdetta di* ~ otkaz kredita; *disdettare un* ~ otkazati kredit; *domandare un* ~ zahtevati naplatu; *eccedere il* ~ premašiti kredit; *esaurire un* ~ iscrpsti (iskoristiti) kredit; *esigere un* ~ zahtevati naplatu potraživanja; *essere in* ~ *verso qcn* biti nečiji poverilac; *far* ~ kreditirati; *far* ~ *a qcn* pokloniti nekome poverenje; *fede di* ~ potvrda o kreditu; *godere* ~ uživati kredit (poverenje); *istituto di* ~ kreditna ustanova (banka); kreditni zavod; *lettera di* ~ akreditiv; kreditno pismo; *mandato di* ~ kreditni nalog; kreditno odobrenje; *meritevole di* ~ vredan kredita; *oltrepassare un* ~ prekoračiti (premašiti) kredit; *partita di* ~ stavka potraživanja; *piccolo* ~ mali kredit; *politica di* ~ kreditna politika; *progetto di* ~ kreditni projekat; *realizzare un* ~ ostvariti kredit; *registrare a* ~ knjižiti na kredit; odobriti na kredit; *revocare un* ~ opozvati kredit; *revolving* ~ revolving kredit; *ricorrere al* ~ pribeći kreditu; *riscuotere un* ~ povući kredit; *sblocco di crediti congelati* deblokiranje zamrznutih kredita; *scrivere a* ~ upisati na kredit; *superare un* ~ prekoračiti (premašiti) kredit; *teoria del* ~ teorija kredita; *titolo di* ~ kreditna isprava; *trasferimento di* ~ prenos potraživanja; *tutela del* ~ zaštita kredita; *utilizzare un* ~ koristiti kredit; *validità di* ~ valjanost kredita; *vendere a* ~ prodavati na kredit

**creditore** *m* poverilac; *anziano* ~ stari poverilac; *comitato dei creditori* odbor poverilaca; *conto creditori* račun poverilaca; *convocare i creditori* sazvati poverioce; ~ *anticresi* poverilac kod antihreze; ~ *bancario* bankarski poverilac; ~ *cambiario* menični poverilac; ~ *chirografario* svojeručno priznato potraživanje; ~ *commerciale* trgovački poverilac; ~ *concorsuale* stečajni poverilac; ~ *in conto corrente* poverilac po tekućem računu; ~ *escluso* isključen poverilac; ~ *fallimentare* stečajni poverilac; ~ *garantito* siguran poverilac; ~ *importuno* nestrpljiv (dosadan) poverilac; ~ *ipotecario* hipotekarni poverilac; zalogodavac; ~ *della massa fallimentare* poverilac iz stečajne (likvidacione) mase; ~ *particolare* poseban poverilac; ~ *per pegno* založni poverilac; ~ *personale* privatni poverilac; ~ *pignoratizio* plenitelj; ~ *precedente (nell'azione di regresso)* regresni tužitelj; ~ *principale* glavni poverilac; ~ *privilegiato* prioritetan (povlašćeni, privilegovani) poverilac; ~ *ritardatario* poverilac koji je zakasnio; ~ *sociale* društveni poverilac; ~ *solidale* solidarni poverilac; ~ *della successione* poverilac zaostavštine; *nuovo* ~ novi poverilac; *paese* ~ zemlja poverilac *soddisfare un* ~ podmiriti poverioca

**creditorio** *adj* potražni; *massa creditoria* poverilačka (kreditna) masa; *posizione creditoria* stanje potraživanja

**crescere** *v* rasti; porasti; odrasti; razvijati se; uvećati; povećati

**crescita** *f* porast; rast; napredak; ~ *ecconomica* privredni napredak

**cric** *m* ručna dizalica (za podizanje automobila)

**cricca** *f* klika; banda; družina; ~ *di speculatori* špekulantska klika

**Crimea** *f (geogr)* Krim

**criminale** *adj, m* kriminalac; zločinac; kriminalan; zločinački; *antropologia* ~ kriminalna antropologija; ~ *accidentale* slučajni zločinac; ~ *di guerra* ratni zločinac; ~ *irresponsabile* neu-

računljivi zločinac; ~ *nato* rođeni zločinac; ~ *neurotico* duševno bolestan zločinac; ~ *pericoloso* opasan zločinac; ~ *professionale* profesionalni zločinac; *etiologia* ~ kriminalna etiologija; *grande* ~ *di guerra* glavni ratni zločinac; *identificare un* ~ identifikovati zločinca; *politica* ~ kriminalna politika; *psicologia* ~ kriminalna psihologija; *sociologia* ~ kriminalna sociologija

**criminalista** *m* kriminalista

**criminalità** *f* kriminal; kriminalitet; ~ *organizzata* organizovani kriminal; *lotta contro la* ~ borba protiv kriminala

**crimine** *m* zločin; kriminal; ~ *contro la pace* zločin protiv mira; ~ *contro l'umanità* zločin protiv čovečnosti; ~ *di guerra* ratni zločin; *preparazione d'un* ~ izvršenje zločina; *riconoscere un* ~ priznati zločin; *ricostruzione di* ~ rekonstrukcija zločina

**criminologia** *f* kriminalistika; kriminologija

**crioessiccazione** *f* sušenje životnih namirnica u vakuumu

**crisi** *f* kriza; napad; nastup; ~ *agraria (agricola)* poljoprivredna kriza; ~ *degli alloggi* kriza stanova; ~ *bancaria* bankarska kriza; ~ *della Borsa* kriza berze; ~ *commerciale* trgovinska kriza; ~ *costituzionale* ustavna kriza; ~ *di credito* kreditna kriza; ~ *economica* privredna (ekonomska) kriza; ~ *economica mondiale* svetska ekonomska kriza; ~ *finanziaria* finansijska kriza; ~ *governativa (di governo; del governo)* kriza vlade; ~ *inflazionistica* inflatorna kriza; ~ *ministeriale* ministarska kriza; ~ *monetaria* monetarna kriza; ~ *periodica* periodična kriza; ~ *politica* politička kriza; ~ *strutturale* strukturalna kriza; ~ *di vendita* prodajna kriza; *mettere in* ~ ugroziti; dovesti u teškoće; *superamento della* ~ prevazilaženje krize

**cristalleria** *f* fabrika kristala

**cristallo** *m* kristal; kristalno staklo; ~ *di Boemia* češki kristal; ~ *di rocca* biljur; gorski kristal

**criterio** *m* kriterijum; merilo; razum; razboritost; mišljenje; princip; ~ *dell'assorbimento* pincip apsorpcije; ~ *di avanzamento* merilo za unapređenje; ~ *di distinzione* kriterijum raspoznavanja; ~ *di formazione dei bilanci* kriterijum za sastavljanje bilansa; ~ *giuridico* pravni kriterijum; ~ *di ripartizione delle risorse* kriterijum raspodele sredstava; ~ *sano* zdrav kriterijum; ~ *di valutazione* kriterijum procene

**critica** *f* kritika; ~ *cattiva* nepovoljna (negativna) kritika; ~ *costruttiva* konstruktivna kritika; ~ *distruttiva* destruktivna kritika; ~ *dell'economia politica* kritika političke ekonomije; *una* ~ *favorevole* povoljna (pozitivna) kritika; *critiche ingiustificate* neopravdane kritike; ~ *letteraria* literarna kritika; *fare la* ~ kritikovati

**criticare** *v* kritikovati; ~ *un'opera d'arte* kritikovati umetničko delo

**critico** *adj e m* kritičan; kritički; kritičar; *analisi critica* kritička analiza; *attimo* ~ kritična zgoda; *momento* ~ kritični momenat

**criticone** *m* kritizer

**crivellare** *v* prosejavati (kroz sito)

**croce** *f* krst; ~ *rossa* crveni krst; ~ *rossa internazionale* međunarodni crveni krst

**crocevia** *f* raskrsnica; raskršće

**crollare** *v* propasti; pasti; srušiti se; tresti; drmati; klimati; ~ *il capo* klimati glavom; ~ *le spalle* slegnuti ramenima

**crollo** *m* pad; slom; rušenje; krah; propast; ~ *bancario (di banca)* slom banke; ~ *di Borsa* slom na berzi; ~ *economico* ekonomski krah; ~ *finanziario* finansijski krah; ~ *dei prezzi* pad cena

**cronaca** *f* hronika; letopis

**cronista** *m e f* izveštač; reporter; letopisac; hroničar

**cruciale** *adj* krucijalan; odlučujući; presudan; *prova* ~ presudna proba; *punto* ~ krucijalna (kritična) tačka

**crudele** *adj* okrutan; surov

**crudelmente** *adv* surovo; okrutno

**crudeltà** *f* okrutnost; surovost; svirepost; ~ *estrema* krajnja svirepost

**crudo** *adj* sirov; nekuvan; nezreo; nemilosrdan; okrutan; *cuoio* ~ sirova koža; *ferro* ~ sirovo gvožđe; *inverno* ~ ljuta (ciča) zima

**crumiro** *m* štrajkbreher

**Cuba** *f (geogr)* Kuba

**cubatura** *f* kubatura; zapremina; *merci a* ~ kubasta roba

**cubico** *adj* kubni; kockast

**cubo** *m e adj* kocka; kub; kubni; *metro* ~ kubni metar

**cuccagna** *f* zemlja dembelija; obilje; raskoš

**cuccetta** *f* kušet (u vozu); ležaj (u brodskoj kabini ili vozu); *carrozza cuccette* kušet-kola

**cucina** *f* kuhinja; ~ *aziendale* kuhinja preduzeća; ~ *economica* šporet; štednjak; ~ *elettrica* električni štednjak

**cucire** *v* šiti; sašiti; zašiti; prišiti

**cucitrice** *f* heftalica; mašina za šivenje (hartije, ambalaže i sl.)

**de cuius (de cujus)** *m* ostavitelj; lice posle čije smrti ostaje nasleđe

**culmine** *m* vrh; vrhunac; kulminacija; *al* ~ *della gloria* na vrhuncu slave

**cultura** *f* kultura; obrazovanje; obrađivanje (zemlje); gajenje

**culturale** *adj* kulturni; prosvetni; *beni culturali* kulturna dobra; *centro* ~ kulturni centar; *istituzioni culturali ed educativi (istituzioni educativo-culturali)* kulturno prosvetne ustanove

**cumulativamente** *adv* kumulativno; ujedno



**cumulativo** *adj* kumulativan; zajednički; sjedinjen; *nolo* ~ kumulativna vozarina

**cumulo** *m* kumuliranje; nagomilavanje; gomilanje; gomila; hrpa; ~ *di azioni* paket deonica; ~ *di cariche* nagomilavanje šarži; ~ *di cause* spajanje parničnih predmeta; ~ *di circostanze* skup okolnosti; ~ *di domande giudiziali* spajanje tužbenih zahteva; ~ *di funzioni* kumulacija funkcija; ~ *d'infrazioni* kumulacija prekršaja; ~ *di pene* kumulacija kazni; *sistema della* ~ *delle pene* sistem kumulacije kazni

**cuocere** *v* kuvati; peći

**cuoio** *m* koža (životinjska, štavljena)

**cupone** *m (fr)* kupon (deonice)

**cura** *f* briga; staranje; lečenje; kura; tretman; *a* ~ *di* pod nadzorom; *avere* ~ nastojati; brinuti se; *avere* ~ *di qcs* brinuti se o nečemu; *avere in* ~ *qcn* lečiti nekoga; *casa di* ~ bolnica; sanatorijum; *con* ~ pažljivo; brižljivo; *luogo di* ~ lečilište

**curare** *v* brinuti se; starati se (za nešto); nastojati; voditi računa (o nečemu); lečiti; negovati; ~ *un affare* brinuti se za posao; ~ *l'incasso* brinuti se za naplatu; ~ *poco* zanemariti; zapustiti ~ *la spedizione* brinuti se o otpremi

**curatela** *f* starateljstvo; ~ *dei beni dell'assente* starateljstvo nad dobrima odsutne osobe; ~ *della successione* starateljstvo o nasledstvu

**curatore** *m* tutor; staratelj; kurator; *consiglio dei curatori* starateljsko veće; ~ *fallimentare (del fallimento)* stečajni upravnik; ~ *provvisorio* privremeni staratelj; ~ *speciale* specijalni staratelj (za posebne slučajeve)

**curva** *f* krivulja; kriva; krivina; okuka; ~ *della domanda* krivulja potražnje; ~ *economica* privredna krivulja; ~ *dei prezzi* krivulja cena

**custode** *m* čuvar; stražar; *angelo* ~ anđeo čuvar; ~ *del carcere* tamničar; stražar u zatvoru

**custodia** *f* čuvanje; staranje; *agente di* ~ zatvorski čuvar; ~ *cautelare* preventivni pritvor; ~ *della cosa ricevuta in pegno* čuvanje založene stvari; ~ *e educazione dei figli* čuvanje i gajenje dece; ~ *incosciente del patrimonio sociale* nesavesno čuvanje društvene imovine; ~ *del segreto* čuvanje tajne; ~ *di titoli* čuvanje vrednosnih papira; *dare in* ~ dati na čuvanje; *diritti di* ~ skladištarina; pravo skladištenja; *spese di* ~ troškovi čuvanja

**custodire** *v* čuvati; sačuvati; ~ *un segreto* čuvati tajnu

# D

**dabbene** *adj* pošten; čestit; ispravan

**dado** *m* kocka; kockica; navrtka; matica

**daffare** *m* posao; zaposlenost

**Dalmata** *m e f* Dalmatinac; Dalmatinka

**dalmata** *adj* dalmatinski

**Dalmazia** *f (geogr)* Dalmacija

**damigiana** *f* velika opletena boca

**danaroso** *adj* imućan; bogat; prepun para

**Danese** *m* Danac

**danese** *adj* danski

**Danimarca** *f (geogr)* Danska

**danneggiamento** *m* oštećenje; nanošenje štete; ~ *di affissioni* oštećenje plakata (oglasa); ~ *di attrezzature di protezione sul lavoro* oštećenje zaštitnih uređaja na radu; ~ *del carico* oštećenje tereta (tovara); ~ *di cose* oštećenje stvari; ~ *di cose altrui* oštećenje tuđih stvari; ~ *dei creditori* oštećenje poverilaca; ~ *dei diritti altrui* oštećenje tuđih prava; ~ *di edifici d'abitazione e d'affari nonché di locali* oštećenje stambenih i poslovnih zgrada; ~ *d'impianti pubblici* oštećenje javnih uređaja; ~ *malizioso* zlobno nanošenje štete; ~ *premeditato* planirano oštećenje (uništenje)

**danneggiare** *v* oštetiti; škoditi; nauditi; ~ *gli interessi* oštetiti interese; ~ *la merce* oštetiti robu

**danneggiato** *adj e m* oštećen; oštećenik; *leggermente* ~ lako oštećen

**danneggiatore** *m* oštetilac; izazivač štete

**danno** *m* oštećenje; šteta; *a ~ di* na štetu; *a nostro* ~ na našu štetu; *a Vostro* ~ na Vašu štetu; *accertamento di danni* utvrđivanje štete; *arrecare un ~ a qcn* naneti nekome štetu; *causare un* ~ prouzrokovati štetu; *causare gravi danni* prouzrokovati veliku štetu; *chiedere i danni* tražiti odštetu; *commettere un* ~ pričiniti štetu; ~ *accertato tardivamente* kasno utvrđena šteta; ~ *assicurato* osigurana šteta; ~ *astratto* apstraktna šteta; ~ *da attività pericolosa* šteta od opasne delatnosti; ~ *di avaria* havarijsko oštećenje; ~ *campestre* poljska šteta; ~ *al carico* šteta na teretu; ~ *causato dall'acqua* šteta od poplave; ~ *causato dall'incendio* šteta od požara; ~ *causato dal maltempo* šteta od nevremena; ~ *alla coltura* šteta na usevima; ~ *consecutivo* uzastopna šteta; ~ *contrattuale* ugovorna šteta; ~ *corporale* telesno oštećenje; ~ *alle cose* šteta na stvarima; ~ *da cosa pericolosa* šteta od opasne stvari; ~ *diretto* direktna (neposredna) šteta; ~ *doloso* zlonamerna šteta; ~ *eccedente l'ammontare dell'assicurazione* šteta veća od osiguranog iznosa; ~ *effettivo* stvarna šteta; ~ *elementare* elementarna šteta; ~ *emergente, lucro cessante* nastala šteta, izmakli dobitak; ~ *esistente* postojeća šteta; ~ *eventuale* eventualna šteta; ~ *extracontrattuale* vanugovorna šteta; ~ *futuro* buduća šteta; ~ *grave* ozbiljna šteta; ~ *di guerra* ratna šteta; ~ *immateriale* nematerijalna (neimovinska) šteta; ~ *immobiliare* šteta na nekretninama; ~ *imprevedibile* nepredvidiva šteta; ~ *da inadempimento dell'obbligazione* šteta zbog neiuspunjenja obaveze; ~ *indiretto* posredna šteta; ~ *insignificante* neznatna šteta; ~ *irreparabile* nepopravljiva šteta; ~ *leggero* laka šteta; ~ *lordo* bruto šteta; ~ *malizioso* namerna šteta; ~ *manifesto* očigledna šteta; ~ *marittimo* pomorska šteta; ~ *massimo previsto* maksimalna predviđena šteta; ~ *materiale* materijalna šteta; ~ *materiale di guerra* ratna materijalna šteta; ~ *materiale rilevante* znatna materijalna šteta; ~ *morale* moralna šteta; ~ *netto* neto šteta; ~ *non patrimoniale* neimovinska šteta; ~ *non risarcibile* nenadoknadiva šteta; ~ *parziale* delimična šteta; ~ *patrimoniale* imovinska šteta; ~ *pecuniario* novčana šteta; ~ *alle persone* telesna oštećenja; ~ *prevedibile* predvidiva šteta; ~ *probabile* verovatna šteta; ~ *reale* stvarna šteta; ~ *rilevante* znatna šteta; ~ *riparabile* popravljiva šteta; ~ *risarcibile* nadoknadiva šteta; ~ *di rottura* šteta od loma; ~ *sensibile* osetna šteta; ~ *simbolico* simbolična šteta; ~ *sociale* društvena šteta; ~ *subito* pretrpljena šteta; ~ *ai terzi* šteta naneta trećim licima; ~ *totale* potpuna (totalna) šteta; ~ *da urto* šteta od sudara (udara); *essere renponsabile di* ~ biti odgovoran za štetu; *fare* ~



naškoditi; načiniti štetu; *periziare il* ~ proceniti (veštačiti) štetu; *piccolo* ~ mala šteta; *prevenzione di danni* sprečavanje šteta; *recare* ~ naneti štetu; *restare col ~ e con le beffe* pretrpeti i štetu i sramotu; *risarcimento di* ~ nadoknada štete; *risarcire il* ~ nadoknaditi štetu; *è risolto in detrimento a* ~ odlučeno je na štetu; *soffrire un* ~ pretrpeti štetu; *sopportare i danni* snositi štetu; *subire un* ~ pretrpeti štetu; *valutare il* ~ proceniti štetu

**dannosità** *f* štetnost; škodljivost

**dannoso** *adj* štetan; škodljiv

**Danubio** *m (geogr)* Dunav

**dappertutto** *adv* svuda

**dare** *v e m* dati; davati; dugovanje; pasiva; ~ *atto* saopštiti; *il ~ e l'avere* dugovanje i potraživanje; ~ *avviso* obavestiti; ~ *il benestare* dati odobrenje; potvrditi ispravnost; ~ *un cenno* saopštiti; ~ *le consegne d'un ufficio* predati dužnost; ~ *il consenso* dati pristanak; odobriti; ~ *corso* staviti u postupak; postupiti; ~ *a credito* dati na veresiju; ~ *disposizione* dati nalog; narediti; ~ *un esame* dati ispit; ~ *luogo* prouzrokovati; ~ *modo* omogućiti; ~ *occasione* pružiti priliku; ~ *ordine* narediti; ~ *origine* prouzrokovati; izazvati; ~ *in pegno* založiti; dati u zalog; ~ *a (in) prestito* pozajmiti

**darsena** *f (naut)* unutrašnji deo luke; dok

**data** *f* datum; ~ *d'allibramento* datum knjiženja; *apporre la* ~ staviti datum; datirati; *a certo tempo* ~ na određeno vreme; *a un mese* ~ do mesec dana (od danas); *concordare la* ~ ugovoriti datum; ~ *certa* oredređen dan (datum); ~ *della chiusura* datum zaključenja; ~ *di consegna* datum isporuke; ~ *di emissione* datum izdanja (emisije); ~ *d'entrata in vigore* datum stupanja na snagu; ~ *e luogo di emissione* datum i mesto izdanja; ~ *di morte* datum smrti; ~ *di nascita* datum rođenja; ~ *odierna* današnji datum; *in ~ odierna* današnjim danom; *in ~ d'oggi* na današnji dan; ~ *del pagamento* datum plaćanja; ~ *di pagamento a termine* datum otplate; *di ~ recente* najnovijeg datuma; odnedavno; ~ *di registrazione* datum knjiženja; ~ *di riferimento* datum na koji se neko poziva (na koji se nešto odnosi); ~ *di rilascio* datum izdanja; ~ *di scadenza* datum dospeća (isteka roka); ~ *del timbro postale* datum poštanskog žiga; ~ *di traenza* datum trasiranja (vučenja menice ili čeka); *fino alla ~ di* do datuma od; *fissare la* ~ odrediti datum; *posticipare la* ~ postdatirati; *prolungare la* ~ odgoditi datum; *prorogare la* ~ produžiti datum; *senza* ~ bez datuma; *timbro a* ~ datumar; *di vecchia* ~ starog datuma

**databile** *adj* koji se može datirati

**datare** *v* datirati; staviti datum; *a ~ da oggi* počev od danas

**datario** *m* datumar; pečat sa datumom; *orologio con* ~ sat sa datumarom

**datazione** *f* datiranje; određivanje datuma

**dati** *m pl* podaci; činjenice; ~ *di calcolo* računski podaci; ~ *personali* lični podaci; ~ *segnaletici* lični podaci; ~ *statistici* statistički podaci

**dato** *m e adj* podatak; činjenica; određen; ~ *che* budući da; pošto; *date le circostanze* s obzirom na okolnosti; ~ *di fatto* nepobitna činjenica; *dato in pegno* založen

**datore** *m* davalac; ~ *dell'abitazione in utenza* davalac stana na korišćenje; ~ *di una cambiale* davalac menice; trasant; ~ *di lavoro* poslodavac; ~ *d'ordine* nalogodavac; ~ *del pegno* davalac zaloga

**dattilografa** *f* daktilografkinja

**dattilografare** *v* daktilografisati; otkucati na pisaćoj mašini

**dattilografia** *f* daktilografija; kucanje na pisaćoj mašini

**dattilografico** *adj* daktilografski

**dattiloscopia** *f* daktiloskopija; uzimanje otisaka prstiju; ~ *di persone sospette* daktiloskopija sumnjivih osoba

**dattiloscritto** *m e adj* otkucan na mašini

**daziare** *v* cariniti; ocariniti; oporezovati

**daziario** *adj* carinski; *autonomia daziaria* carinska autonomija; *cinta daziaria* carinski pojas; *entrata daziaria* prihod od carine; *riforma daziaria* carinska reforma; *rimborso* ~ carinski povraćaj

**daziere** *m* carinik

**dazio** *m* carina; ~ *agrario* poljoprivredna carina; ~ *antidumping* antidamping carina; ~ *base* osnovna carina; ~ *coloniale* carina na kolonijalnu robu; ~ *compensatore* carina za kompenzaciju; premijska carina; ~ *di compensazione* kompenzaciona (obračunska) carina; ~ *comunale* gradska trošarina; ~ *di confine* granična carina; ~ *di consumo* trošarina; ~ *convenzionale* ugovorena (konvencionalna) carina; ~ *differenziale* diferencijalna carina; ~ *di dogana (doganale)* pogranična carina; ~ *economico* ekonomska carina; ~ *d'entrata* uvozna (ulazna) carina; ~ *d'esportazione* izvozna carina; ~ *esterno* spoljašnja carina; ~ *di favore* uslužna carina; ~ *fiscale* fiskalna carina; ~ *sul grano* carina na pšenicu; ~ *d'importazione* uvozna carina; ~ *interno* unutrašnja carina; ~ *d'introduzione* carinsko uskladištenje; ~ *massimo* maksimalna carina; ~ *minimo* minimalna carina; ~ *misto* mešovita carina; ~ *a misura* carina po merenju; ~ *mobile* pokretna carina; ~ *preferenziale* povlašćena carina; ~ *sui prodotti agrari* carina za poljoprivredne proizvode; ~ *proibitivo* previsoka carina; ~ *protettivo (protettore, di protezione)* zaštitna carina; ~ *di rappresaglia* carina za odmazdu; ~ *di ritorsione*

povratna carina; ~ *specifico* specifična carina; ~ *stagionale* sezonska carina; ~ *supplementare* dopunska carina; ~ *di transito* tranzitna carina; ~ *d'uscita* izvozna carina; ~ *ad valorem (sul valore)* carina na vrednost robe; *esente da* ~ oslobođen od plaćanja carine; *pagare il* ~ platiti carinu; *restituzione del* ~ povraćaj carine; *ricuperare il* ~ spasiti carinu; *ristorno di* ~ bonifikacija carine; *schiavo di* ~ podložan carini; *soggetto (sottoposto) a* ~ podložan carini; *tariffa di* ~ carinska tarifa; *teoria dei dazi doganali* teorija carina

**debitamente** *adv* propisno; kako treba

**debito** *m e adj* dug; dugovanje; zaduženje; dužnost; nužan; propisan; *accolarsi un* ~ preuzeti dug; *ammortare (ammortizzare) un* ~ otplatiti (amortizovati) dug; *condonare un* ~ otpisati (oprostiti) dug; ~ *amministrativo* administrativno dugovanje; ~ *ammortizzabile* amortizacijski dug; ~ *bancario* bankarski dug; ~ *cambiario* menični dug; ~ *di capitale* dugovanje u kapitalu; ~ *chirografario* dugovanje po zadužnici; ~ *civile* privatni dug; ~ *commerciale* trgovački dug; ~ *consolidato* konsolidovani dug; ~ *contabile* knjigovodstveni dug; ~ *di conto corrente* dug na tekućem računu; ~ *contrattuale* ugovorna obaveza; ~ *convertito* konvertovani dug; ~ *corrente* tekuće dugovanje; ~ *di denaro* dug (obligacija) u novcu; ~ *differito* odgođeno dugovanje; ~ *doganale* carinski dug; ~ *ereditario* nasledni dug; ~ *esigibile* naplativo potraživanje; ~ *estero* inostrano dugovanje; ~ *verso l'estero* dug prema inostranstvu; ~ *federale* savezni dug; ~ *finanziario* finansijski dug; ~ *fluttuante* promenljiv dug; ~ *fondiario* zemljišni dug; ~ *verso i fornitori* dug dobavljačima; ~ *di gioco* kockarski dug; ~ *di guerra* ratni dug; ~ *immobiliare* dug na nekretnine; ~ *d'imposta* poresko dugovanje; ~ *indivisibile* nedeljivo dugovanje; ~ *inesigibile* nenaplativ dug; ~ *iniziale* početni dug; ~ *insolvibile* nenaplativ dug; ~ *d'interessi* dugovanje kamata; ~ *interno* unutrašnje zaduženje; ~ *ipotecario* hipotekarni dug; ~ *irrecuperabile* neuteriv dug; ~ *irredimibile* nenaplativo dugovanje; ~ *della massa creditoria* dugovanje kreditne mase; ~ *su merci* dug na robi; ~ *mobiliare* dug na pokretne stvari; ~ *obbligazionario* dug na obveznice; ~ *sull'onore* dug na čast; ~ *pagabile a rate* dug plativ u ratama; ~ *sulla parola* dug na reč; ~ *di partita* knjigovodstveni dug; uknjiženo dugovanje; ~ *passivo* pasivan dug; ~ *pecuniario* novčani dug; ~ *con pegno (su pegno)* dugovanje uz zalog; ~ *permanente* stalno dugovanje; ~ *perpetuo* večni dug; ~ *personale* lični dug; ~ *pignorativo* založno dugovanje; ~ *prescritto* zastareli dug; ~ *di prestito* zajamski dug; ~ *principale* glavni dug; ~ *privato* privatni dug; ~ *privilegiato* prvenstveno dugovanje; ~ *pubblico* javni (državni) dug; ~ *reale* stvarni dug; ~ *redimibile* otkupivo dugovanje; *debita registrazione* propisno knjiženje; ~ *di rendita* rentni dug; ~ *residuo* preostali dug; ~ *riconosciuto* priznat dug; ~ *a scadenza differita* dug s produženim dospećem; ~ *a breve scadenza* kratkoročno dugovanje; ~ *a lunga scadenza* dugoročno dugovanje; ~ *scaduto* dospeli dug; ~ *di scommessa* dug iz opklade; ~ *solidale* solidarno dugovanje; ~ *sospeso* suspendovano dugovanje; ~ *dello Stato* državni dug; ~ *a lungo termine* dugoročni dug; ~ *tributario* poreski dug; ~ *in valuta estera* dug u stranoj valuti; ~ *vitalizio* doživotno dugovanje; *col debito rispetto* s dužnim poštovanjem; *disconoscere un* ~ poricati postojanje duga; *documento di* ~ zaduženje; *esentato da* ~ oslobođen duga; *essere in* ~ *di qcn* biti nečiji dužnik; *essere in* ~ *d'una somma* biti dužan neki iznos; *estinguere un* ~ isplatiti (ugasiti) dug; *estinzione del* ~ isplata duga; *fare un* ~ praviti dug; zadužiti se; *liberarsi dai debiti* osloboditi se dugova; *libro dei debiti* knjiga dugova; *nota di* ~ obaveštenje o zaduženju; *pagare il* ~ isplatiti (podmiriti) dug; *porre una somma a* ~ *di qcn* zadužiti nekoga za određeni iznos; *portare a* ~ *di* preneti na teret; *prova di* ~ dokaz o dugovanju; *registrare a* ~ knjižiti na teret; *restare in* ~ dugovati; *riscuotere il* ~ uterati (naplatiti) dug; *saldare i debiti* platiti dugove; *scrivere a* ~ zadužiti; teretiti; *sentirsi in* ~ smatrati svojom obavezom (dužnošću); *spegnere un* ~ isplatiti dug; *a tempo* ~ u pravo vreme; u pravi čas; *trasportare un* ~ preneti dug (s jednog računa na drugi)

**debitore** *m* dužnik; *cessione di* ~ zamena dužnika; *conto debitori* račun dužnika; ~ *bancario* dužnik banke; ~ *cambiario* menični dužnik; ~ *chirografaraio* dužnik po zadužnici; ~ *in conto corrente* dužnik na tekući račun; ~ *contrattuale* ugovorni dužnik; ~ *convenuto* utuženi dužnik; ~ *di diritti doganali* dužnik za carinske dažbine; ~ *d'imposta* poreski dužnik; ~ *individuale* individualni dužnik; ~ *insolvente* nesolventan dužnik; ~ *ipotecario* hipotekarni dužnik; ~ *della massa fallimentare* dužnik stečajne mase; ~ *moroso* neuredan dužnik; ~ *obbligazionario* dužnik po obveznicama; ~ *oberato* prezaduženi dužnik; ~ *del pagamento* dužnik u plaćanju; ~ *particolare* poseban dužnik; ~ *per pegno* dužnik zaloga; ~ *personale* lični dužnik; ~ *pignoratizio* dužnik po zalogu; ~ *pignorato* založni dužnik; ~ *della prestazione* dužnik usluge; ~ *primario* primarni dužnik; ~ *principale* glavni dužnik; ~ *privato* privatni dužnik; ~ *d'una rendita* rentovni dužnik; ~ *in ritardo* dužnik koji je u zakašnjenju; ~ *salario* dužnik plate (nadnice); ~ *secondario* drugi dužnik; ~ *in solido (solido)* solidarni dužnik; ~ *delle spese* dužnik troškova; ~ *dello stipendio* dužnik plate; ~ *del tributo* poreski dužnik; *essere* ~ biti dužan; dugovati; *paese* ~ zemlja dužnik; *rimanere* ~ ostati dužan; *saldo* ~ dugovni saldo; *Stato* ~ država dužnik; *terzo* ~ treći dužnik



**debitorio** *adj* dugovni; dužan; *posizione debitoria* dugovna stavka; *situazione debitoria* dugovno stanje

**debole** *m e adj* slabić; slabost; slaba tačka; slaba strana; slab; nejak; ~ *di mente* slabouman

**debolezza** *f* slabost; ~ *del mercato* slabost tržišta

**decade** *f* dekada; period od deset godina

**decadenza** *f* propadanje; opadanje; gubitak prava; istek roka; ~ *del brevetto* gubitak patenta; ~ *della carica* gubitak službe (posla); ~ *dei diritti civili* gubitak građanskih prava; ~ *da un diritto* gubitak (zastarevanje) prava; ~ *del mandato* gubitak mandata (punomoći); ~ *del marchio* zastarelost žiga; ~ *dalla patria potestà* lišenje roditeljskog prava; ~ *della pensione* gubitak penzije; ~ *del termine* gubitak (istek) roka; *dichiarazione di* ~ zastarela izjava

**decadere** *v* opadati; propadati; gubiti pravo; ~ *da un beneficio* izgubiti pravo na beneficiju; ~ *da un diritto* izgubiti pravo

**decadimento** *m* propadanje; opadanje; gubitak prava; istek roka

**decaduto** *adj* propao; zastareo; *dichiarare* ~ proglasiti zastarelim

**decagrammo** *m* dekagram

**decampare** *v* odstupiti (od nečega); dići ruke; ~ *dai propri principi* odstupiti od svojih načela

**decano** *m* dekan; doajen; najstariji u službi; ~ *del corpo diplomatico* dekan diplomatskog kora

**decantare** *v* ocediti; odvajati talog; dekantirati

**decartellizzazione** *f* dekartelizacija; likvidacija (raspuštanje) kartela

**decedere** *v* umreti; preminuti

**decennio** *m* decenija

**decentramento** *m* decentralizacija; ~ *amministrativo* upravna decentralizacija; ~ *dei capitali* decentralizacija kapitala; ~ *delle industrie* decentralizacija industrije

**decentrare** *v* decentralizovati

**decesso** *m* smrt; *atto di* ~ umrlica

**decidere** *v* odlučiti; rešiti; ~ *una controversia* razrešiti spor; ~ *secondo giustizia* pravično odlučiti

**decifrabile** *adj* čitljiv; koji se može dešifrovati

**decifrare** *v* dešifrovati; protumačiti; pročitati

**decifrazione** *f* dešifrovanje; rastumačenje

**decigrammo** *m* decigram

**decilitro** *m* decilitar; deci

**decimale** *adj* decimalan

**decimetro** *m* decimetar

**decimillimetro** *m* desetina milimetra

**decimo** *m e adj* desetina; deseti deo; deseti

**decimoprimo** *adj* jedanaesti

**decina** *f* desetina; desetak

**decisamente** *adv* odlučno; nesumnjivo

**decisione** *f* odluka; presuda; rešenje; *accettare una* ~ prihvatiti odluku; *con* ~ odlučno; *confermare una* ~ potvrditi odluku; ~ *amministrativa* administrativna odluka; ~ *d'apertura d'un processo disciplinare* rešenje o pokretanju disciplinskog postupka; ~ *d'appello* apelaciona odluka; ~ *arbitrale* arbitražna odluka; ~ *arbitraria* proizvoljna odluka; ~ *attaccata* napadnuta odluka; ~ *di cassazione* odluka kasacije; ~ *di consiglio comunale* odluka opštinskog suda; ~ *contradditoria* protivrečna odluka; ~ *di controversia* sporna odluka; odluka u sporu; ~ *della Corte suprema (Corte di Cassazione)* odluka vrhovnog suda; ~ *definitiva* pravosnažna (konačna) odluka; ~ *disciplinare* disciplinska odluka; ~ *discrezionale* diskreciona doluka; ~ *equa* pravična odluka; ~ *errata* pogrešna odluka; ~ *esecutiva* izvršna odluka; ~ *d'espulsione* odluka o isključenju; ~ *favorevole* povoljna odluka; ~ *finale* konačna odluka; ~ *fondata* osnovana odluka; ~ *generale* opšta odluka; ~ *giudiziaria* sudska odluka; ~ *impugnata* pobijana odluka; ~ *incidentale* slučajna odluka; ~ *individuale* individualna (pojedinačna) odluka; ~ *interlocutoria* prethodna (privremena) odluka; ~ *d'ultima istanza* odluka poslednje instance; ~ *di maggioranza* odluka većine; ~ *meritoria* meritorna odluka; ~ *motivata* obrazložena odluka; ~ *di nomina* odluka o imenovanju; ~ *nulla* ništavna odluka; ~ *dell'organo amministrativo dello Stato* rešenje organa državne uprave; ~ *pregiudiziale* prejudicirajuća odluka; ~ *di principio* načelna odluka; ~ *di prezzi* odluka o cenama; ~ *di prove* rešenje o dokazivanju; ~ *provvisoria* privremena odluka; ~ *di ricorso* odluka o žalbi; ~ *di rifiuto* odbijajuća odluka; ~ *di rigetto* odbacujuća odluka; ~ *di sanzione amministrativa* odluka o administrativnoj kazni; ~ *di senato* odluka senata; ~ *sfavorevole* nepovoljna odluka; ~ *sindacale* odluka sindikata; ~ *d'un tribunale* rešenje suda; ~ *di tutela* odluka o starateljstvu; *eseguire le decisioni* izvršavati odluke; *motivare una* ~ obrazložiti odluku; *prendere una* ~ doneti odluku; *rimandare una* ~ odgoditi odluku; *venire ad una* ~ doneti odluku

**decisivo** *adj* presudan; odlučujući; *fattore* ~ presudan činilac (faktor); *importanza decisiva* presudni značaj

**deciso** *adj* odlučan; presudan; ~ *a tutto* spreman na sve

**declaratorio** *adj* izjavni; deklarativan; *fallimento* ~ deklarativan stečaj; *sentenza declaratoria* zvanični zaključak suda; utvrđujuća presuda

**declassamento** *m* deklasiranje; ~ *di una nave* deklasiranje broda
**declassare** *v* prevesti u niži razred; deklasirati
**declinabile** *adj* promenljiv
**declinamento** *m* nagib
**declinare** *v* opadati; spuštati se; naginjati se; odbiti; odbaciti; ~ *un onore* zahvaliti se na počasti; ~ *ogni responsabilità* otkloniti svaku odgovornost
**declinazione** *f* opadanje; spuštanje; skretanje
**declino** *m* opadanje; propadanje; zalazak
**decollare** *v* uzleteti; poleteti (avion)
**decollo** *m* uzletanje (aviona)
**decolonizzare** *v* dekolonizovati
**decolonizzazione** *f* dekolonizacija
**decomporre** *v* rastaviti; rasklopiti; raščlaniti; razložiti
**deconcentrazione** *f* dekoncentracija; dekoncentrisanje
**decongelare** *v* odmrznuti; odmrzavati; otkraviti; ~ *un credito* odmrznuti kredit
**decongestionamento** *m* raskrčivanje; olakšavanje prolaza
**decongestionare** *v* raskrčiti; osloboditi prolaz; smanjiti gužvu; ~ *il traffico* raskrčiti saobraćaj
**decorazione** *f* odlikovanje; orden; ukras; ukrašavanje; dekoracija
**decoro** *m* ugled; dostojanstvo; čast; *offesa al ~ d'una organizzazione internazionale* povreda ugleda međunarodne organizacije; *reati contro l'onore e ~* krivična dela protiv časti i ugleda; *violazione del ~ d'uno Stato straniero* povreda ugleda strane države
**decoroso** *adj* dostojanstven; ugledan; otmen
**decorrenza** *f* tok; početak važnosti (dokumenta); datum stupanja na snagu; *con ~ da...* s važnošću od...; ~ *degli interessi dal ...* kamate teku od...; ~ *del termine* početak računanja roka; ~ *di un termine* istek roka; *in principio della ~ del termine* na početku dospeća roka; *rilasciato per ~ di termini* oslobođen po isteku zakonskog pritvora
**decorrere** *v* teći; proticati; važiti; *a ~ da...* računajući od...
**decorso** *m e adj* tok; razvoj; istekao; prošao; minuli; ~ *della congiuntura* tok (razvoj) konjunkture; ~ *infruttuoso di termine* beskoristan (beskamatni) istek roka; ~ *di tempo* istek vremena; *interessi decorsi* dospele kamate
**decrescente** *adj* opadajući; koji opada; koji se smanjuje; *legge dell'utilità ~* zakon o smanjenju prinosa; *produzione ~* proizvodnja u opadanju (padu); *saggio ~ dal salario* pokušaj smanjivanja nadnica
**decresecenza** *f* smanjivanje; opadanje
**decrescere** *v* smanjivati se; opadati
**decretare** *v (leg)* propisati zakonom; zvanično narediti
**decreto** *m* dekret; naredba; odluka; ukaz; uredba; rešenje; *contro il presente ~ non è ammissibile un rimedio di legge separato* protiv ovog rešenja nije dopušteno posebno zakonsko sredstvo; ~ *d'adozione* odluka o usvajanju; ~ *amministrativo* odluka (rešenje) upravnih vlasti; ~ *d'ammortamento* odluka o amortizaciji (otpisu); ~ *d'amnistia* odluka o pomilovanju; ~ *d'annullamento* odluka o poništenju; ~ *di assemblea plenaria* odluka plenarne skupštine; ~ *d'autorizzazione* odluka o ovlašćenju; ~ *di cassazione* poništavajući dekret; ~ *di confisca* rešenje o konfiskaciji; ~ *di consiglio* odluka saveta; ~ *di eccezione* odluka o izuzeću; ~ *esecutorio* naredba o izvršenju presude; ~ *di esecuzione* odluka o izvršenju; ~ *di espropriazione* odluka (rešenje) o eksproprijaciji; ~ *di espulsione* rešenje o isključenju; ~ *giudiziario* sudsko rešenje; ~ *governativo* vladin dekret; ~ *di grazia* dekret o pomilovanju; ~ *interministeriale* međuministarski dekret; ~ *d'intimazione* naredbodavna odluka; ~ *legge* uredba (odluka) sa zakonskom snagom; ~ *legislativo* zakonodavni dekret; ~ *nel merito* meritorna odluka; ~ *ministeriale* ministarski (resorni) dekret; ~ *di nomina* dekret o imenovanju; ~ *d'omologazione* dekret o overi; ~ *del Presidente della Repubblica* dekret predsednika republike; ~ *presidenziale* predsednički dekret; ~ *di requisizione* odluka o rekviziciji; ~ *di rinvio* dekret o odgodi; ~ *di scioglimento* odluka o raspuštanju; *impugnare un ~* pobijati odluku (rešenje)
**decuplicare** *v* udesetostručiti
**decuplo** *m e adj* desetostruka količina; desetostruk; deseteostruko
**decurtare** *v* smanjiti; umanjiti (iznos); oduzeti (od plate); ~ *una percentuale dello stipendio* oduzeti procenat od plate; ~ *la produzione* smanjiti proizvodnju
**decurtazione** *f* smanjenje; odbijanje (od plate); ~ *del prezzo di Borsa* smanjenje berzanske cene; ~ *dello stipendio* odbijanje od plate
**dedica** *f* posveta; posvećivanje
**dedicare** *v* posvetiti; ~ *ogni cura* obratiti najveću pažnju
**dedicarsi** *v rifl* posvetiti se; odati se (*a qcs* nečemu); ~ *al commercio* posvetiti se trgovini
**dedotto** *adj* odbijen; oduzet; umanjen; ~ *lo sconto* po odbijanju popusta; *dedotta ogni spesa* po odbijanju svih troškova
**deducibile** *adj* izvediv; koji se može izvesti (*da qcs* iz nečega)
**dedurre** *v* izvesti; izvoditi; odbiti; oduzeti (*da qcs* od nečega); ~ *le spese* odbiti troškove
**deduttivo** *adj* deduktivan; *metodo ~* deduktivna metoda
**deduzione** *f* odbitak; odbijanje; izvođenje zaključka; dedukcija; ~ *di debiti* odbitak dugova;



~ *forfetaria* paušalni odbitak; ~ *di franchigia* odbitak franšize; ~ *di perdite* odbitak gubitka; ~ *di prove* izvođenje dokaza; ~ *di spese* odbitak troškova; *previa ~* po odbitku; *a previa ~ delle spese* uz prethodan odbitak troškova
**defalcare** *v* odbiti; oduzeti
**defalco** *m* odbitak; odbijanje
**deferimento** *m* predavanje; izručivanje; podnošenje; ~ *di giuramento* polaganje zakletve
**deferire** *v* predati; izručiti; podneti; ~ *una causa ad un tribunale* ustupiti predmet (spor) sudu; ~ *il giuramento* položiti zakletvu; ~ *una pratica all'autorità competente* predati predmet nadležnim organima; ~ *qcn all'autorità giudiziaria* tužiti nekoga sudu
**defezione** *f* dezerterstvo; izdajstvo; otpadništvo
**deficiente** *adj* manjkav; nedovoljan; nedostajući; ~ *di peso* nedovoljno težak
**deficienza** *f* nestašica; nedostatak; *colmare una ~* otkloniti nedostatak; ~ *di alloggi* nestašica stanova; ~ *di peso* manjak težine; ~ *di qualità* nedostatak kvaliteta
**deficit** *m* deficit; manjak; *colmare (coprire) un ~* pokriti manjak (deficit); *coprire il ~ del bilancio* pokriti deficit bilansa; ~ *della bilancia dei pagamenti* deficit platnog bilansa; ~ *di bilancio* deficit bilansa; ~ *di cassa* manjak blagajne; ~ *contabile* knjigovodstveni manjak (deficit); ~ *d'esercizio (di gestione)* poslovni manjak
**deficitario** *adj* deficitaran; manjkav; *articolo ~* deficitarna roba; *bilancio m ~* deficitaran bilans
**definire** *v* odrediti; označiti; rešiti; definisati; ~ *un affare* zaključiti posao; ~ *un contratto* zaključiti ugovor; ~ *una lite* izgladiti spor; ~ *una pendenza* rešiti problem
**definitivo** *adj* konačan; odlučujući; definitivan; *in definitiva* jednom reči; na kraju
**definito** *adj* određen; označen; definisan
**definizione** *f* određivanje; definicija; rešenje (spora); ~ *legale* zakonsko rešenje; *a ~ della pratica* nakon zaključenja posla; nakon rešenja predmeta
**deflazionare** *v* izazvati deflaciju; smanjiti količinu novca u opticaju
**deflazione** *f* deflacija (smanjenje novčane mase u opticaju); ~ *dei prezzi* deflacija cena
**deflazionistico** *adj* deflacioni; koji izaziva deflaciju
**deflessione** *f* skretanje; savijanje
**deflettere** *v* skrenuti; odvratiti; saviti; popustiti
**deflorazione** *f* defloracija
**defluire** *v* oticati; isticati
**deflusso** *m* odliv; oticanje; isticanje; razilaženje; ~ *di capitali* odliv kapitala; ~ *d'oro* odliv zlata
**deformare** *v* izobličiti; unakaziti; deformisati
**deformazione** *f* izobličenost; unakaženost; deformisanost; ~ *(mutilazione) permanente* trajna unakaženost
**defraudamento** *m* pronevera; potkradanje; utaja
**defraudare** *v* proneveriti; pokrasti; utajiti
**defraudatore** *m* varalica; proneverilac; utajivač
**defraudazione** *f* pronevera; utaja; potkradanje; prevara
**defunto** *m, adj* pokojnik; preminuo; pokojan; *il mio ~ padre* moj pokojni otac
**degenerare** *v* izroditi se; izopačiti se; degenerisati se
**degenerato** *adj* izopačen; degenerisan
**degenerazione** *f* izopačenje; degeneracija
**degenere** *adj* izopačen; degenerisan
**degnarsi** *v rifl* udostojiti se; izvoleti
**degno** *adj* dostojan; vredan; ~ *di fede* verodostojan; ~ *di fiducia* pouzdan; ~ *di riguardo* dostojan obzira; ~ *di stima* vredan poštovanja
**degradare** *v* lišiti čina (položaja); degradirati; poniziti
**degradarsi** *v rifl* poniziti se; srozati se
**degradazione** *f* lišavanje položaja (čina); degradacija; poniženje; ~ *nazionale* gubitak jednog dela građanskih prava
**degustare** *v* okusiti; probati; degustirati
**degustatore** *m* degustator
**degustazione** *f* probanje; degustacija; proba
**delatore** *m* doušnik; potkazivač; denuncijant
**delazione** *f* denuncijacija; potkazivanje; dostavljanje; ~ *di un'eredità* pozivanje nekoga da primi nasledstvo
**del credere** *m (comm)* jemstvo; garancija; delkredere
**delega** *f* ovlašćenje; punomoć; *conferire (dare) ~* dati ovlašćenje; ~ *commerciale* trgovačko ovlašćenje; ~ *di diritto* prenos prava; ~ *legislativa* zakonodavna punomoć; pravno ovlašćenje; ~ *di pagamento* punomoć za naplatu; ~ *di poteri* prenos vlasti; ~ *di voto* punomoć za glasanje; *legge ~* zakon kojim se vlada ovlašćuje da donese dekret; *lettera di ~* punomoćje; ovlašćenje; *per ~* po punomoći
**delegare** *v* ovlastiti; opunomoćiti; delegirati
**delegato** *m e adj* delegat; predstavnik; zastupnik; opunomoćenik; ovlašćen; opunomoćen; delegiran; *consigliere ~* član uprave ovlašćen da vodi poslove; ~ *amministrativo* predstavnik upravnog odbora koji vodi poslove; ~ *economico* privredni predstavnik; ~ *governativo (del governo)* vladin predstavnik; ~ *del personale* predstavnik zaposlenih; ~ *sindacale* predstavnik sindikata
**delegazione** *f* delegacija; izaslanstvo; delegiranje; ~ *d'armistizio* delegacija za primirje; ~ *attiva* aktivna delegacija; ~ *commerciale* trgovinska (privredna) delegacija; ~ *dei creditori* odbor poverilaca; ~ *economica* privredna delegacija; ~ *imperfettiva* neprava (imperfektna) delegacija; ~ *legislativa* zakonodavna delegacija; ~ *di operai* delegacija radnika; ~ *di pagamento* na-

log za plaćanje; ~ *passiva* pasivna delegacija; ~ *di poteri* prenos vlasti; ~ *d'un tribunale* nalog suda; *per* ~ po nalogu

**delibare** *v (leg)* priznati presudu (iz inostranstva)

**delibazione** *f (leg)* priznavanje presude (iz inostranstva)

**delibera** *f* odluka; zaključak; većanje; rasprava; ~ *di assemblea plenaria* odluka plenarne skupštine; ~ *di consiglio* odluka saveta; ~ *sindacale* sindikalna odluka

**deliberare** odlučiti; zaključiti; većati; raspravljati; ~ *a porte chiuse* većati u tajnosti

**deliberatario** *m (leg)* kupac na licitaciji; kupac na aukciji

**deliberativo** *adj* odlučujući; presudan; *voto* ~ glasanje o odluci

**deliberazione** *f* odluka; zaključak; većanje; rasprava; *addottare una* ~ usvojiti odluku; ~ *definitiva* konačna odluka; ~ *di distribuzione* odluka o raspodeli; ~ *illegale* protivzakonita odluka; ~ *ministeriale* ministarska odluka; ~ *del parlamento* odluka skupštine; ~ *del rinvio* odluka o odgađanju; ~ *di scioglimento* odluka o raspuštanju; *mettere in* ~ staviti na glasanje; *prendere una* ~ doneti odluku; *sala di* ~ sala za sednice

**delicato** *adj* nežan; osetljiv; delikatan; nezgodan; *problema* ~ delikatno pitanje; *salute delicata* nežno zdravlje; *toccare un tasto* ~ dodirnuti osetljivu tačku

**delimitare** *v* razgraničiti; ograničiti

**delimitazione** *f* razgraničenje; ograničenje; ~ *delle competenze* ograničenje nadležnosti; ~ *di confine (di frontiera)* određivanje granice

**delineare** *v* skicirati; označiti; naznačiti; ocrtati; ocrtavati

**delinquente** *m e f* delinkvent; zločinac; prestupnik; kriminalac; počinilac krivičnog dela; *di (da)* ~ zločinački; ~ *abituale (d'abitudine)* zločinac (delinkvent) iz navike; ~ *irresponsabile* neodgovorni delinkvent; ~ *minorile* maloletni delinkvent; ~ *nato* rođeni delinkvent; ~ *occasionale* slučajni zločinac; ~ *per passione* zločinac iz strasti; ~ *politico* politički zločinac; ~ *professionale* profesionalni zločinac; ~ *a responsabilità limitata* delinkvent sa smanjenom odgovornošću; ~ *per tendenza* zločinac iz sklonosti

**delinquenza** *f* delinkvencija; kriminal; zločin; ~ *economica* privredni kriminal; ~ *giovanile* omladinski kriminal; ~ *minorile* maloletnički kriminal; ~ *professionale* profesionalni kriminal

**delirio** *m* buncanje; bunilo; delirijum; *andare in* ~ pasti u zanos

**delirium tremens** *m* delirijum tremens

**delitto** *m* zločin; delikt; krivično delo; *cogliere in flagrante* ~ zateći na delu; *commettere un* ~ *penale* izvršiti kazneno krivično delo; *consumare un* ~ počiniti zločin; *corpo del* ~ korpus delikti; dokaz krivice; ~ *abituale (d'abitudine)* uobičajeni prestup; ~ *capitale* glavno krivično delo; *delitti di circolazione* saobraćajni prestupi; ~ *collettivo* kolektivni zločin; ~ *colposo* delikt iz nehata; grub zločin; ~ *commesso col mezzo della stampa* zločin počinjen štampom; ~ *di commissione* naručeni zločin; ~ *complesso* složeno krivično delo; ~ *comune* običan prestup; ~ *connesso* povezano (koneksno) krivično delo; ~ *consumato* izvršen zločin; ~ *continuato* ponovljen zločin; ~ *contro l'amministrazione pubblica* krivično delo protiv javne uprave; *delitti contro la integrità e sanità della stirpe* krivična dela protiv integriteta i zdravlja roda; ~ *contro la libertà e diritto dell'uomo e del cittadino* krivično delo protiv slobode i prava čoveka i građanina; ~ *contro la libertà personale* zločin protiv lične slobode; ~ *contro il matrimonio* krivično delo protiv braka; ~ *contro la moralità* zločin protiv morala; ~ *contro l'onore* krivično delo protiv časti; ~ *contro l'ordine pubblico e la sicurezza pubblica* zločin protiv javnog reda i javne bezbednosti; ~ *contro il patrimonio* krivično delo protiv imovine; ~ *contro la personalità dello Stato* zločin protiv države; *delitti contro la religione* zločini protiv vere; ~ *contro la sicurezza pubblica* krivično delo protiv javne bezbednosti; ~ *contro lo Stato* zločin protiv države; ~ *contro l'umanità* krivično delo protiv čovečnosti; ~ *contro la vita e l'integrità corporale* zločin protiv života i tela; ~ *nel diritto civile* delikt u građanskom pravu; ~ *nel diritto penale* delikt u krivičnom pravu; ~ *economico* privredni prekršaj; ~ *fiscale* fiskalni (poreski) prekršaj; ~ *grave* teško krivično delo; ~ *di guerra* ratni zločin; ~ *d'imprudenza* nepromišljeno krivično delo; ~ *internazionale* međunarodni zločin; ~ *materiale* materijalni delikt; ~ *militare* vojno krivično delo; ~ *morale* moralni prestup; ~ *d'omissione* prestup propustom; ~ *perfetto* savršeni zločin; ~ *permanente* trajno krivično delo; ~ *politico* politički zločin; ~ *premeditato* zločin sa predumišljajem; ~ *preterintenzionale* zločin bez predumišljaja; ~ *previsto con la legge* krivično delo predviđeno zakonom; ~ *qualificato* kvalifikovan delikt; ~ *semplice* običan prestup; ~ *sessuale* seksualni delikt; ~ *di stampa* zločin počinjem putem štampe; ~ *tentato* zločin u pokušaju; ~ *di traffico* saobraćajni prekršaj; ~ *di truffa* krivično delo prevare; *essere coinvolto in un* ~ biti upleten u neko krivično delo; *essere reato in flagrante* ~ biti zatečen u vršenju krivičnog dela; *fare (commettere) un* ~ izvršiti neko krivično delo; *istigare a un* ~ navoditi na zločin; *per questo* ~ *la legge commina la reclusione* za ovo krivično delo zaprećena je kazna zatvora



**delittuoso** *adj* krivičan; zločinački; *intenzioni f pl delittuose* zločinačke namere

**deludere** *v* razočarati; prevariti; obmanuti

**delusione** *f* razočaranje

**demandare** *v (leg)* poveriti; preneti (na nekoga)

**demaniale** *adj* državni; koji pripada državi; *beni demaniali* državna dobra

**demanio** *m* javno dobro; državna imovina; uprava javnih prihoda; ~ *comunale* opštinska imovina; ~ *della corona* krunsko dobro; ~ *fiscale* fiskalna imovina; ~ *privato* privatna imovina; ~ *pubblico* javno dobro

**demarcazione** *f* razgraničenje; demarkacija; *linea di* ~ demarkaciona linija

**demenza** *f* demencija; bezumlje; ludilo; ~ *precoce* mladalačko ludilo ; šizofrenija; ~ *senile* staračka demencija

**demeritare** *v* ne zasluživati; biti nedostojan

**demilitarizzare** *v* demilitarizovati

**demilitarizzazione** *f* demilitarizacija

**democratico** *adj* demokratski

**democratismo** *m* demokratičnost

**democratizzare** *v* demokratizovati

**democratizzazione** *f* demokratizacija

**democrazia** *f* demokratija; vladavina naroda; ~ *antica* demokratija starog veka; ~ *diretta* neposredna demokratija; ~ *parlamentare* parlamentarna demokratija; ~ *popolare* narodna demokratija; ~ *presidenziale* predsednička demokratija; ~ *proletaria* proleterska demokratija; ~ *rappresentativa* reprezentativna demokratija; ~ *sociale* društvena demokratija

**demografia** *f* demografija

**demografico** *adj* demografski; *accrescimento* ~ priraštaj stanovništva; *densità demografica* gustina stanovništva; *diminuzione demografica* opadanje broja stanovništva; *incremento* ~ demografski priraštaj; *politica demografica* demografska politika; *pressione demografica* demografski pritisak; *statistica demografica* demografska statistika; *storia demografica* demografska istorija; *sviluppo* ~ demografski razvoj

**demolire** *v* srušiti; razoriti; upropastiti; demolirati

**demonetizzare** *v* lišavati monetarne vrednosti (metale)

**demoscopia** *f* ispitivanje javnog mnjenja; demoskopija

**demoscopico** *adj* demoskopski; anketni; *indagine demoscopica* ispitivanje javnog mnjenja

**denaro** *m* novac; *aristocrazia del* ~ novčana aristokratija; *cambiare* ~ menjati novac; *convertire* ~ menjati (konvertovati) novac; *corso del* ~ kurs novca; ~ *bancario* bankarski novac; ~ *bloccato* blokirani novac; ~ *bruciante* gorući novac; ~ *a buon mercato* jeftin novac; ~ *in circolazione* novac u opticaju; ~ *contante* gotov novac; gotovina; ~ *in corso* važeći novac; ~ *depositato* uložen (deponovan) novac; ~ *disponibile* rapoloživ novac; ~ *elastico* elastičan novac (novčana masa u opticaju koja se može povećati ili smanjiti); ~ *falso* falsifikovani (lažni) novac; ~ *fresco* nov (svež) novac; ~ *giornaliero* dnevni novac; ~ *immobilizzato* zamrznuti novac; ~ *impellente* neophodan novac; ~ *investito* investiran novac; ~ *liquido* likvidan novac; gotovina; ~ *monetato* kovani novac; ~ *morto* mrtav novac; ~ *per le spese minute* džeparac; ~ *produttivo* produktivan novac; *denari pubblici* državni novac; ~ *di riserva* rezervni novac; ~ *risparmiato* ušteđen novac; ušteđevina; *denari sconfiscati* zaplenjeni novac; ~ *sonante* kovani novac; ~ *spiccio* sitan novac; ~ *vagabondo* lutajući novac; ~ *a vista* dnevni (likvidni) novac; *depositare il* ~ uložiti novac; *estorcere* ~ iznuditi novac; *far* ~ zarađivati novac; *forma di* ~ novčani oblik; *immobilizzare* ~ blokirati novac; *impiegare* ~ upotrebiti novac; *incassare* ~ naplatiti (primiti) novac; *investire* ~ investirati (uložiti) novac; *mercato del* ~ tržište novca; *prelevare* ~ podići novac; *prelievo di* ~ podizanje novca; *prendere* ~ *a frutto* uzajmiti novac uz kamatu; *riciclare* ~ *sporco* prati novac; *risuotere* ~ naplatiti (novac); *risparmiare* ~ štedeti novac; *ritirare il* ~ *dalla circolazione* povući novac iz opticaja; *sborsare* ~ izdati novac; *scarsezza (scarsità) di* ~ nestašica novca; *spendere* ~ trošiti novac; *versare* ~ uplatiti novac; *vincolare* ~ oročiti novac

**denatalità** *f* opadanje priraštaja; denatalitet

**denaturare** *v* denaturisati; izmeniti sastav nečega; *alcol denaturato* špiritus

**denazionalizzare** *v* denacionalizovati

**denazionalizzazione** *f* denacionalizacija

**denegare** *v* odbiti; uskratiti; poreći; odreći

**denigrare** *v* ocrniti; oklevetati

**denigrazione** *f* ocrnjivanje; klevetanje

**denominare** *v* imenovati; prozvati

**denominazione** *f* imenovanje; ime; naziv; ~ *commerciale* trgovački naziv; ~ *della ditta* naziv firme; ~ *della ditta commerciale* naziv trgovačke firme; ~ *delle merci* naziv robe; ~ *delle monete* denominacija monete; ~ *d'origine* naziv porekla; ~ *professionale* profesionalan naziv; ~ *sociale* društvena firma

**denotare** *v* označavati; obeležavati

**denotazione** *f* oznaka; označavanje

**densità** *f* gustina; ~ *demografica* gustina stanovništva; ~ *di popolazione* naseljenost; ~ *di traffico* gustina saobraćaja

**dentro** *adv* unutra; u sebi

**denuncia** *f* prijava; prijavljivanje; potkazivanje; *atto di* ~ *fallimento* prijava stečaja; ~ *di conclusione del contratto* prijava o zaključenju

ugovora; ~ *di un contratto* otkaz ugovora; ~ *del contribuente* prijava poreskog obveznika; ~ *d'esportazione* prijava izvoza; ~ *falsa del reddito* lažna prijava prihoda; ~ *fiscale* poreska prijava; ~ *d'importazione* uvozna prijava; ~ *d'incidente (d'infortunio)* prijava nesrećnog slučaja; ~ *penale* krivična prijava; ~ *di perdita* prijava gubitka; ~ *dei redditi* prijava prihoda; ~ *di ritrovamento* prijava o nalazu; *fare la* ~ prijaviti; otkazati; *mancata (ommessa)* ~ izostala prijava; *presentare* ~ podneti prijavu; *sporegere* ~ uložiti prijavu

**denunciamento** *m* prijava; prijavljivanje; potkazivanje

**denunzia** *f* prijava; prijavljivanje; potkazivanje; *atto di* ~ *fallimento* prijava stečaja; ~ *di conclusione del contratto* prijava o zaključenju ugovora; ~ *di un contratto* otkaz ugovora; ~ *del contribuente* prijava poreskog obveznika; ~ *d'esportazione* prijava izvoza; ~ *falsa del reddito* lažna prijava prihoda; ~ *fiscale* poreska prijava; ~ *d'importazione* uvozna prijava; ~ *d'incidente (d'infortunio)* prijava nesrećnog slučaja; ~ *penale* krivična prijava; ~ *di perdita* prijava gubitka; ~ *dei redditi* prijava prihoda; ~ *di ritrovamento* prijava o nalazu; *fare la* ~ prijaviti; otkazati; *mancata (ommessa)* ~ izostala prijava; *presentare* ~ podneti prijavu; *sporegere* ~ uložiti prijavu

**denunziante** *m e f* potkazivač; denuncijant

**denunziare** *v* prijaviti; potkazati; ~ *un furto* prijaviti krađu; ~ *la nascita di un figlio* prijaviti rođenje deteta

**denunziatore** *m* potkazivač; denuncijant

**deodorare** *v* ukloniti mirise; deodorisati

**depauperare** *v* osiromašiti

**dependance** *f (fr)* depandans; sporedna zgrada

**depennare** *v* izbrisati; precrtati; skinuti sa spiska

**deperibile** *adj* kvarljiv; pokvarljiv

**deperimento** *m* propadanje; slabljenje; odumiranje; kvarenje (hrane i sl.); ~ *economico* ekonomsko slabljenje; ~ *naturale* prirodno propadanje; ~ *normale* normalno propadanje; ~ *tecnico* tehničko zaostajanje

**deperire** *v* propadati; slabiti; kržljati; oronuti; kvariti se

**depliant** *m (franc)* prospekt; preklopni reklamni prospekt

**deplorare** *v* žaliti; izražavati žaljenje; osuđivati

**deplorevole** *adj* za žaljenje; žalostan; za osudu

**deponente** *m* deponent; ulagač

**deporre** *v* spustiti; skinuti; odložiti; ostaviti; *(leg)* svedočiti; dati iskaz; ~ *dalla carica* skinuti s položaja; ~ *a carico* teretiti (na sudu); svedočiti protiv; ~ *il falso* lažno svedočiti; ~ *la verità* izneti istinu

**deportare** *v* proterati; prognati; deportovati

**deportazione** *f* proterivanje; progonstvo; deportacija

**deporto** *m (econ)* deport (na berzi, u banci); razlika između sadašnjeg i budućeg kursa na berzi; *affare di* ~ deportan posao

**depositante** *m e f* ulagač; deponent

**depositare** *v* uložiti; deponovati; dati na čuvanje; ~ *alimenti* deponovati alimentaciju; ~ *il bilancio* podneti bilans; ~ *il denaro* uložiti novac

**depositario** *m* depozitar; čuvar

**deposito** *m* depozit; ulog; ulaganje; deponovanje; skladište; lager; stovarište; *di* ~ uložni; *in* ~ u depozitu; *assicurazione depositi* osiguranje depozita; *banca di depositi* depozitna banka; *cassa di depositi* depozitna štedionica; *certificato di* ~ skladišni list; *in conto* ~ na račun depozita; *contratto di* ~ ugovor o depozitu; ~ *in albergo* hotelski depozit stvari; ~ *alluvionale* aluvijum; nanos; ~ *aperto* otvoreni depozit; ~ *dell'azione* podnošenje tužbe sudu; ~ *bagagli* garderoba na stanici; ~ *bancario (in banca)* bankarski ulog (depozit); ~ *in banca ritirabile dietro preavviso* ulog sa podizanjem uz prethodnu najavu; ~ *bloccato* vezani ulog; ~ *cauzionale* kaucijski depozit; ~ *chiuso* zaključen depozit; ~ *della clientela* depozit mušterija (komitenata); ~ *collettivo* zbirni (kolektivni) depozit; ~ *comune* običan depozit; ~ *di consegna* konsignaciono skladište; ~ *in conto corrente* ulog na tekući račun; ~ *in custodia* ulog na čuvanju; ~ *di denaro* ulog novca; ~ *di documenti* deponovanje dokumenata; ~ *doganale* carinsko skladište; ~ *della domanda* stanje potraživanja; ~ *di fondi* ulog sredstava; ~ *franco* franko skladište; skladište oslobođeno poreza; ~ *fruttifero* kamatonosni ulog; ~ *di garanzia* garancijski depozit (ulog); ~ *giudiziario (~ in giudizio)* sudski depozit; depozit kod suda; ~ *globale* zbirno skladište; ~ *infruttifero* beskamatni ulog; ~ *iniziale* početni ulog; ~ *a interesse* ulog sa kamatom; ~ *irregolare* nepravilan ulog; ~ *di una marca (di un marchio)* upisivanje zaštitnog žiga; ~ *merci* skladište robe; ~ *di merci in commissione* skladište robe u komisiji; ~ *necessario* potreban ulog; ~ *non disponibile* terminski ulog; ~ *obbligatorio* obavezan ulog; ~ *con pegno* depozit sa zalogom; ~ *di premio* premijski ulog; ~ *con privilegio fiscale* depozit oslobođen taksi; ~ *delle ratifiche* deponovanje ratifikacionih instrumenata; ~ *regolare* redovni ulog; ~ *per riassicurazione* depozit (ulog) radi reosiguranja; ~ *a risparmio* štedni ulog; ~ *a scadenza convenuta* depozit sa ugovorenim dospećem; ~ *senza interessi* beskamatni ulog; ~ *sigillato* zapečaćen depozit; ~ *dello sterile* depozit robe bez vrednosti; ~ *a termine* depozit na rok; ~ *con termine di disdetta* depozit sa rokom otkaza; ~ *a corto termine* kratkoročni depozit; ~ *a lungo termine* dugoročni depozit; ~ *presso terzi* ulog kod trećih osoba; ~ *di un testamento* čuvanje testamenta; ~ *di titoli* depozit vrednosnih papira; ~ *di transito* tranzitno (privremeno) skladište; ~ *d'uso* depozit sa pravom upotrebe; ~ *vincolato* vezani ulog; ~ *a vista* ulog po viđenju; *dare in* ~ deponovati; ostaviti na čuvanje; *diritto di* ~ troškovi za depozit; *distinta di* ~ iskaz depozita; *fede di* ~ skladišni list; varant; *giacenza di depositi* zaliha u skladištu; *lasciare in* ~ ostaviti na čuvanje; *libretto di* ~ knjižica uloga; *libro di* ~ knjiga o depozitu; *polizza di* ~ skladišni list; *ricevere in* ~ primiti u depozit; *trasferimento di* ~ prenos depozita



**deposizione** *f* iskaz; svedočenje; skidanje; svrgavanje; ~ *da una carica* svrgavanje s položaja; ~ *a carico* svedočenje na teret; ~ *concorde* saglasan iskaz; ~ *contraria* protivan iskaz; ~ *falsa* lažno svedočenje; ~ *d'una falsa testimonianza* davanje lažnog iskaza; ~ *giurata* svedočenje pod zakletvom; ~ *peritale* iskaz veštaka; ~ *testimoniale (di testimonio)* iskaz svedoka; ~ *scritta* pismeni iskaz; *estorsione della* ~ iznuđivanje iskaza

**depredare** *v* pljačkati; pustošiti

**depressionario** *adj* depresivan

**depressione** *f* depresija; potištenost; oblast niskog pritiska; ulegnuće; udolina; ~ *barometrica* pad pritiska na barometru; ~ *economica* privredna depresija

**depresso** *adj* potišten; utučen; deprimiran; spušten; ulegnut; *area depressa* depresivno područje; područje niskog pritiska; *paese* ~ nerazvijena zemlja

**deprezzamento** *m (comm)* obaranje vrednosti; smanjenje vrednosti; ~ *del capitale* smanjenje vrednosti kapitala; ~ *della moneta (monetario)* obaranje vrednosti monete; ~ *della valuta* obaranje vrednosti novca

**deprezzare** *v* potcenjivati; smanjiti vrednost; obezvrediti

**deprimere** *v* tištati; deprimirati; potisnuti; pritisnuti

**depurare** *v* prečišćavati; pročišćavati

**depurazione** *f* prečišćavanje; pročišćavanje; ~ *delle acque* prečišćavanje voda; ~ *dell'aria* pročišćavanje vazduha

**deputare** *v* izaslati; odrediti; ~ *un curatore* postaviti staratelja; ~ *un rappresentante* postaviti zastupnika

**deputato** *m* poslanik; deputat; *Camera dei deputati* narodna skupština; ~ *(federale) della Federazione* savezni poslanik; ~ *popolare* narodni poslanik; ~ *della Repubblica* republički poslanik

**deputazione** *f* izaslanstvo; deputacija; ~ *di Borsa* berzanska deputacija za nadzor rada berze; ~ *di commercianti* izaslanstvo trgovaca

**deragliamento** *m* iskakanje iz šina

**deragliare** *v* iskočiti iz šina; iskliznuti

**derelizione** *f* derelikcija; odricanja od prava vlasništva nad pokretnom stvari

**derisione** *f* poruga; podsmeh

**deriva** *f* zanošenje (morskom strujom, vetrom); odstupanje od kursa; *andare alla* ~ skretati; biti nošen vodom; ~ *di direzione* vertikalni stabilizator (na avionu)

**derivabile** *adj* izvodljiv; koji se može izvesti

**derivare** *v* proizilaziti; poticati; voditi poreklo; izvirati

**derivativo** *adj* izveden

**derivato** *m e adj* derivat; izveden

**deroga** *f (leg)* odstupanje; nepoštovanje (propisa i sl.); kršenje; *in* ~ *di* nasuprot; uprkos; *in* ~ *alla legge* protivno zakonu

**derogabile** *adj* koji može da se ne poštuje; od koga se može odstupiti

**derogare** *v* odstupiti (od nečega); delimično prekršiti; ukinuti; ~ *a una legge* ukinuti zakon; ~ *ad un patto* odstupiti od ugovora

**derogatorio** *adj (leg)* koji delimično ukida; koji odstupa; *atto* ~ derogativan (ukidajući) akt

**derogazione** *f* odstupanje; nepoštovanje (propisa i sl.); ukidanje

**derrate** *f pl* poljoprivredni proizvod; ~ *agricole* poljoprivredni proizvodi; ~ *alimentari* prehrambene namirnice; ~ *deperibili* pokvarljive namirnice

**derubare** *v* pokrasti

**descrittivo** *adj* opisni; deskriptivan

**descrivere** *v* opisati; opisivati

**descrivibile** *adj* opisiv; koji se može opisati

**descrizione** *f* opis; opisivanje; ~ *di brevetto* opis patenta; ~ *del fatto* opis događaja; ~ *dell'invenzione* opis pronalaska; ~ *pignoratizio* opis zaloga; ~ *del rischio* opis rizika

**deserto** *m e adj* pustinja; pust; nenaseljen; prazan

**desiderabile** *adj* poželjan

**desiderare** *v* želeti; žudeti

**desiderio** *m* želja; žudnja; *appagare un* ~ ispuniti želju; *nutrire un* ~ gajiti želju; *saziare un* ~ zadovoljiti želju

**desideroso** *adj* željan (*di qcs* nečega)

**designare** *v* odrediti; označiti; naimenovati; predložiti (za neki položaj)

**designazione** *f* označavanje; oznaka; naimenovanje; ~ *d'origine (di provenienza)* oznaka porekla; ~ *professionale* oznaka struke

**designer** *m e f* dizajner; dizajnerka

**desistenza** *f* odustajanje; odustanak; ~ *dall'azione* odustanak od tužbe; ~ *di candidatura* odustajanje od kandidature; ~ *dal ricorso* odusta-

janje od žalbe; ~ *volontaria* dobrovoljno odustajanje
**desistere** *(da)* *v* odustati od nečega
**desolato** *adj* opustošen; ožalošćen; ucveljen
**desolazione** *f* očaj; pustoš; beznađe
**destare** *v* buditi; probuditi; pobuditi; izazvati; podsticati; ~ *il sospetto* pobuditi sumnju
**destinare** *v* odrediti; nameniti; dosuditi; nameniti; uputiti
**destinatario** *m* adresat; primalac; ~ *della dichiarazione* primalac deklaracije; ~ *dell'imposta* poreski obveznik; ~ *della merce* primalac robe; ~ *del trasferimento* primalac doznake
**destinazione** *f* odredište; određivanje; namena; svrha; *a ~ di* do odredišta; ~ *doganale* carinsko odredište; ~ *del reddito d'esercizio* upotreba dohotka iz poslovanja; ~ *di residenza* određivanje mesta boravka; ~ *alle riserve* rezervna namena; *stazione di* ~ odredišna stanica
**destino** *m* odredište; sudbina; ~ *avverso* zla sudbina; *franco* ~ franko odredište
**destituibilità** *f* svgnuće; smenjivost
**destituire** *v* zbaciti; svrgnuti; lišiti; razrešiti; ~ *da una carica* razrešiti dužnosti
**destituito** *adj* lišen; ~ *di fondamento* neosnovan; lišen osnova
**destituzione** *f* svrgavanje; zbacivanje
**destra** *f (polit)* desnica; desna ruka; desna strana; *a* ~ nadesno; desno; *essere di* ~ biti desničar; *estrema* ~ krajnja desnica; *tenere la* ~ držati se desne strane; ići desnom stranom; voziti desnom stranom
**destreggiarsi** *v rifl* snalaziti se; biti vešt; vrdati
**destrezza** *f* veština; spretnost; okretnost
**destro** *adj* desni; spretan; okretan
**destrorso** *adj* nagnut udesno; koji skreće desno; *essere* ~ biti prevrtljiv
**destrosio** *m* dekstroza; grožđani šećer
**desuetudine** *f (leg)* zastarevanje; zastarelost; *cadere in* ~ pasti u zastaru; izgubiti važnost zbog neprimenjivanja
**desumere** *v* izvesti; izvući; uzeti; zaključiti; izvesti zaključak
**detective** *m (ingl)* detektiv
**detenere** *v* imati; posedovati; držati u zatvoru; ~ *in proprietà* imati u vlasništvu
**detentore** *m* imalac; držalac; posednik; ~ *di azioni* posednik akcija; ~ *in compartecipazione* posednik u zajednici (s drugim); ~ *dell'oggetto pericoloso* imalac opasne stvari; ~ *del pegno* posednik (imalac) zaloga
**detenuto** *m* zatvorenik; pritvorenik; kažnjenik; ~ *politico* politički zatvorenik
**detenzione** *f* držanje; posedovanje; pridržavanje; držanje u zatvoru; ~ *al carcere* kazna zatvora u tamnici; ~ *preventiva* držanje u pritvoru; ~ *semplice* kazna; *spaccio e ~ di sostanze stupefacenti* rasturanje i držanje opojnih droga

**detergere** *v* brisati; očistiti; čistiti
**deteriorabile** *adj* pokvarljiv; kvarljiv
**deterioramento** *m* propadanje; pogoršanje; kvarenje; oštećenje; ~ *di affissioni* oštećenje oglasa; ~ *di moneta* oštećenje novca; ~ *del suolo* propadanje tla
**deteriorare** *v* pokvariti; oštetiti; pogoršati
**deteriorazione** *f* propadanje; pogoršanje; *cosa soggetta a rapida* ~ stvar izložena naglom propadanju
**deteriore** *adj* loš; nekvalitetan; slab
**determinabile** *adj* odrediv
**determinante** *f* determinanta; odrednica; odlučujući faktor
**determinare** *v* odrediti; određivati; utvrditi; odlučiti; determinisati; ~ *un ritardo* prouzrokovati zakašnjenje
**determinatezza** *f* određenost; odlučnost; tačnost
**determinativo** *adj* odlučujući; presudan; determinantan
**determinato** *adj* određen; utvrđen; determinisan
**determinazione** *f* odluka; odlučnost; rešenost; određivanje; utvrđivanje; *determinazioni accessorie nei contratti* pobočna ustanovljenja u ugovoru; ~ *dei confini* određivanje granica; razgraničenje; ~ *del danno* utvrđivanje štete; ~ *dell'imposta* utvrđivanje poreza; ~ *della pendenza* utvrđivanje pitanja; ~ *dei prezzi* određivanje cena; ~ *della percentuale d'alcool nel sangue* određivanje količine alkohola u krvi; ~ *della quantità* određivanje količine; ~ *del reddito* određivanje prihoda (dohotka); ~ *del tempo* određivanje vremena; ~ *della tendenza* određivanje sklonosti; ~ *degli utili* utvrđivanje dobitka; *prendere una* ~ odlučiti
**determinismo** *m* determinizam; ~ *economico* ekonomski (privredni) determinizam
**detersivo** *m e adj* deterdžent; sredstvo za čišćenje; koji čisti
**detrarre** *v* odbiti; oduzeti (*da qcs* od nečega)
**detrazione** *f* odbijanje; oduzimanje (*da qcs* od nečega); ~ *delle spese* odbitak troškova; ~ *di stipendio* odbitak od plate
**detrimento** *m* šteta; *a ~ della propria reputazione* na štetu vlastitog ugleda; *è risolto in ~ a danno* odlučeno je na štetu; *tutto ciò è a suo* ~ sve to na njegovu štetu
**detrito** *m* otpadak; krhotina; *(geol)* detritus (proizvodi raspadanja)
**detronizzare** *v* svrgnuti s prestola
**detta** *f* iskaz; reči; izjava; *a ~ di* po rečima (nekoga); *a ~ sua* kako on kaže; prema njegovoj izjavi; *a ~ degli intenditori* prema izjavi stručnjaka
**dettagliante** *m* prodavac na malo
**dettagliare** *v* prodavati na malo; potanko opisati; izložiti u detalje; detaljisati
**dettagliatamente** *adv* potanko; podrobno; opširno; detaljno



**dettagliato** *adj* detaljan; podroban; iscrpan
**dettaglio** *m* detalj; pojedinost; *commercio al* ~ trgovina na malo; ~ *delle spese* specifikacija troškova; *vendere al* ~ prodavati na malo
**dettare** *v* diktirati; propisivati; ~ *le condizioni* diktirati uslove; ~ *le proprie condizioni* nametati svoje uslove; ~ *legge* zapovedati; ~ *i prezzi* diktirati cene
**detto** *adj* nazvan; zvani; naveden; pomenut; *come ~ più sopra* kao što je gore navedeno; ~ *fatto* odmah; rečeno-učinjeno; ~ *fra parentesi* usput rečeno; ~ *tra noi* među nama rečeno; *propriamente* ~ u pravom smislu reči; u užem smislu reči
**deumidificare** *v* ukloniti vlagu; otkloniti vlagu
**devalutazione** *f* devalvacija; obezvređivanje
**devastare** *v* opustošiti; poharati; upropastiti
**devastazione** *f* pustošenje; haranje; pustoš; ~ *dei boschi* pustošenje šuma
**deviamento** *m* skretanje; odstupanje
**deviare** *v* skretati; skrenuti; odstupati
**deviazione** *f* skretanje; odstupanje (od pravca); devijacija
**devoluzione** *f* prenos (dobra ili prava); ustupanje; ~ *dell'eredità* prenos nasleđa; *diritto di* ~ pravo na prenos (dobra)
**devolvere** *v (leg)* preneti; ustupiti; preusmeriti
**devoto** *adj* odan; privržen
**diafonia** *f* smetnje u telefoniji
**diagnosi** *f* dijagnoza; ~ *congiunturale* konjunkturna dijagnoza; *la ~ è errata* dijagnoza je pogrešna; *la ~ della situazione economica attuale* dijagnoza sadašnje ekonomske situacije; *fare una* ~ dati dijagnozu
**diagramma** *m* dijagram; ~ *a colonne* dijagram u stupcima; ~ *di correlazione* korelativni dijagram
**dialettica** *f* dijalektika
**dialettico** *adj* dijalektički
**diamante** *m* dijamant
**diametro** *m* prečnik; ~ *interno* unutrašnji prečnik
**diaria** *f* dnevnica
**diario** *m* dnevnik; ~ *di bordo* brodski dnevnik
**diarista** *m e f* pisac dnevnika
**dibattere** pretresati; raspravljati; razmatrati; ~ *una questione* pretresati neko pitanje
**dibattersi** *v rifl* koprcati se; batrgati se; boriti se
**dibattimento** *m* rasprava; debata; pretresanje; razmatranje; ~ *assembleare* skupštinska rasprava; ~ *giudiziario* sudska rasprava; ~ *parlamentare* skupštinska debata; ~ *penale* krivična rasprava; ~ *principale* glavni pretres; ~ *a porte chiuse* zatvorena (nejavna) rasprava; *dirigere il* ~ rukovoditi raspravom; *in ~ pubblico* na javnom pretresu; *prosecuzione del* ~ nastavak rasprave; *rimandare un* ~ odložiti pretres; *riprendere il ~ (l'udienza)* nastaviti raspravu; *rinvio m del* ~ odgađanje glavne rasprave; *verbale del* ~ zapisnik o glavnoj raspravi
**dibattito** *m* debata; rasprava; raspravljanje; ~ *sul bilancio* razmatranje bilansa; ~ *generale* generalna debata; ~ *parlamentare* parlamentarna debata; ~ *preliminare* prethodna rasprava
**diboscamento** *m* krčenje; seča šume
**diboscare** *v* krčiti; seći šumu; ~ *il terreno* prokrčiti teren
**dicastero** *m* resor; ogranak (državne uprave); ministarstvo; ~ *centrale* centralna vlast
**diceria** *f* govorkanje; glasina
**dichiarare** *v* izjaviti; objaviti; proglasiti; dati iskaz; prijaviti; ~ *colpevole* proglasiti krivim; ~ *alla dogana* prijaviti carinu; ~ *il fallimento* prijaviti stečaj; ~ *innocente* proglasiti nevinim; ~ *nullo* poništiti; ~ *prescritta una quota* izjaviti zastarevanje uplate (kvote); *dichiararsi falsamente sulla propria identità* lažno se predstavljati; *dichiararsi responsabile* snositi odgovornost
**dichiarativo** *adj* deklarativan; *atto* ~ deklarativan akt; *atto ~ amministrativo* deklarativan upravni akt; *sentenza* ~ deklarativna presuda
**dichiarazione** *f* izjava; deklaracilja; objava; prijava; prijavljivanje; proglašenje; *certificato di* ~ potvrda o prijavi; *dare una* ~ dati izjavu; ~ *d'abbandono* izjava o napuštanju; ~ *di accettazione* izjava o prihvatanju (akceptu); ~ *d'acquisto* izjava o kupovini; ~ *addizionale* dodatno priznanje; dodatni iskaz; ~ *di adesione* izjava o pristupanju (pristanku); ~ *d'arrivo* izveštaj o prispeću; ~ *d'assegno* izjava o čeku; ~ *di assenza* izjava o odsutnosti; ~ *di assicurazione* priznanje osiguranja; ~ *di avaria* priznanje havarije; ~ *di benestare all'importazione* prijava odobrenja uvoza; ~ *di blocco* deklaracija blokade; ~ *di cambiamento di domicilio* prijava promene stana; ~ *cambiaria* menična izjava; ~ *di cessione* izjava o ustupanju; ~ *di colpevolezza* izjava o krivici; ~ *complementare* dopunska izjava; ~ *di confisca* izjava o plenidbi; ~ *di consenso* saopštenje (izjava) o sporazumu (pristanku); ~ *del contenuto* prijava sadržaja; ~ *di continuità* izjava o kontinuitetu; ~ *di credito* prijava potraživanja; ~ *di danni di guerra* prijava ratne štete; ~ *di decadenza* zastarela (ništavna) izjava; ~ *definitiva* završna izjava; ~ *di deposito* potvrda o deponovanju; ~ *diplomatica* diplomatska izjava; ~ *dei diritti* priznanje prava; ~ *dei diritti dell'uomo e del cittadino* priznanje prava čoveka i građanina; ~ *doganale (di dogana)* carinska prijava; ~ *di efficacia della sentenza straniera* priznanje strane presude; ~ *di entrata* prijava uvoza (ulaza); ~ *di esenzione* izjava oslobođenja; ~ *di esportazione* izvozna deklaracija; prijava izvoza; ~ *espressa* izričita (eksplicitna) izjava; ~ *estorta*

iznuđeno priznanje; ~ *di fallimento* objava stečaja; ~ *falsa* lažna izjava; ~ *fiscale* poreska izjava; ~ *di franchigia doganale* prijava carinskog oslobođenja; ~ *fraudolenta* lažna izjava; ~ *di garanzia* izjava o garanciji; ~ *generale dei diritti dell'uomo* opšta deklaracija o pravima čoveka; ~ *giudiziaria* sudska izjava; izjava data na sudu; ~ *giurata* izjava pod zakletvom; ~ *giurata per iscritto* pismena izjava pod zakletvom; ~ *governativa* vladina izjava; ~ *d'identità* izjava o identitetu; ~ *d'imbarco* izjava o ukrcavanju; ~ *d'impegno* priznanje obaveze; ~ *dell'imponibile* prijava poreske osnovice; ~ *di importazione* prijava uvoza; ~ *d'imposta* prijava poreza; ~ *d'incompetenza* izjava o nenadležnosti; ~ *incompleta* nepotpuna izjava; ~ *d'indipendenza* priznanje nezavisnosti; ~ *d'inefficacia* proglašenje neuspeha; ~ *d'insolvenza* proglašenje platne nesposobnosti; ~ *internazionale per la dogana* međunarodna carinska prijava; ~ *d'instabilità* izjava (deklaracija) o nestalnosti; ~ *d'irreperibilità* proglašenje nestalim; ~ *in iscritto del proprietario della merce* pismena prijava vlasnika robe za carinjenje; ~ *d'invalidità* proglašenje nevaljanosti; ~ *legalmente obbligatoria* pravno obavezna izjava; ~ *manchevole* manjkava izjava; ~ *menzognera* lažna izjava; ~ *della merce* prijava (deklaraclja) robe; ~ *di morte* prijava smrtnog slučaja; ~ *di morte presunta* proglašenje za umrlog; ~ *di nascita* prijava rođenja; ~ *di neutralità* izjava o neutralnosti; ~ *di nullità* proglašenje ništavnosti; ~ *muncipativa* usmena izjava (testament pred svedocima i notarom); ~ *di obbligatorietà (di obbligo)* izjava o prihvatanju obaveze; ~ *d'opzione* izjava o opciji (opredeljenju); ~ *parziale* delimična izjava; ~ *di principio* načelna izjava; ~ *di priorità* izjava o pravu prvenstva (prioritetu); ~ *programmatica del governo* programatska izjava vlade; ~ *di pubblica utilità* izjava o javnoj korisnosti; ~ *di querela* privatna tužba; ~ *di reciprocità* izjava o reciprocitetu; ~ *dei redditi* poreska prijava; prijava prihoda; ~ *di responsabilità* izjava odgovornosti; ~ *di ricevuta* potvrda o prijemu; ~ *di riconoscimento* izjava o priznanju; ~ *di rimedio giuridico* podnošenje pravnog leka; ~ *di rinunzia* izjava o odricanju; ~ *di sequestro* objava sekvestra; ~ *di sinistro* prijava nezgode (nesretnog slučaja); ~ *solenne* svečana izjava; ~ *di solidarietà* izjava o solidarnosti; ~ *di spedizione* obaveštenje o otpremi; ~ *di transito* tranzitna izjava; ~ *di trasferimento* izjava o transferu (premeštaju); ~ *per trasbordo* izjava za pretovar; ~ *tributaria* poreska prijava; ~ *ufficiale* službena izjava; ~ *d'urgenza* hitna izjava; izjava o hitnosti; ~ *di uscita* prijava izvoza (izlaza); ~ *del valore* deklaracija (prijava) vrednosti; ~ *di volontà* izjava volje; *falsa ~ sulla propria identità* lažno predstavljanje; *fare la ~* dati izjavu; *fare la ~ del soggiorno* prijaviti boravak; *presentare una ~* podneti prijavu; *ricevere una ~* primiti izjavu

**dicitura** *f* način govora; formulacija; natpis; pisano uputstvo

**dieta** *f* sabor; skupština; dijeta; način ishrane; *D~ della Confederazione* Savezna skupština (u Švajcarskoj); *mettersi a ~* započeti dijetu; *stare a ~* biti na dijeti

**dietro** *prep e adv* iza; za; posle; po; uz; pozadi; odostrag; *andare ~* slediti; ~ *consegna* po isporuci; ~ *domanda* na zahtev; ~ *ricevuta* uz potvrdu; ~ *richiesta* na zahtev; *star ~* motriti; paziti

**difendere** *v* braniti; štititi; odbraniti (*qcn da qcs* nekoga od nečega)

**difendibile** *adj* odbranjiv; koji se može braniti

**difensiva** *f* odbrana; defanziva

**difensivo** *adj* odbramben; defanzivan

**difensore** *m* branilac; branitelj; *assegnare un ~* odrediti branioca; ~ *della costituzione* ustavobranitelj; ~ *di fiducia* branilac od poverenja; ~ *nominato d'ufficio* naimenovan branilac po službenoj dužnosti; ~ *d'ufficio* branilac po službenoj dužnosti

**difesa** *f* odbrana; zašitita; *assumere la ~* preuzeti odbranu; *la ~ ha eccepito che...* odbrana je prigovorila da...; ~ *dei diritti* odbrana prava; ~ *dall'evizione* zašitita od evikcije; ~ *giuridica* odbrana pred sudom; ~ *giurisdizionale* jurisdikcijska odbrana; ~ *dell'imputato* odbrana okrivljenog; ~ *legittima* zakonska odbrana; ~ *materiale e dei diritti* materijalno-pravna zaštita; ~ *nazionale* narodna odbrana; ~ *del paese* odbrana zemlje; ~ *personale* lična zaštita; samoodbrana; ~ *delle piante* zašitita bilja; ~ *popolare* narodna odbrana; ~ *popolare totale* opštenarodna odbrana; ~ *privata* samopomoć; ~ *del risparmio* zaštita štednje; ~ *sociale* društvena zašitita; ~ *territoriale* teritorijalna odbrana; *eccesso di legittima ~* prekoračenje nužne odbrane; *legittima ~* nužna odbrana; *prendere le difese di qcn* ustati u nečiju odbranu; *testi indotti dalla ~* svedoci predloženi od odbrane; *testimone di ~* svedok odbrane

**difettare** *v* oskudevati; nemati dovoljno

**difettivo** *adj* krnj; nepotpun

**difetto** *m* manjak; pomanjkanje; mana; nedostatak; defekt; greška; porok; *attribuire qcs a ~ di qcn* nekome nešto pripisati u greh; ~ *di base legale* nedostatak zakonske osnove; ~ *di competenza* nedostatak (nemanje) nadležnosti; ~ *di costruzione* fabrička mana; ~ *corporale* telesna mana; ~ *di fabbricazione* proizvodna mana; ~ *di forma* formalni nedostatak; pogrešan (neispravan) oblik; ~ *d'imballaggio* greška u ambalaži; ~ *latente* skrivena mana; ~ *di materiale* greška u materijalu; ~ *nascosto* skrivena mana; ~ *di pagamento* neplaćanje; ~ *di partito* izostanak stranke; ~ *parziale* delimičan nedostatak; ~ *di procedura* greška u postupku; ~ *di procura* nedostatak punomoćja; ~ *di prova* manjkavost dokaza; ~ *di quorum* nedostatak kvoruma; ~ *radicale* osnovna mana; ~ *della sentenza* greška u presudi; ~ *di servizio* propust u službi; ~ *di sorveglianza* nedostatak nadzora; ~ *tollerabile* snošljiva greška; ~ *di udienza* izostanak sa ročišta; ~ *visibile* vidljiva greška; ~ *di volontà* nedostatak izjave (volje); *a ~ di prova* iz nedostatka dokaza; *in ~ di qcs* u nedostatku nečega; *far ~* nedostajati



**difettoso** *adj* neispravan; defektan; manjkav; nepotpun; *stivaggio ~* nepravilno slaganje tereta

**diffalco** *m* odbitak; odbijanje; ~ *d'imposta* odbijanje poreza

**diffamare** *v* oklevetati; ocrniti

**diffamatore** *m* klevetnik

**diffamatorio** *adj* klevetnički; *scritto ~* klevetnički spis

**diffamazione** *f* kleveta; klevetanje; ogovaranje; ~ *con mezzi di pubblicità* kleveta učinjena javnim putem; ~ *col mezzo dello scritto* kleveta učinjena putem pisma; ~ *col mezzo della stampa* kleveta učinjena putem štampe; ~ *verbale* usmena kleveta

**differente** *adj* različit; drukčiji

**differenza** *f* razlika; debalans; neslaganje; nepodudaranje; *appianare la ~* izgladiti razliku; ~ *di cambio* razlika u kursu; ~ *di conto* neslaganje računa; ~ *dei corsi* razlika u kursevima; ~ *in meno* manjak; ~ *in più* višak; ~ *dei prezzi* razlika cena; ~ *di qualità* razlika u kvalitetu; ~ *significativa* značajna razlika; ~ *sul valore della moneta* razlika u vrednosti novca; *a ~ di* za razliku od; *far ~* razlikovati; *una bella ~* poprilična razlika

**differenziale** *m e adj* diferencijal (u matematici i motora); diferencijalan; koji pravi razliku; *calcolo ~* diferencijalni račun; *tariffa ~* diferencijalna tarifa

**differenziamento** *m* pravljenje razlika; razlikovanje; diferencijacija; ~ *dei prezzi* razlika u cenama

**differenziare** *v* razlikovati; praviti razliku; diferencirati

**differenziazione** *f* pravljenje razlika; razlikovanje; diferencijacija; ~ *dei prezzi* razlika u cenama

**differibile** *adj* odgodiv; koji se može odgoditi

**differimento** *m* odgađanje; odlaganje; ~ *dell'effetto dell'assicurazione* odlaganje učinka osiguranja; ~ *dell'esecuzione della pena* odlaganje izvršenja kazne; ~ *dell'esecuzione della sentenza* odlaganje izvršenja presude; ~ *del pagamento* odlaganje plaćanja

**differire** *v* odgoditi; odložiti; odlagati; razlikovati; ~ *il pagamento* odgoditi plaćanje; ~ *la scadenza* produžiti dospeće

**difficile** *adj* težak; mučan; *di ~ smercio* teške prođe

**difficilmente** *adv* teško; jedva; malo verovatno

**difficoltà** *f* teškoća; poteškoća; *affrontare ~* uhvatiti se u koštac sa teškoćama; ~ *di bilancio* budžetske teškoće; ~ *economiche* privredne teškoće; ~ *finanziarie* finansijske teškoće; ~ *insormontabili* nepremostive teškoće; ~ *monetarie* novčane teškoće; ~ *di pagamento* teškoće plaćanja; ~ *di vendita* teškoće plasmana robe; *far ~* praviti teškoće; *incontrare ~* naići na teškoće; *spianamento delle ~* uklanjanje poteškoća; *sormontare le ~* prebroditi teškoće; *spuntare una ~* prebroditi teškoću; *trovarsi in ~* naći se u teškoćama

**diffida** *f (leg)* (sudska) opomena; upozorenje; ~ *ai debitori* opomena dužnicima; ~ *di pagamento* opomena na plaćanje

**diffidare** *v* nemati poverenja; ne uzdati se; sudski opomenuti; upozoriti; ~ *delle imitazioni* čuvati se falsifikata; ~ *al pagamento* opomenuti na obavezu plaćanja

**diffidente** *adj* nepoverljiv; sumnjičav; podozriv

**diffidenza** *f* nepoverenje; sumnjičavost; podozrivost

**diffondere** *v* rasipati; rasprostranjivati; širiti; proširiti

**diffondersi** *v rifl* raširiti se; rasprostraniti se

**diffusione** *f* širenje; rasprostiranje; rasipanje; difuzija; ~ *del contagio delle malattie infettive* prenošenje zaraznih bolesti; ~ *fiscale* poresko terećenje; ~ *di notizie false* širenje lažnih vesti; ~ *di voci* širenje glasina; *radio ~* radio-difuzija

**diffusore** *m* ko širi; širitelj; difuzor; uređaj za rasipanje (svetlosti, zvuka i sl.)

**diga** *f* brana; nasip

**dignità** *f* dostojanstvo; visok položaj; ~ *umana* ljudsko dostojanstvo

**digressione** *f* skretanje; zastranjenje; digresija

**dilapidare** *v* rasipati; spiskati; protraćiti

**dilapidatore** *m* rasipnik; raspikuća

**dilapidazione** *f* rasipništvo; rasipanje; traćenje; ~ *di capitali* rasipanje kapitala; ~ *dei mezzi pubblici* rasipanje javnih sredstava

**dilatare** *v* raširiti; širiti; proširiti

**dilatatore** *m* rastezač

**dilatatorio** *m* koji rasteže (proširuje)

**dilatazione** *f* proširenje; širenje; rastezanje; dilatacija; ~ *creditizia* kreditno proširenje

**dilatorio** *adj* odgodan; koji služi odlaganju

**dilazionare** *v* odgoditi; odložiti; odlagati

**dilazione** *f* odgađanje; odgoda; odlaganje; *accordare una ~* odobriti odlaganje; ~ *concordata-*

*ria* sporazumno odgađanje; ~ *di pagamento* odlaganje plaćanja; ~ *di tempo* vremensko odlaganje; ~ *di trasferimento* odlaganje prenosa; *senza* ~ bez oklevanja; bez zatezanja

**dileggio** *m* poruga; podsmeh; ruglo; *per* ~ za porugu

**diligente** *adj* vredan; marljiv; istrajan; pažljiv; brižljiv

**diligentemente** *adv* marljivo; vredno

**diligenza** *f* pažnja; marljivost; brižljivost; ~ *di un buon padrone di casa* pažnja dobrog domaćina; ~ *di un buon uomo d'affari* pažnja dobrog privrednika

**dilucidare** *v* razjasniti; razbistriti

**diluizione** *f* razblažavanje; razređivanje; rastvaranje; ~ *del capitale* rastvaranje kapitala

**dimensione** *f* dimenzija; razmera; veličina; ~ *delle aziende* veličina preduzeća; ~ *del campione* dimenzija uzorka

**dimenticanza** *f* zaboravljanje; zaborav; zaboravnost

**dimenticare** *v* zaboraviti; zaboravljati; smetnuti s uma

**dimettere** *v* svrgnuti; otpustiti; oprostiti

**dimettersi** *v* dati ostavku; ~ *da un ufficio* dati ostavku na službu

**diminuire** *v* smanjiti; umanjiti; opasti; ~ *un credito* smanjiti kredit; ~ *le imposte* smanjiti poreze; ~ *di pregio* izgubiti vrednost; ~ *un prezzo* sniziti cenu; ~ *il tasso di sconto* smanjiti kamatnu stopu

**diminuzione** *f* opadanje; smanjenje; umanjivanje; ~ *degli affitti* sniženje zakupnine; ~ *dell'attività vitale* umanjivanje životne aktivnosti; ~ *di autorità* opadanje autoriteta; ~ *della capacità di lavoro* smanjenje radne sposobnosti; ~ *di capitale* smanjenje kapitala; ~ *del consumo* smanjenje potrošnje; ~ *demografica* opadanje stanovništva; ~ *della domanda* opadanje potražnje; ~ *delle esportazioni* smanjenje izvoza; ~ *delle importazioni* smanjenje uvoza; ~ *delle ordinazioni (degli ordini)* smanjenje porudžbina; ~ *del peso* opadanje težine; ~ *della popolazione* smanjenje stanovništva; ~ *dei prezzi* sniženje cena; ~ *del rischio* smanjenje rizika; ~ *delle scorte* smanjenje zaliha; ~ *del valore* smanjenje vrednosti; *incosciente* ~ *del prezzo* nesavesno obaranje cena

**dimissionare** *v* dati ostavku; otpustiti (iz službe)

**dimissionario** *adj* u ostavci; *essere* ~ biti u ostavci

**dimissione** *f* ostavka; *accettare le dimissioni* prihvatiti (uvažiti) ostavku; *dimissioni di candidatura* povlačenje od izborne kandidature; *dare le dimissioni* podneti ostavku; *lettera di dimissioni* pismena ostavka; *presentare le dimissioni* podneti ostavku; *rassegnare le dimissioni* predati ostavku

**dimora** *f* boravak; boravište; prebivalište; *cambiare* ~ promeniti boravište; ~ *abituale* uobičajeno prebivalište; ~ *permanente* stalno boravište; ~ *temporanea* privremeno boravište; *fissa* ~ stalno boravište

**dimorante** *adj* nastanjen; sa stanom

**dimorare** *v* stanovati; boraviti; prebivati

**dimostrare** *v* dokazati; obrazložiti; demonstrirati; pokazati; prikazati; ispoljiti; ~ *l'nnocenza dell'imputato* dokazati nevinost okrivljenog

**dimostrazione** *f* dokaz; dokazivanje; demonstracija; ispoljavanje; prikazivanje; pokazivanje; ~ *di fiducia* dokaz poverenja; ~ *di forza* demonstracija sile; ~ *di massa* masovna demonstracija; ~ *politica* politički dokaz; ~ *pratica* praktično prikazivanje

**dinamica** *f* dinamika; ~ *economica* privredna dinamika; ~ *del profitto* dinamika profita; ~ *del salario* dinamika plata

**dinamico** *adj* dinamičan; pokretljiv; poletan

**dinamismo** *m* dinamičnost; polet; žustrina; ~ *economico* privredna dinamičnost

**dinaro** *m* dinar; ~ *algerino* alžirski dinar; ~ *iracheno* irački dinar; ~ *jugoslavo* jugoslovenski dinar; ~ *kuwaitiano* kuvajtski dinar; ~ *libico* libijski dinar

**diniego** *m* poricanje; odricanje; odrečan odgovor; odbijanje

**dintorni** *m pl* okolina

**dipanare** *v* razjasniti; razmrsiti; rasplesti; odmotati; ~ *la matassa* raščistiti zbrku

**dipartimento** *m* područje; oblast; odsek; odeljenje; ~ *dell'economia pubblica* područje javne ekonomike; ~ *delle finanze e della dogana* carinsko-finansijski odsek

**dipartita** *f* odlazak; rastanak

**dipendente** *m e f ed adj* zaposleni; službenik; zavisan; podređen; potčinjen; *azione dei dipendenti* akcija zaposlenih; ~ *d'azienda* službenik preduzeća; ~ *dello Stato* državni službenik; *pubblico* ~ javni službenik

**dipendenza** *f* zavisnost; *in* ~ *di* usled toga; *inter*~ uzajamna zavisnost

**dipendere** *(da) v* zavisiti; biti izazvan (nečim); biti posledica (nečega); ~ *da qcn* zavisiti od nekoga; biti nekome na teretu

**dipingere** *v* slikati; bojiti; obojiti

**diploma** *m* diploma; svedočanstvo; ~ *di abilitazione* diploma o sposobnosti; ~ *di capacità professionale* svedočanstvo o profesionalnoj sposobnosti; ~ *d'esame* ispitno svedočanstvo; ~ *di licenza* svedočanstvo o završenom školovanju; ~ *di laurea* univerzitetska diploma; ~ *di maturità* maturska diploma; matursko svedočanstvo; ~ *d'onore* počasna diploma; ~ *universitario* univerzitetska diploma

**diplomare** *v* izdati diplomu



**diplomarsi** *v rifl* diplomirati; završiti (srednju, stručnu, višu) školu

**diplomatica** *f* diplomatika

**diplomatico** *m e adj* diplomata; diplomatski; *agente m* ~ diplomatski agent; *corpo m* ~ diplomatski kor; *corriere m* ~ diplomatski kurir; ~ *di carriera* diplomata od karijere; *via f diplomatica* diplomatski put

**diplomato** *adj* diplomiran

**diplomazia** *f* diplomatija

**diradare** *v* razrediti; proorediti; ~ *gli invii* prorediti pošiljke; ~ *le visite* prorediti posete

**diramare** *v* razaslati; razglasiti; razgranati; ~ *una circolare* raspisati cirkular

**diramarsi** *v rifl* proširiti se; razgranati se

**diramazione** *f* širenje; rasprostranjivanje; grananje

**dire** *m e v* govor; kazivanje; reći; kazati; govoriti; ~ *di no* poreći

**direttamente** *adv* neposredno; direktno

**direttissimo** *m* brzi voz

**direttiva** *f* direktiva; smernica; uputstvo; *determinare le direttive* utvrditi smernice; *direttive politiche* političke direktive; *le nuove direttive del ministero* nove ministarske direktive

**direttivo** *adj* rukovodeći; upravljački; upravni; *consiglio* ~ upravni odbor; *potere* ~ upravna vlast; *principio* ~ upravno načelo; *responsabilità direttiva* odgovornost za rukovođenje

**diretto** *adj* direktan; neposredan; prav; *democrazia diretta* neposredna demokratija; *imposte dirette* neposredni porezi; *polizza di carico diretta* direktan konosman; *spese f pl dirette* direktni troškovi; *treno* ~ ubrzani voz

**direttore** *m* direktor; upravnik; ~ *d'agenzia* direktor agencije; ~ *amministrativo* administrativni direktor; ~ *d'azienda* direktor preduzeća; ~ *di banca* direktor banke; ~ *di filiale* direktor filijale; ~ *generale* generalni direktor; ~ *dell'impresa economica* direktor privrednog preduzeća; ~ *marittimo* upravnik luke; ~ *dell'organizzazione di lavoro* direktor radne organizacije; ~ *di produzione* direktor proizvodnje; ~ *di reparto* upravnik odseka; ~ *responsabile* odgovorni direktor; ~ *tecnico* tehnički direktor; ~ *delle vendite* direktor prodaje

**direzionale** *adj* upravni; rukovodeći; orijentacioni; *centro* ~ administrativni centar (grada)

**direzione** *f* direkcija; uprava; upravljanje; pravac; smer; ~ *centrale* centralno upravljanje; centralna direkcija; ~ *del consorzio* direkcija konzorcijuma; ~ *del consumo* upravljanje potrošnjom; ~ *contraria* suprotni smer; ~ *del credito* upravljanje kreditom; ~ *del dibattimento (del dibattito)* upravljanje diskusijom; ~ *dell'economia* upravljanje privredom; ~ *generale* generalna direkcija; ~ *del giornale* novinska direkcija; ~ *marittima* pomorska uprava; ~ *di partito* partijsko upravljanje; *prendere la* ~ uzeti smer; preuzeti upravu (rukovođenje)

**dirigente** *m e f e adj* rukovodilac; upravljač; upravljački; rukovodeći; ~ *d'azienda* rukovodilac preduzeća; ~ *pubblicitario* rukovodilac reklame i propagande; ~ *sindacale* sindikalni rukovodilac

**dirigenza** *f* rukovodstvo; upravljanje; rukovođenje; *contratto di* ~ *aziendale* ugovor o rukovođenju preduzećem; *dirigenze dei partiti* rukovodstvo stranaka; *prendere la* ~ *dei servizi* preuzeti rukovodstvo službi

**dirigere** *v* rukovoditi; upravljati; uputiti; usmeriti; ~ *il dibattimento* rukovoditi raspravom

**dirigersi** *v rifl* uputiti se

**dirigismo** *m (econ)* intervencionizam; uplitanje države u ekonomiju; ~ *economico* dirigovana ekonomija; ~ *statale* državno upravljanje ekonomijom

**diritto** *m e adj* pravo; taksa; doprinos; prav; uspravan; *a* ~ s pravom; *affermare un* ~ dokazivati pravo; *agire in pieno* ~ postupati s punim pravom; *alienare i diritti* preneti prava; *arrogarsi un* ~ prisvojiti sebi pravo; *attuare un* ~ ostvariti pravo; *attuare suo* ~ ostvariti svoje pravo; *avere* ~ *a* .. imati pravo na..; *avere* ~ *a elevare richiesta per la tutela della legalità* imati pravo na podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti; *avere* ~ *a un'indennità* imati pravo na naknadu; *avere* ~ *alla pensione familiare* imati pravo na porodičnu penziju; *avere* ~ *al voto* imati pravo glasa; *a buon* ~ s pravom; *cedere un* ~ preneti pravo; *cessione di un* ~ prenos prava; *con pieni diritti* punopravno; *conferire un* ~ ustupiti pravo; *conforme al* ~ u smislu prava; u skladu sa pravom; *contestare un* ~ *a qcn* osporavati nekome neko pravo; *contrario al* ~ protivan pravu; *costituire un* ~ zasnivati pravo; *dare il* ~ ovlastiti; *di* ~ s pravom; po pravu; *devolvere un* ~ preneti pravo; ~ *d'abbandono* pravo napuštanja; ~ *d'abitazione* pravo stanovanja; ~ *d'accessione* pravo pristupa; ~ *accessorio* akcesorno (sporedno) pravo; ~ *di accostamento* pravo pristajanja (približavanja); ~ *di accrescimento* pravo porasta; *il* ~ *dell'accusato di parlare per ultimo* pravo okrivljenog na poslednje reči; ~ *delle acque* vodno pravo; ~ *di acquedotto* pravo vodovoda; ~ *acquisito* stečeno pravo; ~ *addizionale* dopunsko pravo; ~ *d'adesione* pravo pristupanja; ~ *aereo* vazduhoplovno pravo; ~ *aereo internazionale* međunarodno vazduhoplovno pravo; ~ *affievolito* oslabljeno pravo; ~ *degli affitti* pravo najma (zakupa); ~ *degli affitti di caccia* pravo o zakupu lova; ~ *degli affitti di pesca* pravo o zakupu ribolova; ~ *aggiuntivo* dopunsko pravo; ~ *agrario* agrarno (zemljoradnočko) pravo; ~ *alienabile* otuđivo pravo; ~ *agli alimenti* pravo na iz-

državanje; ~ *d'alloggio* stanarsko pravo;~ *amministrativo* upravno pravo; ~ *d'ammissione* pravo ulaza (pristupa); taksa za ulaz; ~ *d'amnistia* pravo amnestije; ~ *d'ancoraggio* pravo sidrenja; ~ *annuale* godišnja taksa; ~ *anteriore* prethodno pravo; ~ *d'appello* pravo na žalbu; ~ *applicabile* primenljivo pravo; ~ *d'appoggio* pravo zaštite; ~ *di approdo* taksa za pristajanje; ~ *d'appropriazione* pravo prisvajanja; ~ *d'approvazione* pravo pristanka (odobrenja); ~ *d'arresto* pravo zaustavljanja (zadržavanja); ~ *d'asilo* pravo azila (utočišta); ~ *d'assegno* čekovno pravo; ~ *all'assenza pagata* pravo na plaćeno odsustvo; ~ *d'assicurazione* pravo osiguranja; ~ *d'assistenza* pravo zaštite (pomoći); ~ *d'assistenza materiale* pravo na materijalnu pomoć; ~ *d'associazione* pravo udruživanja; ~ *assoluto* apsolutno pravo; *diritti d'asta* aukcijska prava; ~ *astratto* apstraktno pravo; ~ *d'atterraggio* pravo sletanja; ~ *d'attingimento* pravo crpljenja vode; ~ *d'autenticazione* pravo overe; ~ *d'autodecisione* pravo samoodlučivanja; ~ *d'autodeterminazione* pravo samoopredeljenja; ~ *d'autogestione* pravo samoupravljanja; ~ *di autonomia comunale* pravo samoupravnosti opština; ~ *d'autore* autorsko pravo; ~ *azionario* akcionarsko pravo; ~ *d'azione* pravo tužbe; ~ *all'azione* pravo na tužbu; ~ *bancario* bankarsko pravo; ~ *di banchina* pristanišna taksa; ~ *di blocco* pravo blokade; ~ *di boa* taksa za vezivanje za bovu; ~ *di bollo* pravo taksiranja; ~ *borghese* buržoasko pravo; ~ *dei brevetti* patentno pravo; ~ *al brevetto* pravo na patent; ~ *di cabotaggio* pravo kabotaže; ~ *di caccia* lovno pravo; ~ *cambiario* menično pravo; ~ *di cambio* pravo zamene; ~ *canonico* kanonsko (crkveno) pravo; ~ *canonico civile* kanonsko građansko pravo; ~ *canonico penale* kanonsko krivično pravo; ~ *di cappa* pravo na premiju (nagrada kapetanu broda za uspešno putovanje); ~ *cedibile* ustupivo pravo; ~ *della cittadinanza* pravo državljanstva; ~ *del cittadino* pravo građanina; ~ *di cittadino onorario* pravo počasnog građanina; ~ *civile* građansko pravo; ~ *civile comparativo* uporedno građansko pravo; ~ *codificato* kodifikovano pravo; ~ *coercitivo* pravo prinude; ~ *di cogestione* pravo saodlučivanja; ~ *commerciale* trgovačko pravo; ~ *commerciale consuetudionario* trgovačko običajno pravo; ~ *commerciale economico* trgovačko privredno pravo; ~ *di commercio* pravo trgovanja; ~ *di commissione* komisiono pravo; ~ *comparativo* uporedno pravo; ~ *di compensazione* pravo kompenzacije (prebijanja); ~ *comune* opšte pravo; ~ *comunale* opštinsko pravo; ~ *delle comunicazioni* saobraćajno pravo; ~ *di comunicazione aerea* pravo vazdušnog saobraćaja; ~ *comunitario* pravo zajednice; ~ *della concorrenza* pravo konkurencije; ~ *concorsuale* pravo takmičenja; ~ *di condominio* pravo susvojine; ~ *di condurre bestie* pravo progona životinja; ~ *conferito* dodeljeno (dato) pravo; ~ *confinante* susedsko pravo; ~ *di conflitto di leggi* koliziono pravo zakona; ~ *di coniatura di denaro* pravo kovanja novca; ~ *di coniugi* pravo supružnika; ~ *connesso ad una azione* pravo spojeno s tužbom; ~ *di consegna* pravo isporuke; ~ *di consenso* pravo pristanka; ~ *consolare* konzularno pravo; konzularna taksa; ~ *consuetudionario* običajno pravo; ~ *consuetudionario internazionale* međunarodno običajno pravo; ~ *in contesa* sporno pravo; ~ *contestabile* utuživo pravo; ~ *contestato* sporno pravo; ~ *contrattuale* obavezno (ugovorno) pravo; ~ *di controllo* pravo nadzora; ~ *al controvalore* pravo na protivvrednost; ~ *controverso* sporno pravo; ~ *di convocazione* pravo saziva; ~ *di copiatura* pravo prepisivanja; taksa za prepis; ~ *di correzione* pravo ispravke (korekture); ~ *corporativo* korporativno pravo; ~ *costitutivo* osnivačko pravo; ~ *costituzionale* ustavno pravo; ~ *di costrizione* pravo prisile; ~ *di costruire* građevinsko pravo; ~ *di couso* pravo zajedničke upotrebe; ~ *di credito* pravo potraživanja; ~ *di custodia* pravo čuvanja; taksa za čuvanje; ležarina; ~ *di dazio* carina; carinska taksa; ~ *di decisione* pravo odlučivanja; ~ *di denunzia* pravo prijave (tužbe); ~ *di deroga* pravo odstupanja (ukidanja); ~ *di designazione* pravo određivanja (označavanja); ~ *di difesa* pravo na odbranu; ~ *di diffusione* pravo širenja (difuzije); ~ *dimostrato* dokazano pravo; ~ *diplomatico* diplomatsko pravo; ~ *di dispensa* pravo oslobođenja (oproštaja); ~ *della ditta* pravo firme (preduzeća); ~ *al dividendo* pravo na dividendu; ~ „*divino*" „božansko" pravo; ~ *divisibile* deljivo pravo; *diritti di dogana* carinska dažbina; ~ *dispositivo* dispozitivno pravo; ~ *di disposizione* pravo raspolaganja; ~ *doganale* carinsko pravo; carinska taksa; ~ *di domicilio* zavičajno pravo; ~ *d'entrata* pravo ulaza (prilaza); ~ *ecclesiastico* crkveno pravo; ~ *ecclesiastico cattolico* katoličko crkveno pravo; ~ *ecclesiastico civile* crkveno građansko pravo; ~ *ecclesiastico interno* unutrašnje crkveno pravo; ~ *economico* privredno pravo; ~ *edilizio* građevinsko pravo; ~ *editoriale* izdavačko pravo; ~ *di edizione* pravo izdavanja; ~ *d'educazione* pravo na obrazovanje; ~ *d'eleggibilità* pravo izbornosti; ~ *d'emendamento* pravo na amandman; ~ *d'emissione di banconote* pravo izdavanja novčanica; ~ *elettorale* biračko (izborno) pravo; ~ *elettorale diretto* neposredno izborno pravo; ~ *ereditario* nasledno (ostavinsko) pravo; ~ *d'esecuzione* izvršno pravo; ~ *d'eser-*



*cizio (d'esercizione)* pravo poslovanja; ~ *d'esclusione* pravo izuzeća; ~ *d'esclusività* pravo ekskluziviteta (isključivosti); ~ *esclusivo* isključivo pravo; ~ *esclusivo di vendita* ekskluzivno pravo prodaje; ~ *di esportazione* izvozno pravo; ~ *d'espropriazione* pravo oduzimanja (eksproprijacije); ~ *di fabbricazione* pravo proizvodnje; ~ *fallimentare* stečajno pravo; ~ *familiare* porodično pravo; ~ *di fare una causa* pravo na vođenje spora; ~ *di faro* svetioničko pravo; ~ *federale* savezno pravo; ~ *alle ferie* pravo na godišnji odmor; ~ *alle ferie pagate* pravo na plaćeni godišnji odmor; ~ *ferroviario* železničko pravo; ~ *finanziario* finansijsko pravo; ~ *di finanze pubbliche* pravo javnih finansija; ~ *di finestra* pravo prozora; ~ *di firma* pravo potpisivanja; ~ *fiscale* poresko pravo; ~ *fondamentale* osnovno pravo; ~ *forestale* šumsko pravo; ~ *forfettario* paušalna taksa; ~ *formale* formalno pravo; ~ *del più forte* pravo jačeg; ~ *futuro* buduće pravo; ~ *di garanzia* pravo garancije; ~ *generale* generalno pravo; ~ *dei genitori* roditeljsko pravo; ~ *di godimento* pravo uživanja; ~ *giudiziario* sudijsko pravo; ~ *di gru* taksa za korišćenje dizalice; ~ *della guerra* ratno pravo; ~ *d'immagazzinamento* pravo uskladištenja; ~ *immobiliare* pravo na nekretnine; zemljišno pravo; ~ *d'immunità* pravo imuniteta; ~ *d'imposizione* pravo oporezivanja; ~ *imprescrittibile* nezastarivo pravo; ~ *d'impugnazione* pravo pobijanja; ~ *inalienabile* neotuđivo pravo; ~ *incerto* neizvesno pravo; ~ *incontestabile* neutuživo pravo; ~ *d'indennizzo* pravo na naknadu štete; ~ *d'indirizzo* pravo adrese; ~ *individuale* lično pravo; ~ *indivisibile* nedeljivo pravo; ~ *industriale* industrijsko pravo; *diritti innati* prirođena prava; ~ *d'inseguimento* pravo gonjenja; ~ *di inseguimento penale* pravo krivičnog gonjenja; ~ *d'iniziativa parlamentare* pravo parlamentarne inicijative; ~ *intellettuale* pravo intelektualne svojine; ~ *d'interdizione* pravo zabrane; ~ *internazionale* međunarodno pravo; ~ *internazionale convenzionale* međunarodno ugovorno pravo; ~ *internazionale di guerra* međunarodno ratno pravo; ~ *internazionale di lavoro* međunarodno radno pravo; ~ *internazionale privato* međunarodno privatno pravo; ~ *internazionale pubblico* međunarodno javno pravo; ~ *interno* unutrašnje (domaće) pravo; ~ *d'interpellanza* pravo interpelacije; ~ *d'interrogazione* pravo na postavljanje pitanja; ~ *d'intervento* pravo intervencije; ~ *intrasmissibile* neprenosivo pravo; ~ *d'invenzione* pronalazačko pravo; ~ *ipotecario* hipotekarno pravo; ~ *d'ispezione* pravo inspekcije (nadzora); ~ *dei lavoratori* pravo radnika; ~ *al lavoro* pravo na rad (zaposlenje); ~ *di lavoro* radno pravo; ~ *legislativo* zakonodavno pravo; ~ *di licenza* taksa na dozvolu (licencu); ~ *di licenziamento* pravo otkaza; ~ *limitato* ograničeno pravo; ~ *locale* mesno (lokalno) pravo; ~ *di magazzinaggio* skladištarina; taksa za uskladištenje; ~ *di manutenzione* taksa za održavanje; ~ *marittimo* pomorsko pravo; ~ *marittimo internazionale* međunarodno pomorsko pravo; ~ *materiale* materijalno pravo; ~ *matrimoniale* bračno pravo; ~ *di mediatore* posrednička nagrada; ~ *militare* vojno pravo; ~ *minerario* rudarsko pravo; ~ *delle minoranze* pravo manjina; ~ *di monopolio* pravo monopola; ~ *naturale* prirodno pravo; ~ *di navigazione* pravo plovidbe; ~ *nazionale* domaće pravo; ~ *della nazionalità* pravo narodnosti; ~ *della neutralità* pravo neutralnosti; ~ *di noleggio* taksa za najam; ~ *di nomina(zione)* pravo imenovanja; ~ *di nome* pravo na ime; ~ *non scritto* nepisano pravo; ~ *non usucapibile* pravo koje se ne može steći dospelošću; ~ *non vincolato* nevezano pravo; ~ *obbligatorio* obavezno pravo; ~ *obbligazionario* obligaciono pravo; pravo obaveze; ~ *d'obiezione* pravo prigovora; ~ *d'occupazione* okupaciono pravo; ~ *oggettivo* objektivno pravo; ~ *d'omologazione* pravo overavanja; ~ *d'opzione* pravo izbora; ~ *originario* originalno pravo; ~ *d'ospitalità* pravo gostoprimstva; ~ *della pace* pravo na mir; ~ *al pagamento* pravo na plaćanje; ~ *al pagamento d'una somma* pravo plaćanja sume; ~ *di parcheggio* pravo parkiranja; ~ *di partecipazione* pravo učešća; ~ *particolare* partikularno pravo; ~ *di pascolo* pravo ispaše (na pašu); ~ *di pascolo sui beni comunali* pravo ispaše na opštinskom dobru; ~ *di passaggio (di passo)* pravo prelaza; ~ *di passaggio (di veicoli)* pravo prolaza (kola); ~ *passivo di voto* pasivno pravo glasa; ~ *di patente* patentno pravo; ~ *patrimoniale* imovinsko pravo; ~ *di patronato* patronažno pravo; ~ *di pedaggio* putarina; ~ *di pegno* založno pravo; pravo zaloga; ~ *penale* krivično pravo; ~ *penale economico* krivično privredno pravo; ~ *penale generale* opšti deo krivičnog prava; ~ *penale internazionale* međunarodno krivično pravo; ~ *penale militare* vojno krivično pravo; ~ *penale speciale* posebni deo krivičnog prava; ~ *alla pensione* pravo na penziju; ~ *di percepire* pravo ubiranja (primanja); ~ *di perquisizione* pravo pretresa; ~ *di persecuzione* pravo gonjenja; ~ *personale* lično pravo; ~ *di pesatura* taksa za merenje; ~ *di pesca* pravo na ribolov; ~ *di petizione* pravo molbe (peticije); ~ *pieno* puno pravo; ~ *di pignoramento* pravo zaplene; ~ *politico* političko pravo; ~ *di polizza* pravo na polisu; ~ *dei popoli alla autodecisione* pravo naroda na samoopredeljenje; ~ *di porto (portuale)* lučka taksa; ~ *di porto d'arme*

pravo nošenja oružja; ~ *positivo* pozitivno pravo; ~ *di possesso* pravo poseda; ~ *di poveri* sirotinjsko pravo; ~ *di poziorità* jače (veće) pravo; ~ *di precedenza* pravo prednosti; ~ *preferenziale* preferencijalno pravo; ~ *di precedenza (nella circolazione stradale)* pravo prednosti (u saobraćaju); ~ *di preferenza* pravo prednosti; ~ *di prelazione* prioritetno pravo; ~ *di prendere la parola* pravo na reč; ~ *di presentazione* pravo predlaganja; ~ *di prevenzione* pravo zaštite; ~ *alla prevenzione sanitaria* pravo na zaštitu zdravlja; ~ *principale* glavno pravo; ~ *di priorità* pravo prvenstva; prioritetno pravo; ~ *di priorità nell'acquisto* pravo prvenstvene kupovine; ~ *di priorità in caso di fallimento* pravo prvenstva u stečaju; ~ *privato* privatno pravo; ~ *privilegiato* privilegovano pravo; ~ *di procedere* pravo postupanja; ~ *di procedimento fiscale* pravo poreskog postupka; ~ *di procedimento penale* pravo krivičnog postupka; ~ *processuale* procesno pravo; ~ *processuale civile* građansko procesno pravo; ~ *processuale penale* krivično procesno pravo; ~ *professionale* pravo vršenja profesije; ~ *di proibizione* pravo zabrane (prohibicije); ~ *di proprietà* pravo svojine (vlasništva); ~ *di proprietà industriale* pravo industrijske svojine; ~ *di proprietà privata* pravo privatne svojine; ~ *di prospetto* pravo na vidik; ~ *di protezione* pravo zaštite; ~ *alla provvigione* pravo na proviziju; ~ *di pubblicità* pravo publiciteta (javnosti); ~ *pubblico* javno pravo; ~ *pubblico marittimo* javno pomorsko pravo; ~ *di punire* pravo kažnjavanja; ~ *di raduno* pravo zbora; ~ *di rappresentazione* pravo predstavljanja; ~ *reale* pravo posedovanja; *diritti reali* stvarna prava;~ *di reclamo* pravo reklamacije (žalbe); ~ *regio* regalno pravo; regalija; ~ *di regresso* regresno pravo; ~ *relativo* relativno pravo; ~ *di replica* pravo replike; ~ *di rescissione* pravo raskida; ~ *di retenzione* pravo držanja; ~ *di rettifica* pravo ispravke; ~ *di revoca* pravo opoziva; ~ *di ricorso* pravo žalbe; ~ *di rimborso* pravo naknade; ~ *di rimorchio* pravo tegljenja (šlepovanja); ~ *di risposta* pravo na odgovor; ~ *di riposo annuale* pravo na godišnji odmor; ~ *di riproduzione* pravo reprodukcije; ~ *al risarcimento del danno* pravo na naknadu štete; ~ *di riscatto* pravo otkupa; ~ *di riscossione* pravo naplate; ~ *di ritenzione* pravo zadržavanja stvari; ~ *di ritenzione di proprietà* pravo zadržavanja svojine; ~ *di rivalsa* pravo regresa; ~ *di riversibilità* povratno pravo; ~ *romano* rimsko pravo; ~ *al salario* pravo na platu; *diritti di salvataggio* taksa za spasavanje; ~ *di scalo* pravo stovarišta; ~ *di scarico* taksa za istovar; ~ *di scelta* pravo izbora; ~ *di scioglimento* pravo raskida; ~ *di sciopero* pravo na štrajk; ~ *scritto* pisano pravo; ~ *di sdoganamento* carinska taksa; ~ *di secessione* pravo na otcepljenje; ~ *di sequestro* pravo zaplene; ~ *di servitù* pravo službenosti; ~ *sindacale* sindikalno pravo; ~ *della società* pravo društva; ~ *sociale* socijalno pravo; ~ *soggettivo* subjektivno pravo; ~ *di sorvolo* pravo preletanja; ~ *di sosta* pravo zaustavljanja; ~ *di sottoscrizione* pravo upisa; ~ *di sovranità* pravo suverenosti; ~ *sovrano* suvereno pravo; ~ *speciale* posebno pravo; *diritti di spedizione* špediterska prava; ~ *sperabile* pravna nada;~ *di stallia* naknada za stojnice; ~ *di stampa* štamparsko pravo; ~ *di stazionamento* pravo stacioniranja; ~ *allo stipendio* pravo na platu; ~ *di stranieri* pravo stranaca; ~ *di successibilità* pravo prema naslednom redosledu; ~ *alla successione* pravo na nasledstvo; ~ *di successione* nasledno pravo; ~ *sussidiario* supsidijarno pravo; ~ *di suffragio* glasačko pravo; ~ *del taglione* pravo odmazde; ~ *di tassazione* pravo na naplatu takse; ~ *tavolare* zemljišno-knjižno pravo; *diritti territoriali* teritorijalna prava; ~ *testamentario* testamentalno pravo; ~ *di testare* pravo testamenta; ~ *di traduzione* pravo prevođenja; ~ *di transazione* pravo poravnanja; ~ *di transito* tranzitno (prelazno) pravo; ~ *transitorio* prelazno pravo; ~ *di trapasso* prenosno pravo; pravo transfera; ~ *di trasbordo* pravo prekrcaja; ~ *di trasporto* transportno pravo; špediterska naknada; ~ *di trasporto gratuito* pravo na besplatan prevoz; ~ *tributario* poresko pravo; ~ *alla tutela giuridica* pravo na pravnu zaštitu; ~ *universale* univerzalno pravo; ~ *di uscita* izlazna (izvozna) taksa; ~ *di uso* pravo upotrebe; ~ *usucapito* pravo stečeno dospelošću; ~ *di usufrutto* pravo plodouživanja; ~ *d'utilizzazione* pravo korišćenja; ~ *d'utilizzazione dell'acqua* pravo iskorišćavanja vode; *i diritti dell'uomo* prava čoveka; ~ *dell'uomo e del cittadino* pravo čoveka i građanina; ~ *di veduta* pravo vidika; ~ *venatorio* lovno pravo; ~ *di vendita* pravo prodaje; ~ *di vendita esclusiva* pravo isključive prodaje; ~ *di vendita al minuto* pravo prodaje na malo; ~ *di verifica* pravo provere; ~ *di veto* pravo veta; ~ *vigente* važeće pravo; ~ *di vigilanza* pravo nadzora; ~ *in vigore* važeće pravo; ~ *di vincitore* pravo pobednika; ~ *a vita* doživotno pravo; ~ *alla vita* pravo na život; ~ *al voto* aktivno pravo glasa; ~ *di voto* pravo glasa; ~ *di voto consultivo* savetodavno pravo glasa; ~ *di voto plurimo* pravo na više glasova; *esercitare un* ~ izvršavati pravo; *esercitare il ~ d'opzione* vršiti pravo opcije; *esercitare tutti i diritti* vršiti sva prava; *essere fondato in* ~ biti pravno osnovan; *essere in* ~ biti u pravu; imati pravo; *estinzione di un* ~ gašenje prava; *far valere un* ~ uvažiti pravo; *godere d'un* ~ uživati pravo; *inesperto*



*(ignorante) del* ~ nestručan u pravu; nepoznavalac prava; *invocare un* ~ pozivati se na pravo; *limitazione dei diritti civili* ograničenje građanskih prava; *negare il ~ alla libertà di lavoro* uskratiti pravo na slobodno zapošljavanje; *non avere ~ di* nemati pravo da; *pagare un* ~ platiti taksu; *per* ~ s pravom; *perdita di un* ~ gubitak prava; *pieno* ~ puno pravo; *principio di* ~ pravno načelo; *privare qcn del ~ di voto* lišiti nekoga prava glasa; *questioni controverse di fatto e di* ~ sporna činjenica i pravna pitanja; *realizzazione del* ~ ostvarenje prava; *restituire qcn nei suoi diritti* povratiti oduzeta prava; *rinuncia all'esercizio del ~ di querela* odricanje od prava podizanja tužbe; *rivendicare un* ~ tražiti pravo; *scienza del* ~ pravna nauka; *senza* ~ bez prava; bespravan; *sostenere un* ~ podržavati pravo; *spettare di* ~ imati pravo na; *togliere un* ~ oduzeti pravo; *trasmettere un* ~ preneti pravo; *trasferire un* ~ preneti pravo; *tutti i diritti riservati* sva prava zadržana; *usurpare il* ~ uzurpirati pravo; *violare un* ~ povrediti pravo; *violare i diritti* povrediti prava; *violare i diritti di qcn* vređati (nečija) prava; *violare i diritti dell'uomo* vređati prava čoveka

**dirottamento** *m (naut)* skretanje s kursa

**dirottare** *v* skrenuti s kursa; promeniti pravac (plovidbe, leta)

**disabitato** *adj* nenaseljen; nenastanjen; pust

**disaccordo** *m* nesporazum; nesklad; nesloga; ~ *sulla causa dell'obbligazione* nesporazum o osnovi obaveze; ~ *sulla natura del contratto* nesporazum o prirodi ugovora; ~ *sull'oggetto dell'obbligazione* nesporazum o predmetu obaveze; ~ *permanente* trajni nesporazum

**disagio** *m* oskudica; lišavanje; nelagodnost; neprijatnost; *a (con)* ~ nezgodno; neugodno; neudobno; *trovarsi a* ~ osećati se nelagodno

**disamina** *f* ispitivanje; istraživanje

**disancorare** *v (naut)* dizati sidro (kotvu)

**disapprovare** *v* ne odobravati; kuditi; zamerati

**disapprovazione** *f* neodobravanje; neslaganje; *esprimere la propria* ~ izraziti svoje neslaganje

**disappunto** *m* razočarenje; nezadovoljstvo; neraspoloženje

**disarmamento** *m* razoružanje

**disarmare** *v* razoružati; skinuti opremu (s broda)

**disarmo** *m* razoružanje; skidanje opreme (s broda); *conferenza per il* ~ konferencija za razoružanje; ~ *d'una nave* skidanje opreme s broda

**disastro** *m* velika nesreća; nezgoda; katastrofa; *attenuare il* ~ ublažiti nesreću; ~ *ferroviario* železnička nesreća; ~ *marittimo* pomorska nesreća

**disastroso** *adj* katastrofalan; koban; propao; neuspeo

**disattenzione** *f* nepažnja; nepažljivost

**disavanzo** *m* deficit; manjak; *colmare un* ~ pokriti manjak; *coprire il* ~ pokriti manjak; ~ *della bilancia commerciale e pagamenti* deficit trgovačkog i platnog bilansa; ~ *del bilancio* gubitak po bilansu; ~ *di cassa* blagajnički manjak; ~ *d'esercizio* poslovni manjak; ~ *netto* čist deficit

**disbrigo** *m* obavljanje; svršavanje; ~ *d'un affare* obavljanje posla; ~ *di una pratica* rešavanje predmeta

**discarica** *f* istovar broda; deponija; smetlište; *cominciare la* ~ započeti iskrcavanje tereta

**discaricare** *v* rasteretiti; opravdati

**discarico** *m* rasterećenje; opravdanje; *dare* ~ rasteretiti; *testimoni a* ~ svedoci odbrane

**discendente** *m e f* potomak; ~ *maschile* muški potomak

**discendenza** *f* potomstvo; poreklo; rod

**discendere** *v* sići; silaziti; spuštati; spustiti

**discepolo** *m* učenik; sledbenik

**discernere** *v* razabrati; razaznati; razlikovati

**discernibile** *adj* koji se može razaznati; različit

**discernimento** *m* moć rasuđivanja; razum

**discesa** *f* silaženje; silazak; spuštanje; spust; pad; ~ *della congiuntura* pad konjunkture; ~ *del prezzo* pad cene

**disciplina** *f* disciplina; strogost; grana nauke; ~ *di bilancio* budžetska disciplina; ~ *dei cambi* upravljanje kursevima; ~ *contrattuale* ugovorna disciplina; ~ *del lavoro* radna disciplina; ~ *del mercato* disciplina tržišta; ~ *di partito* partijska disciplina; ~ *dei prezzi* disciplina cena; ~ *valutare* valutarna disciplina; ~ *della vendita* disciplina prodaje

**disciplinare** *adj* disciplinski; *autorità* ~ disciplinska vlast; *centro* ~ disciplinski centar; *infrazioni disciplinari* disciplinske neurednosti; *investigazione* ~ disciplinska istraga; *norma* ~ disciplinski propis; *organi disciplinari* disciplinski organi; *pena* ~ disciplinska kazna; *potere* ~ pravo kažnjavanja; *procedimento* ~ disciplinski postupak; *provvedimenti m pl disciplinari* disciplinske mere; *responsabilità* ~ disciplinska odgovornost; *trattamento* ~ disciplinski postupak; *in via* ~ disciplinskim putem

**disco** *m* disk; kolut; ploča; pločica; gramofonska ploča; *cambiar* ~ promeniti temu razgovora; okrenuti ploču; ~ *orario* pokazivač vremena

**discolpa** *f* opravdanje; izvinjenje

**discolpare** *v* opravdati; pravdati; izviniti

**disconoscente** *adj* nezahvalan

**disconoscere** *v* ne priznati; poricati; osporavati; ~ *un debito* poricati postojanje duga

**disconoscimento** *m* poricanje; osporavanje; ~ *della paternità* osporavanje očinstva

**discontinuità** *f* prekid; diskontinuitet; ~ *di persecuzione* mirovanje gonjenja

**discontinuo** *adj* isprekidan; prekinut

**discordante** *adj* neusklađen; neskladan; neusaglašen

**discordanza** *f* neusklađenost; nesklad; nesloga; ~ *d'opinioni* razilaženje mišljenja (stavova)

**discordare** *v* ne slagati se; odudarati

**discorde** *adj* nesložan; nesaglasan

**discordia** *f* nesloga; nesaglasnost; razdor

**discorrere** *v* govoriti; razgovarati; pričati

**discorso** *m* razgovor; razgovaranje; govor; beseda; *cambiare* ~ promeniti temu razgovora; ~ *del difensore* govor branioca; ~ *elettorale* izborni govor; ~ *d'insediamento* govor pri stupanju na dužnost; ~ *preliminare* uvodni govor; uvodna reč; ~ *programmatico* programatski govor; *entrare in* ~ *con qcn* stupiti u razgovor s nekim; *pronunziare un* ~ održati govor; *rompere il* ~ prekinuti govor; ~ *solenne* svečani govor; *sviare il* ~ skretati razgovor

**discostare** *v* odmaći; udaljiti (*da qcs* od nečega)

**discoteca** *f* diskoteka (lokal za igru, zbirka ploča)

**discreditare** *v* diskreditovati

**discredito** *m* gubitak poverenja; gubitak ugleda; diskreditacija; *cadere in* ~ pasti u nemilost; *mettere in* ~ *qcn* diskreditovati nekoga

**discrepanza** *f* razilaženje; nesaglasnost

**discretamente** *adv* diskretno; osrednje; kako-tako; ~ *bene* prilično dobro

**discreto** *adj* diskretan; uzdržan; priličan; dosta dobar; zadovoljavajući; *un* ~ *utile* lep dobitak; *prezzo* ~ umerena cena

**discrezionale** *adj (leg)* diskrecioni; po sopstvenom nahođenju; *autorizzazione* ~ diskreciono ovlašćenje; *potere* ~ diskreciono pravo

**discrezionalmente** *adv* po sopstvenom nahođenju

**discrezione** *f* uzdržanost; nenametljivost; diskrecija; *a* ~ po volji; po sopstvenom nahođenju; *resa a* ~ bezuslovna predaja; *senza* ~ bezobzirno

**discriminare** *v* razlikovati; praviti razliku; odvajati; diskriminisati

**discriminatorio** *adj* nepravedan; diskriminatoran

**discriminazione** *f* pravljenje razlike; diskriminacija; ~ *doganale* carinska diskriminacija; ~ *dei prezzi* diskriminacija cena; *non* ~ nediskriminacija; ~ *razziale* rasna diskriminacija

**discussione** *f* diskusija; rasprava; pretres (na sudu); prepirka; *argomento in* ~ predmet rasprave; ~ *articolata* posebna diskusija; ~ *in assemblea plenaria* plenarno većanje; ~ *del bilancio* pretresanje budžeta; ~ *della causa* rasprava o predmetu; ~ *di una causa* rasprava parnice; ~ *generale* glavna rasprava; ~ *della tesi (laurea)* odbrana disertacije; *esito della* ~ ishod diskusije; *mettere in* ~ staviti na raspravu; *mettere in* ~ *pubblica* izneti na javnu diskusiju; *oggetto della* ~ predmet rasprave; *riapertura della* ~ ponovno otvaranje rasprave; *sunto della* ~ sažeti ishod rasprave

**discutere** *v (qcs)* raspravljati; diskutovati; pretresati; ~ *di qcs* raspravljati o nečemu; ~ *sul prezzo* cenkati se; *non c'è da* ~ bez diskusije

**discutibile** *adj* sumnjiv; diskutabilan; nedokazan; *caso* ~ diskutabilan slučaj

**disdetta** *f (leg)* opoziv; otkaz; otkazivanje; *dare la* ~ dati otkaz; ~ *d'abitazione* otkaz stana; ~ *di capitali* otkaz kapitala; ~ *del contratto sull'uso dell'alloggio* otkaz ugovora o korišćenju stana; ~ *di credito* otkaz kredita; ~ *dell'iscrizione* otkaz upisa; ~ *della locazione* otkaz najma; ~ *parziale* delimičan otkaz; ~ *di procura* otkaz punomoći; *termine di* ~ otkazni rok

**disdire** *v* otkazati; raskinuti; poništiti; poreći; ~ *l'abbonamento* otkazati pretplatu; ~ *un credito* otkazati kredit

**disdirsi** *v rifl* protivrečiti samom sebi; povući rečeno

**disegnare** *v* nacrtati; crtati; skicirati; projektovati; nameravati

**disegno** *m* nacrt; skica; crtež; projekat; namera; naum; zamisao; ~ *industriale* industrijski projekat; ~ *di legge* nacrt zakona; ~ *di legge da parte del Consiglio esecutivo* predlog zakona od strane izvršnog veća; ~ *provvisorio* provizorni (privremeni) nacrt; *far* ~ *su qcn* računati na nekoga

**diseredamento** *m* razbaštinjenje; lišavanje nasledstva

**diseredare** *v* razbaštiniti; lišiti nasledstva

**diseredazione** *f* razbaštinjenje; lišavanje nasledstva

**disertare** *v* napustiti; napuštati; dezertirati; ~ *dal lavoro* napustiti posao; izostati s posla; ~ *un convegno* napustiti sastanak

**disertore** *m* vojni begunac; dezerter

**diserzione** *f* dezertiranje; bekstvo iz vojske; napuštanje; beg; *abbandono arbitrario e* ~ *dall' esercizio* samovoljno napuštanje i beg iz vojske; ~ *dell'incanto* napuštanje licitacije

**disfare** *v* raskinuti; uništiti; pokvariti; rastaviti; ~ *un contratto* raskinuti ugovor

**disfattismo** *m* defetizam; malodušnost; ~ *economico* privredna malodušnost; ~ *politico* politička malodušnost

**disfattista** *m e f* defetista; malodušan čovek

**disfunzione** *f* nepravilan rad; poremećaj; disfunkcija

**disgelo** *m* odmrzavanje; kravljenje; topljenje (leda, snega); ~ *economico* ekonomski oporavak

**disgiungere** *v* odvojiti; razdvojiti; rastaviti

**disgiunto** *adj* odovojen; razdvojen; rastavljen

**disgiunzione** *f* odvajanje; razdvajanje; rastavljanje



**disgrazia** *f* nesreća; nemilost; *cadere in* ~ pasti u nemilost; *incorrere in una* ~ unesrećiti se; *per* ~ nesrećom

**disgraziatamente** *adv* na nesreću

**disgraziato** *m e adj* unesrećenik; zlosrećnik; nesrećan; zlosrećan; koban

**disgregamento** *m* razjedinjavanje; rasparčavanje; raspadanje; rasturanje; razilaženje; disgregacija

**disgregare** *v* razjediniti; rasparčavati; deliti

**disgregazione** *f* razjedinjavanje; rasparčavanje; raspadanje; rasturanje; razilaženje; disgregacija

**disguido** *m* pogrešna otprema; pogrešna dostava; ~ *postale* pogrešna poštanska dostava

**disilludere** *v* razočarati; otkriti obmanu

**disimballaggio** *m* raspakivanje

**disimballare** *v* raspakivati; izvaditi iz ambalaže

**disimpegnare** *v* otkupiti zalog; osloboditi; razrešiti

**disimpegno** *m* otkup zaloga; oslobađanje; razrešenje

**disimpiegare** *v* osloboditi od obaveze

**disincagliare** *v (naut)* izvući nasukani brod; odsukati

**disinfettare** *v* dezinfikovati

**disinfezione** *f* dezinfekcija

**disinflazione** *f* reflacija; restriktivne mere za suzbijanje posledica inflacije

**disinformazione** *f* dezinformacija

**disingannare** *v* otvoriti nekome oči; osloboditi se zablude

**disinganno** *m* otrežnjenje; izlazak iz zablude

**disintegrare** *v* raskomadati; razbiti; dezintegrisati

**disinteressare** *v (comm)* nadoknaditi; namiriti

**disinteressarsi** *v rifl* ne mariti; ne zanimati se (*di qcs* za nešto)

**disinteressato** *adj* nepristrasan; objektivan; nesebičan; *teste* ~ nepristrasan svedok

**disinteresse** *m* nepristrasnost; nezainteresovanost; nesebičnost

**disinvolto** *adj* opušten; hladnokrvan; otresit

**disinvoltura** *f* opuštenost; otvorenost; otresitost

**disistima** *f* nepoštovanje; neuvažavanje; *cadere in* ~ izgubiti poštovanje

**disistimare** *v* omalovažavati; ne ceniti; ne uvažavati

**dislocamento** *m (naut)* istisnuće vode (brodom); gaz

**dislocare** *v* premeštati; razmeštati; istiskivati vodu (brodom)

**dislocazione** *f* dislokacija; razmeštanje; premeštanje

**disobbedienza** *f* neposlušnost

**disoccupato** *m e adj* nezaposlena osoba; nezaposlen; besposlen

**disoccupazione** *f* nezaposlenost; *assorbire la* ~ rešiti nezaposlenost; *attenuare la* ~ ublažiti nezaposlenost; ~ *completa* potpuna nezaposlenost; ~ *congiunturale* konjunkturna nezaposlenost; ~ *cronica* hronična nezaposlenost; ~ *fluttuante* nestalna nezaposlenost; ~ *latente* latenta (prikrivena) nezaposlenost; ~ *marginale* marginalna (granična) nezaposlenost; ~ *parziale* delimična nezaposlenost; ~ *permanente* stalna nezaposlenost; ~ *provvisoria* privremena nezaposlenost; ~ *stagionale* sezonska nezaposlenost; ~ *temporanea* privremena nezaposlenost; ~ *tecnologica* nezaposlenost zbog primene tehnologije; ~ *totale* potpuna nezaposlenost

**disonestà** *f* nepoštenje; nemoral

**disonesto** *adj* nepošten; nepristojan; bestidan

**disonorare** *v* obeščastiti; osramotiti

**disonore** *m* sramota; *gran* ~ teška sramota

**disonorevole** *adj* sraman

**disordinare** *v* stvoriti nered; pobrkati; poremetiti

**disordinato** *adj* neuredan; nesređen

**disordine** *m* nered; neurednost; *sono scoppiati disordini* izbili su nemiri

**disorganico** *adj* neorganski; razjedinjen; nepovezan

**disorganizzare** *v* dezorganizovati

**disorganizzazione** *f* rastrojstvo; rasulo; dezorganizacija

**disormeggiare** *v (naut)* otpustiti vezove (broda); odvezati brod; skinuti užad

**dispaccio** *m* zvanično pismo; poruka ~ *telegrafico* telegram

**disparato** *adj* veoma različit; nepovezan

**dispari** *adj* neparan; nejednak

**disparità** *f* disparitet; nejednakost; nesklad; ~ *dei corsi* kursna razlika; ~ *monetaria* novčani disparitet; ~ *dei noli* neujednačenost vozarina; ~ *dei prezzi* nejednakost cena; ~ *dei salari* disparitet (nejednakost) nadnica; ~ *di vedute* razlika mišljenja

**disparte** *adv* postrance; *in* ~ po strani; *mettere in* ~ ostaviti na stranu

**dispendio** *m* trošak; trošenje; utrošak; rasipanje; ~ *di forze* rasipanje snaga

**dispendioso** *adj* skup; neekonomičan

**dispensa** *f* oproštaj; oslobođenje; raspodela; deoba; izdavanje; ~ *del pagamento* oproštaj plaćanja; ~ *del protesto* oslobođenje od protesta; ~ *di reciprocrtà* oslobođenje od uzajamnih obaveza

**dispensare** *v* razrešiti; osloboditi (*da qcs* nečega); deliti; razdeliti; udeliti

**dispensario** *m* dispanzer

**dispensato** *adj* oslobođen

**dispensiere** *m* ekonom; intendant

**disperare** *v* očajavati; gubiti nadu

**disperato** *adj* očajan; beznadežan; očajnički

**disperdere** *v* raspršiti; rasipati; razbacati

**dispersione** *f* rasipanje; disperzija; ~ *di mezzi* rasipanje sredstava
**disperso** *adj* rasut; razbacan; rasturen
**dispetto** *m* prkos; inat; *a ~ di* uprkos
**dispiacere** *m e v* neugodnost; neprijatnost; muka; bol; ne sviđati se; smetati; biti neugodan; *arrecare ~* naneti bol
**disponente** *m* disponent; poslovođa; ovlašćenik; opunomoćenik
**disponibile** *adj* raspoloživ; *eccedenza ~* raspoloživ višak; *mezzi disponibili* raspoloživa sredstva; *porzione ~* raspoloživ deo; *tempo ~* raspoloživo vreme
**disponibilità** *f* raspoloživost; raspoloživa sredstva; likvidnost; *collocare in ~* staviti na raspolaganje; *~ in banca* likvidnost sredstava u banci; *~ di cassa* gotovina u blagajni; stanje blagajne; *~ di fondi* raspoloživost sredstava; likvidnost fondova; *~ di mezzi* raspoloživost sredstava; *~ monetaria* novčana likvidnost; *~ in valuta estera* likvidnost stranih sredstava plaćanja; potraživanje u stranoj valuti
**disporre** *v* raspolagati (*di qcs* nečime); rasporediti; odrediti; narediti; odrediti; propisati; *così dispone la legge* tako propisuje zakon; *~ di capitali* raspolagati kapitalom
**dispositivo** *m e adj* dispozitiv; odluka; uređaj; sprava; koji propisuje; *~ d'imposta* poreski propis; *~ di sicurezza* zaštitni uređaj; *norme dispositive* dispozitivne norme
**disposizione** *f* dispozicija; odredba; propis; raspolaganje; sklonost; raspored; *abusiva ~ con gli alloggi* nedopušteno raspolaganje stanovima; *avere qcs a ~* imati nešto na raspolaganju; *conforme alla ~* shodno odredbi; *dare ~* dati nalog; *~ accessoria* akcesorna (sporedna) odredba; *~ addizionale* dopunska odredba; *~ adeguata* odgovarajuća odredba; *~ amministrativa* administrativna odredba; *~ d'applicazione* aplikativna odredba; odredba za primenu; *~ d'attuazione* odredba o sprovođenju (primeni); *~ complementare* dopunska odredba; *~ del carico* smeštaj tereta; *~ in caso di morte* odredba u slučaju smrti; *~ conclusiva* završna odredba; *~ contraria* protivna odredba; *~ contrattuale (del contratto)* ugovorna odredba; *~ costituzionale* ustavna odredba; *~ di delega* ovlašćujuća odredba; *~ derogatoria* odredba koja ukida; *~ doganale* carinska odredba; *~ eccezionale* izuzetna odredba; *~ esecutiva (d'esecuzione)* izvršna odredba; *~ facoltativa* fakultativna (neobavezna) odredba; *~ finale* konačna odredba; *~ finanziaria* finansijska odredba; *~ fiscale* poreska odredba; *~ di fondi* raspolaganje fondovima; *~ generale* opšta odredba; *~ imperativa* naređujuća odredba; *~ incidentale* prigodna odredba; *~ legale (di legge)* zakonska odredba; *~ in materia* odgovarajuća odredba; odredba koja se odnosi na predmet; *~ normativa* normativna odredba; *~ di pagamento* nalog za plaćanje; *~ delle parti in causa* dispozicija stranaka u parnici; *~ penale* kaznena odredba; *~ preliminare* preliminarna odredba; *~ principale* glavna odredba; *~ di principio* načelna (principijelna) odredba; *~ nel procedimento civile* dispozicija u parničnom postupku; *~ procedurale* proceduralna odredba; *~ protettiva* zaštitna odredba; *~ restrittiva* restriktivna odredba; *~ speciale* specijalna odredba; *~ statutaria* statutarna odredba; odredba statuta; *~ tariffaria* tarifna odredba; *~ testamentaria* testamentarna odredba; *~ transitoria* prelazna odredba; *~ tributaria* poreska odredba; *~ d'ultima volontà* odredba poslednje volje; *~ valutaria* devizna (valutna) odredba; *essere a ~ di qcn* biti nekome na raspolaganju; *mettere a ~* staviti na raspolaganje; *messa a ~* stavljanje na raspolaganje; *porre a ~* staviti na raspolaganje; *prendere disposizioni* primiti uputstva; *salvo contraria ~* izuzev suprotnog naloga
**disposto** *adj e m* spreman; sklon; voljan; raspoložen; odluka; odredba; *essere ~* biti voljan; *essere mal ~* biti neraspoložen ili nesklon
**dispotismo** *m* despotizam; samovolja; neograničena vladavina
**dispregio** *m* omalovažavanje; prezir; *tenere in ~* omalovažavati; prezirati
**disprezzare** *v* prezirati; potcenjivati; omalovažavati
**disprezzo** *m* prezir; potcenjivanje; omalovažavanje; *cadere in ~* pasti u nemilost
**disproporzione** *f* nesrazmera
**disputa** *f* rasprava; prepirka; diskusija
**disputabile** *adj* sporan; diskutabilan
**disputare** *v* raspravljati; osporiti; dovesti u pitanje
**disputarsi** *v rifl* boriti se (za nešto)
**disseccare** *v* isušiti; sušiti
**dissenso** *m* neslaganje; neodobravanje; razmimoilaženje (mišljenja); *~ consapevole* otvoreno svesno razmimoilaženje; *~ latente* prikriveno razmimoilaženje; *~ palese* očigledno razmimoilaženje
**dissentire** *v* ne slagati se; razilmimoilaziti se (u mišljenju)
**dissenziente** *adj* nesaglasan; koji se ne slaže; drugačijeg mišljenja
**dissequestro** *m* oslobođenje od zaplene
**dissertazione** *f* disertacija; studija; učena rasprava
**disservizio** *m* loša usluga; nepravilan rad; loše funkcionisanje
**dissesto** *m* poremećaj; rasulo; *~ economico* privredni slom; *~ finanziario* finansijska teškoća
**dissidente** *m e adj* disident; otpadnik; neistomišljenik; nesaglasan; otpadnički; disidentski



**dissidenza** *f* disidentstvo; otpadnišvo; nesaglasnost; protivljenje
**dissidio** *m* razmirica; razdor; nesloga
**dissigillare** *v* otpečatiti; raspečatiti; skinuti pečat
**dissimile** *adj* različit; nesličan
**dissimulare** *v* pretvarati se; kriti svoje namere; simulirati; kriti; prikriti; zamaskirati
**dissimulatore** *m* ko krije svoju nameru; simulant
**dissimulazione** *f* prikrivanje; pretvaranje; maskiranje; utaja; *~ di beni* utaja imovine; *~ di capitali* utaja kapitala; *~ d'un oggetto trovato* utaja nađenog predmeta; *~ di utili* utaja (prikrivanje) dobitka
**dissipare** *v* rasipati; proćerdati; *~ i dubbi* ukloniti sumnje
**dissipato** *adj* razuzdan; rasipan
**dissipatore** *m* rasipnik; raspikuća
**dissipazione** *f* rasipanje; razbacivanje; *~ di capitale* rasipanje kapitala
**dissociare** *v* odvojiti; rastaviti; razdružiti
**dissociato** *adj* razdružen; odvojen
**dissodare** *v* pripremiti; zaorati (zemlju); uzorati (ledinu)
**dissotterramento** *m* ekshumacija; iskopavanje; otkopavanje
**dissuadere** *v* odvratiti; odgovoriti; razuveriti
**dissuetudine** *f* odviknutost; nenaviknutost
**distaccamento** *m* odvajanje; rastavljanje; *~ di cedole* cepanje (detaširanje) kupona (s vrednosnih papira)
**distaccare** *v* otcepiti; odvojiti; rastaviti; *~ cedole* otcepiti (detaširati) kupone
**distacco** *m* odvajanje; otcepljivanje; rastanak; nezainteresovanost; ravnodušnost
**distante** *adj* udaljen; dalek; ravnodušan; nepristupačan; hladan
**distanza** *f* udaljenost; razdaljina; rastojanje; razmak; *a poca ~ di qui* nedaleko odavde; *comando a ~* daljinsko upravljanje; telekomanda
**distanziare** *v* udaljiti
**distare** *v* biti udaljen; biti na odstojanju
**distensione** *f* popuštanje zategnutosti; detant; opuštanje; opružanje; istezanje
**distensivo** *adj* popustljiv u napetosti; *politica distensiva* politika detanta (popuštanja)
**distesa** *f* prostranost; širina
**distillare** *v* destilovati; sipati kap po kap; *~ l'acquavite* peći rakiju
**distillazione** *f* destilacija; pečenje (rakije); *~ clandestina* tajno pečenje (rakije)
**distilleria** *f* destilerija; fabrika pića; *~ clandestina* tajna destilerija
**distinguere** *v* razlikovati; napraviti razliku; razabrati
**distinguersi** *v rifl* istaći se; odlikovati se; razlikovati se
**distinta** *f* popis; lista; pregled; spisak (cena, troškova); *~ di acquisto* popis nabavki; *~ del bestiame* stočni pasoš; popis stoke; *~ del carico* lista tereta; *~ di cedole* popis kupona; *~ (dei) colli* lista koleta; *~ di consegna* lista isporuke; *~ dei documenti* popis dokumenata; *~ doganale* carinski popis; *~ fatture* popis računa; *~ mensile* mesečni popis; *~ misure* popis mera; *~ di negoziazione* popis poslova (na berzi); *~ nominale* imenik; popis imena; *~ dei pesi* težinska lista; *~ dei prezzi* cenovnik; *~ di ricavato netto* diskontni obračun; *~ di sbarco* popis iskrcaja (istovara); *~ di sconto* popis diskonta; diskontni obračun; *~ di stipendio* platni spisak; *~ delle spese* troškovnik; *~ di vendita* popis prodaje; *~ di versamento* uplatnica; popis uplata
**distintamente** *adv* jasno; razgovetno; *salutare ~* pozdraviti s poštovanjem
**distintivo** *m e adj* znak; obeležje; oznaka; koji razlikuje; *~ d'ufficio* oznaka službe
**distinto** *adj* otmen; ugledan; različit; poseban; jasan; razgovetan; *con distinti saluti* s osobitim poštovanjem
**distinzione** *f* razlikovanje; razlika; *fare una ~* napraviti razliku; *senza ~* bez razlike
**distogliere** *v* odgovoriti; odvratiti (*da qcs* od nečega)
**distogliersi** *v rifl* odustati; odstupiti
**distorsione** *f* iskrivljavanje; izobličenje; distorzija; iščašenje; uganuće; *~ concorrenziale* konkurentsko izobličenje
**distratto** *adj* rasejan; rastresen
**distrazione** *f* rasejanost; rastresenost; zabava; razonoda; *~ dei clienti* odvraćanje kupaca (od kupovine); *~ di fondi* izdvajanje fondova (sredstava); *~ di utili* izdvajanje profita
**distretto** *m* oblast; okrug; područje; kotar; *~ amministrativo* administrativni kotar; *~ di caccia* lovno područje; *~ comunale* opštinsko područje; *~ di pesca* ribolovno područje; *~ rurale* seosko (zemljoradničko) područje
**distrettuale** *adj* oblasni; okružni; kotarski
**distribuire** *v* deliti; raspodeliti; distribuirati; *~ un dividendo* podeliti (isplatiti) dividendu
**distributivo** *adj* distributivni; deobni; *piano ~* distributivni plan
**distributore** *m* distributer; razdeljivač; *~ d'accensione* razvodnik paljenja; *~ automatico* automat (za karte, piće i sl.); *~ di benzina* benzinska pumpa
**distribuzione** *f* raspodela; podela; deoba; *~ aleatoria* aleatorna raspodela; *~ di capitali* raspodela kapitala; *~ in contanti* raspodela u gotovini; *~ di dividendi* podela (isplata) dividende; *~ di fondi* raspodela fondova; *~ di frequenza composta* distribucija složene frekvencije; *~ di mezzi* raspodela sredstava; *~ in natura* isplata u naturi; *~ della posta* raznošenje pošte; *~ dei redditi* raspodela prihoda (dohotka); *~ di somme cumulative* raspodela zbirnih iznosa; ~

*straordinaria* vanredna raspodela (isplata); ~ *di terra* podela zemlje; ~ *degli utili* raspodela dobitka; ~ *degli utili fittizi* raspodela fiktivne dobiti; *politica di* ~ politika raspodele; *rete di* ~ prodajna mreža; *teoria della* ~ teorija raspodele

**districare** *v* razmrsiti; rasplesti; razjasniti

**distruggere** *v* razoriti; razrušiti; uništiti

**distruggersi** *v rifl* uništavati se

**distruggibile** *adj* razoran; uništavajući

**distruttibile** *adj* razoriv; uništiv

**distruttivo** *adj* rušilački; razbijački; destruktivan

**distruzione** *f* uništenje; razaranje; rušenje; ~ *di atti* uništenje spisa (akata); ~ *di capitali* uništenje kapitala; ~ *di cose* uništenje stvari; ~ *di cosa altrui* uništenje tuđe stvari; ~ *o danneggiamento di impianti pubblici* uništenje ili oštećenje javnih uređaja; ~ *di documenti* uništenje dokumenata; ~ *di documenti elettorali* uništenje izbornih dokumenata; ~ *degli impianti importanti dell'economia nazionale* uništenje važnih objekata narodne privrede; ~ *o occultamento di materiale d'archivio* uništenje ili prikrivanje arhivske građe; ~ *del sigillo ufficiale e degli atti* uništenje službenog pečata i spisa

**disturbare** *v* smetati; remetiti; uznemiravati; dosađivati

**disturbo** *m* smetnja; ometanje; uznemiravanje; *dare* ~ smetati; ometati; *togliere il* ~ prekinuti smetnju

**disubbidienza** *f* neposlušnost; ~ *civile* građanska neposlušnost

**disuguaglianza** *f* nejednakost

**disuguale** *adj* nejednak; neujednačen

**disumano** *adj* nečovečan; neljudski

**disunire** *v* rastaviti; razdvojiti

**disusato** *adj* neuobičajen; neobičan; zastareo; van upotrebe

**disuso** *m* neupotrebljavanje; odvika; *andare in* ~ izaći iz običaja; zastareti; *cadere in* ~ izaći iz upotrebe; *mettere in* ~ staviti van upotrebe

**disutile** *adj* nekoristan; beskoristan; uzaludan

**disutilità** *f* nekorisnost; uzaludnost; ~ *marginale* granična nekorisnost

**disvalore** *m* gubljenje vrednosti; negativna vrednost

**disviare** *v* odvratiti; skrenuti; skrenuti s pravog puta

**disvio** *m* skretanje; zastranjivanje; pogrešna otprema

**ditta** *f* firma; preduzeće; ~ *fallita* bankrotirana firma; *cancellare una* ~ brisati firmu; ~ *d'affari* poslovna firma; ~ *appaltatrice* firma zakupac; ~ *bancaria* bankarska firma; ~ *commerciale* trgovačka firma; ~ *commissionaria* firma koja prima porudžbine (iz inostranstva); ~ *compratrice* kupoprodajna firma; firma kupac; ~ *concorrente* konkurentska firma; ~ *consorella* srodna (združena) firma; ~ *destinataria* firma primalac; ~ *esportatrice* izvozna firma; ~ *d'esportazione* izvozna firma; ~ *fornitrice* firma dobavljač; liferant; ~ *grossista* veletrgovačka firma; ~ *importatrice* uvozna firma; ~ *individuale* inokosna firma; ~ *industriale* industrijska firma; ~ *all'ingrosso* veleprodajna firma; ~ *in liquidazione* firma pod stečajem (u likvidaciji); ~ *madre* matična firma; ~ *mittente* firma pošiljalac; ~ *registrata* registrovana firma; ~ *sociale* društvena firma; ~ *solvibile* solventna firma; ~ *specializzata* specijalizovana firma; ~ *di spedizioni* špeditersko preduzeće; ~ *trassata* dužnikova firma; *liquidare una* ~ likvidirati preduzeće; *registro delle ditte* registar preduzeća; *spettabile* ~ cenjena firma; *vecchia* ~ stara firma

**dittafono** *m* diktafon

**dittatore** *m* diktator

**dittatorio** *adj* diktatorski

**dittatura** *f* diktatura; ~ *d'una classe* klasna vladavina; ~ *proletaria* proleterska diktatura; ~ *del proletariato* diktatura proletarijata

**diurno** *adj* dnevni

**divario** *m* razlika; nejdenakost; nesrazmera; odstupanje

**divenire** *v* postati; postajati; nastati; ~ *erede* naslediti

**diventare** *v* postati; postajati; nastati

**diverbio** *m* rasprava; prepirka; svađa

**divergente** *adj* koji se razilazi; divergentan; nesaglasan

**divergenza** *f* razilaženje; neslaganje; ~ *d'opinioni* neslaganje mišljenja

**divergere** *v* razilaziti se; odstupati (*da qcs* od nečega)

**diversamente** *adv* drukčije; različito; inače

**diversificare** *v* učiniti različitim; promeniti

**diversificazione** *f* različitost; uvođenje raznolikosti; ~ *dei prezzi* različitost cena

**diversione** *f* diverzija; skretanje; odvođenje

**diversità** *f* različitost; raznoličnost

**diversivo** *adj* koji skreće pažnju; diverzioni

**diverso** *adj* različit; drukčiji

**divertimento** *m* zabava; razonoda; *buon ~!* dobra zabava! lep provod!

**divertire** *v* zabavljati; zabaviti; razonoditi

**dividendo** *m* dividenda; *acconto* ~ akontacija dividende; *blocco dei dividendi* blokada dividendi; *cedola di* ~ dividendni kupon; *distribuire un* ~ podeliti dividendu; ~ *addizionale* dopunska (naknadna) dividenda; ~ *annuale* godišnja dividenda; ~ *arretrato* zaostala dividenda; ~ *sulle azioni ordinarie* dividenda na redovne deonice; ~ *in denaro* dividenda u novcu; ~ *dichiarato* objavljena dividenda; ~ *distribuito* isplaćena dividenda; ~ *esigibile* dospela dividenda; ~ *fittizio* prividna dividenda;



~ *invariato* nepromenjena dividenda; ~ *limitato* ograničena dividenda; ~ *lordo* bruto dividenda; ~ *in natura* dividenda u naturi; ~ *nazionale* nacionalna dividenda; ~ *netto* neto dividenda; ~ *pagabile* isplativa dividenda; ~ *privilegiato* povlašćena (privilegovana) dividenda; ~ *provvisorio* privremena dividenda; ~ *semestrale* polugodišnja dividenda; ~ *straordinario* vanredna dividenda; ~ *supplementare* dopunska dividenda; ~ *totale* totalna dividenda; ~ *trimestrale* tromesečna dividenda; *fissare un* ~ odrediti dividendu; *fondo di conguaglio dei dividendi* fond za izjednačavanje dividendi; *passare un* ~ isplatiti dividendu; *politica dei dividendi* politika dividendi; *privilegiato nel* ~ povlašćen (privilegovan) u dividendi; *saldo di* ~ dividendni saldo

**dividere** *v* deliti; podeliti; razdvojiti; razdeliti; ~ *in lotti* parcelisati; ~ *i profitti* podeliti dobitak

**dividersi** *v rifl* razići se; rastati se

**divieto** *m* zabrana; *agire contro il* ~ prekršiti zabranu; ~ *d'affissione* zabranjeno lepiti plakate; ~ *d'alienazione* zabrana otuđivanja; ~ *di cagionare danno* zabrana prouzrokovanja štete; ~ *di commerciare* zabrana trgovine; ~ *di compensazione* zabrana kompenzacije; ~ *di concorrenza* zabrana konkurencije; ~ *di costituzione di pegno* zabrana zalaganja; ~ *di costruzione* zabrana građenja; ~ *di diffusione della stampa* zabrana rasturanja štampe; ~ *d'entrata* zabrana ulaza; ~ *di esercitare una determinata professione* zabrana bavljenja određenim zanimanjem; ~ *di esordire in pubblico* zabrana javnog nastupa; ~ *d'esportazione* zabrana izvoza; ~ *di fabbricazione* zabrana izrade; ~ *di fermata* zabrana zaustavljanja; ~ *d'immigrazione* zabrana useljavanja; ~ *d'importazione* zabrana uvoza; ~ *di pagamento* zabrana plaćanja; ~ *di parcheggio* zabranjeno parkiranje; ~ *di partecipazione alle manifestazioni* zabrana učešća na manifestacijama; ~ *di passaggio* zabrana prelaza (prolaza); ~ *di porto d'armi* zabrana nošenja oružja; ~ *delle pratiche di dumping* zabrana damping poslova; ~ *di residenza* zabrana prebivanja; ~ *di soggiorno* zabrana boravka; ~ *di sorpasso* zabrana preticanja; ~ *di sosta* zabrana zadržavanja; ~ *di svolta* zabrana skretanja; ~ *di transito* zabrana tranzita; ~ *di vendita* zabrana prodaje; *levare il* ~ ukinuti zabranu; *mettere un* ~ uvesti zabranu

**divisa** *f* deviza; strana valuta; geslo; lozinka; uniforma; *amministrazione delle divise* devizna uprava; *attribuzione di divise* dodeljivanje deviza; *blocco delle divise* blokiranje deviza; *controllo delle divise* devizna kontrola; *corso delle divise* kurs deviza; ~ *aurea* zlatna deviža; ~ *a contanti* deviza u gotovini; ~ *estera* strana deviza; ~ *forte* čvrsta deviza; *divise in portafoglio* devize u novčaniku; ~ *pregiata* vredna deviza; *divise a termine* terminske devize; *di divise* devizni

**divisibile** *adj* deljiv; *cose f pl divisibili* deljive stvari

**divisibilità** *f* deljivost

**divisionale** *adj* deljiv; *moneta* ~ sitan novac; sitniš

**divisionario** *adj* koji se odnosi na deljenje; *moneta divisionaria* protivvrednost dela novčane jedinice

**divisione** *f* deljenje; deoba; podela; odeljenje; odeljak; ~ *amichevole* prijateljska deoba; ~ *amministrativa* administrativna podela; administrativno odeljenje; ~ *dei beni comuni* podela zajedničkih dobara; ~ *civile* civilno odeljenje; ~ *dei compiti* podela zadataka; ~ *consensuale* sporazumno deljenje; ~ *della cosa comune* deoba zajedničke stvari; ~ *di un eredità (ereditaria)* deoba nasledstva; ~ *di un fondo in particelle* parcelisanje zemlje; ~ *giudiziaria* sudska podela; ~ *internazionale del lavoro* međunarodna podela rada; ~ *del lavoro* podela rada; ~ *di una massa patrimoniale* deoba imovinske mase; ~ *del mondo in blocchi* blokovska podela sveta; ~ *dei poteri* podela vlasti; ~ *provvisoria* privremena deoba (podela); ~ *del servizio* podela funkcija; ~ *sociale del lavoro* društvena podela rada; ~ *d'una successione* podela nasledstva; ~ *territoriale* teritorijalna podela; ~ *fra vivi* deoba među živima; *documento di* ~ dokument o deobi; *domanda di* ~ predlog za deobu; *partecipare alla* ~ *degli utili* učestvovati u podeli dobiti

**diviso** *adj* podeljen; *proprietà divisa* podeljeno vlasništvo; *responsabilità divisa del danno* podeljena odgovornost za štetu

**divisorio** *m e adj* pregrada; pregradni; koji deli; razdvojni

**divorziare** *v* razvesti se

**divorzio** *m* razvod braka; *pronunciare il* ~ izreći razvod braka

**divulgazione** *f* razglašavanje; objavljivanje; popularizacija; ~ *di notizie false* širenje lažnih vesti; *opera di* ~ *scientifica* popularno-naučno delo

**dizionario** *m* rečnik

**dizione** *f* način govora (izražavanja); dikcija

**docente** *m* docent; nastavnik; *libero* ~ docent

**docile** *adj* poslušan; pokoran; popustljiv

**dock** *m* dok; unutrašnja luka

**documentabile** *adj* koji se može dokumentovati

**documentare** *v* potkrepiti dokazima; dokumentovati

**documentario** *m e adj* dokumentarni film; dokumentaran

**documentazione** *f* dokumentacija

**documenti** *m pl* dokumenti; isprave; spisi

**documento** *m* dokument; isprava; spis; svedočanstvo; ~ *contro accettazione* dokument uz prihvatanje menice; ~ *d'accompagnamento* propratni dokument; ~ *autentico* autentična isprava; *documenti allegati* priloženi dokumenti; *documenti di bordo* brodske isprave; brodski dokumenti; ~ *di carico* tovarni dokument; dokument uz teret; dokument o ukrcaju; ~ *casuale* slučajni spis; ~ *di cessione* dokument o cesiji (ustupanju); ~ *di circolazione* saobraćajna dozvola; *documenti commerciali* trgovački papiri; ~ *di concessione* dokument o koncesiji (ustupanju); ~ *contabile* knjigovodstveni dokument; ~ *di debito* dokument o dugovanju (dugu); ~ *diplomatico* diplomatska isprava; ~ *doganale* carinski dokument; *documenti emanati di organi giudiziari* isprave izdate od organa pravosuđa; ~ *d'esportazione* izvozni dokument; ~ *falsificato* falsifikovani dokument; ~ *falso* lažni dokument; ~ *familiare* porodični dokument; ~ *di fideiussione* dokument o jemstvu; ~ *di fondazione* osnivački spis; ~ *giuridico* pravni dokument; ~ *giustificativo (di giustificazione)* pravdajuća isprava; ~ *d'identità (d'identificazione)* lična karta; *documenti d'imbarco* isprave o ukrcaju; ~ *d'importazione* uvozni dokument; ~ *all'incasso* dokument za unovčenje (inkaso); ~ *internazionale* međunarodna isprava; ~ *ipotecario* založni dokument; ~ *legale* zakonski dokument; *il* ~ *legalizzato pubblicamente* javno overeni dokument; ~ *di legittimazione* karta za legitimisanje; *documenti di merce* robna dokumenta; ~ *occasionale* prigodni spis; ~ *originale* originalni spis; *documenti di pagamento* platne isprave; ~ *contro pagamento* dokumenti uz plaćanje; ~ *di partizione* isprava o deobi; *documenti prescritti* propisani (zastareli) dokumenti; ~ *probatorio (di prova)* dokazni dokument; ~ *di proprietà* dokument o vlasništvu; ~ *di proprietà immobiliare* tapija; ~ *pubblico* javni dokument; ~ *di riconoscimento* legitimacija; lični dokument; ~ *riservato* poverljiv dokument; ~ *sanitario* zdravstveni karton; sanitarni dokument; ~ *di servizio* dokument o službovanju; ~ *sospetto* sumnjiv dokument; *documenti di spedizione* otpremna dokumenta; *documenti di trasporto* transportni papiri; ~ *ufficiale* službeni dokument; ~ *valido* valjana isprava; ~ *di viaggio* putna isprava; *consegna di documenti* predaja dokumenata; *legalizzare un* ~ overiti dokument; *omologare un* ~ overiti dokument; *presentare i documenti* podneti dokumenta; *provare con documenti* dokazati dokumentima; *raccolta di documetni* zbirka dokumenata; *rilasciare un* ~ izdati dokument; *rilasciare un* ~ *alla consegna degli atti* izdati ispravu pri podnošenju dokumenata; *senza documenti* bez dokumenata; *sottoporre un* ~ podneti dokument

**dodicesimo** *m* dvanaestina; dvanesti deo

**dogana** *f* carina; carinarnica; *agente di* ~ carinik; *contratto di* ~ carinski ugovor; *dichiarazione di* ~ carinska deklaracija; *diritti di* ~ carinska dažbina; ~ *di confine (di frontiera)* pogranična carinarnica; ~ *d'entrata* ulazna carina; ~ *interna* unutrašnja carina; ~ *di partenza* polazna carinarnica; ~ *principale* glavna carinarnica; ~ *di transito* tranzitna carina; ~ *d'uscita* izlazna carina; *franco* ~ franko carina; *merce vincolata alla* ~ roba na koju se plaća carina; *pagare la* ~ platiti carinu; *piombo della* ~ carinska plomba; *soggetto a* ~ podložan carinjenju; *spedire in* ~ otpremiti na carinu; *spese di* ~ carinski troškovi; *svincolare dalla* ~ ocariniti; osloboditi carine; *ufficiale di* ~ carinik; carinski službenik

**doganale** *adj* carinski; *agente* ~ carinski službenik; *autorità* ~ carinske vlasti; *barriera* ~ carinska barijera; *bolletta* ~ carinska prijava; *cintura* ~ carinski pojas; *chiusura* ~ carinsko zatvaranje; *classificazione* ~ carinska klasifikacija; *contravvenzione* ~ carinski prekršaj; *controllo* ~ carinska kontrola; *dazio* ~ carinska taksa; *deposito* ~ carinsko skladište; *destinazione* ~ carinsko odredište; *dichiarazione* ~ carinska deklaracija; *diritto* ~ carinsko pravo; *documento* ~ carinski dokument; *fattura* ~ carinska faktura; *franchigia* ~ carinsko oslobođenje; *formalità doganali* carinske formalnosti; *impiegato* ~ carinski službenik; *incorporamento (inserimento)* ~ carinsko uključivanje; *legislazione* ~ carinsko zakonodavstvo; *magazzino* ~ carinsko skladište; *muraglia* ~ carinski zid; *operazione* ~ carinski postupak; carinska operacija; *organi doganali* carinski organi; *politica* ~ carinska politika; *procedimento* ~ carinski postupak; *protezionismo* ~ carinski protekcionizam; *provento* ~ carinski prihod; *punizioni doganali* carinske kazne; *regime* ~ carinski režim; *riforma* ~ carinska reforma; *scalo* ~ carinsko stovarište; *sistema* ~ carinski sistem; *statistica* ~ carinska statistika; *tariffa* ~ carinska tarifa; *tasso* ~ carinska stopa; *tecnico* ~ carinski tehničar (veštak); *territorio* ~ carinsko područje; *trattato* ~ carinski sporazum; *ufficio* ~ carinska kancelacija; *unione* ~ carinska unija; *vincolo* ~ carinska obaveza; *visita* ~ carinski pregled; *voce* ~ carinska stavka; *zona exstra*~ slobodna carinska zona

**doganiere** *m* carinik; carinski službenik

**dolce** *adj* sladak; blag; nežan; mio; umiljat; *legno* ~ meko drvo; *pesce d'acqua* ~ slatkovodna riba

**dolci** *m pl* slatkiši



**dolciario** *adj* poslastičarski; *industria dolciaria* industrija slatkiša

**dolere** *v* boleti; *ci duole che...* žao nam je što...

**dolersi** *v rifl* žaliti se (*qcs, di qcn* na nešto, na nekoga); ~ *di qcs* kajati se zbog nečega

**dollaro** *m* dolar; *diplomazia del* ~ dolarska diplomatija; ~ *americano* američki dolar; ~ *canadese* kanadski dolar; ~ *di compensazione* obračunski (klirinški) dolar; *imperialismo del* ~ dolarski imperijalizam

**dolo** *m* prevara; zla namera; ~ *alternativo* alternativna prevara; ~ *condizionato* uslovna prevara; prevara s predumišljajem; ~ *determinante* odlučujuća prevara; ~ *diretto* direktna prevara; ~ *eventuale* eventualna prevara; ~ *generico* generična prevara; ~ *d'impeto* spontana prevara; ~ *incidente* slučajna prevara; prevara iz nehata; ~ *indiretto* indirektna prevara; ~ *non manifestato* gola prevara; ~ *di proposito* namerna prevara; prevara s predumišljajem

**dolore** *m* bol; jad; patnja; *con mio grande* ~ na moju veliku žalost; *dolori fisici* fizički bolovi; *dolori di parto* porođajni bolovi; ~ *psichico* duševni bol

**doloroso** *adj* bolan; mučan

**doloso** *adj (leg)* zlonameran; obmanjivački; prevaran

**domanda** *f* molba; zahtev; pitanje; potraživanje; potražnja; *accogliere la* ~ primiti molbu; *accoglimento della* ~ usvajanje tužbenog zahteva; *appoggiare una* ~ podržati molbu; *curva della* ~ krivulja potražnje; ~ *accessoria* sporedan zahtev; akcesorno potraživanje; ~ *d'adesione* molba za prijem; ~ *d'ammissione* molba za ulazak; ~ *d'annullamento* molba (zahtev) za poništenje; ~ *d'approvazione* traženje agremana (odobrenja); ~ *d'autorizzazione* traženje ovlašćenja; ~ *di brevetto* patentni zahtev; ~ *di cancellazione* zahtev za brisanje; ~ *di capitale* potražnja kapitala; ~ *capziosa* varljiv (lukav) zahtev; ~ *di concessione* zahtev (molba) za koncesiju; ~ *di conciliazione* molba za pomirenje; ~ *di concorso* molba po konkursu; ~ *di credito* kreditni zahtev; ~ *consensuale* sporazumni predlog; ~ *derivata* izveden zahtev; ~ *di dichiarazione del fallimento* molba za objavu stečaja; ~ *di divisione* molba za deobu; ~ *di divisione patrimoniale* molba za imovinsku podelu; ~ *eccessiva* preterana (prekomerna) potražnja; ~ *effettiva* efektivna potražnja; ~ *elastica* elastična potražnja; ~ *d'esecuzione* molba za izvršenje; ~ *d'esonero* molba za oslobođenje; ~ *d'espropriazione* zahtev za eksproprijaciju; ~ *estera* inostrani zahtev; ~ *d'estradizione* zahtev za ekstradiciju; ~ *di garanzia* zahtev garancije; ~ *giudiziale* sudski zahtev; ~ *di grazia* molba za pomilovanje; ~ *d'impiego* molba za zaposlenje; ~ *incidentale* slučajni zahtev; ~ *d'indennizzo* zahtev za odštetu; ~ *d'informazioni* traženje informacija; ~ *d'iscrizione* molba za upis; ~ *interna* unutrašnji zahtev; ~ *legittima* zakonski zahtev; ~ *di licenza* molba za odsustvo; ~ *di mano d'opera* potražnja radne snage; ~ *del mercato* potražnja tržišta; ~ *del mercato interno* potražnja na unutrašnjem tržištu; ~ *ed offerta* ponuda i potražnja; ~ *di pensione* molba za penziju; ~ *di pignoramento* zahtev za plenidbu; ~ *potenziale* moguća (potencijalna) potražnja; ~ *principale* glavna potražnja; ~ *di proroga* molba za produženje; ~ *di restituzione* zahtev za povraćaj nečega; ~ *di revisione* zahtev za obnovu (reviziju); ~ *di revocazione di sentenza* zahtev za opoziv presude; ~ *di rinvio* molba za produženje (odgađanje); ~ *di sdoganamento* zahtev za carinjenje; ~ *di sottoscrizione* molba za upis (pretplatu); ~ *suggestiva* sugestivno pitanje; *la* ~ *supera l'offerta* veća je potražnja od ponude; ~ *di sussidio* molba za pomoć; ~ *tavolare* zemljišno-knjižna molba; ~ *tendenziosa* tendenciozan zahtev; *elasticità della* ~ elastičnost potražnje; *esaudire una* ~ udovoljiti molbi; *evadere una* ~ rešiti molbu; *fare la* ~ *di nazionalità* podneti molbu za prijem u državljanstvo; *formulare una* ~ formulisati zahtev; *forte* ~ jaka (čvrsta) potražnja; *inoltrare una* ~ podneti molbu; *monopolio della* ~ monopol potražnje; *mutamento della* ~ preinačenje tužbenog zahteva; *presentare una* ~ podneti molbu; *prezzo della* ~ cena potražnje; *respingere la* ~ odbiti zahtev; *rigettare la* ~ odbiti molbu; *rigidità della* ~ krutost potražnje; *rinnovare la* ~ obnoviti molbu; *ritirare una* ~ povući zahtev; *ritiro della* ~ povlačenje zahteva; *scarsa* ~ nedovoljna potražnja; *soddisfare la* ~ zadovoljiti potražnju; *soddisfazione della* ~ udovoljenje tužbenom zahtevu; *su* ~ na zahtev

**domandare** *v* pitati; tražiti; zahtevati; ~ *aiuto* tražiti pomoć; ~ *conto a qcn* pozvati nekoga na odgovornost; ~ *la liquidazione giudiziaria* tražiti sudsko poravnanje; ~ *notizie* tražiti vesti; ~ *un'offerta* tražiti ponudu; ~ *la parola* tražiti reč; ~ *qcs a qcn* tražiti nekome nešto; ~ *la revisione di un processo* tražiti obnovu postupka (spora)

**domani** *adv* sutra; *a* ~ do sutra; *dopo* ~ preksutra; *entro* ~ u toku sutrašnjeg dana

**domenicale** *adj* nedeljni; *riposo* ~ nedeljni odmor

**domestici** *m pl* posluga

**domestico** *adj* domaći; kućni

**domiciliare** *v e adj* domicilirati; kućni; domicilni; ~ *una cambiale* domicilirati menicu; označiti mesto plaćanja menice

**domiciliarsi** *v rifl* nastaniti se; odomaćiti se

**domiciliato** *adj* domiciliran; nastanjen; sa boravkom

**domicilio** *m* prebivalište; boravište; kuća; stan; domicil; *arresto a* ~ kućni pritvor; *aver* ~ prebivati; *cambiare* ~ promeniti prebivalište; *consegna a* ~ isporuka na kućnu adresu; ~ *d'una cambiale* menični domicil; ~ *coatto* prinudni boravak; ~ *concordatario* sporazumni domicil; ~ *eletto* izabrano prebivalište; ~ *fiscale* fiskalno sedište; ~ *fisso* stalno prebivalište; ~ *ignoto* nepoznato prebivalište; ~ *legale* zakonito boravište; ~ *permanente* stalni boravak; ~ *principale* glavni domicil; ~ *di tratta* domicil vučene menice; *eleggere* ~ izabrati prebivalište

**dominante** *adj* dominantan; pretežan; preovlađujući

**dominare** *v* vladati; gospodariti; dominirati

**dominazione** *f* vladavina; gospodarenje; dominacija

**dominio** *m* oblast; domen; područje; teritorija (pod nečijom vladavinom); vladanje; vladavina; svojina; vlasništvo; ~ *del mercato* vladanje tržištem; ~ *riservato* ograničena imovina; ograničena vlast; *notizia di* ~ *pubblico* opšte poznat podatak; *pubblico* ~ opšte dobro

**donare** *v* pokloniti; darovati

**donatario** *m* primalac poklona; poklonoprimac

**donativo** *m* poklon; dar; napojnica

**donatore** *m* donator; davalac; ~ *di credito* kreditor; ~ *di sangue* davalac krvi

**donazione** *f* donacija; darivanje; poklanjanje; *atto di* ~ darovnica; *contratto di* ~ darovni ugovor; *documento di* ~ darovnica; ~ *a causa di morte* poklanjanje za slučaj smrti; ~ *gravata da onere* poklon sa zaduženjem; ~ *indiretta* posredno darivanje; ~ *obbligatoria* obavezno darivanje; ~ *onerosa* darivanje sa zaduženjem; ~ *reciproca* uzajamno poklanjanje; ~ *revocata* opozvani poklon; ~ *rimunerativa* nagradni poklon; ~ *testamentaria* testamentalni poklon; ~ *fra vivi* poklanjanje između živih osoba; *forma del contratto di* ~ forma darovnog ugovora; *irrevocabilità delle donazioni* neopozivost donacija; *revocabilità delle donazioni* opozivanje donacija; *revocabilità delle donazioni per lesione della legittima parte* opozivanje donacija radi oštećenja zakonitog dela; *revocare una* ~ opozvati poklon; *revoca della* ~ opoziv poklona

**donna** *f* žena; ~ *incinta* trudnica; ~ *di casa* domaćica; ~ *laboriosa* radna žena (radnica); ~ *di marciapiede* uličarka; prostitutka; ~ *maritata* udata žena; ~ *non maritata* neudata žena; ~ *poliziotto* žena policajac; ~ *di servizio* kućna pomoćnica; sluškinja; ~ *di strada* uličarka; prostitutka; *di (da)* ~ ženski; *perquisizione personale d'una* ~ pretres ženske osobe

**donnesco** *adj* ženski

**dono** *m* dar; poklon; ~ *in denaro* poklon u novcu; *fare* ~ darovati

**dopo** *adv e prep* kasnije; posle; potom; zatim; ~ *che* pošto; nakon što; ~ *tutto* najzad; napokon

**dopoborsa** *m* vanberzanska delatnost; ~ *agitato* živa vanberzanska delatnost

**dopoguerra** *m* poratno doba; posleratni period

**doporanzo** *m* rano popodne; vreme posle ručka

**doppiamente** *adv* dvostruko; dvaput više

**doppiare** *v* udvostručiti; *(naut)* oploviti; zaobići

**doppiezza** *f* dvoličnost

**doppio** *adj* dvostruki; dupli; dvoličan; neiskren; *doppia assicurazione* dvostruko osiguranje; *doppia cittadinanza* dvojno državljanstvo; *doppia colonna* dvostruka kolona; ~ *gioco* dvostruka igra; *doppia imposizione* dvostruka poreska osnovica; *doppia tassazione* dvostruko oporezivanje; *in* ~ dvostruko

**dorare** *v* pozlatiti

**dorso** *m* leđa; grbača; poleđina; ~ *del libro* poleđina knjige

**dossier** *m (fr)* dosije; predmet

**dotare** *v* dotirati; snabdeti; opremiti; ~ *di capitale o di mezzi finanziari* opskrbiti kapitalom ili finansijskim sredstvima; ~ *qcn di qcs* snabdeti nekoga (nečim); *essere dotato di una ferma volontà* imati čvrstu volju

**dotazione** *f* dotacija; dodela sredstava; ~ *di capitale* dotacija kapitala; ~ *di contante* davanje gotovine; ~ *erariale* državna dotacija; ~ *ordinaria* redovna dotacija; ~ *straordinaria* vanredan kredit; vanredna dotacija; *fondo di* ~ osnivački fond

**dote** *f* miraz; *beni dotali* mirazna dobra; *portare in* ~ doneti u miraz

**dottorato** *m* diplomiranje; doktorat; ~ *di ricerche* naučni doktorat

**dottore** *m* doktor (titula po dobijanju fakultetske diplome); lekar; doktor

**dottrina** *f* doktrina; učenje; učenost; nauka; ~ *dell'economia aziendale* nauka o ekonomici preduzeća; ~ *dell'economia politica* doktrina političke ekonomije; ~ *economica* privredna (ekonomska) nauka; ~ *giuridica* pravna doktrina; ~ *monetaria del ciclo* monetarna doktrina ciklusa; ~ *di Monroe* Monroeva doktrina; ~ *sociale* društvena nauka; ~ *dello Stato* državna doktrina; ~ *tributaria* poreska doktrina

**dove** *adv* gde; kuda; *da* ~ odakle; otkud

**dovere** *v e m* dugovati; morati; trebati; obaveza; dužnost; *a* ~ kao što treba; propisno; *conforme al* ~ po dužnosti; *i doveri dei cittadini* dužnosti građana; ~ *coniugale* bračna obaveza; *doveri dei funzionari* dužnosti službenika; ~ *giuridico* sudska dužnost; ~ *d'omissione* obaveza propuštanja; *il* ~ *di prestare l'assistenza ad altrui* obaveza pružanja pomoći drugome; ~ *di presentazione* obaveza prezentacije; ~ *professionale* profesionalna dužnost (obaveza); ~ *sociale* društvena obaveza (dužnost); ~ *d'ufficio* službena dužnost; *fare il proprio* ~ vršiti svoju dužnost; *per* ~ *d'ufficio* po zvaničnoj dužnosti; *sentirsi in* ~ *di...* osećati se obaveznim da...; *stare a* ~ na dužnosti



**doveroso** *adj* nužan; obavezan

**dovizia** *f* obilje; bogatstvo; *a* ~ obilno

**dovizioso** *adj* obilan; bogat

**dovunque** *adv* gde god; svuda; na sve strane

**dovuto** *m e adj* dug; dugovani iznos; obavezan; nužan; *la somma dovuta* iznos koji treba vratiti

**dozzina** *f* tuce; dvanaestak; *per dozzine* na više tuceta

**draga** *f* bager jaružar

**dragaggio** *m* bagerisanje; čišćenje dna (reke, jezera i sl.)

**dragare** *v* jaružiti; bagerisati; čistiti dno (jezera, reke i sl.)

**dragomanno** *m* tumač

**drapperia** *f* fina tkanina (od pamuka ili svile); prodavnica (fabrika) finih tkanina

**drappo** *m* fina tkanina

**drenaggio** *m* drenaža; isušivanje; odvodnjavanje

**dritto** *adj* prav; pravolinijski; uspravan

**droga** *f* droga; začin (jelu); *droghe leggere* lake droge; *droghe pesanti* teške droge; *spaccio m (traffico m) di* ~ trgovina drogom

**dubbio** *m e adj* sumnja; neizvesnost; sumnjiv; nesiguran; neizvestan; *è* ~ nesigurno je; sumnjivo je; *credito* ~ sumnjiv kredit; *essere in* ~ sumnjati; *fuori* ~ bez sumnje; *mettere in* ~ posumnjati; dovesti u pitanje; *nel* ~ *la presunzione sta per la buona fede del possesso* u nedoumici uzima se da je posed pošten; *non hanno messo in* ~ nisu doveli u pitanje; *rafforzare un* ~ pojačati sumnju; *sciogliere un* ~ razrešiti sumnju; *senza* ~ bez sumnje

**dubbioso** *adj* sumnjiv; sumnjičav; nepoverljiv; nesiguran; *posizione dubbiosa* nesiguran položaj

**dubitare** *v (di)* sumnjati; biti nesiguran

**Dublino** *f (geogr)* Dablin

**duello** *m* dvoboj; duel; *sfidare a* ~ izazvati na dvoboj

**dumping** *m (ingl)* damping; ponuda ispod stvarne cene; ~ *di cambio* damping kursa; ~ *valutario (di valuta)* damping deviza; *politica del* ~ damping politika; *prezzo di* ~ damping cena

**dunque** *cong* dakle; onda

**duopolio** *m* dvostruki monopol; *prezzo di* ~ cena dvostrukog monopola

**duplex** *m (tel)* dvojnik; dvojna telefonska veza

**duplicare** *v* kopirati; napraviti duplikat

**duplicato** *m* duplikat; ~ *d'assegno* duplikat čeka; ~ *di cambiale* duplikat menice; ~ *di fattura* duplikat fakture; ~ *della lettera di vettura* duplikat tovarnog lista; ~ *di quietanza* duplikat priznanice; ~ *di ricevuta* duplikat priznanice (potvrde)

**duplicatore** *m* aparat za kopiranje; ~ *xerografico* geštetner

**duplice** *adj* dvojni; dvostruk; dvodelan; *cittadinanza* ~ dvojno državljanstvo

**durabile** *adj* trajan; dugotrajan; *beni durabili* trajna dobra; trajne vrednosti

**durabilità** *f* trajnost; postojanost

**durante** *prep* za vreme; tokom; *vita natural* ~ doživotno; do kraja života

**durare** *v* trajati; izdržati; istrajati; podneti; ~ *fatica* mučiti se

**durata** *f* trajanje; *di* ~ trajan; *di breve* ~ kratkog trajanja; ~ *dell'abbonamento* trajanje pretplate; ~ *dell'affitto* trajanje zakupa; ~ *dell'assicurazione* trajanje osiguranja; ~ *del brevetto* trajanje patenta; ~ *della carica* trajanje zaduženja; ~ *contrattuale (del contratto)* trajanje ugovora; ~ *della funzione* trajanje funkcije; ~ *della garanzia* trajanje garancije; ~ *del lavoro* trajanje rada; ~ *della locazione* trajanje najma; ~ *dell'occupazione* trajanje zaposlenja; ~ *della pena* trajanje kazne; ~ *della polizza* trajanje polise; ~ *di servizio* vreme službovanja; ~ *del soggiorno* trajanje boravka; ~ *di validità* trajanje važnosti

**duraturo** *adj* dugotrajan; trajan

**durevole** *adj* dugotrajan; trajan

**durevolezza** *f* dugotrajnost; izdržljivost

**durezza** *f* tvrdoća; čvrstina; strogost; oštrina

**duro** *adj* tvrd; čvrst; grub; oštar; težak; *acqua dura* tvrda voda; ~ *d'orrechio* nagluv; *tener* ~ istrajati; ne popustiti

# E

**ebanista** *m* umetnički stolar (za fine radove)

**ebano** *m (bot)* ebanovina; abonos; *legno d'~* ebanovina

**ebbrezza** *f* pijanstvo; opijenost; zanos; *in stato di ~* u pijanstvu

**ebbro** *adj* pijan; opijen; zanesen

**ebdomadario** *m e adj* nedeljnik (časopis koji izlazi jednom nedeljno); nedeljni; sedmični

**ebolizione** *f* ključanje; vrenje

**eccedente** *adj* prekomeran; suvišan; preteran

**eccedenza** *f* višak; preostatak; *~ di assicurazione* višak osiguranja; *~ attiva dell'esercizio* aktivni poslovni višak; *~ del bilancio (di bilancio)* budžetski višak; *~ di cassa* blagajnički višak; *~ contabile* knjigovodstveni višak; *~ demografica* višak rađanja; demografski višak; *~ delle esportazioni* višak izvoza; *~ delle importazioni* višak uvoza; *~ lorda* bruto višak; *~ di mano d'opera* višak radne snage; *~ di merci* višak robe; *~ netta* neto višak; *~ di offerta* višak ponude; *~ passiva* pasivni višak; *~ del passivo sull'attivo* višak rashoda nad prihodima; *~ di peso* višak težine; *~ di popolazione* višak stanovništva; *~ di potere d'acquisto* višak kupovne moći; *~ produttiva* višak proizvodnje; *~ dello spazio abitazionale* višak stambenog prostora; *~ delle spese* višak izdataka (troškova); *~ di valore* višak vrednosti

**eccedere** *v* prevazići; premašiti; preterati; *~ il credito* premašiti kredit

**eccellente** *adj* izvrstan; odličan

**eccellentemente** *adv* izvrsno; odlično

**eccellenza** *f* odličnost; izvrsnost; ekselencija; preuzvišenost; *per ~* u pravom smislu reči

**eccellere** *v* isticati se; odlikovati se

**eccepire** *v* prigovoriti; staviti primedbu; *senza ~* bez primedbi

**eccessivamente** *adv* preterano; prekomerno

**eccessivo** *adj* prekomeran; preteran; suvišan; *lavoro ~* prekomerni rad; *pretesa eccessiva* prekomerni zahtev; *prezzo ~* preterana cena; *velocità eccessiva* prekomerna brzina

**eccesso** *m* prekoračenje; višak; *~ di capacità produttiva* višak proizvodne sposobnosti; *~ di credito* prekoračenje kredita; *~ di domanda* prekomerna potražnja; *~ di liquidità* prekomerna likvidnost; *~ di mano d'opera* višak radne snage; *~ nella (di) legittima difesa* prekoračenje nužne odbrane; *~ d'offerta* prekomerna ponuda; *~ di potere* zloupotreba vlasti; prekoračenje nadležnosti; *~ di prezzi* prekoračenje cena; *~ di produzione* višak proizvodnje; *~ di velocità* prekoračenje brzine

**eccetera** *adv* i tako dalje

**eccetto** *prep* osim; izuzev

**eccettuabile** *adj* isključiv; koji se može izuzeti

**eccettuare** *v* izuzeti; isključiti

**eccettuativo** *adj* koji izuzima; isključni

**eccezionale** *adj* izuzetan; izvanredan; *in via ~* izuzetno; kao izuzetak

**eccezionalmente** *adv* izuzetno

**eccezione** *f* izuzetak; prigovor; *contro la pretesa a favore della quale fu accordata l'~* prigovor protiv izvršnog zahteva; *ad ~ di* sa izuzetkom (nečega); *~ assoluta* apsolutan prigovor; *~ cambiaria* menični prigovor; *~ di compensazione* kompenzacijski prigovor; *~ comune* običan (prost) prigovor; *~ di cosa giudicata* prigovor na presuđenu stvar; *~ dilatoria* odgodni (dilartorni) prigovor; *~ di dolo* prigovor o prevari; *~ di garanzia* garancijski prigovor; *~ d'illegalità* prigovor na nezakonitost; *~ di inadempimento* prigovor zbog neispunjenja; *~ di inadempito contratto* prigovor zbog neispunjenja ugovora; *~ d'inammissibilità* prigovor zbog nedopustivosti; *~ d'incompetenza* prigovor nenadležnosti; *~ di nullità* prigovor ništavnosti; *~ perentoria* konačan prigovor; *~ della previa escussione* prigovor prethodne tužbe; *~ di prescrizione* prigovor zastare; *~ nel procedimento amministrativo* prigovor u izvršnom postupku; *~ relativa alla prova* prigovor na dokaz; *~ in senso processuale* prigovor na proces; *~ di simulazione* prigovor simulacije; *~ sostanziale* bitan prigovor; *fare ~* predstavljati izuzetak; *in



via d'~* izuzetno; kao izuzetak; *muovere un'~* izneti prigovor; *rigettare un'~* odbaciti prigovor; *senza ~* bez prigovora; *sollevare un'~* podići prigovor

**eccitamento** *m* razdraživanje; uzbuđenje

**eccitare** *v* izazivati; razdražiti; uzbuditi

**eccitazione** *f* uzrujanost; uzbuđenje; razdraženost; *~ intensa* jaka razdraženost

**ecclesiastico** *adj* crkveni; *diritto ~* crkveno pravo

**eclissi** *f* pomračenje; *~ lunare* pomračenje meseca; *~ parziale* delimično pomračenje; *~ solare* pomračenje sunca; *~ totale* potpuno pomračenje

**ecologia** *f* ekologija

**ecologico** *adj* ekološki

**ecometro** *m* ehosonda; zvučni dubinomer

**economato** *m* ekonomat; kancelarija ekonoma

**econometria** *f* ekonometrija

**econometrico** *adj* ekonometrijski

**economia** *f* ekonomija; privreda; štednja; ekonomičnost; *camera di ~* privredna komora; *con ~* štedljivo; *consiglio dell'~* privredno veće; *direzione dell'~* upravljanje privredom; *dottrina dell'~ aziendale* nauka o ekonomici preduzeća; *~ agraria* poljoprivredna (zemljoradnička) ekonomija; *~ alimentare* prehrambena privreda; *~ alpestre* planinska (alpska) privreda; *~ applicata* primenjena ekonomija; *~ arretrata* zaostala (nerazvijena) privreda; *~ artigiana* zanatska privreda; *~ assicurativa* privreda osiguranja; sigurna privreda; *~ aziendale (di azienda)* ekonomija preduzeća; *~ bancaria* bankarska ekonomija; *~ di baratto* ekonomija zamenom; *~ bellica* ratna privreda; *~ del benessere* privreda blagostanja; *~ capitalistica* kapitalistička privreda; *~ dei carburanti* štednja goriva; *~ dei cereali* štednja žita; *~ chiusa* zatvorena privreda; *~ cittadina* gradska privreda; *~ collettiva* kolektivna privreda; *~ collettivista* kolektivistička privreda; *~ competitiva* konkurentna privreda; *~ complementare* dopunska (komplementarna) privreda; *~ comunale* opštinska privreda; *~ concorrenziale* konkurentna privreda; *~ controllata* kontrolisana privreda; *~ cooperativa* zadružna privreda; *~ creditizia* kreditna ekonomija; *~ descrtittiva* deskriptivna (opisna) ekonomija; *~ dinamica* dinamična privreda; *~ diretta* dirigovana privreda; *~ domestica* domaćinstvo; *~ dell'energia* štednja energije; *~ familiare* porodična štednja; *~ feudale* feudalna privreda; *~ finanziaria* finansijska privreda; *~ forestale* šumarstvo; šumska privreda; *~ generale* opšta privreda; *~ granaria* žitna privreda; štednja žita; *~ di guerra* ratna privreda; *~ idrica* vodoprivreda; *~ individuale* individualno gazdinstvo; *~ industriale* industrijska privreda; *~ interna* unutrašnja privreda; *~ internazionale* međunarodna privreda; *~ isolata* izolovana privreda; *~ latifondistica* veleposednička privreda; *~ di lavoro* ušteda rada; *~ di lavoro sociale* ušteda društvenog rada; *~ libera* slobodna privreda; *~ liberista (liberistica)* liberalna privreda; *~ locale* lokalna privreda; *~ manovrata* dirigovana (kontrolisana) privreda; *~ di mercato* tržišna privreda; *~ militare* vojna privreda; *~ mista* mešovita privreda; *~ mondiale* svetska privreda; *~ monetaria* novčana privreda; *~ montana* planinska privreda; *~ naturale* naturalna privreda; *~ nazionale* narodna (nacionalna) privreda; *~ organizzata* organizovana privreda; *~ orientata* orijentisana privreda; *~ di pace* mirnodopska privreda; *~ peschereccia* ribarska privreda; *~ pianificata* planska (planirana) privreda; *~ politica* politička ekonomija; *~ a prezzi vincolati* privreda vezanih cena; *~ privata* privatna privreda; *~ programmata* programirana privreda; *~ pubblica* javna privreda; *~ rapace* grabežljiva privreda; *~ reale* stvarna ekonomija; *~ regolata* regulisana privreda; *~ rurale* poljoprivreda; *~ di scambio* privreda razmene; *~ sociale* socijalna privreda; *~ sommersa* siva ekonomija; *~ statica* statična privreda; *~ statale (dello Stato)* državna privreda; *~ di transizione* privreda prelaznog perioda; *~ urbana* gradska ekonomija; *~ urbanistica* urbanistička ekonomija; *fare ~* prištedeti; *impresa di ~ mista* preduzeće sa mešovitom ekonomijom; *laureato in ~* diplomirani ekonomista; *per ~* zbog štednje (ekonomičnosti); *pianificatore dell'~* privredni planer

**economicamente** *adv* štedljivo; ekonomično; ekonomski

**economicità** *f* ekonomičnost; *~ del bilancio* budžetska ekonomičnost

**economico** *adj* privredni; ekonomski; ekonomičan; štedljiv; *ambienti economici* privredni krugovi; *anno ~* privredna godina; *annuncio ~* mali oglas; *area economica* privredno područje; *autarchia economica* privredna autarhija; *azienda (società) economica* privredno preduzeće; *barometro ~* privredni barometar; *blocco ~* privredna (ekonomska) blokada; *boicotaggio ~* privredni bojkot; *branca economica* privredna grana; *categoria economica* privredna kategorija; *ciclo ~* privredni ciklus; *circolazione economica* privredni promet; *collaborazione economica* privredna saradnja; *commissione economica* privredna komisija; *comportamento ~* privredno ponašanje; *comunità economica* ekonomska zajednica; *congiuntura economica* privredna konjuktura; *contravvenzione economica* privredni prekršaj; *controllo ~* privredna kontrola; *controversia economica* privredni spor; *crisi economica* privredna kriza; *cucina economica* štednjak; šporet; *delinquenza economica* privredni krimi-

nal; *depressione economica* privredna depresija; *diritto* ~ privredno pravo; *diritto penale* ~ privredno krivično pravo; *dissesto* ~ privredni poremećaj; *disfattismo* ~ privredni defetizam; *dottrina economica* ekonomska doktrina; *edizione economica* jeftino izdanje; *equilibrio* ~ ekonomska ravnoteža; *espansione economica* privredna ekspanzija; *esperto* ~ privredni veštak; *etica economica* ekonomska etika; *fattore* ~ privredni faktor; *floridezza economica* privredni procvat; *geografia economica* ekonomska geografija; *gruppo* ~ privredna grupa; *guerra economica* ekonomski rat; *imperialismo* ~ ekonomski imperijalizam; *impresa economica* privredni poduhvat; *integrazione economica* privredna integracija; *intesa economica* privredni sporazum; *legge economica* privredni zakon; *liberalismo* ~ ekonomski liberalizam; *lotta economica* privredna borba; *mentalità economica* ekonomski mentalitet; *misura economica* privredna mera; *mondo* ~ privredni svet; *nazionalismo* ~ ekonomski nacionalizam; *negoziati economici* privredni pregovori; *notiziario* ~ privredni glasnik; *non* ~ neimovinski; *ordinamento* ~ privredni poredak; *ordine* ~ privredno uređenje; *organizzazione economica* privredna organizacija; *oscillazione economica* privredna oscilacija; *penetrazione economica* privredno prodiranje; *pianificazione economica* privredno planiranje; *piano* ~ privredni plan; *politica economica* ekonomska politika; *potenziale* ~ ekonomski potencijal; privredna snaga; *previsione economica* ekonomska prognoza; privredno predviđanje; *principio* ~ ekonomsko načelo; *programma* ~ privredni program; *progresso* ~ privredni napredak; ekonomski progres; *propaganda economica* ekonomska propaganda; privredna reklama; *psicologia economica* privredna psihologija; *rapporto* ~ ekonomski (privredni) odnos; *reato* ~ privredno krivično delo; *recessione economica* privredna recesija; *regime* ~ privredni režim; *regione economica* privredno područje; *riassetto* ~ privredni oporavak; *ricostruzione economica* privredna rekonstrukcija; *riordinameneto* ~ privredno prestrojavanje; *ripresa economica* privredna obnova; *sabotaggio* ~ privredna sabotaža; *sanzione economica* privredna sankcija; *scambi economici* privredna razmena; *scienza economica* ekonomska nauka; *scuola economica* ekonomska škola; *sentimento* ~ ekonomsko shvatanje; *settore* ~ privredni sektor; *sistema* ~ privredni sistem; *situazione economica* privredno stanje; *società economica* ekonomsko društvo; privredno preduzeće; *sociologia economica* ekonomska sociologija; *soggetto* ~ ekonomski subjekt; *spionaggio* ~ privredna špijunaža; *statistica economica* privredna statistika; *storia economica* ekonomska (privredna) istorija; *struttura economica* ekonomska (privredna) struktura; *sviluppo* ~ privredni razvoj; *teoria economica* ekonomska teorija; *trasgressione economica* privredni prestup; *tribunale* ~ privredni sud; *unità economica* ekonomska (privredna) jedinica; *valorizzazione economica* ekonomska valorizacija; *vita economica* privredni život; *zona economica* privredno područje

**economie** *f pl* ušteđevina

**economismo** *m* ekonomizam

**economista** *m* ekonomista; ~ *di Stato* državni ekonomist

**economizzare** ekonomisati; štedeti

**economizzatore** *m* uređaj za stednju goriva

**economo** *m e adj* ekonom; domaćin; štedljiv; ekonomičan

**edicola** *f* kiosk (za štampu)

**edificare** *v* sagraditi; podići; izgraditi

**edificatore** *m* graditelj; tvorac

**edificazione** *f* gradnja; izgradnja; ~ *materiale* materijalna izgradnja; ~ *nel proprio fondo* građenje na vlastitom zemljištu; ~ *socio-politica* društveno-politička izgradnja

**edificio** *m* zgrada; građevina; ~ *d'affari* poslovna zgrada; ~ *amministrativo (dell'amministrazione)* upravna (administrativna) zgrada; ~ *annesso* susedna (pripojena) zgrada; ~ *della fiera* zgrada sajma

**edile** *adj* građevinski; *attrezzatura* ~ građevinska oprema; *impresa* ~ građevinsko preduzeće; *industria* ~ građevinarstvo; *ingegnere* ~ građevinski inženjer; *opeaio* ~ građevinski radnik; *perito* ~ građevinski veštak

**edilizio** *adj* građevinski; građevinarski; *attività edilizia* građevinska delatnost; *diritto* ~ građevinsko pravo; *giornale* ~ građevinski dnevnik; *ispezione edilizia* građevinska inspekcija; *libro* ~ građevinska knjiga; *regolamento* ~ građevinski propis

**editore** *m e adj* editor; izdavač; izdavački; *casa editrice* izdavačka kuća; *libreria editrice* izdavačka knjižara

**editoriale** *m e adj* uvodnik; uvodni članak; izdavački; *industria* ~ izdavačka industrija

**editto** *m* ukaz; proglas; edikt; ~ *d'asta* proglas o licitaciji; ~ *del capo dello stato* ukaz šefa države; ~ *giudiziale* sudski proglas

**edizione** *f* edicija; izdanje; ~ *ampliata* prošireno izdanje; ~ *a cura di* izdanje priredio; ~ *economica* ekonomično izdanje; ~ *esaurita* rasprodato izdanje; ~ *di lusso* luksuzno izdanje; ~ *rimaneggiata* prerađeno izdanje; ~ *riveduta* pregledno (prerađeno) izdanje ~ *tascabile* džepno izdanje; *seconda* ~ drugo izdanje



**edotto** *adj* obavešten; upućen; poučen; *rendere* ~ poučiti

**educare** *v* vaspitati; odgojiti

**educativo** *adj* vaspitan; poučan; edukativan; *misure educative* vaspitne mere; *sistema* ~ vaspitni sistem

**educatore** *m* vaspitač

**educatorio** *m* vaspitni zavod

**educazione** *f* vaspitanje; odgoj; ~ *ed istruzione dei figli* vaspitanje i obrazovanje dece; ~ *prescolastica* predškolsko vaspitanje; ~ *sorvegliata* vaspitanje pod nadzorom; *istituto di* ~ vaspitna ustanova; *stabilimento riformatorio e di* ~ vaspitno-popravni dom

**effervescente** *adj* koji kipi; uzavreo

**effetti** *m pl* vrednosni papiri; menice; posledice; *Borsa degli* ~ berza vrednosnih papira; *commercio degli* ~ trgovina vrednosnim papirima; ~ *commerciali* trgovačke menice; ~ *giuridici* pravne posledice; ~ *all'incasso* menice na naplatu; ~ *da pagare* plative menice; ~ *passivi* pasivne menice; ~ *personali* lične stvari; lični prtljag; ~ *pubblici* državni papiri; ~ *per rinnovo* menice za produženje roka; ~ *a scadenza* menice u toku dospeća; ~ *in sospeso* neplaćene menice; ~ *di valore* vrednosni papiri; *mediatore di* ~ posrednik u trgovini vrednosnim papirima; *portafoglio di* ~ portfelj menica

**effettivamente** *adv* stvarno; istinski

**effetività** *f* efektivnost; stvarnost

**effettivo** *m e adj* imovno stanje; efektiva; stvarni; efektivan; istinit; *danno* ~ stvarna šteta

**effetto** *m* vrednosni papiri; menica; posledica; dejstvo; delovanje; efekt; *a* ~ s namerom; u cilju; *avere* ~ imati dejstvo; *avere un* ~ *retroattivo* imati povratno dejstvo; *con* ~ *immediato* s neposrednim dejstvom; ~ *bancabile* eskontna menica; ~ *bancario* menica; trata; ~ *a breve scadenza* kratkoročni vrednosni papiri; ~ *civile di matrimonio* građansko pravno dejstvo braka; ~ *commerciale* trgovači (vrednosni) papiri; ~ *concomitante* propratno dejstvo; ~ *costitutivo* osnivački učinak; ~ *dichiarativo* deklarativni učinak; ~ *di decisione* dejstvo presude; ~ *devolutivo* prenosiva menica; ~ *documentato* dokumentarna menica; ~ *erga omnes* dejstvo prema svima; ~ *della esplosione* dejstvo eksplozije; ~ *fuori piazza* menica plativa van mesta izdanja; ~ *giornaliero* dnevni učinak; ~ *giuridico* pravno dejstvo; ~ *insoluto* neplaćena menica; ~ *inter partes* delovanje među strankama (inter pater); ~ *legale* pravno dejstvo; ~ *liberatorio* oslobađajući učinak; ~ *di liberazione* oslobađajuće dejstvo; ~ *a lunga scadenza* dugoročni vrednosni papiri; ~ *massimo* maksimalni učinak; ~ *minimo* minimalni učinak; ~ *negoziabile* menica koja se može utužiti; ~ *su piazza* lokalna menica; ~ *protestabile* protestna menica; ~ *protestato* protestirana menica; ~ *reale* stvarni učinak; ~ *relativo* relativno dejstvo; ~ *respinto* odbijena menica; ~ *retroattivo* povratno (retroaktivno) dejstvo; ~ *risolutivo* rezolutivno (razrešno) dejstvo; ~ *scontabile* eskontni vrednosni papiri; ~ *scoperto* nepokrivena menica; ~ *secondario* sporedno dejstvo; ~ *in sofferenza* menica koja dospeva; ~ *sospensivo* odgodno dejstvo; ~ *a termine* terminska menica; ~ *traslativo* prenosna menica; ~ *utile* korisno dejstvo; ~ *verso terzi* delovanje protiv trećih; ~ *a vista* vrednosni papiri po viđenju; ~ *a vuoto* vrednosni ček bez pokrića; *far* ~ delovati efektno; zadiviti; impresionirati; *mandare in* ~ staviti na snagu; *mettere ad* ~ staviti na snagu; *nessun* ~ *senza causa* nema posledice bez uzroka; *per* ~ *di* zbog; radi; *privo d'*~ bez dejstva; *senza* ~ bez učinka

**effettuabile** *adj* ostvarljiv; izvršiv

**effettuabilità** *f* ostvarljivost

**effettuare** *v* izvršiti; obaviti; ostvariti; ~ *un censimento* izvršiti popis; ~ *incassi* naplaćivati; ~ *un'operazione bancaria* izvršiti bankarsku operaciju; ~ *un pagamento* izvršiti plaćanje; ~ *le registrazioni contabili* izvršiti knjiženje; ~ *la ripartizione dei redditi* izvršiti raspodelu dohotka; ~ *un trasferimento* izvršiti transfer (prenos)

**effettuazione** *f* izvršenje; obavljanje; ostvarivanje; ostvarenje; ~ *della consegna* izvršenje isporuke; *per l'*~ *della vendita* radi vršenja prodaje

**efficace** *adj* delotvoran; uspešan; efikasan

**efficacemente** *adv* efikasno; uspešno; delotvorno

**efficacia** *f* efikasnost; delotvornost; važnost; dejstvo (zakona, propisa); ~ *„ex tunc"* povratno dejstvo; ~ *giuridica dell'atto giuridico* pravno dejstvo (pravnog akta); ~ *della legge* dejstvo zakona

**efficiente** *adj* delotvoran; efikasan; uspešan

**efficienza** *f* delotvornost; efikasnost; uspešnost; ~ *marginale del capitale* granična efikasnost kapitala; ~ *produttiva* proizvodna efikasnost; *grado di* ~ stepen efikasnosti

**efflusso** *m* odliv; izliv; oticanje; ~ *di capitale* odliv kapitala; ~ *di divise* odliv deviza; ~ *dell'oro* odliv zlata

**effrazione** *f* provala; obijanje

**egemonia** *f* hegemonija; prevlast; nadmoćnost

**egida** *f* zaštita; pokroviteljstvo; okrilje

**Egitto** *m (geogr)* Egipat

**Egiziano** *m* Egipćanin

**egiziano** *adj* egipatski

**egocentrico** *adj* egocentričan

**egocentrismo** *m* egocentričnost

**egoismo** *m* egoizam; sebičnost

**egoista** *m e f e adj* egoista; sebičnjak; egoističan; sebičan

**egoistico** *adj* egoističan; sebičan

**egregio** *adj* izvrstan; odličan; ~ *signore* poštovani gospodine (u pismu)

**egualitarismo** *m* uravnilovka; težnja ka ujednačavanju

**elaborare** *v* razrađivati; prerađivati; obraditi; ~ *i dati* obraditi podatke

**elaborato** *m* elaborat; zadatak; ~ *tecnico-enomico* tehničko-ekonomski elaborat

**elaborazione** *f* obrada; razrada; elaboracija; ~ *dei dati* obrada podataka; ~ *meccanica* mehanička obrada

**elargire** *v* darovati; udeliti; dodeliti

**elargizione** *f* davanje; dodela

**elasticità** *f* elastičnost; gipkost; rastegljivost; ~ *di cassa (di conto)* blagajnička elastičnost; ~ *della domanda* elastičnost potražnje; ~ *dell'offerta* elastičnost ponude; ~ *dei prezzi* elastičnost cena

**elastico** *adj* rastegljiv; gibak; elastičan; *denaro* ~ elastičan novac; *domanda elastica* elastično potraživanje; *offerta elastica* elastična ponuda

**elegante** *adj* fin; otmen; elegantan

**eleganza** *f* otmenost; finoća; elegancija

**eleggere** *v* birati; izabrati; ~ *il consiglio di amministrazione* izabrati upravni odbor; ~ *per acclamazione* izabrati aklamacijom; ~ *per sorte* izabrati nasumce

**eleggibile** *adj* koji se može birati; koji ispunjava uslove za kandidata

**eleggibilità** *f* izbornost; mogućnost izbora

**elementare** *adj* osnovni; elementaran

**elemento** *m* element; sastavni deo; čestica; *elementi accidentali* sporedni elementi; ~ *del costo* element troškova (cena); ~ *chimico* hemijski element; ~ *del delitto* element zločina; ~ *essenziale* bitni element; *elementi essenziali del contratto* bitni elementi ugovora; ~ *fiscale* fiskalni deo; ~ *morale* moralni element; *elementi naturali* prirodni sastojci; *elementi naturali del contratto* prirodni sastojci ugovora; ~ *necessario* potreban element; *elementi del negozio giuridico* elementi pravnog posla; ~ *patrimoniale* imovinska čestica; ~ *della produzione* sastavni deo proizvodnje; ~ *di prova* eksperimentalni element; ~ *del reato* element krivičnog dela; *elementi del sospetto* osnovi sumnje protiv neke osobe; ~ *sovversivo* subverzivan element; *essere (trovarsi) nel proprio* ~ biti u svom elementu

**elencare** *v* popisati; popisivati; napraviti popis; nabrojati

**elenco** *m* popis; spisak; lista; ~ *degli articoli* popis artikala; ~ *dei crediti* popis potraživanja; ~ *delle firme autorizzate* popis ovlašćenih potpisnika; ~ *degli indirizzi* adresar; ~ *dei nomi dei proprietari iscritti nel libro fondiario* registar vlasnika upisanih u zemljišne knjige; ~ *delle particelle tavolari* registar zemljišno knjižnih čestica; ~ *dei passeggeri* popis putnika; ~ *delle spese* popis troškova; ~ *telefonico* telefonski imenik; *fare l'*~ popisivati

**elettivo** *adj* izborni; birački

**elettorale** *adj* birački; izborni; predizborni; *battaglia* ~ predizborna borba; *campagna* ~ predizborna kampanja; *circoscrizione* ~ izborni okrug; *corpo* ~ biračko telo; *diritto* ~ biračko pravo; *lista* ~ izborna lista; *lotta* ~ izborna borba; *registro* ~ izborni registar; *risultato* ~ rezultat izbora; *sede* ~ glasačko mesto; biralište; *seggio* ~ glasačko mesto; biralište; *sistema* ~ izborni sistem; *truffa* ~ izborna prevara

**elettore** *m* birač; glasač; ~ *delegato* delegirani birač; ~ *primario* primarni birač

**elettrauto** *m* auto-električar

**elettricista** *m* električar

**elettricità** *f* elektricitet

**elettrico** *adj* električan; *centrale elettrica* električna centrala; *energia elettrica* električna energija; *motore* ~ električni motor; *sedia elettrica* električna stolica; *trazione elettrica* električna vuča

**elettrificare** *v* elektrificirati; uvesti električnu struju; ~ *un percorso* elektrificirati trasu

**elettrificazione** *f* elektrifikacija; ~ *ferroviaria* elektrifikacija železnice

**elettrizzare** *v* elektrizirati; izazivati elektricitet

**elettrizzazione** *f* elektriziranje

**elettrocuzione** *f* izvršenje smrtne kazne na električnoj stolici; strujni udar

**elettrodomestico** *m* električni aparat za domaćinstvo

**elettrodotto** *m* električni vod

**elettromotore** *m* elektro-motor

**elettromotrice** *f* električna lokomotiva; motorni voz

**elettronico** *adj* elektronski; *calcolatrice elettronica* elektronski računar; *cervello* ~ elektronski mozak; *microscopio* ~ elektronski mikroskop

**elettrotecnica** *f* elektrotehnika

**elettrotecnico** *m* elektrotehničar

**elettrotrazione** *f* elektro vuča; električna vuča

**elettrotreno** *m* električni voz

**elevamento** *m* uzvišenje; uzdizanje; uzdignuto mesto

**elevare** *v* podići; podizati; uzdizati; ~ *un prezzo* podići cenu; ~ *protesto* podići protest

**elevatezza** *f* uzvišenost; uzdignutost

**elevato** *adj* visok; uzdignut; uzvišen; plemenit

**elevatore** *m e adj* dizalica; elevator; koji podiže; ~ *di cereali* dizalica za žito

**elevazione** *f* dizanje; podizanje; uzdizanje; ~ *del capitale sociale* povišenje društvenog kapitala; ~ *di grado* podizanje čina (ranga)

**elezione** *f* izbor; izbori; biranje; *annullare l'*~ poništiti izbor; *convalidare l'*~ potvrditi izbor; ~ *per acclamazione* izbor aklamacijom; *elezioni amministrative* izbori za pokrajinske i opštinske uprave; ~ *complementare* dopunski (naknadni) izbori; *elezioni dirette* neposredni izbori; ~ *di domicilio* izbor domicila; *elezioni generali* opšti izbori; ~ *locale* mesni izbor; ~ *municipale* opštinski izbori; ~ *nuova* novi izbori; ~ *degli organi della società* izbor predstavničkog tela; ~ *parlamentare* parlamentarni izbori; ~ *parziale* delimičan izbor; ~ *precedente* prethodni izbori; ~ *preliminare* preliminarni izbori; ~ *presidenziale* predsednički izbori; ~ *supplementare* dopunski (naknadni) izbori; ~ *all'unanimità* jednoglasni izbori; ~ *uninominale* pojedinačni izbori; *presentarsi candidato alle elezioni* kandidovati se na izborima



**elica** *f* propeler; elisa; ~ *della nave* brodska elisa; ~ *di propulsione* potisni propeler

**elicotterista** *m (aeron)* pilot helikoptera

**elicottero** *m (aeron)* helikopter

**eliminare** *v* odstraniti; otkloniti; ukloniti; eliminisati; ~ *le barriere doganali* ukloniti carinske barijere; ~ *una pendenza* rešiti predmet

**eliminatorio** *adj* eliminatorni

**eliminazione** *f* otklanjanje; uklanjanje; eliminisanje; ~ *delle barriere doganali* ukidanje carinskih barijera; ~ *dei guadagni* isključenje dobitaka; ~ *d'impianto* uklanjanje postrojenja; ~ *di una pendeza* uklanjanje predmeta; ~ *del reclamo* isključenje reklamacije (žalbe)

**elivia** *f* vazdušni put kojim idu helikopteri

**elogiare** *v* hvaliti; uzdizati

**elogio** *m* pohvala; pohvalni govor

**eloquente** *adj* rečit; elokventan; ubedljiv; *dimostrazione* ~ ubedljiv dokaz

**eludere** *v* izbeći; zaobići; mimoići; izigrati; ~ *la domanda* izbeći potraživanje; izigrati zahtev

**elusione** *f* izbegavanje; zaobilaženje; mimoilaženje; izigravanje

**emanare** *v* doneti (zakon, odredbu); izdati (naredbu i sl.); ~ *una legge* doneti zakon; ~ *una sentenza* izreći presudu

**emanazione** *f* donošenje (zakona); proglašenje (zakona); ~ *d'atti* donošenje akata; ~ *di una legge* donošenje zakona; ~ *di una sentenza* izricanje presude

**emancipare** *v* emancipovati; proglasiti samostalnim; osloboditi

**emancipato** *adj* emancipovan

**emancipazione** *f* oslobođenje; dobijanje samostalnosti; emancipacija; ~ *dei contadini* emancipacija seljaka; ~ *della donna* emancipacija žene; ~ *sociale* društvena emancipacija

**emarginare** *v* zabeležiti na margini

**emarginato** *adj* zabeležen na margini; marginalan

**embargo** *m* embargo; ekonomska blokada; ~ *sulle armi* embargo na oružje; ~ *commerciale* trgovinski embargo; ~ *sull'esportazione* embargo na izvoz; ~ *generale* opšti embargo; ~ *sull'importazione* embargo na uvoz; ~ *marittimo* pomorski embargo; ~ *sull'oro* embargo na zlato; *levare l'*~ ukinuti embargo

**emblema** *f* amblem; obeležje; znak; grb; ~ *della fiera* sajamski znak; ~ *nazionale* nacionalni grb; ~ *di sovranità* vrhovni grb; ~ *dello Stato* državni grb

**emendamento** *m* amandman; predlog za izmenu; *depositare un* ~ podneti amandman; ~ *costituzionale* ustavni amandman; ~ *di una legge* amandman zakona; ~ *legittimo* zakonski amandman; *proporre emendamenti* predložiti dopune i izmene

**emendare** *v* poboljšati; dopuniti

**emergenza** *f* neočekivani događaj; hitan slučaj; *in caso d'*~ u slučaju opasnosti; *stato d'*~ vanredno stanje

**emergere** *v* izaći na površinu; isplivati; doći do izražaja

**emettere** *v* pustiti u opticaj; emitovati; doneti (naredbu, zakon i sl.); izdati (naredbu, zakon i sl.); ~ *un assegno* izdati ček; ~ *una cambiale* emitovati menicu; ~ *una fattura* ispostaviti fakturu; ~ *un mutuo* raspisati zajam; ~ *un ordine* izdati nalog; ~ *l'ordine di cattura* izdati nalog za hapšenje; ~ *un passaporto* izdati pasoš; ~ *un prestito* izdati zajam; ~ *una sentenza* izreći presudu

**emigrante** *m e f* iseljenik; emigrant

**emigrare** *v* iseliti se; emigrirati; *far* ~ raseliti

**emigrato** *m* iseljenik; emigrant

**emigrazione** *f* iseljavanje; emigracija; seoba; ~ *di capitali* seoba kapitala; ~ *forzata* prisilno iseljavanje; *paese di* ~ zemlja emigracije; *ufficio di* ~ iseljenička kancelarija

**eminente** *adj* ugledan; istaknut; eminentan

**emissario** *m* izaslanik; emisar; odvodni kanal

**emissione** *f* izdavanje; emisija; emitovanje; puštanje u opticaj (novca); *azione di prima* ~ deonica prve emisije; *banca d'*~ emisiona banka; *contratto d'*~ ugovor o puštanju u opticaj; *corso d'*~ kurs emisije; *data d'*~ datum emisije; *d'*~ emisioni; ~ *d'un assegno* izdavanje čeka (doznake); ~ *d'un assegno bancario allo scoperto* izdavanje čeka bez pokrića; ~ *di azioni* emisija deonica; ~ *di banconote* emisija novčanica; ~ *di biglietti di banca* emisija papirnog novca; ~ *di una cambiale* emisija menice; ~ *nuova* nova emisija; ~ *di obbligazioni* emisija obveznica; ~ *alla pari* paritetna emisija; emisija al pari; ~ *di prestiti* izdavanje obveznica zajma; ~ *privata* privatna emisija; ~ *pubblica* javna emisija; ~ *televisiva* televizijska emisija

**emittente** *m e adj* emitent; izdavalac; emisioni; *banca* ~ emisiona banka; ~ *d'assegno* izdavalac čeka; ~ *d'una cambiale* trasat; izdavalac menice

**emolumento** *m* plata; ~ *fisso* stalna plata; ~ *in natura* plata u naturi; ~ *di servizio* dohodak; naknada za rad; ~ *sistematizzato* sistematizovana plata; ~ *variabile* varijabilna plata

**emorragia** *f* odliv; krvarenje; hemoragija; ~ *di capitali* odliv kapitala; ~ *di cervelli* odliv mozgova; ~ *di divise* odliv deviza

**emozione** *f* uzbuđenje; osećanje; emocija

**empire** *v* ispuniti; napuniti (nečim)

**emporio** *m* robna kuća; trgovačko mesto; trgovačko stovarište

**emulazione** *f* takmičenje; ~ *socialista* socijalističko takmičenje

**energetico** *adj* energetski

**energia** *f* energija; sila; snaga; ~ *atomica* atomska energija; ~ *elettrica* električna energija; ~ *idraulica* hidraulična energija; ~ *cinetica* kinetička energija; ~ *nucleare* nuklearna energija; ~ *potenziale* potencijalna energija; ~ *solare* sunčeva energija

**energicamente** *adv* odlučno; snažno; energično

**energico** *adj* snažan; odlučan; energičan

**enfasi** *f* emfaza; žestina

**enfiteusi** *f* emfiteuza; nasledni zakup (zakupnina); *contratto d'*~ ugovor o naslednom zakupu

**enfiteuta** *m* nasledni zakupac; emfiteut

**enfiteutico** *adj* koji se odnosi na nasledni zakup; *fondo* ~ nasledno dažbinsko dobro

**engagement** *(fr) m* angažman

**enologia** *f* enologija; vinarstvo; poznavanje vina

**enologico** *adj* enološki; vinarski

**enologo** *m* enolog; stručnjak za vino; poznavalac vina

**enorme** *adj* golem; ogroman; neizmeran; *lesione* ~ prekomerno oštećenje

**enoteca** *f* kolekcija sortnih vina; vinoteka; enoteka

**enotecnica** *f* tehnika pri proizvodnji vina

**ente** *m* ustanova; zavod; ~ *ammassatore* ustanova za otkup; ~ *con amministrazione autonoma* zavod sa samostalnom upravom; ~ *assicuratore* osiguravajući zavod; ~ *d'assistenza* ustanova za pružanje pomoći; ~ *autarchico (autonomo)* samostalna ustanova; ~ *collettivo* kolektivna ustanova; ~ *di diritto pubblico* ustanova javnog prava; ~ *fiduciario* ovlašćena ustanova; ~ *giuridico* pravna osoba (ustanova); ~ *morale* pravna osoba; ~ *mutualistico* ustanova za davanje zajma; ~ *parastatale* poludržavna ustanova; ~ *patrimoniale* imovinski organ; ~ *di previdenza sociale* ustanova za socijalno staranje; ~ *pubblico* javna ustanova; ~ *sociale* socijalna ustanova; ~ *statale* državna ustanova; ~ *territoriale* teritorijalna ustanova

**entità** *f* obim; veličina; vrednost; ~ *del danno* visina štete; ~ *economica* privredna vrednost; ~ *delle operazioni* obim poslova; ~ *della responsabilità* stepen odgovornosti; ~ *del rischio* stepen rizika; ~ *del sinistro* visina štete

**entrante** *adj* nastupajući; *mese* ~ sledeći (idući) mesec

**entrare** *v* ući; ulaziti; stupiti; ~ *in bacino* ući u dok; ~ *in carica* stupiti na dužnost; ~ *in collisione* sudariti se; ~ *in discorso* započeti razgovor; ~ *in giudizio* izići na sud; ~ *in liquidazione* pristupiti likvidaciji; ~ *nel merito della questione* ući u suštinu stvari; ~ *in qcs* upustiti se u nešto; ~ *in quartiere* useliti se u stan; ~ *in pertrattazione* upustiti se u raspravu; ~ *in porto* prispeti (ući) u luku; ~ *in possesso* stupiti u posed; ~ *in relazione d'affari* stupiti u poslovnu vezu; ~ *in sciopero* stupiti u štrajk; ~ *in servizio (in funzione)* stupiti u službu; ~ *in sospetto* biti sumnjiv; ~ *in vigore* stupiti na snagu; *non c'entra* nema veze

**entrata** *f* dohodak; prihod; pristup; stupanje; ulaz; ulazak; *certificato d'*~ uvozni certifikat; *dazio di ~ (dogana di ~)* uvozna carina; *entrate accessorie* sporedni prihodi; *entrate del bilancio* budžetski prihodi; ~ *in carica* stupanje na dužnost; *entrate di cassa* blaganički prihodi; ~ *della commessa* prijem porudžbine; *entrate del comune* prihodi opštine; ~ *daziaria* carinski prihod; *entrate demaniali (del demanio)* prihodi državnog dobra; ~ *in denaro* prihod u gotovu; *entrate di divise* devizni prihodi; *entrate doganali* carinski prihodi; ~ *effettiva* stvarni dohodak; *entrate effettive* stvarni prihodi; *entrate erariali* državni prihodi; *entrate d'esercizio* prihodi poslovanja; *entrate fiscali* poreski prihodi; ~ *in franchigia* prihod bez tereta; ~ *in funzione* stupanje na dužnost; ~ *in guerra* stupanje u rat; ~ *libera* slobodan ulaz (prihod); ~ *lorda* bruto prihod; ~ *monetaria* novčani prihod; ~ *netta* neto prihod; *entrate ordinarie* redovni prihodi; *entrate patrimoniali* imovinski prihodi; ~ *in possesso* stupanje u posed; ~ *principale* glavni ulaz (prihod); *entrate pubbliche* javni prihodi; ~ *in servizio* stupanje u službu; *entrate dello Stato* državni prihodi; *entrate straordinarie* vanredni prihodi; ~ *tributaria* poreski prihod; *entrate e uscite* prihodi i rashodi; ~ *in usufrutto* početak plodouživanja; *entrate valutarie* devizni prihodi; ~ *in vigore* stupanje na snagu

**entro** *prep* tokom; do kraja; ~ *cinque giorni* u roku od pet dana; ~ *e non oltre il 15 marzo* zaključno sa 15. martom

**entrobordo** *m* brod (ili čamac) s ugrađenim motorom

**entusiasmare** *v* oduševiti

**entusiasmo** *m* zanos; oduševljenje; entuzijazam



**entusiasta** *m e f* zanesenjak; zaljubljenik; entuzijasta

**enumerare** *v* nabrojiti; nabrajati; ređati

**enumerazione** *f* nabrajanje; ređanje; ~ *tassativa* takstivno nabrajanje; *fare l'~ di* nabrojiti nešto

**enunciare** *v* izložiti; izneti; izreći

**enunciazione** *f* izlaganje; iskazivanje; ~ *dei prezzi* izlaganje cena; ~ *dei fatti* izlaganje činjenica

**epidemia** *f* zaraza; epidemija

**epidemico** *adj* zarazan

**epizoozia** *f* stočna zaraza; epidemija stoke

**epoca** *f* doba; razdoblje; epoha; ~ *industriale* industrijsko doba; ~ *del pagamento* vreme plaćanja; *le epoche della vita umana* doba ljudskog života

**epurare** *v* počistiti; očistiti; ~ *il bilancio* pregledati (doterati) bilans

**epurazione** *f* čišćenje; (politička) čistka

**equamente** *adv* pravedno; pravično

**equatore** *m* ekvator; polutar

**equatoriale** *adj* ekvatorski; ekvatorijalan

**equazione** *f* jednačina

**equilibrare** *v* uravnotežiti; ~ *il bilancio* uravnotežiti budžet; ~ *il carico* uravnotežiti teret

**equilibrato** *adj* staložen; uravnotežen

**equilibrio** *m* ravnoteža; uravnoteženost; ~ *della bilancia dei pagamenti* ravnoteža platnog bilansa; ~ *del bilancio pubblico* ravnoteža državnog (javnog) budžeta; ~ *della domadna e dell'offerta* ravnoteža ponude i potražnje; ~ *economico* privredna ravnoteža; ~ *delle entrate e spese* ravnoteža prihoda i rashoda; ~ *europeo* evropska ravnoteža; ~ *finanziario* finansijska ravnoteža; ~ *del mercato* ravnoteža tržišta; ~ *dei prezzi* ravnoteža cena; *perdere l'*~ izgubiti ravnotežu

**equino** *adj* konjski; *carne equina* konjsko meso; konjetina

**equipaggiamento** *m* oprema; ~ *industriale* industrijska oprema; ~ *tecnico* tehnička oprema; ~ *radar* radarska oprema

**equipaggiare** *v* opremiti; ~ *una flotta* opremiti flotu

**equipaggio** *m* posada; ekipa; tim; ~ *dell'aereo* avionska posada; ~ *d'una nave* brodska posada

**equiparabile** *adj* uporediv

**equiparare** *v* ujednačiti; izjednačiti; uporediti

**equipollente** *adj* jednake vrednosti; ekvivalentan

**equipollenza** *f* ravnopravnost; ekvivalencija; ~ *dei diplomi* diplome jednake vrednosti

**equità** *f* pravičnost; pravednost; nepristrasnost; *concetto di* ~ pojam pravičnosti

**equivalente** *adj* ekvivalentan; jednake vrednosti; *l'~ in moneta* protivvrednost u novcu

**equivalenza** *f* jednaka vrednost; ekvivalencija

**equivalere** *v* imati jednaku vrednost; jednako vredeti

**equivoco** *adj e m* dvosmislen; nesiguran; sumnjiv; nesporazum; dvosmislenost; *affare* ~ sumnjiv posao; *un consiglio* ~ dvosmislen savet; *possesso* ~ sumnjiv posed

**equo** *adj* pravičan; pravedan; nepristrasan; *non* ~ nepravičan; pristrasan

**era** *f* doba; era; razdoblje

**erariale** *adj* fiskalni

**erario** *m* državna blagajna; ~ *pubblico* državna blagajna

**erba** *f* trava; biljka; *erbe medicinali* lekovito bilje

**erbivendolo** *m* povrtar; piljar

**erede** *m e f* naslednik; naslednica; ~ *apparente* fiktivni (prividni) naslednik; ~ *legittimo* zakoniti naslednik; ~ *in linea diretta* direktni naslednik; ~ *necessario* nužni naslednik; ~ *presunto* pretpostavljeni naslednik; ~ *di primo ordine* naslednik prvog reda; ~ *principale* glavni naslednik; ~ *prossimo* najbliži naslednik; ~ *sostituito* zamenjeni naslednik; ~ *sostituto* naslednik-zamenik; ~ *testamentario* naslednik po testamentu; ~ *universale* univerzalni (opšti) naslednik

**eredità** *f* nasledstvo; nasleđe; *accettare l'*~ primiti nasledstvo; *aprire l'*~ otvoriti ostavinu; *causa concernente l'*~ ostavinska rasprava; ~ *con beneficio d'inventario* nasleđe s povlasticom popisa; ~ *culturale* kulturno nasleđe; ~ *devoluta* isplaćeno nasledstvo; ~ *giacente* deponovano (nepodignuto) nasledstvo; *devoluzione dell'*~ preuzimanje nasleđa; *lasciare in* ~ ostaviti u nasleđe; *rinunciare all'*~ odreći se nasledstva; *trasmettere un'*~ preneti nasledstvo

**ereditare** *v* naslediti

**ereditarietà** *f* naslednost; *teoria dell'*~ teorija naslednosti

**ereditario** *adj* nasledni; *asse* ~ nasledna masa; ukupno nasleđe; *azione ereditaria* nasledna tužba; *diritto* ~ nasledano pravo; *locazione e conduzione ereditaria* nasledni zakup; *malattia ereditaria* nasledna bolest; *ventilazione ereditaria* ostavinska rasprava

**ereditato** *adj* nasleđen

**erezione** *f* izgradnja; podizanje; osnivanje; ~ *d'inventario* pravljenje inventarskog popisa

**ergastolano** *m* doživotni zatvorenik; osuđenik na doživotni zatvor

**ergastolo** *m* doživotni zatvor; robijašnica; kazneni zavod

**erigere** *v* podići; izgraditi; osnovati; utemeljiti;

**ermafrodito** *m* hermafrodit

**ermetico** *adj* hermetički; potpuno zaptiveno zatvoren

**eroe** *m* heroj; junak; ~ *popolare* narodni heroj

**erogabile** *adj* dodeljiv; koji se može dodeliti

**erogare** *v* davati ili dodeliti (novčana sredstva); isporučivati (gas, vodu i sl.)

**erogazione** *f* davanje; dotacija; dodela; snabdevanje; *erogazioni sociali* socijalna davanja; *erogazioni valutarie* valutne (dobrovoljne) dotacije

**erosione** *f (geol)* erozija; ispiranje; nagrizanje; ~ *monetaria* gubitak novčane vrednosti

**erpice** *m (agric)* drljača; ~ *a dischi* tanjirača; ~ *frangizolle* koturača

**errare** *v* skitati; lutati; grešiti; pogrešiti

**erratico** *adj* lutajući; putujući

**errato** *adj* pogrešan; netačan; *andare* ~ pogrešiti

**erroneamente** *adv* pogrešno; greškom

**erroneo** *adj* pogrešan; netačan

**errore** *m* greška; zabluda; *cadere in* ~ upasti u zabludu; pogrešiti; ~ *accidentale* slučajna greška; ~ *d'addizione* greška u sabiranju; ~ *di calcolo* računska greška; ~ *di campionamento* pogrešno uzorkovanje; ~ *comune* opšta greška; ~ *contrattuale* ugovorna greška; ~ *nella dichiarazione* greška u izjavi; ~ *di diritto* pravna greška; ~ *essenziale* bitna greška; ~ *di fatto* činjenična greška; ~ *sul fatto* greška (na delu); ~ *giudiziario* sudska greška; ~ *grossolano* gruba greška; ~ *inescusabile* neoprostiva greška; ~ *ingiustificabile* neopravdana greška; ~ *irrelevante* beznačajna greška; ~ *materiale* materijalna greška; ~ *nel motivo* zabluda o motivu; ~ *nautico* nautička greška; ~ *in negozio* poslovna greška; ~ *sul negozio* ugovorna greška; ~ *di nome* greška u imenu; ~ *sull'oggetto del contratto* greška u predmetu ugovora; ~ *in persona* zabluda o ličnosti; ~ *probabile* verovatna (moguća) greška; ~ *professionale* profesionalna greška; ~ *nel reato di diffamazione* zabluda u slučaju klevete; ~ *di registrazione* greška pri knjiženju; ~ *rilevante* bitna (znatna) greška; ~ *scusabile* oprostiva greška; ~ *sistematico* sistematska greška; ~ *di stampa* štamparska greška; ~ *„in substantia"* zabluda u suštini; ~ *di trascrizione* greška u prepisu; ~ *trascurabile* zanemarljiva greška; ~ *sul valore* greška u pogledu vrednosti; ~ *di valutazione* greška u proceni; *essere in* ~ biti u zabludi; činjenična greška; *indurre in* ~ dovesti u zabludu; *per* ~ greškom; *rettificare un* ~ ispraviti grešku; *salvo* ~ ako nije greška; *salvo errori ed omissioni* uz pravo na ispravku grešaka

**erta** *f* uzbrdica; strmina; *all'*~ pažnja!; *stare all'*~ biti na oprezu

**esagerare** *v* preterati; preterivati; preuveličavati

**esagerato** *adj* preteran; preuveličan

**esagerazione** *f* preterivanje; preuveličavanje

**esame** *m* ispit; ispitivanje; istraživanje; pregled; *attestato d'*~ ispitno svedočanstvo; *commissione d'*~ ispitna komisija; *dare un* ~ položiti ispit; *dopo maturo* ~ nakon zrelog razmišljanja; ~ *d'ammissione* prijemni ispit; ~ *degli atti processuali* pregled spisa; ~ *dei conti* pregled računa; ~ *dei documenti* pregled dokumenata; ~ *finale* završni ispit; ~ *giudiziario* sudijski ispit; ~ *di guida* vozački ispit; ~ *d'idoneità* ispit sposobnosti; ~ *intermedio* međuispit; ~ *di laurea* diplomski ispit; ~ *magistrale* magistarski ispit; ~ *di maturità* ispit zrelosti; ~ *di mastro* majstorski ispit; ~ *obbligatorio* obavezni ispit; ~ *della pratica* pregled (ispitivanje) predmeta; ~ *preliminare* preliminarni ispit; ~ *preventivo* preventivan ispit; ~ *professionale* stručni ispit; ~ *di prova* probni ispit; ~ *di Stato* državni ispit; ~ *del testimonio* saslušanje svedoka; *essere bocciato all'*~ pasti na ispitu; *prendere in* ~ *(qcs)* uzeti (nešto) u razmatranje; *previo* ~ uz prethodno proveravanje; *risultato d'*~ rezultat ispita; *sostenere un* ~ polagati ispit; *superare un* ~ položiti ispit

**esaminando** *m* kandidat na ispitu

**esaminare** *v* ispitati; ispitivati; saslušati; pregledati; istražiti; ~ *la corrispondenza* pregledati poštu; ~ *una pratica* ispitati (razmotriti) predmet

**esaminato** *adj* ispitan

**esaminatore** *m e adj* ispitivač; ispitni

**esattamente** *adv* tačno

**esattezza** *f* tačnost; ispravnost; *con* ~ tačno; potanko; *provare* ~ dokazati istinitost; *verificare l'*~ *della registrazione* proveriti tačnost knjiženja

**esatto** *adj* tačan

**esattore** *m* inkasant; poreznik; ~ *comunale* opštinski poreznik; ~ *consorziale* poreznik opštinskog udruženja; ~ *delle imposte* ubirač poreza

**esattoria** *f* poreska kancelarija

**esattoriale** *m* službenik poreske uprave; poreski službenik

**esaudire** *v* uslišiti; prihvatiti; udovoljiti; ~ *una domanda* udovoljiti molbi

**esauriente** *adj* iscrpan; opširan; potpun; *rapporto* ~ iscrpan izveštaj; *risposa* ~ iscrpan odgovor

**esaurientemente** *adv* iscrpno; opširno

**esaurimento** *m* malaksalost; iscrpljenost; *fino all'*~ *delle scorte* dok se ne iscrpe zalihe

**esaurire** *v* iscrpsti; utrošiti; potrošiti; rasprodati; ~ *la rimanenza* potrošiti ostatak zalihe; ~ *le risorse* iscrpsti sredstva

**esaurito** *adj* iscrpljen; potrošen; rasprodat; *edizione esaurita* rasprodato izdanje; *merce esaurita* rasprodata roba; *prodotto* ~ rasprodat proizvod

**esausto** *adj* iscrpljen; iznemogao; onemoćao; *cassa esausta* prazna blagajna

**esautorare** *v* lišiti ugleda (čina, autoriteta i sl.)

**esazione** *f* naplata; naplaćivanje; uterivanje; ~ *d'imposte* naplata poreza; ~ *di tasse* naplata taksi; ~ *e pagamento abusivi* protivzakonita naplata i isplata

**esborso** *m* isplata



**esca** *f* mamac

**escavafossi** *m* bager jaružar

**escavatore** *m* bager; ~ *a benna* bager kašikar

**escavatrice** *f* bager; ~ *a cingoli* bager guseničar

**escludere** *v* izuzeti; izuzimati; isključiti; ~ *dalla gestione* isključiti iz uprave; ~ *porto e dogana* isključiti taksu i carinu

**esclusione** *f* isključenje; izuzeće; izuzimanje; ~ *dalla chiesa* ekskomunikacija; ~ *dalla quota legittima* isključenje iz nužnog dela; ~ *della responsabilità* isključenje odgovornosti; ~ *di un socio* isključenje ortaka; ~ *dalla successione* isključenje iz nasledstva; ~ *della votazione* isključenje od glasanja

**esclusiva** *f* monopol; isključivo pravo; ekskluzivnost

**esclusivamente** *adv* isključivo; jedino

**esclusivista** *m e f* ekskluzivista; koji uživa pravo ekskluzivnosti

**esclusività** *f* isključivost; ekskluzivnost; ~ *di vendita* ekskluzivno pravo prodaje

**esclusivo** *adj* isključiv; ekskluzivan; *colpa esclusiva* isključiva krivica; *diritto* ~ ekskluzivno pravo; *licenza esclusiva* ekskluzivna licenca

**escluso** *adj* isključen; *non* ~ ne isključujući; ne isključivši

**escogitare** *v* smisliti; izmisliti; pronaći; ~ *espedienti* dovijati se; ~ *un piano* zamisliti plan

**escomio** *m (leg)* otpuštanje napoličara s imanja

**escursione** *f* ekskurzija; izlet; ~ *collettiva* kolektivna ekskurzija

**escussione** *f* saslušanje; ispitivanje; ~ *di testimoni* saslušanje svedoka

**esecutivo** *adj* izvršni; *mandato* ~ izvršni nalog; *comitato* ~ izvršni odbor; *provvedimento* ~ izvršna odredba; *giudizio* ~ izvršna presuda

**esecutore** *m* izvršilac; egzekutor; ~ *giudiziale* sudski izvršilac; ~ *testamentario (del testamento)* izvršilac testamenta

**esecutorietà** *f* izvršnost; *annotazione dell'*~ beleška o izvršnosti; ~ *di una sentenza* izvršnost presude

**esecuzione** *f* izvršenje; izvođenje; obavljanje; sprovođenje; ~ *di un affare* izvršenje posla; ~ *amministrativa* administrarivno izvršenje; ~ *di bilancio* izvršenje budžeta; ~ *del bilancio pubblico* izvršenje javnog budžeta; ~ *cambiaria* menično izvršenje; ~ *capitale* izvršenje smrtne kazne; pogubljenje; ~ *coattiva (coatta)* prisilno izvršenje; ~ *di un compito* obavljanje zadatka; ~ *consolare* konzularna zabrana; ~ *di contratto* izvršenje ugovora; ~ *fiscale* poresko izvršenje; ~ *forzata* prisilno izvršenje; ~ *dei lavori edilizi contrariamente alle prescrizioni e in un modo irregolare* nepropisano i nepravilno izvođenje građevinskih rodava; ~ *leale* lojalno ispunjenje ugovora; ~ *della legge* izvršenje zakona; ~ *a morte* izvršenje smrtne kazne; ~ *in natura* izvršenje u naturi; ~ *d'obblighi internazionali* izvršenje međunarodnih obaveza; ~ *parziale* delimično izvršenje; ~ *della pena* izvršenje kazne; ~ *della pena d'imprigionamento* izvršenje kazne zatvora; ~ *di prescrizioni* izvršavanje propisa; ~ *provvisoria* privremeno izvršenje; ~ *delle sanzioni penali* izvršavanje krivičnih sankcija; ~ *di sentenza* izvršenje presude; ~ *del sequestro* izvršenje plenidbe; ~ *sommaria* izvršenje smrtne kazne po kratkom postupku; ~ *testamentaria* izvršenje testamenta; ~ *di trattati internazionali* ispunjavanje međunarodnih ugovora; ~ *d'ufficio* službeno izvršenje; ~ *d'urgenza* hitno izvršenje; ~ *volontaria* dobrovoljno izvršenje; *diritto d'*~ izvršno pravo; *emettere l'*~ izdati egzekvaturu; *giudice dell'*~ izvršni sudija; *giudizio d'*~ izvršni sud; *inizio d'*~ početak izvršenja; *legge d'*~ zakon o izvršenju; *limitazione dell'*~ ograničenje izvršenja; *mancata* ~ neizvršenje; *ordine d'*~ naredba za izvršenje; *organo d'*~ izvršni organ; *proposta d'*~ izvršni predlog; *ricorso contro l'*~ *forzata* žalba protiv prisilnog izvršenja; *rinviare l'*~ odložiti izvršenje; *sollecitare l'*~ *di un'ordinazione* urgirati izvršenje porudžbine; *sospendere l'*~ obustaviti izvršenje; *spese d'*~ troškovi izvršenja; *spese dell'*~ *della pena* troškovi izvršenja kazne; *nel termine di* ~ u roku izvršenja

**eseguibile** *adj* izvršiv; izvodljiv

**eseguimento** *m* izvođenje; izvršavanje

**eseguire** *v* izvršavati; izvršiti; obaviti; izvesti; ostvariti; ~ *atti d'istruzione* obavljati istražne radnje; ~ *un obbligo* izvršiti obavezu; ~ *un'ordinazione* izvršiti porudžbinu; ~ *un ordine* izvršiti nalog; ~ *un pagamento* izvršiti plaćanje; ~ *una pena* izvršiti kaznu; ~ *pena capitale* izvršiti smrtnu kaznu; ~ *pena a morte* izvršiti smrtnu kaznu; ~ *un sequestro* izvršiti zaplenu

**esempio** *m* primer; uzor; ugled; *citare ad* ~ navesti kao primer; *per* ~ na primer; *prendere* ~ uzeti kao primer

**esemplare** *m e adj* primerak; primer; uzor; primeran; uzoran; *in doppio* ~ u dva primerka; ~ *giustificativo* pravdajući primerak; ~ *d'obbligo* obavezni primerak; ~ *originale* originalni primerak

**esemplificazione** *f* objašnjenje primerima

**esentare** *v (da qcs)* osloboditi (nečega)

**esentasse** *adj* oslobođen poreza

**esentato** *adj* oslobođen; ~ *da debito* oslobođen duga

**esente** *adj* oslobođen; ~ *da bollo* oslobođen takse; ~ *da dazio* oslobođen dažbina; ~ *da debiti* oslobođen dugova; ~ *da dogana* oslobođen carine; ~ *da imposte* oslobođen poreza; ~ *da interesse* oslobođen kamata; ~ *da oneri* oslobođen tereta zaduženja; ~ *da spese* oslobođen troškova; ~

*da tributo* oslobođen dažbina; ~ *da tutte tasse* oslobođen svih taksi

**esenzione** *f* oslobođenje; ~ *da bollo* oslobođenje od takse; ~ *da dazio doganale* oslobođenje od carine; ~ *fiscale* oslobođenje od poreza; ~ *da imposte* oslobođenje od poreza; ~ *da interessi* oslobođenje od kamata; ~ *da oneri* oslobođenje od tereta zaduženja; ~ *da pignoramento* oslobođenje od zaplene; ~ *provvisoria* privremeno oslobođenje; ~ *da servizio* oslobođenje od službe; ~ *da spese* oslobođenje od troškova; ~ *dalla tassa* oslobođenje od takse; ~ *tributaria* oslobođenje od poreza

**esercire** *v* obavljati; vršiti; baviti se; ~ *una azione* podneti tužbu; ~ *un commercio* baviti se trgovinom; ~ *il contrabbando* švercovati; ~ *un diritto* ostvarivati pravo; ~ *il diritto d'opzione* ostvarivati pravo opcije; ~ *una funzione* obavljati dužnost; ~ *una funzione pubblica* obavljati javnu dužnost; ~ *una funzione sociale* obavljati društvenu službu; ~ *un mestiere* obavljati zanat; ~ *un negozio* obavljati posao; ~ *in possesso* koristiti posed; ~ *il potere* vršiti vlast; ~ *il regresso* vršiti regres; ~ *tutti i diritti* ostvarivati sva prava

**esercito** *m* vojska; *l'~ ostile* neprijateljska vojska; ~ *permanente (regolare)* stajaća (redovna) vojska; *membro dell'~* pripadnik armije

**esercizio** *m* poslovanje; delatnost; poslovna godina; bavljenje; obavljanje; *anno d'~* poslovna godina; *avere libero ~ dei propri diritti* imati poslovnu sposobnost; *capitale d'~* poslovni kapital; obrtna glavnica; *chiudere l'~* zaključiti poslovanje; *conto d'~* poslovni račun; *costo d'~* trošak poslovanja; *decorso dell'~* trajanje poslovanja; *diritto d'~* pravo na posao; *disavanzo d'~* poslovni deficit; *entrare in ~* ući u posao; ~ *abusivo della professione medica* nadrilekarstvo; ~ *dell'anno* poslovanje u toku godine; ~ *del bilancio* izvršenje budžeta (bilansa); ~ *della caccia* bavljenje lovom; ~ *commerciale* trgovačko poslovanje; ~ *in corso* tekuća poslovna godina; ~ *deficitario* deficitarno (deficitno) poslovanje; ~ *di un diritto* ostvarenje nekog prava; ~ *del diritto dei genitori* vršenje roditeljskog prava; ~ *ferroviario* železničko poslovanje; ~ *finanziario* finansijsko poslovanje; ~ *fiscale* poresko poslovanje; ~ *delle funzioni* obavljanje funkcija; ~ *delle funzioni pubbliche* obavljanje javnih funkcija; ~ *illecito d'una professione* nedozvoljeno obavljanje profesije; ~ *d'un mandato* vršenje mandata; ~ *di una professione* bavljenje profesijom; ~ *in proprio* vlastito (inokosno) poslovanje; ~ *provvisorio* privremeno poslovanje; ~ *provvisorio del bilancio* privremeni budžet; ~ *di servizio* obavljanje službe; ~ *sociale* društveno poslovanje; ~ *di trasporto* obavljanje prevoza; ~ *tributario* poresko poslovanje; poresko razdoblje; *essere in ~* biti u pogonu; *fuori ~* van pogona; *illecito ~ dei lavori di ricerca e appropriazione dei monumenti culturali* nedozvoljeno vršenje radova i prisvajanje spomenika kulture; *imposta sugli esercizi* porez na poslovanje; *licenza d'~* obrtna dozvola; obrtnica; *mezzi d'~* obrtna sredstva; *perdita d'~* poslovni gubutak; *ramo d'~* grana poslovanja; *reddito d'~* poslovni prihod; *rinuncia all'~ del diritto di querela* odricanje od prava podizanja tužbe; *risparmio d'~* ušteda poslovanja; *saldo dell'~* ostatak poslovanja; *sicurezza d'~* sigurnost poslovanja; *spese d'~* troškovi poslovanja; *tenersi in ~* održavati kondiciju; *tassa d'~* obrtni porez; *termine d'~* rok poslovanja; *nel termine di ~* u roku poslovanja; *nel termine d'~ del diritto* u roku vršenja prava

**esibire** *v* podneti; predati; pokazati; ~ *le prove* podneti dokaze; *esibito giudiziale* sudski podnesak; *esibiti giudiziali* podnesci u parničnom postupku

**esibizione** *f* prikazivanje; podnošenje (dokumenta); ~ *delle prove* podnošenje dokaza; ~ *dei registri contabili* prikazivanje računskih knjiga

**esigente** *adj* zahtevan; koji mnogo traži (zahteva)

**esigenza** *f* zahtev; potreba; ~ *di cassa* blagajnička potreba; ~ *minima* minimalni zahtev; *esigenze della stabilizzazione* zahtevi stabilizacije; *esigenze dello sviluppo* zahtevi razvoja; *esigenze tecniche* tehnički zahtevi

**esigere** *v* tražiti; zahtevati; potraživati; ~ *un credito* zahtevati naplatu; naplatiti potraživanje; ~ *le imposte* potraživati (uterivati) poreze; ~ *il pagamento di un debito per mezzo del tribunale* utužiti dug; ~ *il rimborso* zahtevati naknadu troškova

**esigibile** *adj* naplativ; uteriv

**esigibilità** *f* uterivost; naplativost; ~ *di un credito* naplativost (dospelost) potraživanja

**esiguo** *adj* neznatan; malen; sićušan

**esiliare** *v* proterati; prognati

**esiliato** *m e adj* prognanik; izgnanik; prognan

**esilio** *m* izgnanstvo; *andare in ~* poći u izgnanstvo; *vivere in ~* živeti u izgnanstvu

**esimere** *v* osloboditi; oprostiti; razrešiti

**esistente** *adj* postojeći

**esistenza** *f* egzistencija; opstanak; postojanje; život; ~ *(di) cassa* stanje blagajne; ~ *(di) magazzino* zaliha u skladištu; ~ *merci in magazzino* zaliha robe u skladištu

**esistere** *v* postojati; egzistirati

**esitabile** *adj* lake prođe; koji se može lako prodati

**esitante** *adj* neodlučan; kolebljiv

**esitare** *v* rasprodati; plasirati; oklevati; kolebati se; ustručavati se; ~ *una cambiale* naplatiti menicu; ~ *la merce* prodati robu



**esito** *m* ishod; rezultat; prodaja; ~ *della discussione* ishod većanja; ~ *di merce* prodaja robe; *l'~ della votazione* rezultat glasanja; *trovare buon ~* imati dobru prođu

**esodo** *m* egzodus; masovni odlazak; ~ *dalla campagna* beg sa sela; ~ *dei capitali* odliv kapitala; ~ *di denaro* odliv novca; ~ *rurale* migracija seoskog stanovništva u grad

**esonerare** *v* osloboditi; rasteretiti; ~ *dall'incarico* razrešiti dužnosti; ~ *da un obbligo* osloboditi obaveze; ~ *dal pagamento* osloboditi (obaveze) plaćanja; ~ *un prodotto da un'imposta* osloboditi proizvod poreza; ~ *da un ufficio* razrešiti dužnosti

**esonero** *m* oslobođenje; rasterećenje; razrešenje od dužnosti; ~ *alla base* oslobođenje u osnovici; ~ *da carico* oslobođenje od tereta; ~ *fiscale* poresko oslobođenje; ~ *da imposta* oslobođenje od poreza; ~ *dal pagamento* oslobođenje od plaćanja; ~ *dal pagamento del contributo* oslobođenje od plaćanja doprinosa; ~ *dal pagamento del premio* oslobođenje od plaćanja premije; ~ *da responsabilità* oslobođenje od odgovornosti; ~ *da servizio militare* oslobođenje od vojne obaveze; ~ *da tasse* oslobođenje od plaćanja takse

**esorbitante** *adj* prekomeran; preteran; neumeren; *prezzo ~* preterana cena

**esorbitanza** *f* preteranost; neumerenost

**esortare** *v* nagovarati; bodriti; savetovati; opominjati

**esortazione** *f* nagovaranje; ubeđivanje; savetovanje; opomena

**esoso** *adj* neugodan; neprijatan; dosadan; škrt; *contratto ~* škrt ugovor; *interessi esosi* visoke kamate

**espandere** *v* rasprostirati; proširiti; raširiti; širiti

**espansione** *f* širenje; rasprostiranje; ekspanzija; ~ *degli affari* ekspanzija (širenje) poslova; ~ *commerciale* trgovačka ekspanzija; ~ *congiunturale* konjunkturna ekspanzija; ~ *creditizia (del credito)* kreditna ekspanzija; ~ *diagonale* dijagonalna ekspanzija; ~ *economica* privredna ekspanzija; ~ *dell'industria* ekspanzija industrije; ~ *del mercato* ekspanzija tržišta; ~ *monetaria* monetarna ekspanzija; ~ *territoriale* teritorijalna ekspanzija

**espansionismo** *m* ekspanzionizam; težnja ka proširenju

**espatriare** *v* emigrirati; napustiti domovinu; *far ~* raseliti

**espatriato** *m* iseljenik; raseljeno lice

**espatrio** *m* iseljenje; emigracija; *permesso d'~* dozvola za iseljenje

**espediente** *m* sredstvo; način; dosetka; trik; ~ *avvocatesco* advokatska smicalica; ~ *legale* pravna doskočica (smicalica)

**espellere** *v* isterati; izbaciti; proterati; prognati

**esperienza** *f* iskustvo; doživljaj; *acquistare ~* steći iskustvo; ~ *degli affari di banca* iskustvo u bankarskim poslovima; ~ *commerciale* trgovačko iskustvo; ~ *(pratica) di lavoro* radno iskustvo

**esperimento** *m* eksperiment; proba; pokušaj; test; ~ *d'asta pubblica* eksperiment javne licitacije; ~ *congiunturale* konjunturna proba; ~ *economico* privredni eksperiment; ~ *giudiziale* sudski pokušaj; *tentare un ~* ispitati; istraživati; staviti na probu; *a titolo di ~* kao proba; *in via di ~* putem probe; u toku probe

**esperire** *v* staviti na probu; pokušati; (*leg*) sprovesti u delo; primeniti; ~ *la conciliazione* pokušati pomirenje

**esperto** *m* ekspert; stručnjak; veštak; ~ *bancario* bankarski stručnjak; ~ *contabile* knjigovodstveni stručnjak; ~ *doganale* carinski stručnjak; ~ *economico* privredni (ekonomski) stručnjak; ~ *finanziario* finansijski stručnjak; ~ *fiscale* poreski stručnjak; ~ *governativo* vladin stručnjak; ~ *di pubblicità* reklamni stručnjak; ~ *pubblicitario* stručnjak za reklamu; ~ *di statistica* stručnjak za statistiku; ~ *tributario* poreski stručnjak; *rapporto d'~* izveštaj stručnjaka (veštaka); *secondo giudizio d'~* po oceni veštaka

**espiare** *v* okajati; ispaštati; ~ *un delitto* okajati zločin; ~ *una pena* izdržati kaznu; ~ *i propri errori giovanili* okajati svoje mladalačke grehe

**espletamento** *m* izvršavanje; obavljanje; izvođenje; ~ *delle prove* izvođenje dokaza

**espletare** *v* izvršavati; obaviti; sprovesti; izvesti; ~ *le prove* izvesti dokaze

**esplicare** *v* objasniti; obavljati

**esplicazione** *f* objašnjenje; tumačenje; sprovođenje; obavljanje

**esplicitamente** *adv* izričito; eksplicitno

**esplicito** *adj* izričit; jasan; eksplicitan; *promessa esplicita* izričito obećanje

**esplodere** *v* eksplodirati; prasnuti; rasprsnuti se

**esplorare** *v* istraživati; ispitati; pregledati; izviđati

**esploratore** *m* istraživač; izviđač

**esplorazione** *f* istraživanje; ispitivanje; proučavanje; izviđanje

**esplosione** *f* eksplozija; prasak; *effetto della ~* dejstvo eksplozije; ~ *demografica* demografska eksplozija

**esplosivo** *m* eksploziv

**esponente** *m* izlagač; predstavnik; zastupnik

**esporre** izložiti; izneti; ~ *i fatti* izložiti (izneti) činjenice; ~ *a pericolo* ugroziti; *esporsi al pericolo* izložiti se opasnosti; ~ *il punto di vista in merito* izložiti gledište o nekoj stvari; ~ *a vilipendio* izlagati poruzi

**esportare** *v* izvoziti; izvesti; *capacità di ~* sposobnost izvoza

**esportatore** *adj e m* izvozni; izvoznik; *ditta esportatrice* izvozno preduzeće; *paese* ~ zemlja izvoznik; *porto* ~ izvozna luka

**esportazione** *f* izvoz; *bolletta di* ~ izvozna priznanica (propusnica); *casa* ~ izvozna firma; *commercio di* ~ izvozna trgovina; *consegna per* ~ isporuka za izvoz; *dazio di* ~ izvozna carina; *di* ~ izvozni; *dichiarazione di* ~ izvozna deklaracija; *ditta di* ~ izvozna firma; *divieto di* ~ zabrana izvoza; ~ *di capitali* izvoz kapitala; ~ *in consegna* izvoz u konsignaciji; ~ *in franchigia* izvoz oslobođen carine; ~ *franco valuta* izvoz franko valuta; ~ *invisibile* nevidljivi izvoz; ~ *temporanea* privremeni izvoz; ~ *di valuta* izvoz deviza; *favorire l'*~ podržavati izvoz; *incoraggiare l'*~ podsticati izvoz; *licenza di* ~ izvozna dozvola; *mercato di* ~ izvozno tržište; *operazione di* ~ izvozni postupak; izvozna operacija; *permesso di* ~ izvozna dozvola; *politica di* ~ izvozna politika; *premio di* ~ premija na izvoz; *restrizioni all'*~ izvozna ograničenja; *sovvenzione all'*~ subvencija izvoza; *stimolare l'*~ stimulisati izvoz; *tassa di* ~ izvozna taksa; *vietare l'*~ zabraniti izvoz; *volume delle esportazioni* obim izvoza

**espositore** *m* izlagač; ~ *individuale* individualni izlagač

**esposizione** *f* izlaganje; prikazivanje; izložba; ~ *agricola* poljoprivredna izložba; ~ *ambulante* pokretna izložba; ~ *di arte culinaria* izložba kulinarske veštine; ~ *automobilistica* izložba automobila; ~ *collettiva* kolektivna izložba; ~ *delle costruzioni* izložba građevinarstva; ~ *falsa* lažno izlaganje; ~ *dei fatti* izlaganje činjenica; ~ *finanziaria* ekspoze budžeta; ~ *gastronomica* gastronomska izložba; ~ *di generi alimentari* izložba prehrambenih proizvoda; ~ *dell'industria alberghiera* izložba ugostiteljstva; ~ *industriale* industrijska izložba; ~ *inesatta* netačno izlaganje; ~ *internazionale* međunarodna izložba; ~ *della moda* modna izložba; ~ *mondiale* svetska izložba; ~ *a pericolo* izlaganje opasnosti; ~ *permanente* stalna izložba; ~ *speciale* posebna izložba; *sala d'*~ izložbena dvorana

**esposto** *m e adj* ekspoze; izlaganje; izložen

**espressamente** *adv* izričito; namerno

**espressione** *f* izraz; izražavanje; *espressioni ambigue* nerazgovetni izrazi (reči); *espressioni oscure* nerazgovetni izrazi; ~ *di valore* izražavanje vrednosti

**espressività** *f* izražajnost; ekspresivnost; ~ *del bilancio* izražajnost bilansa

**espresso** *adj e m* izričit; naročit; nameran; brz; ekspresni; ekspresna pošiljka; *caffè* ~ ekspres kafa; *treno* ~ ekspres voz

**esprimere** *v* iskazati; izraziti; izražavati; ~ *l'augurio* izraziti želju; ~ *in cifre* iskazati brojkama; ~ *parere* izraziti mišljenje; ~ *i propri sentimenti* ispoljavati svoja osećanja; ~ *rammarico* izraziti žaljenje; ~ *riconoscenza* izraziti zahvalnost; ~ *soddisfazione* izraziti zadovoljstvo

**espromissione** *f* preuzeti plaćanje tuđeg duga

**espropriare** *v* eksproprisati; oduzeti; razvlastiti; ~ *al delinquente le cose attinenti al suo reato* oduzeti delinkventu stvari koje su u vezi sa izvršenjem krivičnog dela

**espropriazione** *f* eksproprijacija; oduzimanje imovine; ~ *di beni indivisi* eksproprijacija neraspodeljenih dobara; ~ *indebita* neovlašćena eksproprijacija; ~ *parziale* delimična eksproprijacija; ~ *per pubblico interesse* eksproprijacija u javnom interesu; ~ *per pubblica utilità* eksproprijacija u opštem interesu; *indennità per l'*~ naknada za eksproprijaciju

**esproprio** *m* oduzimanje imovine; eksproprijacija

**espugnazione** *f* osvajanje; zauzeće

**espulsione** *f* proterivanje; progon; ~ *dal Paese* proterivanje iz zemlje; ~ *dallo stato* proterivanje iz države; *ordine di* ~ naredba za iseljenje

**espurgare** *v* pročistiti; očistiti; ~ *le merci* dezinfikovati robu

**essenza** *f* bit; bitnost; suština; srž

**essenziale** *adj e m* bitan; suštinski; bitna (glavna) stvar; *l'*~ *è che...* glavno je da...

**essenzialmente** *adv* suštinski; u suštini

**essere** *v e m* biti; postojati; postojanje; biće; stvorenje; bivstvovanje; život; ~ *d'accordo* biti saglasan; ~ *in balia di qcn* biti u nečijoj vlasti; ~ *bocciato all'esame* pasti na ispitu; ~ *capace di...* biti u stanju da...; ~ *coinvolto* biti umešan; ~ *compagno* biti drug; ~ *conforme al campione* odgovarati uzorku; ~ *in corrispondenza d'affari* biti u poslovnom dopisivanju; ~ *debitore* biti dužnik; ~ *debitore (di qcs)* dugovati nešto; ~ *in dubbio (su qcs)* sumnjati u nešto; ~ *in errore* biti u zabludi; ~ *esonerato (da qcs)* biti oslobođen (nečega); ~ *di facile smercio* lako se prodavati; ~ *fondato in diritto* biti pravno osnovan; ~ *in grado di...* biti u stanju da...; ~ *indietro con il pagamento* biti u zaostatku sa plaćanjem; ~ *indipendente* biti nezavisan; ~ *individuo* pojedinačno biće; ~ *d'intesa* sporazumeti se; ~ *intitolato al portatore* glasiti na donosioca; ~ *legato ad un segreto bancario* biti vezan bankarskom tajnom; ~ *in lite* svađati se; ~ *mediatore* posredovati; biti posrednik; ~ *necessario* biti potreban; ~ *oggetto di scherno* biti izložen poruzi; ~ *in orario* stići na vreme; ~ *in perfetto stato di mente* biti potpuno svestan; ~ *in possesso* posedovati; ~ *predominante* preovlađivati; ~ *in prigione* biti u zatvoru; ~ *responsabile (di qcs)* biti odgovoran (za nešto); ~ *senza effetto legale* biti bez pravnog dejstva; ~ *in sessione* zasedati; ~ *socievole* društveno biće; ~ *soggetto all'obbligo assicurativo* biti podložan obavezi osiguranja; *L'*~ *supremo* vrhovno biće; ~ *titolare di un conto in banca* biti vlasnik bankarskog računa; ~ *umano* ljudsko biće; ~ *utile* biti koristan; ~ *valido* važiti; biti na snazi; ~ *al verde* biti bez sredstava; ~ *in vigore* biti na snazi; važiti; ~ *in vita* biti u životu; *esseri viventi* živa bića; ~ *lo zimbello (di)* biti na porugu



**essiccare** *v* sušiti; osušiti; prosušiti

**essiccatoio** *m* sušionica; sušilica

**essiccazione** *f* sušenje; isušivanje

**est** *m* istok; *all'*~ istočno; na istoku; *a* ~ *di* istočno od

**estate** *f* leto; *d'*~ letnji; *in* ~ u leto

**estavolazione** *f* ekstabulacija; brisanje iz zemljišnih knjiga

**estendere** *v* proširiti; raširiti; ~ *gli affari* proširiti poslove; ~ *la clientela* proširiti krug mušterija

**estendersi** *v rifl* širiti se; proširiti se; protezati se

**estensione** *f* širenje; proširivanje; prostiranje; obim; opseg; ~ *d'affari* proširivanje poslova; ~ *dell'assicurazione* proširenje osiguranja; ~ *della competenza* prostiranje nadležnosti; ~ *del credito* proširenje kredita; ~ *del termine* produženje roka; *per* ~ u širem smislu

**estensivo** *adj* koji se širi; opširan; prostran; ekstenzivan; *coltura estensiva* ekstenzivna obrada

**estensore** *m* sastavljač; pisac (teksta)

**esteriore** *adj* spoljni; spoljašnji

**esteriorità** *f* spoljašnjost

**esternare** *v* izjaviti; ispoljiti; izraziti

**esterno** *adj* spoljni; spoljašnji

**estero** *m e adj* inostranstvo; inostrani; spoljni; *affari esteri* spoljni poslovi; *aiuto all'*~ pomoć inostranstvu; *beni all'*~ dobra u inostranstvu; *all'*~ u inostranstvu; *cambiale sull'*~ inostrana menica; *commercio* ~ spoljna trgovina

**esteso** *adj* prostran; *danni estesi* velike (znatne) štete; *per* ~ u celini; bez skraćenja

**estimatore** *m* procenitelj

**estimatorio** *adj* procenjiv; prema proceni; *contratto* ~ ugovor o proceni

**estimazione** *f* procena; procenjivanje; ~ *dell'imponibile* procena poreske osnovice; ~ *d'imposta* procena poreza

**estimo** *m* procena; ~ *di beni immobili* procena nekretnina; ~ *di beni mobili* procena pokretnosti; ~ *fondiario* zemljišna procena

**estinguere** *v* ugasiti; gasiti; otplatiti; ~ *una cambiale* isplatiti menicu; ~ *un debito* otplatiti dug; ~ *una obbligazione* ugasiti obavezu; ~ *un prestito* otplatiti zajam; ~ *il processo* završiti postupak

**estinguersi** *v rifl* ugasiti se; prestati; izumreti; isteći (rok i sl.)

**estinto** *m* preminuli; pokojnik

**estinzione** *f* gašenje; isplata; prestanak; ~ *di brevetto* gašenje patenta; ~ *di un conto* gašenje računa; ~ *di debiti* otplata (isplata) dugova; ~ *di un diritto* gašenje nekog prava; ~ *del diritto dei genitori* prestanak roditeljskog prava; ~ *del diritto dell'uso d'abitazione* prestanak prava korišćenja stana; ~ *dell'ipoteca* gašenje hipoteke; ~ *del mandato* prestanak mandata; ~ *delle obbligazioni* gašenje obligacija; ~ *della pena* prestanak kazne; ~ *del procedimento civile* obustava parničnog postupka; ~ *del procedimento penale* obustava krivičnog postupka; ~ *del processo esecutivo* obustava izvršnog postupka; ~ *della procura* prestanak punomoći; ~ *del rapporto di lavoro* prestanak radnog odnosa; ~ *del privilegio* prestanak beneficija; gašenje povlastice; ~ *della sanzione penale* gašenje krivične sankcije; ~ *della servitù* gašenje prava službenosti; ~ *del trattato* gašenje ugovora; ~ *dell'usufrutto* gašenje prava uživanja

**estivo** *adj* letnji; *stazione estiva* letovalište

**estorcere** *v* iznuditi; oteti

**estorsione** *f* iznuđivanje; otimačina; ~ *della deposizione* iznuđivanje iskaza; ~ *d'una deposizione dal perito* iznuđivanje iskaza od veštaka; ~ *di firma* iznuđivanje potpisa

**estorto** *adj* iznuđen

**estradare** *v* ekstradirati; izručiti krivca (nekoj drugoj državi)

**estradizione** *f* ekstradicija; izručenje krivca (nekoj drugoj državi); ~ *interna* međudržavna ekstradicija; *rifiutare (concedere) l'*~ odbiti (odobriti) ekstradiciju

**estraneo** *m e adj* tuđinac; stranac; strano lice; tuđ; stran

**estraniarsi** *v rifl* otuđiti se

**estrarre** *v* izvući; izvlačiti; izvaditi; vaditi; ~ *il carbone* kopati ugalj; ~ *un campione da...* izvaditi uzorak iz...; ~ *a sorte* izvući kockom

**estrattivo** *adj* koji vadi; koji izvlači; ekstraktivan; *industria estrattiva* rudarska industrija

**estratto** *m* izvod (iz spisa); ekstrat; ~ *dagli atti* izvod iz spisa; ~ *da casellario giudiziario* izvod iz kaznene evidencije; ~ *catastale* izvod iz katastra; ~ *di contabilità* knjigovodstveni izvod; ~ *conto* izvod računa; ~ *di conto corrente fattura* izvod iz poštanskog tekućeg računa; ~ *di debito* izvod o dugovanju; ~ *fattura* izvod fakture (računa); ~ *giornaliero* dnevni izvod; ~ *d'ipoteca* izvod iz hipoteke; ~ *dal libro fondiario* izvod iz zemljišnih knjiga; ~ *di registro* izvod iz registra; ~ *dal registro commerciale* izvod iz trgovinskog registra; ~ *dai registri matricolari* izvod iz matičnih knjiga; ~ *della sentenza* otprema presude; ~ *sommario* kratak izvod

**estrazione** *f* izvlačenje; vađenje; ekstrakcija; ~ *di un campione* vađenje uzorka; ~ *del carbone* kopanje uglja; ~ *della lotteria* izvlačenje lutrije; ~ *a serie* izvlačenje u serijama; ~ *a sorte*

*dei premi* izvlačenje premija žrebom; ~ *di titoli* izvlačenje deonica; *rimborsare per* ~ plativ pomoću izvlačenja
**estremismo** *m* ekstremizam
**estremista** *m* ekstremist
**estremo** *adj e m* krajnji; ekstreman; poslednji; krajnost; kraj; granica; *gli estremi di un documento* osnovni podaci iz dokumenta; *gli estremi di un reato* osnovi za podizanje optužnice
**estrinsecare** *v* ispoljiti; izraziti; ~ *le proprie opinioni* izraziti svoje mišljenje
**estrinseco** *adj* spoljašnji; spoljan; nebitan
**estromettere** *v* isključiti; izbaciti; ~ *da un contratto* isključiti iz ugovora; ~ *da un ufficio* izbaciti iz službe
**estromissione** *f* isključivanje; izbacivanje
**estroso** *adj* mušičav; ćudljiv; duhovit
**estuario** *m* ušće reke u morskom zalivu
**esuberante** *adj* pun snage; živahan; (*comm*) predviđen za otkaz
**esuberanza** *f* izobilje; živahnost; (*comm*) tehnološki višak; suvišna radna snaga; *a* ~ u izobilju; ~ *di capitali* izobilje kapitala
**esulare** *v (da qcs)* biti izvan (nečega); prelaziti granice (nečega)
**esule** *m* prognanik; izgnanik; izbeglica
**esumare** *v* ekshumirati
**esumazione** *f* ekshumacija
**età** *f* doba; razdoblje; uzrast; godine starosti; ~ *d'ammissione* doba prijema; ~ *del collocamento a riposo* doba za penziju; ~ *lavorativa* radno doba; ~ *minima* minimalna starost; ~ *della pensione* godine za penziju; ~ *della responsabilità criminale* godine krivične odgovornosti; *di* ~ *maggiore* punoletan; *di* ~ *minore* maloletan; ~ *virile* zrelo doba (muškarca); *limite di* ~ granično doba
**etica** *f* etika; nauka o moralu; ~ *economica* ekonomska (privredna) etika; ~ *professionale* profesionalna etika; ~ *sociale* društvena etika
**etichetta** *f* nalepnica; etiketa; *munire di* ~ staviti etiketu (nalepnicu)
**etichettatura** *f* lepljenje etiketa; etiketiranje
**etichettificio** *m* fabrika za izradu etiketa
**etiope** *adj* etiopski
**Etiope** *m* Etiopljanin
**Etiopia** *f (geogr)* Etiopija
**etiopico** *adj* etiopski
**etnico** *adj* etnički; narodni
**etnografia** *f* etnografija
**etnologia** *f* etnologija
**ettaro** *m* hektar
**ettogrammo** *m* hektogram; sto grama
**ettolitro** *m* hektolitar; sto litara
**euforia** *f* euforija; opijenost; razdraganost
**Europa** *f (geogr)* Evropa
**europeismo** *m* evropeizam; evropsko jedinstvo
**europeo** *adj* evropski
**Europeo** *m* Evropljanin
**eutanasia** *f* eutanazija
**evacuare** *v* evakuisati; iseliti; ~ *le feci* isprazniti creva
**evacuazione** *f* evakuacija; napuštanje mesta; pražnjenje (creva)
**evadere** *v* izbeći (plaćanje poreza); pobeći (iz zatvora); ~ *dal carcere* pobeći iz zatvora; ~ *la corrispondenza* rešavati poštu (korespondenciju); ~ *al fisco* izbeći (utajiti) porez; ~ *le imposte* izbeći plaćanje poreza; ~ *una pratica* rešiti predmet; ~ *la spedizione* izvršiti otpremu
**evaporare** *v* isparavati; ispariti; izvetriti; pretvoriti u paru
**evaporazione** *f* isparavanje; vetrenje
**evasione** *f* bekstvo; izbegavanje; ~ *fiscale* utaja poreza; ~ *oltre i confini dello stato* bekstvo preko državne granice; ~ *d'una persona arrestata o detenuta* bekstvo osobe lišene slobode; ~ *del ricorso* rešenje žalbe; ~ *dal servizio militare* bekstvo iz vojske; ~ *per sottrarsi al servizio militare* bekstvo radi izbegavanja vojne obaveze; *sollecita* ~ hitno rešenje; *in* ~ *a* na rešenje; na odgovor
**evasivo** *adj* neodređen; nejasan; neodlučan; *risposta evasiva* neodređen (zaobilazan) odgovor
**evaso** *m* begunac iz zatvora
**evasore** *m* utajivač poreza; ~ *fiscale* utajivač poreza
**evenienza** *f* slučajnost; sticaj okolnosti; *in ogni* ~ u svakom slučaju; *per ogni* ~ za svaki slučaj
**evento** *m* događaj; prilika; ~ *accidentale* slučajni događaj; ~ *assicurato* osigurani slučaj (rizik); ~ *dannoso* štetan događaj; ~ *favorevole* povoljan slučaj; ~ *giuridico* sudski slučaj; *eventi naturali* prirodni događaji; ~ *sfavorevole* nepovoljan slučaj
**eventuale** *adj* eventualan; mogućan; *massima* ~ eventualna maksima; *pretesa attorea* ~ eventualni zahtev
**eventualità** *f* slučajnost; mogućnost; *per ogni* ~ za svaki slučaj
**eventualmente** *adv* eventualno
**evidente** *adj* evidentan; očevidan; očigledan
**evidenza** *f* evidencija; očevidnost; ~ *penale* kaznena evidencija; *mettere in* ~ izneti na videlo; *mettersi in* ~ isticati se; padati u oči; *tenere in* ~ držati u evidenciji
**evidenziare** *v* evidentirati; izneti na videlo; pokazati
**evincere** *v* izvući zaključak; zaključiti
**evitabile** *adj* koji se može izbeći
**evitare** *v* izbeći; ~ *il pericolo* izbeći opasnost
**evizione** *f* evikcija (oduzimanje stvari od posednika putem parnice); ~ *parziale* delimična evikcija; ~ *totale* potpuna evikcija; *garanzia per l'*~ garancija za evikciju
**evo** *m* vek; era; doba



**evoluzione** *f* evolucija; razvoj; ~ *congiunturale (della congiuntura)* evolucija konjunkture; ~ *costituzionale* ustavni razvoj; ~ *demografica* demografska evolucija; ~ *economica* ekonomski (privredni) razvoj; ~ *finanziaria* finansijski razvoj; ~ *di mercato* razvoj tržišta; ~ *salariale (dei salari)* evolucija nadnica; ~ *strutturale* strukturalni razvoj
**evolvere** *v* razviti; razvijati
**ex** *prep* bivši; nekadašnji; eks; ~ *abrupto* najednom; iznenada; ~ *cedola* eks kupon; ~ *novo* iznova; iz početka
**extra** *adj e m* ekstra; izuzetan; poseban; visokokvalitetan
**extracontrattuale** *adj* vanugovorni; *colpa* ~ vanugovorna krivica; *obbligazione* ~ vanugovorna obligacija; *responsabilità* ~ vanugovorna odgovornost
**extragiudiziale** *adj* vansudski
**extrapatrimoniale** *adj* neimovinsko-pravni
**extraeuropeo** *adj* vanevropski
**extraparlamentare** *adj* vanparlamentarni
**extraprofitto** *m* ekstraprofit
**extraterritoriale** *adj* eksteritorijalan; *zona* ~ eksteritorijalna zona
**extraterritorialità** *f* ekstrateritorijalnost; *godere dell'*~ uživati ekstrateritorijalnost
**extraurbano** *adj* izvan grada; vangradski
**extrauterino** *adj* vanmaterični

# F

**fabbisogno** *m* potreba; *coprire il* ~ pokriti potrebe; ~ *alimentare* potreba životnih namirnica; ~ *di capitale* potreba kapitala; ~ *di cassa* potreba blagajničke gotovine; ~ *di credito* potreba kredita; ~ *di denaro* potreba novca; ~ *di energia* potreba energije; ~ *di finanziamento* potreba finansiranja; ~ *finanziario* predračun; proračun; ~ *di generi alimentari* potreba prehrambenih namirnica; ~ *d'importazione* uvozna potreba; potreba uvoza; ~ *interno* unutrašnja potreba; ~ *d'investimenti* investicijska potreba; ~ *di mano d'opera* potreba radne snage; ~ *del mercato* potreba tržišta; ~ *nazionale* nacionalna potreba; ~ *proprio* vlastita potreba; ~ *di tesoreria* potreba trezora; potreba za novcem

**fabbrica** *f* fabrika; gradnja; gradilište; građevina; *consenso di* ~ građevinska dozvola; *divieto di* ~ zabrana izrade; ~ *di cemento* cementara; ~ *di prodotti chimici* fabrika hemijskih proizvoda; ~ *di prodotti metallici (in metallo)* fabrika metalnih proizvoda; ~ *di tessili* tekstilna fabrika; *ispettore di* ~ fabrički nadzornik; *marca di* ~ fabrička marka (oznaka); *marchio di* ~ fabrički žig; *materiale di* ~ fabrički materijal; *nuovo di* ~ fabrički nov; „ispod čekića"; *operaio di* ~ fabrički radnik; *piano di* ~ fabrički (građevinski) plan; *prezzo di* ~ fabrička cena

**fabbricante** *m e f* fabrikant; proizvođač; ~ *di monete false* falsifikator novca; ~ *unico* jedini proizvođač

**fabbricare** *v* proizvoditi; proizvesti; izraditi; sagraditi; izgraditi

**fabbricato** *m* građevinski objekt; građevina; zgrada; *capo* ~ nastojnik zgrade; ~ *residenziale* stambena zgrada; ~ *rurale* seoska kuća

**fabbricatore** *m* prizvođač; graditelj

**fabbricazione** *f* fabrikacija; proizvodnja; izrada; *in corso di* ~ u toku izrade; *di* ~ *italiana* italijanske proizvodnje; *difetto di* ~ fabrička (proizvodna) greška; *divieto di* ~ zabrana proizvodnje; ~ *accurata* brižljiva izrada; ~, *acquisto o alienazione dei mezzi di contraffazione* pravljenje, nabavljanje ili otuđivanje sredstava za falsifikovanje; ~ *e acquisto d'armi nonché di mezzi destinati per l'esecuzione del reato* izrada i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivičnog dela; ~ *in serie* serijska proizvodnja; ~ *di stupefacenti* proizvodnja opojnih droga; ~ *e vendita di mezzi di cura nocivi* pravljenje i prodaja štetnih sredstava za lečenje; *procedimento di* ~ proizvodni postupak; *processo di* ~ proizvodni proces; *segreto di* ~ proizvodna tajna

**fabbro** *m* kovač; ~ *ferraio* bravar; ~ *meccanico* mašinbravar

**faccenda** *f* posao; radnja; stvar; *essere in faccende* biti u poslu; ~ *oscura* afera

**faccendiere** *m* intrigant; spletkaroš; aferaš

**facchinaggio** *m* nosač prtljaga; nagrada nosača prtljaga; *spese di* ~ troškovi nošenja

**facchino** *m* nosač prtljaga; fizički radnik

**faccia** *f* lice; strana; površina; ~ *anteriore* prednja strana; lice; ~ *posteriore* zadnja strana; naličje

**facciata** *f* fasada; pročelje; izgled; ~ *del negozio* pročelje dućana

**facile** *adj* lak; koji se može lako uraditi

**facilità** *f* lakoća; sklonost; sposobnost; *avere* ~ *a fare qcs* raditi (nešto) sa lakoćom; biti veoma sposoban (za nešto); ~ *di denaro* novčana olakšica; ~ *di parola* rečitost; ~ *di percezione* lakoća zapažanja

**facilitare** *v* olakšati; olakšavati

**facilitazione** *f* olakšica; *accordare una particolare* ~ dati posebnu olakšicu; *concedere facilitazioni* dati olakšice; ~ *bancaria* bankarska olakšica; ~ *di credito (creditoria)* kreditna olakšica; ~ *doganale* carinska olakšica; ~ *d'importazione* uvozna olakšica; ~ *di pagamento* olakšica pri plaćanju; *facilitazioni nei prezzi* olakšice u cenama; ~ *valutaria* devizna olakšica; *facilitazioni di viaggio* putne olakšice

**facitore** *m* tvorac; izrađivač; ~ *di versi* stihoklepac

**facoltà** *f* ovlašćenje; vlast; pravo; imovina; imetak; fakultet; sposobnost; moć; *avere la* ~ imati sposobnost; *dare la* ~ ovlastiti; ~ *di agire* pravo



tužbe; ~ *alternativa* alternativna mogućnost; alternativno ovlašćenje; ~ *comprensiva* moć shvatanja; ~ *di disporre* pravo raspolaganja; ~ *di economia* ekonomski fakultet; ~ *di firma* pravo potpisa; ~ *giudicativa* moć rasuđivanja; ~ *di giurisprudenza* pravni fakultet; ~ *di Lettere e Filosofia* filozofski fakultet; ~ *mentali* umne sposobnosti; ~ *di ragionamento di una persona* sposobnost osobe da rasuđuje; ~ *di recesso* pravo odustajanja od ugovora; ~ *di risoluzione* pravo rešenja (odluke); ~ *di scelta* pravo izbora; ~ *di Scienze matematiche e naturali* Prirodno-matematički fakultet; ~ *di teologia* teološki fakulet; ~ *di testare* pravo na testament; ~ *dell'ufficio imposte* sposobnost (mogućnosti) poreskog ureda; ~ *di voto* pravo glasa; *piena* ~ puno ovlašćenje; *preside della* ~ dekan fakulteta

**facoltativo** *adj* fakultativan; neobavezan; *esame* ~ fakultativan ispit; *obbligazione facoltativa* fakultativna obligacija

**facoltoso** *adj* imućan; bogat

**facsimile** *m* faksimil; verna kopija; ~ *della firma* faksimil potpisa; *in* ~ u faksimilu

**faggeta** *f* bukova šuma

**faggio** *m* bukva; bukovina; ~ *evaporato* kuvana bukovina; *di* ~ bukov; *legno di* ~ bukovina; bukovo drvo

**fagiano** *m* fazan; ~ *di monte* mali tetreb

**falce** *f* srp; kosa

**falciare** *v* kositi

**falciatrice** *f* kosilica; kosačica

**falciatura** *f* kosidba; vreme kosidbe; košenje

**falcidia** *f* odbitak; smanjenje (prihoda i sl.)

**falcidiare** *v* odbiti; oduzeti; ~ *l'attivo* odbiti aktivu

**falegname** *m* stolar; drvodelja

**falla** *f* pukotina; rupa; napuklina; *tamponare tutte le falle* zapušiti sve rupe

**fallace** *adj* varljiv; nepouzdan

**fallacia** *f* varka; varljivost

**fallimentare** *adj* stečajni; *dichiarazione* ~ objava stečaja; *diritto* ~ stečajno pravo; *massa* ~ stečajna masa; *procedura* ~ stečajni postupak; *quota* ~ stečajna kvota; *revocatoria* ~ pobijanje stečajnog postupka; *vendita* ~ prodaja zbog stečaja

**fallimento** *m* stečaj; bankrot; bankrotstvo; *avviso di* ~ objava stečaja; *cadere in* ~ pasti pod stečaj; *curatore del* ~ stečajni upravnik; *dichiarare il* ~ prijaviti stečaj; *dichiarazione di* ~ objava stečaja; *essere sull'orlo del* ~ biti na ivici stečaja; ~ *chiuso* obustavljen stečaj; ~ *consecutivo* uzastopni stečaj; ~ *dichiarato* otvoren stečaj; ~ *doloso* lažan stečaj; ~ *economico* privredni slom (stečaj); ~ *fraudolento* prevarni stečaj; ~ *rovinoso* katastrofalni stečaj; *di* ~ stečajni; *fare* ~ bankrotirati; pasti pod stečaj; *massa di* ~ stečajna masa; *piccolo* ~ stečaj po ubrzanom postupku; *provocare il* ~ izazvati stečaj; *stato di* ~ stečajno stanje

**fallire** *v* pasti pod stečaj; bankrotirati; propasti; ~ *lo scopo* promašiti cilj; *far* ~ izazvati propast; bankrotirati

**fallito** *m e adj* bankroter; gubitaš; propali biznismen; promašen; neuspeo; *andare* ~ promašiti; pasti u stečaj

**fallo** *m* greška; prekršaj; *cogliere qcn in* ~ zateći nekoga na delu; *senza* ~ sigurno; *tirare in* ~ promašiti

**falsamente** *adv* lažno; neistinito

**falsare** *v* falsifikovati; izobličiti; izmeniti; ~ *la concorrenza* falsifikovati konkurenciju; ~ *i fatti* falsifikovati činjenice; ~ *il senso di un testo* falsifikovati smisao nekog teksta; ~ *la verità* falsifikovati istinu

**falsariga** *f* podmetač (s ravnim linijama) za pisanje; *sulla* ~ *di* po ugledu na

**falsario** *m* falsifikator

**falsificare** *v* falsifikovati; ~ *banconote* falsifikovati novčanice; ~ *un bilancio* falsifikovati bilans; ~ *i fatti* falsifikovati činjenice; ~ *il senso delle parole* izvrnuti smisao reči; ~ *il senso di un testo* falsifikovati smisao nekog teksta; ~ *la verità* falsifikovati istinu

**falsificatore** *m* falsifikator; ~ *di cambiali* falsifikator menica; ~ *di monete* falsifikator novca (novčanica); ~ *di passaporto* falsifikator pasoša; ~ *di sigillo* falsifikator pečata

**falsificazione** *f* falsifikat; falsifikovanje; ~ *d'assegni* falsifikovanje čekova; ~ *di atti* falsifikovanje spisa; ~ *del bilancio* falsifikovanje bilansa; ~ *di carta d'identità* falsifikovanje lične karte; ~ *di carte di valori* falsifikovanje vrednosnih papira; ~ *di conti* falsifikovanje računa; ~ *di documenti* falsifikovanje dokumenata; ~ *di gioielli* falsifikovanje nakita; ~ *intellettuale* intelektualni falsifikat; ~ *del marchio per la marcatura della merce* falsifikovanje žiga za obeležavanje robe; ~ *materiale* materijalni falsifikat; ~ *di moneta* falsifikovanje novca; ~ *di monete metalliche* falsifikovanje kovanog novca; ~ *di oggetti d'arte* falsifikovanje umetničkih predmeta; ~ *di passaporto* falsifikovanje pasoša; ~ *di pitture* falsifikovanje slika; ~ *di sigillo* falsifikovanje pečata; ~ *di testamento* falsifikovanje testamenta; ~ *di titoli* falsifikovanje hartija od vrednosti; ~ *di valori* falsifikovanje vrednosnih papira

**falsità** *f* lažnost; neistinitost; netačnost; ~ *in atti pubblici* lažnost javnih akata; ~ *in documenti* lažnost dokumenata; ~ *in foglio firmato in bianco* prevara na osnovu blanko-punomoći; ~ *materiale* materijalna prevara; ~ *in monete* lažnost novca; ~ *personale* lažno predstavljanje; ~ *in registri e notificazioni* prevara u knjigama

i izveštajima; ~ *in scrittura privata* prevara u privatnim zapisima

**falso** *adj* falsifikovan; lažan; neistinit; pogrešan; *commettere un* ~ falsifikovati; *dire il* ~ lagati; *documento* ~ lažna isprava; ~ *in cambiale* falsifikovanje menice; *falsa dichiarazione sulla propria identità* lažno se predstavljati; *falsa perizia* lažno veštačenje; ~ *in pubblico* falsifikovanje javnih isprava; *falsa testimonianza* lažan iskaz svedoka; *giuramento* ~ kriva zakletva; *moneta falsa* lažan novac; *passo* ~ pogrešan korak

**fama** *f* glas; slava; fama; *avere* ~ biti na dobrom glasu; ~ *internazionale* međunarodna slava; *prodotto di* ~ *mondiale* proizvod svetskog glasa

**fame** *f* glad; gladovanje; *avere* ~ biti gladan; *salario di* ~ nadnica gladi; *soffrir la* ~ gladovati

**famiglia** *f* porodica; familija; *capo* ~ glava porodice; ~ *colonica* seljačka porodica; ~ *numerosa* mnogobrojna porodica; *di* ~ porodični; *stato di* ~ porodično stanje

**familiare** *adj* porodični; *assegno* ~ porodični dodatak; *assistenza* ~ pomoć porodici; *casa d'abitazione* ~ porodična stambena zgrada; *circostanze familiari* porodične prilike; *diritto* ~ porodično pravo

**famoso** *adj* čuven; slavan; *essere* ~ biti slavan

**fanale** *m* svetiljka; far; fenjer; ~ *di bordo* brodska svetiljka; ~ *intermittente (di direzione)* žmigavac; ~ *a lampo* svetlo s „blendom"; ~ *a luce fissa* stalno svetlo

**fandonia** *f* izmišljotina; bajka

**fantascienza** *f* naučna fantastika

**fantasia** *f* mašta; fantazija; maštanje; hir; prohtev; *andare a* ~ *a qcn* biti nekome po volji

**fardello** *m* naramak; svežanj; breme; teret

**fare** *v* činiti; raditi; uraditi; praviti; napraviti; vršiti; ~ *abuso* zloupotrebiti; ~ *un accordo* sporazumeti se; ~ *acquisti* kupovati; ~ *affari* poslovati; ~ *bene* koristiti; prijati; ~ *il bilancio* sastaviti bilans; ~ *una campagna pubblicitaria* praviti reklamu; ~ *causa a qcn* podneti tužbu protiv nekoga; ~ *la coda* čekati u redu; ~ *un compromesso* učiniti kompromis; ~ *concorrenza* konkurisati; takmičiti se; ~ *una consegna* isporučiti; ~ *i conti* računati; ~ *credito* kreditirati; ~ *danno* počiniti štetu; ~ *i debiti* praviti dugove; ~ *difetto* nedostajati; ~ *l'elenco* napraviti spisak; ~ *un esame* položiti ispit; ~ *fallimento* pasti pod stečaj; ~ *fiasco* pretrpeti neuspeh; propasti; ~ *la fila* stati u red; ~ *finta* praviti se; ~ *fronte* suočiti se; sučeliti se; ~ *funzione pubblica* vršiti javnu funkciju; ~ *indagini* istraživati; ispitivati; ~ *l'inventario* inventarisati; ~ *invidia* nailaziti na zavist; ~ *male* škoditi; ~ *a mezzo* podeliti popola; ~ *in modo* truditi se; ~ *nascere* prouzrokovati; ~ *il numero (telefonico)* birati (telefonski) broj; ~ *un'offerta* ponuditi; sastaviti ponudu; ~ *un'ordinazione* naručiti; ~ *ore di straordinario* raditi prekovremeno; ~ *un pagamento* isplatiti; ~ *pagare* naplatiti; osvetiti se; ~ *piacere* učiniti po volji; ~ *un piacere* učiniti uslugu; ~ *presente* upozoriti; napomenuti; ~ *prestiti su pegno* podići zajam uz zalog; ~ *presto* požuriti; ~ *il proprio dovere* vršiti svoju dužnost; ~ *pubblicità* praviti propagandu; ~ *un rapporto* podneti prijavu; ~ *una registrazione* knjižiti; ~ *una relazione* podneti izveštaj; ~ *rilevare* istaknuti; ~ *rotta* kretati se; biti usmeren; ~ *sapere* obavestiti; saopštiti; ~ *scalo* pristati; ~ *seguito a...* u vezi s...; ~ *in seguito* učiniti zbog nečega; uraditi kasnije; ~ *la spola* ići i vraćati se; ~ *una stima* proceniti; ~ *tardi* zakasniti; ~ *tutto il possibile* učiniti sve što je moguće; ~ *uso* upotrebiti; ~ *un versamento* uplatiti; izvršiti uplatu; ~ *un viaggio* otputovati

**farina** *f* brašno; *la* ~ *del diavolo va in crusca* oteto prokleto; *ciò non fa* ~ to ne vodi ničemu

**farmacia** *f* apoteka; farmacija

**faro** *m* svetionik; far; reflektor; *diritto di* ~ taksa za svetionik

**farsi** *v rifl* postati; steći; kupiti; ~ *avanti* iskoračiti; stupiti napred; ~ *un amico* steći prijatelja; ~ *bello dei meriti altrui* kititi se tuđim perjem; ~ *un'idea* zamisliti; ~ *in quattro* razleteti se na sve strane; učiniti sve moguće; ~ *vivo* dati glas od sebe; javiti se

**fascetta** *f* traka za omotavanje; omotna traka; ovojnica

**fascia** *f* traka; omot; zavoj; povez; ~ *di confidenze* granica poverenja; ~ *costiera* priobalje; obalni pojas; ~ *dell'errore* granica greške

**fasciame** *m (naut)* oplata (broda)

**fasciatura** *f* obavijanje; umotavanje; zavoj; povoj; povez

**fascicolo** *m* fascikla; dosije; brošura; svežanj; ~ *personale* lični dosije

**fascio** *m* snop; svežanj; naramak; splet; ~ *di affari* splet poslova; *in un* ~ jedan svežanj

**fascismo** *m* fašizam

**fascista** *m e adj* fašista; fašistički

**fase** *f* faza; razdoblje; period; ~ *della congiuntura (congiunturale)* konjunkturna faza; ~ *finale* konačna faza; ~ *iniziale* početna faza; ~ *di lavoro* faza rada; radna faza; ~ *del procedimento* faza postupka; ~ *ribassata* period bese (na berzi)

**fastidio** *m* smetnja; neprijatnost; nelagodnost; *dar* ~ dosađivati; *procurare fastidi* stvarati neprilike

**fastidioso** *adj* dosadan; neprijatan; neugodan

**fasto** *m* sjaj; raskoš; luksuz, pompa

**fastoso** *adj* raskošan; gizdav; pompezan

**fasullo** *adj* lažan; bezvredan; *moneta fasulla* lažan novac

**fatale** *adj* koban; sudbonosan; fatalan; smrtonosan



**fatica** *f* trud; napor; rad; delo; *con* ~ jedva; s mukom; *durar(e)* ~ mučiti se; ~ *del materiale* zamor materijala; ~ *insopportabile* nepodnošljiv napor; ~ *sprecata* uzaludan trud; *a gran* ~ s teškom mukom; *lavoro di* ~ težak rad; *non risparmiarsi la* ~ ne žaliti napor

**faticare** *v* naprezati se; truditi se; mučiti se

**faticoso** *adj* težak; naporan; mučan

**fato** *m* sudbina

**fattibile** *adj* izvodljiv; ostvarljiv

**fattispecie** *f* činjenično stanje; ~ *giuridica* pravno činjenično stanje; ~ *legale del reato* zakonsko činjenično stanje krivičnog dela; ~ *della sentenza* činjenično stanje presude

**fattivo** *adj* delotvoran; aktivan; vredan; radan

**fatto** *m* činjenica; fakt; delo; događaj; *cogliere qcn sul* ~ zateći nekoga na delu; *cogliere sul* ~ zateći na delu; *dato di* ~ činjenično stanje; činjenica; *di* ~ zaista; *esporre i fatti* predočiti činjenice; ~ *aggravante* otežavajuća činjenica; ~ *amministrativo* upravna činjenica; *fatti altrui* tuđe delo; ~ *compiuto* svršeni čin; ~ *controverso* sporna činjenica; *il* ~ *non costituisce reato* činjenja ne predstavlja krivično delo; ~ *delittuoso* krivično delo; *il* ~ *è che* činjenica je da; ~ *economico* ekonomska činjenica; ~ *di gestione* poslovni događaj; *fatti giuridicamente rilevanti* pravno relevantne činjenice; *fatti giuridici* jurističke (pravne) činjenice; ~ *giuridico* pravna činjenica; pravno delo; ~ *giustificativo* opravdavajuća činjenica; ~ *illecito* nedozvoljena radnja; ~ *importante* važna činjenica; ~ *indiscutibile* nesporna činjenica; ~ *incriminato* inkriminisano delo; ~ *materiale* materijalna činjenica; *mis*~ zlodelo; nedelo; ~ *notorio* opštepoznata činjenica; ~ *nuovo* nova činjenica; ~ *processuale* procesna činjenica; *in* ~ *di* s obzirom na; *le risultanze di* ~ *emerse dal processo* činjenice koje su proizašle iz postupka; *sicuro nel* ~ *suo* siguran u sebe; pun samopouzdanja; *sta nel* ~ činjenica je; *stabilire un* ~ utvrditi činjenicu; *stati di* ~ činjenično stanje; *venire al* ~ preći na stvar

**fattore** *m* činilac; faktor; poslovođa; upravnik; ~ *di agenzia* zastupnik; *fattori ambientali* faktori okoline; ~ *di un'azienda agricola* poslovođa (upravnik) poljoprivrednog dobra; ~ *di capitalizzazione* faktor kapitalizacije; ~ *del costo* faktor troška; *fattori criminogeni* kriminogeni faktori; ~ *decisivo* presudan činilac (faktor); *fattori distensivi* faktori popuštanja (zategnutosti); ~ *economico* ekonomski faktor; ~ *influente* uticajan činilac (faktor); *fattori naturali* prirodni faktori; ~ *produttivo (della produzione)* faktor proizvodnje; ~ *di ribasso* činilac pri padu na berzi (na besi); ~ *sociale* socijalni faktor; ~ *socio-economico* društveno-ekonomski faktor

**fattoria** *f* poljoprivredno dobro; farma; ~ *collettiva (sovietica)* kolhoz

**fattorino** *m* raznosač; dostavljač; kurir; ~ *di negozio* trgovački pomoćnik; ~ *postale* poštar; ~ *telegrafico* dostavljač telegrama; ~ *d'ufficio* kancelarijski dostavljač

**fattura** *f* faktura; račun; *come da* ~ prema računu; *compilare una* ~ sastaviti račun; *emettere una* ~ ispostaviti račun; *estratto di* ~ izvod iz računa (iz fakture); *fare una* ~ sastaviti račun; *dare la* ~ fakturisati; ~ *di un abito* izrada odeće; ~ *d'acquisto* faktura za nabavku; ~ *commerciale* trgovački račun; ~ *confermata* potvrđena faktura; ~ *consolare* konzularna faktura; ~ *dettagliata* specificiran račun; ~ *doganale* carinska faktura; ~ *dev'essere intitolata a...* faktura mora da glasi na...; ~ *finta* fiktivan račun; ~ *legalizzata* overen račun; ~ *non pagata* neplaćen račun; ~ *non saldata* neizravnat račun; ~ *originale* originalan račun; ~ *pagata* isplaćen račun; ~ *in pendenza* neplaćen račun; ~ *pro forma* profaktura; ~ *quietanzata* podmiren (isplaćen) račun; ~ *in scadenza* račun koji dospeva ~ *scaduta* dospeli račun; ~ *scoperta* neplaćen račun; ~ *simulata* fiktivan račun; ~ *di spedizione* račun o otpremi; *pagare la* ~ platiti račun; *prezzo di* ~ fabrička cena; *quietanzare una* ~ podmiriti račun; *rilasciare una* ~ izdati račun; *saldare la* ~ isplatiti fakturu

**fatturare** *v* fakturisati; izdati račun; ~ *i prezzi all'ingrosso* obračunavati veletrgovačke cene; *macchina per* ~ mašina za fakturisanje

**fatturato** *m e adj* ukupni prihod; obrt; promet; obim prodaje; fakturisan; ~ *totale* ukupni prihod

**fatturatrice** *f* mašina za fakturisanje

**fatturazione** *f* fakturisanje; *macchina per* ~ mašina za fakturisanje; *prezzo di* ~ fakturna cena

**fatturista** *m e f* fakturista

**fautore** *m* pristalica; pristaša; pobornik; sledbenik

**favore** *m* usluga; ljubaznost; naklonost; *a* ~ *di qcn* u nečiju korist; *biglietto di* ~ besplatna ulaznica; *cambiale di* ~ uslužna menica; ~ *personale* lična usluga; ~ *reale* realna usluga; *incontrare* ~ postati omiljen; *per* ~ molim (vas); *prezzo di* ~ izuzetna (povoljna) cena; *votare a* ~ *di qcs* glasati za nešto

**favoreggiamento** *m* pomaganje; protekcija; podsticanje; ~ *degli acquirenti* povlašćivanje kupaca

**favoreggiare** *v* pomagati; podržavati; favorizovati

**favorevole** *adj* povoljan; sklon; *decisione (giudizio)* ~ povoljna odluka; *riuscire* ~ biti povoljan; *voto* ~ glas u prilog (nečemu)

**favorevolmente** *adv* povoljno; *accogliere* ~ povoljno prihvatiti

**favorire** *v* pomagati; podržavati; favorizovati; štititi; ~ *l'attività economica* pomagati privrednu delatnost; ~ *l'esportazione* pomagati izvoz; ~ *gli investimenti* podržavati investicije; ~ *il progresso* pomagati razvoj (progres); *favorite spedirci* izvolite pošaljite nam

**favoritismo** *m* favorizovanje; protekcija

**fazione** *f* sekta; stranka; klan

**fazioso** *m e adj* buntovnik; bundžija; sektaš; sektaški; stranački; buntovan; buntovnički

**fecondare** *v* oploditi

**fecondazione** *f* oplođenje; ~ *artificiale* veštačko oplođenje

**fecondità** *f* plodnost; rodnost; *statistica della* ~ statistika plodnosti; *tavola di* ~ tabela plodnosti

**fecondo** *adj* plodonosan; plodan; rodan

**fede** *f* vera; veroispovest; uverenje; potvrda; svedočanstvo; vernost; poverenje; *agire in buona fede* raditi dobronamerno; *degno di* ~ verodostojan; dostojan poverenja; *di* ~ verski; *far* ~ posvedočiti; ~ *di credito* prenosiv vrednosni papir; ~ *di deposito* skladišni list; varant; ~ *di deposito all'ordine* skladišni list po naredbi; ~ *di deposito al portatore* skladišni list na donosioca; ~ *di deposito non trasferibile* rekta (neprenosiv) skladišni list; ~ *di matrimonio* venčanica; ~ *di nascita* krštenica; ~ *di origine* potvrda o poreklu; *in buona* ~ dobronamerno; u dobroj veri; *in* ~ potvrđuje svojim potpisom; *in* ~ *di che...* svojim potpisom potvđuje da...; *in mala*~ zlonamerno; *prestar* ~ *a qcn (a qcs)* pouzdati se u nekoga; poverovati u nešto

**fedecommesso** *m* neotuđivo nasledstvo zemljišta; fideikomis

**fedecommissario** *m* onaj koji prima neotiđivo nasledstvo

**fededegno** *adj* verodostojan

**fedele** *adj* veran; pouzdan; ~ *dell'imperatore* carev pristaša

**fedelmente** *adv* verno; pouzdano

**fedeltà** *f* vernost; pouzdanost; ~ *coniugale* bračna vernost; *giurare* ~ *a qcn* zakleti se nekome na vernost

**federale** *adj* federalan; savezni; *amministrazione* ~ savezna uprava; *assemblea* ~ savezna skupština; *camera* ~ savezno veće; *Consiglio esecutivo* ~ savezno izvršno veće; *Corte suprema* ~ savezni vrhovni sud; *governo* ~ savezna vlada; *legislazione* ~ savezno zakonodavstvo; *Pubblico ministero* ~ savezno javno tužilaštvo; *Segretariato* ~ *per gli affari esteri* savezni sekretarijat za spoljnu trgovinu; *Segretariato* ~ *per gli affari interni* savezni sekretarijat za unutrašnje poslove; *Segretariato* ~ *per la difesa nazionale* savezni sekretarijat za narodnu odbranu; *Stato* ~ savezna država

**federalismo** *m* federalizam; savezni sistem uprave

**federativo** *adj* federativan; udružen; *repubblica federativa* federativna republika

**federato** *adj* udružen; saveznički

**federazione** *f* federacija; savezna država; udruženje; savez; *F~ di combattenti della guerra di liberazione popolare* savez boraca narodnooslobodilačkog rata; ~ *europea* evropski savez; *F~ internazionale delle Borse valori* Međunarodni savez vrednosnih berzi; ~ *professionale* stručni savez; *F~ sindacale mondiale* svetska sindikalna federacija

**fedina** *f* svedočanstvo; ~ *penale* svedočanstvo o dobrom vladanju; uverenje o nekažnjavanju

**felice** *adj* srećan; radostan; uspešan; *far* ~ usrećiti

**felicemente** *adv* srećno; uspešno

**felicitarsi** *v rifl* čestitati; radovati se; ~ *con qcn di qcs* čestitati nekome na nečemu

**felicitazione** *f* čestitka; čestitanje

**femmina** *f* žena; ženska osoba

**femminile** *adj* ženski; *genere* ~ ženski rod; *sesso* ~ ženski pol

**femminismo** *m* feminizam

**fendere** *v* cepati; rascepiti; ~ *l'aria* leteti; seći vazduh; ~ *le acque* ploviti; ~ *le terre* uzorati

**fenomeno** *m* pojava; neobičan slučaj; izuzetan događaj; fenomen; ~ *d'azienda* događaj u preduzeću; *fenomeni economici* privredne pojave; ~ *di gestione* poslovni događaj; ~ *inflazionistico* inflacionistički fenomen; ~ *di massa* masovna pojava; ~ *singolo* pojedinačna pojava; ~ *socialmente nocivo* društveno štetna pojava; ~ *socialmente pericoloso* društveno opasna pojava

**feriale** *adj* radni; praznični; *giorno* ~ radni dan; *orario* ~ radno vreme; *periodo* ~ praznici; period praznika

**ferie** *f pl* odmor; ferije; raspust; ~ *annuali* godišnji odmor; ~ *annuali collettive* kolektivni godišnji odmor; ~ *aziendali* prestanak rada preduzeća (za vreme godišnjeg odmora); ~ *collettive* kolektivni odmor; ~ *estive* letnji godišnji odmor; ~ *retribuite* plaćeni odmor; *prendersi le* ~ uzeti odmor

**ferire** *v* raniti; povrediti; ozlediti

**ferita** *f* rana; povreda; ozleda; ~ *grave* teška telesna povreda; ~ *di guerra* rana zadobijena u ratu; ~ *lacerocontusa* udarno-razderna rana; ~ *leggera* laka rana; ~ *mortale* smrtonosna rana; ~ *perforante* prostrelna rana; ~ *di punta* rana od uboda; ~ *superficiale* površinska rana

**ferito** *adj, m* povređen; ranjen; ranjenik; *restar* ~ zadobiti ranu

**ferma** *m* vojni rok

**fermacarte** *m* pritiskač za papir (spise)

**fermaglio** *m* spajalica; zakačka; kopča; držač; broš; ~ *per le carte* spajalica za papir

**fermamente** *adv* čvrsto; odlučno; nepokolebivo



**fermare** *v* zaustaviti; zadržati; učvrstiti; pričvrstiti; uhapsiti; ~ *l'attenzione* obratiti (privući) pažnju

**fermarsi** *v rifl* zaustaviti se; stati; zadržati se; odsesti; nastaniti se

**fermata** *f* zaustavljanje; zaustavna stanica; ~ *facoltativa* fakultativna stanica; ~ *obbligatoria* obavezna stanica; ~ *di servizio* službena stanica; ~ *volontaria* stanica na zahtev; *senza* ~ bez zaustavljanja; bez zastoja

**fermentare** *v* previrati; vreti

**fermentazione** *f* vrenje; previranje; fermentacija; ~ *alcolica* alkoholno vrenje

**fermento** *m (chim)* izazivač vrenja; ferment; *essere in* ~ previrati; biti u vrenju

**fermezza** *f* čvrstina; postojanost; odlučnost; stabilnost; *con* ~ stabilno; čvrsto; ~ *del mercato* stabilnost tržišta; ~ *dei prezzi* stabilnost cena

**fermo** *m e adj* pritvor; zaustavljanje; nepomičan; čvrst; odlučan; postojan; *contratto di Borsa a* ~ fiksna berzanska zaključnica; ~ *su assegno* zabrana isplate čeka; ~ *all'esportazione* obustava (zabrana) izvoza; ~ *di indiziato per sospetto di fuga* pritvor osumnjičenog zbog sumnje bega; ~ *in posta* poste restante; *garanzia ferma* čvrsta garancija; *mettere in* ~ zadržati; obustaviti; *offerta ferma* čvrsta ponuda; *ordinazione ferma* čvrsta porudžbina; *per* ~ pouzdano; zasigurno; *prezzo* ~ stalna cena; *tener per* ~ držati za sigurno (za stalno); *vendere al* ~ prodavati po stalnim cenama

**ferocia** *f* svirepost; surovost; krvoločnost

**ferrame** *m* gvozdena roba; gvožđurija

**ferramenta** *f pl* gvožđara; gvožđarska radnja; gvozdena roba; gvožđurija; *negozio di* ~ gvožđarska radnja

**ferramento** *m* gvozdena alatka

**ferrato** *adj* gvozden; potkovan; *strada ferrata* železnica

**ferravecchio** *m* trgovac starim gvožđem

**ferreo** *adj* gvozden; *ferrea legge dei salari* strog zakon o nadnicama

**ferriera** *f* železara

**ferro** *m* gvožđe; ~ *battuto* kovano gvožđe; ~ *da cavallo* potkovica; ~ *colato* liveno gvožđe; ~ *dolce* mekano gvožđe; ~ *fuso* liveno gvožđe; ~ *greggio* sirovo gvožđe; ~ *laminato* valjano gvožđe; ~ *lega* legura gvožđa; *ferri del mestiere* alat; oruđe; ~ *profilato* profilisano gvožđe; ~ *da stiro* pegla; ~ *tondo* okruglo gvožđe; ~ *vecchio* staro gvožđe; *di* ~ gvozden; *filo di* ~ gvozdena žica; *miniera di* ~ rudnik gvožđa

**ferroso** *adj* gvozden

**ferrovia** *f* železnica; ~ *aerea* vazdušna železnica; ~ *cremagliera* zupčana železnica; ~ *a dentiera* zupčana železnica; ~ *a doppio binario* železnica duplog koloseka; ~ *elevata* uzdignuta železnica; ~ *funicolare* žičara; železnica na žičnu vuču; ~ *a grande velocità* brzovozna železnica; ~ *d'interesse locale* lokalna železnica; ~ *metropolitana* podzemna železnica; metro; ~ *ordinaria* obična železnica; ~ *a piccola velocità* sporovozna železnica; ~ *di rimorchio* vučna železnica; ~ *a scartamento largo* železnica širokog koloseka; ~ *a scartamento normale* železnica normalnog koloseka; ~ *a scartamento ridotto* železnica uskog koloseka; ~ *secondaria* sporedna železnica; ~ *sotterranea* podzemna železnica; *Ferrovie dello Stato* državne železnice; ~ *a trazione elettrica* električna železnica; *di* ~ železnički; *a mezzo* ~ železnicom; *per* ~ železnicom; *franco* ~ franko železnica; *traffico delle ferrovie* železnički promet; *trasporto per* ~ prevoz železnicom

**ferroviario** *adj* železnički; *amministrazione ferroviaria* železnička uprava; *biglietto* ~ železnička karta; *carro* ~ železnički vagon; *compagnia ferroviaria* železničko društvo; *communicazioni ferroviarie* železnički promet; *diritto* ~ železničko pravo; *elettrificazione ferroviaria* elektrifikacija železnice; *esercizio* ~ železničko poslovanje; *impianto* ~ železničko postrojenje; *incidente* ~ železnička nesreća; *linea ferroviaria* železnička pruga; *nodo* ~ železnički čvor; *orario* ~ železnički vozni red; *politica ferroviaria* železnička politika; *rete ferroviaria* železnička mreža; *scalo* ~ železničko stovarište; *servizio* ~ železnička služba; *sistema* ~ železnički sistem; *società ferroviaria* železničko društvo; *stazione ferroviaria* železnička stanica; *tariffa ferroviaria* železnička tarifa; *traffico* ~ železnički saobraćaj; *trasporto* ~ železnički prevoz

**ferroviere** *m* železničar

**fertile** *adj* plodan; rodan

**fertilità** *f* plodnost; rodnost

**fertilizzante** *m* đubrivo; gnojivo; ~ *azotato* azotno đubrivo; ~ *complesso* kompleksno đubrivo; ~ *fosfatico* fosfatno đubrivo

**fertilizzare** *v* nađubriti zemljište; oploditi

**fertilizzazione** *f* đubrenje zemljišta; oplođenje

**fervore** *m* oduševljene; vatrenost; žar; polet

**fessura** *f* pukotina; procep; prorez

**festa** *f* praznik; ~ *civile* civilni praznik; *giorni festivi di Stato* državni praznici; ~ *nazionale* narodni praznik; ~ *di lavoro* praznik rada

**festeggiamento** *m* slavlje; svečanost; proslava

**festeggiare** *v* slaviti; proslavljati; radovati se

**festività** *f* svetkovina; svečanost

**festivo** *adj* svečan; praznični; *giorno* ~ slava (svetac)

**feticcio** *m* fetiš; idol

**feticismo** *m* fetišizam; idolopoklonstvo

**feto** *m* fetus; začetak

**fettuccia** *f* traka; vrpca

**feudale** *adj* feudalan; *diritto* ~ feudalno pravo; *stato* ~ feudalna država
**feudalesimo** *m* feudalizam
**feudatario** *m* feudalac; feudalni gospodar
**feudo** *m* feud; feudalno dobro
**fiacca** *f* malaksalost; zamor; tromost; *battere la* ~ lenčariti; *lavorare con* ~ mlitavo raditi
**fiacchezza** *f* iznurenost; slabost
**fiacco** *adj* iznuren; slab; trom; *mercato* ~ tromo tržište
**fiammifero** *m* šibica
**fiancata** *f (naut)* bok; strana; krilo (zgrade); ~ *della nave* bok broda
**fianco** *m* bok; strana; kuk; *di* ~ sa strane; ~ *a* ~ uz bok; sasvim blizu; *per* ~ s boka; bočno
**fiasco** *m* boca (opletena slamom); neuspeh; fijasko; *far* ~ pretrpeti neuspeh; propasti
**fibra** *f* vlakno; ~ *artificiale* veštačko vlakno; ~ *poliestera* poliestarsko vlakno; ~ *sintetica* sintetičko vlakno; ~ *tessile* tekstilno vlakno; ~ *vegetale* biljno vlakno; ~ *vinilica* vinilsko vlakno
**fibroso** *adj* vlaknast
**ficcare** *v* zabosti; zabiti; zakucati; ~ *il naso* zabadati nos
**fico** *m* smokva
**fidanzamento** *m* veridba; *annunciare il* ~ objaviti veridbu; *rompere (o troncare) il* ~ raskinuti veridbu
**fidanzata** *f* verenica
**fidanzato** *m* verenik
**fidare** *v* poveriti; ~ *in qcn* uzdati se u nekoga; imati poverenja u nekoga
**fidarsi** *v rifl* uzdati se; imati poverenja; ~ *di qcn* uzdati se u nekoga; imati poverenja u nekoga
**fidatezza** *f* pouzdanost
**fidato** *adj* pouzdan; *amico* ~ veran prijatelj
**fidecommesso** *m* fideikomis; neotuđivo nasledstvo zemljišta
**fideiussione** *f* garancija; jemstvo; ~ *cambiaria* menično jemstvo; ~ *doganale* carinsko jemstvo; ~ *generale* opšte jemstvo; ~ *d'indennità* jemstvo za naknadu štete; ~ *per obbligazioni future* garancija za buduće obaveze; ~ *solidale* solidarna garancija; *prestare* ~ garantovati; biti garant
**fideiussore** *m* garant; jemac; ~ *cambiario* menični garant; ~ *d'indennità* garant za naknadu štete; ~ *e pagatore* garant i platilac; ~ *solidale* solidarni garant
**fido** *m (econ)* veresija; kredit; *a* ~ na veresiju; *concedere un* ~ odobriti veresiju; ~ *bancario* bankarski kredit; ~ *cambiario* menični kredit; ~ *di sconto* diskontni kredit; *meritevole di* ~ kreditno sposoban; vredan veresije
**fiducia** *f* poverenje; pouzdanje; *abuso di* ~ zloupotreba poverenja; *avere* ~ imati poverenje; ~ *assoluta* neograničeno poverenje; ~ *in se stesso* samopouzdanje; *ispirare* ~ ulivati poverenje; *mancanza di* ~ nepoverenje; *nutrire* ~ uzdati se; verovati; *persona di* ~ osoba od poverenja; *porre la questione di* ~ postaviti pitanje poverenja; *questione di* ~ pitanje poverenja; *riporre* ~ imati poverenje; *uomo di* ~ čovek od poverenja; *voto di* ~ glas poverenja
**fiduciario** *m e adj* poverenik; poverljiva osoba; zastupnik; predstavnik; poverenički; *atto* ~ akt o poverenju; *titoli fiduciari* vrednosni papiri; papirni novac
**fiducioso** *adj* pun poverenja; pouzdan; siguran; fiducijaran
**fiera** *f* sajam; vašar; *allestire una* ~ pripremiti sajam; *cambiale in* ~ sajamska menica; ~ *annuale* godišnji sajam; ~ *agricola* poljoprivredni sajam; ~ *dell'artigianato* sajam zanatstva; ~ *autunnale (d'autunno)* jesenji sajam; ~ *di bestiame* sajam stoke; ~ *campionaria* sajam uzoraka; ~ *di cavalli* sajam konja; ~ *commerciale* trgovački sajam; ~ *esposizione* izložbeni sajam; ~ *industriale* industrijski sajam; ~ *internazionale* međunarodni sajam; ~ *internazionale della tecnica* međunarodni sajam tehnike; ~ *del libro* sajam knjiga; ~ *primaverile (di primavera)* prolećni sajam; ~ *specializzata* specijalizovani sajam; *partecipare alla* ~ učestvovati na sajmu
**fieristico** *adj* sajamski; vašarski; *quartiere* ~ sajamska četvrt
**figlia** *f* kćerka; *(comm)* apoen; odsečak; kupon; talon; ~ *adottiva* poćerka; posvojče; ~ *postuma* posmrče
**figliastra** *f* pastorka
**figliastro** *m* pastorak
**figlio** *m* sin; dete; ~ *abbandonato* napušteno dete; ~ *adottivo* posinak; *i figli assumono il cognome del padre* deca uzimaju prezime oca; ~ *a carico* dete na teretu; ~ *di genitori ignoti* dete nepoznatih roditelja; ~ *legittimato* ozakonjeno dete; ~ *legittimo* bračno (zakonito) dete; ~ *maggiore* stariji sin; ~ *minore* mlađi sin; *il minore dei figli* najmlađi sin; ~ *nato dopo la morte del padre* dete rođeno posle očeve smrti; ~ *naturale* vanbračni sin; ~ *postumo* posmrče; ~ *di primo letto* dete iz prvog braka; ~ *prodigo* razmetan sin; ~ *riconosciuto* priznati sin; ~ *di secondo letto* sin iz drugog braka; ~ *trovato* nađeno dete
**figura** *f* oblik; figura; izgled; utisak; *far* ~ imati ulogu; figurirati; *far bella* ~ ostaviti dobar utisak; *far brutta* ~ obrukati se; ostaviti loš utisak; *far cattiva* ~ obrukati se; osramotiti se; *fare una meschina* ~ izazvati samilost (prezir); *per* ~ za ukras
**figuraccia** *f* ružan utisak; *fare una* ~ obrukati se; osramotiti se
**figurare** *v* prikazati; naslikati; ostaviti lep utisak; ~ *nel bilancio* iskazati (figurirati) u bilansu
**figurarsi** *v rifl* zamisliti; predstaviti sebi nešto
**figurino** *m* modni crtež odeće; kicoš; gizdavac



**fila** *f* red; povorka; *di* ~ neprekidno; jedan za drugim; *fare la* ~ čekati u redu; *mettersi in* ~ stati u red
**filaccioso** *adj* vlaknast; končast
**filamento** *m* vlakno; nit; ~ *vegetale* biljno vlakno
**filanda** *f* svilara; predionica svile
**filare** *v* presti; ispredati
**filato** *m e adj* pređa; predivo; neprekidan; ~ *di canapa* kudeljno predivo; ~ *di cotone* pamučno predivo; ~ *di lana* vuneno predivo; ~ *di lino* laneno predivo; ~ *di seta* svileno predivo
**filatoio** *m* predionica; preslica
**filatura** *f* predenje; ispredanje; predionica
**filiale** *f* filijala; ispostava; ekspozitura; ~ *di banca* ekspozitura (filijala) banke; ~ *estera* inostrana filijaja; ~ *all'estero* ekspozitura (filijala) u inostranstvu
**filiazione** *f* poreklo; nastanak; odnos dece prema roditeljima
**filibustiere** *m* gusar; pustolov; probisvet
**filigrana** *f* vodeni žig (na papiru); filigran; nakit od srebrnih niti
**Filippine** *f pl (geogr)* Filipini
**film** *m* film; ~ *pubblicitario* reklamni film; ~ *sonoro* zvučni film; *girare un* ~ snimati film
**filmare** *v* snimati (filmskom kamerom)
**filo** *m* nit; konac; žica; *dare del* ~ *da torcere* stvarati teškoće (muke); ~ *conduttore* nit vodilja; ~ *di ferro* gvozdena žica; gajtan; ~ *spinato* bodljikava žica; ~ *telefonico* telefonska žica; *per* ~ *e per segno* nadugo i naširoko; opširno; *perdere il* ~ izgubiti se
**filobus** *m* trolejbus
**filodiffusione** *f* radio-prenos preko telefona; kablovski radio
**filone** *m* (glavna) žila rude; rečna struja; matica; ~ *del fiume* matica reke; ~ *di metallo* žila rude; ~ *di minerale* žila rude; ~ *di pane* dugačak hleb
**filosofia** *f* filozofija; ~ *del diritto* filozofija prava; ~ *politica* politička filozofija; ~ *sociale* društvena filozofija; ~ *della storia* filozofija istorije
**filoveicolo** *m* trolejbus
**filovia** *f* trolejbuska linija; trolejbuski saobraćaj
**filtrare** *v* filtrirati; procediti
**filtrazione** *f* filtracija; ceđenje
**filza** *f* red; niz; svežanj
**finale** *m e adj* finale; završni deo; završetak; krajnji; završni; finalni; konačni; *protocollo* ~ zaključni protokol; *prodotto* ~ finalni proizvod
**finalità** *f* svrsishodnost; određivanje svrhe; ~ *delle imposte* svrha poreza
**finalmente** *adv* konačno; najzad
**finanza** *f* finansije; državni prihodi; *alta* ~ krupni kapital; ~ *comunale* opštinski porez (doprinos); *finanze comunali* opštinski prihodi; *finanze dissestate* poremećene finansije; ~ *locale* lokalni porez; *finanze locali* lokalni prihodi; *finanze pubbliche* javni prihodi; *finanze dello Stato* državne finansije; *Guardia di* ~ finansijska policija; *intendenza di* ~ poreska uprava; *Ministero delle Finanze* ministarstvo finansija; *procura di* ~ finansijsko tužilaštvo; *scienza delle finanze* nauka o finansijama; *ufficio di* ~ finansijska kancelarija
**finanziamento** *m* finansiranje; ~ *attivo* aktivno finansiranje; ~ *bancario* bankarsko finansiranje; ~ *a breve scadenza* kratkoročno finansiranje; ~ *con capitali altrui* finansiranje tuđim sredstvima; ~ *collettivo* kolektivno finansiranje; ~ *del commercio estero* finansiranje spoljne trgovine; ~ *creditizio* kreditno finansiranje; ~ *dell'esportazione* finansiranje izvoza; ~ *d'importazione* finansiranje uvoza; ~ *di un'impresa* finansiranje preduzeća; ~ *internazionale* međunarodno finansiranje; ~ *interno* unutrašnje finansiranje; ~ *degli investimenti* finansiranje investicija; ~ *a lungo termine* dugoročno finansiranje; ~ *medio* srednjoročno finansiranje; ~ *passivo* pasivno finansiranje; ~ *permanente* trajno finansiranje; ~ *degli scambi con l'estero* finansiranje razmene sa inostranstvom; ~ *supplementare* dopunsko finansiranje; ~ *temporaneo* privremeno finansiranje; ~ *transitorio* prelazno finansiranje; ~ *delle vendite* finansiranje prodaje; *società di* ~ društvo za finansiranje
**finanziare** *v* finansirati
**finanziario** *adj* finansijski; novčani; *accordo* ~ finansijski sporazum; *aiuto* ~ finansijska pomoć; *anno* ~ finansijska (budžetska) godina; *autonomia finanziaria* finansijska samouprava (autonomija); *cambiale finanziaria* finansijska menica; *capacità finanziaria* finansijska sposobnost; *capitale* ~ finansijski kapital; *compensazione finanziaria* finansijska kompenzacija; finansijsko prebijanje; *controllo* ~ finansijska kontrola; *crisi finanziaria* finansijska kriza; *diritto* ~ finansijsko pravo; *economia finanziaria* finansijska ekonomija; *esercizio* ~ finansijsko poslovanje; finansijska godina; *fabbisogno* ~ finansijska potreba; *gestione finanziaria* finansijsko poslovanje; *ispezione finanziaria* finansijska inspekcija; *istituto* ~ finansijski institut; *matematica finanziaria* finansijska matematika; *materia finanziaria* finansijski predmet; *mercato* ~ finansijsko tržište; *mezzo* ~ finansijsko sredstvo; *misure finanziarie* finansijske mere; *onere* ~ finansijsko zaduženje; finansijski teret; *operazioni finanziarie* finansijski poslovi; *pareggio* ~ finansijsko poravnanje; *piano* ~ finansijski plan; *politica finanziaria* finansijska politika; *rapporto* ~ finansijski izveštaj; *riforma finanziaria* finansijska reforma; *sistema* ~ finansijski sistem; *società finanziaria* finansijsko društvo; *statistica finanziaria* finansijska statistika; *stato* ~ finansijsko stanje; *storia finanziaria* finansijska istorija; *struttura finanzi-*

*aria* finansijska konstrukcija; *tavola finanziaria* finansijska tabela; *teoria finanziaria* finansijska teorija; *transazioni finanziarie* finansijske transakcije

**finanziatore** *m* finansijer

**finanziere** *m* finansijer; finansijski stručnjak; *finanzieri m pl* finansijeri

**finché** *cong* dokle; dok

**fine** *m e f e adj* kraj; završetak; svrha; cilj; namera; istančan; tanak; tanan; fin; *al ~ di* da bi; sa svrhom da; *alla ~* najzad; naposletku; *a tal ~* zato; stoga; *~ corrente* krajem tekućeg meseca; *~ prossimo* krajem sledećeg meseca; *il ~ giustifica i mezzi* cilj opravdava sredstva; *il ~ e i mezzi* cilj i sredstva; *mettere ~* završiti; prekinuti; *salvo buon ~ (salvo buona ~)* uz uobičajeno ograđivanje; uz uslov naplate; *secondo ~* skrivena namera; *venire alla ~* stići na kraj

**fine settimana** *m e f* vikend; *vacanza di ~* vikend; nedeljni odmor

**finestra** *f* prozor; *accecare una ~* zazidati prozor; *diritto di ~* pravo prozora; *~ cieca* slepi (zazidani) prozor; *le finestre guardano (danno) sul giardino* prozori gledaju na vrt; *guardare dalla ~* gledati s prozora; *vetro della ~* prozorsko staklo

**finezza** *f* finoća; prefinjenost; *~ dell'argento* finoća srebra; *~ di moneta* finoća novca; *~ dell'oro* finoća zlata

**fingere** *v* pretvarati se; simulirati

**finire** *v* svršiti; završiti; prestati; dospeti; zapasti; *sul ~* pri kraju

**finissimo** *adj* prvorazredan

**finitezza** *f* savršenstvo

**finito** *adj* završen; gotov; potpun; *prodotto ~* gotov proizvod

**finitura** *f* dovršavanje; doterivanje

**finlandese** *adj* finski

**Finlandese** *m* Finac

**Finlandia** *f (geogr)* Finska

**finnico** *adj* finski

**fino** *prep* do; *~ a (~ in)* do; *~ a nuovo avviso* do daljeg obaveštenja; *~ ad ora* do sada

**finora** *adv* do sada; *che è stato ~* dosadašnji

**finta** *f* varka; finta; pretvaranje; gluma

**finto** *adj* fiktivan; lažan; prividan

**finzione** *f* pretvaranje; izmišljotina; fikcija; privid; *~ legale* zakonska fikcija; *~ giuridica* pravna fikcija

**fio** *m* kazna; *pagare il ~ di qcs* snositi posledice nečega; *pagare il ~ della propria colpa* snositi posledice svoje krivice

**fiocco** *m* pramen; čuperak; nit; pahuljica; *(naut)* prečka; pednje trouglasto jedro; *~ di raion* rajonska nit

**fiorino** *m (Ft)* forinta *(mađarski novac); (Fl)* gulden (holandski novac)

**Firenze** *f (geogr)* Firenca

**firma** *f* potpis; potpisivanje; *appore la ~* potpisati; *autenticare la ~* overiti potpis; *avere la ~* biti ovlašćen za potpis; *~ abbinata* zajednički potpis; *~ autentica* autentičan potpis; *~ autografa* svojeručan potpis; *~ autorizzata* ovlašćen potpis; *~ in bianco* blanko potpis; *~ cambiaria* menični potpis; *~ collettiva* kolektivni potpis; *~ congiunta* zajednički potpis; *~ della ditta* potpis firme; *~ falsa* lažni potpis; *~ imitata* imitiran potpis; *~ individuale* individualni potpis; *~ singola* pojedinačni potpis; *~ sociale* naziv firme; *falsificare la ~* falsifikovati potpis; *mettere la ~* potpisati; *legalizzare la ~* overiti potpis; *presentare alla ~* podneti na potpis; *rifiutare la ~* uskratiti potpis

**firmare** *v* potpisati; potpisivati; *~ per accettazione* potpisati prijem; prihvatiti menicu; *~ per avallo* potpisati aval; avalirati; *~ in bianco* blanko potpisati; *~ di propria mano* potpisati svojeručno; *~ per procura* potpisati po ovlašćenju (na osnovu punomoći)

**firmatario** *m* potpisnik; *~ della cambiale* potpisnik menice

**fiscale** *adj* fiskalni; poreski; *alleggerimento ~* fiskalno rasterećenje; *aumento ~* fiskalno povećanje; *autorità ~* fiskalna vlast; *avvocato ~* fiskalni advokat; *dazio ~* fiskalna carina; *dichiarazione ~* poreska prijava; *diritto ~* fiskalno pravo; *entrata ~* poreski prihod; *esenzione ~* poresko oslobođenje; *evasione ~* utaja poreza; *frode ~* fiskalna prevara; *legislazione ~* fiskalno zakonodavstvo; *onere ~* fiskalni teret; *politica ~* fiskalna politika; *pressione ~* fiskalni pritisak; *ritenuta ~* poreski odbitak; *sgravio ~* poreska olakšica; poresko razduženje; *sistema ~* poreski sistem; *statistica ~* poreska statistika; *stimolo ~* poreski stimulans; *tecnica ~* poreska tehnika; *vigilanza ~* poreski (fiskalni) nadzor

**fisco** *m* erar; državna blagajna; finansijska uprava; poreski organi; *agente del ~* poreznik

**fisico** *adj* fizički; *costringimento ~* fizička prisila; *dolori fisici* fizički bolovi; *persona fisica* fizičko lice; *vizi fisici* fizičke mane

**fisiocrate** *m* fiziokrat

**fisiocrazia** *f* fizioktratizam

**fisiologia** *f* fiziologija; *~ del lavoro* fiziologija rada

**fisionomia** *f* fizionomija; crte lica; *~ criminale* zločinačka fizionomija

**fissare** *v* ugovoriti; utvrditi; odrediti; fiksirati; učvrstiti; pričvrstiti; *~ (indire) un'adunanza* zakazati (sazvati) sastanak; *~ il corso* odrediti kurs; *~ la data* odrediti datum; *~ un dividendo* odrediti dividendu; *~ per iscritto* utvrditi pismeno; *~ un posto* rezervisati mesto; *~ un prezzo* utvrditi cenu; *~ le tariffe* odrediti tarife; *~ un termine* odrediti rok; *~ l'udienza* zakazati raspravu



**fissarsi** *v rifl* nešto uvrteti sebi u glavu

**fissato** *adj* određen; ugovoren; utvrđen

**fissato-bollato** *m* berzanska zaključnica; *~ di doppio premio* berzanska zaključnica na duplu premiju; *~ di vendita* berzanska zaključnica (na berzi)

**fissazione** *f* utvrđivanje; određivanje; fiksiranje; *~ del corso* utvrđivanje kursa; *~ dell'imposta* utvrđivanje poreza; *~ d'onorario* utvrđivanje honorara; *~ della pena* utvrđivanje kazne; *~ del premio* utvrđivanje premije; *~ dei prezzi* utvrđivanje cena; *~ di termine* utvrđivanje roka; *~ d'udienza* zakazivanje ročišta; *~ del valore* utvrđivanje vrednosti

**fissile** *adj* koji se cepa; fisioni

**fissione** *f* cepanje; deoba; *(fiz)* fisija; *~ nucleare* nuklearna fisija

**fisso** *adj* čvrst; fiksan; stalan; utvrđen; učvršćen; *corsi fissi* čvrsti kursevi; *impiegato ~* stalan činovnik; *prezzo ~* fiksna cena; *rendita fissa* stalni prihod; *spese fisse* fiksni troškovi; *stipendio ~* stalna plata; *termine ~* utvrđen rok

**fitosanitario** *adj* fitosanitetski; *certificato ~* fitosanitetska potvrda

**fitoterapia** *f* fitoterapija; lečenje biljkama

**fittaiolo** *m* zakupac (zemljišta)

**fittavolo** *m* zakupac (zemljišta)

**fittizio** *adj* prividan; nestvaran; izmišljen; fiktivan; *causa fittizia* fiktivna parnica; *contratto ~* fiktivan ugovor; *dividendo ~* fiktivna dividenda; *erede ~* fiktivni naslednik; *negozio giuridico ~* fiktivni pravni posao

**fitto** *m e adj* stanarina; kirija; zakupnina; gust; zbijen; *bene a ~* dobro u zakupu; *blocco dei fitti* zamrzavanje stanarina; *a capo ~* naglavačke; *contratto di ~* ugovor o zakupu; *dare a ~* dati u zakup; *condizioni di ~* uslovi zakupa; *~ arretrato* zaostala stanarina; *~ consumato* utrošena stanarina; *prendere in ~* unajmiti; zakupiti; *prezzo del ~* cena zakupnine

**fiume** *m* reka; *a fiumi* u izobilju; *~ internazionale* međunarodna reka; *~ navigabile* plovna reka; *~ tributario* pritoka

**flagrante** *adj* flagrantan; očigledan; neskriven; *cogliere in ~* uhvatiti na delu; *delitto ~* flagrantan (očigledan) zločin

**flessibile** *adj* savitljiv; gibak; elastičan; fleksibilan

**flessibilità** *f* savitljivost; gipkost; elastičnost; fleksibilnost

**flessione** *f* savijanje; pregibanje; izvijanje; promena; *~ economica* privredna promena; *~ passeggera* privremena (prolazna) promena; *~ nei prezzi* fleksibilnost cena

**flettere** *v* saviti; poviti; pregibati

**floricoltura** *f* cvećarstvo; gajenje cveća

**floridezza** *f* cvetanje; procvat; *~ economica* privredni procvat

**flotta** *f* flota; *equipaggiare una ~* opremiti flotu; *~ aerea* vazdušna flota; *~ commerciale* trgovačka flota; *~ mercantile* trgovačka flota; *~ militare* ratna (flota) mornarica; *~ peschereccia* ribarska flota

**fluente** *adj* tekući; tečan

**fluidità** *f* fluidnost; žitkost; tečnost; *~ del mercato* fluidnost tržišta

**fluido** *adj e m* tekući; tečan; fluidan; fluid (tečnost ili gas)

**fluire** *v* teći; oticati; proticati

**fluitazione** *f* splavarenje

**flusso** *m* proticanje; protok; tečenje; tok; *(naut)* plima; *~ e riflusso* plima i oseka

**flutto** *m* talas

**fluttuante** *adj* nestalan; kolebljiv; fluktuirajući; *debito ~* viseći dug; dug bez zaloga; *poplazione ~* nestalno stanovništvo; *tasso di cambio ~* fluktuirajući devizni kurs

**fluttuare** *v* kolebati se; biti nestalan; fluktuirati

**fluttuazione** *f* fluktuacija; kolebanje; *attenuare le fluttuazioni* ublažiti kolebanja; *~ ciclica* ciklično kolebanje; *~ della congiuntura* kolebanje konjunkture; *~ dei corsi* kolebanje kurseva; *~ economica* privredno kolebanje; *~ del mercato* kolebanje tržišta; *~ monetaria* monetarna fluktuacija (kolebanje); *~ dei prezzi* kolebanje cena; *~ stagionale* sezonsko kolebanje; *libera ~ dei cambi* slobodno oscilovanje kurseva

**fluviale** *adj* rečni; *comunicazioni fluviali* rečno brodarstvo; *diritto ~* rečno (brodarsko) pravo; *navigazione ~* rečna plovidba; *pesca ~* rečni ribolov; *porto ~* rečna luka; *via ~* rečni put

**foce** *m* ušće; utok; *mettere ~* uvirati; ulivati se

**foderare** *v* postaviti; prekriti; presvući

**fodero** *m* korice (mača, noža)

**foggiare** *v* uobličiti; oblikovati; iskovati

**foglia** *f (bot)* list; *~ d'oro* zlatan list

**foglietto** *m* listić; *~ pubblicitario* reklamni listić (letak)

**foglio** *m* list (papira); folija; *~ degli aggravi* teretni list; *~ degli aggravi contrassegnato dalla lettera „b"* teretni list označen slovom „b"; *il ~ degli aggravi è contrassegnato colla lettera „c" nei libri tavolari* teretni list je označen slovom „c" u zemljišnim knjigama; *~ di allungamento* produžetak menice; *~ d'ammissione* pristupnica; *~ d'avviso* obaveštenje; *~ in bianco* blanko-list; *~ di carta bollata* list obeleženog papira; *~ cedolare (di cedole)* list sa kuponima; *~ di censimento* popisni list; *~ di comunicazioni* informativni list; *~ di consistenza contrassegnato dalla lettera „a"* popisni list označen slovom „a"; *~ di controllo* kontrolni list; *~ di coupon* kuponski list; *~ di deposito* skladišnica; *~ di deposito all'ordine* skladišni list po naredbi; *~ di deposito al portatore* skladišni list na donosioca; *~ di deposito non trasferi-*

*bile* neprenosivi skladišni list; ~ *d'entrata* ulazni list; ~ *di garanzia* garantni list; ~ *di liquidazione* obračunski list; ~ *del mastro* list glavne knjige; ~ *di malattie* bolesnički list; ~ *matricolare* lični list; ~ *di notifica* prijavni list; dostavnica; ~ *delle ordinanze* list naredbi; ~ *di ordinazione* narudžbenica; ~ *(di) paga* platna lista; ~ *di pagamento* isplatna lista; ~ *di possesso (di proprietà)* vlasnički list; ~ *della proprietà contrassegnato dalla lettera „a"* vlasnički list označen slovom „a"; ~ *di richiesta* narudžbenica; ~ *riepilogativo* rekapitulativna lista; ~ *di riscontro* skontro-lista; ~ *di stampa* štampani arak; ~ *di stipendio* platna lista; ~ *non trasferibile* neprenosiva skladišnica; ~ *d'uscita* izlazna lista; ~ *di via* putni nalog; ~ *volante* letak

**folla** *f* gužva; stiska; mnoštvo (ljudi); masa; gomila

**fomentare** *v* raspirivati; podbadati; izazivati

**fomentatore** *m* podstrekač; podbadač

**fomentazione** *f* podstrekivanje; podbadanje; izazivanje

**fonda** *f (naut)* sidrište; mesto za sidrenje; *nave alla* ~ usidren brod (dalje od obale); *posto di* ~ sidrište

**fondaco** *m* dućan tkanina; skladište; svratište; gostionica

**fondale** *m (naut)* dubina mora (jezera ili reke); ~ *marino* dubina mora

**fondamenta** *f pl* temelji; ~ *d'una casa* temelji kuće; *dalle* ~ iz osnova; iz temelja

**fondamentale** *adj* osnovni; temeljni; *legge* ~ osnovni zakon; *mezzi fondamentali* osnovna sredstva

**fondamento** *m* osnov; osnova; podloga; *accusa senza* ~ neosnovana optužba; *con* ~ temeljno; razborito; *fare ~ su qcs (su qcn)* oslanjati se na nešto (na nekoga); ~ *giuridico* pravni osnov; ~ *legale* zakonski osnov; *senza* ~ bez osnova

**fondare** *v* osnovati; utemeljiti; zasnovati; ~ *un'impresa* osnovati preduzeće

**fondatamente** *adv* osnovano; opravdano

**fondatezza** *f* osnovanost; opravdanost; *la ~ dei suoi sospetti* osnovanost njegovih sumnji; *riconoscere la* ~ priznati osnovanost (opravdanost)

**fondato** *adj* utemeljen; zasnovan; *essere ~ in diritto* biti pravno zasnovan; ~ *sulla legge* na zakonu zasnovan; ~ *sui principi* osnovan na načelima; *la sentenza è fondata* presuda je utemeljena; *la senteza non può esser fondata* presuda se ne može zasnovati

**fondatore** *m* osnivač; začetnik; utemeljivač; ~ *della società* osnivač preduzeća

**fondazione** *f* osnivanje; zasnivanje; zadužbina; fondacija; utemeljenje; *capitale di* ~ osnivački kapital; ~ *continuata* uzastopno osnivanje; ~ *di un giornale* pokretanje časopisa; ~ *privata* privatna zadužbina; ~ *pubblica* javna zadužbina; ~ *simultanea* istovremeno osnivanje; ~ *della società* osnivanje društva

**fondere** *v* fuzionisati; spojiti; stopiti; topiti; istopiti; ~ *le monete* topiti novac; ~ *due società* spojiti (fuzionisati) dva društva

**fonderia** *f* topionica; livnica

**fondi** *m pl (econ)* sredstva; fondovi; *accordare ~ supplementari* dati dopunska sredstva; *fare* ~ stvoriti sredstva; ~ *agrari* poljoprivredni (agrarni) fondovi; ~ *del bilancio* sredstva po bilansu; ~ *del budget* budžetski fondovi; ~ *cardinali* osnovna sredstva; ~ *congelati* zamrznuta sredstva (novčana); ~ *contanti* gotovinska sredstva; ~ *di copertura* sredstva pokrića; ~ *correnti* tekuća sredstva; ~ *in deposito* deponovana sredstva; ~ *disponibili* raspoloživa sredstva; ~ *elettorali* izborni fondovi; ~ *finanziari* novčani fondovi; finansijska sredstva; ~ *di garanzia* zagarantovana sredstva; ~ *insufficienti* nedovoljna sredstva; ~ *investiti* uložena sredstva (novčana); ~ *liquidi* likvidna sredstva; gotovina; ~ *di magazzino* zalihe u skladištu; ~ *di merce* robni fondovi; ~ *non assegnati* neodobrena (nedodeljena) sredstva; ~ *occultati (occulti)* utajena sredstva; ~ *patrimoniali* imovinska sredstva; ~ *presi in prestito* uzajmljena sredstva; ~ *privati* privatna sredstva; ~ *propri* sopstvena sredstva; ~ *pubblici* javna sredstva; ~ *residui* preostali fondovi; ~ *di riserva* rezervni fondovi; ~ *rustici* seoska imanja; ~ *segreti* crni (tajni) fondovi; ~ *sociali* društveni fondovi; ~ *di speculazione* špekulativni fondovi; ~ *stanziati* odobreni fondovi; ~ *di Stato* državna sredstva; ~ *sufficienti* dovoljna sredstva; ~ *tributari* poreski fondovi; fondovi prihoda; ~ *urbani* gradska imovina (sredstva); ~ *vincolati* vezana (vinkulirana) sredstva; *ritirare* ~ povući sredstva; *senza* ~ bez pokrića; *sorpassare i* ~ premašiti sredstva

**fondiario** *adj* imovinski; zemljišni; poljoprivredni; agrarni; osnivački; *banca fondiaria* poljoprivredna banka; *capitale* ~ zemljišni (osnivački) kapital; *credito* ~ zemljišni (osnivački) kredit; *debito* ~ zemljišni dug; *estimo* ~ zemljišna procena; *imposta fondiaria* zemljišni porez; zemljarina; *libro* ~ zemljišna knjiga; *mercato* ~ poljoprivredno tržište; tržište nekretnina; *miglioramento* ~ zemljišna melioracija; *obbligazione fondiaria* zemljišna obveznica; *politica fondiaria* agrarna politika; *proprietà fondiaria* zemljišni posed; *proprietario* ~ zemljišni vlasnik; *reddito* ~ zemljišni prihod; *regime* ~ zemljišno stanje; poljoprivredni režim; *rendita fondiaria* zemljišna renta; *riforma fondiaria* zemljišna reforma; *speculazione fondiaria* zemljišna špekulacija; *tassa fondiaria* zemljarina; porez na zemljište; *teoria fondiaria* teorija o zemljišnoj renti



**fonditore** *m* topioničar; livac

**fondo** *m e adj* fond; novčana sredstva; glavnica; zemljište; plac; dno; dubina; dubok; *andare a* ~ propasti; potonuti; *articolo di* ~ uvodni članak; *calare a* ~ potonuti; propasti; *da cima a* ~ od glave do pete; *conoscere a* ~ dobro poznavati; *creare un ~ di riserva* stvarati rezervni fond; *a* ~ temeljno; *a ~ perduto* zajam bez vraćanja; *in* ~ na dnu; pri dnu; ~ *aggravato* opterećen fond; ~ *d'affari* poslovani fond; ~ *d'ammortamento* amortizacioni fond; ~ *anticipi* fond avansa; ~ *d'assicurazione* fond osiguranja; ~ *d'assistenza* fond za pomoć; potporni fond; ~ *di bottega* neprodata roba; ~ *di cassa* blagajnička gotovina; fond blagajne; ~ *collettivo* kolektivno zemljište; ~ *di compensazione* obračunski fond; ~ *comune* opšti fond; ~ *confinante* granično zemljište; ~ *di conguaglio* fond za izjednačavanje; egalizacioni fond; ~ *di conguaglio dei cambi* fond za izjednačenje kurseva; ~ *di consumo comune* fond za zajedničku potrošnju; ~ *di copertura* fond za pokriće; rezervna zaliha; ~ *culturale* kulturni fond; ~ *dominante* dominantno (osnovno) zemljište; ~ *di dotazione* fond za dotacije; ~ *enfiteutico* nasledno zemljište; ~ *d'esercizio* poslovni fond; ~ *estinzione prestito* fond za gašenje zajma; *F~ europeo* Evropski fond; ~ *finanziario* finansijski fond; ~ *imposte e tasse* fond poreza i taksi; ~ *indennità funzionari* fond za otpremninu službenika; ~ *indennità impiegati* fond za otpremninu činovnika; ~ *d'investimento* investicioni fond; ~ *ipotecario* zemljište pod hipotekom; ~ *di lavoro* radni fond; ~ *locale cassa malattie* mesni bolesnički fond; ~ *di magazzino* zaliha u skladištu; ~ *di mezzi circolanti* fond obrtnih sredstava; ~ *dei mezzi fondamentali* fond osnovnih sredstava; ~ *dei mezzi di giro* fond obrtnih sredstava; ~ *di miglioramento* fond za melioraciju; ~ *di miglioramento agrario* fond za melioraciju zemljišta; *F~ monetario internazionale* Međunarodni monetarni fond; ~ *pensioni* penzioni fond; ~ *per gli alloggi* stambeni fond; ~ *di previdenza* fond socijalnog osiguranja; ~ *di propaganda* fond za reklamu (propagandu); ~ *quiescenza personale* penzioni fond za osoblje; ~ *recintato* ograđeno zemljište; ~ *di resistenza per gli scioperi* fond za otpor u štrajkovima; ~ *di ricostruzione* fond za obnovu (rekonstrukciju); ~ *di rimodernamento* fond za modernizaciju; ~ *di rinnovamento* fond za obnovu; ~ *di riserva* rezervni fond; ~ *rustico* seosko imanje; ~ *dei salari* fond nadnica; ~ *segreto* tajni fond; ~ *serviente* poslužno dobro; ~ *di soccorso* fond za pomoć; *F~ sociale europeo* Evropski socijalni fond; ~ *speciale* specijalni fond; ~ *di stabilizzazione* stabilizacioni fond; ~ *di stabilizzazione monetaria* fond za monetarnu stabilizaciju; ~ *di sviluppo economico e sociale* fond za privredni i društveni razvoj; ~ *di terreno agrario* poljoprivredni zemljišni fond; ~ *valutario* devizni fond; ~ *vicino* susedno zemljište; ~ *zootecnico* stočni fond; *ricomporre un* ~ komasirati zemljište; *toccare il* ~ dotaći dno

**fonogramma** *m* fonogram; telefonski telegram

**fonometro** *m* fonometar; merač zvuka

**fonoregistratore** *m* magnetofon

**fonte** *f* izvor; ~ *d'acquisto* izvor nabavke; ~ *di approvvigionamento* izvor snabdevanja; *fonti attendibili* poverljivi izvori; ~ *autorevole* izvor vredan poverenja; ~ *autorizzata* ovlašćeni izvor; ~ *di credito* izvor kredita; ~ *di diritto* izvor prava; pravni izvor; *fonti di diritto canonico* izvori kanonskog prava; *fonti di diritto ecclesiastico* izvori crkvenog prava; ~ *di energia* izvor energije; ~ *di entrata* izvor prihoda; *fonti delle entrate dello Stato* izvori državnih prihoda; ~ *di finanziamento* izvor finansiranja; ~ *di guadagno* izvor zarade; ~ *d'imposta* izvor poreza; ~ *di informazioni* izvor informacija; ~ *di reddito* izvor dohotka; ~ *sicura* siguran izvor; *fonti tributarie* izvori poreza (prihoda)

**foraggero** *adj* koji služi kao stočna hrana; krmni; *produzione foraggera* proizvodnja krmiva (stočne hrane)

**foraggio** *m* krmivo; stočna hrana; *pianta da* ~ krmna biljka

**foratura** *f* bušenje

**forbici** *f pl* makaze; ~ *dei prezzi* makaze cena

**forca** *f* vešala; vile (oruđe); *condannare alla* ~ osuditi na vešala

**forense** *adj (leg)* sudski; forenzičan; *medicina* ~ sudska medicina; *psichiatria* ~ sudska psihijatrija; *stile* ~ advokatski stil

**foresta** *f* šuma; ~ *di pini* borova šuma; borik; ~ *vergine* prašuma

**forestale** *adj* šumski; šumarski; *accademia* ~ šumarska akademija; *catasto* ~ šumski katastar; *diritto* ~ šumarsko pravo; *economia* ~ šumarsko dobro; *guardia* ~ šumar; lugar; *lavoratore* ~ šumarski radnik; *patrimonio* ~ šumarska imovina; *politica* ~ šumarska politika; *scienza* ~ nauka o šumarstvu

**forestiero** *m e adj* stranac; tuđinac; stran; tuđ; inostran; *industria forestiera* turizam; *movimento* ~ turistički promet; promet stranaca

**forfait** *m* paušal; *a* ~ paušalno; *compenso a* ~ paušalna nagrada; *prezzo a* ~ paušalna cena

**forfet(t)ario** *adj* paušalan; *compenso* ~ paušalna nagrada; *misura forfetaria* paušalna mera; *nolo* ~ paušalna vozarina; *prezzo* ~ paušalna cena; *somma forfetaria* paušalni iznos; *tassazione forfetaria* paušalna taksacija; *valutazione forfetaria* paušalna procena

**forma** *f* forma; oblik; kalup; okvir; *difetto di ~* formalni nedostatak; formalna mana; *~ di assicurazione* oblik osiguranja; *~ di cooperazione* oblik saradnje; *~ di denaro* novčani oblik; *~ generale di valore* opšti oblik vrednosti; *forme giudiziarie* sudske forme; *~ giuridica* pravna forma; pravni oblik; *~ giuridica dell'impresa* pravni oblik preduzeća; *~ di governo* oblik vladavine; *forme legali* zakonske forme; *forme di mercato* forme tržišta; *~ del negozio giuridico* forma pravnog posla; *~ di regime* oblik vladavine; *~ repubblicana* republikanski oblik; *~ scritta* pismeni oblik; *~ della società* oblik preduzeća; *~ dello Stato* oblik države; *~ di testamento* forma testamenta; *di ~* formalan; *~ di valore dispiegata* razvijen oblik vrednosti; *~ di valore equivalente* ekvivalentni oblik vrednosti; *~ di valore totale* potpun oblik vrednosti; *~ verbale* usmeni oblik; *in ~ di* u obliku; *in ~ d'avviso* kao obaveštenje; *in ~ ufficiale* zvanično; *mettere in ~* staviti u kalup; *prender ~* poprimiti oblik; *questione di ~* formalno pitanje; *tenersi in ~* održavati kondiciju; *vizio di ~* formalni nedostatak; formalna mana

**formaggio** *m* sir; *~ duro* tvrdi sir; *~ grasso* mastan sir; *~ semigrasso* plumastan sir

**formale** *adj* formalan; zvaničan; propisan; *smentita ~* formalan (zvaničan) demanti

**formalismo** *m* formalizam; *~ giuridico* pravni formalizam

**formalista** *m e f* formalist

**formalistico** *adj* formalistički

**formalità** *f* formalnost; *adempiere le ~* obaviti formalnosti; *~ burocratiche* birokratske formalnosti; *~ doganali* carinske formalnosti; *~ d'esportazione* izvozne formalnosti; *~ alla frontiera* granične formalnosti; *~ di legge* zakonske formalnosti; *~ passeggeri* formalnosti u vezi s putnicima; *~ procedurale* proceduralni propisi; proceduralna formalnost; *semplice ~* obična formalnost

**formalmente** *adv* formalno; zvanično

**formare** *v* osnovati; obrazovati; stvoriti; sačinjavati; formirati; oblikovati; vaspitati; odgajati

**formarsi** *v rifl* stvoriti (sebi); formirati se; napraviti se; razviti se; *~ un giudizio* stvoriti sud; oceniti; *~ un'idea di qcs* stvarati sebi pojam o nečemu

**formato** *m* veličina; format

**formazione** *f* obrazovanje; obuka; sastav; formiranje; oblikovanje; *~ basilare* osnovni sastav; *~ del bilancio* sastav bilansa; *~ di capitali* stvaranje kapitala; *~ di corsi* formiranje kurseva; *~ di diritto* obrazovanje prava; *~ di ghiaccio* stvaranje leda; zaleđivanje; *~ di governo* obrazovanje vlade; *~ di inventario* sastav inventara; *~ paramilitare* poluvojna formacija; *~ di patrimoni* formiranje imovine; *~ del prezzo* formiranje cene; *~ professionale* stručno obrazovanje; *~ di riserve* stvaranje zaliha (rezervi); *~ del risparmio* formiranje štednje; *~ dei salari* formiranje nadnica; *~ di una società* osnivanje preduzeća; *~ di treni* formiranje vozova

**formidabile** *adj* izuzetan; izvanredan; neverovatan; strahovit; zastrašujući

**formula** *f* formula; obrazac; pravilo; *assolto con ~ piena* oslobođen svake krivice; *~ del giuramento* tekst zakletve; *~ prescritta* propisana (zastarela) formula; *~ di regressione* regresna formula

**formulare** *v* oblikovati; izraziti; iskazati; formulisti; *~ una diagnosi* reći dijagnozu; *~ un giudizio* izreći sud; *~ una riserva* ograditi se

**formulario** *m* formular; obrazac; *~ di commissione* obrazac (formular) za porudžbinu

**formulazione** *f* formulacija; iskazivanje

**fornace** *f* ciglana; zidana peć (za glinu, kreč, opeku); *~ da calcina* krečana; *~ da fondere* topionica; visoka peć; *~ da mattoni* ciglana

**fornimento** *m* snabdevanje; oprema; pribor; garnitura

**fornire** *v (qcn di qcs)* snabdeti (nekoga nečim); snabdevati; nabavljati; isporučivati; *~ di armi* naoružati; *~ una copertura* obezbediti pokriće; *~ fondi* osigurati sredstva (fondove); *~ garanzie* dati garancije; *~ informazioni* dati obaveštenja; *~ un'occasione* pružiti (dati) priliku; *~ un pretesto* dati izvinjenje; *~ prove* pružiti dokaze

**fornitore** *m* isporučilac; snabdevač; nabavljač; dobavljač; *~ grossista* snabdevač na veliko; *~ marittimo* pomorski snabdevač; *~ navale* brodski dobavljač; *paese ~* zemlja isporučilac

**fornitura** *f* isporuka; dobavljanje; nabavka; *contratto di ~* ugovor o isporuci; *~ di capitali* nabavljanje kapitala; *~ di fondi* nabavljanje sredstava; *~ marittima* brodsko snabdevanje; *~ navale* snabdevanje brodova; *~ per interno* snabdevanje domaćeg tržišta

**forno** *m* peć (pekarska, za topljenje i sl.); rerna; pećnica; *alto~ m (altiforni pl)* visoka peć; *~ fusorio* topionica; livnica

**foro** *m* forum; sud; nadležni sud; otvor; rupa; bušotina; *~ competente* nadležni sud; *~ del domicilio del convenuto* sudska nadležnost po mestu boravka tuženog; *~ del luogo del commesso reato* sudska nadležnost po mestu izvršenja krivičnog dela; *unico ~ competente* isključivo nodležni sud

**forse** *m e adv* sumnja; neizvesnost; dvoumica; možda; zar; *essere in ~* biti u nedoumici; kolebati se; *mettere in ~* dovesti u sumnju; ugroziti; *senza ~* bez sumnje

**forte** *adj e adv* jak; snažan; znatan; poveći; jako; snažno; glasno; *extra ~* naročito snažno; *~ compratore* moćan kupac (koji daje velike porudžbine); *~ consumatore* veliki potrošač; *~ perdita* veliki gubitak; *~ regresso dei corsi* veliko sniženje kurseva; *~ rialzo dei corsi* veliko povećanje kurseva; *~ somma* veliki iznos; *maniera ~* grub postupak; *valuta ~* čvrsta valuta



**fortificazione** *f* utvrđenje; tvrđava

**fortuito** *adj* slučajan; *circostanza fortuita* slučajna okolnost; *evento ~* slučajan događaj

**fortuna** *f* sreća; sudbina; bogatstvo; imovina; *atterraggio di ~* prinudno sletanje; *augurare ~* poželeti sreću; *bene di ~* imovina; *buona ~!* srećno!; *cercare ~* tražiti sreću; *colpo di ~* iznenadna sreća; *farsi una ~* obogatiti se; usrećiti se; *impianto di ~* privremeni uređaj; *mezzi di ~* improvizovana (provizorna) sredstva; *per ~* srećom; na sreću; *portare ~* donositi sreću; *rovescio di ~* preokret sreće; *tentare la ~* pokušati sreću

**fortunatamente** *adv* srećom

**fortunato** *adj* srećan; uspešan

**forza** *f* moć; jačina; snaga; sila; *a ~* silom; *caso di ~ maggiore* slučaj više sile; *con la ~* sa silom; *~ d'animo* duhovna snaga; *~ armata* oružana sila; *forze armate internazionali* međunarodne oružane snage; *forze in conflitto* sile u sukobu; *forze coscienti* svesne snage; *~ creativa* stvaralaštvo; *~ dirigente* rukovodeća sila; *~ economica* privredna sila; *~ idraulica* hidraulična snaga; *~ inibitoria* vlast koja zabranjuje; *forze internazionali* međunarodne snage; *~ lavorativa* radna snaga; *~ di lavoro* radna snaga; *~ di legge* sila zakona; *~ legislativa* zakonodavna snaga; *~ maggiore* viša sila (vis major); *~ militare* vojna sila; *~ motrice* pokretačka snaga; *~ naturale* prirodna snaga; *forze d'occupazione* okupacione snage; *forze organizzate* organizovane snage; *~ probativa (probatoria)* dokazna snaga; *~ produttiva (di produzione)* proizvodna snaga; *~ pubblica* javna sila; *forze soggettive* subjektivne snage; *forze sociali* društvene snage; *in ~ di* na osnovu (zakona, propisa i sl.); *in ~ del contratto* na osnovu ugovora; *in ~ di legge* po sili zakona; *impiegare la ~* upotrebiti silu; *per ~* na silu; silom; *ricorrere alla ~* pribeći sili; *il ricorrere alla ~* pribegavanje sili; *usare la ~* upotrebiti silu

**forzamento** *m* prisiljavanje

**forzare** *v* primorati; prisiliti; forsirati; *~ qcn a qcs* primorati (naterati) nekoga na nešto; *~ una cassaforte* obiti kasu; *~ una porta* razvaliti vrata

**forzatamente** *adv* prisilno; prinudno

**forzato** *adj* prinudan; prisilan; *esecuzione forzata* prinudno izvršenje; *lavori forzati* prisilni rad; *sgombero ~ dell'immobile* prinudno iseljenje

**forziere** *m* starinski kovčeg za dragocenosti

**forzoso** *adj* prinudan; prisilan; *corso ~* prinudni kurs; *prestito ~* prinudni zajam

**fosfato** *m (chim)* fosfat

**foto** *f* fotografija

**fotocopia** *f* foto-kopija

**fotocronaca** *f* foto-reportaža

**fotocronista** *m* foto-reporter

**fotografare** *v* fotografisati; slikati

**fotografia** *f* fotografija; slika; *~ di faccia* fotografija s lica; *~ di profilo* fotografija iz profila

**fotogrammetria** *f* fotogrametrija

**fra** *prep* između; kroz; za; *~ due giorni* za dva dana; *~ le nuvole* u oblacima; *~ non molto* uskoro; *~ un'ora* za jedan sat

**fracassare** *v* razlupati; razbiti; razmrskati

**fracasso** *m* buka; galama; lomljava; *far ~* praviti buku; napraviti uzbunu

**fradicio** *adj* truo; gnjio; potpuno mokar; pun vode

**fragile** *adj* krt; lomljiv; *merce ~* lomljiva roba

**fragilità** *f* krtost; lomljivost; neotpornost

**fraintendere** *v* pogrešno shvatiti; loše razumeti

**frammento** *m* odlomak; fragment

**frammischiare** *v* pomešati (jedno s drugim)

**francamente** *adv* iskreno; slobodno; otvoreno

**francare** *v* osloboditi; platiti poštarinu; frankirati; *~ la spesa* isplatiti se; nadoknaditi trošak

**francatura** *f* frankiranje; poštarina; *~ insufficiente* nedovoljno plaćena poštarina; *~ obbligatoria* obavezno frankiranje; *~ ordinaria* redovno frankiranje

**francese** *adj* francuski

**Francese** *m* Francuz

**franchezza** *f* iskrenost; otvorenost; smelost; *dire con ~* iskreno reći

**franchigia** *f* franšiza; oslobođenje; povlastica; *ammettere in ~* odobriti franšizu; *concessione di ~* dozvola za oslobođenje; *deduzione di ~* odbitak poštanskih troškova; *~ d'assicurazione* franšiza osiguranja; *~ assoluta* apsolutna franšiza; *~ contrattuale* ugovorna franšiza; *~ doganale* carinsko oslobođenje; carinska povlastica; *~ fissa* određena franšiza; *~ di porto* oslobođenje od troškova prevoza; *~ postale* oslobođenje od poštarine; *~ totale* totalna franšiza; *in ~ doganale* oslobođen carine; *importare in ~* uvesti bez carine

**Francia** *f (geogr)* Francuska

**franco** *adj e m* franko; oslobođen (plaćanja i sl.); slobodan; iskren; franak; *~ accesso all'Oceano* slobodan pristup Okeanu; *~ su autocarri* franko kamion (FOT); *~ d'avaria* slobodno od havarije; *~ d'avaria particolare* franko od partikularne havarije; *~ banchina* franko obala; *~ belgo* belgijski franak; *~ a bordo* franko na brod (FOB); *~ bordo nave* franko brod; *~ confine* franko granica; *~ costo e nolo* cena robe sa vozarinom; *~ di dazio* franko carina; *~ destinazione (destino)* franko odredišno mesto; *~ di diritti* oslobođeno od taksi; *~ dogana* franko carina; *~ domicilio* franko stan; *~ fabbrica* franko fabrika; *~ in ferrovia (f.o.r.)* franko že-

leznica (F.O.R.); ~ *francese* francuski franak; ~ *d'imballaggio* s ambalažom; bez plaćanja ambalaže; ~ *lungo bordo* franko uz bok broda; ~ *lungo nave* franko uz bok broda; ~ *magazzini generali* franko javna skladišta; ~ *magazzino* franko skladište; ~ *molo* franko gat (obala); ~ *di nolo* franko vozarina; ~ *d'ogni spesa* bez troškova; ~ *di porto* oslobođen od troškova prevoza; prevoz plaćen unapred; ~ *di posta* oslobođen od poštarine; ~ *di rottura* franko od loma; ~ *stabilimento* franko fabrika; ~ *stazione partenza* franko polazna stanica; ~ *di spese* bez troškova; franko troškovi; ~ *svizzero* švajcarski franak; ~ *trasportatore* franko prevoznik; ~ *di tutte spese* oslobođen od svih troškova; ~ *vagone* franko vagon (F.o.w.); ~ *vagone partenza* franko utovareno u vagon; ~ *valuta* franko valuta; bez kamata; *porto* ~ slobodna luka; *punto* ~ slobodna zona; *vendere* ~ *a bordo* prodavati franko brod; *vendere* ~ *vagone* prodavati franko vagon; *zona franca* slobodna zona

**francobollo** *m* poštanska marka; ~ *per la risposta* poštarina za odgovor; ~ *timbrato* poništena marka; ~ *usato* iskorišćena marka; *timbrare il* ~ poništiti marku

**Francoforte** *f (geogr)* Frankfurt

**frangente** *m* neprilika; težak trenutak; mučna situacija; sprud; greben

**frangere** *v* lomiti; razbiti; kršiti

**frapporre** *v* umetnuti; ubaciti; staviti između; ~ *ostacoli* praviti smetnje

**frapporsi** *v rifl* umešati se

**frase** *f* izraz; izreka; fraza; ~ *parlamentare* parlamentarni izraz

**frassino** *m (bot)* jasen; *legno di* ~ jasenovina

**frastagliato** *adj* iseckan; izreckan; *costa frastagliata* razruđena obala

**fratellanza** *f* bratstvo; pobratimstvo; ~ *e unione dei popoli* bratstvo i jedinstvo naroda

**fratellastro** *m* polubrat

**fratello** *m* brat; *due fratelli carnali* dva rođena brata; ~ *consanguineo* brat po ocu; ~ *germano* rođeni brat; ~ *minore* mlađi brat; ~ *da parte di padre* polubrat po ocu; ~ *uterino* brat po majci; *il maggiore dei fratelli* najstariji brat; *popolo* ~ bratski narod

**fraternità** *f* bratstvo

**fratricida** *adj* bratoubilački

**frattanto** *adv* u međuvremenu; utom; za to vreme

**frattempo** *m* međuvreme; *nel* ~ u međuvremenu; za to vreme

**fraudolento** *adj* prevarni; obmanjivački; lažan

**frazionamento** *m* deoba; rasparčavanje; podela; komadanje; ~ *di azioni* podela deonica; ~ *di fondi* komadanje zemljišta; podela sredstava; ~ *dei rischi* deljenje rizika

**frazionare** *v* podeliti; razdeliti; razbiti

**frazionario** *adj* razlomački; koji pripada razlomku; *numero* ~ razlomak

**frazione** *f* deo; odlomak; deo naselja; predgrađe; razlomak; *(polit)* frakcija; ~ *comunale* opštinski deo; ~ *parlamentare* parlamentarna frakcija; ~ *di popolazione* deo stanovništva

**freddo** *m e adj* hladnoća; zima; studen; hladan; *fa* ~ hladno je; ~ *intenso* ljuta (ciča) zima; ~ *secco* suvi mraz; *ho* ~ hladno (zima) mi je

**fregare** *v* trljati; masirati; ~ *qcn* prevariti nekoga; *fregarsene di qcs* ne hajati za nešto

**fregatura** *f* trljanje; obmana; podvala; prevara

**fregio** *m* ukras; ~ *grafico* grafički ukras

**frenare** *v* kočiti; ukočiti; obuzdati; zauzdati; ~ *il „boom"* kočiti nagli uspon (razvoj)

**frenatura** *f* kočenje; *spazio di* ~ razmak kočenja; *le tracce della* ~ tragovi kočenja

**freno** *m* kočnica; ~ *d'allarme* kočnica za slučaj opasnosti; ~ *a mano* ručna kočnica; ~ *di sicurezza* sigurnosna kočnica; *tenere a* ~ držati pod kontrolom; obuzdavati

**frequentabile** *adj* koji se može posećivati

**frequentare** *v* posećivati; pohađati

**frequentato** *adj* dobro posećen

**frequentatore** *m* posetilac; ~ *assiduo* stalan gost; ~ *delle Borse* berzanski posetilac; ~ *regolare* redovan posetilac

**frequentazione** *f* posećivanje; pohađanje

**frequente** *adj* čest; učestao; *di* ~ često

**frequenza** *f* učestalost; frekvencija; pohađanje; (redovno) prisustvovanje; *attesto di* ~ potvrda o pohađanju; ~ *assoluta* apsolutna frekvencija; ~ *relativa* relativna frekvencija; ~ *dei sinistri* učestalost nezgoda

**fresco** *m e adj* hladovina; svežina; prohladan; svež; nov; skorašnji; živahan; *carne fresca* sveže meso; *notizia fresca* sveža vest; *tenere al* ~ čuvati na hladnom mestu

**fretta** *f* žurba; brzina; *avere* ~ žuriti se; *in* ~ brzo; žurno

**frettoloso** *adj* užurban; žuran; brzoplet; ishitren

**friabile** *adj* droban; drobljiv; koji se mrvi; rastresit

**friabilità** *f* mrvljivost; drobljivost

**frigido** *adj* frigidan; hladan

**frigorifero** *m e adj* frižider; rashladni; koji proizvodi hladnoću; *cella frigorifera* komora za hlađenje; *impianto* ~ rashladni uređaj; *magazzini* ~ hladnjača

**frivolo** *adj* lakouman; neozbiljan

**frodare** *v* prevariti; zakinuti (*qcn di qcs* nekome nešto); utajiti; proneveriti; ~ *la dogana* prevariti carinu; ~ *le imposte* utajiti porez

**frodatore** *m* prevarant; utajivač

**frode** *f* utaja; prevara; obmana; *con* ~ prevarom; *contratto in* ~ *alla legge* protivpravni ugovor; *di* ~ kradom; prevarom; ~ *in assicurazione* prevara u osiguranju; ~ *in commercio* prevara u



trgovini; ~ *doganale* carinska utaja; ~ *elettorale* izborna prevara; ~ *fiscale* poreska utaja; ~ *in industria* prevara u industriji; ~ *tributaria* utaja doprinosa (poreza); *prova della* ~ dokaz o prevari

**frodo** *m* krijumčarenje; šverc; *merce di* ~ krijumčarska (švercovana) roba

**fronte** *m* čelo; lice; izraz lica; prednja strana; pročelje; front; *a* ~ *a* ~ licem u lice; *a* ~ *di* prema; u smislu; na osnovu koga; *di* ~ naspram; nasuprot; preko puta (*a qcn, qcs* nekoga, nečega); *far* ~ *agli impegni* ispuniti obaveze; *far* ~ *ai suoi impegni* ispuniti svoju obavezu; *far* ~ *a un pagamento* izvršiti plaćanje; *far* ~ *alle spese* snositi troškove; ~ *della indipendenza* front nezavisnosti; ~ *del lavoro* front rada; ~ *popolare* narodni front; ~ *unico* jedinstveni front

**frontespizio** *m* pročelje; naslovna strana knjige

**frontiera** *f* granica (državna); *di* ~ pogranični; ~ *artificiale* veštačka granica; ~ *fluviale* rečna granica; ~ *internazionale* međunarodna granica; ~ *marittima* pomorska granica; ~ *terrestre* suvozemna (kopnena) granica; *stazione di* ~ granična stanica; *traffico di* ~ pogranični saobraćaj; *varcare la* ~ preći granicu

**frontista** *m e f (leg)* posednik dobra uz ulicu ili uz reku; član fronta

**fruente** *m* uživalac; korisnik

**frugalità** *f* umerenost; jednostavnost; skromnost

**frugare** *v* pretražiti; pretresati; preturati

**fruire** *v* uživati; koristiti; ~ *di un vantaggio* koristiti (uživati) prednost

**frumentario** *adj* žitni; pšenični

**frumento** *m* pšenica; žito; ~ *estivo* jara pšenica; ~ *invernale* ozima pšenica; ~ *vernereccio* ozima pšenica

**frumentone** *m* kukuruz

**frustrare** *v* šibati; bičevati; ~ *un progetto* sprečiti (osujetiti) projekat; ~ *le speranze* ubiti nade

**frutta** *f* voće; *di* ~ voćni; ~ *candita* kandirano voće; ~ *congelata* smrznuto voće; ~ *conservata* konzervirano voće; ~ *da dessert* desertno voće; ~ *fresca* sveže voće; ~ *secca* sušeno voće; ~ *selvatica* divlje voće; ~ *stagionale (di stagione)* sezonsko voće; ~ *tropicale* južno (tropsko) voće; *succo di* ~ voćni sok; *macedonia di* ~ voćna salata; ~ *verminosa* crvljivo voće

**fruttaiuolo** *m* voćar

**fruttare** *v* donositi plodove; donositi prihod (korist i sl.); ~ *interessi* donositi kamate

**fruttato** *m (econ)* ukupni dobitak od obrađenog zemljišta (od investiranog kapitala)

**frutteto** *m* voćnjak

**frutticoltura** *f* voćarstvo

**fruttifero** *adj* unosan; rentabilan; plodan; plodonosan; rodan; *somma fruttifera* kamatonosna suma

**fruttivendolo** *m* voćar; prodavac voća

**frutto** *m* prihod; renta; plod; rod; *dar* ~ rentirati se; ~ *del capitale* prihod od kapitala; *frutti civili* civilni (građanski) plodovi; renta; *frutti maturati* dospele kamate; sazreli plodovi; *frutti naturali* prirodni plodovi; *frutti non raccolti* neobrani plodovi; *frutti pendenti* neobrani plodovi; *frutti raccolti* obrani plodovi; *godere i frutti di suo lavoro* uživati plodove svoga rada; *mettere a* ~ uložiti sa kamatom; oploditi; *pagare i frutti* platiti kamate

**fruttuoso** *adj* rentabilan; unosan; plodonosan; koristan; *non* ~ neekonomičan

**fucileria** *f* puškaranje

**fuga** *f* odliv; izlaženje; curenje; bekstvo; beg; *fermo di indiziato per sospetto di* ~ pritvor osumnjičenog zbog sumnje bega; ~ *di capitali* odliv kapitala; *la* ~ *dell'imputato* bekstvo okrivljenog

**fugace** *adj* prolazan; kratkotrajan

**fuggiasco** *m* begunac

**fuggire** *v* bežati; pobeći; uteći; izbeći

**fuggitivo** *m e adj* begunac; kratkotrajan; prolazan

**fumare** *v* pušiti se; dimiti se; pušiti; *vietato* ~ zabranjeno pušenje

**fumatore** *m* pušač; ~ *d'oppio* pušač opijuma

**fumo** *m* dim; pušenje; *vendere* ~ prodavati mačku u džaku

**funame** *m* užad; konopci

**fune** *f* uže; konopac; sajla; ~ *metallica* metalna sajla; ~ *portante* konopac nosač; ~ *di trazione* konopac za vuču

**funerale** *m* sahrana; pogreb

**fungere** *v* službovati; obavljati dužnost; dejstvovati; ~ *da* služiti kao

**fungibile** *adj* zamenljiv; *cosa* ~ zamenljiva stvar

**fungibilità** *f* zamenljivost; *il carattere di* ~ *o di infungibilità ha grande rilevanza nel campo del diritto* karakter zamenljivosti, tj. nezamenljivosti je veoma važan u pravu

**funicolare** *f* uspinjača; ~ *aerea* žičara

**funivia** *f* žičara

**funzionale** *adj* funkcionalan; koristan; praktičan; *gruppo* ~ funkcionalna grupa

**funzionamento** *m* funkcionisanje; delovanje; rad; ~ *sotto carico* rad pod opterećenjem

**funzionare** *v* funkcionisati; dejstvovati; vršiti dužnost; *far* ~ aktivirati

**funzionario** *m* funkcioner; visoki činovnik; *alto* ~ visoki funkcioner; ~ *amministrativo* administrativni funkcioner; ~ *in aspettativa* funkcioner na raspolaganju; ~ *in attività di servizio* funkcioner u službi; ~ *in banca* bankarski funkcioner; ~ *di carriera direttiva* visoki činovnik; rukovodilac; ~ *comunale* opštinski službenik; ~ *di consolato* funkcioner konzulata; ~ *diplomatico* diplomatski funkcioner; ~ *doganale* carinski funkcioner; *un* ~ *corruttibile* podmitljiv službenik; ~ *federale* savezni funk-

cioner; ~ *giudiziario* sudski funkcioner; ~ *governativo* vladin funkcioner; ~ *internazionale* međunarodni funkcioner; ~ *licenziato* otpušteni funkcioner; ~ *militare* vojni službenik; ~ *ministeriale (di ministero)* službenik ministarstva; ministarski funkcioner; ~ *non di ruolo* nepostavljen (privremeni) funkcioner; ~ *in pensione* funkcioner u penziji; ~ *in pianta stabile* stalni (postavljen) činovnik; ~ *postale* poštanski službenik; ~ *in prova* funkcioner na probi; ~ *pubblico* javni funkcioner; ~ *dei quadri* kadrovik; ~ *della Repubblica* republički funkcioner; ~ *a riposo* funkcioner (rukovodilac) u penziji; ~ *in servizio attivo* funkcioner u aktivnoj službi; ~ *sindacale (dei sindacati)* sindikalni funkcioner; ~ *statale* državni funkcioer; ~ *subalterno* podređeni (niži) funkcioner; *pubblico* ~ javni funkcioner

**funzione** *f* funkcija; dužnost; služba; uloga; namena; *assumere una ~ pubblica* vršiti javnu funkciju; *doppia* ~ dvostruka funkcija; *durata di* ~ trajanje funkcije; *entrata in* ~ stupanje u službu; stupanje na snagu; *esercitare una* ~ vršiti dužnost (službu); *esercitare una ~ pubblica* vršiti javnu dužnost; *esercitare una ~ sociale* vršiti društvenu službu; *essere risolto della sua* ~ biti razrešen dužnosti; *facente ~ (ff.)* vršilac dužnosti; *fare ~ pubblica* vršiti javnu funkciju; ~ *accessoria* sporedna funkcija; ~ *amministrativa* upravna (administrativna) funkcija; ~ *del Consiglio di Stato* funkcija Državnog saveta; ~ *di competenza giudiziaria* funkcija sudske nadležnosti; ~ *del denaro* funkcija novca; ~ *elettorale* izborna funkcija; ~ *di garanzia* garancijska funkcija; ~ *giudiziaria* sudska funkcija; ~ *giurisdizionale* jurisdikcijska funkcija; funkcija sudske nadležnosti; ~ *istruttoria* istražni posao; ~ *legislativa* zakonodavna funkcija; ~ *onoraria* počasno zvanje; počasna funkcija; ~ *del potere* funkcija vlasti; ~ *politico-esecutiva* političko-izvršna funkcija; ~ *pubblica* javna funkcija; ~ *secondaria* sporedna funkcija; *giunta di* ~ funkcionalni dodatak; *installare in* ~ postaviti službenika; *messa in* ~ puštanje u rad; *mettere in* ~ staviti u pogon (funkciju); *nell'esercizio delle sue funzioni* u obavljanju svoje službe; *occupare una ~ pubblica* biti u javnoj službi; *risolvere di funzioni* razrešiti dužnosti; *sollevare dalle funzioni* razrešiti od dužnosti

**fuoco** *m* vatra; oganj; požar; pucnjava; paljba; *far* ~ pucati (vatrenim oružjem); *soffiare sul* ~ raspirivati vatru

**fuori** *prep e adv* izvan; van; napolju; napolje; *essere ~ servizio* biti van službe; ~ *dal bilancio* vanbudžetski; ~ *bordo* van broda; ~ *Borsa* izvan berze; ~ *legge* nezakonito; ~ *mano* udaljen; dalek; ~ *di misura* prekomerno; ~ *servizio* izvan službe; ~ *d'uso* neupotrebljiv; dotrajao; ~ *rotta* van linije (puta); *mettere ~ uso* staviti van upotrebe

**fuoribordo** *m (naut)* vanbrodski motor

**fuorisacco** *m* hitne novinske vesti; ekspresna pošta

**fuoriserie** *f e adj* vanserijski automobil; vanserijski; izuzetan

**fuoriuscito** *m* politički emigrant

**fuorviare** *v* skrenuti s puta; zalutati

**furberia** *f* lukavstvo

**furbo** *m e adj* lukavac; prepredenjak; lukav; prepreden

**furgone** *m* pokriveni kamion; teretnjak; furgon; ~ *cellulare* vozilo za prevoz uhapšenika; „marica"; ~ *postale* poštanska kola

**furia** *f* bes; besnilo; razjarenost; *a ~ di* nakon mnogo; pomoću (nečega); *a ~ di fare* neprestano radeći; *andare in* ~ pobesneti; razbesneti se; *andare su tutte le furie* biti van sebe od besa; *avere* ~ žuriti se; *in* ~ naglo; *in fretta e in* ~ navrat-nanos; *montare in* ~ razgoropaditi se

**furioso** *adj* besan; goropadan; razjaren; mahnit

**furore** *m* razjarenost; goropadnost; bes; *con* ~ žestoko; besno; *far* ~ doživeti veliki uspeh; biti veoma popularan; *a furor di popolo* po želji naroda

**furtivamente** *adv* tajno; skriveno

**furto** *m* krađa; ~ *accompagnato di circostanze aggravanti* krađa sa otežavajućim okolnostima; ~ *aggravato* teška krađa; ~ *d'automobile* krađa automobila; ~ *del bestiame* krađa stoke; ~ *di bicicletta* krađa bicikla; ~ *di cani* krađa pasa; ~ *di carta di valore* krađa vrednosnih papira; ~ *di cavalli* krađa konja; ~ *commesso durante innondazioni* krađa izvršena za vreme poplave; ~ *di cosa ritrovata* krađa pronađene stvari; ~ *di cosa di tenue valore* krađa stvari male vrednosti; ~ *di denaro* krađa novca; ~ *di documenti* krađa dokumenata; ~ *domestico* krađa u kući; ~ *di energia elettrica* krađa električne struje; ~ *fatto in industria* krađa izvršena u industriji; ~ *di gioielli* krađa nakita; ~ *con infrazione* provalna krađa; ~ *di legna* krađa drva; ~ *lieve* sitna krađa; ~ *di lieve entità* sitno delo krađe; ~ *di merce* krađa robe; ~ *di metalli* krađa metala; ~ *occasionale* slučajna krađa; ~ *di pacchi postali* krađa poštanskih paketa; ~ *parziale* delimična krađa; ~ *di pecore* krađa ovaca; ~ *qualificato* kvalifikovana krađa; ~ *con recidiva* krađa u povratu; ~ *con scasso* provalna krađa; ~ *di selvaggina* krađa divljači; ~ *di testamento* krađa testamenta; ~ *totale* totalna (potpuna) krađa; ~ *a uso rapina* razbojnička krađa; ~ *violento* nasilna krađa

**fusione** *f* spajanje; pripajanje; fuzija; fuzionisanje; topljenje; livenje; pretapanje; ~ *forzata* prisilno pripajanje; ~ *di organizzazioni economiche* spajanje privrednlh organizacija; ~ *di società* fuzija (pripajanje) društava; *punto di* ~ tačka topljenja



**fuso** *m* vreteno; *diritto come un* ~ prav kao strela; ~ *orario* vremenska zona

**fusoliera** *f* trup aviona

**fusto** *m* bure (limeno, plastično); kanta; kanister; deblo; stabljika; struk

**futile** *adj* beskoristan; bezvredan; nevažan; nebitan

**futilità** *f* beskorisnost; beznačajnost, bezvrednost; koještarija

**futuro** *m e adj* budućnost; budući; *in (nel)* ~ u budućnosti; ubuduće

# G

**gabbia** *f* kavez; ograđen prostor; pregrada; gajba (za ambalažiranje); ~ *di matti* luda kuća; ~ *degli imputati* prostor za optužene (u sudu); *mettere in ~ qcn* baciti nekoga u zatvor

**gabella** *f* dažbina; trošarina; mesto za naplatu dažbina; ~ *sul sale* dažbina za so

**gabellare** *v* ocariniti; naplatiti trošarinu

**gabinetto** *m* kabinet; ministarstvo; ministarski savet; vlada; *crisi di* ~ kriza vlade; ~ *federale* savezna vlada; ~ *di guerra* ratni kabinet; ~ *ministeriale* ministarski kabinet; ~ *di tecnici* kabinet tehničara; ~ *di transito* prelazni kabinet; ~ *di transizione* prelazna vlada

**galanterie** *f pl* ukrasni predmeti; galanterijska roba

**galantuomo** *m* džentlmen; gospodin; poštenjačina

**galattodotto** *m* cevovod za mleko

**galera** *f* robija; *andare in* ~ otići na robiju; *avanzo di* ~ kriminalan tip; razbojnik; *faccia da* ~ čovek s mračnim licem

**galla** *f* mehurić; *a* ~ na površini vode; *stare a* ~ plivati; održavati se na površini; *venire a* ~ isplivati na površinu

**galleggiamento** *m* plutanje; *linea di* ~ linija gaza broda

**galleggiante** *m e adj* plovak; plovni objekat; plutajući; plivajući

**galleggiare** *v* plutati; plivati; održavati se na površini

**galleria** *f* galerija; podzemni hodnik; tunel; lagum

**gallone** *m* galon (engleska mera za tečnost); širit; uska traka; gajtan

**galoppino** *m* trčkaralo; kurir

**gamba** *f* noga; *in* ~ sposoban; vešt; *scappare a gambe levate* pobeći glavom bez obzira

**gambizzare** *v* raniti u noge (prilikom terorističkog napada ili atentata)

**gamma** *f* raspon; opseg; dijapazon; ~ *di prezzi* dijapazon cena; *tutta una ~ di qcs* čitav dijapazon nečega

**gara** *f* nadmetanje; takmičenje; utakmica; konkurs; *fare a* ~ takmičiti se; ~ *d'appalto* licitacija; tender; ~ *pubblica* javna licitacija; *indire una* ~ zakazati nadmetanje (takmičenje); *partecipare alla* ~ učestvovati u nadmetanju (takmičenju); *partecipare ad una ~ di appalto* učestvovati u licitaciji (na tenderu); *ritirarsi dalla* ~ odustati od licitacije (takmičenja)

**garagista** *m* vlasnik garaže; radnik u garaži

**garante** *m e f* garant; jemac; *essere* ~ garantovati; jemčiti; *farsi (rendersi)* ~ biti garant; dati garanciju; garantovati; ~ *del pagamento* garant za isplatu; ~ *solidale* solidaran garant; ~ *sussidiario* supsidijaran (pomoćni) garant; *a titolo di* ~ kao garant

**garantire** *v* garantovati; jemčiti; ~ *con ipoteca* hipotekarno garantovati; ~ *su pegno* garantovati uz zalog

**garantito** *adj* zagarantovan; zajemčen

**garanzia** *f* garancija; garantovanje; jemstvo; sigurnost; *assumere una* ~ preuzeti garanciju; *certificato di* ~ garantni list; *chiamare in* ~ pozvati se na garanciju; *clausola di* ~ garantna klauzula; *contratto di* ~ garantni ugovor; ugovor o garanciji; *coprire una* ~ pokriti garanciju; *di* ~ garantni; *fondo di* ~ fond za garanciju; ~ *accessoria* sporedna garancija; ~ *assicurativa* pokriće osiguranja; garancija za osiguranje; ~ *di autenticità* garancija verodostojnosti (autentičnosti); ~ *bancaria* bankarska garancija; ~ *di cambio* garancija valute; ~ *del cedente della solvenza del debitore* garancija ustupioca za solventnost dužnika; ~ *collaterale* sporedna garancija; ~ *collettiva* kolektivna garancija; ~ *di collocamento* garancija zaposlenja; ~ *nella compravendita* garancija pri kupoprodaji; ~ *di consegna* garancija isporuke; ~ *in contanti* gotovinsko pokriće; ~ *costituzionale* ustavna (osnivačka) garancija; ~ *per i crediti all'esportazione* garancija za kredite pri izvozu; ~ *di dividendo* garancija za dividendu; ~ *di emissione* garancija izdanja (emisije); ~ *di buona esecuzione di lavoro secondo il contratto* garancija za



dobro izvršenje posla po ugovoru; ~ *d'esportazione* garancija izvoza; izvozna garancija; ~ *per l'evizione* garancija uz evikciju; ~ *di fabbrica* fabrička garancija; ~ *federale* savezna garancija; ~ *ferma* čvrsta garancija; ~ *fideiussoria* garancija za solventnost dužnika; ~ *finanziaria* finansijska garancija; ~ *di buon funzionamento* garancija za dobro funkcionisanje; ~ *generale* opšta garancija; ~ *giuridica* pravna (sudska) garancija; ~ *dell'identità della merce* garancija o identitetu robe; ~ *immobiliare* garancija na nekretnine; garancija nepokretnim dobrima; ~ *d'indennità* garancija za naknadu štete; ~ *individuale* individualna (pojedinačna) garancija; ~ *ipotecaria* hipotekarna garancija; ~ *mobiliare* garancija s pokretnim dobrima; ~ *di navigabilità* garancija za mogućnost plovidbe; ~ *oro* zlatna garancija; ~ *di pagamento* garancija za plaćanje; ~ *personale* lična garancija; ~ *di piazzamento* garancija plasmana; ~ *pignoratizia* garancija za zaplenu (zalog); ~ *del prestito* garancija za zajam; ~ *di prezzo* garancija cene; ~ *di provenienza* garancija porekla; ~ *di qualità* garancija za kvalitet; ~ *reale* stvarna garancija; ~ *o responsabilità per difetti giuridici* jemstvo ili odgovornost zbog pravnih nedostataka; ~ *contro i rischi dell'esportazione* garancija protiv rizika izvoza; ~ *o responsabilità per vizi o difetti della cosa* jemstvo ili odgovornost zbog fizičkih nedostataka stvari; ~ *di salario* garancija nadnice; ~ *semplice* obična (jednostavna) garancija; ~ *di sicurezza* garantovanje bezbednosti; ~ *di sistemazione* garancija plasmana; ~ *solidale* solidarna garancija; ~ *dello Stato* državna garancija; ~ *suppletiva* dopunska (naknadna) garancija; ~ *sussidiaria* dopunska (supsidijarna) garancija; ~ *della sussistenza del credito o diritto* odgovornost ustupioca za postojanje potraživanja; ~ *territoriale* teritorijalna garancija; ~ *totale* totalna garancija; ~ *di trasferimeno* garancija transfera; ~ *di trattato* ugovorna garancija; ~ *d'uso* uobičajena garancija; ~ *per i vizi* garancija za mane; ~ *per i vizi occulti* garancija za skrivene mane; *per* ~ za garanciju; *imprestare su* ~ uzajmiti (posuditi) uz garanciju; *infrazione di* ~ povreda garancije; *lettera di* ~ garantno pismo; *offrire* ~ nuditi garanciju; *ottenere* ~ dobiti garanciju; *prestare* ~ pružiti garanciju; garantovati; *socità a ~ limitata* društvo s ograničenom odgovornošću; *a titolo di* ~ kao garancija

**garbare** *v* sviđati se; dopadati se; goditi; ugađati

**gareggiare** *v* takmičiti se; utrkivati se

**garzone** *m* šegrt; kalfa; trgovački pomoćnik

**gas** *m* plin; gas; ~ *liquido* tečni gas; ~ *naturale* prirodni gas

**gasdotto** *m* gasovod; plinovod

**gassometro** *m* plinara

**gavitello** *m (naut)* plovak; bova; ~ *d'ormeggio* bova za sidrenje

**gazzetta** *f* novine; *G~ ufficiale* službeni list

**gelare** *v* zamrznuti; slediti; zalediti

**gelo** *m* studen; mraz; poledica; sloj leda

**gelosia** *f* ljubomora; zavist

**geloso** *adj* ljubomoran; zavidan

**gemellaggio** *m* bratimljenje gradova

**gendarme** *m* žandarm

**gendarmeria** *f* žandarmerija

**generale** *adj* generalni; opšti; uopšten; *agente* ~ generalni agent; *amministrazione* ~ opšta uprava; *assemblea* ~ generalna skupština; *avaria* ~ opšta havarija; *benessere* ~ opšte blagostanje; *clausola* ~ generalna (opšta) klauzula; *consenso* ~ opšti pristanak; *console* ~ generalni konzul; *consenso* ~ opšti pristanak; *contratto* ~ generalni (opšti) ugovor; *dichiarazione ~ dei diritti dell'uomo* opšta deklaracija o pravima čoveka; *direttore* ~ generalni direktor; *in* ~ uopšte uzevši; *opinione* ~ opšte mišljenje; *pericolosità* ~ opšta opasnost; *polizza ~ di assicurazione* generalna polisa osiguranja; *prevenzione* ~ generalna (opšta) prevencija; *procura* ~ generalna punomoć; *segretario* ~ generalni sekretar; *sessioni generali della Corte suprema* generalne sednice vrhovnog suda; *sicurezza ~ delle persone e del patrimonio* opšta sigurnost ljudi i imovine

**generalità** *f pl* lični podaci; generalije

**generalizzare** *v* generalizovati; uopštavati

**generalmente** *adv* uopšte; obično; po pravilu; u većini slučajeva

**generare** *v* prouzrokovati; izazivati; rađati; stvarati; proizvesti

**generatore** *m (mecc, fis)* generator; ~ *termoelettrico* termoelektrični generator

**generazione** *f* generacija; pokolenje; naraštaj; *di ~ in* ~ s kolena na koleno

**genere** *m* rod; vrsta; žanr; roba; ~ *d'affari* vrsta poslova; ~ *femminile* ženski rod; ~ *di lusso* luksuzna roba; ~ *maschile* muški rod; ~ *di merce* vrsta robe; ~ *di prima necessità* roba široke potrošnje; ~ *umano* ljudski rod; *in* ~ uopšte

**generi** *m pl* roba; artikli; *adulterazione di ~ alimentari* kvarenje prehrambene robe; *contraffazione di* ~ falsifikovanje artikala; ~ *agricoli* poljoprivredni artikli; ~ *alimentari* prehrambena roba; ~ *coloniali* prekomorska roba; ~ *di consumo* potrošna roba; ~ *industriali* industrijski artikli; ~ *di monopolio* monopolski artikli; ~ *di prima necessità* roba široke potrošnje; ~ *di uso corrente* svakodnevne potrepštine; ~ *voluttuari* luksuzni artikli

**generico** *adj* opšti; uopšten; neodređen; *obbligazione generica* opšta obligacija; *oggetti m pl generici* opšte stvari

**generoso** *adj* velikodušan; širokogrud; plemenit; darežljiv; *porzione generosa* obilna porcija; *terra generosa* plodna zemlja; *vino* ~ jako vino

**genitore** *m* roditelj; *genitori e figli* roditelji i deca; *da (dei) genitori* roditeljski

**genocidio** *m* genocid

**Genova** *f (geogr)* Đenova

**gente** *f* ljudi; svet; ~ *dell'aria* osoblje aviona; letačko osoblje; ~ *per bene* poštovani (cenjeni) ljudi; ~ *di campagna* seljaci; ~ *di città* građani; ~ *di mare* pomorci; ~ *di servizio* posluga

**gentile** *adj* ljubazan; učtiv; plemenit; nežan; ljubak; *sesso* ~ ženski pol

**gentilezza** *f* ljubaznost; učtivost; plemenitost; nežnost; kurtoazija; *fateci la* ~ molimo vas; učinite nam uslugu; *per* ~ molim vas

**gentilmente** *adv* ljubazno; učtivo

**genuinità** *f* autentičnost; originalnost; prirodnost

**genuino** *adj* autentičan; originalan; pravi; istinski; čist; neiskvaren

**geografia** *f* geografija; ~ *agraria (agricola)* agrarna (poljoprivredna) geografija; ~ *commerciale* trgovačka geografija; ~ *delle comunicazioni* saobraćajna geografija; ~ *culturale* kulturna geografija; ~ *economica* ekonomska geografija; ~ *politica* politička geografija; ~ *sociale* socijalna geografija; ~ *urbana* gradska geografija

**geologia** *f* geologija

**geometra** *m* geometar

**geopolitica** *f* geopolitika

**gerarchia** *f* hijerarhija; podela po starešinstvu ili činu; ~ *amministrativa* administrativna hijerarhija; ~ *professionale* hijerarhija po položaju

**gerente** *m* poslovođa; upravnik; ~ *d'un consorzio* upravnik konzorcijuma (kartela); ~ *responsabile* odgovorni upravnik; računopolagač; *vice* ~ zamenik upravnika

**gerenza** *f* vođenje poslova; uprava

**gergo** *m* žargon; argo; šatrovački govor; ~ *commerciale* trgovački žargon

**Germania** *m (geogr)* Nemačka; *G~ Occidentale* Zapadna Nemačka; *G~ Orientale* Istočna Nemačka

**germanico** *adj* nemački; germanski

**germanismo** *m* germanizam

**gerontocomio** *m* dom staraca; starački dom

**gesso** *m* gips; kreda; *cava di* ~ rudnik gipsa

**gestione** *f* poslovanje; rukovođenje; upravljanje; *assumere la* ~ *d'affari altrui senza averne avuto mandato* preuzeti poslovanje bez ovlašćenja; ~ *di affari* vođenje poslova; poslovanje; ~ *d'affari altrui* upravljanje bez naloga; nezvano vršenje tuđih poslova; ~ *d'affari bancari* bankarsko poslovanje; ~ *amministrativa* administrativno upravljanje; ~ *d'affari impropria* nepravo upravljanje; ~ *aziendale* upravljanje preduzećem; poslovanje preduzeća; ~ *di bilancio* sastavljanje bilansa; ~ *collettiva* kolektivno upravljanje; ~ *commerciale* trgovačko poslovanje; ~ *contabile* knjigovodstvo; ~ *finanziaria* finansijsko poslovanje; ~ *d'impresa* upravljanje preduzećem; poslovanje preduzeća; ~ *infedele* nepošteno poslovanje; ~ *irregolare* nepravilno upravljanje; ~ *di magazzino* vođenje skladišta; ~ *delle materie prime* rukovanje sirovinama; ~ *merci* otpremanje robe; ~ *patrimoniale* upravljanje imovinom; ~ *di portafoglio* poslovanje vrednosnim papirima; rukovanje portfeljom; ~ *in proprio* poslovanje za sopstveni račun; ~ *del pubblico denaro* upravljanje javnim finansijama; ~ *redditizia* uspešno poslovanje; ~ *sleale* nelojalno poslovanje; ~ *sociale* društveno upravljanje; ~ *statalistica* etatističko upravljanje; ~ *di titoli* poslovanje vrednosnim papirima; ~ *valutaria* devizno poslovanje; *politica di* ~ politika rukovođenja; *spese di* ~ troškovi poslovanja (upravljanja)

**gestire** *v* upravljati; voditi poslove; rukovoditi; ~ *un'impresa* voditi preduzeće

**gesto** *m* pokret; gest; postupak; poza; stav

**gestore** *m* upravnik; rukovodilac; poslovođa; ~ *d'affari* poslovođa; ~ *di stazione (ferr)* rukovodilac teretnog saobraćaja (na stanici)

**gettare** *v* bacati; baciti; ~ *il denaro* rasipati novac; ~ *sul mercato* baciti na tržište; ~ *via* odbaciti

**gettata** *f* bacanje; domet; nasip; *(metall)* livenje (u kalupu); izlivanje

**gettito** *m (econ)* prihod; dohodak; ~ *finanziario* finansijski prihod; ~ *fiscale (delle imposte)* poreski prihod; ~ *previsto* predviđen prihod; ~ *teorico* teoretski prihod; ~ *totale* ukupni prihod; ~ *tributario* poreski prihod; *maggiore* ~ veći prihod

**getto** *m* mlaz; hitac; izlivanje; livenje (u kalupu); nacrt; skica; *di* ~ u jednom dahu; u jedan mah; ~ *d'acqua* mlaz vode; ~ *del carico in mare* bacanje tereta u more; ~ *di ghisa* sivi liv; liveno gvožđe; *primo* ~ prvi nacrt; prva skica

**gettone** *m* žeton

**ghermire** *v* ščepati; zgrabiti

**ghiacciaia** *f* rezervoar leda; ledenjača

**ghiaccio** *m e adj* led; leden; ~ *artificiale* veštački led

**ghiaia** *f* šljunak; tucanik

**ghigliottina** *f* giljotina

**ghisa** *f (metall)* liveno gvožđe; sivi liv; ~ *greggia* sirov sivi liv

**già** *adv* već; bivši; nekadašnji

**giacente** *adj* ležeći; nerešen; zaostao; neiskorišćen; *capitale* ~ mrtav kapita; *eredità* ~ nepodeljeno nasledstvo; *lettera* ~ nepodignuto pismo; *merce* ~ neprodata roba; *pacco* ~ nepodignut paket

**giacenza** *f* neiskorišćenost; neupotreba; zalihe; restlovi; neprodata roba; *giacenze f pl* zalihe robe; ~ *di cassa* saldo blagajne; ~ *di deposito* zalihe na lageru (u skladištu); ~ *in magazzino* zalihe u skladištu; *merce in* ~ roba na zalihi; *spese di* ~ ležarina



**giacere** *v* ležati; nalaziti se; ~ *in deposito* ležati u skladištu

**giacimento** *m* nalazište; sloj; naslaga; ~ *di carbone (carbonifero)* nalazište uglja; ~ *di ferro* nalazište uglja; ~ *di minerale* rudno nalazište; ~ *petrolifero* nalazište nafte

**giallo** *m e adj* žuta boja; žutilo; žut; *farina gialla* kukuruzno (žuto) brašno; ~ *d'uovo* žumance jaja

**giammai** *adv* nikada

**Giappone** *m (geogr)* Japan

**giapponese** *adj* japanski

**Giapponese** *m e f* Japanac

**giardinaggio** *m* baštovanstvo; vrtlarstvo

**giardinetto** *m (naut)* zadnji deo broda

**giardino** *m* vrt; bašta; ~ *d'infanzia* dečji vrtić; ~ *pensile* bašta smeštena na terasi; *giardini pubblici* javni park; ~ *zoologico* zoološki vrt

**Gibilterra** *f (geogr)* Gibraltar

**Ginevra** *f (geogr)* Ženeva

**ginocchio** *m* koleno; (*mecc*) kolenasti zglob

**giocare** *v* igrati; igrati se; kockati se; kladiti se; ~ *in Borsa* špekulisati na berzi; ~ *a dadi* kockati se

**giocatore** *m* igrač; kockar; ~ *di borsa* berzanski špekulant; ~ *a dadi* kockar; ~ *al rialzo* špekulant na hosi; ~ *al ribasso* špekulant na besi

**gioco** *m* igra; igranje; kockanje; (*mecc*) prazan hod; zazor; luft; *avere buon* ~ dominirati; nadvladati; *entrare in* ~ ući u igru; ~ *d'azzardo* hazardna igra; kocka; kockanje; ~ *di borsa* špekulacija na berzi; ~ *completo della polizza di carico* komplet konosman; ukupan broj originala i kopija istog konosmana; ~ *di fortuna* igra na sreću; ~ *del lotto* loto (igra na sreću); *giochi olimpici* olimpijske igre; *in* ~ u igri; *perdere al* ~ izgubiti na kocki

**gioia** *f* radost; ~ *del lavoro* radost rada

**gioielleria** *f* juvelirnica; juvelirska radnja

**gioiello** *m* nakit; ukras; dragulj

**Giordania** *f (geogr)* Jordan

**giornale** *m* novine; list; žurnal; dnevnik; ~ *americano* američki žurnal; ~ *di bordo* brodski dnevnik; ~ *della Borsa* dnevnik berze; ~ *di cassa* blagajnički dnevnik; ~ *dei clienti* knjiga mušterija; ~ *commerciale* trgovački žurnal; ~ *edilizio* građevinski dnevnik; ~ *dei fornitori* knjiga dobavljača; ~ *d'informazione* informativni list; ~ *di macchina* knjiga mašine; ~ *nautico (di navigazione)* nautički dnevnik; ~ *in partita doppia* dnevnik dvojnog knjigovodstva; ~ *di portafoglio* knjiga portfelja; ~ *di profitto* dnevnik prihoda; ~ *radio* radio vesti; ~ *sanitario* sanitarna knjiga; ~ *di spese* dnevnik izdataka; ~ *delle telecomunicazioni* telekomunikacijski dnevnik; *libro* ~ dnevnik; *tenere un* ~ voditi dnevnik

**giornaliero** *m e adj* nadničar; dnevni; svakodnevni; *operaio* ~ nadničar; *riposo* ~ *e domenicale* dnevni i nedeljni odmor

**giornalismo** *m* novinarstvo; žurnalistika

**giornalista** *m* novinar; žurnalista

**giornalmente** *adv* svakodnevno; svaki dan

**giornata** *f* dnevnica; nadnica; dnevna plata; dan (od jutra do mraka); *andare a* ~ živeti od danas do sutra; ~ *intera di lavoro* potpun radni dan; ~ *lavorativa* radni dan; ~ *di lavoro ridotta* skraćeni radni dan; ~ *di otto ore* osmočasovni (radni) dan; ~ *di sette ore* sedmočasovni radni dan; *in* ~ tokom dana; još danas; *lavorare a* ~ raditi na nadnicu; *vivere alla* ~ živeti od danas do sutra

**giorno** *m* dan; *l'altro* ~ onomad; nedavno; *al* ~ *fisso* na određeni dan; *al* ~ *d'oggi* u današnje doba; danas; *di* ~ danju; *del* ~ dnevni; *di* ~ *in* ~ iz dana u dan; ~ *dell'adempimento* dan ispunjenja (izvršenja); ~ *di Borsa* berzanski dan; ~ *di chiusura del bilancio* dan zaključenja bilansa; ~ *civile* kalendarski dan; ~ *di compensazione* obračunski dan; ~ *di consegna* dan isporuke; *giorni di controstallie* dani prekostojnica; ~ *di decorrenza* dan početka obračuna; ~ *di dilazione* dan odgode; ~ *della dissoluzione (dell'Assemblea popolare)* dan raspuštanja (narodne skupštine); ~ *d'emissione* dan izdanja; ~ *di elezione* dan izbora; ~ *di esecuzione* dan ispunjenja (izvršenja); ~ *feriale* radni dan; ~ *festivo (di festa)* praznični (neradni) dan; dan praznika; *giorni festivi di Stato* dani državnih praznika; ~ *di fiera* sajamski dan; ~ *finale (del Giudizio)* sudnji dan; ~ *di lavoro* radni dan; ~ *libero* slobodan dan; ~ *della liquidazione* dan obračuna (na berzi); ~ *di mercato* tržišni dan; ~ *dei morti* Dan mrtvih; ~ *e notte* danonoćno; ~ *di paga (di pagamento)* dan isplate (plate); ~ *di processo* dan suđenja; ~ *di protesto* dan protesta; *giorni di prova* probni dani; ~ *di respiro* dan dospeća; ~ *di ricevimento di pubblico* dan prijema publike; ~ *di riporto* dan reporta (na berzi); ~ *di riposo* dan mirovanja (na berzi); neradni dan; ~ *di rispetto* određeni dan dospeća; ~ *di ritardo* dan zakašnjenja; ~ *di scadenza* dan dospeća; ~ *di scadenza degli interessi* dan dospeća kamata; ~ *di seduta* dan sednice; ~ *di sorteggio* dan izvlačenja; ~ *di sosta* dan ležarine; ~ *di spedizione* dan otpreme; ~ *di stallia* dan stojnice; ~ *d'udienza* dan rasprave; ~ *utile* dan početka; *oggi*~ u današnje doba; *ordine del* ~ dnevni red; *piatto del* ~ dnevni meni; *stabilire un* ~ odrediti dan; *tutto il* ~ stalno; ceo dan

**giovane** *m e adj* pomoćnik; momak; mladić; mlad; ~ *lavoratore* mladi radnik; ~ *di negozio* trgovački pomoćnik

**giovare** *v* koristiti; služiti

**giovarsi** *v rifl (di qcs)* poslužiti se nečim; iskoristiti nešto

**gioventù** *f* omladina; mladež; mladost ~ *democratica* demokratska omladina

**giovinezza** *f* mladost

**girabile** *adj* prenosiv; koji se žirira

**girante** *m e f* žirant; prenosilac menice; ~ *di cambiale* menični žirant; ~ *di favore* žirant po usluzi; ~ *precedente* prethodni žirant; indosant; ~ *susseguente* sledeći žirant; indosatar

**girare** *v* indosirati; doznačiti; žirirati; preneti; ~ *un assegno* indosirati (žirirati) ček; ~ *una cambiale* žirirati menicu; ~ *un effetto* preneti menicu (vrednosni papir); ~ *una somma* doznačiti iznos

**girarsi** *v rifl* osvrnuti se; okrenuti se

**girata** *f* indosament; indosman; žiro; prenos menice; *la cambiale è trasferibile mediante* ~ menica se može preneti indosmanom; *fare la* ~ indosirati; ~ *dell'assegno bancario* indosman bankarskog čeka; ~ *in bianco* blanko indosman; ~ *cambiaria (di cambiale)* menični indosman; ~ *completa* potpun indosman; *la* ~ *deve essere incondizionata* indosman mora biti bezuslovan; ~ *di favore* uslužni indosman; ~ *di garanzia* indosman za garanciju; aval; ~ *per incasso* indosman radi naplate; ~ *incondizionata* bezuslovni indosman; ~ *nominativa* rekta indosament; ~ *parziale* delimičan indosman; ~ *in pegno* založni indosman; ~ *in pieno* potpun indosman; ~ *per procura* indosman po ovlašćenju; ~ *„non all'ordine"* rekta indosament; ~ *su titoli azionari* prenos na vrednosnim papirima; ~ *dei valori azionari* prenos deonica

**giratario** *m* indosatar; žiratar; ~ *susseguente* sledeći indosatar

**girevole** *adj* rotacioni; obrtni; *ponte* ~ rotacioni most

**giro** *m* obrt; okret; krug; virman; prenos; žiro; *andare in* ~ obilaziti; *a conto di* ~ na žiro račun; *a* ~ *di posta* povratnom poštom; ~ *d'affari* poslovni promet; ~ *artistico* umetnička turneja; ~ *cambiario di favore* uslužni menični žiro; ~ *di capitali* obrt (prenos) kapitala; ~ *completo di polizza di carico* kompletan prenos konosmana; ~ *conto* žiro račun; ~ *dei documenti* žiro dokumenta; ~ *di fondi* prenos sredstava; ~ *monetario* novčani obrt; ~ *d'orizzonte* pregled situacije; ~ *di partite* virman računa (budžetskih partija); ~ *di servizio* službeni put; pregled; *mettere in* ~ pustiti u opticaj; *mezzi di* ~ obrtna sredstva; *moneta di* ~ žiro novac; *partita di* ~ protivstavka; protivpartija; *prendere in* ~ *qcn* zadirkivati nekoga; zavitlavati nekoga; *a stretto* ~ *di posta* prvom poštom

**giroconto** *m* žiro račun; virman; prenos na račun

**girovago** *m e adj* skitnica; skitalački; lutalački; *commercio* ~ pokretna trgovina; *mercante* ~ torbar; *venditore* ~ pokretni prodavac

**giù** *adv* dole; *in* ~ niže; naniže; *su per* ~ otprilike

**giubilare** *v* likovati; veseliti se; penzionisati

**giudicabile** *m e adj* optuženik; kome se može i treba suditi

**giudicare** *v* presuditi; suditi; presuđivati; oceniti; smatrati; ~ *in camera di tribunale* suditi u veću; ~ *in contumacia* suditi u odsustvu; ~ *opportuno* smatrati umesnim; ~ *in prima istanza* presuditi u prvom stepenu; ~ *in seconda istanza* presuditi u drugom stepenu; ~ *secondo giustizia* pravično presuditi

**giudicato** *m e adj* presuda; osuđen; presuđen; *passare in* ~ postati pravosnažan

**giudice** *m* sudija; *l'apprezzamento del* ~ *di merito* ocena raspravnog suda; *il* ~ *assegna la causa a sentenza* sudija objavljuje da je stvar zrela za odluku; *corrompere un* ~ podmititi sudiju; ~ *aggiunto* dopunski sudija; ~ *amministrativo* sudija upravnog veća; ~ *d'appello* prizivni sudija; ~ *assessore* pomoćni sudija; ~ *ausiliare* pomoćni sudija; ~ *di carriera* profesionalni sudija; ~ *della carriera giudicata* sudija koji donosi presudu; ~ *della causa* sudija u sporu; ~ *civile* sudija građanskog suda; ~ *commerciale* sudija trgovinskog suda; ~ *competente* nadležni sudija; ~ *complementare* dopunski sudija; ~ *conciliatore (conciliativo)* mirovni sudija; ~ *delegato* delegirani sudija; ~ *dell'esecuzione* izvršni sudija; ~ *d'espropriazione* sudija za eksproprijaciju; ~ *fallimentare* stečajni sudija; sudija u stečajnom postupku; ~ *federale* savezni sudija; ~ *imparziale* nepristrastan sudija; ~ *internazionale* međunarodni sudija; ~ *istruttore* istražni sudija; ~ *in materia disciplinare* disciplinski sudija; ~ *in merito* raspravni sudija (sud); ~ *militare* vojni sudija; ~ *dei minorenni* sudija za maloletnike; ~ *monocratico* sudija pojedinac; ~ *onorario* počasni sudija; ~ *ordinario* redovni sudija; ~ *di pace* mirovni sudija; ~ *penale* krivični sudija; sudija u krivičnom postupku; ~ *per le trasgressioni (contravvenzioni)* sudija za prekršaje; ~ *poplare* sudija porotnik; ~ *di prima istanza (di primo grado)* sudija prvostepenog suda; ~ *relatore* sudija izvestilac; ~ *della revisione* revizioni sudija; ~ *ricusato* nenadležni (izuzeti) sudija; ~ *singolo* sudija pojedinac; ~ *straordinario* vanredni sudija; ~ *di sorveglianza* nadzorni sudija; ~ *supplente* sudija zamenik; ~ *tavolare* gruntovni sudija; ~ *a tribunale costituzionale federale* sudija saveznog ustavnog suda; ~ *tutelare* sudija



staratelj; *violazione della legge da parte del* ~ kršenje zakona od strane sudije

**giudiziale** *adj* sudski; sudijski; *errore* ~ sudijska greška; *esibito* ~ sudski podnesak; *persecuzione* ~ sudski progon; *testamento* ~ sudski testament

**giudiziario** *adj* sudski; sudijski; pravosudni; *accesso* ~ sudski uviđaj; *anno* ~ sudska godina; *apparato* ~ sudski aparat; *atti giudiziari* sudski spisi; *aula giudiziaria* sudska dvorana; *avviso* ~ sudsko obaveštenje; *carcere* ~ istražni zatvor; *casellario* ~ sudska kartoteka; *competenza giudiziaria* sudska nadležnost; *errore* ~ sudska greška; *impiegato* ~ sudski činovnik; *interprete* ~ sudski tumač; *interprete* ~ *giurato* zakleti sudski tumač; *istanza giudiziaria* sudska instanca; *mandato* ~ sudski nalog (mandat); *potere* ~ sudska vlast (moć); *pratica giudiziaria* sudska praksa; *procedimento* ~ sudski postupak; *procedimento* ~ *civile* građanski sudski postupak; *promuovere il procedimento* ~ pokrenuti sudski postupak; *regolamento* ~ sudski pravilnik; parnični postupak; *sequestro* ~ sudska zaplena; *territorio* ~ sudska oblast; *testimonio* ~ sudski svedok; *transazione giudiziaria* sudsko poravnanje

**giudizio** *m* sud; mišljenje; presuda; odluka; suđenje; sudska rasprava; *chiamare in* ~ pozvati na sud; tužiti sudu; *chiamare qcn in* ~ pozvati nekoga na sud; *citare in* ~ pozvati na sud; *citare qcn in* ~ pozvati nekoga na sud; *citare qcn in* ~ *come testimone* pozvati nekoga na sud kao (za) svedoka; *comparire in* ~ pojaviti se na sudu; *costituirsi in* ~ pojaviti se u sudu kao stranka; *deporre in* ~ svedočiti na sudu; *emettere un* ~ izreći sud (mišljenje); *entrare in* ~ izaći na sud; *far comparire in* ~ *qcn* izvesti nekoga pred sud; *formarsi un* ~ stvoriti sud (mišljenje); *a* ~ prema oceni; ~ *d'accertamento* istražno suđenje; ~ *per affari commerciali e marittimi* sud za trgovačke i pomorske sporove; ~ *amministrativo* upravni postupak; ~ *arbitrale* arbitražni sud; ~ *cambiario* menični sud; ~ *civile* građanska parnica; ~ *di cognizione* presudna odluka; presudni sud; ~ *conclusivo* konačan sud; ~ *consolare* konzularni sud; ~ *contradditorio* kontradiktorno mišljenje; ~ *in contumacia* suđenje u odsutnosti; ~ *d'esecuzione* izvršni sud; ~ *d'istruzione* istražni sud; ~ *maturo* zreo sud; ~ *di merito* meritoran sud; ~ *ordinario* redovna presuda; ~ *di pace* mirovni sud; ~ *penale* krivični sud; krivična parnica; ~ *peritale* mišljenje (nalaz) veštaka; veštačko mišljenje; ~ *di primo grado* prvostepeni sud; ~ *di revisione* revizioni sud; ~ *di ricorso* žalbeni (prizivni) sud; ~ *sbagliato* pogrešan sud; ~ *di secondo grado* drugostepeni sud; ~ *tavolare* gruntovni sud; ~ *di valore* ocena vrednosti; *intentare* ~ pokrenuti spor; *secondo* ~ *d'esperto* po oceni veštaka; *sospendere il* ~ obustaviti suđenje; *subire un* ~ pretrpeti osudu; *tradurre in* ~ privesti sudu

**giungere** *v* stići; stizati; dospeti; ~ *in porto* stići na cilj

**giunta** *f* odbor; veće; dodatak; prilog; ~ *del bilancio* budžetski odbor; ~ *comunale* opštinski odbor; ~ *permanente* stalni odbor; ~ *provinciale* pokrajinski odbor; ~ *regionale* oblasni odbor; *per* ~ uz to; pride

**giuramento** *m* zakletva; *accettare il* ~ prihvatiti zakletvu; *aderire al* ~ primiti zakletvu; *affermare sotto* ~ tvrditi pod zakletvom; *ammonimento sull'importanza del* ~ opomena o važnosti zakletve; *con* ~ sa zakletvom; *essere sotto* ~ biti pod zakletvom; *differire il* ~ odložiti zakletvu; *formula del* ~ tekst zakletve; ~ *estimatorio* zakletva o proceni; ~ *falso* lažna zakletva; krivokletstvo; *far prestare* ~ zakleti; ~ *giudiziario* sudska zakletva; ~ *di perito* zakletva veštaka; ~ *professionale* profesionalna zakletva; ~ *promissorio* promisorna zakletva; ~ *di servizio* službena zakletva; ~ *di testimonio* zakletva svedoka; ~ *d'ufficio* zakletva pri stupanju na posao; *obbligare con* ~ obavezati zakletvom; *prestare* ~ položiti zakletvu; zakleti se; *proferire un* ~ dati zakletvu; zakleti se; *sciogliere da un* ~ osloboditi zakletve; *sotto* ~ pod zakletvom; *vincolo di* ~ obaveza zakletve; *violare il* ~ prekršiti zakletvu

**giurare** *v* zakleti se; kleti se; *far* ~ zakleti; ~ *il falso* lažno se zakleti

**giurato** *m e adj* porotnik; zaklet; pod zakletvom; *deposizione giurata* izjava pod zakletvom

**giureconsulto** *m* pravnik; pravni savetnik

**giuria** *f* porota; porotnici; žiri

**giuridicamente** *adv* pravno

**giuridico** *adj* pravni; pravnički; *atto* ~ pravni akt; *capacità giuridica* pravna (sudska) sposobnost; *difesa giuridica* sudska odbrana; *documento* ~ pravni dokument; *ente* ~ pravna ustanova; *mezzo* ~ pravno (sudsko) sredstvo; *persona giuridica* pravno lice; *protezione giuridica* pravna zaštita; *questione giuridica* pravno pitanje; *rapporto* ~ pravni odnos; *situazione giuridica* pravno stanje; *stato* ~ pravni status; *termine* ~ pravni termin; *valore* ~ pravna vrednost

**giurisdizionale** *adj* nadležan; jurisdikcioni; pravni; pravosudni

**giurisdizione** *f* sudska nadležnost; jurisdikcija; *essere in* ~ biti u sudskoj nadležnosti; *conflitto di* ~ sukob sudske nadležnosti; *esercitare la* ~ vršiti sudsku vlast; presuđivati; ~ *amministrativa* upravno-pravna nadležnost; ~ *di appello* sudska nadležnost; ~ *arbitrale* nadležnost branilačkog mirovnog suda; ~ *civile* građanska sudska nadležnost; ~ *commerciale* trgovačka nad-

ležnost; ~ *consolare* konzularna nadležnost; ~ *contenziosa* parnična sudska nadležnost; ~ *costante* stalna sudska nadležnost; ~ *costituzionale* ustavno sudstvo; ~ *esclusiva* isključiva sudska nadležnost; ~ *federale* savezna sudska nadležnost; ~ *finanziaria* finansijska nadležnost (jurisdikcija); ~ *generale* sudovi opšte nadležnosti; ~ *internazionale* međunarodna sudska nadležnost; ~ *marittima* pomorska sudska nadležnost; ~ *obbligatoria* obavezna sudska nadležnost; ~ *ordinaria* redovna sudska nadležnost; ~ *penale* krivična sudska nadležnost; ~ *di prima istanza* prvostepena sudska nadležnost; ~ *tributaria* poreska nadležnost; ~ *volontaria* vanparnična sudska nadležnost; *immunità di* ~ sudski imunitet

**giurisperito** *m* pravnik

**giurisprudenza** *f* pravna nauka; pravo; sudska praksa; ~ *amministrativa* upravno-pravna nauka; ~ *tributaria* poresko (finansijsko) pravo

**giurista** *m* pravnik

**giustamente** *adv* pravedno; s pravom; ispravno; tačno; upravo tako

**giustezza** *f* tačnost; ispravnost; pravilnost

**giustificabile** *adj* koji se može opravdati; opravdan; *assenza* ~ opravdani izostanak

**giustificare** *v* opravdati; pravdati

**giustificativo** *adj* opravdavajući; koji opravdava

**giustificato** *adj* opravdan

**giustificazione** *f* opravdanje; pravdanje; *documenti di* ~ pravdajuća dokumenta; ~ *di una perdita* opravdanje gubitka; ~ *di un reclamo* opravdanje reklamacije

**giustizia** *f* pravosuđe; pravda; pravednost; pravičnost; *amministrare la* ~ deliti (krojiti) pravdu; *amministrazione della* ~ sudska uprava; *Corte di G~* sud pravde; *decidere secondo* ~ pravedno odlučiti; *far* ~ krojiti pravdu; *farsi* ~ *da sé* pravna samopoć; samovoljno krojiti pravdu; *giudicare secondo* ~ pravično presuditi; ~ *amministrativa* upravno pravosuđe; ~ *di classe* klasno pravosuđe; ~ *commerciale* trgovinsko pravosuđe; ~ *fiscale* poresko (fiskalno) pravosuđe; ~ *imparziale* nepristrasna pravda; ~ *internazionale* međunarodno pravosuđe; ~ *penale* krivično pravosuđe; ~ *di sangue* krvna osveta; ~ *sociale* socijalna pravda; ~ *sommaria* preki sud; ~ *tributaria* poresko pravosuđe; *Ministero di Grazia e G~* ministarstvo pravde; *rendere* ~ suditi po pravdi; *ricorrere alla* ~ pribeći sudu

**giusto** *adj* pravičan; pravedan; *giusta causa* pravičan spor; *giusta la riserva* tačno prema rezervi

**globale** *adj* ukupan; celokupan; opšti; globalan

**globalmente** *adv* sveukupno; globalno

**glucosio** *m* glikoza; grožđani šećer

**goccia** *f* kap; kapljica; *è una* ~ *nel mare* to je kap u moru

**godere** *v* uživati; koristiti (nešto); primati (nešto); *godersela* zabavljati se; veseliti se; ~ *un diritto* uživati pravo; ~ *la fiducia* uživati poverenje; ~ *la preferenza* uživati prednost; ~ *la stima* uživati poštovanje; ~ *l'usufrutto* imati pravo uživanja

**godimento** *m* uživanje; korišćenje prava; *azione di* ~ uživalačka deonica; ~ *dei beni* uživanje dobara; ~ *di diritto* uživanje prava; ~ *degli interessi* uživanje kamata; ~ *di pensione* uživanje penzije; ~ *di una proprietà* uživanje vlasništva; *pieno* ~ puno uživanje

**goditore** *m* uživalac

**golfo** *m* zaliv; zaton

**golpe** *m* puč; državni udar

**golpista** *m (pl -i)* pučista

**gomena** *f (naut)* debelo brodsko uže; palamar; ~ *da ormeggio* palamar za privez; ~ *da rimorchio* palamar za vuču

**gomma** *f* guma; automobilska guma; lepak; ~ *sintetica* sintetička guma

**gommato** *adj* gumiran; impregniran; premazan lepkom

**gommificio** *m* fabrika gume

**gommista** *m* vulkanizer; osoba koja prodaje i namešta automobilske gume

**gonfiamento** *m* naduvavanje; nadimanje; otečenost; ~ *del credito* naduvavanje (ekspanzija) kredita

**gonfiare** *v* naduvati; oteći

**gonfiatura** *f* naduvavanje; nadimanje; preuveličavanje; ~ *pubblicitaria* reklamno naduvavanje

**governale** *m (naut)* kormilo; upravljač

**governare** *v* vladati; upravljati; voditi; rukovoditi

**governativo** *adj* vladin; državni; *agenzia governativa* državna agencija

**governatore** *m* guverner; upravnik; ~ *generale* generalni upravnik (guverner)

**governo** *m* vlada; vladanje; uprava; vladavina; upravljanje; gazdovanje; *assumere il* ~ preuzeti vlast; *crisi del* ~ kriza vlade; *far cadere il* ~ oboriti vladu; *forma di* ~ oblik vladavine; *formare il* ~ sastaviti vladu; ~ *d'affari* poslovna vlada; ~ *autonomo* autonomna vlada; ~ *centrale* centralna vlada (uprava); ~ *di centro-sinistra* vlada levog krila centra; ~ *di coalizione* koaliciona vlada; ~ *costituzionale* ustavna vlada; ~ *di destra* desničarska vlada; ~ *di diritto* pravna država; ~ *dittatorio* diktatorska vlada; ~ *in esilio* vlada u izbeglištvu; ~ *fantoccio* marionetska vlada; ~ *federale* savezna vlada (uprava); ~ *di fronte popolare* vlada narodnog fronta; ~ *insurrezionale* ustanička vlada; ~ *ad interim* privremena vlada; ~ *laburista* laburistička vlada; ~ *legittimo* zakonita vlast (vlada); ~ *maggioritario* vlada većine; ~ *militare* vojna vlada; ~ *minoritario* vlada manjine; ~ *poplare* narodna vlast; ~ *provinciale* pokrajinska vlada; ~ *di salute popolare* vlada narodnog spasa; ~ *segnatario* vlada potpisnica; ~ *di sinistra* levičarska vlada; ~ *di transizione* prelazna vlada; ~ *d'unione nazionale* vlada nacionalnog jedinstva; *pseudo-~* takozvana vlada; *rovesciare il* ~ oboriti vladu



**gradatamente** *adv* postepeno; postupno; malopomalo

**gradazione** *f* postepenost; postupnost; gradacija; stepenovanje; ~ *delle tariffe* stepenovanje tarifa

**gradevole** *adj* ugodan; prijatan

**gradimento** *m* odobravanje; zadovoljstvo; prihvatanje

**gradire** *v* ugostiti; dočekati sa zadovoljstvom; izvoleti; *vogliate* ~ *i nostri ossequi* izvolite primite izraze našeg poštovanja

**gradito** *adj* ugodan; prijatan; mio

**grado** *m* čin; rang; stepen; stupanj; *di buon* ~ rado; drage volje; *essere in* ~ *di...* biti u stanju da...; *di doppio* ~ dvostepen; *di* ~ *in* ~ postepeno; postupno; *di secondo* ~ drugorazredni; ~ *accademico* akademski stepen; ~ *di affinità* stepen srodnosti (afiniteta); ~ *di aleatorietà* stepen slučajnosti; ~ *di anzianità* stepen starosti u službi; ~ *di colpevolezza* stepen krivice; ~ *di frequenza* stepen frekvencije; ~ *di giustizia* stepen suda; ~ *d'invalidità* stepen invalidnosti; ~ *dell'ipoteca* stepen hipoteke; visina hipotekarnog zaduženja; ~ *di latitudine* stepen geografske širine; ~ *di lavorazione* stepen obrade; ~ *di liberalizzazione* stepen liberalizacije; ~ *di liquidazione* stepen likvidnosti ~ *di liquidità* stepen likvidnosti; ~ *di longitudine* stepen geografske dužine; ~ *di occupazione* stepen zaposlenosti; ~ *di organizzazione* stepen organizacije; ~ *di parentela* stepen srodstva; ~ *di pena* stepen kazne; ~ *di produzione* privredni stupanj; ~ *di responsabilità* stepen odgovornosti; ~ *di sfruttamento* stepen eksploatacije; ~ *di stipendio* platni razred; ~ *di sviluppo* stepen razvoja; *di primo* ~ provorazredni; *secondo il* ~ po starešinstvu

**graduale** *adj* postepen; stupnjevit; stepenast

**graduare** *v* stepenovati; rangirati; razvrstati; graduirati

**graduatoria** *f* rang lista; klasifikacija

**graduazione** *f* stepenovanje; razvrstavanje po stepenima; graduiranje; ~ *di crediti* stepenovanje kredita; ~ *di prezzi* stepenovanje cena

**grafico** *adj* grafički; crtan; crtački

**grammo** *m* gram

**grana** *f* lova; novac; pare; *formaggio* ~ suvi zrnasti sir (parmezan)

**granaglie** *f pl* zlato i srebro u zrnu; zrnasta hrana; zrna žita

**granaio** *m* žitnica; ambar

**granario** *adj* žitni; *fondo* ~ žitni fond

**Gran Bretagna** *f (geogr)* Velika Britanija

**grande** *adj* veliki; odrastao; ~ *azienda* veliko preduzeće; ~ *banca* velika banka; *gran debiti* veliki dugovi; mnogo dugova; ~ *industria* velika industrija; *in gran parte* velikim delom; ~ *potenza* velika sila; ~ *proprietà fondiaria* veliki zemljišni posed; *gran pubblico* masa; javnost; *a* ~ *velocità* velikom brzinom

**grandemente** *adv* veoma; mnogo

**grandezza** *f* veličina; veličanstvenost; ~ *naturale* prirodna veličina; ~ *di valore* veličina vrednosti

**grandine** *f* grad (vrsta padavine)

**granifero** *adj* žitorodan; žitni

**grano** *m* pšenica; žito; zrno; *da* ~ žitni; ~ *duro* tvrda pšenica; ~ *tenero* meka pšenica

**granturco** *m (bot)* kukuruz

**granuloso** *adj* zrnast

**grappa** *f* rakija; komovica; lozovača

**grassazione** *f* razbojništvo; otimačina; pljačka

**grasso** *m e adj* mast; salo; masnoća; debeo; ugojen; gojazan; mastan; mrsan

**gratifica** *f* nagrada; premija; dodatak na platu; ~ *annua* godišnja nagrada; ~ *di bilancio* nagrada po završnom računu; ~ *di fine d'anno* novogodišnja nagrada; ~ *straordinaria* vanredna nagrada

**gratificare** *v* nagraditi

**gratis** *adv* besplatno; badava; džabe; gratis; *a* ~ zabadava; *imballo* ~ besplatna ambalaža

**gratitudine** *f* zahvalnost

**grato** *adj* zahvalan; prijatan; poželjan; *essere* ~ biti zahvalan; *persona non* ~ nepoželjna osoba (u diplomatiji)

**grattacielo** *m* oblakoder; soliter; neboder

**gratuità** *f* besplatnost

**gratuitamente** *adv* besplatno; badava; džabe

**gratuito** *adj* besplatan; *contratto* ~ besplatna pogodba; *emissione di azioni gratuite* izdanje besplatnih deonica; ~ *patrocinio* besplatna odbrana na sudu; *procuratore* ~ besplatni punomoćnik; *a titolo* ~ besplatno

**gravame** *m* pritužba; osporavanje presude; teret; namet; ~ *fiscale (tributario)* poreski teret (namet); *sopportare un* ~ snositi teret

**gravamento** *m* opterećenje; terećenje; ~ *d'imposte* oporezivanje

**gravare** *v* teretiti; opteretiti; ~ *di dazio* cariniti; ~ *di debiti* zadužiti; ~ *d'ipoteca* opteretiti hipotekom

**grave** *adj* težak; ozbiljan; važan; *colpa f* ~ gruba nepažnja; ~ *errore* ozbiljna greška; ~ *responsabilità* velika odgovornost; *ingratitudine* ~ gruba nezahvalnost; *perdita* ~ težak gubitak; *situazione* ~ ozbiljna situacija

**gravezza** *f* težina; teret; ozbiljnost; važnost

**gravidanza** *f* trudnoća; *interruzione abusiva della* ~ protivpravni prekid trudnoće; ~ *extrauterina*

vanmaterična trudnoća; *periodo di* ~ vreme trudnoće

**gravità** *f* ozbiljnost; težina; gravitacija

**gravitare** *v* težiti; biti sklon; naginjati; gravitirati

**gravoso** *adj* tegoban; mučan; naporan; dosadan

**grazia** *f* ljupkost; gracioznost; milost; pomilovanje; *chiedere la* ~ tražiti pomilovanje; *entrare in ~ di qcn* zadobiti nečiju naklonost; *far ~ a qcn di qcs* poštedeti nekoga nečega; osloboditi nekoga neke obaveze

**graziare** *v (leg)* pomilovati (osuđenika)

**graziato** *m* pomilovani osuđenik

**grazioso** *adj* ljubak; umiljat; ljubazan; milostiv; *prestito* ~ bespovratni zajam

**Grecia** *f (geogr)* Grčka

**greco** *adj* grčki

**Greco** *m* Grk

**gregge** *m* stado (ovaca); masa ljudi

**greggio** *adj* sirov; neobrađen; neprerađen; *cuoio* ~ neštavljena koža; *materia greggia* sirovina; *merce greggia* neobrađena roba; *zucchero* ~ nerafinisani šećer

**gremire** *v* prepuniti; ispuniti; napuniti

**grida** *f pl (econ)* izvikivanje na berzi; *recinto delle* ~ ograđen prostor za izvikivanje (na berzi)

**gridare** *v* vikati; derati se; glasno dozivati

**grido** *m* povik; krik; vika; *acquistare* ~ steći slavu; *~ di dolore* krik bola; *~ di guerra* ratni poklič;

**grimaldello** *m* kalauz

**Groenlandia** *f (geogr)* Grenland

**grossa** *f* dvanaest tuceta

**grossezza** *f* debljina; zadebljalost

**grossista** *m e f* grosista; veletrgovac; trgovac na veliko

**grosso** *adj* ugojen; debeo; krupan; veliki; važan; značajan; *in* ~ đuture; *mare* ~ uzburkano (burno) more; *parole* ~ ozbiljne (krupne) reči; *pezzo* ~ važna ličnost; velika „zverka"; „budža"

**grossolano** *adj* grub; prost; neotesan; nespretan; *errore* ~ gruba greška; *uomo* ~ prostak; neotesanac

**gru** *f* dizalica; kran; *~ da carico* teretna dizalica; *~ d'imbarcazione* utovarna dizalica; *~ a mano* ručna dizalica; *~ di molo* lučka (obalna) dizalica

**gruista** *m* kranista; rukovalac dizalicom

**gruppo** *m* grupa; skup; *l'associato del ~ criminoso* pripadnik (član) kriminalne grupe; *~ assicurativo* osiguravajuća grupa; *~ bancario* bankaska grupa; *~ per delinquere* grupa za vršenje krivičnih dela; *~ economico* privredna grupa; *~ etnico* etnička grupa; *~ finanziario* finansijska grupa; *~ d'impresa* skup preduzeća; *~ industriale* industrijska grupa; *~ di lavoro* radna grupa; *~ merceologico* robna grupa; *~ nazionale* nacionalna grupa; *~ di pressione* lobi; grupa za pritisak; *~ di prezzi* grupa cena; *~ professionale* profesionalna grupa; *~ sanguigno* krvna grupa

**gruzzolo** *m* ušteđevina; crkavica; *ho messo da parte un bel* ~ uspeo sam dosta da uštedim

**guadagnare** *v* zarađivati; zaraditi; pridobit; steći; stići; dospeti; *~ denaro* zaraditi novac; *~ il porto* uploviti u luku; stići u luku; *~ tempo* dobiti na vremenu; *~ terreno* dobijati prednost; napredovati

**guadagnarsi** *v rifl* zarađivati; zaslužiti; osvojiti; steći; *~ la fiducia* steći poverenje; *~ la vita* zarađivati za život;

**guadagno** *m* dobitak; dobit; zarada; *controllo del* ~ kontrola dobitka; *eliminazione del* ~ isključenje dobitka; *~ accessorio* sporedna zarada; *~ aleatorio* aleatorna zarada; *~ apparente* prividna zarada; *~ d'arbitraggio* arbitražna zarada; *~ atteso* očekivana zarada; *~ congiunturale* konjunturna zarada; *~ in denaro* novčana zarada; *~ distributivo* deljiva zarada; *~ eccessivo* ogromna zarada; *~ familiare* porodična zarada; *~ fortunato* neočekivana zarada; *~ garantito* garantovana zarada; *~ illecito* nedozvoljena dobit; *~ imprenditoriale* preduzetnička zarada; *~ lordo* bruto zarada; *~ mancato* izgubljeni (izostao) dobitak; *~ medio* prosečna zarada; *~ minimo* minimalna zarada; *~ di monopolio* monopolska zarada; *~ netto* neto zarada; čist dobitak; *~ non distribuito* nepodeljena zarada; *~ occasionale* slučajna zarada; *~ onesto* poštena zarada; *~ di speculazione* špekulativna zarada; *~ straordinario* vanredni dobitak; vanredna zarada; *~ supplementare* dopunski dobitak; *margine di* ~ marža dobitka; granica dobitka; *notevole* ~ znatan dobitak; *perdita di* ~ gubitak zarade; *realizzare un* ~ ostvariti zaradu; *ritrarre ~ da qcs* izvući zaradu od nečega

**guai** *m pl* nevolje; nezgode; teškoće; *cacciarsi nei* ~ ući u teškoće; *in cerca di* ~ tražeći nevolje

**guaio** *m* nevolja; nezgoda; teškoća; *passare un brutto* ~ prebroditi velike teškoće

**guanto** *m* rukavica; *trattare qcn con i guanti* pažljivo postupati s nekim; postupati s nekim u rukavicama

**guardaboschi** *m* šumar; lugar

**guardacaccia** *m* lovočuvar

**guardacoste** *m* obalska straža; obalski patrolni brod

**guardamagazzino** *m* čuvar skladišta; magacioner

**guardapesca** *m* čuvar ribolova

**guardaportone** *m* vratar

**guardare** *v* gledati; paziti; obraćati pažnju; čuvati; sačuvati

**guardaroba** *f* garderoba (u bioskopu, restoranu i sl.); lična garderoba

**guardarsi** *v rifl* čuvati se; paziti se; *~ dalle contraffazioni* čuvati se imitacija

**guardasigilli** *m* čuvar pečata; ministar pravde

**guardavia** *m* zaštitna ograda (pored puta)



**guardia** *f* čuvanje; nadzor; straža; čuvar; garda; *cambio della* ~ smena straže; *cane da* ~ pas čuvar; *essere di* ~ biti dežuran; *fare la* ~ stražariti; *~ del corpo* telohranitelj; *~ campestre* poljar; poljski čuvar; *~ di confine* graničar; *~ doganale* carinik; *~ di finanza* carinski stražar; ~ *-frontiera* čuvar granice; *~ forestale* šumar; lugar; *~ municipale* gradski stražar; *~ notturna* noćni čuvar; *~ d'onore* počasna straža; *~ di pubblica sicurezza* čuvar javnog reda; *mettere in* ~ upozoriti; *stare a* ~ čuvati (nešto)

**guardiano** *m* čuvar; stražar; *~ notturno* noćni čuvar

**guarnimento** *m (naut)* oprema (za plovidbu); brodska oprema

**guarnire** *v (naut)* opremiti brod

**guarnizione** *f* garnirung (prilog, dodatak jelu); *(mecc)* zaptivka; dihtung

**guastare** *v* oštetiti; kvariti; pokvariti; *~ l'affare* pokvariti posao

**guasto** *m e adj* kvar; šteta; oštećenje; pokvaren; kvaran; oštećen

**guazzabuglio** *m* mešavina; zbrka; papazjanija; konfuzija

**guerra** *f* rat; *criminale di* ~ ratni zločinac; *danno di* ~ ratna šteta; *di (da)* ~ ratni; *dichiarare* ~ objaviti rat; *economia di* ~ ratna privreda; *fare la* ~ ratovati; *~ aerea* vazdušni rat; *~ aggressiva* agresivni rat; *~ atomica* atomski rat; *~ batteriologica* bakteriološki rat; *~ chimica* hemijski rat; *~ civile* građanski rat; *~ coloniale* kolonijalni rat; *~ commerciale* trgovački rat; *~ di conquista* osvajački rat; *~ continentale* kontinentalni rat; *~ difensiva* odbrambeni rat; *~ doganale* carinski rat; *~ economica* ekonomski rat; *~ fratricida* bratoubilački rat; *~ fredda* hladni rat; *~ di guerriglia* gerilski rat; *~ d'indipendenza* rat za nezavisnost; *~ intestina* građanski rat; *~ lampo* munjeviti rat; *~ di liberazione* oslobodilački rat; *~ di liberazione nazionale (o popolare)* narodnooslobodilački rat; *~ marittima* pomorski rat; *~ mondiale* svetski rat; *~ navale* pomorski rat; *~ dei partigiani* partizanski rat; *~ di prezzi* rat cena; *~ di secessione* secesionistički rat; *~ di sterminio* rat istrebljenja; *~ di tariffe* tarifni rat; *~ terrestre* kopneni rat; *industria di* ~ ratna industrija; *marina da* ~ ratna mornarica; *muovere ~ a qcn* zaratiti s nekim; *perdite di* ~ ratni gubici; *prestito di* ~ ratni zajam; *profitto di* ~ ratni profit; *il ricorrere alla* ~ pribegavanje ratu; *riparazioni di* ~ ratne reparacije; *spese di* ~ ratni troškovi; *stato di* ~ ratno stanje; *teatro di* ~ ratište

**guerrafondaio** *m* ratni huškač

**guerriglia** *f* gerila; gerilski rat

**guida** *f* vodič; vođa; vožnja; *(mecc)* žleb; kanal; tračnica; šina; *di* ~ vodeći; vozački; *~ commerciale* trgovinski vodič; *~ della fiera* sajamski vodič; *~ delle schede* vodič kartoteke; pokazatelj; *~ in stato di ebbrezza* vožnja u pijanom stanju; *~ telefonica* telefonski imenik; *~ turistica* turistički vodič

**guidare** *v* voditi; predvoditi; voziti; upravljati; *~ la nave* kormilariti

**guidatore** *m* vozač; upravljač

**Guinea** *f (geogr)* Gvineja

**gusto** *m* ukus; želja; sklonost; *con* ~ ukusno; *donna di* ~ žena koja ima ukusa; *mangiare di* ~ jesti sa uživanjem; *questione di* ~ pitanje ukusa

**guttaperca** *f* gutaperka (vrsta tvrde gume)

# H

**hall** *f (ingl)* hol; predvorje (hotela)

**hobby** *m (ingl)* hobi; pasija; strast

**holding** *f (ingl)* holding; finansijsko društvo s većinom deonica

**honoris causa** *locuz* diploma za izuzetne zasluge

**hostess** *f (ingl)* stjuardesa; hostesa; domaćica (aviona, broda i sl.)

**hotel** *m (fr)* hotel

**humus** *m* crnica; humus

# I

**iarda** *f (ingl)* jard; jarda

**iarda** *f (ingl)* jard; jarda

**ibrido** *m e adj* hibrid; hibridan

**idea** *f* ideja; zamisao; pojam; predstava; *cambiare l'~* promeniti mišljenje; predomisliti se; *condividere l'~* imati isto mišljenje; *dare un'~* dati ideju; sugerisati; *farsi un'~* steći predstavu; *formarsi un'~ di qcs* stvarati sebi predstavu o nečemu; *~ dominante* glavna misao; *~ fissa* fiks ideja; *~ vaga* neodređena predstava; *neanche (nemmeno o neppure) per ~* ni slučajno; nikako; *scartare l'~* odbaciti zamisao

**ideale** *adj* idealan; savršen; idejni; misaoni

**ideare** *v* izmisliti; smisliti

**ideatore** *m* začetnik; izumitelj

**idem** *adv e pron (lat)* isto; isti

**identicità** *f* istovetnost; identičnost; *~ della firma* istovetnost potpisa

**identico** *adj* isti; istovetan; identičan; *un caso ~* isti slučaj; *~ al campione* identičan prema uzorku; *tipo ~* identičan tip

**identificabile** *adj* prepoznatljiv; koji se može identifikovati

**identificare** *v* izjednačiti; poistovetiti; identifikovati; prepoznati; otkriti

**identificazione** *f* poistovećenje; prepoznavanje; identifikacija

**identità** *f* istovetnost; identičnost; identitet; *accertare l'~* utvrditi identitet; *carta d'~* lična karta; legitimacija; *constatazione dell'~* utvrđivanje identiteta; *~ della persona* identitet ličnosti; *~ dello Stato* identitet države; *~ di vedute* identičnost gledišta (stanovišta); *provare la propria ~* dokazati svoj (lični) identitet; *provare sua ~* pokazati svoje isprave

**ideologico** *adj* ideološki; *falso ~* falsifikovanje zvaničnog spisa

**idoneità** *f* sposobnost; prikladnost; *~ al lavoro* sposobnost za rad; *~ alla navigazione* sposobnost za plovidbu

**idoneo** *adj* sposoban; prikladan; *~ al lavoro* sposoban za rad; *non ~* nesposoban

**idrante** *m* hidrant

**idraulico** *adj e m* hidraulični; vodovodni; vodoinstalater; *forza idraulica* hidraulična snaga; *pompa idraulica* hidraulična pumpa

**idrico** *adj* vodeni; *impianto ~* vodovod; vodovodna instalacija; *riserve idriche* zalihe vode

**idroelettrico** *adj* hidroelektričan; *centrale idroelettrica* hidrocentrala; hidroelektrana

**idrovia** *f* vodeni put; plovni put; *~ internazionale* međunarodni vodeni put

**idrovolante** *m (aeron e naut)* hidroavion

**idrovora** *f* crpka za vodu

**idrovoro** *adj* koji crpi vodu; pumpni; *pompa idrovora* crpka za vodu

**ieri** *adv* juče; *l'altro ~* prekjuče; *chiusura di ~* jučerašnji zaključak; *di ~* jučerašnji; od juče; *~ l'altro* prekjuče; *~ notte* sinoć; prošle noći; *~ sera* sinoć; *otto giorni ~* pre osam dana

**igiene** *f* higijena; *~ industriale* industrijska higijena; *~ del lavoro* higijena rada; *~ pubblica* javno zdravstvo; *ufficio d'~* higijenski zavod

**igienico** *adj* higijenski; zdravstven; *carta igienica* toalet papir

**ignaro** *adj* koji ne zna; nevešt; neuk; neupućen

**ignorante** *adj* neuk; nevešt; koji ne zna

**ignoranza** *f* neznanje; neukost; nepoznavanje; *~ colpevole* kažnjivo neznanje; *~ del diritto* nepoznavanje prava; *~ dei fatti* nepoznavanje činjenica; *~ della legge* nepoznavanje zakona

**ignorare** *v* ne znati; ne poznavati; ignorisati; zanemariti

**ignoto** *m e adj* neznanac; nepoznanica; nepoznat; neznan; *il solito ignoto* kao i obično nepoznati počinilac

**illazione** *f* dedukcija; zaključivanje; izvođenje zaključka; *per ~* prećutno

**illecitamente** *adv* nedopušteno; nedozvoljeno; nepropisno

**illecito** *adj* nedopušten; nedozvoljen; nepropisan; *attraversamento ~ del confine dello Stato* nedozvoljen prelaz preko državne granice; *azione illecita* nedozvoljena radnja; *azione per fatto ~* tužba zbog nedozvoljenog dela; *commercio ~* nedozvoljena trgovina; *commercio e produzi-*

*one illeciti* nedozvoljena trgovina i proizvodnja; *concorrenza illecita* nedozvoljena konkurencija; *condotta illecita* nedozvoljeno ponašanje; *fatto* ~ nedozvoljeno delo; *guadagno* ~ nedozvoljena dobit; ~ *aumento dei prezzi* nedozvoljeno povećanje cena; ~ *esercizio dei lavori di ricerca e appropriazione dei monumenti culturali* nedozvoljeno vršenje radova i prisvajanje spomenika kulture; *intercessione illecita* nedozvoljeno (protivzakonito) posredovanje; *matrimonio* ~ nedozvoljen brak; *mezzo* ~ nedozvoljeno sredstvo; *negozio giuridico* ~ protivzakonit (nedozvoljen) pravni posao; *relazione illecita* nedozvoljen odnos; *speculazione illecita* nedozvoljena špekulacija

**illegale** *adj* nezakonit; protivzakonit; ilegalan; *arresto* ~ nezakonito hapšenje; *azione* ~ nezakonit čin (delo); *deliberazione* ~ nezakonita odluka; ~ *liberazione d'un detenuto* protivzakonito oslobođenje osobe lišene slobode; *procedimento* ~ protivzakonit postupak; *processo* ~ nezakonit proces

**illegalità** *f* bezakonje; nezakonitost; protivzakonitost; ilegalnost

**illegalmente** *adv* ilegalno; nezakonito; protivzakonito

**illeggibile** *adj* nečitak; *firma* ~ nečitak potpis; *scrittura* ~ nečitko pisanje (knjiženje)

**illegittimità** *f* nezakonitost; ~ *costituzionale* ustavna nezakonitost

**illegittimo** *adj* nezakonit

**illetterato** *adj* nepismen

**illibatezza** *f* neporočnost; besprekornost

**illibato** *adj* neporočan; čist; besprekoran

**illimitatamente** *adv* neograničeno; bezgranično

**illimitato** *adj* neograničen; bezgraničan; *fiducia illimitata* neograničeno poverenje; *potere* ~ neograničena moć (vlast)

**illogico** *adj* nelogičan

**illudere** *v* obmanjivati; zavaravati

**illuminante** *adj* rasvetni; koji osvetljava; svetleći; *gas* ~ gas za osvetljenje

**illuminare** *v* osvetliti; rasvetliti

**illuminazione** *f* osvetljenje; iluminacija; rasveta; ~ *pubblicitaria* reklamna rasveta

**illusione** *f* obmana; varka; iluzija; ~ *ottica* optička varka

**illusorio** *adj* prividan; varljiv; iluzoran

**illustrare** *v* ukrasiti crtežima; ilustrovati; razjasniti; protumačiti

**illustrazione** *f* ilustracija; tumačenje

**illustre** *adj* čuven; slavan; mnogopoštovani

**illustrissimo** *adj super* mnogopoštovani; presvetli

**imballaggio** *m* ambalaža; pakovanje; *carta d'*~ papir za pakovanje; pak-papir; *cassa d'*~ sanduk za pakovanje; *franco d'*~ bez plaćanja ambalaže; ~ *adatto per viaggi via mare* pakovanje za pomorski transport; ~ *in casse* pakovanje u sanduke; ~ *compreso* uračunata ambalaža; ~ *consistente* otporna ambalaža; otporno pakovanje; ~ *corrente* obična ambalaža; ~ *difettoso* oštećena ambalaža; ~ *fatturato* fakturisana (obračunata) ambalaža; ~ *da fornirsi dal compratore* ambalaža koju nabavlja kupac; ~ *gratis* besplatna ambalaža; ~ *impermeabile* nepromočiva ambalaža; ~ *inadatto* neodgovarajuća ambalaža; ~ *incluso* uračunata ambalaža; ~ *insufficiente* nedovoljno pakovanje; ~ *marittimo* prekomorsko pakovanje; ambalaža za prevoz morem; ~ *d'origine* originalno pakovanje; ~ *a perdere* nepovratna ambalaža; ~ *predisposto dal venditore* ambalaža koju nabavlja prodavac; ~ *da restituirsi al venditore* ambalaža koju treba vratiti prodavcu; ~ *rinforzato* pojačana ambalaža; ~ *triplo* trostruka ambalaža; ~ *usuale* uobičajeno pakovanje; *senza* ~ bez ambalaže; u rinfuzi; rasuto; *le spese d'*~ troškovi pakovanja

**imballare** *v* pakovati; zamotati; ~ *merci* pakovati (ambalažirati) robu

**imballatore** *m* paker

**imballatrice** *f* mašina za pakovanje

**imballatura** *f* pakovanje

**imbarazzare** *v* dovesti u nepriliku; zbuniti

**imbarazzo** *m* neprilika; zabuna; *essere nell'*~ biti u neprilici; *essere nell'*~ *finanziario* biti u novčanim teškoćama; ~ *finanziario* finansijska teškoća; ~ *della scelta* neodlučnost pri izboru; *trovarsi nell'*~ naći se u neprilici

**imbarcadero** *m (naut)* ukrcajno iskrcajni most

**imbarcare** *v* ukrcati; utovariti

**imbarcarsi** *v rifl* ukrcati se

**imbarcatoio** *m (naut)* ukrcajno iskrcajni most

**imbarcatore** *m* krcatelj

**imbarcazione** *f* plovni objekat; čamac; brodić; ~ *da diporto* brod za zabavu; jahta; ~ *di salvataggio* čamac za spasavanje

**imbarco** *m* ukrcaj; ukrcavanje; utovar; *all'*~ pri ukrcaju; *d'*~ ukrcajni; utovarni; *bolletta (buono) d'*~ ukrcajna nota; brodski manifest; ~ *clandestino* tajni ukrcaj; ~ *di passeggeri* ukrcaj putnika; *permesso d'*~ dozvola za ukrcaj; *porto d'*~ ukrcajna luka; *spese d'*~ troškvi ukrcaja

**imbastire** *v* prošivati; jemčiti; uraditi na brzinu

**imbattersi** *v rifl (in qcn, in qcs)* neleteti (na nekoga, na nešto); naići (na nekoga, na nešto); ~ *in una difficoltà* naići na teškoću

**imbecille** *m e adj* glupak; blesan; tupan; imbecil; glup; tup; blesav; imbecilan

**imbonimento** *m* hvalisanje; vašarsko reklamiranje

**imboscamento** *m* prikrivanje; sakrivanje; ~ *di prodotti* prikrivanje proizvoda

**imboscata** *f* zaseda; busija

**imboscatore** *m* utajivač; ~ *di merce* utajivač robe



**imbottigliare** *v* flaširati; puniti boce

**imbrogliare** *v* prevariti; podvaliti; pobrkati

**imbroglio** *m* prevara; podvala; zbrka; pometnja

**imbroglione** *m* varalica; prevarant

**imbucare** *v* ubaciti pismo (u poštanski sandučić)

**imitabile** *adj* koji se može imitirati (oponašati); ponovljiv

**imitare** *v* oponašati; imitirati

**imitatore** *m* imitator

**imitazione** *f* oponašanje; imitacija; falsifikat; *si diffida dalle imitazioni* upozorava se na falsifikate; ~ *della merce* imitacija robe

**immagazzinamento** *m* uskladištenje; *diritto d'*~ pravo uskladištenja; ~ *della merce* uskladištenje robe

**immagazzinare** *v* uskladištiti

**immaginare** *v* smisliti; izmisliti; zamisliti

**immaginario** *adj* imaginaran; zamišljen; nepostojeći; tobožnji

**immagine** *f* lik; slika; predstava; figura

**immateriale** *adj* nematerijalan; neimovinski; *bene* ~ nestvarno dobro; *danno* ~ neimovinska šteta

**immatricolare** *v* upisati; uneti u knjigu (u popis); registrovati

**immatricolazione** *f* upis; registracija; *certificato di* ~ certifikat (potvrda) o registraciji; *data d'*~ datum registracije; ~ *di autoveicolo* registracija motornog vozila; ~ *delle navi* registracija brodova; *porto di* ~ matična luka; *targa di* ~ registarska tablica

**immaturo** *adj* nezreo; nedozreo

**immediatamente** *adv* neposredno; neodložno; brzo; odmah; smesta

**immediatezza** *f* neposrednost; ~ *nel procedimento giudiziale* neposrednost u sudskom postupku; ~ *delle prove* neposrednost dokaza; *principio dell'*~ načelo neposrednosti

**immediato** *adj* neposredan; neodložan; brz; *esecuzione immediata* brzo izvršenje; *lo scopo* ~ *che i contraenti intendono raggiungere con la stipulazione del contratto* neposredni cilj koji ugovorne strane žele postići zaključujući ugovor

**immemorabile** *adj* nezapamćen; prastari; *da tempo* ~ od pamtiveka; odvajkada

**immensità** *f* neizmernost; beskraj

**immenso** *adj* neizmeran; beskrajan; ogroman

**immensurabile** *adj* neizmerljiv; neizmeran

**immergere** *v* zaroniti; uroniti; zagnjuriti; umočiti

**immergersi** *v rifl* utonuti; zaroniti; uroniti

**immeritevole** *adj* nedostojan; nezaslužan; ~ *di fiducia* nedostojan poverenja

**immersione** *f* uranjanje; zaranjanje; potapanje; ~ *d'una nave* gaz broda; *linea d'*~ linija gaza (na brodu)

**immettere** *v* uvesti; uneti; ubaciti; ~ *merce al consumo* ubaciti robu u prodaju; ~ *merci sul mercato* unositi robu na tržište

**immigrante** *m e f e adj* doseljenik; useljenik; imigrant; useljenički; imigracioni

**immigrare** *v* doseliti se; useliti se; imigrirati

**immigrato** *m* doseljenik; useljenik; imigrant

**immigrazione** *f* doseljavanje; useljavanje; imigracija

**imminente** *adj* predstojeći; skori; koji će se uskoro dogoditi; *pericolo* ~ predstojeća opasnost

**immischiarsi** *v rifl* mešati se; umešati se; uplitati se

**immiserimento** *m* osiromašenje; siromaštvo

**immissione** *f* uvođenje; unošenje; ubacivanje; ~ *nel possesso* uvođenje u posed

**immobile** *m e adj* nekretnina; nepokretna imovina; nepokretan; nepomočan; *bene* ~ nekretnina; ~ *industriale* industrijsko osnovno sredstvo

**immobiliare** *adj* nepokretan; koji se odnosi na nekretnine; *bene* ~ nepokretno dobro; *credito* ~ hipotekarni kredit; *imposta* ~ porez na nekretnine; *patrimonio* ~ nasleđe nekretnina; *proprietà* ~ nepokretna imovina

**immobilismo** *m* nepokretnost; statičnost; ~ *per destinazione* nepokretnost po nameni

**immobilizzare** *v* učiniti nepokretnim; onemogućiti kretanje; imobilizovati

**immobilizzazione** *f* imobilizacija; dovođenje u nepokretno stanje; ~ *di capitali* imobilizacija kapitala

**immobilizzo** *m (econ)* finansijska teškoća; ~ *di capitali* blokiranje kapitala

**immoderato** *adj* neumeren; *tempo* ~ neodređeno vreme

**immorale** *adj* nemoralan; nepošten; *negozio giuridico* ~ nemoralni pravni posao

**immoralità** *f* nemoral; nemoralnost

**immotivato** *adj* bezrazložan

**immune** *adj* otporan; imun; zaštićen

**immunità** *f* imunitet; otpornost; zaštićenost; oslobođenje; ~ *d'arresto* imunitet od hapšenja; ~ *consolare* konzularni imunitet; ~ *diplomatica* diplomatski imunitet; ~ *fiscale* poresko oslobođenje; ~ *giuridica (di giurisdizione)* sudski imunitet; ~ *di inseguimento* imunitet od gonjenja; ~ *parlamentare* parlamentarni (poslanički) imunitet; ~ *personale* lični imunitet; ~ *tributaria* poresko oslobođenje; *levare l'*~ oduzeti imunitet

**immutabile** *adj* nepromenljiv

**immutabilità** *f* nepromenljivost; *l'*~ *di una decisione* nepromenljivost odluke

**impaccare** *v* upakovati; zapakovati

**impaccatura** *f* pakovanje; *spese d'*~ troškovi pakovanja

**impacciare** *v* smetati; ometati; sprečiti

**impacciarsi** *v rifl* petljati se; mešati se; ~ *di (in) qcs* uplitati (mešati) se u nešto

**impaccio** *m* smetnja; prepreka; neprilika; *essere d'~* smetati; *trarsi d'~* izvući se iz neprilika; *uscire da un ~* izaći iz neprilike

**impadronirsi** *v rifl* dočepati se (nečega); zagospodariti (nečim)

**impaginare** *v (tipogr)* prelomiti; uraditi prelom (stranica)

**impagliare** *v* napuniti slamom

**impalcatura** *f* skele; nosači

**imparare** *v* naučiti; učiti; *~ a conoscere* upoznati; znati raspoznavati; *~ a memoria* naučiti napamet; *~ a proprie spese* naučiti na sopstvenoj koži

**impareggiabile** *adj* neuporediv; jedinstven

**impari** *adj* nejednak; neravopravan; neparan; *~ lotta* neravnopravna borba

**impartire** *v* dati; dodeliti; *~ istruzioni* dati uputstva; *~ ordinazioni* dati porudžbine; poručivati; *~ l'ordine* dati nalog (naređenje)

**imparziale** *adj* nepristrastan; *giudice ~* nepristrastan sudija

**imparzialità** *f* nepristrasnost; *con ~* nepristrasno

**imparzialmente** *adv* nepristrasno

**impaurire** *v* zastrašivati; zaplašiti

**impaziente** *adj* nestrpljiv

**impazienza** *f* nestrpljenje; *con ~* nestrpljivo; *senza ~* bez nestpljenja; mirno; staloženo

**impedimento** *m* sprečavanje; ometanje; smetnja; prepreka; *allontanare un ~* otkloniti prepreku; *~ alla consegna* smetnja u isporuci; *~ dirimente* apsolutna smetnja; *~ insuperabile* nesavladiva prepreka; *~ legale* zakonska smetnja; *~ al matrimonio* bračna smetnja; *impedimenti al matrimonio dirimenti* apsolutne bračne prepreke; *~ a transito* smetnja u tranzitu; *~ al trasporto* smetnja u otpremi; *l'~ e la non esecuzione di misure per la tutela dei minorenni* sprečavanje i neizvršavanje mera za zaštitu maloletnika; *impedimenti relativi* relativne prepreke; *l'~ o turbamento della radunata pubblica* sprečavanje ili ometanje javnog skupa

**impedire** *v* sprečiti; onemogućiti; *l'~ delle malattie infettive del pollame* sprečavanje zaraznih bolesti kod živine; *l'~ od ostacolare una pubblica adunanza* sprečavanje ili ometanje javnog skupa; *~ il passaggio* zakrčiti prolaz; *~ un pubblico ufficiale nell'esercizio delle sue funzioni* sprečavanje službene osobe u vršenju službe; *~ una sciagura* sprečiti nesreću; *l'~ di stampare e di vendere stampati* sprečavanje štampanja i prodavanja štampanih stvari

**impegnare** *v* založiti; dati u zalog; *~ capitali* založiti kapitale; *~ le merci* založiti robu; *~ la parola* dati reč; *~ titoli* založiti vrednosne papire

**impegnarsi** *v rifl* obavezati se; angažovati se; *~ in un affare* angažovati se u nekom poslu; *~ per un determinato tempo* obavezati se na određeno vreme; *~ a pagare* obavezati se na plaćanje

**impegnativo** *adj* odgovoran; težak; zahtevan; ozbiljan; *in modo ~* odgovorno; *offerta impegnativa* ozbiljna ponuda

**impegnato** *adj* založen; obavezan; angažovan; *non ~* neangažovan

**impegno** *m* obaveza; zalaganje; angažovanost; *adempire all'~* ispuniti obavezu; *assumere l'~* preuzeti obavezu; *con ~* svojski; *con l'~* uz obavezu; *far fronte agli impegni* ispuniti obaveze; *~ cambiario* menična obaveza; *~ commerciale* trgovačka obaveza; *~ finanziario* finansijska obaveza; *~ fisso* čvrsta obaveza; *~ fluttuante* nesigurna obaveza; *~ di pagamento* obaveza plaćanja; *~ di regolamento* obaveza podmirenja; *~ delle spese* obaveza za troškove; *~ a termine* terminska obaveza; *liberarsi da un ~* osloboditi se obaveze; *prendere l'~* obavezati se; preuzeti obavezu; *senza ~* bez obaveze; *venir meno all'~* ne ispuniti obavezu

**impellente** *adj* neodložan; hitan; *motivo ~* pobuda; *necessità ~* preka potreba

**impenetrabile** *adj* neprobojan; neprohodan; *~ all'acqua* nepromočiv; *~ all'aria* hermetički; neprostutljiv za vazduh

**impensabile** *adj* nezamisliv; nepredvidljiv

**impensato** *adj* neslućen; iznenadan; neočekivan

**imperativo** *adj* zapovedni; zapovednički; *mandato ~* prisilni nalog

**imperatore** *m* car; *fedele dell'~* carev pristaša

**impercettibile** *adj* neprimetan; neosetan; *è ~* ne primećuje se

**imperdonabile** *adj* neoprostiv; *è ~* neoprostivo je

**imperfetto** *adj* nesavršen; nedovršen; nepotpun

**imperfezione** *f* nesavršenost; nedostatak; *~ contrattuale* nedostatak (mana) ugovora

**imperialismo** *m* imperijalizam; *~ del dollaro* dolarski imperijalizam; *~ economico* ekonomski imperijalizam

**imperialista** *m e adj* imperijalista; imperijalistički

**imperialistico** *adj* imperijalistički

**imperizia** *f* neiskustvo; neveštost

**impermeabile** *adj* nepromočiv; nepropustan; *~ all'aria* nepropustan za vazduh; *~ alla pioggia* nepropustan za kišu; *stoffa ~* nepromočivo platno

**impermeabilità** *f* nepromočivost; nepropusnost

**impermeabilizzare** *v* učiniti nepromočivim; impregnirati

**impermeabilizzato** *adj* učinjen nepromočivim; impregniran

**impermeabilizzazione** *f* činjenje nepromočivim; impregnacija

**impermutabile** *adj* nepromenljiv

**impero** *m* carstvo; carevina; *l'~ austroungarico* Austro-ugarsko carstvo; *la caduta dell'~ romano d'occidente* pad Zapadnog rimskog carstva; *il crollo degli imperi coloniali* propast kolonijalnog carstva; *~ coloniale* kolonijalno carstvo



**impersonale** *adj* bezličan; *conto ~* račun bez naziva

**impervio** *adj* neprohodan; neprolazan; *strada impervia* neprohodan put

**impeto** *m* žestina; silina; nalet; zamah; *agire di ~* postupiti impulsivno; *con ~* žestoko; silovito; naglo; *pieno di ~* žestok; žustar

**impetuoso** *adj* žestok; silovit; nagao; vatren; buran; naprasit; *uomo ~* nagao čovek

**impiantare** *v (econ)* otvoriti; osnovati; *~ un conto* otvoriti tekući račun; *~ un'industria* osnovati industriju; *~ un negozio* otvoriti radnju

**impianto** *m* uređaj; postrojenje; instalacija; objekat; *capitale d'~* početna glavnica; *esguire un ~* postaviti instalaciju; *~ dell'acqua* vodovodni uređaj; *~ d'aerazione* uređaj za ventilaciju; *~ annesso* prateći uređaj; *~ balneare* kupalište; *~ contabile* knjigovodstvena organizacija obračuna; *~ di contabilità* organizacija knjigovodstvene evidencije; *~ ferroviario* železničko postrojenje; *~ di una filiale* osnivanje podružnice; *~ di fortuna* uređaj za nuždu; *~ frigorifero* rashladni uređaj; *~ idrico* vodovodna instalacija; *~ idroelettrico* hidroelektrični uređaj; *~ industriale* industrijsko postrojenje; *~ del libro fondiario* osnivanje zemljišne knjige; *~ pilota* eksperimentalni uređaj; *~ portuale* lučko postrojenje; *~ di produzione* proizvodna oprema; *~ di refrigerazione* rashladni uređaj; *~ di riscaldamento* uređaj za grejanje; *~ telefonico* telefonska instalacija; *materiale d'~* instalaciona oprema; *spese d'~* troškovi instalacije

**impiccagione** *f* vešanje

**impicciare** *v* smetati; ometati

**impicciarsi** *v rifl* uplesti se; umešati se

**impiccio** *m* smetnja; prepreka; neprilika; *cacciarsi in un ~* upasti u nepriliku (gužvu); *essere d'~* smetati; *ficcarsi in un ~* upasti u nepriliku (gužvu); *togliersi d'~* izvući se iz neprilike (gužve); *trovarsi in un bell'~* biti u škripcu; nadrljati; nagrabusiti; nagrajisati

**impiegabile** *adj* upotrebljiv; primenljiv; *capitale ~* uloživ kapital

**impiegare** *v* upotrebiti; uložiti; primeniti; iskoristiti; zaposliti; *~ capitali* uložiti kapital; *~ la forza* upotrebiti silu; *~ male* zloupotrebiti; loše upotrebiti; *~ ogni mezzo* upotrebiti svako sredstvo

**impiegarsi** *v rifl* zaposliti se

**impiegati** *m pl* činovništvo

**impiegatizio** *adj* činovnički; službenički

**impiegato** *m* činovnik; službenik; *~ ausiliario* pomoćni službenik; *~ di banca* bankarski službenik; *~ di cancelleria* kancelarijski službenik; *~ di cassa* blagajnik; *~ di commercio* trgovački službenik; *~ comunale* opštinski službenik; *~ di concetto* konceptualni službenik; *~ contabile* knjgovođa; *~ dirigente* rukovodilac; rukovodeći službenik; *~ doganale* carinski službenik; *~ effettivo* stalni službenik; *~ esecutivo* izvršitelj; izvršni činovnik; *~ esordiente* pripravnik; *~ di finanze* finansijski službenik; *~ fisso* stalni službenik; *~ giudiziario* sudski činovnik; *~ inferiore* podređeni službenik; *~ internazionale* međunarodni službenik; *~ montanistico* rudarski radnik; *~ parastatale* poludržavni službenik; *~ in pianta stabile* stalno zaposleni službenik; *~ preposto* starešina; *~ principiante* pripravnik; *~ privato* privatni službenik; *~ provvisorio* privremeni službenik; *~ pubblico* javni službenik; *~ del registro* poreski službenik; *~ statale (dello Stato)* državni službenik; *~ subalterno* podređeni službenik; *~ superiore* viši službenik; *~ sussidiario* pomoćni službenik; *~ d'ufficio* kancelarijski službenik

**impiego** *m* upotreba; ulaganje; služba; zaposlenje; *cercare ~* tražiti posao; *dare ~* zaposliti; *dimettersi dall'~* dati otkaz; podneti ostavku; *domanda d'~* molba za zaposlenje; *~ abusivo* zloupotreba; *~ di capitali* upotreba kapitala; *~ di denaro* ulaganje novca; *~ fisso* stalno zaposlenje; *~ di fondi* upotreba sredstava; *~ lucroso* probitačno (unosno) zaposlenje; *~ della mano d'opera* upotreba radne snage; *~ permanente* stalno zaposlenje; *~ privato* privatna upotreba (služba); *~ pubblico* javna služba; *~ redditizio* unosno zaposlenje; *~ statale* državna (javna) služba; *~ di tempo* upotreba vremena; *~ vacante* slobodno radno mesto; *occupare un ~* imati službu; *pieno ~* puna zaposlenost; *senza ~* bez zaposlenja; *stabilità d'~* stalnost upotrebe (zaposlenja)

**impignorabile** *adj* koji se ne može zapleniti; nezaplenjiv

**impiombare** *v* plombirati; staviti plombu; zapečatiti olovom

**impiombatura** *f* plombiranje; pečatiranje olovom

**implicare** *v* podrazumevati; povlačiti za sobom; *~ contraddizioni* povlačiti za sobom protivurečnosti

**implicazione** *f* umešanost; upletenost; implikacija

**implicitamente** *adv* prećutno; *ciò era ~ inteso* to je bilo prećutno dogovoreno

**implicito** *adj* prećutan; *in modo ~* prećutno

**imponderabile** *adj* nemerljiv; neodrediv

**imponente** *adj* koji uliva poštovanje; ugledan; veličanstven

**imponibile** *m e adj* poreska osnovica; oporeziv; podložan porezu; *base ~* poreska osnovica; *persona ~* poreski obveznik; *reddito ~* doho-

dak koji se oporezuje; *somma* ~ iznos na koji se plaća porez

**imponibilità** *f* oporezivost

**impopolare** *adj* nepopularan; neomiljen u narodu

**imporre** *v* nalagati; nametnuti; ~ *l'attenzione* nametnuti pažnju; ~ *l'esecuzione di un contratto* nametnuti izvršenje ugovora; ~ *l'esecuzione di un pagamento* nametnuti izvršenje plaćanja; ~ *multe* propisati kazne; ~ *i prezzi* diktirati cene; ~ *una tassa* nametnuti (udariti) porez; ~ *tributi* nametnuti dažbine

**imporsi** *v rifl* nametnuti se

**importabile** *adj* uvozan; koji se može uvoziti

**importante** *adj* važan; značajan; znatan

**importanza** *f* važnost; značaj; *annettere particolare* ~ pridavati poseban značaj; *avere* ~ biti važan; *dare* ~ pridavati važnost (značaj); *d'*~ važan; značajan; ~ *decisiva* presudni značaj; ~ *reale* stvarna važnost; *della massima* ~ od najvećeg značaja; *di nessuna* ~ bez ikakvog značaja; *di scarsissima* ~ sasvim neznatnog značaja; *di secondaria* ~ sporedne važnosti; *particolare* ~ poseban značaj; *senza* ~ bez značaja

**importare** *v* uvoziti; uvesti; ~ *in franchigia* uvesti bez carine; *non importa* nije važno; ne smeta

**importatore** *m e adj* uvoznik; uvozni; *ditta importatrice* uvozna firma; *paese* ~ zemlja uvoznik

**importazione** *f* uvoz; *articolo d'*~ uvozni artikal; *aumento delle importazioni* povećanje uvoza; *bolletta d'*~ uvozna deklaracija; *brevetto d'*~ uvozni patent; *casa d'*~ uvozna kuća (firma); *certificato d'*~ uvozna potvrda; uvozni certifikat; *dazio d'*~ uvozna carina; *dichiarazione d'*~ uvozna deklaracija; prijava uvoza; *diminuzione nelle importazioni* smanjenje uvoza; *ditta d'*~ uvozna firma; *divieto d'*~ zabrana uvoza; ~ *di capitali* uvoz kapitala; ~ *in esenzione doganale* slobodan carinski uvoz; uvoz bez carine; ~ *in franchigia* uvoz bez carine; uvoz oslobođen carine; ~ *franco valuta* uvoz franko valuta; ~ *invisibile* nevidljiv uvoz; ~ *lorda* bruto uvoz; ~ *netta* neto uvoz; ~ *temporanea* privremeni uvoz; *d'*~ uvozni; *licenza d'*~ dozvola uvoza; uvozna licenca; *mercato d'*~ tržište uvoza; *merce ammessa all'*~ roba dozvoljena za uvoz; *operazione d'*~ uvozni posao; *permesso d'*~ uvozna dozvola; *restrizione all'*~ ograničenje (restrikcija) uvoza; *volume delle importazioni* obim uvoza

**importo** *m* iznos; svota; *fino all'*~ do iznosa; ~ *approssimativo* približan iznos; ~ *assegnato* doznačen (označen) iznos; ~ *dell'assegno* iznos čeka; ~ *bloccato* blokirani iznos; ~ *di una cambiale* iznos menice; ~ *citato* navedeni iznos; ~ *complessivo* ukupan iznos; ~ *in contanti* iznos u gotovini; ~ *determinato* određeni iznos; ~ *dovuto* dužan iznos; ~ *eccedente* višak iznosa; preostali iznos; ~ *della fattura* iznos fakture; ~ *fatturato* fakturisani iznos; ~ *a forfait* paušalni iznos; ~ *garantito* zagarantovani iznos; ~ *globale* globalni iznos; ~ *lordo* bruto iznos; ~ *massimo* maksimalni iznos; ~ *minimo* minimalni iznos; ~ *netto* neto iznos; ~ *nominale* nominalni iznos; ~ *non tassato* neoporezovan iznos; ~ *parziale* delimičan iznos; ~ *residuo* preostali iznos; ~ *restante* preostali iznos; ~ *saldato* saldirani iznos; ~ *a saldo* saldo iznos; ~ *totale* ukupan iznos; *l'intero* ~ celokupni iznos

**importunare** *v* dosađivati; gnjaviti; uznemiravati

**importuno** *adj* dosadan; nezgodan; nametljiv

**imposizione** *f* namet; teret; oporezivanje; razrez poreza; *doppia* ~ dvostruko oporezivanje; ~ *annuale* godišnji porez; ~ *per classe* klasni porez; ~ *di contributi* nametanje doprinosa; ~ *forfettaria* paušalno oporezivanje; ~ *di guerra* ratno oporezivanje; ~ *multipla* višestruko oporezivanje; ~ *di un obbligo* nametanje obaveze; ~ *progressiva* progresivno oporezivanje; ~ *supplementare* dopunsko oporezivanje; ~ *di tasse* nametanje taksi; *procedura d'*~ postupak određivanja poreza

**impossessarsi** *v rifl (di)* prisvojiti nešto; dočepati se nečega; ~ *di una proprietà* prisvojiti vlasništvo

**impossibile** *m e adj* nemogućnost; nemoguć; *è materialmente* ~ stvarno je nemoguće; *fare d'*~ raditi nemoguće; *prestazione* ~ nemogućnost pružanja usluge

**impossibilità** *f* nemogućnost; *essere nell'*~ biti u nemogućnosti; ~ *assoluta* apsolutna nemogućnost; ~ *iniziale* početna nemogućnost; ~ *originaria* originalna nemogućnost; ~ *parziale* delimična nemogućnost; ~ *della prestazione* nemogućnost pružanja usluge; ~ *sopravvenuta* nastala nemogućnost; ~ *temporanea* privremena nemogućnost

**impossibilitare** *v* onemogućiti; sprečiti

**imposta** *f* porez; namet; dažbina; *abbuono d'*~ popust na porez; *addizionale sull'*~ prirez (dodatak) na porez; *agente delle imposte* poreski agent; *agenzia delle imposte* poreska kancelacija; *aliquota d'*~ osnovica poreza; *arretrato d'*~ poreski zaostatak; *aumentare le imposte* povećati poreze; *bilancio d'*~ poreski bilans; *buono d'*~ odobrenje poreza; *cancellazione d'*~ brisanje poreza; *cartella delle imposte* poreska lista; *commissione delle imposte* poreska komisija; *commisurare la* ~ razrezati porez; oporezovati; *commisurazione d'*~ razrez poreza; oporezivanje; *condono d'*~ oslobođenje od poreza; *dichiarazione d'*~ poreska prijava; *diffalco d'*~ odbijanje poreza; *diminuire le imposte* smanjiti poreze; *esente (esentato) da* ~ oslobođen poreza; *frodare le imposte* utajiti porez; *gettito delle imposte* prihod od poreza;



*gravare d'*~ opteretiti porezom; *imporre imposte* oporezovati; ~ *accessoria* dopunski porez; ~ *sull'acquisto dei terreni* porez pri kupovini zemljišta; ~ *addizionale* dodatni porez; ~ *sugli affari professionali* porez na profesionalne poslove; ~ *anticipata* anticipiran porez; akontacija poreza; *imposte arretrate* zaostali porezi; ~ *sulle assicurazioni* porez na osiguranja; ~ *sugli automezzi* porez na motorna vozila; ~ *sui benefici speculativi* porez na špekulativne beneficije; ~ *sul bestiame* porez na stoku;~ *sulle bevande* porez na pića; ~ *sulla birra* porez na pivo; ~ *di bollo* taksa; ~ *di bollo sulle cambiali* taksa na menice; ~ *di bollo sulle quietanze* taksa na potvrde; ~ *camerale* državni porez; ~ *sul capitale* porez na kapital; ~ *cedolare* porez na obveznice (kupone); ~ *sulla circolazione dei capitali* porez na promet (obrt) kapitala; ~ *complementare* dopunski porez; ~ *comunale* opštinski porez; ~ *di confine* granična carina; ~ *di conguaglio* obračunski porez; ~ *sui consumi* porez na promet potrošnje; ~ *di consumo* trošarina; porez na potrošnju; ~ *sui contratti di Borsa* porez na berzanske zaključnice; ~ *cumulativa a cascata* kumulativni skalarni porez; ~ *degressiva* degresivan porez; ~ *determinata* utvrđen porez; ~ *diretta* neposredan porez; ~ *con destinazione fissa* namenski porez; ~ *sulle donazioni* porez na poklone; ~ *sull'emmissione di titoli* porez na emisiju vrednosnih papira; ~ *sugli enti collettivi* porez na kolektivne ustanove; ~ *erariale* državni porez; *imposte di esclusività municipale* porez u isključivoj nadležnosti opštine; ~ *sui fabbricati* porez na nekretnine; ~ *di fabbricazione* porez na proizvodnju; ~ *di famiglia* porodični porez; ~ *federale* savezni porez; ~ *sui fissati bollati di Borsa* porez na berzanske zaključnice; ~ *fondiaria* zemljišni porez; zemljarina; ~ *forfettaria* paušalni porez; ~ *sui frutti dei titoli al portatore* porez na dividendu od deonica na donosioca; ~ *generale sull'entrata* opšti porez na promet; ~ *governativa* vladin porez; ~ *immobiliare* porez na nekretnine; ~ *sulle imprese* preduzetnički porez; ~ *sugli incrementi di capitale* porez na porast kapitala; ~ *sull'incremento del valore* porez na porast vrednosti; ~ *indiretta* indirektan (posredan) porez; ~ *industriale* industrijski porez; ~ *sulle insegne* porez na natpise preduzeća; ~ *sulle inserzioni* porez na oglase, *imposte ipotecarie* hipotekarni porez; ~ *istantanea* jednokratan porez; ~ *di licenza* porez na dozvolu rada; ~ *locale* lokalni porez; ~ *sulla lotteria* lutrijski porez; ~ *sul lusso* porez na luksuz; ~ *sui movimenti di capitale* porez na promet kapitala; ~ *di negoziazione* porez na kupoprodaju obveznica; ~ *in natura* porez u naturi; ~ *occasionale* prigodan porez; ~ *sulle operazioni di Borsa* porez na berzanske transakcije; ~ *ordinaria* redovan porez; ~ *sul passaggio di proprietà* porez na prenos vlasništva; ~ *di patente* porez na patente; ~ *sul patrimonio (patrimoniale)* porez na imovinu; imovinski porez; ~ *periodica* periodičan porez; ~ *personale* lični porez; ~ *plurifase* višefazni porez; ~ *principale* glavni porez; ~ *sul profitto di guerra* porez na ratnu dobit; ~ *progressiva* progresivni porez; *imposte progressive* progresivne dažbine; ~ *progressiva sul reddito* progresivni porez na dohodak; ~ *proporzionale* proporcionalan porez; *imposte proporzionali* proporcionalni porezi; ~ *sulla pubblicità* porez na reklamu; ~ *reale* stvaran porez; ~ *sul reddito* porez na prihod; ~ *sul reddito di capitali* porez na prihod od kapitala; ~ *di registro* porez za registraciju (knjiga, spisa, hipoteke); ~ *regressiva* regresivan porez; ~ *di ricchezza mobile* porez na dohodak; *imposte ripartitive* raspodeljeni porezi; porezi koji se raspoređuju; ~ *sui salari* porez na dohodak; ~ *sugli scambi* porez na razmenu (dobara); ~ *sulle società* porez na deonička društva; ~ *di soggiorno* boravišna taksa; ~ *sugli spettacoli pubblici* porez na javne priredbe; ~ *straordinaria* vanredni porez; ~ *di successione* porez na nasledstvo; ~ *supplementare* dopunski porez; ~ *sui terreni* porez na zemljište; zemljarina; ~ *sulle transazioni* porez na promet; ~ *sulle transazioni immobiliari* porez na promet nekretnina; ~ *sui trasferimenti* porez na transfere; ~ *sui trasporti* porez na prevoz; ~ *unica* jedinstven porez; ~ *sul valore* porez na vrednost; ~ *sul valore aggiunto* porez na dodatu vrednost; ~ *sul valore locativo* porez na vrednost zakupa (najma); ~ *sulle vendite* porez na promet; ~ *sui vini* porez na vino; *impostazione di un'*~ razrez poreza; *obbligo d'*~ poreska obaveza; *occultazione d'*~ utaja poreza; *pagamento delle imposte* plaćanje poreza; *pagare la* ~ platiti porez; *percezione delle imposte* primanje poreza; *provento delle imposte* prihod od poreza; *riduzione delle imposte* sniženje (smanjenje) poreza; *riscatto delle imposte* otkup poreza; *riscossione d'*~ naplata poreza; uterivanje poreza; *riscuotere l'*~ uterati porez; *riscuotere le imposte* naplatiti porez; *ruolo delle imposte* poreska evidencija; *scaricare un'*~ rasteretiti od poreza; *soggetto all'*~ podleže plaćanju poreza; *sottrarsi all'*~ izbeći porez; *sottrazione d'*~ izbegavanje poreza; *tasso dell'*~ poreska stopa; *traslazione (trasferimento) delle imposte* prenos poreza; *valutazione dell'*~ procena poreza

**impostare** *v* predati na poštu; postaviti; zasnovati; utemeljiti; ~ *un conto* otvoriti račun; ~ *un discorso* započeti govor; ~ *un lavoro* započeti posao; ~ *una lettera* predati pismo na poštu; ~

*una nave* započeti gradnju broda; ~ *un piano* predložiti plan; ~ *un problema* postaviti problem; ~ *una teoria* postaviti teoriju

**impostarsi** *v rifl* postaviti se; namestiti se; zauzeti položaj

**impostatura** *f* postavljanje

**impostazione** *f* postavljanje; predaja na poštu; ~ *del bilancio* sastavljanje bilansa; ~ *della chiglia (naut)* polaganje kobilice (broda); ~ *dei costi* kalkulacija (obračun) troškova; ~ *del problema* postavljanje problema

**impostore** *m* varalica; prevarant

**impostura** *f* prevara; podvala

**impotente** *adj* nemoćan; slab; nesposoban; ~ *a risolvere un problema* nesposoban da reši problem

**impotenza** *f* nemoć; iznemoglost

**impoverimento** *m* osiromašenje; siromašenje

**impoverire** *v* osiromašiti; oslabiti

**impraticabile** *adj* neprolazan; neprohodan; nepristupačan; *strada* ~ neprohodan put

**impraticabilità** *f* neprohodnost; nepristupačnost

**impratichirsi** *v rifl* izvežbati se; postati vešt

**imprecisione** *f* netačnost; neodređenost; nepreciznost

**impreciso** *adj* netačan; neodređen; nejasan

**impregiudicato** *adj (leg)* neprejudiciran; nerešen; neraščišćen

**imprenditore** *m* preduzimač; privrednik ~ *edile* građevinski preduzimač; ~ *individuale* individualni preduzimač; ~ *di lavori* preduzimač radova; ~ *di lavori pubblici* preduzimač javnih radova; ~ *navale* pomorski (brodograđevinski) preduzimač; ~ *privato* privatni preduzimač; ~ *di trasporti* prevoznik; transportni preduzimač; *piccolo* ~ mali privrednik; *utile dell'*~ preduzimačka dobit

**imprenditoriale** *adj* preduzetnički; *capacità* ~ preduzimačka sposobnost; *guadagno* ~ preduzimačka zarada

**impreparato** *adj* nespreman; nepripremljen

**impresa** *f* preduzeće; podvig; poduhvat; *accingersi ad un'*~ pripremiti se za neki posao; *condurre un'*~ voditi preduzeće; *finanziamento di un'*~ finansiranje nekog preduzeća; *fondare un'*~ osnovati preduzeće; *gestire un'*~ voditi preduzeće; ~ *agricola* poljoprivredno preduzeće; ~ *artigianale* zanatsko preduzeće; ~ *assicurativa (assicuratrice, d'assicurazione)* osiguravajuće preduzeće; ~ *azionaria* deoničko društvo; akcionarsko preduzeće; ~ *bancaria* bankarsko preduzeće; ~ *capitalista* kapitalističko preduzeće; ~ *a carattere industriale e commerciale* industrijsko i trgovačko preduzeće; ~ *collegata* udruženo preduzeće; koncern; konzorcijum; ~ *collettiva* kolektivno preduzeće; ~ *commerciale* trgovačko preduzeće; ~ *di commercio all'ingrosso* veletrgovačko preduzeće; ~ *di commercio al minuto* trgovačko preduzeće na malo; ~ *comunale* komunalno preduzeće; ~ *concessionaria* koncesionarsko preduzeće; ~ *concorrente* konkurentski posao; konkurentsko preduzeće; ~ *consociata* združeno preduzeće; ~ *cooperativa* zadružno preduzeće; ~ *in costituzione* preduzeće u osnivanju; ~ *di costruzione* građevinsko preduzeće; ~ *deficitaria* deficitarno preduzeće; ~ *dominante* dominantno preduzeće; preduzeće koje vlada; ~ *dubbia* sumnjiv posao; ~ *di economia mista* preduzeće mešovitom robom; ~ *economica* privredno preduzeće; ~ *economica di Stato* državno privredno preduzeće; ~ *edile (edilizia)* građevinsko preduzeće; ~ *esportatrice* izvozno preduzeće; ~ *finanziaria* finansijsko preduzeće; ~ *forestale* šumarsko preduzeće; ~ *fortunata* sretan poduhvat (posao); ~ *incerta* nesiguran poduhvat (posao); ~ *individuale* individualno preduzeće; ~ *industriale* industrijsko preduzeće; ~ *industriale e commerciale* industrijsko i trgovinsko preduzeće; ~ *integrata* integrisano preduzeće; ~ *in liquidazione* preduzeće u likvidaciji; ~ *lucrosa* unosan posao; ~ *marginale* granično preduzeće; granični poduhvat; ~ *mercantile* trgovačko (robno) preduzeće; ~ *mineraria* rudarsko preduzeće; ~ *mista* mešovito preduzeće; ~ *multipla* raznorodno (višestruko) preduzeće; ~ *di navigazione* brodarsko preduzeće; ~ *nazionalizzata* nacionalizovano preduzeće; ~ *parastatale* poludržavno preduzeće; ~ *privata* privatno preduzeće; ~ *produttiva* proizvodno preduzeće; ~ *prospera* uspešan posao; ~ *pubblica* javno preduzeće; ~ *di pubblica utilità* preduzeće za javne radove; ~ *di pubblici servizi* preduzeće za javnu službu; ~ *di regia* režijsko preduzeće; ~ *rischiosa* nesiguran (rizičan) poduhvat (posao); ~ *sballata* neozbiljan posao; ~ *spedizioni* špeditersko (otpremno) preduzeće; ~ *stagionale* sezonsko preduzeće; ~ *statale* državno preduzeće; ~ *in sviluppo* preduzeće u razvoju; ~ *di trasformazione* prerađivačko preduzeće; ~ *di trasporti* prevozničko preduzeće; ~ *di vendita* prodajno preduzeće; *interessarsi ad un'*~ zainteresovati se za neki poduhvat; *marchio d'*~ žig preduzeća; *media* ~ srednje preduzeće; *tentare l'*~ pokušati poduhvat

**impresario** *m* preduzimač; ugovarač; ~ *edile* građevinski preduzimač; ~ *di lavori pubblici* preduzimač javnih radova; ~ *di pubblicità* preduzimač za propagandu (reklamu); ~ *di trasporti* prevoznik

**imprescindibile** *adj* neodgodiv; neizostavan

**imprescrittibile** *adj* nezastariv; trajan; *diritto* ~ nezastarivo pravo

**imprescrittibilità** *f* nezastarivost; nezastarevanje

**impressionare** *v* zadiviti; impresionirati



**impressione** *f* utisak; impresija; *fare buona* ~ ostaviti dobar utisak; *riportare l'*~ dobiti utisak

**imprestare** *v* pozajmiti; posuditi

**impreteribile** *adj* neizbežan; neminovan; *necessità* ~ neizbežna potreba; *termine* ~ neprekoračiv rok

**imprevedibile** *adj* nepredvidljiv; *evento* ~ nepredvidljiv događaj; *tempo* ~ nepredviđeno vreme

**imprevidenza** *f* neopreznost; nesmotrenost; ~ *colpevole* kažnjiva neopreznost

**imprevisto** *m e adj* nepredviđeni događaj; nepredviđen; neočekivan; *salvo inprevisti* ako se dogodi nešto nepredviđeno; *spesa* ~ nepredviđeni trošak

**imprigionare** *v* uhapsiti; zarobiti

**imprimere** *v* utisnuti; štampati; udariti pečat

**improbabile** *adj* neverovatan; malo verovatno

**improbabilità** *f* neverovatnost

**improduttività** *f* neproduktivnost

**improduttivo** *adj* neproduktivan; neunosan; neizdašan; *capitale* ~ neproduktivan kapital; *investimento* ~ neproduktivna investicija; *terreno* ~ neplodna (jalova) zemlja

**impronta** *f* otisak; trag; *impronte digitali* otisci prstiju; ~ *palmare* otisak dlana; *impronte di piede* otisci stopala ~ *d'un timbro* otisak pečata

**improprio** *adj* neodgovarajući; nepogodan

**improrogabile** *adj* neodložan; *questione* ~ neodložno pitanje

**improvvisare** *v* improvizovati; pripremiti na brzinu; uraditi nešto bez pripreme

**improvviso** *adj* neočekivan; iznenadan; *all'*~ iznenada; neočekivano

**imprudente** *adj* neoprezan; nesmotren; nepromišljen

**imprudenza** *f* neopreznost; nepromišljenost

**impugnabile** *adj (leg)* osporiv; koji se može pobijati

**impugnare** *v* pobijati; osporavati; ~ *un contratto* osporavati ugovor; ~ *un decreto* osporavati rešenje; ~ *la validità (del testamento, di un atto)* osporavati važnost (testamenta, spisa)

**impugnazione** *f* pobijanje; osporavanje; ~ *degli atti giuridici* pobijanje pravnih akata; ~ *del contratto* osporavanje ugovora; ~ *in materia civile* žalba u građanskim sporovima; ~ *in materia penale* žalba u krivičnim sporovima; *tempestiva* ~ pravovremena žalba

**impulso** *m* impuls; podstrek; podsticaj; pokretna sila; *dare* ~ stimulisati; podsticati; ~ *economico* ekonomski podsticaj

**impunibile** *adj* nekažnjiv

**impunibilità** *f* nekažnjavanje; oslobođenje od kazne; ~ *per i reati* nekažnjavanje za krivična dela

**impunità** *f* nekažnjenost; *con* ~ nekažnjeno; bez posledica; *garantire l'*~ *a qcn* garantovati nekome da neće biti kažnjen

**impunito** *adj* nekažnjen; *malfattore* ~ nekažnjen prestupnik; *restare* ~ ostati nekažnjen

**impurità** *f* nečistoća

**impuro** *adj* nečist

**imputabile** *adj* okrivljiv; odgovoran; podložan tužbi; ~ *di qcs* odgovoran za nešto; *non* ~ neodgovoran; *perdita* ~ *a*... gubitak koji se pripisuje...

**imputabilità** *f* okrivljivost; odgovornost; ~ *penale* krivična odgovornost

**imputare** *v* optužiti; okriviti; ~ *di un delitto* okriviti za zločin; ~ *di falso una deposizione* proglasiti svedočenje lažnim; ~ *qcn di qcs* okriviti nekoga za nešto

**imputato** *m* optuženik; *la fuga dell'*~ bekstvo optuženika; ~ *in contumacia* odsutan optuženik; ~ *incensurato* nekažnjeni optuženik; ~ *latitante* optuženik u bekstvu; *interrogare l'*~ ispitati optuženika

**imputazione** *f* optuživanje; pripisivanje krivice; optužba; terećenje; ~ *dei doni e dei legati nella quota riservata ai legittimatari* uračunavanje poklona i legata u nužni deo; ~ *del pagamento* odlučivanje o prioritetu pri plaćanju

**in** *prep* na; u; ~ *base a*... na osnovu...; ~ *caso di forza maggiore* u slučaju više sile; ~ *duplice copia* u dva primerka; ~ *esenzione doganale* u oslobođenju od carine; ~ *grado di esportare* u mogućnosti da izvozi; ~ *luogo di pagamento* umesto plaćanja; ~ *materia fiscale* u pitanju poreza; u fiskalnom pitanju; ~ *materia tributaria* u pitanju prihoda od poreza; ~ *moneta sonante* u gotovini; u gotovom (kovanom) novcu; ~ *tonnellate di stazza lorda* u tonama bruto nosivosti; ~ *vendita* u prodaji

**inabbordabile** *adj* nepristupačan; odbojan

**inabile** *adj* nesposoban; ~ *al lavoro* nesposoban za rad; ~ *al servizio militare* nesposoban za vojsku; ~ *a testare* nesposoban da napravi testament; *rendere* ~ onesposobiti

**inabilità** *f* nesposobnost; ~ *al lavoro* nesposobnost za rad; ~ *permanente al lavoro* stalna radna nesposobnost

**inabilitare** *v* onesposobiti

**inabilitazione** *f* onesposobljavanje; proglašavanje nesposobnim

**inabitabile** *adj* nenastanjiv; koji se ne može nastaniti

**inaccessibile** *adj* nepristupačan; nedostupan

**inaccettabile** *adj* neprihvatljiv; *modifica* ~ neprihvatljiva izmena; *proposta* ~ neprihvatljiv predlog

**inaccettabilità** *f* neprihvatljivost; ~ *d'una prova* neprihvatljivost dokaza

**inadeguatamente** *adv* neadekvatno; neprimereno; nesrazmerno; neodgovarajuće

**inadeguato** *adj* neadekvatan; neprimeren; nesrazmeran; neodgovarajući; neprikladan

**inadempibile** *adj* neispunjiv; neizvršiv; neostvariv
**inadempiente** *adj* koji ne ispunjava (obaveze)
**inadempienza** *f* neispunjenje; neizvršenje; ~ *di una condizione* neispunjenje uslova; ~ *contrattuale (di un contratto)* neispunjenje ugovora; ~ *del riporto* nemogućnost izvršenja reporta (na berzi)
**inadempimento** *m* neispunjenje; neizvršenje; ~ *del contratto* neizvršenje ugovora; ~ *di un obbligo* neizvršenje obaveze; ~ *di una promessa* neispunjavanje obećanja
**inadempito** *adj* neispunjen; neizvršen
**inalienabile** *adj* neotuđiv; *bene* ~ neotuđivo dobro; *diritto* ~ neotuđivo pravo
**inalienabilità** *f* neotuđivost
**inalterabile** *adj* nepromenljiv; nepokvarljiv; *colore* ~ stalna boja
**inalterabilità** *f* nepromenljivost; nepokvarljivost
**inalterato** *adj* nepromenjen; neizmenjen; nepokvaren
**inammissibile** *adj* nedopustiv; neprihvatljiv; *domanda* ~ neprihvatljiva molba
**inammissibilità** *f* nedopuštenost; neprihvatljivost; ~ *della querela* nedopustivost privatne tužbe
**inamovibile** *adj* koji se ne može premestiti; neuklonjiv
**inamovilità** *f* nemogućnost premeštanja; neuklonjivost
**inappelabile** *adj (leg)* bez prava žalbe; protiv koga se ne može podneti žalba; neoboriv; neosporan; *sentenza* ~ presuda bez prava žalbe
**inapplicabile** *adj* neprimenljiv
**inapprezzabile** *adj* neprocenjiv
**inappuntabile** *adj* besprekoran
**inaridire** *v* sasušiti; osušiti; izgubiti svežinu
**inarticolato** *adj* nerazgovetan; neartikulisan
**inaspettatamente** *adv* neočekivano; iznenada
**inaspettato** *adj* neočekivan; iznenadan
**inasprimento** *m* pogoršanje; zaoštravanje; ~ *della concorrenza* zaoštravanje konkurencije
**inasprire** *v* zaoštriti; pooštriti; pogoršati
**inattacabile** *adj* koji se ne može napasti; neprikosnoven
**inattendibile** *adj* nesiguran; nepouzdan
**inattenzione** *f* nepažnja
**inatteso** *adj* neočekivan
**inattività** *f* neaktivnost; ~ *dell'azienda* neaktivnost preduzeća
**inattivo** *adj* neaktivan; *(comm)* mrtav; *capitale* ~ mrtav kapital; *mercato* ~ mrtvo tržište
**inattuabile** *adj* neizvodljiv; neostvarljiv; *progetto* ~ neostvarljiv projekat
**inattuabilità** *f* neizvršivost; neizvodljivost; neostvarivost
**inattuale** *adj* neaktuelan; nesavremen
**inaugurale** *adj* uvodni; inauguracioni

**inaugurare** *v* svečano otvoriti; inaugurisati; ~ *un esposizione* otvoriti izložbu
**inaugurazione** *f* svečano otvaranje; inauguracija
**inavvedutezza** *f* neopreznost; nepažnja
**inavveduto** *adj* neoprezan; nepažljiv
**inavvertenza** *f* nepažnja; *per* ~ nepažnjom
**inavvertitamente** *adv* nehotice; slučajno
**inavvertito** *adj* neopažen; neprimećen
**inazione** *f* nerad; neaktivnost
**incagliamento** *m (naut)* nasukavanje (broda); zastoj
**incagliarsi** *v (naut)* nasukati se; zastati
**incaglio** *m (naut)* nasukavanje; zastoj; smetnja
**in calce** *locuz adv* pri dnu; na kraju (stranice)
**incalcolabile** *adj* neprocenjiv; *danno* ~ ogromna šteta
**incalzare** *v* progoniti; goniti; biti za petama (nekome); *gli avvenimenti incalzano* događaji se gomilaju; *il pericolo incalza* predstoji opasnost; *il tempo incalza* hitno je
**incameramento** *m (leg)* zaplena; oduzimanje; konfiskacija
**incamerare** *v (leg)* zapleniti; oduzeti; konfiskovati
**incamminare** *v* uputiti; pokrenuti
**incamminarsi** *v rifl* uputiti se; zaputiti se; ~ *negli affari* uvesti se u poslove
**incanalare** *v* kanalisati; usmeriti; ~ *un affare* usmeriti posao
**incancellabile** *adj* neizbrisiv; *impressione* ~ neizbrisiv utisak
**incandescente** *adj* usijan; užaren
**incandescenza** *f* usijanje; užarenost; *lampada a* ~ žarulja
**incantare** *v* prodavati na aukciji (licitaciji); opčiniti; očarati; šarmirati
**incanto** *m* javna prodaja; licitacija; ~ *forzato* prisilna licitacija; *mettere all'*~ staviti na licitaciju; *offrire all'*~ ponuditi na licitaciju; *pubblico* ~ javna licitacija; *vendere all'*~ prodati na licitaciji; *vendita all'*~ prodaja na licitaciji
**incapace** *adj* nesposoban; *dichiarare* ~ proglasiti nesposobanim; ~ *di agire* nesposoban za akciju; ~ *d'intendere e di volere* neuračunljiva osoba; ~ *di lavorare* nesposoban za rad; ~ *di lavoro* radno nesposoban; ~ *di stipulare* ugovorno nesposoban; *parzialmente* ~ *d'intendere e di volere* umanjeno uračunljiva osoba
**incapacità** *f* nesposobnost; ~ *d'agire* nesposobnost za akciju; ~ *a contrarre obblighi* nesposobnost za ugovaranje obaveza; ~ *fisica* fizička nesposobnost; nesposobnost za privređivanje; ~ *giuridica* pravna (sudska) nesposobnost; ~ *di intendere* nesposobnost rasuđivanja; ~ *lavorativa (di lavoro)* radna nesposobnost; nesposobnost za rad; ~ *legale* zakonska (pravna) nesposobnost; ~ *parziale* delimična nesposobnost; ~ *permanente* stalna nesposobnost; ~ *professionale* profesionalna nesposobnost; ~ *di servizio*



nesposobnost za službu; ~ *di stare in giudizio* parnična nesposobnost; ~ *temporanea* privremena nesposobnost; ~ *totale* potpuna nesposobnost
**incappare** *v* naići; nabasati; ~ *in un guaio* upasti u nepriliku; ~ *nella legge* prekršiti zakon
**incarceramento** *m* hapšenje
**incaricarsi** *v rifl (di qcs)* preuzeti (nešto); postarati se; brinuti se; ~ *dell'affare* pobrinuti se za posao; ~ *dell'incasso dell'assegno* brinuti se o naplati čeka; ~ *della spedizione* brinuti se o otpremi
**incaricato** *adj* poverenik; izaslanik; ~ *d'affari* otpravnik poslova
**incarico** *m* zadatak; zaduženje; služba; *dare un* ~ dati zadatak; *eseguire un* ~ izvršiti zadatak; *per* ~ po zadatku
**incartamento** *m* dosije; predmet; spisi
**incartare** *v* umotati u papir; uviti u hartiju
**incassare** *v* naplatiti; inkasirati; uterati dug; spakovati u sanduke; ~ *un assegno* unovčiti (naplatiti) ček; ~ *denaro* primiti novac; ~ *un effetto* unovčiti (naplatiti) ček; *interessi da* ~ naplative kamate; *somme da* ~ naplativi iznosi
**incasso** *m* naplata; unovčavanje; inkasiranje; uterivanje novca; *all'*~ za naplatu; *buono d'*~ blagajnički zapis; ~ *di cambiali* naplata menica; ~ *di documenti* naplata dokumenata; ~ *di effetto* naplata menice; ~ *giornaliero* dnevni pazar; ~ *della giornata* inkasiranje u toku dana; ~ *lordo* bruto naplata; ~ *premi* unovčavanje nagrada (premija); *per* ~ za naplatu; *presentare all'*~ podneti na naplatu (isplatu); *procura per l'*~ ovlašćenje za naplatu; *rimettere un effetto per l'*~ poslati menicu (ček) na naplatu; *salvo* ~ uz rezervu naplate; *spese di* ~ troškovi naplate
**incatramare** *v* namazati katranom; katranisati
**incauto** *adj* neoprezan
**incedibile** *adj* neustupljiv; koji se ne može ustupiti
**incendiare** *v* zapaliti; izazvati požar
**incendiario** *m* palikuća
**incendiarsi** *v rifl* zapaliti se
**incendiatore** *m* palikuća
**incendio** *m* požar; *assicurazione contro l'*~ osiguranje od požara; *domare un* ~ ugasiti (obuzdati) požar; ~ *colposo* požar izazvan nehatom; ~ *doloso* podmetnuti požar; ~ *intenzionale* namerni požar; ~ *mondiale* svetski požar; *pompa da* ~ protivpožarni šmrk; *rischio d'*~ opasnost od požara; *spegnere un* ~ gasiti požar; *uscita in caso d'*~ izlaz u slučaju požara
**incensurabile** *adj* besprekoran; neporočan
**incensurato** *adj* nekažnjavan; neosuđivan; *imputato* ~ nekažnjavan optuženik
**incentivare** *v* podsticati; stimulisati; ~ *la produzione* stimulisati proizvodnju
**incentivo** *m* podsticaj; stimulans

**inceppare** *v* sprečavati; ometati; blokirati
**incepparsi** *v rifl* zapeti; zaglaviti se
**incerare** *v* voštiti; premazati voskom; impregnirati
**incerata** *f* voštano platno; nepromočivo platno; cirada; mušema
**inceratura** *f* voštenje; mazanje voskom
**incertezza** *f* nesigurnost; neizvesnost; neodlučnost; *con* ~ nesigurno; neodlučno; ~ *di diritto* pravna nesigurnost; ~ *giuridica* pravna nesigurnost; ~ *di una notizia* nesigurnost vesti; ~ *del tempo* nestabilnost vremena; *lasciare nell'*~ ostaviti u neizvesnosti
**incerti** *m pl* sporedna zarada; nesigurnost; *gli* ~ *del mestiere* nezgode vezane za posao
**incerto** *m e adj* nesigurnost; neizvesnost; neizvestan; nesiguran; *certo per* ~ sigurno za nesigurno; *essere* ~ biti neodlučan (nesiguran); ~ *per certo* neodređeno za određeno; *tempo* ~ nestabilno vreme; *valuta incerta* nestabilna valuta
**incessante** *adj* neprekidan; neprestan
**incesto** *m* rodoskvrnavljenje; incest
**incestuoso** *adj* rodoskvrnavan (rodoskrnavan)
**incetta** *f* kupovanje na veliko (radi dizanja cena); *fare* ~ *di qcs* pokupovati nešto (radi dizanja cena); *fare* ~ *di merce* pokupovati robu
**incettare** *v* pokupovati sve (radi dizanja cena)
**incettatore** *m* nabijač cena; nakupac
**inchiesta** *f* istraga; istraživanje; ispitivanje; anketa; *comitato d'*~ istražni odbor; *commissione d'*~ istražna komisija; *condurre un'*~ voditi istragu; *fare un'*~ istraživati; ~ *bancaria* bankarska istraga; ~ *per campioni* ispitivanje (anketa) prema uzorku; ~ *in corso* istraga u toku; ~ *disciplinare* disciplinska istraga; ~ *esplorativa* probna anketa; ~ *giudiziaria* sudska istraga; ~ *governativa* vladina istraga; ~ *sul luogo* istraga na licu mesta; ~ *pilota* vodeća anketa; ~ *penale* krivična istraga; ~ *preliminare* preliminarna istraga; ~ *d'ufficio* zvanična istraga; *procedere ad un'*~ preduzeti istragu; *provocare un'*~ izazvati istragu
**inchiodare** *v* prikovati; zakucati; pribiti
**inchiostro** *m* mastilo; ~ *di china* tuš; ~ *copiativo* boja za kopiranje; ~ *fisso* mastilo kojim se ne može kopirati; ~ *indelebile* neizbrisivo mastilo; ~ *invisibile* nevidljivo mastilo; ~ *litografico* litografska boja; ~ *simpatico* nevidljiva (hemijska) boja; ~ *da stampa* štamparska boja
**incidentale** *adj* sporedan; slučajan; uzgredan; *questione* ~ sporedno pitanje; sporedni problem
**incidentalmente** *adv* slučajno; usput; uzgred
**incidente** *m* incident; nezgoda; udes; *(leg)* sporedan spor; ~ *aeronautico* avionska nesreća; ~ *automobilistico* automobilska nesreća; ~ *diplomatico* diplomatski incident; ~ *di frontiera* granični incident; ~ *ferroviario* železnička ne-

sreća; ~ *marittimo* pomorska nesreća; ~ *mortale* smrtna nesreća; ~ *nautico* pomorska nesreća; ~ *stradale* saobraćajna nesreća; *per* ~ slučajno

**incidenza** *f* incident; upadanje; uticaj; dejstvo; ~ *dei costi* teret troškova; ~ *fiscale (dell'imposta)* teret poreza; *per* ~ usput; slučajno

**incidere** *v* delovati; uticati (*su qcs* na nešto); urezati; ugravirati; uklesati; ~ *sul costo* uticati na cenu; ~ *un disco* snimiti ploču; ~ *sulle spese* uticati na troškove

**incile** *m* kanal za isticanje vode

**incirca** *adv* oko; otprilike; *all'*~ približno

**incisore** *m* rezač; graver; ~ *in legno* drvorezac; ~ *in rame* bakrorezac

**incitamento** *m* bodrenje; podsticanje; podstrek; ~ *a una guerra aggressiva* podsticanje na agresivni rat

**incitare** *v* podsticati; bodriti; ~ *con atti* podsticati delima; ~ *con parole* podsticati rečima

**incitazione** *f* podstrekivanje; ~ *a crimine* podstrekivanje na zločin; ~ *alla rivolta* podstrekivanje na revolt

**inclinare** *v* naginjati; nagnuti; iskositi

**inclinazione** *f* sklonost; predispozicija; nagib; strmina; ~ *naturale* prirodna sklonost

**incline** *adj* sklon; naklonjen; *essere* ~ biti naklonjen; biti sklon

**includere** *v* obuhvatiti; priključiti; priložiti; uračunati; ~ *una lettera* priložiti pismo

**inclusione** *f* obuhvatanje; uključivanje; ~ *di una clausola nel contratto* ugovor obuhvata jednu klauzulu

**inclusivamente** *adv* uključivo; zaključno

**inclusivo** *adj* koji uključuje; koji sadrži

**incluso** *adj* obuhvaćen; priložen; *lettera inclusa* priloženo pismo; *prezzo tutto* ~ ukupna cena

**incoerente** *adj* nepovezan; nedosledan

**incoerenza** *f* nepovezanost; nedoslednost

**incognito** *adj* nepoznat; neznan

**incollare** *v* lepiti; zalepiti; ~ *un francobollo* zalepiti poštansku marku

**incolore** *adj* bezbojan

**incolpare** *v* okriviti; optužiti; ~ *qcn di qcs* okriviti nekoga za nešto; ~ *a torto* nedužno okriviti

**incolpato** *adj* okrivljen; optužen

**incolpazione** *f* optuživanje; pripisivanje krivice

**incolpevole** *adj* nedužan; nevin; bez krivice

**incolto** *adj* neuk; neobrazovan; neotesan; neobrađen; neuzoran; *terreno* ~ ledina; neobrađeno zemljište

**incolume** *adj* nepovređen

**incolumità** *f* neoštećenost; nepovređenost; ~ *della merce* neoštećenost robe

**incombente** *adj* preteći; koji preti

**incombenza** *f* zaduženje; zadatak

**incombere** *v* pretiti; spremati se

**incombustibile** *adj* nezapaljiv; nesagoriv

**incominciare** *v* početi; počinjati; ~ *a* početi; počinjati; ~ *da oggi* počevši od danas

**incommensurabile** *adj* neizmeran; neuporediv; *grandezza* ~ neizmerna veličina

**incommutabile** *adj* nepromenljiv; *pena* ~ nepromenljiva kazna

**incommutabilità** *f (leg)* nepromenljivost; ~ *del possesso* nepromenljivost poseda

**incomodare** *v* smetati; dosađivati; deranžirati; uznemiravati

**incomodarsi** *v rifl* potruditi se; pomučiti se

**incomodo** *m e adj* nezgoda; neprilika; smetnja; neudobnost; neudoban; nezgodan; neprijatan; *levare l'*~ osloboditi se smetnje; *scusare l'*~ izviniti zbog smetnje; *tempo* ~ nezgodno vreme

**incomparabile** *adj* neuporediv; bez premca

**incomparabilmente** *adv* neuporedivo

**incompatibile** *adj* neskladan; nesaglasan; nespojiv; inkompatibilan

**incompatibilità** *f* nesklad; neslaganje; nespojivost; inkompatibilnost; ~ *di carattere* neslaganje karaktera

**incompetente** *adj* nenadležan; nemerodavan; nestručan; nesposoban

**incompetenza** *f* nenadležnost; nemerodavnost; nestručnost; nesposobnost; ~ *assoluta* potpuna nenadležnsot; ~ *reale* stvarna nenadležnost ~ *territoriale* teritorijalna (mesna) nenadležnost

**incompiuto** *adj* nedovršen; nezavršen

**incompleto** *adj* nepotpun; nekompletan; manjkav; *indirizzo* ~ nepotpuna adresa

**incomprensibile** *adj* nerazumljiv; neshvatljiv; nepojmljiv

**incomprensione** *f* nerazumevanje; neshvatanje

**incompreso** *adj* neshvaćen

**inconcepibile** *adj* nepojmljiv; nezamisliv

**inconciliabile** *adj* nepomirljiv

**inconciliabilità** *f* nepomirljivost

**inconcludente** *adj* koji ne dovodi do zaključka; neodređen; *discussione* ~ diskusija bez zaključka; *uomo* ~ čovek ni za šta; smušen čovek

**incondizionatamente** *adv* bezuslovno

**incondizionato** *adj* bezuslovan; *ordine* ~ bezuslovan nalog

**inconfondibile** *adj* koji se ne može pobrkati; nedvosmislen; jasan

**inconfutabile** *adj* nepobitan; neoboriv

**incongruo** *adj* neprikladan; neodgovarajući; nesrazmeran

**inconsapevole** *adj* neobavešten; nesvestan; *essere* ~ biti nesvestan; ~ *del pericolo* nesvestan opasnosti

**inconscio** *adj* nesvestan; bez svesti

**inconseguente** *adj* nedosledan

**inconseguenza** *f* nedoslednost

**inconsiderato** *adj* nepromišljen; nepažljiv

**inconsistente** *adj* nestalan; nepostojan; neosnovan



**inconsistenza** *f* nepostojanost; nestalnost; neosnovanost

**inconsulto** *adj* nesmotren; nepromišljen; neoprezan; prenagljen

**inconsumabile** *adj* nepotrošiv

**incontentabile** *adj* nezadovoljiv; ničim zadovoljan; nezasit; *è* ~ nikada nije zadovoljan

**incontestabile** *adj* nepobitan; neosporan; *diritto* ~ neosporno pravo; *fatto* ~ neosporna činjenica; *titolo* ~ neosporivi vrednosni papiri; *verità* ~ živa istina

**incontestabilità** *f* nepobitnost; neospornost; neosporivost

**incontestato** *adj* neosporan; nesumnjiv

**incontrare** *v* sresti; sretati; naići; ~ *dificoltà* nailaziti na teškoće; ~ *il gusto della gente* pogoditi ukus potrošača (ljudi); ~ *un ostacolo* naići na prepreku; ~ *qcn* sresti nekoga; nabasati na nekoga

**incontrarsi** *v rifl* sresti se; sastati se

**incontro** *m* susret; sastanak; *andare* ~ *a qcn* ići nekome u susret; ~ *al vertice* sastanak na vrhu

**incontrollabile** *adj* koji se ne može kontrolisati; koji se ne može proveriti

**incontrovertibile** *adj* neosporan; nesumljiv; nepobitan

**inconveniente** *m e adj* neprilika; nezgoda; teškoća; neprikladan; neodgovarajući; ~ *passeggero* prolazna nezgoda

**inconvenienza** *f* neprilika; nezgoda; teškoća; neprikladnost; nepogodnost

**inconvertibile** *adj* nekonvertibilan; nezamenljiv; *moneta* ~ nekonvertibilna moneta

**inconvertibilità** *f* nekonvertibilnost; nezamenljivost; ~ *della moneta* nekonvertibilnost novca

**inconvincibile** *adj* neubedljiv; koji se ne može ubediti

**incoraggiamento** *m* bodrenje; ohrabrenje; podsticaj; *a titolo d'*~ u svrhu bodrenja; ~ *all'esportazione* podsticaj izvoza; *premio d'*~ utešna nagrada

**incoraggiare** *v* bodriti; hrabriti; podsticati; sokoliti; ~ *qcn* hrabriti nekoga; ~ *a qcs* navoditi (podsticati) na nešto; ~ *le vendite* podsticati prodaju

**incoronazione** *f* krunisanje

**incorporamento** *m* ujedinjenje; pripajanje; pridruženje; ~ *doganale* carinsko ujedinjenje

**incorporare** *v* ujediniti; pripojiti; pridružiti

**incorporazione** *f* pripajanje; pridruženje

**incorporeo** *adj* nestvaran; bestelesan; *bene* ~ nestvarno dobro; *diritto* ~ nestvarno pravo

**incorreggibile** *adj* nepopravljiv

**incorreggibilità** *f* nepopravljivost

**incorrere** *v* upasti; upadati; ~ *in una ammenda* biti kažnjen; ~ *in errore* upasti u grešku; napraviti grešku; ~ *in spese* upasti u troškove

**incorruttibile** *adj* nepokvarljiv; nepodmitljiv; nepotkupljiv

**incosciente** *adj* nesavestan; neodgovoran; nesvestan; ~ *controllo della carne da alimento* nesavesno vršenje pregleda mesa za prehranu

**incoscienza** *f* nesavesnost; neodgovornost; nesvest; onesvešćenost

**incostante** *adj* nestalan; nestabilan; nepostojan; promenljiv; prevrtljiv; *tempo* ~ nestabilno vreme

**incostanza** *f* nepostojanost; nestalnost; nestabilnost; promenljivost; prevrtljivost; ~ *del tempo* promenljivost vremena

**incostituzionale** *adj* neustavan; protivustavan; *atto* ~ protivustavni akt

**incostituzionalità** *f* neustavnost; protivustavnost

**incredibile** *adj* neverovatan; *è* ~ da ne poveruješ; neverovatno; ~ *ma vero* neverovatno, ali istinito

**incredulità** *f* neverica; neverovanje

**incredulo** *adj* skeptičan; podozriv

**incrementare** *v* unaprediti; povećati; ~ *la produzione* povećati proizvodnju; ~ *gli scambi* povećati razmenu; ~ *le vendite* povećati prodaju

**incremento** *m* porast; priraštaj; *dare* ~ *a qcs* unaprediti nešto; podstaći nešto; ~ *di beni patrimoniali* porast imovinskih dobara; ~ *del capitale fisso* povećanje stalnog kapitala; ~ *del commercio* porast trgovine; ~ *demografico* demografski priraštaj; ~ *economico* privredni prosperitet; ~ *dell'esportazione* porast izvoza; ~ *della motorizzazione* porast motorizacije; ~ *della popolazione* priraštaj stanovništva; ~ *della produttività* porast produktivnosti; ~ *della produzione* porast proizvodnje; ~ *del risparmio* porast štednje; ~ *del valore* porast vrednosti; ~ *alla (nella) vendita* porast prodaje

**increscioso** *adj* neprijatan; mučan; mrzak

**incriminabile** *adj* optuživ; okrivljiv

**incriminare** *v (di qcs)* optužiti; okriviti (za nešto)

**incriminato** *m* okrivljenik

**incriminazione** *f* okrivljavanje

**incrociare** *v* ukrstiti; ukrštati; *(naut, aeron)* krstariti (vodom, vazduhom)

**incrociato** *adj* ukršten; unakrstan; *speculazione incrociata* lančana špekulacija (na berzi)

**incrocio** *m* raskrsnica; ukrštanje; ~ *di strade* raskrsnica

**incubatorio** *m* prostorija u kojoj su smešteni inkubatori

**incubatrice** *f* inkubator

**incurabile** *adj* neizlečiv

**incurante** *adj* nehajan; ravnodušan; ~ *del dovere* koji ne vodi računa o dužnostima; ~ *del pericolo* koji ne vodi računa o opasnosti

**incuranza** *f* nemarnost; nehajnost

**incuria** *f* nemar; nebriga

**incursione** *f* upad; prepad; invazija

**incustodito** *adj* nečuvan; bez nadzora

**indaco** *m* indigo

**indaffarato** *adj* prezaposlen; preopterećen poslom; vrlo zaposlen

**indagare** *v* voditi istragu; ispitivati; istraživati; tragati

**indagatore** *m e adj* istraživač; proučavalac; ispitivački; *sguardo* ~ ispitivački (prodoran) pogled

**indagine** *f* anketa; ispitivanje; istraživanje; *fare un'*~ vršiti anketu; voditi istragu; ~ *approfondita* temeljna istraga; ~ *congiunturale* konjunkturno istraživanje; ~ *dei consumi* anketa o potrošnji; ~ *demoscopica* ispitivanje javnog mnjenja; ~ *economica* ekonomsko ispitivanje; ~ *esauriente* iscrpna istraga; ~ *a fondo* temeljna istraga; ~ *di mercato* istraživanje tržišta; ~ *mineraria* rudarsko istraživanje; ~ *minuziosa* detaljna istraga; ~ *preliminare* prethodno istraživanje; ~ *delle vendite* anketa o prodaji; ~ *d'ufficio* zvanična istraga

**indebitamente** *adj* nepotrebno; neopravdano; *pagare ~ una tassa* platiti nepotrebnu taksu

**indebitamento** *m* zaduženje; zaduživanje; *appropriarsi* ~ nezasluženo prisvojiti; ~ *agricolo* poljoprivredno (agrarno) zaduženje; ~ *bancario* bankarsko zaduženje; ~ *eccessivo* prekomerno zaduženje; ~ *con l'estero* zaduženje prema inostranstvu; ~ *interno* unutrašnje zaduženje; ~ *ipotecario* hipotekarno zaduženje; ~ *soverchio* prezaduženost; ~ *statale (dello Stato)* zaduženje države

**indebitare** zadužiti; opteretiti dugovima

**indebitarsi** *v rifl* zadužiti se (kod nekoga); *l'~ eccessivo* prezaduživanje; ~ *troppo* prezadužiti se

**indebitato** *adj* zadužen

**indebito** *m e adj* nedug; ono što se ne duguje; neopravdan; nepotreban; *appropriazione indebita* protivzakonito prisvajanje; *arricchimento* ~ bezrazložno bogaćenje; *ora indebita* nezgodno vreme; nezgodan čas; *pagamento dell'*~ plaćanje neduga

**indebolimento** *m* slabljenje; ~ *della quota* slabljenje kvote; ~ *di un titolo* pad vrednosti deonice

**indebolire** *v* oslabiti

**indecente** *adj* nepristojan

**indecifrabile** *adj* nečitak; koji se ne može dešifrovati; *documento* ~ nečitak dokument; *scrittura* ~ nečitko pismo

**indecisione** *f* neodlučnost; oklevanje; skanjivanje

**indeciso** *adj* neodlučan; neodređen

**indefinitamente** *adv* neodređeno; neograničeno dugo

**indefinito** *adj* neodređen

**indegnità** *f* nedostojnost; sramota; ~ *per succedere* nedostojnost za nasleđivanje

**indegno** *adj* nedostojan; sraman

**indelebile** *adj* neizbrisiv; neprolazan; *colore* ~ postojana (stalna) boja; *ricordo* ~ nezaboravna uspomena

**indelicato** *adj* bezobziran; nepažljiv

**indenne** *adj* neoštećen; nepovređen; neškodljiv; *rendere* ~ učiniti neškodljivim

**indennità** *f* naknada štete (troškova); odšteta; *accusare per* ~ tužiti za naknadu štete; *aggiudicare un'*~ dosuditi naknadu; *avere diritto a un'*~ imati pravo na naknadu; *congrua* ~ prikladna naknada; *corrispondere l'*~ isplatiti odštetu; *fissare l'*~ odrediri odštetu; ~ *di alloggio* dodatak za stanarinu; ~ *per ammanco di cassa* naknada za manjak u blagajni; ~ *di anzianità* naknada za radni staž; ~ *d'assicurazione* naknada iz osiguranja; naknada štete osiguraniku; ~ *d'assicurazione contro l'incendio* naknada iz osiguranja protiv požara; ~ *per assistenza marittima* dodatak za pomorce; ~ *di attesa* naknada zbog čekanja; ~ *di buon'uscita* odstupnina; ~ *di cambio* kursna naknada; ~ *di carica* dodatak na položaj; ~ *di carovita (di caroviveri)* naknada za skupoću; ~ *in caso d'incidente* naknada u slučaju udesa; ~ *per chilometro* naknada po kilometru; ~ *complementare* dopunska naknada; ~ *di compensazione* obračunska naknada; ~ *di consegna* naknada za isporuku; ~ *di contingenza* dodatak na skupoću; ~ *di danni* naknada štete; odšteta; ~ *in denaro* naknada u novcu; ~ *di deprezzamento* naknada zbog obezvređenja; ~ *differenziale* diferencijalna naknada; ~ *di disdetta* naknada zbog odustajanja; ~ *di disoccupazione* naknada zbog nezaposlenosti; ~ *d'espropriazione* naknada za eksproprijaciju; ~ *d'evizione* naknada zbog evikcije; ~ *di famiglia* porodični dodatak; ~ *per i figli (a carico)* dečji dodatak; ~ *forfettaria* paušalna naknada; ~ *di funzione* funkcionalni dodatak; ~ *giornaliera* dnevnica; dnevna naknada; ~ *globale* ukupna (globalna) naknada; ~ *di gravidanza* naknada u slučaju trudnoće; ~ *di guerra* ratna odšteta; ~ *per incidente di lavoro* naknada štete za nesrećan slučaj na radu; ~ *per infortunio* odšteta zbog nesreće na poslu; ~ *di invalidità* invalidnina; ~ *per lavoro notturno* naknada za noćni rad; ~ *per lavoro pericoloso* naknada za opasnost na radu; ~ *di lavoro pesante* naknada za težak rad; ~ *di licenziamento* otpremnina; ~ *di malattia* naknada za bolovanje; hranarina; ~ *di maternità* porodiljska naknada; ~ *di mensa* hranarina; ~ *di missione all'estero* naknada za službu u inostranstvu; ~ *in natura* naknada u naturi; ~ *di nazionalizzazione* naknada za nacionalizaciju; ~ *per ore supplementari* naknada za prekovremeni rad; ~ *di parto* naknada u slučaju porođaja; ~ *parziale* delimična naknada; ~ *pecuniaria* novčana naknada; ~ *pecuniaria per danni sofferti* novčana naknada za pretrpljeni bol; ~ *per perdita di guadagno* naknada za izgubljenu dobit; ~ *per perdita di salario* naknada za izgubljenu zaradu; ~ *di perizia* naknada za veštačenje; ~ *piena* puna naknada; ~ *per privazione illegale della libertà* naknada zbog nezakonitog lišavanja slobode; ~ *di protezione* zaštitni dodatak; ~ *provvisoria* privremena naknada; ~ *di rappresentanza* naknada za reprezentaciju; ~ *di requisizione* naknada za rekviziciju; ~ *di residenza* naknada za stanarinu; ~ *di responsabilità* naknada za odgovornost; ~ *di riscatto* naknada za otkup; ~ *di rischio* naknada za opasnost (rizik); ~ *di rischio di cassa* naknada za blagajnički rizik; ~ *di ritardo* naknada zbog zakašnjenja; ~ *di rottura del contratto* naknada za raskid ugovora; ~ *di seduta* naknada za sednicu; ~ *di separazione* naknada za odvojen život; ~ *per spese funerali* naknada troškova sahrane; ~ *di soggiorno* naknada troškova boravka; ~ *di soggiorno all'estero* naknada troškova boravka u inostranstvu; ~ *per spese* naknada troškova; ~ *supplementare (suppletiva)* dopunska naknada; ~ *di testimoni* naknada svedocima; ~ *di trasferimento* naknada za selidbu; ~ *di trasferta all'estero* naknada za selidbu u inostranstvo; ~ *d'utilizzo* naknada za korišćenje; ~ *di vacanze* naknada za godišnji odmor; ~ *di valori* naknada vrednosti; ~ *di viaggio* naknada putnih troškova; ~ *di vitto* hranarina; *reclamare un'*~ podneti odštetni zahtev; zahtevati naknadu štete; *a titolo di* ~ za odštetu



**indennizzare** *v* obeštetiti; nadoknaditi štetu

**indennizzo** *m* odšteta; naknada štete; *accordare un* ~ odobriti odštetu; *diritto d'*~ pravo odštete; *domanda d'*~ odštetni zahtev; *equo* ~ pravedna odšteta; ~ *adeguato* adekvatna (primerena) odšteta; ~ *del danno per leso onore* naknada štete zbog uvrede časti; ~ *in denaro* odšteta u novcu; ~ *agli espropriati* naknada eksproprisanim osobama; ~ *per privazione illegale della libertà* odšteta za nezakonito lišenje slobode; ~ *secondo equità* pravedna naknada; ~ *per le spese funerarie* naknada pogrebnih troškova; *liquidare un* ~ likvidirati odštetu; *ottenere l'~ dei danni* dobiti odštetu; *quale* ~ na ime naknade

**indeperibile** *adj* nepokvarljiv; nekvarljiv; *merce* ~ nepokvarljiva roba

**inderogabile** *adj* neotklonjiv; nezaobilazan; obavezan

**indesiderabile** *adj* nepoželjan

**indesiderato** *adj* nepoželjan; neželjen; *visita indesiderata* nepoželjna poseta

**indeterminato** *adj* neodređen; *tempo* ~ neodređeno vreme

**India** *f (geogr)* Indija; *canna d'I~* indijska trska; *porcellino d'I~* zamorče; morsko prase

**indiano** *adj* indijski; indijanski

**Indiano** *m* Indijac; Indijanac

**indicare** *v* označiti; naznačiti; odrediti; pokazati; ~ *il prezzo* označiti cenu

**indicativo** *adj* koji služi za oznaku; koji pokazuje; indikativan

**indicato** *adj* pokazan; označen; naznačen; indikovan; *importo* ~ naznačen iznos

**indicatore** *m e adj* pokazivač; indikator; indikatorski; koji pokazuje; *cartello* ~ putokaz; ~ *dell'acqua* vodomer; indikator vodostaja; ~ *di direzione* žmigavac; ~ *del livello dell'acqua* pokazivač nivoa vode; ~ *stradale* putokaz; ~ *della velocità* brzinomer; tahometar

**indicazione** *f* označavanje; pokazivanje; oznaka; indikacija; uputstvo; *falsa* ~ lažna oznaka; ~ *al bisogno* oznaka potrebe; ~ *di domicilio di una cambiale* domiciliranje menice; ~ *dell'istradamento* oznaka za usmeravanje; ~ *d'origine* označavanje porekla; ~ *del prezzo* oznaka cene; ~ *di proprietà* oznaka svojine; ~ *di provenienza* oznaka porekla (pripadnosti); ~ *di qualità* oznaka kvaliteta; ~ *di servizio* službena oznaka; ~ *del valore* oznaka vrednosti

**indice** *m* indeks; znak; sadržaj; ~ *annuale* godišnji indeks; ~ *azionario (delle azioni)* indeks deonica; ~ *di benessere* indeks blagostanja; ~ *di connessione* indeks povezivanja; ~ *di convenienza* znak korisnosti; ~ *dei corsi di Borsa* indeks berzanskih kurseva; ~ *del costo della vita* indeks troškova života; ~ *demografico* demografski indeks; indeks rađanja; ~ *economico* privredni indeks; ~ *generale* opšti indeks; ~ *generale del costo della vita* opšti indeks troškova života; ~ *degli inserzionisti* indeks oglašivača; ~ *mensile* mesečni indeks; ~ *delle materie* sadržaj sirovina; indeks sirovina; ~ *della mortalità* indeks smrtnosti (mortaliteta); ~ *della natalità* indeks nataliteta; ~ *di partecipazione* indeks učešća; ~ *ponderato* odmeren (ponderirani) indeks; ~ *dei prezzi* indeks cena; ~ *del prezzo all'ingrosso* indeks cena na veliko; ~ *del prezzo al minuto* indeks cena na malo; ~ *dei prodotti alimentari* indeks prehrambenih proizvoda; ~ *della produttività* indeks produktivnosti (proizvodnje); ~ *della produzione industriale* indeks industrijske proizvodnje; ~ *di prosperità* indeks prosperiteta (blagostanja); ~ *delle quotazioni* indeks kotiranja (na berzi); ~ *dei salari* indeks najamnina; ~ *degli stipendi* indeks plata

**indicibile** *adj* neizreciv; neiskazan

**indietreggiare** *v* povlačiti se; uzmicati; ustuknuti

**indietro** *adv* natrag; nazad; *all'*~ unazad; *essere* ~ zaostajati; kasniti; *lasciare* ~ izostaviti; ispustiti; *rimandare* ~ vratiti; *rimanere* ~ zaostati; *stare* ~ zaostajati; *voltarsi* ~ osvrtati se

**indifeso** *adj* nezaštićen; bez odbrane

**indifferente** *adj* ravnodušan; neosetljiv; indiferentan

**indifferibile** *adj* neodložan; *impegno* ~ neodložna obaveza

**indigeno** *adj* domaći; starosedelački

**indigente** *adj* oskudan; siromašan; bedan

**indigenza** *f* oskudica; siromaštvo; nemaština; beda

**indignazione** *f* gnev; ogorčenje; indignacija

**indimenticabile** *adj* nezaboravan

**indimostrabile** *adj* nedokaziv; koji se ne može dokazati

**indimostrato** *adj* nedokazan

**indipendente** *adj* nezavisan; samostalan; *essere* ~ biti nezavisan; *farsi* ~ postati samostalan; *giornale* ~ nezavisne novine; *repubblica* ~ nezavisna republika; *stampa* ~ nezavisna štampa

**indipendentemente** *adv* nezavisno; samostalno; ~ *dall'oscillazione del mercato* nezavisno od kolebanja tržišta

**indipendenza** *f* nezavisnost; ~ *economica* ekonomska nezavisnost; ~ *della magistratura* sudska nezavisnost; ~ *di paese* nezavisnost zemlje; ~ *politica* politička nezavisnost

**indire** *v* zakazati; odrediti (datum); raspisati (konkurs, izbore); ~ *un'adunanza* zakazati sastanak (sednicu); ~ *aste pubbliche* zakazati javnu licitaciju; ~ *un concorso* raspisati konkurs; ~ *elezioni* raspisati izbore; ~ *una gara per l'appalto* zakazati licitaciju za zakup

**indirettamente** *adv* indirektno; posredno

**indiretto** *adj* indirektan; posredan; *conseguenza indiretta* indirektna posledica; *imposta indiretta* indirektan porez

**indirizzamento** *m* usmeravanje; upućivanje

**indirizzare** *v* adresirati; uputiti; usmeriti; ~ *la parola* uputiti reči

**indirizzario** *m* adresar; ~ *commerciale (economico)* privredni adresar

**indirizzarsi** *v rifl* uputiti se; obratiti se

**indirizzo** *m* adresa; *all'~ indicato* na označenu adresu; ~ *al bisogno* usmeravanje potrebe; ~ *in caso di bisogno* adresa u slučaju potrebe; ~ *commerciale* trgovačka (poslovna) adresa; ~ *completo* potpuna adresa; ~ *convenzionale* uobičajena adresa; ~ *del destinatario* adresa primaoca; ~ *errato* pogrešna adresa; ~ *incompleto* nekompletna adresa; ~ *del mittente* adresa pošiljaoca; ~ *sbagliato* pogrešna adresa; ~ *telegrafico* telegrafska adresa

**indiscreto** *adj* previše radoznao; nametljiv; indiskretan

**indiscusso** *adj* neraspravljen; nerazmotren; nesporan; nesumnjiv

**indiscutibile** *adj* neosporan

**indiscutibilmente** *adv* neosporno

**indispensabile** *adj* neophodan; nužan; preko potreban; *è* ~ nepohodno je; nužno je

**indispensabilità** *f* neophodnost; nužnost; preka potreba

**indispettire** *v* naljutiti; rasrditi

**indispettirsi** *v rifl* rasrditi se; naljutiti se; ~ *con uno* rasrditi se na nekoga

**indisponibile** *adj* neraspoloživ; koji nije na raspolaganju; nepristupačan

**indisponibilità** *f* neraspoloživost; nedostupnost; ~ *di capitali* pomanjkanje kapitala; ~ *di mezzi* pomanjkanje sredstava

**indisporre** *v* ozlovoljiti; ozlojediti; oneraspoložiti

**indisputabile** *adj* neosporan; nepobitan

**indissolubile** *adj* nerazdvojan; neraskidiv; nerastopiv

**indissolubilità** *f* nerazdvojnost; neraskidivost; nerastopivost

**indistinguibile** *adj* neraspoznatljiv

**indistintamente** *adv* bez razlike; nejasno

**indistinto** *adj* nerazgovetan; nejasan

**indistruttibile** *adj* nerazoriv; neuništiv

**individuale** *adj* lični; poseban; pojedinačan; individualan; *interesse* ~ individualni interes; *possesso* ~ individualni posed; *responsabilità* ~ individualna (pojedinačna) odgovornost

**individualismo** *m* individualizam

**individualista** *m e f* individualista; pristaša individualizma

**individualità** *f* individualnost; ličnost

**individuare** *v* raspoznati; prepoznati; odredti; okarakterisati

**individuazione** *f* prepoznavanje; otkrivanje; određivanje

**individuo** *m e adj* osoba; pojedinac; individua; pojedinačan; ~ *già condannato* već osuđivana osoba; *l'~ soggetto del rapporto obbligatorio* pojedinac subjekt obaveznog odnosa

**indivisibile** *adj* nedeljiv; nerazdvojan; *obbligazione* ~ nedeljiva obligacija

**indivisibilità** *f* nedeljivost; nerazdvojnost

**indiviso** *adj* nepodeljen; nerazdvojen; *utile* ~ neraspoređeni dobitak

**indiziare** *v* osumnjičiti; ukazati na nekoga (kao krivca)

**indiziato** *m* osumnjičeno lice

**indizio** *m* znak; indicija; povod (razlog) sumnje; *offrire un* ~ nuditi (davati) znak; *presentare un* ~ pokazivati znak

**indizione** *f* zakazivanje; raspisivanje; ~ *di gara* zakazivanje aukcije

**Indocina** *f (geogr)* Indokina

**indole** *f* karakter; narav; *un delitto di ~ politica* zločin političkog karaktera

**indolente** *adj* nemaran; lenj; indolentan; *persona* ~ lenja osoba

**indomabile** *adj* neukrotiv; nesavladiv

**Indonesia** *f (geogr)* Indonezija

**indonesiano** *adj* indonežanski



**Indonesiano** *m* Indonežanin

**Indossatrice** *f* manekenka

**Indubbiamente** *adv* nesumnjivo; bez sumnje

**Indubbio** *adj* nesumnjiv; *fallimento* ~ nesumnjiv stečaj; *successo* ~ nesumnjiv uspeh

**Indubitabile** *adj* nesumnjiv

**Indugiare** *v* oklevati; odugovlačiti; zatezati

**Indugio** *m* oklevanje; otezanje; odugovlačenje; ~ *nel pagamento* odlaganje plaćanja; *senza* ~ odmah; bez oklevanja; *subire* ~ biti prisiljen na odugovlačenje

**Indulgente** *adj* popustljiv; blag; milostiv

**Indulgenza** *f* popustljivost; blagost

**Indulgere** *v* oprostiti; opraštati; biti blag

**Indulto** *m* oproštaj kazne (grehova); pomilovanje (oslobađanje od kazne)

**Indumento** *m* deo odeće; odeća; ~ *confezionato* konfekcija

**Indurire** *v* otvrdnuti; stvrdnuti

**Indurirsi** *v rifl* čeličiti se; jačati

**Indurre** *v* navesti; nagovoriti; ~ *a credere* navesti da se poveruje; ~ *in errore* dovesti u zabludu; ~ *per forza* prisiliti; ~ *in tentazione* dovesti u iskušenje

**Industria** *f* industrija; (velika) fabrika; delatnost; *alimentare un'~* finansirati industriju; *avviamento dell'~* uvođenje industrije; *camera dell'~* industrijska komora; *cavaliere d'~* varalica; hohštapler; avanturista; pustolov; *esercitare un'~* baviti se industrijom; *favorire l'espansione dell'~* favorizovati ekspanziju industrije; *grande* ~ velika industrija; *imposta sull'~* industrijski porez; ~ *dell'abbigliamento* industrija odeće; konfekcija; ~ *accessoria* sporedna delatnost; ~ *aeronautica* avionska industrija; ~ *agraria* poljoprivredna (agrarna) industrija; ~ *alberghiera* hotelijerstvo; ugostiteljstvo; ~ *alimentare* prehrambena industrija; ~ *ambulante* pokretna (putujuća) delatnost; ~ *anemica* subvencionisana industrija; ~ *d'armamento* industrija naoružanja; ~ *armatoriale* brodovlasnička industrija; ~ *artistica* umetnička delatnost; ~ *assicurativa* osiguravajuća industrija; ~ *atomica* atomska industrija; ~ *automobilistica* automobilska industrija; ~ *bancaria* bankarska delatnost; ~ *basilare (di base)* bazna industrija; ~ *bellica* ratna industrija; ~ *dei beni di consumo* industrija potrošnih dobara; ~ *dei beni strumentali* industrija za proizvodnju proizvodnih dobara; ~ *della birra* industrija piva; ~ *delle calzature* industrija obuće; ~ *cantieristica* brodograđevinska industrija; ~ *del carbone e dell'accacio* industrija uglja i čelika; ~ *carbonifera* industrija uglja; ~ *della carta (cartaria)* industrija papira; ~ *casalinga* kućna radinost; ~ *delle cellulose* industrija celuloze; ~ *del cemento* industrija cementa; ~ *chiave* ključna industrija; ~ *chimica* hemijska industrija; ~ *cinematografica* filmska (kinematografska) industrija; ~ *dei coloranti* industrija boja; ~ *commerciale* trgovačka delatnost; ~ *concessionaria* koncesionarna trgovina; ~ *conciaria* industrija kože; ~ *concorrente* konkurentska industrija; ~ *delle conserve alimentari* industrija prehrambenih konzervi; ~ *delle costruzioni navali* brodograđevinska industrija; ~ *cotoniera* pamučna industrija; ~ *dei derivati del petrolio* industrija naftnih derivata; ~ *dolciaria* poslastičarska industrija; ~ *domestica* kućna radinost; ~ *edile* građevinska delatnost; građevinarstvo; ~ *elettrica* elektroindustrija; ~ *elettrochimica* elektrohemijska industrija; ~ *elettrotecnica* elektrotehnička industrija; ~ *estrattiva* ekstraktivna industrija; ~ *farmaceutica* farmaceutska industrija; ~ *del ferro* industrija gvožđa; ~ *delle fibre tessili artificiali* industrija veštačkih tekstilnih vlakana; ~ *dei forestieri* turizam; turistička industrija; ~ *del freddo* industrija rashladnih uređaja; ~ *girovaga* torbarenje; ~ *della gomma* industrija gume; ~ *grafica* grafička industrija; ~ *di guerra* ratna industrija; ~ *laterizia (dei laterizi)* industrija građevinskog materijala; ~ *leggera* laka industrija; ~ *del legno* drvna industrija; ~ *libera* slobodna delatnost; ~ *manufatturiera* prerađivačka industrija; ~ *dei materiali da costruzione edile* industrija građevinskog materijala; ~ *meccanica* metaloprerađivačka industrija; ~ *di metalli non ferrosi* industrija obojenih metala; ~ *metallurgica* metalurška (metaloprerađivačka) industrija; ~ *mineraria* rudarstvo; rudarska industrija; ~ *del mobilio* industrija nameštaja; ~ *molitoria* mlinska industrija; ~ *nascente* mlada industrija; industrija u osnivanju; ~ *navale* brodograđevinska industrija; ~ *nucleare* nuklearna industrija; ~ *orientata verso l'esportazione* industrija usmerena na izvoz; ~ *dell'ospitalità* ugostiteljstvo; ~ *pesante* teška industrija; ~ *peschereccia* ribarska industrija; ribarstvo; ~ *petrolchimica* petrohemijska industrija; ~ *petrolifera* naftna industrija; ~ *principale* glavna industrija; ~ *professionale* profesionalna (stručna) delatnost; ~ *dei pubblici servizi* industrija za komunalnu službu; ~ *del sapone* industrija sapuna; ~ *serica* industrija svile; ~ *della seta* industrija svile; ~ *siderurgica* crna metalurgija; ~ *stagionale* sezonska delatnost; ~ *sussidiaria* pomoćna industrija; ~ *tessile* tekstilna industrija; ~ *tipografica* štamparska (tipografska) industrija; ~ *di trasformazione* prerađivačka industrija; ~ *turistica* turizam; turistička industrija; ~ *del vetro* industrija stakla; *magnate d'~* industrijski magnat; kapitalista; *piccola* ~ mala industrija; *ramo d'~* industrijska grana; *rendere agile l'~* učiniti industriju pokretnom; *snellire l'~* ubr-

zati industriju; *sostenere un'~* podržavati industriju; *sveltire l'~* ubrzati industriju

**industriale** *m e adj* industrijalac; industrijski; *autorità ~* industrijski autoritet: *azienda ~* industrijsko preduzeće; *censimento ~* industrijski popis (cenzus); *certificato ~* industrijsko uverenje; *concentrazione ~* industrijska koncentracija; *concessione ~* industrijska koncesija (dozvola); *diritto ~* industrijsko pravo; *economia ~* industrijska ekonomija; *esposizione ~* izložba industrije; *genere ~* industrijski proizvod; *impianto ~* industrijska instalacija; *impresa ~* industrijsko preduzeće; *ispettore ~* industrijski inspektor; *istruzione ~* industrijsko obrazovanje; *lavoro ~* industrijski rad; *ordinamento ~* industrijski poredak; *paese ~* industrijska (razvijena) zemlja; *pianta ~* industrijska biljka; industrijski plan; *politica ~* industrijska politika; *porto ~* industrijska luka; *prestito ~* industrijski zajam; *procedimento ~* industrijski postupak; *prodotto ~* industrijski proizvod; *produzione ~* industrijska proizvodnja; *profitto ~ e commerciale* industrijska i trgovinska dobit; *proprietà ~* industrijsko vlasništvo; *ramo ~* industrijska grana; *regione ~* industrijska regija; *rivoluzione ~* industrijska revolucija; *scuola ~* industrijska škola; *segreto ~* industrijska tajna; *settore ~* industrijski sektor; *spionaggio ~* industrijska špijunaža; *stabilimento ~* industrijsko preduzeće; *statistica ~* industrijska statistika; *Stato ~* industrijska država

**industrialismo** *m* industrijalizam

**industrializzare** *v* industrijalizovati

**industrializzazione** *f* industrijalizacija

**industrialmente** *adv* industrijski

**industriarsi** *v rifl* truditi se; angažovati se

**industrioso** *adj* vredan; marljiv; sposoban; vešt

**induzione** *f* indukcija; zaključivanje; *per ~* induktivno

**inebriante** *adj* opojan; zanosan

**ineccepibile** *adj* savršen; besprekoran; bez zamerke; *condotta ~* besprekorno ponašanje; *informazione ~* obaveštenje kome nema zamerke; *qualità ~ della merce* savršen kvalitet robe

**inedito** *adj* neobjavljen; nepoznat (do sada)

**ineffettuabile** *adj* neostvarljiv

**ineffettuabilità** *f* neostvarljivost

**inefficace** *adj* neefikasan; bezuspešan; nedelotvoran; koji ne deluje

**inefficacia** *f* neefikasnost; bezuspešnost; nedelotvornost; *~ del pignoramento* neefikasnost (zastarelost) zaplene; *~ del precetto* neefikasnost izvršenja procesa zbog zastarevanja

**inefficiente** *adj* neefikasan

**inefficienza** *f* neefikasnost

**ineguagliabile** *adj* neuporediv; nedostižan

**ineguaglianza** *f* nejednakost; neravnopravnost; nepravilnost; neujednačenost; *~ dei diritti degli uomini* nejednakost ljudskih prava; *~ sociale* društvena nejednakost; *~ di trattamento* nejednako postupanje

**ineguale** *adj* nejednak; neravnopravan; nepravilan; neujednačen

**inelegante** *adj* nedoteran; neelegantan

**ineleggibilità** *f* nemogućnost izbora (za funkciju)

**ineluttabile** *adj* neizbežan; nužan

**inequivocabile** *adj* nedvosmislen; jasan

**inerente** *adj (a qcs)* vezan (za nešto); koji se tiče (nečega); *difetto ~* prirođena mana; svojstvena greška; *~ a* u vezi sa

**inerte** *adj* nepokretan; trom; besposlen; *capitale ~* mrtav kapital

**inerudito** *adj* neuk

**inesattamente** *adv* netačno

**inesattezza** *f* netačnost

**inesatto** *adj* netačan; nenaplaćen; neuteran; *conto ~* nenaplaćen račun

**inesaudito** *adj* neudovoljen; neuslišen

**inesauribile** *adj* neiscrpan; nepresušan

**inesausto** *adj* neiscrpan; nepresušan

**inescusabile** *adj* neoprostiv; *errore ~* neoprostiva greška; *negligenza ~* neoprostiv nemar

**ineseguibile** *adj* nesprovodiv; neizvodljiv; neostvarljiv; *compito ~* neizvršiv zadatak

**ineseguito** *adj* neizvršen; neizveden

**inesigibile** *adj* nenaplativ; neuteriv; *credito ~* nenaplativo (neuterivo) potraživanje

**inesigibilità** *f* nenaplativost; neuterivost

**inesistente** *adj* nepostojeći; *colpa ~* nepostojeća krivica; *contratto ~* nepostojeći ugovor; *ricchezza ~* nepostojeće bogatstvo

**inesistenza** *f* nepostojanje; *~ di un atto giuridico* nepostojanje pravnog akta; *~ del matrimonio* nepostojanje braka

**inesperienza** *f* neiskustvo

**inesperto** *adj* neiskusan; nevešt; *~ del diritto* nestručan u pravu

**inesplicabile** *adj* neobjašnjiv; nepojmljiv

**inesprimibile** *adj* neizreciv; neiskazan

**inestimabile** *adj* neprocenjiv; *ricchezza ~* neprocenjivo bogatstvo; *valore ~* neprocenjiva vrednost

**inettitudine** *f* nesposobnost; nepodobnost

**inetto** *adj* nesposoban; nevešt

**inevaso** *adj* nerešen; *lettera inevasa* nerešeno pismo; *pratica inevasa* nerešen predmet

**inevitabile** *adj* neizbežan; neminovan; *conclusione ~* neminovan zaključak; *dissesto ~* neizbežan poremećaj

**inevitabilità** *f* neizbežnost; neminovnost; *~ della crisi* neizbežnost krize

**inevitabilmente** *adv* neizbežno; neminovno

**inezia** *f* malenkost; sitnica; *per un'~* zbog sitnice; *dire un'~* reći glupost (besmislicu)

**infallibile** *adj* nepogrešiv; pouzdan; siguran



**infallibilmente** *adv* nepogrešivo; svakako; sigurno; zacelo

**infame** *adj* zloglasan; sraman

**infamia** *f* sramota; ljaga; gadost; *è un'~* to je sramota

**infanticida** *m* čedoubica; ubica deteta

**infanticidio** *m* čedomorstvo; ubistvo deteta

**infastidire** *v* dosađivati; dodijavati; uzmeniravati

**infaticabile** *adj* neumoran

**infatti** *adv* zaista; zbilja; naime

**infecondo** *adj* neplodan; nerodan

**infedele** *adj* neveran; nepouzdan

**infedeltà** *f* nevernost; neverstvo

**infelice** *adj* nesrećan; nezgodan; loše odabran; neuspeo; *domanda ~* nezgodno pitanje; *risposta ~* nezgodan odgovor

**inferenza** *f* zaključivanje; zaključak

**inferiore** *adj* niži; donji; slabiji; manje vredan; inferioran; *di qualità ~* lošijeg kvaliteta

**inferiorità** *f* manja vrednost; inferiornost

**inferire** *v* zadati (udarac); naneti (štetu); *(naut)* privezati jedra; *~ un colpo* zadati udarac

**infermità** *f* bolest; oboljenje; slabost; *~ mentale* duševna bolest; *~ di mente* duševna bolest; *~ temporanea* privremena slabost

**infermo** *adj* bolestan; slab; *cadere ~* razboleti se

**infestare** *v* praviti štetu (nečemu); harati; pustošiti

**infettare** *v* zaraziti; inficirati

**infettivo** *adj* zarazan; infektivan

**infezione** *f* zaraza; infekcija

**infiammabile** *adj* zapaljiv; lako upaljiv; *non ~* nezapaljiv

**infiammabilità** *f* zapaljivost

**infiammare** *v* zapaliti; potpaliti

**infiammarsi** *v rifl* zapaliti se; planuti; rasplamteti se

**inficiare** *v (leg)* osporiti; dovesti u sumnju

**infierire** *v* besneti; divljati; iživljavati se; pustošiti; *~ contro qcn* besneti na nekoga

**infiltrarsi** *v rifl* infiltrirati se; uvući se; prodirati

**infiltrazione** *f* infiltracija; uvlačenje; prodiranje

**infine** *adv* konačno; najzad

**infinito** *m e adj* beskonačnost; beskraj; beskonačan; beskrajan; neizmeran; bezbrojan

**infirmare** *v (leg)* poništiti; pobiti

**infisso** *m* ragastov; fiksirani okvir (prozora, vrata)

**inflazionare** *v* izazvati inflaciju

**inflazione** *f* inflacija; *~ cartacea* inflacija papirnog novca; *~ creditizia* kreditna inflacija; *~ galoppante* galopirajuća inflacija; *~ graduale* postepena inflacija; *~ latente* latentna (postepena, prikrivena) inflacija; *~ lenta* spora inflacija; *~ dei prezzi* inflacija cena; *~ dei redditi personali* inflacija ličnih dohodaka; *~ salariale* inflacija ličnih dohodaka; *~ strisciante* dugotrajna neprimetna inflacija; *politica monetaria d'~* politika monetarne inflacije

**inflazionismo** *m* inflacionizam; tendencija ka inflaciji

**inflazionistico** *adj* inflatorni; inflacijski; *tendeza inflazionistica* inflatorna tendencija

**inflessibile** *adj* nesavitljiv; krut

**infliggere** *v* dosuditi; odrediti (kaznu); naneti; zadati; *~ danni* naneti štetu; *~ una multa a qcn* odrediti (udariti) globu nekome; *~ una pena* dosuditi kaznu; kazniti; *~ due anni di reclusione* kazniti na dve godine zatvora

**inflizione** *f* određivanje kazne; *~ di una ammenda* određivanje (udaranje) globe; *~ di una multa* određivanje globe; *~ di una pena pecuniaria* određivanje novčane kazne

**influente** *adj* uticajan; moćan; *fattore ~* uticajan činilac (faktor)

**influenza** *f* dejstvo; uticaj; *avere ~* imati uticaj; *~ d'ambiente* uticaj sredine; *~ economica* privredni uticaj; *~ politica* politički uticaj; *~ reciproca* međusobni uticaj; *~ stagionale* sezonski uticaj

**influenzare** *v* uticati; delovati (na nekoga, na nešto); *lasciarsi ~* prepustiti se tuđem uticaju; popuštati

**influire** *v (su qcn, su qcs)* uticati; delovati (na nekoga, na nešto)

**influsso** *m* uticaj; dejstvo

**infondatezza** *f* neosnovanost

**infondato** *adj* bezrazložan; neosnovan; *accusa infondata* neosnovana optužba

**informare** *v* obavestiti; informisati; *~ confidenzialmente* saopštiti u poverenju

**informarsi** *v rifl* raspitati se; informisati se; obavestiti se

**informativo** *adj* obaveštajni; informativan; *processo ~* istražni postupak; *a titolo ~* zbog obaveštenja

**informato** *adj* obavešten; informisan; *bene ~* dobro informisan; *male ~* loše obavešten; *non ~* neobavešten

**informatore** *m e adj* izveštač; informator; obaveštajac; informativni; obaveštajni; *concetto ~* osnovna zamisao; *~ economico* privredni informator

**informazione** *f* informacija; obaveštenje; *assumere informazioni* raspitati se; *dare a qcn informazioni di ...* dati nekome infomaciju o ...; *fornire ~* dati informaciju; *~ giuridica* pravno saopštenje; *informazioni marittime* pomorska obaveštenja; *~ riservata* poverljiva informacija; *~ sbagliata* pogrešna informacija; *informazioni segrete* tajne informacije; *~ sulla solvibilità* informacija o solventnosti (bonitetu); informacija o platežnoj sposobnosti; *informazioni turistiche* turističke informacije; *prendere informazioni* raspitivati se; *servizio informazioni* informativna služba; *ufficio informazioni* obaveštajni biro

**infornata** *f* stavljanje u peć (hleba); *un'~ di nuovi impiegati* ceo niz „novopečenih" službenika
**infortunato** *m* žrtva nesreće; unesrećenik
**infortunio** *m* nezgoda; nesreća; *assicurazione contro gli infortuni* osiguranje protiv nezgode; *~ agricolo* poljoprivredna nesreća; *~ sul lavoro* nesreća na radu; *~ professionale* profesionalna nezgoda; *~ stradale* saobraćajna nesreća; *prevenzione infortuni* preventivna zaštita od nezgoda; *rendita per ~* renta zbog nesreće na radu
**inframmettenza** *f* uplitanje; mešanje (u nešto)
**infrangere** *v* prekršiti; slomiti; razbiti; *~ il contratto* prekršiti ugovor; *~ la legge* prekršiti zakon; *~ la promessa* prekršiti obećanje; *~ la regola* prekršiti pravilo
**infrangibile** *adj* neprekršiv; nesalomljiv; nelomljiv
**infrarosso** *adj (fis)* infracrven
**infrastruttura** *f* infrastruktura
**infrazione** *f* povreda; prekršaj; prestup; *~ contro le buone usanze* krivično delo protiv dobrih običaja; *~ contrattuale (del contratto)* povreda ugovora; *~ disciplinare* disciplinski prekršaj; *~ doganale* carinski prekršaj; *~ del dovere* povreda dužnosti; *~ economica* privredni prekršaj (prestup); *~ fiscale* poreski prekršaj (prestup); *~ flagrante della legge* flagrantna povreda zakona; *~ forestale* šumski prekršaj; *~ della legge* prekršaj (povreda) zakona; *~ al regolamento* povreda pravila; *~ al regolamento giuridico* prekršaj pravnih propisa; *~ al regolamento marittimo* prekršaj pomorskih pravila; *~ al regolamento postale* prekršaj poštanskih propisa; *~ al regolamento stradale* saobraćajni prekršaj; *~ del sigillo* nasilno skidanje pečata; *~ tariffaria* tarifni prekršaj; *~ tributaria* poreski prekršaj; *~ valutaria* valutni (devizni) prekršaj
**infrequente** *adj* redak; povremen
**infrequenza** *f* retkost; povremenost; nedovoljna učestalost
**infruttifero** *adj* neproduktivan; koji ne donosi dobit; beskamatan; neplodan; *capitale ~* neproduktivan (mrtav) kapital; *conto ~* beskamatni račun; *credito ~* beskamatni kredit; *denaro ~* beskamatni novac; *obbligazione infruttifera* beskamatna obveznica; *proprietà infruttifera* neplodno vlasništvo; *terreno ~* neplodno zemljište
**infruttuoso** *adj* neproduktivan; beskamatan; neplodan; *capitale ~* mrtav kapital
**infungibilità** *f* nezamenljivost
**ingaggiare** *v* angažovati; unajmiti; *~ lavoratori* angažovati radnike; *~ la mano d'opera* unajmiti radnu snagu
**ingannare** *v* prevariti; varati; obmanuti
**ingannarsi** *v rifl* prevariti se; varati se
**ingannatore** *m e adj* varalica; prevarant; varljiv
**inganno** *m* prevara; varka; obmana; zabluda; *cadere in ~* pasti u zabludu; *~ di se stesso* samoobmana; *trarre in ~* dovesti u zabludu; *usare ~* služiti se prevarom
**ingegnarsi** *v rifl* snalaziti se; truditi se; nastojati
**ingegnere** *m* inženjer; *~ capo* glavni inženjer; *~ edile* građevinski inženjer; *~ elettrotecnico* inženjer elektrotehnike; *~ meccanico* mašinski inženjer; *~ minerario* rudarski inženjer; *~ navale* inženjer brodogradnje
**ingegneria** *f* inženjerstvo; inženjerska nauka
**ingegno** *m* um; oštroumlje; sposobnost; talenat
**ingegnosità** *f* oštroumlje; dosetljivost; snalažljivost; duhovitost
**ingegnoso** *adj* oštrouman; dosetljiv; snalažljiv; duhovit
**ingente** *adj* golem; ogroman; *fatiche ingenti* strahoviti napori; *spese ingenti* strahoviti troškovi
**ingerenza** *f* mešanje; uplitanje; posredovanje; *non gradisco la vostra ~ nelle mie questioni* ne odobravam vaša uplitanja u moje lične poslove; *~ negli affari interni di altri* mešanje u unutrašnje stvari drugih; *non ~* nemešanje
**ingerire** *v* progutati; gutati
**ingerirsi** *v (in qcs)* mešati se; uplitati se (u nešto)
**inghiottire** *v* progutati; gutati; podnositi
**ingiungere** *v* narediti; naložiti; zapovediti; *~ alle parti* naložiti strankama
**ingiunzione** *f* sudski nalog; nalog; naredba; *~ di pagamento* nalog za isplatu; *~ del tribunale* sudski nalog
**ingiuria** *f* uvreda; *~ grave* teška uvreda; *~ contro l'onore* uvreda časti; *~ contro l'onore o il decoro di una persona* uvreda časti ili ugleda jedne osobe; *~ reale* stvarna uvreda; *l'~ è un reato* uvreda je krivično delo; *~ verbale* usmena uvreda
**ingiuriare** *v* uvrediti; vređati
**ingiurioso** *adj* pogrdan; uvredljiv
**ingiustamente** *adv* nepravedno; neopravdano
**ingiustificabile** *adj* neopravdavajući; koji se ne može opravdati
**ingiustificato** *adj* neopravdan; *reclamo ~* neopravdan prigovor
**ingiustizia** *f* nepravda; *commettere un'~* učiniti nepravdu; *grave ~* teška nepravda; *~ evidente* očigledna nepravda; *~ potente* snažna nepravda; *riparare un'~* ispraviti nepravdu
**ingiusto** *adj* nepravedan; neopravdan; *condanna ingiusta* nepravedna osuda; *legge ingiusta* nepravedan zakon; *sentenza ingiusta* nepravedna presuda
**ingolfarsi** *v* upasti; posvetiti se (*in qcs* nečemu); *~ nei debiti* uvaliti se u dugove; *~ nei guai* uvaliti se u neprilike; *~ in una speculazione* upasti u špekulaciju
**ingombrante** *adj* glomazan; kabast; koji smeta



**ingombrare** *v* smetati; zauzimati prostor; preprečiti; *~ di qcs* pretrpati nečim
**ingombro** *adj* pretrpan; zakrčen
**ingorgo** *m* zastoj; začepljenje; zagušenje; *~ stradale* zastoj u saobraćaju
**ingranaggio** *m (mecc)* zahvatanje (zupčanika); uzubljenje zupčanika
**ingranare** *v (mecc)* uzubiti; zahvatiti jedan u drugi
**ingrandimento** *m* proširenje; rast; uveličavanje; *~ di un'azienda* proširenje preduzeća
**ingrandire** *v* povećati; uvećati; proširiti; uveličati
**ingrassare** *v* gojiti; toviti; đubriti; podmazivati; gojiti se
**ingrasso** *m* tov; tovljenje; đubrenje; *animale da ~* životinja za tov
**ingratitudine** *f* nezahvalnost; *~ grave* gruba nezahvalnost
**ingrato** *adj* nezahvalan; *terreno ~* neizdašno tlo
**ingresso** *m* ulaz; pristup; *biglietto d'~* ulaznica; *~ abusivo negli impianti militari* neovlašćeni ulazak u vojne objekte; *~ di favore* besplatna ulaznica; *~ principale* glavni ulaz; *~ di servizio* sporedni ulaz; *porta d'~* ulazna vrata; *prezzo d'~* ulazna cena; *tassa d'~* ulazna taksa; *vietato l'~* zabranjen ulaz
**ingrossare** *v* uvećati; ojačati; *~ il patrimonio* uvećati imovinu
**ingrosso** *adv* veliko; *all'~* na veliko; *commercio all'~* veletrgovina; trgovina na veliko; *comprare all'~* kupiti na veliko; *consumo all'~* masovna potrošnja; *ditta all'~* veletrgovina; veletrgovačko preduzeće; *mercato all'~* trgovina na veliko; grosističko tržište; *negozio all'~* veletrgovina; *prezzo all'~* grosistička cena; cena na veliko; *vendita all'~* prodaja na veliko
**ingualcibile** *adj* koji se ne gužva
**inibire** *v* zabraniti; sprečiti
**inibitorio** *adj (leg)* koji zabranjuje; *azione inibitoria* zahtev za sudsku zabranu; *forza inibitoria* vlast koja zabranjuje nešto; *potere ~* vlast koja (nešto) zabranjuje
**inibizione** *f* sudska zabrana
**inidoneità** *f* nesposobnost; neprikladnost; *~ fisica* fizička nesposobnost
**inidoneo** *adj* nesposoban; neodgovarajući
**iniezione** *f* injekcija; ubrizgavanje; uštrcavanje
**inimicizia** *f* neprijateljstvo; *sentire ~* biti neprijateljski raspoložen
**ininterrotto** *adj* neprekidan; stalan
**iniquità** *f* nepravda; nepravednost; zlodelo; zloba; pakost
**iniquo** *adj* nepravedan; zao; opak; *tempo ~* loše vreme
**iniziale** *adj* početni; *capitale ~* početni kapital; *prezzo ~* početna cena
**iniziare** *v* početi; započeti; *~ relazioni d'affari* započeti poslovne odnose; *~ trattative* započeti pregovore
**iniziativa** *f* inicijativa; podsticaj; *a ~ di qcn* na nečiju inicijativu; *~ imprenditoriale* preduzetnička inicijativa; *~ della legge* inicijativa za donošenje zakona; *~ parlamentare* parlamentarna inicijativa; *~ popolare* narodna inicijativa; *~ privata* privatna inicijativa; *libertà di ~* sloboda inicijative; *mancanza di ~* nedostatak inicijative; *prendere l'iniziativa* uzeti stvar u svoje ruke; preduzeti inicijativu; *di propria ~* na sopstvenu inicijativu; *senza ~* bez inicijative
**iniziatore** *m* pokretač; začetnik; inicijator
**inizio** *m* početak; *all'~* u početku; *avere ~* početi; *dare ~* početi; *~ della decorrenza del termine* početak računanja roka dospeća; *~ d'esecuzione* početak izvršenja; *~ di trattative per la pace* početak mirovnih pregovora
**innalzamento** *m* podizanje; uzdizanje
**innalzare** *v* podići; uzdići; uzdizati
**innanzi** *adv e prep* pre; ranije; napred; ispred; *andare ~* napredovati; uspevati; *~ a* pre; ispred; *~ tempo* pre vremena; *~ tutto* pre svega; *d'ora ~* od sada; ubuduće; *tirare ~* nastaviti
**innato** *adj* urođen; *idea innata* svojstvena zamisao
**innaturale** *adj* neprirodan
**innavigabile** *adj* neplovan; *fiume ~* neplovna reka
**innavigabilità** *f* neplovnost
**innegabile** *adj* neosporan
**inno** *m* himna; *~ nazionale* narodna himna
**innocente** *adj* nevin; *dichiarare ~* proglasiti nevinim; *dichiararsi ~* izjasniti se kao nevin
**innocentista** *m e f* ko je ubeđen u nevinost okrivljenog
**innocenza** *f* nevinost; *dichiarazione d'~* izjava o nevinosti; *dimostrare l'~ dell'imputato* dokazati nevinost okrivljenog
**innocuo** *adj* neškodljiv; bezopasan
**innominato** *adj* neimenovan; *contratto ~* neimenovani ugovor
**innovare** *v* inovirati; uvoditi novotarije
**innovatore** *m e adj* novator; inovator; novatorski
**innovazione** *f* uvođenje novotarija; inovacija
**innumerevole** *adj* bezbrojan
**inoccupato** *adj* nezaposlen
**inoffensivo** *adj* neškodljiv; bezopasan
**inoltrare** *v* proslediti; otpremiti; predati; uputiti; *~ una domanda* uputiti molbu; *~ una fattura* poslati račun; *~ un reclamo* uputiti prigovor; uložiti reklamaciju
**inoltrato** *adj* odmakao; *a notte inoltrata* usred noći; u gluvo doba noći; *stagione inoltrata* odmakla sezona
**inoltre** *adv* pored toga; uz to

**inoltro** *m* otprema; otpremanje; predaja; upućivanje (predmeta, dokumenata i sl.)
**inondare** *v* poplaviti; preplaviti; ~ *il mercato* preplaviti tržište
**inondazione** *f* poplava; ~ *del mercato* preplavljivanje tržišta
**inoperante** *adj* neaktivan; nedelotvoran; koji nije stupio na snagu
**inoperosità** *f* neaktivnost; besposlenost; nerad
**inoperoso** *adj* nekativan; besposlen; neradan
**inopportunità** *f* neprikladnost; neumesnost
**inopportuno** *adj* neprikladan; neumesan
**inoppugnabile** *adj* neosporan; nepobitan; *giuridicamente* ~ pravno neosporan; *testimonianza* ~ neosporno svedočenje; *verità* ~ neosporna istina
**inoppugnabilità** *f* neospornost; nepobitnost
**inorganico** *adj* neorganski; anorganski
**inospitale** *adj* negostoljubiv; nepogodan za stanovanje
**inosservante** *adj* koji ne ne ispunjava (dužnost, propis i sl.)
**inosservanza** *f* neispunjavanje; nepoštovanje; nepridržavanje; ~ *della condizione* neispunjavanje uslova; ~ *della legge* nepoštovanje zakona; ~ *del termine* nepoštovanje roka
**inosservato** *adj* neispoštovan (propis, zakon i sl.); neprimećen; neprimetan; *passare* ~ neprimetno proći
**inossidabile** *adj* nerđajući; koji ne oksidiše
**inquadrare** *v* uokviriti; kadrirati (kamerom); uvrstiti (uvesti u sastav)
**inquietare** *v* uznemiriti; zabrinjavati
**inquietarsi** *v rifl* uznemiriti se; zabrinuti se
**inquieto** *adj* nemiran; uznemiren; zabrinut; *mercato* ~ nemirno tržište
**inquietudine** *f* uznemirenost; nemir; briga
**inquilino** *m* stanar
**inquinamento** *m* zagađivanje; zagađenje; zagađenost; ~ *dell'acqua per l'abbeveramento della selvaggina* zagađivanje vode za napajanje divljači; ~ *dell'acqua potabile* zagađivanje pijaće vode; ~ *dell'ambiente* zagađivanje čovekove okoline; ~ *del foraggio e dell'acqua* zagađivanje stočne hrane i vode; ~ *dei generi alimentari* zagađivanje životnih namirnica
**inquinare** *v* zagaditi; ~ *le prove* uništiti dokaze
**inquirente** *adj* istražni; *commissione* ~ istražna komisija
**inquisire** *v* ispitivati; voditi istragu
**inquisizione** *f* inkvizicija
**insabbiare** *v* zasuti peskom
**insabbiarsi** *v rifl* blokirati se; zapeti
**insaccare** *v* staviti u vreću; nabacati; nagurati; ~ *la carne* praviti kobasice; ~ *nebbia* mlatiti praznu slamu
**insalubre** *adj* nezdrav; štetan po zdravlje
**insanabile** *adj* neizlečiv; nepopravljiv
**insanguinato** *adj* okrvavljen; krvav
**insaputa** *f* nepoznavanje; *all'~ di qcn* bez nečijeg znanja
**inscindibile** *adj* neraskidiv; nerazdvojan; *legame (nesso, vincolo)* ~ neraskidiva veza
**insediamento** *m* ustoličenje; postavljenje; stupanje na dužnost; preuzimanje vlasti
**insediarsi** *v rifl* stupiti na dužnost; zauzeti položaj; ~ *in un ufficio* stupiti na dužnost
**insegna** *f* znak; oznaka; obeležje; natpis; tabla; *esporre l'~* postaviti natpis; ~ *commerciale* trgovačka oznaka; ~ *d'impresa* oznaka preduzeća; ~ *luminosa* svetleći natpis; ~ *di negozio* natpis dućana; ~ *al neon* neonski natpis; ~ *pubblicitaria* reklamni natpis; ~ *di sovranità* vrhovni znakovi
**insegnamento** *m* obuka; nastava; ~ *complementare* dopunska nastava; ~ *fondamentale* osnovna nastava; ~ *libero* privatna nastava; ~ *obbligatorio* obavezna nastava; ~ *primario* osnovna nastava (škola); ~ *privato* privatna nastava; ~ *professionale* profesionalna nastava; ~ *pubblico* javna nastava; ~ *religioso* veronauka; ~ *secondario* srednja nastava (škola); ~ *superiore* viša nastava (škola); *lingua d'~* nastavni jezik; *materia d'~* nastavni predmet; *mezzi d'~* školska učila
**insegnante** *m e f* nastavnik
**inseguimento** *m* gonjenje; progon; potera; ~ *disciplinare* disciplinsko gonjenje; ~ *giudiziario* sudsko gonjenje; ~ *penale* krivično gonjenje; ~ *d'ufficio* gonjenje po službenoj dužnosti
**inseguire** *v* goniti; proganjati; ~ *il guadagno* juriti za zaradom
**insenatura** *f* zaliv; uvala; rečni rukavac
**inseparabile** *adj* nerazdvojan
**insequestrabile** *adj* nezaplenjiv; koji se ne može zapleniti
**insequestrabilità** *f* nezaplenjivost; nemogućnost zaplene; ~ *di stipendio* nemogućnost zaplene plate
**inserimento** *m* uključivanje; umetanje; uvršćenje; ~ *doganale* carinsko uključivanje; ~ *nella divisione sociale del lavoro* uključivanje u društvenu podelu rada
**inserire** *v* umetnuti; uvrstiti; uvući; ~ *un annuncio* dati oglas
**inserto** *m* dosije; fascikla; predmet
**inservibile** *adj* neupotrebljiv
**inserviente** *m* pomoćni radnik; poslužitelj
**inserzione** *f* ubacivanje; umetanje; oglas; ~ *di una clausola risolutiva nel contratto* ubacivanje rezolutivne klauzule u ugovor; ~ *pubblicitaria* reklamni oglas; *mettere un'~* oglasiti (u novinama)
**inserzionista** *m e f* oglašivač
**insetto** *m* insekt; ~ *nocivo* štetočina
**insieme** *adv* zajedno; skupa; *nell'~* sve zajedno
**insignificante** *adj* beznačajan; nevažan



**insilamento** *m* silaža; stavljanje u silos
**insilare** *v* ostavljati u silos
**insinuare** *v* uvlačiti; uvući; ugurati; insinuirati; podmetnuti; ~ *un credito* upisati potraživanja u stečajnu masu
**insinuazione** *f* uvlačenje; uguravanje; nametanje; insinuacija; ~ *di crediti* upis potraživanja u stečajnu masu
**insipido** *adj* bezukusan; bljutav; *discorso* ~ dosadan govor
**insistente** *adj* uporan
**insistentemente** *adv* uporno
**insistenza** *f* upornost; navaljivanje; insistiranje
**insistere** *v* uporno nastojati; navaljivati; insistirati; ~ *in (su) qcs* ostajati pri nečemu; ne popuštati
**insociale** *adj* nesocijalan; asocijalan
**insocievole** *adj* nedruštven; nedruželjubiv
**insoddisfatto** *adj (di qc)* nezadovoljan (nečim)
**insoddisfazione** *f* nezadovoljstvo
**insolente** *adj* bezobrazan; drzak
**insolito** *adj* neobičan; neuobičajen; *caso* ~ neuobičajen slučaj
**insolubile** *adj* nerešiv; nerastvorljiv; *problema* ~ nerešiv problem
**insoluto** *adj* nerešen; neplaćen (dug); *debito* ~ neplaćen dug; *fattura insoluta* neplaćen račun
**insolvente** *adj (leg)* nelikvidan; insolventan; nesposoban za plaćanje
**insolvenza** *f* nelikvidnost; nesposobnost plaćanja; ~ *del debitore* nelikvidnost dužnika
**insolvibile** *adj* neisplativ; nenaplativ; *debito* ~ nenaplativo potraživanje (dugovanje)
**insolvibilità** *f* nelikvidnost; nesposobnost plaćanja; ~ *del debitore* nelikvidnost dužnika; ~ *della ditta* nelikvidnost preduzeća
**insomma** *adv* ukratko; jednom reči; najzad
**insopportabile** *adj* nepodnošljiv; nesnosan; *fatica (sfozo)* ~ nepodnošljiv napor; *vita comune* ~ nepodnošljiv zajednički život
**insorgere** *v* podići se; pobuniti se; pojaviti se; nastati
**insormontabile** *adj* nesavladiv; nepremostiv; *ostacolo* ~ nepremostiva prepreka
**insorto** *m* ustanik
**insostenibile** *adj* neodrživ; neodbranjiv; *opinione* ~ neodrživo mišljenje
**insostituibile** *adj* nezamenljiv
**insostituibilità** *f* nezamenljivost
**insperato** *adj* nenadan; neočekivan
**inspiegabile** *adj* neobjašnjiv; *motivo* ~ neobjašnjiv razlog
**instabile** *adj* nestalan; nepostojan; promenljiv
**instabilità** *f* nestabilnost; nepostojanost; promenljivost; ~ *monetaria* monetarna nestabilnost; ~ *dei prezzi* nestabilnost cena
**installare** *v* postaviti; namestiti; uvesti; instalirati
**installazione** *f* instalacija; uređaj; instaliranje; uvođenje; *d'~* instalacioni
**instaurare** *v* uvesti; obnoviti; uspostaviti; ~ *un costume* uvesti običaj
**instaurazione** *f* obnavljanje; zavođenje; uspostavljanje; ~ *di una tariffa doganale* obnavljanje carinske tarife
**institore** *m (leg)* opunomoćenik; zastupnik
**instradamento** *m* upućivanje; usmeravanje; uvođenje; ~ *alla composizione della vertenza* upućivanje na rešenje spora; *istruzione d'~* uputstva za usmeravanje
**instradare** *v* upućivati; usmeravati; uvoditi
**insubordinazione** *f* neposlušnost; nepokornost
**insuccesso** *m* neuspeh
**insufficiente** *adj* nedovoljan; *risultare* ~ biti nedovoljno
**insufficientemente** *adv* nedovoljno
**insufficienza** *f* nedovoljnost; nedostatak; pomanjkanje; *assolvere per ~ di prove* osloboditi iz nedostatka dokaza; ~ *di assicurazione* podosiguranje; nedovoljnost osiguranja; ~ *di capitali* nedostatak kapitala; ~ *dell'offerta* nepotpunost ponude; ~ *di prove* nedostatak dokaza
**insultante** *adj* uvredljiv
**insultare** *v* uvrediti; vređati
**insultatore** *m* uvredilac; osoba koja vređa
**insulto** *m* uvreda; *fare un* ~ uvrediti
**insuperabile** *adj* nesavladiv; nenadmašan
**insurrezione** *f* pobuna; ustanak; ~ *armata* oružana pobuna; ~ *popolare* narodna pobuna; *reprimere un'~ nel sangue* ugušiti pobunu u krvi
**insussistente** *adj* neosnovan; nepostojeći
**insussistenza** *f* neosnovanost; nepostojanje; ~ *di un'accusa* neosnovanost optužbe
**intaccare** *v* načeti; okrnjiti; oštetiti; zarezati; ~ *il capitale* načeti (okrnjiti) kapital; ~ *la reputazione* okrnjiti ugled
**intangibile** *adj* nedodirljiv; neopipljiv; *valore* ~ neopipljiva vrednost
**intangibilità** *f* nedodirljivost; neopipljivost
**intanto** *adv* dotle; za to vreme; ~ *che* dok
**intascare** *v* staviti u džep; ~ *un utile* staviti dobitak u džep
**intatto** *adj* netaknut; nedirnut; *onore* ~ neokaljana čast
**intavolare** *v* početi; započeti; ~ *un discorso* započeti razgovor; ~ *una questione* postaviti pitanje; ~ *rapporti commerciali* uspostaviti trgovačke odnose; ~ *trattative* povesti pregovore
**intavolazione** *f* uknjiženje; uknjižba u zemljišne knjige
**integrale** *adj* celovit; potpun; sastavni; integralan; *calcolo* ~ integralni račun; *pane* ~ integralni hleb; *rimborso* ~ potpuna naknada
**integralmente** *adv* potpuno; u potpunosti; integralno

**integrante** *adj* sastavni; glavni; dopunjujući; potpun

**integrare** *v* upotpuniti; popuniti; integrisati; ~ *il salario* upotpuniti lični dohodak

**integrativo** *adj* koji služi da se upotpuni; dopunski

**integrazione** *f* popunjavanje; dopunjavanje; integracija; ~ *economica* privredna integracija; ~ *dei mercati* integracija tržišta; ~ *parziale* delimična integracija; ~ *verticale* vertikalna integracija

**integrità** *f* celina; potpunost; celokupnost; integritet; ~ *del bilancio* integritet bilansa; ~ *corporale* telesni integritet; ~ *della merce* celovitost robe; ~ *territoriale* teritorijalni integritet

**integro** *adj* potpun; celovit; ceo; čitav

**intelletto** *m* um; razum; intelekt

**intellettuale** *adj* umni; duhovni; intelektualan

**intelligente** *adj* pametan; bistar; inteligentan; razuman

**intelligenza** *f* pamet; razum; inteligencija; *essere d'~* sporazumeti se; *d'~* u dogovoru; sporazumno; ~ *politica ed economica col nemico* politička i privredna saradnja sa neprijateljem

**intemperanza** *f* neumerenost; nesnošljivost

**intemperie** *f pl* nevreme; nepogoda; loše vreme; *resistente alle ~* otporan na loše vreme

**intempestività** *f* neblagovremenost; nepravovremenost

**intempestivo** *adj* neblagovremen; nepravovremen; u nevreme; *appello ~* neblagovremena žalba; *domanda intempestiva* neblagovremena molba

**intendente** *m* upravnik; nadzornik; ~ *di finanza* finansijski nadzornik

**intendenza** *f* uprava; ~ *di finanza* finansijska uprava

**intendere** *v* razumeti; shvatiti; nameravati; smerati; *dare ad ~* prevariti; obmanuti; nasamariti; *fare ~* dati na znanje; ~ *a volo* shvatiti na brzinu

**intendersi** *v rifl* razumevati se; sporazumeti se; dogovoriti se; ~ *sul prezzo* sporazumeti se o ceni; ~ *di qcs* razumeti se u nešto

**intendimento** *m* razumevanje; shvatanje; namera

**intenditore** *m* poznavalac; stručnjak; znalac; veštak

**intensificare** *v* pojačati; pooštriti; intenzivirati; ~ *i rapporti* pojačati odnose

**intensificazione** *f* pojačanje; pooštravanje; intenzifikacija; ~ *della concorrenza* jačanje konkurencije

**intensità** *f* jačina; intenzitet; ~ *del lavoro* intenzitet rada; ~ *del traffico* gustina saobraćaja

**intensivo** *adj* jak; snažan; intenzivan

**intenso** *adj* jak; snažan; žestok; intenzivan; *attività intensa* intenzivna aktivnost

**intentare** *v (leg)* podići; pokrenuti; ~ *l'azione* podići tužbu; ~ *una lite* pokrenuti parnicu; ~ *un processo* pokrenuti spor

**intentato** *adj* nepokušan; neistražen; *non lasciare nulla d'~* pokušati sve moguće

**intento** *m e adj* namera; napregnut; pažljiv; *raggiungere l'~* postići cilj

**intenzionale** *adj* nameran; smišljen; *atto ~* nameran čin; *offesa ~* namerna uvreda

**intenzionalmente** *adv* namerno; smišljeno

**intenzionato** *adj* raspoložen; koji ima nameru; *bene ~* dobronameran; *male ~* zlonameran

**intenzione** *f* namera; zamisao; intencija; *aver l'~* nameravati; *aver l'~ di suicidarsi* imati samoubilačke namere; *comune ~* zajednička namera; *con ~* namerno; ~ *d'acquistare un utile patrimoniale* animus lucri faciendi *(lat)*; ~ *d'appropriarsi di una cosa altrui* namera da se prisvoji tuđa stvar; animus rem sibi habendi *(lat)*; ~ *di causare danni* namera za prouzrokovanje štete; ~ *di comportarsi come proprietario di un bene* namera da se ponaša kao vlasnik imanja; animus domini *(lat)*; ~ *criminosa* zločinačka namera; ~ *di diffamare* animus diffamandi *(lat)*; ~ *di ingiuriare* animus iniurandi *(lat)*; ~ *micidiale* ubilačka namera; ~ *di stipulare un contratto* animus contrahendi *(lat)*; ~ *d'uccidere* animus occidendi *(lat)*; *senza ~* nenamerno

**interalleato** *adj* međusaveznički

**interamente** *adv* sasvim; potpuno; *capitale ~ versato* u celosti uplaćen kapital

**interaziendale** *adj* koji povezuje preduzeća

**intercalare** *v* umetnuti; umetati; ubacivati; interkalirati

**intercalato** *adj* umetnut; ubačen; interkalarni

**intercambio** *m* međurazmena; intervalutarna razmena

**intercedere** *v* posredovati; umešati se; zauzeti se (za nekoga); ~ *per qcn* posredovati za nekoga

**intercessione** *f* posredovanje; zauzimanje (za nekoga); intervencija

**intercessore** *m* posrednik; onaj koji se zauzima (za nekoga, za nešto)

**intercettare** *v* uhvatiti; zadržati; sprečiti; prisluškivati

**intercettazione** *f* hvatanje; zadržavanje; sprečavanje; prisluškivanje; ~ *telefonica* prisluškivanje telefonskih razgovora

**intercomunale** *adj* međuopštinski

**intercomunicante** *adj* koji se nalazi u uzajamnoj vezi; uzajamno povezan

**intercontinentale** *adj* interkontinentalan; međukontinentalan; *trasporto ~* interkontinentalni prevoz

**interdetto** *m e adj* zabrana; zabranjen; pod zabranom; suspendovan; *rimaner ~* zaprepastiti se; zanementi



**interdipendente** *adj* međusobno zavisan (povezan)

**interdipendenza** *f* međuzavisnost; uzajamna zavisnost (povezanost)

**interdire** *v* zabraniti; ukloniti s dužnosti; oduzeti pravo; ~ *l'accesso* zabraniti pristup; ~ *l'ingresso* zabraniti ulaz; ~ *il passaggio* zabraniti prolaz

**interdizione** *f* zabrana; uklanjanje s dužnosti; oduzimanje prava; ~ *amministrativa* admistrativna zabrana; ~ *giudiziaria* sudska zabrana; ~ *della guida* zabrana vožnje; ~ *legale* legalna zabrana

**interessamento** *m* zauzimanje (za nekoga); zainteresovanost; interesovanje

**interessante** *adj* zanimljiv; interesantan

**interessare** *v* zanimati; interesovati; ticati se (nekoga, nečega); ~ *il compratore* zainteresovati kupca

**interessarsi** *v rifl* interesovati se (*a qcs* za nešto); zainteresovati se (*a qcs* za nešto)

**interessato** *m e adj* zainteresovana osoba; učesnik (u poslu); zainteresovan; *essere ~* biti zainteresovan; *persona ~* zainteresovana osoba

**interesse** *m* interes; kamata; korist; dobit; udeo; interesovanje; zanimanje; *accumulare interessi* nagomilati kamate; *calcolo degli interessi* obračun kamata; *capitalizzare gli interessi* ukamatiti kamate; *comunità d'interessi* zajednica interesa; zajednički interes; *conto interessi* račun kamata; *difetto d'~* nepostojanje interesa; *esente da ~* oslobođen kamata; *fare il proprio ~* raditi za sebe; *fruttare interessi* donositi kamate; *interessi accumulati* nagomilane kamate; *interessi acquisiti* stečene kamate; ~ *all'adempimento* kamata za ispunjenje; *interessi aggiornati* ažurirane kamate; ~ *annuale* godišnja kamata; ~ *assicurabile* kamata koja se može osigurati; *interessi arretrati* zaostale kamate; *interessi attivi* potražne (aktivne) kamate; ~ *del capitale* kamate od kapitala; *interessi sul capitale* kamate na glavnicu; *interessi capitalizzati* ukamaćene kamate; ~ *collettivo* zajednički (kolektivni) interes; *interessi compensativi* zatezne (obračunske) kamate; *interessi composti* složene kamate; *interessi in comune* zajednički interesi; ~ *comune* zajednički interes; *interessi di conguaglio* obračunske kamate; ~ *alla consegna* kamate pri isporuci; ~ *consuntivo* zaključna kamata; *interessi contrastanti* suprotni interesi; ~ *contrattuale* ugovorene kamate; ~ *contrattuale negativo* negativne ugovorne kamate; ~ *contrattuale positivo* pozitivne ugovorene kamate; ~ *conveniente* koristan interes; ~ *convenuto* dogovorene kamate; ~ *convenzionale* uobičajeni interes; *interessi correnti* tekuće kamate; *interessi corrispettivi* odgovarajuće kamate; odgovarajući interesi; *interessi in corso* kamate u toku; ~ *di credito* kamate na kredit; *interessi creditori* poverilačke kamate; *interessi debitori* dužničke (pasivne) kamate; ~ *del 5%* kamata od 5%; ~ *del denaro* novčane kamate; ~ *differito* odgodna kamata; *interessi differiti* odgođene kamate; *interessi economici* ekonomski interesi; ~ *effettivo* efektivne kamate; ~ *finanziario* finansijski interes; ~ *fisso* fiksne kamate; ~ *a forfait (forfettario)* paušalna kamata; ~ *frazionario* delimična kamata; ~ *generale* opšti interes; ~ *giuridico* pravni interes; *interessi di gruppo* interesi grupe; *interessi da incassare* naplative kamate; ~ *individuale* individualni interes; ~ *intercalato* interkalarne kamate; *interessi sugli interessi* kamate na kamate; ~ *ipotecario* hipotekarne kamate; ~ *legale* zakonske kamate; ~ *legittimo* legitiman interes; *interessi maturanti* kamate koje dospevaju; *interessi maturati* dospele kamate; *gli interessi a misura legale* zakonske kamate; *interessi di mora* zatezne kamate; *interessi moratori* prisilne (zatezne) kamate; *interessi mutui* kamate na zajmove; uzajamni interes; *interessi in natura* kamate u naturi; ~ *netto* čist interes; čiste kamate; ~ *nominale* nominalne kamate; ~ *particolare* poseban interes; *interessi passivi* dugovane (pasivne) kamate; ~ *pattuito* ugovorene kamate; ~ *patrimoniale* imovinska korist; ~ *personale* lični interes; *interessi sui prestiti* kamate na zajmove; ~ *privato* privatni interes; ~ *pubblico* javni interes; opšte dobro; ~ *reale* stvarna kamata; ~ *scaduto* dospele kamate; ~ *scalare* skalarne kamate; ~ *semplice* običan interes; prosta kamata; *interessi semplici* obične (proste) kamate; *interessi usurari (da usuraio)* zelenaške kamate; *d'~* kamatni; *d'~ comune* od opšteg interesa; *d'~ vitale* od životnog interesa; *ledere un ~* povrediti interes; *mancanza d'~* nedostatak interesa; *maturazione degli interessi* dospelost kamata; *mettere a ~* ulagati pod kamatu; *nell'~ di...* u interesu...; *pagare gli interessi di mora* platiti zatezne kamate; *per ~ personale* iz koristoljublja; *politica dell'~* kamatna politika; *prestare a ~* pozajmiti uz kamatu; *prestito all'~* kamatonosni zajam; *produrre gli interessi* donositi kamatu; *reciproco ~* uzajamni (obostrani) interes; *ribasso dell'~* sniženje kamata; *riduzione dell'~* smanjenje kamata; *saggio d'~* kamatna stopa; *salvaguardare gli interessi* štititi interese; *senza interessi* bez kamata; beskamatan; *servizio degli interessi* služba za obračun kamata; *sorvegliare gli interessi* nadzirati interese; *tasso d'~* kamatna stopa; *teoria dell'~* teorija kamata; *tutelare gli interessi* štititi interese

**interessenza** *f (comm)* učešće; ~ *agli utili* učešće u dobitku

**intereuropeo** *adj* međuevropski

**interezza** *f* celina

**interferenza** *f* uplitanje; mešanje; uticaj; ~ *negli affari altrui* uplitanje u tuđe poslove; *interferenze politiche* politička uplitanja

**interferire** *v* uplitati se; mešati se (*in qcs* u nešto); uticati

**intergovernativo** *adj* međuvladin

**interim** *m* privremeno vršenje dužnosti; prelazna faza; *ad* ~ privremeno; *governo ad* ~ privremena vlada

**interinale** *adj* privremen; na određeno vreme

**interiore** *adj* unutrašnji

**interlinea** *f* prored; razmak između dva reda

**interlineare** *adj e v* između redova; interlinearan; napraviti prored; proorediti slog

**interlineatura** *f* proređivanje redova; prored

**interlocutore** *m* sagovornik

**interlocutorio** *adj (leg)* privremen; privremeno rešen; *sentenza interlocutoria* privremena presuda

**intermediario** *m e adj* posrednik; posrednički; *fare da* ~ posredovati; ~ *di commercio* trgovački posrednik

**intermedio** *adj* srednji; prelazni; koji je između (nečega); *fermata intermedia* međustanica

**interminabile** *adj* beskonačan; beskrajan

**interministeriale** *adj* međuresorni; međuministarski

**intermissione** *f* prekid; prestanak

**internamente** *adv* unutra; iznutra

**internamento** *m* interniranje; zatvaranje

**internazionale** *f e adj* internacionala; međunarodni; internacionalni; *assistenza legale* ~ međunarodna pravna pomoć; *controversia* ~ međunarodni spor; *corte di giustizia* ~ međunarodni sud pravde; *cortesia* ~ međunarodna učtivost; *croce rossa* ~ međunarodni crveni krst; *diritto* ~ međunarodno pravo; *diritto* ~ *di guerra* međunarodno ratno pravo; *diritto* ~ *di lavoro* međunarodno radno pravo; *esposizione* ~ međunarodna izložba; *fiera* ~ međunarodni sajam; *forze armate internazionali* međunarodne oružane snage; *I~ comunista* Komunistička internacionala; ~ *operaia* radnička internacionala; *negozi giuridici internazionali* međunarodni pravni poslovi; *trattati di commercio internazionali* međunarodni trgovački ugovori; *tribunale penale* ~ međunarodni krivični sud; *ufficio di lavoro* ~ međunarodni biro rada

**internazionalismo** *m* internacionalizam; ~ *proletario* proleterski internacionalizam

**internazionalista** *m e f* internacionalista

**internazionalità** *f* internacionalnost; međunarodnost

**internazionalizzare** *v* internacionalizovati; ~ *un porto* internacionalizovati luku

**internazionalizzazione** *f* internacionalizacija

**interno** *m e adj* unutrašnjost; enterijer; unutrašnjost (zgrade); interni; unutrašnji; *affari interni* unutrašnji poslovi; *ingerenza negli affari interni di altri* mešanje u unutrašnje stvari drugih; *mercato* ~ unutrašnje tržište; *ministero degli interni* ministarstvo unutrašnjih poslova; *navigazione interna* unutrašnja plovidba; *nell'*~ u unutrašnjosti

**intero** *adj* celokupan; ceo; potpun; sav; čitav; *l'~ importo* celokupan iznos; *per* ~ u celini

**interparlamentare** *adj* međuparlamentarni

**interpellante** *m e f (polit)* podnosilac pitanja; interpelant

**interpellanza** *f (polit)* traženje objašnjenja; pitanje (vladi, ministru); interpelacija

**interpellare** *v* tražiti objašnjenje; postaviti pitanje (nekome)

**interporre** *v* umetnuti; staviti između; postaviti; preprečiti; ~ *appello* uložiti žalbu; ~ *ricorso* podneti žalbu

**interporsi** *v rifl* posredovati; umešati se

**interpositore** *m* posrednik

**interposizione** *f* posredovanje; umetanje; ~ *di persona* posredovanje treće osobe; ~ *del ricorso* ulaganje žalbe

**interpretare** *v* rastumačiti; tumačiti; interpretirati; razjasniti; ~ *falsamente* krivo protumačiti; ~ *una legge* tumačiti zakon

**interpretativo** *adj* koji tumači; interpretativan

**interpretazione** *f* tumačenje; objašnjenje; interpretacija; ~ *analogica* analogno tumačenje; ~ *autentica* autentično tumačenje; ~ *consueta* uobičajeno tumačenje; ~ *del contratto* tumačenje ugovora; ~ *convenuta* sporazumno tumačenje; ~ *dichiarativa* deklarativno tumačenje; ~ *dottrinale* doktrinalno tumačenje; ~ *dubbia* sumnjivo tumačenje; ~ *erronea* pogrešno tumačenje; ~ *falsa* lažno tumačenje; ~ *giudiziale* sudsko tumačenje; ~ *integrale* integralno tumačenje; ~ *integrativa* potpuno tumačenje; ~ *lata* široko tumačenje; ~ *legale* sudsko tumačenje; ~ *della legge* tumačenje zakona; ~ *letterale* bukvalno (doslovno) tumačenje; ~ *logica* logično tumačenje; ~ *modificativa* tumačenje koje nešto menja; ~ *ragionevole* razumno tumačenje; ~ *rettificativa* tumačenje koje nešto ispravlja; ~ *restrittiva* restriktivno (usko) tumačenje; ~ *teologica* teološko tumačenje; *questione d'*~ pitanje tumačenja

**interprete** *m* tumač; prevodilac; ~ *giudiziario* sudski tumač; ~ *giudiziario giurato* zakleti sudski tumač; ~ *giudiziario stabile* stalni sudski tumač

**interregno** *m* međuvladavina; interegnum

**interrogare** *v* saslušavati; ispitivati; ~ *l'imputato* ispitati optuženog

**interrogatorio** *m (leg)* saslušanje; ispitivanje; ~ *dell'arrestato* saslušanje osobe lišene slobode; ~ *in contradditorio* unakrsno saslušanje; ~



*dell'imputato* saslušanje okrivljenog (optuženog); ~ *d'identità* uzimanje osnovnih podataka (na sudu); ~ *individuale* pojedinačno saslušanje; ~ *pubblico* javno saslušanje; ~ *delle parti* saslušanje stranaka; ~ *del testimonio* saslušanje svedoka; ~ *di testimoni* preslušanje svedoka; *subire un* ~ biti saslušavan

**interrogazione** *f* pitanje; ispit; ispitivanje; saslušavanje

**interrompere** *v* prekinuti; obustaviti; ~ *i rapporti* prekinuti odnose; ~ *le relazioni diplomatiche* prekinuti diplomatske odnose

**interruttore** *m* prekidač

**interruzione** *f* prekid; obustavljanje; ~ *dell'esercizio* prekid poslovanja; ~ *dell'esercizio dell'azione penale* prekid krivičnog postupka; ~ *d'itinerario* prekid obilaska (turističkog); ~ *del lavoro* prekid rada; ~ *della presrcizione* prekid zastarevanja; ~ *del procedimento* prekid postupka; ~ *del processo* prekid parnice; prekid građanskog postupka; ~ *di seduta* prekid sednice; ~ *del servizio* prekid službe; ~ *del termine* prekid roka; ~ *dell'usucapione* prekid prava zasnovanog dugim posedovanjem; ~ *di viaggio* prekid puta; *senza* ~ bez prekida

**interscambio** *m* međusobna razmena; (trgovačka) razmena

**intersindacale** *adj* međusindikatski; koji se odnosi na više sindikata

**interurbano** *adj* međugradski; *chiamata interurbana* međugradski telefonski poziv

**intervallo** *m* međuprostor; međuvreme; raspon; razmak; interval; pauza; odmor; ~ *di classe* međuklasa; *intervalli lucidi* svetli momenti (trenuci)

**interveniente** *m (econ)* menični intervencionista; ko plaća menicu za račun druge osobe; ~ *accessorio* sporedan platiša; ~ *principale* glavni platiša; avalant

**intervenire** *v* posredovati; umešati se; intervenisati; ~ *in causa* umešati se u spor; ~ *in giudizio* učestvovati u sudskoj raspravi

**interventismo** *m* intervencionizam

**interventista** *m e f* intervencionista

**interventistico** *adj* intervencionistički; koji podržava intervenciju

**intervento** *m* intervencija; mešanje (u nešto); učestvovanje (u nečemu); posredovanje; *accettazione per* ~ prihvatanje po intervenciji; *chiedere l'~ della polizia* zatražiti intervenciju policije; *con l'*~ pomoću intervencije; ~ *accessorio* sporedno posredovanje; ~ *armato* oružana intervencija; ~ *d'autorità* intervencija vlasti; ~ *in causa* učestvovanje u parnici; *interventi chirurgici* (lekarski) hirurški zahvati; ~ *collettivo* kolektivna intervencija; ~ *economico* ekonomska intervencija; ~ *su istanza di parte* posredovanje na zahtev stranke; ~ *medico* lekarska intervencija; ~ *per ordine del giudice* posredovanje na zahtev sudije; ~ *principale* glavno posredovanje; ~ *dello Stato* državna intervencija; ~ *volontario* dobrovoljno posredovanje

**intervenzione** *f* intervencija; ~ *diplomatica* diplomatska intervencija; demarš

**intervista** *f* intervju

**intervistare** *v* intervjuisati

**intesa** *f* dogovor; sporazum; antanta; *come d'*~ prema dogovoru; *d'*~ po dogovoru; *di comune* ~ zajedničkim sporazumom; *darsi l'*~ dogovoriti se; sporazumeti se; *essere d'*~ biti u dosluhu; ~ *economica* ekonomski dogovor; ~ *a delinquere* dogovor o zločinu; ~ *industriale* industrijski sporazum; ~ *sui prezzi* dogovor o cenama; ~ *regionale* regionalni sporazum; ~ *segreta* tajni sporazum; dosluh; ~ *sociale* društveni dogovor; ~ *verbale* usmeni sporazum; *Piccola I~* Mala antanta; *star sull'*~ biti na oprezu

**inteso** *adj* dogovoren; sporazuman; *ben'*~ razume se; svakako; *ben'~ che* samo ako; uz uslov da; *ciò era implicitamente* ~ to je bilo prećutno dogovoreno; *male* ~ loše shvaćen; *non darsene per* ~ praviti se „toša"; *resta ~ che...* ostaje dogovoreno da...

**intessere** *v* plesti; kovati; smišljati; ~ *elogi a qcn* obasuti nekoga pohvalama; ~ *inganni* smišljati (kovati) prevare; ~ *lodi a qcn* obasipati nekoga pohvalama

**intestare** *v* staviti natpis; upisati; ~ *a qcn* prepisati na nekoga; uknjižiti na nečije ime

**intestarsi** *v rifl* uvrteti sebi u glavu; biti uporan; biti tvrdoglav; uzjoguniti se

**intestatario** *m (comm)* posednik; nosilac prava; ~ *di titoli* posednik efekata

**intestato** *adj (comm)* (koji je umro) bez testamenta; naslovljen; upisan u zaglavlju; *carta intestata* memorandum; papir sa zaglavljem

**intestazione** *f* zaglavlje; naslov; uknjiženje na nečije ime; ~ *di un conto* zaglavlje računa; ~ *di una fattura* naslov fakture; ~ *di un giornale* naslovna strana novina; ~ *della sentenza* glava presude

**intimamente** *adv* prisno; intimno; ~ *connesso* usko povezan

**intimare** *v* narediti; zapovediti; naložiti (sudski); ~ *un ordine* narediti; dati nalog; ~ *la resa a qcn* pozvati nekoga na predaju

**intimazione** *f* nalog; naredba; zapovest; opomena; poziv (sudski); ~ *comminatoria* opomena uz pretnju kaznom; ~ *di pagamento* opomena na plaćanje; ~ *di resa* poziv na predaju; ~ *suppletoria* naknadna opomena

**intimidazione** *f* zastrašivanje; ~ *dei testimoni* zastrašivanje svedoka

**intimidire** *v* zastrašivati

**intimità** *f* prisnost; bliska veza; intimnost

**intimo** *adj* prisan; blizak; intiman

**intimorire** *v* zastrašivati; ulivati strah

**intitolare** *v* nasloviti; staviti naslov; *essere intitolato al portatore* glasiti na donosioca

**intitolazione** *f* naslovljavanje; stavljanje naslova; ~ *di un atto* naslovljavanje spisa

**intollerabile** *adj* nepodnošljiv; nesnosan

**intollerante** *adj* netolerantan; netrpeljiv

**intolleranza** *f* netrpeljivost; nepodnošljivost; netolerancija; ~ *nazionale* nacionalna netrpeljivost; ~ *religiosa* verska netrpeljivost; ~ *razziale* rasna netrpeljivost; *provocazione dell'*~ izazivanje netrpeljivosti

**intoppo** *m* prepreka; smetnja

**intorno** *adv* oko; otprilike; približno; okolo; naokolo

**intossicare** *v* otrovati; trovati

**intossicazione** *f* trovanje; intoksikacija

**intralciare** *v* smetati; ometati; ~ *gli affari* ometati poslove; ~ *l'attività* ometati aktivnost (poslovanje)

**intralcio** *m* smetnja

**intrallazzo** *m* mućka; nedozvoljena razmena dobara

**intransigente** *adj* nepomirljiv; nepopustljiv; istrajan

**intransigenza** *f* nepomirljivost; nepopustljivost; istrajnost

**intraprendente** *adj* preduzimljiv; smeon; *commerciante* ~ preduzimljiv trgovac; *spirito* ~ preduzimljiv duh

**intraprendenza** *f* preduzimljivost; smelost

**intraprendere** *v* preduzeti; prihvatiti se; izvršiti poduhvat; ~ *una carriera* započeti karijeru; ~ *un viaggio* preduzeti putovanje

**intrasferibile** *adj* neprenosiv

**intrattabile** *adj* nepristupačan; nedruželjubiv; nemoguć; *persona* ~ osorna osoba

**intrattenere** *v* zadržavati; zagovarati; ~ *un conto* imati račun

**intrattenersi** *v rifl* zadržati se; zabaviti se

**intrecciare** *v* plesti; uplitati; isprepletati

**intreccio** *m* zaplet; splet; zamršenost; zavrzlama; ~ *dell'economia* splet ekonomije; ~ *finanziario* finansijski splet

**intrigante** *m e adj* spletkaroš; mutikaša; intrigant; neobičan; interesantan

**intrigo** *m* spletka; intriga

**intrigone** *m* spletkaroš

**intrinseco** *adj* unutrašnji; bitan; suštinski; *valore* ~ *della moneta* suštinska vrednost novca

**introdurre** *v* uvesti; uvući; ~ *un articolo* uvesti artikal; započeti prodaju neke robe

**introdursi** *v rifl* uvući se

**introduttivo** *adj* uvodni; pristupni

**introduzione** *f* uvod; uvođenje; *d'*~ uvodni; ~ *d'una domanda* postavljanje zahteva; ~ *d'imposta* uvođenje poreza; ~ *di una tariffa* uvođenje tarife; ~ *di tributi* uvođenje dažbina

**introitare** *v (comm)* knjižiti kao dohodak; unositi; primiti; naplatiti

**introito** *m* prihod; uteran iznos; *introiti amministrativi* administrativni prihodi; ~ *di cassa* blagajničke uplate; ~ *giornaliero* dnevni prihod; ~ *fiscale* poreski prihod

**intromettere** *v* uvesti; unositi; uvući

**intromettersi** *v rifl* posredovati; umešati se; uplesti se; ~ *in qcs* umešati se u nešto

**intromissione** *f* posredovanje; uplitanje; mešanje

**introvabile** *adj* koji se ne može naći

**introversione** *f* introverzija; povučenost; zatvorenost

**intrufolarsi** *v rifl* ušunjati se; uvući se

**intrusione** *f* bespravno mešanje; bespravno uplitanje

**intruso** *m* uljez; nezvani gost; nametljivac

**intuire** *v* naslutiti; imati intuiciju; predosećati

**intuitivo** *adj* intuitivan; koji predoseća

**intuizione** *f* intuicija; predosećanje

**inumano** *adj* nečovečan; neljudski

**inumare** *v* sahraniti

**inumidire** *v* ovlažiti; pokvasiti

**inurbamento** *m* preseljenje iz sela u grad

**inurbanità** *f* neotesanost; neuljudnost; neuglađenost

**inutile** *adj* beskoristan; uzaludan; *è* ~ uzalud je

**inutilità** *f* beskorisnost; uzaludnost

**inutilizzabile** *adj* neupotrebljiv

**inutilizzare** *v* učiniti neupotrebljivim

**inutilmente** *adv* beskorisno; uzaludno; badava

**invadente** *adj* prodoran; nametljiv

**invadere** *v* prodreti; upasti; provaliti; osvojiti; zauzeti

**invalidamento** *m* poništenje; proglašenje nevaljanosti

**invalidare** *v* poništiti; proglasiti nevažećim; ~ *un argomento* pobiti (oboriti) argument; ~ *un contratto* poništiti ugovor; ~ *una prova* poništiti dokaz

**invalidità** *f* invaliditet; nesposobnost za rad; pravna ništavost; nevaženje; *assicurazione per l'*~ *e la vecchiaia* starosno i invalidsko osiguranje; *dichiarazione d'*~ izjava o nesposobnosti; *d'*~ invalidski; ~ *d'un atto giuridico* ništavost pravnog posla; ~ *compelta* potpuna nesposobnost; ~ *di un contratto* ništavost ugovora; ~ *di una deposizione* ništavost iskaza; ~ *parziale* delimična radna nesposobnost; ~ *permanente* trajna radna nesposobnost; ~ *prematura* preuranjena radna nesposobnost; ~ *temporanea* privremena radna nesposobnost; ~ *totale* potpuna radna nesposobnost; *pensione d'*~ invalidska penzija

**invalido** *m e adj* invalid; ništavan; nevažeći; *contratto* ~ nevažeći ugovor; *grande* ~ veliki invalid; ~ *di guerra* ratni invalid; ~ *al lavoro* nesposoban za rad; ~ *del lavoro* invalid rada; ~ *militare* vojni invalid; *obbligazione invalida* nevažeća obveznica



**invano** *adv* uzalud; zabadava

**invariabile** *adj* nepromenljiv; *condizioni invariabili* nepromenljivi uslovi

**invariabilità** *f* nepromenljivost

**invariato** *adj* nepromenjen

**invasione** *f* prodor; najezda; upad; invazija; provala neprijatelja; *l'*~ *dei barbari* najezda varvara

**invasore** *m* osvajač

**invecchiamento** *m* starenje; ~ *del vino* odležavanje (starenje) vina

**invecchiare** *v* stariti; odležati

**invece** *adv* naprotiv; međutim; ~ *di* umesto

**invendibile** *adj* koji se ne može prodati

**invenduto** *adj* neprodat; *rimanere* ~ ostati neprodat

**inventare** *v* pronaći; izumeti; izmisliti; ~ *di sana pianta* isisati iz malog prsta

**inventariare** *v* popisivati inventar; inventarisati; ~ *delle merci* popisivati robu

**inventario** *m* inventar; inventarisanje; popis; *con beneficio d'*~ s rezervom plaćanja (nasledstva); *chiudere l'*~ zaključiti popis imovine; *compilare l'*~ sastaviti inventar; *fare (formare) un* ~ sastaviti popis imovine; ~ *di beni* popis imovine; ~ *di bordo* brodski inventar; ~ *commerciale* trgovački inventar; ~ *di consegna* primopredajni inventar; ~ *dettagliato* detaljan inventar; ~ *dell'eredità* popis ostavštine; ~ *delle merci* popis robe; ~ *immobiliare* popis nekretnina; ~ *patrimoniale* imovinski popis; ~ *della sostanza* popis imovine; ~ *d'ufficio* kancelarijski inventar; *libro* ~ knjiga inventara; *partita d'*~ zaliha na skladištu; *preparare l'*~ pripremiti popis; *a prezzo d'*~ po inventarskoj ceni; *redigere un* ~ sastaviti inventar; *registrazione d'*~ popis inventara

**inventivo** *adj* maštovit; inventivan

**inventore** *m* pronalazač

**invenzione** *f* pronalazak; izum; *attestato d'*~ pronalazačko svedočanstvo; *brevetto d'*~ pronalazački patent; *descrizione dell'*~ opis pronalaska; *diritto d'*~ patentno pravo; ~ *brevettabile* pronalazak koji se može patentirati; ~ *brevettata* patentirani izum; ~ *di cose smarrite* pronalazak izgubljenih stvari; ~ *industriale* industrijski izum; ~ *di perfezionamento* izum radi usavršavanja (nečega); ~ *segreta* tajni izum; ~ *di stabilimento* fabrički izum

**invernale** *adj* zimski

**inverno** *m* zima; *d'*~ zimi; zimski

**inverosimile** *adj* neverovatan

**inversione** *f* inverzija; preokret; zaokret; obrt; ~ *di movimento* zaokret u prometu; ~ *di una tendenza* inverzija tendencije; ~ *della tendenza del mercato* preokret tendencije tržišta

**inverso** *adj* obrnut; obratan; *all'*~ naopako; naglavačke; *in senso* ~ u suprotnom smeru

**invertire** *v* obrnuti; preokrenuti; okrenuti naopako; ~ *le parti* izmeniti uloge

**investibile** *adj* koji se može uložiti; uloživ

**investigare** *v* istraživati; ispitivati; vršiti istragu

**investigatore** *m* istraživač; islednik; ~ *privato* privatni detektiv

**investigazione** *f* istraga; istraživanje; traganje

**investimento** *m* investicija; investiranje; ulaganje; *capitale d'*~ investicioni kapital; *fondo d'*~ investicioni fond; *d'*~ investicioni; ~ *di beni* ulaganje dobara; ~ *a breve scadenza* kratkoročna investicija; ~ *a buon termine* povoljna investicija; ~ *di capitali* ulaganje kapitala; ~ *di denaro* ulaganje novca; ~ *diretto* neposredna investicija; ~ *estero* inostrana investicija; ~ *fisso* fiksna investicija; ~ *di fondi* investiranje fondova; ~ *fruttifero* unosna investicija; ~ *interno* domaća (unutrašnja) investicija; ~ *a lunga scadenza* dugoročna investicija; *investimenti netti* neto investicije; ~ *obbligatorio* obavezna investicija; ~ *permanente* trajna investicija; ~ *di piena fiducia* potpuno opravdana investicija; ~ *privato* privatno ulaganje; ~ *produttivo* proizvodna investicja; ~ *pubblico* javna investicija; ~ *a reddito fisso* investicija sa stalnim prihodom; ~ *speculativo* špekulativna investicija; *investimenti stranieri* strane investicije; ~ *vantaggioso* unosna investicija; *piano d'*~ investicioni plan; *politica degli investimenti* politika investiranja; *progetto d'investimenti* investicioni plan (projekat); *tasso degli investimenti* investiciona kamata

**investire** *v* investirati; ulagati; uložiti; ~ *capitali* uložiti kapital; ~ *di potere legale* dati zakonsku snagu

**investirsi** *v rifl* sudariti se; sukobiti se

**investitore** *m* investitor

**investitura** *f* postavljanje na položaj; uvođenje u posed

**inviare** *v* poslati; uputiti; ~ *su richiesta* poslati na zahtev

**inviato** *m* izaslanik; ~ *speciale* specijalni izaslanik; ~ *straordinario* vanredni izaslanik

**invidiare** *v* zavideti; biti zavidan

**invidioso** *adj* zavidan

**ivnincibile** *adj* nepobediv; nesavladiv

**invio** *m* pošiljka; otprema; upućivanje; slanje; *fare l'*~ poslati; izvršiti isporuku; otpremiti; ~ *contro assegno (postale)* pošiljka pouzećem; ~ *di denaro* novčana pošiljka; ~ *di effetti* pošiljka vrednosnih papira; ~ *all'estero* otprema u inostranstvo; ~ *a grande velocità* brzovozna pošiljka; ~ *nell'istituto di correzione* upućivanje u popravni dom; ~ *nell'istituto per la cura e sa-*

*lute* upućivanje u zavod radi čuvanja i lečenja; ~ *a piccola velocità* sporovozna pošiljka; ~ *postale* poštanska pošiljka; ~ *di prova* probna pošiljka; ~ *raccomandato* preporučena pošiljka; ~ *nello stabilimento di educazione e correzione* upućivanje u vaspitno-popravni dom; ~ *con valore dichiarato* vrednosna pošiljka

**inviolabile** *adj* nepovrediv; neprikosnoven; *diritto* ~ neprikosnoveno pravo

**inviolabilità** *f* nepovredivost; neprikosnovenost; ~ *del domicilio* nepovredivost stana; ~ *di frontiere dello Stato* nepovredivost državnih granica; ~ *della persona* neprikosnovenost ličnosti; ~ *della proprietà* nepovredivost svojine; ~ *del segreto di corrispondenza* nepovredivost tajne pisama; ~ *del segreto epistolare* nepovredivost tajne pisama; ~ *dei trattati* nepovredivost ugovora

**inviolato** *adj* nepovediv; netaknut

**invisibile** *adj* nevidljiv; *esportazione* ~ nevidljiv izvoz (aktivan turizam)

**invitante** *adj* zavodnički; privlačan

**invitare** *v* pozvati; pozivati; zvati

**invitato** *m* gost; zvanica; *non* ~ nezvan; nepozvan

**invito** *m* poziv; pozivanje; *aderire all'*~ odazvati se pozivu; *biglietto d'*~ pozivnica; *fare un* ~ pozvati; ~ *a collaborare* poziv na saradnju; ~ *di pagamento* poziv na plaćanje; ~ *a pagare* poziv na plaćanje; *ricusare un* ~ odbiti poziv

**invocare** *v* prizivati; dozivati; ~ *clemenza* moliti milost; ~ *un documento come prova* pozivati se na dokument kao na dokaz; ~ *la propria innocenza* pozivati se na svoju nevinost; ~ *una ragione* pozivati se na razlog; ~ *la testimonianza* tražiti svedočenje

**invocazione** *f* molba; molitva; ~ *d'aiuto* dozivanje u pomoć

**involgere** *v* uviti; umotati; obaviti

**involontariamente** *adv* nehotice; nevoljno; nenamerno

**involontario** *adj* nehotičan; nevoljan; nenameran; *atto* ~ nehotičan čin; *errore* ~ nenamerna greška

**involucro** *m* omot; omotač; obloga

**invulnerabile** *adj* nepovrediv; neranjiv

**invulnerabilità** *f* nepovredivost; neranjivost

**ipnosi** *f* hipnoza; ~ *come mezzo di crimine* hipnoza kao sredstvo zločina

**ipnotizzare** *v* hipnotisati

**ipnotizzatore** *m* hipnotizer

**ipoteca** *f* hipoteka; *accendere un'*~ zasnovati hipoteku; *cancellare un'*~ brisati hipoteku; *cancellazione d'*~ brisanje hipoteke; *concedere un'*~ odobriti hipoteku; *contrarre un'*~ zaključiti hipoteku; *costituire un'*~ zasnovati hipoteku; *costituzione d'*~ zasnivanje hipoteke; *dare in* ~ dati u hipoteku; *estratto d'*~ izvod iz hipoteke; *gravare d'*~ opteretiti hipotekom; *gravato d'*~ opterećen hipotekom; hipotekarno zadužen; *d'*~ založni; hipotekarni; ~ *ammortizzabile* amortizirajuća hipoteka; ~ *coattiva* prisilna hipoteka; ~ *comune* zajednička hipoteka; ~ *contrattuale* ugovorna hipoteka; ~ *fluttuante* flotantna (leteća) hipoteka; ~ *forzata* prisilna hipoteka; ~ *di garanzia* garantna hipoteka; ~ *generale* opšta hipoteka; ~ *giudiziale* sudska hipoteka; ~ *immobiliare* hipoteka na nekretnine; ~ *iscritta* uknjižena hipoteka; ~ *legale* zakonska hipoteka; ~ *mobiliare* hipoteka na pokretna dobra; ~ *navale* pomorska hipoteka; ~ *occulta* prikrivena (vanknjižna) hipoteka; ~ *in re propria* vlasnička hipoteka; ~ *di secondo grado* hipoteka drugog reda; ~ *simultanea* zajednička (istovremena) hipoteka; *iscrivere un'*~ upisati hipoteku; *liberare da un'*~ osloboditi hipoteke; *libero da* ~ bez hipoteke; *oberato da* ~ hipotekarno prezadužen; *prendere l'*~ uzeti (na) hipoteku; *prestare su* ~ uzajmiti na osnovu hipoteke; *prima* ~ prva hipoteka; *purgare un'*~ isplaćivati hipoteku; *registrazione di un'*~ knjiženje hipoteke; *rinnovare l'*~ obnoviti (produžiti) hipoteku; *tenere in* ~ držati u hipoteci

**ipotecabile** *adj* založiv; koji se može dati pod hipoteku

**ipotecare** *v* založiti; dati pod hipoteku; ~ *l'avvenire* obavezati budućnost; ~ *un credito* založiti potraživanje; ~ *una nave* založiti brod

**ipotecario** *adj* hipotekarni; založni; *aggravio* ~ hipotekarno opterećenje; *assegno* ~ hipotekarna doznaka; *assicurazione ipotecaria* hipotekarno osiguranje; *atto* ~ založni akt; *azione ipotecaria* hipotekarna tužba; *banca ipotecaria* hipotekarna banka; *bene* ~ hipotekarano (založno) dobro; *creditore* ~ založni poverilac; *debito* ~ hipotekarni (založni) dug; *debitore* ~ hipotekarni (založni) dužnik; *documento* ~ hipotekarni dokument; *indebitamento* ~ hipotekarno zaduženje; *interesse* ~ hipotekarna kamata; *libro* ~ založna knjiga; *mutuo* ~ založni zajam; *prestito* ~ hipotekarni zajam; *titolo* ~ hipotekarna isprava

**ipotesi** *f* pretpostavka; hipoteza; *nella peggiore delle* ~ u najgorem slučaju

**iracheno** *adj* irački

**Iracheno** *m* Iračanin

**Iran** *m (geogr)* Iran

**Iraniano** *m e adj* Iranac; iranski

**iranico** *adj* iranski; persijski

**Iraq** *m (geogr)* Irak

**Irlanda** *f (geogr)* Irska

**irlandese** *adj* irski

**Irlandese** *m* Irac

**irragionevole** *adj* bezuman; nerazuman; nerazborit; *prezzo* ~ nerazumna cena



**irraggiungibile** *adj* nedostižan; *meta* ~ nedostižan cilj

**irreale** *adj* nestvaran; nerealan

**irrealizzabile** *adj* neostvarljiv; *scopo* ~ neostvarljiv cilj; *richieste irrealizzabili* zahtevi koji se ne mogu ispuniti

**irrecuperabile** *adj* nepovratan

**irrecusabile** *adj* neosporan; koji se ne može odbiti (odbaciti)

**irredimibile** *adj* neotkupljiv; neiskupljiv

**irrefragabile** *adj* neoboriv; neosporiv; *prova* ~ neoboriv dokaz

**irrefutabile** *adj* neoboriv; neosporiv; *testimonianza* ~ neosporivo svedočenje

**irregolare** *adj* nepropisan; neregularan; nepravilan; neuredan; neredovan; *certificato* ~ nepropisna potrvda

**irregolarità** *f* nepropisnost; neregularnost; nepravilnost; neurednost; neredovnost; *accertare* ~ utvrditi nepravilnosti; *scoprire* ~ pronaći nepravilnost

**irregolarmente** *adv* nepravilno; nepropisno; neredovno

**irreparabile** *adj* nepopravljiv; nenadoknadiv

**irreperibile** *adj* sakriti se; koji se ne može pronaći; *rendersi* ~ nestati

**irreprensibile** *adj* besprekoran; *condotta* ~ besprekorno ponašanje

**irresistibile** *adj* neodoljiv

**irresoluto** *adj* neodlučan; kolebljiv; nerešen; *essere* ~ oklevati; kolebati se

**irresponsabile** *adj* neodgovoran

**irresponsabilità** *f* neodgovornost; ~ *penale* krivična neodgovornost

**irrestringibile** *adj* koji se ne skuplja (tkanina)

**irretire** *v* prevariti; uhvatiti u mrežu

**irretroattivo** *adj* koji nema retroaktivno dejstvo

**irrevocabile** *adj* neopoziv; *credito* ~ neopoziv akreditiv; *decisione* ~ neopoziva odluka

**irrevocabilità** *f* neopozivost

**irrevocabilmente** *adv* neopozivo

**irricevibile** *adj* koji se ne može primiti

**irriducibile** *adj* nesmanjiv; *prezzo* ~ cena koja se ne može sniziti

**irriflessivo** *adj* nepromišljen; nesmotren; *osservazione irriflessiva* nesmotrena primedba

**irrigare** *v* navodnjavati

**irrigazione** *f* navodnjavanje; irigacija

**irrigidimento** *m* ukočenost; ukrućenost; ~ *del mercato* ukočenost tržišta; ~ *dei prezzi* ukrućivanje cena

**irrigidire** *v* ukrutiti; ukočiti; otvrdnuti

**irrigidirsi** *v rifl* ukočiti se; ukrutiti se

**irrilevante** *adj* neznatan; beznačajan

**irrimediabile** *adj* nepopravljiv; neizlečiv

**irrisione** *f* poruga; podsmeh

**irrisorio** *adj* podrugljiv; podsmešljiv; *compenso* ~ smešna nagrada

**irritante** *adj* razdražljiv; razdražujući; koji iritira; *situazione* ~ razdražljivo stanje; *tono* ~ razdražljiv ton (način)

**irritazione** *f* razdraženost; iritacija; *irritazione intensa* jaka razdraženost

**irrito** *adj (leg)* ništavan; nevažeći

**irriverenza** *f* nepoštovanje; neljubaznost; drskost

**irrobustire** *v* osnažiti; ojačati

**irruzione** *f* upad; prodor; *l'*~ *delle acque* prodor vode

**iscritto** *v* upisan; *in (per) iscritto* pismeno; crno na belo; *comunicare per* ~ pismeno saopštiti; *i contratti possono farsi in voce o in* ~ ugovori se mogu praviti usmeno ili pismeno

**iscrivere** *v* upisati; zapisati; učlaniti; ~ *a conto* uneti u račun; ~ *un'ipoteca* uknjižiti hopoteku

**iscriversi** *v rifl* upisati se; učlaniti se; ~ *a una fiera* prijaviti se na sajmu; ~ *all'università* upisati se na fakultet

**iscrizione** *f* upis; upisivanje; učlanjivanje; uknjižba; natpis; *certificato d'*~ potvrda o upisu; ~ *in bilancio* knjiženje u bilansu; ~ *dell'ipoteca* upis hipoteke; hipotekarna uknjižba; ~ *ipotecaria* hipotekarna uknjižba; ~ *nel libro fondiario* uknjižba u zemljišnu knjigu; ~ *all'ordine del giorno* upis u dnevni red; ~ *preliminare* preliminaran upis; ~ *a registro di commercio* upisivanje u trgovinski registar; ~ *reiterata* ponovan upis; ~ *tavolare* zemljišna uknjižba; *modulo d'*~ obrazac upisa; *tassa d'*~ taksa za upis; upisnina

**Islanda** *f (geogr)* Island

**islandese** *adj* islandski

**Islandese** *m* Islanđanin

**isola** *f* ostrvo; ~ *pedonale* pešačko ostrvo

**isolamento** *m* izolacija; izolovanje; izolovanost; usamljenost

**isolante** *adj* izolacioni

**isolarsi** *v rifl* osamiti se; izolovati se

**isolato** *adj* osamljen; usamljen; izolovan

**ispettorato** *m* inspektorat; ~ *delle assicurazioni* inspektorat za osiguravajuća društva; ~ *delle aziende di credito* bankarski inspektorat; ~ *del lavoro* inspektorat rada; ~ *del Tesoro* inspektorat trezora; inspektorat državne riznice

**ispettore** *m* inspektor; nadzornik; ~ *d'agricoltura* poljoprivredni nadzornik; ~ *d'assicurazioni* inspektor za osiguranja; ~ *di dogana* carinski inspektor; ~ *di fabbrica* fabrički nadzornik; ~ *fiscale* poreski inspektor; ~ *forestale* šumski nadzornik; ~ *generale* glavni inspektor; ~ *giudiziario* sudski inspektor; ~ *d'imposte* poreski inspektor; ~ *industriale* industrijski nadzornik; ~ *di lavoro* inspektor rada; ~ *marittimo* pomorski inspektor; ~ *minerario* rudarski inspektor; ~ *nautico* nautički nadzornik; ~ *di saggio* baždarski nadzornik; ~ *scolastico* školski inspektor

**ispezionare** *v* nadgledati; nadzirati

**ispezione** *f* inspekcija; nadzor; pregled; nadgledanje; *certificato d'~* potvrda o pregledu; *coll'~ locale assunta sulla faccia del luogo fu constatato...* uviđajem na licu mesta ustanovljeno je...; *diritto d'~* pravo nadzora; *eseguire l'~ giudiziale* izvršiti sudski uviđaj; ~ *degli atti nel procedimento* pregled spisa u postupku; ~ *di cassa* pregled blagajne; ~ *contabile* knjigovodstveni pregled; ~ *doganale* carinski pregled; ~ *edilizia* građevinska inspekcija; ~ *sulla faccia del luogo* uviđaj na licu mesta; ~ *finanziaria* finansijska inspekcija; ~ *forestale* šumska inspekcija; ~ *giudiziale* sudska inspekcija; ~ *di lavoro* inspekcija rada; ~ *dei libri* pregled knjiga; ~ *locale* lokalna inspekcija; ~ *dei luoghi* kontrola mesta (smeštaja); ~ *oculare* uviđaj na licu mesta; ~ *sanitaria* sanitarna inspekcija; ~ *sanitaria della carne* sanitarna kontrola mesa

**ispirare** *v* inspirisati; podsticati; izazivati; ~ *fiducia* ulivati poverenje

**Israele** *m (geogr)* Izrael

**Israeliano** *m* Izraelac

**israelita** *adj* izraelski

**Israelita** *m* Izraelac; Jevrejin

**israelitico** *adj* izraelski; jevrejski

**issare** *v* dizati; podići (uz pomoć užeta))

**istantaneo** *adj* trenutan; *reato* ~ trenutno krivično delo

**istante** *m* tren; trenutak; čas; momenat; *all'~* odmah; *da un ~ all'altro* iz jednog momenta na momenat; ~ *critico* kritičan momenat; *sull'~* odmah; momentalno; *pagare all'~* platiti odmah

**istanza** *f* instanca; predstavka; molba; zahtev; tužba; *giudicare in prima ~* presuditi u prvom stepenu; *giudicare in seconda ~* presuditi u drugom stepenu; ~ *d'appello* apelaciona predstavka; ~ *arbitrale* arbitražna predstavka; ~ *in corso* molba u toku; ~ *di divorzio* brakorazvodna parnica; ~ *giudiziaria* sudska instanca; ~ *infondata* neosnovana predstavka; ~ *perenta* zastarela tužba; ~ *di revisione* molba za reviziju; ~ *di sgravio fiscale* molba za poresko rasterećenje; ~ *suprema* najviša instanca; *presentare un'~* podneti predstavku; *prima ~* prva instanca; *respingere un'~* odbaciti predstavku; *rigettare un'~* odbaciti molbu; *tribunale di prima ~* prvostepeni sud; *tribunale di seconda ~* drugostepeni sud; *ultima ~* poslednja instanca; *nell'ultima ~* u poslednjoj instanci

**isterico** *adj* histeričan

**isterismo** *m* histerija

**istigamento** *m* podsticanje; huškanje; ~ *pubblico* javno podsticanje; ~ *a testimonianza falsa* podsticanje na lažno svedočenje

**istigare** huškati; nagovarati; podbadati; podsticati; ~ *a un delitto* navoditi na zločin; ~ *alla prostituzione* navoditi na prostituciju; ~ *a rubare* navoditi na krađu

**istigatore** *m* podbadač; podstrekač; huškač; ~ *di disordini* podstrekač nemira

**istigazione** *f* huškanje; podsticanje; podbadanje; ~ *a commettere un reato* nagovaranje na krivično delo; ~ *alla corruzione* nagovaranje na primanje mita; ~ *a delinquere* nagovaranje na krivično delo; ~ *alla diserzione* nagovaranje na beg iz vojske (dezerterstvo); ~ *a disobbedire alle leggi* nagovaranje na nepoštovanje zakona; ~ *fallita* neuspelo nagovaranje; ~ *al falso giuramento* nagovaranje na krivokletsvo; ~ *all'odio fra le classi sociali* nagovaranje na klasnu mržnju; ~ *all'odio razziale* nagovaranje na rasnu mržnju; ~ *alla prostituzione* navođenje na prostituciju; ~ *alla ribellione* nagovaranje na ustanak; ~ *al suicidio* nagovaranje na samoubistvo; ~ *al suicidio e aiuto al suicidio* nagovaranje na samoubistvo i pomaganje u samoubistvu

**istinto** *m* nagon; instinkt; ~ *di conservazione* nagon samoodržanja

**istituire** *v* osnovati; ustanoviti; utemeljiti; uvesti; ~ *un processo* povesti parnicu; ~ *qcn erede* imenovati nekoga za naslednika

**istituto** *m* institut; ustanova; zavod; ~ *assicurativo (d'assicurazione)* osiguravajući zavod; ~ *di assistenza* zavod za pomoć; ~ *bancario* banka; bankarska ustanova; ~ *cambiario* menični zavod; institut za menice; ~ *di credito* kreditni zavod; ~ *di credito immobiliare* hipotekarni kreditni zavod; hipotekarna kreditna banka; ~ *di credito mobiliare* založna banka; založni kreditni zavod; ~ *di credito su pegno* založna banka; založni kreditni zavod; ~ *demoscopico* institut za ispitivanje javnog mnjenja; ~ *di educazione* obrazovna ustanova; ~ *di emissione* emisiona banka; emisioni zavod; ~ *di finanziamento* zavod za finansiranje; ~ *finanziario* finansijski zavod; ~ *ipotecario* hipotekarni zavod; ~ *d'istruzione* škola; vaspitni zavod; ~ *magistrale* učiteljska škola; ~ *monetario* novčani zavod; ~ *di prestito* zavod za zajmove; ~ *penal-riformatorio* kazneno-popravna ustanova; ~ *penitenziario militare* vojni kazneni zavod; ~ *di previdenza sociale* zavod za socijalno osiguranje; ~ *di rendita* zavod za rente; ~ *di ricerca scientifica* naučno-istraživački zavod; ~ *di ricerche* istraživački zavod; ~ *sociale* društvena ustanova; ~ *statistico* statistički zavod; ~ *superiore di commercio* viša trgovačka škola

**istituzionale** *adj (leg)* institucionalan; ustavan

**istituzione** *f* institucija; ustanova; osnivanje; zasnivanje; uvođenje; ~ *di erede* imenovanje naslednika; ~ *giuridica* pravna ustanova; ~ *progressiva del mercato* progresivno formiranje



tržišta; ~ *sociale* društvena institucija; ~ *d'un rapporto di lavoro* zasnivanje radnog odnosa; ~ *delle zone franche* osnivanje slobodnih zona

**istmo** *m (geogr)* prevlaka

**Istria** *f (geogr)* Istra

**istruire** *v* poučiti; uputiti; obučavati; instruisati; dati uputstva (nekome); ~ *un processo* povesti istragu zbog pokretanja parnice

**istruttore** *m e adj* instruktor; učitelj; istražni; *giudice ~* istražni sudija

**istruttoria** *f (leg)* istraga; *aprire l'~* otvoriti istragu; povesti istragu; *chiudere l'~* zaključiti istragu; *condurre l'~* voditi istragu; *fare un'~* voditi istragu; ~ *giudiziaria* sudska istraga; ~ *preliminare* preliminarna istraga; predistraga; ~ *di un processo* priprema sudskog procesa

**istruttorio** *adj* istražni; preliminarni

**istruzione** *f* instrukcija; uputstvo; obuka; obrazovanje; *attenersi alle istruzioni* pridržavati se uputstava; *avviare l'~ (del processo)* sprovesti preliminarnu istragu; *dare le istruzioni* dati instrukcije (uputstva); *contrarie istruzioni* suprotna uputstva; *dare istruzioni* dati uputstva; *impartire istruzioni* dati instrukcije; ~ *commerciale* trgovačko obrazovanje; ~ *formale* formalno uputstvo; *istruzioni generali* opšte uputstvo; ~ *giuridica* pravna pouka; *istruzioni d'imbarco* uputstva za utovar; ~ *industriale* industrijsko obrazovanje; ~ *per interporre un rimedio di legge* upućivanje na ulaganje pravnog leka; ~ *obbligatoria* obavezno školovanje; ~ *primaria* osnovno obrazovanje; ~ *professionale* stručno obrazovanje; ~ *regolare* redovno školovanje; ~ *religiosa* veronauka; ~ *secondaria* srednjoškolsko obrazovanje; *istruzioni di servizio* službeno uputstvo; *istruzioni per la spedizione* otpremne instrukcije; ~ *suppletiva* dopunsko školovanje; ~ *universitaria* fakultetsko obrazovanje; *istruzioni per l'uso* uputstvo za upotrebu; *prendere le istruzioni* dobiti instrukcije; *privo d'istruzioni* bez uputstva; *salvo contrarie istruzioni* uz rezervu u slučaju suprotnih uputstava; *secondo le istruzioni* prema uputstvima; *trasgredire le istruzioni* prekršiti uputstva

**Italia** *f (geogr)* Italija

**italiano** *adj* italijanski

**Italiano** *m* Italijan

**itinerario** *m* plan puta; smer puta; maršruta; ~ *della spedizione* plan puta prilikom otpreme

**ittico** *adj* riblji

**ittiologia** *f* ihtiologija; nauka o ribama

**Iugoslavia** *f (geogr)* Jugoslavija

**iugoslavo** *adj* jugoslovenski

**Iugoslavo** *m* Jugosloven

**iugulatorio** *adj* koji tišti; koji ugnjetava; *contratto ~* ugovor koji tišti

**iuta** *f (bot)* juta

**iutificio** *m* fabrika jute

**IVA** *f (imposta sul valore aggiunto)* porez na dodatu vrednost (PDV)

**ivi** *adv* onde; tamo; tu; ~ *a poco tempo* uskoro zatim

# J

**jamahiriya** *f* džamahirija
**jazz** *m (ingl)* džez
**jeans** *m (ingl)* džins; teksas platno
**jeep** *f (ingl)* džip; terensko vozilo
**jet-set** *m (ingl)* džet set; visoko društvo
**joint-venture** *f (ingl)* privremeni poslovni savez; džoint-venčer
**joule** *m (ingl) (fis)* džul (jedinica za rad)
**jumbo-jet** *m (ingl)* džambo-džet; veliki mlazni avion

# K

**kamikaze** *m* kamikaza
**kasko** *adj* kasko; *polizza* ~ kasko osiguranje
**kelvin** *m (fis)* kelvin; jedinica za merenje temperature
**kermesse** *f (fr)* kermes; bučno veselje
**kerosene** *m* kerozin
**khan** *m* kan; mongolska titula
**kidnapper** *m e f (ingl)* kidnaper
**kilim** *m* ćilim
**killer** *m e f* plaćeni ubica
**kilobyte** *m* kilobajt (kB)
**kilocaloria** *f (fis)* kilokalorija
**kilohertz** *m (fis)* kiloherc (kHz)
**kit** *m* kit; pakovanje koje sadrži sve potrebne delove za samostalnu upotrebu
**kitsch** *m* kič
**know how** *m (ingl)* tehnološka znanja i iskustvo
**krapfen** *m* krofna
**kren** *m (bot)* ren

# L

**laboratorio** *m* laboratorija; radionica; ~ *chimico* hemijska laboratorija
**laboratorista** *m e f* tehnički laborant
**laboriosità** *f* marljivost; vrednoća
**laborioso** *adj* vredan; marljiv; *uomo* ~ radiša; vredan čovek
**laburismo** *m (polit)* laburizam
**laburista** *m e f (polit)* laburista
**lacca** *f* lak; ~ *per correzioni* korekturni lak
**laccare** *v* lakirati
**lacerare** *v* pocepati; poderati; rasparati
**lacuale** *adj* jezerski
**lacuna** *f* praznina; nedostatak; *colmare una* ~ ispuniti prazninu; ~ *giuridica (di diritto)* pravna (zakonska) praznina; ~ *di legge* pravna praznina
**ladro** *m* kradljivac; lopov; ~ *di automobili* kradljivac automobila; ~ *di bestiame* kradljivac stoke; ~ *di gioielli* kradljivac nakita; ~ *di pellicce* kradljivac krzna; ~ *di professione (matricolato)* profesionalni lopov; ~ *di selvaggina* zverokradica
**laggiù** *adv* tamo dole
**lagnanza** *f* pritužba; prigovor; *motivo di* ~ razlog za pritužbu; *muovere lagnanze* prigovarati; *sporgere delle lagnanze* uložiti prigovore
**lagnarsi** *v rifl* žaliti se; prigovarati; buniti se; ~ *del ritardo* žaliti se zbog zakašnjenja
**lago** *m* jezero
**laicizzare** *v* učiniti laičkim; laicizirati
**laico** *adj* laički; nestručan
**lama** *f* oštrica; sečivo
**lamentare** *v* žaliti; oplakivati; ~ *un difetto* žaliti se na grešku; ~ *un ritardo* žaliti se zbog zakašnjenja
**lamentarsi** *v rifl* žaliti se; jadikovati
**lamiera** *f* lim; ~ *galvanizzata* galvanizovani lim; ~ *martellata* kovani lim; ~ *ondulata* rebrasti lim; ~ *spugnosa* šupljikav lim
**lamierino** *m* tanak lim
**lamina** *f* pločica (metalna, plastična); folija
**laminare** *v (metall)* valjati; tanjiti
**laminato** *m e adj (metall)* valjani metal; folija; *ferro* ~ valjano gvožđe; ~ *plastico* plastična folija
**laminatoio** *m (mecc)* valjčani mlin; mašina za valjanje
**laminatura** *f (mecc)* valjanje (metala)
**lampada** *f* lampa; ~ *ad acetilene* acetilenska lampa; ~ *a petrolio* petrolejska lampa; ~ *da scrittoio* stona lampa
**lampante** *adj* svetao; sjajan; blistav; očigledan; očevidan; *verità* ~ očigledna istina
**lampione** *m* lampion; svetiljka; ulična svetiljka; ~ *al mercurio* živina svetiljka
**lampo** *m* blesak; munja; *chiusura* ~ rajsferšlus; zatvarač na zupce; *guerra* ~ munjeviti rat; *in un* ~ za tren oka; za tili čas; *treno* ~ brzi voz
**lampone** *m (bot)* malina
**lana** *f* vuna; ~ *artificiale* veštačka vuna; ~ *cardata* grebenana vuna; ~ *pettinata* češljana vuna; ~ *runica* runska vuna; ~ *vergine* sirova vuna; ~ *di vetro* staklena vuna
**lancia** *f (naut)* laki čamac; ~ *di salvataggio* čamac za spasavanje
**lanciare** *v* baciti; izbaciti; lansirati; ~ *un bastimento* porinuti brod; ~ *in commercio* lansirati u prodaju; ~ *un nuovo articolo* lansirati nov artikal; ~ *un prodotto* lansirati proizvod; ~ *dei titoli sul mercato* puštanje obveznica na tržište
**lanciarsi** *v rifl* baciti se; zaleteti se; ~ *negli affari* baciti se na poslove; ~ *in speculazioni* baciti se na špekulacije
**lancio** *m* bacanje; lansiranje; ~ *del carico in mare* bacanje tereta u more; ~ *di un nuovo prodotto* lansiranje novog proizvoda; *pista di* ~ lansirna pista
**landa** *f* pustara; ledina
**laneria** *f* vunena roba
**languire** *v* slabiti; klonuti; malaksati; *il commercio langue (languisce)* trgovina stagnira
**laniero** *adj* vuneni; vunarski; *industria laniera* industrija vune
**lanificio** *m* vunara; fabrika za proizvodnju vune
**lanoso** *adj* vunen; vunast



**lanterna** *f* fenjer; svetiljka; svetionik
**Laos** *m (geogr)* Laos
**Laotiano** *m* stanovnik Laosa
**largamente** *adv* široko; obilno; bogato
**larghezza** *f* širina; darežljivost; širokogrudost; ~ *d'interpretazione* širina u tumačenju; ~ *di vedute* širina pogleda
**largo** *m e daj* širina; prostranstvo; širok; prostran; obilan; *al* ~ na pučini; *farsi* ~ probiti se; praviti sebi mesta; *su larga scala* u širokom rasponu; *in lungo e in* ~ uzduž i popreko; *di manica larga* darežljiv; širokogrud; *prendere il* ~ isploviti; udaljiti se; pobeći; *spingere al* ~ odmaknuti; odbaciti; *stare alla larga da qcn* držati se podalje od nekoga
**lasciapassare** *m* propusnica; dozvola; ~ *per cabotaggio* dozvola za obalnu plovidbu; ~ *doganale (della dogana)* carinska propusnica; ~ *di frontiera* pogranična karta; ~ *marittimo* pomorska dozvola; ~ *per merci in transito* dozvola za tranzitnu robu; ~ *permanente* stalna propusnica
**lasciare** *v* prepustiti; pustiti; napustiti; ~ *andare* dići ruke; ne hajati; ~ *in asso qcn* ostaviti nekoga na cedilu; ~ *correre* zažmuriti; pustiti da stvari idu svojim tokom; ~ *a desiderare* ne ispunjavati očekivanja; ~ *detto* poručiti; ~ *indietro* ostaviti iza sebe; ~ *interdetto* šokirati; začuditi; ~ *il lavoro* napustiti posao; ~ *per legato* zaveštati; ~ *in libertà* pustiti na slobodu; osloboditi; ~ *un margine di guadagno* ostaviti maržu dobitka; ~ *in pace qcn* ostaviti nekoga na miru; ~ *passare* propustiti; ~ *perplesso* zbuniti; zapanjiti; *lasciarsi scappare l'occasione* propustiti priliku
**lascito** *m (leg)* legat; zaostavština; zaveštanje
**lascivia** *f* razuzdanost; raskalašnost
**lascivo** *adj* razuzdan; raskalašan
**lasco** *adj* labav; nezategnut; nenapet
**laser** *m (ingl)* laser
**lasso** *m* opušten; labav; razmak; ~ *di tempo* vremenski razmak
**lassù** *adv* tamo gore
**lastra** *f* ploča; ~ *d'acciaio* čelična ploča; ~ *di pietra* kamena ploča; ~ *di vetro* staklo; okno
**latente** *adj* latentan; skriven; prikriven; *disoccupazione* ~ latentna nezaposlenost; *inflazione* ~ latentna inflacija
**laterale** *adj* lateralan; bočni; sporedan
**laterizio** *m e adj* opeka; cigla; od opeke; od cigle
**latifondista** *m* veleposednik; *di (da)* ~ veleposednički
**latifondo** *m* veleposed
**latitante** *adj* koji se krije (pred pravdom); koji je u bekstvu; *essere (rendersi)* ~ skrivati se (bežati) od pravde
**latitanza** *f* skrivanje; bekstvo od pravde; *darsi alla* ~ pritajiti se; skrivati se; ~ *dell'imprenditore* bekstvo preduzimača
**latitudine** *f* geografska širina; širina; prostranost
**lato** *m e adj* strana; bok; širok; prostran; *dal* ~ *dell'interesse di qcn* s obzirom na nečiji interes; *dal* ~ *nostro* što se nas tiče; s naše strane; *porre da un* ~ staviti na jednu stranu; *da questo* ~ s ove strane; *in senso* ~ u širem smislu
**latore** *m* donosilac; ~ *di una lettera* donosilac pisma; ~ *della presente* donosilac ovog pisma
**latta** *f* lim; limena ploča; limenka; konzerva; *di* ~ limen; *articoli di* ~ limena roba; *barattolo di* ~ limenka; limena kutija
**latte** *m* mleko; *fior di* ~ kajmak; pavlaka; ~ *cagliato* kiselo (usireno) mleko; ~ *in polvere* mleko u prahu; ~ *rappreso* kiselo (usireno) mleko; ~ *scremato* obrano mleko; *porcello di* ~ prase sisanče
**latteria** *f* mlekara; mlekarstvo
**latticinio** *m* mlečni proizvod
**lattiero** *adj* mlekarski; mlečni; *industria lattiera* mlekarska industrija
**laudemio** *m (leg)* nasledna taksa
**laurea** *f* doktorat; univerzitetska diploma II stepena; ~ *ad honorem (honoris causa)* počasni doktorat; *prendere la* ~ doktorirati; diplomirati (na fakultetu)
**laurearsi** *v rifl* položiti doktorat; doktorirati; diplomirati (na fakultetu)
**laureato** *m e adj* laureat; fakultetski obrazovano lice; doktor; diplomirani; *essere* ~ imati diplomu (fakulteta); ~ *in economia* diplomirani ekonomista; ~ *in legge* diplomirani pravnik; ~ *in legge con esame di magistrato* diplomirani pravnik sa sudijskim ispitom
**lauro** *m (bot)* lovor; lovorika
**lavabile** *adj* koji se može prati; periv
**lavabo** *m* umivaonik; lavabo
**lavaggio** *m* pranje; ispiranje; ~ *del cervello* pranje mozga
**lavanderia** *f* perionica
**lavandino** *m* sudopera; umivaonik
**lavare** *v* prati; oprati; umivati; *macchina da* ~ mašina za pranje
**lavarsi** *v rifl* prati se; *lavarsene le mani* prati ruke
**lavatrice** *f* mašina za pranje veša
**lavatura** *f* pranje; ispiranje
**lavorabile** *adj* obradiv; preradiv
**lavorante** *m* radnik; pomoćnik; ~ *di bottega* trgovački pomoćnik
**lavorare** *v* raditi; obrađivati; prerađivati; *cessare di* ~ prestati raditi; ~ *a catena* lančano raditi; ~ *come un negro* crnčiti; raditi kao crnac; ~ *a cottimo* raditi na akord; ~ *a giornata* raditi na nadnicu; ~ *giorno e notte* neprekidno raditi; raditi danonoćno; ~ *con perdita* raditi sa gubitkom; ~ *in serie* raditi serijski; ~ *sott'acqua* raditi „is-

pod žita"; loviti u mutnome; *mettersi a* ~ započeti rad; *smettere di* ~ prekinuti rad

**lavorativo** *adj* radni; *abilità lavorativa* radna veština; *capacità lavorativa* radna sposobnost; *comunità lavorativa* radna zajednica; *età lavorativa* radno doba; *giornata lavorativa* radni dan; *non* ~ neradni; *processo lavorativo* radni proces

**lavoratore** *m* radnik; ~ *agricolo* zemljoradnik; ~ *associato* udruženi radnik; ~ *ausiliare* pomoćni radnik; ~ *autonomo* samostalni radnik; ~ *avventizio* privremeni radnik; ~ *dipendente* zavisan radnik; ~ *a domicilio* radnik u kući; ~ *edile* građevinski radnik; ~ *giornaliero* nadničar; ~ *indipendente* nezavisan radnik; ~ *dell'industria* industrijski radnik; ~ *intellettuale* intelektualni (umni) radnik; ~ *libero* slobodan radnik; ~ *manuale* fizički (manuelni) radnik; ~ *della mente* intelekturalni (umni) radnik; ~ *metallurgico* metalurški radnik; ~ *delle miniere* rudar; rudarski radnik; ~ *occasionale* prigodni radnik; ~ *pesante* radnik za teške poslove; ~ *del porto (portuale)* lučki radnik; ~ *produttivo* proizvodni radnik; ~ *produttore* radnik proizvođač; ~ *salariato* najamni radnik; nadničar; ~ *sociale* socijalni radnik; ~ *stagionale* sezonski radnik; ~ *temporaneo* privremeni radnik; ~ *della terra* zemljoradnik; ~ *d'urto* udarnik; *popolo* ~ radni narod

**lavoratrice** *f* radnica

**lavorazione** *f* prerada; obrada; obrađivanje; izrada; *costo della* ~ cena izrade; ~ *a catena* lančana izrada; ~ *del legno* obrada drveta; ~ *a macchina* mašinska obrada; ~ *a mano* ručni rad; ručna izrada; ~ *dei metalli* obrada metala; ~ *della pietra* obrada kamena; ~ *di prodotti agricoli* prerada poljoprivrednih proizvoda; ~ *a più turni* rad u više smena

**lavoro** *m* posao; rad; trud; delo; radnja; *abbandonare il* ~ napustiti posao; *assunzione al* ~ primanje na rad; *attendere ad un* ~ brinuti se o poslu; *azione di* ~ radna akcija; *camera di* ~ radna komora; *capacità al* ~ sposobnost za rad; *cavaliere del* ~ vitez rada; *cessare il* ~ obustaviti (prekinuti) rad; *collocamento al* ~ zapošljavanje; *compiti di* ~ radni zadaci; *contratto di* ~ ugovor o radu; radni ugovor; *controversia di* ~ radni spor; *cooperativa di* ~ radna zadruga; *dare il* ~ *a qcn* zaposliti nekoga; *datore di* ~ poslodavac; *diritto al* ~ pravo na rad; *divisione internazionale del* ~ međunarodna podela rada; *durata del* ~ trajanje rada; *eseguire un* ~ obaviti posao; *esperienza di* ~ radno iskustvo; *essere al* ~ biti na poslu; *essere sovraccarico di* ~ biti preopterećen poslom; *fase di* ~ radna faza; *fisiologia di* ~ fiziologija rada; *fondo di* ~ radni fond; *igiene del* ~ higijena rada; *inabilità al* ~ nesposobnost za rad; *infortunio sul* ~ nesreća na radu; *intraprendere un* ~ preduzeti posao; *invalidità di* ~ radna nesposobnost; *invalido al* ~ nesposoban za rad; *di (da)* ~ radni; ~ *abusivo* nedopušten rad; ~ *accessorio* sporedan rad; ~ *accumulato* minuli rad; ~ *accurato* pažljiv rad; ~ *aggiuntivo* dopunski rad; ~ *agrario (agricolo)* poljoprivredni rad; ~ *in appalto* posao pod zakup; ~ *arretrato* zaostali rad; ~ *associato* udruženi rad; ~ *astratto* apstraktan rad; ~ *artigianale* zanatski rad; ~ *autonomo* samostalni rad; ~ *a catena* lančani (linijski) rad; ~ *a ciclo continuo* rad u stalnom ciklusu; ~ *clandestino* rad na crno; ~ *coatto* prinudni (prisilni) rad; ~ *complesso* složen rad; ~ *comune* zajednički rad; ~ *non cosciente in servizio* nesavestan rad u službi; ~ *di costruzione* građevinski rad; ~ *a cottimo* rad na akord (po dogovoru); ~ *creativo* stvaralački (kreativan) rad; ~ *diurno* rad danju; ~ *domenicale* nedeljni rad; ~ *domestico* domaća radinost; ~ *a domicilio* domaća radinost; *lavori donneschi* ženski poslovi; ~ *eccessivo* prekomerni rad; *lavori edilizi* građevinski radovi; ~ *di esecuzione* izvršni rad; ~ *fatto a mano* ručni rad; ~ *festivo* rad praznikom; ~ *forzato* prisilni rad; ~ *a giornata* rad na dnevnicu; ~ *gratuito* besplatan rad; ~ *grave* teški rad; ~ *improduttivo* neproizvodni rad; ~ *d'incarico* honorarni rad; ~ *incosciente* nesavestan rad; ~ *individuale* individualni rad; ~ *intellettuale* intelektualni rad; ~ *leggiero* lagani rad; ~ *libero* slobodni rad; ~ *manuale* ručni (fizički) rad; ~ *di miglioria* melioracioni rad; ~ *su misura* rad po meri; ~ *nero* rad na crno; ~ *notturno* noćni rad; ~ *obbligatorio* obavezni rad; ~ *a orario prolungato* rad sa produženim radnim vremenom; ~ *ad orario ridotto* rad sa skraćenim radnim vremenom; ~ *penale* zatvorenički rad; ~ *con perdita* rad sa gubitkom; ~ *personale* samostalni rad; ~ *pesante* težak rad; ~ *preparatorio* pripremni rad; ~ *produttivo* proizvodni rad; ~ *professionale* profesionalni (stručni) rad; ~ *in prova* probni rad; ~ *di pubblica utilità* javno koristan rad; *lavori pubblici* javni radovi; ~ *pubblico* javni rad; ~ *qualificato* kvalifikovan rad; ~ *quotidiano* svakodnevni rad; ~ *redditizio* unosan posao; ~ *a rendimento* rad po učinku; ~ *di ricerca* istraživački rad; ~ *salariato* najamni rad; ~ *in serie* serijski rad; ~ *specializzato* specijalozovani rad; ~ *sperimentale* eksperimentalni rad; ~ *stagionale* sezonski rad; ~ *straordinario* prekovremeni rad; ~ *a tempo determinato* rad na određeno vreme; ~ *a tempo indeterminato* rad na neodređeno vreme; ~ *a tempo pieno* rad sa punim radnim vremenom; ~ *a turno* rad u smeni; ~ *tributario* kuluk; kulučenje; ~ *d'ufficio* kancelarijski posao; ~ *urgente* hitan posao; *libero* ~ *associato* slobodno udruženi rad; *libertà di* ~ sloboda rada; *libretto di* ~ radna knjižica; *luogo di* ~ radno mesto; *mediazione del* ~ posredovanje rada; *mercato del* ~ tržište rada; *mettersi al* ~ započeti rad; *mobilità di* ~ radna mobilnost; *norma di* ~ radna norma; *offerta di* ~ radna ponuda; *orario di* ~ radno vreme; *organizzazione di* ~ radna organizacija; *organizzazione scientifica del* ~ naučna radna organizacija; *politica del* ~ politika rada; *potenziale di* ~ radni potencijal; *pratica di* ~ radno iskustvo; *prestatore di* ~ radnik; *protezione di* ~ zaštita rada; *psicologia del* ~ psihologija rada; *rapporto di* ~ radni odnos; *rendimento del* ~ korisnost rada; *restio al* ~ neradnik; *scambio del* ~ razmena rada; *scienza del* ~ nauka o radu; *tavolo da* ~ radni sto; *teoria del* ~ teorija rada; *tribunali di* ~ radni sudovi; *turno di* ~ radna smena; *tutela del* ~ zaštita rada; *uffico del* ~ kancelarija; *unità di* ~ radna jedinica; *valore del* ~ vrednost rada; *vivere del proprio* ~ živeti od sopstvenog rada



**lazzaretto** *m* karantinska bolnica; lazaret

**leale** *adj* veran; odan; lojalan; *commercio* ~ lojalna trgovina; *concorrenza* ~ lojalna konkurencija; *trattamento* ~ lojalni postupak

**lealmente** *adv* lojalno; verno; odano

**lealtà** *f* lojalnost; odanost; vernost; *con tutta* ~ potpuno odano

**leasing** *m (ingl)* lizing; zakup s pravom kupovine

**lecito** *adj* dozvoljen; *è* ~ dozvoljeno je; *farsi* ~ usuditi se; biti slobodan; *non è* ~ nije dozvoljeno; ne sme se

**ledere** *v* povrediti; oštetiti; ozlediti; ~ *le condizioni di concorrenza* povrediti konkurentske uslove

**lega** *f (polit)* liga; savez; udruženje; *(metall)* legura; smesa; *(naut)* morska milja; *L~ Araba* Arapska liga; *di buona* ~ dobre legure (smese); *far* ~ udružiti se; uortačiti se; ~ *commerciale* trgovački savez; *L~ dei comunisti della Jugoslavia* Savez komunista Jugoslavije; ~ *delle cooperative* zadružni savez; ~ *doganale* carinska unija; *L~ Latina* Latinska unija; ~ *metallica* metalna legura; ~ *monetaria* monetarna unija; ~ *navale* pomorski savez; ~ *operaia* radnički savez; *L~ dei Sindacati della Iugoslavia* Savez sindikata Jugoslavije; *senza* ~ čist; nepomešan

**legale** *m e adj* pravnik; advokat; zakonski; sudski; pravni; legalan; *atto* ~ pravni akt; *assistenza* ~ pravna pomoć; *assistenza* ~ *alle parti inesperte* pravna pomoć neukim strankama; *autorizzazione* ~ sudsko (pravno) ovlašćenje; *consiglio* ~ pravni savet; *consulenza* ~ pravno savetovalište; *corso* ~ zakonski kurs; *espediente* ~ pravna doskočica (smicalica); *massima* ~ pravno pravilo; *medicina* ~ sudska medicina; *gli interessi a misura* ~ zakonske kamate; *obbligo* ~ *degli alimenti* zakonska obaveza izdržavanja; *peso* ~ standardna (propisana) težina; *possesso (possessione)* ~ pravni posed; *prestare l'assistenza* ~ pružati pravnu pomoć; *presunzione* ~ pravna pretpostavka; *privo di valore* ~ bez pravne važnosti; *procedura* ~ legalan postupak; *procuratore* ~ zakonski zastupnik; *spesa* ~ sudski trošak; *in termine* ~ u zakonskom roku; u zakonskom smislu; *via* ~ legalni put

**legalità** *f* zakonitost; legalnost; legalitet; ~ *dell'azione penale* legalitet gonjenja; ~ *nel procedimento* legalitet u postupku; *richiesta per la tutela della* ~ zahtev za zaštitu zakonitosti; *rimanere nella* ~ ostati u granicama zakona; *sotto le apparenze della* ~ pod prividnim plaštom zakonitosti; *valutare la* ~ *di qcs* oceniti zakonitost nečega

**legalizzare** legalizovati; ozakoniti; ozvaničiti; overiti; ~ *un accordo* overiti sporazum

**legalizzato** *adj* legalizovan; overen

**legalizzazione** *f* legalizacija; ozakonjenje; overa; overavanje; ~ *consolare* konzularna overa; ~ *della copia* overa prepisa; ~ *di documenti* overa isprava; ~ *della firma* overa potpisa; ~ *giudiziaria* sudska overa

**legalmente** *adv* zakonito; po zakonu; legalno

**legame** *m* veza; povezanost; ~ *coniugale* bračna veza; ~ *con le masse* povezanost sa masama; ~ *del sangue* veza po krvi; *senza* ~ nepovezan

**legare** *v* vezati; vezivati; povezati; *(leg)* ostaviti testamentom; ~ *a qcn un immobile* ostaviti testamentom nekome nekretninu

**legarsi** *v rifl* udružiti se; vezati se; obavezati se

**legatario** *m* naslednik; legatar; primalac zaveštanja; ~ *sostituito* zamenik naslednika

**legato** *m (leg)* zaveštanje; legat; izaslanik; poslanik; ~ *chimicamente* hemijski vezan; ~ *di credito* izaslanik za naplatu potraživanja; ~ *particolare* poseban izaslanik; ~ *pontificio* papski izaslanik

**legatura** *f* vezivanje; povezivanje; povez

**legazione** *f* poslanstvo; izaslanstvo

**legge** *f* zakon; *abolire una* ~ ukinuti zakon; *abrogare una* ~ ukinuti zakon; *abrogazione della* ~ ukidanje zakona; *adottare una* ~ usvojiti zakon; *agire conforme alla* ~ postupati u skladu sa zakonom; *applicare una* ~ primeniti zakon; *applicare le leggi* primeniti zakone; *approvare una* ~ odobriti zakon; *approvazione della* ~ prihvatanje zakona; *attenersi alla* ~ pridržavati se zakona; *conculcare la* ~ prekršiti zakon; *conformarsi alla* ~ držati se zakona; *conforme alla* ~ u smislu zakonu; *in conformità alla* ~ u smislu zakona; shodno zakonu; *contrario alla* ~ suprotan (protivan) zakonu; *contravvenire alla* ~ prekršiti (povrediti) zakon; *in deroga alla* ~ u izmeni (opozivu) zakona; *determinare per la* ~ utvrditi zakonom; *dettar* ~ nametnuti svoju volju; diktirati; komandovati; *disegno di* ~ na-

crt zakona; *per effetto della* ~ snagom zakona; *eludere la* ~ izigrati (mimoići) zakon; *emanare una* ~ doneti zakon; *far passare una* ~ progurati zakon; *fuori* ~ van zakona; bezakonski; *ignoranza della* ~ nepoznavanje zakona; *imporre la* ~ nametnuti zakon; *infrazione alla* ~ prekršaj (povreda) zakona; *iniziativa della* ~ inicijativa za donošenje zakona; *inosservanza della* ~ nepridržavanje zakona; *lacuna di* ~ pravna praznina; *di (della)* ~ zakonski; ~ *abrogativa (d'abrogazione)* zakon koji nešto ukida; ~ *addizionale* dopunski (dodatni) zakon; ~ *di affitti e prestiti* zakon najma i zajma; ~ *agraria* agrarni (poljoprivredni) zakon; ~ *amministrativa* upravni (administrativni) zakon; ~ *d'amnistia* zakon o amnestiji (pomilovanju); ~ *annessa* pripojen (anektiran) zakon; ~ *non applicata* neprimenjen zakon; ~ *d'appropriazione* zakon o prisvajanju; ~ *sugli assegni* čekovni zakon; ~ *d'attuazione* izvršni zakon; ~ *della bandiera* zakon zastave; ~ *di bilancio* zakon o budžetu; zakon o završnom računu; ~ *sul bollo* zakon o taksama; ~ *sui brevetti* zakon o patentima; ~ *caduta in dissuetudine* zakon van snage; ~ *cambiaria (sulle cambiali)* menični zakon; ~ *sui cartelli* zakon o kartelima; ~ *complementare* dopunski zakon; ~ *consolare* konzularni zakon; ~ *cornice* okvirni zakon; ~ *costituzionale* ustavni zakon; ~ *costituzionale federale* savezni ustavni zakon; ~ *e costumi della guerra* zakon i običaji rata; ~ *sul diritto d'autore* zakon o autorskom pravu; ~ *doganale* carinski zakon; ~ *della domanda e dell'offerta* zakon ponude i potražnje; ~ *del domicilio* zakon o prebivalištu; ~ *eccezionale (d'eccezione)* izuzetni zakon; ~ *economica* privredni zakon; ~ *elettorale* izborni zakon; ~ *d'esecuzione* izvršni zakon; ~ *fallimentare* stečajni zakon; ~ *federale* savezni zakon; ~ *finanziaria* finansijski zakon; ~ *fiscale* poreski zakon; ~ *fondamentale* osnovni zakon; ~ *fondamentale dello stato* osnovni državni zakon; ~ *dei grandi numeri* zakon velikih brojeva; ~ *delle guarentigie* zakon o garancijama; ~ *di guerra* ratni zakon; ~ *d'imposta* poreski zakon; ~ *ingiusta* nepravedan zakon; ~ *internazionale* međunarodni zakon; ~ *d'introduzione* uvodni zakon; ~ *istitutiva* institucioni zakon; ~ *locale* mesni zakon; ~ *di luogo di contratto (lex loci contracti)* zakon države gde je ugovor zaključen; ~ *di luogo di delitto consumato (lex loci delicti comissi)* zakon zemlje u kojoj je izvršen zločin; ~ *marziale* zakon o prekom sudu; ~ *mercantile* trgovački zakon; *le leggi del mercato* zakonitost tržišta; tržišni zakoni; ~ *militare* vojni zakon; ~ *modificativa e complementare* zakon o izmenama i dopunama; ~ *monetaria* monetarni zakon; ~ *morale* moralni zakon; ~ *naturale* prirodni zakon; ~ *nazionale* narodni zakon; ~ *di nazionalizzazione* zakon o nacionalizaciji; *la* ~ *non ha effetto retroattivo* zakon nema retroaktivno dejstvo; ~ *dell'offerta* zakon ponude; ~ *dell'offerta e della domanda* zakon ponude i potražnje; ~ *sull'ordinamento aziendale* zakon o organizaciji preduzeća; ~ *d'ordine pubblico* zakon o javnom redu; ~ *penale* krivični (kazneni) zakon; ~ *penale militare* vojno-krivični zakon; ~ *di polizia* zakon o policiji; ~ *positiva* pozitivan zakon; ~ *di prescrizione* zakon o zastarevanju; ~ *di procedura* zakon o postupku; ~ *di procedura civile* zakon o građanskom parničnom postupku; ~ *di procedura penale* zakon o krivičnom postupku; ~ *processuale* zakon o parničnom postupku; ~ *della produttività* zakon o produktovnosti; ~ *di pubblica sicurezza* zakon o javnoj sigurnosti; ~ *quadro* okvirni zakon; ~ *di ratificazione* zakon o ratifikaciji; ~ *religiosa musulmana* šerijatsko pravo; ~ *retroattiva* retroaktivni zakon; ~ *sanitaria* zakon o zdravstvu; sanitetski zakon; ~ *scritta* pisani zakon; ~ *non scritta* nepisani zakon; ~ *in senso formale* zakon u formalnom smislu; ~ *in senso materiale* zakon u materijalnom smislu; ~ *speciale* posebni (specijalni) zakon; ~ *sulla stampa* zakon o štampi; ~ *stataria* preki zakon; ~ *dello Stato* državni zakon; ~ *suprema* vrhovni (najviši) zakon; ~ *del taglione* zakon odmazde; ~ *di tariffa* tarifni zakon; zakon o tarifama; ~ *territoriale* teritorijalni zakon; ~ *di transizione (transitoria)* prelazni (privremeni) zakon; ~ *tributaria* poreski zakon; ~ *unitaria* jedinstveni zakon; ~ *del valore* zakon vrednosti; ~ *con valore retroattivo* zakon sa retroaktivnim dejstvom; ~ *valutaria* zakon o valutama; ~ *della vendita decrescente* zakon o opadajućoj prodaji; ~ *vigente (in vigore)* važeći zakon; zakon na snazi; *lettera della* ~ slovo zakona; *in materia di* ~ u predmetu zakona; *messa fuori* ~ stavljanje van zakona; *mettere fuori* ~ staviti van zakona; *modificare una* ~ izmeniti zakon; *modificare per la* ~ menjati zakonom; *la necessità non ha* ~ nužda zakon menja; *in nome della* ~ u ime zakona; *a norma di* ~ zakonskom normom; *in obbedienza alla* ~ u primeni zakona; *offendere la* ~ povrediti zakon; *ossequente alla* ~ koji se pridržava zakona; *osservanza della* ~ poštovanje zakona; *per* ~ po zakonu; zakonski; *prescritto dalla* ~ zakonski zastareo; propisan zakonom; *prescrizione della* ~ zastarevanje zakona; *progetto di* ~ nacrt zakona; predlog zakona; *promulgare una* ~ proglasiti zakon; *promulgazione della* ~ proglašenje zakona; *pubblicazione della* ~ objava zakona; *ricorrere alla* ~ pribeći zakonu; *si riserva di presentare i motivi nel termine di* ~ pridržava se prava da razloge podnese u zakon-



skom roku; *rispetto della* ~ poštovanje zakona; *rispettoso della* ~ koji poštuje zakon; *secondo la* ~ prema zakonu; *ai sensi della* ~ na osnovu zakona; *spirito della* ~ duh zakona; *stabilire con* ~ utvrditi zakonom; *a termine di* ~ u smislu zakona; *termine di* ~ zakonski rok; *trasgredire una* ~ povrediti zakon; *varare una* ~ doneti zakon; *vendicarsi secondo la* ~ *del taglione* osvetiti se po zakonu odmazde; *violare una* ~ prekršiti zakon; *votare una* ~ izglasati zakon

**leggenda** *f* legenda; izmišljena priča; natpis; objašnjenje

**leggere** *v* pročitati; čitati; ~ *ad alta voce* glasno čitati; *nell'attesa di leggervi* u očekivanju vaših vesti; *nella speranza di* ~ *Vostre notizie* u nadi da ćemo primiti vaše vesti

**leggerezza** *f* lakoća; okretnost; ležernost; neozbiljnost; lakoumnost

**leggero** *adj* lak; lagan; nevažan; neznatan; *alla leggiera* olako; s lakoćom; *ferita leggera* neznatna rana; *industria leggera* laka industrija; ~ *miglioramento* neznatno poboljšanje; *leggera perdita* neznatan gubitak

**leggibile** *adj* čitak; čitljiv

**leggibilità** *f* čitljivost

**legislativo** *adj* zakonodavan; *assemblea legislativa* zakonodavna skupština; *commissione in sede legislativa* zakonodavna komisija; *corpo* ~ zakonodavno telo; *funzione legislativa* zakonodavna funkcija; *organi legislativi* zakonodavni organi; *potere* ~ zakonodavna vlast; *procedimento* ~ zakonodavni postupak

**legislatore** *m* zakonodavac; ~ *federale* savezni zakonodavac

**legislatura** *f* zakonodavstvo; zakonodavna vlast; vreme zasedanja zakonodavne skupštine

**legislazione** *f* zakonodavstvo; donošenje zakona; zakonske odredbe; zakoni; ~ *per le abitazioni* stambeno zakonodavstvo; ~ *agraria* poljoprivredno zakonodavstvo; ~ *sull'assicurazione sociale* zakonodavstvo o socijalnom osiguranju; ~ *bancaria* bankarsko zakonodavstvo; ~ *sui brevetti* zakonodavstvo o patentima; ~ *sui brevetti d'invenzione* zakonodavstvo o patentiranim izumima; ~ *civile* građansko zakonodavstvo; ~ *delegata* delegirano zakonodavstvo; ~ *delle divise* devizni zakoni; ~ *sul diritto privato* zakoni o privatnom pravu; ~ *doganale* carinsko zakonodavstvo; ~ *economica* privredno zakonodavstvo; ~ *elettorale* izborno zakonodavstvo; ~ *d'emergenza* vanredno donošenje zakona; ~ *erariale* fiskalno (poresko) zakonodavstvo; ~ *facoltativa* fakultativne zakonske odredbe; ~ *familiare* porodično zakonodavstvo; ~ *federale* savezno zakonodavstvo; ~ *finanziaria* finansijsko zakonodavstvo; ~ *fiscale* poresko zakonodavstvo; ~ *di guerra* ratno zakonodavstvo; ~ *interna* unutrašnje zakonodavstvo; ~ *del lavoro* radno zakonodavstvo; ~ *marittima* pomorsko zakonodavstvo; ~ *militare* vojno zakonodavsto; ~ *mineraria* rudarsko zakonodavstvo; ~ *monetaria* monetarno zakonodavstvo; ~ *operaia* zakondavstvo o radnim odnosima; ~ *penale* krivično zakonodavstvo; ~ *postale* poštansko zakonodavstvo; ~ *programmatica* planirano zakonodavstvo; ~ *rurale* poljoprivredno zakonodavstvo; ~ *sociale* socijalno zakonodavstvo; ~ *speciale* posebno (specijalno) zakonodavstvo; ~ *tributaria* poresko zakonodavstvo; ~ *valutaria* devizno zakonodavstvo; ~ *in vigore* zakonodavstvo na snazi

**legittima** *f (leg)* zakonski deo nasledstva

**legittimamente** *adv* zakonito; legitimno

**legittimare** *v (leg)* ozakoniti; overiti; potvrditi; opravdati

**legittimario** *m (leg)* osoba koja nasleđuje zakoniti deo

**legittimazione** *f* opravdanje; overavanje; ozakonjenje; priznanje (vanbračnog deteta); ~ *attiva* aktivna overa; *avere* ~ *attiva* imati aktivnu overu; ~ *di un figlio (di una figlia) naturale* priznavanje vanbračnog deteta; ~ *passiva* pasivna overa; ~ *per grazia del sovrano* ozakonjenje milošću vladaoca; ~ *per un susseguente matrimonio* ozakonjenje sledećim brakom

**legittimista** *m e f* pristaša legitimizma

**legittimità** *f* zakonitost; legitimnost; legitimitet; ~ *costituzionale* ustavna zakonitost; *richiesta per la tutela della* ~ zahtev za zaštitu zakonitosti; *sotto le apparenze della* ~ pod prividnim plaštom zakonitosti; *valutare la* ~ *di qcs* oceniti zakonitost nečega

**legittimo** *adj* zakonit; zakonski; legitiman; *domanda legittima* legitiman (zakonski) zahtev; *legittima difesa* nužna odbrana; *successione legittima* zakonsko nasleđivanje

**legna** *f* ogrev; drvo za ogrev

**legname** *m* drvena građa; ~ *da costruzione* građevinska drvena građa; ~ *rozzo* neobrađeno (sirovo) drvo

**legno** *m* drvo; *di* ~ drveni; ~ *compensato* šperploča; ~ *dolce* meko drvo; ~ *duro* tvrdo drvo; ~ *impiallacciato* drvo obloženo furnirom; furnirano drvo; ~ *segato* rezano drvo; ~ *sgrassato* tesano drvo; ~ *verde* sveže posečeno drvo

**legnoso** *adj* drven; drvenast; *carne legnosa* žilavo meso

**legume** *m (bot)* varivo; sočivo

**leguminoso** *adj* mahunast

**lenimento** *m* ublažívanje; ublaženje; umirenje

**Leningrado** *f (geogr)* Lenjingrad

**leninismo** *m* lenjinizam

**lenocinio** *m* podvođenje; svodništvo

**lenone** *m* podvodač; svodnik

**lentamente** *adv* sporo; lagano; polako

**lentezza** *f* sporost; laganost
**lento** *adj* spor; lagan
**leone** *m* lav; *da* ~ lavovski
**leonino** *adj* lavovski; lavlji
**lesinare** *v* škrtariti; cicijašiti; ~ *sul prezzo* škrtariti na ceni
**lesione** *f* povreda; kršenje; ozleda; rana; oštećenje; ~ *di contratto* povreda ugovora; ~ *corporale* telesna povreda; ~ *corporale grave* teška telesna povreda; ~ *dei diritti* povreda prava; ~ *del diritto di aderire le vie legali* povreda prava podnošenja pravnog sredstva; ~ *dei diritti altrui* zadiranje u tuđe pravo; ~ *del diritto di brevetto* povreda patentnog prava; ~ *dei diritti dei lavoratori* povreda prava radnika; ~ *dei diritti dei lavoratori durante la disoccupazione provvisoria* povreda prava radnika za vreme privremene nezaposlenosti; ~ *ai diritti di proprietà* povreda prava svojine (vlasništva); ~ *ai diritti di proprietà privata* povreda prava privatnog vlasništva; ~ *enorme (oltre di medium)* prekomerno oštećenje (ili preko polovine); ~ *di guerra* ratna povreda; ~ *mortale* smrtna povreda; ~ *dell'onore* povreda časti; ~ *patrimoniale* povreda imovine; ~ *personale* telesno oštećenje; ~ *personale colposa* nehatna telesna povreda; ~ *personale dolosa* umišljena telesna povreda; ~ *personale grave* teška telesna povreda; ~ *personale grave corporale* teška telesna povreda; ~ *personale gravissima* vrlo teška telesna povreda; ~ *personale lieve* laka telesna povreda
**lesivo** *adj* koji povređuje; koji vređa; uvredljiv
**leso** *adj* povređen; uvređen; *(leg) parte lesa* oštećena strana
**letale** *adj* smrtonosan; smrtan; letalan
**letame** *m* đubrivo
**lettera** *f* pismo; dopis; slovo; *alla* ~ doslovno; bukvalno; *aprire la* ~ *di credito presso la banca* otvoriti akreditiv kod banke; *carta da* ~ list papira; *cassetta da lettere* sandučić za pisma; ~ *d'accompagnamento* propratno pismo; ~ *d'accreditamento (di accredito)* akreditivno pismo; ~ *di addebitamento (di addebito)* pismo o zaduženju; zadužnica; ~ *aerea* avionsko pismo; ~ *di affari* poslovno pismo; ~ *affrancata* frankirano pismo; ~ *d'amore* ljubavno pismo; ~ *anonima* anonimno pismo; ~ *aperta* otvoreno pismo; ~ *d'assunzione* pismo o prijemu (na posao); ~ *autografa* svojeručno pismo; ~ *d'avviso* pismeno obaveštenje; aviza; ~ *di cambio* menica; ~ *di cambio marittimo* pismo o pomorskom zajmu; ~ *circolare* cirkularno pismo; cirkular; ~ *circolare di credito* cirkularno kreditno pismo; ~ *citatoria* sudski pismeni poziv; ~ *commerciale* trgovačko pismo; ~ *di condoglianza* pismo saučešća; ~ *di conferma* pismo kojim se nešto potvrđuje; ~ *di congedo* oproštajno pismo; ~ *di convocazione* sazivno pismo; ~ *di copertura* pismo o pokriću; ~ *credenziale* akreditivno pismo; ~ *di credito* akreditiv; akreditivno pismo; ~ *di credito circolare* cirkularni akreditiv; ~ *di credito commerciale* trgovačko akreditivno pismo; ~ *di credito confermata* potvrđen akreditiv; ~ *di credito divisibile* deljivi akreditiv; ~ *di credito documentaria* dokumentarni akreditiv; ~ *di credito finanziaria* budžetski akreditiv; ~ *di credito merci* robni akreditiv; ~ *di credito pagabile contro la presentazione dei documenti* akreditiv plativ uz prezentaciju dokumenata; ~ *di credito a pagamento differito* akreditiv s odloženim plaćanjem; ~ *di credito indivisibile* nedeljiv akreditiv; ~ *di credito irrevocabile* neopoziv akreditiv; ~ *di credito revocabile* opoziv akreditiv; ~ *di credito turistico* turističko kreditno pismo; ~ *di credito di viaggio* putnički akreditiv; ~ *di delega* pismo kojim se delegira; ~ *di dimissioni* ostavka; ~ *espressa* ekspresno pismo; ~ *fermo posta* pismo poste-restante; ~ *di garanzia* garantno pismo; ~ *giacente* nepodignuto pismo; ~ *d'ingiunzione* naredbodavno pismo; ~ *d'introduzione* pismena preporuka; ~ *della legge* slovo zakona; ~ *minatoria* preteće pismo; ~ *monitoria (di monito)* pismena opomena; ~ *in partenza* pismo koje se šalje; ~ *pastorale* pastirsko pismo; ~ *di pegno* založnica; ~ *personale* lično pismo; ~ *di porto* tovarni list; ~ *di presentazione* pismo kojim se neko predstavlja; ~ *di procura* punomoćje; ovlašćenje; ~ *di protesta* protestno pismo; ~ *raccomandata* preporučeno pismo; ~ *di raccomandazione* pismena preporuka; ~ *respinta al mittente* pismo vraćeno pošiljaocu; ~ *responsiva* pismeni odgovor; ~ *di revoca* opozivno pismo; ~ *revocabile* opozivo pismo; ~ *di riaccreditamento* pismo kojim se ponovo kreditira (odobrava); ~ *ricattatoria* ucenjivačko pismo; ~ *di rincrescimento* pismo žaljenja; ~ *di ringraziamento* zahvalnica; ~ *riservata* poverljivo pismo; ~ *sollecitatoria (~ di sollecitazione)* urgencija; ~ *di trasporto aereo* avionsko pismo; ~ *urgente* hitno pismo; ~ *con valore (assicurata)* vrednosno pismo; ~ *con valore dichiarato* pismo s deklarisanom vrednosti; ~ *di vettura* tovarni list (železnicom); ~ *di vettura aerea* vazdušni tovarni list; *prendere alla* ~ shvatiti bukvalno (doslovno); *ricevere le lettere di credito* primiti akreditivna pisma; *ritirare una* ~ podići pismo; *secondo la* ~ *della legge* prema slovu zakona; *sigillare una* ~ zapečatiti pismo; *spedire una* ~ poslati pismo; *in tutte lettere* slovima
**letterale** *adj* doslovan; bukvalan
**letteralmente** *adv* bukvalno; doslovno; od reči do reči
**letterato** *adj* pismen; učen; načitan
**letteratura** *f* literatura; književnost; ~ *giuridica* pravna literatura



**letto** *m* krevet; postelja; rečno korito; ~ *di un fiume* rečno korito; ~ *funebre* mrtvački odar; ~ *operatorio* operacioni sto; *di primo* ~ iz prvog braka; ~ *di una valle* dno doline;
**lettura** *f* čitanje; lektira; štivo; ~ *della sentenza* čitanje presude
**leva** *f (mecc)* poluga; *fare* ~ *sul capitale* računati na kapital; ~ *del cambio* ručica menjača; ~ *a mano* ručna poluga; ~ *a piede* pedala; *renitente alla* ~ vojnik koji se ne odaziva pozivu
**Levante** *m (geogr)* Istok; *commercio con L*~ trgovina s Istokom
**Levantino** *m* Istočnjak
**levare** *v* podignuti; dići; skinuti; oduzeti; otkloniti; ~ *il disturbo* odlaziti; ~ *il divieto* ukinuti zabranu; ~ *protesto* podići protest; ~ *la seduta* prekinuti sednicu
**levarsi** *v rifl* dići se; ustati; skinuti (odeću, obuću); ~ *un capriccio* zadovoljiti hir
**levata** *f* ustajanje; dizanje; odnošenje; uklanjanje; ~ *delle lettere* vađenje pisama (iz sandučeta); ~ *di sequestro* skidanje sekvestra
**levatrice** *f* babica
**levigare** *v* glancati; glačati
**lezione** *f* predavanje; čas; lekcija; ukor; pouka; *dare una* ~ *a qcn* održati nekome lekciju; opomenuti (ukoriti) nekoga; *ripassare la* ~ ponoviti lekciju; *servire di* ~ služiti kao pouka
**Libanese** *m* Libanac; stanovnik Libije
**Libano** *m (geogr)* Liban
**liberale** *m e adj* slobodouman; liberalan; darežljiv; širokogrud
**liberalismo** *m* liberalizam; ~ *economico* privredni liberalizam
**liberalità** *f* darežljivost; širokogrudost; liberalnost; *con* ~ darežljivo; ~ *testamentaria* testamentarna sloboda
**liberalizzare** *v* liberalizovati; osloboditi stega; ~ *le merci* osloboditi robu
**liberalizzazione** *f* liberalizacija; ~ *del commercio* liberalizacija trgovine; ~ *integrale* integralna liberalizacija; ~ *dei prezzi* liberalizacija cena; ~ *degli scambi* liberalizacija (robne) razmene
**liberamente** *adv* slobodno; otvoreno; iskreno; ~ *convertibile* lako konvertibilan
**liberare** *v* osloboditi; razrešiti; rasteretiti; ~ *un'azione* isplatiti akciju; ~ *dal carcere* pustiti iz zatvora; ~ *il carico mediante il pagamento* osloboditi teret isplatom; ~ *da un'ipoteca* osloboditi hipoteke; ~ *da un obbligo* osloboditi od obaveze; ~ *una proprietà dai debiti* osloboditi imovinu od dugova
**liberarsi** *v rifl* osloboditi se; ~ *da un contratto* osloboditi se ugovora; ~ *dai debiti* osloboditi se dugova; ~ *da un impegno* osloboditi se obaveze
**liberato** *adj* oslobođen
**liberatorio** *adj* koji oslobađa od obaveze; rasterećujući
**liberazione** *f* oslobođenje; rasterećenje; *illegale* ~ *d'un detenuto* protivzakonito oslobođenje osobe lišene slobode; ~ *anticipata* anticipirano razduženje; ~ *di azioni* oslobođenje deonica; ~ *dei cambi* oslobođenje deviznih kurseva; ~ *di capitali* oslobođenje kapitala; ~ *di cauzione* oslobođenje kaucije; ~ *condizionale* uslovno oslobođenje; ~ *di un'ipoteca* oslobođenje hipoteke; ~ *su parola* oslobođenje na reč; ~ *della responsabilità* oslobođenje odgovornosti
**Liberia** *f (geogr)* Liberija
**Liberiano** *m* Liberijac
**liberismo** *m (econ)* sistem slobodne trgovine; liberizam
**liberista** *m e f (econ)* pristalica slobodne trgovine
**libero** *adj* slobodan; otvoren; oslobođen; *avere campo* ~ imati odrešene ruke; *campo* ~ slobodno polje rada; *carta libera* nežigosan papir; *essere* ~ biti slobodan; *giorno* ~ slobodan dan; *imputato a piede* ~ optuženik koji se brani sa slobode; ~ *accordo* slobodan sporazum; ~ *apprezzamento* slobodna procena; ~ *arbitrio* slobodna volja; slobodan sud; ~ *commercio mondiale* slobodna svetska trgovina; *libera concorrenza* slobodna konkurencija; ~ *convincimento* slobodno uverenje; ~ *convincimento del giudice* slobodno sudsko uverenje; *libera fluttuazione dei cambi* slobodno oscilovanje kurseva; ~ *da ogni impegno* oslobođen svake obaveze; ~ *lavoro associato* slobodno udruženi rad; ~ *muratore* slobodni zidar; ~ *professionista* pripadnik slobodne profesije (advokat, lekar); ~ *scambio* slobodna robna razmena; ~ *scambio del lavoro* slobodna razmena rada; *spazio* ~ slobodan prostor
**libertà** *f* sloboda; *agire con* ~ raditi slobodno (s lakoćom); *essere privato di* ~ biti lišen slobode; ~ *dell'alloggiare* sloboda nastanjivanja; ~ *d'associazione* sloboda udruživanja; ~ *d'azione* sloboda delovanja; ~ *di circolazione* sloboda kretanja; ~ *commerciale (di commercio)* sloboda trgovine; ~ *di concorrenza* sloboda konkurencije; ~ *contrattuale (di contratto)* sloboda ugovaranja; ~ *di coscienza* sloboda savesti; ~ *di culto (di fede religiosa)* sloboda veroispovesti; ~ *di disposizione* sloboda raspolaganja; ~ *economica* privredna sloboda; ~ *d'espressione* sloboda izražavanja; ~ *fondamentale* osnovna sloboda; ~ *d'industria* industrijska sloboda; ~ *d'interpretazione* sloboda tumačenja; ~ *di lavoro* sloboda rada; ~ *di manifestazione del pensiero* sloboda izražavanja misli; ~ *dei mari* sloboda mora; ~ *di navigazione* sloboda plovidbe; ~ *d'opinione* sloboda mišljenja; ~ *di parola* sloboda govora; ~ *di pensiero* sloboda misli; ~ *personale* lična sloboda; ~ *provvisoria* privre-

mena sloboda; ~ *pubblica* građanska sloboda; ~ *religiosa* verska sloboda; ~ *di riunione* sloboda udruživanja; ~ *di riunioni pubbliche* sloboda javnih skupova; ~ *degli scambi internazionali* sloboda međunarodne (robne) razmene; ~ *di sciopero* sloboda štrajka; ~ *sindacale* sindikalna sloboda; ~ *di soggiorno* sloboda boravka; ~ *sorvegliata* sloboda pod (policijskim) nadzorom; ~ *di stampa* sloboda štampe; ~ *di traffico* sloboda saobraćaja; ~ *di transito* sloboda tranzita; ~ *d'uso della propria lingua* sloboda upotrebe svog jezika; *mettere in* ~ osloboditi; *mettersi in* ~ raskomotiti se; *prendersi la* ~ usuditi se; biti slobodan; *privare della* ~ lišiti slobode; *privare qcn della* ~ lišiti nekoga slobode

**libertinaggio** *m* razuzdanost; raspuštenost; *adescamento al* ~ mamljenje na razuzdanost

**Libia** *f (geogr)* Libija

**libico** *adj* libijski

**libidine** *f* požuda; pohota; blud; *atti di* ~ bludne radnje; *atti di* ~ *violenti* agresivne bludne radnje; *atti di* ~ *in luogo pubblico* javno vršenje bludne radnje

**libidinoso** *adj* pohotan; požudan; *atti libidinosi* bludne radnje

**libraio** *m* knjižar

**librario** *adj* knjižarski; *commercio* ~ trgovina knjigama; knižarstvo; *mercato* ~ tržište knjiga

**libreria** *f* knjižara; ~ *antiquaria* prodavnica starih knjiga; antikvarna knjižara; ~ *editrice* izdavačka knjižara

**libretto** *m* knjižica; beležnica; ~ *di assegni* čekovna knjižica; ~ *di banca* knjižica banke; ~ *colonico* knjižica napoličarstva; ~ *di conto corrente* knjižica tekućeg računa; ~ *di deposito in conto corrente* knjižica uloga na tekući račun; ~ *d'imposta* poreska knjižica; ~ *di lavoro* radna knjižica; ~ *militare* vojna knjižica; ~ *di navigazione marittima* pomorska knjižica; ~ *di pagamento* platna knjižica; ~ *per i passaggi in dogana* knjižica za carinske prelaze; ~ *di rendita* rentna knjižica; ~ *di risparmio* štedna knjižica; ~ *di risparmio postale* poštanska štedna knjižica; ~ *di salario* platna knjižica; ~ *sanitario (di malattia)* zdravstvena knjižica; ~ *di servizio* radna knjižica; ~ *di servizio marittimo* pomorska knjižica; ~ *universitario* indeks

**libro** *m* knjiga; ~ *degli acquisti* knjiga nabavki; ~ *delle adunanze* knjiga sednica; *libri d'affari* poslovne knjige; ~ *ausiliario* pomoćna kniga; ~ *delle azioni* knjiga deonica; ~ *bianco* bela knjiga; ~ *del bilancio* knjiga bilansa; ~ *di boccaporto* knjiga tereta; knjiga ukrcaja robe na brod; ~ *di bordo* brodski dnevnik; ~ *di brogliaccio* knjiga beležaka; ~ *delle cambiali* knjiga menica; ~ *(di) cassa* blagajnička knjiga; ~ *catastale* zemljišna knjiga; ~ *commerciale* trgovačka knjiga; ~ *di commercio* trgovačka knjiga; ~ *delle commissioni* knjiga porudžbina; ~ *di consegna* knjiga isporuka; *libri contabili* računske (knjigovodstvene) knjige; ~ *dei conti* knjiga računa; računska knjiga; ~ *copiafatture* knjiga u koju se prepisuju fakture; ~ *copialettere* knjiga za odlaganje kopija pisama; ~ *dei crediti* knjiga potraživanja; ~ *dei debiti* knjiga dugovanja; ~ *dei debitori* knjiga dužnika; ~ *di disposizioni e di consegne* knjiga naloga i isporuka; ~ *delle ditte* knjiga preduzeća (firmi); ~ *edilizio* građevinska knjiga; ~ *delle entrate* knjiga prihoda; ~ *delle fatture* knjiga faktura; ~ *ferroviario* železnička zemljišna knjiga; ~ *dei fidi* knjiga kredita; ~ *delle firme* knjiga potpisa; ~ *fondiario* zemljišna knjiga; ~ *giornale* dnevnik; žurnal; ~ *incassi* knjiga prihoda (naplata); ~ *degli inventari* knjiga inventara; ~ *ipotecario* hipotekarna knjiga; ~ *a madre e figlia* knjiga s kuponima i talonima; ~ *di magazzino* magacinska (skladišna) knjiga; ~ *mastro* glavna računska knjiga; ~ *merci* knjiga robe; ~ *montanistico* rudnička knjiga; ~ *di notifica* prijavna knjiga; ~ *delle obbligazioni* knjiga obveznica; ~ *delle ordinazioni* knjiga porudžbina; ~ *paga* platni spisak; ~ *di prenotazioni* knjiga rezervacija; ~ *di protocollo* knjiga protokola; ~ *pubblico* javna knjiga; ~ *di punizioni* knjiga kazni; ~ *della quietanza* knjiga priznanica; ~ *di ricevimento* prijemna knjiga; ~ *rischi* knjiga rizika (obaveza); ~ *di riscontro* knjiga za upoređivanje; ~ *scadenzario (delle scadenze)* rokovnik; knjiga dospeća; ~ *dei soci* knjiga ortaka; ~ *spedizioni e consegne* knjiga otprema i isporuka; ~ *delle spese* troškovnik; knjiga troškova; ~ *tavolare* zemljišna (gruntovna) knjiga; ~ *dell'uscita delle merci* knjiga izlaza robe; ~ *delle uscite* knjiga izdataka; ~ *di viaggi* putopis; ~ *delle vendite* knjiga prodaje; ~ *dei verbali* knjiga zapisnika; *tenuta dei libri* knjigovodstvo

**licenza** *f* dozvola; licenca; odobrenje; odsustvo; *con* ~ s dozvolom; *certificato di* ~ otpusnica; *concessione di* ~ davanje dozvole (licence); *essere in* ~ biti na odsustvu; *in* ~ na odsustvu; ~ *di caccia* dozvola za lov; ~ *di commercio* trgovačka licenca; dozvola za trgovanje; ~ *contrattuale* ugovorna licenca; ~ *doganale* carinska dozvola; ~ *edilizia (edile)* građevinska dozvola; ~ *esclusiva* ekskluzivna dozvola; ~ *d'esercizio* obrtna dozvola; ~ *d'esportazione* izvozna dozvola; ~ *di fabbricazione* licenca za proizvodnju; ~ *forzata* prinudno odsustvo; ~ *governativa* vladina dozvola; ~ *d'importazione* uvozna dozvola; ~ *industriale* industrijska licenca; ~ *per malattia* odsustvo zbog bolesti; ~ *obbligatoria* obavezno (prinudno) odsustvo; ~ *di pesca* dozvola za ribolov; ~ *per il porto d'armi* dozvola za nošenje oružja; ~



*per il porto d'armi di caccia* dozvola za nošenje lovačkog oružja; ~ *puerperale* porodiljsko bolovanje; ~ *per ragioni di malattia* odsustvo zbog bolovanja; ~ *non retribuita* neplaćeno odsustvo; ~ *di ricerca* dozvola za istraživanje; ~ *ristretta* ograničena dozvola; ~ *di spaccio* dozvola za prodaju; ~ *d'uso* uobičajena dozvola; ~ *di vendita* dozvola za prodaju; *senza* ~ bez dozvole

**licenziamento** *m* otkaz; otpuštanje; *avviso di* ~ obaveštenje o otkazu; *certificato di* ~ potvrda o otkazu; *indennità di* ~ otpremnina; ~ *collettivo* kolektivni otkaz; ~ *dell'equipaggio* otkaz posadi (broda); ~ *immediato* otkaz bez otkaznog roka; ~ *individuale* individualni otkaz ~ *in massa* masovni otkaz; ~ *di personale* otpuštanje personala; ~ *senza preavviso* otkaz bez otkaznog roka; ~ *dal servizio* otkaz službe; ~ *in tronco* otkaz bez prethodnog obaveštenja

**licenziare** *v* otpustiti; dati otkaz nekome; ~ *dal servizio* otpustiti iz službe; ~ *in tronco* dati otkaz bez prethodnog obaveštenja

**licitare** *v* licitirati; ponuditi na licitaciji

**licitazione** *f* licitacija; licitiranje; javno nadmetanje; ~ *giudiziaria* sudska licitacija; ~ *privata* privatna licitacija

**lieto** *adj* veseo; radostan; zadovoljan; *essere* ~ radovati se; veseliti se

**lieve** *adj* lak; neznatan; blag

**lievitazione** *f (comm)* povećanje; porast; ~ *dei costi* porast troškova; ~ *dei prezzi* porast cena; ~ *dei salari* porast nadnica

**lievito** *m* kvasac

**lignite** *f (miner)* drveni (mrki) ugalj; lignit

**lima** *f* turpija; *lavoro di* ~ doterivanje

**limitabile** *adj* ograničiv; koji se može ograničiti

**limitare** *v* ograničiti; limitirati; ~ *il credito* ograničiti kredit; ~ *le spese* ograničiti troškove; ~ *il volume degli scambi* ograničiti obim (robne) razmene

**limitarsi** *v rifl* ograničiti se

**limitatamente** *adv* ograničeno; u granicama; ~ *convertibile* ograničeno konvertibilan; ~ *alle mie possibilità* u granicama mojih mogućnosti

**limitato** *adj* ograničen; skučen; *società a responsabilità limitata* društvo s ograničenom odgovornošću

**limitazione** *f* ograničenje; ograničavanje; limitiranje; ~ *della coltivazione* ograničenje obrade zemljišta; ~ *contrattuale* ugovorno ograničenje; ~ *dei diritti civili* ograničenje građanskih prava; ~ *economica* ekonomsko ograničenje; ~ *dell'esecuzione* ograničenje izvršenja; ~ *delle nascite* ograničenje nataliteta; ~ *della proprietà* ograničenje imovine; ~ *quantitativa* kvantitativno ograničenje; ~ *della responsabilità* ograničenje odgovornosti; ~ *di sovranità* ograničenje suvereniteta; ~ *di traffico* ograničenje saobraćaja; ~ *della velocità* ograničenje brzine

**limite** *m* granica; limit; ograničenje; plafon; *caso* ~ granični slučaj; *entro i limiti* u granicama; *fino ad un certo* ~ do određene granice; ~ *dell'accordo* granice sporazuma; ~ *amministrativo* administrativna granica; ~ *di capacità* granica sposobnosti; ~ *di carico* granica opterećenja; ~ *di competenza* ograničenje nadležnosti; ~ *del credito* ograničenje kredita; ~ *della difesa legittima* ograničenje nužne odbrane; ~ *doganale* carinska granica;~ *di esenzione d'imposta* ograničenje poreskog oslobođenja; ~ *d'età* starosna granica; ~ *d'età inferiore* donja starosna granica; ~ *di fido* ograničenje kredita; ~ *di imposizione* ograničenje poreske osnovice (oporezivanja); ~ *inferiore* donja granica; ~ *inferiore di prezzo* donja granica cena; ~ *d'ipoteca* granica hipoteke; ~ *massimo* krajnja (maksimalna) granica; ~ *minimo* najniža granica; ~ *di pignoramento* ograničenje plenidbe; ~ *di prestito* ograničenje zaduživanja; ~ *di prezzo* ograničenje cena; ~ *di produttività* granica proizvodnosti (rentabilnosti); ~ *della responsabilità* ograničenje odgovornosti; ~ *della richiesta* granica potraživanja; ~ *di sosta* ograničeno vreme zaustavljanja (u saobraćaju); ~ *superiore* gornja granica; ~ *superiore di prezzo* gornja granica cena; ~ *di tassazione* ograničenje oporezivanja; ~ *di valore* granica vrednosti; ~ *di velocità* ograničenje brzine; *mantenersi entro certi limiti* držati se u određenim granicama; *nei limiti* u granicama; *nei limiti della legge* u granicama zakona; *oltrepassare un* ~ preći granicu (meru); *prezzo* ~ granična cena; *senza limiti* neograničeno; *superare il* ~ preći garnicu; prekardašiti; *tenersi nei limiti* držati se u granicama; *varcare i limiti* preći granicu; prevršiti meru

**limitrofo** *adj* pograničan; susedan

**limone** *m (bot)* limun

**linciaggio** *m* linč; linčovanje

**linciare** *v* linčovati

**linea** *f* linija; crta; *aereo di* ~ avion u redovnom saobraćaju; *aero* ~ *internazionale* međunarodna vazduhoplovna linija; *aero~ postale* avionska poštanska linija; *attendere la* ~ čekati vezu; *definire le linee-guida di...* davati opšte smernice za...; *in* ~ *di massima* u načelu; u glavnim crtama; *in* ~ *di principio* načelno; *liberare la* ~ osloboditi liniju (vezu); ~ *aerea* vazduhoplovna linija; gornji električni vod; ~ *aerea d'oltremare* prekomorska vazduhoplovna linija; ~ *ascendente* uzlazna linija; ~ *collaterale* pobočna loza; ~ *di condotta* smernica; ~ *di confine* granična linija; ~ *di credito* kreditna linija; granica kredita; ~ *di demarcazione* demarkaciona linija; ~ *direttrice* glavna smer-

nica; ~ *diritta* prava linija; ~ *diritta ascendente* prava uzlazna linija; ~ *diritta discendente* prava silazna linija; ~ *discendente* silazna linija; ~ *doganale* carinska linija; ~ *doganale interiore* unutrašnja carinska linija; ~ *ferroviaria* železnička pruga; ~ *fondamentale* osnovna linija; ~ *di frazione* crta razlomka; ~ *di guardia* kontrolna crta; ~ *guida* smernica; ~ *maschile* muška linija; ~ *di montaggio* pokretna (montažna) traka; ~ *di navigazione* pomorska linija; ~ *di navigazione a vapore* parobrodska linija; ~ *di parentela* rodbinska veza; ~ *di partito* partijska linija; ~ *retta* ravna crta; prava linija; ~ *secondaria* sporedan put; ~ *di smistamento* ranžirna pruga; ~ *telefonica* telefonska linija; ~ *telegrafica* telegrafska linija; ~ *di volo* linija leta; *nave di* ~ linijski brod

**lineare** linearan; pravolinijski; *programmazione* ~ linearno programiranje

**lingotto** *m* ingot; šipka; ~ *d'oro* zlatna poluga

**lingua** *f* jezik; *coloro che non conoscono la ~ del testatore non possono essere testimoni nella disposizione d'ultima volontà* oni koji ne razumeju jezik ostavioca nisu sposobni svedoci testamenta; *essere padrone di una* ~ vladati jezikom; *in ~ povera* jednom reči; jednostavno; ~ *diplomatica* diplomatski jezik; ~ *furfatina* šatrovački jezik; ~ *di lavoro* radni jezik; ~ *parlata* govorni jezik; ~ *ufficiale* službeni jezik; ~ *d'uso* govorni jezik

**linguaggio** *m* jezik; govor; način izražavanja; ~ *cifrato* šifrirani jezik; ~ *comune* običan govor; ~ *scientifico* naučni jezik

**linguetta** *f* jezičak; zalistak

**linificio** *m* fabrika lana; lanara

**lino** *m* lan; *olio di* ~ laneno ulje; *tela di* ~ laneno platno

**Lipsia** *f (geogr)* Lajpcig

**liquefare** *v* rastopiti; otopiti

**liquefarsi** *v rifl* pretvoriti se u tečnost; otopiti se; rastopiti se

**liquidare** *v* likvidirati; obračunati; rasprodati; ~ *un affare* likvidirati posao; ~ *un'azienda* likvidirati preduzeće; ~ *un conto* likvidirati račun; ~ *una controversia* rešiti spor; ~ *un debito* otplatiti dug; ~ *la merce* rasprodati robu; ~ *una questione* rešiti spor; rešiti pitanje; ~ *una società* likvidirati društvo; ~ *le spese* isplatiti (likvidirati) troškove

**liquidatore** *m* likvidator; ~ *di avaria* havarijski likvidator; ~ *giudiziario* sudski likvidator; ~ *sequestrario* sekvestarski likvidator; ~ *di società* likvidator društva

**liquidazione** *f* likvidacija; obračunavanje; isplata; otpremnina; rasprodaja; *domandare la ~ giudiziaria* tražiti sudsko poravnanje; *entrare in* ~ pristupiti likvidaciji; *essere in* ~ biti u likvidaciji; *foglio di* ~ obračunski list; ~ *degli affari* likvidacija poslova; ~ *amichevole* prijateljski obračun; ~ *dell'attivo fallimentare* likvidacija stečajne aktive; ~ *di avaria* likvidacija havarije; ~ *coatta (coattiva)* prinudna likvidacija; stečaj; ~ *concordataria* sporazumna likvidacija; ~ *corrente* tekući obračun; ~ *dei danni* obračun šteta; ~ *dei diritti* likvidacija prava; ~ *di una fattura* likvidacija računa; ~ *di fine mese* likvidacija krajem meseca; ~ *forfetaria* paušalna likvidacija; ~ *forzata (forzosa)* prinudna likvidacija; ~ *giudiziale (giudiziaria)* sudska likvidacija; sudski stečaj; ~ *d'onorario* isplata honorara; ~ *periodica* periodični obračun; ~ *a prezzo vile* rasprodaja u bescenje; ~ *reciproca* uzajamni obračun; ~ *del sinistro* isplata nesretnog slučaja; ~ *di società* likvidacija društva; ~ *delle spese* likvidacija troškova; ~ *di stagione* sezonska rasprodaja; ~ *volontaria* dobrovoljni stečaj; *messa in* ~ stavljanje pod stečaj; *mettere in* ~ staviti pod stečaj; *nota di* ~ poravnanje; *prezzo di* ~ likvidaciona cena; *spese di* ~ troškovi likvidacije; *ufficio di* ~ kancelarija za poslovno poravnanje; *vendita di* ~ rasprodaja

**liquidità** *f* likvidnost; sposobnost isplate; platežna sposobnost; ~ *bancaria* bankarska likvidnost; platežna sposobnost banke; ~ *a breve scadenza* kratkoročna likvidnost; ~ *di cassa* blagajnička likvidnost; ~ *di un credito* naplativost potraživanja; ~ *di un debito* likvidnost duga; mogućnost plaćanja dugova; ~ *eccessiva* prekomerna likvidnost; ~ *a lunga scadenza* dugoročna likvidnost; ~ *a vista* promptna likvidnost

**liquido** *m e adj* gotovina; gotov novac; raspoloživa sredstva; tečnost; likvidan; tečni; tekući; *attivo* ~ likvidna aktiva; *credito* ~ naplativo potraživanje; *denaro* ~ gotovina; gotov novac; *importo* ~ gotov iznos; iznos gotovine; ~ *in banca* gotovina u banci; ~ *in cassa* gotovina u blagajni; *non* ~ nelikvidan

**Lisbona** *f (geogr)* Lisabon

**lisciare** *v* glancati; gladiti

**liscio** *adj* gladak; uglancan; *andare* ~ izvući se; jeftino proći; *passare* ~ glatko proći

**lista** *f* popis; spisak; lista; *inserire nella ~ elettorale* uneti u birački spisak; ~ *addizionale* naknadni spisak; ~ *di candidati* kandidaciona lista; ~ *di carico* popis tereta; ~ *cibaria* jelovnik; ~ *civile* civilna lista; ~ *dei clienti* knjiga mušterija; knjiga gostiju; ~ *complementare* dopunski spisak; ~ *elettorale* birački spisak; ~ *degli espositori* spisak izlagača; ~ *di negoziazione* popis kupoprodaje; ~ *nera* crna lista; ~ *dei nomi* imenik; ~ *di pagamento* platni spisak; ~ *paghe* platni spisak; ~ *di passeggeri* spisak putnika; ~ *delle persone sospette* spisak nepoželjnih lica; ~ *plurinominale* izborna lista sa više kandidata; ~ *delle prenotazioni* lista rezervacija; ~ *di presenti* spisak prisutnih; ~ *dei prezzi* cenovnik; ~ *della priorità* rang lista; ~ *dei prodotti* popis proizvoda; ~ *riepilogativa* rekapitulacioni popis; ~ *di spedizioni* popis pošiljaka; ~ *unica* jedinstvena lista; ~ *di vendita* prodajna lista; ~ *viaggiatori* spisak putnika; ~ *delle vivande* jelovnik; *mettere in* ~ unositi u spisak; *presentare una* ~ podneti listu; *presentare la ~ di candidati* podneti kandidacionu listu



**listino** *m* spisak; ~ *di Borsa* berzanska lista; ~ *dei cambi* kursna lista; ~ *delle estrazioni* lista izvlačenja; ~ *dei prezzi* cenovnik; ~ *ufficiale delle quotazioni* službena lista kurseva; službena lista kotiranja (na berzi); *quotare nel ~ ufficiale* kotirati u službenom izveštaju (na berzi)

**lite** *f* parnica; sudski spor; svađa; *abbandonare la* ~ napustiti spor; *comporre una* ~ izgladiti spor; pomiriti; *essere in* ~ biti u sporu; *far* ~ parničiti se; *impegnare una* ~ zametnuti pravdu; *intentare (muovere)* ~ pokrenuti spor; podneti tužbu; *di* ~ parnični; ~ *di rivendicazione* spor zbog vraćanja (nekog) prava; tužba za vraćanje (prava); *sospendere la* ~ obustaviti spor; *vincere la* ~ dobiti spor

**litigante** *m e f* parničar; učesnik u sporu

**litigare** *v* parničiti se; svađati se

**litigio** *m* spor; svađa; prepirka; ~ *matrimoniale* brakorazvodni spor; *oggetto di* ~ predmet spora

**litigiosità** *f* parničenje; svadljivost

**litigioso** *adj* svadljiv

**litorale** *m e adj* primorje; priobalni pojas; primorski; priobalni; *L~ adriatico* jadranska obala

**litoraneo** *adj* primorski; priobalni

**litro** *m* litar

**livellamento** *m* nivelacija; nivelisanje; poravnavanje; ujednačavanje; ~ *dei cambi* ujednačavanje kurseva; ~ *monetario* monetarno ujednačavanje; ~ *ugualitario* uravnilovka

**livellare** *v* nivelisati; izjednačiti; ujednačiti; izravnati; ~ *una misura* izjednačiti meru; ~ *i prezzi* izjednačiti cene

**livellario** *m* zakupnik zemljišta

**livellatrice** *f* mašina za ravnanje terena

**livello** *m* nivo; visina; *a ~ di* na nivou; *a ~ ministeriale* na nivou ministara; *a ~ tecnico* na tehničkom nivou; *alto* ~ visok nivo; *basso ~ dei prezzi* nizak nivo cena; ~ *delle acque* vodostaj; ~ *d'anteguerra* predratni nivo; ~ *dell'attività economica* nivo ekonomske aktivnosti; ~ *di consumo* nivo potrošnje; ~ *dei corsi* nivo kurseva; ~ *di guardia* nivo vodostaja; ~ *degli investimenti* nivo investicija; ~ *di liberalizzazione* nivo liberalizacije; ~ *mondiale dei prezzi* svetski nivo cena; ~ *di occupazione* nivo zaposlenosti; ~ *dei prezzi* nivo cena; ~ *di produzione* nivo proizvodnje; ~ *dei salari* nivo zarada (nadnica); ~ *di significatività* nivo važnost; stepen značaja; ~ *di sviluppo* nivo razvoja; ~ *di vita* životni standard; ~ *di vita individuale* lični životni standard; *mettere a* ~ izjednačiti; nivelisati; *passaggio a* ~ prelaz preko pruge u nivou

**lobotomia** *f* lobotomija

**locale** *m e adj* prostorija; soba; lokal; mesni; lokalni; *abbandonare* ~ napustiti prostoriju; *lasciare il* ~ napustiti prostoriju; ~ *adeguato* prikladna prostorija; ~ *d'affari* poslovna prostorija; ~ *da affittare* lokal za davanje u zakup; ~ *amministrativo* službena prostorija; ~ *commerciale* trgovački lokal; ~ *industriale* industrijski prostor; ~ *di servizio* sporedna prostorija; ~ *del Tesoro* prostorija trezora; *traffico* ~ lokalni saobraćaj

**località** *f* mesto; naselje; položaj; smeštaj; ~ *di arrivo* mesto dolaska; ~ *balneare* kupališno mesto; ~ *di coincidenza* mesto za vezu; ~ *concordata* utvrđen smeštaj; ~ *confinante* pogranično mesto; ~ *di destinazione* odredišno mesto; odredište; ~ *fissata* fiksirano mesto; ~ *di montagna* planinsko mesto; ~ *di origine* mesto porekla; ~ *di partenza* polazno mesto

**localizzare** *v* odrediti mesto; locirati; ograničiti; lokalizovati; ~ *un'operazione* lokalizovati (ograničiti) operaciju

**localizzazione** *f* određivanje mesta; lociranje; ograničenje; lokalizacija

**locanda** *f* svratište; gosionica; pansion; jeftin hotel

**locandiere** *m* gostioničar; krčmar

**locare** *v (leg)* davati u najam; iznajmiti

**locatario** *m* zakupac (imanja, stana); ~ *di podere* zakupac imanja

**locativo** *adj* zakupni; najamni; *valore* ~ vrednost zakupa

**locatore** *m (leg)* davalac u najam; iznajmljivač; ~ *d'affitti* davalac zakupa; ~ *d'opera* iznajmljivač rada; ~ *di podere* davalac imanja u najam

**locazione** *f* iznajmljivanje; zakup; najam; *condizioni di* ~ uslovi najma; *contratto di* ~ ugovor o najmu (zakupu); *contratto di ~ e conduzione di opere* ugovor o delu; *disdetta della* ~ otkaz zakupa; ~ *di cassette di sicurezza* najam sefova (u banci); ~ *coatta (coattiva)* prisilan (prinudan) zakup; ~ *e condizione ereditaria* nasledni zakup; ~ *dei fondi rustici* zakup seoskih imanja; ~ *degli immobili* zakup nekretnina; ~ *a lungo termine* najam na dugi rok; ~ *di nave* zakup broda; ~ *di un negozio* zakup dućana; ~ *di podere* zakup imanja; ~ *vendita* zakup radi prodaje; *prendere in* ~ uzeti u najam (zakup); *rischi di* ~ rizik najma

**loco** *m* mesto; *in* ~ u mestu

**locomotiva** *f* lokomotiva; ~ *Diesel* dizel lokomotiva; ~ *a vapore* parna lokomotiva

**locomotore** *m* električna lokomotiva

**locomozione** *f* kretanje; prevoz; pomeranje; *mezzi di* ~ prevozna sredstva
**lodare** *v* hvaliti; pohvaliti; ~ *qcn* hvaliti nekoga
**lodevole** *adj* pohvalan; vredan hvale
**lodo** *m (leg)* odluka nadležnog suda, ~ *arbitrale* arbitražna presuda
**logico** *adj* logičan; logički
**logoramento** *m* trošenje; habanje; kvarenje
**logorare** *v* trošiti; izlizati; habati; pohabati
**logorarsi** *v rifl* istrošiti se; pohabati se
**logorio** *m* trošenje; habanje; ~ *di terreni* ispošćavanje zemljišta
**Londra** *f (geogr)* London
**longitudine** *f (geogr)* geografska dužina
**lontananza** *f* udaljenost; daljina
**lontano** *adj e adv* dalek; udaljen; daleko; *andar* ~ dobro napredovati; ići daleko; *ben* ~ prilično daleko; udaljeno; *da* ~ izdaleka; *poco* ~ nedaleko; *tenersi* ~ držati se po strani
**lordo** *adj* bruto; *carico* ~ bruto teret; *entrata lorda* bruto prihod; *guadagno* ~ bruto zarada; *incasso* ~ bruto inkaso; ~ *per netto* bruto za neto; *peso* ~ bruto težina; *prezzo* ~ bruto cena; *profitto* ~ bruto profit; *reddito* ~ bruto dohodak; *stipendio* ~ bruto plata
**Losanna** *f (geogr)* Lozana
**lotta** *f* borba; bitka; ~ *tra capitale e lavoro* borba između kapitala i rada; ~ *di classe* klasna borba; ~ *di concorrenza* konkurentska borba; ~ *corpo a corpo* borba prsa u prsa; ~ *doganale* borba za uvođenje carina; ~ *economica* privredna (ekonomska) borba; ~ *per l'esistenza* borba za opstanak; ~ *di liberazione popolare* narodnooslobodilačka borba; ~ *per la libertà* borba za slobodu; ~ *per la pace* borba za mir; ~ *per il potere* borba za vlast; ~ *all'ultimo sangue* borba na život i smrt; *ostacolare la* ~ *contro il nemico* sprečavanje borbe protiv neprijatelja
**lottare** *v* boriti se; ~ *contro le avversità* boriti se protiv nedaća (zle sudbine); ~ *contro un concorrente* boriti se protiv konkurenta; ~ *per l'esistenza* boriti se za opstanak; ~ *fino all'ultimo* boriti se do poslednjeg
**lotteria** *f* lutrija; *biglietto della (cartella della)* ~ srećka; *estrazione della* ~ izvlačenje lutrije; *fare una* ~ organizovati lutriju; ~ *nazionale* državna lutrija
**lottizzare** *v* parcelisati; podeliti; ~ *un terreno* parcelisati zemljište
**lottizzazione** *f* parcelisanje; podela (zemljišta); ~ *di terreni* parcelisanje zemljišta
**lotto** *m* partija (robe); parcela; deo (zemljišta); *vincere un terno al* ~ dobiti glavnu premiju
**lubrificante** *m* mazivo; sredstvo za podmazivanje; *olio* ~ mazivo ulje
**lubrificare** *v* podmazivati; podmazati
**lubrificazione** *f* podmazivanje
**luchetto** *m* katanac; *chiudere con* ~ staviti katanac
**luce** *f* svetlost; svetlo; *accendere la* ~ upaliti svetlo; *gettare cattiva* ~ bacati lošu svetlost; *alla* ~ *del sole* po belom danu; *resistere alla* ~ otporan na svetlost (koji ne bledi); *vedere la* ~ ugledati svet
**lucentezza** *f* sjaj; bleštavost
**lucidare** *v* glancati; politirati
**lucidatrice** *f (mecc)* mašina za poliranje (glancanje)
**lucido** *m e adj* sredstvo za poliranje (glancanje); blistav; sjajan; izglancan; *dare il* ~ izglancati; ~ *da scarpe* imalin za cipele; *mente lucida* bistra glava
**lucrare** *v* zaraditi; izvlačiti prihod
**lucrativo** *adj* unosan; koristan; probitačan
**lucro** *m* dobitak; korist; ~ *cessante* gubitak zarade; propuštena dobit
**lucroso** *adj* rentabilan; unosan; *non* ~ nerentabilan
**luminoso** *adj* sjajan; svetao; *insegna luminosa* svetleći natpis; *segnale* ~ svetlosni signal
**lungaggine** *f* otezanje; odugovlačenje; ~ *burocratica* birokratska sporost; ~ *procedurale* proceduralno odugovlačenje
**lunghezza** *f* dužina; ~ *d'onda* dužina talasa
**lungimirante** *adj* dalekovid; koji predviđa; *misura* ~ dalekosežna mera
**lungo** *m e adj* dužina; dugačak; dug; dugotrajno; dugo; *andare in* ~ biti preopširan; *a* ~ opširno; *a* ~ *andare* na dužu stazu; vremenom; *alla più lunga* najduže; *di gran lunga* daleko; ~ *bordo* uz bok (broda); ~ *la nave* uz bok broda; ~ *la via* putem; *per il* ~ po dužini; *saperla lunga* biti lukav; mnogo znati; *scrivere a* ~ pisati opširno; *tirare in* ~ zatezati; zavlačiti; *tirare per le lunghe* otezati; odugovlačiti
**lungo** *prep* uzduž; ~ *il viaggio* za vreme puta
**lungofiume** *m* put (ulica) uz obalu reke
**lungolago** *m* put (ulica) uz obalu jezera
**lungomare** *m* put (ulica) uz obalu mora
**lungometraggio** *m* dugometražni film
**luogo** *m* mesto; *aver* ~ dogoditi se; odigrati se; *dar* ~ *a qcs* ustupiti mesto nečemu; prouzrokovati nešto; *di* ~ mesni; *fare una visita sul* ~ otići na mesto izvršenja krivičnog dela (na lice mesta); *fuori* ~ izvan mesta; neumesno; *in* ~ *di* umesto; *in nessun* ~ nigde; *in ogni* ~ svugde; svuda; *in* ~ *di pagamento* umesto plaćanja; *in primo* ~ pre svega; na prvom mestu; *in qualche* ~ negde; gdegde; ~ *abitato* nastanjeno mesto; ~ *d'accettazione* mesto prihvatanja; ~ *di adempimento* mesto ispunjenja; ~ *di adempimento del contratto* mesto ispunjenja ugovora; ~ *aperto al pubblico* mesto otvoreno za javnost; ~ *d'approdo* pristanište; ~ *dell'arresto* mesto hapšenja; ~ *di bilancio* budžetsko mesto; ~ *di caccia*



lovište; ~ *di caricazione* mesto utovara (ukrcaja); ~ *di conclusione del contratto* mesto zaključivanja ugovora; ~ *di consegna* mesto isporuke; ~ *di conservazione* mesto konzervisanja; ~ *di contenzione* mesto predmeta spora; ~ *di cura* lečilište; ~ *di custodia* mesto depozita; ~ *del delitto* mesto zločina; ~ *di destinazione* odredište; odredišno mesto; ~ *di dimora* boravište; mesto boravka; ~ *d'emissione* mesto emisije; ~ *di festa* mesto proslave; ~ *d'imbarco* mesto ukrcaja; ~ *d'immatricolazione* mesto upisa; ~ *d'infrazione* mesto izvršenja krivičnog dela; ~ *d'iscrizione* mesto upisa; ~ *di lavoro* radilište; gradilište; ~ *di nascita* mesto rođenja; ~ *occulto* skrovište; skrovito mesto; ~ *di origine* mesto porekla; ~ *di pagamento* mesto plaćanja; ~ *di presa della merce* mesto preuzimanja robe; ~ *della prestazione* mesto pružanja usluga; ~ *di produzione* mesto proizvodnje; ~ *di provenienza* mesto porekla; ~ *pubblico* javno mesto; ~ *di raduno* zborno mesto; ~ *del reato* mesto zločina; ~ *di registrazione* mesto registrovanja; ~ *di residenza* boravišno mesto; stalno prebivalište; ~ *di ricreazione* odmaralište; ~ *di riunione* zborno mesto; ~ *di scaricazione (di scarico)* mesto istovara (iskrcaja); ~ *di soggiorno* boravišno mesto; ~ *di stipulazione* mesto ugovaranja; ~ *di stipulazione del contratto* mesto zaključenja ugovora; ~ *del taglio* mesto reza; secište; *nel* ~ *pubblico* na javnom mestu; *non* ~ *a procedere* obustava postupka; *recarsi sul* ~ izaći na lice mesta; *sul* ~ na licu mesta; *a tempo e* ~ u svoje vreme; *usanze di* ~ mesni običaji; lokalne uzance
**luogotenente** *m* namesnik; zamenik; zastupnik
**luogotenenza** *f* namesništvo; položaj zamenika
**luppolo** *m (bot)* hmelj
**lusinga** *f* laskanje; slatka reč; pusta nada
**lusingare** *v* laskati
**lusingarsi** *v rifl* nadati se; zavaravati se
**lusingatore** *m* laskavac
**lusinghiero** *adj* laskav
**Lussemburgo** *m (geogr)* Luksemburg
**lusso** *m* luksuz; raskoš; *articolo di* ~ luksuzan artikal; *oggetto di* ~ luksuzan predmet; *permettersi il* ~ dozvoliti sebi luksuz
**lussuoso** *adj* luksuzan; raskošan
**lussureggiante** *adj* raskošan; obilan; bujan; *vegetazione* ~ bujna vegetacija
**lussureggiare** *v* bujati; cvetati
**lussuria** *f* pohota; blud
**lussurioso** *adj* pohotan; bludan
**lustro** *m e adj* sjaj; blesak; vremensko razdoblje od pet godina; sjajan; blistav
**lutto** *m* žalost (za pokojnikom); crnina; *abiti da* ~ crnina; ~ *nazionale* narodna žalost; ~ *pubblico* javna žalost; *portare il* ~ *per la morte di qcn* biti u žalosti za nekim; nositi crninu za nekim
**luttuoso** *adj* žalostan; tužan

# M

**macchia** *f* mrlja; pega; šipražje; šikara; *alla ~* tajno; ilegalno; *darsi alla ~* otići u hajduke; *senza macchie* bez mrlje; pošten

**macchiare** *v* uprljati; zamazati; isflekati; osramotiti; okaljati

**macchina** *f* mašina; sprava; automobil; *arresto di ~* zastoj mašine; *eseguire a ~* izvoditi (uraditi) na mašini; *età della ~* vek mašine; *fabbricato a ~* izrađen na mašini; *guasto di ~* kvar mašine; *industria delle macchine ~* industrija mašina; *~ agricola* poljoprivredna mašina; *~ automatica* automatska mašina; *~ per bollare e numerare progressivamente* mašina za progresivno žigosanje i numerisanje; numerator; *~ bollatrice* mašina za žigosanje; *~ da bucare* zumbalica; bušilica; *~ calcolatrice* računska mašina; *~ calcolatrice elettronica* elektronska računska mašina; *~ classificatrice* mašina za klasifikaciju; *~ contabile* knjigovodstvena mašina; *~ da cucire* šivaća mašina; *~ elettorale* glasačka mašina; *~ per la fatturazione* mašina za fakturisanje; *~ fotografica* fotografski aparat; *~ inceppata* zapušena (začepljena) mašina; *~ per gli indirizzi* mašina za adrese; *~ lega pacchi* mašina za vezivanje paketa; *~ meccanografica* mehanografska mašina; *~ moltiplicatrice* mašina za umnožavanje; *~ perforatrice* bušilica; *~ portatile* portabl mašina; *~ da presa* aparat za snimanje; kino kamera; *~ registratrice* mašina za knjiženje; *~ per schede perforate* mašina za bušene kartice; *~ da scrivere* pisaća mašina; *~ per scrivere indirizzi* mašina za pisanje adresa; *~ da scrivere portatile* portabl pisaća mašina; *~ selezionatrice* mašina za selekcionisanje; *~ tagliacarte* mašina za sečenje papira; *~ utensile* mašina alatljika; *~ a vapore* parna mašina

**macchinamento** *m* mahinacija; spletka

**macchinario** *m* pogonski uređaj; mašinerija; mašinski park; *~ inattivo* neaktivne (neupotrebljene) mašine; *~ inoperoso* neupotrebljen mašinski park

**macchinazione** *f* spletkarenje; spletka; rovarenje; *macchinazioni segrete* šurovanje; *ordire una ~* kovati zaveru (spletku)

**macchinismo** *m* mehanizam; uređaj

**macedone** *adj* makedonski

**Macedone** *m* Makedonac

**Macedonia** *f (geogr)* Makedonija

**macedonia** *f* voćna salata

**macellaio** *m* mesar; kasapin

**macellare** *v* klati; zaklati; *~ clandestinamente* tajno (kradom) klati

**macellazione** *f* klanje; *~ clandestina* tajno klanje; *~ domestica* klanje kod kuće

**macelleria** *f* mesara; kasapnica

**macello** *m* klanica; klanje; pokolj; *bestie da ~* stoka za klanje

**machiavellismo** *m* makijavelizam

**macinare** *v* mleti; samleti; izmrviti; zdrobiti

**macinatura** *f* mlevenje; meljava; drobljenje

**macinino** *m* krntija; starudija (mašina, auto)

**macroeconomia** *f* makroekonomija

**macroeconomico** *adj* makroekonomski

**madre** *f* mati; majka; *casa ~* centrala; sedište; *~ adottiva* pomajka; *registro a ~ e figlia* registar s talonom i odreskom

**madrelingua** *f* maternji jezik

**madrepatria** *f* domovina; rodna gruda

**madreperla** *f* sedef

**Madrid** *f (geogr)* Madrid

**maestranze** *f pl* radništvo; radnici; radni kolektiv; *~ solerti* marljivi radnici

**maestria** *f* veština; majstorstvo

**maestro** *m e adj* majstor; umetnik; učitelj; nastavnik; glavni; majstorski; vešt; *albero ~* glavni jarbol; *~ del lavoro* majstor rada; *muro ~* glavni zid; *strada maestra* glavna ulica; *vento ~* maestral; severozapadni vetar

**magazzinaggio** *m (comm)* skladištenje; *diritto di ~* taksa za skladištenje; *~ doganale* carinsko uskladištenje; *spese di ~* troškovi ležarine (skladištenja)

**magazziniere** *m* magacioner; čuvar skladišta; skladištar



**magazzino** *m* skladište; stovarište; magacin; *avere in ~* imati u skladištu; *depositare in ~* magacionirati; odložiti u skladište; *di (del) ~* skladišni; magacinski; *fondi di ~* skladišne zalihe; *grande ~* veliko skladište; *grandi magazzini* robna kuća; *libro (di) ~* skladišna knjiga; *~ bagagli* garderoba; *~ di consumo* skladište potrošnog materijala; *~ di deposito* istovarno skladište; stovarište; *~ di deposito in franchigia* slobodno carinsko skladište; *~ doganale* carinsko skladište; *~ di fabbrica* fabričko skladište; *~ ben fornito* dobro snabdeveno skladište; *magazzini generali* javna skladišta; *~ merci* skladište robe; *~ portuale* lučko skladište; *~ pubblico* javno skladište; *~ di vendita* prodajno skladište; *~ di vendita in commissione* skladište za komisionu prodaju; *merci in ~* roba u skladištu

**maggesare** *v* ugariti; staviti pod ugar

**maggese** *m e adj* ugar; majski; *fieno ~* seno prve kosidbe; *a ~* pod ugarom; *tenere in ~* ugariti; staviti pod ugar

**maggioranza** *f* većina; *approvare a ~* odobriti većinom (glasova); *a ~ di voti* većinom glasova; *eletto a ~ di voti* izabran većinom glasova; *fu deliberato a ~ di voti* zaključeno je većinom glasova; *in ~* u većini; *~ assoluta* apsolutna većina; *~ azionaria (delle azioni)* većina deonica (akcija); *~ dei creditori* većina poverilaca; *~ dei due terzi* dvotrećinska većina; *~ governativa* vladina većina; *~ parlamentare* parlamentarna većina; *~ qualificata* kvalifikovana većina; *~ relativa* relativna većina; *~ richiesta* potrebna većina; *~ schiacciante* porazna većina; *~ semplice* prosta većina; *~ speciale* posebna većina; *~ dei voti* većina glasova; *partito di ~* većinska partija; *rimettersi alla ~* pokoriti se većini; *stragrande ~* ogromna većina

**maggiorare** *v (comm)* povisiti; povećati; *~ il conto* povećati račun; *~ il prezzo* povisiti cenu

**maggiorazione** *f (comm)* povišenje; povećanje; povišica; *~ abusiva dei prezzi* nedozvoljeno nabijanje cena; *~ di anzianità* dopuna radnog staža; povećanje godina službe; *~ delle imposte* povišenje poreza; *~ per lavoro festivo* naknada za rad na dan praznika; *~ per lavoro straordinario* naknada za prekovremeni rad; *~ di paga* povišica plate; *~ di premio* povećanje premije; *~ di prezzo* povećanje cene; *~ per spese* povećanje zbog troškova; *~ di stipendio* povišica plate

**maggiore** *adj* veći; stariji; *la ~ parte* najveći deo; *forza ~* viša sila; *~ età* punoletnost; *~ offerente* bolji ponuđač (ko više ponudi na licitaciji); *nella ~ parte dei casi* u većini slučajeva; *per forza ~* usled više sile; *per la ~ parte* u većini slučajeva; većim delom

**maggiorenne** *adj* punoletan

**maggiormente** *adv* više; u većoj meri; najviše; *ridurre ~ le spese* još više sniziti troškove

**magistrato** *m* sudski službenik; državni činovnik; magistrat; *~ d'accusa* javni tužilac

**magistratura** *m* magistratura; sudstvo; *M~ pubblica* javno pravobranilaštvo

**maglia** *f* petlja; karika; majica; dres; *a ~* pleten; *fare la ~* plesti; *lavorare a ~* plesti; štrikati

**maglificio** *m* fabrika trikotaže

**magnate** *m* magnat; bogataš; krupan kapitalista; *~ delle finanze* finansijski magnat; *~ d'industria* industrijski magnat; *~ del petrolio* petrolejski magnat

**magnetico** *adj (fis)* magnetski

**magnetofono** *m* magnetofon

**magnifico** *adj* veličanstven; raskošan; divan; *magnifica notizia* divna vest

**magona** *f* železara; livnica gvožđa

**magro** *adj* mršav; suv; slab; *~ affare* slab posao; *~ reddito* mršav prihod; *raccolto ~* slaba žetva

**mai** *adv* nikada; ikad; *caso ~* eventualno; u krajnjem slučaju; *come ~?* kako to?; *~ più!* nikada!; nikako!; *più che ~* više nego ikada; *quanto ~* vrlo mnogo; više nego

**maiale** *m* svinja; krmak

**malafede** *f* zlonamernost; podlost; neiskrenost; *agire in ~* zlonamerno postupati; *essere in ~* biti zlonameran (neiskren); *~ nella gestione d'affari in economia* nesavesno poslovanje u privredi; *in ~* neiskreno; zlonamerno

**malamente** *adv* loše; neljubazno; grubo; rđavo; *~ usato* loše upotrebljen (iskorišćen)

**malato** *m* bolesnik

**malattia** *f* bolest; oboljenje; *assistenza ~* pomoć u slučaju bolesti; *indennità di ~* naknada za bolovanje; *~ di lunga durata* dugotrajna bolest; *~ mentale permanente del imputato* trajno duševno oboljenje okrivljenog; *~ professionale* profesionalno oboljenje; *~ venerea* polna (venerična) bolest

**malavoglia** *f* bezvoljnost; slaba volja; *di ~* nerado; preko volje

**malcontento** *adj* nezadovoljan

**maldicenza** *f* ogovaranje; tračaranje

**male** *m e adv* zlo; nevolja; boljka; bolest; zlo; loše; rđavo; *andare a ~* pokvariti se (hrana); *cavarsela ~* loše proći; *che c'è di ~?* šta je u tome loše? *di ~ in peggio* sve gore i gore; *dir ~* ogovarati; *far ~* povrediti; pogrešiti; *fare del ~* činiti zlo; škoditi; *farsi ~* povrediti se; raniti se; *finir ~* loše proći; nastradati; *~ di mare* morska bolest; *~ riuscito* neuspeo; *~ in società* društveno zlo; *~ di testa* glavobolja; *meno ~!* sva sreća!; dobro je!; *mettere ~* izazvati neslogu; *mica ~!* nije baš loše!; *non c'è ~* nije loše; *prendersela a ~* uzeti za zlo; uvrediti se; zameriti; *restar (rimaner) ~* uvrediti se; razočarati se;

*sentirsi* ~ loše se osećati; pozliti; *trattare* ~ loše postupati; *usare ~ qcs* loše upotrebiti nešto

**malefatta** *f* greška; omaška

**malefico** *adj* štetan; škodljiv

**malevolenza** *f* zlonamernost

**malevolo** *adj* zlonameran

**malfatto** *m* zlodelo

**malfattore** *m* razbojnik; lupež; zločinac; *da* ~ zlikovački

**malfermo** *adj* nestabilan; nesiguran; klimav; labav; ~ *nei propositi* neodlučan u namerama; ~ *in salute* slabog zdravlja

**malfido** *adj* nesiguran; nepouzdan

**malfondato** *adj* neosnovan

**malgoverno** *m* loša uprava (vlade); javašluk

**malgrado** *prep* uprkos; pored svega; ~ *che* uprkos; ~ *ciò* uprkos tome; *nostro* ~ protiv naše volje

**malignità** *f* zloba; pakost

**maligno** *adj* zloban; pakostan; maligni; zloćudan; *malattia maligna* zloćudna (maligna) bolest

**malinconia** *f* melanholija; seta

**malintenzionato** *adj* zlonameran

**malinteso** *m e adj* nesporazum; pogrešno shvaćen

**malizia** *f* zloba; pakost

**maliziosità** *f* zloba; pakost; malicioznost

**malizioso** *adj* zloban; pakostan; podmukao; maliciozan; *abbandono* ~ pakosno ostavljanje; *danneggiamento* ~ zlobna šteta

**malleabile** *adj* gibak; kovan; popustljiv

**mallevadore** *m* jemac; garant; *farsi ~ di qcn (per qcn)* garantovati za nekoga; *stare* ~ garantovati; jemčiti

**mallevadoria** *f* garancija; jemstvo; kaucija; *dare* ~ položiti garanciju

**mallevare** *v* jemčiti; garantovati

**malora** *f* propast; *andare in* ~ propasti; upropastiti; *mandare in* ~ poslati do đavola

**malsano** *adj* nezdrav

**malsicuro** *adj* nesiguran

**maltempo** *m* nevreme

**malto** *m* slad (za pivo)

**maltrattamento** *m* zlostavljanje; maltretiranje; *maltrattamenti e abbandono dei minorenni* zlostavljanje i zapuštanje maloletnika; *maltrattamenti nell'esercizio delle proprie funzioni o del potere pubblico* zlostavljanje u obavljanju službe ili javnog ovlašćenja

**maltrattare** *v* zlostavljati; maltretirati

**malvagio** *m e adj* zlobnik; pakosnik; zloban; pakostan; *azione malvagia* pakosno delo

**malvagità** *f* zloba; zloća; pakost; *compiere* ~ činiti zlo (zla dela)

**malversare** *v* proneveriti

**malversatore** *m* proneverilac; utajivač

**malversazione** *f* pronevera; utaja; malverzacija; ~ *di denaro* pronevera novca

**malvolere** *m* neraspoloženje; zlovolja; bezvoljnost

**management** *m (ingl)* menadžmet; upravljanje preduzećem

**manager** *m (ingl)* menadžer; agent

**manageriale** *adj (ingl)* menadžerski; upravljački

**mancamento** *m* nedostatak; pomanjkanje; mana

**mancante** *adj* manjkav; krnj; nedostajući; *dare* ~ izjaviti da nedostaje; ~ *di denaro* nedostajući novac; ~ *di peso* manjkav u težini; *oggetto* ~ predmet koji nedostaje

**mancanza** *f* nedostatak; pomanjkanje; oskudica; nestašica; greška; propust; prekršaj; *in* ~ u nedostatku; *in ~ di meglio* očekujući bolju priliku; ~ *di alloggi* nestašica stanova; ~ *di attenzione* nedostatak pažnje; ~ *di avviso* nedostatak obaveštenja; ~ *di capitali* nestašica kapitala; ~ *di coscienza* nesavesnost; ~ *di consenso* izostanak pristanka; ~ *di copertura* nedostatak pokrića; ~ *di credito* nedostatak kredita; ~ *di cura* nedostatak brige (nege); ~ *di denaro* nedostatak novca; ~ *di dichiarazione* nedostatak izjave; ~ *di documenti* nedostatak dokumenata; ~ *di fondi* nedostatak fondova; ~ *formale* formalni nedostatak; ~ *di guadagno* nedostatak (izostanak) zarade; ~ *di istruzioni* nedostatak uputstava; ~ *di lavoro* nestašica posla; ~ *di liquidità* nelikvidnost; ~ *di mano d'opera* oskudica radne snage; ~ *di materie prime* nedostatak sirovine; ~ *di mezzi* nestašica sredstava; ~ *di procedura* procesualni nedostatak; ~ *di qualità* nedostatak kvaliteta; ~ *di riguardo* nedostatak pažnje; ~ *di rispetto* neiskazivanje poštovanja; ~ *di sicurezza* nesigurnost; ~ *di tempo* nedostatak vremena; ~ *di vendita* slaba prodaja; *per ~ di accettazione* zbog izostalog prihvatanja; *per ~ di copertura* zbog nedostatka pokrića; *per ~ di pagamento* zbog neplaćanja; *sentire la ~ di qcn* osećati nečije odsustvo; *supplire alla* ~ nadoknaditi (otkloniti) nedostatak

**mancare** *v* nedostajati; propustiti; promašiti; ne uspeti; biti odsutan; umreti; pogrešiti; ~ *il bersaglio* promašiti cilj; ~ *agli impegni* ne ispuniti obaveze; ~ *un'occasione* propustiti priliku; ~ *al pagamento* ne izvršiti plaćanje; ~ *di parola* prekršiti datu reč; ~ *di riguardo* ne iskazivati pažnju (brigu); ~ *di rispetto* ne iskazivati poštovanje; *venire a* ~ ponestati

**mancato** *adj* promašen; neizvršen; neuspeo; *mancata accettazione* izostalo prihvatanje; *mancata consegna* izostala isporuka; ~ *pagamento* izostalo plaćanje; neizvršena isplata

**manchevole** *adj* nedovoljan; nepotpun; nedovršen; manjkav

**manchevolezza** *f* manjkavost; mana; nepotpunost; nedostatak

**mancia** *f* napojnica; bakšiš; *dare la* ~ dati napojnicu; ~ *competente* odgovarajuća napojnica



**Manciuria** *f (geogr)* Mandžurija

**manco** *m* manjak; pomanjkanje; nedostatak

**mandamentale** *adj* okružni

**mandamento** *m* okrug (sudski)

**mandante** *m* davalac punomoći; nalogodavac; ~ *nella spedizione* nalogodavac u špediciji

**mandare** *v* otpremiti; poslati; ~ *all'aria un progetto* upropastiti (osujetiti) projekat; ~ *auguri* čestitati; poslati čestitku; ~ *a chiamare* pozvati; ~ *a dire* poručiti; ~ *a effetto* ostvariti; sprovesti; uspeti; ~ *all'incasso* poslati na naplatu; ~ *per le lunghe* zatezati; odugovlačiti; ~ *a monte* osujetiti; ~ *in pezzi* razbiti; ~ *a prendere* otići po; ~ *in protesta una cambiale* protestovati menicu; ~ *in rovina* upropastiti; ~ *via* otpustiti; oterati; ~ *a vuoto* osujetiti

**mandatario** *m* opunomoćenik; zastupnik; mandatar; *in qualità di* ~ u svojstvu opunomoćenika; ~ *commerciale* trgovački zastupnik; ~ *generale* generalni zastupnik; ~ *legale* zakonski zastupnik; ~ *sociale* zastupnik (nekog) društva; ~ *speciale* specijalni zastupnik

**mandato** *m* mandat; nalog; punomoćje; ovlašćenje; *abuso di* ~ prekoračenje ovlašćenja; *affidare un* ~ poveriti mandat; *agire per* ~ delovati na osnovu punomoći; *ampio* ~ široko ovlašćenje; *conferire* ~ ovlastiti; opunomoćiti; *contratto di* ~ ugovor o punomoći; *doppio* ~ dvostruka punomoć; *emettere il ~ di cattura* izdati nalog za hapšenje; *eseguire un* ~ izvršiti nalog; ~ *di accompagnamento* nalog za praćenje; ~ *d'arresto* nalog za hapšenje; ~ *bancario* bankarski nalog; ~ *in bianco* blanko mandat; ~ *di bonifico* nalog za odobrenje; ~ *di cattura* poternica; nalog za hapšenje; ~ *di comparizione* poziv na sud; sudska pozivnica; ~ *di consegna* nalog za isporuku; dostavnica; ~ *di credito* kreditni nalog; ~ *della dogana* carinski nalog; ~ *elettorale* izborni mandat; ~ *d'esecuzione* nalog za izvršenje; ~ *d'espropriazione* nalog o eksproprijaciji; ~ *generale* opšta punomoć; ~ *generale alle liti* generalna sudska punomoć; ~ *giudiziario* sudski nalog; ~ *di imbarco* nalog za ukrcaj (utovar); ~ *imperativo* imperativni nalog; ~ *d'incasso* nalog za naplatu; ~ *legale* zakonski mandat; ~ *oneroso* teretni nalog; nalog za isplatu; ~ *orale* usmeni nalog; ~ *di pagamento* platni nalog; ~ *parlamentare* parlamentarni (poslanički) mandat; ~ *particolare* posebna punomoć; ~ *di perquisizione* nalog za pretres stana; nalog za istragu; ~ *postale* poštanska uputnica; ~ *di procura* ovlašćenje za punomoć; ~ *di rimborso* nalog za naplatu; ~ *di riscossione* platni nalog; ~ *di scarico* nalog za istovar; ~ *scritto* pismeni nalog; ~ *di sequestro* nalog za sekvestar; ~ *speciale* specijalni mandat; ~ *di storno* nalog o virmanisanju; ~ *di trasferimento* nalog za transfer; ~ *di vendita* prodajni nalog; *il ~ di vendita non può essere revocato* prodajni nalog se ne može opozvati; ~ *verbale* usmeni nalog; *procedura per* ~ mandatni postupak; *prorogare il* ~ produžiti mandat; *revocare il* ~ opozvati punomoć; *rinunciare al* ~ odreći se ovlašćenja (punomoći); *spiccare ~ di arresto* izdati nalog za hapšenje; *territorio sotto* ~ teritorija pod starateljstvom

**mandracchio** *m* veoma mala luka; (zaštićen) deo luke

**mandria** *f* krdo; stado; čopor; ~ *brada* stado divlje stoke

**maneggevole** *adj* lak za rukovanje (baratanje); praktičan; pristupačan; prilagodljiv

**maneggiabile** *adj* pogodan za rukovanje (baratanje)

**maneggiare** *v* baratati; rukovati; upravljati; ~ *gli affari* voditi poslove; ~ *destramente* spretno rukovati; ~ *forti somme di denaro* rukovati velikim iznosima novca; ~ *del pubblico denaro* rukovati javnim novcem

**maneggio** *m* rukovanje; baratanje; upravljanje; ~ *degli affari* vođenje poslova

**manette** *f pl* lisice (za ruke)

**manganellare** *v* pendrečiti; udarati pendrekom

**manganellata** *f* udarac pendrekom

**manganello** *m* pendrek

**mangeria** *f* pljačka; pronevera

**mangiabile** *adj* jestiv

**mangiapane** *m* lezilebović

**mangiatoia** *f* valov; jasle

**mangime** *m* krmivo; krma; stočna hrana

**mani** *f pl* ruke; *a ~ fidate* u poverljive ruke; *a ~ vuote* praznih ruku; *avere le ~ bucate* imati šuplje ruke; rasipati; biti rasipnik; *metter le ~ addosso a uno* dići ruku na nekoga; *rimettere in ~ proprie* predati na ruke; *stare con le ~ in mano* stajati skrštenih ruku; biti nezaposlen; *sue proprie* ~ lično na ruke

**mania** *f* manija; ludilo; ~ *di persecuzione* manija gonjenja; ~ *suicida* samoubilačka manija

**manicomio** *m* ludnica

**maniera** *f* način; ponašanje; postupak; manir; stil; *di ~ che* tako da; *di nessuna* ~ nikako; *in ~ adeguata* shodno; *si applicherà in ~ adeguata* shodno će se primenjivati; *in ~ analoga* na isti (analogan) način; *in che ~?* na koji način?; *in nessuna* ~ nikako; ni na kakav način; *in una ~ o nell'altra* ovako ili onako; na jedan ili na drugi način; ~ *di amministrare* način urpavljanja; ~ *di vita* način života; *trattare in ~ discriminatoria* diskriminatorno tretirati

**manifattura** *f* rukotvorina; manufaktura; proizvodnja; ~ *eterogenea* raznolika manufaktura; ~ *organica* organska manufaktura

**manifatturiere** *m* radnik; manufakturista

**manifatturiero** *adj* manufakturni; zanatski; *industria manufatturiera* manufakturna industrija

**manifestare** *v* pokazati; izraziti; ispoljiti; manifestovati; ~ *la propria opinione* izneti sopstveno mišljenje; ~ *una sorpresa* izraziti čuđenje

**manifestarsi** *v rifl* ispoljiti se; pokazati se; izaći na videlo

**manifestazione** *f* manifestacija; priredba; demonstracija; *divieto di partecipazione alle manifestazioni* zabrana učešća na manifestacijama (demonstracijama); ~ *pubblica* javna manifestacija

**manifesto** *m e adj* proglas; oglas; objava; plakat; manifest; očigledan; očevidan; vidljiv; *affissione di* ~ lepljenje oglasa; ~ *di arrivo* obaveštenje o dolasku (prispeću); ~ *di bordo* brodski manifest; ~ *di carico* tovarni list; spisak tereta; *M~ dei Comunisti* Komunistički manifest; ~ *elettorale* izborni proglas; ~ *delle merci* robni manifest; ~ *di partenza* objava odlaska; ~ *pubblicitario* reklamni oglas; ~ *di uscita* manifest o izlazu; *in modo* ~ na očigledan način; *pubblicare un* ~ objaviti manifest

**manipolare** *v* rukovati; manipulisati

**manipolatore** *m* rukovalac; manipulant; ~ *finanziario* finansijski manipulant

**manipolazione** *f* rukovanje; baratanje; manipulacija; *impiegato di* ~ manipulativni činovnik; ~ *dei corsi* manipulacija kursevima; ~ *dei costi* manipulacija troškovima; ~ *con materia di pericolosità generale* rukovanje opšteopasnim stvarima; ~ *delle merci* manipulacija robom; ~ *monetaria* monetarna manipulacija; ~ *dei prezzi* manipulacija cenama

**mano** *f* ruka; *acquistare di seconda* ~ kupiti iz druge ruke; *a* ~ ručni; *alla* ~ u ruci; *a portata di* ~ na dohvat ruke; *avere in* ~ *la dimostrazione* posedovati dokaz; *avere la* ~ *in un affare* umešati se u posao; *contro* ~ u suprotnom smeru; *dare una* ~ *a qcn* pomagati nekome; *di (della)* ~ ručni; *di* ~ *in* ~ malo po malo; postepeno; iz ruke u ruku; *di prima* ~ iz prve ruke; *di propria* ~ svojom rukom; svojeručno; *fare man bassa* opljačkati; oteti; *fuori* ~ daleko; zabačen; *lasciare* ~ *libera* dati odrešene ruke; *lavoro a* ~ ručni rad; *la* ~ *destra* desnica; *man* ~ malo po malo; postepeno; ~ *alla* ~ susretljiv čovek; ~ *d'opera* radna snaga; *mettere la* ~ *sul fuoco* staviti ruku u vatru; *parlare con il cuore in* ~ govoriti iskreno; *pegno a* ~ ručni zalog; *per* ~ *d'usciere* preko vratara; *a portata di* ~ na dohvat ruke; *vendere sotto* ~ prodavati ispod tezge

**manodopera** *f* radna snaga; *fabbisogno di* ~ potreba radne snage; ~ *qualificata* kvalifikovana radna snaga; *scarsità di* ~ oskudica (nestašica) radne snage

**manometro** *m* manometar

**manomettere** *v* kradom otvoriti; preturati; ~ *i diritti* kršiti prava

**manomissione** *f* povreda (prava); preturanje; ~ *di merci in transito* preturanje robe u tranzitu

**manomorta** *f (leg)* neotuđivost; *beni di* ~ neotuđiva dobra; *legge sulla* ~ zakon o neotuđivosti

**manoscritto** *m e adj* rukopis; pisan rukom; ~ *aperto* otvoreni rukopis

**manovale** *m* zidarski pomoćnik; fizikalac; fizički radnik

**manovella** *m* kurbla; ručica; poluga

**manovra** *f* mahinacija; špekulacija; manevrisanje; manevar; *durante la* ~ *di sorpasso* prilikom preticanja; ~ *di Borsa* berzanska špekulacija; ~ *dilatatoria* odgodna radnja; *manovre elettorali* izborne mahinacije; ~ *fraudolenta* prevarna špekulacija; ~ *monetaria* monetarna manipulacija; *manovre segrete* tajne mahinacije; ~ *subdola* podmukao pokret; ~ *del tasso di sconto* manipulacija diskontnom (kamatnom) stopom; *non ha iniziato la* ~ *di sorpasso* nije započeo preticanje

**manovrare** *v* upravljati; rukovati; manevrisati; ~ *il denaro* rukovati novcem; ~ *la macchina* rukovati mašinom

**mansione** *f* dužnost; služba; zadatak

**mantenere** *v* održati; zadržati; izdržavati; ~ *in efficienza* održavati u stanju spremnom za upotrebu; ~ *la famiglia* izdržavati porodicu; ~ *l'ordine* održavati red; ~ *la parola* održati reč; ~ *i prezzi di prima* održavati prethodne cene; ~ *una promessa* održati obećanje; ~ *i propri impegni* ispuniti svoje obaveze; ~ *rapporti* održavati odnose; ~ *un segreto* čuvati tajnu; ~ *valido* smatrati valjanim; držati na snazi; ~ *in vita* održavati u životu

**mantenersi** *v rifl* održavati se; čuvati se; izdržavati se; uzdržati se

**mantenimento** *m* održavanje; izdržavanje; uzdržavanje; ~ *della disciplina* održavanje discipline; ~ *della famiglia* izdržavanje porodice; ~ *di liquidità* održavanje likvidnosti; ~ *dell'ordine* održavanje reda; ~ *dell'ordine nel procedimento giudiziale* održavanje reda u sudskom postupku; ~ *dell'ordine pubblico* održavanje javnog reda; ~ *della pace* održavanje mira; ~ *dei prezzi* održavanje cena; ~ *di una promessa* održavanje obećanja; ~ *in vigore* održavanje na snazi

**manuale** *m e adj* priručnik; priručna knjiga; ručni; *arte* ~ zanat; *lavoro* ~ rukotvorina; ručni rad

**manufatti** *m pl* manufaktura; ~ *nazionali* narodne rukotvorine

**manufatto** *m e adj* rukotvorina; ručno izrađen; ~ *finito* gotov proizvod; ~ *semilavorato* poluproizvod

**manutenzione** *f* održavanje; čuvanje; ~ *d'equipaggiamento* investiciono održavanje; ~ *ordinaria* redovno održavanje; ~ *straordinaria*



vanredno održavanje; *per mancata* ~ zbog neodržavanja; *spese di* ~ troškovi održavanja

**manzo** *m* govedo; goveče; govedina

**mappa** *f* geografska karta; mapa; ~ *catastale* katastarska mapa; ~ *particellare* parcelarna mapa; mapa za grafički prikaz zemljišta; ~ *tavolare* zemljišno-knjižna mapa

**marame** *m* otpaci; loša roba

**marasma** *m* slabljenje; propadanje; iscrpljenost; iznemoglost; zbrka; metež; ~ *degli affari* poslovno mrtvilo; ~ *borsistico* berzansko mrtvilo; slabo kotiranje na berzi; ~ *economico* privredna slabost; *un* ~ *generale domina gli affari* opšte mrtvilo dominira poslovima

**marca** *f* oznaka; znak; marka; vrsta; *articolo di* ~ proizvod poznate marke; *depositare una* ~ *di fabbrica* registrovati fabrički zaštitni znak; *di* ~ izvrstan; poznate marke; *esaltare una* ~ hvaliti marku; ~ *assicurativa* osiguravajuća oznaka; ~ *da bollo* taksena marka; beleg; ~ *commerciale* trgovački žig; ~ *di commercio* trgovačka marka; ~ *concorrente* konkurentska marka (roba); ~ *di controllo* kontrolna marka; ~ *depositata* zaštitni znak; ~ *di fabbrica* zaštitni fabrički znak; ~ *fiscale* poreska marka; ~ *internazionale* međunarodni robni znak; ~ *di scambio* obračunski žig

**marcare** *v* obeležiti; označiti; žigosati; markirati; istaći; naglasiti; ~ *a fuoco* žigosati vatrom; ~ *i prezzi* označiti cene

**marcato** *adj* žigosan; obeležen; markiran; upadljiv; markantan

**marcatore** *m* marker; osoba koja označava

**marcatura** *f* markiranje; obeležavanje; žigosanje; ~ *dei prezzi* markiranje (označavanje) cena

**marchiare** *v* obeležiti; markirati; žigosati

**marchiatura** *f* obeležavanje; markiranje; žigosanje

**marchio** *m* žig; znak; marka; *decadenza del* ~ zastarelost žiga; ~ *d'autenticità* žig autentičnosti; ~ *collettivo* kolektivni žig; ~ *di commercio* trgovački (robni) znak (žig); ~ *di controllo* kontrolni žig; ~ *depositato* registrovan (patentiran) žig; ~ *di fabbrica* fabrička oznaka; ~ *di fabbricazione* žig izrade; ~ *a fuoco* vatreni žig; ~ *di garanzia* garantni žig; ~ *d'identificazione* žig raspoznavanja; ~ *d'impresa* žig preduzeća; ~ *internazionale* međunarodni žig; ~ *notorio* poznat žig;~ *originale* originalan žig; ~ *d'origine* žig porekla; ~ *in oro* žig na zlatu; zlatni žig; ~ *protettivo* zaštitni žig; ~ *protetto* zaštićen žig; ~ *di provenienza* žig o poreklu; ~ *di qualità* žig o kvalitetu; ~ *registrato* registrovan (upisan) žig; ~ *di riconoscimento* žig raspoznavanja; ~ *di sovranità* znak suvereniteta; *imprimere un* ~ *d'autenticità* utisnuti žig autentičnosti; *imprimere un* ~ *di fabbrica* utisnuti fabrički žig; *protezione del* ~ zaštita žiga; *requisiti di validità del* ~ rekviziti za valjanost žiga; *trasferimento del* ~ prenos žiga

**marcia** *f* kretanja; hod; marš; *innestare la* ~ ubaciti u brzinu (auto); ~ *indietro* kretanje unazad; vraćanje; ~ *d'un processo* pokretanje parnice; *mettere in* ~ pokrenuti; pustiti u pogon; *mettersi in* ~ pokrenuti

**marciapiede** *m* trotoar; pločnik; ~ *d'arrivo* dolazni peron; peron na koji stiže voz

**marcio** *adj* gnjio; truo; pokvaren; *avere torto* ~ grdno se varati

**marco** *m* marka (novac); ~ *bloccato* blokirana marka; ~ *di compensazione* obračunska marka; ~ *finlandese* finska marka; ~ *orientale* istočnonemačka marka; ~ *d'oro* zlatna marka; ~ *tedesco* nemačka marka; ~ *turistico* turistička marka

**marconista** *m* radiotelegrafista

**mare** *m* more; *alto* ~ pučina; otvoreno more; *di* ~ pomorski; *gente di* ~ pomorci; mornari; moreplovci; *è una goccia nel* ~ to je kap u moru; *frutti di* ~ morski plodovi (račići i školjke); *lupo di* ~ morski vuk; *M~ Adriatico* Jadransko more; ~ *aperto* otvoreno more; *M~ Baltico* Baltičko more; ~ *chiuso* zatvoreno more; *M~ Egeo* Egejsko more; *un* ~ *di gente* velika gomila ljudi; ~ *libero* slobodno more; *M~ Mediterraneo* Sredozemno more; *M~ Morto* Mrtvo more; *M~ Nero* Crno more; *M~ del Nord* Severno more; *M~ Rosso* Crveno more; ~ *territoriale* teritorijalno more; *per* ~ morem; po moru; *la questione è in alto* ~ pitanje još nije rešeno; *solcare il* ~ seći morske talase

**marea** *f (naut)* plima i oseka; *alta* ~ plima; *bassa* ~ oseka; ~ *calante* oseka; ~ *montante* plima

**mareggiare** *v* talasati se

**mareggiata** *f* talasanje

**maremoto** *m* morski trus; podvodni zemljotres

**margarina** *f* margarin

**marginale** *adj* bočni; ivični; sporedan; nevažan; granični; marginalan; *analisi* ~ granična analiza; *consumatore* ~ granični potrošač; *costo* ~ granični trošak; *efficienza* ~ *del capitale* granična korisnost kapitala; *impresa* ~ marginalno preduzeće; granični poduhvat; *nota* ~ primedba na margini; *produttività* ~ granična produktivnost; *ricavo* ~ granični prihod (dobitak); *spesa* ~ marginalni trošak; *utilità* ~ marginalna korisnost

**marginatura** *f* oznaka margina; marginacija

**margine** *m* rub; ivica; margina; marža; *cifre a* ~ iznosi na margini; *fornire di* ~ ostaviti marginu; *in* ~ na margini; sa strane; ~ *dell'agente di cambio* marža menjača; ~ *commerciale globale* ukupna trgovinska marža; ~ *del commercio* trgovačka marža; ~ *del commercio al minuto* malotrgovinska marža; ~ *di copertura* rezerva za pokriće; marža pokrića; ~ *di credito*

okvir kredita; ~ *del dettagliante* marža trgovca na malo; ~ *di fabbricazione* marža izrade; ~ *di fluttuazione* fluktuaciona marža; ~ *di garanzia* rok trajanja garancije; ~ *del grossista* grosistička marža; ~ *di guadagno* razlika (marža) zarade; ~ *di interesse* razlika kamata; ~ *di liquidità* marža (rezerva) likvidnosti; ~ *massimo* najviša marža; ~ *del mediatore* posrednička marža; ~ *di oscillazione* oscilatorna marža; ~ *di preferenza* prioritetna marža; ~ *di prezzo* marža (razlika) u ceni; ~ *di produttività* granica produktivnosti; ~ *di profitto* profitna marža; razlika u profitu; ~ *di rendimento* granica rentabilnosti; ~ *di sicurezza* sigurnosna granica; ~ *della strada* rub (ivica) puta; ~ *di tolleranza* granica tolerancije; ~ *di utile* marža dobiti; *oltrepassare il* ~ prekoračiti meru

**marina** *f* primorje; priobalni pojas; marina (pristanište za brodove); mornarica; ~ *commerciale* trgovačka mornarica; ~ *di guerra* ratna mornarica; ~ *libera* slobodno brodarstvo; ~ *di linea* linijsko brodarstvo; ~ *mercantile* trgovačka mornarica; *ministro della* ~ ministar mornarice

**marinaio** *m* mornar

**marinare** *v* marinirati; kiseliti; ~ *la scuola* bežati sa časova

**marinaresco** *adj* mornarski; pomorski; *alla marinaresca* na mornarski način; *abilità marinaresca* mornarska veština

**marinaro** *adj* mornarski; pomorski; *città marinara* pomorski grad; *popolo* ~ pomorski narod; *potenza marinara* pomorska sila

**marino** *adj* morski; pomorski; *sale* ~ morska so

**maritarsi** *v rifl* udati se

**maritata** *adj* udata

**marito** *m* muž; suprug; *prendere* ~ udati se; *ragazza da* ~ udavača

**marittimo** *m e adj* pomorac; pomorski; morski; *arbitraggio* ~ pomorska arbitraža; *assicurazione marittima* pomorsko osiguranje; *azienda marittima* pomorsko preduzeće; *camera marittima* pomorska komora; *canale* ~ pomorski kanal; *città marittima* pomorski grad; *commercio* ~ pomorska trgovina; *comunicazioni marittime* pomorske veze; *compravendita marittima* pomorska kupoprodaja; *conferenza marittima* pomorska konferencija; *credito* ~ pomorsko potraživanje; *diritto* ~ pomorsko pravo; *lasciapassare* ~ pomorska dozvola; *navigazione marittima* pomorska plovidba; *pesca marittima* morski ribolov; *potenza marittima* pomorska sila; *sensale* ~ pomorski mešetar (senzal); *servizio* ~ pomorska služba; *servizio di rimorchio* ~ služba pomorskog tegljenja; *società marittima* pomorsko društvo; *traffico* ~ pomorski saobraćaj; *trasporto* ~ pomorski transport; *vettore* ~ brodar; pomorski prevoznik

**marmo** *m* mermer; mramor

**Marsiglia** *f (geogr)* Marsej

**martellare** *v* kucati; kovati; udarati čekićem; lupati; obasipati

**marxismo** *m* marksizam

**marxista** *m e f e adj* marksista; marksistički

**mascheramento** *m* kamuflaža; maskiranje; prerušavanje

**mascherare** *v* kamuflirati; maskirati; prerušiti; ~ *le perdite* kamuflirati (prikrivati) gubitke

**masnada** *f* družina; četa; banda

**massa** *f* masa; ukupna imovina; gomila; mnoštvo; svetina; *amminsitratore della* ~ upravnik mase; *bene di* ~ masovno dobro; *fabbricazione in* ~ masovna proizvodnja; *fare* ~ okupljati se; gurati se; *in* ~ u celini; sve zajedno; ~ *attiva* aktivna masa (imovina); ~ *dei beni* masa dobara; ~ *comune* zajednička imovina; ~ *contribuente* masa koja doprinosi (koja učestvuje); ~ *di copertura* masa pokrića; ~ *dei creditori* masa potraživanja; ~ *dei debiti* dugovna masa; ~ *debitrice (dei debitori)* dugovna masa; ~ *di deposito* masa u depozitu; ~ *ereditaria* nasledna masa; zaostavština; ~ *fallimentare (di fallimento)* stečajna masa; ~ *generale* opšta masa (imovina); ~ *ipotetica* pretpostavljena masa (imovina); ~ *lavoratrice* radna (radnička) masa; ~ *monetaria* novčana masa; ~ *passiva* pasivna masa (imovina); ~ *restante* preostala masa; ~ *da ripartire* masa za deobu; ~ *di ripartizione* deobna (deljiva) masa; ~ *speciale* posebna masa; ~ *statistica* statistička masa; ~ *vincolata a sostituzione* masa (imovina) koja podleže zameni; ~ *vincolata a usufrutto* vinkulirana masa vezana uz kamate; *unire in* ~ prikupiti; skupiti (na gomilu)

**massacro** *m* pokolj; masakr

**massello** *m (metall)* grumen (metala ili kamena); ingot; šipka

**masserizie** *f pl* pokućstvo; kućne stvari

**massicciata** *f* podgrada puta; putna podloga; železnički nasip

**massiccio** *adj* krupan; glomazan; čvrst; težak; masivan; *oro* ~ masivno (puno) zlato

**massima** *f* maksima; načelo; pravilo; izreka; *accordo di* ~ načelni (okvirni) dogovor; *di* ~ načelno; načelan; *in linea di* ~ u načelu; u principu; ~ *d'esperienza* iskustveno načelo; ~ *eventuale* eventualna maksima; ~ *legale* pravna izreka; pravna maksima; ~ *di ufficio* kancelarisjko načelo; *progetto di* ~ okvirni nacrt

**massimale** *adj* maksimalan; najveći; najviši; *salario* ~ najviša plata (nadnica)

**massimalismo** *m* maksimalizam

**massimalista** *m* maksimalista

**massimario** *m* zbirka maksima (izreka); (*leg*) zbirka presuda



**massimo** *m e adj* maksimum; najviši stepen; najveći; najviši; maksimalan; *al* ~ u krajnjem slučaju; *al* ~ *grado* do najvišeg stepena; *con la massima stima* s najvećim poštovanjem; ~ *d'accettazione* maksimum prijema; ~ *d'assicurazione* maksimum osiguranja; *la massima importanza* maksimalna važnost; *massima occupazione* maksimalna zaposlenost; *la massima parte* najveći deo; *importo* ~ maksimalan iznos; *offerta massima* maksimalna ponuda; *prezzo* ~ maksimalna cena; *rischio* ~ maksimalan rizik

**massone** *m* slobodni zidar; mason

**massoneria** *f* slobodno zidarstvo; masonerija

**mastro** *m* majstor; glavna knjiga; *aggiornare il libro* ~ ažurirati glavnu knjigu; *libro* ~ *dei debitori* glavna knjiga dužnika; *libro* ~ *a fogli sciolti* kartotečna glavna knjiga; *libro* ~ *generale* temeljna glavna knjiga; *libro* ~ *delle vendite* glavna knjiga prodaje; ~ *per conti analitici* glavna knjiga za analitičke račune; ~ *dei fornitori* glavna knjiga dobavljača; ~ *muratore* zidarski majstor; ~ *sintetico* sintetička glavna knjiga; *registrazione a* ~ knjiženje u glavnu knjigu

**matassa** *f* zbrka; zaplet; *dipanare la* ~ razmrsiti konce; ~ *arruffata (intricata)* zamršena stvar; zamršeni konci

**matematica** *f* matematika; ~ *applicata* primenjena matematika; ~ *commerciale* trgovačka matematika; ~ *economica* privredna matematika; ~ *elementare* osnovna matematika; ~ *finanziaria* finansijska matematika; ~ *pura* čista matematika; ~ *superiore* viša matematika

**matematico** *adj* matematički

**materia** *f* predmet; materija; *competenza per* ~ nadležnost u predmetu; *dare* ~ *alla critica* dati povoda kritici; *entrare in* ~ ući u predmet (u srž stvari); *esperto in* ~ stručnjak za to dotično pitanje; *in* ~ *di* u pogledu (nečega); po pitanju nečega; ~ *amministrativa* upravni predmet; ~ *d'archivio* arhivska građa; ~ *ausiliare* pomoćni predmet; ~ *bancaria* bankarstvo; ~ *civile* građanska stvar; ~ *combustibile* gorivo; goriva materija; ~ *commerciale* tragovački predmet; ~ *contenziosa* sporna stvar; ~ *fiscale* fiskalni predmet; fiskalna materija; ~ *giuridica* pravna stvar; ~ *di giurisdizione volontaria* vanparnična stvar; ~ *greggia (grezza)* sirovina; ~ *d'imposta* poreski predmet; poreska materija; ~ *d'insegnamento* nastavni predmet; ~ *litigiosa* sporna stvar; ~ *obbligatoria* obavezan predmet; ~ *penale* krivični (kazneni) predmet; ~ *sommaria* kratak pregled predmeta; ~ *tributaria* poreski predmet; poreska materija

**materie** *f pl* predmeti; sirovine; materije; *indice delle* ~ sadržaj; indeks predmeta; ~ *basi* osnovne sirovine (materije); ~ *plastiche* plastične materije; ~ *prime* sirovine; *tavola delle* ~ popis predmeta

**materiale** *m e adj* građa; materijal; materijalan; stvaran; *benessere* ~ materijalno blagostanje; *causa* ~ materijalna tužba; *competenza* ~ stvarna nadležnost; *danno* ~ materijalna šteta; *diritto* ~ materijalno pravo; *errore* ~ činjenična greška; *fatto* ~ materijalna činjenica; ~ *bellico* ratni materijal; ~ *da costruzione* građevinski matrijal; ~ *didatico* učila; ~ *elettrico* električni materijal; ~ *greggio* sirovi materijal; ~ *isolante* izolacioni materijal; ~ *da lavorazione* materijal za izradu; ~ *probatorio* dokazni matrijal; ~ *d'un processo* procesna građa; ~ *prottetivo* zaštitni materijal; ~ *di prova* dokazni materijal; ~ *pubblicitario* propagandni materijal; ~ *ricercato* neophodan (traženi) materijal; ~ *rotabile* vozni park; ~ *scadente* loš (otpadni) materijal; ~ *di scorta* materijal na zalihi; ~ *d'ufficio* kancelarijski pribor; ~ *viaggiante* materijal na putu; *non* ~ neimovinski; *reato* ~ materijalni delikt; *responsabilità* ~ materijalna odgovornost

**materialismo** *m* materijalizam; ~ *dialettico* dijalektički materijalizam; ~ *storico* istorijski materijalizam

**materialista** *m e f* materijalista

**materialistico** *adj* materijalistički

**maternità** *f* materinstvo

**matriarcato** *m* matrijarhat

**matrice** *f (comm)* matrica; original; talon; ~ *dell'assegno* talon čeka; ~ *per duplicatori* matrica za umnožavanje; *staccare l'assegno dalla* ~ odvojiti ček od talona

**matricida** *m* ubica majke; materoubica

**matricidio** *m* ubistvo majke; materoubistvo

**matricola** *f* matična knjiga; registar; imenik; popis; odrezak (iz matice); brucoš; student prve godine; ~ *dei possessori di stabili* registar vlasnika stambenih zgrada

**matricolare** *v* upisati u matičnu knjigu; uneti u popis; registrovati

**matricolato** *adj* upisan u matičnu knjigu; registrovan

**matricolazione** *f* upisivanje u matičnu knjigu; upis; registracija

**matrigna** *f* maćeha

**matrimoniale** *adj* bračni; *anello* ~ burma; *diritto* ~ bračno (porodično) pravo; *letto* ~ bračni krevet

**matrimonio** *m* brak; venčanje; udaja; ženidba; *l'assenso dei genitori per la stipulazione del* ~ *del minore* pristanak roditelja za sklapanje braka maloletnika; *concludere un* ~ sklopiti brak; venčati se; *contrarre un* ~ sklopiti brak; venčati se; *inesistenza del* ~ nepostojanje braka; ~ *apparente* prividni brak; ~ *civile* civilni (građanski) brak; ~ *fittizio* fiktivni brak;

~ *illecito* nedozvoljen brak; ~ *inesistente* nepostojeći brak; ~ *di minorenni* maloletnički brak; ~ *misto* mešoviti brak; ~ *morganatico* morganatski brak; ~ *nullo* ništavni brak; ~ *putativo* putativni brak; ~ *religioso* crkveni brak; ~ *successivo* naknadno sklapanje braka; *scioglimento del* ~ prestanak braka

**mattatoio** *m* klanica

**mattazione** *f* klanje stoke

**mattina** *f* jutro; prepodne; *di* ~ jutrom; *di prima* ~ rano ujutru; *ieri* ~ juče ujutro; *questa* ~ jutros

**mattiniero** *m e adj* ranoranilac; koji rano rani

**matto** *m e adj* ludak; lud; mahnit; bez sjaja; mat

**mattone** *m* cigla; opeka; gnjavaža; gnjavator; ~ *refrattario* šamotna opeka

**mattonella** *f* pločica; ~ *di carbone* briket; ~ *della parete* zidna pločica; ~ *del pavimento* podna pločica

**maturare** *v* sazreti; zreti; mozgati; razmišljati

**maturato** *adj* dozreo; sazreo; *cambiale maturata* dospela menica; *interesse* ~ dospele kamate

**maturazione** *f* sazrevanje; dozrevanje; dospevanje; ~ *di capitalismo* sazrevanje kapitalizma; ~ *degli interessi* dospelost kamata; *venire a* ~ sazreti

**maturità** *f* zrelost; *esame di* ~ ispit zrelosti; maturski ispit; *giungere a* ~ sazreti

**maturo** *adj* dospeo; sazreo; iskusan; *consiglio* ~ mudar savet; *credito* ~ dospeo kredit; *dopo* ~ *esame* nakon zrelog razmišljanja; *giudizio* ~ zreo sud; *matura per decisione* zrela za odluku; *matura per essere rimessa al collegio* došlo je vreme da bude dostavljena pred veće

**Mauritania** *f (geogr)* Mauritanija

**mazzo** *m* svežanj; snop; ~ *di banconote* svežanj novčanica

**meccanico** *m e adj* mehaničar; mašinista; mehanički; mašinski; *industria meccanica* metaloprerađivačka industrija

**meccanismo** *m* mehanizam; ~ *classificatore* mehanizam za sređivanje; ~ *di compensazione* obračunski mehanizam; ~ *ordinatore* mehanizam za uređivanje; ~ *dei prezzi* mehanizam cena

**meccanizzare** *v* mehanizovati

**meccanizzazione** *f* mehanizacija; ~ *agricola* poljoprivredna mehanizacija

**meccanografia** *f* mehanografija

**meccanografico** *adj* mehanografski; *centro* ~ elektronski računski centar; *impianto* ~ mehanografski uređaj; *istituto* ~ mehanografski institut

**medaglia** *f* medalja; orden; ~ *commemorativa* spomen-medalja; ~ *d'oro* zlatna medalja; ~ *di presenza* značka prisutnosti; *il rovescio della* ~ druga strana medalje

**media** *f* prosek; sredina; *in* ~ u proseku; prosečno; ~ *approssimativa* približan prosek; ~ *geometrica* geometrijska sredina; ~ *mobile* promenljiv prosek; ~ *oraria* prosečna brzina; ~ *ponderata* odmerena srednja vrednost; ~ *progressiva* progresivna srednja vrednost; ~ *provvisoria* privremena srednja vrednost; ~ *quotidiana* dnevni prosek; ~ *dei salari* prosek plata; ~ *della vita* prosek života; *sorpassare la* ~ prevazići prosek

**mediano** *adj* srednji

**mediante** *prep* pomoću; putem; posredstvom; ~ *il pagamento* plaćanjem

**mediatore** *m (comm)* posrednik; mešetar; broker; *entrare* ~ posredovati; *fare da* ~ posredovati; ~ *d'affari* poslovni posrednik; ~ *di assicurazioni* posrednik u osiguranju; ~ *di beni* posrednik u prometu nekretninama; ~ *di Borsa* berzanski posrednik; ~ *di collocamento* posrednik u zapošljavanju; ~ *di commercio* trgovinski posrednik; ~ *di effetti* posrednik na berzi; ~ *immobiliare* zemljišni posrednik; ~ *libero* slobodni posrednik; ~ *di navi* snabdevač brodova; ~ *di noleggio* makler za najam (broda); ~ *occasionale* prigodni (slučajni) posrednik; ~ *di pace* mirotvorac; ~ *patentato* stručni posrednik; ~ *pubblico* javni posrednik

**mediazione** *f* posredovanje; posredništvo; mešetarenje; *competenza di* ~ taksa za posredovanje; *contratto di* ~ ugovor o posredovanju; ~ *per acquisti* posredovanje u nabavci; ~ *d'affari* poslovno posredovanje; ~ *nell'esercizio della prostituzione* posredovanje u vršenju prostitucije; ~ *del lavoro* posredovanje pri radu; *tariffa di* ~ posrednička tarifa; *ufficio di* ~ biro za posredovanje

**medicastro** *m* nadrilekar

**medicina** *f* medicina; lek; ~ *aziendale* mere za sanaciju preduzeća; ~ *del lavoro* medicina rada; ~ *legale* sudska medicina; ~ *preventiva* preventivna medicina; ~ *sociale* socijalna medicina

**medicinale** *m e adj* lek; lekovit; *vendita di medicinali all'ingrosso* prodaja lekova na veliko

**medico** *m e adj* lekar; lekarski; medicinski; *certificato* ~ lekarsko uverenje; *clinica medica* interna klinika; *da* ~ lekarski; ~ *aziendale* lekar preduzeća; ~ *di base* lekar opšte prakse; ~ *di bordo* brodski lekar; ~ *chirurgo* hirurg; ~ *comunale* opštinski lekar; ~ *condotto* opštinski lekar; ~ *curante* lekar koji leči bolesnika; ~ *legale* sudski lekar; ~ *della mutua* lekar zdravstvenog osiguranja; ~ *di servizio salutario* lekar zdravstvene službe; ~ *veterinario* veterinar; *omissione di soccorso* ~ nepružanje lekarske pomoći; *parere* ~ mišljenje lekara; *perizia medica* lekarski nalaz; *soccorso* ~ medicinska pomoć

**mediconzolo** *m* nadrilekar; doktorčić

**medio** *adj* prosečan; srednji; *classe media* srednji stalež; *età media* srednje doba starosti; *guadagno* ~ prosečna zarada; *M~ Evo* srednji vek; *media oraria* prosečna brzina; *M~ Oriente* Bliski istok; *prezzo* ~ prosečna cena; *qualità media, ma buona* srednjeg, ali dobrog kvaliteta



**mediocre** *adj* običan; slab; osrednji; *di qualità* ~ osrednjeg kvaliteta

**mediocrità** *f* osrednjost; osrednja sposobnost; prosečnost; mediokritet

**meditazione** *f* meditacija; razmišljanje

**mediterraneo** *adj* sredozemni; mediteranski

**Mediterraneo** *m* Sredozemno more; Mediteran

**meglio** *adj e adv* bolje; najbolji; *alla* ~ koliko se može; kako-tako; što bolje; *di bene in* ~ sve bolje i bolje; ~ *di così non potrebbe andare* bolje od toga se ne može zamisliti; *il* ~ *possibile* najbolje što je moguće; *molto* ~ mnogo bolje; *tanto* ~ utoliko bolje

**meglio** *m* najbolje; *agire per il* ~ postupati u najboljem smislu; *avere la* ~ imati najbolji deo; imati pravo; *comprare al* ~ kupiti po najboljoj ceni; *del nostro* ~ prodati po najboljoj ceni; *il* ~ *è nemico del bene* ono što je već dobro ne treba dirati

**membro** *m* član; pripadnik; ekstremitet; ud; ~ *dell'Accademia* član akademije; ~ *aggiunto* pomoćni član; ~ *artificiale* proteza; ~ *associato* pridružen član; ~ *attivo* aktivni član; ~ *benefico* član dobrotvor; ~ *di coalizione* član koalicije; ~ *del collegio* član veća; ~ *della commissione* član komisije; ~ *del consiglio* član saveta; ~ *del Consiglio esecutivo federale* član Saveznog izvršnog veća; ~ *del consorzio* član konzorcijuma; ~ *cooptato* kooptirani član; ~ *della corporazione* član korporacije; ~ *corrispondente* dopisni član; ~ *di diritto* član po pravu; ~ *effettivo* efektivan (redovan) član; ~ *elettivo* izborni član; ~ *dell'esercito* pripadnik armije; *membri della famiglia* članovi parodice; ~ *fondatore* član osnivač; ~ *del governo* član vlade; ~ *iscritto* upisani član; ~ *moroso* član dužnik; ~ *onorario* počasni član; ~ *del parlamento* član parlamenta; ~ *permanente* stalan član; ~ *del sindacato* član sindikata; ~ *supplente* član zamenik; ~ *temporaneo* privremeni (nestalni) član; ~ *dell'unione* član udruženja; *non* ~ *del partito* nepartijac

**memento** *m* podsećanje; opomena; *dare un* ~ *a qcn* podsetiti nekoga; ~ *per l'amministratore* podsetnik za upravnika

**memorandum** *m* memorandum; podsetnik; notes; beležnica

**memoria** *f* pamćenje; memorija; sećanje; uspomena; *a* ~ napamet; *a* ~ *d'uomo* od pamtiveka; *aver buona* ~ dobro pamtiti; imati dobro pamćenje; *far* ~ spomenuti; *richiamare alla* ~ podsetiti; upozoriti

**memoriale** *m* spomenica; pismeni podnesak; predstavka; molba; *presentare un* ~ podneti predstavku

**menare** *v* voditi; mahati; pomerati; ~ *(fino a)* dovesti (do); ~ *le anche* mrdati kukovima; ~ *la coda* mahati repom; ~ *qcn per il naso* vući nekoga za nos

**mendace** *adj* lažan; lažljiv; varljiv

**mendicante** *m e adj* prosjak; prosjački; ~ *professionale* profesionalni prosjak

**mendicare** *v* prosjačiti; moljakati

**mendicità** *f* prosjačenje

**meno** *adj e adv* najmanje; manje; *a* ~ *che* osim ako; *con* ~ *spese* uz manji trošak; *essere da* ~ manje vredeti; biti slabiji; *fare a* ~ *di qcs* odreći se nečega; biti bez nečega; ~ *abbiente* manje imućan; ~ *male!* hvala bogu!; konačno!; najzad!; *molto* ~ mnogo manje; *per lo* ~ u najmanju ruku; barem; *più o* ~ manje-više; *senza* ~ svakako; *venir* ~ prestati; ponestati; malaksati; onesvestiti se; *venir* ~ *alla promessa* ne ispuniti obećanje

**meno** *m* manje; najmanje; *il* ~ *che si possa fare* najmanje što se može učiniti; *il* ~ *possibile* što manje; najmanje; *per lo* ~ u najmanju ruku; *vendere a* ~ prodavati po nižoj ceni

**menomare** *v* umanjiti; smanjiti; oslabiti; ~ *la reputazione* krnjiti (kvariti) ugled

**menomazione** *f* smanjenje; umanjenje; oštećenje; onesposobljenost; ~ *fisica* telesno oštećenje; ~ *del privilegio* ograničenje privilegija

**mensa** *f* trpeza; obed; menza; ~ *aziendale* fabrička menza

**mensile** *m e adj* mesečna plata; mesečni časopis; mesečni; jednomesečni; *rata* ~ mesečna rata; *scadenza* ~ mesečno dospeće

**mensilità** *f* mesečna isplata; ~ *di stipendio* mesečna plata; *tredicesima* ~ trinaesta plata

**mensilmente** *adv* mesečno; svakog meseca

**mentale** *adj* umni; duševni; duhovni; mentalni; *alienazione* ~ duševna bolest; *deficienza* ~ slaboumnost; *facoltà mentali* umne sposobnosti; *sforzo* ~ umni napor; *squilibrio* ~ umna poremećenost

**mentalità** *f* mentalitet; način mišljenja; ~ *classista* klasni mentalitet; ~ *economica* ekonomski mentalitet; ~ *di piccolo proprietario* sitnovlasnički mentalitet

**mente** *f* um; pamet; duh; *a* ~ napamet; *a* ~ *fredda* trezveno; hladnokrvno; *avere in* ~ *di* imati na umu; nameravati; *che ti salta in* ~? šta ti pada na pamet?; *ficcarsi in* ~ *qcs* uvrteti nešto sebi u glavu; *levarsi dalla* ~ *qcs* izbiti nešto sebi iz glave; *malato di* ~ duševno bolestan; ~ *lucida (svelta)* bistra glava; ~ *meschina* plitka pamet; *passare per la* ~ imati pomisao; zamisliti; *porre* ~ *a qcs* obratiti pažnju na nešto; *richiamare alla* ~ setiti se; *sapere a* ~ znati napa-

met; *tenere in* ~ pamtiti; imati na umu; misliti na nešto; *uscire di* ~ smetnuti s uma; zaboraviti; *venire in* ~ pasti na um; setiti se

**mentire** *v* lagati

**mentre** *cong* za vreme; dok; *in quel* ~ u tom trenutku

**menzionare** *v* spomenuti; pomenuti

**menzione** *f* pominjanje; pomen; oznaka; *degno di* ~ vredan pomena; *far* ~ *di qcs* pomenuti nešto; ~ *di accettazione* napomena o prihvatanju; ~ *del domicilio* oznaka domicila

**menzogna** *f* laž; izmišljotina

**menzognero** *adv* lažljiv; varljiv; lažan

**meraviglia** *f* čudo; čuđenje; divota; divljenje; *a* ~ divno; prekrasno; savršeno; *farsi* ~ čuditi se

**meravigliare** *v* čuditi

**meravigliarsi** *v rifl* čuditi se; *c'è di che* ~ ima čemu da se čudiš; *non c'è da* ~ nema se čemu čuditi

**mercante** *m* trgovac; *fare orecchi da* ~ praviti se gluv; ~ *ambulante* putujući trgovac; torbar; ~ *fallito* bankrotirani trgovac; ~ *girovago* pokućar; skitara; ~ *di schiavi* trgovac belim robljem

**mercanteggiamento** *m* cenjkanje; pogađanje

**mercanteggiare** *v* cenjkati se; pogađati se; ~ *sul prezzo* pogađati se oko cene

**mercantesco** *adj* trgovački

**mercantile** *adj* trgovački; trgovinski; merkantilan; *blocco* ~ trgovačka blokada; *ceto* ~ trgovački stalež; *città* ~ trgovački grad; *flotta* ~ trgovačka flota; *legge* ~ trgovački zakon; *marina* ~ trgovačka mornarica; *nave* ~ trgovački brod; *naviglio* ~ trgovački brodovi; *prezzo* ~ trgovačka cena; *quartiere* ~ trgovačka četvrt; *Stato* ~ merkantilna država; *tecnica* ~ trgovačka tehnika; *tonnellaggio* ~ trgovačka tonaža; *traffico* ~ trgovački saobraćaj; *usanza (uso)* ~ trgovački običaj

**mercantilismo** *m* merkantilizam

**mercantilista** *m e f* merkantilista; pristalica merkantilizma

**mercantilistico** *adj* merkantilistički

**mercanzia** *f* trgovanje; roba; ~ *scadente* loša roba

**mercatino** *m* preprodavac

**mercato** *m* tržište; pijaca; *accordo di* ~ tržišni sporazum; *al* ~ *nero* u švercu; *ampio* ~ prostrano tržište; *analisi di* ~ analiza tržišta; *approvvigionamento del* ~ snabdevanje tržišta; *aprire un* ~ otvoriti tržište; *a buon* ~ jeftino; *condizioni del* ~ uslovi tržišta; *conquistare il* ~ osvojiti tržište; *consorzio di* ~ udruženje tržišta; *controllare il* ~ kontrolisati tržište; *creare un* ~ stvoriti tržište; *di* ~ tržišni; *diritti di* ~ tržišne dažbine; *disciplina del* ~ disciplina tržišta; *dominare il* ~ vladati tržištem; *economia di* ~ tržišna privreda; *fare* ~ *di qcs* trgovati nečim; prodavati nešto; *fluttuazione del* ~ kolebanja (oscilacija) tržišta; *giorno di* ~ pijačni dan; *indagini del* ~ istraživanje tržišta; *inondare il* ~ preplaviti tržište; *irrigidimento del* ~ krutost tržišta; *lanciare sul* ~ lansirati (baciti) na tržište; ~ *delle abitazioni* stambeno tržište; ~ *delle accettazioni* tržište (meničnih) akcepata; ~ *d'acquisto* nabavno tržište; ~ *agrario (agricolo)* poljoprivredno tržište; ~ *degli alloggi* stambeno tržište; ~ *animato* živahno tržište; ~ *poco animato* nedovoljno živo tržište; ~ *aperto* otvoreno tržište; ~ *di approvvigionamento* tržište za snabdevanje; ~ *dell'argento* tržište srebra; ~ *attivo* aktivno tržište; ~ *automobilistico* tržište automobila; ~ *delle azioni* tržište akcija; ~ *del bestiame* stočno tržište; ~ *di Borsa (borsistico)* berzansko tržište; ~ *calmo* mirno tržište; ~ *dei cambi* devizno tržište; ~ *dei capitali* tržište kapitala; ~ *dei cereali (cerealico)* tržište žitarica; ~ *chiuso* zatvoreno tržište; ~ *clandestino* crno (tajno) tržište; ~ *comune* zajedničko tržište; *M~ comune europeo* Zajedničko evropsko tržište; ~ *concorrenziale* konkurentsko tržište; ~ *di consumo* potrošačko tržište; ~ *a contanti* gotovinska prodaja (trgovina); ~ *a conto fisso* posao na fiksni obračun; ~ *controllato* kontrolisano tržište; ~ *coperto* pokriveno tržište; pokrivena pijaca; ~ *cotoniero* tržište pamuka; ~ *dei crediti* tržište kredita; ~ *creditizio* kreditno tržište; ~ *debole* slabo tržište; ~ *depresso* tržište u depresiji; ~ *disciplinato* disciplinovano tržište; ~ *del disponibile* tržište gotovine (likvidnosti); ~ *del denaro* tržište novca; ~ *delle divise* tržište deviza; ~ *edilizio* građevinsko tržište; ~ *d'energia* tržište energije; ~ *di esportazione* izvozno tržište; ~ *estero* inostrano tržište; ~ *fermo* stalno (čvrsto) tržište; ~ *fiacco* tromo tržište; ~ *finanziario* finansijsko tržište; ~ *fondiario* tržište zemljištem; ~ *di frutta* tržište voća; ~ *di frutta e verdura* tržište voća i povrća; ~ *immobiliare* tržište nekretninama; ~ *d'importazione* uvozno tržište; ~ *inattivo* neaktivno tržište; ~ *incerto* nesigurno tržište; ~ *all'ingrosso* veletrgovačko tržište; tržište robe na veliko; ~ *internazionale* međunarodno tržište; ~ *interno* domaće tržište; ~ *irregolare* neredovno tržište; ~ *ittico* riblje tržište; ~ *languido* tromo (mlitavo) tržište; ~ *del lavoro* tržište (berza) rada; ~ *libero (in Borsa)* slobodno tržište (na berzi); ~ *libero dei capitali* slobodno tržište kapitala; ~ *locale* lokalno tržište; ~ *della mano d'opera* tržište radne snage; ~ *delle materie prime* tržište sirovina; ~ *dei metalli* tržište metala; ~ *al minuto* maloprodajno tržište; ~ *mobiliare* tržište pokretnih dobara; ~ *mondiale* svetsko tržište; ~ *monetario* monetarno tržište; ~ *morto* mrtvo tržište; ~ *nazionale* domaće tržište; ~ *nero* crna berza; ~ *dei noli* tržište vozarine; ~ *obbligazionario* tržište obligacija; ~ *d'oltremare* prekomorsko (kolonijalno) tržište; ~ *dell'oro* tržište zlata; ~ *pesante* teško tržište; ~ *pubblico* javno tržište; ~ *resistente* otporno tržište; ~ *ristretto* usko (ograničeno) tržište; ~ *saturo* zasićeno tržište; ~ *di sbocco* izlazno tržište; ~ *di sconto* eskontno tržište; ~ *di settimanale* nedeljna pijaca; ~ *siderurgico* tržište crne metalurgije; ~ *di smercio* prodajno tržište; ~ *soprassaturo* prezasićeno tržište; ~ *sostenuto* uzdržano tržište ~ *di spaccio* prodajno tržište; ~ *speculativo* špekulativno tržište; ~ *stabile* stabilno tržište; ~ *a termine* terminski posao; ~ *di titoli* tržište vrednosnih papira; ~ *dei titoli a lunga scadenza* tržište dugoročnih efekata; ~ *ufficiale* zvanično tržište; ~ *unico* jedinstveno tržište; ~ *dei valori* tržište vrednostima (efektima); ~ *valutario* devizno tržište; ~ *vasto* prostrano tržište; ~ *di vasto respiro* prostrano slobodno tržište; ~ *di vendita* prodajno tržište; ~ *di verdura* tržište povrća; *mettere sul* ~ izneti na tržište; *monopolio del* ~ monopol tržišta; *ordinamento del* ~ regulisanje tržišta; *perturbazione del* ~ poremećaj tržišta; *politica del libero* ~ politika slobodnog tržišta; *posizione sul* ~ stanje na tržištu; *prezzo di* ~ tržišna cena; *ricerche del* ~ ispitivanje tržišta; *scorta del* ~ zaliha tržišta; *sostenutezza del* ~ uzdržanost tržišta; *struttura del* ~ struktura tržišta; *studio del* ~ ispitivanje tržišta; *studio e analisi di* ~ ispitivanje i analiza tržišta; *stimolare il* ~ stimulisati tržište; *supremazia del* ~ monopol tržišta; *tassa di* ~ pijačna (tržišna) taksa; *teoria del* ~ teorija tržišta; *valore di* ~ tržišna vrednost; *vendere a buon* ~ jeftino prodavati



**mercatura** *f* trgovanje; trgovina

**merce** *f* roba; *Borsa merci* robna berza; *campione di merci* uzorak robe; *circolazione delle merci* promet robe; *conto merci* račun robe; *deposito (di) merci* skladište (stovarište) robe; *documenti di* ~ robna dokumenta; *eccedenza di merci* višak robe; *gestione merci* otpremanje robe; *libro merci* knjiga robe; *magazzino merci* skladište robe; ~ *adulterata* pokvarena roba; ~ *aerea* roba otpremljena vazdušnim putem; ~ *andante* osrednja roba; ~ *in arrivo* roba u prispeću; ~ *avariata* oštećena roba; ~ *coloniale* kolonijalna (prekomorska) roba; ~ *commerciale* trgovačka roba; ~ *di commissione* komisiona roba; *merci in commissione* komisiona roba; ~ *a condizione* uslovna roba; ~ *confezionata* upakovana roba; ~ *a contanti* roba uz gotovinu; ~ *in consegna* konsignaciona roba; *merci contingentate* kontingentirana roba; ~ *contrabbandata (di contrabbando)* krijumčarena roba; *la* ~ *non corrisponde al campione* roba ne odgovara uzorku; ~ *del custode* čuvarina; ~ *daziata* ocarinjena roba; ~ *delicata* osetljiva roba; ~ *deperibile* pokvarljiva roba; ~ *deperita* pokvarena roba; ~ *depositata* deponovana roba; *merci in deposito* roba u skladištu; ~ *destinata all'esportazione* roba namenjena izvozu; ~ *deteriorabile* pokvarljiva roba; ~ *deteriorata* pokvarena roba; ~ *difettosa* roba s manom; *merci disponibili* raspoloživa roba; ~ *esente da dazio* roba oslobođena carine; ~ *esitabile* roba lake prođe; ~ *esportata* izvezena roba; ~ *d'esportazione* izvozna roba; ~ *per esportazione* roba nemenjena izvozu; ~ *d'esposizione* izložbena roba; ~ *espressa* ekspresna roba; ~ *estera* inostrana roba; ~ *di facile spaccio* roba lake prođe; ~ *favorita dalle tariffe* roba s povlašćenom tarifom; ~ *fine* fina roba; ~ *flottante* fluktuirajuća (flotantna) roba; ~ *franca* slobodna roba; ~ *in franchigia* roba oslobođena carine; ~ *genuina* prava (originalna) roba; ~ *in giacenza* roba na zalihi; ~ *a grande velocità* brzovozna roba; ~ *greggia* sirova roba;~ *guasta* pokvarena roba; ~ *importata* uvezena roba; ~ *d'importazione* uvozna roba; ~ *infiammabile* zapaljiva roba; ~ *ingombrante* kabasta roba; ~ *lavorata* obrađena roba; ~ *di lusso* luksuzna roba; ~ *in magazzino* roba u skladištu; *merci di massa* masovna roba; ~ *mediocre* osrednja roba; ~ *di manifattura* manufakturna roba; ~ *nazionale* domaća roba; ~ *nazionalizzata* nacionalizovana roba; ~ *d'occasione* prigodna roba; ~ *di ogni sorta* roba svake vrste; ~ *ottima* prvorazredna roba; ~ *in partenza* roba u odlasku (u otpremi); *merci pericolose* opasna roba; ~ *a piccola velocità* sporovozna roba; ~ *di prima necessità* roba široke potrošnje; ~ *di prim'ordine* prvoklasna roba; ~ *di prima qualità* prvorazredna roba; ~ *di prima scelta* roba prvog izbora; ~ *proibita* zabranjena roba; ~ *pronta* gotova (spremna) roba; ~ *di provenienza estera* roba stranog porekla; ~ *di qualità* kvalitetna roba; ~ *respinta* odbijena roba; ~ *alla rinfusa* rasuta roba; roba u rinfuzi; ~ *di ritorno* povratna roba; roba u povratu; ~ *sana e mercantile* zdrava i merkantilna roba; ~ *scadente* loša roba; ~ *di scarto* odbačena (škart) roba; ~ *schiava di dazio* roba podložna carini; ~ *sciolta* rasuta roba; ~ *sdoganata* ocarinjena roba; ~ *soggetta a dazio* roba podložna dažbini; ~ *sopraffina* najfinija roba; ~ *sotto vincolo doganale* roba podložna carini; ~ *spedita in conto deposito* roba otpremljena u konsignaciju; ~ *di transito* tranzitna roba; ~ *in transito* roba u tranzitu; *merci urgenti* neophodna roba; ~ *viaggiante (in viaggio)* roba na putu; ~ *vincolata alla dogana* roba koja podleže carini; ~ *vista e piaciuta* roba viđena i po volji; *merci voluminose* kabasta roba; *movimento (di) merci* robni promet; *rifiutare la* ~ odbiti robu; *ritirare la* ~ preuzeti robu; *scalo merci* robno pristanište; *scambio delle merci*

robna razmena; *scarico di merci* istovar robe; *scarsezza di merci* oskudica robe; *sequestrare merci* zapleniti robu; *sovraccaricare di merci* pretovariti robom; *spacciare merci* prodavati robu; *spedire la* ~ otpremiti robu; *traffico merci* robni promet; *treno merci* teretni voz; *ufficio merci* kancelarija za otpremu robe; *vendere merci in conto deposito* prodavati robu sa konsignacije

**mercede** *f* nagrada; plata

**merceologia** *f* poznavanje robe; nauka o robi

**merceologico** *adj* robni

**merceria** *f* pozamanterija; galanterija; *negozio di* ~ prodavnica pozamanterije

**merciaio** *m* sitničar; pozamanterista; svaštar; ~ *ambulatne* torbar

**mercimonio** *m* nedozvoljena (ilegalna) trgovina

**mercuriale** *f* tarifna lista; dnevna tržišna cena

**mercurio** *m* živa

**meretrice** *f* prostitutka

**meridionale** *m e adj* južnjak; južni; južnjački

**meridione** *m* jug; južna oblast

**merino** *m* merino (ovca, vuna)

**meritare** *v* zaslužiti; biti zaslužan; *non merita la pena* ne vredi truda; ne isplati se

**meritevole** *adj* zaslužan; dostojan; vredan; ~ *di credito* vredan poverenja (kredita); ~ *di fiducia* zaslužan poverenja

**merito** *m* zasluga; vrlina; vrednost; suština; predmet; *acquistare meriti* steći zasluge; *andare a* ~ *di qcn* biti nečija zasluga; *ascrivere a* ~ upisati u zaslugu; *attribuire il* ~ pripisati zaslugu; *di nessun* ~ bezbredan; *entrare nel* ~ *della questione* ući u suštinu stvari; *in* ~ *a qcs* u pogledu nečega; *il* ~ *della causa* osnovanost tužbenog zahteva; *il* ~ *della pretesa attorea* osnov tužbenog zahteva; *rendere il* ~ odati priznanje; *uomo di* ~ zaslužan čovek

**meritorio** *adj* zaslužan; pohvalan; vredan hvale; meritoran; *decisione meritoria* meritorna odluka

**mesata** *f* mesečna plata

**meschino** *adj* jadan; bedan; mizeran; nedovoljan; *fare una figura meschina* obrukati se; jadno se pokazati; *lavoro* ~ jadan posao

**mescolanza** *f* mešavina

**mescolare** *v* mešati; pomešati; izmešati

**mescolato** *adj* mešovit; pomešan; izmešan

**mese** *m* mesec (kalendarski); *al* ~ mesečno; *ai primi del* ~ početkom meseca; *a un* ~ *data* za mesec dana od danas; *alla fine del* ~ krajem meseca; *agli ultimi del* ~ krajem meseca; ~ *corrente* tekući mesec; ~ *scorso* prošli mesec; ~ *venturo* idući mesec; *da qualche* ~ *a questa parte* (već) nekoliko meseci; *un* ~ *fa* pre mesec dana; *verso la metà del* ~ sredinom meseca

**messa** *f* stavljanje; postavljanje; ~ *in attività* pokretanje; aktiviranje; ~ *in azione* puštanje u rad; pokretanje; ~ *in banchina* postavljanje na obalu; ~ *al bando* progon; izgnanstvo; ~ *a bordo* ukrcaj na brod; ~ *in circolazione* puštanje u promet (u opticaj); ~ *in comune delle capacità* udruživanje kapaciteta; ~ *in conto* stavljanje na račun; ~ *a disposizione* stavljanje na raspolaganje; ~ *in esecuzione* pokretanje izvršenja; ~ *in funzione* puštanje u rad; ~ *fuori circolazione* stavljanje van opticaja; ~ *fuori commercio* stavljanje van prodaje; ~ *fuori legge* stavljanje van zakona; ~ *fuori servizio* stavljanje van službe (van upotrebe); ~ *in liquidazione* stavljanje pod stečaj; ~ *in locazione* davanje u zakup; izdavanje; ~ *in magazzino* uskladištenje; stavljanje u skladište; ~ *in marcia* puštanje u rad; pokretanje; ~ *in mora* stavljanje u zakašnjenje; ~ *in moto* puštanje u rad; pokretanje; ~ *in opera* početak rada; pokretanje rada; ~ *in pratica* primena; ~ *a punto* štelovanje motora; ~ *a repentaglio della sicurezza altrui* ugrožavanje sigurnosti drugih lica; ~ *in servizio* puštanje u upotrebu (službu); ~ *sotto vigilanza* stavljanje pod nadzor; ~ *su vagone* ukrcaj u vagon; ~ *in vendita* puštanje u prodaju; ~ *in vigore* stavljanje na snagu

**messaggerie** *f pl* otprema robe; distribucija; transportno preduzeće

**messaggero** *m* glasnik; vesnik; ~ *postale* poštar (u vozu ili na brodu); ~ *speciale* specijalni glasnik

**messaggio** *m* poruka; saopštenje; vest; ~ *d'aiuto* poruka za pomoć; ~ *complementare* dopunska poruka

**messicano** *adj* meksički

**Messicano** *m* Meksikanac

**Messico** *m (geogr)* Meksiko

**messo** *m* kurir; glasnik; ~ *comunale* opštinski kurir; ~ *notificatore* kurir koji dostavlja obaveštenja

**mestiere** *m* zanat; zanimanje; posao; *abbracciare un* ~ posvetiti se zanatu; *attrezzi del* ~ zanatski alat; *essere del* ~ biti stručan (za nešto); *intraprendere un* ~ započeti posao; *di* ~ zanatski; od zanata; *praticare un* ~ baviti se zanatom; obavljati struku

**meta** *f* svrha; cilj; meta; *prefiggersi una* ~ postaviti sebi za cilj; *raggiungere la* ~ postići cilj

**metà** *f* polovina; sredina; *a* ~ napola; popola; *a* ~ *prezzo* upola cene; *a* ~ *strada* na pola puta; *conto a* ~ zajednički račun; *dividere a* ~ deliti napola; *fare a* ~ deliti popola; *fermarsi a* ~ zaustaviti se na polovini (puta); ~ *del mese* polovina meseca; ~ *della somma* polovina iznosa; *risarcimento per lesione oltre* ~ naknada štete radi povrede preko polovine; *verso la* ~ prema sredini

**metallico** *adj* metalan

**metallizzare** *v* metalizovati; prevući metalom



**metallo** *m* metal; ~ *battuto* kovani metal; ~ *comune* običan metal; *metalli ferrosi* crni metali; ~ *fuso* liveni metal; ~ *greggio* sirov metal; ~ *leggero* laki metal; ~ *monetabile* metal za kovanje monete; ~ *nobile* plemeniti metal; *metalli non ferrosi* obojeni metali; ~ *prezioso* dragoceni metal

**metalloide** *m* nemetal

**metallurgia** *f* metalurgija

**metallurgico** *m e adj* metalac; metaloprerađivač; metalurški

**metalmeccanico** *adj* metaloprerađivački; *operaio* ~ metaloprerađivački radnik

**metamorfosi** *f* preobražaj; metamorfoza; ~ *delle merci* metamorfoza robe

**metanifero** *adj* koji proizvodi metan

**metano** *m (chim)* metan

**metandotto** *m* gasovod za metan; metanovod

**meteorologia** *f* meteorologija

**meteorologico** *adj* meteorološki; *bollettino* ~ meteorološki bilten; *servizio* ~ meteorološka služba; *stazione meteorologica* meteorološka stanica

**meticcio** *m* mešanac; melez

**meticolosità** *f* pedanterija; preciznost

**meticoloso** *adj* pedantan; pažljiv

**metodicamente** *adv* metodično; sređeno; planski

**metodico** *adj* metodičan; sređen

**metodo** *m* metod; način; postupak; ~ *d'ammortamento* metod amortizacije; ~ *di collocazione* metod smeštaja; ~ *diretto* direktan metod; ~ *indiretto* indirektan metod; ~ *di pagamento* način plaćanja; platni sistem; ~ *progressivo* progresivan metod; ~ *di punteggio* metod bodovanja; ~ *scalare* skalarni (stepenasti) metod; ~ *delle schede perforate* sistem bušenih kartica; ~ *storico* istorijski metod; *senza* ~ bez metoda

**metraggio** *m* metraža; dužina u metrima; *film a corto* ~ kratkometražni film; *film a lungo* ~ dugometražni film

**metrico** *adj* metrički; metarski; *sistema* ~ metrički sistem

**metro** *m* metar; ~ *cubo* kubni metar; ~ *a nastro* trakasti metar; ~ *quadrato* kvadratni metar

**metropoli** *f* metropola; velegrad; glavni grad

**metropolitana** *f* metro; podzemna železnica

**metropolitano** *adj* velegradski; prestonički; *ferrovia metropolitana* metro

**mettere** *v* staviti; metnuti; upotrebiti; uložiti; ~ *allegria* razveseliti; ~ *all'asta* staviti na aukciju; ~ *agli atti* odložiti u spise; ~ *in atto* ostvariti; ~ *in arresto* pritvoriti; ~ *all'asta pubblica* izložiti javnoj prodaji; ~ *in azione* pokrenuti; ~ *al bando* prognati; ~ *in circolazione* pustiti u promet; ~ *in commercio* staviti na prodaju; ~ *a concorso* staviti na takmičenje; ~ *a confronto* suočiti; uporediti; ~ *in conto* staviti na račun; zaračunati; ~ *al corrente qcn di qcs* upoznati nekoga sa nečim; obavestiti nekoga o nečemu; ~ *denaro a frutto* uložiti novac na kamatu; ~ *in discussione* staviti na diskusiju (raspravu); ~ *in disparte* staviti na stranu; ~ *a dormire una pratica* ne rešavati predmet; ~ *in dubbio* dovesti u pitanje; ~ *ad effetto* staviti na snagu; ~ *in evidenza* istaći; evidentirati; ~ *la firma* potpisati; ~ *in forse* sumnjati; staviti pod znak pitanja; ~ *fuori* izbaciti napolje; ~ *fuori uso* staviti van upotrebe; ~ *in giro* proneti; proširiti; pustiti u promet; ~ *giudizio* urazumiti se; ~ *in grado* osposobiti; ~ *in imbarazzo* dovesti u nepriliku; ~ *all'incanto* staviti na licitaciju; ~ *insieme* sakupiti; sastaviti; ~ *per iscritto* zapisati; ~ *a libro* proknjižiti; ~ *in linea* povezati; ~ *in liquidazione* staviti pod stečaj; ~ *in lista* uneti u spisak; ~ *in magazzino* uskladištiti; ~ *le manette* staviti lisice; ~ *mano ad una faccenda* umešati se u neki posao; ~ *in marcia* pokrenuti; staviti u pokret; ~ *a morte* pogubiti; ~ *in mostra* izložiti;~ *in moto* pustiti u pogon; ~ *a nudo* razgolititi; raskrinkati; ~ *in opera* početi sa radom; ~ *all'ordine del giorno* staviti na dnevni red; ~ *in ordine* srediti; dovesti u red; ~ *a parte qcn di qcs* upoznati nekoga sa nečim; obavestiti nekoga o nečemu; ~ *da parte* uštedeti; ostaviti na stranu; ~ *in pegno* založiti; staviti u zalog; ~ *in pericolo* ugroziti; dovesti u opasnost; ~ *in pericolo la circolazione stradale* ugrožavanje javnog saobraćaja; ~ *in pericolo la circolazione stradale a causa di sostanze soporifere* ugrožavanje javnog saobraćaja zbog uspavljujućih sredstava; ~ *piede* stupiti; kročiti; ~ *alla porta qcn* izbaciti nekoga; ~ *a profitto* korisno upotrebiti; ~ *in prigione* zatvoriti; uhapsiti; ~ *alla prova* staviti na probu; ~ *a punto* pripremiti; precizirati; ~ *in quiescenza* dovesti u stanje mirovanja; ~ *a repentaglio* ugroziti; dovesti u opasnost; ~ *a repentaglio la circolazione stradale con un'azione o mezzo pericoloso* ugrožavanje saobraćaja opasnom radnjom ili sredstvom; ~ *in relazione* dovesti u vezu; ~ *in rilievo (in risalto)* istaknuti; ~ *a secco* presušiti; ~ *in serbo* sačuvati; ~ *i sigilli* zapečatiti; ~ *su* osnovati; utemeljiti; ~ *a tacere* zataškati; ~ *tristezza* rastužiti; ~ *in vendita* pustiti u prodaju; ~ *a verbale* uneti u zapisnik; ~ *la vita a repentaglio* ugroziti život; ~ *ai voti* staviti na glasanje

**mettersi** *v rifl* postaviti se; ~ *d'accordo* dogovoriti se; ~ *in cammino* uputiti se; krenuti; ~ *in commercio* početi trgovati; ~ *in contatto* povezati se; ~ *a lavorare* započeti rad; ~ *in piedi* ustati; ~ *in relazione* stupiti u vezu; ~ *in salvo* skloniti se; spasti se; ~ *a sedere* sesti; ~ *a tavola* sesti za sto; ~ *in testa qcs* uvrteti nešto sebi u glavu; ~ *in viaggio* krenuti na put

**mezzadria** *f* napolica

**mezzadrile** *adj* napoličarski

**mezzadro** *m* napoličar

**mezzana** *f (naut)* krmeno jedro; *albero di ~* zadnji jarbol

**mezzanino** *m* međusprat; mecanin

**mezzo** *m e adj* sredstvo; novac; polovina; sredina; srednji; polovičan; *a ~ di* putem; posredstvom; *a ~ corriere* preko kurira; *a ~ ferrovia* železnicom; *a ~ girata* virmanom; *a ~ lettera* pismom; *a ~ dicembre* sredinom decembra; *a mezza strada* na pola puta; *andare di ~* trpeti; biti zahvaćen; *in ~* usred; u sredini; *in ~ a* usred (nečega); posred (nečega); *fare a ~* prepoloviti; ne dovršiti; *fare a ~ in un affare* deliti posao popola; *il fine giustifica i mezzi* cilj opravdava sredstva; *il fine e i mezzi* cilj i sredstva; *impiegare ogni ~* upotrebiti svako sredstvo; *in ~ a* nasred; usred; *in ~ alla gente* među ljudima; *mezzi di accomodamento* sredstva za pogodbu; *~ ausiliare* pomoćno sredstvo; *mezzi circolanti* obrtna sredstva; *~ di circolazione* saobraćajno sredstvo; *~ coattivo (coercitivo)* prinudno sredstvo; *mezzi coercitivi* prinudna sredstva; *mezzi di coercizione* sredstva prinude; *~ di comunicazione* saobraćajno sredstvo; *~ di consegna* sredstvo isporuke; *mezzi corazzati* oklopna vozila; *~ creditizio* kreditno sredstvo; *mezzi di difesa* odbrambena sredstva; *mezzi disponibili* raspoloživa sredstva; *mezzi disponibili a breve scadenza* kratkoročna raspoloživa sredstva; *mezzi d'esercizio* obrtna sredstva; *~ di finanziamento* sredstvo finansiranja; *mezzi finanziari* finansijska sredstva; *mezzi fondamentali* osnovna sredstva; *mezzi di giro* obrtna sredstva; *~ giuridico* pravno sredstvo; *mezzi illeciti* nedozvoljena sredstva; *~ d'impugnazione cambiaria* sredstvo meničnog pobijanja; *~ d'impugnazione straordinario* vanredni pravni lek; *~ di lavoro* sredstvo za rad; *mezzi leciti* dozvoljena sredstva; *mezzi legali* pravna sredstva; *mezze misure* polovične mere; *~ monetario* novčano sredstvo; *mezzi monetari* novčana (monetarna) sredstva; *~ pacifico* miroljubivo sredstvo; *~ di pagamento* sredstvo plaćanja; *mezzi pecuniari* novčana sredstva; *~ pecuniario* novčano sredstvo; *~ preventivo* preventivno sredstvo; *mezzi principali per il rafforzamento del contratto: caparra, fideiussione, clausola penale, responsabilità solidale* sredstvo za pojačanje ugovora: kapara, jemstvo, kaznena klauzula, solidarna odgovornost; *~ probatorio* dokazno sredstvo; *~ probatorio complementare* dopunsko dokazno sredstvo; *mezzi per la produzione* sredstva za proizvodnju; *mezzi produttivi (di produzione)* sredstva za proizvodnju; *mezzi propri* vlastita sredstva; *~ di prova* probno (dokazno) sredstvo; *mezzi pubblicitari* reklamna (propagandna) sredstva; *~ pubblico* vozilo javnog saobraćaja; *mezzi ridotti* smanjena (redukovana) sredstva; *~ di scambio* sredstvo razmene; *mezzi di sostentamento (di sussistenza)* sredstva za izdržavanje; *mezzi di terzi* sredstva trećih lica; *~ di trasporto* prevozno sredstvo; *mezzi di trazione* sredstva za vuču; *mezzi tributari* poreska sredstva; *ne va di ~ qcs* radi se o nečemu; *per ~ di* pomoću; posredstvom; *privo di mezzi* bez sredstava; *ricorrere a tutti i mezzi* upotrebiti sva sredstva; *togliere di ~ qcs (qcn)* ukloniti nešto (nekoga); *usare mezzi coercitivi* upotrebiti prisilna sredstva; *via di ~* srednje rešenje

**mezzogiorno** *m* podne; *M~ d'Italia* Južna Italija

**micidiale** *adj* smrtonosan; poguban; ubistven

**microcamera** *f* mikrokamera

**microeconomia** *f* mikroekonomija

**microeconomico** *adj* mikroekonomski

**micromotore** *m* mikromotor

**microscopio** *m* mikroskop; *~ elettronico* elektronski mikroskop

**microsolco** *m* mikro brazda; *disco ~* gramofonska ploča koja dugo svira

**microtelefono** *m* telefonska slušalica

**mietere** *v* požnjeti; žeti

**mietitore** *m* žetelac

**mietitrebbiatrice** *f (agric)* kombajn

**mietitrice** *f* žetelica; kosilica (mašina)

**mietitura** *f* žetva; kosidba; *~ precoce* rana žetva; *~ tardiva* pozna žetva

**migliaio** *m* hiljada; *a migliaia* na hiljade

**miglio** *m* milja; *~ geografico* geografska milja; *~ marino* nautička milja

**miglioramento** *m* poboljšanje; melioracija; *un leggero ~* lako poboljšanje; *~ della bilancia dei pagamenti* poboljšanje platnog bilansa; *~ delle condizioni* poboljšanje uslova; *~ fondiario* melioracija zemljišta; *~ di prezzi* poboljšanje cena; *~ di salario (di stipendio)* poboljšanje plate; *~ di suolo* melioracija tla; *~ del tenore di vita* poboljšanje životnog standarda; *~ del terreno* melioracija zemljišta

**migliorare** *v* poboljšati; popraviti; *~ le condizioni* poboljšati uslove; *~ l'offerta* poboljšati ponudu; *~ il tenore di vita* poboljšati standard života

**migliore** *adj* bolji; *il ~* najbolji; *nel ~ dei casi* u najboljem slučaju

**miglioria** *f* poboljšanje; melioracija (zemljišta); *contributo di ~* doprinos za melioraciju

**migrazione** *f* migracija; seoba; *~ di capitale* seoba kapitala; *~ giornaliera* dnevna migracija; *~ interna* interna migracija; *~ stagionale* sezonska migracija

**Milano** *f (geogr)* Milano

**miliardario** *m* milijarder

**miliardo** *m* milijarda



**miliare** *v* koji označava milje; *pietra ~* miljaš; miljokaz; oznaka milja

**milionario** *m* milioner

**milione** *m* milion

**militante** *m e adj* pobornik; borac; aktivista; borben; aktivan; *~ dei sindacati* sindikalni aktivista

**militare** *v e adj* boriti se; ratovati; vojni; vojnički; *abbandono d'una posizione ~* napuštanje vojnog položaja; *aggressione a un ~* napad na vojno lice; *avvocatura ~* vojno pravobranilaštvo; *base ~* vojna baza; *codice ~* vojni zakon; *comando ~* vojno zapovedništvo; *diritto penale ~* vojno krivično pravo; *fare il ~* služiti vojsku; *funzionario ~* vojni starešina; *invalido ~* vojni invalid; *legge penale ~* vojni krivični zakon; *~ a favore di* ići nekome (nečemu) u prilog; *~ nel partito* biti pristaša partije; *il non assicuramento d'una unità ~* neosiguranje vojne jedinice; *polizia ~* vojna policija; *procedimento penale ~* vojni krivični postupak; *procura ~* vojno tužilaštvo; *reato ~* vojno krivično delo; *rifiuto di prestare il servizio ~* izbegavanje vojne službe; *segreto ~* vojna tajna; *servizio ~* vojni rok; *soggetto al servizio ~* vojni obveznik; *zona ~* vojno područje

**militarismo** *m* militarizam

**milizia** *f* milicija; narodna vojska; *~ confinaria* pogranična policija; *~ popolare* narodna milicija

**miliziano** *m* pripadnik milicije; borac internacionalnih brigada u španskom građanskom ratu

**millantare** *v* hvaliti; veličati

**millantarsi** *v rifl* hvaliti se; ponositi se

**millantatore** *m* hvalisavac

**millanteria** *f* hvalisanje; razmetanje

**mille** *adj* hiljada; *a ~ a ~* na hiljade; *aver ~ ragioni* imati hiljadu razloga; *~ grazie* veliko hvala; *uno su ~* jedan na hiljadu

**millesimo** *adj* hiljaditi; *per la millesima volta* po hiljaditi put

**milligrammo** *m* miligram

**millimetrare** *v* vršiti milimetarsku podelu; *carta millimetrata* milimetarska hartija

**millimetro** *m* milimetar; *~ cubico* kubni milimetar; *~ quadrato* kvadratni milimetar

**mina** *f* mina; uložak za olovke; *~ anticarro* protivtenkovska mina; *~ subacquea* podvodna mina

**minaccia** *f* pretnja; ugrožavanje; *~ alla circolazione stradale delle autocorriere* ugrožavanje autobuskog saobraćaja; *~ all'indipendenza* ugrožavanje nezavisnosti; *~ all'integrità territoriale e all'indipendenza dello stato* ugrožavanje teritorijalne celine i nezavisnosti države; *~ all'ordine pubblico* ugrožavanje javnog reda; *~ seria* ozbiljna pretnja; *sotto la ~* pod pretnjom; *sotto la ~ della nullità* pod pretnjom ništavnosti

**minacciare** *v* pretiti; ugroziti; zapretiti

**minaccioso** *adj* zastrašujući; preteći

**minare** *v* minirati; potkopavati; podrivati; *campo minato* minsko polje

**minatore** *m* rudar; *dei minatori* rudarski; *di ~* rudarski

**minatorio** *adj* preteći; *lettera minatoria* preteće pismo

**minerale** *m e adj* ruda; mineral; mineralan; rudni; *acqua ~* mineralna voda; *giacimento di ~* rudno nalazište; *~ di ferro* ruda gvožđa; *~ metallifero* metalna ruda

**minerario** *adj* rudnički; rudarski; *campo ~* rudnik; rudarsko polje; *concessione mineraria* rudarska koncesija; *diritto ~* rudarsko (rudničko) pravo; *giacimento ~* nalazište rude; *impresa mineraria* rudarsko preduzeće; *indagine mineraria* rudarsko istraživanje; *industria mineraria* rudarska industrija; *ingegnere ~* rudarski inženjer; *ricchezza mineraria* rudno bogatstvo

**miniare** *v* precizno izraditi; slikati minijature

**minibus** *m* minibus

**miniera** *f* rudnik; majdan; *~ d'argento* rudnik srebra; *~ aurifera* rudnik zlata; *~ di carbone* ugljenokop; rudnik uglja; *~ di zolfo* rudnik sumpora

**minimizzare** *v* minimizirati; potceniti; umanjiti važnost nečega

**minimo** *m e adj* minimum; najmanja vrednost; mali; najmanji; minimalan; *al ~* najmanje; minimalno; *cifra minima* minimalan broj; *non avere il ~ dubbio* uopšte ne sumnjati; *~ di esistenza* minimum egzistencije; *~ di mezzi* minimum sredstava; *il ~ della pena* najmanja moguća kazna; *~ di mezzi di sussistenza* minimum egzistencijalnih sredstava; *~ di nolo* najmanja vozarina; *~ di salario* najmanja plata; *~ di trattamento economico* minimum ekonomskog tretmana; *~ vitale* egzistencijalni minimum; *offerta minima* najniža (minimalna) ponuda; *peso ~* minimalna težina; *prezzo ~* minimalna cena; *reddito ~* minimalni dohodak (prihod); *ridurre ai minimi termini* svesti na najmanju meru; *tariffa minima* minimalna tarifa; *tassa minima* najniža taksa

**ministeriale** *adj* ministarski; *circolare ~* ministarski cirkular; *crisi ~* kriza vlade

**ministero** *m* ministarstvo; vlada; *M~ dell'Aeronautica* ministarstvo vazduhoplovstva; *M~ degli Affari Esteri* ministarstvo inostranih poslova; *M~ degli Affari Interni* ministarstvo unutrašnjih poslova; *M~ dell'Agricoltura e Foreste* ministarstvo poljoprivrede i šumarstva; *M~ del Commercio* ministarstvo trgovine; *M~ del Commercio coll'Estero* ministarstvo spoljne trgovine; *M~ delle Comunicazioni* ministarstvo saobraćaja; *M~ della Difesa Nazionale* mini-

starstvo narodne odbrane; *M~ delle Finanze* ministarstvo finansija; *M~ di Grazia e Giustizia* ministarstvo pravosuđa; *M~ di Guardasigilli* ministarstvo pravde; *M~ dell'Industria* ministarstvo industrije; *M~ degli Interni* ministarstvo unutrašnjih poslova; *M~ del Lavoro* ministarstvo rada; *M~ dei Lavori Pubblici* ministarstvo javnih radova (građevinarstva); *M~ della Marina Mercantile* ministarstvo trgovačke mornarice; *M~ delle Poste e delle Telecomunicazioni* ministarstvo pošta i telekomunikacija; *M~ della Pubblica Istruzione* ministarstvo prosvete; *M~ del Tesoro* ministarstvo trezora (državne blagajne); *M~ del Tesoro e del Bilancio* ministarstvo finansija i budžeta; ~ *di transizione* prelazno (privremeno) ministarstvo; *M~ dei Trasporti* ministarstvo saobraćaja; *Pubblico M~* javno tužilaštvo; javni tužilac; *Pubblico ~ federale* savezno javno tužilaštvo; *rimaneggiare (rimpastare) il* ~ rekonstruisati vladu; *sopprimere un M~* ukinuti neko ministarstvo

**ministro** *m* ministar; *Consiglio dei ministri* vlada; ministarski savet; *M~ degli Affari Esteri* ministar inostranih (spoljnih) poslova; *M~ degli Affari Interni* ministar unutrašnjih poslova; *M~ del Bilancio* ministar finansija (državnog budžeta); ~ *in carica* ministar na položaju; *M~ del Commercio Estero (per il Commercio con l'Estero)* ministar spoljne trgovine; *M~ federale* savezni ministar; *M~ delle Finanze* ministar finansija; *M~ di Grazia e Giustizia* ministar pravosuđa; *M~ Guardasigilli* ministar pravde; *M~ del Lavoro* ministar rada; ~ *plenipotenziario* opunomoćeni ministar; *M~ della Pubblica Istruzione* ministar prosvete; *M~ senza portafoglio* ministar bez resora (portfelja); *Primo M~* predsednik vlade; premijer

**minoranza** *f* manjina; *essere in* ~ biti u manjini; ~ *azionaria (delle azioni)* manjina deoničara; ~ *etnica* etnička manjina; ~ *linguistica* lingvistička manjina; ~ *nazionale* nacionalna manjina; ~ *parlamentare* parlamentarna manjina; ~ *di voci* manjina glasova; *mettere qcn in* ~ nadglasati nekoga

**minorare** *v* umanjiti; smanjiti; ~ *la cambiale* delimično platiti menicu

**minorazione** *f* onesposobljenje; smanjenje sposobnosti; smanjenje; umanjenje; ~ *delle spese* smanjenje troškova; ~ *temporanea* privremeno smanjenje sposobnosti

**minore** *adj* manji; manje važan; mlađi; *Asia Minore* Mala Azija; *edizione* ~ skraćeno izdanje; ~ *d'età* maloletan; *nel ~ tempo* u najkaće vreme; *somma* ~ manji iznos

**minorenne** *m e f e adj* meloletnik; maloletnica; maloletan

**minorile** *adj* maloletnički; *delinquenza* ~ maloletnička delinkvencija

**minorità** *f* maloletnost

**minoritario** *adj* manjinski

**minuta** *f* prvi sastav; koncept; *redigere la* ~ konceptirati; sastaviti koncept

**minutaggio** *m* minutaža

**minutamente** *adv* potanko; u tančine; na sitno; na komadiće

**minutante** *m* sastavljač koncepta

**minuteria** *f* sitnice; sitni predmeti; sitna roba

**minuto** *m e adj* minut; sitan; malen; neznatan; potanki; *al* ~ tačno; u minut; *bestiame* ~ sitna stoka; *carbone* ~ sitan ugalj; *commercio al* ~ trgovina na malo; *in un* ~ za minut; *spaccare il* ~ biti tačan u minut; *spesa minuta* sitan trošak; *stare a* ~ biti tačan (u minut); *vendere al* ~ prodavati na malo

**minuzioso** *adj* precizan; sitničav

**miope** *adj* kratkovid

**miopia** *f* kratkovidost

**mira** *f* ciljanje; nišanjenje; cilj; *cogliere la* ~ pogoditi cilj; *prendere la* ~ ciljati; nišaniti; *prendere di* ~ uzeti na nišan; *sbagliare la* ~ promašiti cilj

**miracolo** *m* čudo; čudan događaj; ~ *economico* privredno čudo; *per* ~ pravim čudom

**miraggio** *m* varka; iluzija; ~ *di guadagno* iluzija o zaradi

**mirare** *v* motriti; gledati; ciljati; nišaniti; ~ *ad uno scopo* težiti za ciljem

**misantropia** *f* mizantropija; mržnja prema ljudima

**miscela** *f* mešavina; smesa

**miscelare** *v* mešati

**miscelatore** *m* mikser; mešalica

**miscellanea** *f* zbirka (spisa, članaka); svaštara

**miscellaneo** *adj* mešovit; raznovrstan; različitog sadržaja

**misconoscimento** *m* nepriznavanje

**miscuglio** *m* mešavina; smesa; zbrka

**miseria** *f* siromaštvo; oskudica; beda; nevolja; *costare una* ~ malo koštati; *essere in* ~ biti u bedi (siromaštvu); *piangere* ~ kukati (zbog para); jadikovati

**misericordia** *f* samilost; milosrđe; *senza* ~ nemilosrdno; bez samilosti

**misero** *adj* jadan; bedan; oskudan; *un pranzo* ~ bedan (oskudan) ručak

**misfatto** *m* zlodelo; nedelo

**missile** *m* raketa; ~ *aria-terra* raketa vazduh-zemlja

**missilistica** *f* nauka o raketama; raketna tehnika

**missione** *f* zadatak; nalog; misija; *compiere una* ~ izvršiti zadatak; *inviare in* ~ poslati na zadatak (u misiju); ~ *accreditata* akreditovana misija; ~ *commerciale* trgovačka misija; ~ *di confidenza* poverljiva misija; ~ *diplomatica* diplo-



matska misija; ~ *segreta (di fiducia)* tajna misija (poverljiv zadatak)

**missiva** *f* poslanica; pismena poruka

**misteriosità** *f* tajanstvenost; misterioznost

**mistero** *m* tajna; misterija

**mistificare** *v* zavaravati; lažno prikazivati; mistifikovati

**misto** *adj* mešovit; pomešan; *assicurazione mista* mešovito osiguranje; *commissione mista* mešovita komisija; *matrimonio* ~ mešovit brak; *popolazione mista* mešovito stanovništvo; *procedimetno* ~ mešovit postupak; *treno* ~ mešovit voz

**misura** *f* postupak; radnja; mera; merenje; *a* ~ po meri; *con* ~ umereno; *di ~ inferiore* niže mere; *di ~ minore* manje mere; *in certa* ~ u određenoj meri; *colmare la* ~ popuniti meru; *fuor di* ~ prekomerno; *levare una* ~ ukinuti (neku) meru; *mezze misure* polovične mere; *misure agrarie di superficie* poljoprivredne površinske mere; ~ *amministrativa* administrativna (upravna) mera; *misure americane* američke mere; *misure antiche* antičke (stare) mere; ~ *d'applicazione* mera za primenu; ~ *arbitraria* samovoljna mera; ~ *base* osnovna (temeljna) mera; ~ *di bloccaggio* mera blokade; ~ *di boicottaggio* bojkot; *misure del calore* mere za toplotu; ~ *di capacità* mera zapremine; ~ *di cauzione* kauciona mera; *misure dei cereali* mere za žito; ~ *coattiva (coercitiva)* prinudna (prisilna) mera; ~ *di contingentamento* mera kontingentiranja;~ *di controllo* kontrolna mera; ~ *decimale* decimalna mera; ~ *di difesa* odbrambena mera; ~ *disciplinare* disciplinska mera; ~ *discrezionale* diskrecina mera; ~ *discriminatoria* diskriminatorna mera; ~ *drastica* drastična mera; ~ *eccezionale (d'eccezione)* izuzetna mera; ~ *economica (di economia)* ekonomska mera; ~ *educativa* vaspitna mera; *misure elettriche* električne mere; ~ *d'esecuzione* mera izvršenja; *misure estere* strane mere; ~ *di favore* uslužna mera; ~ *d'esecuzione* mera izvršenja; *misure false* lažne mere; *misure finanziarie* finansijske mere; ~ *forfetaria* paušalna mera; ~ *di forza* mera sile; prisilna mera; ~ *della frequenza* mera frekventnosti; *misure geografiche* geografske mere; ~ *di guerra* ratna mera; *misure inglesi* engleske mere; ~ *d'interesse* mera interesa; ~ *d'intervento* mera intervencije; ~ *istruttoria* istražna mera; *misure del lavoro e della pressione del motore* mere o radu i o pritisku motora; ~ *di lunghezza* dužinska mera; *misure marittime* pomorske mere; *misure meccaniche* mehaničke mere; ~ *metrica* metrička mera; ~ *necessaria* nužna mera; ~ *penale* kaznena mera; *misure penali di sicurezza* krivične mere za osiguranje; ~ *di peso* mera težine; ~ *di polizia* policijska mera; ~ *precauzionale* mera opreza (predostrožnosti); ~ *preferenziale* povlašćena mera; ~ *preventiva (di prevenzione)* preventivna mera; ~ *di protezione* zaštitna mera; *misure di protezione al lavoro* mere zaštite na radu; ~ *provvisoria* privremena mera; ~ *provvisoria nel procedimento esecutivo* privremena mera u izvršnom postupku; ~ *punitiva* kaznena mera; ~ *di quarantena* karantinska mera; ~ *radicale* radikalna (korenita) mera; ~ *di rappresaglia* mera odmazde; ~ *repressiva* represivna mera; ~ *restrittiva* restriktivna mera; ~ *di rigore* oštra mera; ~ *di riorganizzazione* reorganizaciona mera; ~ *di risparmio* mera štednje; ~ *di salvaguardia* zaštitna mera; ~ *sanitaria* zdravstvena (sanitarna) mera; ~ *di sicurezza* mera bezbednosti; ~ *di sicurezza intensificata* mera pojačanog nadzora; *misure stimolanti* stimulativne mere; ~ *di superficie* površinska mera; ~ *tariffaria* tarifna mera; ~ *del tempo* merenje vremena; *misure termometriche* termometarske mere; ~ *transitoria* prelazna (privremena) mera; *misure per la tutela ed incremento dell'ambiente* mere zaštite i unapređenja čovekove okoline; ~ *d'urgenza* hitna mera; ~ *dei valori* mera vrednosti; ~ *di volume* mera obima; *non prendere delle misure* nepreduzimanje mera; *non prendere delle misure per la tutela del lavoro* nepreduzimanje mera zaštite na radu; *oltre* ~ prekomerno; *oltrepassare la* ~ prevršiti meru; *passare la* ~ prevršiti meru; *prendere misure* preduzeti mere; *il prendere delle misure* preduzimanje mera; *prendere tutte le misure necessarie* preduzeti sve potrebne mere; *ricorrere a misure drastiche* pribeći drastičnim merama; *ricorrere a misure precauzionali* pribeći zaštitnim merama; *nella solita* ~ u uobičajenoj meri; *spendere con* ~ umereno trošiti; *spostare per ~ disciplinare* premestiti po kazni; *su* ~ po meri

**misurabile** *adj* merljiv; koji se može meriti

**misuramento** *m* merenje; odmeravanje

**misurare** *v* meriti; odmeriti; ~ *le parole* birati reči; ~ *le spese* umereno trošiti

**misurarsi** *v rifl* biti umeren; umeriti se; odmeriti snage

**misurato** *adj* uravnotežen; odmeren; umeren; *avere il denaro* ~ imati izbrojan novac

**misuratore** *m* merač; uređaj za merenje; ~ *chilometrico* kilometar sat; merač kilometara

**misurazione** *f* merenje; *spese di* ~ troškovi merenja

**misurino** *m* merica; menzura

**mite** *adj* blag; umeren; *clima* ~ umerena klima; *prezzo* ~ umerena cena

**mitigare** *v* ublažiti; umanjiti; ~ *il prezzo* spustiti cenu

**mitigazione** *f* ublažavanje; ~ *della pena* ublažavanje kazne; *straordinaria ~ della pena* vanredno ublažavanje kazne

**mitteleuropeo** *adj* srednjoevropski

**mittente** *m e f* pošiljalac; ~ *d'un assegno* pošiljalac čeka; ~ *di merci* pošiljalac robe

**mobile** *m e adj* nameštaj; pokretan; pomičan; *beni mobili* pokretna imovina; *cose mobili* pokretne stvari; *imposta di ricchezza* ~ porez na prihod; ~ *metallico* metalni nameštaj; *scala* ~ pokretne stepenice; klizna skala; *squadra* ~ leteći (pokretni) odred (policije); *tariffa* ~ promenljiva tarifa

**mobilia** *f* nameštaj

**mobiliare** *adj* pokretni; koji se odnosi na pokretnu imovinu; *asta* ~ aukcija pokretne imovine; *estimo* ~ procena pokretne imovine; *patrimonio* ~ pokretna imovina; *proprietà* ~ vlasništvo pokretne imovine; *sequestro* ~ zaplena pokretne imovine

**mobilificio** *m* fabrika nameštaja

**mobilità** *f* pokretnost; pokretljivost; mobilnost; ~ *del lavoro* mobilnost rada; ~ *del personale* fluktuacija personala

**mobilitare** *v* mibilisati; pokrenuti; aktivirati; staviti u promet; ~ *capitali* aktivirati kapital

**mobilitazione** *f* mobilizacija; pokretanje; aktiviranje; ~ *di capitali* aktiviranje kapitala; ~ *economica* privredna mobilizacija; ~ *generale* opšta mobilizacija; ~ *di guerra* ratna mobilizacija; *proclamare la ~ generale* objaviti opštu mobilizaciju

**moda** *f* moda; *alla* ~ u modi; *articoli di* ~ moderna roba; *dettare la* ~ diktirati modu; *di* ~ moderan; u modi; *fuori* ~ staromodan; *industria della* ~ modna industrija; *passare di* ~ izaći iz mode; *ritornare di* ~ vratiti se u modu; *all'ultima* ~ po poslednjoj modi

**modalità** *f* postupak; način; forma; *le ~ previste dalla legge* zakonom propisani postupak; ~ *d'applicazione* način primene; ~ *d'attuazione* način izvršenja; ~ *di cooperazione* oblik saradnje; ~ *di emissione* način izdavanja; ~ *d'esecuzione* način izvršenja; ~ *di pagamento* način plaćanja; ~ *di protesto* način protesta; ~ *di regolamento* način uređenja; ~ *usuale* uobičajeni način

**modellare** *v* modelirati; oblikovati

**modellatore** *m* modelar; izrađivač modela

**modellatura** *f* modeliranje; oblikovanje; pravljenje modela

**modello** *m e adj* uzor; uzorak; model; uzoran; primeran; *copiare su* ~ kopirati prema modelu; ~ *antiquato* zastareli model; ~ *brevettato* patentirani model; ~ *campione fittizio* prividan model uzorka; ~ *economico* ekonomski model; ~ *industriale* industrijski model; ~ *matematico* matematički model; ~ *ornamentale* ukrasni model; ~ *recente* novi model; ~ *tipo* standardni model; *l'ultimo ~ di qcs* poslednji model nečega; ~ *d'utilità* koristan uzorak; *podere* ~ uzorno imanje; *su* ~ po uzorku

**moderare** *v* umeriti; obuzdati; uzdržati; ~ *il „boom"* obuzdati „bum"

**moderato** *m e adj* umerenjak; umeren; uzdržan

**moderatore** *m* moderator; predsedavajući (koordinator) okruglog stola

**moderazione** *f* umerenost; uzdržanost

**moderno** *adj* nov; današnji; savremen; moderan

**modernizzare** *v* modernizovati

**modernizzazione** *f* modernizacija

**modestamente** *adv* skromno

**modestia** *f* skromnost; stidljivost

**modesto** *adj* skroman; stidljiv; osrednji; *abito* ~ skromno odelo; *fortuna modesta* skromna sreća; *prezzo* ~ umerena cena; *reddito* ~ skroman prihod

**modicità** *f* umerenost; skromnost; ograničenost; ~ *di prezzi* umerenost cena

**modico** *adj* skroman; umeren; *prezzi modici* umerene cene

**modifica** *f* promena; izmena; *apportare una* ~ uneti promenu; izmeniti; *fare una* ~ izvršiti promenu; ~ *del rischio* izmena rizika; *subire una* ~ pretrpeti izmenu (promenu)

**modificare** *v* izmeniti; promeniti; modifikovati; ~ *le condizioni* izmeniti uslove; ~ *per la legge* preinačiti zakonom; ~ *una sentenza* preinačiti presudu

**modificazione** *f* promena; izmena; modifikacija; ~ *dell'atto costitutivo* izmena akta o osnivanju; ~ *dell'azione* preinačavanje tužbe; ~ *di confine* promena granice; ~ *del contratto* izmena (promena) ugovora; ~ *della ditta* promena firme; ~ *di frontiera* pogranična promena; ~ *dello statuto* izmena (promena) statuta; ~ *strutturale* strukturna izmena; ~ *territoriale* teritorijalna izmena; ~ *di valore* promena vrednosti

**modista** *f* modiskinja; *negozio di* ~ prodavnica ženskih šešira

**modisteria** *f* prodavnica ženskih šešira

**modo** *m* način; mera; prilika; mogućnost; *a ~ nostro* na naš način; *a ~ vostro* na vaš način; *ad ogni* ~ na svaki način; svakako; *aver ~ di...* imati priliku da...; *di ~ che* tako da; *fare a ~ proprio* uraditi na svoj način; *fare in ~ che* uraditi tako da; *fuor di* ~ preterano; preko mere; *in ~ civile* uljudno; *in ~ definitivo* definitivno; *in nessun* ~ nikako; nipošto; *in ogni* ~ na svaki način; svakako; *in ~ più particolareggiato* pobliže; *in ~ prescritto* na propisan način; propisano; *in qualsiasi* ~ na bilo koji način; *in ~ subdolo* podmuklo; *in ~ ufficiale* zvanično; *in ~ usuale* na uobičajen način; *in un ~ o nell'altro* ovako ili onako; *in tutti i modi* kako god bilo; ~ *dell'adempimento del contratto* način ispunjenja ugovora; ~ *di amminsitrare* način upravljanja; ~ *di consegna* način isporuke; *modi e costumi* način i običaji; ~ *di dire* način izražavanja; ~ *di distribuzione* način raspodele; ~ *d'elezione* način izbora; ~ *di fare* način ponašanja; ~ *di finanziamento* način finansiranja; *modi garbati* uljudno ponašanje; ~ *di operare* način rada; ~ *di pagamento* način plaćanja; ~ *di pensare* način mišljenja; ~ *di procedere* način postupanja; ~ *di produzione* način proizvodnje; ~ *di prova* vrsta dokaza;~ *di regolametno* način uređenja; ~ *di tassazione* način oporezivanja; ~ *di trasporto* način prevoza; ~ *d'uso* način upotrebe; ~ *di vedere* mišljenje; gledište; način gledanja; ~ *di vita* način života; ~ *di votazione* način glasanja; *nel ~ usuale* uobičajeno; na uobičajeni način; *nello stesso* ~ na isti način; *non c'è ~ di...* nije moguće da...; *oltre* ~ preterano; preko mere; *per ~ di dire* da tako kažemo; takoreći; *persona a* ~ poštena (uglađena) osoba; *trovare il ~ di...* naći način da...



**modulario** *m* blok s obrascima (formularima)

**modulazione** *f* modulacija; menjanje tona; ~ *di frequenza* frekventna modulacija

**modulo** *m* obrazac; formular; modul; jedinica; deo nekog sistema; ~ *di assegno* obrazac čeka; ~ *in bianco* blanko obrazac; ~ *di cambiale* menični obrazac; ~ *di comando* komandni modul; ~ *di contratto* obrazac ugovora; ~ *di domanda* obrazac molbe; ~ *d'iscrizione* upisnica; ~ *lunare* lunarni modul; ~ *di notifica* prijavnica; ~ *per ordinazione* narudžbenica; ~ *di preventivo* obrazac proračuna; ~ *di quietanza* obrazac priznanice; ~ *di ricevuta* obrazac potvrde; ~ *di telegramma* telegrafski obrazac; ~ *tipo* tipizirani obrazac; ~ *unificato* unificirani obrazac; ~ *di versamento* uplatnica; *riempire un* ~ popuniti formular (obrazac)

**moglie** *f* supruga; žena; *chiedere in* ~ zaprositi; *prendere* ~ oženiti se

**molecola** *f (chim)* molekul

**molecolare** *adj (chim)* molekularan

**molenda** *f* naknada za mlevenje; meljarina; ujam; ušur

**molestare** *v* uznemiravati; dosađivati

**molestia** *f* uznemiravanje; dosađivanje; smetnja; *dar* ~ uznemiravati; dosađivati; ~ *o disturbo alle persone* uznemiravanje ili smetanje osobama; *recar* ~ uznemiravati; dosađivati

**molesto** *adj* dosadan; nesnosan; neugodan

**molitorio** *adj* mlinski; *industria molitoria* mlinska industrija

**molitura** *f* mlevenje; *compenso per la* ~ meljarina; naknada za mlevenje; *diritto di* ~ pravo na mlevenje

**molla** *f (mecc)* opruga; *coltello a* ~ nož sa oprugom; *serratura a* ~ patent brava

**molo** *m (naut)* gat; kej; *custode di* ~ čuvar keja; *diritto di* ~ lučka taksa; ~ *della dogana* carinski kej

**molteplice** *adj* višestruk; mnogostruk; složen

**molteplicità** *f* višestrukost; mnogostrukost; raznolikost

**moltiplicare** *v* množiti

**moltiplicatrice** *f* mašina za umnožavanje

**moltiplicazione** *f* množenje; razmnožavanje

**moltitudine** *f* gomila ljudi; masa; mnoštvo

**molto** *adj e adv* mnogo; vrlo; jako; *avere molta pazienza* imati mnogo strpljenja; *con molta cura* vrlo pažljivo; *fra non* ~ uskoro; *interessarsi ~ all'affare* zanimati se mnogo za posao; ~ *bene* vrlo dobro; ~ *denaro* mnogo novca; ~ *dopo* mnogo kasnije; ~ *meglio* mnogo bolje; ~ *di più* mnogo više; ~ *spesso* vrlo često; ~ *tempo* dugo vremena; *per ~ meno* za mnogo manje

**momentaneo** *adj* trenutan

**momento** *m* časak; čas; trenutak; momenat; *al* ~ odmah; časkom; momentalno; *al ~ buono* u dobar čas; *al ~ giusto* u pravo vreme; *al ~ opportuno* u pravom momentu; *all'ultimo* ~ u poslednji čas; *cogliere il* ~ iskoristiti priliku; *dal ~ che* budući da; *fino all'ultimo* ~ do poslednjeg časa; ~ *critico* kritični momenat; ~ *della frequenza* momenat frekvencije; ~ *propizio* povoljan čas; *ad ogni* ~ svakog časa; *ad un dato* ~ u dati čas; *ad un ~ all'altro* svakog časa; *dal primo* ~ od prvog časa; *in un cattivo* ~ u zao čas; *per il* ~ zasad; *sino a questo* ~ do ovog časa; *sul* ~ na licu mesta; u tom trenutku; *un* ~ momenat

**Monaco** *f (geogr)* Monako; *M~ (di Baviera)* Minhen; *Principato di M~* Kneževina Monako

**monarca** *m* monarh; vladar

**monarchia** *f* monarhija; ~ *assoluta* apsolutna monarhija; ~ *costituzionale* ustavna monarhija; ~ *elettiva* izborna monarhija; ~ *ereditaria* nasledna monarhija; ~ *limitata* ograničena monarhija; ~ *parlamentare* parlamentarna monarhija

**monarchico** *adj* monarhistički; monarhijski; *partito* ~ monarhistička stranka; *Stato* ~ monarhistička država

**mondiale** *adj* svetski; *commercio* ~ svetska trgovina; *economia* ~ svetska ekonomija; *esposizione* ~ svetska izložba; *fama* ~ svetski glas; *mercato* ~ svetsko tržište; *moneta* ~ svetski novac; *politica* ~ svetska politika; *prezzo* ~ svetska cena

**mondina** *f* radnica na pirinčanom polju

**mondo** *m* svet; zemlja; ljudi; *abitare in capo al* ~ stanovati na kraj sveta; *conoscere il* ~ poznavati svet; *giro del* ~ put oko sveta; ~ *degli affari* poslovni svet; ~ *bancario* bankarski svet; ~ *commerciale (del commercio)* trgovački svet; ~ *economico* privredni svet; ~ *finanziario* finan-

sijski svet; ~ *del lavoro* radni svet; *per nessuna cosa al* ~ ni za šta na svetu; ni po koju cenu; *un ~ di gente* masa sveta; *uomo di* ~ svetski čovek

**monegasco** *adj* iz Monaka; koji pripada Monaku

**Monegasco** *m* stanovnik Monaka

**moneta** *f* moneta; novac; *battere* ~ kovati novac; *carta* ~ papirni novac; *coniare* ~ kovati novac; *falsa ~ cartacea* lažni papirni novac; *fluttuazione del valore della* ~ fluktuacija vrednosti novca; ~ *alterata* falsifikovan novac; ~ *d'argento* srebrni novac; ~ *aurea* zlatnik; zlatni novac; ~ *bancaria* bankarska moneta; ~ *cartacea* papirni novac; ~ *circolante (in circolazione)* novac u opticaju; ~ *di compensazione* obračunski novac; ~ *contabile* knjigovodstveni novac; ~ *contante* gotov novac; ~ *di conto* obračunski novac; ~ *contraffatta* falsifikovan novac; ~ *convenuta* ugovoren novac; ~ *convenzionale* konvencionalan novac; ~ *corrente* važeći novac; ~ *in corso* novac u opticaju; ~ *a corso legale* novac sa zakonskom vrednosti; ~ *debole* slaba moneta; ~ *effettiva* gotov novac; ~ *estera* strani novac; ~ *falsa* lažan novac; ~ *fiduciaria* vrednosna moneta; ~ *fittizia* prividna moneta; ~ *fluttuante* nestabilna moneta; ~ *forte* jaka moneta; ~ *fuori corso* novac van opticaja; bezvredna moneta; ~ *garantita* garantovana moneta; ~ *genuina* prava moneta; ~ *di giro* žiro moneta; ~ *inconvertibile* nekonvertibilna moneta; ~ *indice* indeksni novac; ~ *instabile* nestabilna moneta; ~ *investita* uloženi novac; ~ *irredimibile* neotkupljiva moneta; ~ *legale* zakonski novac; ~ *di liquidazione* obračunska (likvidaciona) moneta; ~ *locale* lokalna moneta; ~ *logora* pohaban novac; ~ *manipolata* manipulisana moneta; ~ *manovrata* dirigovana (nekonvertibilna) moneta; ~ *merce* robni novac; ~ *metallica* metalni novac; ~ *nazionale* nacionalna moneta; ~ *d'occupazione* okupaciona moneta; ~ *originale* originalna moneta; ~ *d'oro* zlatna moneta; zlatnik; ~ *provvisoria* privremen novac; ~ *pupillare* pupilarni novac; novac maloletnika pod starateljstvom; ~ *di scambio* novac razmene; ~ *scritturale* žiralni novac; ~ *sfregiata* oštećen novac; ~ *spicciola* sitan novac; ~ *stabile* stabilna moneta; ~ *sussidiaria* dopunski novac; ~ *a valore costante* novac sa stalnom vrednošću; *ritirare la ~ di circolazione* povući novac iz opticaja; *spacciare ~ falsa* širiti lažan novac; *svalutazione della* ~ devalvacija monete; *teoria della* ~ teorija o novcu

**monetaggio** *m* trošak izrade i emisije novca

**monetare** *v* kovati novac

**monetario** *adj* novčani; monetaran; *blocco* ~ monetarna blokada; *capitale* ~ novčani kapital; *circolazione monetaria* novčani promet; *clausola monetaria* monetarna klauzula; *conguaglio* ~ novčani obračun; *convenzione monetaria* monetarna konvencija; *deprezzamento* ~ devalvacija novca; *economia monetaria* ekonomija novca; *lega monetaria* monetarni savez; novčana smesa; *legge monetaria* zakon o novcu; *livellamento* ~ novčano izjednačavanje; *manipolazione monetaria* novčana manipulacija; *mercato* ~ novčano tržište; *mezzo* ~ novčano sredstvo; *non* ~ nenovčan; *parità monetaria* novčani paritet; *politica monetaria* monetarna politika; *riforma monetaria* novčana reforma; *scorta monetaria* novčana zaliha; *settore* ~ novčani sektor; *sistema* ~ novčani sistem; *stabilità monetaria* monetarna stabilnost; *stabilizzazione monetaria* monetarna stabilizacija; *svalutazione monetaria* devalvacija novca; *taglio* ~ novčani apoen; *traffico* ~ novčani promet; *unione monetaria* novčani savez; monetarna unija; *unità monetaria* novčana jedinica; *valore* ~ novčana vrednost

**monetato** *adj* pretvoren u novac; skovan; *carta monetata* papirni novac

**monetazione** *f* kovanje novca

**monetiere** *m* falsifikator novca

**Mongolia** *f (geogr)* Mongolija

**mongolico** *adj* mongolski

**Mongolo** *m* Mongolac

**monitor** *m (ingl)* monitor; ekran

**monitoraggio** *m* monitoring; sistematska kontrola neke situacije

**monitorio** *m e adj* pismena opomena; poziv na saslušanje; upozoravajući; opominjući; mandatni; *azione monitoria* mandatna tužba; *oblazione monitoria* mandatna kazna; *procedura monitoria* mandatni postupak

**monocoltura** *f* monokultura

**monofase** *adj* jednofazni; monofazni

**monografia** *f* monografija

**monografico** *adj* monografski

**monolitico** *adj* monolitan; jedinstven

**monometallismo** *m* monometalizam (sistem novca)

**monopolio** *m* monopol; isključiva povlastica; *esercitare un* ~ sprovoditi monopol; *guadagno di* ~ monopolistička dobit; ~ *d'acquisto* monopol nabavke; ~ *degli alcolici* monopol na alkohol; ~ *d'approvvigionamento* monopol u snabdevanju; ~ *commerciale* trgovački monopol; ~ *di commercio estero* monopol spoljne trgovine; ~ *di diritti* pravni monopol; ~ *della domanda* monopol potražnje; ~ *d'emissione* emisioni bankarski monopol; ~ *d'esportazione* monopol izvoza; ~ *di fabbricazione* monopol proizvodnje; fabrički monopol; ~ *di fatto* stvaran monopol; ~ *finanziario* finansijski monopol; ~ *fiscale* poreski monopol; ~ *di godimento* monopol korišćenja (uživanja); ~ *d'importazione* uvozni monopol; ~ *del mercato* monopol



tržišta; ~ *delle miniere* monopol rudnika; rudnički monopol; ~ *mondiale* svetski monopol; ~ *di navigazione* monopol plovidbe; ~ *dell'offerta* monopol ponude; ~ *parziale* delimičan monopol; ~ *plurimo* višestruki monopol; ~ *postale* poštanski monopol; ~ *di produzione* proizvodni monopol; ~ *di rappresentanza* monopol zastupstva; ~ *statale (dello Stato)* državni monopol; ~ *di tabacco* monopol na duvan; ~ *di vendita* monopol prodaje; *prezzo di* ~ monopolistička cena; *rendita di* ~ monopolistička renta; *sistema di* ~ monopolistički sistem; *utile di* ~ monopolistička dobit

**monopolista** *m e f* monopolista

**monopolistico** *adj* monopolistički; monopolski; *concorrenza monopolistica* monopolistička konkurencija; *creazione di posizioni monopolistiche e di dissesti del mercato* stvaranje monopolističkog položaja i izazivanje poremećaja na tržištu; *regime* ~ monopolistički režim; *sistema* ~ monopolistički sistem

**monopolizzare** *v* monopolizovati; uvesti monopol; prisvojiti; ~ *il mercato* monopolizovati tržište

**monopolizzazione** *f* monopolizacija; dobijanje monopola

**monorotaia** *f (ferr)* kolosek s jednom šinom

**monotono** *adj* jednoličan; dosadan; monoton; *discorso* ~ monoton govor

**montacarichi** *m* teretna dizalica; teretni lift

**montaggio** *m* sastavljanje; sklapanje; montaža; *catena di* ~ montažna traka; *linea di* ~ montažna linija; *officina di* ~ montažni pogon; *posto di* ~ montažno mesto; *sala di* ~ montažna prostorija

**montagna** *f* planina; *località di* ~ planinski kraj

**montagnoso** *adj* brdovit; planinski; *catena montagnosa* planinski lanac

**montano** *adj* brdski; planinski; gorski

**montante** *m (econ)* iznos; suma; vrednost glavnice s kamatama; ~ *cambiario* menična suma; ~ *compensativo* kompenzacioni iznos

**montare** *v* popeti se (na); penjati se (po); penjati se; *far ~ i prezzi* podizati cene; ~ *in aereo* popeti se u avion; ~ *una casa* podići kuću; ~ *sul trono* stupiti na presto

**montatore** *m (mecc)* monter; montažer

**montatura** *f (mecc)* sastavljanje; montaža; montiranje; nameštanje; ~ *giornalistica* novinarska montaža; ~ *degli occhiali* okvir naočara

**monte** *m (geogr)* brdo; planina; hrpa; gomila; *andare a* ~ propasti; ne uspeti; *carico a* ~ teret u rinfuzi; *mandare a* ~ promašiti; ne uspeti; *merce a* ~ roba u rinfuzi; *M~ Bianco* Mon Blan; ~ *cedole* poseban račun kupona; račun odrezaka deonica; ~ *di credito su pegno* zalagaonica; ~ *merci* zaliha robe; ~ *pensioni* penzioni fond; ~ *di pietà* državna zalagaonica; ~ *premi* nagradni fond

**montenegrino** *adj* crnogorski

**Montenegrino** *m* Crnogorac

**Montenegro** *m (geogr)* Crna Gora

**monumento** *m* spomenik; *erigere un* ~ podići spomenik; ~ *culturale* spomenik kulture

**mora** *f* zakašnjenje; zatezanje; otezanje; *cadere in* ~ pasti u zakašnjenje; *censo di* ~ zatezni prihod (dobitak); *essere in* ~ biti u zakašnjenju; ne ispunjavati obavezu; *interessi di* ~ zatezne kamate; *lettera di costituzione in* ~ opomena zbog neblagovremenog ispunjavanja obaveze; *mettere in* ~ dovesti u zakašnjenje; ~ *nell'accettazione* zakašnjenje u prihvatu; ~ *nella consegna* zakašnjenje u isporuci; ~ *del creditore* zakašnjenje poverioca; ~ *del debitore* zakašnjenje dužnika; ~ *nel pagamento* zakašnjenje u plaćanju; ~ *nella prestazione* zakašnjenje u pružanju usluge; *pericolo in* ~ opasnost zbog zakašnjenja

**morale** *f e adj* moral; moralnost; poštenje; moralan; pošten; ispravan; duhovni; *danno* ~ moralna šteta; *ente* ~ zadužbina; ~ *commerciale* trgovački moral; ~ *internazionale* međunarodni moral; ~ *professionale* profesionalni moral; ~ *tributaria* poreski moral; *persona giuridica* ~ moralno pravno lice; *responsabilità* ~ moralana odgovornost; *valore* ~ moralna vrednost

**moralità** *f* moralnost, poštenje

**moralmente** *adv* moralno

**moratoria** *f (leg)* moratorijum; prekid; odlaganje (neke obaveze, plaćanja); *convenzione di* ~ sporazum o moratorijumu; ~ *dei cambiali* menični moratorijum; ~ *degli interessi* moratorijum (za isplatu) kamata; ~ *di pagamento* moratorijum (odlaganje) plaćanja; ~ *straordinaria* vanredni moratorijum; ~ *di trasferimento* moratorijum transfera

**morbido** *adj* mekan; mek; nežan

**morfina** *f* morfijum

**morfinismo** *m* morfinizam

**morfinomane** *m* morfinista

**moria** *f* pomor; ~ *del pollame* pomor živine

**morire** *v* umreti; umirati; *far* ~ ubiti; usmrtiti; ~ *di fame* umirati od gladi; ~ *di stanchezza* biti mrtav umoran

**Moro** *m* Mauritanac

**morosità** *f* zakašnjenje (zatezanje) u plaćanju; ~ *nella locazione* dospelost plaćanja najma

**moroso** *adj* koji kasni; zadužen; neplatiša; *contribuente* ~ obveznik doprinosa u zakašnjenju; *debitore* ~ nemaran dužnik; *speculatore* ~ špekulant u neplaćanju

**morsa** *f (mecc)* mengele; stega; škripac

**morsicatura** *f* ujed ; ugriz; ubod (insekta)

**morso** *m* ujed; ugriz; zalogaj; odgrizak

**mortale** *adj* smrtan; smrtonosan; *colpo* ~ smrtni udarac

**mortalità** *f* mortalitet; smrtnost; *media della* ~ prosek mortaliteta; ~ *infantile* mortalitet dece; *statistica di* ~ statistika smrtnosti; *tasso di* ~ stopa mortaliteta (smrtnosti)

**morte** *f* smrt; *in caso di* ~ u slučaju smrti; *certificato di* ~ smrtovnica; potvrda o smrti; *condannare a* ~ *per impiccagione* osuditi na smrt vešanjem; ~ *apparente* prividna smrt; ~ *civile* gubitak građanskih prava (zbog doživotne robije); ~ *clinica* klinička smrt; ~ *naturale* prirodna smrt; ~ *presunta* pretpostavljena smrt; ~ *repentina* iznenadna (nagla) smrt; ~ *in seguito ad infortunio* smrt usled nesreće; ~ *subitanea* naprasna smrt; ~ *violenta* nasilna smrt; *odiare a* ~ smrtno mrzeti; *pena di* ~ smrtna kazna; *pericolo di* ~ smrtna opasnost; *sentenza di* ~ smrtna presuda

**morto** *m e adj* mrtvac; mrtav; nepokretan; *acqua* ~ stajaća voda; *angolo* ~ mrtav ugao; *binario* ~ slepi (mrtvi) kolosek; *capitale* ~ mrtav kapital; *clinicamente* ~ klinički mrtav; *denaro* ~ mrtav novac; *mercato* ~ mrtvo tržište; *punto* ~ mrtva tačka; *stanco* ~ mrtav umoran

**Mosca** *f (geogr)* Moskva

**moschea** *f* džamija

**mosconata** *m (econ)* brza (uspešna) berzanska špekulacija

**Moscovita** *m* Moskovljanin

**mossa** *f* pokret; potez; kretnja; start; polazak; *essere sulle mosse* biti na tragu (potezu); ~ *falsa* pogrešan potez; *prender le mosse da qcs* startovati (krenuti) od nečega

**mostra** *f* izložba; izlaganje; izložena roba; *allestire una* ~ pripremiti izložbu; *fare* ~ *di qcs* hvalisati se nečim; *mettere in* ~ izložiti; *mettersi in* ~ isticati se; hvaliti se; ~ *di agricoltura* poljoprivredna izložba; ~ *di bottega* izlog dućana; ~ *campionaria* izložba uzoraka; ~ *collettiva* kolektivna izložba; ~ *industriale* industrijska izložba; ~ *nazionale* nacionalna izložba; ~ *pubblica* javna izložba; ~ *universale* univerzalna izložba

**mostrabile** *adj* koji se može pokazati

**mostrare** *v* pokazati; pokazivati; ispoljavati; ~ *di* praviti se; ~ *una tendenza* pokazivati tendenciju

**mostrarsi** *v rifl* pojaviti se; praviti se; ~ *zelante* praviti se marljiv

**mostro** *m* monstrum; čudovište; ~ *d'uomo (di donna)* monstrum od čoveka (žene)

**motel** *m* motel

**motivare** *v* obrazložiti; potkrepiti; navesti razloge; izazvati

**motivato** *adj* obrazložen

**motivazione** *f* obrazloženje; motivacija; ~ *della decisione* obrazloženje odluke; ~ *del decreto* obrazloženje rešenja; ~ *dissenziente* neusaglašeno obrazloženje; ~ *insufficiente* nedovoljno obrazloženje; ~ *della sentenza* obrazloženje presude; *la sentenza difetta di* ~ manjkavo obrazloženje presude

**motivo** *m* razlog; povod; motiv; *a* ~ *di* radi; zbog; *avere* ~ *per...* imati povoda za...; *dare* ~ *a* dati povod; *far valere un* ~ potkrepiti razlozima; ~ *d'accusa* osnov optužbe; ~ *ad agire* tužbeni osnov; ~ *d'appello* osnov žalbe; ~ *d'arresto* osnov za hapšenje; ~ *d'attenuazione della pena* osnov za ublažavanje kazne; ~ *d'esclusione* osnov za isključenje; ~ *giuridico* pravni motiv; ~ *giustificato* opravdan razlog; ~ *illecito* nedozvoljena osnova; ~ *immorale* nemoralna pobuda; *motivi d'impugnazione* razlozi žalbe; ~ *infondato* neosnovan motiv; ~ *d'interdizione* osnov za zabranu; ~ *di lagnanza* razlog za pritužbu; ~ *della legge* osnov zakona; ~ *del negozio* osnov pravnog posla; ~ *di nullità* ništavan osnov; ~ *per cui* usled čega; ~ *pretesto* tobožnji razlog; *motivi per il ricorso* razlozi žalbe; *motivi di ripulsa del testimoniare* razlozi za odbijanje svedočenja; ~ *di sospetto* razlog sumnje; ~ *sufficiente di nullità* dovoljan razlog za ništavost; ~ *d'uffico* zvaničan razlog; ~ *valido* valjan razlog; *motivi validi e ragioni plausibili* valjani i prihvatljivi razlozi; *non senza* ~ ne bez razloga; *senza il minimo* ~ bez ikakvog povoda

**moto** *m* pokret; kretanje; *mettere in* ~ pustiti u pogon; *mettersi in* ~ angažovati se; pokrenuti se

**motobarca** *f (naut)* motorni čamac

**motocarro** *m* kamion na tri točka; trotočkaš

**motocicletta** *f* motocikl

**motocisterna** *f* brod cisterna

**motolancia** *f (naut)* motorni čamac

**motoleggera** *f* moped

**motonautica** *f (naut)* motonautika

**motonave** *f (naut)* motorni brod

**motopeschereccio** *m (naut)* motorni ribarski brod

**motopompa** *f* motorna pumpa

**motore** *m e adj* motor; pokretač; pokretački; pogonski; *a* ~ motorni; ~ *a benzina* benzinski motor; ~ *a combustione interna* motor s unutrašnjim sagorevanjem; ~ *a due tempi* dvotaktni motor; ~ *elettrico* elektromotor; ~ *fuoribordo* vanbrodski motor; ~ *per impianto fisso* motor na čvrstom postolju; ~ *a pistone* klipni motor; ~ *a razzo* raketni motor; ~ *a reazione* mlazni (reaktivni) motor; ~ *a scoppio* eksplozivni motor

**motoretta** *f* skuter; laki motor

**motorio** *adj* motorički; motorni; pokretački

**motorista** *m* mehaničar za motore

**motorizzare** *v* motorizovati

**motorizzazione** *f* motorizacija; ~ *agricola* poljoprivredna motorizacija



**motoscafo** *m (naut)* motorni čamac

**mototrazione** *f* motorna vuča

**motovedetta** *f* patrolni čamac

**motoveicolo** *m* motorno vozilo (sa dva ili tri točka)

**motoveliero** *m (naut)* jedrenjak s motorom

**motrice** *f (mecc)* vučna kola; *forza* ~ pokretačka (pogonska) snaga; ~ *a rimorchio* vučna kola s prikolicom

**motto** *m* lozinka; moto; izreka; dosetka

**motuproprio** *m (lat)* papski dekret

**movente** *m* pobuda; motiv; podsticaj; povod; *moventi vili* niske pobude

**movibile** *adj* pokretan

**movimentare** *v* pokrenuti; oživeti; uneti živost

**movimentato** *adj* živahan; pun živosti

**movimento** *m* kretanje; pokret; promet; saobraćaj; *mettere in* ~ pokrenuti; staviti u pokret; ~ *d'affari* poslovni promet; ~ *ascensionale* uzlazno kretanje; ~ *di capitali* promet kapitala; ~ *di cassa* blagajnički promet; prihodi i rashodi; ~ *ciclico* ciklično kretanje; ~ *clandestino* tajni pokret; ~ *congiunturale* konjunkturno kretanje; ~ *di conto* promet računa; ~ *cooperativo (cooperativistico)* zadružni pokret; ~ *dei corsi* kretanje kurseva; ~ *demografico* kretanje stanovništva; demografsko kretanje; ~ *d'emigrazione* emigraciono kretanje; ~ *femminile* ženski pokret; ~ *ferroviario* železnički promet; ~ *di fondi* promet sredstava (fondova); ~ *di forestieri* promet stranaca; ~ *generale dei prezzi* opšte kretanje cena; ~ *dei giovani* pokret mladih; ~ *giovanile* omladinski pokret; ~ *d'immigrazione* imigraciono kretanje; ~ *di impiegati* premeštanje zaposlenih; ~ *insurrezionale* ustanički pokret; ~ *interno* unutrašnji promet; ~ *dei lavoratori* radnički pokret; ~ *di liberazione nazionale* narodnooslobodilački pokret; ~ *(delle) merci* robni promet; ~ *migratorio* migraciono kretanje; ~ *della navigazione marittima* kretanje pomorske plovidbe; ~ *operaio* radnički pokret; ~ *dell'oro* kretanje zlata; ~ *della pace mondiale* pokret za svetski mir; ~ *dei pagamenti* platni promet; ~ *dei pagamenti con l'estero* platni promet s inostranstvom; ~ *dei passeggeri* promet putnika; ~ *popolare* narodni pokret; ~ *della popolazione* kretanje stanovništva; ~ *di portafoglio* kretanje (promet) portfelja; ~ *portuale (portuario)* lučki promet; ~ *dei prestiti su pegno* promet zajmova na zalog; ~ *dei prezzi* kretanje cena; ~ *di resistenza* pokret otpora; ~ *di rialzo* kretanje hose (na berzi); povišenje cena; ~ *di ribasso* kretanje bese (na berzi); sniženje cena; ~ *dei salari* kretanje zarada; ~ *di sciopero* štrajkački pokret; ~ *sindacale* sindikalni pokret; ~ *sociale* društveno kretanje; ~ *stagionale* sezonsko kretanje; ~ *stradale* drumski promet; ~ *di transito* tranzitni promet; ~ *turistico* turistički promet; ~ *viaggiatori* promet putnika; *senza* ~ nepokretno; bez pokreta

**mozione** *f* predlog za glasanje; *appoggiare una* ~ podržati predlog; *approvare una* ~ odobriti predlog; *depositare una* ~ podneti predlog skupštini; ~ *d'ammonimento* predlog za ukor; ~ *di fiducia* predlog za izglasavanje poverenja; ~ *d'ordine* predlog za izmenu dnevnog reda; ~ *di sfiducia* predlog za izglasavanje nepoverenja; ~ *d'urgenza* hitan predlog

**mozzo** *m (naut)* mornarski početnik; *(mecc)* glavčina (točka); ~ *di stalla* momak konjušar

**mozzorecchi** *m* nadriadvokat; nesposoban advokat

**mucchio** *m* hrpa; gomila; mnoštvo; ~ *di denaro* gomila novca; ~ *d'oro* kup zlata

**mugnaio** *m* mlinar; vodeničar

**mulatto** *m e f* melez; meleskinja

**mulino** *m* mlin; ~ *ad acqua* vodenica; ~ *elettrico* električni mlin; ~ *a vapore* parni mlin; ~ *a vento* vetrenjača

**multa** *f* globa; novčana kazna; *cadere in* ~ biti oglobljen; *essere passibile di* ~ zaslužiti novčanu kaznu; *infliggere una* ~ *a qcn* kazniti nekoga novčanom kaznom; ~ *comminata* zaprećena globa; ~ *pecuniaria* novčana kazna; *sotto pena di* ~ pod pretnjom kazne; *prendere una* ~ platiti kaznu

**multare** *v* oglobiti; kazniti novčanom kaznom

**multiforme** *adj* mnogolik; raznolik; raznovrstan

**multilaterale** *adj* višestran; mnogostran; multilateralan; *accordi* ~ multilateralni sporazumi; *contratto* ~ multilateralni ugovor; *scambio* ~ multilateralna razmena

**multimilionario** *m* multimilijarder

**multiplo** *adj* višestruk; mnogostruk; *espansione multipla del credito* višestruka kreditna ekspanzija; *sistema* ~ *di tariffe doganali* mnogostruki carinski sistem

**municipale** *adj* opštinski; gradski; *consigliere* ~ gradski savetnik; odbornik; *consiglio* ~ opštinski odbor; *palazzo* ~ opština

**municipio** *m* opština; opštinska uprava

**munificenza** *f* darežljivost; velikodušnost

**munire** *v (di qcs)* snabdeti nečim; opremiti nečim; ~ *di bollo* žigosati; taksirati; ~ *di visto* vizirati

**munirsi** *v rifl (di qcs)* snabdeti se; opremiti se; ~ *di un documento* pribaviti dokument; ~ *di fondi* snabdeti se sredstvima

**muovere** *v* pokrenuti; pokretati; pomerati; ~ *un'accusa* podneti tužbu; ~ *causa* pokrenuti spor; ~ *una domanda* postaviti pitanje; podneti molbu; ~ *un dubbio* podstaći sumnju; ~ *lagnanze* uložiti pritužbe; ~ *lite* podići tužbu; ~ *lite contro qcn* podići tužbu protiv nekoga; ~ *una questione* pokrenuti pitanje; ~ *rimproveri* uložiti prigovore

**muoversi** *v rifl* kretati se; micati se

**muraglia** *f* zid; zidina; bedem; ~ *doganale* carinski zid

**murare** *v* zidati; ograditi; zazidati; obzidati

**muratore** *m* zidar; *libero* ~ mason; slobodni zidar

**muratura** *f* zidanje; zaziđivanje

**muretto** *m* zidić

**muricciolo** *m* zidić; nizak zid

**muro** *m* zid; ~ *di cinta* ogradni zid; ~ *contiguo (sul confine)* susedni zid; ~ *costruito senza malta* zid bez maltera; ~ *divisorio* pregradni zid; ~ *maestro* glavni zid; ~ *principale* glavni zid; ~ *a secco* suvi zid; ~ *di sostegno* potporni zid; ~ *del suono* zvučni zid; *parlare al* ~ govoriti zidu; *rafforzare un* ~ pojačati zid; *stare* ~ *a* ~ stajati uz; stajati jedno do drugog

**museo** *m* muzej; ~ *archeologico* arheološki muzej; ~ *commerciale* trgovački muzej; ~ *etnografico* etnografski muzej

**mutabile** *adj* promenljiv; nestalan; nepostojan

**mutamento** *m* promena; preokret; preobražaj; *mutamenti amministrativi* personalne promene; ~ *in meglio* promena na bolje; ~ *(cambiamento) del nome* promena imena; ~ *in peggio* promena na gore; ~ *strutturale* strukturalna promena; *subire un* ~ pretrpeti promenu

**mutare** *v* menjati; promeniti; izmeniti; ~ *idea* predomisliti se; ~ *di luogo* preseliti se; ~ *di parere* promeniti mišljenje; ~ *proposito* predomisliti se; ~ *vita* promeniti način života; opametiti se

**mutarsi** *v rifl* promeniti se; presvući se

**mutevole** *adj* promenljiv; nestalan

**mutilare** *v* osakatiti; okrnjiti

**mutilato** *adj* osakaćen; okrnjen; ~ *di guerra* ratni invalid

**mutilazione** *f* osakaćenje; sakaćenje; ~ *permanente* trajno osakaćenje

**mutua** *f* zavod za zdravstveno osiguranje; *essere in* ~ biti na bolovanju; ~ *di vecchiaia* starosno osiguranje; *pagare la* ~ plaćati zdravstveno osiguranje

**mutualismo** *m* međusobna pomoć; društvo uzajamne pomoći

**mutualistico** *adj* koji se odnosi na zdravstveno (socijalno) osiguranje; *ente* ~ zavod za socijalno osiguranje; *principio* ~ načelo uzajamne pomoći; *trattamento* ~ recipročan postupak; uzajaman tretman

**mutualità** *f* međusobna pomoć; fond solidarnosti; ~ *assicurativa* reciprocitet u osiguranju

**mutualmente** *adv* uzajamno; međusobno

**mutuante** *m e f* zajmodavac; davalac zajma

**mutuare** *v* uzajmiti; dati (ili uzeti) na zajam

**mutuatario** *m* zajmoprimac; korisnik zajma; *cattiva situazione materiale del* ~ loše materijalno stanje zajmoprimca

**mutuato** *m* zdravstveni (socijalni) osiguranik

**mutuo** *m e adj* zajam; dugoročni zajam; uzajamni; međusobni; *assumere a* ~ uzajmiti; uzeti u zajam; *capitale a* ~ kapital na zajam; *contrarre un* ~ podići (zaključiti) zajam; *contratto di* ~ ugovor o zajmu; *dare a* ~ dati u zajam; *disdire un* ~ otkazati zajam; *emettere un* ~ izdati (raspisati) zajam; *fare un* ~ podići (zaključiti) zajam; ~ *accessorio* dodatni zajam; ~ *ammortizzabile* amortizacioni zajam; *mutua assistenza* uzajamna pomoć; *mutua assicurazione* socijalno osiguranje; ~ *bancario* bankarski zajam; ~ *per costruire* zajam za gradnju; ~ *in denaro* zajam u novcu; ~ *destinato ad uno scopo* namenski zajam; ~ *edilizio (edile)* građevinski zajam; ~ *a fine determinato* zajam sa određenin ciljem; ~ *fruttifero* kamatonosni zajam; ~ *garantito* garantovani zajam; *mutua garanzia* zajednička (međusobna) garancija; ~ *gratuito* besplatan zajam; ~ *infruttifero* beskamatni zajam; ~ *ipotecario (su ipoteca)* hipotekarni zajam; ~ *in obbligazioni* obligacijski zajam; zajam na obveznice; ~ *oneroso* teretni zajam; ~ *pubblico* javni zajam; ~ *rimborsabile a rate* zajam s otplatom na rate; ~ *soccorso* uzajamna pomoć; ~ *usuraio* zelenaški zajam; ~ *verso pegno* zajam uz zalog; *prendere a* ~ uzeti na zajam; *prendere un* ~ uzeti zajam; *promessa di* ~ obećanje zajma; *società di* ~ *soccorso* društvo za uzajamnu pomoć; *ricevuta di* ~ potvrda o zajmu

# N

**nafta** *f* ulje

**naftalina** *f* naftalin; *mettere sotto* ~ zakočiti rešenje nekog predmeta

**Napoli** *f (geogr)* Napulj

**narcosi** *f* narkoza

**narcotest** *m* narkotest

**narcotico** *m* opojno sredstvo; narkotik

**narcotrafficante** *m* trgovac drogom; diler droge

**narcotraffico** *m* trgovina drogom

**narrare** *v* pripovedati; kazivati; pričati

**nascere** *v* roditi se; izleći se; nići; nastati; proizići; izbijati; proklijati

**nascita** *f* rođenje; *atto di* ~ krštenica; *certificato di* ~ izvod iz matične knjige rođenih; krštenica; *luogo di* ~ mesto rođenja

**nascondere** *v* kriti; prikrivati; prikriti; utajiti

**nascondersi** *v rifl* sakriti se; kriti se

**nascondiglio** *m* skrovište

**nascondimento** *m* sakrivanje; prikrivanje; ~ *dei profitti* prikrivanje zarade

**nascostamente** *adv* krišom

**nascosto** *adj* skriven; prikriven; *di* ~ krišom; *difetto* ~ skrivena mana

**nastrino** *m* tračica; mala traka

**nastro** *m* traka; pantljika; vrpca; ~ *adesivo* selotejp; lepljiva traka; ~ *per le calcolatrici* traka za računske mašine; ~ *copiativo* kopirna traka; ~ *corrente* tekuća traka; ~ *isolante* izolaciona traka; ~ *per le macchine da scrivere* traka za pisaće mašine; ~ *magnetico* magnetofonska traka; ~ *trasportatore* transportna traka; konvejer

**Natale** *m* Božić; *albero di* ~ božićna jelka; *Babbo* ~ Božić Bata; *di N~* božićni; *Buon N~!* Srećan Božić! *vigilia di N~* Badnji dan

**natalità** *f* natalitet; *declino di* ~ opadanje nataliteta; *indice di* ~ indeks nataliteta; *statistica della* ~ statistika nataliteta

**natalizio** *adj* rodni; božićni; *feste natalizie* božićni praznici; *giorno* ~ rođendan

**natante** *m (naut)* plovni objekt; plovilo

**nativo** *adj* rođeni; rodni; ~ *di...* rodom iz...; *paese* ~ domovina; zavičaj; rodni kraj

**nato** *adj* rođen; ~ *fuori matrimonio* vanbračni; ~ *in matrimonio* rođen u braku; ~ *morto* rođen mrtav; *organizzatore* ~ rođeni organizator

**natura** *f* priroda; ćud; narav ; *di* ~ prirodan; *contro* ~ protiv prirode; ~ *giuridica* sudska (pravna) priroda, ~ *della merce* svojstvo robe; ~ *delle operazioni* priroda poslova; ~ *umana* čovečnost; *per* ~ prirodno; naravno; *pagamento in* ~ plaćanje u naturi; *pagare in* ~ plaćati u naturi

**naturale** *adj* prirodan; *è ~!* pa naravno!; *acqua* ~ obična voda; *bisogno* ~ prirodna potreba; *diritto* ~ prirodno pravo; *eventi naturali* prirodni događaji; *figlio* ~ vanbračno dete; *forza* ~ prirodna snaga; *obbligazione* ~ naturalna (prirodna) obligacija; *rarità* ~ prirodna retkost; *ricchezze naturali* prirodna bogatstva; *risorse naturali* prirodni izvori; *scienze naturali* prirodne nauke; *stato* ~ prirodno stanje

**naturalità** *f (leg)* državljanstvo; *grande* ~ državljanstvo s aktivnim i pasivnim pravom glasa

**naturalizzare** *v (leg)* primiti u državljanstvo; naturalizovati

**naturalizzazione** *f (leg)* prijem u državljanstvo; naturalizacija; *atto di* ~ akt o naturalizaciji; *domanda di* ~ molba za prijem u državljanstvo; ~ *collettiva* kolektivna naturalizacija; ~ *individuale* pojedinačna (individualna) naturalizacija

**naturalmente** *adv* prirodno; naravno; normalno

**naufragare** *v* doživeti brodolom; propasti; ne uspeti

**naufragio** *m* brodolom; propast; slom; *fare* ~ doživeti brodolom; *merci di* ~ roba koja je pretrpela brodolom

**naufrago** *m* brodolomnik

**nautica** *f* pomorstvo; nautika

**nautico** *adj* pomorski; nautički; *istituto* ~ pomorska (srednja) škola

**navale** *adj* brodski; pomorski; *base* ~ pomorska baza; *battaglia* ~ pomorska bitka; *cantiere* ~ brodogradilište; *classificazione* ~ brodska (pomorska) klasifikacija; *costruzione* ~ brodogradnja; *credito* ~ pomorski kredit; *flotta* ~ pomorska flota; *fornitore* ~ brodski dobavljač;

*fornitura* ~ brodska nabavka; *industria* ~ pomorska industrija; *ingegnere* ~ inženjer brodogradnje; *ipoteca* ~ pomorska hipoteka; *patrimonio* ~ brodska (pomorska) imovina; *registro* ~ brodski (pomorski) registar

**navalmeccanico** *adj* pomorsko mehanički; koji se odnosi na brodsku mehaniku

**nave** *f* brod; lađa; *assicurazione di* ~ brodsko osiguranje; *a bordo di una* ~ na brodu; *guidare una* ~ *in porto* pilotirati brod u luku; *lungo la* ~ uzduž broda; *mettere una* ~ *in disarmo* staviti brod u remont; ~ *abbandonata* napušten brod; ~ *in arrivo* brod u dolasku; ~ *baleniera* brod kitolovac; ~ *bananiera* brod za prevoz banana; ~ *da battaglia* bojni brod; ~ *battente bandiera* brod pod zastavom; ~ *di cabotaggio* brod obalne plovidbe; ~ *carboniera* brod za prevoz uglja; ~ *da carico* teretni brod; ~ *cisterna* tanker; ~ *commerciale* trgovački brod; ~ *di convoglio* brod u konvoju; ~ *corazzata* oklopni brod; ~ *corsara* piratski (gusarski) brod; ~ *costiera* obalni brod; ~ *cotoniera* brod za prevoz pamuka; ~ *da crociera* brod za krstarenje; ~ *da diporto* brod za razonodu; ~ *disarmata* raspremljen brod; ~ *faro* brod svetionik; ~ *frigorifera* brod s rashladnim uređajem; ~ *guardacoste* stražarski brod; ~ *da guerra* ratni brod; ~ *incagliata* nasukan brod; ~ *libera* tramper; ~ *di linea* linijski brod; ~ *di lungo corso* brod duge plovidbe; ~ *da mare* pomorski brod; ~ *mercantile* trgovački brod; ~ *militare* vojni brod; ~ *mista* mešoviti brod; ~ *di navigazione interna* brod unutrašnje plovidbe; ~ *di navigazione marittima* brod pomorske plobidbe; ~ *officina* brod radionica; ~ *ospedale* bolnički brod; ~ *in partenza* brod u odlasku; ~ *passeggeri* putnički brod; ~ *da pattuglia* patrolni brod; ~ *peschereccia (pescatoria)* ribarski brod; ~ *petroliera* brod za prevoz nafte; ~ *postale* poštanski brod; ~ *randagia* tramper; ~ *di ricupero* brod za spasavanje; ~ *sullo scalo* brod na navozu; ~ *scuola* školski brod; ~ *sinistrata* oštećeni brod; ~ *spaziale* svemirski brod; ~ *traghetto* trajekt; ~ *a vapore* parobrod; ~ *a vela* jedrenjak; ~ *di vettovagliamento* brod za snabdevanje namirnicama; ~ *volandiera* tramper; *raddobbo della* ~ popravka broda; *spedire per* ~ otpremiti brodom

**navicella** *f (naut)* brodić; lađica

**navicert** *m* dozvola za brodski prevoz

**navigabile** *adj* plovan

**navigabilità** *f* plovnost; *condizione di* ~ stanje za plovidbu; *garanzia di* ~ garancija za plovidbu; ~ *aerea* vazduhoplovnost

**navigante** *m* pomorac; moreplovac; *personale* ~ pomorci; osoblje zaposleno na brodu

**navigare** *v* ploviti; preploviti; leteti (avion); ~ *in alto mare* ploviti po pučini; ~ *in cattive acque* biti u lošem finansijskom stanju

**navigato** *adj* prevezen brodom; vešt mornar; prekaljen; iskusan; *mare* ~ more po kome se plovi

**navigatore** *m* pomorac; moreplovac; navigator; ~ *spaziale* astronaut; kosmonaut

**navigazione** *f* plovidba; navigacija; *atto alla* ~ pogodan za plovidbu; *certificato di* ~ plovidbeni certifikat; *compagnia di* ~ kompanija za plovidbu; *diritto di* ~ plovidbena taksa; pravo plovidbe; *impresa di* ~ preduzeće za plovidbu; *movimento della* ~ plovidbeni promet; ~ *aerea* vazduhoplovstvo; ~ *di cabotaggio* obalna plovidba; ~ *commerciale* trgovačka plovidba; ~ *costiera* obalna plovidba; ~ *fluviale* rečna plovidba; ~ *interna* unutrašnja plovidba; ~ *lacuale* jezerska plovidba; ~ *libera* slobodna plovidba; ~ *di linea* linijska plovidba; ~ *di lungo corso* duga plovidba; ~ *marittima* pomorska plovidba; ~ *mista* mešovita plovidba; ~ *spaziale* svemirska (kosmička) navigacija; ~ *a vapore* parobrodska plovidba; *società di* ~ društvo za plovidbu; *trattato di* ~ ugovor o plovidbi; *via di* ~ plovidbeni put

**naviglio** *m* mornarica; flota; brod; lađa; ~ *ausiliare (ausiliario)* pomoćna flota; ~ *di scorta* flota u pratnji

**nazionale** *adj* domaći; nacionalan; narodni; *assemblea* ~ narodna skupština; *carattere* ~ nacionalni karakter; *difesa* ~ narodna odbrana; *dividendo* ~ nacionalni dohodak; *economia* ~ nacionalna ekonomija; *gruppo* ~ nacionalna grupa; *prodotto* ~ domaći proizvod; *rappresentanza* ~ narodno predstavništvo; nacionalna reprezentacija; *reddito* ~ nacionalni dohodak; *ricchezza* ~ narodno bogatstvo; *squadra* ~ državna reprezentacija

**nazionalismo** *m* nacionalizam; ~ *economico* privredni (ekonomski) nacionalizam

**nazionalista** *m e f e adj* nacionalista; nacionalistički; ~ *ad oltranza* krajnji nacionalista; šovinista; *politica* ~ nacionalistička politika

**nazionalistico** *adj* nacionalistički

**nazionalità** *f* državljanstvo; narodnost; nacionalnost; *certificato di* ~ potvrda o državljanstvu; *doppia* ~ dvojno državljanstvo; ~ *acquisita* stečeno državljanstvo; ~ *d'origine* državljanstvo po rođenju; *perdere la* ~ izgubiti državljanstvo; *prendere la* ~ prihvatiti (uzeti) državljanstvo; *rinnegare la* ~ odreći se državljanstva

**nazionalizzare** *v* nacionalizovati; ~ *un'industria* nacionalizovati industriju

**nazionalizzato** *adj* nacionalizovan

**nazionalizzazione** *f* naclonalizacija; *la* ~ *dell'energia elettrica* nacionalizacija električne energije; ~ *dell'industria* nacionalizacija industrije



**nazione** *f* nacija; narod; *bene della* ~ društvena imovina; ~ *civile* civilizovana nacija; ~ *più favorita* najpovlašćenija nacija; ~ *sorella* bratski narod; *Nazioni Unite* Ujedinjene nacije

**nazìskin** *m (ingl)* skinhed; siledžije obrijane glave

**neanche** *cong* čak ni

**necessariamente** *adv* nužno; potrebno

**necessario** *adj* potreban; nužan; *è* ~ treba; potrebno je; *elemento* ~ potreban element; *erede* ~ nužni naslednik; *rendere* ~ učiniti potrebnim

**necessità** *f* nužda; potreba; oskudica; nemaština; *avere* ~ *di* trebati (nešto); *in caso di* ~ u slučaju potrebe; bude li potrebno; *di* ~ nužno; ~ *di bilancio* potreba prema bilansu; ~ *finanziaria* finansijska potreba; ~ *imperiosa* preka potreba; *la* ~ *non ha legge* nužda zakon menja; *per* ~ po potrebi; *presentarsi la* ~ kad se pojavi prilika; *spinto dalla* ~ prisiljen; pritisnut nuždom; *stato di* ~ stanje nužde; *trovarsi nella* ~ biti prisiljen; *urgente* ~ hitna potreba

**necessitare** *v* imati potrebu; trebati; naterati; prisiliti

**necroscopia** *f* autopsija; pregled mrtvaca

**negabile** *adj* koji se može poreći (uskratiti)

**negare** *v* poricati; negirati; uskratiti; odbiti; ~ *l'accesso* uskratiti pristup; ne dozvoliti pristup; ~ *l'autenticità o validità di qcs* poricati istinitost ili vrednost neke izjave; ~ *il diritto alla libertà di lavoro* uskratiti pravo na slobodno zapošljavanje; ~ *la propria colpevolezza* poricati krivicu; ~ *recisamente* odlučno poricati; ~ *la richiesta di dilazione* odbiti zahtev za odgađanje

**negativa** *f* poricanje; odbijanje; odrečan odgovor; *stare sulla* ~ odlučno poricati

**negativamente** *adv* negativno; odrečno

**negativo** *adj* negativan; odrečan; *in caso* ~ u negativnom slučaju; *interesse contrattuale* ~ negativan ugovorni interes; *obbligazione negativa* negativna obligacija; *parere* ~ negativno mišljenje

**negatoria** *f* negatorna tužba

**negazione** *f* poricanje; odricanje; negacija

**negletto** *adj* aljkav; neuredan; zapušten; *di aspetto* ~ neurednog izgleda

**negligente** *adj* nesavestan; nepažljiv; nemaran; neuredan

**negligenza** *f* nemar; nemarnost; aljkavost; *per* ~ iz nemarnosti

**negoziabile** *adj* o čemu se može pregovarati; *effetto* ~ vrednosni papir o kome se može pregovarati; *titolo* ~ vrednosni papir o kome je moguć dogovor

**negoziabilità** *f* mogućnost pregovaranja; ~ *di un effetto* mogućnost pregovaranja o vrednosnom papiru

**negoziale** *adj* ugovorni; dogovorni

**negoziante** *m e f* trgovac; diler; ~ *in articoli vari* trgovac raznom robom; ~ *in generi alimentari* trgovac životnim namirnicama; ~ *all'ingrosso* veletrgovac; ~ *al minuto* trgovac na malo

**negoziare** *v* pregovarati; ugovarati; trgovati; ~ *(in)* trgovati (nečim); ~ *una cambiale* ugovarati menicu; ~ *tratte* ugovarati trate; ~ *utili sproporzionati* ugovarati nesrazmernu imovinsku korist

**negoziati** *m pl* pregovori; ~ *d'armistizio* pregovori o primirju; ~ *collettivi* kolektivni pregovori; ~ *doganali* carinski pregovori; ~ *economici* ekonomski pregovori; ~ *diplomatici* diplomatski pregovori; ~ *intergovernativi* međuvladini pregovori (između vlada); ~ *di pace* pregovori o miru; ~ *preliminari* preliminarni pregovori; ~ *a quattro* četvorni pregovori

**negoziato** *m* sporazum; pregovor

**negoziatore** *m* ugovarač; pregovarač

**negoziazione** *f* pregovaranje; trgovanje; ~ *di azioni* trgovanje deonicama; ~ *di Borsa* berzansko trgovanje; ~ *ufficiale* službeno trgovanje

**negozio** *m* prodavnica; trgovina; radnja; posao; poslovanje; *fare un buon* ~ sklopiti dobar posao; *fare un cattivo* ~ sklopiti rđav posao; *gestire un* ~ voditi radnju; *giovane di* ~ trgovački pomoćnik; ~ *abbinato* vezani posao; ~ *di accertamento* posao proveravanja; ~ *alimentare* prodavnica prehrambenih namirnica; ~ *ben fornito* dobro snabdevena radnja; ~ *bilaterale* dvostrani pravni poslovi; ~ *a catena* lančani posao; lančana trgovina; ~ *di commestibili* prodavnica prehrambenih namirnica; ~ *a causa di morte* pravni posao za slučaj smrti; ~ *a filiali* poslovanje u sistemu prodružnica; ~ *fittizio* prividan posao; ~ *di generi vari* prodavnica razne robe; ~ *giuridico* pravni posao; ~ *giuridico dissimulato* fingiran (disimuliran) pravni posao; ~ *giuridico illecito* protivzakonit pravni posao; *negozi giuridici internazionali* međunarodni pravni poslovi; *negozi giuridici invalidi* ništavni pravni poslovi; ~ *giuridico putativo* (tobožnji) putativni pravni posao; ~ *giuridico simulato* prividni pravni posao; ~ *gratuito* besplatan posao; ~ *illecito* zabranjen (nedozvoljen) posao; ~ *all'ingrosso* trgovina na veliko; ~ *legittimo* zakoniti (zakonski) posao; ~ *al minuto* trgovina na malo; ~ *misto* mešovita trgovina; mešoviti posao; ~ *non serio* neozbiljan posao; ~ *obbligatorio* obavezujući posao; ~ *obbligatorio unilaterale* jednostrano obavezujući posao; ~ *occulto* skriven (tajan) posao; ~ *oneroso* posao uz naplatu; ~ *plurilaterale* višestrani posao; ~ *a prezzo unico* trgovina po jedinstvenoj ceni; ~ *puro* čist posao; ~ *simulato* prikriven (simuliran) posao; ~ *a titolo oneroso* naplatni posao; ~ *tra i vivi* trgovina među živima; ~ *unilaterale* jednostran posao

**negriere** *m* trgovac crnim robljem

**nemico** *m e adj* neprijatelj; protivnik; neprijateljski; protivnički; *di (da)* ~ neprijateljski; *fortuna nemica* nevolja; *il meglio è ~ del bene* ono što je već dobro ne treba popravljati; ~ *di popolo* narodni neprijatelj; *passare al* ~ prebeći neprijatelju; *propaganda nemica* neprijateljska propaganda; *sorte nemica* zla sudbina

**neocapitalismo** *m* neokapitalizam

**neomercantilismo** *m* neomerkantilizam

**neonato** *m* novorođenče

**neozelandese** *adj* novozelandski

**Neozelandese** *m* Novozelanđanin

**Nepal** *m (geogr)* Nepal

**nepalese** *adj* nepalski

**Nepalese** *m* Nepalac

**nepotismo** *m* nepotizam; favorizovanje rođaka

**neppure** *adv* ni; čak ni

**nero** *adj* crn; *borsa nera* crna berza; *fondi neri* crni fondovi; *lavoro* ~ rad na crno; *mercato* ~ crno tržište; *veder tutto* ~ biti pesimista

**nervatura** *f* nervni sistem; ojačanje; zadebljanje; ~ *del commercio* nervni sistem trgovine

**nesso** *m* veza; povezanost; spoj; ~ *di causalità* uzročna veza; ~ *di causalità tra il fatto illecito e il danno* uzročna veza između nedopuštene radnje i štete; ~ *inscindibile* neraskidiva veza; *stabilire il ~ tra due fatti* utvrditi vezu između dve činjenice

**nessuno** *pron* nijedan; nikakav; niko; ijedan; ikakav; *di* ~ ničiji; *c'è ~?* ima li nekoga?; *in nessun modo* nikako; ~ *sa* niko ne zna

**nettezza** *f* čistoća; ~ *urbana* služba gradske čistoće

**netto** *adj* čist; neto; bez dodatka; *attivo* ~ neto aktiva; *coscienza netta* čista savest; *dire chiaro e* ~ kazati jasno i glasno; *distinzione netta* jasno razlikovanje (odvajanje); *guadagno* ~ neto zarada; *importo* ~ neto iznos; ~ *d'imposta* neto bez poreza; neto po odbitku poreza; ~ *di sconto* neto po odbitku; ~ *della spesa* neto po odbitku troškova; neto bez troškova; *passivo* ~ neto pasiva; *prezzo* ~ neto cena; *profitto* ~ neto dobitak (profit); *rendita netta* neto prihod (dohodak); *ricavo* ~ neto dobitak; *taglio* ~ odlučan rez; *utile* ~ neto dobitak

**netturbino** *m* čistač; radnik gradske čistoće

**neutrale** *adj* neutralan; nepristrasan; neopredeljen; *mantenersi* ~ držati se nepristrasno

**neutralità** *f* neutralnost; nepristrasnost; neopredeljenost; *conservare la* ~ sačuvati neutralnost; ~ *armata* oružana neutralnost; ~ *permanente* stalna neutralnost; ~ *volontaria* dobrovoljna neutralnost

**neutralizzare** *v* neutralisati; onemogućiti; ~ *un rischio* onemogućiti (neutralisati) rizik

**neutralizzazione** *f* neutralizacija; ~ *della merce* neutralizacija robe

**neutro** *adj* neutralan; neopredeljen; neodređen; *colore* ~ neutralna boja

**niente** *pron e m* ništa; išta; nimalo; nikakav; ništavilo; sitnica; malenkost; *un bel* ~ baš ništa; *come se ~ fosse* kao da ništa nije bilo; bez razmišljanja; *cosa da* ~ sitnica; beznačajna stvar; *dal ~ non si fa* ~ od ništa ne biva ništa; *fare finta di* ~ praviti se lud; ~ *affato* nikako; nipošto; ~ *altro* ništa drugo; *non fa* ~ nije važno; *per* ~ nimalo; *senza* ~ bez ičega

**Nigeria** *f (geogr)* Nigerija

**Nigeriano** *m* Nigerijac

**nobile** *adj* plemenit; otmen; *metallo* ~ plemeniti metal

**nobilitare** *v* oplemeniti; dati nekome plemićku titulu

**nobiltà** *f* plemstvo; plemenitost; otmenost

**nocevolezza** *f* štetnost; škodljivost

**nocivo** *adj* štetan; škodljiv; ~ *agli interessi* štetan po interese

**nodo** *m* čvor; veza; spoj; ~ *d'amicizia* prijateljska veza; ~ *ferroviario* železnički čvor; *il ~ del problema* srž problema; *ogni ~ viene al pettine* svako delo dođe na videlo

**noia** *f* dosada; dosađivanje; *avere a ~ qcs* omrznuti nešto; *dare ~ a qcn* dosađivati nekome; smetati nekome

**noie** *f pl* brige; neprilike; smetnje; *avere tante* ~ imati mnogo briga; *cagionare* ~ prouzrokovati neugodnosti; *ha avuto delle ~ con i vicini* imao je neprilike sa komšijama; ~ *meccaniche* mehaničke smetnje; ~ *tecniche* tehničke smetnje; *procurarsi* ~ naći sebi brige

**noleggiante** *m* iznajmljivač (broda, aviona, auta)

**noleggiare** *v* unajmiti; dati (uzeti) u zakup; ~ *una nave* unajmiti brod

**noleggiatore** *m* zakupac; unajmljivač; ~ *di nave* zakupac broda

**noleggio** *m* iznajmljivanje; davanje u najam; unajmljivanje; uzimanje u najam; najamnina; zakupnina; *contratto di* ~ ugovor o prevozu stvari brodom; *mediatore di* ~ pomorski agent; ~ *di automobili* najam automobila; rent-a-kar; ~ *di cose* najam stvari; ~ *di nave* najam broda; ~ *parziale* delimičan najam; ~ *a tempo* brodski terminski ugovor; ~ *totale* brodski ugovor za prevoz celim brodom; *prezzo di* ~ cena najma

**nolo** *m* zakup; najam; zakupnina; najamnina; vozarina; *da* ~ za izdavanje u najam; *altezza del* ~ visina vozarine; *assicuratore del* ~ osiguravač vozarine; *Borsa dei noli* berza za pomorsku vozarinu; *contratto di* ~ ugovor o prevozu morem; *contro rimborso del* ~ vozarina plativa po iskrcaju; *costo* ~ trošak (cena) vozarine; *costo, assicurazione e* ~ cena robe, osiguranje i vozarina; *dare a* ~ dati u najam; ugovoriti prevoz; *flessione nei noli* elastičnost vozarina; *mercato dei noli* tržište za pomorsku vozarinu; *minimo di* ~ minimum vozarine; ~ *aereo* avionska vozarina; ~ *di andata* vozarina u odlasku (u jednom smeru); ~ *anticipato* unapred plaćena vozarina; ~ *in blocco* paušalna vozarina; ~ *di carico non fornito* mrtva vozarina; ~ *cumulativo* zbirna vozarina; ~ *di distanza* vozarina prema daljini; ~ *falso* lažna vozarina; ~ *ferroviario* železnička vozarina; ~ *fluviale* rečna vozarina; ~ *lordo* bruto vozarina; ~ *mancato* prazna vozarina; ~ *marittimo* pomorska vozarina; ~ *morto* mrtva vozarina; ~ *della nave* brodska vozarina; ~ *netto* neto vozarina; ~ *non affrancato* neplaćena vozarina; ~ *di percorso* vozarina za pređeni put; ~ *a peso* vozarina po težini; ~ *di ritorno* povratna vozarina; ~ *secondo tariffa* vozarina prema tarifi; ~ *a tempo* fraht (vozarina) prema vremenu; ~ *di transito* tranzitna vozarina; ~ *supplementare* dodatna vozarina; ~ *d'un viaggio* fraht (vozarina) za jedno putovanje; *prendere a* ~ naručiti prevoz; uzeti u najam; *quotare un* ~ računati (navesti) vozarinu; *ribasso di* ~ sniženje vozarine; *tariffe dei noli* vozarinske (podvozne) tarife; *tasso dei noli* vozarinske takse



**nomade** *m e adj* skitnica; nomad; skitnički; nomadski

**nome** *m* ime; *a ~ di* u ime; *conoscere qcn di* ~ poznavati nekoga po imenu; *dare un* ~ dati ime; imenovati; *di* ~ po imenu; *errore di* ~ greška u imenu; *farsi un buon* ~ proslaviti se; postati slavan; *in ~ e per conto* u ime i za račun; *in ~ della legge* u ime zakona; *in ~ di popolo* u ime narodu; ~ *d'arte* umetničko ime; pseudonim; ~ *di battesimo* kršteno ime; ~ *commerciale* trgovački naziv; ~ *convenzionale* ugovoreni naziv; ~ *falso* lažno ime; lažan naziv; ~ *di famiglia* prezime; porodično ime; ~ *fittizio* fiktivno ime; ~ *proprio* vlastito (rođeno) ime; ~ *proprio delle persone* vlastito ime osobe; *segnare i nomi dei candidati tracciando un cerchio* zaokružiti imena kandidata; *società in ~ collettivo* javno trgovačko preduzeće; ortačko preduzeće

**nomea** *f* rđav glas; *acquistarsi* ~ biti na zlu glasu

**nomenclatura** *f* nomenklatura; popis naziva; ~ *doganale* carinska nomenklatura; ~ *navale* pomorska (brodska) nomenklatura; ~ *tipo* tipizirana nomenklatura

**nomina** *f* naimenovanje; postavljanje; *convalida della* ~ potvrda naimenovanja; ~ *di un avvocato d'ufficio* naimenovanje advokata po službenoj dužnosti; ~ *del curatore del fallimento* naimenovanje stečajnog upravnika; ~ *degli organi della società* naimenovanje organa društva; ~ *del perito* naimenovanje veštaka; ~ *del predecessore* naimenovanje prethodnika; ~ *provvisoria* privremeno naimenovanje

**nominale** *adj* nominalan; prividan; imenski; *appello* ~ prozivanje po imenu; *valore* ~ nominalna vrednost

**nominalmente** *adv* po imenu; nominalno

**nominare** *v* postaviti; naimenovati; nazvati; ~ *un arbitro* naimenovati arbitra; ~ *qcn erede* naimenovati nekog za naslednika; ~ *di nuovo* ponovo naimenovati

**nominatività** *f (comm)* imenovanje (vrednosnih papira); ~ *dei valori azionari* deonice na ime

**nominativo** *m e adj* ime (i prezime); nominativ; imenski; koji glasi na ime; *girata nominativa* indosman na ime; ~ *della compagnia* ime društva; ~ *indicato* označeno ime

**non** *adv* ne; ~ *accettabile* neprihvatljiv; ~ *affrancato* netaksiran; ~ *aggressione* bez agresije (napada); ~ *appena* čim; ~ *autorizzato* neovlašćen; ~ *bancabile* nenaplativ; ~ *cedibile* koji se ne može ustupiti; ~ *concorrenza* van (bez) konkurencije; ~ *consolidato* nekonsolidovan; ~ *contenzioso* nesporan; ~ *datato* nedatiran; ~ *denunciabile* neprijavljiv; ~ *economico* neprivredni; neekonomičan; ~ *equo* nepravičan; ~ *genuino* neistinski; ~ *girabile* neprenosiv; ~ *imballato* neupakovan; bez ambalaže; ~ *imputabile* neutuživ; ~ *imputabilità* neutuživost; ~ *intervento* nemešanje; ~ *liquido* nelikvidan; ~ *all'ordine* ne po nalogu; ne po naredbi; ~ *pagato* neplaćen; ~ *patrimoniale* neimovinski; ~ *quotato* nekotiran; ~ *residente* koji ne prebiva; koji samo privremeno stanuje; ~ *resistente* neotporan; ~ *responsabilità* neodgovornost; ~ *trasferibile* neprenosiv; ~ *ufficiale* neslužben; nezvaničan; ~ *vincolante* neobavezan

**noncuranza** *f* ravnodušnost; nemarnost; nemar; nepažnja

**nonostante** *prep e cong* uprkos; iako; mada; *ciò* ~ uprkos tome; ~ *che* mada; iako

**norma** *f* pravilo; propis; norma; *a ~ di* po; prema; u smislu; *a ~ di legge* po zakonskom propisu; *derogare dalla* ~ odstupiti od propisa; *di* ~ po pravilu; ~ *abrogativa* ukidajući propis; *norme addizionali* dopunska pravila; ~ *amministrativa* upravna norma; ~ *assicurativa* osiguravajuća norma; ~ *assoluta* apsolutna norma; ~ *d'attuazione* izvršna norma; *norme di circolazione* saobraćajni propisi; ~ *cogente* prisilna norma; ~ *collettiva* kolektivna norma; ~ *consuetudinaria* običajna norma; ~ *contrattuale* ugovorna norma; ~ *convenzionale* konvencionalna norma; ~ *costituzionale* ustavna norma; ~ *dispositiva* dispozitivna norma; ~ *di diritto* pravna norma; ~ *di divieto* norma zabrane; *norme doganali* carinski propisi; ~ *eccezionale* izuzetna norma; ~ *facoltativa* fakultativna norma; ~ *fiscale* fiskalna (poreska) norma; ~ *fondamentale* osnovno pravilo; ~ *giuridica* sudska norma; ~ *imperativa* imperativna

norma; ~ *internazionale* međunarodna norma; ~ *di lavoro* radna norma; ~ *penale* kaznena norma; ~ *procedurale* proceduralna norma; ~ *proibitiva* zabranjujuća norma; ~ *di rinvio* odgađajuća norma; ~ *di sicurezza* norma sigurnosti; ~ *tariffaria* tarifna norma; ~ *tributaria* poreska norma; *norme per l'uso* uputstva za upotrebu; ~ *valutaria* valutni propis; *norme vigenti* propisi koji su na snazi; *osservare la* ~ poštovati propis; *servire di* ~ služiti za primer; *stabilire una* ~ utvrditi (odrediti) normu; *stabilire norme di sicurezza* odrediti sigurnosne norme; *superare la* ~ prebaciti normu; *tanto per Vostra* ~ toliko radi vašeg ravnanja

**normale** *adj* pravilan; redovan; propisan; normalan; *corso* ~ *degli affari* redovni tok poslova; *tariffa* ~ redovna tarifa

**normalità** *f* pravilnost; redovnost

**normalizzare** *v* normalizovati; uspostaviti redovno stanje

**normalizzazione** *f* normalizacija

**normalmente** *adv* normalno; redovno; pravilno

**normare** *v* normirati

**normativa** *f* normativ; propisi; zakonske odredbe; ~ *astratta* apstraktan normativ; ~ *concreta* konkretan normativ; ~ *dichiarativa* deklarativan normativ; ~ *imperativa* imperativni normativ; ~ *ordinativa* obavezujući normativ; ~ *permissiva* ovlašćujući normativ; ~ *precettiva* prinudni normativ; ~ *proibitiva* zabranjujući normativ

**normativo** *adj* normativan; koji služi kao pravilo

**normazione** *f* normiranje; usaglašavanje s normom

**norvegese** *adj* norveški

**Norvegese** *m* Norvežanin

**Norvegia** *f (geogr)* Norveška

**nostrale** *adj* domaći; prirodan; domaće proizvodnje

**nostrano** *adj* domaći; prirodan; domaće proizvodnje; iz našeg kraja; *produzione nostrana* domaća proizvodnja

**nostromo** *m (naut)* zapovednik palube; nostromo

**nota** *f* beleška; zabeleška; zapis; opaska; napomena; oznaka; obeležje; *degno di* ~ vredan pomena; *mettere in* ~ uneti u spisak; ~ *di accredito (d'accreditamento)* obaveštenje o odobrenju; akreditivna nota; ~ *di addebitamento (di addebito)* obaveštenje o zaduženju; ~ *di avviso* avizo; železnički izveštaj; ~ *di banca* novčanica; banknota; ~ *caratteristica* karakteristična oznaka; ~ *di carico* obaveštenje o teretu; ~ *collettiva* kolektivna nota; ~ *di commissione* beleška o porudžbini; ~ *sul consiglio e votazione* beleška o većanju i glasanju; ~ *contabile* knjižna nota; ~ *di copertura* obaveštenje o pokriću; ~ *di credito* izveštaj o odobrenju; ~ *di debito* izveštaj o zaduženju; ~ *diplomatica* diplomatska nota; ~ *dominante* misao vodilja; glavna misao; ~ *d'imbarco* izveštaj o ukrcaju; ~ *di iscrizione tavolare* izveštaj o upisu u zemljišne knjige; ~ *in luogo di verbale* beleška umesto zapisnika; ~ *marginale* beleška na margini; ~ *delle merci* popis robe; *una* ~ *del governo* vladina nota; ~ *di negoziazione* obaveštenje o vođenju pregovora; ~ *orale* usmeno obaveštenje; ~ *di ordinazione* narudžbenica; ~ *di pegno* izveštaj o zalogu; založnica; ~ *a piè di pagina* fusnota; beleška pri kraju stranice; ~ *dei prezzi* lista cena; cenovnik; ~ *di protesta* protestna nota; ~ *scritta* pismeno obaveštenje; ~ *di spedizione* otpremnica; sprovodnica; obaveštenje o otpremi; ~ *delle spese* troškovnik; račun troškova; ~ *di vendita* račun o prodaji; ~ *verbale* verbalna nota; *pagare la* ~ platiti račun; *prendere* ~ *di qcs* zabeležiti nešto; zapaziti nešto; *prima* ~ dnevnik; žurnal; *taccuino per* ~ notes; beležnica; *tener* ~ *di...* voditi belešku o...; obraćati pažnju na...

**notabene** *m* napomena; primedba

**notabile** *adj* značajan; ugledan; viđen; cenjen

**notaio** *m* beležnik; notar; *di* ~ notarski; ~ *pubblico* javni beležnik

**notare** *v* zabeležiti; zapisati; notirati; primetiti; uočiti; *fare* ~ *qcs a qcn* skrenuti nekoma pažnju na nešto; *farsi* ~ istaći se; skrenuti pažnju na sebe

**notariato** *m* notarijat; javno beležništvo

**notarile** *adj* beležnički; notarski; *atto* ~ beležnički akt; *procura* ~ ovlašćenje potpisano u prisustvu beležnika

**notazione** *f* označavanje; beleženje; notiranje; opaska; primedba

**notevole** *adj* znatan; ~ *guadagno* znatna zarada; znatan dobitak

**notifica** *f* prijava; obaveštenje; ~ *della partenza* odjavljivanje; odjava ~ *di ricorso* obaveštenje o žalbi

**notificare** *v* prijaviti; objaviti; oglasiti; ~ *un avviso* objaviti obaveštenje; ~ *una citazione* dostaviti sudski poziv; ~ *un giudizio* dostaviti mišljenje suda; ~ *una vendita* objaviti prodaju

**notificazione** *f* prijava; objava; saopštenje; obaveštenje; ~ *dell'accusa* dostavljanje tužbe; ~ *di denuncia* obaveštenje o otkazu; ~ *nella dimora* saopštenje u mestu boravka; ~ *per pubblici proclami* javno saopštenje; ~ *di ricorso* obaveštenje o prigovoru (žalbi); ~ *della sentenza* objava presude; ~ *d'ufficio* službeno obaveštenje; ~ *all'ufficio delle Finanze* prijava poreskoj upravi

**notizia** *f* vest; informacija; saopštenje; podatak; *da anni non abbiamo notizie di lui* godinama nemamo vesti o njemu; *avere* ~ *da qcn* imati vesti od nekoga; *avere* ~ *su...* imati vesti o...; *circola la* ~ *che...* kruži vest da...; *dare* ~ *di qcs*



*a qcn* obavestiti nekoga o nečemu; *divulgazione di notizie false* širenje lažnih vesti; *domandare notizie* tražiti vesti; ~ *falsa* lažna vest; ~ *importante* važna vest; ~ *infondata* neosnovana vest; ~ *sensazionale* senzacionalna vest; *riportare una notizia* preneti vest; *smentire una* ~ demantovati vest; *spargere (diffondere) notizie* širiti vesti; *le ultime notizie* poslednje vesti

**notiziario** *m* hronika; dnevne vesti (u novinama i sl.); ~ *di borsa* berzanki izveštaj; ~ *economico* ekonomske vesti; ~ *d'informazioni* informativne vesti

**noto** *adj* poznat; *ben* ~ dobro poznat; ~ *affare* poznat posao; *poco* ~ malo poznat; *render* ~ objaviti

**notorietà** *f* notornost; poznatost; slava; fama; *atto di* ~ opšte poznata isprava; ~ *di fatto* činjenična očiglednost; *pubblica* ~ javna fama

**notorio** *adj* notoran; opšte poznat; poznat; *atto* ~ opšte poznat spis; *è* ~ očito je; *fatto* ~ notorna činjenica

**notturno** *adj* noćni; *guardiano* ~ noćni čuvar; *lavoro* ~ noćni rad; *ritrovo* ~ noćni lokal; *tassa notturna* noćna taksa; *volo* ~ noćni let

**novatore** *m e adj* novator; koji uvodi novotarije; novatorski

**novazione** *f (leg)* promena; zamena; konverzija (duga); novacija; ~ *di un credito* obnavljanje kredita

**novello** *adj* nov; mlad

**novità** *f* novost; novina; novotarija; *articoli di* ~ noviteti; nova roba; ~ *assoluta* novitet; apsolutna novina; ~ *del giorno* novost dana; ~ *di magazzino* skladišni novitet; *ultima* ~ poslednja novost

**noviziato** *m* pripravništvo; vreme učenja; šegrtovanje

**nozione** *f* znanje; pojam; predstava; *non avere nessuna* ~ *di qcs* nemati pojma o nečemu; ~ *giuridica* pravni pojam

**nozze** *f pl* svadba; venčanje; ~ *d'oro* zlatna svadba; *passare a seconde* ~ stupiti u drugi brak; *prime* ~ prvi brak; *seconde* ~ drugi brak; *viaggio di* ~ bračno putovanje

**nube** *f* oblak

**nubifragio** *m* provala oblaka

**nubile** *adj* neudata

**nucleare** *adj (fis)* nuklearan; atomski; *armi nucleari* nuklearno oružje; *energia* ~ nuklearna energija; *fisica* ~ nuklearna fizika

**nucleo** *m* jezgro; nukleus; atomsko jezgro; ~ *antincendio* odred vatrogasaca

**nucleonica** *f* nuklearna fizika

**nudo** *adj* nag; go; *a occhio* ~ golim okom; *a piedi nudi* bos; *mettere a* ~ otkriti; razotkriti; raskrinkati; ~ *e crudo* go i bos; puki siromah; *nuda verità* prava (gola) istina

**nulla** *m* ništa; išta; *buono a* ~ nesposoban; *ciò non ha* ~ *a vedere con...* to nema nikave veze sa...; *cominciare da* ~ početi od ničega; *cose da* ~ sitnice; tričarije; ništavne stvari; *da* ~ ništavan; *non ha* ~ *a che fare* nema nikakve veze; *non serve a* ~ ničemu ne služi; *per* ~ *al mondo* ni za šta na svetu

**nullaosta** *f* odobrenje; službena dozvola; saglasnost nadležnog organa

**nullatenente** *adj* koji ništa ne poseduje; bez poseda

**nullatenenza** *f* neposedovanje; nemanje imovine; siromaštvo; *certificato di* ~ svedočanstvo o siromaštvu (da se ništa ne poseduje)

**nullità** *f* ništavnost; nevaljanost; *egli è una* ~ on je niko i ništa; ~ *di un affare giuridico* ništavnost pravnog posla; ~ *nelle assicurazioni* ništavnost u osiguranju; ~ *assoluta* apsolutna ništavnost; ~ *degli atti giuridici* ništavnost pravnih akata; ~ *del contratto* ništavnost ugovora; ~ *di matrimonio* ništavnost braka; ~ *parziale* delimična ništavnost; ~ *relativa* relativna ništavnost; ~ *di sentenza* ništavnost presude; *sotto la minaccia della* ~ pod pretnjom ništavnosti

**nullo** *adj* bezvredan; ništavan; nevažeći; *accordo* ~ ništavan (nevažeći) sporazum; *affari giuridici nulli* nevažeći (ništavni) pravni poslovi; ~ *e di nessun effetto* nevažeći i bez ikakvog učinka; ~ *e senza effetto* ništavan i nevažeći

**numerale** *adj* brojni

**numerare** *v* označiti brojevima; numerisati; brojati; izbrojati; ~ *i colli* numerisati koleta

**numerario** *m e adj* novac; gotovina; mera vrednosti; brojni; *valore* ~ zakonska vrednost

**numerazione** *f* numeracija; numerisanje

**numericamente** *adv* brojno; po broju

**numerico** *adj* numerički; brojni; brojčani

**numero** *m* broj; ~ *arretrato* zaostao broj (časopisa); ~ *di casa* broj kuće; ~ *del catasto* katastarski broj; ~ *chiuso* ograničen broj; ~ *di commissione* broj porudžbine; ~ *di conto* broj računa; ~ *di controllo* kontrolni broj; ~ *indice* indeksni broj; ~ *indice dei prezzi* indeksni broj cena; ~ *indice di produzione* indeksni broj prozvodnje; ~ *indice delle vendite* indeksni broj prodaje; ~ *intero* ceo broj; ~ *legale* kvorum; ~ *di matricola* registarski broj; broj upisa; upisni broj; ~ *medio* srednji broj; ~ *misto* mešovit broj; ~ *ordinale* redni broj; ~ *di ordinazione* broj porudžbine; ~ *d'ordine* redni broj; ~ *di registro (di registrazione)* registarski broj; ~ *di saggio* ogledni primerak; ~ *di serie* serijski broj; ~ *di targa* broj registarske tablice; ~ *di telefono* telefonski broj; *sorpassare di* ~ prekoračiti broj

**numeroso** *adj* mnogobrojan; brojan

**numismatica** *f* numizmatika

**nuncupativo** *adj* usmen; nunkupativan; *testamento* ~ usmeni (nunkupativni) testament (pred svedocima)

**nunziatura** *f* papsko poslanstvo; nuncijatura; ~ *apostolica* apostolsko (papsko) poslanstvo

**nunzio** *m* nuncije; glasnik; ~ *apostolico* apostolski nuncije; papin poslanik

**nuocere** *v* škoditi; naškoditi; nauditi

**nuora** *f* snaha

**nuova** *f* vest; novost; *che ~?* šta je novo?

**Nuova Zelanda** *f (geogr)* Novi Zeland

**nuovo** *adj* nov; *a conto* ~ na nov račun; *di* ~ ponovo; opet; *di nuova data* novog datuma; *fino a ~ ordine* do daljeg; *nulla di* ~ ništa novo; ~ *agli affari* nov u poslovima; ~ *fiammante* nov novcat; ~ *ricco* skorojević; ~ *per vecchio* novo za staro; ~ *venuto* došljak; pridošlica; ~ *di zecca* nov novcat; *portare a* ~ preneti na nov račun; *rimettere a* ~ obnoviti; ponoviti; *riporto a* ~ prenos na nov račun; *saldo a* ~ saldo na nov račun

**nutrimento** *m* ishrana; prehrana

**nutrire** *v* hraniti; odgajiti; osećati; gajiti; ~ *affetto per qcn* osećati naklonost prema nekome; ~ *dubbi* sumnjati; ~ *rancore per qcn* biti kivan na nekoga; ~ *speranze* nadati se; gajiti nadu

**nutrizione** *f* ishrana; prehrana; *scienza della* ~ nauka o ishrani

**nuziale** *adj* svadbeni; bračni; *corteo* ~ svadbena povorka; svatovi

# O

**obbedienza** *f* poslušnost; pokornost; *in ~ alla legge* u smislu (u duhu) zakona; ~ *assoluta* apsolutna poslušnost; *rifiuto di* ~ odbijanje poslušnosti; *rifiuto d'obbedienza all'autorità pubblica* protivljenje državnim vlastima

**obbligante** *adj (leg)* obavezujući; učtiv

**obbligare** *v* obavezati; zadužiti; prinuditi; primorati; ~ *per contratto* obavezati se ugovorom; ~ *con ipoteca* opteretiti hipotekom

**obbligarsi** *v rifl* obavezati se; ~ *in solido* solidarno se obavezati

**obbligato** *adj* obavezan; prinuđen; primoran; dužan; zahvalan; *eccezione dell'~* prigovor obveznika; *essere* ~ biti primoran; ~ *accessorio* sporedan obveznik; ~ *anteriore* prethodni obveznik; ~ *per assegno* čekovni obveznik; ~ *cambiario* menični obveznik; ~ *all'imposta* poreski obveznik; ~ *al pagamento* obveznik u plaćanju; ~ *alla prestazione* obveznik u pružanju usluge; ~ *principale* glavni obveznik; ~ *a risarcire i danni* obavezan na naknadu štete; ~ *solidale (solidario oppure in solido)* solidaran obveznik

**obbligatorietà** *f* obaveznost; ~ *della decisione* obaveznost odluke

**obbligatorio** *adj* obavezan; obavezujući; prinudan; *ammasso* ~ prinudan otkup; *assicurazione obbligatoria* obavezno osiguranje; *atto* ~ prinudni akt; *azione obbligatoria* prinudna tužba; prinudno delo; *lavoro* ~ obavezni (prinudni) rad; *votazione obbligatoria* obavezno glasanje

**obbligazionario** *adj (comm)* obveznički; u obveznicama; obavezujući; *atto* ~ koji obavezuje; *prestito* ~ zajam na obveznice; obligacioni zajam

**obbligazione** *f* obligacija; obveznica; obavezivanje; *adempiere un'~* ispuniti obavezu; *assumere un'~* preuzeti obavezu; *contenuto delle obbligazioni* sadržaj obveznica; *contrarre un'~* zaključiti obavezu; *emissione di obbligazioni* emisija obveznica; *estinguere una* ~ ugasiti obavezu; *investire in obbligazioni* uložiti u obveznice; *liberare dall'~* osloboditi obaveze; *sciogliere dall'~* razrešiti (osloboditi) obaveze; ~ *accessoria* sporedna obaveza; ~ *alimentare* prehrambena obaveza; ~ *alternativa* alternativna obaveza; ~ *d'avallo* obaveza po jemstvu (avalu); ~ *d'avaria* havarijska obaveza; ~ *bancaria* bankarska obveznica; ~ *cambiaria* menična obaveza; ~ *di cassa* blagajnički zapis; ~ *chirografica* svojeručno potpisana obaveza; ~ *commerciale* poslovna obaveza; ~ *comunale* opštinska obaveza; ~ *comune* zajednička obaveza; ~ *condizionale (condizionata)* uslovna obaveza; ~ *congiunta* zbirna (dodatna) obveznica; ~ *di consegna* obaveza isporučivanja; ~ *contraria* suprotna obaveza; ~ *di contratto (contrattuale)* ugovorna obaveza; ~ *convertibile* zamenljiva obveznica; ~ *convertita* zamenjena obveznica; ~ *divisibile* deljiva obveznica; ~ *doganale* carinska obaveza; ~ *ereditaria* nasledna obaveza; ~ *estera* inostrana obaveza; ~ *estratta* izvučena (amortizovana) obveznica; ~ *extracontrattuale* vanugovorna obaveza; ~ *facoltativa* fakultativna obaveza (obveznica); ~ *fideiussoria* garantna obaveza; ~ *di finanziamento* obaveza finansiranja; ~ *fondiaria* zemljišna obaveza; ~ *di garanzia* obaveza po garanciji; ~ *di genere (generica)* opšta obaveza; ~ *giuridica* pravna obaveza; ~ *d'imposta* poreska obaveza; ~ *incondizionata* bezuslovna obaveza; ~ *indivisibile* nedeljiva obaveza; ~ *industriale* industrijska obaveza; ~ *degli interessi* obaveza kamata; ~ *ipotecaria* hipotekarna obveznica; ~ *legale* pravna (zakonska) obaveza; ~ *morale* moralna obaveza; ~ *naturale* prirodna obaveza; ~ *con opzione* obveznica uz opciju; ~ *originaria* originalna obveznica; ~ *di pagamento* obaveza plaćanja; ~ *di partecipazione* obaveza učešća; ~ *parziaria* deljiva (parcijalna) obaveza (obveznica); ~ *passiva* pasivna obaveza; ~ *pecuniaria* novčana obaveza; *obbligazioni portabili* donosive obveznice; ~ *al portatore* obveznica na donosioca; ~ *di preferenza* povlašćena obveznica;

~ *a premio* obveznica sa premijom; ~ *di prestare giuramento* obaveza polaganja zakletve; ~ *principale* glavna obveznica; ~ *di priorità* prioritetna obveznica; ~ *privilegiata* povlašćena obveznica; ~ *propria* nostro-obaveza; ~ *rateale* obveznica na otplatu; ~ *reciproca* uzajamna obaveza; ~ *redimibile* amortizaciona (otkupljiva) obveznica; ~ *di rendita* rentovna obveznica; ~ *scaduta* dospela obaveza (obveznica); ~ *secondaria* sekundarna obaveza; ~ *di servizio* službena obaveza; ~ *sociale* društvena obaveza; ~ *solidale (solidaria)* solidarna obaveza; ~ *sorteggiata* otpisana (izvučena) obveznica; ~ *specifica* specifična obaveza; *obbligazioni dello Stato* državne obveznice; ~ *statutaria* statutarna obaveza; ~ *a termine* obaveza na rok; *obbligazioni del Tesoro* obveznice državne blagajne; ~ *tributaria* poreska obaveza; *sorteggio delle obbligazioni* vučenje (izvlačenje) obveznica

**obbligazionista** *m e f (comm)* posednik (vlasnik) obveznica

**obbligo** *m* dužnost; obaveza; *accettazione di un* ~ prihvatanje obaveze (obligacije); *adempire ad un* ~ ispuniti obavezu; *adempire ai suoi obblighi* ispunjavati svoje obaveze; *assumersi un* ~ preuzeti obavezu; obavezati se; *avere l'*~ imati obavezu; *con ~ di...* uz obavezu da...; *contrarre un* ~ obavezati se; preuzeti obavezu; *è d'*~ propisano je; *eseguire un* ~ izvršiti obavezu; *esemplare d'*~ obavezni primerak; *esonerare da un* ~ lišiti obaveze; *essere in ~ di...* biti dužan da...; morati da...; *farsi un ~ di...* obavezati se da....; *d'*~ obavezan; propisan; ~ *d'adesione* obaveza pristanka; ~ *alimentare (degli alimenti)* obaveza izdržavanja; ~ *d'assicurazione (d'assicurare)* obaveza osiguranja; ~ *d'assistenza* obaveza pružanja pomoći; ~ *di assumere debiti* obaveza preuzimanja dugova; ~ *bilaterale* bilateralna obaveza; ~ *cambiario* menična obaveza; ~ *di cessione* obaveza ustupanja (cesije); ~ *civile* građanska obaveza; ~ *di concorrenza* obaveza konkurentnosti; ~ *di consegna* obaveza isporuke; ~ *di conservare il segreto* obaveza čuvanja tajne; *obblighi di conto corrente* obaveze po tekućem računu; ~ *a contrarre* obaveza ugovaranja osiguranja; ~ *contrattuale* ugovorna obaveza; ~ *contributivo* obaveza doprinosa; ~ *convenzionale* ugovorena obaveza; ~ *di dare le risposte* obaveza davanja odgovora; ~ *della decisione* obaveza odluke; ~ *di denuncia* obaveza prijavljivanja; ~ *della denuncia doganale* obaveza carinske prijave; ~ *di denuncia di soggiorno* obaveza prijavljivanja boravka; ~ *di deposito* obaveza depozita; ~ *di dichiarazione* obaveza davanja izjave; ~ *d'estradizione* obaveza ekstradicije; ~ *di fare* obaveza činjenja; ~ *di fare atto di presente* obaveza javljanja (vlastima); ~ *di fedeltà* obaveza vernosti; ~ *di garanzia* garancijska obaveza; ~ *giuridica* pravna obaveza; ~ *d'imposta* poreska obaveza; ~ *d'indennizzo* obaveza naknade štete; ~ *d'iscrizione* obaveza upisa; ~ *di lavoro* radna obaveza; ~ *legale* zakonska obaveza; ~ *legale degli alimenti* zakonska obaveza izdržavanja; ~ *di manutenzione* obaveza održavanja; ~ *morale* moralna obaveza; ~ *di motivazione* obaveza obrazloženja (dokazivanja); ~ *di pagamento* obaveza plaćanja; ~ *di pilotaggio* obaveza vođenja (pilotiranja); ~ *di presentazione* obaveza prezentacije; ~ *di prova* obaveza probe; probna obaveza; ~ *di registrazione* obaveza registracije; ~ *di rendiconto (di render conto)* obaveza polaganja računa; ~ *a non riesportare* obaveza da se uvezeno ne izvozi; ~ *rigoroso* stroga obaveza; ~ *di rimborso* obaveza naknade (povraćaja); ~ *di risarcimento* obaveza naknade štete; ~ *di scadenza a vista* obaveza sa dospelošću po viđenju; ~ *scolastico* školska obaveza; ~ *del segreto professionale* obaveza čuvanja službene tajne; ~ *di servizio* obaveza služenja; ~ *di servizio militare* vojna obaveza; ~ *di soggiorno* prisilni boravak; ~ *solidale (solidario)* solidarna obaveza; ~ *di testimonianza* obaveza svedočenja; ~ *di trasporto* transportna obaveza; ~ *di vendita* obaveza prodaje; ~ *del versamento* obaveza uplate; ~ *di versamento nuovo* obaveza nove uplate; ~ *a vista* obaveza po viđenju; ~ *del visto* obaveza vize; *sciogliere da un* ~ razrešiti obaveze; *scuola d'*~ obavezno školovanje; *senz'*~ bez obaveza; *soddisfacimento di un* ~ ispunjavanje obaveze; *soddisfare un* ~ ispuniti obavezu; *violazione dell'~ alimentare* neispunjavanje obaveze izdržavanja

**obbrobrio** *m* sramota; bruka; ruglo; rugoba

**oberato** *adj* prezadužen; preopterećen dugovima; ~ *da ipoteca* hipotekarno prezadužen; ~ *di lavoro* pretrpan poslom

**obiettare** *v* prigovoriti; zamerati; iznostiti primedbu

**obiettivamente** *adv* objektivno

**obiettività** *f* nepristrasnost; objektivnost

**obiettivo** *m e adj* cilj; svrha; objektiv; objektivan; nepristrastan; *conseguire un'*~ postići cilj; *responsabilità obiettiva* objektivna odgovornost

**obiezione** *f* prigovor; zamerka; primedba; *accogliere un'*~ prihvatiti (uvažiti) prigovor; *cedere all'*~ popustiti prigovoru; *confutare un'*~ pobijati (osporavati) prigovor; *fare un'*~ prigovoriti; *ribattere un'*~ pobijati prigovor; *senza eccepire* ~ bez prigovora; *sollevare un'*~ staviti prigovor

**oblatore** *m* darodavac; davalac dobrovoljnog priloga; ~ *all'asta* aukcionar



**oblazione** *f* prilog; doprinos; dobrovoljno plaćanje kazne radi povlačenja tužbe

**obliquo** *adj* kos; nagnut; indirektan; dvoličan

**obliterare** *v* poništiti; izbrisati; precrtati

**oblò** *m (naut)* okrugao prozorčić na brodu

**obsolescenza** *f (econ)* zastarevanje; izlaženje iz upotrebe

**occasionale** *adj* prigodan; slučajan

**occasionalmente** *adv* slučajno; povremeno

**occasione** *f* prilika; zgoda; povoljna (jeftina) ponuda; *all'*~ zgodnom prilikom; po potrebi; *acquisto d'*~ povoljna kupovina; *approfittare dell'*~ iskoristiti priliku; *articoli d'*~ artikli po povoljnim cenama; *attendere l'~ propizia* čekati povoljnu priliku; *avvalersi dell'*~ iskoristiti priliku; *cogliere l'*~ iskoristiti priliku; *dare ~ a qcs* pružiti priliku za nešto; *discorso d'*~ prigodan govor; *essere ~ di qcs* biti povod nečemu; *lasciarsi sfuggire l'*~ propustiti priliku; *in ~ di qcs* prilikom; povodom nečega; *merce d'*~ roba po povoljnoj ceni; ~ *eccezionale* izuzetna prilika; ~ *favorevole* povoljna prilika; ~ *di lavoro* radna prilika; *perdere l'*~ propustiti priliku; *prima* ~ prva prilika; *profittare dell'*~ iskoristiti priliku; *secondo l'*~ prema prilici; *valersi dell'*~ iskoristiti priliku

**occhiali** *m pl* naočare

**occhio** *m* oko; otvor; okce; rupica; *a ~ e croce* odoka; otprilike; *a occhi chiusi* zatvorenih očiju; *a colpo d'*~ u tren oka; u prvi mah; *ad ~ nudo* golim okom; *a quattr'occhi* u četiri oka; poverljivo; *a perdita d'*~ u nedogled; *a vista d'*~ dokle oko vidi; *aver sott'*~ imati pred očima; paziti; *chiudere un* ~ gledati kroz prste; zažmuriti; *colpo d'*~ prvi pogled; *con la coda dell'*~ krajičkom oka; *dare nell'*~ bosti oči; upadati u oči; *essere tutto occhi* pažljivo motriti; *far d'*~ namignuti; *guardar con la coda dell'*~ krišom gledati; *in un batter d'*~ za tren oka; *mettere gli occhi addosso a qcn* baciti oko na nekoga; *~ per ~, dente per dente* oko za oko, zub za zub; *perdere d'*~ izgubiti iz vida; *tenere d'~ qcn* držati nekoga na oku; *vedere di buon ~ qcn (qcs)* blagònaklono gledati na nekoga (nešto); *vedere di mal ~ qcn (qcs)* nerado gledati na nekoga (nešto)

**occidentale** *adj* zapadni; *Europa O~* Zapadna Evropa

**occidente** *m* zapad; *a* ~ zapadno

**occorrente** *m e adj* potrepština; ono što je potrebno; potreban; nužan; *la somma* ~ potreban iznos

**occorenza** *f* potreba; *all'*~ po potrebi; ~ *reale* stvarna potreba; *secondo le occorenze* prema prilikama

**occorrere** *v* trebati; biti potreban

**occultamento** *m* prikrivanje; sakrivanje; utaja; ~ *di atti* prikrivanje spisa; ~ *di attività* prikrivanje delatnosti; ~ *di beni* utaja dobara; ~ *di cadavere* sakrivanje leša; ~ *di documenti* utaja dokumenata; ~ *doloso* namerna utaja; ~ *d'imposta* utaja poreza; ~ *di merci* sakrivanje robe; ~ *di neonato* sakrivanje novorođenčeta; ~ *dei profitti* utaja profita; ~ *di tesoro* utaja blaga; ~ *testamentario (di testamento)* utaja testamenta

**occultare** *v* sakrivati; utajiti; prikriti

**occultazione** *f* skrivanje; prikrivanje; utaja; ~ *del bottino* skrivanje plena; ~ *d'imposta* utaja poreza; ~ *di reato* skrivanje krivičnog dela; ~ *degli utili* skrivanje dobiti

**occulto** *adj* skriven; tajan; tajanstven; *in* ~ tajno; skrovito; *luogo* ~ skrovište; *socio* ~ tajni ortak

**occupare** *v* zauzeti; zauzimati; zaposliti; ~ *un appartamento* useliti se u stan; ~ *una carica* zauzimati položaj; ~ *una funzione pubblica* biti u javnom zvanju; ~ *un impiego* imati službu; ~ *un posto* zauzimati mesto; ~ *oltre la scadenza* zauzeti nakon isteka roka; ~ *oltre il termine* zauzeti posle roka; ~ *la presidenza* zauzimati predsednički položaj; ~ *spazio* zauzimati prostor; ~ *tempo* oduzimati vreme; *posti occupati* zauzeta mesta

**occuparsi** *v rifl* baviti se; brinuti se; zaposliti se; ~ *dei propri affari* brinuti se o svojim poslovima; ~ *di commercio* baviti se trgovinom; ~ *della faccenda* brinuti se o poslu (slučaju); ~ *della questione* brinuti se o pitanju; ~ *personalmente* lično se interesovati

**occupato** *adj* zauzet; zaposlen; sprečen; *essere* ~ biti zauzet

**occupazione** *f* zauzimanje; okupacija; posao; zaposlenje; *moneta d'*~ okupacioni novac; ~ *abusiva* protivpravno zauzimanje; ~ *abusiva di beni immobili di proprietà sociale* protivpravno zauzimanje nekretnina u društvenom vlasništvu; ~ *accessoria* sporedan posao; ~ *dell'azienda* zaposlenost preduzeća; ~ *di beni* zauzimanje imovine; ~ *complementare* dopunsko zaposlenje; ~ *a mezza giornata* poludnevno zaposlenje; ~ *permanente* stalna zaposlenost; *piena* ~ puna zaposlenost; ~ *principale* osnovno (glavno) zanimanje; ~ *rimunerata* plaćeno zaposlenje; ~ *secondaria* sporedno zanimanje; ~ *straordinaria* vanredno zanimanje; ~ *di territorio* okupacija teritorije; *senza ~ fissa* bez stalnog zaposlenja

**oceanico** *adj* okeanski

**oceano** *m (geogr)* okean

**oculare** *adj* očni; *testimone* ~ svedok očevidac

**oculatezza** *f* pažljivost; opreznost; *contare sull'~ di qcn* računati na nečiju pažnju

**oculato** *adj* pažljiv; promišljen; oprezan

**Odessa** *f (geogr)* Odesa

**odiare** *v* mrziti

**odierno** *adj* današnji; sadašnji; *in data odierna* s današnjim danom; *prezzo* ~ sadašnja cena

**odio** *m* mržnja; *avere in* ~ mrzeti; *essere in* ~ biti mrzak; ~ *di classe* klasna mržnja; ~ *nazionale* nacionalna mržnja; ~ *di razza* rasna mržnja

**ofelimità** *f (econ)* korisnost (nekog predmeta ili stvari); subjektivnost

**offendere** *v* uvrediti; povrediti; ozlediti; ~ *la legge* povrediti zakon; ~ *l'onorabilità* povrediti čast (dostojanstvo)

**offendersi** *v rifl* uvrediti se

**offensiva** *f* napad; ofanziva

**offensivo** *adj* napadački; ofanzivan, uvredljiv

**offensore** *m* napadač; onaj ko vređa (povređuje); prekršitelj

**offerente** *m (econ)* ponuđač; *aggiudicare al miglior* ~ dati (dodeliti) najboljem ponuđaču; *maggior* ~ bolji (povoljniji) ponuđač; *miglior* ~ najbolji ponuđač; ~ *all'asta* ponuđač na aukciji; *vendere al maggior* ~ prodati najboljem ponuđaču

**offerta** *f* ponuda; pružanje; *accettare (accogliere) l'*~ prihvatiti ponudu; *curva dell'*~ krivulja ponude; *desistere dalla propria* ~ odustati od svoje ponude; *domanda e* ~ potražnja i ponuda; *domandare un'*~ tražiti ponudu; *eccesso d'*~ višak ponude; *fare* ~ ponuditi; *fare un'*~ napraviti ponudu; *legge dell'*~ zakon ponude; *maggior* ~ veća ponuda; *massima* ~ maksimalna ponuda; *miglior* ~ najbolja ponuda; *monopolio dell'*~ monopol ponude; ~ *abbondante* obilna ponuda; ~ *d'acquisto* ponuda za kupovinu; ~ *d'adempimento* ponuda za izvršenje (ispunjenje); ~ *all'asta* ponuda na aukciji; ~ *più bassa* niža ponuda; ~ *di cambio* kursna ponuda; ~ *condizionata* uslovljena ponuda; ~ *di contratto* ugovorna ponuda; ~ *di conversione* ponuda za konverziju; ~ *definitiva* konačna ponuda; ~ *in denaro* ponuda u novcu; ~ *diretta* direktna ponuda; ~ *e domanda* ponuda i potražnja; ~ *eccessiva* preterana ponuda; ~ *eccezionale* izuzetna ponuda; ~ *elastica* elastična ponuda; ~ *più elevata* viša (povišena) ponuda; ~ *di favore* posebna (povlašćena) ponuda; ~ *favorevole* povoljna ponuda; ~ *ferma* čvrsta ponuda; ~ *finale* konačna ponuda; ~ *finta* lažna (prividna) ponuda; ~ *forzata* forsirana (usiljena) ponuda; ~ *globale* globalna ponuda; ~ *impegnativa* obavezujuća ponuda; ~ *senza impegno* neobavezna ponuda; ~ *d'impiego* ponuda posla; ~ *inferiore* niža ponuda; ~ *per intimazione* ponuda po sili pretnje; ~ *per iscritto* pismena ponuda; ~ *di lavoro* ponuda posla; ~ *limitata* ograničena ponuda; ~ *di mano d'opera* ponuda radne snage; ~ *di merci* ponuda robe; ~ *minima* minimalna ponuda; ~ *monetaria* monetarna ponuda; ~ *orale* usmena ponuda; ~ *di pace* ponuda za mir; ~ *di pagamento* ponuda za isplatu; ~ *di prezzo* ponuda cene; ~ *di prova* ponuda dokaza; ~ *al pubblico* ponuda mušterijama (javnosti); ~ *ragionevole* razumna ponuda; ~ *reale* stvarna ponuda; ~ *di ribasso* snižena ponuda; ~ *e richiesta* ponuda i potražnja; ~ *di scambio* ponuda za razmenu; ~ *scritta* pismena ponuda; ~ *di servizi* ponuda usluga; ~ *di sottoscrizione* ponuda upisa; ~ *speciale* reklamna (specijalna) ponuda; ~ *stabile* stalna ponuda; ~ *tardiva* zakasnela ponuda; ~ *a termine* ponuda na rok; ~ *unilaterale* jednostrana ponuda; ~ *vantaggiosa* povoljna ponuda; ~ *di vendita* ponuda za prodaju; ~ *verbale* usmena ponuda; ~ *a voce* usmena ponuda; *prezzo d'*~ cena ponude; *respingere un'*~ odbiti ponudu; *sollecitare* ~ požuriti ponudu; *sottoporre l'*~ podneti ponudu; *ultima* ~ poslednja ponuda; *in via d'*~ ponudom

**offesa** *f* uvreda; vređanje; povreda; *esigere soddisfazione per un'*~ zahtevati zadovoljštinu zbog uvrede; ~ *al decoro d'una organizzazione internazionale* povreda ugleda međunarodne organizacije; ~ *alla magistratura* uvreda suda; ~ *alla memoria* uvreda umrle osobe; ~ *all'onore dei Capi di Stati esteri* uvreda časti šefova stranih država; ~ *all'onore e al prestigio del presidente della repubblica* uvreda časti i ugleda predsednika republike; *recare* ~ naneti uvredu

**offeso** *m e adj* uvređena osoba; uvređen

**officina** *f* radionica; pogon; *capo* ~ šef radionice; poslovođa; ~ *artigianale* zanatska radionica; ~ *di montaggio* pogon montaže; ~ *di riparazioni* radionica (pogon) za popravke

**offrire** *v* ponuditi; nuditi; pružiti; ~ *all'asta pubblica* nuditi na javnoj aukciji; ~ *le azioni in opzione* nuditi deonice na opciju; ~ *cibo* nuditi jelo; ~ *facilitazioni* davati (nuditi) olakšice; ~ *garanzia* pružiti garanciju; ~ *impiego* nuditi posao; ~ *in meno* manje nuditi; ~ *merce* nuditi robu; ~ *omaggi* nuditi darove; ~ *ospitalità* nuditi gostoprimstvo; ~ *pericoli* stvarati opasnosti; ~ *un prezzo* nuditi cenu; ~ *ad un prezzo inferiore* nuditi po nižoj ceni; ~ *in vendita* nuditi na prodaju

**offuscamento** *m* zatamnjenje; zamračenje; zamagljenost

**offuscare** *v* zatamniti; zamračiti; zamagliti

**oggettivamente** *adv* objektivno

**oggettivo** *adv* objektivan; nepristrastan; stvaran

**oggetto** *m* objekat; predmet; stvar; *merce in* ~ roba o kojoj je reč; ~ *dell'assicurazione* predmet osiguranja; ~ *d'azione* predmet žalbe; ~ *brevettato* patentirana stvar; ~ *del brevetto* predmet patenta; *oggetti di cancelleria* kancelarijski pribor; ~ *della causa* predmet spora; ~ *collettivo* zajednička stvar; ~ *di commercio* predmet trgovine; ~ *comprato* kupljena stvar; ~ *confiscato* zaplenjena stvar; *oggetti connessi* koneksni predmeti; ~ *della contesa* sporni predmet; ~ *contraffatto* falsifikovana stvar; ~ *del contratto* predmet ugovora; ~ *della controversia* predmet spora; ~ *contundente* predmet kojim se može povrediti; ~ *di corrispondenza* predmet dopisivanja; ~ *del danno* predmet štete; ~ *dato in pegno* predmet dat u zalog; ~ *del diritto* objekt prava; ~ *di discussione* predmet rasprave; ~ *della domanda* predmet potraživanja (molbe); ~ *emarginato* rubrikovani predmet; ~ *d'esposizione* izložbeni predmet; ~ *esposto* izloženi predmet; ~ *impegnato* založena stvar; ~ *impignorabile* stvar koja se ne može pleniti; ~ *imponibile (d'imposta)* predmet koji se oporezuje; ~ *indiviso* nedeljiva stvar; *oggetti ingombranti* kabaste (glomazne) stvari; ~ *inventariato (d'inventario)* predmet inventara; popisana stvar; ~ *della lite* predmet spora; ~ *di locazione* predmet najma; ~ *dell'obbligazione* predmet obaveze; ~ *perduto* izgubljeni predmet; ~ *personale* lična stvar; *oggetti personali di consumo* predmeti lične potrošnje; ~ *della petizione* predmet tužbe; *oggetti preziosi* dragocenosti; ~ *di prima necessità* preko potrebna stvar; ~ *di prova* dokazni predmet; ~ *del reato* predmet krivičnog dela; ~ *del ricorso* predmet žalbe; ~ *rinvenuto* pronađena stvar; ~ *del rischio* predmet rizika; ~ *ritrovato* pronađena stvar; *oggetti rubati* ukradeni predmeti; ~ *sequestrato* zaplenjena stvar; ~ *smarrito* izgubljeni predmet; ~ *smusso* tup predmet; ~ *sociale (della società)* predmet poslovanja društva; ~ *d'uso corrente* predmet tekuće upotrebe; ~ *di valore* vredna stvar; ~ *della vendita* predmet (stvar) prodaje; ~ *in vendita* stvar na prodaju



**oggi** *adv* danas; *da* ~ *innanzi* od danas (na)dalje; *da* ~ *in poi* od danas pa nadalje; *d'*~ današnji; *a datare da* ~ počevši od danas; *a decorrere da* ~ računajući od danas; *fino ad* ~ do danas; *fino a tutt'*~ zaključno do danas; *al tempo d'*~ u današnje vreme; *a tutt'*~ sve do danas; ~ *come* ~ zasad; u ovom trenutku; ~ *a me domani a te* danas meni sutra tebi; ~ *a sette* kroz sedam dana; ~ *stesso* još danas

**oggigiorno** *adv* u današnje doba (vreme)

**ogni** *adj* svaki; *ad* ~ *costo* po svaku cenu; na svaki način; *fuori* ~ *dubbio* nesumnjivo; zasigurno; *in* ~ *modo* svakako; na svaki način; ~ *cosa* sve; svaka stvar; ~ *giorno* svakog dana; ~ *tanto* katkad; s vremena na vreme; ~ *volta che* kad god; koliko god puta; *oltre* ~ *dire* preko svake mere; *per* ~ *evenienza* za svaki slučaj; *sotto* ~ *aspetto* na svaki način

**ognuno** *pron* svako; *a* ~ svakome; *da* ~ od svakoga

**Olanda** *f (geogr)* Holandija

**olandese** *adj* holandski

**Olandese** *m* Holanđanin

**oleario** *adj* uljni; uljani; uljarski; *mercato* ~ tržište ulja; *produzione olearia* proizvodnja ulja

**oleificio** *m* uljara; fabrika ulja

**oleodotto** *m* naftovod

**oligarchia** *f* oligarhija; vladavina manje grupe ljudi; ~ *finanziaria* finansijska oligarhija

**olio** *m* ulje; *colori a* ~ uljane boje; ~ *animale* ulje životinjskog porekla; ~ *d'arachide* ulje kikirikija; ~ *di balena* kitovo ulje; ~ *grasso* masno ulje; ~ *leggero* lako ulje; ~ *di lino* laneno ulje; ~ *lubrificante* ulje za podmazivanje; ~ *minerale* mineralno ulje; ~ *di noce* orahovo ulje; ~ *di oliva* maslinovo ulje; ~ *di palma* palmino ulje; ~ *di pesce* riblje ulje; ~ *pesante* teško ulje; ~ *di semi* ulje od semena; ~ *da tavola* ulje za salatu; ~ *vegetale* ulje biljnog porekla; ~ *vergine* prirodno (nerafinisano) ulje

**oliva** *f* maslina (plod); *color* ~ maslinasta boja; *olio d'*~ maslinovo ulje; *verde* ~ maslinastozelena boja

**oliveto** *m* maslinjak

**olivicoltura** *f* gajenje maslina

**olivo** *m* maslina (drvo); *di* ~ maslinov

**olografo** *adj* svojeručan; *testamento* ~ svojeručan testament

**oltraggiare** *v* povrediti čast; uvrediti; osramotiti

**oltraggio** *m* uvreda; povreda; sramota; *fare* ~ uvrediti; povrediti; ~ *a un magistrato in udienza* uvreda pravosudnog organa na raspravi; ~ *a un pubblico ufficiale* uvreda javnog službenika; ~ *all'onore* uvreda časti; ~ *al pudore* uvreda javnog morala; *subire* ~ pretrpeti uvredu

**oltraggioso** *adj* pogrdan; uvredljiv; sraman

**oltranza** *f* preteranost; *ad* ~ bez odustajanja; do kraja; *combattere a* ~ boriti se do poslednje kapi krvi

**oltre** *prep e adv* iza; više od; preko; s one strane; dalje; pored; povrh; *andare* ~ *i limiti* preterivati; preći sve mere; *andare* ~ *il prezzo stabilito* prekoračiti ugovorenu (utvrđenu) cenu; *attendere* ~ dalje čekati; ~ *ogni credere* iznad svakog verovanja; ~ *ogni dire* preko svake mere; ~ *il muro* iza zida; *passare* ~ otići dalje

**oltremanica** *adv (geogr)* koji se nalazi preko Kanala la Manš

**oltremare** *adv* prekomorski; s one strane mora; *commercio d'*~ prekomorska trgovina; *traffico d'*~ prekomorski saobraćaj

**oltremodo** *adv* prekomerno; veoma

**oltrepassare** *v* prekoračiti; premašiti; nadmašiti; ~ *un certo limite* prekoračiti određenu granicu; ~ *un concorrente* nadmašiti konkurenta; ~ *un credito* premašiti kredit; ~ *un limite* prekoračiti granicu; preterati; ~ *il margine* prekoračiti meru (granicu); ~ *i poteri* prekoračiti ovlašćenje; ~ *la pretesa attorea* prekoračiti s tužbenim zahtevom

**omaggio** *m* poklon; dar; poštovanje; *biglietto in* ~ besplatna karta; *dare in* ~ pokloniti; *in* ~ *a qcn (qcs)* iz poštovanja prema nekome (nečemu);

*in ~ alla verità* istini za volju; iz ljubavi prema istini; *~ di gratitudine* znak zahvalnosti; *rendere ~* iskazati poštovanje; *ricevere in ~* primiti na poklon

**ombra** *f* senka; hladovina; hlad; *all'~* u senci; *all'~ della legge* pod okriljem zakona; *dar ~ a qcn* smetati nekome; izazvati nečiju ljubomoru; *fare ~* bacati senku; *nell'~* tajno; skriveno; *nemmeno per ~* nikako; nipošto; *senz'~ di dubbio* bez ikakve sumnje

**ombrellificio** *m* fabrika kišobrana

**omertà** *f* zavera ćutanja; mafijaška solidarnost

**omettere** *v* propustiti; ispustiti; izostaviti; *~ di fare* propustiti da se nešto uradi; *omessa partecipazione nella rimozione d'una calamità pubblica* neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti

**omicida** *m* ubica; *~ a scopo di rapina* ubica zbog pljačke

**omicidio** *m* ubistvo; *~ aggravato* kvalifikovano ubistvo; *~ aggravato a scopo di rapina* teško ubistvo s krađom; *~ ad attimo* ubistvo u afektu; *~ a causa di onore* ubistvo zbog časti; *~ colposo plurimo* višestruko ubistvo iz nehata; *~ commesso con moventi vili* ubistvo iz niskih pobuda; *~ del consenziente* ubistvo uz pristanak ubijenog; *~ doloso* ubistvo s predumišljajem; *~ efferato (crudele, atroce)* okrutno ubistvo; *~ grave* teško ubistvo; *~ per imprudenza* ubistvo iz nehata; *~ per interessi personali* ubistvo iz koristoljublja; *~ involontario* ubistvo iz nehata; *~ nel modo crudele e perfido* ubistvo na svirep i podmukao način; *~ in modo subdolo* podmuklo ubistvo; *~ motivato da moventi infami* ubistvo motivisano niskim pobudama; *~ passionale* ubistvo u afektu; *~ con perfidia* ubistvo na podmukao način; *~ plurimo* višestruko ubistvo; *~ premeditato* ubistvo sa predumišljajem; *~ preterintenzionale* ubistvo bez predumišljaja; *~ privilegiato* privilegovano ubistvo; *~ proditorio* mučko ubistvo; *~ semplice* obično ubistvo; *~ sadico* ubistvo iz sadističkih pobuda; *~ per vendetta* ubistvo iz osvete; *~ con violenza carnale* ubistvo uz silovanje; *tentato ~* pokušaj ubistva

**omissione** *f* propust; propuštanje; izostavljanje; *azione e ~* činjenje i nečinjenje; *incorrere in ~* napraviti propust (grešku); *~ di atti processuali* propuštanje parničnih radnji; *~ di prestazione* nepružanje usluge; *~ di soccorso* nepružanje pomoći; *~ di soccorso in caso di pericolo* nepružanje pomoći u slučaju opasnosti; *~ di soccorso a un ferito* nepružanje pomoći povređenom; *~ di soccorso medico* nepružanje lekarske pomoći; *reato di ~* krivično delo nečinjenjem; neizvršenje obaveze; *il reato può venir commesso mediante azione od ~* krivično delo može biti izvršeno činjenjem ili nečinjenjem

**omnibus** *m* omnibus

**omogeneizzare** *v* homogenizovati; *~ il latte* homogenizovati mleko

**omologare** *v* overiti; zvanična potvrda; *~ un documento* overiti dokument

**omologazione** *f* overa; zvanično potvrđivanje; *~ del concordato* overa sporazuma; *~ di un diploma estero* nostrifikacija strane diplome; *~ giudiziaria* sudska potvrda; *~ del testamento* overa testamenta

**omologia** *f* saglasnost; slaganje; podudarnost

**omologo** *adj* saglasan; odgovarajući; podudaran

**omonimia** *f* homonimija; istovetnost; *~ fra ditte* istovetnost naziva (dvaju) preduzeća

**omonimo** *adj* istoimen

**omosessuale** *m e f* homoseksualac

**omosessualità** *f* homoseksualizam; *~ maschile* pederastija

**onda** *f* talas; *lunghezza d'~* dužina talasa; *~ di congiuntura* konjunkturni talas; *~ sonora* zvučni talas; *~ verde* zeleni talas (u saobraćaju)

**onere** *m* opterećenje; teret; obaveza (plaćanja); *addossarsi un ~* preuzeti na sebe zaduženje; *assunzione di oneri* preuzimanje tereta; *esente da oneri* oslobođen tereta; *foglio degli oneri* teretnica (deo strane gruntovnice); *invertire l'~ della prova* izmeniti teret dokazivanja; *libero da ~* oslobođen zaduženja; *~ di bilancio* budžetsko opterećenje; *oneri complementari* dopunski tereti; *oneri comunali* opštinski tereti; *~ dei debiti* teret dugova; *~ di deduzione delle prove* teret izvođenja dokaza; *~ doganale* carinski teret; *~ di finanziametno* teret finansiranja; *~ finanziario* finansijski teret; *~ fiscale* poresko zaduženje; poreska obaveza; *~ ipotecario* hipotekarni teret; *oneri ordinari* obični (redovni) tereti; *~ personale* lični teret; *~ sulla produzione* teret na proizvodnju; *~ della prova* teret dokaza; *oneri pubblici* javne dažbine; *~ reale* realni (stvarni) teret; *~ sociale* društveni (socijalni) teret; *~ speciale* specijalni teret; *oneri dello Stato* državni tereti; *oneri straordinari* vanredni tereti; *~ tavolare* zemljišno zaduženje; *~ tributario* poreski teret; *perequazione degli oneri* izjednačenje tereta (poreskih zaduženja); *ripartizione degli oneri* raspodela tereta

**oneroso** *adj* tegoban; teretan

**onestà** *f* poštenje; čestitost; pristojnost; *di provata ~* dokazanog poštenja

**onestamente** *adv* pošteno; iskreno; *trattare ~* pošteno postupati

**onesto** *adj* pošten; čestit; *guadagno ~* poštena zarada; *prezzo ~* poštena cena; *uomo ~* pošten čovek

**onnipotente** *adj* svemoćan; svemoguć

**onorabile** *adj* poštovan; dostojan poštovanja

**onorabilità** *f* poštovanje; čast; ugled



**onorare** *v* počastiti; uvažavati; iskazivati poštovanje; honorisati; *~ una cambiale* platiti menicu; *~ una firma* poštovati potpis; izvršiti plaćanje; *~ la tratta alla presentazione* honorisati menicu pri prezentaciji

**onorario** *m e adj* honorar; plata; nagrada; počasan; honoraran; *~ d'un avvocato* advokatski honorar; *~ dovuto all'autore* autorski honorar; *~ di perito* honorar veštaka; *~ per la perizia* nagrada za veštačenje; *~ supplementare* dopunski honorar

**onorarsi** *v rifl* ponositi se; smatrati nešto za čast; *~ di* imati čast

**onorato** *m* poštovan; cenjen; počastvovan; počašćen; *essere ~* biti počašćen; *sentirsi ~* osećati se počašćenim

**onore** *m* čast; počast; poštovanje; *affare d'~* posao časti; *avere l'~* imati čast; *debito d'~* dug časti; *fare ~ alla firma* poštovati potpis; platiti; *fare ~ ad una tratta* isplatiti menicu (tratu); *farsi ~* osvetlati obraz; *giurare sull'~* zakleti se u čast; *giurare sul proprio ~* zakleti se u svoju čast; *guardia d'~* počasna straža; *in ~ di qcn* u nečiju čast; *indennizzo del danno per leso ~* naknada štete zbog povrede časti; *~ e coscienza* poštenje i savesnost; *l'~ è il diritto dell'uomo al sentimento personale del suo valore* čast je pravo čoveka na lični osećaj vrednosti; *~ professionale* profesionalno poštenje; *~ e reputazione* čast i ugled; *l'~ dell'uomo è un postulato generale per il rispetto della dignità umana* čast čoveka je opšti postulat za poštovanje ljudskog dostojanstva; *parola d'~* časna reč; *posto d'~* počasno mesto; *punto d'~* pitanje časti; *reati contro l'~ e decoro* krivična dela protiv časti i ugleda; *rendere ~* odati počast; *tribunale d'~* sud časti; *uomo d'~* poštenjak; častan čovek

**onorevole** *adj* častan; poštovan; dostojan poštovanja

**onorificenza** *f* odlikovanje; orden; počasno zvanje

**onorifico** *adj* počasni

**onta** *f* sramota; bruka; *ad ~ di qcs* uprkos nečemu; *avere ~* stideti se; *far ~* obrukati; osramotiti

**opera** *f* delo; rad; posao; opera; *chi ben comincia è alla metà dell'~* dobar početak, pola posla; *contratto di locazione e conduzione di opere* ugovor o delu; *essere all'~* biti u poslu; *mano d'~* radna snaga; *mettere in ~* započeti gradnju; *mettersi all'~* latiti se posla; *~ artistica* umetničko delo; *~ d'assistenza (assistenziale)* ustanova za pomoć; *~ di beneficenza* delo dobročinstva; *~ collettiva* kolektivno delo; *~ contraffatta* falsifikovano delo; *~ d'ingegno* umotvorina; *~ manuale* rukotvorina; ručni rad; *~ peritale* posao veštaka; *~ pia* milosrdno delo; *~ postuma* posmrtno delo; *opere pubbliche* javni radovi; *~ scientifica* naučno delo; *~ trafugata* ukradeno delo; *per ~ di* pomoću; *prestazione d'~* pružanje pomoći svojim radom; *realizzare ~* sprovesti u delo

**operaio** *m e adj* radnik; radnički; *gli operai m pl* radništvo; *capo ~* predradnik; poslovođa; *casa operaia* radnički dom; *ceto ~* radnički sloj; *classe operaia* ranička klasa; *consiglio ~* radnički savet; *degli operai* radnički; *maestranza operaia* radnički kolektiv; *movimento ~* radnički pokret; *~ d'assalto* udarnik; *~ ausiliare* pomoćni radnik; *~ avventizio* privremeni radnik; *~ cottimista (a cottimo)* radnik na pogodbu; *~ disoccupato* nezaposleni radnik; *~ a domicilio* radnik na sic; *~ edile* građevinski radnik; *~ di fabbrica* fabrički radnik; *~ a giornata* nadničar; *~ industriale* industrijski radnik; *~ metallurgico* metalurški radnik; *~ metalmeccanico* metaloprerađivački radnik; *~ migratore* migrirajući radnik; *~ modello* udarnik; *~ non qualificato* nekvalifikovani radnik; *~ a orario prolungato* radnik sa produženim radnim vremenom; *~ a orario ridotto* radnik sa skraćenim radnim vremenom; *~ qualificato* kvalifikovani radnik; *~ salariato* najamni radnik; *~ siderurgico* radnik crne metalurgije; *~ specialista (specializzato)* specijalizovani radnik; specijalista; *~ di stagione (stagionale)* sezonski radnik; *~ sussidiario* pomoćni radnik; *primo ~* majstor; *sindacato ~* radnički sindikat; *società operaia* radničko društvo; *università operaia* radnički univerzitet

**operare** *v* delovati; dejstvovati; raditi; *modo di ~* način rada (delovanja); *~ bene* dobro postupati; *~ cambiamenti* uvoditi promene; *~ con qcs* operisati (rukovati) sa nečim

**operativo** *adj* operativan; delotvoran; radni; *atto ~* operacija; operacioni zahvat; *banchina operativa* operativna obala; *piano ~* operativni plan

**operato** *m* rad; delovanje; *approvare l'~ di qcn* odobriti nečiji rad; *~ di Borsa* berzanski posao; *~ peritale* posao veštaka

**operatore** *m* operater; izvršilac; hirurg; *~ agricolo* poljoprivrednik; *~ di Borsa* poslovan čovek (na berzi); berzanski špekulant; *~ commerciale* trgovac; komercijalist; *~ economico* privrednik; *~ industriale* industrijski radnik; *~ politico* političar; *~ al rialzo* hosist (na berzi); *~ al ribasso* besist (na berzi); *~ scientifico* naučni radnik; *~ statistico* statističar

**operazione** *f* posao; radnja; poduhvat; transakcija; operacija; *eseguire un'~* izvršiti posao (transakciju); *~ abbinata* vezani posao; *operazioni d'acquisizione* akviziterski poslovi; *~ amministrativa* administrativna operacija; *~ d'arbitraggio* arbitražni posao; *~ arretrata* zaostali posao; *~ arrischiata* riskantan posao; *~ di assicurazione* posao osiguranja; *~ at-*

*tiva* aktivna transakcija; *operazioni attive* aktivni poslovi; ~ *bancaria (di banca)* bankarska transkacija; bankarski posao; ~ *baratto* posao razmene; barter; ~ *di Borsa* berzanski posao; ~ *di Borsa a termine* terminski berzanski posao; *operazioni borsistiche* berzanske transakcije; ~ *di cambio* menjački (kursni) posao; ~ *di cambio a termine* terminski menjački posao; ~ *commerciale* trgovački posao; ~ *in compartecipazione* posao uz učešće; ~ *di compensazione* kompenzacioni (obračunski) posao; ~ *contabile* knjigovodstvena operacija; ~ *a contanti* posao u gotovom novcu; ~ *in conto corrente* posao na tekućem računu; ~ *di copertura* transakcija za pokriće; ~ *di credito* kreditni posao; ~ *di credito su pegno* kreditni posao sa zalogom; ~ *di deporto* deportni posao; berzanski terminski posao; ~ *di deposito* depozitni posao; ~ *su divise* devizni posao; ~ *doganale* carinska operacija; ~ *d'emissione* emisioni posao; ~ *di esportazione* izvozni posao; ~ *di finanziamento (finanziaria)* finansijska operacija; finansijski posao; ~ *fittizia* fiktivni posao; ~ *fuori Borsa* posao zaključen izvan berze; ~ *di gestione* posao upravljanja (rukovođenja); ~ *di guerra* ratna operacija; ~ *d'importazione* uvozni posao; ~ *d'incasso* posao naplate; ~ *d'investimento* investicioni posao; *operazioni ipotecarie* hipotekarni poslovi; ~ *lucrativa* unosan posao; ~ *di magazzinaggio* posao uskladištenja; ~ *di mediazione* posrednički posao; *operazioni a mercato aperto* transakcije otvorenog tržišta; ~ *militare* vojna operacija; *operazioni d'opzione* poslovi opcije; *operazioni di pagamento* poslovi plaćanja; ~ *passiva* pasivna transakcija; ~ *di polizia* policijska akcija; ~ *di portafoglio* posao portfelja (sa efektima); ~ *a premio* premijski posao; ~ *di prestito* zajamski posao; *operazioni di prestito su pegno* zajamski poslovi uz zalog; ~ *di proroga* posao produženja roka; ~ *reciproca* recipročan posao; ~ *al rialzo* posao na hosi (na berzi); ~ *di riporto* reportni (terminski) posao (na berzi); ~ *rischiosa* rizičan posao; ~ *di rivalsa* regresni posao; ~ *di sconto* eskontni posao; ~ *allo scoperto* posao bez pokrića; ~ *speculativa* špekulativni posao; ~ *di spedizione* posao otpreme; špediterski posao; ~ *a termine* terminski posao; ~ *su titoli* posao s vrednosnim papirima; *operazioni di trasporto* poslovi špedicije; *operazioni triangolari* triangularni poslovi; ~ *d'ufficio* kancelarijski posao; ~ *di vendita* posao prodaje; *registrare le operazioni* knjižiti poslove; *teatro di* ~ ratište; *zona d'*~ operativna zona

**operosità** *f* delatnost; aktivnost; marljivost; radinost; ~ *ufficiosa* poluslužbena delatnost

**operoso** *adj* radan; marljiv; aktivan

**opificio** *m* fabrika; radionica

**opinione** *f* mišljenje; *avere un'~ troppo alta (o esagerata) di qcn* preceniti nekoga; *condividere l'~* slagati se u mišljenju; *confutare un'~* pobijati mišljenje; *difendere una ~* braniti mišljenje; *divergenza d'~* razilaženje u mišljenju; *è questione di ~* radi se o mišljenju (stavu); *esprimere la propria ~* izraziti svoje mišljenje; *essere d'~ che...* smatrati da...; *estrinsecare le proprie opinioni* ispoljavati svoje mišljenje; *farsi un'~* stvoriti mišljenje; ~ *argomentata* argumentovano mišljenje; ~ *contraria* suprotno mišljenje; ~ *dominante* dominantno mišljenje; ~ *favorevole* povoljno mišljenje; ~ *fondata* osnovano mišljenje; ~ *generale* opšte mišljenje; ~ *giuridica* pravno mišljenje; ~ *motivata* obrazloženo mišljenje; ~ *negativa* nepovoljno mišljenje; ~ *pubblica* javno mnjenje; ~ *di specialisti* mišljenje stručnjaka; *sostenere un'~* podržavati mišljenje

**opponente** *m e f* protivnik; protivstranka

**opporre** *v* suprotstaviti; oponirati; ~ *resistenza* pružiti otpor; ~ *un rifiuto* usprotiviti se

**opporsi** *v rifl* protiviti se; opirati se; suprotstaviti se; ~ *al licenziametno* protiviti se otkazu; ~ *alla nomina* protiviti se imenovanju; ~ *al pagamento* protiviti se plaćanju; ~ *alla volontà* opirati se volji

**opportunamente** *adv* na pravi način; prikladno; odgovarajuće

**opportunismo** *m* oportunizam

**opportunista** *m e f* oportunista

**opportunistico** *adj* oportunistički; *politica opportunistica* oportunistička politika

**opportunità** *f* celishodnost; prikladnost; zgodna prilika; *cogliere l'~* iskoristiti priliku; *insistere sull'~ di* insistirati na opravdanosti

**opportuno** *adj* celishodan; prikladan; odgovarajući; *a tempo ~* u pravo vreme; *occasione opportuna* prikladna prilika; *ritenere (credere) ~* smatrati shodnim

**oppositore** *m* protivnik; oponent

**opposizione** *f* opozicija; protivljenje; suprotstavljanje; *capitanare l'~* voditi opoziciju; *essere all'~* biti u opoziciji; *fare ~ a* protiviti se; opirati se; *incontrare ~* nailaziti na otpor (protivljenje); ~ *al decreto* protivljenje naredbi (dekretu); ~ *al decreto d'ingiunzione* prigovor na sudski naloga; ~ *all'esecuzione* protivljenje izvršenju (primeni); ~ *d'interessi* suprotnost interesa; ~ *legale* pravno protivljenje; ~ *al pagamento* protivljenje isplati (plaćanju); ~ *nel procedimento esecutivo* protivljenje u izvršnom postupku; ~ *di terzi all'esecuzione* protivljenje izvršenju trećih lica; *partito di ~* opoziciona stranka; *sollevare ~* izraziti protivljenje; uložiti prigovor

**opposto** *m e adj* suprotnost; protivnost; protivan; suprotan; *all'~* naprotiv; *in caso ~* u protivnom slučaju; *punto di vista ~* suprotno stanovište; *tutto l'~* potpuna suprotnost



**oppressione** *f* tlačenje; pritisak; ugnjetavanje; *sotto l'~ dello straniero* pod pritiskom tuđinca

**oppressivo** *adj* ugnjetački; težak

**oppressore** *m* ugnjetač; tlačitelj

**opprimente** *adj* koji tišti (umara); nesnosan; *caldo ~* žega; omorina

**opprimere** *v* tlačiti; ugnjetavati, pritiskati

**optare** *v* odlučiti se; opredeliti se; izjasniti se

**opuscolo** *m* brošura; knjižica; ~ *pubblicitario* propagandna brošura; letak

**opzione** *f* izbor; opredeljenje; opcija; *dare l'~ per il carico* izabrati teret; dati prednost u izboru tereta; *diritto di ~* pravo izbora (opcije); ~ *per l'acquisto* izbor (odluka) pri kupovini; ~ *di cambio* izbor (opcija) kursa; ~ *di cittadinanza* izbor državljanstva; ~ *a doppio premio* opcija uz dvostruku premiju; ~ *per la vendita* izbor pri prodaji (na berzi)

**ora** *f e adv* čas; sat; vreme; sada; *all'~* na sat; *all'~ fissata (stabilita)* u određeno vreme; *ad ~ ad ~* iz sata u sat; neprekidno; konstantno; *a qualunque ~* u bilo koje vreme; *di buon'~* rano ujutru; *d'~ innazi* ubuduće; odsada; *d'~ in avanti* ubuduće; odsada; *d'~ in poi* odsada; *è quasi l'~* skoro je vreme; *fare ore di straordinario* raditi prekovremeno; *fin d'~* već od sada; *non veder l'~ di...* jedva čekati da...; *notizia dell'ultima ~* najnovija (poslednja) vest; ~ *di apertura* početak radnog vremena; *or ~* odmah; maločas; ~ *d'arrivo stimata* predviđeno vreme dolaska; ~ *che...* sada kad...; ~ *di chiusura* kraj radnog vremena; ~ *così ~ colà* sad jedno, sad drugo; ~ *esatta* tačno vreme; ~ *dell'Europa centrale* srednjoevropsko vreme; ~ *indebita* nezgodno vreme; ~ *internazionale* međunarodno vreme; ~ *di lavoro (lavorativa, d'ufficio)* radno vreme; ~ *legale* letnje vreme; ~ *libera* slobodno vreme; ~ *locale* mesno (lokalno) vreme; ~ *di maggior traffico* vreme najgušćeg saobraćaja; ~ *o mai più* sad ili nikad; ~ *media locale* lokalno srednje vreme; ~ *di partenza stimata* predviđeno vreme polaska; ~ *di polizia* policijski čas; ~ *di punta* vreme najveće gužve; špic; *ore supplementari* prekovremeni sati; *ore d'ufficio* radno vreme (kancelarije); *pagare a ~* plaćati na sat; *per ~* za sada; *prima d'~* pre toga; malo pre

**orafo** *m e adj* zlatar; zlatarski; *arte orafa* zlatarska umetnost

**orale** *adj* usmeni; oralni; *comunicazione ~* usmeno saopštenje

**oralità** *f* usmenost; oralnost

**oralmente** *adv* usmeno

**oramai** *adv* sada

**orario** *m e adj* radno vreme; vozni red; satni; *arrivare in ~* stizati na vreme; *essere in ~* stići na vreme; *in ~* tačno; na vreme; *lavorare fuori ~* raditi prekovremeno; ~ *aereo* avionski vozni red; ~ *di apertura* radno vreme otvaranja; ~ *di banca* radno vreme banke; ~ *di Borsa* berzansko radno vreme; ~ *di cassa* radno vreme blagajne; ~ *di chiusura* vreme zatvaranja (zaključenja); ~ *continuato* jednokratno radno vreme; ~ *diurno* dnevno radno vreme; ~ *ferroviario* železnički vozni red; ~ *giornaliero di lavoro* dnevno radno vreme; ~ *di lavoro* radno vreme; ~ *di navigazione* plovidbeni vozni red; ~ *normale* redovno radno vreme; ~ *notturno* noćno radno vreme; ~ *pesante* teško radno vreme; ~ *per il pubblico* radno vreme sa strankama; ~ *pieno* puno radno vreme; ~ *ridotto* skraćeno radno vreme; ~ *di servizio* radno vreme službe; ~ *supplementare* dodatno (dopunsko) radno vreme; ~ *d'ufficio* kancelarijsko radno vreme; ~ *unico* jednokratno radno vreme; *paga oraria* plata na sat; *produzione oraria* proizvodnja na sat; *rispettare l'~* pridržavati se rasporeda; *scarto ~* razlika vremena; *segnale ~* znak tačnog vremena; *senso ~* smer kazaljki na satu; *velocità oraria* brzina na sat

**oratore** *m* govornik; ~ *della legge* državni tužilac

**ordigno** *m* oruđe; sprava; mehanizam

**ordinale** *adj* redni; *numero ~* redni broj

**ordinamento** *m* uređenje; propisi; pravila; uređivanje; sređivanje; ~ *agrario* poljoprivredno uređenje; ~ *comunale* opštinsko uređenje; ~ *costituzionale* ustavni poredak; ustavno uređenje; ~ *economico* ekonomski poredak; ~ *economico-sociale* društveno-ekonomsko uređenje; ~ *finanziario* finansijsko uređenje; ~ *giudiziario* pravosudno uređenje; ~ *giuridico* pravni poredak; ~ *industriale* industrijsko uređenje; ~ *internazionale* međunarodni poredak; ~ *del mercato* uređenje tržišta; ~ *politico* političko uređenje; ~ *professionale* profesionalno uređenje; ~ *pubblico* javni poredak; ~ *salariale* platni režim; ~ *sociale* društveni poredak; ~ *statale* državno uređenje; ~ *tributario* poreski režim; ~ *valutario* devizni režim

**ordinanza** *f* naredba; nalog; odluka; rešenje; uredba; odredba; *annullare un'~* poništiti naredbu; *in via d'~* naredbom; putem naredbe; ~ *di azienda* nalog (raspored) preduzeća; ~ *di estizione del procedimento giudiziario* odluka o obustavi sudskog postupka; ~ *d'introduzione* uvodna naredba; ~ *ministeriale* ministarska naredba; ~ *di polizia* policijska naredba; *l'~ che si proceda nel giudizio in contumacia viene prescritta dal collegio giudicante* rešenje o suđenju u odsutnosti donosi veće; ~ *di procedura fallimentare* naredba za stečajni postupak; ~ *restrittiva* restriktivna naredba; ~ *di riabilitazione* naredba o rehabilitaciji; ~ *di rinvio* naredba za odgađanje; ~ *di sequestro* nalog

za zaplenu; ~ *tariffaria (di tariffa)* tarifna naredba; ~ *del tribunale* nalog suda; ~ *in vigore* naredba na snazi

**ordinare** *v* narediti; propisati; urediti; srediti; naručiti; poručiti; ~ *per iscritto* naručiti pismeno; ~ *per telefono* naručiti telefonom; ~ *a termine fisso* naručiti s fiksnim rokom; ~ *a titolo di prova* naručiti radi probe; ~ *al viaggiatore* narediti putniku; ~ *a voce* usmeno narediti

**ordinariamente** *adv* obično; redovno

**ordinario** *adj* redovan; običan; *d'~* obično; *fuori dell'~* neuobičajeno; *merce ordinaria* redovna (obična) roba; *professore ~* redovan profesor; *qualità ordinaria* uobičajen (prosečan) kvalitet; *seduta ordinaria* redovna sednica; *socio ~* redovan član; *tariffa ordinaria* redovna tarifa; *vie legali ordinarie* redovan pravni put; *per via ordinaria* redovnim putem

**ordinatario** *m* remitent

**ordinativo** *m (com)* nalog; porudžbina; ~ *di pagamento* platni nalog; nalog za plaćanje; *passare un ~* dati porudžbinu

**ordinato** *adj* sređen; uređen; uredan; *ben ~* dobro uređen; *persona ordinata* uredna osoba; *vita ordinata* sređen život

**ordinatore** *m (comm)* naručilac; poručilac

**ordinazione** *f* porudžbina; *buono d'~* narudžbenica; *dare un'~* dati porudžbinu; *eseguire un'~* izvršiti porudžbinu; *fare un'~* naručiti; ~ *di Borsa* berzanski nalog; ~ *su catalogo* porudžbina prema katalogu; ~ *dell'estero* inostrana porudžbina; ~ *ferma* čvrsta porudžbina; ~ *importante* važna porudžbina; ~ *iniziale* početna porudžbina; ~ *di prova* probna porudžbina; ~ *supplementare* naknadna porudžbina; ~ *a titolo di prova* probna porudžbina; *revocare un'~* opozvati porudžbinu; *ripetere un'~* ponoviti porudžbinu; *stornare un'~* stornirati porudžbinu; *su ~* po porudžbini; *trasmettere un'~* dostaviti porudžbinu

**ordine** *m* nalog; porudžbina; naredba; naređenje; poredak; red; zapovest; *all'~* po nalogu; *accettare ordini* prihvatiti naloge; *ambito ~* željena porudžbina; *in buon ~* u dobrom stanju; *conformemente all'~* u smislu naloga; *contrario all'~* protivan nalogu (porudžbini); *correggere un ~* ispraviti nalog; *d'~ e per conto* po nalogu i za račun; *dar corso ad un ~* izvršiti nalog; *dare ~ di pagare* dati nalog za isplatu; *datore d'~* nalogodavac; *di ~* po nalogu; *emettere un ~* izdati nalog; *eseguire un ~* izvršiti nalog; *essere iscritto nell'~ del giorno* biti na dnevnom redu; *fino a nuovo ~* do dalje naredbe; *impartire un ~* dati nalog; *in ~ di data* hronološki; po datumu; *in primo ~* u prvom redu; *iscrivere all'~ del giorno* upisati u dnevni red; *mantener l'~* održavati red; *mettere in ~* poređati; sređivati; *mettere all'~ del giorno* staviti na dnevni red; *non essere nell'~ del giorno* ne biti na dnevnom redu; *a nostro ~* po našem nalogu; *occuparsi di un ~* brinuti se o porudžbini; ~ *d'accompagnamento* propratni nalog; ~ *d'acquisto* nalog za kupovinu; porudžbina; ~ *di addebitamento (di addebito)* nalog za zaduženje (za terećenje); ~ *alfabetico* azbučni red; ~ *di apertura di credito* nalog za otvaranje akreditiva; ~ *d'applicazione* naredba za sprovođenje; ~ *di arresto* nalog o lišavanju slobode; ~ *arretrato* zaostali nalog; zaostala porudžbina; ~ *degli avvocati* advokatska komora; ~ *di banca* bankarski nalog; ~ *di bonifico* nalog za odobrenje; ~ *di Borsa* berzanski nalog; ~ *di carcerazione* nalog za upućivanje na izdržavanje kazne; ~ *casuale* slučajni nalog; ~ *di cauzione* nalog za kauciju; ~ *condizionato* uslovljena porudžbina; ~ *di conferma* nalog za potvrdu; ~ *di consegna* nalog za isporuku; ~ *di custodia* nalog za davanje na čuvanje; ~ *di delegazione di pagamento* nalog za plaćanje; ~ *di deposito* nalog za depozit; ~ *in derrata* nalog plativ u robi; ~ *economico* privredni poredak; ~ *eseguito* izvršeni nalog; ~ *d'esecuzione* naredba za izvršenje; ~ *da espletare* porudžbina koju treba izvršiti; ~ *espresso* izričit nalog; ~ *di espulsione* nalog za progon (iseljenje); ~ *fermo* čvrst nalog; ~ *del giorno* dnevni red; ~ *di giro* nalog za virman; ~ *giudiziario* sudski nalog: ~ *giudiziario d'arresto* sudski nalog za hapšenje; ~ *giuridico* pravni poredak; ~ *d'imbarco* nalog za ukrcaj; ~ *impegnativo* obavezujući nalog; ~ *importante* važan nalog; ~ *d'incasso* nalog za naplatu; ~ *incondizionato* bezuslovan nalog; ~ *limitato* ograničeni nalog; ~ *al miglior corso* nalog po najboljem kursu; ~ *di mobilitazione* naredba za mobilizaciju; ~ *non eseguito* neizvršeni nalog; ~ *non impegnativo* neobavezujući nalog; ~ *di pagamento* nalog za plaćanje; ~ *permanente* trajan nalog; ~ *di pignoramento* nalog za zaplenu; ~ *di priorità* prioritetni nalog; ~ *professionale* profesionalno zvanje; ~ *pubblico* javni red; *l'~ pubblico e la quiete pubblica* javni red i mir; ~ *di restituzione* nalog za povraćaj; ~ *in ritardo* zakasnela porudžbina; ~ *di saggio* nalog za probu (uzorka); ~ *scritto* pismeni nalog; ~ *di sequestro* nalog za zaplenu; ~ *di servizio* službena naredba; ~ *di sfratto* nalog za iseljenje; ~ *sicuro* sigurna porudžbina; ~ *di sloggio* nalog za iseljenje; ~ *sociale* društveni poredak; ~ *di sospensione* nalog za obustavu; ~ *di spedizione* otpremni nalog; ~ *di storno* nalog za storniranje; ~ *di successione* nasledni nalog; ~ *e tranquillità interiore* unutrašnji red i mir; ~ *di trasferimento* nalog za prenos; ~ *ufficiale* službeni (zvanični) nalog; ~ *di vendita* nalog za prodaju; ~ *verbale* usmeni nalog; ~ *vincolato* vezana porudžbina; vinkulirani nalog; *osservare l'~* držati se reda; *parola d'~* lozinka; *passare un ~* dati nalog; naručiti; *passare all'~ del giorno* preći na dnevni red; *per ~* po redu; *di prim'~* prvoklasan; *revocare un ~* opozvati nalog; *richiamare all'~* pozvati (opomenuti) na red; *richiamo all'~* opomena na red; *ristabilire l'~* ponovo uspostaviti red; *ristabilire l'~ pubblico* uspostaviti javni red; *ritirare un ~* povući nalog; *secondo l'~* prema nalogu; *sollecitare l'~* urgirati nalog (porudžbinu); *stabilire l'~ del giorno* utvrditi dnevni red; *violare un ~* prekršiti nalog



**ordire** *v* smišljati; kovati (zaveru)

**orecchio** *m* uvo; sluh; *duro d'~* nagluv; *fare orecchie da mercante* praviti se nagluv; ne čuti na jedno uvo; *parlare all'~* šaputati na uvo; podmititi; *prestar ~ a* slušati; pokloniti pažnju

**orfana** *f* sirotica

**orfano** *m* siroče; sirotan; ~ *di guerra* ratno siroče; ~ *di madre* siroče bez majke; ~ *di padre* siroče bez oca

**orfanotrofio** *m* sirotište; dom za siročad

**organico** *m e adj* personal (preduzeća i sl.); kolektiv; organski; *aumentare l'~* povećati personal; *chimica organica* organska hemija

**organismo** *m* organizam; organ; telo; ~ *autonomo* autonomni organ; ~ *centrale* centralni organ; ~ *consultivo* savetodavno telo; ~ *di lavoro* radno telo; ~ *rappresentativo* predstavničko telo

**organizzare** *v* organizovati; ~ *una fiera* organizovati sajam; ~ *la produzione* organizovati proizvodnju

**organizzativo** *adj* organizatorski; organizacioni

**organizzatore** *m* organizator; ~ *di viaggio* organizator putovanja

**organizzazione** *f* organizacija; organizovanje; organizovanost; ~ *agraria* poljoprivredna organizacija; *O~ per l'Agricoltura e l'Alimentazione* Organizacija za ishranu i poljoprivredu; ~ *amministrativa* administrativna organizacija; ~ *autonoma* samoupravna organizacija; *O~ dell'aviazione civile internazionale* Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva; ~ *aziendale* organizacija preduzeća; ~ *bancaria* bankarska organizacija; ~ *della Borsa* organizacija berze; ~ *camuffata* maskirana (kamuflirana) organizacija; ~ *centrale* centralna organizacija; ~ *clandestina* tajna organizacija; ~ *contabile* knjigovodstvena organizacija; *O~ di Cooperazione Economica e di Sviluppo* Organizacija za privrednu saradnju i razvoj; ~ *dell'economia industriale* organizacija ekonomske politike; ~ *economica* privredna organizacija; *O~ Europea per la Cooperazione* Organizacija za evropsku saradnju; *O~ Europea per la Cooperazione Economica* Organizacija za evropsku ekonomsku saradnju; *O~ Europea per l'Energia Nucleare* Evropska organizacija za nuklearnu energiju; *O~ Europea del Mercato* Organizacija evropskog tržišta; ~ *di una fiera* organizovanje sajma; ~ *internazionale* međunarodna organizacija; *O~ Internazionale del Commercio* Međunarodna trgovinska organizacija; *O~ Internazionale del Lavoro* Međunarodna organizacija rada; *O~ Internazionale meteorologica* Međunarodna meteorološka organizacija; *O~ Internazionale della pace* Međunarodna organizacija za mir; ~ *interstatale* međudržavna organizacija; ~ *del lavoro* organizacija rada; radna organizacija; ~ *di massa* masovna organizacija; *O~ marittima consultativa interstatale* Međudržavna pomorska savetodavna organizacija; ~ *del mercato* organizacija tržišta; *O~ Mondiale della Sanità* Svetska zdravstvena organizacija; ~ *monopolistica* monopolistička organizacija; *O~ delle Nazioni Unite* Organizacija Ujedinjenih nacija; *O~ delle Nazioni Unite per l'Educazione, la Scienza e la Cultura* Organizacija ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu; ~ *scientifica del lavoro* naučna organizacija rada; ~ *sindacale* sindikalna organizacija; ~ *sindacale degli impiegati* sindikalna organizacija zaposlenih; ~ *sindacale dei lavoratori* sindikalna organizacija radnika; ~ *sociale* društvena organizacija; *organizzazioni socialiste internazionali* međunarodne socijalističke organizacije; ~ *socio-politica* društveno-politička organizacija; ~ *professionale* strukovno udruženje; *O~ del Trattato dell'Atlantico Settentrionale* NATO pakt; *O~ del Trattato Nord-Atlantico* Severoatlantski pakt; ~ *di vendita* organizacija prodaje

**organo** *m* organ; telo; ustanova; ~ *degli affari interni nel procedimento penale* organ unutrašnjih poslova u krivičnom postupku; ~ *amministrativo* administrativni organ; ~ *arbitrale* arbitražni organ; ~ *autonomo* autonomni (samostalni) organ; ~ *di Borsa* berzanski organ; ~ *centrale* centralni organ; ~ *collegiale* kolegijalni organ; ~ *competente* nadležni organ; ~ *comunale* opštinski (komunalni) organ; ~ *comunitario* zajednički organ; ~ *consultivo* savetodavni organ; ~ *di controllo* kontrolni organ; ~ *costituzionale* ustavni (ustavotvorni) organ; ~ *di curatela* starateljski organ; ~ *deliberante* odlučujući organ; ~ *direttivo* upravni (rukovodeći) organ; *organi doganali* carinski organi; ~ *elettorale* izborni organ; ~ *esecutivo* izvršni organ; ~ *esecutivo di potere dello Stato* izvršni organ državne vlasti; ~ *di gestione* organ upravljanja; ~ *giurisdizionale* pravosudni organ; ~ *del governo* organ vlade; ~ *interno* interni ogran; ~ *legislativo* zakonodavni organ; ~ *locale* lokalni organ; ~ *parlamentare* skupštinski organ; ~ *del partito* partijski organ; ~ *permanente* stalan organ; ~ *politico-esecutivo* političko-izvršni organ; ~ *del potere* organ vlasti;

~ *rappresentativo* predstavnički (reprezentativni) organ; ~ *sociale* društveni organ; ~ *dello Stato* državni organ; ~ *superiore* viši organ; ~ *supremo di potere dello Stato* vrhovni organ državne vlasti; ~ *tecnico* tehnički organ; ~ *tutorio* stirateljski organ; ~ *ufficiale* službeni organ

**orgoglio** *m* ponos; gordost; oholost

**orientale** *adj* istočni; *Europa O~* Istočna Evropa

**orientamento** *m* orijentisanje; orijentacija; usmeravanje; ~ *del consumo* orijentacija potrošnje; ~ *generale* opšta orijentacija; ~ *del mercato* orijentacija tržišta; ~ *di piano* pravac plana; ~ *della politica* orijentacija politike; ~ *professionale* profesionalna orijentacija; ~ *di sviluppo* pravac razvoja; ~ *dello sviluppo sociale* usmeravanje društvenog razvoja; *senso di* ~ smisao za orijentaciju

**orientare** *v* orijentisati; usmeriti

**orientarsi** *v rifl* snaći se; snalaziti se; orijentisati se; uputiti se

**orientazione** *f* orijentacija; orijentisanje

**oriente** *m* istok; *a ~ di...* istočno od...; *Estremo O~* Daleki istok; *Medio O~* Srednji istok; *Vicino O~* Bliski istok

**originale** *m e adj* original; originalan; izvoran; *copia conforme all'~* kopija verna originalu; *copiare dall'~* prepisati iz originala; *in doppio ~* u dva originala; ~ *di un contratto* originalan primerak ugovora

**originalità** *f* originalnost; izvornost

**originare** *v* prouzrokovati; izazvati; proizilaziti; nastati

**originario** *adj* prvobitan; izvorni; ~ *di...* poreklom iz; rodom iz...

**origine** *f* poreklo; postanak; početak; *certificato d'~* potvrda o poreklu; *certificato d'~ della merce* potvrda o poreklu robe; *dall'~* od postanka; *dare ~ a qcs* prouzrokovati nešto; započeti nešto; *in ~* prvobitno; u početku; *l'~ della famiglia, della proprietà privata e dello stato* poreklo porodice, privatne svojine i države; *rintraciare l'~ di* istražiti poreklo; *trattenuta all'~* početna obustava

**oriundo** *adj* rodom; poreklom; ~ *di Napoli* rodom iz Napulja

**orizzontale** *adj* vodoravan; horizontalan

**orizzontalmente** *adv* vodoravno; horizontalno

**orlo** *m* rub; ivica; porub; *sull'~ del fallimento* na ivici stečaja; *sull'~ della rovina* na ivici propasti

**orma** *f* trag; stopa

**ormai** *adv* sada

**ormeggiare** *v (naut)* usidriti (privezati) brod; baciti sidro

**ormeggiarsi** *v rifl* usidriti se; privezati se; ~ *lungo un molo* privezati se uz obalu

**ormeggio** *m (naut)* sidrište; vez; privezivanje broda; *levare gli ormeggi* dizati sidra; ~ *di poppa* privez s pramca; ~ *di prua* privez s krme; *pilone d'~* stub za vez; *rafforzare gli ormeggi* pojačati vezove

**ornamento** *m* ukras; šara; ornament

**ornare** *v* ukrasiti; okititi

**oro** *m* zlato; *bilancio dell'~* bilans zlata; *certificato dell'~* potvrda o zlatu; *clausola d'~* zlatna klauzula; *comprare a peso d'~* preskupo kupiti; *corso dell'~* kurs zlata; *d'~* zlatan; od zlata; *deflusso dell'~* odliv zlata; *embargo sull'~* zabrana na zlato; *foglio d'~* listić zlata; *lamina d'~* listić zlata; *mercato dell'~* tržište zlata; *movimento dell'~* promet zlata; ~ *battuto* kovano zlato; ~ *bianco* belo zlato; ~ *bollato* žigosano (puncirano) zlato; ~ *falso* lažno zlato; ~ *filato* zlato u nitima; ~ *fino* fino (čisto) zlato; ~ *industriale* industrijsko zlato; ~ *in lingotti* zlato u polugama; ~ *massiccio* masivno zlato; ~ *monetario* monetarno zlato; ~ *nero* crno zlato (nafta); ~ *in pepite* zlato u grumenima; ~ *punzonato* žigosano (puncirano) zlato; ~ *puro* čisto zlato; ~ *di titolo* standardno zlato; ~ *verde* zeleno zlato (šume); ~ *in verghe* zlato u polugama (šipkama); *pagare in ~* platiti u zlatu; *pepita d'~* grumen zlata; *politica dell'oro* politika zlata; *prestito in ~* zajam u zlatu; *prezzo ~* cena zlata; *valore ~* zlatna vrednost; *valore dell'~* vrednost zlata; *valuta ~* zlatna valuta

**orologio** *m* sat; časovnik; ~ *di controllo* kontrolni sat; ~ *di controllo a scheda* kontrolni sat s karticama; ~ *a pendolo* sat s klatnom; ~ *da polso* ručni sat; ~ *a sveglia* sat budilnik; ~ *da tasca* džepni sat

**orticoltura** *f (agric)* povrtarstvo; hortikultura

**ortofrutticolo** *adj* voćarsko-povrtarski; *mercato ~* pijaca voća i povrća

**ortofrutticoltura** *f* gajenje povrća i voća

**orzare** *v (naut)* okrenuti prema vetru; ploviti u susret vetru

**orzo** *m (bot)* ječam; ~ *estivo* jari ječam; ~ *mondato* oljušteni ječam; ~ *perlato* očišćeni ječam; *pane d'~* ječmeni hleb; *zucchero d'~* karamel

**osare** *v* usuditi se; odvažiti se; osmeliti se

**osceno** *adj* besraman; nepristojan; ružan; grozan; odvratan

**oscillante** *adj* kolebljiv; nestabilan; varirajući; promenljiv

**oscillare** *v* kolebati se; varirati; ljuljati se; oscilovati

**oscillazione** *f* nestabilnost; kolebanje; variranje; oscilacija; ~ *del cambio* kolebanje kursa; ~ *della congiuntura (congiunturale)* kolebanje konjunkture; ~ *dei corsi* oscilacija kurseva; ~ *economica* privredno kolebanje; ~ *del mercato* kolebanje tržišta; ~ *dei prezzi* nestabilnost cena; ~ *stagionale* sezonska oscilacija; ~ *del valore* kolebanje vrednosti; *subire un'~* pretrpeti oscilaciju



**oscuramento** *m* pomračenje; zamračenje

**oscurare** *v* zamračiti; potamniti

**oscuro** *adj* taman; mračan; nejasan; mutan; ~ *avvenire* mračna budućnost

**ospitalità** *f* gostoprimstvo; *industria dell'~* ugostiteljstvo; ~ *neutrale* neutralno gostoprimstvo

**ospitare** *v* ugostiti; dočekati; primiti

**ospite** *m* gost

**ospizio** *m* prihvatilište; sklonište; svratište; ~ *per i vecchi* prihvatilište za stare

**ossatura** *f* kostur; skelet; okosnica; struktura; ~ *d'una nave* kostur broda

**ossequente** *adj* poslušan; pun poštovanja

**ossequiare** *v* iskazati poštovanje nekome

**ossequio** *m* poštovanje

**ossequioso** *adj* pun poštovanja; uslužan; smeran

**osservanza** *f* izvršenje; ispunjavanje; poštovanje (nečega); *con perfetta ~* s osobitim poštovanjem; *in ~ del contratto* u primeni ugovora; ~ *alla legge* poštovanje zakona

**osservare** *v* primetiti; posmatrati; poštovati (zakon, propis); *fare ~* skrenuti pažnju; ~ *la consegna* držati se roka isporuke; ~ *l'ordine* poštovati red

**osservatore** *m* posmatrač; ~ *economico* ekonomski posmatrač; ~ *governativo* vladin posmatrač; ~ *statistico* statističar; *in veste di ~* u svojstvu posmatrača

**osservazione** *f* proučavanje; posmatranje; primedba; zapažanje; *dovuta ~* dužna primedba; *fare ~* primetiti; ~ *della congiuntura* proučavanje konjunkture; ~ *del mercato* proučavanje tržišta; *ricevere una ~* usvojiti primedbu; *spirito d'~* duh zapažanja

**ossidare** *v (chim)* oksidisati; rđati

**ossidarsi** *v rifl (chim)* zarđati; oksidisati

**ossigeno** *m (chim)* kiseonik

**ostacolare** *v* ometati; sprečiti; ~ *i progetti* ometati namere; ~ *la ripresa degli affari* ometati oživljavanje poslova; ~ *la vendita* sprečavati prodaju

**ostacolo** *m* prepreka; smetnja; *apporre ostacoli* ometati; sprečavati; stvarati smetnje; *essere d'~* biti prepreka; ~ *imprevisto* nepredviđena prepreka; ~ *agli scambi* prepreka u razmenana; *rimuovere (togliere) ostacoli* ukloniti (odstraniti) prepreke

**ostaggio** *m* talac; *dare ostaggi* dati taoce; *dare in ~* dati kao taoca; *prendere gli ostaggi* uzeti taoce; *restituire gli ostaggi* vratiti taoce

**ostello** *m* svratište; dom; boravište; sklonište; ~ *della gioventù* omladinski dom

**ostensibile** *adj* pokaziv; *è ~* vidljiv je; upadljiv je

**ostentare** *v* iznositi na videlo; hvaliti se; isticati nešto; razmetati se

**ostentazione** *f* iznošenje na videlo; hvalisanje; isticanje; razmetanje; *per ~* da se pokaže

**osteria** *f* krčma; gostionica

**ostile** *adj* neprijateljski; protivan; *l'esercito ~* neprijateljska vojska; *in maniera ~* neprijateljski; ~ *alla proposta* protivan predlogu

**ostilità** *f pl* neprijateljstva; ratna dejstva; *aprire le ~* započeti ratna dejstva

**ostinatezza** *f* upornost; tvrdoglavost

**ostinato** *adj* uporan; tvrdoglav; tvrdokoran

**ostruire** *v* zakrčiti; zapušiti; začepiti; preprečiti; blokirati

**ostruzione** *f* opstrukcija; prepreka; blokiranje; ~ *parlamentare* parlamentarna opstrukcija

**ostruzionismo** *m (polit)* opstrukcionizam; taktika sistematskog ometanja

**ottemperare** *v (leg) (a qcs)* ispoštovati nešto; pokoravati se nečemu; ispuniti nešto; ~ *alle leggi* pokoravati se zakonima; ~ *agli obblighi* ispuniti obaveze

**ottenere** *v* dobiti; postići; steći; ostvariti; ~ *l'esecuzione del pagamento* postići izvršenje isplate; ~ *il premio* dobiti nagradu; ~ *lo scopo* ostvariti cilj

**ottenibile** *adj* dostižan; koji se može postići; ostvarljiv

**ottenimento** *m* postizanje; dobijanje

**ottimale** *adj* najpovoljniji; optimalan; *condizioni ottimali per sviluppo* najpovoljniju uslovi razvoja

**ottimismo** *m* optimizam

**ottimista** *m e f* optimista

**ottimo** *adj superl* odličan; najbolji; *in ~ stato* u odličnom stanju; *reputazione ottima* odličan glas (ugled)

**ottone** *m (metall)* mesing

**otturare** *v* začepiti; zapušiti; zatvoriti; plombirati zub

**otturatore** *m* zapušač; zatvarač; čep

**otturazione** *f* začepljenje; zapušenje; zagušenje

**ottuso** *adj* tup

**ovattare** *v* vatirati; obložiti vatom; prigušiti; ublažiti

**ovest** *m* zapad; *a ~ di Verona* zapadno od Verone

**ovino** *adj* ovčiji; *mercato degli ovini* tržište ovaca

**ovunque** *adv* svuda; gde god

**ovviare** *v (a qcs)* sprečiti nešto; otkloniti nešto; uklanjati nešto; ~ *ad una crisi* izbeći krizu

**ovvio** *adj* očit; očigledan; opšte poznat; *è ~* samo se po sebi razume

**ozio** *m* dokolica; danguba; besposličenje; *stare in ~* lenčariti; biti dokon

**ozioso** *adj* dokon; besposlen; besmislen; uzaludan; *denaro ~* mrtav kapital; *scusa oziosa* nepotrebno izvinjenje

# P

**pacchetto** *m* paketić; svežanj; zamotuljak; ~ *azionario* paket deonica; ~ *di provvedimenti legislativi* paket zakonskih uredbi

**pacco** *m* paket; svežanj; zavežljaj; *confezionare in* ~ pakovati; ~ *aereo* avionski paket; ~ *assicurato* osigurani paket; ~ *contro assegno* paket uz pouzeće; ~ *contro rimborso* paket uz pouzeće; ~ *a domicilio* paket s isporukom u stan; ~ *espresso* ekspres paket; ~ *franco di diritto* paket oslobođen takse; ~ *giacente alla posta* paket na pošti; ~ *ingombrante* glomazan paket; ~ *ordinario* običan paket; ~ *postale* poštanski paket; ~ *raccomandato* preporučeni paket; ~ *in transito* paket u tranzitu; ~ *urgente* hitan paket; ~ *con valore dichiarato* vrednosni paket; paket s deklarisanom vrednošću; *ritirare un* ~ podići paket; *spedire un* ~ poslati paket

**paccottiglia** *f (comm)* loša roba; starež

**pace** *f* mir; *far* ~ pomiriti se; *far* ~ *con qcn* pomiriti se sa nekim; *di (della)* ~ mirovni; *mediatore di* ~ mirotvorac; mirovni posrednik; *metter* ~ pomiriti; ~ *separata* separatan mir; ~ *mondiale* svetski mir; *senza* ~ bez mira; nemirno; *stare in* ~ mirovati; *trattato di* ~ mirovni ugovor

**pacemaker** *m (ingl) (med)* pejsmejker

**paciere** *m* mirotvorac

**pacificare** *v* izmiriti; pomiriti; uspostaviti mir

**pacificatore** *m* mirotvorac

**pacificazione** *f* izmirenje; pomirenje; smirenje

**pacifico** *adj* miroljubiv; miran; spokojan; *coesistenza pacifica* miroljubiva koegzistencija; *Oceano P~* Tihi okean; *soluzione pacifica* mirno rešenje

**pacifismo** *m* pokret za mir; pacifizam

**pacifista** *m e f* pacifista; mirovnjak

**padiglione** *m* paviljon; ~ *attrezzato* opremljen paviljon; ~ *fieristico* sajamski paviljon; ~ *vuoto* prazan paviljon

**padre** *m* otac; *buon* ~ *di famiglia* dobar otac porodice; ~ *adottivo* poočim; ~ *di famiglia* domaćin; *il mio defunto* ~ moj pokojni otac; ~ *putativo* putativni (tobožnji) otac

**padronale** *adj* gospodarev; gazdin; poslodavčev; *bene* ~ imanje; *unione* ~ savez poslodavaca

**padronanza** *f* kontrola; vladanje; vlast; *avere* ~ dobro poznavati; biti u prednosti; *perdere la* ~ *della macchina* izgubiti vlast nad automobilom

**padronato** *m* poslodavci; zemljišni posed

**padrone** *m* gospodar; gazda; poslodavac; *essere* ~ *di fare* biti slobodan da učini; *essere* ~ *di una lingua* dobro vladati nekim jezikom; ~ *di casa* domaćin; kućevlasnik; ~ *di schiavi* robovlasnik; ~ *di sé* gospodar sam sebi; ~ *della situazione* gospodar situacije

**padroneggiare** *v* vladati; upravljati; gospodariti; dobro poznavati nešto

**paesaggio** *m* predeo; pejzaž

**paese** *m* zemlja; država; kraj; oblast; varošica; selo; ~ *acquirente* zemlja kupac; ~ *agricolo* poljoprivredna zemlja; ~ *alleato* saveznička zemlja; ~ *amico* prijateljska zemlja; ~ *dell'area della sterlina* zemlja sterlinškog područja; ~ *arretrato* zaostala zemlja; ~ *associato* udružena zemlja; ~ *compratore* zemlja kupac; ~ *concorrente* konkurentska zemlja; ~ *di confine* granična zemlja; ~ *consumatore (consumo)* zemlja potrošač; ~ *creditore* zemlja poverilac; ~ *debitore* zemlja dužnik; ~ *di destinazione* odredišna zemlja; ~ *dipendente* zavisna zemlja; ~ *di domicilio* zemlja prebivanja; ~ *di emigrazione* zemlja emigracije; ~ *d'emissione* zemlja emisije (izdanja); ~ *d'entrata* zemlja ulaska; ~ *in espansione* zemlja u razvoju (u ekspanziji); ~ *esportatore* zemlja izvoznik; ~ *fertile di grano* žitnica; ~ *firmatario* zemlja potpisinica; ~ *fornitore* zemlja isporučilac (dobavljač); ~ *d'immatricolazione* zemlja registracije (upisa); ~ *di immigrazione* zemlja imigracije (useljavanja); ~ *d'impiego* zemlja zapošljavanja; ~ *importatore* zemlja uvoznica; ~ *industriale* industrijska zemlja; ~ *litorale (litoraneo)* primorska zemlja; ~ *membro* zemlja članica; ~ *meno sviluppato* manje razvijena zemlja; ~ *mutuante* zemlja zajmodavac; ~ *mutuatario* zemlja zajmo-



primac; ~ *di nascita (nativo)* rodno mesto; ~ *nemico* neprijateijska zemlja; ~ *non allineato* nesvrstana zemlja; *Paesi non allineati (non impegnati)* nesvrstane zemlje; ~ *d'oltremare* prekomorska zemlja; ~ *di operai e contadini* zemlja radnika i seljaka; ~ *d'origine* zemlja porekla; postojbina; ~ *a parità aurea* zemlja sa zlatnim paritetom; ~ *partecipante* zemlja učesnica; ~ *produttore* zemlja proizvođač; ~ *di provenienza* zemlja porekla; ~ *di residenza* zemlja prebivališta; ~ *ricevente* zemlja primalac; ~ *richiedente* zemlja tražilac; ~ *richiesto* tražena zemlja; ~ *di rifugio* zemlja utočišta (azila); ~ *satellite* satelitska zemlja; ~ *a sistema monometallico aureo* zemlja sa zlatnim monometalističkim sistemom; ~ *sotto mandato* zemlja pod mandatom; ~ *sotto protettorato* zemlja pod protektoratom; ~ *sottoposto a protezione* zemlja pod zaštitom; ~ *sottosviluppato* nerazvijena zemlja; ~ *sviluppato* razvijena zemlja; ~ *di transito* tranzitna zemlja; *paesi terzi* treće zemlje; ~ *d'uscita* izlazna zemlja; ~ *a valuta argentea* zemlja sa srebrnom valutom; ~ *a valuta aurea* zemlja sa zlatnom valutom; ~ *in via di sviluppo* zemlja u razvoju; ~ *vicino* susedna zemlja; *Paesi Bassi* Holandija

**paga** *f* plata; naknada; *busta* ~ koverat s platom; *complemento di* ~ dopunska plata; *fare la* ~ sastavljati platni iskaz; *giorno di* ~ dan isplate; *libro* ~ knjiga plata; *lista paghe* platni spisak; ~ *base* osnovna plata; ~ *completa* puna plata; ~ *a cottimo* plata po učinku; ~ *giornaliera* nadnica; ~ *mensile* mesečna plata; ~ *operaia* radnička plata; nadnica; ~ *oraria* plata po satu; ~ *posticipata* plata unazad; ~ *a premio* plata na premiju; *riscuotere la* ~ primiti (podići) platu; *sistema liquidazioni paghe* platni sistem

**pagabile** *adj* plativo; isplativo; naplativo; *non* ~ neplativo; ~ *anticipatamente (in anticipo)* plativo unapred; ~ *alla consegna* plativo pri isporuci; ~ *a contanti* plativo u gotovini; ~ *contro fattura* plativo uz račun; ~ *sulla domanda* plativo na zahtev; ~ *a un mese* plativo za mesec dana; ~ *all'ordine* plativo po naredbi; ~ *in oro* plativo u zlatu; ~ *al portatore* plativo donosiocu; ~ *posticipatamente* plativo nakon prijema; ~ *alla presentazione* plativo pri podnošenju; ~ *richiesta* plativo na zahtev; ~ *alla scadenza* plativo prilikom dospeća; ~ *a termine* plativo na rok; ~ *a tre mesi data* plativo tri meseca od danas; ~ *a vista* plativo po viđenju; *rendere* ~ učiniti plativim

**pagamento** *m* isplata; plaćanje; *accettare il* ~ prihvatiti isplatu; *accordo di* ~ platni sporazum; *ammonire al* ~ opomenuti na plaćanje; *anticipare un* ~ izvršiti isplatu pre roka; *assegno di* ~ doznaka za isplatu; *bilancia dei pagamenti* platni bilans; *capacità di* ~ platna sposobnost; *cessare i pagamenti* prestati s plaćanjem; *cessazione dei pagamenti* prestanak isplata; *condizioni di* ~ uslovi plaćanja; *conferma di* ~ potvrda isplate; *contro* ~ *anticipato delle spese* uz prethodno plaćanje troškova; *costrizione al* ~ prisilno plaćanje; *dare in* ~ dati na isplatu; *differire il* ~ odložiti plaćanje; *difetto di* ~ neplaćanje; *dilazione di* ~ odgađanje plaćanja; *documenti di* ~ platne isprave; *effettuare il* ~ izvršiti plaćanje; *epoca del* ~ rok isplate (plaćanja); *esentare dal* ~ osloboditi plaćanja; *esigere il* ~ zahtevati plaćanje (isplatu); *esigere il* ~ *di un debito per mezzo del tribunale* utužiti dug sudu; *facilitazioni di* ~ olakšica pri plaćanju; *far fronte a un* ~ izvršiti plaćanje; *foglio di* ~ isplatna lista; *giorno di* ~ dan isplate; *impegno di* ~ obaveza plaćanja; *in luogo di* ~ umesto plaćanja; *intimazione di* ~ poziv na plaćanje; *lista di* ~ platna lista; *luogo di* ~ mesto plaćanja (isplate); *mancanza di* ~ neizvršenje plaćanja (isplate); *mandato di* ~ platni nalog; *mezzo di* ~ sredstvo plaćanja; *modalità di* ~ način plaćanja; *movimento dei pagamenti* platni promet; *movimento dei pagamenti con l'estero* platni promet s inostranstvom; *non* ~ neplaćanje; *ordine di* ~ platni nalog; nalog za isplatu; *di* ~ platni; ~ *per acconti (in acconto)* plaćanje s akontacijama; ~ *addizionale* dopunsko plaćanje; ~ *annuale* godišnje plaćanje; ~ *per annualità* plaćanje anuiteta; ~ *anticipato* plaćanje unapred; ~ *arretrato* zaostalo plaćanje; ~ *di un assegno* isplata čeka; ~ *in blocco* plaćanje odjednom; ~ *a breve scadenza* kratkoročno plaćanje; ~ *per cassa* gotovinsko plaćanje; ~ *della cambiale (cambiario)* menično plaćanje; ~ *compensativo (di compensazione)* obračunsko (kompenzaciono) plaćanje; ~ *alla (contro) consegna* plaćanje pri isporuci; ~ *in contanti* plaćanje u gotovom; ~ *a conto* plaćanje na račun; ~ *per conto terzi* plaćanje za račun treće osobe; ~ *contrattuale* ugovorno plaćanje; ~ *dei contributi* plaćanje doprinosa; ~ *contro assegno* plaćanje pouzećem; ~ *contro documenti* plaćanje na osnovu dokumenta; ~ *contro fattura* plaćanje na osnovu računa; ~ *dei creditori* plaćanje poveriocima; ~ *del dazio* plaćanje carine; ~ *di debiti* plaćanje dugova; ~ *in denaro* plaćanje u novcu; ~ *differito* odloženo plaćanje; ~ *dilazionato* produženo plaćanje; ~ *diretto documentato* direktno dokumentovano plaćanje; ~ *diretto semplice* direktno obično plaćanje; ~ *di dividendo* isplata dividende; ~ *in divise* plaćanje u devizama; ~ *di una fattura* plaćanje fakture; ~ *fine mese* plaćanje krajem meseca; ~ *fittizio* prividno plaćanje; ~ *forfettario* paušalno plaćanje; ~ *a 30 giorni data* plaćanje u roku od 30 dana; ~ *globale* potpuna isplata; ~ *immediato* neposredno plaćanje; ~ *d'imposta* plaćanje

poreza; ~ *indebito* neobavezno (nedugovano) plaćanje; ~ *dell'indebito* plaćanje neduga; ~ *indiretto* posredno plaćanje; ~ *individuale* individualna isplata; ~ *integrale* potpuna isplata; ~ *degli interessi* isplata kamata; *pagamenti internazionali* međunarodni platni promet; ~ *per intervento* plaćanje posredovanjem; ~ *liberatorio* otkupna isplata; plaćanje koje oslobađa od obaveze; ~ *mensile* mesečna isplata; ~ *a due mesi dall'arrivo della merce* plaćanje u roku od dva meseca nakon prispeća robe; ~ *a mezzo assegno* plaćanje čekom; ~ *in natura* plaćanje u naturi; ~ *non dovuto* neobavezno (nedugovano) plaćanje; ~ *all'ordine* plaćanje po nalogu; ~ *in oro* plaćanje u zlatu; ~ *parziale* delimična isplata; ~ *a pezzo* plaćanje po komadu; ~ *della pigione* plaćanje najamnine; ~ *al portatore* plaćanje donosiocu; ~ *posticipato* plaćanje unatrag; ~ *del premio* isplata nagrade (premije); ~ *del prezzo* plaćanje cene; ~ *a pronta cassa (a pronti)* promptno (gotovinsko) plaćanje; ~ *pronto* plaćanje u gotovini; ~ *in proprie mani* isplata na ruke; ~ *rateale (a rate)* plaćanje u ratama; ~ *a respiro* terminsko plaćanje; ~ *ritardato* zakasnelo plaćanje; ~ *a saldo* plaćanje ostatka; ~ *alla scadenza* plaćanje pri dospeću; ~ *di scadenza* plaćanje pri dospeću; ~ *scaduto* dospelo plaćanje; ~ *semestrale* polugodišnje (šestomesečno) plaćanje; ~ *stabilito* ugovoreno (utvrđeno) plaćanje; ~ *dello stipendio* isplata plate; ~ *per storno* plaćanje virmanom; ~ *supplementare (suppletivo)* naknadno plaćanje; ~ *suppletorio* naknadno plaćanje; ~ *telegrafico* isplata telegrafskom uputnicom; ~ *a termine* terminska isplata; ~ *totale* potpuna isplata; ~ *per transizione* transakcijsko plaćanje; ~ *trimestrale* tromesečno (kvartalno) plaćanje; *per mancato* ~ zbog izostalog plaćanja; *presentare per il* ~ podneti na isplatu; *proroga di* ~ produženje plaćanja; *rata di* ~ obrok isplate; *rifiutare il* ~ odbiti isplatu; *rifiuto di* ~ odbijanje isplate; *rimandare un* ~ odgoditi isplatu; *ritardo nel* ~ zakašnjenje u plaćanju; *sistema di* ~ platni sistem; *soddisfare un* ~ izvršiti plaćanje; *sollecitare il* ~ urgirati plaćanje; *sospendere i pagamenti* obustaviti plaćanja; *sospensione dei pagamenti* obustava isplata; *strumento di* ~ platni instrument; *tempo del* ~ vreme plaćanja (isplate); *termine di* ~ rok plaćanja; *verso* ~ uz plaćanje

**pagare** *v* platiti; isplatiti; plaćati; *far* ~ naplatiti; *farsi* ~ naplatiti se; *non pagato* neplaćen; ~ *in acconto* platiti na račun (kao akontaciju); ~ *un acconto* isplatiti avans; ~ *anticipatamente (in anticipo)* platiti unapred; ~ *un anticipo* platiti avans; ~ *all'arrivo della merce* platiti pri prispeću robe; ~ *un assegno* platiti ček; ~ *a cambiali* platiti menicama; ~ *una cambiale* platiti menicu; ~ *in contanti* platiti u gotovu; ~ *a conto* platiti na račun; ~ *un conto* platiti račun; ~ *i contributi* platiti doprinose; ~ *contro ricevuta* platiti uz priznanicu; ~ *i creditori* platiti poverioce; ~ *un debito* isplatiti dug; ~ *in effetti* platiti u gotovom; ~ *una fattura* platiti račun; ~ *il fio di qcs* snositi posledice nečega; ~ *i frutti* platiti kamate; ~ *le imposte* platiti poreze; ~ *gli interessi di mora* plaćati zatezne kamate; ~ *a mezzo assegno* platiti čekom; ~ *una penalità* platiti penale; ~ *di persona* lično platiti; ~ *personalmente* lično platiti; plaćati posledice; ~ *in più* doplatiti; ~ *posticipatamente* platiti nakon prijema (robe); ~ *a rate (ratealmente)* plaćati u ratama; ~ *senza indugio* platiti bez zatezanja; ~ *a titolo d'interessi* platiti na ime kamata; ~ *una tratta* isplatiti menicu; ~ *troppo* preplatiti; ~ *ulteriormente* platiti naknadno; ~ *in valuta* platiti u valuti

**pagatore** *m* platiša; *buon* ~ dobar platiša; *cattivo* ~ loš platiša; ~ *moroso* neuredan platiša; ~ *puntuale* tačan platiša; ~ *ufficiale* zvanični platilac; vojni blagajnik

**pagella** *f* školsko svedočanstvo; đačka knjižica

**pagherò** *m (comm)* solo menica; lična menica; ~ *cambiario* solo menica; ~ *all'ordine* lična menica po nalogu; ~ *a vista* lična menica po viđenju

**pagina** *f* strana; stranica; *a piedi della* ~ pri dnu stranice; *a piè di* ~ pri dnu stranice; *in testa alla* ~ pri vrhu (u zaglavlju) stranice; *pagine gialle* žute strane (telefonski imenik po delatnostima)

**paginatura** *f* paginacija; označavanje stranica brojem

**paglia** *f* slama; ~ *d'acciaio* žica

**paio** *m* par; *un* ~ *di volte* nekoliko puta

**Pakistan** *m (geogr)* Pakistan

**pakistano** *adj* pakistanski

**Pakistano** *m* Pakistanac

**palazzo** *m* palata; višespratnica; zgrada; dvorac; ~ *della Borsa* zgrada berze; ~ *comunale* opština; zgrada opštine; ~ *della fiera* zgrada sajma; ~ *di giustizia* palata suda; ~ *municipale* opština; opštinska zgrada

**palesare** *v* ispoljavati; pokazivati

**palese** *adj* očigledan; očevidan; *far* ~ otkriti; obelodaniti

**palizzata** *f* plot; ograda od letvica

**pallet** *m (ingl)* paleta (podloga za prevoz robe)

**palliamento** *m* prikrivanje; zabašurivanje

**palliare** *v* prikrivati; prikriti; zabašuriti

**palliativo** *adj* koji ublažava; koji prividno rešava

**palmo** *m* pedalj; *a* ~ *a* ~ korak po korak; ~ *della mano* dlan ruke

**palo** *m* stub; bandera; kolac; motka; ~ *indicatore* stub koji nešto označava; stub indikator; ~ *del telegrafo* telegrafski stub; *saltare di* ~ *in frasca* skakati s predmeta na predmet



**palombaro** *m (naut)* ronilac; gnjurac

**palude** *f* močvara; bara; baruština

**paludoso** *adj* močvaran

**pamphlet** *m* pamflet

**Panama** *m (geogr)* Panama

**panamense** *adj* panamski

**Panamense** *m* Panamac; stanovnik Paname

**panamericano** *adj* panamerički

**panatica** *f (naut)* hrana pomoraca

**pane** *m* hleb; *dire* ~ *al* ~ reći popu pop, a bobu bob; ~ *azzimo* hleb bez kvasca; ~ *biscottato* dvopek; ~ *al latte* mlečni hleb; *pan grattato* prezle; *pan di Spagna* patišpanj; ~ *tostato* prženi hleb; ~ *di zucchero* glava šećera; *rendere* ~ *per focaccia* vratiti milo za drago

**panetteria** *f* pekara

**panfilo** *m (naut)* jahta

**panico** *m* panika; strah; ~ *del mercato* panika na tržištu

**panificazione** *f* pravljenje hleba

**panificio** *m* pekara

**panna** *f (mecc)* zaustavljanje broda pomoću jedara; kvar; defekt; pavlaka; *avere una* ~ biti u kvaru; *caffè con* ~ kafa sa šlagom; *essere in* ~ biti u kvaru; ~ *montata* šlag; *restare (rimanere) in panne* zaustaviti se zbog kvara

**pannello** *m* pano; ploča; komandna tabla; ~ *radiante* grejna ploča

**panno** *m* tkanina; sukno; krpa; parče tkanine

**pantografo** *m* pantograf; aparat za prenošenje crteža

**parabrezza** *m (autom)* vetrobran; vetrobransko staklo

**paracadute** *f* padobran

**paracolpi** *m* odbojnik (za vrata, prozor); branik (automobila)

**paradossale** *adj* besmislen; apsurdan; paradoksalan

**parafa** *f* paraf; skraćeni potpis

**parafango** *m* blatobran

**parafare** *v* parafirati

**paragonabile** *adj* uporediv

**paragonare** *v (con qcs, a qcs)* uporediti sa nečim; sravniti sa nečim

**paragone** *m* poređenje; upoređivanje; *a* ~ *di...* u poređenju sa...; *mettere a* ~ uporediti; *il* ~ *non regge* poređenje nije dobro; *senza* ~ bez premca; vrhunski

**paragrafare** *v* deliti na paragrafe; paragrafirati

**paragrafo** *m* paragraf; pasus; član

**paraguaiano** *adj* paragvajski

**Paraguaiano** *m* Paragvajac

**Paraguay** *m (geogr)* Paragvaj

**paralisi** *f* paraliza; ukočenost; ~ *del commercio* trgovačka paraliza; ~ *economica* ekonomska paraliza

**paralizzare** *v* paralisati; ukočiti; ~ *gli affari* paralizovati poslove

**parametro** *m* parametar; merilo; ~ *di commisurazione* parametar za razrez poreza; ~ *perturbante* neodređeni parametar

**paramilitare** *adj* paravojni; poluvojni

**paranco** *m (mecc)* čekrk; ~ *a catena* lančani koloturnik

**paranza** *f (naut)* ribarska lađa sa jedrom; mreža za vučenje

**parare** *v* štititi; odbraniti; otkloniti; sprečiti; ~ *il colpo* odbiti udarac

**parassita** *m e f* parazit; ~ *di piante coltivate* parazit (štetočina) kulturnih biljaka

**parastatale** *adj* poludržavni; *ente* ~ poludržavna ustanova

**parata** *f* smotra; parada; *abito da* ~ paradno (svečano) odelo; *sfilare in* ~ defilovati; ići u povorci

**paratia** *f (naut)* pregrada (na brodu); ~ *stagna* nepropustiva pregrada

**paratoia** *f* vrata na brani; propust

**paraurti** *m (autom)* branik; odbojnik (na kraju pruge)

**paravento** *m* paravan; zaklon

**parcamente** *adv* skromno; štedljivo

**parcella** *f* parcela; troškovnik; račun (advokata i sl.); *presentare al cliente la* ~ podneti račun klijentu

**parcellazione** *f* parcelisanje; podela zemljišta

**parcheggio** *m* parking; parkiralište; parkiranje; *addetto al* ~ čuvar parkinga; *divieto di* ~ zabrana parkiranja; ~ *a pagamento* parkiranje uz naplatu; ~ *permesso* dozvoljeno parkiranje; *posto di* ~ mesto za parkiranje

**parco** *m e adj* park; skroman; štedljiv; ~ *ferroviario* železnički vozni park; ~ *nazionale* nacionalni park; ~ *veicoli* vozni park

**parecchio** *adj e adv* neki; nekoliko; podosta; poprilično; ~ *materiale* poprilično materijala; ~ *tempo* poduže vremena; ~ *vino* podosta vina

**pareggiamento** *m* izjednačenje; ujednačavanje; ~ *dei costi* izjednačenje cena (troškova); ~ *delle leggi* izjednačenje zakona; ~ *dei salari* izjednačenje nadnica

**pareggiare** *v* izjednačiti; ujednačiti; ~ *il bilancio* izravnati bilans; ~ *i conti* izravnati račune; ~ *una fattura* uravnotežiti račun; ~ *le spese* uravnotežiti troškove; ~ *il terrenno* poravnati zemljište

**pareggio** *m* poravnanje; izravnanje; uravnoteženje; *a* ~ *di una fattura* za podmirenje računa; *chiudere in* ~ uravnotežiti prihode i rashode; ~ *del bilancio* uravnoteženje bilansa; ~ *finanziario* finansijsko poravnanje

**parente** *m e f* rođak; rođaka; *di (da)* ~ rodbinski; ~ *affine* tazbinsko srodstvo; *parenti dal lato di madre* rodbina po majci; *parenti in linea colla-*

*terale* rodbina po pobočnoj lozi; *parenti in linea retta* rodbina po glavnoj lozi; ~ *stretto* bliski rođak

**parentela** *f* rodbina; rođaci; srodstvo; *grado di ~* koleno srodstva; ~ *lontana* dalje srodstvo; ~ *spirituale* duhovno srodstvo; ~ *stretta* bliski rođaci

**parentesi** *f* zagrada; ~ *quadre* uglaste zagrade; ~ *tonde* obične zagrade; *tra ~* u zagradi; uzgred rečeno

**parere** *m* mišljenje; *cambiar ~* predomisliti se; *chiedere ~* tražiti mišljenje; *dare ~* izneti mišljenje; *domandar ~* tražiti mišljenje; *esprimere ~* izreći mišljenje; *essere del ~* misliti; smatrati; *mutare di ~* predomisliti se; *a nostro ~* po našem mišljenju; ~ *contrario* suprotno mišljenje; ~ *disparato* odvojeno mišljenje; ~ *favorevole* povoljno mišljenje; ~ *giuridico* pravno mišljenje; ~ *legale* zakonsko mišljenje

**parete** *f* unutrašnji zid; ~ *divisoria* pregradni zid

**pari** *adj* jednak; podjednak; paran; paritetan; *cambio alla ~* menjanje (novca) po paritetu; *corso alla ~* jednak (paritetan) kurs; *essere alla ~* biti jednak; *numero ~* paran broj; *alla ~* jednake vrednosti; *da ~ a ~* na ravnoj nozi; *del ~* na isti način; *di ~ importo* istog iznosa; *di ~ passo* istovremeno; podjednako; *in ~ tempo* u isto vreme; istovermeno; ~ *nei diritti* ravnopravan; jednak u pravima; ~ *e dispari* paran i neparan; *riportare alla ~* preneti „à la pari“; *senza ~* nenadmašan; jedinstven; *sopra la ~* iznad nominalne vrednosti; *sotto la ~* ispod nominalne vrednosti

**parificare** *v* izjednačiti; izravnati

**parificazione** *f* izjednačenje; izravnanje

**Parigi** *f (geogr)* Pariz

**parità** *f* paritet; jednakost; parnost; *clausola della ~* klauzula pariteta; ~ *aurea* zlatni paritet; ~ *cambiaria* menični paritet; ~ *di cambio* paritet deviznog kursa; ~ *di diritti* ravnopravnost; ~ *finanziaria* finansijski paritet; ~ *di grado* jednakost stepena; ~ *monetaria* novčani paritet; ~ *monetaria d'oro* zlatni novčani paritet; ~ *del potere d'acquisto* paritet kupovne moći; ~ *di retribuzione* jednakost plate; ~ *dei saldi* izravnanje salda; ~ *dei voti* jednakost glasova

**paritario** *adj* ravnopravan; jednak; paritetan; *trattamento ~* jednak postupak

**paritetico** *adj* paritetan; ravnomeran; jednak; *clausola paritetica* paritetna klauzula; *commissione paritetica* paritetna komisija; *rapporto ~* paritetni odnos

**parlamentare** *m e adj* poslanik; član parlamenta; parlamentaran; *immunità ~* parlamentarni imunitet

**parlamentare** *v* pregovarati

**parlamentarismo** *m* parlamentarizam

**parlamento** *m* parlament; *P~ Europeo* Evropski parlament; ~ *federale* savezni parlament; *sciogliere il ~* raspustiti parlament

**parlare** *v* govoriti; razgovarati; ~ *di affari* govoriti o poslovima; ~ *in gergo* govoriti u žargonu; ~ *a vanvera* govoriti bez veze; pričati koješta; lupetati

**parlata** *f* govor; način govora; narečje

**parmigiano** *m* parmezan

**parola** *f* reč; *l'accordo in ~* sporazum o kome je reč; *avere la ~* imati reč; *chiedere la ~* tražiti reč; *concedere la ~* dati reč; *credere alla ~* verovati na reč; *dare la ~* dati reč; *domandare la ~* tražiti reč; *essere di ~* biti od reči; *mancare di ~* prekršiti reč; *mantenere di ~* održati reč; *non far ~* ćutati; ne izreći ni reč; *ottenere la ~* dobiti reč; ~ *d'onore* časna reč; ~ *d'ordine* lozinka; *pigliare in ~* vezati (nekoga) za reč; *prendere la ~* uzeti reč; *prendere in ~* vezati (nekoga) za datu reč; *ritirare la ~* povući reč; *rivolgere la ~* obratiti se; *sulla ~* na reč; *togliere la ~* oduzeti reč; *ultima ~* poslednja reč; *venir meno alla ~* prekršiti reč

**parsimonia** *f* štednja; štedljivost; *con ~* štedljivo

**parsimonioso** *adj* štedljiv

**parte** *f* deo; strana; stranka; uloga; *a ~* posebno; *d'altra ~* inače; uostalom; s druge strane; *costituirsi ~ civile* pojaviti se u svojstvu privatnog učesnika; *da ~* sa strane; *da ~ a ~* s kraja na kraj; *da due anni a questa ~* od pre dve godine; *da ogni ~* sa svih strana; *far ~ di* biti član (npr. nekog odbora); *far ~ di una società* biti član nekog društva; *fare una brutta ~* loše se poneti; *in ~* delimično; *lasciare da ~* ostaviti po strani; *mettere da ~* staviti na stranu; prištedeti; *mettere qcn a ~ di qcs* upoznati nekoga sa nečim; ~ *accessoria* sporedna stranka; sporedan deo; ~ *aliquota* alikvotan deo; ~ *dell'attivo* deo aktive; ~ *attrice (in causa)* stranka u sporu; ~ *dell'avere* deo potraživanja; ~ *avversa (avversaria)* protivna stranka (na sudu); ~ *del carico* deo tereta; ~ *in causa* stranka u sporu; ~ *citata* pozvana stranka; ~ *civile* privatni tužilac; ~ *di comproprietà* deo suvlasništva; ~ *comproprietaria* suvlasnički deo; ~ *collaterale* kolateralna stranka; ~ *confiscabile* deo koji se može zapleniti; ~ *contendente* suprotna stranka u sporu; ~ *contraente* ugovorna strana; ~ *convenuta* tužena stranka; ~ *costitutiva* konstitutivna strana; ~ *del credito* deo kredita; ~ *d'eredità* deo nasledstva; ~ *ereditata* nasleđen deo; ~ *fondamentale* osnovni deo; ~ *di fondazione* osnivački deo; ~ *di fondo comune* deo opšteg fonda; ~ *imponibile* oporeziv deo; ~ *inesperta* neuka stranka; ~ *integrante* sastavni (integralni) deo; ~ *interessata* zainteresovana strana; ~ *interna* unutrašnjost; unutrašnji deo; ~ *legittima* zakonita stranka; ~ *del leone* lavovski deo; ~ *lesa* oštećena strana; ~ *in lite* parnična stranka; ~ *in materia penale* stranka u krivičnom postupku; ~ *morosa* dužnička stranka; ~ *di premio* deo premije; ~ *principale* glavna stranka; ~ *nel processo civile* privatna parnična stranka; ~ *processuale* stranka u postupku; ~ *prominente* ugledna stranka; značajan deo uloga; ~ *proporzionale* srazmeran (proporcionalan) deo; ~ *di responsabilità* deo odgovornosti; ~ *riservata* nužni deo; ~ *secondaria* sekundarna stranka; drugorazredni deo; ~ *sequestrabile* deo koji se može zapleniti; ~ *degli utili* deo dobitka; *prendere ~ a qcs* učestvovati u nečemu; *spedire a ~* posebno otpremiti; *tenere la ~ di uno* biti pristrasan



**partecipante** *m e f* učesnik; ~ *all'asta* učesnik na aukciji; ~ *a colpo di Stato* pučista; ~ *all'incanto* učesnik na aukciji; ~ *al lavoro sociale* učesnik u društvenom radu; *partecipanti nel procedimento civile* učesnici u građanskoj parnici; *partecipanti nei rapporti d'obbligazione* učesnici obligacionih odnosa

**partecipare** *v (a qcs)* učestvovati (u nečemu); *chi partecipa a un'asta* aukcionar; ~ *alla fiera* učestvovati na sajmu; ~ *ad una gara di appalto* učestvovati u takmičenju za zakup; ~ *ad un'impresa* učestvovati u poduhvatu; ~ *ad una riunione* učestvovati na sastanku

**partecipazione** *f* učestvovanje; učešće; participacija; udeo; *affare in ~* zajednički posao; *biglietto di ~* pismo kojim se obaveštava; *conto in ~* zajednički račun; *omessa ~ nella rimozione d'una calamità pubblica* neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti; ~ *ad un affare* učešće u poslu; ~ *nell'attività sovversiva* učestvovanje u neprijateljskoj delatnosti; ~ *dell'avvocato pubblico sociale d'autogestione* učešće društvenog pravobranioca samoupravljanja; ~ *azionaria* deoničko učešće; ~ *bancaria* bankarsko učešće; ~ *al capitale* učešće u kapitalu; ~ *di capitale* učešće kapitala; ~ *alle decisioni* učešće u odlučivanju; ~ *al dividendo* učešće u dividendi; ~ *di enti pubblici* učešće javnih ustanova; ~ *estera* inostrano učešće; ~ *alla fiera* učestvovanje na sajmu; ~ *a finanziamento* učešće u finansiranju; ~ *finanziaria* finansijsko učešće; ~ *nel gruppo che commette il reato* učestvovanje u grupi koja vrši krivično delo; ~ *nel gruppo che ostacola un pubblico ufficiale nell'esercizio d'una azione d'ufficio* učestvovanje u grupi koja sprečava vršenje službene dužnosti; ~ *dell'interveniente* učešće umešanog; ~ *dei lavoratori ai benefici dell'azienda* učešće radnika u dobitku preduzeća; ~ *dei lavoratori alle decisioni degli organi direttivi dell'impresa* učešće radnika u donošenju odluka upravnih organa preduzeća; ~ *in massa* masovno učešće; ~ *alle perdite* učešće u gubitku; ~ *al profitto* učešće u profitu; ~ *ai proventi* učešće u prihodima; ~ *del pubblico accusatore* učešće javnog tužioca; ~ *al reddito* učešće u prihodima; ~ *a una rissa* učestvovanje u tučnjavi; ~ *sindacale* sindikalno učešće; ~ *alle spese* učešće u troškovima; ~ *statale (dello Stato)* učešće države; ~ *supplementare* dopunsko učešće; ~ *dei terzi in lite* učešće trećih osoba u parnici; ~ *agli utili* udeo u dobiti

**partecipe** *adj* koji učestvuje; prisutan; *far ~* saopštiti; ~ *di qcs* koji učestvuje u nečemu

**parteggiare** *v* biti na nečijoj strani; navijati za nekoga; ~ *per qcn* biti na nečijoj strani

**partenza** *f* odlazak; polazak; *essere in ~* polaziti; kretati; *lettere in ~* pisma u odlasku; *merci in ~* roba spremna za isporuku; *ora di ~* vreme polaska; *posta in ~* pošta u odlasku; *punto di ~* polazna tačka

**particella** *f* čestica; parcela; ~ *catastale (del catasto)* parcela; katastarska čestica; ~ *fondiaria* zemljišna parcela ~ *tavolare* zemljišno-knjižna parcela; ~ *urbana* građevinska parcela

**particolare** *m e adj* pojedinost; detalj; poseban; naročit; *dare maggiori particolari* pružiti pobliže pojedinosti; *entrare nei particolari* ući u pojedinosti; *in ~* posebno; naročito; *mandato ~* posebna punomoć; ~ *importanza* posebna važnost; *particolari a richiesta* pojedinosti prema zahtevu; *udienza ~* posebna rasprava

**particolareggiatamente** *adv* pojedinačno; detaljno; *esporre ~* detaljno izneti

**particolareggiato** *adj* podroban; pojedinačan; detaljan; *conto ~* detaljan račun; *distinta pesi particolareggiata* detaljan iskaz težina; *informazione particolareggiata* detaljna informacija; *nota particolareggiata* detaljno obaveštenje

**particolarismo** *m* partikularizam; pristrasnost

**particolarità** *f* detalj; pojedinost; specifičnost

**particolarmente** *adv* naročito; posebno

**partigianeria** *f* pristrasnost

**partigiano** *m e adj* pristalica; pobornik; pristrastan; partizanski

**partire** *v* otputovati; odlaziti; krenuti; *a ~ da* počevši od; *far ~* pokrenuti; ~ *per l'estero* otputovati u inostranstvo; ~ *presto* brzo otići (otputovati)

**partita** *f* količina robe; partija; stavka; *allibrare una ~* proknjižiti stavku; *comperare in ~* kupovati na veliko; ~ *dell'avere* stavka aktive (potraživanja); ~ *di conto* računska stavka; ~ *corrente* tekuća stavka (partija); ~ *a credito* stavka u korist (na kredit); ~ *di credito* kreditna stavka; količina kredita; ~ *del dare* dugovna stavka; ~ *a debito* stavka na teret; ~ *di diffalco* stavka koja se odbija; ~ *doppia* dvojno knjigovodstvo; ~ *effettiva* efektivna stavka; ~ *di entrata* ulazna (prihodovna) stavka; ~ *d'esito* izlazna stavka; ~ *di giro* prenosna stavka; ~ *d'in-*

*ventario* inventarska stavka; ~ *invisibile* nevidljiva stavka; ~ *isolata* odvojena količina; ~ *di merce* količina robe; ~ *semplice* jednostavno knjigovodstvo; ~ *in sospeso* viseća stavka; ~ *tavolare* zemljišni (gruntovni) uložak; ~ *transitoria* tranzitorna (prelazna) stavka; *registrare una* ~ knjižiti stavku; *registrare una ~ a credito* knjižiti stavku u korist; *saldare la* ~ izravnati račun (za količinu robe); *vendere una* ~ prodati količinu

**partito** *m* stranka; partija; *cambiare* ~ promeniti mišljenje; *a mal* ~ u teškom stanju; *di* ~ stranački; ~ *di centro* stranka centra; ~ *clandestino* ilegalna stranka; ~ *di coalizione* koaliciona stranka; ~ *comunista* komunistička stranka; ~ *conservatore* konzervativna stranka; ~ *al governo* stranka na vlasti; ~ *illegale* ilegalna stranka; ~ *liberale* liberalna stranka; ~ *di maggioranza* stranka većine; ~ *di massa* masovna stranka; ~ *di minoranza* stranka manjine; ~ *moderato* umerena stranka; ~ *monarchico* monarhistička stranka; ~ *nazionale* narodna stranka; ~ *operaio* radnička stranka; ~ *all'opposizione* opoziciona stranka; ~ *politico* politička stranka; ~ *popolare* narodna stranka; ~ *presente* prisutna stranka; ~ *principale* glavna stranka; ~ *progressista* progresivna stranka; ~ *radicale* radikalna stranka; ~ *rivoluzionario* revolucionarna stranka; ~ *di sinistra* levičarska stranka; ~ *socialdemocratico* socijaldemokratska stranka; ~ *socialista* socijalistička partija

**partizione** *f* deoba; podela; ~ *d'eredità* deoba nasledstva; ~ *giudiziaria* sudska deoba; ~ *in natura* deoba u naturi

**partner** *m* partner

**parto** *m* porođaj; *acceleramento del* ~ ubrzavanje porođaja; *di* ~ porođajni; ~ *precoce (prematuro)* prevremeni porođaj

**parziale** *adj* delimičan; pristrasan; neobjektivan; *adempimento ~ dell'obbligo* delimično ispunjenje obaveze; *capacità d'agire* ~ delimična poslovna sposobnost; *elezione* ~ delimičan izbor; *girata* ~ delimičan indosament; *nullità* ~ delimična ništavnost; *pagamento* ~ delimično plaćanje; *spedizione* ~ delimična pošiljka

**parzialità** *f* pristrasnost; neobjektivnost; *con* ~ pristrasno; *fare* ~ biti pristrastan; *sospetto di* ~ sumnjiv zbog pristrasnosti; *usare* ~ biti pristrastan

**parzialmente** *adv* pristrasno; delimično

**parziario** *adj (leg)* u delovima; *contratto* ~ ugovor u delovima; *obbligazione parziaria* obveznica u delovima

**pascià** *m* paša; *vivere da* ~ živeti kao paša

**pascolo** *m* pašnjak; paša; *condurre al ~ il bestiame* isterati stoku na pašu; *diritto di* ~ pravo ispaše; ~ *abusivo* protivpravna paša; ~ *brado* otvoreni pašnjak (za divlju stoku)

**Pasqua** *f* Uskrs; *Buona P~* Sretan Uskrs; *contento come una* ~ sav radostan; prezadovoljan; *uovo di* ~ uskršnje jaje

**passabile** *adj* osrednji; podnošljiv; prolazan

**passaggio** *m* prelaz; prelazak; prolaz; *aprirsi un* ~ prokrčiti put (prolaz); *dare un ~ a qcn* povesti nekoga; odbaciti nekoga (autom); *diritto di* ~ pravo prolaza; *essere di* ~ biti u prolazu; *interdire il* ~ zabraniti prolaz; *di* ~ u prolazu; ~ *coattivo* prinudni prolaz; ~ *della frontiera* prelaz granice; ~ *a livello* prelaz preko pruge; ~ *a livello incustodito* prelaz preko pruge bez rampe; ~ *necessario* nužni prelaz; ~ *all'ordine del giorno* prelaz na dnevni red; ~ *pedonale* pešački prelaz; ~ *di poteri* prelaz vlasti; ~ *di proprietà* prenos vlasništva; ~ *sotterraneo* podzemni prolaz; ~ *vietato* zabranjen prolaz

**passante** *m* prolaznik

**passaporto** *m* pasoš; putna isprava; *emettere un* ~ izdati pasoš; ~ *per apolidi* „nansenov" (plavi) pasoš; ~ *collettivo* kolektivni pasoš; ~ *diplomatico* diplomatski pasoš; ~ *familiare* porodični pasoš; ~ *individuale* individualni (lični) pasoš; ~ *marittimo* moreplovačka isprava; ~ *mortuario* pasoš za prenos leša; ~ *nazionale* nacionalni pasoš; ~ *permanente* stalni pasoš; ~ *personale* lični pasoš; ~ *di sanità (sanitario)* zdravstveni pasoš; ~ *di servizio* službeni pasoš; ~ *per stranieri* pasoš za strance; ~ *turistico* turistički pasoš; *rilasciare un* ~ izdati pasoš; *rinnovare un* ~ produžiti pasoš; *vistare un* ~ vizirati pasoš

**passare** preći; prelaziti; proći; prolaziti; proticati; ~ *il confine* preći granicu; ~ *a credito* odobriti; knjižiti u korist; ~ *a debito* zadužiti; knjižiti na teret; ~ *un dividendo* podeliti dividendu; ~ *gli esami* položiti ispite; ~ *a libro mastro* knjižiti u glavnu knjigu; ~ *oltre* preći; zanemariti; ~ *un ordinazione* naručiti; dati porudžbinu; ~ *da qcn* svratiti kod nekoga; ~ *scrittura conforme* saglasno knjižiti; ~ *a seconde nozze* drugi put se venčati; ~ *il tempo* provoditi vreme

**passata** *f* prelazak; brzi prolaz; pire; kaša

**passatempo** *m* razbibriga; razonoda; zabava; ~ *favorito* omiljena zabava

**passato** *m* prošlost; *nel* ~ u prošlosti

**passeggero** *m e adj* putnik; kratkotrajan; prolazan; *movimento di passeggeri* kretanje putnika; ~ *di aereo* avionski putnik; ~ *clandestino* slepi putnik; ~ *di transito* tranzitni putnik; putnik u tranzitu; *piroscafo passeggeri* putnički brod; *sbarcare passeggeri* iskrcati putnike; *servizio passeggeri* putnička služba; *traffico passeggeri* promet putnika

**passerella** *f (naut)* iskrcajni most

**passibile** *adj (leg)* podložan; kažnjiv; *essere ~ di pena* biti kažnjiv; zaslužiti kaznu; ~ *di gravi sanzioni* biti podložan teškim sankcijama



**passività** *f* pasivnost; pasiva; dugovanje; dugovi; ~ *commerciale* poslovna pasivnost

**passivo** *m e adj* pasiva; dugovanje; u manjku; pasivan; *diritto elettorale* ~ pasivno biračko pravo; *mettere al* ~ staviti u pasivu; ~ *esigibile* naplativo dugovanje; ~ *previsto* predviđena pasiva; ~ *scoperto* nepokrivena pasiva

**passo** *m* korak; prelaz; stav; pasus; razmak; rastojanje; ~ *collettivo* zajednički korak; ~ *diplomatico* demarš; diplomatski korak; ~ *falso* pogrešan korak; ~ *della lettera* pasus pisma; alineja; ~ *a* ~ korak po korak

**pasta** *f* testo; testenina; kaša; pasta; *mettere le mani in* ~ umešati se; uplesti se; *uomo di buona* ~ dobričina

**pasticca** *f* pastila; bombona

**pasticceria** *f* poslastičarnica

**pasticcio** *m* zbrka; pometnja; metež; *essere nei pasticci* biti u neprilici; *trovarsi nei pasticci* naći se u neprilici

**pastificio** *m* fabrika testenina

**pastore** *m* pastir; čobanin

**pastorizia** *f* čobanstvo; pastirski (čobanski) život

**pastorizzare** *v* pasterizovati

**pastura** *f* ispaša; napasanje; *condurre le pecore alla* ~ voditi ovce na ispašu

**patentato** *adj* koji ima dozvolu za rad; diplomiran

**patente** *f* dozvola; patent; licenca; *imposta di* ~ porez na patent (licencu); ~ *di circolazione* saobraćajna dozvola; ~ *consolare* konzularna dozvola; ~ *di guida* vozačka dozvola; ~ *di navigazione* dozvola za plovidbu; ~ *di sanità (sanitaria)* zdravstvena (sanitarna) dozvola

**pateracchio** *m* bračni ugovor; tajni dogovor; domunđavanje

**paternità** *f* očinstvo; *azione di disconoscimento di* ~ tužba za poricanje očinstva; *disconoscimento della* ~ poricanje očinstva; ~ *legittima* bračno očinstvo; ~ *naturale* vanbračno očinstvo

**patire** *v* trpeti; podnositi; patiti; ~ *un ammanco* imati manjak; ~ *un danno* pretrpeti štetu

**patria** *f* domovina; otadžbina; zavičaj; rodna gruda; ~ *potestà* očinska vlast

**patriarcale** *adj* patrijarhalan; patrijarhov

**patriarcato** *m* patrijarhat; patrijaršija; oblast patrijarha; zvanje patrijarha

**patrimoniale** *adj* imovinski; nasledni; *bene* ~ baština; nasledstvo; *diritto* ~ imovinsko pravo; *ente* ~ imovinski organ; *imposta* ~ porez na imovinu; *sanzione ~ nel diritto civile* imovinska sankcija u građanskom pravu; *situazione* ~ imovinsko stanje; *sostanza* ~ imovinska supstanca; *statistica* ~ imovinska statistika; *stato* ~ imovinsko stanje

**patrimonio** *m* imovina; imetak; kapital; glavnica; nasleđe; baština; *delitti contro il* ~ imovinska krivična dela; *un esiguo* ~ neznatna imovina; *imposta sul* ~ porez na imovinu; *mettere insieme un* ~ doći do imetka; sakupiti imovinu; ~ *d'aziena (aziendale)* imovina preduzeća; ~ *comunale (del comune)* opštinska imovina; ~ *comune* opšta imovina; ~ *cooperativo* zadružno imanje; ~ *culturale* kulturna imovina; ~ *ereditario* nasledna imovina; ~ *fallimentare* stečajna imovina; ~ *familiare* porodična imovina; ~ *della fondazione* osnivački kapital; ~ *fondiario* zemljišna imovina; ~ *forestale* šumska imovina; ~ *futuro* buduće imanje; ~ *immobiliare* nepokretna imovina; ~ *immobillizzato* blokirana (zaleđena) imovina; ~ *imponibile* oporeziva imovina; ~ *indiviso* nepodeljena imovina; ~ *iniziale* početna imovina; početni kapital; ~ *intellettuale* intelektualna imovina; umno bogatstvo; ~ *mobiliare* pokretna imovina; ~ *navale* brodarska (pomorska) imovina; ~ *nazionale* narodna imovina; ~ *personale* lična imovina; ~ *privato* privatna imovina; ~ *pubblico* javna imovina; ~ *pupillare* sirotinjsko imanje; ~ *sociale* društvena imovina; ~ *statale (dello Stato)* državna imovina; ~ *zootecnico* stočno bogatstvo

**patrio** *adj* očinski; otadžbinski; *amor* ~ rodoljublje

**patriottismo** *m* patriotizam

**patrocinare** *v* braniti (na sudu ili raspravama); podržavati (nekoga ili nešto); ~ *la causa di qcn* boriti se za nekoga; boriti se za nečije ciljeve

**patrocinatore** *m* branilac; zaštitnik; pokrovitelj

**patrocinio** *m* pravna zaštita; odbrana na sudu; pokroviteljstvo; *assumere il* ~ preuzeti pokroviteljstvo; *concedere il ~ gratuito* dodeliti besplatnu pravnu zaštitu; ~ *gratuito* besplatna pravna zaštita; ~ *obbligatorio* obavezna (pravna) zaštita

**patronato** *m* pokroviteljstvo; patronat; zaštitništvo

**patteggiamento** *m* pregovaranje; dogovaranje; nagađanje

**patteggiare** *v* pregovarati; nagoditi se; ugovoriti

**patteggiatore** *m* pregovarač

**patto** *m* pakt; sporazum; dogovor; pogodba; *a ~ che...* pod uslovom da...; *mancare al* ~ prekršiti pogodbu; *a nessun* ~ nipošto; nikako; ~ *accessorio* naknadni dogovor; ~ *d'amicizia* pakt o prijateljstvu; ~ *arbitrale* arbitražna pogodba; *P~ Atlantico* Atlantski pakt; *P~ balcanico* Balkanski pakt; ~ *di deposito* dogovor o depozitu; ~ *difensivo* odbrambeni pakt; ~ *federale* savezni pakt; ~ *leonino* dogovor po kome jedan ili više ortaka nemaju pravo da učestvuju u dobitku ili gubitku; ~ *militare* vojni pakt; ~ *di mutua assistenza* pakt o uzajamnoj pomoći; ~ *di non aggressione* pakt o nenapadanju; ~ *oneroso* teretni dogovor; ~ *di riscatto* dogovor o otkupu; ~ *di rivendita* pogodba o preprodaji;

~ *di riversibilità (di riversione)* dogovor o regresu; ~ *di sicurezza* pakt o bezbednosti; ~ *successorio* nasledni dogovor; ~ *tacito* prećutan sporazum; *P~ di Varsavia* Varšavski pakt; *sciogliere il* ~ raskinuti sporazum; *stare al* ~ držati se dogovora

**pattuglia** *f* patrola; *essere di* ~ biti u patroli; ~ *di ricognizione* izviđačka patrola; ~ *stradale* saobraćajna patrola

**pattuire** *v* ugovoriti; pogoditi se; ~ *un prezzo* ugovoriti cenu

**pattuito** *adj* ugovoren; *condizione pattuita* ugovoren uslov; *versare il pattuito* isplatiti ugovoreni iznos

**pattuizione** *f* ugovaranje; ~ *contraria* protivno ugovaranje; ~ *di interessi* ugovaranje kamata (interesa); ~ *d'onorario* ugovaranje honorara

**pauperismo** *m (econ)* siromaštvo; siromaština; *liberare dal ~ dolosa* osloboditi siromaštva

**paura** *f* strah; bojazan; *avere* ~ strahovati; bojati se; *fare (mettere) ~ a qcn* plašiti nekoga; zastrašivati; *per ~ di* iz straha; *senza* ~ bez straha; neustrašivo

**pausa** *f* pauza; odmor; *far una* ~ pauzirati; odahnuti

**pavesare** *v (naut)* okititi (brod) zastavama

**pavimento** *m* pod; patos; pločnik; ~ *stradale* putna podloga

**pazientare** *v* imati strpljenja; strpeti se

**paziente** *m e adj* bolesnik; pacijent; strpljiv; trpeljiv

**pazientemente** *adv* strpljivo

**pazienza** *f* strpljenje; strpljivost; *avere* ~ biti strpljiv; *con* ~ strpljivo

**pazzo** *m* lud čovek; ludak

**peculato** *m* pronevera; utaja; krađa javnog novca; *commettere* ~ počiniti proneveru

**peculiare** *adj* poseban; svojstven; osobit

**peculiarità** *f* posebnost; osobitost; karakteristika

**peculio** *m (leg)* ušteđevina; crkavica

**pecuniario** *adj* novčani; *aiuto* ~ novčana pomoć; *mezzo* ~ novčano sredstvo; *pena pecuniaria* novčana kazna

**pedaggio** *m* putarina; mostarina; ~ *stradale* putarina; ~ *di traghetto* brodarina

**pedante** *adj* pedantan; preterano tačan

**pedanteria** *f* pedanterija; preterana tačnost; cepidlačenje

**pedata** *f* udarac nogom; trag noge

**pederasta** *m* pederast

**pederastia** *f* pederastija

**pedestre** *adj* pešački; stojeći

**pedinare** *v (qcn)* uhoditi nekoga; pratiti nekoga u stopu

**pedone** *m* pešak

**peggio** *adj e adv (compar)* gori; najgori; gore; lošije; najgore; *alla* ~ u najgorem slučaju; *andare di male in* ~ bivati sve gore i gore; *avere la* ~ izvući kraći kraj; *tanto* ~ to gore

**peggioramento** *m* pogoršanje; ~ *della bilancia dei pagamenti* pogoršanje platnog bilansa; ~ *della situazione* pogoršanje stanja (situacije)

**peggiorare** *v* pogoršati; pogoršavati se; ~ *la situazione* pogoršati situaciju (stanje)

**pegno** *m* zalog; *casa di* ~ zalagaonica; *contratto di* ~ ugovor o zalogu; *costituire un* ~ osnovati zalog; *costituzione del* ~ zasnivanje zaloga; *credito su* ~ zajam uz zalog; *creditore per* ~ založni poverilac; *dare* ~ garantovati; *dare in* ~ dati u zalog; založiti; *datore del* ~ davalac zaloga; *debitore per* ~ založni dužnik; *detentore del* ~ posednik zaloga; *diritto del* ~ založno pravo; *lettera di* ~ založno pismo; založnica; *mettere in* ~ založiti; dati u zalog; *mutuo verso* ~ zajam uz zalog; *nota di* ~ založna nota; *di* ~ založni; ~ *cauzionale* kaucijski zalog; ~ *collettivo* kolektivni zalog; ~ *commerciale* trgovački zalog; ~ *di cosa fruttifera* zalog unosne (rentabilne) stvari; ~ *su cose mobili* zalog na pokretne stvari; ~ *di credito* zalog potraživanja; ~ *di diritti* zalog prava; ~ *doganale* carinski zalog; ~ *giudiziale (giudiziario)* sudski zalog; ~ *immobiliare* zalog nekretnina; ~ *ipotecario* hipotekarni zalog; ~ *irregolare* nepravilni zalog; ~ *legale* zakonski (pravni) zalog; ~ *manuale* ručni zalog; ~ *delle merci* zalog robe; ~ *mobile (mobiliare)* pokretni zalog; ~ *su nave* zalog na brod; ~ *privilegiato* povlašćeni zalog; ~ *registrato* registrovan (upisan) zalog; ~ *tacito* prećutni zalog; *polizza di* ~ založnica; *prendere in* ~ uzeti u zalog; *prestitio su* ~ zajam uz zalog; *redimere il* ~ otkupiti zalog; *riscattare un* ~ iskupiti (otkupiti) zalog; *tenere in* ~ držatu u zalogu; *a titolo di* ~ kao zalog

**pelle** *f* koža; *amico per la* ~ prijatelj dušom i telom; prijatelj do smrti; *di* ~ kožni; od kože

**pelletteria** *f* kožarska industrija; predmeti od kože

**pellicceria** *f* krznarija; krznarska roba

**pelliccia** *f* krzno; bunda

**pellicola** *f* film; filmska traka; ~ *pubblicitaria* propagandni film

**pelo** *m* dlaka; *cercare il ~ nell'uovo* cepidlačiti; tražiti dlaku u jajetu; ~ *d'acqua* površina vode

**pena** *f* kazna; *applicare una* ~ primeniti kaznu; *applicazione della* ~ primena kazne; *aver ~ per qcn (per qcs)* žaliti nekoga (nešto); *casa di* ~ kazneni zavod; *cominciare a scontare la* ~ početi izdržavanje kazne; *comminare una* ~ zapretiti kaznom; *commutare la* ~ preinačiti kaznu; *commutazione della* ~ preinačenje kazne; *con* ~ mučno; teško; *condannare alla* ~ osuditi na kaznu; *condonare una* ~ oprostiti kaznu; *condono della* ~ oproštaj kazne; amnestija; *darsi* ~ nastojati; *dilazione di* ~ odgađa-



nje kazne; *durata della* ~ trajanje kazne; *eseguire una* ~ izvršiti kaznu; *eseguire ~ capitale* izvršiti smrtnu kaznu; *espiare la* ~ izdržati kaznu; *essere passibile di* ~ pasti pod kaznu; biti kažnjiv; *estinzione della* ~ prestanak (zastarevanje) kazne; *far* ~ izazivati sažaljenje; *grado di* ~ stepen kazne; *incorrere nella* ~ biti kažnjen; *infliggere la* ~ izreći kaznu; kazniti; *irrogare la* ~ dosuditi (odrediti) kaznu; *a mala* ~ na jedvite jade; *mitigazione di* ~ ublaženje kazne; *passibile di* ~ kažnjiv; ~ *adeguata* odgovarajuća kazna; ~ *d'ammenda* novčana kazna; ~ *amministrativa* administrativna kazna; ~ *capitale* smrtna kazna; ~ *al carcere* kazna zatvora; ~ *in caso di recidiva* kazna u slučaju povrata; ~ *collettiva* kolektivna kazna; ~ *della confisca dei beni* kazna konfiskovanja imovine; ~ *contro la libertà* kazna protiv slobode; ~ *convenzionale* konvencionalna kazna; ~ *criminale* krivična kazna; ~ *disciplinare* disciplinska kazna; ~ *a durata indeterminata* kazna na neodređeno vreme; ~ *ecclesiastica* crkvena kazna; ~ *equivalente* odgovarajuća kazna; ~ *esemplare* primerna kazna; ~ *fiscale* poreska kazna; ~ *infamante* moralna kazna; ~ *inflitta* izrečena kazna; ~ *per l'infrazione delle disposizioni della legge* kazna za prekršaje pravnih propisa; ~ *leggera* laka kazna; ~ *di limitazione dei diritti civili* kazna ograničenja građanskih prava; ~ *massimale* maksimalna kazna; ~ *minimale* minimalna kazna; ~ *morale* moralna kazna; ~ *di morte* smrtna kazna; ~ *patrimoniale* imovinska kazna; ~ *pecuniaria* novčana kazna; ~ *di polizia* kazna za prekršaj; ~ *prescritta* zastarela kazna; ~ *principale* glavna kazna; *pene principali e accessorie* glavne i sporedne kazne; ~ *privativa* imovinska kazna; ~ *di privazione di libertà* kazna lišenja slobode; ~ *di reclusione di rigore* kazna strogog zatvora; ~ *restrittiva* ograničavajuća kazna; ~ *di secessione* kazna za raskid ugovora; ~ *sospesa* odgođena kazna; ~ *sostenuta* izdržana kazna; *ridurre la* ~ smanjiti kaznu; *scontare una* ~ izdržati kaznu; *scontare una ~ in prigione* odležati kaznu u zatvoru; *senza* ~ bez teškoće; bez muke; *sostenere la* ~ izdržavati kaznu; *sotto ~ di* pod pretnjom (kazne); *sotto ~ di multa* pod pretnjom globe; *valere la* ~ vredeti; isplatiti se

**penale** *m e adj* kazna; penal; kazneni; krivični; *azione* ~ krivični postupak; kazneno delo; *certificato* ~ potvrda o nekažnjavanju; *clausola* ~ kaznena klauzula; *codice* ~ krivični zakonik; ~ *convenzionale* konvencionalna kazna; *denuncia* ~ krivična prijava; *diritto* ~ krivično pravo; *diritto processuale* ~ krivično procesno pravo; *evidenza* ~ kaznena evidencija; *fedina* ~ potvrda o nekažnjavanju; *legge* ~ kazneni (krivični) zakon; *legislatura* ~ kazneno (krivično) zakonodavstvo; *materia* ~ krivična stvar; *processo* ~ krivična rasprava; *responsabilità* ~ krivična odgovornost; *sanzione* ~ kaznena sankcija; *tribunale* ~ krivični sud

**penalista** *m (leg)* stručnjak za krivično pravo

**penalità** *f (leg e comm)* kazna; kažnjivost; penal; *clausola della* ~ klauzula o kazni; *pagare una* ~ platiti penale; ~ *contrattuale* ugovorna kazna; ~ *di mora* penali za zakašnjenje; ~ *stabilita* ugovoreni penali; ugovorena kazna

**penare** *v* trpeti; patiti; mučiti se; *fare ~ qcn* mučiti nekoga

**pendente** *adj* nerešen; u toku; u postupku; viseći; nagnut; *causa* ~ spor u toku; *questione* ~ nerešeno (sporno) pitanje

**pendenza** *f* neplaćen račun (dug); nerešen spor; predmet u postupku; nagib; strmina; ~ *in corso* predmet u postupku; viseća stavka; *regolare una* ~ rešiti spor; podmiriti dug; *restare in* ~ ostati nerešen

**pendere** *v* visiti; biti nerešen; biti nagnut

**penetrare** *v* prodreti; probijati; prodirati

**penetrazione** *f* prodiranje; probijanje; ~ *economica* ekonomsko prodiranje

**penitenziario** *m* kazneni zavod; kaznionica; ~ *militare* vojni kazneni zavod

**penna** *f* pero; ~ *a feltro* flomaster; marker; ~ *a sfera* hemijska olovka; ~ *stilografica* naliv pero; *scritto a* ~ pisan perom

**pennone** *m (naut)* motka; koplje; krst (na jarbolu)

**penoso** *adj* mučan; tegoban; težak

**pensare** *v* misliti; pomisliti; razmisliti

**pensiero** *m* misao; mišljenje; briga; *cambiare* ~ predomisliti se; *darsi ~ di qcs* brinuti se o nečemu; *essere in ~ per qcn* brinuti zbog nekoga; *essere sopra* ~ biti rastresen; *mutar* ~ predomisliti se; ~ *conduttore* misao vodilja

**pensile** *adj* viseći

**pensilina** *f (ferr)* krov na stubovima (kao na peronu); nadstrešnica; nadstrešnica iznad vrata

**pensionamento** *m* penzionisanje; ~ *su domanda* penzionisanje po molbi

**pensionare** *v* penzionisati

**pensionato** *m e adj* penzioner; penzionisan, *di (da)* ~ penzionerski; ~ *di anzianità* starosni penzioner; ~ *di invalidità* invalidski penzioner

**pensione** *f* penzija; pansion (stan i hrana); *andare in* ~ (ot)ići u penziju; *assegnare una* ~ odobriti penziju; *assegno di* ~ penzijska doznaka; *assicurazione pensioni* penziono osiguranje; *base della* ~ penzijski osnov; *cassa pensioni* penziona blagajna; *collocare in* ~ penzionisati; poslati u penziju; *contributi pensioni* penzioni doprinos; *di (della)* ~ penzioni; *diritto alla* ~ pravo na penziju; *essere a* ~ biti u pansionu (na stanu i hrani); *fondo pensioni* penzioni fond; *in* ~ u penziji; penzionisan; *mettere qcn in* ~

penzionisati nekoga; *mezza* ~ polupansion; ~ *d'anzianità* starosna penzija; ~ *base* osnovna penzija; ~ *ai ciechi* penzija slepim osobama; ~ *completa* puna penzija; ~ *familiare* porodična penzija; ~ *a favore dei superstiti* penzija u korist preživelih; ~ *di guerra* ratna penzija; ~ *indiretta* porodična penzija; ~ *di invalidità* invalidska penzija; ~ *agli orfani* penzija siročadi; ~ *per raggiunti limiti di età* starosna penzija; ~ *di reversibilità* porodična penzija; ~ *vecchiaia* starosna penzija; ~ *vedovile* udovička (porodična) penzija; ~ *vitalizia (a vita)* doživotna penzija; *vivere a ~ presso qcn* biti kod nekoga na stanu i hrani

**pentimento** *m* pokajanje; kajanje; predomišljanje

**pentirsi** *v rifl* pokajati se; kajati se; predomisliti se; *pentirsi (di qcs)* pokajati se (zbog nečega)

**penultimo** *adj* pretposlednji

**penuria** *f* oskudica; nestašica; ~ *di alloggi* oskudica stanova; ~ *di capitali* oskudica kapitala; ~ *di carbone* oskudica uglja; ~ *di denaro* oskudica novca; ~ *di divise* oskudica deviza; ~ *di manodopera* oskudica radne snage; ~ *monetaria* nestašica novca; ~ *di scorta* oskudica zaliha; ~ *di tonnellaggio* oskudica tonaže

**pepato** *adj* papren; ljut; *prezzo* ~ paprena cena

**per** *prp* za; po; zbog; usled; kroz; putem; pomoću; ~ *amor mio* radi mene; ~ *commessa* po porudžbini; ~ *commissione* za komisiju; ~ *conto* na račun; za račun; ~ *decisione dell'assemblea* odlukom skupštine; ~ *deliberazione* odlukom; rešenjem; ~ *esempio* na primer; ~ *giornata lavorativa* za radni dan; radnim danom; ~ *incarico* po ovlašćenju (nalogu); ~ *incasso* za naplatu; ~ *mancata consegna* zbog neizvršenja isporuke; ~ *mancato pagamento* zbog neplaćanja; ~ *mare* morem; po moru; ~ *me* radi mene; ~ *me pagate all'ordine* za mene platite po nalogu; ~ *mille* promil; ~ *piacere* molim; ~ *posta* poštom; ~ *procura* na osnovu punomoći; ~ *tempo* pravovremeno; na vreme; ~ *timore* zbog straha

**perbene** *adj e adv* pošten; čestit; pristojan; moralan; čestito; kako treba

**percento** *m* procenat; stopa ~ *per la testa* stopa po glavi

**percentuale** *f e adj* procenat; postotak; udeo; procentni; procentualan; ~ *di campionamento* postotak uzorkovanja; ~ *di copertura* procenat pokrića; ~ *di disoccupati* procenat nezaposlenih; ~ *di guadagno* procenat zarade; ~ *sulla merce venduta* procenat na prodatu robu; ~ *di partecipazione* procenat učešća; ~ *per il servizio* procenat za uslugu; ~ *sulle spese generali* procenat na opšte troškove

**percentualizzare** *v* voditi procentne (statističke) podatke

**percepire** *v* primetiti; osetiti; opaziti; primiti; ~ *un'indennità* primiti naknadu štete; ~ *provvigione* primiti proviziju; ~ *un salario* primiti najamninu; ~ *uno stipendio* primiti platu

**percettore** *m* primalac; poreznik; ubirač poreza; ~ *del reddito* primalac prihoda

**percezione** *f* primanje; ubiranje; opažanje; percepcija; ~ *dei frutti* ubiranje plodova; ~ *delle imposte* ubiranje poreza; ~ *in natura* primanje u naturi

**perciò** *cong* stoga; zato; zbog toga

**percorrenza** *f* pređeni put; trajanje puta; *premio di* ~ premija za pređeni put

**percorrere** *v* preći; prelaziti; prevaliti; proći (kroz nešto); proputovati

**percorso** *m* putovanje; prevaljeni put; maršruta; pravac puta; ~ *marittimo* pomorska ruta; ~ *di strada* dužina prevaljenog puta; ~ *totale* ukupno prevaljeni put

**percossa** *f* udarac

**percuotere** *v* udarati; udariti; tući

**perdere** *v* izgubiti; gubiti; propustiti; ~ *un affare* izgubiti posao; ~ *una causa* izgubiti spor; ~ *al gioco* izgubiti na kocki; ~ *l'occasione* propustiti priliku; ~ *la padronanza della macchina* izgubiti vlast nad automobilom; ~ *un processo* izgubiti parnicu; ~ *un processo in primaria istanza* izgubiti parnicu u prvoj instanci; ~ *i sensi* izgubiti svest; ~ *terreno* gubiti oslonac; ~ *il treno* zakasniti na voz; ~ *valore* izgubiti vrednost; ~ *di vista* izgubiti iz vida; smetnuti s uma

**perdersi** *v rifl* izgubiti se; nestati; zalutati; ~ *d'animo* klonuti duhom

**perdigiorno** *m* danguba; besposličar

**perdita** *f* gubitak; gubljenje; propuštanje (tečnosti); curenje; *attenuare una* ~ ublažiti gubitak; *essere in* ~ biti na gubitku; *lavorare con* ~ raditi s gubitkom; *lavoro con* ~ rad s gubitkom; *mascherare le perdite* prikrivati gubitke; *a ~ d'occhio* u nedogled; beskonačno; ~ *accidentale* slučajni gubitak; ~ *di bilancio* gubitak po bilansu; ~ *sul cambio* gubitak na kursu; ~ *della capacità lavorativa* gubitak radne sposobnosti; ~ *di capitale* gubitak kapitala; ~ *di causa* gubitak parnice; ~ *della cittadinanza* gubitak državljanstva; ~ *di clienti* gubitak mušterija; ~ *contabile* knjigovodstveni gubitak; ~ *sul corso* gubitak na kursu; ~ *sulla differenza di cambio* gubitak na kursnoj razlici; ~ *d'un diritto* gubitak prava; ~ *di diritti civili* gubitak građanskih prava; ~ *di diritto alla pensione* gubitak prava na penziju; ~ *effettiva* stvarni (efektivni) gubitak; ~ *di emissione* emisioni gubitak; ~ *di entrate* gubitak prihoda; ~ *d'esercizio* poslovni gubitak; ~ *eventuale* eventualni gubitak; ~ *di gestione* poslovni (upravni) gubitak; ~ *di grado* gubitak čina; ~ *grave* težak gubitak;



~ *di guadagno* gubitak zarade; *perdite di guerra* ratni gubici; ~ *dell'impiego* gubitak službe; ~ *degli interessi* gubitak kamata; ~ *del lavoro* gubitak posla; ~ *lorda* bruto gubitak; ~ *del mandato* gubitak mandata (punomoći); ~ *della merce* gubitak robe; ~ *netta* čist gubitak; ~ *d'onore* gubitak časti; ~ *parziale* delimičan gubitak; ~ *patrimoniale* gubitak imovine; ~ *pecuniaria* gubitak u novcu; ~ *di pensione* gubitak penzije; ~ *su* ~ gubitak za gubitkom; ~ *di peso* gubitak težine; ~ *di piazza* tržišni gubitak; ~ *di possesso* gubitak poseda; ~ *di produzione* proizvodni gubitak; ~ *di rendimento* gubitak prinosa; ~ *rilevante* znatan gubitak; ~ *del salario* gubitak nadnice; ~ *secca* čist gubitak; ~ *di speculazione* gubitak usled špekulacije; ~ *tecnica* tehnički gubitak; ~ *di tempo* gubitak vremena; danguba; ~ *totale* totalni gubitak; ~ *di valore* gubitak vrednosti; *a scanso di* ~ da se izbegne gubitak; *subire una* ~ pretrpeti gubitak; *vendere in* ~ prodavati s gubitkom

**perditempo** *m* danguba; besposlica; gubljenje vremena

**perdonare** *v* oprostiti; opraštati; pomilovati

**perdono** *m* oproštaj; pomilovanje

**perduto** *adj* izgubljen; propao; *fondo* ~ bespovratno; bez naknade

**perento** *adj (leg)* zastareo; istekao; *istanza perenta* zastarela tužba

**perentorio** *adj (leg)* odlučan; bezuslovan; presudan; *atto* ~ presudan čin (akt); *eccezione perentoria* odlučujući izuzetak; *intimazione perentoria* odlučna naredba (zapovest); odlučan nalog; *in termine* ~ na odlučan način

**perenzione** *f (leg)* zastarelost; prestanak važenja

**perequare** *v* izjednačiti; ujednačiti; jednako raspodeliti

**perequazione** *f* izravnanje; izjednačenje; ~ *dei carichi* izjednačenje tereta; ~ *dei costi* izjednačenje troškova; ~ *ereditaria* izjednačenje nasledstva; ~ *finanziaria* finansijsko poravnanje; ~ *delle imposte* podjednaka raspodela poreza; ~ *degli oneri* izravnanje tereta (zaduženja); ~ *dei prezzi* izjednačenje cena; ~ *tributaria* poresko izjednačavanje

**perfettamente** *adv* savršeno; potpuno; *avere ~ ragione* biti savršeno u pravu

**perfetto** *adj* savršen; potpun; perfektan; *in ~ accordo* u potpunoj saglasnosti; *perfetta conoscenza* potpuna svest

**perfezionabile** *adj* usavršiv

**perfezionabilità** *f* usavršivost

**perfezionamento** *m* usavršavanje; poboljšavanje; *corso di* ~ postidplomske studije

**perfezionare** *v* usavršiti; doterati; dovršiti; ~ *un contratto* dovršiti sklapanje ugovora

**perfezione** *f* savršenstvo; savršenost; perfekcija; *alla* ~ savršeno; *condurre a* ~ dovršiti do perfekcije

**perfidamente** *adv* podlo; podmuklo

**perfidia** *f* podlost; podmuklost; pakost; zloba; *omicidio con perfidia* ubistvo na podmukao način

**perfido** *adj* podmukao; podao; opak; perfidan

**perforare** *v* probušiti; probiti; perforirati

**perforatrice** *f* bušilica; mašina za bušenje

**perforazione** *f* bušenje; probijanje; probušenost; perforacija

**pericolo** *m* opasnost; pogibelj; *affrontare un* ~ suočiti se s opasnošću; *assumere tutti i pericoli a suo carico* preuzeti sve opasnosti na sebe; *chi mette lo Stato in* ~ ko ugrožava državu; *correre il* ~ izlagati se opasnosti; *esporsi al* ~ izložiti se opasnosti; *esposizione a* ~ izlaganje opasnosti; *evitare il* ~ izbeći opasnost; *mettere in* ~ dovesti u opasnost; ugroziti; *mettere in ~ la circolazione stradale* ugrožavanje javnog saobraćaja; *mettere in ~ la circolazione stradale a causa di sostanze soporifere* ugrožavanje javnog saobraćaja usled omamljenosti; ~ *aggravato* povećana opasnost; ~ *comune* opšta opasnost; ~ *di guerra* ratna opasnost; ~ *imminente* predstojeća (skora) opasnost; ~ *di mare* morska opasnost; ~ *in mora* opasnost zbog zakašnjenja; ~ *di morte* smrtna opasnost; ~ *pubblico* javna opasnost; ~ *nel ritardo* opasnost zbog zakašnjenja; ~ *di vita* opasnost po život; *rimuovere un* ~ otkloniti opasnost; *a rischio e* ~ na rizik i opasnost; *svalutare il* ~ potceniti opasnost

**pericolosità** *f* opasnost; rizičnost; ~ *generale* opšta opasnost; ~ *insignificante* neznatna opasnost; ~ *sociale* društvena opasnost; ~ *sociale di lieve entità* neznatna društvena opasnost

**pericoloso** *adj* opasan

**perimetro** *m* opseg; obim

**periodicità** *f* povremenost; periodičnost

**periodico** *m e adj* časopis; periodik; povremen; periodičan; *aumento* ~ periodična povišica; *azioni periodiche* periodične radnje

**periodo** *m* period; razdoblje; ~ *d'abbonamento* vreme pretplate; ~ *d'alunnato* staž; ~ *d'apprendistato* period naukovanja; ~ *di asspettativa* period čekanja; ~ *d'assicurazione* period (vreme) osiguranja; ~ *base* temeljno razdoblje; ~ *di carenza* period karencije (nedovoljnog osiguranja); ~ *considerato* razmotreno razdoblje; ~ *contabile* knjigovodstveno razdoblje; ~ *di contribuzione* vreme plaćanja doprinosa; ~ *declinante* opadajući period; ~ *elettorale* izborni period; ~ *in esame* ispitivan period; ~ *di esecuzione* vreme izvršenja; ~ *d'esercizio* period poslovanja; ~ *feriale (di ferie)* godišnji odmor; ~ *finanziario* finansijski period; ~ *fiscale* poresko razdoblje; ~ *della fiera* sajamski pe-

riod; ~ *di floridezza economica* period ekonomskog procvata; ~ *di garanzia* garantni period; ~ *inflazionistico* inflaciono razdoblje; ~ *iniziale* početni period; ~ *di paga* vreme isplate plate; ~ *di preavviso* otkazni rok; ~ *di prestazione* vreme pružanja usluga; ~ *di produzione* proizvodni period; ~ *di prosperità* doba blagostanja; ~ *di prova* probni period; ~ *di risarcimento* odštetni period; ~ *di riscossione* vreme naplate; ~ *di tassazione* vreme oporezivanja; ~ *di tempo* vremenski period; ~ *transitorio (di transizione)* prelazni period; ~ *utile* korisno vreme

**peripezia** *f* preokret; obrt; peripetija

**peripezie** *f pl* zgode i nezgode; peripetije

**peritale** *adj (leg)* veštakov; stručni; ekspertski; *accertamento* ~ nalaz stručnjaka (veštaka); *giudizio (opinione)* ~ mišljenje veštaka; *operato* ~ radnja veštaka; *prova* ~ dokaz veštaka (stručnjaka); *reperto* ~ izveštaj veštaka

**perito** *m* veštak; ekspert; stručnjak; *estorsione d'una deposizione dal* ~ iznuđivanje iskaza od veštaka; *falsa testimonianza da parte del* ~ davanje lažnog iskaza veštaka; *nomina del* ~ imenovanje veštaka; ~ *agrario (in agraria)* poljoprivredni stručnjak; ~ *agronomo* diplomirani agronom; ~ *d'asta* stručnjak na aukciji; ~ *calligrafico* kaligrafski veštak; ~ *commerciale* trgovački stručnjak; komercijalista; ~ *contabile* knjigovodstveni veštak; ~ *della controparte* veštak protivstranke; ~ *edile* građevinski veštak; ~ *giudiziario* sudski veštak; ~ *giurato* zakleti veštak; ~ *industriale* industrijski stručnjak; ~ *liquidatore d'avaria* stručni likvidator havarije; ~ *pubblico* javni veštak; ~ *ragioniere* računovodstveni stručnjak; ~ *stazzatore* veštak za brodsku tonažu; ~ *tecnico* stručni tehničar; pogonski inženjer; ~ *traduttore* stručni prevodilac; *referto del* ~ izveštaj eksperta (stručnjaka); *ricusazione del* ~ opoziv veštaka

**perizia** *f* ekspertiza; veštačenje; veština; *eseguire la* ~ izvršiti veštačenje; *falsa* ~ lažno veštačenje; *fare la* ~ veštačiti; *oggetto della* ~ predmet veštačenja; ~ *arbitrale* arbitražno veštačenje; ~ *d'avaria* veštačenje (procena) havarije; ~ *dei danni* veštačenje (procena) štete; ~ *giudiziale* sudsko veštačenje; ~ *psichiatrica* psihijatrijsko veštačenje; ~ *stragiudiziale* vansudsko veštačenje; ~ *tossicologica* toksikološko veštačenje; *relazione di* ~ izveštaj o ekspertizi (veštačenju)

**periziare** *v* veštačiti; proceniti; istraživati; ~ *i danni* proceniti štete

**perla** *f* biser; ~ *artificiale* veštački biser; ~ *giapponese* smešna greška; „biser"

**permaloso** *adj* lako uvredljiv; preosetljiv

**permanente** *adj* trajan; stalan; postojan; *malattia mentale* ~ *del imputato* trajno duševno oboljenje okrivljenog; *reato* ~ *e istantaneo* trajno i trenutno krivično delo

**permanenza** *f* trajnost; stalnost; nastavljanje; produžavanje; boravak; *buona* ~! dobar boravak!; *essere di* ~ biti stalno nastanjen; *in* ~ neprekidno

**permanere** *v* trajati; produžavati se

**permesso** *m e adj* dozvola; dopuštanje; odsustvo; dozvoljen; dopušten; *chiedere* ~ tražiti dozvolu; *con* ~! s dozvolom!; *domandare* ~ tražiti dozvolu; *non* ~ nedopušten; nedozvoljen; ~ *d'abitato* stambena dozvola; ~ *di caccia* lovačka dozvola; ~ *di cambio* dozvola za kupovinu deviza; ~ *di circolazione* saobraćajna dozvola; ~ *di convalescenza* odsustvo za vreme bolesti; ~ *di costruzione* građevinska dozvola; ~ *di demolizione* dozvola za rušenje; ~ *doganale di trasbordo* carinska dozvola za pretovar; ~ *di domicilio* dozvola za nastanjenje; ~ *d'entrata* dozvola ulaska; uvozna dozvola; ~ *d'esportazione* izvozna dozvola; ~ *di fabbricazione* dozvola za fabričku proizvodnju; ~ *giudiziario* sudska dozvola; ~ *d'imbarco* dozvola ukrcaja; ~ *d'importazione* uvozna dozvola; ~ *di lavoro* radna dozvola; ~ *di libera circolazione* propusnica za slobodan promet; ~ *di matrimonio* dozvola za brak; ~ *di navigazione* dozvola za plovidbu; ~ *permanente* trajna dozvola; ~ *di pesca* dozvola za ribolov; ~ *di polizia* policijska dozvola; ~ *di porto d'armi di caccia* dozvola za nošenje lovačkog oružja; ~ *provvisorio* privremena dozvola; ~ *di residenza* dozvola prebivališta; ~ *di salpare* dozvola za isplovljavanje; ~ *di scaricazione* dozvola istovara; ~ *di sepoltura* dozvola za sahranu; ~ *di soggiorno* boravišna dozvola; ~ *di sorvolo* dozvola za nadletanje (preletanje); ~ *di stampa* dozvola za štampanje; ~ *di tenere esplosivo* dozvola za držanje eksploziva; ~ *di traffico aereo* dozvola za vazdušni saobraćaj; ~ *di transito* tranzitna dozvola; ~ *di trasporto di cadavere* dozvola za prevoz mrtvaca; ~ *d'uscita* izvozna dozvola; ~ *d'uso* dozvola za korišćenje (upotrebu); *previo* ~ uz prethodnu dozvolu

**permettere** *v* dopustiti; dozvoliti

**permettersi** *v rifl* dozvoliti sebi

**permissibile** *adj* dopustiv; dozvoljen; koji se može dopustiti

**permuta** *f* razmena; trampa; *contratto di* ~ ugovor o razmeni; ~ *di proprietà* zamena vlasništva

**permutabile** *adj* zamenljiv; *non* ~ nezamenljiv

**permutabilità** *f* zamenljivost

**permutamento** *m (comm)* zamenjivanje; zamena

**permutare** *v (comm)* zameniti; razmeniti; menjati; permutovati

**permutazione** *f* zamena; razmena; permutacija

**pernicioso** *adj* štetan; poguban; ubitačan

**pernottamento** *m* noćenje



**pernottare** *v* prenoćiti; provesti noć

**però** *cong* ali; ipak; međutim

**perorare** *v* govoriti u prilog (nečemu); zagovarati (nešto); zalagati se (za nešto)

**perpetuo** *adj* neprekidan; večit; trajan; stalan; *socio* ~ stalni član

**perplessità** *f* zbunjenost; neodlučnost; nedoumica

**perplesso** *adj* kolebljiv; zbunjen; neodlučan; u nedoumici

**perquisire** *v* pretresati (stan); izvršiti (vršiti) pretres

**perquisizione** *f* premetačina; pretres; *fare una* ~ pretresati; *mandato di* ~ nalog za pretres; ~ *domiciliare* kućni pretres; ~ *personale* lični pretres; ~ *personale d'una donna* pretres ženske osobe

**persecuzione** *f* gonjenje; proganjanje; progon; *mania di* ~ manija gonjenja; ~ *giudiziale* sudski progon; ~ *penale* krivični progon; ~ *razziale* rasističko proganjanje

**perseguire** *v* goniti; proganjati; težiti (ka nečemu); ~ *uno scopo* težiti ka cilju

**perseverante** *adj* istrajan; uporan

**perseveranza** *f* istrajnost; upornost

**perseverare** *v (in qcs)* istrajati (u nečemu); biti uporan (u nečemu)

**Persia** *f (geogr)* Persija; Iran

**persiano** *adj* persijski

**Persiano** *m* Persijanac

**persico** *adj (geogr)* persijski; *golfo* ~ persijski zaliv

**persistere** *v* istrajati; trajati; nastavljati; *persistevano a credere* i dalje su uporno verovali

**persona** *f* lice; osoba; *a* ~ po osobi; *conoscere di* ~ lično poznavati; *di (in)* ~ lično; *nella* ~ u ličnosti; u osobi; ~ *accreditata* akreditovano lice; *persone di ambedue i sessi* lica oba pola; ~ *attiva* lice koje privređuje; ~ *a carico* izdržavano lice; ~ *civile* građansko lice; ~ *con duplice nazionalità* lice sa dvojnim državljanstavom; ~ *con molteplice condanna* lice osuđivano više puta; ~ *di confidenza* poverljiva osoba; ~ *dispersa* nestala osoba; ~ *equivoca* sumnjivo lice; *persone espatriate* raseljena lica; ~ *di fiducia* osoba od poverenja; poverljiva osoba; ~ *fisica* fizičko lice; ~ *futura* buduće lice; ~ *giuridica* pravno lice; pravna osoba; ~ *giuridica di diritto internazionale* pravno lice u međunarodnom pravu; ~ *giuridica di diritto pubblico* javno pravno lice; *persone giuridiche-sociali* društveno-pravna lica; ~ *grata* uvažena osoba; persona grata; ~ *graziata* pomilovana osoba; ~ *imponibile* poreski obveznik; ~ *indesiderabile* nepoželjna osoba; ~ *indiziata* sumnjivo lice; osumnjičenik; ~ *ingiustificatamente condannata* neopravdano osuđena osoba; ~ *interessata* zainteresovana osoba; ~ *interposta* posrednik; ~ *militare* vojno lice; ~ *minorenne* maloletna osoba; ~ *non autorizzata* neovlašćeno lice; ~ *non grata* nepoželjno lice; ~ *offesa* uvređena osoba; ~ *privata* privatno lice; ~ *ragionevole* razumna osoba; ~ *responsabile* odgovorno lice; ~ *senza cittadinanza* apatrid; lice bez državljanstva; ~ *sospetta* sumnjiva osoba; ~ *sotto tutela* lice pod starateljstvom; ~ *sparita* nestalo lice; ~ *stimata* uvažena osoba; ~ *terza* treće lice; ~ *umana* ljudsko biće; *rispondere di* ~ lično odgovarati; *tanto per* ~ toliko po stanovniku; *venire in* ~ lično doći

**personaggio** *m* ličnost; ~ *ragguardevole* ugledna ličnost

**personale** *m e adj* personal; osoblje; lični; personalni; *affare* ~ lični posao; *avvicendamento del* ~ smena osoblja; promena personala; *diritti personali* lična prava; *effettivo di* ~ broj personala; *imposta* ~ lični porez; *onere* ~ lični dug; ~ *addetto alla sorveglianza* nadzorno osoblje; ~ *addetto al trasporto* osoblje koje se bavi otpremom; ~ *d'ambasciata* osoblje ambasade; ~ *amministrativo* administrativno osoblje; ~ *ausiliario* pomoćno osoblje; ~ *avventizio* privremeno osoblje; ~ *aziendale (d'azienda)* osoblje preduzeća; ~ *di concetto* stalno osoblje; ~ *dipendente* zaposleno (podređeno) osoblje; ~ *diplomatico* diplomatsko osoblje; ~ *direttivo (di direzione)* upravno (rukovodeće) osoblje; ~ *fisso* stalno osoblje; ~ *d'impresa* personal preduzeća; ~ *marittimo* pomorsko osoblje; ~ *in pianta stabile* stalno zaposleno osoblje; ~ *di ruolo* stalno osoblje; ~ *sanitario* sanitetsko osoblje; ~ *al seguito* pratnja; pratioci; ~ *di servizio* posluga; servisno osoblje; ~ *sorvegliante* nadzorno osoblje; ~ *subalterno* podređeno osoblje; ~ *sussidiario* pomoćno osoblje; ~ *tecnico* tehničko osoblje; ~ *temporaneo* privremeno osoblje; ~ *d'ufficio* kancelarijsko osoblje; ~ *viaggiante* vozno osoblje; ~ *di volo* letačko osoblje; *scarsezza di* ~ oskudica personala

**personalità** *f* ličnost; osoba; ~ *giuridica* pravna osoba; ~ *morale* moralna ličnost; ~ *dello stato* ličnost države

**personalmente** *adv* lično; personalno

**perspicace** *adj* pronicljiv; oštoruman; bistar

**persuadere** *v* uveriti; ubediti; nagovoriti

**persuasione** *f* ubeđenje; uveravanje; nagovaranje; *avere la* ~ biti uveren; ~ *di sé* samopouzdanje; *uomo di facile* ~ čovek koga je lako uveriti

**persuasiva** *adj* sposobnost uveravanja; uverljivost; ubedljivost

**persuasivo** *adj* uverljiv; ubedljiv

**persuaso** *adj* uveren; ubeđen

**persuasore** *m* ubeđivač; nagovarač

**pertanto** *cong* stoga; otuda; *e* ~ pa stoga; te prema tome; *non* ~ pa ipak

**pertinente** *adj* nadležan; koji se odnosi; umesan; prikladan; *non* ~ nenadležan

**pertinenza** *f* nadležnost; delokrug; pripadnost; umesnost; prikladnost; *essere di* ~ spadati u nadležnsot; ~ *a un comune* zavičajnost; ~ *sociale* socijalna pripadnost

**pertrattazione** *f* (temeljna) rasprava; *entrare in* ~ upustiti se u raspravu; ~ *principale* glavna rasprava; *la* ~ *viene tenuta pubblicamente* rasprava je javna

**perturbamento** *m* poremećaj; remećenje; ~ *del mercato* poremećaj tržišta

**perturbare** *v* poremetiti; remetiti; uznemiriti

**perturbazione** *f* poremećaj; remećenje; narušavanje; ~ *economica* privredni poremećaj; ~ *del mercato* poremećaj tržišta; ~ *nei prezzi* poremećaj u cenama

**Perù** *m (geogr)* Peru

**peruviano** *adj* peruanski

**Peruviano** *m* Peruanac

**pervenire** *v (a qcs)* stići; doći; dopreti (do nečega); dospeti (do nečega); *far* ~ dostaviti; poslati

**perversione** *f* perverzija; izopačenost; ~ *sessuale* seksualna perverzija

**perverso** *adj* perverzan; izopačen

**pesa** *f* vaga; merenje; vaganje; ~ *pubblica* javna vaga

**pesante** *adj* težak; *acqua* ~ teška voda; *industria* ~ teška industrija; *lavoro* ~ težak rad

**pesantezza** *f* težina; tromost; ~ *del mercato* neelastičnost tržišta

**pesare** *v* vagati; meriti; odmeriti; proceniti; biti na teretu; ~ *le parole* birati (meriti) reči

**pesata** *f* vaganje; merenje; *dare una* ~ izvagati; izmeriti

**pesatore** *m* merilac

**pesatura** *f* vaganje; merenje; ~ *di verifica* kontrolno vaganje

**pesca** *f* ribolov; ribarenje; *diritto di* ~ pravo ribolova; taksa za ribolov; *grande* ~ ribolov na otvorenom moru; ~ *abusiva* nezakonit ribolov; ~ *d'alto mare* dubinski ribolov; ~ *costiera* obalni ribolov; ~ *fluviale* rečni ribolov; ~ *di frodo* krivolovni ribolov; ~ *marittima* pomorski ribolov; ~ *proibita* zabranjen ribolov; *tassa sulla* ~ taksa za ribolov

**pescaggio** *m (naut)* gaz broda

**pescare** *v* ribariti; loviti ribu; pecati; ~ *nel torbido* loviti u mutnom

**pescatore** *m* ribar

**pesce** *m* riba; ~ *d'acqua dolce* slatkovodna (rečna) riba; ~ *affumicato* dimljena riba; ~ *d'aprile* prvoaprilska šala; ~ *grosso* velika zverka; ~ *all'olio* riba u ulju; ~ *salato* slana (usoljena) riba

**peschereccio** *m e adj* ribarski brod; ribarski; *porto* ~ ribarska luka

**pescheria** *f* ribarnica; riblja pijaca

**pescivendolo** *m* prodavac ribe

**peso** *m* teret; težina; teg; značaj; važnost; *annettere (attribuire)* ~ pridavati značaj; *aumento di* ~ povećanje težine; *buon* ~ dobra vaga (mera); *calare di* ~ izgubiti u težini; *comprare a* ~ kupovati po težini; *dare* ~ *a qcs* pridavati značaj nečemu; *essere di* ~ *a qcn* biti nekome na teretu; *passare il* ~ preći težinu; *perdita di* ~ gubitak težine; ~ *arrotondato* zaokružena težina; ~ *del carico* težina tereta; ~ *complessivo* ukupna težina; ~ *alla consegna* težina pri isporuci; ~ *dei debiti* teret dugova; ~ *eccessivo* preterana težina; ~ *in franchigia* težina oslobođena vaganja; ~ *ipotecario* hipotekarni teret; ~ *legale* zakonska težina; ~ *lordo* bruto težina; ~ *morto* balast; suvišan teret; ~ *netto* neto težina; ~ *originario* originalna težina; ~ *della prova* teret dokaza; ~ *reale* stvarna težina; ~ *riconosciuto* priznata težina; ~ *soggetto a dazio* teret podložan dažbinama; ~ *specifico* specifična težina; ~ *tassabile* težina podložna porezu; ~ *totale* ukupna težina; ~ *unitario* jedinična težina; ~ *vivo* živa mera; živa vaga; ~ *a vuoto* prazna težina; *superare il* ~ premašiti težinu; *tolleranza di* ~ tolerancija u težini; *vendere a* ~ prodavati po težini

**petitorio** *adj (leg)* utuživ; tužben; zahtevan; *azione petitoria* tužbeni zahtev

**petizione** *f* peticija; tužba; zahtev; *diritto di* ~ pravo na tužbu; *oggetto della* ~ predmet tužbe; ~ *d'accertamento* tužba za utvrđivanje; ~ *cambiaria* menična tužba; ~ *per cancellazione* zahtev za brisanje; ~ *per desistenza* zahtev za obustavu; ~ *di eredità* nasledna tužba; ~ *giustificativa* opravdavajuća tužba; ~ *d'impugnazione* tužba za pobijanje; ~ *per mandato* mandatna tužba; ~ *per nullità* tužba zbog ništavnosti; ~ *possessoria* posesorna tužba; ~ *di principio* načelna tužba; ~ *di priorità* prioritetna tužba; tužba zbog prava prvenstva; ~ *provocatoria* provokativna tužba; ~ *pubblica* javna tužba; ~ *per restituzione di mutuo* tužba za povraćaj zajma; ~ *per riassunzione* tužba za obnovu postupka; ~ *scritta* pismena tužba; *a sua* ~ po njegovoj tužbi; na njegov zahtev; ~ *per turbato possesso* tužba zbog ometanja poseda; ~ *verbale* usmena tužba; *presentare la* ~ podneti tužbu; *produrre la* ~ napisati tužbu; *ritirare la* ~ povući tužbu; *titolo della* ~ tužbeni naslov; *in via di* ~ tužbenim putem

**petrolchimica** *f* petrohemija

**petrolchimico** *adj* petrohemijski

**petroliera** *f* tanker; brod cisterna za prevoz nafte

**petrolifero** *adj* naftonosni; naftni; petrolejski; *campo* ~ naftno polje; *giacimento* ~ naftno nalazište; *industria petrolifera* naftna industrija; *pozzo* ~ naftni izvor

**petrolio** *m* petrolej; nafta



**pezza** *f* dokument; papir; ~ *d'appoggio* dokazni dokument; ~ *di controllo* kontrolni dokument; ~ *giustificativa* pravdajući dokument

**pezzo** *m* komad; parče; deo; *andare in pezzi* raspasti se; *attendere un* ~ poduže čekati; *d'un* ~ čitav; *fare a pezzi* raskomadati; ~ *grosso* „velika zverka"; važna ličnost; ~ *monetario* moneta; ~ *di ricambio* rezervni deo

**piacere** *m e v* zadovoljstvo; uživanje; usluga; sviđati se; dopadati se; *a* ~ po želji; *apprendere con* ~ saznati sa zadovoljstvom; *avere il* ~ radovati se; *con* ~ drage volje; rado; *è un* ~ uživanje je; *fare un* ~ *a qcn* učiniti nekome uslugu; *per* ~ molim te; molim vas

**piacevole** *adj* prijatan; mio; *rendersi* ~ svideti se

**pianificabile** *adj* koji se može planirati; predvidljiv

**pianificare** *v* planirati; praviti planove

**pianificato** *adj* planiran; planski; *economia pianificata* planska privreda; *industria pianificata* planirana industrija

**pianificatore** *m* planer; ~ *dell'economia* privredni planer

**pianificazione** *f* planiranje; *commissione statale di* ~ državna planska komisija; ~ *aziendale* planiranje u preduzeću; ~ *economica* privredno planiranje; ~ *elastica* elastično (okvirno) planiranje; ~ *integrale* integralno (kruto) planiranje; ~ *della produzione* planiranje proizvodnje; ~ *rigida* kruto planiranje; ~ *sociale* društveno planiranje; ~ *territoriale* teritorijalno planiranje

**piano** *m e adj* nacrt; plan; sprat; ravan; jasan; razumljiv; *a piani* etažan; ~ *di adattamento* plan prilagođavanja; ~ *d'affari* poslovni plan; ~ *d'ammortamento* amortizacioni plan; ~ *d'approvvigionamento* plan snabdevanja; ~ *del bilancio* budžetski plan; ~ *catastale* katastarski plan; ~ *contabile* knjigovodstveni plan; ~ *dei conti* kontni plan; ~ *di distribuzione* plan raspodele; ~ *di divisione* plan deobe; ~ *economico* privredni plan; ~ *d'espropriazione* plan eksproprijacije; ~ *di finanziamento* plan finansiranja; ~ *finanziario* finansijski plan; ~ *inclinato* strma ravan; ~ *d'industrializzazione* plan industrijalizacije; ~ *d'investimenti* investicioni plan; plan investicija; ~ *di lavoro* plan rada; ~ *di lottizzazione* plan za tranše; ~ *a lungo termine* dugoročni plan; ~ *di pagamento* plan plaćanja; ~ *di partecipazione* plan učešća; ~ *di produzione* plan proizvodnje; ~ *produttivo* proizvodni plan; ~ *prospettivo* perspektivni plan; ~ *pubblicitario* propagandni plan; ~ *quinquennale* petogodišnji plan; ~ *regolatore (di regolazione)* regulacioni plan; ~ *di rifornimento* plan snabdevanja; ~ *di rimodernamento* plan modernizacije; ~ *di ripartizione* plan raspodele; ~ *di risanamento* plan asanacionih mera; plan saniranja; ~ *settennale (dei sette anni)* sedmogodišnji plan; ~ *sociale* društveni plan; ~ *stradale* drumska podloga; ~ *di sviluppo* plan razvoja; ~ *terreno (terra)* prizemlje; ~ *urbanistico* urbanistički plan; ~ *valutario* valutni plan; ~ *Verde* zeleni (poljoprivredni) plan; ~ *di volo* plan leta; *sullo stesso* ~ u istoj ravni; *primo* ~ krupni plan

**pianta** *f* nacrt; crtež; plan; biljka; bilje; drvo; *nominare in* ~ *stabile* imenovati na stalnu dužnost; ~ *aromatica* aromatično bilje; ~ *colorante* biljka za boje; ~ *dell'edificio* plan zgrade; ~ *foraggera* krmno bilje; ~ *industriale* industrijska biljka; ~ *medicinale* lekovito bilje; ~ *tessile* tekstilna biljka; ~ *tuberosa* gomoljika; ~ *utile* korisna biljka

**piantagione** *f* plantaža; poljoprivredno imanje

**piantare** *v* zabiti; položiti; namestiti; postaviti; napustiti; ostaviti; zasaditi; posaditi; ~ *in asso* ostaviti na cedilu; iznenada napustiti;

**piastra** *f* ploča; pločica; metalna obloga

**piattaforma** *f* platforma; ~ *elettorale* izborna platforma; ~ *girevole* okretna platforma; ~ *petrolifera* naftna platforma

**piatto** *m e adj* tanjir; jelo; pljosnat; ravan; ~ *della bilancia* tas vage

**piazza** *f* tržište; pijaca; trg; *fuori* ~ van tržišta; *mettere in* ~ staviti (pustiti) na tržište; ~ *bancabile (bancaria)* bankarsko tržište; ~ *di Borsa* berzansko tržište; ~ *di cambio* tržište menicama; ~ *commerciale* prodajno mesto; ~ *internazionale* međunarodno tržište; ~ *del mercato* pijaca; ~ *ufficiale* zvanično (službeno) tržište; *prezzo di* ~ tržišna cena

**piazzamento** *m (comm)* plasman; plasiranje; ~ *d'un articolo* plasman robe; ~ *d'un prestitio* plasiranje zajma

**piazzare** *v* plasirati; metnuti; postaviti; namestiti

**piazzista** *m (comm)* trgovački putnik; akviziter; ~ *pubblicitario* reklamni akviziter

**piccino** *adj* sitan; mali; majušan

**piccione** *m* golub; ~ *viaggiatore* golub pismonoša; *pigliare due piccioni a una fava* jednim udarcem ubiti dve muve

**picco** *m* vrh planine; *a* ~ uspravno; *andare a* ~ potonuti; propasti; *mandare a* ~ upropastiti

**piccolino** *adj* sitan; malen; majušan; neznatan

**piccolo** *adj* mali; sitan; *da* ~ kao dete; *in* ~ u malom; ~ *annuncio* mali oglas; ~ *artigianato* mala radinost; *piccola azienda* malo preduzeće; ~ *borghese* malograđanin; ~ *circa* otprilike polovina (na berzi); ~ *commerciante* trgovčić; ~ *consumatore* mali potrošač; ~ *esercente* mali privrednik; ~ *fallimento* mali stečaj; ~ *imprenditore* mali privrednik; *piccola impresa* malo preduzeće; *piccola industria* mala industrija; *piccola pubblicità* mali oglasi; *piccola velocità* sporovozno; *portata piccola* mala nosivost

**piede** *m* noga; stopalo; *alzarsi su piedi* ustati; dići se; *balzare in piedi* skočiti; *da capo a piedi* od glave do pete; *su due piedi* smesta; odmah; *essere in piedi* biti na nogama; *imputato a ~ libero* optuženi koji se brani sa slobode; *lavoro fatto coi piedi* rad bez glave; *levarsi dai piedi* otići; *mettere ~ a terra* staviti nogu na tlo; *a piedi* pešice; peške; *in piedi* stojeći; na nogama; *~ della moneta* kovna stopa novca; *~ monetario zoppicante* novac sa smanjenom vrednošću; *stare in piedi* stajati (na nogama); *stare sui propri piedi* stajati na sopstvenim nogama

**piega** *f* nabor; prevoj; preokret; obrt; *l'affare prende buona ~* stvar se lepo razvija

**piegare** *v* saviti; previti; pokoriti; potčiniti

**piegarsi** *v rifl* popustiti; pokoriti se

**pieghevole** *m e adj* preklopni reklamni list; prospekt; preklopan; savitljiv

**piego** *m* omot; zamotuljak; *spedire un ~* poslati omot

**pienamente** *adv* potpuno

**pienezza** *f* punoća; potpunost; *~ di competenza* potpuna nadležnost; *~ di potere* vrhunac moći (vlasti)

**pieno** *adj* pun; potpun; *a ~* potpuno; sasvim; *di ~ diritto* s punim pravom; *lavorare in ~* raditi punim kapacitetom; *~ di debiti* prezadužen; *~ impiego* puno zaposlenje; puna upotreba; *in ~ inverno* usred zime; *piena occupazione* puna zaposlenost; *~ potere* neograničena vlast

**pietà** *f* milost; sažaljenje; samilost; *fa ~* žalosno je; *monte di ~* državna zalagaonica

**pietra** *f* kamen; *cava di ~* kamenolom; *~ angolare* ugaoni kamen; *~ calcare* krečnjak; *~ di confine* granični kamen; kamen međaš; *~ focaia* kremen; *~ fondamentale* kamen temeljac; *~ d'inciampo* kamen spoticanja; *~ miliare* kamen miljaš; *~ preziosa* dragi kamen; *~ terminale* granični kamen

**pigione** *f* kirija; najamnina; stanarina; *dare a ~* iznajmiti; *~ arretrata* zaostala stanarina; *prendere in ~* uzeti u zakup; unajmiti

**pigliare** *v* hvatati; uhvatiti; uzeti; uzimati; *~ animo* ohrabriti se; *~ a prezzo* uzeti na zajam

**pignoleria** *f* pedanterija; sitničarenje; *~ burocratica* birokratska pedanterija

**pignorabile** *adj (leg)* zaplenjiv; koji se može zapleniti

**pignorabilità** *f (leg)* mogućnost zaplene; mogućnost konfiskacije

**pignoramento** *m (leg)* zaplena; konfiskacija; *oggetto di ~* predmet zaplene; *~ di beni* zaplena dobara; *~ cauzionale* zaplena za osiguranje; *~ esecutivo* izvršna zaplena; *~ giudiziario* sudska zaplena; *~ immobiliare* zaplena nekretnina; *~ mobiliare* zaplena pokretnih stvari; *~ dello stipendio* zaplena plate; *~ successivo* uzastopna zaplena, *~ presso terzi* zaplena kod trećih osoba; *~ totale* potpuna zaplena

**pignorante** *m (leg)* založni dužnik

**pignorare** *v (leg)* zapleniti; staviti zabranu (na nešto); *~ il debitore* staviti zabranu na imovinu dužnika

**pignoratario** *m (leg)* plenitelj; izvršitelj

**pignoratizio** *adj (leg)* plenidbeni; zaplenjiv; *creditore ~* primalac zaloga; *garanzia pignoratizia* založna garancija

**pignorato** *adj* zaplenjen; zabranjen; *bene ~* zaplenjeno dobro; *debitore ~* zaplenjeni dužnik

**pilatura** *f* ljuštenje; *~ del riso* ljuštenje pirinča

**pilota** *m* pilot; probni; eksperimentalni; *azienda ~* pilot (probno) preduzeće; *impianto ~* eksperimentalni uređaj; *~ costiero* obalni pilot; *~ obbligatorio* obavezni pilot; *~ di porto* lučki pilot

**pilotaggio** *m (naut, aeron)* pilotiranje; pilotaža; kormilarenje; *contratto di ~* ugovor o pilotaži; *~ obbligatorio* obavezno pilotiranje; *tassa di ~* troškovi pilotaže

**pilotare** *v (naut, aeron)* pilotirati; kormilariti; *~ una nave in porto* voditi brod u luku

**pioggia** *f* kiša; *~ acida* kisela kiša; *~ dirotta* pljusak; *tempo di ~* kišovito vreme

**piombare** *v* plombirati; zapečatiti; banuti; iznenada doći; pasti; srušiti se; nasrnuti; *~ i colli* plombirati koleta

**piombatura** *f* plombiranje; pečaćenje

**piombo** *m (chim, miner)* olovo; plomba; *a ~* vertikalno; *filo a ~* visak; *~ della dogana* carinska plomba

**pioniere** *m* pionir; začetnik

**pirata** *m* gusar; pirat

**pirateria** *f* gusarenje; piratstvo; piraterija

**pirite** *f (miner)* pirit

**piroscafo** *m (naut)* parobrod; *~ da carico* teretni paroborod; *~ errante* brod slobodne plovidbe; *~ passeggeri* putnički brod; *~ postale* poštanski brod; *~ vagabondo* brod slobodne plovidbe

**piscicoltura** *f* gajenje ribe

**pista** *f* pista; staza; trkalište; trag; *~ ciclabile* biciklistička staza; *~ di volo* poletno-sletna staza; aerodromska pista

**pitturare** *v* naslikati; slikati; farbati; ofarbati

**più** *m e adv* više; najviše; *a ~ non posso* iz sve snage; koliko god je moguće; *al ~ presto* što pre; najhitnije; *al ~ tardi* najkasnije; *di ~* više; *di ~ in ~* sve više; *essere da ~* biti nadmoćan; biti bolji; *il ~* najviše; *il ~ possibile* što je više moguće; *il ~ delle volte* najčešće; *ma c'è di ~* ali ima nešto više; *parlare del ~ e del meno* govoriti o svemu i svačemu; *per di ~* uz to; *per lo ~* ponajviše; *~ che* više nego; *~ di* više nego; *~ che mai* više nego ikada; *tutt'al ~* najviše; u krajnjem slučaju



**piuttosto** *adv* pre; radije; *~ che* umesto (da); pre nego

**pizzicare** *v* štipati; uštinuti; ubosti; ujesti; svrbeti; peckati

**placca** *f* metalna ploča; pločica; tablica; metalni listić

**placcare** *v (metall)* presvući metalnim listićem; pozlatiti; posrebriti; *~ d'oro* pozlatiti

**plagiare** *v* plagirati; kopirati

**plagiario** *m (pl -ri)* plagijator

**plagio** *m (pl -gi)* plagijat; književna krađa

**plastica** *f* plastika

**plastico** *adj* plastičan; *chirurgia plastica* plastična hirurgija; *materia plastica* plastična materija

**plateau** *m* gajbica

**platino** *m (miner)* platina

**plausibile** *adj* verodostojan; prihvatljiv; opravdan; *poco ~* malo verovatan; *ragione ~* opravdan razlog

**plebiscitare** *v* staviti na plebiscit

**plebiscito** *m* plebiscit

**plenario** *adj* potpun; plenaran; *assemblea plenaria* plenarna skupština; *seduta plenaria* plenarna sednica

**plenipotenziario** *adj* opunomoćen; *ministro ~* opunomoćeni ministar

**pletora** *f* punokrvnost; *(econ)* obilje; višak; *~ di capitali* obilje kapitala; *~ monetaria* monetarno obilje

**plico** *m* omot; pošiljka; *in ~ a parte* u posebnom omotu; *~ raccomandato* preporučena pošiljka

**pluralità** *f* višestrukost; mnogostrukost; raznovrsnost; većina; *~ monetaria* dvostruko važenje (novca)

**plurilaterale** *adj* višestran

**plurimo** *adj* višestruk; mnogostruk; *omicidio ~* višestruko ubistvo; *voto ~* kolektivno pravo glasa; glasanje u ime više lica

**pluripartitico** *adj (polit)* višepartijski; višestranački

**plusvalore** *m (econ)* višak vrednosti; *imposta sul ~* porez na višak vrednosti; *massa del ~* masa viška vrednosti; *~ assoluto* apsolutan višak vrednosti; *~ delle azioni* višak vrednosti deonica; *~ di cambio* višak vrednosti na deviznoj razlici; ažio; *~ relativo* relativni višak vrednosti; *produzione del ~ assoluto* proizvodnja apsolutnog viška vrednosti; *produzione del ~ relativo* proizvodnja relativnog viška vrednosti; *saggio del ~* stopa viška vrednosti; *suddivisione del ~* raspodela viška vrednosti

**plutocrazia** *f* plutokratija; vladavina novca

**pneumatico** *m e adj* spoljašnja guma; pneumatik; pneumatski; *materassino ~* dušek na naduvavanje

**poco** *adj e adv* malo; nekoliko; *a ~ a ~* malo pomalo; *affare da ~* malo vredan posao; *da ~* odnedavno; od malo pre; *da qui a ~* uskoro; *fra ~* uskoro; za kratko; *merce a ~ prezzo* roba niske cene; *nome da ~* bezvredan čovek; *~ convincente* neuverljiv; *~ dopo* malo zatim (kasnije); *~ fa* nedavno; malo pre; *~ persuasivo* neuverljiv; *press'a ~* približno; otprilike; oko

**podere** *m (agric)* imanje; farma; poljoprivredno dobro; *~ (dato) in mezzadria* imanje (dato) u napolicu; *il ~ ricadrà allo Stato* posed će pripasti državi

**podestà** *m* gradonačelnik; predsednik opštine

**poggiare** *v* nasloniti; temeljiti; oslanjati se; *~ su solide basi* bazirati se na solidnoj osnovi

**poi** *adv* dakle; potom; onda; uostalom; najzad; *a ~* za kasnije; *d'ora in ~* odsad; *prima o ~* pre ili kasnije

**poiché** *cong* budući da; pošto

**polacco** *adj* poljski

**Polacco** *m* Poljak

**polarizzare** *v* polarizovati

**polemica** *f* polemika; prepirka; rasprava

**polemico** *adj* polemičan

**polemizzare** *v* polemisati; prepirati se

**poliandria** *f* poliandrija; višemuštvo; mnogomuštvo

**poliestere** *m e adj (chim)* poliester; poliesterski

**poletilene** *m (chim)* polietilen

**poligamia** *f* mnogoženstvo; poligamija

**poligrafico** *adj* kopirni; štamparski; *Istituto P~ dello Stato* državni štamparski zavod

**poligrafo** *m* mašina za umnožavanje; poligraf

**politecnico** *m e adj* tehnički fakultet; politehnika; politehnički; *istituto ~* politehnički zavod

**politica** *f* politika; *darsi alla ~* posvetiti se politici; *fare della ~* baviti se politikom; *~ delle abitazioni* politika stanovanja; *~ d'accerchiamento* politika zaokruženja; *~ agraria* agrarna (poljoprivredna) politika; *~ alimentare* prehrambena politika; *~ degli alloggi* stambena politika; *~ anticoloniale* protivkolonijalna politika; *~ dell'argento* politika srebra; *~ dell'ascesa* politika hose (na berzi); *~ autarchica* autoarhijska politika; *~ bancaria* bankarska politika; *~ di bilancio* politika (javnog) bilansa; *~ dei cambi* politika vrednosti kurseva; *~ di coesistenza attiva e pacifica* politika aktivne i miroljubive koegzistencije; *~ di collocamento* politika zapošljavanja (smeštaja); *~ coloniale* kolonijalna politika; *~ commerciale* trgovinska politika; *~ del commercio estero* spoljnotrgovinska politika; *~ della concorrenza* politika konkurencije; *~ creditizia (di credito)* kreditna politika; *~ culturale* kulturna (prosvetna) politika; *~ deflazionistica* deflacionistička politika; *~ demografica* demografska politika; *~ distributiva (di distribuzione)* distributivna politika; *~ dei dividenti* politika dividente; *~ doganale* carinska politika; *~ del dumping* politika dampinga; *~ economica* privredna politika; *~ economica*

*della congiuntura* konjunturna privredna politika; ~ *edilizia (edile)* građevinska politika; ~ *d'emissione* emisiona politika; ~ *energetica* energetska politika; ~ *d'espansione (espansionistica)* ekspanzionistička politika; ~ *d'esportazione* izvozna politika; ~ *estera* spoljna politika; ~ *ferroviaria* železnička politika; ~ *finanziaria* finansijska politika; ~ *fiscale* poreska politika; ~ *fondiaria* zemljišna politika; ~ *forestale* šumarska politika; ~ *di forza* politika sile; ~ *di gestione* politika rukovođenja (upravljanja); ~ *industriale* industrijska politika; ~ *inflazionistica* inflaciona politika; ~ *dell'interesse* kamatna politika; ~ *interna* unutrašnja politika; ~ *internazionale* međunarodna politika; ~ *interventista* intervencionistička politika; ~ *degli investimenti* investiciona politika; ~ *del lavoro* politika rada; ~ *liberista* liberistička politika; ~ *del libero mercato* politika slobodnog tržišta; ~ *di libero scambio* politika slobodne robne razmene; ~ *di liquidità bancaria* politika bankarske likvidnosti; ~ *a lungo termine* dugoročna politika; ~ *della massima occupazione* politika maksimalne zaposlenosti; ~ *del mercato aperto* politika otvorenog tržišta; ~ *migratoria* migraciona politika; ~ *monetaria* monetarna politika; ~ *neutralistica (di neutralità)* politika neutralnosti; ~ *di non intervento* politika nemešanja; ~ *dell'occupazione* politika zapošljavanja; ~ *dell'oro* politika zlata; ~ *ostruzionistica* opstruktivna politika; ~ *di pace* politika mira; ~ *pacificatrice (di pacificazione)* politika smirivanja (pacifikacije); ~ *pacifista* miroljubiva politika; ~ *penale* kaznena politika; ~ *della piena occupazione* politika pune zaposlenosti; ~ *portuaria* lučka politika; ~ *preferenziale* politika davanja povlastica; ~ *dei prezzi* politika cena; ~ *revisionistica* revizionistička politika; ~ *delle riserve minime* politika minimalnih rezervi; ~ *del risparmio* politika štednje; ~ *salariale* politika plata; ~ *di sconto* eskontna politika; ~ *sindacale* sindikalna politika; ~ *dello smercio* politika prodaje; ~ *sociale* socijalna politika; ~ *tariffaria* tarifna politika; ~ *dei trasporti* politika prevoza; ~ *tributaria* poreska politika; ~ *valutaria* valutna politika; ~ *di vendita* politika prodaje

**politicante** *m e f* politikant

**politico** *m e adj* političar; politički; *agitatore* ~ politički agitator; *autorità politica* politički autoritet; politička vlast; *diritti politici* politička prava; *economia politica* politička ekonomija; *intelligenza politica ed economica col nemico* politička i privredna saradnja sa neprijateljem; *partito* ~ politička stranka; ~*-economico* političko-ekonomski; ~*-finanziario* političko-finansijski; *prezzo* ~ politička cena; *reato* ~ političko krivično delo; *regime* ~ politički režim; *violenza politica* političko nasilje

**polizia** *f* policija; *agente di* ~ policajac; *chiedere l'intervento della* ~ zatražiti intervenciju policije; *misure di* ~ policijske mere; *di* ~ policijski; ~ *criminale* krivična policija; ~ *della criminologia* kriminalistička policija; ~ *ferroviaria* železnička policija; ~ *finanziaria* finansijska policija; ~ *fluviale* rečna policija; ~ *forestale* šumarska milicija; ~ *di frontiera* pogranična policija; ~ *giudiziaria* sudska policija; ~ *industriale* industrijska policija; ~ *investigativa* istražna policija; ~ *penale* krivična policija; ~ *penitenziaria* kaznena policija; ~ *del porto (di porto)* lučka policija; ~ *portuaria* lučka policija; ~ *di mercato* tržišna inspekcija; ~ *militare* vojna policija; ~ *politica* politička policija; ~ *sanitaria* sanitarna inspekcija; ~ *segreta* tajna policija; ~ *stradale* saobraćajna policija; ~ *tributaria* poreska policija; ~ *urbana* gradska policija

**poliziotto** *m* policajac; *cane* ~ policijski pas; *donna* ~ žena policajac

**polizza** *f (comm)* polisa; priznanica; potvrda o uplati; ~ *d'abbonamento* pretplatna priznanica; ~ *d'abbonamento per un valore provvisorio* paušalna pretplatna priznanica; ~ *di addebito* zadužnica; ~ *aperta* paušalna polisa; ~ *di assicurazione* polisa osiguranja; ~ *d'assicurazione marittima* polisa pomorskog osiguranja; ~ *di assicurazione merce* polisa osiguranja robe; ~ *d'assicurazione vita* polisa osiguranja života; ~ *in bianco* blanko polisa; ~ *di cambio* menica; ~ *del capitano* kapetanova (brodska) teretnica; ~ *di carico* konosman; ~ *di carico diretta* direktan konosman; ~ *di carico fluviale* rečni konosman; ~ *di carico imbarcato* konosman ukrcano; ~ *di carico per imbarco* konosman za ukrcavanje; ~ *di carico marittima* pomorski konosman; ~ *di carico netta* čist konosman; ~ *di carico nominativa* rekta (neprenosiv) konosman; ~ *di carico a ordine* konosman po naredbi; ~ *di carico al portatore* konosman na donosioca; ~ *di carico non trasmissibile* rekta (neprenosiv) konosman; ~ *cauzionale* kaucijska polisa; ~ *collettiva* kolektivna polisa; ~ *combinata* kombinovana polisa; ~ *di consegna* dostavnica; ~ *di debito* zadužnica; potvrda o zaduženju; ~ *di deposito* skladišni list; varant; ~ *di dogana* carinska propratna priznanica; ~ *fideiussoria* garantna polisa; ~ *flottante (fluttuante)* flotantna polisa; ~ *generale* generalna polisa; ~ *globale* globalna polisa; ~ *d'imbarco* potvrda o ukrcaju (tereta); ~ *individuale* individualna polisa; ~ *kasko* polisa kasko osiguranja; ~ *mista* mešovita polisa; ~ *all'ordine* konosman po nalogu; ~ *di pegno* potvrda o zalogu; založnica; ~ *pioggia vacanza* polisa osiguranja



kojom se turistima refundiraju troškovi ako ne mogu iskoristiti boravak zbog kiše; ~ *al portatore* polisa na donosioca; ~ *provvisoria* privremena polisa; ~ *di recapito* dostavna polisa; ~ *di regresso* regresna polisa; ~ *successoria* životna polisa (kojom se pokrivaju poreski izdaci na nasledstvo); ~ *a tagliandi* blok polisa; ~ *a termine fisso* vremenska (terminska) polisa; ~ *a tutti i rischi* polisa protiv svih rizika

**pollame** *m* živina; *l'impedire delle malattie infettive del* ~ sprečavanje zaraznih bolesti kod živine; *moria del* ~ uginuće živine

**pollice** *m* palac; inč; col

**pollicoltura** *f* živinarstvo; peradarstvo

**Polonia** *f (geogr)* Poljska

**polpa** *f* pulpa

**polvere** *f* prašina; prah; prašak; *cacao in* ~ kakao u prahu; *caffè in* ~ kafa u prahu; *zucchero in* ~ šećer u prahu

**pomeridiano** *adj* popodnevni

**pomeriggio** *m* popodne; poslepodne; *nel* ~ posle podne; u popodnevnom vremenu

**pomicoltura** *f (agric)* voćarstvo

**pomologia** *f* nauka o voćarstvu

**pompa** *f* sjaj; raskoš; pompa; *(mecc)* pumpa; šmrk; crpka; *con* ~ pompezno; raskošno; ~ *aspirante* usisna pumpa; ~ *centrifuga* centrifugalna pumpa; ~ *per vuoto* vakuum pumpa

**pompelmo** *m (bot)* grejpfrut

**pompiere** *m* vatrogasac

**ponderabile** *adj* koji se može meriti; merljiv; procenljiv

**ponderare** *v* odmeriti; proceniti; razmotriti; razmisliti

**ponderatezza** *f* promišljenost; odmerenost

**ponderato** *adj* promišljen; smišljen; odmeren; razborit

**ponderazione** *f* razmišljanje; razmatranje

**ponte** *m* most; paluba; *carico di sotto* ~ teret pod palubom; *governo* ~ prelazna vlada; *legge* ~ privremeni (prelazni) zakon; ~ *aereo* vazdušni most; ~ *d'approdo* most za pristajanje; ~ *ad arco* lučni most; ~ *d'atterraggio* most za sletanje; ~ *di comando* komandni most; ~ *di frontiera* granični most; ~ *girevole* obrtni most; ~ *di legno* drveni most; ~ *levatoio* dižući most; ~ *mobile* pokretni most; ~ *pensile* viseći most; ~ *radio* radio veza; ~ *sospeso* viseći most; *testa di* ~ mostobran

**pontile** *m (naut)* ukrcajni mostić (za ukrcavanje u brod)

**pontone** *m (naut, mil)* ponton; ~ *trasbordatore* ponton za pretovar

**popolamento** *m* naseljavanje; nastanjivanje

**popolare** *adj e v* narodni; popularan; omiljen; naseliti; nastaniti; *assemblea* ~ narodna skupština; *banca* ~ narodna banka; *comunità* ~ narodna zajednica; *costumanza* ~ narodni običaji; *democrazia* ~ narodna demokratija; *deputato* ~ narodni poslanik; *eroe* ~ narodni heroj; *fronte* ~ narodni front; *partito* ~ narodna stranka; *potere* ~ narodna vlast; *a prezzo* ~ po popularnoj (pristupačnoj) ceni; *rendere* ~ popularisati; *repubblica* ~ narodna republika; *Stato* ~ narodna država

**popolarsi** *v rifl* postati naseljen

**popolarizzare** *v* popularizovati

**popolato** *adj* naseljen

**popolazione** *f* stanovništvo; populacija; *aumento della* ~ porast stanovništva; *censimento della* ~ popis stanovništva; *densità di* ~ gustina stanovništva; *eccesso di* ~ višak stanovništva; *movimento della* ~ kretanje stanovništva; *ottimo di* ~ optimum naseljenosti; *politica della* ~ politika stanovništva; ~ *agricola* poljoprivredno (zemljoradničko) stanovništvo; ~ *attiva* aktivno stanovništvo; ~ *autoctona* autohtono stanovništvo; ~ *civile* civilno stanovništvo; ~ *di confine* pogranično stanovništvo; ~ *lavoratrice* radno stanovništvo; ~ *mista* mešovito stanovništvo; ~ *occupata* zaposleno stanovništvo; ~ *omogenea* homogeno stanovništvo; ~ *presente* prisutno stanovništvo; ~ *reale* stvarno stanovništvo; ~ *residente* stalno stanovništvo; ~ *rurale* seosko stanovništvo; ~ *stabile* stalno stanovništvo; ~ *statistica* statističko stanovništvo; ~ *urbana* gradsko stanovništvo; *scambio di* ~ razmena stanovništva; *statistica della* ~ statistika stanovništva (naseljenosti); *teoria della* ~ teorija o stanovništvu

**popolo** *m* narod; *a furor di* ~ po želji naroda; *un piccolo* ~ mali narod; ~ *agricolo* poljoprivredni narod; ~ *lavoratore* radni narod; ~ *marinaro* pomorski narod; ~ *minuto* mali narod; ~ *primitivo* primitivan narod

**popoloso** *adj* gusto naseljen

**poppa** *f (naut)* krma; *avere il vento in* ~ imati povoljan vetar; *di* ~ krmeni

**porcellana** *f* porcelan

**porco** *m* svinja; prase; *brutto* ~ đubre jedno; ~ *selvatico* divlja svinja

**porgere** *v* pružiti; dodati; ponuditi; ~ *aiuto* pomoći; pružiti pomoć; ~ *ascolto* saslušati; ~ *fede* verovati; ~ *la mano* pružiti ruku; ~ *gli osequi* iskazati izraze poštovanje; ~ *i ringraziamenti* zahvaljivati se; ~ *i saluti* pozdravljati; ~ *(prestare) soccorso* pružiti pomoć

**porgimento** *m* pružanje

**pornografia** *f* pornografija

**pornografico** *adj* pornografski; *fotografie pornografiche* pornografske fotografije

**porre** *v* staviti; postaviti; položiti; ~ *la candidatura di qcn* kandidovati nekoga; ~ *in chiaro* izvesti na čistac; razjasniti; ~ *a confronto* uporediti; ~ *a disposizione* staviti na raspolaganje; ~ *una domanda* postaviti pitanje; ~ *in effetto*

sprovesti u delo; ~ *fiducia in qcn* uzdati se u nekoga; ~ *fine* dovršiti; ~ *le fondamenta* položiti temelje; ~ *a libro* knjižiti; ~ *in opera* staviti u rad; ~ *da parte* staviti na stranu; ~ *un problema* izneti problem; ~ *rimedio alla penuria di capitali* pronaći rešenje za oskudicu kapitala; ~ *a scrutinio* staviti na glasanje; ~ *sotto sequestro* zapleniti; ~ *un sigillo* staviti pečat; zapečatiti; ~ *in vendita* staviti u prodaju

**porsi** *v rifl* postaviti se; ~ *all'opera* latiti se posla; ~ *a sedere* sesti; ~ *a tavola* sesti za sto

**porta** *f* vrata; *deliberare a porte chiuse* većati iza zatvorenih vrata; *politica della* ~ *aperta* politika otvorenih vrata; ~ *di servizio* sporedni ulaz; ulaz za poslugu; ~ *di sicurezza* pomoćni izlaz

**portabagagli** *m* nosač; amalin; *carrello* ~ kolica za prtljag; *vano* ~ prtljažnik

**portabile** *adj* za nošenje; portabl

**portafoglio** *m* portfelj; novčanik; *arbitraggio di* ~ arbitraža vrednosnih papira; *ministro senza* ~ ministar bez portfelja; ~ *assegni* portfelj čekova; ~ *azioni* portfelj deonica (akcija); ~ *di banca* bankovni portfelj; ~ *cambiario (delle cambiali)* menični portfelj; ~ *di divise* portfelj deviza; ~ *effetti* portfelj vrednosnih papira (efekata); ~ *equilibrato* uravnoteženi portfelj; ~ *estero* portfelj inostranih efekata (deviza); ~ *finanziario* portfelj investicija; ~ *gonfio* debeo (prepun) novčanik; ~ *sconti* eskontni portfelj; ~ *titoli* portfelj vrednosnih papira

**portalettere** *m* poštar; pismonoša

**portamento** *m* držanje; stav; ponašanje

**portanza** *f* nosivost (tovara)

**portapacchi** *m* nosač prtljaga; paktreger (na biciklu, motociklu); raznosač paketa (iz prodavnice)

**portare** *v* nositi; doneti; voditi; odvesti; dovesti; izneti; navesti; ~ *in alto* uzdizati; ~ *all'attivo* preneti u aktivu; ~ *a buon fine* sretno završiti; ~ *a conoscenza* staviti na znanje; ~ *a credito* odobriti; priznati; ~ *a debito* zadužiti; teretiti; ~ *dentro* uneti; ~ *a mastro* knjižiti u glavnu knjigu; ~ *a nuovo* preneti na novo (stanje); ~ *pazienza* biti strpljiv; ~ *qcs a conoscenza di qcn* upoznati nekoga sa nečim; ~ *rancore* mrzeti; ljutiti se (na nekoga); ~ *la responsabilità* snositi odgovornost; ~ *alla riserva* preneti u rezervu; ~ *a termine un progetto* dovršiti projekt

**portata** *f* nosivost; tonaža (broda); domašaj; domet; *a* ~ *di mano* na dohvat ruke; ~ *lorda* bruto nosivost; ~ *della nave* nosivost broda; *il prezzo non è alla nostra* ~ cena nam nije dostupna; ~ *utile* korisna nosivost

**portatile** *adj* prenosiv; prenosan; portabl; *macchina* ~ portabl mašina

**portatore** *m* nosilac; donosilac; *assegno al* ~ ček na donosioca; *azione al* ~ deonica na donosioca; *essere intitolato al* ~ glasiti na donosioca; *intestato al* ~ naslovljen na donosioca; *pagabile al* ~ plativ na donosioca; ~ *di un assegno* donosilac čeka; ~ *d'autorizzazione* ovlašćenik; ~ *della cambiale* imalac (donosilac) menice; ~ *di obbligazioni* nosilac obveznice; ~ *di polizza* imalac (donosilac) polise; ~ *della presente (lettera)* donosilac ovog (pisma)

**portavoce** *m* portparol; predstavnik za štampu; ~ *governativo* vladin portparol

**portiere** *m* vratar; portir; golman; ~ *di notte* noćni portir

**portinaio** *m* vratar; portir; nastojnik

**portineria** *f* portirnica

**porto** *m* pristanište; luka; prevoz; podvoz; vozarina; poštarina; *arrivare a buon* ~ srećno stići; prispeti; *capitaneria di* ~ lučka kapetanija; *comandante del* ~ lučki kapetan; *condurre in* ~ *qcs* ostvariti nešto; dovesti nešto do kraja; *di (del)* ~ lučki; *diritto di* ~ lučka taksa; *essere a buon* ~ biti pri kraju posla; *essere in* ~ biti na cilju; *franco di* ~ franko poštarina; oslobođeno poštarine; s plaćenom vozarinom; franko vozarina; *in* ~ *franco* franko vozarina; plaćena vozarina; *lasciare il* ~ napustiti luku; *lettera di* ~ sprovodni list; *pilota del* ~ lučki pilot; *polizia di* ~ lučka policija; ~ *aereo* vazdušna luka; aerodrom; ~ *affrancato* plaćena vozarina; ~ *anteriore* predvozarina; ~ *di appartenenza* luka pripadnosti; zavičajna luka; ~ *d'armamento* luka za opremu broda; ~ *d'armi* dozvola za nošenje oružja; ~ *di arrivo* luka dolaska; ~ *assegnato* vozarina uz pouzeće; ~ *autonomo* autonomna luka; ~ *capolinea* krajnja (početna) luka; ~ *di caricazione (di carico)* ukrcajna (utovarna) luka; ~ *a carico del mittente* prevoz na teret pošiljaoca; ~ *commerciale* trgovačka luka; ~ *di destinazione (destino)* odredišna luka; ~ *doganale* carinska luka; ~ *dovuto* dužna vozarina; ~ *d'entrata* ulazna luka; ~ *esportatore* izvozna luka; ~ *estero* inostrana luka; ~ *fluviale* rečna luka; rečno pristanište; ~ *franco* slobodna luka; ~ *franco confine* mesto isporuke franko granica; ~ *di guerra* ratna luka; ~ *illegale di decorazioni* bespravno nošenje odlikovanja; ~ *illegale di uniforme* bespravno nošenje uniforme; ~ *d'imbarco* ukrcajna luka; ~ *d'immatricolazione* matična luka; luka registracije (upisa); ~ *importatore* uvozna luka; ~ *industriale* industrijska luka; ~ *intermedio* međuluka; ~ *interno* unutrašnje pristanište; ~ *d'iscrizione* luka pripadnosti broda; matična luka; ~ *lacuale* jezerska luka; ~ *di lettera* poštarina; ~ *marittimo* pomorska luka; ~ *mercantile* tragovačka luka; ~ *militare* ratna luka; ~ *morto* mrtva (zatvorena) luka; ~ *nazionale* domaća luka; ~ *d'ordine* luka po naredbi; ~ *da pagarsi alla consegna* vozarina plativa pri isporuci; ~ *pagato*



plaćena vozarina; ~ *di partenza* polazna luka; ~ *peschereccio* ribarska luka; ~ *petrolio* petrolejska luka; ~ *di registro* luka registracije; ~ *di rifugio* luka skloništa; ~ *di rilascio* izlazna luka; ~ *di sbarco* iskrcajna luka; ~ *di scalo* istovarna luka; ~ *di scarico* iskrcajna (istovarna) luka; ~ *di transito* tranzitna luka; ~ *di trasbordo* pretovarna luka; ~ *con ufficio doganale* luka s carinskim odeljenjem; ~ *d'uscita* izlazna luka; *regolamento del* ~ lučki propis; *scaricatore di* ~ lučki radnik; *spese di* ~ troškovi prevoza; *toccare un* ~ dotaći luku; *zona del* ~ lučka zona

**Portogallo** *m (geogr)* Portugal

**portoghese** *adj* portugalski

**Portoghese** *m* Portugalac

**portuale** *m e adj* doker; lučki radnik; lučki; *amministrazione* ~ lučka uprava; *attrezzatura* ~ lučka oprema; *impianto* ~ lučki uređaj; *lavoratore* ~ lučki radnik; *movimento* ~ lučki promet; *politica* ~ lučka politika; *polizia* ~ lučka policija; *statistica* ~ lučka statistika; *tariffa* ~ lučka tarifa; *tassa* ~ lučka taksa; *traffico* ~ lučki promet; *usanze portuali* lučki običaji

**porzione** *f* deo; udeo; porcija; ~ *disponibile* raspoloživi deo; ~ *indisponibile della successione* neraspoloživ deo nasledstva; ~ *legittima* nužni deo; ~ *riservata* deo koji nije raspoloživ

**posa** *f* polaganje; postavljanje; mir; odmor; poza; poziranje; *senza* ~ neprestano; bez prekida; ~ *della prima pietra* polaganje kamena temeljca

**posamento** *m* polaganje; postavljanje

**posare** *v* položiti; spustiti; odložiti

**poscritto** *m* dodatak tekstu; postskriptum

**positivismo** *m* pozitivizam; ~ *giuridico* pravni pozitivizam

**positivo** *adj* potvrdan; pozitivan; siguran; konkretan; *diritto* ~ pozitivno pravo; *interesse contrattuale* ~ pozitivni ugovorni interes

**posizione** *f* položaj; pozicija; stav; držanje; stavka; *contabilità di* ~ poziciono knjigovodstvo; *crearsi una* ~ stvoriti sebi položaj; *difendere una* ~ braniti položaj; *farsi una* ~ steći položaj u društvu; *guerra di* ~ pozicioni rat; *luci di* ~ poziciona svetla; *numero di* ~ broj stavke; ~ *chiave* ključni položaj; ~ *del conto* stanje računa; ~ *creditoria (creditrice)* stanje poverioca; poverilačka stavka; ~ *debitoria* stanje dužnika; ~ *disperata* očajan položaj; ~ *doganale* carinski stav; ~ *dominante* dominantan položaj; ~ *dubbiosa* sumnjiv položaj; ~ *eminente* visok položaj; ~ *di forza* pozicija sile; ~ *giuridica* pravno stanje; ~ *sul mercato* stanje na tržištu; ~ *di monopolio* monopolistički položaj; ~ *predominante (preminente)* preovlađujući položaj; ~ *privilegiata (di privilegio)* povlašćen položaj; ~ *sociale* društveni položaj; ~ *in stato d'accusa* situacija u fazi optužbe; ~ *tabellare* tabelarno stanje; ~ *della tariffa (tariffaria)* tarifna stavka; ~ *ufficiale* zvanični stav; ~ *ufficiosa* poluzvanični stav; ~ *di vendita* stanje prodaje; *prendere* ~ zauzeti stav; osvojiti položaj; *restare sulle proprie posizioni* držati se svoga stava; *stornare una* ~ *contabile* stornirati knjigovodstvenu stavku

**posporre** *v* odgoditi; odložiti za kasnije; staviti posle; zapostaviti

**posposizione** *f* zapostavljanje

**possedere** *v* imati; posedovati; obuzeti; opsesti

**possedimento** *m* posed; imanje; zemljište

**posseditore** *m* posednik; vlasnik

**possessione** *f* posed; posedovanje; opsednutost; manija; *diritto di* ~ pravo posedovanja; ~ *continua* stalan posed; ~ *esclusiva* ekskluzivan posed; ~ *illegittima* nezakonit posed; ~ *ininterrotta* neprekidan posed; ~ *di lunga durata* dugotrajan posed; ~ *pacifica* miran posed; ~ *precaria* privremeni posed; ~ *a titolo di proprietario* svojinski posed

**possesso** *m* posed; imanje; posedovanje; *acquisto di* ~ sticanje poseda; *assumere il* ~ preuzeti posed; *atto di* ~ akt poseda; *azione di reintegrazione in* ~ tužba za povraćaj poseda; *cambiamento del* ~ promena poseda; *diritto di* ~ pravo poseda; *entrare in* ~ stupiti u posed; *esercitare in* ~ koristiti posed; *foglio di* ~ posedovni list; *fondamento del* ~ osnov poseda; *godere il* ~ uživati posed; *immettere nel* ~ uvesti u posed; *in* ~ u posedu; *introdursi nel* ~ ući (silom) u posed; *mettere in* ~ uvesti u posed; ~ *abbandonato* napušten posed; ~ *di azioni* posedovanje deonica; ~ *di buona fede* pošten posed; ~ *contestato* osporen posed; ~ *continuo* stalan posed; ~ *derivato* izveden posed; ~ *dimesso* napušten posed; ~ *diretto* direktan posed; ~ *equivoco* sumnjiv posed; ~ *esclusivo* isključiv posed; ~ *di fatto* stvaran posed; ~ *fisico* fizički posed; ~ *fondiario* zemljišni posed; ~ *fondiario urbano* gradski zemljišni posed; ~ *giuridico* pravni (sudski) posed; ~ *illegittimo (illegale)* nezakonit posed; ~ *immediato* neposredan posed; ~ *immemorabile* posed od pamtiveka; ~ *incontrastato* neometan (nesmetan) posed; ~ *indiretto* posredan posed; ~ *ininterrotto* neprekidan posed; ~ *individuale* individualni posed; ~ *legale* zakonit posed; ~ *legittimo* zakonit posed; ~ *di mala fede* nepošten posed; ~ *da memoria d'uomo* posed od pamtiveka; ~ *mentale* mentalni posed; ~ *mobiliare* posed na pokretnim stvarima; ~ *negato* odbijen posed; ~ *non vizioso* istinit posed; ~ *pacifico* miran posed; ~ *parziale* delimičan posed; ~ *precario* privremeni posed (na izmoljeni način); ~ *in proprio* vlastiti posed; ~ *pubblico* javan posed; ~ *qualificato* kvalifikovani posed; ~ *simulato* simulirani posed; ~ *tavolare* zemljišni posed; ~ *tranquillo* miran posed; ~ *vizioso* samovoljan (nei-

stinit) posed; *prendere* ~ preuzeti posed; *presa di* ~ stupanje u posed; preuzimanje poseda; *rientrare in* ~ ponovo ući u posed; *stato di* ~ stanje poseda; *tenere in* ~ posedovati; imati u posedu; *titolo del* ~ naslov poseda; *togliere il* ~ oduzeti posed; *trasmettere il* ~ preneti posed

**possessore** *m* posednik; vlasnik; ~ *anteriore* prethodni vlasnik; ~ *di un assegno* imalac čeka; ~ *di azioni* posednik deonica; ~ *di buona fede* pošten (savestan) posednik; ~ *di una cambiale* imalac menice; ~ *di diritto* pravni (zakonit) posednik; ~ *di un diritto* imalac prava; ~ *di fatto* stvaran posednik; ~ *fidecommissario* fideikomosioni posednik; ~ *d'industria* imalac obrta; ~ *intermedio* međuposednik; ~ *dell'invenzione* posednik pronalaska; ~ *legittimo* zakonit posednik; ~ *di mala fede* nepošten (nesavesni) posednik; ~ *non vizioso* istinit posednik; *del pegno* posednik zaloga; ~ *precario* privremeni posednik; ~ *del privilegio* imalac povlastice; ~ *in proprio* vlastiti imalac; ~ *vizioso* samovoljan (neistinit) posednik

**possessorio** *adj (leg)* posednički; vlasnički; *azione possessoria* posednička tužba; *giudizio* ~ posednička presuda

**possibile** *m e adj* mogućnost; moguć; *acquirente* ~ verovatan (moguć) kupac; *fare il* ~ uraditi sve što je moguće; *il meno* ~ što manje; *nel limite del* ~ u granicama mogućnosti; *al più presto* ~ što je brže moguće; *il* ~ koliko god je moguće; *il render* ~ omogućenje; omogućavanje

**possibilità** *f* mogućnost; *dare la* ~ dati mogućnost; *non esiste la* ~ ne postoji mogućnost; ~ *di adempire* mogućnost ispunjenja; ~ *di denunzia* mogućnost otkaza; ~ *economiche* privredne mogućnosti; ~ *d'errori* mogućnost grešaka; ~ *d'esportazione* mogućnost izvoza; ~ *di guadagno* mogućnost zarade; ~ *di scambio* mogućnost razmene; ~ *di vendita* mogućnost prodaje; *secondo le* ~ prema mogućnostima

**possidente** *m e f* posednik; ~ *terriero* zemljoposednik

**posta** *f* pošta; ulog; stanje; stavka; *a bella* ~ namerno; *consegnare alla* ~ predati na poštu; *distribuzione della* ~ raznošenje pošte; *fermo* ~ post-restant; *franco di* ~ oslobođeno poštarine; *a giro di* ~ poštom; *inoltrare la* ~ otpremiti poštu; *a mezzo* ~ poštom; *per* ~ poštom; *per* ~ *aerea* avionskom poštom; *per* ~ *raccomandata* preporučenom poštom; ~ *aerea* avionska pošta; ~ *attiva* aktivna stavka; ~ *di bilancio* stavka bilansa; ~ *centrale* glavna pošta; ~ *contabile* knjigovodstvena stavka; ~ *di un conto* stavka računa; *a* ~ *corrente* tekućom poštom; ~ *elettrica* električna pošta; ~ *d'entrata* ulazna (prihodovna) stavka; ~ *d'esito* rashodna stavka; stavka izdataka; ~ *del giornale* stavka dnevnika; ~ *d'introito* stavka prihoda; ~ *in partenza* odlazna pošta; ~ *passiva* pasivna stavka; ~ *pneumatica* pneumatska pošta; ~ *transitoria* tranzitorna (prelazna) stavka; *ritirare la* ~ podići poštu; *spedire per* ~ poslati poštom; *spese di* ~ poštarina; poštanski troškovi; *a stretto giro di* ~ prvom poštom

**postagiro** *m* poštanski transfer; ~ *telegrafico* telegrafski poštanski transfer

**postale** *adj* poštanski; *amministrazione* ~ poštanska uprava; *assegno* ~ poštanski ček; *biglietto* ~ poštanska karta; *cartolina* ~ dopisnica; *carta valore* ~ poštansko vrednosno pismo; *casella* ~ poštanski fah; *circolazione* ~ poštanski promet; *collettoria* ~ poštansko sabiralište; *commesso* ~ poštanski pomoćnik; *congiunzione* ~ poštanska veza; *conto corrente* ~ poštanski tekući račun; *corso* ~ poštanski kurs; *diritto* ~ poštanska taksa; *distretto* ~ poštanski okrug; *esercizio* ~ poštansko poslovanje; *furgone* ~ poštanska kola; *indirizzo* ~ *accompagnatorio* poštansko propratno pismo; *mandato* ~ poštanski nalog; poštanska uputnica; *movimento* ~ poštanski promet; *pacco* ~ poštanski paket; *rendita* ~ poštanski prihod (dohodak); *ricevuta* ~ poštanska priznanica; *rivalsa* ~ poštanska naplata; *servizio* ~ poštanska služba; *sopratassa* ~ naknadna poštanska taksa; *spedizione* ~ poštanska pošiljka; *spesa* ~ poštanski trošak; *statistica* ~ poštanska statistika; *succursale* ~ poštanska filijala; *tariffa* ~ poštanska tarifa; *timbro* ~ poštanski žig; *traffico* ~ poštanski promet; *ufficio* ~ poštanska kancelarija; *unione* ~ poštanska unija; *vaglia* ~ poštanska uputnica; *vagone* ~ poštanska kola; poštanski vagon

**postbellico** *adj* posleratni; poratni

**postdatare** *v* staviti kasniji datum; postadirati

**postdatato** *adj* naknadno datiran; postadiran; *documento* ~ postdatiran dokument

**postdatazione** *f* postadiranje; ~ *in un assegno* postdatiranje čeka

**posteggiare** *v* parkirati; smestiti

**posteggiatore** *m* čuvar parkinga

**posteggio** *m* parkiralište; *(comm)* prodajno mesto na pijaci; tezga; *diritto di* ~ taksa za parkiranje; *divieto di* ~ zabrana parkiranja; *tassa di* ~ taksa za parkiranje

**postelegrafonico** *adj* poštansko-telegrafsko-telefonski; *servizi* ~ poštansko-telegrafsko-telefonska služba

**posteri** *m pl* daleki potomci; unuci

**posteriore** *adj* kasniji; naknadni; potonji; zadnji; sa zadnje strane

**posteriorità** *f* naknadnost; ~ *di data* kasniji datum

**posticipare** *v* odgoditi; pomeriti za kasnije; ~ *un assegno* odgoditi plaćanje čeka



**posticipato** *adj* odloženo; pomereno za kasnije; *pagamento* ~ odloženo plaćanje (posle prijema robe); *porto* ~ vozarina plativa nakon prispeća

**posticipazione** *f* odlaganje; odgađanje; pomeranje za kasnije

**postilla** *f* napomena; beleška; ~ *a piè di pagina* napomena na dnu stranice

**postino** *m* poštar; pismonoša

**posto** *m* mesto; položaj; zaposlenje; *a* ~ na mestu; u redu; *al* ~ *di* umesto; *cercare un* ~ tražiti posao; *conferimento di un* ~ dodeljivanje službe; *coprire il* ~ zauzimati mesto; *dichiarare un* ~ *vacante* oglasiti mesto upražnjenim; *fare* ~ napraviti mesta; *fuori* ~ neumestan; *mani a* ~! ruke k sebi!; *mettere le cose a* ~ srediti stvari; *occupare un* ~ zauzimati mesto; *perdere il* ~ izgubiti službu; ~ *di ancoraggio* mesto sidrenja; ~ *di apprendista* mesto učenika u privredi; ~ *di blocco* kontrolno mesto (na drumu); ~ *di confidenza* poverljivo mesto; ~ *direttivo* rukovodeće mesto; ~ *doganale* carinski punkt; ~ *di guardia* stražarsko mesto; ~ *fisso* stalno mesto; ~ *di funzionario* službeničko mesto; ~ *di lavoro* radno mesto; ~ *letto* ležaj; krevet; ~ *di medicazione* stanica hitne pomoći; ~ *d'onore* počasno mesto; ~ *di parcheggio* mesto za parkiranje; ~ *permanente* trajno zaposlenje; ~ *di polizia* policijska stanica, ~ *di rifornimetno* mesto snabdevanja; ~ *riservato* rezervisano mesto; ~ *di ruolo* stalan položaj; stalno mesto; ~ *a sedere* sedište; ~ *sistematizzato* sistematizovano mesto; ~ *telefonico* telefonska govornica; ~ *vacante* upražnjeno (prazno) mesto; ~ *di voto* glasačko mesto; *prendere* ~ zauzeti mesto; sesti; *prenotare il* ~ rezervisati mesto; *sul* ~ na licu mestu

**postulante** *m e f* molitelj; tražilac

**postulato** *m* pretpostavka; postulat

**postumo** *adj* posmrtan; posthumni; *figlio* ~ dete rođeno posle očeve smrti

**potabile** *adj* pitak; pijaći; *acqua* ~ pijaća voda; voda za piće

**potente** *adj* moćan; silan; snažan

**potenza** *f* sila; snaga; moć; sposobnost; *grande* ~ velesila; velika sila; *le grandi Potenze* velike sile; ~ *d' acquisto* kupovna moć; ~ *d'acquisto reale* realna kupovna moć; ~ *atomica* atomska sila; ~ *belligerante* ratna sila; ~ *coloniale* kolonijalna sila; ~ *commerciale* trgovačka sila; ~ *continentale* kontinentalna sila; ~ *contraente* ugovorna snaga; ~ *di un criterio* snaga kriterijuma; ~ *economica* privredna snaga; ekonomska moć; ~ *finanziaria* finansijska snaga; ~ *fiscale* poreska snaga; porez prema jačini i kubikaži motora; ~ *garante* sila koja garantuje; *potenze in guerra* zaraćene sile; ~ *industriale* industrijska sila; ~ *lavorativa* radna snaga; ~ *mandataria* mandatna sila; ~ *marittima* pomorska sila; ~ *mondiale* svetska sila; ~ *del motore* snaga motora; ~ *navale* pomorska sila; ~ *neutrale* neutralna sila; *potenze occidentali* zapadne sile; ~ *d'occupazione* okupaciona sila

**potenziale** *m e adj* potencijal; moguć; potencijalan; *acquirente* ~ potencijalni kupac; *inflazione* ~ potencijalna inflacija; *mercato* ~ potencijalno tržište; ~ *economico* privredni potencijal; ~ *di guerra* ratni potencijal; ~ *di lavoro* radni potencijal; ~ *produttivo (di produzione)* proizvodni potencijal; ~ *umano* ljudski potencijal

**potenzialità** *f* kapacitet; potencijal; mogućnost ostvarenja; ~ *finanziaria* finansijski potencijal; ~ *produttiva* proizvodni kapacitet

**potenziamento** *m* jačanje; potenciranje; ~ *delle riserve* jačanje rezervi

**potenziare** *v* pojačati; potencirati; ~ *l'esportazione* pojačati izvoz; ~ *lo sviluppo* pojačati razvoj; ~ *la vendita* pojačati prodaju

**potere** *m e v* moć; sposobnost; vlast; moći; smeti; *abuso di* ~ zloupotreba vlasti; *assumere il* ~ preuzeti vlast; *avere in suo* ~ držati u svojoj vlasti; *avvento al* ~ preuzimanje vlasti; *conferire il* ~ dati ovlašćenje (vlast); *conferire pieni poteri a qcn* predati neograničenu vlast nekome; dati ovlašćenje nekome; *conquista del* ~ osvajanje vlasti; *conservare il* ~ ostati na vlasti; *divisione dei* ~ podela vlasti; *esercitare il* ~ izvršavati vlast; *essere al* ~ biti na vlasti; *essere in* ~ *di* biti u stanju; moći; *oltrepassare i poteri* prekoračiti ovlašćenje; *oltrepassare i propri poteri* prekoračiti svoja ovlašćenja; *pieni poteri* ovlašćenje; punomoćje; neograničena vlast; *possedere in suo* ~ držati u svojoj vlasti; *al* ~ na vlasti; ~ *d'acquisto* kupovna moć; ~ *amministrativo* upravna vlast; ~ *arbitrario* samovolja; ~ *d'autorizzazione* snaga (pravo) ovlašćenja; ~ *calorifico* kalorična snaga; ~ *centrale* centralna vlast; ~ *civile* građanska vlast; ~ *di consumo* moć potrošnje; ~ *di controllo* kontrolna vlast; *poteri dei deputati* poslanička punomoć; ~ *direttivo* upravna vlast; ~ *disciplinare* disciplinska snaga; ~ *discrezionale* diskreciona vlast; ~ *dispositivo* naredbodavna vlast; ~ *ecclesiastico* crkvena vlast; ~ *esecutivo* izvršna vlast; ~ *federale* savezna vlast; ~ *finanziario* finansijska moć (vlast); ~ *di firma* pravo potpisa; ~ *gerarchico* hijerarhijska vlast; ~ *giudiziario* sudska vlast; ~ *governativo* vladina vlast; ~ *d'inchiesta* istražna vlast; ~ *legislativo* zakonodavna vlast; ~ *liberatorio della moneta* zakonski kurs novca; ~ *di nomina* vlast za imenovanje; ~ *penale* krivična vlast; ~ *politico* politička vlast; ~ *di polizia* policijska vlast; ~ *popolare* narodna vlast; ~ *produttivo* proizvodna moć; *poteri pubblici* javna vlast; ~ *punitivo* kaznena moć; ~ *di rappresentanza* predstavnička moć; ~ *repressivo* represivna vlast; *poteri soprannatu-*

*rali* natprirodne sposobnosti; ~ *di sorveglianza* nadzorna vlast; ~ *di sovranità (sovrano)* suverena vlast; ~ *spirituale* duhovna vlast; ~ *statale (dello Stato)* državna vlast; *poteri straordinari* vanredna ovlašćenja (prava); ~ *supremo* najviša (vrhovna) vlast; ~ *tributario* poreska vlast; ~ *ufficiale (d'ufficio)* zvanična vlast; ~ *di vigilanza* nadzorna vlast; *salire al* ~ doći na vlast; *senza* ~ bez moći; bez vlasti; *la sete del* ~ žeđ za vlašću; *usurpare il* ~ uzurpirati vlast; *volere è* ~ volja je moć

**potestà** *f* vlast; moć; oblast; *patria* ~ očeva vlast; ~ *finanziaria* finansijska oblast; ~ *dei genitori* roditeljska vlast; ~ *maritale* muževljeva vlast; ~ *tutelare* tutorska vlast

**povero** *m e adj* siromah; siromašan; jadan; bedan; ~ *in canna* puki siromah

**povertà** *f* siromaštvo; sirotinja; beda; *cadere in* ~ osiromašiti; ~ *di spirito* duhovno siromaštvo

**pozzo** *m* bunar; rudarsko okno; šaht; ~ *artesiano* arteški bunar; ~ *di carbone* rudnik uglja; ~ *nero* septička jama; ~ *petrolifero* naftni izvor; ~ *di scienza* riznica znanja; sveznalica

**Praga** *f (geogr)* Prag

**prammatica** *f* uobičajena praksa; propis; pravilo; pragmatika; *è di* ~ uobičajeno je; pravilo je

**prammatico** *adj* pragmatičan

**prammatismo** *m* pragmatizam

**pranzare** *v* ručati; obedovati

**pranzo** *m* ručak; obed; *a* ~ za ručkom; *dopo* ~ posle ručka; *stanza da* ~ trpezarija

**prassi** *f* praksa; običaj; ~ *amministrativa* administrativna praksa; ~ *commerciale* trgovačka praksa; ~ *diplomatica* diplomatska praksa; ~ *internazionale* međunarodna praksa

**pratica** *f* praksa; postupak; predmet; dosije; fascikla; veština; uvežbanost; *affidare una* ~ *a qcn* poveriti predmet nekome; *avere* ~ *di qcs* razumeti se u nešto; *avere una lunga* ~ imati veliko iskustvo; *dare corso alle pratiche* povesti postupak; *disbrigo di una* ~ rešavanje predmeta; *esaminare una* ~ ispitati predmet; *evadere una* ~ rešiti predmet; *fare* ~ izvežbati se; *in* ~ u praksi; praktično; *libera* ~ slobodan ulaz (broda); *mettere in* ~ sprovesti u delo; *per* ~ praktično; ~ *degli affari* poslovno iskustvo; praksa u poslu; ~ *amministrativa* adminsitrativna praksa; ~ *arbitrale* arbitražna praksa; ~ *bancaria* bankarska praksa; ~ *commerciale* trgovačka praksa; ~ *consueta* uobičajena praksa; ~ *doganale* carinski postupak; ~ *giudiziaria* sudska praksa; ~ *internazionale* međunarodna praksa; ~ *in sospeso* nerešen predmet; *smarrire una* ~ izgubiti dosije

**praticabile** *adj* prohodan; izvršiv; ostvarljiv

**praticabilità** *f* prohodnost; izvršivost; ostvarljivost

**praticamente** *adv* praktično; u praksi; takoreći

**praticante** *m* pripravnik; stažista; praktikant; ~ *avvocato* advokatski pripravnik

**praticare** *v* vršiti; obavljati; baviti se; pohađati; praktikovati; primenjivati; ~ *il bene* činiti dobra dela; ~ *un mestiere* baviti se zanatom; ~ *un prezzo* primeniti cenu; ~ *uno sconto* odobriti popust

**praticità** *f* praktičnost

**pratico** *adj* praktičan; vešt; iskusan; spretan; *essere* ~ *di* biti vešt

**preambolo** *m* uvod; uvodni deo; predgovor; preambula; *senza* ~ bez uvoda; direktno

**preannunziare** *v* nagovestiti; najaviti

**preavvertire** *v* prethodno obavestiti; najaviti

**preavvisare** *v* prethodno obavestiti; najaviti

**preavviso** *m* nagoveštaj; prethodna najava; upozorenje; otkazni rok; otkaz; *con* ~ uz prethodnu najavu; *dare* ~ dati otkaz; otkazati; *giorno di* ~ dan otkaza; ~ *di licenziamento* otkazni rok; *senza* ~ bez nagoveštaja; iznenada; *soggetto a* ~ podložan otkaznom roku

**precario** *m e adj (leg)* privremeno ustupanje imovine; radnik na određeno vreme; privremen; nesiguran; nestalan; *lavoratore* ~ radnik na određeno vreme; *a titolo* ~ kao privremen; opoziv

**precauzionale** *adj* koji se odnosi na oprez (predostrožnost); *misura* ~ mera predostrožnosti (opreza)

**precauzione** *f* oprez; predostrožnost; prevencija; *con* ~ oprezno; preventivno; *prendere* ~ biti oprezan

**precedente** *m e adj* presedan; prethodni događaj; prethodni; pređašnji; raniji; *l'anno* ~ prošle godine; *creare un* ~ stvoriti presedan; *senza precedenti* bez presedana

**precedentemente** *adv* prethodno; ranije

**precedenza** *f* prednost; prioritet; prvenstvo; preče pravo; *dare la* ~ dati pravo prvenstva; *dare la* ~ *a qcs* davati prednost nečemu; *diritto di* ~ *(nella circolazione stradale)* pravo prednosti (u saobraćaju); *in* ~ prethodno

**precedere** *v* prethoditi; prednjačiti; ići ispred; *farsi* ~ *da qcn* poslati nekoga ispred sebe

**precettare** *v* zvanično pozvati; uvesti radnu obavezu (štrajkačima)

**precettivo** *adj* propisan

**precetto** *m* propis; odredba; pravilo; *(leg)* sudski nalog; *festa di* ~ propisani praznik; ~ *affermativo* zapovest; ~ *di cauzione* nalog za osiguranje; ~ *esecutivo* izvršni nalog; ~ *negativo* zabrana; ~ *di pagamento* nalog za plaćanje; (sudski) platni nalog

**precettore** *m* učitelj; vaspitač

**precipitare** *v* strovaliti; strmoglaviti; pasti; srušiti se; prenagliti; brzati

**precipitarsi** *v rifl* baciti se; pojuriti; pohitati

**precipitazione** *f* prenagljenost; žurba



**precipitosamente** *adv* naglo; navrat nanos

**precipuo** *adj* prvenstveni; glavni, poseban

**precisamente** *adv* tačno; precizno

**precisare** *v* odrediti; precizirati; tačno naznačiti; ~ *la quota* odrediti kvotu

**precisazione** *f* tačno određivanje; preciziranje

**precisione** *f* tačnost; preciznost; *con* ~ precizno; tačno; *meccanica di* ~ precizna mehanika; *strumento di* ~ precizni instrument

**preciso** *adj* tačan; precizan; određen; *nulla di* ~ ništa određeno; *rapporto* ~ tačan izveštaj

**precludere** *v* ometati; onemogućiti; preprečiti; ~ *l'ingresso* onemogućiti ulaz; ~ *la via* stati (nekome) na put

**preclusione** *f* ometanje; onemogućavanje; prepreka; ~ *del diritto ipotecario* zabrana hipotekarnog prava

**precoce** *adj* rano sazreo; preran

**precocità** *f* rana zrelost; rano sazrevanje

**preconcetto** *m e adj* predrasuda; predubeđenje; unapred stvoren; *idea preconcetta* unapred stvorena predstava (o nečemu)

**precursore** *m* prethodnik; preteča; *segno* ~ predznak

**preda** *f* plen; ~ *di guerra* ratni plen; ~ *marittima* pomorski plen

**predare** *v* pljačkati; otimati; pleniti

**predatore** *m* pljačkaš; otimač; grabljivac

**predecessore** *m* prethodnik; predak

**predestinare** *v* predodrediti; unapred odrediti

**predetto** *adj* već pomenuti; gore navedeni

**prediale** *f e adj* zemljarina; zemljišni; *servitù* ~ zemljišni servitut

**predilezione** *f* izrazita ljubav (naklonost); *con* ~ izuzetno rado

**predire** *v* predskazati; proreći; proricati

**predisporre** *v* unapred odrediti; pripremiti; osposobiti

**predisposizione** *f* predispozicija; prirodna sklonost

**predizione** *f* predskazanje; proricanje

**predominante** *adj* pretežan; preovladavajući; *azioni predominanti* predominantne deonice; *titoli predominanti* predominantni vrednosni papiri (efekti)

**predominare** *v* preovladavati; predominirati

**predominio** *m* prevlast; nadmoć

**predone** *m* pljačkaš; razbojnik

**prefabbricato** *adj* montažni; *casa prefabbricata* montažna kuća

**prefabbricazione** *f* izrada montažnih elemenata

**prefazione** *f* predgovor, preambula

**preferenza** *f* davanje prednosti; povlastica; *a* ~ *di* radije nego; *accordare la* ~ odobriti prednost; *avere la* ~ imati prednost; *dare la* ~ dati prednost; *dare la* ~ *a qcs* davati prednost nečemu; *di* ~ radije; najradije; *godere la* ~ uživati prednost; *ottenere la* ~ izdejstvovati prednost; ~ *comunitaria* zajednička prednost; ~ *per la liquidità* sklonost likvidnosti

**preferenziale** *adj* povlašćen; preferencijalan; *azione* ~ povlašćena deonica; *pagamento* ~ povlašćeno plaćanje; *tariffa* ~ povlašćena tarifa; *trattamento* ~ povlašćeni tretman; *voto* ~ povlašćeni glas

**preferibile** *adj* koji zaslužuje prednost; bolji; pogodniji

**preferibilmente** *adv* radije

**preferire** *v* dati prednost nečemu; više voleti

**prefetto** *m* prefekt; oblasni upravnik; ~ *marittimo* pomorski prefekt; ~ *di polizia* šef policije

**prefettura** *f* prefektura; pokrajinska uprava; ~ *marittima* pomorska prefektura

**prefiggere** *v* odrediti; utanačiti; utvrditi

**prefiggersi** *v rifl* odlučno naumiti; ~ *una meta* postaviti sebi za cilj

**prefinanziamento** *m* pretfinansiranje; prethodno finansiranje

**prefinanziare** *v* pretfinansirati; unapred obezbediti sredstva

**prefisso** *m* prefiks; *(tel)* pozivni broj za međugradsku telefonsku vezu

**pregare** *v* moliti; zamoliti

**pregevole** *adj* dragocen; vredan

**preghiera** *f* molba; molitva; *rivolgere viva* ~ uputiti živu molbu

**pregiare** *v* ceniti; poštovati

**pregiarsi** *v rifl* imati čast

**pregiatissimo** *adj superl* mnogo poštovani

**pregiato** *adj* cenjen; poštovan; dragocen; skupocen

**pregio** *m* vrednost; vrlina; poštovanje; *avere in* ~ ceniti; *avere gran* ~ imati veliku vrednost; *essere in* ~ biti cenjen; *tenere in gran* ~ veoma poštovati (ceniti)

**pregiudicare** *v* unapred presuditi (rešiti); prejudicirati; ugroziti; dovesti u pitanje; kompromitovati; ~ *la questiona* prejudicirati pitanje

**pregiudicato** *m e adj* krivac u povratu; ranije osuđivan; pun predrasuda; oštećen; poročan

**pregiudiziale** *f e adj* preduslov; prethodni uslov; preliminaran

**pregiudizievole** *adj* štetan; škodljiv; nepovoljan

**pregiudizio** *m* predrasuda; predubeđenje; šteta; *passare sopra ai pregiudizi* savladati predrasude; *pieno di pregiudizi* pun predrasuda; *portare* ~ prejudicirati; ~ *legale* pravna šteta; ~ *manifesto* očigledna šteta; ~ *morale* moralna šteta; *recare* ~ *a qcn (a qcs)* naškoditi nekome; nanositi štetu nečemu; *senza pregiudizi* bez predrasuda; *senza* ~ *dei diritti di terzi* bez štete po prava trećih lica; *sollevare da ogni* ~ osloboditi od svake predrasude

**prelavorazione** *f* primarna prerada

**prelazione** *f* prvenstvo; prednost; prioritet; *diritto di* ~ prioritetno pravo; ~ *dei creditori* prven-

stveni red poverilaca; ~ *del creditore pignoratizio* prioritet zalogoprimaoca; ~ *d'ipoteca* hipotekarni prioritet

**prelevamento** *m* uzimanje; podizanje (novca); podignuta suma; *avviso di* ~ obaveštenje o podizanju; ~ *di campione* uzimanje uzorka; uzorkovanje; ~ *sul capitale* podizanje na račun kapitala; ~ *a titolo personale* lično podizanje

**prelevare** *v* podići (novac); podignuti (robu, novac); uzimati; ~ *un campione* uzimati uzorak; uzorkovati; ~ *il carico* preuzeti tovar; ~ *denaro* podići novac; ~ *imposte* naplatiti porez; ~ *il risparmio* podići štednju

**prelievo** *m* podizanje (novca); uzimanje (uzoraka za analizu); skidanje (sa računa); ~ *di campione* uzimanje uzorka; uzorkovanje; ~ *di denaro* podizanje novca

**preliminare** *m e adj* uvod; predgovor; uvodni; prethodni; preliminaran; *atto ~ nel procedimento penale* pripremni podnesak u krivičnom postupku; *contratto* ~ preliminarni ugovor; *questioni preliminari* preliminarna pitanja

**preliminari** *m pl* preduslov; pretpostavka

**prematuro** *adj* preuranjen; preran; prevremen; prerano zreo; *diritto* ~ preuranjeno pravo

**premeditare** *v* unapred planirati; smišljati; pripremati

**premeditato** *adj* unapred planiran; smišljen; *danneggiamento* ~ namerno oštećenje; *delitto* ~ zločin s predumišljajem; *omicidio* ~ ubistvo s predumišljajem

**premeditazione** *f* predumišljaj; pripremanje; planiranje; namera; *con* ~ sa predumišljajem; namerno; *senza* ~ bez predumišljaja; nenamerno

**premere** *v* pritsnuti; stisnuti; ~ *il grilletto* povući obarač

**premessa** *f* pretpostavka; premisa

**premettere** *v* staviti ispred; prethodno reći (napomenuti)

**premiare** *v* nagraditi

**premiazione** *f* nagrađivanje; dodela nagrada

**preminente** *adj* istaknut; ugledan; vodeći

**preminenza** *f* prednost; prvenstvo; nadmoć; primat

**premio** *m* nagrada; premija; *aggiudicare un* ~ dosuditi nagradu; *assegnare un* ~ dodeliti nagradu; *assicurazione a* ~ osiguranje s premijom; *conferire un* ~ podeliti nagradu; *conseguire il* ~ postići nagradu; *contratto a* ~ premijski ugovor; *guadagnare il* ~ zaslužiti nagradu; *licenza* ~ nagradno odsustvo; *offrire un* ~ ponuditi nagradu; *paga a* ~ plata s nagradom; *pagatore del* ~ isplatilac nagrade; ~ *di acceleramento* nagrada za ubrzavanje (intenziviranje); ~ *addizionale* naknadna nagrada; ~ *aggiuntivo* dodatna nagrada; ~ *di allestimento* nagrada za opremanje; ~ *annuale* godišnja nagrada; ~ *d'anzianità* nagrada za radni staž; ~ *arretrato* zaostala (neisplaćena) nagrada; ~ *d'assicurazione* premija osiguranja; ~ *base* osnovna (temeljna) nagrada; ~ *di buona gestione* premija za dobro poslovanje; ~ *di cambio* kursna premija (nagrada); ~ *collettivo* kolektivna nagrada; ~ *di coltura dei cereali* premija za proizvodnju žitarica; ~ *al commercio* trgovinska nagrada; ~ *alla consegna* premija pri isporuci; ~ *per consegnare* premija pri prodaji (efekata na berzi); ~ *di consolazione* utešna nagrada; ~ *contrattuale* ugovorna nagrada; ~ *costante* stalna nagrada; ~ *alla costruzione* premija za građenje; ~ *crescente* nagrada koja raste; ~ *a dare* dužna nagrada (na berzi); ~ *decrescente* nagrada koja se smanjuje; ~ *di distribuzione* nagrada pri raspodeli; ~ *d'economia* nagrada za štednju; privredna nagrada; ~ *effettivo* stvarna (efektivna) nagrada; ~ *d'emissione* premija emisije (obveznica); ~ *d'esportazione* izvozna premija; ~ *fisso* fiksna (utvrđena) nagrada; ~ *incasso* naplatna provizija (premija); ~ *d'incitamento* stimulativna nagrada; ~ *d'incoraggiamento* stimulativna nagrada; ~ *iniziale* početna nagrada; ~ *di lavori pesanti* nagrada za teške poslove; ~ *lordo* bruto nagrada; ~ *netto* neto nagrada; ~ *Nobel* Nobelova nagrada; ~ *di operosità* nagrada za marljivost; ~ *sull'oro* premija na zlatu; ~ *parziale* delimična premija; ~ *di perfezionamento* nagrada za usavršavanje; ~ *periodico* periodična premija; ~ *di portafoglio* premija portfelja; ~ *di produttività* premija za produktivnost; ~ *di produzione* nagrada za proizvodnju; ~ *di pronta consegna* premija za promptnu isporuku; ~ *di quantità* nagrada za količinu; ~ *di regolarità* nagrada za tačnost (urednost); ~ *di rendimento* nagrada za rentabilnost; ~ *di riassicurazione* premija reosiguranja; ~ *a ricevere* nagrada koja se prima (na berzi); ~ *di ricevimento* nalaznina (na berzi); ~ *di ricupero* premija za naknadu; ~ *di riporto* reportna nagrada (na berzi); ~ *di rischio* nagrada za rizik; riziko premija; ~ *per ritirare* premija pri preuzimanju efekata (na berzi); ~ *di salvataggio* nagrada za spasavanje; ~ *di soccorso* nagrada za pomoć; ~ *supplementare (suppletivo)* dopunska nagrada; ~ *trasferibile* prenosna nagrada (premija); ~ *unico* jedinstvena nagrada; ~ *di vendita* nagrada za prodaju; *primo* ~ glavna premija; *riportare un* ~ postići nagradu; *salario a* ~ premijska plata

**premorienza** *f (leg)* ranija smrt; *in caso di* ~ u slučaju da umre pre (nekoga)

**premunire** *v* obezbediti; blagovremeno zaštititi

**premunirsi** *v rifl* snabdeti se; zaštititi se; obezbediti se; ~ *contro qcs* zaštititi se od nečega; osigurati se od nečega; snabdeti se nečim

**premunizione** *f* odbrana; obezbeđenje; zaštita



**premura** *f* žurba; pažnja; briga; revnost; *avere* ~ brinuti se; *con tutta* ~ hitno; *di* ~ hitan; *far* ~ požurivati; ~ *esagerata* preterana žurba (briga)

**premurosamente** *adv* brižljivo; usrdno; ljubazno

**premuroso** *adj* predusretljiv; pažljiv; ljubazan

**prendere** *v* uzimati; uzeti; uhvatiti; dobiti; dobijati; *il non ~ delle misure* nepreduzimanje bezbednosnih mera; ~ *abbaglio* prevariti se; ~ *in affitto* iznajmiti; zakupiti; ~ *in affitto di fondi rustici* uzeti zemlju u zakup; ~ *alloggio* useliti se; ~ *in appalto* zakupiti; ~ *atto di qcs* primiti k znanju; imati nešto u vidu; ~ *un avvocato* uzeti sebi branioca; ~ *in cambio* uzeti u zamenu; promeniti; ~ *cattive abitudini* primiti loše navike; ~ *un conchiuso* zaključiti; doneti zaključak; ~ *congedo* oprostiti se; ~ *a conoscenza* primiti na znanje; ~ *le cose come sono* pomiriti se sa činjenicama; ~ *in consegna* preuzeti; ~ *in considerazione qcs* uzeti nešto u razmatranje; ~ *contatto* stupiti u vezu; ~ *una decisione* doneti odluku; ~ *una deliberazione* rešiti se (na nešto); ~ *denaro a credito* uzajmiti novac na kredit; ~ *in deposito* uzeti na čuvanje; ~ *dimora* nastaniti se; ~ *esempio* uzeti kao primer; ~ *sul fatto* zateći (uhvatiti) na delu; ~ *a fitto* zakupiti; ~ *in giro* zavitlavati; ~ *impegno* obavezati se; ~ *istruzioni* primiti uputstva; ~ *largo* pobeći; isploviti na pučinu; ~ *in locazione* uzeti u najam; ~ *marito* udati se; ~ *delle misure* preduzeti mere; *il ~ delle misure* preduzimanje mera; ~ *a nolo* unajmiti; ~ *nota* zabeležiti; notirati; ~ *parte (a)* učestvovati (u); ~ *piede* ustaliti se; ~ *porto* uploviti u luku; iskrcati se (u luci); ~ *posizione* zauzeti stav; ~ *possesso di* ući u posed; zauzeti; zaposesti; ~ *posto* sesti; zauzeti mesto; ~ *delle precauzioni* preduzeti bezbednosne mere; ~ *in prova* uzeti na probu; ~ *dei provvedimenti* preduzeti bezbednosne mere; ~ *una sanzione* primeniti sankciju; ~ *sul serio* ozbiljno shvatiti; ~ *servizio* stupiti u službu; ~ *al servizio* zaposliti; primiti u službu; ~ *terra* iskrcati se; pristati; ~ *visione* uzeti na znanje; primiti na uvid; pregledati; ~ *il volo* poleteti; odleteti; pobeći

**prenditore** *m (comm)* primalac; remitent; ~ *dell'assegno* korisnik čeka; ~ *di una cambiale* korisnik menice; remitent; ~ *di credito* korisnik kredita; ~ *di lavoro* primalac posla

**prenditoria** *f* prodavnica srećaka

**prenominato** *adj* ranije pomenuto

**prenotare** *v* rezervisati; prijaviti; ~ *l'ipoteca* uknjižiti hipoteku; ~ *un ordine* zabeležiti porudžbinu

**prenotazione** *f* rezervacija; upis; prijava; *certificato di* ~ potvrda o prijavi; *commercio di* ~ promet s rezervacijama; *istanza di* ~ molba za rezervaciju; *libro di* ~ knjiga rezervacija; ~ *alberghiera* hotelska rezervacija; ~ *della cambiale* prijava menice; ~ *condizionata* uslovna rezervacija; ~ *contabile* knjigovodstvena rezervacija; ~ *definitiva* definitivna rezervacija; ~ *del diritto di pegno* prijava založnog prava; ~ *nei libri tavolari* upis u zemljišne knjige; ~ *di posto* rezervacija mesta; ~ *tavolare* zemljišni upis

**preoccupante** *adj* zabrinjavajući; *un affare* ~ zabrinjavajući posao

**preoccupare** *v* zabrinjavati; brinuti; zadavati brige

**preoccuparsi** *v rifl* brinuti se

**preoccupato** *adj* zabrinut

**preoccupazione** *f* zabrinutost; briga; preokupacija

**preordinare** *v* predodrediti; unapred odrediti; rasporediti

**preparare** *v* pripremiti; spremiti; ~ *un abboccamento* pripremiti sastanak; ~ *una fiera* pripremiti sajam; ~ *qcn a qcs* pripremiti nekoga za nešto

**prepararsi** *v rifl* pripremiti se; spremiti se; ~ *di* pripremiti se za

**preparativi** *m pl* priprema

**preparato** *m e adj* preparat; spreman; pripremljen; stručan

**preparatorio** *adj* pripremni; *assemblea* ~ pripremna skupština; *atto* ~ pripremna radnja; *lavoro* ~ predradnja; pripremni rad

**preparazione** *f* priprema; pripremanje; preparat; spremanje; sprema; obrazovanje; *dopo una buona* ~ nakon dobre pripreme; *fare le preparazioni* vršiti pripreme; *in* ~ u pripremi; ~ *d'un crimine* priprema zločina; *preparazioni di guerra* ratne pripreme; ~ *della merce* priprema robe; *senza* ~ bez pripreme

**preponderante** *adj* pretežan; nadmoćan

**preponderanza** *f* pretežnost; nadmoć

**preponderare** *v* preovlađivati; prevagnuti; predominirati

**prepotente** *adj* silan; silovit; nasilan; prepotentan; *condotta* ~ nasilničko ponašanje

**prepotenza** *f* drskost; bahatost; nadmenost; prepotencija

**prerogativa** *f* povlastica; prednost; prerogativa; ~ *diplomatica* diplomatska povlastica; ~ *parlamentare* parlamentarna prerogativa

**presa** *f* hvatanje; zahvat; preuzimanje; osvajanje; zauzimanje; snimanje; priključak; kontakt; ~ *d'acqua* hidrant; ~ *in consegna* preuzimanje; ~ *di corrente* priključna kutija; ~ *in giro* zavitlavanje; ~ *della merce a domicilio* preuzimanje robe na adresi (stana); ~ *di posizione* zauzimanje stanovišta; ~ *di possesso* preuzimanje poseda; ~ *di potere* preuzimanje vlasti; ~ *di terra* uzemljenje; ~ *in visione* uzimanje na uvid; *di prima* ~ na prvi pogled

**presagio** *m* predznak; predosećanje; predskazanje

**prescindere** *v* ne obazirati se; apstrahovati; ne voditi računa; *a ~ da* bez obzira na; ostavljajući po strani

**prescrittibile** *adj* zastariv

**prescrittibilità** *f* zastarivost; zastarelost

**prescritto** *m e adj* propis; zastarelost; propisan; zastareo; istekao; *non ~* nepropisan; *~ dalla legge* zakonski zastareo

**prescrivere** *v* propisati; odrediti; zastareti; *~ norme* normirati

**prescrizione** *m* propis; odredba; zastarelost; *contro ~* protivpropisno; *cader in ~* zastareti; *diritto di ~* pravo zastarelosti; *eccezione di ~* prigovor zastarelosti; *effetto della ~* učinak zastarelosti; *interrompere la ~* prekinuti zastarelost; *a ~* po propisu; *~ abbreviata* skraćeni rok zastarevanja; *~ acquisitiva* akvizitivna (pozitivna) zastarelost; *~ dell'azione* zastarelost tužbe; *~ dell'azione penale* zastarelost krivičnog gonjenja; *~ cambiaria* menična zastarelost; *~ di credito* zastarelost kredita; odredba zajma; *~ del diritto* zastarelost prava; *~ estintiva* ekstinktivna (negativna) zastarelost; *~ generale* opšti propis; *~ giuridica* pravni propis; *~ imperativa* imperativni propis; *~ legale* zakonska zastarelost; *~ della legge* zastarelost zakona; *~ di legge* zakonska zastarelost; zakonski propis; *~ in materia di diritto* zastarelost u predmetu prava; *~ in materia fiscale* zastarelost u predmetu poreza; *~ in materia di lavoro* zastarelost u predmetu radnog odnosa; *~ in materia di reati* zastarelost u predmetu zločina; zastarelost krivičnih dela; *~ di norme* normiranje; propisivanje normi; *~ obbligatoria* obavezan propis; *~ della pena* zastarelost izvršenja kazne; *~ nel procedimento amministrativo-penale* zastarelost u administrativno kaznenom postupku; *~ del reato* zastarelost krivičnog dela; *~ di tariffa* zastarelost tarife; *prolungamento della ~* produženje zastarelosti; *rinuncia alla ~* odricanje od zastarelosti; *sospendere la ~* obustaviti zastarelost; *sospensione della ~* obustava zastarelosti; *tempo di ~* vreme zastarelosti; *termine di ~* rok zastarevanja

**presentabile** *adj* koji se može predstaviti (prikazati); prihvatljiv

**presentare** *v* predati; podneti; podnositi; predočiti; prikazati; *~ un assegno per la riscossione* podneti ček na isplatu; *~ il bilancio* iskazati bilans; *~ una cambiale per il pagamento* podneti menicu na isplatu; *~ un campione* prikazati uzorak; *~ la candidatura di qcn* kandidovati nekoga; *~ un conto* podneti račun; *~ una dichiarazione* dati iskaz; podneti prijavu; *~ la dichiarazione dei redditi* podneti prijavu o dohotku; *~ le dimissioni* podneti ostavku; *~ i documenti personali* legitimisati se; *~ una domanda* podneti molbu; *~ alla firma* podneti na potpis; *~ all'incasso* podneti na isplatu; *~ una mozione* dati predlog; *~ la petizione* podneti tužbu; *~ un progetto di legge* podneti zakonski predlog; *~ richiesta di fallimento* podneti stečajni zahtev; *~ ricorso* uložiti žalbu; žaliti se; *~ un saldo* iskazati saldo; *si riserva di ~ i motivi nel termine di legge* pridržava se prava da razloge podnese u zakonskom roku

**presentarsi** *v rifl* predstaviti se; prikazati se; *mi si presentò l'occasione* pružila mi se prilika; *~ candidato all'elezione* kandidovati se na izborima; *~ al concorso* prijaviti se na konkurs; *~ ad un esame* izaći na ispit; *~ tardi* doći (pojaviti se) kasno; *~ in tribunale* pojaviti se na sudu

**presentatore** *m* podnosilac; davalac; voditelj; *~ di un assegno* podnosilac čeka; *~ di una cambiale* podnosilac menice

**presentazione** *f* predstavljanje; podnošenje; prezentacija; prikaz; prikazivanje; *contro ~* uz podnošenje; *dietro ~* uz podnošenje; *biglietto di ~* pismena preporuka; *diritto di ~* pravo podnošenja; *lettera di ~* pismo o preporuci; *libro di ~* predajna knjiga; *da pagarsi alla ~* plativo pri podnošenju; *~ per l'accettazione* podnošenje na akcept (na prihvat); *~ di un assegno* podnošenje čeka; *~ d'atti* podnošenje akata; *~ del bilancio* iskaz bilansa; *~ della cambiale* podnošenje menice; *~ della cambiale per l'accettazione* podnošenje menice na prihvat; *~ di un disegno di legge* podnošenje zakonskog nacrta; *~ di documenti* podnošenje dokumenata; *~ della domanda* podnošenje molbe; *~ della merce* prikazivanje robe; *~ per il pagamento* podnošenje na isplatu; *~ di prove* podnošenje dokaza; *~ d'un ricorso* podnošenje žalbe; *su ~ dei documenti* uz podnošenje dokumenata; *termine di ~* rok za podnošenje

**presente** *m e adj* sadašnjost; sadašnjica; prisutna osoba; dar; poklon; prisutan; sadašnji; *al ~* sada; u sadašnjosti; *essere ~* biti prisutan; *fare ~ a qcn* skrenuti pažnju nekome; upozoriti nekoga na nešto; *per il ~* za sada; *il ~ catalogo* ovaj katalog; *la ~ (lettera)* ovo pismo; *~ me* u mome prisustvu; *tenere ~ qcs* voditi računa o nečemu; imati nešto u vidu

**presentimento** *m* predosećaj; slutnja; naslućivanje; *triste ~* tužna slutnja

**presenza** *f* prisustvo; prisutnost; prisebnost; izgled; *alla (in) ~ di* u prisustvu nekoga; *di bella ~* lepog izgleda; *foglio di ~* lista prisutnih; popis učesnika; *fare atto di ~* pojaviti se forme radi; zvanično prisustvovati; *in ~ di terzi* u prisustvu treće osobe; *in ~ dei testimoni* u prisustvu svedoka; *~ di spirito* prisebnost duha; *registro di ~* registar prisutnih

**presenziare** *v* lično prisustvovati; biti lično prisutan; *~ ad una assemblea* prisustvovati skupštini



**preservare** *v* čuvati; očuvati; zaštititi; *~ da* sačuvati od

**preservativo** *adj* zaštitni

**preservazione** *f* čuvanje; zaštita

**presidente** *m* predsednik; predsedavajući; *~ per anzianità* predsednik po godinama; *~ di camera* predsednik komore; *~ della camera degli avvocati* predsednik advokatske komore; *~ del comitato di gestione* predsednik upravnog odbora; *~ della commissione elettorale* predsednik izborne komisije; *~ della comuna* predsednik opštine; *~ del consiglio (dei ministri)* predsednik vlade; *~ del consiglio di amministrazione* predsednik upravnog odbora; *~ del consiglio esecutivo* predsednik izvršnog veća; *~ del consiglio dei ministri* predsednik ministarskog saveta; *~ della corte* predsednik suda; *~ della corte suprema della giustizia* predsednik vrhovnog suda; *~ onorario* počasni predsednik; *~ della repubblica* predsednik republike; *~ di senato* predsednik senata; *~ della società* predsednik društva; *~ del tribunale* predsednik suda

**presidentessa** *f* predsednica

**presidenza** *f* predsedništvo; *assumere la ~* preuzeti predsedavanje; *avere la ~* predsedavati; *~ del consiglio dei ministri* predsedništvo ministarskog saveta; *tenere la ~* predsedavati

**presidenziale** *adj* predsednički; *sistema ~* predsednički sistem

**presidium** *m* prezidijum

**presiedere** *v* predsedavati; *~ l'assemblea* predsedavati skupštinom; *~ la seduta* predsedavati sednici

**pressante** *adj* neodložan; hitan

**pressapoco** *adv* približno; otprilike

**pressare** *v* pritiskati; presirati; goniti; vršiti pritisak

**pressi** *m pl* blizina; okolina

**pressione** *f* pritisak; presija; *essere sotto ~* biti pod pritiskom; *far ~ su qcn* vršiti pritisak na nekoga; *gruppo di ~* lobi; *~ sui corsi* pritisak na kurseve; *~ demografica* demografski pritisak; *~ fiscale* poreski pritisak; *~ inflazionistica* inflacioni pritisak; *~ dell'offerta* pritisak ponude; *~ sui prezzi* pritisak na cene; *~ sanguigna* krvni pritisak; *~ speculativa* špekulativna presija; *~ tributaria* poreski pritisak

**presso** *adv e prep* blizu; kod; pokraj; uz; oko; *a un di ~* približno; otprilike; *~ che* gotovo; skoro; *~ a poco* otprilike

**prestabilire** *v* predodrediti; unapred odrediti; *~ la vendita* unapred utvrditi prodaju

**prestabilito** *adj* predodređen; *piano ~* unapred utvrđen plan

**prestanome** *m* davalac vlastitog imena (pri tuđim poslovima)

**prestare** *v* pozajmiti; dati na zajam; posuditi; pružiti; dati; *farsi ~* uzeti u zajam; uzajmiti; *il non ~ cure mediche* neukazivanje lekarske pomoći; *~ aiuto a qcn* pružiti pomoć nekome; *~ assistenza* pružiti pomoć; *~ l'assistenza legale* pružati pravnu pomoć; *~ l'attenzione* pokloniti pažnju; *~ cauzione* položiti kauciju; *~ fede* verovati; *~ fideiussione* garantovati; dati jemstvo; *~ garanzia* dati garanciju; *~ giuramento* položiti zakletvu; zakleti se; *~ con interesse* pozajmiti uz kamatu; *~ orecchio* slušati; *~ sopra pegno* pozajmiti uz zalog; *~ a qcn* pozajmiti nekome; *~ servizio* pružiti uslugu; službovati; služiti; *il ~ soccorso* pružanje pomoći; *~ una somma* pozajmiti iznos

**prestarsi** *v rifl* ponuditi pomoć; ponuditi se; *~ a qcs* biti pogodan za nešto; *~ all'uso* odgovarati upotrebi; služiti za upotrebu

**prestatore** *m* zajmodavac; davalac; *~ di denaro* zajmodavac novca; poverilac; *~ di lavoro* radnik; nameštenik; *~ d'opera* izvršilac dela; *~ su pegno* davalac zajma uz zalog; *~ dei servizi m pl* davalac usluga

**prestazione** *f* pružanje usluge; usluga; davanje; prinos; rezultat; učinak; činjenje; *capacità alla ~* sposobnost činjenja; *obbligato alla ~* obavezan na pružanje usluga; *~ accessoria* sporedna usluga; *~ (degli) alimenti* davanje izdržavanja; *~ dell'assicurazione* davanje osiguranja; *prestazioni in contanti* davanja u gotovom; *~ concordata* ugovorena usluga; *~ contrattuale* ugovorna usluga; *~ in denaro* davanje u novcu; *~ divisibile* deljivo činjenje; *~ della garanzia* davanje garancije; *~ giuridica* pravni posao; *prestazioni gratuite* besplatne usluge; *~ illecita* nedopušteni posao; *~ impossibile* nemoguć posao; *~ incosciente d'assistenza veterinaria* nesavesno pružanje veterinarske pomoći; *~ d'indennizzo* usluga za naknadu štete; *~ indivisibile* nedeljiv posao; *~ di lavoro* radni učinak; *~ in luogo di pagamento* činjenje mesto ispunjenja; *~ massimale* maksimalno činjenje; *~ minimale* minimalno činjenje; *~ in natura* davanje u naturi; *~ negativa* negativno činjenje; *~ pecuniaria* novčano potraživanje; *prestazioni non pecuniarie* nenovčana potraživanja; *~ d'opera* radni učinak; obavljeni posao; *prestazioni padronali* obaveze vlasnika; *~ parziale* delimično činjenje; *~ periodica* periodično činjenje; *~ personale* lično činjenje; *~ positiva* pozitivno činjenje; *~ precedente* prethodno činjenje; *~ principale* glavno činjenje; *~ di servizio* pružanje usluga; *prestazioni ricorrenti* povremena davanja; *prestazioni sociali* socijalna davanja; *prestazioni successive* sukcesivna davanja; *~ per tutta la vita* doživotno davanje; *termine per l'esecuzione della ~* rok izvršenja usluge

**prestigio** *m* ugled; prestiž

**prestigioso** *adj* ugledan; privlačan; blistav

**prestito** *m* zajam; pozajmica; pozajmljivanje; *accendere un* ~ zaključiti (otvoriti) zajam; *accordare un ~ a qcn* odobriti zajam nekome; *ammortizzare un* ~ otplatiti zajam; *banca di* ~ kreditna banka; *cassa di* ~ kasa zajma; *collocare un* ~ plasirati zajam; *concedere un* ~ odobriti zajam; *contrarre un* ~ zaključiti zajam; *dare a (in)* ~ dati na zajam; *emettere un* ~ izdati (emitovati) zajam; *estinguere un* ~ ugasiti zajam; *interesse sul* ~ kamate na zajam; *legge di affitto e* ~ zakon najma i zajma; *piazzare un* ~ plasirati zajam; *prendere in* ~ uzeti na zajam; *prendere il ~ di qcn* pozajmiti od nekoga; ~ *agricolo (agrario)* poljoprivredni zajam; ~ *ammortizzabile* amortizacioni zajam; ~ *anticipato* anticipirani zajam; ~ *bancario* bankarski zajam; ~ *a breve scadenza* kratkoročni zajam; ~ *cambiario* menični zajam; ~ *a censo* zajam na dobitak; ~ *complementare* dopunski zajam; ~ *comunale* opštinski zajam; ~ *di consolidamento* konsolidacioni zajam; ~ *consolidato* konsolidovani zajam; ~ *convenuto* ugovoreni zajam; ~ *di consumo* potrošački zajam; ~ *di conversione* konverzioni zajam; ~ *di credito* kreditni zajam; ~ *estero* inostrani zajam; ~ *facoltativo* fakultativni zajam; ~ *fiducioso* zajam na poverenje; ~ *fluttuante garantito* zagarantovan viseći zajam; ~ *fondiario* zemljišni zajam; ~ *a fondo perduto* dotacija; zajam bez vraćanja; ~ *forzoso* prinudni zajam; ~ *fruttifero* kamatni zajam; ~ *di garanzia* zajam za jemstvo; ~ *con garanzia* zajam sa jemstvom; ~ *con garanzia aurea* zajam sa zlatnom garancijom; ~ *giornaliero* dnevni zajam; ~ *di guerra* ratni zajam; ~ *indefinito* neodređeni zajam; ~ *industriale* industrijski zajam; ~ *a interesse* zajam sa kamatom; ~ *internazionale* međunarodni zajam; ~ *interno* unutrašnji zajam; ~ *ipotecario* hipotekarni zajam; ~ *irredimibile* neotkupiv zajam; ~ *libero* slobodan zajam; ~ *a lunga scadenza* dugoročni zajam; ~ *marittimo* pomorski zajam; ~ *nazionale* nacionalni zajam; ~ *obbligazionario* zajam na obveznice; ~ *oro* zajam u zlatu; ~ *sulla parola* zajam na reč; ~ *parziale* delimičan zajam; ~ *pecuniario* zajam u novcu; ~ *su pegno* zajam uz zalog; ~ *periodico* periodičan zajam; ~ *perpetuo* trajan zajam; ~ *a premi* premijski (lutrijski) zajam; ~ *privato* privatni zajam; ~ *privilegiato* povlašćeni zajam; ~ *pubblico* javni (državni) zajam; ~ *redimibile* amortizacijski zajam; ~ *a richiesta* zajam na zahtev; ~ *per la ricostruzione* zajam za obnovu; ~ *rimborsabile* otkupiv (povratni) zajam; ~ *per le riparazioni* zajam za reparacije; ~ *di risanamento economico* zajam za ekonomsko ozdravljenje; ~ *allo scoperto* nepokriven zajam; ~ *senza censo* zajam bez dobitka; ~ *senza interesse* beskamatni zajam; ~ *di stabilizzazione* stabilizacioni zajam; ~ *statale (dello Stato)* državni zajam; ~ *su titoli* zajam na vrednosne papire; ~ *usuraio* zelenaški zajam; ~ *a vista* zajam po viđenju; *rimborsare un* ~ vratiti zajam; *sottoscrivere un* ~ upisati zajam; *a titolo di* ~ kao zajam; u ime zajma

**presto** *adv* brzo; uskoro; rano; *a* ~ do skorog viđenja; *far* ~ požuriti; *più* ~ brže; *al più* ~ što pre; što je pre moguće; *o ~ o tardi* pre ili kasnije; kad-tad; *si fa ~ a criticare* lako je kritikovati

**presumere** *v* pretpostaviti; zaključiti; usuđivati se; ~ *di qcs* preceniti nešto

**presumibile** *adj* verovatan; predvidljiv; *produzione* ~ predvidljiva proizvodnja

**presumibilmente** *adv* verovatno; po svoj prilici

**presuntivo** *adj* predviđen; predvidljiv; *conto* ~ predračun; proračun; *danno* ~ pretpostavljena šteta; *erede* ~ predviđen naslednik; *spesa presuntiva* predviđeni izdatak

**presunto** *adj* pretpostavljeni; navodni; *erede* ~ verovatan naslednik; *importo* ~ približan (pretpostavljen) iznos

**presuntuoso** *adj* uobražen; nadmen; drzak; *fare il* ~ biti drzak

**presunzione** *f* pretpostavka; predviđanje; *fondare una* ~ zasnovati pretpostavku; ~ *di assenza* pretpostavka odsutnosti; ~ *di colpa* pretpostavka krivice; ~ *di fatto* pretpostavka činjenice; ~ *d'incidente* pretpostavka nesreće; ~ *legale assoluta* apsolutna zakonska pretpostavka; ~ *legale relativa* relativna zakonska pretpostavka; ~ *di morte* pretpostavka smrti; ~ *di pagamento* pretpostavka plaćanja; ~ *di paternità* pretpostavka očinstva; ~ *di proprietà* pretpostavka svojine; ~ *di vita* pretpostavka života; *respingere una* ~ odbaciti pretpostavku; *sollevare una* ~ izneti pretpostavku

**presupposizione** *f* pretpostavka; pretpostavljanje

**presupposto** *m* pretpostavka; preduslov; *col* ~ s pretpostavkom; ~ *dell'imposta* pretpostavka poreza; ~ *del tributo* pretpostavka dažbina; ~ *di validità* pretpostavka valjanosti (važenja)

**pretendente** *m* tražilac; pretendent

**pretendere** *v* zahtevati; tražiti; polagati pravo; pretendovati

**preterintenzionale** *adj (leg)* nenameran; bez predumišljaja; iz nehata

**pretesa** *f* zahtev; traženje; potraživanje; *accampare pretese a qcs* polagati pravo na nešto; *accogliere la ~ attorea* udovoljiti tužbenom zahtevu; *oltrepassare la ~ attorea* prekoračiti tužbeni zahtev; ~ *accessoria* naknadni zahtev; ~ *attorea* tužbeni zahtev; ~ *attorea eventuale* eventualni tužbeni zahtev; ~ *cambiaria* menično potraživanje; ~ *controversa* sporno potraživanje; ~ *eccessiva* prekomerni zahtev; ~ *legale* zakonski zahtev; ~ *pecuniaria* novčani zahtev; novčano potraživanje; ~ *principale* glavna stvar u parnici; ~ *salariale* zahtev za platu; *recedere dalla* ~ odustati od zahteva; *soddisfare la* ~ udovoljiti zahtevu



**preteso** *adj* tobožnji; takozvani; navodni

**pretesto** *m* izgovor; tobožnji povod; *addurre* ~ izgovarati se; *con ~ di...* pod izgovorom da...; *futile* ~ ništavan izgovor; *prendere* ~ uzeti kao izgovor; *sotto* ~ pod izgovorom

**pretore** *m (leg)* sudija

**pretura** *f (leg)* (prvostepeni) sud; opštinski (kotarski) sud

**prevalente** *adj* pretežan; jači; preči; *condizione* ~ pretežan uslov; *nella parte* ~ u pretežnom delu

**prevalenza** *f* pretežnost; nadmoćnost; *avere la* ~ imati premoć; *in* ~ u većini; mahom; ponajviše; ~ *finanziaria* finansijska nadmoć

**prevalere** *v* pretegnuti; prevladati; nadmašiti

**prevalersi** *v rifl* iskoristiti; koristiti se

**prevaricare** *v* proneveriti; prekršiti dužnost

**prevaricatore** *m* utajivač; proneverilac; nesavestan službenik

**prevaricazione** *f* pronevera; zloupotreba položaja

**prevedere** *v* predvideti; predviđati

**prevedibile** *adj* predvidiv; dogledan; *essere* ~ biti predvidiv

**prevenire** *v* preteći; preduhitriti; preduprediti; sprečiti na vreme; ~ *un desiderio* predvideti želju; ~ *il male* sprečiti zlo; ~ *le obiezioni* preduhitriti primedbe

**preventivare** *v* napraviti predračun; proračunati; ~ *la spesa* proračunati trošak

**preventivo** *m e adj* predračun; proračun; prethodni; preventivan; *bilancio* ~ predračun; budžet; *carcere* ~ istražni zatvor; *conto* ~ preventivan račun; *contratto* ~ preventivan ugovor; *fare un* ~ uraditi predračun (proračun); *misura preventiva* preventivna mera; *modulo di* ~ obrazac proračuna; ~ *approssimativo* približan (grub) predračun; ~ *di cassa* blagajnički proračun; blagajnička rezerva; ~ *delle spese* predračun troškova; ~ *dello Stato* državni proračun (budžet)

**prevenuto** *m (leg)* optuženi; tuženik; tužena strana

**prevenzione** *f* predrasuda; zaštita; sprečavanje; prevencija; *avere delle prevenzioni* imati predrasude; *di* ~ preventivan; ~ *dei danni* zaštita od šteta; ~ *anti-infortunistica* zaštita od nezgoda; ~ *degli infortuni* sprečavanje nesreća; ~ *degli infortuni sul lavoro* zaštita od nesreća na radu; ~ *dei rischi* zaštita od rizika; ~ *dei sinistri* sprečavanje nesreća; *senza* ~ bez predrasuda; *vincere le prevenzioni* pobediti predrasude

**previamente** *adv* prethodan; *intendersi* ~ prethodno se sporazumeti

**previdente** *adj* koji predviđa; dalekovid; oprezan; obazriv

**previdenza** *f* predviđanje; briga; opreznost; socijalno osiguranje; *cassa di* ~ blagajna socijalnog osiguranja; *fondo di* ~ fond za socijalno osiguranje; *mancanza di* ~ nedostatak brige; ~ *aziendale* osiguranje u preduzeću; ~ *economica* privredno osiguranje; ~ *sociale* socijalno osiguranje; socijalno staranje; *riserva di* ~ rezerva za socijalno osiguranje

**previdenziale** *adj* koji se odnosi na socijalno osiguranje; *contributo* ~ doprinos za socijalno osiguranje; *istituto* ~ zavod za socijalno osiguranje; *oneri previdenziali* troškovi socijalnog osiguranja

**previo** *adj* prethodni; ~ *accertamento* uz prethodno utvrđivanje; ~ *accordo* uz prethodni sporazum; ~ *avviso* uz prethodno obaveštenje; ~ *consenso* uz prethodnu saglasnost; ~ *a deduzione delle spese* uz prethodan odbitak troškova; ~ *esame* nakon proveravanja (ispitivanja); ~ *pagamento* uz naplatu

**previsione** *f* predviđanje; prognoza; nagađanje; planiranje; predskazanje; *bilancio di* ~ predračunski bilans; budžet; *comperare in ~ di...* kupovati u predviđanju...; *conto di* ~ predračun; *fondo di* ~ rezervni fond; *in ~ di* predviđajući; ~ *di cassa* blagajnička rezerva; ~ *congiunturale* prognoza konjunkture; ~ *economica* ekonomsko planiranje; ~ *delle entrare* proračun prihoda; ~ *del raccolto* predviđanje žetve; ~ *del tempo* prognoza vremena

**previsto** *m e adj* događaj koji se predviđa; predviđen; *caso* ~ predviđen slučaj; *prima del* ~ pre događaja koji se predviđa

**prezioso** *adj* dragocen; skupocen; *documento* ~ dragocen dokument; *metallo* ~ plemeniti metal; *pietra preziosa* dragi kamen; *tempo* ~ dragoceno vreme

**prezzare** *v (comm)* tražiti određenu cenu; ceniti; zaceniti

**prezzatore** *m (comm)* procenjivač; procenitelj; ocenjivač

**prezzario** *m* cenovnik; ~ *calmiere* maksimirani cenovnik; ~ *di fornitore* cenovnik dobavljača

**prezzo** *m* cena; vrednost; *abbattere i prezzi* oboriti cene; *accertamento dei prezzi* proveravanje cena; *alzare i prezzi* povećati cene; *aumentare un* ~ povećati cenu; *aumento del* ~ povećanje cene; *a basso* ~ po niskoj ceni; *blocco dei prezzi* zamrzavanje cena; *a buon* ~ jeftino; *caduta dei prezzi* pad cena; *calare il* ~ sniziti (spustiti) cenu; *a caro* ~ skupo; *cartello dei prezzi* kartel cena; *catalogo con prezzi* katalog s cenama; *confronto di prezzi* upoređenje cena; *controllo dei prezzi* kontrola cena; *crollo dei prezzi* krah cena; *determinare il* ~ odrediti cenu; *differenziazione dei prezzi* diferencijacija

cena; *diminuire il* ~ smanjiti cenu; *discesa del* ~ pad cene; *disciplina dei prezzi* disciplina cena; *discriminazione dei prezzi* diskriminacija cena; *fare il* ~ formirati cenu; *fare i prezzi migliori* primenjivati povoljnije cene; *fissare il* ~ odrediti cenu; *fluttuazione dei prezzi* fluktuacija (kolebanje) cena; *forbici dei prezzi* makaze cena; *formazione dei prezzi* formiranje cena; *incosciente aumento del* ~ nesavesno dizanje cena; *incosciente diminuzione del* ~ nesavesno obaranje cene; *indicare il* ~ označiti cenu; *indice dei prezzi* indeks cena; *intendersi sul* ~ sporazumeti se o ceni; *irrigidimento dei prezzi* stabilizacija cena; *listino dei prezzi* cenovnik; *livello dei prezzi* nivo cena; *marcare il* ~ označiti cenu; *mercanteggiare sul* ~ cenkati se; *al minimo* ~ po minimalnoj ceni; *offrire a buon* ~ nuditi po povoljnoj ceni; *offrire un buon* ~ nuditi dobru cenu; *oscillazione dei prezzi* kolebanje cena; *pattuire un* ~ ugovoriti cenu; *perequazione dei prezzi* izjednačavanje cena; *politica dei prezzi* politika cena; ~ *d'abbonamento* cena u pretplati; ~ *accessibile* pristupačna cena; ~ *accettabile* prihvatljiva cena; ~ *di acquisto* nabavna (kupovna) cena; ~ *adeguato* prikladna cena; ~ *d'affezione* preterana cena; ~ *d'affitto* cena zakupa; ~ *agricolo* agrarna cena; ~ *d'alienazione* cena otuđivanja; ~ *alto* visoka cena; ~ *d'anteguerra* predratna cena; ~ *di apertura* početna cena (na aukciji); ~ *approssimativo* približna cena; ~ *approvato* odobrena cena; ~ *d'asta* aukciona cena; ~ *artificiale* veštačka cena; ~ *base* osnovna cena; ~ *bloccato* zaleđena (blokirana) cena; ~ *in blocco* cena u đuture; ~ *di Borsa* berzanska cena; ~ *calmiere* maksimirana cena (u cenovniku); ~ *di catalogo* cena po katalogu; ~ *per chilometro* cena po kilometru; ~ *di chiusura* cena pri zaključivanju (berze); ~ *di compensazione* obračunska cena; ~ *di compenso* kompenzacijska (premijska) cena; ~ *di compera* kupovna cena; ~ *competitivo* konkurentna cena; ~ *tutto compreso* forfetna (paušalna) cena; ~ *comune* redovna (obična) cena; ~ *di concorrenza* konkurentna cena; ~ *di consegna* cena isporuke; ~ *consigliato* preporučena (savetovana) cena; ~ *al consumatore* cena za potrošača; ~ *di consumo* potrošačka cena; ~ *contabile* knjigovodstvena cena; ~ *per contanti* cena u gotovini (kešu); ~ *contrattuale* ugovorna cena; ~ *controllato* kontrolisana cena; ~ *conveniente* povoljna (odgovarajuća) cena; ~ *convenuto* dogovorena cena; ~ *corrente* tekuća (dnevna) cena; ~ *di costo* cena koštanja; ~ *costo e assicurazione* cena i osiguranje (CI); ~ *costo, assicurazione, nolo (c.i.f.)* cena, osiguranje i prevoz (CIF); ~ *del denaro* cena novca; ~ *al dettaglio* cena na malo; ~ *di diffalco* odbitna cena; ~ *differenziale* diferencijalna cena; ~ *discriminatorio* diskriminatorska cena; ~ *di domanda* cena potražnje; ~ *di dumping* damping cena; ~ *eccessivo* previsoka cena; ~ *eccezionale* izuzetna; ~ *elevato* povišena cena; ~ *di emissione* emisiona cena; ~ *equivalente* paritetna cena; ~ *esagerato* preterana cena; ~ *esorbitante* nemoguća (preterana) cena; ~ *d'esportazione* izvozna cena; ~ *estremo* krajnja cena; ~ *di fabbrica* fabrička cena; ~ *di fabbricazione* cena proizvodnje; ~ *fantastico* fantastična cena; ~ *di fattura (fatturato)* fakturisana cena; ~ *di favore* posebna (povoljna) cena; ~ *favorevole* povoljna cena; ~ *fermo* stalna cena; ~ *fisso* fiksna (stalna) cena; ~ *fittizio* prividna (fiktivna) cena; ~ *forfettario (a forfait)* paušalna cena; ~ *forte* jaka cena; ~ *in franchigia* povlašćena cena; ~ *franco* franko cena; ~ *franco banchina* cena franko obala; ~ *franco binario* cena franko kolosek; ~ *franco bordo* cena franko brod; ~ *franco costo e nolo* cena franko troškovi i vozarina; ~ *franco costo, nolo e assicurazione* cena franko troškovi, vozarina i osiguranje; ~ *franco domicilio* cena franko odredište; ~ *franco fabbrica* cena franko fabrika; ~ *franco frontiera* cena franko granica; ~ *franco magazzino* cena franko skladište; ~ *franco masseria* cena franko poljsko imanje; ~ *franco di nolo* cena s vozarinom; ~ *franco di porto* cena s poštarinom; ~ *franco sotto bordo* cena franko brod; ~ *franco stazione* cena franko stanica; ~ *franco vagone* cena franko vagon; ~ *garantito* garantovana cena; ~ *di garanzia* garancijska cena; ~ *della giornata (del giorno)* dnevna cena; ~ *giusto* prava (opravdana) cena; ~ *globale* globalna cena; ~ *di grido* isklična cena; ~ *illecito* nedopuštena (nezakonita) cena; ~ *d'importazione* uvozna cena; ~ *imposto* nametnuta cena; ~ *inaccessibile* nepristupačna cena; ~ *d'incanto* licitaciona cena; ~ *incluse spese d'imballaggio* cena s troškovima ambalaže; ~ *indicativo* indikativna cena; ~ *d'ingresso* cena ulaznice; ~ *all'ingrosso* cena na veliko; ~ *d'inserzione* cena oglasa; ~ *interno* interna cena; ~ *d'inventario* inventarska cena; ~ *irrisorio* smešno niska cena; ~ *leale* lojalna cena; ~ *libero* slobodna cena; ~ *non libero* vezana cena; ~ *limitato* ograničena cena; ~ *limite* limitna (granična) cena; ~ *di liquidazione* likvidacijska cena; ~ *di listino* cena prema cenovniku; ~ *della locazione* cena najma; ~ *lordo* bruto cena; ~ *della manodopera* cena radne snage; ~ *marginale* granična cena; ~ *massimo* maksimalna cena; ~ *medio* srednja cena; ~ *mercantile* trgovačka cena; ~ *di mercato* tržišna cena; ~ *sul mercato nazionale* cena na domaćem tržištu; ~ *minimo* minimalna cena; ~ *al minuto* cena na malo; ~ *mobile* klizna cena; ~ *moderato* umerena cena; ~ *mondiale* svetska



cena; ~ *di monopolio* monopolska cena; ~ *netto* neto cena; ~ *del nolo* cena vozarine; ~ *nominale* nominalna cena; ~ *normale* normalna cena; ~ *normativo* normativna cena; ~ *di offerta* cena ponude; ~ *offerto* ponuđena cena; ~ *onesto* poštena cena; ~ *d'opzione* cena opcije (izbora); ~ *di orientamento* orijentaciona cena; ~ *oro* cena zlata; ~ *alla pari* cena po (zvaničnom) kursu; ~ *pattuito* ugovorena cena; ~ *di perequazione* cena izjednačenja; ~ *della piazza* tržišna cena; ~ *politico* politička cena; ~ *popolare* popularna cena; ~ *praticato* primenjena cena; ~ *di preferenza* povlašćena cena; ~ *di prelazione* cena sa pravom preče kupovine; ~ *di produzione* proizvodna cena; ~ *proibitivo* nedopuštena (preterana) cena; ~ *per pronta cassa* cena za gotovinu; ~ *di propaganda* reklamna cena; ~ *protetto* zaštićena cena; ~ *pubblico* cena (koštanja) uslužne ustanove; ~ *quotato* kotirana cena; ~ *raccomandato* preporučena cena; ~ *ragionevole* razumna cena; ~ *a rate* cena u ratama; ~ *reale* stvarna cena; ~ *di rescissione* cena raskida (ugovora); ~ *ribassato* snižena cena; ~ *ridotto* redukovana cena; ~ *rigido* kruta cena; ~ *di riscatto* otkupna cena; ~ *ristretto* sužena cena; ~ *di rivendita* cena preprodaje; ~ *sdoganato* cena s carinom; ~ *non sdoganato* cena bez carine; ~ *segnato* označena cena; ~ *di sottoscrizione* cena upisa; ~ *sovvenzionato* subvencionirana cena; ~ *speciale* posebna (specijalna) cena; ~ *stabile* stalna cena; ~ *stabilizzato* stabilizovana cena; ~ *stagionale (di stagione)* sezonska cena; ~ *standard* standardna cena; ~ *di stima* cena procene; ~ *straordinario* vanredna cena; ~ *svendita* cena rasprodaje; ~ *svilito* srozana cena; *a* ~ *di tariffa* po tarifnoj ceni; ~ *a termine* terminska cena; ~ *totale* totalna cena; ~ *del trasporto* vozarina; cena transporta; ~ *del trasporto di bagaglio* cena prevoza prtljaga; ~ *ufficiale* zvanična cena; ~ *unico* jedinstvena cena; ~ *per unità* cena za jedinicu; ~ *unitario* jedinična cena; ~ *usurario* zelenaška cena; ~ *vantaggioso* povoljna cena; ~ *variabile* varijabilna cena; ~ *di vendita (venale)* prodajna cena; ~ *vile* vrlo niska cena; ~ *vincolato* vezana cena; *rialzare il* ~ podići cenu; *rialzo dei prezzi* dizanje cena; *ribasso del* ~ sniženje cene; *ridurre il* ~ redukovati cenu; *sconto sul* ~ popust u ceni; *sorveglianza dei prezzi* nadzor nad cenama; *sotto* ~ ispod cene; *teoria dei prezzi* teorija cena; *tirare sul* ~ cenkati se; *ultimo* ~ poslednja cena; *vendere a prezzi fissi* prodavati po fiksnim cenama

**prezzolare** *v* potkupiti; potplatiti

**prezzolato** *adj* potkupljen; potplaćen; *gente prezzolata* plaćenici; najamnici

**prigione** *f* zatvor; tamnica; *essere in* ~ biti u zatvoru; *mettere in* ~ zatvoriti; baciti u tamnicu; ~ *di rigore* strogi zatvor; *scontare una pena in* ~ odležati kaznu

**prigionia** *f* zarobljeništvo; tamnovanje; držanje u zatvoru

**prigioniero** *m e adj* zarobljenik; zatvorenik; kažnjenik; zarobljen; zatvoren; *fare* ~ *qcn* zarobiti nekoga; ~ *di guerra* ratni zarobljenik

**prima** *adv* pre; ranije; *come* ~ kao i pre; *da* ~ odranije; *di* ~ pređašnji; *poco* ~ malo pre; *prezzo di* ~ pređašnja cena; *quanto* ~ što pre; *a tutta* ~ u početku; ~ *che* pre nego što; ~ *di* pre nego; ~ *o poi* pre ili kasnije; ~ *nota* primanota (trgovačka knjiga u koju se unose dnevni poslovi); ~ *nota di cassa* blagajnička primanota; ~ *di tutto* pre svega; najpre

**primario** *adj* prvi; glavni; primaran; *attività primaria* primarna delatnost; *ditta primaria* prvorazredna firma

**primato** *m* prvenstvo; primat; rekord; *avere il* ~ prednjačiti; imati primat; *battere il* ~ oboriti rekord; *cifra* ~ rekordan broj; *segnare un* ~ označiti (markirati) rekord; *a tempo di* ~ u rekordnom vremenu; *tenere il* ~ prednjačiti; držati rekord

**primeggiare** *v* prednjačiti

**primizia** *f* prvi plod; rano povrće (voće); najnovija vest; *la* ~ *di una notizia* novost iz prve ruke

**primo** *adj* prvi; *a prima vista* na prvi pogled; *dal* ~ *momento* od prvog časa; *di prima necessità* osnovne potrebe; *di* ~ *ordine* prvorazredni; *il* ~ *venuto* onaj koji je prvi došao; *in* ~ *luogo* u prvom redu; *materia prima* sirovina; *numero* ~ nedeljiv broj; ~ *abbozzo* prednacrt; *prima di cambio* prva menica; *prima ipoteca* prva hipoteka; *P~ ministro* premijer; predsednik vlade; *prima pietra* kamen temeljac; *prima qualità* prvorazredni kvalitet; *prima di tutto* prvenstveno

**principale** *m e adj* upravnik; vlasnik; gazda; šef; principal; glavni; najvažniji; *beni senza* ~ imanje bez vlasnika; *condizioni principali contrattuali* glavni ugovorni uslovi; *controllo* ~ glavna kontrola; *cosa* ~ glavna stvar; *creditore* ~ glavni poverilac; *debitore* ~ glavni dužnik; *pertrattazione* ~ glavna rasprava; *pretesa* ~ glavna stvar u parnici; *il* ~ *della ditta* vlasnik (upravnik) preduzeća; *prodotto* ~ glavni proizvod; *progetto* ~ glavni projekat; *scopo* ~ glavni cilj

**principalmente** *adv* prvenstveno; posebno

**principato** *m* kneževina

**principiante** *m* pripravnik; početnik

**principio** *m* početak; pravilo; načelo; princip; *allontanarsi da un* ~ udaljiti se od načela; *dal* ~ od početka; *derogare a un* ~ odstupiti od načela; *di* ~ načelan; *in (sul)* ~ u početku; *in* ~

*della decorrenza del termine* na početku dospeća roka; *per* ~ načelno; u principu; iz principa; ~ *accusatorio* akuzatorsko načelo; ~ *dell'annualità* anuitetno načelo; ~ *dell'autogestione sociale* načelo društvenog samoupravljanja; ~ *della chiarezza del bilancio pubblico* načelo jasnoće državnog budžeta; ~ *di colpa comune* načelo zajedničke krivice; ~ *di competenza personale* princip personalne nadležnosti; ~ *della confidenza* princip poverenja; *principi costituzionali* ustavna načela; ~ *del cumulo delle pene* načelo kumulacije kazne; ~ *direttivo* rukovodeće načelo; ~ *di diritto* pravno načelo; ~ *dispositivo* načelo dispozicije; ~ *economico* ekonomsko načelo; ~ *dell'equilibrio politico* princip političke ravnoteže; ~ *fondamentale* osnovno načelo; ~ *di frontiere naturali* princip prirodnih granica; ~ *generale* opšte načelo; ~ *generale di diritto* opšte pravno načelo; *principi generali di diritto* opšti principi prava; ~ *giuridico* pravni princip; ~ *della immediatezza* načelo neposrednosti; ~ *dell'imposta* poresko načelo; ~ *inquisitorio* inkviziciono načelo; ~ *d'inquisizione* inkviziciona maksima; ~ *dell'integrità del bilancio* princip potpunosti bilansa; ~ *di inviolabilità* načelo nepovredivosti; ~ *di irretroattività* princip neretroaktivnosti; ~ *di legalità* načelo zakonitosti; ~ *della libera valutazione delle prove* načelo slobodne ocene dokaza; ~ *di libera volontà* načelo dobrovoljnosti; ~ *maggioritario* princip većine; većinsko načelo; ~ *mutualistico* načelo uzajamnosti; ~ *di nazionalità* princip narodnosti; ~ *d'opportunità* načelo svrsishodnosti; ~ *di pena personale* načelo lične kazne; ~ *di procedura orale* načelo usmenosti; ~ *di pubblicità* načelo javnosti (publiciteta); ~ *di reciprocità* načelo uzajamnosti; princip reciprociteta; ~ *di responsabilità proporzionale* načelo podeljene odgovornosti; ~ *della ripartizione del reddito* princip raspodele dohotka; ~ *della territorialità* teritorijalni princip; ~ *della verità sostanziale* načelo materijalne istine; *questione di* ~ načelno pitanje

**priorità** *f* prvenstvo; prednost; prioritet; *azioni di* ~ prvenstvene deonice; *di* ~ prvenstven; *diritto di* ~ pravo prvenstva (prioriteta); *petizione di* ~ prioritetna tužba; ~ *d'ipoteca* hipotekarni prioritet; *strada con diritto di* ~ put s pravom prvenstva

**prioritario** *adj* prvenstven; prioritetan; *scelta prioritaria* prvenstveni izbor

**privare** *v* lišiti; oteti (nekom nešto); uskratiti; ~ *di* lišiti nečega; lišavati nečega; ~ *della cittadinanza* lišiti državljanstva; ~ *del diritto* lišiti prava; ~ *qcn di qcs* lišiti nekoga nečega; ~ *qcn del diritto di voto* lišiti nekoga prava glasa; ~ *dell'eredità* razbaštiniti; ~ *della libertà* lišiti slobode

**privarsi** *v rifl* lišiti se; odreći se; uzdržati se

**privatamente** *adv* privatno

**privativa** *f* monopol; isključivo pravo trgovanja; *diritto di* ~ patentno pravo; *generi di* ~ monopolski artikli; ~ *fiscale* poreski (finansijski) monopol; ~ *industriale* industrijski monopol; pronalazačko pravo

**privato** *m e adj* privatnik; pojedinac; privatan; *in* ~ privatno; poverljivo; *lettera privata* poverljivo pismo; *proprietà privata* privatno vlasništvo; *testamento* ~ privatni testament

**privazione** *f* uskraćivanje; lišavanje; oduzimanje; ~ *della cittadinanza* oduzimanje državljanstva; ~ *del diritto* uskraćivanje prava; ~ *di diritti civili* uskraćivanje građanskih prava; ~ *dell'eredità* razbaštinjenje; ~ *dell'immunità* oduzimanje imuniteta; ~ *della libertà* lišavanje slobode; ~ *della libertà personale* lišavanje lične slobode; ~ *di ogni diritto* oduzimanje svih prava; ~ *della pensione* obustava penzije; ~ *della proprietà* oduzimanje vlasništva; ~ *di stipendio* obustava plate (po kazni)

**privilegiare** *v* povlastiti; privilegovati

**privilegiato** *adj* povlašćen; privilegovan; *azione privilegiata* povlašćena deonica; *testamenti privilegiati* povlašćene naredbe poslednje volje

**privilegio** *m* povlastica; privilegija; prvenstvo; prednost; *accordare un* ~ odobriti povlasticu; *ampliamento di* ~ proširenje povlastica; *conferimento di* ~ davanje povlastice; *estinzione del* ~ prestanak (gašenje) povlastice; *menomazione del* ~ ograničenje privilegija; ~ *della difesa* prednost odbrane; ~ *diplomatico* diplomatska povlastica; ~ *doganale* carinska povlastica; ~ *d'emissione* privilegija emisije; ~ *esclusivo* isključiva povlastica; ~ *d'extraterritorialità* povlastica eksteritorijalnosti; ~ *fiscale* poreska olakšica; *privilegi di grado d'istruzione* povlastice po stepenu obrazovanja; ~ *del locatore* povlastica najmodavca; ~ *marittimo* pomorska povlastica; *privilegi di nascita* povlastice po rođenju; ~ *di priorità* pravo prvenstva; ~ *reale* stvarna povlastica; *privilegi di rango* povlastice po položaju; ~ *speciale* posebna povlastica; *trasferimento di* ~ prenos povlastice; ~ *del vettore* povlastica vozara

**privo** *adj* lišen; bez (nečega); *essere* ~ *d'un diritto* biti lišen prava; ~ *di averi* bez imovine; ~ *di basi* bez temelja; ~ *d'istruzioni* bez uputstva; ~ *di mezzi* bez sredstava; ~ *di notizie* bez vesti; ~ *di buon senso* bez razuma; ~ *di utilità* bez korisnosti; ~ *di valore* bez vrednosti; ~ *di valore legale* bez pravne važnosti; *restare* ~ *di qcs* ostati bez nečega; izgubiti nešto



**pro** *m e prep* korist; korisnost; za; u korist; *a che ~?* čemu?; *buon ~ (vi faccia)!* na zdravlje!; ~ *capite* po stanovniku; po glavi; *il ~ e il contro* za i protiv; *senza* ~ uzalud; *tornare a* ~ biti od koristi

**probabile** *adj* verovatan; *è assai* ~ vrlo je verovatno; ~ *acquirente (compratore)* verovatan kupac

**probabilità** *f* verovatnoća; izgled; šansa; *calcolo delle* ~ račun verovatnoće; *con tutta* ~ veoma verovatno; ~ *composta* složena verovatnoća; ~ *inversa* suprotna verovatnoća; ~ *di successo* verovatnoća uspeha

**probabilmente** *adv* verovatno; po svoj prilici

**probante** *adj* dokazni; koji dokazuje; *documento* ~ dokazni dokument

**probatorio** *adj (leg)* dokazni; *conclusione probatoria* dokazni zaključak; *documento* ~ dokazni dokument; *forza probatoria* dokazna snaga; *mezzo* ~ dokazno sredstvo; *regola probatoria* dokazno pravilo

**probità** *f* čestitost; poštenje; ~ *della ditta* poštenje firme

**probiviri** *m pl (leg, comm)* izabrane sudije; arbitraža; *collegio dei* ~ sud časti; sud časnih ljudi

**problema** *m* problem; pitanje; *affrontare un* ~ suočiti se sa problemom; *impostare un* ~ postaviti problem; *non ci sono problemi* nema problema; ~ *degli alloggi* problem smeštaja; ~ *base* osnovni problem; ~ *demografico* demografski problem; ~ *economico* ekonomsko pitanje; ~ *energetico* energetski problem; ~ *giuridico* pravni problem; ~ *della minoranza* problem manjine; ~ *scottante* gorući problem; ~ *relativo al bilancio* problem u vezi s bilansom; *sorge il* ~ nastaje pitanje

**problematicità** *f* problematičnost

**problematico** *adj* problematičan; sumnjiv; neizvestan

**probo** *adj* čestit; pošten; častan; *uomo* ~ poštenjak; pošten čovek

**procacciamento** *m* pribavljanje; nabavljanje

**procacciante** *adj* snalažljiv; vešt; umešan

**procacciare** *v* nabaviti; pribaviti; ~ *affari* akvizirati (pribaviti) poslove

**procacciarsi** *v rifl* snabdeti se; pribaviti; ~ *i mezzi* pribaviti (sebi) sredstva

**procacciatore** *m (comm)* dobavljač; akviziter; ~ *di affari* akviziter poslova

**procedere** *v* ići napred; nastaviti; produžiti; postupati; *diritto di* ~ pravo postupanja; ~ *contro qualcuno* pokrenuti postupak protiv nekoga; ~ *criminalmente* krivično goniti; ~ *alla liquidazione* pristupiti likvidaciji; ~ *ad un'inchiesta* preduzeti istragu; ~ *qcn in via giudiziaria* goniti nekoga sudskim putem; ~ *in via giudiziaria* postupati sudskim putem

**procedimento** *m (leg)* postupak; proces; tok; razvoj; *annullare il* ~ poništiti postupak; *apertura di un ~ penale* pokretanje krivičnog postupka; *avviare il* ~ pokrenuti postupak; *avviare il ~ penale* pokrenuti krivični postupak; *intercedere ~ di concordato* posredovati u nagodbenom postupku; *istruire un* ~ otvoriti postupak; *plurigradualità del* ~ višestepenost postupka; ~ *d'accertamento* postupak proveravanja; ~ *accusatorio* optužujući (krivični) postupak; ~ *d'adesione* postupak pristanka; ~ *amministrativo* upravni postupak; ~ *amministrativo generale* opšti upravni postupak; ~ *amministrativo-giudiziario* upravno-sudski postupak; ~ *d'annullamento* postupak za poništaj; ~ *d'appello* prizivni (apelacioni) postupak; ~ *arbitrale* arbitražni postupak; ~ *d'asta* aukcijski postupak; ~ *d'assunzione delle prove* dokazni postupak; ~ *d'autorizzazione* postupak za odobrenje; ~ *cambiario* menični postupak; ~ *di cassazione* kasacioni postupak; ~ *chimico* hemijski postupak; ~ *civile* građanski parnični postupak; ~ *coatto* prinudni postupak; ~ *di compensazione* obračunski postupak; ~ *di conciliazione* postupak mirenja; ~ *concorsuale* stečajni postupak; ~ *contenzioso* parnični postupak; ~ *in contumacia* postupak u odsutnosti optuženog; ~ *costituzionale* ustavni postupak; ~ *di deliberazione* postupak odlučivanja; ~ *per direttissima* skraćeni postupak; ~ *di disdetta* otkazni postupak; ~ *di divorzio* brakorazvodni postupak; ~ *di divisione* deobni postupak; ~ *doganale* carinski postupak; ~ *d'esclusione* postupak pri izuzeću; ~ *esecutivo* izvršni postupak; ~ *di espropriazione* postupak oduzimanja imovine; ~ *di fabbricazione* postupak izrade (proizvodnje); ~ *forzato* prinudni postupak; ~ *giudiziario* sudski postupak; ~ *giudiziario civile* građanski sudski postupak; ~ *gratuito* besplatni parnični postupak; ~ *illegale* nezakonit postupak; ~ *d'imposizione* poreski postupak; ~ *d'impugnazione* postupak pobijanja; ~ *d'incanto* aukcijski postupak; ~ *d'ingiunzione* izvršni (prisilni) postupak; ~ *istruttorio (d'istruzione)* istražni postupak; ~ *legale* zakonski postupak; ~ *legislativo* zakonodavni postupak; ~ *di liquidazione* likvidacioni postupak; ~ *per mandato* mandatni postupak; ~ *non contenzioso* vanparnični postupak; ~ *di notificazione* postupak objavljivanja (notifikacije); ~ *penale* krivični postupak; ~ *penale militare* vojni krivični postupak; ~ *penale preparatorio* prethodni krivični postupak; ~ *di pignoramento* postupak plenidbe; izvršni postupak; ~ *preliminare* preliminarni postupak; ~ *preparatorio* pripremni postupak; ~ *preparatorio per l'udienza* pripremanje glavne rasprave; ~ *principale* glavni postupak; ~ *probatorio* dokazni postupak; ~ *di produzione* proiz-

vodni postupak; ~ *di ratifica (di ratificazione)* postupak ratifikovanja; ~ *di regolamento* postupak poravnanja; ~ *revisionale (di revisione)* revizioni postupak; ~ *di ricorso* žalbeni postupak; ~ *di rifusione* postupak refundacije; ~ *di rimborso* postupak za naknadu; ~ *di riscossione* postupak naplate; ~ *di riscossione forzosa* postupak prinudne naplate; ~ *scritto* pismeni postupak; ~ *segreto* tajni postupak; ~ *semplificato* uprošćeni postupak; ~ *di sequestro* postupak zaplene; ~ *sommario* skraćeni postupak; ~ *sommario per cause civili di scarso valore* bagatelni postupak; ~ *sommario per cause civili di valore minimo* bagatelni postupak; ~ *speciale* specijalni postupak; ~ *di successione* ostavinski postupak; ~ *in tribunale amministrativo* postupak upravnog suda; ~ *d'urgenza* hitan postupak; ~ *di valutazione* postupak procene; ~ *verbale* usmeni postupak; ~ *di verifica* postupak provere; *promuovere il ~ giudiziario* pokrenuti sudski postupak; *rinnovazione straordinaria del ~ penale* obnavljanje krivičnog postupka; *secondo il ~ d'urgenza* po hitnom postupku; *sospendere il ~* obustaviti postupak

**procedura** *f* postupak; procedura; *codice di ~ civile* zakonik o građanskom postupku; *codice di ~ penale* zakonik o krivičnom postupku; ~ *abbreviata* skraćeni postupak; ~ *amministrativa* upravni (adminsitrativni) postupak; ~ *amministrativa generale* opšti upravni postupak; ~ *d'ammortamento* amortizacioni postupak; ~ *d'avviso* postupak najave; ~ *cambiaria* menični postupak; ~ *cauzionale* osiguravajući postupak; ~ *celere* hitan postupak; ~ *di concordato* postupak pogodbe; ~ *concorsuale* stečajni postupak; ~ *contenziosa* parnični postupak; ~ *contrattuale* ugovorni postupak; ~ *contraddittoria* kontradiktorni postupak; ~ *contumaciale* postupak u odsustvu; ~ *doganale* carinski postupak; ~ *elettorale* izborni postupak; ~ *erronea* pogrešan postupak; ~ *esecutiva* izvršni postupak; ~ *d'esecuzione della pena* postupak izvršenja kazne; ~ *di espropriazione* postupak oduzimanja imovine; ~ *fallimentare* stečajni postupak; ~ *giudiziaria* sudski postupak; ~ *d'imposizione* poreski postupak; ~ *di liquidazione* likvidacioni postupak; ~ *per mandato* mandatni postupak; ~ *monitoria* mandatni postupak; ~ *non contenziosa* vanparnični postupak; ~ *notarile* javnobeležnički postupak; ~ *orale* usmeni postupak; ~ *ordinaria* redovni postupak; ~ *particolare* poseban postupak; ~ *penale* krivični postupak; ~ *di perizia* postupak veštačenja; ~ *di prenotazione* postupak rezervacije; ~ *scritta* pismeni postupak; ~ *di sdoganamento* carinski postupak; ~ *di separazione* separacioni postupak; ~ *sommaria* preki postupak; ~ *stataria* postupak prekog suda; ~ *unica* jedinstveni postupak; ~ *verbale* usmeni postupak; *secondo la ~* prema proceduri

**rocedurale** *adj (leg)* proceduralan; parnični; *vizio ~* proceduralan nedostatak

**processare** *v* voditi parnicu; parničiti se

**processione** *f* povorka; litija; procesija

**processo** *m (leg)* suđenje; parnica; rasprava; proces; razvoj; *accedere al ~* pristupiti parnici; *essere sotto ~* biti pod optužbom; *fare un ~* parničiti se; voditi parnicu; *in ~ penale* u krivičnoj parnici; *intentare un ~* pokrenuti parnicu; *intentare un ~ a qcn* podići parnicu protiv nekoga; *interruzione del ~* prekid parnice; *istruire un ~* povesti (pripremiti) parnicu; *menare un ~* voditi parnicu; *perdere un ~* izgubiti parnicu; *perdere un ~ in primaria istanza* izgubiti parnicu u prvoj instanci; ~ *di alto tradimento* veleizdajnički proces; ~ *amministrativo* administrativna parnica; ~ *attivo* aktivna parnica; ~ *cambiario* menični sudski proces; ~ *civile* građanski spor; građanska parnica; ~ *commerciale* trgovačka parnica; ~ *concorsuale* stečajna rasprava; ~ *per contraffazione* proces zbog falsifikovanja; ~ *disciplinare* disciplinski proces; ~ *di divisione* deobni proces; ~ *di fabbricazione* proces izrade; ~ *fallimentare* stečajni proces; ~ *finto* fiktivni proces; ~ *illegale* nezakonit proces; *il ~ si inizia alle 8* parnica počinje u 8 sati; ~ *inquisitorio* inkvizicioni proces; ~ *istruttorio* istražni proces; ~ *d'istruzione* istražni proces; ~ *lavorativo* radni proces; ~ *legislativo* zakonodavni proces; ~ *della malattia* razvoj bolesti; ~ *orale* usmena rasprava; ~ *passivo* pasivna parnica; ~ *penale* krivični proces; ~ *penale di delitti economici* privredno- krivični proces; ~ *penale militare* vojni krivični proces; ~ *a porte chiuse* suđenje sa isključenjem javnosti; ~ *principale* glavna rasprava; ~ *produttivo* proizvodni proces; ~ *di produzione* proces proizvodnje; ~ *provocatorio* izazovni postupak; ~ *pubblico* javno suđenje; ~ *per rendimento dei conti* parnica zbog polaganja računa; ~ *di riproduzione* proces reprodukcije; ~ *scritto* pismeni postupak; ~ *sommario* proces u kratkom postupku; ~ *tecnologico* tehnološki proces; ~ *tributario* poreski postupak; ~ *di valorizzazione* proces valorizacije; ~ *verbale* zapisnik; ~ *verbale di divisione* deobni zapisnik; ~ *verbale integrale* integralni zapisnik; ~ *verbale di pignoramento* zapisnik o izvršenoj plenidbi; ~ *per violazione di diritti* proces zbog povrede prava; *redazione di ~ verbale* sastavljanje zapisnika; *revisione di un ~* obnova procesa; *rivedere un ~* obnoviti proces; *sospendere il ~* obustaviti proces; *sotto ~* pod istragom; *vincere un ~* dobiti parnicu

**processuale** *adj (leg)* parnični; *atti processuali delle parti* parnične radnje stranaka; *atti processuali del tribunale* parnične radnje suda; *capacità ~* parnična sposobnost; *materia ~* parnična materija; *spese processuali* parnični troškovi



**proclamare** *v* proglasiti; objaviti; proklamovati; ~ *lo stato d'assedio* proglasiti opsadno stanje; ~ *la repubblica* proglasiti republiku

**proclamazione** *f* objava; proglas; proglašenje; proklamacija; ~ *della repubblica* proglašenje republike

**proclive** *adj* sklon; naklonjen

**procrastinare** *v* odugovlačiti; zatezati; odlagati

**procrastinazione** *f* odgađanje; zatezanje; odugovlačenje

**procura** *f* ovlašćenje; prokura; opunomoćenje; punomoć; *agire per ~* raditi po punomoći; *conferire una ~* dati punomoć; *disdetta di ~* otkaz punomoći; *firmare per ~* potpisati na osnovu punomoći; *lettera di ~* pismena punomoć; *mandato di ~* nalog za punomoć; *mediante ~* putem punomoći; *per ~* preko opunomoćenika; ~ *bancaria* bankarsko ovlašćenje; ~ *in bianco* blanko punomoć; ~ *di Borsa* berzanska punomoć; ~ *collettiva* kolektivna punomoć; ~ *commerciale* trgovačka (poslovna) punomoć; ~ *per concludere un affare* ovlašćenje za zaključenje posla (ugovora); ~ *generale* opšte (generalno) ovlašćenje; ~ *giudiziale* sudsko ovlašćenje; ~ *per l'incasso* punomoć za naplatu; ~ *individuale* individualna punomoć; ~ *limitata* ograničena punomoć; ~ *alla lite* parnična punomoć; ~ *militare* vojno tužilaštvo; ~ *permanente* stalna (trajna) punomoć; ~ *postale* poštanska punomoć; ~ *della Repubblica* državno tužilaštvo; ~ *scritta* pismeno ovlašćenje; pismena punomoć; ~ *speciale* posebna punomoć; *rilasciare una ~* izdati punomoć; *revocare una ~* opozvati punomoć; *trasferire la ~* preneti punomoć

**procurare** *v* pribaviti; nabaviti; isposlovati; izdejstvovati; izazvati

**procurarsi** *v rifl* pribaviti; dobaviti; ~ *affari* pribaviti poslove; ~ *l'appoggio di qcn* steći nečiju podršku; ~ *dei capitali* pribaviti kapital; ~ *delle ordinazioni* pribaviti porudžbine

**procuratore** *m* opunomoćenik; zastupnik; prokurator; *nominare un ~* imenovati opunomoćenika; ~ *di banca* bankarski prokurist; ~ *commerciale* trgovački zastupnik; ~ *fiscale* poreski poverenik; ~ *generale* javni tužilac; ~ *gratuito* besplatni zastupnik; ~ *alle grida* opunomoćeni izvikivač (na berzi); ~ *legale* pravni zastupnik; ~ *alle liti* parnični opunomoćenik; ~ *militare* vojni tužilac; ~ *provvisorio* privremeni zastupnik; ~ *al registro* arhivar; matičar; zapisničar; *P~ della Repubblica* državni tužilac; *P~ della Repubblica federale* savezni javni tužilac; ~ *speciale* specijalan opunomoćenik; ~ *di Stato* državni tužilac

**prodezza** *f* odvažnost; hrabrost; junaštvo

**prodigalità** *f* rasipništvo; rasipanje

**prodigare** *v* rasipati; davati u izobilju

**prodigarsi** *v rifl* žrtvovati se; davati sve od sebe

**prodigioso** *adj* izvanredan; čudesan

**prodigo** *m e adj* rasipnik; raspikuća; rasipnički; razmetan; *condurre una vita prodiga* voditi rasipnički život; *figlio ~* rasipni sin

**prodotto** *m* proizvod; produkt; ~ *accessorio* nusproizvod; ~ *agricolo (agrario)* poljoprivredni proizvod; ~ *alimentare* prehrambeni proizvod; ~ *di alta classe* prvorazredni proizvod; ~ *base* osnovni proizvod; ~ *del bestiame* stočni proizvod; ~ *coloniale* kolonijalni proizvod; ~ *d'esportazione* izvozni proizvod; ~ *essenziale* osnovni (bitan) proizvod; ~ *estero* inostrani proizvod; ~ *di fabbrica* fabrički proizvod;~ *finale* finalni proizvod; ~ *finito* gotov proizvod; ~ *genuino* prirodni proizvod; ~ *industriale* industrijski proizvod; ~ *dell'ingegno* umotvorina; ~ *del lavoro* proizvod rada; ~ *del lavoro sociale* proizvod društvenog rada; ~ *lordo* bruto proizvod; ~ *di marca* proizvod zaštićen znakom; ~ *marginale* marginalni proizvod; ~ *di massa* masovni proizvod; ~ *minerale* mineralni proizvod; ~ *naturale* prirodni proizvod; ~ *nazionale* nacionalni proizvod; ~ *netto* neto proizvod; ~ *non finito* nedovršeni proizvod; ~ *organico* organski proizvod; ~ *principale* glavni proizvod; ~ *di qualità* kvalitetan proizvod; ~ *secondario* sporedni proizvod; ~ *semifinito* polufabrikat; poludovršen proizvod; ~ *semilavorato* polufabrikat; polufinalni proizvod; ~ *separato dai produttori* proizvod otuđen od proizvođača; ~ *sociale* društveni proizvod; ~ *sociale lordo* bruto društveni proizvod; ~ *sociale netto* neto društveni proizvod; ~ *del suolo* proizvod tla; ~ *della terra* proizvod zemlje; ~ *trasformato* prerađen proizvod; ~ *d'uso giornaliero* artikal široke potrošnje; ~ *utile* koristan proizvod; ~ *vegetale* biljni proizvod; ~ *di vendita* prodajna roba; predmet prodaje

**produrre** *v* proizvoditi; proizvesti; ~ *affari* zaključiti (doneti) poslove; ~ *argomenti* iznositi argumente; ~ *un documento* podneti dokument; ~ *effetto* delovati; proizvesti učinak; ~ *gli interessi* donositi kamatu; ~ *prove* iznositi dokaze; ~ *in serie* proizvoditi serijski; ~ *testimoni* izvesti svedoke (pred sud); ~ *un utile* doneti korist

**produttivistico** *adj* proizvodni; produktivan

**produttività** *f* produktivnost; proizvodnost; rentabilnost; ~ *alta* visoka produktivnost; ~ *bassa* niska produktivnost; ~ *crescente* rastuća produktivnost; ~ *di capitale* produktivnost kapitala; ~ *decrescente* opadajuća produktivnost; ~ *elevata* visoka produktivnost; ~ *di un'impresa* produktivnost preduzeća; ~ *industriale*

industrijska produktivnost; ~ *di lavoro* produktivnost rada; ~ *marginale* granična produktivnost; ~ *massimale* maksimalna produktivnost; *scarsa* ~ nedovoljna produktivnost

**produttivo** *adj* produktivan; proizvodan; plodan; *capacità produttiva* proizvodni kapacitet (sposobnost); *ciclo* ~ proizvodni ciklus; *eccedenza produttiva* višak proizvodnje; *fattore* ~ proizvodni faktor; *le forze produttive* proizvodne snage; *piano* ~ proizvodni plan; *potenzialità produttiva* proizvodni potencijal; *potere* ~ proizvodna moć; *processo* ~ proizvodni proces; *risorsa produttiva* proizvodni izvor; *terreno* ~ plodno zemljište; *unità produttiva* proizvodna jedinica

**produttore** *m e adj* proizvođač; proizvodni; produktivni; *casa produttrice* proizvodna firma; ~ *agricolo* poljoprivredni proizvođač; ~ *diretto* neposredni proizvođač; ~ *indipendente* nezavisni proizvođač; ~ *individuale* individualni proizvođač; ~ *di merci* proizvođač robe; ~ *occasionale* prigodni proizvođač; *paese* ~ zemlja proizvođač

**produzione** *f* proizvodnja; *accordo sulla* ~ sporazum o proizvodnji; *accrescimento della* ~ porast proizvodnje; *bene di* ~ proizvodno dobro; *cooperativa di* ~ proizvođačka zadruga; *costo di* ~ cena proizvodnje; *di (della)* ~ proizvodni; *fattore della* ~ faktor proizvodnje; *imposta di* ~ porez na proizvodnju; *incrementare la* ~ unapređivati (povećavati) proizvodnju; *luogo di* ~ mesto proizvodnje; *mezzo di* ~ proizvodno sredstvo; *periodo di* ~ proizvodno razdoblje; ~ *di affari* stvaranje (aktiviranje) poslova; ~ *agricola* poljoprivredna proizvodnja; ~ *alimentare* prehrambena proizvodnja; ~ *capitalistica* kapitalistička proizvodnja; ~ *di carbone* proizvodnja uglja; ~ *a catena* lančana proizvodnja; ~ *diretta* dirigovana proizvodnja; ~ *e divulgazione di atti pornografici* proizvodnja i rasturanje pornografskih spisa; ~ *di documenti* podnošenje dokumenata; ~ *eccessiva* prekomerna proizvodnja; ~ *d'energia* proizvodnja energije; ~ *estera* inostrana proizvodnja; ~ *giornaliera* dnevna proizvodnja; ~ *di guerra* ratna proizvodnja; ~ *industriale* industrijska proizvodnja; ~ *interna* unutrašnja proizvodnja; ~ *su licenza* proizvodnja po licenci; ~ *locale* mesna proizvodnja; ~ *in massa* masovna proizvodnja; ~ *di materie prime* proizvodnja sirovina; ~ *e messa in circolazione di generi alimentari nocivi* proizvodnja i puštanje u promet škodljivih životnih namirnica; ~ *mondiale* svetska proizvodnja; ~ *nazionale* domaća proizvodnja; ~ *progressiva* progresivna proizvodnja; ~ *propria* sopstvena proizvodnja; ~ *di prove* iznošenje (podnošenje) dokaza; ~ *in serie* serijska proizvodnja; ~ *sociale* društvena proizvodnja; ~ *di testimoni* izvođenje svedoka; ~ *per unità* proizvodnja po jedinici; ~ *vegetale* biljna proizvodnja; *prezzo di* ~ cena proizvodnje; *ramo di* ~ proizvodna grana; *rapporto di* ~ proizvodni odnos; *regresso di* ~ regres proizvodnje; *ritmo di* ~ proizvodni ritam; *scala di* ~ stepen proizvodnje; *settore della* ~ sektor proizvodnje; *statistica della* ~ statistika proizvodnje; *strumento di* ~ oruđe proizvodnje; *teoria della* ~ teorija proizvodnje

**proemio** *m* uvod; predgovor

**profanare** *v* oskvrnaviti; obeščastiti; zloupotrebiti

**profanazione** *f* skvrnavljenje; oskvrnuće

**profano** *m e adj* laik; nestručnjak; laički; nestručno

**proferire** *v* izreći; izgovoriti; izustiti; ~ *la sentenza* izreći presudu

**professare** *v* javno ispovedati; baviti se nečim; ~ *un'arte* vršiti neko zvanje

**professionale** *adj* profesionalan; stručni; zanatski; *addestramento* ~ stručno obrazovanje; *albo* ~ imenik (adresar) po profesijama; *assistenza* ~ stručna pomoć; *avviamento* ~ stručno usmeravanje; *camera* ~ stručna (strukovna) komora; *categoria* ~ stručna kategorija; *censimento* ~ stručan popis; *colpa* ~ profesionalni nehat; *educazione (formazione)* ~ stručno obrazovanje; *gruppo* ~ profesionalna grupa; *istruzione* ~ stručno obrazovanje; *lavoro* ~ stručan posao; *malattia* ~ profesionalna bolest; *ordinamento* ~ strukovni red; *orientamento* ~ profesionalna orijentacija; *rischio* ~ profesionalni rizik; *scelta* ~ izbor struke; *scuola* ~ stručna škola; *segreto* ~ profesionalna tajna; *selezione* ~ stručan izbor; *società* ~ profesionalno udruženje; *stato* ~ stručno stanje; *unione* ~ strukovni savez; *vita* ~ profesionalni život

**professionalmente** *adv* stručno; profesionalno; zanatski

**professione** *f* profesija; zanimanje; struka; zvanje; *di* ~ po zanimanju; profesionalan; *esercitare una* ~ baviti se profesijom; ~ *libera (liberale)* slobodna profesija; ~ *principale* glavno zanimanje; *senza* ~ bez zanimanja

**professionista** *m e f* profesionalac; *libero* ~ pripadnik slobodne profesije (advokat, umetnik i sl.)

**professore** *m* profesor; ~ *incaricato* dodeljeni (honorarni) profesor; ~ *ordinario* redovan profesor; ~ *principale* razredni starešina; ~ *di ruolo* stalni profesor; ~ *straordinario* vanredni profesor; ~ *universitario (d'università)* profesor univerziteta

**proficuo** *adj* koristan; unosan

**profilassi** *f* profilaksa; zaštita (prevencija od bolesti); ~ *criminale* zaštita od kriminala

**profilo** *m* profil; presek; *di* ~ iz profila



**profittare** *v* uspevati; napredovati; izvlačiti korist; koristiti; profitirati

**profittatore** *m* profiter; špekulant; šićardžija; ~ *di guerra* ratni profiter (šićardžija)

**profitto** *m* dobit; korist; profit; zarada; *a* ~ u korist; *apportare un* ~ donositi korist; *con* ~ uspešno; *dividere i profitti* podeliti dobit; *ingiusto* ~ protivpravna imovinska korist; *mettere a* ~ koristiti; korisno upotrebiti; *partecipazione al* ~ učešće u dobiti; ~ *apparente* prividna dobit; ~ *sui cambi* dobit na kursu; ~ *commerciale* trgovački profit; ~ *di congiuntura* konjunkturni profit; ~ *di contingenza* slučajna dobit; ~ *finanziario* finansijski profit; ~ *giusto* pravedna dobit; ~ *di guerra* ratni profit; ~ *illecito* nedozvoljeni (ilegalni) profit; ~ *dell'imprenditore* preduzetnički profit; ~ *industriale* industrijski profit; ~ *lordo* bruto profit; ~ *marginale* granični profit; ~ *materiale* materijalna dobit; ~ *minimale* minimalni profit; ~ *di monopolio* monopolski profit; *profitti e perdite* dobici i gubici; ~ *probabile* verovatni profit; ~ *sociale* društveni profit; ~ *di speculazione* špekulativni profit; ~ *straordinario* vanredni profit; ~ *usuraio* zelenaška zarada; *quota di* ~ udeo u profitu; *realizzare un* ~ realizovati (ostvariti) profit; *ricavare un* ~ izvući profit; *ripartizione di* ~ raspodela dobiti; *saggio di* ~ profitna stopa; *senza* ~ bez koristi; *tasso del* ~ profitna stopa; *teoria del* ~ teorija profita; *trarre* ~ *da qcs* izvući korist iz nečega

**profondamente** *adv* duboko

**profondità** *f* dubina; *penetrare in* ~ prodreti u dubinu; ponirati

**profondo** *adj* dubok; ~ *turbamento* duboki potres; *silenzio* ~ mrtva tišina

**pro forma** *locuz (lat)* pro forma; forme radi; *fattura* ~ pro forma faktura

**profugo** *m* begunac; izbeglica

**profusione** *f* rasipanje; izobilje; prekomerna izdašnost; *a* ~ preterano; na pretek

**progettare** *v* planirati; projektovati; nameravati; ~ *una spedizione* planirati otpremu

**progettazione** *f* planiranje; projektovanje; ~ *di nuove imprese* projektovanje novih poduhvata; planiranje novih preduzeća; ~ *delle vendite* planiranje prodaje

**progettista** *m e f* projektant; *responsabilità del* ~ *per difetti del piano* odgovornost projektanta zbog nedostatka u planu

**progetto** *m* nacrt; plan; projekt; skica; *avere in* ~ *qcs* imati nešto u planu; *in* ~ u pripremi; *ostacolare i progetti* ometati namere; *presentare un* ~ podneti nacrt (projekt); *presentare un* ~ *di legge* podneti zakonski predlog; ~ *di accordo* nacrt sporazuma; ~ *avventato* nepromišljen (nagao) plan; ~ *di bilancio* nacrt (predlog) budžeta; ~ *di convenzione* nacrt konvencije; ~ *di costruzione* građevinski plan; ~ *di credito* kreditni plan; ~ *di divisione* plan raspodele; ~ *d'emendamento* nacrt amandmana; ~ *generale* glavni nacrt; ~ *governativo* vladin projekt (plan); ~ *impraticabile* neostvariv plan; ~ *inattuabile* neostvariv projekt; ~ *d'investimento* investicioni plan; ~ *irrealizzabile* neostvariv projekt; ~ *di legge* nacrt zakona; ~ *di massima* načelni projekt; ~ *originale* prvobitni projekt (plan); ~ *preliminare* prednacrt; preliminaran projekt; ~ *principale* glavni projekt; ~ *realizzabile* ostvariv plan; ~ *di ripartizione* plan raspodele; ~ *di risoluzione* plan rešavanja; plan za ostvarenje; ~ *sballato* neuravnotežen projekt

**prognosi** *f (comm)* prognoza; predviđanje; ~ *della congiuntura (congiunturale)* prognoza konjunkture; ~ *riservata* neizvesna prognoza

**programma** *m* program; plan; raspored; ~ *d'aiuto* plan pomoći; ~ *base* osnovni program; ~ *di costruzione* plan (program) izgradnje; ~ *di costruzione edilizia* plan (program) stambene izgradnje; ~ *economico* privredni plan (program); ~ *elettorale* izborni program; ~ *d'espansione* plan ekspanzije; ~ *di fabbricazione* proizvodni plan; program izrade; ~ *finanziario* finansijski plan; ~ *di fornitura* plan isporuke; ~ *governativo* vladin program; ~ *degli investimenti* investicioni plan; ~ *di lavoro* program rada; ~ *di massima* okvirni plan; ~ *di produzione* proizvodni plan (program); ~ *pubblicitario* propagandni plan; ~ *di risanamento economico* program (plan) ekonomskog ozdravljenja; ~ *di soccorso* plan pomoći; ~ *di sottoscrizione* plan upisa; ~ *di spedizione* plan otpreme; ~ *televisivo* televizijski program

**programmare** *v* programirati; planirati; staviti na program

**programmatico** *adj* programski; planski

**programmatore** *m* programer; planer

**programmazione** *f* programiranje; planiranje; ~ *economica* ekonomsko programiranje; ~ *lineare* linearno programiranje; ~ *sociale* društveno planiranje; ~ *statale* državno planiranje

**progredire** *v* napredovati; uspevati; razvijati se; *fare* ~ unaprediti

**progressione** *f* napredovanje; progresija; postepeno kretanje

**progressista** *m e f e adj* naprednjak; progresista; napredan; progresivan; *tendenza* ~ progresivna tendencija

**progressività** *f* progresivnost; postepeni porast; ~ *dell'imposta* progresivnost poreza

**progressivo** *adj* progresivan; postepen; rastući; *ammortamento* ~ progresivna amortizacija; *tassa progressiva* progresivna taksa

**progresso** *m* napredak; napredovanje; progres; *che fa progressi* napredan; *fare* ~ napredovati; *in* ~ *di tempo* tokom vremena; ~ *economico*

ekonomski napredak; ~ *sociale* društveni napredak; ~ *tecnico* tehnički napredak

**proibire** *v* zabraniti; sprečiti

**proibitivo** *adj* koji zabranjuje; koji sprečava; *prezzo* ~ previsoka (nemoguća) cena; *provvedimento* ~ odluka o zabrani

**proibito** *adj* zabranjen; ~ *dalla legge* zabranjeno zakonom; *severamente* ~ strogo zabranjeno

**proibizione** *f* zabrana; zabranjivanje; prohibicija; ~ *legale* zakonska zabrana; ~ *di produrre e vendere bevande alcooliche* prohibicija; zabrana proizvodnje i prodaje alkoholnih pića

**proibizionismo** *m* prohibicija

**proibizionista** *m* prohibicionist

**proiettore** *m* projektor; projekcioni aparat; reflektor; *illuminare con il* ~ osvetliti reflektorom

**prole** *f* porod; deca; *senza* ~ bez dece

**proletariato** *m* proletarijat; radnički stalež; *dittatura del* ~ diktatura proletarijata; ~ *agrario* agrarni proletarijat; ~ *industriale* industrijski proletarijat; ~ *intellettuale* intelektualni proletarijat; ~ *rurale* seoski proletarijat

**proletario** *adj e m* proleterski; proleter; *brigata proletaria* proleterska brigada; *democrazia proletaria* proleterska demokratija; *dittatura proletaria* proleterska diktatura; *internazionalismo* ~ proleterski internacionalizam; *rivoluzione proletaria* proleterska revolucija

**prolungabile** *adj* produživ

**prolungabilità** *f* produživost

**prolungamento** *m* produženje; produžetak; nastavak; ~ *della cambiale* produženje menice; ~ *del termine* produženje roka

**prolungare** *v* produžiti; otegnuti; odužiti; ~ *il termine* produžiti rok

**prolusione** *f* uvodni govor; početno predavanje

**promemoria** *f* podsetnik; beleška

**promessa** *f* obećanje; *fare una* ~ obećati; *mancare alla* ~ ne održati obećanje; *mantenere la* ~ održati obećanje; *infrangere la* ~ prekršiti obećanje; *ogni* ~ *è debito* obećanje dugovanje; ~ *di consegna* obećanje isporuke; ~ *di contratto* predugovor; obećanje ugovora; ~ *di credito* obećanje kredita; ~ *di donazione* obećanje poklona; ~ *elettorale* izborno obećanje; ~ *formale* formalno obećanje; ~ *di garanzia* obećanje garancije; ~ *d'interesse* obećanje kamate; ~ *da marinaio* lažno obećanje; ~ *di matrimonio* obećanje braka; veridba; ~ *di mutuo* obećanje zajma; ~ *di pagamento* obećanje plaćanja; ~ *pubblica (al pubblico)* javno obećanje; ~ *sposa* verenica; ~ *di vendita* obećanje prodaje; *rimangiarsi una* ~ opozvati obećanje; *ritirare la* ~ povući obećanje; *stare alla* ~ držati se obećanja

**promettere** obećati; ~ *mari e monti* obećavati kule i gradove

**promettersi** *v rifl* obećati se; obećati jedan drugom; nadati se

**prominente** *adj* istaknut; izbočen; koji štrči; isturen; upadljiv

**prominenza** *f* izbočina; ispupčenje

**promotore** *m* pokretač; začetnik; inicijator; *comitato* ~ inicijativni odbor; ~ *della società* pokretač društva

**promozionale** *adj* propagandni; reklamni; *attività* ~ propagandna delatnost (aktivnost)

**promozione** *f* unapređenje; promocija; propaganda; reklama; ~ *per anzianità* unapređenje prema radnom stažu; ~ *delle ricerche tecniche* unapređenje tehničkih istraživanja; ~ *della vendita* unapređenje (stimulisanje) prodaje

**promulgare** *v* proglasiti; objaviti; ~ *la legge* objaviti zakon

**promulgazione** proglašenje; proglas; objava; ~ *della costituzione* proglašenje ustava; ~ *della legge* objavljivanje zakona

**promuovere** *v* pokrenuti; stimulisati; podržavati; unaprediti; ~ *l'attività economica* pokrenuti privrednu aktivnost; ~ *un'azione* podneti tužbu; ~ *una causa* pokrenuti tužbu; ~ *le esportazioni* stimulisati izvoz; ~ *gli investimenti* stimulisati investicije; ~ *servizi* razviti usluge (službe); ~ *le vendite* stimulisati prodaju

**pronosticare** *v* prognozirati; predskazivati; predviđati

**pronostico** *m* predviđanje; prognoza; predskazivanje; *fare un* ~ prognozirati; ~ *congiunturale* konjunkturna prognoza

**prontamente** *adv* brzo; hitro; odmah; spremno; promptno

**pronto** *adj* spreman; hitar; brz; *essere* ~ *a pagare* biti spreman za plaćanje; *merce pronta* spremna roba; *a pronta cassa* za gotov novac; *per* ~ u gotovini; ~ *per la consegna* spreman za isporuku; *pronta risposta* spreman odgovor; ~ *soccorso* hitna pomoć; ~ *per la spedizione* spreman za otpremu; ~ *per l'uso* spreman za upotrebu

**prontuario** *m* priručnik; pregled; ~ *di registrazione contabile* priručnik za knjiženje

**pronuncia** *f* izricanje; presuda; izgovor; način izgovaranja; ~ *giudiziale* sudska presuda; ~ *della sentenza* izricanje presude; ~ *della sentenza dinanzi un giudizio di primo grado* donošenje presude pred prvostepenim sudom; ~ *della sentenza dinanzi un giudizio di secondo grado* donošenje presude pred drugostepenim sudom; ~ *della sentenza in occasione della revisione* donošenje presude povodom revizije

**pronunciare** *v* izgovoriti; izreći; ~ *le porte chiuse* isključiti javnost; ~ *una sentenza* izreći presudu

**pronunziamento** *m* izricanje; ~ *della condanna* izricanje kazne



**pronunziare** *v* izgovoriti; izreći; ~ *un discorso* održati govor; ~ *un giudizio su qcs* izreći sud o nečemu; ~ *le porte chiuse* isključiti javnost; ~ *una sentenza* izreći presudu

**pronunziarsi** *v rifl* izjasniti se

**propagamento** *m* širenje; rasprostiranje; propagiranje

**propaganda** *f* propaganda; reklama; *articolo di* ~ propagandni artikal; *circolare di* ~ propagandni cirkular; *far* ~ *(per)* agitovati; ~ *contro l'ordinamento statale e sociale* propaganda protiv društvenog i državnog uređenja; ~ *economica* ekonomska propaganda; ~ *elettorale* izborna agitacija; ~ *illecita* nedozvoljena propaganda; ~ *nemica (ostile)* neprijateljska propaganda; ~ *politica* politička propaganda

**propagandare** *v* širiti ideje; propagirati; praviti propagandu (reklamu); ~ *i prodotti* propagirati proizvode

**propagandista** *m e f* propagandista

**propagandistico** *adj (comm)* reklamni; propagandni; *mezzo* ~ propagandno sredstvo; *pellicola propagandistica* reklamni film

**propagare** *v* širiti; prenositi; razglasiti; ~ *una notizia* razglasiti vesti

**propagarsi** *v rifl* širiti se; rasprostraniti se

**propagatore** *m* agitator; propagator

**propagazione** *f* širenje; rasprostranjivanje; propagiranje; razmnožavanje

**propalare** *v* razglasiti; izbrbljati; rastrubiti; ~ *notizie* širiti vesti

**propendere** *v* naginjati nečemu; biti sklon nečemu

**propensione** *f* naklonost; sklonost; ~ *all'acquisto* sklonost ka kupovini; ~ *al consumo* sklonost ka potrošnji; ~ *all'importazione* sklonost uvozu

**propenso** *adj* sklon; naklonjen

**propina** *f* nagrada; naknada

**proponente** *m e f* predlagač; ~ *un progetto* predlagač projekta (plana; nacrta)

**proponimento** *m* namera; naum; odluka

**proporre** *v* predložiti; ~ *un affare* predložiti posao; ~ *un'azione* predložiti tužbu; ~ *un candidato* predložiti kandidata; ~ *condizioni* predložiti uslove; ~ *emendamenti* predložiti amandmane (dopune i izmene)

**proporsi** *v rifl* naumiti nešto

**proporzionale** *adj* srazmeran; proporcionalan; *contributo* ~ srazmeran doprinos; *rappresentanza* ~ proporcionalno predstavništvo; *regola* ~ proprocionalno pravilo; *sistema* ~ proporcionalan (izborni) sistem; *tassa* ~ proporcionalne dažbine

**proporzionalmete** *adv* proporcionalno; srazmerno; *distribuire* ~ raspodeliti proporcionalno; *pagare* ~ platiti srazmerno

**proporzionare** *v* uskladiti; prilagoditi; učiniti proporcionalnim; ~ *le spese* uskladiti cene; ~ *le tasse* uskladiti dažbine

**proporzionatamente** *adv* srazmerno; proporcionalno

**proporzionato** *adj* srazmeran; proporcionalan

**proporzione** *f* proporcija; srazmera; razmera; *di grandi proporzioni* velikih razmera; *in* ~ srazmerno; proporcionalno; *senza* ~ nesrazmerno

**proposito** *m* namera; naum; tema; sadržaj; *avere in* ~ nameravati; imati na umu; *a* ~ kad je o tome reč; apropo; *a* ~ *di* povodom nečega; *cambiare* ~ predomisliti se; *conoscere il* ~ poznavati nameru; *di* ~ namerno; *in* ~ u vezi s time; *formare un* ~ doneti odluku; *fuor di* ~ bez povoda; u nezgodan čas; *male a* ~ u nezgodno vreme; *venire a* ~ doći u pravi čas

**proposizione** *f* rečenica; propozicija

**proposta** *f* predlog; ponuda; *accettare una* ~ prihvatiti predlog; *accogliere la* ~ uvažiti predlog; *approvare una* ~ usvojiti predlog; *fare una* ~ predložiti; ~ *allettante* primamljiv predlog; ~ *alternativa* alternativni predlog; ~ *d'appello* prizivni predlog; ~ *di assicurazione* predlog za osiguranje; ~ *complementare* dopunski predlog; ~ *di compromesso* kompromisni predlog; ~ *di conciliazione* predlog za primirje; ~ *di concordato* predlog za sporazum (nagodbu); ~ *di contratto* predlog ugovora; ~ *di controllo* kontrolni predlog; ~ *di emendamento* predlog amandmana; predlog za izmenu; ~ *di emendamento di costituzione* predlog za promenu ustava; ~ *finale* konačan predlog; ~ *formale* formalan predlog; ~ *generale* opšti predlog; ~ *inaccettabile* neprihvatljiva ponuda; ~ *incidentale* prigodan (slučajan) predlog; ~ *di legge* zakonski predlog; ~ *di legge da parte di delegati-deputati* predlog zakona od strane delegata; ~ *meritoria* meritoran predlog; ~ *per un ministero* predlog budžeta (nekog) ministarstva; ~ *di pace* ponuda mira; ~ *di procedimento criminale* predlog za krivično gonjenje; ~ *per riassunzione del procedimento* predlog za ponavljanje postupka; ~ *di ricostruzione* predlog za obnovu; ~ *tavolare* hipotekarni predlog; ~ *di transazione* predlog za transakciju; *respingere la* ~ odbaciti predlog; *sottoporre una* ~ podneti predlog; *su* ~ na predlog; *votare una* ~ glasati za predlog

**propriamente** *adv* stvarno; baš; tačno; ispravno

**proprietà** *f* vlasništvo; svojina; imovina; imanje; svojstvo; osobina; *acquisto della* ~ *per accessione* sticanje vlasništva priraštajem; *acquisto della* ~ *per occupazione* sticanje vlasništva prisvajanjem; *acquisto della* ~ *per tradizione* sticanje vlasništva predajom; *cambiamento di* ~ promena vlasništva; *consolidamento della* ~ konsolidacija vlasništva; *detenere in* ~ imati

(držati) u vlasništvu; *diritto di* ~ pravo vlasništva; *libera* ~ slobodno vlasništvo; *piccola* ~ mala svojina; *piena* ~ potpuno vlasništvo; ~ *accomunata* zajedničko vlasništvo; ~ *accomunata da coniugi* zajedničko vlasništvo bračnih drugova; ~ *agraria massima* maksimum zemljišne svojine; ~ *artistica* umetnička svojina; ~ *collettiva* kolektivno vlasništvo; ~ *collettiva familiare* kućna zadruga;~ *comune* zajedničko vlasništvo; ~ *del demanio* državno vlasništvo; ~ *diretta* neposredno vlasništvo; ~ *divisa* podeljeno vlasništvo; ~ *edilizia* građevisnko vlasništvo; ~ *erariale* svojina državne blagajne; ~ *esclusiva* isključiva svojina; ~ *extratavolare (non registrata nei libri tavolari)* vanknjižno vlasništvo; ~ *fondiaria* zemljišno vlasništvo; ~ *sui fabbricati divisi per piani in senso orizzontale* horizontalno etažno vlasništvo; ~ *di gruppo* grupno vlasništvo; ~ *immobiliare* nepokretno vlasništvo; ~ *individuale* individualno vlasništvo; ~ *indivisa* nedeljivo vlasništvo; ~ *industriale* industrijsko vlasništvo; ~ *intellettuale* intelektualna svojina; ~ *legalmente presunta* zakonski pretpostavljeno vlasništvo; ~ *letteraria* autorska prava; ~ *libera* slobodno vlasništvo; ~ *limitrofa* susedno vlasništvo; ~ *meno piena* nepotpuno vlasništvo; ~ *mineraria* rudničko vlasništvo; ~ *mobiliare* pokretno vlasništvo; ~ *nazionale* narodna svojina; ~ *nuda* čisto (golo) vlasništvo; ~ *originaria* originalno vlasništvo; ~ *particolare* partikularno vlasništvo; ~ *per piani* etažno vlasništvo; ~ *personale* lično vlasništvo; ~ *di popolo* narodna svojina; ~ *privata* privatno vlasništvo; ~ *pubblica* javno (opšte) vlasništvo; ~ *recintata* ograđeno vlasništvo; ~ *rurale* seosko vlasništvo; ~ *sociale* društveno vlasništvo; ~ *statale (dello Stato)* državno vlasništvo; ~ *tavolare* hipotekarno vlasništvo; ~ *terriera* zemljišno knjižno vlasništvo; ~ *utile* korisno vlasništvo; *tenere in* ~ imati u vlasništvu; *titolo di* ~ naslov vlasništva; *trapasso di* ~ prenos vlasništva; *traslazione di* ~ prenos vlasništva; *trasmissione di* ~ prenos vlasništva; *tutela della* ~ zaštita vlasništva

**proprietario** *m* vlasnik; posednik; *di (del)* ~ vlasnički; *mentalità di piccolo* ~ sitnovlasnički mentalitet; *piccolo* ~ mali vlasnik; ~ *di casa* kućevlasnik; ~ *diretto* neposredni vlasnik; ~ *doppio* dvovlasnik; ~ *fondiaro* zemljišni vlasnik; zemljoposednik; ~ *di un fondo* vlasnik zemljišta (fonda); ~ *di un fondo diviso dal confine di due stati* vlasnik zemljišta podeljenog granicom dve države; ~ *di immobile* vlasnik nekretnine; ~ *legittimo* zakoniti vlasnik; ~ *della nave* vlasnik broda; ~ *di un piano di edificio* vlasnik jednog sprata zgrade; ~ *di quota ideale* vlasnik idealnog dela; ~ *di una tenuta* vlasnik imanja; ~ *terriero* zemljoposednik; vlasnik zemlje

**proprio** *adj e adv* vlastiti; sopstveni; svoj; tačan; ispravan; baš; upravo; zaista; *agire in* ~ *nome* raditi u svoje ime; *avere in* ~ posedovati; *fare il* ~ *comodo* raditi po svojoj volji; *di propria mano* svojeručno; *nome* ~ *delle persone* vlastito ime osoba; ~ *all'ultimo momento* baš u poslednji čas; *vivere del* ~ živeti od sopstvenih sredstava

**propulsione** *f* pogon; pogonska snaga

**propulsore** *m (mecc)* pokretač; pogonski mehanizam

**prora** *f (naut)* pramac; *di* ~ pramčani

**proroga** *f* produženje; odlaganje; produženje roka; *chiedere una* ~ tražiti produženje; *concedere una* ~ odobriti produženje; *domandare una* ~ tražiti produženje; ~ *dell'affitto* odlaganje stanarine; ~ *del brevetto* produženje patenta; ~ *di cambiale* produženje menice; ~ *del contratto* produženje ugovora; ~ *del credito* produženje kredita; ~ *giornaliera* dnevno odlaganje; ~ *del mandato* produženje mandata; ~ *di pagamento* odlaganje plaćanja; ~ *di scadenza* produženje roka dospeća; ~ *del termine* produženje roka; ~ *dell'udienza* odlaganje ročišta; ~ *di validità* produženje važnosti; *tacita* ~ *del contratto* prećutno produženje ugovora

**prorogabile** *adj* produživ; odgodiv

**prorogare** *v* produžiti; odgoditi; ~ *il contratto* produžiti ugovor; ~ *il mandato* produžiti mandat; ~ *la scadenza* produžiti (odgoditi) rok dospeća; ~ *un termine* produžiti rok; ~ *il termine di scadenza* produžiti rok dospeća; ~ *l'udienza* odgoditi raspravu

**prorogazione** *f* produženje; odgađanje; ~ *di giurisdizione* prorogacija nadležnosti

**prosciogliere** *v* razrešiti; osloboditi; odrešiti; oprostiti; ~ *da un giuramento* osloboditi zakletve; ~ *da un obbligo* osloboditi obaveze

**proscioglimento** *m* oproštaj; oslobođenje; razrešenje

**prosciugamento** *m* isušivanje; sušenje; odvodnjavanje

**prosciugare** *v* isušivati; sušiti; odvodnjavati

**proscritto** *m* prognanik; izgnanik

**proscrivere** *v* prognati; izgnati; zabraniti

**proscrizione** *f* progonstvo; zabrana; proskripcija

**prosecuzione** *f* nastavak; produženje; ~ *del dibattimento* nastavak rasprave

**proseguimento** *m* nastavak; produženje; ~ *del diritto dei genitori* produženje roditeljskog prava

**proseguire** *v* produžiti; nastaviti; ~ *l'azione penale* nastaviti krivični postupak

**prosperare** *v* napredovati; cvetati; uspevati; ići za rukom; prosperirati



**prosperità** *f* blagostanje; napredak; uspeh; procvat; prosperitet; *periodo di* ~ razdoblje procvata

**prospero** *adj* povoljan; srećan; plodan; *annata prospera* plodna godina

**prosperoso** *adj* uspešan; napredan; zdrav; snažan

**prospettare** *v* izneti; izložiti; pokazati; biti okrenut (ka nečemu); ~ *il problema* izneti problem; ~ *la situazione* izložiti situaciju

**prospettiva** *f* šansa; izgled; perspektiva; ~ *per l'avvenire* izgled za budućnost; ~ *degli investimenti* perspektiva investicija; ~ *del mercato* perspektiva tržišta; ~ *di successi* šansa za uspeh

**prospetto** *m* prospekt; grafički prikaz; tabela; pregled; nacrt; iskaz; *compilare un* ~ sastaviti prospekt; ~ *degli affari* poslovni iskaz; ~ *degli arretrati* iskaz zaostatka; ~ *di cassa* blagajnički iskaz; ~ *finanziario* finansijski iskaz; ~ *di gestione* poslovni iskaz; ~ *illustrato* ilustrovani prospekt; ~ *di paga* iskaz plata; ~ *del peso* iskaz težine; ~ *pieghevole* preklopni prospekt; ~ *di prescrizione* nacrt zastarevanja; ~ *pubblicitario* propagandni (reklamni) prospekt; ~ *tabellare* tebelarni pregled; ~ *per votazione* iskaz glasanjem

**prospiciente** *adj* koji gleda prema; naspraman

**prosseneta** *m* posrednik; mešetar; svodnik; ~ *matrimoniale* provodadžija

**prossimo** *adj* blizak; obližnji; idući; sledeći; *mese* ~ sledeći mesec; ~ *avvenire* skora budućnost; ~ *congiunto* bliska osoba (u srodstvu); ~ *alla partenza* spreman za polazak; *di prossima pubblicazione* do skorog izlaska iz štampe; ~ *venturo* idući; budući; *rimessa prossima* predstojeća doznaka

**prostituta** *f* prostitutka

**prostituzione** *f* prostitucija; *mediazione nell'esercizio della* ~ posredovanje u vršenju prostitucije; ~ *clandestina* tajna prostitucija

**proteggere** *v* štititi; zaštititi; pomagati; podupirati

**protesta** *f* protest; prigovor; *di* ~ protestni; *per* ~ iz protesta

**protestare** *v* protestovati; uložiti prigovor; ~ *una cambiale* protestovati menicu; ~ *contro il riarmo* protestovati protiv naoružanja; ~ *la merce* odbiti prijem robe

**protesto** *m* protest; *andare in* ~ protestovati; biti u protestu; *assunzione di* ~ prijem protesta; *elevare* ~ protestovati; podići protest; *fare il* ~ uložiti protest; *giorno di* ~ dan protesta; *levare* ~ podići protest; *mandare in* ~ protestovati; *presentare un* ~ izneti protest; ~ *di assegno* čekovni protest; ~ *d'avaria* protest o havariji; ~ *di una cambiale (cambiario)* menični protest; ~ *per difetto di sicurtà* protest zbog pomanjkanja sigurnosti (garancije); ~ *per mancata accettazione* protest zbog neprihvatanja; ~ *per mancato pagamento* protest zbog neplaćanja; ~ *per mancato pagamento della cambiale* protest zbog neisplate menice; ~ *marittimo* pomorski protest; ~ *preliminare* prethodni protest; *senza* ~ bez protesta; *sotto* ~ pod protestom; *spese di* ~ troškovi protesta

**protettivo** *adj* zaštitni; *copertura protettiva* zaštitno pokriće; *marchio* ~ zaštitni žig; *vigilanza protettiva* zaštitni nadzor

**protetto** *m e adj* štićenik; zaštićen

**protettorato** *m* protektorat; pokroviteljstvo; zaštitništvo; ~ *coloniale* kolonijalni protektorat; ~ *internazionale* međunarodni protektorat; *trattato di* ~ ugovor o protektoratu

**protettore** *m* zaštitnik; pokrovitelj; protektor

**protezione** *f* zašitita; protekcija; pokroviteljstvo; okrilje; *indennità di* ~ zaštitni dodatak (za penzionere); *misure di* ~ zaštitne mere; *misure di* ~ *al lavoro* zaštitne mere na radu; ~ *degli animali* zašitita životinja; ~ *assicurativa* osiguravajuća zašitita; ~ *di brevetto* zašitita patenta; ~ *civile* civilna zaštita; ~ *consolare* konzularna zaštita; ~ *diplomatica* diplomatska zaštita; ~ *doganale* carinska zašitita; ~ *giudiziaria* sudska zašitita; ~ *giuridica* pravna zaštita; ~ *giurisdizionale* jurisdikcijska (pravna) zaštita; ~ *delle invenzioni* zašitita pronalazaka (izuma); ~ *del lavoro* zaštita rada; ~ *del marchio* zaštita žiga; ~ *di marchio di fabbrica* zašitita fabričkog žiga; ~ *delle minoranze* zašitita manjina; ~ *del nome* zašitita imena; ~ *della proprietà* zašitita vlasništva; ~ *sociale* socijalna zaštita

**protezionismo** *m (econ)* protekcionizam; zaštitni carinski sistem; ~ *agrario* agrarna zaštita; ~ *doganale* carinski protekcionizam

**protezionista** *m e f (econ)* protekcionista; pristaša zaštitnih carina

**protezionistico** *adj (econ)* protekcionistički; *politica protezionistica* politika protekcionizma

**protocollare** *v* uneti u zapisnik; protokolisati; *il* ~ unošenje u zapisnik

**protocollista** *m* zapisničar; voditelj zapisnika

**protocollo** *m* protokol; zapisnik; *foglio di carta* ~ list protokolarnog papira; *mettere a* ~ protokolisati; uneti u zapisnik; *numero di* ~ broj zapisnika; ~ *d'accordo* zapisnik o sporazumu; ~ *addizionale* dodatni zapisnik; ~ *d'adesione* zapisnik o pristanku; ~ *aggiuntivo* dodatni zapisnik; ~ *d'asta* aukcijski zapisnik; ~ *d'armistizio* protokol o primirju; ~ *di consegna* predajni zapisnik; zapisnik o isporuci; ~ *diplomatico* diplomatski protokol; ~ *d'emendamento* zapisnik o amandmanu; ~ *d'esame* ispitni zapisnik; ~ *d'evidenza* očevidni zapisnik; ~ *finale* konačan (završni) protokol; ~ *finanziario* finansijski protokol; ~ *di firma* zapisnik o potpisivanju; ~ *di Ginevra* Ženevski protokol; ~ *giudiziale* sudski protokol; ~ *d'incanto* aukcioni za-

pisnik; ~ *d'ispezione* inspekcijski zapisnik; ~ *di modifica* zapisnik o izmeni; ~ *di pagamento* protokol o plaćanju; ~ *di pignoramento* zapisnik o konfiskaciji (zapleni); ~ *di rettifica* zapisnik o ispravci; ~ *di seduta* zapisnik sednice; ~ *segreto* tajni protokol; ~ *di stima* protokol o proceni; ~ *d'udienza* zapisnik o raspravi; *tenere il* ~ voditi zapisnik; *visita di* ~ protokolarna poseta

**prototipo** *m* prototip; model; uzor

**protrarre** *v* razvlačiti; otegnuti; produžiti; ~ *un termine* produžiti rok

**prova** *f* proba; ispitivanje; pokušaj; dokaz; *acquisire le prove* prikupiti dokaze; *addurre la* ~ navesti dokaz; *alla* ~ *dei fatti* na osnovu činjenica; *ammettere la* ~ pristupiti dokazu; *assolto per insufficienza di prove* oslobođen zbog nedostatka dokaza; *assumere la* ~ uzeti dokaz; *assunzione in* ~ prijem na probu; *assunzione dei mezzi di* ~ izvođenje dokaza; *a tutta* ~ proveren; siguran; *campione di* ~ probni uzorak; *capitali di* ~ glavni dokazi; *commissione di* ~ probna porudžbina; *la confessione giudiziale forma* ~ priznanje pred sudom je dokaz; *conoscere per* ~ poznavati iz iskustva; *costituire la* ~ stvoriti dokaz; *dare* ~ *di qcs* dokazati nešto; pokazati nešto; *dedurre una* ~ izneti dokaz; *di* ~ dokazni; probni; *a difetto di* ~ iz nedostatka dokaza; *difetto di* ~ nedostatak dokaza; *documento di* ~ dokazni dokument; *esame di* ~ probni ispit; *esibire la* ~ podneti dokaz; *esibizione delle prove* podnošenje dokaza; *espletare le prove* izvesti dokaze; *fare buona* ~ dobro se pokazati; *fare le prove* dokazati; *fare una* ~ pokušati; *fino a* ~ *contraria* do daljeg; dok se ne dokaže suprotno; *formazione di* ~ prikupljanje dokaza; *fornire la* ~ pružiti dokaz; dokazivati; *forza della* ~ moć dokaza; dokazna snaga; *giorni di* ~ probni dani; *in* ~ kao dokaz; na probi; *infirmare una* ~ oboriti dokaz; *inquinare le prove* uništiti dokaze; *invalidare la* ~ pobiti dokaz; *invertire l'onere della* ~ izmeniti teret dokaza; *invio di* ~ probna pošiljka; *interpretazione della* ~ tumačenje dokaza; *lamina di* ~ dokazni (probni) list; *materiale di* ~ dokazni materijal; *mettere alla* ~ staviti na probu; probati; *mettere a dura* ~ iskušavati; *mezzo di* ~ dokazno sredstvo; *modo di* ~ način dokazivanja; *a modo di* ~ na probni način; *offrire la* ~ ponuditi dokaz; *oggetto di* ~ dokazni predmet; *onere della* ~ teret dokaza; *per* ~ iz iskustva; *periodo di* ~ probno razdoblje; *piena* ~ potpun dokaz; *pietra di* ~ kamen iskušenja; *portare in* ~ navesti kao dokaz; *prendere in* ~ uzeti na probu; *produrre la* ~ izneti dokaz; *produrre le prove* navoditi dokaze; *a* ~ *delle mie asserzioni* kao dokaz mojih tvrdnji; ~ *d'abilitazione* dokaz o osposobljavanju; ~ *d'alibi* alibi; dokaz o neprisustvu; ~ *d'amicizia* dokaz prijateljstva; ~ *autentica* autentičan dokaz; ~ *dell'autenticità* dokaz o autentičnosti; ~ *a carico* dokaz protiv optuženog; ~ *complementare* dopunski dokaz; ~ *per confessione* dokaz priznanjem; ~ *contabile* knjigovodstveni dokaz; ~ *contraria* protivdokaz; ~ *e controprova* dokaz i protivdokaz; *prove cumulative* kumulativni dokazi; ~ *di danno* dokaz o šteti; ~ *di debito* dokaz o dugovanju; *la* ~ *deve assumersi* dokaz se mora izvesti; ~ *diretta* direktan (neposredan) dokaz; ~ *a discarico* dokaz u korist optuženog; ~ *per documenti* dokaz dokumentima; ~ *per esame delle parti* dokaz saslušanjem stranaka; ~ *di fortuna* dokaz o (pomorskoj) nesreći; ~ *della frode* dokaz o prevari; ~ *generale* generalna proba; ~ *dell'identità* dokaz identiteta; ~ *incompleta* nepotpun dokaz; *prove indirette* posredni dokazi; *prove per indizi* dokazivanje pomoću indicija; ~ *indiziaria* dokaz koji se zasniva na indicijama; ~ *d'innocenza* dokaz nevinosti; ~ *irrefragabile* nepobitan dokaz; ~ *per ispezione* dokaz uviđajem; ~ *per ispezione oculare* dokaz na osnovu očevida; ~ *liberatoria* oslobađajući dokaz; ~ *materiale* materijalni dokaz; ~ *dei materiali* proba materijala; ~ *mediante giuramento* dokaz zakletvom; ~ *della morte* dokaz smrti; ~ *oggettiva* objektivni dokaz; ~ *orale* usmeni dokaz; ~ *peritale* dokaz veštaka; ~ *per periti* dokaz veštacima (veštačenjem); ~ *piena* potpun dokaz; ~ *di scarico* dokaz o rasterećenju; ~ *schiacciante* neosporan dokaz; ~ *scritta* pismeni dokaz; ~ *soggettiva* subjektivni dokaz; ~ *tangibile* očigledan (opipljiv) dokaz; ~ *testimoniale* dokaz pomoću svedoka; ~ *per testimoni* dokaz svedocima; ~ *per titolo* dokaz dokumentom; ~ *della verità* dokaz istine; *raccogliere i mezzi di* ~ prikupljati dokaze; *reggere alla* ~ izdržati iskušenje (probu); *salvo* ~ *contraria* osim u slučaju suprotnog dokaza; *sostenere l'onere della* ~ izdržati teret dokaza; *sottrazione di mezzi di* ~ sprečavanje dokazivanja; *tempo di* ~ vreme probe; *terminata l'assunzione delle prove* dokazni postupak dovršen; *tracce utilizzate come prove* dokaz pomoću tragova; *a tutta* ~ proveren; siguran; *valutazione della* ~ ocenjivanje dokaza; *vendita di* ~ probna prodaja

**provabile** *adj* dokaziv; koji se može dokazati

**provabilità** *f* mogućnost dokazivanja; dokazivost

**provare** *v* dokazati; probati; pokušati; ispitati; ~ *con documenti* dokazati dokumentima; ~ *la innocenza* dokazati nevinost; ~ *con testimoni* dokazati svedocima

**provato** *adj* dokazan; ispitan; oproban

**provenienza** *f* poreklo; izvor; *acquisto di cose di sospetta* ~ kupovanje stvari sumnjivog porekla; *di che* ~ *?* otkuda?; *luogo di* ~ mesto porekla; *merce di* ~ *estera* roba stranog porekla; *paese di* ~ zemlja porekla; *rintraciare l'origine di* ~ istražiti poreklo; *di sospetta* ~ sumnjivog porekla



**provenire** *v (da qcs)* proizilaziti (iz nečega); poticati (od nečega); dolaziti (iz nečega)

**provento** *m (comm)* dohodak; prihod; renta; *maggior* ~ veći prihod; ~ *doganale* carinski prihod; ~ *d'esercizio* poslovni prihod; ~ *finanziario* finansijski prihod; ~ *di un'imposta* prihod od poreza; ~ *d'interessi* prihod od kamata; ~ *del lavoro* prihod od rada; ~ *lordo* bruto dohodak; ~ *netto* čist prihod; neto dohodak; ~ *occasionale* prigodan prihod; ~ *della produzione* prihod od proizvodnje; ~ *di servizio* prihod od usluga; ~ *totale* ukupan prihod

**provetto** *adj* iskusan; prekaljen; *collaboratore* ~ iskusan saradnik; ~ *negli affari* vešt u poslovima

**provincia** *f* oblast; pokrajina; provincija

**provinciale** *adj* pokrajinski; oblasni; provincijski; *banca* ~ pokrajinska banka

**provocante** *adj* izazovan; izazivački; provokativan

**provocare** *v* izazivati; prouzrokovati; provocirati; ~ *il desiderio* izazvati želju; ~ *il fallimento* prouzrokovati stečaj; ~ *rialzi* izazvati hosu (na berzi); ~ *ribassi* izazvati besu (na berzi); ~ *una risposta* izazvati odgovor

**provocatore** *m* provokator; izazivač; *agente* ~ plaćeni provokator

**provocazione** *f* izazivanje; izazov; provokacija; ~ *alla disubbidienza* podstrekivanje na neposlušnost

**provvedere** *v* pribaviti; dobaviti; snabdeti; opskrbiti; ~ *al bisogno* pobrinuti se za potrebu; ~ *alla faccenda* pobrinuti se za posao; ~ *ai fondi* pobrinuti se za sredstva; ~ *in merito* preduzeti potrebno (s tim u vezi); ~ *al più presto* pobrinuti se najhitnije; ~ *a qcs* pobrinuti se za nešto; ~ *alle spese* snositi troškove

**provvedimento** *m* mera; odredba; odluka; *non prendere dei provvedimenti* nepreduzimanje mera; *non prendere dei provvedimenti per la tutela del lavoro* nepreduzimanje mera zaštite na radu; *prendere provvedimenti* preduzeti mere; ~ *amministrativo* upravna (administrativna) mera; ~ *anticongiunturale* antikonjunkturna mera; ~ *antinflazionistico* antiinflaciona mera; ~ *arbitrario* arbitražna mera; ~ *d'attuazione* mera primene; ~ *dell'autorità* mera vlasti; ~ *di confisca* mera konfiskovanja; ~ *definitivo* konačna mera; ~ *disciplinare* disciplinska mera; ~ *discrezionale* diskreciona mera; ~ *eccezionale (d'eccezione)* vanredna mera; ~ *efficace* efikasna mera; ~ *governativo* vladina mera; ~ *inadeguato* neprikladna mera; ~ *irrito* odredba bez pravne važnosti; ~ *legislativo* zakonodavna mera; ~ *di polizia* policijska mera; *provvedimenti di rigore* stroge mere; ~ *straordinario* vanredna mera; ~ *transitorio* privremena mera; ~ *d'urgenza* hitna mera; hitan postupak; ~ *valutario* valutna (monetarna) mera

**provveditore** *m (comm)* nabavljač; snabdevač; načelnik; upravnik; ~ *marittimo* brodski snabdevač

**provvidente** *adj* brižno; obazrivo

**provvidenza** *f* briga; staranje; ~ *per la vecchiaia* osiguranje za starost

**provvigione** *f (comm)* provizija; trgovinska provizija; *a* ~ uz proviziju; na proviziju; *comprare alla* ~ kupiti uz proviziju; *conto* ~ račun provizije; ~ *d'accettazione* provizija za akcept; ~ *dell'agente di cambio* provizija maklera; ~ *d'apertura di credito* provizija za otvaranje akreditiva; ~ *d'avallo* provizija za aval (menice); ~ *bancaria* bankarska provizija; ~ *di commissione* komisiona provizija; ~ *di conferma* provizija za potvrdu; ~ *di consegna* provizija za isporuku; ~ *del credere* delkredere provizija; ~ *di credito* kreditna provizija; ~ *sul fatturato* provizija na realizaciju; ~ *di garanzia* provizija za garanciju; ~ *di gestione* poslovna provizija; ~ *sul giro d'affari* provizija na poslovni promet; ~ *d'incasso* inkaso provizija; naplatna provizija; ~ *maturata* dospela provizija; ~ *di mediazione* posrednička provizija; ~ *di pagamento* isplatna provizija; ~ *di partecipazione* provizija za učešće; ~ *per ritiro di documenti* provizija za preuzimanje dokumenata; ~ *di sconto* eskontna provizija; ~ *del sensale* mešetarska provizija; provizija senzala; ~ *dello spedizioniere* provizija špeditera; ~ *supplementare* dopunska provizija; ~ *sul valore* provizija na vrednost; ~ *di vendita* prodajna provizija; *senza* ~ bez provizije; *vendere alla* ~ prodavati uz proviziju

**provvisionale** *f (leg)* privremena (provizorna) naknada štete

**provvisoriametne** *adv* privremeno; provizorno

**provvisorietà** *f* privremenost; provizornost

**provvisorio** *adj* privremen; provizoran; *avviamento* ~ *a un posto di lavoro* privremeno upućivanje na rad; *disegno* ~ provizoran nacrt; *disoccupazione provvisoria* privremena nezaposlenost; *dividendo* ~ provizorna dividenda; *esercizio* ~ privremena delatnost; *misura provvisoria* privremena mera; *misura provvisoria nel procedimento esecutivo* privremena mera u izvršnom postupku; *procuratore* ~ privremeni zastupnik; *in via provvisoria* privremeno

**provvista** *f* nabavljanje; snabdevanje; zaliha; *fare* ~ *di qcs* snabdeti se nečim; ~ *di bordo* pomorska brodska zaliha; ~ *di fondi* snabdevanje sredstvima

**provvisto** *adj* snabdeven

**provviste** *f pl* zalihe
**prudente** *adj* oprezan; obazriv; mudar
**prudenza** *f* orpeznost; razboritost; mudrost; *con* ~ oprezno; *aver* ~ biti na oprezu; *usar* ~ oprezno postupati
**prugna** *f* šljiva; ~ *secca* suva šljiva
**pseudo** *pref* nazovi-; pseudo-; tobožnji; lažan; *pseudo-governo* takozvana vlada
**pseudonimo** *m* pseudonim; izmišljeno ime; *prendere un* ~ uzeti pseudonim; *scrivere sotto il* ~ pisati pod pseudonimom
**psichiatra** *m* psihijatar
**psichiatria** *f* psihijatrija
**psicologia** *f* psihologija; ~ *della deposizione* psihologija iskaza; ~ *economica* ekonomska psihologija; ~ *dei fanciulli* dečja psihologija; ~ *industriale* industrijska psihologija; ~ *del lavoro* psihologija rada; ~ *delle masse* psihologija masa; ~ *sociale* socijalna psihologija
**psiconevrosi** *f* psihoneuroza
**psicopatia** *f* psihopatija
**psicopatico** *m* psihopata
**pubblicare** *v* objaviti; oglasiti; izdati; ~ *una legge* objaviti zakon; ~ *a puntate* objavljivati u nastavcima
**pubblicazione** *f* izdanje; objavljivanje; publikacija; *di recente* ~ novijeg izdanja; ~ *del fallimento* objavljivanje stečaja; ~ *della legge* objavljivanje zakona; ~ *mensile* mesečna publikacija; ~ *di una notizia* objavljivanje vesti; ~ *della sentenza* objava (proglašenje) presude; ~ *del testamento* proglašenje testamenta; ~ *ufficiale* zvanično objavljivanje
**pubblicismo** *m* publicistika
**pubblicista** *m e f* pisac; novinar; piblicista; stručnjak za javno pravo
**pubblicistica** *f* publicistika; štampa
**pubblicistico** *adj* publicistički; koji se odnosi na javno pravo
**pubblicità** *f* reklama; propaganda; oglašavanje; publicitet; *agenzia di* ~ oglasna agencija; *contratto di* ~ reklamni ugovor; *diritto di* ~ pravo javnosti (publiciteta); *fare* ~ *a qcs* dati publicitet nečemu; *imposta sulla* ~ porez na reklamu; *piccola* ~ mali oglasi; ~ *aerea* avionska reklama; ~ *aggressiva* prodorna reklama; ~ *del bilancio* javnost (publicitet) budžeta; ~ *chiassosa* bučna reklama; ~ *cinematografica* filmska (konematografska) reklama; ~ *collettiva* kolektivna reklama; ~ *commerciale* trgovačka reklama; ~ *del dibattimento* javnost rasprave; ~ *diretta* direktna propaganda; ~ *a domicilio* reklama na adresu; ~ *individuale* individualna reklama; ~ *luminosa* svetleća reklama; ~ *sui mezzi di trasporto* reklama na prevoznim sredstvima; ~ *per mezzo di altoparlante* reklama megafonom; ~ *per mezzo di manifesti* reklama putem oglasa; ~ *per mezzo della stampa* reklama putem štampe; ~ *murale* zidna reklama; ~ *dei prezzi* reklama cena; ~ *nel procedimento* javnost u postupku; ~ *radiofonica* radio reklama; ~ *per il rilancio di una merce* reklama za lansiranje robe; ~ *selettiva* selektivna reklama; ~ *televisiva* televizijska reklama; ~ *turistica* turistička reklama; *reparto* ~ reklamno odeljenje
**pubblicitario** *adj* reklamni; propagandni; *agente* ~ reklamni agent; *annuncio* ~ reklamni oglas; *campagna pubblicitaria* reklamna kampanja; *cartellone* ~ reklamni plakat; *mezzo* ~ reklamno sredstvo; *motto* ~ reklamno geslo; *pannello* ~ reklamni pano; *redattore* ~ reklamni redaktor; *soffietto* ~ reklamni napis
**pubblico** *m e adj* javnost; svet; narod; javni; opšti; *accusatore* ~ javni tužilac; *amministrazione pubblica* javna uprava; *atto* ~ javni spis; *bene* ~ opšte (javno) dobro; *benessere* ~ javno blagostanje; *cabina telefonica pubblica* javna telefonska govornica; *debito* ~ državni (javni) dug; *diritto* ~ javno pravo; *documento* ~ javni dokument; *il documento legalizzato pubblicamente* javno overeni dokument; *entrate pubbliche* javni prihodi; *funzione pubblica* javna služba; *giardini pubblici* javni park; *in* ~ javno; na javnom mestu; pred svetom; *interesse* ~ javni interes; *lavori pubblici* javni radovi; *libro* ~ javna knjiga; *magazzino* ~ javno skladište; *non* ~ nejavan; *notaio* ~ javni beležnik; *opinione pubblica* javno mnjenje; *ordine* ~ javni red; *l'ordine* ~ *e la quiete pubblica* javni red i mir; *promessa pubblica* javno obećanje; ~ *accusatore* javni tužilac; *pubbliche affissioni* javni oglasi; *pubblica amministrazione* javna uprava; ~ *funzionario* državni funkcioner; ~ *interesse* javni interes; ~ *investitore* javni investitor; ~ *ministero* javni tužilac; javno tužilaštvo; ~ *ministero federale* savezno javno tužilaštvo; ~ *ministero militare* vojno (javno) tužilaštvo; *pubbliche relazioni* odnosi s javnošću; ~ *ufficiale* državni službenik; *registro* ~ javni registar; *rendere* ~ razglasiti; objaviti; *render di pubblica ragione* izneti u javnost; *salute pubblica* opšte dobro; *sicurezza pubblica* javna bezbednost (sigurnost); *spesa pubblica* javni trošak; *strada pubblica* javni put; *testamento* ~ javni testament; *utile* ~ javna korist; *vendita pubblica* javna prodaja
**puerpera** *f* porodilja
**puerperale** *adj* porodiljski; *licenza* ~ porodiljsko bolovanje
**puerperio** *m* babinje (oko 60 dana posle porođaja)
**pugno** *m* šaka; pesnica; *scrivere di proprio* ~ svojeručno pisati; *tenere qcn in* ~ držati nekoga u šaci
**pulire** *v* čistiti; brisati; glancati
**pulito** *adj* čist; pristojan; *affare* ~ čist posao; *coscienza pulita* čista savest



**pulizia** *f* čišćenje; čistoća; *far* ~ čistiti; počistiti; sve odneti
**pullman** *m* međugradski autobus
**pulsante** *m* prekidač; dugme (aparata)
**pungente** *adj* oštar; zajedljiv; ljut; *freddo* ~ velika hladnoća
**punibile** *adj* kažnjiv
**punibilità** *f* kažnjivost; mogućnost kažnjavanja
**punire** *v* kazniti; kažnjavati
**punizione** *f* kazna; kažnjavanje; ~ *corporale* telesna kazna; ~ *disciplinare* disciplinska kazna; ~ *doganale* carinska kazna
**punta** *f* šiljak; vrh; *fare la* ~ zaoštriti; *ore di* ~ špic; vreme najgušćeg saobraćaja
**puntare** *v* upirati; odupirati se; ~ *su qcs* računati na nešto; kladiti se
**puntata** *f* epizoda; nastavak; ulog (u klađenju ili igri)
**punteggiare** *v* označiti tačkama; punktirati, bodovati
**punteggio** *m* bodovanje; rezultat u bodovima
**puntino** *m* tačkica; *a* ~ sasvim tačno; u dlaku
**punto** *m* bod; poen; tačka; mesto; punkt; *cogliere nel* ~ pogoditi cilj; *di* ~ *in bianco* iznenada; smesta; *fare il* ~ *della situazione* sagledati situaciju; *mettere a* ~ doterati; podesiti (mašinu); *passare al* ~ *essenziale* preći na glavnu tačku; *proprio sul di* ~ upravo u času; ~ *d'appoggio* oslonac; uporište; ~ *d'approdo* pristanište; luka; ~ *aureo* zlatna tačka; ~ *controverso* sporna tačka; ~ *d'esportazione* izvozni punkt; ~ *franco* slobodna luka; ~ *d'imputazione* tačka optužbe; ~ *morto* mrtva tačka; ~ *dell'ordine del giorno* tačka dnevnog reda; ~ *dell'oro* zlatna tačka (važenje); ~ *di parità* paritetna tačka; ~ *di partenza* polazna tačka; ~ *di partenza di termine* početak računanja roka; ~ *di penalità* kazneni bod; ~ *di riferimento* orijentir; odredište; ~ *saliente* glavna tačka; ~ *di strozzatura* usko grlo; ~ *di vendita* prodajni punkt; ~ *di vista* gledište; stanovište; ~ *di vista giuridico* pravno stanovište; *veniamo in* ~ pređimo na stvar
**puntuale** *adj* tačan; blagovremen; savestan; revnostan; *consegna* ~ blagovremena isporuka; ~ *nella consegna* tačan u isporuci
**puntualità** *f* tačnost; preciznost; ~ *abituale* uobičajena tačnost
**puntualizzare** *v* tačno odrediti; precizirati
**puntualmente** *adv* tačno; na vreme
**puntura** *f* ubod; bockanje; ~ *(d'insetto)* ujed (insekta)
**punzonare** *v (mecc)* žigosati (utiskivanjem); punktovati
**punzonatrice** *f (mecc)* aparat za žigosanje (utiskivanje)
**punzonatura** *f (mecc)* žigosanje; punktovanje; baždarenje; ~ *di controllo* kontrolno baždarenje
**punzone** *m (mecc)* žig; kalup (za novac); ~ *di controllo* kontrolni žig (na plemenitim metalima)
**pupillare** *adj (leg)* štićenikov; pupilaran; *beni pupillari* imovina maloletnika koji je pod starateljstvom; *cauzione* ~ pupilarna kaucija; *denaro* ~ pupilarni novac; *sostituzione* ~ pupilarna zamena
**pupillo** *m* štićenik; maloletno lice pod starateljstvom
**purché** *cong* samo ako; samo da
**pure** *cong e adv* ipak; takođe i; baš; zaista; samo
**purezza** *f* čistoća; bistrina
**purga** *f* čistka; čišćenje; prečišćavanje; ~ *stalinista* staljinistička čistka
**purgare** *v* čistiti; pročistiti; ~ *la colpa* okajati krivicu
**purgazione** *f* čišćenje; ~ *dall'ipoteca* oslobođenje (otkup) hipoteke; ~ *dei peccati* okajanje grehova
**purificare** *v* čistiti; pročistiti; razbistriti
**puro** *adj* čist; nevin; iskren; *argento* ~ čisto srebro; *oro* ~ suvo (čisto) zlato; *pura cortesia* iskrena ljubaznost; *pura perdita* čist gubitak; *pura verità* potpuna istina; *vino* ~ čisto vino (bez dodatka vode)
**purtroppo** *adv* nažalost
**putrido** *adj* gnjio; truo; pokvaren; smrdljiv
**putsch** *m (nem)* puč
**puttaniere** *m* ženskaroš; *vulg* kurvar

# Q

**qua** *adv* ovde; ovamo; tu; *al di* ~ s ove strane; *da un anno in* ~ pre godinu dana; *da quando in* ~? otkad?; ~ *e là* tu i tamo

**quaderno** *m* sveska; beležnica; ~ *ad anelli* sveska sa spiralom; ~ *per appunti* notes; ~ *di cassa* blagajnička beležnica; ~ *a rubrica* rokovnik

**quadrante** *m (geom)* kvadrant; brojčanik; ~ *di controllo* kontrolna ploča

**quadrare** *v* učiniti četvrtastim; pristajati; priličiti; dolikovati; *far* ~ *i conti* uskladiti račune

**quadrato** *adj* četvrtast; kvadratni; četvorougaoni; *metro* ~ kvadratni metar

**quadriennale** *adj* četvorogodišnji

**quadriennio** *m* period od četiri godine

**quadrimestrale** *adj* četvoromesečni

**quadrimestre** *m* četvoromesečje; period od četiri meseca

**quadro** *m* kadar; pregled; tabela; komandna tabla; pano; četvorougao; kvadrat; okvir; slika; *dei quadri* kadrovski; ~ *d'ammortamento* amortizacioni pregled; ~ *di comando* komandna tabla; ~ *dei conti* kontni plan; pregled računa; ~ *di controllo* kontrolna tabla; *quadri direttivi* upravljački kadar; ~ *luminoso* svetleća tabla; ~ *delle quotazioni* oglasna tabla za označavanje kurseva (na berzi); ~ *statistico* statistički pregled; *quadri tecnici* tehnički kadrovi

**quadruplo** *adj (mat)* četvorostruk

**quaggiù** *adv* ovde dole; ovamo dole

**qualche** *adj* neki; nekoliko; *in* ~ *luogo* na nekom mestu; negde; *in* ~ *modo* nekako; na neki način; ~ *cosa* nešto; ~ *volta* ponekad

**qualcosa** *pron e m* nešto; štogod

**qualcuno** *pron* neko; neki; *ammettere* ~ *in società* primiti nekoga u društvo

**quale** *adj e pron* koji; kakav; kao; *tale (e)* ~ potpuno isti; identičan; ~ *indennizzo* kao odšteta; za odštetu; ~ *rappresentante* u svojstvu predstavnika

**qualifica** *f* zvanje; kvalifikacija; sposobnost; sud; ocena; ~ *del lavoratore* kvalifikacija radnika; ~ *professionale* stručna (profesionalna) kvalifikacija

**qualificabile** *adj* ocenjiv; odrediv; koji se može kvalifikovati

**qualificare** *v* kvalifikovati; osposobiti; označiti; oceniti

**qualificarsi** *v rifl* kvalifikovati se; steći stručnost (ili zvanje)

**qualificato** *adj* kvalifikovan; stručan; sposoban; osposobljen; *delitto* ~ prestup sa otežavajućim okolnostima; *manodopera non qualificata* nekvalifikovana radna snaga; *operaio* ~ kvalifikovani radnik

**qualificatore** *m e adj* onaj koji kvalifikuje; određivač; ocenjivač; kvalifikacijski; ocenjivački

**qualificazione** *f* kvalifikacija; kvalifikovanje; osposobljenost; stručna sprema; ~ *d'un fatto* kvalifikacija događaja (čina); ~ *professionale* stručna (profesionalna) kvalifikacija

**qualità** *f* osobina; svojstvo; vrsta; kvalitet; *di prima* ~ prvorazrednog kvaliteta; *di primissima* ~ prvorazrednog kvaliteta; *di* ~ *media* srednjeg kvaliteta; *di* ~ *superiore* višeg kvaliteta; *in* ~ *di* u svojstvu; *in* ~ *di maestro* u svojstvu učitelja; *in* ~ *di membro* u svojstvu člana; *merce di* ~ kvalitetna roba; *prodotti di* ~ kvalitetni proizvodi; ~ *buona* dobar kvalitet; ~ *come da campione* kvalitet prema uzorku; ~ *cattiva* loš kvalitet; ~ *corrente* tekući kvalitet; ~ *discreta* srednji kvalitet; ~ *essenziale* bitni (osnovni) kvalitet; ~ *finissima* najbolji kvalitet; ~ *giuridica* pravno svojstvo; ~ *inferiore* niži kvalitet; ~ *di membro* članstvo; ~ *di membro d'onore* počasno članstvo; ~ *della merce* kvalitet robe; ~ *ottima* najbolji kvalitet; ~ *pessima* najgori kvalitet; ~ *promessa* obećani kvalitet; ~ *scadente* slab kvalitet; ~ *sostanziale* bitno svojstvo

**qualitativamente** *adv* kvalitativno; po kvalitetu

**qualitativo** *adj* kvalitativan; kvalitetan

**qualora** *adv* ako; ukoliko; u slučaju da

**qualsiasi** *adj* ma koji; bilo koji; *prendere* ~ *impegno* preuzeti ma koju obavezu; *una ragione* ~ bilo koji razlog

**qualunque** *adj* bilo koji; ma koji; ma kakav; svaki; *a* ~ *costo* po svaku cenu; *di* ~ *specie* bilo



koje vrste; *in* ~ *circostanza* u bilo kojoj situa-
ciji; ~ *cosa* bilo šta; ma šta

**quando** *adv* kada; ako; *da* ~? od kada; *di* ~ *in* ~ s
vremena na vreme; ~ *è così* kad je tako

**quantità** *f* količina; kvantitet; mnoštvo; množina;
*in* ~ u izobilju; mnogo; *gran* ~ obilje; *indicare*
*la* ~ označiti količinu; ~ *di consegna* iznos is-
poruke; ~ *consegnata* isporučena količina; ~
*consumata* utrošena količina; ~ *esportata* iz-
vezena količina; ~ *garantita* garantovana ko-
ličina; ~ *massima* maksimalna količina; ~ *me-*
*dia* srednja količina; ~ *di merce* količina robe;
~ *negoziata in Borsa* ugovoren obim (poslova)
na berzi; ~ *di ordini* množina porudžbina (na-
loga); ~ *relativa* relativna količina; ~ *riservata*
rezervisana količina; ~ *smerciata* prodata ko-
ličina

**quantitativamente** *adv* kvantitativno

**quantitativo** *m (comm) e adj* kontingent; količina
(robe); kvantitativan; količinski; ~ *disponibile*
raspoloživa količina; *teoria quantitativa del*
*denaro* kvantitativna teorija o novcu

**quanto** *adj e adv* koliki; koliko; (sve) ono što;
(svi) oni koji; koliko; *a* ~ *è*? pošto je; *avere* ~
*basta* imati dovoljno; *in* ~ pošto; budući da; u
svojstvu; kao; *in* ~ *a* što se tiče (nečega); *in* ~
*che* pošto; budući da; *per* ~ mada; koliko god;
*per* ~ *cortese* iako ljubazan (prijatan); *per* ~
*presto* ma kako brzo; ~ *più possibile* što je pre
moguće; ~ *prima* što pre

**quarantena** *f* karantin; *mettere in* ~ staviti u ka-
rantin; *togliere la* ~ ukinuti (skinuti) karantin

**quartiere** *m* gradska četvrt; kvart; kasarna;
logorište; *entrare in* ~ useliti se u stan; ~ *de-*
*gli affari* poslovna četvrt; ~ *commerciale* trgo-
vačka četvrt; ~ *del esposizione (fieristico)* izlo-
žbena četvrt; ~ *mercantile* trgovačka četvrt; ~
*operaio* radnička četvrt (za stanovanje); ~ *resi-*
*denziale* stambena četvrt

**quarto** *m e adj* četvrt; četvrtina; četvrti

**quasi** *adv* skoro; gotovo; otprilike; možda; umalo;
~ *che* kao da; ~ *contratto* tobožnji ugovor; ~
*contrattuale* kvaziugovoran; ~ *delitto* tobožnji
delikt; ~ *delittuoso* kvazideliktan; ~ *impossi-*
*bile* skoro nemoguće; ~ *mai* skoro nikad; ~ *mo-*
*nopolio* tobožnji monopol; ~ *nulla* skoro ništa;
~ *obbligazione* tobožnja obligacija; ~ *propri-*
*età* tobožnje vlasništvo; ~ *lo stesso* skoro isto;
~ *usufrutto* tobožnja upotreba; tobožnje uživa-
nje tuđeg vlasništva

**quattrini** *m pl* novac; pare; *a corto di* ~ bez
novca; bez para; *essere senza* ~ biti bez para;
*fare* ~ lepo zarađivati; *guadagnar fior di* ~ za-
rađivati lepe (velike) pare; *star male a* ~ ne-
mati dovoljno para

**quello** *adj e pron* onaj; ono; taj; to; *da* ~ *che vedo*
prema onome što vidim; *per* ~ *che ne so io* ko-
liko je meni poznato; koliko ja znam; ~ *che*
ono što

**querela** *f* tužba sudu; žalba; jadanje; jadikovanje;
*cessazione di* ~ prestanak spora (tužbe); *dare*
~ tužiti; podići tužbu; *dichiarazione di* ~ pri-
vatna tužba; *giustificare una* ~ opravdati (do-
kazati) tužbu; *inammissibilità della* ~ nedopu-
stivost privatne tužbe; *proporre* ~ podići pri-
vatnu tužbu; *la* ~ *che il querelato sporge a sua*
*volta contro il querelante* privatna tužba koju
podnosi okrivljeni protiv privatnog tužitelja; ~
*per diffamazione* tužba zbog klevete; ~ *di nul-*
*lità* žalba za ništavost; *recedere da* ~ odustati
od tužbe; *remissione della* ~ povlačenje tužbe;
*ritirare una* ~ povući tužbu; *sporgere* ~ *contro*
*qcn* tužiti nekoga; *termine di proporre* ~ rok u
kome se može podići privatna tužba

**querelante** *m (leg)* tužilac

**querelare** *v (leg)* podići tužbu; tužiti sudu; spo-
riti se

**querelato** *m (leg)* optuženik; tuženik

**quesito** *m* pitanje; problem

**questionabile** *adj* sumnjiv; nepouzdan; sporan; o
čemu se može raspravljati

**questionare** *v* raspravljati; diskutovati; prepirati
se; svađati se

**questionario** *m* upitnik; anketni listić

**questione** *f* prepirka; spor; rasprava; pitanje; pro-
blem; *l'accordo in* ~ sporazum o kome je reč;
*approfondire una* ~ produbiti pitanje; *è* ~ *di...*
reč je o tome da...; *è fuori* ~ ne dolazi u ob-
zir; *dibattere una* ~ pretresati neko pitanje; *for-*
*mulare una* ~ formulisati pitanje; *fuori* ~ iz-
van spora; nesporno; *la merce in* ~ roba o ko-
joj je reč; *mettere una* ~ *in discussione* staviti
pitanje na diskusiju; *muovere una* ~ pokrenuti
pitanje; *porre la* ~ *di fiducia* postaviti pitanje
poverenja; *pregiudicare la* ~ prejudicirati pi-
tanje; *punto di* ~ sporno pitanje; ~ *accesso-*
*ria* sporedno pitanje; ~ *agraria* agrarno pita-
nje; ~ *aperta* otvoreno pitanje; ~ *attuale* aktu-
elno pitanje; ~ *di attualità* pitanje aktuelnosti;
*questioni concernenti il mandato e l'immunità*
mandatno-imunitetska pitanja; ~ *controversa*
sporno (kontroverzno) pitanje; *questioni con-*
*troverse di fatto e di diritto* sporna činjenična i
pravna pitanja; ~ *demografica* demografsko pi-
tanje; ~ *di diritto* pravno pitanje; ~ *disputabile*
sporno pitanje; ~ *doganale* carinsko pitanje; ~
*economica* privredno pitanje; ~ *di fatto* činje-
nično pitanje; ~ *di fiducia* pitanje poverenja; ~
*di forma* pitanje forme; ~ *formale* formalno pi-
tanje; ~ *giuridica* pravno (sudsko) pitanje; ~
*incidentale* incidentalno (uzgredno) pitanje; ~
*insoluta* nerešeno pitanje; ~ *d'interpretazione*
pitanje tumačenja; ~ *meritoria* meritorno pita-
nje; ~ *d'onore* pitanje časti; ~ *degli operai* rad-
ničko pitanje; ~ *orale* usmeno pitanje; ~ *d'ori-*

*ente* istočno pitanje; ~ *pendente* nerešeno pitanje; ~ *di personale* kadrovsko pitanje; ~ *pregiudiziale* nezaobilazno (prioritetno) pitanje; ~ *preliminare* prethodno pitanje; ~ *di prezzi* pitanje cena; ~ *principale* glavno pitanje; ~ *di principio* načelno pitanje; ~ *procedurale (di procedura)* proceduralno pitanje; ~ *dei quadri* pitanje kadrova; ~ *secondaria* sekundarno pitanje; ~ *di secondaria importanza* sekundarno pitanje; ~ *sociale* socijalno (društveno) pitanje; ~ *in sospeso* nerešeno pitanje; ~ *spinosa* škakljivo pitanje; ~ *suggestiva* sugestivno pitanje; ~ *suppletoria* dodatno pitanje; ~ *sussidiaria* uzgredno pitanje; ~ *di responsabilità della guerra* pitanje ratne odgovornosti; ~ *vitale* životno pitanje; *rimandare la* ~ odgoditi pitanje; *risolvere una* ~ rešiti pitanje; *venire a* ~ *per qcs* zavaditi se sa nekim zbog nečega

**questo** *pron e adj* ovaj; ovo; taj; to; *con* ~ s tim; *di* ~ o tome; *per* ~ zato; stoga; *questa mattina* jutros; *questa notte* noćas; *questa sera* večeras

**questore** *m* šef policije

**questua** *f* sakupljanje priloga; traženje milostinje

**questura** *f* uprava policije; policijska uprava; kvestura

**qui** *adv* ovde; ovamo; tu; *da* ~ *innanzi* od sada; *di* ~ odavde; odatle; *di* ~ *a domani* do sutra; *di* ~ *a poco* za malo; *per di* ~ ovuda; *fino a* ~ dotle; dovde; ~ *accluso* ovde priloženo; ~ *appresso* tu blizu; pokraj; ~ *presso* tu blizu; ~ *unito* ovde priloženo

**quiescente** *adj* koji miruje; neaktivan; nepokretan

**quiescenza** *f* neaktivnost; mirovanje; *collocare in* ~ staviti u stanje mirovanja; *porre in* ~ penzionisati; poslati u penziju; ~ *di domande* mirovanje potražnje; ~ *dei diritti* mirovanje prava; ~ *del processo* mirovanje postupka

**quietanza** *f (comm)* priznanica; potvrda; *contro* ~ kontra priznanica; *buono per* ~ potvrda prijema; *dare la* ~ dati priznanicu; *piena* ~ priznanica o potpunoj isplati; ~ *di acconto* potvrda akontacije; ~ *in bianco* blanko potvrda; ~ *di consegna* potvrda o isporuci; ~ *di dogana* carinska potvrda; ~ *fittizia* fiktivna priznanica; ~ *liberatoria* konačna priznanica; ~ *parziale* delimična potvrda; ~ *di pagamento* potvda o plaćanju; ~ *di premio* potvrda o premiji; ~ *a saldo* saldo potvrda (o potpunoj isplati); *rilasciare* ~ izdati potvrdu

**quietanzare** *v (comm)* potpisati (izdati) priznanicu; potvrditi prijem; podmiriti; ~ *una fattura* podmiriti račun

**quiete** *f* mir; odmor; ~ *pubblica* javni mir; *lo star* ~ mirovanje

**quieto** *adj* miran; tih; spokojan

**quindicina** *f* petnaestak; polumesečna plata; *la prima* ~ *del mese* prva polovina meseca

**quindicinale** *adj* polumesečni; petnaestodnevni; *partenza* ~ polumesečni polazak; *periodico* ~ polumesečni časopis; polumesečnik; *periodo* ~ period od petnaest dana; polumesečno razdoblje

**quindicinalmente** *adv* polumesečno; petnaestodnevno

**quinquennale** *adj* petogodišnji; *piano* ~ petogodišnji plan

**quinquennio** *m* petogodište; period od pet godina

**quintale** *m* kvintal (100 kg)

**quintuplice** *adj* petostruk; petodelni

**quintuplo** *m e adj* petostruka količina; petostruk; petodelni

**Quirinale** *m (geogr)* Kvirinal

**quiz** *m (ingl)* kviz; ispit; kolokvijum; ispitivanje

**quorum** *m* kvorum; ~ *necessario (occorrente)* potreban kvorum; *riunire il* ~ imati kvorum

**quota** *f* udeo; ulog; doprinos; kvota; rata; otplata; kota; *prendere* ~ uzleteti; ~ *di accrescimento* kvota rasta; ~ *d'ammortamento* otplatna rata; ~ *annuale* godišnja kvota; anuitet; ~ *in azioni* kvota u deonicama; ~ *di capitale* deo (kvota) kapitala; ~ *di condominio* deo suvlasništva (kondominija); ~ *conferita* učešće; uplaćena kvota; ~ *in contanti* gotovinska kvota; ~ *di contingentamento* kvota kontingenta; ~ *d'eredità* deo nasledstva; ~ *esente* oslobođena kvota; ~ *fallimentare* stečajni deo; ~ *federale* savezna kvota; ~ *fiscale* poreska kvota; ~ *di incremento* kvota porasta; ~ *indisponibile* neraspoloživa kvota; ~ *d'interessenza* udeo učešća u dobiti; ~ *d'iscrizione* kvota upisa; upisnina; ~ *legittima* legitimna kvota; zakonit udeo; ~ *di liquidazione* likvidaciona kvota; ~ *mensile* mesečna kvota; ~ *padronale* učešće vlasnika; ~ *parte* deo kvote; ~ *di partecipazione* kotizacija; deo učešća; ~ *di premio* deo premije; ~ *di produzione* proizvodna kvota; ~ *di profitto* udeo u profitu; ~ *di riserva* nužni deo; ~ *di risparmio* kvota uštede; ~ *di ripartizione* kvota raspodele; ~ *sociale* članarina; ~ *tariffaria* tarifna stavka (kvota); ~ *degli utili* deo dobiti; ~ *versata* uplaćena kvota; uplaćeni ulog; ~ *di volo* kota (visina) leta; *riscuotere una* ~ naplatiti udeo

**quotare** *v (comm)* kotirati; odrediti vrednost; razrezati (porez); ceniti; odrediti udeo; ~ *nel listino ufficiale* notirati u službenom izveštaju; ~ *un prezzo* iskazivati cenu

**quotato** *adj (comm)* kotiran; ocenjen; *non* ~ nekotiran

**quotazione** *f (comm)* kotiranje; kurs; određivanje vrednosti; rejting; ugled; *ammesso alla* ~ dozvoljen pristup pri kotiranju; ~ *d'apertura* kotiranje prilikom otvaranja (berze); ~ *azionaria* kotiranje deonica; ~ *di un'azione* kotiranje akcije; ~ *di Borsa* berzansko kotiranje; ~ *in Borsa* kotiranje na berzi; ~ *del cambio* kotiranje kursa; ~ *di chiusura* kotiranje u momentu zatvaranja (zaključenja poslova na berzi); ~ *del contante* kotiranje gotovine; kurs gotovine; ~ *a contanti* kotiranje uz plaćanje u gotovini; ~ *della giornata* dnevni kurs; ~ *incerta* nesigurno kotiranje; ~ *minima* minimalan (najniži) kurs; ~ *dei noli* visina vozarine; ~ *oscillante* kolebljiv kurs; ~ *percentuale* procentni kurs; ~ *dei prezzi* kotiranje cena; ~ *a termine* terminsko kotiranje; ~ *ufficiale* zvanični kurs; zvanično kotiranje; *senza* ~ bez kotiranja; *sospendere la* ~ obustaviti kotiranje



**quotidianamente** *adv* svakodnevno

**quotidiano** *adj* dnevni; svakodnevni; svakidašnji; *giornale* ~ dnevni list

**quoziente** *m* količnik; kvocijent; ~ *elettorale* izborni kvocijent

# R

**racchiudere** *v* sadržavati; obuhvatati; imati u sebi

**raccogliere** *v* skupiti; pokupiti; sabrati; pribrati; ~ *firme* skupljati potpise; ~ *fondi* skupljati sredstva

**raccogliersi** *v rifl* skupiti se; sastajati se; sabrati se; koncentrisati se

**raccoglimento** *m* skupljanje; koncentracija

**raccoglitore** *m* skupljač; kolekcionar; klaser; registrator; ~ *di atti* registrator spisa

**raccolta** *f* zbirka; kolekcija; skupljanje; prikupljanje; žetva; berba; *fare ~ di* sakupljati; ~ *d'affari* akvizicija posla; ~ *di capitali* prikupljanje kapitala; ~ *di dati* prikupljanje podataka; ~ *dei documenti* zbirka dokumenata; ~ *dei documenti tavolari* zbirka zemljišno-knjižnih dokumenata; ~ *di fondi* prikupljanje sredstava (fondova); ~ *di leggi* zbornik zakona; ~ *del materiale* prikupljanje materijala; ~ *precoce* rana žetva; ~ *principale* glavna žetva

**raccolto** *m* letina; rod; prinos; žetva; *fare il* ~ žeti; ~ *basilare* osnovni prinos; ~ *fallito* propala žetva; ~ *granario* prinos žita; ~ *precoce* prevremena žetva; ~ *tardivo* kasna žetva; ~ *dell'uva* berba grožđa

**raccomandabile** *adj* preporučljiv; *persona poco* ~ sumnjiva osoba

**raccomandare** *v* preporučiti; protežirati; dati preporuku

**raccomandata** *f* preporučeno pismo; ~ *con ricevuta di ritorno* preporučeno pismo s povratnicom

**raccomandatario** *m* osoba kojoj je nešto preporučeno; poverenik; pomorski agent

**raccomandatorio** *adj* preporučljiv; koji preporučuje

**raccomandazione** *f* preporuka; preporučivanje; *dare le raccomandazioni* davati preporuke; *lettera di* ~ pismena preporuka; *spese di* ~ troškovi preporuke

**raccomodare** *v* popraviti; podesiti; doterati

**raccontare** *v* pripovedati; pričati; ispričati

**raccorciare** *v* skratiti; skraćivati

**raccordare** *v* povezati; spojiti; priključiti

**raccordo** *m* spoj; veza; priključak; *binario di* ~ priključni (sporedni) kolosek; ~ *ferroviario* železnički priključak; ~ *principale* glavna saobraćajnica; ~ *stradale* priključni put (na autoputu); prilaznica

**rada** *f (naut)* sidrište; pristanište; *piroscafo alla ~ (in ~)* brod na sidrištu; ~ *foranea* spoljašnje sidrište

**raddobbare** *v (naut)* popraviti; ~ *una nave* popraviti brod

**raddobbo** *m (naut)* popravka broda; *bacino di* ~ dok za popravku broda; ~ *della nave* popravka broda

**raddolcire** *v* zasladiti; ublažiti; umekšati; smekšati

**raddoppiamento** *m* udvostručenje; udvajanje

**raddoppiare** *v* udvostručiti; udvojiti; ~ *la posta (al gioco)* udvostručiti uloge (u igri)

**raddrizzamento** *m* ispravljanje; ~ *dei corsi* ispravljanje kurseva

**raddrizzare** *v* ispraviti; ispravljati

**radere** *v* brijati; strugati; srezati; sravniti; ~ *a terra* sravniti sa zemljom

**radiare** *v* brisati; izbrisati; ~ *la nave* proglasiti brod nesposobnim za plovidbu; ~ *dal registro* brisati iz registra

**radiazione** *f* brisanje; zračenje; radijacija; ~ *dei quadri* brisanje (iz popisa) kadrova; ~ *d'una trascrizione* ekstabulacija

**radicale** *m e adj* radikal; koren; korenit; radikalan; *cambiamento* ~ radikalna promena; ~ *di destra* desničarski radikal; ~ *di sinistra* levičarski radikal

**radicato** *adj* ukorenjen

**radio** *f* radio; *alla* ~ na radiju; *abbassare la* ~ utišati radio; *apparecchio* ~ radio-aparat; *diffamazione a mezzo della* ~ kleveta putem radija; *propagazione di circostanze personali o familiari a mezzo della* ~ iznošenje ličnih ili porodičnih prilika putem radija; ~ *annunciatore* radio spiker; ~ *emissione* radio emisija; ~ *ricevente* radio-prijemnik; ~ *trasmittente* radio-otpremik; *stazione* ~ radio-stanica; *trasmettere*



*per* ~ prenositi putem radija; *utente della* ~ radio pretplatnik (korisnik)

**radioattività** *f* radioaktivnost

**radioattivo** *adj* radioaktivan

**radiocomunicazione** *f* radio-komunikacija; radio-veza

**radiocronaca** *f* radio-reportaža

**radiodiffusione** *f* radio-difuzija

**radiofaro** *m (aeron, naut)* radio-far; radio predajnik za navigaciju

**radiofonico** *adj* radiofonijski; radijski; *apparecchio* ~ radiofonijski aparat; *messaggio* ~ radiofonijska poruka; *pubblicità* ~ radio-reklama; *trasmissione radiofonica* radio-prenos

**radiolina** *f* tranzistor

**radiolocalizzare** *v* radio-lokalizovati

**radiolocalizzatore** *m* radio-lokator

**radiolocalizzazione** *f* radio-lokacija (radarski sistem)

**radioricevitore** *m* radio-prijemnik

**radioscopia** *f (med)* radioskopija; rendgensko snimanje

**radiotelefonia** *f* radio-telefonija

**radiotelegrafia** *f* radio-telegrafija

**radiotelegrafico** *adj* radio-telegrafski; *stazione radiotelegrafica* radiotelegrafska stanica

**radiotelegrafista** *m e f* radiotelegrafista

**radiotrasmissione** *f* radio-prenos; radio-emisija

**radiotrasmittente** *f e adj* radio-predajnik; prenosni; predajni; *stazione* ~ radio odašiljač; relej

**rado** *adj* redak; proređen; *di* ~ retko

**radunanza** *f* skup; okupljanje; ~ *pubblica* javni skup

**radunare** *v* skupiti; okupiti

**raduno** *m* zbor; skup

**raffazzonamento** *m* doterivanje; prerađivanje; krpljenje

**raffazzonare** *v* doterati; preraditi; skrpiti

**raffazzonatore** *m* doterivač; prerađivač

**raffazzonatura** *f* doterivanje; prerađivanje; krpljenje; krparenje

**rafferma** *f* ponovni izbor (na položaj); produženje služenja vojnog roka

**raffermare** *v* potvrditi; ponovo izabrati (na položaj); produžiti služenje vojnog roka

**raffiguramento** *m* prikazivanje; predstavljanje

**raffigurare** *v* prikazati; predstaviti; simbolizovati

**raffinare** *v* prečistiti; rafinisati; profiniti

**raffinato** *adj* prečišćen; rafiniran; profinjen; prepreden

**raffinatura** *f* prečišćavanje; rafinisanje

**raffineria** *f* rafinerija

**rafforzare** *v* pojačati; učvrstiti; ~ *un dubbio* pojačati sumnju; ~ *un muro* pojačati zid

**rafforzamento** *m* pojačanje; učvršćivanje; *mezzi principali per il ~ del contratto: caparra, fideiussione, clausola penale* sredstva pojačanja ugovora: kapara, garancija, kaznena klauzula

**raffreddamento** *m* hlađenje; rashlađivanje; ~ *ad acqua* vodeno hlađenje; ~ *ad aria* vazdušno hlađenje

**raffreddare** *v* rashlađivati; hladiti

**raffrontare** *v* uporediti

**raffronto** *m* upoređenje; poređenje

**raggio** *m* zrak; poluprečnik; radijus; domet; delokrug; područje; ~ *d'affari* poslovno područje; ~ *d'azione* delokrug rada; ~ *di distribuzione* područje raspodele

**raggiramento** *m* prevara; obmana; ~ *del divieto d'esercitare una determinata professione* izigravanje zabrane bavljenja određenim zanimanjem

**raggirare** *v* prevariti; obmanuti; izigrati

**raggirarsi** *v rifl* vrteti se; motati se

**raggiro** *m* obmana; prevara; izigravanje

**raggiungere** *v* dostići; postići; ~ *il limite* dostići granicu; ~ *la meta* postići cilj; ~ *i prezzi alti* dostići visoke cene; ~ *lo scopo* postići cilj

**raggiungibilità** *f* pristupačnost; dostupnost

**raggiungimento** *m* dostizanje; postizanje

**raggruppamento** *m* grupisanje; grupacija; skupina; ~ *di aziende agrarie* komasacija; ~ *d'imprese* grupisanje preduzeća; ~ *politico* političko grupisanje

**raggruppare** *v* grupisati; skupiti; okupiti; ~ *aziende agrarie* vršiti komasaciju

**ragguagliare** *v* izjednačiti; sravniti; uporediti; ~ *le partite* uravnotežiti stavke (sastaviti bilans)

**ragguaglio** *m* obaveštenje; izveštaj; poređenje; sravnjivanje

**ragguardevole** *adj* ugledan; uvažen; istaknut

**ragionamento** *m* rasuđivanje; rezonovanje; rasprava; *facoltà di ~ di una persona* sposobnost osobe za rasuđivanje

**ragionare** *v* rasuđivati; rezonovati; raspravljati

**ragione** *f* razum; pravo; razlog; povod; *avere* ~ biti u pravu; *dare ~ a qcn* dati nekome za pravo; *darsi ~ di qcs* uvideti potrebu za nečim; *far valere la propria* ~ učiniti da se uvaži vlastiti razlog; *in ~ del 3%* u visini od 3%; po stopi od 3%; *parlare con* ~ razumno govoriti; *per ragioni giustificate* iz opravdanih razloga; *per ragioni di salute* iz zdravstvenih razloga; *prendere* ~ pravedno suditi; *a* ~ s pravom; ~ *commerciale* trgovačka firma; ~ *contraria* protivrazlog; ~ *plausibile* dovoljan razlog za ništavost; ~ *di scambio* uslov razmene; ~ *sociale* zvanični naziv firme; ~ *di Stato* državni interes; ~ *valida* valjan razlog; *rendere di pubblica* ~ obelodaniti; objaviti

**ragioneria** *f* računovodstvo; ~ *applicata* primenjeno računovodstvo; ~ *generale dello Stato* opšte budžetsko knjigovodstvo; ~ *pubblica* javno računovodstvo

**ragionevole** *adj* razuman; razborit; razložan; *offerta* ~ razumna ponuda; *persona* ~ razumna

osoba; *prezzo* ~ razumna cena; *termine* ~ razuman rok

**ragioniere** *m* računovođa; knjigovođa; *perito* ~ revizor; veštak za knjigovodstvo; ~ *autorizzato* ovlašćeni revizor računa; ~ *capo* šef računovodstva; ~ *collegiato* ovlašćeni revizor računa; ~ *professionista* javni (profesionalni) računovođa

**raion** *m* veštačka svila; rajon

**rallegrare** *v* veseliti; obradovati

**rallegrarsi** *v rifl* radovati se; čestitati

**rallentamento** *m* usporavanje; popuštanje; ublažavanje; ~ *della congiuntura* smanjivanje konjunkture; ~ *delle esportazioni* smanjivanje izvoza

**rallentare** *v* usporiti; popustiti; ublažiti; smanjiti; ~ *gli affari* smanjiti poslove

**rame** *m (chim)* bakar; *solfato di* ~ sulfat bakra

**ramificare** *v* granati se; razgranati se; račvati se

**ramificazione** *f* razgranatost; grananje; račvanje; ogranak

**rammaricare** *v* ražalostiti

**rammaricarsi** *v rifl* jadati se; žaliti se; žalostiti se

**rammarico** *m* žaljenje; žalost; jadanje; *avere* ~ žaliti; *esprimere* ~ izraziti žaljenje

**rammentare** *v* podsetiti; podsećati na nešto

**rammentarsi** *v rifl (di qcs)* podsećati se (nečega)

**ramo** *m* grana; ogranak; struka; branša; ~ *d'affari* poslovna struka; ~ *di alimentazione* prehrambena grana; ~ *amministrativo* upravna struka; ~ *d'attività marginale* grana granične delatnosti; ~ *commerciale* trgovačka grana; ~ *di commercio* trgovačka struka; ~ *economico* privredna grana; ~ *d'esercizio* grana poslovanja; poslovna struka; ~ *di gestione* grana delatnosti; ~ *giudiziario* sudska struka; ~ *di industria (industriale)* industrijska grana; ~ *di produzione* proizvodna grana; ~ *professionale* profesionalna struka (grana); ~ *di rendita* grana dohotka; ~ *secondario* sekundarna grana; ~ *di servizio* struka (grana) službe

**rampa** *f* rampa; ~ *di carico* utovarna rampa; ~ *di lancio per missili* rampa za lansiranje raketa

**rampollo** *m* izdanak; ogranak; potomak

**rancore** *m* uvređenost; mržnja; srdžba; *nutrire* ~ mrziti; srditi se; *senza* ~ bez uvrede; *serbare* ~ *verso qcn* biti kivan na nekog

**rango** *m* društveni položaj; rang; stepen; ~ *di un'ipoteca* rang hipoteke; ~ *di servizio* čin u službi

**rapidamente** *adv* brzo; hitro

**rapidità** *f* brzina; ~ *d'esercizio* brzina poslovanja (usluge)

**rapido** *adj* brz; hitar; *revisione rapida* letimična revizija; *treno* ~ ekspresni voz

**rapimento** *m* otmica; kidnapovanje; ~ *d'infante* otmica deteta

**rapina** *f* otimačina; pljačka; grabež; ~ *ad una banca* pljačka banke; ~ *a mano armata* oružana pljačka

**rapinare** *v* pljačkati; opljačkati

**rapire** *v* otimati; oteti; kidnapovati

**rapportare** *v* izvestiti; preneti; prepričati; javiti; referisati

**rapportatore** *m* izveštač

**rapporto** *m* izveštaj, raport; veza; odnos; razmer; razmera; *avere* ~ *con qcn* biti u vezi sa nekim; *avere buoni rapporti con qcn* biti u dobrim odnosima sa nekim; *ciò non ha alcun* ~ *con quanto è accaduto* to nema nikave veze sa onim što se dogodilo; *essere in stretti rapporti* biti u tesnoj vezi; *fare* ~ izvestiti; podneti izveštaj; raportirati; *in* ~ *a* u odnosu na; *in* ~ *di lavoro* u radnom odnosu; *interrompere i rapporti* prekinuti odnose; *mettere in* ~ dovesti u vezu; *pezzo di* ~ srazmerni komad; ~ *accompagnatorio* propratni izveštaj, ~ *d'affari* poslovni izveštaj; *rapporti d'affari* poslovne veze; ~ *di affitto* najamni odnos; ~ *analitico* analitički izveštaj; ~ *annuale* godišnji izveštaj; ~ *d'apprendistato* izveštaj o obuci; ~ *assicurativo* osiguravajući odnos; ~ *associativo* društveni odnos; ~ *di attività* izveštaj o delatnosti (aktivnosti); ~ *d'avaria* izveštaj o havariji; *rapporti di buon vicinato* dobrosusedski odnosi; ~ *di campionamento* izveštaj o uzorkovanju; ~ *causale (di causalità)* uzročna veza; ~ *di collegio sindacale* izveštaj sindikalnog kolegijuma; ~ *collettivo* kolektivni izveštaj; ~ *colonico* kmetski (kolonijalni) odnos; *rapporti commerciali* trgovinski odnosi; ~ *della commissione* izveštaj komisije; ~ *consuntivo* završni račun; ~ *di conto corrente* izveštaj o tekućem računu; ~ *contrattuale* ugovorni odnos; ~ *di credito* kreditni odnos; *rapporti culturali* kulturne veze; ~ *di danni constatati* izveštaj o utvrđenoj šteti; ~ *dettagliato* iscrpan izveštaj; ~ *di dipendenza* zavisni odnos; zavisna veza; *rapporti di diritto patrimoniale* imovinsko-pravni odnosi; ~ *tra due processi, civili o penali, per il quale la soluzione dell'uno è determinante rispetto alla soluzione dell'altro* veza između dva postupka, građanskog ili krivičnog, po kojoj odluka o jednom zavisi od rešenja drugog; ~ *economico* ekonomski odnos; ~ *d'esperto* izveštaj stručnjaka (veštaka); ~ *di fatto* činjenično stanje; ~ *di fido* kreditni odnos; ~ *fiduciario* fiducijarni odnos; ~ *finale* završni (konačni) izveštaj; ~ *finanziario* finansijski izveštaj; ~ *fondamentale* osnovni odnos; ~ *di fondazione* izveštaj o osnivanju; ~ *di forze* odnos snaga; *rapporti fra le Repubbliche* odnos između republika; ~ *di garanzia* garancijski odnos; ~ *generale annuale* opšti godišnji izveštaj; ~ *di gestione* poslovni izveštaj; ~ *giornaliero* dnevni izveštaj; ~ *giuridico* pravni odnos; *rapporti giuridico-patrimoniali* društveno-pravni odnosi; ~ *d'impiego* radni odnos; ~ *d'imposta* poreski odnos; ~ *informativo* informativni izveštaj; ~ *d'inchiesta* izveštaj o istrazi; *rapporti interbancari* međubankarski odnosi; *rapporti interclassisti* međuklasni odnosi; ~ *intermedio* međuizveštaj; ~ *interno* interni izveštaj; *rapporti inter-repubblicani* međurepublički odnosi; *rapporti interstatali* međudržavni odnosi; ~ *di lavoro* radni odnos; ~ *di liquidità* izveštaj o likvidnosti; ~ *locativo (di locazione)* najamni odnos; ~ *medico-legale* sudsko-medicinski izveštaj; ~ *mensile* mesečni izveštaj; *rapporti mercantili* trgovinski odnosi; *rapporti di merci* robni odnosi; ~ *numerico* brojni odnos; odnos brojeva; ~ *obbligatorio* obavezni izveštaj; obavezujući odnos; ~ *d'obbligazione* obligacioni odnos; ~ *organico* organska veza; ~ *di parentela* rodbinska veza; ~ *paritetico* paritetni odnos; ~ *periodico* periodičan izveštaj; ~ *di perito* izveštaj veštaka; ~ *preciso* precizan (tačan) izveštaj, ~ *preliminare* uvodni izveštaj; ~ *di polizia* policijski izveštaj; ~ *di procura* odnos po punomoći; *rapporti di produzione* proizvodni odnosi; ~ *di rappresentanza* predstavnički odnos; ~ *di regressione* regresni odnos; ~ *di revisione* izveštaj revizije; ~ *segreto* tajni odnos; poverljivi izveštaj; ~ *di servizio* službeni odnos (izveštaj); ~ *della situazione* izveštaj o stanju; ~ *sociale (di società)* društveni odnos; društvena veza; *rapporti socio-economici* društveno-ekonomski odnosi; *rapporti socio-politici* društveno-politički odnosi; ~ *statistico* statistički izveštaj; *rapporti tesi* zategnuti odnosi; ~ *di tirocinio* pripravnički odnos; ~ *tributario* poreski odnos; poreska veza; ~ *valutario (di valuta)* valutni odnos; *ristabilire i rapporti* obnoviti odnose; *rompere i rapporti* raskinuti odnose; *rompere i rapporti con qcn* prekinuti veze sa nekim; *sciogliere un* ~ *giuridico bilaterale* raskinuti dvostrani pravni odnos; *sotto questo* ~ u tom pogledu; *stringere rapporti* povezati se; *troncare i rapporti* prekinuti veze



**rappresaglia** *f* odmazda; protivmera, represalija

**rappresentante** *m* predstavnik; zastupnik; delegat; *di (del)* ~ zastupnički; ~ *accreditato* akreditovani predstavnik; ~ *d'affari* poslovni zastupnik; ~ *commerciale (di commercio)* trgovački predstavnik; ~ *della commissione interna* predstavnik interne komisije, ~ *contrattuale* ugovorni predstavnik; ~ *(ministro) del culto* verski predstavnik; ~ *depositario* predstavnik s konsignacionim skladištem; ~ *diplomatico* diplomatski predstavnik; ~ *diretto* neposredan zastupnik; ~ *esclusivo* ekskluzivni (isključivi) zastupnik; ~ *generale* generalni zastupnik; ~ *dei giovani* predstavnik omladine; ~ *in giudizio* zastupnik u sudu; ~ *governativo (del governo)* vladin predstavnik; ~ *dei lavoratori* predstavnik radnika; ~ *legale* zakonski zastupnik; ~ *della parte* zastupnik stranke; ~ *permanente* stalni predstavnik; ~ *del popolo* predstavnik naroda; ~ *principale* glavni zastupnik; ~ *senza deposito* predstavnik bez depozita; ~ *della stampa* predstavnik štampe; ~ *unico* jedini zastupnik

**rappresentanza** *f* predstavništvo, zastupstvo; delegacija; *affidare la* ~ poveriti predstavništvo; *agire in* ~ raditi kao predstavnik; *assumere la* ~ preuzeti zastupstvo; *chiedere la* ~ tražiti predstavništvo; ~ *di categoria* strukovno predstavništvo; ~ *collettiva* kolektivno zastupstvo; ~ *commerciale* trgovačko predstavništvo; ~ *congiunta* zajedničko zastupstvo; ~ *consolare* konzularno predstavništvo; ~ *diplomatica* diplomatsko predstavništvo; ~ *esclusiva* ekskluzivno zastupstvo; jedino ovlašćeno zastupstvo; ~ *generale* generalno zastupstvo; ~ *impropria* nepravo zastupstvo; ~ *legale* zakonsko (pravno) zastupstvo; ~ *municipale* opštinsko predstavništvo; ~ *nazionale* nacionalno zastupstvo; ~ *necessaria* nužno zastupstvo; ~ *nei negozi giuridici* zastupanje kod pravnih poslova; ~ *permanente* stalno predstavništvo; ~ *popolare* narodno predstavništvo; ~ *professionale* profesionalno zastupstvo; ~ *proporzionale (polit)* proporcionalan izborni sistem; ~ *sindacale* sindikalno zastupstvo; ~ *dello Stato* predstavništvo države; ~ *ufficiale di commercio all'estero* zvanično trgovinsko predstavništvo u inostranstvu; ~ *unica* jedinstveno zastupstvo; ~ *volontaria* dobrovoljno zastupstvo

**rappresentare** *v* predstavljati; zastupati; ~ *gli interessi* zastupati interese; ~ *una parte in giudizio* zastupati stranku na sudu

**rappresentativo** *adj* koji zastupa; zastupnički; reprezentativan; *governo* ~ predstavnička (parlamentarna) vlada; *squadra rappresentativa* sportska reprezentacija

**rappresentazione** *f* predstavljanje; prikazivanje; prikaz; tumačenje; ~ *errata* pogrešno tumačenje

**rarefazione** *f* razređenost; razređivanje; proređenost; ~ *dei capitali* nestašica (oskudica) kapitala; ~ *del credito* skučenost kredita; ~ *del denaro* oskudica novca; ~ *della manodopera* oskudica radne snage

**rarità** *f* retkost; retka stvar; raritet; ~ *naturale* prirodni raritet

**raro** *adj* redak

**raschiare** *v* strugati; ostrugati

**rasentare** *v* ići uz nešto; okrznuti; očešati se o; ~ *la sponda* voziti se uz samu obalu

**rassegna** *f (comm)* izložba; smotra; pregled; časopis; revija; *passare in* ~ izvršiti smotru; ~ *com-*

*merciale* trgovačka izložba; ~ *elettronica* elektronski pregled

**rassegnare** *v* predati; podneti; ~ *il bilancio* podneti bilans; ~ *le dimissioni* podneti ostavku

**rassegnarsi** *v rifl* pomiriti se sa sudbinom; dići ruke; ~ *alla sorte (o al destino)* pomiriti se sa sudbinom

**rassettare** *v* urediti; popraviti; doterati

**rassicurare** *v* ulivati poverenje; ohrabriti; umiriti

**rassomigliare** *v (a qcn, a qcs)* ličiti (na nekoga, na nešto)

**rastrellamento** *m* čišćenje; potera; racija

**rata** *f* otplata; rata; *a rate* na otplatu; *pagare a rate* plaćati u ratama; ~ *d'ammortamento* amortizaciona rata; ~ *annuale* godišnja otplata; ~ *anticipata* pretplata, ~ *d'imposta* poreska rata; ~ *mensile* mesečna rata; ~ *di pagamento* obrok isplate; ~ *posticipata* doplata rate; ~ *di rendita* rata rente; ~ *di tariffa* tarifna rata

**rateale** *adj (comm)* u ratama; na otplatu; *pagamento* ~ plaćanje u ratama

**ratealmente** *adv (comm)* u ratama; na rate

**rateare** *v (comm)* podeliti na rate; ~ *un pagamento* podeliti plaćanje na rate

**rateazione** *f (comm)* otplata u ratama

**rateo** *m (comm)* dospelo neuplaćeno potraživanje; obračun kamata; *ratei sui titoli* obračun kamata na akcije

**ratifica** *f* potvrda; odobrenje; ratifikacija; *documento di* ~ dokument o ratifikaciji; ~ *degli atti giuridici* ratifikacija pravnih akata; ~ *formale* formalna potvrda; ~ *dei trattati internazionali* ratifikacija međunarodnih ugovora

**ratificare** ratifikovati; potvrditi; odobriti; ~ *una legge* ratifikovati zakon

**ratificazione** *f* ratifikacija; *strumento di* ~ ratifikacioni instrument

**rattenere** *v* zadržati; zaustaviti; obustaviti

**ravvedimento** *m* priznanje svojih grešaka; pokajanje; otrežnjenje; ~ *operoso* delotvorno pokajanje

**ravvicinamento** *m* ponovno zbližavanje; ponovno približavanje; ~ *progressivo della politica commerciale* ponovno progresivno približavanje trgovinske politike

**ravvicinare** *v* primaknuti; približiti; zbližiti

**ravvisare** *v* raspoznati; razabrati; uočiti; ~ *i vantaggi* uočiti prednosti

**ravvivamento** *m* oživljavanje; obnova; ~ *del consumo* oživljavanje potrošnje; ~ *dell'economia (economico)* oživljavanje privrede

**ravvivare** *v* oživeti, obnoviti; osnažiti

**razionale** *adj* razuman; racionalan; *rendere* ~ učiniti racionalnim

**razionalizzare** *v* racionalizovati

**razionalizzazione** *f* racionalizacija; ~ *di lavoro* racionalizacija rada

**razionamento** *m* racionisanje; ograničavanje obroka; ~ *d'alimenti* racionisanje prehrambenih artikala, ~ *obbligatorio* obavezno racionisanje

**razionare** *v* racionisati, ograničiti obroke

**razione** *f* porcija; obrok; sledovanje; *mettere a* ~ racionisati

**razza** *f* rasa; soj; sorta; vrsta; ~ *bianca* bela rasa; ~ *gialla* žuta rasa; *razze umane* ljudske rase

**razzia** *f* upad; prepad; pljačka; otimačina; racija; policijska potera

**razzismo** *m* rasizam

**razzista** *m e adj* rasista; pristaša rasizma; rasistički

**razzo** *m* raketa; *aeroplano a* ~ raketni avion; *propulsione a* ~ raketni pogon

**re** *m* kralj

**reale** *adj* kraljevski; realan; stvaran; *contratto* ~ realni ugovar; *diritti reali* stvarna prava; *onere* ~ realna obaveza; *unione* ~ stvarna unija

**realista** *m e f* realista; pristaša realizma; rojalista; monarhista

**realistico** *adj* realistički

**realizzabile** *adj* ostvarljiv; *progetto* ~ ostvarljiva zamisao; ostvarljiv projekt

**realizzare** *v* ostvariti; izvesti; unovčiti; realizovati; ~ *i beni stabili* unovčiti nekretnine; ~ *un contratto* realizovati ugovor; ~ *un guadagno* ostvariti zaradu (dobitak); ~ *un piano di investimento* ostvariti investicioni plan; ~ *un prezzo* realizovati cenu; ~ *un progetto* realizovati projekt; ~ *uno scopo* ostvariti cilj; ~ *un titolo* realizovati (unovčiti) vrednosni papir; ~ *un utile* ostvariti zaradu

**realizzazione** *f* ostvarenje; realizacija; ~ *di un diritto* ostvarenje prava; ~ *di un guadagno* ostvarenje zarade (dobitka); ~ *forzata* prinudno ostvarenje; ~ *d'immobili* unovčavanje nepokretnosti; ~ *di pegno* ostvarenje zaloga; ~ *di piano economico* realizacija privrednog plana; ~ *di profitti* ostvarenje profita; ~ *del programma di stabilizzazione* realizacija programa stabilizacije, ~ *di utili* ostvarenje zarade

**realizzo** *m (comm)* unovčavanje; realizacija

**realmente** *adv* stvarno; realno

**realtà** *f* stvarnost; realnost; *in* ~ u stvari; ~ *dei fatti* stvarnost činjenica

**reato** *m (leg)* krivično delo; zločin; delikt; prekršaj; *corpo del* ~ korpus delikti; *concorso di reati materiali* realni sticaj materijalnih prekršaja; *flagrante* ~ očigledan zločin; ~ *aggravato* zločin sa otežavajućim okolnostima; ~ *di caccia* lovni prekršaj; ~ *complesso* složeno krivično delo; ~ *comune* običan delikt; *il* ~ *di chi abusa del proprio potere per trarne illeciti guadagni* zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja iz koristoljublja; ~ *continuato* produžen prekršaj; ~ *contro il buon costume* zločin protiv dobrih običaja; ~ *contro l'incolumità pubblica* zločin protiv javnog integriteta; ~ *contro*



*la moralità* zlodelo protiv morala; *reati contro l'onore e il decoro di una persona* krivična dela protiv časti i ugleda neke osobe; ~ *contro l'ordine pubblico* zločin protiv javnog reda; ~ *contro il patrimonio* zločin protiv imovine; ~ *contro la proprietà* prekršaj (zločin) protiv vlasništva; ~ *contro lo Stato* zločin protiv države; *il* ~ *descritto in modo più particolareggiato* pobliže opisano krivično delo; ~ *di diffamazione* zločin klevete; ~ *doganale* carinski prekršaj; ~ *economico* privredno krivično delo; privredni prekršaj; ~ *fallimentare* stečajni prekršaj; ~ *fiscale* poresko kažnjivo delo; ~ *flagrante* očigledan prekršaj; *reati generalmente pericolosi* opšteopasna krivična dela; ~ *istantaneo* zločin bez predumišljaja; ~ *in materia valutaria* prekršaj u valutnom predmetu; ~ *materiale* materijalni delikt; ~ *militare* vojno krivično delo; *reati militari di guerra* ratna vojno-krivična dela; *reati minori* laka krivična dela; ~ *passibile di pena* kažnjiv prekršaj; ~ *permanente e istantaneo* trajno i trenutno krivično delo; ~ *perseguibile d'ufficio* krivično delo koje se goni po službenoj dužnosti; ~ *di pesca* prekršaj u ribarenju; ~ *politico* političko krivično delo; ~ *pubblico* javni zločin; ~ *punibile a querela della persona offesa* krivično delo koje se kažnjava po privatnoj tužbi; ~ *di sangue* mučki delikt; ~ *simulato* simuliran prekršaj; ~ *di stampa* krivično delo izvršeno štampom; ~ *tributario* poreski (fiskalni) prekršaj; ~ *di violenza carnale* krivično delo silovanja

**reattore** *m (aeron)* reaktor; ~ *nucleare* nuklearni reaktor

**reazionario** *adj (polit)* reakcionaran; nazadan

**reazione** *f* reakcija; reagovanje; učinak; *aereo a* ~ mlazni avion; *azione e* ~ akcija i reakcija; uzajamno delovanje; *produrre* ~ izazvati učinak

**recapitare** *v* predati; dostaviti; uručiti; isporučiti; ~ *nelle mani* predati na ruke

**recapito** *m (comm)* dostava; uručenje; isporuka; adresa; odredište; *mancato* ~ neizvršena dostava; ~ *a domicilio* dostava u stan; ~ *falso* lažna dostava; ~ *in mani proprie* dostava u vlastite ruke; ~ *alla parte* dostava stranci; ~ *d'ufficio* dostava po službenoj dužnosti; *stabilire il* ~ odrediti adresu

**recare** *v* doneti; donositi; naneti; prouzrokovati; ~ *danno* škoditi; naneti štetu; ~ *molestia* uznemiravati; ~ *vantaggio* koristiti; doneti korist

**recarsi** *v rifl* poći; otići; uputiti se; ~ *sul luogo* otići na lice mesta; ~ *sul posto* otići na lice mesta

**recedere** *v* odustati; odstupiti; povući se; ~ *da un'impresa* odustati od poduhvata; ~ *dalla pretesa* odustati od zahteva; ~ *dalla propria opinione* odustati od sopstvenog mišljenja; ~ *da querela* odustati od tužbe; ~ *da una società* istupiti iz društva

**recensione** *f* recenzija; ocena; ispitivanje teksta

**recensire** *v* stručno oceniti; uraditi recenziju; kritički pregledati

**recensore** *m* recenzent; ocenjivač

**recente** *adj* skorašnji; nedavni; *di* ~ nedavno

**recentemente** *adv* nedavno; skoro

**recepire** *v (leg)* primiti; prihvatiti; usvojiti

**recessione** *f (econ)* recesija; povlačenje; odstupanje; nazadovanje, ~ *della congiuntura* recesija konjunkture; ~ *economica* privredna recesija

**recesso** *m* odustajanje; odstupanje; povlačenje; *diritto di* ~ pravo odustajanja; *facoltà di* ~ pravo odustajanja; ~ *da querela* odustajanje od tužbe; ~ *del socio* povlačenje ortaka; ~ *unilaterale dal contratto* jednostrano odustajanje od ugovora

**recezione** *f* prijem; primanje; *a* ~ *della presente* po prijemu ovog (pisma)

**recidiva** *f (leg)* povrat; recidiv; zločin u povratu; ~ *aggravata* otežavajući recidiv; ~ *dopo liberazione condizionale* povrat po puštanju na uslovnu slobodu; ~ *reiterata* ponovljeni (višestruki) povrat; ~ *semplice* prost (običan) povrat

**recidività** *f* sklonost ka povratu; recidivnost

**recidivo** *adj* recidivan; povratni

**recinto** *m* ograđen prostor; ograda; plot; ~ *delle grida* ograđeni prostor (na berzi) za maklere; ~ *per magazzinaggio* ograđen prostor za uskladištenje

**recipiente** *m* posuda; sud; kutija

**reciprocamente** *adv* recipročno; uzajamno

**reciprocità** *f* reciprocitet; recipročnost; uzajamnost; uzvraćanje; *accordare la* ~ odobriti reciprocitet; *esportazione senza* ~ izvoz bez reciprociteta; ~ *di fatto* faktički reciprocitet; *stipulazione di* ~ recipročno ugovaranje

**reciproco** *adj* recipročan; uzajamni, *reciproca assistenza giudiziaria* uzajamna pravna pomoć; ~ *interesse* obostran interes; *vantaggio* ~ uzajamna korist

**recisamente** *adv* odlučno; odsečno; *negare (smentire)* ~ odlučno negirati (demantovati)

**reciso** *adj* odlučan; odsečan; odrešit

**recitare** *v* recitovati, deklamovati; izgovarati; glumiti; izvoditi (ulogu)

**reclamante** *m e f* onaj koji traži svoje pravo; zahtevalac; reklamant

**reclamare** *v* reklamirati; izvršiti reklamaciju, zahtevati; tražiti; ~ *un pagamento* zahtevati isplatu

**reclamazione** *f* žalba; prigovor; reklamacija; ~ *della nazionalità* prigovor za prijem u državljanstvo

**reclame** *f (fr)* reklama; *prezzo* ~ reklamna cena

**reclamizzare** *v* reklamirati; praviti reklamu

**reclamo** *m* pritužba; reklamacija; prigovor; žalba; *accogliere un* ~ usvojiti prigovor; *appoggiare*

*un* ~ podržati prigovor; *contestare un* ~ osporavati prigovor; *dar motivi a* ~ dati povoda prigovoru; *formulare un* ~ formulisati prigovor; *inoltrare un* ~ podneti prigovor; *presentare il* ~ podneti reklamaciju; ~ *amministrativo* administrativna pritužba; ~ *contro l'atto d'accusa* prigovor protiv optužnice; ~ *infondato* neosnovana žalba; ~ *ingiustificato* neopravdan prigovor; ~ *non regolato* nerešena reklamacija; ~ *non soddisfatto* neudovoljena reklamacija; *ridurre un* ~ smanjiti reklamaciju; *sollevare* ~ uložiti reklamaciju; *sporgere un* ~ podneti prigovor

**reclusione** *f* zatvor; kazna zatvora; ~ *aggravata* strogi zatvor; ~ *perpetua* doživotni (večni) zatvor; ~ *di rigore* strogi zatvor; ~ *a vita* doživotna robija

**recluso** *m* zatvorenik; kažnjenik; robijaš

**reclusorio** *m* zatvor; kaznionica; robijašnica

**recluta** *f* regrut

**reclutamento** *m* regrutovanje; regrutacija; *commissione di* ~ regrutna komisija; *legge sul* ~ zakon o regrutovanju; ~ *di una classe* regrutovanje jednog godišta; ~ *forzato* prisilno regrutovanje; *ufficio* ~ regrutni odsek

**reclutare** *v* regrutovati; mobilisati; pridobijati (članstvo)

**record** *m* rekord; primat; prvenstvo; *battere il* ~ oboriti rekord

**recriminare** *v* uzajamno se optuživati; kriviti drugog

**recriminazione** *f* uzajamno optuživanje; rekriminacija

**recrudescenza** *f* pogoršanje; pojačanje; zaoštravanje (bolesti ili krize)

**recto** *m* prednja strana; lice (lista), avers (novčića ili medalje)

**recupero** *m (vidi* **ricupero***)* ponovno dobijanje; spasavanje; naplata; *diritto di* ~ pravo otkupa

**redarguire** *v* koriti; prekoriti; grditi

**redattore** *m* urednik; ~ *capo* glavni urednik; ~ *responsabile* odgovorni urednik

**redazione** *f* redakcija; uredništvo; sastavljanje; redigovanje; ~ *di un documento* sastavljanje dokumenta; ~ *di processo* sastavljanje zapisnika; ~ *di testamento* sastavljanje testamenta

**redditiere** *m* rentijer; primalac prihoda

**redditività** *f* rentabilnost; isplativost; sposobnost ostvarivanja prihoda

**redditizio** *adj* unosan; rentabilan; *commercio* ~ unosna trgovina; *esser* ~ biti unosan; *lavoro* ~ unosan posao; *non* ~ nerentabilan

**reddito** *m* prihod; dohodak; *a* ~ *fisso* uz stalne kamate; *determinazione del* ~ određivanje (utvrđivanje) prihoda; *distribuzione del* ~ raspodela prihoda; *imposta sul* ~ porez na dohodak; *percettore del* ~ primalac prihoda; ~ *accessorio* uzgredni (dopunski) prihod; ~ *agrario* poljoprivredni prihod; ~ *annuo (annuale)* godišnji prihod; ~ *aziendale (d'azienda)* prihod preduzeća; ~ *del capitale* prihod od kapitala; ~ *pro capite* prihod po stanovniku; ~ *catastale* zemljišni (katastarski) prihod; ~ *commerciale* trgovački prihod; ~ *complessivo* ukupni prihod; ~ *differenziale* diferencijalni prihod; ~ *disponibile* raspoloživ dohodak; ~ *effettivo* efektivan prihod; ~ *d'esercizio* poslovni prihod; ~ *dei fabbricati* prihod od stambenih zgrada; ~ *familiare* porodični prihod; ~ *fisso* fiksni prihod; ~ *fondiario* zemljišni prihod; ~ *imponibile* oporezivi dohodak; ~ *d'impresa* preduzetnički prihod; ~ *individuale* individualni prihod; ~ *industriale* industrijski prihod; ~ *di lavoro* radni dohodak; ~ *locativo* najamni prihod; ~ *lordo* bruto prihod; ~ *marginale* marginalni dohodak; ~ *medio* srednji (prosečni) prihod; ~ *minimale* minimalni prihod; ~ *mobiliare* prihod od pokretne imovine; ~ *in natura* prihod u naturi; ~ *nazionale* nacionalni dohodak; ~ *netto* čist (neto) prihod; ~ *nominale* nominalni prihod; ~ *periodico* periodični prihod; ~ *per testa d'abitanti* dohodak po stanovniku; ~ *personale* lični dohodak (prihod); ~ *personale minimo* minimalni lični prihod; ~ *pro capite* dohodak po stanovniku; ~ *professionale* profesionalni dohodak; ~ *reale* stvarni prihod; ~ *sociale* društveni prihod; ~ *di società* društveni prihod; ~ *dello Stato* državni prihod; ~ *tassabile* oporezivi prihod; ~ *tassato* oporezovan prihod; ~ *totale* ukupni (totalni) prihod; *sorgente di* ~ izvor prihoda; *valore di* ~ vrednost prihoda; *vivere di* ~ živeti od prihoda

**reddituale** *adj* prihodovni; koji se odnosi na prihod; *analisi* ~ analiza prihoda

**redenzione** *f (comm)* oslobođenje; otkup; iskupljenje

**redigere** *v* sastaviti; napisati; redigovati; ~ *il bilancio preventivo* sastaviti budžet; ~ *un contratto* sastaviti ugovor; ~ *un inventario* sastaviti inventar; ~ *un ricorso* sastaviti žalbu

**redimere** *v* osloboditi; izbaviti; otkupiti; amortizovati; ~ *il pegno* otkupiti zalog

**redimibile** *adj* otkupljiv; iskupljiv; isplativ; *prestito* ~ amortizacioni zajam; *titolo* ~ *al 3%* vrednosni papir koji se otkupljuje po stopi od 3%

**redimibilità** *f* otkupljivost; mogućnost otkupa; iskupljivost

**redistribuzione** *f* preraspodela; ~ *dei redditi* preraspodela dohotka

**reduce** *adj* na povratku; koji se vraća

**reduplicare** *v* udvostručiti; udvojiti

**referendario** *m* izvestilac; referent

**referendum** *m* referendum, *domanda di* ~ zahtev za referendum; ~ *costituzionale* ustavni referendum; ~ *facoltativo* fakultativni referendum;



~ *legale* zakonski referendum; ~ *obbligatorio* obavezni referendum; ~ *popolare* narodni referendum

**referenza** *f* preporuka; podaci (o kandidatu za posao); referenca; ~ *bancaria* bankarska preporuka; ~ *commerciale* trgovačka referenca

**referenziare** *v* dati preporuku (za posao), navesti ili priložiti preporuke

**referenziato** *adj* s referencama; s preporukom; *domanda referenziata* molba s preporukom

**referto** *m* zvanični lekarski nalaz (izveštaj); ~ *del perito* izveštaj eksperta

**reflazione** *f* reflacija

**refrattario** *adj* neosetljiv; odbojan; otporan; ~ *al fuoco* vatrostalan; neizgoriv; *terra refrattaria* šamot; vatrostalna glina

**refrigerante** *adj* rashladni; osvežavajući; *cella* ~ hladnjača; rashladna komora

**refrigerare** *v* rashladiti; osvežiti

**refrigeratore** *m* rashladni uređaj

**refrigerazione** *f* hlađenje; rashlađivanje

**refurtiva** *f* ukradena stvar

**regalare** *v* poklanjati; pokloniti; darivati; darovati

**regalia** *f* novčana nagrada; bakšiš; plaćanje u naturi; najamnina (vlasniku zemlje)

**regalo** *m* dar; poklon; *articoli da* ~ predmeti za poklon; *fare un* ~ pokloniti; ~ *per corrompere* mito; ~ *in denaro* poklon u novcu; ~ *di fidanzamento* verenički poklon; ~ *di nozze* svadbeni poklon; ~ *d'occasione* prigodni poklon, ~ *usuale* uobičajeni poklon; *ricevere in* ~ *qcs* dobiti nešto na poklon

**reggente** *m* namesnik; regent

**reggenza** *f* namesništvo; regentska vlast

**reggere** *v* izdržati; odžati se; odoleti; potrajati; držati; podržati; snositi; trpeti; ~ *al confronto* izdržati suočenje; ~ *alla prova* izdržati probu; ~ *all'urto* izdržati udarac

**reggersi** *v rifl* držati se; ~ *in piedi* držati se na nogama

**reggetta** *f* plastična (metalna) traka za ambalažiranje

**reggimento** *m (econ)* upravljanje; uprava; vladavina

**reggitore** *m (econ)* upravnik; upravljač; vladar

**regia** *f* režija; režiranje; uprava; *controbuto di* ~ upravni doprinosi; ~ *diretta* sopstvena režija; *spese di* ~ režijski troškovi

**regicidio** *m* kraljeubistvo

**regime** *m* režim; uređenje; sistem; brzina; hod; tok; *abbattere un* ~ oboriti režim; ~ *argenteo* režim srebrnog pokrića; ~ *assoluto* totalitarni režim; ~ *aureo* režim zlatnog pokrića; ~ *di baratto* režim razmene; ~ *cartaceo* režim papirnog novca; ~ *di concorrenza* režim konkurencije; ~ *di credito artigiano* režim zanatskog zajma (kredita); ~ *daziario* poreski sistem; ~ *doganale* carinski režim; ~ *economico* privredni sistem; ekonomski režim; ~ *di favore* povlašćeni (poseban) režim; ~ *fiscale* poreski sistem; ~ *fondiario* zemljišni sistem; ~ *delle importazioni* režim uvoza; ~ *monopolistico* monopolistički režim; ~ *della nazione più favorita* režim povlašćene nacije; ~ *d'occupazione* režim zapošljavanja; okupacioni režim; ~ *parlamentare* parlamentarni sistem; ~ *politico* politički sistem; ~ *di protezione doganale* režim carinske zaštite; ~ *speciale* specijalan (poseban) režim; ~ *totalitario* totalitarni režim; ~ *transitorio* tranzitorni (prelazni) režim; ~ *tributario* poreski sistem; ~ *valutario* valutni režim; ~ *vincolistico* prinudni režim

**regionale** *adj* pokrajinski; oblasni; regionalan

**regionalismo** *m* regionalizam

**regione** *f* oblast; regija; pokrajina; predeo; kraj; ~ *economica* ekonomska oblast; ~ *industriale* industrijska oblast; ~ *di produzione* proizvodna oblast; ~ *sinistrata* postradala (oštećena) oblast; ~ *spopolata* nenastanjena oblast; ~ *a statuto autonomo* oblast sa autonomnim statusom

**registrare** *v* registrovati; zapisati; beležiti; knjižiti; snimiti; regulisati; podesiti; ~ *un apparecchio* regulisati aparat; ~ *dei buoni risultati* beležiti dobre uspehe; ~ *in conformità* saglasno knjižiti; ~ *nel conto* knjižiti na račun; ~ *a credito* knjižiti u korist; ~ *a debito* knjižiti na teret; ~ *su nastro* snimiti na traku; ~ *una nave* registrovati brod; ~ *le operazioni* knjižiti poslove; ~ *un'ordinazione* zabeležiti porudžbinu; ~ *una partita a credito* knjižiti stavku u korist; ~ *a saldo* knjižiti „per saldo"; saldirati; ~ *sotto la voce* upisati pod stavkom; ~ *a verbale* zapisnički utvrditi

**registratore** *m* registrator; zapisivač; registrator (korice za spise); aparat za snimanje; *apparecchio* ~ aparat za snimanje; ~ *di cassa* registar kasa; ~ *delle lettere* mapa za pisma

**registrazione** *f* registracija; beleženje; upis; knjiženje; snimanje; regulisanje; podešavanje; ~ *in avere* knjiženje u prihod; ~ *contabile* knjigovodstveno knjiženje; ~ *nel conto* knjiženje na račun; ~ *di un contratto* registracija ugovora; ~ *un contropartita* knjiženje u protivstavci; ~ *a credito* knjiženje u korist (na teret); ~ *a debito* knjiženje na teret; ~ *della ditta* upis firme; ~ *d'inventario* popis inventara; ~ *di un'ipoteca* knjiženje hipoteke; ~ *del matrimonio* registracija braka; ~ *d'ordine* registracija porudžbine (naloga); ~ *di partita doppia* knjiženje u dvojnom knjigovodstvu; ~ *di rettifica* knjiženje ispravki; ~ *delle spese* registracija troškova; ~ *della società* upis društva

**registro** *m* registar; popis; dnevnik; matična knjiga; *addetto al* ~ voditelj registra; *consultare un* ~

proveriti u registru; *estratto di* ~ izvod iz registra; *imposta di* ~ porez na registraciju; *iscrivere in un* ~ upisati u registar; *numero di* ~ broj registra; *porto di* ~ luka registracije; ~ *degli artigiani* registar zanatlija; ~ *degli atti* registar spisa; ~ *degli avvocati* spisak advokata; ~ *delle aziende* registar privrednih organizacija; ~ *delle azioni* registar deonica; ~ *degli azionisti* registar deoničara; ~ *dei brevetti* registar patenata; ~ *di carico* brodski manifest; ~ *del catasto* katastarski registar; ~ *commerciale (di commercio)* trgovački registar; ~ *consorziale* zadrugarski (konzorcijski) registar; ~ *contabile* knjigovodstveni registar; ~ *di controllo* kontrolni registar; ~ *dei debiti* registar dugova; ~ *di dichiarazione* prijavne knjige; ~ *delle ditte* registar preduzeća; ~ *fondiario* zemljišna knjiga; ~ *giudiziale* sudski registar; ~ *di immatricolazione* registar upisa (brodova); ~ *immobiliare* zemljišna knjiga; ~ *delle imprese* registar preduzeća; ~ *delle ipoteche* registar hipoteka; ~ *delle iscrizioni ipotecarie* knjiga za hipotekarne upise; ~ *di magazzino* skladišna knjiga; ~ *dei morti* knjiga umrlih; ~ *mortuario* knjiga umrlih; ~ *delle nascite* knjiga rođenih; ~ *navale* brodski registar; ~ *nominale* imenik; spisak imena; ~ *di notifica* prijavni registar; ~ *delle patenti* registar dozvola (diploma); ~ *dei pegni* registar zaloga (založenih stvari); ~ *penale* registar kazni; ~ *del personale* spisak osoblja; ~ *di presenza* registar prisutnih osoba; ~ *del protocollo* protokol; ~ *pubblico* javni registar; ~ *dei reclami* knjiga (registar) žalbi; ~ *riepilogativo* rekapitulacioni registar; ~ *delle scadenze* rokovnik; ~ *delle spese* spisak izdataka; ~ *dello stato civile* matična knjiga; ~ *dei versamenti* registar uplata; *tassa di* ~ taksa za registraciju; *tenere i registri* voditi evidenciju; *tenuta del* ~ vođenje registra; *ufficio giudiziario incaricato di tenere il* ~ sudska služba za vođenje registra; *ufficio del* ~ kancelarija za registraciju

**regnante** *m e adj* vladar; vladajući

**regnare** *v* vladati; gospodariti

**regno** *m* kraljevina; kraljevstvo; carstvo; vladanje; vladavina

**regola** *f* pravilo; propis; pravilnik; *a ~ d'arte* propisno; prema propisu; *allontanarsi da una* ~ udaljiti se od pravila; *derogare dalla* ~ odstupiti od pravila; *di* ~ po pravilu; obično; redovno; *infrangere la* ~ prekršiti pravilo; *mettere in* ~ dovesti u red; srediti; *per la buona* ~ reda radi; *per Vostra* ~ radi vašeg ravnanja; ~ *di competenza* pravilo o nadležnosti; ~ *di comportamento nella circolazione* pravilo ponašanja u saobraćaju; ~ *generale* opšte pravilo; ~ *giuridica* pravni propis; ~ *d'ordinamento pubblico* propis javnog poretka; ~ *probatoria* dokazno pravilo; ~ *di procedura* pravilo postupka; ~ *procedurale* proceduralno pravilo; ~ *della responsabilità* odredba o odgovornosti; ~ *di riduzione* pravilo o snižavanju; ~ *rigida* strogi propis; ~ *di tre* trojno pravilo; *senza* ~ bez reda; neumereno; *servire di* ~ služiti za pravilo; *servire quale* ~ služiti kao primer; *stabilire una* ~ utvrditi pravilo; *tenere in* ~ držati u redu; *tenersi ad una* ~ pridržavati se pravila

**regolamentare** *adj* propisan; pravilan; zakonit

**regolamentazione** *f* propisivanje; regulativa; ~ *transitoria* tranzitorno propisivanje

**regolamento** *m* pravilnik; poslovnik; pravilo; propis; uređivanje; sređivanje; regulisanje; *abrogare un* ~ ukinuti propis; *contrario al* ~ protivan pravilu; *contravvenire al* ~ prekršiti pravilo; *libro di* ~ pravilnik; knjiga naredbi; *per ~ del conto* za podmirenje računa; ~ *degli affari* poslovnik; ~ *dell'assemblea* skupštinski poslovnik; ~ *d'attuazione* izvršni propis; ~ *d'avaria* uređenje havarije; ~ *aziendale* pravilnik preduzeća; ~ *di bordo* brodski pravilnik; ~ *di Borsa* berzanski pravilnik; ~ *di caccia* uredba o lovu; ~ *cambiario* menični propis; ~ *della circolazione* saobraćajni propis; ~ *coattivo* prinudni pravilnik; ~ *di competenza* pravilo o nadležnosti; ~ *concorsuale* stečajni propis; ~ *di confini* uređenje granica; ~ *cosolare* konzularni propis; ~ *contabile* knjigovodstveni propis; ~ *in contanti* gotovinska isplata; ~ *dei conti* isplata računa; obračun; ~ *di controversia* rešenje spora; ~ *daziario* carinski propis; ~ *dei debiti* podmirivanje dugova; ~ *di disciplina (disciplinare)* disciplinski propis; ~ *sulla distribuzione del reddito personale* pravilnik o raspodeli ličnih dohodaka; ~ *doganale* carinski propis; ~ *edilizio* građevinski propis; ~ *elettorale* izborni pravilnik; ~ *esecutivo (d'esecuzione)* izvršni propis; ~ *d'esercizio* poslovnik, pravilnik o poslovanju; ~ *di fabbrica* fabrički propis; ~ *fieristico* sajamski propis; ~ *finanziario* finansijski propis (pravilnik); ~ *fondamentale* glavni propis (pravilnik); ~ *generale* opšti propis; ~ *giudiziario* parnični pravilnik; ~ *di giurisdizione* uređenje pravne nadležnosti; ~ *delle importazioni* uvozni propisi; ~ *d'impresa* propis preduzeća; ~ *industriale* industrijski pravilnik; ~ *interiore d'una casa* kućni red; ~ *internazionale relativo a stazzatura di navi* međunarodni propisi o baždarenju brodova; ~ *interno* interni poslovnik; ~ *del lavoro* pravilnik (propis) o radu; ~ *del mercato* uređenje tržišta; ~ *delle nascite* regulisanje rađanja; ~ *di navigazione* propis o plovidbi; ~ *organico* organski pravilnik; ~ *del personale* pravilnik ličnih primanja; ~ *di pesca* propis o ribolovu; ~ *del porto (portuario)* lučki propis; *regolamenti di polizia* policijski propisi; ~ *postale* poštanski pravilnik (propis); ~ *dei premi* regulisanje premija; ~ *del prezzo* regulisanje cene; ~ *di procedura civile* građanski zakonik; ~ *di procedura penale* kazneni zakonik; ~ *procedurale* proceduralni propis; ~ *sui rapporti di lavoro* pravilnik o radnim odnosima; ~ *di servizio* pravilnik službe; ~ *di sicurezza* propis o bezbednosti; ~ *di sicurezza del traffico* propis o bezbednosti saobraćaja; ~ *di un sinistro* uređenje nezgode; ~ *speciale* poseban pravilnik; ~ *tariffario* tarifni pravilnik; ~ *valutario* devizni propis; ~ *in vigore* pravilnik na snazi

**regolare** *adj e v* pravilan; redovan; regularan; regulisati; urediti; dovesti u red; ~ *un conto* isplatiti račun; ~ *una controversia* izgladiti spor; ~ *una fattura* isplatiti račun; ~ *i prezzi* regulisati cene; ~ *in via amichevole* srediti prijateljskim putem

**regolarità** *f* pravilnost; urednost; regularnost

**regolarizzare** *v* uređivati; dovesti u red; regulisati; uskladiti s pravilima

**regolarizzazione** *f* uređenje; uređivanje; regulisanje; usklađivanje s pravilima

**regolarmente** *adv* redovno; pravilno; po propisu

**regolarsi** *v rifl* ravnati se; vladati se; rukovoditi se

**regolatezza** *f* urednost; sređenost; pravilnost

**regolato** *adj* uredan; redovan; pravilan; sređen

**regolatore** *m e adj* regulator; regulacioni; *piano* ~ regulacioni (urbanistički) plan; ~ *dei prezzi* regulator cena

**regolazione** *f* uređenje; regulisanje; regulacija; ~ *automatica* automatsko regulisanje; ~ *d'avaria* regulisanje havarije; ~ *convenzionale* ugovorno regulisanje; ~ *di corso d'acqua* regulisanje vodenog toka (rečnih korita); ~ *dei danni* regulisanje štete; ~ *dei debiti* regulisanje dugova; ~ *di mercato* regulisanje tržišta; ~ *dei prezzi* regulisanje cena; ~ *speciale* posebno (specijalno) regulisanje

**regolo** *m* lenjir; ~ *calcolatore* logaritamska tablica

**regredire** *v* nazadovati; ići natrag

**regressione** *f* nazadovanje; vraćanje unatrag; regresija; *effetto di* ~ povratno dejstvo; ~ *economica* ekonomska regresija; ~ *lineare* linearna regresija; ~ *multipla* višestopna regresija; ~ *delle vendite* nazadovanje prodaje

**regressivo** *adj* regresivan; nazadan; koji ide unazad; *metodo* ~ regresivan metod

**regresso** *m (comm)* naplata štete od potpisnika menice; nazadak; nazadovanje; regres; *assicurazione contro il* ~ osiguranje protiv regresa trećih; *azione di* ~ regresna tužba; tužba za naknadu; *diritto di* ~ regresno pravo; *esercitare il* ~ vršiti regres; *in via di* ~ putem regresa; ~ *cambiario* menični regres; ~ *per cauzione* regres (za osiguranje) kaucijom; ~ *congiunturale* konjunturno nazadovanje; ~ *per mancata accettazione* regres usled neakceptiranja (menice); ~ *per mancato pagamento* regres zbog neplaćanja; ~ *delle nascite* opadanje nataliteta; ~ *nell'ordine delle girate* regres redom prema indosmanima; ~ *per pagamento* regres za naplatu; ~ *della produzione* opadanje proizvodnje; ~ *saltuario* povremeno nazadovanje; ~ *secondo l'ordine* regres prema redu (po naredbi); *riservarsi il* ~ rezervisati sebi regres

**reiezione** *f (leg)* odbijanje; odbacivanje; *motivo di* ~ razlog odbijanja (molbe, zakona); ~ *della pretesa attorea* odbijanje tužbenog zahteva; ~ *del ricorso* odbijanje žalbe

**reimballaggio** *m* ponovno pakovanje

**reimportare** *v* ponovo uvoziti; ponovo uvesti; ~ *in franchigia* ponovo uvoziti bez carine

**reimportazione** *f* ponovni uvoz

**reingresso** *m* ponovni ulazak; povratak

**reintegrare** *v* obnoviti; vratiti u pređašnje stanje; nadokanditi štetu (vraćanjem u pređašnje stanje); vratiti nekoga na položaj

**reintegrazione** *f* reintegracija; povraćaj u pređašnje stanje; ~ *in una carica* vraćanje na položaj; ~ *nei diritti civili* reintegracija građanskih prava; ~ *dei diritti doganali* povraćaj carinskih prava; ~ *nel diritto dei genitori* vraćanje roditeljskog prava; ~ *al lavoro del lavoratore* vraćanje radnika na rad; ~ *nel possesso* vraćanje u posed

**reintrodurre** *v* ponovo uvoditi; ponovo uvesti

**reinvestire** *v* ponovo uložiti; reinvestirati

**reità** *f* krivica

**reiterare** *v* ponoviti; ponavljati

**reiterazione** *f* ponavljanje

**relativamente** *adv* relativno; odnosno; ~ *a* u vezi sa (nečim); što se tiče (nečega)

**relatività** *f* relativnost; relativitet

**relativo** *adj* odnosni; koji se odnosi (na nešto); relativan; *diritto* ~ relativno pravo

**relatore** *m* referent; izvestilac; podnosilac izveštaja; ~ *delle commissioni* izvestilac komisija

**relazione** *f* izveštaj; referat; odnos; relacija; veza; *un'ampia* ~ opširan izveštaj; *avere relazioni* imati odnose; *entrare in ~ d'affari* stupiti u poslovni odnos; *fare una* ~ podneti izveštaj (referat); *in ~ a* u odnosu na; *interrompere le relazioni diplomatiche* prekinuti diplomatske odnose; *mettere in* ~ dovesti u vezu; *relazioni d'affari* poslovni odnosi; ~ *bancaria* bankarski izveštaj; ~ *di bilancio* bilansni izveštaj; *relazioni di buon vicinato* dobrosusedski odnosi; ~ *del capitano* izveštaj kapetana broda; ~ *commerciale* trgovački izveštaj; *relazioni commerciali* trgovinski odnosi; ~ *della commissione* izveštaj komisije; ~ *consuntiva* završni izveštaj; *relazioni contrattuali* ugovorni odnosi; *relazioni diplomatiche* diplomatski odnosi; *rela-*

*zioni economiche* privredni odnosi; *relazioni estere (con l'estero)* odnosi s inostranstvom; *relazioni finanziarie* finansijski odnosi; ~ *generale annuale* opšti godišnji izveštaj; ~ *illecita* nedozvoljen odnos; ~ *d'inchiesta* izveštaj o istrazi; *relazioni internazionali* međunarodni odnosi; *relazioni intime* intimni odnosi; *relazioni tra lavoratori e datori di lavoro* odnosi između radnika i poslodavaca; ~ *di parentela* rodbinski odnos; ~ *di perito (peritale)* izveštaj veštaka; ~ *di perizia* izveštaj o ekspertizi (veštačenju); ~ *provvisoria* privremeni izveštaj; *relazioni pubbliche* odnosi s javnošću; ~ *reciproca* uzajamni odnos; ~ *dei revisori* izveštaj revizora; ~ *sui risultati della gestione* izveštaj o uspesima poslovanja; *relazioni di scambio* odnosi razmene; ~ *di servizio* službeni izveštaj; ~ *di stima* izveštaj o proceni; ~ *ufficiale (d'ufficio)* zvanični izveštaj; *redigere una* ~ sastaviti izveštaj; *ristabilire le relazioni diplomatiche* obnoviti diplomatske odnose; *rompere le relazioni* prekinuti odnose; *stabilire le relazioni diplomatiche* uspostaviti diplomatske odnose

**relegare** *v* prognati; udaljiti; ukloniti; odstraniti

**relegazione** *f* proterivanje; progonstvo; udaljavanje; odstranjivanje

**religione** *f* vera; veroispovest; religija; *abuso della ~ e della chiesa ai scopi politici* zloupotreba vere i crkve u političke svrhe; *delitti contro la* ~ krivična dela protiv vere; *di* ~ verski; ~ *e scienza* vera i nauka

**religioso** *adj* pobožan; religiozan; verski; *affari religiosi* verski poslovi; *comunità religiosa* verska zajednica; *libertà religiosa* verska sloboda; *insegnamento* ~ veronauka; *intolleranza religiosa* verska netrpeljivost; *riti religiosi* verski obredi; *turbamento della cerimonia religiosa* ometanje verskog obreda

**relitti** *m pl (naut)* olupine (stvari koje more izbacuje posle brodoloma)

**relitto** *m* ostatak; relikt; olupina

**remissibile** *adj* oprostiv

**remissione** *f* oproštaj; popuštanje; pokoravanje; sniženje; ~ *d'un debito* otpis (oproštaj) duga; ~ *di fitto* oproštaj najamnine; ~ *d'imposta* oproštaj poreza; ~ *d'interesse* sniženje kamata; ~ *di pena* oproštaj kazne; ~ *di querela* povlačenje tužbe; ~ *in termine* skraćenje roka; *senza* ~ bez milosti

**remissività** *f* popustljivost

**remissivo** *adj* koji oprašta; popustljiv

**remora** *f* odugovlačenje; otezanje; zatezanje; zavlačenje

**remoto** *adj* davni; dalek; udaljen; *località remota* udaljeno mesto; *luogo* ~ udaljeno (usamljeno) mesto

**rendere** *v* vratiti; uzvratiti; donositi prihod; biti koristan; isplatiti se; ~ *accorto* upozoriti; učiniti opreznim; ~ *atto* osposobiti; ~ *capace* osposobiti; ~ *competente* učiniti nadležnim; ~ *contento* zadovoljiti; udovoljiti; ~ *conto* podneti račun (obračun), ~ *facile* olakšati; ~ *giustizia* učiniti pravdu; ~ *gradito alla clientela* učiniti omiljenim kod kupaca; ~ *grazie* zahvaliti; ~ *inutile* učiniti suvišnim; ~ *noto* obavestiti; ~ *operante* aktivirati; ~ *palese* odati; otkriti; ~ *possibile* omogućiti; ~ *di pubblica ragione* javno objaviti; ~ *qcn responsabile* pozvati nekoga na odgovornost, ~ *un servizio* učiniti uslugu; ~ *sospetto (qcn)* osumnjičiti nekoga; ~ *stima* odati poštovanje; ~ *una testimonianza* svedočiti

**rendersi** *v rifl* postati; predati se; ~ *colpevole di qcs* biti kriv za nešto; skriviti nešto; ~ *conto di qcs* uvideti (shvatiti) nešto; ~ *garante* biti garant; ~ *noto* upoznati se

**rendibile** *adj* koji se može vratiti; isplativ; koristan

**rendiconto** *m (comm)* izveštaj; referat; polaganje računa; *chi deve dare il* ~ računopolagač; *presentare il ~ di qcs* podneti račun o nečemu, ~ *annuale* godišnji izveštaj; ~ *consuntivo* završni račun; ~ *generale d'esercizio* opšti bilans poslovanja; ~ *della gestione finanziaria* izveštaj o finansijskom poslovanju

**rendimento** *m* učinak; produktivnost; rentabilnost; dobit; zarada; prinos; *aumento di* ~ porast rentabilnosti; *premio di* ~ nagrada za produktivnost; ~ *dei conti* polaganje računa; ~ *economico* privredna (ekonomska) produktivnost; ~ *fondiario* prinos od imanja; ~ *giornaliero* dnevni učinak; ~ *del lavoro* produktivnost rada; ~ *lordo* bruto prinos; ~ *massimo* maksimalna rentabilnost; maksimalni učinak; ~ *dei prodotti* izdašnost proizvoda, ~ *della terra* prinos od zemlje; ~ *totale* ukupni prinos; *salario a* ~ plata po učinku

**rendita** *f* renta; dohodak; prihod; *assicurazione a* ~ osiguranje rente; *banca a* ~ rentovna banka; *cartella di* ~ rentovna kartica, *certificato di* ~ potvrda o renti; *costituire una* ~ konstituisati rentu; *imposta sulla* ~ porez na prihod; dohodarina; *obbligazione di* ~ rentovna obveznica (obaveza); *pagare una* ~ isplatiti rentu; *ramo di* ~ grana prihoda; ~ *ammortizzabile* amortizaciona renta; ~ *annua* godišnja renta; ~ *in argento* renta u srebru; ~ *assoluta* apsolutna renta; ~ *di attività* renta od delatnosti, ~ *a breve scadenza* kratkoročna renta; ~ *dei capitali* prihod od kapitala; ~ *in carta* renta u novčanicama; ~ *in caso di decesso* renta u slučaju smrti; ~ *catastale* katastarski prihod; ~ *certa* sigurna renta; ~ *complementare* dopunska renta; ~ *completa* potpuna renta; ~ *di congiuntura* konjunkturna renta; prihod od konjunkture; ~ *continuativa* stalna renta; ~ *convertita* konvertovana renta;



~ *crescente* rastuća renta; ~ *decrescente* opadajuća renta, ~ *in denaro* novčana renta; ~ *differenziale* diferencijalna renta; ~ *differita* odgođena renta; ~ *ereditaria* nasledna renta; ~ *fissa* stalna renta; stalni prihod; ~ *fondiaria* zemljišna renta; ~ *immediata* neposredna renta; ~ *d'indennizzo* renta od naknade štete; ~ *per infortunio* renta usled nesreće; ~ *d'invalidità* invalidska renta; ~ *in lavoro* renta u radu; ~ *marginale* granična renta; ~ *monopolistica (di monopolio)* monopolska renta; ~ *in natura* naturalna renta; ~ *netta* čista renta; čist (neto) prihod; ~ *in oro* renta u zlatu; ~ *perpetua* stalna renta; ~ *personale* lični dohodak; ~ *al portatore* renta na donosioca; ~ *privilegiata* povlašćena renta; ~ *in prodotti* renta u proizvodima; ~ *pubblica* javna renta; ~ *reversibile* prenosna renta; ~ *riscattabile* otkupljiva renta; ~ *di riscatto* renta radi otkupa; ~ *semplice* obična (kapitalna) renta; ~ *di sopravvivenza* renta za slučaj nadživljavanja; ~ *dello Stato* državna renta; ~ *a superstiti* renta preživelih; ~ *supplementare* dopunska renta; ~ *tassabile* renta koja se oporezuje; ~ *temporanea* privremena renta; ~ *a termine* terminska renta; ~ *della terra (terriera)* zemljišna renta; ~ *turistica* turistička renta; ~ *variabile* varijabilna renta; ~ *di vecchiaia* starosna renta; ~ *vitalizia* doživotna renta; *riscattare una* ~ iskupiti rentu; *teoria della* ~ teorija rente; *titolo di* ~ rentni papir; *vivere di* ~ živeti od rente

**renitente** *adj* protivan; nepokoran; neposlušan; ~ *alla leva* vojnik koji se ne odaziva pozivu

**reo** *adj* kriv; zao; opak; ~ *d'alto tradimento* veleizdajnik

**reparto** *m* odsek; odeljenje; pogon; *capo* ~ šef odeljenja; ~ *acquisti* nabavni odsek; ~ *d'una azienda* poslovno odeljenje; ~ *contabilità* knjigovodstveno odeljenje; ~ *di controllo* odeljenje kontrole; ~ *corrispondenza* odsek dopisivanja; ~ *estero* inostrani odsek; ~ *giuridico* pravno odeljenje; ~ *di lavorazione* odeljenje izrade; ~ *merci* robno odeljenje; ~ *dell'organizzazione di lavoro* radni pogon; ~ *pubblicità* reklamno odeljenje; ~ *vendite* prodajno odeljenje

**repentaglio** *m* opasnost; *messa a ~ della sicurezza altrui* ugrožavanje sigurnosti drugih lica; *mettere a* ~ staviti na kocku

**reperibile** *adj* koji se može pronaći

**reperire** *v* naći; pronaći

**reperto** *m (leg)* nalaz; nađena stvar; otkriće; ~ *giudiziale* dokazni materijal; ~ *giudiziario* sudski nalaz; ~ *medico* lekarski nalaz; ~ *peritale* nalaz veštaka

**repertorio** *m* spisak; registar; popis; *mettere a* ~ uneti u popis; ~ *giudiziale* sudski registar

**replica** *f* ponavljanje; odgovor; replika

**replicare** *v* ponoviti; odgovoriti; replicirati

**repressione** *f* suzbijanje; prigušivanje; obuzdavanje; potiskivanje; represija

**repressivo** *adj* koji suzbija; koji sprečava; represivan; *misura repressiva* represivna mera

**reprimere** *v* suzbiti; ugušiti; sprečiti; ~ *l'incremento della domanda* obuzdati porast potražnje

**repubblica** *f* republika; *corte suprema della* ~ republički vrhovni sud; *proclamare la* ~ proglasiti republiku; ~ *federale* savezna republika; *R~ Italiana (d'Italia)* Republika Italija; ~ *popolare* narodna republika

**repubblicano** *m e adj* republikanac; republički; republikanski; *assemblea repubblicana* republička skupština; *cittadinanza repubblicana* republičko državljanstvo; *consiglio esecutivo* ~ republičko izvršno veće

**reputare** *v* smatrati; ceniti; ~ *necessario* smatrati potrebnim

**reputazione** *f* ugled; uvažavanje; reputacija; dobar glas; *cattiva* ~ loš ugled; *compromettere la* ~ kompromitovati ugled; obrukati; *farsi una* ~ steći ugled; *godere la* ~ uživati ugled; *intaccare la* ~ načeti ugled; *perdere la* ~ izgubiti dobar glas; ~ *commerciale* poslovni ugled; ~ *professionale* profesionalni ugled; ~ *sociale* društveni ugled

**requisire** *v* rekvirirati; uzeti po sili zakona

**requisito** *m* sastojak; potrebno svojstvo; potrepština; pribor; rekvizit; ~ *del contratto* potrepštine ugovora; ~ *essenziale* bitan sastojak; ~ *di forma* formalan rekvizit; ~ *indispensabile* neophodan rekvizit; *requisiti d'ufficio* kancelarijski rekviziti

**requisitoria** *f (leg)* optužba (državnog tužioca)

**requisizione** *f* rekvizicija; uzimanje po sili zakona; zahtev; *a ~ delle parti* na zahtev stranaka; ~ *dei beni mobili di proprietà privata* rekvizicija pokretnina privatnog vlasništva

**res derelicta** *lat* napuštena stvar

**resa** *f (comm)* predaja; primopredaja; isporuka; *intimare la* ~ pozvati na predaju; ~ *del carico* isporuka tereta; ~ *dei conti* polaganje računa; ~ *a domicilio* isporuka u stan; ~ *a discrezione* predaja po volji; ~ *in peso* isporuka po težini; ~ *incondizionata* bezuslovna predaja; ~ *al nemico* predaja neprijatelju; ~ *ritardata* zakasnela predaja

**rescindere** *v* raskinuti; poništiti; preseći; ~ *un contratto* raskinuti ugovor

**rescindibile** *adj* raskidiv

**rescissione** *f* raskid; poništenje; *avviso di* ~ avizo o raskidu; *prezzo di* ~ cena raskida (ugovora); ~ *d'un contratto* raskid ugovora

**rescritto** *m (leg)* pismena naredba; raspis; pismeni odgovor vladara

**residente** *m e f e adj* rezident; nastanjen; koji se nalazi; *ministro* ~ ministar rezident; *società* ~ rezident društvo

**residenza** *f* prebivalište; mesto boravka; boravak; stanovanje; sedište; ~ *abituale* uobičajeni boravak; ~ *all'estero* boravak u inostranstvu; ~ *fissa* stalno prebivalište; ~ *legale* zakonsko sedište; ~ *permanente* stalni boravak; ~ *sconosciuta* nepoznato boravište; ~ *stabile* stalno prebivalište (mesto boravka); *stabilire la* ~ odrediti prebivalište

**residenziale** *adj* boravišni; rezidencijalan; za stanovanje; *quartiere* ~ otmena gradska četvrt

**residuale** *adj* preostali; *calcolo* ~ diferencijalni račun

**residuato** *m e adj* višak; ostatak; preostali; zaostali; *vino* ~ preostalo vino; višak vina

**residui** *m pl (comm)* ostaci; ~ *attivi e passivi* aktivni i pasivni ostaci; ~ *di bilancio* ostaci (viškovi) po bilansu

**residuo** *m e adj* ostatak, preostatak; saldo; preostali; ~ *a credito* ostatak potraživanja; potražni saldo; ~ *a debito* ostatak duga; dugovni saldo; ~ *di liquidazione* likvidacijski ostatak; ~ *di merci* ostatak robe; ~ *di ordini* ostatak naloga (porudžbine); ~ *di salario* ostatak plate

**resistente** *adj* otporan; izdržljiv; *mercato* ~ otporno tržište

**resistenza** *f* otpor; otpornost; izdržljivost; protivljenje; *far* ~ opirati se; *opporre* ~ pružati otpor; *prova di* ~ proba otpornosti; ~ *armata* oružani otpor; ~ *della domanda* izdržljivost potraživanja; ~ *passiva* pasivan otpor

**resistere** *v* izdržati; opirati se; odupirati se; odoleti; istrajati

**reso** *adj (comm)* predat; isporučen; otpremljen; *merce resa* predata roba

**resoconto** *m* izveštaj; referat; opis; ~ *periodico* periodičan izveštaj (obračun)

**respingere** *v* odbaciti; odbiti; odgurnuti; ~ *un'accusa* odbaciti optužbu; ~ *un'azione* odbiti tužbu; ~ *il bilancio* odbiti bilans, ~ *una domanda* odbaciti molbu; ~ *la merce* odbiti prijem robe, ~ *al mittente* vratiti pošiljaocu; ~ *un'offerta* odbiti ponudu; ~ *la pretesa attorea* odbiti tužbeni zahtev; ~ *una proposta* odbiti predlog; ~ *reclamo* odbaciti prigovor; ~ *la richiesta* odbiti zahtev; ~ *una tratta* odbiti isplatu rate (menice)

**respiro** *m* predah; odmor; odlaganje; odušak; *accordare un* ~ odobriti odlaganje; *vendere a* ~ prodavati na kredit

**responsabile** *adj* odgovoran; *essere* ~ *di...* biti odgovoran za...; *essere* ~ *di danno* biti odgovoran za štetu; ~ *d'impresa* odgovorno lice u preduzeću; *ritenuto* ~ proglašen odgovornim; *tener qcn* ~ učniti nekoga odgovornim

**responsabilità** *f* odgovornost; uračunljivost; *accertare* ~ utvrditi odgovornost; *assumere la* ~ *di qcs* preuzeti odgovornost za nešto; *assumere la* ~ *materiale e penale* preuzeti materijalnu i krivičnu odgovornost; *declinare ogni* ~ otkloniti svaku odgovornost; *escludere la* ~ isključiti odgovornost; *esonerarsi da ogni* ~ osloboditi se svake odgovornosti; *fissare la* ~ utvrditi odgovornost; *portare la* ~ snositi odgovornost; *posizione di* ~ položaj odgovornosti; *prendersi la* ~ preuzeti na sebe odgovornost; ~ *accresciuta* pojačana odgovornost; ~ *dell'albergatore* odgovornost ugostitelja; ~ *per l'ammanco* odgovornost zbog manjka; ~ *amministrativa* administrativna odgovornost; ~ *dell'armatore* odgovornost vlasnika broda; ~ *cambiaria* menična odgovornost; ~ *circa qcs* odgovornost u vezi sa nečim; ~ *civile* građanska odgovornost; ~ *collettiva* kolektivna odgovornost; ~ *per collisione* odgovornost zbog sudara; ~ *senza colpa* odgovornost bez krivice; ~ *del committente* odgovornost nalogodavca; ~ *contrattuale* ugovorna odgovornost; ~ *cumulativa* kumulativna (zbirna) odgovornost; ~ *del danno* odgovornost za štetu; ~ *per il danno causato dagli animali* odgovornost za štetu koju učine životinje; ~ *per i debiti* odgovornost za dugove; ~ *per il deficit* odgovornost za manjak; ~ *delittuosa (ex delicto)* deliktna odgovornost; ~ *disciplinare* disciplinska odgovornost; ~ *divisa del danno* podeljena odgovornost za štetu; ~ *extracontrattuale* vanugovorna odgovornost; ~ *finanziaria* finansijska odgovornost; ~ *dei funzionari* odgovornost funkcionera; ~ *dei genitori per i danni cagionati dai loro figli minorenni* odgovornost roditelja za štetu koju su prouzrokovala njihova maloletna deca; ~ *grave* teška odgovornost; ~ *della guerra* ratna odgovornost; ~ *illimitata* neograničena odgovornost; ~ *dell'imprenditore* odgovornost preduzimača; ~ *per inadempimento* odgovornost zbog neizvršenja; ~ *incontestabile* neosporna odgovornost; ~ *indiretta* indirektna (posredna) odgovornost; ~ *individuale* pojedinačna (individualna) odgovornost; ~ *internazionale* međunarodna odgovornost; ~ *limitata* ograničena odgovornost; ~ *materiale* materijalna odgovornost; ~ *mentale dell'accusato* uračunljivost optuženog; ~ *ministeriale* ministarska odgovornost; ~ *morale* moralna odgovornost; ~ *per obbligazioni altrui* odgovornost za tuđe obaveze; ~ *oggettiva* objektivna odgovornost; ~ *in ordine a* odgovornost u vezi sa; ~ *del padrone* odgovornost gospodara (domaćina); ~ *pecuniaria* imovinska odgovornost; ~ *penale* krivična odgovornost; ~ *personale* lična odgovornost; ~ *precontrattuale* predugovorna odgovornost; ~ *preventiva* preventivna odgovornost; ~ *professionale* profesionalna odgovornost; ~ *del progettista per difetti del piano* odgovornost projektanta zbog nedostatka u planu; ~ *reale* stvarna odgovornost; ~ *soggettiva* subjektivna odgovornost; ~ *solidale* solidarna odgovornost; ~ *dello Stato* državna odgovornost; ~ *supplementare* dopunska odgovornost; ~ *del vettore* odgovornost prevoznika; *senza* ~ bez odgovornosti; *società a* ~ *limitata* društvo sa ograničenom odgovornošću; *sollevare dalla* ~ osloboditi od odgovornosti; *sotto la propria* ~ pod ličnom odgovornošću



**responsivo** *adj* koji (kojim se) odgovara; *lettera responsiva* pismeni odgovor

**responso** *m* odgovor; presuda; odluka

**ressa** *f* navala; gužva; navaljivanje; guranje; masa sveta; *fare* ~ gurati se

**restante** *m e adj* ostatak, preostali

**restare** *v* ostati; ostajati; ~ *d'accordo* slagati se; biti saglasan; ~ *in asso* ostati na cedilu; ~ *in attesa* očekivati; ~ *convenuto* biti zaključeno; ~ *in debito* dugovati; ~ *fissato* biti utvrđeno; ~ *indietro* zaostati; ~ *in pendenza* ostati nerešen; ~ *in piedi* ostati na nogama; stajati

**restaurare** *v* obnoviti; popraviti; restaurirati; uspostaviti; ~ *un affresco del Trecento* obnoviti fresku iz 14-og veka; ~ *un edificio danneggiato* obnoviti oštećenu zgradu; ~ *l'equilibrio della bilancia dei pagamenti* uspostaviti ravnotežu platnog bilansa

**restaurazione** *f* obnavljanje; popravljanje; restauracija; uspostavljanje; ~ *della convertibilità delle valute* uspostavljanje konvertibilnosti valuta

**restauro** *m* renoviranje; restauracija; adaptacija; *chiuso per* ~ zatvoreno radi adaptacije

**restituibile** *adj* koji se može povratiti; povrativ

**restituire** *v* vratiti; vraćati; *farsi* ~ zatražiti povraćaj; ~ *una visita* uzvratiti posetu

**restitutore** *m* povratilac; ko vraća; obnavljač

**restituzione** *f* povraćaj; vraćanje; obnavljanje; ponovno uspostavljanje; ~ *della cauzione* vraćanje jemstva; ~ *di dazio* povraćaj carine; ~ *dei diritti civili* vraćanje građanskih prava; ~ *del diritto* povraćaj prava; ~ *d'imposta* povraćaj poreza; ~ *dell'indebito* vraćanje nepropisno korišćenog prava; ~ *in intero* vraćanje u pređašnje stanje; ~ *in natura* vraćanje u naturi; ~ *in pristino* uspostavljanje pređašnjeg stanja; ~ *in termini* povraćaj u pređašnje stanje zbog propuštenog roka u krivičnim predmetima; *verso* ~ uz vraćanje (povraćaj)

**resto** *m* ostatak; kusur; *del* ~ uostalom; inače; *oltre al* ~ osim toga; pored svega ostalog; *il pagare il* ~ doplatiti; platiti ostatak; *quanto al* ~ što se tiče ostatka (ostalog); *tutto il* ~ sve ostalo

**restringere** *v* stezati; suziti; stisnuti; ograničiti; ~ *il credito* ograničiti kredit; ~ *le spese* smanjiti troškove

**restringersi** *v rifl* suziti se; skupiti se; stisnuti se; ograničiti se

**restringimento** *m* sužavanje; stezanje; ograničavanje; restrikcija

**restrittivo** *adj* ograničavajući; restriktivan

**restrizione** *f* ograničenje; sužavanje; restrikcija, *restrizioni commerciali* trgovinska ograničenja; ~ *al commercio* ograničenje u trgovini; ~ *alla concorrenza* ograničenje konkurenciji; *restrizioni costituzionali* ustavna ograničenja; ~ *creditizia (di credito)* kreditna restrikcija; ograničenje kredita; ~ *di diritti* ograničenje prava; ~ *doganale* carinsko ograničenje; ~ *all'esportazione* ograničenje izvoza; *restrizioni all'esportazione* ograničenja izvoza; ~ *all'immigrazione* ograničenje useljavanja; *restrizioni alle importazioni* ograničenja uvoza; *restrizioni monetarie* monetarna ograničenja; ~ *quantitativa* ograničenje količine; ~ *all'uso* ograničenje upotrebe; ~ *valutaria* devizno ograničenje; *senza* ~ bez ograničenja; bezuslovno

**retaggio** *m* nasleđe; nasledstvo

**retata** *f* racija; masovno hapšenje; lovina; ulov (ribe); *fare una* ~ izvršiti raciju; uloviti; ~ *di pesca* puna mreža riba

**rete** *f* mreža; ~ *aerea* vazdušna mreža; ~ *di agenzie* mreža poslovnica; ~ *commerciale* trgovačka mreža; ~ *delle comunicazioni* saobraćajna mreža; ~ *di distribuzione* distributivna mreža; ~ *elettrica* električna mreža; ~ *ferroviaria* železnička mreža; ~ *di filiali* mreža filijala; ~ *d'illuminazione* rasvetna mreža; ~ *irrigatoria (d'irrigazione)* mreža za navodnjavanje; ~ *stradale* putna mreža; ~ *di succursali* mreža podružnica; ~ *telefonica* telefonska mreža; ~ *telegrafica* telegrafska mreža

**reticenza** *f* prećutkivanje; prelaženje ćutke preko nečega

**retratto** *m (leg)* pravo otkupa stvari od trećeg lica

**retribuire** *v* nadoknaditi; nagraditi; platiti; ~ *il favore* nagraditi uslugu

**retributivo** *adj* platni; nagradni; dohodovni

**retribuzione** *f* nagrada; plata; naknada; *con (dietro)* ~ uz naknadu; ~ *commerciale* trgovinska nagrada; ~ *a cottimo* plaćanje po učinku; ~ *in denaro* plaćanje u novcu; ~ *del lavoratore* plaćanje radnika; ~ *del lavoro* plaćanje rada; ~ *lorda* bruto plata (nagrada); ~ *in natura* plaćanje u naturi; ~ *revocatoria* opoziva nagrada; *verso* ~ uz naknadu

**retrivo** *adj* nazadan; reakcionaran; *essere un* ~ biti nazadan

**retro** *adv* pozadi; na poleđini; *sul* ~ na poleđini; *vedi* ~ vidi na poleđini (okreni list)

**retroattivamente** *adv* retroaktivno; povratno

**retroattività** *f* retroaktivnost; povratna moć; ~ *della legge* retroaktivnost zakona; ~ *della norma giuridica* povratno delovanje pravne norme

**retroattivo** *adj* povratan; retroaktivan; s povratnom snagom; *azione retroattiva* retroaktivna tužba; povratno dejstvo; *effetto* ~ povratni učinak; *legge retroattiva* retroaktivan zakon; *la legge non ha effetto* ~ zakon nema retroaktivno dejstvo

**retrobottega** *f* skladište iza dućana (uz dućan)

**retrocedere** *v* ustuknuti; uzmicati; uzmaknuti; povući se

**retrocessione** *f* odstupanje; uzmicanje; povlačenje; ~ *di commissione (alla banca corrispondente)* uzvratna provizija (bankarskom korespondentu)

**retrodatare** *v* antidatirati; ~ *un documento* antidatirati dokument

**retrodatato** *adj* antidatiran; *lettera retrodatata* antidatirano pismo

**retrogrado** *adj* nazadan; retrogradan; *metodo* ~ nazadan metod

**retromarcia** *f (autom)* rikverc; kretanje unazad

**retroterra** *m (geogr)* zaleđe; pozadina

**retrovendita** *f (comm)* preprodaja robe prodavcu od koga je i kupljena

**retrovia** *f* saobraćajnica iza fronta; zona snabdevanja

**retta** *f* troškovi stana i hrane; pansion; *dar ~ a qcn* poslušati nekoga; prihvatiti nečiji savet

**rettifica** *f* ispravka; ispravljanje; ~ *di confine* ispravka granice; ~ *della sentenza* ispravka presude

**rettificare** *v* ispraviti; ispravljati; *(mecc)* brusiti; doterivati; ~ *un errore* ispraviti grešku

**rettificazione** *f* ispravka; ispravljanje; prečišćavanje destilacijom, regulisanje; ~ *amministrativa* ispravka u administrativnom postupku; ~ *di bilancio* ispravka bilansa; ~ *di confini* ispravka granica; ~ *di conio* ispravka računa; ~ *di corso d'acqua* regulisanje vodenog toka; ~ *d'interesse* ispravka kamata; ~ *dei lotti* ispravka delova (parcela); ~ *della sentenza* ispravka presude; ~ *del valore* ispravka vrednosti

**rettitudine** *f* ispravnost; pravednost; čestitost

**retto** *adj* prav; ispravan; pravičan; tačan

**rettorato** *m* rektorat

**rettore** *m* rektor; upravnik; starešina; ~ *dell'università* rektor univerziteta

**reversale** *f (comm)* platni nalog; prijemnica (za prevoz robe železnicom); revers

**reversibile** *adj* koji se može vratiti darodavcu; povratan; reverzibilan

**reversibilità** *f* povratno dejstvo; reverzibilnost

**reversione** *f (leg)* povraćaj prvobitnom vlasniku; vraćanje

**revisionare** *v* pregledati; revidirati; *(mecc)* vršiti remont

**revisione** *f* revizija; pregled; *domandare la ~ di un processo* tražiti obnovu (reviziju) postupka (spora); *insinuare la* ~ prijaviti reviziju; *interporre la* ~ uložiti reviziju; *procedimento di* ~ revizioni postupak; ~ *aziendale* revizija preduzeća; ~ *di bilancio* revizija bilansa; ~ *di bozze* revizija štamparskog sloga; ~ *di cassa* pregled blagajne; ~ *del catasto* revizija katastra; ~ *contabile* knigovodstveni pregled; ~ *dei conti* pregled računa; ~ *del contratto* revizija ugovora; ~ *della Costituzione* promena ustava; ~ *delle imposte* revizija poreza; ~ *di un processo* revizija (obnova) procesa; ~ *tavolare* zemljišna (tabularna) revizija; ~ *del trattato* revizija sporazuma

**revisionismo** *m* revizionizam

**revisionista** *m* revizionista

**revisore** *m* revizor; pregledač; inspektor; ~ *dei conti* revizor računa; ~ *giurato* zakleti revizor

**revoca** *f* opoziv; opozivanje; ~ *dell'atto amministrativo* opoziv upravnog akta; ~ *di autorizzazione* opoziv ovlašćenja; ~ *della cittadinanza* oduzimanje državljanstva; ~ *di credito* opoziv kredita; ~ *della donazione* opoziv donacije (poklona); ~ *di fallimento* obustava stečaja; ~ *dell'impiego* opoziv službe (upotrebe); ~ *dell'interdizione* opoziv sudske zabrane (za upravljanje sopstvenom imovinom); ~ *delle ordinanze giudiziarie* opoziv sudskih naredbi; ~ *di un ordine* opoziv naloga (porudžbine); ~ *della patente di guida* oduzimanje vozačke dozvole; ~ *del presidente dell'assemblea comunale* opoziv predsednika opštine; ~ *della procura* opoziv punomoćja; ~ *del sequestro* opoziv sekvestra; ~ *testamentaria (di testamento)* opoziv testamenta

**revocabile** *adj* opoziv; koji se može opozvati; smenjiv

**revocabilità** *f* opozivost; mogućnost opoziva

**revocare** *v* opozvati; povući; poništiti; ~ *la condanna condizionale* opozvati uslovnu kaznu; ~ *dall'impiego* otpustiti iz službe; ~ *il mandato* opozvati punomoć; ~ *un ordine* opozvati nalog; ~ *la procura* opozvati punomoć; ~ *un testamento* opozvati testament; ~ *un verdetto* opozvati presudu

**revocatorio** *adj (leg)* opozivni; kojim se opoziva

**revocazione** *f* opoziv; opozivanje; ~ *del testamento espressa* izričito opozivanje testamenta; ~ *d'un assegno* opoziv čeka; ~ *della sentenza* opozivanje presude; ~ *del testamento tacita* prećutni opoziv testamenta

**riabbassare** *v* ponovo spustiti

**riabilitare** *v* rehabilitovati; vratiti izgubljeno pravo; osposobiti; obnoviti

**riabilitarsi** *v rifl* rehabilitovati se



**riabilitazione** *f* rehabilitacija; vraćanje izgubljenog prava; *chiedere la* ~ tražiti rehabilitaciju; ~ *del fallito* rehabilitacija osobe pod stečajem; ~ *giudiziaria* sudska rehabilitacija; ~ *degli invalidi* rehabilitacija invalida; ~ *legale* zakonska rehabilitacija

**riacquistare** *v* ponovo nabaviti; steći; povartiti; ponovo postići; otkupiti; ~ *il tempo perduto* nadoknaditi izgubljeno vreme

**riacquisto** *m* ponovno kupovanje; ponovna nabavka; *vendere con facoltà di* ~ prodati uz uslov ponovnog kupovanja

**riadattamento** *m* ponovno prilagođavanje; ~ *professionale* ponovno stručno prilagođavanje

**riaffermare** *v* ponovo potvrditi

**riaffittare** *v* ponovo unajmiti

**riafogliare** *v (comm)* ponovo dodati listove kupona (kod deonica); ~ *una cartella* snabdeti (deonicu) novim kuponima

**riallacciare** *v* ponovo uspostaviti; ponovo povezati; ~ *relazioni d'affari* ponovo uspostaviti poslovne veze

**riallineamento** *m* ponovno svrstavanje; ~ *dei cambi* ponovno sređivanje kurseva

**rialzare** *v* podići; povisiti; ~ *il prezzo* podići cenu

**rialzista** *m (comm)* špekulant na berzi (koji računa na porast vrednosti akcija); hosist

**rialzo** *m (econ)* dizanje kursa; povećanje; skok; hosa; *brusco* ~ nagli porast; nagli skok; *giocare (speculare) al* ~ špekulisati na berzi; ~ *artificiale dei prezzi* veštačko podizanje (nabijanje) cena; ~ *dei prezzi* podizanje cena; ~ *delle quotazioni* podizanje kotacije; ~ *dei titoli* povećanje vrednosti deonica; ~ *dei valori* povećanje vrednosti; *provocare rialzi* izazivati hosu; *sperare in un* ~ nadati se povišenju; očekivati hosu (na berzi); *subitaneo* ~ bum kursa; iznenadno povećanje cena; *tendenza al* ~ tendencija ka povećanju (hosi)

**riammettere** *v* ponovo primiti; prihvatiti

**riammissione** *f* ponovni prijem

**riammogliarsi** *v rifl* ponovo se oženiti

**rianimare** *v* povratiti u život; okrepiti; ponovo pokrenuti; ponovo animirati; ~ *gli affari* ponovo oživeti poslove; ~ *la produzione* ponovo oživeti proizvodnju

**rianimarsi** *v rifl* oživeti; osvestiti se; doći sebi; pokrenuti se; ohrabriti se

**rianimazione** *f* ponovno oživljavanje; ~ *del mercato* ponovno oživljavanje tržišta

**riannodare** *v* ponovo povezati; nadovezati; nastaviti; ~ *relazioni* ponovo uspostaviti odnose

**riapertura** *f* ponovno otvaranje; ponovni početak; obnavljanje; *alla ~ di* pri ponovnom otvaranju; ~ *della discussione* ponovno otvaranje rasprave; ~ *del procedimento* obnavljanje postupka; ~ *delle trattative* obnavljanje pregovora

**riapparire** *v* ponovo se pojaviti; ponovo se pokazati

**riaprire** *v* ponovo otvoriti; početi iznova

**riarmamento** *m* naoružavanje; ponovno opremanje broda

**riarmare** *v* ponovo naoružati; ponovo opremiti brod; ~ *una nave* osposobiti brod

**riarmo** *m* naoružavanje; ponovno opremanje broda; *corsa al* ~ trka u naoružanju

**riassestamento** *m* sređivanje; uređivanje; sleganje tla

**riassestare** *v* ponovo srediti; dovesti u red

**riassetto** *m* dovođenje u red; preuređivanje; reorganizacija; ~ *del bilancio* ponovno usklađivanje budžeta; ~ *economico* ekonomsko preuređivanje; privredni oporavak; ~ *politico* političko preuređivanje

**riassicurare** *v* reosigurati; ponovo osigurati

**riassicurato** *m* reosiguranik

**riassicuratore** *m* reosigurač

**riassicurazione** *f* reosiguranje; ponovno osiguranje; *premio di* ~ premija reosiguranja; ~ *dei danni* reosiguranje šteta; ~ *facoltativa* neobavezno reosiguranje; ~ *marittima* pomorsko reosiguranje; ~ *obbligatoria* obavezno reosiguranje; ~ *particolare* partikularno (pojedinačno) reosiguranje

**riassumere** *v* ponovo preuzeti; ponovo primiti; sažeti; rezimirati; ukratko izložiti; ~ *il procedimento* obnoviti (rezimirati) postupak; ~ *in servizio* ponovo primiti u službu; reaktivirati

**riassunto** *m* rezime; kratak pregled (sadržaj); ~ *di una causa* rezime spora; ~ *di controllo* rezime pregleda

**riassunzione** *f* ponovno primanje; obnova postupka; ~ *della causa* obnavljanje parničnog postupka; ~ *del procedimento penale* obnavljanje krivičnog postupka; ~ *del processo* obnavljanje postupka; ~ *in servizio* ponovno primanje u službu; reaktiviranje

**riattamento** *m* popravljanje; popravka; uređenje; obnova

**riattivare** *v* ponovo uspostaviti; obnoviti; reaktivirati; ~ *relazioni* obnoviti odnose

**riavere** *v* ponovo dobiti; povratiti; dobiti natrag

**riaversi** *v rifl* oporaviti se; povratiti se

**ribadire** *v* potvrditi; potkrepiti; ponoviti; ~ *la necessità* potvrditi potrebu

**ribaltabile** *adj* koji se može prevrnuti; preklopni; *autocarro* ~ kiper

**ribassare** *v* sniziti; spustiti; opasti; ~ *il prezzo* sniziti cenu; ~ *una tassa* sniziti taksu

**ribassista** *m (comm)* špekulant na berzi (koji računa na pad vrednosti akcija); besist

**ribasso** *m* sniženje; pad cena; popust; rabat; *ribassi m pl* rasprodaja po sniženim cenama; *essere in* ~ gubiti na ceni; *fare un* ~ dati rabat, popustiti cenu; *giocare al* ~ igrati na besu

(pad akcija na berzi); *mercato in* ~ opadanje tržišta; *operazione al* ~ operacija (transakcija) na besi (na berzi); *provocare ribassi* izazivati besu (pad akcija na berzi); ~ *in Borsa* sniženje na berzi; ~ *commerciale* trgovački rabat; ~ *dell'interesse* sniženje kamata; ~ *di nolo* sniženje vozarine; ~ *passivo* pasivan rabat; ~ *preferenziale* povlašćeni (preferencijalni) popust; ~ *del premio* sniženje premije; ~ *del prezzo* sniženje cene; ~ *per quantità* popust po količinama; ~ *per rivenditore* popust preprodavcu; ~ *speciale* specijalni popust; *speculare al* ~ špekulisati na besi; *subire un* ~ pretrpeti sniženje; *tendenza al* ~ tendencija pada cena; *tendere al* ~ imati tendenciju sniženja cena; *vendere a* ~ prodavati po sniženoj ceni

**ribattere** *v* odbiti; odbaciti; uzvratiti; ~ *le accuse* odbaciti optužbe; ~ *un'obiezione* odbiti prigovor; pobijati prigovor

**ribellarsi** *v rifl* pobuniti se; suprotstaviti se; ~ *a qcn* pobuniti se protiv nekoga

**ribelle** *m e adj* buntovnik; pobunjenik; buntovan; nepokoran; tvrdokoran; otporan; žilav

**ribellione** *f* pobuna; buna; ~ *a mano armata* oružana pobuna

**ricadere** *v* ponovo pasti; padati

**ricaduta** *f* ponovni pad; ponovo upadanje; *patol* vraćanje (bolesti); recidiv

**ricalcare** *v* precrtati; preslikati; kopirati; uzeti otisak (nečega); ponovo stupati (gaziti); *carta da* ~ indigo papir

**ricalco** *m* otisak; kopija; kopiranje; precrtavanje; *contabilità a* ~ kopirno knjigovodstvo

**ricambiare** *v* uzvratiti; ponovo presvući; ponovo promeniti; ~ *un saluto* uzvratiti pozdrav

**ricambio** *m* zamena; uzvraćanje; *in* ~ u zamenu; za uzvrat; *pezzi di* ~ rezervni delovi; ~ *di saluti* uzvraćanje pozdrava

**ricapitolare** *v* rezimirati; rekapitulirati; ukratko ponoviti

**ricapitolazione** *f* rekapitulacija; rezime; kratko ponavljanje

**ricaricamento** *m* ponovni utovar; ponovno navijanje (sata); ponovno punjenje (baterija, oružja i sl.); *spese di* ~ troškovi ponovnog utovara

**ricaricare** *v* ponovo natovariti; ponovo naviti (sat); ponovo napuniti (oružje)

**ricattare** *v* uceniti; ucenjivati; ~ *qcn* uceniti nekoga; ~ *le spese* izvući troškove

**ricattatore** *m* ucenjivač

**ricattatorio** *adj* ucenjivački; *lettera ricattatoria* ucenjivačko pismo

**ricatto** *m* ucena; ucenjivanje; *fare un* ~ ucenjivati

**ricavare** *v* izvući (korist, dobit); izvlačiti; dobijati; ~ *a conto* primiti na račun; ~ *a saldo* primiti na saldo; ~ *profitto* izvući dobit; ~ *un utile netto* izvući čist dobitak

**ricavo** *m* dobit; korist; prihod; ~ *dell'assegno* prihod od čeka; ~ *d'esercizio* poslovni dobitak; ~ *dell'esportazione* prihod od izvoza; ~ *lordo* bruto prihod; ~ *marginale* granični prihod; ~ *netto* čist (neto) prihod; ~ *dalla vendita* prihod od prodaje

**ricchezza** *f* bogatstvo; izobilje; *imposta di* ~ *mobile* porez na dohodak; ~ *immobile* nekretnina; ~ *immobiliare* nekretnine; nepokretna dobra; ~ *mineraria* rudno blago; *ricchezze naturali* prirodna bogatstva; ~ *nazionale* narodno bogatstvo; *ricchezze del sottosuolo* rudna bogatstva

**ricco** *m e adj* bogataš; bogat; obilan; ~ *sfondato* veliki bogataš

**ricerca** *f* istraživanje; ispitivanje; traženje; potraga; *alla* ~ *di...* u potrazi za...; *fare delle ricerche* istraživati; ~ *di capitale* potraživanje kapitala; ~ *di mercato* istraživanje tržišta; ~ *operativa* operativno istraživanje; ~ *di paternità* ispitivanje očinstva

**ricercare** *v* tražiti; ispitivati; istraživati; tragati

**ricercatore** *m* istraživač; tražilac

**ricetta** *f* propis; uputstvo; recept

**ricettare** *v* primati ili kriti (kradenu robu)

**ricettatore** *m* prikrivač kradene robe; utajivač; jatak

**ricettazione** *f* prikrivanje kradene robe; jatakovanje; utaja; ~ *di beni* utaja stvari; ~ *fiscale* utaja poreza; ~ *di nascita* prikrivanje rođenja

**ricettivo** *adj* koji je sposoban da primi (prihvati); receptivan

**ricevente** *m e adj* primalac; prijemni; *apparecchio* ~ prijemnik

**ricevere** *v* dobiti; primiti; prihvatiti; dočekati; ~ *buna accoglienza* naići na dobar prijem; ~ *in acconto* primiti na račun; ~ *in consegna* preuzeti za isporuku; ~ *a saldo* primiti na saldo; ~ *vitto e alloggio* primati stan i hranu

**ricevimento** *m* preuzimanje; prijem; primanje; doček; *al* ~ *della presente* po prijemu ovog dopisa; *confermare* ~ *di...* potvrditi prijem...; *confermare* ~ *di merce* potvrditi prijem robe; *dare un* ~ davati prijem; ~ *di lavori* primanje radova; ~ *della merce* prijem robe

**ricevitore** *m* primalac; prijemnik; *alzare il* ~ *del telefono* dići telefonsku slušalicu; ~ *doganale* carinski disponent; ~ *delle imposte* poreznik; ~ *della merce* primalac robe; ~ *del premio* primalac nagrade; ~ *del registro* pisar; zapisničar; ~ *delle tasse* poreznik

**ricevitoria** *f* poreska kancelarija; ~ *doganale* carinarnica; ~ *delle imposte* poreska kancelarija; ~ *del lotto* prodavnica srećaka državne lutrije; ~ *postale* poštanska kancelarija

**ricevuta** *f (comm)* priznanica; potvrda; revers; *cenno di* ~ potvrda prijema; *dare la* ~ dati priznanicu; *fare una* ~ potvrditi; napisati potvrdu; *lettera di* ~ prismo o prijemu; *ottenere la* ~ dobiti potvrdu; ~ *alterata* izmenjena potvrda; ~ *bancaria* bankarska priznanica; ~ *di bordo* brodski revers; brodska potvrda o utovaru robe; ~ *del capitano* potvrda kapetana; ~ *di carico* potvrda utovara (ukrcaja); ~ *in conto* potvrda o avansu (akontaciji); ~ *definitiva* konačna potvrda; ~ *di deposito* skladišna priznanica; varant; ~ *di dock* lučki varant; ~ *doganale* carinska potvrda; ~ *finale* konačna potvrda; ~ *fittizia* prividna potvrda; ~ *fluviale* rečna potvrda; ~ *d'imbarco* potvrda o ukrcaju; ~ *d'invio raccomandato* priznanica o preporučenoj pošiljci; ~ *liberatoria* potvrda koja oslobađa obaveze; ~ *di liquidazione* potvrda o izmirenju (likvidaciji); ~ *modificata* modifikovana (izmenjena) potvrda; ~ *navale* brodska potvrda o ukrcaju robe; ~ *nominativa* priznanica na ime; ~ *originale* originalna potvrda; ~ *parziale* delimična potvrda; ~ *di pegno* založnica; ~ *del pilota* priznanica o prijemu robe na brod; ~ *postale* poštanska priznanica; ~ *di presa in consegna dello spedizioniere* priznanica špeditera o preuzimanju robe; ~ *provvisoria* privremena priznanica; ~ *di ritorno* povratnica; (poštanska) priznanica; ~ *a saldo* priznanica za podmirenje (salda); ~ *di sottoscrizione* potvrda o uplati; ~ *di spedizione* priznanica o otpremi; ~ *ufficiale* zvanična potvrda; ~ *di versamento* priznanica o uplati; *rilasciare* ~ izdati priznanicu; *stendere una* ~ napisati priznanicu

**ricezione** *f* primanje; radio prijem; recepcija; ~ *di diritto* recepcija (preuzimanje) prava

**richiamare** *v* ponovo pozvati; opozvati; privući; opomenuti; ukoriti; ~ *l'attenzione* upozoriti; ~ *alla memoria* podsetiti; ~ *all'ordine* pozvati (opomenuti) na red

**richiamarsi** *v rifl* pozvati se; žaliti se; ~ *a qcs* pozvati se na nešto; ~ *di qcs* žaliti se na nešto

**richiamo** *m* poziv; opomena; upozorenje; opoziv; privlačnost; mamac; *far* ~ *a qcs* pozvati se na nešto; ~ *al dovere* podsećanje na dužnost; ~ *dei fondi* opoziv sredstava; ~ *all'ordine* pozivanje na red; ~ *alla questione* poziv na pitanje; ~ *per una scadenza* upozorenje radi dospeća; *segno di* ~ znak veze (poziva)

**richiedente** *m* podnosilac molbe; molilac; tražilac

**richiedere** *v* zahtevati; podneti zahtev; tražiti; pitati; ~ *un impegno* tražiti zaposlenje; ~ *il risarcimento di danni* tražiti naknadu štete

**richiesta** *f* zahtev; molba; tražnja; potražnja; potraživanje; *a* ~ *di qcn* na nečiji zahtev; *continua* ~ stalna potražnja; *crescente* ~ rastuća potražnja; *franco a* ~ slobodna (franko) dostava na zahtev; *inviare in* ~ poslati na zahtev; *presentare* ~ *di fallimento* podneti stečajni zahtev; ~ *d'approvazione* zahtev za odobrenje; ~ *d'assegnazione* zahtev za doznaku; ~ *di credito* kreditni zahtev; ~ *di dichiarazione di fallimento* zahtev za objavljivanje stečaja; ~ *di fabbisogno* zahtevanje; ~ *forte* jako potraživanje; ~ *d'imbarco* zahtev za ukrcaj; ~ *d'informazioni* traženje informacija; ~ *di matrimonio* prosidba; bračna ponuda; ~ *minima* minimalni zahtev; ~ *di riabilitazione* zahtev za rehabilitaciju; ~ *per la riesamina straordinaria della sentenza* zahtev za vanredno preispitivanje pravosnažne presude; ~ *salariale* zahtev za isplatu (nadnica); ~ *di salario* zahtev za isplatu nadnice; ~ *sindacale* sindikalni zahtev; ~ *di versamento* zahtev za uplatu; *ripetere una* ~ ponoviti zahtev; *soddisfare una* ~ zadovoljiti potražnju; udovoljiti zahtevu; *su Vostra* ~ na Vaš zahtev

**richiesto** *adj* tražen

**riciclaggio** *m* reciklaža; recikliranje; ~ *del denaro sporco* pranje novca

**riclassificazione** *f* ponovna podela na klase; ponovno razvrstavanje; ponovna klasifikacija; ~ *delle azioni* ponovna klasifikacija akcija

**ricognizione** *f (leg)* prepoznavanje; priznavanje; *atto di* ~ izjava o priznanju; ~ *di un debito* priznanje duga

**ricollocare** *v* ponovo smestiti; vratiti na mesto

**ricolmo** *adj* prepun; pun puncat

**ricominciare** *v* ponovo početi; nastaviti

**ricompensa** *f* nagrada; naknada; plata; honorar; *in* ~ za nagradu; ~ *in denaro* nagrada u novcu

**ricompensabile** *adj* koji zaslužuje nagradu; nadoknadiv

**ricompensare** *v* nagraditi; nadoknaditi

**ricompensatore** *m* nagrađivač

**ricomposizione** *f* ponovno sastavljanje; ponovno slaganje; prerada; ~ *fondiaria* zemljišna komasacija; ~ *tipografica* štamparsko preslaganje; ~ *della vertenza* smirenje spora

**ricompra** *f* prekup; otkup; iskupljivanje

**ricomprabile** *adj* prekupljiv; otkupljiv

**ricomprare** *v* prekupiti; otkupiti; ponovo kupiti; iskupiti

**ricompratore** *m* prekupac

**riconcentrare** *v* ponovo koncentrisati; usredsrediti

**riconciliare** *v* izmiriti; pomiriti; izgladiti

**riconciliarsi** *v rifl* pomiriti se (sa nekim ili nečim)

**riconciliazione** *f* pomirenje; izmirenje

**ricondurre** *v* ponovo povesti; ponovo dovesti; vratiti

**riconduzione** *f (leg)* ponovni zakup; obnova zakupa

**riconferma** *f* ponovna potvrda; obnova; produženje ugovora; ~ *di prenotazione* potvrda rezervacije

**riconfermare** *v* ponovo potvrditi; obnoviti ~ *un abbonamento* obnoviti pretplatu

**riconiare** *v* prekovati (novac)
**riconoscente** *adj* zahvalan
**riconoscenza** *f* zahvalnost; priznanje; *esprimere la* ~ izraziti zahvalnost
**riconoscere** *v* prepoznati; poznati; raspoznati, razlikovati; priznati; *farsi* ~ predstaviti se; ~ *un crimine* priznati zločin; *riconoscersi colpevole* priznati svoju krivicu; *non riconoscersi debitore* poricati dug
**riconoscibile** *adj* prepoznatljiv; koji se može prepoznati; koji se može priznati
**riconoscimento** *m* prepoznavanje; raspoznavanje; priznanje; *in* ~ *di* kao znak priznanja za; *mezzo di* ~ sredstvo raspoznavanja; ~ *della capitolazione e dell'occupazione* priznanje kapitulacije i okupacije; ~ *di colpevolezza* priznanje krivice; ~ *di debito* priznanje duga; ~ *di diritto* priznanje prava; ~ *„de facto"* priznanje de fakto; ~ *di fatto* faktičko priznanje; ~ *di figlio naturale* priznanje vanbračnog deteta; ~ *forzato (della sentenza)* priznanje na osnovu presude; ~ *giuridico* pravno priznanje; ~ *giudiziario* sudsko priznanje; ~ *di governo* priznanje vlade; ~ *d'indipendenza* priznanje nezavisnosti; ~ *„de jure"* priznanje de jure; ~ *della maternità* priznanje materinstva; ~ *parziale* delimično priznanje; ~ *della paternità* priznanje očinstva; ~ *d'una regola di diritto* priznanje pravnog načela; ~ *di responsabilità* priznanje odgovornosti; ~ *d'uno Stato* priznanje države; ~ *unilaterale* jednostrano priznanje; ~ *volontario* dobrovoljno priznanje; *segno di* ~ znak raspoznavanja
**riconosciuto** *adj* priznat; prepoznat
**riconquistare** *v* ponovo zadobiti; ponovo osvojiti; ~ *la fiducia degli amici* ponovo zadobiti poverenje prijatelja
**riconsegna** *f* ponovna predaja, ponovna isporuka, vraćanje
**riconsegnare** *v* ponovo predati; vratiti
**riconsiderare** *v* preispitati; ponovo razmotriti
**ricontare** *v* ponovo izbrojati; izbrojati još jednom
**riconvenzionale** *adj* koji se odnosi na protivtužbu; protivtužbeni; *azione* ~ protivtužba; *domanda* ~ zahtev za protivtužbu
**riconvenzione** *f (leg)* protivtužba
**riconversione** *f* prestrojavanje; reorganizacija; preobražaj; ~ *aziendale* reorganizacija preduzeća; ~ *industriale* industrijski preobražaj
**ricordare** *v* pomenuti; napomenuti; pamtiti; sećati se
**ricordarsi** *v rifl* sećati se; pamtiti; ~ *di pagare* setiti se plaćanja
**ricordo** *m* uspomena; sećanje; *per* ~ *di* za uspomenu na; *serbar* ~ sećati se
**ricorrente** *m e adj* žalilac; podnosilac žalbe; povratni; periodični; koji se ponavlja
**ricorrenza** *f* godišnjica; jubilej, ponavljanje; *in* ~ *di qcs* povodom nečega; prilikom nečega
**ricorrere** *v* obratiti se; žaliti se; prigovoriti; ~ *in appello* uložiti žalbu; ~ *alla cortesia di qcn* obratiti se nečijoj dobroti; ~ *al credito* pribeći zajmu; *il* ~ *alla forza* pribegavanje sili; ~ *alla giustizia* pribeći sudu; *il* ~ *alla guerra* pribegavanje ratu; ~ *alle misure precauzionali* pribeći zaštitnim merama; ~ *a qcn* obratiti se nekome; ~ *a qcs* pribegavati nečemu; ~ *al tribunale* žaliti se sudu; ~ *a tutti i mezzi* upotrebiti sva sredstva; ~ *alle vie legali* pribeći zakonskim sredstvima
**ricorso** *m* žalba; pritužba; tužba; pribegavanje; *accogliere il* ~ prihvatiti žalbu; *commissione addetta ai ricorsi* komisija za žalbe; *desistenza dal* ~ odustajanje od žalbe; *evasione del* ~ rešenje žalbe; *fare* ~ podneti (uložiti) žalbu; *insinuare il* ~ prijaviti žalbu; *interporre il* ~ uložiti žalbu; *motivi per il* ~ razlozi žalbe; *notifica di* ~ obaveštenje o žalbi; *presentare* ~ podneti žalbu; *produrre il* ~ prikazati žalbu; *respingere il* ~ odbiti žalbu; ~ *abusivo al credito* zloupotrebljen kreditni zahtev (zahtev bez pokrića); ~ *non ammesso* nedozvoljena žalba; ~ *amministrativo* administrativna žalba; ~ *per l'annullamento* žalba za poništenje; ~ *per l'annullamento di un atto amministrativo* žalba za poništenje administrativnog akta; ~ *alla banca* obraćanje banci; ~ *per cassazione* kasaciona žalba (u građanskim stvarima); *il* ~ *per cassazione* žalba u građanskim stvarima; ~ *collettivo* kolektivna žalba; ~ *contenzioso* upravni spor; ~ *contro il decreto* žalba protiv rešenja; ~ *contro l'esecuzione forzata* žalba protiv prisilnog izvršenja; ~ *contro la sentenza* žalba protiv presude, ~ *costituzionale* ustavna žalba; ~ *al credito* pribegavanje kreditu, ~ *disciplinare* disciplinska žalba; ~ *di fallimento* zahtev za pokretanje stečaja; ~ *fiscale* poreska žalba; ~ *alla forza* pribegavanje sili; *il* ~ *è inammissibile* žalba je nedopustiva; ~ *per indennità* zahtev za naknadu (štete); ~ *intempestivo (non interposto in tempo utile)* nepravovremena žalba; ~ *per rimborso* zahtev za povraćaj novca; ~ *in tribunale* žalba sudu; *rigetto del* ~ odbacivanje žalbe; *rigetto del* ~ *quale infondato* odbijanje žalbe kao neosnovane; *rinuncia al diritto di fare il* ~ odricanje od prava na žalbu; *risposta al* ~ odgovor na žalbu; *senza* ~ bez žalbe; *stendere il* ~ sastaviti žalbu; *termine per la produzione del* ~ rok za podnošenje žalbe; *in via di* ~ putem žalbe; *violazione del diritto al* ~ povreda prava žalbe
**ricostituente** *m* okrepljujuće sredstvo; sredstvo za jačanje



**ricostituire** *v* obnoviti; rekonstruisati; ponovo uspostaviti; ponovo sastaviti; ojačati; ~ *una società* obnoviti društvo
**ricostituzione** *f* ponovno uspostavljanje; obnavljanje; obnova; *ammettere una* ~ dopustiti prigovor; ~ *di documento* obnova dokumenta; ~ *della flotta mercantile* obnova trgovačke flote
**ricostruire** *v* prepraviti; obnoviti; rekonstruisati
**ricostruzione** *f* obnova; rekonstrukcija; ~ *di crimine* rekonstrukcija zločina; ~ *economica* privredna rekonstrukcija; ~ *del fatto (dell'accidente)* rekonstrukcija događaja
**ricoverare** *v* smestiti; skloniti; primiti na stan; primiti pod krov; smeštaj (prijem) u bolnicu
**ricoverarsi** *v rifl* skloniti se; smestiti se
**ricovero** *m* utočište; sklonište; smeštaj (prijem) u bolnicu; ~ *sotterraneo* zemunica
**ricreazione** *f* zabava; rekreacija; okrepljenje, osveženje; *luogo di* ~ odmaralište
**ricredersi** *v rifl* predomisliti se; promeniti mišljenje; razuveriti se
**ricuperabile** *adj* nadoknadiv; koji se može povratiti
**ricuperare** *v* dobiti natrag; povratiti; nadoknaditi; spasti; izvući; *credito da* ~ kredit koji se može otplatiti; ~ *gli anni perduti* nadoknaditi izgubljene godine; ~ *il denaro* spasti novac
**ricupero** *m* ponovno zadobijanje; nadoknađivanje; spasavanje; oporavak; vraćanje u formu; *capacità di* ~ sposobnost oporavka; *curare il* ~ *di un assegno* brinuti se za naplatu čeka; *diritto di* ~ pravo otkupa; *impresa di* ~ poduhvat spasavanja; *materiale di* ~ materijal za reciklažu; *nave da* ~ spasilački brod; brod za spasavanje; ~ *imballaggi* povraćaj ambalaže; ~ *di proprietà* otkup vlasništva; ~ *delle spese* naknada troškova
**ricusa** *f* odbijanje; uskraćivanje; ~ *della domanda* odbijanje molbe; ~ *dell'offerta* odbijanje ponude; ~ *di pagamento* odbijanje isplate
**ricusare** *v* odbiti; ne primiti; uskratiti; ne pristati; izuzeti; tražiti izuzeće; ~ *un'offerta* odbiti ponudu; ~ *una testimonianza* odbiti svedočenje; ~ *(un testimone, un giudice, un giurato)* izuzeti (svedoka, sudiju, porotnika)
**ricusazione** *f* zahtev za izuzeće; odbijanje; ~ *di giudice* izuzeće sudije; ~ *del perito* opoziv veštaka
**ridimensionamento** *m* reorganizacija; svođenje na pravu meru; realnija ocena; ~ *dei prezzi* ponovno određivanje cena
**ridimensionare** *v* reorganizovati; umeriti; svesti na pravu meru; realnije oceniti
**ridire** *v* ponovo reći; ponoviti; prigovoriti; zameriti; *non c'è nulla da* ~ nema šta da se prigovori
**ridistribuzione** *f* preraspodela; ponovna raspodela; ~ *dei redditi* preraspodela dohotka
**ridondare** *v* obilovati; biti prepun; ~ *a onore* služiti na čast
**ridotto** *adj* pretvoren; skraćen; snižen; umanjen; redukovan
**riducibile** *adj* smanjiv; umanjiv; pretvoriv
**ridurre** *v* svesti; dovesti; pretvoriti; smanjiti; sniziti; ograničiti; redukovati; ~ *il capitale* smanjiti kapital; ~ *i costi* sniziti troškove; ~ *i dazi* smanjiti carinu; ~ *un imposta* smanjiti porez; ~ *al minimo* svesti na najmanju meru (na minimum); ~ *in moneta* unovčiti; ~ *a nulla* svesti na nulu; ~ *in pezzi* raskomadati; ~ *il prezzo* smanjiti cenu; ~ *in rovina* uništiti; dovesti u propast; ~ *le spese processuali* sniziti parnične troškove; ~ *il tasso d'interesse* smanjiti kamatnu stopu; ~ *il tasso di sconto* smanjiti eskontnu stopu; ~ *il valore* smanjiti vrednost; ~ *a zero* svesti na nulu
**ridursi** *v rifl* svesti se; smanjiti se; ograničiti se; ~ *male* propasti; oronuti
**riduzione** *f* sniženje; smanjivanje; skraćenje; popust; redukcija; *riduzioni di bilancio* budžetska ograničenja; ~ *del capitale* redukcija kapitala; ~ *dei costi* sniženje troškova; ~ *dei danni* smanjenje šteta; ~ *dei dazi* redukcija carina; ~ *del dividendo* sniženje dividendi; ~ *delle entrate* smanjenje prihoda; ~ *dell'imposta* smanjenje poreza; ~ *dell'interesse* sniženje kamata; ~ *d'orario* skraćenje radnog vremena; ~ *della penalità* smanjenje kazne; ~ *di personale* smanjenje (redukcija) personala; ~ *del prezzo* popust u ceni; ~ *della produzione* opadanje (ograničavanje) proizvodnje; ~ *dei salari* smanjenje plata; ~ *delle scorte* smanjenje zaliha; ~ *delle spese* smanjenje troškova; ~ *di stipendio* sniženje plate; ~ *delle tariffe* sniženje tarifa; ~ *di tasse* sniženje dažbina (taksi); ~ *del termine* skraćivanje roka; ~ *del tasso di sconto* redukcija eskontne stope
**rieducazione** *f* prevaspitanje; preobrazovanje; preorijentacija; ~ *professionale* profesionalna preorijentacija
**rielaborare** *v* preraditi; preradivati; razraditi
**rieleggere** *v* ponovo izabrati
**rieleggibile** *adj* koji se može ponovo birati; *non è* ~ ne može se ponovo birati
**rieleggibilità** *f* reizbornost; mogućnost ponovnog izbora
**rielezione** *f* ponovan izbor; reizbor
**riempimento** *m* punjenje; ispunjavanje; popunjavanje; ~ *di un modulo* popunjavanje obrasca
**riempire** *v* puniti; ispuniti; popuniti; ~ *un assegno* ispuniti ček; ~ *una cambiale* ispuniti menicu; ~ *un modulo* popuniti obrazac (formular)
**riempirsi** *v rifl* ispuniti se; najesti se; nabokati se
**riempitivo** *m e adj* dopuna; materijal za dopunu; za popunjavanje; dopunski

**rientrare** *v* ponovo ući; vratiti se; spadati; potpadati; ~ *in possesso* ponovo ući u posed; ~ *nel proprio* ponovo ući u vlasništvo

**rientrata** *f* povratak; ponovni ulazak; ponovno stupanje; ~ *in vigore* ponovno stupanje na snagu

**rientro** *m* povratak; ponovni ulazak; ~ *dei fondi* ulaz sredstava; ~ *giudiziario* početak rada sudova (posle odmora); ~ *parlamentare* početak rada skupštine (posle odmora); ~ *delle tasse* ulaz poreza

**riepilogare** *v* ukratko ponoviti; rezimirati; dati kratak pregled

**riepilogo** *m* sažeto ponavljanje; kratak pregled; rekapitulacija; rezime

**riesame** *m* preispitivanje, ~ *straordinario della deliberazione passata in giudicato dinanzi la corte federale* vanredno preispitivanje pravosnažne presude pred saveznim sudom

**riesaminare** *v* preispitati; ponovo ispitati; ponovo istražiti

**riesportare** *v (comm)* ponovo izvesti; reeksportovati

**riesportatore** *m (comm)* izvoznik koji vrši reeksport

**riesportazione** *f (comm)* ponovni izvoz; reeksport

**rifacimento** *m* prerada; prerađivanje, prepravljanje; ~ *dei danni* naknada štete

**rifare** *v* preraditi; prepraviti; ponoviti; ~ *il cammino di ritorno* vraćati se istim putem; ~ *i danni* nadoknaditi štetu; ~ *di sana pianta* potpuno obnoviti

**rifarsi** *v rifl* oporaviti se; poboljšati se; ~ *da capo* obnoviti se; ponovo započeti; ~ *dei danni* nadoknaditi sebi štetu; ~ *delle perdite* oporaviti se od gubitka

**riferibile** *adj* koji se može prepričati; koji se odnosi (na nešto); koji se tiče nečega

**riferimento** *m* veza; odnos; *con* ~ *a* u vezi sa; *in* ~ *a* u vezi sa; *punto di* ~ polazna (orijentaciona) tačka

**riferire** *v* ispričati; preneti; referisati; podneti izveštaj

**riferirsi** *v rifl (a qcs)* pozvati se na nešto; odnositi se na nešto

**riffa** *f* nasilje; (privatna) lutrija

**rifilare** *v* nanizati; izređati; podmetnuti; utrapiti

**rifinanziamento** *m* refinansiranje; ponovno finansiranje

**rifinanziare** *v* refinansirati; ponovo finansirati

**rifinire** *v* dovršiti; doterati; okončati; potrošiti

**rifinito** *adj* dovršen; doteran; finalno obrađen

**rifinitura** *f* dovršavanje; doterivanje; finalna obrada

**rifiutare** *v* odbiti, odbijati; odbaciti; uskratiti; ~ *un'offerta* odbiti ponudu

**rifiutarsi** *v rifl* odbiti; odbaciti; ne primiti

**rifiuto** *m* odbijanje; odricanje; uskraćivanje; otpadak; *merce di* ~ otpadna roba; ~ *d'accettazione* odbijanje prihvatanja (menice); ~ *di ammettere* odbiti priznanje; ~ *d'assistenza* uskraćivanje pomoći; ~ *di consegnare* uskraćivanje isporuke; ~ *di deposizione* odbijanje davanja iskaza; ~ *d'esecuzione* odbijanje izvršenja; ~ *di giuramento* odbijanje davanja zakletve; ~ *della imposta* odbijanje plaćanja poreza; ~ *di lavoro* odbijanje rada; ~ *d'obbedienza* odbijanje poslušnosti; ~ *d'obbedienza all'autorità pubblica* protivljenje državnim vlastima; ~ *di pagamento* odbijanje isplate; ~ *di prendere consegna* odbijanje prijema isporuke; ~ *di prestare il servizio militare* izbegavanje vojne obaveze; ~ *di prestare soccorso indispensabile* uskraćivanje neophodne pomoći; ~ *di servizio militare* protivljenje služenju u vojsci; ~ *di testimoniare* odbijanje svedočenja; *subire un* ~ *netto* pretrpeti glatko odbijanje

**riflessione** *f* razmišljanje; razmatranje; odbijanje; odraz; refleksija; *con* ~ promišljeno; *uomo senza* ~ lakomislen čovek

**riflessivo** *adj* koji razmišlja; misaon; promišljen; smišljen; povratni; refleksivan

**riflesso** *m e adj* odraz; odsjaj; refleks; odbijen; refleksni; *di* ~ indirektno; posredno

**riflettere** *v* odraziti; odbijati; reflektovati; razmisliti; promisliti

**riflettore** *m* reflektor

**riflusso** *m* ponovni priliv; oseka; *flusso e* ~ plima i oseka; ~ *di capitali* ponovni priliv kapitala; ~ *d'oro* pronovni priliv zlata

**rifondere** *v* refundirati; nadoknaditi; pretopiti; ponovo istopiti; prepraviti (tekst); ~ *i danni* nadoknaditi štete; ~ *le spese* nadoknaditi troškove

**riforma** *f* reforma; preobražaj; promena; ~ *agraria* agrarna reforma; ~ *amministrativa* administrativna reforma; ~ *delle assicurazioni sociali* reforma socijalnog osiguranja; ~ *dell'atto amministrativo* preinačenje upravnog akta; ~ *bancaria* bankarska reforma; ~ *del bilancio* budžetska reforma; ~ *del bilancio pubblico* reforma javnog budžeta; ~ *costituzionale (della costituzione)* ustavna reforma; reforma ustava; ~ *creditizia* kreditna reforma; ~ *daziaria* reforma dažbina; poreska reforma; ~ *doganale* carinska reforma; ~ *economica* privredna reforma, ~ *elettorale* izborna reforma; ~ *finanziaria* finansijska reforma; ~ *fiscale* poreska reforma; ~ *fondiaria* zemljišna reforma; ~ *giudiziaria* sudska (pravna) reforma; ~ *monetaria* monetarna reforma, ~ *penale* kaznena reforma, *la* ~ *della scuola* reforma škole; ~ *della sentenza* preinačavanje presude; ~ *sociale* socijalna reforma; ~ *tributaria* poreska reforma; ~ *valutaria* devizna reforma



**riformare** *v* preoblikovati; reformisati; ponovo sastaviti; preoblikovati; preinačiti; ~ *una sentenza* preinačiti presudu

**riformatore** *m e adj* reformator; reformatorski

**riformazione** *f* reformacija; reforma; ponovno oblikovanje

**riformismo** *m* reformizam; sklonost ka reformama

**rifornimento** *m* snabdevanje; punjenje; napajanje (gorivom); *posto di* ~ benzinska stanica

**rifornire** *v* snabdeti; opremiti, opskrbiti; ~ *il magazzino* popuniti skladište; ~ *il mercato* snabdeti (popuniti) tržište

**rifornirsi** *v rifl* snabdeti se; ~ *di carburante* snabdeti se gorivom

**fornitore** *m* snabdevač; isporučilac; dobavljač; nabavljač

**rifruttare** *v* ponovo donositi prihod

**rifrutto** *m (comm)* kamata na kamatu; složene kamate

**rifuggire** *v* ponovo pobeći; pribeći; skloniti se; izbegavati nešto

**rifugiarsi** *v rifl* skloniti se; pribeći

**rifugiato** *m* izbeglica; begunac

**rifugio** *m* utočište; sklonište; okrilje; *dare* ~ dati utočište; *luogo di* ~ mesto utočišta; ~ *alpino* planinski dom

**rifusione** *f (comm)* naknada; refundiranje; odšteta; pretapanje; prerada; ~ *dei danni* naknada štete; ~ *delle imposte* povraćaj poreza; ~ *delle spese* refundiranje troškova

**riga** *f* crta; linija; red; niz; vrsta; lenjir

**rigare** *v* povlačiti crte; špartati; ~ *diritto* poštovati pravila; držati se reda

**rigattiere** *m* staretinar; prodavac starih stvari

**rigenerare** *v* obnoviti; podmladiti; regenerisati

**rigettare** *v* odbaciti; odbiti; ponovo baciti; izbaciti; ~ *una domanda* odbiti molbu; ~ *un'istanza* odbaciti predstavku

**rigetto** *m* odbacivanje; odbijanje; ~ *competente* meritorno odbijanje; ~ *della domanda* odbijanje molbe; ~ *di una istanza* odbijanje predstavke; ~ *di querela* odbijvanje tužbe; ~ *per ragioni formali* odbijanje iz formalnih razloga

**rigidità** *f* ukočenost, ukrućenost; krutost; strogost; ~ *della domanda* neelastičnost potražnje

**rigido** *adj* ukočen; krut; neelastičan; strog; *freddo* ~ oštra zima

**rigirare** *v* okrenuti; obrnuti; obilaziti; ići naokolo

**rigore** *m* strogost; rigoroznost; preciznost; *a* ~ *di legge* strogo po zakonu; *di* ~ propisno; obavezno; *provvedimento di* ~ stroge mere

**rigorosamente** *adv* strogo, rigorozno

**rigorosità** *f* strogost; rigoroznost

**rigoroso** *adj* strog; rigorozan; nepopustljiv

**riguadagnare** *v* ponovo dobiti; povratiti; nadoknaditi; ~ *il tempo perduto* nadoknaditi izgubljeno vreme

**riguardante** *adj* odnosni; ~ *qcs* koji se tiče nekoga; koji se odnosi na nešto; ~ *le tasse* koji se odnosi na takse

**riguardare** *v* ticati se (nečega); odnositi se (ne nešto); razmotriti; pregledati; *per quanto riguarda* što se tiče; s obzirom na

**riguardo** *m* obzir; oprez; pažnja; *agire con* ~ postupiti obzirno; *a tale* ~ u vezi s time; *al* ~ u vezi s time; *con* ~ s obzirom na; u vezi s; *degno di* ~ dostojan (vredan) obzira; *in* ~ *a* obzirom na; *persona di* ~ poštovana osoba; ~ *all'esecuzione* u vezi s izvršenjem; *senza* ~ *a qcs* bez obzira na nešto; *sotto ogni* ~ u svakom pogledu; *usare riguardi a qcn* imati obzira prema nekome

**rilanciare** *v* ponovo izbaciti; ponovo lansirati; ~ *un prodotto* ponovo lansirati proizvod

**rilancio** *m* ponovno lansiranje; ponovno puštanje u promet; ~ *economico* privredno oživljavanje

**rilasciare** *v* popustiti; opustiti; pustiti; izdati (neki dokument); ~ *dal carcere* pustiti iz zatvora; ~ *un debito* oprostiti dug; ~ *un documento* izdati dokument, ~ *la merce* isporučiti robu; ~ *un permesso* izdati dozvolu; ~ *una procura* izdati punomoć

**rilascio** *m* izdavanje; puštanje; oslobođenje; odbitak; popust; *contro* ~ uz izdavanje; ~ *di brevetto* izdavanje patenta; ~ *su cauzione* oslobođenje uz kauciju; ~ *di documenti* izdavanje dokumenata; ~ *di fattura* izdavanje računa; ~ *in libertà senza condizione* bezuslovno puštanje na slobodu; ~ *di merce* izručivanje robe; ~ *d'ordinazione* izdavanje naloga; ~ *di una procura* izdavanje punomoći; ~ *di quietanza* izdavanje priznanice o namirenju; ~ *d'una ricevuta* izdavanje potvrde; ~ *e uso d'un attestato veterinario falso* izdavanje i upotreba neistinitog veterinarskog svedočanstva

**rilassamento** *m* opuštanje; opuštenost; relaksacija

**rilassare** *v* opustiti; popustiti; relaksirati

**rilassarsi** *v rifl* opustiti se; relaksirati se

**rilavorare** *v* ponovo obraditi (neki deo); ponovo raditi

**rilegato** *adj* povezan; uvezan; ukoričen; *libro* ~ ukoričena knjiga

**rilegatura** *f* povezivanje (knjige); povez

**rileggere** *v* ponovo pročitati; pregledati; revidirati

**rilevabile** *adj* koji se može doznati; koji se može utvrditi

**rilevamento** *m* utvrđivanje (podataka, stanja); snimanje, određivanje smera; orijentacija; ~ *catastale* katastarsko snimanje

**rilevante** *adj* znatan; važan; *danno materiale* ~ znatna materijalna šteta; *perdita* ~ znatan gubitak

**rilevare** *v* zaključiti; utvrditi (podatke); zapaziti; snimiti; premeriti; isticati se; ~ *un errore* utvrditi grešku

**rilevatario** *m (comm)* preuzimalac; preuzimač; ko preuzima; kupac

**rilevazione** *f* utvrđivanje; određivanja; odmeravanje; snimanje; ~ *dei costi* odmeravanje troškova; ~ *elementare* osnovno odmeravanje; ~ *statistica* statističko snimanje

**rilievo** *m* snimanje; primedba; zapažanje; važnost; značaj; nalaz; reljef; *degno di* ~ vredan pažnje; *in* ~ u reljefu; *lavoro di* ~ važan posao; *mettere in* ~ isticati; naglasiti nešto; *di poco* ~ neznatan; nebitan; ~ *peritale* nalaz veštaka; ~ *di portafoglio* preuzimanje portfelja; ~ *preliminare* preliminarno snimanje; ~ *topografico* topografsko snimanje

**riluttante** *adj* protivan; otporan; koji se opire; *essere* ~ opirati se

**riluttanza** *f* protivljenje; opiranje

**rimandare** *v* ponovo poslati; vratiti; odgoditi; odložiti; ~ *una decisione* odgoditi odluku; ~ *un pagamento* odgoditi isplatu (plaćanje); ~ *un progetto* odgoditi projekt; odložiti nameru; ~ *la questione* odgoditi pitanje; ~ *una risposta* odgoditi odgovor

**rimando** *m* vraćanje; slanje natrag; odgađanje; odlaganje; *di* ~ kao odgovor; za uzvrat

**rimaneggiamento** *m* prerada; prerađivanje; prepravka; rekonstrukcija; ~ *ministeriale* rekonstrukcija vlade

**rimaneggiare** *v* preraditi; prepraviti; rekonstruisati

**rimanente** *m e adj* ostatak; preostao; ostali

**rimanenza** *f* ostatak; višak; restl; ~ *di cassa* saldo blagajne; ~ *di merce* ostatak robe

**rimanere** *v* ostati; preostati; biti; postati; ~ *d'accordo* biti saglasan; ~ *in carica* ostati na položaju; ~ *debitore* ostati dužan; ~ *dell'idea* ostati pri prvobitnoj zamisli; ~ *indietro* zaostati; ~ *al posto* ostati na mestu; ~ *soddisfatto* biti zadovoljan

**rimangiare** *v* ponovo pojesti; *rimangiarsi la parola* povući reč; predomisliti se; *rimangiarsi la promessa* povući (prekršiti) obećanje

**rimarcare** *v* primetiti; opaziti; izneti primedbu; ponovo obeležiti; markirati

**rimaritarsi** *v rifl* preudati se

**rimasuglio** *m* (neznatan) ostatak

**rimbalzare** *v* odskočiti; odskakati; odbiti se

**rimbarcare** *v (naut)* ponovo ukrcati

**rimbarco** *m (naut)* ponovno ukrcavanje

**rimborsabile** *adj* uteriv; nadoknadiv; naplativ; povrativ; *deposito* ~ otkupiv depozit

**rimborsabilità** *f* naplativost; uterivost; nadoknadivost; povrativost

**rimborsare** *v* vratiti (novac); nadoknaditi trošak; refundirati; *imposta da* ~ nadokandiv porez; ~ *un effetto* otkupiti efekt; ~ *un mutuo* otkupiti zajam; ~ *le spese di viaggio* nadoknaditi putne troškove

**rimborso** *m* naknada (troška); naplata; pouzeće; povraćaj novca; refundiranje; *autorizzazione di* ~ ovlašćenje za naknadu; *condizioni di* ~ uslovi vraćanja; *contro* ~ uz naknadu; pouzećem; *contro* ~ *del nolo* vozarina plativa po iskrcaju; *contro* ~ *delle spese* uz naknadu troškova; *domandare il* ~ zahtevati naknadu troškova; *esigere il* ~ zahtevati naknadu troškova; ~ *anticipato* anticipirana naknada; ~ *di azioni* naknada za deonice; ponovno kupovanje deonica; ~ *del capitale* povraćaj kapitala; ~ *di dazio* povraćaj carine; ~ *dei debiti* povraćaj dugova; ~ *del deposito* povraćaj depozita; ~ *delle imposte* povraćaj poreza; ~ *integrale* potpuna isplata; ~ *degli interessi* povraćaj kamata; naplata kamata; ~ *alla pari* naknada „alla pari" (na berzi); ~ *dei premi* naknada (vraćanje) premije; ~ *delle spese* naknada troškova; ~ *a vista* naplata po viđenju

**rimboscamento** *m* pošumljavanje

**rimboscare** *v* pošumiti

**rimediare** *v* naći rešenje (nečega); popraviti; ~ *a una difficoltà* doskočiti teškoći; ~ *alla situazione* doskočiti situaciji; ~ *ad un torto* ispraviti grešku

**rimedio** *m* lek; rešenje; sredstvo; pomoć; *non c'è* ~ nema leka; nema druge; *porre* ~ *a qcs* pomoći nečemu; doskočiti nečemu; ~ *di diritto* pravni lek; pravno sredstvo; ~ *giuridico bilaterale* dvostrani pravni lek; ~ *giuridico devoluto* devolutni pravni lek; ~ *giuridico non sospensivo* nesuspenzivni pravni lek; ~ *giuridico regolare* redovni pravni lek; ~ *giuridico remostrativo* remostrativni pravni lek; ~ *giuridico sospensivo* suspenzivni pravni lek; ~ *giuridico straordinario* vanredni pravni lek; ~ *giuridico unilaterale* jednostrani pravni lek; ~ *legale* pravni lek

**rimessa** *f* doznaka; novčana pošiljka; vraćanje; zaliha; rezerva; garaža; depo; magacin; *fare una* ~ poslati; doznačiti; ~ *bancaria* bankarska doznaka; ~ *di denaro* novčana doznaka; ~ *diretta* direktna (neposredna) doznaka; ~ *documentata* dokumentovana doznaka; ~ *degli emigranti* iseljenička doznaka; ~ *di fondi* doznaka sredstava; ~ *internazionale* međunarodna doznaka; ~ *a saldo* doznaka ostatka; ~ *telegrafica* telegrafska doznaka; ~ *in vigore* vraćanje (ponovno stupanje) na snagu

**rimettere** *v* doznačiti; uručiti; predati; isporučiti; vratiti; ~ *ad altro tempo* odgoditi za kasnije; ~ *in arbitrio* prepustiti na volju; ~ *una cambiale* poslati menicu; ~ *un debito* oprostiti dug; ~ *a galla* isplivati na površinu; ~ *in mani proprie* predati na ruke; ~ *qcs in mano di qcn* uručiti nekome u ruke; ~ *a nuovo* obnoviti; renovirati; ~ *in possesso* ponovo uvesti u posed



**rimettersi** *v rifl* oporaviti se; povratiti se; nastaviti; ponovo početi; ~ *al lavoro* baciti se na posao; ~ *a qcn* prepustiti se nekome; ~ *in quadro (in sesto)* oporaviti se

**rimodernamento** *m* modernizacija

**rimodernare** *v* modernizovati; obnoviti

**rimorchiare** *v (naut)* tegliti; šlepovati; vući za sobom; ~ *una nave* tegliti brod

**rimorchiatore** *m* tegljač; remorker

**rimorchio** *m* tegljenje, vuča; šlepovanje; prikolica; *diritti di* ~ troškovi tegljenja; *mettersi a* ~ dopustiti tegljenje; *prendere a* ~ tegliti; preuzeti tegljenje; *spese di* ~ troškovi tegljenja; *vettura di* ~ prikolica

**rimorso** *m* kajanje; griža savesti; ~ *di coscienza* griža savesti

**rimostranza** *f* prigovor; pritužba; *fare le proprie rimostranze* prigovoriti

**rimozione** *f* uklanjanje; odstranjivanje; udaljavanje; skidanje; ~ *dalla carica* uklanjanje s položaju; ~ *dei sigilli* skidanje pečata; ~ *dall'ufficio* udaljavanje s radnog mesta

**rimpastare** *v* izmeniti; preraditi; preinačiti; rekonstruisati

**rimpasto** *m* izmena; prerada; rekonstrukcija; ~ *del governo* rekonstrukcija vlade; ~ *ministeriale* rekonstrukcija ministarstva

**rimpatriare** *v* vratiti se u domovinu; repatrirati

**rimpatriata** *f* sastanak prijatelja koji se dugo nisu videli

**rimpatrio** *m* povratak u domovinu; repatrijacija; ~ *di capitali* povratak kapitala; ~ *di divise* vraćanje deviza

**rimpiattarsi** *v rifl* sakriti se

**rimpiazzare** *v* zameniti; popuniti (upražnjeno mesto); postaviti zamenika

**rimpiazzo** *m* zamena; zamenjivanje

**rimpicciolire** *v* smanjiti; umanjiti

**rimproverare** *v* prekoriti; ukoriti; izgrditi

**rimprovero** *m* prekor; prekoravanje; grdnja; ~ *scritto* pismeni ukor; ~ *solenne* strog ukor; ~ *verbale* usmeni ukor

**rimuginare** *v* preturati; premetati; mozgati; premišljati (o nečemu)

**rimunerare** *v* nagraditi; nadoknaditi; dati naknadu; platiti trud

**rimunerativo** *adj* unosan; dobro plaćen; *affare* ~ unosan posao; *prezzo* ~ korisna cena

**rimunerazione** *f* nagrada; naknada; plata; ~ *del capitale* naknada za kapital; ~ *a cottimo* plata po učinku; ~ *forfettaria* paušalna naknada; ~ *del lavoro* naknada za rad; ~ *in natura* naknada u naturi; ~ *netta* neto naknada; ~ *di salvamento* naknada za spasavanje

**rimuovere** *v* ponovo pomaknuti; odstraniti; otkloniti; ukloniti; ~ *ostacoli* ukloniti smetnje (prepreke), ~ *un pericolo* otkloniti opasnost

**rinascere** *v* preporoditi se; ponovo se roditi; oživeti

**rinascimento** *m* preporod; renesansa

**rinascita** *f* ponovno rođenje; preporod; procvat; ~ *economica* privredni procvat

**rincalzo** *m* podrška; oslonac; potpora; *lettera di* ~ *ad una circolare* odgovor na cirkularno pismo

**rincarare** *v* poskupeti; podići cenu

**rincaro** *m* poskupljenje; ~ *degli affitti* poskupljenje najamnina; ~ *di credito* poskupljenje kredita; ~ *dei generi alimentari* poskupljenje prehrambenih namirnica

**rinchiudere** *v* zatvoriti

**rinchiuso** *m* zatvoren prostor

**rincorporare** *v* ponovo pridružiti (priključiti)

**rincrescere** *v* žaliti; ne dopadati se; biti neugodno (nekome)

**rincrescimento** *m* žaljenje; neugodnost; *con* ~ sa žaljenjem; *esprimere* ~ izraziti žaljenje

**rinfacciare** *v* prigovoriti (nekome); prebacivati (nekome nešto)

**rinforzamento** *m* pojačanje; ojačanje; okrepljenje

**rinforzare** *v* ojačati; pojačati; okrepiti; ~ *la concorrenza* ojačati konkurenciju

**rinforzo** *m* pojačanje; ~ *delle mura esterne* pojačanje spoljnih zidova

**rinfresco** *m* osveženje; zakuska; čajanka

**rinfusa** *f*; *alla* ~ rasuto; u rinfuzi; *caricare alla* ~ ukrcati u rasutom stanju; *carico alla* ~ rasuti teret

**ringraziamento** *m* zahvaljivanje; *lettera di* ~ zahvalno pismo; zahvalnica

**ringraziare** *v* zahvaliti; ~ *in anticipo* unapred zahvaliti; ~ *sentitamente* iskreno zahvaliti

**rinnegazione** *f* odricanje; poricanje; odbacivanje

**rinnovabile** *adj* obnovljiv; koji se može obnoviti

**rinnovamento** *m* obnavljanje; obnova; renoviranje; produženje; ~ *esplicito* izričito produženje

**rinnovare** *v* obnoviti; renovirati; produžiti; ~ *l'abbonamento* obnoviti pretplatu; ~ *l'armamento dell'esercito* obnoviti naoružanje vojske; ~ *una cambiale* obnoviti (produžiti) menicu; ~ *un contratto* obnoviti ugovor; ~ *il deposito* obnoviti depozit; ~ *la domanda (la petizione)* obnoviti molbu (peticiju); ~ *la facciata di un edificio* obnoviti fasadu zgrade

**rinnovatore** *m* obnavljač

**rinnovazione** *f* obnavljanje; obnova; renoviranje; produženje; ~ *dei confini* obnova granica; ~ *del contratto* obnova ugovora; ~ *dell'ipoteca* obnavljanje hipoteke; ~ *della locazione* obnova najma; ~ *straordinaria del procedimento penale* vanredna obnova krivičnog postupka; ~

*tacita* prećutno obnavljanje; ~ *totale* opšta obnova

**rinnovo** *m* obnavljanje; produženje; ~ *dell'abbonamento* obnavljanje pretplate; ~ *di cambiale* produženje menice; ~ *del capitale* obnavljanje kapitala; ~ *tacito* prećutna obnova

**rinomanza** *f* renomiranost; ugled; glas; slava; *acquistare* ~ steći glas; proslaviti se; ~ *dei prodotti* čuvenost proizvoda

**rinomato** *adj* čuven; slavan; ugledan; renomiran

**rinsaldarsi** *v rifl* učvstiti se; ojačati

**rintracciare** *v* ući u trag (nekome ili nečemu); pronaći; otkriti

**rinuncia** *f v* **rinunzia**

**rinunzia** *f* odricanje; povlačenje; žrtvovanje; *fare atto di* ~ odreći se; ~ *all'azione* odricanje od tužbe; ~ *alla cittadinanza* odricanje od državljanstva; ~ *all'eredità* odricanje od nasledstva; ~ *all'esercizio del diritto di querela* odricanje od prava podizanja tužbe; ~ *esplicita* izričito odricanje; ~ *alla guerra* odricanje od rata; ~ *implicita* odricanje koje je po sebi razumljivo; ~ *alla pretesa attorea* odricanje od tužbenog zahteva; ~ *alla proprietà* odricanje od vlasništva; ~ *al ricorso (al diritto di fare il ricorso)* odricanje od prava na žalbu; ~ *tacita* prećutno odricanje; ~ *a tutti diritti* odricanje od svih prava

**rinunziare** *v* odreći se; odustati; ~ *ad un'azione* odustati od tužbe; ~ *ad un'eredità* odreći se nasledstva; ~ *al mandato* odreći se ovlašćenja; ~ *alla parola* odreći se obećanja; ~ *ad un privilegio* odreći se povlastice; ~ *ad una speranza* odreći se nade

**rinunziatario** *m* onaj koji se odriče; koji odustaje

**rinvenimento** *m* pronalaženje; pronalazak; otkriće; *premio di* ~ nagrada za pronalaženje

**rinvenire** *v* naći; pronaći; otkriti

**rinvestimento** *m (comm)* reinvesticija; reinvestiranje; ponovno ulaganje; ~ *di un capitale* reinvestiranje kapitala

**rinvestire** *v* reinvestirati; ponovo uložiti

**rinviare** *v* poslati natrag; vratiti; vraćati; odgoditi; ~ *a giudizio* vratiti na raspravu (na suđenje; na razmatranje)

**rinvigorire** *v* okrepiti; osnažiti; ojačati

**rinvio** *m* odgoda; odlaganje; odgađanje; povraćaj; vraćanje; *chiedere un* ~ tražiti odgađanje; *domanda di* ~ molba za odgađanje (za odlaganje); ~ *alla commissione* vraćanje komisiji; vraćanje na komisiju; ~ *della causa* odlaganje rasprave; ~ *del dibattimento* odlaganje glavne rasprave; ~ *indietro* vraćanje; ~ *oltre* prosleđivanje; ~ *all'origine* vraćanje na početak; ~ *di pagamento* odgađanje plaćanja; ~ *della partenza* odlaganje polaska; ~ *di ritorno* povraćaj; ~ *in registro ad accordo* odgađanje na osnovu sporazuma; ~ *di udienza* odgađanje rasprave

**rione** *m* gradska četvrt; rejon

**riordinamento** *m* reorganizacija; preuređenje; ~ *economico* privredna reorganizacija

**riordinare** *v* reorganizovati; preurediti; ponovo urediti, ponovo naručiti

**riordinatore** *m* reorganizator; preuređivač

**riorganizzare** *v* reorganizovati; preurediti

**riorganizzazione** *f* reorganizacija; preuređenje; ~ *bancaria* bankarska reorganizacija

**ripagare** *v* ponovo platiti; nadoknaditi; otplatiti; isplaćivati; ~ *un danno* nadoknaditi štetu; odštetiti

**riparabile** *adj* popravljiv; nadoknadiv

**riparare** *v* nadoknaditi; popraviti; zaštititi; zakloniti; ~ *i danni* nadoknaditi štetu; ~ *al male fatto* popraviti naneto zlo; ~ *alla meglio* privremeno popraviti; popraviti na brzinu; ~ *il torto* ispraviti grešku (krivicu)

**ripararsi** *v rifl* skloniti se; zaštititi se

**riparato** *adj* zaštićen; popravljen

**riparazione** *f* popravka; popravljanje; naknada; zadovoljština; reparacija; ~ *dei danni* naknada štete; reparacija; *riparazioni di guerra* ratne reparacije; ~ *pecunaria* novčana naknada (reparacija)

**riparlare** *v* ponovo govoriti; ponovo razgovarati

**riparo** *m* zaštita; zaklon; lek; pomoć; *mettere* ~ *a qcs* otkloniti poteškoću; doskočiti nečemu; *mettersi al* ~ *da qcs* obezbediti se od nečega; *senza* ~ nepopravljiv; bez zašitite

**ripartibile** *adj* deljiv; koji se može raspodeliti; *utile* ~ deljiva dobit

**ripartire** *v* raspodeliti; razdeliti; podeliti; ponovo otputovati; ~ *un dividendo* raspodeliti dividendu; ~ *in giornata* ponovo otputovati u toku dana; ~ *una somma* raspodeliti svotu

**ripartizione** *f* raspodela; deoba; podela; *in caso di ripartizioni di voti* pri podeli glasova; *conto di* ~ račun raspodele; *criterio di* ~ *delle risorse* merilo raspodele sredstava; *effettuare la* ~ *dei redditi* vršiti raspodelu dohotka; ~ *degli affari* podela poslova; ~ *dell'attivo* podela aktive; ~ *di azioni* podela akcija; ~ *dei carichi* podela tereta; ~ *di competenza* podela nadležnosti; ~ *dei compiti* podela zadataka; ~ *dei danni* podela štete; ~ *della differenza* deoba razlike; ~ *diretta* direktna raspodela; ~ *del dividendo* podela dividende; ~ *dell'eccedente* podela viška; ~ *nel fallimento* deoba u stečaju; ~ *finale* konačna raspodela; ~ *dei frutti* podela plodova; ~ *giornaliera del lavoro* dnevna raspodela rada; ~ *delle imposte* razrez (podela) poreza; ~ *inversa* obrnuto proporcionalna deoba; ~ *del lavoro* podela rada; ~ *dei mercati* deoba tržišta; ~ *mista* mešovita deoba; ~ *degli oneri* raspodela obaveza (dužnosti); ~ *degli oneri pubblici* raspodela javnih obaveza (državnih dugova); ~ *di pagamenti* raspoređivanje plaćanja; ~ *parziale* delimična podela; ~ *di perdite* raspodela



gubitaka; ~ *del prezzo di delibera* podela kupovne cene; ~ *di prodotto sociale* raspodela društvenog proizvoda; ~ *professionale* raspodela po struci; ~ *di profitto* raspodela dobiti; ~ *del reddito* raspodela dohotka; ~ *dei rischi* podela rizika; ~ *delle risorse* raspodela sredstava; ~ *secondo il lavoro* raspodela prema radu; ~ *secondo i risultati del lavoro* raspodela prema rezultatima rada; ~ *delle spese* podela troškova; ~ *straordinaria* vanredna raspodela; ~ *supplementare* naknadna raspodela (deoba); ~ *dei tributi* podela doprinosa; ~ *degli utili* podela dobiti; ~ *degli utili in proporzione alla quota conferita* podela dobiti srazmerno ulogu

**ripassare** *v* ponovo proći; ponovo preći; letimično pročitati; ~ *da qcn* svratiti kod nekoga

**ripensare** *v* ponovo promisliti; ponovo razmisliti

**ripercuotere** *v* odbiti; odraziti; ponovo tući

**ripercuotersi** *v rifl* odbiti se; odraziti se; odjeknuti; odraziti se (na nešto); imati posledice

**ripercussione** *f* odbijanje; odraz; posledica; reperkusija; ~ *di un'azione* povratno dejstvo; reperkusija akcije (tužbe); ~ *fiscale* poresko prebacivanje; ~ *d'imposta* poreska reperkusija

**ripetente** *m* ponavljač; repetitor

**ripetere** *v* ponoviti; repetirati; zahtevati povraćaj (nečega); ~ *un'ordinazione* ponoviti porudžbinu; ~ *una richiesta* ponoviti zahtev

**ripetersi** *v rifl* ponavljati se

**ripetizione** *f* ponavljanje; repeticija; zahtev za povraćaj; ~ *dell'indebito* zahtev za povraćaj nedugovanog; ~ *di pagamento* ponavljanje plaćanja

**ripetutamente** *adv* višekratno; više puta; u nekoliko navrata; *chiedere* ~ uzastopce tražiti

**ripetuto** *adj* ponovljen

**ripiegamento** *m* presavijanje; povlačenje; ~ *negli affari* povlačenje (preorijentacija) u poslovima

**ripiegare** *v* ponovo presaviti; previti; podvrnuti; povući se

**ripiego** *m* izlaz; izgovor; *trovare un* ~ naći neki izlaz; snaći se

**ripigliare** *v* ponovo uzeti; uzeti natrag; preuzeti; povratiti; nastaviti; ~ *animo* oživeti; ohrabriti se

**ripopolamento** *m* ponovno naseljavanje

**riporre** *v* ponovo staviti; odlagati; odložiti; skloniti; ~ *fiducia in qcn* imati poverenja u nekoga; ~ *le speranze in qcn* polagati nade u nekoga

**riportare** *v* preneti; prenositi; navoditi; ponovo doneti; vratiti; ~ *un danno* pretrpeti štetu; ~ *un gran successo* postići veliki uspeh; ~ *una notizia* preneti vest; ~ *un nuovo saldo* preneti saldo; ~ *alla pari* preneti „à la pari“ (na isti kurs); ~ *un premio* dobiti nagradu; ~ *una somma* preneti iznos; ~ *successo* postići uspeh; ~ *voltura* izvršiti prenos

**riportarsi** *v rifl* pozivati se (na nešto)

**riportatore** *m* izvestilac; izveštač; reporter; ~ *generale* glavni izveštač

**riporto** *m (comm)* prenos; prenesena suma; prenošenje; report; *contratto di* ~ reportni ugovor; *dare a* ~ dati u report; *giorno del* ~ dan terminskog posla (reporta); *operazione di* ~ reportna transakcija (na berzi); *prendere a* ~ uzeti na report; ~ *a nuovo* prenos na novo; ~ *alla pari* produženje uz isti kurs; ~ *delle perdite* prenos gubitaka; ~ *dei premi* prenos premija; ~ *del saldo* prenos salda; ~ *degli utili* prenos dobiti; ~ *degli utili dell'anno precedente* prenos dobiti iz protekle godine

**riposare** *v* odmoriti; odmarati; ponovo položiti; počivati

**riposarsi** *v rifl* odmoriti se; počivati; počinuti

**riposo** *m* odmor; penzija; *collocare a* ~ penzionisati; poslati u penziju; *essere in* ~ biti u penziji; *giorno di* ~ dan odmora; *mettere in* ~ penzionisati; poslati u penziju; *non avere* ~ biti uznemiren; nemati mira; ~ *annuale* godišnji odmor; ~ *compensativo* plaćeni odmor; ~ *domenicale* nedeljni odmor; odmor nedeljom; ~ *giornaliero e domenicale* dnevni i nedeljni odmor; ~ *intermedio* međuodmor; ~ *quotidiano* svakodnevni odmor; ~ *retribuito* plaćeni odmor; ~ *settimanale* nedeljni odmor (cele nedelje)

**ripostiglio** *m* skrovište; budžak; kutak

**riprendere** *v* uzimati natrag; preuzeti; povratiti; nastaviti; ~ *conoscenza* osvestiti se; ~ *il discorso* nastaviti govor; ~ *il lavoro* nastaviti posao; ~ *il mare* ponovo poći na more; ~ *il viaggio* nastaviti put

**riprendersi** *v rifl* popraviti se; oporaviti se

**riprensione** *f* ukor; prekor

**ripresa** *f* oživljavanje; oporavak; nastavak; ponovno započinjanje; repriza; *ostacolare la* ~ *degli affari* ometati oživljavanje poslova; ~ *degli affari* oživljavanje poslova; ~ *dell'attività* ožviljavanje aktivnosti; ~ *della congiuntura* konjunkturno oživljavanje; ~ *economica* ekonomsko oživljavanje; privredna obnova; ~ *del lavoro* nastavak rada; ~ *del mercato* oživljavanje tržišta; ~ *dei negoziati* nastavak pregovora; ~ *dei pagamenti* ponovno započinjanje isplata (plaćanja); ~ *d'una società* oživljavanje društva; ~ *delle trattative* nastavak pregovora

**ripresentare** *v* ponovo izneti; ponovo predstaviti

**ripresentarsi** *v rifl* ponovo se javiti; ponovo se kandidovati

**ripristinamento** *m* vraćanje u pređašnje (prvobitno) stanje

**ripristinare** *v* vratiti u prvobitno stanje; opet uvesti; obnoviti; uspostaviti; ~ *le comunicazioni* obnoviti saobraćaj; ~ *l'equilibrio della bilancia dei pagamenti* uspostaviti ravnotežu u platnom bilansu; ~ *la linea* uspostaviti vezu; ~ *una*

*tassa* ponovo uvesti taksu; ~ *la via* uspostaviti prolaz (promet)

**ripristino** *m* vraćanje u prvobitno stanje; ponovno uspostavljanje; obnavljanje; ~ *del commercio* obnavljanje trgovine; ~ *della convertibilità valutaria* ponovno uspostavljanje valutne konvertibilnosti

**riprodotto** *adj* reprodukovan; *lettera riprodotta* reprodukovano pismo

**riprodurre** *v* ponovo proizvesti; preštampati; reprodukovati

**riproduzione** *f* reprodukcija; ponovna proizvodnja; umnožavanje; ~ *allargata* proširena reprodukcija; ~ *non autorizzata* neovlašćena reprodukcija; ~ *del capitale individuale* reprodukcija individualnog kapitala; ~ *della classe operaia* reprodukcija radničke klase; ~ *della forza lavorativa* reprodukcija radne snage; ~ *illecita* nedozvoljena reprodukcija; ~ *dei rapporti sociali* reprodukcija društvenih odnosa; ~ *su scala allargata* reprodukcija na proširenoj osnovi; ~ *semplice* obična (prosta) reprodukcija; ~ *sociale* društvena reprodukcija; ~ *della società* reprodukcija društva; ~ *degli strumenti di produzione* reprodukcija sredstava za proizvodnju

**ripromettere** *v* ponovo obećati

**ripromettersi** *v rifl* nadati se; nameravati; očekivati

**riprova** *v* novi dokaz; protivdokaz; potvrda; *a ~ di qcs* za dokaz nečega; kao potvrda nečega

**riprovare** *v* ne odobriti; odbaciti; odbiti; ponovo pokušati; još jednom dokazati; probati još jednom

**riprovarsi** *v rifl* ponovo pokušati; okušati se

**riprovazione** *f* kritika; prekor; osuda

**riprovevole** *adj* za osudu; nedopustiv; koji zaslužuje prekor

**ripubblicare** *v* ponovo objaviti (izdati)

**ripudiare** *v* odbaciti; odbiti; odreći se; ~ *un principio* odbaciti načelo

**ripudio** *m* odbacivanje; odbijanje; odricanje (od nečega); ~ *di successione* odricanje od nasleđa

**ripugnante** *adj* odvratan; odbojan; grozan

**ripulsione** *f* odbojnost; odvratnost; odbijanje; *provare ~ per qcs* osećati odvratnost prema nečemu

**riputazione** *f* ugled; uvažavanje; reputacija; dobar glas; *cattiva* ~ loš ugled; *compromettere la* ~ kompromitovati ugled; obrukati; *farsi una* ~ steći ugled; *godere la* ~ uživati ugled; *intaccare la* ~ načeti ugled; *perdere la* ~ izgubiti dobar glas; ~ *commerciale* poslovni ugled; ~ *professionale* profesionalni ugled; ~ *sociale* društveni ugled

**riqualificare** *v* prekvalifikovati

**riqualificazione** *f* prekvalifikacija; ~ *professionale* profesionalna prekvalifikacija

**risacca** *f* odbijanje talasa od obale

**risaia** *f* pirinčano polje

**risalire** *v* ponovo se popeti; ~ *la corrente* uzvodno ploviti; ~ *fino all'origine* vratiti se na početak

**risaltare** *v* isticati se; štrčati; padati u oči; *far* ~ istaći; naglasiti nešto

**risalto** *m* istaknutost; isticanje; izbočina; *fare* ~ isticati se; *mettere in* ~ naglasiti nešto

**risanamento** *m* sanacija; saniranje; ozdravljenje; popravljanje; ~ *dell'economia* sanacija (ozdravljenje) privrede; ~ *delle finanze* finansijsko saniranje; ozdravljenje finansija, ~ *del mercato* saniranje (ozdravljenje) tržišta; ~ *monetario (della moneta)* novčana sanacija; ozdravljenje novca; ~ *dei prezzi* saniranje cena

**risanare** *v* sanirati; popraviti; izlečiti; ozdraviti

**risarcibile** *adj* nadoknadiv; popravljiv

**risarcimento** *m* naknada štete; odšteta; obeštećenje; ~ *dei danni* obeštećenje; odšteta; *richiedere il ~ dei danni* tražiti naknadu štete; ~ *in denaro* odšteta (naknada) u novcu; ~ *integrale* potpuna naknada; ~ *per lesione oltre metà* naknada štete radi povrede preko polovine; ~ *dei salari* naknada umesto nadnica; ~ *delle spese* naknada troškova

**risarcire** *v* nadoknaditi; obeštetiti; ~ *i danni* nadoknaditi štetu; ~ *(qcn) dei danni* obeštetiti nekoga; ~ *le spese* nadoknaditi troškove

**riscaldamento** *m* zagrevanje; grejanje

**riscattabile** *adj* otkupljiv, iskupljiv

**riscattare** *v* otkupiti; iskupiti; ~ *un pegno* iskupiti zalog

**riscatto** *m* otkup; otkupnina; *diritto di* ~ pravo otkupa; *patto di* ~ dogovor o otkupu; ~ *di azioni* otkup deonica; ~ *convenzionale* konvencionalan otkup; ~ *di debiti* otkup dugova; ~ *delle imposte* otkup (naplata) poreza; ~ *di vendita* otkup rente (prodate stvari); *valore di* ~ otkupna vrednost; *vendita a* ~ prodaja s pravom otkupa prodate stvari

**rischiare** *v* rizikovati; reskirati; izložiti se opasnosti; usuditi se; ~ *il tutto per tutto* staviti sve na kocku

**rischio** *m* opasnost; rizik; *a ~ di* uz opasnost nečega; *a ~ del cliente* na rizik kupca; *a ~ e pericolo* na potpuni rizik; *a ~ e spese* na rizik i trošak; *a Vostro ~ e pericolo* na Vaš sopstveni rizik; *affrontare il* ~ ući u opasnost (rizik); *assumere un* ~ preuzeti rizik; *coprire un* ~ pokriti rizik; *correre il* ~ izložiti se riziku (opasnosti); *mettere a* ~ rizikovati; ugroziti; staviti na kocku; *per conto e* ~ za račun i na rizik; *premio per il* ~ premija za opasnost; *prevenzione del* ~ sprečavanje rizika; *ripartizione dei rischi* podela (deljenje) rizika; ~ *di accumulazione* rizik akumulacije; ~ *aggravato* povećani rizik; ~ *assicurabile* rizik koji se može osigurati; ~ *assicurativo* osiguravajući rizik; ~ *atomico* atomski rizik; ~ *di cambio* kursni rizik; ~ *commerciale* trgovački rizik; ~ *coperto* pokriveni rizik; ~ *costante* stalni rizik; ~ *economico* ekonomski rizik; ~ *escluso* isključeni rizik; ~ *d'esercizio* poslovni rizik; ~ *di fabbricazione* rizik izrade (proizvodnje); ~ *finanziario* finansijski rizik; ~ *di furto* rizik od krađe; ~ *grave* težak rizik; ~ *di guerra* ratni rizik; ratna opasnost; ~ *d'incendio* opasnost od požara; ~ *d'infortunio* opasnost od nezgode; ~ *d'interuzione d'esercizio* rizik od prekida posla; ~ *di malattia* opasnost od oboljenja; ~ *marittimo (di mare)* pomorski rizik; ~ *monetario* monetarni rizik; ~ *di moratoria* rizik od moratorijuma; ~ *di morte* smrtna opasnost; ~ *nucleare* nuklearna opasnost; ~ *obiettivo (oggettivo)* objektivan rizik; ~ *ordinario* uobičajeni rizik; ~ *del percosro* rizik puta; ~ *di perdita* rizik gubitka; ~ *personale* lični rizik; ~ *professionale* profesionalni rizik; ~ *in proprio* rizik na sopstveni račun; ~ *di quarantena* rizik od karantina; ~ *di responsabilità* rizik odgovornosti; ~ *di rottura* rizik zbog prekida (raskida); ~ *di sciopero* rizik štrajka; ~ *di sconto* diskontni rizik; ~ *semplice* prost rizik; ~ *soggettivo* subjektivan rizik; ~ *speciale* specijalan rizik; ~ *straordinario* vanredni rizik; ~ *di trasporto* transportni rizik; ~ *valutario* devizni (valutarni) rizik; ~ *variabile* promenljiv (varijabilan) rizik; ~ *della vita* opasnost po život; *sopportare il* ~ snositi rizik



**rischioso** *adj* opasan; rizičan; riskantan; *operazione rischiosa* opasan posao; riskantna operacija

**riscontare** *v (comm)* reeskontovati; ponovo eskontovati; ~ *una cambiale* reeskontovati menicu

**risconto** *m (comm)* reeskont; ~ *di una cambiale* reeskont menice; ~ *contabile attivo e passivo* postupak prepisivanja dugova i potraživanja (u poslovanju preduzeća)

**riscontrare** *v* uporediti; sravnjivati; proveriti; kontrolisati; utvrditi; naći; ~ *un conto* uporediti račun; ~ *una copia sull'originale* uporediti prepis s originalom; ~ *un errore* utvrditi grešku; ~ *inesattezza* utvrditi netačnost; ~ *gli introiti e le spese* uporediti prihode i rashode; ~ *una lettera* odgovoriti na pismo; ~ *la moneta* prebrojati novac; ~ *il peso* kontrolisati težinu

**riscontro** *m* poređenje; sravnjivanje; podudarnost; provera; pregled; odgovor; *in ~ a* u odgovoru na; *in attesa di* ~ u očekivanju odgovora; *dare* ~ odgovoriti (na pismo); ~ *di cassa* pregled blagajne; ~ *dei conti* upoređivanje računa; ~ *di documenti* provera dokumenata; ~ *di magazzino* proveravanje skladišta

**riscossione** *f* naplata; uterivanje duga; *illegale ~ e pagamento* nezakonita naplata i isplata; ~ *anticipata* anticipirana naplata; ~ *di assegno* naplata čeka; ~ *coattiva* prinudna naplata; ~ *di contributi* naplata doprinosa; ~ *dei dazi doganali* naplata carinskih dažbina; ~ *di dividendi* naplata dividendi; ~ *dell'imposta* naplata poreza; ~ *degli interessi* naplata kamata; ~ *posticipata* dekurzivna naplata; ~ *di un salario* primanje plate; ~ *di spese* naplata troškova; ~ *di tasse* naplata taksi; ~ *a titolo d'indennità di guerra* naplata ratnih reparacija; ~ *di utili* naplata profita; ~ *per via giudiziaria* sudska naplata

**riscotibile** *adj* naplativ; uteriv; *non* ~ nenaplativ; neuteriv

**riscrivere** *v* ponovo pisati; prepisati, pisati odgovor

**riscuotere** *v* naplatiti; podići novac; unovčiti; inkasirati; primiti; ~ *un anticipo* primiti avans; ~ *un assegno* naplatiti ček; ~ *un credito* unovčiti kredit; ~ *fiducia* naići na poverenje; ~ *un pagamento* izvršiti naplatu; ~ *una somma* naplatiti sumu; ~ *tasse* naplaćivati takse; ~ *un vaglia* unovčiti poštansku uputnicu

**riscuotibile** *adj* naplativ; uteriv

**riscuotimento** *m* naplata; uterivanje duga

**risentimento** *m* negodovanje; uvređenost

**risentire** *v* ponovo osetiti; ponovo čuti; osećati posledice

**riserbo** *m* uzdržljivost; oprez; diskrecija; rezervisanost; *senza* ~ bez ustručavanja

**riserva** *f* rezerva; zaliha; ograničenje; ograda; *di* ~ rezervni; *accettare con* ~ prihvatiti s rezervom; *avere di* ~ imati u rezervi; *con* ~ s rezervom; *fondo di* ~ rezervni fond; *parlare con* ~ uzdržano (oprezno) govoriti; *pezzo di* ~ rezervni deo; ~ *d'ammortamento* amortizaciona rezerva; ~ *non apparente* nevidljiva rezerva; ~ *aurea* zlatna rezerva; ~ *bancaria* bankarska rezerva; ~ *di caccia* lovni rezervat; zaštićeno lovište; ~ *di capitale* rezerva kapitala; ~ *di cassa* blagajnička rezerva; ~ *comune* zajednička rezerva; ~ *di contante* rezerva gotovine; ~ *di copertura* rezerva za pokriće; ~ *di un diritto* zadržavanje prava; ~ *di dividendi (per dividendi)* rezerva za (isplatu) dividende; ~ *di divise* devizna rezerva; ~ *eventuale* eventualna rezerva; ~ *facoltativa* neobavezna (fakultativna) rezerva; ~ *di garanzia* rezerva garancije; ~ *globale* globalna rezerva; ~ *latente* latentna rezerva; ~ *legale* legalna (zakonska) rezerva; ~ *libera* slobodna rezerva; ~ *di liquidità (di liquido)* rezerva likvidnosti; ~ *matematica* matematička rezerva; ~ *mentale* reservatio mentalis *(lat)* rezervisan stav; ~ *metallica* metalna rezerva; ~ *minima* minimalna rezerva; ~ *monetaria* monetarna rezerva; ~ *nascosta* skrivena rezerva; ~ *obbligatoria* obavezna rezerva; ~ *occulta* prikrivena rezerva; ~ *ordinaria* redovna rezerva; ~ *palese* očevidna (otvorena) rezerva; ~ *di partecipazione* rezerva učešća (u dobitku); ~ *per perdite* rezerva za gubitke; ~ *di perequa-*

*zione* rezerva za izjednačenje; ~ *di prelazione* zadržavanje prava prvenstva; ~ *di previdenza* rezerva za osiguranje od rizika; *si ~ di presentare i motivi nel termine di legge* pridržava se prava da razloge podnese u zakonskom roku; ~ *della proprietà* rezerva vlasništva; ~ *di ricompensa* rezerva za nagradu; ~ *di rinnovamento* rezerva za obnavljanje (produženje); ~ *di riscatto* rezerva otkupa; ~ *di risparmio* rezerva za štednju; ~ *di rivendita* zadržava se pravo preprodaje; ~ *speciale* specijalna rezerva; ~ *statutaria* statutarna rezerva; ~ *straordinaria* vanredna rezerva; ~ *tacita* prećutna rezerva; ~ *tecnica* tehnička rezerva; ~ *d'uso* uobičajena rezerva; ~ *d'usufrutto* rezerva za uživanje; rezerva za korišćenje; ~ *di utili* rezerva dobiti (profita); ~ *valutaria* valutarna rezerva; ~ *visibile* vidljiva rezerva; ~ *volontaria* dobrovoljna rezerva; *senza* ~ bez ustezanja; bez izuzetka; *sciogliere una* ~ skinuti rezervu; *tenere in* ~ držati na zalihi

**riservare** *v* sačuvati; zadržati; rezervisati; ~ *un'accoglienza* pripremiti doček; ~ *il diritto* zadržati pravo; ~ *un posto* rezervisati mesto

**riservarsi** *v rifl* zadržati pravo; sačuvati za sebe

**riservatezza** *f* uzdržanost; oprez; rezervisanost

**riservato** *adj* uzdržan; oprezan; rezervisan; poverljiv; *riservatissimo* strogo poverljivo; *atto* ~ poverljiv spis; *caccia riservata* rezervisano lovište; *diritto* ~ rezervisano pravo; *informazione riservata* poverljiva informacija; *lettera riservata* poverljivo pismo; *parlare* ~ govoriti oprezno; *posto* ~ zauzeto mesto; ~ *dominio* zadržano pravo vlasništva

**risicoltura** *f (agric)* gajenje pirinča

**risiedere** *v* boraviti; nalaziti se; stanovati; stalno prebivati

**risma** *f* paket hartije; ris papira; mera za papir, sorta; soj; *gente d'ogni* ~ raznorazni tipovi; *della stessa* ~ istog soja; iste sorte

**risollevare** *v* ponovo podići

**risolubile** *adj* rešiv; razrešiv; *contratto* ~ razrešiv ugovor

**risolutezza** *f* odlučnost; odrešitost; odvažnost

**risolutivo** *adj* presudan; razrešni; odlučujući; odlučan; *fatto* ~ odlučujuća činjenica

**risoluto** *adj* odlučan; rešen; odrešit; odvažan

**risoluzione** *f* odluka; rešenje; rezolucija, raskid; raskidanje; *cambiare* ~ predomisliti se; *prendere una* ~ doneti odluku; odlučiti; ~ *amministrativa* administrativna odluka; ~ *del contratto* raskid ugovora; ~ *del contratto per inadempimento* raskid ugovora zbog neispunjenja; ~ *del mutuo* raskid zajma

**risolvere** *v* raskinuti; rešiti; razrešiti; odlučiti; *cercare di* ~ tražiti rešenje; ~ *un contratto* raskinuti ugovor; ~ *una controversia* rešiti spor; ~ *una questione* rešiti pitanje

**risolversi** *v rifl* rešiti se; doneti odluku; odlučiti se; ~ *a fare* odlučiti se (za nešto); ~ *in nulla* ne uspeti; doživeti fijasko

**risolvibile** *adj* rešiv, razrešiv; poništiv; raskidiv

**risolvibilità** *f* razrešivost; raskidivost

**risorsa** *f* resurs; izvor; sredstvo; *consumare le risorse* potrošiti sredstva; *esaurire le risorse* iscrpeti sredstva; *risorse economiche* privredni resursi (izvori); *risorse energetiche* energetski resursi; *risorse finanziarie* finansijski izvori; *risorse di materie prime* izvori sirovina; sirovinski resursi; *risorse naturali* prirodni resursi (izvori); *risorse personali* lična sredstva; *risorse produttive* proizvodna sredstva (resursi); *risorse sociali* društvena sredstva; *risorse del sottosuolo* podzemni izvori; *risorse tributarie* poreski izvori; *scarse risorse* nedovoljna sredstva; *senza risorse* bez sredstava

**risparmiare** štedeti, uštedeti; *non ~ fatica* ne žaliti truda; ~ *i commenti* štedeti komentara; ~ *denaro* štedeti novac; ~ *il disturbo* ne smetati; ~ *tempo* dobiti na vremenu

**risparmiarsi** *v rifl* štedeti se; čuvati se; paziti na sebe

**risparmiatore** *m* štediša; *piccolo* ~ mali štediša

**risparmio** *m* štednja; ušteda; ušteđevina; *a ~ di spese* za štednju troškova; *cassa di* ~ štedionica; *conto di* ~ štedni račun; *deposito di* ~ štedni ulog; *di* ~ štedni; *difesa del* ~ zaštita štednje; *libretto di* ~ štedna knjižica; *piccolo* ~ sitna štednja; *politica del* ~ politika štednje; *prelevare il* ~ podići uštedu; ~ *coattivo* prinudna štednja; ~ *d'esercizio* poslovna ušteda; ~ *forzoso* prinudna štednja; ~ *industriale* industrijska štednja; ~ *di manodopera* štednja radne snage; ~ *obbligatorio* obavezna štednja; ~ *privato* privatna štednja; ~ *pubblico* javna štednja; ~ *di tempo* ušteda vremena; ~ *vincolato* vezana štednja; ~ *volontario* dobrovoljna štednja; *senza* ~ obilno; neštedimice; *società di* ~ društvo za štednju; *tutela del* ~ zaštita štednje

**rispecchiare** *v* odražavati; ogledati

**rispedire** *v* ponovo poslati; poslati natrag, vratiti (pošiljaocu); *da* ~ za otpremu (dalje)

**rispedizione** *f* ponovna pošiljka; vraćanje (pošiljaocu)

**rispettabile** *adj* poštovan; uvažen; ugledan

**rispettabilità** *f* poštovanje; uvažavanje; ugled; ~ *professionale* profesionalno uvažavanje

**rispettare** *v* poštovati; uvažavati; ceniti; *fare* ~ naterati na poštovanje; *farsi* ~ steći poštovanje; ~ *i termini* držati se rokova

**rispettivamente** *adv* odnosno

**rispetto** *m* poštovanje; uvažavanje; obzir; odnos; poređenje; *con ~ dovuto* s dužnim poštovanjem; *con ~ parlando* s dopuštenjem govoreći; *mancare di* ~ uskratiti poštovanje; *portare* ~ osećati poštovanje; *per ~ a* s obzirom na; ~ *a*



u vezi sa; u odnosu na; ~ *del contratto* poštovanje ugovora; ~ *mutuo* uzajamno poštovanje; ~ *dei termini* poštovanje rokova; *sotto ogni* ~ u svakom pogledu

**rispettosamente** *adv* s poštovanjem

**rispettoso** *adj* smeran; pun poštovanja

**rispondente** *adj* odgovarajući; prikladan; primeren; ~ *alle consuetudini* po običajima

**rispondenza** *f* slaganje; podudaranje; ~ *della merce* odgovarajuća roba

**rispondere** *v* odgovoriti; odgovarati; ~ *affermativamente* potvrditi; potvrdno odgovoriti; ~ *al campione* odgovarati uzorku; ~ *dei debiti sociali* odgovarati za društvene dugove; ~ *alle esigenze* odgovarati zahtevima; ~ *illimitatamente e personalmente* neograničeno i lično odgovarati; ~ *negativamente* negativno odgovoriti; ~ *per qcn* garantovati za nekoga; ~ *solidalmente di tutte le obbligazioni* solidarno odgovarati za svo obaveze

**risposta** *f* odgovor; *diritto alla* ~ pravo na odgovor; *in ~ a* u odgovoru na; *lasciare senza* ~ ostaviti bez odgovora; *per tutta* ~ umesto odgovora; *un rigo di* ~ kratak odgovor; *rimandare una* ~ odgoditi odgovor; ~ *affermativa* potvrdan odgovor; ~ *negativa* negativan odgovor; ~ *nulla* ništavan odgovor; ~ *pagata* plaćen odgovor; ~ *alla petizione nel procedimento civile* odgovor na tužbu u parničnom postupku; ~ *dei premi* isplata nagrada (na berzi); ~ *provvisoria* privremen odgovor; ~ *al ricorso* odgovor na žalbu; ~ *sollecita* brz odgovor; ~ *telegrafica* telegrafski odgovor; ~ *verbale* usmeni odgovor

**rissa** *f* tučnjava, svađa; živa prepirka; *attaccare* ~ zametnuti kavgu; uhvatiti se u koštac; *partecipazione nella* ~ učestvovanje u tučnjavi

**ristabilimento** *m* ponovno uspostavljanje; obnavljanje; oporavljanje; ~ *del commercio* obnavljanje trgovine; ~ *delle forze (della salute)* zdravstveni oporavak; ~ *della pace* ponovno uspostavljanje mira; ~ *delle relazioni diplomatiche* ponovno uspostavljanje diplomatskih odnosa

**ristabilire** *v* vratiti u prvobitno stanje; ponovo uspostaviti; obnoviti

**ristabilirsi** *v rifl* oporaviti se; povratiti se

**ristagnare** *v* zaustaviti tok; ustajati se; biti u zastoju; stagnirati

**ristagno** *m* stagnacija; mrtvilo; zastoj; ~ *degli affari* zastoj u poslovima; ~ *economico* privredna stagnacija

**ristampa** *f* preštampavanje; novo neizmenjeno izdanje

**ristampare** *v* preštampati; ponovo štampati

**ristorante** *m e adj* restoran; gostionica, okrepljujući; koji okrepljuje

**ristorare** *v* okrepiti; ojačati

**ristornare** *v (comm)* ponovo stornirati; ponovo vratiti

**ristorno** *m (comm)* povraćaj iznosa; ponovni storno; ~ *di dazio* povraćaj carine

**ristoro** *m* okrepljenje; osveženje, uteha, ublažavanje; *punto di* ~ mesto za okrepljenje

**ristrettezza** *f* stiska; skučenost; ograničenost; ~ *del mercato* skučenost tržišta; ~ *di spazio* skučenost (ograničenost) prostora; ~ *di tempo* kratkoća vremena

**ristrettezze** *f pl* oskudica; nemaština; *essere in ~ economiche* nalaziti se u ekonomskoj stisci; *ristrettezze finanziarie* finansijske teškoće

**ristretto** *adj* uzan; oskudan; tesan; ograničen; *caffè* ~ jaka kafa; *mezzi ristretti* ograničena sredstva; *prezzo* ~ najniža cena; *nel senso più* ~ u najužem smislu

**ristrutturazione** *f* prestrukturiranje

**risultanza** *f* rezultat; ishod

**risultare** *v* proizilaziti; proisticati; rezultirati; ~ *chiaro* biti očigledno; *mi risulta che...* obavešten sam da ...; kako čujem ...

**risultato** *m* rezultat; uspeh; ishod; *con* ~ uspešno; ~ *annuale* godišnji uspeh; ~ *definitivo* konačan rezultat; ~ *economico* ekonomski rezultat; ~ *elettorale* ishod izbora; ~ *d'esame* rezultat ispita; ~ *dell'esercizio* poslovni rezultat; ~ *finale* konačan uspeh; ~ *finanziario* finansijski rezultat; ~ *di gestione* poslovan uspeh; ~ *inadeguato* neodgovarajući uspeh; ~ *netto* čist rezultat; ~ *della votazione* rezultat glasanja; *senza* ~ bezuspešno; bez uspeha

**risvegliare** *v* ponovo probuditi; pobuditi; izazvati; ~ *il desiderio* pobuditi želju

**risveglio** *m* buđenje; ponovno oživljavanje; obnova; ~ *della congiuntura* oživljavanje konjunkture

**risvolta** *f* okuka; krivina; posuvratak (na odelu)

**ritagliare** *v* iseći; isecati; ponovo seći

**ritaglio** *m* isečak; odrezak; ~ *di giornali* isečak iz novina; *nei ritagli di tempo* kad (mi) preostane vremena; u dokolici; *vendere a* ~ prodavati na malo

**ritardare** *v* kasniti; zadocniti; zadržati; zatezati; usporiti; odugovlačiti; ~ *nella consegna* zakasniti s isporukom; ~ *il pagamento* kasniti sa isplatom

**ritardo** *m* zakašnjenje; kašnjenje; otezanje; *essere in* ~ kasniti; *in* ~ sa zakašnjenjem; ~ *nella consegna* zakašnjenje u isporuci; ~ *nel pagamento* zakašnjenje u plaćanju; *senza* ~ bez oklevanja; *subire* ~ zakasniti

**ritegno** *m* uzdržljivost; uzdržavanje; ustezanje; *aver* ~ ustezati se; uzdržavati se; *senza* ~ bez ustezanja; bezobzirno

**ritenere** *v* zadržati; zadržavati; obuzdati; smatrati; ~ *che...* smatrati da...; ~ *doveroso* smatrati po-

trebnim (obaveznim); ~ *eseguito* smatrati izvršenim; ~ *opportuno* smatrati za shodno

**ritenersi** *v rifl* uzdržavati se; ustezati se; obuzdavati se

**ritenuta** *f* obustava; odbitak; zadržavanje; ~ *d'imposta* poreski odbitak; ~ *sul salario* odbitak od nadnice; ~ *sullo stipendio* odbitak od plate

**ritenzione** *f* zadržavanje; odbijanje; odbitak; *diritto di* ~ pravo odbijanja; ~ *d'una causa* zadržavanje prava u sporu; ~ *di merci* zadržavanje robe

**ritirare** *v* povući; povlačiti; opozvati; podići; uzeti; ~ *una cambiale* iskupiti menicu; ~ *dalla circolazione* povući iz opticaja (saobraćaja); ~ *il denaro* podići novac; ~ *il denaro dalla circolazione* povući novac iz opticaja; ~ *fondi* povući sredstva; ~ *una legge* opozvati zakon; ~ *una lettera* podići pismo; ~ *la merce* preuzeti robu; ~ *un'offesa* izviniti se za uvredu; ~ *un ordine* povući nalog (porudžbinu); ~ *un pacco* podići paket; ~ *la parola* povući reč; ~ *la posta* podići poštu; ~ *la procura* opozvati punomoć; ~ *la promessa* povući obećanje; ~ *lo stipendio* podići platu

**ritirarsi** *v rifl* povući se; stegnuti se; skloniti se; ~ *dagli affari* povući se iz poslova; ~ *in favore di...* povući se u korist...; ~ *dalla fiera* povući se sa sajma; ~ *dalla gara* odustati od takmičenja; ~ *dalla società* povući se iz društva

**ritiro** *m* povlačenje; podizanje (novca, robe i sl.); oduzimanje; sklonište; pribežište; usamljeno mesto; *contro* ~ uz preuzimanje; *funzionario in* ~ funkcioner u ostavci; *impiegato a* ~ službenik u penziji; ~ *di assegno* povlačenje doznake (čeka); ~ *di autorizzazione* opoziv ovlašćenja; ~ *di azioni* povlačenje deonica; ~ *di candidatura* povlačenje kandidature; ~ *dei capitali* povlačenje kapitala; ~ *della concessione* opoziv koncesije; ~ *del denaro in banca* podizanje novca iz banke; ~ *di documenti* povlačenje dokumenata; ~ *della domanda* povlačenje zahteva; ~ *di fondi* povlačenje fondova (sredstava); ~ *forzato* prinudno povlačenje; ~ *della legge* opoziv zakona; ~ *di licenza* povlačenje licence; ~ *della merce* preuzimanje robe; ~ *della moneta dalla circolazione* povlačenje novca iz opticaja; ~ *della patente di guida* oduzimanje vozačke dozvole; ~ *di permesso* povlačenje (oduzimanje) dozvole; ~ *della petizione* povlačenje tužbe; ~ *di un socio* povlačenje ortaka; ~ *d'uso* povlačenje iz upotrebe; *verso* ~ uz preuzimanje

**ritmo** *m* ritam; tempo; brzina; ~ *della congiuntura* konjunkturni ritam; ~ *della consegna* ritam isporuke; ~ *dell'espansione* ritam ekspanzije; ~ *del lavoro* radni ritam; ~ *di produzione* proizvodni ritam

**rito** *m* obred; običaj; ritual; *di* ~ uobičajen; *riti religiosi* verski obredi

**ritoccare** *v* popraviti; doterati; retuširati

**ritocco** *m* popravka; doterivanje; retuš

**ritornare** *v* vratiti se; vraćati se; ~ *sui propri passi* vratiti se na prvobitnu odluku; ~ *su una questione* vratiti se na stvar (pitanje); ~ *una somma* vratiti iznos

**ritorno** *m* povratak; vraćanje; *al* ~ po povratku; *andata e* ~ odlazak i povratak; *conto di* ~ povratni račun; *di* ~ u povratku; *fare* ~ vraćati se

**ritorsione** *f* pobijanje istim razlozima; vraćanje istom merom; uzvraćanje; odmazda; retorzija

**ritrarre** *v* portretirati; naslikati; opisati; prikazati; izvlačiti; crpsti (korist i sl.); povući (natrag)

**ritrattare** *v* ponovo razmotriti, ponovo obrađivati; ponovo tretirati; poreći; opozvati; povući reč

**ritrattazione** *f* poricanje; opoziv; povlačenje, ponovno raspravljanje (pretresanje); ~ *della falsa testimonianza* opoziv lažnog iskaza

**ritrazione** *f* smanjenje; stezanje, povlačenje

**ritrovamento** *m* ponovno nalaženje; pronalazak; izum; ~ *di cose perdute* nalaženje izgubljene stvari; ~ *di un tesoro* pronalazak blaga

**ritrovare** *v* pronaći; otkriti; ponovo naći

**ritrovarsi** *v rifl* ponovo se sresti; ponovo se naći

**ritrovato** *m* pronalazak; izum

**ritrovatore** *m* pronalazač; nalazač

**ritrovo** *m* sastajalište; mesto sastanka, klub; lokal

**riunificare** *v* ponovo ujediniti

**riunificazione** *f* ponovno ujedinjenje

**riunione** *f* sastanak; skup; zbor; ujedinjavanje; združivanje; *luogo di* ~ mesto sastanka; ~ *d'apertura dell'assemblea* sastanak pre održavanja skupštine; ~ *in Borsa* sastanak na berzi; ~ *di cause* spajanje sporova; ~ *dei cittadini* zbor građana; ~ *del consiglio* sednica veća (saveta); ~ *dei creditori* sastanak poverilaca; ~ *elettorale* izborni zbor; ~ *informativa* informativan sastanak; ~ *degli inquilini* skup stanara, ~ *di lavoro* radni zbor; ~ *di massa* masovni sastanak; ~ *plenaria* plenarni sastanak; ~ *pubblica* javna sednica; ~ *segreta* tajni sastanak, ~ *straordinaria* vanredni sastanak

**riunire** *v* ponovo sjediniti; združiti; ~ *società consociata* ponovo sjediniti združeno društvo

**riunirsi** *v rifl* sastati se; okupiti se; združiti se

**riuscire** *v* uspeti; uspevati; poći za rukom; pokazati se; ispasti; ~ *nell'impresa* uspeti u poduhvatu; ~ *nell'intento* uspeti u nameri; ~ *utile* pokazati se korisnim

**riuscita** *f* ishod; uspeh; *cattiva* ~ neuspeh; *far buona* ~ uspeti; pokazati se dobrim

**riva** *f* obala

**rivale** *m* suparnik; rival

**rivaleggiare** *v* takmičiti se; nadmetati se

**rivalersi** *v rifl (di qcs)* revanširati se za nešto; nadoknaditi štetu; ponovo iskoristiti nešto



**rivalità** *f* suparništvo; rivalstvo

**rivalorizzare** *v* revalorizovati; ponovo proceniti; ~ *l'imposta* regresirati porez

**rivalorizzazione** *f* revalorizacija; ~ *del capitale* revalorizacija kapitala

**rivalsa** *f (comm)* povratna menica; odšteta; regres; kompenzacija; *conto di* ~ regresni račun; ~ *sulla cambiale (cambiaria)* menični regres

**rivalutare** *v* revalorizovati; ponovo proceniti; ~ *una moneta* revalorizovati novac

**rivalutazione** *f* revalorizacija; ponovna procena; ~ *per conguaglio monetario* revalorizacija zbog monetarnog obračuna; ~ *delle ipoteche* revalorizacija hipoteke; ~ *monetaria* monetarna revalorizacija

**rivedere** *v* pregledati; revidirati; preispitati; ponovo videti; ponovo sresti; ~ *le bozze* revidirati štamparske korekturne otiske

**rivelare** *v* otkriti; objaviti; odavati; pokazati

**rivelatore** *m* objavljivač; otkrivač; indikator; pokazivač

**rivelazione** *f* otkriće, otkrivanje; obelodanjivanje; *abusiva* ~ *di segreto* neovlašćeno otkrivanje tajne; ~ *e acquisizione abusiva del segreto d'ufficio* otkrivanje i neovlašćeno pribavljanje poslovne tajne, ~ *non autorizzata di segreti* neovlašćeno otkrivanje tajne; ~ *del segreto militare* odavanje vojne tajne; ~ *del segreto professionale* odavanje profesionalne tajne; ~ *di segreto di Stato* odavanje državne tajne; ~ *di segreto d'ufficio* odavanje poslovne tajne

**rivendere** *v* preprodati; preprodavati

**rivendibile** *adj* koji se može preprodati

**rivendicare** *v* osvetiti; tražiti natrag; zahtevati

**rivendicazione** *f* polaganje prava; zahtevanje (prava); *azione per* ~ tužba pri traženju prava vlasništva; ~ *d'eredità* zahtev za povraćaj nasledstva; ~ *immobiliare* zahtev za povraćaj nekretnine; *rivendicazioni salariali* zahtevi za bolje plate; ~ *sindacale* sindikalni zahtev; ~ *territoriale* teritorijalni zahtev

**rivendita** *f (comm)* preprodaja; preprodavanje; dućan; ~ *di generi alimentari* prodavnica prehrambenih artikala; ~ *di tabacchi* trafika

**rivenditore** *m* preprodavac

**rivendugliolo** *m* prodavac na malo

**rivenire** *v* ponovo doći; vratiti se

**riverente** *adj* smeran; pun poštovanja

**riversare** *v* ponovo sipati; ponovo natočiti; izliti; izlivati; prevrnuti; ~ *la colpa su qcn* svaliti krivicu na nekoga; ~ *un'imposta su qcn* prebaciti porez na nekoga

**rivestimento** *m* obloga; presvlaka; oplata

**rivestire** *v* obložiti; presvući; ponovo obući; zauzimati (funkciju); ~ *una carica* zauzimati neko mesto; ~ *i diritti* imati prava

**riviera** *f* rivijera; primorje

**rivierasco** *adj* obalni; obalski; primorski

**rivincita** *f* osveta; odmazda; revanš; *pigliarsi la* ~ osvetiti se; revanširati se

**rivista** *f* časopis; revija; pregled; smotra; ~ *del mercato* pregled tržišta; ~ *quindicinale* polumesečni časopis; ~ *ufficiale* službeni časopis

**rivivere** *v* oživljavati; oživeti; preporoditi se; obnoviti se

**rivolgere** *v* usmeriti; uperiti; okrenuti; okretati; obrnuti; uputiti; ~ *l'attenzione* upozoriti; ~ *una domanda* uputiti molbu; ~ *la parola* osloviti; ~ *la richiesta* uputiti zahtev

**rivolgersi** *v rifl* okrenuti se; obrnuti se; ~ *a qcn* obratiti se nekome

**rivolgimento** *m* okretanje; prevrat; preokret

**rivolta** *f* buna; pobuna; ustanak; revolt; ~ *armata* oružana pobuna

**rivoltare** *v* okrenuti; preokrenuti; prevrnuti; ~ *la terra* prekopati zemlju

**rivoltarsi** *v rifl* prevrnuti se; okrenuti se; pobuniti se

**rivoltoso** *m e adj* pobunjenik; buntovnik; buntovan; pobunjen; buntovnički

**rivoluzionario** *m e adj* buntovnik; ustanik; revolucionar; buntovan; buntovnički; revolucionaran; prevratnički

**rivoluzione** *f* prevrat; preokret; revolucija; ~ *agraria* agrarna revolucija; ~ *industriale* industrijska revolucija; ~ *mondiale* svetska revolucija; *R~ d'Ottobre* Oktobarska revolucija; ~ *proletaria* proleterska revolucija

**rizzare** *v* uspraviti; sagraditi; podići

**roba** *f* roba; stvari; opretna; odeća; tkanina; *un monte di* ~ gomila stvari; ~ *da mangiare* nešto za jelo; ~ *di rifiuto* otpadna roba; ~ *di prima qualità* prvoklasna roba; ~ *di scarto* škart roba

**robaccia** *f* loša roba; otpad; bofl; trice; ~ *di scarto* škart

**robustezza** *f* otpornost; snaga; čvrstoća

**robusto** *adj* otporan; snažan; čvrst

**rodaggio** *m* probna vožnja; probni pogon (motora); uhodavanje; pripremni period

**rodare** *v* razrađivati (motor); uhodavati

**rogare** *v (leg)* sastaviti; napisati (molbu, ugovor i sl.)

**rogatoria** *f (leg)* zamolnica (zahtev) drugom sudu; *per* ~ po molbi drugog suda

**rogito** *m (leg)* notarski spis; javni dokument

**rollio** *m (naut)* uzdužno ljuljanje broda

**Roma** *f (geogr)* Rim

**Romania** *f (geogr)* Rumunija

**romeno** *adj* rumunski

**Romeno** *m* Rumun

**rompere** *v* prekinuti; raskinuti; razbiti; slomiti; polupati; ~ *l'accordo* raskinuti sporazum; ~ *il blocco* prekinuti blokadu; ~ *il contratto* raskinuti ugovor; ~ *il discorso* prekinuti govor; upasti u reč; ~ *il ghiaccio* probiti led; ~ *un giuramento* prekršiti zakletvu; ~ *i legami di amicizia*

raskinuti prijateljske veze; ~ *le relazioni* prekinuti odnose (veze); ~ *silenzio* prekinuti tišinu; progovoriti; ~ *le trattative* prekinuti pregovore
**rompersi** *v rifl* slomiti se; razbiti se
**rosso** *adj* crven; *Croce rossa* Crveni krst; ~ *d'uovo* žumance
**rotabile** *adj* kolski; vozni; prevozni; *materiale* ~ vozila; *parco* ~ vozni park; *strada* ~ drum; kolski put
**rotaia** *f* šina; kolosek; kolotečina
**rotante** *adj* obrtni; okretni
**rotativa** *f (tipog)* rotaciona štamparska mašina
**rotazione** *f* rotacija; kruženje; okretanje; smenjivanje; ~ *di capitale* rotacija kapitala; ~ *delle culture* smenjivanje kultura; ~ *orizzontale* horizontalna rotacija; ~ *verticale* vertikalna rotacija
**rotondo** *adj* okrugao; obao; zaobljen; kružni; *in cifra rotonda* u okruglom broju
**rotta** *f* kurs; ruta; pravac putovanja; *andare a* ~ *di collo* ići prebrzo; srljati; *cambiamento di* ~ menjanje kursa (smera); *con* ~ *a...* s pravcem puta za...; *dirigere la* ~ upravljati smerom puta; *far* ~ *da...* isploviti iz....; *far* ~ *per...* ploviti za...; *invertire la* ~ promeniti kurs (smer); ~ *commerciale* trgovačka ruta; ~ *diretta* direktna ruta; ~ *indiretta* indirektna ruta; ~ *oceanica* okeanska ruta
**rottami** *m pl* otpad; ~ *di ferro* staro gvožđe; otpaci metala
**rotto** *adj* iskidan; polomljen; razbijen; ~ *a qcs* oguglao; naviknut na nešto; ~ *a vizio* odan poroku
**rottura** *f* raskid; prekid; prelom; razbijanje; lomljenje; rascep; ~ *del contratto* raskid ugovora; ~ *dei negoziati* prekid pregovora; ~ *della parola data* gaženje date reči; ~ *delle relazioni* prekid odnosa; ~ *delle relazioni diplomatiche* prekid diplomatskih odnosa; ~ *di sigillo* lomljenje (skidanje) pečata; ~ *delle tariffe* prekid tarifa
**rovesciamento** *m* prevrtanje; preokretanje; preokret
**rovesciare** *v* prevrnuti; prevaliti; srušiti; okrenuti; oboriti; ~ *il governo* srušiti vladu; ~ *la situazione* preokrenuti situaciju
**rovesciarsi** *v rifl* prevrnuti se; oboriti se
**rovescio** *m e adj* naličje; revers; poraz; nedaća; obrnut; naopak; preokrenut; *a* ~ naopako; obrnuto; *giacere a* ~ ležati nauznak; *il* ~ *della medaglia* druga strana medalje
**rovina** *f* propast; rušenje; raspad; propadanje; slom; ruševina; ruina; *andare in* ~ propasti; srušiti se; *cadere in* ~ propasti; upropastiti se; *mandare in* ~ upropastiti; ~ *economica* privredni slom; *votato alla* ~ osuđen na propast
**rovine** *f pl* ruševine; razvaline
**rovinare** *v* upropastiti; uništiti; ruinirati; razoriti; razvaliti; srušiti; pasti; *la guerra ha rovinato l'economia* rat je uništio privredu
**rovinarsi** *v rifl* upropastiti se; ~ *la salute* narušavati svoje zdravlje
**rovistare** *v* preturati; pretraživati; premetati
**rozzo** *adj* grub, neobrađen; sirov; neotesan; neuljudan; *modo* ~ grub način
**Ruanda** *f (geogr)* Ruanda
**ruba** *f* krađa; pljačka; *andare a* ~ ići kao alva; razgrabiti se; *mettere a* ~ opljačkati
**rubacchiare** *v* potkradati; krasti na sitno
**rubare** *v* krasti; ukrasti; pljačkati; otimati
**rubato** *adj* ukraden
**rubatore** *m* kradljivac
**rubinetto** *m* slavina; česma
**rubrica** *f* rubrika; rokovnik; adresar, imenik; beležnica; ~ *telefonica* telefonski imenik
**rubricare** *v* rubrikovati, razvrstati; popisati; srediti (po rubrikama)
**ruffiana** *f* svodnica; podvodačica
**ruffianesimo** *m* svođenje; svodništvo, podvođenje
**ruffiano** *m* svodnik; podvodač
**ruggine** *f* rđa; korozija; zla krv; nesloga; mržnja; *far la* ~ rđati; korodirati
**rullare** *v* valjati; izravnavati valjkom; *(aeron)* rulati; voziti po tlu; *(naut)* valjati se; ljuljati se uzdužno
**rumore** *m* buka; galama; šum; žagor; *far* ~ praviti buku; galamiti
**ruolo** *m* spisak zaposlenih; kadrovska lista; registar; popis; uloga; rola; službeni status; *di* ~ stalan; stalno zaposlen; *fuori* ~ privremeno zaposlen; ~ *d'anzianità* radni staž; ~ *d'avanguardia* vodeća uloga; ~ *delle cause in materia civile* registar građanskih parnica; ~ *delle cause in materia penale* registar krivičnih rasprava; ~ *dei contribuenti* spisak poreskih obveznika; ~ *determinante della classe operaia* odlučujuća uloga radničke klase; ~ *dei dibattimenti* rokovnik rasprava; ~ *dirigente* rukovodeća uloga; ~ *d'equipaggio* spisak posade; ~ *d'imposizione (delle imposte)* poreski registar; ~ *organico* plan radnih mesta; ~ *degli stipendi* platni spisak; ~ *delle udienze* raspored suđenja (ročišta)
**ruota** *f* točak; krug; kolut; ~ *della Borsa* promet na berzi; ~ *dentata* zupčanik, ~ *motrice* pogonski točak
**rurale** *adj* seoski; ruralni; zamljoradnički; *cassa* ~ seoska štedionica; *economia* ~ seoska ekonomija; *edilizia* ~ seosko građevinarstvo; *esodo* ~ beg sa sela; *gente* ~ seoski svet; *industria* ~ seoska industrija; *lavoratore* ~ seoski radnik; *politica* ~ seoska politika; *popolazione* ~ seosko stanovništvo; *sociologia* ~ seoska sociologija; *vita* ~ seoski život



**russamento** *m* hrkanje
**russare** *v* hrkati
**Russia** *f (geogr)* Rusija; *R~ Bianca* Belorusija
**russo** *adj* ruski; *insalata russa* ruska salata
**Russo** *m* Rus
**rustico** *m e adj* koliba; poljska kućica; seoska kuća; grub; priprost; neotesan; seoski; seljački; rustičan
**ruvidamente** *adv* hrapavo; grubo; nepristupačno
**ruvidezza** *f* hrapavost; grubost; nepristupačnost; osornost
**ruvido** *adj* hrapav, osoran; grub; nepristupačan

# S

**sabotaggio** *m* sabotaža; sabotiranje; ~ *di azienda* sabotaža preduzeća; ~ *economico* privredna sabotaža; ~ *di opere militari* sabotaža vojnih postrojenja; *il ~ di una riunione* sabotiranje sastanka

**sabotare** *v* sabotirati; vršiti sabotažu; ometati, namerno pokvariti

**sabotatore** *m* saboter

**sacca** *f* torba; kesa; *a* ~ u izobilju; *avere la* ~ biti bogat; *far la* ~ spremati se za put

**saccheggiare** *v* opljačkati; pljačkati; pleniti

**accheggiatore** *m* pljačkaš

**saccheggio** *m* pljačka; pljačkanje; grabež

**sacchetto** *m* vrećica; kesica

**sacco** *m* vreća; džak; *far un ~ di quattrini* zaraditi puno novca; *mettere a* ~ opljačkati; *tornare con le pive nel* ~ vratiti se neobavljena posla, vratiti se praznih ruku; *un ~ di* mnogo; sijaset; ~ *di plastica* plastična vreća; ~ *postale* poštanska vreća; *vuotare il* ~ isprazniti vreću; sve ispričati

**sacrificare** *v* žrtvovati

**sacrificarsi** *v rifl* žrtvovati se; ~ *per qcs* žrtvovati se za nešto

**sacrificio** *m* žrtva; žrtvovanje; odricanje

**sacro** *adj* sveti; posvećeni; *Sacra Scrittura* Sveto pismo

**sadico** *adj e m* sadistički; sadista

**sadismo** *m* sadizam

**saggio** *m (ecc) e adj* stopa; proba; ogled; uzorak; primer; baždarenje; mudar; pametan; *bollo di* ~ baždarski pečat; *certificato di* ~ svedočanstvo o baždarenju; *come* ~ probno; kao proba; *condotta saggia* mudro vladanje; *di* ~ probni; *numero di* ~ ogledni primerak; *politica saggia* mudra politika; *quale* ~ za probu; probno; *ridurre il ~ dell'interesse* sniziti kamatnu stopu; ~ *di capitalizzazione* stopa kapitalizacije; ~ *del deporto* deprotna stopa; ~ *di dividendo* dividendna stopa; ~ *d'imposta* poreska stopa; ~ *d'interesse* kamatna stopa; ~ *medio di profitto* srednja profitna stopa; ~ *nominale* nominalna stopa; ~ *normale* normalno baždarenje; nominalna stopa; ~ *del plusvalore* stopa viška vrednosti; ~ *del profitto* stopa profita; ~ *di riporto* reportna stopa, ~ *di rivalutazione* revalorizaciona stopa; ~ *di sconto* diskontna stopa; ~ *suppletivo* dopunska stopa; naknadno baždarenje; ~ *unitario* jedinična stopa; *sottoporre al* ~ baždariti; *tassa di* ~ taksa za baždarenje; *a titolo di* ~ kao proba

**sagoma** *f* kalup; model, oblik; profil; *collo fuori* ~ koleto izvan profila

**sala** *f* dvorana; sala; ~ *del consiglio* većnica, ~ *delle riunioni* sala za sastanke; ~ *delle sedute* sala za sednice; ~ *d'udienza* sala za službeni prijem, sudnica; ~ *delle vendite all'asta* licitaciona dvorana

**salamoia** *f* salamura; rasol; *mettere in* ~ salamuriti

**salare** *v* soliti; posoliti; usoliti; ~ *la scuola* bežati iz škole; ~ *troppo* presoliti

**salariale** *adj* platni; dohodovni; *accordo* ~ sporazum o platama; *aumento* ~ povišica plate; *ordinamento* ~ dohodovni poredak; *politica* ~ politika plata; *riduzione* ~ sniženje plata; *rivendicazione* ~ zahtevi za povećanje plata; *statistica* ~ statistika plata; *tariffa* ~ dohodovna tarifa

**salariare** *v* plaćati (za posao)

**salariato** *m e adj* plaćeni radnik; plaćen

**salario** *m* plata; nadnica; *adeguamento dei salari* usklađenje plata; *blocco dei salari* zamrzavanje plata; *complemento di* ~ dopunska plata, *fondo dei salari* platni fond; *gratifica sul* ~ nagrada na platu; *imposta sui salari* porez na platu; *livello dei salari* nivo plata; *risarcimento dei salari* naknada (umesto) nadnica; *ritenuta sul* ~ odbitak od plate; *ritirare il* ~ podignuti platu; *teoria dei salari* teorija plata; ~ *agrario* agrarna (poljoprivredna) nadnica; ~ *annuo (annuale)* godišnja plata; ~ *d'apprendista* plata učenika u privredi; ~ *d'aspettativa* nadnica za čekanje; ~ *base* osnovna plata (nadnica); ~ *collettivo* kolektivna plata; ~ *in contanti* plata u novcu; ~ *contrattuale* ugovorena plata; ~ *a cottimo* akordna nadnica; nadnica po



učinku; ~ *in denaro* nadnica u novcu; ~ *diretto* neposredna plata; ~ *di fame* nadnica gladi; ~ *fisso* fiksna plata (nadnica); ~ *garantito* garantovana plata; ~ *giornaliero (a giornata)* dnevna nadnica; ~ *a incentivo* stimulativna plata; ~ *indiretto* posredna nadnica; ~ *individuale* individualna plata; ~ *iniziale* početna plata; ~ *limite* granična plata; ~ *lordo* bruto plata; ~ *massimo* maksimalna plata; ~ *medio* srednja plata; ~ *mensile* mesečna plata; ~ *minimo* minimalna plata; ~ *mobile* promenljiva plata; ~ *in natura* nadnica u naturi; ~ *netto* neto plata; ~ *nominale* nominalna plata; ~ *operaio* radnička plata; ~ *ad ora* nagrada po satu; ~ *per pezzo* nagrada po komadu; ~ *a premio* premijska nagrada; ~ *progressivo* progresivna plata; ~ *reale* realna plata; ~ *a rendimento* plata po učinku; ~ *a scala mobile* stepenasta plata; ~ *settimanale* nedeljna plata (zarada); ~ *tabellare* plata prema popisu; ~ *a tempo* vremenska zarada; ~ *totale* totalna plata; ~ *per unità di tempo* zarada za jedinicu vremena; *supplemento di* ~ dodatak na platu

**saldaconti** *m (comm)* obračun; knjiga obračuna

**saldare** *v* saldirati (račun); isplatiti; spojiti; sastaviti; zavariti; ~ *il conto* isplatiti račun; ~ *i debiti* isplatiti dugove; ~ *la fattura* isplatiti fakturu; ~ *uno scoperto* podmiriti dug

**saldato** *adj (comm)* podmiren; isplaćen; *(metall)* zavaren; *conto* ~ podmiren račun; *fattura saldata* isplaćena faktura

**saldatura** *f (metall)* lemljenje; varenje; zavarivanje

**saldezza** *f* čvrstina; postojanost; stabilnost; ~ *della moneta* stabilnost novca

**saldi** *m pl* preostala roba; *fare i ~ dei conti* izravnati račune; ~ *di fine stagione* sezonska rasprodaja

**saldo** *m e adj (comm)* saldo; neisplaćen ostatak; čvrst; tvrd; postojan; stalan; *pagamento a* ~ isplata ostatka; *presentare un* ~ iskazati saldo; *riportare un* ~ preneti saldo; ~ *attivo* aktivni saldo; ~ *avere* potražni saldo; ~ *in banca* saldo u banci; ~ *di cassa* blagajnički saldo; ~ *di conto* saldo računa; ~ *a credito (creditore)* aktivni (potražni) saldo; ~ *dare* dugovni saldo; ~ *a debito* pasivni saldo; ~ *debitore* dugovinski saldo; ~ *deficitario* dugovni (deficitaran) saldo; ~ *disponibile* raspoloživ saldo; ~ *di dividendo* saldo dividende; ~ *di una fattura* saldo fakture; ~ *finale* konačni (zaključni) saldo; ~ *di fine mese* saldo krajem meseca; ~ *negativo* negativan saldo; ~ *netto* čist saldo; ~ *a nostro carico* saldo na naš teret; ~ *a nostro favore* saldo u našu korist; ~ *a nuovo* prenos salda; ~ *a pareggio* saldo za izravnanje; ~ *passivo* pasivni saldo; ~ *residuo (restante)* saldo; ostatak; ~ *riportato* preneseni saldo; ~ *delle transazioni* saldo transakcija; ~ *a Vostro favore* saldo u Vašu korist; *stabilire il* ~ utvrditi saldo

**sale** *m* so; pamet; duhovitost

**saliente** *adj* istaknut; isturen; važan; značajan; *tratto* ~ glavna crta

**salire** *v* popeti se; penjati se; rasti; dizati se; ~ *in alto* popeti se visoko; ~ *di prezzo* podići cenu

**salita** *f* uspon; penjanje; uzbrdica; *in* ~ uzbrdo; ~ *al potere* dolazak na vlast

**salone** *m* dvorana; salon; ~ *dell'automobile* salon automobila; ~ *doganale* carinska sala; ~ *della fiera* paviljon na sajmu

**salpare** *v (naut)* zaploviti; otisnuti se

**saltare** *v* skakati; skočiti; preskočiti; izostaviti; ~ *agli occhi* bosti oči

**salto** *m* skok

**saltuariamente** *adv* povremeno; na preskok

**saltuario** *adj* povremen; neredovan; isprekidan

**salubre** *adj* zdrav; lekovit; koristan za zdravlje

**salumeria** *f* prodavnica suvomesnatih proizvoda; kobasičarnica

**salutare** *adj e v* zdrav; lekovit; koristan; pozdraviti; dočekati; ~ *cordialmente* srdačno pozdraviti; ~ *distintamente* pozdraviti s poštovanjem

**salute** *f* zdravlje; spas; spasenje; *bere alla* ~ piti u zdravlje; *godere buona* ~ uživati u dobrom zdravlju; *reati gravi contro la ~ pubblica* teška dela prekršaja protiv zdravlja ljudi; ~ *pubblica* javno zdravstvo

**saluto** *m* pozdrav; *cordiali saluti* srdačni pozdravi; *distinti saluti* s poštovanjem; *migliori saluti* s velikim poštovanjem; *porgere i saluti* pozdravljati; *ricambiare i saluti* uzvratiti pozdrave; *trasmettere saluti* preneti pozdrave

**salvacondotto** *m* propusnica; propratnica; sprovodnica

**salvadanaio** *m* štedna kasica

**salvagente** *m (naut)* pojas za spasavanje

**salvaguardare** *v* štititi; čuvati; braniti

**salvaguardia** *f* zaštita; odbrana; *a ~ di qcs* za zaštitu nečega; u odbranu nečega; ~ *dei diritti* zaštita prava; ~ *degli interessi* zaštita interesa; ~ *della legge* zakonska zaštita

**salvamento** *m* spas; spasenje; spasavanje; *a* ~ bez nezgode; sretno; zdrav i živ; *portare a* ~ spasiti; dovesti na sigurno

**salvapunte** *m* zaštitna kapica (za olovku, pero)

**salvare** *v* spasiti, izbaviti; sačuvati; čuvati; očuvati; ~ *l'apparenza* sačuvati privid; ~ *una contraddizione* razrešiti protivrečnost

**salvataggio** *m* spasavanje; *battello di* ~ čamac za spasavanje; *diritti di* ~ taksa za spasavanje; *lancia di* ~ čamac za spasavanje; *premio di* ~ nagrada za spasavanje; ~ *bancario* bankarsko spasavanje; ~ *e soccorso in mare* spasavanje i pružanje pomoći na moru

**salvatore** *m* spasilac

**salvazione** *f* spasenje; spas

**salvezza** *f* spasenje; spas

**salvo** *adj e adv* spasen; izbavljen, osim; izuzev; *mettere in ~* skloniti na stranu; izbaviti; *portare in ~* spasti; *~ accordi contrari* osim ako nije suprotno dogovoreno; *~ approvazione della casa* uz uslov da firma dâ odobrenje; *~ assaggio* uz uslov degustacije; *~ avviso contrario* izuzev suprotnog obaveštenja; *~ buon fine* uz uobičajenu rezervu; *~ conferma* uz eventualnu potvrdu; *~ contrattempo* uz rezervu zadržavanja, *~ contrordine* osim suprotnog naloga; *~ diversa disposizione* ako ne dođe do drugačije naredbe; *~ diversa pattuizione* osim suprotnog sporazuma; *~ errori ed omissioni* s rezervom eventualnih grešaka ili propusta; *~ forza maggiore* izuzev više sile; *~ imprevisti* izuzev nepredviđenih slučajeva; *~ ordine contrario* izuzev protivnaloga; *~ patto contrario* ako nije drugačije dogovoreno; *~ prova* uz proveru; *~ vendita* izuzev prodaje; *~ il venduto* ako nije prodato; *~ vista i verifica* izuzev viđenja i provere (robe); *sano e ~* zdrav i živ; u ispravnom stanju

**sanare** *v* popraviti; srediti; sanirati; ozdraviti; isceliti; *~ le finanze* sanirati finansije; *~ le irregolarità* ispraviti nepravilnost; *~ un terreno paludoso* presušiti močvarno zemljište

**sanatoria** *f (leg)* naknadna odluka suda; sudska ispravka

**sanatorio** *adj* koji sanira; koji legalizuje; *sentenza sanatoria* naknadna odluka suda

**sancire** *v* potvrditi; dati zakonsku moć; sankcionisati; ozakoniti; *~ un patto* sankcionisati sporazum

**sangue** *m* krv; *congiunto per ~* krvno srodstvo; *fatto di ~* krvoproliće; zločin; *a ~ freddo* hladnokrvno

**sanguinario** *adj* krvoločan; krvožedan

**sanità** *f* zdravlje; zdravstvo; *di ~* zdravstveni; sanitetski; *Ministero della S~* ministarstvo zdravlja; *~ pubblica* javno zdravstvo; *ufficio di ~* zdravstvena stanica

**sanitario** *adj* zdravstveni; sanitarni; sanitetski; *impianti sanitari* sanitarni uređaji; *servizio ~* sanitarna služba

**sano** *adj* zdrav; *criterio ~* zdrav kriterijum; *di sana pianta* u celini; potpuno; iz temelja; *~ e salvo* zdrav i čitav

**sanzionare** *v* potvrditi; odobriti; sankcionisati

**sanzione** *f* potvrda; odobrenje; davanje zakonske snage; ozakonjenje; kazna; sankcija; *applicare le sanzioni* primeniti sankcije; *prendere una ~* primeniti sankciju; *~ collettiva* kolektivna sankcija; *~ disciplinare* disciplinska kazna; *~ economica* ekonomska (privredna) sankcija; *~ fiscale* poreska sankcija; *~ patrimoniale nel diritto civile* imovinska sankcija u građanskom pravu; *~ penale* krivična odredba; *~ prammatica* pragmatična sankcija; *~ rimunerativa* kaznena stavka

**sapere** *m e v* znanje; učenost, znati; umeti; mirisati; *far ~ qcs a qcn* obavestiti nekoga; staviti nekome nešto na znanje; *non ~ di nulla* biti bez ukusa; *~ da buona fonte* saznati iz pouzdanog izvora; *~ fare* znati raditi; snalaziti se; *~ a memoria* znati napamet; *~ di rinchiuso* mirisati na ustajao vazduh; biti neprovetren; *~ per sentito dire* znati iz priče; indirektno saznati; *uomo di gran ~* vrlo učen čovek; *venire a ~* doznati

**sapore** *m* ukus; *avere ~* imati ukus; *dar ~* učiniti ukusnim

**saracinesca** *f* metalna rešetka na vratima; gvozdena roletna

**sartia** *f (naut)* sartija; uže koje drži jarbol

**satellite** *m e adj* telesna straža; pratilac; satelit; trabant; pratilački; satelitski; *città ~* satelitski grad, *~ artificiale* veštački satelit; *Stato ~* satelitska država

**saturare** *v* zasititi; prezasititi

**saturazione** *f* zasićenje; zasićenost; *~ del mercato* zasićenost tržišta; *~ della potenzialità produttiva* zasićenost proizvodnog potencijala

**saturità** *f* zasićenost

**saturo** *adj* zasićen

**saziare** *v* zasititi; nasititi; *~ un desiderio* zadovoljiti želju

**sazietà** *f* zasićenost; sitost; *mangiare a ~* jesti do mile volje; najesti se; *~ eccessiva* prezasićenost; *~ pubblicitaria* reklamna zasićenost

**sbadataggine** *f* nepažnja; nesmotrenost

**sbadato** *adj* nepažljiv; nesmotren; rastresen; *alla sbadata* nesmotreno

**sbagliare** *v* pogrešiti; grešiti; prevariti se; *~ i calcoli* pogrešiti u računu; *~ di grosso* grdno se prevariti; *~ strada* pogrešiti put (smer)

**sbagliato** *adj* pogrešan; promašen

**sbaglio** *m* greška; zabluda; *incorrere in uno ~* upasti u grešku; *per ~* greškom; pogrešno

**sballare** *v* razmotati; raspakovati; izmišljati; izmisliti

**sballatura** *f* otvaranje bale, razmotavanje

**sbalzo** *m* skok; odskok; *~ dei prezzi* skok cena

**sbandamento** *m (naut)* naginjanje; krivudanje

**sbarazzare** *v* raspremiti; ukloniti s puta; otarasiti

**sbarazzarsi** *v rifl* osloboditi se, rešiti se; otresti se

**sbarcare** *v (naut)* iskrcati; istovariti; iskrcati se; stupiti na kopno; *~ il lunario* životariti; sastavljati kraj sa krajem

**sbarcatoio** *m (naut)* iskrcavalište; stovarište, kej

**sbarco** *m (naut)* iskrcavanje; iskrcaj; istovar; *allo ~* pri iskrcaju; *bolletta di ~* dozvola za iskrcaj; *luogo di ~* iskrcavalište; *permesso di ~* dozvola iskrcavanja; *~ del carico* iskrcavanje tereta; *spese di ~* troškovi iskrcaja



**sbarra** *f* poluga; šipka; motka; prečaga; *dietro le sbarre* iza rešetaka; *presentarsi alla ~* izaći pred sud

**sbarramento** *m* bariranje (čeka); pregrađivanje; zatvaranje; zakrčivanje; pregrada; *~ di un assegno bancario* bariranje bankarskog čeka; *~ speciale* specijalno bariranje

**sbarrare** *v* barirati; precrtati; sprečiti; pregraditi; *~ un assegno* barirati ček; *~ la porta* zamandaliti vrata; *~ la strada* sprečiti put

**sbarrato** *adj* bariran; precrtan; sprečen; pregrađen, *assegno ~* bariran ček

**sbigottimento** *m* zapanjenost; zaprepašćenje; zbunjenost; strah

**sbigottire** *v* zaprepastiti; preplašiti; zbuniti; zapanjiti

**sbilanciare** *v* poremetiti ravnotežu; uzrdmati; poremetiti finansije

**sbilanciarsi** *v rifl* izgubiti ravnotežu; preterivati

**sbilanciato** *adj* neuravnotežen; poremećen

**sbilancio** *m* debalans; manjak; deficit; poremećaj; gubitak ravnoteže; *~ fra entrate e uscite* debalans (nesklad) između aktive i pasive (prihoda i rashoda)

**sbloccamento** *m* deblokiranje; oslobađanje; *~ di credito congelato* deblokiranje zamrznutog kredita

**sbloccare** *v* skinuti blokadu; deblokirati; *~ la merce* deblokirati robu; *~ i prezzi* ukinuti kontrolu cena; *~ i salari* deblokirati plate

**sblocco** *m* deblokiranje; oslobađanje; *~ degli affitti* deblokiranje stanarina; *~ di conto bancario* deblokiranje bankarskog računa; *~ di crediti* deblokiranje kredita; *~ dei fondi* deblokiranje sredstava; *~ dei prezzi* ukidanje kontrole cena; *~ del vino* slobodna prodaja vina

**sboccare** *v* izlivati se; uticati; provaliti; odliti

**sbocco** *m* plasman; izlaz na tržište; izlaz; izlivanje; ušće; *mercato di ~* izlazno tržište

**sbornia** *f* pijanstvo; mamurluk

**sborsare** *v* isplatiti; davati (novac); trošiti

**sborso** *m* isplata; izdatak; trošak

**sbrigamento** *m* obavljanje; izvršenje

**sbrigare** *v* obaviti; izvršiti; razrešiti; *~ un affare* obaviti posao; *~ la corrispondenza* rešiti poštu; *~ le formalità doganali* obaviti carinske formalnosti; *~ le pratiche d'ufficio* obaviti kancelarijske poslove

**sbrigarsi** *v rifl* požuriti se; *~ di qcn (di qcs)* otarasiti se nekoga (nečega); *sbrighiamoci* požurimo

**sbrigativo** *adj* hitar; okretan; brz (u poslu); ekspeditivan

**sbrogliare** *v* razmrsiti; razmotati; raspremiti; skloniti s puta

**sbruffone** *m* hvalisavac; hvališa; razmetljivac

**scacchiere** *m* poprište; ratište; *Cancelliere dello S~* ministar finansija (u Britaniji)

**scacciare** *v* isterati; oterati; terati

**scacciata** *f* proterivanje; progon

**scacco** *m* šahovsko polje; šah; neuspeh; poraz; gubitak; *subire uno ~* doživeti poraz; *tenere qcn in ~* držati nekoga u šahu (u škripcu)

**scadente** *adj* osrednji, slab; loš; *merce ~* nekvalitetna roba; *qualità ~* loš kvalitet

**scadenza** *f (comm)* dan dospeća; dospeće; istek; rok; *a breve ~* kratkoročno; *cambiale in ~* dospela menica; *data di ~* rok dospelosti; *fino alla ~* do dospeća; *giorno di ~* dan dospeća; *a lunga ~* dugoročno; *prolungare (prorogare) la ~* produžiti dospeće; *a ~ bruciante* pri neposrednom dospeću; *alla ~ del contratto* po isteku ugovora; *~ di cambiale* dospeće menice; *~ delle cedole* dospeće kupona; *~ contrattuale* ugovorno dospeće; *~ del credito* dospeće potraživanja; *~ fiscale* poresko dospeće; *~ d'interesse* dospelost kamata; *~ per il pagamento* dospelost plaćanja; *~ del termine* istek roka; *~ terminale* krajnje dospeće; *~ tributaria* poresko dospeće; dospelost dažbina; *~ trimestrale* tromesečno dospeće, *~ a vista* dospelost po viđenju; *termine di ~* rok dospeća

**scadenzario** *m (comm)* rokovnik; *~ cambiali* rokovnik menica; *~ fiscale* poreski rokovnik

**scadere** *v* dospeti; isteći, proteći; opasti; propasti; *~ di peso* izgubiti na težini

**scaduto** *adj (comm)* dospeo; istekao; *conto ~* dospeli račun; *non ~* nedospeo; *tempo ~* isteklo vreme

**scaffale** *m* polica; raf; stelaža

**scafo** *m (naut)* trup broda; brodsko korito

**scagionare** *v* opravdati; skinuti krivicu (s nekoga); *~ da un'accusa* osloboditi optužbe

**scagliare** *v* bacati; hitnuti; skidati ljusku (krljušti)

**scaglionamento** *m* odvajanje na grupe; raspoređivanje na razrede; *~ degli arretrati* raspoređivanje zaostalih svota; *~ dei pagamenti* raspored plaćanja; *~ dei premi* raspored premija

**scaglionare** *v* rasporediti na razrede; stupnjevati; *~ le consegne* izvršavati delimične isporuke

**scala** *f* stepenica; razmera; mera; lestvica; skala; *dazio a ~ mobile* progresivan porez; skalarna dažbina; *~ decimale* decimalna mera; *~ d'invalidità* stepen invalidnosti; *~ mobile* klizna skala; progresivan porez; pokretne stepenice; *~ mobile dei salari* progresivan porez na plate; *~ di produzione* proizvodni stepen; *~ scorrevole* klizna skala; *~ di sicurezza* protivpožarne stepenice; *~ sociale* društveni stepen; *~ degli stipendi* skala ličnih dohodaka (plata); *su ~ mondiale* u svetskim razmerama; *su modesta ~* u umerenom obimu; *riforma su larga ~* reforma velikog obima; *su vasta ~* u širokoj meri; u velikim razmerama

**scalandrone** *m (naut)* pokretni mostić (za ukrcavanje na brod)

**scalare** *v e adj* popeti se; uspeti se; postepeno smanjiti; postepen; postupan; ~ *il conto* smanjiti račun; ~ *il prezzo* smanjiti cenu

**scalo** *m (naut)* stovarište; pristanište; iskrcavalište; *fare* ~ pristati (sleteti) usput; *porto di* ~ pristanišna luka; ~ *aereo* usputno sletanje (aviona); ~ *di arrivo* pristanišno stovarište; ~ *commerciale* trgovačko stovarište; ~ *di costruzione e alleggio* brodogradilišni navoz (dok); ~ *di dogana (doganale)* carinsko pristanište; ~ *ferroviario* železnički (industrijski) kolosek; ~ *intermedio* sekundarno pristanište; ~ *merci* teretna stanica (luka); robno pristanište; ~ *tecnico* tehničko stovarište; *senza* ~ bez pristajanja; bez zaustavljanja; bez ateriranja

**scambiare** *v* razmeniti; izmeniti; zameniti; ~ *i saluti* otpozdraviti; razmeniti pozdrave

**scambievole** *adj* uzajamni; međusobni

**scambio** *m* razmena; zamena; trampa; *andamento degli scambi* tok razmene; *beni di* ~ dobra razmene; *fare lo* ~ vršiti razmenu; *incrementare gli scambi* unaprediti razmenu; *libero* ~ slobodna razmena (trgovina); *libero* ~ *del lavoro* slobodna razmena rada; *mezzo di* ~ sredstvo razmene; *moneta di* ~ novac razmene; *politica di libero* ~ politika slobodne razmene; *possibilità di* ~ mogućnost razmene; *ragione di* ~ razlog razmene; ~ *di abitazione* zamena stana; ~ *di beni* razmena dobara; ~ *di beni e servizi* razmena dobara i usluga; ~ *commerciale equilibrato* uravnotežena trgovinska razmena; ~ *culturale* kulturna razmena; ~ *economico* privredna (ekonomska) razmena, ~ *d'esperienza* razmena iskustava; *scambi interbancari* platni promet; ~ *interiore* unutrašnja razmena robe; ~ *internazionale* međunarodna razmena; ~ *di lavoro* razmena rada; ~ *di lettere* razmena pisama; ~ *merceologico (di merci)* robna razmena; ~ *monetario* novčana razmena; ~ *multilaterale* multilateralna razmena; ~ *in natura (naturale)* naturalna razmena; ~ *di note* razmena nota; ~ *di popolazione* razmena stanovništva; ~ *di prigionieri* razmena zarobljenika; ~ *di prodotti* razmena proizvoda; ~ *delle ratifiche* razmena ratifikacija; ~ *di saluti* otpozdravljanje; ~ *territoriale* teritorijalna razmena; ~ *di vedute* razmena mišljenja (gledišta); *tassa di* ~ porez na promet; *valore di* ~ vrednost razmene

**scambista** *m (comm)* partner u razmeni; *(ferr)* skretničar; *libero* ~ pristaša slobodne trgovine

**scampare** *v* izbaviti; spasti; sačuvati; uteći; umaći; izmaknuti; ~ *il pericolo* izbeći opasnosti

**scampionatura** *f* uzorkovanje radi vršenja analiza

**scampo** *m* spas; spasenje; *non c'è* ~ nema druge (spasa); *non c'è via di* ~ nema spasa (izlaza)

**scampolo** *m* ostatak tkanine; restl; *uno* ~ *di tempo* trenutak (časak) slobodnog vremena

**scandagliare** *v (naut)* meriti dubinu; sondirati; ispitivati; istražiti; ~ *la situazione* sondirati (opipavati) situaciju

**scandaglio** *m (naut)* dubinomer; sonda

**scandalizzare** *v* skandalizovati; sablazniti; zaprepastiti

**scandalizzarsi** *v rifl* skandalizovati se; sablazniti se; zaprepastiti se

**scandalo** *m* skandal; bruka; sramota; ~ *pubblico* javni skandal

**scandaloso** *adj* skandalozan; sraman

**scansia** *f* polica; stelaža

**scanso** *m* uklanjanje; izbegavanje; *a* ~ *di* da se izbegne

**scapito** *m* gubitak; šteta; *vendere a* ~ prodavati sa gubitkom

**scappare** *v* pobeći; uteći; umaći; *lasciarsi* ~ *l'occasione* propustiti priliku; ~ *a gambe levate* pobeći glavom bez obzira; ~ *di prigione* pobeći iz zatvora

**scappata** *f* lakomislen čin, duhovita dosetka: *fare una* ~ *in un luogo* svratiti negde na časak; skoknuti na neko mesto

**scappatoia** *f* izgovor; vrdanje

**scaricamento** *m* istovar; istovarivanje; iskrcavanje; rasterećenje; razduženje; *certificato di* ~ potvrda o istovaru; *diritti di* ~ istovarne takse; *luogo di* ~ mesto istovara; *posto di* ~ luka istovara (iskrcaja); ~ *d'imposta* poresko razduženje

**scaricare** *v* istovariti; iskrcati; rasteretiti; ~ *su chiatte* istovariti na šlep; ~ *la colpa* prebaciti krivicu; ~ *una persona da responsabilità* osloboditi nekoga odgovornosti

**scaricarsi** *v rifl* resteretiti se; skinuti nešto sa sebe

**scaricatoio** *m* iskrcavalište; stovarište; deponija; odvodni kanal

**scaricatore** *m* istovarivač; ~ *del porto* lučki radnik (istovarivač)

**scarico** *m* istovar; iskrcaj; odvod; rasterećenje; razduženje; *dare* ~ rasteretiti; *libro di* ~ knjiga razduženja; *mandato di* ~ nalog za ispis; *a nostro* ~ u našu korist; za naše rasterećenje; *portare una somma a* ~ knjižiti u korist (iznos za rasterećenje); *posto di* ~ mesto istovara; *a* ~ *di coscienza* za rasterećenje savesti; ~ *di merci* istovar robe; *a* ~ *di responsabilità* za oslobađanje od odgovornosti; *testimonio a* ~ svedok u korist okrivljenog

**scarsamente** *adv* oskudno; slabo; nedovoljno

**scarseggiare** *v* nedostajati; oskudevati; trpeti nestašicu; ~ *di qcs* oskudevati u nečemu

**scarsezza** *f* oskudica; nestašica; nedostatak; ~ *di denaro* nestašica novca; ~ *di merci* nestašica robe; ~ *di personale* nedostatak personala



**scarsità** *f* oskudica; nestašica; nedostatak; ~ *di capitali* nestašica kapitala; ~ *di denaro* nestašica novca; ~ *di divise* nestašica deviza; ~ *d'energia* oskudica energije; ~ *di lavoro* nestašica posla; ~ *di merce* nestašica robe; ~ *di personale* nedostatak osoblja; nestašica radne snage

**scarso** *adj* oskudan; nedovoljan; *con* ~ *successo* sa slabim uspehom; *annata scarsa* slaba žetva; *misura scarsa* nedovoljna (loša) mera; *raccolto* ~ slaba letina

**scartafaccio** *m* beležnica; svaštara; (sveska) kupusara

**scartamento** *m* širina koloseka; *ferrovia a* ~ *normale* pruga normalnog koloseka; *ferrovia a* ~ *ridotto* pruga uskog koloseka; ~ *ferroviario* železnički kolosek

**scartare** *v* škartirati; odbaciti; isključiti; ukloniti; naglo skrenuti; odskočiti u stranu; ~ *l'idea* odbaciti zamisao

**scarto** *m* odbacivanje; škart; otpadak; odbačene stvari; izdvajanje; *merce di* ~ škart roba; ~ *di fabbricazione* škart u proizvodnji; ~ *orario* vremenska razlika; ~ *di prezzo* razlika u ceni

**scassinatore** *m* provalnik; obijač

**scasso** *m* obijanje; provala; *furto con* ~ provalna krađa

**scatenare** *v* skinuti lance; otkovati; razjariti; podstaći; pobuniti

**scatola** *f* kutija; konzerva

**scattare** *v* odapeti (pušku); odskočiti; prasnuti; planuti; snimiti

**scatto** *m* skok; izliv; ispad; okidač; obarač; povišica; *di* ~ iznebuha; odjednom; ~ *di anzianità* povećanje plate na osnovu radnog staža; ~ *di stipendio* periodično povećanje plate

**scaturire** *v* izvirati; izbijati; proizilaziti

**scavare** *v* kopati; prekopavati; istraživati; dubiti; ~ *di sotto* podrivati

**scavatrice** *f* ekskavator; mašina za kopanje

**scavo** *m* kop; iskopavanje; iskopina; *scavi archeologici* arheološke iskopine; ~ *di miniera* rudarski kop; rudarsko okno

**scegliere** *v* birati; izabrati

**scellerato** *m e adj* zločinac; zlotvor; zlikovac; zločinački; zlikovački; opak

**scellino** *m (S)* šiling; ~ *austriaco* austijski šiling

**scelta** *f* izbor; mogućnost; opcija; odluka; *avvanzamento a* ~ napredovanje po izboru; *fare la* ~ izabrati; *imbarazzo della* ~ neodlučnost pri izboru; *lasciare libera* ~ ostaviti na volju; *di prima* ~ prvorazredni; *a* ~ po izboru; *a Vostra* ~ po Vašem izboru; ~ *di giurisdizione* izbor mesne nadležnosti; ~ *prioritaria* prvenstveni izbor; ~ *della professione* izbor zvanja (profesije)

**scelto** *adj* izabran; odabran; probran; *tiratore* ~ snajperista

**scemare** *v* umanjiti; smanjiti; oslabiti; ~ *il prezzo* sniziti cenu; ~ *il valore* umanjiti vrednost

**scemo** *adj* glup; budalast; blesav

**scena** *f* pozornica; scena; prizor; pojava; *colpo di* ~ iznenadan preokret; *fare* ~ ostaviti utisak; privući pažnju; *mettere in* ~ inscenirati

**scenata** *f* scena; skandal; halabuka

**scendere** *v* sići; silaziti; spustiti se; spuštati se; odsesti; upustiti se; ~ *in un albergo* odsesti u hotelu; ~ *a particolari* upuštati se u pojedinosti

**scesa** *f* silaženje; silazak; spuštanje; nizbrdica; padina; strmina; ~ *della congiuntura* konjunktura u padu

**scevro** *adj* osloboden; lišen; pošteđen; ~ *di difetti* lišen grešaka

**scheda** *f* listić; kartica; formular; karton; ~ *bianca* prazan listić; ~ *di censimento* popisni listić; ~ *di contabilità* knjigovodstvena kartica; ~ *contestata* osporavani listić; ~ *di conto* računska kartica; ~ *elettorale* glasački listić; ~ *elettorale nulla* nevažeći glasački listić; ~ *giudiziaria* sudski dosije; ~ *individuale* individualni listić; ~ *d'iscrizione* upisni list; ~ *penale* kaznena kartica; ~ *perforata* perforirana kartica; ~ *personale* lična karta; ~ *sanitaria* zdravstveni karton; ~ *di votazione* glasački listić

**schedario** *m* kartoteka; *cartellino di* ~ kartotečki list; *mobile per* ~ nameštaj za kartoteku; ~ *dei clienti* kartoteka kupaca; ~ *dei fornitori* kartoteka dobavljača; ~ *generale* opšta kartoteka; ~ *delle informazioni* kartotečka evidencija informacija; ~ *dei rischi* kartoteka rizika

**schedarista** *m e f* kartotekar; službenik koji vodi kartoteku

**schedatore** *m* kartotekar; službenik koji upisuje u kartoteku

**schedatura** *f* unošenje u kartoteku; registrovanje

**scheletro** *m* kostur; skelet; trup; okosnica

**schema** *f* nacrt; obrazac; skica; shema; šema; ~ *di bilancio* nacrt bilansa; ~ *di campionamento* šema uzorkovanja; ~ *di correlazione* šema uzajamnog odnosa

**schematico** *adj* šematski; po obrascu; u glavnim crtama, *disegno* ~ šematski nacrt

**schematismo** *m* shematizam; opšte pravilo; uobičajeni postupak

**schermo** *m* zaštita; odbrana; filmsko platno; ekran; *farsi* ~ zakloniti se; zaštiti se

**scherno** *m* ruganje; ismejavanje; poruga; sprdnja; šega; *avere a* ~ *qcn* ismevati nekoga; *essere lo* ~ biti ruglo; *parole di* ~ podrugljive reči; *prendere a* ~ *qcs* rugati se nečemu

**scherzo** *m* šala; pošalica; *fare uno* ~ našaliti se; *fare un brutto* ~ *a qcn* nasamariti nekoga; napakostiti nekome; *per* ~ u šali

**schiaffo** *m* šamar; ćuška; *appioppare uno* ~ *a qcn* opaliti (udariti) nekome šamar; *dare uno* ~ ošamariti

**schiamazzare** *v* galamiti; derati se; kokodakati; gakati
**schiamazzo** *m* galama; buka; vika; kokodakanje; gakanje; ~ *notturno* noćna galama
**schianto** *m* prasak; treska; *di* ~ odjednom
**schiarimento** *m* razjašnjenje; objašnjenje; rasvetljavanje; razvedravanje
**schiarire** *v* objasniti; osvetliti; razbistriti; razvedriti
**schiarirsi** *v rifl* razvedriti se; razdaniti se; svitati; razbistriti se
**schiavista** *m e adj* robovlasnik; trgovac robljem; robovlasnički
**schiavistico** *adj* robovlasnički
**schiavitù** *f* ropstvo; robovanje; ~ *economica* ekonomsko ropstvo; *ridurre in* ~ povesti u ropstvo; *vivere in* ~ robovati
**schiavo** *m e adj* rob; ropski; *commercio (tratta) degli schiavi* trgovina robljem; *mercante di schiavi* trgovac robljem
**schieramento** *m* raspoređivanje; svrstavanje
**schierarsi** *v rifl* okupiti se; postrojiti se; ~ *dalla parte d'uno* stati na nečiju stranu
**shiettamente** *adv* iskreno; otvoreno
**schiettezza** *f* otvorenost; iskrenost; prostodušnost
**schietto** *adj* čist; iskren; otvoren; prostodušan; *alla schetta* otvoreno; prostodušno; *la shietta verità* gola (čista) istina; *oro* ~ suvo zlato; *vino* ~ pravo (prirodno) vino
**schiuma** *f* pena; ~ *di mare* morska pena; ~ *della società* društveni talog; šljam; ološ
**schiumare** *v* skidati penu; peniti se; penušati; ~ *profitti* ubirati profit
**schivare** *v* izbeći; kloniti se nečega; eskivirati
**schizofrenia** *f patol* šizofrenija
**schizzinoso** *adj* gadljiv; probirljiv; izbirljiv; *fare lo* ~ prenemagati se; nećkati se
**schizzo** *m* skica; nacrt; prednacrt; mlaz; *fare uno* ~ skicirati
**sci** *m* skija; skijanje
**sciagura** *f* nesreća; nedaća; *impedire una* ~ sprečiti nesreću
**sciaguratamente** *adv* nesretno; na nesreću
**sciagurato** *adj* nesrećan
**scialacquamento** *m* rasipanje; trošenje; ćerdanje
**scialacquare** *v* rasipati; profućkati
**scialacquatore** *m* rasipnik; raspikuća; trošadžija
**scialacquio** *m* (stalno) rasipanje; trošenje; ćerdanje
**scialacquo** *m* rasipanje; ćerdanje; *far* ~ rasipati
**scialo** *m* raskoš; luksuz; rasipanje; rasipnost; *fare* ~ *di qcs* trošiti nešto nemilice; razmetati se nečim
**sciame** *m* roj; jato; mnoštvo; *uno* ~ *di mosche* roj muva; *a sciami* u rojevima
**sciatto** *adj* nemaran; neuredan; aljkav
**scientemente** *adv* namerno; svesno; hotimično
**scientifico** *adj* naučni
**scienza** *f* nauka; učenost; znanje; ~ *degli affari* poznavanje poslova; ~ *ausiliaria* pomoćna nauka; ~ *contabile* knjigovodstveno znanje; ~ *del diritto* pravna nauka; ~ *economica* ekonomska nauka; ~ *finanziaria (delle finanze)* nauka o finansijama; ~ *giuridica* pravna nauka; ~ *infusa* urođeno znanje; ~ *politica* politička nauka; ~ *sociale* nauka o društvu; ~ *di Stato* državna nauka
**scienziato** *m* naučnik; učen čovek
**sciocchezza** *f* glupost; budalaština
**sciogliere** *v* raspustiti; razrešiti; raskinuti; razvrgnuti; ~ *una associazione* raspustiti društvo; ~ *le concentrazioni* raspustiti koncentracije; ~ *un contratto* raskinuti ugovor; ~ *un dubbio* razrešiti sumnju; ~ *da un obbligo* razrešiti obaveze; ~ *la riserva* skinuti rezervu; ~ *una seduta* raspustiti sednicu; ~ *in via amichevole* razrešiti prijateljskim putem
**sciogliersi** *v rifl* osloboditi se; rešiti se; topiti se
**scioglimento** *m* raskid; raspuštanje; razrešavanje; rasplet; ~ *dell'Assemblea* raspuštanje skupštine; ~ *di cartello* raspuštanje kartela; ~ *di un contratto* raskid ugovora; ~ *del contratto per il non adempimento* raskid ugovora zbog neizvršenja; ~ *da un impegno* oslobođenje od obaveze; ~ *matrimoniale (del matriomonio)* raskid braka; ~ *di una società* raspuštanje društva
**sciolto** *adj* razvezan; rastresen; odrešen; slobodan; rastopljen; raspušten; *merce sciolta* roba u rasutom stanju; rasuta roba
**scioperante** *m e f* štrajkač
**scioperare** *v* štrajkovati
**sciopero** *m* štrajk; obustava rada; *diritto di* ~ pravo štrajka; *entrare in* ~ stupiti u štrajk; *far* ~ štrajkovati; *mettersi in* ~ stupiti u štrajk; *proclamare uno* ~ proglasiti štrajk; ~ *bianco* pasivan otpor; ~ *a catena* lančani štrajk; ~ *della fame* štrajk glađu; ~ *generale* generalni štrajk; ~ *in massa* masovni štrajk; ~ *a oltranza* štrajk do potpunog ispunjenja zahteva; ~ *parziale* delimičan štrajk; ~ *politico* politički štrajk; ~ *di protesta* protestni štrajk; ~ *di solidarietà* štrajk solidarnosti; ~ *a sospeso* iznenadni štrajk; ~ *spontaneo* spontani štrajk; ~ *totale* potpuni štrajk
**sciovinismo** *m* šovinizam
**sciovinista** *m* šovinista
**sciovinistico** *adj* šovinistički
**sciroppo** *m* sirup; voćni sok
**scisma** *m* rascep; raskol; šizma
**scissione** *f* rascep; cepanje
**sciupare** *v* kvariti; pokvariti; oštetiti; rasipati; traćiti; ~ *il denaro* rasipati (profućkati) novac; ~ *il tempo* gubiti vreme; ~ *il vestito* izlizati (pohabati) odelo
**sciupio** *m* traćenje; rasipanje; ~ *di tempo* danguba; gubljenje vremena
**sciupone** *m* raspikuća; rasipnik



**scivolare** *v* skliznuti; iskliznuti; prokliznuti; klizati; ~ *sopra un argomento* preleteti preko teme (govora)
**scoglio** *m* greben; hrid; litica
**scolaro** *m* učenik; đak
**scolo** *m* oticanje; odliv; odlivanje; odvod; curenje
**scolorare** *v* obezbojiti; izbledeti
**scolorarsi** *v rifl* izbledeti; izgubiti boju (sjaj); prebledeti
**scolpare** *v* opravdati, osloboditi krivice
**scolparsi** *v rifl* opravdati se; skinuti krivicu sa sebe
**scombussolare** *v* poremetiti; pobrkati; potresti; uzdrmati
**scommessa** *f* opklada; *accettare una* ~ prihvatiti opkladu; *fare una* ~ opkladiti se; *vincere una* ~ dobiti opkladu
**scommettere** *v* kladiti se; opkladiti se; ~ *un occhio* davati oko; ~ *la testa* davati glavu
**scomodare** *v* smetati (nekome); uznemiravati
**scomodarsi** *v rifl* truditi se; mučiti se
**scomodo** *m e adj* smetnja; uznemiravanje; nezgodan; neudoban
**scomparire** *v* nestati; iščeznuti; izgubiti se; *fare* ~ učiniti da nestane
**scomparsa** *f* nestanak; nestajanje; smrt; ~ *di un documento* nestanak dokumenta
**scompartimento** *m* odeljak; pregrada; kupe
**scompigliare** *v* uskomešati; pobrkati; pomrsiti; poremetiti
**scompiglio** *m* poremećenost; pometnja; zbunjenost; nered; darmar; *mettere in* ~ poremetiti (nešto); zbuniti (nekoga)
**scomporre** *v* rastaviti; rasklopiti; pobrkati; poremetiti
**scomporsi** *v rifl* raspadati se; uzbuditi se; uznemiriti se; ~ *nel volto* izmeniti se u licu; *senza* ~ hladnokrvno; mirno
**scomposto** *adj* rastavljen; rasklopljen; poremećen; neuredan; nemaran; neuravnotežen
**scomunica** *f* ekskomunikacija; isključenje (iz crkve)
**sconcertante** *adj* zbunjujući; zaprepašćujući
**sconfessare** *v* poreći; odreći se (nečega); odbaciti; oporeći; ne priznavati
**sconfessione** *f* poricanje; nepriznavanje; odricanje
**sconfiggere** *v* pobediti; poraziti; potući; ~ *l'inflazione* pobediti inflaciju
**sconfinamento** *m* prelaz preko granice; izlazak iz okvira
**sconfitta** *f* poraz; ~ *elettorale* izborni poraz; *subire una* ~ pretrpeti poraz
**scongelare** *v* odmrznuti; odlediti
**scongiurare** *v* zaklinjati; preklinjati; otkloniti (nesreću i sl.); ~ *un pericolo* otkloniti opasnost
**sconoscenza** *f* nezahvalnost
**sconosciuto** *adj* nepoznat
**sconsiderato** *adj* nepromišljen; neoprezan; lakouman
**sconsigliare** *v* odvraćati; odvratiti
**scontabile** *adj (comm)* otplativ; koji se može eskontovati
**scontare** *v* eskontovati; izdržati (kaznu); okajati; ~ *una cambiale* eskontovati menicu; ~ *un debito* otplatiti dug; ~ *un effetto* diskontovati menicu; ~ *un peccato* okajati greh
**scontentare** *v* ozlovoljiti; izazvati (nečije) nezadovoljstvo
**scontento** *m e adj* nezadovoljstvo; nezadovoljan (nečim); zlovoljan
**sconto** *m (comm)* diskont; eskont; popust; sniženje; rabat; *banca di* ~ eskontna banka; *concedere uno* ~ dati popust; *di* ~ diskontni; *mercato di* ~ eskontno tržište; *presentare allo* ~ prezentirati radi diskonta; ~ *attivo* aktivan diskont; ~ *bancario* bankarski eskont; ~ *bancario di una cambiale* menični eskont banke; ~ *in Borsa* popust na berzi; ~ *cambiario (di cambiale)* diskont menice; ~ *alla clientela* popust mušteriji; ~ *commerciale* trgovački rabat; ~ *eccezionale* vanredan popust; ~ *di effetti cambiari* diskont menica; ~ *di favore* popust kao usluga; ~ *fuori banca* privatan diskont; ~ *degli interessi* obračun kamata; ~ *libero* privatan diskont; ~ *per pagamento in contanti* popust za gotovinsko plaćanje; ~ *passivo* popust mušterijama; ~ *per pluralità di rischi* popust za višestruki rizik; ~ *sul prezzo* popust u ceni; ~ *di quantità* popust (rabat) po količini; ~ *razionale* razuman (zakonit, povoljan) diskont; ~ *speciale* poseban rabat; ~ *di tratta* diskont trate; ~ *usuale* uobičajeni popust; *tasso di* ~ eskontna stopa; *ufficio* ~ diskontna kancelarija
**scontrare** *v* sresti; naići (na nekoga)
**scontrino** *m* kasa-blok; potvrda (o plaćanju); račun; ~ *del bagaglio* priznanica za predati prtljag; ~ *di cassa* račun blagajne; ~ *di dazio* potvrda o plaćenoj taksi; ~ *d'interessi* kamatnica
**scontro** *m* sudar; sukob; okršaj; ~ *degli interessi* sukob interesa; ~ *di magazzino* skladišna knjiga; ~ *di treni* železnički sudar
**sconveniente** *adj* nekorektan; neprikladan; neprimeren
**sconvenienza** *f* neprikladnost; neumesnost; neprimereno ponašanje
**sconvolgere** *v* poremetiti; potresti; ispremetati; ~ *i piani* poremetiti planove
**sconvolgimento** *m* poremećaj; potres; pometnja
**sconvolto** *adj* uzrujan; uznemiren, smušen; izobličen
**scoperta** *f* otkriće; pronalazak; izum
**scoperto** *m e adj* manjak (na računu); otvoreno mesto; slobodan prostor; nepokriven; otkriven; *allo* ~ bez pokrića; pod vedrim nebom; *assegno* ~ ček bez pokrića; *conto* ~ račun bez po-

krića; *speculare allo* ~ špekulisati bez pokrića (bez sredstava); *vendere allo* ~ prodavati bez pokrića

**scopo** *m* cilj; svrha; namena; *a* ~ *di* sa svrhom da; *allo* ~ *di* sa ciljem da; *allo* ~ *di controllare* u cilju kontrole; *adatto allo* ~ prikladan nameni; *fallire lo* ~ promašiti cilj; *mirare ad uno* ~ težiti za ciljem; *prefiggersi uno* ~ naumiti nešto; *raggiungere lo* ~ postići cilj; *lo* ~ *immediato che i contraenti intendono raggiungere con la stipulazione del contratto* neposredni cilj koji ugovorne strane žele postići zaključujući ugovor; ~ *di lucro* svrha zarade; ~ *mutualistico* svrha uzajamnog pomaganja; ~ *precipuo* osnovni cilj; ~ *principale* glavni cilj; ~ *sociale* društvena svrha; *secondo* ~ skriveni cilj; *servire allo* ~ služiti svrsi

**scoppiare** *v* rasprsnuti se; prasnuti; eksplodirati; ~ *dalla rabbia* puknuti od besa; ~ *dalle risa* pucati od smeha

**scoppio** *m* eksplozija; prasak; tresak; izbijanje; *motore a* ~ motor s unutrašnjim sagorevanjem; eksplozivni motor; ~ *d'applausi* urnebesni aplauz; *lo* ~ *della guerra* početak rata; ~ *d'ira* izliv besa

**scoprire** *v* otkriti; pronaći; izneti na videlo; razgolititi; ~ *una frode* otkriti prevaru; ~ *irregolarità* otkriti nepravilnost; ~ *le tracce di qcn* ući nekome u trag

**scopritore** *m* otkrivač; pronalazač; izumitelj

**scoraggiare** *v* obeshrabriti; ubiti volju

**scorciatoia** *f* kraći put; prečica; *prendere la* ~ ići prečicom

**scorgere** *v* opaziti; ugledati; primetiti; videti; raspoznati

**scoria** *f* šljaka; zgura

**scorporare** *v* odvojiti (na više celina); izdvojiti (iz celine)

**scorrere** *v* teći; prolaziti; proticati; listati (knjigu)

**scorrettamente** *adv* nekorektno; nepravilno; neispravno

**scorrettezza** *f* nepravilnosti; neispravnost; nekorektnost

**scorretto** *adj* pun nedostataka; nepravilan; nekorektan; neispravan

**scorrevole** *adj* koji teče; tekući; tečan; klizni; pokretni; *porta* ~ klizna vrata; *tetto* ~ pokretni krov

**scorsa** *f* pregled; *dare una* ~ letimično pregledati

**scorso** *adj* protekli; prošli; minuli; *mese* ~ prošli mesec

**scorta** *f* zaliha, rezerva; inventar; pratnja; pratilac; svita; ~ *(di)* zaliha; *di* ~ rezervni; *fino a che durano le scorte* dok traju zalihe; *materiale di* ~ materijal na zalihi; *ruota di* ~ rezervni točak; ~ *aurea* zlatne rezerve; zaliha zlata; ~ *di contante* zaliha gotovine; ~ *di denaro* zaliha novca; ~ *di divise* zaliha deviza; *scorte iniziali* početno stanje; *scorte di magazzino* zaliha u skladištu; ~ *di mercato* tržišna zaliha; ~ *di metallo* zaliha metala; ~ *monetaria* novčana zaliha; *scorte morte* mrtvi inventar; *scorte vive* živi inventar (stoka); *sotto* ~ pod pratnjom

**scortare** *v* pratiti; ispratiti; sprovoditi

**scossa** *f* udarac; udar; potres; drmanje

**scostamento** *m* udaljavanje; odmicanje, pomeranje

**scostare** *v (da qcs)* odmaći (od nečega); udaljiti (od nečega); pomeriti (od nečega)

**scostarsi** *v* udaljiti se; odmaći se; odstupiti (od pravila)

**screditare** *v* diskreditovati; rušiti ugled; ~ *un mito* srušiti mit

**scredito** *m* gubitak poverenja; nepoverenje

**screziato** *adj* išaran; prošaran; šarolik

**scritta** *f* pismeni ugovor; natpis

**scritto** *m* spis; sastav; rukopis; beleška; *mettere in* ~ napisati; baciti na papir; *per* ~ pismeno; ~ *diffamatorio* klevetnički spis

**scrittoio** *m* pisarnica; kancelarija; pisaći sto; ~ *di tribunale* sudska pisarnica

**scrittore** *m* pisac; književnik

**scrittura** *f* pisanje; rukopis; spis; tekst; knjiženje; knjigovodstvo; pismeni ugovor; *passare* ~ *conforme* uskladiti knjiženje; ~ *di addebitamento* knjiženje zaduženja; ~ *americana* američko knjigovodstvo; ~ *aziendale* knjigovodstvo preduzeća; ~ *contabile* računovodstveno knjiženje; ~ *doppia* dvojno knjigovodstvo; ~ *fittizia* fiktivno knjigovodstvo; ~ *illegibile* nečitljiv rukopis; ~ *per l'istruzione della causa* pripremni podnesak; ~ *privata* privatni akt; ~ *pubblica* javni akt; ~ *rettificativa* knjiženje ispravke; ~ *di revisione* revizioni spis; ~ *semplice* jednostavno knjigovodstvo; ~ *di storno* knjiženje storna

**scritturale** *m* pisar

**scritturare** *v* zavesti; upisati; uknjižiti; uneti u knjigu; angažovati (glumca i sl.)

**scritturazione** *f* zavođenje; upisivanje; knjiženje; angažovanje (glumca i sl.)

**scrivania** *f* pisaći sto

**scrivano** *m* pisar; prepisivač; kancelarijski činovnik

**scrivente** *m e f* onaj koji piše; autor; potpisnik

**scrivere** *v* pisati; napisati; zapisati; *macchina da* ~ pisaća mašina; ~ *a debito* zadužiti; knjižiti na teret; ~ *a macchina* pisati na mašini; ~ *in margine* zapisati sa strane

**scrupolo** *m* obzir; ustezanje; preterana tačnost; savesnost; *con* ~ brižljivo; pedantno; *farsi* ~ *di qcs* dvoumiti se; ustezati se; *senza scrupoli* bez ustezanja; bez obzira

**scrupolosamente** *adv* brižljivo; skrupulozno

**scrupolosità** *f* savesnost

**scrupoloso** *adj* savestan; brižljiv; skrupulozan



**scrutare** *v* temeljno istražiti; temeljno ispitati

**scrutatore** *m e adj* ispitivač; istraživač; ispitivački; istraživački

**scrutinare** *v* temeljno istražiti; prebrojati glasove; ocenjivati (u školi); ~ *i voti* brojati glasove

**scrutinio** *m* brojanje glasova; glasanje; *far lo* ~ *dei voti* prebrojavati glasove; *porre a* ~ staviti na glasanje; ~ *di ballottaggio* drugi krug izbora; ~ *nominale* pojedinačno biranje; ~ *nominale dei voti* pojedinačno prebrojavanje glasova; ~ *segreto* tajno glasanje; ~ *dei voti* prebrojavanje glasova

**scudo** *m* štit; grb; zaštita; okrilje; *fare* ~ zaštititi

**scuola** *f* škola; školstvo; školovanje; učenje; *la riforma della* ~ reforma školstva; ~ *d'agricoltura* poljoprivredna škola; ~ *di avviamento professionale* škola učenika u privredi; ~ *commerciale* trgovačka škola; ~ *per corrispondenza* dopisna škola; ~ *economica* ekonomska škola; ~ *elementare* osnovna škola; ~ *guida* auto-škola; ~ *industriale* industrijska škola; ~ *laica* laička škola; ~ *media* srednja škola; ~ *dell'obbligo* obavezno školovanje; ~ *di perfezionamento* škola za usavršavanje; ~ *professionale* stručna škola; ~ *serale* večernja škola; ~ *superiore* viša škola; ~ *superiore e facoltà* više i visoke škole; ~ *tecnica* tehnička škola

**scuotere** *v* otresti; tresti; uzdrmati

**scuro** *m* tama; mrak; *essere allo* ~ *di qcs* neupoznat sa nečim; biti neobavešten; *tenere allo* ~ držati u neznanju

**scusa** *f* izgovor; izvinjenje; *chiedere* ~ izviniti se; *lettera di* ~ pismo izvinjenja; ~ *magra* slab izgovor

**scusabile** *adj* oprostiv

**scusare** *v* oprostiti; opravdati; izviniti; *vogliate* ~ oprostite

**scusarsi** *v rifl* pravdati se; izviniti se

**sdaziabile** *adj (comm)* koji se može cariniti

**sdaziamento** *m (comm)* carinjenje, plaćanje carine

**sdaziare** *v (comm)* ocariniti; platiti carinu

**sdebitare** *v (comm)* razdužiti; osloboditi duga; rasteretiti

**sdebitarsi** *v rifl* isplatiti dugove; razdužiti se; odužiti se

**sdegnare** *v* prezirno odbiti; prezreti; razljutiti

**sdegnarsi** *v rifl* naljutiti se; rasrditi se; iskazati negodovanje

**sdegnato** *adj* ozlojeđen; rasrđen; ljutit

**sdegno** *m* prezir; srdžba; gnev; *avere a* ~ prezirati; *muovere a* ~ naljutiti, razljutiti

**sdoganamento** *m (comm)* carinjenje; ocarinjenje; plaćanje carine; ~ *con bolletta di cauzione* carinjenje na osnovu kaucijske potvrde; ~ *all'entrata* carinjenje pri uvozu; ~ *in transito* tranzitno carinjenje

**sdoganare** *v (comm)* ocariniti; platiti carinu

**se** *cong* ako; kad bi

**sebbene** *cong* iako; mada

**secca** *f* plićak; podvodni sprud

**seccare** *v* sušiti; isušiti; uznemiravati; dosađivati

**seccatore** *m* dosadan čovek; gnjavator; zanovetalo

**seccatura** *f* gnjavaža; dosađivanje; smetnja

**secco** *adj* suv; sušan; isušen; suvonjav; mršav; *essere a* ~ *di denaro* biti bez novaca; *lasciare qcn in* ~ ostaviti nekoga na cedilu

**secessione** *f* otcepljenje; secesija

**secolarizzazione** *f* sekularizacija; pretvaranje (nečega) u svetovno

**secolo** *m* vek; stoleće

**secondare** *v* slediti; pratiti; udovoljiti (nekome); učiniti (nekome) po volji

**secondario** *adj* sporedan; sekundaran; drugostepeni; *effetto* ~ sporedni učinak; *di secondaria importanza* sporedne važnosti; *linea secondaria* sekundarna linija; *occupazione secondaria* sporedno zaposlenje

**secondo** *m, adj e prep* sekund; sekunda; sekundant (u dvoboju); drugi; prema; po; ~ *che...* prema tome kako...; *a* ~ *del corso* prema kursu; *di seconda qualità* drugorazrednog kvaliteta; *in* ~ *luogo* na drugom mestu; *non avere il* ~ nemati premca; ~ *gli accordi* prema sporazumima; ~ *l'anzianità* po starešinstvu; ~ *l'articolo* prema članu; ~ *l'avviso* prema obaveštenju; ~ *il campione* prema uzorku; ~ *il caso* prema slučaju; ~ *le circostanze* prema prilikama; *seconda classe* drugi razred; ~ *cui* prema čemu; ~ *fine* skrivena namera; ~ *la legge* po zakonu; ~ *pensiero* prikrivena misao; ~ *le prescrizioni* po propisima; propisno; ~ *la regola* po pravilu; ~ *il solito* prema uobičajenom; ~ *gli usi commerciali* prema trgovačkim običajima; ~ *il valore* prema vrednosti

**sedare** *v* umiriti; ugušiti; suzbiti; ~ *un tumulto* ugušiti bunu

**sede** *f* sedište; mesto; boravište; filijala; *cambiar* ~ promeniti sedište; *con* ~ sa sedištem; *in separata* ~ na posebnom ročištu; *Santa S*~ Sveta Stolica; ~ *degli affari* sedište poslova; ~ *amministrativa* sedište uprave; ~ *centrale* glavno sedište; centrala; ~ *distaccata* izdvojeno sedište; ~ *elettorale* biračko mesto; ~ *dell'esposizione* sedište izložbe; ~ *della filiale* sedište filijale; ~ *fissa* stalno sedište; ~ *del governo* sedište vlade; ~ *dell'impresa* sedište preduzeća; ~ *legale* zakonsko (pravno) sedište; ~ *principale* glavno sedište; ~ *produttiva* proizvodno sedište; ~ *sociale (della società)* sedište društva; ~ *statutaria* statusno sedište; ~ *vacante* prazno mesto

**sedentario** *adj* koji mnogo sedi; naviknut na sedenje; koji ne menja mesto; stalan; ustaljen; *vita*

*sedentaria* život vezan za sedenje (bez kretanja)
**sedere** *v* sesti; sedeti; *mettersi a ~* sesti
**sedersi** *v rifl* sedati; sesti
**sedia** *f* stolica; *~ elettrica* električna stolica; *~ a rotelle* invalidska kolica
**sedicente** *adj* takozvani; tobožnji; samozvani; *~ banchiere* čovek koji se predstavlja kao bankar
**sedimento** *m* talog; naslaga; sediment
**sedizione** *f* pobuna; buna; ustanak
**sedizioso** *m* buntovnik; ustanik
**seducente** *adj* primamljiv; zavodljiv; *offerta ~* primamljiva ponuda
**sedurre** *v* zavesti; očarati; privući
**seduta** *f* sednica; sastanak; *aprire la ~* otvoriti sednicu; *chiudere la ~* zaključiti sednicu; *chiusura d'una ~* zaključenje sednice; *convocare la ~* sazvati sednicu; *nel corso della ~* u toku sednice; *interrompere la ~* prekinuti sednicu; *intervenire alla ~* prisustvovati sednici; *~ comune* zajednička sednica; *~ congiunta* zajednička sednica; *~ ordinaria* redovna sednica; *~ plenaria* plenarna sednica; *~ stante* za vreme sednice; na samoj sednici; *~ straordinaria* vanredna sednica; *sospendere la ~* prekinuti sednicu; *tenere una ~* držati sednicu; *togliere la ~* zaključiti sednicu
**seduttore** *m e adj* zavodnik; zavodnički; zavodljiv
**seduzione** *f* zavođenje; privlačnost; šarm
**seggio** *m* sedište; mesto; položaj; presto, *~ elettorale* izborno sedište; *~ presidenziale* predsedničko mesto
**segnalamento** *m* signaliziranje; *~ stradale* saobraćajni znak
**segnalare** *v* upozoriti na; javiti; dati znak; signalizirati
**segnalarsi** *v rifl* isticati se
**segnalatore** *m e adj* signalizator, aparat za signalizaciju; *apparechio ~* signalni aparat; *~ d'affari* onaj koji skreće pažnju na poslove
**segnalazione** *f* najava; obaveštenje; signalizacija; oznaka; *~ di parcheggio* oznaka za parkiranje
**segnale** *m* znak; signal; *~ d'allarme* znak za uzbunu; *~ d'avviso* znak upozorenja; *~ di delimitazione* znak razgraničenja; *~ luminoso* svetleći signal; *~ orario* znak vremena; *~ di pericolo* znak opasnosti; *~ di preavviso* predznak; *~ di proibizionie* znak zabrane; *~ stradale* saobraćajni znak
**segnaletica** *f* saobraćajni znaci; *~ stradale* saobraćajni znaci
**segnaprezzo** *m* papirić sa označenom cenom
**segnare** *v* obeležiti; označiti; pokazati; zabeležiti; zapisati; potpisati; *~ i nomi dei candidati tracciando un cerchio* zaokružiti imena kandidata; *~ un successo* beležiti uspeh
**segnatario** *m* potpisnik
**segnatasse** *m* doplata poštarine
**segnatura** *f* označavanje; oznaka; signatura
**segno** *m* znak; oznaka; trag; *in ~ di amicizia* u znak prijateljstva; *per filo e per ~* potanko; do tančina; nadugo i naširoko; *passare il ~* preći granicu; prevršiti meru; *~ distintivo* poseban znak; *~ distintivo per la merce* znak za obeležavanje robe; *segni distintivi di prodotti industriali* znak industrijske proizvodnje; *~ di mano* znak rukom; *~ particolare* poseban znak; *~ da riconoscimento* znak raspoznavanja; *~ di vita* znak života
**segregazione** *f* segregacija; izdvajanje
**segretamente** *adv* tajno
**segretariato** *m* sekretarijat; *~ per gli affari esteri* sekretarijat za spoljnu trgovinu; *~ per il commercio* sekretarijat za trgovinu; *S~ generale delle Nazioni Unite* Generalni sekretarijat Ujedinjenih nacija; *S~ federale per gli affari esteri* savezni sekretarijat za spoljnu trgovinu; *S~ federale per gli affari interni* savezni sekretarijat za unutrašnje poslove; *S~ federale per la difesa nazionale* savezni sekretarijat za narodnu odbranu; *S~ di Stato per gli affari interni* državni sekretarijat za unutrašnje poslove; *~ di Stato per la difesa nazionale* državni sekretarijat za narodnu odbranu
**segretario** *m* sekretar; *mansione di ~* sekretarska dužnost; *~ amministrativo* administrativni sekretar; *~ comunale* opštinski sekretar; *~ generale* generalni (glavni) sekretar; *~ generale aiutante* zamenik glavnog sekretara; *~ di legazione* otpravnik poslova; *~ particolare* lični sekretar; *~ di Stato* državni sekretar; *~ di Stato della Federazione* savezni državni sekretar; *~ di Stato della Repubblica* republički državni sekretar
**segreteria** *f* sekretarijat; *~ amministrativa* administrativni (opštinski) sekretarijat; *~ fidi* sekretarijat za davanje kredita; *~ di Stato* državni sekretarijat; *~ di Stato per gli affari esteri* državni sekretarijat za inostrane (spoljne) poslove
**segretezza** *f* tajnost; *con ~* tajno; *in ~* u tajnosti; *in tutta ~* u najvećoj tajnosti
**segreto** *m e adj* tajna; tajni; skriven; *abusiva rivelazione del ~* neovlašćeno otkrivanje tajne; *confidare un ~* poveriti tajnu; *custodire un ~* čuvati tajnu; *essere a parte d'un ~* znati tajnu; *fondo ~* tajni fond; *in ~* tajno; *mantenere il ~* čuvati tajnu; *mossa segreta* tajni potez; *rivelazione del ~ militare* odavanje vojne tajne; *rivelazione di ~ professionale* otkrivanje profesionalne tajne; *rivelazione del ~ d'ufficio* odavanje poslovne tajne; *~ artistico* umetnička tajna; *~ d'azienda (aziendale)* poslovna tajna; *~ bancario* bankarska tajna; *~ commerciale* trgovačka tajna; *~ della corrispondenza* tajna dopisivanja (pisama); *~ epistolare* tajnost pisama; *~ di fabbrica* fabrička tajna; *~ di fabbricazione* proizvodna tajna; *~ fiscale* poreska tajna; *~ industriale* industrijska tajna; *~ inviolabile* nepovrediva tajna; *~ medico* lekarska tajna; *~ militare* vojna tajna; *~ postale* poštanska tajna; *~ professionale* profesionalna tajna; *~ di Pulcinella* javna tajna; *~ dello scrutinio* izborna tajna; *~ di servizio* službena tajna; *~ di Stato* državna tajna; *~ di tutto il mondo* javna tajna; *~ d'ufficio* poslovna tajna; *~ dell'urna* tajna glasanja; *serbare il ~* čuvati tajnu; *società segreta* tajno društvo; *sotto il vincolo del ~* uz obavezu čuvanja tajne; *svelare un ~* odati tajnu; *tener ~ una cosa (a qcn)* držati u tajnosti; *tradire un ~* odati tajnu; *violare il ~ d'ufficio* povrediti službenu tajnu; *violazione del ~ del dibatimento principale* povreda tajnosti glavne rasprave; *violazione del ~ d'istruzione* povreda tajnosti istrage; *violazione di segreti del procedimento* povreda tajnosti postupka; *votazione segreta* tajno glasanje



**seguace** *m* pristalica; sledbenik
**seguente** *adj* sledeći; idući; *nel modo ~* ovako; na ovaj način
**seguire** *v* slediti; pratiti; uslediti; nastaviti se; proizići; *~ un cosiglio* poslušati savet; *~ una politica comune* slediti zajedničku politiku; *~ le prescrizioni* pridržavati se propisa; *~ il proprio interesse* nastaviti u sopstvenom interesu; *~ a tergo* nastaviti na poleđini; *~ le tracce di qcn* ići nečijim stopama; *~ da vicino* pratiti izbliza
**seguitare** *v* nastaviti; produžiti
**seguito** *m* nastavak; produženje; pratnja; svita; sledbenici; pratioci; *a ~* u vezi; s pozivom na; *dar ~ a* nastaviti; *di ~* neprekidno; uzastopno; zaredom; *e così di ~* i tako dalje; *facendo ~ a* u vezi sa; *fare ~ a* odgovoriti na (dopis, pismo i sl.); *in ~* potom; kasnije; posle; ubuduće; *in ~ a qcs* usled nečega; *in ~ a ciò* na temelju toga; *senza ~* bez nastavka
**selettività** *f* selektivnost
**selettore** *m (mecc)* selektor; birač (aparat)
**selezionare** *v* praviti selekciju; odabirati; birati
**selezionatore** *m* odabirač; selektor (osoba)
**selezionatrice** *f (mecc)* mašina za sortiranje (odabiranje)
**selezione** *f* selekcija; odabir; biranje; izbor; *~ casuale* slučajni izbor; *~ periodica* periodična selekcija; *~ professionale* izbor zvanja (profesije); *~ sistematica* sistematski izbor
**self-service** *m* ekspres restoran; samoposluga
**selva** *f* šuma
**selvaggina** *f* divljač
**selvicoltura** *f* šumarstvo
**sembrare** *v* izgledati; činiti se; ličiti
**seme** *m* seme; semenka; koštica; klica; *~ della discordia* seme razdora
**semente** *f* semenje; seme (za setvu)
**semenza** *f* semenje; seme (za setvu)
**semenzaio** *m* rasadnik
**semestrale** *adj* polugodišnji; šestomesečni; semestralan
**semestralmente** *adv* polugodišnje; šestomečeno; semestralno
**semestre** *m* polugođe; period od šest meseci; semestar; *~ maturato* proteklo polugođe
**semigreggio** *adj* polupređen; polusirov
**semilavorato** *m* polufabrikat; poluprerađevina
**seminare** *v* sejati; posejati; rasuti; razbacati; *~ denaro* rasipati novac; *~ discordia* sejati razdor
**semiqualificato** *adj* polukvalifikovan
**semirimorchio** *m* poluprikolica
**semisintetico** *adj* polusintetički
**semi-sovranità** *f* polusuverenost
**semi-sovrano** *adj* polusuveren
**semistatale** *adj* poludržavni
**semiufficiale** *adj* poluzvaničan
**semovente** *adj* samohodan; samokretan; koji se sam kreće
**semplice** *adj* jednostavan, prost; običan; *partita ~* obično knjiženje
**semplicemente** *adv* jednostavno; prosto; samo
**semplicità** *f* jednostavnost; prostodušnost; običnost
**semplificare** *v* pojednostavniti; uprostiti
**semplificazione** *f* pojednostavljenje; uprošćenje; *~ delle formalità doganali* pojednostavljenje carinskih formalnosti
**sempre** *adv* uvek; stalno; i dalje; još uvek; ipak; međutim; *da ~* oduvek; *per ~* zauvek; *pur ~* ipak; uprkos svemu; *~ che* samo ako; samo da; *~ mai* neprestano; uvek; *~ più* sve više
**senato** *m* senat; *~ accademico* univerzitetski senat; *~ giudicante* sudski senat
**senatore** *m* senator; *~ a vita* doživotni senator
**Senegal** *m (geog)* Senegal
**senegalese** *adj* senegalski
**Senegalese** *m e f* Senegalac; Senegalka
**senilità** *f* izlapelost; ostarelost; senilnost
**seno** *m* grudi; nedra; zaliv; uvala; *in ~ alla commissione* među članovima komisije; *nel ~ di qcs* u okviru nečega; pod okriljem
**sensale** *m* broker; mešetar; posrednik; senzal; *opera del ~* delo senzala; *~ in assicurazioni* senzal u poslovima osiguranja; *~ di Borsa* berzanski posrednik; makler; *~ di commercio* trgovački posrednik; *~ giurato* zakleti posrednik; *~ immobiliare* zemljišni posrednik; mešetar za nekretnine; *~ libero* slobodni posrednik; *~ locale* mesni posrednik; *~ marittimo* pomorski posrednik; *~ in noleggi (di noli)* mešetar pri unajmljivanju; *~ di prestiti* senzal za zajmove

**sensazione** *f* osećaj; utisak; uzbuđenje; senzacija; *fare* ~ izazvati senzaciju

**senseria** *f (comm)* posredovanje u trgovini; mešetarenje

**sensibile** *adj* osetljiv; osećajan; znatan; *danno* ~ znatna šteta; ~ *al caldo* osetljiv na toplotu; ~ *al freddo* osetljiv na hladnoću (zimu)

**sensibilità** *f* osetljivost; sposobnost opažanja; osećajnost; senzibilitet; ~ *congiunturale* sposobnost opažanja konjunkture

**sensibilmente** *adv* osetno; primetno; znatno

**senso** *m* smisao; značenje; pravac; smer; osećaj; osećanje; *a doppio* ~ dvosmislen; *a* ~ *dell'articolo* u smislu člana; *a* ~ *unico* jednosmeran; *ai sensi dell'articolo* ... prema (shodno) članu...; *ai sensi della legge* prema zakonu; *avere buon* ~ biti razum; *buon* ~ zdrav razum; *in ogni* ~ u svakom pogledu; u svakom smislu; *in* ~ *contrario* u suprotnom smeru; *in* ~ *figurato* u prenosnom smislu; *in* ~ *inverso* u suprotnom smeru; *in* ~ *lato* u širem smisalu; *in* ~ *opposto* u suprotnom smeru; *in* ~ *traslato* u prenesenom smislu; *in* ~ *unico* u jednom smeru; *in* ~ *vietato* u zabranjenom smeru; *nel* ~ u smislu; *nel* ~ *proprio* u pravom smislu; *nel vero* ~ *della parola* u pravom smislu reči; *perdere i sensi* izgubiti svest; *privo di* ~ bez smisla; nerazuman; *privo di sensi* (biti) bez svesti; ~ *della giustizia* smisao za pravdu; ~ *inverso* suprotan smer; ~ *di marcia* pravac kretanja; smer vožnje; ~ *unico* jednosmerna vožnja

**sentenza** *f (leg)* presuda; sudska odluka; *annullare una* ~ poništiti (ukinuti) presudu; *appellarsi ad una* ~ žaliti se protiv presude; *cassare una* ~ poništiti presudu; *commutare la* ~ izmeniti presudu; *confermare una* ~ potvrditi presudu; *contestare una* ~ pobijati presudu; *copia della* ~ otpravak presude; *emanare una* ~ izdati presudu; *eseguire una* ~ izvršiti presudu; *impugnare una* ~ osporavati (pobijati) presudu; *intestazione della* ~ glava presude; *motivare una* ~ obrazložiti presudu; *pronunziare una* ~ izreći presudu; *pronunziare una* ~ *arbitrale* doneti arbitražnu presudu; *rettificare la* ~ ispraviti presudu; *riformare una* ~ preinačiti presudu; ~ *d'accertamento* presuda o utvrđenju; ~ *amministrativa* upravno-sudska presuda; ~ *d'annullamento* presuda o poništenju; ~ *non appellante* presuda protiv koje nema mesta žalbi; ~ *d'appello* prizivna presuda; ~ *arbitrale* arbitražna presuda; ~ *assolutoria (di assoluzione)* oslobađajuća presuda; ~ *di cancellazione* brisovna presuda; ~ *capitale* smrtna presuda; ~ *civile* građanska presuda; ~ *di colpevolezza* presuda kojom se okrivljeni oglašava krivim; ~ *complementare* dopunska presuda; ~ *di condanna* kaznena (osuđujuća) presuda; ~ *di condanna a morte* osuđujuća presuda na smrtnu kaznu; ~ *condizionale* uslovna presuda; ~ *confermativa* potvrđujuća presuda; ~ *contraddittoria* protivrečna presuda; ~ *contumaciale* kontumaciona presuda, presuda doneta u odsutnosti okrivljenog; ~ *costitutiva* konstitutivna presuda; ~ *definitiva* konačna presuda; ~ *non delibata* nepotvrđena presuda od strane vlade; ~ *dichiarativa* deklarativna (utvrđujuća) presuda; ~ *dichiarativa di fallimento* presuda kojom se objavljuje stečaj; *la* ~ *difetta di motivazione* manjkavo obrazloženje presude; ~ *di divorzio* brakorazvodna presuda; *la* ~ *è fondata* presuda je utemeljena; ~ *erronea* pogrešna presuda; ~ *esecutiva* izvršna presuda; ~ *di fallimento (fallimentare)* stečajna presuda; ~ *finale* konačna presuda; ~ *giudiziaria* sudska presuda; ~ *impugnata* pobijena presuda; ~ *ingiusta* nepravedna presuda; ~ *interlocutoria* međupresuda; privremena presuda; ~ *irrevocabile* neopoziva (pravosnažna) presuda; ~ *di morte* presuda na smrt; *la* ~ *non può esser fondata* presuda se ne može zasnovati; ~ *d'omologazione* zvanično potvrdena presuda; ~ *parziale* delimična presuda; ~ *penale* krivična presuda; ~ *di primo grado* prvostepena presuda; ~ *pronunciata in contradditorio* kontradiktorna presuda; ~ *di proscioglimento* oslobađajuća presuda; presuda o razrešenju od krivice; ~ *provvisoriamente esecutiva* privremeno izvršna presuda; ~ *provvisoria* privremena presuda; ~ *di riconoscimento* presuda na osnovu priznanja; ~ *di scioglimento* ukidajuća presuda; *dalle statuizioni della* ~ iz zaključka presude

**sentenziare** *v* presuditi; izreći presudu; doneti presudu

**sentiero** *m* put; staza

**sentimento** *m* osećaj; osećanje; osećajnost; *esprimere i propri sentimenti* ispoljavati svoja osećanja; ~ *del diritto* pravni osećaj; ~ *economico* ekonomsko shvatanje; ~ *nazionalistico eccessivo* šovinizam; ~ *d'onore* osećaj časti; ~ *umano* čovečnost

**sentinella** *f* straža; stražar; ~ *perduta* mrtva straža

**sentire** *v* osećati; osetiti; čuti, slušati; mirisati (na nešto)

**sentirsi** *v rifl* osećati se; ~ *a proprio agio* osećati se udobno

**sentitamente** *adv* iskreno; srdačno

**sentito** *adj* iskren; srdačan

**sentore** *m* glas; glasina; vest; *avere* ~ *di qcs* saznati za nešto; nanjušiti nešto

**senza** *prep* bez; ~ *altro* svakako; ~ *che* a da ne; ~ *conto di ritorno* bez povratnih troškova; ~ *dubbio* bez sumnje; ~ *fine* bez kraja; ~ *intenzione fraudolenta* bez preavrne namere; ~ *interessi* bez kamata; ~ *pensarci* bez razmišljanja; ~ *preavviso* bez najave; ~ *protesto* bez protesta; ~ *riserva* bez rezerve (ograde); ~ *spese* bez troškova



**senzapatria** *m e f* osoba bez domovine

**senzaterra** *m e f* bezemljaš

**senzatetto** *m e f* beskućnik

**separare** *v* odvojiti; rastaviti

**separarsi** *v rifl* odvojiti se; razdvojiti se; rastati se

**separatamente** *adv* posebno; odvojeno

**separatismo** *m* separatizam

**separato** *adj* odvojen; otuđen; poseban; *conto* ~ poseban račun; *in separata sede* na posebnom ročištu; *prodotto* ~ *dai produttori* proizvod otuđen od proizvođača; *proprietà separata* otuđeno vlasništvo

**separazione** *f* odvajanje; rastanak; razdvajanje; separacija; razvod; ~ *dei beni* deoba zajedničke imovine; ~ *dei beni giudiziaria* sudska deoba zajedničke imovine; ~ *della Chiesa dallo Stato* odvajanje crkve od države; ~ *coniugale* razvod braka; ~ *consensuale* sporazumni razvod; ~ *dei costi* odvajanje troškova; ~ *dei debiti* odvajanje dugova; ~ *di fatto* činjenični razvod; ~ *del lavoratore dagli strumenti di produzione* odvajanje radnika od sredstava za proizvodnju; ~ *legale* zvanični razvod; ~ *di letto e di mensa* razdvajanje od stola i postelje, ~ *monetaria* monetarna separacija; ~ *dei patrimoni* imovinsko odvajanje; ~ *dei poteri* podela vlasti; ~ *dei rischi* podela rizika

**sepolcro** *m* grob; grobnica

**sepoltura** *f* sahrana; sahranjivanje; pogreb

**seppellire** *v* sahraniti; pokopati; zakopati

**seppure** *cong* sve i da; čak i kad; ako uopšte

**sepsi** *f* sepsa; trovanje krvi

**sequela** *f* red; niz

**sequenza** *f* ponavljanje nekog motiva; kadar (na filmu); sekvenca

**sequestrabile** *adj* zaplenjiv

**sequestrare** *v* zapleniti; oduzeti; sekvestrirati; ~ *merci* zapleniti robu

**sequestratario** *m* čuvar zaplenjenog dobra; *creditore* ~ izvršilac plenidbe

**sequestratore** *m* plenilac; plenitelj

**sequestro** *m (leg)* sekvestar; zaplena; stavljanje pod zabranu; *eseguire un* ~ izvršiti zaplenu; *levare il* ~ skinuti zabranu; *mettere sotto* ~ staviti pod sekvestar; sekvestrirati; *ordinare un* ~ narediti zaplenu; *revoca di* ~ opoziv sekvestra; ~ *conservativo* zaštitna zabrana; ~ *convenzionale* dogovorna zaplena; ~ *della cosa data in pegno* oduzimanje založene stvari od zalogodavca; ~ *esecutivo* izvršna zaplena; ~ *dell'esportazione* zabrana izvoza; ~ *del giornale* zaplena novina; ~ *giudiziario* sudska zabrana; ~ *immobiliare* zaplena nekretnina; ~ *della merce* zaplena robe; ~ *mobiliare* zaplena pokretne imovine; ~ *penale* krivična zabrana; ~ *di persona* kidnapovanje; otmica; ~ *di persona minorenne* otmica deteta (maloletnika); ~ *di salario* zaplena ličnog dohotka; ~ *totale* potpuna zaplena; *togliere il* ~ skinuti zabranu

**serbare** *v* očuvati; sačuvati; ~ *rancore* biti kivan; ljutiti se; ~ *il silenzio* ćutati; ~ *una tradizione* sačuvati običaj

**serbatoio** *m* rezervoar

**Serbia** *f (geogr)* Srbija

**serbismo** *m* srbizam; osobina srpskog jezika

**Serbo** *m* Srbin

**serbo** *m, adj* čuvanje; srpski; *mettere in* ~ staviti na čuvanje; *tenere in* ~ čuvati

**seriamente** *adv* ozbiljno; teško

**serico** *adj* svilen; svilarski; *industrie seriche* svilarstvo

**sericoltura** *f* svilarstvo

**serie** *f* serija; niz; *accoppiamento in* ~ serijski spoj; serijsko dubliranje; *articolo di* ~ serijska roba; *fabbricazione in* ~ serijska proizvodnja; *produrre in* ~ serijski proizvoditi; *produzione in* ~ serijska proizvodnja; *di* ~ serijski; ~ *di campioni* serija uzoraka; ~ *di contrarietà* skup suprotnosti; ~ *di produzione* proizvodna serija; ~ *dei titoli* serija vrednosnih papira

**serietà** *f* ozbiljnost

**serio** *adj* ozbiljan; težak; važan; istinit; *sul* ~ bez šale; ozbiljno; *fare sul* ~ raditi ozbiljno; *prendere sul* ~ ozbiljno shvatiti

**serramento** *m* kapak; zaklopac

**serrare** *v* zatvoriti; zatvarati; stegnuti; stisnuti; zgusnuti; zbiti; ~ *bottega* obustaviti rad; zaključati radnju; ~ *a chiave* zaključati; ~ *le file* zbiti redove; ~ *le vele* spustiti jedra; ~ *da vicino* terati; goniti

**serrata** *f* privremeno zatvaranje (radnje, fabrike i sl.); obustava rada; lokaut

**serrato** *adj* zatvoren; stisnut; stegnut; zbijen; *discorso* ~ vatren i jezgrovit govor

**serratura** *f* brava; ključaonica; *forzare la* ~ obiti bravu

**servente** *m, f e adj* sluga; poslužitelj; koji služi; uslužan

**servibile** *adj* upotrebljiv; *rendere* ~ učiniti upotrebljivim

**servigio** *m* usluga

**servire** *v* služiti; posluživati; poslužiti; koristiti; trebati; biti potreban; ~ *la clientela* služiti mušterije; ~ *d'esempio* služiti kao primer; ~ *di guida* služiti kao vodič; ~ *a poco* slabo vredeti; ~ *allo scopo* služiti svrsi; ~ *a tavola* služiti za stolom; ~ *a tutto* služiti za sve; vredeti za sve

**servirsi** *v rifl* služiti se; ~ *di qcs* služiti se nečim; upotrebljavati nešto

**servitù** *f* ropstvo; robovanje; potčinjenost; posluga; služba; *costituire una* ~ konstituisati službu; ~ *di acquedotto* služba vodovoda; ~ *attiva* aktivna služba; ~ *continua* stalna služba; ~

*discontinua* isprekidana služba; ~ *forzosa* kuluk; ~ *internazionale* međunarodna služba; ~ *legale* zakonska služba; ~ *militare* vojna služba; ~ *di pascolo* usluge ispaše; ~ *di passaggio del bestiame* usluga progona stoke; ~ *passiva* pasivna služba; ~ *personale* lična usluga; ~ *urbana* gradska služba; ~ *visibile* javna služba

**servizievole** *adj* uslužan

**servizio** *m* služenje; služba; usluga; servis; *al ~ di* u službi; *affare di ~* službeni posao; *anno di ~* godina službe; *area di ~* servisna površina (na glavnim putevima); *cattivo ~* loša usluga; *di ~* službeno; *entrare in ~* stupiti u službu; *entrare in (al) ~ di qcn* stupiti u službu kod nekoga; *essere fuori ~* biti van službe; *in ~ attivo* u aktivnoj službi; *in ~ di* u službi; *indennità di ~* službena naknada; *messa in ~* stavljanje u upotrebu (službu); *messa fuori ~* stavljanje van službe (van upotrebe); *mettere fuori ~* staviti van upotrebe (van službe); *nave in ~* brod u službi; *occupare un ~* imati službu; *ore di ~* radno vreme; *prendere in ~* uzeti u službu; *prendere al ~* primiti u službu; *prestare ~* pružiti uslugu; *prestazione di ~* pružanje usluga; *rendere un ~ a qcn* učiniti nekome uslugu; ~ *aereo* vazduhoplovna služba; ~ *d'alloggio* stambeni odsek; ~ *d'ammortamento* služba amortizacije; ~ *d'assicurazione sociale* služba socijalnog osiguranja; ~ *di assistenza* služba za pomoć; ~ *attivo* aktivna služba; ~ *ausiliare* pomoćna služba; ~ *automatico* aparat za samoposluživanje; ~ *bancario* bankarska usluga; ~ *di bordo* brodska služba; ~ *di capitali* usluga kapitala; ~ *di cassa* blagajnička služba; ~ *di cassetta* služba sefova; ~ *celere* brza usluga; ~ *compreso* uračunata usluga; ~ *computabile* obračunska služba; ~ *di consegna a domicilio* služba za dostavu do stana; ~ *contabilità* knigovodstvena služba; ~ *contabilità sociale* služba društvenog knjigovodstva; ~ *diplomatico* diplomatska služba; ~ *diretto* brza služba; ~ *d'emergenza* hitna služba; ~ *esterno* spoljna služba; ~ *estero* služba za poslovanje sa inostranstvom; ~ *ferroviario* železnička služba; ~ *finanziario* finansijska služba; finansijski odsek; ~ *giuridico* pravna služba; ~ *governativo* državna služba; ~ *d'informazioni* obaveštajna služba; ~ *degli interessi* služba za obračun kamata; ~ *internazionale* međunarodna služba; ~ *interno* unutrašnja služba; ~ *di linea* linijska služba; ~ *marittimo* pomorska služba; ~ *di mediazione del lavoro* služba posredovanja rada; ~ *militare* vojna služba; ~ *militare attivo* aktivna vojna služba; ~ *militare obbligatorio* obavezna vojna služba; ~ *notturno* noćna služba; noćni rad; ~ *dei pagamenti* usluge plaćanja; ~ *passeggeri* putnička služba; ~ *di polizia criminale* odeljenje kriminalističke policije; ~ *postale* poštanska služba; ~ *postale di recapito* poštanska dostavna služba; ~ *prestiti* služba zajma; ~ *pubblico* javna služba; ~ *reciproco* uzajamna usluga; ~ *di resa a domicilio* služba dostave u stan; ~ *reso* učinjena usluga; ~ *di rimorchio marittimo* usluga pomorskog tegljenja; ~ *di ritiro a domicilio* služba za preuzimanje u stanu; ~ *sanitario* sanitarna služba; ~ *di scrittoio* pribor za pisanje; ~ *segreto* tajna služba; ~ *sociale* socijalna služba; ~ *sociale di evidenza contabile* služba društvenog knjigovodstva; ~ *di sorveglianza* nadzorna služba; ~ *statistico* statistička usluga; ~ *dello Stato* državna služba; ~ *telegrafico* telegrafska služba; ~ *di tesoreria* služba državne blagajne; ~ *di turno* služba u smeni; ~ *di vaglia* služba za uputnice; *stato di ~* kretanje u službi; *stazione di ~* servisna stanica; *turno di ~* radna smena

**servo** *m* sluga; rob; ~ *della gleba* rob zemlje; kmet

**sessione** *f* zasedanje; vreme zasedanja; sednica; *convocare una ~* sazvati sednicu; ~ *dell'Assemblea* skupštinski saziv; ~ *di Borsa* zasedanje berze; ~ *della Corte d'assise* sednica porotnog suda; *sessioni generali della Corte suprema* generalne sednice vrhovnog suda; ~ *ordinaria* redovno zasedanje; ~ *parlamentare* skupštinsko zasedanje; ~ *plenaria* plenarno zasedanje; plenarna sednica; ~ *seguente* naredno zasedanje; ~ *straordinaria* vanredno zasedanje

**sesso** *m* pol; ~ *femminile* ženski pol

**seta** *f* svila; ~ *artificiale* veštačka svila; ~ *cruda* sirova svila; ~ *naturale* prirodna svila

**settarismo** *m* sektaštvo

**settentrionale** *adj* severni

**settentrione** *m* sever

**settimana** *f* sedmica; nedelja; *fine ~* vikend; ~ *corta* petodnevna radna nedelja; ~ *della fiera* sajamska nedelja; ~ *lavorativa* radna nedelja; ~ *ridotta* skraćena nedelja; ~ *scorsa* prošla nedelja; ~ *ventura* sledeća nedelja

**settimanale** *adj* nedeljni; sedmični

**settimanalmente** *adv* jednom nedeljno, jednom sedmično

**settore** *m* sektor, odsek; oblast; grana; ~ *bancario* bankarski sektor; ~ *commerciale* trgovinski sektor; ~ *creditizio* kreditni sektor; ~ *dell'economia (economico)* privredni sektor; grana privrede; ~ *individuale* individualni sektor; ~ *industriale* industrijski sektor; ~ *monetario* monetarni sektor; ~ *nazionalizzato* nacionalizovani sektor; ~ *privato* privatni sektor; ~ *di produzione* proizvodni sektor; ~ *pubblico* javni sektor; ~ *sociale* društveni sektor, ~ *di Stato* državni sektor

**settoriale** *adj* sektorski; granski

**severamente** *adv* strogo; oštro; ozbiljno

**severità** *f* strogost

**severo** *adj* strog, oštar; ozbiljan; *tono ~* strogi ton



**sezione** *f* odeljak; odeljenje; odsek; sekcija; presek; ~ *amministrativa* administrativni odsek; ~ *commerciale* trgovački odsek; ~ *doganale* carinsko odeljenje; ~ *economica* ekonomski odsek; ~ *finanziaria* finansijski odsek; ~ *istruttoria* istražno odeljenje; ~ *longitudinale* uzdužni presek; ~ *trasversale* poprečni presek

**sfacelo** *m* rasulo; slom; raspad

**sfare** *v* rastaviti; uništiti

**sfarsi** *v rifl* raspasti se; rastopiti se

**sfarzoso** *adj* raskošan; sjajan; pompezan; upadljiv

**sfasciare** *v* razbiti; razvaliti; odviti; razmotati

**sfavorevole** *adj* nepovoljan

**sfera** *f* područje; sfera; oblast; kugla; lopta; *cuscinetto a sfere* kuglični ležaj; *penna a ~* hemijska olovka; ~ *d'applicazione* područje primene; ~ *d'attività* područje rada; ~ *d'azione* delokrug; ~ *giuridica* pravno područje; ~ *d'influenza* sfera uticaja; ~ *d'interessi* interesna sfera; ~ *materiale* materijalna sfera

**sferzata** *f* udarac bičem; oštra kritika

**sfida** *f* izazov; izazivanje; ~ *a una gara (o a una competizione)* poziv na takmičenje

**sfidare** *v* izazvati; izazivati; ~ *il pericolo* prkositi opasnosti

**sfiducia** *f* nepoverenje; nepoverljivost; *aver ~ in sé stesso* nemati samopouzdanje; *dare un voto di ~ (a qcn)* izglasati nepoverenje (nekome)

**sfigurare** *v* nagrditi; unakaziti; obrukati se

**sfilata** *f* povorka; defile; mimohod; smotra; ~ *di moda* modna revija

**sfinire** *v* premoriti; izmoriti; iznuriti

**sfiorare** *v* okrznuti; jedva dodirnuti; dotaći; skinuti kajmak; ~ *un argomento* dotaći neku temu

**sfogliare** *v* prelistavati; listati; skidati lišće (s drveća)

**sfollagente** *m* pendrek

**sfollamento** *m* evakuacija; napuštanje (pražnjenje) nekog mesta

**sfollare** *v* evakuisati; isprazniti neko mesto; iseliti se; razići se

**sfondare** *v* provaliti; probiti; probijati; razbiti dno (nečega); postići uspeh; probiti se

**sfondo** *m* pozadina; dno

**sfornito** *adj (di qcs)* lišen nečega; bez nečega; neopremljen; nesnabdeven

**sfortuna** *f* nesreća; nedaća

**sfortunatamente** *adv* na nesreću

**sfortunato** *adj* nesrećan; zlosrećan

**sforzare** *v* prisiliti; primorati; naterati; forsirati; obiti; provaliti

**sforzarsi** *v rifl* naprezati se; upinjati se; nastojati; forsirati se

**sforzato** *adj* prisiljen; primoran; nateran; izveštačen; neprirodan; forsiran

**sforzo** *m* napor; nastojanje; naprezanje; *fare ogni ~* dobro se napregnuti; ~ *mentale* umni napor

**sfratto** *m* prinudno iseljavanje (iz stana); *dare lo ~ a qcn* iseliti nekoga iz stana; otkazati stan nekome

**sfregiato** *adj* nagrđen; unakažen; okrnjen; *moneta sfregiata* okrnjen (oštećen) novac

**sfrido** *m* kalo; kaliranje; otpaci

**sfrontatezza** *f* bezobrazluk; drskost; bezočnost

**sfruttamento** *m* eksploatacija; iskorišćavanje; izrabljivanje; ~ *abusivo* nezakonito iskorišćavanje; ~ *abusivo della forza lavorativa altrui* neovlašćeno iskorišćavanje tuđe radne snage; ~ *d'un brevetto* iskorišćavanje patenta; ~ *economico* privredna eksploatacija; ~ *intensivo* intenzivna eksploatacija; ~ *dei lavoratori* eksploatacija (izrabljivanje) radnika; ~ *del lavoro altrui* eksploatacija tuđeg rada; ~ *dell'uomo* iskorišćavanje čoveka; ~ *dell'uomo sull'uomo* iskorišćavanje čoveka po čoveku; ~ *dell'uomo da parte dell'uomo* eksploatacija čoveka od strane čoveka

**sfruttare** *v* eksploatisati; izrabljivati; iskorišćavati; ~ *gli operai* izrabljivati radnike

**sfruttatore** *m* eksploatator; izrabljivač

**sfuggire** *v* izbegavati; izbeći; kloniti se; bežati; uteći; umaći; izmicati; gubiti se; ~ *l'occasione* propustiti priliku; ~ *il pericolo* izbeći opasnost

**sfumatura** *f* nijansa, senka; preliv; prelivanje;

**sgambetto** *m* podmetanje noge; *fare lo ~ a qcn* podmetnuti nekome nogu

**sganciamento** *m* otkačinjanje; ispuštanje

**sganciare** *v* otkačiti; otkopčati; ispustiti

**sgarbato** *adj* neuljudan, grub; neotesan

**sgargiante** *adj* upadljiv; drečave boje; bleštav

**sgobbare** *v* crnčiti; dirinčiti; teško raditi; bubati

**sgomberare** *v* isprazniti; evakuisati; iseliti se; odseliti se;

**sgombero** *m* selidba; seljenje; pražnjenje (stana); evakuacija; *di ~* selidbeni; ~ *forzato dell'immobile* prinudno iseljenje

**sgradevole** *adj* neugodan; neprijatan; ~ *al gusto* neprijatnog ukusa; ~ *alla vista* neugodan na pogled

**sgradito** *adj* neugodan; neprijatan

**sgravare** *v (da qcs)* osloboditi nečega; rasteretiti; olakšati; skinuti teret; ~ *un accusato* opravdati optuženika

**sgravarsi** *v rifl* rešiti se; osloboditi se

**sgravio** *m* rasterećenje; olakšanje; olakšica; ~ *fiscale (delle imposte)* poreska olakšica

**sguardo** *m* pogled; *dare uno ~ a qcs* pregledati nešto na brzinu; *gettare uno ~* baciti pogled; *mettere sotto ~ al programma* pregled programa; *al primo ~* na prvi pogled; ~ *generale* opšti pregled; ~ *al programma* pregled programa

**siccità** *f* suša

**siccome** *adv e cong* kako; kao; budući da; pošto

**Sicilia** *f (geogr)* Sicilija

**sicuramente** *adv* sigurno; pouzdano

**sicurezza** *f* bezbednost; sigurnost; pouzdanost; *cassetta di* ~ sef; *Consiglio di* ~ Savet bezbednosti; *contro la* ~ *del paese* protiv bezbednosti zemlje; *dispositivo di* ~ sigurnosni uređaj; *misure di* ~ mere bezbednosti; *Pubblica S*~ služba javnog reda; policija; ~ *dei beni* bezbednost imovine; ~ *cambiaria* menično jemstvo; ~ *di cambio* sigurnost kurseva; ~ *di circolazione* bezbednost saobraćaja; ~ *collettiva* kolektivna sigurnost; ~ *d'esercizio* poslovna sigurnost; ~ *di frontiere* bezbednost granica; ~ *generale delle persone e del patrimonio* opšta sigurnost ljudi i imovine; ~ *giuridica* pravna sigurnost; ~ *interna* unutrašnja bezbednost; ~ *internazionale* međunarodna bezbednost; ~ *sul lavoro* bezbednost na radu; ~ *legale* zakonska sigurnost; ~ *militare* vojna bezbednost; ~ *del Paese* bezbednost zemlje; ~ *personale* lična bezbednost; ~ *della proprietà* bezbednost vlasništva; ~ *pubblica* javna bezbednost; ~ *sociale* socijalna zaštita; ~ *stradale* sigurnost na putevima; ~ *dello Stato (statale)* državna bezbednost; ~ *dei trasporti* bezbednost prevoza; ~ *dell'uomo* bezbednost ljudi; *stabilire norme di* ~ odrediti sigurnosne norme; *uscita di* ~ pomoćni izlaz; *valvola di* ~ sigurnosni ventil

**sicuro** *m e adj* sigurnost; siguran; pouzdan; *di* ~ sigurno; svakako; *mettersi al* ~ skloniti se (na sigurno mesto); *pienamente* ~ *del fatto suo* pun samopouzdanja; *sentirsi* ~ osećati se sigurnim

**sicurtà** *f* osiguranje; garancija; kaucija; *dar* ~ dati garanciju; *compagnia di* ~ osiguravajuće društvo; *contratto di* ~ ugovor o osiguranju; *fare* ~ garantovati; *polizza di* ~ polisa osiguranja; ~ *cambiaria* menično jemstvo; ~ *marittima* pomorsko osiguranje

**siderurgia** *f (metall)* industrija gvožđa i čelika; crna metalurgija

**siderurgico** *adj* gvozdeni; *industria siderurgica* industrija gvožđa; crna metalurgija; *stabilimento* ~ kompleks fabrika crne metalurgije

**siepe** *f* plot; taraba; ograda; živa ograda; ~ *intermedia* središnja živa ograda (živica na autoputu); ~ *di poliziotti* kordon policajaca; ~ *viva* živa ograda; živica

**sigillare** *v* zapečatiti; hermetički zatvoriti; zadihtovati; ~ *una lettera* zapečatiti pismo

**sigillato** *adj* zapečaćen; hermetički zatvoren; zadihtovan

**sigillatura** *f* pečaćenje; hermetičko zatvaranje; ~ *doganale* carinsko pečaćenje

**sigillo** *m* pečat; žig; plomba; *apporre un* ~ zapečatiti; udariti pečat; plobirati; *infrazione del* ~ nasilno skidanje pečata; *mettere il* ~ staviti pečat; *porre un* ~ staviti pečat; *rimuovere il* ~ skinuti pečat; *rompere il* ~ skinuti (razbiti) pečat; ~ *di controllo* kontrolni pečat; ~ *doganale* carinski pečat; ~ *giudiziario* sudski pečat; ~ *notarile* pečat javnog beležnika; ~ *dello Stato* državni pečat; ~ *di tribunale* pečat suda; ~ *ufficiale (d'ufficio)* službeni pečat; ~ *ufficioso* neslužbeni pečat; *sotto* ~ pod pečatom; *togliere e violare un* ~ *d'ufficio* skidanje i povreda službenog pečata; *togliere e violare un* ~ *o segno d'ufficio* skidanje i povreda službenog pečata ili znaka

**sigla** *f* paraf; skraćeni potpis; skraćenica; *apporre la* ~ staviti paraf; parafirati

**siglare** *v* parafirati

**siglario** *m* popis skraćenica (sa objašnjenjima)

**significante** *adj* znatan; značajan

**significare** *v* značiti; dati na znanje

**significativo** *adj* značajan; izrazit

**significato** *m* smisao; značenje; značaj; *afferrare il* ~ shvatiti smisao; ~ *figurato* prenosno značenje; *senza* ~ bez smisla

**signora** *f* gospođa

**signore** *m* gospodin; *da* ~ gospodski

**signorile** *adj* gospodski; otmen

**signorilmente** *adv* gospodski; fino; otmeno

**signorina** *f* gospođica

**signorino** *m* mladi gospodin; gospodičić

**silenzio** *m* tišina; ćutanje; *in* ~ ćutke; *passare sotto* ~ prećutati; *prezzo del* ~ cena ćutanja; *prolungato* ~ produženo ćutanje; *rompere il* ~ progovoriti; ~ *è un fatto negativo, omissione di qualsiasi dichiarazione* ćutanje je negativna činjenica propuštanja svake izjave; ~ *maligno* zlonamerno ćutanje; ~ *ostinato* uporno ćutanje; *il* ~ *da solo non si considera accettazione dell'offerta e perciò non produce la stipulazione del contratto, eccetto il caso quando era in dovere di dichiararsi* ćutanje samo po sebi ne smatra se prihvatanjem ponude i stoga ne dovodi do zaključenja ugovora, već jedino ako je bio dužan da se izjasni

**silenzioso** *adj* ćutljiv; tih; *star* ~ ćutati; biti tih

**silo** *m* silos; ostava za žito; višespratna garaža (nadzemna ili podzemna)

**silvicoltura** *f* šumarstvo

**simile** *adj* sličan; takav; *essere* ~ biti sličan; *in* ~ *circostanza* u takvoj situaciji; *qualcosa di* ~ nešto slično; *senza* ~ nema mu sličnog, bez premca; ~ *al campione* sličan uzorku

**simmetria** *f* simetrija, sklad; slaganje; ~ *del testo* simetrija teksta

**simmetrico** *adj* simetričan

**simpatia** *f* simpatija; simpatičnost; *acquistare la* ~ steći simpatiju; *andare a (giudicare per)* ~ suditi prema simpatiji

**simpatico** *adj* simpatičan; *inchiostro* ~ nevidljivo mastilo

**simpatizzante** *m e f* simpatizer

**simposio** *m* simpozijum; savetovanje

**simulare** *v* simulirati; pretvarati se



**simulato** *adj* simuliran; prividan; tobožnji; *negozio giuridico* ~ simulirani pravni posao; *processo* ~ simulirana parnica

**simulatore** *m* simulant; prevarant; simulator (aparat)

**simulazione** *f* simulacija; simuliranje; pretvaranje; *contratto per* ~ prividan ugovor; ~ *assoluta d'un negozio giuridico* apsolutno simuliranje pravnog posla; ~ *di reato* simulacija krivičnog dela; ~ *relativa* relativna simulacija; ~ *soggettiva* subjektivna simulacija

**simultaneamente** *adv* istovremeno; simultano

**simultaneità** *f* istovremenost; simultanost

**simultaneo** *adj* istovremen; simultan; *traduzione simultanea* simultani prevod

**sinallagma** *f (leg)* dvostrano obavezujući ugovor; ugovor kojim se obavezuju obe ugovorne strane

**sinallagmatico** *adj (leg)* obostrano obavezan; bilateralan; *contratto* ~ ugovor koji obavezuje obe strane; *trattato* ~ sporazum obavezujući za obe strane

**sinceramente** *adv* iskreno

**sincerità** *f* iskrenost; *mancanza di* ~ neiskrenost; ~ *dei documenti* istinitost dokumenata

**sincero** *adj* otvoren; iskren; čist; prirodan; *vino* ~ pravo (prirodno) vino

**sincronizzare** *v* sinhronizovati; vremenski uskladiti; ~ *le iniziative* sinhronizovati inicijative (akcije)

**sindacabile** *adj* podložan kontroli (kritici); prekoran

**sindacale** *adj* sindikalan; *collegio* ~ sindikalni kolegijum; *commissione* ~ sindikalna komisija; *dirigente* ~ sindikalni rukovodilac; *diritto* ~ sindikalno pravo; *funzionario* ~ sindikalni funkcioner; *movimento* ~ sindikalni pokret

**sindacalismo** *m* sindikalizam; sindikalni pokret; ~ *operaio* radnički sindikalizam

**sindacalista** *m* sindikalista

**sindacare** *v* pregledati; nadzirati; kontrolisati

**sindacato** *m* sindikat; kontrola (podređenih); nadzor (podređenih); *accettare il* ~ *in un fallimento* prihvatiti posredovanje u stečaju; *banca sindacata* kartel banaka; *mettere sotto* ~ staviti pod kontrolu (države); *di (del)* ~ sindikalni; ~ *aziendale* sindikat preduzeća; ~ *bancario* bankarski sindikat; ~ *di Borsa* berzanski sindikat; ~ *di collocamento* konzorcijum za zapošljavanje (radnika); ~ *dei conti* pregled računa; ~ *finanziario* finansijski konzorcijum; ~ *industriale* industrijski sindikat; ~ *dei lavoratori* sindikat radnika; ~ *libero* slobodan sindikat; ~ *operaio* radnički sindikat; ~ *degli operai edili* sindikat građevinskih radnika; ~ *padronale* sindikat poslodavaca; ~ *professionale* stručni sindikat; ~ *dei pubblici dipendenti* sindikat javnih službenika; ~ *unito* jedinstveni sindikat

**sindaco** *m* gradonačelnik; predsednik opštine; revizor; nadzornik; ~ *del fallimento* stečajni upravnik

**singolare** *m e adj* jednina; singular; jedinstven; neobičan; poseban; *di bellezza* ~ jedinstvene lepote; *numero* ~ jednina

**singolo** *adj* pojedini; pojedinačan; poseban; *camera singola* jednokrevetna soba; ~ *caso* poseban slučaj

**sinistra** *f* leva strana; leva ruka; levica; *a* ~ levo; nalevo; *estrema* ~ krajnja levica; *tenere la* ~ voziti levom stranom

**sinistrato** *m e adj* stradalnik; oštećenik; postradali; ~ *di guerra* ratni oštećenik

**sinistro** *m e adj* nesrećan slučaj; nesreća; nezgoda; nesrećan; poguban; nesklon; protivan; levi; ~ *di mare* nesreća na moru

**sino ad ora** dosadašnji; *sino a nuovo avviso* do novog obaveštenja

**sinodo** *m* sinod, crkveni sabor

**sinottico** *adj* pregledan; sinoptički; *tavola sinottica* uporedna tabela; pregled

**sintesi** *f* sinteza; spajanje; sjedinjavanje

**sintetizzare** *v* ukratko sažeti; sintetizovati

**sintomatico** *adj* značajan; svojstven; simptomatičan

**sintomo** *m* znak; simptom; nagoveštaj; pojava; ~ *concomitante* propratna pojava

**sistema** *m* sistem; sastav; *addottare un* ~ *di vendita* usvojiti način prodaje; *cambiar* ~ promeniti način; *escogitare un* ~ izmisliti sistem; *ridurre a* ~ sistematizovati; svesti na sistem; *senza* ~ bez sistema; ~ *amministrativo* administrativni (upravni) sistem; ~ *degli appalti pubblici* sistem zakupa javnih radova; ~ *d'assemblea* skupštinski sistem; ~ *aureo* sistem zlatnog pokrića; ~ *bancario* bankarski sistem; ~ *bicamerale* dvodomni sistem; ~ *bipartitico* dvostranački sistem; ~ *capitalista (capitalistico)* kapitalistički sistem; ~ *dei cartelli* sistem kartela; organizacija kartela; ~ *di classe* klasni poredak; ~ *di comunicazioni* komunikacioni (saobraćajni) sistem; ~ *di contingentamento* sistem kontingentiranja; ~ *di contribuzione* sistem doprinosa; ~ *cooperativistico (cooperativo)* zadružni sistem; ~ *costituzionale* ustavni sistem; ~ *creditizio* kreditni sistem; ~ *daziario* carinski sistem; ~ *decimale* decimalni sistem; ~ *delegatario* delegacioni sistem; ~ *dittatoriale* sistem diktature; ~ *doganale* carinski sistem; ~ *economico* privredni sistem; ~ *educativo* vaspitni sistem; ~ *elettorale* izborni sistem; ~ *di esasperazione o di inasprimento della pena* asperacioni sistem ili pooštravanja kazne; ~ *ferroviario* železnički sistem; ~ *di finanziamento* sistem finansiranja; ~ *finanziario* finansijski sistem; ~ *fiscale* poreski sistem; ~ *giuridico* pravni sistem; ~ *di governo* sistem vla-

davine; ~ *liquidazioni paghe* platni sistem; ~ *di maggioranza* većinski sistem; ~ *maggioritario* većinski sistem; ~ *monetario* monetarni sistem; ~ *monopartitico* jendopartijski sistem; ~ *monopolistico (di monopolio)* monopolistički sistem; ~ *multipartitico* višepartijski sistem; ~ *di pagamento* platni sistem; ~ *di pagamento senza contanti* bezgotovinski platni sistem; ~ *parlamentare* parlamentarni sistem; ~ *a partito unico* jendopartijski sistem; ~ *pluripartitico* mnogostranački sistem; ~ *politico* politički sistem; ~ *dei premi* premijski sistem; ~ *presidenziale* predsednički sistem; ~ *proporzionale* proporcionalni (izborni) sistem; ~ *di protezione doganale* sistem carinske zaštite; ~ *del reddito* dohodovni sistem; ~ *sociale* društveni sistem; ~ *sociale basato sulla schiavitù* robovlasnički sistem; ~ *socio-politico* društveno-političko uređenje; ~ *tariffario* tarifni sistem, ~ *Taylor* Tejlorov sistem; ~ *totalitario* totalitarni sistem; ~ *dei trasporti* transportni sistem; ~ *tributario* poreski sistem; ~ *valutario* devizni (valutarni) sistem

**sistemare** *v* srediti; urediti; naći nekome smeštaj; obezbediti nekome zaposlenje; zaposliti nekoga; ~ *un affare* srediti posao; ~ *la questione* srediti pitanje

**sistematicamente** *adv* sistemski; redovno

**sistematico** *adj* sistematski; pravilan; sređen

**sistemazione** *f* sistematizacija; uređenje; smeštaj; dovođenje u red; ~ *amichevole* prijagteljska pogodba; ~ *della pendenza* uređenje nerešenog predmeta; ~ *dei rapporti tra i comproprietari* uređenje odnosa među suvlasnicima; ~ *della stiva* uređenje brodskog skladišta

**sito** *m e adj* mesto; položaj, smešten; koji se nalazi; postavljen

**situare** *v* smestiti; postaviti

**situato** *adj* smešten; postavljen; *essere* ~ nalaziti se; ležati

**situazione** *f* položaj; situacija; stanje; prilike; okolnost; *affrontare la* ~ suočiti se sa situacijom; ~ *degli affari* stanje poslova; ~ *alimentare* prehrambeno stanje; ~ *di banca* bankarsko stanje; ~ *del bilancio* stanje bilansa; ~ *dei cambi* stanje kurseva; ~ *di cassa* blagajničko stanje; ~ *congiunturale* konjunkturno stanje; ~ *contabile* knjigovodstveno stanje; ~ *contrattuale* ugovorno stanje; ~ *deficitaria* deficitarno stanje; ~ *demografica* stanje priraštaja stanovništva; ~ *difficile* težak položaj; ~ *di diritto* pravno stanje; ~ *disperata* očajan položaj; ~ *economica* ekonomska situacija; ~ *economica generale* opšte privredno stanje; ~ *di fatto* činjenično stanje; ~ *finanziaria* finansijsko stanje; ~ *giuridica* pravno (sudsko) stanje; ~ *internazionale* međunarodna situacija; ~ *di liquidità* stanje likvidnosti; ~ *in materia di divise* stanje u deviznoj (valutnoj) materiji; ~ *mensile* mesečno stanje; ~ *del mercato* stanje tržišta; ~ *mondiale* svetska situacija; ~ *monetaria* monetarno stanje, ~ *di monopolio* monopolska situacija; ~ *numerica* brojno stanje, ~ *patrimoniale* imovinsko stanje; ~ *pecuniaria* novčano stanje; ~ *periodica* periodični izveštaj; ~ *sanitaria* zdravstveno stanje; zdravstvena situacija; ~ *senza via d'uscita* bezizlazna situacija; ~ *settimanale* nedeljno stanje; ~ *tesa* napeto stanje; ~ *valutaria* valutna situacija; *trovarsi in ~ difficile* biti u teškom položaju

**slancio** *m* zamah; zalet; polet; elan; zanos; *di* ~ iz zaleta; odjednom; *prendere lo* ~ uzeti zalet

**sleale** *adj* nelojalan; neiskren; neveran; nepošten; *concorrenza* ~ nelojalna konkurencija

**slealtà** *f* nelojalnost; neiskrenost; nepoštenje

**slittamento** *m* klizanje; pad vrednosti; opadanje; ~ *monetario* monetarno opadanje; ~ *dei prezzi* opadanje cena

**slogan** *m* slogan; parola; deviza; ~ *pubblicitario* reklamni slogan

**sloggiamento** *m* deložacija; isterivanje iz stana

**sloggiare** *v* iseliti; oterati (iz stana); izbaciti; isterati

**sloggio** *m* izbacivanje iz stana; ~ *forzoso* deložacija; prisilno izbacivanje iz stana

**smaltimento** *m* likvidacija; rasprodaja; prorađivanje, obavljanje; ~ *del lavoro* obavljanje posla; ~ *delle merci* rasprodaja robe

**smaltire** *v* likvidirati; rasprodati; proraditi; obaviti; ~ *la merce* rasprodati robu

**smantellamento** *m* rušenje; obaranje; demontiranje

**smantellare** *v* rušiti; oboriti, demontirati; ~ *una nave* rasklopiti brod; skinuti oplatu broda; ~ *un'officina* demontirati fabričku radionicu

**smarrimento** *m* gubitak, skretanje s puta; zbunjenost; izgubljenost; ošamućenost; ~ *di cambiale* gubitak menice; ~ *di cosa* gubitak stvari

**smarrire** *v* izgubiti; zagubiti; zaturiti; ~ *la via* zalutati

**smarrirsi** *v rifl* zalutati; izgubiti se; zbuniti se

**smarrito** *adj* izgubljen; zaturen; zbunjen

**smascherare** *v* raskrinkati; demaskirati, razotkriti

**smembramento** *m* komadanje; rasturanje; rastavljanje na delove; razdeljivanje

**smembrare** *v* raskomadati; rasturiti; rastaviti na delove; razdeliti

**smentire** *v* demantovati; poreći; opovrći; ~ *una notizia* demantovati vest; ~ *recisamente* odlučno pobijati

**smentirsi** *v rifl* odstupiti od svojih načela; *non* ~ ne odstupati od svojih načela

**smentita** *f* demanti; demantovanje; opovrgavanje; poricanje, *dare una* ~ demantovati; poreći; ~ *ufficiale* zvanični demanti



**smerciabile** *adj (comm)* što se lako prodaje; što se može prodati; dobre prođe

**smerciare** *v (comm)* prodati; rasprodati

**smercio** *m* plasman (na tržištu); prodaja; prođa; *avere* ~ imati prođu; *censimento dello* ~ popisivanje prodaje; *di facile* ~ lake prođe; *di difficile* ~ slabe prođe; *mercato di* ~ prodajno tržište; *politica dello* ~ politika prodaje; *trovare* ~ imati prođu; prodavati se

**smettere** *v* prekinuti; prestati; obustaviti

**smilitarizzare** *v* demilitarizovati

**smilitarizzazione** *f* demilitarizacija

**sminuire** *v* smanjiti; umanjiti

**sminuzzamento** *m* drobljenje; mrvljenje

**smistamento** *m* razvrstavanje; ranžiranje (vagona); sortiranje (pošte); *stazione di* ~ ranžirna stanica

**smistare** *v* razvrstati; ranžirati (vagone); sortirati (poštu)

**smisurato** *adj* ogroman; prevelik; neizmeran

**smobilitare** *v* demobilisati

**smobilitazione** *f* demobilizacija

**smobilizzo** *m (econ)* oslobođenje; deblokiranje; ~ *di capitale* oslobođenje kapitala; ~ *d'un credito* otvaranje kredita; ~ *formale* formalno oslobođenje

**smodato** *adj* prekomeran; preteran; neumeren

**smontaggio** *m (mecc)* rastavljanje; rasklapanje; demontaža

**smontare** *v* rasklopiti; rastaviti; demontirati; sići, silaziti; iskrcati se; ~ *una calunnia* pobiti klevetu; ~ *la nave* raspremiti brod

**smorzare** *v* ugasiti; prigušiti; ublažiti; ~ *l'urto* ublažiti udarac

**smussare** *v* otupiti; zaobliti ivice; ublažiti; umekšati

**smussato** *adj* tup; s zaobljenim ivicama; ublažen; umekšan

**snaturare** *v* izopačiti; izobličiti; izroditi

**snazionalizzare** *v* denacionalizovati

**snellimento** *m* ubrzanje; olakšavanje; pojednostavljenje; ~ *degli affari* ubrzavanje poslovanja

**snellire** *v* olakšati; ubrzati; pojednostaviti; učiniti vitkim

**snervante** *adj* zamoran; iscrpljujući; teško podnošljiv

**sobborgo** *m* predgrađe

**sobillare** *v* huškati; podstrekavati; podbadati; dražiti

**sobillazione** *f* huškanje; podstrekivanje; podbadanje

**soccida** *f (leg)* ugovor o uzimanju stoke na napolicu

**soccombere** *v* podleći; pasti; biti pobeđen; ~ *in giudizio* izgubiti parnicu

**soccorrere** *v* pomoći; pomagati; pružiti pomoć

**soccorso** *m* pomoć; pomaganje; *cassa di ~ invernale* blagajna zimske pomoći; *fondo di* ~ fond za pomoć; *omissione di* ~ nepružanje pomoći; *omissione di ~ in caso di pericolo* nepružanje pomoći u slučaju opasnosti; *porgere* ~ pružiti pomoć; *prestare ~ a qcn* pružiti nekome pomoć; pomoći nekome; *pronto* ~ prva pomoć; ~ *in denaro* novčana pomoć; ~ *ai disoccupati* pomoć nezaposlenima; ~ *finanziario* finansijska pomoć; ~ *medico* lekarska pomoć; ~ *stradale* pomoć (vozačima) na putu; ~ *d'urgenza* hitna pomoć; *società di mutuo* ~ društvo za uzajamnu pomoć; *uscita di* ~ izlaz za nuždu

**socialdemocratico** *m e adj* socijaldemokrata; socijaldemokratski

**sociale** *adj* društveni; socijalan; *assicurazione* ~ socijalno osiguranje; *assistente* ~ socijalni radnik; *assistenza* ~ socijalna pomoć; *benessere* ~ socijalno blagostanje; *beni sociali* društvena imovina; *capitale* ~ društveni kapital; kapital preduzeća; *classe sociali* društvene klase; *comunità* ~ društvena zajednica; *condizione* ~ socijalni položaj; *contratto* ~ društveni ugovor; *controllo* ~ društvena kontrola; *custodia incosciente di patrimonio* ~ nesavesno čuvanje društvene imovine; *diritto* ~ socijalno pravo; *economia* ~ društvena ekonomija; *economico-*~ privredno-društveni; *ente* ~ socijalna ustanova; *fattore* ~ socijalni faktor; *gestione* ~ društveno upravljanje; *giustizia* ~ socijalna pravda; *intesa* ~ društveni dogovor, *onere* ~ socijalno davanje; *ordinamento* ~ društveni poredak, *ordinamento economico-*~ društveno-ekonomsko uređenje; *organizzazioni sociali* društvene organizacije; *patrimonio* ~ društvena imovina; *pericolosità* ~ društvena opasnost; *pertinenza* ~ socijalna nadležnost; *piani sociali* društveni planovi; *politica* ~ socijalna politika; *posizione* ~ društveni položaj; *previdenza* ~ socijalno osiguranje; *proprietà* ~ društveno vlasništvo; *questione* ~ socijalni problem; *quota* ~ društvena članarina (kvota); *ragione* ~ zvanični naziv firme (preduzeća); *rapporto* ~ društveni odnos; *relazione* ~ društvena veza; *riforma* ~ socijalna reforma; *sede* ~ sedište uprave, *scienza* ~ društvena nauka; *sicurezza* ~ društvena sigurnost; *statuto* ~ društveni status, *tassa* ~ socijalna taksa; *tessera* ~ članska karta; *tutela* ~ socijalna zaštita

**socialismo** *m (polit)* socijalizam; *costruzione (edificazione) del* ~ izgradnja socijalizma; ~ *di cattedra* katedarski socijalizam; ~ *cooperativo* zadružni socijalizam; ~ *democratico* demokratski socijalizam; ~ *scientifico* naučni socijalizam; ~ *di Stato* državni socijalizam; ~ *utopistico* utopijski socijalizam

**socialista** *adj e m* socijalistički; socijalista; *democrazia* ~ socijalistička demokratija; *partito* ~ socijalistička stranka; *sistema sociale* ~ so-

cijalistički društveni sistem; *stato* ~ socijalistička država

**socializzare** *v* podruštviti; socijalizovati

**socializzazione** *f* socijalizacija; podruštvljavanje; ~ *dei mezzi di produzione* podruštvljavanje sredstava za proizvodnju; ~ *della politica* podruštvljavanje politike

**società** *f* društvo; preduzeće; firma; udruženje; *abito da* ~ svečano (večernje) odelo; *ammettere qualcuno in* ~ primiti nekoga u društvo; *assorbire una* ~ preuzeti (apsorbovati) društvo; *contratto di* ~ društveni ugovor; *costituire una* ~ osnovati društvo; *far* ~ udružiti se; *fondare una* ~ osnovati društvo; *giochi di* ~ društvene igre; *incorporare una* ~ inkorporirati društvo; *mettersi in* ~ *con qcn* uortačiti se s nekim; *onorata* ~ mafija; *sciogliere una* ~ raspustiti društvo; ~ *in accomandita per azioni* komanditno deoničko društvo; ~ *in accomandita semplice* komanditno društvo; ~ *d'acquisto* nabavno trgovačko društvo; ~ *affiliata* združeno preduzeće; ~ *aggregata* pripojeno (združeno) društvo; ~ *anonima* deoničko društvo; ~ *aperta* javno trgovačko društvo; ~ *appaltatrice* zakupničko društvo; ~ *armatoriale (armatrice)* brodovlasničko društvo; ~ *di assicurazioni* osiguravajuće društvo; ~ *per azioni* akcionarsko (deoničko) društvo, ~ *per azioni di interesse nazionale* deoničko društvo od nacionalnog interesa; ~ *bancaria* bankarsko društvo; banka; ~ *di beneficenza* dobrotvorno društvo; ~ *di caccia* lovačko društvo; ~ *a capitale variabile* društvo sa promenljivim (varijabilnim) kapitalom; ~ *capitalistica* kapitalističko društvo; ~ *civile* građansko (obično) društvo; ~ *senza classi* besklasno društvo; ~ *classista* klasno društvo; ~ *collegata* pripojeno društvo; ~ *commerciale (di commercio)* trgovačko društvo; ~ *commerciale pubblica* javno trgovačko društvo; ~ *concessionaria* koncesiono društvo; ~ *consociata* združeno društvo; ~ *dei consumi* potrošačko društvo; ~ *cooperativa* zadružno društvo; zadruga; ~ *corale* pevačko društvo; ~ *in costituzione* društvo u osnivanju; ~ *di costruzione* građevinsko društvo; ~ *creditizia (di credito)* kreditno društvo; ~ *di credito marittimo* društvo za pomorski kredit; ~ *dipendente* zavisno trgovačko društvo; ~ *di diritto civile* privatnopravno društvo; ~ *economica* ekonomsko društvo; ~ *di economia mista* mešovito društvo; ~ *edilizia* građevinsko društvo; ~ *emittente* emisiono društvo; ~ *d'esportazione* izvozno društvo; ~ *di fatto* nekonstituisano (nepravno) društvo; ~ *filiale* zavisno („kćer“) preduzeće; ~ *di finanziamento* društvo za finansiranje; ~ *finanziaria* finansijsko društvo; ~ *fittizia* fiktivno društvo; ~ *a garanzia limitata* društvo s ograničenim jemstvom; ~ *holding* „krovno preduzeće“ (matično preduzeće); ~ *ideale* idealno društvo; ~ *immobiliare* društvo za nekretnine; ~ *industriale* industrijsko društvo; ~ *internazionale* međunarodno (trgovačko) društvo; ~ *d'investimento* društvo za investiranje; investiciono društvo; ~ *irregolare* nepravno društvo; ~ *leonina (quando uno dei soci non partecipa negli utili)* udruženje, ortakluk (kada jedan od članova ne učestvuje u dobiti); *S~ letteraria serba* Matica srpska; ~ *in liquidazione* društvo u stečaju; ~ *dei magazzini generali* trgovačko društvo za javna skladišta; ~ *marittima* pomorsko društvo; ~ *mercantile* trgovačko (merkantilno) društvo; ~ *mineraria* rudarsko društvo; ~ *mista* mešovito društvo; ~ *di mutua assicurazione* društvo za uzajamno osiguranje; ~ *di mutuo soccorso* društvo za uzajamnu pomoć; ~ *di navigazione* pomorsko društvo; ~ *nazionalizzata* nacionalizovano društvo; *S~ delle Nazioni* Društvo naroda; ~ *di noleggio* društvo za iznajmljivanje; ~ *in nome collettivo* društvo sa neograničenim jemstvom; ~ *occasionale* prigodno (ekonomsko) društvo; ~ *operaia* radničko društvo; ~ *operante all'estero* društvo koje deluje u inostranstvu; ~ *per la pace* društvo za održavanje mira; ~ *in partecipazione* društvo sa učešćem; ~ *con partecipazione di enti pubblici* društvo sa učešćem javnih ustanova; ~ *con partecipazione dello Stato* društvo sa učešćem države; ~ *di pescatori* društvo ribolovaca; ~ *di pesce* ribarsko društvo; ~ *petroliera* petrolejsko društvo; ~ *primitiva* prvobitno (primitivno) društvo; ~ *primordiale* prvobitno društvo; ~ *professionale* profesionalno udruženje; ~ *proibita* zabranjeno društvo; ~ *promotrice* pokretačko društvo; ~ *di pronto soccorso* društvo za prvu pomoć; ~ *per la protezione degli animali* društvo za zaštitu životinja; ~ *per la protezione degli infanti* društvo za zaštitu dece; ~ *a responsabilità limitata* društvo sa ograničenom odgovornošću; ~ *di riassicurazione* društvo za reosiguranje; ~ *di ricerche* istraživačko društvo; društvo za istraživanja; ~ *di risparmio* društvo za štednju; štedionica; ~ *segreta* tajno udruženje; tajno društvo; ~ *semplice* jednostavno (obično) društvo; ~ *straniera* inostrano društvo; ~ *tacita* tajno (trgovačko) društvo; ~ *dei trasporti* transportno (trgovačko) društvo; ~ *del trasporto aereo* vazduhoplovno društvo; ~ *di trasporti aerei* društvo za vazdušni saobraćaj; ~ *di trasporti marittimi* društvo za pomorski transport; ~ *universale* univerzalno društvo; *statuto della* ~ statut društva; *vita di* ~ društveni život

**socievole** *adj* druželjubiv; društven

**socio** *m* član; ortak; partner; ~ *accomandante* komanditista; spoljni član komanditnog društva; ~ *accomandatario* komanditar; ortak u komanditnom društvu; ~ *amministratore* ortak poslovođa; ~ *anziano* stariji ortak; ~ *apparente* prividan ortak; ~ *attivo* aktivan ortak; ~ *che conferisce il capitale* ortak koji ulaže kapital; ~ *che conferisce il suo lavoro alla società* ortak koji doprinosi društvu svojim radom; ~ *corrispondente* ortak korespondent; dopisni član; ~ *fondatore* ortak osnivač; ~ *gerente* poslovođa; ~ *d'industria* ortak u industriji; ~ *moroso* ortak dužnik; ~ *nominale* nominalni ortak; ~ *occulto* tajni (skriveni) ortak; ~ *ordinario* redovan član; ~ *perpetuo* stalni član; ~ *personalmente responsabile* ortak koji lično odgovara; ~ *principale* glavni ortak; ~ *promotore* ortak pokretač; ~ *unico* jedini ortak; ~ *uscente* ortak koji istupa (iz društva); ~ *a vita* doživotni ortak



**sociologia** *f* sociologija; ~ *economica* ekonomska sociologija; ~ *criminale* kriminalna sociologija; ~ *di diritto* sociologija prava

**sociologico** *adj* sociološki

**sociologo** *m* sociolog

**sodalizio** *m* bratstvo; udruženje; prijateljstvo; druženje

**soddisfacente** *adj* zadovoljavajući; dovoljan

**soddisfacimento** *m* zadovoljstvo; zadovoljavanje; ispunjavanje; izvršenje; ~ *del bisogno* zadovoljavanje potrebe

**soddisfare** zadovoljavati; zadovoljiti; ispuniti; izvršiti; ~ *un debito* isplatiti dug; ~ *gli impegni* ispuniti obaveze; ~ *un pagamento* izvršiti plaćanje; ~ *ai propri doveri* obavljati svoje dužnosti; ~ *una richiesta* udovoljiti zahtevu; zadovoljiti potražnju

**soddisfatto** *adj* zadovoljan; zadovoljen; *mal* ~ nezadovoljan

**soddisfazione** *f* zadovoljstvo; zadovoljavanje; satisfakcija; *esigere* ~ *per un'offesa* zahtevati zadovoljštinu zbog uvrede; *esprimere* ~ iskazati zadovoljstvo; *riuscire di piena* ~ potpuno uspeti; ~ *di bisogno* zadovoljenje potrebe; ~ *parziale dei creditori* delimično zadovoljenje poverioca; ~ *preferenziale (privilegiata)* povlašćeno (prioritetno) zadovoljenje

**sodo** *adj* čvrst; tvrd; postojan; solidan; temeljan; *lavorare* ~ teško raditi; *mettere in* ~ razjasniti; *venire al* ~ preći na stvar

**sodomia** *f* muška homoseksualnost; analni snošaj

**sofferenza** *f* stradanje; patnja; *(comm)* zakasnela otplata; *cambiale in* ~ nenaplaćena menica; *effetti in* ~ nenaplaćeni efekti; *in* ~ u zastoju

**soffermarsi** *v rifl* zastati; zadržati se (*su qcs* na nečemu)

**soffice** *adj* mek; elastičan; udoban; *pianificazione* ~ elastično planiranje

**soffitto** *m* plafon; tavanica

**soffocare** *v* gušiti; ugušiti; prigušiti; potisnuti

**soffrire** *v* patiti; trpeti; podneti; pretrpeti; ~ *il caldo* teško podnositi vrućinu; ~ *un danno* pretrpeti štetu; ~ *un torto* pretrpeti nepravdu

**Sofia** *f (geogr)* Sofija

**sofisticare** *v* kvariti; izopačiti; cepidlačiti; mudrijašiti; ~ *nella scelta* biti izbirljiv

**sofisticazione** *f* kvarenje; izopačenje

**sofisticheria** *f* cepidlačenje; izvrtanje misli

**soggettivamente** *adv* subjektivno

**soggettività** *f* subjektivnost

**soggetto** *m e adj* predmet; sadržaj; subjekt; podložan; izložen; sklon; *essere* ~ *a qcn* biti podložan nekome; *cattivo* ~ nevaljalac; ~ *all'assicurazione obbligatoria* podložan obaveznom osiguranju; ~ *attivo* aktivni subjekt; ~ *di conversazione* predmet razgovora; ~ *a dazio* podložan carini; ~ *di diritto* pravni subjekt; ~ *di diritto internazionale* subjekt međunarodnog prava; ~ *economico* privredni subjekt; ~ *giuridico* pravni subjekt; ~ *d'imposta* poreski obveznik; ~ *passivo* pasivan subjekt; ~ *a prescrizione* predmet koji zastareva; ~ *del reato* subjekt krivičnog dela; ~ *al servizio militare* vojni obveznik; ~ *a tasse* podložan plaćanju taksi; ~ *a tributo* podložan plaćanju doprinosa (dažbine)

**soggezione** *f* podložnost, potčinjenost; *avere* ~ *di qcn* ustručavati se od nekoga; *incutere* ~ izazivati poštovanje; ulivati strah; *senza* ~ bez ustezanja; bez straha

**soggiacere** *v* podleći; biti podložan

**soggiogamento** *m* pokoravanje; potčinjavanje; podjarmljivanje

**soggiogare** *v* pokoriti; potčiniti; podjarmiti

**soggiornare** *v* boraviti; prebivati neko vreme

**soggiorno** *m* boravak; prebivanje; *fare la dichiarazione del* ~ prijaviti boravak; *libero* ~ slobodan boravak; *imposta di* ~ boravišna taksa; *luogo di* ~ boravište; mesto boravka; *permesso di* ~ dozvola boravka; ~ *all'estero* boravak u inostranstvu

**solamente** *adv* samo; jedino; tek

**solco** *m* brazda; bora; ~ *divisorio* razdvojna brazda; *uscire dal* ~ zabrazditi

**soldato** *m* vojnik; ~ *di carriera* profesionalni vojnik; ~ *novizio* regrut; ~ *di riserva* vojnik rezervista; ~ *semplice* vojnik redov; ~ *di ventura* plaćenik

**soldi** *m pl* novac; pare; *fare i* ~ obogatiti se; *pieno di* ~ pun para; *ritirare i* ~ podići novac

**soldo** *m* novčić; *essere al* ~ *di qcn* biti nečiji plaćenik; biti u nečijoj službi; *non valere un* ~ ništa ne vredeti

**solenne** *adj* svečan; veličanstven; *dichiarazione* ~ svečana izjava

**solennità** *f* svečanost; svetkovina; praznik; *con* ~ svečano; ~ *essenziale* glavna svečanost

**solere** *v* običavati; imati običaj

**solerzia** *f* marljivost; revnost; vrednoća

**solfara** *f* rudnik sumpora
**solidale** *adj* solidaran; zajednički; uzajamno odgovoran; *obbligazione* ~ solidarna obligacija; *responsabilità* ~ solidarna odgovornost
**solidalmente** *adv* solidarno
**solidarietà** *f* solidarnost; zajednička obaveza; uzajamna odgovornost; *atto di* ~ akt solidarnosti; *sciopero di* ~ štrajk solidarnosti; ~ *attiva* aktivna uzajamna odgovornost; ~ *cambiaria* menična uzajamna odgovornost; ~ *passiva* pasivna uzajamna odgovornost
**solidario** *adj* solidaran; zajednički; uzajamno odgovoran
**solidificare** *v* učvrstiti; stvrdnuti; otvrdnuti
**solidificazione** *f* učvršćivanje; stvrdnjavanje; prelaz u čvrsto stanje
**solidità** *f* čvrstina; tvrdoća; trajnost; postojanost; solidnost; ~ *di valore* čvrstina vrednosti
**solido** *m e adj* čvrsto telo; čvrst; krut; tvrd; postojan; izdržljiv; solidan; *in* ~ solidarno; zajednički; *obbligarsi in* ~ solidarno se obavezati; *obbligazione in* ~ uzajamna obaveza; *poggiare i piedi sul* ~ biti siguran; stajati na čvrstom tlu
**solito** *adj* uobičajen; običan; *al* ~ obično; po običaju; *come il* ~ kao i obično, *di* ~ po običaju; obično; *essere* ~ običavati; imati običaj; *fuori del* ~ van uobičajenog; *nel* ~ *modo* na uobičajen način; *per* ~ obično; *secondo il* ~ prema uobičajenom; kao i obično
**solitudine** *f* samoća; usamljenost; osama
**sollecitamente** *adv* brzo; hitro; žurno
**sollecitamento** *m* požurivanje; urgencija; podsticaj; podstrek
**sollecitare** *v* požurivati; urgirati; podsticati; ~ *l'esecuzione di un'ordinazione* urgirati izvršenje porudžbine; ~ *ordini* urgirati naloge (porudžbine); ~ *il pagamento* urgirati plaćanje; ~ *la spedizione* urgirati otpremu
**sollecitatore** *m* onaj ko urgira; molitelj, podstrekivač
**sollecitatoria** *f (comm)* pismena urgencija, pismena opomena
**sollecitatorio** *adj (comm)* požurni; kojim se urgira ili zahteva; *lettera sollecitatoria* pismena urgencija
**sollecitazione** *f* požurivanje; urgencija; podsticaj; podstrek; ~ *degli ordini* požurivanje naloga (porudžbina); *viva* ~ požurnica
**sollecito** *m e adj* urgiranje; urgencija; uporno traženje; brz; hitar; brižljiv; *in sollecita attesa* s nestrpljivim očekivanjem; *sollecita evasione* hitno rešenje; ~ *di pagamento* požurenje plaćanja; *sollecita risposta* hitan odgovor
**sollecitudine** *f* žurba; brzina; brižljivost; *con cortese* ~ po mogućnosti što pre
**sollevamento** *m* dizanje; podizanje; uzdizanje; pobuna
**sollevare** *v* dići; podići; uzdići; izazvati; pokrenuti; podbuniti; ~ *un'eccezione* podneti prigovor; ~ *dalle funzioni* razrešiti od dužnosti; ~ *l'indignazione* izazvati negodovanje; ~ *un'obiezione* staviti (uložiti) prigovor; ~ *opposizione* uložiti prigovor; ~ *pretese* zahtevati; ~ *protesto* podići protest (menice); ~ *una questione* pokrenuti pitanje; ~ *reclamo* uložiti reklamaciju; ~ *ricorso* uložiti prigovor
**sollevazione** *f* ustanak; pobuna; dizanje; podizanje
**sollievo** *m* olakšanje; smirenje; ublaženje; uteha; *provare* ~ osetiti olakšanje; *recar* ~ olakšati; ublažiti
**solo** *adj e adv* sâm; jedini; samo; tek; *a* ~ sam sa sobom; *da* ~ sam sa sobom; *da* ~ *a* ~ u četiri oka; ~ *adesso* tek sada; ~ *che* samo što; samo ako; *la sola idea* sama ideja; sama pomisao; *il* ~ *pensiero* sama pomisao; *una sola volta* jedan jedini put; *tutto* ~ sam samcat; *vivere* ~ samovati; živeti usamljeno
**soltanto** *adv* samo; tek; ~ *che* samo što; samo ako; ~ *oggi* tek danas
**soluzione** *f* rešenje; rešavanje; razrešavanje; rastvaranje; rastvor; ~ *amichevole* prijateljsko rešenje; ~ *di compromesso* kompromisno rešenje; ~ *di continuità* prekid; diskontinuitet; ~ *pacifica* mirno rešenje; ~ *pacifica dei conflitti* mirno rešenje sukoba; ~ *provvisoria* privremeno rešenje; *unica* ~ jedino rešenje
**solvente** *adj (comm)* solventan; platežno sposoban
**solvibile** *adj (comm)* solventan; plaežan; koji se može platiti; *debito* ~ otplativ dug; *ditta* ~ solventna (platežna) firma
**solvibilità** *f (comm e leg)* bonitet; solventnost; platežna sposobnost
**soma** *f* breme; teret; tovar; *da* ~ tovarni
**somigliante** *adj* sličan; nalik
**somiglianza** *f* sličnost
**somma** *f* iznos; svota; suma; zbir; sabiranje; zaključak; suština; *arrotondare una* ~ zaokružiti sumu; *fare la* ~ sabirati, zbrajati; *riportare una* ~ preneti iznos; ~ *assicurata* osigurani iznos; ~ *in blocco* okrugla svota; ~ *complessiva* ukupan iznos; ~ *contenziosa* sporna suma; ~ *controversa* osporen (utužen) iznos; ~ *di denaro* iznos novca; ~ *depositata* deponovan iznos; ~ *disponibile* raspoloživa svota; ~ *dovuta* dužan iznos; ~ *eccedente (in eccedenza)* višak svote; ~ *esigua* neznatan (bagatelni) iznos; ~ *forfettaria* paušalni iznos; ~ *globale* globalni iznos; *somme da incassare* iznosi za naplatu; ~ *massima* najviši iznos; ~ *minima* najniži iznos; *la* ~ *occorrente* potreban iznos; ~ *riscossa* naplaćen iznos; ~ *saldata* isplaćen iznos; *la* ~ *delle somme* osnovni (konačni) zaključak; ~



*totale* ukupan iznos; *tirare la* ~ zaključiti; sabirati
**sommare** *v* sabirati; zbrajati, sumirati; iznositi; ~ *a* iznositi
**sommariamente** *adv* sažeto; ukratko; pregledno; u opštim crtama
**sommario** *m e adj* sažet (kratak) pregled; kratak sadržaj; rezime; pregledan; sažet; kratak; sumaran; *procedura sommaria* kratak postupak
**sommergere** *v* potopiti; zaroniti; zagnjuriti
**somministrare** *v* pružiti; davati; pribaviti, snabdeti; ~ *denaro* (iz)davati novac
**somministrazione** *f* pružanje; davanje; snabdevanje; *contratto di* ~ ugovor o periodičnom posuđivanju stvari
**sommità** *f* vrh; vrhunac, *conferenza alla* ~ sastanak „na vrhu"; sastanak na najvišem nivou
**sommo** *m e adj* vrh; vrhunac; vrhunski; najviši; vrhovni; *in* ~ *grado* najviše; veoma; *al* ~ vrlo; veoma; *per sommi capi* u glavnim crtama; ukratko
**sonante** *adj* zvučan; zvečeći; bučan; *moneta* ~ kovani novac
**sonda** *f* sonda; ~ *spaziale* svemirska (kosmička) sonda
**sondaggio** *m* sondiranje; bušenje; istraživanje sondom; ispitivanje javnog mnjenja; anketa; *fare dei sondaggi* ispitivati; istraživati; ~ *dell'opinione pubblica* ispitivanje javnog mišljenja
**sondare** *v* izvidati; ispitivati; sondirati; istraživati sondom; ~ *il terreno* ispitivati zemljište; ispitivati situaciju
**sontuoso** *adj* raskošan; sjajan; velelepan
**soporifero** *adj* uspavljujući; omamljujući; dosadan
**sopperire** *v* podmiriti (nešto); opskrbiti (nekoga nečim); snositi; podneti; ~ *ai bisogni (al fabbisogno)* zadovoljiti potrebe; ~ *a qcs* podmiriti nešto; snositi nešto; podneti nešto; ~ *alle spese* pokriti troškove
**soppesare** *v* odmeriti (težinu rukom težinu nečega); proceniti; razmotriti
**soppiantare** *v* potisnuti; istisnuti; podmetnuti nekome nogu
**soppiatto** *adj* skriven; prikriven; *di* ~ krišom; kradom; *passare di* ~ prošunjati se; krišom se provući
**sopportare** *v* podnositi; snositi; trpeti; ~ *disagi* trpeti neprijatnosti; ~ *una forte tassazione* snositi veliko oporezivanje; ~ *un gravame* snositi teret; ~ *le spese* snositi troškove
**sopportazione** *f* podnošenje; snošenje; trpljenje; ~ *del rischio* snošenje rizika
**soppressione** *f* ukidanje; obustavljanje; prekidanje; ~ *delle barriere doganali* ukidanje carinskih prepreka (barijera)
**sopprimere** *v* ukinuti; obustaviti; ukloniti; uništiti; izostaviti; ~ *le restrizioni* ukinuti ograničenja
**sopra** *adv e prep* gore; povrh; iznad; nad; na; preko; *di* ~ gornji; gore; *da* ~ odozgo; *dormirci* ~ ostaviti nešto da prenoći; odložiti nešto do sutra; *mettere una pietra* ~ baciti u zaborav; ~ *indicato* gore označeni; ~ *tutto* iznad svega; *star* ~ *pensiero* biti zamišljen
**sopraccennato** *adj* gore pomenut
**sopraccoperta** *f* gornji pokrivač; omot knjige; *(naut)* paluba
**sopraddetto** *adj* gore pomenut; naveden
**sopraffare** *v* nadjačati; savladati; nadvladati
**sopraffazione** *f* nasilje; ugnjetavanje
**sopraffino** *adj* vrlo fin; najfiniji; prefinjen; *olio* ~ najfinije ulje; *vino* ~ najbolje vino
**sopraggiungere** *v* naići; banuti; iznenada doći
**sopraggiunta** *f* dodatak; *per* ~ povrh toga; pride
**sopraggravare** *v* preopteretiti
**sopraindicato** *adj* gore pomenut; gore naveden
**sopralluogo** *m (leg)* uviđaj (na licu mesta); *fare un* ~ izvideti; ~ *giudiziario* sudski uviđaj
**soprannome** *m* nadimak
**soprannominare** *v* nadenuti ime nekome; nadenuti nadimak nekome
**soprannominato** *adj* gore imenovan; gore pomenut; nazvan; s nadimkom
**soprappassaggio** *m* nadvožnjak; pešački most; ~ *ferroviario* železnički nadvožnjak; *strada a* ~ vijadukt
**soprappeso** *m* preterana težina; višak kilograma
**soprappiù** *m* višak; ostatak; dodatak; *per* ~ povrh toga; još
**soprapprezzo** *m (econ)* višak cene; dodatak na cenu; *per* ~ kao višak cene; ~ *d'emissione* višak cene emisije; ~ *di qualità* višak cene kvaliteta
**soprapproduzione** *f* hiperprodukcija
**soprapprofitto** *m (econ)* ekstraprofit; ekstra zarada
**soprascritta** *f* natpis; naslov; adresa
**soprassalto** *m* trzaj; *di* ~ iznenada; naglo
**soprassaturo** *adj* prezasićen
**soprassaturazione** *f (chim)* prezasićenost
**soprassedere** *v* odgoditi; odložiti za kasnije
**soprastallie** *f pl (comm e naut)* prekostojnice
**soprastare** *v* nadzirati; rukovoditi nečim
**soprastruttura** *f* nadgradnja; ~ *sociale* društvena nadgradnja
**soprattassa** *f (econ)* dodatna taksa; dodatni porez; prirez; *incorrere nella* ~ *erariale* podleći dodatnoj (državnoj) taksi; ~ *postale* dodatna poštarina
**soprattutto** *adv* naročito; pre svega
**sopravalore** *m (econ)* višak vrednosti
**sorpavalutare** *v* preceniti
**sopravalutazione** *f* precenjivanje

**sopravanzare** *v* prelaziti preko; preticati; viriti;
štrčati; preostajati; nadmašiti; nadvisivati

**sopravanzo** *m* višak; preostatak; *di* ~ napretek;
više nego dovoljno

**sopravvalutare** *v* preceniti; ~ *le forze del nemico*
preceniti snage neprijatelja

**sopravvalutazione** *f* precenjivanje

**sopravvento** *m* premoć; nadmoć; prednost; *avere*
*il* ~ prevagnuti; biti jači

**sopravvivenza** *f* preživljavanje; opstanak

**sopravvivere** *v* preživeti; opstati

**soprintendenza** *f* glavna uprava; direkcija; ~ *alle*
*finanze* glavna finansijska (poreska) uprava

**soprintendere** *v (a qcs)* nadzirati (nešto); upra-
vljati (nečim)

**sopruso** *m* nasilje; nepravda; zloupotreba vlasti

**soqquadro** *m* nered; darmar; *mettere a* ~ napraviti
darmar; uskomešati; ispreturati

**sordastro** *adj* nagluv

**sordo** *adj* gluv; prigušen; potmuo; mukao; *fare*
*il* ~ praviti se gluv; *imputato* ~ gluv okrivlje-
nik; *un po'* ~ nagluv; ~ *ad un orecchio* gluv na
jedno uvo; *testimonio* ~ gluvi svedok

**sordomuto** *adj* gluvonem

**sorella** *m* sestra; *nazione* ~ bratski narod; ~ *ger-*
*mana* rođena sestra; ~ *maggiore* starija sestra;
~ *minore* mlađa sestra

**sorellastra** *f* polusestra

**sorgente** *f* izvor; ~ *di divise* izvor deviza; ~ *di*
*energia* izvor energije; ~ *di guadagno* izvor
prihoda (zarade); ~ *di reddito* izvor prihoda; ~
*di valuta* izvor deviza

**sorgere** *v* nići; iznići; nastati; izvirati; *far* ~ izvi-
rati; pojaviti se; *è sorto un equivoco* došlo je
do nesporazuma

**sormontare** *v* savladati; prebroditi; prevazići; ~ *le*
*difficoltà* prebroditi teškoće

**sorpassare** *v* premašiti; nadmašiti; prevazići;
preći; prebaciti plan (normu); ~ *i concorrenti*
prestići konkurente; ~ *un conto* prekoračiti
račun; ~ *i fondi* prekoračiti sredstva; ~ *ogni*
*aspettativa* prevazići sva očekivanja; ~ *un ter-*
*mine* prekoračiti rok

**sorpasso** *m* preticanje; prekoračenje; *durante la*
*manovra di* ~ prilikom preticanja; *fare il* ~ vr-
šiti preticanje; *non ha iniziato la manovra di* ~
nije započeo preticanje; ~ *di termine* prekora-
čenje roka

**sorprendente** *adj* iznenađujući; čudan; čudnovat

**sorprendere** *v* iznenaditi; začuditi; zateći; iznena-
diti; uhvatiti na delu; ~ *la buona fede di qcn*
prevariti nekoga; zloupotrebiti nečiju dobrotu

**sorpresa** *f* iznenađenje; čuđenje; *di* ~ iznenadno;
*cogliere di* ~ uhvatiti na delu; iznenaditi; *fare*
*una* ~ *a qcn* iznenaditi nekoga; *manifestare*
*una* ~ začuditi se; iznenaditi se; *con viva* ~ sa
živim čuđenjem

**sorreggere** *v* podržavati; pridržavati; podupirati;
hrabriti

**sorta** *f* vrsta; sorta; *merce di ogni* ~ svakojaka
roba; *senza spese di* ~ bez ikakvih troškova

**sorte** *f* sudbina; sreća; žreb; *eleggere per* ~ iza-
brati nasumce; *estrarre a* ~ izvlačiti žrebom;
*mala* ~ nesreća; *per* ~ na sreću; srećom; slu-
čajno; ~ *avversa* nedaća; ~ *nemica* zla sreća;
*tirare a* ~ izvući žrebom (kockom); *toccare in*
~ zapasti u deo

**sorteggiare** *v* izvlačiti žrebom (nasumce)

**sorteggio** *m* izvlačenje žrebom, žreb; *fare il* ~ iz-
lačiti žrebom

**sortire** *v* dobiti (na sreću); izvlačiti žrebom; izaći;
izlaziti; ~ *buon esito* poći za rukom; uspeti

**sorvegliante** *m e f* nadzornik; čuvar; ~ *ai lavori*
nadzornik radova; ~ *notturno* noćni čuvar

**sorveglianza** *f* nadzor; nadgledanje; nadziranje;
*comitato di* ~ nadzorni odbor; *consiglio di* ~
nadzorno veće; *mettere sotto* ~ staviti pod nad-
zor; *mettere sotto* ~ *di polizia* staviti pod po-
licijski nadzor; ~ *degli affari* nadgledanje po-
slova; ~ *sulle banche* nadzor nad bankama; ~
*di polizia* policijski nadzor; ~ *dei prezzi* nadzor
nad cenama; ~ *statale* državni nadzor; *zona di*
~ zona nadzora

**sorvegliare** *v* nadgledati; nadzirati; kontrolisati;
pratiti; paziti (na nešto)

**sorvolare** *v* preletati; nadletati

**sorvolo** *m* prelet; nadletanje; ~ *in transito* prele-
tanje

**sospendere** *v* obustaviti; prekinuti; suspendovati;
privremeno razrešiti od dužnosti; odgoditi; ~
*un assegno* obustaviti isplatu čeka; ~ *le con-*
*segne* obustaviti isporuke; ~ *la corrispondenza*
prekinuti dopisivanje; ~ *il lavoro* obustaviti
rad; ~ *i pagamenti* obustaviti isplate; ~ *i prov-*
*vedimenti di liberalizzazione* obustaviti mere
liberalizacije

**sospensione** *f* obustava; prekid; odgađanje; su-
spendovanje; zastoj; ~ *degli affari* zastoj po-
slova; ~ *d'armi* obustavljanje vatre; ~ *dalla ca-*
*rica* udaljavanje sa posla; ~ *del dibattimento*
prekid rasprave; ~ *del dibattimento principale*
prekid glavne rasprave; ~ *dell'esecuzione* od-
laganje izvršenja; ~ *dell'esercizio dei diritti ci-*
*vili* ograničenje ljudskih prava; ~ *dell'importa-*
*zione* obustava uvoza; ~ *dei lavori* obustava ra-
dova; ~ *del lavoro* obustava rada; ~ *delle osti-*
*lità* obustava neprijateljstava; ~ *dei pagamenti*
obustava plaćanja (isplata); ~ *della patente* od-
uzimanje vozačke dozvole (privrememeno);
~ *della patente di guida* oduzimanje vozačke
dozvole (privrememeno); ~ *della prescrizione*
obustava zastarevanja; odlaganje zastarelosti;
~ *delle prestazioni* prekid usluga; ~ *del proce-*
*dimento* suspendovanje postupka; ~ *del pro-*
*cesso* odlaganje pocesa; ~ *d'una seduta* prekid



sednice; ~ *dal servizio* suspendovanje iz slu-
žbe; ~ *di stipendio* obustava plate; ~ *dall'uffi-*
*cio* suspendovanje sa dužnosti

**sospensiva** *f* predlog za odlaganje; odgoda

**sospensivo** *adj* odgodni; kojim se odlaže; suspen-
zivan

**sospeso** *adj* viseći; nerešen; neizvestan; odgođen;
*in* ~ u neizvesnosti; *ponte* ~ viseći most; ~ *ad*
*un filo* koji visi o koncu; *tenere in* ~ držati u
evidenciji (neizvesno)

**sospettabile** *adj* sumnjiv

**sospettare** *v* sumnjati, sumnjičiti; osumnjičiti; ~
*legittimamente* osnovano sumnjati

**sospetto** *m e adj* sumnja; sumnjičenje; sumnjiv;
nepouzdan; *avere* ~ sumnjati; *destare sospetti*
izazivati sumnju; *documento* ~ sumnjiv doku-
ment; *elementi del* ~ osnovi sumnje; *motivo di*
~ razlog sumnje; *non* ~ nesumnjiv; *persona so-*
*spetta* sumnjiva osoba; *su di lui pesa il* ~ *di*
*omicidio* on je sumnjiv za ubistvo; ~ *fondato*
osnovana sumnja; ~ *infondato* neosnovana
sumnja; *testimonio* ~ sumnjiv svedok

**sospettoso** *adj* sumnjičav; nepoverljiv; podozriv;
*essere* ~ biti nepoverljiv

**sosta** *f* stajanje; zadržavanje; zastajanje; odmor;
ležarina; *divieto di* ~ zabrana zaustavljanja (za-
državanja); *fare una* ~ zastati; *luogo di* ~ me-
sto stajanja (čekanja), *senza* ~ neprekidno; ~
*in magazzino* ležarina u skladištu; *spese di* ~
troškovi ležarine; *vagone in* ~ vagon u staja-
nju (ležarini)

**sostanza** *f* materija; sastojak; supstanca; imovina;
imanje; *in* ~ u suštini; ukratko; *sostanze ali-*
*mentari* prehrambene namirnice; ~ *aromatica*
začin; ~ *liquida* tečna materija; ~ *patrimoniale*
imovinsko dobro; *sostanze tossiche* toksički
sastojci; ~ *di valore* suština vrednosti

**sostanziale** *adj* bitan; glavni; suštinski

**sostanzialmente** *adv* pretežno; u suštini; suštin-
ski

**sostanzioso** *adj* hranljiv; sadržajan; bogat

**sostare** *v* zaustaviti se; zadržati se; zastati; pre-
dahnuti

**sostegno** *m* oslonac; podrška; potpora; držač; *a* ~
*di una asserzione* kao potvrda tvrdnje; *muro*
*di* ~ potporni zid; ~ *dei corsi* podržavanje kur-
seva; ~ *del mercato* podržavanje tržišta; ~ *dei*
*prezzi* podržavanje cena

**sostenere** *v* podržavati; podupreti; podupirati;
braniti; zastupati; tvrditi, izjavljivati; snositi;
podnositi; ~ *il decoro* sačuvati dostojanstvo;
~ *gli esami* položiti ispite; ~ *una lite (una ca-*
*usa)* zastupati u parnici; ~ *un'opinione* podr-
žavati mišljenje; ~ *una parte* tumačiti ulogu;
~ *un principio* podržavati načelo; ~ *il proprio*
*punto di vista* braniti svoje gledište; ~ *(super-*
*are) la prova* izdržati iskušenje; ~ *le spese* sno-
siti troškove

**sostenersi** *v rifl* održavati se; pridržavati; izdrža-
vati se; prehranjivati se

**sostenibile** *adj* održiv; prihvatljiv; *spesa* ~ pod-
nošljiv trošak

**sostentamento** *m* izdržavanje; prehrana; prehra-
njivanje; ~ *in denaro* izdržavanje u novcu; ~ *in*
*natura* izdržavanje u naturi

**sostentare** *v* izdržavati; prehranjivati; hraniti

**sostentarsi** *v rifl* izdržavati se; prehranjivati se

**sostentazione** *f* izdržavanje; prehrana; prehranji-
vanje

**sostenutezza** *f* uzdržanost; rezervisanost; ~ *del*
*mercato* uzdržanost tržišta

**sostenuto** *adj* uzdržan; rezervisan; zakopčan;
*cambio* ~ čvrst kurs; *fare il* ~ biti uzdržan; pra-
viti se važan; *mercato* ~ uzdržano tržište

**sostituibile** *adj* zamenljiv; nadoknadiv

**sostituire** *v* zamenjivati; zameniti; *farsi* ~ tražiti
zamenu

**sostituto** *m* zamenik; ~ *procuratore di Stato* za-
menik državnog tužioca

**sostituzione** *f* supstitucija; zamena; zamenjivanje;
*agire in* ~ delovati u zameni; *in* ~ *di qcn* ume-
sto nekoga; kao nečiji zamenik; ~ *dell'erede*
supstitucija naslednika; ~ *fidecommissaria* fi-
deikomisorna supstitucija; ~ *d'imposta* pore-
ska supstitucija; ~ *ordinaria* obična zamena; ~
*di persona* zamena osoba; ~ *tributaria* poreska
supstitucija; ~ *volgare* vulgarna supstitucija

**sottacere** *v* prećutati; prikrivati

**sotterfugio** *m* varka; trik; obmana; izgovor; *di* ~
krišom; tajno; na prevaru; *ricorrere a sotter-*
*fugi* pribeći smicalicama; *senza* ~ bez izgo-
vora, bez trikova

**sotterraneo** *m, adj* podzemlje; podzemne prosto-
rije; podrum; podzemni; *ferrovia sotterranea*
podzemna železnica

**sotterrare** *v* zakopati; pokopati; sahraniti

**sottigliezza** *f* tananost; suptilnost, finoća; cepidla-
čenje; sitničarenje

**sottintendere** *v* podrazumevati

**sottinteso** *m e adj* neizgovorena misao; prećutan;
koji se podrazumeva

**sotto** *prep e adv* ispod; pod; dole; *al di* ~ *della*
*media* ispod proseka; *spedire* ~ *fascia* otpre-
miti u omotu; ~ *avviso* na osnovu obaveštenja;
~ *campione* po uzorku; ~ *certe condizioni* pod
određenim uslovima, ~ *chiave* pod ključem; ~
*condizione* pod uslovom; ~ *forma di* u obliku;
~ *mano* pri ruci; pod rukom; krišom; ~ *la mi-*
*naccia di pena* pod pretnjom kazne; ~ *olio* u
ulju; ~ *la pari* ispod pariteta; ~ *il patronato* pod
patronatom; ~ *plico* u omotu; ~ *protesto* sa iz-
govorom; ~ *voce* tiho

**sottoassicurazione** *f* podosiguranje

**sottobanco** *locuz avv* kradom; krišom; ispod
tezge; *mettere una cosa* ~ ne brinuti se više o

nekoj stvari; *vendere* ~ prodavati „ispod tezge“ (na crno)

**sottocarico** *locuz adv* pod utovarom; pod ukrcajem

**sottoccupato** *adj* nedovoljno zaposlen; zaposlen sa skraćenim radnim vremenom

**sottoccupazione** *f* nedovoljna zaposlenost; zaposlenost sa skraćenim radnim vremenom

**sottocommissione** *f* potkomisija

**sottoconsumo** *m* nedovoljna potrošnja

**sottocoperta** *f (naut)* potpalublje; *carico* ~ teret pod palubom

**sottoelencare** *v* niže navesti; nabrajati

**sottofascia** *m* omot (poštanski)

**sottofondazione** *f* pravljenje podloge puta

**sottolineare** *v* podvući; naglasiti; istaći

**sottomano** *adv* pri ruci; pod rukom; krišom

**sottomettere** *v* podvrgnuti; pokoriti; potčiniti; ~ *il bilancio alla commissione* podneti bilans komisiji

**sottomettersi** *v rifl* potčiniti se; pokoriti se

**sottomissione** *f* pokoravanje; pokornost; podvrgavanje; potčinjenost

**sottonotato** *adj* niže označen; *sottonotata documentazione* niže navedena dokumentacija

**sottopassaggio** *m* podvožnjak; ~ *pedonale* podzemni pešački prelaz

**sottoporre** *v* podneti (na uvid); podvrgnuti; pokoriti; ~ *all'approvazione* podneti na odobrenje; ~ *all'attenziona* podvrgnuti pažnji; ~ *l'offerta* podneti ponudu

**sottoposto** *adj* podložan; podređen; podvrgnut; ~ *a dazio* podložan carinjenju; ~ *a sigillo doganale* podvrgnut carinskom pečatu

**sottoprezzo** *adv* ispod cene

**sottoprodotto** *m* nusproizvod; sporedan proizvod

**sottoproduzione** *f* nedovoljna proizvodnja

**sottoscritto** *m e adj* potpisnik; potpisana osoba; potpisan; *il ~... dichiara* dole potpisani ... izjavljuje

**sottoscrittore** *m* potpisnik; pretplatnik; upisnik zajma; ~ *di prestito* upisnik zajma

**sottoscrivere** *v* potpisati; ~ *un prestito* upisati zajam; ~ *di propria mano* svojeručno potpisati; ~ *una quota* uplatiti kvotu

**sottoscrizione** *f* potpisivanje; skupljanje potpisa; upis (deonica); pretplata; *pubblica* ~ javni upis; ~ *di azioni* upis (uplata) deonica; ~ *cambiaria* menični potpis; ~ *del capitale* uplata kapitala; ~ *di un prestito* upis zajma; ~ *di uno scritto* potpisivanje teksta

**sottosegretario** *m* podsekretar; ~ *di Stato* državni podsekretar

**sottosezione** *f* podsekcija

**sottosopra** *adv* naopako; naglavačke; u neredu; *essere* ~ biti u neredu; *mettere (mandare)* ~ isprevrtati; ispreturati

**sottospecie** *f* podvrsta

**sottostante** *adj* niži; donji; koji se nalazi ispod

**sottostare** *v* nalaziti se ispod; biti podložan; zavisiti od; ~ *ad una perdita* pretrpeti gubitak

**sottostimare** *v* potceniti

**sottostruttura** *f* podgradnja; podkonstrukcija

**sottosuolo** *m* donji sloj tla; suteren; *richezze del* ~ prirodna (rudna) bogatstva

**sottosviluppato** *adj* nerazvijen; u razvoju; *paese* ~ zemlja u razvoju

**sottosviluppo** *m* nerazvijenost

**sottotitolazione** *f* titlovanje (filma)

**sottotitolo** *m* podnaslov; titl (filma)

**sottovalutare** *v* potceniti; ~ *l'avversario* potceniti protivnika

**sottovalutazione** *f* potcenjivanje

**sottovento** *adv* zaklonjen od vetra; u zavetrini

**sottovoce** *adv* tiho

**sottrarre** *v* odbiti; oduzeti; oduzimati; oteti; ukrasti; utajiti; proneveriti; ~ *una somma* oduzeti iznos

**sottrarsi** *v rifl (a qcs)* izbeći nešto; izvući se iz nečega; ~ *all'impegno* izbeći obavezu; ~ *alla legge* izmaknuti zakonu; ~ *al pericolo* izbeći opasnost; ~ *al servizio militare* izbegavati služenje vojnog roka

**sottrattore** *m* otimač; utajivač; proneverilac

**sottrazione** *f* pronevera; utaja; otimanje; ~ *abusiva di cose appartenenti ai morti e feriti sui campi di battaglia* otimanje stvari od mrtvaca ili ranjenika na ratištu; ~ *di cose* utaja stvari; ~ *di cose mobili altrui* oduzimanje tuđe pokretne stvari; ~ *o distruzione d'un atto d'ufficio* oduzimanje ili uništenje službenog spisa; ~ *o distruzione del sigillo d'ufficio o atti d'ufficio* oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenog spisa; ~ *di documenti* pronevera isprava; ~ *doganale* carinska utaja; ~ *fiscale* poreska utaja; ~ *fraudolenta* kažnjiva utaja; ~ *delle imposte* utaja poreza; ~ *della merce* pronevera (krađa) robe; ~ *di mezzi di prova* utaja dokaznih sredstava; ~ *di minorenni* otimanje maloletnika; ~ *di pegno* utaja zaloga; ~ *del veicolo a motore* oduzimanje motornog vozila

**sottufficiale** *m* podoficir

**sovente** *adv* često

**soverchiare** *v* prelaziti preko, nadmašiti; nadvladati; prevazilaziti; ~ *la concorrenza* nadmašiti konkurenciju

**soviet** *m* sovjet; ~ *supremo* vrhovni sovjet

**sovietico** *adj* sovjetski

**sovrabbondante** *adj* preobilan; *quantitativo* ~ prevelika količina

**sovrabbondanza** *f* izobilje; *in* ~ na pretek; ~ *di tonnellaggio* prekomernost brodskog prostora

**sovraccaricare** *v* preopteretiti; pretovariti; ~ *di lavoro* preopteretiti poslom; ~ *di merci* pretovariti robom



**sovraccarico** *m e adj* preopterećenje; višak tereta; pretovaren; preopterećen; pretrpan; ~ *di lavoro* pretrpan poslom

**sovraccosto** *m (econ e comm)* veća cena; cena iznad vrednosti

**sovranità** *f* suverenitet; suverenost; nezavisnost; vrhovna vlast; *atto di* ~ čin vrhovne vlasti; *insegna di* ~ vrhovni znaci; *marchio di* ~ znak suvereniteta; *piena* ~ pun suverenitet; *potere di* ~ vrhovna vlast; ~ *aurea* zlatna suverenost; ~ *doganale* carinski suverenitet; ~ *finanziaria* finansijski suverenitet; ~ *fiscale* poreska nezavisnost; ~ *interna* unutrašnji suverenitet; ~ *della legge* nezavisnost zakona; ~ *legislativa* zakonodavna nezavisnost; ~ *monetaria* monetarna nezavisnost; ~ *nazionale* nacionalni suverenitet; ~ *popolare (del popolo)* narodni suverenitet; ~ *dello Stato* državni suverenitet; ~ *territoriale* teritorijalna nezavisnost

**sovrano** *m e adj* vladar; gospodar; neograničen; neprikosnoven; suveren; vrhovni; najviši

**sovraoccupazione** *f* prezaposlenost

**sovrappassaggio** *m* nadvožnjak; pešački most; vijadukt

**sovrappopolare** *v* prenaseliti

**sovrappopolato** *adj* prenaseljen

**sovrappopolazione** *f* prenaseljenost; ~ *straniera* strano prodiranje

**sovrapporre** *v* slagati; staviti odozgo; staviti preko (nečega); preklopiti; poklopiti

**sovrapposizione** *f* slaganje (stavljanje) jednog preko drugog; preklapanje; poklapanje

**sovrappremio** *m (econ)* natpremija; ~ *di rischio* natpremija rizika

**sovrapprezzo** *m* dodatak na cenu

**sovrapproduzione** *f* hiperprodukcija

**sovrastare** *v* nadmašiti; nadvisiti

**sovrastruttura** *f* nadgradnja

**sovrimposta** *f* prirez; dodatni porez; ~ *comunale* opštinski prirez, ~ *erariale* državni prirez, ~ *fabbricati* prirez na zgrade, ~ *di fabbricazione* prirez na izradu; ~ *fondiaroia* zemljišni prirez; ~ *di negoziazione* prirez od trgovanja; ~ *sui terreni* zemljišni prirez

**sovvenire** *v* pomoći; pomagati; pasti na um; *far* ~ *qcs a qcn* podsetiti nekoga na nešto

**sovventore** *m* pomagač; dobrotvor

**sovvenzionare** *v* subvencionisati; novčano pomoći

**sovvenzionato** *adj* subvencionisan

**sovvenzionatore** *m* davalac subvencije; finansijer

**sovvenzione** *f* subvencija; novčana pomoć; potpora; *accordare una* ~ odobriti subvenciju; ~ *bancaria* bankarska subvencija; ~ *con disposizione fissa* namenska subvencija; ~ *all'esportazione* izvozna subvencija; ~ *federale* savezna subvencija; ~ *a fondo perduto* subvencija bez obaveze vraćanja; ~ *per la formazione professionale* subvencija za stručno obrazovanje; ~ *governativa* vladina subvencija; ~ *statale* državna subvencija

**sovversione** *f* prevrat; podrivanje; ~ *dei poteri militari e difensivi dello Stato* podrivanje vojne i odbrambene moći države

**sovversivo** *adj* prevratnički; rušilački; subverzivan; *attività sovversiva* subverzivna delatnost

**sovvertimento** *m* prevrat; rušenje; obaranje

**sovvertire** *v* rušiti; razarati; podrivati; izazivati prevrat

**spaccare** *v* cepati; rascepiti

**spaccarsi** *v rifl* raspuknuti se; pocepati se

**spaccato** *adj* rascepan; raspuknut; pravi; zadrt; *birbone* ~ prepreden lopov

**spacciabile** *adj* koji se može prodati

**spacciare** *v* prodati; rasprodavati; preprodavati; rasturati; širiti; ~ *una faccenda* obaviti posao; ~ *merci* prodavati robu; ~ *moneta falsa* rasturati lažan novac; ~ *notizie* širiti vesti

**spacciarsi** *v rifl* predstavljati se (kao neko); ~ *per dotto* predstavljati se kao učen čovek

**spacciatore** *m* širitelj; preprodavac; rasturač; ~ *di droga* preprodavac droge; ~ *di moneta falsa* rasturač lažnog novca

**spaccio** *m* prodavanje; prodaja; rasprodaja; prođa; plasiranje; stavljanje u promet; *esclusività di* ~ monopol plasiranja; *merce di facile* ~ roba lake prođe; ~ *di consumo* prodavnica potrošne robe; ~ *cooperativo* zadružna prodavnica; ~ *di sale e tabacchi* trafika; maloprodaja duvana; ~ *di vendita* prodavnica

**spadroneggiare** *v* samovoljno gospodariti; izigravati gazdu; vršljati

**Spagna** *f (geogr)* Španija

**spagnolo** *adj* španski

**Spagnolo** *m* Španac

**spago** *m* kanap; konopac; uzica; ~ *fine* fini (tanak) kanap; ~ *grosso* debeo kanap; ~ *di medio spessore* kanap srednje debljine; ~ *sottile* tanak kanap

**spaiato** *adj* rasparen; bez para

**spalancare** *v* širom otvoriti; ~ *la bocca* zinuti; ~ *le braccia* raširiti ruke; ~ *gli occhi* razrogačiti oči; ~ *la porta* širom otvoriti vrata

**spandere** *v* proliti; prosuti; širiti; raspostrti; razasuti; *spendere e* ~ nemilice trošiti; rasipati; ~ *una notizia* razglasiti; širiti vest

**spandersi** *v rifl* raširiti se; prosuti se

**spandimento** *m* širenje; prosipanje; prolivanje

**sparare** *v* pucati; opaliti; ~ *a bruciapelo* pucati vatrenim oružjem; ~ *fandonie* govoriti gluposti; ~ *senza preavviso* pucati bez najave; ~ *alla testa* pucati u glavu; ~ *a vista* pucati bez prethodnog obaveštenja; ~ *a zero* pucati izbliza

**sparatoria** *f* puškaranje; pucnjava

**spareggio** *m* manjak; deficit; ~ *di bilancio* manjak po bilansu; bilansni deficit

**spargere** *v* širiti; rasipati; sipati; proliti; ~ *le lacrime* prolivati suze; ~ *notizie* širiti vesti; ~ *voci* širiti glasine

**spargersi** *v rifl* rasuti se; razliti se; proširiti se

**sparire** *v* nestati; iščeznuti; *far* ~ ukloniti; sakriti; ukrasti

**sparizione** *f* nestanak; nestajanje; iščezavanje; ~ *di un documento* nestanak dokumenta; ~ *degli investimenti* nestanak investicija

**sparlare** *v* ogovarati; klevetati; ~ *di qcn* ogovarati nekoga

**sparpagliare** *v* raspršiti; rasuti; razbacati

**spartiacque** *m (geogr)* razvođe

**spartire** *v* podeliti; razdeliti; rastaviti

**spartitrafico** *m* pešačko ostrvo ili bela linija (na putu) između saobraćajnih traka

**spartizione** *f* deoba; podela

**spaventare** *v* plašiti; zastrašivati

**spaziale** *adj* prostorni; svemirski; kosmički

**spaziatura** *f* razmak; prored

**spazio** *m* prostor; razmak; rok; svemir; kosmos; ~ *abitazioniale* stambeni prostor; ~ *aereo* vazdušni prostor; ~ *aereo interdito* zabranjeni prostor za letove; ~ *cosmico* kosmički prostor; ~ *economico* privredni prostor; ~ *intermediario* osrednji razmak; ~ *libero* slobodan prostor; ~ *pubblicitario* prostor za reklame; *nello* ~ *di sei mesi* u razmaku od šest meseci; ~ *di tempo* vremenski razmak; ~ *vitale* životni prostor

**spazioso** *adj* prostran; širok

**spazzare** *v* čistiti; počistiti; ukloniti; ~ *via* počistiti

**speciale** *adj* poseban; specijalan; naročit

**specialista** *m e f* stručnjak; specijalista

**specialità** *f* struka; specijalnost; specijalitet; ~ *culinaria* kuvarski specijalitet

**specializzarsi** *v rifl* usavršavati se (u struci); specijalizovati se

**specializzato** *adj* stručan; vešt; specijalizovan

**specializzazione** *f* specijalizacija; stručno usavršavanje

**specialmente** *adv* posebno; naročito; specijalno

**specie** *f* vrsta; sorta; izgled; vid; *in* ~ naročito; posebno; *sotto* ~ u vidu (nečega); pod izgovorom; ~ *di affari* vrsta posolova; ~ *di pene* vrsta kazni; ~ *umana* ljudski rod

**specifica** *f (comm)* specifikacija; popis; ~ *della merce* specifikacija robe; ~ *di spese* specifikacija (popis) troškova

**specificare** *v* specificirati; pojedinačno označiti; ~ *in dettaglio* detaljno opisati; ~ *minuziosamente* pojedinačno opisati

**specificazione** *f* specifikacija; pojedinačno nabrajanje; ~ *doganale* carinska specifikacija; ~ *dei titoli* iskaz vrednosnih papira

**specifico** *adj* određen; poseban; specifičan; *peso* ~ specifična težina

**specimen** *m* spesimen; uzorak; ogledni primerak; ~ *di firma autentica* autentični spesimeni potpisa

**speciosità** *f* prividnost; varljivost

**specioso** *adj* prividan; varljiv; lep na oko

**speculare** *v* špekulisati; razmišljati; razmatrati; ~ *in Borsa* špekulisati na berzi; ~ *sulle differenze* špekulisati na kursnim razlikama; ~ *al rialzo* špekulisati na hosi; ~ *al ribasso* špekulisati na besi

**speculativo** *adj* špekulantski; spekulativan; misaon

**speculatore** *m* špekulant; spekulant; mislilac; istraživač; ~ *di Borsa* berzanski špekulant; ~ *al rialzo* špekulant na hosi; ~ *al ribasso* špekulant na besi

**speculazione** *f* špekulacija; razmišljanje; *banca di* ~ špekulativna banka; *guadagno di* ~ zarada od špekulacije; ~ *di Borsa* berzanska špekulacija; ~ *sui cambi* špekulacija na kursnoj razlici; ~ *fondiaria* zemljišna špekulacija; ~ *illecita* nedozvoljena špekulacija; ~ *mancata* neuspela špekulacija; ~ *al rialzo* špekulacija na hosi; ~ *al ribasso* špekulacija na besi; ~ *sui terreni* špekulacija zemljištem; ~ *sui titoli* špekulacija efektima

**spedire** *v* otpremiti; poslati; ~ *per ferrovia* poslati železnicom; ~ *senza indugio* poslati bez odgađanja; ~ *per mare* poslati morem; ~ *a mezzo piroscafo* poslati brodom; ~ *per nave* otpremiti brodom; ~ *per posta* otpremiti poštom; ~ *a grande velocità* poslati brzovozno; ~ *a piccola velocità* poslati sporovozno

**speditamente** *adv* brzo; hitro; lako

**speditezza** *f* brzina; lakoća; okretnost

**speditivo** *adj* brz; hitar; okretan (u poslu)

**spedito** *adj e adv* gotov; otpremljen; poslat; brz; hitar; brzo; glatko

**speditore** *m* otpremnik; pošiljalac; špediter; ~ *intermediario* posredni špediter; ~ *postale* poštanski otpremnik

**spedizione** *f (comm)* slanje, otprema, pošiljka; špedicija; *affare di* ~ špediterski posao; *bollettino di* ~ otpremni izveštaj; *casa di spedizioni* špeditersko preduzeće; *commercio di* ~ špeditersko poslovanje; *contratto di* ~ ugovor o špediciji; *di* ~ špediterski; *in doppia* ~ u dvostrukoj otpremi; *fattura di* ~ račun otpreme; *libro di* ~ otpremna knjiga; *mandante nella* ~ nalogodavac u špediciji; *ricevuta di* ~ priznanica o otpremi; ~ *del bagaglio* otprema prtljaga; ~ *di campioni* pošiljka uzoraka; ~ *di colli celeri* otprema hitnih paketa (koleta); ~ *contro assegno* otprema pouzećem; ~ *espressa* ekspresna pošiljka; ~ *sotto fascia* pošiljka u omotu; ~ *per ferrovia* pošiljka železnicom; *spedizioni frazionate* rasparčane (podeljene) isporuke; ~ *immediata* neposredna (neodgodiva) pošiljka;



~ *ingombrante* kabasta pošiljka; ~ *marittima (per mare)* pomorska pošiljka; ~ *merci* otprema robe; ~ *per pacco postale* otprema poštanskim paketom; ~ *parziale* delimična pošiljka; ~ *postale* poštanska pošiljka; ~ *postale con rivalsa* poštanska pošiljka pouzećem; ~ *pronta* brza otprema; ~ *di prova* probna pošiljka; ~ *raccomandata* preporučena pošiljka; ~ *raggruppata* zbirna pošiljka; *spedizioni scaglionate* delimične (raspoređene) isporuke; ~ *in transito* tranzitna pošiljka; ~ *ulteriore* naknadna pošiljka; ~ *con valore dichiarato* pošiljka sa deklarisanom vrednošću; ~ *di valori* vrednosna pošiljka; *tassa di* ~ taksa za otpremu; *ufficio spedizioni* otpremni biro

**spedizioniere** *m (comm)* otpremnik; špediter; ~ *destinatario* adresirani špediter; otpremnik-primalac; ~ *doganale* carinski špediter; ~ *marittimo* pomorski agent; ~ *di trasporti marittimi* otpremnik u pomorskom prevozu

**spegnare** *v* iskupiti zalog

**spegnere** *v* ugasiti; ~ *un conto* zatvoriti (ugasiti) račun; ~ *un debito* isplatiti dug; ~ *un incendio* ugasiti požar

**spegnimento** *m* gašenje; ~ *a schiuma* gašenje penom

**spendaccione** *m* rasipnik; raspikuća

**spendere** *v* potrošiti; trošiti; upotrebiti; ~ *denaro* trošiti novac; ~ *il nome di qcn* koristiti nečije ime; ~ *e spandere* rasipati; trošiti nemilice

**spendereccio** *adj* rasipan; rasipnički

**spendibile** *adj* što se može potrošiti; utrošiv

**spendita** *f* izdatak; trošak; trošenje; ~ *di moneta falsa* puštanje u promet lažnog novca

**speranza** *f* nada; *nella* ~ *di* u nadi da; *nutrire la* ~ gajiti nadu; *riporre* ~ *in qcn* polagati nadu u nekoga; *senza* ~ bez nade; *speranze vane* pusti sni; *vivere di* ~ živeti u nadi

**sperare** *v* nadati se (nečemu); očekivati (nešto); *far* ~ pružiti nadu (u nešto)

**sperequazione** *f* nejednaka raspodela; nesrazmera; neravnopravnost; ~ *fiscale* poreska nesrazmera; ~ *dei redditi individuali* nejednakost ličnih dohodaka; ~ *degli stipendi* nesrazmera plata; ~ *tributaria* nesrazmera dažbina

**spergiurare** *v* krivo se zakleti; *giurare e* ~ zaklinjati se svim na svetu

**spergiuratore** *m* krivokletnik

**spergiuro** *m e adj* krivokletstvo; lažna zakletva; krivokletnički; veroloman

**sperimentale** *adj* eksperimentalan; ogledni; probni

**sperimentare** *v* proveriti; ispitati; staviti na probu; eksperimentisati; vršiti oglede

**sperperare** *v* rasipati; profućkati; spiskati; nemilice trošiti

**sperpero** *m* rasipanje; traćenje; ~ *di denaro* rasipanje novca; ~ *di mezzi* rasipanje sredstava

**spesa** *f* trošak; rashod; izdatak; *spese f pl* troškovi; rashodi; *accolarsi (assumersi) le spese* preuzeti troškove na sebe; *anticipare le spese* avansirati troškove; *compensare le spese* prebiti troškove; *comportare le spese* snositi troškove; *con lieve* ~ uz neznatan trošak; *conto spese* račun troškova; *contribuire alla* ~ pridoneti trošku; trošiti; *copertura delle spese* pokriće troškova; *coprire le spese* pokrivati troškove; *dedotta ogni* ~ po odbijanju svakog troška; *distinta delle spese* iskaz troškova; *esente da spese* bez troškova; slobodno od troškova; *fare la* ~ kupovati hranu; ići na pijacu; *franco di* ~ bez troška; *incassare le spese* naplatiti troškove; *limitare le spese* ograničiti troškove; *liquidare le spese* uplatiti troškove; *meno le spese* po odbitku troškova; *moderare le spese* sniziti troškove; *non badare a spese* ne gledati na troškove; ne mariti za troškove; *non valere la* ~ ne vredeti tu cenu; *più le spese* s troškovima; uz troškove; *preventivo delle spese* predračun (proračun) troškova; *ricuperare le spese* povratiti troškove; *ridurre le spese* redukovati (smanjiti) troškove; *rimborsare le spese* nadoknaditi troškove; *senza spese* bez troškova; *sopperire alle spese* nadoknaditi troškove; *sostenere le spese* snositi troškove; *spese accessorie* uzgredni troškovi; *spese accidentali* slučajni troškovi; *spese d'acquisizione* akviziterski troškovi; *spese addizionali* dodatni troškovi; *spese amministrative* administrativni troškovi; *spese anticipate* avansirani troškovi; *spese d'appello* prizivni troškovi; *spese di approvvigionamento* troškovi ishrane; *spese d'arbitrato* arbitražni troškovi; *spese di assegno* troškovi doznake; *spese d'assicurazione* troškovi osiguranja; *spese d'avaria* havarijski troškovi; *spese di bacino di carenaggio* troškovi dokovanja; *spese bancarie* bankarski troškovi; *spese del bilancio* budžetski izdaci; *spese di brevetto* patentni troškovi; *spese di cancelleria* kancelarijski troškovi; *spese di caricamento* troškovi utovara; *spese di carico* troškovi tereta; *spese di chiatta* troškovi tegljenja; *spese commissionali* troškovi komisije; *spese comprese* obuhvaćeni troškovi; ~ *comune* zajednički trošak; *spese comuni* zajednički troškovi; *spese di consegna* troškovi isporuke; *spese consolari* konzularni troškovi; *spese di consumo* troškovi potrošnje; *spese in contanti* izdatak u gotovu; *spese senza contro-prestazione* troškovi bez kontrausluge; *spese di controstallia* troškovi prekostojnica; *spese correnti* tekući troškovi; *spese di corrispondenza* dopisni troškovi; *spese di costituzione* osnivački troškovi; *spese di costruzione* građevinski troškovi; *spese deducibili* odbitni troškovi; *spese di deposito* skladišni troškovi; *spese detraibili*

odbitni troškovi; *spese dirette* direktni troškovi; *spese di distribuzione* troškovi raspodele; *spese diverse* razni troškovi; *spese doganali (di dogana)* carinski troškovi; *spese d'educazione* troškovi obrazovanja; ~ *effettiva* efektivan trošak; *spese d'emissione* emisioni troškovi; *spese d'esecuzione* troškovi izvršenja; *spese dell'esecuzione della pena* troškovi izvršenja kazne; *spese d'esercizio* poslovni troškovi; *spese esigibili* naplativi troškovi; *spese extra* vanredni troškovi; *spese di facchinaggio* troškovi nošenja; *spese fisse* fiksni troškovi; *spese di fitto* troškovi najma; *spese di fondazione* osnivački troškovi; *spese funerarie (di funerale)* pogrebni troškovi; *spese di fusione* troškovi fuzije; *spese di fondazione* troškovi osnivanja; *spese generali* opšti troškovi; *spese di gestione* troškovi poslovanja; *spese di giacenza* ležarina; troškovi ležarine; *spese giudiziarie (di giudizio)* sudski troškovi; *spese di guerra* ratni troškovi; *spese d'imballaggio* troškovi ambalažiranja; *spese d'imbarco* ukrcajni troškovi; *spese d'impaccatura* troškovi pakovanja; *spese d'impianto* troškovi instalacije; *spese impreviste* nepredviđeni troškovi; *spese di incasso* troškovi naplate; *spese inesigibili* nenaplativi troškovi; *spese d'interesse generale* troškovi opšteg interesa; ~ *d'investimento* investicioni trošak; *spese legali* zakonski troškovi; *spese di liquidazione* likvidacioni troškovi; *spese locative* troškovi najma; *spese di locomozione* prevozni troškovi; *spese di magazzinaggio* skladišni troškovi; *spese di mantenimento* troškovi izdržavanja; *spese di manutenzione* troškovi održavanja; *spese di materiale* troškovi materijala; *spese materiali* materijalni troškovi; *spese di mediazione* troškovi posredovanja; *spese mediche* lekarski troškovi; *spese di messa in banchina* troškovi sidrenja; *spese minute* sitni troškovi; ~ *necessaria* neophodan (nužan) trošak; *spese a nostro carico* troškovi na naš teret; *spese d'occupazione* okupacioni troškovi; *spese ordinarie* redovni troškovi; *spese ospedaliere* bolnički troškovi; *spese di perizia* troškovi veštačenja; *spese personali* lični izdaci; *spese di polizza* troškovi polise; *spese di porto* troškovi prevoza (poštarine); *spese postali* poštanski troškovi; *spese presumibili* predvidivi troškovi; *spese preventivate* proračunati troškovi; *spese per la previdenza sociale* troškovi socijalnog osiguranja; *spese previste* predviđeni troškovi; *spese principali* osnovni (glavni) troškovi; *spese della procedura fallimentare* troškovi stečajnog postupka; *spese processuali* troškovi sudskog spora; *spese di produzione* proizvodni troškovi; *spese di protesto* troškovi protesta; ~ *pubblica* javni trošak; *spese di pubblicità* propagandni troškovi; *spese di rappresentanza* troškovi reprezentacije; ~ *reale* stvaran trošak; *spese di recupero* troškovi spasavanja; *spese di regia* režijski troškovi; *spese di registrazione* troškovi knjiženja; *spese di ricerche scientifiche* troškovi naučnog istraživanja; *spese di rimorchio* troškovi vuče (pilotaže); *spese di riparazione* troškovi popravke; *spese di riscossione* troškovi naplate; *spese di salvataggio* troškovi spasavanja; *spese di sbarco* troškovi iskrcaja; *spese di scarico* troškovi istovara; *spese di sconto* troškovi popusta; *spese segrete* tajni izdaci; *spese di servizio* službeni troškovi; *spese di soggiorno* troškovi boravka; *spese di sosta* troškovi ležarine; *spese di spedizione* troškovi otpreme, špediterski troškovi; *alle spese dello Stato* o državnom trošku; *spese di stima* troškovi procene; *spese di stivaggio* troškovi slaganja (tereta); ~ *straordinaria* vanredni trošak; *spese supplementari* dopunski troškovi; ~ *suppletiva* dodatni (dopunski) trošak; *spese di transito* tranzitni troškovi; *spese di trasbordo* prekrcajni troškovi; *spese di trasferta* troškovi selidbe; *spese di trasloco* selidbeni troškovi; *spese di trasporto* transportni (prevozni) troškovi; *spese di trasporto e di trasloco* transportni i selidbeni troškovi; *spese d'ufficio* kancelarijski troškovi; ~ *utile* koristan trošak; *spese variabili* promenljivi troškovi; *spese varie* razni troškovi; *spese di vendita* troškovi prodaje; *spese di viaggio* putni troškovi; *spese di vitto* troškovi ishrane; *spese voluttuarie* nepotrebni troškovi; troškovi koji nisu neophodni; *stima delle spese* procena troškova; *a Vostre spese* na Vaš trošak

**spesare** *v* izdržavati o svom trošku; nadoknađivati troškove (nekome)

**spesso** *adj e adv* čest; gust; debeo; često; *spesse volte* mnogo puta

**spessore** *m* debljina; gustina

**spettabile** *adj* cenjeni; poštovani (u trgovačkom dopisivanju i skraćeno *spett.)*

**spettacolo** *m* prizor; predstava; priredba; spektakl

**spettante** *adj* pripadajući; odgovarajući

**spettanza** *f* nadležnost; prinadležnost; propisana naknada; *a chi di* ~ kome pripada; onome ko je nadležan; nadležnom; ~ *per la custodia* pripadajuća čuvarina; ~ *maturata* pripadajući deo koji je dospeo

**spettare** *v* pripadati (po pravu); spadati u dužnost; ~ *di diritto* pripadati po pravu

**spettatore** *m* gledalac; posmatrač; *tele~* televizijski gledalac

**spezzare** *v* slomiti; razbiti; kidati; prekinuti

**spezzati** *m pl* sitniš; sitan novac

**spezzettare** *v* raskomadati; rasparčati; iskidati



**spia** *f* špijun; uhoda; znak; predznak; *fare la* ~ špijunirati; uhoditi; *lampada* ~ signalna lampica; ~ *della botte* okce na buretu

**spiacente** *adj* neugodan; *essere* ~ žaliti; *sono* ~ *di dover...* žao mi je što moram...

**spiacere** *v* ne militi se; ne sviđati se; ne dopadati se; žaliti

**spiacevole** *adj* neugodan; neprijatan

**spiaggia** *f* obala; plaža

**spianamento** *m* ravnanje; poravnanje; ~ *delle difficoltà* uklanjanje teškoća

**spianare** *v* izravnati; poravnati; ~ *le difficoltà* ukloniti teškoće; ~ *un dubbio* ukloniti sumnju; ~ *la via (a qcn)* prokrčiti (utrti) put (nekome)

**spianatrice** *f* mašina za poravnavanje terena

**spiare** *v* špijunirati; uhoditi; osmatrati; ispipavati

**spiccare** *v* izdati (dokument i sl.); otrgnuti; odvojiti; skinuti; ubrati; isticati se; padati u oči; ~ *un mandato di arresto (di cattura)* izdati nalog za hapšenje; ~ *un ordine* izdati nalog; ~ *tratta* izdati tratu (menicu)

**spicciare** *v* obaviti (brzo); rešiti; razrešiti

**spicciarsi** *v rifl* požuriti se

**spicciativo** *adj* ekspeditivan; brz; okretan

**spiccioli** *m pl* sitnina; sitniš; sitan novac

**spider** *m* sportski auto; dvosed

**spiegare** *v* razjasniti; objasniti; tumačiti; razviti; ~ *le ali* raširiti krila; poleteti; ~ *le vele* razviti jedra; otputovati

**spiegarsi** *v rifl* jasno se izraziti; objasniti se, objasniti samom sebi

**spiegazione** *f* razjašnjenje; objašnjenje; tumačenje

**spillare** *v* načeti; natočiti; iskamčiti; izvući; izmamiti; ~ *quattrini* izmamiti novac

**spillatico** *m* džeparac; novac za lične potrebe

**spilorcio** *m e adj* škrtica; tvrdica; cicija; škrt

**spingere** *v* gurnuti; gurati; nagnati; podstaći; navesti; ~ *alla disperazione* naterati u očaj; ~ *all'eccesso* preterati; prevršiti meru

**spingersi** *v rifl* gurati se; probijati se; prodreti; ~ *avanti* gurati se napred

**spinta** *f* podsticaj; guranje; pritisak; *dare una* ~ gurnuti; pokrenuti; ~ *demografica* demografski podsticaj; ~ *inflazionistica* inflacionistički podsticaj

**spiombare** *v* skinuti plombu (s paketa i sa zuba); srušiti; oboriti

**spionaggio** *m* špijunaža; *sospetto di* ~ sumnjiv za špijunažu; ~ *economico* privredna špijunaža; ~ *industriale* industrijska špijunaža; ~ *politico* politička špijunaža

**spirale** *f* spirala; *a* ~ spiralan; ~ *dei prezzi e dei salari* spirala cena i najamnina

**spirare** *v* duvati; piriti; minuti; dospeti; isteći (rok); umreti; izdahnuti; *il termine per la domanda spira oggi* danas ističe rok za molbu

**spirito** *m* duh; dosetljivost; duhovitost; *fare dello* ~ praviti se duhovit; *presenza di* ~ prisustvo duha; ~ *di contraddizione* kontradiktorni duh; ~ *economico* ekonomski duh; ~ *d'intraprendenza* preduzetnički duh, ~ *della legge* duh zakona; ~ *d'osservazione* duh zapažanja; ~ *di principio* principijelnost; ~ *del risparmio* duh štednje

**spirituale** *adj* duhovni; duševni; spiritualan; verski

**splendido** *adj* sjajan; blistav; divan, veličanstven

**splendore** *m* sjaj; veličanstvenost; raskoš; blistavost; divota; bleštavost

**spodestare** *v* svrgnuti (skinuti) s vlasti

**spogliare** *v* svući; skinuti; lišiti; osloboditi; ogoliti; ~ *la corrispondenza* sortirati (pregledati) pristiglu poštu (korespondenciju)

**spoglio** *m* pregled; ispitivanje; pravljenje izvoda; vađenje podataka; *fare lo* ~ *dei giornali* vaditi beleške iz novina; ~ *della corrispondenza* sortirati (pregledati) pristiglu poštu (korespondenciju)

**sponda** *f* rub; ivica; obala

**spontaneamente** *adv* spontano; svojevoljno; dobrovoljno

**spontaneità** *f* spontanost; dobrovoljnost; stihija; ~ *del mercato* stihija tržišta

**spontaneo** *adj* spontan; dobrovoljan; *offerta spontanea* spontana ponuda; *rinunzia spontanea* dobrovoljno odricanje; *di mia spontanea volontà* po mojoj sopstvenoj želji

**spopolamento** *m* raseljavanje; opadanje stanovništva

**spopolare** *v* raseliti; isprazniti; opustošiti (oblast, kraj)

**spopolarsi** *v rifl* opusteti; ostati bez stanovništva

**spopolato** *adj* nenaseljen; prazan; opusteo; pust

**sporcare** *v* uprljati; prljati; ukaljati

**sporco** *adj* prljav; zamazan; nečist; nepošten

**sporgere** *v* viriti; biti izbočen; isturiti; ~ *delle lagnanze* uložiti pritužbu; ~ *querela* podneti tužbu; ~ *un reclamo* uložiti pritužbu; ~ *la testa* promoliti glavu

**sportello** *m* šalter; prozorčić; ~ *di banco (bancario)* bankarski šalter; ~ *per biglietti* biletarnica; ~ *cassa* blagajnički šalter; ~ *dei pagamenti* šalter za isplate; ~ *dei versamenti* šalter za uplate

**sportula** *f (leg)* honorar sudije

**sposalizio** *m* svadba; venčanje

**sposarsi** *v* venčati se; oženiti se; udati se

**spossare** *v* zamoriti; iznuriti; iscrpsti; malaksati

**spossessare** *v* oduzeti posed; lišiti poseda

**spostamento** *m* pomeranje; premeštanje; ~ *di frontiera* pomeranje granice; ~ *di termini* pomeranje rokova

**spostare** *v* premestiti; pomeriti; ~ *per misura disciplinare* premestiti po disciplinskoj kazni

**sprecare** *v* rasipati; spiskati; trošiti uludo; traćiti; ~ *denaro* rasipati novac; ~ *tempo* gubiti vreme
**spreco** *m* rasipanje; traćenje; ~ *d'energie* rasipanje snage
**sprecone** *m* raspikuća; rasipnik
**spregiudicato** *adj* bez predrasuda; nepristrastan
**spremere** *v* iscediti; cediti; ~ *denaro* musti novac
**spremuta** *f* (isceđen) sok; ceđenje; ~ *di arancia* sok od pomorandže
**sprofondamento** *m* padanje (u ponor); rušenje; propadanje
**sprofondare** *v* srušiti se; propasti; pasti; potonuti
**sproporzionale** *adj* nesrazmeran; prekomeran
**sproporzionato** *adj* nesrazmeran; prekomeran
**sproporzione** *f* disproporcija; nesrazmera
**sproposito** *m* nespretnost; besmislica; budalaština; *applicare a* ~ neumesno primeniti; *a* ~ neumesno; u nezgodno vreme; *pagare uno* ~ platiti neodgovarajuću cenu; *usare a* ~ neumesno upotrebiti
**sprovvisto** *adj* nesnabdeven; bez nečega; lišen nečega; *alla sprovvista* iznenada; neočekivano; *essere* ~ *di qcs* biti bez nečega, nemati nešto, ~ *di tutto* bez ičega
**spugna** *f* sunđer
**spulciare** *v* čistiti od buva; cepidlačiti; pabirčiti; strpljivo tražiti
**spumante** *m* penušavo vino
**spuntare** *v* otupiti; okrnjiti vrh; potkresati; iznići; nicati; izbijati; pojaviti se; iskrsnuti; ~ *una difficoltà* prebroditi (savladati) teškoću
**spunto** *m* polazna tačka; povod; *dare (offrire) lo* ~ dati povod; *prenere lo* ~ *da qcs* nadovezati se na nešto; početi od nečega; ~ *di un discorso* početak govora
**spurio** *adj* nezakonit; nepriznat; lažan; neautentičan; falsifikovan
**squadra** *f* odred, grupa; tim; ekipa; posada; ~ *di giorno* dnevna smena; ~ *nazionale* državna reprezentacija; ~ *di notte* noćna smena; ~ *d'operai* tim radnika; ~ *di primo turno* prva smena radnika; ~ *rappresentativa* reprezentativni tim
**squalifica** *f* diskvalifikacija
**squalificare** *v* diskvalifikovati; proglasiti nesposobnim (nekvalifikovanim)
**squero** *m* malo brodogradilište; pristanište za čamce
**squilibrio** *m* debalans; neuravnoteženost; ~ *del bilancio* neuravnoteženost bilansa; ~ *tra la domanda e l'offerta* neuravnoteženost ponude i potražnje; ~ *mentale* duševna neuravnoteženost; umna poremećenost; ~ *strutturale* strukturna neuravnoteženost
**sregolato** *adj* nepravilan; neuredan; razuzdan; neumeren
**stabile** *m e adj* zgrada; stalan; trajan; stabilan; postojan; *bene* ~ nekretnina; *impiegato in pianta* ~ stalno zaposlen službenik; *offerta* ~ stalna ponuda; *residenza* ~ stalno mesto boravka
**stabilimento** *m* ustanova; zavod; fabrika; ~ *balneare* kupalište; ~ *industriale* industrijski objekat; ~ *manufatturiero* manufakturna fabrika; ~ *metallurgico* metalurška fabrika; ~ *di pegno* zalagaonica; ~ *di punizione e di correzione* kazneno-popravna ustanova; ~ *riformatorio e di educazione* vaspitno-popravni dom; ~ *siderurgico* železara; ~ *tipografico* štamparija
**stabilire** *v* odrediti; ustanoviti; utvrditi; postaviti; odlučiti; dogovoriti se; ~ *il cambio* utvrditi kurs; ~ *le condizioni* odrediti uslove; ~ *con documenti* utvrditi (dokazati) dokumentima; ~ *un fatto* utvrditi činjenicu; ~ *il giorno* odrediti dan; ~ *il nesso tra due fatti* ustanoviti vezu između dve činjenice; ~ *norme di sicurezza* odrediti norme bezbednosti; ~ *i nuovi campi di smercio* odrediti nova prodajna područja; ~ *una regola* utvrditi pravilo; ~ *il saldo* utvrditi saldo; ~ *una tariffa* utvrditi tarifu
**stabilirsi** *v rifl* nastaniti se; doseliti se; ~ *in commercio* ući u trgovinu; ~ *per proprio conto* useliti se za sopstveni račun
**stabilità** *f* stabilnost; stalnost; postojanost; čvrstina; ~ *del bilancio* stabilnost bilansa; ~ *di dimora* stalnost prebivališta; ~ *economica* privredna stabilnost; ~ *finanziaria* finansijska stabilnost; ~ *monetaria* monetarna stabilnost; ~ *dei prezzi* stabilnost cena; ~ *del valore* stabilnost vrednosti
**stabilito** *adj* određen; utvrđen; dogovoren
**stabilizzare** *v* stabilizovati; ustaliti; utvrditi; učvrstiti
**stabilizzazione** *f* stabilizacija; ustaljenje; učvršćivanje; *fondo di* ~ *dei cambi* fond za stabilizaciju kurseva; ~ *del bilancio* izrada budžeta; ~ *monetaria* novčana stabilizacija; ~ *dei prezzi* stabilizacija cena
**stacanovista** *m e adj* udarnik; udarnički
**staccare** *v* detaširati; rastaviti; otrgnuti; otkinuti; otcepiti; odlepiti se; odvajati se; izdvojiti se
**staccarsi** *v rifl* rastaviti se; rastati se; odvojiti se
**stacco** *m* odrezak; odvajanje; razmak; ~ *del dividendo* odrezak dividende
**stadera** *f* vaga; kantar; ~ *a ponte* mosna vaga
**stadio** *m* stadijum; faza; stepen; etapa
**stagionale** *adj* sezonski; *lavoro* ~ sezonski rad; *migrazione* ~ sezonska migracija; sezonsko seljenje
**stagionare** *v* ostaviti da odleži ili sazri (sir, vino i sl.); ostaviti da se osuši (da odstoji)
**stagione** *f* sezona; godišnje doba; razdoblje; *affare di* ~ sezonski posao; *alta* ~ puna sezona; *bassa* ~ predsezona (postsezona); *frutta di* ~ sezonsko voće; *fuori* ~ van sezone; *liquidazione di* ~ sezonska rasprodaja; *mezza* ~ prolećna (jesenja) sezona; *operaio di* ~ sezonski radnik; *prezzo di* ~ sezonska cena; ~ *balneare* sezona kupanja; ~ *estiva* letnja sezona; ~ *invernale* zimska sezona; ~ *morta* mrtva sezona; ~ *turistica* turistička sezona; ~ *di vendita* sezona prodaje; *vendita di fine* ~ prodaja (rasprodaja) posle sezone



**stagnamento** *m* stagnacija; stagniranje; zastoj; ustajalost; ~ *economico* ekonomska stagnacija
**stagnare** *v* zastati; zaustaviti se; biti u zastoju; stagnirati
**stagno** *adj* nepropustljiv; zaptiven; nepromočiv; impermeabilan; *piroscafo ben* ~ brod koji ne propušta vodu
**stalinismo** *m* staljinizam
**stalinista** *adj* staljinistički; *epurazione* ~ staljinistička čistka
**stallia** *f* stojnica; vreme za iskrcaj (ukrcaj) broda; danguba; *giorni di* ~ dani stojnica
**stamani** *adv* jutros; *di* ~ jutrošnji
**stampa** *f* štampa; štampanje; novine; publikacija; *a* ~ štampan; *addetto* ~ ataše za štampu; *bozza di* ~ štamparski korekturni otisci; *conferenza* ~ konferencija za štampu; *in corso di* ~ u štampi; *di (da)* ~ štamparski, *errore di* ~ štamparska greška; *foglio di* ~ štampani arak; *legge sulla* ~ zakon o štampi; *libertà di* ~ sloboda štampe; *reato di* ~ krivično delo izvršeno štampom; *spedire come* ~ poslati kao štampane stvari; ~ *di banconote* štampanje novčanica; ~ *economica* ekonomske novine; ~ *estera* inostrana štampa; ~ *finanziaria* finansijske novine; ~ *periodica* periodična štampa; ~ *quotidiana* dnevne novine; *stampe raccomandate* preporučena štampa; *ufficio* ~ novniska agencija; presbiro
**stampare** *v* štampati; objaviti; otisnuti; ostaviti otisak
**stampatello** *m* štampana slova, *a* ~ kao štampano; *scrivere in* ~ pisati štampanim slovima
**stampati** *m pl* štampane stvari; ~ *raccomandati* preporučene štampane stvari, ~ *sotto fascia* štampane stvari u omotu
**stamperia** *f* štamparija
**stampiglia** *f* pečat; štambilj; štampani obrazac
**stampigliare** *v* pečatiti; udariti pečat; žigosati
**stampigliatura** *f* pečaćenje; žigosanje
**stampo** *m* kalup; šablon; kliše; *di ogni* ~ svih oblika; svakog soja
**stanchezza** *f* zamor; umor; ~ *pubblicitaria* reklamni zamor
**stanco** *adj* umoran; ~ *morto* mrtav umoran
**stand** *m* štand; kiosk; tezga
**standard** *m* standard; *elevato* ~ *di vita* visoki životni standard; *lo* ~ *sociale* društveni standard
**standardizzare** *v* standardizovati; izrađivati po jednom obrascu
**standardizzazione** *f* standardizacija; ~ *industriale* industrijska standardizacija
**stantio** *adj* ustajao; star; starinski; zastareo
**stanza** *f* soba; odaja; prostorija; ~ *di compensazione* obračunsko mesto
**stanziamento** *m* odobravanje sume; izdvajanje; budžetsko finansiranje; ~ *di fondi* odobravanje sredstava
**stanziare** *v* odobriti sredstva; izdvajati sumu; nameniti sumu; ~ *in bilancio* predvideti u bilansu; ~ *fondi* odobriti sredstva
**stare** *v* biti; nalaziti se; stajati; živeti; boraviti; pristajati; odgovarati; ~ *attenti* biti pažljiv; ~ *bene* važi; u redu je; ~ *del credere* ugovarati proviziju (delkredere); ~ *a cuore* ležati na srcu; *sta di fatto che...* činjenica je da...; ~ *in forse* kolebati se; ~ *garante* biti garant; garantovati; ~ *in guardia* paziti; ~ *alle istruzioni* držati se uputstava; ~ *male* slabo stajati; biti loše; ~ *in pace* mirovati; ~ *ai patti* držati se dogovora; ~ *sicuro* biti siguran; ~ *tranquillo* biti miran; ~ *a vedere* videti; gledati
**stasera** *adv* večeras; *di* ~ večerašnji
**stasi** *f* zastoj; stagnacija; ~ *negli affari* zastoj u poslovima; ~ *economica* privredna stagnacija
**statale** *adj* državni; *amministrazione* ~ državna uprava; *apparato* ~ državni aparat; *credito* ~ državni kredit; *economia* ~ državna privreda (ekonomija); *ente* ~ državna ustanovna; *impiegato* ~ državni službenik; *impresa* ~ državno preduzeće; *indebitamento* ~ državno zaduženje; *ordinamento* ~ državno uređenje
**statalismo** *m* etatizam
**statalizzare** *v* podržaviti; nacionalizovati
**statalizzazione** *f* podržavljenje; nacionalizacija
**statista** *m* etatista; državnik
**statistica** *f* statistika; *addetto alla* ~ statističar; *impiegato alla* ~ statističar; ~ *degli acquisti* statistika nabavki (kupovine); ~ *agricola* poljoprivredna statistika; ~ *applicata* primenjena statistika; ~ *attuariale* aktuarska statistika; ~ *aziendale* statistika preduzeća; ~ *bancaria* bankarska statistika; ~ *commerciale* trgovinska statistika; ~ *del commercio* statistika trgovine;~ *del commercio estero* statistika spoljne trgovine; ~ *della congiuntura* statistika konjunkture; ~ *dei consumi* statistika potrošnje; ~ *della criminalità* statistika kriminala; ~ *demografica* demografska statistika; ~ *della disoccupazione* statistika nezaposlenosti; ~ *doganale* carinska statistika; ~ *economica* privredna statistika; ~ *finanziaria* finansijska statistika; ~ *giudiziale* sudska statistika; ~ *dell'impresa* statistika preduzeća; ~ *industriale* industrijska statistika; ~ *induttiva* induktivna statistika; ~ *internazionale* međunarodna statistika; ~ *del magazzinaggio* statistika uskladištenja; ~ *della mortalità* statistika smrtnosti; ~ *della natalità* statistika priraštaja; ~ *patrimoniale* imovinska statistika; ~ *della popolazione* statistika stanovništva; ~ *dei*

*prezzi* statistika cena; ~ *della produzione* statistika proizvodnje; ~ *dei salari (salariale)* statistika dohodaka; ~ *sociale* društvena statistika; ~ *del traffico* statistika prometa; ~ *tributaria* poreska statistika; ~ *del turismo* statistika turizma; ~ *ufficiale* službena statistika; ~ *delle vendite* statistika prodaje

**statistico** *adj* statistički; *rivelazione statistica* statističko snimanje; ~-*economico* ekonomsko-statistički; *tavola statistica* statistička tablica

**statizzare** *v* podržaviti; nacionalizovati

**statizzazione** *f* podržavljenje; nacionalizacija

**stato** *m* država; stanje; status; *alterazione di* ~ promena porodičnog stanja; *bilancio dello* ~ državni budžet; *capitalismo di* ~ državni kapitalizam; *chi mette lo* ~ *in pericolo* opasan po državu; *colpo di* ~ državni udar; puč; *consiglio di* ~ državni savet; *contabilità di* ~ državno knjigovodstvo; *debito dello* ~ državni dug; *di (dello)* ~ državni; *dottrina dello* ~ državna doktrina; *economia dello* ~ državna ekonomija; *ferrovie dello* ~ državne železnice; *fondi di* ~ državna sredstva; *in* ~ *d'abbandono* u stanju zapuštenosti; *in* ~ *d'accusa* u stanju utuženja; *in apparente buon* ~ u prividno dobrom stanju; *in buon* ~ u dobrom stanju; *in cattivo* ~ u lošem stanju; *in* ~ *di ebbrezza* u pijanom stanju; u pijanstvu; *intervento dello* ~ intervencija države; *monopolio dello* ~ državni monopol; *patrimonio dello* ~ državna imovina; *prestito di* ~ državni zajam; *proclamare lo* ~ *d'assedio* objaviti opsadno stanje; *proclamare lo* ~ *di guerra* objaviti ratno stanje; *proprietà dello* ~ državno vlasništvo; *ragione di* ~ državni interes; viši državni interesi; *scienza dello* ~ državna nauka; *socialismo di* ~ državni solijalizam; ~ *degli affari* stanje poslova; ~ *d'aggregazione* agregatno stanje; ~ *d'aggressione* država agresor; ~ *di allarme* stanje pripravnosti; ~ *non allineato* nesvrstana država; ~ *d'animo* raspoloženje; ~ *d'assedio* opsadno stanje; ~ *assistenziale* socijalna država; ~ *associato* združena država; ~ *assoluto* apsolutistička država; ~ *autoritativo* autoritativna država; ~ *belligerante* zaraćena država; ~ *di belligeranza* ratno stanje; ~ *del benessere* država blagostanja; ~ *di bisogno* stanje potrebe; ~ *di blocco* stanje blokade; ~ *borghese* buržoaska država; ~ *capitalisto* kapitalistička država; ~ *di carenza* stanje oskudice; ~ *di cassa* stanje blagajne; ~ *centrale* centralna država; ~ *della Città di Vaticano* Vatikanska država; ~ *civile* bračno stanje; lični podaci; ~ *civilizzato* civilizovana država; ~ *confederale* konfederalna država; ~ *confinante* susedna (granična) država; ~ *di conservazione* stanje konzervisanja (očuvanosti); ~ *continentale* kontinentalna država; ~ *contraente* ugovorna država; ~ *corporativo* korporativna država; ~ *delle cose* stanje stvari; ~ *costituzionale* ustavna država; ~ *creditore* država poverilac; ~ *di crisi* stanje krize; ~ *cuscinetto* tampon država; ~ *debitore* država dužnik; ~ *deplorevole* očajno stanje; ~ *dipendente* zavisna država; ~ *di diritto* pravna država; ~ *dittatorio* diktatorska država; ~ *che domanda l'estradizione* država koja podnosi molbu za ekstradiciju; ~ *d'eccezione* izuzetno stanje; ~ *d'emergenza* vanredno stanje; ~ *di fallimento* stečajno stanje; ~ *di famiglia* porodično stanje; ~ *fantoccio* marionetska država; ~ *di fatto* činjenično stanje; ~ *federale* savezna država; ~ *feudale* feudalna država; ~ *finanziario* finansijsko stanje; ~ *firmatario* država potpisnica; ~ *a forma repubblicana* država republikanskog oblika; ~ *giuridico* pravni status; ~ *di guerra* ratno stanje; ~ *indipendente* nezavisna država; ~ *industriale* industrijska država; ~ *industrializzato* industrijalizovana država; ~ *d'insolvenza* stanje nesolventnosti; stanje nesposobnosti plaćanja; ~ *legale* pravno stanje; ~ *libero* slobodna država; ~ *limitrofo* granična (susedna) država; ~ *maggiore* glavni štab; ~ *mandatario* država staratelj; ~ *membro* država članica; ~ *mercantile* trgovačka država; ~ *monarchico* monarhistička država; ~ *naturale* prirodno stanje; ~ *nazionale* nacionalna država; ~ *nazista* nacistička država; ~ *di necessità* stanje potrebe (nužde); ~ *neutrale* neutralna država; ~ *non impegnato* neangažovana država; ~ *non membro* država nečlanica; ~ *nuovo* nova država; ~ *d'occupazione* okupaciono stanje; okupacioni status; ~ *onnipotente* svemoćna država; ~ *di pace* stanje mira; ~ *partecipante* država učesnica; ~ *patrimoniale* imovinsko stanje; ~ *pecuniario* imovno (novčano) stanje; ~ *di pericolo* stanje opasnosti; ~ *plurinazionale* višenacionalna država; ~ *di polizia* policijska država; ~ *popolare* narodna država; ~ *di possesso* stanje poseda; ~ *di previsione* proračunsko stanje; ~ *protettore* država zaštitnica; ~ *di ripartizione della massa fallimentare* stanje deobe stečajne mase; ~ *rivierasco* priobalska (primorska) država; ~ *di salute* zdravstveno stanje; ~ *schiavistico* robovlasnička država; ~ *semi-sovrano* polusuverena država; ~ *di servizio* radni staž; ~ *sociale* socijalno stanje; ~ *socialista* socijalistička država; ~ *sovrano* suverena država; ~ *speciale* specijalni status; ~ *delle spese* stanje troškova; ~ *successore* država naslednica; ~ *terzo* treća država; ~ *totalitario* totalitarna država; ~ *di ubriachezza* pijano stanje; ~ *uninazionale* jednonacionalna država; ~ *unitario* unitarna država; *Stati Uniti d'America* Sjedinjene Američke Države; ~ *d'urgenza* stanje hitnosti; stanje nužde; *Stati d'utopia* države utopije; ~ *di vassallo* vazalna država; ~ *vedovile* udovičko stanje; ~ *vicino* susedna država; *titoli di* ~ državni papiri; *ufficio di* ~ *civile* matični ured; *uomo di* ~ državnik



**statuire** *v* propisati; odrediti; ~ *una legge* doneti zakon

**statunitense** *adj* američki

**Statunitense** *m* Amerikanac

**status** *m* status; ~ *diplomatico* diplomatski status

**statutario** *adj* statutarni; ustavni

**statuto** *m* statut; pravilnik; pravila (društva); (državni) ustav; status; ~ *aziendale* statut preduzeća; ~ *cittadino* gradski statut; ~ *della società* statut društva; ~ *della fondazione* osnivački statut; ~ *giuridico* pravni status; ~ *personale* lični status; ~ *speciale* specijalni status; ~ *territoriale* teritorijalni status (ustav); ~ *tipo* tipski statut

**stazionare** *v* zadržavati se (na nekom mestu); biti smešten (parkiran)

**stazionario** *adj* nepromenljiv; nepokretan; stacionaran

**stazione** *f* stanica; *franco* ~ franko stanica; ~ *aerea* aerodrom; ~ *d'arrivo* dolazna stanica; ~ *balneare* kupališno mesto; kupalište; ~ *capolinea* početna (krajnja) stanica; ~ *centrale* glavna stanica; ~ *climatica* klimatsko lečilište; ~ *di confine* pogranična stanica; ~ *di cura* lečilište; ~ *destinataria (di destinazione)* odredišna stanica; ~ *di destino* odredišna stanica; ~ *doganale* carinska stanica; ~ *ferroviaria* železnička stanica; ~ *di frontiera* pogranična stanica; ~ *intermedia* međustanica; ~ *internazionale* međunarodna stanica; ~ *di partenza* polazna stanica; ~ *di passaggio* prolazna stanica; ~ *di polizia* policijska stanica; ~ *postale* poštanska stanica; ~ *radio* radio stanica; ~ *radio clandestina* tajna radio-stanica; ~ *radio pubblicitaria* reklamna radio-stanica; ~ *sanitaria* ambulanta; ~ *di servizio* servisna stanica; ~ *di smistamento* ranžirni kolosek; ~ *speditrice* otpremna stanica; ~ *sperimentale* ogledna stanica; ~ *di tassi* taksi stanica; ~ *termale* banja; ~ *termine* krajnja stanica; ~ *di transito* tranzitna stanica; ~ *di trasbordo* pretovarna stanica; ~ *trasmittente* predajna stanica

**stazza** *f (naut)* tonaža (broda); zapremina (broda); nosivost (broda); *certificato di* ~ potvrda o nosivosti; ~ *lorda* bruto nosivost; ~ *netta* neto nosivost

**stazzare** *v (naut)* baždariti (brod); meriti zapreminu broda

**stazzatura** *f (naut)* baždarenje; merenje zapremine (broda); tonaža

**stemma** *m* grb; amblem; ~ *di Stato* državni grb

**stendardo** *m* zastava; barjak; steg

**stendere** *v (comm)* sastaviti; napisati; ispružiti; rastegnuti; pružiti; rasprostrti; prostrti; ~ *un atto* napisati (sastaviti) akt; ~ *un contratto* sastaviti ugovor; ~ *una lettera* napisati pismo; ~ *il ricorso* sastaviti žalbu; ~ *un testamento* napisati testament; ~ *il verbale* sastaviti zapisnik

**stenditoio** *m* sušionica; sušilo

**stenodattilografia** *f* stenodaktilografija

**stenodattilografo** *m* stenodaktilograf

**stenografare** *f* stenografisati

**stenografia** *f* stenografija

**stenografico** *adj* stenografski

**stenogramma** *m* stenogram

**stenoscritto** *m* stenogram

**stentare** *v* kuburiti; imati muke; mučiti se; naprezati se; ~ *a credere* jedva verovati

**stento** *m* oskudica; beda; muka; trud; napor; nevolja; *a* ~ jedva; s teškom mukom

**sterile** *adj* sterilan; neplodan; jalov; uzaludan; *annata* ~ nerodna godina; *terra* ~ neplodna zemlja

**sterilità** *f* sterilnost; neplodnost; jalovost; uzaludnost

**sterilizzare** *v* sterilizovati

**sterilizzazione** *f* sterilizacija

**sterlina** *f (L. st.)* funta sterling; *area della* ~ područje funte; *blocco della* ~ blokada funte; *cambio sulla* ~ kurs funte; *lira* ~ funta sterling

**sterminare** *v* istrebiti; iskoreniti; satrti; potamaniti; uništiti

**sterminio** *m* istrebljenje; tamanjenje; uništenje; masovni pokolj

**stero** *m* kubni metar (mera za drva)

**sterratore** *m* kopač; radnik na zemljanim radovima

**stesso** *adj* isti; upravo taj; *la stessa cosa* ista stvar; *fa lo* ~ svejedno je; *io* ~ ja lično; *oggi* ~ još danas

**stesura** *f* sastavljanje; pisanje; redakcija; verzija; *la prima* ~ prva verzija; koncept; ~ *di un contratto* sastavljanje ugovora; ~ *di una fattura* ispostavljanje fakture

**stilare** *v* sastaviti; napisati; redigovati; ~ *un contratto* sastaviti ugovor

**stile** *m* stil; način; klasa; otmenost; *in grande* ~ u velikom stilu; svečano; raskošno

**stilizzare** *v* stilizovati

**stillare** *v* puštati kap po kap; destilovati; kapati; cediti; curiti

**stima** *f* poštovanje; procena; procenjivanje; *acquistare la* ~ steći poštovanje; *avere* ~ *di qcn* poštovati nekoga; ceniti nekoga; *commissione di* ~ komisija za procenu; *con* ~ s poštovanjem; *fare* ~ ceniti; *fare la* ~ proceniti; *prezzo di* ~ cena prema proceni; *spese di* ~ troškovi procene; ~ *di bilancio* bilansni proračun; ~ *giudiziale* sudska procena; ~ *inesatta* pogrešna procena; ~ *preventiva* predračun; prethodna procena; ~ *delle spese* procena izdataka; ~ *dei terreni agricoli* procena poljoprivrednog zemljišta; ~ *troppo alta* precenjivanje; ~ *troppo bassa* oma-

lovažavanje; ~ *ufficiale* službena procena; ~ *valutaria* valutna procena; *tenere in* ~ ceniti; *valore di* ~ vrednost procene

**stimabile** *adj* cenjen; vredan poštovanja

**stimare** *v* proceniti, procenjivati; smatrati; držati; ceniti; poštovati; ~ *il danno* proceniti štetu; ~ *opportuno* smatrati za shodno; ~ *più del valore* preceniti

**stimatore** *m (comm)* procenjivač; procenitelj; poštovalac

**stimolare** *v* podsticati; stimulisati; ~ *l'esportazione* stimulisati izvoz; ~ *il mercato* stimulisati (podsticati) tržište; ~ *la volontà di acquisto* stimulisati volju za kupovinom

**stimolativo** *adj* stimulativan; koji podstiče

**stimolatore** *m* stimulator; podstrekač

**stimolo** *m* podsticaj; podsticanje; podstrek; stimulans

**stipendiare** *v* davati platu; plaćati za službu

**stipendiato** *m e adj* plaćeni službenik

**stipendio** *m* plata; *assegnare uno* ~ odrediti platu; *aumento di* ~ povišica plate; *detrazione di* ~ odbitak od plate; *essere agli stipendi di qcn* biti u nečijoj službi; primati platu od nekoga; *percepire lo* ~ primiti platu; *riduzione di* ~ sniženje plate; *riscuotere lo* ~ primiti platu; ~ *annuo* godišnja plata; ~ *arretrato* zaostala plata; ~ *d'aspettativa* plata za čekanje (na posao); ~ *base* osnovna plata; ~ *fisso* fiksna plata; ~ *iniziale* početna plata; ~ *lordo* bruto plata; ~ *mensile* mesečna plata; ~ *minimo* minimalna plata; ~ *netto* neto plata; ~ *tabellare* tarifna plata; *trattenuta sullo* ~ obustava od plate

**stipulante** *m (leg)* ugovarač; ugovorna strana

**stipulare** *v* ugovoriti; sklopiti (sporazum); ~ *un accordo commerciale* zaključiti trgovački ugovor; ~ *un contratto* zaključiti ugovor

**stipulazione** *f* ugovaranje; zaključenje; ~ *di contratto* zaključenje (sklapanje) ugovora; ~ *d'un contratto svantaggioso* zaključenje štetnog ugovora; ~ *d'un contratto a svantaggio dello stato* zaključenje ugovora na štetu države; ~ *d'interesse* ugovaranje kamata

**stiracchiare** *v* cenkati se; pogađati se; cepidlačiti; ~ *su (un) prezzo* cenkati se

**stiracchiatura** *f* cenkanje; cepidlačenje, sitničarenje; natezanje

**Stiria** *f (geogr)* Štajerska

**stirpe** *f* pleme; rod; loza; ~ *materna* ženski (majčin) rod; ~ *paterna* muški (očev) rod; *di* ~ *reale* kraljevskog roda

**stiva** *f (naut)* tovarni prostor broda; potpalublje; *assetto della* ~ struktura brodskog prostora (za teret); *trasudametno di* ~ vlaženje tovarnog prostora

**stivaggio** *m (naut)* utovarivanje broda; slaganje (tereta na brod); smeštanje tereta; ~ *alla rinfusa* rinfuzno slaganje (tereta)

**stivare** *v (naut)* slagati (namestiti) teret (u brodu)

**stivatore** *m (naut)* slagač tereta (u brodu); utovarivač

**stoccaggio** *m* uskladištenje

**Stoccarda** *f (geogr)* Štutgart

**Stoccolma** *f (geogr)* Stokholm

**stock** *m (comm)* zaliha; lager; *avere in* ~ imati na lageru; ~ *di merci* zaliha robe

**stoffa** *f* tkanina; štof; sposobnost; dar; *avere la* ~ *di qcs* imati smisla (dara) za nešto

**storia** *f* istorija; priča; opis; događaj; ~ *bancaria (delle banche)* istorijat banaka; ~ *delle comunicazioni* istorijat saobraćaja; ~ *delle dottrine economiche* istorijat ekonomskih doktrina; ~ *dell'economia (economica)* ekonomski istorijat; ~ *finanziaria (delle finanze)* finansijski istorijat; ~ *industriale (dell'industria)* industrijska istorija; ~ *monetaria* istorija novca; ~ *sociale (della società)* istorija društva; ~ *della valuta* istorija valute

**stornare** *v (comm)* poništiti; obustaviti; stornirati; preneti na drugu stavku; ~ *un contratto* poništiti ugovor; ~ *un'ordinazione* poništiti porudžbinu; ~ *una posizione contabile* stornirati (poništiti) knjigovodstvenu stavku

**storno** *m (comm)* prenos na drugu stavku; storniranje; storno; poništavanje; obustava; *prezzi di* ~ storniranje cena; ~ *di un credito* obustava kredita; ~ *di una ordinazione* poništenje porudžbine; ~ *di una rimessa* storno doznake; ~ *di scrittura* storno knjiženja

**storpiatura** *f* sakaćenje, izvrtanje (reči, smisla); zakržljalost; ~ *di parole* pogrešno izgovaranje reči; ~ *del senso* izvrtanje smisla

**stoviglie** *f pl* posuđe

**stracarico** *adj* pretovaren; propterećen; prepun

**straccio** *m* dronjak; rita; krpa

**strada** *f* put; drum; ulica; *andare fuori* ~ zalutati; pogrešiti; *aprirsi la* ~ prokrčiti sebi put; *codice della* ~ saobraćajni propisi; *essere sulla buona* ~ biti na dobrom putu; *farsi* ~ probiti se; prokrčiti sebi put; *fuori* ~ koji nije usput; zabačen; *mettere fuori* ~ dovesti u zabludu; *di* ~ ulični; drumski; ~ *asfaltata* asfaltni put; ~ *battuta* utrti put; ~ *carrozzabile* kolski put; ~ *commerciale* trgovački put; ~ *con diritto di precedenza* put s pravom prvenstva; ~ *con diritto di priorità* put s pravom prvenstva; ~ *facendo* usput; ~ *ferrata* železnica; ~ *maestra* glavni put; ~ *a pedaggio* put s naplatom putarine; ~ *pubblica* javni put; ~ *secondaria* sporedan put; ~ *a senso unico* jednosmerna ulica; ~ *statale* državni put; *tagliare la* ~ preseći put

**stradale** *adj* drumski; putni; saobraćajni; *carta* ~ auto-karta; *cartello* ~ saobraćajni znak; *circolazione* ~ drumski saobraćaj; *codice* ~ saobraćajni propisi; *disciplina* ~ disciplina u drumskom saobraćaju; *fondo* ~ podloga puta; *incidente (infortunio)* ~ saobraćajna nesreća; *lavoro* ~ drumski radovi; *manutenzione* ~ održavanje puta; *pianta* ~ plan puteva; *polizia* ~ saobraćajna policija; *regolamento* ~ saobraćajni propis; *rete* ~ mreža puteva



**strafare** *v* uraditi više nego što je potrebno; preterati; prekardašiti

**strafatto** *adj* prezreo

**strage** *f* pokolj; masakr; klanje

**stragiudiziale** *adj* vansudski; vanparnični; *concordato* ~ vansudsko poravnanje; *perizia* ~ vansudsko veštačenje; *transazione* ~ vansudska pogodba

**stralciare** *v* izbaciti; ukloniti; likvidirati; ~ *un'azienda* likvidirati preduzeće; ~ *una controversia* izgladiti spor

**stralcio** *m (comm)* izbacivanje; uklanjanje; likvidacija; *legge* ~ podzakon; privremeni zakon; *prezzi di* ~ likvidacione cene; *ufficio* ~ likvidacioni organ; *vendere a* ~ likvidirati, rasprodati imovinu

**strangolare** *v* zadaviti; daviti; ugušiti; gušiti

**straniare** *v* otuđiti; udaljiti; odvojiti

**straniero** *m e adj* stranac; tuđinac; stran; tuđ; inostran

**strano** *adj* neobičan; čudan; čudnovat; nastran

**straordinario** *adj* vanredan; neobičan; izvanredan; *annullamento* ~ *dell'atto amministrativo* vanredno ukidanje upravnog akta; *lavoro* ~ prekovremeni rad; *mezzo d'impugnazione* ~ vanredni pravni lek; *in modo* ~ neobično; *provvedimento* ~ vanredna mera; *riesame* ~ *della deliberazione passata in giudicato dinanzi la corte federale* vanredno preispitivanje pravosnažne presude pred saveznim sudom; *spesa straordinaria* vanredni trošak (izdatak); *straordinaria mitigazione della pena* vanredno ublažavanje kazne

**straorzare** *v (naut)* vijugati; skretati; nesigurno držati smer

**straorzata** *f (naut)* skretanje sa smera; vijuganje

**strapagare** *v* preplatiti; platiti više nego što vredi; *lo* ~ preplata

**strapotente** *adj* veoma moćan; nadmoćan; veoma jak

**strappare** *v* istrgnuti; otkinuti; iščupati; oteti; izvući; izmamiti; ~ *un segreto* izmamiti tajnu

**strappo** *m* trzaj; povlačenje; kidanje; cepanje; izuzetak; ~ *alle regole* izuzetak od pravila

**Strasburgo** *f (geogr)* Strazbur

**strascico** *m* posledica; ostatak; trag; *gli strascichi della guerra* posledice rata

**stratagemma** *m* strategija; lukavstvo; smicalica; trik

**stratificare** *v* slagati na slojeve; raslojavati

**strato** *m* sloj; naslaga; premaz; *a strati* slojevito; u slojevima; ~ *sociale* društveni sloj; *super*~ gornji sloj

**strenna** *f* božični (ili novogodišnji) poklon

**strepito** *m* graja; buka; žagor; šum; halabuka; *fare* ~ izazvati senzaciju; odjeknuti; podići prašinu

**stretta** *f* škripac; nevolja; stezanje; gužva; *essere alle strette* biti u škripcu; ~ *creditizia* kreditni škripac; ~ *monetaria* novčana stiska

**strettamente** *adv* tesno; strogo; usko; rigorozno; striktno; ~ *confidenziale* strogo poverljivo; ~ *necessario* neophodno potrebno; ~ *parlando* govoreći poverljivo; ~ *personale* strogo lično; ~ *proibito* strogo zabranjeno

**strettezze** *f pl* oskudica; teškoća; *essere in* ~ imati teškoće; biti u škripcu; ~ *finanziarie* finansijska teškoća; *vivere in* ~ živeti u oskudici

**stretto** *m e adj* moreuz; tesan; uzak; strog; striktan; blizak; *in senso* ~ u užem smislu reči; *a* ~ *giro di posta* poštom; *in stretta conformità* strogo u smislu; *in* ~ *rapporto* u tesnoj vezi; *obbligo* ~ striktna obaveza; *stretta integrazione* potpuna integracija; *lo* ~ *necessario* najnužnija (preka) potreba; ~ *parente* bliski rođak

**stringere** *v* stisnuti; stiskati; stegnuti; pritegnuti; suziti; sklopiti; ~ *un'alleanza con qcn* sklopiti savez sa nekim; ~ *amicizia* sprijateljiti se; ~ *relazioni* uspostaviti veze; ~ *un trattato* sklopiti sporazum

**striscia** *f* pruga; štrafta; traka; ~ *bianca* bela pruga

**striscione** *m* traka s natpisom; transparent; ~ *pubblicitario* reklamni transparent

**strofinare** *v* brisati; obrisati; trljati; protrljati

**strozzare** *v* preskupo naplaćivati; zelenašiti; lihvariti; guliti kožu; daviti; zadaviti; gušiti; ugušiti; ukleštiti; prikleštiti

**strozzinaggio** *m* zelenašenje; ~ *sui prezzi* nabijanje cena

**strozzino** *m* zelenaš; gulikoža

**strumentale** *adj* instrumentalan; *beni strumentali* proizvodna dobra

**strumento** *m* instrument; oruđe; alatka; sredstvo; ~ *contrattuale* sredstvo ugovaranja; ~ *di credito* kreditni instrument; ~ *di finanziamento* instrument finansiranja; ~ *di pagamento* instrument plaćanja; platni instrument; ~ *di produzione* sredstvo proizvodnje; ~ *pubblicitario (di pubblicità)* reklamno sredstvo; ~ *di ratifica* ratifikacioni instrument; ~ *smusso* tup predmet; *strumenti di produzione* proizvodna sredstva

**struttura** *f* struktura; sklop; gradnja; građevina; ~ *agraria* agrarna struktura; ~ *amministrativa* administrativna struktura; ~ *del bilancio* struktura bilansa (budžeta); ~ *commerciale* trgovinska struktura; ~ *creditizia (del credito)* kreditna struktura; ~ *demografica* demografska struktura; ~ *economica* ekonomska struktura; ~ *finanziaria* finansijska konstrukcija; ~ *giuridica* pravna struktura; ~ *dell'impresa* struktura preduzeća; ~ *interna* interna (unutrašnja) struktura; ~ *del mercato* struktura tržišta; ~ *organizzativa*

organizaciona struktura; ~ *dei prezzi* struktura cena; ~ *della produzione* struktura proizvod- nje; ~ *dei salati (salariale)* struktura plata

**strutturale** *adj* strukturalan

**strutturare** *v* strukturirati; uobličiti

**strutturazione** *f* strukturiranje; raspored

**studente** *m* student; učenik; đak; ~ *in giurispru- denza* student prava; ~ *lavoratore* vanredni stu- dent; ~ *di liceo (liceale)* gimnazijalac; ~ *medio* srednjoškolac; ~ *straordinario* vanredni stu- dent; ~ *di università (universitario)* student

**studiare** *v* studirati; učiti; izučavati; proučavati; ~ *un documento* proučavati dokument; ~ *le pa- role* birati reči

**studio** *m* studija; rasprava; naučni rad; projekt; nacrt; proučavanje; izučavanje; učenje; *es- sere allo* ~ biti u projektu; *mettere allo* ~ zapo- četi studiju (istraživanje); ~ *d'avvocato* advo- katska kancelarija; ~ *della congiuntura* studija konjunkture; ~ *economico* ekonomska studija; ~ *del mercato* studija tržišta; *studi universitari* univerzitetske studije

**studioso** *m e adj* naučnik; istraživač; marljiv; vre- dan; naučni; ~ *di problemi giuridici* magistar prava

**stupefacente** *m* opojno sredstvo; droga; *traffico di stupefacenti* trgovina drogom

**stupefare** *v* zaprepastiti; zapanjiti

**stupire** *v* začuditi; čuditi; zapanjiti

**stupirsi** *v rifl* začuditi se; čuditi se

**stupore** *m* čuđenje; začuđenost; *pieno di* ~ zapa- njen; zabezeknut

**stuprare** *v* silovati; obeščastiti; oskvrnaviti

**stupro** *m* silovanje; obeščašćenje; skvrnavljenje

**su** *adv* gore; *in* ~ nagore; naviše; *mettere* ~ podići; otvoriti; *pensarci* ~ razmisliti; ~ *per giù* otpri- like; *venir* ~ izrasti; stasati

**suaccennato** *adj* gore pomenut

**subacqueo** *adj* podvodni; *pesca subacquea* pod- vodni ribolov

**subaffittare** *v* dati u podzakup

**subaffitto** *m* podzakup; *contratto di* ~ podstanar- ski ugovor; ~ *di fondo* podzakup zemlje

**subaffittuario** *m* podstanar; podzakupac

**subalpino** *adj (geogr)* podalpski

**subalterno** *m e adj* potčinjen; niži službenik; pod- ređen; niži

**subappaltare** *v* dati u podzakup; sklopiti podu- govor

**subappaltatore** *m* podzakupac

**subappalto** *m* podzakup; podugovor o zakupu

**subasta** *f* licitaciona prodaja; licitacija; ~ *pubblica* javna licitacija

**subastare** *v* prodavati na licitaciji

**subcontratto** *m* podugovor

**subdolo** *adj* prevaran; podmukao; skriven; var- ljiv; lukav

**subentrare** *v (a qcn)* naslediti nekoga; doći ume- sto nekoga

**subinquilino** *m* podstanar

**subire** *v* snositi; podneti; trpeti; izdržati; ~ *cambi- amenti* pretrpeti (doživeti) promene; ~ *un col- laudo* podvrgnuti se tehničkom prijemu; ~ *una condanna* biti osuđen; ~ *le conseguenze* snositi posledice; ~ *un danno* pretrpeti štetu; ~ *modi- fiche* promeniti se; ~ *perdite* pretrpeti gubitke; ~ *un rifiuto* biti odbijen; ~ *un ritardo* zakasniti; ~ *un rovescio* pretrpeti slom

**subito** *adv* odmah; smesta

**sublocatario** *m* podzakupac; podstanar

**sublocazione** *f* podzakup

**subordinare** *v* potčiniti; podrediti

**subordinamento** *m* podređivanje; potčinjavanje

**subordinato** *m e adj* potčinjeni; podređen; zavi- san; poslušan

**subordinazione** *f* potčinjenost; podređenost

**subornare** *v* podmititi; korumpirati; nagovoriti na lažno svedočenje

**subornazione** *f* podmićivanje; potkupljivanje; podgovaranje svedoka

**subtropicale** *adj* suptropski

**suburbano** *adj* prigradski; periferijski

**suburbio** *m* predgrađe; periferija

**succedaneo** *m e adj* surogat; zamena; koji zame- njuje

**succedere** *v (a qcn)* naslediti nekoga; doći na ne- čije mesto; dogoditi se; desiti se

**successibile** *adj (leg)* nasledan; sposoban da na- sledi

**successione** *f* nasleđe; nasleđivanje; sukcesija; red; ređanje; niz; *accettare una* ~ primiti na- sledstvo; *capacità di* ~ sposobnost nasleđiva- nja; *diritto di* ~ nasledno pravo; *imposta di* ~ porez na nasledstvo; ~ *aperta* otvoreno na- sleđe; ~ *a causa di morte* sukcesija za slučaj smrti; ~ *collaterale* nasleđivanje u pobočnoj li- niji; ~ *nel debito d'imposta* nasleđe poreskog duga; *la* ~ *si devolve agli eredi* ostavština se prenosi na naslednike; ~ *giuridica* pravno na- sleđe; ~ *legittima* legitimno nasleđe; ~ *neces- saria* nužna sukcesija; ~ *particolare* posebno (partikularno) nasleđe; ~ *singolare* singularno nasleđe; ~ *degli Stati* sukcesija država; ~ *testa- mentaria* testamentarno nasleđe; ~ *a titolo uni- versale* univerzalno nasleđe; ~ *al trono* nasled- stvo prestola; ~ *universale* univerzalna sukce- sija; ~ *vacante* nekorišćeno nasleđe

**successivamente** *adv* uzastopno; potom; kasnije; sukcesivno

**successivo** *adj* sledeći; idući; uzastopni; sukcesi- van; *contratto* ~ sukcesivni ugovor

**successo** *m* uspeh; ishod; *avere* ~ imati uspeha; *con* ~ uspešno; *riportare* ~ doživeti (imati) uspeh; *senza* ~ bezuspešno; bez uspeha; ~ *di circostanze* uspeh usled okolnosti; ~ *incom-*



*pleto* polovičan uspeh; ~ *del momento* momen- talan uspeh; ~ *occasionale* prigodan uspeh; ~ *strepitoso* silan uspeh

**successore** *m* naslednik; sukcesor; pravni sledbe- nik; ~ *a fidecommesso* fideikomisni naslednik; ~ *singolare* singularni naslednik; ~ *a titolo uni- versale* univerzalni naslednik

**successorio** *adj* nasledni

**succinto** *adj* sažet; jezgrovit; kratak; oskudan; *in* ~ ukratko

**succitato** *adj* gore naveden

**succo** *m* sok; ~ *di frutta* voćni sok

**succursale** *f (comm)* ekspozitura; ogranak; podru- žnica; filijala; ~ *di banca* ekspozitura banke; ~ *delle poste* poštanska ekspozitura

**sud** *m (geogr)* jug; *a* ~ *di* južno od; *del* ~ južni; *Polo S*~ Južni pol; ~ *est* jugoistok; ~ *ovest* ju- gozapad

**Sudan** *m (geogr)* Sudan

**sudanese** *adj* sudanski

**Sudanese** *m* Sudanac

**sudare** *v* znojiti se; zamagliti se; orositi se; mu- čiti se; truditi se; ~ *freddo* preznojavati se od straha; strahovati

**suddetto** *adj* gore pomenut; gore naveden

**sudditanza** *f* podaništvo; podložnost

**suddito** *m* podanik

**suddividere** *v* preciznije (naknadno) podeliti

**suddivisione** *f* naknadna (preciznija) podela; ~ *del lavoro* podela rada

**sudicio** *adj* prljav; nečist; *azione sudicia* prljavo delo; *polizza di carico sudicia* nečist kono- sman; konosman sa primedbama

**sudore** *m* znoj; napor; trud; *essere in un bagno di* ~ kupati se u znoju

**sufficiente** *adj* dovoljan

**sufficienza** *f* dovoljnost; dovoljna količina; *a* ~ dovoljno

**suffragare** *v* podupirati; podržati; potkrepiti; ~ *una domanda* podržati molbu; ~ *la tesi* podr- žati tezu

**suffragio** *m* glas (na izborima); odobravanje; podrška; *con unanimità di sufragi* jednogla- sno; ~ *indiretto* posredno pravo glasa; ~ *uni- versale* opšte (univerzalno) pravo glasa

**suggerimento** *m* savet; predlog; sugestija

**suggerire** *v* savetovati; predložiti; sugerisati

**suggestione** *m* sugestija; sugestivnost; nagovor; navođenje

**suggestivo** *adj* sugestivan; upečatljiv; koji navodi na nešto; privlačan

**sughero** *m* pluta; čep od plute

**sugo** *m* sok; sos; preliv; *senza* ~ bez soka; suvo- paran; ~ *di frutta* voćni sok; ~ *di limone* sok od limuna

**sugoso** *adj* sočan; sadržajan

**suicida** *m* samoubica; *di (da)* ~ samoubilački

**suicidarsi** *v rifl* ubiti se; izvršiti samoubistvo

**suicidio** *m* samoubistvo; *commettre il* ~ izvršiti samoubistvo; *di* ~ samoubilački; *istigazione al* ~ *e aiuto al* ~ navođenje na samoubistvo i po- maganje u samoubistvu

**suindicato** *adj* gore naveden

**suino** *m e adj* svinja; svinjski; praseći; *carne su- ina* svinjetina; svinjsko meso; ~ *da macello* svinja za klanje; ~ *magrone* mršava svinja

**sullodato** *adj* gore pohvaljen; gore pomenut

**summenzionato** *adj* gore pomenut

**sunnominato** *adj* gore pomenut; gore imenovan

**sunto** *m* rezime; izvod; kratak pregled; *fare sunti* praviti izvode; ~ *della discussione* kratak pre- gled rasprave

**suntuario** *adj* koji se odnosi na luksuz; luksuzni

**suocera** *f* tašta; svekrva

**suocero** *m* tast; svekar

**suolo** *m* tlo; zemljište; zemlja; *prodotti del* ~ pro- izvodi zemlje; ~ *edilizio* građevinsko zemljište; ~ *fertile* plodno tlo; ~ *povero* siromašno tlo; ~ *straniero* strana zemlja

**suonare** *v* zvoniti; zazvoniti

**suono** *m* zvuk; glas; *rompere il muro del* ~ pro- biti zvučni zid

**superabile** *adj* savladiv; premostiv; nadmašiv

**superamento** *m* prevazilaženje; premašivanje; sa- vladavanje; ~ *della crisi* prevazilaženje krize

**superare** *v* prebroditi; savladati; prevazilaziti; preći; premašiti; ~ *l'aspettativa* premašiti oče- kivanje; ~ *un concorrente* premašiti konku- renta; ~ *un contingente* premašiti meru; ~ *le dif- ficoltà* prebroditi teškoće; ~ *i fondi* prekoračiti fondove; ~ *la norma (di lavoro)* premašiti (pre- baciti) normu; ~ *il peso* premašiti težinu; ~ *gli stanziamenti* premašiti odobrena sredstva

**superassicurazione** *f* nadosiguranje

**superbia** *f* oholost; nadmenost

**supercarburante** *m* visokooktanski benzin; su- per-benzin

**superconduttore** *m (fis)* superprovodnik

**superconsumo** *m* prekomerna (preterana) potroš- nja

**superficiale** *adj* površan; površinski, plitak

**superficie** *f* površina, površinski sloj; spoljašnjost; *misura di* ~ površinska mera; ~ *abitazionale* stambena površina; ~ *catastale* katastarska po- vršina; ~ *coltivabile* obradiva površina; ~ *col- tivata* obrađena površina; ~ *coperta* pokrivena površina; ~ *di correlazione* površina (stati- stičke) korelacije; ~ *espositiva (di esposizione)* izložbena površina, ~ *fabbricata* izgrađena po- vršina, ~ *di magazzinaggio* skladišna površina; ~ *di probabilità* raspon verovatnoće; ~ *di re- gressione* raspon regresije; ~ *utile* korisna po- vršina

**superfluo** *adj* suvišan; izlišan; nepotreban

**superfosfato** *m (chim)* superfosfat

**superiore** *m e adj* pretpostavljeni; starešina manastira; iguman; gornji; viši; bolji; superioran; nadmoćan; izvrstan; *consiglio ~ della magistratura* više veće sudstva; *essere ~ a qcs* nadmašiti nešto; *forza ~* viša sila; *scuola ~* viša škola; *~ alla media* iznad proseka; *tribunale economico ~* viši privredni sud
**superiorità** *f* preimućstvo; superiornost; nadmoć
**superlavoro** *m* prekomeran rad
**supermercato** *m* supermarket; samoposluga
**supero** *m (comm)* višak; ostatak
**superperito** *m (leg)* superveštak; naknadno određen veštak
**superperizia** *f (leg)* superveštačenje; naknadno veštačenje
**superpotenza** *f* supersila
**superproduzione** *f* hiperprodukcija
**superprofitto** *m (econ)* ekstraprofit
**supersonico** *adj* nadzvučni; supersoničan; *velocità supersonica* supersonična brzina
**superstite** *m e f* preživela osoba
**superstizione** *f* praznoverje; sujeverje
**superstizioso** *adj* praznoveran; sujeveran
**superstrada** *f* superstrada; široki put za brzi saobraćaj
**superstrato** *m* gornji sloj
**supertassa** *f* dodatni porez (taksa)
**superteste** *m e f* glavni (ključni) svedok
**superuomo** *m* supermen; natčovek
**supervisione** *m* superrevizija; superkontrola
**supervisore** *m* supervizor
**suppellettile** *f* nameštaj; pokućstvo; kućni predmeti
**supplementare** *adj* dopunski; dodatni; naknadni; *ordinazione ~* naknadna (dopunska) porudžbina; *valutazione ~* naknadna procena
**supplemento** *m* dopuna; dodatak; doplata; *~ di dazio* doplata takse; *~ economico di un giornale* oglasni deo novina; *~ d'imposta* doplata poreza; *~ di nolo* doplata vozarine; *~ di perequazione* obračunski dodatak; *~ postale* doplata poštarine; *~ di premio* premijski dodatak; *~ di prezzo* dodatak na cenu; *~ di qualità* kvalitativni dodatak; *~ di salario* dodatak na platu; *~ di tasse* dodatak na porez (na takse)
**supplente** *m e adj* zamenik; suplent; vršilac dužnosti; *~ di ministro degli affari esteri* zamenik ministra spoljnih poslova
**supplenza** *f* zamenjivanje na poslu; privremeni rad u nastavi
**suppletivo** *adj* dopunski; dodatni
**suppletorio** *adj* dopunski; dodatni
**supplica** *f* (ponizna) molba
**supplicante** *m e f* molilac; molitelj
**supplichevole** *adj* koji preklinje; molećiv
**supplire** *v* zameniti (nekoga); nadoknaditi (nešto); *~ ad una deficienza* nadoknaditi nedostatak; *~ qcn* zamenjivati nekoga; *~ alle spese* nadoknaditi troškove
**supplizio** *m* teška muka; tortura; *~ capitale* smrtna kazna; *il ~ di Tantalo* Tantalove muke
**supporre** *v* pretpostaviti; pretpostavljati
**supporto** *m* nosač; držač; podloga
**supposizione** *f* pretpostavka; nagađanje; *fare una ~* izneti pretpostavku; *~ d'infante* podmetanje deteta; *~ iuris et de iure* neoboriva pravna pretpostavka; *~ iuris tantum* oboriva pravna pretpostavka
**supremazia** *f* vrhovna vlast; prvenstvo; nadmoć; prevlast; *~ sul mercato* prevlast (nadmoć) na tržištu
**supremo** *adj* vrhovni; najviši; krajnji; poslednji; *corte suprema economica* vrhovni privredni sud; *Corte suprema della Jugoslavia* Vrhovni sud Jugoslavije (nekadašnji); *corte suprema militare* vrhovni vojni sud; *giudizio ~* strašni sud; *l'ora suprema* smrtni čas; *~ arbitro* vrhovni sudija
**surgelamento** *m* duboko zamrzavanje hrane
**surgelato** *adj* duboko zamrznuta hrana
**surrettizio** *adj (leg)* dobijen na prevaru
**surriscaldamento** *m* pregrevanje; pregrejavanje; *~ congiunturale* konjunkturno zagrejavanje
**surrogabile** *adj* zamenljiv
**surrogare** *v* zameniti; zamenjivati
**surrogato** *m* zamena; surogat; *~ monetario (del denaro)* surogat novca
**surrogazione** *f* zamena, zamenjivanje; *adempimento con ~* ispunjenje sa zamenom; *in ~ di* u zamenu za; *~ ipotecaria* hipotekarna zamena; *~ in caso d'adempimento parziale* zamena u slučaju delimičnog ispunjenja; *~ legale* zakonska zamena; *~ personale* personalna zamena; *~ processuale* procesna zamena; *~ reale* realna zamena
**suscettibile** *adj* lako uvredljiv; preosetljiv; osetljiv; podložan (nečemu); sposoban (za nešto); *~ di mutamento* osetljiv na izmenu; *~ di prove* podložan dokazima; *~ di variazione* podložan promeni
**suspicione** *f (leg)* sumnja; *~ legittima* opravdana sumnja
**susseguente** *adj* susedni; idući; sledeći; naredni
**susseguire** *v* slediti, dolaziti (iza nečega)
**sussidiare** *v* pomoći; potpomagati
**sussidiario** *adj* pomoćni; rezervni; dopunski
**sussidiato** *adj* koji prima pomoć (potporu); potpomognut
**sussidio** *m* pomoć; novčana pomoć; potpora; *~ in denaro* pomoć u novcu; *~ ai disoccupati (di disoccupazione)* pomoć nezaposlenima; *~ familiare* porodična pomoć; *~ a fondo perduto* nepovratna pomoć; *~ infantile* dečja potpora; *~ per malattia* pomoć za slučaj bolesti; *~ sociale* socijalna pomoć, *~ statale (dello Stato)* državna pomoć; *~ temporaneo* privremena pomoć; *~ di trasloco* pomoć za selidbu



**sussistenza** *f* izdržavanje; snabdevanje; postojanje; osnovanost; *accertare la ~ o non ~ di un rapporto giuridico* utvrditi da li postoji ili ne postoji osnovanost pravnog odnosa; *magazzino di ~* skladište za snabdevanje; *mezzi di ~* sredstva za opstanak
**sussistere** *v* postojati; imati osnova; biti zasnovan
**svago** *m* razonoda; zabava
**svalutare** *v* devalvirati; obezvrediti; *~ un credito* devalvirati kredit; *~ una moneta* devalvirati novac; *~ il pericolo* potceniti opasnost
**svalutazione** *f* devalvacija; smanjenje vrednosti; obezvređivanje; omalovažavanje; *~ del capitale* devalvacija kredita; *~ della moneta (monetaria)* devalvacija novca
**svanire** *v* nestati; iščeznuti
**svantaggio** *m* nepovoljan položaj; hendikep; neprilika; šteta; *in condizioni di ~* u nepovoljnom položaju; *recuperare lo ~* nadoknaditi zaostatak
**svantaggioso** *adj* nepovoljan; štetan; škodljiv
**svaporare** *v* ispariti; izvetriti; oslabiti
**svariato** *adj* raznolik; raznovrstan; šaren
**svecchiamento** *m* podmlađivanje; osvežavanje
**svecchiare** *v* podmladiti; obnoviti; modernizovati
**svedese** *adj* švedski
**Svedese** *m e f* Šveđanin; Šveđanka
**svegliare** *v* buditi; probuditi; razmrdati; razbuditi; pobuditi; izazvati (želju, apetit i sl.); *~ l'attenzione* privući pažnju; *~ i sospetti* probuditi sumnje
**sveglio** *adj* budan; bistar; promućuran; živahan; pažljiv
**svelamento** *m* otkrivanje; iznošenje na videlo
**svelare** *v* otkriti; obelodaniti; *~ un segreto* odati tajnu
**svelto** *adj* brz; hitar; okretan; spreman; *mente svelta* bistar um
**svendere** *v (comm)* rasprodati; rasprodavati; prodavati u bescenje
**svendita** *f (comm)* rasprodaja; *articolo di ~* roba na rasprodaji; *~ di merce* rasprodaja robe; *~ occasionale* prigodna rasprodaja; *~ stagionale (di stagione)* sezonska rasprodaja
**sventare** *v* osujetiti; sprečiti; onemogućiti; *~ un colpo* izbeći udarac
**sventura** *f* nesreća
**sventurato** *adj* nesrećan; zlosrećan
**svernamento** *m* prezimljivanje; zimovanje; zimski san
**svernare** *v* prezimiti; zimovati; provoditi zimu
**Svezia** *f (geogr)* Švedska
**sviamento** *m* odvraćanje; skretanje; zastranjenje; zabluda; iskakanje iz koloseka (šina); *~ della clientela* udaljavanje kupaca (poslovnih partnera)
**sviare** *v* odvratiti; skrenuti (od nečega); zavesti (na krivi put); *~ l'attenzione* odvratiti (skrenuti) pažnju; *~ il discorso* skrenuti razgovor na drugo
**sviarsi** *v rifl* zastraniti; zalutati
**svilire** *v* poniziti; obezvrediti; umanjiti cenu; *~ la moneta* obezvrediti novac; *~ i prezzi* oboriti cene
**sviluppare** *v* razviti; razvijati; odmotati; razraditi; *~ un progetto* razviti projekt (zamisao)
**sviluppato** *adj* razvijen; *insufficientemente ~* nedovoljno razvijen; *non ~* nerazvijen
**sviluppo** *m* razvoj; razvijanje; razvitak; napredak; unapređenje; *prendere ~* razvijati se; *~ degli affari* razvoj poslova; *~ ascensionale* razvoj u porastu; *~ commerciale* trgovački razvoj; *~ del commercio* razvoj trgovine; *~ del commercio estero* razvoj spoljne trgovine; *~ culturale* kulturni razvoj; *~ demografico* demografski razvoj; *~ di diritto* razvoj prava; *~ dell'economia nazionale* razvoj narodne privrede; *~ economico* privredni razvoj; *~ industriale* industrijski razvoj; *~ materiale* materijalni razvoj; *~ della produzione* razvoj proizvodnje; *ufficio ~ di un'azienda* biro za unapređenje preduzeća
**svincolamento** *m* oslobađanje (od obaveza); podizanje robe (sa carine)
**svincolare** *v (comm)* osloboditi (obaveze, hipoteke, tereta); iskupiti; podići (robu); platiti carinu (ili troškove prevoza); *~ la merce della dogana* preuzeti robu nakon uplate carine
**svincolarsi** *v rifl* osloboditi se; istrgnuti se
**svincolo** *m* spojni put; prilaznica; prilazni put; prelaz; oslobođenje (od obaveze); razrešenje; *certificato di ~* potvrda o oslobođenju; *~ del capitale* oslobođenje kapitala; *~ doganale* ocarinjenje; *~ di oggetti impegnati* oslobođenje založenih predmeta; *~ da una promessa* oslobođenje od datog obećanja
**svisare** *v* izvrnuti; iskriviti; pogrešno prikazati (činjenice)
**svista** *f* omaška; propust; greška; *per ~* greškom
**Svizzera** *f (geogr)* Švajcarska
**svizzero** *adj* švajcarski
**Svizzero** *m* Švajcarac
**svolgere** *v* razviti; odmotati; raširiti; razrediti; obaviti; sprovesti; *~ un'attività* razviti delatnost; *~ un commercio* baviti se trgovinom; *~ un'inchiesta* vršiti anketu
**svolgimento** *m* odvijanje; razvijanje; razvoj; *~ degli affari* razvoj poslova; *~ dei fatti* razvoj događaja
**svolta** *f* skretanje; zaokret; zavoj; preokret; prekretnica; *divieto di ~* zabrana skretanja; *prendere la ~* zaokrenuti; *~ a destra* skretanje na desno; *~ a sinistra* skretanje na levo
**svoltare** *v* skrenuti; zaokrenuti; odviti; odmotati; *~ il discorso* skrenuti razgovor
**svuotamento** *m* pražnjenje; ispražnjenje
**svuotare** *v* prazniti; isprazniti

# T

**tabaccheria** *f* trafika; prodavnica duvana

**tabella** *f* tablica; tabela; tabla; pregledan popis; lista; spisak; ~ *degli avanzamenti* lista unapređenja; ~ *d'avviso* opomena; ~ *dei cambi* kursna lista; ~ *dei concorrenti* popis takmičara; ~ *delle indennità* popis naknade (štete); ~ *degli interessi* popis kamata; ~ *delle merci di esportazione* lista izvozne robe; ~ *della parità* paritetna tabela; ~ *dei prezzi* cenovnik; ~ *delle qualifiche* popis kvalifikacija; ~ *di ripartizione* ključ raspodele; ~ *delle ritenute* lista obustava; ~ *salariale* platna lista; ~ *dei servizi* pregled službe; ~ *degli stipendi* platna lista; ~ *tariffaria* tarifna lista

**tabellare** *adj* tabelarni; *prospetto* ~ tabelarni prikaz

**tabellone** *m* pano; oglasna tabla; red vožnje na javnom mestu; ~ *pubblicitario* reklamni pano

**taccheggiare** *v* krasti po radnjama (izloženu robu)

**taccheggiatore** *m* kradljivac po radnjama (izložene robe)

**taccheggio** *m* krađa po radnjama (izložene robe)

**taccia** *f* optužba; prigovor; glasina; *di mala* ~ ozloglašen

**tacciare** *v* optužiti; okriviti; ~ *a torto* nabediti

**taccuino** *m* notes; džepna beležnica

**tacere** *v* ćutati; ućutkati; zaćutati; prećutati; *far* ~ ućutkati; *mettere a* ~ zataškati

**tachimetro** *m (autom)* tahimetar; brzinomer

**tacitamente** *adv* prećutno; tiho; ćutljivo

**tacitare** *v* ućutkati; *(comm)* podmiriti (isplatiti poverioca); ~ *i creditori* isplatiti poverioce; ~ *una fattura* podmiriti račun

**tacito** *adj* ćutljiv; tih; prećutan; prećutni; *condizione tacita* prećutan uslov; *consenso* ~ prećutan pristanak; *patto* ~ prećutan sporazum; ~ *rimprovero* prećutan prekor; *tacita rinunzia a un diritto* prećutno odricanje od prava

**taglia** *f* stas; veličina; otkup; otkupnina; *mettere una* ~ *su qcn* uceniti nečiju glavu; *di mezza* ~ srednjeg rasta

**tagliando** *m* kupon; odsečak; ~ *d'azione* akcijski kupon; ~ *arretrato* zaostali kupon; ~ *di controllo* kontrolni kupon; ~ *di dividendo* dividendni kupon; ~ *d'interesse* kamatni kupon; ~ *staccato* otcepljeni kupon

**tagliare** *v* seći; rezati; odseći; poseći; ~ *la corda* zbrisati; odmagliti; ~ *corto* prekratiti; prekinuti naprečac; ~ *fuori* isključiti; izolovati; ~ *il vino* krstiti vino; ~ *le spese* smanjiti troškove; ~ *i tempi* ubrzati proizvodnju; skratiti vreme proizvodnje

**tagliato** *adj* odrezan; izostavljen; prikladan; *essere* ~ *a qcs* biti stvoren (talentovan) za nešto

**taglieggiare** *v* uceniti; udariti namet

**taglio** *m* sečenje; rezanje; skraćivanje; skraćenje; rez; posekotina; sečivo; oštrica; odsečak; odrezak; *arma a doppio* ~ dvosekli mač; *biglietto di grosso* ~ novčanica velikog apoena; *moneta di piccolo* ~ novčanica malog apoena; ~ *monetario* novčani apoen; *vendere a* ~ prodavati na komad

**taglione** *m* odmazda; vraćanje istom merom; *legge del* ~ zakon odmazde; kažnjavanje istom merom; *vendicarsi secondo la legge del* ~ osvetiti se po zakonu odmazde

**tagliuzzare** *v* seckati; iseckati

**tale** *adj e pron* takav; taj; izvesni; taj i taj; neko; izvesno lice; *il* ~ taj; *il* ~ *del tali* taj i taj; *in* ~ *maniera* na takav način; *in* ~ *modo* na takav način; *quel* ~ onaj; ~ *e quale* isti; potpuno jednak; *un* ~ neko

**talea** *f (bot)* sadnica; mladica

**talloncino** *m* odsečak; kupon

**tallone** *m* peta; ~ *aureo* monetarni sistem baziran na vrednosti zlata; ~ *monetario* metal od koga se kuje novac

**talmente** *adv* toliko, tako

**talvolta** *adv* katkad; ponekad

**tamponamento** *m* začepljenje; tamponiranje; ~ *a catena* lančani sudar

**tamponare** *v* začepiti; tamponirati

**tampone** *m* tampon; čep od vate; jastučić za pečate; *(ferr)* odbojnik

**tanca** *f (naut)* tank; cisterna; rezervoar

**tangente** *f e adj* mito; tangenta; pripadajući deo



**tangenza** *f* najviša tačka; plafon

**tangenziale** *f* zaobilaznica; zaobilazni put

**tangibile** *adj* dodirljiv; opipljiv; *prova* ~ očigledan dokaz

**tanto** *adj e adv* toliko; mnogo; tako; vrlo; veoma; mnogo; *di* ~ *in* ~ s vremena na vreme; povremeno; *ogni* ~ s vremena na vreme; *fino a* ~ *che* sve dok ne; *per una volta* ~ makar jedanput; ~ *per dire* reći samo tako; ~ *meglio* utoliko bolje; ~ *più* utoliko više; *un* ~ *per cento* izvestan procenat; *un* ~ *sul ricavo* izvestan deo prihoda; *vendere a* ~ prodavati po toliko

**Tanzania** *f (geogr)* Tanzanija

**tappa** *f* etapa; odmorište; zastoj; *fare* ~ napraviti pauzu; zastati; ~ *di transizione* prelazna faza

**tapparella** *f* roletna (prozora)

**tappeto** *m* tepih; ćilim; prostirka; strunjača; *mettere sul* ~ staviti na tapet; staviti na raspravu

**tappo** *m* čep; zapušač

**tara** *f* tara; težina ambalaže; popust; *fare la* ~ odbiti taru; *senza* ~ bez tare; ~ *addizionale* dopunska tara; ~ *effettiva* efektivna tara; ~ *fissa* fiksna tara; ~ *legale* zakonska tara; tara bez catine; ~ *media* prosečna tara; ~ *originale* originalna tara; ~ *percentuale* procentualna tara; ~ *reale* stvarna tara; ~ *totale* ukupna tara; ~ *d'uso* uobičajena tara

**tarare** *v* baždariti; kalibrirati; odbiti taru; tarirati

**taratura** *f* baždarenje; kalibriranje; određivanje tare; tariranje

**tardare** *v* kasniti; zakasniti; zakašnjavati; odugovlačiti; zatezati; ~ *la consegna della merce* zatezati s isporukom robe

**tardi** *adv* kasno; *al più* ~ najkasnije; *fare* ~ zakasniti; *meglio* ~ *che mai* bolje ikad nego nikad; *più* ~ kasnije; *presto o* ~ pre ili kasnije; *sul* ~ kasno

**tardivo** *adj* kasni; pozan; zakasneo; zaostao; *frutta tardiva* kasno voće; *tardiva esecuzione* zakasnelo izvršenje

**tardo** *adj* kasni; pozni

**targa** *f* pločica; ploča; tabla; tablica; ~ *di immatricolazione automobilistica* automobilska registarska tablica

**tariffa** *f* zvanična cena; tarifa; *applicare una* ~ primeniti tarifu; *in base alla* ~ na bazi tarife; *conforme alla* ~ po tarifi; *a doppia* ~ po dvostrukoj tarifi; *fissare la* ~ utvrditi tarifu; *mettere a* ~ odrediti tarifu; *pagare a* ~ platiti po tarifi; *a prezzo di* ~ po tarifnoj ceni; *riduzione di* ~ sniženje tarife; *salario di* ~ najamnina prema tarifi; *stabilire una* ~ utvrditi tarifu; *stare alla* ~ držati se tarife; *di* ~ tarifni; ~ *d'abbonamento* pretplatna tarifa; ~ *di andata e ritorno* cena odlaska i povratka; ~ *autonoma* samostalna tarifa; ~ *base* osnovna tarifa; ~ *cambiaria* menična tarifa; ~ *chilometrica* tarifa po kilometru; ~ *collettame* tarifa za komadne pošiljke; ~ *combinata* kombinovana tarifa; ~ *compensativa* obračunska tarifa; ~ *comune* zajednička tarifa; ~ *di concorrenza (concorrenziale)* konkurentska tarifa; ~ *contrattuale* ugovorna tarifa; ~ *convenzionale* uobičajena tarifa; ~ *di cottimo* tarifa po komadu; ~ *degressiva* degresivna tarifa; ~ *differenziale* diferencijalna terifa; ~ *doganale (di dazio)* carinska tarifa; ~ *doppia* dvostruka tarifa; ~ *eccezionale (di eccezione)* izuzetna tarifa; ~ *elettrica* električna tarifa; ~ *d'esportazione* izvozna tarifa; ~ *ferroviaria* železnička tarifa; ~ *fissa* fiksna tarifa; ~ *forfettaria* paušalna tarifa; ~ *generale* opšta tarifa; ~ *graduale* postepena (stepenasta) tarifa; ~ *d'importazione* uvozna tarifa, ~ *interna* interna (unutrašnja) tarifa; ~ *internazionale* međunarodna tarifa; ~ *limite* granična (najviša) tarifa; ~ *di massima* maksimalna tarifa, ~ *media* prosečna tarifa; ~ *di mediazione* posrednička tarifa; ~ *merci* robna tarifa; ~ *minima* minimalna tarifa; ~ *nazionale* nacionalna tarifa; ~ *dei noli* tarifa vozarina; ~ *obbligatoria* obavezna tarifa; ~ *piena* puna tarifa; ~ *portuale* lučka tarifa; ~ *postale* poštanska tarifa; ~ *preferenziale* povlašćena tarifa; ~ *progressiva* progresivna tarifa; ~ *proporzionale* proporcionalna tarifa; ~ *protettiva (protezionista)* zaštitna tarifa; ~ *salariale (dei salari)* tarifa nadnica (najamnina); ~ *semplice* jednostavna tarifa; ~ *di sostegno* potporna tarifa; ~ *speciale* specijalna tarifa; ~ *telefonica* telefonska tarifa; ~ *telegrafica* telegrafska tarifa; ~ *di transito* tranzitna tarifa; ~ *dei trasporti* transportna tarifa, ~ *unica* jedinstvena tarifa; ~ *unitaria* jedinična tarifa; ~ *ad valorem* tarifa od vrednosti; ~ *in vigore* tarifa na snazi

**tariffale** *adj* tarifni

**tariffare** *v* odrediti tarifu; tarifirati; propisati cenu

**tariffario** *m e adj* cenovnik; spisak tarifa; tarifni pravilnik; tarifni; *accordo* ~ tarifni sporazum; *convenzione tariffaria* tarifni ugovor; *regolamento* ~ tarifni pravilnik

**tarlato** *adj* crvotočan; ucrvotočen

**tasca** *f* džep; *da* ~ džepni

**tascabile** *adj* džepni; *edizione* ~ džepno izdanje

**tassa** *f* dažbina; doprinos; porez; taksa; *esente da* ~ oslobođeno takse; *esenzione da* ~ oslobođenje od takse; *pagare le tasse* plaćati porez; *soggetto a* ~ podložan plaćanju takse; ~ *accessoria* sporedna taksa; ~ *d'accettazione* taksa prihvatanja; ~ *d'acqua* namet na vodu; ~ *addizionale* dopunska taksa; ~ *addizionale sull'imposta* prirez na porez; ~ *amministrativa* administrativna taksa; ~ *d'ammissione* prijemna taksa; ~ *d'ancoraggio* taksa za sidrenje; kotvarina; ~ *annuale* godišnja taksa; ~ *di approdo* taksa za pristajanje; ~ *sugli automezzi* porez na motorna vozila; ~ *d'avviso* taksa za obavešte-

nje; ~ *base (di base)* osnovna taksa; ~ *di bollo* taksa za pečaćenje; ~ *di bordo* brodska taksa; ~ *di brevetto* taksa na patent; ~ *cambiaria* menična taksa; ~ *di caricazione* dažbina utovara; ~ *di circolazione* saobraćajna taksa; ~ *compensativa (di compensazione)* obračunska taksa; ~ *complementare* dopunska taksa; ~ *comunale* opštinska taksa; ~ *di conguaglio* obračunska taksa; ~ *consolare* konzularna taksa; ~ *sui contratti di Borsa* taksa na berzanske ugovore; ~ *costiera* obalna taksa; ~ *di deposito* taksa za skladištenje; ~ *diretta* neposredna dažbina; ~ *doganale* carinska taksa; ~ *d'entrata* pristupna taksa; ~ *erariale* državna taksa; ~ *d'esame* ispitna taksa; ~ *d'esercizio* taksa na poslovanje; ~ *d'esportazione* izvozna taksa; ~ *fondiaria* zemljarina; ~ *forfettaria* paušalna taksa; ~ *globale* globalna taksa; ~ *giudiziale* sudska taksa; ~ *d'importazione* uvozna taksa; ~ *indiretta* posredna taksa; ~ *sulle insegne* porez na natpisne ploče; ~ *d'iscrizione* upisnina; ~ *di legalizzazione* taksa za sudsku overu; ~ *di licenza* taksa za licencu; ~ *locale* lokalna taksa; ~ *di locazione* taksa za najam (zakup); ~ *di lusso* taksa na luksuz; ~ *di macellazione* klanička taksa; ~ *di magazzinaggio* skladišna taksa; ~ *di manomorta* taksa na neotuđiva dobra; ~ *di manutenzione* taksa za održavanje; ~ *di mercato* tržišna (pijačna) taksa; ~ *delle miniere* rudnički doprinosi; ~ *di monopolio* monopolska taksa; ~ *di navigazione* plovidbena taksa; ~ *di negoziazione* taksa na trgovanje; ~ *sulle operazioni di Borsa* taksa na berzanske operacije; ~ *di partecipazione* taksa za učešće; ~ *di perequazione* taksa za ujednačenje; egalizacijska dažbina; ~ *di pesatura* taksa za vaganje; ~ *di pilotaggio* taksa za pilotiranje; ~ *di porto (portuale)* lučka taksa; ~ *postale* poštanska taksa; ~ *di posteggio* dažbina za parkiranje; ~ *progressiva* progresivna taksa; ~ *di protesto* taksa za protest; ~ *di punzonatura* taksa za baždarenje; ~ *di recapito* taksa za dostavu; ~ *di registrazione* dažbina za registraciju; ~ *di registro* dažbina za upis u registar; ~ *sulla ricchezza mobile* porez na dohodak, ~ *di rimorchio* taksa za vuču (tegljenje); ~ *sui salari* taksa na najamninu; ~ *di scambio* porez na promet; ~ *di scaricazione* dažbina za istovar; ~ *scolastica* školarina; ~ *di soggiorno* boravišna taksa; ~ *di sorveglianza* taksa za nadzor; ~ *di sosta* taksa za ležarinu; ~ *di spedizione* dažbina za otpremanje; ~ *sugli spettacoli* taksa na predstave; ~ *di successione* nasledna taksa; ~ *di suggellazione* dažbina za pečaćenje (plombiranje); ~ *supplementare* dopunska taksa; ~ *di transito* tranzitna taksa; ~ *di trasbordo* taksa za pretovar; ~ *di trascrizione* taksa za prepis (prenos); ~ *sui trasporti* prevozna taksa; ~ *unica* jedinstvena taksa; ~ *d'utilizzazione* dažbina za korišćenje; ~ *ad valorem* taksa od vrednosti

**tassabile** *adj* podložan taksi; oporeziv

**tassare** *v* taksirati; podvrći taksi; oporezovati; ~ *il prezzo* odrediti cenu

**tassativamente** *adv* taksativno; tačno; obavezno

**tassativo** *adj* taksativan; koji tačno određuje; obavezan

**tassazione** *f* oporezivanje; naplata takse; taksiranje; ~ *del compenso del perito* oporezivanje nagrade veštaka; ~ *forfettaria* paušalno oporezivanje; ~ *progressiva* progresivno oporezivanje; ~ *sul reddito* oporezivanje dohotka (prihoda)

**tasse** *f pl* takse; dažbine; *commisurare le* ~ odrediti dažbine; *pagare le* ~ platiti takse; *riscossione delle* ~ naplata taksi; ~ *sugli automezzi* takse na motorna vozila; ~ *giudiziarie* sudske takse; ~ *portuali* lučke takse

**tasso** *m (comm)* stopa; kamata; odnos; *ridurre il ~ di sconto* smanjiti kamatnu stopu; ~ *d'accumulazione* akumulaciona stopa; ~ *d'ammortamento* amortizaciona stopa; ~ *annuale* godišnja stopa; ~ *di cambio* devizni kurs; ~ *di capitalizzazione* stopa kapitalizacije; ~ *composto* složena kamatna stopa; ~ *di controstallie* stopa za prekostojnice; ~ *di conversione* stopa za obračun; ~ *creditore (creditizio)* kamatna stopa potraživanja; ~ *cumulativo* zbirna stopa; ~ *debitore (debitorio)* dugovna kamatna stopa; ~ *demografico* demografska stopa; ~ *del deporto* deportna stopa (na berzi); ~ *differenziale* diferencijalna stopa; ~ *di dividendo* dividendna stopa; ~ *doganale* carinska stopa; ~ *fisso* fiksna stopa; ~ *forfettario* paušalna stopa; ~ *giornaliero* dnevna kamatna stopa; ~ *dell'imposta* poreska stopa, ~ *d'incapacità* procenat smanjenja radne sposobnosti; ~ *d'incremento* stopa porasta; ~ *d'interesse* kamatna stopa; ~ *legale d'interesse* zakonska kamatna stopa; ~ *libero (fuori banca)* slobodna (neslužbena vanbankarska) kamatna stopa; ~ *di mortalità* stopa mortaliteta (smrtnosti); ~ *di natalità* stopa nataliteta; ~ *di nolo* stopa najma; ~ *nominale* nominalna stopa; ~ *nominale d'interesse* nominalna kamatna stopa; ~ *di pensione* penzijska stopa; ~ *preferenziale* preferencijalna (povlašćena) kamatna stopa; ~ *di premio* premijska stopa; ~ *di prestito contro pegno* stopa zajma na osnovu zaloga; ~ *del profitto* profitna stopa; ~ *di provvigione* stopa provizije; ~ *reciproco* recipročna kamatna stopa; ~ *di riporto* reportna stopa (na berzi); ~ *di risconto* reeskontna stopa; ~ *di risparmio* stopa štednje; ~ *di sconto* eskontna (diskontna) stopa; ~ *uniforme* jedinstvena kamatna stopa; ~ *unitario* jedinična stopa; ~ *variabile* promenljiva stopa

**tasto** *m* tipka; dirka; pipanje



**tattica** *f* taktika; taktičnost

**tatto** *m* takt; obzir; čulo dodira; pipanje; *senza* ~ bez takta; netaktičan

**taverna** *f* birtija; krčma

**tavola** *f* tabela; pregled; daska; ploča; tabla; sto; trpeza; *mettere le carte in* ~ otkriti karte; *a* ~ za stolom; ~ *di contingenza* tabela nužnosti; ~ *di correlazione* tabela korelacije; ~ *cumulativa* kumulativna tabela; ~ *finanziaria* finansijska tabela; ~ *di frequenza* tabela frekvencije; ~ *degli interessi* tabela kamata; ~ *logaritmica* logaritamska tablica; ~ *rotonda* okrugao sto; ~ *statistica* statistička tabela

**tavolato** *m* brodski pod; drveni pod; patos; obloga od dasaka

**tavoletta** *f* daščica; tabla; pločica

**teatro** *m* pozorište; teatar; ~ *di guerra* ratište; bojno polje

**tecnica** *f* tehnika; ~ *agricola* poljoprivredna tehnika; ~ *assicurativa* tehnika osiguranja; ~ *bancaria* bankarska tehnika; ~ *commerciale* trgovačka tehnika, ~ *criminale* kriminalistička tehnika; ~ *doganale* carinska tehnika; ~ *finanziaria* finansijska tehnika; ~ *fiscale* poreska tehnika; ~ *industriale* industrijska tehnika; ~ *di lavoro* tehnika rada; ~ *mercantile* tehnika trgovanja; ~ *moderna* moderna tehnika; ~ *tributaria* poreska tehnika; ~ *della vendita* tehnika prodaje

**tecnico** *m e adj* tehničar; stručnjak; tehnički; stručan; *direttore* ~ tehnički direktor; *Istituto T~C-ommerciale* srednja trgovačka škola; *progresso* ~ tehnički napredak; *servizio* ~ tehnička služba; *sezione tecnica* tehničko odeljenje; ~ *doganale* carinski tehničar; ~ *pubblicitario* stručnjak za reklamu

**tecnocrazia** *f (polit)* tehnokratija

**tecnologia** *f* tehnologija

**tecnologico** *adj* tehnološki

**tela** *f* platno; ~ *cerata* voštano platno; ~ *di cotone* pamučno paltno; ~ *d'imballaggio* platno za ambalažu; ~ *impermeabile* nepromočivo platno; ~ *di iuta* jutano platno; ~ *metallica* metalno platno; ~ *da sacco* platno za džakove

**telaio** *m* okvir; šasija (automobila); skelet; podloga; razboj

**telecomando** *m* daljinski upravljač; teledirigovanje

**telecomunicazione** *f* telekomunikacija; *violazione dei segnali di* ~ zloupatreba telekomunikacionih znakova

**teleferica** *f* žičara

**telefonare** *v* telefonirati

**telefonata** *f* telefonski poziv; telefonski razgovor; *fare una* ~ telefonirati; ~ *interurbana* međugradski telefonski razgovor; ~ *urbana* gradski telefonski razgovor

**telefonia** *f* telefonija; ~ *senza fili* bežična telefonija

**telefonicamente** *adj* telefonski; preko telefona

**telefonico** *adj* telefonski; *cabina telefonica* telefonska govornica; *centrale telefonica* telefonska centrala; *chiamata telefonica* telefonski poziv; *colloquio* ~ telefonski razgovor; *comunicazione telefonica* telefonska veza; *conversazione telefonica* telefonski razgovor; *elenco* ~ telefonski imenik; *filo* ~ telefonska žica; *guida telefonica* telefonski imenik; *linea telefonica* telefonska linija; *rete telefonica* telefonska mreža

**telefonista** *m e f* telefonista

**telefono** *m* telefon; *colpo di* ~ telefonski poziv; *comunicare per* ~ javiti telefonom; ~ *automatico* automatski telefon; ~ *cellulare* mobilni telefon; ~ *interno* lokal; ~ *pubblico* javni telefon

**telefotografia** *f* telefotografija

**telegrafare** *v* telegrafisati

**telegrafia** *f* telegrafija; ~ *senza fili* bežična (radio) telegrafija

**telegraficamente** *adv* telegrafski

**telegrafico** *adj* telegrafski; *cifrario* ~ telegrafski kodeks; *rete telegrafica* telegrafska mreža; *rimessa telegrafica* telegrafska doznaka, *risposta telegrafica* telegrafski odgovor; *servizio* ~ telegrafska služba; *versamento* ~ telegrafska uplata

**telegrafista** *m e f* telegrafista

**telegrafo** *m* telegraf; *per* ~ telegrafskim putem; ~ *senza filo* bežični telegraf

**telegramma** *m* telegram; ~ *cifrato* šifrirani telegram; ~ *collazionato* uporeden telegram; ~ *differito* odgoden telegram; ~ *lampo* ekler telegram; ~ *lettera* pismo telegram; ~ *ordinario* običan telegram; ~ *con risposta pagata* telegram s plaćenim odgovorom; ~ *di Stato* državni telegram; ~ *urgente* hitan telegram

**telescrivente** *f* teleprinter; teleks

**telescriventista** *m e f* teleprinterista

**teleselezione** *f* automatski telefonski saobraćaj

**teletrasmettere** *v* prenositi na daljinu; emitovati preko televizije

**teletrasmissione** *f* prenošenje na daljinu; TV prenos

**televisione** *f* televizija; ~ *via cavo* kablovska televizija

**televisivo** *adj* televizijski; *schermo* ~ televizijski ekran

**televisore** *m* televizor

**telex** *m* teleks

**tema** *m* predmet; tema; *divagare dal ~ (dall'argomento)* udaljiti se od teme (predmeta); *uscire dal* ~ skrenuti s teme

**tematico** *adj* tematski

**temere** *v* bojati se; plašiti se (nekoga, nečega)

**temperare** *v* umeriti; ublažiti; kaliti; prekaliti

**tempesta** *f* oluja; bura; nevreme; *sollevare una ~* izazvati buru

**tempestivamente** *adv* na vreme; pravovremeno; u pravo vreme

**tempestività** *f* blagovremenost; pravoremenost; *con una certa ~* sa određenom hitnošću

**tempestivo** *adj* blagovremen; pravovremen

**tempo** *m* vreme; doba; *a ~* na vreme; *a ~ debito* pravovremeno; *a ~ determinato* na određeno vreme; *a suo ~* u svoje vreme; *a ~ indeterminato* na neodređeno vreme; *a ~ opportuno* blagovremeno; *avere ~ d'avanzo* imati vremena na pretek; *calcolo del ~* računanje vremena; *col ~* s vremenom; *con l'andar del ~* s vremenom; *con ogni ~* po svakom vremenu; *da quel ~* odonda; *da ~* odavno; *da ~ immemorabile* odvajkada; *da tempi immemorabili* od pamtiveka; *da un po' di ~ a questa parte* od određenog vremena; *dare ~ al ~* ne žuriti; strpljivo čekati; *determinazione del ~* određivanje vremena; *di notte ~* po noći; noću; *di ~ in ~* s vremena na vreme; *è ~ che...* krajnje je vreme da...; *è ~ di...* vreme je da...; *è ~ perso* izgubljeno je vreme; *essere in ~* stići na vreme; *fare a ~* uraditi na vreme; pravovremeno; *già da ~* ima mnogo vremena otada; odavno; *impiegare il ~* koristiti vreme; *il ~ stringe!* hitno je!; *in pari ~* u isto vreme; *in più breve ~* u najkraće vreme; *in ~* na vreme; *in ~ debito* pravovremeno; blagovremeno; *in ~ utile* na vreme; *lungo ~* dugo vreme; *mancanza di ~* pomanjkanje vremena; *nel più breve ~* u najkraće vreme; *non metter ~ in mezzo* ne gubiti vreme; *non porre ~* ne gubiti vreme; *occupare ~* uzeti vremena; *pensare per ~* misliti na vreme; *per breve ~* za kratko vreme; *per ~* rano; blagovremeno; *perdita di ~* danguba; *periodo di ~* vremensko razdoblje; *poco ~ dopo* malo vremena nakon toga; *poco ~ fa* pre malo vremena; *rimettere a miglior ~* odgoditi za bolja vremena; *secondo il ~* prema prilikama; *senza perdere ~* ne gubeći vreme; odmah; *spazio di ~* razmak vremena; *~ della caccia proibita* vreme lovostaja; *~ dell'emanazione della sentenza* vreme objavljivanja presude; *~ dell'esecuzione del reato* vreme izvršenja krivičnog dela; *~ fa* pre nekog vremena; *~ incostante* prevrtljivo vreme; *~ di lavoro ridotto* skraćeno radno vreme; *~ libero* slobodno vreme; *~ di lutto* vreme žalosti; tempus lugendi; *~ di pagamento* vreme plaćanja; *~ permettendo* ako vreme dozvoli; *~ di preparazione* vreme pripreme; *~ di prova* vreme probe; *~ per riflettere* vreme za razmišljanje; *~ utile* korisno vreme; *tutto il ~* čitavo vreme

**temporale** *m e adj* nevreme; oluja; nepogoda; vremenski; temporalan

**temporaneamente** *adv* privremeno

**temporaneo** *adj* privremen; prolazan

**temporeggiamento** *m* odugovlačenje; otezanje; oklevanje

**temporeggiare** *v* odugovlačiti; otezati; oklevati

**temprare** *v* kaliti; prekaliti; očeličiti; *~ alle fatiche* ojačati

**tenace** *adj* izdržljiv; uporan; žilav; postojan

**tenacia** *f* izdržljivost; postojanost; upornost

**tenaglia** *f* klešta; *~ per tagliare* oštra klešta

**tendenza** *f* sklonost; težnja; tendencija; trend; *~ ascensionale (all'aumento)* tendencija porasta; *~ della Borsa* sklonost berze; *~ distensiva* tendencija popuštanja; *~ economica* privredna tendencija; *~ espansionistica* tendencija širenja; *~ generale* opšta tendencija; opšti trend; *~ inflazionistica* inflatorna tendencija; *~ lineare della congiuntura* linearna tendencija konjunkture; *~ di mercato* tendencija tržišta; tržišni trend; *~ dei prezzi* tendencija (trend) cena; *~ al rialzo* tendencija hose (povišenja cena na berzi); *~ al ribasso* tendencija bese (sniženja cena na berzi)

**tendenzioso** *adj* tendenciozan; *notizia tendenziosa* tendenciozna vest

**tendere** *v* nategnuti; zategnuti; napeti; pružiti; ispružiti; biti sklon; težiti; *~ un'insidia* namestiti (postaviti) zamku; *~ la mano* pružiti ruku; *~ all'ozio* biti sklon neradu (lenčarenju)

**tendopoli** *f* logor; kamp; naselje pod šatorima

**tenere** *v* držati; održavati; zadržati; izdržati; izdržavati; *~ aggiornato* držati ažurno; *~ all'asciutto* držati na suvom; *~ l'assemblea generale* održati glavnu skupštinu; *~ un comizio* održati protestni miting; *~ consiglio* večati; *~ di considerazione* imati na umu; razmatrati; *~ conto* voditi brigu; *~ coricato* držati vodoravno; *~ la destra* držati desnu stranu; voziti desnom stranom; *~ diritto!* drži uspravno!; ne tumbaj!; *~ a distanza* držati na odstojanju; *~ duro* ne popuštati; *~ in evidenza* držati u evidenciji; *~ una fiera* održavati sajam; *~ al fresco* držati na hladnom mestu; *~ indietro* držati otpozadi; *~ i libri* voditi knjige; *~ mano a qcn* podržavati nekoga; biti nečiji saučesnik; *~ a mente* pamtiti; *~ una merce* držati robu; *~ d'occhio* nadzirati; paziti; *~ la parola* održati reč; *~ in piedi* držati uspravno; držati na nogama; *~ presente* imati u vidu; *~ la presidenza* predsedavati; *~ il protocollo* voditi zapisnik; *~ i registri* voditi evidenciju; *~ seduta* zasedati; *~ una seduta* držati sednicu; *~ segreta una cosa (a qcn)* držati u tajnosti (od nekoga); *~ in sospeso* čekati

**tenersi** *v rifl* držati se; uzdržati se (od nečega); *~ a disposizione di qcn* biti nekome na raspolaganju; *~ a galla* održavati se na površini; *~ pronto* biti spreman

**tenero** *adj* mek; blag; nežan

**tenitore** *m* posednik; vlasnik; *~ del registro di commercio* vodilac trgovačkog registra



**tenore** *m* način; smisao; sadržaj; standard; *alzare il ~ di vita* podići standard života; *a ~ dell'articolo* prema članu; *~ giuridico* pravni standard; *~ di vita* standard života

**tensione** *f* zategnutost; tenzija; napetost; napon; *alta ~* visoki napon; *bassa ~* niski napon; *~ della congiuntura* zategnutost konjunkture; *~ del credito* zategnutost kredita; *~ diplomatica* diplomatska napetost; *~ internazionale* međunarodna zategnutost; *~ politica* politička napetost; *~ dei prezzi* zategnutost cena; *~ sociale* društvena napetost

**tentare** *v* pokušati; probati; iskušavati; *~ la fortuna* okušati sreću; *~ un'impresa* pokušati poduhvat; *tentato omicidio* pokušaj ubistva; *vale la pena di ~* vredi pokušati

**tentativo** *m* pokušaj; *fare un ~* pokušati; *~ di conciliazione* pokušaj mirenja; *~ di conciliazione nelle cause per il divorzio* pokušaj mirenja u brakorazvodnim parnicama; *~ d'evasione dal carcere* pokušaj bekstva iz zatvora; *~ di fuga* pokušaj bekstva; *~ impossibile* nemoguć pokušaj; *il ~ non ha avuto esito* pokušaj nije uspeo

**tentazione** *f* iskušenje; napast; napastvovanje; zavođenje

**tenuta** *f* vođenje; imanje; poljsko dobro; odeća; uniforma; zaptivanje; dihtovanje; *a ~ (di)* nepropustiv (za vodu ili gas); *a perfetta ~* potpuno zaptiven; *in alta ~* u svečanoj odeći; *~ d'allenamento* trenerka; *~ di cassa* vođenje blagajne; *~ di campagna* poljsko imanje; *~ dei conti* vođenje računa; *~ dei libri* knjigovodstvo; *~ del registro* vođenje registra

**tenuto** *adj* obavezan; dužan

**teocrazia** *f* teokratija; vladavina sveštenika

**teoria** *f* teorija; *~ dell'astensione* teorija uzdržavanja; *~ di bilancio* budžetska teorija; *~ del capitale* teorija kapitala; *~ del ciclo* teorija ciklusa; *~ del commercio* teorija trgovine; *~ della compensazione* teorija kompenzacije; *~ della concentrazione* teorija koncentracije; *~ della congiuntura* teorija konjunkture; *~ del consumo* teorija potrošnje; *~ del costo* teorija troškova; *~ creditizia (del credito)* kreditna teorija; *~ dei dazi doganali* teorija o carinskim dažbinama; *~ di diritto* teorija prava; *~ della disoccupazione* teorija o nezaposlenosti; *~ della distribuzione* teorija raspodele; *~ economica* privredna teorija; *~ dell'equivalenza* teorija o ekvivalenciji; *~ finanziaria* finansijska teorija; *~ fiscale* poreska teorija; *~ fondiaria* zemljišna teorija; *~ giuridica* pravna teorija; *~ d'interesse* kamatna teorija; *~ del lavoro* teorija rada; *~ del mercato* teorija tržišta; *~ della moneta (monetaria)* monetarna teorija; teorija o novcu; *~ dell'occupazione* teorija zaposlenosti; *~ del plusvalore* teorija o višku vrednosti; *~ dei prezzi* teorija cena; *~ della probabilità* teorija verovatnoće; *~ della produzione* teorija proizvodnje; *~ del profitto* teorija profita; *~ quantitativa* kvantitativna teorija; *~ della rendita* teorija rente; *~ della rendita differenziale* teorija diferencijalne rente; *~ del salario* teorija nadnica; *~ degli sbocchi* teorija izlaza (na tržište); *~ dello Stato* teorija države; *~ tributaria* poreska teorija; *~ dell'utilità* teorija granične korisnosti; *~ del valore* teorija vrednosti

**teorico** *adj* teoretski; *considerazione teorica* teoretsko razmatranje

**teppismo** *m* huliganstvo; napasništvo; apaštvo

**teppista** *m* huligan; napasnik; apaš; siledžija

**tergiversare** *v* okolišati; odugovlačiti, vrdati

**tergo** *m* poleđina; naličje (medalje, novca); *a ~* na poleđini; pozadi

**termale** *adj* termalan; *acqua ~* termalna voda; *sorgente ~* toplo vrelo; termalni izvor; *stabilimento (stazione) ~* banja; banjski stacionar

**terme** *f pl* banja; toplice

**termico** *adj* toplotni; termički

**terminabile** *adj* dovršiv

**terminale** *adj, m* završni; pogranični; terminal; *stazione ~* krajnja stanica

**terminare** *v* dovršiti; završiti; ograničiti

**terminativo** *adj* završni

**terminazione** *f* svršetak; završavanje; dovršavanje

**termine** *m* rok; termin; završetak; kraj; izraz; termin; element; član; *abbreviare i termini* skratiti rokove; *abbreviazione del ~* skraćenje roka; *accordare un ~* odobriti rok (dospeća); *affare a ~* terminski posao; *attenersi al termine* pridržavati se roka; *avere ~* dospevati; dovršiti se; *a breve ~* kratkoročan; *a buon ~* uspešno; *comprare a ~* kupiti na rok; *condurre a ~* privesti kraju; dovršiti; *congruo ~* primeren rok; *in congruo ~* u primerenom roku; *consegna a ~* terminska isporuka; *contratto a ~* ugovor na određeno vreme; *a corto ~* kratkoročno; *dopo decorso il ~* po isteku roka; *deposito a ~ stabilito* ročni (fiksni) depozit; *fissare il ~* odrediti rok; *inosservanza del ~* nepoštovanje roka; *a lungo ~* dugoročan; *a medio ~* srednjoročan; *in altri termini* drugim rečima; *in termini generici* u opštem smislu; *in ~ legale* u zakonskom roku (smislu); *in termini monetari* u monetarnom smislu; po tekućim cenama; *in termini reali* u stvarnom smislu; *in ~ utile* u korisnom roku; *mercato al ~* terminsko trgovanje; *mezzi termini* polusredstva; *misurare i termini* birati reči; *negare il ~* uskratiti rok; *nel ~ convenuto* u ugovorenom roku; *nel ~ di* u roku od; *nel ~ di custodia* u roku za čuvanje; *nel ~ di decadenza del diritto* u roku gubitka prava; *nel ~ di denuncia* u roku prijave; *nel ~ di dichiarazione* u roku izjave; *nel ~ di 15 giorni* u roku od 15 dana; *nel ~ di disdetta* u roku otkaza; *nel ~ di*

*esecuzione* u roku izvršenja; *nel ~ di esercizio* u roku poslovanja; *nel ~ d'esercizio del diritto* u roku vršenja prava; *nel ~ utile* u korisnom roku; *operazione a ~* terminski posao; *osservare il ~* držati se roka; *passare i termini* preći rokove; *porre a ~* završiti; dokrajčiti; *porre un ~* dati rok; *prorogare un ~* produžiti rok; *prorogare il ~ di scadenza* produžiti rok dospeća; *riduzione del ~* skraćivanje roka; *non rispettare il ~ di consegna* ne pridržavati se roka isporuke; *scadenza del ~* istek roka; *sorpassare il ~* prekoračiti rok; *a rigor di termini* u strogom smislu; *a ~* terminski; *a ~ di legge* u smislu zakona; *~ d'abbandono* rok napuštanja; *~ d'accettazione* rok prihvata; *~ dell'adempimento* rok ispunjenja; *~ d'appellazione* prizivni rok; *~ d'appello* rok za apel; *~ d'attesa* rok čekanja; *~ di carico* rok utovara; *~ di circolazione* rok opticaja; *~ di citazione* pozivni rok; *~ di concorso* konkursni rok; *~ di consegna* rok isporuke; *~ di conservazione* rok za čuvanje; *~ contrattuale* ugovorni rok; *~ conveniente* povoljan rok; *~ convenuto* dogovoreni rok; *~ di custodia* rok čuvanja; *~ di denuncia* rok za prijavu; *~ di deposito* depozitni rok; *~ di dichiarazione* rok za izjavu; *~ di disdetta* otkazni rok; *~ d'esercizio* poslovni rok; rok za poslovanje; *~ essenziale* bitan rok; *~ d'evacuazione* rok za iseljenje; *~ finale* konačni (krajnji) rok; *~ fissato (fisso)* čvrst (utvrđen) rok; *~ di garanzia* garantni rok; *~ giudiziale* zakonski rok; *~ giudiziario* sudski rok; *~ giuridico* pravni termin (rok), *~ improrogabile*... *~ impreteribile* neprekoračiv rok; *~ di impugnazione* rok za pobijanje; *~ incerto* nesiguran rok; *~ iniziale* početni rok; *~ per l'insinuazione dei crediti* rok za prijavu potraživanja; *termini dell'interscambio* rokovi za međunarodnu razmenu; *~ legale* pravni izraz; zakonski rok; *~ di legge* zakonski rok; *~ di liquidazione* rok za likvidaciju; *~ di magazzinaggio* rok uskladištenja; *~ d'opzione* rok za izbor (opciju); *~ ordinario* uobičajeni rok; *~ di pagamento* rok isplate (plaćanja); *~ di partecipazione* rok za učešće; *~ perentorio* neodgodiv rok; *~ di preavviso* otkazni rok; *~ preclusivo (di preclusione)* neodgodiv (prekluzivni) rok; *~ di prescrizione* rok zastare; *~ per presentazione* rok za podnošenje; *~ per la presentazione di un assegno* rok za podnošenje čeka (na isplatu); *~ di priorità* prioritetni rok; *~ per la produzione del ricorso* rok za žalbu; *~ di proporre querela* rok u kome se može podići privatna tužba; *~ della protezione* zaštitni rok; *~ di prova* probni rok; *~ ragionevole* razuman rok; *~ di registrazione* rok upisa; *~ di resa* rok isporuke (primopredaje); *~ di residenza* rok boravka; *~ di rettifica* rok za ispravku; *~ di ricorso* rok žalbe; *~ di ricorso per cassazione* rok za reviziju; *~ di scadenza* rok dospeća; *~ scaduto* dospeli rok; *~ di scarico* rok istovara; *~ di sfratto* rok za prisilno iseljenje; *~ di sottoscrizione* rok upisa; *~ di spedizione* rok otpreme; *~ spirato* protekao rok; *~ straordinario* vanredni rok; *~ tecnico* tehnički naziv; *~ d'usucapione* rok dospelosti; *~ per la verifica dei crediti* rok za proveru potraživanja; *ultimo ~* poslednji rok

**terminologia** *f* terminologija; *~ giuridica* pravna terminologija; *~ scientifica* naučna terminologija

**termosifone** *m* radijator; *riscaldamento a ~* centralno grejanje

**termostato** *m* termostat

**terra** *f* zemlja; tlo; kopno; oblast; teritorija; kraj; *di ~* zemljani; od zemlje; *essere a ~* biti na tlu; *in ~ straniera* na stranom tlu; *mettere piede a ~* staviti nogu na tlo; sići, spustiti se; *per ~* kopnom; *prender ~* iskrcati se; pristati; *presa di ~* uzemljenje; *rendita della ~* zemljišna renta; *~ ferma* kopno; *~ di nessuno* ničija zemlja; *~ nullius* ničija zemlja; *via ~* kopnom

**terrapieno** *m* (zemljani) nasip

**terratico** *m* zakupnina zemljišta

**terremoto** *m* zemljotres

**terreno** *m* zemljište; tlo; teren; *appezzamento di ~* komadanje (deljenje) zemljišta; *guadagnar ~* napredovati; uspevati; *perdere ~* gubiti teren; *sondare il ~* ispitati teren; *stima dei terreni agricoli* procena poljoprivrednog zemljišta; *tastare il ~* ispitati teren; *~ affittato* unajmljeno zemljište; *~ agricolo* poljoprivredno zemljište; *~ d'alluvione* poplavno zemljište; *~ arativo* obradivo zemljište; *~ boschivo (boscoso)* šumovit teren; *~ carsico* kraš; karst; *~ collinoso* brdovito zemljište; *~ coltivabile* obradivo zemljište; *~ confinante* granično zemljište; *~ da costruzioni* gradilište; *~ dissodato* raskrčen teren; *~ edificabile* građevinsko zemljište; *~ fabbricabile* gradilište; *~ improduttivo* neplodno tlo; *~ incolto* neobrađeno zemljište; ledina; *~ industriale* industrijsko zemljište; *~ paludoso* močvarno tlo; *~ produttivo* plodno tlo

**terrestre** *adj* kopneni; suvozemni; zemaljski; zemni; *comunicazione ~* kopnena veza; *trasporto ~* kopneni transport

**terribile** *adj* strahovit; strašan; užasan

**terriero** *adj* zemljišni; *imposta terriera* zemljarina; *proprietario ~* zemljoposednik

**territoriale** *adj* teritorijalan; zemljišni; *acque territoriali* teritorijalne vode; *difesa ~* teritorijalna odbrana; *espansione ~* teritorijalna ekspanzija; *integrità ~* teritorijalna celovitost; teritorijalni integritet

**territorialità** *f* teritorijalnost

**territorio** *m* područje; teritorija; oblast; *~ annesso* anektirana teritorija; *~ di caccia* lovište; lovno područje; *~ ceduto* ustupljeno područje; *~ di confine* granično područje; *~ di conflitto armato* područje oružanog sukoba; *~ conquistato* osvojena teritorija; *~ contestato* osporavana teritorija; *~ sotto controllo* teritorija pod kontrolom; *~ doganale* carinsko područje; *~ franco* slobodno (carinsko) područje; *~ giudiziario* sudska oblast; *~ libero* slobodna teritorija; *~ sotto mandato* mandatno područje; teritorija pod mandatom; *~ marittimo* pomorska teritorija; *~ nazionale* državna teritorija; *~ nemico (ostile)* neprijateljska teritorija; *~ occupato* okupirana oblast; *~ d'oltremare* prekomorska teritorija; *~ d'operazioni militari* oblast vojnih operacija; *~ sotto tutela* teritorija pod starateljstvom



**terrore** *m* teror; užas; strah; *avere ~ di qcs* plašiti se nečega; *incutere ~* ulivati (zadavati) strah; *provare ~* osećati strah; *regime del ~* državni teror

**terrorismo** *m* terorizam

**terroristico** *adj* teroristički; *azioni terroristiche* teroristička dela

**terrorizzare** *v* zastrašivati; terorisati; držati u strahu

**terzeria** *f (leg)* zemljišni ugovor s trećom osobom

**terzi** *m pl (leg, comm)* treća lica; treće osobe; *pagamento per conto di ~* plaćanje za račun treće osobe; *in presenza di ~* u prisustvu treće osobe

**terzo** *m* treći deo; trećina

**tesaurizzare** *v* nagomilavati (zgrtati) blago

**tesaurizzazione** *f* zgrtanje (nagomilavanje) blaga (kapitala); *~ di fondi fiscali* zgrtanje poreskih fondova

**tesi** *f* teza; tvrdnja; stav; *accogliere le ~* usvojiti navode; *sostenere una ~* zastupati tvrdnju; *in ~ generale* uopšteno uzevši; *~ giuridica* pravna teza; *~ di laurea* doktorska disertacija; diplomski rad

**teso** *adj* zategnut; napet; nategnut; *situazione tesa* napeto stanje

**tesoreggiamento** *m* nagomilavanje bogatstva; zgrtanje blaga

**tesoreggiare** *v* gomilati (skupljati) blago; iskoristiti; iskorišćavati; korisno upotrebiti; *~ l'esperienza* iskoristiti iskustvo

**tesoreria** *f* državna (javna) blagajna; *~ provinciale* pokrajinska (oblasna) blagajna; *~ dello Stato* državna blagajna; erar

**tesoriere** *m* blagajnik; *~ generale* glavni blagajnik

**tesoro** *m* riznica; trezor; blagajna; blago; bogatstvo; *buono del T~* obveznica državne blagajne; *cambiale del T~* menica državne blagajne; *camera del T~* riznica; *fare ~ di* visoko ceniti; *ministero del T~* ministarstvo finansija; *T~ pubblico* državna blagajna; *~ dello Stato* državno blago

**tessera** *f* legitimacija; članska karta; *~ d'abbonamento* pretplatna karta; *~ annonaria* kartica za snabdevanje hranom; *~ di frontiera* pogranična karta; *~ gratuita* besplatna karta; *~ del lavoro* radna knjižica; *~ magnetica* magnetna kartica; *~ di partito* partijska knjižica; *~ permanente* stalna propusnica; *~ di riconoscimento* legitimacija; *~ di servizio* službena legitimacija; *~ di socio* članska karta

**tesserare** *v* racionisati (ishranu); snabdeti karticom; zvanično učlaniti

**tessere** *v* tkati; plesti; isplesti; preplitati; *~ uno complotto* kovati zaveru; *~ le lodi di qcn* hvaliti nekoga; veličati nekoga

**tessile** *adj* tekstilni; tkalački

**tessitore** *m* tkač; tkalac

**tessitura** *f* tkanje; pletenje, sastav; splet; zaplet; *~ a maglia* pletenje

**tessuto** *m* tkanina; tekstil; tkivo; splet; *~ di canapa* tkanina od konoplje; *~ di cotone* pamučna tkanina; *~ di lana* vunena tkanina; *~ di lino* lanena tkanina; *~ di menzogne* splet laži; *~ di raion* tkanina od veštačke svile; *~ di seta* svilena tkanina

**testa** *f* glava; pamet; prednji deo; čelo; zaglavlje; *a ~* po osobi; po glavi; *a ~ alta* uzdignute glave; *avere in ~* imati u glavi; *colpo di ~* nepromišljen potez; *dare alla ~* udariti u glavu; *essere alla ~* biti na čelu; *far di propria ~* raditi na svoju ruku; *in ~ alla pagina* u zaglavlju stranice; *mettersi qcs in ~* uvrteti sebi nešto u glavu; *non sapere dove sbattere la ~* ne znati gde da se udari glavom (od posla); *perdere la ~* izgubiti glavu; *sparare alla ~* pucati u glavu; *un tanto a ~* toliko po osobi; *tener ~ a* usprotiviti se; odupreti se; *~ dell'albero* vrh jarbola; *~ di legno* glupan; tikvan; *~ di ponte* mostobran; *~ della ruota* glavčina

**testamentario** *adj* testamentarni; određen testamentom; zaveštajni; *codicillo ~* dodatak testamentu; *disposizione testamentaria* odredba testamenta; *erede ~* naslednik po testamentu; *esecutore ~* izvršilac testamenta; *successione testamentaria* nasleđivanje po testamentu; *testimoni testamentari* svedoci testamenta

**testamento** *m* testament; zaveštanje; *annullare un ~* poništiti testament; *apertura del ~* otvaranje testamenta; *codicillo al ~* dodatak testamentu; *contestare la validità d'un ~* osporavati važnost testamenta; *disporre per ~* odrediti po testamentu; *esecutore del ~* izvršilac testamenta; *fare il ~* sastaviti testament; *lasciare il ~* ostaviti testament; *lasciare per (con) ~* ostaviti testamentom; *Nuovo T~* Novi zavet; *pubblicazione del ~* proglašavanje testamenta; *redazione di ~* sastavljanje testamenta; *revocare un ~* opozvati testament; *revocazione del ~ espressa* izričiti opoziv testamenta; *revoca-*

*zione del ~ tacita* prećutni opoziv testamenta; *stendere un ~* sastaviti testament; *~ a bordo di una nave* testament na brodu; *~ giudiziale* sudski testament; *~ nullo* nevažeći testament; *~ nuncupativo* usmeni (nunkupativni) testament; *~ olografo* svojeručno napisan i potpisan testament; *~ orale* usmeni testament; *~ privato* privatni testament; *testamenti privilegiati* povlašćene naredbe poslednje volje; *~ pubblico* javni testament; *~ reciproco* uzajamni testament; *~ redatto* sastavljen testament; *~ stragiudiziale* vansudski testament; *Vecchio (Antico) T~* Stari zavet

**testare** *v* testirati; sastaviti testamet, *capacità di ~* sposobnost testiranja; sposobnost ostavljanja testamenta

**testata** *f* glava; čelo; zaglavlje; naslov glave

**testatore** *m* testator; zaveštalac

**testatrice** *f* testatorka

**teste** *m e f* svedok; *~ disinteressato* nepristrasan svedok; *testi indotti dalla difesa* svedoci predloženi od odbrane

**testimone** *m* svedok; *confrontare testimoni* suočiti svedoke; *corrompere un ~* podmititi svedoka; *esaminare un ~* saslušati svedoka; *fare da ~* svedočiti; *intimidazione dei testimoni* zastrašivanje svedoka; *nominare un ~* imenovati svedoka; *prendere a ~* uzeti za svedoka; *~ d'accusa (a carico)* svedok optužbe; *~ auricolare* svedok koji je čuo; *~ citato* pozvani svedok; *~ non comparso* svedok koji se nije pojavio; *~ della controparte* svedok protivničke strane; *~ di difesa (a discarico)* svedok odbrane; *~ esperto* svedok veštak; *~ fidefacente* svedok kome se može verovati; *~ a futura memoria* svedok u postupku osiguranja dokaza; *i testimoni sono invitati a ritirarsi in camera appartata* svedoci su pozvani da se povuku u odvojenu sobu; *~ di moralità* svedok o (nečijem) vladanju; *~ oculare* svedok očevidac; *~ principale* glavni (krunski) svedok; *~ renitente* svedok koji izbegava svedočenje; *~ ricusato* svedok koji se može izuzeti; *~ testamentario* testamentarni svedok; *~ vizioso* nepouzdan svedok

**testimoniale** *adj* koji se tiče svedoka; *esame ~* ispitivanje svedoka; *prova ~* dokaz pomoću svedoka

**testimonianza** *f* svedočanstvo; svedočenje; dokaz; potvrda; *assumere ~* saslušati svedočenje; *falsa ~* lažan iskaz svedoka; *falsa ~ da parte del perito* davanje lažnog iskaza veštaka; *far ~* svedočiti; *ricevere una ~* primiti svedočenje, *~ falsa* lažno svedočenje; *~ d'esperti* svedočenje stručnjaka (veštaka); *~ in giudizio* svedočenje pred sudom; *~ di probabilità* dokaz verovatnoće; *~ verbale* usmeno svedočenje

**testimoniare** *v* svedočiti; posvedočiti

**testimonio** *m* svedok; dokaz; *esame (audizione) del ~* saslušanje svedoka; *falso ~* lažni svedok; *prendere a ~* uzeti za svedoka; *subornare un ~* podmititi svedoka; *~ d'accusa (a carico)* svedok optužbe; *~ attendibile* verodostojan svedok; *~ auricolare* svedok koji je čuo; *~ della controparte* svedok protivničke strane; *~ di difesa (a discarico)* svedok odbrane; *~ esperto* svedok veštak; *~ giudiziario* sudski svedok; *~ oculare* svedok očevidac; *~ principale* glavni (krunski) svedok; *~ renitente* svedok koji izbegava svedočenje; *~ sospetto* sumnjiv svedok; *~ testamentario* testamentarni svedok; *~ vizioso* nepoverljiv svedok

**testo** *m* tekst; *libro di ~* udžbenik; školska knjiga; *~ autentico* autentični (izvorni) tekst; *~ del contratto* sadržaj ugovora; *~ fondamentale* osnovni tekst; *~ di legge* zakonski tekst; *~ legislativo* zakonodavni tekst; *~ originale* originalni (izvorni) tekst; *~ ragolamentare* tekst uredbe; *~ unico* jedinstveni tekst (zakona)

**testuale** *adj* veran originalu; doslovan

**testualmente** *adj* doslovno; od reči do reči

**tetro** *adj* mračan; tmuran; sumoran; turoban

**tetto** *m* krov; *restare senza ~* ostati bez krova nad glavom; *~ a capanna* sedlasti krov; *~ piatto* ravan krov; *~ scorrevole* pokretni krov

**tettoia** *f* nadstrešnica; zaštitni krov (na stubovima)

**Thailandia** *f (geogr)* Tajland

**Thailandese** *m* Tajlanđanin

**thermos** *m* termos; termos-flaša

**Tibet** *m* Tibet

**Tibetano** *m* Tibetanac

**timbrare** *v* pečatiti; žigosati, udariti pečat

**timbratura** *f* žigosanje; pečaćenje

**timbro** *m* pečat; žig; boja zvuka (glasa); *applicare il ~* pečatiti; staviti žig; *~ d'arrivo* žig dolaska; *~ cambiale* menični žig; *~ di controllo* kontrolni žig; *~ a data* datumar; žig sa datumom; *~ in gomma* gumeni pečat; *~ per marcare* pečat za označavanje; *~ numeratore progressivo* pečat numerator; *~ di pagamento* isplatni žig; *~ postale* poštanski žig; *~ a secco* suvi žig

**time-charter** *m* vremenski-čarter

**timone** *m (naut, aeron)* kormilo; *prendere il ~* preuzeti upravu

**timore** *m* strah; strahovanje; bojazan; strepnja; *avere ~ di qcs* bojati se nečega; *incutere ~* ulivati strah; *per ~ di...* iz straha od...; *~ fondato* osnovani strah; *~ panico* panični strah; *~ reverenziale* strahopoštovanje

**timoroso** *adj* strašljiv; bojažljiv; plašljiv

**tingere** *v* obojiti; ofarbati; farbati; *~ di azzurro* poplaviti; obojiti u plavo; *~ di giallo* požutiti; obojiti u žuto, *~ di grigio* posiviti; obojiti u sivo; *~ di nero* pocrniti; obojiti u crno; *~ di*



*rosa* obojiti u ružičasto; *~ di verde* pozeleniti; obojiti u zeleno

**tinozza** *f* vedro; vedrica; čabar; kaca

**tinta** *f* boja; farba; ton; nijansa; *dare una ~ a qcs* obojiti nešto; dati boju nečemu; *~ resistente* otporna boja; *in ~ unita* jednobojan

**tintoria** *f* radnja za hemijsko čišćenje; bojadžijska (farbarska) radanja

**tipico** *adj* tipičan; karakterističan; tipski; *contratto ~* tipski ugovor

**tipizzare** *v* tipizirati; standardizovati

**tipizzazione** *f* tipizacija; standardizacija

**tipo** *m* vrsta; soj; tip; obrazac; uzorak; čudak; spodoba; *famiglia ~* tipična porodica; *~ antiquato* zastareli tip; *~ di cambio libero* vrsta slobodnog kursa; *~ di cambio multiplo* vrsta višestrukog kursa; *~ di cambio uniforme* vrsta jednoobraznog kursa; *~ di campione* vrsta uzorka; *~ criminale* kriminalni tip; *~ delinquente* zločinački tip; *~ inventivo* dovitljivac; *~ modello corrente* standardni uzorak; *~ monetario* vrsta novca; *~ di società* tip društva

**tipografia** *f* štamparija; tipografija

**tipografico** *adj* štamparski; tipografski

**tipografo** *m* štampar; tipograf

**TIR** *m* veliki kamion za međunarodni prevoz

**tiraggio** *m* vučenje; cug; protok vazduha (u peći); izvlačenje; *(ecc)* podizanje novca od Međunarodnog monetarnog fonda; *~ di serie* serijsko izvlačenje

**tiranneggiare** *v* tiranisati; zlostavljati

**tirannia** *f* tiranija; ugnjetavanje; zlostavljanje

**tirannico** *adj* nasilnički; nasilan; tiranski; samovoljan

**tirannide** *f* tiranija

**tiranno** *m* tiranin; nasilnik

**tirare** *v* vući; tegliti; potezati; izvlačiti; dobijati, baciti; bacati; gađati; pucati; *~ con un'arma da fuoco* pucati vatrenim oružjem; *~ una conclusione* izvesti zaključak; *~ col cannone* pucati iz topa; *~ qcn per i capelli* čupati nekoga za kosu; *~ le cose in lungo* zatezati stvari; *~ dentro* uvući; *~ fuori* izvući, *~ indietro* povući natrag; *~ per le lunghe (in lungo)* zavlačiti; odugovlačiti; *~ da parte* odstraniti; odvući; *~ sul prezzo* cenkati se; pogađati se za cenu; *~ a salve* pucati ćorcima; *~ le somme* svesti račune; *~ a sorte* izvlačiti žrebom; *~ lo stipendio* podizati platu; *~ vantaggio* vući korist; *~ via* odvući; smandrljati; zbrzati

**tirata** *f* vučenje; potez; mah; tirada; duga priča; *dare una ~ a qcs* potegnuti nešto; povući; *in una ~* u jednom dahu; *fare una ~* održati dug govor

**tiratura** *f* štampanje; tiraž; broj primeraka; potezanje; vučenje

**tiro** *m* potezanje; vučenje; vuča; bacanje; domet; pucanje; pucanj; hitac; *essere a ~* biti na domašaju (dometu); *giocare un brutto ~ a qcn* nasamariti nekoga; prevariti nekoga; *~ a segno* gađanje, streljana; strelište

**tirocinante** *m* pripravnik; početnik; stažista

**tirocinio** *m* šegrtovanje; pripravništvo; pripravnički staž; *fare il ~* biti na stažu; *~ professionale* pripravnički staž

**Tirolo** *m (geogr)* Tirol

**titolare** *m* vlasnik; posednik; imalac; titular; *~ della autorizzazione* posednik odobrenja; *~ di azienda* vlasnik preduzeća; *~ di un'azione* vlasnik deonice; *~ di banca* vlasnik banke; *~ di una borsa di studio* stipendista; *~ del brevetto* vlasnik patenta; *~ d'una cattedra* šef katedre; *~ di concessione* vlasnik koncesije; *~ di un conto* vlasnik računa; *~ del conto corrente* vlasnik tekućeg računa; *~ di un diritto* nosilac prava; *~ del diritto d'abitazione* nosilac stanarskog prava; *~ del diritto di proprietà* titular prava vlasništva; *~ esclusivo* isključiv vlasnik; *~ di lavoro sociale* nosilac društvenog rada; *~ di licenza* vlasnik licence (dozvole); *~ di magazzino* vlasnik skladišta; *~ di negozio* vlasnik radnje; *~ di passaporto* nosilac (imalac) pasoša; *~ di una pensione* uživalac penzije; penzioner; *~ di un permesso* imalac dozvole; *~ di poteri pubblici* nosilac javnih ovlašćenja; *~ di una rendita* vlasnik rente

**titoli** *m pl* vrednosni papiri; efekti; *Borsa di ~* berza vrednosnih papira; *cambio dei ~* kurs efekata; *mercato dei ~* tržište efekata; *portafoglio ~* portfelj efekata; *possessore di ~* posednik efekata; *speculazione sui ~* špekulacija efektima; *~ ammessi alle grida* papiri koji se izvikuju; *~ in ascesa* papiri na hosi; *~ azionari* akcionarski vrednosni papiri; *~ di Borsa* berzanski papiri, *~ cambiari* menični efekti; *~ di cassetta* blagajnički vrednosni papiri; *~ in circolazione* efekti u opticaju, *~ consolidati* konsolidovani vrednosni papiri; *~ di credito* kreditni (vrednosni) papiri; *~ deboli* slabi vrednosni papiri; *~ a dividendo* dividendni vrednosni papiri; *~ favoriti* vrednosni papiri koji se traže (povlašćeni); *~ impegnati in garanzia* založene hartije od vrednosti; *~ industriali* industrijski vrednosni papiri; *~ d'investimeno* investicioni vrednosni papiri; *~ marittimi* pomorski vrednosni papiri; *~ molto offerti* vrednosni papiri koji se mnogo nude, *~ di partecipazione* vrednosni papiri za učešće; *~ in portafoglio* efekti u portfelju; *~ privati* privatni vrednosni papiri; *~ privilegiati* privilegovani vrednosni papiri (efekti); *~ in progresso* vrednosni papiri u hosi; *~ pubblici* javni vrednosni papiri (efekti); *~ quotati* kotirajući vrednosni papiri; *~ rappresentativi delle merci* vrednosni papiri koji predstavljaju robu; *~ a reddito fisso* vrednosni papiri sa stalnim prihodom; *~ in regresso*

vrednosni papiri u padu (u besi); ~ *ricercati* traženi vrednosni papiri; ~ *in ripresa* vrednosni papiri koji oživljavaju (kurs); ~ *sostenuti* uzdržavajući vrednosni papiri; ~ *di speculazione* špekulativni vrednosni papiri; ~ *stabili* stabilni vrednosni papiri; ~ *di Stato* državni vrednosni papiri; ~ *trascurati* zanemareni (napušteni) vrednosni papiri; ~ *trasferibili* prenosivi efekti; *traffico di* ~ trgovina (promet) vrednosnim papirima

**titolo** *m* efekt; vrednosni papir; titula; naslov; natpis; naziv; *avere il ~ di professore* imati titulu profesora; *conferire il ~ di conte* dodeliti titulu konta; *a buon* ~ s punim pravom; *a giusto* ~ s razlogom; *a ~ di* kao; u svojstvu; na ime; *a ~ di compensa* kao naknada; *a ~ di compera* za kupovinu; *a ~ definitivo* za stalno; *a ~ di esperimento* kao proba; *a ~ di favore* kao usluga; *a ~ gratuito* besplatno; *a ~ oneroso* uz naplatu; *a ~ di pagamento* radi naplate; *a ~ provvisorio* privremeno; *a ~ di rimborso* u ime naknade; *a ~ d'ufficio* službeno; po službenoj dužnosti; ~ *accademico* akademska titula; ~ *di acquisizione di proprietà* pravni osnov sticanja vlasništva; ~ *d'acquisto* pravni naslov kupovanja; ~ *in bianco* blanko efekt; ~ *di Borsa* berzanski efekt; ~ *cambiario* menični efekt; ~ *senza cedola* efekt bez kupona; ~ *di circolazione* vrednosni papir u opticaju; ~ *di consegna* naslov isporuke; ~ *di credito* kreditni zapis; ~ *di deposito* skladišni papir; ~ *di diritto privato* papir privatnog prava; ~ *esecutivo* izvršni naslov; ~ *estratto* izvučeni efekt; ~ *giuridico* pravni naslov; ~ *giusto* tačan (pravi) efekt; ~ *di godimento* uživalački efekt; ~ *d'investimento* investicioni papir; ~ *ipotecario* hipotekarni zapis; ~ *negoziabile* efekt koji se može prodati; ~ *nominativo* vrednosni papir na ime; nominalna hartija od vrednosti; ~ *„non all'ordine"* rekta vrednosni papir; ~ *obbligazionario* obveznica; ~ *all'ordine* vrednosni papir po naredbi (po nalogu); ~ *di partecipazione* hartija od vrednosti s pravom učešća; ~ *della petizione* naslov tužbe; ~ *di permesso* rešenje o godišnjem odmoru; ~ *pilota* vršni efekt; ~ *al portatore* vrednosni papir na donosioca; ~ *del possesso* vlasnički list; ~ *a premio* premijski vrednosni papir; ~ *principale* glavni naslov; ~ *di proprietà* tapija; dokaz o vlasništvu; ~ *di rendita* rentovni vrednosni papir; ~ *speculativo (di speculazione)* špekulativni vrednosni papir; ~ *di Stato* državna obveznica; ~ *trasferibile* prenosiv efekt; ~ *turistico* vaučer; turistička kreditna isprava; ~ *ufficiale* službeni naslov; *versare a ~ di* platiti na ime

**tizio** *m* neki čovek; neimenovano lice; *un* ~ neko; *un ~ qualunque* nekakav tip; bilo ko

**toccare** *v* dodirnuti; dirnuti; dotaći; pipnuti; ~ *un porto* dotaći luku; ~ *a sorte* žrebati; vući kockom; ~ *in sorte* pripasti; ~ *sul vivo* dirati živu ranu

**tocco** *m* dodir; otkucaj (sata); udarac; *al* ~ u jedan sat

**togliere** *v* skinuti; oduzeti; izvući; izvaditi; ~ *la comunicazione* prekinuti vezu; ~ *il disturbo* prekinuti smetnju; ~ *di mezzo* ukloniti; ~ *gli ostacoli* ukloniti prepreke; ~ *la riserva* skinuti ogradu (rezervu); ~ *la seduta* završiti sednicu (raspravu); ~ *il sequestro* skinuti zabranu; ~ *e violare un sigillo o segno d'ufficio* skinuti i povrediti službeni pečat ili znak; *togliersi la vita* oduzeti sebi život

**tolda** *f (naut)* gornja paluba

**tollerabile** *adj* podnošljiv; snošljiv; prihvatljiv

**tollerante** *adj* trpeljiv; tolerantan

**tolleranza** *f* tolerancija; trpeljivost; dozvoljeno odstupanje; *limite di* ~ granica dozvoljene tolerancije; *margine di* ~ dozvoljen višak (ili manjak); ~ *monetaria* monetarna tolerancija; ~ *di monetazione* tolerancija pri kovanju novca; ~ *di peso* dozvoljeno odstupanje u težini; ~ *di qualità* tolerancija kvaliteta

**tollerare** *v* tolerisati; podnositi; trpeti

**tomba** *f* grob; grobnica

**tondo** *adj* okrugao; obao; *in cifra tonda* u zaokruženom iznosu; *parlar chiaro e* ~ govoriti jasno i glasno; *un periodo* ~ zaokruženo razdoblje

**tonificare** *v* ojačati; osnažiti; okrepiti; stimulisati; ~ *il mercato* podržavati (stimulisati) tržište

**tonneggio** *m (naut)* uže za vuču broda

**tonnellaggio** *m (naut)* tonaža; nosivost; brodska tonaža; *penuria di* ~ oskudica brodskog prostora; *registro di* ~ registar tonaže; *sovrabbondanza di* ~ obilje tonaže; ~ *lordo* bruto tonaža; ~ *mercantile* trgovačka tonaža; ~ *netto* neto tonaža; ~ *di registro* registarska tonaža; ~ *di stazza* registarska tonaža nosivosti (broda)

**tonnellata** *f* tona; ~ *di portata in peso* nosivost u tonama; ~ *di stazza lorda* registarska bruto tona nosivosti; ~ *di stazza netta* registarska neto tona nosivosti

**tono** *m* ton; zvuk; glas; *cambiar* ~ promeniti ton (način); *rispondere a* ~ odgovoriti na isti način; ~ *della lettera* ton pisma

**tontina** *f (econ)* tontina; društvo za uzajamno nasleđivanje; doživotna renta

**topo** *m* miš; ~ *d'albergo* hotelski lopov

**topografico** *adj* topografski

**top secret** *adj* strogo poverljivo

**torba** *f (miner)* treset

**torcere** *v* uvijati; zavrnuti; upresti; upredati; *dar del filo da* ~ zadavati mnogo jada i muke; ~ *il significato di uno scritto* izvrnuti smisao jednog spisa

**tormentare** *v* mučiti; kinjiti; moriti



**tormento** *m* muka; patnja; mučenje

**tornaconto** *m* korist; dobit; *fare il proprio* ~ raditi za svoju korist; *non c'è* ~ nema svrhe; nema koristi; ~ *economico* ekonomska korist; *trovare il* ~ imati korist

**tornare** *v* vratiti se; vraćati se; ~ *sull'argomento* vratiti se na predmet (na stvar); ~ *alla carica* insistirati na nečemu; ~ *conto* koristiti; ~ *a discapito* štetiti; škoditi; ~ *a galla* ponovo isplivati; ~ *utile* biti koristan; ~ *a vantaggio* biti od koristi; ići u prilog

**tornio** *m (mecc)* strug; tokarski sto

**tornitore** *m (mecc)* tokar; strugar

**tornitura** *f (mecc)* tokarenje; obrada na strugu

**torpedone** *m* veliki autobus

**torpore** *m* ukočenost; obamrlost; tromost; sporost

**torre** *f* toranj; kula; ~ *di controllo* kontrolni toranj; ~ *di perforazione* toranj za bušenje nafte

**torrefare** *v* pržiti (kafu); peći (rudu)

**torrefazione** *f* prženje (rude, kafe); pržionica kafe

**torrente** *m* bujica; brzak; potok

**torsione** *f* uvijanje; uvrtanje; upredanje; torzija

**torto** *m* nepravda; krivica; *a* ~ greškom; nepravedno; *avere* ~ ne biti u pravu; *dare ~ a qcn* dokazati nekome da nije u pravu; *essere dalla parte del* ~ biti sukrivac; *fare ~ a qcn* učiniti nekome nepravdu; *a ragione o a* ~ s pravom ili ne

**tortuoso** *adj* krivudav; vijugav; komplikovan

**tortura** *f* mučenje; tortura; ~ *morale* moralno mučenje

**torturare** *v* mučiti; stavljati na muke

**tossico** *m e adj* otrov; otrovan; toksičan

**tossicologico** *adj* toksikološki

**tossicodipendenza** *f* zavisnost od droge; narkomanija

**tossicomane** *m* narkoman; uživalac droge

**tossicomania** *f* narkomanija; uživanje droge

**tosto** *adv* brzo; odmah; *ben* ~ vrlo brzo; ~ *che* čim; tek što

**totale** *m e adj* zbir; ukupan iznos; potpun; ukupan; totalan; *danno* ~ ukupna šteta; *fare il* ~ sabirati; sumirati; *raggiungere il* ~ dostići ukupni iznos; *in* ~ sveukupno; *un silenzio* ~ potpuna tišina; ~ *del bilancio* ukupni iznos bilansa (budžeta); ~ *delle esportazioni* ukupan iznos izvoza; ~ *del porto* ukupan promet luke

**totalità** *f* ukupnost; celina; ukupan broj

**totalitario** *adj* totalitaran; sveobuhvatan; *regime* ~ totalitarni režim

**totalizzare** *v* ukupno sabirati; totalizirati

**totalizzatore** *m* mašina za sabiranje; posrednik u klađenju; profesionalni kladilac

**totalmente** *adv* sasvim; potpuno; totalno

**tournée** *f* turneja

**tozzo** *m e adj* komad (hleba); zdepast; dežmekast

**tra** *prep* među; između; kroz

**traboccare** *v* prelaziti; prelivati se; razliti se; biti prepun; ~ *la bilancia* prevagnuti; prevršiti meru

**traccia** *f* trag; trasa; *essere sulla* ~ biti na tragu; ~ *di avaria* trag oštećenja; *tracce di lotta* tragovi borbe; ~ *di manomissione* trag povrede prava; *tracce del reato* tragovi krivičnog dela; *tracce utilizzate come prove* dokaz pomoću tragova

**tracciare** *v* obeležiti; nacrtati; skicirati; trasirati; ~ *i confini* povući granice

**tracciato** *m* označeni pravac; trasa; dijagram; nacrt; plan

**tracollo** *m (econ)* krah; slom; propast; ~ *della Borsa* krah berze; ~ *dei corsi* pad kurseva; ~ *dei prezzi* pad cena

**tradimento** *m* izdaja; *alto* ~ izdaja otadžbine; veleizdaja; *a* ~ izdajnički; iz potaje; mučki

**tradire** *v* izdati; izneveriti; prevariti; varati

**traditore** *m* izdajica; izdajnik; nevernik; ~ *della patria* veleizdajnik

**tradizionale** *adj* tradicionalan; uobičajen; *possesso* ~ tradicionalni posed

**tradizione** *f* predanje; običaj; tradicija; *giusta causa della* ~ pravi razlog tradicije; *per* ~ po predanju; po tradiciji; *tale è la* ~ tako ljudi kažu (pričaju); ~ *finta (fittizia)* fiktivna tradicija; ~ *orale* usmeno predanje; ~ *del possesso* predaja (tradicija) poseda; ~ *simbolica* simbolično predanje

**tradurre** *v* prevesti; prevoditi; stražarno sprovesti uhapšenika; ~ *in atto* ostvariti; sprovesti u delo

**traduttore** *m* prevodilac; tumač; ~ *giudiziale* sudski tumač (prevodilac); ~ *giurato* zakleti tumač; ~ *ufficiale* službeni prevodilac (tumač)

**traduzione** *f* prevod; prevođenje; stražarno sprovođenje uhapšenika; ~ *letterale (o verbale)* doslovni prevod; ~ *libera* slobodan prevod; ~ *a senso* prevod po smislu; ~ *simultanea* simultano prevođenje

**traente** *m (comm)* trasant; izdavalac menice; ~ *di un assegno* izdavalac čeka; ~ *di una cambiale* trasant menice

**trafficante** *m* trgovac; preprodavac; diler; špekulant; ~ *clandestino* tajni špekulant; ~ *in divise* špekulant devizama; ~ *di stupefacenti* diler droge

**trafficare** *v* trgovati; preprodavati

**traffico** *m* promet; saobraćaj; trgovanje; preprodaja; špekulisanje; *corrente di* ~ trgovačka struja; *fare ~ di qcs* trgovati nečim; *regolare il* ~ regulisati saobraćaj; *statistica del* ~ statistika prometa; *di* ~ saobraćajni; ~ *aereo* vazdušni saobraćaj; ~ *d'armi* preprodaja oružja; ~ *attivo* aktivan promet; ~ *automobilistico* automobilski saobraćaj; ~ *a breve distanza* saobraćaj na kratkoj relaciji; ~ *clandestino* ilegalna trgo-

vina; ~ *commerciale* trgovački promet; ~ *di compensazione* obračunski (klirinški) promet; ~ *di contrabbando* krijumčarenje; krijumčarska trgovina; ~ *di confine* granični promet; ~ *di divise* devizni promet; ~ *economico* ekonomski promet; ~ *di effetti* trgovanje efektima (vrednosnim papirima); ~ *con l'estero* promet s inostranstvom; ~ *fermo* stalan promet; ~ *ferroviario (delle ferrovie)* železnički saobraćaj; ~ *fiorente* promet koji cveta; ~ *fluviale* rečni saobraćaj; ~ *dei forestieri* promet stranaca; ~ *franco* slobodan promet; ~ *di frontiera* granični (malogranični) promet; ~ *a grande distanza* saobraćaj na dugoj relaciji; ~ *illecito* nedozvoljena trgovina; ~ *all'ingrosso* promet na veliko; ~ *intenso* gust saobraćaj; ~ *internazionale* međunarodni promet; ~ *internazionale dei pagamenti* međunarodni platni promet; ~ *interno* unutrašnji saobraćaj; ~ *interurbano* međugradski (međumesni) saobraćaj; ~ *irregolare* neredovan saobraćaj; nedozvoljena trgovina; ~ *lacuale* jezerski saobraćaj; ~ *libero* slobodan promet; ~ *locale* mesni (lokalni) saobaćaj; ~ *marittimo* pomorski saobraćaj; ~ *mercantile* trgovinski promet; ~ *merci (delle merci)* robni promet; ~ *delle merci e prestazioni* promet roba i usluga; ~ *al minuto* promet na malo; ~ *monetario* novčani (monetarni) promet; ~ *nazionale* nacionalni promet; ~ *nelle ore di punta* saobraćaj u špicu; ~ *passeggeri* putnički promet; ~ *portuale* lučki promet; ~ *postale* poštanski saobraćaj; ~ *di punta* saobraćaj u špicu; ~ *di scambio* promet razmene; ~ *stradale* drumski saobraćaj; ~ *degli stupefacenti* trgovanje drogom; ~ *terrestre* kopneni saobraćaj; ~ *di titoli* promet vrednosnim papirima; ~ *di transito* tranzitni saobraćaj; ~ *turistico* turistički promet; ~ *urbano* gradski saobraćaj; ~ *veloce* brz promet; ~ *viaggiatori* putnički promet; ~ *vincolato* vezani promet; ~ *volandiero* promet trampom; *via di* ~ saobraćajni put

**trafiletto** *m* novinski člančić; kratak novinski članak

**traforo** *m* bušenje; probijanje; prokop; tunel

**trafugare** *v* odneti krišom; prokrijumčariti

**traghettatore** *m* skeledžija

**traghetto** *m* skela; *nave* ~ trajekt

**tragitto** *m* prelaženje; prelazak; put; putovanje; *lungo il* ~ usput

**traguardo** *m* cilj; traka na cilju (trke); *tagliare il* ~ stići na cilj; proći kroz cilj

**tralasciare** *v* propustiti; izostaviti; prekinuti; ostaviti; odustati od nečega

**trama** *f* potka; spletka; zavera; *ordire (tessere) una* ~ kovati zaveru

**tramare** *v* spletkariti; smišljati (spletku, zaveru)

**tramezzo** *m* pregrada; pregradni zid

**tramite** *m* put; prolaz; posredništvo; *fare da* ~ posredovati; *per il* ~ preko; putem; posredstvom

**trampolino** *m* odskočna daska; trambulina

**tranche** *f* tranša; obrok emisije vrednosnih papira; rata; deo; ~ *di un prestito* tranša zajma

**tranello** *m* klopka; zamka; zaseda; *far cadere in un* ~ podvaliti nekome nešto; *tendere un* ~ *a qcn* postaviti zamku nekome

**tranne** *prep* osim; izuzev

**tranquillamente** *adv* mirno; spokojno; mirne duše

**tranquillante** *m (med)* sredstvo za umirenje

**tranquillità** *f* mir; spokojstvo

**tranquillizzare** *v* umiriti; smiriti

**tranquillo** *adj* miran; spokojan

**transatlantico** *m (naut)* prekookeanski brod

**transazione** *f* poravnanje; nagodba; sporazum; transakcija; *addivenire ad una* ~ postići sporazum; ~ *di banca* bankarska transakcija; ~ *di Borsa* berzanska transakcija; ~ *di capitali* transakcija kapitala; ~ *commerciale* trgovačka transakcija; ~ *fittizia* fiktivan posao; ~ *giudiziaria* sudsko poravnanje; ~ *invisibile* nevidljiva transakcija; ~ *stragiudiziale* vansudsko poravnanje; ~ *telefonica* telefonski sporazum; *si venne a una* ~ sporazum je sklopljen; *venire ad una* ~ nagoditi se; *in via di* ~ u toku sporazumevanja

**transigere** *v* nagoditi se; poravnati se; popustiti; ~ *su un debito* podmiriti dug

**transitabile** *adj* prohodan

**transitare** *v* biti u prolazu; prolaziti

**transitario** *m (comm)* tranzitni agent

**transito** *m* prolaz; proputovanje; tranzit; *bolletta di* ~ tranzitni sprovodni list; *commercio di* ~ tranzitna trgovina; *dazio di* ~ tranzitna carina; *deviamento del* ~ skretanje saobraćaja; *divieto di* ~ zabrana prolaza; *dogana di* ~ tranzitna carinarnica; *impedimento di* ~ saobraćajna prepreka; *merce di* ~ tranzitna roba; *merce in* ~ roba u tranzitu; *movimento di* ~ tranzitni saobraćaj; *porto di* ~ tranzitna luka; *stazione di* ~ tranzitna stanica; *traffico di* ~ tranzitni saobraćaj; ~ *in dogana* carinski tranzit; ~ *internazionale* međunarodni tranzit; ~ *marittimo* pomorski tranzit

**transitorio** *adj* prelazan; privremen; prolazan; *carattere* ~ prolazan značaj; *disposizione transitoria* prelazna odredba

**transizione** *f* prelaz; prelazak; *credito di* ~ prelazni (privremen) kredit; *periodo di* ~ prelazno razdoblje; *tassa di* ~ *della proprietà* taksa za prenos vlasništva

**transmarino** *adj* prekomorski

**transoceanico** *adj* prekookeanski; *traffico* ~ prekookeanski saobraćaj

**transpadano** *adj* s one strane reke Po (severno od reke Po)



**transumanza** *f* seoba stoke s jednog pašnjaka na drugi (prema klimi ili vremenu)

**trapasso** *m (comm)* prelaz; prenos; smrt; ~ *di azienda* prelaz preduzeća; ~ *di un debito* prenos dugovanja; ~ *di diritti* prenos prava; ~ *di proprietà* prenos vlasništva; ~ *del rischio* prenos rizika

**trapelare** *v* procuriti; izaći na videlo; saznati se

**trapiantamento** *m* presađivanje; transplantacija

**trapianto** *m* presađivanje; transplantacija; ~ *cardiaco* transplantacija srca; ~ *corneale* transplantacija rožnjače; *trapianti illeciti di parti del corpo umano* nedopušteno presađivanje delova ljudskog tela; ~ *d'organo* transplantacija organa; ~ *renale* transplantacija bubrega

**trarre** *v* vući; izvući; izvaditi; uzeti; uzimati; ~ *un assegno* izdati ček; ~ *una cambiale* izdati (trasirati) menicu; ~ *le conseguenze* snositi posledice; ~ *in disparte* odstraniti; odvući na stranu; ~ *guadagno* izvlačiti korist; ~ *d'inganno* izvući iz zablude; ~ *in inganno* prevariti; uvući u zabludu; ~ *origine* proizilaziti; poticati; ~ *partito* izvući zaključak; ~ *profitto* crpeti korist; ~ *a vista* vući po viđenju

**trarsi** *v rifl* povući se; ~ *in disparte* povući se na stranu; ~ *d'impiccio* izvući se iz nezgode; ~ *indietro* ustuknuti

**trasbordare** *v* pretovariti; prekrcati; ~ *merci* pretovariti robu

**trasbordo** *m* pretovar; prekrcaj; *dichiarazione per* ~ izjava za prekrcaj; *nota doganale di* ~ pretovarni carinski list; *permesso doganale di* ~ carinska dozvola za pretovar; *stazione di* ~ pretovarna stanica; ~ *di merci* pretovar robe; ~ *vietato* zabranjen pretovar

**trascinare** *v* vući; potezati; tegliti; odvući; privući; privlačiti

**trascorrere** *v* proći; prolaziti; provesti; provoditi

**trascritto** *adj* prepisan; pisan

**trascrivere** *v* prepisivati; prepisati; *(leg)* zavesti u protokol; registrovati

**trascrizione** *f* prepis; prepisivanje; *(leg)* zavođenje u protokol; registrovanje; ~ *degli atti* prepis spisa

**trascurabile** *adj* zanemarljiv

**trascuranza** *f* nemar; nebriga; zapostavljanje; zapuštanje; ~ *e maltrattamento dei minorenni* zapuštanje i zlostavljanje maloletnika

**trascurare** *v* zanemariti; zapustiti; ~ *smisuratamente* grubo zanemariti

**trascuratezza** *f* nemar; nebriga; zapostavljanje; zapuštanje

**trascurato** *adj* zanemaren; nemaran; aljkav

**trasferibile** *adj* prenosan; prenosiv

**trasferibilità** *f* prenosivost

**trasferimento** *m* premeštaj; transfer; prenos; preseljenje; selidba; *chiedere il* ~ tražiti transfer; *moratoria di* ~ moratorijum (zabrana) transfera; ~ *bancario* bankarski transfer; bankarska doznaka; ~ *di capitali* transfer kapitala; ~ *collettivo* zbirni prenos; ~ *di crediti* transfer kredita; ~ *di deposito* prenos depozita; ~ *a domanda* premeštaj uz molbu; ~ *di domicilio* prenos (promena) domicila; ~ *di fondi* prenos novčanih sredstava; ~ *forzato* prinudni prenos; ~ *del marchio* prenos žiga; ~ *di polizza* prenos polise; ~ *di popolazione* preseljavanje stanovništva; ~ *di portafoglio* prenos portfelja; ~ *di privilegio* prenos privilegija; ~ *di proprietà* prenos vlasnišva; ~ *di proprietà d'un bene fondiario* prenos zemljišnog vlasništva; ~ *di residenza* promena prebivališta; ~ *della sede* preseljavanje sedišta; ~ *di servizio* premeštaj službe; ~ *di sovranità* prenos suvereniteta; ~ *di titoli azionari* prenos efekata; ~ *unilaterale* jednostrani transfer

**trasferire** *v* preneti; premestiti; prenositi; doznačiti; preseliti; ~ *denaro su un conto* izvršiti transfer novca na račun; ~ *una proprietà* preneti vlasništvo

**trasferta** *f* premeštaj; naknada troškova boravka; *competenza di* ~ prinadležnost za preseljenje; *indennità di* ~ naknada za premeštaj; *tasso di* ~ stopa naknade; ~ *ufficiosa* poluslužbeni premeštaj

**trasfigurazione** *f* preobražaj; preobraženje

**trasformare** *v* transformisati; izmeniti; preinačiti; preobraziti

**trasformatore** *m* transformator

**trasformazione** *f* promena; transformacija; preobražaj; ~ *dell'agricoltura* preobražaj poljoprivrede; ~ *delle campagne* preobražaj sela; ~ *del denaro in capitale* pretvaranje novca u kapital; ~ *sociale* društveni preobražaj; ~ *di una società* promena društvenog oblika; ~ *strutturale* strukturalna promena

**trasfusione** *f* transfuzija; ~ *di sangue* transfuzija krvi

**trasgredire** *v* prestupiti; prekršiti; ~ *la legge* ogrešiti se o zakon; ~ *gli ordini* prekršiti naredbu

**trasgressione** *f* prekršaj; prestup; ~ *economica* privredni prekršaj; ~ *finanziaria* finansijski prekršaj; ~ *fiscale* poreski prestup; ~ *della legge* povreda zakona; ~ *della parola data* kršenje date reči; ~ *di termine* povreda roka dospeća; ~ *valutaria* devizni prekršaj

**trasgressore** *m* prestupnik; prekršilac; ~ *della legge* prekršilac zakona

**traslativo** *adj (leg)* prenosni; prenosiv; *atto* ~ prenosni akt

**traslazione** *f* prenos; prenošenje; ~ *di beni* prenos dobara; ~ *di dominio* prenos (translacija) vlasništva; ~ *d'imposta* prenos poreza; ~ *d'ipoteca* prenos hipoteke; ~ *di privilegio* prenos privilegije; ~ *dei resti mortali* prenos posmrtnih ostataka; ~ *dei tributi* prenos doprinosa

**traslocare** *v* premestiti; premeštati; preseliti
**trasloco** *m* premeštaj; preseljavanje; selidba; *di* ~ selidbeni
**trasmettere** *v* dostaviti; predati; poslati; preneti; ~ *gli atti* dostaviti spise; ~ *un diritto* preneti pravo; ~ *un'eredità* preneti nasledstvo; ~ *per ferrovia* uputiti železnicom; ~ *un'istanza* poslati molbu; ~ *un'ordinazione* dostaviti porudžbinu; ~ *saluti* preneti pozdrave
**trasmettitore** *m* prenosilac; dostavljač; TV predajnik (odašiljač)
**trasmigrare** *v* preseliti se; seliti se
**trasmigrazione** *f* preseljavanje; seoba
**trasmissibile** *adj* prenosiv
**trasmissibilità** *f* prenosivost
**trasmissione** *f* prenošenje; predavanje; prenos; transmisija; TV (radio) emisija; TV (radio) emitovanje; ~ *di atti* prenos spisa; ~ *a catena* lančani prenos; ~ *di competenza* prenos nadležnosti; ~ *di energia* prenos energije; ~ *di eredità (ereditaria)* prenos nasledstva; ~ *d'immagini* prenos slika (misli); ~ *di un'istanza* prosleđivanje molbe; ~ *di poteri* prenos vlasti; ~ *di proprietà* prenos vlasništva; ~ *pubblicitaria* reklamna emisija
**trasmittente** *adj* predajni; *apparecchio* ~ predajnik
**trasparente** *m e adj* transparent (prozirna slika); providan; proziran; transparentan
**trasportabile** *adj* prenosiv; prenosan; prevoziv
**trasportare** *v* preneti; prenositi; prevoziti; transportovati; ~ *un debito* preneti dug (s jednog na drugi račun); ~ *per ferrovia* prevoziti železnicom; ~ *per mare* prevoziti morem; ~ *persone* prevoziti ljude; ~ *proprietà* preneti vlasništvo; ~ *per via d'acqua* prevoziti vodenim putem
**trasportatore** *m* prevoznik; *(mecc)* transporter; ~ *a nastro* trakasti transporter; konvejer
**trasporto** *m* prevoz; prenos; transport, *assicurazione dei trasporti* osiguranje transporta; *assumere il* ~ preuzeti transport; *contratto di* ~ ugovor o prevozu; *cooperativa di* ~ prevoznička zadruga; *costo di* ~ trošak prevoza; *di* ~ transportni; teretni; *economia dei trasporti* ekonomija prevoza; *esercizio di* ~ prevoznički promet; *mezzo di* ~ prevozno sredstvo; *Minestero dei trasporti* ministarstvo saobraćaja; *politica dei trasporti* politika prevoza; *sistema dei trasporti* sistem prevoza; *società di trasporti* prevozničko društvo; *spesa di* ~ trošak prevoza; *tariffa di* ~ transportna tarifa; ~ *acqueo* transport vodenim putem; ~ *aereo* vazdušni (avionski) prevoz; ~ *automobilistico* automobilski prevoz; ~ *di beni* prenos dobara; ~ *a braccia* prenos na ruke; ~ *a colletame* zbirni transport; transport koleta; ~ *combinato* kombinovani transport; ~ *in comune* zajednički prevoz; ~ *diretto* direktni prevoz; ~ *di diritto* prenos prava; ~ *di favore* prevoz iz usluge; ~ *ferroviario (per ferrovia)* železnički transport; ~ *fluviale* rečni prevoz; ~ *in franchigia* prevoz bez dažbina; ~ *giudiziario* sudski prenos; ~ *a grande velocità* brzovozni prevoz; ~ *gratuito* besplatni prevoz; ~ *internazionale* međunarodni transport; ~ *d'ipoteca* prenos hipoteke; ~ *lacuale* jezerski prevoz; ~ *a magazzino (in magazzino)* prevoz u skladište; ~ *marittimo (per mare)* pomorski prevoz; ~ *di merci* transport roba; ~ *misto* mešoviti transport; ~ *navale* pomorski transport; ~ *nazionale* nacionalni transport; ~ *di perdite* prenos gubitaka; ~ *di persone* prevoz ljudi; ~ *a piccola velocità* sporovozni prevoz; ~ *della salma* prenos mrtvaca; ~ *stradale (su strada)* drumski prevoz; ~ *terrestre (per terra)* kopneni transport; ~ *in transito* tranzitni prevoz; ~ *per via d'acqua* transport vodenim putem; ~ *per via aerea* vazdušni (avionski) prevoz; ~ *per via di mare* prevoz morskim putem; ~ *di viaggiatori* prevoz putnika; ~ *volandiero* tramperski prevoz
**trasposizione** *f* premeštanje; premetanje
**trassato** *m (comm)* trasat
**trasversale** *f e adj* transverzala; transverzalan; poprečan
**trasvolata** *f* preletanje; prelet
**tratta** *f (comm)* vučena (trasirana) menica; trata; trgovina robljem; *accettare una* ~ akceptirati (prihvatiti) menicu; *far* ~ izdati tratu; *fare buona accoglienza ad una* ~ isplatiti (honorisati) tratu; *negoziare tratte* ugovarati trate; *pagare una* ~ isplatiti menicu; *respingere una* ~ odbiti tratu; *rimuovere una* ~ obnoviti tratu; *spiccare una* ~ izdati tratu; ~ *accettata* akceptirana trata; ~ *all'aria* skrivena (fiktivna) trata, ~ *autorizzata* ovlašćena trata; ~ *bancaria* bankarska trata; ~ *delle bianche* trgovina belim robljem; organizovana prostitucija; ~ *documentata (documentaria)* dokumentarna trata; ~ *domiciliata* domicilirana trata; ~ *di donne e di minori* trgovina ženama i maloletnicima; ~ *d'esportazione* trata pri izvozu; ~ *all'incasso* trata na naplatu; ~ *insoluta* neplaćena trata; ~ *di schiavi* trgovina robljem; ~ *semplice* obična trata; ~ *a vista* trata po viđenju
**trattabile** *adj* pristupačan; prijatan; obradiv; mekan; gibak; ~ *in Borsa* koji se može zaključiti na berzi
**trattamento** *m* postupak; postupanje; tretman; obrada; obrađivanje; prerada; *ineguaglianza di* ~ nejednako postupanje; ~ *discriminatorio* diskriminatoran postupak (tretman); ~ *doganale* carinski postupak; ~ *economico* ekonomski postupak; ~ *di favore* povlašćeni tretman; ~ *della nazione più favorita* tretman najpovlašćenije nacije; ~ *preferenziale* povlašćeni postupak



**trattare** *v* pregovarati; ugovarati; obrađivati; prerađivati; tretirati; baviti se (nečim); postupati (s nekim); *prezzo da* ~ cena o kojoj se može pregovarati; ~ *un affare* ugovarati posao; ~ *dall'alto in basso* postupati s visine; ~ *da amico* prijateljski postupati; ~ *alla buona* jednostavno postupati; ~ *la causa* voditi raspravu; ~ *solo per contanti* pregovarati samo za gotovinu; ~ *corettamente* korektno postupati; ~ *con indifferenza* postupati indiferentno (bez volje); ~ *all'ingrosso* trgovati na veliko; ~ *male* loše postupati; ~ *in maniera discriminatoria* diskriminatorno postupati; ~ *una materia* razmatrati stvar; ~ *onestamente* pošteno postupati; ~ *una questione* razmatrati pitanje; ~ *spedizioni* baviti se otpremom (špedicijom)
**trattario** *m (comm e leg)* trasat; menični dužnik; ~ *dell'assegno* trasat čeka
**trattarsi** *v rifl* raditi se o nečemu; *si tratta di...* radi se o...
**trattativa** *f* pregovor; pregovaranje; ugovaranje; *concludere le trattative* zaključiti pregovore; *entrare in trattative* stupiti u pregovore, *essere in trattative* voditi pregovore; *iniziare trattative* započeti pregovore; *intavolare trattative* započeti pregovore; *interompere le trattative* prekinuti pregovore; *secondo le trattative* prema pregovorima; *sospendere le trattative* obustaviti pregovore; ~ *di conciliazione* mirovni pregovor; *trattative economiche* privredni pregovori; *trattative finanziarie* finansijski pregovori; *trattative a livello più elevato* pregovori na najvišem nivou; *le trattative hanno avuto buon esito* pregovori su bili uspešni; *le trattative sono fallite* pregovori su bili neuspešni; *le trattative vanno per le lunghe* pregovori se otežu
**trattato** *m* rasprava; traktat; studija; ugovor; sporazum; *concludere un* ~ zaključiti sporazum; *denunciare un* ~ otkazati sporazum; *firma del* ~ potpis ugovora; *testo del* ~ tekst ugovora; ~ *addizionale* dopunski sporazum; ~ *d'adesione* sporazum o priključenju (pristupanju); ~ *di aiuto giudiziario* ugovor o pravnoj pomoći; ~ *d'alleanza* ugovor o savezu; ~ *di amicizia* ugovor o prijateljstvu; ~ *d'arbitrato* arbitražni sporazum; ~ *bilaterale* dvostrani (bilateralni) ugovor; ~ *di cessione* sporazum o ustupanju; ~ *collettivo* kolektivni ugovor; ~ *di commercio (commerciale)* trgovački ugovor; zbirka trgovačkih propisa; *trattati di commercio internazionali* međunarodni trgovački ugovori; ~ *comunitario* zajednički sporazum; ~ *di compensazione* sporazum o kompenzaciji; ~ *consolare* konzularni sporazum; ~ *di delimitazione* sporazum o razgraničenju; ~ *di delimitazione di frontiere* sporazum o regulisanju granica; ~ *diplomatico* diplomatski sporazum; ~ *doganale* carinski sporazum, ~ *di garanzia* sporazum o garanciji; ~ *intergovernativo* međudržavni sporazum; ~ *internazionale* međunarodni sporazum; ~ *istitutivo* osnivački ugovor; ~ *militare* vojni sporazum; ~ *delle minoranze nazionali* sporazum o nacionalnim manjinama; ~ *di modificazione di frontiere* sporazum o izmeni granica; ~ *monetario* monetarni sporazum; ~ *multilaterale* višestrani (multilateralni) ugovor; ~ *di mutua assistenza* sporazum o uzajamnoj pomoći, ~ *navale* pomorski sporazum; ~ *di navigazione* pomorski (plovidbeni) ugovor, ~ *d'opzione* sporazum o opciji; ~ *di pace* mirovni ugovor; ~ *di pesca* sporazum o ribolovu; ~ *di protettorato* ugovor o protektoratu; ~ *di reciprocità* sporazum o reciprocitetu; ~ *di riassicurazione* sporazum o reosiguranju; ~ *segreto* tajni ugovor; ~ *di sicurezza* ugovor o sigurnosti; ~ *sinallagmatico* sinalagmatični sporazum; sporazum kojim se obavezuju obe strane; ~ *d'unione* sporazum o priključenju; ~ *d'unione doganale* sporazum o carinskoj uniji; *violare un* ~ kršiti sporazum
**trattazione** *f* rasprava; raspravljanje; izlaganje; ~ *d'affari* poslovna rasprava; ~ *della causa* rasprava sporne stvari
**trattenere** *v* odbiti; zadržati; zadržavati; zaustaviti; suzbiti; ~ *un altro momento* zadržati još malo; ~ *sul salario* odbiti od plate
**trattenersi** *v rifl* zadržati se; zadržavati se; uzdržati se
**trattenimento** *m* zabava; prijem; zadržavanje; otezanje
**trattenuta** *f (econ)* obustava; odbitak; *senza alcune tenute* bez ikakvog odbitka; ~ *d'imposta* poreska obustava; odbitak poreza; ~ *sul salario* odbitak od zarade; ~ *sullo stipendio* odbitak od plate
**tratto** *m* trzaj; potez, crta; domet; deonica; *ad un (d'un)* ~ odjednom; iznenada; *a tratti* mestimično; *di* ~ *in* ~ s vremena na vreme; *dare il* ~ *alla bilancia* prevagnuti; odlučiti; *un* ~ *di tempo* razmak remena
**trattore** *m (mecc)* traktor; gostioničar; krčmar
**trattoria** *f* gostionica; krčma
**trattorista** *m* traktorista
**trattrice** *f* traktor
**travasare** *v* prelivati; pretakati; pretočiti; ~ *i capitali* prelivati kapitale; ~ *i fondi* prelivati sredstva
**trave** *f* greda; balvan
**traveller's cheque** *m (ingl e comm)* turistički (putnički) ček
**traversa** *f* železnički prag, poprečna greda; prečaga; prečka
**traversare** *v* preći; prelaziti (preko nečega)
**traversata** *f* prelazak; prelaženje
**traversia** *f* neprilika; nezgoda; nedaća

**travestimento** *m* preoblačenje; prerušavanje
**travestire** *v* preobući; preoblačiti; prerušiti
**traviamento** *m* zabluda; lutanje; zastranjivanje; skretanje (s pravog puta)
**traviare** *v* zavesti (na krivi put); skrenuti; pokvariti
**traviato** *adj* zalutao; zabludeo
**travisamento** *m* izobličavanje; izopačenje; izvrtanje; ~ *dei fatti* izvrtanje činjenica
**travisare** *v* izobličiti; izopačiti; izvrtati
**travolgente** *adj* neodoljiv; *successo* ~ neviđen uspeh; *vittoria* ~ ogromna pobeda
**trazione** *f* vuča; tegljenje; pogon; pogonska snaga; *forza di* ~ pogonska snaga; snaga vuče; ~ *elettrica* električni pogon; ~ *a vapore* parni pogon
**trebbiare** *v* mlatiti; vršiti
**treccone** *m* nakupac; preprodavac; prekupac
**tregua** *f* primirje; zatišje; predah, zastoj; *senza* ~ neprestano; ~ *salariale* dogovor o platama (između poslodavca i štrajkača)
**treno** *m* voz; *perdere il* ~ zakasniti na voz; ~ *accelerato* putnički voz; ~ *direttissimo* brzi voz; ~ *diretto* ubrzani voz; ~ *a grande velocità* ekspresni voz; ~ *merci* teretni voz; ~ *passeggeri* putnički voz; ~ *rapido* ekspresni voz
**triangolare** *adj* trougaoni; trouglast; *affare* ~ triangularni posao; *scambio* ~ triangularna razmena
**triangolo** *m* trougao; ~ *industriale* industrijski trougao (oblast u trouglu između Milana, Torina i Đenove)
**tribordo** *m (naut)* desni bok broda (gledajući prema pramcu)
**tribù** *f* pleme; *avere una* ~ *di figli* imati mnoštvo dece; *le* ~ *primitive* primitivna plemena
**tribuna** *f* govornica; tribina; podijum; savetovanje; javni razgovor
**tribunale** *m* sud; *chiamare in* ~ pozvati na sud; *citare in* ~ pozvati na sud; *domandare al* ~ poveriti sudu; *presentarsi in* ~ izaći pred sud; *ricorrere al* ~ pribeći sudu; *sentenza del* ~ sudska presuda; ~ *amministrativo* upravni sud; ~ *d'appello* apelacioni sud; ~ *arbitrale* arbitražni sud; ~ *arbitrale dell'Aia* Haški arbitražni sud; ~ *arbitrale misto* mešoviti arbitražni sud; ~ *circondariale* okružni sud; ~ *civile* građanski sud; ~ *commerciale (di commercio)* privredni (trgovinski) sud; ~ *competente* kompetentan (nadležan) sud; ~ *competente in materia successoriale* ostavinski sud; ~ *comunale* opštinski sud; ~ *consolare* konzulatni sud; ~ *costituzionale* ustavni sud; ~ *disciplinare* disciplinski sud; ~ *distrettuale* kotarski sud; ~ *ecclesiastico* crkveni sud; ~ *economico* privredni sud; ~ *economico superiore* viši privredni sud; ~ *fallimentare* stečajni sud; ~ *federale* savezni sud; *tribunali di giurisdizione generale* sudovi opšte nadležnosti; ~ *di guerra* ratni sud; ~ *d'inchiesta* istražni sud; ~ *incompetente* nenadležni sud; ~ *inferiore* niži sud; ~ *internazionale* međunarodni sud; *T*~ *internazionale militare* Međunarodni vojni sud; ~ *del lavoro* radni sud; ~ *marittimo* pomorski sud; ~ *marittimo commerciale* pomorski trgovački sud; ~ *militare* vojni sud; ~ *dei minorenni (minorile)* sud za maloletnike; ~ *misto* mešoviti sud; ~ *d'occupazione* okupacioni sud; ~ *d'onore* sud časti; ~ *paritario* paritetni sud; ~ *penale* krivični sud; ~ *penale internazionale* međunarodni krivični sud; ~ *permanente internazionale di giustizia* stalni međunarodni sud pravde; ~ *del popolo* narodni sud; ~ *di prima istanza* prvostepeni sud; ~ *di seconda istanza* drugostepeni sud; ~ *speciale* posebni (specijalni) sud; ~ *straordinario* vanredni sud
**tributare** *v* davati; iskazivati; odavati; ~ *onori a qcn* iskazivati počast nekome
**tributaria** *f* poreska policija
**tributario** *adj* poreski; *buono* ~ poreski zapis; *carico* ~ poreski teret; *consulenza tributaria* poresko savetovalište; *debito* ~ poreski dug; *diritto* ~ poresko pravo; *dottrina tributaria* poreska nauka; *entrata tributaria* poreski prihod; *esenzione tributaria* poresko oslobođenje; *fiume* ~ pritoka (reke); *gettito* ~ poreski dohodak; *lavoro* ~ kuluk; kulučenje; *legge tributaria* poreski zakon; *legislazione tributaria* poresko zakonodavstvo; *perequazione tributaria* poresko poravnanje; *politica tributaria* poreska politika; *polizia tributaria* poreska policija; *pressione tributaria* poreski pritisak; *reato* ~ poreski prekršaj; *riforma tributaria* poreska reforma; *sistema* ~ poreski sistem; *statistica tributaria* poreska statistika
**tributo** *m* dažbina; danak; porez; doprinos; dug, *esente da* ~ oslobođen dažbine; *imporre un* ~ nametnuti dažbinu; *pagare un* ~ platiti dažbinu; ~ *di bollo* taksa; ~ *commerciale* trgovačka dažbina; ~ *comunale* opštinski prirez; ~ *diretto* neposredan porez; ~ *erariale* državni porez, ~ *fiscale* poreska dažbina; ~ *indiretto* posredan porez; ~ *locale* lokalni porez (prirez); ~ *ordinario* redovan doprinos; ~ *straordinario* vanredni doprinos
**triennio** *m* trogodišnji period; trogodište
**Trieste** *f (geogr)* Trst
**triestino** *adj* tršćanski
**Triestino** *m* Tršćanin
**trimestrale** *adj* tromesečni; *rata* ~ tromesečna rata
**trimestre** *m* tromesečje
**trincerarsi** *v rifl* ukopati se; ušančiti se; zakloniti se; ~ *in una posizione d'attesa* skloniti se u stanje iščekivanja
**trinciare** *v* seckati; iseći na komadiće
**trionfo** *m* trijumf; pobeda; slavlje
**tripartito** *adj* trojni; tripartitni



**triplicare** *v* utrostručiti
**triplice** *adj* trostruk; trojni; ~ *alleanza* trojni savez; *in* ~ *esemplare* u tri primerka
**triplo** *adj* trostruk; *offrire il* ~ ponuditi tri puta više
**triste** *adj* žalostan; tužan; setan
**tristezza** *f* žalost; tuga; seta
**trittico** *m* triptih
**tromba** *f* truba; sirena; šmrk; pumpa; *partire in* ~ krenuti punom parom; *restare nella* ~ ne uspeti; propasti; *suonare la* ~ trubiti; ~ *aspirante* sisaljka; ~ *elettropneumatica* elektropneumatska sirena; ~ *d'incendio* vatrogasni šmrk; ~ *marina* vodeni stub; morska pijavica
**troncare** *v* prekinuti; preseći; odseći; odlomiti; potkresati; okrnjiti; ~ *un'amicizia* raskinuti prijateljstvo; ~ *gli indugi* prekinuti odgađanje; ~ *le relazioni* prekinuti veze; ~ *i rifornimenti* prekinuti snabdevanje
**tronco** *m* deblo; trupac; stablo; odlomak; deonica; ~ *ferroviario* deonica železničke pruge; ~ *di strada* deonica puta
**trono** *m* presto; tron; *ascesa al* ~ stupanje na presto; *salire al* ~ stupiti na presto
**tropicale** *adj* tropski
**troppo** *adj e adv* prekomeran; suvišan; previše; suviše; *di* ~ suvišan; *non* ~ ne baš mnogo; ~ *poco* premalo
**trovare** *v* naći; nalaziti; pronaći; zateći; naići, smatrati; zaključiti; ~ *a destinazione* naći na odredištu; ~ *facile smercio* pronaći laku prođu; ~ *modo di*... naći načina da...; ~ *da ridire* prigovarati; buniti se
**trovarsi** *v rifl* naći se; sresti se; ~ *d'accordo* dogovoriti se; sporazumeti se; ~ *male* loše se osećati
**trovata** *f* dosetka; zamisao; *una bella* ~ duhovita misao
**trovatello** *m* nahoče
**trovatore** *m* trubadur
**truccare** *v* maskirati; lažirati; šminkati; našminkati; ~ *un motore* frizirati motor; ~ *i risultati* falsifikovati rezultate
**trucco** *m* trik; varka; lukavstvo; podvala, šminka; šminkanje; *trucchi del mestiere* trikovi zanata
**truffa** *f* prevara; varanje; krađa; *delitto di* ~ krivično delo prevare; *legge* ~ prevarantski zakon; ~ *di lieve entità* sitno delo prevare; ~ *processuale* sudska prevara
**truffare** *v* prevariti; varati; izmamiti nešto na prevaru; ukrasti
**truffatore** *m* prevarant; varalica; lupež
**trust** *m* trust; monopolsko udruženje; savez monopola; ~ *dell'acciaio* trust čelika; ~ *dei cervelli* trust mozgova
**tubercolosi** *f* tuberkuloza
**tubo** *m* cev; ~ *dell'acqua* vodovodna cev; ~ *di fognatura* kanalizaciona cev; ~ *in gomma* gumena cev; ~ *monolitico* bešavna cev; ~ *di piombo* olovna cev; ~ *di scappamento* ispusna cev; ~ *di scarico* odvodna cev
**tumulti** *m pl* nemiri
**tumulto** *m* gungula; metež; uzbuna; buna
**tumultuoso** *adj* buran; buntovan
**Tunisia** *f (geogr)* Tunis
**tunisino** *adj* tuniski
**Tunisino** *m* Tunižanin
**tunnel** *m* tunel
**turare** *v* začepiti; zapušiti; ~ *la bocca ad uno* začepiti nekome usta; ~ *una falla* zečepiti pukotinu
**turbamento** *m* ometanje; remećenje; smetanja; uznemiravanje; uzbuđenost; nemir; ~ *della cerimonia religiosa* ometanje verskog obreda; ~ *dell'ordine pubblico* narušavanje javnog reda, ~ *della pace* narušavanje mira; ~ *della pace di domicilio* narušavanje kućnog mira; ~ *della pace pubblica* narušavanje javnog mira; ~ *della tranquillità notturna* narušavanje noćnog mira
**turbare** *v* uznemiriti; uznemiravati; smetati (nekome), remetiti; poremetiti; uzbuditi; ~ *il possesso* ometati u posedu
**turbativa** *f (leg)* ometanje (uznemiravanje) u posedu; ~ *della proprietà* smetanje vlasništva
**turbatore** *m* uznemirivač; narušivač; remetilac; ~ *della pace* narušivač mira
**turbazione** *f* ometanje; remećenje; smetanja; uznemiravanje; uzbuđenost; nemir; ~ *di possesso* ometanje u posedu
**turbocisterna** *f (naut)* brod cisterna; tanker na turbo pogon
**turbogetto** *m (aeron)* mlazni avion; mlaznjak
**turbolenza** *f* nemir; uzbuna; pometnja
**turbonave** *f (naut)* brod na turbinski pogon
**turboreattore** *m (aeron)* turboreaktor
**Turchia** *f (geogr)* Turska
**turco** *adj* turski
**Turco** *m* Turčin
**turismo** *m* turizam; *da* ~ turistički; *fare del* ~ baviti se turizmom; *statistica del* ~ statistika turizma
**turista** *m* turista
**turistico** *adj* turistički; *agenzia turistica* turistička agencija; *assegno* ~ turistički ček; *azienda turistica* turističko preduzeće; *guida turistica* turistički vodič; *industria turistica* turizam; *movimento* ~ turistički promet; *pubblicità turistica* turistička propaganda; *rendita turistica* turistička renta; *stagione turistica* turistička sezona; *statistica turistica* turistička statistika; *traffico* ~ turistički promet
**turno** *m* smena; dežurstvo; turnus; *a* ~ na smenu; u smenama; *darsi il* ~ smenjivati se; *essere di* ~ biti u smeni; biti dežuran; *impiegato di* ~ dežurni činovnik; *medico di* ~ dežurni lekar; *per*

~ naizmenično; po smenama; ~ *di lavoro* radna smena; ~ *di notte* noćna smena; ~ *di servizio* smena službe

**turpe** *adj* besraman; sramotan; nedostojan; ružan; gadan

**tutela** *f* starateljstvo; tutorstvo; čuvanje; odbrana; zaštita; okrilje; *a* ~ u odbranu; u zaštitu; *non prendere dei provvedimenti per la ~ del lavoro* nepreduzimanje mera zaštite na radu; *organo di* ~ starateljski organ; *stare sotto* ~ biti pod starateljstvom; ~ *dell'ambiente* zaštita čovekove okoline; ~ *amministrativa* administrativna zaštita; ~ *assistenziale* potporna zaštita; ~ *della circolazione* zaštita saobraćaja; ~ *dei condannati dopo aver scontato la pena* zaštita otpuštenih osuđenika; ~ *del consumatore* zaštita potrošača; ~ *costituzionale* ustavna zaštita; ~ *del convenuto* odbrana okrivljenog; ~ *del credito* zaštita kredita; ~ *della ditta* zaštita firme; ~ *della famiglia* zaštita porodice; ~ *giuridica* pravna zaštita; ~ *giurisdizionale* sudska zaštita; ~ *degli interessi* zaštita interesa; ~ *del lavoro* zaštita rada; ~ *legittima* legitimna zaštita; ~ *del marchio* zaštita žiga; ~ *della maternità* zaštita materinstva; ~ *delle persone nel rapporto di lavoro* zaštita osoba u radnom odnosu; ~ *del possesso* zaštita poseda; ~ *della proprietà* zaštita vlasništva; ~ *del risparmio* zaštita štednje; ~ *sociale* socijalna zaštita; ~ *del traffico* zaštita saobraćaja

**tutelare** *adj e v* zaštitni; starateljski; štititi; čuvati; braniti; *autorità* ~ starateljska vlast; ~ *gli interessi* štititi interese

**tutelato** *adj* zaštićen; *bene* ~ zaštićeno dobro

**tutore** *m (leg)* staralac; staratelj; tutor; zaštitnik; čuvar; *fare da* ~ brinuti se; biti staratelj; ~ *della legge* zaštitnik zakona; ~ *legittimo* zakonski tutor

**tutorio** *adj (leg)* starateljski; tutorski

**tuttavia** *adv* neprestano; još uvek; i dalje; ipak

**tutto** *adj e adv* sav; ceo; čitav; sasvim; *a tutt'oggi* sve do danas; *da per* ~ svuda; *del* ~ sasvim; potpuno; *in* ~ u svemu; sve ukupno; *in ~ e per* ~ u potpunosti; bez izuzetka; *prima di* ~ pre svega; ponajpre; *tutt'al più* ponajviše; *tutt'altro* naprotiv; nipošto; ~ *d'un tratto* sve odjednom; odjedanput; ~ *il giorno* ceo dan; *tutt'uno* svejedno; kao jedan

**tutto** *m* celina; *ingannarsi del* ~ potpuno se prevariti; ~ *sommato* sveukupno

**tuttora** *adv* još uvek; neprestano

# U

**ubbidiente** *adj* poslušan; pokoran

**ubbidienza** *f* poslušnost; pokoravanje; pokornost

**ubicazione** *f* lokacija; položaj; smeštaj; ~ *dell'azienda* smeštaj preduzeća

**ubriachezza** *f* pijanstvo; pijančenje

**ubriaco** *adj* opijen; pijan; nakresan; ~ *di qcs* opijen (zanesen) nečim; ~ *fradicio* mrtav pijan

**ubriacone** *f* pijanac; pijanica; pijandura

**uccidere** *v* ubiti; ubijati; usmrtiti; uništiti

**uccisione** *f* ubistvo; ubijanje; *uccisioni in massa* masovna ubistva

**uccisore** *m* ubica

**udienza** *f* audijencija; *(leg)* ročište; sudska rasprava; *aprire l'*~ otvoriti raspravu; *dar* ~ održati (zakazati) raspravu; *fissare l'*~ zakazati ročište; *giorno d'*~ dan ročišta (rasprave); *indire l'*~ zakazati ročište; *prorogare l'*~ odgoditi ročište; *sala d'*~ sudnica; *togliere l'*~ prekinuti raspravu; ~ *arbitrale (d'arbitrato)* arbitražna rasprava; ~ *di conciliazione* mirovna rasprava; ~ *di discussione* usmena rasprava; ~ *d'incanto* aukcijsko ročište; ~ *d'ispezione oculare* ročište za uviđaj; ~ *particolare* posebna rasprava; ~ *penale* krivična rasprava; ~ *periodica* periodično ročište; ~ *a porte chiuse* zatvorena rasprava; ~ *preliminare* pripremano ročište; ~ *privata* zasebna (specijalna) rasprava; ~ *pubblica* javna rasprava

**Udine** *f (geogr)* Udine

**udire** *v* čuti; slušati; ~ *per caso* slučajno čuti; ~ *dire* dočuti; saznati

**udito** *m* sluh; čulo sluha

**uditore** *m* slušalac; ~ *giudiziario* sudski pripravnik

**uditorio** *m* auditorijum; slušaoci

**ufficiale** *m e adj* činovnik; službenik; oficir; službeni; zvaničan; oficijelan; *bollettino* ~ službeni list; *corso (cambio)* ~ zvaničan kurs; *Gazzetta U*~ službeni list; *impedire un pubblico ~ nell'esercizio delle sue funzioni* sprečavanje državnog službenika u vršenju dužnosti; *pubblico* ~ državni službenik; funkcioner; ~ *dell'asta pubblica* službenik na javnoj licitaciji; ~ *di cancelleria* pisar; ~ *di controllo* zvaničan nadzornik (kontrolor); ~ *di dogana* carinski službenik, ~ *dei fallimenti* stečajni činovnik; ~ *giudiziario* sudski izvršitelj; ~ *di matricola* matičar; ~ *di porto* lučki oficir; ~ *sanitario* zdravstveni službenik; ~ *di stato civile* matičar

**ufficialità** *f* oficiri; oficirski kor; zvaničnost; službenost

**ufficialmente** *adv* službeno; zvanično

**ufficio** *m* biro; kancelarija; ured; poslovnica; položaj; dužnost, zaduženje; zvanje; *d*~ zvaničan; službeni; *cessare dall'*~ prestati s radom; izaći iz službe; *coprire un* ~ zauzimati mesto; *difensore d'*~ branilac po službenoj dužnosti; *dovere d'*~ službena dužnost; *locale d'*~ kancelarijski prostor; *nominato d'*~ zvanično naimenovan; *orario d'*~ kancelarijsko radno vreme; *potere d'*~ službena moć; *per ragioni d'*~ službeno; *requisiti d'*~ kancelarijski rekviziti; ~ *accettante* prihvatni zavod; ~ *acquisti* nabavno odeljenje; ~ *d'affari* poslovna kancelarija; ~ *alloggi* stambeni zavod; ~ *amministrativo* upravna kancelarija, ~ *anagrafe* matični zavod; ~ *annonario* prehrambeni zavod; ~ *d'assistenza* biro za pomoć; ~ *biglietti* biletarnica; ~ *del bollo* biro za takse; ~ *di Borsa* berzanska kancelarija; ~ *brevetti* patentni zavod; *uffici buoni* dobre usluge; ~ *cambi (cambio valute)* menjačnica; ~ *cambiali* biro za menice; ~ *cassa* blagajna; ~ *di collegamento* biro za vezu; ~ *di collocamento* zavod za zapošljavanje; ~ *di comandante* komanda mesta; ~ *commerciale* trgovački biro; ~ *di commisurazione delle imposte* biro za razrezivanje poreza; ~ *di compensazione* klirinški biro; ~ *competente* nadležni biro; ~ *computisteria* računarski biro, ~ *comunale* komunalna služba; ~ *consolare* konzulat; ~ *di consulenza* savetodavna kancelarija; ~ *di consulenza legale* biro za pravno savetovanje; ~ *contabilità* knjigovodstveni biro; ~ *del contenzioso* biro za sporove; ~ *dei conti* računovodstvo; finansijski biro; ~ *conti correnti* odeljenje tekućih računa; ~ *controllo passaporti*

kancelarija za kontrolu pasoša; ~ *controllo sedi* kancelarija za kontrolu sedišta; ~ *corrispondenti* biro za veze; ~ *di corrispondenza* biro za dopisivanje; ~ *crediti* kreditni biro; ~ *daziario* carinarnica; ~ *depositi* garderoba; skladište; ~ *di direzione* uprava; ~ *di distribuzione* odeljenje za raspodelu; ~ *doganale* carinarnica; ~ *elettorale* izborna kancelarija; ~ *delle emigrazioni* biro za emigraciju; ~ *d'esportazioni* izvozno odeljenje; ~ *estero* biro za inostranstvo; ~ *dei fallimenti* stečajni biro; ~ *federale* savezna kancelarija; ~ *finanziario (di finanza)* finansijski biro; ~ *giudiziario* sudska kancelarija; ~ *giudiziario incaricato di tenere il registro* sudska služba za vođenje registra; ~ *igiene* higijenski zavod; ~ *imposte* poresko odeljenje; ~ *incassi* odeljenje naplate; ~ *informazioni* obaveštajni biro; ~ *internazionale del lavoro* Međunarodni biro rada; *U~ internazionale della proprietà industriale* Međunarodni biro za zaštitu industrijske svojine; *U~ internazionale dell'Unione postale mondiale* Međunarodni biro svetske poštanske unije; ~ *del lavoro* biro rada; ~ *di lavoro internazionale* međunarodni biro rada; ~ *legale* pravna služba; ~ *lettere di credito* služba za akreditive (za kreditna pisma); ~ *di leva* regrutna služba; ~ *di liquidazione* likvidatura; ~ *marittimo* pomorska služba; ~ *di mediazione* biro za posredovanje; ~ *merci* služba robnog prometa; ~ *municipale* opštinski biro; ~ *oggetti smarriti* biro za nađene stvari; ~ *d'orientamento professionale* biro za profesionalnu orijentaciju; ~ *paga* odeljenje isplata; ~ *passaporti* pasoška služba; ~ *delle patenti* patentni zavod; ~ *del personale* personalna služba; ~ *portafoglio* biro za menice (za portfelj); ~ *postale* pošta; poštanska služba; ~ *prenotazioni* odeljenje za rezervacije; ~ *propaganda* odeljenje za propagandu; ~ *provinciale* pokrajinski biro; ~ *pubblicità (pubblicitario)* propagandna služba; ~ *di ragioneria* služba računovodstva; ~ *di rappresentanza* predstavništvo; ~ *reclami* služba za reklamacije; ~ *reclutamento* regrutni odsek; ~ *del registro* registratura; ~ *del rettore* rektorat; ~ *di revisione* služba za reviziju; ~ *di riscontro* likvidatura; ~ *di saggio* služba za baždarenje; baždarska služba; ~ *sanitario* zdravstvena služba; zdravstveni zavod; ~ *scambi con l'estero* služba za razmenu sa inostranstvom; ~ *spedizione* otpremno odeljenje; ~ *stampa* presbiro; ~ *statale* državna služba; ~ *di statistica* statistički zavod; ~ *dello stato civile* služba matičnih knjiga; ~ *stranieri* biro za strance; ~ *sviluppo* odeljenje razvoja (unapređenja); ~ *tasse e imposte* služba za takse i poreze; ~ *tavolare* zemljišni biro; ~ *titoli* služba za vrednosne papire; ~ *vacante* prazno radno mesto; ~ *vendite* prodajno odeljenje; ~ *di verifica* služba za proveravanje (za kontrolu); ~ *viaggi* putnički biro; ~ *di vigilanza* odeljenje nadzora

**ufficiosamente** *adv* nezvanično; poluzvanično

**ufficioso** *adj* nezvaničan; poluzvaničan

**uguagliamento** *m* izjednačavanje; ujednačenje; ~ *delle condizioni d'attività economica* ujednačavanje uslova privređivanja

**uguaglianza** *f* jednakost; ravnopravnost; ~ *del carico tributario* jednakost poreskog tereta; ~ *dei cittadini* ravnopravnost građana; ~ *civile e politica* građanska i politička ravnopravnost; ~ *di diritto* ravnopravnost; jednakost prava; ~ *di trattamento* jednakost postupanja

**uguagliare** *v* izjednačiti; ujednačiti; uniformisati

**uguale** *adj* jednak; ravan; *trattare da* ~ ravnopravno postupati; ~ *al campione* jednak uzorku; ~ *davanti la legge* jednak pred zakonom; ~ *in diritti* jednak u pravima; ~ *in doveri* jednak u dužnostima

**ugualmente** *adv* jednako; podjednako; svejedno; ipak

**ulteriore** *adj* kasniji; naknadni; potonji; *senza ~ ritardo* bez daljeg zadržavanja; ~ *informazione* naknadna informacija

**ulteriormente** *adv* kasnije; naknadno; potom

**ultimamente** *adv* nedavno; ovih dana; u poslednje vreme

**ultimare** *v* dovršiti; završiti

**ultimato** *adj* završen; dovršen; gotov

**ultimatum** *m* ultimatum; *porre un* ~ postaviti ultimatum

**ultimazione** *f* dovršavanje; završavanje

**ultimo** *adj* poslednji; zadnji; *agli ultimi del mese* krajem meseca; pri kraju meseca; *fino all'~ momento* do poslednjeg časa; *in* ~ na kraju; najzad; *in ultima istanza* u krajnjoj liniji; *notizie dell'ultima ora* najnovije vesti; *per* ~ na kraju; poslednji; *termine* ~ krajnji rok; ~ *prezzo* poslednja cena; ~ *scorso* prošlog (meseca); *ultima volontà* poslednja volja

**ultimogenito** *m* najmlađi sin; najmlađe dete

**ultrasonoro** *adj* ultrazvučni; nadzvučan; *onde ultrasonore* ultrazvučni talasi

**ultrasuono** *m* ultrazvuk

**umanità** *f* čovečanstvo; ljudski rod; ljudskost; čovečnost; humanost

**umanitario** *adj* humanitaran; dobrotvoran; čovekoljubiv

**umanizzazione** *f* humanizacija; civilizovanje

**umano** *adj* čovečan; human; osećajan; ljudski; *dignità umana* ljudsko dostojanstvo; *essere* ~ ljudsko biće; *genere* ~ ljudski rod; *corpo* ~ ljudsko telo; *illeciti trapianti di parti del corpo* ~ nedozvoljena transplantacija delova ljudskog tela

**umettare** *v* ovlažiti; nakvasiti

**umidezza** *f* vlažnost; vlaga



**umidificare** *v* ovlažiti; vlažiti; ~ *un ambiente* ovlažiti prostoriju

**umidificatore** *m* ovlaživač vazduha

**umidità** *f* vlažnost; vlaga; *preservare dall'~* sačuvati od vlage; *proteggersi dall'~* zaštititi se od vlage; *temere l'~* biti osetljiv na vlagu

**umido** *adj* vlažan; mokar

**unanime** *adj* jednoglasan; jednodušan; *consenso* ~ jednoglasan pristanak

**unanimemente** *adv* jednoglasno; jednodušno

**unanimità** *f* jednoglasnost; jednodušnost; *all'~* jednoglasno

**una tantum** *f* jednokratna isplata; jednokratna uplata poreza

**ungherese** *adj* mađarski

**Ungherese** *m* Mađar

**Ungheria** *f (geogr)* Mađarska

**unicamente** *adv* samo; jedino

**unicamerale** *adj* jednodomni

**unico** *adj* jedinstven; jedini; *esemplare* ~ jedini primerak; *a prezzo* ~ po jedinstvenoj ceni; *senso* ~ jedan smer; *testo* ~ usaglašeni tekst zakona; ~ *mezzo* jedino sredstvo; ~ *responsabile* jedino odgovorno lice

**unificare** *v* ujednačiti; izjednačiti; ujediniti; ~ *gli atti* spojiti spise; ~ *le leggi* izjednačiti zakone

**unificazione** *f* ujedinjenje; ujednačenje; izjednačenje; unifikacija; ~ *contabile* knjigovodstveno izjednačenje; ~ *del diritto* unifikacija prava; ~ *delle leggi* izjednačenje zakona; ~ *della legislazione* unifikacija zakonodavstva; ~ *valutaria* devizno ujedinjenje

**uniformare** *v* prilagoditi; uskladiti; uniformisati; ujednačiti

**uniformarsi** *v rifl* prilagoditi se nečemu; držati se nečega; vladati se prema nečemu; ~ *alle circostanze* prilagoditi se okolnostima

**uniformazione** *f* ujednačavanje; uniformisanje; prilagođavanje; ~ *delle tariffe* ujednačenje tarifa

**uniforme** *f e adj* uniforma; jednoličan; jednak; istovetan; monoton

**uniformità** *f* jednoličnost; istovetnost; ujednačenost; *in ~ con* u skladu sa; ~ *di vedute* istovetnost pogleda

**unilaterale** *adj* jednostran; unilateralan; *atto giuridico internazionale* ~ jednostran međunarodni pravni akt; *negozio obbligatorio* ~ jednostran obligacioni posao

**unilateralità** *f* jednostranost

**unilateralmente** *adv* jednostrano

**unione** *f* unija; zajednica; savez; udruženje; ujedinjenje; spajanje; sjedinjenje; sloga; jedinstvo; *in* ~ u zajednici; *l'~ fa la forza* u slozi je spas; ~ *agraria* agrarna unija; poljoprivredni savez; *U~ delle associazioni di giuristi* savez udruženja pravnika; ~ *dei beni* spajanje dobara; ~ *delle cooperative* zadružni savez; ~ *doganale* carinska unija; ~ *economica* privredni (ekonomski) savez; *U~ dell'Europa occidentale* Zapadnoevropska unija; *U~ Europea dei Pagamenti* Evropska platna unija; ~ *federale* federalni savez; savezna unija; *U~ delle Fiere Internazinali* Savez međunarodnih sajmova; ~ *illegittima* vanbračna zajednica; ~ *industriale* industrijski savez; *U~ Internazionale per la protezione della proprietà industriale* Međunarodna unija za zaštitu industrijske svojine; *U~ Internazionale delle Telecomunicazioni* Međunarodni savez za telekomunikacije; ~ *interparlamentare* interparlamentarna unija; *U~ latina* Latinska unija; ~ *monetaria* monetarna unija; ~ *nazionale* nacionalno udruženje; ~ *padronale* savez (unija) poslodavaca; *U~ panamericana* panamerička unija; ~ *personale* personalna unija; *U~ Postale Mondiale* Svetski poštanski savez; *U~ Postale Universale* Svetska poštanska unija (UPU); ~ *professionale* strukovni (profesionalni) savez; ~ *reale* realna (stvarna) unija; ~ *regionale* regionalna unija; oblasni savez; ~ *dei sindacati* sindikalni savez; *U~ di Stati* savez država; ~ *di vendite* prodajno udruženje

**unire** *v* sjediniti; ujediniti; združiti; spojiti; sastaviti

**unirsi** *v rifl* ujediniti se; uortačiti se; spojiti se

**unità** *f* jedinica; jedinstvo; ujednačenost; sklad; ujedinjenje; ujedinjenost; ~ *di bilancio* budžetsko jedinstvo; ~ *campionaria* jedinica uzorka; ~ *di capacità* jedinica zapremine; ~ *di combattimento* borbena jedinica; ~ *dei conti* računska jedinica; ~ *di conto* jedinstvo računa; ~ *contributiva* jedinica doprinosa; ~ *di diritti* pravno jedinstvo; ~ *economica* ekonomsko jedinstvo; ~ *elementare* osnovna jedinica; ~ *di gestione d'una azienda* poslovna jedinica firme; ~ *immobiliare urbana* gradska parcela; ~ *lavorativa* radna jedinica; radno jedinstvo; ~ *di lunghezza* jedinica dužine; ~ *di misura* jedinica mere; ~ *monetaria* novčana jedinica; ~ *di peso* jedinica težine; ~ *del potere* jedinstvo vlasti; ~ *primaria* primarno merilo; ~ *produttiva (di produzione)* proizvodna jedinica; ~ *secondaria* sekundarno merilo; ~ *di sistema monetario* jedinstvo novčanog sistema; ~ *di territorio economico* jedinstvo privrednog područja; ~ *di valore* jedinica vrednosti; ~ *di volume* jedinica zapremine

**unitamente** *adv* zajedno; zajednički; jedinstveno; skladno; ~ *a (con)* zajedno sa

**unitario** *adj* jedinstven; unitaran; unitaristički; zajednički; *costo* ~ jedinstveni trošak; *prezzo* ~ cena po komadu

**unito** *adj* udružen; sjedinjen; ujedinjen; gust; zbijen; *qui* ~ priložcno; u prilogu; *Regno U~* Ujedinjeno Kraljevstvo (Velika Britanija); *unita fattura* priložen račun

**universale** *m e adj* opštost; opšte; opšta osobina; opšti; univerzalan; svetski; *codice civile* ~ opšti građanski zakonik; *erede* ~ jedini naslednik; *esposizione* ~ svetska izložba; *successione* ~ glavna sukcesija; *suffragio* ~ opšte pravo glasa
**universalità** *f* univerzalnost; opštost; celina
**università** *f* univerzitet; *iscriversi all'~* upisati se na univerzitet; *rettore dell'~* rektor univerziteta; ~ *operaia* radnički univerzitet; ~ *popolare* narodni univerzitet
**universitario** *m e adj* univerzitetski nastavnik; student univerziteta; univerzitetski; *diploma* ~ univerzitetska diploma I stepena; *professore* ~ univerzitetski profesor
**universo** *m* vasiona; svemir; kosmos; ceo svet
**univoco** *adj* nedvosmislen
**uomo** *m* čovek; muškarac; *da* ~ muški; ljudski; ~ *d'affari* poslovan čovek; ~ *di ampie vedute* čovek širokih vidika; ~ *avvisato, mezzo salvato* upozoren čovek pola spašen; ~ *d'azione* čovek od akcije; ~ *comune* prosečan čovek; ~ *economico* čovek koji poštuje privredne norme; škrtica; egoista; ~ *facile a trattare* popustljiv čovek; ~ *fatto* zreo (odrastao) čovek; ~ *di fiducia* čovek od poverenja; ~ *a giornata* nadničar; ~ *giusto* pravednik, ~ *intraprendente* preduzimljiv čovek; ~ *di mondo* svetski čovek; ~ *onesto* pošten čovek; ~ *d'onore* častan čovek; ~ *politico* političar; ~ *di spirito* duhovit čovek; ~ *di Stato* državnik
**uragano** *m* uragan
**uranio** *m (chim)* uranijum
**urbanesimo** *m* urbanizacija
**urbanista** *m e f* urbanista
**urbanistica** *f* urbanizam
**urbanistico** *adj* urbanistički; *economia urbanistica* urbanistička ekonomija; *piano* ~ urbanistički plan
**urbanizzare** *v* urbanizovati; civilizovati
**urbano** *adj* gradski; urbani; uljudan; učtiv; *economia urbana* gradska ekonomija; *statistica urbana* gradska statistika
**urgente** *adj* urgentan; hitan; neodložan; *bisogno* ~ preka (hitna) potreba; *caso* ~ hitan slučaj; *è* ~ hitno je; *lavoro* ~ hitan posao; *lettera* ~ ekspres pismo; *necessità* ~ preka potreba; *telegramma* ~ hitan telegram
**urgentemente** *adv* hitno; urgentno
**urgenza** *f* hitnost; urgencija; žurba; *chiamata d'~* hitan poziv; *con la massima* ~ s najvećom hitnošću; *d'~* hitno; *fare* ~ *a qcn* požurivati nekoga; urgirati kod nekoga; *in caso d'~* u slučaju hitnosti; *nell'~ del momento* u hitnosti slučaja; *provvedimento d'~* hitna (vanredna) mera; ~ *finanziaria* finansijska hitnost; ~ *immediata* neposredna hitnost
**urgere** *v* hitati; žuriti; požurivati
**urna** *f* urna (s pepelom); glasačka kutija; bubanj; *andare alle urne* glasati; *il responso delle urne* izborni rezultat; ~ *elettorale* glasačka kutija; ~ *dei numeri del lotto* bubanj za izvlačenje loto brojeva
**urtare** *v* gurnuti; udariti (o nešto); naleteti (na nešto); povrediti; smetati (nekome); ~ *in una difficoltà* naići na teškoću; ~ *i nervi a qcn* iznervirati nekoga
**urto** *m* sudar; udar, udarac; *essere in* ~ *con qcn* biti u svađi s nekim; *mettersi in* ~ *con qcn* sukobiti se s nekim; *reggere all'~* izdržati pritisak; *sterzò improvvisamente per evitare l'~* iznenada je skrenuo da bi izbegao sudar; ~ *di navi* sudar brodova
**Uruguay** *m (geogr)* Urugvaj
**usabile** *adj* upotrebljiv
**usanza** *f* običaj; navika; uzanca; trgovački običaj; *secondo le usanze* prema običajima (uzansama); *usanze bancarie* bankarske uzance; *usanze borsistiche* berzanske uzance; *usanze commerciali* trgovački običaji; *usanze portuali* lučke uzance
**usare** *v* upotrebiti; upotrebljavati; koristiti; imati običaj; ~ *cortesia* biti uljudan; ~ *un diritto* ostvariti svoje pravo; ~ *male qcs* loše upotrebiti nešto; ~ *la massima cautela* primeniti najveći oprez; ~ *mezzi coercitivi* upotrebiti prisilna sredstva; ~ *un mezzo* koristiti sredstvo; ~ *parzialità* biti pristrasan, ~ *riguardi* biti obziran; ~ *violenza carnale* silovati
**usato** *adj* polovan; iznošen; pohaban; uobičajen; naviknut
**uscente** *adj* koji izlazi; koji je pri kraju; *anno* ~ godina koja se završava; *direttore* ~ dosadašnji direktor (koji napušta položaj)
**usciere** *m* vratar; ~ *giudiziario* sudski izvršitelj
**uscire** *v* izaći; izlaziti; *far* ~ *qcn* izvesti nekoga; ~ *di carica* napustiti položaj; ~ *dalla memoria* zaboraviti; ~ *di porto* isploviti iz luke; ~ *dalla retta via* udaljiti se sa pravog puta; ~ *di sé* uzrujati se
**uscita** *f* izlaz; izdatak; rashod; *bolletta d'~* izvozna deklaracija; *buona* ~ otpremnina; *corrispondenza in* ~ izlazna pošta; *dazio d'~* izvozna carina; *dichiarazione d'~* izvozna deklaracija; *dogana d'~* izvozna carina; *entrata e* ~ prihod i rashod; *senza* ~ bez izlaza; ~ *di cassa* blagajnički izdatak; ~ *di merci* izlaz robe; ~ *dal servizio* istupanje iz službe; ~ *di sicurezza* rezervni izlaz; *via d'~* spas; rešenje; izlaz
**uso** *m* navika; običaj; upotreba, primena; *a* ~ *di* za upotrebu; na način; *all'~* po načinu; *complimenti d'~* uobičajeni pozdravi; *condizioni d'~* uobičajeni uslovi; *d'~* u upotrebi, uobičajen; *diritto d'~* pravo uživanja (upotrebe); *essere* ~ imati običaj; *fare* ~ upotrebiti; *fare* ~ *di qcs* koristiti nešto; *fare* ~ *di denaro falso* koristiti lažan novac; *fuori* ~ van upotrebe; *in* ~ u upotrebi; *mettere fuori* ~ staviti van upotrebe; *per* ~ *esterno* za spoljašnju upotrebu; *per* ~ *interno* za unutrašnju upotrebu; *per* ~ *personale* za ličnu upotrebu; *per* ~ *d'uffico* za službenu upotrebu; *pronto per l'~* spreman za upotrebu; *tornare in* ~ vratiti u upotrebu; ~ *abituale di sostanze stupefacenti* uživanje narkotika; ~ *abusivo* zloupotreba; ~ *d'affari* poslovni običaj; ~ *artigiano* zanatski običaj; ~ *di banca (bancario)* bankarski običaj; ~ *dei beni comunali* korišćenje opštinskih dobara; ~ *di Borsa* berzanski običaj; ~ *commerciale* trgovački običaj; ~ *comune* opšta upotreba (navika); *usi e consuetudini commerciali* trgovački običaji i navike; ~ *e consumo* upotreba i trošenje (habanje); ~ *della cosa data in pegno* korišćenje založene stvari; ~ *corrente* tekuća upotreba; ~ *costante* stalna upotreba; *usi e costumi* običaji i navike; ~ *diplomatico* diplomatski običaj; ~ *di documenti falsi* upotreba lažnih dokumenata, ~ *esclusivo* isključiva upotreba; ~ *della forza* upotreba sile; ~ *giudiziario* sudski običaj; ~ *della guerra* ratni običaj; ~ *incontestato* neosporena upotreba; ~ *legittimo* zakonita upotreba; ~ *locale* lokalni (mesni) običaj (upotreba); ~ *marittimo* pomorski običaj; *l'~ dei mezzi sociali* korišćenje društvenih sredstava; ~ *della navigazione* plovidbeni običaj; ~ *personale* lična upotreba; ~ *privato* privatna upotreba, ~ *pubblico* javna upotreba; ~ *rurale* seoski običaj; ~ *di segni distintivi alterati per la marcatura della merce* upotreba lažnih znakova za obeležavanje robe



**usuale** *adj* uobičajen; običan
**usucapione** *f (leg)* sticanje prava dugotrajnim posedovanjem
**usucapire** *v (leg)* steći pravo dugotrajnim posedovanjem
**usufruire** *v (di qcs)* uživati (pravo, privilegiju i sl.); koristiti (nešto)
**usufrutto** *m* uživanje; korišćenje; *costituire un* ~ zasnovati pravo uživanja, *diritto di* ~ pravo korišćenja; *entrata in* ~ početak korišćenja; *godere l'~* imati pravo korišćenja; *quasi-~* nepravo korišćenje; ~ *perpetuo* stalno uživanje; ~ *vedovile* udovičko uživanje; ~ *vita naturale durante* doživotno uživanje
**usufruttuario** *m (leg)* korisnik; uživalac
**usura** *f* zelenaštvo; lihvarstvo; trošenje; habanje; dotrajalost; pohabanost; *a (con)* ~ obilno; s velikim kamatama; *esercitare l'~* zelenašiti; *fare* ~ zelenašiti; habati, trošiti; *pagare ad* ~ platiti s kamatama; *prestare a* ~ pozajmljivati uz zelenaške kamate; *rendere* ~ vratiti s kamatama; *resistenza all'~* otpornost na trošenje (habanje); ~ *del macchinario* habanje (trošenje) postrojenja; ~ *naturale* prirodno trošenje; ~ *normale* redovna amortizacija; redovno trošenje (habanje)
**usuraio** *m e adj* zelenaš, zelenaški; *(da)* ~ zelenaški; *fare l'~* zelenašiti; *interessi da* ~ zelenaške kamate
**usurario** *adj* zelenaški; *contratti usurari* zelenaški ugovori
**usureggiamento** *m* zelenaštvo
**usureggiare** *v* zelenašiti
**usurpare** prigrabiti; oteti; uzurpirati; ~ *il diritto* prisvojiti pravo; ~ *il potere* uzurpirati vlast
**usurpatore** *m* otimač; uzurpator
**usurpazione** *f* nezakonito prisvajanje; uzurpacija; otimačina; otimanje; ~ *di beni* otimanje imovine; ~ *di beni immobili* protivpravno zauzimanje nekretnina; ~ *di brevetto* uzurpacija patenta; ~ *di un diritto* uzurpacija prava; ~ *di funzioni pubbliche* uzurpacija javnog položaja; ~ *di immobili* protivpravno prisvajanje nekretnina; ~ *di titoli* nezakonito prisvajanje vrednosnih papira
**utensile** *m* alatka; sprava; oruđe; pribor; *macchina* ~ mašina alatljika; *utensili di cucina* kuhinjsko posuđe; kuhinjski pribor
**utensileria** *f* alat; pribor, prodavnica alata; alatničarska radionica
**utente** *m e f* korisnik; potrošač; pretplatnik (radija, televizije i sl.); ~ *d'alloggio* korisnik stana; ~ *pubblicitario* korisnik reklame; ~ *della strada* učesnik u saobraćaju; korisnik javnog puta
**utenza** *f* pravo na upotrebu; korišćenje, korisnici; potrošači; *(leg)* zakonito uživanje; ~ *del telefono* pravo korišćenja telefona
**utile** *m e adj* korist; *(comm)* profit; dobit; zarada; kamata; koristan; upotrebljiv; *avanzo utili* višak dobiti; *carico* ~ koristan teret; *distribuzione degli utili* raspodela dobiti; *essere* ~ koristiti; *imposta sugli utili* porez na dobit; *in tempo* ~ na vreme; pravovremeno; *margine di* ~ marža dobiti; *negoziare utili sproporzionati* ugovarati nesrazmernu imovinsku korist; *partecipazione agli utili* učešće u dobiti; *realizzare un* ~ ostvariti dobit (zaradu); *rendersi* ~ pružiti svoje usluge; biti od koristi; pomagati; *ricavare un* ~ izvući korist; *ricavare un forte* ~ izvući veliku korist; *ripartizione degli utili* podela (deoba) dobiti; *riuscire* ~ biti koristan; *senza* ~ beskorisno; nekorisno; *tempo* ~ korisno vreme; *termine* ~ koristan rok (termin); *unire l'~ al dilettevole* spojiti korisno sa zabavnim; ~ *apparente* prividna korist; ~ *di bilancio* dobit po bilansu; ~ *sui cambi* kursna dobit; dobit na kursnoj razlici; ~ *di capitale* dobit od kapitala; ~ *commerciale* trgovačka dobit; ~ *complessivo* ukupna dobit, ukupna zarada; ~ *di congiuntura* konjunkturna dobit; ~ *contabile* knjigovodstvena dobit; ~ *sul corso* dobit na kursu; zarada na kursnoj razlici; ~

*differenziale* diferencijalna dobit; ~ *d'esercizio* poslovna dobit; ~ *di fabbricazione* dobit od proizvodnje; ~ *fittizio* prividna (fiktivna) dobit; ~ *di gestione* poslovna dobit; ~ *giusto* pravična dobit; ~ *dell'imprenditore (imprenditoriale)* preduzimačka dobit; ~ *indiviso* nepodeljena dobit; ~ *d'interesse* zarada na kamatama; kamatna dobit; ~ *di liquidazione* likvidacijska dobit; ~ *lordo* bruto dobit; ~ *di monopolio* monopolska dobit; ~ *netto* neto (čista) dobit; ~ *presunto* pretpostavljena dobit; ~ *realizzato* ostvarena dobit; ~ *di rivalutazione* korist od revalorizacije; ~ *di speculazione* špekulativna dobit; ~ *di svalutazione* korist od devalvacije; ~ *tassato* oporezovana dobit

**utilità** *f* korisnost; korist; upotrebljivost; *di nessuna* ~ potpuno nekoristan; ~ *collettiva* kolektivna korist; ~ *economica* ekonomska korist; ekonomičnost; ~ *finale* ekonomičnost; ~ *generale* opšta korist; ~ *individuale* individualna korist; ~ *marginale* granična korist; ~ *pubblica* opšta korist

**utilitario** *adj* koristan; utilitaran; praktičan; *vettura utilitaria* malolitražno vozilo; *sistema* ~ utilitaristički sistem

**utilitarismo** *m* utilitarizam

**utilitarista** *m e f* utilitarista

**utilizzabile** *adj* upotrebljiv; iskoristiv

**utilizzare** *v* iskoristiti; koristiti; upotrebljavati; ~ *un credito* iskoristiti kredit; ~ *i fondi stanziati* upotrebiti odobrena sredstva

**utilizzazione** *f* korišćenje; iskorišćavanje; upotreba; *diritto d'*~ pravo korišćenja; ~ *abusiva* zlonamerno korišćenje; ~ *anteriore* prethodno korišćenje; ~ *di brevetto* korišćenje patenta; ~ *credito* korišćenje kredita; ~ *dei dati statistici* upotreba statističkih podataka; ~ *dei fondi di bilancio* korišćenje bilansnih sredstava; ~ *pacifica dell'energia atomica* korišćenje atomske energije u miroljubive svrhe; ~ *del suolo* korišćenje zemljišta

**utilizzo** *m* korišćenje; ~ *dei fondi* korišćenje sredstava

**utopia** *f* utopija, neostvariva zamisao; sanjarija

**utopista** *m e f* zanesenjak; utopista

**utopistico** *adj* neostvariv; utopistički

**uva** *f* grožde; ~ *passa* suvo grožde; ~ *spina* ogrozd; ~ *sultanina* suvo grožde

# V

**vacante** *adj* upražnjen; nepopunjen; prazan; *eredità* ~ nasledstvo bez naslednika; *posto* ~ upražnjeno mesto; *rendersi* ~ isprazniti se; ostati prazan; *sede* ~ upražnjeno mesto (sedište)

**vacanza** *f* upražnjenost; nepopunjenost; prazno mesto; godišnji odmor; letovanje, raspust; *andare in* ~ ići na odmor; *coprire una* ~ popuniti upražnjeno mesto; *essere in* ~ biti na odmoru; ~ *annuale* godišnji odmor; *vacanze annuali pagate* plaćeni godišnji odmor; *vacanze estive* letnji odmor (praznici); *vacanze giudiziarie* sudski odmor

**vacare** *v* biti nepopunjen; biti prazan; biti slobodan

**vaccinare** *v (med)* vakcinisati; cepiti

**vaccinazione** *f (med)* vakcinacija; cepljenje

**vaccino** *m (med)* vakcina

**vacillare** *v* kolebati se; biti neodlučan; teturati se, biti nesiguran; klimati se

**vademecum** *m* podsetnik; džepni priručnik; *assegno* ~ gotovinski ček

**vagabondaggio** *m* skitanje; skitnja

**vagabondo** *m e adj* skitnica; lutalica; skitnički; lutajući; nestalan; *nave vagabonda* tramper (brod); *vita vagabonda* skitnički (lutalački) život

**vaglia** *m* uputnica; nalog za isplatu; *riscuotere un* ~ unovčiti (poštansku) uplatnicu; *servizio di* ~ služba za uputnice; ~ *bancaria* ček; ~ *al portatore* uputnica na donosioca; ~ *postale* poštanska uplatnica; ~ *postale di rivalsa* poštanska uplatnica s naplatom troškova; ~ *telegrafica* telegrafska uplatnica; ~ *del tesoro* doznaka trezora (državne blagajne)

**vagliare** *v* prorešetati; prosejati; oceniti; proceniti; odmeriti; pretresti; ~ *il pro e il contro* oceniti za i protiv

**vago** *adj* neodređen; nejasan; neprecizan

**vagone** *m* vagon; *franco* ~ franko vagon, ~ *bestiame* vagon za stoku; ~ *a bilico* kiper vagon; ~ *cisterna* vagon cisterna; ~ *completo* pun vagon; ~ *ferroviario* železnički vagon; ~ *frigorifero* vagon hladnjača; ~ *letto* spavaća kola; ~ *merci* teretni vagon; ~ *postale* poštanski vagon; ~ *ribaltabile* kiper vagon; ~ *ristorante* vagon restoran; kola za ručavanje

**valente** *adj* valjan; vrstan; sposoban

**valere** *v* vredeti; valjati; važiti; doneti; pribaviti; *far* ~ ceniti; odavati vrednost; *fare* ~ *i diritti* ostvariti prava; *farsi* ~ isticati se; braniti svoja prava; ~ *la pena* vredeti truda

**valersi** *v rifl* iskoristiti; poslužiti se (nečim); ~ *dell'aiuto* iskoristiti (nečiju) pomoć; ~ *dell'occasione* iskoristiti priliku; ~ *della propria autorità* upotrebiti svoj ugled

**valevole** *adj* punovažan; važeći; koji vredi; ~ *a qcs* dovoljan za nešto

**validità** *f* vrednost; važnost; opravdanost; valjanost; *contestare la* ~ *d'un documento* osporavati važnost nekog dokumenta; *impugnare la* ~ pobijati važnost; *privo di* ~ bez vrednosti; ~ *dell'assicurazione* valjanost osiguranja; ~ *del codice penale* važenje krivičnog zakona; ~ *del contratto* važenje ugovora; ~ *di forma* formalno važenje; ~ *generale* opšte važenje; ~ *legale* pravosnažnost; ~ *della legge* valjanost zakona; ~ *dell'offerta* valjanost ponude; ~ *della polizza* važenje polise

**valido** *adj* važeći; valjan; punovažan; vredan; značajan; uspešan; snažan; krepak; otporan; *argomento* ~ dobar argument; *atto* ~ punovažan čin; *contratto* ~ važeći ugovor; *documento* ~ punovažan dokument; *essere* ~ biti valjan; vredeti; *legalmente* ~ pravosnažan; *ragione valida* valjan razlog; *rendere* ~ *un contratto* osnažiti ugovor; ~ *aiuto* efikasna pomoć; ~ *contributo* značajan doprinos

**valigia** *f* kofer; putna torba; ~ *diplomatica* diplomatska torba

**valle** *f* dolina; *a* ~ niže; nizvodno

**valore** *m* vrednost; značenje; funkcija; *attribuire un* ~ pridavati vrednost; *aumento di valori* povećanje vrednosti; *avere* ~ imati vrednost; vredeti; *campione senza* ~ uzorak bez vrednosti; *carte valori* vrednosni papiri; efekti; *determinare il* ~ utvrditi vrednost; *di (grande)* ~ vre-

dan; dragocen; *dichiazione di valori* deklaracija vrednosti; *diminuzione di valori* smanjenje vrednosti; *eccedenza di* ~ višak vrednosti; *effetti di* ~ papiri od vrednosti; *espressione di* ~ izraz vrednosti; *forma di* ~ *dispiegata* razvijen oblik vrednosti; *forma di* ~ *equivalente* ekvivalentni oblik vrednosti; *forma di* ~ *totale* potpun oblik vrednosti; *forma generale di* ~ opšti oblik vrednosti; *forma relativa di* ~ relativan oblik vrednosti; *grandezza di* ~ veličina vrednosti; *imposta sul* ~ porez na vrednost; *legge del* ~ zakon vrednosti; *mercato valori* tržište vrednostima; *perdere* ~ izgubiti vrednost; *poco* ~ mala vrednost; *di poco* ~ male vrednosti; *privo di* ~ bezvredan; *privo di* ~ *legale* bez pravne važnosti; *provvigione sul* ~ provizija na vrednost; *scemare il* ~ smanjiti vrednost; *secondo il* ~ prema vrednosti; *segno del* ~ znak vrednosti; *senza* ~ bezvredan; *sostanza di* ~ suština vrednosti; *stabilità del* ~ stabilnost vrednosti; *teoria del* ~ teorija vrednosti; *unità di* ~ jedinica vrednosti; ~ *accidentale* slučajna vrednost; ~ *d'acquisto* kupovna (nabavna) vrednost; ~ *d'affezione* afekciona vrednost; ~ *aggiunto* dodatna (dopunska) vrednost; ~ *apparente* prividna vrednost; ~ *approssimativo* približna vrednost; ~ *artistico* umetnička vrednost; ~ *assegnato* vrednost uz pouzeće; ~ *assicurabile* vrednost koja se može osigurati; *valori assicurativi* osiguravajuće vrednosti; ~ *assoluto* apsolutna vrednost; ~ *dell'attivo* vrednost aktive; ~ *attuale* sadašnja vrednost; ~ *aziendale* vrednost preduzeća; *valori azionari* akcionarske vrednosti; ~ *azionario* deonička vrednost; *valori bancari* bankarske vrednosti; ~ *di bilancio* bilansna vrednost; *valori bollati* (poštanske) marke; ~ *di bollo* vrednost belega; ~ *in Borsa* berzanska vrednost; *valori di Borsa* berzanski efekti; ~ *capitale* glavna vrednost; ~ *del capitale* vrednost kapitala; ~ *catastale* katastarska vrednost; ~ *della causa* vrednost spora; *valori chimici* hemijske vrednosti; ~ *commerciale* trgovačka vrednost; ~ *complessivo* ukupna vrednost; ~ *comune* opšta vrednost; ~ *alla consegna* vrednost pri isporuci; ~ *contabile* knjigovodstvena vrednost; ~ *in contanti* vrednost u gotovu; ~ *in conto* vrednost na računu; ~ *convenuto* ugovorena vrednost; ~ *corrente* tekuća vrednost; ~ *di costo* vrednost troškova (cene ili koštanja); ~ *di costruzione* vrednost gradnje; ~ *creditizio* kreditna vrednost; ~ *cumulativo* kumulativna vrednost; *valori custoditi* čuvane vrednosti; ~ *del danno* vrednost štete; ~ *in denaro* novčana vrednost; ~ *dichiarato* deklarisana vrednost; ~ *doganale* carinska vrednost; ~ *duraturo* trajna vrednost; ~ *economico* ekonomska vrednost; ~ *effettivo* efektivna vrednost; ~ *dell'esportazione* izvozna vrednost; *valori esteri* inostrani efekti; ~ *esterno* spoljašnja vrednost; ~ *estrinseco* spoljašnja (bruto) vrednost; ~ *di fattura* vrednost fakture; ~ *fatturato* fakturisana vrednost; ~ *finale* finalna vrednost; *valori finanziari* finansijske vrednosti; ~ *fiscale* poreska vrednost; ~ *fisso* fiksna vrednost; ~ *fittizio* fiktivna vrednost; ~ *forfettario* paušalna vrednost; ~ *di garanzia* garancijska vrednost; ~ *globale* globalna vrednost; *valori immobiliari* nepokretne vrednosti; ~ *all'importazione* vrednost pri uvozu; *valori industriali* industrijske vrednosti; ~ *inferiore* niža vrednost; ~ *iniziale* početna vrednost; ~ *interno* unutrašnja vrednost; ~ *intrinseco* čista vrednost; ~ *d'inventario* inventarska vrednost; ~ *del lavoro* vrednost rada; ~ *legale* zakonska vrednost; ~ *della lite* vrednost spora; ~ *di liquidazione* likvidaciona vrednost; *valori locali* lokalne vrednosti; lokalni efekti; ~ *locativo* vrednost najma; ~ *lordo* bruto vrednost; ~ *marginale* granična vrednost; *valori marittimi* pomorski efekti; ~ *materiale* materijalna vrednost; ~ *medio* prosečna (srednja) vrednost; ~ *di mercato* tržišna vrednost; ~ *mobiliare* pokretna vrednost; ~ *monetario* novčana vrednost; ~ *morale* moralna (neimovinska) vrednost; *valori negoziabili* prodajni papiri od vrednosti; trgovački efekti; ~ *nominale* nominalna vrednost; *valori nominativi* vrednosni papiri na ime; ~ *nutritivo* hranljiva vrednost; ~ *oggettivo* objektivna vrednost; ~ *originale (d'origine)* izvorna vrednost; ~ *oro* zlatna vrednost; ~ *alla pari* paritetna vrednost; ~ *parziale* delimična vrednost; ~ *patrimoniale (del patrimonio)* vrednost imovine; ~ *pieno* puna vrednost; ~ *pilota* vršna vrednost; ~ *postale* poštanska vrednost; ~ *probatorio* dokazna vrednost; ~ *produttivo* proizvodna vrednost; *valori pubblici* javni vrednosni papiri; ~ *quotato* kotirana vrednost; *valori non quotati* efekti koji se ne kotiraju; *valori rappresentativi* reprezentativni vrednosni papiri; ~ *reale* prava (stvarna) vrednost; ~ *realizzabile* prodajna (ostvariva) vrednost; ~ *di realizzazione (di realizzo)* vrednost ostvarenja; ~ *del reddito* vrednost dohotka; ~ *ricevuto* primljena vrednost; ~ *di ricostruzione* vrednost obnove; ~ *di riduzione* smanjenje vrednosti; ~ *di rimborso* vrednost naknade; ~ *di rimpiazzo* vrednost zamene; ~ *di rinuncia* otkupna vrednost; ~ *di ripristino* obnovljena vrednost; ~ *di riproduzione* vrednost reprodukcije; ~ *di riscatto* otkupna vrednost; ~ *alla scadenza* vrednost pri dospeću; ~ *di scambio* vrednost razmene; ~ *di sconto* eskontna vrednost; ~ *semplice* obična (jednostavna) vrednost; ~ *soggettivo* subjektivna vrednost; ~ *di sostituzione* vrednost zamene; ~ *speculativo (di speculazione)* špekulativna vrednost; *valori di speculazione* špekulativni efekti; ~ *stabile* stabilna vrednost; *valori di Stato* državne obveznice (vrednosti); ~ *di stima* vrednost procene; ~ *stimato* procenjena vrednost; ~ *totale* totalna vrednost; ~ *unitario* jedinična vrednost; ~ *universale* univerzalna vrednost; ~ *d'uso* uobičajena (upotrebna) vrednost; ~ *venale* trgovačka vrednost; ~ *di vendita* prodajna vrednost; ~ *vincolato* vezana vrednost



**valorizzare** *v* iskoristiti (pravilno); vrednovati; valorizovati; ~ *una cambiale* unovčiti (realizovati) menicu

**valorizzazione** *f* valorizacija; vrednovanje; ~ *delle acque di rifiuto* valorizacija otpadnih voda; ~ *del capitale* oplođenje kapitala; ~ *economica* ekonomska valorizacija

**valuta** *f* valuta; moneta; vrednost; period za obračun kamata; *franco* ~ bez valute; bez vrednosti; bez kamata; ~ *in argento* srebrni novac; vrednost u srebru; ~ *base* osnovna valuta; ~ *bloccata* blokirana valuta; ~ *in carta* papirna vrednost; ~ *compensata* kompenzovana vrednost; ~ *in contanti* vrednost u gotovu; ~ *in conto* vrednost na računu; ~ *convertibile* konvertibilna valuta; ~ *corrente* valuta u opticaju; ~ *debole* slaba valuta; ~ *dumping* damping valuta; ~ *dura* čvrsta valuta; ~ *estera* strana valuta; ~ *di favore* damping (povlašćena) valuta; ~ *forte* čvrsta valuta; ~ *in garanzia* valuta u garanciji; ~ *per incasso* vrednost za naplatu; ~ *indice* indeksna valuta; ~ *libera* slobodna valuta; ~ *in me medesimo* vrednost u meni samom (na menici); ~ *in merci* vrednost u robi; ~ *metallica* metalni novac; ~ *nazionale* nacionalna (domaća) valuta; ~ *odierna (d'oggi)* današnja valuta (vrednost); ~ *in oro* vrednost u zlatu; ~ *di pagamento* valuta plaćanja; ~ *alla pari* paritetna valuta; ~ *in pegno* valuta u zalog; ~ *pregiata* jaka valuta; ~ *retrodatata* antidatirana valuta; ~ *ricevuta* primljena vrednost (na menici); ~ *riscossa* naplaćena vrednost (na menici); ~ *di sostegno all'esportazione* damping valuta pri izvozu; ~ *stabile* stabilna valuta; ~ *di tariffa* tarifna vrednost

**valutabile** *adj* procenjiv

**valutare** *v* oceniti; proceniti; ~ *il danno* proceniti štetu

**valutario** *adj (comm)* devizni; valutni; monetarni; *conto* ~ devizni (valutni) račun; *disciplina valutaria* monetarna disciplina; *disposizione valutaria* valutna odredba; *mercato* ~ valutno (devizno) tržište; *piano* ~ valutni plan; *politica valutaria* monetarna politika; *regime* ~ valutni režim (sistem); *riforma valutaria* monetarna reforma; *unificazione valutaria* monetarno ujedinjenje

**valutativo** *adj* koji služi za procenu; procenjiv

**valutazione** *f* procena; procenjivanje; valutacija; *errore di* ~ greška u proceni; ~ *analitica dei posti di lavoro* analitička procena radnih mesta; ~ *approssimativa* približna procena; ~ *attendibile* sigurna procena; ~ *del bilancio* budžetski proračun; ~ *catastale* katastarska procena; ~ *dei danni* procena šteta; ~ *d'esperto* stručna procena; procena veštaka; ~ *finanziaria* finansijska procena; ~ *fiscale* poreska (fiskalna) procena; ~ *forfettaria* paušalna procena; ~ *degli impianti* procena postrojenja; ~ *dell'imposta* procena poreza; ~ *d'inventario* procena inventara; ~ *dei meriti* procena zasluga; ~ *patrimoniale* imovinska procena; ~ *della prova* procena dokaza; ~ *del rendimento* procena rentabilnosti; ~ *del rischio* procena rizika; ~ *della spesa* procena troškova; ~ *tecnica* stručna ocena; ~ *d'ufficio* službena procena

**valvola** *f (mecc)* ventil; ~ *d'arresto* zaporni ventil; ~ *di aspirazione* usisni ventil; ~ *elettronica* elektronska cev; ~ *di scarico* ispusni ventil; ~ *di sicurezza* sigurnosni ventil; osigurač

**vandalismo** *m* vandalizam; rušilački bes

**vanità** *f* sujeta; taština; uzaludnost; nevažnost; prolaznost

**vano** *m e adj* prostorija; soba; praznina; šupljina; otvor; uzaludan; beskoristan; šupalj; varljiv; *rendere* ~ činiti uzaludnim

**vantaggio** *m* korist; dobitak; prednost; preimućstvo; *andare a* ~ *di qcn* biti nekome od koristi; *a nostro* ~ u našu korist; *avere* ~ imati prednost; *in* ~ *di* u korist; *fruire un* ~ uživati prednost; *prendere il* ~ uzeti prednost; *presentare un* ~ imati prednost; *trarre* ~ *da qcs* izvlačiti korist iz nečega; ~ *materiale* materijalna korist; ~ *reale* stvarna korist; ~ *reciproco* uzajamna korist

**vantaggioso** *adj* povoljan; unosan; koristan; *investimento* ~ povoljna investicija; *posizione vantaggiosa* povoljna situacija; povoljan položaj; *riuscire* ~ imati korist

**vantare** *v* hvaliti; veličati; ~ *un diritto* isticati pravo

**vanteria** *f* hvalisanje; razmetanje

**vanto** *m* hvalisanje; ponos; dika; vrlina; slava; *menare* ~ *di qcs* hvalisati se nečim

**vapore** *m* para; isparenje; *(naut)* parobrod; *bagno a* ~ parno kupatilo; *caldaia a* ~ parni kotao; *cavallo* ~ konjska snaga (HP); *macchina a* ~ parna mašina; *a tutto* ~ punom parom; ~ *postale* poštanski brod; ~ *utile* odgovarajući brod

**vaporetto** *m* (mali) parobrod

**vaporizzatore** *m* raspršivač; prskalica; štrcaljka

**varare** *v (naut)* porinuti; spustiti (brod u vodu); doneti zakon; predstaviti javnosti; lansirati; uvesti u upotrebu; ~ *un affare* započeti posao; ~ *una legge* doneti zakon; ~ *una nave* porinuti brod; ~ *una società* osnovati društvo

**varcare** *v* preći; prekoračiti; ~ *la frontiera* preći granicu; ~ *i limiti* prekoračiti sve granice

**varco** *m* prelaz; prelazak; *aprirsi un* ~ probiti se; prokrčiti sebi put; *aspettare al* ~ vrebati; ~ *di frontiera* granični prelaz; ~ *illegale di frontiera* ilegalni prelaz granice

**variabile** *f e adj* promenljiva veličina; varijabila; promenljiv; varijabilan; ~ *autonoma* nezavisna varijabila; ~ *indipendente nella regressione* promenljiva količina nezavisna od regresije; ~ *predeterminata* unapred određena varijabila

**variabilità** *f* promenljivost; varijabilnost

**variante** *f e adj* varijanta; promenljiv; različit

**varianza** *f* različitost; varijacija; ~ *entro i gruppi* varijacija unutar grupa; ~ *intra classe* različitost klasa

**variare** *v* menjati; izmeniti; unositi promene; menjati se; biti promenljiv

**variazione** *f* menjanje; promena, odstupanje; varijacija; *prospetto di* ~ prospekt o promenama; ~ *del capitale* promena kapitala; ~ *della congiuntura* izmena konjunkture; ~ *del corso* promena kursa; ~ *dei noli* promena vozarina; ~ *di orario* promena voznog reda; ~ *di prezzo* promena cene; ~ *stagionale* sezonsko odstupanje; ~ *di valore* kolebanje vrednosti

**varie** *f pl* razno

**varietà** *f* raznolikost; raznovrsnost; razlika; promena; podvrsta; varijete

**vario** *m e adj* različitost; raznolikost; različit; raznovrstan, razni

**variopinto** *adj* šaren; šarolik

**varo** *m (naut)* porinuće broda; *il* ~ *di una legge* donošenje zakona; ~ *della nave* porinuće broda

**Varsavia** *f (geogr)* Varšava

**vasca** *f* kada; korito; bazen

**vasellame** *m* posuđe

**vassallaggio** *m* vazalstvo

**vassallo** *m* vazal; potčinjeni; *di (da)* ~ vazalni

**vasto** *adj* prostran; širok; ogroman; obiman

**Vaticano** *m* Vatikan; *Citta di V*~ Grad Vatikan

**vecchiaia** *f* starost; *assicurazione contro la* ~ starosno osiguranje; *pensione per la* ~ starosna penzija

**vecchiezza** *f* starost; ostarelost, zastarelost

**vecchio** *m e adj* starac; star

**vece** *f* promena; mutacija; *in* ~ *mia* umesto mene; *in* ~ *nostra* umesto nas; *fare le veci di qcn* zamenjivati nekoga; *tenere le veci* zamenjivati

**vedere** *v* videti; opaziti; ugledati; gledati; *far* ~ pokazati; *modo di* ~ način gledanja; *non* ~ *l'ora* biti nestrpljiv; jedva čekati; *stare a* ~ videti; ~ *di buon occhio* blagonaklono gledati; odobravati; ~ *di cattivo occhio* nerado gledati; biti nezadovoljan

**vedetta** *f* osmatračnica; stražar; osmatrač; stražarski brod; čuvena umetnica; zvezda

**vedova** *f* udovica; *rimaner* ~ ostati udovica; ~ *di guerra* ratna udovica

**vedovanza** *f* udovištvo

**vedovile** *adj* udovički; *assegno* ~ udovička doznaka; porodična penzija; *usufrutto* ~ udovičko uživanje

**vedovo** *m* udovac

**veduta** *f* pogled; panorama; izgled; vidik; shvatanje; mišljenje; *diritto di* ~ pravo vidika; *punto di* ~ gledište; *scambio di vedute* razmena mišljenja; *uomo di ampie vedute* čovek širokih pogleda

**veemente** *adj* žestok; silan; buran; neobuzdan

**veemenza** *f* žestina; silina; silovitost; neobuzdanost; *con* ~ žestoko; silovito

**vegetale** *adj* biljni; *prodotto* ~ biljni proizvod

**vegetare** *v* vegetirati; životirati

**vegetazione** *f* razvijanje (rast biljaka); vegetacija

**veicolare** *adj* koji se odnosi na vozila, saobraćajni

**veicolo** *m* prevozno sredstvo; vozilo; ~ *anfibio* amfibijsko vozilo; *sottrazione del* ~ *a motore* oduzimanje motornog vozila; ~ *a cuscino d'aria* lebdeće vozilo; ~ *a due ruote* dvotočkaš; vozilo na dva točka; ~ *a motore* motorno vozilo; ~ *spaziale* kosmičko vozilo

**vela** *f (naut)* jedro; *ammainare le vele* spustiti (saviti) jedra; *barca a* ~ jedrilica; jedrenjak; *far* ~ odjedriti; *a gonfie vele* povoljno; punim jedrima; *navigazione a* ~ plovidba na jedra; *spiegare le vele* razviti jedra

**velare** *v e adj* pokriti velom; prikrivati; prikriti; prekriti; zamagliti; zamutiti

**velatura** *f* prikrivanje; pokrivanje velom; prekrivanje; zamagljivanje; zamućenost; maglovitost

**veleno** *m* otrov; jed; pakost; ~ *ad uso di guerra* bojni otrov

**velenoso** *adj* otrovan; pun mržnje; pakostan

**veliero** *m (naut)* jedrenjak

**velina** *f* pelir papir; tanak papir za kopije

**velivolo** *m* letelica, avion; ~ *a reazione* mlaznjak; ~ *da trasporto* transportni avion

**veloce** *adj* brz; hitar, ~ *come un lampo* brz kao strela

**velocemente** *adv* brzo

**velocità** *f* brzina; *alla* ~ *di* brzinom od; *cambio di* ~ menjač (brzine); *eccesso di* ~ prekoračenje brzine; *a grande* ~ velikom brzinom; brzovozno; *a piccola* ~ sporovozno; *prova di* ~ proba brzine; *superare in* ~ premašiti u brzini; *a tutta* ~ punom brzinom; ~ *della circolazione* brzina opticaja; ~ *di crociera* brzina krstarenja; ~ *eccessiva* prekomerna brzina, ~ *oraria* brzina na sat; ~ *ordinaria* obična brzina; sporovozno; ~ *spaziale* kosmička brzina; ~ *supersonica* supersonična (nadzvučna) brzina; ~ *di volo* brzina leta



**vena** *f* vena; krvni sud; žila (rude ili podzemne vode); raspoloženje; dar; *essere in* ~ biti raspoložen; ~ *d'acqua* podzemna voda

**venale** *adj* prodajni; na prodaju; potkupljiv; podmitljiv; *bando* ~ obaveštenje o sudskoj prodaji; *cosa* ~ prodajni predmet; *prezzo* ~ prodajna cena; *valore* ~ prodajna vrednost

**venalità** *f* prodajnost; kupovnost; podmitljivost; potkupljivost

**venatorio** *adj* lovački; lovna; *stagione venatoria* sezona lova

**vendemmia** *f* berba grožđa

**vendere** *v* prodati; prodavati; *da* ~ u prodaji; *tecnica del* ~ tehnika prodaje, ~ *all'appalto* prodavati u zakupu; ~ *all'asta* prodavati na javnoj licitaciji; ~ *lordo per netto* prodavati bruto za neto; ~ *a buon mercato* jeftino prodavati; ~ *su campione* prodavati po uzorku; ~ *caro* skupo prodati; ~ *clandestinamente* tajno prodavati; ~ *a contanti (in contanti)* prodavati za gotovo; ~ *contro assegno* prodavati uz pouzeće; ~ *al costo* prodavati po ceni koštanja; ~ *sotto costo* prodavati ispod cene koštanja; ~ *a credito* prodavati na kredit; ~ *al dettaglio* prodavati na malo; ~ *fermo* čvrsto prodati; ~ *franco a bordo* prodavati franko brod; ~ *franco vagone* prodavati franko vagon; ~ *fumo* prodavati mačku u džaku; blefirati; ~ *all'incanto* prodati na aukciji; ~ *all'ingrosso* prodavati na veliko; ~ *al maggior offerente* prodati najboljem ponuđaču; ~ *al meglio* prodavati po najboljoj ceni; ~ *merci in conto deposito* prodavati robu s konsignacije; ~ *al minuto* prodavati na malo; ~ *a misura* prodavati po meri; ~ *una partita* prodati jednu količinu; ~ *in passivo* prodavati u gubitku; ~ *per una bagattella* prodavati u bescenje; ~ *con perdita* prodavati sa gubitkom; ~ *a peso* prodavati po težini; ~ *a prezzi ribassati* prodavati po sniženim cenama; ~ *a rate* prodavati na rate; ~ *a scapito* prodavati s gubitkom; ~ *allo scoperto* prodavati na kredit; ~ *a termine* prodavati na rok (terminski); ~ *a titolo definitivo* definitivno prodati; ~ *tutto* rasprodati; ~ *a vil prezzo* prodati po neznatnoj ceni

**vendetta** *f* osveta; *ardere di* ~ plamteti osvetom; *compiere* ~ izvršiti osvetu; *fare* ~ *di qcs* osvetiti se za nešto; *sete di* ~ žudnja za osvetom; osvetoljubivost; ~ *sanguinosa* krvna osveta

**vendibile** *adj* na prodaju; koji se može prodati; ~ *per consegna futura* na prodaju uz kasniju isporuku; ~ *in conto fisso* na prodaju po fisknoj ceni; ~ *dazio compreso* na prodaju uključujući dažbinu; ~ *con diritto di riscatto* na prodaju uz pravo prekupa; ~ *al prezzo di costo* na prodaju po ceni koštanja; ~ *allo scoperto* na prodaju bez pokrića (bez poseda robe)

**vendicare** *v* osvetiti

**vendicarsi** *v rifl* osvetiti se; ~ *di qcs* osvetiti se za nešto

**vendita** *f* prodaja; prođa; prodavnica; *accaparrare la* ~ kaparisati (rezervisati) prodaju; *agente di* ~ agent za prodaju; *agenzia di* ~ agencija za prodaju; *atto di* ~ prodajni akt; *aumentare le vendite* povećati prodaju; *cartello di* ~ kartel za prodaju; *conto di* ~ račun prodaje; *contratto di* ~ prodajni ugovor; *cooperativa di* ~ prodajna zadruga; *disciplina della* ~ disciplina prodaje; *distinta di* ~ popis prodaje; *effettuare la* ~ izvršiti prodaju; *essere in* ~ biti na prodaju; *in* ~ na prodaju; *licenza di* ~ dozvola za prodaju; *magazzino di* ~ prodajno skladište; *mancanza di* ~ nedostatak prodaje; slaba prođa; *mercato di* ~ prodajno tržište; *messa in* ~ puštanje u prodaju; *mettere in* ~ pustiti u prodaju; *nota di* ~ nota o prodaji; *ostacolare la* ~ sprečiti (ometati) prodaju; *politica della* ~ politika prodaje; *porre in* ~ staviti na prodaju; *prezzo di* ~ prodajna cena; *promozione della* ~ unapređenje prodaje; *spese di* ~ troškovi prodaje; *stagione di* ~ sezona prodaje; *tecnica della* ~ tehnika prodaje; ~ *abbinata* vezana prodaja; ~ *anticipata* pretprodaja; ~ *per arrestare il rialzo* prodaja sa ciljem da se spreči podizanje cena; ~ *all'asta* licitacija; aukcija; ~ *all'asta pubblica* prodaja na javnoj licitaciji; ~ *di beneficenza* dobrotvorna prodaja; ~ *in blocco* prodaja na đuture; ~ *su campione* prodaja prema uzorku; ~ *per cassa* prodaja za gotov novac; ~ *caritatevole* prodaja u dobrotvorne svrhe; ~ *su catalogo* kataloška prodaja; ~ *c.i.f.* prodaja CIF; ~ *clandestina* tajna prodaja; ~ *coattiva* prisilna prodaja; ~ *in commissione* komisiona prodaja; ~ *in compensazione* kompenzaciona prodaja; ~ *condizionale* uslovna prodaja; ~ *a consegna* prodaja na rok; ~ *a contanti (in contanti)* prodaja za gotovinu; ~ *in conto commissione* prodaja na komisioni račun; ~ *a corpo* prodaja po jedinici mere; ~ *per corrispondenza* dopisna prodaja; ~ *di cosa altrui* prodaja tuđe stvari; ~ *a sotto costo* damping prodaja; prodaja ispod cene koštanja; ~ *a credito* prodaja na veresiju (na kredit); ~ *in danno* prodaja sa gubitkom (na štetu); ~ *secondo decisione giudiziaria* prodaja na osnovu sudske odluke; ~ *all'dettaglio* prodaja na malo; ~ *difficile* teška prođa; ~ *a dilazione* odgođena prodaja; ~ *diretta* neposredna prodaja; ~ *diretta a consumatore* neposredna prodaja potrošaču; ~ *su documenti* prodaja prema dokumentima; ~ *a domicilio* prodaja po kućama; ~ *d'eredità* prodaja nasledstva; ~ *esclusiva* isključiva prodaja; ~ *esecutiva* izvršna prodaja; ~ *all'estero* prodaja u inostranstvu; ~ *facile* laka prodaja; ~ *ferma* čvrsta prodaja; ~ *a fido* prodaja na veresiju; ~ *di fine stagione* postsezonska prodaja; ~ *finta* lažna prodaja; ~ *f.o.b.* prodaja FOB; ~

*forzata* prisilna prodaja; ~ *franco a bordo* prodaja franko brod; ~ *fraudolenta* prevarna prodaja; ~ *garantita* garantovana prodaja; ~ *giudiziaria* sudska prodaja; ~ *immobiliare (di immobile)* prodaja nekretnina; ~ *all'incanto* prodaja na aukciji; ~ *senza incanto* prodaja van aukcije; ~ *all'ingrosso* prodaja na veliko; ~ *di liquidazione* likvidaciona prodaja; ~ *„loco"* loko prodaja; ~ *in massa* masovna prodaja; ~ *al meglio* prodaja po najboljoj ceni; ~ *sul mercato* prodaja na tržištu; ~ *al minuto* prodaja na malo; ~ *a misura* prodaja po meri; ~ *mobiliare* prodaja pokretnih dobara; ~ *su modello* prodaja po uzorku; ~ *all'occasione* prigodna prodaja; ~ *a pagamento anticipato* prodaja sa plaćanjem unapred; ~ *con patto di riscatto* uslovna prodaja; ~ *del pegno* prodaja zaloga; ~ *in perdita* prodaja sa gubitkom; ~ *a peso* prodaja prema težini; ~ *a premio* premijska prodaja; prodaja uz nagradu; ~ *a prezzo vile* prodaja u bescenje; ~ *promozionale (di propaganda)* reklamna prodaja; ~ *a prova* probna prodaja; ~ *a provvigione* prodaja na proviziju; ~ *al pubblico* prodaja potrošačima (kupcima); ~ *a rate (rateale)* prodaja na otplatu; ~ *a respiro* prodaja na poček; ~ *alla rinfusa* prodaja u rasutom stanju (u rinfuzi); ~ *con riserva del diritto di prelazione* prodaja sa pravom otkupa; ~ *con riserva d'un migliore compratore* prodaja sa pravom traženja boljeg kupca; ~ *con riserva della proprietà* prodaja na otplatu; ~ *allo scoperto* prodaja bez pokrića; ~ *segreta* tajna prodaja; ~ *simulata* simulirana prodaja; ~ *di speculazione* špekulativna prodaja; ~ *a stralcio* rasprodaja; ~ *a termine* ročna (terminska) prodaja; ~ *totale* rasprodaja; ~ *per viaggiatori di commercio* prodaja preko trgovačkih putnika; ~ *visiva* prodaja u viđenom stanju; ~ *volontaria* dobrovoljna prodaja

**venditore** *m* prodavac; ~ *ambulante* ulični prodavac; torbar; ~ *all'asta* prodavac na aukciji; ~ *al dettaglio* prodavac na malo; ~ *all'ingrosso* prodavac na veliko; grosista; ~ *a premio* prodavac uz nagradu; ~ *a termine* prodavac na rok (na poček)

**venerare** *v* duboko poštovati; obožavati

**Venezia** *f (geogr)* Venecija; *V~ Giulia* Julijska Krajina

**Venezuela** *f (geogr)* Venecuela

**Venezuelano** *m* Venecuelanac

**venire** *v* doći; dolaziti; stići; prispeti; poticati; ~ *ad un accomodamento* postići pogodbu; ~ *ad un accordo* pogoditi se; ~ *in aiuto* priteći (priskočiti) u pomoć; ~ *a capo di qcs* dovršiti nešto; izaći nakraj sa nečim; ~ *a conoscenza* doznati; saznati; ~ *a contesa con qcn* posvađati se s nekim; ~ *a galla* isplivati; izaći na površinu; ~ *giù* sići; ~ *incontro* izaći u susret; ~ *alla luce* izbiti na javu; saznati se; ~ *all'improvviso* banuti; ~ *a mancare* nestati; ~ *meno a una promessa* ne ispuniti obećanje; ~ *in mente* setiti se; ~ *al nocciolo* doći do suštine (biti); ~ *agli orecchi* dočuti; ~ *a patti* ugovarati; ~ *a proposito* stići u pravi čas; ~ *a sapere* saznati; doznati; ~ *su* rasti; popeti se; doći gore; ~ *a tempo* stići na vreme

**ventilare** *v* raspravljati; razmatrati; pretresati; vetriti; provetriti; ~ *una eredità* raspravljati ostavštinu

**ventilazione** *f* vetrenje; provetravanje; raspravljanje; rasprava; razmatranje (nekog pitanja); *tassa di* ~ taksa za raspravu; ~ *ereditaria* ostavinska rasprava

**ventina** *f* dvadesetak; oko dvadeset

**vento** *m* vetar; *avere il ~ in poppa* imati povoljan vetar; napredovati; *esposto al* ~ na udaru vetra; *gettare al* ~ uzalud trošiti; *parlare al* ~ uzalud govoriti

**ventura** *f* sreća; sudbina; slučaj; *alla* ~ nasumce; na sreću; *mala* ~ loša sreća; *per* ~ srećom; slučajno

**venturo** *adj* idući; sledeći; *l'anno* ~ dogodine

**venuta** *f* dolazak

**veracità** *f* istinitost; iskrenost

**veramente** *adv* zaista; stvarno; doduše; zapravo

**verbale** *m e adj* zapisnik; usmeni; verbalni; *accordo* ~ usmeni sporazum (dogovor); *approvazione del* ~ odobrenje zapisnika; *fare un* ~ sastaviti zapisnik; *intesa* ~ usmeni sporazum; *mettere in* ~ staviti u zapisnik; saslušavati; *nota* ~ diplomatska nota; verbalna nota; *ordine* ~ usmeni nalog; *processo* ~ zapisnik; usmeni postupak; *processo ~ di pignoramento* zapisnik o izvršenoj plenidbi; *redigere (stendere) il* ~ sastaviti zapisnik; ~ *d'accertamento* zapisnik o proveravanju; ~ *d'assemblea* skupštinski zapisnik; ~ *di asseverazione* zapisnik kojim se nešto decidirano tvrdi; ~ *di causa* zapisnik o raspravi; ~ *di collaudo* zapisnik o uhodavanju i tehničkom prijemu; ~ *di conciliazione* zapisnik o pomirenju (nagodbeni); ~ *di consiglio e votazione* zapisnik o većanju i glasanju; ~ *delle deliberazioni* zapisnik o odlukama; ~ *del dibattimento* zapisnik o glavnoj raspravi; ~ *di divisione* deobni zapisnik; ~ *integrale* integralni zapisnik; ~ *di legalizzazione* zapisnik o legalizaciji (o overi); ~ *di liquidazione* zapisnik o likvidaciji; ~ *di perizia* zapisnik o veštačenju; ~ *di pignoramento* zapisnik o zapleni; ~ *di sequestro* zapisnik o sekvestraciji; ~ *di sopralluogo* zapisnik o uviđaju; ~ *di stima* zapisnik o proceni; ~ *di testimonianza* zapisnik o svedočenju; ~ *di transazione* zapisnik o transakciji; ~ *d'udienza* zapisnik o raspravi

**verbalizzare** *v* uneti u zapisnik; zapisnički konstatovati



**verbalmente** *adv* usmeno; verbalno

**verde** *m e adj* zeleno; zelena boja; zelenilo; zelen; nezreo; *essere al* ~ biti bez novca; biti švorc; *età* ~ mladost; *numero* ~ besplatni telefonski broj; *ridursi al* ~ osiromašiti; ~ *oliva* maslinasto zeleno; ~ *pubblico* gradsko zelenilo

**verdetto** *m (leg)* sudska odluka; presuda (porote); konačna odluka; *revocare un* ~ opozvati presudu

**verdura** *f* povrće; zelenilo; zeleniš; zelen

**verga** *f* šipka; poluga; šiba; prut; *oro in verghe* zlato u polugama

**vergogna** *f* sramota; sram; stid; *aver* ~ stideti se; *far ~ a qcn* osramotiti (postideti) nekoga

**vergognoso** *adj* stidljiv; postiđen; sramežljiv

**veridicità** *f* istinitost; verodostojnost; ~ *del bilancio* istinitost bilansa (budžeta)

**veridico** *adj* istinit; verodostojan

**verifica** *f* provera; kontrola; pregled; overavanje; utvrđivanje istinitosti; verifikacija; *alla ~ dei fatti* pošto su utvrđene činjenice; *commissione di* ~ kontrolna komisija; *fare la* ~ proveravati; ~ *di cassa* blagajnički pregled; ~ *dei conti* pregled (kontrola) računa; ~ *dei costi* kontrola računa (troškova); ~ *dei crediti* kontrola kredita; ~ *doganale* carinski pregled; ~ *fiscale* poreska kontrola; ~ *dei mandati* verifikacija mandata; ~ *della morte* smrtovnica; ~ *dei passaporti* kontrola pasoša; ~ *del peso* proveravanje težine; ~ *dei poteri* verifikacija ovlašćenja; ~ *della probabilità* ispitivanje verovatnoće; ~ *della procura* verifikacija punomoćja; ~ *qualitativa (quantitativa)* proveravanje kvaliteta (kvantiteta); ~ *dei risultati elettorali* verifikacija izbornih rezultata

**verificabile** *adj* proverljiv; potvrdiv; dokaziv

**verificare** *v* proveriti; pregledati; utvrditi istinitost; overiti; dokazati; potvrditi; ~ *i conti* pregledati račune; ~ *l'esattezza della registrazione* proveriti tačnost knjiženja; ~ *per mezzo di sondaggi* proveriti sondiranjem

**varificarsi** *v rifl* ostvariti se; potvrditi se; dogoditi se

**verificatore** *m* proverivač; kontrolor; ispitivač; overivač; ~ *di dogana* carinski kontrolor; ~ *di peso* overivač težine; ~ *di pesi e misure* kontrolor mera i tegova

**verificazione** *f* provera; kontrola; pregled; overavanje; utvrđivanje istinitosti; verifikacija; ~ *di un'ipotesi* provera pretpostavke

**verità** *f* istina; istinitost; *appurare la* ~ proveriti istinitost; *in* ~ zaista; *conforme alla* ~ istinski; u skladu s istinom; *in omaggio alla* ~ istini na čast; ~ *reale* realna (stvarna) istina; ~ *sostanziale* bitna istina

**veritiero** *adj* istinit; pouzdan; tačan

**vernice** *f* firnajs; lak; farba

**verniciare** *v* lakirati; farbati; mazati firnajsom

**vero** *m e adj* istina; istinitost; istinit; istinski; *al* ~ u stvarnosti; *dal* ~ iz stvarnosti; *dire il* ~ govoriti istinu; *lontano dal* ~ daleko od istine; *un ~ amico* istinski prijatelj; *una vera scoperta* pravo otkriće

**verosimile** *adj* verovatan; verodostojan

**verricello** *m (naut)* vitlo; čekrk

**versamento** *m (comm)* uplata; uplaćivanje; *cedola di* ~ uplatnica; *certificato di* ~ potvrda o uplati; *distinta di* ~ specifikacija uplate; *fare un* ~ izvršiti uplatu; uplatiti; ~ *di un acconto* uplata avansa; ~ *anticipato* uplata unapred; ~ *in banca* uplata u banci; ~ *del capitale* uplata kapitala; ~ *compensatorio* plaćanje prebijanjem (kompenzacijom); ~ *in contanti* uplata u gotovom; ~ *in conto corrente* uplata na tekući račun; ~ *di contributi* uplata doprinosa; ~ *in denaro* uplata u novcu; ~ *di un'imposta* uplata poreza; ~ *postale (alla posta)* poštanska uplata; uplata na pošti; ~ *del premio* uplata premije; ~ *supplementare* naknadna uplata; ~ *telegrafico* telegrafska uplata

**versare** *v* uplatiti; uložiti; ~ *un acconto* uplatiti avans; ~ *alla banca* uplatiti u banci; ~ *contributi* uplatiti doprinose; ~ *in conto* uplatiti na račun; ~ *in conto corrente* uplatiti na tekući račun; ~ *denaro* uplatiti novac; ~ *a fondo perso* uplatiti na rizik; ~ *a titolo di...* uplatiti na ime...

**versato** *adj* upućen; iskusan; verziran; vešt; *(comm)* uplaćen; uložen; *capitale* ~ uložen kapital

**versione** *f* prevod; varijanta; verzija; oblik; ~ *dei fatti* verzija činjenica (stvarnog događaja); ~ *libera* slobodan prevod; ~ *nuova* nova redakcija

**verso** *m e prep* način; sredstvo; strana; zadnja strana; poleđina (lista); naličje; revers (medalje, novca); prema; ka; oko; uz; *non c'è* ~ nema načina, nije moguće; *per un* ~ s jedne strane; *trovare il ~ di...* naći načina da...; ~ *mezzogiorno* oko podne; ~ *di noi* prema nama; ~ *pagamento* uz plaćanje

**vertente** *adj (leg)* nerešen; nepresuđen

**vertenza** *f* spor; nesuglasica; sporno pitanje; kontroverzija; *avere una* ~ sporiti se; *comporrre una* ~ izgladiti spor; *compositore della* ~ miritelj u sporu; *instradamento alla composizione della* ~ upućivanje na rešenje spora; *sollevare una* ~ podići tužbu; ~ *di confine* pogranični spor; ~ *di lavoro* radni spor; ~ *sindacale* sindikalni spor

**vertere** *v* biti nerešen; biti u toku; ticati se

**verticale** *adj* uspravan; vertikalan; *espansione* ~ vertikalna ekspanzija; *organizzazione* ~ vertikalna organizacija; *trust* ~ vertikalan trust

**vertice** *m* vrh; vrhunac; *conferenza al* ~ konferencija na vrhu; *al* ~ na vrhu; *vertici della burocrazia* birokratski vrhovi

**vessare** *v* mučiti; kinjiti; zlostavljati; uznemiravati; dosađivati

**vessatorio** *adj* tegoban; nasilan; nesnosan; *misura vessatoria* mera gonjenja

**vessazione** *f* mučenje; zlostavljanje; kinjenje; uznemiravanje; dosađivanje

**vessillo** *m* zastava; barjak

**veste** *f* svojstvo; uloga; odeća; odelo; haljina, *in ~ di osservatore* u svojstvu posmatrača; *in ~ ufficiale* po službenoj dužnosti; u službenoj formi

**vestiario** *m* odeća, garderoba

**vestibolo** *m* predvorje; trem

**vestito** *m* odelo; haljina

**veterinaria** *f* veterina; veterinarstvo

**veterinario** *m e adj* veterinar; veterinarski; *prestazione incosciente d'assistenza veterinaria* nesavesno pružanje veterinarske pomoći; *rilascio e uso d'un attestato ~ falso* izdavanje i upotreba neistinitog veterinarskog svedočanstva

**veto** *m* veto; zabrana; *diritto di ~* pravo veta; *porre il ~ su qcs* staviti veto na nešto; *togliere il ~* skinuti veto; *~ assoluto* apsolutni veto; *~ sospensivo* odložni veto

**vetreria** *f* fabrika stakla; staklara; staklarija; staklena roba

**vetrina** *f* izlog; vitrina; *mostra in ~* izložba u izlogu

**vetrinista** *m e f* aranžer izloga

**vetro** *m* staklo; *di ~* staklen; *~ cemento* cementno staklo; *~ della finestra* prozorsko staklo; *~ di Murano* muransko staklo; *~ molato* brušeno staklo; *~ opaco* mlečno (mutno) staklo; *~ opalino* mlečno staklo; *~ protettore* zaštitno staklo; *~ di sicurezza* nelomljivo (sekurit) staklo, *~ smerigliato* brušeno (mutno) staklo; *~ soffiato* duvano (šuplje) staklo

**vetta** *f* vrhunac; vrh; *raggiungere la ~* postići cilj; stići na vrh; *~ d'una montagna* vrh brega

**vettore** *m* prevoznik; transporter; *responsabilità del ~* odgovornost prevoznika; *~ aereo* vazdušni prevoznik; *~ marittimo* pomorski prevoznik; *~ stradale (su strada)* drumski prevoznik

**vettovaglia** *f* hrana; prehrambene namirnice

**vettovaglie** *f pl* prehrambene namirnice

**vettovagliamento** *m* snabdevanje prehrambenim namirnicama; *nave di ~* brod za snabdevanje; *~ di bordo* brodska oprema

**vettovagliare** *v* snabdevati hranom; nabavljati prehrambene namirnice

**vettura** *f* kola; kočija; vagon; *lettera di ~* tovarni list (železnicom); *~ filoviaria* trolejbus; *~ letti* spavaća kola; *~ di piazza* fijaker; *~ con rimorchio* kola s prikolicom; *~ ristorante* kola za ručavanje; vagon restoran; *~ salone* salonska kola

**vi** *adv* tu; tamo; tuda

**via** *f* put; drum; ulica; način; sredstvo; *adire la ~ giudiziaria* prihvatiti redovan pravni put; *andar ~* otići; odlaziti; *aprire la ~* otvoriti put; *cacciar ~* oterati; *dare il ~* dati znak za start (za polazak); *dare ~ libera a qcs* osloboditi prolaz; ne protiviti se nečemu; *e così ~* i tako dalje; *essere sulla buona ~* biti na dobrom putu; *foglio di ~* propusnica; dozvola prolaza; sprovodni list; *gettar ~* (od)baciti; *in ~ d'accomodamento* u toku pogodbe; *in ~ amichevole* prijateljeskim putem; *in ~ amministrativa* administrativnim putem; *in ~ approssimativa* približno; *in ~ di diritto* pravnim putem; *in ~ d'eccezione* izuzetno; *in ~ di esperimento* eksperimentalnim putem; *in ~ legale* zakonskim putem; *in ~ legislativa* zakonodavnim putem; *in ~ d'offerta* ponudom; putem ponude; *in ~ d'ordinanza* putem naredbe; *in ~ petitoria* tužbom; putem tužbe; *in ~ di petizione* tužbenim putem; *in ~ di regresso* regresnim putem; *in ~ di ricorso* putem žalbe; *in ~ del tutto riservata* potpuno poverljivim putem; *lungo la ~* usput; *mandar ~* otpustiti; poslati; *mettersi in ~* poći na put; *a mezza ~* na pola puta; *non c'è ~* nema izlaza; nije moguće; *non c'è altra ~* nema druge; *per ~ di* putem; preko; po; kroz; zbog; usled; *per ~ di compensazione* putem prebijanja; *per ~ diplomatica* diplomatskim putem; *per ~ di giustizia* sudskim putem; *per ~ di negoziazione* putem pregovora; *per ~ d'obiezione* putem prigovora; *per ~ ordinaria* redovnim putem; *la retta ~* pravi put; ispravnost; *ricorrere alle vie legali* pribeći zakonskim sredstvima, *senza ~ d'uscita* bezizlazna situacija; *spianare la ~ a qcn* prokrčiti nekome put; *~ aerea* vazdušni put; *~ amministrativa* administrativni put; *~ arbitrale* arbitražni put; *~ di comunicazione* saobraćajnica; *~ democratica* demokratski put; *~ diplomatica* diplomatski put, *~ di diritto* pravni put; *~ di diritto normale* normalni pravni put; *~ doganale* carinski put, *~ d'esecuzione d'una sentenza* način izvršenja presude; *~ ferrata* železnički put; *~ fluviale* rečni put; *~ giudiziale (giudiziaria)* sudski (pravni) put; *~ di grande traffico* put s gustim saobraćajem; *~ legale* zakonski put; *~ legale normale* redovan pravni put; *~ legale ordinaria* redovan pravni put; *~ libera* slobodan prolaz; *~ mare* morski put; morskim putem; *~ marittima* pomorski put; pomorskim putem; *~ di mezzo* srednje rešenje; sredina; *~ Milano* preko Milana; *~ navigabile* plovni put; *~ di navigazione* plovidbeni put; *~ ordinaria* običan put; običnim (redovnim) putem, *~ pubblica* javni put; *~ di ricorso* tužbeni put; *~ di scampo* izlaz iz neprilike; *~ a senso unico* jednosmerna ulica; *~ senza uscita* slepa ulica; ćorsokak; *~ terra (terrestre)* kopneni put; *~ traversa* preki put; *~ ~* postepeno; malo po malo; *~ ~ che arrivano* kako koji dolazi



**viabilità** *f* prohodnost; stanje puteva; putna mreža

**viadotto** *m* vijadukt; nadvožnjak

**viaggiante** *adj* putujući; koji putuje; *personale ~ (ferr)* pratioci voza; mašinovođe i kontrolori

**viaggiare** *v* putovati; proputovati

**viaggiatore** *m e adj* putnik; putujući; *colombo ~* golub pismonoša; *commesso ~* trgovački putnik; *~ di commercio (commerciale)* trgovački putnik; *~ in transito* tranzitni putnik

**viaggio** *m* putovanje; put; *di ~* putni; *agenzia di ~* putnička agencija; *anticipazione di ~* putna akontacija; *buon ~!* srećan put!; *competenza di ~* putna naknada; *contratto commissionario di ~* posrednički ugovor o putovanju; *contratto d'organizzazione di ~* ugovor o organizovanju putovanja; *documento di ~* putna isprava; *essere in ~* biti na putu; putovati; *facilitazioni di ~* putne olakšice; *fare un ~* putovati; *indennità di ~* putna naknada; *organizatore di ~* organizator putovanja; *spese di ~* putni troškovi; *~ aereo* putovanje avionom; *~ d'affari* službeno (poslovno) putovanje; *~ di andata e ritorno* odlazak i povratak; put tamo i nazad; *~ circolare* kružno putovanje; *~ d'esplorazione* istraživačko putovanje; *~ d'ispezione* kontrolno putovanje; *~ per mare* putovanje morem, *~ di nozze* bračno putovanje; *~ di ritorno* povratak; povratno putovanje; *~ di servizio* službeni put; *~ per terra* putovanje kopnom; *~ turistico* turističko putovanje

**vice-** *prep* pod-; pot-; vice

**viceammiraglio** *m* viceadmiral

**viceconsole** *m* vicekonzul

**vicedirettore** *m* pomoćnik direktora

**vicegovernatore** *m* viceguverner

**vicenda** *f* slučaj; doživljaj; događaj; *a ~* uzajamno; naizmenično

**vicendevole** *adj* uzajamni; međusobni

**vicendevolmente** *adv* uzajamno; međusobno

**vicepreside** *m* prodekan; *~ di una Facoltà* prodekan fakulteta

**vicepresidente** *m* potpredsednik; *~ del comune* potpredsednik opštine; *~ del tribunale* potpredsednik suda

**vicepretore** *m (leg)* zamenik sudije (prvostepenog suda); sudijski pripravnik

**vicerettore** *m* prorektor

**vicesegretario** *m* podsekretar

**viceversa** *adv* obratno; obrnuto

**vicinale** *adj* susedni; prigradski (saobraćaj); *strada ~* seoski put

**vicinanza** *f* blizina; bliskost; susedstvo; komšiluk; *in ~* blizu; u blizini

**vicinato** *m* susedstvo; bliža okolina; komšiluk; *relazioni di buon ~* dobrosusedski odnosi

**vicino** *m, adj, adv e prep* sused; komšija; blizak; obližnji; sličan; srodan; blizu; *da ~* izbliza; *più da ~* pobliže; *~ a* blizu (nečega); *V~ Oriente* Bliski istok; *~ parente* blizak rođak

**vicolo** *m* uličica; sokak; *~ cieco* slepa ulica; ćorsokak

**vidimare** *v* overiti; overavati; potvrditi pečatom; *~ un documento* overiti dokument

**vidimazione** *f* overa; overavanje; *~ dei libri contabili* overa knjigovodstvenih knjiga

**Vienna** *f (geogr)* Beč

**vietabile** *adj* zabranjiv; koji se može zabraniti (sprečiti)

**vietare** *v* zabraniti; zabranjivati; *~ l'entrata* zabraniti ulaz (uvoz); *~ l'esportazione* zabraniti izvoz

**vietato** *adj* zabranjen; nedopušten; nedozvoljen; *vietata l'affissione* zabranjeno lepljenje plakata; *~ l'ingresso* zabranjen ulaz

**Vietnam** *m (geogr)* Vijetnam

**Vietnamita** *m* Vijetnamac

**vigente** *adj* na snazi; važeći, *costo ~* važeća cena; *legge ~* važeći zakon

**vigere** *v* biti na snazi; važiti

**vigilante** *adj* pažljiv; budan; brižljiv; oprezan

**vigilanza** *f* nadzor; oprez; budnost; *alta ~* strog nadzor; *commissione di ~* nadzorna komisija; *messa sotto ~* stavljanje pod nadzor; *sotto ~* pod nadzorom; *~ accurata* pojačani nadzor; *~ sulle aziende di credito* nadzor nad bankama; *~ doganale* carinski nadzor; *~ governativa* vladina kontrola; *~ protettiva* zaštitni nadzor; *~ speciale* poseban nadzor; *~ statale* državni nadzor

**vigilare** *v* nadgledati; nadzirati; čuvati; biti na oprezu; paziti

**vigile** *m e adj* stražar; budan; pažljiv; oprezan; *~ della circolazione* saobraćajac; *~ del fuoco* vatrogasac; *~ urbano* gradski policajac; policajac koji održava javni red

**vigilia** *f* prethodni dan; *alla ~ di* uoči; *alla ~ del fallimento* uoči stečaja; *alla ~ della partenza* uoči polaska; *~ di Natale* Badnji dan

**vigna** *f* vinograd

**vignaiolo** *m* vinogradar

**vigneto** *m* vinograd

**vignetta** *f* vinjeta; crtež; ukrasni crtež

**vigore** *m* važenje; važnost; snaga; moć; energija; krepkost; *avere ~ di legge* imati zakonsku snagu; *cessar d'aver ~* izgubiti snagu; *conservare in ~* zadržati na snazi; *dar ~ di legge* ozakoniti; *entrare in ~* stupiti na snagu; *essere in ~* biti na snazi; važiti; *messa in ~* stavljanje na snagu; *porre in ~* staviti na snagu; *prezzi in ~* cene na snazi, *rientrata in ~* ponovno stupanje na snagu; *rimanere in ~* ostati na snazi; *rimessa in ~* ponovno stavljanje na snagu

**vigorosità** *f* jačina; izdržljivost

**vigoroso** *adj* snažan; izdržljiv; energičan

**vile** *adj* bedan; sraman; nedostojan; plašljiv; kukavički; *cosa* ~ nevredna stvar; *una* ~ *somma* neznatan iznos; *a vil prezzo* u bescenje

**vilipendere** *v* omalovažavati; grditi

**vilipendio** *m* prezir; omalovažavanje; uvreda; grdnja; *esporre a* ~ izložiti poruzi; ~ *del decoro d'uno stato* povreda ugleda države; ~ *d'una organizzazione internazionale* povreda ugleda međunarodne organizacije; ~ *allo stato* povreda ugleda države

**villaggio** *m* selo; ~ *di montagna* brdsko selo; ~ *olimpico* olimpijsko selo; ~ *turistico* turističko naselje

**villeggiante** *m* gost na letovanju

**villeggiare** *v* letovati; biti na letovanju; provoditi odmor

**villeggiatura** *f* letovanje; boravak u prirodi; *luogo di* ~ letovalište

**vinaio** *m* vinar; trgovac vinom; prodavac vina

**vinario** *adj* vinski; vinarski

**vincere** *v* pobediti; pobeđivati; savladati; osvojiti; dobiti; *abituato a* ~ vičan pobedi; ~ *la lite* dobiti spor; ~ *l'opposizione* pobediti opoziciju; ~ *la scommessa* dobiti opkladu

**vincita** *f* dobitak; ~ *al lotto* dobitak na lotou

**vincitore** *m* pobednik; dobitnik; ~ *in causa* dobitnik parnice

**vincolare** *v (comm)* obavezati; obavezivati; privezati; vezati; *(leg)* staviti zabranu; ~ *il capitale* vezati kapital; ~ *denaro* oročiti novac; ~ *la responsabilità di qcn* činiti nekoga odgovornim

**vincolato** *adj (comm)* vezan; obavezan; *(leg)* pod zabranom; *conto* ~ vezani račun; *deposito* ~ vinkuliran (oročen) ulog; ~ *al pagamento* obavezan da isplati

**vincolistico** *adj* prinudan; prisilan

**vincolo** *m* veza; spona; obaveza; *sotto il* ~ *del segreto* uz obavezu čuvanja tajne; ~ *coniugale* bračna veza; ~ *contrattuale* ugovorna obaveza; ~ *doganale* carinska obaveza; ~ *di giuramento* obaveza zakletve; ~ *giuridico* pravna obaveza; ~ *ipotecario* hipotekarna obaveza

**vinicolo** *adj* vinogradarski; vinarski; *consorzio* ~ vinarski konzorcijum; *cooperativa vinicola* vinarska zadruga

**vino** *m* vino; *di (da)* ~ vinski; ~ *acido* kiselo vino; ~ *adultero* falsifikovano vino; ~ *asciutto* oporo vino; ~ *bianco* belo vino; ~ *da dessert* desertno vino; ~ *dolce* slatko vino; ~ *passito* vino od suvog grožđa; prošek; ~ *da pasto (pasteggiabile)* stono vino; ~ *pretto (genuino)* prirodno vino; ~ *rosso* crno vino; ~ *spumante* penušavo vino

**vinto** *adj* pobeđen; dobijen; *darla vinta* popustiti; odustati; *darsi per* ~ predati se; priznati poraz

**violare** *v* povrediti; prekršiti; ~ *i confini* povrediti granice; ~ *un diritto* povrediti pravo; ~ *la legge* povrediti zakon; ~ *un ordine* prekršiti nalog; ~ *i patti* prekršiti dogovor; ~ *il segreto d'ufficio* povrediti službenu tajnu; ~ *un trattato* prekršiti sporazum

**violatore** *m* prekršitelj; ~ *della legge* prekršitelj zakona

**violazione** *f* povreda; kršenje; ~ *del blocco* povreda blokade; ~ *di brevetto* povreda patenta; ~ *delle buone usanze* povreda dobrih običaja; ~ *di confine* povreda granice; ~ *del contratto* povreda ugovora; ~ *di corrispondenza* povreda tajnosti pisama; ~ *costituzionale* povreda ustava; ~ *del decoro d'uno Stato straniero* povreda ugleda strane države; ~ *del diritto* povreda prava; ~ *dei diritti altrui* zadiranje u tuđe pravo; ~ *dei diritti d'autore* povreda autorskog prava; ~ *del diritto internazionale* povreda međunarodnog prava; ~ *del diritto di (al) ricorso* povreda prava žalbe; ~ *di domicilio* neovlašćen upad u stan; ~ *di dovere* povreda dužnosti; ~ *dei doveri di custodia* povreda dužnosti čuvanja; ~ *di doveri d'ufficio* povreda službene dužnosti; ~ *delle forme* kršenje forme; ~ *delle forme sostanziali* krešenje bitnih propisa forme; ~ *di giuramento* kršenje zakletve; ~ *della inviolabilità del domicilio* narušavanje nepovredivosti stana; ~ *della legge* kršenje zakona; ~ *della legge da parte del giudice* kršenje zakona od strane sudije; ~ *della libertà* povreda slobode; ~ *della libertà condizionale* povreda uslovne slobode; ~ *della morale pubblica* povreda javnog morala; ~ *della neutralità* povreda neutralnosti; ~ *dell'obbligo alimentare* povreda obaveze izdržavanja; ~ *degli obblighi di assistenza* krešenje obaveze pružanja pomoći; neplaćanje izdržavanja; ~ *della parità dei diriti nel collocamento al lavoro* povreda ravnopravriosti u zapošljavanju; ~ *di patente* povreda patenta;~ *delle prescrizioni sulla disciplina dei prezzi* kršenje propisa o cenama; ~ *di privilegio* povreda povlastice; ~ *di regolamenti sulla circolazione* kršenje saobraćajnih propisa; ~ *dei segnali di telecomunicazione* zloupotreba telekomunikacionih znakova; ~ *del segreto del dibattimento principale* povreda tajnosti glavne rasprave; ~ *del segreto epistolare* povreda tajnosti pisama; ~ *del segreto d'istruttoria* povreda tajnosti istrage; ~ *di segreti privati* povreda privatnih tajni; ~ *di segreti del procedimento* povreda tajnosti postupka; ~ *del segreto d'ufficio* povreda službene tajne; ~ *di sepoltura* skvrnavljenje groba; ~ *di sigillo* nedozvoljeno skidanje pečata; ~ *della sovranità* povreda suvereniteta; ~ *della sovranità territoriale* povreda teritorijalnog suvereniteta; ~ *dello spazio aereo* povreda vazdušnog prostora; ~ *dello statuto* povreda statuta, ~ *delle tariffe dei noli* kršenje tarife (pomorske) vozarine; ~ *di territorio* povreda teritorije; ~ *tributaria* poreska povreda; ~ *della uguaglianza del popolo* povreda ravnopravnosti naroda



**violentare** *v* prisliti; primorati; silovati

**violenza** *f* nasilje; sila; primoravanje; siledžijstvo; *alzzare alla* ~ podstrekavanje na nasilje; *con* ~ silom; na silu; *usare* ~ upotrebiti silu; ~ *carnale* silovanje; ~ *fisica* fizičko nasilje; ~ *per movimenti ostili verso lo Stato* nasilje iz neprijateljskih pobuda prema državi; ~ *politica* političko nasilje

**viottolo** *m* staza; puteljak; ~ *campestre* poljski put

**virata** *f* promena pravca; zaokret; skretanje

**virile** *adj* muški; muževan; *età* ~ zrelo doba (muškarca)

**virilità** *f* muškost; muževnost

**virtù** *f* vrlina; dejstvo; moć; sposobnost; *in* ~ *di qcs* na osnovu nečega; pod dejstvom nečega; zahvaljujući nečemu; *in* ~ *di contratto* na osnovu ugovora; *in* ~ *della costituzione* na osnovu ustava; *in* ~ *della legge* na osnovu zakona; *in* ~ *di regolamento* na osnovu poslovnika

**virtuale** *adj* virtuelan; mogućan

**vischiosità** *f* rastegljivost; lepljivost; ~ *dei prezzi* rastegnutost cena

**vischioso** *adj* rastegljiv; lepljiv

**visibile** *adj* vidljiv; vidan; *è* ~ može se videti

**visibilità** *f* vidljivost

**visione** *f* vid; gledanje; uvid; pogled; shvatanje; *dar* ~ *di un atto* dati akt na uvid; *mandare per* ~ poslati na uvid; *prendere* ~ *di qcs* pregledati nešto; ispitati nešto; *presa in* ~ uzimanje na znanje (na uvid); ~ *diretta* direktan prenos

**visita** *f* poseta; vizita; pregled; obilazak; razgledanje; *biglietto da* ~ vizit karta; *fare* ~ posetiti; *fare una* ~ *sul luogo* otići na lice mesta (mesto izvršenja krivičnog dela); *restituire una* ~ uzvratiti posetu; ~ *doganale* carinski pregled; ~ *di protocollo* protokolarna poseta; ~ *di Stato* državna poseta

**visitare** *v* posetiti; posećivati; obilaziti; pregledati; *farsi* ~ *dal medico* ići na lekarski pregled

**visitatore** *m* posetilac

**visivo** *adj* vidni; vizuelni

**vista** *f* vid; viđenje; pogled; prizor; vidik; izgled; *a certo tempo* ~ na određeno vreme po viđenju; *a perdita di* ~ beskrajno; u nedogled; *a prima* ~ na prvi pogled; *a* ~ po viđenju; *a* ~ *fattura* po viđenju računa; *avere in* ~ imati u vidu; *cambiale a* ~ menica po viđenju; *conoscere di* ~ poznavati iz viđenja; *in* ~ *di* imajući u vidu (nešto); s obzirom na; *pagabile a* ~ isplativo po viđenju; *perdere di* ~ izgubiti iz vida; *persona in* ~ ugledna osoba; *punto di* ~ gledište; stanovište

**vistare** *v* overiti; vizirati; ~ *un assegno* overiti ček; ~ *la disposizione* overiti nalog (odredbu); ~ *un passaporto* vizirati pasoš

**visto** *m* viza; overa; potvrda; *appore il* ~ odobriti vizu; *rilasciare il* ~ izdati vizu; ~ *collettivo* kolektivna viza, ~ *consolare* konzularna viza; ~ *di controllo* kontrolna viza, ~ *diplomatico* diplomatska viza; ~ *d'entrata* uvozna viza; ~ *d'ingresso* ulazna viza; ~ *permanente* trajna viza; ~ *di servizio* službena viza, ~ *di soggiorno* boravišna viza, ~ *di transito* tranzitna viza; ~ *d'uscita* izlazna viza

**vistoso** *adj* uočljiv; upadljiv; napadan; znatan; popriličan

**vita** *f* život; življenje; *a* ~ doživotan; doživotno, *arrischiare la* ~ staviti život na kocku; *condurre una* ~ *prodiga* voditi rasipnički život; *costo della* ~ životni troškovi; *di (della)* ~ životni; *diritto alla* ~ pravo na život; *essere in* ~ biti u životu; *guadagnarsi la* ~ zarađivati za život; *livello della* ~ životni standard; *mutare* ~ promeniti način života; *perder la* ~ izgubiti život; *stentare la* ~ životariti; *tenore di* ~ standard života; ~ *degli affari* poslovni život; ~ *in comune* zajednički život; ~ *comune insopportabile* nepodnošljiv zajednički život; ~ *coniugale* bračni život; ~ *economica* privredni život; ~ *fuori coniugale* vanbračni život; ~ *natural durante* za života; za ceo svoj vek; ~ *separata* odvojeni život; ~ *socio-politica* društveno-politički život; ~ *di vedova* udovički život

**vitale** *adj* životni; sposoban za život; vitalan; *spazio* ~ životni prostor; *di* ~ *importanza* od životne važnosti

**vitalizio** *m e adj* doživotna renta; doživotni prihod; doživotni; *assistenza vitalizia* doživotno izdržavanje; *pensione vitalizia* doživotna penzija, *rendita vitalizia* doživotna renta

**vite** *f* šraf, zavrtanj; vinova loza

**viticoltore** *m* vinogradar; *di (da)* ~ vinogradarski

**viticoltura** *m* vinogradarstvo

**vitreo** *adj* staklen; od stakla; staklast

**vittima** *f* žrtva; *essere* ~ *(di qcs o di qcn)* biti žrtva (nekoga ili nečega); *fare la* ~ izigravati žrtvu; ~ *della guerra* ratna žrtva; *vittime dell'incidente stradale* žrtve saobraćajne nesreće; *vittime del terrore fascista* žrtve fašističkog terora

**vitto** *m* hrana; ishrana; prehrana; ~ *e alloggio* stan i hrana

**vittoria** *f* pobeda; *riportare una* ~ izvojevati pobedu; pobediti; ~ *elettorale* izborna pobeda; ~ *morale* moralna pobeda; ~ *di Pirro* Pirova pobeda

**vittoriosamente** *adv* pobednički; pobedonosno

**vittorioso** *adj* pobednički; pobedonosan

**vituperare** *v* oštro prekoriti; osramotiti; oklevetati

**vivace** *adj* živahan; čio; razigran; aktivan

**vivacità** *f* živost; živahnost

**vivaio** *m* ribnjak, rasadnik

**vivanda** *f* jelo; hrana; namirnica

**vivere** *m e v* način života; življenje; život; živeti; doživeti; proživeti; ~ *alla giornata* živeti od danas do sutra

**viveri** *m pl* životne namirnice; hrana; *caro*~ skupoća; *deposito* ~ skladište životnih namirnica; *togliere i* ~ obustaviti hranarinu; ~ *di riserva* rezervna hrana

**vivido** *adj* živahan; pun života; živopisan; izrazit

**vivisezione** *f* vivisekcija; seciranje živih životinja

**vivo** *m e adj* živ čovek; živo meso; živ; jak; jasan; izrazit; *a viva voce* usmeno; *argento* ~ živa; živo srebro; *calce viva* negašeni kreč; *farsi* ~ javiti se; *peso* ~ živa vaga; *scorte vive e morte* živi i mrtvi inventar; *toccare nel* ~ dirati u živu ranu; ~ *desiderio* živa želja; ~ *rincrescimento* duboko žaljenje; *il* ~ *d'una questione* srž pitanja

**viziare** *v* kvariti; pokvariti; razmaziti; *contratto viziato* ugovor s manom

**vizio** *m* mana; defekt; greška; porok; loša navika; *(leg)* nedostatak; *sanare un* ~ otkloniti manu; ~ *apparente* prividna mana; ~ *di bestiame* mana stoke; ~ *di consenso* nedostatak pristanka (odobrenja); ~ *di corpo* telesni nedostatak; vitium corporis; *vizi fisici* fizičke mane; ~ *di forma* formalna mana; ~ *latente* skrivena mana; ~ *di mente* vitium animi; mentalni nedostatak; ~ *della merce* mana robe; ~ *nascosto* skrivena mana; ~ *occulto* skrivena mana; ~ *dell'opera* vitium operis; ~ *di volontà* nedostatak volje

**vizioso** *adj* poročan; pokvaren; s manom; *(leg)* s nedostatkom; *circolo* ~ začarani krug; *ragionamento* ~ neispravno rasuđivanje

**vocabolario** *m* rečnik

**vocabolo** *m* reč; izraz

**vocazione** *f* poziv; zvanje; naklonost; sklonost

**voce** *f* glas; reč; glasina; priča; rubrika; stavka; pozicija; *a bassa* ~ tiho; *a* ~ usmeno, *a* ~ *e per iscritto* usmeno i pismeno; *a viva* ~ usmeno; *ad alta* ~ glasno; *avere* ~ *in capitolo* imati uticaja; učestvovati u odlučivanju; *sotto* ~ tiho; poluglasno; *sotto la* ~ *„bevande"* pod rubrikom „pića"; *corre* ~ *che* govori se; priča se; *prima* ~ *d'asta* početna cena na licitaciji; ~ *attinente* prigodna stavka; reč na koju se može računati; ~ *attiva (dell'attivo)* aktivna stavka; stavka aktive; *voci del bilancio* bilansne stavke; ~ *di conguaglio* obračunska stavka; ~ *contabile* knjigovodstvena stavka; ~ *doganale* carinska stavka; ~ *passiva (del passivo)* pasivna stavka; stavka pasive; ~ *della tariffa* tarifna stavka; ~ *della tariffa doganale* carinska tarifna stavka; ~ *transitoria* prelazna stavka

**vociferare** *v* govorkati; ogovarati; glasno govoriti

**voga** *f (naut)* veslanje; zaveslaj; moda; popularnost; *a* ~ na vesla; *essere in* ~ biti u modi; biti omiljen

**voglia** *f* volja; želja; prohtev; *avere* ~ *di qcs* osećati želju za nečim; *di buona* ~ rado; *contro* ~ nerado; preko volje; *di mala* ~ nerado; preko volje

**volante** *m e adj* volan; leteći; *disco* ~ leteći tanjir; *foglio* ~ letak; *mettersi al* ~ sesti za volan; *squadra* ~ specijalni policijski odred; leteći odred

**volantino** *m* letak; ~ *elettorale* izborni letak; ~ *pubblicitario* reklamni letak

**volare** *v* leteti; poleteti; preleteti

**volata** *f* let; *di* ~ brzo; letimice; naglo; *in* ~ u letu; *fare una* ~ leteti; poleteti

**volatile** *adj* leteći; koji može da leti; *(chem)* isparljiv

**volatili** *m pl* ptice; perad; živina

**volentieri** *adv* rado; drage volje; *ben* ~ vrlo rado; *mal* ~ nerado

**volere** *m e v* volja; htenje; hteti; želeti; tražiti; zahtevati; *senza* ~ nehotice; ~ *dire* značiti; hteti reći; ~ *è potere* hteti znači moći

**volgare** *adj* običan; prost; vulgaran; *uomo* ~ prostak

**volgarmente** *adv* prostački; vulgarno

**volgere** *v* okrenuti; obrtati; pretvoriti (u nešto); skrenuti; skretati; ~ *l'attenzione* obratiti pažnju; ~ *il discorso a...* skrenuti razgovor na...

**volo** *m* let; letenje; *a* ~ u letu; *a* ~ *d'uccello* iz ptičje perspektive; *capire a* ~ razumeti u pola reči; *cogliere al* ~ uhvatiti u letu; *in condizione di* ~ u uslovima leta; *intendere a* ~ shvatiti u pola reči; *prendere il* ~ poleteti; odleteti; pobeći; ~ *sotto contratto di noleggio* čarter let; let prema ugovoru o najmu; ~ *dirottato* let skrenut s rute (sa smera); ~ *a domanda* let po porudžbini; ~ *a grande distanza* let na veliku udaljenost; ~ *di linea* redovni linijski let; ~ *di prova* probni let; ~ *ritardato* zakasneli let; ~ *senza scalo* let bez sletanja; ~ *per sole merci* avionski prevoz robe; ~ *tappa* etapni let; ~ *transoceanico* prekookeanski let

**volontà** *f* volja; *a* ~ po volji; *dettare le ultime* ~ izdiktirati testament; *dichiarazione di* ~ izražavanje volje; *essere dotato di una ferma* ~ imati čvrstu volju; ~ *di commettere un reato come proprio* animus auctoris *(lat)*; *ultima* ~ poslednja volja; ~ *d'acquisto* volja za kupovinu; ~ *dichiarativa* izričita izjava volje; ~ *espressa* izričita volja; ~ *popolare* narodna volja; ~ *statale* volja države; ~ *tacita* prećutna volja

**volontariamente** *adv* dobrovoljno; volonterski

**volontario** *m e adj* dobrovoljac; volonter; dobrovoljan; volonterski; *complicità volontaria* dobrovoljno saučesništvo; *desistenza volontaria* dobrovoljni odustanak; *giurisdizione volontaria* neparnična jurisdikcija; *liquidazione volontaria* dobrovoljna (redovna) likvidacija

**volonteroso** *adj* voljan; spreman; željan

**volpone** *m* stari lisac; ~ *matricolato* prepredeni lisac



**volta** *f* okret; obrat; put; mah; svod; luk; *a volte* ponekad; *alle volte* katkad; ponekad; *a* ~ *di corriere* poštom; *alla* ~ *di* u pravcu; ka; *dar di* ~ *il cervello* poludeti; skrenuti s uma; *di* ~ *in* ~ s vremena na vreme; povremeno; *in una* ~ odjednom; *molte volte* često; mnogo puta; *ogni* ~ svaki put; *il più delle volte* ponajviše; često; *qualche* ~ katkad; ponekad; *questa* ~ ovaj put; *rare volte* retko; *ultima* ~ poslednji put; *un po' alla* ~ malopomalo; *una* ~ nekad; jednom; *una* ~ *pagato* kad je jednom plaćeno; *una* ~ *per sempre* jednom zauvek; *uno alla* ~ jedan po jedan; redom; *uno per* ~ jedan po jedan; ~ *per* ~ svaki put

**voltafaccia** *m* (nagli) obrt; preokret; nagla promena mišljenja; *fare una* ~ pogaziti reč; ostaviti na cedilu

**voltare** *v* obrnuti; okrenuti; skrenuti; ~ *bandiera* promeniti zastavu; ~ *un credito* preneti potraživanje (kredit); ~ *un debito* preneti dug

**voltarsi** *v rifl* okrenuti se; okretati se

**voltata** *f* okret; obrt; krivina; okuka; *dare una* ~ *a qcs* okrenuti nešto

**volto** *m* lice; obraz; *a* ~ *scoperto* čistog obraza

**voltura** *f (comm, leg)* prenos (vlasništva, prava); *fare la* ~ preneti dug; *fare la* ~ *del telefono* obaviti prenos korisnika telefona; *riportare* ~ izvršiti prenos; ~ *catastale* katastarski prenos; ~ *della licenza* prenos licence; ~ *tavolare* zemljišno-knjižni prenos

**volturare** *v* izvršiti prenos (vlasništva); preneti; ~ *un bene immobile* izvršiti prenos nekretnine

**volume** *m* zapremina; obim; volumen; jačina zvuka; *aumentare il* ~ *degli scambi* povećati obim robne razmene; *pagare a* ~ platiti prema obimu; ~ *d'affari* obim poslova; ~ *commerciale* obim trgovine; ~ *di consumo* obim potrošnje; ~ *di credito* obim kredita; ~ *delle esportazioni* obim izvoza; ~ *delle importazioni* obim uvoza; ~ *d'ingombro* obim smetnje; ~ *degli investimenti* obim investicija; ~ *di manodopera* obim radne snage; ~ *monetario* monetarni volumen; ~ *delle operazioni* obim poslova; ~ *di produzione* obim proizvodnje; ~ *degli scambi* obim robne razmene; ~ *della responsabilità* obim odgovornosti; ~ *delle transazioni di Borsa* volumen berzanskih transakcija; ~ *delle vendite* obim prodaje

**voluminoso** *adj* obiman; glomazan

**votante** *m* glasač

**votare** *v* glasati; dati glas; izglasati; odobriti glasanjem; ~ *per alzata* glasati ustajanjem; ~ *per appello nominale* glasati prozivanjem; ~ *il bilancio* izglasati bilans; ~ *la confidenza* izglasati poverenje; ~ *contro* glasati protiv; ~ *una deliberazione* izglasati odluku; ~ *un emendamento* izglasati amandman; ~ *a favore* glasati za; ~ *la fiducia* izglasati poverenje; ~ *un ordine del giorno* izglasati dnevni red; ~ *a scrutinio segreto* tajno glasati

**votazione** *f* glasanje; izglasavanje; *a* ~ *segreta* tajnim glasanjem; *libera* ~ slobodno glasanje; *risultato della* ~ rezultat glasanja; *scheda di* ~ glasački listić; ~ *per acclamazione* glasanje aklamacijom; ~ *per alzata* glasanje ustajanjem; ~ *per alzata di mano* glasanje dizanjem ruke; ~ *per appello nominale* glasanje prozivanjem; ~ *per articoli* glasanje po članovima; ~ *del bilancio* izglasavanje bilansa; ~ *di confidenza* izglasavanje poverenja; ~ *per corrispondenza* glasanje putem pisma; ~ *di diffidenza* izglasavanje nepoverenja; ~ *diretta* neposredno glasanje; ~ *per divisione* glasanje po delovima; ~ *di fiducia* izglasavanje poverenja; ~ *finale* konačno glasanje; ~ *d'investimento* glasanje za investiranje; ~ *obbligatoria* obaveza glasanja; ~ *per procura* glasanje po ovlašćenju; ~ *per scheda* glasanje listićima; ~ *segreta* tajno glasanje; ~ *a scrutinio segreto* tajno glasanje; ~ *per voto palese* javno glasanje

**voto** *m* glas; glasanje; želja; ocena (u školi); *andare ai voti* ići na glasanje; *astenersi dal* ~ uzdržati se od glasanja; *avere diritto al* ~ imati pravo glasa; *in caso di ripartizioni di voti* u slučaju podele glasova; *dare il* ~ glasati; dati glas; *dare* ~ *di sfiducia* izglasati nepoverenje; *decidere col* ~ odlučiti glasanjem; *diritto di* ~ pravo glasa; *fare lo scrutinio dei voti* prebrojavati glasove; *maggioranza di voti* većina glasova; *mettere qcs ai voti* staviti nešto na glasanje; *mettere ai voti* staviti na glasanje; *parità di voti* jednakost glasova; *passare ai voti* pristupiti glasanju; *scrutinare i voti* prebrojavati glasove; *unanimità di voti* jednoglasnost; ~ *consultivo* savetodavni glas; ~ *contrario* glas protiv; ~ *cumulativo* zbirni glas; ~ *decisivo* odlučujući glas; ~ *favorevole* glas za; ~ *di fiducia* glasanje o poverenju; ~ *nullo* poništen glas; ~ *plurimo* višestruk glas; ~ *pubblico* glas javnosti; ~ *di sfiducia* glasanje o nepoverenju; ~ *valido* važeći glas

**vulcanizzare** *v* vulkanizovati

**vulnerare** *v* prekršiti; povrediti; raniti

**vuotare** *v* isprazniti; prazniti; ~ *il sacco* otkriti tajnu; sve ispričati

**vuoti** *m pl (comm)* ambalaža

**vuoto** *m e adj* praznina; vakuum; prazan; šupalj; *andare a* ~ promašiti; ne uspeti; propasti; *assegno a* ~ nepokriven ček; ček bez pokrića; *colmare un* ~ *di cassa* popuniti blagajnički manjak; *girare a* ~ obrtati se u prazno; prazan hod; *mandare a* ~ osujetiti; *parlare a* ~ govoriti u prazno; govoriti zidu; ~ *d'aria* vakuum prostor; ~ *di cassa* manjak u blagajni; deficit; ~ *spinto* visok vakuum

# W

**warrant** *m* varant; priznanica javnog skladišta; ~ *alberghiero* hotelski varant; ~ *industriale* industrijski varant; ~ *petroliero* petrolejski varant; ~ *al portatore* varant na donosioca; ~ *protestato* protestovani varant

**watt** *m (fis)* vat

**week-end** *m* vikend; kraj nedelje

# Y

**yacht** *m (naut)* jahta

**yachting** *m (naut)* putovanje jahtom

**yard** *f* jard

**Yemen** *m (geogr)* Jemen

**yoga** *m* joga

**yog(h)urt** *m* kiselo mleko

# Z

**Zagabria** *f (geogr)* Zagreb

**zar** *m* car (srpski, bugarski i ruski)

**zattera** *f (naut)* splav; *trasporto a mezzo* ~ prevoz splavom; ~ *di salvataggio* splav za spasavanje; ~ *di sbarco* ponton za iskrcavanje

**zavorra** *f (naut)* balast; teret; *levar la* ~ ukloniti balast; odbaciti teret

**zebra** *f (zool)* zebra; pešački prelaz; „zebra"

**zebratura** *f* bele pruge; obeležavanje pešačkog prelaza; ~ *stradale* pešački prelaz; „zebra"

**zecca** *f* kovnica; *marchio di* ~ žig kovnice; *nuovo di* ~ nov novcat

**zecchiere** *m* nadzornik u državnoj kovnici

**zecchino** *m* dukat; zlatnik; cekin; *oro (di)* ~ čisto zlato; ~ *d'oro* zlatni novčić

**zelante** *adj* savestan; revnosan; marljiv

**zelo** *m* revnost; marljivost; *con* ~ revnosno; *con* ~ *instancabile* neumorno; *dimostrare* ~ pokazati revnost

**zeppo** *adj* pun puncat; prepun; krcat; natrpan

**zero** *m (mat)* nula; ništa; *non vale uno* ~ ništa ne vredi; *partire da* ~ početi od ničega; *ridurre a* ~ svesti na nulu

**zigrinare** *v* fino obrađivati kožu; šagrinirati; izreckati

**zimbello** *m* mamac; vabilo (za ptice); ruglo; *essere lo* ~ *(di)* biti na porugu

**zinco** *m (chim)* cink

**zincografia** *f (tipogr)* cinkografija

**zolfo** *m (chim)* sumpor

**zona** *f* zona; oblast; područje; pojas; ~ *arretrata* nerazvijena zona; ~ *carbonifera* basen bogat ugljem; ~ *colonica* seoska zona; ~ *di confine* pogranična zona; ~ *di consumo* područje potrošnje; ~ *contigua* susedno područje; ~ *costiera* obalni pojas; ~ *depressa* pasivno (nerazvijeno) područje; ~ *disco* parkiralište s ograničenim vremenom; ~ *doganale* carinska zona; ~ *economica* ekonomsko područje; ~ *d'evacuazione* evakuaciono područje; ~ *extradoganale* vancarinska zona; ~ *extraterritoriale* eksteritorijalna zona; ~ *franca* slobodna zona; ~ *di frontiera* pogranična zona; ~ *glaciale* ledeni pojas; ~ *di guerra* ratište; ~ *d'immigrazione* imigraciono područje; ~ *industriale* industrijska zona; ~ *di influenza* zona uticaja; ~ *d'interesse* interesno područje; ~ *di libero scambio* zona slobodne razmene; ~ *limitrofa* granično područje; ~ *militare* vojno područje; ~ *minacciata* ugroženo područje; ~ *monetaria* monetarno (novčano) područje; ~ *neutrale* neutralna zona; ~ *non occupata* neokupirana zona; ~ *occupata* okupirana zona; ~ *d'occupazione* okupaciona zona; ~ *di operazioni militari* zona ratnih operacija; ~ *orientale* istočna zona; ~ *di pesca* ribolovno područje; ~ *del porto* lučka zona; ~ *di produzione* proizvodna zona; ~ *residenziale* naselje; ~ *sanitaria* sanitetska zona; ~ *del silenzio* područje mira (tišine) gde je zabranjena upotreba auto sirena ili drugih akustičnih signala; ~ *smilitarizzata* demilitarizovana zona; ~ *di sorveglianza* kontrolna zona; zona nadzora; ~ *sottosviluppata* nerazvijeno područje; ~ *speciale di vigilanza doganale* specijalna zona carinskog nadzora; ~ *temperata* umereni pojas; ~ *torrida* žarki pojas; ~ *di traffico* saobraćajna zona; ~ *di vendita* prodajno područje; zona prodaje; ~ *verde* zeleno područje; ~ *di vigilanza* zona nadzora

**zoocoltura** *f* uzgajanje životinja; zookultura

**zooiatria** *f* veterinarstvo

**zootecnica** *f* nauka o gajenju životinja; zootehnika

**zootecnico** *m e adj* stručnjak za uzgoj životinja; zootehničar; zootehnički; *patrimonio* ~ državni stočni fond

**zuccherato** *adj* zasladen; zašećeren; sladak; sladunjav

**zuccheriero** *adj* šećerni; *industria zuccheriera* industrija šećera

**zuccherifero** *adj* koji sadrži šećer; šećerni

**zuccherificio** *m* šećerana; fabrika šećera

**zucchero** *m* šećer; *canna da* ~ šećerna trska; *pane di* ~ glava šećera; ~ *granulato* kristal šećer; ~ *in polvere* šećer u prahu; ~ *a quadretti* šećer u kockama; ~ *raffinato* rafinisani šećer; ~ *semolato* sitan šećer; ~ *d'uva* grožđani šećer; ~ *vanigliato* vanilin šećer; ~ *a velo* prah šećer

**zuffa** *f* tučnjava; tuča; svađa; kavga

**zuppiera** *f* činija za supu

**Zurigo** *f (geogr)* Cirih

# SRPSKO-ITALIJANSKI POSLOVNI REČNIK

# A

**abandon** *m* abbandono *m; ~ imovine* abbandono del patrimonio; ~ *poseda* abbandono del possesso; ~ *vlasništva* abbandono della proprietà
**abanje** *n* usura *f*; logorio *m*; consumo *m*
**abati** *v* logorare; ~ **se** logorarsi; consumarsi
**abdicirati** *v* abdicare (a qcs)
**abdikacija** *f* abdicazione *f*
**aberratio** *(lat)* aberrazione *f (deviazione dalla norma o dalle comuni regole di comportamento); ~ delicti* si ha quando si cagiona un evento diverso da quello voluto; ~ *ictus* si ha quando è cagionata offesa a persona diversa da quella alla qualle l'offesa è diretta
**ablacija** *f* ablazione *f; (contenuto di un atto d'autorità avente l'effetto di togliere ad alcuno il godimento o l'esercizio di un diritto o di un interesse)*
**abolicija** *f* abolizione *f; krivična* ~ assoluzione *f* dal procedimento penale
**abolirati** *v* abolire
**abonent** *m* abbonato *m*
**abonman** *m* abbonamento *m*
**abortirati** *v* abortire
**abortus** *m* aborto *m; izvršeni* ~ aborto procurato; *tajni* ~ aborto clandestino
**abrogacija** *f* abrogazione *f; izričita* ~ abrogazione espressa; *prećutna* ~ abrogazione tacita
**abulia** *f* abulia *f;* mancanza *f* di volontà
**abuzivan** *adj* abusivo
**accidentalia negotii** *(lat)* elementi *m pl* casuali oppure introdotti dalle parti in un contratto
**actio popularis** *(lat)* azione *f* popolare
**a.d.** *akcionarsko društvo* società *f* per azioni *f pl*
**ad acta** *(lat)* mettere agli atti; agli atti
**adaptacija** *f* adattamento *m;* ricostruzione *f*
**adaptiranje** *n* adattamento; ~ *poljoprivrede* adattamento dell'agricoltura; ~ *proizvodnje* adattamento della produzione
**adekvatan** *adj* adeguato
**adet** *m* (*običaj*) usanza *f;* costume *m*
**adhezioni** *adj* esercizio *m* dell'azione civile nel processo penale; adesivo, di adesione
**ad libitum** *(lat)* a piacere
**ad literam** *(lat)* alla lettera; letteralmente; testualmente
**administracija** *f* amministrazione *f; državna* ~ amminsitrazione statale; *tekuća* ~ ordinaria amminsitrazione
**administrativan** *adj* amministrativo; *~ne formalnosti* le formalità *f pl* amministrative; *~nim putem* per via amministrativa
**administrator** *m* amministratore *m*
**ad nutum** *(lat) adv (jednostrano)* unilateralmente; ~ *akt* atto *m* revocabile per volontà di una sola persona
**adolescencija** *f* adolescenza *f*
**adolescent** *m* adolescente *m*
**adopcija** *m* adozione *f;* adottamento *m; specijalna* ~ adozione speciale
**adoptant** *m* adottante *m* e *f*
**adoptat** *m* adottato *m*
**adoptirati** *v* adottare
**adoptivan** *adj* adottivo; adottato; *~na kćer* figlia *f* adottiva; *~na rodbina* parentela *f* adottiva; *~ni roditelji* genitori *m pl* adottivi; *~ni sin* figlio *m* adottivo
**adresa** *f* indirizzo *m; ~ pošiljaoca* indirizzo del mittente; ~ *primaoca* indirizzo del destinatario; ~ *u slučaju potrebe* indirizzo in caso di bisogno; *na određenu ~su* all'indirizzo indicato; *nepotpuna* ~ indirizzo incompleto; *pogrešna* ~ indirizzo errato (sbagliato); *poslovna* ~ indirizzo commerciale; *potpuna* ~ indirizzo completo; *telegrafska* ~ indirizzo telegrafico; *trgovačka* ~ indirizzo commerciale
**adresant** *m* mittente *m;* adressario *m*
**adresar** *m* indirizzario *m;* elenco *m* degli indirizzi; *privredni* ~ indirizzario commerciale (economico)
**adresat** *m* destinatario *m*; ~ *po nuždi* raccomandatario *m; ~ poreza* destinatario dell'imposta
**adresirati** *v* indirizzare; scrivere l'indirizzo
**ad usum** *(lat)* ad uso
**adut** *m (fr)* atout *m;* asso *m; držati ~ u rukavu* avere l'asso nella manica

**ad verbum** *(lat)* alla lettera; letteralmente; testualmente

**advokat** *m* avvocato *m*; ~ *odbrane* avvocato di difesa; ~ *oštećene strane* avvocato di parte civile ~ *od poverenja* avvocato di fiducia; ~ *po službenoj dužnosti* avvocato d'ufficio; ~ *protivstranke* avvocato della controparte; ~ *u krivičnim stvarima* avvocato penalista; ~ *za građanske sporove* civilista *m e f*; *civilni* ~ avvocato civile; *državni* ~ avvocato fiscale; *poznati* ~ avvocato di grido (famoso)

**advokatski** *adj* d'avvocato; degli avvocati; ~ *honorar* onorario d'un avvocato; *~ka kancelarija* studio d'avvocato; *~ka komora* camera degli avvocati; *~ka nagrada* parcella *f*; onorario *m*; ~ *pripravnik* aspirante avvocato; praticante avvocato; ~ *račun* parcella *f*

**advokatura** *f* avvocatura *f*

**adutant** *m* aiutante *m*

**aerodrom** *m* aeroporto *m*; aerodromo *m*; ~ *za prekrcaj* aeroporto di trasbordo; *alternativni* ~ aeroporto diversionale; *carinski* ~ aeroporto doganale; *civilni* ~ aeroporto civile; *javni* ~ aeroporto pubblico; *međunarodni* ~ aeroporto internazionale; *odredišni* ~ aeroporto d'arrivo (di destinazione); *polazni* ~ aeroporto di partenza; *pomoćni* ~ aeroporto ausiliario; *slobodni* ~ aeroporto franco; *tranzitni* ~ aeroporto di transito; *ukrcajni* ~ aeroporto d'imbarco; *vojni* ~ aeroporto militare

**aerozagađenje** *n* inquinamento *m* dell'aria

**afekciona vrednost** valore *m* d'affezione; prezzo *m* d'affezione

**afekt** *m* eccitazione *f*; affetto *m*; emozione *f*; *biti u ~tu* essere eccitato

**afektivan** *adj* affettivo; *~no stanje* stato affettivo

**afera** *f* faccenda *f*; scandalo *m*; conflitto *m*

**aferaš** *m* faccendiere *m*; scandalista *m*

**afinitet** *m* affinità *f*

**afirmacija** *f* affermazione *f*

**afirmisan** *adj* affermato

**afirmisati se** *v rifl* affermarsi; farsi un nome

**afrički** *adj* africano

**Afrika** *f* Africa *f*; *Južna* ~ Africa Meridionale; Africa del Sud

**Afrikanac** *m* Africano *m*

**Afrikanka** *f* Africana *f*

**agencija** *f* agenzia *f*, ~ *prodaje* agenzia di vendita; ~ *s predstavništvom* agenzia con rappresentanza; ~ *za promet nekretninama* agenzia immobiliare; ~ *za propagandu* agenzia pubblicitaria; ~ *za zajmove uz zalog* agenzia di prestiti su pegno; ~ *za zapošljavanje* agenzia di collocamento; *bankarska* ~ agenzia di banca; *carinska* ~ agenzia doganale; *centralna* ~ agenzia centrale; *detektivska* ~ agenzia d'investigazione; *ekskluzivna* ~ agenzia in esclusiva; *Evropska ~ za nuklearnu energiju* Agenzia Europea per l'Energia Nucleare; *generalna* ~ agenzia generale; *glavna* ~ agenzia principale; *javna* ~ agenzia pubblica; *konzularna* ~ agenzia consolare; *kupovna* ~ agenzia d'acquisto; *novinska* ~ agenzia giornalistica; agenzia di stampa; *obaveštajna* ~ agenzia d'informazioni; *oglasna* ~ agenzia pubblicitaria; *otpremna* ~ agenzia di spedizioni; *pomorska* ~ agenzia marittima; *poreska* ~ agenzia delle tasse; *poslovna* ~ agenzia d'affari; *poštanska* ~ agenzia postale; *prodajna* ~ agenzia di vendita; *putnička* ~ agenzia viaggi; *specijalizovana* ~ agenzia specializzata; *trgovinska* ~ agenzia commerciale; *turistička* ~ agenzia turistica; *vazduhoplovna* ~ agenzia d'aviazione; *vladina* ~ agenzia governativa

**agencijski** *adj* d'agenzia; ~ *ugovor* contratto di agenzia

**agent** *m* agente *m*; ~ *javne sigurnosti* agente di pubblica sicurezza; ~ *provokator* agente provocatore; ~ *s predstavništvom* agente con rappresentanza; ~ *za novinske oglase* agente di pubblicità (pubblicitario); ~ *za patente* agente di brevetti; ~ *za posredovanje rada* agente di collocamento; ~ *za posredovanje u prometu nekretninama* agente immobiliare; ~ *za propagandu (reklamu)* agente di pubblicità (pubblicitario); *bankarski* ~ agente di banca; *berzanski* ~ agente di cambio, agente di Borsa; *brodski* ~ agente navale; *carinski* ~ agente doganale; *diplomatski* ~ agente diplomatico; *generalni* ~ agente generale; *glavni* ~ agente principale, *isključivi* ~ agente esclusivo; *jedinstveni* ~ agente unico; *komisioni* ~ agente commissionario; *konzularni* ~ agente consolare; *lučki* ~ agente di porto; *menični* ~ agente cambiario; *mesni tržišni* ~ agente locale; *oglasni* ~ agente pubblicitario; *osiguravajući* ~ agente d'assicurazione; *ovlašćeni* ~ agente autorizzato (a); *pokrajinski* ~ agente regionale; *policijski* ~ agente di polizia; *pomoćni* ~ agente ausiliario; *pomorski* ~ agente marittimo; *poreski* ~ agente delle imposte (delle tasse); *poslovni* ~ agente d'affari; *posrednički* ~ mediatore *m*; *prodajni* ~ agente di vendita; *reklamni* ~ agente pubblicitario (di pubblicità); *tajni* ~ agente segreto; *trgovački* ~ agente commerciale (di commercio); *zonski* ~ agente di zona

**agentura** *f* agenzia *f*

**agilan** *adj* agile; spedito

**agilnost** *f* agilità *f*; speditezza *f*

**agitacija** *f* agitazione *f*; campagna *f*; *izborna* ~ propaganda *f* ellettorale; campagna *f* elettorale; *propagandna* ~ campagna propagandistica

**agitator** *m* agitatore *m*; propagatore *m*; *politički* ~ agitatore politico

**agitatorski** *adj* d'agitazione

**agitovati** *v* far propaganda (per); parlare in favore di (o contro) qcn



**agnacija** *f* agnazione *f*

**agnat** *m* agnato *m*

**agrar** *m* agraria *f*

**agraran** *adj* agrario; agricolo; rurale; *~na cena* prezzo agricolo; *~no dobro* azienda agricola; *~na ekonomija* economia agraria; *~na geografija* geografia agraria (agricola); *~na industrija* industria *f* agraria; *~na konjunktura* congiuntura agraria; *~ni kredit* credito agrario; *~na kriza* crisi agraria; *~na mašina* macchina agricola; *~na nadnica* salario agrario; *~ne namirnice* generi *m pl* agricoli; *~na politika* politica agraria; *~ni porez* dazio agrario; *~no pravo* diritto agrario; *~no preduzeće* azienda *f* agraria; impresa agricola; *~ni proizvod* prodotto agrario (agricolo); *~na proizvodnja* produzione agricola; *~ni rad* lavoro agrario (agricolo); *~ni radnik* lavoratore agricolo; *~na reforma* riforma *f* agraria; *~no tržište* mercato agrario; *~na zadruga* consorzio agrario; *~no zaduženje* indebitamento agricolo; *~na zaštita* protezionismo agrario; *~na zemlja* paese agricolo; *~ni zemljišni fond* fondo di terreno agrario; *~no zemljište* terreno agricolo; *procena ~nog zemljišta* stima *f* dei terreni agricoli

**agravacija** *f* aggravamento *m* della pena; ~ *u slučaju povrata* aggravamento della pena in caso di recidiva

**agravirati** *v* aggravare

**agregacija** *f* aggregazione *f*

**agregat** *m* aggregato *m*; *teh.* gruppo *m* (di macchine); *kompresorski* ~ gruppo di compressori

**agregatan** *adj ~no stanje* stato *m* d'aggregazione

**agreman** *m* approvazione *f*, agreement *m*; *dati* ~ dare approvazione; *tražiti* ~ chiedere approvazione

**agresija** *f* aggressione *f*; *oružana* ~ aggressione a mano armata

**agresivan** *adj* aggressivo

**agresivnost** *f* aggressività *f*, ~ *prirodnih voda* aggressività delle acque naturali

**agresor** *m* aggressore *m*; *zemlja* ~ paese *m* aggressore

**akademac** *m* accademista *m*; cadetto *m*

**akademija** *f* accademia *f*; ~ *nauka i umetnosti* Accademia di scienze ed arti; *likovna* ~ accademia di Belle Arti; *muzička* ~ Accademia musicale; *pomorska* ~ accademia navale; *trgovačka* ~ accademia di commercio; *umetnička* ~ accademia d'arte; *vojna* ~ accademia militare

**akademik** *m* accademico *m*

**akademski** *adj* accademico; *~sko obrazovanje* formazione *f* universitaria; ~ *slikar* pittore *m* accademico; *~ska titula* titolo *m* accademico; *~ska vlast* autorità *f* accademica

**akcept** *m* accettazione *f*; ~ *banke* accettazione bancaria; ~ *bez ograničenja* accettazione senza riserve; ~ *fakture* accettazione di fattura; ~ *menice* accettazione di cambiale; ~ *naloga* accettazione d'ordine; ~ *ponude* accettazione di un'offerta; ~ *predloženog ugovora* accettazione della proposta di contratto; ~ *radi plaćanja* accettazione in pagamento; ~ *uz podnošenje dokumenata* accettazione contro documenti; ~ *za čast (intervencijom)* accettazione per intervento; *bankarski* ~ accettazione bancaria; *bezuslovni* ~ accettazione incondizionata (pura e semplice); *blanko* ~ accettazione in bianco; *čist* ~ accettazione „pura e semplice"; *delimičan* ~ accettazione parziale; *dokumentarni* ~ accettazione documentaria; *menični* ~ accettazione cambiaria; *odbiti* ~ negare l'accettazione; *podneti na* ~ presentare all'accettazione, *poslati na* ~ inviare (mandare) all'accettazione; *potpuni* ~ accettazione senza riserve; *prećutni* ~ accettazione tacita; *provizija za* ~ provvigione d'accettazione; *uslov ~ta* condizione d'accettazione; *uslovljen* ~ accettazione condizionata; *uslužni* ~ accettazione servizievole; *uz* ~ contro accettazione

**akceptant** *m* accettante *m*; ~ *za intervenciju* accettante per intervento; ~ *nasledstva* accettante dell'eredità; *počasni* ~ accettante per onore di firma

**akceptirati** *v* accettare; ~ *menicu* accettare una cambiale (una tratta); ~ *naloge* accettare ordini; ~ *ponudu* accettare un'offerta; ~ *uz ograničenje* accettare con riserva

**akceptor** *m* accettante *m*; ~ *za intervenciju* accettante per intervento; ~ *nasledstva* accettante dell'eredità; *počasni* ~ accettante per onore di firma

**akcesija** *f* accessione *f*, accrescimento *m*; incremento *m*; ~ *stanovništva* accrescimento demografico; *prirodna* ~ accessione naturale

**akcesoran** *adj* accessorio; *~na obaveza* obbligazione *f* accessoria; *~na tužba* azione *f* accessoria; *~ni ugovor* contratto *m* accessorio

**akcidentalan** *adj* accidentale, casuale; secondario

**akcija** *f* azione *f*; ~ *bez nominalne vrednosti* azione senza valore nominale; ~ *isplaćena u celosti* azione interamente versata; ~ *kotirana na berzi* azione quotata in borsa; ~ *na donosioca* azione al portatore; ~ *na ime* azione nominativa (al nome); ~ *nove emisije* azione di nuova emissione; ~ *osiguravajućeg društva* azione di società d'assicurazione; ~ *po naredbi* azione all'ordine; ~ *prve emisije* azione di prima emissione; ~ *s nominalnom vrednošću* azione a valore nominale; ~ *s odgođenom dividendom* azione a dividendo differito; ~ *s ograničenim pravom glasa* azione a voto limitato; ~ *s povlašćenom dividendom* azione a dividendo privilegiato; azione privilegiata nel dividendo; ~ *s pravom glasa* azione con diritto di voto; ~ *s učešćem u dobiti* azione partecipante agli utili; ~ *s*

*višekratnim pravom glasa* azione a voto multiplo; azione a voto plurimo; ~ *vinkulirana na ime* azione nominativa vincolata; *amortizacijska* ~ azione d'ammortamento; *bankarska* ~ azione bancaria; *besplatna* ~ azione gratuita; *deponovana* ~ azione depositata; *diplomatska* ~ azione diplomatica; *industrijska* ~ azione industriale; *izabrana* ~ azione optata; *izdavanje (emisija)* ~ emissione di azioni; *knjiga* ~ registro delle azioni; *obična* ~ azione ordinaria; *osnivačka* ~ azione costitutiva; *potpuna* ~ azione liberata; *potpuna* ~ *s pravom korišćenja rezerve* azione liberata con utilizzo di riserva; *potpuno slobodna* ~ azione interamente liberata; *povlašćena* ~ azione preferenziale (privilegiata); *povlašćena* ~ *pri glasanju* azione privilegiata nel voto; *povlašćena* ~ *s kumulativnom dividendom* azione privilegiata a dividendo cumulativo; *prenosiva trgovačka* ~ azione negoziabile; *princip ~je i reakcije* principio *m* di azione e di reazione; *prioritetna* ~ azione prioritaria; azione di priorità; *privilegovana* ~ azione privilegiata; *privremena* ~ azione provvisoria; *propagandna* ~ campagna *f* di pubblicità; *radna* ~ azione di lavoro; *rezervna* ~ azione di riserva; *slobodna* ~ azione libera; *stara* ~ azione anziana; *tržište* ~ mercato delle azioni; *uživalačka* ~ azione di fruente; *vinkulirana* ~ azione vincolata; *vlasnik* ~ detentore di azioni; *vodeća* ~ azione pilota

**akcijski** *adj* d'azione

**akcionar** *m* azionista *m*; ~ *komanditor* azionista accomandante; ~ *manjine* azionista di minoranza; ~ *većine* azionista di maggioranza; *glavni* ~ azionista principale; *jedini* ~ azionista unico; *krupan* ~ azionista grosso; *povlašćeni* ~ azionista privilegiato; *redovni* ~ azionista ordinario; *registar ~ra* registro degli azionisti; *sazvati ~re* convocare gli azionisti; *sitan* ~ azionista piccolo; *skupština ~ra* assemblea degli azionisti; *tajni* ~ azionista accomandatario; *veliki* ~ azionista grosso

**akcionarski** *adj* azionario; per azioni; *~ko društvo* società per azioni; ~ *kapital* capitale azionario

**akciza** *f* accisa *f*

**aklamacija** *f* acclamazione *f*; *izabrati ~jom* eleggere per acclamazione; acclamare qcn

**akont** *m* acconto *m*

**akontacija** *f* anticipazione *f*; anticipo *m*; acconto *m*; ~ *frahta* anticipo sul nolo; ~ *dobavljačima* acconto ai fornitori; ~ *na dividendu* acconto di dividendo; ~ *na robu* anticipazione su merci; ~ *na tekući račun* anticipazione su conto corrente; ~ *na vrednosne papire* anticipazione su titoli; ~ *nadnice* anticipo di salario; ~ *plate* anticipo sullo (di) stipendio; ~ *pri porudžbini* anticipo all'ordinazione; ~ *sredstava* anticipo di fondi; ~ *troškova* anticipo delle spese; ~ *u gotovu* anticipo in contanti; ~ *uz garanciju* anticipazione su garanzia; ~ *vozarine* anticipo sul nolo; ~ *uz zalog* anticipazione su pegno; ~ *za troškove* anticipazione sulle spese; ~ *za porez* anticipazione sulle tasse; *bankarska* ~ anticipazione bancaria; *beskamatna* ~ anticipo infruttifero (senza interesse); *dati ~ju* versare un acconto; concedere un'anticipazione; *doznačiti ~ju* concedere un'anticipazione; pagare un anticipo; *gotovinska* ~ anticipazione di cassa (in contanti); *kao ~ja* a titolo d'anticipo; *menična* ~ anticipazione su cambiale; *nepokrivena* ~ anticipazione allo scoperto; *odobriti ~ju* accordare un'anticipazione; *pasivna* ~ anticipazione passiva; *platiti (položiti) ~ju* pagare un anticipo; *poreska* ~ acconto d'imposta; *primiti ~ju* ricevere un acconto; *stalna* ~ anticipazione permanente; *tražiti ~ju* chiedere un acconto; *uplaćena* ~ acconto versato

**akontirati** *v* versare (o pagare) un acconto; dare un acconto

**akord** *m* cottimo *m*; lavoro *m* a cottimo; *grupni* ~ cottimo in gruppo; cottimo a squadre; *plata na* ~ paga a cottimo; *rad na* ~ lavoro a cottimo; *raditi na* ~ lavorare a cottimo; *radnik na* ~ operaio a cottimo; *ugovor za rad na* ~ contratto di lavoro a cottimo; *uzeti na* ~ prendere a cottimo

**akorder** *m (comm)* (*radnik na akord*) cottimista *m*

**akreditiv** *m* lettera *f* di credito; ~ *plativ uz prezentaciju dokumenata* lettera di credito pagabile contro la presentazione dei documenti; ~ *s odloženim plaćanjem* lettera di credito a pagamento differito; *budžetski* ~ lettera di credito finanziaria; *cirkularni* ~ lettera di credito circolare; *deljivi* ~ lettera di credito divisibile; *diplomatski* ~ credenziali *f pl; dokumentarni* ~ lettera di credito documentaria; *nedeljiv* ~ lettera di credito indivisibile; *neopoziv* ~ lettera di credito irrevocabile; *opoziv* ~ lettera di credito revocabile; *otvoriti* ~ *kod banke* aprire la lettera di credito presso la banca; *potvrđen* ~ lettera di credito confermata; *putnički* ~ lettera di credito di viaggio; *robni* ~ lettera di credito documentaria; lettera di credito merci

**akreditivan** *adj (comm)* di credito; *~na nota* nota *f* di accredito; *~na pisma* lettere credenziali; credenziali *f pl*; *~no pismo* lettera *f* di accredito

**akreditovan** (*kod*) *adj* accreditato (presso); ~ *diplomata* diplomatico *m* accreditato; ~ *novinar* giornalista *m* accreditato

**akreditovanje** *n* accreditamento *m*; accredito *m*

**akreditovati** *v* accreditare

**akrescencija** *f* accrescimento *m*; ~ *dohotka* accrescimento del reddito; ~ *imovine* accrescimento patrimoniale; ~ *stanovništva* accrescimento demografico; *demografska* ~ accrescimento demografico

**akt** *m* atto *m*; *administrativni* ~ atto amministrativo; *agresivni* ~ atto d'aggressione; ~ *jemstva* atto di fideiussione; ~ *o amandmanu* atto d'emendamento; ~ *o hipoteki* atto d'ipoteca; ~ *o imenovanju* atto di nomina; ~ *o izmeni* atto di modifica; ~ *o kapitulaciji* atto di capitolazione; ~ *o notifikaciji* atto di notificazione; ~ *o odricanju od prestola* atto d'abdicazione; ~ *o osnivanju* atto costitutivo; ~ *o osnivanju društva* atto costitutivo di società; ~ *o osnivanju hipoteke* atto costitutivo d'ipoteca; ~ *o osnivanju zadužbine* atto di fondazione; ~ *o otkazu* atto di denunzia; ~ *o prirođenju* atto di naturalità; ~ *o pristupanju* atto d'accessione; ~ *o priznavanju* atto di riconoscimento; ~ *o prodaji* atto di vendita; ~ *o sazivanju* atto di convocazione; ~ *o zapleni* atto di pignoramento; ~ *o zasnivanju hipoteke* atto costitutivo d'ipoteca; ~ *o zasnivanju prava* atto costitutivo di diritto; ~ *o ustupanju* atto di cessione; ~ *organa državne uprave* atto di organi d'amministrazione statale; ~ *sile* atto di forza; ~ *sudske nadležnosti* atto giurisdizionale; ~ *suverenosti* atto di sovranità; ~ *vlasti* atto d'autorità; *autentični* ~ atto autentico; *deklarativni* ~ atto dichiarativo; *diplomatski* ~ atto diplomatico; *diskrecioni* ~ atto discrezionale; *dispozitivni* ~ atto dispositivo; *dodatni* ~ atto aggiuntivo; *državni* ~ atto statale; *falsifikovani* ~ atto falsificato; *formalni* ~ atto formale; *individualni* ~ atto individuale; *istražni* ~ atto istruttorio; *izvršni* ~ atto esecutivo; *javni* ~ atto pubblico; *jednostrano opoziv* ~ atto revocabile per volontà di una sola persona; *kolektivni* ~ atto collettivo; *konačni* ~ atto finale; *konstitutivni* ~ atto costitutivo; *kupovni* ~ atto d'acquisto; *navigacioni* ~ atto di navigazione; *nedopušten* ~ atto illecito; *nepostojeći* ~ atto inesistente; *neprijateljski* ~ atto ostile; *nezakoniti* ~ atto illegale; *normativni* ~ atto normativo; *notarijalni* ~ atto notarile; atto di notaio; *običan* ~ atto semplice; *odložiti u ~ta* mettere ad acta (agli atti); *opšti* ~ atto generale; *osnivački* ~ atto costitutivo; *overeni* ~ atto legalizzato; *ozakonjen* ~ atto legalizzato; *pojedinačni* ~ atto individuale; *politički* ~ atto politico; *poverljivi* ~ atto riservato; *pravni* ~ atto giuridico; *preinačeni* ~ atto riformato; *pristupni* ~ atto d'adesione; *privatni* ~ atto privato; *prividni* ~ atto simulato (apparente, fittizio); *protestni* ~ atto di protesta; *ratifikacioni* ~ atto di ratifica; *samovoljni* ~ atto arbitrario; *simulirani* ~ atto simulato; *službeni* ~ atto ufficiale (d'ufficio); *spoljni* ~ atto esterno; *staviti u ~ta* mettere agli atti; *sudski* ~ atto giudiziario; *sudski tužbeni* ~ atto giudiziale di querela; *svečani* ~ atto solenne; *tužbeni* ~ atto di querela; *unutrašnji* ~ atto interno; *upravni* ~ atto amministrativo; *vladin* ~ atto di governo; *zakonodavni* ~ atto legislativo; *zakoniti* ~ atto legittimo; *zakonodavni* ~ atto legislativo; *zakonski* ~ atto giuridico; *završni* ~ atto finale



**aktentašna** *f* cartella *f*; portadocumenti *m*

**aktiv** *m* (*grupa aktivista*) attivo *m*; gruppo *m* di attivisti

**aktiva** *f* attivo *m*; attività *f*; ~ *nepokretnih dobara* attivo immobiliare; ~ *i pasiva* attivo e passivo; *blokirana* ~ attivo immobilizzato; *čista* ~ attivo netto; *fiksna* ~ attivo fisso; *knjižiti u ~vi* portare all'attivo; *likvidna* ~ attivo liquido; *naplativa* ~ attivo esigibile; *ostvarljiva* ~ attivo realizzabile; *unosna* ~ attivo lucrativo

**aktivan** *adj* attivo; ~ *bilans* bilancio *m* attivo; *~na legitimacija* legittimazione *f* attiva; *~no preduzeće* azienda attiva; *~no pravo glasa* diritto di voto attivo

**aktiviranje** *n* attivazione *f*

**aktivirati** *v* attivare; rendere operante; far funzionare; (*vratiti iz penzije u službu)* rimettere in attività di servizio; ~ *poslove* attivare gli affari

**aktivista** *m* attivista *m*

**aktivno** *adv* attivamente

**aktivnost** *f* attività *f*; operosità *f*; *administrativna* ~ attività amministrativa; ~ *sa naknadom* attività rimunerata; *bankarska* ~ attività bancaria; *berzanska* ~ attività borsistica; *društvena* ~ attività sociale; *ekonomska* ~ attività economica; *industrijska* ~ attività industriale; *izborna* ~ attività elettorale; *nedozvoljena* ~ attività illecita; *neprekidna* ~ attività continua; *nezakonita* ~ attività illecita; *plaćena* ~ attività rimunerata (salariata); *politička* ~ attività politica; *poslovna* ~ attività commerciale; *primarna* ~ attività primarie; *profesionalna* ~ attività professionale; *proizvodna* ~ attività produttiva; *radna* ~ attività lavorativa; *razviti političku* ~ evolvere l'attività politica; *reklamna* ~ attività pubblicitaria; *revolucionarna* ~ attività rivoluzionaria; *sezonska* ~ attività stagionale; *službena* ~ attività di servizio; *sporedna* ~ attività secondaria; *subverzivna* ~ attività sovversiva; *trgovačka* ~ attività commerciale; *unosna* ~ attività lucrosa; *zakonodavna* ~ attività legislativa; *zanatska* ~ attività artigianale; *zavisna* ~ attività dipendente

**aktovka** *f* (*torba za spise*) cartella *f*; borsa *f*

**aktuelan** *adj* attuale; d'attualità

**aktuelizovati** *f* attualizzare

**aktuelnost** *n* attualità *f*

**aktuar** *m* attuatore *m*

**akumulacija** *f* accumulazione *f*; accumulo *m*; ~ *kapitala* accumulazione di capitale; *dodatna* ~ accumulazione addizionale; *društvena* ~ accumulazione sociale; *prirodna* ~ accumulazione naturale; *prvobitna* ~ accumulazione primitiva (originaria); *veštačka* ~ accumulazione artificiale

**akumulacioni** *adj* di accumulazione; ~ *bazen* bacino *m* collettore, bacino idraulico; *~no jezero* lago *m* artificiale

**akumulator** *m* accumulatore *m*; batteria *f*; (*struje*) batteria elettrica; *isprazniti* ~ scaricare la batte-

ria; *napuniti* ~ caricare la batteria; *olovni* ~ batteria di piombo; *vek trajanja* ~*ra* vita *f* della batteria

**akumuliranje** *n* accumulamento *m*; ~ *toplote* accumulamento di calore

**akumulirati** *v* accumulare

**akutan** *adj* acuto; ~*na bolest* malattia *f* acuta; ~*ni problem* un problema *m* impellente; un problema scottante

**akvirirati** *v* acquisire

**akvizicija** *f* acquisizione *f*; acquisto *m*

**akviziter** *m comm* piazzista *m*; commesso *m* viaggiatore

**al pari** *(lat)* al pari

**alarm** *m* allarme *m*; *lažni* ~ falso allarme

**aleatorni** *adj* aleatorio; ~ *poslovi* affari aleatori; ~ *ugovor* contratto aleatorio; ~*na zarada* guadagno aleatorio

**alibi** *m* alibi *m*; ~ *dokaz* prove d'alibi; *dokazati svoj* ~ provare il proprio alibi; *obezbediti* ~ procurarsi un alibi; *pružiti* ~ procurarsi un alibi

**alijansa** *f* alleanza *f*; *Sveta* ~ la Santa Alleanza

**alijenabilan** *adj* alienabile

**alijenacija** *f* alienazione *f*; ~ *vlasništva* alienazione della proprietà; *mentalna* ~ alienazione mentale; *nasledna* ~ alienazione ereditaria

**alimentacija** *f* alimenti *m pl*; alimentazone *f*; ~ *određena prema socijalnom položaju onoga koji je prima* alimenti commisurati alla posizione sociale dell'alimentando; *davati* ~*ju* passare gli alimenti

**alineja** *f* alinea *f*; capoverso *m*; paragrafo *m*

**alkohol** *m* alcool *m*; alcol *m*; *čist* ~ alcool assoluto; *denaturisani* ~ alcool denaturato; *etil* ~ alcool etile; *metil* ~ alcool metilico

**alkoholan** *adj* alcolico; ~*no piće* bevanda *f* alcolica; ~*ni test* prova del tasso alcolico

**alkoholičar** *m* alcolista *m*; etilista *m*

**alkoholizam** *m* alcoolismo *m*; *hronični* ~ alcoolismo cronico

**alkoholiziran** alcolizzato

**alkohometar** *m* alcoometro *m*

**alodijalan** *adj* allodiale

**alografski** *adj* allografo; ~ *testament* testamento *m* allografo

**alonž** *m* allunga *f* (*pl* allunghe)

**Alpi** *f pl* Alpi *f pl*

**alpski** *adj* alpino; delle Alpi

**alternativa** *f* alternativa *f*; *nemati druge* ~*ve* non avere altra alternativa; *to je jedina moguća* ~ è l'unica alternativa possibile

**alternativan** *adj* alternativo; ~*na obligacija* obbligazione *f* alternativa

**altruist** *m* altruista *m*

**altruizam** *m* altruismo *m*

**aludirati** *intr.* alludere; *na šta* ~*raš?* a cosa vuoi alludere?

**aluminijum** *m* alluminio *m*; ~ *oksid* ossido *m* d'alluminio

**aluminijumski** *adj* d'alluminio; alluminoso; ~*ska folija* carta *f* d'alluminio

**aluvijum** *m* alluvione *m*; deposito *m* alluvionale

**alveus derelictus** *(lat) (napušteno korito)* alveo *m* abbandonato

**Alžir** *m* (*grad*) Algeri *f*; (*država*) Algeria

**Alžirac** *m* Algerino *m*

**alžirski** *adj* algerino; dell'Algeria; di Algeri

**Aljaska** *f geogr* Alasca

**aljkav** *adj* sciatto; trascurato; ~ *rad* lavoro fatto alla carlona

**aljkavko** *m* sciattone *m*; sciattaggine *f*, sciamannone *m*

**aljkavost** *f* trascuratezza *f*; sciatteria *f*

**amandman** *m* emendamento *m*; ~ *zakona* emendamento di una legge; *podneti* ~ depositare un emendamento, *ustavni* ~ emendamento costituzionale; *zakonski* ~ emendamento legittimo

**amanet** *m* deposito *m*; contratto *m* di deposito; retaggio *m*

**amater** *m* dilettante *m*; amatore *m*; amateur *m*; (*nestručnjak*) profano *m*; incompetente *m*

**amaterstvo** *n* dilettantismo *m*; passione *f*

**ambalaža** *f* imballaggio *m*; confezionamento *m*; ~ *koju nabavlja kupac* imballaggio da fornirsi dal compratore; ~ *koju nabavlja prodavac* imballaggio predisposto dal venditore; ~ *koju treba vratiti prodavcu* imballaggio da restituirsi al venditore; ~ *u sanduke* imballaggio in casse; ~ *za prevoz morem* imballaggio marittimo; ~ *za prekomorski prevoz* imballaggio adatto per viaggi via mare; *besplatna* ~ imballaggio gratis; *bez* ~*že* senza imballaggio; *bez plaćanja* ~*že* franco d'imballaggio; *fakturisana* ~ imballaggio fatturato; *nedovoljna* ~ imballaggio insufficiente; *nepovratna* ~ imballaggio a perdere; *neprikladna* ~ imballaggio inadatto; *nepromočiva* ~ imballaggio impermeabile; *obična* ~ imballaggio corrente; *oštećena* ~ imballaggio difettoso; *otporna* ~ imballaggio consistente; *pojačana* ~ imballaggio rinforzato; *prekomorska* ~ imballaggio marittimo; *sanduk za* ~*žu* cassa d'imballaggio; *trostruka* ~ imballaggio triplo; *troškovi* ~*že* le spese d'imballaggio; *uobičajena* ~ imballaggio usuale; *uračunata* ~ imballaggio incluso (compreso)

**ambasada** *f* ambasciata *f*

**ambasador** *m* ambasciatore *m*; *izvanredni i opunomoćeni* ~ ambasciatore straordinario e plenipotenziario

**ambicija** *f* ambizione *f*; *on je pun* ~ è una persona piena di ambizione

**ambiciozan** *adj* ambizioso

**ambijent** *m* ambiente *m*

**amblem** *m* emblema *f*



**ambulanta** *f* ambulatorio *m*; ambulanza *f*; infermeria *f*

**američki** *adj* americano

**Amerika** *f geogr* America *f*; *Južna* ~ Sudamerica *m*; *Severna* ~ America settentrionale

**Amerikanac** *m* Americano *m*

**amin** *m ort.* amen *m*; (*hem.*) ammina *f*

**amnestija** *f* amnistia *f*; *delimična* ~ amnistia parziale; *fiskalna* ~ amnistia fiscale; *generalna* ~ amnistia generale; *poreska* ~ amnistia fiscale; *potpuna* ~ amnistia totale

**amnestirati** *v* amnistiare

**amnezija** *f* amnesia *f*

**amoralan** *adj* amorale

**amortizacija** *f* ammortamento *m*; ammortizzamento *m*; ~ *čeka* ammortamento dell'assegno bancario; ~ *dugova* ammortamento di debiti; ~ *javnog duga* ammortamento del debito pubblico; ~ *kapitala* ammortamento di capitale; ~ *kredita* ammortamento di un credito; ~ *menice* ammortamento della cambiale, ~ *odobrena od poreskih organa* ammortamento ammesso dal fisco; ~ *postrojenja* ammortamento degli impianti; ~ *s opadajućim kvotama* ammortamento per quote decrescenti; ~ *u rastućim kvotama* ammortamento per quote crescenti; ~ *uloženog kapitala* ammortamento del capitale investito; ~ *zajma* ammortamento di un prestito; *anticipirana* ~ ammortamento anticipato; *finansijska* ~ ammortamento finanziario; *godišnja* ~ ammortamento annuale; *imovinska* ~ ammortamento patrimoniale; *industrijska* ~ ammortamento industriale, *knjigovodstvena* ~ ammortamento contabile; *ubrzana* ~ ammortamento accelerato

**amortizacioni** *adj* d'ammortamento; ~ *fond* fondo *m* d'ammortamento; ~*ona kvota* quota d'ammortamento; ~*ona radnja* azione d'ammortamento

**amortizer** *m* ammortizzatore *m*; *hidraulični* ~ ammortizzatore idraulico

**amortizovati** *v* ammortare; ammortizzare, smorzare; estinguere, ~ *dug* ammortare un debito; ~ *udarac* smorzare l'urto

**anacionalan** *adj* privo di legami nazionali

**anahronizam** *m* anacronismo *m*

**analfabeta** *m* analfabeta *m*; illetterato *m*; colui che non sa né leggere né scrivere

**analfabetizam** *m* analfabetismo *m*; *borba protiv* ~*zma* lotta *f* contro l'analfabetismo

**analiza** *f* analisi *f*; ~ *bilansa* analisi di bilancio; ~ *krvi* emoanalisi *f*, analisi del sangue *m*; ~ *poslova* analisi dei lavori; ~ *poslovanja* analisi delle operazioni; ~ *preduzeća* analisi aziendale (dell'impresa); ~ *problema* analisi di un problema *m*; ~ *troškova* analisi dei costi; ~ *tržišta* analisi di mercato; *certifikat o* ~*zi* certificato d'analisi; *ekonomska* ~ analisi economica; *hemijska* ~ analisi chimica; *konjunkturna* ~ analisi congiunturale; *kvalitativna* ~ analisi qualitativa; *organska* ~ analisi organica

**analizator** *m* analizzatore *m*; *univerzalni* ~ analizzatore universale

**analizirati** *v* analizzare; ~ *zakon* analizzare una legge

**analogan** *adj* analogo

**analogija** *f* analogia *f*; *po* ~*ji* per analogia; *pravna* ~ analogia giuridica; *zaključivanje po* ~*ji* ragionamento *m* per analogia; *zakonska* ~ analogia di legge

**anarbičan** *adj* anarchico; ~*čne ideje* idee *f pl* anarchiche

**anarhija** *f* anarchia *f*

**anarbista** *m* anarchico *m*

**anarhistički** *adj* anarchico

**anarhizam** *n* anarchismo *m*

**anatocizam** *m* anatocismo *m*; regola di calcolo degli interessi su un capitale, in base alla quale gli interessi di un periodo concorrono, insieme al capitale originario, alla maturazione di interessi per i periodi successivi

**Andi** *m pl geogr* Ande *f pl*

**aneks** *m* annesso *m*; aggiunta *f*; allegato *m*; ~ *ugovora* annesso al contratto; *zakonski* ~ allegato ad una legge

**aneksija** *f* annessione *f*

**anektirati** *v* annettere

**angažman** *m* engagement *(fr)* *m*; impegno *m*, ingaggio *m*; ingaggiamento *m*; *(primanje na posao)* assunzione *f*

**angažovan** *adj* impegnato; (*svrstan*) allineato

**angažovanje** *n* ingaggio *m*; impegno *m*

**angažovati** *v* impegnare; ingaggiare; ~ *plaćenu vojsku* ingaggiare i soldati mercenari; ~ **se** impegnarsi

**anglistika** *f* anglistica *f*

**angloamerički** *adj* anglo-americano

**angro** *adv* (*na veliko*) all'ingrosso

**animus** *m* intenzione *f*

**animus auctoris** *(lat)* volontà di commettere un reato come proprio

**animus contrahendi** *(lat)* intenzione *f* di stipulare un contratto

**animus diffamandi** *(lat)* intenzione *f* di diffamare

**animus domini** *(lat)* intenzione *f* di comportarsi come proprietario di un bene

**animus iniurandi** *(lat)* intenzione *f* di ingiuriare

**animus lucri faciendi** *(lat)* intenzione *f* d'acquistare un utile patrimoniale

**animus occidendi** *(lat)* intenzione *f* d'uccidere

**animus possidendi** *(lat)* è l'intenzione del soggetto di vantare per sé un diritto reale sulle cose contestando l'altrui diritto

**animus rem sibi habendi** *(lat)* intenzione *f* d'approriarsi di una cosa altrui

**Ankara** *f geogr* Ancara *f*

**anketa** *f* inchiesta *f*; indagine *f*; sondaggio *m* (d'opinione); ~ *o potrošnji* indagine dei consumi; ~ *o prodaji* indagine delle vendite; *privredna* ~ indagine economica; *probna* ~ inchiesta esplorativa; *službena* ~ indagine d'ufficio; *vodeća* ~ inchiesta pilota; *vršiti* ~*tu* fare un'indagine

**anketar** *m* (*vršilac ankete*) intervistatore *m*

**anketirati** *v* svolgere un'inchiesta

**anomalija** *f* anomalia *f*

**anoniman** *adj* anonimo; ~*no pismo* lettera *f* anonima

**anonimno** *adv* innominatamente; in forma anonima

**anonimnost** *f* anonimia *f*; anonimato *m*

**anonsa** *f* inserzione *f*; avviso *m* pubblicitario

**antagonizam** *m* antagonismo *m*; rivalità *f*

**antanta** *f* intesa *f*; *Mala* ~ Piccola Intesa

**Antartik** *m geogr* Antartico *m*

**antena** *f* antenna *f*; *krovna* ~ antenna al tetto; *sobna* ~ antenna interna; antenna da camera; *zajednička* ~ antenna collettiva

**antenat** *m* antenato *m*; avo *m*

**anticipacija** *f* anticipazione *f*; *aktivna* ~ anticipazione attiva; *bankarska* ~ anticipazione bancaria; *dati* ~*ju* concedere un'anticipazione; *menična* ~ anticipazione su cambiale; *pasivna* ~ anticipazione passiva; *stalna* ~ anticipazione permanente

**antički** *adj* antico; dell'antichità

**antidamping** *m* antidumping *m*; ~ *carina* dazio antidumping

**antidatiranje** *n* antidata *f*

**antidatirati** *v* antidatare; ~ *pismo* antidatare una lettera

**antidemokratski** *adj* antidemocratico

**antidržavni** *adj* antistatale

**antifašista** *m* antifascista *m*

**antifašistički** *adj* antifascista

**antifašizam** *m* antifascismo *m*

**antikolonijalizam** *m polit* anticolonialismo *m*

**antikomunizam** *m* anticomunismo *m*

**antikreza** *f* anticresi *f*; ~ *na pokretne stvari* anticresi mobiliare; *zaključiti* ~*zu* concludere un'anticresi

**antimilitarizam** *m* antimilitarismo *m*

**antinacistički** *adj* antinazista

**antinuklearni** *adj* antinucleare

**antipartijski** *adj polit* antipartitico

**antiraketni** *adj* antimissile

**antisemita** *m* antisemita *m*

**antisemitizam** *m* antisemitismo *m*

**antiteroristički** *adj* antiterroristico; ~*čka akcija* azione *f* antiterroristica

**antiterorizam** *m* antiterrorismo *m*

**antropologija** *f* antropologia *f*; *kriminalna* ~ antropologia criminale; *kulturna* ~ antropologia culturale

**antropološki** *adj* antropologico

**anuitet** *m* annualità *f*; *delimičan* ~ annualità frazionata; *odgođeno plaćanje* ~*ta* annualità differita; *otplata* ~*ta* pagamento *m* delle rate annuali; *pogodba o* ~*tu* contratto d'annualità; *potpun* ~ annualità completa; *zbirni* ~ annualità cumulativa

**anuliranje** *n* annullamento *m*; ~ *naloga* annullamento d'un ordine; ~ *porudžbine* annullamento di un'ordinazione; ~ *rezervacije* annullamento di prenotazione; ~ *troškova* annullamento delle spese; ~ *ugovora* annullamento di contratto; ~ *upisa* annullamento dell'iscrizione

**anulirati** *v* annullare; invalidare; ~ *(budžetsko) finansiranje* annullare gli stanziamenti; ~ *porudžbinu* annullare un'ordinazione; ~ *presudu* annullare una sentenza; ~ *ugovor* annullare un contratto; ~ *upis* annullare l'iscrizione; ~ *zakon* annullare la legge

**apanaža** *f* appannaggio *m*

**aparat** *m* apparato *m*; apparecchio *m*; *administrativni* ~ apparato amministrativo; ~ *za umnožavanje* ciclostile *m*; *birokratski* ~ apparato burocratico; *državni* ~ apparato statale; *sudski* ~ apparato giudiziario; *telefonski* ~ apparecchio telefonico; *upravni* ~ apparato amministrativo; *vatrogasni* ~ estintore *m*

**apatrid** *m* apatride *m*; persona *f* senza cittadinanza

**aparthejd** *m* apartheid *m*

**apartman** *m* appartamento *m*

**apaš** *m* malvivente *m*; teppista *m*

**apel** *m* appello *m*; *uložiti* ~ *na presudu* ricorrere un appello su sentenza

**apelacija** *f (leg)* appello *m*

**apelant** *m* appellante *m*

**apelovati** *v (leg)* appellarsi (contro una sentenza); (*obraćati se*) fare appello (a)

**Apenini** *m pl geogr* Appennini *m pl*

**apeninski** *adj geogr* appenninico

**apodiktičan** *adj* apodittico; ~ *sud* giudizio *m* apodittico

**apoen** *m* moneta *f* divisionale

**apolit** *m* apolide *m* (che è privo di ogni cittadinanza)

**apolitičan** *adj* apolitico

**apolitičnost** *f* apoliticità *f*; carattere *m* apolitico

**apologija** *f* apologia *f*; ~ *fašizma* apologia del fascismo; ~ *zločina* apologia del reato

**aport** parte *f*; porzione *f*; quota *f*; contributo *m*; *osnivački* ~ parte di fondazione; *srazmeran* ~ parte proporzionale; ~ *u dobiti* partecipazione agli utili; ~ *u kapitalu* partecipazione al capitale

**aproprijacija** *f* appropriazione *f*; ~ *izgubljene stvari* appropriazione di cosa smarrita; ~ *nađene stvari* appropriazione di cosa trovata; *neovlašćena* ~ appropriazione indebita; *protivpravna* ~



usurpazione *f*; *protivpravna* ~ *nekretnina* usurpazione di immobili

**aproksimativan** *adj* approssimativo

**apsolutan** *adj* assoluto; ~*na novost* novità *f* assoluta; ~*na sila* violenza *f* assoluta; ~*na zastara* prescrizione *f* assoluta; ~*na zastara gonjenja* prescrizione assoluta dell'azione penale; ~*na zastara izvršenja kazne* prescrizione assoluta dell'esecuzione della pena

**apsolutno** *adv* assolutamente

**apsolutizam** *m* assolutismo *m*; *prosvećeni* ~ assolutismo illuminato

**apsolutoran** *adj* assolutorio; ~*na presuda* sentenza assolutoria

**apstinencija** *f* astensione *f*; astinenza *f*

**apstinent** *m* astinente *m*

**apstinirati** *v* astenersi (da)

**apsurd** *m* assurdo *m*

**apsurdan** *adj* assurdo

**apsurdnost** *f* assurdità *f*

**ar** *m* (*mera*) ara *f*; aro *m*

**arak** *m* foglio *m* (di carta)

**aranžer** *m* allestitore *m*; arredatore *m*; ~ *izloga* vetrinista *m*

**aranžirati** *v* allestire; organizzare; assettare; aggiustare

**aranžman** *m* assestamento *m*; sistemazione *f*; (*sporazum*) accomodamento *m*

**Arapin** *m* Arabo *m*

**arapski** *adj* arabo; arabico; ~ *broj* cifra arabica; ~ *šeik* sceicco *m* arabo

**arbitar** *m* arbitro *m*; ~ *pojedinac* arbitro unico

**arbitralan** *adj* arbitrario

**arbitraža** *f* arbitraggio *m*; arbitrato *m*; ~ *cena* arbitraggio sui prezzi; ~ *o kamatnoj stopi* arbitraggio sui tassi d'nteresse; ~ *o stopama popusta* arbitraggio sui tassi di sconto; ~ *robe* arbitraggio mercantile (in merci); ~ *valute* arbitraggio sui cambi; ~ *vrednosnih papira* arbitraggio di portafoglio; *devizna* ~ arbitraggio sui cambi; *formirati* ~*žu* istituire l'arbitraggio; *međunarodna* ~ arbitraggio internazionale; *obrazovati* ~*žu* istituire l'arbitraggio; *vršiti* ~*žu* effettuare l'arbitraggio

**arbitražni** *adj* arbitrale; d'arbitraggio; ~*na klauzula* clausola arbitrale; ~*na komisija* commissione *f* arbitrale; ~*na komora* camera arbitrale; ~ *postupak* procedimento arbitrale; ~*na presuda* sentenza arbitrale; ~ *sud* tribunale arbitrale; corte d'arbitraggio; ~*no veće* consiglio arbitrale; ~*na zarada* guadagno d'arbitraggio

**arbitrirati** *v* arbitrare

**arenda** *f* affitto *m*; fitto *m*; (*prihod od* ~*de*) reddito *m* terriero

**arest** *m* arresto *m*

**argatovanje** *n* (*nadničenje*) lavoro *m* a giornata; (*kuluk*) corvè *f*

**argatovati** *v* (*nadničiti*) lavorare a giornata; (*cimati*) sgobbare

**Argentina** *f geogr* Argentina *f*

**Argentinac** *m* Argentino *m*

**argentinski** *adj* argentino

**argument** *m* argomento *m*; motivo *m*; *dokazni* ~ argomento probatorio

**argumentacija** *f* argomentazione *f*

**argumentovati** *v* argomentare

**arhiva** *f* archivio *m*; ~ *katastarskih mapa* archivio delle mappe catastali; ~ *patenata* archivio dei brevetti; *diplomatska* ~ archivio diplomatico; *državna* ~ archivio statale; *staviti predmet u* ~*vu* archiviare una pratica

**arhivar** *m* archivista *m*

**arhivirati** *v* archiviare

**arhivski** *adj* d'archivio; archivistico; ~*ska građa* materia *f* d'archivio; *uništavanje ili prikrivanje* ~*ske građe* distruzione o occultamento della materia d'archivio

**aristokrata** *m* aristocratico *m*; aristocrate *m*

**aristokratija** *f* aristocrazia *f*; *novčana* ~ aristocrazia finanziaria; l'alta finanza

**aristokratski** *adj* aristocratico

**arivist** *m* arrivista *m*

**arivizam** *m* arrivismo *m*

**arktički** *adj* artico

**Arktik** *m geogr* Artico *m*

**Armenac** *m* Armeno *m*

**Armenija** *f geogr* Armenia *f*

**armija** *f* armata *f*; esercito *m*; *Jugoslovenska* ~ Armata jugoslava

**armijski** *adj* d'armata

**Arnaut** *m* Arnauto *m*

**arnautski** *adj* arnauto

**arogacija** *f* arrogazione *f*

**arogancija** *f* arroganza *f*

**arogantan** *adj* arrogante

**arondacija** *f* arrotondamento *m* (di fondi rurali); ricomposizione *f* fondiaria; ~ *na manje* arrotondamento per difetto; ~ *na više* arrotondamento per eccesso

**arsenal** *m* arsenale *m*

**aršin** *m* braccio *m* (misura)

**artikal** *m* articolo *m*; oggetto *m*; merce *f*; ~ *široke potrošnje* prodotto *m* d'uso giornaliero; articolo di prima necessità; ~ *tekuće potrošnje* articolo corrente; *finalni* ~ articolo finale; *glavni* ~*kli* articoli principali; *izvozni* ~ articolo d'esportazione; *luksuzni* ~ articolo di lusso; *monopolski* ~ articolo di monopolio; *potrošni* ~ articolo di consumo; *reklamni* ~ articolo di propaganda (di richiamo); *serijski* ~ articolo di serie; *sezonski* ~ articolo stagionale; *standardni* ~ articolo di marca; *trgovački* ~ articolo commerciale; *uobičajeni* ~ articolo d'uso

**artiljerac** *m* artigliere *m*; soldato *m* d'artiglieria

**anketa** *f* inchiesta *f*; indagine *f*; sondaggio *m* (d'opinione); ~ *o potrošnji* indagine dei consumi; ~ *o prodaji* indagine delle vendite; *privredna* ~ indagine economica; *probna* ~ inchiesta esplorativa; *službena* ~ indagine d'ufficio; *vodeća* ~ inchiesta pilota; *vršiti* ~*tu* fare un'indagine

**anketar** *m* (*vršilac ankete*) intervistatore *m*

**anketirati** *v* svolgere un'inchiesta

**anomalija** *f* anomalia *f*

**anoniman** *adj* anonimo; ~*no pismo* lettera *f* anonima

**anonimno** *adv* innominatamente; in forma anonima

**anonimnost** *f* anonimia *f*; anonimato *m*

**anonsa** *f* inserzione *f*; avviso *m* pubblicitario

**antagonizam** *m* antagonismo *m*; rivalità *f*

**antanta** *f* intesa *f*, *Mala* ~ Piccola Intesa

**Antartik** *m geogr* Antartico *m*

**antena** *f* antenna *f*; *krovna* ~ antenna al tetto; *sobna* ~ antenna interna; antenna da camera; *zajednička* ~ antenna collettiva

**antenat** *m* antenato *m*; avo *m*

**anticipacija** *f* anticipazione *f*; *aktivna* ~ anticipazione attiva; *bankarska* ~ anticipazione bancaria; *dati* ~*ju* concedere un'anticipazione; *menična* ~ anticipazione su cambiale; *pasivna* ~ anticipazione passiva; *stalna* ~ anticipazione permanente

**antički** *adj* antico; dell'antichità

**antidamping** *m* antidumping *m*; ~ *carina* dazio antidumping

**antidatiranje** *n* antidata *f*

**antidatirati** *v* antidatare; ~ *pismo* antidatare una lettera

**antidemokratski** *adj* antidemocratico

**antidržavni** *adj* antistatale

**antifašista** *m* antifascista *m*

**antifašistički** *adj* antifascista

**antifašizam** *m* antifascismo *m*

**antikolonijalizam** *m polit* anticolonialismo *m*

**antikomunizam** *m* anticomunismo *m*

**antikreza** *f* anticresi *f*; ~ *na pokretne stvari* anticresi mobiliare; *zaključiti* ~*zu* concludere un'anticresi

**antimilitarizam** *m* antimilitarismo *m*

**antinacistički** *adj* antinazista

**antinuklearni** *adj* antinucleare

**antipartijski** *adj polit* antipartitico

**antiraketni** *adj* antimissile

**antisemita** *m* antisemita *m*

**antisemitizam** *m* antisemitismo *m*

**antiteroristički** *adj* antiterroristico; ~*čka akcija* azione *f* antiterroristica

**antiterorizam** *m* antiterrorismo *m*

**antropologija** *f* antropologia *f*; *kriminalna* ~ antropologia criminale; *kulturna* ~ antropologia culturale

**antropološki** *adj* antropologico

**anuitet** *m* annualità *f*; *delimičan* ~ annualità frazionata; *odgođeno plaćanje* ~*ta* annualità differita; *otplata* ~*ta* pagamento *m* delle rate annuali; *pogodba o* ~*tu* contratto d'annualità; *potpun* ~ annualità completa; *zbirni* ~ annualità cumulativa

**anuliranje** *n* annullamento *m*; ~ *naloga* annullamento d'un ordine; ~ *porudžbine* annullamento di un'ordinazione; ~ *rezervacije* annullamento di prenotazione; ~ *troškova* annullamento delle spese; ~ *ugovora* annullamento di contratto; ~ *upisa* annullamento dell'iscrizione

**anulirati** *v* annullare; invalidare; ~ *(budžetsko) finansiranje* annullare gli stanziamenti; ~ *porudžbinu* annullare un'ordinazione; ~ *presudu* annullare una sentenza; ~ *ugovor* annullare un contratto; ~ *upis* annullare l'iscrizione; ~ *zakon* annullare la legge

**apanaža** *f* appannaggio *m*

**aparat** *m* apparato *m*; apparecchio *m*; *administrativni* ~ apparato amministrativo; ~ *za umnožavanje* ciclostile *m*; *birokratski* ~ apparato burocratico; *državni* ~ apparato statale; *sudski* ~ apparato giudiziario; *telefonski* ~ apparecchio telefonico; *upravni* ~ apparato amministrativo; *vatrogasni* ~ estintore *m*

**apatrid** *m* apatride *m*; persona *f* senza cittadinanza

**aparthejd** *m* apartheid *m*

**apartman** *m* appartamento *m*

**apaš** *m* malvivente *m*; teppista *m*

**apel** *m* appello *m*; *uložiti* ~ *na presudu* ricorrere un appello su sentenza

**apelacija** *f (leg)* appello *m*

**apelant** *m* appellante *m*

**apelovati** *v (leg)* appellarsi (contro una sentenza); (*obraćati se*) fare appello (a)

**Apenini** *m pl geogr* Appennini *m pl*

**apeninski** *adj geogr* appenninico

**apodiktičan** *adj* apodittico; ~ *sud* giudizio *m* apodittico

**apoen** *m* moneta *f* divisionale

**apolit** *m* apolide *m* (che è privo di ogni cittadinanza)

**apolitičan** *adj* apolitico

**apolitičnost** *f* apoliticità *f*; carattere *m* apolitico

**apologija** *f* apologia *f*; ~ *fašizma* apologia del fascismo; ~ *zločina* apologia del reato

**aport** parte *f*; porzione *f*; quota *f*; contributo *m*; *osnivački* ~ parte di fondazione; *srazmeran* ~ parte proporzionale; ~ *u dobiti* partecipazione agli utili; ~ *u kapitalu* partecipazione al capitale

**aproprijacija** *f* appropriazione *f*; ~ *izgubljene stvari* appropriazione di cosa smarrita; ~ *nađene stvari* appropriazione di cosa trovata; *neovlašćena* ~ appropriazione indebita; *protivpravna* ~



usurpazione *f*; *protivpravna* ~ *nekretnina* usurpazione di immobili

**aproksimativan** *adj* approssimativo

**apsolutan** *adj* assoluto; ~*na novost* novità *f* assoluta; ~*na sila* violenza *f* assoluta; ~*na zastara* prescrizione *f* assoluta; ~*na zastara gonjenja* prescrizione assoluta dell'azione penale; ~*na zastara izvršenja kazne* prescrizione assoluta dell'esecuzione della pena

**apsolutno** *adv* assolutamente

**apsolutizam** *m* assolutismo *m*; *prosvećeni* ~ assolutismo illuminato

**apsolutoran** *adj* assolutorio; ~*na presuda* sentenza assolutoria

**apstinencija** *f* astensione *f*, astinenza *f*

**apstinent** *m* astinente *m*

**apstinirati** *v* astenersi (da)

**apsurd** *m* assurdo *m*

**apsurdan** *adj* assurdo

**apsurdnost** *f* assurdità *f*

**ar** *m* (*mera*) ara *f*; aro *m*

**arak** *m* foglio *m* (di carta)

**aranžer** *m* allestitore *m*; arredatore *m*; ~ *izloga* vetrinista *m*

**aranžirati** *v* allestire; organizzare; assettare; aggiustare

**aranžman** *m* assestamento *m*; sistemazione *f*; (*sporazum*) accomodamento *m*

**Arapin** *m* Arabo *m*

**arapski** *adj* arabo; arabico; ~ *broj* cifra arabica; ~ *šeik* sceicco *m* arabo

**arbitar** *m* arbitro *m*; ~ *pojedinac* arbitro unico

**arbitralan** *adj* arbitrario

**arbitraža** *f* arbitraggio *m*; arbitrato *m*; ~ *cena* arbitraggio sui prezzi; ~ *o kamatnoj stopi* arbitraggio sui tassi d'nteresse; ~ *o stopama popusta* arbitraggio sui tassi di sconto; ~ *robe* arbitraggio mercantile (in merci); ~ *valute* arbitraggio sui cambi; ~ *vrednosnih papira* arbitraggio di portafoglio; *devizna* ~ arbitraggio sui cambi; *formirati* ~*žu* istituire l'arbitraggio; *međunarodna* ~ arbitraggio internazionale; *obrazovati* ~*žu* istituire l'arbitraggio; *vršiti* ~*žu* effettuare l'arbitraggio

**arbitražni** *adj* arbitrale; d'arbitraggio; ~*na klauzula* clausola arbitrale; ~*na komisija* commissione *f* arbitrale; ~*na komora* camera arbitrale; ~ *postupak* procedimento arbitrale; ~*na presuda* sentenza arbitrale; ~ *sud* tribunale arbitrale; corte d'arbitraggio; ~*no veće* consiglio arbitrale; ~*na zarada* guadagno d'arbitraggio

**arbitrirati** *v* arbitrare

**arenda** *f* affitto *m*; fitto *m*; (*prihod od* ~*de*) reddito *m* terriero

**arest** *m* arresto *m*

**argatovanje** *n* (*nadničenje*) lavoro *m* a giornata; (*kuluk*) corvè *f*

**argatovati** *v* (*nadničiti*) lavorare a giornata; (*cimati*) sgobbare

**Argentina** *f geogr* Argentina *f*

**Argentinac** *m* Argentino *m*

**argentinski** *adj* argentino

**argument** *m* argomento *m*; motivo *m*; *dokazni* ~ argomento probatorio

**argumentacija** *f* argomentazione *f*

**argumentovati** *v* argomentare

**arhiva** *f* archivio *m*; ~ *katatarskih mapa* archivio delle mappe catastali; ~ *patenata* archivio dei brevetti; *diplomatska* ~ archivio diplomatico; *državna* ~ archivio statale; *staviti predmet u* ~*vu* archiviare una pratica

**arhivar** *m* archivista *m*

**arhivirati** *v* archiviare

**arhivski** *adj* d'archivio; archivistico; ~*ska građa* materia *f* d'archivio; *uništavanje ili prikrivanje* ~*ske građe* distruzione o occultamento della materia d'archivio

**aristokrata** *m* aristocratico *m*; aristocrate *m*

**aristokratija** *f* aristocrazia *f*; *novčana* ~ aristocrazia finanziaria; l'alta finanza

**aristokratski** *adj* aristocratico

**arivist** *m* arrivista *m*

**arivizam** *m* arrivismo *m*

**arktički** *adj* artico

**Arktik** *m geogr* Artico *m*

**Armenac** *m* Armeno *m*

**Armenija** *f geogr* Armenia *f*

**armija** *f* armata *f*; esercito *m*; *Jugoslovenska* ~ Armata jugoslava

**armijski** *adj* d'armata

**Arnaut** *m* Arnauto *m*

**arnautski** *adj* arnauto

**arogacija** *f* arrogazione *f*

**arogancija** *f* arroganza *f*

**arogantan** *adj* arrogante

**arondacija** *f* arrotondamento *m* (di fondi rurali); ricomposizione *f* fondiaria; ~ *na manje* arrotondamento per difetto; ~ *na više* arrotondamento per eccesso

**arsenal** *m* arsenale *m*

**aršin** *m* braccio *m* (misura)

**artikal** *m* articolo *m*; oggetto *m*; merce *f*; ~ *široke potrošnje* prodotto *m* d'uso giornaliero; articolo di prima necessità; ~ *tekuće potrošnje* articolo corrente; *finalni* ~ articolo finale; *glavni* ~*kli* articoli principali; *izvozni* ~ articolo d'esportazione; *luksuzni* ~ articolo di lusso; *monopolski* ~ articolo di monopolio; *potrošni* ~ articolo di consumo; *reklamni* ~ articolo di propaganda (di richiamo); *serijski* ~ articolo di serie, *sezonski* ~ articolo stagionale; *standardni* ~ articolo di marca; *trgovački* ~ articolo commerciale; *uobičajeni* ~ articolo d'uso

**artiljerac** *m* artigliere *m*; soldato *m* d'artiglieria

**artiljerija** *f* artiglieria *f*; *laka* (*teška*) ~ artiglieria leggiera (pesante)

**artiljerijski** *adj* d'artiglieria; *~sko oruđe* pezzo *m* d'artiglieria; *pod ~skom vatrom* sotto il tiro dell'artiglieria

**as** *m* asso *m*; *biciklistički ~ovi* gli assi del ciclismo

**asanacija** *f* risanamento *m*; bonifica *f*; ~ *preduzeća* risanamento d'impresa; ~ *zemljišta* risanamento d'un terreno; *finansijska* ~ risanamento delle finanze; *novčana* ~ risanamento monetario (della moneta); *privredna* ~ risanamento dell'economia

**asanirati** *v* sanare; risanare; bonificare

**ascendencija** *f* ascendenza *f*

**ascendent** *m* ascendente *m*

**asesor** *m* assessore *m*

**asignacija** *f* assegnazione *f*; assegnamento *m*; ~ *deviza* assegnazione di divise; ~ *kredita* assegnazione di un credito; ~ *na račun amortizacije* assegnazione in conto ammortamento; ~ *na račun rezervi* assegnazione in conto riserve; *totalna* ~ assegnazione totale

**asignat** *m* assegnato *m*

**asignator** *m* assegnatario *m*

**asignirati** *v* (*doznačiti*) assegnare

**asimilacija** *f* assimilazione *f*

**asimilirati** *v* assimilare

**asistent** *m* assistente *m*; ~ *fakulteta* assistente universitario

**asistirati** *v* assistere; (*raditi kao asistent*) fare l'assistente

**asketa** *m* asceta *m*

**asketizam** *m* ascetismo *m*

**asketski** *adj* ascetico

**asocijalan** *adj* asociale; insociale; insocievole

**asortiman** *m* assortimento *m*; ~ *robe* assortimento di merce; *popuniti* ~ completare l'assortimento

**aspekt** *m* (*vid*) aspetto *m*; (*pogled*) punto *m* di vista

**asperacioni sistem** *m* sistema *m* di esasperazione o di inasprimento della pena

**aspiracija** *f* aspirazione *f*; tendenza *f*; mire *f pl*

**aspirant** *m* aspirante *m*

**aspirator** *m* aspiratore *m*

**astronom** *m* astronomo *m*

**astronomija** *f* astronomia *f*

**astronomski** *adj* astronomico; *~ska cena* prezzo *m* astronomico; *~ska godina* anno *m* astronomico

**atak** *m* attacco *m*; (*juriš*) assalto *m*

**atakovati** *v* attaccare; assalire

**ataman** *m* atamano *m*

**ataše** *m* addetto *m*; ~ *ambasade* addetto d'ambasciata; ~ *poslanstva* addetto di legazione; ~ *za kulturne veze* addetto culturale; ~ *za štampu* addetto stampa; *finansijski* ~ addetto finanziario; *pomorski* ~ addetto navale; *trgovinski* ~ addetto commerciale; *vojni* ~ addetto militare

**atentat** *m* attentato *m*

**atentator** *m* attentatore *m*

**ateriranje** *n* atterraggio *m*; *prinudno* ~ atterraggio di fortuna (forzato)

**aterirati** *v* atterrare

**atest** *m* attestato *m*; certificato *m*

**atestirati** *v* attestare

**Atina** *f geogr* Atene *f*

**atinski** *adj* ateniese; d'Atene

**Atinjanin** *m* Ateniese *m*

**atipičan** *adj* atipico

**atipičnost** *f* atipicità *f*

**Atlantik** *m* Atlantico *m*

**atlantski** *adj* atlantico; ~ *okean* Oceano *m* Atlantico; Pacifico; ~ *pakt* Patto *m* atlantico

**atmosfera** *f* atmosfera *f*; *radna* ~ atmosfera del lavoro

**atmosferski** *adj* atmosferico; *~ske pojave* fenomeni atmosferici; ~ *pritisak* pressione *f* atmosferica

**audijencija** *f* udienza *f*

**auditorijum** *m* auditorio *m*; (*slušaoci*) uditorio *m*

**aukcija** *f* auzione *f*; asta *f*; incanto *m*; vendita *f* all'incanto; *javna* ~ incanto pubblico; asta pubblica; *kupiti na ~ji* acquistare all'asta; *na ~ji* all'asta; *objaviti ~ju* bandire un'asta; *oglas o javnoj ~ji* avviso *m* di asta pubblica; *ponovna* ~ reincanto; *ponuditi na ~ju* offrire all'icanto; *prisilna* ~ incanto forzato; *prinudna javna* ~ asta forzosa; *prodaja na ~ji* vendita all'incanto; *prodavati na ~ji* vendere all'asta; *staviti na ~ju* mettere all'asta; *uslovi ~je* condizioni d'asta

**aukcijski** *adj* d'asta; *~ska cena* prezzo d'asta (d'incanto); *~ska dvorana* sala *f* delle vendite all'asta; ~ *kupac* acquirente *m* deliberatorio; ~ *oglas* editto d'asta; *~ska prava* diritti d'asta; ~ *uslovi* condizioni d'asta

**aukcionar** *m* chi partecipa a un'asta

**Australija** *f geogr* Australia *f*

**Australijanac** *m* Australiano *m*

**australijski** *adj* australiano; d'Australia

**Austija** *f geogr* Austria *f*

**Austrijanac** *m* Austriaco *m*

**austrijski** *adj* austriaco; d'Austria

**Austro-Ugarska** *f geogr* Austria-Ungheria *f*

**austro-ugarski** *adj* austro-ungarico

**autarhičan** *adj* autarchico

**autarhija** *f* autarchia *f*

**autentičan** *adj* autentico; originale; genuino; ~ *dokument* documento autentico; ~ *prepis* copia autentica; *~čni spesimeni potpisa* specimen *m* di firma autentica

**autentičnost** *f* autenticità *f*

**auto** *m* auto *f*; macchina *f*; *blindirani* ~ autoblinda *f*; *malolitražni* ~ automobile utilitaria; *terenski* ~ veicolo a trazione integrale; *teretni* ~ autocarro *m*; *trkački* ~ vettura da corsa

**autobaza** *f* parco *m* automezzi



**autobus** *m* autobus *m*; corriera *f*; pullman *m*; *~ska međugradska linija* autolinea *f*, *međugradski* ~ pullman *m*; torpedone *m*; *ugrožavanje ~skog saobraćaja* minaccia *f* alla circolazione stradale delle autocorriere; *veliki* ~ autopullman *m*

**autocisterna** *f* autocisterna *f*; autobotte *f*

**autogram** *m* autografo *m*

**autohton** *adj* autoctono; indigeno; aborigeno

**autohtonost** *f* autoctonia *f*; indigenato *m*

**autokefalan** *adj* autocefalo

**autokefalnost** *f* autocefalia *f*

**autokrata** *m* autocrate *m*

**autokratija** *f* autocrazia *f*

**autokratski** *adj* autocratico

**autolezija** *f* autolesione *f*

**automat** *m* automa *m* (*pl -i*); ~ *za prodaju robe* automa distributore

**automatizacija** *f* automazione *f*, automatizzazione *f*

**automatizam** *m* automatismo *m*

**automatizovati** *v* automatizzare

**automatski** *adj* automatico; ~ *menjač* trasmissione *f* automatica; *~sko oružje* armi *f pl* automatiche; *povećanje cene benzina ~ prouzrokuje povećanje svih cena* l'aumento del prezzo della benzina provoca l'automatico aumento di tutti gli altri prezzi

**automobil** *m* automobile *f*, autovettura *f*, macchina *f*; autoveicolo *m*; ~ *dvosed* spider *m*; *kabriolet* ~ cabriolet *m*; *malolitražni* ~ automobile utilitaria; *salon ~la* salone dell'automobile; *sportski* ~ automobile sportiva; *trkački* ~ automobile da corsa; *vanserijski* ~ automobile fuori serie

**automobilista** *m* automobilista *m*

**automobilizam** *m* automobilismo *m*

**automobilski** *adj* automobilistico; *~ska nesreća* incidente *m* stradale

**auto-moto-savez** *m* automobile club *m*

**autonoman** *adj* autonomo

**autonomaš** *m* autonomista *m*

**autonomija** *f* autonomia *f*; autogestione *f*; ~ *volje* autonomia della volontà; *carinska* ~ autonomia daziaria; *finansijska* ~ autonomia finanziaria; *teritorijalna* ~ autonomia territoriale; *upravna* ~ autonomia amministrativa; *zakonodavna* ~ autonomia legislativa

**autopark** *m* autoparco *m*; parco *m* vetture; parco *m* macchine

**autopsija** *f* autopsia *f*

**autoput** *m* autostrada *f*

**autor** *m* autore *m*

**autoritaran** *adj* autoritario

**autoritativan** *adj* autoritativo; autoritario; autorevole

**autoritet** *m* autorità *f*

**autorski** *adj* d'autore; *~ska prava* diritti *m pl* d'autore

**autorstvo** *n* attribuzione *f*; paternità *f*

**autoservis** *m* autoservizio *m*

**autostop** *m* autostop *m*

**autostoper** *m* autostoppista *m*

**autoškola** *f* scuola *f* guida; auto-scuola *f*

**autsajder** *m* outsider *m*

**aval** *m* avallo *m*

**avalirati** *v* avallare; ~ *menicu* avallare una cambiale

**avalist** *m* avallante *m*

**avans** *m* anticipazione *f*, anticipo *m*; acconto *m*; ~ *frahta* anticipo sul nolo; ~ *dobavljačima* acconto ai fornitori; ~ *na dividendu* acconto di dividendo; ~ *na robu* anticipazione su merci; ~ *na tekući račun* anticipazione su conto corrente; ~ *na vrednosne papire* anticipazione su titoli; ~ *nadnice* anticipo di salario; ~ *plate* anticipo sullo (di) stipendio; ~ *pri porudžbini* anticipo all'ordinazione; ~ *sredstava* anticipo di fondi; ~ *troškova* anticipo delle spese; ~ *u gotovu* anticipo in contanti; ~ *uz garanciju* anticipazione su garanzia; ~ *vozarine* anticipo sul nolo; ~ *uz zalog* anticipazione su pegno; ~ *za troškove* anticipazione sulle spese; ~ *za porez* anticipazione sulle tasse; *bankarski* ~ anticipazione bancaria; *beskamatni* ~ anticipo infruttifero (senza interesse), *dati* ~ pagare un acconto; concedere un'anticipazione; *doznačiti* ~ concedere un'anticipazione; pagare un anticipo; *gotovinski* ~ anticipazione di cassa (in contanti); *kao* ~ a titolo d'anticipo; *menični* ~ anticipazione su cambiale; *nepokriveni* ~ anticipazione allo scoperto; *odobriti* ~ accordare un'anticipazione; *pasivni* ~ anticipazione passiva; *platiti* (*položiti*) ~ pagare un anticipo; *položiti* ~ pagare un anticipo; *poreski* ~ acconto d'imposta; *stalni* ~ anticipazione permanente; *uplaćeni* ~ acconto versato

**avantura** *f* avventura *f*; *ljubavna* ~ avventura amorosa (galante)

**avanturista** *m* avventuriero *m*; avventuriere *m*

**avanturitstički** *adj* avventuroso; ~ *roman* romanzo *m* d'avventure

**avanturizam** *m* spirito *m* d'avventura; *polit* avventurismo *m*

**avanzovanje** *n* avanzamento *m*; promozione *f*

**avanzovati** *v* avanzare; esser promosso

**Avar** *m* Avaro *m*

**avarski** *adj* avaro

**avenija** *f* viale *m*; corso *m*

**avers** *m* avverso *m*; faccia *f*

**averzija** *f* avversione *f*; ripugnanza *f*, *osećati ~ju prema nekome* avere avversione per qcn

**avijacija** *f* aviazione *f*, *civilna* ~ aviazione civile; *sportska (trgovačka)* ~ aviazione sportiva (commerciale)

**avijatičar** *m* aviatore *m*; pilota *m*

**aviomehanika** *f* aeromeccanica *f*

**avion** *m* aereo *m;* aeroplano *m;* ~ *bombarder* bombardiere *m; civilni* ~ aereo civile; *lovački* ~ caccia *f*, *izviđački* ~ ricognitore *m; sanitetski* ~ aereo sanitario; *vojni* ~ aereo militare

**avionski** *adj* aereo, aviatorio; aeronautico; *~ska baza* base *f* aerea; *~ska industrija* industria *f* aeronautica, *~ska pošta* posta aerea; ~ *tovarni list* lettera di trasporto aereo

**aviza** *f* avviso *m;* lettera *f* d'avviso; *blagajnička* ~ avviso *m* di cassa; ~ *o izvlačenju* avviso di sorteggio; ~ *o izvršenju* avviso di esecuzione; ~ *o naplati* avviso d'incasso; ~ *o odobrenju kredita* avviso di credito; ~ *o otpremi* avviso di spedizione; ~ *o otvaranju kredita* avviso d'apertura di credito, ~ *o plaćanju* avviso di pagamento; ~ *o ukrcaju* avviso d'imbarco; ~ *o zaduženju* avviso di debito; *prema ~zi* secondo l'avviso, come d'avviso

**avizirati** *v* avvisare; avvertire; ~ *akreditiv* avvisare una cambiale

**avulzija** *f* avulsione *f*

**Azija** *f geogr* Asia *f*, *Mala* ~ Asia Minore

**azijski** *adj* asiatico; asiaco; dell'Asia

**azil** *m* asilo *m; dati nekome* ~ concedere (o dare) asilo a qcn; *diplomatski* ~ asilo diplomatico; *politički* ~ asilo politico; *pravo na* ~ diritto *m* d'asilo; *tražiti* ~ chiedere asilo

**azilant** *m* rifugiato *m*

**ažija** *f (comm)* aggio *m*

**ažuran** *adj* aggiornato, puntuale; al corrente

**ažurirati** *v* aggiornare; mettere al corrente

**ažurno** *adv* puntualmente; a tempo debito

# B

**babica** *f* levatrice *f*; ostetrica *f; mnogo* ~ *kilava deca* i troppi cuochi guastano la minestra

**babine** *f pl* puerperio *m*; visita *f* alla puerpera

**bacanje** *n* getto *m;* il gettare *m;* lancio *m;* ~ *tereta u more* getto del carico nel mare

**bacati** *v* gettare; gettar via; buttare; lanciare; ~ *kocku* giocare ai dadi; ~ *krivicu jedan na drugoga* addossarsi l'un l'altro la colpa; ~ *krivicu na nekoga* buttare la colpa su qcn, ~ *senku* far ombra; ~ **se** gettarsi; buttarsi (su); ~ *se u troškove* sobbarcarsi a spese

**baciti** *v* gettare; gettar via; buttare; ~ *krivicu na nekoga* dar la colpa a uno; sospettare qcn di qcs; ~ *u vatru* dare alle fiamme; ~ *u zatvor* mettere in prigione; incarcerare; ~ **se** gettarsi; buttarsi; ~ *se na nekoga* avventarsi contro qcn; ~ *se na posao* mettersi al lavoro; ~ *se u vodu* tuffarsi nell'acqua

**badava** *adv* (*besplatno*) gratis, gratuitamente; (*uzalud*) invano

**bagatela** *f* bagattella *f;* inezia *f*

**bagatelni** *adj* di poco conto; ~ *iznos* somma *f* esigua; ~ *postupak* procedimento sommario per cause civili di valore minimo; *~na stvar* causa *f* di scarso valore; causa *f* di valore minimo; *~na šteta* danno *m* minimo

**bager** *m* escavatore *m*; escavatrice *f*; draga *f*, cavafango *m;* ~ *guseničar* escavatrice a cingoli; ~ *jaružar* escavafossi *m;* ~ *kašikar* escavatore a benna; ~ *za kopanje rečnog peska i šljunka* draga *f*, cavafango *m; univerzalni* ~ escavatore universale

**bagerista** *m* dragatore *m*; draghista *m*

**bagra** *f* (*ološ*) gentaglia *f*

**bajat** *adj* non più fresco; stantio; ~ *(zastareo) ček* assegno prescritto

**bakšiš** *m* (*napojnica*) mancia *f; dati* (*primiti*) ~ dare (ricevere) una mancia

**bala** *f* (*svežanj*) balla *f*; coil *m*; rotolo *m;* ~ *pamuka* balla di cotone; ~ *robe* balla di merci

**balans** *m* equilibrio *m*; *comm* pareggio *m* (del bilancio)

**balansiranje** *n* equilibramento *m*; equilibrazione *f*

**balansirati** *v* bilanciarsi; equlibrare; stare in equilibrio; *comm* pareggiarsi; essere pari

**balast** *m* zavorra *f*, ballast *m; ukloniti* ~ levar la zavorra

**balistički** *adj* balistico

**balistika** *f* balistica *f*

**Balkan** *m geogr* Balcani *m pl*

**Balkanac** *m* Balcanico *m*

**balkanizacija** *f* balcanizzazione *f*

**balkanizirati** *v* balcanizzare

**balkanski** *adj* balcanico; *B~sko poluostrvo* penisola balcanica

**balotaža** *f* ballottaggio *m*

**baltički** *adj* baltico

**Baltik** *m geogr* Mar *m* Baltico

**Banat** *m geogr* Banato *m*

**banda** *f* banda *f*; masnada *f*; ~ *koja ima cilj vršenje krivičnih dela* associazione criminosa allo scopo di commettere delitti, *gangsterska* ~ banda di gangsters; banda di delinquenti; *lopovska* ~ banda di ladri; *naoružana* ~ banda armata; *pripadnik ~nde* l'associato della banda a delinquere; *zločinačka* ~ banda criminale

**bandit** *m* bandito *m;* brigante *m*; *~ti terorišu* un gruppo di briganti terrorizza

**banditizam** *m* banditismo *m*

**banka** *f* banca *f*, *akceptna* ~ banca d'accettazione; ~ *nad ~ma* banca delle banche; ~ *s federalnom rezervom* banca di riserva federale; ~ *za međunarodne poslove* Banca dei Regolamenti Internazionali (BRI); ~ *podataka* banca dati; ~ *za pomorski zajam* banca di prestito marittimo; ~ *za spoljnu trgovinu* banca per il commercio estero; *centralna* ~ banca centrale; *deoničarska* ~ banca per azioni; *depozitna* ~ banca di deposito; *državna* ~ banca di Stato; *emisiona* ~ banca d'emissione; banca emittente; *eskontna* ~ banca di sconto; *Evropska investiciona* ~ banca Europea degli Investimenti; *filijala ~ke* filiale di banca; succursale di banca; *građevinska kreditna* ~ banca di credito edilizio; *hipotekarna* ~ banca ipotecaria (fondiaria); *hipotekarna kreditna* ~ banca di credito fondiario; *industrijska*

~ banca industriale; *investiciona* ~ banca d'investimento; *jugoslovenska narodna* ~ banca nazionale jugoslava; *komunalna* ~ banca comunale; *kreditna* ~ banca di credito; *kreditno-založna* ~ banca di prestito su pegno; *lokalna* ~ banca locale; *Međunarodna ~ za obnovu i razvoj* Banca Internazionale per la Ricostruzione e lo Sviluppo (BIRS); *mešovita* ~ banca mista; *Narodna* ~ Banca Nazionale; banca popolare; *Narodna ~ Italije* Banca d'Italia; *Narodna ~ za spoljnu trgovinu* Banca Nazionale per il Commercio con l'Estero; *opštinska* ~ banca comunale; *ovlašćena* ~ banca fiduciaria; *pokrajinska* ~ banca regionale; *poljoprivredna* ~ banca agraria; *poslovna* ~ banca d'affari; banca corrispondente; *privatna* ~ banca privata; *reeskontna* ~ banca di risconto; *sindikat* ~ banca sindacata; *specijalizovana* ~ banca specializzata; *svetska* ~ banca mondiale; *špekulativna* ~ banca di speculazione; *trgovinska* ~ banca commerciale; *trgovačka kreditna* ~ banca di credito commerciale; *uzajamna kreditna* ~ banca di credito mutuo; *zadružna* ~ banca cooperativa; *zajmodavna* ~ banca creditrice; banca di prestito; *založna* ~ banca di prestito su pegno; *žiro* ~ banca di giro

**bankar** *m* banchiere *m*

**bankarski** *adj* bancario; ~ *ček* assegno bancario; vaglia bancaria; ~ *činovnik* impiegato *m* di banca; *~ska deonica* azione bancaria; ~ *depozit* deposito bancario; *~ska doznaka* rimessa bancaria; *~sko društvo* società bancaria; ~ *eskont* sconto bancario; *~ska garancija* garanzia bancaria; *~ska industrija* industria bancaria; *~ska istraga* inchiesta bancaria; ~ *kartel* cartella bancaria; *~ska knjižica* libretto di banca; *~ska kontrola* controllo bancario; ~ *kredit* credito bancario; *~ska likvidnost* liquidità bancaria; ~ *listić* cedola di banca; *~ska menica* cambiale bancaria; ~ *posao* affare di banca; operazione bancaria; ~ *poslovi* operazioni bancarie; *~sko poslovanje* gestione d'affari bancari; *~sko pravo* diritto bancario; *~ska provizija* provvigione bancaria; ~ *račun* conto bancario; *~ska rezerva* riserva bancaria; ~ *sistem* sistema bancario, *~sko stanje* situazione di banca; *~ska statistika* statistica bancaria; *~ska tehnika* tecnica bancaria; ~ *transfer* trasferimento bancario; ~ *troškovi* spese bancarie; *~ska ustanova* istituto bancario; *~sko zaduženje* indebitamento bancario; ~ *zajam* fido bancario; *~sko zakonodavstvo* legislazione bancaria

**bankarstvo** *n* materia *f* bancaria; affari *m pl* di banca; sistema *m* bancario

**banknota** *f* banconota *f*; biglietto *m* di carta; ~ *od hiljadu lira* banconota da mille lire; *falsifikovana* ~ banconota contraffatta; *lažna* ~ banconota falsa; ~ *u opticaju* banconota circolante

**bankrot** *m* fallimento *m*; bancarotta *f*; ~ *po ubrzanom postupku* picollo fallimento; *biti na ivici ~ta* essere sull'orlo del fallimento; *državni* ~ bancarotta statale; *finansijski* ~ bancarotta finanziaria; *izazvati* ~ provocare il fallimento; *izjaviti* ~ dichiarare il fallimento; *katastrofalni* ~ fallimento rovinoso; *lažni* ~ bancarotta falsa; fallimento doloso; *najavljeni* ~ bancarotta dichiarata; *objava ~ta* avviso di fallimento; *obustavljen* ~ fallimento chiuso; *otvoren* ~ fallimento dichiarato; *uzastopan* ~ fallimento consecutivo

**bankroter** *m* bancarottiere; *obični* ~ bancarottiere semplice; *lažni* ~ bancarottiere fraudolento

**bankrotirati** *v* fare bancarotta; fallire

**bankrotstvo** *n* fallimento *m*; *državno* ~ bancarotta statale; *finansijsko* ~ bancarotta finanziaria; *lažno* ~ bancarotta fraudolenta; fallimento doloso; *obično* ~ bancarotta semplice; *objavljeno* ~ bancarotta dichiarata

**baraba** *f* barabba *m*; birbone *m*

**baratanje** *n* maneggio *m*

**baratati** *v* (*nečim*) maneggiare (qcs); trattare (qcs); ~ *novcem* amministrare il denaro; ~ *oružjem* maneggiare le armi

**baraterija** *f* baratteria *f*

**baratirati** *v* barattare

**Barcelona** *f geogr* Barcellona *f*

**barel** *m* barile *m* (misura); barrel *m*

**barijera** *f* barriera *f*; *carinska* ~ barriera daziale; barriera doganale; *trgovinska* ~ barriera commerciale; *zvučna* ~ barriera del suono

**barikada** *f* barricata *f*; *boriti se na ~ma* combattere sulle barricate

**bariran** *adj* sbarrato; ~ *ček* assegno sbarrato

**barirati** *v* sbarrare; ~ *ček* sbarrare un assegno

**barter** *m* baratto *m*; traffico *m* di scambio; ~ *ekonomija* economia *f* di baratto; ~ *trgovina* commercio *m* di baratto

**barut** *m* polvere *f* pirica (o da sparo); *crni* ~ polvere pirica nera

**barutana** *f* (*skladište*) polveriera *f*, (*fabrika*) polverificio *m*

**basen** *m* bacino *m*; *akumulacioni* ~ bacino di raccolta delle acque; *rudni* ~ bacino carbonifero

**baština** *f* eredità *f*; patrimonio *m*; *ostaviti u ~nu* lasciare in eredità

**baštinik** *m* erede *m*

**bataljon** *m* battaglione *m*; *pešadijski* ~ battaglione di fanteria

**Bavarac** *m* Bavarese *m*

**Bavarska** *f geogr* Baviera *f*

**bavarski** *adj* bavarese; di (della) Bavaria

**baviti se** *v rifl* (*nečim*) occuparsi di qcs; esercitare (una professione)

**baza** *f* base *f*; ~ *za obračun* base di calcolo; ~ *za razrez* base di commisurazione; *konsultovati ~zu* consultare la base; *pomorska* ~ base navale;



*poreska* ~ base imponibile; *sirovinska* ~ base di materie prime; *svemirska* ~ base spaziale; *vazduhoplovna* ~ base aerea; *vojna* ~ base militare; *zlatna* ~ base aurea

**bazar** *m* bazar *m*; emporio *m*

**bazirati** *v* basare; fondare; ~ *optužbu na sigurnim podacima* basare un'accusa su dati certi

**bazuka** *f* (*protivtenkovsko oružje*) bazooka *m*

**baždar** *m* verificatore *m* di pesi *m pl* e di misure; *(naut)* stazzatore *m*

**baždarenje** *n* verificazione *f* di pesi e di misure; (*naut*) stazzatura *f*; stazzamento *m*

**baždariti** *v* verificare pesi e misure; *(naut)* stazzare

**Beč** *m* Vienna *f*

**bečki** *adj* viennese; *B~ kongres* Congresso *m* di Vienna

**Bečlija** *m* Viennese *m*

**beg** *m* fuga *f*; ~ *vozača* (*u slučaju sudara*) latitanza *f*

**begunac** *m* fuggiasco *m*; profugo *m*; ~ *iz zatvora* evaso *m*; *politički* ~ fuoruscito *m*; *vojni* ~ disertore *m*

**bekstvo** *n* fuga *f*; evasione *f*; ~ *iz vojske* diserzione *f*; evasione dal servizio militare; ~ *iz zatvora* evasione *f*; ~ *kapitala* emigrazione *f* di capitali; ~ *okrivljenog* la fuga dell'imputato; imputato latitante; ~ *osobe lišene slobode* evasione d'una persona arrestata o detenuta; ~ *preko državne granice* evasione oltre i confini dello stato; ~ *radi izbegavanja vojne obaveze* evasione per sottrarsi al servizio militare; *biti u ~vu* darsi alla latitanza; *omogućavanje ~va zatvorenika* procurata evasione

**beleg** *m* segno *m*; caratteristica *f*; ~ *spisa* contrassegno degli atti

**belegovina** *f* tassa *f* di bollo

**beleška** *f* nota *f*; annotazione *f*; appunto *m*, ~ *na dnu stranice* annotazione in calce; ~ *o podnošenju spisa* contrassegno di presentazione; ~ *o većanju i glasanju* nota sul consiglio e votazione; ~ *pri kraju stranice* nota a piè di pagina; ~ *umesto zapisnika* nota in luogo di verbale; *marginalna* ~ annotazione marginale (a margine); *šifrovane ~ke* appunti in codice

**beleženje** *n* segnatura *f*; marcatura *f*; notazione *f*

**beležiti** *v* segnare; notare; annotare

**beležnica** *f* taccuino *m*; agenda *f*; libretto *m* d'annotazioni *f pl*; blocco per appunti *m pl*

**beležnik** *m* notaio *m*; *javni* ~ notaio pubblico

**beležnički** *adj* notarile; ~ *akt* atto *m* notarile

**beležništvo** *n* notariato *m*; *javno* ~ notariato pubblico

**Belgija** *f geogr* Belgio *m*

**Belgijanac** *m* Belga *m*

**belgijski** *adj* belga

**Belorus** *m* Russo *m* Bianco

**Belorusija** *f geogr* Russia *f* Bianca

**beloruski** *adj* russo bianco; bielorusso

**belosvetski** *adj* straniero; aventuriero

**beneficija** *f* privilegio *m*; beneficio *m*; *carinska* ~ privilegio doganale; *davanje* ~ conferimento di privilegio; *isključiva* ~ privilegio esclusivo; *odobriti ~ju* accordare un privilegio; *ograničenje* ~ menomazione del privilegio; *poreska* ~ privilegio fiscale; *pomorska* ~ privilegio marittimo; *prestanak ~je* estinzione del privilegio; *proširenje* ~ ampliamento di privilegio; *zakonska* ~ beneficio di legge

**beneficiran** *adj* beneficiato; ~ *radni staž* anni di lavoro beneficiati; *~ne kamate* interessi *m pl* beneficiati

**beneficirati** *v* beneficiare

**beo** *adj* bianco; *trgovina ~lim robljem* tratta delle bianche

**Beograd** *m geogr* Belgrado *f*

**beogradski** *adj* belgradese

**Beograđanin** *m* Belgradese *m*

**Beograđanka** *f* Belgradese *f*

**Berlin** *m geogr* Berlino *f*

**Berlinac** *adj* Berlinese

**berlinski** *adj* berlinese; di Berlino

**Bern** *m geogr* Berna *f*

**berza** *f* borsa *f*; *aktivna* ~ borsa attiva; *besa na ~zi* borsa in ribasso, ~ *deviza* borsa di cambi; ~ *efekata (vrednosti)* borsa valori; ~ *pamuka* borsa del cotone; ~ *rada* borsa del lavoro; ~ *vrednosti* borsa valori; ~ *žitarica* borsa dei cereali; ~ *životnih namirnica* borsa delle derrate; *crna* ~ borsa nera; mercato *m* nero; *devizna* ~ borsa delle valute; *finansijska* ~ borsa finanziaria; *hosa na ~zi* borsa in rialzo; *igra na ~zi (špekulacija na berzi)* gioco di borsa; *kursna* ~ borsa dei cambi; *likvidacija na ~zi* liquidazione in borsa; *mirna* ~ borsa calma; *mlitava* ~ borsa fiacca; *nepravilna* ~ borsa irregorale; *nepromenljiva* ~ borsa invariata; *neujednačena* ~ borsa non uniforme; *robna* ~ borsa delle merci; *slaba* ~ borsa debole; *špekulacija na ~zi* speculazione di borsa; *špekulisati na ~zi* speculare (giocare) in borsa; *tajna* ~ borsa clandestina; *trgovačka* ~ borsa di commercio; *van ~ze* fuori borsa; *žitna* ~ borsa del grano (dei cereali); *živahna* ~ borsa animata

**berzanski** *adj* borsistico; di borsa; ~ *dan* giorno di borsa; ~ *bilten* bollettino di borsa; ~ *border* borderò di borsa; *~ska delatnost* attività borsistica; ~ *izveštaj* notiziario di borsa; ~ *kurs* corso di borsa; *~ska lista* listino di borsa; ~ *mešetar* sensale di borsa; ~ *pad* ribasso di borsa; ~ *porast* ascesa di borsa; ~ *posao* operazione di borsa; ~ *poverenik* commissario di borsa; *~ska špekulacija* gioco di borsa; manovra (speculazione) di borsa; ~ *špekulant* giocatore *m* di borsa; *~ska vrednost* valore borsistico

**berzijanac** *m* borsista *m*

**bescenje** *n* prezzo *m* irrisorio; prezzo vile; *prodati nešto u* ~ vendere qcs a prezzo derisorio

**beseda** *f* discorso *m; prestona* ~ discorso della Corona

**besednik** *m* oratore *m*

**besedništvo** *n* retorica *f*

**beskamatan** *adj* senza interessi; infruttifero; *~ni zajam* prestito *m* gratuito

**besklasni** *adj* aclassista; aclassistico; *~no društvo* società *f* aclassista

**beskompromisan** *adj* senza compromessi

**besparica** *f* mancanza *f* di denaro

**besplatan** *adj* gratuito; gratis; *~na ambalaža* imballo gratis; *~no pakovanje* imballo *m* gratis; *~na pogodba* contratto gratuito; *~ni punomoćnik* procuratore *m* gratuito; *~ni ulaz* ingresso *m* gratuito; *~ni uzorak* campione *m* gratis: *~no zastupanje* patrocinio *m* gratuito

**besplatno** *adv* gratis; gratuitamente, a titolo gratuito

**besplatnost** *f* gratuità *f*

**besposlen** *adj* disoccupato; (*dokon*) ozioso, sfaccendato; inoperoso

**besposlica** *f* disoccupazione *f*; mancanza di lavoro; (*dokolica*) oziosità *f*

**besposličar** *m* fannullone *m*; sfaccendato *m*; ozioso *m*

**besposličiti** *v* oziare; stare in ozio

**bespoštedan** *adj* senza riguardo; *~na borba* lotta *f* senza quartiere

**bespravan** *adj* (*bez prava*) senza diritto; (*protiv -pravan*) illegale; illegittimo; *~na gradnja* costruzione *f* abusiva; *~na odluka* deliberazione illegale; *~ni postupak* procedimento illegale

**bez** *prep* senza; ~ *daljnjega* senz'altro; ~ *datuma* senza data; ~ *nečijeg znanja* all' insaputa di qcn; ~ *imovine* nullatenente; ~ *obzira na* senza riguardo a; ~ *reči* senza parole; ~ *sumnje* senza dubbio; ~ *traga* senza lasciar traccia

**bezakonje** *n* illegalità *f*; anarchia *f*

**bezbedan** *adj* sicuro; senza pericolo; *~no mesto* luogo *m* sicuro; ~ *put* strada sicura; viaggo sicuro

**bezbednosni** *adj* di protezione; di sicurezza; protettivo

**bezbednost** *f* sicurezza *f;* ~ *države* sicurezza dello Stato; ~ *granica* sicurezza di frontiere; ~ *imovine* sicurezza dei beni; ~ *ljudi* sicurezza dell'uomo; ~ *na radu* sicurezza sul lavoro; ~ *prevoza* sicurezza dei trasporti; ~ *saobraćaja* sicurezza del traffico; ~ *vlasništva* sicurezza della proprietà; ~ *zemlje* sicurezza del Paese; *državna* ~ sicurezza statale; *garantovati* ~ garantire la sicurezza; *javna* ~ sicurezza pubblica; *kolektivna* ~ sicurezza collettiva; *lična* ~ sicurezza personale; *međunarodna* ~ sicurezza internazionale; *mere ~sti* misure precauzionali; misure di sicurezza; *poslovna* ~ sicurezza d'esercizio; *pravna* ~ sicurezza giuridica; *služba javne ~ti* servizio *m* di pubblica sicurezza; *stepen ~ti* grado *m* di sicurezza; *unutrašnja* ~ sicurezza interna; *vojna* ~ sicurezza militare; *zakonska* ~ sicurezza legale

**bezemljaš** *m* senzaterra *m*

**bezgotovinski** *adj* senza contanti; senza pagamento in contanti

**bezizlazan** *adj* senza via d'uscita

**bezobziran** *adj* sgarbato; senza riguardi; indelicato; *~na osveta* vendetta senza riguardi

**bezrazložan** *adj* (*neosnovan*) infondato; immotivato; (*nerazuman*) irragionevole; *~žno bogaćenje* arricchimento *m* indebito; arricchimento *m* senza causa

**bezrazložno** *adv* senza motivo

**bezuslovan** *adj* incondizionato; senza condizioni; ~ *nalog* ordine *m* incondizionato; *~na predaja* resa incondizionata; *~no prihvatanje nasledstva* accettazione *f* incondizionata dell'eredità

**bezuspešan** *adj* senza successo; infruttuoso, inefficace

**bezuspešno** *adv* senza successo

**bezvlašće** *n* anarchia *f*

**bezvredan** *adj* senza valore; da nulla

**bežati** *v* fuggire; scappare; *beži kao đavo od krsta*! tieniti lontano come il diavolo dall'acqua santa!; ~ *od nečega* schivare qcs; evitare qcs

**bičevanje** *n* flagellazione *f*

**biće** *n* essere *m;* creatura *f*; esistenza *f*; individuo *m; društveno* ~ essere socievole; *pojedinačno* ~ individuo *m; razumno* ~ essere ragionevole; *vrhovno* ~ L'essere supremo; *živa bića* gli esseri viventi

**bigamija** *f* bigamia *f*

**bigamista** *m* bigamo *m*

**bilans** *m* bilancio *m; administrativni* ~ bilancio amministrativo; *aktivni* ~ bilancio attivo; ~ *blagajne* bilancio di cassa, ~ *kapitala* bilancio dei capitali; ~ *likvidacije* bilancio di liquidazione; ~ *plaćanja* bilancio di pagamento; ~ *potrošnje* bilancio di consumo; ~ *preduzeća* bilancio aziendale; ~ *prihoda* bilancio delle entrate; ~ *proizvodnje* bilancio di produzione; ~ *rashoda* bilancio di spese; ~ *uspeha* bilancio d'esercizio; bilancio di entrate e di uscite; *deficitarni* ~ bilancio deficitario; *demografski* ~ bilancio demògrafico; *dodatni* ~ bilancio annesso; *dopunski* ~ bilancio suppletivo; *društveni* ~ bilancio sociale; *državni* ~ bilancio statale (dello Stato); *ekonomski* ~ bilancio economico; *fiktivni* ~ bilancio fittizio; *finansijski* ~ bilancio finanziario; *frizirani* ~ bilancio camuffato; *godišnji* ~ bilancio annuale; *ispravljeni* ~ bilancio rettificato; *izravnati* ~ equilibrare il bilancio; *javni* ~ bilancio pubblico; *konsolidovani* ~ bilancio consolidato; *kontrolni* ~ bilancio di verifica (di verificazione), *korigovan* ~ bilancio rettificato; *lažni* ~ bilancio falso; *likvidacioni* ~ bilancio di liquidazione; *maskirani* ~ bilancio camuffato; *mesečni* ~ bilancio mensile; *nacionalni* ~ bilancio nazionale; *naknadni* ~ bilancio addizionale; *napraviti* ~ fare il bilancio; compilare il bilancio; *neuravnoteženi* ~ bilancio in disequilibrio; *obračunski* ~ bilancio contabile; *odobriti* ~ approvare il bilancio; *opštinski* ~ bilancio comunale; *pasivni* ~ bilancio passivo; *platni* ~ bilancio dei pagamenti; *početni* ~ bilancio di apertura; *podneti* ~ presentare il bilancio; *polugodišnji* ~ bilancio semestrale; *poreski* ~ bilancio d'imposta; *porodični* ~ bilancio familiare; *poslovni* ~ bilancio d'esercizio; *prelazni* ~ bilancio transitorio; *prenosni* ~ bilancio di competenze; *preventivni* ~ bilancio preventivo; *prihvaćeni* ~ bilancio ammesso; *prihvatiti* ~ approvare il bilancio; *prividni* ~ bilancio fittizio; *privredni* ~ bilancio economico; *privremeni* ~ bilancio provvisorio; *probni* ~ bilancio di verifica; bilancio di verificazione; *redovni* ~ bilancio ordinario; *sanirati* ~ sanare il bilancio; *sastaviti* ~ redigere il bilancio; compilare il bilancio; *savezni* ~ bilancio federale; *spoljnotrgovinski* ~ bilancio di commercio estero, *stavke ~sa* voci del bilancio; *stečajni* ~ bilancio fallimentare (del fallimento); *suficit ~sa* avanzo del bilancio; *trgovinski* ~ bilancio commerciale; *uneti (uknjižiti) u* ~ iscrivere in bilancio; *uravnoteženi* ~ bilancio in equilibrio (in pareggio); *uravnotežiti* ~ equilibrare il bilancio; *van ~sa* fuori bilancio; *vanredni* ~ bilancio straordinario; *zakonski* ~ bilancio giuridico; *završni* ~ bilancio consuntivo; bilancio di chiusura; *završni godišnji* ~ bilancio consuntivo annuale



**bilaterala** *f* bilateralità *f*

**bilateralan** *adj* bilaterale; *~ni sporazum* accordo *m* bilaterale

**bilten** *m* bollettino *m; informativni* ~ bollettino informativo; *službeni* ~ bollettino ufficiale; *trgovački* ~ bollettino commerciale; *zvanični* ~ bollettino ufficiale

**bimetal** *m* bimetallo *m*; termico *m*

**bimetalizam** *n* bimetallismo *m*

**birač** *m* elettore *m; delegirani* ~ elettore delegato; *primarni* ~ elettore primario

**birački** *adj* elettorale; *~ka lista* lista elettorale; *~ko mesto* sede elettorale; ~ *okrug* circoscrizione elettorale; *~ko pravo* diritto *m* elettorale; *~ko sedište* seggio elettorale; *uneti u ~ spisak* inserire nella lista elettorale

**biranje** *n* scelta *f*

**birati** *v* scegliere; *polit* eleggere; ~ *upravni odbor* eleggere il consiglio di amministrazione; *nasumce* ~ eleggere per sorte

**biro** *m* ufficio *m;* studio *m;* agenzia *f*; ~ *rada* ufficio del lavoro; agenzia di lavoro; ~ *za bračno posredovanje* agenzia matrimoniale; ~ *za emigraciju* ufficio delle emigrazioni; ~ *za nađene stvari* ufficio oggetti smarriti; ~ *za posredovanje* ufficio di mediazione; ~ *za pravno savetovanje* ufficio di consulenza legale; ~ *za prodaju* ufficio vendite; ~ *za prodaju nekretnina* agenzia immobiliare; ~ *za profesionalnu orijentaciju* ufficio d'orientamento professionale; ~ *za razmenu* ufficio cambi; ~ *za robni promet* ufficio merci; ~ *za vezu* ufficio di collegamento; ufficio corrispondenti; ~ *za zapošljavanje* ufficio di collocamento; agenzia di collocamento; *finansijski* ~ ufficio finanziario (di finanza); *izborni* ~ ufficio elettorale; *knjigovodstveni* ~ ufficio contabilità; *Međunarodni ~ rada* ufficio internazionale del lavoro; *Međunarodni ~ svetske poštanske unije* Ufficio internazionale dell'Unione postale mondiale; *Međunarodni ~ za zaštitu industrijske svojine* Ufficio internazionale della proprietà industriale; *nabavni* ~ ufficio acquisti; *nadležni* ~ ufficio competente; *obaveštajni* ~ ufficio informazioni, *posrednički* ~ ufficio di mediazione; *pravni* ~ ufficio legale; *prihvatni* ~ ufficio accettante; *projektni* ~ ufficio di progetti; *propagandni* ~ ufficio pubblicitario; ufficio pubblicità; *reklamni* ~ ufficio reclami; *savezni* ~ ufficio federale; *tehnički* ~ ufficio tecnico; *trgovački* ~ ufficio commerciale; *upravni* ~ ufficio amministrativo

**birokrata** *m* burocrate *m*

**birokratija** *f* burocrazia *f*

**birokratizacija** *f* burocratizzazione *f*

**birokratizam** *m* burocratismo *m,* formalismo *m* amministrativo

**birokratski** *adj* burocratico; ~ *aparat* apparato *m* burocratico

**Biskajski** *adj geogr* di Biscaglia; ~ *zaliv* golfo *m* di Biscaglia

**bit** *f* essenza *f*; sostanza *f*; *u ~ti* in sostanza; (*jedinica u kibernetici*) bit *m*

**bitan** *adj* essenziale; sostanziale; *~na povreda odredaba krivičnog postupka* violazione *f* essenziale delle disposizioni di procedura penale

**bitanga** *f* vagabondo *m*; fannullone *m*; barabba *m*; mascalzone *m*

**BITEF** = *Beogradski međunarodni pozorišni festival* Festival *m* teatrale internazionale di Belgrado

**biti** *v* essere; esistere; ~ *bez pravnog dejstva* essere senza effetto legale; ~ *dužnik* essere debitore; ~ *lekar* fare il medico; ~ *na snazi* essere in vigore; ~ *odgovoran (za)* essere responsabile (di); ~ *oslobođen* essere esonerato; ~ *podložan obavezi osiguranja* essere soggetto all'obbligo assicurativo; ~ *potreban* essere necessario; ~ *saglasan* essere d'accordo; ~ *u zaostatku sa plaćanjem* essere indietro con il pagamento; ~ *umešan* essere coinvolto; ~ *vlasnik bankarskog računa* essere titolare di un conto in banca; *ne ~ pri novcu* trovarsi a corto di quattrini; (*na-*

*laziti se*) trovarsi; stare; ~ *negde* trovarsi in un luogo; ~ *pored nečega* trovarsi accanto a qcs; ~ *na sigurnom* essere al sicuro; ~ *u opadanju* essere in regresso

**bitka** *f* battaglia *f*; *dobiti ~u* vincere la battaglia, *ljuta* ~ battaglia accanita; *pomorska* ~ battaglia navale; *vazdušna* ~ battaglia aerea

**bitno 1.** *adv* essenzialmente; sostanzialmente; **2.** *n* l'essenzile *m*

**bivši** *adj* ex

**biznis** *m* affare *m*, operazione *f* commerciale-finanziaria

**biznismen** *m* uomo *m* d'affari

**blagajna** *f* cassa *f*; ~ *isp late* cassa pagamenti; ~ *prihoda* cassa di reddito; ~ *s duplim ključem* cassa a doppia chiave; ~ *socijalnog osigura-* *nja* cassa di previdenza sociale; ~ *sudskih depo-* *zita* cassa di depositi giudiziari; ~ *uplate* cassa versamenti; ~ *uzajamne pomoći* cassa di mutuo soccorso; ~ *za uloge i zajmove* cassa depositi e prestiti; ~ *za uzajamno kreditiranje* cassa mutua di prestiti; *bolesnička* ~ cassa malattie; *centralna* ~ cassa centrale, *državna* ~ tesoreria *f* dello Stato; tesoro *m* pubblico; cassa del Tesoro; *finansijska* ~ cassa di finanza; *glavna* ~ cassa principale; *gotovina u ~ni* liquidi in cassa; *gradska* ~ cassa civica; *isplate ~ne* uscite di cassa; *isplatna* ~ cassa di liquidazione; *javna* ~ cassa pubblica; *kreditna* ~ cassa di credito; *opštinska* ~ cassa comunale; *ovlašćena isplatna* ~ cassa incaricata del pagamento; *pomoćna* ~ cassa sussidiaria; *pregled ~ne* riscontro di cassa; *proračun potreba ~ne* previsioni di cassa; *račun ~ne* conto cassa; *registar* ~ registratore di cassa; *saldo ~ne* giacenza di cassa; *savezna* ~ cassa federale; *uplatna* ~ cassa dei versamenti; *višak ~ne* avanzo di cassa; *zadružna* ~ cassa cooperativa; *zaključak ~ne* chiusura di cassa

**blagajnik** *m* cassiere *m*, ~ *za primanje uplata* cassiere addetto ai versamenti

**blaganički** *adj* di cassa; ~ *dnevnik* giornale di cassa; ~ *fond* fondo di cassa; *~čka gotovina* consistenza di cassa; ~ *izveštaj* avviso *m* di cassa; *~čka knjiga* libro (di) cassa; ~ *manjak* ammanco di cassa; ~ *prihodi* entrate di cassa; *~čko stanje* esistenza di cassa; stato di cassa; *~čke uplate* introiti di cassa; ~ *višak* eccedenza di cassa; ~ *zapis* buono *m* di cassa; scontrino di cassa

**blagajnik** *m* cassiere *m*

**blago** *n* tesoro *m*; bestiame *m*; *državno* ~ tesoro dello Stato; *krupno* ~ bestiame grosso; bestie bovine; *potraga za ~m* caccia *f* al tesoro; *rudno* ~ ricchezza *f* mineraria; *sitno* ~ bestiame minuto

**blagostanje** *n* benessere *m*; prosperità *f*; *opšte* ~ benessere generale

**blagovremeno** *adv* a tempo opportuno; a tempo debito

**blamaža** *f* scorno *m*; schermo *m*; figuraccia *f*

**blamirati** *v* svergognare; compromettere; ~ **se** farsi brutta figura; compromettersi

**blanko** *adv* bianco; ~ *ček* assegno *m* in bianco; ~ *kredit* credito in bianco; ~ *menica* cambiale in bianco; ~ *nalog* ordine in bianco; ~ *indosament* girata in bianco; ~ *potpis* firma in bianco; *potpisati* ~ firmare in bianco

**blef** *m* bluff *m*; trucco *m*; truffa *f*

**blefer** *m* bluffatore *m*

**blefirati** *v* bluffare; raggirare; ingannare

**blizu** *adv e prep* vicino; presso; ~ *nečega* vicino a; presso; accanto a; *sasvim* ~ del tutto vicino

**bližnji** *adj* vicino; ~ *rođak* parente *m* stretto; parente vicino

**blok** *m* blocco *m*; (*blagajne*) scontrino *m*; (*beležnica*) taccuino *m*; block *m* notes; *betonski* ~ blocco di calcestruzzo; ~ *cilindra* gruppo *m* cilindri; ~ *motora* castello *m* del motore; *Istočni* ~ blocco orientale; *Sovjetski* ~ blocco sovietico; *zlatan* ~ blocco aureo

**blokada** *f* blocco *m*; bloccaggio *m*; ~ *imovine* blocco dei beni; ~ *isplata* blocco dei pagamenti; ~ *izvoza* blocco delle esportazioni; ~ *na papiru* blocco sulla carta; ~ *stanarine* blocco degli affitti (dei fitti); ~ *uvoza* blocco delle importazioni; *delimična* ~ blocco parziale; *efektivna* ~ blocco effettivo; *ekonomska* ~ blocco economico; *faktička* ~ blocco di fatto; *fiktivna* ~ blocco fittizio; *kontinentalna* ~ blocco continentale; *mirna* ~ blocco pacifico; *monetarna* ~ blocco monetario; *objaviti ~du* proclamare il blocco; *pomorska* ~ blocco navale; blocco marittimo; *potpuna* ~ blocco totale; *povrediti ~du* violare il blocco; *prividna* ~ blocco fittizio; *privredna* ~ blocco economico; *probiti ~du* forzare il blocco; rompere (infrangere) il blocco; *proglasiti ~du* proclamare il blocco; *ratna* ~ blocco bellico; *redovna* ~ blocco regolare; *suvozemna* ~ blocco continentale; *trgovinska* ~ blocco commerciale (mercantile); *ukidanje ~de* sblocco *m*; sbloccamento *m*; *uslovna* ~ blocco condizionale

**blokiran** *adj* bloccato; *~no plaćanje* pagamento *m* bloccato; ~ *račun* conto *m* bloccato

**blokiranje** *n* bloccaggio *m*; blocco *m*; *automatsko* ~ bloccaggio automatico; ~ *cena* blocco dei prezzi; ~ *dividendi* blocco dei dividendi; ~ *izvoza* blocco di esportazione; ~ *kredita* blocco del credito; ~ *novca* blocco del denaro; ~ *plaćanja* blocco dei pagamenti; ~ *računa* blocco di un conto; ~ *sredstava* blocco dei fondi

**blokirati** *v* bloccare; ~ *isplatu čeka* bloccare un assegno; ~ *kapital* bloccare un capitale; ~ *luke* bloccare i porti; ~ *račun* bloccare un conto

**blokovski** *adj* di blocco; dei blocchi; blocchista



**blud** *m* libidine *f*; lussuria *f*; *~ne radnje* atti *m pl* di libidine; *~ne radnje upotrebom sile* atti di libidine violenti; *javno vršenje ~ne radnje* atti di libidine in luogo pubblico; *protivprirodni* ~ atti di libidine contro natura

**bočni** *adj* laterale

**bod** *m* punto *m*; *kazneni* ~ punto di penalità

**bodež** *m* pugnale *m*; *probosti ~om* pugnalare

**bodovanje** *n* punteggio *m*

**bodovati** *v* punteggiare

**bofl** *m comm* scarto *m*; paccotiglia *f*; ~ *roba* merce *f* scadente

**bogaćenje** *n* arricchimento *m*, *bezrazložno* ~ arricchimento senza causa; *neopravdano* ~ arricchimento indebito; *nezakonito* ~ arricchimento illecito

**bogat** *adj* ricco; ~ *nečim* ricco di qcs; ~ *finansijer* facoltoso finanziere *m*; *veoma* ~ straricco

**bogataš** *m* ricco *m*; *truli* ~ ricco sfondato; *veliki* ~ riccone *m*

**bogatstvo** *n* ricchezza *f*, *duhovno* ~ ricchezze spirituali; *nacionalno* ~ ricchezza nazionale; *plivati u ~tvu* nuotare nell'abbondanza; *rudna ~va* ricchezze minerarie; *šumsko* ~ ricchezza forestale

**bogohulnik** *m* blasfemo *m*; bestemmiatore *m*

**bogohuljenje** *n* il bestemmiare *m*

**bojkot** *m* boicottaggio *m*; *privredni* ~ boicottaggio economico

**bojkotovati** *v* boicottare

**bol** *m* dolore *m*; sofferenza *f*; pena *f*; *duševni* ~ dolore psichico; *fizički* ~ dolore fisico

**bolesnički** *adj* d'ammalato; degli ammalati; da infermo; *~čka kasa* cassa *f* mutua; *~čka postelja* letto *m* di degenza

**bolesnik** *m* ammalato *m*; malato *m*; paziente *m*; *nesavesno lečenje ~ka* cura *f* incosciente degli ammalati

**bolest** *f* malattia *f*, infermità *f*, *dugotrajna* ~ malattia di lunga durata; *duševna* ~ alineazione *f* mentale; *polna (venerična)* ~ malattia venerea; *profesionalna* ~ malattia professionale; *zarazna* ~ malattia contagiosa

**bolestan** *adj* malato; infermo; *~na škrtost* avarizia *f* sordida; ~ *od nečega* ammalato di qcs; *praviti se* ~ simulare malattia

**Bolivija** *f geogr* Bolivia *f*

**bolivijski** *adj* boliviano

**bolovanje** *n (odsustvo za vreme bolesti)* permesso *m* di convalescenza, licenza *f* per ragioni di malattia; *(naknada za vreme bolovanja)* indennità *f* di malattia, assegno *m* di malattia; *biti na ~nju* essere in mutua *f*

**bolje** *adv* meglio; *brže* ~ il più presto possibile; ~ *ikad nego nikad* meglio tardi che mai; *sve* ~ *i* ~ di bene in meglio; *što* ~ al meglio

**boljitak** *m* miglioramento *m*

**boljševički** *adj* bolscevico

**boljševik** *m* bolscevico *m*

**boljševizam** *m* bolscevismo *m*

**bon** *m* buono *m*; *blagajnički* ~ buono di cassa; ~ *za benzin* buono di benzina; ~ *na donosioca* buono a portatore; ~ *državne blagajne* buono del tesoro; ~ *za nabavku* buono d'acquisto; *kolektivni* ~ buono collettivo; *turistički* ~ buono turistico

**bona fides** *(dobra volja)* buona fede *f*

**bonifikacija** *f* abbuono *m*; ~ *kamata* abbuono d'interesse; ~ *manjka* abbuono per ammanco; ~ *na robu* abbuono sulla merce; ~ *nadnice* abbuono di salario

**bonitet** *m* solvibilità *f*; esigibilità *f*; ~ *potraživanja* esigibilità del credito

**bonton** *m* belle maniere *f pl*; galateo *m*; buona creanza *f*

**borac** *m* combattente *m*; lottatore *m*; (*pobornik*) propugnatore *m*

**borački** *adj* combattente; da combattente; di soldato; *~čka penzija* pensione *f* di combattente

**boravak** *m* soggiorno *m*; dimora *f*, ~ *u inostranstvu* soggiorno all'estero; *dozvola ~vka* permesso *m* di soggiorno; *mesto ~ka* luogo *m* di soggiorno; *prijaviti* ~ fare la dichiarazione del soggiorno; *privremeni* ~ dimora temporanea; *promeniti* ~ cambiare dimora; *slobodan* ~ soggiorno libero; *stalni* ~ fissa dimora; domicilio *m*; *uobičajeni* ~ dimora abituale

**boravišni** *adj* di soggiorno; *~šna taksa* tassa *f* di soggiorno

**boravište** *n* residenza *f*; dimora *f*; sede *f*; *prinudno* ~ domicilio *m* coatto; *privremeno* ~ dimora temporanea; *promeniti* ~ cambiare dimora; *stalno* ~ residenza (dimora) permanente; *uobičajeno* ~ dimora abituale

**boraviti** *v* dimorare; soggiornare; abitare; vivere

**borba** *f* battaglia *f*, lotta *f*; combattimeno *m*; ~ *između kapitala i rada* lotta tra capitale e lavoro; ~ *klasa* lotta di classe; ~ *na život i smrt* lotta all'ultimo sangue; ~ *prsa u prsa* lotta corpo a corpo; ~ *za mir* lotta per la pace; ~ *za opstanak* lotta per l'esistenza; ~ *za slobodu* lotta per la libertà; ~ *za vlast* lotta per il potere; *carinska* ~ lotta doganale; *ekonomska* ~ lotta economica; *izborna* ~ battaglia *f* elettorale; *klasna* ~ lotta di classe; *nemilosrdna* ~ lotta senza quartiere; *narodnooslobodilačka* ~ lotta di liberazione popolare; *privredna* ~ lotta economica; *u ~bi* in lizza; *žestoka* ~ lotta accanita

**Bosanac** *m* Bosniaco *m*

**Bosfor** *m geogr* Bosforo *m*

**Bosna** *f geogr* Bosnia *f*; (*reka*) Bosna

**Božić** *m* Natale *m*

**božićni** *adj* di Natale; natalizio; ~ *praznici* feste *f pl* natalizie

**bračni** *adj* matrimoniale; coniugale; ~ *drug* coniuge *m*; consorte *m e f*; ~ *par* coniugi *m pl*; cop-

pia *f*; ~ *spor* causa *f* matrimoniale; ~*no stanje* stato *m* matrimoniale; ~*na vernost* fedeltà *f* coniugale; ~*na veza* vincolo *m* coniugale; *napuštanje* ~*ne zajednice* abbandono del tetto coniugale

**brak** *m* matrimonio *m*; connubio *m*; ~ *iz računa* matrimonio d'affari; *civilni* ~ matrimonio civile; *crkveni* ~ matrimonio religioso; *divlji* ~ libero connubio; concubinato *m*; *drugi* ~ seconde nozze; *fiktivni* ~ matrimonio fittizio; *građanski* ~ matrimonio civile; *maloletnički* ~ matrimonio di minorenni; *mešoviti* ~ matrimonio misto; *morganatski* ~ matrimonio morganatico; *naknadno sklapanje* ~*ka* matrimonio successivo; *nepostojanje* ~*ka* inesistenza del matrimonio; *nepostojeći* ~ matrimonio inesistente; *ništavni* ~ matrimonio nullo; *prestanak* ~*ka* scioglimento del matrimonio; *pristanak roditelja za sklapanje* ~*ka maloletnika* l'assenso dei genitori per la stipulazione del matrimonio del minore; *prividni* ~ matrimonio apparente; *prvi* ~ prime nozze; *putativni* ~ matrimonio putativo; *razvod* ~*ka* divorzio *m*; separazione *f*; *sklopiti* ~ concludere un matrimonio; sposarsi; *stupiti u drugi* ~ passare a seconde nozze; *verski* ~ matrimonio religioso; *zaključiti* ~ concludere un matrimonio; sposarsi

**brakoloman** *adj* adultero

**brakolomnica** *f* adultera *f*

**brakolomnik** *m* adultero *m*

**brakolomstvo** *n* adulterio *m*

**brana** *f* diga *f*; chiusa *f*; argine *f*; cateratta *f*; sbarramento *m*; *nasuta* ~ diga in materiali sciolti; *neprelivna* ~ diga di chiusa; diga di tenuta; *oštećenje* ~*ne* danneggiamento *m* degli sbarramenti; *regulaciona* ~ diga regolatore; *ustavna* ~ diga di ritenuta (di ritegno)

**branilac** *m* difensore *m*; avvocato *m*; *(leg)* patrocinatore *m*; ~ *maloletnika* avvocato *m* dei minorenni; ~ *od poverenja* difensore di fiducia; ~ *po službenoj dužnosti* difensore d'ufficio; difensore nominato d'ufficio; ~ *siromašnih* avvocato dei poveri

**braniti** *v* difendere; *(leg)* patrocinare; ~ *pred sudom* difendere in giudizio; ~ *svoje mišljenje* sostenere il proprio punto di vista;

**branša** *f* branca *f*; ramo *m*; ~ *poslovanja* ramo d'esercizio; *industrijska* ~ branca industriale; *privredna* ~ branca economica; *trgovačka* ~ branca di commercio

**branjenik** *m* difeso *m*; protetto *m*

**branjenje** *n* (*štićenje*) protezione *f*, difesa *f*; (*sprečavanje*) impedimento *m*; proibizione *f*

**brat** *m* fratello *m*; ~ *po majci* fratello uterino; ~ *po ocu* fratello consanguineo; *mlađi* ~ fratello minore; *najstariji* ~ il maggiore dei fratelli; *rođeni* ~ fratello germano; *stariji* ~ fratello maggiore

**bratimiti** *v* affratellare; ~ **se** fraternizzare; affratellarsi

**bratimljenje** *n* affratellamento *m*; (*gradova*) gemellaggio *m*

**bratoubica** *m* fratricida *m*

**bratoubilački** *adj* fratricida; ~ *rat* guerra *f* fratricida

**bratoubistvo** *n* fratricidio *m*

**bratski** *adj* fraterno; ~ *narod* nazione *f* sorella; ~ *odnosi* rapporti *m pl* fraterni

**bratstvo** *n* fratellanza *f*, fraternità *f*; ~ *i jedinstvo naroda* fratellanza e unione dei popoli

**Brazil** *m geogr* Brasile *m*

**Brazilac** *m* Brasiliano *m*

**Bretanja** *f geogr* Bretagna *f* (in Francia)

**Bretonac** *m* Bretone *m*

**bretonski** *adj* bretone

**brifing** *m* (*kratak sastanak*) briefing *m*

**briga** *f* preoccupazione *f*, pensiero *m*; cura *f*, *biti bez* ~ non aver pensieri ~ *o deci* assistenza *f* sociale d'infanti; ~ *o ostarelima* aiuto *m* alle persone vecchie; *nemajte* ~*ge!* non si preoccupi!; *to je moja* ~ ci penso io; *voditi* ~*gu o nečemu* aver cura di qcs; darsi pensiero di; *voditi tuđu* ~*gu* occuparsi delle brighe altrui

**brisanje** *n* cancellazione *f*; cancellatura *f*; ~ *firme* cancellazione della ditta; ~ *hipoteke* cancellazione d'ipoteca; ~ *iz spiska advokata* cancellatura d'ufficio; ~ *osude* cancellazione della condanna; ~ *prava* cancellazione di un diritto; ~ *preduzeća iz registra* cancellazione di un'impresa; *presuda o* ~*nju* sentenza *f* di cancellazione; *službeno* ~ cancellazione d'ufficio; *sudsko* ~ cancellazione giudiziale (giudiziario); *zemljišno-knjižno* ~ cancellazione tavolare

**brisati** *v* cancellare; cassare; ~ *tragove* far sparire le tracce; ~ *znoj* asciugare il sudore

**Brisel** *m geogr* Brusselle *f*

**Britanac** *m* Britanno *m*; Britannico *m*

**Britanija** *f geogr* Britannia *f*, *Velika* ~ Gran Bretagna

**britanski** *adj* britannico

**brižljivost** *f* premura *f*, cura *f*; ~ *štićenika u vezi sa sniženjem naknade štete* premura riscontrata dal danneggiatore in riferimento alla riduzione dell'indennizzo del danno

**brod** *m* nave *f*; barca *f*; naviglio *m*; *bojni* ~ nave da battaglia; ~ *cisterna* nave cisterna; ~ *duge plovidbe* nave di lungo corso; bastimento a lungo corso; ~ *kitolovac* nave baleniera; ~ *male obalne plovidbe* bastimento a piccolo cabotaggio; ~ *na navozu* nave sullo scalo; ~ *obalne plovidbe* nave di (piccolo) cabotaggio; ~ *pod zastavom* nave battente bandiera; ~ *radionica* nave officina; ~ *svetionik* nave faro; ~ *s rashladnim uređajem* nave frigorifera; ~ *u dolasku* nave in arrivo; ~ *u konvoju* nave di convoglio; ~ *u odlasku* nave in partenza; ~ *unutrašnje plovidbe* nave di navigazione interna; ~ *velike obalne plovidbe* bastimento a grande cabotaggio; ~ *za krstarenje* nave da crociera; ~ *za prevoz nafte* nave petroliera; ~ *za razonodu* nave da diporto; ~ *za snabdevanje* nave di vettovagliamento; ~ *za spasavanje* nave di ricupero; *franko na* ~ franco bordo; *franko uz bok* ~*da* franco lungo bordo; *gusarski* ~ nave corsara; *linijski* ~ nave di linea; *na* ~*du* a bordo di una nave; *napušten* ~ nave abbandonata; *nasukan* ~ nave incagliata; *obalni* ~ nave costiera; *oklopni* ~ nave corazzata; *oprema* ~*da* attrezzatura *f*, armamento *m*; *oštećenje* ~*da* avaria *f*; *oštećeni* ~ nave sinistrata; *patrolni* ~ nave da pattuglia; *pilotirati* ~ *u luku* guidare una nave in porto; *pomorski* ~ nave di navigazione marittima; nave da mare; *popravka* ~*da* raddobbo della nave; *poštanski* ~ nave postale; *putnički* ~ nave passeggeri; *ratni* ~ nave da guerra; nave militare; *ribarski* ~ peschereccio *m*; nave peschereccia (pescatoria); *sanitetski* ~ nave ospedale; *staviti* ~ *u remont* mettere una nave in disarmo; *stražarski* ~ vedetta *f*; guardacoste *m*; nave guardacoste; *svemirski* ~ nave spaziale; *teretni* ~ bastimento da trasporto; nave da carico; *školski* ~ nave scuola; *teretni* ~ nave da carico; *trgovački* ~ nave (bastimento) mercantile; *u* ~*du* entro bordo; *ukrcaj na* ~ messa a bordo; *ukrcati na* ~ caricare a bordo; *uzduž* ~*da* lungo la nave; *uzeti* ~ *u zakup* noleggiare; *van* ~*da* fuori bordo; *vlasnik* ~*da* proprietario *m* della nave



**brodar** *m* armatore *m*; barcaiolo *m*; traghettatore *m*; marinaio *m*

**brodarina** *f* nolo *m*; prezzo *m* del traghetto

**brodarski** *adj* marinaro; marinaresco; ~*sko društvo* società *f* di navigazione; ~*sko preduzeće* impresa *f* marittima

**brodogradilište** *n* cantiere *m* navale; *remontno* ~ arsenale per riparazioni navali

**brodogradnja** *f* costruzione *f* navale; ingegneria *f* navale

**brodolom** *m* naufragio *m*; *pretrpeti* ~ fare naufragio

**brodolomnik** *m* naufrago *m*

**brodovlasnik** *m* armatore *m*; proprietario *m* della nave

**brodski** *adj* navale; di bordo; ~ *dnevnik* libro (giornale) di bordo; ~ *dobavljač* fornitore navale; ~ *dokumenti* documenti di bordo; ~*ka klasifikacija* classificazione navale; ~*ka oprema* l'attrezzatura *f* della nave; ~*ko osiguranje* assicurazione di nave; ~ *pod* tavolato *m*; ~*ka potvrda o ukrcaju robe* ricevuta di bordo; ~ *registar* registro navale; ~*ka tonaža* tonnellaggio *m*; ~ *tovar* barcata *f*

**broj** *m* numero *m*; ~ *kuće* numero di casa; numero interno; ~ *personala* effettivo di personale; ~ *porudžbine* numero di commissione (di ordinazione); ~ *računa* numero di conto; ~ *registarske tablice* numero di targa; ~ *registra* numero di matricola; *indeksni* ~ numero indice; *indeksni* ~ *cena* numero indice dei prezzi; *katastarski* ~ numero di catasto; *kontrolni* ~ numero di controllo; *mešovit* ~ numero misto; *prekoračiti* ~ sorpassare di numero; *redni* ~ numero ordinale; *registarski* ~ numero di registro (di registrazione); *serijski* ~ numero di serie; *telefonski* ~ numero di telefono; *upisni* ~ numero di matricola

**brojač** *m* contatore *m*; numeratore *m*; ~ *glasova* scrutatore *m*; ~ *okretaja* contagiri *m*; *Gajgerov* ~ Geiger *m*

**brojanje** *n* numerazione *f*

**broker** *m* sensale *m*; mediatore *m*; agente *m*; commissionario *m*; broker *m*

**brošura** *f* opuscolo *m*; libro *m* in brossura; *propagndna* ~ opuscolo pubblicitario

**brucoš** *m* matricola *f*; matricolo *m*

**bruto** *adj e adv* lordo; ~ *cena* prezzo *m* lordo; ~ *dobitak* profitto *m* lordo; ~ *dohodak* reddito *m* lordo; ~ *plata* stipendio *m* lordo; ~ *prihod* entrata *f* lorda; ~ *profit* profitto *m* lordo; ~ *registarska tona* stazza *f* lorda di registro; ~ *teret* carico *m* lordo; ~ *težina* peso *m* lordo; ~ *za neto* lordo per netto

**brz** *adj* veloce; celere; rapido; spedito; ~*zi odgovor* risposta *f* sollecita

**brzina** *f* velocità *f*; rapidità *f*; *adekvatna* ~ velocità adeguata; ~ *leta* velocità di volo; ~ *na sat* velocità oraria; ~ *saobraćaja (opticanja)* velocità di circolazione; *dozvoljena* ~ velocità ammissibile (lecita); *kosmička* ~ velocità spaziale; *maksimalna* ~ velocità massima; *mala* ~ piccola velocità; *nedopuštena* ~ *u datom času* velocità non consentita dalle contingenze del momento; *normalna* ~ velocità normale; *opasna* ~ velocità pericolosa; *prekoračenje* ~*ne* eccesso di velocità; *prekoračiti* ~*nu* superare la velocità; *preterana* ~ velocità eccessiva; *prilagoditi* ~*nu uslovima puta i posebnim okolnostima u kojima se vozilo nalazi* adeguare la velocità alle condizioni della strada e alle speciali circostanze nelle quali si trova il veicolo; *punom* ~*om* a tutta velocità; *ubaciti u* ~*nu* innestare la marcia; *velika* ~ grande velocità; *zbog preterane* ~*ne* per eccesso di velocità

**brzo** *adv* presto; velocemente; rapidamente; in fretta

**brže** *adv* più presto; più velocemente; ~ *bolje* alla meglio; il più presto possibile

**Budimpešta** *f geogr* Budapest *f*

**budzašto** *adv* a prezzo derisorio

**budža** *f* pezzo *m* grosso; capoccione *m*; *gradske* ~*dže* i capoccioni cittadini

**budžet** *m* bilancio *m*; budget *m*; *administrativni* ~ bilancio amministrativo; ~ *prihoda* bilancio

delle entrate; ~ *rashoda* bilancio delle spese; ~ *za naoružanje* bilancio d'armamento; *deficitaran* ~ bilancio in disavanzo; *dodatni* ~ bilancio annesso; *dopunski* ~ bilancio suppletivo; *državni* ~ bilancio dello Stato; *federalni* ~ bilancio federale; *globalni* ~ bilancio globale; *godišnji* ~ bilancio annuale; *investicioni* ~ bilancio d'investimento; *javni* ~ bilancio pubblico; *nacionalni* ~ bilancio nazionale; *nacionalni privredni* ~ bilancio economico nazionale; *naknadni* ~ bilancio addizionale; *neuravnoteženi* ~ bilancio in disequilibrio; *odobrenje ~ta* approvazione *f* del bilancio; *opštinski* ~ bilancio comunale; *početni* ~ bilancio iniziale; *podneti* ~ presentare il bilancio; *prelazni* ~ bilancio transitorio; *prihvatiti* ~ approvare il bilancio; *redovni* ~ bilancio ordinario; *sanirati* ~ sanare il bilancio; *sastaviti* ~ redigere il bilancio; compilare il bilancio; *savezni* ~ bilancio federale; *suficit ~ta* avanzo del bilancio; *uravnoteženi* ~ bilancio in equilibrio; *uravnotežiti* ~ equilibrare il bilancio; *vanredni* ~ bilancio straordinario; *vojni* ~ bilancio militare; *završni račun ~ta* bilancio consuntivo

**budžetski** *adj* di (del) bilancio; di budget; *~ska godina* anno *m* finanziario; *~ska kontrola* controllo budgetario *m*; ~ *kredit* stanziamento *m*; *~ska partija* capitolo *m* del bilancio; ~ *predračun* bilancio preventivo; bilancio di previsione; ~ *suficit* avanzo del bilancio; ~ *višak* avanzo *m* del bilancio

**budžovan** *m* pezzo *m* grosso; capoccione *m*

**Bugarin** *m* Bulgaro *m*

**Bugarska** *f geogr* Bulgaria *f*

**bugarski** *adj* bulgaro

**Bukurešt** *m geogr* Bucarest *f*

**bukvica** *f (vojna knjižica)* libretto *m* militare; tessera *f* militare

**bula** *f* bolla *f* di papa

**bum** *m* (*iznenadni uspeh*) boom *m*; rapido sviluppo *m* economico

**bumerang** *m* boomerang *m*

**buna** *f* insurrezione *f*; rivolta *f*; tumulto *m*; ribellione *f*; *ugušiti ~nu* reprimere una ribellione

**buniti se** *v rifl* ribellarsi (contro); rivoltarsi (a)

**bunker** *m* bunker *m*; fortino *m*; casamatta *f*; tramoggia *f*; (*ostava*) deposito *m*; *montažni* ~ tramoggia prefabbricata

**bunkerisanje** *n* bunkeraggio *m*

**bunkerisati** *v* bunkerare

**buntovan** *adj* rivoltoso; ribelle; rivoluzionario; insorto

**buntovnik** *m* sedizioso *m*; ribelle *m*; rivoluzionario *m*; insorto *m*

**Burundija** *f geogr* Burundi *m*

**buržoaski** *adj* borghese

**buržoazija** *f* borghesia *f*

**buržuj** *m* borghese *m*; (*bogataš*) ricco borghese

**buržujski** *adj* della borghesia; da piccolo borghese

**busija** *f* (*zaseda*) imboscata *f*; insidia *f*; agguato *m*; *iz ~je* dietro le spalle; a tradimento

**busola** *f* (*kompas*) bussola *f*

**buzdovan** *m* clava *f*, mazza *f* ferrata; (*glupak*) babbeo *m*; tanghero *m*

# C

**cajtnot** *m* mancanza *f* di tempo

**car** *m* imperatore *m; (srpski, bugarski, ruski) zar m*

**cargo osiguranje** assicurazione *f* cargo

**Carigrad** *m geogr* Constantinopoli *f*

**carigradski** *adj* di Constantinopoli

**carina** *f* dazio *m*; dazio doganale; *ad valorem* ~ dazio ad valorem; tassa *f* ad valorem; *antidamping* ~ dazio antidumping; ~ *na kolonijalnu robu* dazio coloniale; ~ *na vrednost robe* dazio ad valorem; ~ *za poljoprivredne proizvode* dazio sui prodotti agrari; *diferencijalna* ~ dazio differenziale; *dodatna (dopunska)* ~ dazio supplementare; *ekonomska* ~ dazio economico; *finansijska* ~ dazio finanziario; *fiskalna* ~ dazio fiscale; *franko* ~ franco dogana; *izlazna* ~ dazio d'uscita; *izvozna* ~ dazio d'esportazione (d'uscita); dogana d'uscita; *kompenzaciona* ~ dazio di compensazione; dazio compensatore; *maksimalna* ~ dazio massimo; *minimalna* ~ dazio minimo; *najviša* ~ dazio massimo; *obračunska* ~ dazio di compensazione; *oslobaditi od ~ne* svincolare dalla dogana; *oslobađanje od ~ne* franchigia doganale; *oslobođen ~ne* in franchigia doganale; esente da dazio; *osnovna* ~ dazio base; *platiti ~nu* pagare il dazio; sdoganare; *podložan ~ni* soggetto a dazio; sottoposto a dazio; *povlašćena* ~ dazio preferenziale; *povraćaj ~ne* restituzione del dazio; *povratna* ~ dazio di ritorsione; *preferncijalna* ~ dazio preferenziale; *prijaviti ~nu* dichiarare; *prohibitivna* ~ dazio proibitivo; *retorzivna* ~ dazio di ritorsione; *sezonska* ~ dazio stagionale; *specifična* ~ dazio specifico; *tranzitna* ~ dazio (dogana) di transito; *uvozna* ~ dazio d'importazione (d'entrata); dogana d'entrata; *zaštitna* ~ dazio protettivo; dazio protettore; dazio di protezione

**carinarnica** *f* dogana *f*; ufficio *m* doganale; ufficio daziario; *glavna* ~ dogana principale; *pogranična* ~ dogana di confine (di frontiera)

**carinik** *m* doganiere *m*; ufficiale *m* di dogana; agente *m* doganale

**cariniti** *v* daziare; gravare di dazio; ~ *robu* daziare una merce

**carinski** *adj* doganale; daziario; *~ska autonomija* autonomia daziaria; *~ska dažbina* diritti *m pl* di dogana; *~ska deklaracija* dichiarazione *f* doganale (di dogana); *~ska faktura* fattura *f* doganale; *~ske formalnosti* formalità *f pl* doganali; *~ske isprave* documenti doganali; *~ske kazne* punizioni doganali; *~ska klasifikacija* classificazione *f* doganale; *~ska kontrola* controllo *m* doganale; *~ska obaveza* vincolo doganale; *~sko odredište* destinazione *f* doganale; *~ska operacija* operazione *f* doganale; ~ *organi* organi doganali; *~sko oslobođenje* franchigia doganale; *~ska plomba* piombo della dogana; *~sko područje* territorio (zona) doganale; ~ *pojas* cinta daziaria; cintura doganale, *~ska politika* politica *f* doganale; *~ski posrednik* agente *m* doganale; ~ *postupak* procedimento doganale; *~sko pravo* diritto *m* doganale; ~ *pregled* controllo (visita) doganale; ~ *prekršaj* contravvenzione doganale; *~ska prepreka* barriera *f* doganale; ~ *prihod* provento *m* doganale; *~ska prijava* bolletta doganale; ~ *protekcionizam* protezionismo doganale; ~ *rat* guerra *f* doganale; *~ska reforma* riforma *f* doganale; ~ *režim* regime doganale; ~ *savez* unione *f* doganale; ~ *sistem* sistema *f* doganale; *~sko skladište* deposito (magazzino) doganale; *~ska slobodna zona* zona extradoganale; ~ *službenik* impiegato doganale; ~ *sporazum* trattato *m* doganale; *~ska stavka* voce *f* doganale; *~ska stopa* tasso *m* doganale; *~sko stovarište* scalo *m* doganale; ~ *stražar* guardia *f* di finanza; *~ska tarifa* tariffa doganale (di dazio); ~ *troškovi* spese *f pl* di dogana; *~ska unija* unione doganale; *~ske vlasti* autorità *f* doganale; *~sko zakonodavstvo* legislazione doganale; *slobodno ~sko skladište* deposito *m* franco; *slobodna ~ska zona* zona *f* exstradoganale

**carinjenje** *n* sdoganamento *m*; operazioni *f pl* doganali; il daziare *m*; ~ *pri uvozu* sdoganamento all'entrata; *pismena prijava vlasnika robe za* ~ dichiarazione *f* in iscritto del proprietario della merce; *tranzitno* ~ sdoganamento in transito

**carstvo** *n* impero *m; Austro-ugarsko* ~ l'impero austro-ungarico; *kolonijalno* ~ impero coloniale; *pad Zapadnog rimskog ~va* la caduta dell'impero romano d'occidente; *propast kolonijalnog ~va* il crollo degli imperi coloniali

**casus** *(lat)* caso *m*

**casus a nullo prestatur** *(lat) (za slučajno nastalu štetu niko ne odgovara)* per caso subito nessuno è responsabile per il danno

**casus fortuitus** *(lat) (slučajni događaj)* caso *m* fortuito

**casus maior** *(lat)* caso di forza maggiore; forza *f* maggiore

**cedent** *m (leg)* cedente *m*

**cedirati** *v* cedere

**cedulja** *f* biglietto *m*; foglietto *m*; scheda *f*; scontrino *m*; cedola *f*

**celibat** *m* celibato *m*

**celina** *f* interezza *f;* totalità *f;* integrità *f; teritorijalna* ~ integrità territoriale; *u ~ni* per intero; completamente

**celishodan** *adj* opportuno; *smatrati ~nim* ritenere (credere) opportuno

**celishodnost** *f* opportunità *f*

**celokupan** *adj* intero; tutto; totale; complessivo; *~ni iznos* l'intero importo; *~na šteta* danno totale

**cementara** *f* cementificio *m;* fabbrica *f* di cemento

**cena** *f* prezzo *m*; *aukciona* ~ prezzo d'asta; *berzanska* ~ prezzo di Borsa; *blokirana* ~ prezzo bloccato; *bruto* ~ prezzo lordo; *~ bez carine* prezzo non sdoganato; *~ fakture* prezzo di fattura; prezzo fatturato; *~ franko brod* prezzo franco bordo; prezzo franco sotto bordo; *~ franko fabrika* prezzo franco fabbrica; *~ franko granica* prezzo franco frontiera; *~ franko kolosek* prezzo franco binario; *~ franko obala* prezzo franco banchina; *~ franko odredište* prezzo franco domicilio; *~ franko skladište* prezzo franco magazzino; *~ franko stanica* prezzo franco stazione; *~ franko troškovi i vozarina* prezzo franco costo e nolo; *~ franko vagon* prezzo franco vagone; *~ franko troškovi, vozarina i osiguranje* prezzo franco costo, nolo e assicurazione; *~ i osiguranje (CI)* costo e assicurazione; *~ isporuke* prezzo di consegna; *~ koštanja* prezzo di costo; *~ na domaćem tržištu* prezzo sul mercato nazionale; *~ na malo* prezzo al dettaglio (al minuto); *~ na veliko* prezzo all'ingrosso; *~ najma* prezzo della locazione; *~ novca* prezzo del denaro; *~ oglasa* prezzo d'inserzione; *~ opcije* prezzo d'opzione; *~, osiguranje i prevoz (CIF)* costo, assicurazione, nolo (c.i.f.); *~ osiguranje, prevoz i provizija (CIF&C)* costo, assicurazione, nolo e provvigione (c.i.f.&c.); *~ osiguranje, prevoz, provizija i kamata (CIFCI)* costo, assicurazione, nolo e interesse (c.i.f.&i.); *~ osiguranje, prevoz i valutni rizik (CIF&E))* costo, assicurazione, nolo e cambio (c.i.f.&e.); *~ otuđivanja* prezzo d'alienazione; *~ po katalogu* prezzo di catalogo; *~ po kilometru* prezzo per chilometro; *~ po kursu (službenom)* prezzo alla pari; *~ ponude* prezzo di offerta; *~ potražnje* prezzo di domanda; *~ prema cenovniku* prezzo di listino; *~ preprodaje* prezzo di rivendita; *~ prevoza prtljaga* prezzo del trasporto di bagaglio; *~ pri zaključivanju (berze)* prezzo di chiusura; *~ procene* prezzo di stima; *~ proizvodnje* prezzo di fabbricazione; *~ radne snage* prezzo della manodopera; *~ rasprodaje* prezzo svendita; *~ s carinom* prezzo sdoganato; *~ s poštarinom* prezzo franco di porto; *~ s troškovima ambalaže* prezzo incluse spese d'imballaggio; *~ sa vozarinom (CFR)* prezzo costo e nolo (c.f.); *~ transporta* prezzo del trasporto; *~ u duture* prezzo in blocco; *~ u gotovini (kešu)* prezzo per contanti; prezzo per pronta cassa; *~ u pretplati* prezzo d'abbonamento; *~ ulaznice* prezzo d'ingresso; *~ upisa* prezzo di sottoscrizione; *~ uslužne ustanove* prezzo pubblico; *~ vozarine* prezzo del nolo; *~ za jedinicu* prezzo per unità; *~ za potrošača* prezzo di consumatore; *~ zakupa* prezzo d'affitto; *~ zlata* prezzo oro; *damping* ~ prezzo di dumping; *diferencijalna* ~ prezzo differenziale; *diskriminatorska* ~ prezzo discriminatorio; *dizanje ~na* aumento (rialzo) dei prezzi; *dnevna* ~ prezzo del giorno; prezzo della giornata; *dogovorena* ~ prezzo convenuto; *emisiona* ~ prezzo di emissione; *fabrička* ~ prezzo di fabbrica; *fantastična* ~ prezzo fantastico; *fakturisana* ~ prezzo fatturato (di fattura); *fiksirati ~nu* fissare il prezzo; *fiksna* ~ prezzo fisso; *fiktivna* ~ prezzo fittizio; *formirati ~nu* fare il prezzo; *franko* ~ prezzo franco; *garancijska* ~ prezzo di garanzia; *garantovana* ~ prezzo garantito; *globalna* ~ prezzo globale; *granična* ~ prezzo marginale; *indeksna* ~ prezzo indicativo; *interna* ~ prezzo interno; *inventarska* ~ prezzo d'inventario; *ispod ~ne* sotto prezzo; *izuzetna* ~ prezzo eccezionale; *izvozna* ~ prezzo d'esportazione; *jaka* ~ prezzo forte; *jedinična* ~ prezzo unitario; *jedinstvena* ~ prezzo unico; *klizna* ~ prezzo mobile; *knjigovodstvena* ~ prezzo contabile; *konkurentna* ~ prezzo competitivo (di concorrenza); *kontrolisana* ~ prezzo controllato; *kompenzacijska* ~ prezzo di compenso; *kotirana* ~ prezzo quotato; *krajnja* ~ prezzo estremo; *krajnje niska* ~ prezzo vile; prezzo svilito; *kupovna* ~ prezzo di compera; *lihvarska* ~ prezzo usurario; *likvidacijska* ~ prezzo di liquidazione; *limitna* ~ prezzo limite; *lojalna* ~ prezzo leale; *maksimalna* ~ prezzo massimo; *maksimirana* ~ prezzo calmiere; *marginalna* ~ prezzo marginale; *minimalna* ~ prezzo minimo; *monopolska* ~ prezzo di monopolio; *nabavna* ~ prezzo di acquisto; *najniža* ~ prezzo minimo; *najviša* ~



prezzo massimo; *nametnuta* ~ prezzo importo; *nedopuštena (nezakonita)* ~ prezzo illecito (proibitivo); *nepristupačna* ~ prezzo inaccessibile; *nesavesno dizanje* ~ incosciente aumento del prezzo; *nesavesno obaranje* ~ incosciente diminuzione del prezzo; *neto* ~ prezzo netto; *nominalna* ~ prezzo nominale; *normalna* ~ prezzo normale; *normativna* ~ prezzo normativo; *nuditi dobru ~nu* offrire un buon prezzo; *nuditi uz povoljnu ~nu* offrire a buon prezzo; *obračunska (u kompenzaciji)* ~ prezzo di compensazione; *odrediti ~nu* determinare il prezzo; *odobrena* ~ prezzo approvato; *ograničena* ~ prezzo limitato; *orijentaciona* ~ prezzo di orientamento; *osnovna* ~ prezzo base; *otkupna* ~ prezzo di riscatto; *označena* ~ prezzo segnato; *pad ~ne* discesa del prezzo; *paritetna* ~ prezzo equivalente; *paušalna* ~ prezzo forfettario; prezzo a tutto compreso; *po niskoj ~ni* a basso prezzo; *po minimalnoj ~ni* a minimo prezzo; *početna ~ (na aukciji)* prezzo di apertura; *podići ~nu* rialzare il prezzo; *politička* ~ prezzo politico; *ponuđena* ~ prezzo offerto; *popularna* ~ prezzo popolare; *popust u ~ni* sconto sul prezzo; *posebna* ~ prezzo speciale; *poslednja* ~ ultimo prezzo; *potrošačka* ~ prezzo di consumo; *povećanje ~ne* aumento del prezzo; *povišena* ~ prezzo elevato; *povlašćena* ~ prezzo di preferenza; prezzo in franchigia; *povoljna* ~ prezzo conveniente (favorevole, vantaggioso); *prava* ~ prezzo giusto; *predratna* ~ prezzo d'anteguerra; *preporučena* ~ prezzo raccomandato; *preterana* ~ prezzo esagerato (esorbitante); prezzo d'affezione; *previsoka* ~ prezzo eccessivo; *približna* ~ prezzo approssimativo; *prihvatljiva* ~ prezzo accettabile; *prikladna* ~ prezzo adeguato; *primenjena* ~ prezzo praticato; *pristupačna* ~ prezzo accessibile; *prividna* ~ prezzo fittizio; *prodajna* ~ prezzo di vendita; *prohibitivna* ~ prezzo proibitivo; *proizvodna* ~ prezzo di produzione; *prosečna* ~ prezzo medio; *razumna* ~ prezzo ragionevole; *redovna* ~ prezzo comune; prezzo ordinario; *redukovana* ~ prezzo ridotto; *redukovati ~nu* ridurre il prezzo; *reklamna* ~ prezzo di propaganda; *sezonska* ~ prezzo stagionale; *slobodna* ~ prezzo libero; *službena* ~ prezzo ufficiale; *smanjiti ~nu* diminuire il prezzo; *smešno niska* ~ prezzo irrisorio; *sniziti ~nu* calare il prezzo; *snižena* ~ prezzo ribassato; *sniženje ~ne* ribasso del prezzo; *specijalna* ~ prezzo speciale; *srednja* ~ prezzo medio; *srozana* ~ prezzo svilito; *stabilizovana* ~ prezzo stabilizzato; *stabilna* ~ prezzo stabile; *stalna* ~ prezzo fermo (stabile); *standardna* ~ prezzo standard; *stvarna* ~ prezzo reale; *subvencionirana* ~ prezzo sovvenzionato; *svetska* ~ prezzo mondiale; *tekuća* ~ prezzo corrente; *terminska* ~ prezzo a termine; *totalna* ~ prezzo totale; *tržišna* ~ prezzo di mercato (della piazza); *ugovorena* ~ prezzo pattuito; *ugovoriti ~nu* pattuire il prezzo; *ugovorna* ~ prezzo contrattuale; prezzo pattuito; *umerena* ~ prezzo moderato; *uslužna* ~ prezzo di favore; *uvozna* ~ prezzo d'importazione; *vanredna* ~ prezzo straordinario; *varijabilna* ~ prezzo variabile; *veštačka* ~ prezzo artificiale; *vezana* ~ prezzo vincolato (non libero); *visoka* ~ prezzo alto; *vrlo niska* ~ prezzo vile; *zaleđena* ~ prezzo bloccato; *zaštićena* ~ prezzo protetto; *zelenaška* ~ prezzo usurario; *zvanična* ~ prezzo ufficiale

**cenkanje** *n* stiracchiatura *f* (sul prezzo); mercanteggiamento *m*

**cenkati se** *v rifl* stiracchiare sul prezzo; mercanteggiare

**cenovnik** *m* listino *m* dei prezzi; prezzario *m;* tariffa *f; ~ dobavljača* prezzario di fornitore; *maksimirani* ~ calmiere *m*

**centar** *m* centro *m; ~ za obradu podataka* centro elaborazioni; *~ za profesionalnu orijentaciju* centro d'orientamento professionale; *disciplinski* ~ centro disciplinare; *distributivni* ~ centro di distribuzione; *društveni* ~ centro sociale; *kulturni* ~ centro culturale; *nastanjen* ~ centro abitato; *poslovni* ~ centro degli affari, *proizvodni* ~ centro di produzione; *sabirni* ~ centro di raccolta; *trgovački* ~ centro commerciale; *turistički* ~ centro turistico; *upravni* ~ centro direzionale; *vodeći* ~ centro pilota

**centrala** *f* centrale *f; električna* ~ centrale elettrica; *telefonska* ~ centrale telefonica

**centralizacija** *f* centralizzazione *f;* accentramento *m*

**centralizam** *m* centralismo *m; demokratski* ~ centralismo democratico

**cenzura** *f* censura *f, ~ dopisivanja* censura epistolare (della corrispondenza); *~ filmova* censura cinematografica; *~ štampe* censura sulla stampa; *~ reklame* censura pubblicitaria (sulla pubblicità); *filmska* ~ censura dei film; *poštanska* ~ censura postale; *pozorišna* ~ censura teatrale; *preventivna* ~ censura preventiva; *represivna* ~ censura repressiva

**cenzurisati** *v* far la censura; censurare

**cenzus** *m* censo *m; glasački* ~ censo elettorale

**cepidlačenje** *n* cavillo *m;* pedanteria *f;* sofisticheria *f; pravno* ~ cavillo giuridico

**cepidlačiti** *v* sottilizzare; pedanteggiare; sofisticare

**certifikat** *m* certificato *m; ~ o plovidbenosti broda* certificato di navigabilità; *havarijski* ~ certificato d'avaria; *skladišni* ~ certificato di deposito

**cesija** *f* cessione *f; akt o ~ji* atto di cessione; *~ dobara* cessione di beni; *~ dozvole (licence)* cessione di licenza; *~ duga* cessione di debito; *~ firme* cessione d'azienda; *~ kredita* cessione di credito; *~ mesto isplate* cessione pro soluto; *~ najma* cessione di locazione; *~ papira od vred-*

*nosti* cessione dei titoli di valore; ~ *patenta* cessione di brevetto; ~ *portfelja (menice)* cessione di portafoglio; ~ *prava* cessione di diritti; ~ *prvenstva* cessione di priorità; ~ *(prava) tužbe* cessione dell'azione; ~ *u svrhu naplate* cessione per incasso; ~ *ugovora* cessione di contratto; ~ *vlasništva* cessione di proprietà; *delimična* ~ cessione parziale; *dobrovoljna* ~ cessione volontaria; *dokument o ~ji* documento *m* di cessione; *globalna* ~ cessione globale; *prijateljska* ~ cessione amichevole; *prinudna* ~ cessione forzata; *sudska* ~ cessione giudiziaria; cessione giudiziale

**cesionar** *m* cessionario *m*

**cifra** *f* cifra *f*

**Ciganin** *m* Zingaro *m*; Tzigano *m*; Zigano *m*

**Ciganka** *f* Zingara *f*; Tzigana *f*; Zigana *f*

**ciganski** *adj* zingaresco; da zingaro; zigano; tzigano

**ciklus** *m* ciclo *m;* ~ *proizvodnog kapitala* ciclo del capitale produttivo; ~ *rada* ciclo di lavoro; ~ *raspodele* ciclo di distribuzione; ~ *realizacije* ciclo di realizzazione; *ekonomski* ~ ciclo economico; *konjukturni* ~ ciclo congiunturale; *privredni* ~ ciclo economico; *proizvodni* ~ ciclo di produzione

**cilj** *m* scopo *m;* fine *m;* obiettivo *m*; ~ *uzajamnog pomaganja* scopo mutualistico; ~ *zarade* scopo di lucro; *društveni* ~ scopo sociale; *neposredni* ~ *koji ugovorne strane žele postići zaključujući ugovor* lo scopo immediato che i contraenti intendono raggiungere con la stipulazione del contratto; *osnovni* ~ lo scopo precipuo; *postići* ~ raggiungere lo scopo; *promašiti* ~ fallire lo scopo; *sa ~em da* allo scopo di; a fine di; *skriveni* ~ secondo fine; *težiti za ~em* mirare ud uno scopo

**cinkarenje** *n* infamia *f*; (*prijavljivanje*) denunzia *f*; il denunziare *m*

**cinkariti** *v* infamare; (*prijaviti*) denunziare

**cinkaroš** *m* infame *m*; (*prijavljivač*) denunziatore *m*

**cionista** *m* sionista *m*

**cionistički** *adj* sionistico

**cionizam** *m* sionismo *m*

**Cirih** *m geogr* Zurigo *f*

**cirkular** *m (cirkularno pismo)* circolare *f;* lettera *f* circolare

**cirkulisati** *v* circolare

**cisterna** *f* cisterna *f;* ~ *za vodu* serbatoio idrico (d'acqua); bacino d'acqua; *brod* ~ nave cisterna

**citiranje** *n* il citare *m;* citazione *f*

**citirati** *v* citare

**civil** *m* borghese *m*; *u ~lu* in borghese

**civilizacija** *f* civilizzazione *f*; civiltà *f*

**civilizovan** *adj* civilizzato; civile

**civilni** *adj* civile; *~ni brak* matrimonio *m* civile; *~na deoba* divisione civile; *~no pravo* diritto civile; *~na smrt* morte civile

**cokla** *f* zoccolo *m*; battiscopa *f*; basamento *m*; piedistallo *m*

**col** *m* (*mera*) pollice *m*

**colovni** *adj* di pollice

**corpus delicti** (*lat*) corpo *m* di delitto; corpo del reato

**crn** *adj* nero; (*od sunca*) abbronzato; (*crnomanjast*) bruno; *~na berza* mercato *m* nero; borsa *f* nera; *~ni humor* umorismo *m* nero; *~ni lim* lamiera *f* nera; *~ni luk* cipolla *f*; *~na metalurgija* siderurgia *f*; *~ne misli* pensieri *m pl* tristi; *~na tačka* punto *m* nero; *~no vino* vino *m* rosso; (*aeron*) *~na kutija* scatola *f* nera

**crno** *n* nero *m; C~ more* Mar *m* Nero; *raditi na* ~ lavorare illegalmente; *staviti ~ na belo* mettere il nero sul bianco

**crnoberzijanac** *m* borsaro *m* nero

**Crno More** *n geogr* Mar *m* Nero

**crnomorski** *adj* del Mar Nero

**crpsti** *v* attingere; ~ *vodu* attingere acqua; ~ *vodu iz bunara* attingere acqua da un pozzo; ~ *vodu iz potoka* attingere acqua al ruscello; ~ *vodu iz reke* attingere acqua nel fiume

**crkveni** *adj* della chiesa; ecclesiastico; *~no pravo* diritto *m* ecclesiastico (canonico)

**crven** *adj* rosso; *C~ni krst* Croce *f* rossa; *~na krvna zrnca* globuli rossi del sangue; *~no svetlo* luce *f* rossa

**cunjanje** *n* (*preturanje*) il frugacchiare *m*; (*njuškanje*) il gironzolare *m*

**cunjati** *v* (*lunjati*) gironzare; brighellonare; (*njuškati*) fiutare; (*preturati*) frugacchiare

# Č

**čamac** *m* barca *f*; imbarcazione *f*; ~ *na vesla* barca a remi; ~ *za spasavanje* barca di salvataggio; barca insommergibile; *ribarski* ~ barca da pesca

**čarter** *m* noleggio *m;* charter *m*; ~ *broda* noleggio *m;* ~ *let* volo charter; *~-parti (isprava o brodskom ugovoru)* charter-partie; *vremenski* ~ time-charter; noleggio a tempo

**čas** *m* ora *f*; *iz ~sa u* ~ ad ora ad ora; *policijski* ~ ora di polizia; *prekovremeni ~ovi* ore supplementari; *u određeni* ~ all'ora fissata; all'ora stabilita

**čast** *f* onore *m;* dignità *f*; decoro *m;* ~ *čoveka je opšti postulat za poštovanje ljudskog dostojanstva* l'onore dell'uomo è un postulato generale per il rispetto della dignità umana; ~ *je pravo čoveka na lično osećanje vrednosti* l'onore è il diritto dell'uomo al sentimento personale del suo valore; ~ *i ugled* onore e reputazione; *imati* ~ avere l'onore; *krivična dela protiv ~ti i ugleda* reati contro l'onore e decoro; *posao ~ti* affare d'onore; *sud ~ti* tribunale d'onore; *u* ~ in onore di; *zakleti se u* ~ giurare sull'onore

**častoljublje** *n* ambizione *f*

**čedomorstvo** *n* infanticidio; ~ *zbog razloga časti* infanticidio per causa d'onore

**čedoubica** *m* infanticida *m*

**čedoubistvo** *n* infanticidio *m*

**ček** *m* assegno *m; antidatirani* ~ assegno antidatato; *avizirani* ~ assegno confermato; *bankarski* ~ assegno bancario; *barirani* ~ assegno sbarrato; *barirati* ~ sbarrare un assegno; *blanko* ~ assegno in bianco; *blokirani* ~ assegno bloccato; assegno colpito da fermo; *certificirani* ~ assegno certificato; *cirkularni* ~ assegno circolare; ~ *bez pokrića* assegno senza copertura; ~ *koji se može žirirati* assegno girabile; ~ *na donosioca* assegno al portatore; ~ *na ime* assegno nominativo; ~ *na inkaso* assegno all'incasso; ~ *na napaltu* assegno in riscossione; ~ *plativ u gotovini* assegno pagabile in contanti; ~ *po naredbi* assegno all'ordine; ~ *s garantovanim pokrićem* assegno a copertura garantita; ~ *s određenim mestom isplate* assegno su piazza; ~ *u korist* assegno da accreditare; ~ *u naplati* assegno in pagamento; ~ *za naplatu* assegno per incasso; ~ *za obračun* assegno per (solo) conteggio; *čekom* con assegno; *deplasirani* ~ assegno spostato; *devizni* ~ assegno in valuta estera; *dokumentovani* ~ assegno documentario; *domicilirani* ~ assegno localizzato; assegno fuori piazza; *efektni* ~ assegno di valore effettivo; *falsifikovani* ~ assegno falsificato; *gotovinski* ~ assegno ordinario; *isplaćeni* ~ assegno quietanzato; *isplatiti* ~ pagare un assegno; *izdati* ~ trarre un assegno; *lažni* ~ assegno falso; *lokalni* ~ assegno localizzato; *naplatiti* ~ incassare un assegno; *nebarirani* ~ assegno non sbarrato; *nepokriveni* ~ assegno a vuoto; assegno scoperto; *neprenosiv* ~ assegno non trasferibile; *obračunski* ~ assegno bancario da accreditare; *odbijen* ~ assegno respinto; *odbiti isplatu ~ka* respingere un assegno; *ograničen* ~ assegno a taglio limitato; *opozvati* ~ revocare un assegno; *overeni („vademekum")* ~ assegno certificato (vademecum); *overiti* ~ vidimare (vistare) un assegno; *platiti* ~ pagare un assegno; *podneti* ~ *na isplatu* presentare un assegno all'incasso; *pokriven* ~ assegno coperto; *pokriveni bankarski* ~ assegno bancario libero; *postdatirani* ~ assegno postdatato; *poštanski* ~ assegno postale; *potvrditi* ~ confermare un assegno; *potvrđen* ~ assegno confermato (autenticato); *prenosiv* ~ assegno trasferibile; *protestovani* ~ assegno protestato; *putnički* ~ assegno di viaggio; travellers-assegno; *rekta* ~ assegno non all'ordine; assegno non trasferibile; *robni* ~ assegno di merci; *saldo* ~ assegno perequativo; *turistički* ~ assegno turistico; *virmanski* ~ assegno bancario da accreditare; assegno storno; assegno per (solo) conteggio; *vratiti* ~ ritornare un assegno; *vući* ~ emettere un assegno; *zastareo* ~ assegno prescritto

**čekanje** *n* attesa *f*; aspettativa *f; privoleti na* ~ indurre all'attesa; accordare dilazione

**čestica** *f* particella *f; zemljišna* ~ particella del catasto; appezzamento *m* di terreno; *katastarska* ~ particella catastale; particella del catasto

**četvrt** *f* quartiere *m;* rione *m; gradska* ~ quartiere; *poslovna* ~ quartiere degli affari; *stambena* ~ quartiere residenziale; *trgovačka* ~ quartiere commerciale

**čin** *m (u službi)* grado *m;* rango *m* di servizio; *(delo, radnja)* atto *m;* azione *f;* fatto *m;* ~ *nelojalne konkurencije* atto di concorrenza sleale; ~ *pristupa* atto d'accessione; *deklarativan* ~ atto dichiarativo; *konačan* ~ atto finale; *materijalni* ~ atto materiale; *nedopušteni* ~ atto illecito; *nepostojeći* ~ atto inesistente; *neugodan* ~ atto increscioso; *ništavni* ~ atto nullo; *ozakonjen* ~ atto legalizzato; *potpuni* ~ atto perfetto; *pravni* ~ atto giuridico; *prividni* ~ atto apparente (fittizio, simulato); *protivpravni* ~ atto antigiuridico; *svršeni* ~ fatto compiuto; *zateći nekoga u vršenju ~na* cogliere qcn sul fatto

**činidba** *f (vidi i prestacija)* prestazione *f; delimična* ~ prestazione parziale; *glavna* ~ prestazione principale; *maksimalna* ~ prestazione massimale; *minimalna* ~ prestazione minimale; *nemoguća* ~ prestazione impossibile; *periodična* ~ prestazione periodica; *prethodna* ~ prestazione precedente; *sporedna* ~ prestazione accessoria; *sukcesivne ~be* prestazioni successive; *ugovorena* ~ prestazione concordata

**činilac** *m* fattore *m;* autore *m;* facitore *m;* colui che fa

**činovnik** *m (vidi i službenik)* funzionario *m;* impiegato *m; konzularni* ~ agente *m* consolare

**činovništvo** *n* impiegati *m pl*

**činjenica** *f* fatto *m;* ~ *je da* il fatto è che; ~ *je* sta nel fatto; *~ce koje su proizašle iz postupka* le risultanze di fatto emerse dal processo; *ekonomska* ~ fatto economico; *jurističke ~ce* fatti giuridici; *nesporna* ~ fatto indiscutibile; *notorna* ~ fatto notorio; *nova* ~ fatto nuovo; *opravdavajuća* ~ fatto giustificativo; *otežavajuća* ~ fatto aggravante; *pravna* ~ fatto giuridico; *pravno relevantne ~ce* fatti giuridicamente rilevanti; *procesna* ~ fatto processuale; *sporna* ~ fatto controverso; *svršena* ~ fatto compiuto; *važna* ~ fatto importante

**činjenični** *adj* di fatto; *besprekorna ~na ocena* apprezzamento *m* di fatto incensurabile; *~no pitanje* questione *f* di fatto; *~no stanje* fattispecie *f;* stato di fatto; *~no stanje presude* fattispecie della sentenza; *ispravljanje ~og stanja* rettifica *f* della sentenza; *pogrešno utvrđeno ~no stanje* accertamento erroneo della fattispecie; *pravno ~no stanje* fattispecie giuridica; *zakonsko ~no stanje krivičnog dela* fattispecie legale del reato

**činjenje** *n* prestazione *f;* ~ *mesto ispunjenja* prestazione in luogo di pagamento; ~ *ne predstavlja krivično delo* il fatto non costituisce reato; ~ *u novcu* prestazione in denaro; prestazione pecuniaria; ~ *usluge* prestazione di servizio; *delimično* ~ prestazione parziale; *deljivo* ~ prestazione divisibile; *glavno* ~ prestazione principale; *lično* ~ prestazione personale; *maksimalno* ~ prestazione massimale; *minimalno* ~ prestazione minimale; *nedeljivo* ~ prestazione indivisibile; *negativno* ~ prestazione negativa; *nemoguće* ~ prestazione impossibile; *obavezan na* ~ obbligato alla prestazione; *periodično* ~ prestazione periodica; *pozitivno* ~ prestazione positiva; *prethodno* ~ prestazione precedente; *rok izvršenja ~nja* termine per l'esecuzione della prestazione; *sporedno* ~ prestazione accessoria; *sukcesivno* ~ prestazioni successive; *ugovoreno* ~ prestazione concordata

**čistka** *f* epurazione *f;* purga *f; politička* ~ epurazione *f*

**čitanje** *n* lettura *f;* ~ *presude* lettura della sentenza

**član** *m* socio *m;* membro *m;* articolo *m; aktivni* ~ membro attivo; *biti* ~ *(nekog odbora)* far parte di; ~ *akademije* membro dell'Accademia; ~ *apelacionog suda* consigliere *m* della Corte d'Appello; ~ *dobrotvor* membro benefico; ~ *dužnik* membro moroso; ~ *kasacionog suda* consigliere *m* della Corte di Cassazione; ~ *koalicije* membro di coalizione; ~ *komisije* membro della commissione; ~ *konzorcijuma (konsort)* membro del consorzio; ~ *korporacije* membro della corporazione; ~ *nacionalnog saveta* consigliere *m* nazionale; ~ *osnivač* membro fondatore; socio fondatore; ~ *parlamenta* membro del parlamento; ~ *po (svome) položaju* membro di diritto; ~ *po pravu* membro di diritto; ~ *saveta* membro del consiglio; ~ *saveznog izvršnog veća* membro del Consiglio esecutivo federale; ~ *sindikata* membro del sindacato; ~ *udruženja* membro dell'unione; ~ *ugovora* articolo del contratto; ~ *veća* membro del collegio; ~ *vlade* membro del governo; ~ *zakona* articolo d'una legge; *~vi porodice* membri della famiglia; *dodatni* ~ articolo addizionale; *dopisni* ~ membro corrispondente; *efektivan* ~ membro effettivo; *izborni* ~ membro elettivo; *kooptirani* ~ membro cooptato; *nestalni* ~ membro temporaneo; *počasni* ~ membro onorario; *pomoćni* ~ membro aggiunto; *prema (shodno) ~nu...* ai sensi dell'articolo ...; in conformità dell'articolo ...; *pridruženi* ~ membro associato; *redovni* ~ membro effettivo; *stalni* ~ membro permanente; *upisani* ~ membro iscritto

**članak** *m* articolo *m; članska karta* tessera *f* di socio; tessera sociale; *člankopisac* articolista *m* e *f;* autore *m* dell'articolo; *dodatni* ~ articolo addizionale; *dokazni* ~ articolo probatoriale; *novinski* ~ articolo di giornale; *uvodni* ~ articolo di fondo; editoriale *m*



**članstvo** *m* qualità *f* di membro; appartenenza *f;* ~ *u kasi* affiliazione a una cassa; *počasno* ~ qualità di membro d'onore; *prinudno* ~ affiliazione obbligatoria

**čovečan** *adj* umano

**čovečanstvo** *n* umanità *f*

**čovečnost** *f* umanità *f;* natura *f* umana; sentimento *m* umano

**čovek** *m* uomo *m; aktivan* ~ uomo d'azione; *~ova okolina* ambiente *m; častan* ~ uomo d'onore; ~ *od poverenja* uomo di fiducia; *iskorišćavanje ~ka po ~ku* sfruttamento dell'uomo sull'uomo; *mere zaštite i unapređenja ~ove okoline* misure per la tutela ed incremento dell'ambiente; *popustljiv* ~ uomo facile a trattare; *poslovan* ~ uomo d'affari; *zagađivanje ~ove okoline* inquinamento dell'ambiente; *zreo* ~ uomo fatto

**čupati** *v (koga za kosu)* tirare qcn per i capelli

**čuvanje** *n* custodia *f,* guardia *f;* conservazione *f;* tutela *f;* cura *f;* ~ *i gajenje dece* custodia e educazione dei figli; ~ *stvari date u zalog* conservazione della cosa data in pegno; ~ *tajne* custodia del segreto; *dati na* ~ depositare; dare in deposito; *nesavesno* ~ *društvene imovine* custodia incosciente del patrimonio sociale

**čuvar** *m* guardiano *m;* custode *m;* ~ *granice* guardia-frontiera; ~ *javnog reda* guardia di pubblica sicurezza; ~ *lova* guardacaccia *m;* ~ *pečata* guardasigilli *m;* ~ *ribolova* guardapesca *m;* ~ *šuma* guardia forestale; *noćni* ~ guardia notturna

**čuvarina** *f* mercede *f* del custode; spettanza *f* per la custodia

**čuvati** *v* custodire; vigilare; aver cura di; conservare, tutelare; ~ *na hladnom mestu* tenere al fresco; ~ *tajnu* custodire un segreto; serbare un segreto

**čvrst** *adj* forte; solido; fisso; fermo; *~ta cena* prezzo fisso; *~ta garancija* garanzia ferma; *~ti kursevi* corsi fissi; cambi sostenuti; *~ta ponuda* offerta ferma; *~ta porudžbina* ordinazione ferma; *~ta valuta* valuta forte

# Ć

**ćelija** *f* cella; cellula *f*, *komunistička* ~ cellula comunista; *partijska* ~ cellula del partito; *zatvorska* ~ cella di rigore

**ćirilica** *f* alfabeto *m* cirilliano; alfabeto cirillico; *ruska* ~ alfabeto cirillico russo; *srpska* ~ alfabeto cirillico serbo

**ćorsokak** *m* vicolo *m* cieco

**ćutanje** *n* silenzio *m;* il tacere *m;* ~ *je negativna činjenica propuštanja svake izjave* silenzio è un fatto negativo, omissione di qualsiasi dichiarazione; ~ *samo po sebi ne smatra se prihvatanjem ponude i stoga ne dovodi do zaključenja ugovora, već jedino ako je bio dužan da se izjasni* il silenzio da solo non si considera accettazione dell'offerta e perciò non produce la stipulazione del contratto, eccetto il caso quando era in dovere di dichiararsi; *uporno* ~ silenzio ostinato; *zlonamerno* ~ silenzio maligno

# D

**daća** *f* tributo *m;* contribuzione *f*; *(povodom smrti)* banchetto *m* funerale; *nasledna* ~ contratto *m* d'enfiteusi

**daktilograf** *m* dattilografo *m*

**daktiloskopija** *f* dattiloscopia *f*; ~ *sumnjivih osoba* dattiloscopia di persone sospette; ~ *okrivljenog* dattiloscopia dell'imputato

**damping** *m* dumping *m;* ~ *cena* prezzo di dumping; ~ *deviza* dumping valutario (di valuta); *politika ~ga* politica del dumping

**dan** *m* giorno *m;* giornata *f*, *Badnji* ~ vigilia di Natale; *~danas* oggigiorno; al giorno d'oggi; ~ *dospeća* giorno di scadenza (di respiro); ~ *dospeća kamata* giorno di scadenza degli interessi; ~ *isplate (plate)* giorno di paga (di pagamento); ~ *isporuke* giorno di consegna; ~ *ispunjenja (izvršenja)* giorno dell'adempimento (di esecuzione); ~ *izbora* giorno di elezione; ~ *izdanja* giorno d'emissione; ~ *izvlačenja* giorno di sorteggio; ~ *ležarine* giorno di sosta; ~ *mirovanja (na berzi)* giorno di riposo; ~ *obračuna (na berzi)* giorno della liquidazione; ~ *odgode* giorno di dilazione; ~ *otpreme* giorno di spedizione; ~ *plaćanja* giorno di paga; giorno di pagamento; ~ *početka obračuna* giorno di decorrenza; ~ *prijema publike* giorno di ricevimento di pubblico; ~ *početka* giorno utile; ~ *rasprave* giorno d'udienza; ~ *raspuštanja (narodne skupštine)* giorno della dissoluzione (dell'Assemblea popolare); ~ *sednice* giorno di seduta; ~ *stojnice* giorno di stallia; ~ *suđenja* giorno di processo; ~ *zakašnjenja* giorno di ritardo; ~ *zaključenja bilansa* giorno di chiusura del bilancio; *do mesec ~na od danas* a un mese data; *kalendarski* ~ giorno civile; *određeni* ~ *dospeća* giorno di rispetto; *osmočasovni (radni)* ~ giornata di otto ore; *potpun radni* ~ giornata intera di lavoro; *praznični* ~ giorno festivo; *radni* ~ giorno di lavoro; giorno feriale; giornata lavorativa; *sajamski* ~ giorno di fiera; *sedmočasovni radni* ~ giornata di sette ore; *skraćeni radni* ~ giornata di lavoro ridotta; *Sudnji* ~ giorno finale (del Giudizio); *živeti iz ~na u* ~ vivere alla giornata

**današnji** *adj* d'oggi; odierno; *u ~nje doba* al giorno d'oggi; oggidì

**danguba** *f* perdita *f* di tempo; *(stojnica)* stallia *f; (ležarina)* magazzinaggio *m;* spese *f pl* di giacenza

**dar** *m* dono *m;* regalo *m;* omaggio *m;* ~ *kod primanja ili davanja mita* regalo per corrompere

**darovani** *m* donatario *m*

**darovanje** *n* donazione *f*; ~ *za slučaj smrti* donazione a causa di morte; ~ *između živih osoba* donazione fra vivi; *~ni ugovor* contratto di donazione; *forma ~nog ugovora* forma *f* del contratto di donazione; *nagradno* ~ donazione rimunerativa; *neopozivost ~nja* irrevocabilità delle donazioni; *obavezno* ~ donazione obbligatoria; *opozivanje ~nja* revocabilità delle donazioni; *opozivanje ~nja radi oštećenja zakonitog dela* revocabilità delle donazioni per lesione della legittima; *posredno* ~ donazione indiretta; *uzajamno* ~ donazione reciproca

**darovati** *v* donare; regalare

**dati** *v* dare; consegnare; ~ *avans* concedere un'anticipazione; versare un acconto; ~ *dopunska sredstva* accordare fondi supplementari; ~ *na čuvanje* depositare; ~ *na veresiju* dare a credito; ~ *(dodeliti) najboljem ponuđaču* aggiudicare al miglior offerente; ~ *instrukcije* dare le istruzioni; ~ *kredit* accordare (concedere) un credito; ~ *nalog* dare disposizione; ~ *ponudu* offrire; fare offerta; ~ *popust* concedere uno sconto; accordare un abbuono; ~ *posebnu olakšicu* accordare una particolare facilitazione; ~ *priznanicu* dare la quietanza; dare la ricevuta; ~ *preporuku* raccomandare; dare le raccomandazioni; ~ *priliku* dare occasione; ~ *pristanak* dare il consenso; ~ *prvenstvo nečemu* dare la preferenza a qcs; preferire; ~ *u zakup (kuću)* affittare; dare in pigione; ~ *u zakup (brod)* noleggiare; dare a nolo; ~ *u zalog* dare in pegno; ~ *(dodeliti) ugovor* aggiudicare il contratto

**datirati** *v* datare; apporre la data

**datoteka** *f* banca *f* dati

**datum** *m* data *f*; *bez ~ma* senza data; *današnji ~* data odierna; *~ dospeća* data di scadenza; *~ i mesto izdanja* data e luogo di emissione; *~ isporuke* data di consegna; *~ isteka roka* data di scadenza; *~ izdanja (emisije)* data di rilascio (di emissione); *~ knjiženja* data d'allibramento (di registrazione); *~ otplate* data di pagamento a termine; *~ plaćanja* data di pagamento; *~ poštanskog žiga* data del timbro postale; *~ rođenja* data di nascita; *~ smrti* data di morte; *~ stupanja na snagu* data d'entrata in vigore; *~ zaključka* data della chiusura; *do ~ma od* fino alla data di; *najnovijeg ~ma* in data recente; *odgoditi ~* prolungare la data; *odrediti ~* fissare la data; *produžiti ~* prorogare la data; *starog ~ma* di vecchia data; *staviti ~* datare; apporre la data; *staviti kasniji ~* postdatare; *ugovoriti ~* concordare la data

**datumar** *m* timbro *m* a data

**davalac** *m* datore *m*; donatore *m*; *~ krvi* donatore di sangue; *~ menice* datore di una cambiale; *~ naloga* datore d'ordine; ordinatore *m*; *~ punomoći* mandante *m*; *~ radnje* conduttore *m* d'opera; *~ službe* datore di lavoro; *~ stana na korišćenje* datore dell'abitazione in utenza; *~ u zakup* appaltatore *m*; *~ usluga* prestatore *m* dei servizi *m pl*; *~ zajma* prestatore *m*; *~ zajma na zalog* prestatore su pegno; *~ zakupa* locatore *m* d'affitti; *~ zaloga* datore di pegno

**davanje** *n* prestazione *f*; conferimento *m*; *~ broda u zakup* noleggio; *~ izdržavanja* prestazione alimenti; *~ jemstva* prestazione della garanzia; *~ kapitala* conferimento di capitale; *~ koncesije* conferimento di concessione; *~ lažnog iskaza* deposizione d'una falsa testimonianza; *~ miraza* costituzione *f* di dote; *~ mita* corruzione *f*; corrompimento *m*; *~ novca* conferimento in denaro (di denaro); *~ osiguranja* prestazione dell'assicurazione (di cauzione); *~ pod zakup* appaltare; *~ porudžbine* conferimento dell'ordine; *~ punomoći* conferimento di procura; *~ računa* resa *f* dei conti; rendimento *m* dei conti; *~ u gotovom* prestazione in contanti; *~ u naturi* conferimento in natura; *~ u novcu* prestazione in denaro; *dopunsko ~* conferimento supplementare; *doživotno ~* prestazione per tutta la vita; *pokušaj ~nja mita* istigazione *f* alla corruzione; *socijalna ~nja* prestazioni sociali

**dažbina** *f* tributo *m*; tassa *f*; contribuzione *f*; *carinska ~* diritti *m pl* di dogana; *~ za korišćenje* tassa d'utilizzazione; *~ za registraciju* tassa di registrazione; *~ za upis u registar* tassa di registro; *državna ~* tassa erariale; *javne ~ne* contribuzioni pubbliche; *jedinstvena ~* tassa unica; *izmiriti (platiti) ~nu* pagare un tributo; *nametnuti ~nu* imporre un tributo; *oslobođen ~ne* esente da tributo; *paušalna ~* tassa forfettaria; *poreska ~* tributo fiscale; *sporedna ~* tassa accessoria; *trgovačka ~* tributo commerciale

**debalans** *m* squilibrio *m*; sbilancio *m*; differenza *f*; *~ aktive i pasive* sbilancio fra entrate e uscite; *~ potražnje i ponude* squilibrio tra la domanda e l'offerta

**debata** *f* dibattito *m*, discussione *f*; *generalna ~* dibattito generale; *parlamentarna ~* dibattito parlamentare; *prethodna ~* dibattito preliminare; *zaključiti ~tu* chiudere il dibattito

**deblokiranje** *n* sbloccamento *m*; sblocco *m*; *~ bankarskog računa* sblocco di conto bancario; *~ kredita* sblocco di crediti; *~ sredstava* sblocco dei fondi; *~ zamrznutog kredita* sbloccamento di credito congelato

**deblokirati** *v* sbloccare

**decenija** *f* decennio *m*

**decentralizacija** *f* decentramento *m*, *~ industrije* decentramento delle industrie; *~ kapitala* decentramento dei capitali; *~ uprave* decentramento amministrativo

**decentralizovati** *v* decentrare; decentralizzare

**de fakto** de facto *(lat)*

**defetist(a)** *m* disfattista *m*

**defetizam** *m* disfattismo *m*; *ekonomski ~* disfattismo economico; *politički ~* disfattismo politico; *vojnički ~* disfattismo militare

**deficit** *m* deficit *m*; disavanzo *m*; eccedenza del passivo sull'attivo; *budžetski ~* spareggio *m* di bilancio; deficit di bilancio; *čist ~* disavanzo netto; *~ platnog bilansa* deficit della bilancia dei pagamenti; *pokriti ~* coprire un deficit; colmare un deficit; *poslovni ~* disavanzo d'esercizio; deficit d'esercizio (di gestione); *stalni ~* deficit permanente

**deficitaran** *adj* deficitario; *~ bilans* bilancio *m* deficitario; *~na roba* articolo *m* deficitario

**definicija** *f* definizione *f*, *zakonska ~* definizione legale

**definisati** *v* definire

**deflacija** *f* deflazione *f*; *~ cena* deflazione dei prezzi

**defloracija** *f* deflorazione *f*; sverginamento *m*

**defraudacija** *f (vidi i pronevera)* defraudamento *m*; defraudazione *f*

**defraudant** *m* defraudatore *m*

**degradacija** *f* degradazione *f*

**dejstvo** *n* effetto *m*; attività *f*; *~ inter pater* effetto inter pater; *~ među strankama* effetto inter partes; *~ prema svima* effetto erga omnes; *~ presude* effetto di decisione; *~ protiv trećih* effetto verso terzi; *građansko pravno ~ braka* effetto civile di matrimonio; *imati povratno ~* avere un effetto retroattivo; *oslobađajuće ~* effetto di liberazione; *povratno ~* effetto retroattivo; *pravno ~* effetto legale; *relativno ~* effetto relativo; *retroaktivno ~* effetto retroattivo; *rezolutivno ~* effetto risolutivo; *s neposrednim ~vom* con effetto immediato; *suspenzivno ~* effetto sospensivo



**dejstvovati** *v* agire; *povratno ~* retroagire

**de jure** di diritto; de iure *(lat)*

**dekan** *m* decano *m*; *~ fakulteta* preside *m* della facoltà

**dekanat** *m* decanato *m*

**deklaracija** *f* dichiarazione *f*; *carinska ~* dichiarazione doganale (di dogana); *~ blokade* dichiarazione di blocco; *~ načela* dichiarazione di principio; *~ o nestalnosti* dichiarazione d'instabilità; *~ o neutralnosti* dichiarazione di neutralità; *~ o nezavisnosti* dichiarazione d'indipendenza; *~ o prioritetu* dichiarazione di priorità; *~ o reciprocitetu* dichiarazione di reciprocità; *~ prava čoveka i građanina* dichiarazione dei diritti dell'uomo e del cittadino; *~ prava* dichiarazione dei diritti; *~ robe* dichiarazione della merce; *~ vrednosti* dichiarazione del valore; *izlazna ~* dichiarazione di uscita; *izvozna ~* dichiarazione di esportazione; *međunarodna carinska ~* dichiarazione internazionale per la dogana; *tranzitna ~* dichiarazione di transito; *uvozna ~* dichiarazione di importazione

**deklarativan** *adj* dichiarativo; *~ni akt* atto dichiarativo; *~na presuda* sentenza dichiarativa; *~ni upravni akt* atto dichiarativo amministrativo

**dekoncentracija** *f* deconcentrazione *f*; *(comm)* dispersione *f*

**dekret** *m* decreto *m*; *~ o imenovanju* decreto di nomina; *~ o odgodi* decreto di rinvio; *~ o pomilovanju* decreto d'amnistia (di grazia); *~ o postavljenju* decreto di nomina; *~ predsednika republike* decreto del Presidente della Repubblica; *~ o raspuštanju* decreto di scioglimento; *~ sa zakonskom snagom* decreto legge; *međuministarski ~* decreto interministeriale, *poništavajući ~* decreto di cassazione; *predsednički ~* decreto presidenziale; *resorni ~* decreto ministeriale; *vladin ~* decreto governativo; *zakonodavni ~* decreto legislativo

**dekujus** *(lice posle čije smrti ostaje nasleđe)* de cujus *m*

**delacija** *f* delazione *f*, *~ nasledstva* delazione dell'eredità

**delatnost** *f* attività *f*; *administrativna ~* attività amministrativa; *bankarska ~* attività bancaria; *berzanska ~* attività borsistica; *~ preduzeća* attività aziendale; *~ sa naknadom* attività rimunerata; *društvena ~* attività sociale; *ekonomska ~* attività economica, *industrijska ~* attività industriale; *izborna ~* attività elettorale; *nedozvoljena ~* attività illecita; *neprekidna ~* attività continua; *nezakonita ~* attività illecita; *plaćena ~* attività rimunerata (salariata); *politička ~* attività politica; *poslovna ~* attività commerciale; *prevoznička ~* attività di trasporto; *primarna ~* attività primaria; *profesionalna ~* attività professionale; *proizvodna ~* attività produttiva; *radna ~* attività lavorativa; *razviti političku ~* evolvere l'attività politica; *reklamna ~* attività pubblicitaria; *revolucionarna ~* attività rivoluzionaria; *sezonska ~* attività stagionale; *službena ~* attività di servizio; *sporedna ~* attività secondaria; *subverzivna ~* attività sovversiva; *trgovačka ~* attività commerciale; *unosna ~* attività lucrosa; *zakonodavna ~* attività legislativa; *zanatska ~* attività artigianale; *zavisna ~* attività dipendente

**delegacija** *f* delegazione *f*, *aktivna ~* delegazione attiva; *~ nadležnosti* delegazione di competenza; *~ radnika* delegazione di operai; *~ suda* delegazione d'un tribunale; *~ vlasti* delegazione del potere; delegazione di potestà; *~ za primirje* delegazione d'armistizio; *neprava (imperfektna) ~* delegazione imperfettiva; *pasivna ~* delegazione passiva; *privredna ~* delegazione economica; *trgovinska ~* delegazione commerciale; *zakonodavna ~* delegazione legislativa

**delegat** *m* delegato *m*; *~ personala* delegato del personale; *privredni ~* delegato economico; *vladin ~* delegato governativo (del governo)

**delegatar** *m (primalac uputnice)* ricevitore *m* di vaglia

**delegirati** *v* delegare

**delikt** *m* delitto *m*; *~ bez predumišljaja* delitto preterintenzionale; *~ protiv države* delitto contro la personalità dello Stato; *~ iz nehata* delitto colposo; *~ u građanskom pravu* delitto nel diritto civile; *~ u krivičnom pravu* delitto nel diritto penale; *fiskalni ~* delitto fiscale; *izvršen ~* delitto consumato; *kolektivni ~* delitto collettivo; *komisivni ~ (činjenjem)* delitto di commissione; *običan ~* delitto comune; *omisivni ~* delitto d'omissione; *politički ~* delitto politico; *ponovljen ~* delitto continuato; *privredni ~* delitto economico; *saobraćajni ~* delitto di traffico; *štamparski ~* delitto di stampa; *uobičajeni ~* delitto abituale

**deliktan** *adj* delittuoso; *~ne namere* intenzioni *f pl* delittuose; *~na sposobnost* capacità *f* a delinquere; capacità criminale

**delilac** *m* divisore *m*

**delimičan** *adj* parziale; *~ indosament* girata parziale; *~na isporuka* consegna ripartita; *~no ispunjene obaveze* adempimento parziale dell'obbligo; *~ izbor* elezione parziale; *~ni nedostaci* difetti parziali; *~na ništavnost* nullità parziale; *~no ovlašćenje* autorizzazione limitata; *~na poslovna sposobnost* capacità d'agire parziale; *~no plaćanje* pagamento parziale; *~na pošiljka* spedizione parziale; *~na presuda* sentenza parziale

**delinkvencija** *f* delinquenza *f*; criminalità *f*; *izveštaj o maloletničkoj ~ji u Italiji* relazione sulla delinquenza minorile in Italia

**delinkvent** *m* delinquente *m*; ~ *iz navike* delinquente d'abitudine; ~ *sa smanjenom odgovornošću* delinquente a responsabilità limitata; *maloletni* ~ delinquente minorile; *neodgovorni* ~ delinquente irresponsabile; *profesionalni* ~ delinquente professionale; *rođeni* ~ delinquente nato; *slučajni* ~ *(sticajem okolnosti)* delinquente occasionale

**delirijum tremens** delirio *m* alcoolico; delirium tremens; pazzia *f* etilica

**deliti** *v* dividere; spartire; distribuire; ~ *dividendu* distribuire un dividendo; ~ *profit* dividere i profitti

**delkredere** *(jemčevina)* del credere; *provizija* ~ provvigione *f* del credere

**delo** *n* atto *m*; opera *f*; lavoro *m*; fatto *m*; ~ *dobročinstva* opera di beneficenza; ~ *prevare* atto fraudolento; ~ *protiv naroda i države* atto antinazionale; ~ *suda* atto giudiziario; *falsifikovano* ~ atto falsificato; opera contraffatta; *inkriminisano* ~ fatto incriminato; *jurističko* ~ fatto giuridico; *kolektivno* ~ opera collettiva; atto collettivo; *milosrdno* ~ opera pia; *naučno* ~ opera scientifica; *nedozvoljeno* ~ atto illecito; *parnično* ~ atto processuale; *posmrtno* ~ opera postuma; *pripremno* ~ atto preparatorio; *protivpravno* ~ atto illegale; *sprovesti u* ~ realizzare; effettuare; *tuđe* ~ fatto altrui; *ugovor o ~lu* contratto di locazione e conduzione di opere; *umetničko* ~ opera artistica; *vansudsko* ~ atto stragiudiziale; *zabranjeno* ~ atto (fatto) illecito; *zateći na ~lu* cogliere sul fatto; *zlo* ~ misfatto; reato; *životno* ~ opera di tutta una vita

**delokrug** *m (vidi i nadležnost)* ambito *m*; competenza *f*; campo *m* d'attività; *sudski* ~ giurisdizione *f*

**delovanje** *n* effetto *m*; attività *f*; ~ *inter pater* effetto inter pater; ~ *među strankama* effetto inter partes; ~ *prema svima* effetto erga omnes; ~ *presude* effetto di decisione; ~ *protiv trećih* effetto verso terzi; *građansko pravno* ~ *braka* effetto civile di matrimonio; *imati povratno* ~ avere un effetto retroattivo; *oslobađajuće* ~ effetto di liberazione; *povratno* ~ effetto retroattivo; *pravno* ~ effetto legale; *relativno* ~ effetto relativo; *retroaktivno* ~ effetto retroattivo; *rezolutivno* ~ effetto risolutivo; *s neposrednim ~njem* con effetto immediato; *suspenzivno* ~ effetto sospensivo

**deložacija** *f* sloggiamento *m*; sloggio *m* (forzoso)

**deložirati** *v (nešto ili nekog protiv volje iseliti iz neke prostorije)* sloggiare

**deljenje** *n* divisione *f*; partizione *f*; separazione *f*; distribuzione *f*; ~ *nasledstva* partizione d'eredità; ~ *rizika* ripartizione dei rischi; ~ *u naturi* partizione in natura; ~ *zajedničke imovine* separazione *f* dei beni; *sporazumno* ~ divisione consensuale; *sudsko* ~ partizione giudiziaria; *sudsko* ~ *zajedničke imovine* separazione dei beni giudiziaria

**deljiv** *adj* partitivo; divisorio; *~ve stvari* cose *f pl* divisibili

**demanti** *m* smentita *f*; *zvanični* ~ smentita ufficiale

**demantovati** *v* smentire; dare una smentita; ~ *vest* smentire una notizia

**demarkacija** *f* demarcazione *f*; *linija ~je* linea di demarcazione

**demarš** *m (vidi i korak)* passo *m* diplomatico; demarche *m (fr)*; *diplomatski* ~ passo diplomatico; intervenzione *f* diplomatica

**demencija** *f* demenza *f*; *staračka* ~ demenza senile

**demilitarizacija** *f* demilitarizzazione *f*, smilitarizzazione *f*

**demilitarizovati** *v* demilitarizzare; smilitarizzare

**demobilisati** *v* smobilitare

**demobilizacija** *f* smobilitazione *f*

**demografija** *f* demografia *f*

**demografski** *adj* demografico; *~ska politika* politica *f* demografica; ~ *priraštaj* incremento *m* demografico; ~ *pritisak* pressione *f* demografica; *~ska statistika* statistica *f* demografica

**demokrata** democratico *m*

**demokratija** *f* democrazia *f*; ~ *starog veka* democrazia antica; *društvena* ~ democrazia sociale; *narodna* ~ democrazia popolare; *neposredna* ~ democrazia diretta; *parlamentarna* ~ democrazia parlamentare; *predsednička* ~ democrazia presidenziale; *reprezentativna* ~ democrazia rappresentativa

**demokratizacija** *f* democratizzazione *f*

**demokratizovati** *v* democratizzare

**demokratski** *adj* democratico

**demonstracija** *f* dimostrazione *f*; presentazione *f*; manifestazione *f*; ~ *poverenja* dimostrazione di fiducia; ~ *sile* dimostrazione di forza; *masovna* ~ dimostrazione di massa; *praktična* ~ dimostrazione pratica; *politička* ~ dimostrazione politica; *ulična* ~ dimostrazione di piazza

**demonstrant** *m* dimostrante *m*

**demonstrirati** *v* dimostrare; fare una dimostrazione

**demoralisanje** *n* demoralizzazione *f*

**demoralisati** *v* demoralizzare

**denacifikacija** *f* denazificazione *f*

**denacionalizacija** *f* denazionalizzazione *f*; snazionalizzazione *f*

**denacionalizovati** *v* snazionalizzare

**denatalitet** *m (opadanje broja rađanja)* denatalità *f*

**denuncijacija** *f* delazione *f*; notificazione *f*

**denuncijant** *m* delatore *m*

**deo** *m* parte *f*; porzione *f*; pezzo *m*; *alikvotan* ~ parte aliquota; ~ *aktive* parte dell'attivo; ~ *dobitka* parte degli utili; ~ *kredita* parte del credito; ~ *na slobodnom raspolaganju* porzione disponibile; ~ *nasledstva* parte ereditata; parte d'eredità; ~ *odgovornosti* parte di responsabilità; ~ *opšteg fonda* parte di fondo comune; ~ *po glavi* percento *m* per la testa; ~ *potraživanja* parte dell'avere; ~ *premije* parte di premio; ~ *suvlasništva* parte di comproprietà; ~ *tereta* parte del carico; *drugorazredni* ~ parte secondaria; *lavovski* ~ parte del leone; *nasledni* ~ parte ereditata; *nužni* ~ parte riservata; *oporezivi* ~ parte imponibile; *proporcionalni* ~ parte proporzionale; *raspoloživi* ~ porzione disponibile; *rezervni* ~ pezzo di ricambio; *sastavni (bitni)* ~ parte integrante; *suvlasnički* ~ parte comproprietaria; *zapleniv* ~ parte confiscabile; parte sequestrabile; *značajni* ~ *uloga* parte prominente



**deoba** *f (vidi i podela)* partizione *f*; divisione *f*; frazionamento *m*; *civilna* ~ divisione civile; ~ *imovinske mase* divisione di una massa patrimoniale; ~ *među živima* divisione fra vivi; ~ *nasledstva* partizione d'eredità; ~ *rada* divisione del lavoro; ~ *rizika* ripartizione dei rischi; ~ *u naturi* partizione in natura; ~ *zajedničke imovine* separazione *f* dei beni; ~ *zajedničke stvari* divisione della cosa comune; *predlog za ~bu* domanda di divisione; *privremena* ~ divisione provvisoria; *sporazumna* ~ divisione consensuale; *sudska* ~ partizione giudiziaria; *sudska* ~ *zajedničke imovine* separazione dei beni giudiziaria; *vansudska* ~ divisione amichevole

**deonica** *f* azione *f*; *amortizacijska* ~ azione d'ammortamento; *bankarska* ~ azione bancaria; *besplatna* ~ azione gratuita; ~ *bez nominalne vrednosti* azione senza valore nominale; ~ *isplaćena u celosti* azione interamente versata; ~ *kotirana na berzi* azione quotata in borsa; ~ *na donosioca* azione al portatore; ~ *na ime* azione al nome; ~ *nove emisije* azione di nuova emissione; ~ *osiguravajućeg društva* azione di società d'assicurazione; ~ *po naredbi* azione all'ordine; ~ *prve emisije* azione di prima emissione; ~ *s nominalnom vrednošću* azione a valore nominale; ~ *s odgođenom dividendom* azione a dividendo differito; ~ *s ograničenim pravom glasa* azione a voto limitato; ~ *s povlašćenom dividendom* azione a dividendo privilegiato; azione privilegiata nel dividendo; ~ *s pravom glasa* azione con diritto di voto; ~ *s učešćem u dobiti* azione partecipante agli utili; ~ *s višekratnim pravom glasa* azione a voto multiplo; azione a voto plurimo; ~ *vinkulirana na ime* azione nominativa vincolata; *deponovana* ~ azione depositata; *industrijska* ~ azione industriale; *izabrana* ~ azione optata; *izdavanje (emisija)* ~ emissione di azioni; *knjiga* ~ registro delle azioni; *obična* ~ azione ordinaria; *osnivačka* ~ azione costitutiva; *potpuna* ~ azione liberata; *potpuna* ~ *s pravom korišćenja rezerve* azione liberata con utilizzo di riserva; *potpuno slobodna* ~ azione interamente liberata; *povlašćena* ~ azione preferenziale (privilegiata); *povlašćena* ~ *pri glasanju* azione privilegiata nel voto; *povlašćena* ~ *s kumulativnom dividendom* azione privilegiata a dividendo cumulativo; *prenosiva trgovačka* ~ azione negoziabile; *prioritetna* ~ azione prioritaria; azione di priorità; *privilegovana* ~ azione privilegiata; *privremena* ~ azione provvisoria; *rezervna* ~ azione di riserva; *slobodna* ~ azione libera; *stara* ~ azione anziana; *tržište* ~ mercato delle azioni; *uživalačka* ~ azione di fruente; *vinkulirana* ~ azione vincolata; *vlasnik* ~ detentore di azioni; *vodeća* ~ azione pilota

**deoničar** *m* azionista *m*; ~ *komanditor* azionista accomandante; ~ *manjine* azionista di minoranza; ~ *većine* azionista di maggioranza; *glavni* ~ azionista principale; *jedini* ~ azionista unico; *krupan* ~ azionista grosso; *povlašćeni* ~ azionista privilegiato; *redovni* ~ azionista ordinario; *registar ~ra* registro degli azionisti; *sazvati ~re* convocare gli azionisti; *sitan* ~ azionista piccolo; *skupština ~ra* assemblea degli azionisti; *tajni* ~ azionista accomandatario; *veliki* ~ azionista grosso

**deontologija** *f* deontologia *f*

**depenalizacija** *f* depenalizzazione *f*

**deplasman** *m* dislocamento *m*

**deponent** *m* deponente *m*; depositante *m*

**deponovan** *adj* depositato; *~na valuta* valuta *f* depositata

**deponovanje** *n* deposito *m*; consegna *f*; ~ *alimentacija* consegna alimenti; ~ *carinskih dažbina* consegna dei diritti; ~ *cena* consegna di prezzi; ~ *isprava* deposito di documenti; ~ *novca* deposito di denaro; ~ *novčane kazne* consegna d'ammenda; ~ *obaveznih primeraka* deposito legale; ~ *ratifikacionih instrumenata* deposito delle ratifiche; *sudsko* ~ deposito giudiziario

**deponovati** *(kod) v* consegnare; depositare (a); dare in consegna; ~ *novac u banku* depositare il denaro nella banca

**depopulacija** *f* depopolazione *f*

**deport** *m* deporto *m*

**deportacija** *f* deportazione *f*

**deportovati** *v* deportare

**depozit** *m* deposito *m*; *bankarski* ~ deposito in banca; deposito bancario; *dati u* ~ dare in consegna; dare in deposito; ~ *na rok* deposito a termine; ~ *oslobođen taksi* deposito con privilegio fiscale; ~ *po tekućem računu* deposito in conto corrente; ~ *po viđenju* deposito a vista; ~ *sa ugovorenim dospećem* deposito a scadenza convenuta; ~ *sa pravom upotrebe* deposito d'uso; ~ *sa rokom otkaza* deposito con termine di disdetta; ~ *sa zalogom* deposito con pegno; ~ *robe bez vrednosti* deposito dello sterile; ~ *vrednosnih papira* deposito di titoli; *~ti (ulozi)* depo-

siti *m pl; dugoročni* ~ deposito a lungo termine; *kaucijski* ~ deposito cauzionale; *kratkoročni* ~ deposito a corto termine; *na račun ~ta* in conto deposito; *nepravi* ~ deposito a interesse; *nužni* ~ deposito necessario; *oročeni* ~ deposito a termine; *osiguranje ~ta* assicurazione depositi; *otvoreni* ~ deposito aperto; *pravi* ~ deposito senza interessi; *sudski* ~ deposito giudiziario; *u ~tu* in deposito; *ugovor o ~tu* contratto di deposito; *ugostiteljski* ~ deposito in albergo; *zapečaćen* ~ deposito sigillato; *zatvoreni* ~ deposito regolare; *zbirni* ~ deposito collettivo (globale)

**depozitar** *m* depositario *m*

**depresija** *f* depressione *f*; *privredna* ~ depressione economica

**deputacija** *f* deputazione *f*; *berzanska ~ za nadzor rada berze* deputazione di Borsa

**derelikcija** *f* derelizione *f*, abbandono *m* della cosa

**derogacija** *f* derogazione *f*; deroga *f*

**descendent** *m* discendente *m*

**desnica** *f* la destra *(polit)*; la mano destra; *krajnja* ~ estrema destra

**despot** *m* despota *m*

**despotizam** *m* dispotismo *m*

**destaljinizacija** *f* destalinizzazione *f*

**dete** *n* bambino *m*; bambina *f*; figlio *m*; figlia *f*; *bračno* ~ figlio legittimo; *~ na teretu* figlio a carico; *~ nepoznatih roditelja* figlio di genitori ignoti; *~ iz prvog braka* figlio di primo letto; *nađeno* ~ figlio trovato; *napušteno* ~ figlio abbandonato; *otmica ~ta ili maloletnika* sequestro *m* di persona minorenne; *priznato* ~ figlio riconosciuto; *usvojeno* ~ figlio adottivo; *vanbračno* ~ figlio naturale; *zakonito* ~ figlio legittimo

**detektiv** *m* detective *m*; investigatore *m* privato; agente *m* investigativo

**detencija** *f* detenzione *f*

**detentor** *m* detentore *m*

**deteubica** *m* infanticida *m*

**deteubistvo** *n* infanticidio *m*

**devalorizacija** *f* svalutazione *f*; *novčana* ~ svalutazione monetaria

**devalvacija** *f* svalutazione *f*; devalutazione *f*; *~ kredita* svalutazione del capitale; *~ novca* svalutazione monetaria (della moneta)

**devalvirati** *v* svalutare; *~ kredit* svalutare un credito; *~ novac* svalutare la moneta

**deviza** *f* divisa *f*; *blokiranje* ~ blocco delle divise; *čvrsta* ~ divisa forte; *~ u gotovini* divisa a contanti; *ročne ~ze* divise a termine; *strana* ~ divisa estera; *terminske ~ze* divise a termine; *vredna* ~ divisa pregiata; *zlatna* ~ divisa aurea

**devizni** *adj* di divise; valutario; *~na kontrola* controllo *m* delle divise; *~ kurs* corso *m* delle divise; corso del cambio; *~na kvota* quota *f* delle divise; *~ poslovi* operazioni *f pl* su divise; *~ prihodi* entrate valutarie; entrate di divise; *~ni promet* traffico di divise; *~ne rezerve* riserve di divise; *~ sistem* sistema *m* valutario; *~no tržište* mercato valutario; *~na uprava* amministrazione delle divise

**devolucija** *f* devoluzione *f (vidi prenos)*

**dezavuisanje** *n* sconfessione *f*

**dezerter** *m* disertore *m*

**dezerterstvo** *n* diserzione *f*; defezione *f*; *~ u inostranstvo* diserzione all'estero

**dezinformacija** *f* disinformazione *f*; informazione *f* falsa

**dezintegracija** *f* disintegrazione *f*

**dijagnoza** *f* diagnosi *f*; *dati ~zu* fare una diagnosi; formulare una diagnosi; *~ je pogrešna* la diagnosi è errata; *~ sadašnje ekonomske situacije* la diagnosi della situazione economica attuale; *konjukturna* ~ diagnosi congiunturale

**dići** *v* alzare; sollevare; levare; **~ se** insorgere

**diktat** *m* dettato *m*

**diktator** *m* dittatore *m*; despota *m*

**diktatorski** *adj* dittatorio; dittatoriale

**diktatura** *f* dittatura *f*; *~ proletarijata* dittatura del proletariato

**diktirati** *v* dettare

**dilatoran** *adj* dilatorio

**diler** *m* commerciante *m*; negoziante *m*; *~ droge* spacciatore *m* di droga

**dimljenje** *n* il mandar fumo; affumicatura *f*

**dinamika** *f* dinamica *f*; *~ isporuke* programma di fornitura

**dinar** *m* dinaro *m*; *alžirski* ~ dinaro algerino; *irački* ~ dinaro iracheno; *jugoslovenski* ~ dinaro jugoslavo; *kuvajtski* ~ dinaro kuwaitiano; *libijski* ~ dinaro libico; *tuniski* ~ dinaro tunisino

**dinastija** *f* dinastia *f*

**dinastički** *adj* dinastico

**diploma** *f* diploma *m*; *~ o sposobnosti* diploma di abilitazione; *maturska* ~ diploma di maturità; *počasna* ~ diploma d'onore; *univerzitetska* ~ diploma universitario; laurea *f*

**diplomata** *m* diplomatico *m*; *~ od karijere* diplomatico di carriera

**diplomatija** *f* diplomazia *f*; diplomatica *f*

**diplomatski** *adj* diplomatico; *~ agent* agente *m* diplomatico; *~ kurir* corriere *m* diplomatico; *~ put* via *f* diplomatica; *~sko telo (kor)* corpo *m* diplomatico; *prekinuti ~ske odnose* rompere i rapporti diplomatici

**diplomirani** *adj* laureato; *~ ekonomista* laureato in economia; *~ pravnik* laureato in legge

**direkcija** *f* direzione *f*; *generalna* ~ direzione generale; *glavna* ~ direzione centrale; *novinska* ~ direzione del giornale

**direktan** *adj* diretto; *~ konosman* polizza di carico diretta; *~ni porezi* imposte *f pl* dirette; *~ni troškovi* spese *f pl* dirette; costi *m pl* diretti

**direktiva** *f* direttiva *f*; *nove ministarske ~ve* le nuove direttive del ministero; *političke ~ve* direttive politiche; *slediti ~ve upravnog odbora* seguire le direttive del consiglio d'amministrazione



**direktor** *m* direttore *m*; *administrativni* ~ direttore amministrativo; *~ agencije* direttore d'agenzia; *~ filijale* direttore di filiale; *~ privrednog preduzeća* direttore dell'impresa economica; *~ prodaje* direttore delle vendite; *~ proizvodnje* direttore di produzione; *~ radne organizacije* direttore dell'organizzazione di lavoro; *generalni* ~ direttore generale; *odgovorni* ~ direttore responsabile; *tehnički* ~ direttore tecnico; *zamenik ~ra* vice direttore

**disciplina** *f* disciplina *f*; *budžetska* ~ disciplina di bilancio; *~ cena* disciplina dei prezzi; *~ prodaje* disciplina della vendita; *~ tržišta* disciplina del mercato; *partijska* ~ disciplina di partito; *radna* ~ disciplina del lavoro; *ugovorna* ~ disciplina contrattuale; *valutna* ~ disciplina valutare; *vojna* ~ disciplina militare

**disciplinski** *adj* disciplinare; *~ centar* centro disciplinare; *~ska istraga* investigazione disciplinare; *~ska kazna* pena disciplinare; *~ske mere* provvedimenti *m pl* disciplinari; *~ske neurednosti* infrazioni disciplinari; *~ska odgovornost* responsabilità disciplinare; *~ organi* organi disciplinari; *~ postupak* procedimento (trattamento) disciplinare; *~ propis* norma disciplinare; *~skim putem* in via disciplinare; *~ sud* tribunale disciplinare

**disidencija** *f* dissidio *m*

**disident** *m* dissidente *m*

**disimulacija** *f* dissimulazione *f*

**diskont** *m* sconto *m*; *aktivni* ~ sconto attivo; *~ menice* sconto cambiario (di cambiale); *~ trate* sconto di tratta; *privatni* ~ sconto fuori banca; sconto libero; *razuman* ~ sconto razionale; *uobičajeni* ~ sconto usuale

**diskontni** *adj* di sconto; *~na banka* banca *f* di sconto; *~na stopa* tasso *m* di sconto

**diskriminacija** *f* discriminazione *f*; *carinska* ~ discriminazione doganale; *~ cena* discriminazione dei prezzi; *rasna* ~ discriminazione razziale

**diskriminisati** *v* discriminare; far differenza

**diskusija** *f* discussione *f*; *bez ~je* non c'è da discutere; *ishod ~je* esito della discussione; *izneti na javnu ~ju* mettere in discussione pubblica; *posebna* ~ discussione articolata; *predmet ~je* argomento di discussione; oggetto della discussione; *staviti na ~ju* mettere in discussione

**diskutovati** *v* discutere (qcs; di qcs); *~ o nečemu* discutere di qcs

**diskvalifikacija** *f* squalifica *f*

**diskvalifikovati** *v* squalificare

**disparitet** *m* disparità *f*; *~ cena* disparità dei prezzi; *~ nadnica* disparità dei salari; *novčani* ~ disparità monetaria

**dispečer** *m (ingl dispatcher) (fr dispacheur)*; dirigente *m* del servizio di controllo (di produzione)

**dispenzacija** *f* dispensa *f*

**dispozicija** *f* disposizione *f*; *~tivne norme* norme dispositive; *~ stranaka* disposizione delle parti in causa; *~ u parničnom postupku* disposizione nel procedimento civile; *~ za plaćanje* disposizione di pagamento; *naređujuća* ~ disposizione imperativa; *ovlašćujuća* ~ disposizione di delega; *zabranjujuća* ~ disposizione proibitiva

**dispozitiv** *m* dispositivo *m*; *~ presude* dispositivo della sentenza

**diverzija** *f* diversione *f*; azione *f* diversiva

**dividenda** *f* dividendo *m*; *akontacija ~de* acconto dividendo; *blokada ~di* blocco dei dividendi; *bruto* ~ dividendo lordo; *~ na redovne deonice* dividendo sulle azioni ordinarie; *~ u naturi* dividendo in natura; *~ u novcu* dividendo in denaro; *dopunska* ~ dividendo addizionale (supplementare); *dospela* ~ dividendo esigibile; *fiktivna* ~ dividendo fittizio; *godišnja* ~ dividendo annuale; *isplaćena* ~ dividendo distribuito; *isplatiti ~du* passare un dividendo; *isplativa* ~ dividendo pagabile; *izvanredna* ~ dividendo straordinario; dividendo supplementare; *nacionalna* ~ dividendo nazionale; *nepromenjena* ~ dividendo invariato; *neto* ~ dividendo netto; *objavljena* ~ dividendo dichiarato; *ograničena* ~ dividendo limitato; *podeliti ~du* distribuire un dividendo; *polugodišnja* ~ dividendo semestrale; *prioritetna* ~ dividendo privilegiato; *privremena* ~ dividendo provvisorio; *tromesečna* ~ dividendo trimestrale; *zaostala* ~ dividendo arretrato

**divljač** *f* selvaggina *f*; *nezakoniti lov ~či* caccia *f* abusiva della selvaggina

**dizajn** *m* design *m*

**dizajner** *m* designer *m*; stilista *m*

**dizanje** *n* l'alzare; sollevamento *m*; elevazione *f*; alzata *f*; levata *f*; aumento *m*; *~ cena* aumento (rialzo) dei prezzi; *veštačko ~ cena* rialzo artificiale dei prezzi

**dnevni** *adj* del giorno; giornaliero; *~ i nedeljni odmor* riposo giornaliero e domenicale; *~ izveštaj* bollettino *m* del giorno; *~ meni* piatto del giorno

**dnevni red** *m* ordine *m* del giorno; *biti na ~nom redu* essere iscritto nell'ordine del giorno; *ne biti na ~nom redu* non essere nell'ordine del giorno; *preći na* ~ passare all'ordine del giorno; *staviti na* ~ mettere nell'ordine del giorno; *utvrditi* ~ stabilire l'ordine del giorno

**dnevnica** *f* diaria *f*; indennità *f* giornaliera; *~ za službeni put* indennità per viaggio; *skupštinska* ~ diaria parlamentare

**dnevnik** *m* libro *m* giornale; *blagajnički* ~ giornale di cassa; *brodski* ~ giornale *m* di bordo; *~ berze* giornale della Borsa; *~ izdataka* giornale

di spese; ~ *prihoda* giornale di profitto; *voditi* ~ tenere un giornale

**doajen** *m (fr doyen m )* decano *m*; ~ *diplomatskog kora* decano del corpo diplomatico

**doba** *n* epoca *f*; era *f*; età *f*; ~ *ljudskog života* le epoche della vita umana; ~ *života* età *f*

**dobar** *adj* buono; ~ *domaćin* buon padre di famiglia; *~ri običaji i prava* consuetudine buona nel diritto; *~ra prilika* buona occasione; ~ *privrednik* buon economo; *~re usluge* prestazioni *f pl* buone; buoni uffici

**dobavljač** *m* fornitore *m*

**dobavljanje** *n* fornitura *f*

**dobit** *f* guadagno *m*; profitto *m*; utile *m*; *bruto* ~ guadagno (utile) lordo; *čista* ~ utile (guadagno) netto; *deljiva* ~ guadagno distributivo; *diferencijalna* ~ utile differenziale; ~ *na kocki* vincita *f*; ~ *od likvidacije* utile di liquidazione; ~ *na kursu* utile sul corso; profitto sui cambi; ~ *od kapitala* utile di capitale; ~ *po bilansu* utile di bilancio; *dopunska* ~ guadagno supplementare; *društvena* ~ profitto sociale; *fiktivna* ~ utile fittizio; *finansijska* ~ profitto finanziario; *granica ~ti* margine di guadagno; *granična* ~ profitto marginale; *gubitak ~ti* perdita di guadagno; *izgubljena (izostala)* ~ guadagno mancato; *knjigovodstvena* ~ utile contabile; *konjunkturna* ~ profitto di congiuntura; utile di congiuntura; *kontrola ~ti* controllo del guadagno; *minimalna* ~ profitto minimale; *monopolska* ~ utile (guadagno, profitto) di monopolio; *nedopuštena* ~ profitto illecito; *nedozvoljena* ~ profitto illecito; *neočekivana* ~ guadagno fortunato; guadagno occasionale; *nepodeljena* ~ utile indiviso; guadagno non distribuito; *neto* ~ guadagno netto; *novčana* ~ guadagno in denaro; *očekivana* ~ guadagno atteso; *oporezovana* ~ utile tassato; *ostvarena* ~ utile realizzato; *ostvariti* ~ realizzare un guadagno (un utile); *podela ~ti* ripartizione degli utili; *poslovna* ~ utile d'esercizio (di gestione); *postići* ~ ricavare un utile; ricavare un profitto; *preduzimačka* ~ utile (profitto) dell'imprenditore (imprenditoriale); *pretpostavljena* ~ utile presunto; *prividna* ~ guadagno (profitto) apparente; *pravična* ~ utile giusto; profitto giusto; *raspodela ~ti* ripartizione di profitto; *ratna* ~ profitto di guerra; *slučajna* ~ guadagno occasionale; guadagno accidentale; profitto di contingenza; *sporedna* ~ guadagno accessorio; *špekulativna* ~ utile (guadagno) di speculazione; profitto di speculazione; *trgovačka* ~ utile commerciale; *učešće u ~ti* partecipazione al profitto; *ukupna* ~ utile complessivo; *vanredna* ~ guadagno straordinario; *verovatna* ~ profitto probabile; *zelenaška* ~ profitto usuraio

**dobitak** *m* guadagno *m*; profitto *m*; *dobici i gubici* profitti e perdite; *bruto* ~ guadagno (utile) lordo; *čist* ~ utile (guadagno) netto; *deljivi* ~ guadagno distributivo; *diferencijalni* ~ utile differenziale; ~ *na kocki* vincita *f*; ~ *od likvidacije* utile di liquidazione; ~ *na kursu* utile sul corso; profitto sui cambi; ~ *od kapitala* utile di capitale; ~ *po bilansu* utile di bilancio; *dopunski* ~ guadagno supplementare; *društveni* ~ profitto sociale; *fiktivni* ~ utile fittizio; *finansijski* ~ profitto finanziario; *granica ~ka* margine di guadagno; *granični* ~ profitto marginale; *isključenje ~ka* eliminazione del guadagno; *izostali (izgubljeni)* ~ guadagno mancato; *knjigovodstveni* ~ utile contabile; *konjunkturni* ~ profitto di congiuntura; utile di congiuntura; *kontrola ~ka* controllo del guadagno; *minimalni* ~ profitto minimale; *monopolski* ~ utile (guadagno, profitto) di monopolio; *nedopušteni* ~ profitto illecito; *nedozvoljeni* ~ profitto illecito; *neočekivani* ~ guadagno fortunato; guadagno occasionale; *nepodeljeni* ~ utile indiviso; guadagno non distribuito; *neto* ~ guadagno netto; *novčani* ~ guadagno in denaro; *očekivani* ~ guadagno atteso; *oporezovani* ~ utile tassato; *ostvareni* ~ utile realizzato; *ostvariti* ~ realizzare un guadagno (un utile); *podela ~ka* ripartizione degli utili; *poslovni* ~ utile d'esercizio (di gestione); *postići* ~ ricavare un utile; ricavare un profitto; *preduzimački* ~ utile dell'imprenditore (imprenditoriale); *pretpostavljeni* ~ utile presunto; *prividni* ~ guadagno (profitto) apparente; *pravični* ~ utile giusto; profitto giusto; *raspodela ~ka* ripartizione di profitto; *ratni* ~ profitto di guerra; *slučajni* ~ guadagno occasionale; guadagno accidentale; profitto di contingenza; *sporedni* ~ guadagno accessorio; *špekulativni* ~ guadagno (utile) di speculazione; *trgovački* ~ utile commerciale; *učešće u ~ku* partecipazione al profitto; *ukupni* ~ utile complessivo; *vanredni* ~ guadagno straordinario; *verovatni* ~ profitto probabile; *zelenaški* ~ profitto usuraio

**dobiti** *v* ricevere; ottenere; ~ *spor* vincere la lite

**dobro** *n* bene *m*; *alodijalno* ~ bene allodiale; *buduća ~ra* beni futuri; *dobra n pl* beni *m pl*; *~ra koja ne spadaju u miraz žene* beni parafernali; *~ra mrtve ruke* beni di mano morta; *~ra obrtnog kapitala* beni del capitale circolante; *~ra pod zaplenom* beni sotto sequestro; *~ra potrošnje* beni di consumo; *~ra proizvodnje* beni di produzione; *~ra razmene* beni di scambio; *~ra u opštoj (javnoj) upotrebi* beni d'uso generale; ~ *pod hipotekom* bene ipotecario; *dopunsko* ~ bene complementare; *državno* ~ bene demaniale; *duhovna ~ra* beni spirituali (culturali); *feudalno* ~ feudo *m*; *industrijska ~ra* beni industriali; *investiciona ~ra* beni d'investimento; *javna ~ra* beni pubblici; *kratkotrajno* ~ bene non durevole; *krunsko* ~ demanio della corona; *kulturna ~ra* beni culturali; *lična ~ra* beni personali; *materijalna ~ra* beni materiali; *nasledna*



*~ra* beni ereditari; *neotuđiva ~ra* beni di mano morta; *nepokretna ~ra* beni immobiliari (stabili; immobili); *opljačkana ~ra* beni derubati; *opšte* ~ bene comune; *opštinsko* ~ bene comunale; *pokretna ~ra* beni mobili; *poljsko* ~ bene campestre; *potrošna ~ra* beni di consumo; *prisutna ~ra* beni presenti; *privatna ~ra* beni privati; *proizvodna ~ra* beni strumentali; beni di produzione; *stečeno* ~ bene acquisito; *trajna ~ra* beni durevoli; *tuđe* ~ bene d'altrui; *ukradeno* ~ bene rubato; *upotrebna ~ra* beni d'uso; *zakupljeno* ~ bene d'affitto

**dobročinstvo** *n* beneficienza *f*

**dobrotvor** *m* benefattore *m*

**dobrovoljan** *adj* volontario; spontaneo; *~ni odustanak* desistenza *f* volontaria; *~no saučesništvo* complicità *f* volontaria; *~ni sporazum* accordo *m* bonario

**dobrovoljac** *m* volontario *m*

**dobrovoljno** *adj* volontariamente

**docent** *m* docente *m*

**dodatak** *m* annesso *m*; aggiunta *f*; supplemento *m*; complemento *m*; *dečji* ~ indennità *f* per i figli a carico; assegno familiare; ~ *na funkciju* aggiunta di funzione; ~ *na godine službe* aggiunta d'anzianità di servizio; ~ *na platu* supplemento di salario; aggiunta allo stipendio; ~ *na skupoću* assegno caroviveri; indennità di contigenza; ~ *testamentu* codicillo *m*; ~ *ugovoru o osiguranju* annesso al contratto d'assicurazione; ~ *za stanarinu* indennità di alloggio; *lični* ~ aggiunta personale; *funkcianalni* ~ indennità di funzione; *porodični* ~ indennità (aggiunta) di famiglia; assegno *m* familiare; *porodiljski* ~ assegno *m* di maternità; *službeni* ~ indennità di funzione

**dodatan** *adj* addizionale; aggiuntivo; complementare; *~no osiguranje* assicurazione *f* complementare; *~ni porez* imposta *f* addizionale; *~ni ugovor* contratto *m* addizionale; accordo *m* aggiuntivo

**dodeliti** *v* assegnare

**dodeljivanje** *n* attribuzione *f*; distribuzione *f*; ~ *deviza* attribuzione di divise; ~ *kredita* apertura *f* di credito

**događaj** *m* evento *m*; avvenimento *m*; ~ *više sile* caso di forza maggiore; *osigurani* ~ caso assicurato; *prirodni* ~ avvenimento elementare; *slučajni* ~ caso *m* fortuito; evento accidentale; *štetni* ~ evento dannoso; fatto *m* dannoso

**dogmatizam** *m* dogmatismo *m*

**dogovor** *m* accordo *m*; intesa *f*; convenzione *f*; ~ *o cenama* intesa sui prezzi; ~ *o moratorijumu* accordo di moratoria; ~ *o proizvodnji* accordo sulla produzione; ~ *o takmičenju* accordo sulla concorrenza; ~ *o tržištu* accordo di mercato; ~ *za izvršenje krivičnog dela* accordo criminoso allo scopo di commettere delitti; intesa a delinquere; *društveni* ~ intesa sociale; *ekonomski* ~ intesa economica; *industrijski* ~ accordo industriale; *po ~ru* d'intesa; conforme all'accordo; *poreski* ~ accordo fiscale; *preliminarni* ~ accordo preliminare; *prijateljski* ~ accordo amichevole; *sprečiti ~ optuženika sa braniteljem* impedire concerti tra l'accusato e il difensore; *sprečavati ~ svedoka, veštaka i stranaka* impedire concerti e confabulazioni tra testi, periti e le parti; *ukoliko ne postoji suprotni* ~ salvo accordo contrario; *upravni* ~ accordo amministrativo

**dohodak** *m* reddito *m*; rendita *f*; entrata *f*; *bruto* ~ reddito lordo; *celokupni* ~ reddito totale; *čist* ~ reddito netto; ~ *od pokretne imovine* reddito mobiliare; ~ *od rada* reddito di lavoro; ~ *po stanovniku* reddito per testa d'abitanti; reddito pro capite; ~ *u naturi* reddito in natura; *društveni* ~ reddito sociale; *finansijski* ~ provento *m* finanziario; *lični* ~ reddito (rendita) personale; *marginalni* ~ reddito marginale: *minimalni* ~ reddito minimale; *minimalni lični* ~ reddito personale minimo; *nacionalni* ~ reddito nazionale; *neto* ~ reddito (provento) netto; *nominalni* ~ reddito nominale; *oporezivi* ~ reddito imponibile; *oporezovani* ~ reddito tassato; *periodični* ~ reddito periodico; *pojedinačni* ~ reddito individuale; *porez na* ~ imposta *f* sul reddito; *porodični* ~ reddito familiare; *profesionalni* ~ reddito professionale; *radni* ~ reddito di lavoro; *raspoloživi* ~ reddito disponibile; *sporedni* ~ reddito accessorio; *stvarni (realni)* ~ reddito reale; *živeti od ~tka* vivere di entrate

**dohodarina** *f* imposta *f* sul reddito; tassa *f* sulla ricchezza mobile

**dokaz** *m* prova *f*; dimostrazione *f*; mezzo *m* di prova; testimonianza *f*; *autentični* ~ prova autentica; *direktan* ~ prova diretta; *do ~za o suprotnom* fino a prova contraria; ~ *autentičnosti* prova dell'autenticità; ~ *i protivdokaz* prova e controprova; ~ *identiteta* prova di identità; ~ *ispravama* prova per documenti; ~ *istine* prova della verità; ~ *istinitosti* prova dell'autenticità; ~ *javnom ispravom* prova per titolo; ~ *koji se zasniva na indicijama* prova indiziaria; ~ *na osnovu uviđaja* prova per ispezione oculare; ~ *na teret* prova a carico; ~ *nevinosti* prova d'innocenza; ~ *o identitetu* prova di identità; ~ *o šteti* prova di danno; ~ *po (iz) verovatnosti* testimonianza *f* di probabilità; ~ *pomoću svedoka* prova testimoniale; ~ *pomoću tragova* tracce utilizzate come prove; ~ *priznanjem* prova per confessione; ~ *saslušanjem stranaka* prova per esame delle parti; ~ *se mora izvesti* la prova deve assumersi; ~ *smrti* prova della morte; ~ *svedocima* prova per testimoni; ~ *uviđajem* prova per ispezione; ~ *veštacima (veštačnjem)* prova per periti; ~ *zakletvom* prova mediante giuramento; *~zati ispravama* provare con documenti; documentare; *dopunski* ~ prova complementare; *iz nedostatka ~za* a difetto di prova; *izmeniti te-*

*ret ~za* invertire l'onere della prova; *izneti ~* dedurre una prova; *izvoditi ~* dar prova; fare le prove; *izvođenje ~za* assunzione dei mezzi di prova; *kao (za) ~* in prova; *knjigovodstveni ~* prova contabile; *kumulativni ~zi* prove cumulative; *manjkavost ~za* difetto di prova; *materijalni ~* prova materiale; *navesti ~* addurre la prova; *neosporni ~* prova schiacciante; *nepobitni ~* prova irrefragabile; *neposredni ~* prova diretta; *nepotpuni ~* prova incompleta; *objektivni ~* prova oggettiva; *oboriti ~* infirmare una prova; invalidare una prova; *ocenjivanje ~za* valutazione della prova; *očigledni ~* prova per ispezione oculare; *opravdavajući ~* prova a discarico; prova di scarico; *oslobađajući ~* prova liberatoria; *pismeni ~* prova scritta; *pobijati ~ze* invalidare le prove; *pobiti ~* invalidare la prova; *podneti ~* esibire la prova; *podnošenje ~za* esibizione delle prove; *ponuditi ~* offrire la prova; *posredni ~zi* prove indirette; *potkrepiti ~zima* avvalorare con prove; *potpuni ~* prove complete; piena prova; *prigovor na ~ze* eccezione relativa alla prova; *prikupiti ~ze* raccogliere i mezzi di prova; *pristupiti ~zu* ammettere la prova; *priznanje pred sudom je ~* la confessione giudiziale forma piena prova; *pružiti ~* fornire la prova; *sprečavanje ~zivanja* sottrazione di mezzi di prova; *stvoriti ~* costituire la prova; *subjektivni ~* prova soggettiva; *teret ~za* onere *m* della prova; *tumačenje ~za* interpretazione *f* della prova; *usmeni ~* prova orale; *uzeti ~* assumere la prova; *zakonski ~* prova legale

**dokazati** *v* provare; *~ ispravama* provare con documenti; documentare

**dokaziv** *adj* provabile

**dokazivanje** *n* il provare *m;* dimostrazione *f*; argomentazione *f*; *~ pomoću indicija* prove per indizi; *~ pomoću svedoka* prove con testimone; prova testimoniale; *~ smrti* prove della morte

**dokazni** *adj* probatorio; di prova; *~na isprava* documento *m* di prova; documento probatorio; *~no izviđanje* formazione *f* di prova; *~ materijal* materiale *m* di prova; reperto *m* giudiziale;~ *postupak* procedimento d'assunzione delle prove; *~ postupak dovršen* terminata l'assunzione delle prove; *~ni predmet* oggetto *m* di prova; *~na snaga* forza *f* probatoria; *~ zaključak* conchiuso probatorio

**doktor** *m* dottore *m*; *~ prava* dottore in diritto

**doktorat** *m* laurea *f*; dottorato *m; naučni ~* dottorato di ricerche; *~ nauka* dottorato di ricerca

**doktrina** *f* dottrina *f*; *državna ~* dottrina dello Stato; *Monroeva ~* dottrina di Monroe

**dokument** *m* documento *m; autentični ~* documento autentico; *brodski ~* documenti di bordo; *carinski ~* documento doganale; *~ o vlasništvu* documento di proprietà; *izdati ~* rilasciare un documento; *izvozni ~* documento d'esportazione; *knjigovodstveni ~* documento contabile; *lažni ~* documento falso; *originalni ~* documento originale; *otpremni ~* documento di spedizione; *overiti ~* legalizzare un documento; omologare un documento; *podneti ~* sottoporre un documento; *porodični ~* documento familiare; *propratni ~* documento d'accompagnamento; *ratifikacioni ~* atto *m* di ratifica; *robna ~ta* documenti delle merci; *službeni ~* documento ufficiale; *uvozni ~* documento d'importazione; *uz prezentaciju ~nata* contro presentazione dei documenti

**dokumentarni** *adj* documentario; *~ akreditiv* lettera di credito documentaria

**dolar** *m* dollaro *m; američki ~* dollaro americano; *kanadski ~* dollaro canadese; *obračunski ~* dollaro di compensazione

**dolazak** *m* arrivo *m;* venuta *f*; *~ na vlast* salita *f* al potere; *predviđeno vreme dolaska* prevista ora d'arrivo

**dom** *m* casa *f*, abitazione *f*; *~ kulture* centro *m* d'attività culturale; *~ staraca* ospizio *m* per i vecchi; gerontocomio *m; ~ za napuštenu decu* brefotrofio *m; ~ za siročad* orfanotrofio *m; ~ za prosjake* deposito *m* di mendicanti; *Donji ~* Camera *f* bassa; *Gornji ~* Camera *f* alta; *kazneno-popravni ~* istituto *m* penal-riformatorio; *predstavnički ~* camera *f* dei rappresentanti; *vaspitno-popravni ~* istituto *m* d'educazione

**domaći** *adj (kućni)* domestico; casalingo; *(otadžbinski)* nostrale; del paese; nazionale; *~ konkurent* concorrente *m* locale; *~će tržište* mercato *m* interno

**domaćin** *m* padrone *m* di casa; padre *m* di famiglia; *dobar ~* buon padre di famiglia

**domaćinstvo** *n* economia *f* domestica; affari domestici

**domen** *m* zona *f*, campo *m* (di impegno); area *f*

**domicil** *m* domicilio *m; ~ vučene menice* domicilio di tratta; *glavni ~* domicilio principale; *izabrani ~* domicilio eletto; *izabrati ~* eleggere domicilio; *menični ~* domicilio d'una cambiale; *stalni ~* domicilio permanente

**domicilirati** *v* domiciliare

**dominacija** *f* dominazione *f*, dominio *m*

**dominion** *m* dominio *m*

**domorodac** *m* indigeno *m*

**domovina** *f* patria *f*

**donatio** *(lat) (vidi poklon)* donazione *f*

**doneti** *v* portare (qua); recare; *~ositi kamatu* produrre gli interessi; *~ presudu* pronunciare una sentenza

**donosilac** *m* portatore *m*

**donošenje** *n* arrecamento *m*; il portare (qua); il riportare; *~ akata* emanazione *f* d'atti; *~ presude* pronuncia *f* della sentenza; *~ presude pred drugostepenim sudom* pronuncia della sentenza dinanzi un giudizio di secondo grado; *~ presude*



*pred prvostepenim sudom* pronuncia della sentenza dinanzi un giudizio di primo grado; *~ presude povodom revizije* pronuncia della sentenza in occasione della revisione; *~ zakona* emanazione *f* di una legge

**dopisnik** *m* corrispondente *m*; *inostrani ~* corrispondente estero; *novinski ~* corrispondente di giornale; *ratni ~* corrispondente di guerra

**doplata** *f* pagamento *m* addizionale; supplemento *m*; *~ poštarine* supplemento postale; *~ poreza* supplemento d'imposta

**doplatiti** *v (još platiti)* pagare in più; *(platiti ostatak)* pagare il resto; saldare

**doprema** *m* trasporto *m, (dostava)* recapito *m*

**doprineti** *v* contribuire

**doprinos** *m* contributo *m; ~ u naturi* contributo in natura; *~ u novcu* contributo in denaro; *~ iz državne kase* contributo erariale; *~ za održavanje* contributo al mantenimento; *~ za osiguranje* contributo di assicurazione; *~ za socijalno osiguranje* contributo d'assicurazione sociale; *društveni ~si* contributi sociali; *državni ~si* contributi statali; *naplatiti ~* riscuotere un contributo; *neobavezan ~* contributo facoltativo; *nepovratni ~* contributo a fondo perduto; *novčani ~si* contributi monetari; *obavezni ~si* contributi obbligatori; *paušalni ~si* contributi forfettari; *prisilni ~* contributo forzato; *radnički ~si* contributo degli operai; *rudnički ~si* tassa delle miniere; *srazmeran ~* contributo proporzionale; *vodni ~* tassa *f* d'acqua; *vojni ~* contributo militare; *zaostali ~* contributo arretrato

**doprineti** *v* contribuire

**dopuna** *f* completamento *m*; supplemento *m;* complemento *m;* integrazione *f*; *~ ustava* complemento della costituzione; *~ veštačenja* supplemento di perizia

**dopunski** *adj* complementare; supplementare; suppletivo; *~sko dokazno sredstvo* complemento di prova; *~ porez* complemento di tassa; *~ska presuda* sentenza *f* complementare; *~ sudija* giudice *m* aggiunto; giudice supplente

**dopustiti** *v* permettere; concedere; consentire; ammettere

**dopuštenost** *f* licenza *f*

**dopuštanje** *n* permesso *m;* concessione *f*; consenso *m*

**doputovati** *v* arrivare (da un viaggio)

**dosadašnji** *adj* che è stato finora; finora esistente; sino ad ora; *~ uspeh* il risultato finora conseguito

**doseljenik** *m* immigrato *m*

**dosije** *m* incartamento *m;* fascicolo *m;* pratica *f*; dossier *m; lični ~* fascicolo personale; *sudski ~* fascicolo di processo

**doskočica** *f* furberia *f*; finta *f;* arguzia *f*; *pravna (advokatska) ~* espediente *m* legale (avvocatesco)

**doslovan** *adj* letterale; testuale

**doslovno** *adv* alla lettera; letteralmente; testualmente

**dosluh** *m* intesa *f* segreta; *biti u ~hu sa nekim* intendersela con qcn

**dospelost** *f* maturazione *f*; scadenza *f*; *dan ~sti* giorno di scadenza; *do ~sti* fino alla scadenza; *~ kamata* scadenza d'interesse; *~ menice* scadenza di cambiale; *~ plaćanja* scadenza per il pagamento; *~ po viđenju* scadenza a vista; *~ potraživanja* scadenza del credito; *krajnja ~* scadenza terminale; *produženje roka ~sti* proroga di scadenza; *poreska ~* scadenza fiscale (tributaria); *rok ~sti* data *f* di scadenza; *tromesečna ~* scadenza trimestrale

**dospeo** *adj* maturo; scaduto; *~li račun* conto scaduto

**dostava** *f* consegna *f*; notificazione *f*; recapito *m; administrativna ~* consegna amministrativa; *anonimna ~* delazione *f*; *~ stranci* recapito alla parte; *~ po službenoj dužnosti* recapito d'ufficio; notificazione d'ufficio; *~ presude* notificazione della sentenza; *~ u mestu boravka* notificazione nella dimora; *~ u stan* recapito a domicilio; *~ u vlastite ruke* recapito in mani proprie; *javna ~* notificazione per pubblici proclami; *lažna ~* recapito falso; *lična ~* consegna alla persona; *naknadna ~* intimazione suppletoria; *neizvršena ~* mancato recapito; *pogrešno izvršena ~* difetto di notifica

**dostaviti** *v* consegnare; recapitare; trasmettere; far pervenire; *(uručiti)* rimettere; *~ porudžbinu* trasmettere un'ordinazione; *~ spise* trasmettere gli atti; *~ u ruke* recapitare nelle mani

**dostavljanje** *n* consegna *f*; *~ poštom* consegna per via postale; *~ tužbe* notificazione *f* dell'accusa; *hitno ~* consegna per espresso; *lično ~* consegna in mani proprie

**dostavnica** *f* certificato *m* di consegna; foglio *m* di notifica; bollettino *m* di consegna

**dostojanstvo** *n* dignità *f; ljudsko ~* dignità umana; *kraljevsko ~* dignità reale

**dostupan** *adj* accessibile; *učiniti ~nim* rendere accessibile

**dosuditi** *(kaznu) v* infliggere una pena; *~ novčanu kaznu* infliggere una multa

**dotacija** *f* dotazione *f; ~ kapitala* dotazione di capitale; *državna ~* dotazione erariale; *redovna ~* dotazione ordinaria; *vanredna ~* dotazione straordinaria

**dotirati** *v* dotare; assegnare beni (a)

**doušnik** *m* delatore *m;* spia *f*

**dovesti** *v* condurre; menare (fino a); *~ u nepriliku* compromettere; mettere in imbarazzo; *~ u pitanje* mettere in dubbio; *~ u vezu* mettere in relazione; *nisu doveli u pitanje* non hanno messo in dubbio; *prisilno ~* accompagnare per mezzo della forza pubblica

**dovođenje** *n* il condurre; conduttura *f*; ~ *u red* sistemazione *f*; il mettere in regola; *nalog za* ~ mandato *m* di accompagnamento; *prisilno* ~ accompagnamento *m* coattivo

**DOZ** (*Državni osiguravajući zavod) m* Istituto *m* d'assicurazione dello Stato

**doznačiti** *v* assegnare; fare un assegno; trasferire; ~ *avans* concedere un'anticipazione; pagare un aticipo

**doznaka** *f* rimessa *f*; assegno *m* bancario; *bankarska* ~ rimessa bancaria; bonifico *m* bancario; *besplatna* ~ assegnazione *f* gratuita; *blagajnička* ~ assegno di cassa; *direktna* ~ rimessa diretta; *dokumentarna* ~ rimessa documentaria; ~ *deviza* assegnazione di divise; ~ *kredita* assegnazione di un credito; ~ *na račun amortizacije* assegnazione in conto ammortamento; ~ *na račun rezervi* assegnazione in conto riserve; ~ *sredstava* rimessa di fondi; ~ *za podmirenje fakture* assegno *m* a pareggio fattura; *hipotekarna* ~ assegno ipotecario; *mesečna* ~ assegnazione *f* mensile; *novčana* ~ rimessa di denaro; *poštanska* ~ assegno *m* postale; *potvrditi* ~*ku* confermare un assegno; *telegrafska* ~ rimessa telegrafica; *totalna* ~ assegnazione totale

**dozvola** *f* permesso *m;* licenza *f; boravišna* ~ permesso di soggiorno; *carinska* ~ licenza doganale; *davanje* ~*le* concessione di licenza; ~ *boravka* permesso di soggiorno; ~ *izlaska* permesso d'uscita; ~ *ukrcaja* permesso d'imbarco; ~ *ulaska* permesso d'entrata; ~ *za držanje eksploziva* permesso di tenere esplosivo; ~ *za istraživanja* licenza di ricerca; ~ *za izvršenje* concessione *f* dell'esecuzione; ~ *za izvoz* permesso d'esportazione; ~ *za korišćenje* permesso d'uso; ~ *za kupovinu deviza* permesso di cambio; ~ *za lov* licenza (permesso) di caccia; ~ *za nadletanje (preletanje)* permesso di sorvolo; ~ *za nošenje lovačkog oružja* permesso di porto d'armi di caccia; licenza per il porto d'armi di caccia; ~ *za nošenje oružja* licenza di porto d'armi; ~ *za plovidbu* permesso di navigazione; ~ *za pokretanje postupka* concessione *f* di autorizzazione a procedere; ~ *za prevoz mrtvaca* permesso di trasporto di cadavere; ~ *za prodaju* licenza di spaccio; ~ *za rad* permesso di lavoro; ~ *za ribolov* permesso di pesca; ~ *za rušenje* permesso di demolizione; ~ *za sahranu* permesso di sepoltura; ~ *za stupanje u brak* autorizzazione *f* a contrarre il matrimonio; permesso di matrimonio; ~ *za štampanje* permesso di stampa; ~ *za uvoz* permesso d'importazione; ~ *za vazdušni saobraćaj* permesso di traffico aereo; ~ *za vožnju* patente *f* di guida; *građevinska* ~ permesso di costruzione; licenza edilizia (edile); *izvozna* ~ permesso d'esportazione (d'uscita); *plovidbena* ~ permesso di navigazione; *policijska* ~ permesso di polizia; *privremena* ~ permesso provvisorio; *radna* ~ permesso di lavoro; *saobraćajna* ~ permesso di circolazione; *stalna* ~ permesso permanente; *stambena* ~ permesso d'abitato; *sudska* ~ permesso giudiziario; *trajna* ~ permesso permanente; *tranzitna* ~ permesso di transito; *tražiti* ~*lu* chiedere (domandare) permesso; *uobičajena* ~ licenza d'uso; *uvozna* ~ permesso d'importazione; *uz prethodnu* ~*lu* previo permesso; *vladina* ~ licenza governativa; *vozačka* ~ patente *f* di guida

**dozvoliti** *v* permettere; concedere; consentire; ammettere

**dozvoljen** *adj* permesso; lecito

**dozvoljenost** *f* concessione *f*, il permettere

**doživotan** *adj* a vita; vitalizio; ~*no izdržavanje* assistenza *f* vitalizia; ~*na penzija* pensione *f* vitalizia; ~*na renta* rendita *f* vitaliza; vitalizio *m;* ~*ni zatvor* ergastolo *m*; *ugovor o* ~*tnom izdržavanju* contratto *m* d'assistenza vitalizia

**dragocen** *adj* prezioso; pregevole; ~*na stvar* oggetto prezioso

**dragocenost** oggetto *m* prezioso; gioiello *m*; oggetto di valore

**drahma** *f* dramma *f*

**droga** *f* droga *f*, *lake* ~*ge* droghe leggere; *opojna* ~ stupefacente *m*; *teške* ~*ge* droghe pesanti; *trgovac* ~*om* narcotrafficante *m; trgovina* ~*om* (traffico *m)* spaccio *m* di droga; *uživalac* ~*ge* tossicomane *m e f*; *uživanje* ~*ge* tossicomania *f*

**drugostepeni** *adj* di secondo grado; di seconda istanza; ~*na rasprava* udienza *f* di seconda istanza

**drumarina** *f* pedaggio *m*

**drumski** *adj* stradale; di strada; ~ *prevoz* trasporto strada (su strada)

**društveni** *adj* sociale; della società; socievole; ~ *dogovor* intesa *f* sociale; ~*no-ekonomski odnosi* rapporti socio-economici; ~*no-ekonomsko uređenje* ordinamento economico-sociale; ~ *fondovi* fondi sociali; ~ *kapital* capitale sociale; ~*na imovina* beni *m pl* sociali; patrimonio *m* sociale; ~*ne klase* classi sociali; ~*no knjigovodstvo* servizio sociale di evidenza contabile; ~*na kontrola* controllo *m* sociale; ~ *odnos* rapporto sociale; ~*no opasno delo* azione socialmente pericolosa; ~*na opasnost* pericolosità *f* sociale; ~*ne organizacije* organizzazioni sociali; ~ *planovi* piani sociali; ~*no-politički odnosi* rapporti socio-politici; ~*no-političke okolnosti* le circostanze pubblico-sociali; ~*no-političke organizacije* organizzazioni politico-sociali; ~*no-politički sistem* sistema socio-politico; ~*no-politička zajednica* comunità *f* socio-politica; ~ *položaj* posizione sociale; ~ *poredak* ordinamento sociale; ~*no-pravna lica* persone giuridiche-sociali; ~*no-pravni odnosi* rapporti giuridico-patrimoniali; ~ *sporazum* accordo d'autogoverno; ~*no vlasništvo* proprietà *f* sociale; ~ *ugovor*



contratto sociale; ~*no upravljanje* gestione sociale; ~*ni zajam* prestito dello Stato; ~*na zajednica* comunità *f* sociale; *nesavesno čuvanje* ~*ne imovine* custodia *f* incosciente di patrimonio sociale; *nezakonito otuđivanje i pribavljanje* ~*ne imovine* alienazione e acquisizione illecita dei beni sociali

**društvo** *n* società *f*; compagnia *f*; *akcionarsko* ~ società per azioni; *bankarsko* ~ società bancaria; *besklasno* ~ società senza classi; *brodarsko* ~ società di navigazione; *brodovlasničko* ~ società armatoriale (armatrice); *deoničarsko* ~ società per azioni; società anonima; *dobrotvorno* ~ società di beneficenza; ~ *građanskog prava* società di diritto civile; *D*~ *naroda* Società delle Nazioni; ~ *ribolovaca* società di pescatori; ~ *sa neograničenom odgovornošću* società in nome collettivo; ~ *sa ograničenom odgovornošću* società a responsabilità limitata; società a garanzia limitata; ~ *sa učešćem države i javnih ustanova* società con partecipazione dello Stato (di enti pubblici); ~ *sa varijabilnim kapitalom* società a capitale variabile; ~ *u likvidaciji* società in liquidazione; ~ *u osnivanju* società in costituzione; ~ *za finansiranje* società di finanziamento; ~ *za investiranje* società d'investimento; ~ *za iznajmljivanje* società di noleggio; ~ *za nekretnine* società immobiliare; ~ *za održavanje mira* società per la pace; ~ *za pomorski kredit* società di credito marittimo; ~ *za pomorski transport* società di trasporti marittimi; ~ *za reosiguranje* società di riassicurazione; ~ *za uzajamno osiguranje* società di mutua assicurazione; ~ *za uzajamnu pomoć* società di mutuo soccorso; ~ *za vazdušni saobraćaj* società di trasporti aerei; ~ *za zaštitu dece* società per la protezione degli infanti; ~ *za zaštitu životinja* società per la protezione degli animali; *emisiono* ~ società emittente; *fiktivno* ~ società fittizia; *finansijsko* ~ società finanziaria; *građansko* ~ società civile; *građevinsko* ~ società (edilizia) di costruzione; *idealno* ~ società ideale; *industrijsko* ~ società industriale; *investiciono* ~ società d'investimento; *izvozno* ~ società d'esportazione; *javno trgovinsko* ~ società commerciale pubblica; *kapitalističko* ~ società capitalistica; *klasno* ~ società classista; *komanditno* ~ società in accomandita semplice; *komanditno deoničko* ~ società in accomandita per azioni; *koncesiono* ~ società concessionaria; *kreditno* ~ società creditizia; società di credito; *lovačko* ~ società di caccia; *međunarodno (trgovinsko)* ~ società internazionale; *mešovito* ~ società mista (di economia mista); *nacionalizovano* ~ società nazionalizzata; *nepravno* ~ società irregolare; *osiguravajuće* ~ società di assicurazioni; *osnovati* ~ fondare (costituire) una società; *petrolejsko* ~ società petroliera; *pokretačko* ~ società promotrice; *pomorsko* ~ società marittima (di navigazione); *pripojeno* ~ società collegata; *privatnopravno* ~ società di diritto civile; *prvobitno* ~ società primordiale; società primitiva; *radničko* ~ società operaia; *raspustiti* ~ sciogliere una società; *reosiguravajuće* ~ società di riassicurazione; *rudarsko* ~ società mineraria; *statut* ~*va* statuto *m* della società; *tajno (trgovinsko)* ~ società tacita; *trgovačko* ~ società commerciale; società di commercio; *trgovačko* ~ *za javna skladišta* società dei magazzini generali; *univerzalno* ~ società universale; *vazduhoplovno* ~ società del trasporto aereo; *zabranjeno* ~ società proibita; *zadružno* ~ società cooperativa; *zavisno trgovačko* ~ società dipendente; *združeno* ~ società consociata

**družina** *f* compagnia *f;* brigata *f*; consorzio *m; lopovska* ~ banda *f* di malandrini

**drveni** *adj* di legno; legnoso; ~*na građa* legname *m* da costruzione

**drvo** *m* albero *m;* legno *m;* ~ *niklo na graničnoj liniji* albero sorgente sulla linea di confine

**drvokradica** *m* ladro *m* di legna

**držalac** *m* possessore *m;* detentore *m;* ~ *po ovlašćenju* possessore precario; *nesavesni* ~ possessore di mala fede; *savestan* ~ possessore di buona fede; *svojinski* ~ possessore in proprio

**država** *f* Stato *m;* Paese *m*; *apsolutna* ~ Stato assoluto; *autoritarna* ~ Stato autoritario; *buržoaska* ~ Stato borghese; *centralna* ~ Stato centrale; *civilizovana* ~ Stato civilizzato; *diktatorska* ~ Stato dittatorio; ~ *agresor* Stato d'aggressione; ~ *članica* Stato membro; ~ *dužnik* Stato debitore; ~ *kao pravno lice* personalità *f* dello Stato; Stato come persona morale; ~ *koja podnosi molbu za ekstradiciju* Stato che domanda l'estradizione; ~ *naslednica* Stato successore; ~ *nečlanica* Stato non membro; ~ *pod protektoratom* Paese sotto protettorato; ~ *potpisnica* Paese firmatario; Stato firmatario; ~ *radnika i seljaka* Paese di operai e contadini; ~ *republikanskog oblika* Stato a forma repubblicana; Stato repubblicano; ~ *satelit* Paese satellite; Stato satellite; ~ *staratelj* Stato mandatario; ~ *tampon* Stato cuscinetto; ~ *učesnica* Paese partecipante; Stato partecipante; ~ *ugovornica* Stato contraente; ~ *zaštitnica* Stato protettore; ~*ve utopije* Stati d'utopia; Stali ideali ed immaginari; *federalna* ~ Stato federale; *feudalna* ~ Stato feudale; *industrijalizovana* ~ Stato industrializzato; *industrijska* ~ Stato industriale; *jednonacionalna* ~ Stato uninazionale; *kapitalistička* ~ Stato capitalista; *konfederalna* ~ Stato confederale; *kontinentalna* ~ Stato continentale; *korporativna* ~ Stato corporativo; *marionetska* ~ Stato fantoccio; *nacionalna* ~ Stato nazionale; *nacistička* ~ Stato nazista; *narodna* ~ Stato popolare; *nean-*

*gažovana* ~ Stato non impegnato; *neprijateljska* ~ Paese nemico; *nesvrstana* ~ Stato non allineato; *neutralna* ~ Stato neutrale; *nezavisna* ~ Stato indipendente; *nova* ~ Stato nuovo; *policijska* ~ Stato di polizia; Stato poliziesco; *polusuverena* ~ Stato semi-sovrano; *pravna* ~ Stato di diritto; *priobalska (primorska)* ~ Stato rivierasco; *robovlasnička* ~ Stato schiavistico; *savezna* ~ Stato federale; *slobodna* ~ Stato libero; *susedna* ~ Stato vicino (confinante); Stato limitrofo; Paese vicino; *suverena* ~ Stato sovrano; *svemoćna* ~ Stato onnipotente; *tampon* ~ Stato cuscinetto; *totalitarna* ~ Stato totalitario; *treća* ~ Stato terzo; *trgovačka* ~ Stato mercantile; *ugovorna* ~ Stato contraente; *unitarna* ~ Stato unitario; *ustavna* ~ Stato costituzionale; *Vatikanska* ~ Stato della Città di Vaticano; *vazalna* ~ Stato di vassallo; *višenacionalna* ~ Stato plurinazionale; *zaraćena* ~ Stato belligerante; *zavičajna* ~ Paese d'origine; Stato d'origine; *zavisna* ~ Stato dipendente

**državina** *f* possessione *f*; *dugotrajna* ~ possessione di lunga durata; *izvedena* ~ possessione precaria; *mirna* ~ possessione pacifica; *neprekidna* ~ possessione ininterrotta; *nezakonita* ~ possessione illegittima; *pojedinačna* ~ possessione esclusiva; *savezna* ~ possessione di buona fede; *stalna* ~ possessione continua; *svojinska* ~ possessione a titolo di proprietario; *zajednička* ~ possessione comune

**državljanin** *m* cittadino *m*; *savezni* ~ cittadino federale; *strani* ~ cittadino straniero

**državljanstvo** *n* cittadinanza *f*; nazionalità *f*; *biti lišen ~stva* essere privo di cittadinanza; *dati pravo ~stva* conferire la cittadinanza (a qcn); naturalizzare (qcn); *~ po rođenju* nazionalità d'origine, cittadinanza per nascita; *dvostruko* ~ doppia nazionalità; *izgubiti* ~ perdere la nazionalità; *lišiti ~stva* privare della cittadinanza; *odreći se ~stva* rinnegare la nazionalità; *oduzeti* ~ privare della cittadinanza; *ponovo dobiti* ~ riacquistare la cittadinanza; *savezno* ~ cittadinanza federale; *steći* ~ acquistare la cittadinanza; *stečeno* ~ nazionalità acquisita

**državni** *adj* statale; di (dello) Stato; *~ aparat* apparato *m* statale; *~na banka* banca *f* di stato; *~na bezbednost* sicurezza *f* dello Stato; *~ budžet* bilancio dello Stato; *~na doktrina* dottrina dello Stato; *~ dug* debito *m* pubblico; debito dello Stato; *~na ekonomija* economia dello Stato; *~ grb* emblema *m* dello Stato, *~na imovina* patrimonio *m* dello Stato; *~na intervencija* intervento dello Stato; *~ kapitalizam* capitalismo di Stato; *~no knjigovodstvo* contabilità di Stato; *~vna kontrola* controllo *m* dello Stato; *~ monopol* monopolio dello Stato; *~ organ* l'organo *m* di Stato; *~ papiri* titoli di Stato; *~ podsekretar* il sotto-segretario di Stato; *~na pomoć* sovvenzione *f* statale; sussidio *m* statale; *~ praznici* giorni festivi di Stato; *~ prihod* reddito *m* dello Stato; entrate *f pl* dello Stato; *~ savet* il consiglio di Stato; *~ sekretar* segretario *m* di Stato; *~na sigurnost* sicurezza *f* statale; *~na sredstva* fondi di Stato; *~na tajna* il segreto di Stato; *~ udar* colpo *m* di Stato; *~na uprava* l'amministrazione *f* dello Stato; *~no uređenje* ordinamento *m* statale; *~ne ustanove* enti *m* statali; *~no vlasništvo* proprietà dello Stato; *~na vlast* il potere di Stato; *~ zajam* prestito *m* di Stato; *~ne železnice* ferrovie dello Stato

**državnik** *m* uomo *m* di stato; Statista *m*

**državno-pravni** *adj* attinente al diritto pubblico; di diritto pubblico

**dubioze** *f pl* dubbio *m (vidi i sumnjiva potraživanja)*

**dug** *m* debito *m*; *amortizacijski* ~ debito ammortizzabile; *amortizovati* ~ ammortare (ammortizzare) un debito; *bankarski* ~ debito bancario; *carinski* ~ debito doganale; *dospeo* ~ debito scaduto; debito esigibile; *doznačiti* ~ rimettere un debito; *društveni* ~ debito sociale; *državni* ~ debito dello Stato; debito pubblico; *~ časti* debito d'onore; *~ dobavljačima* debito verso i fornitori; *~ iz opklade* debito di scommessa; *~ na čast* debito sull'onore; *~ na pokretnoj stvari* debito mobiliare; *~ na reč* debito sulla parola; *~ na robi* debito su merci, *~ na zemljište (nekretnine)* debito immobiliare; *~ na zemlju* debito fondiario; *~ obezbeđen zalogom* debito con pegno; *~ plativ u ratama* debito pagabile a rate; *~ po knjigama* debito contabile; *~ po tekućem računu* debito di conto corrente; *~ prema inostranstvu* debito verso l'estero; *~ s produženim dospećem* debito a scadenza differita; *~ u novcu* debito in denaro; *~ u stranoj valuti* debito in valuta estera; *dugoročan* ~ debito a lungo termine; debito a lunga scadenza; *finansijski* ~ debito finanziario; *fundirani* ~ debito consolidato; *glavni* ~ debito principale; *hipotekarni* ~ debito ipotecario; *inostrani* ~ debito estero; *isplata ~ga* estinzione del debito; *isplatiti* ~ pagare i debiti; ammortare i debiti; estinguere un debito; *javni* ~ debito pubblico; *knjigovodstveni* ~ debito di partita; *kockarski* ~ debito di gioco; *konsolidovani* ~ debito consolidato; *konvertovani* ~ debito convertito; *kratkoročni* ~ debito a breve scadenza; *leteći* ~ debito fluttuante; *lični* ~ debito personale; *menični* ~ debito cambiario; *nasledni* ~ debito ereditario; *nedeljivi* ~ debito indivisibile; *nenaplativ* ~ debito insolvibile; *neuteriv* ~ debito irrecuperabile; debito insolvibile; *novčani* ~ debito pecuniario; *obveznički (obligacioni)* ~ debito obbligazionario; *oslobođen ~ga* esentato da debito; *otpisati* ~ condonare un debito; *pasivan* ~ debito passivo; *platiti* ~ pagare il debito; *početni* ~ debito iniziale; *podmiriti* ~ pagare il debito; *poreski* ~ debito tributario (d'imposta); *praviti ~ove* fare i debiti; *preostali* ~ debito residuo; *preuzeti* ~ accollarsi un debito; assumere il debito, *privatni* ~ debito civile; debito privato; *priznati* ~ debito riconosciuto; *promenljivi* ~ debito fluttuante; *ratni* ~ debito di guerra; *rentni* ~ debito di rendita; *savezni* ~ debito federale; *solidarni* ~ debito solidale; *spoljni ~ (prema inostranstvu)* debito verso l'estero; *stalni* ~ debito permanente; *stvarni* ~ debito reale; *tekući* ~ debito corrente; *trgovinski* ~ debito commerciale; *unutrašnji* ~ debito interno; *večni* ~ debito perpetuo; *zajamski* ~ debito di prestito; *zastareli* ~ debito prescritto; *zemljišni* ~ debito fondiario



**dugoročni** *adj* a lungo termine; a lunga scadenza; *~ dug* debito a lungo termine; debito a lunga scadenza; *~na ulaganja* investimenti *m pl* a lunga scadenza

**dugoročno** *adv* a lungo termine, a lunga scadenza

**dugovan** *adj* dovuto; debito; *dugovni saldo* saldo *m* dare

**dugovanje** *n* debito *m*; restare in debito; l'essere debitore; *administrativno* ~ debito amministrativo; *dokaz o ~nju* prova di debito; *doživotno* ~ debito vitalizio; „*~ i potraživanje*" il dare e l'avere; *~ kamata* debito d'interessi; *~ kreditne mase* debito della massa creditoria, *~ u kapitalu* debito di capitale; *~ uz zalog* debito con pegno (su pegno); *dugoročno* ~ debito a lunga scadenza; *glavno* ~ debito principale; *inostrano* ~ debito estero; *iskupivo* ~ debito redimibile; *knjigovodstveno* ~ debito contabile; *konsolidovano* ~ debito consolidato; *kratkoročno* ~ debito a breve scadenza; *nedeljivo* ~ debito indivisibile; *nenaplativo* ~ debito irredimibile; *obvezničko* ~ debito obbligazionario; *odgođeno* ~ debito differito, *poresko* ~ debito d'imposta; *prvenstveno* ~ debito privilegiato; *solidarno* ~ debito solidale; *stalno* ~ debito permanente; *suspendovano* ~ debito sospeso; *tekuće* ~ debito corrente; *založno* ~ debito pignorativo; *zastarelo* ~ debito prescritto

**dugovati** *v* dovere; essere debitore (da qcs); „*duguje*" dare; „*duguje i potražuje*" il dare e l'avere

**duh** *m* spirito *m*; *~ zakona* spirito di legge

**duplikat** *m* duplicato *m*; *~ čeka* duplicato d'assegno; *~ fakture* duplicato di fattura; *~ menice* duplicato di cambiale; *~ priznanice (potvrde)* duplicato di ricevuta; *~ tovarnog lista* duplicato della lettera di vettura

**duševan** *adj* dell'anima; spirituale; dello spirito; intellettuale; *~vna bol* dolore psichico; *~vna bolest* malattia mentale (psichica)

**dužan** *adj* debito; dovuto; *biti* ~ essere debitore; *ostati* ~ rimanere debitore

**dužnik** *m* debitore *m*; *drugi* ~ debitore secondario; *država* ~ Stato debitore; *~ koji je pao u docnju* debitore in ritardo; *~ plate* debitore dello stipendio; *~ po obveznici* debitore obbligazionario; *~ po tekućem računu* debitore in conto corrente; *~ po zalogu* debitore pignoratizio; *~ stečajne mase* debitore della massa fallimentare; *~ troškova* debitore delle spese; *~ u plaćanju* debitore del pagamento; *~ usluge* debitore della prestazione; *~ za carinske troškove* debitore di diritti doganali; *~ zaloga* debitore per pegno; *glavni* ~ debitore principale; *hipotekarni* ~ debitore ipotecario; *individualni* ~ debitore individuale; *insolventni* ~ debitore insolvente, *lični* ~ debitore personale; *menični* ~ debitore cambiario; *nemarni (neuredni)* ~ debitore moroso; *nesolventan* ~ debitore insolvente; *obligatorni* ~ debitore obbligazionario; *poreski* ~ debitore d'imposta; debitore del tributo; *poseban* ~ debitore particolare; *primaran* ~ debitore primario; *privatni* ~ debitore privato; *prvi* ~ debitore primario; *račun ~ka* conto debitori; *rentovni* ~ debitore d'una rendita; *solidaran* ~ debitore in solido (solido); *treći* ~ terzo debitore; *ugovorni* ~ debitore contrattuale; *utuženi* ~ debitore convenuto; *založni* ~ debitore (pignorato) per pegno; *zemlja* ~ paese debitore

**dužnost** *f* dovere *m*; obbligo *m*; incarico *m*; *biti razrešen ~sti* essere risolto della sua funzione; *bračna* ~ dovere coniugale; *društvene ~sti* doveri sociali; *~ čuvanja tajne* obbligo del segreto professionale; *~sti građana* i doveri dei cittadini; *~ izdržavanja* obbligo alimentare; obbligo degli alimenti; *~ prezentacije* dovere di presentazione; *~ propuštanja* dovere d'omissione, *~ pružanja pomoći drugome* il dovere di prestare l'assistenza ad altrui; *~sti službenika* doveri dei funzionari; *građanska* ~ obbligo civile; *imati* ~ avere l'obbligo; avere il dovere; *javne ~sti* funzioni pubbliche; *na ~sti* stare a dovere; in funzione; *po ~sti* conforme al dovere; *po službenoj ~sti* d'ufficio; *po svojoj ~sti* a titolo d'ufficio; *počasna* ~ carica *f* onorifica; *povreda ~sti izdržavanja* violazione *f* dell'obbligo alimentare; *pravna* ~ dovere giuridico; *predati* ~ dare le consegne d'un ufficio; *profesionalna* ~ dovere professionale; *razrešiti ~sti* risolvere di funzioni; *službena* ~ dovere d'ufficio; *stupiti na* ~ entrare in servizio (carica o funzione); *sudska* ~ dovere giuridico; *vršilac ~sti* facente *m* e *f* funzione (ff); *vršiti javnu* ~ fare funzione pubblica; *vršiti svoju* ~ stare a dovere

**dvanaestina** *f* un dodicesimo *m*; *budžetska* ~ esercizio *m* provvisorio

**dvaput** *adv* due volte

**dvoboj** *m* duello *m*; *izazvati na* ~ sfidare a duello; *izazvati na ~ sa smrtonosnim oružjem* sfidare taluno a duello con armi micidiali

**dvobračnost** *f* bigamia *f*
**dvodoman** *adj* bicamerale; *~ni sistem* sistema *m* bicamerale; sistema *m* parlamentare a due camere
**dvojni** *adj* duplice; binario; *~no državljanstvo* cittadinanza doppia (duplice); *~no knjigovodstvo* contabilità *f* a partita doppia
**dvorana** *f* sala *f*; *sudska ~* sala d'udienza; *isprazniti sudsku ~nu* evacuare la sala d'udienza
**dvorište** *n* cortile *m*; corte *f*; *~ kaznenog zavoda* corte di prigione
**dvosmislen** *adj* equivoco; ambiguo; a doppio senso; *~ savet* un consiglio equivoco; *razjasnili smo sve ~nosti* abbiamo chiarito ogni equivoco
**dvostepen** *adj* di doppio grado; *sudska dvostepenost* doppio grado di giurisdizione
**dvostran** *adj* bilaterale; *~ni sporazum* accordo *m* bilaterale; *~ni ugovor* contratto *m* bilaterale
**dvovlasnik** *m* proprietario *m* doppio; proprietario di un fondo diviso dal confine di due stati

# DŽ

**džabe** *adv* gratis; gratuitamente; (*uzalud*) inutilmente; invano
**džada** *f* (*drum*) strada *f*
**džak** *m* sacco *m*
**Džakarta** *f geogr* Giacarta *f*, Jacarta *f*
**Džamahirija** *f geogr* Jamahiriya *f*
**džambo džet** *m aeron* jumbo jet *m*
**džamija** *f* moschea *f*
**dželat** *m* carnefice *m*; boia *m*
**džentlmen** *m* gentiluomo *m*; galantuomo *m*
**džentlmenski** *adj* da gentiluomo; da galantuomo; da signore
**džep** *m* tasca *f*; *imati prazan ~* essere senza denaro; *prevrnuti ~ove* rovesciarsi le tasche; *staviti u ~* intascare; mettere in tasca; *udariti nekoga po ~pu* fare un salasso a qcn
**džeparenje** *n* borseggio *m*; *~ i otimanje* borseggio e scippo
**džeparac** *m* denaro *m* per le spese minute; spillatico *m*
**džeparoš** *m* borsaiolo *m*
**džepni** *adj* da tasca; tascabile; *~na baterija* lampadina *f* tascabile; *~ notes* taccuino *m*; *~ nožić* temperino *m*
**džet set** *m* jet-set *m*
**džul** *m fis* joule *m*
**džumbus** *m (veselje)* baldoria *f*; baccano *m*; *(nered)* confusione *f*

# Đ

**Đerdap** *m geogr* Porte *f pl* di Ferro (sul Danubio)
**đubre** *n* letame *m*; concime *m; ~ jedno* brutto porco; pezzo di carogna
**đubrenje** *n* concimazione *f*
**đubrište** *m* (*otpadaka*) mondezzaio *m*; (*đubriva*) letamaio *m*; concimaia *f*
**đubriti** *v* (*zemlju*) concimare; letamare
**đubrivo** *n* concime *m*; fertilizzante *m*; *azotno ~* concime azotato; *hemijsko ~* concime chimico; *fosforno ~* concime fosfatico; *stajsko ~* concime naturale; *veštačko ~* concime artificiale
**đuture** *adv* pressapoco; a occhio e croce; in grosso; in blocco; *ako se stvari predaju ~* se le cose sono consegnate in monte cioè in quello stato in cui si trovano; *ako su stvari pogođene ~* se le cose furono contrattate in monte

# E

**edicija** *f* edizione *f*; *džepna ~* edizione tascabile; *pregledna ~* edizione riveduta; *prerađena ~* edizione rimaneggiata
**edikt** *m* editto *m*
**editor** *m* editore *m*
**efekt** *m* effetto *m*; risultato *m*; *berza ~kata* Borsa degli effetti; *~ktna berza* Borsa *f* per i valori; *menica ~kata* portafoglio *m* di effetti; *menični ~kti* titoli *m* cambiari; *neplaćeni ~kti* effetti in sospeso; *trgovački ~kti* effetti *m* commerciali
**efektiva** *f (stvarno stanje)* effettivo *m*
**efikasan** *adj* efficace
**efikasnost** *f* efficacia *f*
**egocentričan** *adj* egocentrico
**egocentričnost** *f* egocentrismo *m*
**egoista** *m* egoista *m* e *f*
**egoističan** *adj* egoista; egoistico
**egoizam** *m* egoismo *m*
**egzekutiva** *f* l'esecutivo *m*; *(izvršna vlast* potere *m* esecutivo)
**egzekvatura** *f* esecuzione *f*; *~ presude* esecuzione di sentenza; *izdati ~uru* emettere l'esecuzione; *konzularna ~* esecuzione consolare
**egzemplar** *m (primerak)* esemplare *m*
**egzemplaran** *adj* esemplare
**egzistencija** *f* esistenza *f*; *egzistencioni minimum* minimo *m* vitale, minimo di mezzi di sussistenza
**egzoneracija** *f vidi klauzula neodgovornosti*
**ekonomičan** *adj* economico; *~čno izdanje* edizione economica
**ekonomično** *adv* economicamente
**ekonomičnost** *f* economicità *f*; utilità *f* economica; *budžetska ~* economicità del bilancio; *zbog ~sti* per economia
**ekonomija** *f* economia *f*; *bankarska ~* economia bancaria; *deskriptivna ~* economia descrittiva; *dirigovana ~* economia diretta; *dopunska ~* economia complementare; *državna ~* economia dello Stato; *~ preduzeća* economia aziendale (di azienda); *~ zamenom* economia di baratto; *gradska ~* economia urbana; *mešovita ~* economia mista; *politička ~* economia politica; *porodična ~* economia familiare; *preduzeće sa mešovitom ~jom* impresa di economia mista; *primenjena ~* economia applicata; *siva ~* economia sommersa; *stvarna ~* economia reale; *takmičarska ~* economia competitiva
**ekonomisati** *v* economizzare
**ekonomista** *m* economista *m*; *diplomirani ~* laureato in economia
**ekonomski** *adj* economico; *~ska blokada* blocco economico; *~ska doktrina* dottrina economica; *~sko društvo* società economica; *~ska etika* etica economica; *~ska geografija* geografia economica; *~ imperijalizam* imperialismo economico; *~ska jedinica* unità economica; *~ liberalizam* liberalismo economico; *~ mentalitet* mentalità economica; *~ nacionalizam* nazionalismo economico; *~sko načelo* principio economico; *~ska nauka* scienza economica; *~ odnos* rapporto economico; *~ska politika* politica economica; *~ potencijal* potenziale economico; *~ska prognoza* previsione economica; *~ progres* progresso economico; *~ska propaganda* propaganda *f* economica; pubblicità *f*; *~ rat* guerra economica; *~ska ravnoteža* equilibrio economico; *~sko shvatanje* sentimento economico; *~ska sociologija* sociologia economica; *~ska struktura* struttura economica; *~ subjekt* soggetto economico; *~ska škola* scuola economica; *~ska teorija* teoria economica; *~ska valorizacija* valorizzazione economica
**eksheredltacija** *f* diseredamento *m*, diseredazione *f*
**ekshibicionizam** *m* esibizionismo *m*
**ekshumacija** *f* esumazione *f*; dissotterramento *m*
**ekshumirati** *v* esumare
**ekskomunikacija** *f* scomunica *f*; esclusione *f* dalla chiesa
**ekspanzija** *f* espansione *f*; *~ industrije* espansione dell'industria; *~ poslova* espansione degli affari, *~ tržišta* espansione del mercato; *konjunkturna ~* espansione congiunturale; *kreditna ~* espansione creditizia (del credito); *monetarna ~* espansione monetaria; *privredna ~* espansione econo-

mica; *teritorijalna* ~ espansione territoriale; *trgovačka* ~ espansione commerciale
**ekspanzionizam** *m* espansionismo *m*
**ekspatrijacija** *f* espatrio *m*
**eksperiment** *m* esperimento *m*; *izvršiti* ~ tentare un esperimento; *kao* ~ a titolo di esperimento; *privredni* ~ esperimento economico; *putem ~ta* in via di esperimento; *sudski* ~ esperimento giudiziale
**ekspert** *m* esperto *m*; perito *m*; *bankarski* ~ esperto bancario; *ekonomski* ~ esperto economico; *finansijski* ~ esperto finanziario; *izveštaj ~ta* referto del perito; *knjigovodstveni* ~ esperto contabile
**ekspertiza** *f* perizia *f*; relazione *f* di perito; *izveštaj o ~zi* relazione di perizia
**eksploatacija** *f* sfruttamento *m*; ~ *čoveka od strane čoveka* sfruttamento dell'uomo da parte dell'uomo; ~ *radnika* sfruttamento dei lavoratori; ~ *tuđeg rada* sfruttamento del lavoro altrui; *intenzivna* ~ sfruttamento intensivo; *privredna* ~ sfruttamento economico
**eksploatator** *m* sfruttatore *m*
**eksploatisati** *v* sfruttare; trar profitto (da)
**eksplozija** *f* esplosione *f*; scoppio *m*; *dejstvo ~je* effetto *m* della esplosione; *demografska* ~ esplosione demografica
**eksploziv** *m* esplosivo *m*
**eksponent** *m* esponente *m*
**ekspoze** *m* esposto *m*; esposizione *f*; resoconto *m*
**ekspozitura** *f* succursale *f*; filiale *f*; ~ *banke* succursale (filiale) di banca; ~ *pošte* succursale delle poste; ~ *u inostranstvu* filiale all'estero
**eksproprijacija** *f* espropriazione *f*; *delimična* ~ espropriazione parziale; ~ *nepodeljenih dobara* espropriazione di beni indivisi; ~ *u javnom interesu* espropriazione per pubblico interesse; ~ *u opštem interesu* espropriazione per pubblica utilità; *naknada za ~ju* indennità *f* per l'espropriazione; *neovlašćena* ~ espropriazione indebita
**eksproprisani** *m* esproprio *m*
**eksproprisati** *v* espropriare
**ekstabulacija** *f* estavolazione *f*; radiazione *f* d'una trascrizione
**ekstenzivan** *adj* estensivo; *~vna obrada* coltura *f* estensiva
**eksteritorijalan** *adj* extraterritoriale; *~na zona* zona extraterritoriale
**ekstrateritorijalnost** *f* extraterritorialità *f*; *uživati* ~ godere dell'extraterritorialità
**ekstradicija** *f* estradizione *f*; *međudržavna* ~ estradizione interna; *odbiti (odobriti) ~ju* rifiutare (concedere) l'estradizione
**ekstradirati** *v* estradire
**ekstraprofit** *m* extraprofitto *m*
**ekstremist** *m* estremista *m*
**ekstremizam** *m* estremismo *m*
**ekvivalent** *m* equivalente *m*
**ekvivalentan** *adj* equivalente

**elaborat** *m* elaborato *m*; *tehničko-ekonomski* ~ elaborato tecnico-enomico
**elastičnost** *f* elasticità *f*; ~ *cena* elasticità dei prezzi; ~ *ponude* elasticità dell'offerta; ~ *potražnje* elasticità della domanda
**električan** *adj* elettrico; *~na centrala* centrale elettrica; *~na energija* energia elettrica; *~ni motor* motore *m* elettrico; *~na stolica* sedia *f* elettrica; *~na vuča* trazione *f* elettrica
**električar** *m* elettricista *m*
**elektrifikacija** *f* elettrificazione *f*
**elektronski** *adj* elettronico; ~ *mikroskop* microscopio *m* elettronico; ~ *mozak* cervello *m* elettronico; ~ *računar* calcolatrice *f* elettronica
**element** *m* elemento *m*; *biti u svom ~tu* essere (trovarsi) nel proprio elemento; *bitni ~ti ugovora* elementi essenziali del contratto; *eksperimentalni* ~ elemento di prova; ~ *cena* elemento del costo; ~ *krivičnog dela* elemento del reato; elemento del delitto; *~ti pravnog posla* elementi del negozio giuridico; *hemijski* ~ elemento chimico; *moralni* ~ elemento morale; *prirodni ~ti* elementi naturali; *sporedni ~ti* elementi accidentali; *subverzivan* ~ elemento sovversivo
**eliminisanje** *n* eliminazione *f*
**eliminisati** *v* eliminare
**emancipacija** *f* emancipazione *f*; *društvena* ~ emancipazione sociale; ~ *seljaka* emancipazione dei contadini; ~ *žene* emancipazione della donna
**emancipovati** *v* emancipare
**emancipovan** *adj* emancipato
**embargo** *m* embargo *m*; ~ *na oružje* embargo sulle armi; ~ *na zlato* embargo sull'oro; *izvozni* ~ embargo sull'esportazione; *opšti* ~ embargo generale; *pomorski* ~ embargo marittimo; *trgovinski* ~ embargo commerciale; *ukinuti* ~ levare l'embargo; *uvozni* ~ embargo sull'importazione
**emfiteut** *m* (*naslednі zakupac*) enfiteuta *m*
**emfiteuza** *f* enfiteusi *f*
**emigracija** *f* emigrazione *f*; *~oni ured* ufficio *m* di emigrazione; *zemlja ~je* paese *m* di emigrazione
**emigrant** *m* emigrante *m* e *f*
**emigrirati** *v* emigrare
**eminentan** *adj* eminente
**emisar** *m* emissario *m*
**emisija** *f (vidi i izdavanje)* emissione *f*; ~ *akcija* emissione di azioni; ~ *al pari* emissione alla pari; ~ *menice* emissione di una cambiale; ~ *novca* emissione di banconote; ~ *obveznica* emissione di obbligazioni; ~ *papirnog novca* emissione di biglietti di banca; ~ *zajma* emissione di prestiti; *datum ~je* data d'emissione; *javna* ~ emissione pubblica; *kurs ~je* corso d'emissione; *nova* ~ emissione nuova; *paritetna* ~ emissione alla pari; *privatna* ~ emissione privata; *televizijska* ~ emissione televisiva



**emisioni** *adj* emittente; d'emissione; *~na banka* banca *f* emittente; banca d'emissione
**emitovanje** *n* emissione *f*
**emitovati** *v (novčanice, čekove itd.)* emettere; ~ *ček* emettere un assegno; ~ *menicu* emettere una cambiale; ~ *nalog* emettere un ordine; ~ *zajam* emettere un prestito
**energija** *f* energia *f*; *atomska* ~ energia atomica; *električna* ~ energia elettrica; *hidraulična* ~ energia idraulica; *kinetička* ~ energia cinetica; *nuklearna* ~ energia nucleare; *potencijalna* ~ energia potenziale; *sunčeva* ~ energia solare
**enolog** *m* enologo *m*
**enologija** *f* enologia *f*
**enološki** *adj* enologico
**eskont** *m* sconto *m*; *~na banka* banca *f* di sconto; *~na stopa* tasso *m* di sconto; *~no tržište* mercato *m* di sconto; *menični* ~ *banke* sconto bancario di una cambiale
**eskontovati** *v* scontare; ~ *menicu* scontare una cambiale
**esnaf** *m* corporazione *f*; arte *f*
**etapa** *f* tappa *f*; fase *f*; stadio *m*; *prelazna* ~ tappa di transizione
**etatizam** *m* statalismo *m*
**etažan** *adj* a piani; *~no vlasništvo* case divise in porzioni materiali; proprietà sui fabbricati divisi per piani in senso orizzontale

**etika** *f* etica *f*; *društvena* ~ etica sociale; *ekonomska* ~ etica economica; *profesionalna* ~ etica professionale
**etiketa** *f* etichetta *f*; cartellino *m*; *staviti ~tu* munire di etichetta
**euforija** *f* euforia *f*
**eutanazija** *f* eutanasia *f*
**eventualan** *adj* eventuale; *~na maksima* massima eventuale; *~ni zahtev* pretesa attorea eventuale
**evidencija** *f* evidenza *f*; *držati u ~ji* tenere in evidenza; ~ *novčanih sredstava* libro *m* di cassa; *kaznena* ~ evidenza penale; *voditi ~ju* tenere i registri
**evidentan** *adj* evidente
**evidentirati** *v* evidenziare
**evikcija** *f* evizione *f*; *delimična* ~ evizione parziale; *garancija za ~ju* garanzia per l'evizione; *potpuna* ~ evizione totale
**evolucija** *f* evoluzione *f*; *demografska* ~ evoluzione demografica; *ekonomska* ~ evoluzione economica; ~ *konjunkture* evoluzione congiunturale (della congiuntura); ~ *nadnica* evoluzione salariale (dei salari)
**Evropska ekonomska zajednica** (E.E.Z.) Comunità *f* Economica Europea (CEE)
**Evropsko udruženje za slobodnu trgovinu** (E.F.T.A.) Associazione *f* Europea di Libero Scambio

# F

**fabrika** *f* fabbrica *f; ~ hemijskih proizvoda* fabbrica di prodotti chimici; *~ metalnih proizvoda* fabbrica di prodotti metallici (in metallo); *tekstilna ~* fabbrica di tessiti

**fabrikacija** *f* fabbricazione *f; zabrana ~je* divieto di fabbricazione

**fabrikant** *m* fabbricante *m* e *f*

**fabrikat** *m* prodotto *m* di fabbrica

**fakat** *m* fatto *m*

**faksimil** *m* facsimile *m*

**faktičan** *adj* effettivo; di fatto; *~ko priznanje* riconoscimento *m* di fatto; *~ki reciprocitet* reciprocità *f* di fatto

**faktor** *m* fattore *m; (comm)* coefficiente *m; društveno-ekonomski ~* fattore socio-economico; *ekonomski ~* fattore economico; *~ kapitalizacije* fattore di capitalizzazione; *~ri popuštanja (zategnutosti)* fattori distensivi; *~ proizvodnje* fattore di produzione; fattore produttivo; *~ri sredine* fattori ambientali; *~ troška* fattore del costo; *kriminogeni ~ri* fattori criminogeni; *prirodni ~ri* fattori naturali; *privredni ~ri* fattori economici; *socijalno-ekonomski ~ri* fattori socio-economici

**faktura** *f* fattura *f; carinska ~* fattura doganale; *~ mora da glasi na* fattura dev'essere intitolata a; *~ za nabavku* fattura d'acquisto; *fiktivna ~* fattura finta; fattura simulata; *ispostaviti ~* emettere una fattura; *konzularna ~* fattura consolare; *originalna ~* fattura originale; *overena ~* fattura legalizzata; *potvrđena ~* fattura confermata; *proforma ~* fattura pro forma; *trgovačka ~* fattura commerciale

**fakturisan** *adj* fatturato

**fakturisanje** *n* fatturazione *f*

**fakturisati** *v* fatturare; dare la fattura

**fakturista** *m* fatturista *m* e *f*

**fakultativan** *adj* facoltativo; *~ ispit* esame *m* facoltativo; *~vna obligacija* obbligazione *f* facoltativa

**fakultet** *m* facoltà *f; dekan ~ta* preside della facoltà; *ekonomski ~* Facoltà di economia; *filozofski ~* Facoltà di Lettere e Filosofia; *pravni ~* Facoltà di giurisprudenza; *Prirodno-matematički ~* Facoltà di Scienze matematiche e naturali; *teološki ~* Facoltà di teologia

**falsifikat** *m* falsificazione *f;* contraffazione *f; ~ bilansa* falsificazione del bilancio; *~ isprava* falsificazione di documenti; *~ novca* contraffazione di moneta; *~ novčanica* contraffazione di biglietti di banca; *~ pečata* contraffazione di sigillo; *~ službenih žigova* contraffazione di valori di bollo; *~ spisa* falsificazione di atti; *intelektualni ~* falsificazione intellettuale; *materijalni ~* falsificazione materiale

**falsifikator** *m* falsificatore *m;* falsario *m; ~ menica* falsificatore di cambiali; *~ novca* falsificatore di monete; *~ novčanica* falsificatore di monete; *~ pasoša* falsificatore di passaporto

**falsifikovan** *adj* falso

**falsifikovanje** *n* falsificazione *f;* contraffazione *f; ~ čekova* falsificazione d'assegni; *~ dokumenata* falsificazione di documenti; *~ hartija od vrednosti* falsificazione di titoli; falsificazione di carte di valori; *~ isprava* falsificazione di documenti; *~ kovanog novca* falsificazione di monete metalliche; *~ lične karte* falsificazione di carta d'identità; *~ nakita* falsificazione di gioielli; *~ novca* falsificazione di moneta; contraffazione di moneta; *~ novčanica* contraffazione di biglietti di banca; *~ pasoša* falsificazione di passaporto; *~ pečata* falsificazione di sigillo; *~ računa* falsificazione di conti; *~ robe* contraffazione di merci; *~ slika* falsificazione di pitture; *~ testamenta* falsificazione di testamento; *~ umetničkih predmeta* falsificazione di oggetti d'arte

**falsifikovati** *v* falsificare; contraffare; falsare; *~ bilans* falsificare un bilancio; *~ činjenice* falsare i fatti; *~ istinu* falsare la verità; *~ potpis* contraffare una firma; *~ smisao nekog teksta* falsare il senso di un testo

**fascikla** *f* cartella *f;* fascicolo *m;* incartamento *m;* pratica *f; lična ~* fascicolo personale

**fašista** *m* fascista *m*

**fašistički** *adj* fascista



**fašizam** *m* fascismo *m*

**faza** *f* fase *f;* stadio *m; ~ postupka* fase del procedimento; *~ rada* fase di lavoro; *konačna ~* fase finale; *početna ~* fase iniziale

**federacija** *f* federazione *f; Svetska sindikalna ~* Federazione sindacale mondiale

**federalan** *adj* federale; *~na država* Stato federale; *~na vlada* governo federale

**federalizam** *m* federalismo *m*

**federativna** *adj* federativo; *~vna republika* repubblica *f* federativa

**feud** *m* feudo *m*

**feudalan** *adj* feudale; *~na država* stato *m* feudale; *~no pravo* diritto *m* feudale

**feudalizam** *m* feudalismo *m*

**fideikomis** *m* fidecommesso *m*; fedecommesso *m*

**fiducijaran** *adj* fiducioso

**fikcija** *f* finzione *f; pravna ~* finzione giuridica; *zakonska ~* finzione legale; finzione della legge

**fiksan** *adj* fisso; costante; *~na cena* prezzo fisso; *~na plata* stipendio fisso; *~ni troškovi* spese *f pl* fisse

**fiktivan** *adj* fittizio; finto; *~ naslednik* erede *m* fittizio; *~vna parnica* causa *f* fittizia; *~ pravni posao* negozio *m* giuridico fittizio

**filijala** *f* filiale *f,* succursale *f; ~ banke* succursale (filiale) di banca; *~ pošte* succursale delle poste; *~ u inostranstvu* filiale all'estero

**filozofija** *f* filosofia *f; društvena ~* filosofia sociale; *~ prava* filosofia del diritto; *politička ~* filosofia politica

**finalan** *adj* finale; *~ni proizvod* prodotto *m* finale

**finansije** *f pl* finanze *f pl; državne ~* finanze dello Stato; *javne ~* finanze pubbliche; *ministarstvo ~ja* Ministero delle Finanze; *opštinske ~* finanze comunali; *poremećene ~* finanze dissestate

**finansijer** *m* finanziere *m*; finanziatore *m*; *~ri (bankari)* finanzieri *m pl*

**finansijski** *adj* finanziario; *~ska autonomija* autonomia finanziaria; *~sko društvo* società finanziaria; *~ska godina* anno finanziario; *~ska inspekcija* ispezione finanziaria; *~ izveštaj* rapporto finanziario; *~ kapital* capitale finanziario; *~ska kompenzacija* compensazione finanziaria; *~ska konstrukcija* struttura finanziaria; *~ska kontrola* controllo finanziario; *~ska kriza* crisi *f* finanziaria; *~ska menica* cambiale finanziaria; *~ske mere* misure *f pl* finanziarie; *~ plan* piano finanziario; *~ska politika* politica finanziaria; *~ska pomoć* aiuto finanziario; *~sko poravnanje* pareggio finanziario; *~sko poslovanje* gestione finanziaria; esercizio finanziario; *~ poslovi* operazioni *f pl* (transazioni *f pl*) finanziarie; *~ska potreba* fabbisogno finanziario; *~sko pravo* diritto *m* finanziario; *~ska reforma* riforma finanziaria; *~ sistem* sistema finanziario; *~ sporazum* accordo finanziario; *~ska sposobnost* capacità *f* finanziaria; *~ska sredstva* mezzi *m pl* finanziari; *~sko stanje* stato finanziario; *~ska statistika* statistica finanziaria; *~ska tabela* tavola finanziaria; *~ska teorija* teoria finanziaria; *~sko tržište* mercato finanziario, *~sko zaduženje* onere finanziario

**finansiranje** *n* finanziamento *m; aktivno ~* finanziamento attivo; *bankarsko ~* finanziamento bancario; *dopunsko ~* finanziamento supplementare; *društvo za ~* società di finanziamento; *dugoročno ~* finanziamento a lungo termine; *~ investicija* finanziamento degli investimenti; *~ izvoza* finanziamento dell'esportazione; *~ prodaje* finanziamento delle vendite; *~ razmene sa inostranstvom* finanziamento degli scambi con l'estero; *~ spoljne trgovine* finanziamento del commercio estero; *~ tuđim sredstvima* finanziamento con capitali altrui; *~ uvoza* finanziamento d'importazione; *kolektivno ~* finanziamento collettivo; *kratkoročno ~* finanziamento a breve scadenza; *kreditno ~* finanziamento creditizio; *međunarodno ~* finanziamento internazionale; *pasivno ~* finanziamento passivo; *prelazno ~* finanziamento transitorio; *privremeno ~* finanziamento temporaneo; *samofinansiranje ~* autofinanziamento *m; srednjoročno ~* finanziamento medio; *trajno ~* finanziamento permanente; *unutrašnje ~* finanziamento interno

**finansirati** *v* finanziare; *~ sopstvenim sredstvima* autofinanziare

**finoća** *f* finezza *f; ~ novca* finezza di moneta; *~ srebra* finezza dell'argento; *~ zlata* finezza dell'oro

**firma** *f* ditta *f; bankrotirana ~* ditta fallita; *brisati ~mu* cancellare una ditta; *cenjena ~* spettabile ditta; *društvena ~* ditta sociale, *dužnikova ~* ditta trassata; *~ liferant* ditta fornitrice; *~ pod stečajem* ditta in liquidazione; *~ pošiljalac* ditta mittente; *~ u likvidaciji* ditta in liquidazione; *izvozna ~* ditta esportatrice; *konkurentska ~* ditta concorrente; *likvidirati ~mu* liquidare una ditta; *matična ~* ditta madre; *poslovna ~* ditta d'affari; *registar ~mi* registro delle ditte; *registrovana ~* ditta registrata; *specijalizovana ~* ditta specializzata; *srodna ~* ditta consorella; *stara ~* vecchia ditta; *trgovačka ~* ditta commerciale; *uvozna ~* ditta importatrice; *veleprodajna ~* ditta all'ingrosso; *veletrgovačka ~* ditta grossista

**fiskalan** *adj* fiscale; *~ni advokat* avvocato fiscale; *~na carina* dazio fiscale; *~na izjava* dichiarazione fiscale, *~ni nadzor* vigilanza fiscale; *~ni odbitak* sgravio fiscale; *~na politica* politica *f* fiscale; *~no povećanje* aumento fiscale; *~no pravo* diritto fiscale; *~na prevara* frode fiscale; *~ni prihod* entrata fiscale; *~ni pritisak* pressione fiscale; *~no rasterećenje* alleggerimento fiscale; *~ni sistem* sistema fiscale; *~na statistika* statistica fiscale, *~ni stimulans* stimolo *m* fiscale; *~na tehnika* tecnica *f* fiscale; *~ni teret*

onere fiscale; *~na utaja* evasione fiscale; *~na vlast* autorità fiscale; *~no zakonodavstvo* legislazione fiscale

**fizički** *adj* fisico; ~ *bolovi* dolori *m pl* fisici; *~ka deoba zgrade* casa *f* divisa materialmente; *~ke mane* vizi *m pl* fisici; *~ko lice* persona *f* fisica; *~ka prisila* costringimento *m* fisico; violazione *f* fisica

**fizionomija** *f* fisionomia *f; zločinačka* ~ fisionomia criminale

**flagrantan** *adj* flagrante; ~ *(očevidan) zločin* delitto flagrante

**florin** *m* (*holandski novac*) fiorino *m* (Fl)

**flota** *f* flotta *f*; naviglio *m*; *opremiti ~tu* equipaggiare una flotta; *pomoćna* ~ naviglio ausiliare; *prateća* ~ naviglio di scorta; *ratna* ~ marina *f* da guerra; *ribarska* ~ flotta peschereccia; *trgovačka* ~ flotta mercantile

**fluktuacija** *f* fluttuazione *f;* variazione *f; ciklična* ~ fluttuazione ciclica; ~ *cena* fluttuazione dei prezzi; ~ *tržišta* fluttuazione del mercato; *kursna* ~ fluttuazione dei corsi; *monetarna* ~ fluttuazione monetaria; *privredna* ~ fluttuazione economica

**fluktuirajući** *adj* fluttuante; ~ *devizni kurs* tasso *m* di cambio fluttuante; ~ *dug* debito fluttuante

**fluktuirati** *v* fluttuare

**FOB** *(ingl)* free on board; franco bordo nave

**fond** *m* fondo *m*; *agrarni ~ovi* fondi agrari; *amortizacioni* ~ fondo d'ammortamento; *budžetski ~ovi* fondi del budget; *crni ~ovi* fondi segreti; *devizni* ~ fondo valutario; *društveni ~ovi* fondi sociali; *državni ~ovi* fondi di Stato, *egalizacijski* ~ fondo di conguaglio; *Evropski* ~ Fondo europeo; *Evropski društveni* ~ Fondo sociale europeo; *Evropski socijalni* ~ Fondo sociale europeo; *finansijski* ~ fondo finanziario; ~ *obrtnih sredstava* fondo di mezzi circolanti; ~ *osiguranja* fondo d'assicurazione; ~ *osnovnih sredstava* fondo dei mezzi fondamentali; ~ *za pomoći* fondo d'assistenza; fondo di soccorso; ~ *poreza i taksi* fondo imposte e tasse; ~ *za dotacije* fondo di dotazione; ~ *socijalnog osiguranja* fondo di previdenza; ~ *za gašenje zajma* fondo estinzione prestito; ~ *za izgradnju* fondo di costruzione; ~ *za izjednačenje kurseva* fondo di conguaglio dei cambi; ~ *za melioraciju zemljišta* fondo di miglioramento agrario; ~ *za monetarnu stabilizaciju* fondo di stabilizzazione monetaria; ~ *za obnovu* fondo di rinnovamento; ~ *za otpremninu službenika* fondo indennità funzionari; ~ *za privredni i društveni razvoj* fondo di sviluppo economico e sociale; ~ *za pokriće* fondo di copertura; ~ *za reklamu* fondo di propaganda; ~ *za rekonsturkciju* fondo di ricostruzione; ~ *za zajedničku potrošnju* fondo di consumo comune; *garantni ~ovi* fondi di garanzia; *gotovinski ~ovi* fondi contanti; *investicioni* ~ fondo d'investimento; *izborni ~ovi* fondi elettorali; *kulturni* ~ fondo culturale; *Međunarodni monetarni* ~ Fondo monetario internazionale; *melioracioni* ~ fondo di miglioramento; *mesni bolesnički* ~ locale cassa malattie; *novčani ~ovi* fondi finanziari; *obračunski* ~ fondo di compensazione; *obrtni* ~ fondo dei mezzi di giro; *odobreni ~ovi* fondi stanziati; *opšti* ~ fondo comune; *penzioni* ~ fondo pensioni; *poreski ~ovi* fondi tributari; *poslovni* ~ fondo d'esercizio; *potporni* ~ fondo d'assistenza; *preostali ~ovi* fondi residui; *propagandni* ~ fondo di propaganda; *rezervni* ~ fondo di riserva; *robni ~ovi* fondi di merce; merci disponibili; *specijalni* ~ fondo speciale; *stabilizacijski* ~ fondo di stabilizzazione; *stočni* ~ fondo zootecnico; *špekulativni ~ovi* fondi di speculazione; *tajni ~ovi* fondi segreti; *valutni (devizni)* ~ fondo valutario

**fondacija** *f* fondazione *f*

**forenzičan** *adj* forense; *~čna medicina* medicina *f* forense; *~čna psihijatrija* psichiatria *f* forense

**forinta** *f (mađarski novac)* fiorino *m* (Ft)

**forma** *f* forma *f*, ~ *pravnog posla* forma del negozio giuridico; ~ *testamenta* forma di testamento; *~me tržišta* forme di mercato; *pismena* ~ forma scritta; *pravna* ~ forma giuridica; *sudske ~me* forme giudiziarie; *usmena* ~ forma verbale; *zakonske ~me* forme legali

**formacija** *f* formazione *f*, *poluvojna* ~ formazione paramilitare

**formalan** *adj* formale; *~ni nedostatak* difetto *m* di forma; vizio *m* di forma; *~no pitanje* questione *f* di forma

**formalistički** *adj* formalistico

**formalizam** *m* formalismo *m*; *pravni* ~ formalismo giuridico

**formalnost** *f* formalità *f*, *birokratske ~sti* formalità burocratiche; *carinske ~sti* formalità doganali; *granična* ~ formalità alla frontiera; *izvozne ~sti* formalità d'esportazione; *obaviti ~sti* adempiere le formalità; *obična* ~ semplice formalità; *proceduralna* ~ formalità procedurale; *zakonske ~sti* formalità di legge

**formiranje** *n* formazione *f*; ~ *cene* formazione del prezzo; ~ *imovine* formazione di patrimoni; ~ *kurseva* formazione di corsi; ~ *nadnica* formazione dei salari; ~ *rezerve* formazione di riserve; ~ *štednje* formazione del risparmio

**formula** *f* formula *f*, *propisana* ~ formula prescritta; *regresna* ~ formula di regressione; *zastarela* ~ formula prescritta

**formulacija** *f* formulazione *f*

**formular** *m* modulo *m*; formulario *m; blanko* ~ modulo in bianco; ~ *čeka* modulo di assegno; ~ *molbe* modulo di domanda; ~ *priznanice* modulo di quietanza; modulo di ricevuta; ~ *za porudžbinu* formulario di commissione; *ispuniti* ~ riempire un modulo; *telegrafski* ~ modulo di telegramma; *tipski* ~ modulo tipo; *unificirani* ~ modulo unificato



**forum** *m* foro *m*

**fotografija** *f* fotografia *f*; ~ *iz profila* fotografia di profilo; ~ *s lica* fotografia di faccia

**fotogrametrija** *f* fotogrammetria *f*

**foto-kopija** *f* fotocopia *f*

**foto-reportaža** *f* fotocronaca *f*

**foto-reporter** *m* fotocronista *m*

**fraht** *m (tovar)* nolo *m;* ~ *(vozarina)* nolo *m*; ~ *prema daljini* nolo di distanza; ~ *prema vremenu* nolo a tempo; ~ *za jedno putovanje* nolo d'un viaggio; *mrtav* ~ nolo morto; *odlazni* ~ nolo di andata; *pomorski* ~ nolo marittimo; *povratni* ~ nolo di ritorno; *rečni* ~ nolo fluviale; *vazdušni* ~ nolo aereo

**franak** *m* franco *m; belgijski* ~ franco belgo; *francuski* ~ franco francese; *švajcarski* ~ franco svizzero

**frakcija** *f* frazione *f (polit); parlamentarna* ~ frazione parlamentare

**frankiran** *adj* affrancato

**frankiranje** *n* affrancatura *f*; francatura *f*; *nedovoljno* ~ francatura insufficiente; *obavezno* ~ francatura obbligatoria; *redovno* ~ francatura ordinaria

**franko** *adv* franco; ~ *bez plaćanja ambalaže* franco d'imballaggio; ~ *brod* (FOB) franco bordo nave; ~ *carina* franco dogana; ~ *fabrika* franco stabilimento (fabbrica); ~ *granica* franco confine; ~ *javna skladišta* franco magazzini generali; ~ *kuća* franco domicilio; ~ *na brod* franco a bordo; ~ *kamion (FOT)* franco su autocarri; franco camion; ~ *obala* franco banchina; franco molo; ~ *od partikularne havarije* franco d'avaria particolare; ~ *od loma* franco rottura; ~ *odredišno mesto* franco destinazione (destino); ~ *polazna stanica* franco stazione partenza; ~ *poštarina* franco di porto; ~ *prevoznik* franco trasportatore; ~ *skladište* franco magazzino; ~ *svi troškovi* franco di tutte spese; ~ *stan* franco domicilio; ~ *troškovi* franco di spese; ~ *utovareno u vagon* franco vagone partenza; ~ *uz bok broda* franco lungo bordo; franco lungo nave; ~ *vagon (F.o.w.)* franco vagone; ~ *vozarina* franco nolo; ~ *železnica (F.O.R.)* franco ferrovia (f.o.r.)

**franšiza** *f* franchigia *f*; *apsolutna* ~ franchigia assoluta; ~ *osiguranja* franchigia d'assicurazione; *odobriti ~zu* ammettere in franchigia; *određena* ~ franchigia fissa; *totalna* ~ franchigia totale; *ugovorna* ~ franchigia contrattuale

**front** *m* fronte *m (polit);* ~ *nezavisnosti* fronte della indipendenza; *jedinstveni* ~ fronte unico; *narodni* ~ fronte popolare

**funkcija** *f* funzione *f*; *dvostruka* ~ funzione doppia; *garancijska* ~ funzione di garanzia; *~je državnog saveta* funzioni del Consiglio di Stato; ~ *novca* funzione del denaro; ~ *sudske nadležnosti* funzione di competenza giudiziaria; ~ *vlasti* funzione del potere; *istražna* ~ funzione istruttoria; *izborna* ~ funzione elettorale; *javna* ~ funzione pubblica; *političko-izvršna* ~ funzione politico-esecutiva; *pravosudna* ~ funzione giurisdizionale; *sporedna* ~ funzione secondaria (accessoria); *staviti u ~ju* mettere in funzione; *stupanje na* ~ entrata in funzione; *sudska* ~ funzione giudiziaria; *trajanje ~je* durata della funzione; *u obavljanju svojih* ~ nell'esercizio delle sue funzioni; *upravna* ~ funzione amministrativa; *vršiti javnu ~ju* assumere una funzione pubblica; *zakonodavna* ~ funzione legislativa

**funkcionalan** *adj* funzionale; *~ni dodatak* giunta di funzione; *~na grupa* gruppo *m* funzionale

**funkcioner** *m (sindikalni, politički)* funzionario *m*; *administrativni* ~ funzionario amministrativo; *bankarski* ~ funzionario in banca; *carinski* ~ funzionario doganale; *diplomatski* ~ funzionario diplomatico; *državni* ~ funzionario statale; ~ *konzulata* funzionario di consolato; ~ *na probi* funzionario in prova; ~ *na raspolaganju* funzionario in aspettativa; ~ *u penziji* funzionario in pensione (a riposo); ~ *u aktivnoj službi* funzionario in servizio attivo; *javni* ~ funzionario pubblico; *međunarodni* ~ funzionario internazionale; *ministarski* ~ funzionario ministeriale (di ministero); *nepostavljeni* ~ funzionario non di ruolo; *podređeni* ~ funzionario subalterno; *republički* ~ funzionario della Repubblica; *savezni* ~ funzionario federale; *sindikalni* ~ funzionario sindacale; *stalni* ~ funzionario in pianta stabile; *sudski* ~ funzionario giudiziario; *visoki* ~ alto funzionario; *vladin* ~ funzionario governativo

**funkcionisanje** *n* funzionamento *m*

**funkcionisati** *v* funzionare

**funta** *f* (lira) sterlina *f* (L.st.)

**fuzija** *f* fusione *f*

**fuzionisanje** *n* fusione *f*, ~ *društva* fusione di società; *prinudno* ~ fusione forzata

**fuzionisati** *v* fondere; ~ *dva društva* fondere due società

# G

**gajba** *f* (*sanduk*) graticcio *m*

**gajbica** *f* plateau *m*; cassetta *f* per frutta

**galama** *f* schiamazzi *m pl; noćna* ~ schiamazzi notturni

**galamiti** *v* far chiasso; schiamazzare

**garancija** *f* garanzia *f*; fideussione *f*; *bankarska* ~ garanzia bancaria; *carinska* ~ fideiussione doganale; *čvrsta* ~ garanzia ferma; *dobiti ~ju* ottenere garanzia; *dopunska* ~ garanzia sussidiaria (suppletiva); *državna* ~ garanzia dello Stato; *fabrička* ~ garanzia di fabbrica; *finansijska* ~ garanzia finanziaria; ~ *autentičnosti* garanzia di autenticità; ~ *cene* garanzia di prezzo; ~ *isporuke* garanzia di consegna; ~ *izdanja (emisije)* garanzia di emissione; ~ *izvoza* garanzia d'esportazione; ~ *nadnice* garanzia di salario; ~ *nekretninama* garanzia immobiliare; ~ *o identitetu robe* garanzia dell'identità della merce; ~ *plasmana* garanzia di piazzamento (di sistemazione); ~ *porekla* garanzia di provenienza; ~ *pri kupoprodaji* garanzia nella compravendita; ~ *sa pokretnim dobrima* garanzia mobiliare; ~ *transfera* garanzia di trasferimeno; ~ *u zlatu* garanzia oro; ~ *uz evikciju* garanzia per l'evizione; ~ *valute* garanzia di cambio; ~ *za dividentu* garanzia di dividendo; ~ *za dobro funkcionisanje* garanzia di buon funzionamento; ~ *za dobro izvršenje posla po ugovoru* garanzia di buona esecuzione di lavoro secondo il contratto; ~ *za kredite pri izvozu* garanzia per i crediti all'esportazione; ~ *za kvalitet* garanzia di qualità; ~ *za naknadu štete* garanzia d'indennità; ~ *za plaćanje* garanzia di pagamento; ~ *za skrivene mane* garanzia per i vizi occulti; ~ *za solventnost dužnika* garanzia fideiussoria; ~ *za zajam* garanzia del prestito; ~ *za zaplenu* garanzia pignoratizia; ~ *zaposlenja* garanzia di collocamento; *hipotekarna* ~ garanzia ipotecaria; *individualna* ~ garanzia individuale; *kolektivna* ~ garanzia collettiva; *lična* ~ garanzia personale; *menična* ~ fideiussione cambiaria; *nuditi ~ju* offrire garanzia; *obična* ~ garanzia semplice; *opšta* ~ garanzia (fideiussione) generale; *pojedinačna* ~ garanzia individuale; *povreda ~je* infrazione di garanzia; *pozvati se na ~ju* chiamare in garanzia; *pravna* ~ garanzia giuridica; *savezna* ~ garanzia federale; *solidarna* ~ garanzia solidale; *sporedna* ~ garanzia collaterale; *stvarna* ~ garanzia reale; *teritorijalna* ~ garanzia territoriale; *totalna* ~ garanzia totale; *ugovorna* ~ garanzia di trattato; *uobičajena* ~ garanzia d'uso; *ustavna* ~ garanzia costituzionale; *uzajmiti uz ~ju* imprestare su garanzia; *zlatna* ~ garanzia oro

**garant** *f* garante *m e f*; fideiussore *m*; *menični* ~ fideiussore cambiario; ~ *i platilac* fideiussore e pagatore; ~ *za isplatu* garante del pagamento; ~ *za naknadu štete* fideiussore d'indennità; *solidaran* ~ fideiussore solidale

**garantni** *adj* di garanzia; *~na klauzula* clausola *f* di garanzia; ~ *list* certificato di garanzia; *~na menica* cambiale *f* di garanzia; *~no pismo* lettera *f* di garanzia; ~ *rok* termine *m* di garanzia; ~ *ugovor* contratto di garanzia

**garantovanje** *n* garanzia *f*; ~ *bezbednosti* garanzia di sicurezza; ~ *cena* garanzia di prezzi; ~ *isporuke* garanzia di consegna; ~ *porekla (robe)* garanzia di provenienza; ~ *prenosa* garanzia di trasferimento

**garantovati** *v* garantire; prestare garanzia; prestare fideiussione

**garda** *f* guardia *f*

**garderoba** *f* guardaroba *f*

**gašenje** *n* estinzione *f*; spegnimento *m*; ~ *duga* estinzione di debito; ~ *hipoteke* estinzione dell'ipoteca; ~ *krivične sankcije* estinzione della sanzione penale; ~ *mandata* estinzione del mandato; ~ *obligacija* estinzione delle obbligazioni; ~ *patenta* estinzione di brevetto; ~ *prava* estinzione di un diritto; ~ *prava uživanja* estinzione del usufrutto; ~ *punomoći* estinzione della procura; ~ *računa* estinzione di un conto; ~ *ugovora* estinzione del trattato

**gaz broda** pescaggio *m*; immersione *f* d'una nave

**gazdinstvo** *n* economia *f* domestica; *šumsko* ~ economia forestale

**gazdovanje** *n* amministrazione *f*; governo *m*



**gaženje** *n* violazione *f*; rottura *f*; ~ *prava* violazione del diritto; ~ *reči* rottura della parola data

**generacija** *f* generazione *f*

**generalije** *n pl* generalità *f pl*

**generalizovati** *v* generalizzare

**generalni** *adj* generale; ~ *agent* agente *m* generale; ~ *direktor* direttore *m* generale; *~na havarija* avaria *f* generale; *~na klauzula* clausola *f* generale; ~ *konzul* console *m* generale; *~no mišljenje* opinione generale; *~na polisa osiguranja* polizza *f* generale di assicurazione; *~na prevencija* prevenzione *f* generale; *~na punomoć* procura *f* generale (alle liti); ~ *sekretar* segretario *m* generale; *~na skupština* assemblea *f* generale; ~ *ugovor* contratto *m* generale

**generičan** *adj* generico; *~na obligacija* obbligazione *f* generica; *~ne stvari* oggetti *m pl* generici

**genocid** *m* genocidio *m*

**gerila** *f* guerriglia *f*, *gerilski rat* guerra di guerriglia

**geštetner** *m* duplicatore *m* xerografico

**giljotina** *f* ghigliottina *f*

**glas** *m* voce *f*; voto *m*; *brojati* ~ scrutinare i voti, *dati* ~ dare il voto; ~ *javnosti* voto pubblico; ~ *(na izborima)* suffragio *m*; ~ *nepoverenja* voto di sfiducia; ~ *poverenja* voto di fiducia; ~ *protiv* voto contrario; ~ *za* voto favorevole; ~ *u korist* voto favorevole; *imati pravo ~sa* avere diritto al voto; *na* ~ ad alta voce; *nevažeći* ~ voto nullo; *odlučujući* ~ voto decisivo; *opšte pravo ~sa* suffragio *m* universale; *poništen* ~ voto nullo; *pravo ~sa* diritto *m* di voto; diritto elettorale; *prebrojavati ~ove* far lo scrutinio dei voti; scrutinare i voti; *pri podeli ~ova* in caso di ripartizioni di voti; *protivan* ~ voto contrario; *s pravom ~sa (koji ima pravo glasa)* avere diritto al voto; *savetodavni* ~ voto consultivo; *važeći* ~ voto valido; *višestruk* ~ voto plurimo

**glasač** *m* votante *m*

**glasačka kutija** *f* urna *f* elettorale

**glasanje** *n* votazione *f*; scrutinio *m*; ~ *aklamacijom* votazione per acclamazione; ~ *dizanjem ruke* votazione per alzata di mano; ~ *listićima* votazione per scheda; ~ *po članovima* votazione per articoli; ~ *po delovima* votazione per divisione; ~ *poverenja* votazione di fiducia; ~ *preko zastupnika* votazione per procura; ~ *prozivanjem* votazione per appello nominale; ~ *putem pisma* votazione per corrispondenza; ~ *ustajanjem* votazione per alzata; ~ *za investiranje* votazione d'investimento; *ići na* ~ andare a urna; *javno* ~ votazione per voto palese; *konačno* ~ votazione finale; *listić za* ~ scheda di votazione; *neposredno* ~ votazione diretta; *obavezno* ~ votazione obbligatoria; *poimenično* ~ votazione per appelo nominale; *pristupiti ~nju* passare ai voti; *rezultat ~nja* risultato *m* della votazione; *slobodno* ~ libera votazione; *staviti nešto na* ~ mettere qcs ai voti; porre qcs a scrutinio; *tajnim ~njem* a votazione segreta; votazione a scrutinio segreto; *tajno* ~ scrutinio segreto; votazione a scrutinio segreto; *završno* ~ votazione finale

**glasati** *v* votare; ~ *prozivanjem* votare per appello nominale; ~ *ustajanjem* votare per alzata; *tajno* ~ votare a scrutinio segreto

**glasiti** *v* essere intitolato; dire; avere la forma; ~ *na donosioca* essere intitolato al portatore

**glava** *f* testa *f*; capo *m*; *(u zakonu)* capitolo *m*; ~ *presude* intestazione *f* della sentenza; *imati u ~vi* avere in testa; *udariti u ~vu* dar alla testa; *utuviti sebi u ~vu* mettersi in testa

**glavni** *adj* principale; capitale; ~ *cilj* scopo *m* principale; ~ *dužnik* debitore *m* principale; *~na knjiga* libro *m* mastro; *~na kontrola* controllo *m* principale; ~ *poverilac* creditore *m* principale; ~ *proizvod* prodotto *m* principale; ~ *projekat* progetto *m* principale; *~na rasprava* pertrattazione *f* principale; *~na stvar* cosa *f* principale; *~na stvar u parnici* pretesa *f* principale; ~ *ugovorni odnosi* condizioni *f pl* principali contrattuali; *odgađanje ~ne rasprave* rinvio *m* del dibattimento; *prekid ~ne rasprave* sospensione *f* del dibattimento; *zapisnik o ~noj raspravi* verbale del dibattimento

**glavnica** *f* capitale *m*; fondo *m*; *osnovna* ~ capitale sostanziale

**gledalac** *m* spettatore *m*; *televizijski* ~ telespettatore *m*

**gledište** *n* punto *m* di vista; *pravno* ~ punto di vista giuridico

**globa** *f* multa *f*; ammenda *f*; *pod pretnjom ~be* sotto pena di multa; *platiti ~bu* prendere una multa; *poreska* ~ ammenda tributaria

**gluv** *adj* sordo; ~ *na jedno uvo* sordo ad un orecchio; *~vi okrivljenik* imputato sordo; *~vi svedok* testimonio sordo

**gluvonem** *adj* sordomuto

**godina** *f* anno *m*; *budžetska* ~ anno finanziario; *dobitna* ~ anno beneficiario; anno d'eccedenza; *finansijska* ~ anno finanziario; ~ *dospeća* anno di scadenza; ~ *gubitaka* anno deficitario; ~ *osnivanja* anno di costituzione; anno di fondazione; ~ *rođenja* anno di nascita; *~ne krivične odgovornosti* età *f* della responsabilità criminale; *~ne za penziju* età della pensione; *~ne službe* anni di servizio; *kalendarska* ~ anno solare; anno civile; *knjigovodstvena* ~ anno contabile; *osnovna* ~ anno base; *poreska* ~ anno fiscale; anno tributario; *poslovna* ~ anno d'esercizio; anno di gestione; *prestupna* ~ anno bisestile; *protekla* ~ anno scorso; *računska* ~ anno contabile; *sudska* ~ anno giudiziario; *školska* ~ anno scolastico; *tekuća* ~ anno corrente; *trgovačka* ~ anno commerciale; *ugovorna* ~ anno contrattuale; *zaključiti poslovnu ~nu* chiudere l'anno d'esercizio

**godišnjak** *m* (*letopis*) annuario *m*; annali *m pl*; *trgovački* ~ annuario commerciale; *statistički* ~ annuario statistico

**godišnje** *adv* annualmente; dell' anno

**godišnji** *adj* annuo; annuale; dell'anno; ~ *bilans* bilancio *m* di fine anno; *~nje doba* stagione *f*; ~ *doprinos* tributo annuo; ~ *izveštaj* rapporto *m* annuo; ~ *najam* anno d'affitto; ~ *obračun poreza* anno *m* fiscale; ~ *odmor* vacanze *f pl* annuali; *~nja otplata* annualità *f*; *~nja plata* salario *m* annuale; ~ *prihod* reddito *m* annuale; *~nja stopa* tasso *m* annuale; *prelazno ~nje doba* mezza stagione

**godišnjica** *f* anniversario *m*; *deseta* (*dvadeseta*) ~ decennale *m* (ventennale *m*)

**godište** *n* anno *m*; classe *f*

**golub** *pismonoša m* piccione viaggiatore *m*

**goniti** *v* perseguire; inseguire; ~ *nekoga sudskim putem* procedere qcn in via giudiziaria; *krivično* ~ procedere criminalmente

**gonjenje** *n* persecuzione *f*; inseguimento *m*; *disciplinsko* ~ inseguimento disciplinare; ~ *po službenoj dužnosti* inseguimento d'ufficio; ~ *u slučaju kad je učinilac u bliskom odnosu sa oštećenim* perseguimento penale nel caso in cui l'autore è in stretti rapporti con la persona offesa; ~ *za krivična dela protiv časti i ugleda* perseguimento penale per i reati contro l'onore e la reputazione; *krivično* ~ inseguimento penale; *manija ~nja* mania di persecuzione; *sudsko* ~ inseguimento giudiziario

**gore** *adv* su; sopra; in alto; ~ *imenovani* suddetto; sunnominato; ~ *pomenuti* summenzionato

**gornji** *adj* superiore; di sopra; ~ *dom* camera *f* alta

**gospodar** *m* padrone *m*; proprietario *m*; ~ *situacije* padrone della situazione

**gostoprimstvo** *n* ospitalità *f*; *neutralno* ~ ospitalità neutrale

**gotovina** *f* denaro *m* contante; contanti *m pl*; cash *m*; ~ *nasledne mase* denari ereditati; ~ *u blagajni* fondo cassa; contanti in cassa; *imati ~nu* avere in contanti; *platiti u ~ni* pagare per (a) contanti; *podizanje ~ne* prelevamento *m* in contanti; *za (u) ~nu* a (in) contanti

**govor** *m* discorso *m*; ~ *branioca* discorso del difensore; ~ *pri stupanju na dužnost* discorso d'insediamento; ~ *gluvonemih (prstima)* chirologia *f*; *izborni* ~ discorso *m* elettorale; *održati* ~ pronunziare un discorso; *svečani* ~ discorso solenne; allocuzione *f*; *uvodni* ~ discorso preliminare

**govornik** *n* oratore *m*

**grad** *m* città *f*; *glavni* ~ capitale *f*; *industrijski* ~ città industriale; *lučki* ~ città di porto; *otvoreni* ~ città aperta; città non fortificata; *pomorski* ~ città marittima; *slobodni* ~ città libera; *trgovački* ~ città mercantile; *univerzitetski* ~ città universitaria

**gradilište** *n* area *f* fabbricabile; area *f* edificabile; cantiere *m*

**gradonačelnik** *m* sindaco *m*

**gradski** *adj* cittadino; civico; urbano; ~ *statut* statuto *m* cittadino; *~sko veće* consiglio *m* cittadino

**građa** *f* materiale *m*; *drvena* ~ legname *m* da costruzione; *procesna* ~ materiale d'un processo

**građanin** *m* cittadino *m*; *počasni* ~ cittadino onorario

**građanski** *adj* cittadino; borghese; civile; ~ *brak* matrimonio civile; *~ska prava* diritti civili; *~ska odgovornost* responsabilità civile; ~ *rat* guerra civile; ~ *stalež* borghesia; ceto cittadino; ~ *sudski postupak* procedimento giudiziario civile; *~ska tužba* azione civile; ~ *zakon* codice civile; *ograničenje ~skih prava* limitazione dei diritti civili

**građanstvo** *n* cittadinanza *f*; *dati pravo ~va* conferire la cittadinanza; *steći pravo ~va* conseguire il diritto di cittadinanza; *pravo ~va* diritto di cittadinanza

**građenje** *n* costruzione *f*; *ugovor o ~nju* contratto *m* di costruzione

**građevina** *f* fabbricato *m*; costruzione *f*; edificio *m*

**građevinar** *m* costruttore *m*; perito *m* edile

**građevinarstvo** *n* edilizia *f*; industria *f* edile

**građevinski** *adj* di costruzione; edilizio; edile; ~ *dnevnik* giornale edilizio; *~ska dozvola* permesso *m* di costruzione; licenza *f* edilizia; *~ska inspekcija* ispezione *f* edilizia; ~ *inženjer* ingegnere edile; *~ska knjiga* libro *m* edilizio; ~ *materijal* materiale *m* da costruzione; ~ *objekt* fabbricato *m*; edificio *m* (in costruzione); *~ska oprema* attrezzatura *f* edile; *~sko pravo* diritto *m* edilizio; diritto di costruire, *~sko preduzeće* impresa *f* edile; ~ *propis* regolamento *m* edilizio; ~ *rad* lavoro *m* di costruzione; lavori edilizi, ~ *veštak* perito *m* edile; *~sko zemljište* terreno *m* di fabbricazione; area fabbricabile

**građevinsko-pravni** *adj* di diritto civile

**grana** *f*; branca *f*; ramo *m*; ~ *delatnosti* ramo di gestione; ~ *dohotka* ramo di rendita; ~ *industrije* branca d'industria; ~ *izvoza* branca esportatrice; ~ *osiguranja* branca d'assicurazione; ~ *poslovanja* ramo d'esercizio; ~ *preduzeća* branca d'impresa; ~ *proizvodnje* branca di produzione; ~ *trgovine* branca di commercio; ~ *uprave* branca dell' amministrazione; ~ *državne uprave* branca dell'amministrazione di Stato; *industrijska* ~ branca industriale, branca d'industria; *prehrambena* ~ ramo di alimentazione; *privredna* ~ branca economica; *profesionalna* ~ branca (ramo) professionale; *sekundarna* ~ ramo secondario; *trgovačka* ~ branca commerciale



**granica** *f* frontiera *f*; confine *m*; limite *m*; *administrativna* ~ limite amministrativo; *carinska* ~ confine doganale; *do određene ~ce* fino ad un certo limite; *donja* ~ limite inferiore; *donja ~ cena* limite inferiore di prezzo; *donja starosna* ~ limite d'età inferiore; *državna* ~ confine di Stato; *etnička* ~ confine etnico; *gornja* ~ limite superiore; *gornja ~ cena* limite superiore di prezzo; ~ *kapaciteta* limite di capacità; ~ *kredita* limite del credito; limite di fido; ~ *nadležnosti* limite di competenza; ~ *nužne odbrane* limite della difesa legittima; ~ *odgovornosti* limite della responsabilità; ~ *oporezivanja* limite di imposizione (di tassazione); ~ *opterećenja* limite di carico; ~ *poreskog oslobođenja* limite di esenzione d'imposta; ~ *potraživanja* limite della richiesta; ~ *produktivnosti* limite di produttività; ~ *rentabilnosti* limite di produttività; ~ *sporazuma* limite dell'accordo; ~ *sposobnosti* limite di capacità; ~ *vrednosti* limite di valore; ~ *zaduživanja* limite di prestito; *kopnena* ~ frontiera terrestre; *krajnja* ~ limite massimo; *međunarodna* ~ frontiera internazionale; *morska* ~ frontiera marittima; confine marittimo; *najniža* ~ limite minimo; *obnova ~câ* rinnovazione dei confini; *preći ~cu* attraversare il confine; passare il confine; varcare la frontiera; oltrepassare un limite; *prirodna* ~ confine naturale; *rečna* ~ frontiera fluviale; *starosna* ~ limite d'età; *suvozemna* ~ frontiera terrestre; *teritorijalna* ~ confine territoriale; *tužba za uređenje ~câ* azione di regolamento dei confini; *u ~ma zakona* nei limiti della legge; *veštačka* ~ confine artificiale; frontiera artificiale; *vrednosna* ~ limite di valore

**graničar** *m* confinario *m*; abitante *m* di confine; guardia *f* di confine

**granični** *adj* confinante; *~čna cena* prezzo limite; *~čna crta* linea *f* di demarcazione (di confine); ~ *kamen* pietra *f* di confine; pietra terminale; ~ *promet* traffico *m* di confine; ~ *slučaj* caso limite; ~ *promet* traffico *m* di frontiera; *~čna stanica* stazione *f* di frontiera

**gratifikacija** *f* gratifica *f*

**grb** *m* stemma *m*; blasone *m*; arme *f*; *državni* ~ stemma di Stato; arme di Stato; emblema *m* dello Stato

**greška** *f* errore *m*; sbaglio *m*, fallo *m*; difetto *m*; *beznačajna* ~ errore irrelevante; *bitna* ~ errore essenziale; errore rilevante; *činjenična* ~ errore di fatto; *fabrička* ~ difetto di costruzione; ~ *koja se može zanemariti* errore trascurabile; ~ *pri knjiženju* errore di registrazione; ~ *u ambalaži* difetto d'imballaggio; ~ *u izjavi* errore nella dichiarazione; ~ *u materijalu* difetto di materiale; ~ *u plaćanju* difetto di pagamento; ~ *u pogledu vrednosti* errore sul valore; ~ *u postupku* difetto di procedura; ~ *u predmetu ugovora* errore sull'oggetto del contratto; ~ *u prepisu* errore di trascrizione; ~ *u presudi* difetto della sentenza; ~ *u sabiranju* erorre d'addizione; *materijalna* ~ errore materiale; *nautička* ~ errore nautico; *neoprostiva* ~ errore inescusabile; *oprostiva* ~ errore scusabile; *opšta* ~ errore comune; *pravna* ~ errore di diritto; *profesionalna* ~ errore professionale; *računska* ~ errore di calcolo; *slučajna* ~ errore accidentale; *snošljiva* ~ difetto tollerabile; *sudska* ~ errore giudiziario; *štamparska* ~ errore di stampa; *ugovorna* ~ errore contrattuale; *upasti u ~ku* incorrere in uno sbaglio; *verovatna* ~ errore probabile, *znatna* ~ errore rilevante

**griža savesti** *f* rimorso *m* di coscienza

**grob** *m* tomba *f*; sepolcro *m*

**groblje** *n* cimitero *m*

**grosist**(a) *m* grossista *m*; commerciante *m* all'ingrosso

**grub** *adj* grossolano; grosso; grave; *~ba greška* errore *m* grossolano, *~ba nepažnja* colpa *f* grave; *~ba nezahvalnost* ingratitudine grave; ~ *predračun* il preventivo *m* approssimativo

**gruntovnica** *f (vidi i zemljišna knjiga)* ufficio *m* tavolare; *~vne knjige* libri tavolari; *~vno pravo* diritto *m* tavolare

**grupa** *f* gruppo *m*; *etnička* ~ gruppo etnico; ~ *za vršenje krivičnih dela* gruppo per delinquere; *krvna* ~ gruppo sanguigno; *pripadnik ili član ~pe* l'associato del gruppo criminoso; *radna* ~ gruppo di lavoro

**grupisanje** *n* raggruppamento *m*; *političko* ~ raggruppamento politico

**grupisati** *v* raggruppare

**gubitak** *m* perdita *f*; *biti na ~ku* essere in perdita; *bruto* ~ perdita lorda; *čist* ~ perdita netta (secca); *da se izbegne* ~ a scanso di perdita; *delimičan* ~ perdita parziale; *eventualni* ~ perdita eventuale; ~ *časti* perdita d'onore; ~ *čina* perdita di grado; ~ *dobiti* perdita di guadagno; ~ *državljanstva* perdita di cittadinanza; ~ *građanskih prava* perdita di diritti civili; decadenza dei diritti civili; ~ *imovine* perdita patrimoniale; ~ *jednog dela građanskih prava* degradazione nazionale; ~ *kamata* perdita degli interessi; ~ *kapitala* perdita di capitale; ~ *mandata* perdita del mandato; ~ *mušterija* perdita di clienti; ~ *na kursu* perdita sul cambio; ~ *na kursnoj razlici* perdita sulla differenza di cambio; ~ *nadnice* perdita del salario; ~ *parnice* perdita di causa; ~ *patenta* decadenza di un brevetto; ~ *penzije* perdita di pensione; decadenza della pensione, ~ *poseda* perdita di possesso; ~ *posla* perdita di lavoro; ~ *prava* perdita d'un diritto; ~ *prava na penziju* perdita di diritto alla pensione; ~ *prihoda* perdita di entrate; ~ *prinosa* perdita di rendimento; ~ *punomoći* perdita (decadenza) del mandato; ~ *radne sposobnosti* per-

dita della capacità lavorativa; ~ *robe* perdita della merce; ~ *roka* decadenza di un termine; ~ *službe* perdita dell'impiego; decadenza della carica; ~ *stvari* smarrimento di cosa; ~ *težine* perdita di peso; ~ *u novcu* perdita pecuniaria; ~ *vrednosti* perdita di valore; ~ *vremena* perdita di tempo; ~ *za ~kom* perdita su perdita; ~ *zarade* perdita di guadagno; *knjigovodstveni* ~ perdita contabile; *poslovni* ~ perdita d'esercizio (di gestione); *pretrpeti* ~ subire una perdita; *prodavati s ~kom* vendere a scapito (in perdita); *proizvodni* ~ perdita di produzione; *rad sa ~kom* lavoro con perdita; *raditi sa ~kom* lavorare con perdita; lavorare a scapito; *slučajni* ~ perdita accidentale; *stvarni* ~ perdita effettiva; *tehnički* ~ perdita tecnica; *totalni* ~ perdita totale; *tržišni* ~ perdita di piazza; *ublažiti* ~ attenuare una perdita; *znatan* ~ perdita rilevante

**guma** *f* gomma *f*; *spoljašnja* ~ pneumatico *m*; copertone *m*; *unutrašnja* ~ camera *f* d'aria

**gusar** *m* corsaro *m*; pirata *m*

**gusarenje** *n* pirateria *f*

**gusarstvo** *n* pirateria *f*

**gustina** *f* densità *f*; ~ *saobraćaja* intensità *f* del traffico; ~ *stanovništva* la densità della popolazione

**guverner** *m* governatore *m*; *generalni* ~ governatore generale; *vojni* ~ governatore militare

# H

**hajduk** *m* brigante *m*; *otići u ~ke* darsi alla macchia

**hajka** *f* battuta *f* (di caccia); *podići ~ku na nekoga* dare la caccia a qcn

**halucinacija** *f* allucinazione *f*

**halabuka** *f* chiasso *m*; strepito *m*

**hanibalizam** *m* cannibalismo *m*

**haos** *m* caos *m*; *novčani* ~ caos monetario

**haotičan** *adj* caotico

**hapšenje** *n* arresto *m*; cattura *f*; incarceramento *m*; ~ *bez naloga o ~nju* arresto senza mandato d'arresto; ~ *na delu* arresto sul fatto; ~ *na osnovu naloga o ~nju* arresto sul mandato d'arresto; *masovna ~nja* arresti di masse; *nalog za* ~ mandato *m* di cattura; *nezakonita ~nja* arresti illegali; *preventivno* ~ arresto preventivo; *samovoljno* ~ arresto arbitrario

**hartija** *f (vidi papir)* carta *f*; *državne ~je od vrednosti* fondi di Stato; valori di Stato; ~ *na donosioca* titolo al portatore; ~ *na ime* titolo nominativo; ~ *na zgoditke* titolo a premio; ~ *od vrednosti* carta di valore; ~ *po naredbi* titolo all'ordine; ~ *s pravom učešća* titolo di partecipazione; *konvertovati ~je od vrednosti* convertire carte valori; *prenosiva* ~ titolo trasferibile; *založene ~je od vrednosti* titoli impegnati in garanzia

**havarija** *f* avaria *f*; ~ *robe* avaria delle merci; *mala* ~ avaria piccola; *opšta (generalna)* ~ avaria totale (generale); avaria grossa; *partikularna* ~ avaria particolare; *potvrda o ~ji* certificato di avaria; *procena ~je* stima d'avaria; *slobodno od ~je* franco d'avaria; *slučaj ~je* caso d'avaria; *velika* ~ avaria grossa; *zajednička* ~ avaria comune; *zasebna* ~ avaria particolare; avaria semplice

**hazardni** *adj* azzardoso; rischioso; *~na igra* giuoco *m* d'azzardo

**heftalica** *f* cucitrice *f*

**hegemonija** *f* egemonia *f*

**hemija** *f* chimica *f*; *fizička* ~ chimica fisica; *neorganska* ~ chimica inorganica; *opšta* ~ chimica generale; *organska* ~ chimica organica; *sudska* ~ chimica legale

**hemijski** *adj* chimico; *~ska analiza* analisi chimica; *~ska industrija* industria *f* chimica; *~ska olovka* penna *f* stilografica; penna a sfera; *~ska sličnost* affinità *f* chimica; ~ *vezan* legato chimicamente

**hereditas iacens** eredità *f* giacente

**hermafrodit** *m* ermafrodito *m*

**higijena** *f* igiene *f*; ~ *rada* igiene del lavoro

**hijerarhija** *f* gerarchia *f*; *administrativna* ~ gerarchia amministrativa

**himna** *f* inno *m*; cantico *m*; *narodna* ~ inno nazionale

**hiperprodukcija** *f* sovrapproduzione *f*; superproduzione *f*

**hipnotisati** *v* ipnotizzare

**hipnotizer** *m* ipnotizzatore *m*

**hipnoza** *f* ipnosi *f*; ~ *kao sredstvo zločina* ipnosi come mezzo di crimine

**hipoteka** *f* ipoteca *f*; *amortizaciona* ~ ipoteca ammortizzabile; *bez ~ke* libero da ipoteca; *brisanje ~ke* cancellazione d'ipoteca; *brisati ~ku* cancellare un'ipoteca; *dati u ~ku* dare in ipoteca; *dozvoliti ~ku* concedere un'ipoteca; *garantna* ~ ipoteca di garanzia; ~ *drugog reda* ipoteca di secondo grado; ~ *na brodu* ipoteca navale; ~ *na nekreinine* ipoteca immobiliare; ~ *za obezbeđenje* ipoteca di garanzia; *isplaćivati ~ku* purgare un'ipoteca; *izvod iz ~ke* estratto d'ipoteca; *knjiženje ~ke* registrazione di un'ipoteca; *neuknjižena* ~ ipoteca occulta; *odobriti ~ku* concedere un'ipoteca; *opšta* ~ ipoteca generale; *opterećen ~kom* gravato d'ipoteca; *prisilna* ~ ipoteca forzata (coattiva); *simultana* ~ ipoteca simultanea; *skinuti ~ku* cancellare l'ipoteca; *sudska* ~ ipoteca giudiziale; *ugovorna* ~ ipoteca contrattuale; *uknjižena* ~ ipoteca iscritta; *upisati ~ku* iscrivere un'ipoteca; *vanknjižna* ~ ipoteca occulta; *zajednička* ~ ipoteca simultanea; *zakonska* ~ ipoteca legale; *zasnivanje ~ke* costituzione d'ipoteca; *zasnovati ~ku* costituire un'ipoteca; acccendere un'ipoteca

**hipotekaran** *adj* ipotecario; *~na banka* banca *f* ipotecaria; *~no dobro* bene ipotecario; *~na do-*

*znaka* assegno *m* ipotecario; *~ni dug* aggravio (debito) *m* ipotecario; *~ni dužnik* debitore *m* ipotecario; *~na isprava* titolo *m* ipotecario; *~na kamata* interesse ipotecario; *~no opterećen* gravato d'ipoteca; *~no osiguranje* assicurazione *f* ipotecaria; *~na tužba* azione *f* ipotecaria; *~ni zajam* prestito ipotecario

**hipoteza** *f* ipotesi *f*

**hirologija** *f* chirologia *f*

**histeričan** *adj* isterico

**histerija** *f* isterismo *m*

**hitan** *adj* urgente; pronto; sollecito; *~ne istražne radnje* atti *m pl* istruttori tempestivi; *~ odgovor* risposta *f* sollecita; *~no pismo* lettera *f* urgente; *~ posao* lavoro *m* urgente (di premura); *~ni postupak* procedura celere; *~no rešenje* sollecita evasione; *~ slučaj* caso urgente

**hitnost** *f* urgenza *f*; *u slučaju ~ti* in caso d'urgenza

**hladnokrvno** *adv* a sangue freddo; senza scomporsi

**hohštapler** *m* cavaliere d'industria

**holding** *m* holding *f*; società *f* holding

**homologacija** *f* omologazione *f*

**homoseksualac** *m* omosessuale *m* e *f*

**homoseksualizam** *m* omosessualità *f*

**homoseksualnost** *f* sodomia *f*

**honorar** *m* onorario *m*; *advokatski ~* onorario d'un avvocato; *autorski ~* onorario dovuto all'autore; *dopunski ~* onorario supplementare; *~ veštaka* onorario di perito

**honorat** *m* onorato *m*

**honorisati** *v* onorare

**hosa** *f (vidi i skok)* rialzo *m*; *veštačka ~* rialzo artificiale

**hosist** *m* rialzista *m*

**hrana** *f* alimento *m*; cibo *m*; nutrimento *m*; *stan i ~* vitto e alloggio; *topovska ~* carne *f* da cannone

**hranarina** *f* spese *f pl* di vitto; indennità *f* di malattia

**hranilac** *m* sostentatore *m* di famiglia

**hranitelj** *m pl* parenti *m pl* nutritori

**huligan** *m* teppista *m*

**huliti** *v* bestemmiare

**huljenje** *n* il bestemmiare *m*

**human** *adj* umano

**humanitaran** *adj* umanitario

**humanizacija** *f* umanizzazione *f*

**humanost** *f* umanità *f*

**huškač** *m* aizzatore *m*; istigatore *m*; *plaćeni ~* agente *m* provocatore; *ratni ~* bellicista *m*

**huškanje** *n* istigazione *f*; *~ na rat* bellicismo *m*

**huškati** *v* istigare; provocare

**hvalisanje** *n* vanteria *f*; millanteria *f*

# I

**idealan** *adj* ideale; *~ni deo* parte ideale

**ideja** *f* idea *f*; *dati ~ju* dare l'idea; *fiks ~* idea fissa; fissazione *f*

**idejni** *adj* ideale; ideologico; *~ projekat* progetto *m* generale

**identičan** *adj* identico; *~ tip* tipo identico

**identifikacija** *f* identificazione *f*; *~ otisaka prstiju* identificazione d'impronte digitali

**identifikovati** *v* identificare

**identitet** *m* identità *f*; *dokazati svoj (lični) ~* provare la propria identità; *~ države* identità dello Stato; *~ ličnosti* identità della persona; *utvrditi ~* accertare l'identità; *utvrđivanje ~ta* constatazione dell'identità

**igra** *f* gioco *m*; *~ na sreću* gioco di fortuna; *hazardna ~* gioco d'azzardo; *olimpijske ~re* giochi olimpici; *zabranjena ~* gioco proibito

**igrač** *m* giocatore *m*; *~ na berzi koji špekuliše padom vrednosti* giocatore al ribasso

**ilegalan** *adj* illegale; *~na odluka* deliberazione *f* illegale

**ilegalno** *adv* illegalmente

**ilegalnost** *f* illegalità *f*

**imalac** *m* portatore *m*; detentore *m*; titolare *m*; *~ akcija* detentore di azioni; *~ čeka* portatore di un assegno; *~ dozvole* titolare di un permesso; *~ koncesije* concessionario *m*; *~ licence* concessionario di licenza; titolare di licenza; *~ menice* portatore della cambiale, *~ obveznice* portatore di obbligazione, *~ odobrenja* titolare della autorizzazione; *~ opasne stvari* detentore dell'oggetto pericoloso; *~ patenta* titolare del brevetto; *~ polise* portatore di polizza; *~ (korisnik) računa* titolare di un conto; *~ zaloga* detentore del pegno; *zakoniti ~* portatore ligittimo

**imanje** *n* proprietà *f*; avere *m*; beni *m pl*; *~ bez vlasnika* beni senza principale; *parafernalno ~* beni parafernali

**imati** *v* avere; possedere; *~ pravo (biti u pravu)* aver ragione; *~ pravo (na nešto)* avere diritto a; *~ u skladištu* avere in magazzino; *~ u vidu* avere in vista; *~ u vlasništvu* detenere in proprietà; *imajući u vidu da* considerato che

**imatrikulacija** *f* immatricolazione *f*

**imatrikulisati** *v* immatricolare

**ime** *n* nome *m*; nome di battesimo; prenome *m*; *dati ~* dare un nome; *društveno ~ (firma)* denominazione sociale; *fiktivno ~* nome fittizio; *greška u ~nu* errore di nome; *lažno ~* nome falso; *po ~nu* di nome; *porodično ~* nome di famiglia; *u ~ i za račun* in nome e per conto; *u ~ naroda* in nome di popolo; *u ~ zakona* in nome della legge

**imenik** *m* lista *f* dei nomi; *telefonski ~* elenco *m* telefonico

**imenovanje** *n* denominazione *f*; nomina *f*; *~ advokata po službenoj dužnosti* nomina di un avvocato d'ufficio; *~ prethodnika* nomina del predecessore; *~ stečajnog upravnika* nomina del curatore del fallimento; *potvrda ~nja* convalida della nomina; *privremeno ~* nomina provvisoria

**imenovati** *v (postaviti)* nominare; *~ arbitra* nominare un arbitro; *~ nekog za naslednika* nominare qcn erede; *ponovo ~* nominare di nuovo; *zvanično ~* nominare d' ufficio

**imenjak** *m* omonimo *m*

**imitacija** *f* imitazione *f*

**imovina** *f* patrimonio *m*; bene *m*; avere *m*; proprietà *f*; facoltà *f*; *blokirana ~* patrimonio immobilizzato; *buduća ~* beni futuri; *celokupna ~* totalità dei beni; *crkvena ~* beni ecclesiastici; *čista ~* beni netti; *društvena ~* fondi sociali; patrimonio sociale; beni sociali; *državna ~* patrimonio statale; patrimonio dello Stato; *ekonomska ~* bene economico; *~ pod javnom upravom* beni sotto controllo; *~ pod sekvestrom* beni sotto sequestro; *~ preduzeća* patrimonio aziendale, *~ u inostranstvu* beni all'estero; *investicijska ~* bene d'investimento; *kulturna ~* patrimonio culturale; *konfiskacija ~ne* confisca dei beni; *lična ~* beni personali; patrimonio personale; *narodna ~* patrimonio nazionale; beni nazionali; *nasledna ~* patrimonio ereditario; beni ereditari; *nepokretna ~* patrimonio immobiliare; beni immobili; *neprijateljska ~* beni dei ne-

mici; *oporeziva* ~ patrimonio imponibile; *opšta* ~ patrimonio comune; *opštinska* ~ patrimonio (bene) comunale; *pokretna* ~ patrimonio mobiliare; beni mobili; *porodična* ~ patrimonio familiare; *posebna* ~ beni speciali; *posebna* ~ *(bračnog druga)* beni propri; *privatna* ~ patrimonio privato; beni privati; *pupilarna* ~ patrimonio pupillare; *sadašnja* ~ beni presenti; *stečajna* ~ patrimonio fallimentare; *stvarna* ~ bene reale; *šumska* ~ patrimonio forestale; *zadružna* ~ patrimonio cooperativo; *zajednička* ~ patrimonio comune; *zemljišna* ~ patrimonio fondiario

**imovinski** *adj* patrimoniale; *~ska krivična dela* delitti contro il patrimonio; ~ *organ* ente patrimoniale; *~sko pravo* diritto patrimoniale; *~ska sankcija u građanskom pravu* sanzione patrimoniale nel diritto civile; *~sko stanje* stato patrimoniale; situazione patrimoniale; *~ska statistika* statistica patrimoniale; *~ska supstanca* sostanza patrimoniale; ~ *zahtev u krivičnom postupku* pretesa di diritto privato nel procedimento penale

**imperija** *f* impero *m*

**imperijalist** *m* imperialista *m*

**imperijalistički** *adj* imperialistico

**imperijalizam** *m* imperialismo *m*; *kolonijalni* ~ imperialismo coloniale

**impliciran** *adj* implicato

**impotencija** *f* impotenza *f*

**impotentan** *adj* impotente

**impuls** *m* impulso *m*; *privredni* ~ impulso economico

**imunitet** *m* immunità *f*; *diplomatski* ~ immunità diplomatica; *konzularni* ~ immunità consolare; ~ *od gonjenja* immunità di inseguimento; ~ *od hapšenja* immunità d'arresto; *lični* ~ immunità personale; *oduzeti* ~ levare l'immunità; *parlamentarni (poslanički)* ~ immunità parlamentare; *sudski* ~ immunità giuridica; *uživati* ~ fruire l'immunità

**incest** *m* incesto *m*

**incident** *m* incidente *m*; *diplomatski* ~ incidente diplomatico; *granični* ~ incidente di frontiera; *vazdušni* ~ incidente aereo

**indeks** *m* indice *m*; *demografski* ~ indice demografico; *godišnji* ~ indice annuale; ~ *berzanskih kurseva* indice dei corsi di Borsa; ~ *blagostanja* indice di benessere (di prosperità); ~ *cena* indice dei prezzi; ~ *cena na malo* indice del prezzo al minuto; ~ *cena na veliko* indice del prezzo all'ingrosso; ~ *deonica* indice azionario; indice delle azioni; ~ *kotiranja (na berzi)* indice delle quotazioni; ~ *industrijske proizvodnje* indice della produzione industriale; ~ *mortaliteta* indice della mortalità; ~ *najamnina* indice dei salari; ~ *nataliteta* indice della natalità; ~ *oglašivača* indice degli inserzionisti; ~ *plata* indice degli stipendi; ~ *povezivanja* indice di connessione; ~ *prehrambenih proizvoda* indice dei prodotti alimentari; ~ *proizvodnje* indice della produttività; ~ *rađanja* indice demografico; ~ *smrtnosti* indice della mortalità; ~ *troškova života* indice del costo della vita; ~ *učešća* indice di partecipazione; *mesečni* ~ indice mensile; *opšti* ~ indice generale; *opšti* ~ *troškova života* indice generale del costo della vita; *ponderirani* ~ indice ponderato; *privredni* ~ indice economico

**indeksacija** *f* indicizzazione *f*

**indicija** *f* indizio *m*

**indigo** *m (papir)* cartacarbone *f*

**indikacija** *f* indicazione *f*

**indirektan** *adj* indiretto; ~ *porez* imposta *f* indiretta; *~na posledica* conseguenza *f* indiretta; *~ni troškovi* spese *f pl* indirette

**individua** *f* individuo *m*

**individualan** *adj* individuale; *~ni interes* interesse *m* individuale; *~na odgovornost* responsabilità *f* individuale; *~ni posed* possesso *m* individuale; *~no pravo* diritto *m* individuale

**individualizacija** *f* individualizzazione *f*

**individualizam** *m* individualismo *m*

**indosament** *m* girata cambiaria; girata *f*; *bezuslovni* ~ girata incondizionata; *blanko* ~ girata in bianco; *delimičan* ~ girata parziale; ~ *mora biti bezuslovan* la girata deve essere incondizionata; *menica se može preneti ~om* la cambiale è trasferibile mediante girata; *potpun* ~ girata completa; girata in pieno; *punomoćnički* ~ girata per procura; *založni* ~ girata in pegno

**indosant** *m* girante *m* e *f*; *menični* ~ girante di cambiale; *prethodni* ~ girante precedente; *sledeći* ~ girante susseguente

**indosatar** *m* giratario *m*; *sledeći* ~ giratario susseguente

**indosirati** *v* girare; ~ *ček* girare un assegno; ~ *menicu* girare una cambiale

**indosman** *m* girata *f*; *bezuslovni* ~ girata incondizionata; *blanko* ~ girata in bianco; *delimičan* ~ girata parziale; ~ *mora biti bezuslovan* la girata deve essere incondizionata; *menica se može preneti ~om* la cambiale è trasferibile mediante girata; *menični* ~ girata cambiaria; *potpun* ~ girata completa; girata in pieno; *punomoćnički* ~ girata per procura; *založni* ~ girata in pegno

**industrija** *f* industria *f*; *atomska* ~ industria atomica; *automobilska* ~ industria automobilistica; *avionska* ~ industria aeronautica; *bazna* ~ industria basilare (di base); *brodograditeljska* ~ industria delle costruzioni navali; industria navale; *drvna* ~ industria del legno; *ekstraktivna* ~ industria estrattiva; *elektroindustrija* industria elettrica; *elektrohemijska* ~ industria elettrochimica; *elektrotehnička* ~ industria elettrotecnica; *farmaceutska* ~ industria farmaceutica; *filmska* ~ industria cinematografica; *glavna* ~ industria



principale; *građevinska* ~ industria edile; *grafička* ~ industria grafica; *hemijska* ~ industria chimica; ~ *boja* industria dei coloranti; ~ *celuloze* industria delle cellulose; ~ *cementa* industria del cemento; ~ *crne metalurgije* industria siderurgica; siderurgia *f*; ~ *građevinskog materijala* industria dei materiali da costruzione edile; industria laterizia; ~ *gume* industria della gomma; ~ *gvožđa* industria del ferro; ~ *gvožđa i čelika* siderurgia *f*; ~ *kože* industria conciaria; ~ *nafte* industria petrolifera; ~ *naftnih derivata* industria dei derivati del petrolio; ~ *nameštaja* industria del mobilio; ~ *naoružanja* industria d'armamento; ~ *obojenih metala* industria di metalli non ferrosi; ~ *obuće* industria delle calzature; ~ *odeće* industria dell'abbigliamento; ~ *papira* industria della carta; industria cartaria; ~ *piva* industria della birra; ~ *potrošnih dobara* industria dei beni di consumo; ~ *prehrambenih konzervi* industria delle conserve alimentari; ~ *rashladnih uređaja* industria del freddo; ~ *sapuna* industria del sapone; ~ *stakla* industria del vetro; ~ *svile* industria serica; industria della seta; ~ *uglja i čelika* industria del carbone e dell'accacio; ~ *uglja* industria carbonifera; ~ *veštačkih tekstilnih vlakana* industria delle fibre tessili artificiali; ~ *za komunalnu službu* industria dei pubblici servizi; ~ *za proizvodnju osnovnih dobara* industria dei beni strumentali; *kinematografska* ~ industria cinematografica; *ključna* ~ industria chiave; *konkurentska* ~ industria concorrente; *kućna* ~ industria domestica; industria casalinga; *laka* ~ industria leggera; *mala* ~ piccola industria; *manufakturna* ~ industria manufatturiera; *metaloprerađivačka* ~ industria meccanica; *metalurška* ~ industria metallurgica; *mlada* ~ industria nascente; *mlinska* ~ industria molitoria; *nuklearna* ~ industria nucleare; *osiguravajuća* ~ industria assicurativa; *pamučna* ~ industria cotoniera; *petrohemijska* ~ industria petrolchimica; *podržavati ~ju* sostenere un'industria; *poljoprivredna* ~ industria agraria; *pomoćna* ~ industria sussidiaria; *prehrambena* ~ industria alimentare; *prerađivačka* ~ industria manufatturiera (di trasformazione); *ratna* ~ industria bellica; industria di guerra; *ribarska* ~ industria peschereccia; *rudarska* ~ industria mineraria; *sezonska* ~ industria stagionale; *subvencionisana* ~ industria anemica; *tekstilna* ~ industria tessile; *teška* ~ industria pesante; *tipografska* ~ industria tipografica; *turistička* ~ industria turistica; *ubrzati ~ju* snellire (sveltire) l'industria; *ugostiteljska* ~ industria alberghiera; *vazduhoplovna* ~ industria aeronautica; *velika* ~ grande industria

**industrijalac** *m* industriale *m*

**industrijalizacija** *f* industrializzazione *f*

**industrijalizovati** *v* industrializzare

**industrijski** *adj* industriale; *~ska biljka* pianta *f* industriale; *~ska država* Stato *m* industriale; *~ska ekonomija* economia *f* industriale; *~ska grana* ramo *m* industriale; *~ska i trgovinska dobit* profitto *m* industriale e commerciale; *~ska instalacija* impianto *m* industriale; *~ska komora* camera dell'industria; *~ska koncentracija* concentrazione *f* industriale; *~ska koncesija* concessione *f* industriale; *~ska luka* porto *m* industriale; *~ska politika* politica *f* industriale; ~ *poredak* ordinamento *m* industriale; ~ *porez* imposta sull'industria; ~ *postupak* procedimento *m* industriale; *~sko pravo* diritto *m* industriale; *~sko preduzeće* azienda *f* (impresa *f*) industriale; ~ *proizvod* prodotto *m* (genere) industriale; *~ska proizvodnja* produzione industriale; ~ *rad* lavoro *m* industriale; *~ska regija* regione industriale; *~ska revolucija* rivoluzione *f* industriale; ~ *sektor* settore *m* industriale; *~ska statistika* statistica *f* industriale; *~ska špijunaža* spionaggio *m* industriale; *~ska tajna* segreto *m* industriale; *~sko vlasništvo* proprietà *f* industriale; *~ska zemlja* paese *m* industriale

**infamija** *f* infamia *f*

**inferiornost** *f (manja vrednost)* inferiorità *f*; *kompleks ~sti* complesso d'inferiorità

**inflacija** *f* inflazione *f*; *galopirajuća* ~ inflazione galoppante; ~ *cena* inflazione dei prezzi; ~ *ličnih dohodaka* inflazione dei redditi personali; ~ *papirnog novca* inflazione cartacea; *kreditna* ~ inflazione creditizia; *politika monetarne ~je* politica monetaria d'inflazione; *postepena* ~ inflazione graduale; *prikrivena* ~ inflazione latente; *spora* ~ inflazione lenta

**inflatorni** *adj* inflazionistico; *~na tendencija* tendenza inflazionistica

**informacija** *f* informazione *f*; *dati ~ju* fornire informazione; ~ *o bonitetu* informazione sulla solvibilità; *pogrešna* ~ informazione sbagliata; *poverljiva* ~ informazione riservata; *tajne ~je* informazioni segrete; *turističke ~je* informazioni turistiche

**informisati** *v* informare; ~ **se** informarsi; assumere informazioni

**infrastruktura** *f* infrastruttura *f*

**inicijal** *m* iniziale *f*

**inicijativa** *f* iniziativa *f*; *bez ~ve* senza iniziativa; *na nečiju ~vu* a iniziativa di qcn; *narodna* ~ iniziativa popolare; *nedostatak ~ve* mancanza di iniziativa; *parlamentarna* ~ iniziativa parlamentare; *po sopstvenoj ~vi* di propria iniziativa; *preduzeti ~vu* prendere l'iniziativa; *privatna* ~ iniziativa privata; *sloboda ~ve* libertà di iniziativa; *zakonodavna* ~ iniziativa legislativa

**inicijator** *m* iniziatore *m*

**inkasant** *m* esattore *m*, collettore *m*

**inkasirati** *v* incassare

**inkaso** *m (vidi naplata)* incasso *m*; riscossione *f*; *na* ~ all'incasso; per l'incasso

**inkaso-poslovi** *pl* operazioni *f pl* d'incasso

**inkaso-provizija** *f* provvigione *f* d'incasso

**inkaso-troškovi** *m pl* spese *f pl* d'incasso

**inkompatibilan** *adj* incompatibile

**inkompatibilnost** *f* incompatibilità *f*

**inkorporacija** *f* incorporazione *f*

**inkvizicija** *f* inquisizione *f*; *~oni postupak* procedimento *m* inquisitorio

**inostran** *adj* straniero; forestiero; estero; *~na menica* cambiale *f* sull'estero; *~ni poslovi* affari *m pl* esteri

**inostranstvo** *n* estero *m*; *u ~vu* all'estero

**inovacija** *f* innovazione *f*

**insolvencija** *f* insolvibilità *f*; insolvenza *f*

**insolventan** *adj* insolvente

**insolventnost** *f* insolvibilità *f*; ~ *dužnika* insolvibilità del debitore

**inspekcija** *f* ispezione *f*; *devizna* ~ controllo *m* delle divise; *finansijska* ~ ispezione finanziaria; ~ *rada* ispezione di lavoro; *lokalna* ~ ispezione locale; *sanitarna* ~ ispezione sanitaria; *sudska* ~ ispezione giudiziale; *šumska* ~ ispezione forestale; *tržišna* ~ ispezione commerciale

**inspektor** *m* ispettore *m*; *carinski* ~ ispettore di dogana; *generalni* ~ ispettore generale; *glavni* ~ ispettore generale; ~ *osiguranja* ispettore d'assicurazioni; ~ *rada* ispettore di lavoro; *poreski* ~ ispettore fiscale; *sudski* ~ ispettore giudiziario; *školski* ~ ispettore scolastico

**inspektorat** *m* ispettorato *m*; ~ *rada* ispettorato del lavoro; ~ *trezora* ispettorato del Tesoro; ~ *za osiguravajuća društva* ispettorato delle assicurazioni

**instalacioni** *adj* d'installazione; *~ona oprema* equipaggiamento *m* d'installazione

**instanca** *f* istanza *f*; *apelaciona* ~ istanza d'appello; *arbitražna* ~ istanza arbitrale; *najviša* ~ istanza suprema; *poslednja* ~ ultima istanza; *prva* ~ prima istanza; *u poslednjoj ~ci* nell'ultima istanza; *viša* ~ istanza superiore

**institucija** *f* istituzione *f*, *društvena* ~ istituzione sociale; *pravna* ~ istituzione giuridica

**institut** *m* istituto *m*; ~ *za ispitivanje javnog mnjenja* istituto demoscopico; ~ *za međunarodno pravo* istituto di diritto internazionale

**instrukcija** *f* istruzione *f*, *dati ~je* dare (impartire) istruzioni; *dobiti ~je* prendere le istruzioni; *~je za ukrcaj* istruzioni d'imbarco; *opšte ~je* istruzioni generali; *otpremne ~je* istruzioni per la spedizione; *prema ~jama* secondo le istruzioni; *pridržavati se ~ja* attenersi alle istruzioni; *primiti ~je* ricevare le istruzioni

**instrument** *m* strumento *m*; ~ *finansiranja* strumento di finanziamento; ~ *plaćanja* strumento di pagamento; *kreditni* ~ strumento di credito; *ratifikacioni* ~ strumento di ratifica; *ugovorni* ~ strumento contrattuale

**intabulacija** *f* iscrizione *f* ipotecaria; intavolazione *f*

**integracija** *f* integrazione *f*; unificazione *f*; *delimična* ~ integrazione parziale; *privredna* ~ integrazione economica; ~ *tržišta* integrazione dei mercati

**integritet** *m* integrità *f*; *teritorijalni* ~ integrità territoriale

**integralan** *adj* integrale; totale; *~ni deo* parte *f* integrante; *~no plaćanje* pagamento *m* integrale (totale)

**intercesija** *f* intercessione *f*

**interkalarni** *adj* intercalato; *~na kamata* interesse *m* intercalato

**interegnum** *m* interregno *m*

**interes** *m* interesse *m*; *čist* ~ interesse netto; *dati pod* ~ prestare a interesse; *efektivan* ~ interesse effettivo; *finansijski* ~ interesse finanziario; *individualni* ~ interesse *m* individuale; ~ *na* ~ interesse dell'interesse; ~ *službe* motivo d'ufficio; *javni* ~ interesse pubblico; *kolektivni* ~ interesse collettivo; *koristan* ~ interesse conveniente; *legitimni* ~ interesse legittimo; *lični* ~ interesse personale; *nedostatak ~sa* mancanza d'interesse; *od opšteg ~sa* d'interesse comune; *od životnog ~sa* d'interesse vitale; *opšti* ~ interesse generale; *opravdani* ~ interesse legittimo; *posebni* ~ interesse particolare; *povrediti* ~ ledere un interesse; *pravni* ~ interesse giuridico; *privatni* ~ interesse privato; *u ~su* nell'interesse di; *ugovorni* ~ interesse contrattuale; *uobičajeni* ~ interesse convenzionale; *zajednički* ~ interesse comune; interesse collettivo; *zelenaški* ~ interesse da usuraio; *životni* ~ interesse vitale

**interesent** *m* interessato *m*

**internacionala** *f* internazionale *f*, *Komunistička* ~ Internazionale comunista; *radnička* ~ internazionale operaia; *Socijalistička* ~ Internazionale socialista

**internacionalizacija** *f* internazionalizzazione *f*

**internacionalizam** *m* internazionalismo *m*, *socijalistički* ~ internazionalismo socialista

**internacionalizovati** *v* internazionalizzare

**interni** *adj* interno; *~na kontrola* controllo *m* interno

**interniranje** *n* internamento *m*, l'internare *m*

**internirati** *v* internare

**interparlamentaran** *adj* interparlamentare

**interpelacija** *f* interpellanza *f*

**interpelant** *m* interpellante *m e f*

**interpelisati** *v* interpellare

**interpretirati** *v* interpretare

**intervencija** *f* intervento *m*; *državna* ~ intervento dello Stato; *ekonomska* ~ intervento economico; ~ *vlasti* intervento d'autorità; *kolektivna* ~ intervento collettivo; *lekarska* ~ intervento medico; *oružana* ~ intervento armato; *pomoću ~je* con l'intervento; *prihvatanje po ~ji* accettazione *f* per intervento; *sporedna* ~ intervento accessorio



**intervencionizam** *m* interventismo *m*; politica *f* interventista

**intervenijent** *m* interveniente *m*; ~ *(akceptant za čast)* accettante *m* e *f* per intervento

**intervenisati** *v* intervenire

**invalid** *m* invalido *m*; ~ *rada* invalido del lavoro; *ratni* ~ invalido di guerra

**invaliditet** *m* invalidità *f*; *delimičan* ~ invalidità parziale

**invalidnina** *f* indennità *f* d'invalidità

**invalidski** *adj* d'invalidità; *~ska penzija* pensione *f* d'invalidità; *starosno i ~sko osiguranje* assicurazione d'invalidità e la vecchiaia

**invazija** *f* invasione *f*

**inventar** *m* inventario *m*; *detaljan* ~ inventario dettagliato; ~ *imovine* inventario di beni; ~ *nekretnina* inventario immobiliare; *knjiga ~ra* libro inventario; *mrtvi* ~ scorte morte; *po ~skoj ceni* a prezzo d'inventario; *popis ~ra* registrazione d'inventario; *poslovni* ~ inventario d'ufficio; *primopredajni* ~ inventario di consegna; *sastaviti* ~ compilare l'inventario; redigere un inventario; *trgovački* ~ inventario commerciale; *živi* ~ scorte vive

**inventarisanje** *n* inventario *m*; ~ *fondova* inventario di fondi

**inventarisati** *v* inventariare

**investicija** *f* investimento *m*; *domaća (unutrašnja)* ~ investimento interno; *dugoročna* ~ investimento a lunga scadenza; *inostrana* ~ investimento estero; ~ *kapitala* investimento di capitali; ~ *sa stalnim prihodom* investimento a reddito fisso; *javna* ~ investimento pubblico; *kamatonosna* ~ investimento fruttifero; *kratkoročna* ~ investimento a breve scadenza; *neposredna* ~ investimento diretto; *neto ~je* investimenti netti; *obavezna* ~ investimento obbligatorio; *politika* ~ politica degli investimenti; *potpuno opravdana* ~ investimento di piena fiducia; *prekoračenje* ~ superamento *m* degli investimenti; *privatna* ~ investimento privato; *proizvodna* ~ investimento produttivo; *strane ~je* investimenti stranieri; *špekulativna* ~ investimento speculativo; *trajna* ~ investimento permanente; *unosna* ~ investimento vantaggioso

**investicioni** *adj* d'investimento; ~ *fond* fondo *m* d'investimento; ~ *kapital* capitale d'investimento; *~no održavanje* manutenzione d'equipaggiamento; ~ *plan* piano *m* d'investimento; ~ *program* programma *m* d'investimento; ~ *projekat* progetto *m* d'investimento

**investiranje** *n* investimento *m*; ~ *(ulaganje) kapitala* investimento di capitali

**investirati** *v* investire; *ponovo* ~ reinvestire; rinvestire

**investitor** *m* investitore *m*

**investitura** *f* investitura *f*

**inženjer** *m* ingegnere *m*; *glavni* ~ ingegnere capo; *elektrotehnički* ~ ingegnere elettrotecnico; *građevinski* ~ ingegnere edile; ~ *brodogradnje* ingegnere navale; ~ *elektrotehnike* ingegnere elettrotecnico; *mašinski* ~ ingegnere meccanico; *pogonski* ~ perito *m* tecnico; *rudarski* ~ ingegnere minerario

**inženjering** *m* engineering *m*

**iscrpan** *adj* esauriente; particolareggiato

**iscrpno** *adv* esaurientemente; in modo esauriente

**isečak** *m* ritaglio *m*; taglio *m*; *novinski* ~ ritaglio di giornale

**iseliti se** *v rifl* emigrare; trasmigrare

**iseljavanje** *n* emigrazione *f*; *nasilno* ~ espulsione *f*

**iseljenik** *m* emigrante *m* e *f*

**ishod** *m* risultato *m*; esito *m*; ~ *izbora* risultato elettorale; *konačan* ~ risultato definitivo (finale)

**ishrana** *f* alimentazione *f*; *nedovoljna* ~ denutrizione *f*

**iskaz** *m* deposizione *f*; dichiarazione *f*; *dati* ~ dichiarare; fare la dichiarazione; presentare una dichiarazione; *dodatni* ~ dichiarazione addizionale; ~ *pod zakletvom* deposizione giurata; ~ *svedoka* deposizione testimoniale, deposizione del testimone; ~ *veštaka* deposizione peritale; *iznuđivanje ~za* estorsione della deposizione; *lažan* ~ deposizione falsa; *pismeni* ~ deposizione scritta; *protivan* ~ deposizione contraria; *saglasan* ~ deposizione concorde

**iskazati** *v* esprimere; dimostrare; dar prova di; testimoniare; ~ *brojkama* esprimere in cifre; ~ *mišljenje* esprimere parere; ~ *zadovoljstvo* esprimere soddisfazione; ~ *zahvalnost* esprimere riconoscenza; ~ *žaljenje* esprimere rammarico; ~ *želju* esprimere l'augurio; *koji se iskazuje* che viene identificato

**isključenje** *n* esclusione *f*; espulsione *f*; eliminazione *f*; ~ *dobitka* eliminazione dei guadagni; ~ *iz nasledstva* esclusione dalla successione; ~ *iz nužnog dela* esclusione dalla quota legittima; ~ *odgovornosti* esclusione della responsabilità; ~ *ortaka* esclusione di un socio; ~ *reklamacije (žalbe)* eliminazione del reclamo; *uz ~ javnosti* a porte chiuse

**isključiti** *v* escludere

**isključiv** *adj* esclusivo; *~va krivica* colpa *f* esclusiva; *~va licenca* licenza *f* esclusiva; *~vo pravo* diritto *m* esclusivo

**isključivo** *adv* esclusivamente

**isključivost** *f* esclusività *f*

**isknjižba** *f (brisanje iz zemljišnih knjiga)* estavolazione *f*

**iskoristiti** *v (nešto)* utilizzare; profittare; trarre profitto; ~ *kredit* utilizzare (esaurire) un credito; ~ *odobrena sredstva* utilizzare i fondi stanziati

**iskorišćavanje** *n* sfruttamento *m*; ~ *patenta* sfruttamento d'un brevetto; ~ *čoveka* sfruttamento dell'uomo; ~ *radnika* sfruttamento dei lavoratori

**iskrvavljen** *adj* insanguinato; macchiato di sangue

**iskustvo** *n* esperienza *f*; ~ *u bankarskim poslovima* esperienza degli affari di banca; *trgovačko* ~ esperienza commerciale; *životno* ~ esperienza della vita

**iskušenje** *n* prova *f*; tentazione *f*, *staviti u* ~ mettere alla prova

**islediti** *v (i isleđivati)* investigare

**islednik** *m* investigatore *m*; indagatore *m*

**isleđenje** *n* investigazione *f*; indagine *f*; *sudsko* ~ ricerca giudiziaria

**ispisan** *adj (pisan)* scritto; *(prepisan)* trascritto; *(brisan iz spiska)* cancellato

**ispisati** *v* scrivere; *(prepisati)* trascrivere; *(brisati iz spiska)* cancellare

**ispit** *m* esame *m*; prova *f*; *diplomski* ~ esame di laurea; *doktorski* ~ esame di laurea, *državni* ~ esame di Stato; ~ *zrelosti* esame di maturità; *majstorski* ~ esame di mastro; esame magistrale; *obavezni* ~ esame obbligatorio; *pasti na ~tu* essere bocciato all'esame; *polagati* ~ sostenere un esame; *položiti* ~ superare un esame; dare un esame; *preliminarni* ~ esame preliminare; *prijemni* ~ esame d'ammissione; *probni* ~ esame di prova; *rezultat ~ta* risultato d'esame; *stručni* ~ esame professionale; *sudijski* ~ esame giudiziario; *završni* ~ esame finale

**ispitan** *adj* esaminato; provato; controllato; *~na komisija* commissione *f* d'esame

**ispitivač** *m* esaminatore *m*

**ispitati** *v* esaminare; indagare; interrogare; ~ *optuženog* interrogare l'imputato; ~ *predmet* esaminare una pratica; ~ *svedoke* esaminare i testimoni

**ispitivanje** *n* esame *m*; indagine *f*; *ekonomsko* ~ indagine economica, ~ *kvaliteta robe* controllo *m* della qualità; ~ *tržišta* analisi *f* del mercato

**ispitivati** *v (i ispitati)* esaminare; indagare; interrogare; fare un'indagine; *unakrsno* ~ *(saslušavati)* interrogatorio *m* (in) contraddittorio

**isplata** *f* pagamento *m*; sborso *m*; *dan ~te* giorno di pagamento; *dati na ~tu* dare in pagamento; *delimična* ~ pagamento parziale; *individualna* ~ pagamento individuale; ~ *čeka* pagamento di un assegno; ~ *duga* pagamento di debiti; ~ *nedugovanog* pagamento dell'indebito; ~ *ostatka* pagamento a saldo; ~ *telegrafskom uputnicom* pagamento telegrafico; ~ *na ruke* pagamento in proprie mani; ~ *u naturi* distribuzione in natura; ~ *za čast* pagamento per intervento; *izvršiti ~tu* effettuare il pagamento; *izvršiti ~tu pre roka* anticipare un pagamento; *mesečna* ~ pagamento mensile; *mesto ~te* luogo di pagamento; *obrok ~te* rata *f* di pagamento; *obustava ~ta* sospensione dei pagamenti; *obustaviti ~te* sospendere i pagamenti; *odbijanje ~te* rifiuto di pagamento; *otkupna* ~ pagamento liberatorio; *paušalna* ~ pagamento forfettario; *podneti na ~tu* presentare per il pagamento; *potpuna* ~ pagamento integrale (totale); *prestanak ~ta* cessazione dei pagamenti; *prihvatiti ~tu* accettare il pagamento; *rok ~te* epoca *f* del pagamento; termine *m* di pagamento; *umesto ~te* in luogo di pagamento; *zahtevati ~tu* esigere il pagamento

**isplatiti** *v* pagare; saldare; sborsare; erogare; ~ *avans* pagare un acconto; ~ *dug* spegnere un debito; saldare un debito; estinguere un debito; ~ *fakturu* saldare la fattura; ~ *menicu* pagare una tratta; ~ *račun* regolare un conto; ~ *zajam* estinguere un prestito

**ispoljavati** *v* manifestare; estrinsecare; esprimere; palesare; rivelare; ~ *svoje mišljenje* estrinsecare le proprie opinioni; ~ *svoja osećanja* esprimere i propri sentimenti; ~ *svoju volju* manifestare la propria volontà

**isporučilac** *m* fornitore *m*; consegnatore *m*; ~ *robe* fornitore della merce

**isporučiti** *v* consegnare; fornire

**isporučiv** *adj* consegnabile

**isporuka** *f* consegna *f*; fornitura *f*; *alternativna* ~ consegna alternativa; *buduća* ~ consegna futura; *delimična* ~ consegna ripartita; *hitna* ~ consegna per espresso; ~ *bez ograničenja* consegna senza riserva; ~ *donosiocu* consegna al latore; ~ *franko stanica* consegna franco stazione; ~ *pre roka* consegna anticipata; ~ *robe* consegna della merce; ~ *s utvrđenim danom* consegna a giorno fisso; ~ *(predaja) stvari* consegna di merce; ~ *u naturi* consegna in natura; ~ *u određeno vreme* consegna a periodo di tempo determinato; ~ *u obrocima* consegna rateale; ~ *u vlastite ruke* consegna in mani proprie; *javne ~ke* consegne pubbliche; *nalog za ~ku* ordine di consegna; *neposredna* ~ consegna immediata; *obavezna* ~ consegna obbligatoria; *odgođena* ~ consegna differita (dilazionata), *pogrešna* ~ consegna errata; *požurivati ~ku* sollecitare la consegna; *prevremena* ~ consegna anticipata; *pri ~ci* alla consegna; all'atto della consegna; *prioritetna* ~ consegna prioritaria; *promptna* ~ consegna pronta; *ratna* ~ consegna di guerra; *ročna* ~ consegna a termine; *rok ~ke* termine di consegna; *stvarna* ~ consegna effettiva; *terminska* ~ consegna a termine; *ugovor o ~ci* contratto di consegna; *uredna* ~ consegna regolare; *zakasnela* ~ consegna ritardata; *zapisnik o ~ci* protocollo di consegna; *zbog neisporuke* per mancata consegna



**ispostava** *f* succursale *f*; filiale *f*; ~ *banke* succursale (filiale) di banca; *poštanska* ~ succursale delle poste; ~ *u inostranstvu* filiale all'estero; *policijska* ~ commissariato *m*; succursale di polizia

**ispostaviti** *v* rilasciare; emettere; ~ *dokument* rilasciare un documento; ~ *fakturu* emettere una fattura; ~ *menicu* emettere una cambiale

**isprava** *f (vidi i akt)* atto *m*; documento *m*; titolo *m*; *autentična* ~ documento autentico; *brodske ~ve* documenti di bordo; *carinske ~ve* documenti doganali; *diplomatska* ~ documento diplomatico, *dokazna* ~ documento probatorio; *falsifikovana* ~ documento falsificato; ~ *o dugu* documento di debito; ~ *o jemstvu* documento di fideiussione; ~ *o koncesiji* documento di concessione; ~ *o deobi* documento di partizione; ~ *o odobrenju* atto d'approvazione; ~ *o opredeljenju* atto d'opzione; ~ *o ostavi (deponovanju)* atto di deposito; ~ *o postavljenju* atto di nomina; ~ *o punomoći* atto di procura; ~ *o ukrcaju* documento di carico; documenti d'imbarco; *~ve* documento d'identità; documenti d'identificazione; *~ve organa pravosuđa* documenti emanati di organi giudiziari; *izdati ~vu pri podnošenju dokumenata* rilasciare un documento alla consegna degli atti; *javna* ~ atto ufficiale; atto pubblico; *lažna* ~ documento falso; *lična* ~ carta d'identità; *međunarodna* ~ documento internazionale; *overena* ~ atto legalizzato; atto omologato; *overiti ~vu* omologare un documento; *podneti ~ve* presentare i documenti; *pokazati svoje ~ve* provare sua identità; *pravdajuća* ~ documento di giustificazione; *privatna* ~ atto privato; *protestna* ~ atto di protesta; certificato di protesta; *putna* ~ passaporto *m*, documento di viaggio; *službena* ~ documento di servizio; *zakonska* ~ documento legale

**ispravan** *adj* esatto; corretto; giusto; *~no funkcionisanje prodate stvari* il funzionamento esatto della cosa venduta

**ispraviti** *v (popraviti)* correggere; rettificare; *(uspraviti)* raddrizzare; rizzare; ~ *grešku* rettificare un errore; ~ *nalog* correggere un ordine, ~ *račun* rettificare un conto

**ispravka** *f* rettifica *f*; correzione *f*; ~ *bilansa* rettificazione di bilancio; ~ *granice* rettifica di confine; ~ *kamata* rettificazione d'interesse; ~ *presude* rettificazione della sentenza; ~ *računa* rettificazione di conto; ~ *u administrativnom postupku* rettificazione amministrativa; ~ *presude* rettifica della sentenza; ~ *vrednosti* rettificazione del valore; ~ *zapisnika* rettifica del processo verbale

**ispravljanje** *n* rettificazione *f*; correzione *f*

**ispravno** *adv* esattamente; correttamente; giustamente

**ispravnost** *f* rettitudine *f*; giustezza *f*; ~ *izbora* regolarità d'una elezione

**ispuniti** *v (napuniti)* riempire; empire; colmare; *(izvršiti)* eseguire; osservare; adempire; ~ *formular (obrazac)* riempire un modulo

**ispunjavanje** *n* esecuzione *f*, realizzazione *f*; adempimento *m*; ~ *međunarodnih obaveza* adempimento d'obblighi internazionali, ~ *međunarodnih ugovora* esecuzione di trattati internazionali; ~ *uslova* adempimento della condizione

**ispunjenje** *n* adempimento *m*; avveramento *m*; *delimično* ~ *obaveze* adempimento parziale dell'obbligo; *dobrovoljno* ~ adempimento volontario; ~ *dužnosti* adempimento del dovere; ~ *obaveze* adempimento dell'obbligazione, ~ *privrednog plana* adempimento di piano economico; realizzazione di piano economico; ~ *uslova* adempimento della condizione; *lojalno* ~ *ugovora* esecuzione leale; *naturalno* ~ esecuzione in natura; *rok ~nja* termine dell'adempimento

**isteći** *v (rok)* scadere; estinguersi; passare; cessare

**istek** *m* scadenza *f*; termine *m*; estinzione *f*; decorrenza *f*; *beskoristan* ~ *roka* decorso infruttuoso di termine; ~ *kazne* estinzione della pena; ~ *mandata* estinzione del mandato; ~ *roka* scadenza del termine; ~ *ugovora* scadenza del contratto; estinzione del trattato, ~ *vremena* decorso di tempo; *po ~ku roka* dopo decorso il termine; *po ~ku ugovora* alla scadenza del contratto

**istekao** *adj* scaduto; decorso; *~lo vreme* tempo scaduto

**istina** *f* verità *f*; *~ni za volju* in omaggio alla verità; *načelo ~ne* principio della verità

**istinit** *adj* veritiero; vero; ~ *posed* possesso non vizioso

**istinitost** *f* veracità *f*; veridicità *f*; autenticità *f*; *dokazati* ~ provare esattezza; ~ *bilansa* veridicità del bilancio

**istisnina** *f* dislocamento *m*

**istoimenost** *f* omonimia *f*

**istorija** *f* storia *f*, *finansijska* ~ storia finanziaria (delle finanze); *industrijska* ~ storia industriale (dell'industria); ~ *društva* storia sociale (della società); ~ *prava* storia di diritto

**istovar** *m* scarico *m*, *(naut)* sbarco *m*; *mesto ~ra* posto di scarico

**istovariti** *v (istovarivati)* scaricare; sbarcare *(naut)*

**istovetan** *adj* identico

**istovetnost** *f* identità *f*

**istovremen** *adj* simultaneo; sincrono

**istovremeno** *adv* simultaneamente; contemporaneamente; nel contempo

**istraga** *f* inchiesta *f*; istruttoria *f*, *bankarska* ~ inchiesta bancaria; *disciplinska* ~ inchiesta disciplinare; *formalna* ~ istruttoria formale; ~ *na licu mesta* inchiesta sul luogo; ~ *u toku* inchiesta in corso; *krivična* ~ inchiesta penale; *obave-*

*zna* ~ istruttoria obbligatoria; *otvoriti ~gu* aprire l'istruttoria; *povesti ~gu* aprire l'istruttoria; procedere ad un'inchiesta; *preduzeti ~gu* procedere ad un'inchiesta; *preliminarna* ~ inchiesta preliminare; *prethodna* ~ inchiesta preliminare; *službena* ~ inchiesta d'ufficio; *sudska* ~ inchiesta giudiziaria; istruttoria giudiziaria; *vladina* ~ inchiesta governativa; *voditi ~gu* condurre l'istruttoria (l'inchiesta); *vršiti ~gu* fare un'inchiesta; *zaključiti ~gu* chiudere l'istruttoria

**istraživanje** *n* ricerca *f*; ~ *očinstva* ricerca di paternità; ~ *tržišta* ricerca di mercato; *privredno* ~ ricerca economica

**istraživati** *v* fare delle ricerche; ricercare

**istražan** *adj* istruttorio; *~na komisija* commissione d'inchiesta; *~ni odbor* comitato d'inchiesta; *~no odeljenje* sezione istruttoria; *~ne radnje* atti di istruzione; *~ni sudija* giudice *m* istruttore; *~ni zatvor* carcerazione *f* preventiva

**istrebiti** *v* sterminare; sradicare

**istrebljenje** *n* sterminio *m*

**istrošen** *adj* consumato; logoro

**istupanje** *n* ritiro *m*; uscita *f*; ~ *iz službe* uscita dal servizio; ~ *ortaka* ritiro di un socio

**išpartati** *v* rigare

**izabrati** *v* eleggere; scegliere; optare; ~ *aklamacijom* eleggere per acclamazione; ~ *nasumce* eleggere per sorte; ~ *upravni odbor* eleggere il consiglio di amministrazione; *ponovo* ~ rieleggere

**izaslanik** *m* inviato *m;* delegato *m;* emissario *m;* *papski* ~ legato pontificio; *privredni* ~ delegato economico; *specijalni* ~ inviato speciale; *vanredni* ~ inviato straordinario; *vladin* ~ delegato governativo (del governo); *vojni* ~ addetto *m* militare

**izaslanstvo** *n* delegazione *f*; deputazione *f*; missione *f*, ~ *trgovaca* deputazione di commercianti; *privredno* ~ delegazione commerciale; *privredno* ~ delegazione economica

**izazivanje** *n* provocazione *f*; eccitamento *m;* ~ *nacionalne, rasne ili verske netrpeljivosti, mržnje ili razdora* provocazione dell'intolleranza nazionale, razziale e religiosa, dell'odio o della discordia

**izazov** *m* provocazione *f;* sfida *f*

**izazvati** *v* provocare; eccitare; sfidare; ~ *besu* provocare ribassi; ~ *hosu* provocare rialzi; ~ *želju* provocare il desiderio

**izbegavanje** *n* l'evitare *m*; lo schivare *m*

**izbeglica** *m* profugo *m;* rifugiato *m; politički* ~ profugo politico

**izbor** *m* scelta *f*; elezione *f*; opzione *f*, *administrativni* ~ elezione amministrativa; *delimičan* ~ elezione parziale; *dopunski* ~ elezione supplementare (complementare); ~ *aklamacijom* elezione per acclamazione; ~ *domicila* elezione di domicilio; ~ *mesne nadležnosti* scelta di giurisdizione; ~ *predstavničkog tela* elezione degli organi della società; ~ *zvanja* scelta della professione; *~ri* elezioni *f pl; jednoglasni* ~ elezione all'unanimità; unanimità *f*, *kandidovati se na ~ima* presentarsi candidato alle elezioni; *mesni ~ri* elezione locale; *naknadni ~ri* elezione supplementare (complementare); *neodlučnost pri ~ru* imbarazzo della scelta; *neposredni ~ri* elezioni dirette; *novi ~ri* elezione nuova; *od prvog ~ra* di prima scelta; *opšti ~ri* elezioni generali; *opštinski ~ri* elezione municipale; *parlamentarni ~ri* elezione parlamentare; *po ~ru* a scelta; *po Vašem ~ru* a Vostra scelta; *pojedinačni* ~ elezione uninominale; *poništiti ~re* annullare l'elezione; *ponovni ~ri* rielezione *f*; *potvrditi ~re* convalidare l'elezione; *predsednički ~ri* elezione presidenziale; *prethodni ~ri* elezione precedente; elezione preliminare; *senatorski ~ri* elezione senatoriale

**izborni** *adj* elettorale; elettivo; *~na barba* lotta elettorale; *~na kampanja* campagna elettorale; *~na lista* lista elettorale; *~no mesto* sede elettorale; ~ *okrug* cicrosorizione elettorale; *~no pravo* diritto elettorale; *~na prevara* truffa elettorale; *~no sedište* seggio elettorale; ~ *sistem* sistema elettorale

**izbornost** *f* eleggibilità *f*; *ponovna* ~ rieleggibilità *f*

**izbrisati** *v* cancellare; cassare; ~ *iz spiska advokata* cancellare dall'elenco degli avvocati

**izdaja** *f* tradimento *m*; ~ *otadžbine* alto tradimento; ~ *zemlje* alto tradimento

**izdajnički** *adj* traditore; proditorio

**izdajnik** *m* traditore *m;* fellone *m*

**izdanje** *n* edizione *f*; *deonica prvog ~nja* azione di prima emissione; *drugo* ~ seconda edizione; *džepno* ~ edizione tascabile; *luksuzno* ~ edizione di lusso; ~ *priredio* edizione a cura di; *pregledano* ~ edizione riveduta; *prerađeno* ~ edizione rimaneggiata; *prošireno* ~ edizione ampliata; *rasprodato* ~ edizione esaurita; *vanredno* ~ edizione straordinaria

**izdatak** *m (i trošak)* spesa *f*; *budžetski ~ci* spese del bilancio; *dopunski ~ci* spese supplementari; *investicioni ~ci* spese d'investimento; ~ *u gotovu* spese in contanti; *~ci za naučno istraživanje* spese di ricerche scientifiche; *~ci za reklamu* spese di pubblicità; *korisni* ~ spesa utile; spese utili; *lični ~ci* spese personali; *luksuzni ~ci* spese voluttuarie; *nužni* ~ spese necessarie; *stvarni ~ci* spese effettive; *tajni ~ci* spese segrete; *tekući ~ci* spese correnti

**izdati** *v* (*i izdavati)* pubblicare; distribuire; ~ *krivca (nekoj drugoj državi)* estradire; ~ *presudu* emanare una sentenza; ~ *zakon* emanare una legge

**izdavač** *m* editore *m*

**izdavalac** *m* emittente *m*; ~ *čeka* emittente d'assegno; ~ *menice* emittente d'una cambiale



**izdavanje** *n* emissione *f*; rilascio *m;* pubblicazione; *datum ~nja* data d'emissione; ~ *akcija* emissione di azioni; ~ *banknota* emissione di banconote; ~ *čeka bez pokrića* emissione di assegno senza copertura; ~ *dokumenata* rilascio di documenti; ~ *i neovlašćeno pribavljanje poslovne tajne* rivelazione e acquisizione abusiva del segreto d'ufficio; ~ *krivca (nekoj drugoj zemlji)* estradizione *f*; ~ *menice* emissione di una cambiale; ~ *naloga* rilascio d'ordinazione; ~ *obveznica* emissione di obbligazioni; ~ *papirnog novca* emissione di biglietti di banca; ~ *patenta* rilascio d'un brevetto; ~ *pod zakup* locare; messa in locazione; ~ *priznanice* rilascio d'una ricevuta; ~ *punomoći* rilascio di una procura; ~ *računa* rilascio di fattura; ~ *u podzakup* sublocare

**izdavati se** *(za nekoga) v rifl* spacciarsi per

**izdržavanje** *n* sostentamento *m*; alimenti *m pl;* esistenza *f*; *davanje ~nja* prestazione degli alimenti; ~ *kazne* espiazione *f* della pena; ~ *porodice* mantenimento della famiglia; ~ *u naturi* sostentamento in natura; ~ *u novcu* sostentamento in denaro; *pravo na ~nje* diritto agli alimenti; *ugovor o doživotnom ~nju* contratto di assistenza vitalizia; *zakonska obaveza ~nja* obbligo legale degli alimenti

**izdržavati** *v* mantenere; sostenere

**izdržati** *v* sostenere; sopportare; scontare; ~ *iskušenje* sostenere (superare) la prova; ~ *kaznu* espiare la pena; scontare la pena

**izdvajanje** *n* separazione *f*; segregazione *f;* ~ *dobara* separazione dei beni; ~ *dugova* separazione dei debiti; ~ *imovine* separazione dei patrimoni; ~ *iz ostavštine u korist potomaka koji su privređivali zajedno sa ostaviocem* separazione dei beni dall'eredità a favore dei discendenti che hanno guadagnato col lavoro assieme con il de cuius

**izglasavanje** *n* votazione *f;* ~ *aklamacijom* votazione per acclamazione; ~ *bilansa* votazione del bilancio; ~ *nepoverenja* votazione di diffidenza; ~ *poverenja* votazione di confidenza

**izgnanik** *m* esiliato *m*

**izgnanstvo** *n* esilio *m*

**izgnanje** *n* espulsione *m*

**izgnati** *v* esiliare; bandire; relegare; confinare

**izgovor** *m* pretesto *m; pod ~om* sotto pretesto; *s ~om da* con pretesto di; *uzeti kao* ~ prendere pretesto

**izgraditi** *v* edificare; costruire

**izgradnja** *f* edificazione *f*; *društveno-politička* ~ edificazione socio-politica; *materijalna* ~ edificazione materiale; *ponovna* ~ ricostruzione *f*

**izgubiti** *v* perdere; smarrire; ~ *iz vida* perdere di vista; ~ *posao* perdere un affare; ~ *spor* perdere una causa; ~ *svest* perdere i sensi; ~ *vlast nad automobilom* perdere la padronanza della macchina

**izgubljen** *adj* perduto; *~na zarada* guadagno *m* perduto

**izigravanje** *n* raggiramento *m*; elusione *f*; ~ *zabrane bavljenja određenim zanimanjem* raggiramento del divieto d'esercitare una determinata professione; ~ *zakona* elusione della legge

**izigravati** *v* raggirare; eludere; ~ *zakon* eludere la legge

**izjava** *f (vidi i deklaracija)* dichiarazione *f*; atto *m* dichiarativo; *carinska* ~ dichiarazione doganale (di dogana); *dati ~vu* fare la dichiarazione; dare una dichiarazione; *diplomatska* ~ dichiarazione diplomatica; *dodatna* ~ dichiarazione addizionale; *dopunska* ~ dichiarazione complementare; *hitna* ~ dichiarazione d'urgenza; ~ *načela* dichiarazione di principio; ~ *o akceptu* dichiarazione di accettazione; ~ *o čeku* dichiarazione d'assegno; ~ *o garanciji* dichiarazione di garanzia; ~ *o identitetu* dichiarazione d'identità; ~ *o javnoj koristi* dichiarazione di pubblica utilità; ~ *o kontinuitetu* dichiarazione di continuità; ~ *o krivici* dichiarazione di colpevolezza; ~ *o napuštanju* dichiarazione d'abbandono; ~ *o nenadležnosti* dichiarazione d'incompetenza; ~ *o nestalnosti* dichiarazione d'instabilità; ~ *o neutralnosti* dichiarazione di neutralità; ~ *o nezavisnosti* dichiarazione d'indipendenza; ~ *o odsutnosti* dichiarazione di assenza; ~ *o odgovornosti* dichiarazione di responsabilità; ~ *o odricanju* dichiarazione di rinunzia; ~ *o odsutnosti* dichiarazione di assenza; ~ *o opciji (opredeljenju)* dichiarazione d'opzione; ~ *o plenidbi* dichiarazione di confisca; ~ *o pravu prvenstva* dichiarazione di priorità; ~ *o prenosu* dichiarazione di trasferimento; ~ *o prihvatanju (prihvatu)* dichiarazione di accettazione; ~ *o prihvatanju obaveze* dichiarazione di obbligo; ~ *o prioritetu* dichiarazione di priorità; ~ *o pristupanju (pristanku)* dichiarazione di adesione; ~ *o priznanju* dichiarazione di riconoscimento; ~ *o reciprocitetu* dichiarazione di reciprocità; ~ *o rođenju* dichiarazione di nascita; ~ *o solidarnosti* dichiarazione di solidarietà; ~ *o transferu* dichiarazione di trasferimento; ~ *o ukrcavanju* dichiarazione d'imbarco; ~ *o ustupanju* dichiarazione di cessione; ~ *oslobođenja* dichiarazione di esenzione; ~ *pod zakletvom* affidavit *m;* dichiarazione giurata; ~ *prava* dichiarazione dei diritti; ~ *prava čoveka i građanina* dichiarazione dei diritti dell'uomo e del cittadino; ~ *pristanka* dichiarazione di consenso; ~ *priznanja* dichiarazione di riconoscimento; ~ *saglasnosti* dichiarazione di consenso; ~ *vlade* dichiarazione governativa; ~ *svedoka* testimonianza *f*; ~ *volje* dichiarazione di volontà; *izričita* ~ dichiarazione espressa; *izričita* ~ *volje* volontà dichiarativa; *lažna* ~ dichiarazione falsa (menzognera); *manjkava* ~ dichiarazione manchevole; *nasled-*

*nička* ~ dichiarazione di successione; *overena* ~ affidavit *m*; dichiarazione giurata; *pismena* ~ *pod zakletvom* dichiarazione giurata per iscritto; *poreska* ~ dichiarazione fiscale; *primiti* ~*vu* ricevere una dichiarazione; *službena* ~ dichiarazione ufficiale; *sudska* ~ dichiarazione giudiziaria; *svečana* ~ dichiarazione solenne; *tranzitna* ~ dichiarazione di transito; *vladina* ~ dichiarazione governativa; *zastarela* ~ dichiarazione di decadenza; *završna* ~ dichiarazione definitiva

**izjaviti** *v* dichiarare; ~ *zastaru uplate* dichiarare prescritta una quota

**izjednačavanje** *n* uguagliamento *m*

**izjednačenje** *n* pareggiamento *m*; ~ *cena* pareggiamento dei costi; ~ *nadnica* pareggiamento dei salari; ~ *zakona* pareggiamento delle leggi; ~ *zarada* pareggiamento dei guadagni

**izjednačiti** *v* uguagliare; pareggiare; livellare; uniformare

**izlagač** *m* espositore *m*; *induvidualni* ~ espositore individuale

**izlaganje** *m* esposizione *f*; ~ *činjenica* esposizione dei fatti; *lažno* ~ esposizione falsa; *netačno* ~ esposizione inesatta

**izlaz** *m* uscita *f*; esodo *m*; *bez* ~*za* senza uscita; ~ *novca* esodo di denaro; ~ *robe* uscita di merci; ~ *za nuždu* uscita di sicurezza; *slobodan* ~ *na more* libero accesso al mare

**izložba** *f* esposizione *f*; mostra *f*; *gastronomska* ~ esposizione gastronomica; *industrijska* ~ esposizione industriale; ~ *automobila* esposizione automobilistica; ~ *građevinarstva* esposizione delle costruzioni; ~ *kulinarske veštine* esposizione di arte culinaria; ~ *prehrambenih proizvoda* esposizione di generi alimentari; ~ *ugostiteljstva* esposizione dell'industria alberghiera; *kolektivna* ~ esposizione collettiva; *međunarodna* ~ esposizione internazionale; *pokretna* ~ esposizione ambulante; *poljoprivredna* ~ esposizione agricola; *posebna* ~ esposizione speciale; *stalna* ~ esposizione permanente; *svetska* ~ esposizione mondiale; *zanatska* ~ esposizione artigianale

**izložiti** *v (i izlagati)* esporre; ~ *činjenice* esporre i fatti; ~ *gledište o nekoj stvari* esporre il punto di vista in merito; ~ *se opasnosti* esporsi al pericolo; correr rischio; ~ *se ruglu* esporsi al ludibrio

**izmena** *f* cambiamento *m*; modificazione *f*; ~ *akta o osnivanju* modificazione dell'atto costitutivo; ~ *granice* modificazione di confine; ~ *iskaza* cambiamento della deposizione; ~ *kazne* commutazione della pena; ~ *statuta* modificazione dello statuto; ~ *ugovora* modificazione del contratto; *pretrpeti* ~*nu* subire una modifica; *uneti* ~*nu* apportare una modifica

**izmeniti** *v* modificare; cambiare; trasformare; ~ *uslove* modificare le condizioni

**izmirenje** *n* pacificazione *f*; riconciliazione *f*

**izmiriti** *v* pacificare; riconciliare; ~ *dug* saldare un debito

**iznajmljivanje** *n* locazione *f*; affittamento *m*; appigionamento *m*; ~ *broda* locazione di nave; ~ *dućana* locazione di un negozio; ~ *na dugi rok* locazione a lungo termine

**iznos** *m* importo *m*; ammontare *m*; somma *f*; *blokirani* ~ importo bloccato; *bruto* ~ ammontare (importo) lordo; *čist* ~ importo netto; ammontare netto; *delimičan* ~ importo parziale; *deponovan* ~ somma depositata; *do* ~*sa* fino all'importo; *doznačeni* ~ importo assegnato; *dugovani* ~ ammontare a debito; *dužan* ~ importo dovuto; somma dovuta; *fakturisani* ~ importo fatturato; *garantovani* ~ ammontare garantito; importo garantito; *isplaćen* ~ somma saldata; importo saldato; ~ *čeka* importo dell'assegno; ~ *doplate (pouzeća)* ammontare di rimborso; ~ *duga* ammontare a debito; somma dovuta; ~ *fakture* importo della fattura; ~ *garancije* ammontare della garanzia; ~ *isporuke* quantità di consegna; ~ *kapitala* ammontare del capitale; ~ *menice* ammontare (importo) di una cambiale; ~ *naknade* ammontare dell'indennità; ~ *novca* somma di denaro; ~ *oslobođen poreza* ammontare esente da imposta; ~ *ostatka* saldo *m*; ~ *poreza* ammontare dell'imposta; ~ *potraživanja* ammontare a credito; ~ *razlike* ammontare della differenza; ~ *štete* ammontare del danno; ~ *u gotovini* importo in contanti; ~ *troškova* ammontare delle spese; *maksimalan* ~ ammontare massimo; importo massimo; *minimalan* ~ ammontare minimo; importo minimo; *najniži* ~ somma minima; *najviši* ~ somma massima; *naplaćeni* ~ somma riscossa; *navedeni* ~ importo citato; *neoporezovan* ~ importo non tassato; *neto* ~ ammontare netto; importo netto; *nominalni* ~ ammontare nominale; importo nominale; *nominalni* ~ *vrednosnih papira* ammontare nominale dei titoli; *određeni* ~ importo determinato; *osigurani* ~ ammontare assicurato; somma assicurata; *osnovni* ~ ammontare di base; parte fondamentale; *osporen (utužen)* ~ somma controversa; *paušalni* ~ somma forfettaria; *pogrešan* ~ ammontare errato; *preostali* ~ importo residuo (restante); *raspoloživ* ~ somma disponibile; *ukupan* ~ ammontare globale; importo complessivo; importo totale; somma totale; *višak* ~*sa* importo eccedente; *više naplaćeni* ~ somma troppo riscossa

**iznuda** *f (vidi iznuđivanje)*

**iznuditi** *v* estorcere; ricattare; ~ *novac* estorcere il denaro

**iznuđen** *adj* estorto; ~ *iskaz okrivljenog* confessione estorta all'imputato

**iznuđivač** *m* ricattatore *m*; concussore *m*; concussionario *m*



**iznuđivanje** *n* estorsione *f*; ricatto *m*; concussione *f*; ~ *iskaza* estorsione di dichiarazione; ~ *potpisa* estorsione di firma; ~ *priznanja* estorsione di confessione

**izobilje** *n* abbondanza *f*; ~ *proizvoda* abbondanza dei prodotti; *u* ~*lju* in abbondanza

**izolacionista** *m* isolazionista *m*

**izolacioni** *adj* isolante; ~*na traka* nastro *m* isolante

**izolacionizam** *m* isolazionismo *m*

**izostanak** *m* assenza *f*; ~ *sa ročišta* difetto di udienza; ~ *sa posla* assenza dal lavoro; ~ *stranke* difetto di partito; *neopravdan* ~ assenza ingiustificata; *opravdan* ~ assenza giustificata

**izračunavanje** *n* calcolo *m*

**izrada** *f* elaborazione *f*; fabbricazione *f*; ~ *budžeta* stabilizzazione *f* del bilancio; assestamento *m* del bilancio; ~ *i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivičnog dela* fabbricazione e acquisto d'armi nonché di mezzi destinati per l'esecuzione del reato; ~ *testamenta* redazione *f* di testamento; ~ *ugovora* redazione *f* di contratto

**izravnanje** *n* compensazione *f*; eguagliamento *m*; ~ *rizika* compensazione *f* dei rischi; ~ *troškova* perequazione *f* dei costi

**izravnati** *v* compensare; eguagliare

**izraz** *m* espressione *f*; termine *m*; frase *f*; *nerazgovetni* ~*zi* espressioni oscure; *parlamentarni* ~ frase parlamentare; *pravni* ~ termine legale; termine giuridico; *zastareli* ~ locuzione arcaica

**izreći** *v* pronunziare; esprimere; ~ *kaznu* infliggere una pena; ~ *mišljenje* esprimere parere; ~ *presudu* emanare una sentenza; pronunziare una sentenza; ~ *želju* esprimere l'augurio

**izreka** *f* sentenza *f*; massima *f*; ~ *presude* sentenza giudiziaria; *mudra* ~ sentenza *f*; massima *f*; *pravna* ~ massima legale; *sudska* ~ pronuncia *f* giudiziale; decisione *f* giudiziale

**izricanje** *n* il pronunziare *m*; ~ *kazne* pronunziamento della condanna; ~ *presude* emanazione di una sentenza

**izričit** *adj* esplicito; espresso; formale; ~*to obećanje* promessa esplicita

**izričito** *adv* esplicitamente; espressamente

**izručenje** *n (krivca nekoj drugoj zemlji)* estradizione *f*

**izručiti** *v (krivca nekoj drugoj zemlji)* estradare; ~ *krivca* estradare un criminale

**izuzeće** *n* esclusione *f*; ricusazione *f*; ~ *po zahtevu samog sudije* astensione *f* del giudice; ~ *sudije* ricusazione di giudice; ~ *svedoka* ricusazione di testimone

**izuzetak** *m* eccezione *f*; *bez* ~*tka* senza eccezione; *napraviti* ~ fare un'eccezione

**izuzeti** *v (i izuzimati)* eccettuare; escludere; ~ *(svedoka, sudiju, porotnika)* ricusare (un testimone, un giudice, un giurato); ~ *iz uprave* escludere dalla gestione

**izvesti** *v* esportare; *ponovo* ~ riesportare; *(izvršiti)* eseguire; attuare; ~ *dokaze* espletare le prove; ~ *nekoga pred sud* far comparire in giudizio qcn; ~ *pred sud* rinviare al giudizio

**izvestilac** *m* riportatore *m*; *drugi* ~ coriportatore *m*; *glavni* ~ riportatore generale; *specijalni* ~ riportatore speciale

**izveštaj** *m* rapporto *m*; relazione *f*; informazione *f*; rendiconto *m*; *(obaveštenje)* avviso *m*; avvertimento *m*; *analitički* ~ rapporto analitico; *berzanski* ~ listino del corso; *blagajnički* ~ avviso *m* di cassa; *dnevni* ~ rapporto giornaliero; *finansijski* ~ rapporto finanziario; *godišnji* ~ rapporto annuale; *informativni* ~ rapporto informativo; *iscrpan* ~ rapporto dettagliato; ~ *eksperta* referto del perito; ~ *komisije* rapporto (relazione) della commissione; ~ *o aktivnosti* rapporto di attività; ~ *o ekspertizi* relazione di perizia; ~ *o finansijskom poslovanju* rendiconto della gestione finanziaria; ~ *o havariji* rapporto d'avaria; ~ *o istrazi* rapporto d'inchiesta; ~ *o izvlačenju* avviso di sorteggio; ~ *o izvršenju* avviso di esecuzione; ~ *o likvidnosti* rapporto di liquidità; ~ *o naplati* avviso d'incasso; ~ *o odobrenju kredita* avviso di credito; ~ *o osnivanju* rapporto di fondazione; ~ *o otpremi* avviso di spedizione; ~ *o otvaranju kredita* avviso d'apertura di credito; ~ *o plaćanju* avviso di pagamento; ~ *o prispeću* dichiarazione d'arrivo; ~ *o proceni* relazione di stima; ~ *o stanju* rapporto della situazione; ~ *o ukrcaju* avviso d'imbarco; ~ *o upravi* rapporto di gestione; ~ *o uspesima poslovanja* relazione sui risultati della gestione; ~ *o utvrđenoj šteti* rapporto di danni constatati; ~ *o veštačenju* relazione di perizia; ~ *o zaduženju* avviso di debito; ~ *revizije* rapporto di revisione; ~ *revizora* relazione dei revisori; ~ *stručnjaka* rapporto d'esperto; ~ *veštaka* rapporto d'esperto; rapporto di perito; *kolektivan* ~ rapporto collettivo; *mesečni* ~ rapporto mensile; *obavezni* ~ rapporto obbligatorio; *opširan* ~ un'ampia relazione; *opšti godišnji* ~ rapporto generale annuale; *periodičan* ~ rapporto periodico; *podneti* ~ rapportare; fare rapporto; *policijski* ~ rapporto di polizia; *poslovni* ~ rapporto di gestione (d'affari); *poverljivi* ~ rapporto segreto; *prema* ~*ju* secondo l'avviso; come d'avviso; *prethodni* ~ rapporto preliminare; rapporto previo; *privremeni* ~ relazione provvisoria; *propratni* ~ rapporto accompagnatorio; *sastaviti* ~ redigere una relazione; *službeni* ~ rapporto (relazione) di servizio; relazione ufficiale (d'ufficio); *statistički* ~ rapporto statistico; *sudsko-medicinski* ~ rapporto medico-legale; *tajni* ~ rapporto segreto; *trgovački* ~ rapporto (relazione) commerciale; *uvodni* ~ rapporto preliminare; *završni* ~ rap-

porto finale; relazione consuntiva; *zvanični* ~ rapporto ufficiale

**izvinjenje** *n* scusa *f*

**izvlačenje** *n* estrazione *f*; il sottrarsi alle proprie responsabilità; l'imboscarsi; ~ *žrebom* sorteggio *m*

**izvod** *m* estratto *m*; sunto *m*; riassunto *m*; *dnevni* ~ estratto giornaliero; ~ *iz gruntovnice* estratto catastale; ~ *iz matičnih knjiga* estratto dai registri matricolari; ~ *iz katastra* estratto catastale; ~ *iz kaznene evidencije* estratto da casellario giudiziario; ~ *iz knjige rođenih* certificato di nascita; ~ *iz registra* estratto da registro; ~ *iz spisa* estratto dagli atti; ~ *iz trgovinskog registra* estratto dal registro commerciale; ~ *iz zemljišnih knjiga* estratto dal libro fondiario; ~ *izdržanih kazni* estratto da casellario giudiziario; ~ *o dugovanju* estratto di debito; ~ *fakture* estratto fattura; ~ *računa* estratto conto; estratto di conto; *knjigovodstveni* ~ estratto di contabilità; *kratak* ~ sommario *m*, compendio *m*

**izvođač** *m* esecutore *m*

**izvođenje** *n* esecuzione *f*; attuazione *f*; realizzazione *f*; effettuazione *f*; ~ *dokaza* assunzione delle prove; espletamento delle prove; ~ *zaključka* deduzione *f*

**izvor** *m* sorgente *f*, fonte *f*; ~*ri crkvenog prava* fonti di diritto ecclesiastico; ~ *deviza* sorgente di divise; sorgente di valuta; ~ *dohotka* fonte di reddito; ~*ri državnih prihoda* fonti delle entrate dello Stato; ~ *energije* fonte di energia; sorgente di energia; ~ *finansiranja* fonte di finanziamento; ~ *informacija* fonte di informazioni; ~*ri kanonskog prava* fonti di diritto canonico; ~ *kredita* fonte di credito; ~ *poreza* fonte di imposta; ~*ri prava* fonti di diritto; ~ *prihoda* fonte di rendita (di entrata); ~ *snabdevanja* fonte di approvvigionamento; ~ *vredan poverenja* fonte autorevole; ~ *zarade* fonte di guadagno; *pouzdani*... *poverljivi* ~*ri* fonti attendibili; *pravni* ~*ri* fonti di diritto; *siguran* ~ fonte sicura

**izvoran** *adj* originale; autentico; ~*ni prepis* copia autentica

**izvoz** *m* esportazione *f*; *isporuka za* ~ consegna per esportazione; ~ *deviza* esportazione di valuta; ~ *franko valuta* esportazione franco valuta; ~ *kapitala* esportazione di capitali; ~ *oslobođen carine* esportazione in franchigia; ~ *u konsignaciji* esportazione in consegna; *nevidljivi* ~ esportazione invisibile; *obim* ~*za* volume delle esportazioni; *ponovni* ~ riesportazione *f*; *podržavati* ~ favorire l'esportazione; *podsticati* ~ incoraggiare l'esportazione; *premija na* ~ premio di esportazione; *privremeni* ~ esportazione temporanea; *sposobnost* ~*za* capacità *f* di esportare; *subvencija* ~*za* sovvenzione all'esportazione; *zabrana* ~*za* divieto di esportazione

**izvoziti** *v* esportare

**izvozni** *adj* esportatore; di esportazione; ~*na carina* dazio di esportazione; ~*na deklaracija* dichiarazione di esportazione; ~*na dozvola* licenza (permesso) di esportazione; ~*na firma* casa (ditta) di esportazione; ~*na luka* porto esportatore; ~*na ograničenja* restrizioni all'esportazione; ~*na politika* politica di esportazione; ~*na taksa* tassa di esportazione; ~*no tržište* mercato di esportazione

**izvoznik** *m* esportatore *m*; *zemlja* ~ paese esportatore

**izvršan** *adj* esecutivo; ~*ni nalog* mandato esecutivo; ~*ni odbor* comitato esecutivo; ~*na odredba* provvedimento esecutivo; ~*ni organ* organo d'esecuzione; ~*ni predlog* proposta d'esecuzione; ~*na presuda* giudizio esecutivo; ~*na vlast* potere *m* esecutivo

**izvršavanje** *n* esecuzione *f*; ~ *krivičnih sankcija* esecuzione delle sanzioni penali; ~ *propisa* esecuzione di prescrizioni; ~ *zadataka* esecuzione di compiti; adempimento di compiti; ~ *zakona* esecuzione di legge

**izvršavati** *v (i izvršiti)* eseguire; adempire

**izvršenje** *n* esecuzione *f*; adempimento *m*, attuazione *f*; effettuazione *f*; *administrativno* ~ esecuzione amministrativa; *delimično* ~ esecuzione parziale; *dobrovoljno* ~ esecuzione volontaria; *hitno* ~ esecuzione d'urgenza; ~ *budžeta* esecuzione di bilancio; ~ *javnog budžeta* esecuzione del bilancio pubblico; ~ *kazne* esecuzione della pena; ~ *kazne zatvora* esecuzione della pena d'imprigionamento; ~ *krivičnog dela* consumo di delitto; ~ *međunarodnih obaveza* esecuzione d'obblighi internazionali; ~ *plenidbe* esecuzione del sequestro; ~ *posla* esecuzione d'un affare; ~ *presude* esecuzione di sentenza; ~ *smrtne kazne* esecuzione capitale; esecuzione a morte; ~ *smrtne kazne na električnoj stolici* elettrocuzione *f*; ~ *smrtne kazne po kratkom postupku* esecuzione sommaria; ~ *stranih presuda* esecuzione di sentenza; ~ *testamenta* esecuzione testamentaria; ~ *ugovora* esecuzione di contratto; ~ *zakona* esecuzione della legge; ~ *zaplene* esecuzione del sequestro; ~ *zločina* preparazione d'un crimine; *menično* ~ esecuzione cambiaria; *naredba o* ~*nju presude* decreto esecutorio; *obustaviti* ~ sospendere l'esecuzione; *odložiti* ~ rinviare l'esecuzione; *poresko* ~ esecuzione fiscale; *prinudno* ~ esecuzione forzata (coatta); *privremeno* ~ esecuzione provvisoria; *službeno* ~ esecuzione d'ufficio; *zakasnelo* ~ *sudske presude* esecuzione ritardata di sentenza giudiziaria

**izvršilac** *m* esecutore *m*; *glavni* ~ *(zločina)* autore *m* principale (d'un crimine); ~ *krivičnog dela* autore d'un delitto; ~ *prestupa* autore di un reato; ~ *testamenta* esecutore testamentario; ~ *uputa* assegnatario *m*; ~ *zločina* autore di crimine



**izvršitelj** *m* esecutore *m*; *sudski* ~ ufficiale *m* giudiziario

**izvršiti** *v* eseguire; adempire; compiere; ~ *nalog* eseguire un ordine; ~ *plaćanje* eseguire un pagamento; ~ *porudžbinu* eseguire un'ordinazione; ~ *sa predumišljajem* premeditare; ~ *samoubistvo* suicidersi; uccidersi

**izvršiv** *adj* eseguibile; attuabile

**izvršnost** *f* esecutorietà *f*; *beleška o* ~*sti* annotazione dell'esecutorietà

**izvrtanje** *n* rovesciamento *m*; storcimento *m*; ~ *činjenica* travisamento dei fatti; ~ *tuđih reči* travisamento delle parole altrui

# J

**jačanje** *n* rinforzamento *m*

**jahta** *f* yacht *m;* panfilo *m*; nave di diporto

**jard** *m (jedinica mere)* yard *f;* iarda *f*

**jatakovanje** *n* ricettazione *f;* ricoveramento *m* (malandrini, fuggiaschi)

**javan** *adj* pubblico; *~ni beležnik* notaio pubblico; *~no blagostanje* benessere pubblico; *~no dobro* bene pubblico; patrimonio pubblico; *~ni dokument* documento pubblico; *~ni dug* debito pubblico; *~na govornica* cabina *f* telefonica pubblica; *~ni interes* interesse pubblico; *~na isprava* documento pubblico; *~na knjiga* libro pubblico; *~na kuća* casa di tolleranza; *~no mišljenje* opinione pubblica; *~no obećanje* promessa pubblica; *~ni oglasi* pubbliche affissioni; *~no overeni dokument* il documento legalizzato pubblicamente; *~ni park* giardini pubblici; *~ni poredak* ordine pubblico; *~na potreba* utile pubblico; *~no pravo* diritto pubblico, *~ni prihodi* entrate pubbliche; *~na prodaja* vendita pubblica; *~ni put* strada pubblica; *~ni radovi* lavori pubblici; *~ni red i mir* l'ordine pubblico e la quiete pubblica; *~ni registar* registro pubblico; *~na sigurnost* sicurezza pubblica; *~no skladište* magazzino pubblico; *~na služba* funzione pubblica; *~ni službenik* pubblico ufficiale; *~na tajna* segreto di Pulcinella; *~ni testament* testamento pubblico; *~ni trošak* spesa pubblica; *~ni tužilac* accusatore pubblico; pubblico procuratore; *~no tužilaštvo* Pubblico Ministero; Procura pubblica; *~na uprava* amministrazione pubblica; *~na žena* donna di malavita

**javno** *adv* pubblicamente

**javnopravni** *adj* di diritto pubblico

**javnost** *f* pubblicità *f*, opinione *f* pubblica; *isključiti* ~ pronunciare le porte chiuse; *izneti u* ~ rendere di pubblica ragione; ~ *budžeta* pubblicità del bilancio; ~ *krivične rasprave* pubblicità del dibattimento; ~ *u postupku* pubblicità nel procedimento; *s isključenjem ~sti* a porte chiuse

**jedinica** *f* unità *f*, *borbena* ~ unità di combattimento; *ekonomska* ~ unità economica; *izborna* ~ circoscrizione elettorale; ~ *doprinosa* unità contributiva; ~ *dužine* unità di lunghezza; ~ *mere* unità di misura; ~ *težine* unità di peso; ~ *uzorka* unità campionaria; ~ *vrednosti* unità di valore; ~ *zapremine* unità di capacità (di volume); *novčana* ~ unità monetaria; *osnovna* ~ unità elementare; *proizvodna* ~ unità produttiva; unità di produzione; *računska* ~ unità dei conti; *radna* ~ unità lavorativa

**jedinstven** *adj* unitario; unico; *~ni postupak* procedura unica; *~no tržište* il mercato unico

**jedinstvo** *n* unità *f*; unione *f*, *budžetsko* ~ unità di bilancio; *ekonomsko* ~ unità economica; ~ *novčanog sistema* unità di sistema monetario; ~ *privrednog područja* unità di territorio economico; ~ *računa* unità di conto; ~ *vlasti* confusione *f* dei poteri; unità del potere; *pravno* ~ unità di diritti; *radno* ~ unità lavorativa

**jednak** *adj* uguale; pari; ~ *pred zakonom* uguale davanti la legge; ~ *u dužnosti* uguale in doveri; ~ *u pravima* uguale in diritti; ~ *uzorku* uguale al campione; *~ke vrednosti* equivalente

**jednakost** *f* uguaglianza *f*; *građanska i politička* ~ uguaglianza civile e politica; ~ *glasova* parità di voti; ~ *građana* uguaglianza dei cittadini, ~ *postupanja* uguaglianza di trattamento; ~ *poreskog tereta* uguaglianza del carico tributario; ~ *prava* uguaglianza di diritto; ~ *pred zakonom* uguaglianza davanti la legge

**jednoglasan** *adj* unanime; ~ *pristanak* consenso unanime

**jednoglasno** *adv* unanimemente; all'unanimità

**jednoglasnost** *f* unanimità *f*

**jednosmeran** *adj* a senso unico; *~na struja* corrente continua

**jednostran** *adj* unilaterale; *~ni međunarodni pravni akt* atto *m* giuridico internazionale unilaterale; *~ni obligacioni poslovi* negozio obbligatorio unilaterale; *~no opoziv akt* atto *m* revocabile per volontà di una sola persona; *~ni pravni posao* negozio giuridico unilaterale

**jedrenjak** *m* bastimento *m* a vela

**jedrenje** *n* yachting *m*

**jedrilica** *f* barca *f* a vela



**jemac** *m* garante *m e f*; fideiussore *m; biti* ~ farsi (rendersi) garante; ~ *i platilac* fideiussore e pagatore; ~ *za isplatu* garante del pagamento; *kao* ~ a titolo di garante; *menični* ~ avallante *m*; fideiussore cambiario; *pomoćni* ~ garante sussidiario, *solidaran* ~ fideiussore solidale

**jemčiti** *v* garantire; prestar garanzia; ~ *za menicu* fare avallo

**jemstvo** *n* garanzia *f;* cauzione *f; bankovno* ~ cauzione bancaria; *dati* ~ prestare cauzione; *finansijsko* ~ garanzia finanziaria; *individualno* ~ garanzia individuale; ~ *ili odgovornost zbog fizičkih nedostataka stvari* garanzia o responsabilità per vizi o difetti della cosa; ~ *ili odgovornost zbog pravnih nedostataka* garanzia o responsabilità per difetti giuridici; ~ *nepokretnim dobrima* garanzia immobiliare; ~ *u krivičnom postupku* cauzione giudiziaria; ~ *za solventnost dužnika* garanzia fideiussoria; *kolektivno* ~ garanzia collettiva; *lično* ~ garanzia personale; *menično* ~ avallo cambiario; *opšte* ~ garanzia generale; *pozvati se na* ~ chiamare in garanzia; *preuzeti* ~ assumere una garanzia; *solidarno* ~ garanzia solidale; cauzione solidale; *vraćanje ~tva* restituzione della cauzione; *zakonsko* ~ garanzia legale

**jezik** *m* lingua *f*; *diplomatski* ~ lingua diplomatica; *govorni* ~ lingua parlata (d'uso); *oni koji ne razumeju ~ ostavioca nisu sposobni svedoci testamenta* coloro che non conoscono la lingua del testatore non possono essere testimoni nella disposizione d'ultima volontà; *radni* ~ lingua di lavoro; *službeni* ~ lingua ufficiale

**jurisdikcija** *f* giurisdizione *f*

**jurisprudencija** *f* giurisprudenza *f*, *konstruktivna* ~ giurisprudenza costruttiva

**jurista** *m* giurista *m* e *f*

**juristički** *adj* giuridico; *~ka osoba* persona *f* giuridica

# K

**kabina** *f* cabina *f*; ~ *lifta* cabina dell'ascensore; ~ *sa klima uređajem* cabina ad aria condizionata; *telefonska* ~ cabina telefonica

**kabinet** *m* gabinetto *m*; *ministarski* ~ gabinetto ministeriale; *prelazni* ~ gabinetto di transito; *ratni* ~ gabinetto di guerra

**kabl** *m* cavo *m*; *jednopolni* ~ cavo unipolare; *koaksialni* ~ cavo coassiale; *telefonski* ~ cavo telefonico; *višepolni* ~ cavo multipolare

**kabotaža** *f* cabotaggio *m*; *brod za ~žu* nave da cabotaggio; *mala* ~ piccolo cabotaggio; *velika* ~ grande cabotaggio

**kadar** *m* i quadri *m pl*; personale *m* d'un azienda

**kadrovski** *adj* di quadri; dei quadri

**kadrovik** *m* funzionario *m* dei quadri

**kaducitet** *m* caducità *f*

**kajanje** *n* pentimento *m*

**kajati se** *v* pentirsi (di qcs)

**kalauz** *m* chiave maestra *f*; grimaldello *m*

**kalendar** *m* calendario *m*; *berzovni* ~ calendario di Borsa; *izborni* ~ calendario elettorale

**kalkulacija** *f* calcolo *m*; ~ *troškova* calcolo del costo

**kalkulisati** *v* calcolare

**kalo** *m* calo *m*; ~ *težine* calo peso; *transportni* ~ calo dovuto a viaggio

**kamata** *f* interesse *m*; *ažurirane ~te* interessi aggiornati; *čista* ~ interesse netto; *dogovorena* ~ interesse convenuto; *donositi ~tu* fruttare interessi; produrre gli interessi; *dospela* ~ interesse scaduto; interessi maturati (maturanti); *dospelost* ~ maturazione degli interessi; *dugovane ~te* interessi passivi; *dužničke ~te* interessi debitori; *fiksna* ~ interesse fisso; *godišnja* ~ interesse annuale; *hipotekarna* ~ interesse ipotecario; *interkalarna* ~ interesse intercalato; ~ *od kapitala* interesse del capitale; *lihvarska* ~ interesse da usuraio; *~te na glavnicu* interessi sul capitale; ~ *na ~tu* interessi sugli interessi; interesse composto; ~ *na kredit* interesse di credito; *~te na zajmove* interessi sui prestiti; interessi mutui; ~ *od 5%* interesse del 5%; *~te od kapitala* interesse sul capitale; *kapitalizovati ~te* capitalizzare gli interessi; *nagomilane ~te* interessi accumulati; *nagomilati ~te* accumulare interessi; *novčane ~te* interesse del denaro; *nominalne ~te* interesse nominale; *obična* ~ interesse semplice; *obračun* ~ calcolo degli interessi; *obračunske ~te* interessi di conguaglio; *odgodna* ~ interesse differito; *odgođene ~te* interessi differiti; *odgovarajuće ~te* interessi corrispettivi; *oslobođen* ~ esente da interesse; *pozajmiti uz ~tu* prestare a interesse; *račun* ~ conto interessi; *složene ~te* interessi composti; *sniženje* ~ ribasso dell'interesse; *smanjenje* ~ riduzione dell'interesse, *stepenaste ~te* interesse scalare; *tekuće ~te* interessi correnti; *teorija* ~ teoria dell'interesse; *ugovorene ~te* interesse pattuito (contrattuale); interesse convenuto; *ukamaćene ~te* interessi capitalizzati; *uložiti sa ~tom* mettere a interesse; *zaključne ~te* interesse consuntivo; *zakonska* ~ interesse legale; *zaostale ~te* interessi arretrati; *zatezne ~te* interessi compensativi; *zatezna* ~ interesse di mora; interesse moratorio; *zelenaška* ~ interesse da usuraio

**kamatni** *adj* d'interesse; *~na politika* politica dell'interesse; *~na stopa* tasso d'interesse; saggio d'interesse

**kamatnica** *f* scontrino *m* d'interessi

**kampanja** *f* campagna *f*, *izborna* ~ campagna elettorale; *izvozna* ~ campagna per l'esportazione; ~ *za lansiranje proizvoda* campagna di lancio; ~ *šećerne repe* campagna saccarifera; *propagandna* ~ campagna di propaganda

**kamuflaža** *f* camuffamento *m*; mascheramento *m*

**kamuflirati** *v* mascherare; camuffare; ~ *gubitke* mascherare le perdite

**kanal** *m* canale *m*; *Korintski* ~ Canale di Corinto; ~ *za navodnjavanje* canale di irrigazione; *Panamski* ~ Canale di Panama; *Suecki* ~ Canale di Suez

**kancelar** *m* cancelliere *m*; *savezni* ~ Cancelliere federale

**kancelarija** *f* cancelleria *f*; segreteria *f*; ufficio *m*; *advokatska* ~ studio d'avvocato; *finansijska* ~ ufficio finanziario (di finanza); *izborna* ~ uffi-



cio elettorale; ~ *za kontrolu pasoša* ufficio controllo passaporti; ~ *za pravno savetovanje* ufficio di consulenza legale; ~ *za prodaju* ufficio vendite; ~ *za prodaju nekretnina* agenzia immobiliare; *~ski pribor* oggetti di cancelleria; *knjigovodstvena* ~ ufficio contabilità; *konzularna* ~ cancelleria consolare; *nabavna* ~ ufficio acquisti; *nadležna* ~ ufficio competente; *pravna* ~ ufficio legale; *savezna* ~ ufficio federale; *sudska* ~ cancelleria giudiziaria; ufficio giudiziario; *trgovačka* ~ ufficio commerciale; *upravna* ~ ufficio amministrativo

**kancelarijski** *adj* di cancelleria; ~ *pribor* oggetti di cancelleria; ~ *rekviziti* requisiti d'ufficio

**kandidat** *m* candidato *m*; *isticati ~te* presentare i candidati; *izborni* ~ candidato elettorale; ~ *na ispitu* candidato ad un esame; ~ *na izborima za skupštinu* candidato alla deputazione; ~ *za skupštinu* candidato al parlamento

**kandidatura** *f* candidatura *f*; *podneti vlastitu ~ru* presentare la propria candidatura; *povući ~ru* ritirare la candidatura; *predložiti vlastitu ~ru* presentare (proporre) la propria candidatura; *prihvatiti ~ru* accettare la candidatura; *prijaviti ~ru* presentare candidatura

**kandidovanje** *n* candidatura *f*

**kandidovati** *v* presentarsi candidato; porre la candidatura; ~ *se na izborima* presentarsi candidato all'elezione

**kanon** *m* canone *m*

**kanonski** *adj* canonico; *~sko pravo* diritto canonico

**kapacitet** *m* capacità *f*

**kapara** *f* caparra *f*; ~ *kao garancija* caparra confirmatoria; ~ *za slučaj predomišljaja* caparra penitenziale; *uplatiti ~ru* versare una caparra

**kapetan** *m* capitano *m*; ~ *bojnog broda* capitano di vascello; ~ *broda* capitano di bordo; ~ *duge plovidbe* capitano di lungo corso; ~ *obalne plovidbe* capitano di cabotaggio; *lučki* ~ capitano di porto; *pomorski* ~ capitano marittimo; capitano di nave

**kapital** *m* capitale *m*; *akcionarski* ~ capitale azionario; *akumulacija ~la* accumulazione di capitale; *amortizovani* ~ capitale ammortato; capitale ammortizzato; *cirkulišući* ~ capitale circolante; *dodatni* ~ capitale addizionale; *dodatni promenljiv* ~ capitale variabile addizionale; *dodeljeni* ~ capitale di dotazione; *društveni* ~ capitale sociale; *garantni* ~ capitale di garanzia; *gotovinski* ~ capitale in contanti; *gubitak ~la* perdita di capitale; *imobilizovani* ~ capitale immobilizzato; *investicioni* ~ capitale d'investimento, *investirani* ~ capitale investito; *investiranje ~la* investimento di capitali; *izdati* ~ capitale emesso; *izvoz ~la* esportazione di capitali; *kamate od ~la* interesse sul capitale; ~ *pod rizikom* capitale sotto rischio; ~ *za pokriće* capitale di copertura; *koncentracija ~la* concentrazione di capitali, *konstantan* ~ capitale costante; *kreditni* ~ capitale di credito; *kretanje ~la* movimento dei capitali; *minimalni* ~ capitale minimo; *mrtvi* ~ capitale morto; capitale inerte (giacente); *neiskorišćeni* ~ capitale inerte; capitale giacente; *neotuđivi* ~ capitale inalienabile; *neplodonosni* ~ capitale infruttifero (sterile, improduttivo); *nepokretni* ~ capitale fondiario; *neproizvodni* ~ capitale inattivo; *novčani* ~ capitale monetario; *obilje ~la* pletoria di capitali; *obligacijski* ~ capitale obbligazionario; *oblikovanje ~la* formazione del capitale; *obrtni* ~ capitale d'esercizio (rotatorio); *odobreni* ~ capitale approvato; *opticajni* ~ capitale circolante; *osigurani* ~ capitale assicurato; *osiguranje ~la* assicurazione di capitale; *oslobođenje ~la* svincolo del capitale; *osnivački* ~ capitale di fondazione; capitale di costituzione; *osnovni* ~ fondi cardinali; *otkupni* ~ capitale di riscatto; *početni* ~ capitale iniziale (d'avviamento); *pogonski* ~ fondi di sfruttamento; *pokretni* ~ capitale mobiliare; *poslovni* ~ capitale d'esercizio; *posuđen* ~ capitale di prestito; *potpuno uplaćeni* ~ capitale interamente versato; *potrošni* ~ capitale di consumo; *povećanje ~la* aumento di capitale; *povlašćeni društveni* ~ capitale sociale privilegiato; *povučen* ~ capitale richiamato; *pozajmni* ~ capitale di prestito; capitale prestito; *prebacivanje (prenos) ~la* trasferimento di capitali; *privatni* ~ capitale privato; *proizvodni* ~ capitale produttivo; *raspolagati ~lom* disporre di capitali; *raspoloživi* ~ capitale liquido (disponibile); *revalorizacija ~la* rivalorizzazione del capitale; *seljenje ~la* emigrazione di capitali; *smanjenje ~la* riduzione del capitale; *sopstveni* ~ capitale di diretta pertinenza; *stalni* ~ capitale fisso; *strani* ~ capitale estero; *stvaran* ~ capitale reale; *teorija ~la* teoria del capitale; *trgovački* ~ capitale commerciale; *tržište ~la* mercato dei capitali; *tuđi* ~ capitale di terzi (prestato); *učešće ~la* partecipazione di capitale; *uloženi* ~ capitale investito (apportato, conferito, versato); *uložiti* ~ investire i capitali; *uništenje ~la* distruzione di capitali; *upisani* ~ capitale sottoscritto; *uplaćeni* ~ capitale versato; *upotreba ~la* impiego di capitali; *upotrebljen* ~ capitale impiegato; *ušteđen* ~ capitale risparmiato (di rismparmio); *utrošen* ~ capitale consumato; *vlastiti* ~ capitale proprio; *vraćeni* ~ capitale rimborsato; *zadružni* ~ capitale della cooperazione; *zaleđen* ~ capitale congelato

**kapitalan** *adj* capitale; *~no dobro* bene capitale; *~na kazna* pena capitale; pena di morte; *~na presuda* sentenza capitale

**kapitalisati** *v* capitalizzare; ~ *kamate* capitalizzare gli interessi

**kapitalista** *m* capitalista *m*

**kapitalistički** *adj* capitalistico
**kapitalizacija** *f* capitalizzazione *f*; ~ *dobitaka* capitalizzazione degli utili; ~ *kamata* capitalizzazione degli interessi; ~ *rezervi* capitalizzazione di riserve; *monetarna* ~ capitalizzazione monetaria; *nemonetarna stvarna* ~ capitalizzazione reale non monetaria; *prosta* ~ capitalizzazione semplice; *složena* ~ capitalizzazione composta
**kapitalizam** *m* capitalismo *m*; *državni* ~ capitalismo di Stato; *industrijski* ~ capitalismo industriale; *monopolistički* ~ capitalismo monopolistico; *privatni* ~ capitalismo privato
**kapitulacija** *f* capitolazione *f*; *bezuslovna* ~ capitolazione senza condizioni
**kapitulirati** *v* capitolare
**karakter** *m* carattere *m*; ~ *noviteta* carattere di novità; *nasledni* ~ carattere ereditario; *odlučni* ~ carattere fermo; *povučeni* ~ carattere riservato; *pravni* ~ carattere giuridico; *razdražljivi* ~ carattere irascibile; *slabi* ~ carattere debole; *stečeni* ~ carattere acquisito
**karantin** *m* quarantena *f*; *skinuti* ~ togliere la quarantena; *staviti u* ~ mettere in quarantena
**karenca** *f* carenza *f*
**karijera** *f* carriera *f*
**karta** *f* biglietto *m*; carta *f*; *avionska* ~ biglietto aereo; *besplatna* ~ biglietto gratuito (di favore); *članska* ~ carta di membro; tessera *f* di socio (sociale); *kolektivna* ~ biglietto collettivo; *lična* ~ carta d'identità; *lična* ~ *za strance* carta di soggiorno; *lovačka* ~ permesso *m* di caccia; *neiskorišćena* ~ biglietto non usufruito; *pogranična* ~ carta di zona; *poštanska* ~ biglietto postale; *potrošačka* ~ carta d'alimentazione; *povratna (putna)* ~ biglietto di andata e ritorno; *pretplatna* ~ biglietto d'abbonamento; *putna* ~ carta di circolazione; *staviti ~te na sto* mettere le carte in tavola; *vozna* ~ biglietto; *železnička putna* ~ biglietto ferroviario
**kartel** *m* cartello *m*; *bankarski* ~ cartello bancario; *carinski* ~ cartello doganale; *industrijski* ~ cartello industriale; *izvozni* ~ cartello d'esportazione; *~lna cena* prezzo di cartello; ~ *za određivanje uslova* cartello di condizioni; ~ *za kontingentiranje* cartello di contingentamento; *kontrola ~la* controllo dei cartelli; *obavezni* ~ cartello obbligatorio; *pravo ~la* diritto dei cartelli; *prodajni* ~ cartello di vendita; *proizvodni* ~ cartello di produzione; *regionalni* ~ cartello regionale; *zakon o ~lima* legge sui cartelli
**kartoteka** *f* schedario *m*; ~ *dobavljača* schedario dei fornitori; ~ *kupaca* schedario dei clienti; ~ *rizika* schedario dei rischi; *list ~ke* cartellino *m* di schedario; *kutija ~ke* mobile per schedario; *opšta* ~ schedario generale; *unošenje u ~ku* schedatura *f*; *voditelj ~ke* schedarista *m* e *f*
**kartotekar** *m* schedatore *m*

**kasa** *f* cassa *f*; ~ *prihoda* cassa di reddito; ~ *s duplim ključem* cassa a doppia chiave; ~ *socijalnog osiguranja* cassa di previdenza sociale; ~ *sudskih depozita* cassa di depositi giudiziari; ~ *uzajamne pomoći* cassa di mutuo soccorso; ~ *za uloge i zajmove* cassa depositi e prestiti; ~ *za uzajamno kreditiranje* cassa mutua di prestiti; *bolesnička* ~ cassa malattie; *centralna* ~ cassa centrale; *državna* ~ tesoreria *f* dello Stato; tesoro *m* pubblico; cassa del Tesoro; *finansijska* ~ cassa di finanza; *glavna* ~ cassa principale; *gotovina u ~si* liquidi in cassa; *gradska* ~ cassa civica; *isplate ~se* uscite di cassa; *isplatna* ~ cassa di liquidazione; *javna* ~ cassa pubblica; *kreditna* ~ cassa di credito; *opštinska* ~ cassa comunale; *ovlašćena isplatna* ~ cassa incaricata del pagamento; *pomoćna* ~ cassa sussidiaria; *pregled ~se* riscontro di cassa; *proračun potreba ~se* previsioni di cassa; *račun ~se* conto cassa; *registar* ~ registratore di cassa; *saldo ~se* giacenza di cassa; *savezna* ~ cassa federale; *uplatna* ~ cassa dei versamenti; *višak ~se* avanzo di cassa; *zadružna* ~ cassa cooperativa; *zajednička* ~ cassa comune; *zaključak ~se* chiusura di cassa
**kasacija** *f* cassazione *f*; ~ *izbora* annullamento *m* delle elezioni; ~ *presude* cassazione di una sentenza
**kasacioni** *adj* di cassazione; *~na klauzula* clausola *f* di cassazione; ~ *postupak* procedimento *m* di cassazione; ~ *sud* Corte *f* di cassazione
**kasko osiguranje** assicurazione *f* su corpi; assicurazione kasko
**kasta** *f* casta *f*
**kastracija** *f* castrazione *f*
**katastar** *m* catasto *m*; *agrarni* ~ catasto agrario; *građevinski* ~ catasto edilizio; *parcelarni* ~ catasto parcellare; *preneti u* ~ trascrivere nel catasto; *prepisati u* ~ trascrivere nel catasto; *revizija ~tra* revisione *f* del catasto; *šumski* ~ catasto forestale; *zemljišni* ~ catasto fondiario
**katastarski** *adj* catastale; *~ska čestica* particella *f* catastale; *~ska evidencija* evidenza *f* del catasto; *~ska mapa* mappa *f* catastale; *~ska opština* comuna *f* catastale; ~ *podaci* dati *m* catastali; *~ska procena* stima *f* catastale; *~sko snimanje* rilevamento *m* catastale; ~ *ured* ufficio *m* catastale
**kategorija** *f* categoria *f*; *ekonomska* ~ categoria economica; ~ *doprinosa* categoria di contribuzione; ~ *plata* categoria di stipendio; ~ *rizika* categoria di rischi; *poreska* ~ categoria di imposizione; *profesionala* ~ categoria professionale
**katedra** *f* cattedra *f*
**kaucija** *f* cauzione *f*, *carinska* ~ cauzione doganale; *dopunska* ~ cauzione supplementare (sussidiaria); ~ *za izvoz* cauzione per l'esportazione; ~ *za preteću štetu* cauzione per danno minac-



cioso; *položiti ~ju* depositare la cauzione; *potvrda o ~ji* bolletta *f* di cauzione; *preventivna* ~ cauzione preventiva; *sudska* ~ cauzione giudiziaria; *uplata* ~ versamento di cauzione; *za ~ju* a cauzione
**kauza** *f* causa *f*
**kauzalitet** *m* causalità *f*; *princip ~teta* principio di causalità
**kazna** *f* punizione *f*; pena *f*; sanzione *f*; castigo *m*; *administrativna* ~ pena amministrativa; *carinska* ~ ammenda *f* doganale; punizione doganale; *crkvena* ~ pena ecclesiastica; *disciplinska* ~ pena disciplinare; sanzione disciplinare; *dosuditi ~nu* irrogare la pena; *glavna* ~ pena principale; *glavne i sporedne ~ne* pene principali e accessorie; *imovinska* ~ pena patrimoniale (privativa); *izdržana* ~ pena sostenuta; *izdržati ~nu* espiare (scontare) una pena; *izdržavati ~nu* sostenere la pena; *izmeniti ~nu* commutare la pena; *izrečena* ~ pena inflitta; *izreći ~nu* infliggere una pena; condannare alla pena; *izvršiti ~nu* eseguire una pena; *izvršiti smrtnu ~nu* eseguire pena capitale; eseguire pena a morte; ~ *doživotnog zatvora* ergastolo; ~ *konfiskovanja imovine* pena della confisca dei beni; ~ *lišenja slobode* pena di privazione di libertà; ~ *na neodređeno vreme* pena a durata indeterminata; ~ *ograničenja građanskih prava* pena di limitazione dei diritti civili; ~ *protiv slobode* pena contro la libertà; ~ *strogog zatvora* pena di reclusione di rigore; ~ *tamnicom* reclusione *f*; ~ *u slučaju povrata* pena in caso di recidiva; ~ *za prekršaj* pena di polizia; ~ *za prekršaje pravnih propisa* pena per l'infrazione delle disposizioni della legge; ~ *za raskid ugovora* pena di secessione; ~ *zatvora* pena al carcere; arresto *m*; detenzione *f* semplice; ~ *zatvora u tamnici* detenzione al carcere; *kolektivna* ~ pena collettiva; *kolektivna novčana* ~ ammende collettive; *konvencionalna* ~ pena convenzionale; *krivična* ~ pena criminale; *laka* ~ pena leggera; *maksimalna* ~ pena massimale; *mandatna* ~ ammenda di semplice polizia; *minimalna* ~ pena minimale; *moralna* ~ pena infamante (morale); *najveća* ~ pena massimale; *novčana* ~ pena pecuniaria (d'ammenda); multa *f*; *novčana* ~ *za krivično delo* ammenda penale; *odležati ~nu* scontare una pena in prigione; *odrediti ~nu* irrogare la pena; *ograničavajuća* ~ pena restrittiva; *oprostiti ~nu* condonare una pena; amnistia *f*; *osuditi na ~nu* condannare alla pena; *pod pretnjom ~ne* sotto pena di; sotto la minaccia di pena; *podneti ~nu* espiare (scontare) una pena; *poreska* ~ ammenda (pena) fiscale; *preinačenje ~ne* commutazione della pena; *prestanak ~ne* estinzione della pena; *primeniti ~nu* applicare una pena; *primerna* ~ pena esemplare; *ranija* ~ condanna anteriore; *smanjiti ~nu* ridurre la pena; *smrtna* ~ pena capitale (di morte); *sporedna* ~ pena secondaria (complementare, accessoria); *stepen ~ne* grado di pena; *svirepa* ~ condanna (punizione) crudele; *telesna* ~ punizione corporale; *teška* ~ pena grave; *trajanje ~ne* durata della pena; *ublaženje ~ne* mitigazione di pena; *ugovorna* ~ penalità contrattuale; *ugovorna* ~ *zbog neizvršavanja o roku* penalità per causa di ritardo; *ukupna* ~ pena globale; *uobičajena* ~ pena di diritto comune; *uslovna* ~ pena condizionale; *zakonska* ~ pena legale; *zastarela* ~ pena prescritta; *zamena novčane ~ne* conversione della pena pecuniaria; *zameniti ~nu* commutare la pena; *zapretiti ~nom* comminare una pena; *zaslužiti ~nu* passibile di pena; *zastara ~ne* estinzione della pena; *zastarela* ~ pena prescritta
**kazneni** *adj* penale; *~no delo* azione penale; *~na klauzula* clausola penale; *~na sankcija* sanzione penale; *~na evidencija* evidenza penale; *~no-popravne ustanove* stabilimenti di punizione e di correzione
**kazniti** *v (nekoga)* infliggere una pena
**kazuistika** *f* casistica *f*
**kazus beli** casus belli
**kažnjavanje** *n* punizione *f*
**kažnjenik** *m* recluso *m*
**kažnjiv** *adj* punibile; *~vo delo* azione criminosa; *~va radnja* azione criminosa; *~va obljuba* coito criminoso
**kažnjivost** *f* punibilità *f*, l'essere punibile
**kidnapovanje** *n* sequestro *m* di persona; ratto *m*
**kidnapovati** *v* rapire (per ricatto); sequestrare
**kirija** *f* affitto *m*; pigione *f*; *iznos ~je* canone d'affitto; *zaostala* ~ pigione arretrata
**kladionica** *f* totalizzatore *m*
**kladiti se** *v* scommettere (qcs)
**klanje** *n* macellazione *f*
**klasa** *f* classe *f*; *društvena* ~ classe sociale; *radnička* ~ classe operaia (lavoratrice); *srednja* ~ classe media; *vladajuća* ~ classe dirigente (dominante)
**klasni** *adj* di classe; *~na borba* lotta *f* di classe; *~na mržnja* odio *m* di classe; *~na svest* coscienza *f* di classe;
**klasifikacija** *f* classifica *f*; classificazione *f*; *carinska* ~ classificazione doganale; *katastarska* ~ classificazione catastale; ~ *otisaka prstiju* classifica d'impronte digitali; ~ *predmeta* classificazione delle pratiche; *potvrda o ~ji* certificato di classifica (di classificazione); *tarifna* ~ classificazione tariffaria
**klaustrofobija** *f* claustrofobia *f*
**klauzula** *f* clausola *f*; *arbitražna* ~ clausola arbitrale; *avizna* ~ clausola d'avviso; *bitna* ~ clausola essenziale; *dodatna* ~ clausola aggiuntiva; *dopunska* ~ clausola sussidiaria (complementare); *derogatorna* ~ clausola derogatoria;

*fakultativna* ~ clausola facoltativa; *garantna* ~ clausola di garanzia; *generalna* ~ clausola generale; *indeksna* ~ clausola „numeri indici"; *izvršna* ~ clausola esecutiva; *kasaciona* ~ clausola di cassazione; *kaznena* ~ clausola penale; ~ *„bez daljeg izveštaja"* clausola „senza altro avviso"; ~ *„bez garancije"* clausola „senza garanzia"; ~ *„franko od havarije izuzev nasukavanja"* clausola „franco d'avaria salvo incaglio"; ~ *konkurencije* clausola di concorrenza; ~ *na donosioca* clausola al portatore; ~ *najpovlašćenije nacije* clausola della nazione più favorita; ~ *o arbitraži* clausola arbitrale; ~ *o dospelosti* clausola di scadenza; ~ *o dospelosti roka* clausola di scadenza di termine; ~ *o ekskluzivnosti* clausola d'esclusività; ~ *o franšizi* clausola di franchigia; ~ *o hitnosti* clausola d'urgenza; ~ *o isključenju rizika* clausola d'esclusione del rischio; ~ *o izveštaju* clausola d'avviso; ~ *o izvršenju* clausola d'esecuzione; ~ *o kamatama* clausola degli interessi; ~ *o kliznoj skali* clausola di scala mobile; ~ *o konverziji* clausola di conversione; ~ *o nadležnosti* clausola di competenza; ~ *o nediskriminaciji* clausola di non discriminazione; ~ *o nekonkurentnosti* clausola di non concorrenza; ~ *o neodgovornosti* clausola dell'irresponsabilità; ~ *o neotuđivosti* clausola d'inalienabilità; ~ *o odgovornosti* clausola relativa alla responsabilità; ~ *o odricanju* clausola di rinuncia; ~ *o ograničenju rizika* clausola di limitazione del rischio; ~ *o opozivu* clausola derogatoria; ~ *o oslobađanju od odgovornosti* clausola di esonero da responsabilità; ~ *o otkazu* clausola di denunzia; ~ *o plaćanju* clausola di pagamento; ~ *o poništenju* clausola di annullamento; ~ *o povlašćenom postupku* clausola di trattamento preferenziale; ~ *o povratnom delovanju* clausola di reversibilità; ~ *o pravu otkupa* clausola di ricupero; ~ *o pristupanju* clausola d'accessione; ~ *o produženju* clausola di proroga; ~ *o ratnom riziku* clausola di rischio di guerra; ~ *o reciprocitetu* clausola di reciprocità; ~ *o reviziji* clausola di revisione; ~ *o rezervama* clausola di riserve; ~ *o sudskoj nadležnosti* clausola di attribuzione della competenza; ~ *o udelu* clausola di contributo; ~ *o ukidanju* clausola di decadenza; ~ *„po naredbi"* clausola all'ordine; ~ *„po ovlašćenju"* clausola „per procura"; ~ *ponude* clausola dell'offerta; ~ *primljeno na ukrcaj* clausola ricevuta per l'imbarco; *kompromisorna* ~ clausola compromissoria; *konkurentska* ~ clausola di concorrenza; *krivična* ~ clausola penale; *neuslovna* ~ clausola incondizionale; *obračunska* ~ clausola per conteggio; *odreći se ~le* rinunciare alla clausola; *opozivajuća* ~ clausola derogatoria; *paritetna* ~ clausola della parità; *prelazna* ~ clausola di transizione; *primeniti ~lu* applicare una clausola; *poništavajuća* ~ clausola di annullamento; *protokolarna* ~ clausola protocollare; *raskidna* ~ clausola rescindibile; *ratna* ~ clausola di guerra; *rekta* ~ clausola „non all'ordine"; *restriktivna* ~ clausola restrittiva; *robna* ~ clausola merce; *standardna* ~ clausola standard; *tajna* ~ clausola segreta; *tarifna* ~ clausola tariffaria; *ugovorna* ~ clausola contrattuale (di contratto); *uobičajena* ~ clausola d'uso; *uslovna* ~ clausola condizionale; *uzajamna* ~ clausola di reciprocità; *valutna* ~ clausola di rimborso in divise; *zaštitna* ~ clausola protettiva (di protezione)

**kleptoman** *m* cleptomane *m*

**kleptomanija** *f* cleptomania *f*

**kler** *m* clero *m*

**klerikalizam** *m* clericalismo *m*

**klešta** *n pl* tenaglia *f*; *oštra* ~ tenaglia per tagliare

**kleveta** *f* diffamazione *f*; calunnia *f*; ~ *učinjena javnim putem* diffamazione con mezzi di pubblicità; ~ *učinjena putem pisma* diffamazione col mezzo dello scritto; ~ *učinjena putem štampe* diffamazione col mezzo della stampa; *pobiti ~tu* smentire una calunnia; *širiti ~te o nekom* spargere calunnie sul conto di qcn; *usmena* ~ diffamazione verbale

**klevetanje** *n* il calunniare; diffamazione *f*

**klevetati** *v* diffamare; calunniare

**klevetnički** *adj* diffamatorio

**klevetnik** *m* diffamatore *m*

**klijent** *m* cliente *m*; ~ *advokata* cliente d'un avvocato; *slučajni* ~ cliente occasionale (di passaggio); *stalni* ~ cliente abituale (fisso)

**klijentela** *f* clientela *f*; *bankarska* ~ clientela bancaria; *osigurati ~lu* farsi una clientela; *privržena* ~ clientela affezionata; *sezonska* ~ clientela stagionale; *stalna* ~ clientela fissa

**kliring** *m* clearing *m*

**klizna skala** scala *f* scorrevole; scala mobile

**klopka** *f* tranello *m*; *postaviti ~ku* tendere un tranello a qcn

**klupa** *f* banco *m*; *advokatska* ~ banco degli avvocati; *ministarska* ~ banco dei ministri; *optuženička* ~ banco degli accusati

**ključ** *m* chiave *f*; ~ *raspodėle* tabella *f* di ripartizione; ~ *za raspodelu* base *f* di ripartizione

**kmetstvo** *n* condizione *f* di kmet; colonato *m*

**kneževina** *f* principato *m*

**knjiga** *f* libro *m*; registro *m*; *bela* ~ libro bianco; *brodska* ~ libro di bordo; *glavna* ~ libro mastro; *inventarna* ~ libro degli inventari; *javna* ~ libro pubblico; *hipotekarna* ~ libro ipotecario; ~ *akcija* registro delle azioni; ~ *blagajne* libro cassa; ~ *deonica* libro delle azioni; ~ *dugova* libro dei debiti; ~ *dužnika* libro dei debitori; ~ *faktura* libro delle fatture; ~ *inventara* libro degli inventari; ~ *isporuka* libro di consegna; ~ *izdataka* libro spese (delle uscite); ~ *izlaza robe* libro dell'uscita delle merci; ~ *kazni* libro di punizioni; ~ *kopija pisama* libro copialettere; ~ *kredita* libro dei fidi; ~ *nabavki* libro degli acquisti; ~ *obveznica* libro delle obbligazioni; ~ *ortaka* libro dei soci; ~ *porudžbina* libro delle ordinazioni; ~ *potraživanja* libro dei crediti; ~ *prihoda* libro incassi (delle entrate); ~ *primanja* libro di ricevimento; ~ *prodaje* libro delle vendite; ~ *računa* libro dei conti; libri contabili; ~ *rođenih* registro delle nascite; ~ *žalbi* registro dei reclami; *knjigovodstvene ~ge* libri contabili; *kontrolna* ~ registro di controllo; *magacinska* ~ libro di magazzino; *matična* ~ matricola *f*; *pomoćna* ~ libro ausiliario; *poslovne ~ge* libri commerciali; *prijavna* ~ libro di notifica; *prijavne ~ge* registro di dichiarazione; *prijemna* ~ libro di ricevimento; *računske ~ge* libri contabili; *skladišna* ~ libro di magazzino; *trgovačke ~ge* libri di commercio; *zemljišna* ~ libro catastale (fondiario, tavolare)



**knjigovodstven** *adj* contabile; *~no izjednačenje* unificazione contabile; *~na vrednost* valore contabile

**knjigovodstvo** *n* contabilità *f*; *bankarsko* ~ contabilità bancaria; *blagajničko* ~ contabilità di cassa; *budžetsko* ~ contabilità camerale; *centralizovano* ~ contabilità centralizzata; *društveno* ~ contabilità sociale; *državno* ~ contabilità di Stato; *dvojno* ~ contabilità a partita doppia; *finansijsko* ~ contabilità finanziaria; *industrijsko* ~ contabilità industriale; *javno* ~ contabilità pubblica; *jedinstveno* ~ contabilità unificata; *kartotečno* ~ contabilità a schedario (fogli mobili); ~ *preduzeća* contabilità d'azienda; *opšte* ~ contabilità generale; *poljoprivredno* ~ contabilità agraria; *poresko* ~ contabilità fiscale (tributaria); *privatno* ~ contabilità privata; *prosto* ~ contabilità semplice; *skladišno* ~ contabilità di magazzino; *tajno* ~ contabilità segreta; *trgovačko* ~ contabilità commerciale

**knjigovođa** *m* contabile *m*; ragioniere *m*; *glavni* ~ ragioniere capo; *javni* ~ ragioniere professionista; *ovlašćeni* ~ ragioniere autorizzato; ragioniere collegiato

**knjiženje** *n* allibramento *m*; registrazione *f*; *knjigovodstveno* ~ registrazione contabile; ~ *ispravki* registrazione di rettifica; ~ *na račun* registrazione nel conto; ~ *na teret* registrazione a debito; ~ *narudžbine* registrazione d'ordine; ~ *troškova* contabilità spese; ~ *u korist* registrazione in avere (a credito); ~ *u dvojnom knjigovodstvu* registrazione di partita doppia; *troškovi ~nja* spese di registrazione

**knjižica** *f* libretto *m*; opuscolo *m*; *bankovna* ~ libretto di banca; *čekovna* ~ libretto di assegni; libretto di conto corrente; libro a madre e figlia; ~ *uloga na tekući račun* libretto di deposito in conto corrente; *platna* ~ libretto di pagamento; libretto di salario; *pomorska* ~ libretto di navigazione marittima; *poreska* ~ libretto d'imposta; *radna* ~ libretto di lavoro (di servizio); *radnička* ~ libretto di lavoro; *službena* ~ libretto di servizio; *štedna* ~ libretto di risparmio; *vojnička* ~ libretto militare; *zdravstvena* ~ libretto sanitario (malattie)

**knjižiti** *v* porre (o mettere) a libro; registrare; allibrare; ~ *na račun* registrare nel conto; ~ *na teret* registrare a debito; ~ *poslove* registrare le operazioni; ~ *stavku* allibrare una partita; ~ *stavku u korist* registrare una partita a credito; ~ *u aktivi* portare all'attivo; ~ *u korist* registrare a credito

**koalicija** *f* coalizione *f*; *izborna* ~ coalizione elettorale; ~ *desnice* coalizione di desta; ~ *levice* coalizione di sinistra; *vladina* ~ coalizione governativa

**koautor** *m* coautore *m*

**kocka** *f* alea *f*; dado *m*; gioco *m* (d'azzardo); *izgubiti na ~ki* perdere al gioco; *staviti na ~ku* correre l'alea; azzardare

**kockanje** *n* gioco *m* d'azzardo

**kockar** *m* giocatore *m* a dadi

**kockarnica** *f* casa *f* da gioco, bisca *f*

**kockati se** *v rifl* giocare a dadi

**kočenje** *n* frenatura *f*; *razmak ~nja* spazio di frenatura; *tragovi ~nja* le tracce della frenatura

**kodeks** *m* codice *m*; *međunarodni* ~ codice internazionale; *poštanski i telekomunikacioni* ~ codice postale; codice delle poste e delle telecomunicazioni; *šifrovani* ~ codice cifrato; *telegrafski* ~ codice telegrafico

**kodicil** *m* codicillo *m*

**kodifikacija** *f* codificazione *f*; ~ *međunarodnog prava* codificazione di diritto internazionale; ~ *zakona* codificazione di leggi

**koeficijent** *m* coefficiente *m*; ~ *likvidnosti* coefficiente di liquidità; ~ *pokrića* coefficiente di copertura; ~ *poslovanja* coefficiente d'esercizio; ~ *povećanja* coefficiente d'aumentazione; ~ *rentabilnosti* coefficiente di rendimento; ~ *težine* coefficiente di peso

**koegzistencija** *f* coesistenzia *f*; *aktivna* ~ coesistenza attiva; *aktivna miroljubiva* ~ attiva coesistenza pacifica; *miroljubiva* ~ coesistenza pacifica

**koitus** *m* coito *m*; accoppiamento *m* sessuale

**kola** *f* vettura *f*; veicolo *m*; ~ *sa prikolicom* vettura con rimorchio; ~ *za ručavanje* vettura ristorante; ~ *za spavanje* carrozza letti; *mrtvačka* ~ carro *m* funebre; *spavaća* ~ vettura letti; *teretna* ~ carro *m*; *zatvorena teretna* ~ furgone *m*; *zaprežna* ~ carro a trazione animale

**kolaboracija** *f* collaborazione *f*; *ekonomska* ~ collaborazione economica; *finansijska* ~ collaborazione finanziaria; *internacionalna* ~ collaborazione internazionale; *kulturna* ~ collaborazione culturale

**kolaboracionizam** *m* collaborazionismo *m*

**kolateralan** *adj* collaterale
**kolaudacija** *f* collaudo *m*
**kolaudirati** *v* collaudare
**kolebanje** *n* fluttuazione *f*; variazione *f*; ~ *cena* fluttuazione dei prezzi; ~ *konjunkture* fluttuazione della congiuntura; ~ *kurseva* fluttuazione dei corsi; ~ *tržišta* fluttuazione del mercato; ~ *vrednosti* variazione di valore; *monetarno* ~ fluttuazione monetaria; *privredno* ~ fluttuazione economica; *sezonsko* ~ fluttuazione stagionale; *valutno* ~ fluttuazione monetaria
**kolegijum** *m* collegio *m*; ~ *advokata* collegio degli avvocati; ~ *arbitara* collegio arbitrale; *izborni* ~ collegio elettorale; *sudski* ~ collegio di giudici
**kolektiv** *m* collettività *f*; collettivo *m*; *radni* ~ collettività di lavoro; collettivo di lavoro
**kolektivizacija** *f* collettivizzazione *f*; *prinudna* ~ collettivizzazione forzata
**kolektivni** *adj* collettivo; ~ *interesi* interessi collettivi; *~vno krivično delo* reato *m* collettivo; *~vno osiguranje* assicurazione *f* collettiva; *~vna privreda* economia collettiva; *~vna sigurnost* sicurezza *f* collettiva; ~ *sporovi* controversie *f* collettive; *~vno vlasništvo* proprietà *f* collettiva
**koleno** *n* stirpe *f*; parentela *f*, ginocchio *m*
**kolhoz** *m* fattoria *f* collettiva (sovietica); colcos *m*
**količina** *f* quantità *f*; *garantovana* ~ quantità garantita; *isporučena* ~ quantità consegnata; *izvezena* ~ quantità esportata; ~ *robe* quantità di merce; *maksimalna* ~ quantità massima; *označiti ~nu* indicare la quantità; *prodata* ~ quantità smerciata; *rezervisana* ~ quantità riservata; *srednja* ~ quantità media; *utrošena* ~ quantità consumata
**količnik** *m* quoziente *m*; *izborni* ~ quoziente elettorale
**kolidirati** *v* collidere
**kolizija** *f* collisione *f*; ~ *ideja* collisione di idee; ~ *interesa* collisione di interessi; ~ *načela* collisione di principi
**kolonija** *f* colonia *f*; *kažnjenička* ~ colonia penale; *letnja* ~ colonia estiva; *poljoprivredna* ~ colonia agricola
**kolonijalan** *adj* coloniale; *~na banka* banca coloniale; *~ne namirnice* derrate coloniali; *~na politika* politica coloniale; *~no pravo* dirrito coloniale; *~na privreda* economia coloniale; *~ni proizvod* prodotto coloniale; *~na roba* merce coloniale; *~na sila* potenza coloniale; *~no tržište* mercato coloniale; *~na uprava* amministrazione coloniale
**kolonijalizam** *m* colonialismo *m*
**kolonizacija** *f* colonizzazione *f*; *politička* ~ colonizzazione politica; *prinudna* ~ colonizzazione forzata; *unutrašnja* ~ colonizzazione interna
**kolovoda** *m* capo *m*
**kolovoz** *m* carreggiata *f*; *ivica ~za* margine della carreggiata; *jednosmerni* ~ carreggiata a senso unico di circolazione
**koluzija** *f* collusione *f*; *~oni delikt* delitto di collusione; *~ona opasnost* pericolo di collusione
**komadanje** *n* sminuzzamento *m*; smembramento *m*
**komanda mesta** *f* ufficio *m* di comandante
**komandant** *m* comandante *m*; *vrhovni* ~ comandante supremo
**komanditor** *m* socio *m* accomandatario; accomandatario *m*; ~ *na akcije* accomandatario per azioni
**komasacija** *f* raggruppamento *m* di aziende agrarie; *vršiti ~ju* raggruppare aziende agrarie
**kombinat** *m* complesso *m* industriale
**komentar** *m* commento *m*
**komentarisati** *v* commentare
**komercijalista** *m* commercialista *m* e *f*
**komercijalizacija** *f* commercializzazione *f*
**komercijalizovati** *v* commercializzare
**komesar** *m* commissario *m*; *državni* ~ commissario dello Stato; ~ *za havariju* commissario d'avaria; *narodni* ~ commissario del popolo; *opšti* ~ commissario generale; *policijski* ~ commissario di polizia; *politički* ~ commissario politico; *rudarski* ~ commissario alle miniere; *sigurnosni* ~ commissario di sicurezza; *visoki* ~ alto commissario; *viši* ~ commissario superiore; *vladin* ~ commissario governativo; commissario del governo
**komesarijat** *m* commissariato *m*; *generalni* ~ commissariato generale; *narodni* ~ commissariato del popolo
**kominike** *m* comunicato *m*; *službeni* ~ comunicato ufficiale; *vladin* ~ comunicato governativo
**komisija** *f* commissione *f*; *administrativna* ~ commissione amministrativa; *arbitražna* ~ commissione arbitrale (d'arbitrato); *bankarska* ~ commissione bancaria; *centralna* ~ commissione centrale; *dostaviti ~ji* rimettere ad una commissione; *društvena* ~ commissione sociale; *ekonomska* ~ commissione economica; *Evropska dunavska* ~ Commissione europea di Danubio; *Evropska ~ za prava čoveka* Commissione europea dei diritti dell'uomo; *finansijska* ~ commissione delle finanze; *imenovati ~ju* nominare una commissione; *interna* ~ commissione interna; *interparlamentarna* ~ commissione interparlamentare; *ispitna* ~ commissione d'esame; *istražna* ~ commissione inquirente (d'inchiesta); *izborna* ~ commissione elettorale; *izveštajna* ~ commissione in sede referente; *izvršna* ~ commissione esecutiva; ~ *veštaka* commissione di periti; ~ *za kontingente* commissione contingentale; ~ *za odobrenje kredita* commissione di credito; ~ *za poljoprivredu* commissione per l'agricoltura; ~ *za pomilovanje* commissione d'am-



nistia; ~ *za porez na promet* commissione per l'imposta sull'entrata; ~ *za pregled* commissione di verifica; ~ *za primirje* commissione d'armistizio; ~ *za procenu* commissione di valutazione (di stima); ~ *za razgraničenje* commissione di delimitazione; ~ *za reformu* commissione di riforma; ~ *za spoljne poslove* commissione per gli affari esteri; ~ *za spoljnu trgovinu* commissione del commercio estero; ~ *za vezu* commissione di collegamento; ~ *za žalbe* commissione addetta ai ricorsi; *kontrolna* ~ commissione di controllo; *krivična* ~ commissione penale; *lekarska* ~ commissione medicale; *Međunarodna ~ za vazdušnu plovidbu* Commissione internazionale di navigazione aerea; *mešovita* ~ commissione mista; *mirovna* ~ commissione di conciliazione; *nadzorna* ~ commissione di sorveglianza (di vigilanza); *opštinska* ~ commissione comunale; *paritetna* ~ commissione paritetica; *parlamentarna* ~ commissione parlamentare; *politička* ~ commissione politica; *poreska* ~ commissione tributaria (delle imposte); *posebna* ~ commissione speciale; *prijemna* ~ commissione d'ammissione; *regrutna* ~ commissione di reclutamento; *reviziona* ~ commissione di revisione; *savetodavna* ~ commissione consultiva; *skupštinska* ~ commissione assembleare; *stalna* ~ commissione permanente; *stručna* ~ commissione d'esperti; *sudska* ~ commissione giuridica (giudicatrice); *visoka* ~ alta commissione; *vladina* ~ commissione governativa; *zakonodavna* ~ commissione in sede legislativa
**komision** *m* commissione *m*; *kupovni* ~ commissione di compra; *prodajni* ~ commissione di vendita; *ugovor o ~nu* contratto di commissione
**komisionar** *m* commissionario *m*
**komitent** *m* committente *m* e *f*
**komitet** *m* comitato *m*; *centralni* ~ comitato centrale; *ministarski* ~ comitato dei ministri; *organizacioni* ~ comitato d'organizzazione; *partijski* ~ comitato del partito; *pravni* ~ comitato giuridico; *ustanički* ~ comitato insurrezionale
**komodant** *m* comodante *m* e *f*
**komodat** *m* comodato *m*
**komora** *f* camera *f*; *advokatska* ~ camera degli avvocati; *blindirana* ~ camera blindata; *industrijska* ~ camera industriale; *industrijsko-zanatska* ~ camera professionale; *Međunarodna trgovinska* ~ camera di commercio internazionale; *poljoprivredna* ~ camera dell' agricoltura; *privredna* ~ camera dell'economia; *radnička* ~ camera del lavoro; *spoljno-trgovinska* ~ camera di commercio estero; *trgovinska* ~ cammera di commercio; *zanatska* ~ camera dell'artigianato
**kompanija** *f* compagnia *f*; *brodarska* ~ compagnia di navigazione; *holding* ~ compagnia holding
**kompenzacija** *f* compensazione *f*; ~ *cena* compensazione dei prezzi; ~ *potraživanja* compensazione dei crediti; ~ *rizika* compensazione dei rischi; ~ *troškova* compensazione delle spese; *opšta* ~ compensazione generale; *pravo na ~ju* diritto *m* di compensazione; *sporazum o ~ji* accordo di compensazione, *ugovorna* ~ compensazione contrattuale
**kompenzacijski** *adj* di compensazione; *~ska cena* prezzo di compensazione; ~ *posao* affare in compensazione; ~ *zajam* credito di compensazione
**kompetencija** *f* competenza *f*; *disciplinska* ~ competenza disciplinare; *diskreciona* ~ competenza discrezionale; *finansijska* ~ competenza finanziaria; *isključiva* ~ competenza esclusiva; *izborna* ~ competenza d'elezione; *mesna* ~ competenza territoriale; *nacionalna (domaća)* ~ competenza nazionale; ~ *posebnog suda* competenza d'attribuzione; ~ *redovnog suda* competenza giurisdizionale; ~ *u krivičnim predmetima* competenza in materia repressiva; ~ *u krivičnom postupku* competenza penale; giurisdizione penale; *obavezna* ~ competenza obbligatoria; *obavezna sudska* ~ giurisdizione obbligatoria; *pomoćna* ~ competenza accessoria; *profesionalna* ~ competenza professionale; *prorogacija (produženje) ~je* prorogazione *f* di giurisdizione; *redovna sudska* ~ competenza giudiziaria; *reprezentativna* ~ competenza di rappresentanza; *rezervisana* ~ competenza riservata; *savetodavna* ~ competenza consultativa; *spadati u ~ju* rilevare della competenza, *stvarna* ~ competenza reale; *subsidijarna* ~ competenza sussidiaria; *sudska* ~ competenza giudiziaria; giurisdizione *f*; *ulaziti u nečiju ~ju* rilevare della competenza di qcn; *unutrašnja* ~ campo riservato; *upravna* ~ competenza amministrativa; *vladina* ~ competenza governativa; *zakonodavna* ~ competenza legislativa
**kompetentan** *adj* competente; chi di competenza; a chi di competenza; ~ *organ* organo competente; ~ *sud* tribunale competente
**kompilacija** *f* compilazione *f*
**komplot** *m* complotto *m*
**kompromis** *m* compromesso *m*; *postići* ~ venire ad un compromesso; *učiniti* ~ fare un compromesso
**kompromitovati** *v* compromettere
**komuna** *f* comune *m*
**komunalan** *adj* comunale; *~na banka* banca *f* comunale; *~ne finansije* finanza *f* comunale; *~ni kredit* credito *m* comunale; *~no preduzeće* azienda *f* comunale; *~na privreda* econimia *f* comunale; *~na služba* servizio *m* comunale; *~no uređenje* ordinamento *m* comunale
**komunista** *m* comunista *m* e *f*; *Savez* ~ Lega dei *f* comunisti

**komunistički** *adj* comunista; *K~čki manifest* Manifesto dei comunisti

**komunizam** *m* comunismo *m; agrarni ~* comunismo agrario

**konačan** *adj* finale; definitivo; *~na odluka* deliberazione *f* definitiva; *~na presuda* sentenza *f* definitiva

**koncentracija** *f* concentrazione *f;* concentramento *m; bankarska ~* concentrazione bancaria; *horizontalna ~* concentrazione orizzontale; *industrijska ~* concentrazione industriale; *~ kapitala* concentrazione di capitali; *~ vlasti* concentramento di potere; *vertikalna ~* concentrazione verticale

**koncern** *m* complesso *m* industriale; consorzio *m;* cartello *m; industrijski ~* complesso industriale; *veliki ~* grande consorzio

**koncert** *m* concerto *m; evropski ~* concerto europeo

**koncesija** *f* concessione *f*; *dati ~ju* accordare una concessione; *~ iskoriščavanja vodene snage* concessione di forza idraulica; *~ javnih radova* concessione di lavori pubblici; *~ koja se može zameniti* concessione scambievole; *~ lova* concessione di caccia; *oduzeti ~ju* ritirare una concessione; *poštanska ~* concessione postale; *rudarska ~* concessione mineraria; *teren u ~ji* terreno in concessione

**koncesionar** *m* concessionario *m; ekskluzivni ~* concessionario esclusivo

**kondominijum** *m* condominio *m*

**koneksitet** *m* connessione *f*; *~ krivičnih dela* connessione d'infrazione; *mešoviti ~* connessione mista; *objektivni ~* connessione per l'oggetto; *subjektivni ~* connessione per il soggetto

**konfederacija** *f* confederazione *f; Švajcarska ~* Confederazione Svizzera (Elvetica)

**konfekcija** *f* confezione *f*; *muška ~* confezioni da uomo; *ženska ~* confezioni da donna

**konferencija** *f* conferenza *f*; *držati ~ju* tenere una conferenza; *~ ambasadora* conferenza degli ambasciatori; *~ na najvišem nivou* conferenza al vertice; *~ za štampu* conferenza stampa; *~ za razoružanje* conferenza di disarmamento; *međunarodna ~* Conferenza internazionale; *Međunarodna ~ rada* Conferenza internazionale di lavoro; *međuvladina ~* conferenza intergovernativa; *ministarska ~* conferenza dei ministri; *mirovna ~* conferenza della pace; *preliminarna ~* conferenza preliminare; *pripremna ~* conferenza preparatoria; *Svetska privredna ~* Conferenza economica mondiale

**konferisati** *v* conferire

**konfiskacija** *f* confisca *f*, *izreći ~* pronunziare la confisca; *~ imovine* confisca dei beni; confisca patrimoniale; *odluka o ~ji* dichiarazione (decisione) di confisca

**konfiskovati** *v* confiscare; *~ delinkventu stvari koje su u vezi sa izvršenjem krivičnog dela* espropriare al delinquente le cose attinenti al suo reato

**konfuzija** *f* confusione *f; ~ potraživanja* confusione dei crediti

**kongres** *m* congresso *m*; *~ partije* congresso di partito; *pacifistički ~* congresso pacifista; *svetski ~* congresso mondiale

**konjunktura** *f* congiuntura *f*; situazione *f* economica; *barometar ~re* barometro della congiuntura; *ekonomska ~* congiuntura economica; *ekspanzivna ~* congiuntura d'espansione; *finansijska ~* congiuntura finanziaria; *~ u porastu* ascesa della congiuntura; *monetarna ~* congiuntura monetaria; *niska ~* congiuntura bassa; *pad ~re* discesa della congiuntura; *poljoprivredna ~* congiuntura agricola; *privredna ~* congiuntura economica; *svetska ~* congiuntura mondiale; *visoka ~* congiuntura alta

**konjunkturni** *adj* congiunturale; *~ ciklus* ciclo congiunturale; *~na faza* fase congiunturale; *~no kolebanje* fluttuazione congiunturale; *~no kretanje* movimento congiunturale; *~na oscilacija* oscillazione congiunturale; *~na politika* politica congiunturale; *~na zarada* guadagno congiunturale

**konkordat** *m* concordato *m; akt o ~tu* atto di concordato

**konkretan** *adj* concreto; *~na činjenica* fatto *m* concreto; *~ slučaj* caso *m* concreto

**konkubina** *f* concubina *f*

**konkubinat** *m* concubinato *m*

**konkurencija** *f* concorrenza *f; izdržati ~ju* fronteggiare (sostenere) la concorrenza; *klauzula o ~ji* clausola di concorrenza; *lojalna ~* concorrenza leale; *monopolistička ~* concorrenza monopolistica; *nedopuštena ~* concorrenza illecita; *nelojalna ~* concorrenza sleale; *neumoljiva ~* concorrenza spietata; *nezavisna ~* assoluta concorrenza; *oštra ~* concorrenza animata; *pobediti ~ju* vincere la concorrenza; *pravo ~je* diritto *m* di concorrenza; *slobodna ~* concorrenza libera; *u ~ji* in concorrenza; *zabrana ~je* divieto *m* di concorrenza; *živahna ~* concorrenza vivace; *žučna ~* concorrenza aspra (animata)

**konkurent** *m* concorrente *m* e *f; favorizovani ~* concorrente prescelto; *~ na javnoj licitaciji* concorrente a asta pubblica

**konkurisati** *v* concorrere; far concorrenza

**konkurs** *m* concorso *m; izvan ~sa* fuori concorso; *javni ~* concorso pubblico; *molba za učešće na ~su* domanda di concorso; *nagradni ~* concorso a premi; *na osnovu javnog ~sa* per via di concorso pubblico; *raspisati ~* bandire un concorso; *učestvovati na ~su* partecipare a un concorso

**konosman** *m (tereinica)* polizza *f* di carico; *čist ~* polizza di carico netta; *direktan ~* polizza di carico diretta; *~ na donosioca* polizza di carico al portatore; *~ po nalogu* polizza all'ordine; *~ po naredbi* polizza di carico a ordine; *~ ukrcano* polizza di carico imbarcato; *~ za ukrcavanje* polizza di carico per imbarco; *pomorski ~* polizza di carico marittima; *rečni ~* polizza di carico fluviale; *rekta (neprenosiv) ~* polizza di carico non trasmissibile



**konsignacija** *f* consegna *f*; *otprema s ~je* spedizione in consegna; *roba na ~* merci in consegna; *uzeti u ~ju* ricevere in consegna

**konsignant** *m* consegnatore *m*

**konsignatar** *m* consegnatario *m*

**konsolidacija** *f* consolidazione *f*; *~ cena* consolidazione dei prezzi

**konstatovanje** *n* constatazione *f; ~ smrti* constatazione di morte

**konstatovati** *v* constatare

**konstituanta** *f* costituente *m;* componente *m*

**konstituisati** *v* costituire

**konstitutivan** *adj* costitutivo; *~ni akt* atto *m* costitutivo; *~na presuda* sentenza *f* costitutiva; *~no sticanje prava* acquisizione *f* costitutiva del diritto; *~na tužba* azione *f* (petizione) costitutiva

**kontakt** *m* contatto *m*; *biti u ~tu* essere in contatto; *stupiti u ~ sa* mettersi in contatto con

**kontingent** *m* contingente *m*; *carinski ~* contingente doganale; *devizni ~* contingente di divise; *dopunski ~* contingente supplementare; *dvostrani ~* contingente bilaterale; *globalni ~* contingente globale; *godišnji ~* contingente annuale; *izvozni ~* contingente d'esportazione; *maksimalni ~* contingente massimo; *slobodni ~* contingente libero; *useljenički ~* contingente d'immigrazione; *uvozni ~* contingente d'importazione

**kontingentiranje** *n* contingentamento *m; ~ deviza* contingentamento delle divise; *~ prodaje* contingentamento della vendita; *~ uvoza* contingentamento delle importazioni; *obavezno ~* contingentamento obbligatorio

**kontingentirati** *v* contingentare; *~ izvoz* contingentare le esportazioni; *~ uvoz* contingentare le importazioni

**kontinuitet** *m* continuità *f*; *~ države* continuità dello Stato; *pravni ~* continuità giuridica

**konto** *m* (*račun*) conto *m*

**kontrabanda** *f (krijumčarenje)* contrabbando *m; apsolutna ~* contrabbando assoluto; *ratna ~* contrabbando di guerra; *relativna ~* contrabbando relativo; *uslovna ~* contrabbando condizionale

**kontradikcija** *f* contraddizione *f*

**kontradiktoran** *adj* contraddittorio

**kontrarevolucija** *f* controrivoluzione *f*

**kontrarevolucionar** *m* controrivoluzionario *m*

**kontrarevolucionaran** *adj* controrivoluzionario; *~ni napad* aggressione controrivoluzionaria

**kontrašpijunaža** *f* controspionaggio *m*

**kontribucija** *f* contribuzione *f; ratna ~* contribuzione di guerra

**kontrola** *f* controllo *m*; *budžetska ~* controllo del bilancio; *carinska ~* controllo doganale; *devizna ~* controllo delle divise; *državna ~* controllo dello Stato; *ekonomska ~* controllo economico; *finansijska ~* controllo finanziario; *interna ~* controllo interno; *knjigovodstvena ~* controllo contabile; *~ budžeta* controllo del bilancio; *~ cena* controllo dei prezzi; *~ deviza* controllo delle divise; *~ granice* controllo di frontiera; controllo alla frontiera; *~ izvoza* controllo delle esportazioni; *~ izvršenja plana* controllo permanente della realizzazione di piano economico; *~ kredita* controllo del credito; *~ kurseva* controllo dei cambi; *~ kvaliteta robe* controllo della qualità di merce; *~ optužbe* controllo dell'accusa; *~ pasoša* controllo dei passaporti, *~ prodaje* controllo delle vendite; *~ proizvodnje* controllo di fabbricazione; *~ rađanja* controllo delle nascite; *~ robe* controllo delle merci; *~ troškova* controllo dei costi; *~ tržišta* controllo del mercato; *~ uvoza* controllo delle importazioni; *~ zarada* controllo dei profitti; *kvalitativna ~* controllo della qualità; *kvantitativna ~* controllo quantitativo; *monetarna ~* controllo monetario; *naknadna ~* controllo successivo; *opšta ~* controllo generale; *parlamentarna ~* controllo parlamentare; *poreska ~* controllo fiscale; *poštanska ~* controllo postale; *prethodna ~* controllo precedente; controllo a priori; *preventivna ~* controllo preventivo; *privredna ~* controllo economico; *sanitarna ~* controllo sanitario; *statistička ~* controllo statistico; *sudska ~* controllo giudiziario; *ukinuti ~lu* togliere il controllo; *valutno-devizna ~* controllo valutario; *vršiti budžetsku ~lu* fare il controllo del bilancio; *vršiti ~lu* fare il controllo; controllare

**kontrolisati** *v* controllare; fare il controllo; *~ proizvodnju* controllare la produzione

**kontrolor** *m* controllore *m; budžetski ~* controllore del bilancio; *finansijski ~* controllore finanziario; *~ mera i tegova* verificatore *m* di pesi e misure

**kontumacija** *f* contumacia *f*, *biti u ~ji* essere in contumacia; *osuditi u ~ji* condannare in contumacia; *potpuna ~* contumacia totale

**kontuzija** *f* contusione *f*

**konvalidacija** *f* convalidazione *f*; convalida *f*; *~ braka* la convalida del matrimonio; *~ pravnog posla* convalidamento di un negozio giuridico

**konvalidirati** *v* covalidare

**konvencija** *f (vidi i sporazum, ugovor)* convenzione *f*; *administrativna ~* convenzione amministrativa; *Bernska ~* Convenzione di Berna; *carinska ~* convenzione doganale; *diplomatska ~* convenzione diplomatica; *dopunska ~* convenzione addizionale (aggiuntiva); *Evropska ~ o*

*radio-difuziji* Convenzione Europea di Radiodiffuisone; *Evropska ~ za međunarodnu klasifikaciju pronalazaka i patenata* Convenzione Europea per la Classificazione Internazionale dei Brevetti d'Invenzione; *finanskijska ~* convenzione finanziaria; *Haška ~ o građanskom postupku* Convenzione dell'Ala per la procedura civile; *K~ i statut o međunarodnom režimu pomorskih pristaništa* Convenzione e Statuto sul Regime Internazionale dei Porti Marittimi; *K~ i statut o međunarodnom režimu železnica* Convenzione e Statuto sul Regime Internazionale delle Ferrovie; *~ o carinskoj uniji* convenzione d'unione economica; *~ o cenama* convenzione sui prezzi; *K~ o evropskoj ekonomskoj saradnji* Convenzione di Cooperazione Economica Europea; *~ o izvršenju* convenzione d'esecuzione; *~ o kartelu* convenzione di cartello; *~ o kulturnoj saradnji* convenzione culturale; *~ o moratorijumu* convenzione di moratoria; *~ o noćnom radu žena u industriji* convenzione per il lavoro notturno di donne; *~ o plovidbi* convenzione di navigazione; *~ o pomoći* convenzione d'assistenza; *~ o pravnoj pomoći* convenzione d'aiuto giuridico; *~ o prinudnom ili obaveznom radu* convenzione per il lavoro forzato o obbligatorio; *~ o privrednom udruživanju* convenzione d'associazione economica; *~ o prizna(va)nju* convenzione di riconoscimento; *~ o razgraničenju* convenzione di delimitazione; *~ o reciprocitetu* convenzione di reciprocità; *~ o ribolovu* convenzione di pesca; *~ o tranzitu* convenzione di transito; *~ o uniji* convenzione d'unione; *K~ o zaštiti prava čoveka i osnovnih sloboda* Convenzione per la Salvaguardia dei Diritti dell'Uomo e delle Libertà Fondamentali; *~ o železničkom saobraćaju* convenzione ferroviaria; *~ o izbegavanju dvostrukog oporezivanja* convenzione sulla doppia imposizione; *konzularna ~* convenzione consolare; *Međunarodna ~ o automobilskom saobraćaju* Convenzione Internazionale relativa alla circolazione automobili; *Međunarodna ~ o opijumu* Convenzione Internazionale dell'oppio; *Međunarodna ~ o prevozu putnika i prtljaga železnicama* Convenzione Internazionale per il Trasporto dei Viaggiatori e dei Bagagli per Ferrovia; *Međunarodna ~ o prevozu robe na železnicama* Convenzione Internazionale di Trasporto delle Merci; *Međunarodna ~ o režimu morskih luka* Convenzione sul Regime Internazionale dei Porti Marittimi; *Međunarodna ~ o suzbijanju trgovine belim robljem* Convenzione Internazionale relativa alla repressione della tratta delle bianche; *Međunarodna ~ o telekomunikacijama* Convenzione Internazionale di telecomunicazioni; *Međunarodna ~ o ukidanju zabrane i ograničenja uvoza i izvoza* Convenzione Internazionale per l'abolizione di proibizione e di restrizione all'importazione ed all'esportazione; *Međunarodna ~ o zaštiti bilja* Convenzione Internazionale per la protezione di vegetali; *Međunarodna ~ o zaštiti ljudskog života na moru* Convenzione Internazionale per la Salvaguardia della vita umana in mare; *Međunarodna radio-telegrafska ~* Convenzione Radiotelegrafica Internazionale; *Međunarodna sanitarna ~* Convenzione sanitaria internazionale; *Međunarodna telegrafska ~* Convenzione Telegrafica Internazionale; *Međunarodna ~ za suzbijanje trgovine ženama i decom* Convenzione Internazionale per la repressione della tratta delle donne e degli infanti; *Međunarodna ~ za uproščavanje carinskih formalnosti* Convenzione Internazionale per la semplificazione delle formalità doganali; *Međunarodna ~ za zaštitu industrijske svojine* Convenzione Internazionale per la protezione della proprietà industriale; *Međunarodna ~ za zaštitu književnih i umetničkih dela* Convenzione Internazionale per la protezione delle opere letterarie ed artistiche; *monetarna ~* convenzione monetaria; *multilateralna ~* convenzione multilaterale; *opšta ~* convenzione generale; *Opšta poštanska ~* Convenzione Postale Universale; *ostvariti ~ju* fare una convenzione; *otvorena ~* convenzione aperta; *poreska ~* convenzione fiscale (tributaria); *prećutna ~* convenzione tacita; *preliminarna ~* convenzione preliminare; *sanitarna ~* convenzione sanitaria; *sudska ~* convenzione giudiziaria; *Svetska poštanska ~* Convenzione Postale Universale; *tajna ~* convenzione segreta; *tarifna ~* convenzione tariffaria; *ugovorna ~* convenzione contrattuale; *Varšavska ~ o međunarodnom avio-prevozu* Convenzione di Varsavia per i trasporti aerei Internazionali; *zatvorena ~* convenzione chiusa

**konvencionalan** *adj* convenzionale; *~na kazna* pena *f* convenzionale; clausola penale; penale convenzionale; *~na moneta* moneta *f* convenzionale

**konvertibilan** *adj* convertibile; *~na valuta* valuta convertibile; *slobodno ~* liberamente convertibile

**konvertibilnost** *f* convertibilità *f; ~ u zlatu* convertibilità in oro; *~ valute* convertibilità della valuta; *monetarna ~* convertibilità monetaria; *potpuna ~* convertibilità completa; *slobodna ~* libera convertibilità

**konvertovati** *v* convertire

**konverzija** *f* conversione *f; dobrovoljna ~* conversione facoltativa; *~ „al pari"* conversione alla pari; *~ duga* conversione di debito; *~ javnih prihoda* conversione della rendita pubblica; *~ kamatne stope* conversione di tasso d'interesse; *~ obveznica koje glase na ime u obveznice na donosioca* conversione di titoli nominativi in titoli al portatore; *~ pravnog posla* conversione del negozio giuridico; *~ putem smanjenja kamatne stope* conversione per riduzione di tasse d'interesse; *~ upravnih akata* conversione di atti amministrativi; *~ valuta* conversione di valuta; *~ zajma* conversione di prestito; *novčana ~* conversione monetaria; *prisilna ~* conversione forzata; conversione obbligatoria



**konzervativan** *adj* conservatore

**konzorcijum** *m* consorzio *m*; *bankarski ~* consorzio bancario; *ekonomski ~* consorzio economico; *finansijski ~* consorzio finanziario; *~ za finansijska investiranja* consorzio per il collocamento di un prestito; *kreditni ~* consorzio di crediti; *nabavljački ~* consorzio d'acquisto; *privredni ~* consorzio economico; *tržišni ~* consorzio di mercato

**konzul** *m* console *m; birani ~* console eletto; *generalni ~* console generale; *počasni ~* console onorario; *vice~* vice console

**konzularni** *adj* consolare; *~ imunitet* immunità *f* consolare; *~na jurisdikcija* giurisdizione *f* consolare; *~ otpravnik* agente *m* consolare; *~no pravo* diritto *m* consolare; *~no predstavništvo* rappresentanza *f* consolare; *~ testament* testamento *m* consolare

**konzulat** *m* consolato *m*; ufficio *m* consolare; *generalni ~* consolato generale

**konzum** *m (vidi potrošnja)*

**kooperacija** *f* cooperazione *f*, *ekonomska ~* cooperazione economica; *finansijska ~* cooperazione finanziaria; *industrijska ~* cooperazione industriale; *privredna ~* cooperazione economica; *tehnička ~* cooperazione tecnica; *tehničko-trgovačka ~* cooperazione tecnico-commerciale

**kooperant** *m* cooperatore *m;* collaboratore *m*

**kooptacija** *f* cooptazione *f*

**kooptirati** *v* cooptare

**kor** *m* corpo *m; diplomatski ~* corpo diplomatico; *konzularni ~* corpo consolare

**korak** *m* passo *m; diplomatski ~* passo diplomatico; *~ po ~* passo a passo; *zajednički ~* passo collettivo

**kordon** *m* cordone *m; policijski ~* cordone di polizia; *sanitarni ~* cordone sanitario; *vojnički ~* cordone militare

**korealna obligacija** *f* obbligazione *f* solidale

**koreferat** *m* correlazione *f*

**koreferent** *m* correlatore *m*

**korektivan** *adj* correttivo; *~na mera* misura correttiva

**korespondencija** *f (vidi i prepiska)* corrispondenza *f; trgovačka ~* corrispondenza commerciale

**korespondent** *m* corrispondente *m* e *f*

**koridor** *m* corridoio *m; vazdušni ~* corridoio aereo

**korisnik** *m* beneficiario *m;* utente *m* e *f; ~ čeka* beneficiario dell' assegno; *~ doživotne rente* beneficiario di un vitalizio; *~ javnog puta* utente della strada; *~ koncesije* beneficiario di concessione; *~ kredita* beneficiario del credito; *~ licence* titolare di licenza; *~ osiguranja* beneficiario d'assicurazione; *~ proizvoda i usluga* consumatore *m; ~ reklame* utente pubblicitario; *~ stana* utente d'alloggio; *~ subvencije* beneficiario della sovvenzione; *~ usluga* beneficiario della prestazione; *~ zajma* beneficiario del credito

**korisnost** *f* utilità *f*; vantaggio *m; ekonomska ~* utilità economica; *marginalna (granična) ~* utilità marginale

**korist** *f* profitto *m;* utilità *f*; vantaggio *m; biti od ~ti* essere utile; essere vantaggioso; *ekonomska ~* utilità economica; *individualna ~* utilità individuale; *izvući ~* ritrarre guadagno da qcs; trarre vantaggio; *izvući veliku ~* ricavare un forte utile; *kolektivna ~* utilità collettiva; *materijalna ~* profitto materiale; *opšta ~* utilità generale; *stvarna ~* vantaggio reale; *učestvovati u ~ti* partecipare alla divisione degli utili; *u nečiju ~* a favore di qcn; *u našu ~* a nostro vantaggio; *uzajamna ~* vantaggio reciproco

**koristiti** *v* utilizzare; *~ odobrena sredstva* utilizzare i fondi stanziati

**koristoljubiv** *adj* interessato

**koristoljublje** *n* interesse *m* personale; *iz ~lja* per interesse personale

**korišćenje** *n* uso *m;* utenza *f;* utilizzazione *f; ~ atomske energije u miroljubive svrhe* utilizzazione pacifica dell'energia atomica; *~ društvenih sredstava* l'uso dei mezzi sociali; *~ kredita* utilizzazione di credito; *~ opštinskih dobara* uso dei beni comunali; *~ patenta* utilizzazione di brevetto; *~ zemljišta* utilizzazione del suolo; *miroljubivo ~ atomske energije* utilizzazione pacifica dell'energia atomica; *pravo ~nja* diritto d'utilizzazione (d'uso); *prethodno ~* utilizzazione anteriore; *zlonamerno ~* utilizzazione abusiva

**korito reke** letto *m* di fiume; alveo di fiume

**korporativizam** *m* corporativismo *m*

**korpus** *m* corpo *m; ekspedicioni ~* corpo di spedizione; *~ delikti* corpo del reato (del delitto)

**korupcija** *f* corruzione *f*, *aktivna ~* corruzione attiva; *~ javnog službenika* corruzione di pubblico ufficiale; *politička ~* corruzione politica

**korupcionista** *f* corruttore *m*

**kotar** *m (vidi srez)* distretto *m*

**kotiranje** *n* quotazione *f;* corso *m; ~ cena* quotazione dei prezzi; *~ deonica* quotazione azionaria; *~ na berzi* quotazione in Borsa; *~ na svetskom tržištu* corso del mercato mondiale; *ročno ~* quotazione a termine

**kovač** *m* fabbro *m*

**kovanje** coniatura *f*; il battere il ferro; ~ *lažnog novca* coniatura della moneta falsa; ~ *novca* coniatura di moneta; ~ *zlata* coniatura dell'oro; battitura *f* d'oro

**koverat** *m* busta *f*; *frankirani* ~ busta affrancata; ~ *sa prozorčićem* busta con finestrella (a finestra); *„plavi"* ~ *(za mito)* bustarella *f*; *trgovački* ~ busta commerciale

**kovnica** *f* zecca *f*; *žig ~ce* marchio di zecca

**kradljivac** *m* ladro *m*; rubatore *m*; ~ *automobila* ladro di automobili; ~ *krzna* ladro di pellicce; ~ *nakita* ladro di gioielli; ~ *stoke* ladro di bestiame

**krađa** *f* furto *m*; *delimična* ~ furto parziale; *književna* ~ plagio *m*; ~ *automobila* furto d'automobile; ~ *bicikla* furto di bicicletta; ~ *divljači* furto di selvaggina; ~ *dokumenata* furto di documenti; ~ *drva* furto di legna; ~ *električne struje* furto di energia elettrica; ~ *izvršena u industriji* furto fatto in industria; ~ *izvršena za vreme poplave* furto commesso durante innondazioni; ~ *konja* furto di cavalli; ~ *metala* furto di metalli; ~ *nakita* furto di gioielli; ~ *novca* furto di denaro; ~ *ovaca* furto di pecore; ~ *pasa* furto di cani; ~ *poštanskih paketa* furto di pacchi postali; ~ *pronađene stvari* furto di cosa ritrovata; ~ *robe* furto di merce; ~ *sa otežavajućim okolnostima* furto accompagnato di circostanze aggravanti; ~ *stoke* furto del bestiame; ~ *testamenta* furto di testamento; ~ *u kući* furto domestico; ~ *u povratu* furto con recidiva; furto recidivo; ~ *vrednosnih papira* furto di carta di valore; *kvalifikovana* ~ furto qualificato; *otežana* ~ furto aggravato; *prigodna* ~ furto occasionale; *provalna* ~ furto con infrazione; furto con scasso; *razbojnička* ~ furto a uso rapina; furto violento; *sitna* ~ furto lieve; furto di cosa di tenue valore; *teška* ~ furto aggravato; *totalna* ~ furto totale

**krah** *m* crac *m*; fallimento *m*; *bankarski* ~ crac bancario; *berzanski* ~ crac di Borsa; *finansijski* ~ crac finanziario; *privredni* ~ crac economico

**krajišnik** *m* confinario *m*; abitante *m* di confine

**krajnja nepažnja** colpa *f* grave; colpa lata; colpa non scusabile

**krajnja nužda** stato *m* di necessità; stato d'emergenza

**kralj** *n* re *m*

**kraljoubistvo** *n* regicidio *m*

**kraljevina** *f* regno *m*

**kraljevski** *adj* reale

**krasti** *v* rubare

**kratkoročan** *adj* a breve scadenza

**kratkoročno** *adv* a corto termine

**kratkovid** *adj* miope

**kratkovidost** *f* miopia *f*

**kredit** *m* credito *m*; *akceptacioni* ~ credito per accettazione; *avalni* ~ credito con avallo; *bankarski* ~ credito bancario; *beskamatni* ~ credito senza interessi; *blanko* ~ credito in bianco; *blokirani* ~ credito bloccato (immobilizzato); *budžetski* ~ credito di bilancio; *devizni* ~ credito in divise; *dokumentarni* ~ credito documentario; *dopunski* ~ credito complementare (supplementare); *dozvoljen* ~ credito ammesso; *državni* ~ credito dello Stato; *društveni* ~ credito sociale; *dugoročni* ~ credito a lunga scadenza; *eskontni* ~ credito di sconto; *finansijski* ~ credito finanziario; *garantovani* ~ credito garantito; *gotovinski* ~ credito in contanti; *građevinski* ~ credito edilizio; *hipotekarni* ~ credito ipotecario; *industrijski* ~ credito industriale; credito all'industria; *inostrani* ~ credito estero; *investicioni* ~ credito d'investimento; *iscrpsti* ~ esaurire un credito; *iskoristiti* ~ esaurire un credito; *izvozni* ~ credito d'esportazione; *javni* ~ credito pubblico; *komunalni* ~ credito comunale; *koristiti* ~ utilizzare un credito; *kratkoročni* ~ credito a breve scadenza; ~ *blagajne* credito di cassa; ~ *bez garancije* credito senza garanzie; ~ *na nepokretnosti* credito immobiliare; ~ *na poverenje* credito fiduciario; ~ *na zalogu pokretnosti* credito mobiliare; ~ *po niskoj kamatnoj stopi* credito a basso interesse; ~ *po tekućem računu* credito di conto corrente; ~ *u stranoj valuti* credito in valuta estera; ~ *za proizvodnju* credito alla produzione; ~ *za obnovu* credito di rimodernamento; ~ *za uvoz* credito d'importazione; *kupiti na* ~ comprare a credito; *lični* ~ credito personale (individuale); *mali* ~ piccolo credito; *melioracioni* ~ credito di bonifica; *menični* ~ credito cambiario; *naknadni* ~ credito supplementare; *narodni* ~ credito popolare; *naturalni* ~ credito in natura; *neograničeni* ~ credito illimitato; *neopozivi* ~ credito irrevocabile; *nepokriveni* ~ credito in bianco (allo scoperto); *nepotvrđeni dokumentarni* ~ credito documentario non confermato; *obnovljiv* ~ credito rinnovabile; *obračunski* ~ credito di compensazione; *obrtni* ~ credito rotativo; *odmrznuti ~te* decongelare i crediti; *odobriti* ~ concedere un credito; *ograničeni* ~ credito limitato; *opozivi* ~ credito revocabile; *opozvati* ~ revocare un credito; *osiguranje ~ta* assicurazione di crediti; *ostvariti* ~ realizzare un credito; *otkazati* ~ disdettare un credito; *otvoriti* ~ aprire un credito; *paušalni* ~ credito forfetario; *pokriveni* ~ credito coperto; *poljoprivredni* ~ credito agricolo; credito agrario; *pomorski* ~ credito navale; *poslovni* ~ credito d'esercizio; *potrošački* ~ credito al consumo; *potvrda o ~tu* fede di credito; *potvrđeni* ~ credito confermato; *potvrđeni dokumentarni* ~ credito documentario confermato; *povući* ~ riscuotere un credito; *prekoračiti* ~ superare un credito; *prenosiv* ~ credito trasferibile; *prenosni* ~ credito di riporto; *privatni* ~ credito privato; *privredni* ~ credito all'economia; *privremeni* ~ credito provvisorio (di transizione); *proizvodni* ~ credito di produzione; *proizvođački* ~ credito alla produzione; *realni* ~ credito reale; *reeskontni* ~ credito di risconto; *revolving* ~ revolving credito; *robni* ~ credito su merci; *specijalni* ~ credito speciale; *sporedan* ~ credito accessorio; *srednjoročni* ~ credito a media scadenza; *stalni* ~ credito permanente; *terminski* ~ credito a termine; *trajan* ~ credito permanente; *trgovački* ~ credito commerciale (al commercio; mercantile); *ugostiteljski* ~ credito alberghiero; *utvrđeni* ~ credito accertato; *uvozni* ~ credito d'importazione; *uživati* ~ godere credito; *vremenski* ~ credito temporaneo; *zamrzavanje ~ta* congelamento dei crediti; *zamrznuti* ~ credito congelato; *zanatski* ~ credito artigianale; *zaostali* ~ credito arretrato; *zastareli* ~ credito prescritto; *zaštita ~ta* tutela del credito; *zelenaški* ~ credito usuraio; *zemljišni* ~ credito fondiario



**kreditirati** *v* accreditare; far credito

**kreditni** *adj* creditizio, di credito; ~ *nalog* mandato di credito; *~no pismo* credenziale *f*; lettera di credito; *~na politika* politica di credito; ~ *projekat* progetto di credito; *~no sposoban* capace di credito; *~na zadruga* cooperativa di credito; ~ *zavod* istituto di credito

**kreditor** *m* donatore *m* di credito

**kretanje** *n* movimento *m*; moto *m*; *ciklično* ~ movimento ciclico; *demografsko* ~ movimento demografico; *društveno* ~ movimento sociale; *emigraciono* ~ movimento d'emigrazione; *imigraciono* ~ movimento d'immigrazione; *interno* ~ movimento interno; ~ *cena* movimento dei prezzi; andamento dei prezzi; ~ *kapitala* movimento dei capitali; ~ *konjunkture* movimento congiunturale; ~ *kurseva* movimento dei corsi; ~ *nadnica* movimento dei salari; ~ *parnice* marcia d'un processo; ~ *stanovništva* movimento demografico; ~ *u nedopuštenom smeru* procedere contromano; ~ *u suprotnom smeru* contromarcia *f*; ~ *unazad* retromarcia *f*; ~ *zarada* movimento dei salari; ~ *zlata* movimento dell'oro; *migraciono* ~ movimento migratorio; *opšte* ~ *cena* movimento generale dei prezzi; *sezonsko* ~ movimento stagionale; *uzlazno* ~ movimento ascensionale (di rialzo)

**krijumčar** *m* contrabbandiere *m*; ~ *alkohola* contrabbandiere d'alcool; ~ *alkoholnih pića* contrabbandiere di bevande alcoliche

**krijumčarenje** *n* contrabbando *m*; frodo *m*; *apsolutno* ~ contrabbando assoluto; *baviti se ~njem* fare il contrabbando; esercitare il contrabbando, *krijumčarena roba* merci di contrabbando; ~ *alkohola* contrabbando d'alcool; ~ *deviza* contrabbando di divise; ~ *oružja* contrabbando d'armi; traffico d'armi; ~ *zabranjene robe* contrabbando di merce proibita; *ratno* ~ contrabbando di guerra; *relativno* ~ contrabbando relativo; *uslovno* ~ contrabbando condizionale

**krijumčariti** *v* fare il contrabbando; esercitare il contrabbando; frodare

**krilo** *n* ala *f*; ~ *partije* ala di partito

**kriminal** *m* criminalità *f*; delinquenza *f*; *borba protiv ~la* lotta contro la criminalità; *organizovani* ~ criminalità organizzata

**kriminalan** *adj* criminale; *~na antropologija* antropologia criminale; *~na etiologija* etiologia criminale, *~na politika* politica criminale; *~na psihologija* psicologia criminale; *~na sociologija* sociologia criminale

**kriminalista** *m* criminalista *m*

**kriminalistika** *f* criminologia *f*

**kriminalitet** *m* criminalità *f*; delinquenza *f*; *maloletnički* ~ delinquenza minorile; *omladinski* ~ delinquenza giovanile; *profesionalni* ~ delinquenza professionale

**kriminologija** *f* criminologia *f*

**kriterijum** *m* criterio *m*; ~ *procene* criterio di valutazione; ~ *raspoznavanja* criterio di distinzione; ~ *za sastavljanje bilansa* criterio di formazione dei bilanci; *pravni* ~ criterio giuridico

**kritičan** *adj* critico; *~na analiza* analisi critica; *~ni momenat* momento *m* critico; istante *m* critico; *~na zgoda* attimo *m* critico; circostanza *f* critica

**kritičar** *m* critico *m*; censore *m*

**kritika** *f* critica *f*; *destruktivna* ~ critica distruttiva; *konstruktivna* ~ critica costruttiva; ~ *političke ekonomije* critica dell'economia politica; *literarna* ~ critica letteraria; *nepovoljna (negativna)* ~ critica cattiva; *povoljna (pozitivna)* ~ una critica favorevole

**kritikovati** *v* criticare; fare la critica; ~ *umetničko delo* criticare un'opera d'arte

**kritizer** *m* criticone *m*

**kriv** *adj* colpevole; reo; falso; *ni* ~ *ni dužan* senza minima colpa; affatto innocente; *~va zakletva* giuramento falso; spergiuro; *oglasiti ~im* dichiarare colpevole

**krivac** *m* colpevole *m* e *f*; *glavni* ~ colpevole principale; ~ *u povratu* pregiudicato *m*; *politički* ~ delinquente politico

**krivica** *f* colpa *f*; colpevolezza *f*; *dokazati ~cu optuženoga* dimostrare la colpevolezza dell'imputato; *kolektivna* ~ colpa collettiva; ~ *je dokazana* la colpa è stata provata; ~ *zbog grubog prekršaja* colpa grave; ~ *zbog nepažnje* colpa lieve; *laka* ~ colpa lieve; *lična* ~ colpa personale; *namerna* ~ colpa intenzionale; *neoprostiva* ~ colpa inescusabile; *obična* ~ colpa semplice; *objektivna* ~ colpa oggettiva; *obostrana* ~ colpa reciproca; *odbaciti ~cu* rigettare la colpa; *odgovornost bez ~ce* responsabilità senza colpa; *poreska* ~ infrazione *f* fiscale; *poricati ~cu* negare la propria colpevolezza; *priznati ~cu* confessare

la colpa; *sopstvena* ~ colpa propria; *subjektivna* ~ colpa soggettiva; *štamparska* ~ delitto di stampa; *teška* ~ colpa grave; *tuđa* ~ colpa d'altrui; *ugovorna* ~ colpa contrattuale; *uzajamna* ~ colpa reciproca; *vanugovorna* ~ colpa extracontrattuale; *vlastita* ~ colpa propria; *zajednička* ~ colpa collettiva

**krivičan** *adj* penale; *~na odgovornost* responsabilità penale; *~no pravo* diritto penale; *~na prijava* denuncia penale; *~no procesno pravo* diritto processuale penale; *~na rasprava* processo penale; *~na sankcija* sanzione penale; *~na stvar* materia penale; *~ni sud* tribunale penale; *~na tužba* azione penale; *~ni zakon* legge penale; *~ni zakonik* codice penale; *~no zakonodavstvo* legislatura penale

**krivično delo** *n* delitto *m*; reato *m*; *biti zatečen u vršenju ~nog dela* essere reato in flagrante delitto; *biti upleten u neko* ~ essere coinvolto in un delitto; *dovršeno* ~ delitto consumato; *izvršiti neko* ~ fare (commettere) un delitto; *kolektivno* ~ delitto collettivo; *koneksno* ~ delitto connesso; ~ *iz navike* delitto d'abitudine; delitto abituale; ~ *iz nehata* delitto di negligenza; delitto d'imprudenza; ~ *koje se goni po privatnoj tužbi* reato punibile a querela della persona offesa; reato perseguibile ad istanza di parte; ~ *koje se goni po službenoj dužnosti* reato perseguibile d'ufficio; ~ *predviđeno zakonom* delitto previsto con la legge; ~ *protiv braka* delitto contro il matrimonio; ~ *protiv časti* delitto contro l'onore; ~ *protiv čovečnosti* delitto contro l'umanità; ~ *protiv dobrih običaja* infrazione contro le buone usanze; ~ *protiv države* delitto contro la personalità dello Stato; ~ *protiv imovine* delitto contro il patrimonio; *~na dela protiv integriteta i zdravlja roda* delitti contro la integrità e sanità della stirpe; ~ *protiv javne bezbednosti* delitto contro la sicurezza pubblica; ~ *protiv javne uprave* delitto contro l'amministrazione pubblica; ~ *protiv morala* delitto contro la moralità; ~ *protiv javnog poverenja* infrazione contro la fiducia pubblica; ~ *protiv javnog reda i javne bezbednosti* delitto contro l'ordine pubblico e la sicurezza pubblica; ~ *protiv slobode i prava čoveka i građanina* delitto contro la libertà e diritto dell'uomo e del cittadino; ~ *protiv života i tela* delitto contro la vita e l'integrità corporale; ~ *u pokušaju* delitto tentato; *međunarodno* ~ delitto internazionale; *političko* ~ delitto politico; *privredno* ~ delitto economico; *produženo* ~ delitto continuato; reato continuato; *prosto* ~ delitto semplice; *savršeno* ~ delitto perfetto; *složeno* ~ delitto complesso; *teško* ~ delitto grave; *trajno* ~ delitto permanente; *učiniti* ~ commettere un delitto penale; *vojno* ~ delitto militare

**krivokletnik** *m* spergiuro *m*; spergiuratore *m*

**krivokletstvo** *n* giuramento *m* falso

**krivulja** *f* curva *f*; ~ *cena* curva dei prezzi; ~ *ponude* curva dell'offerta; ~ *potražnje* curva della domanda; *privredna* ~ curva economica

**kriza** *f* crisi *f*; *berzanska* ~ crisi della Borsa; *finansijska* ~ crisi finanziaria; *inflatorna* ~ crisi inflazionistica; *kreditna* ~ crisi di credito; ~ *stanova* crisi degli alloggi; ~ *vlade* crisi governativa; crisi di governo; *ministarska* ~ crisi ministeriale; *monetarna* ~ crisi monetaria; *periodična* ~ crisi periodica; *politička* ~ crisi politica; *privredna* ~ crisi economica; *prodajna* ~ crisi di vendita; *svetska privredna* ~ crisi economica mondiale; *trgovinska* ~ crisi commerciale; *ustavna* ~ crisi costituzionale

**krst** *m* croce *f*; *Crveni* ~ Croce rossa

**kršenje** *n* trasgressione *f*; violazione *f*; ~ *date reči* trasgressione della parola data; ~ *propisa o cenama* violazione delle prescrizioni sulla disciplina dei prezzi; ~ *saobraćajnih propisa* violazione di regolamenti sulla circolazione; ~ *statuta* violazione dello statuto; ~ *ugovora* violazione del contratto; ~ *zakletve* violazione di giuramento; ~ *zakona* violazione della legge; ~ *zakona od strane sudije* violazione della legge da parte del giudice

**kršiti** *v* violare; trasgredire; *(lomiti)* spezzare; frangere; ~ *nalog* violare un ordine; ~ *pravo* violare un diritto; ~ *sporazum* violare un trattato; ~ *zakon* violare la legge

**krštenica** *f* fede *f* di nascita; certificato *m* di nascita

**krug** *m* circolo *m*; cerchio *m*; *bankarski ~ovi* ambienti *m pl* bancari; *berzanski ~ovi* ambienti borsistici; *drugi* ~ *izbora* scrutinio *m* di ballottaggio; *finansijski ~ovi* ambienti finanziari; *privredni ~ovi* ambieti economici; *trgovački ~ovi* ambienti commerciali; *uzan* ~ *ljudi* circolo ristretto di persone; *vladajući ~ovi* ambienti governanti; *vladini ~ovi* ambienti governativi; *vodeći ~ovi* circoli dirigenti; *zvanični ~ovi* ambienti ufficiali

**kruna** *f* corona *f*; *(moneta)* corona *f* (Kr.); *danska* ~ corona danese; *norveška* ~ corona norvegese; *švedska* ~ corona svedese

**krunisanje** *n* incoronazione *f*

**krunisati** *v* coronare; incoronare

**krvav** *adj* insanguinato; *~ve mrlje* macchie di sangue

**krvožedan** *adj* sanguinario

**kuća** *f* casa *f*; *gradska* ~ casa in città; *izdavačka* ~ casa editrice; *javna* ~ casa di tolleranza; *robna* ~ emporio *m*; grande magazzino *m*; *stambena* ~ casa d'abitazione; *trgovačka* ~ casa di commercio; casa commerciale; *vladajuća* ~ casa regnante

**kućevlasnik** *m* proprietario *m* di casa; padrone *m* di casa



**kućna pomoćnica** *f* donna *f* di servizio

**kultura** *f* cultura *f*

**kulturan** *adj* culturale; *~ni centar* centro culturale; *~na dobra* beni culturali; *~no prosvetne ustanove* istituzioni culturali ed educativi (istituzioni educativo-culturali)

**kuluk** *m* lavoro *m* tributario; servitù *f* forzosa; corvè *f*

**kumulacija** *f* accumulazione *f*; cumulo *m*; ~ *dospelosti* accumulazione di scadenze; ~ *funkcija* cumulazione di funzioni; ~ *kapitala* accumulazione di capitale; ~ *prekršaja* cumulazione d'infrazioni; *sistem ~je kazni* sistema della cumulazione delle pene

**kumulativan** *adj* cumulativo; *~vna vozarina* nolo cumulativo

**kumulativno** *adv* cumulativamente

**kumulirati** *v* accumulare; ammassare

**kupac** *m* compratore *m*; acquirente *m* e *f*; ~ *na veliko* acquirente all'ingrosso; ~ *sa pravom otkupa* acquirente a ricupero; ~ *za gotovinu* compratore a contanti; *mogući* ~ potenziale acquirente; *ovlašćeni* ~ compratore qualificato; *sporedni* ~ acquirente marginale; *stalni* ~ avventore *m* e *f*; cliente *m*

**kupiti** *v (kupovati)* comprare; acquistare; *jeftino* ~ comprare a buon mercato; ~ *na aukciji* acquistare all'asta; ~ *duture* comprare in blocco; ~ *na kredit* acquistare a credito; ~ *na malo* comprare al minuto; ~ *na otplatu* acquistare a termine; comprare a respito; ~ *na veliko* acquistare (comprare) all'ingrosso; ~ *na veresiju* comprare a credito; ~ *polovno* comprare di seconda mano; ~ *za gotovinu* comprare a contanti; comprare in contanti; *skupo* ~ comprare a caro prezzo

**kupon** *m* tagliando *m*; cedola *f*; coupon *m (fr)*; buono *m*; *akcijski* ~ tagliando d'azione; *bez ~na* senza cedola; *dividendni* ~ tagliando di dividendo; *dospeli* ~ cedola scaduta; *kamatni* ~ tagliando d'interesse; *kontrolni* ~ tagliando di controllo; ~ *deonice* cedola d'azione; *nalepljeni* ~ cedola attaccata; *otcepiti* ~ staccare una cedola; *otcepljeni* ~ tagliando staccato; *zaostali* ~ tagliando arretrato

**kupoprodaja** *f* compravendita *f*; ~ *nekretnina* compravendita di immobili; *~ni ugovor* contratto di compravendita; *međunarodna* ~ compravendita internazionale; *stvarna* ~ compravendita reale; *trgovačka* ~ compravendita commerciale

**kupovina** *f* compra *f*; acquisto *m*; *berzanska* ~ compra in Borsa; acquisto in Borsa; *čvrsta* ~ compra ferma; ~ *akcija* acquisto di azioni; ~ *bez pokrića* compra allo scoperto; ~ *na berzi* acquisto in Borsa; ~ *na čvrst račun* compra in conto fermo; ~ *na duture* compra in blocco; ~ *na kredit* compra a credito; acquisto a credito; ~ *na otplatu* acquisto a rate; compra con pagamento rateale, ~ *na probu* acquisto a titolo di prova; ~ *na otplatu* compra con pagamento rateale; acquisto a rate; ~ *na veliko* acquisto all'ingrosso; ~ *na veresiju* acquisto a credito; ~ *po uzorku* compra su campione; ~ *radi pokrića* acquisto a titolo di copertura; ~ *sa garancijom* compra garantita; ~ *sa gubitkom* compra in perdita; ~ *sa pravom otkupa* compra con patto di riscatto; ~ *sa pravom preče kupovine* compra con patto di prelazione; ~ *stvari sumnjivog porekla* acquisto di cose di sospetta provenienza; ~ *za gotovinu* acquisto per contanti; compra in contanti; ~ *zbog pokrića* acquisto di copertura; ~ *zbog zarade* compra a scopo speculativo; *polovna* ~ compra di seconda mano; *neposredna* ~ acquisto diretto; *polovna* ~ compra di seconda mano; *ponovna* ~ ricompra; *probna* ~ acquisto a titolo di prova; *špekulativna* ~ compra speculativa; acquisto speculativo; *terminska* ~ acquisto a termine; compra a termine; *zajamčena* ~ compra garantita

**kuratela** *f* curatela *f*

**kurator** *m (vidi staratelj)* curatore *m*

**kurir** *m* corriere *m*; *diplomatski* ~ corriere diplomatico

**kurs** *m* corso *m*; cambio *m*; *aktuelni* ~ cambio attuale; *berzanski* ~ corso di Borsa; *čvrsti* ~ cambio fisso; *devizni* ~ corso delle divise; corso del cambio; *devizni* ~ *ispod pariteta* cambio sotto la pari; *devizni* ~ *iznad pariteta* cambio sopra la pari; *devizno-valutni* ~ tasso di cambio; *dnevni* ~ corso del giorno; cambio del giorno; *emisioni* ~ corso d'emissione; *fiksni* ~ corso fisso; *garantovani* ~ corso garantito; *gotovinski* ~ corso a contanti; *gubitak na ~su* perdita sul cambio; *indikativni* ~ corso indicativo; *inostrani* ~ corso estero; *jedinstveni* ~ cambio uniforme; corso unitario; *kompenzacioni* ~ corso di compensazione; corso di compenso; *kupovni* ~ cambio d'acquisto; corso di compra; ~ *crne berze* corso di Borsa nera; ~ *konverzije* corso di conversione; ~ *slobodnog tržišta* corso di mercato libero; ~ *potražnje* corso di domanda; ~ *sa zlatnim pokrićem* cambio a sistema aureo; ~ *u padu* corso in ribasso; ~ *u porastu* corso in rialzo; ~ *valuta* corso delle valute; ~ *vrednosnih papira* corso dei titoli; *menjački* ~ corso del cambio; ~ *u zlatnim devizama* cambio in divise auree; *legalni* ~ corso legale; *lokalni* ~ corso di piazza; *maksimalni* ~ corso massimo; *minimalni* ~ corso minimo; *najniži* ~ corso minimo; *najviši* ~ corso massimo; *nestabilan* ~ cambio incerto; *nominalni* ~ corso nominale; *obračunski* ~ corso di conversione; corso di liquidazione; *odrediti* ~ stabilire il cambio; *osnovni* ~ corso di base; *otkupni* ~ corso di riscatto; *početni* ~ cambio (corso) d'apertura; corso iniziale; *približni* ~ corso approssimativo; *prinudni* ~ corso forzoso; *prodajni* ~ corso (cambio) di vendita; *pro-*

*menljiv* ~ corso variabile; *ročni* ~ corso a termine; *sadašnji* ~ corso attuale; *slobodni* ~ cambio libero; *sniženi* ~ corso depresso; *srednji* ~ corso medio; *stabilni* ~ corso stabilizzato; *unutrašnji* ~ corso interiore; *varijabilni* ~ corso variabile; *veštački* ~ corso artificiale; *višestruki* ~ cambio multiplo; *zagarantovan* ~ cambio garantito; *zaključni* ~ cambio di chiusura; *zvanični* ~ corso (cambio) ufficiale

**kurtaža** *f* mediazione *f*; spese *f pl* di mediazione

**kurtije** *m* mediatore *m;* sensale *m; berzovni* ~ agente di cambio; ~ *u prometu nekretninama* mediatore di beni

**kurtoazija** *f* cortesia *f*; gentilezza *f; iz ~e* per cortesia; *međunarodna* ~ cortesia internazionale

**kvalifikacija** *f* qualifica *f;* ~ *radnika* qualifica del lavoratore; *stručna* ~ qualifica professionale

**kvalifikovan** (*za*) *adj* qualificato (per); ~ *delikt* delitto qualificato; ~ *rad* lavoro qualificato

**kvalifikovati** *v* qualificare

**kvalitet** *m* qualità *f; bitni* ~ qualità essenziale; *dobar* ~ qualità buona; ~ *prema uzorku* qualità come da campione; ~ *robe* qualità della merce; *loš* ~ qualità cattiva; *najbolji* ~ qualità finissima (ottima); *najgori* ~ qualità pessima; *obećani* ~ qualità promessa; *prosečan* ~ qualità corrente; *prvorazredni* ~ di primissima qualità; *slab* ~ qualità scadente; *srednjeg ~ta* di qualità media

**kvantum** *m* quantità *f*

**kvazidelikt** *m* quasi-delitto *m*

**kvazideliktan** *adj* quasi-delittuoso

**kvaziugovor** *m* quasi-contratto *m*

**kvaziugovoran** *adj* quasi-contrattuale

**kvorum** *m* quorum *m;* numero *m* legale; *imati* ~ riunire il quorum; *potreban* ~ quorum necessario; quorum occorrente

**kvota** *f* quota *f*; *godišnja* ~ quota annuale, *gotovinska* ~ quota in contanti; ~ *kapitala* quota di capitale; ~ *kontingenta* quota di contingentamento; ~ *porasta* quota di incremento; ~ *raspodele* quota di ripartizione; ~ *rasta* quota di accrescimento; ~ *u deonicama* quota in azioni; ~ *upisa* quota d'iscrizione; ~ *uštede* quota di risparmio; *legitimna* ~ quota legittima; *mesečna* ~ quota mensile; *neraspoloživa* ~ quota indisponibile; *oslobođena* ~ quota esente; *otplatna ~ kod anuiteta* quota di ammortamento; *poreska* ~ quota fiscale; *proizvodna* ~ quota di produzione; *savezna* ~ quota federale; *stečajna* ~ quota fallimentare; *uplaćena* ~ quota versata

# L

**lađa** *f vidi brod*

**lager** *m* stock *m;* deposito *m;* giacenza *f*; *imati na ~ru* avere in stock; avere in deposito

**lak** *adj* leggiero; lieve; *~ka krivična dela* reati minori; *~ka rana* ferita leggiera; *~ka telesna povreda* lesione personale lieve

**lančan** *adj* di (della) catena, a catena; *~na trgovina* commercio a catena

**latentan** *adj* latente, *~na inflacija* inflazione latente; *~na nezaposlenost* disoccupazione latente

**lavovski** *adj* da leone; leonino

**lažan** *adj* falso; finto, ~ *iskaz svedoka* falsa testimonianza; *~na isprava* documento (atto) falso; ~ *novac* moneta falsa; *~no predstavljanje* falsità personale; falsa dichiarazione sulla propria identità; *~no prijavljivanje* calunnia *f;* simulazione di reato; *~no veštačenje* falsa perizia

**legalan** *adj* legale; ~ *postupak* rocedura legale; *~ni put* via legale

**legalitet** *m* legalità *f;* ~ *gonjenja* legalità dell'azione penale; ~ *u postupku* legalità nel procedimento

**legalizacija** *f* legalizzazione *f; konzularna* ~ legalizzazione consolare; ~ *isprava* legalizzazione di documenti; ~ *potpisa* legalizzazione di firma; ~ *prepisa* legalizzazione della copia; *sudska* ~ legalizzazione giudiziaria

**legalizovanje** *n* legalizzazione *f*

**legalizovati** *v* legalizzare

**legat** *m* legato *m; papski* ~ legato pontificio

**legatar** *m* legatario *m*

**legitimacija** *f* legittimazione *f;* carta *f* d'identità; *aktivna* ~ legittimazione attiva; *pasivna* ~ legittimazione passiva

**legitiman** *adj* legittimo; ~ *zahtev* domanda legittima

**legitimisanje** *n* controllo *m* d' identità

**legitimisati se** *v* presentare i documenti personali

**lek** *m* rimedio m; *pravni* ~ rimedio di diritto; rimedio legale

**lekar** *m* medico *m; brodski* ~ medico di bordo; ~ *opšte prakse* medico di base; ~ *zdravstvene službe* medico di servizio salutario; *sudski* ~ medico legale

**lekarski** *adj* da medico; dei medici; medico, ~ *hirurški zahvati* interventi chirurgici; *~ska pomoć* soccorso medico; *nepružanje ~ske pomoći* omissione di soccorso medico

**lekaža** *f* colaggio *m*

**lenjinizam** *m* leninismo *m*

**leš** *m* cadavere *m; nezakonita upotreba ~ša* uso illegittimo di cadavere; *povreda ~ša* vilipendio di cadavere; *sakrivanje ~ša* occultamento di cadavere; *skrnavljenje ~ša* profanazione del cadavere; *uništenje ~ša* distruzione del cadavere

**let** *m* volo *m; čarter* ~ volo sotto contratto di noleggio; volo a domanda; ~ *bez sletanja* volo senza scalo; *prekookeanski* ~ volo transoceanico; *probni* ~ volo di prova; *redovni linijski* ~ volo di linea; *tranzitni* ~ sorvolo *m* in transito; *u uslovima ~ta* in condizione di volo; *uhvatiti u ~tu* cogliere al volo

**letak** *m* volantino *m*; *izborni* ~ volantino elettorale; *reklamni* ~ volantino pubblicitario

**leteći** *adj* volante; volatile; ~ *dug* debito fluttuante; ~ *odred (policije)* squadra volante di polizia

**levica** *f* sinistra *f*; *krajnja* ~ estrema sinistra

**lex fori** *(lat)* fuori legge

**lex loci contracti** *(zakon države gde je ugovor zaključen)* legge di luogo di contratto

**lex loci delicti comissi** *(zakon zemlje u kojoj je izvršen zločin)* legge di luogo di delitto consumato

**ležarina** *f* magazzinaggio *m*; spese *f pl* di giacenza

**liberalizacija** *f* liberalizzazione *f*; *integralna* ~ liberalizzazione integrale, ~ *cena* liberalizzazione dei prezzi; ~ *robne razmene* liberalizzazione degli scambi; ~ *trgovine* liberalizzazione del commercio

**liberalizam** *m* liberalismo *m; privredni* ~ liberalismo economico

**lice** *m* persona *f*; faccia *f; akreditovano* ~ persona accreditata; *buduće* ~ persona futura; *fizičko* ~ persona fisica; *izdržavano* ~ persona a carico;

*javno pravno* ~ persona giuridica di diritto pubblico; *lica oba pola* persone di ambedue i sessi; ~ *bez državljanstva* apolide *m;* ~ *koje privređuje* persona attiva; ~ *mesta* luogo *m;* ~ *osuđivano više puta* persona con molteplice condanna; ~ *pod starateljstvom* persona sotto tutela; ~ *sa više državljanstava* persona con duplice nazionalità; ~ *već osuđivano* individuo già condannato; *maloletno* ~ persona minorenne; *na licu mesta* sul luogo; sul posto; *neovlašćeno* ~ persona non autorizzata; *nepoželjno* ~ persona non grata; *nestalo* ~ persona sparita; *odgovorno* ~ persona responsabile; *odgovorno* ~ *u preduzeću* responsabile d'impresa; *podozrivo* ~ persona sospetta; *pomilovano* ~ persona graziata; *poverljivo* ~ persona di fiducia; *pravno* ~ persona giuridica; *privatno* ~ persona privata; *raseljeno* ~ espatriato *m;* profugo *m; sumnjivo* ~ persona equivoca; *treće* ~ terzo *m;* persona terza; *vojno* ~ militare *m*; *zainteresovano* ~ persona interessata

**licenca** *f* licenza *f*; *davanje ~ce* concessione di licenza; *industrijska* ~ licenza industriale; *isključiva* ~ licenza esclusiva; ~ *za proizvodnju* licenza di fabbricazione; ~ *za upotrebu* licenza d'uso; *ograničena* ~ licenza ristretta; *prinudna* ~ licenza obbligatoria; *trgovačka* ~ licenza di commercio; *ugovorna* ~ licenza contrattuale

**licitacija** *f* asta *f*; licitazione *f; dobrovoljna* ~ asta volontaria; *javna* ~ asta pubblica; *~ona cena* prezzo *m* d'incanto; *~ona dvorana* sala *f* delle vendite all'asta; *~oni kupac* acquirente *m* deliberatorio; *objaviti ~ju* bandire un'asta; *oglas o javnoj ~ji* avviso *m* di asta pubblica; *prinudna javna* ~ asta forzosa; *privatna* ~ licitazione privata; *sudska* ~ asta giudiziaria

**ličan** *adj* personale; *~na dobra* beni personali; *~ni dug* onere personale; *~ni podaci* connotati; *~ni posao* affare personale; *~ni porez* imposta personale; *~na prava* diritti personali

**lično** *adv* personalmente; di persona

**ličnost** *f* personalità *f*; *moralna* ~ personalità morale; ~ *države* personalità dello stato; *ljudska* ~ persona umana; *poverljiva* ~ persona di confidenza; *pravna* ~ *u međunarodnom pravu* persona giuridica di diritto internazionale

**liga** *f* lega *f*; *Arapska L*~ Lega Araba; ~ *naroda* Società *f* delle Nazioni

**likvidacija** *f* liquidazione *f*; *biti u ~ji* essere in liquidazione; *dobrovoljna* ~ liquidazione volontaria; ~ *poslova* liquidazione degli affari; ~ *prava* liquidazione dei diritti; ~ *računa* liquidazione di una fattura; ~ *štete* liquidazione dei danni; ~ *troškova* liquidazione delle spese; *paušalna* ~ liquidazione forfetaria; *prinudna* ~ liquidazione forzata (forzosa; coatta), *pristupiti ~ji* entrare in liquidazione; procedere alla liquidazione; *sudska* ~ liquidazione giudiziaria; liquidazione giudiziale; *troškovi ~je* spese di liquidazione

**likvidan** *adj* liquido; *~na aktiva* attivo liquido

**likvidator** *m* liquidatore *m;* ~ *društva* liquidatore di società; *sudski* ~ liquidatore giudiziario

**likvidirati** *v* liquidare; ~ *posao* liquidare un affare; ~ *preduzeće* liquidare un'azienda (una società); ~ *račun* liquidare un conto; ~ *troškove* liquidare le spese

**likvidnost** *f* liquidità *f; bankarska* ~ liquidità bancaria; *blagajnička* ~ liquidità di cassa; *dugoročna* ~ liquidità a lunga scadenza; *kratkoročna* ~ liquidità a breve scadenza; ~ *duga* liquidità di un debito; *promptna* ~ liquidità a vista

**limit** *m* limite *m;* ~ *kredita* limite del credito; ~ *oporezivanja* limite di tassazione; ~ *opterećenja* limite di carico, ~ *poreske osnovice* limite di imposizione; ~ *vrednosti* limite di valore; *maksimalni* ~ limite massimo; *preći* ~ superare il limite

**linč** *m* linciaggio *m*

**linčovati** *v* linciare

**linearan** *adj* lineare; *~no programiranje* programmazione *f* lineare

**linija** *f* linea *f*; *avionska poštanska* ~ aerolinea postale; *carinska* ~ linea doganale; *demarkaciona* ~ linea di demarcazione; *građevinska* ~ allineamento *m*; *granična* ~ linea di confine; *kreditna* ~ linea di credito; *međunarodna vazduhoplovna* ~ aerolinea internazionale; *muška* ~ linea maschile; *osloboditi ~ju* liberare la linea; *osnovna* ~ linea fondamentale; *parobrodska* ~ linea di navigazione a vapore; *partijska* ~ linea di partito; *prava* ~ linea diritta; *prava silazna* ~ linea diritta discendente; *prava uzlazna* ~ linea diritta ascendente; *prekomorska vazduhoplovna* ~ linea aerea d'oltremare; *silazna* ~ linea discendente; *srodnička* ~ linea di parentela; *telefonska* ~ linea telefonica; *telegrafska* ~ linea telegrafica; *unutrašnja carinska* ~ linea doganale interiore; *uzlazna* ~ linea ascendente; *vazduhoplovna* ~ linea aerea; aerolinea

**linijski** *adj* lineare; ~ *brod* nave di linea

**lisice** *f pl* ceppi *m pl* alle mani; manette *f pl; staviti* ~ ammanettare; mettere le manette

**list** *m* foglia *f (bot);* foglio *m (papira); bolesnički* ~ foglio di malattie; *čist zdravstveni* ~ patente di sanità netta; *garantni* ~ bollettino di garanzia; foglio di garanzia; *izlazni* ~ foglio d'uscita; *kuponski* ~ foglio di coupon; foglio di tagliando; *oglasni* ~ foglio d'avviso; *otpremni* ~ bolletta di consegna; *popisni* ~ foglio di censimento; *popisni* ~ *označen slovom a* foglio di consistenza contrassegnato dalla lettera a; *prijavni* ~ foglio di notifica; scheda d'iscrizione; *putni* ~ *za strance* passaporto *m* per stranieri; *rodni* ~ certificato *m* di nascita; *skladišni* ~ fede di deposito; *službeni* ~ bollettino *m* ufficiale; gazzetta *f* ufficiale; *sprovodni* ~ bollettino di spedizione; *teretni* ~ *označen slovom b* foglio degli aggravi contrassegnato dalla lettera b; *tovarni* ~ lettera *f* di vettura; *ulazni* ~ foglio d'entrata; *vazdušni tovarni* ~ lettera di vettura aerea; *vlasnički* ~ foglio di proprietà; *vlasnički* ~ *označen slovom c* foglio della proprietà contrassegnato dalla lettera c; *zdravstveni* ~ patente *f* di sanità; patente sanitaria



**lista** *f (vidi i spisak)* lista *f*; *civilna* ~ lista civile; *crna* ~ lista nera (delle persone sospette); *izborna* ~ lista elettorale; *izborna* ~ *sa više kandidata* lista plurinominale; *jedinstvena* ~ lista unica; *kandidaciona* ~ lista di candidati; ~ *prisutnih* lista di presenti; ~ *putnika* lista viaggiatori; *podneti kandidacionu ~tu* presentare la lista di candidati

**listić** *m* scheda *f*; bollettino *m*; *glasački* ~ scheda elettorale; *nevažeći glasački* ~ scheda elettorale nulla; *osporavani* ~ scheda contestata; *prazan* ~ scheda bianca

**lišavanje** *n* privazione *f*, ~ *građanskih prava* privazione di diritti civili; ~ *čina* degradazione *f*; ~ *roditeljskog prava* decadenza della patria potestà; ~ *slobode* privazione della libertà

**lišen** *adj* privo; privato; *biti* ~ *prava* essere privo d'un diritto; ~ *slobode* (*privremeno*) fermato

**lišenje** *n* privazione *f*; ~ *čina* degradazione *f*; ~ *državljanstva* privazione della cittadinanza; ~ *građanskih prava* privazione di diritti civili; ~ *lične slobode* privazione della libertà personale; ~ *nasleđa* diseredazione *f*; ~ *penzije* privazione della pensione; ~ *prava* privazione del diritto; ~ *prava na nužni deo* esclusione dal diritto alla quota del patrimonio ereditario; ~ *slobode* privazione della libertà; ~ *vlasništva* privazione della proprietà; *potpuno* ~ *poslovne sposobnosti* interdizione

**lišiti** *v (i lišavati)* privare (di); spogliare (di); ~ *nekoga nečega* privare qcn di qcs; ~ *nekoga prava glasa* privare qcn del diritto di voto; ~ *nasledstva* diseredare; ~ *obaveze* esonerare da un obbligo; liberare da un obbligo; ~ *slobode* privare della libertà

**literatura** *f* letteratura *f*; *pravna* ~ letteratura giuridica

**litispendencija** *f* litispendenza *f*; *prigovor ~je* eccezione *f* di litispendenza

**lobotomija** *f* lobotomia *f*

**logor** *m* campo *m*; *izbeglički* ~ campo di profughi, *koncentracioni* ~ campo di concentramento; *sabirni* ~ campo di raccolta

**lokaut** *m* lock-out *m*; *preduzeti* ~ applicare il lock-out

**lom** *m* rottura *f*

**lombardovati** *v* prestare su pegno

**lopov** *m* ladro *m*; *hotelski* ~ topo d'albergo; *profesionalni* ~ ladro di professione (matricolato)

**lov** *m* caccia *f*; ~ *sa hajkačima* battuta di caccia; ~ *po tragu* caccia alla cerca; „~ *na veštice*" caccia alle streghe; ~ *za vreme lovostaja* caccia in periodo di chiusura; *pravo na* ~ diritto di caccia; *zabranjeni* ~ caccia proibita

**lovište** *n* territorio *m* di caccia, luogo *m* di caccia; riserva *f* di caccia

**lovokradica** *m* cacciatore *m* di frodo

**lovostaj** *m* tempo *m* della caccia proibita

**loz** *m* biglietto *m* di lotteria

**loza** *f* vite *f (bot);* stirpe *f* (*koleno); muška (očeva)* ~ stirpe paterna; *ženska (majčina)* ~ stirpe materna

**lozinka** *f* motto *m*; slogan *m*

**lucida intervalla** *(lat)* lucidi intervalli

**lucrum cessans** *(izmakla dobit)* lucro cessante

**lučki** *adj* di (del) porto; portuale; ~ *kapetan* comandante del porto; *~ka kapetanija* capitaneria di porto; *~ka oprema* impianto portuale; ~ *pilot* pilota del porto; *~ka policija* polizia di porto; polizia portuale; ~ *promet* traffico (movimento) portuale; ~ *propis* regolamento *m* del porto; ~ *radnik* scaricatore *m* del porto; lavoratore portuale; *~ka tarifa* tariffa portuale; *~ka uprava* amministrazione portuale; *~ke uzanse* usanze portuali; *~ka zona* zona del porto

**luka** *f (vidi i pristanište)* porto *m*; *autonomna* ~ porto autonomo; *carinska* ~ porto doganale; *domaća* ~ porto nazionale; *iskrcajna* ~ porto di sbarco (di scarico); *izlazna* ~ porto d'uscita; *izvozna* ~ porto esportatore; *krajnja* ~ porto capolinea; ~ *dolaska* porto di arrivo; ~ *odredišta* porto di destinazione; porto destino; ~ *po naredbi* porto d'ordine; ~ *pripadnosti* porto di appartenenza; ~ *ukrcaja* porto di carico; porto di caricazione; porto d'imbarco; *morska* ~ porto marittimo; *mrtva (zatvorena)* ~ porto morto; *napustiti ~ku* lasciare il porto; *odredišna* ~ porto di destinazione; *polazna* ~ porto di partenza; *pretovarna* ~ porto di trasbordo; *ratna* ~ porto di guerra, porto militare; *rečna* ~ porto fluviale; *ribarska* ~ porto peschereccio; *slobodna* ~ porto franco; *tovarna* ~ porto di carico; *tranzitna* ~ porto di transito; *trgovačka* ~ porto commerciale; *ukrcajna* ~ porto d'imbarco (di carico); *ulazna* ~ porto d'entrata; *uvozna* ~ porto importatore; *zavičajna* ~ porto d'immatricolazione (di appartenenza)

**lukavstvo** *n* astuzia *f*; furberia *f*; *ratno* ~ astuzia di guerra

**lutrija** *f* lotteria *f*; gioco *m* del lotto; *državna* ~ lotteria nazionale; *izvlačenje ~je* estrazione della lotteria; *~ska srećka* biglietto della lotteria; cartella della lotteria; *privatna* ~ riffa *f*

**luxuria** *(lat) vidi i nehat; svesni nehat* colpa *f* cosciente

# LJ

**ljaga** *f* macchia *f* d'infamia; iordura *f*; *bez ~ge* incontaminato

**ljubav** *f* amore *m*; affeto *m*; *čist račun, duga ~* patti chiari, amici cari; *iz ~vi prema* per amore di; *~ prema bližnjem* amore del prossimo; *~ prema domovini* amor di patria; *majčina ~* amore materno; *prva ~* primo amore; *učiniti nekome nešto iz ~vi* far qcs per fare un piacere a qcn; *voditi ~* fare all'amore

**ljubazan** *adj* gentile; cortese; amabile; affettuoso; *budite ~ni* mi faccia la cortesia di

**ljubazno** *adv* gentilmente

**ljubaznost** *f* gentilezza *f*; cortesia *f*; amabilità *f*

**ljubitelj** *m* amatore *m*; amante *m*; dilettante *m*; *~ muzike* dilettante di musica

**ljubomora** *f* gelosia *f*; *muči ga ~* la gelosia lo tortura

**ljubomoran** *adj* geloso

**ljubopitljiv** *adj* curioso

**ljubopitljivost** *f* curiosità *f*

**ljudeskara** *m* omaccio *m*; omone *m*; omaccione *m*

**ljudi** *m pl* uomini *m pl*; gente *f*; *bilo je mnogo ~* c'era assai gente; *među ljude* mezzo la gente; *velika gomila ~* bagno *m* di folla

**ljudina** *f* omaccio *m*; omone *m*; *(fig)* uomo *m* in gamba; (una) brava persona

**ljudožder** *m* antropofago *m* (*pl* –gi); cannibale *m*

**ljudski** *adj* umano; da uomo; *~ko biće* essere *m* umano; *~ko dostojanstvo* dignità umana; *~ rod* genere *m* umano; umanità *f*; *~ko telo* corpo umano; *nedozvoljeno presađivanje delova ~kog tela* illeciti trapianti di parti del corpo umano

**ljudskost** *f* umanità *f*; sentimento *m* umano

**ljudstvo** *n* (*čovečanstvo*) umanità *f*; genere *m* umano; (*mnogo ljudi*) gente *f*; uomini *m pl*

**ljut** *adj* (*gnevan*) adirato; rabbioso; arrabbiato; *~ kao ris* rabbioso come un cane; (*žestok*) acerbo; piccante; pungente; forte; *~ta bitka* battaglia *f* accanita; *~ti neprijatelj* nemico *m* acerrimo; *~ta rakija* acquavite forte; *~ta rana* ferita *f* grave; *~ta zima* freddo *m* intenso

**ljutina** *f* acerbità *f*; agrezza *f*; collera *f*

**ljutit** *adj* (ad)irato; irritato; seccato

**ljutiti** *v* arrabbiare; adirare; far andare in collera; **~ se** arrabbiarsi; adirarsi; montare in collera; *~ se na nekoga* avercela con qcn; prendersela con qcn; adirarsi con qcn

**ljutito** *adv* rabbiosamente, con irritazione; con stizza

**ljutitost** *f* collera *f*; ira *f*; rabbia *f*; stizza *f*

**ljutnja** *f* rabbia *f*; stizza *f*

**ljuto** *adv* acerbamente; fortemente; gravemente; amaramente; con accanimento

# M

**maćeha** *f* matrigna *f*

**magacin** *m* magazzino *m*; *carinski ~* magazzino doganale; *dobro snabdeven ~* magazzino ben fornito; *javni ~* magazzini generali; *~ potrošnog materijala* magazzino di consumo

**magacioner** *m* magazziniere *m*

**magistar** *m* magister *(lat)*; *~ prava* studioso *m* di problemi giuridici; giurista *m*

**mahinacija** *f* macchinamento *m*; macchinazione *f*; manovra *f*; *berzanske ~je* manovre di Borsa; *izborne ~je* manovre elettorali; *monetarna ~* manovra monetaria; *prevarna ~* manovra fraudolenta; *tajne ~je* manovre segrete

**majorat** *m* maggioranza *f*

**makijavelizam** *m* machiavellismo *m*

**makler** *m vidi mešetar*

**makleraža** *f* senseria *f*; mediazione *f*

**maksima** *f* massima *f*; *eventualna ~* massima eventuale; *inkviziciona ~* principio *m* d'inquisizione; *pravna ~* massima legale

**maksimum** *m* massimo *m*; *~ osiguranja* massimo d'assicurazione; *~ zemljišne svojine* proprietà agraria massima

**malograđanin** *m* piccolo *m* borghese; borghesuccio *m*

**malograđanština** *f* piccola *f* borghesia

**maloletan** *adj* minorenne

**maloletnik** *m* minorenne *m* e *f*

**maloletstvo** *n* minorità *f*; età *f* minore

**maloprodaja** *f* vendita *f* al minuto

**mana** *f* vizio *m*; difetto *m*; *formalna ~* vizio di forma; *~ građenja* difetto di costruzione; *~ stoke* vizio di bestiame; *~ u postupku* difetto di procedura; *~ volje* vizio di volontà; *osnovna ~* difetto radicale; *otkloniti ~nu* sanare un vizio; *prividna ~* vizio apparente; *redhibitorna ~* vizio redibitorio; *skrivena ~* vizio nascosto (occulto); difetto latente; *ukloniti ~nu* sanare un vizio; *vidljiva ~* difetto visibile

**mandat** *m* mandato *m*; *imperativni (vezani) ~* mandato imperativo; *izborni ~* mandato elettorale; *poslanički ~* mandato parlamentare; *poveriti ~* affidare un mandato; *specijalni ~* mandato speciale; *zakonski ~* mandato legale

**mandatar** *m* mandante *m*

**mandatni** *adj* monitorio; *~na kazna* oblazione *f* monitoria; *~ postupak* procedura monitoria; *~na tužba* azione monitoria

**manifest** *m* manifesto *m*; *Komunistički ~* Manifesto dei Comunisti; *objaviti ~* pubblicare un manifesto

**manifestacija** *f* manifestazione *f*; dimostrazione *f*; *javna ~* manifestazione pubblica; *zabrana učešća na ~ma* divieto di partecipazione alle manifestazioni

**manija** *f* mania *f*; *~ gonjenja* mania di persecuzione

**manjak** *m* ammanco *m*; *imati ~* patire un ammanco; *~ u kasi* ammanco di cassa; *~ u težini* ammanco di peso; *podmiriti ~* colmare un ammanco

**manjina** *f* minoranza *f*; *biti u ~ni* essere in minoranza; *etnička ~* minoranza etnica; *lingvistička ~* minoranza linguistica; *~ deoničara* minoranza azionaria (delle azioni); *~ glasova* minoranza di voci; *nacionalna ~* minoranza nazionale; *parlamentarna ~* minoranza parlamentare

**manjinski** *adj* minoritario

**„marica"** *f (zatvorenička kola)* (vettura *f* per i carcerati) furgone *m* cellulare

**marka** *f* marca *f*; *fabrička ~* marca di fabbrica; *finska ~* marco finlandese; *kontrolna ~* marca di controllo; *nemačka ~* marco tedesco; *poništena ~* francobollo timbrato; francobollo usato; *obračunska ~* marco di compensazione; *poništiti ~ku* timbrare il francobollo; *poreska ~* marca fiscale; *poštanska ~* francobollo *m*; *taksena ~* marca da bollo; *trgovačka ~* marca di commercio; *turistička ~* marco turistico

**markiranje** *n* marcatura *f*; *~ (obeležavanje) cena* marcatura dei prezzi

**marksista** *m* marxista *m*

**marksistički** *adj* marxista

**marksizam** *m* marxismo *m*

**maroder** *m* saccheggiatore *m*; predatore *m*; predone *m*

**maroderstvo** *n* preda *f* di guerra; sottrazione *f* abusiva di cose appartenenti ai morti e feriti sui campi di battaglia

**marža** *f* margine *m*; *grosistička* ~ margine del grossista; *malotrgovinska* ~ margine del commercio al minuto; ~ *dobiti* margine di utile; ~ *tolerancije* margine di tolleranza; ~ *u ceni* margine di prezzo; ~ *za prodaju na malo* margine del dettagliante; ~ *zarade* margine di guadagno; *menjačka* ~ margine dell'agente di cambio; *najviša* ~ margine massimo; *posrednička* ~ margine del mediatore; *preferencijalna* ~ margine di preferenza; *prioritetna* ~ margine di preferenza; *profitna* ~ margine di profitto; *trgovačka* ~ margine del commercio; *ukupna trgovinska* ~ margine commerciale globale

**masa** *f* massa *f*; *aktivna* ~ massa attiva; *deobna* ~ massa di ripartizione; massa da ripartire; *dugovna* ~ massa debitrice (dei debitori); *imovinska* ~ massa dei beni; ~ *dobara* massa dei beni; ~ *pokrića* massa di copertura; ~ *za deobu* massa da ripartire; *nasledna* ~ massa ereditaria; *novčana* ~ massa monetaria; *opšta* ~ massa generale; *ostavinska* ~ massa ereditaria; *pasivna* ~ massa passiva; *posebna* ~ massa speciale; *preostala* ~ massa restante; *pretpostavljena* ~ massa ipotetica; *radna* ~ massa lavoratrice; *stečajna* ~ massa fallimentare (di fallimento)

**materijal** *m* materiale *m; dokazni* ~ materiale probatorio; reperto giudiziale; *građevinski* ~ materiale da costruzione; *električni* ~ materiale elettrico; *izolacioni* ~ materiale isolante; *kancelarijski* ~ materiale d'ufficio; *loš* ~ materiale scadente; *neophodni* ~ materiale ricercato; *propagandni* ~ materiale pubblicitario; *ratni* ~ materiale bellico; *sirovi* ~ materiale greggio; *zaštitni* ~ materiale prottetivo

**materijalan** *adj* materiale; *~na činjenica* fatto materiale; *~ni delikt* reato materiale; *~na istina* verità sostanziale; verità reale; *~na odgovornost* responsabilità materiale; *~no pravo* diritto materiale; *~na šteta* danno materiale; *~na tužba* causa materiale

**materijalizam** *m* materialismo *m*; *dijalektički* ~ materialismo dialettico; *istorijski* ~ materialismo storico

**materinstvo** *n* maternità *f*

**materoubica** *m* matricida *m*

**materoubistvo** *n* matricidio *m*

**mati** *f* madre *f*; *pomajka* madre adottiva

**matica** *f (registar)* registro *m; M~ srpska* Società letteraria serba

**matičar** *m* ufficiale *m* dello stato civile; ufficiale di matricola

**matrijarhat** *m* matriarcato *m*

**matura** *f (ispit zrelosti)* esame *m* di maturità; *mala* ~ licenza *f* ginnasiale

**medicina** *f* medicina *f*; ~ *rada* medicina del lavoro; *preventivna* ~ medicina preventiva; *socijalna* ~ medicina sociale; *sudska* ~ medicina legale

**međa** *f* confine *m*; limite *m*; *obnova* ~ rinnovazione *f* dei confini

**međaš** *m* linea *f* di confine; *kamen* ~ pietra *f* terminale; pietra di confine

**međudržavni** *adj* interstatale

**međunarodni** *adj* internazionale; ~ *biro rada* ufficio di lavoro internazionale; *M~ Crveni krst* Croce rossa internazionale; *~na izložba* esposizione internazionale; *M~ krivični sud* Tribunale Penale Internazionale; *~ne oružane snage* forze armate internazionali; *~na pravna pomoć* assistenza legale internazionale; ~ *pravni poslovi* negozi giuridici internazionali; *~no pravo* diritto internazionale; *~no radno pravo* diritto internazionale di lavoro; *~no ratno pravo* diritto internazionale di guerra; ~ *sajam* fiera internazionale; ~ *spor* controversia internazionale; *M~ sud pravde* Corte di Giustizia Internazionale; ~ *trgovački ugovori* trattati di commercio internazionali; *~na učtivost* cortesia internazionale

**međupresuda** *f* sentenza *f* interlocutoria

**međusaveznički** *adj* interalleato

**međuvlada(vina)** *f* interregno *m*

**međuzavisnost** *f* interdipendenza *f*

**mehanizam** *m* meccanismo *m*; ~ *cena* meccanismo dei prezzi; *obračunski* ~ meccanismo di compensazione

**mekler:a** *f* senseria *f*; mediazione *f*

**melanholija** *f* malinconia *f*

**melez** *m* meticcio *m*; mulatto *m*

**melioracija** *f* bonifica *f*; miglioramento *m*; ~ *zemljišta* bonifica di terreno

**memorandum** *m* memorandum *m*; carta *f* intestata

**menica** *f* cambiale *f*; *akceptirana* ~ cambiale accettata; *aktivna* ~ cambiale attiva; *avalirana* ~ cambiale avallata; *avalirati ~cu* avallare una cambiale; *bankarska* ~ cambiale bancaria; *blanko* ~ cambiale in bianco; *cirkularna* ~ cambiale in circolazione; *datirana* ~ cambiale a data fissa; *deplasirana* ~ cambiale spostata; *devizna* ~ cambiale in divise; cambiale sull'estero; *diskontna* ~ cambiale allo sconto; *dokumentarna* ~ cambiale documentata; effetto documentato; *domaća* ~ cambiale sull'interno; *domicilirana* ~ cambiale domiciliata (su piazza); *dospela* ~ cambiale scaduta; *druga* ~ seconda di cambio; *eskontna* ~ cambiale allo sconto; effetto bancabile; *eskontovana* ~ cambiale scontata; *falsifikovana* ~ cambiale falsificata; *fiktivna* ~ cambiale fittizia; cambiale all'aria; *finansijska* ~ cambiale finanziaria; *fingirana* ~ cambiale simulata; *hipotekarna* ~ cambiale ipotecaria; *inostrana* ~ cambiale sull'estero; *iskupiti ~cu* onorare una cambiale; *isplatiti ~cu* pagare (estinguere) una cambiale; *izdati ~cu* emettere una cambiale; *komisiona* ~ cambiale di commissione; *korisnik ~ce* beneficiario della cambiale; *kratkoročna* ~ cambiale a breve scadenza; *kreditna* ~ cambiale finanziaria; *lažna* ~ cambiale falsa; *lokalna* ~ effetto su piazza; ~ *a saldo* cambiale „per saldo"; ~ *državne blagajne* cambiale del Tesoro; ~ *efekata* portafoglio *m* di effetti; ~ *koja dospeva* effetto in sofferenza; ~ *koja se može utužiti* effetto negoziabile; ~ *na mesto* cambiale sul posto; *~ce na naplatu* effetti all'incasso; ~ *na određeni dan* cambiale pagabile a data determinata; ~ *na određeno vreme od izdavanja* cambiale a certo tempo data; ~ *na određeno vreme po viđenju* cambiale a certo tempo vista; ~ *plativa u ratama* cambiale di pagamento rateale; ~ *plativa u stranom novcu* cambiale pagabile in valuta estera; ~ *plativa van mesta izdanja* effetto fuori piazza; ~ *po viđenju* cambiale a vista; ~ *sa dugim dospećem* cambiale a lunga scadenza;~ *sa kratkim dospećem* cambiale a breve scadenza; ~ *sa određenim datumom* cambiale a data fissa; ~ *sa proteklim rokom* cambiale a termine scaduto; ~ *sa utvrđenim dospećem* cambiale a scadenza fissa; *~ce u toku dospeća* effetti a scadenza; *~ce za produženje roka* effetti per rinnovo; ~ *u prometu* cambiale in circolazione; *naplativa* ~ cambiale da incassare (da riscuotere); *nedovoljno taksirana* ~ cambiale insufficientemente bollata; *neisplaćena* ~ cambiale insoluta (non onorata); *nenaplaćena* ~ cambiale non pagata; cambiale insoluta; *neplaćena* ~ effetto insoluto; *nepokrivena* ~ effetto scoperto; *neprenosiva* ~ cambiale non negoziabile; *obnoviti ~cu* rinnovare una cambiale; *odbijena* ~ effetto respinto; *opozvati ~cu* richiamare una cambiale; *pasivna* ~ cambiale passiva; *pasivne ~ce* effetti passivi; *plaćena* ~ cambiale quietanzata; *plasirati ~cu* collocare una cambiale; *plative ~ce* effetti da pagare; *podrumska* ~ cambiale all'aria; *povratna* ~ cambiale di ritorno; *povući ~cu* ritirare una cambiale; *prejudicirana* ~ cambiale pregiudicata; *primiti ~cu* accettare una cambiale; *prividna* ~ cambiale fittizia; *privremena* ~ cambiale provvisoria; *preneti ~cu* girare una cambiale; *primljena* ~ cambiale accettata; *prodati ~cu* negoziare una cambiale; *protestna* ~ effetto protestabile; *protestovana* ~ cambiale protestata; effetto protestato; *protestvovati ~cu* protestare una cambiale; *prva* ~ prima di cambio; cambiale primaria; *reeskontna* ~ cambiale riscontabile; *regresna* ~ cambiale di rivalsa; *rekta* ~ cambiale non all'ordine; *retroaktivna* ~ effetto retroattivo; *ročna* ~ cambiale a termine; *solo* ~ pagherò cambiario; *sopstvena* ~ cambiale propria; *strana* ~ cambiale sull'estero; *terminska* ~ effetto a termine; *treća* ~ cambiale terza; *trgovačka* ~ (*robna* ~) cambiale commerciale; *trgovačke ~ce* effetti commerciali; *uslužna* ~ cambiale di compiacenza; cambiale di favore; *vučena* ~ cambiale tratta; *vući ~cu* trarre una cambiale; *zaštititi ~cu* proteggere una cambiale



**menični** *adj* cambiario; *~no delo* atto cambiario; ~ *dug* debito cambiario; ~ *dužnik* debitore cambiario; *~no jemstvo* sicurezza cambiaria; *~na kaucija* cauzione cambiaria; *~na obligacija* obbligazione cambiaria; ~ *paritet* parità cambiaria; *~na parnica* causa cambiaria; ~ *portfelj* portafoglio cambiario; ~ *posao* affare cambiario; ~ *postupak* procedura cambiaria; *~no pravo* diritto cambiario; ~ *prenos* girata cambiaria; ~ *produžetak* prolungamento della cambiale; ~ *protest* protesto cambiario; ~ *sud* giudizio cambiario; *~na tužba* azione (petizione) cambiaria; ~ *zakon* legge cambiaria

**menjač** *m* cambiavalute *m;* agente di cambio; cambiamonete m

**menjačnica** *f* ufficio *m* cambio valute; agenzia *f* di cambio

**menjanje** *n* cambio *m*; cambiamento *m*; ~ *brzine* cambio di velocità; ~ *granice* modificazione di confine; ~ *novca* cambio; ~ *statuta* modificazione dello statuto; ~ *ugovora* modificazione del contratto

**menjati** *v* cambiare; modificare; ~ *uslove* modificare le condizione; ~ *zakonom* modificare per la legge

**mera** *f* misura *f*, provvedimento *m*; *administrativna* ~ misura amministrativa; provvedimento amministrativo; *antiinflaciona* ~ provvedimento antinflazionistico; *arbitražna* ~ misura arbitrale; provvedimento arbitrario; *decimalna* ~ misura decimale; *disciplinska* ~ misura (provvedimento) disciplinare; *diskreciona* ~ misura (provvedimento) discrezionale; *diskriminatorna* ~ misura discriminatoria; *drastična* ~ misura drastica; *dužinska* ~ misura di lunghezza; *efikasna* ~ provvedimento efficace; *ekonomska* ~ misura di economia; *hitna* ~ misura (provvedimento) d'urgenza; *istražna* ~ misura istruttoria; *izuzetna* ~ misura (provvedimento) eccezionale; misura d'eccezione; *karantinska* ~ misura di quarantena; *kaznena* ~ misura penale; *konačna* ~ provvedimento definitivo; *kontrolna* ~ misura di controllo; *krivična* ~ misura punitiva; ~ *bezbednosti* misura di sicurezza; ~ *blokade* misura di bloccaggio; ~ *bojkota* misura di boicottaggio; ~ *izvršenja* misura d'esecuzione; ~ *nadzora* misura di controllo; ~ *odmazde* misura di rappresaglia; ~ *opreza* misura precauzionale; ~ *pojačanog nadzora* misura di sicurezza intensificata; ~ *predostrožnosti* misura precauzionale; ~ *sigurnosti* misura di sicurezza; ~ *štednje* misura di risparmio; ~ *za primenu* misura d'applicazione; ~ *vlasti* prov-

vedimento dell'autorità; *nepriklađna* ~ provvedimento inadeguato; *nužna* ~ misura necessaria; *odbrambena* ~ misura di difesa; *oštra* ~ misura di rigore; *po ~ri* a misura; *policijska* ~ misura di polizia; provvedimento di polizia; *povlašćena* ~ misura preferenziale; *preći ~ru* oltrepassare la misura; *preduzeti ~re* prendere le misure; *preduzeti sve potrebne ~re* prendere tutte le misure necessarie; *preko ~re* oltre misura; *prelazna* ~ misura transitoria; misura provvisoria; *preventivna* ~ misura preventiva; misura di prevenzione; *pribeći drastičnim ~ma* ricorrere a misure drastiche; *prinudna* ~ misura coattiva; misura coercitiva; *prisilna* ~ misura di forza; *privredna* ~ misura di economia; *privremena* ~ misura provvisoria; provvedimento transitorio; *prolazna* ~ provvedimento transitorio; *radikalna* ~ misura radicale; *ratna* ~ misura di guerra; *reorganizaciona* ~ misura di riorganizzazione; *represivna* ~ misura repressiva; *restriktivna* ~ misura restrittiva; *samovoljna* ~ misura arbitraria; provvedimento arbitrario; *stroga* ~ misura di rigore; *tarifna* ~ misura tariffaria; *u uobičajenoj ~ri* nella solita misura; *ukinuti (neku) ~ru* levare una misura; *vanredna* ~ provvedimento eccezionale; *vaspitna* ~ misura educativa; misura d'educazione; *vladina* ~ provvedimento governativo; *zakonodavna* ~ provvedimento legislativo; *zaštitna* ~ misura di protezione (di salvaguardia); *zdravstvena* ~ misura sanitaria

**merenje** *n* misurazione *f*; ~ *težine* pesatura *f*

**merilo** *n* criterio *m*; misuratore *m*; ~ *vrednosti* barometro di valore

**meriti** *v* misurare; ~ *težinu* pesare

**meritoran** *adj* competente; meritorio; *~na odluka* decisione *f* meritoria; giudizio *m* di merito

**merkantilan** *adj* mercantile

**merkantilizam** *m* mercantilismo *m*

**mesni** *adj* locale; *~na nadležnost* competenza *f* per territorio; ~ *običaji* usanze di luogo; ~ *odbor* comitato *m* locale; *~na zajednica* comunità *f* locale; comunità d'abitato

**mesto** *n* luogo *m*; posto *m*; *biračko* ~ sede elettorale; *boravišno* ~ luogo di soggiorno; *budžetsko* ~ luogo di bilancio; *devizno* ~ ufficio cambi; *glasačko* ~ posto di voto; *izaći na lice ~ta* recarsi sul luogo; *javno* ~ luogo pubblico; ~ *boravka* luogo di soggiorno; ~ *hapšenja* luogo dell'arresto; ~ *isporuke* luogo di consegna; ~ *ispunjenja* luogo di adempimento; ~ *ispunjenja ugovora* luogo di adempimento del contratto; ~ *istovara* luogo di scarico; ~ *izdanja* luogo d'emissione; ~ *izvršenja krivičnog dela* luogo d'infrazione; ~ *nastanjenja* luogo di residenza; ~ *plaćanja* luogo di pagamento; ~ *porekla* luogo di origine (di provenienza); ~ *prebivanja* luogo di dimora; ~ *predmeta spora* luogo di contenzione; ~ *preuzimanja robe* luogo di presa della merce; ~ *pristupačno javnosti* luogo aperto al pubblico; ~ *proizvodnje* luogo di produzione; ~ *proslave* luogo di festa; ~ *pružanja usluga* luogo della prestazione; ~ *registrovanja* luogo di registrazione; luogo d'immatricolazione; ~ *rođenja* luogo di nascita; ~ *sidrenja* posto di ancoraggio; ~ *sklapanja ugovora* luogo di conclusione del contratto; ~ *snabdevanja* posto di rifornimetno; ~ *stanovanja* luogo di residenza; ~ *ugovaranja* luogo di stipulazione; ~ *ukrcaja* luogo d'imbarco; ~ *upisa* luogo d'iscrizione (d'immatricolazione); ~ *utovara* luogo di caricazione; ~ *za parkiranje* posto di parcheggio; parcheggio *m*; ~ *zaključenja ugovora* luogo di conclusione (stipulazione) del contratto; ~ *zaposlenja* luogo di lavoro; posto di lavoro; ~ *zločina* luogo del reato (delitto); *na javnom ~tu* nel luogo pubblico; *na ~tu* sul posto; *obračunsko (klirinško)* ~ camera di compensazione; *odredišno* ~ luogo di destinazione; località di destinazione; *oglasiti* ~ *upražnjenim* dichiarare un posto vacante; *otići na* ~ *izvršenja krivičnog dela (na lice mesta)* fare una visita sul luogo; *počasno* ~ posto d'onore; *pogranično* ~ località confinante; *poverljivo* ~ posto di confidenza; *prazno* ~ posto (sede) vacante; *radno* ~ luogo (punto) di lavoro; *rezervisano* ~ posto riservato; *rukovodeće* ~ posto direttivo; *službeničko* ~ posto di funzionario; *upražnjeno* ~ posto vacante; *uputno* ~ luogo di destinazione; *van ~ta* fuori luogo; *zakonito* ~ *boravka* domicilio legale; residenza legale; *zauzimati* ~ coprire il posto, occupare un posto; prendere posto; *zavičajno* ~ luogo di origine; comune d'origine, *zborno* ~ luogo di riunione; luogo di raduno

**mešanje** *n* intervento *m*; ingerenza *f*; *dobrovoljno* ~ intervento volontario; *glavno* ~ intervento principale; ~ *na zahtev stranke* intervento su istanza di parte; ~ *na zahtev sudije* intervento per ordine del giudice; ~ *u parnicu* intervento in causa; *sporedno* ~ intervento accessorio

**mešati se** *v rifl* immischiarsi; ingerirsi

**mešavina** *f* miscela *f*

**mešetar** *m* mediatore *m*; sensale *m*; *berzanski* ~ agente di cambio; ~ *u prometu nekretninama* mediatore di beni

**mešovit** *adj* misto; mescolato; ~ *brak* matrimonio misto; *~ta komisija* commissione mista; *~to osiguranje* assicurazione mista; ~ *postupak* procedimetno misto; *~to stanovništvo* popolazione mista

**metal** *m* metallo *m*; *crni* ~ *li* metalli ferrosi; *dragoceni* ~ metallo prezioso; *lak* ~ metallo leggero; *običan* ~ metallo comune; *obojeni ~li* metalli non ferrosi; *plemeniti* ~ metallo nobile; *sirov* ~ metallo greggio; *težak* ~ metallo pesante

**metalurgija** *f* metallurgia *f*; *crna* ~ siderurgia *f*

**metod** *m* metodo *m*; *bez ~da* senza metodo; *direktan* ~ metodo diretto; *indirektan* ~ metodo indiretto; ~ *amortizacije* metodo d'ammortamento; ~ *bodovanja* metodo di punteggio; ~ *plaćanja* metodo di pagamento; *progresivan* ~ metodo progressivo; *skalarni* ~ metodo scalare



**metropola** *f* metropoli *f*

**migracija** *f* migrazione *f*; *interna* ~ migrazione interna; ~ *kapitala* migrazione di capitale; ~ *seoskog stanovništva u grad* esodo rurale; esodo della campagna; diserzione dalla campagna

**milicija** *f* milizia *f*; polizia *f*; *gradska* ~ polizia urbana; *finansijska* ~ polizia finanziaria; *industrijska* ~ polizia industriale; *istražna* ~ polizia investigativa; *kaznena* ~ polizia penitenziaria; *kriminalistička* ~ polizia della criminologia; *krivična* ~ polizia criminale; polizia penale; *lučka* ~ polizia portuaria; polizia del porto; *narodna* ~ milizia popolare; *pogranična* ~ polizia di frontiera; *potitička* ~ polizia politica; *poreska* ~ polizia tributaria; *rečna* ~ polizia fluviale; *sanitarna* ~ polizia sanitaria; *saobraćajna* ~ polizia stradale; *sudska* ~ polizia giudiziaria; *šumarska* ~ polizia forestale; *tajna* ~ polizia segreta; *vojna* ~ polizia militare; *zatražiti intervenciju ~je* chiedere l'intervento della polizia

**milicioner** *m* agente di polizia; miliziano *m*; milite *m*; poliziotto *m*; *saobraćajni* ~ vigile della circolazione

**minimum** *m* minimo *m*; ~ *egzistencije* minimo di esistenza; ~ *plate* minimo di salario; ~ *sredstava* minimo di mezzi

**ministar** *m* ministro *m*; ~ *bez resora (portfelja)* Ministro senza portafoglio; ~ *finansija* Ministro delle Finanze; Ministro del Bilancio; ~ *inostranih (spoljnih) poslova* Ministro degli Affari Esteri; ~ *pravde* Ministro Guardasigilli; ~ *pravosuđa* Ministro di Grazia e Giustizia; ~ *prosvete* Ministro della Pubblica Istruzione; ~ *rada* Ministro del Lavoro; ~ *spoljne trgovine* Ministro del Commercio Estero; ~ *unutrašnjih poslova* Ministro degli Affari Interni; *opunomoćeni* ~ Ministro plenipotenziario; *prvi* ~ *(premijer)* Primo Ministro (Premier *m*); *savezni* ~ Ministro federale

**ministarstvo** *n* ministero *m*; ~ *finansija* Ministero delle Finanze; Ministero del Tesoro; ~ *građevine* Ministero dei Lavori Pubblici; ~ *industrije* Ministero dell'Industria; ~ *inostranih poslova* Ministero degli Affari Esteri; ~ *javnih poslova* Ministero dei lavori Pubblici; ~ *narodne odbrane* Ministero della Difesa Nazionale; ~ *poljoprivrede i šumarstva* Ministero dell'Agricoltura e Foreste; ~ *pravde* Ministero di Guardasigilli; ~ *pravosuđa* Ministero di Grazia e Giustizia; ~ *prosvete* Ministero della Pubblica Istruzione; ~ *rada* Ministero del Lavoro; ~ *saobraćaja* Ministero delle Comunicazioni; ~ *spoljne trgovine* Ministero del Commercio coll'Estero; ~ *trgovine* Ministero del Commercio; ~ *unutrašnjih poslova* Ministero degli Affari Interni; *prelazno* ~ ministero di transizione; *rekonstruisati* ~ rimaneggiare (rimpastare) il ministero; *ukinuti* ~ sopprimere un Ministero

**minuli** *adj* passato; scorso; ~ *rad* lavoro accumulato

**mir** *m* pace *f*; *javni* ~ *i poredak* ordine e tranquillità interiore; *separatan* ~ pace separata; *svetski* ~ pace mondiale

**miraz** *m* dote *f*, *dati* ~ dotare qcn di qcs; *doneti u* ~ portare in dote; *~na dobra* beni dotali

**mirenje** *n* pacificazione *f*; riconciliazione *f*, ~ *u brakorazvodnim parnicama* tentativo di conciliazione nelle cause per il divorzio; *neuspelo* ~ mancata conciliazione; *obavezno* ~ conciliazione obbligatoria; *pokušaj ~nja* tentativo di conciliazione; *prethodno* ~ preliminare di conciliazione

**miroljubiv** *adj* pacifico; *~iva koegzistencija* coesistenza pacifica

**mirotvorac** *m* mediatore *m* di pace; paciere *m*; pacificatore *m*

**mirovanje** *n* riposo *m*; lo star quiete; quiete *f*; ~ *gonjenja* discontinuità di persecuzione; ~ *postupka* quiescenza del procedimento; ~ *potražnje* quiescenza di domande; ~ *prava* quiescenza del diritto

**mirovati** *v* stare in pace

**mirovni** *adj* di (della) pace; ~ *pregovor* trattiva di conciliazione; ~ *sudija* giudice conciliatore (onorario); ~ *ugovor* trattato di pace; *~no veće* consiglio di conciliazione

**misao** *f* pensiero *m*; idea *f*, *glavna* ~ idea dominante; ~ *vodilja* concetto informatore; *tajna* ~ secondo fine

**misija** *f* missione *f*; *akreditovana* ~ missione accreditata; *diplomatska* ~ missione diplomatica; *poslati u ~ju* inviare in missione; *poverljiva* ~ missione di confidenza; missione di fiducia; *tajna* ~ missione segreta; *trgovačka* ~ missione commerciale

**mišljenje** *n* opinione *f*; pensiero *m*; riflessione *f*, *braniti* ~ difendere una opinione; *imati isto* ~ condividere l'opinione (l'idea); *izraziti svoje* ~ esprimere la propria opinione; ~ *stručnjaka* opinione di specialisti, ~ *(nalaz) veštaka* giudizio peritale; *neodređeno* ~ idea vaga; *nepovoljno* ~ opinione negativa; *obrazloženo* ~ opinione motivata; opinione argomentata; *podržavati* ~ sostenere un'opinione; *povoljno* ~ opinione favorevole; *pravno* ~ consultazione giuridica; opinione giuridica; *promeniti* ~ cambiare l'idea; *različito* ~ opinione divergente

**miting** *m* comizio *m*; *održati* ~ tenere un comizio; *protestni* ~ comizio di protesta

**mito** *n* tangente *f*; bustarella *f*; regalo *m* per corrompere; *dati (primiti)* ~ dare (ricevere, prendere) la bustarella; *davanje ~ta* corruzione at-

# N

**nabavljač** *m* acquirente *m* e *f*; compratore *m*; fornitore *m*

**nacija** *f* nazione *f*; *civilizovana* ~ nazione civile; *najpovlašćenija* ~ nazione più favorita; *Ujedinjene ~je* Nazioni Unite

**nacionalan** *adj* nazionale; *~na ekonomija* economia nazionale; *~ni dohodak* dividendo nazionale

**nacionalista** *m* nazionalista *m*

**nacionalistički** *adj* nazionalista; nazionalistico; *~čka politika* politica nazionalista

**nacionalizacija** *f* nazionalizzazione *f*; ~ *električne energije* la nazionalizzazione dell'energia elettrica; ~ *industrije* nazionalizzazione dell'industria

**nacionalizam** *m* nazionalismo *m; privredni* ~ nazionalismo economico

**nacionalizovan** *adj* nazionalizzato

**nacionalizovati** *v* nazionalizzare

**nacrt** *m* progetto *m*; piano *m;* schizzo *m;* schema *f*; *glavni* ~ progetto generale; ~ *amandmana* progetto d'emendamento; ~ *konvencije* progetto di convenzione; ~ *rezolucije* progetto di risoluzione; ~ *sporazuma* progetto di accordo; ~ *zakona* progetto di legge; *okvirni* ~ progetto di massima; *podneti* ~ presentare un progetto; *podneti zakonski* ~ presentare un progetto di legge; *prvobitni* ~ progetto originale; progetto preliminare; *zakonski* ~ progetto di legge

**načelan** *adj* di principio; di massima; *~no pitanje* questione di principio; ~ *sporazum* accordo di massima

**načelno** *adv* di massima; per principio; in linea di principio

**načelo** *m (vidi i princip)* principio *m*; massima *f*, norma *f*; *akuzatorsko* ~ principio accusatorio; *ekonomsko* ~ principio economico; *inkviziciono* ~ principio inquisitorio; *iskustveno* ~ massima d'esperienza; *majoritetno* ~ principio maggioritario; ~ *dispozicije* principio dispositivo; ~ *dobrovoljnosti* principio di libera volontà; ~ *društvenog samoupravljanja* principio dell'autogestione sociale; ~ *javnosti* principio di pubblicità; ~ *kumulacije kazne* principio del cumulo delle pene; ~ *lične kazne* principio di pena personale; ~ *materijalne istine* principio della verità sostanziale; ~ *neposrednosti* principio della immediatezza, ~ *nepovredivosti* principio di inviolabilità; ~ *oportuniteta* principio d'opportunità; ~ *podeljene odgovornosti* principio di responsabilità proporzionale; principio di colpa comune; ~ *reciprociteta* principio di reciprocità ~ *slobodne ocene dokaza* principio della libera valutazione delle prove; ~ *uzajamnosti* principio di reciprocità (mutualistico); ~ *zakonitosti* principio di legalità; *odstupiti od ~la* derogare a un principio; *osnovno* ~ principio fondamentale; *opšte* ~ principio generale; *poresko* ~ principio dell'imposta; *pravno* ~ principio giuridico; *u ~lu* in linea di massima; *ustavna ~la* principi costituzionali

**način** *m* modo *m;* maniera *f;* modalità *f*; *na bilo koji* ~ in qualsiasi modo; *na definitivan* ~ in modo definitivo; *na isti* ~ nello stesso modo; in maniera analoga; *na jedan ili na drugi* ~ in una maniera o nell'altra; in un modo o nell'altro; *na koji ~?* in che maniera?; *na naš* ~ a modo nostro; *na propisan* ~ in modo prescritto; *na svaki* ~ ad ogni modo; *na uobičajeni* ~ nel modo usuale; ~ *glasanja* modo di votazione; ~ *izražavanja* modo di dire; ~ *i običaji* modi e costumi; ~ *isporuke* modo di consegna; ~ *ispunjenja pogodbe* modo dell'adempimento del contratto; ~ *izbora* modo d'elezione; ~ *izdavanja* modalità di emissione; ~ *izvršenja* modalità d'attuazione; ~ *izvršenja presude* via d'esecuzione d'una sentenza; ~ *mišljenja* modo di pensare; ~ *oporezivanja* modo di tassazione; ~ *plaćanja* modo (modalità) di pagamento; ~ *postupanja* modo di procedere; ~ *primene* modalità d'applicazione; ~ *proizvodnje* modo di produzione; ~ *protesta* modalità di protesto; ~ *raspodele* modo di distribuzione; ~ *upotrebe* modo d'uso; ~ *upravljanja* modo (maniera) di amministrare; ~ *uređenja* modo (modalità) di regolametno; ~ *života*



modo di vita; maniera di vita; *naći* ~ *da* trovare il modo di; *uobičajeni* ~ modalità usuale

**nada** *f* speranza *f*

**nadglasati** (*nekoga*) *v* mettere qcn in minoranza

**nadgledanje** *n* sorveglianza *f*; ~ *poslova* sorveglianza degli affari

**nadgledati** *v* sorvegliare; controllare

**nadgradnja** *f* soprastruttura *f*; *društvena* ~ soprastruttura sociale

**nadimak** *m* soprannome *m*

**nadležan** (*za*) *adj* competente (per); *biti ~ za nešto* essere competente per qcs; *~ni organi* autorità competenti; *prema ~sti* chi di competenza; a chi di competenza

**nadležnost** *f* competenza *f*; *(leg)*giurisdizione *f*; *biti u sudskoj ~sti* essere in giursdizione; *delegirana* ~ attribuzione delegata; *disciplinska* ~ competenza disciplinare; *diskreciona* ~ competenza discrezionale; *finansijska* ~ competenza finanziaria; *funkcionalna* ~ competenza funzionale; *isključiva* ~ competenza esclusiva; *izborna* ~ competenza d'elezione; *krivična* ~ competenza penale; *mesna* ~ competenza territoriale; *nacionalna (domaća)* ~ competenza nazionale; ~ *po sporazumu stranaka* competenza per accordo delle parti; ~ *posebnog suda* competenza d'attribuzione; ~ *redovnog suda* competenza giurisdizionale; ~ *u krivičnim predmetima* competenza in materia repressiva; ~ *u krivičnom postupku* competenza penale; giurisdizione penale; *obavezna* ~ competenza obbligatoria; *obavezna sudska* ~ giurisdizione obbligatoria; *pomoćna* ~ competenza accessoria; *profesionalna* ~ competenza professionale; *prorogacija (produženje) ~ti* prorogazione *f* di giurisdizione; *proširenje ~ti* estensione di competenza; *puna* ~ piena competenza; *redovna sudska* ~ competenza giudiziaria; *reprezentativna* ~ competenza di rappresentanza; *rezervisana* ~ competenza riservata; *savetodavna* ~ competenza consultativa; *spadati u* ~ rilevare della competenza; *stvarna* ~ competenza reale; *subsidijarna* ~ competenza sussidiaria; *sudska* ~ competenza giudiziaria; giurisdizione *f*; *sukob ~ti* conflitto di competenza; *teritorijalna* ~ competenza territoriale; *u granicama ~ti* nell'ambito della competenza; *ulaziti u nečiju* ~ rilevare della competenza di qcn, *unutrašnja* ~ campo riservato; *upravna* ~ competenza amministrativa; *uređenje ~ti* regolamento di competenza; *vladina* ~ competenza governativa; *zakonodavna* ~ competenza legislativa

**nadmetač** *m (ponuđač)* competitore *m*; offerente *m;* ~ *na javnim prodajama i kupovinama* commissionario *m* all'asta; *najbolji* ~ miglior offerente

**nadmetanje** *n* gara *f*; asta *f*; licitazione *f*; *javno* ~ licitazione *f*; gara pubblica; *privatno* ~ licitazione privata; *sudsko* ~ licitazione giudiziaria; *učestvovati u ~nju* partecipare alla gara; *zakazati* ~ indire una gara

**nadnacionalan** *adj* supernazionale; sopranazionale

**nadnica** *f* salario *m*; *dnevna* ~ salario giornaliero (a giornata); *dopunska* ~ complemento di salario; *fiksna* ~ salario fisso, *kolektivna* ~ salario collettivo; *maksimalna* ~ salario massimo; *mesečna* ~ salario mensile; *minimalna* ~ salario minimo; ~ *po učinku* salario a rendimento; *neposredna* ~ salario diretto; *podignuti ~cu* ritirare il salario; *posredna* ~ salario indiretto; *progresivna* ~ salario progressivo; *srednja* ~ salario medio; *ugovorena* ~ salario contrattuale

**nadničar** *m* giornaliero *m;* bracciante *m*

**nadrilekar** *m* medicastro *m*; mediconzolo *m*

**nadrilekarstvo** *n* esercizio *m* abusivo della professione medica

**nadziranje** *n* sorveglianza *f*; controllo *m*

**nadzirati** *v* sorvegliare; controllare

**nadzor** *m* sorveglianza *f*; vigilanza *f*; controllo *m*; ispezione *f*; *društveni* ~ controllo sociale; *državni* ~ vigilanza (sorveglianza) statale; ~ *nad cenama* sorveglianza dei prezzi; ~ *nad javnom upravom* controllo dell'amministrazione; *pod ~rom* sotto vigilanza; *pojačani* ~ vigilanza accurata; *policijski* ~ sorveglianza di polizia; *pravo ~ra* diritto d'ispezione; *staviti pod* ~ mettere sotto sorveglianza; *staviti pod policijski* ~ mettere sotto sorveglianza di polizia; *strog* ~ alta vigilanza, *zdravstveni* ~ controllo sanitario

**nadzornik** *m* sorvegliante *m* e *f*; ispettore *m*; controllore *m; glavni* ~ ispettore generale; ~ *radova* sorvegliante ai lavori; *noćni* ~ sorvegliante notturno; *poreski* ~ ispettore fiscale; *sudski* ~ ispettore giudiziario; *školski* ~ ispettore scolastico; *šumski* ~ ispettore forestale

**nadživeti** *v* sopravvivere (a qcs)

**nadživljavanje** *n* sopravvivenza *f*

**nagluv** *adj* un po' sordo; sordastro; duro d'orrechio

**nagodba** *f* accordo *m*; stipulazione *m*; compromesso *m*; ~ *je sklopljena* si venne a una transazione; *prijateljska* ~ accomodamento amichevole; *prisilna* ~ accomodamento coattivo

**nagon** *m* istinto *m;* ~ *samoodržanja* istinto di conservazione

**nagovaranje** *n* istigrazione *f*; esortazione *f*; ~ *na krivokletsvo* istigazione al falso giuramento; ~ *na neposlušnost zakona* istigazione a disobbedire alle leggi; ~ *na klasnu mržnju* istigazione all'odio fra le classi sociali; ~ *na rasnu mržnju* istigazione all'odio razziale; ~ *na samoubistvo* istigazione al suicidio; ~ *na ustanak* istigazione alla ribellione

**nagovarati** *v* esortare; istigare; cercar di persuadere

**nagrada** *f* premio *m*; rimunerazione *f*; ricompensa *f*; onorario *m; advokatska* ~ onorario d'un avvocato; *bruto* ~ retribuzione lorda; *dodeliti ~du* assegnare un premio; *dosuditi ~du* aggiudicare un premio; *godišnja* ~ premio annuale; *kolektivna* ~ premio collettivo; ~ *po satu* salario ad ora; ~ *po učinku* salario a rendimento; ~ *u naturi* rimunerazione in natura; ~ *učenika u privredi* salario d'apprendista; ~ *za spasavanje* rimunerazione di salvamento; ~ *za teške poslove* premio di lavori pesanti; ~ *u novcu* ricompensa in denaro; *naknadna* ~ premio addizionale; *neto* ~ rimunerazione netta; *novogodišnja* ~ gratifica di fine d'anno; *paušalna* ~ rimunerazione forfettaria; *podeliti ~du* conferire un premio; *ponuditi ~du* offrire un premio; *posrednička* ~ diritto di mediatore; *postići ~du* conseguire il premio; riportare un premio; *stalna* ~ premio costante; *utešna* ~ premio di consolazione; *zaostala* ~ premio arretrato; *zaslužiti ~du* guadagnare il premio;

**nagraditi** *v* premiare; rimunerare; ricompensare; retribuire

**nagradivanje** *m* premiazione *f*

**nahoče** *n* trovatello *m*

**najam** *m (vidi i zakup)* locazione *f*; affitto *m*; *dati u* ~ affittare; dare a fitto; appaltare; *dati u ~ zemlju* affittare; dare in affitto; *dati u ~ radnju* appigionare; *dati u* ~ dare in affitto; ~ *broda* locazione di nave; noleggio *m;* ~ *na dugi rok* locazione a lungo termine; ~ *na neodredeno vreme* affitto senza determinazione di tempo; *otkaz ~ma* disdetta (licenza) della locazione; ~ *nekretnina* locazione degli immobili; ~ *poljoprivrednog zemljišta* affitto di fondi rustici; *ugovor o ~mu* contratto d'affitto; contratto di locazione; *uslovi ~ma* condizioni di locazione; *uzeti u* ~ prendere in locazione; prendere in afritto; *uzeti zemlju u* ~ prendere in affitto di fondi rustici

**najamnina** *f* pigione *f*, salario *m*; ~ *od komada* salario per pezzo; ~ *od vremena* salario a tempo; *naturalna* ~ salario in natura, *nominalna* ~ salario nominale; *plaćanje ~ne* pagamento della pigione; *pravična* ~ equo canone; *realna* ~ salario reale; *zaostala* ~ pigione arretrata

**najamnik** *m* locatario *m;* affittuario

**najmodavac** *m* locatore *m*

**naknada** *f* indennità *f*; compenso *m*; *bez ~de* senza compenso; *delimična* ~ indennità parziale; *dopunska* ~ indennità complementare; *dosuditi ~du* aggiudicare un'indennità; *imati pravo na ~du* avere diritto a un'indennità; ~ *iz osiguranja* indennità d'assicurazione; ~ *iz osiguranja protiv požara* indennità d'assicurazione contro l'incendio; ~ *po kilometru* indennità per chilometro; ~ *putnih troškova* indennità di viaggio; ~ *selidbenih troškova* indennità di trasferimento; ~ *svedocima* indennità di testimoni; ~ *štete* risarcimento (rifacimento) dei danni; ~ *štete osiguraniku* indennità d'assicurazione; ~ *štete u novcu* indennità pecuniaria; ~ *štete za nesrećan slučaj pri radu* indennità per incidente di lavoro; ~ *troškova* rimborso delle spese; indennità per spese; ~ *troškova boravka* indennità di soggiorno; ~ *troškova sahrane* indennità per spese funerali; ~ *u naturi* indennità in natura; ~ *u novcu* indennità in denaro; ~ *u slučaju porođaja* indennità di parto; ~ *u slučaju trudnoće* indennità di gravidanza; ~ *u slučaju udesa* indennità in caso d'incidente; ~ *vrednosti* indennità di valori; ~ *za bolovanje* indennità (assegno) di malattia; ~ *za eksproprijaciju* indennità d'espropriazione; ~ *za godišnji odmor* indennità di vacanze; ~ *za isporuku* indennità di consegna; ~ *za izgubljenu dobit* indennità per perdita di guadagno; ~ *za izgubljenu zaradu* indennità per perdita di salario; ~ *za kilometražu* indennità per chilometro; ~ *za korišćenje* indennità d'utilizzo; ~ *za nacionalizaciju* indennità di nazionalizzazione; ~ *za noćni rad* indennità per lavoro notturno; ~ *za odgovornost* indennità di responsabilità; ~ *za odvojen život od porodice* indennità di separazione, ~ *za opasnost* indennità di rischio; ~ *za otkup* indennità di riscatto; ~ *za prekovremeni rad* indennità per ore supplementari; ~ *za raskid ugovora* indennità di rottura del contratto; ~ *za rekviziciju* indennità di requisizione; ~ *za reprezentaciju* indennità di rappresentanza; ~ *za sednice* indennità di seduta; ~ *za skupoću* indennità di carovita (di caroviveri); ~ *za slučaj štete* indennità di danni; ~ *za stanarinu* indennità di alloggio; ~ *za težak rad* indennità di lavoro pesante; ~ *troškova sahrane* indennità per spese funerali; ~ *za veštačenje* indennità di perizia; ~ *zbog bolesti* indennità di malattia; ~ *zbog evikcije* indennità d'evizione; ~ *zbog nezakonitog lišavanja slobode* indennità per privazione illegale della libertà; ~ *zbog nezaposlenosti* indennità di disoccupazione; ~ *zbog odustajanja* indennità di disdetta; ~ *zbog zakašnjenja* indennità di ritardo; *novčana* ~ indennità pecuniaria; riparazione pecuniaria; *novčana ~ za pretrpljeni bol* indennità pecuniaria per danni sofferti; *obavezan na ~du štete* obbligato a risarcire i danni; *obračunska* ~ indennità di compensazione; *paušalna* ~ indennità forfettaria; *prikladna* ~ congrua indennità; *privremena* ~ indennità provvisoria; *puna* ~ indennità piena; *tužiti za ~du štete* accusare per indennità; *ukupna (globalna)* ~ indennità globale; *zahtevati ~du štete* reclamare un'indennità

**naknaditi** *v* risarcire; riparare; compensare; indennizzare

**naknadiv** *adj* compensabile; risarcibile; riparabile

**nakupac** *m* accaparratore *m;* incettatore *m*



**nakupovati** *v (robu radi špekulacije)* accapparare; fare incetta (di)

**nalaz** *m* constatazione *f*; reperto *m*; *lekarski* ~ reperto medico; ~ *i mišljenje veštaka* constatazione di fatto e parere; ~ *izgubljene stvari* ritrovamento di cose perdute; *sudski* ~ reperto giudiziario

**nalog** *m* mandato *m*; ordine *m*; *bankarski* ~ ordine di banca; *berzanski* ~ ordine di Borsa; *bezuslovni* ~ ordine incondizionato; *carinski* ~ mandato della dogana; *dati* ~ impartire un ordine; *dati ~ za isplatu* dare ordine di pagare; *do daljeg ~ga* fino a nuovo ordine; *izdati* ~ passare un ordine; *izdati ~ za hapšenje* spiccare mandato di arresto; *izričit* ~ ordine espresso; *izvršiti* ~ eseguire un ordine; dar corso ad un ordine; *kreditni* ~ ordine di apertura di credito; mandato di credito; ~ *o kupovini* ordine d'acquisto; ~ *o naplati* mandato d'incasso; mandato di rimborso; ~ *o prodaji* ordine di vendita; ~ *o virmanisanju* mandato di storno; ~ *plativ u robi* ordine in derrata; ~ *za dovođenje* mandato di accompagnamento; ~ *za hapšenje* mandato di cattura; ~ *za iseljenje* ordine di sfratto (di sloggio); ~ *za isplatu* mandato di pagamento; ingiunzione di pagamento; ~ *za isplatu prenosa* ordine di storno; ~ *za isporuku* ordine (mandato) di consegna; ~ *za istovar* mandato di scarico; ~ *za izvršenje* mandato d'esecuzione; ordine d'esecuzione; ~ *za kauciju* ordine di cauzione; ~ *za lišenje slobode* mandato di cattura; mandato di arresto; ~ *za naplatu* mandato (ordine) d'incasso; ~ *za obustavu* ordine di sospensione; ~ *za odobrenje* ordine di bonifico; ~ *za otvaranje kredita* ordine di apertura di credito; ~ *za plaćanje* delegazione di pagamento; ~ *za praćenje* mandato di accompagnamento; ~ *za prenos* ordine di trasferimento; ~ *za pretres* mandato di perquisizione; ~ *za pretres stana* mandato di perquisizione; ~ *za ukrcaj* mandato (ordine) di imbarco; ~ *za upućivanje na izdržavanje kazne* ordine di carcerazione, ~ *za virman* ordine di giro; ~ *za zaduženje* ordine di addebitamento (di addebito); ~ *za zaplenu* ordine di pignoramento (di sequestro); *neizvršeni* ~ ordine non eseguito; *opozvati* ~ revocare un ordine; *otpremni* ~ ordine di spedizione; *pismeni* ~ mandato (ordine) scritto; *platni* ~ mandato di pagamento; *po ~gu* di ordine; per ordine, *po našem ~gu* a nostro ordine; *po ~gu i za račun* d'ordine e per conto; *prema ~gu* secondo l'ordine; *prekršiti* ~ violare un ordine; *prioritetni* ~ ordine di priorità; *prodajni* ~ commissione di vendita; *slučajni* ~ ordine casuale; *službeni* ~ ordine ufficiale; *sudski* ~ mandato (ordine) giudiziario; *sudski ~ za hapšenje* ordine giudiziario d'arresto; *trajan* ~ ordine permanente; *usmeni* ~ mandato orale (verbale); *važan* ~ ordine importante; *zaostali* ~ ordine arretrato

**naložiti** *v* ordinare

**naložnica** *f* concubina *f*

**namena** *f* destinazione *f*; dedica *f*

**nameniti** *v* destinare; dedicare

**namenjivanje** *n* destinazione *f*; il dedicare *m*

**namera** *f* intenzione *f*, proposito *m*, ~ *za prouzrokovanje štete* intenzione di causare danni; *ubilačka* ~ intenzione micidiale; animus occidendi; *zločinačka* ~ intenzione criminosa; proposito criminoso

**nameran** *adj* intenzionale

**namerno** *adv* intenzionalmente

**namesnik** *m* reggente *m;* luogotenente *m*

**namesništvo** *n* reggenza *f*; luogotenenza *f*

**namirnice** *f pl* viveri *m pl;* sostanze *f pl* alimentari

**nanos** *m* alluvione *m;* deposito *m* alluvionale

**naoružanje** *n* armamento *m*; *ponovno* ~ riarmamento *m*; *trka u ~nju* corsa agli armamenti

**naoružati** *v* armare; fornire di armi; *ponovo* ~ riarmare

**napad** *m* attacco *m;* assalto *m*; aggressione *f*; *biti izložen ~ima* essere il bersaglio di attacchi; *bočni* ~ attacco di fianco; *frontalni* ~ attacco frontale; *histerični* ~ attacco isterico; *izdajnički* ~ attacco proditorio; *izmišljeni* ~ assalto finto; *nervni* ~ attacco di nervi; *oružani* ~ attacco armato; *preći u* ~ passare all'attacco

**napadač** *m* aggressore *m*; attaccante *m*

**napasti** *v* attaccare; assalire

**napastvovanje** *n* violazione *f;* tentazione *f*

**napastvovati** *v* violare; tentare

**naplata** *f* incasso *m*; riscossione *f*; esazione *f*; *anticipirana* ~ riscossione anticipata; ~ *carine* riscossione dei dazi doganali; ~ *čeka* riscossione (incasso) di assegno; ~ *doprinosa* riscossione di contributi; ~ *kamata* riscossione degli interessi; ~ *menice* incasso di effetto; incasso di cambiale; ~ *poreza* riscossione dell'imposta, esazione d'imposte; ~ *reparacija* riscossione a titolo d'indennità di guerra; ~ *taksa* esazione di tasse; riscossione di tasse; ~ *troškova* riscossione di spese; *nezakonita ~ i isplata* illegale riscossione e pagamento; *prinudna* ~ riscossione coattiva; *ovlašćenje za ~tu* procura per l'incasso; *sudska* ~ riscossione per via giudiziaria; *troškovi ~te* spese di incasso, *za ~tu* all'incasso; per incasso

**naplatiti** *v* incassare; riscuotere; ~ *ček* incassere un assegno

**naplativ** *adj* riscotibile; esigibile; *~vi iznosi* somme da incassare, *~ve kamate* interessi da incassare

**naplativost** *f* riscuotimento *m*

**napojnica** *f* mancia *f*; buonamano *f*

**napolica** *f* mezzadria *f*

**napoličar** *m* mezzadro *m*

**napomena** *f* nota *f*; annotazione *f*; osservazione *f*

**napredak** *m* progresso *m*; *društveni* ~ progresso sociale; *tehnički* ~ progresso tecnico

**napredan** *adj* prosperoso; che fa progressi

**naprednjaci** *m pl (politička stranka)* progressisti *m pl*

**napredovanje** *n* avanzamento *m*; progresso *m*; ~ *po izboru* avanzamento a scelta

**napustiti** *v* abbandonare; rinunziare a; lasciare; ~ *poslove* abbandonare gli affari; ~ *službu* abbandonare una carica (il servizio)

**napuštanje** *n* abbandono *m*; rinunzia *f*, cessazione *f*, ~ *bračnog druga* abbandono del coniuge; ~ *broda* abbandono d'una nave; ~ *delatnosti* abbandono dell'attività; ~ *deteta* abbandono del figlio; ~ *svog nemoćnog deteta* abbandono del proprio figlio incapace; ~ *imovine* abbandono del patrimonio; ~ *na moru* abbandono in mare; ~ *porodice* abbandono di famiglia; ~ *poseda* abbandono della proprietà; ~ *prava* abbandono d'un diritto; ~ *premije* abbandono del premio; ~ *radnog mesta* abbandono di posto di lavoro; ~ *službe* abbandono del servizio; ~ *suvlasničkog dela broda* abbandono di quota di comproprietà della nave; *u napuštenom stanju* in stato di abbandono

**naredba** *f* ordinanza *f*; ordine *m*; mandato *m*; decreto *m*; editto *m*; *do dalje ~be* fino a nuovo ordine; ~ *o dovođenju* ~ mandato di accompagnamento; *ministarska* ~ ordinanza ministeriale, ~ *na snazi* ordinanza in vigore; ~ *o hapšenju* mandato di cattura; ~ *o izvršenju* mandato d'esecuzione; ordine d'esecuzione; ~ *o lišavanju slobode* ordine di arresto; ~ *za hapšenje* mandato di cattura; ~ *za iseljenje* ordine di espulsione; ~ *za izvršenje* ordine d'esecuzione; ~ *za mobilizaciju* ordine di mobilitazione; ~ *za plaćanje* ordine di pagamento; mandato d'incasso; ~ *za sprovođenje* ordine d'applicazione; ~ *za zaplenu* ordine di sequestro; *policijska* ~ ordinanza di polizia; *poništiti ~dbu* annullare un'ordinanza; *restriktivna* ~ ordinanza restrittiva; *službena* ~ ordine di servizio; *uvodna* ~ ordinanza d'introduzione

**naredbodavac** *m* mandante *m*; ordinatore *m*

**narediti** *v* ordinare; comandare; *(jur)* decretare

**narkoman** *m* tossicomane *m*; narcomane *m*

**narkomanija** *f* tossicomania *f*; narcomania *f*

**narod** *m* popolo *m*; nazione *f*; *mali* ~ un piccolo popolo; *pomorski* ~ popolo marinaro, *primitivni* ~ popolo primitivo; *radni* ~ popolo lavoratore

**narodan** *adj* popolare; nazionale; etnico; *~no bogatstvo* ricchezza nazionale; *~na demokratija* democrazia popolare; *~na država* Stato popolare; *~ni front* fronte popolare; *~ni heroj* eroe popolare; *~ni običaji* costumanza popolare; *~na odbrana* difesa nazionale; *~ni poslanik* deputato popolare; *~na republika* repubblica popolare; *~na skupština* assemblea popolare; parlamento; *~na stranka* partito popolare; *~na vlast* potere popolare; *~na zajednica* comunità popolare; *~no zdravlje* salute pubblica

**narodnost** *f* nazionalità *f*

**narudžbenica** *f* cedola di *f* commissione; foglio *m* di richiesta; modulo *m* per ordinazione

**narušavanje** *n* turbamento *m*; perturbazione *f*; *(zakona)* violazione *f*; ~ *javnog mira* turbamento della pace pubblica; ~ *javnog reda* turbamento dell'ordine pubblico; ~ *kućnog mira* turbamento della pace di domicilio; ~ *mira* turbamento della pace; ~ *nepovredivosti stana* violazione della inviolabilità del domicilio; ~ *noćnog mira* turbamento della tranquillità notturna

**narušilac** *m* turbatore *m*; ~ *mira* turbatore della pace

**narušiti** *v* turbare; *(zakon)* trasgredire; violare

**nasciturus** *(lat) (začetak m)* nascituro *m*; colui che ancora non è nato ma già concepito

**naseliti** *v (i naseljavati)* popolare; colonizzare

**naselje** *n* agglomerato *m*; colonia *f* d'abitazione; *gradsko* ~ agglomerato urbano; *planinsko* ~ colonia montana; *radničko* ~ colonia operaia; *seosko* ~ agglomerato rurale, *trgovačko* ~ colonia commerciale; *turističko* ~ villaggio turistico

**naseljen** *adj* popolato; *gusto* ~ popoloso

**naseobina** *f* colonia *f*; *kažnjenička* ~ colonia penitenziale

**nasilno** *adv* con violenza

**nasilje** *n* violenza *f*; prepotenza *f*; sopruso *m*; ~ *iz neprijateljskih pobuda prema državi* violenza per movimenti ostili verso lo Stato

**nasilnički** *adj* prepotente; oppressivo; tirannico; *~čko ponašanje* condotta prepotente

**nasledan** *adj* ereditario; successorio; *~na dažbina* enfiteusi *f*; *~no dažbinsko dobro* fondo enfiteutico; *~na masa* asse ereditario; *~no pravo* diritto ereditario; *~na rasprava* ventilazione ereditaria; *~na tužba* azione ereditaria; petizione di eredità; *~ni zakup* locazione e conduzione ereditaria; *ugovor o ~dnoj dažbini* contratto d'enfiteusi

**naslediti** *v* ereditare; succedere (a qcn); divenire erede

**naslednica** *f* erede *f*

**naslednik** *m* erede *m*; successore *m*; *fideikomisioni* ~ successore a fidecommesso; *fiktivni* ~ erede apparente; *glavni* ~ erede principale; *najbliži* ~ erede prossimo; ~ *prvog reda* erede di primo ordine; ~ *po testamentu* erede testamentario; ~ *u direktnoj liniji* erede in linea diretta; *nužni* ~ legittimario *m*; *pretpostavljeni (prezumptivni)* ~ erede presunto; *prividan* ~ erede apparente; *testamentalni* ~ erede testamentario; *univerzalni* ~ erede universale; *zakoniti* ~ erede legittimo

**naslednost** *f* ereditarietà *f*; *teorija ~sti* teoria dell'ereditarietà



**nasledstvo** *n* eredità *f*; successione *f*; *isplaćeno* ~ eredità devoluta; *legitimno* ~ successione legittima; *ležeće* ~ eredità giacente; *lišiti ~stva* diseredare; ~ *prestola* successione al trono; *nužno* ~ successione necessaria; *odreći se ~stva* rinunciare all'eredità; *otvoriti* ~ aprire l'eredità; *primiti* ~ accettare una successione; *zakonsko* ~ successione legittima

**nasleđe** *n* eredità *f*; retaggio *m*; *kulturno* ~ eredità culturale; *ostaviti u* ~ lasciare in eredità; *otvoreno* ~ successione aperta; *pravno* ~ successione giuridica

**nasleđen** *adj* ereditato

**nasleđivanje** *n* successione *f*; l'ereditare *m*; *intestatsko* ~ successione ab intestato; ~ *u pobočnoj liniji* successione collaterale; *sposobnost ~anja* capacità di succedere; *testamentalno* ~ successione testamentaria; *zakonsko* ~ successione legittima

**naslov** *m* titolo *m*; *glavni* ~ titolo principale; *izvršni* ~ titolo esecutivo; ~ *isporuke* titolo di consegna; ~ *tužbe* titolo della petizione; *pravi (tačan)* ~ titolo giusto; *službeni* ~ titolo ufficiale

**nastaniti se** *v rifl* stabilirsi; domiciliarsi; prender dimora

**nastavak** *m* continuazione *f*; proseguimento *m*; seguito *m*; ~ *rasprave* prosecuzione del dibattimento

**nastaviti** *v* continuare; proseguire; seguitare; dar seguito a; ~ *krivični postupak* proseguire l'azione penale; ~ *raspravu* riprendere il dibattimento (l'udienza)

**nastrojenost** *f* predisposizione *f*

**nasukati se** *v rifl* arenarsi; incagliarsi

**natalitet** *m* natalità *f*; *indeks ~ta* indice di natalità; *opadanje ~ta* declino di natalità; *statistika ~ta* statistica della natalità

**NATO pakt** patto *m* Atlantico; Organizzazione del Trattato dell' Atlantico Settentrionale

**naturalizacija** *f* naturalizzazione *f*; *akt o ~ji* atto di naturalizzazione; *individualna* ~ naturalizzazione individuale; *kolektivna* ~ naturalizzazione collettiva

**naturalni** *adj* naturale; *~na obligacija* obbligazione *f* naturale

**nauka** *f* scienza *f*, *ekonomska* ~ scienza economica; ~ *o društvu* scienza sociale, ~ *o finansijama* scienza delle finanze; scienza finanziaria; *političke ~ke* scienze politiche; *pravna* ~ scienza giuridica

**navod** *m* citazione *f*; ~ *svedoka* citazione di testimonio; ~ *tužitelja* le adduzioni dell'attore; le affermazioni dell'attore

**navodan** *adj* preteso; pseudo

**navoditi** *v* istigare, indurre; spingere; ~ *dokaze* produrre le prove; ~ *na grešku* indurre in errore; ~ *na krađu* istigare a rubare; ~ *na prostituciju* istigare alla prostituzione; ~ *na zlo* sedurre; ~ *na zločin* istigare a un delitto

**navodnjavanje** *n* irrigazione *f*

**navođenje** *n* l'indurre *m* (a); istigazione *f* (a); *(citiranje)* citazione *f*; ~ *na beg iz vojske (dezerterstvo)* istigazione alla diserzione; ~ *na prostituciju* istigazione alla prostituzione; ~ *na samoubistvo* istigazione al suicidio; ~ *na zločin* istigazione a delinquere

**nazadan** *adj* retrogrado; retrivo; *biti* ~ essere un retrivo

**naziv** *m* denominazione *f*; nome *m*; termine *m*; *fiktivan* ~ nome fittizio; *lažan* ~ nome falso; ~ *firme* denominazione della ditta; ~ *porekla* denominazione d'origine; ~ *robe* denominazione della merci; ~ *trgovačke kuće* denominazione della ditta commerciale; *tehnički* ~ termine tecnico; *trgovački* ~ nome commerciale; *ugovoreni* ~ nome convenzionale

**naznačenje** *n* indicazione *f*; designazione *f*; ~ *porekla* indicazione d'origine; indicazione di provenienza; ~ *vrednosti* indicazione del valore

**neangažovan** *adj* non allineato; non impegnato

**neangažovanost** *f* non allineamento *m*

**neborac** *m* non combattente *m*

**nebrižljivost** *f* negligenza *f*

**necelishodan** *adj* inopportuno

**necelishodnost** *f* inopportunità *f*

**nečinidba** *f* omissione *f* di prestazione

**nečinjenje** *n* omissione *f*; *činjenje i* ~ azione e omissione; *krivično delo ~njem* reato di omissione; *krivično delo može biti izvršeno činjenjem ili ~njem* il reato può venir commesso mediante azione od omissione

**nedeljiv** *adj* indivisibile; *~va obligacija* obbligazione indivisibile

**nedeljivost** *f* indivisibilità *f*

**nedeljni** *adj* domenicale; di domenica; settimanale; ~ *odmor* riposo domenicale

**nediskriminacija** *f* non discriminazione *f*

**nedolazak** (*na sud*) *m* contumacia *f*

**nedonošče** *n* parto *m* prematuro

**nedopustiv** *adj* inammissibile

**nedopušten** *adj* non permesso; illecito, vietato; ~ *brak* matrimonio illecito; *~no delo* fatto illecito; *~na dobit* guadagno illecito; *~na konkurencija* concorrenza illecita; ~ *odnos* relazione illecita; *~no ponašanje* condotta illecita; ~ *prelaz preko granice* attraversamento illecito del confine dello Stato; *~na špekulacija* speculazione illecita; *~na trgovina i proizvodnja* commercio e produzione illeciti; *~no obavljanje istraživačkih radova i prisvajanje spomenika kulture* illecito esercizio dei lavori di ricerca e appropriazione dei monumenti culturali

**nedospeo** *adj* non scaduto

**nedostatak** *m* mancanza *f*; scarsità *f*, insufficienza *f*; *delimičan* ~ difetto parziale; *formalni* ~ man-

canza formale; *nadoknaditi* ~ supplire alla man-
canza; ~ *dokaza* insufficienza di prove; ~ *do-*
*kumenata* mancanza di documenti; ~ *fondova*
mancanza di fondi; ~ *forme* difetto di forma; ~
*izjave (volje)* difetto di volontà; ~ *kapitala* in-
sufficienza (mancanza) di capitali; ~ *kredita*
mancanza di credito; ~ *kvoruma* difetto di qu-
orum; ~ *(nemanje) nadležnosti* difetto di com-
petenza; ~ *nadzora* difetto di sorveglianza; ~
*novca* mancanza di denaro; ~ *ponude* insuffici-
enza dell'offerta; ~ *pokrića* mancanza (difetto,
insufficienza) di copertura; ~ *punomoćja* di-
fetto di procura; ~ *sirovine* mancanza di materie
prime; ~ *vremena* mancanza di tempo; ~ *zakon-*
*ske osnove* difetto di base legale; ~ *zarade* man-
canza di guadagno; *procesualni* ~ mancanza di
procedura; *telesni* ~ difetto corporale

**nedostojan** *adj* indegno; immeritevole; ~ *povere-*
*nja* immeritevole di fiducia

**nedostojnost** *f* indegnità *f*; ~ *za nasleđivanje* inde-
gnità per succedere

**nedozvoljen** *adj* non permesso; illecito; vietato;
~ *brak* matrimonio illecito; *~no delo* fatto ille-
cito; *~na dobit* guadagno illecito; *~na konku-*
*rencija* concorrenza illecita; ~ *odnos* relazione
illecita; *~no ponašanje* condotta illecita; ~ *pre-*
*laz preko državne granice* attraversamento ille-
cito del confine dello Stato; *~na radnja* azione
illecita; *~na špekulacija* speculazione illecita;
*~na trgovina* commercio illecito; *~na trgovina*
*i proizvodnja* commercio e produzione illeciti;
*~no obavljanje istraživačkih radova i prisvaja-*
*nje spomenika kulture* illecito esercizio dei la-
vori di ricerca e appropriazione dei monumenti
culturali

**nedug** *m* indebito *m*; cosa data ma non dovuta;
*plaćanje ~ga* pagamento dell'indebito

**neekonomičan** *adj* non fruttuoso; antieconomico

**nefrankiran** *adj* non affrancato

**negativan** *adj* negativo; *~na obligacija* obbliga-
zione negativa; *~ni ugovorni interes* interesse
contrattuale negativo; *u ~nom slučaju* in caso
negativo

**negatorna tužba** azione *f* negatoria

**nehat** *m* negligenza *f*; *grub* ~ colpa *f* grave; *lak* ~
colpa lieve; ~ *u građanskom pravu* colpa civile;
~ *u krivičnom pravu* colpa penale; *nesvesni* ~
colpa semplice; *svesni* ~ colpa cosciente; colpa
consapevole; *ubistvo iz ~ta* omicidio *m* per im-
prudenza

**neimenovan** *adj* innominato; *~ni ugovor* con-
tratto innominato

**neimovinski** *adj* immateriale; non materiale, non
economico; *~sko-pravni* extrapatrimonlale; *~ska*
*šteta* danno immateriale

**neisporučiv** *adj* non consegnabile

**neispunjenje** *n* inadempimento *m*; inadempienza
*f*; ~ *obaveze* inadempimento di un obbligo; ~
*ugovora* inadempimento del contratto; ~ *uslova*
inadempienza di una condizione

**neispunjiv** *adj* inadempibile; irrealizzabile; *~vi*
*zahtevi* richieste irrealizzabili

**neizbornost** *f* ineleggibilità *f*

**neizvršenje** *n* inadempimento *m*; ~ *obaveze* ina-
dempimento di un obbligo; ~ *obećanja* inadem-
pimento di una promessa; ~ *ugovora* inadempi-
mento del contratto

**neizvršiv** *adj* ineseguibile; inattuabile; ineffettua-
bile; ~ *zadatak* compito ineseguibile; ~ *projekat*
progetto inattuabile (irrealizzabile)

**neizvršivost** *f* inattuabilità *f*; ineffettuabilità *f*

**nejavan** *adj* non pubblico

**nejednakost** *f* ineguaglianza *f*, disuguaglianza *f*,
disparità *f*; *društvena* ~ ineguaglianza sociale;
~ *ljudskih prava* ineguaglianza dei diritti degli
uomini; ~ *nadnica* disparità dei salari

**nekažnjavanje** *n* impunibilità *f*; ~ *za krivična dela*
impunibilità per i reati

**nekažnjen** *adj* impunito; incensurato; ~ *prestup-*
*nik* malfattore impunito; *ostati* ~ restare impu-
nito

**nekažnjenost** *f* impunità *f*

**nekonvertibilan** *adj* inconvertibile; ~ *novac* mo-
neta inconvertibile

**nekonvertibilnost** *f* inconvertibilità *f*, ~ *novca*
inconvertibilità della moneta

**nekotiran** *adj* non quotato

**nekretnina** *f* immobile *m*; bene *m* immobile; bene
stabile

**neksus** *m* nesso *m*; *kauzalni* ~ nesso di causalità

**nekvalifikovan** *adj* non qualificato

**nelegalan** *adj* illegale; *~na odluka* deliberazione *f*
illegale; ~ *postupak* procedimento *m* illegale

**nelikvidan** *adj* non liquido

**nelikvidnost** *f* insolvenza *f*; insolvibilità *f*; man-
canza *f* di liquidità; ~ *dužnika* insolvenza del de-
bitore; ~ *preduzeća* insolvibilità della ditta

**nelojalan** *adj* sleale; *~na konkurencija* concor-
renza sleale

**nelojalnost** *f* slealtà *f*

**nemar** *m* noncuranza *f*, negligenza *f*

**nemešanje** *n* non ingerenza *f*

**nemiri** *m pl* tumulti *m pl*; turbolenze *f pl*; *izbili su*
~ sono scoppiati disordini

**nemoćan** *adj* impotente; debole; ~ *da reši pro-*
*blem* impotente a risolvere un problema

**nemoguć** *adj* impossibile

**nemogućnost** *f* impossibilità *f*; *apsolutna* ~ im-
possibilità assoluta; *biti u ~sti* essere nell'im-
possibilità; *delimična* ~ impossibilità parziale;
*nastala* ~ impossibilità sopravvenuta; ~ *činje-*
*nja* prestazione impossibile; impossibilità della
prestazione; *privremena* ~ impossibilità tempo-
ranea

**nemoral** *m* immoralità *f*



**nemoralan** *adj* immorale; *~ni pravni posao* nego-
zio giuridico immorale

**nemoralnost** *f* immoralità *f*

**nenadležnost** *f* incompetenza *f*; *mesna* ~ incom-
petenza territoriale; *potpuna* ~ incompetenza
assoluta; *stvarna* ~ incompetenza reale

**nenaplativ** *adj* inesigibile; *~vo potraživanje* cre-
dito inesigibile

**nenaplativost** *f* inesigiblità *f*

**nenovčan** *adj* non monetario; *~na potraživanja*
prestazioni non pecuniarie

**neodgovoran** *adj* irresponsabile

**neodgovornost** *f* irresponsabilità *f*; *krivična* ~
irresponsabilità penale

**neodložan** *adj* indifferibile; ~ *posao* impegno in-
differibile

**neodobravanje** *f* disapprovazione *f*; *izraziti svoje*
~ esprimere la propria disapprovazione.

**neodobravati** *v* disapprovare

**neodržavanje reči** *n* mancare alla parola

**neodrživ** *adj* insostenibile; *~vo mišljenje* opini-
one insostenibile

**neopoziv** *adj* irrevocabile; *~va odluka* decisione
irrevocabile

**neopozivost** *f* irrevocabilità *f*

**neopravdan** *adj* ingiustificato; ~ *izostanak* as-
senza ingiustificata; *~ne kritike* critiche ingiu-
stificate; *~no osuđena osoba* persona ingiusti-
ficatamente condannata; ~ *prigovor* reclamo in-
giustificato

**neopredeljen** *adj* indeciso; non dichiarato politi-
camente

**neoprezan** *adj* imprudente; incauto; inavveduto;
sconsiderato

**neopreznost** *f* imprudenza *f*; inavvedutezza *f*; *ka-*
*žnjiva* ~ imprevidenza colpevole

**neoprostiv** *adj* inescusabile; imperdonabile; *~va*
*greška* errore inescusabile; ~ *nemar* negligenza
inescusabile

**neopterećen** *adj* non gravato; ~ *hipotekom* non
gravato da ipoteche

**neosnovan** *adj* infondato; insussistente; *~no bo-*
*gaćenje* arricchimento indebito; locupletazione
*f* ingiusta; *~na optužba* accusa infondata

**neosnovanost** *f* infondatezza *f*; insussistenza *f*; ~
*optužbe* insussistenza di un'accusa

**neosporan** *adj* inoppugnabile; *~na istina* verità
inoppugnabile; *~no svedočenje* testimonianza
inoppugnabile; *pravno* ~ giuridicamente inop-
pugnabile

**neospornost** *f* inoppugnabilità *f*; incontestabi-
lità *f*

**neotklonjiv** *adj* ineluttabile; inevitabile; ~ *doga-*
*đaj* caso *m* fortuito

**neotuđiv** *adj* inalienabile; *~vo dobro* bene inalie-
nabile; *~vo pravo* diritto inalienabile.

**neotuđivost** *f* inalienabilità *f*

**neovlašćen** *adj* non autorizzato; abusivo; *~no is-*
*korišćavanje tuđe radne snage* sfruttamento
abusivo della forza lavorativa altrui; *~no otkri-*
*vanje tajne* rivelazione non autorizzata di se-
greti

**nepartijac** *m* apartitico *m*; non membro del par-
tito

**nepažnja** *f* disattenzione *f*; colpa *f*, noncuranza
*f*; *gruba* ~ colpa grave; *krajnja* ~ colpa grave,
colpa lata; colpa non scusabile; *obična* ~ colpa
lieve

**neplaćanje** *n* non pagamento *m*; difetto di paga-
mento; ~ *izdržavanja* violazione degli obblighi
di assistenza

**neplaćen** *adj* non pagato; *~no odsustvo* licenza
non retribuita

**neplovan** *adh* innavigabile

**neplovnost** *f* innavigabilità *f*

**nepobitan** *adj* inoppugnabile; incontestabile; *~na*
*istina* verità inoppugnabile

**nepobitnost** *f* incontestabilità *f*, inoppugnabilità *f*

**nepodeljen** *adj* indiviso

**nepodnošljiv** *adj* insopportabile; intollerabile; ~
*napor* fatica (sfozo) insopportabile; ~ *zajed-*
*nički život* vita comune insopportabile

**nepogoda** *f* maltempo *m*; temporale *m*; intempe-
rie *f*; bufera *f*; *elementarna* ~ calamità *f* natu-
rale

**nepokretnost** *f* immobilismo *m*; ~ *po nameni* im-
mobilismo per destinazione

**neporočan** *adj* impregiudicato; illibato; *(leg)* in-
censurato

**neporočnost** *f* l'essere impregiudicato; illiba-
tezza *f*

**neposlušnost** *f* disubbidienza *f*; *građanska* ~ di-
subbidienza civile

**neposredan** *adj* diretto; immediato; ~ *cilj koji*
*ugovorne strane žele postići zaključujući ugo-*
*vor* lo scopo immediato che i contraenti inten-
dono raggiungere con la stipulazione del con-
tratto; *~na demokratija* democrazia diretta; *~ni*
*porezi* imposte dirette

**neposredno** *adv* direttamente

**neposrednost** *f* immediatezza *f*, ~ *dokaza* imme-
diatezza delle prove; ~ *u sudskom postupku* im-
mediatezza nel procedimento giudiziale; *načelo*
*~sti* principio dell'immediatezza

**nepostojanje** *n* inesistenza *f*; ~ *braka* inesistenza
di matrimonio; ~ *interesa* difetto d'interesse; ~
*pravnog akta* inesistenza di un atto giuridico

**nepostojeći** *adj* inesistente; ~ *ugovor* contratto
inesistente; *~će bogatstvo* ricchezza inesistente;
*~ća krivica* colpa inesistente

**nepostupanje** *n* il non procedimento *m*; il non
agire *m*

**nepoštovanje** *n* disistima *f*; irriverenza *f*; inosser-
vanza delle leggi; ~ *roka* inosservanza del ter-

mine; ~ *uslova* inosservanza della condizione; ~ *zakona* inosservanza della legge

**nepotrošan** *adj* inconsumabile; *~na stvar* cosa inconsumabile

**nepotvrđen** *adj* non confermato; *~na presuda od strane vlade* sentenza non delibata

**nepoverenje** *n* sfiducia *f*; diffidenza *f*; *glas ~nja* voto di sfiducia

**nepovrediv** *adj* inviolabile; invulnerabile; *~vo pravo* diritto inviolabile

**nepovredivost** *f* inviolabilità *f*; immunità *f*; invulnerabilità *f*; ~ *državnih granica* inviolabilità di frontiere dello Stato; ~ *stana* inviolabilità del domicilio; ~ *svojine* inviolabilità della proprietà; ~ *tajne pisama* inviolabilità del segreto di corrispondenza; inviolabilità del segreto epistolare; ~ *ugovora* inviolabilità dei trattati

**nepoznat** *adj* ignoto; sconosciuto

**nepoznavanje** *n* ignoranza *f*; ~ *činjenica* ignoranza dei fatti; ~ *prava* ignoranza del diritto; ~ *zakona* ignoranza della legge

**nepoželjan** *adj* indesiderato; *~na osoba* persona indesiderabile; *~na poseta* visita indesiderata.

**nepravda** *f* ingiustizia *f*; *ispraviti ~du* riparare un'ingiustizia; *očigledna* ~ ingiustizia evidente; *teška* ~ grave ingiustizia; *učiniti ~du* commettere un'ingiustizia

**nepravedan** *adj* ingiusto; *~no bogaćenje* arricchimento senza causa; locupletazione *f*; *~na osuda* condanna ingiusta; *~na presuda* sentenza ingiusta; ~ *zakon* legge ingiusta

**nepravičan** *adj* non equo; ingiusto

**nepravičnost** *f* ingiustizia *f*

**nepravilan** *adj* irregolare; anomalo

**nepravilnost** *f* irregolarità *f*; anomalia *f*

**nepravovremen** *adj* intempestivo; *~na molba* domanda intempestiva; *~na žalba* appello intempestivo

**nepreduzimanje** *n il* non intraprendere; ~ *mera sigurnosti* non prendere delle misure; non prendere dei provvedimenti; ~ *mera zaštite na radu* non prendere dei provvedimenti per la tutela del lavoro

**nepredvidiv** *adj* imprevedibile; ~ *događaj* evento imprevedibile

**nepredviđen** *adj* imprevisto; *~ni troškovi* spese impreviste

**neprenosiv** *adj* intrasferibile

**nepridržavanje** *n* inosservanza *f*; ~ *rokova* inosservanza dei termini; ~ *zakona* inosservanza delle leggi

**neprihvatljiv** *adj* inaccettabile; inammissibile; *~va izmena* modifica inaccettabile; ~ *predlog* proposta inaccettabile; *~vi uslovi* condizioni inammissibili

**neprihvatljivost** *f* inaccettabilità *f*; ~ *dokaza* inaccettabilità d'una prova

**neprijatelj** *m* nemico *m*; avversario *m*; *narodni* ~ nemico di popolo; *otvoreni* ~ nemico dichiarato; *prebeći ~lju* passare al nemico; disertare

**neprijateljski** *adj* nemico; ostile; avverso; *~ska propaganda* propaganda nemica; *~ska vojska* l'esercito ostile

**neprijateljstva** *n pl* ostilità *f pl*; *otpočeti* ~ aprire le ostilità

**neprijateljstvo** *n* ostilità *f*

**neprikosnoven** *adj* ineccepibile; inviolabile; intangibile; sacro

**neprikosnovenost** *f* inviolabilità *f*; intangibilità *f*; ~ *ličnosti* inviolabilità della persona

**neprilika** *f* imbarazzo *m*; impaccio *m*; fastidio *m*; *biti u ~ci* essere (trovarsi) nell'imbarazzo; *biti u novčanim ~ma* essere nell'imbarazzo finanziario; *finansijske ~ke* imbarazzo finanziario; *izvući se iz ~ka* trarsi d'impaccio; *naći se u (izvući se iz) ~ci* trovarsi in (uscire da) un impaccio

**neprimenjivanje** *n* non applicazione *f*; ~ *zakona* legge caduta in desuetudine

**nepristrasnost** *f* imparzialità *f*; obiettività *f*

**nepristrastan** *adj* imparziale; obiettivo; disinteressato; ~ *sudija* giudice imparziale; ~ *svedok* teste disinteressato

**nepriznavanje** *n* misconoscimento *m*

**neprocenjiv** *adj* inestimabile; inapprezzabile; *~vo bogatstvo* ricchezza inestimabile, *~va vrednost* valore inestimabile

**neproduktivan** *adj* improduttivo; *~na investicija* investimento improduttivo; ~ *kapital* capitale improduttivo

**neproduktivnost** *f* improduttività *f*

**neprohodan** *adj* impervio; impraticabile; ~ *put* strada impraticabile (impervia)

**neprohodnost** *f* impraticabilità *f*

**nepromenljiv** *adj* immutabile; invariabile; inalterabile; incommutabile; *~va kazna* pena incommutabile; *~va boja* colore inalterabile; *~vi uslovi* condizioni invariabili

**nepromenljivost** *f* immutabilità *f*; inalterabilità *f*; ~ *odluke* l'immutabilità di una decisione; ~ *poseda* incommutabilità del possesso

**nepronalažljiv** *adj* irreperibile

**nepropisan** *adj* non prescritto; contrario alle prescrizioni; *~no i nepravilno izvođenje građevinskih radova* esecuzione dei lavori edilizi contrariamente alle prescrizioni e in un modo irregolare

**nepunoletan** *adj* minorenne

**nepunoletnost** *f* minorità *f*

**neradni** *adj* non lavorativo; ~ *dan* giorno di riposo; giorno di festa

**neraskidiv** *adj* inscindibile; *~va veza* legame (nesso, vincolo) inscindibile



**neraspoloživ** *adj* indisponibile; *~va dobra* beni indisponibili; ~ *deo nasledstva* porzione indisponibile della successione

**neraspoloživost** *f* indisponibilità *f*

**neravnopravnost** *f* ineguaglianza *f*

**nerazdeljiv** *adj* indivisibile; inscindibile

**nerazgovetan** *adj* indistinto; inarticolato; *~ni izrazi (reči)* espressioni ambigue

**nerazrešiv** *adj* indissolubile

**nerazrešivost** *f* indissolubilità *f*

**nerazvijen** *adj* non sviluppato; *~na zemlja* paese sottosviluppato

**nered** *m* disordine *m*; caos *m*

**nerentabilan** *adj* non lucroso; svantaggioso, non redditizio

**nerešen** *adj* vertente; pendente; impregiudicato; *~no pitanje* questione pendente

**nerešiv** *adj* insolubile; ~ *problem* problema insolubile

**nesaglasnost** *f* dissenso *m*; disaccordo *m*; ~ *naravi* incompatibilità *f* di carattere; *očigledna* ~ dissenso palese; *otvorena svesna* ~ dissenso consapevole; *prikrivena* ~ dissenso latente

**nesavesnost** *f* mancanza *f* di coscienza; incoscienza *f*

**nesavestan** *adj* incosciente; *~no poslovanje u privredi* malafede nella gestione d'affari in economia; ~ *rad u službi* lavoro non cosciente in servizio; *~no vršenje pregleda mesa za prehranu* incosciente controllo della carne da alimento

**nesigurnost** *f* incertezza *f*; mancanza *f* di sicurezza; ~ *vesti* incertezza di una notizia; *pravna* ~ incertezza di diritto

**nespojiv** *adj* incompatibile

**nesporazum** *m* disaccordo *m*; malinteso *m*; equivoco *m*; ~ *o osnovi obaveze* disaccordo sulla causa dell'obbligazione; ~ *o predmetu obaveze* disaccordo sull'oggetto dell'obbligazione; ~ *o prirodi ugovora* disaccordo sulla natura del contratto; *trajni* ~ disaccordo permanente

**nesposoban** *adj* incapace; inabile; ~ *za plaćanje* insolvente; ~ *za rad* inabile al lavoro; incapace di lavoro; ~ *za vojsku* inabile al servizio militare; *poslovno* ~ incapace di agire; *proglasiti ~nim* dichiarare incapace

**nesposobnost** *f* incapacità *f*; inettitudine *f*; *delimična radna* ~ invalidità parziale, incapacità parziale; ~ *plaćanja* insolvenza *f*; ~ *rasuđivanja* incapacità di intendere; ~ *za privređivanje* incapacità fisica; ~ *za rad* incapacità lavorativa, ~ *za službu* incapacità di servizio; *parnična* ~ incapacità di stare in giudizio; *potpuna* ~ incapacità totale; *privremena* ~ incapacità temporanea; *potpuna radna* ~ invalidità totale; *privremena radna* ~ invalidità temporanea; *profesionalna* ~ incapacità professionale; *radna* ~ incapacità di lavoro; *stalna* ~ incapacità permanente; *stalna radna* ~ inabilità permanente al lavoro; *sudska* ~ incapacità giuridica; *trajna radna* ~ invalidità permanente; *zakonska* ~ incapacità legale

**nesrazmera** *f* disproporzione *f*; sproporzione *f*

**nesreća** *f* sventura *f*; accidente *m*; sciagura *f*; disgrazia *f*; sfortuna *f*, ~ *na radu* infortunio sul lavoro; *poljoprivredna* ~ infortunio agricolo; *pomorska* ~ incidente marittimo; incidente nautico; *saobraćajna* ~ incidente stradale; *smrtna* ~ incidente mortale; *železnička* ~ incidente ferroviario

**nesretan** *adj* infelice; sfortunato; disgraziato; sventurato; sciagurato

**nestabilnost** *f* instabilità *f*; *monetarna* ~ instabilità monetaria; ~ *cena* instabilità dei prezzi

**nestanak** *m* sparizione *f*; scomparsa *f*; ~ *dokumenta* scomparsa (sparizione) di un documento

**nestašica** *f* scarsità *f*; mancanza *f*; deficienza *f*; difetto *m*; ~ *deviza* scarsità di divise; ~ *kapitala* scarsità di capitali; ~ *novca* scarsità di denaro; ~ *posla* scarsità di lavoro; ~ *robe* scarsità di merce; ~ *radne snage* scarsità di personale

**nestati** *v* sparire; scomparire; svanire; perdersi

**nesvestan** *adj* inconscio; inconsapevole; incosciente; *biti* ~ essere inconsapevole; ~ *opasnosti* inconsapevole del pericolo

**nesvrstan** *adj* non allineato; *~ne zemlje* Paesi non allineati (non impegnati)

**nesvrstanost** *f* non allineamento

**netelesni** *adj* incorporeo

**netrpeljivost** *f* intolleranza *f*, *izazivanje ~sti* provocazione dell'intolleranza; *nacionalna* ~ intolleranza nazionale; *neuklonjiva* ~ irriducibile inimicizia; *rasna* ~ intolleranza razziale; *verska* ~ intolleranza religiosa

**neučestvovanje** *n* la non partecipazione; il non intervento; ~ *u otklanjanju opšte opasnosti* omessa partecipazione nella rimozione d'una calamità pubblica

**neudata** *adj* nubile; donna non maritata

**neuk** *adj* ignorante; incolto; illetterato; inerudito; *~ka stranka* parte inesperta; *pravna pomoć ~kim strankama* assistenza legale alle parti inesperte

**neukazivanje** *n* il non mostrare; il non indicare; il non prestare; ~ *lekarske pomoći* il non prestare cure mediche

**neupotreba** *f* disuso *m*

**neuračunljiv** *adj* incapace d'intendere e di volere; non imputabile

**neuračunljivost** *f* infermità *f* di mente

**neuravnoteženost** *f* squilibrio *m*; *duševna* ~ squilibrio mentale; ~ *bilansa* squilibrio del bilancio; ~ *ponude i potražnje* squilibrio tra la domanda e l'offerta

**neuredan** *adj* disordinato; (persona) negligente

**neurednost** *f* disordinatezza *f*

**neuručiv** *adj* non recapitabile

**neuspeo** *adj* mal riuscito; mancato; *~lo podstrekivanje* istigazione fallita
**neustavan** *adj* incostituzionale
**neustupljiv** *adj* non cedibile; incedibile
**neuteran** *adj* non riscosso
**neuteriv** *adj* inesigibile; non riscotibile; *~vo potraživanje* credito inesigibile
**neuterivost** *f* inesigibilità *f*
**neutralan** *adj* neutrale; neutro; *~na boja* colore neutro
**neutralnost** *f* neutralità *f*; *dobrovoljna* ~ neutralità volontaria; *oružana* ~ neutralità armata; *stalna* ~ neutralità permanente; *sačuvati* ~ conservare la neutralità
**neuverljiv** *adj* inconvincibile; poco convincente; poco persuasivo
**nevaljan** *adj* invalido; nullo
**nevaljanost** *f* invalidità *f*; nullità *f*; ~ *iskaza* invalidità di una deposizione; ~ *pravnog posla* invalidità d'un atto giuridico
**nevažeći** *adj* nullo; invalido; ~ *i bez ikakvog učinka* nullo e di nessun effetto; ~ *pravni poslovi* affari giuridici nulli; ~ *sporazum* accordo nullo
**neveran** *adj* infedele; sleale
**nevernost** *f* infedeltà *f*, slealtà *f*
**nevin** *adj* senza colpa; innocente
**nevinost** *f* innocenza *f*, castità *f*; *dokazati ~ okrivljenog* dimostrare l'innocenza dell'imputato
**nevlasnik** *m* non possessore *m*
**nezahvalnost** *f* ingratitudine *f*
**nezakonit** *adj* illegale; proibito dalla legge; ~ *čin (delo)* azione illegale; *~to hapšenje* arresto *m* illegale; *~ta odluka* deliberazione *f* illegale; ~ *postupak* procedimento *m* illegale; ~ *proces* processo *m* illegale
**nezakonito** *adv* illegalmente
**nezakonitost** *f* illegalità *f*; illegittimità *f*; *ustavna* ~ illegittimità costituzionale
**nezakonski** *adj* illegale; *~sko lišenje slobode* arresto illegale; ~ *posed* possesso illegittimo
**nezamenljiv** *adj* insostituibile; ~ *saradnik* collaboratore insostituibile; *~va stvar* cosa non fungibile
**nezamenljivost** *f* infungibilità *f*; insostituibilità *f*
**nezaplenjiv** *adj* insequestrabile
**nezaplenjivost** *f* insequestrabilità *f*
**nezaposlen** *adj* disoccupato
**nezaposlenost** *f* disoccupazione *f*; *delimična* ~ disoccupazione parziale; *potpuna* ~ disoccupazione completa; disoccupazione totale; *privremena* ~ disoccupazione temporanea; *sezonska* ~ disoccupazione stagionale; *trajna* ~ disoccupazione cronica
**nezaraćenost** *f* non belligeranza *f*
**nezastarljiv** *adj* imprescrittibile; *~vo pravo* diritto imprescrittible
**nezastarljivost** *f* imprescrittibilità *f*
**nezavisan** *adj* indipendente; autonomo; *~ne novine* giornale indipendente; *~na republika* repubblica indipendente; ~ *sindikat* sindacato *m* autonomo; *~na štampa* stampa indipendente
**nezavisnost** *f* indipendenza *f*, sovranità *f*, *ekonomska* ~ indipendenza economica; *finansijska* ~ sovranità finanziaria; *monetarna* ~ sovranità monetaria; *nacionalna* ~ sovranità nazionale; ~ *države* sovranità dello Stato; ~ *zakona* sovranità della legge; ~ *zemlje* indipendenza di paese; *politička* ~ indipendenza politica; *poreska* ~ sovranità fiscale; *sudska* ~ indipendenza della magistratura
**nezgoda** *f* infortunio *m*; incidente *m*; *saobraćajna* ~ infortunio (incidente) stradale
**neznanje** *n* ignoranza *f*; *kažnjivo* ~ ignoranza colpevole; *pravno* ~ ignoranza del diritto
**neznatan** *adj* insignificante; irrilevante; *~na društvena opasnost* pericolosità sociale di lieve entità; *~na imovina* un esiguo patrimonio; *~na razlika* differenza insignificante
**nezvan** *adj* non chiamato; non invitato; *~no vršenje tuđih poslova* gestione d'affari altrui
**ničiji** *adj* di nessuno; *~ja stvar* cosa che non appartiene a nessuno; *~ja zemlja* terra nullius; terra di nessuno
**ništavan** *adj* nullo; da nulla; inutile; vano; ~ *i bez ikakvog učinka* nullo e di nessun effetto; ~ *i nevažeći* nullo e senza effetto; *~ni pravni poslovi* affari giuridici nulli; ~ *sporazum* accordo nullo
**ništavnost** *f* nullità *f*; vanità *f*; *apsolutna* ~ nullità assoluta; *delimična* ~ nullità parziale; ~ *braka* nullità di matrimonio; ~ *pravnih akata* nullità degli atti giuridici; ~ *pravnog posla* nullità di un affare giuridico; ~ *presude* nullità di sentenza; ~ *ugovora* nullità del contratto; *pod pretnjom ~sti* sotto la minaccia della nullità; *relativna* ~ nullità relativa
**nit** *f* filo *m*; *izgubiti* ~ perdere il filo; ~ *vodilja* filo conduttore
**nivo** *m* livello *m*; *na ~ou ministara* a livello ministeriale; ~ *cena* livello dei prezzi; ~ *ekonomske aktivnosti* livello dell'attività economica; ~ *investicija* livello degli investimenti; ~ *liberalizacije* livello di liberalizzazione; ~ *nadnica* livello dei salari; ~ *potrošnje* livello di consumo; ~ *proizvodnje* livello di produzione; ~ *razvoja* livello di sviluppo; ~ *vodostaja* livello di guardia; ~ *zaposlenosti* livello di occupazione; ~ *zarada* livello dei salari; *nizak ~ cena* basso livello dei prezzi; *predratni* ~ livello d'anteguerra; *svetski ~ cena* livello mondiale dei prezzi; *visok* ~ alto livello
**noćni** *adj* notturno; della notte; ~ *čuvar* guardiano notturno; ~ *lokal* ritrovo notturno; ~ *rad* lavoro notturno; *~na smena* turno di notte



**nomenklatura** *f* nomenclatura *f*, *carinska* ~ nomenclatura doganale; *pomorska* ~ nomenclatura navale; *tipska* ~ nomenclatura tipo
**nominalan** *adj* nominale; *~na vrednost* valore nominale
**norma** *f* norma *f*, *dispozitivna* ~ norma dispositiva; *fakultativna* ~ norma facoltativa; *imperativna* ~ norma imperativa; *izuzetna* ~ norma eccezionale; *izvršna* ~ norma d'attuazione; *kaznena* ~ norma penale; *konvencionalna* ~ norma convenzionale; *međunarodna* ~ norma internazionale; ~ *sigurnosti* norma di sicurezza; *~me rada* norme di lavoro; ~ *zabrane* norma di divieto; *običajna* ~ norma consuetudinaria; *odstupiti od ~me* derogare dalla norma; *osnovna* ~ norma fondamentale; *poreska* ~ norma tributaria; *pravna* ~ norma giuridica; *prebaciti ~mu* superare la norma; *prisilna* ~ norma cogente; *proceduralna* ~ norma procedurale; *radna* ~ norma di lavoro; *sudska* ~ norma giuridica; *tarifna* ~ norma tariffaria; *ugovorna* ~ norma contrattuale; *ukidajuća* ~ norma abrogativa; *upravna* ~ norma amministrativa; *ustavna* ~ norma costituzionale; *zabranjujuća* ~ norma proibitiva
**normativa** *f* normativa *f*; *apstraktna* ~ normativa astratta; *deklarativna* ~ normativa dichiarativa; *konkretna* ~ normativa concreta; *~ni akt* atto normativo; *obavezujuća* ~ normativa ordinativa; *ovlašćujuća* ~ normativa permissiva; *prinudna* ~ normativa precettiva; normativa imperativa; *zabranjujuća* ~ normativa proibitiva
**normiranje** *n* prescrizione *f* di norme; normazione *f*
**normirati** *v* normare; prescrivere norme
**nosilac** *m* portatore *m*; titolare *m*; ~ *društvenog rada* titolare di lavoro sociale; ~ *javnih ovlašćenja* titolare di poteri pubblici; ~ *liste* capolista *m*; ~ *(imalac) pasoša* titolare di passaporto; ~ *(imalac) patenta* titolare del brevetto; ~ *prava* titolare di un diritto; ~ *stanarskog prava* titolare del diritto d'abitazione
**nosivost** *f* capacità *f*; portata *f*; *bruto* ~ portata lorda; *korisna* ~ carico utile; portata utile; ~ *broda* portata della nave; ~ *tereta* capacità di carico
**nostrifikacija** *f* riconoscimento *m*; parificazione *f*; ~ *diplome* omologazione di un diploma estero
**nostro-konto** *m* conto nostro *m*
**nostro-obaveza** *f* obbligazione propria
**nostro-potraživanje** *n* averi propri *m pl*
**nošenje** *n* il portare *m*; *bespravno ~ odlikovanja* porto illegale di decorazioni; *bespravno ~ titula* usurpazione di titoli; *bespravno ~ uniforme* porto illegale di uniforme; *dozvola ~nja oružja* licenza di porto d'armi
**nota** *f* nota *f*; comunicazione *f* scritta di carattere ufficiale; *diplomatska* ~ nota diplomatica; *knjižna* ~ nota contabile; *kolektivna* ~ nota collettiva; *kreditna* ~ nota di credito; *protestna* ~ nota di protesta; *verbalna* ~ nota verbale; *vladina* ~ una nota del governo
**notar** *m* notaio *m*
**notarijat** *m (javno beležništvo)* notariato *m*
**notarski** *adj* notarile, di notaio
**notifikacija** *f* notificazione *f*; ~ *presude* notificazione di una sentenza
**notiranje** *n* notazione *f*, il notare *m*; *(na berzi)* quotazione *f*, *bez ~nja* senza quotazione; *nesigurno* ~ quotazione incerta; ~ *akcije* quotazione di un'azione; ~ *kursa* quotazione del cambio; *obustaviti* ~ sospendere la quotazione; *službeno* ~ quotazione ufficiale
**notirati** *v* prender nota; notare; quotare; ~ *u službenom izveštaju* quotare nel listino ufficiale
**notoran** *adj* notorio; *~rna činjenica* fatto notorio
**notornost** *f* notorietà *f*; *akt o opštoj ~ti* atto di notorietà
**novac** *m* denaro *m*; moneta *f*; soldi *m pl*; *bankarski* ~ denaro bancario; *blokirani* ~ denaro bloccato; *blokirati* ~ immobilizzare denaro; *devalvacija ~ca* svalutazione monetaria; deprezzamento monetario; *dnevni* ~ denaro giornaliero; *dopunski* ~ moneta sussidiaria; *državni* ~ denari pubblici *m pl*; *falsifikovani* ~ denaro falso; moneta contraffatta; *gotov* ~ denaro (moneta) contante; moneta effettiva; *investiran* ~ denaro investito; *investirati* ~ investire denaro; *izdati* ~ sborsare denaro; *iznuditi* ~ estorcere denaro; *knjigovodstveni* ~ moneta contabile; *konvencionalan* ~ moneta convenzionale; *kovani* ~ denaro (moneta) sonante; *kovati* ~ coniare (battere) moneta; *kurs ~ca* corso del denaro; *lažan* ~ moneta falsa (contraffatta); denaro falso; *lažni papirni* ~ falsa moneta cartacea; *likvidan* ~ denaro liquido; *menjati* ~ cambiare denaro; convertire denaro; *metalan* ~ moneta metallica; *naplatiti* ~ incassare denaro; *nestašica ~ca* scarsezza di denaro; *nov* ~ denaro fresco; ~ *bez pokrića* moneta fiduciaria; ~ *u opticaju* denaro in circolazione; moneta circolante; moneta corrente; ~ *van opticaja* moneta fuori corso; *obračunski* ~ moneta di compensazione (di conto); *okupacijski* ~ moneta d'occupazione; *oročiti* ~ vincolare denaro; *papirni* ~ moneta cartacea; carta moneta; *podići* ~ ritirare i soldi; *povući ~ iz opticaja* ritirare la moneta di circolazione; *prati* ~ riciclare denaro sporco; *privremen* ~ moneta provvisoria; *pupilarni* ~ moneta pupillare; *raspoloživ* ~ denaro disponibile; *rezervni* ~ denaro di riserva; *robni* ~ moneta merce; *sitni* ~ spiccioli *m pl*; spezzati *m pl*; moneta spicciola; *srebrni* ~ moneta d'argento; *stabilan* ~ moneta stabile; *strani* ~ moneta estera; *teorija o ~cu* teoria della moneta; *trošiti* ~ spendere denaro; *tržište ~ca* mercato del denaro; *uloženi* ~ moneta investita; denaro depositato; *uložiti* ~ investire de-

naro; *upotrebiti* ~ impiegare denaro; *ušteđen* ~ denaro risparmiato; *uzajmiti* ~ *uz kamatu* prendere denaro a frutto; *važeći* ~ moneta corrente; *zakonski* ~ moneta legale; *zamrznuti* ~ denaro immobilizzato; *zaplenjeni* ~ denari sconfiscati *m pl; zlatni* ~ moneta aurea; *zaraditi* ~ far denaro; *žiralni* ~ moneta scritturale

**novacija** *f* novazione *f*; ~ *kredita* novazione di un credito

**novator** *m* novatore *m*; innovatore *m*

**novatorstvo** *n* innovazione *f*

**novčani** *adj* monetario; pecuniario; ~ *apoen* taglio monetario; *~na jedinica* unità monetaria; ~ *kapital* capitale monetario; *~na kazna* pena pecuniaria; multa pecuniaria; ammenda pecuniaria; *~na manipulacija* manipolazione monetaria; ~ *obračun* conguaglio monetario; *~no potraživanje* credito *m*; ~ *oblik* forma di denaro; ~ *paritet* parità monetaria; *~na pomoć* aiuto pecuniario; ~ *promet* traffico monetario; *~na reforma* riforma monetaria; ~ *savez* unione monetaria; ~ *sektor* settore monetario; ~ *sistem* sistema *m* monetario; *~no sredstvo* mezzo monetario (pecuniario); *~no tržište* mercato monetario; *~na vrednost* valore monetario; *~na zaliha* scorta monetaria; ~ *zavod* casa bancaria

**novčanica** *f* banconota *f*; biglietto *m* di carta; *falsifikovana* ~ banconota contraffatta; *lažna* ~ banconota falsa; ~ *u opticaju* banconota circolante

**novine** *f pl* giornale *m*; *službene* ~ gazzetta *f* ufficiale

**novorođenče** *n* neonato *m*

**nuda proprietas** *(lat) (golo vlasništvo)* proprietà *f* nuda

**nuditi** *v* offrire; ~ *gostoprimstvo* offrire ospitalità; ~ *cenu* offrire un prezzo; ~ *jelo* offrire cibo; ~ *na prodaju* offrire in vendita; ~ *olakšice* offrire facilitazioni; ~ *po nižoj ceni* offrire ad un prezzo inferiore; ~ *posao* offrire impiego; ~ *robu* offrire merce

**nuncijatura** *f (papino poslanstvo)* nunziatura *f*; *apostolska* ~ nunziatura apostolica

**nuncije** *m* nunzio *m*; *apostolski* ~ nunzio apostolico

**nunkupativan** *adj* nuncupativo; orale; *~ni testament* testamento nuncupativo

**nusproizvod** *m* prodotto *m* accessorio; sottoprodotto *m*

**nužda** *f* necessità *f*; bisogno *m; iz ~de* di necessità; *krajnja* ~ stato di necessità; stato d'emergenza; *stanje ~de* stato di necessità

**nužno** *adv* necessariamente; per necessità; per forza; *nije* ~ non è necessario; *~ni deo* quota *f* di riserva; porzione *f* legittima; *~ni naslednik* erede necessario; *~na odbrana* legittima difesa; *~ni smeštaj* abitazione indispensabile; alloggiamento indispensabile; *prekoračenje ~ne odbrane* eccesso di legittima difesa

# NJ

**njiva** *f* campo *m* (coltivato)

**njuh** *m* odorato *m*; olfatto *m*; (*kod psa*) fiuto *m*; *imati dobar ~ (predosećaj)* avere buon naso

**Njujork** *m geogr* Nuova York *f*

**njujorški** *adj geogr* newyorchese

**njuškalo** *n* ficcanaso *m*; *policijsko* ~ bracco *m*; spia *f*; confidente *m*

**njuškanje** *n* fiutata *f*

# O

**obala** *f* riva *f*; costa *f*

**obaveštajac** *m* informatore *m*

**obaveštenje** *n* avviso *m;* informazione *f*; notizia *f*; avvertimento *m; bez daljeg ~nja* senz'altro avviso; *dati nekom* ~ dare a qcn informazioni di; *do novog ~nja* sino a nuovo avviso; *izuzev suprotnog ~nja* salvo avviso contrario; *na osnovu ~nja* sotto avviso; ~ *o brisanju* avviso di cancellazione; ~ *o dolasku* avviso di arrivo; ~ *o havariji* avviso d'avaria; ~ *o isplati* avviso di pagamento; ~ *o izvršenju* avviso di esecuzione; ~ *o naplati* avviso d'incasso (di rimborso); ~ *o neisporučivanju* avviso di non consegna; ~ *o nesreći* avviso di sinistro; ~ *o odobrenju* avviso di accreditamento (di bonifico); ~ *o otkazu* avviso di licenziamento; ~ *o predaji* avviso di consegna; ~ *o prijavi* avviso di denuncia; ~ *o prijemu* avviso di ricevimento; ~ *o proveri* avviso di accertamento; ~ *o sazivu* avviso di convocazione; ~ *o sudskoj prodaji* bando venale; ~ *o ukrcaju* avviso d'imbarco; ~ *o uplati* avviso di versamento; ~ *o ustupanju* avviso di cessione; ~ *o zaduženju* avviso di addebitamento; *povratno* ~ avviso di ritorno; *pravno* ~ informazione giuridica; *prema ~nju* come d'avviso; secondo l'avviso; *prethodno* ~ preavviso *m; stalno* ~ avviso permanente

**obaveza** *f* obbligo *m;* impegno *m; akcesorna* ~ obbligazione *f* accessoria; *alternativna* ~ obbligazione alternativa; *bankarska* ~ obbligazione bancaria; *bez ~ze* senza impegno; senz'obbligo; *bilateralna* ~ obbligo bilaterale; *carinska* ~ vincolo *m* doganale; *čvrsta* ~ impegno fisso; *delimična* ~ obbligazione rateale; *dospele ~ze* esigibilità *f pl; društvena* ~ obbligazione sociale; *fakultativna* ~ obbligazione facoltativa; *finansijske ~ze* impegni finanziari; obbligazioni di finanziamento; *ispuniti ~zu* adempire all'impegno; far fronte all'impegno, adempire ad un obbligo; *ispunjavati svoje ~ze* adempire ai suoi obblighi (impegni); far fronte ai suoi impegni; *izvršiti ~zu* eseguire un obbligo; *menična* ~ impegno cambiario; obbligo cambiario; *moralna* ~ obbligo morale; *nesigurna* ~ impegno fluttuante; *novčana* ~ obbligazione pecuniaria; *ne ispuniti ~zu* venir meno all'impegno; ~ *cesije* obbligo di cessione; ~ *činjenja* obbligo di fare, ~ *čuvanja službene tajne* obbligo del segreto professionale; ~ *čuvanja tajne* obbligo di conservare il segreto; ~ *davanja obaveštenja* obbligo di dare le risposte, ~ *ekstradicije* obbligo d'estradizione; ~ *finansiranja* obbligazione di finanziamento; ~ *glasanja* votazione obbligatoria; ~ *isporuke* obbligo di consegna; obbligazione di consegna; ~ *izdržavanja* obbligo degli alimenti; obbligo alimentare; ~ *javljanja (vlastima)* obbligo di fare atto di presente; ~ *kontrahiranja* obbligo contrattuale; ~ *naknade* obbligo di rimborso; ~ *naknade štete* obbligo di risarcimento; ~ *nove isplate* obbligo di versamento nuovo; ~ *obeštećenja* obbligo di rimborso; ~ *obrazloženja* obbligo di motivazione; ~ *održavanja* obbligo di manutenzione; ~ *osiguranja* obbligo d'assicurazione (a contrarre); ~ *plaćanja* impegno di pagamento; obbligo di pagamento; ~ *po viđenju* obbligo a vista; ~ *podmirenja* impegno di regolamento; ~ *polaganja računa* obbligo di rendiconto; ~ *polaganja zakletve* obbligazione di prestare giuramento ~ *preuzimanja dugova* obbligo di assumere debiti; ~ *prezentacije* obbligo di presentazione; ~ *prijavljivanja* obbligo di dichiarazione, ~ *prijavljivanja boravka* obbligo di denuncia di soggiorno; ~ *probe* obbligo di prova; ~ *prodaje* obbligo di vendita; ~ *profesionalne tajne* obbligo del segreto professionale; ~ *pružanja pomoći* obbligo d'assistenza; ~ *sa dospelošću po viđenju* obbligo di scadenza a vista; ~ *služenja* obbligo di servizio; ~ *svedočenja* obbligo di testimonianza; *~ze po tekućem računu* obblighi di conto corrente; ~ *upisa* obbligo d'iscrizione; ~ *uplate* obbligo del versamento; *odgovoriti ~zi* soddisfare un obbligo; *opštinska* ~ obbligazione comunale; *oročena* ~ obbligazione a termine; impegno a temine; *osloboditi ~ze* liberare dall'obbligazione; *poreska* ~ obbligo d'imposta (fiscale); *poslovna* ~ obbligazione commerciale; impegno commerciale; *preuzeti ~zu* prendere l'impegno; assumersi un obbligo; *primiti ~zu* assumere un'obbligazione; assumersi un obbligo; *radna* ~ obbligo di lavoro; *službena* ~ obbligazione di servizio; *solidarna* ~ obbligo solidale; obbligo solidario; *sporedna* ~ obbligazione accessoria; *statutarna* ~ obbligazione statutaria; *stroga* ~ obbligo rigoroso; *školska* ~ obbligo scolastico; *terminska* ~ impegno a termine; *transportna* ~ obbligo di trasporto; *ugovorena* ~ obbligo convenzionale; *ugovorna* ~ obbligo contrattuale; *uslovna* ~ obbligazione condizionale; *uz ~zu* con l'impegno; con obbligo di; *vojna* ~ obbligo di servizio militare; *zajednička* ~ obbligazione comune; *zakonska* ~ obbligo legale



**obavezan** *adj* obbligatorio; impegnativo; obbligante; *~no osiguranje* assicurazione obbligatoria; *~no školovanje* scuola d'obbligo; scuola dell'obbligo; istruzione obbligatoria; *~na ponuda* offerta impegnativa

**obavezati se** *v rifl* obbligarsi; impegnarsi; ~ *ugovorom* impegnarsi per contratto

**obaveznost** *f* obbligatorietà *f*

**obavljanje** *n* eseguimento *m;* esecuzione *f*; effettuazione *f;* ~ *poslova* condotta degli affari

**obdukcija** *f* autopsia *f*; *izvršiti ~ju* fare l'autopsia; *sudsko-medicinska* ~ autopsia medico-legale

**obećanje** *n* promessa *f*; *držati se ~nja* stare alla promessa; *formalno* ~ promessa formale; *izborno* ~ promessa elettorale; *javno* ~ promessa al pubblico; *ne održati* ~ mancare alla promessa; ~ *braka* promessa di matrimonio; ~ *duga* promessa di debito; ~ *je dugovanje* ogni promessa è debito; ~ *garancije* promessa di garanzia; ~ *isporuke* promessa di consegna; ~ *kamate* promessa d'interesse; ~ *kredita* promessa di credito; ~ *plaćanja* promessa di pagamento, ~ *poklona* promessa di donazione; ~ *prodaje* promessa di vendita, ~ *ugovora* promessa di contratto; ~ *zajma* promessa di mutuo; *održati* ~ mantenere la promessa; *opozvati* ~ rimangiarsi una promessa; *svečano* ~ promessa solenne

**obećati** *v* promettere, fare una promessa; ~ *kule i gradove* promettere mari e monti; *svečano* ~ promettere solennemente

**obeležavanje** *n* il segnare *m;* marcatura *f*

**obeležiti** *v* segnare; marcare; distinguere; denotare

**obesiti** *v* appendere

**obesnažiti** *v* invalidare; infirmare

**obeščastiti** *v* disonorare; violare; profanare

**obeštećenje** *n* risarcimento *m* dei danni; *potpuno* ~ risarcimento integrale

**obeštetiti** *v* risarcire (qcn) dei danni; indennizzare (qcn)

**obezbediti** *v* assicurare; ~ **se** assicurarsi; mettersi al sicuro

**obezbeđenje** *n (vidi i osiguranje)* assicurazione *f*, *hipotekarno* ~ assicurazione ipotecaria; ~ *dokaza* assicurazione delle prove; ~ *granice* assicurazione delle frontiere; ~ *ostavštine* cauzione nelle successioni; ~ *parničnih troškova* cautio judicatum solvi; assicurazione delle spese processuali; *stvarno* ~ assicurazione reale

**obezvređivanje** *n* devalutazione *f*, svalutazione *f*; ~ *kapitala* svalutazione del capitale; ~ *novca* svalutazione monetaria

**običaj** *m* usanza *f*; uso *m;* consuetudine *f*; abitudine *f*, *bankarski* ~ uso bancario; *bankarski ~ji* usanze bancarie; *berzanski ~ji* usanze borsistiche; *diplomatski* ~ uso diplomatico; *lokalni* ~ uso locale; *mesni* ~ uso locale; *~ji i navike* usi e costumi; *opšti* ~ uso pubblico; *pomorski* ~ uso marittimo; *poslovni* ~ uso d'affari; *prema ~jima* secondo le usanze; *ratni* ~ uso della guerra; *seoski* ~ uso rurale; *sudski* ~ uso giudiziario; *trgovački ~ji* usanze commerciali; *trgovački ~ji i navike* usi e consuetudini commerciali

**običajan** *adj* consueto; usuale; *~no pravo* diritto consuetudinario

**obijanje** *n* scasso *m;* effrazione *f*; *krađa s ~em* furto con effrazione; furto con scasso; ~ *brave* effrazione di una serratura

**obim** *m* volume *m;* entità *f*; ~ *izvoza* volume delle esportazioni; ~ *kredita* volume di credito, ~ *odgovornosti* entità della responsabilità; ~ *poslova* entità delle operazioni; ~ *potrošnje* volume di consumo; ~ *proizvodnje* volume di produzione; ~ *prometa* volume degli scambi; ~ *trgovinske razmene* volume degli scambi commerciali

**objava** *f* dichiarazione *f*; annunzio *m;* proclamazione *f;* avviso *m*; ~ *presude* pubblicazione della sentenza; ~ *rata* dichiarazione di guerra

**objaviti** *v* avvisare; pubblicare; *javno* ~ rendere di pubblica ragione; ~ *zakon* promulgare (pubblicare) una legge; emanare una legge

**objavljivanje** *n* pubblicazione *f;* annunziazione *f*, ~ *presude* pubblicazione della sentenza; ~ *vesti* pubblicazione di una notizia; ~ *zakona* pubblicazione di una legge; *službeno (zvanično)* ~ pubblicazione ufficiale; *sudsko* ~ *stečaja* dichiarazione di fallimento

**objekt** *m* oggetto *m;* impianto *m;* installazione *f; industrijski* ~ impianto industriale; ~ *krivičnog dela* oggetto del reato; ~ *prava* oggetto del diritto; *poreski* ~ oggetto imponibile; oggetto d'imposta; *prateći* ~ impianto annesso; *turistički* ~ stabilimento turistico

**objektivan** *adj* oggettivo; obiettivo; *~na odgovornost* responsabilità *f* obiettiva; responsabilità senza colpa

**objektivno** *adv* oggettivamente; obiettivamente; ~ *pravo* diritto obiettivo

**oblast** *f* territorio *m*; provincia *f*; regione *f*; zona *f*; *carinska* ~ territorio doganale; zona doganale; *ekonomska* ~ regione (zona) economica; *industrijska* ~ regione industriale; zona industriale; *monetarna* ~ zona monetaria; *morska* ~ territorio marittimo; *nenastanjena* ~ regione spopolata; *neokupirana* ~ zona non occupata; *nerazvijena* ~ zona arretrata (sottosviluppata); ~ *delatnosti* campo d'attività; ~ *primene* campo d'impiego, campo d'applicazione; ~ *oružanog sukoba* territorio di conflitto armato; ~ *pod starateljstvom* territorio sotto tutela; ~ *proizvodnje* area di produzione; ~ *sa autonomnim statusom* regione a statuto autonomo; ~ *u razvoju* area in via di sviluppo; ~ *vojnih operacija* territorio d'operazioni militari; *pogranična* ~ territorio (zona) di confine; *postradala* ~ regione sinistrata; *privredna* ~ campo economico; *proizvodna* ~ regione di produzione; *sudska* ~ competenza *f* giurisdizionale; *ugrožena* ~ zona minacciata; *vazdušna* ~ zona aerea

**obligacija** *f* obbligo *m*; impegno *m*; obbligazione *f*; *alternativna* ~ obbligazione alternativa; *deljiva* ~ obbligazione divisibile; obbligazione parziaria; *donosive ~je* obbligazioni portabili; *fakultativna* ~ obbligazione facoltativa; *glavna* ~ obbligazione principale; *nedeljiva* ~ obbligazione indivisibile; ~ *(obveznica) na donosioca* obbligazione al portatore; ~ *u novcu* debito di denaro; *pravna* ~ obbligazione giuridica; *prioritetna* ~ obbligazione privilegiata; *prirodna (naturalna)* ~ obbligazione naturale; *solidarna (korealna)* ~ obbligazione solidale (solidaria); *sporedna* ~ obbligazione accessoria

**oblik** *m* forma *f*; figura *f*; aspetto *m*; conformazione *f*; ~ *države* forma dello Stato; ~ *osiguranja* forma di assicurazione; ~ *preduzeća* forma della società; ~ *primene* modalità d'applicazione; ~ *saradnje* forma di cooperazione; modalità di cooperazione; ~ *vladavine* forma di governo; *pismeni* ~ forma scritta; *poprimiti* ~ prendere forma; *pravni* ~ forma giuridica; *pravni ~ preduzeća* forma giuridica dell'impresa; *republikanski* ~ forma reppublicana; *u ~ku* in forma di; sotto forma di; sotto la specie

**obmana** *f (vidi i prevara)* inganno *m*; dolo *m*; *direktna* ~ dolo diretto; *eventualna* ~ dolo eventuale; *generična* ~ dolo generico; *gola* ~ dolo non manifestato; *indirektna* ~ dolo indiretto; *namerna* ~ dolo di proposito; *spontana* ~ dolo d'impeto

**obmanjivanje** *n* l'illudere; raggiramento *m*; ~ *kupca ili lažno obeležavanje robe* frode *f* degli acquirenti o contraffazione delle impronte della merce

**obmanuti** *v* illudere; ingannare

**obnarodovati** *v* promulgare; pubblicare; ~ *zakon* promulgare la legge

**obnavljanje** *n* rinnovamento *m*; restaurazione *f*; ricostruzione *f*; *izričito* ~ rinnovamento esplicito; ~ *kapitala* rinnovo del capitale; ~ *menice* rinnovo di cambiale; ~ *pregovora* riapertura delle trattative; ~ *presude* riapertura del procedimento; ~ *pretplate* rinnovo dell'abbonamento; *prećutno* ~ rinnovazione tacita; *zahtevati ~ procesa (postupka)* chiedere la riapertura del procedimento

**obnova** *f* rinnovamento *m*; innovazione *f*; restaurazione *f*; ricostruzione *f*; restauro *m*; ~ *postupka* riassunzione del processo; ~ *ugovora* rinnovazione del contratto; *opšta* ~ rinnovazione totale; *privredna* ~ ricostruzione economica

**obnoviti** *v* rinnovare; innovare; restaurare; rigenerare; ~ *fasadu zgrade* rinnovare la facciata di un edificio; ~ *fresku iz 14-og veka* restaurare un affresco del Trecento; ~ *molbu (peticiju)* rinnovare la domanda (la petizione); ~ *naoružanje vojske* rinnovare l'armamento dell'esercito; ~ *oštećenu zgradu* restaurare un edificio danneggiato; ~ *ugovor* rinnovare un contratto

**obogaćenje** *n* arricchimento *m*; *bezrazložno* ~ arricchimento senza causa; *neopravdano* ~ arricchimento indebito; *protivpravno* ~ arricchimento illegittimo

**obogatiti se** *v rifl* arricchirsi

**oboriti** *v* abbattere; atterrare; rovesciare; ~ *cene* abbattere i prezzi; ~ *drvo (prepreku)* abbattere un albero (un ostacolo); ~ *napadača (protivnika)* atterrare un aggressore (l'avversario); ~ *režim* abbattere un regime; ~ *zid (zgradu)* atterrare un muro (un edificio)

**obostran** *adj* bilaterale; reciproco; ~ *interes* reciproco interesse; *~na korist* vantaggio reciproco

**obostrano** *adv* reciprocamente

**obračun** *m* regolamento *m* dei conti; conteggio *m*; bilancio *m*; *konačni* ~ conteggio finale; ~ *plata* conteggio del sarario

**obračunati** *v* fare i conti; conteggiare

**obračunski ček** *m* assegno bancario da accreditare

**obradiv** *adj* coltivabile; lavorativo; *~vo zemljište* terreno coltivabile

**obrađivač** *m* elaboratore *m*

**obratiti se** (*nekome*) *v rifl* rivolgersi a qcn; ricorrere a qcs; ~ *sudu* ricorrere al tribunale

**obrazac** *m* modulo *m*; formulario *m*; modello *m*, schema *f*; *blanko* ~ modulo in bianco; *ispuniti* ~ riempire un modulo; ~ *čeka* modulo di assegno; ~ *molbe* modulo di domanda; ~ *potvrde* modulo di ricevuta; ~ *priznanice* modulo di quietanza; ~ *ugovora* modulo di contratto; ~ *za porudžbinu* formulario di commissione; *telegrafski* ~ modulo di telegramma; *tipski* ~ modulo tipo; *unificirani* ~ modulo unificato

**obrazložen** *adj* motivato; argomentato; *pismeno* ~ motivato per iscritto



**obrazloženje** *m* motivazione *f*; argomentazione *f*; *nedovoljno* ~ motivazione insufficiente; *manjkavo ~ presude* la sentenza difetta di motivazione; ~ *odluke* motivazione della decisione; ~ *presude* motivazione della sentenza; ~ *rešenja* motivazione del decreto; *pravno* ~ argomentazione giuridica

**obrazložiti** *v* motivare; argomentare; *dobro (loše)* ~ argomentare bene (male)

**obrazovanje** *n* istruzione *f*; educazione *f*; formazione *f*; *fakultetsko* ~ istruzione universitaria; *obavezno* ~ istruzione obbligatoria; ~ *cena* formazione dei prezzi; ~ *kapitala* formazione di capitali; ~ *nadnica* formazione dei salari; ~ *prava* formazione di diritto; ~ *vlade* formazione di governo; *osnovno* ~ istruzione primaria; *političko* ~ formazione politica; *profesionalno* ~ istruzione professionale; *srednjoškolsko* ~ istruzione secondaria; *stručno* ~ formazione professionale; *tehničko* ~ istruzione tecnica

**obrazovati** *v* formare

**obrt** *m* giro *m*; esercizio *m*; *novčani* ~ giro monetario; ~ *kapitala* giro di capitali; *~na sredstva* mezzi di giro; mezzi d'esercizio

**obrtnica** *f* licenza *f* d'esercizio

**obuka** *f* insegnamento *m*; istruzione *f*; *stručna* ~ addestramento *m*; *vojna* ~ istruzione *f* militare

**obustava** *f* cessazione *f*; sospensione *f*; *kolektivna ~ rada* astensione *f* collettiva dal lavoro; ~ *izvršenja* estinzione *f* del processo esecutivo; ~ *krivičnog postupka* estinzione *f* del procedimento penale; ~ *neprijateljstva* sospensione delle ostilità; ~ *parničnog postupka* estinzione del procedimento civile; ~ *plaćanja* sospensione dei pagamenti; ~ *plate* sospensione di stipendio; ~ *plate pò (kazni)* privazione di stipendio; ~ *poslova* arresto *m* di affari; ~ *postupka* archiviazione *f* del procedimento; sospensione del procedimento; ~ *proizvodnje* arresto *m* della produzione; ~ *rada* astensione *f* dal lavoro; sospensione del lavoro; ~ *radova* sospensione dei lavori; ~ *uvoza* sospensione dell'importazione; ~ *zastare* sospensione della prescrizione

**obustavljanje** *n* sospensione *f*, interruzione *f*; ~ *plaćanja* sospensione dei pagamenti; ~ *vatre* sospensione d'armi; ~ *zastarelosti* sospensione della prescrizione

**obustaviti** *v* sospendere; far cessare; smettere

**obveznica** *f* obbligazione *f*; *amortizaciona* ~ obbligazione redimibile; *bankarska* ~ obbligazione bancaria; *deljiva* ~ obbligazione divisibile; *dospela* ~ obbligazione scaduta; *emisija* ~ emissione di obbligazioni; *hipotekarna* ~ obbligazione ipotecaria; ~ *na donosioca* obbligazione al portatore; ~ *sa premijom* obbligazione a premio; *originalna* ~ obbligazione originaria; *otpisana* ~ obbligazione sorteggiata; *povlašćena* ~ obbligazione (privilegiata) di preferenza; *prioritetna* ~ obbligazione di priorità; *uložiti u ~ce* investire in obbligazioni; *vučenje* ~ sorteggio delle obbligazioni

**obveznik** *m poreski* ~ contribuente *m* e *f*; persona *f* imponibile; *vojni* ~ coscritto *m*; recluta *f*

**obzir** *m* riguardo *m*; considerazione *f*; rispetto *m*; *bez ~ra na* senza riguardo a; *doći (dolaziti) u* ~ entrare in considerazione; *državni (viši)* ~ ragione *f* di Stato; *imati ~ra prema nekome* usare riguardi a qcn; *ne dolazi u* ~ è fuori questione; *s obzirom na* ~ in riguardo a; *uzeti u ~ nešto* prendere in considerazione qcs

**ocariniti** *v* daziare; sdoganare

**ocarinjenje** *n* sdoganamento *m*; svincolo *m* doganale

**ocena** *f* valutazione *f*; apprezzamento *m*; giudizio *m*; parere *m*; ~ *celishodnosti* considerazione di opportunità; ~ *dokaza* valutazione delle prove; ~ *raspravnog suda* l'apprezzamento del giudice di merito; ~ *vrednosti* giudizio di valore; *po ~ni veštaka* secondo giudizio d'esperto; *po slobodnoj ~ni* discrezionalmente; *slobodna* ~ apprezzabilità libera; *slobodna ~ dokaza* libera apprezzabilità della prova

**oceniti** *v* valutare; apprezzare

**ocenjivanje** *n* valutazione *f*, il giudicare; apprezzamento *m*; ~ *ustavnosti* apprezzamento della costituzionalità; ~ *zakonitosti* apprezzamento della legalità

**oceubica** *m* parricida *m*

**oceubistvo** *n* parricidio *m*

**očevid** *m* ispezione *f* oculare; accesso *m* giudiziale sul luogo

**očevidac** *m* testimone *m* e *f* oculare

**očevidan** *adj* evidente; chiaro: flagrante; ~ *dokaz* prova tangibile

**očevina** *f* patrimonio *m*; beni *m pl* patrimoniali

**očinstvo** *n* paternità *f*; *bračno* ~ paternità legittima; *poricanje ~va* disconoscimento *m* della paternità; *tužba za poricanje ~va* azione di disconoscimento di paternità; *vanbračno* ~ paternità naturale

**očit** *adj* evidente; ovvio; logico; *~ti dokaz* prova evidente

**očuh** *m* patrigno *m*

**očuhov** *adj* del patrigno

**odavanje** *n* rivelazione *f*; tradimento *m*; ~ *državne tajne* rivelazione di segreto di Stato; ~ *poslovne tajne* rivelazione del segreto professionale; ~ *službene tajne* rivelazione di segreto d'ufficio; ~ *tajne* rivelazione del segreto

**odbaciti** *v* rigettare; respingere; ripudiare; ~ *molbu* respingere una domanda; ~ *načelo* ripudiare un principio; ~ *optužbu* respingere un'accusa; ~ *prigovor* respingere reclamo; ~ *zahtev* respingere la richiesta

**odbacivanje** *n* rigetto *m*; reiezione *f*; ripudio *m*; ~ *iz formalnih razloga* rigetto per ragioni formali;

~ *molbe* rigetto della domanda; ~ *tužbe* rigetto di querela; ~ *žalbe* reiezione del ricorso

**odbijanje** *n* rigetto *m*; reiezione *f*; ricusa *f*; rifiuto *m*; *meritorno* ~ rigetto competente; ~ *akcepta* rifiuto d'accettazione; ~ *davanja iskaza* rifiuto di deposizione; ~ *isporuke* rifiuto di consegnare; ~ *ispunjenja* rifiuto d'esecuzione; ~ *isplate* ricusa di pagamento; ~ *molbe* ricusa della domanda; ~ *nasleđa* ripudio di successione; ~ *plaćanja* rifiuto di pagamento; ~ *plaćanja poreza* rifiuto della imposta; ~ *ponude* ricusa dell'offerta; ~ *poslušnosti* rifiuto d'obbedienza; ~ *predstavke* rigetto di una istanza; ~ *prijema* rifiuto d'accettazione; ~ *prijema isporuke* rifiuto di prendere consegna; ~ *rada* rifiuto di lavoro; ~ *svedočenja* rifiuto di testimoniare; ~ *tužbe* rigetto della querela; ~ *tužbenog zahteva* reiezione della pretesa attorea; ~ *zakletve* rifiuto di giuramento; ~ *žalbe* reiezione del ricorso; *razlog ~nja* motivo di reiezione

**odbitak** *m* trattenuta *f*; deduzione *f*; *bez ikakvog ~ka* senza alcune ritenute; ~ *dugova* deduzione di debiti; ~ *franšize* deduzione di franchigia; ~ *gubitka* deduzione di perdite; ~ *od plate* trattenuta sullo stipendio; ~ *od zarade* trattenuta sul salario; ~ *troškova* deduzione di spese; *paušalni* ~ deduzione forfetaria; *po ~ku* previa deduzione; *poreski* ~ trattenuta d'imposta

**odbiti** *v* respingere; ricusare; declinare; ~ *isplatu menice* respingere una tratta; ~ *molbu* respingere una domanda; ~ *optužbu* respingere un'accusa; ~ *ponudu* respingere un'offerta; ~ *predlog* respingere una proposta; ~ *prigovor* respingere un reclamo; ~ *prijem robe* respingere la merce; ~ *svedočenje* ricusare una testimonianza; ~ *tužbu* respingere un'azione; ~ *tužbeni zahtev* respingere la pretesa attorea, ~ *zahtev* respingere una richiesta; ~ *žalbu* respingere un ricorso

**odbor** *m* comitato *m*; commissione *f*; giunta *f*; consiglio *m*; *birački* ~ commissione elettorale; *disciplinski* ~ consiglio di disciplina; *finansijski* ~ commissione delle finanze; *glavni izvršni* ~ consiglio esecutivo centrale; *izvršni* ~ comitato esecutivo; *koordinacioni* ~ comitato di coordinamento; *mesni narodni* ~ comitato popolare locale; *mesni* ~ commissione locale; *nadzorni* ~ comitato di sorveglianza; comitato di vigilanza; *narodni* ~ comitato popolare; *oblasni* ~ giunta regionale; *ocenjivački* ~ commissione di valutazione; *opštinski* ~ giunta comunale; ~ *poverilaca* comitato di creditori; ~ *stručnjaka* comitato d'esperti; ~ *za proslavu* comitato della festa; *okružni* ~ commissione distrettuale; *opštinski* ~ consiglio comunale; *organizacioni* ~ comitato organizzativo; *osnivački* ~ comitato fondatore; *počasni* ~ comitato d'onore; *pokrajinski* ~ giunta provinciale; *pokretački* ~ comitato promotore; *pokroviteljski* ~ comitato di patrono; *poreski* ~ comitato tributario; *redakcioni* ~ comitato di redazione; *savetodavni* ~ comitato consultivo; *specijalni* ~ comitato speciale; *spoljno-politički* ~ commissione per affari esteri; *stalni* ~ comitato permanente; *štrajkački* ~ comitato di sciopero; *upravni* ~ comitato di gestione; comitato direttivo; consiglio d'amministrazione; *verifikacioni* ~ commissione di verifica; *zakonodavni* ~ comitato legislativo; consiglio legislativo

**odbornik** *m* membro *m* del comitato; assessore *m* comunale

**odbrana** *f* difesa *f*; protezione *f*; tutela *f*; arringa *f*; *materijalno-pravna* ~ difesa materiale e dei diritti; *narodna* ~ difesa popolare; difesa nazionale; *nužna* ~ legittima difesa; ~ *disertacije* discussione della tesi (laurea); ~ *okrivljenog* difesa dell'imputato; ~ *prava* difesa dei diritti; ~ *pred sudom* difesa giuridica; difesa giurisdizionale; ~ *u nuždi* legittima difesa; ~ *okrivljenog* difesa dell'imputato; ~ *prava* difesa dei diritti; ~ *tuženog u parnici* tutela del convenuto, ~ *zemlje* difesa del paese; *opštenarodna* ~ difesa popolare totale; *svedoci predloženi od ~ne* testi indotti dalla difesa; *teritorijalna* ~ difesa territoriale; *zakonita* ~ difesa legittima

**odeljak** *m* sezione *f*; divisione *f*, *carinski* ~ sezione doganale

**odeljenje** *n* sezione *f*; divisione *f*; *administrativno* ~ divisione amministrativa; *ekonomsko* ~ sezione economica; *finansijsko* ~ sezione finanziaria; *krivično* ~ servizio di polizia criminale; *nabavno* ~ ufficio acquisti; *pasoško* ~ ufficio passaporti; *pravno* ~ servizio giuridico; ufficio legale; *socijalno* ~ servizio sociale; *trgovačko* ~ sezione commerciale

**odgađanje** *n* dilazione *f*; differimento *m*; aggiornamento *m*; indugio *m*; *bez ~nja* senza dilazione; senza indugio; ~ *plaćanja* indugio nel pagamento

**odgoda** *f* dilazione *f*; differimento *m*; rinvio *m*; *molba za ~du* domanda di rinvio; ~ *plaćanja* dilazione di pagamento; rinvio di pagamento; ~ *rasprave* rinvio della causa; ~ *ročišta* proroga dell'udienza; *odgođena kazna* ~ pena sospesa; *odobriti ~du* accordare una dilazione; *tražiti ~du* chiedere un rinvio

**odgoditi** *v* rimandare; rinviare; differire; dilazionare; sospendere; ~ *isplatu* rimandare un pagamento; ~ *odgovor* rimandare una risposta; ~ *odluku* rimandare una decisione; ~ *pitanje* rimandare la questione; ~ *projekat* rimandare un progetto

**odgovarajući** *adj* corrispondente; adeguato; corrispettivo; *~ća cena* prezzo adeguato; *~ća kazna* pena adeguata; pena equivalente; *~ća odgovornost* responsabilità obiettiva; *~ća odšteta* indennizzo adeguato



**odgovarati** *v* rispondere; *lično i neograničeno* ~ rispondere illimitatamente e personalmente; ~ *uzorku* rispondere al campione; ~ *za društvene dugove* rispondere dei debiti sociali; ~ *zahtevima* rispondere alle esigenze; *solidarno ~ za sve obaveze* rispondere solidalmente di tutte le obbligazioni

**odgovor** *m* risposta *f*; replica *f*; *brz* ~ risposta sollecita; *kratak* ~ un rigo di risposta; *negativan* ~ risposta negativa; *ništavan* ~ risposta nulla; ~ *na tužbu u parničnom postupku* risposta alla petizione nel procedimento civile; *ostaviti bez ~ra* lasciare senza risposta; *plaćeni* ~ risposta pagata; *potvrdan* ~ risposta affermativa; *pravo na* ~ diritto alla risposta; *umesto ~ra* per tutta risposta; *usmeni* ~ risposta verbale

**odgovoran** *adj* responsabile; *biti ~ za* essere responsabile di; *učiniti nekoga ~nim* tener qcn responsabile; *krivično* ~ penalmente responsabile

**odgovoriti** *(i odgovarati) v* rispondere; replicare; ~ *materijalno i krivično* assumere la responsabilità materiale e penale; ~ *potvrdno* rispondere affermativamente

**odgovornost** *f* responsabilità *f*; *administrativna* ~ responsabilità amministrativa; *akvilijanska* ~ responsabilità aquiliana; *bez ~sti* senza responsabilità; *deliktna* ~ responsabilità delittuosa (ex delicto); *disciplinska* ~ responsabilità disciplinare; *dopunska* ~ responsabilità supplementare; *društvo sa ograničenom ~šću* società a responsabilità limitata; *državna* ~ responsabilità dello Stato; *finansijska* ~ responsabilità finanziaria; *građanska* ~ responsabilità civile; *imovinska* ~ responsabilità pecuniaria; *indirektna* ~ responsabilità indiretta; *individualna* ~ responsabilità individuale; *isključiti* ~ escludere la responsabilità; *kolektivna* ~ responsabilità collettiva; *krivična* ~ responsabilità penale; *kumulativna* ~ responsabilità cumulativa; *lična* ~ responsabilità personale; *materijalna* ~ responsabilità materiale; *međunarodna* ~ responsabilità internazionale; *menična* ~ responsabilità cambiaria; *ministarska* ~ responsabilità ministeriale; *neograničena* ~ responsabilità illimitata; *neosporna* ~ responsabilità incontestabile; *objektivna* ~ responsabilità obiettiva (oggettiva); ~ *bez krivice* responsabilità senza colpa; ~ *države* responsabilità dello Stato; ~ *funkcionera* responsabilità dei funzionari; ~ *nalogodavca* responsabilità del committente; ~ *preduzimača* responsabilità dell'imprenditore; ~ *roditelja maloletnih osoba* responsabilità dei genitori per i danni cagionati dai loro figli minorenni; ~ *za drugog* responsabilità indiretta; ~ *za dugove* responsabilità per i debiti; ~ *za manje stvari* garanzia per i vizi; ~ *za manjak* responsabilità per il deficit; ~ *za štetu* responsabilità del danno; ~ *za štetu koju učine životinje* responsabilità per il danno causato dagli animali; ~ *za tuđe obaveze* responsabilità per obbligazioni altrui; ~ *zbog manjka* responsabilità per l'ammanco; ~ *zbog neizvršenja* responsabilità per inadempimento; *ograničena* ~ responsabilità limitata; *osloboditi od ~sti* sollevare dalla responsabilità; *osloboditi se svake ~sti* esonerarsi da ogni responsabilità; *otkloniti svaku* ~ declinare ogni responsabilità; *pod ličnom ~šću* sotto la propria responsabilità; *posredna* ~ responsabilità indiretta; *predugovorna* ~ responsabilità precontrattuale; *preuzeti* ~ assumere (prendersi) la responsabilità; *preventivna* ~ responsabilità preventiva; *primiti* ~ assumere la responsabilità; *profesionalna* ~ responsabilità professionale; *ratna* ~ responsabilità della guerra; *skinuti* ~ sollevare della responsabilità; *službena* ~ responsabilità amministrativa; *solidarna* ~ responsabilità solidale; *stvarna* ~ responsabilità reale; *subjektivna* ~ responsabilità soggettiva; *ugovorna* ~ responsabilità contrattuale; *utvrditi* ~ fissare la responsabilità; *vanugovorna* ~ responsabilità extracontrattuale

**odjava** *f (odjavljivanje) f* notifica della partenza; disdetta *f*

**odlaganje** *n* rimando *m*; differimento *m*; rinvio *m*; dilazione *f*; *molba za ~nje* domanda *f* di rinvio; ~ *dospelosti* proroga *f* di scadenza; ~ *glavne rasprave* sospensione *f* del processo; sospensione del dibattimento principale; ~ *izvršenja* sospensione dell'esecuzione; ~ *izvršenja kazne* differimento dell'esecuzione della pena; ~ *izvršenja presude* differimento dell'esecuzione della sentenza; ~ *plaćanja* dilazione (rinvio) di pagamento; ~ *prenosa* dilazione di trasferimento; ~ *rasprave* rinvio della causa;~ *ročišta* proroga dell'udienza; ~ *stečaja* aggiornamento di fallimento; ~ *zastarelosti* sospensione della prescrizione; *odobriti* ~ accordare una dilazione; *tražiti* ~ chiedere un rinvio

**odlikovanje** *n* decorazione *f*; ~ *za hrabrost* medaglia al valor militare

**odlikovati** *v* decorare

**odliv** *m* scarico *m*; scolo *m*; smercio *m*

**odložan** *adj* dilatorio, sospensivo; *~na moć* effetto sospensivo

**odložiti** (*odlagati*) *v* rimandare; differire; rinviare; dilazionare; ~ *isplatu* rimandare un pagamento; ~ *odgovor* rimandare una risposta; ~ *odluku* rimandare una decisione; ~ *pitanje* rimandare la questione; ~ *projekat* rimandare un progetto

**odlučan** *adj* perentorio; *na ~ način* in termine perentorio; *~na naredba* intimazione perentoria; *~ujući izuzetak* eccezione perentoria

**odlučiti** *v* decidere; deliberare; stabilire

**odlučivanje** *n* decisione *f*; *neposredno* ~ decisionalità diretta; *proces ~nja* processo decisionale

**odluka** *f* decisione *f*; risoluzione *f*; deliberazione *f*; delibera *f*; *administrativna* ~ decisione ammi-

nistrativa; *arbitražna* ~ decisione arbitrale; *disciplinska* ~ decisione disciplinare; *diskreciona* ~ decisione discrezionale; *doneti ~ku* prendere una decisione; venire ad una decisione; *individualna* ~ decisione individuale; *izvršavati ~ke* eseguire le decisioni; *izvršna* ~ decisione esecutiva; *konačna* ~ decisione finale; decisione definitiva; *meritorna* ~ decisione meritoria; *ministarska* ~ deliberazione ministeriale; decreto ministeriale; *načelna (principijelna)* ~ decisione di principio; *napadnuta* ~ decisione attaccata; *ništavna* ~ decisione nulla; *nepovoljna* ~ decisione sfavorevole; *obrazložena* ~ decisione motivata; *obrazložiti ~ku* motivare una decisione; *odbacujuća* ~ decisione di rigetto; *odbijajuća* ~ decisione di rifiuto; ~ *kasacije* decisione di cassazione; ~ *o administrativnoj kazni* decisione di sanzione amministrativa; ~ *o cenama* decisione di prezzi; ~ *(rešenje) o eksproprijaciji* decreto di espropriazione; ~ *o imenovanju* decreto (decisione, atto) di nomina; ~ *o isključenju* decisione d'espulsione; ~ *o konfiskaciji* decreto (decisione) di confisca; ~ *o obustavi sudskog postupka* ordinanza di estizione del procedimento giudiziario; ~ *o odgađanju* deliberazione del rinvio; ~ *o otvaranju stečaja* ordinanza di procedura fallimentare; ~ *o prirođenju* decreto di naturalizzazione; ~ *o progonstvu* decisione (atto) d'espulsione; ~ *o raspodeli* deliberazione di distribuzione; ~ *o raspuštanju* deliberazione di scioglimento; decreto di scioglimento; ~ *o rekviziciji* decreto di requisizione; ~ *o starateljstvu* decisione di tutela; ~ *o zapleni* ordinanza di sequestro; ~ *o žalbi* decisione di ricorso; ~ *opštinskog suda* decisione di consiglio comunale; ~ *plenuma* decreto di assemblea plenaria; delibera di assemblea plenaria; ~ *poslednje instance* decisione d'ultima istanza; ~ *sa zakonskom snagom* decreto legge; ~ *saveta* delibera di consiglio; decreto di consiglio; ~ *senata* decisione di senato; ~ *sindikata* decisione sindacale; ~ *skupštine* deliberazione del parlamento; ~ *suda* ordinanza del tribunale; ~ *(rešenje) upravnih vlasti* decreto amministrativo; ~ *većine* decisione di maggioranza; ~ *vrhovnog suda* decisione della Corte suprema (della Corte di Cassazione); *opšta* ~ decisione generale; *osnovana* ~ decisione fondata; *pogrešna* ~ decisione errata; *pobijana* ~ decisione impugnata; *pojedinačna* ~ decisione individuale; *potvrditi ~ku* confermare una decisione; *povoljna* ~ decisione favorevole; *pravična* ~ decisione equa; *pravosnažna* ~ decisione definitiva; *prethodna* ~ decisione interlocutoria; *privremena* ~ decisione provvisoria; *protivrečna* ~ decisione contradditoria; *punovažna* ~ decisione definitiva; *sindikalna* ~ delibera sindacale; *slučajna* ~ decisione incidentale; *sporna* ~ decisione di controversia; *sudska* ~ verdetto *m;* decisione giudiziaria

**odmaralište** *n (nekog preduzeća)* casa di riposo *f;* luogo *m* di ricreazione; *sindikalno* ~ casa di riposo sindacale

**odmazda** *f* rappresaglia *f;* taglione *m; zakon ~de* legge del taglione

**odmeravanje** *n* misuramento *m;* determinazione *f;* ~ *kazne* commisurazione *f* della pena

**odmeriti** *v* misurare; compassare; determinare; ~ *kaznu* commisurare la pena

**odmetnik** *m* ribelle *m;* disertore *m*

**odmetništvo** *n* ribellione *f;* ribellismo *m*

**odmor** *m* riposo *m;* sosta *f;* ferie *f pl;* vacanza *f; biti na ~ru* essere in vacanza; *dnevni* ~ riposo quotidiano; *godišnji* ~ riposo annuale; ferie annuali; *ići na* ~ andare in vacanza; *kolektivni godišnji* ~ ferie annuali collettive; *letnji* ~ ferie (vacanze) estive; *nedeljni* ~ riposo domenicale (settimanale); *plaćeni* ~ ferie retribuite; riposo retribuito; *plaćeni godišnji* ~ vacanze annuali pagate; *sudski* ~ vacanze giudiziarie; *uzeti* ~ prendersi le ferie

**odnos** *m* relazione *f;* rapporto *m; biti u dobrim ~ima sa nekim* avere buoni rapporti con qcn; *diplomatski ~si* relazioni diplomatiche; *dobrosusedski ~si* relazioni (rapporti) di buon vicinato; *društveni ~si* rapporti sociali; *ekonomski ~si* rapporti economici; *imovinsko-pravni ~si* rapporti di diritto patrimoniale; *intimni ~si* relazioni intime; *kmetski* ~ rapporto colonico; *kreditni* ~ rapporto di credito; *međubankarski ~si* rapporti interbancari; *međudržavni ~si* rapporti interstatali; *međuklasni ~si* rapporti interclassisti; *međunarodni ~si* rapporti (relazioni) interstatali; *međurepublički ~si* rapporti inter-repubblicani; rapporti fra le Repubbliche; *najamni* ~ rapporto di affitto; *obligacioni* ~ rapporto d'obbligazione; *obnoviti ~se* ristabilire i rapporti; *obnoviti diplomatske ~se* ristabilire le relazioni diplomatiche; *~si između radnika i poslodavca* relazioni tra lavoratori e datori di lavoro; *~si razmene* relazioni di scambio; ~ *snaga* rapporto di forze; ~ *zavisnosti* rapporto di dipendenza; *osnovni* ~ rapporto fondamentale; *poreski* ~ rapporto d'imposta; *poslovni ~si* relazioni (rapporti) d'affari; *pravni* ~ rapporto giuridico; *prekinuti ~se* rompere le relazioni; interrompere (troncare) i rapporti; *prekinuti diplomatske ~se* interrompere le relazioni diplomatiche; *pripravnički* ~ rapporto di tirocinio; *privredni ~ si* rapporti economici; relazioni economiche; *proizvodni ~si* rapporti di produzione; *radni* ~ rapporto di lavoro (d'impiego); *raskinuti ~se* rompere i rapporti; *robni ~si* rapporti di merci; *rodbinski ~si* rapporti di parentela; *samoupravni ~si* rapporti d'autogestione; *službeni* ~ rapporto di servizio; *tajni* ~ rapporto segreto; *trgovinski ~si* relazioni (rapporti)



commerciali; rapporti mercantili; *u radnom ~su* in rapporto di lavoro; *ugovorni* ~ rapporto contrattuale; *uspostaviti diplomatske ~se* stabilire le relazioni diplomatiche; *uzajamni* ~ relazione reciproca; correlazione *f; valutni* ~ rapporto di valuta; *zategnuti ~si* rapporti tesi; *zavisni* ~ rapporto di dipendenza

**odobravanje** *n* approvazione *f;* ~ *računa* approvazione di conti

**odobrenje** *n* approvazione *f;* consenso *m;* autorizzazione *f; izuzetno* ~ autorizzazione eccezionale; *ministarsko* ~ autorizzazione ministeriale; ~ *bilansa* approvazione del bilancio; ~ *boravka* autorizzazione di soggiorno; ~ *budžeta* approvazione del bilancio; ~ *izdataka* autorizzazione di spese; ~ *(davanje) licence* concessione di licenza; ~ *poslovanja* autorizzazione d'esercizio; ~ *računa* approvazione di un conto; ~ *ulaza* autorizzazione d'entrata; ~ *za izvoz* autorizzazione d'esportazione; ~ *za nastanjivanje* permesso di domicilio; ~ *za prenos* autorizzazione di trasporto; ~ *za rušenje* permesso di demolizione; ~ *za tranzit* autorizzazione di transito; ~ *zakona* approvazione di una legge; *prethodno* ~ approvazione preventiva; *sudsko* ~ autorizzazione giudiziaria; *uslovno* ~ autorizzazione condizionata; *vladino* ~ approvazione governativa

**odobriti** *v* approvare; accordare; acconsentire (a); ~ *avans* accordare un anticipo; ~ *bilans* approvare il bilancio; ~ *dopunska sredstva* accordare fondi supplementari; ~ *nekome zajam* accordare un prestito a qcn; concedere un prestito; ~ *odgađanje plaćanja* accordare una dilazione di pagamento; ~ *popust* accordare un abbuono; ~ *posebnu olakšicu* accordare una particolare facilitazione; ~ *račun* approvare un conto

**odraslost** *f* età *f* adulta

**odrastao** *adj* adulto; maturato; cresciuto

**odreći se** *(nečega) v rifl* rinunciare (a); rinunziare (a); ~ *nade* rinunziare ad una speranza; ~ *nasledstva* rinunziare ad un'eredità; ~ *obećanja* rinunziare alla parola promessa; ~ *povlastice* rinunziare ad un privilegio; ~ *prava* rinunziare ad un diritto

**odredba** *f* disposizione *f;* determinazione *f; administrativna* ~ disposizione amministrativa; *akcesorna* ~ disposizione accessoria; *aplikativna* ~ disposizione d'applicazione; *carinska* ~ disposizione doganale; *devizna* ~ disposizione valutaria; *dodatna* ~ disposizione addizionale; *dopunska* ~ disposizione addizionale (complementare); *fakultativna* ~ disposizione facoltativa; *finansijska* ~ disposizione finanziaria; *glavna* ~ disposizione principale; *izvršna* ~ disposizione d'esecuzione; disposizione esecutiva; *kaznena* ~ disposizione penale; sanzione penale; *konačna* ~ disposizione finale; *načelna (principijelna)* ~ disposizione di principio; *normativna* ~ disposizione normativa; ~ *o izvršenju* disposizione d'esecuzione; ~ *o odgovornosti* regola della responsabilità; ~ *poslednje volje* disposizione d'ultima volontà; ~ *statuta* disposizione statutaria; ~ *u slučaju smrti* disposizione in caso di morte; ~ *ugovora* disposizione del contratto; ~ *zakona* disposizione di legge; disposizione legale; *opšta* ~ disposizione generale; *poreska* ~ disposizione fiscale (tributaria); *posebna* ~ disposizione speciale; *prelazna* ~ disposizione transitoria; *preliminarna* ~ disposizione preliminare; *protivna* ~ disposizione contraria; *restriktivna* ~ disposizione restrittiva; *specijalna* ~ disposizione speciale; *statutarna* ~ disposizione statutaria; *tarifna* ~ disposizione tariffaria; *testamentalna* ~ disposizione testamentaria; *ugovorna* ~ disposizione contrattuale; *ustavna* ~ disposizione costituzionale; *uvodna* ~ disposizione preliminare; *zakonska* ~ disposizione legale; *zaštitna* ~ disposizione protettiva; *završna* ~ disposizione conclusiva

**odrediti** *v* fissare; stabilire; determinare; ~ *branioca* assegnare un difensore; ~ *cenu* fissare il prezzo; ~ *dan* stabilire un giorno; ~ *dividendu* fissare un dividendo; ~ *kurs* fissare il corso; ~ *platu* assegnare uno stipendio; ~ *raspravu* fissare l'udienza; ~ *rok* fissare il termine; ~ *sigurnosne norme* stabilire norme di sicurezza; ~ *tarifu* fissare le tariffe

**određen** *adj* determinato; fissato; *u ~no vreme* all'ora prefissa

**određivanje** *n* determinazione *f;* disposizione *f;* destinazione *f;* ~ *cene* fissazione (determinazione) dei prezzi; ~ *dobitka* determinazione degli utili; ~ *granice* delimitazione di confine (di frontiera); ~ *količine* determinazione della quantità; ~ *količine alkohola u krvi* determinazione della percentuale d'alcool nel sangue; ~ *mesta boravka* destinazione di residenza; ~ *nadležnosti* attribuzione di competenza; ~ *poreza* determinazione dell'imposta; ~ *prihoda* determinazione del reddito; ~ *(zakazivanje) ročišta* fissazione d'udienza; ~ *roka* fissazione di termine; ~ *sudske nadležnosti* attribuzione di competenza giudiziaria; ~ *vremena* determinazione del tempo

**odricanje** *n* rinuncia *f;* rinunzia *f;* rinnegazione *f;* negazione *f; izričito* ~ rinunzia esplicita; ~ *od državljanstva* rinunzia alla cittadinanza; ~ *od nasledstva* rinunzia all'eredità; ~ *od prava podizanja tužbe* rinuncia all'esercizio del diritto di querela; ~ *od pravnog leka* rinunzia al ricorso; ~ *od prestola* abdicazione *f;* ~ *od rata* rinunzia alla guerra; ~ *od svih prava* rinunzia a tutti diritti; ~ *od tužbe* rinunzia all'azione; ~ *od tužbenog zahteva* rinunzia alla pretesa attorea; ~ *od vlasništva* rinunzia alla proprietà; *izričito* ~ rinunzia tacita

**odricati** (*i odreći) v* negare; rinunciare

**održanje** (*i održavanje) n* sostenimento *m;* mantenimento *m;* manutenzione *f*

**održavanje** *n* mantenimento *m;* manutenzione *f;* conservazione *f;* ~ *cena* mantenimento dei prezzi; ~ *discipline* mantenimento della disciplina; ~ *javnog reda* mantenimento dell'ordine pubblico; ~ *likvidnosti* mantenimento di liquidità; ~ *mira* mantenimento della pace; ~ *na snazi* mantenimento in vigore; ~ *obećanja* mantenimento di una promessa; ~ *porodice* mantenimento della famiglia; ~ *reda* mantenimento dell'ordine; ~ *reda u sudskom postupku* mantenimento dell'ordine nel procedimento giudiziale; *troškovi ~nja* spese di manutenzione; *pobrinuti se za* ~ provvedere al mantenimento

**odsek** *m* sezione *f;* settore *m; administrativni* ~ sezione amministrativa; *finansijski* ~ sezione finanziaria; *stambeni* ~ servizio d'alloggio; *trgovački* ~ sezione commerciale, *upravni* ~ sezione amministrativa

**odstraniti** *v* rimuovere; allontanare; eliminare; ~ *prepreke* togliere gli ostacoli; rimuovere ostacoli

**odstranjivanje** *n (i odstranjenje)* eliminazione *f;* allontanamento *m*

**odstupanje** *n* ritiro *m;* dimissione *f;* desistenza *f;* ~ *od traženja* cessione di un credito; ~ *od zakona* deroga a una legge

**odsustvo** *n* assenza *f;* licenza *f;* permesso *m; biti na ~tvu* essere in licenza; *neopravdano* ~ assenza ingiustificata; *neplaćeno* ~ assenza per convenienza personale; ~ *sa rada* assenza dal lavoro; ~ *zbog bolesti* licenza per malattia; ~ *zbog sklapanja braka* congedo *m* (matrimoniale) per contrarre matrimonio; ~ *zbog oporavka* congedo di convalescenza; *opravdano* ~ assenza giustificata; *osuditi nekoga u ~vu* condannare in contumacia; *plaćeno* ~ congedo retribuito; assenza pagata; *porodiljsko* ~ congedo di maternità; *u ~tvu* in assenza

**odsutan** *adj* assente; *biti* ~ essere assente

**odsutnost** *f* assenza *f; neopravdana* ~ assenza ingiustificata; *rešenje o suđenju u ~sti donosi veće* l'ordinanza che si proceda nel giudizio in contumacia viene prescritta dal collegio giudicante; *suditi u ~sti* giudicare in contumacia

**odšteta** *f* indennizzo *m;* indennità *f;* risarcimento *m* di danno; *delimična* ~ indennità parziale; *dobiti ~tu* ottenere l'indennizzo dei danni; *isplatiti ~tu* corrispondere l'indennità; *likvidirati ~tu* liquidare un indennizzo; *odobriti ~tu* accordare un indennizzo; *odrediti ~tu* fissare l'indennità; ~ *u novcu* indennizzo in denaro; ~ *za nezakonito lišenje slobode* indennizzo per privazione illegale della libertà; ~ *zbog nesreće na poslu* indennità per infortunio; *podneti zahtev za ~tu* richiedere il risarcimento dei danni; *pravedna* ~ equo indennizzo; *pravo ~te* diritto d'indennizzo; *prikladna* ~ indennità congrua; *ratna* ~ indennità di guerra; *tražiti ~tu* reclamare un'indennità

**odumiranje** *n* estinzione *f;* ~ *države i prava* deperimento dello Stato e del diritto

**odustajanje** *n* desistenza *f;* rinunzia *f;* astensione *f;* recesso *m; dobrovoljno* ~ desistenza volontaria, *jednostrano* ~ *od ugovora* recesso unilaterale dal contratto; ~ *od kandidature* desistenza di candidatura; ~ *od tužbe* recesso da querela, desistenza dall'azione; *pravo ~nja* diritto di recesso; *pravo ~nja od ugovora* facoltà di recesso, facoltà di recedere dal contratto

**odustanak** *m* desistenza *f;* rinunzia *f;* astensione *f;* recesso *m; dobrovoljni* ~ desistenza volontaria; *jednostrani* ~ *od ugovora* recesso unilaterale dal contratto; ~ *od tužbe* desistenza dall'azione; *pravo ~ka od ugovora* facoltà di recesso; facoltà di recedere dal contratto

**odustati** (*od nečega*) *v* desistere (da); recedere (da); ~ *od sopstvenog mišljenja* recedere dalla propria opinione; ~ *od svoje ponude* desistere dalla propria offerta; ~ *od takmičenja* ritirarsi dalla gara; ~ *od tužbe* recedere da querela; ~ *od zahteva* recedere dalla pretesa; ~ *u korist* desistere in favore di

**oduzeti** *v* togliere; levare; portar via

**oduzimanje** *n* il togliere; il portar via; privazione *f;* ~ *dozvole* ritiro *m* di permesso; ~ *državljanstva* privazione della cittadinanza; ~ *ili uništenje službenog pečata ili službenog spisa* sottrazione o distruzione del sigillo d'ufficio o atti d'ufficio; ~ *imuniteta* privazione dell'immunità; ~ *imovinske koristi* confisca del profitto patrimoniale; ~ *maloletnika* sottrazione di minorenni; ~ *delimične poslovne sposobnosti* inabilitazione *f;* ~ *potpune poslovne sposobnosti* interdizione *f;* ~ *predmeta krivičnog dela* confisca degli strumenti del reato; ~ *svih prava* privazione di ogni diritto; ~ *tuđe pokretne stvari* sottrazione di cose mobili altrui; ~ *vozačke dozvole* ritiro della patente di guida; ~ *vozila na motorni pogon* sottrazione del veicolo a motore; *protivpravno* ~ sottrazione abusiva

**odvajanje** *n* separazione *f;* distacco *m;* ~ *crkve od države* separazione della Chiesa dallo Stato; ~ *dobara* separazione dei beni, ~ *dugova* separazione dei debiti; ~ *radnika od sredstava za proizvodnju* separazione del lavoratore dagli strumenti di produzione; ~ *rizika* separazione dei rischi; ~ *troškova* separazione dei costi; ~ *vlasti* separazione dei poteri

**odvajkada** *adv* da tempo immemorabile; dai più remoti tempi

**odvojen** *adj* separato; isolato; *~no mišljenje* parere disparato; motivazione dissenziente; ~ *račun* conto separato; ~ *no vlasništvo* proprietà separata



**odvojiti se** *v rifl* separarsi; isolarsi

**oglas** *m* avviso *m;* manifesto *m;* annunzio *m*; *dati* ~ pubblicare un annuncio; *ekonomski* ~ annuncio (avviso) economico; ~ *o licitaciji* editto d'asta; *~na ploča* albo degli annunci, *reklamni* ~ annuncio (manifesto) pubblicitario; *sudski* ~ editto giudiziale; annunzio legale; *sudska ~na ploča* albo giudiziale

**oglušiti se** *v rifl* rendersi contumace

**ograničavajući** *adj* restrittivo; limitativo

**ograničenje** *n* limitazione *f;* restrizione *f;* circoscrizione *f; bez ~nja* senza restrizione; *budžetska ~nja* riduzioni di bilancio; *carinsko* ~ restrizione doganale; *devizno* ~ restrizione valutaria; *ekonomsko* ~ limitazione economica; *kvantitativno* ~ limitazione quantitativa; restrizione quantitativa; *monetarna ~nja* restrizioni monetarie; ~ *brzine* limitazione della velocità; ~ *građanskih prava* limitazione dei diritti civili; sospensione dell'esercizio dei diritti civili; ~ *izvoza* restrizione all'esportazione; ~ *izvršenja* limitazione dell'esecuzione; ~ *konkurencije* restrizione alla concorrenza; ~ *kredita* restrizione creditizia; restrizione di credito; ~ *nadležnosti* delimitazione delle competenze; ~ *nataliteta* limitazione delle nascite, ~ *odgovornosti* limitazione della responsabilità; ~ *prava* restrizione di diritti; ~ *proizvodnje* riduzione della produzione; ~ *saobraćaja* limitazione di traffico; ~ *suvereniteta* limitazione di sovranità; ~ *trgovine* restrizione al commercio; ~ *upotrebe* restrizione all'uso; ~ *useljavanja* restrizione all'immigrazione; ~ *uvoza* restrizioni all'importazione; ~ *vlasništva* limitazione della proprietà; *trgovinska ~nja* restrizioni commerciali; *ugovorno* ~ limitazione contrattuale; *ukinuti* ~ sopprimere le restrizioni

**ograničiti** *v* limitare; restringere; ~ *kredit* restringere il credito

**okajanje** *n* espiazione *f*

**okajati** *v* espiare; scontare, ~ *svoje mladalačke grehe* espiare i propri errori giovanili; ~ *zločin* espiare un delitto; *zločin koji se ne može* ~ delitto inespiabile

**oklevetati** *v* calunniare; diffamare

**okolnost** *f* circostanza *f;* situazione *f;* condizione *f; nepovoljne ~sti* circostanze sfavorevoli; *neočekivane ~sti* circostanze inaspettate; *nepredvidive ~sti* circostanze impreviste; *nove ~sti* circostanze nuove; *olakšavajuće ~sti* circostanze attenuanti; *otežavajuće ~sti* circostanze aggravanti; *slučajne ~sti* circostanze contingenti; circostanze fortuite; *sumnjive ~sti* circostanze sospettose

**okončanje** *n* terminazione *f;* conclusione *f;* ~ *izvršnog postupka* conclusione del procedimento esecutivo; ~ *posla* conclusione di un affare

**okriviti** *v (nekoga za nešto)* imputare (qcs a qcn); incriminare (qcn di qcs); incolpare, *nedužno* ~ incolpare a torto; ~ *za zločin* imputare di un delitto

**okrivljen** *adj* incolpato; accusato

**okrivljenik** *m* imputato *m;* incriminato *m;* incolpato *m; nekažnjen* ~ imputato incensurato; ~ *u odsutnosti* imputato in contumacia

**okrivljenje** *n* incriminazione *f;* imputazione *f*

**okrutno** *adv* atrocemente; crudelmente; ~ *postupati sa nekim* infierire contro qcn; incrudelire contro qcn

**okrutnost** *f* atrocità *f;* crudeltà *f*

**okrug** *m* circondario *m;* circoscrizione *f;* circolo *m; izborni* ~ circoscrizione elettorale; *~žni privredni sud* Tribunale economico circondariale; *~žni sud* Tribunale circondariale; *opštinski* ~ circoscrizione comunale; *sudski* ~ circoscrizione giudiziaria; *upravni* ~ circondario amministrativo; circoscrizione amministrativa

**okružnica** *f (cirkular)* circolare *f*

**okućnica** *f* campagna *f* intorno alla casa, possesso *m* minimo casalingo

**okupacija** *f* occupazione *f;* ~ *teritorije* occupazione di territorio; *trajna* ~ occupazione permanente; *vojna* ~ occupazione militare

**okupirati** *v* occupare

**okupljanje** *n* assembramento *m;* adunamento *m;* concentramento *m; javno* ~ assembramento pubblico; ~ *radoznalaca* assembramento dei curiosi

**okvir** *m* cornice *f;* telaio *m*; *u ~ru* entro i limiti; nell'ambito; *~ni ugovor* contratto cornice; *~ni zakon* legge cornice

**olakšavajući** *adj* attenuante; *~će okolnosti* circostanze attenuanti

**olakšica** *f* facilitazione *f;* agevolazione *f; bankarska* ~ facilitazione bancaria; *carinske ~ce* facilitazioni doganali, *dati ~ce* concedere facilitazioni; *devizna* ~ facilitazione valutaria; *kreditne ~ce* facilitazioni creditorie (di credito); ~ *plaćanja* facilitazione di pagamento; *poreska* ~ agevolazione fiscale; *tarifna* ~ agevolazione tariffaria; *uvozne ~ce* facilitazioni d'importazione

**oligarhija** *f* oligarchia *f*

**omalovažavanje** *n* disprezzo *m;* svalutazione *f;* ~ *prebacivanjem za krivično delo* disprezzo con rinfacciamento d'un reato

**ometanje** *n* impedimento *m;* ostacolo *m;* ~ *u isporuci* impedimento alla consegna; ~ *u otpremi* impedimento al trasporto; ~ *verskih obreda* turbamento di funzioni religiose

**ometati** *v* ostacolare; apporre ostacoli; ~ *namere* ostacolare i progetti; ~ *oživljavanje poslova* ostacolare la ripresa degli affari; ~ *prodaju* ostacolare la vendita

**omladina** *f* gioventù *f*; giovinezza *f*; *demokratska* ~ gioventù democratica; *narodna* ~ gioventù popolare

**omogućenje** *n (omogućavanje)* il render possibile; ~ *izigravanja zabrane bavljenja određenim zanimanjem* favoreggiamento nel raggiro del divieto d'esercitare una determinata professione; ~ *zaključenja nedopuštenog braka* render possibile la celebrazione di un matrimonio non permesso

**onemogućavanje** *n* l'impossibilitare; osteggiamento *m*; ~ *vršenja biračkog prava* osteggiamento dell'esercizio del diritto elettorale

**onus probandi** *(lat) teret dokazivanja* onere *m* della prova

**opadanje** *n* diminuzione *f*; abbassamento *m*; decadimento *m*; ~ *autoriteta* diminuzione di autorità; ~ *izvoza* abbassamento d'esportazione; diminuzione delle esportazioni; ~ *kamatne stope* abbassamento del tasso d'interesse; ~ *kurseva* abbassamento dei corsi; ~ *nadnica* abbassamento del salario; ~ *plata* abbassamento di stipendi; ~ *porudžbina* diminuzione delle ordinazioni; ~ *potražnje* diminuzione della domanda; ~ *potrošnje* diminuzione del consumo; ~ *proizvodnje* riduzione della produzione; ~ *rađanja* denatalità *f*; ~ *stanovništva* diminuzione della popolazione; diminuzione demografica; ~ *težine* diminuzione del peso; ~ *vrednosti* diminuzione del valore; ~ *zarada* diminuzione di guadagno

**opasan** *adj* pericoloso; rischioso; minaccioso; ~ *po državu* chi mette lo Stato in pericolo; ~ *posao* operazione rischiosa; *~na stvar* cosa pericolosa

**opasnost** *f* pericolo *m*; rischio *m*; gravezza *f*; *biti u ~sti* correre pericolo; correre il rischio di; *dovesti u* ~ mettere in pericolo; *društvena* ~ pericolosità sociale; *izbeći* ~ evitare il pericolo; *izlaganje ~sti* esposizione a pericolo; *izložiti se ~sti* esporsi al pericolo; *javna* ~ pericolo pubblico; *morska* ~ pericolo di mare; *neznatna* ~ pericolosità insignificante; ~ *od mora* rischio di mare; ~ *od nezgode* raschio d'infortunio; ~ *od požara* rischio d'incendio; ~ *po život* pericolo di vita; ~ *zbog zakašnjenja* pericolo nel ritardo; *opšta* ~ pericolo comune; *povećana* ~ rischio aggravato; pericolo aggravato; *predstojeća* ~ pericolo imminente; *profesionalna* ~ rischio professionale; *ratna* ~ rischio di guerra; *smrtna* ~ rischio di morte; pericolo di vita; *staviti u* ~ mettere in pericolo; mettere a repentaglio; *subjektivna* ~ rischio soggettivo; *suočiti se s ~šću* affrontare un pericolo; *uz* ~ a rischio di; correndo il rischio di, *životna* ~ pericolo di vita

**opcija** *f* opzione *f*; ~ *državljanstva* opzione di cittadinanza; *pravo ~je* diritto di opzione

**operacija** *f (vidi i posao)* operazione *f*; *administrativna* ~ operazione amministrativa; *bankarska* ~ operazione bancaria; *carinska* ~ operazione doganale; *finansijska* ~ operazione di finanziamento; *investiciona* ~ operazione d'investimento; *knjigovodstvena* ~ operazione contabile; *ratna* ~ operazione di guerra; *trgovinska* ~ operazione commerciale; *unosna* ~ operazione lucrativa; *uvozna* ~ operazione di importazione

**operativan** *adj* operativo; *~ni zahvat* atto operativo

**opijum** *m* oppio *m*

**opis** *m* descrizione *f*; *lični* ~ connotati *m pl*; ~ *događaja* descrizione del fatto; ~ *patenta* descrizione di brevetto; ~ *rizika* descrizione del rischio; ~ *robe* specifica *f*

**opklada** *f* scommessa *f*; *prihvatiti ~du* accettare una scommessa

**opkladiti se** *v rifl* scommettere (qcs); fare una scommessa

**oplođenje** *n* fecondazione *f*; ~ *kapitala* valorizzazione del capitale; *veštačko* ~ fecondazione artificiale

**opljačkati** *v* saccheggiare; depredare; derubare

**opojni** *adj* inebriante; narcotico; soporifero; *~ne droge* stupefacenti *m pl*; *~no piće* bevanda alcolica; *~no sredstvo* narcotico *m*; stupefacente *m*; sostanza soporifera

**opomena** *f* ammonizione *f*; ammonimento *m*; avvertimento *m*, avviso *m*; *javna* ~ ammonizione pubblica; ~ *o važnosti zakletve* ammonimento sull'importanza del giuramento; ~ *radi kazivanja istine* ammonimento a dire la verità; *pismena* ~ rimprovero scritto; *poreska* ~ ammonimento fiscale; *stroga* ~ rimprovero solenne; *usmena* ~ rimprovero verbale; *zakonska* ~ avvertimento di legge

**opomenuti** *v* ammonire; avvisare; ~ *na plaćanje* ammonire al pagamento; ~ *na red* ammonire all'ordine

**oporavak** *m* ristabilimento *m* (delle forze o della salute); convalescenza *f*; ricreazione *f*; *privredni* ~ ristabilimento economico

**oporeziv** *adj* imponibile; tassabile

**oporezivanje** *n* tassazione *f*; imposizione *f* di tasse; gravamento *m* d'imposte; *dopunsko* ~ imposizione supplementare; *dvostruko* ~ doppia imposizione; *godišnje* ~ imposizione annuale; ~ *dohotka* tassazione sul reddito; *paušalno* ~ imposizione forfettaria; *progresivno* ~ imposizione progressiva; *ratno* ~ imposizione di guerra; *višestruko* ~ imposizione multipla

**oporezivost** *f* imponibilità *f*

**oporezovati** *v* imporre imposte; tassare

**oportunist** *m* opportunista *m* e *f*; *~stička politika* politica opportunistica; *~stički stav* atteggiamento opportunistico

**oporučan** *adj* testamentario; *~ni svedok* testimone testamentario

**oporučitelj** *m* testatore *m*

**oporučiteljica** *f* testatrice *f*



**oporučiti** *v* lasciare per (o con) testamento

**oporuka** *f (vidi i testament)* testamento *m*

**opovrgavanje** *n* confutazione *f*; smentita *f*

**opozicija** *f* opposizione *f*; *naići na ~ju* incontrare opposizione; *nailaziti na ~ju* incontrare opposizione; ~ *dekretu* opposizione al decreto; *voditi ~ju* capitanare l'opposizione

**opozicioni** *adj* di (dell') opposizione

**opozicionar** *m* fautore *m* dell' opposizione

**opoziv** *m* revoca *f*; disdetta *f*; *adj* revocabile; *jednostrano* ~ *akt* atto *m* revocabile per volontà di una sola persona; ~ *kredita* revoca di credito; ~ *lažnog iskaza* ritrattazione della falsa testimonianza; ~ *naloga* revoca di un ordine; ~ *ovlašćenja* revoca di autorizzazione; ~ *poklona* revoca della donazione; ~ *predsednika opštine* revoca del presidente dell'assemblea comunale; ~ *punomoćja* revoca della procura; ~ *sekvestra* revoca del sequestro; ~ *sredstava* richiamo dei fondi; ~ *sudskih naredbi* revoca delle ordinanze giudiziarie; ~ *sudske zabrane upravljanja sopstvenom imovinom* revoca della interdizione; ~ *ugovora* rescissione di contratto; ~ *upravnog akta* revoca dell'atto amministrativo;~ *zakona* ritiro della legge

**opozivanje** *n* revoca *f*; revocazione *f*; *izričito* ~ *testamenta* revocazione del testamento espressa; ~ *čeka* revocazione d'un assegno; ~ *kredita* revoca di credito; ~ *poklona* revoca della donazione; ~ *punomoćja* revoca della procura; ~ *testamenta* revoca testamentaria; ~ *ugovora* rescissione di contratto; ~ *zakona* ritiro della legge; *prećutno* ~ *testamenta* revocazione del testamento tacita

**opozivost** *f* revocabilità *f*

**opozvati** *v* revocare; ritirare; ~ *nalog* revocare un ordine; ~ *presudu* revocare un verdetto; ~ *punomoć* revocare la procura; ~ *testament* revocare un testamento; ~ *uslovnu osudu* revocare la condanna condizionale; ~ *zakon* derogare a una legge

**opravdan** *adj* giustificato; giusto

**opravdanje** *n* giustificazione *f*; ~ *gubitka* giustificazione di una perdita, ~ *reklamacije* giustificazione di un reclamo

**opravdati** *v* giustificare; scolpare; discolpare

**opravdavajući** *adj* giustificativo

**opraviti** *(i opravljati) v* riparare; aggiustare; ~ *na brzinu* riparare alla meglio

**opravka** *f* riparazione *f*, *izvršiti ~ku nečega* eseguire una riparazione (di qcs)

**oprema** *f* equipaggiamento *m*; *devojačka* ~ corredo *m*; *industrijska* ~ equipaggiamento industriale; *tehnička* ~ equipaggiamento tecnico; *radarska* ~ equipaggiamento radar; *vojna* ~ equipaggiamento militare

**oprostiti** *v* perdonare; scusare; ~ *dug* condonare un debito; ~ *kaznu* condonare una pena

**oproštaj** *m* esenzione *f*; dispensa *f*; condono *m*; perdono *m*; ~ *duga* remissione di un debito; ~ *kazne* remissione di pena; ~ *najamnine* remissione di fitto; ~ *poreza* remissione d'imposta; esonero fiscale

**oproštenje** *n* perdono *m*; condono *m*, remissione *f*; ~ *duga* remissione di un debito

**opsada** *f* assedio *m*

**opsadni** *adj* d'assedio; *~no stanje* stato d'assedio; *proglasiti ~no stanje* proclamare lo stato d'assedio

**opseg** *m (vidi obim)* volume *m*

**opstrukcija** *f* ostruzione *f*, *parlamentarna* ~ ostruzione parlamentare; *voditi ~ju* fare ostruzione

**opšti** *adj* comune; pubblico; generale; universale; *~te blagostanje* benessere generale, *~ta deklaracija o pravima čoveka* dichiarazione generale dei diritti dell'uomo; *~te dobro* bene pubblico; *~tenarodna imovina* beni popolari; *~teopasna krivična dela* reati generalmente pericolosi; ~ *građanski zakonik* codice civile universale; *~ta klauzula* clausola generale; *~te mišljenje* opinione generale; *~ta opasnost* pericolosità generale; *~tepoznate činjenice* fatti notori (fatto notorio); *~te pravo glasa* suffragio universale; ~ *pristanak* consenso generale; *~te sednice vrhovnog suda* sessioni generali della Corte suprema; *~ta sigurnost ljudi i imovine* sicurezza generale delle persone e del patrimonio; *~ta skupština* assemblea generale; ~ *ugovor* contratto generale; *~ta uprava* amministrazione generale; ~ *zakon* legge generale

**opština** *f* comune *m*; municipio *m*; palazzo *m* municipale; *gradska* ~ comune urbana; *jevrejska* ~ comunità ebraica; *prigradska* ~ comune limitrofo; *seoska* ~ comune rurale; *zavičajna* ~ comune d'origine

**opštinski** *adj* comunale; municipale; ~ *činovnik* impiegato comunale ~ *odbor* giunta comunale; consiglio municipale; ~ *odbornik* consigliere comunale; ~ *porez* imposta comunale; *~ska skupština* assemblea comunale; ~ *sud* tribunale comunale; *~sko veće* camera comunale; consiglio comunale

**optant** *m* optante *m*; ~ *za jugoslovensko državljanstvo* optante per la cittadinanza jugoslava

**opterećen** *adj* aggravato; *~no dobro* fondo servente

**opterećenje** *n* carico *m*, gravamento *m*; onere *m*; aggravio *m*; *budžetsko* ~ onere di bilancio; *hipotekarno* ~ onere ipotecario; *koeficijent ~nja* coefficiente di carico; ~ *kamatama* carico degli interessi; *poresko* ~ onere fiscale; aggravio fiscale; *potpuno* ~ carico completo

**opteretiti** *v* caricare; aggravare; ~ *nečiji račun* addebitare il conto di qcn; ~ *hipotekom* gravare d'ipoteca; ~ *porezima* aggravare d'imposte; ~ *račun* caricare un conto

**opticaj** *m* circolazione *f*; giro *m*; *kreditni* ~ circolazione creditizia; *novčani* ~ circolazione monetaria; circolazione fiduciaria; *pustiti u* ~ mettere in circolazione; ~ *novčanica* circolazione di banconote; *robni* ~ circolazione delle merci

**optužba** *f* accusa *f*; imputazione *f*; incriminazione *f*; incolpazione *f*; *biti pod ~om* essere in stato d'accusa; *lažna* ~ accusa falsa; *osnova ~be* capo d'accusa; *pod ~bom* in stato d'accusa; *podići ~bu* formulare un'accusa; muovere un'accusa

**optužen** *adj* accusato; ~ *za saučesništvo* accusato di complicità; ~ *u odsutnosti* imputato in contumacia

**optuženik** *m* accusato *m*; imputato *m*; convenuto *m*; *glavni* ~ principale accusato; *nekažnjeni* ~ imputato incensurato; *odsutan* ~ imputato in contumacia

**optužiti** *v (nekoga za nešto)* accusare, incriminare; imputare (qcn di qcs); ~ *za zločin* imputare di un delitto

**optuživ** *adj* accusabile; incriminabile; imputabile

**optužnica** *f* atto *m* d'accusa; ~ *državnog tužioca* requisitoria *f*; *podneti ~cu* muovere l'atto d'accusa

**optužni predlog** proposta *f* d'accusa

**opunomoćen** *adj* plenipotenziario; autorizzato; *~ni ministar* ministro plenipotenziario; *~ni pregovarač* negoziatore plenipotenziario

**opunomoćenik** *(mandatar) m* mandatario *m*; procuratore *m*; *besplatni* ~ procuratore *m* gratuito; *imenovati ~ka* nominare un procuratore; *parnični* ~ procuratore alle liti; *pravni* ~ procuratore legale; *preko ~ka* per procura; *specijalni* ~ procuratore speciale; *trgovinski* ~ procuratore commerciale; *u svojstvu ~ka* in qualità di mandatario

**opunumoćenje** *n* mandato *m*; procura *f*; autorizzazione *f*

**opunomoćitelj** *m* mandante *m*; committente *m*

**opunomoćiti** *v* delegare; conferire mandato; deputare; affidare un mandato; ~ *nekoga za nešto* autorizzare qcn, dare poteri a qcn di fare qcs

**organ** *m* organo *m*; organismo *m*; *administrativni* ~ organo amministrativo; *arbitražni* ~ organo arbitrale; *autonomni* ~ organo autonomo; *carinski ~ni* organi doganali; *centralni* ~ organo centrale; *društveni* ~ organo sociale; *državni* ~ organo dello Stato; *interni* ~ organo interno; *izborni* ~ organo elettorale; *izvršni* ~ organo esecutivo; *izvršni ~ centralne vlasti* organo esecutivo di potere dello Stato; *kolegijalni* ~ organo collegiale; *kontrolni (nadzorni)* ~ organo di controllo; *lokalni* ~ organo locale; *nadležni* ~ organo competente; *odlučujući* ~ organo deliberante; *opštinski* ~ organo comunale; ~ *društvenog samoupravljanja* organo di autogestione sociale; ~ *unutrašnjih poslova u krivičnom postupku* organo degli affari interni nel procedimento penale; ~ *upravljanja* organo di gestione; *partijski* ~ organo del partito; *političko-izvršni* ~ organo politico-esecutivo; *pravosudni* ~ organo giurisdizionale; *predstavnički* ~ organo rappresentativo; *reprezentativni* ~ organo rappresentativo; *rukovodeći* ~ organo direttivo; *samoupravni (samostalni)* ~ organo autonomo; *savetodavni* ~ organo consultivo; *skupštinski* ~ organo parlamentare, *službeni* ~ organo ufficiale; *stalni* ~ organo permanente; *starateljski* ~ organo tutorio; *tehnički* ~ organo tecnico; *upravni* ~ organo direttivo; *ustavni* ~ organo costituzionale; *viši* ~ organo superiore; *vladin* ~ organo del governo; *vrhovni ~ državne vlasti* organo supremo di potere dello Stato; *zajednički* ~ organo comunitario; *zakonodavni ~ (telo)* organo legislativo

**organizacija** *f* organizzazione *f*; *administrativna* ~ organizzazione amministrativa; *bankarska* ~ organizzazione bancaria; *centralna* ~ organizzazione centrale; *društvena* ~ organizzazione sociale; *društveno-politička* ~ organizzazione socio-politica; *knjigovodstvena* ~ organizzazione contabile; *masovna* ~ organizzazione di massa; *međudržavna* ~ organizzazione interstatale; *Međunarodna pomorska savetodavna* ~ Organizzazione marittima consultativa interstatale; *Međunarodna meteorološka* ~ Organizzazione internazionale meteorologica; *međunarodna* ~ organizzazione internazionale; *Međunarodna ~ civilnog vazduhoplovstva* Organizzazione internazionale dell'aviazione civile; *Međunarodna ~ rada* Organizzazione internazionale del Lavoro; *Međunarodna ~ za mir* Organizzazione internazionale della pace; *Međunarodna trgovinska* ~ Organizzazione internazionale del commercio; *međunarodne socijalističke ~je* organizzazioni socialiste internazionali; *monopolistička* ~ organizzazione monopolistica; *naučna ~ rada* organizzazione scientifica del lavoro; ~ *berze* organizzazione della Borsa; ~ *ekonomske politike* organizzazione dell'economia industriale; ~ *preduzeća* organizzazione aziendale; ~ *rada* organizzazione del lavoro; ~ *sajma* organizzazione di una fiera; ~ *tržišta* organizzazione del mercato; *O~ Ujedinjenih nacija* Organizzazione delle Nazioni Unite; *O~ Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu* Organizzazione delle Nazioni Unite per l'Educazione, la Scienza e la Cultura; *O~ za evropsku saradnju* Organizzazione Europea per la Cooperazione; *O~ za evropsku ekonomsku saradnju* Organizzazione Europea per la Cooperazione Economica; *O~ za ishranu i poljoprivredu* Organizzazione per l'Agricoltura e l'Alimentazione; *O~ za privrednu saradnju i razvoj* Organizzazione di Cooperazione Economica e di Sviluppo; *privredna* ~ organizzazione economica; *radna* ~ organizzazione del lavoro; *samoupravna* ~ organizzazione autonoma; *sindikalna* ~ organizzazione sindacale; *sindikalna ~ zaposlenih* organizzazione sindacale degli impiegati; *sindikalna ~ radnika* organizzazione sindacale dei lavoratori; *Svetska zdravstvena* ~ Organizzazione mondiale della sanità; *tajna* ~ organizzazione clandestina; *zadružna* ~ organizzazione cooperativa



**organizacioni** *adj* organizzatore; organizzativo; *~no političko veće* camera degli affari politici ed organizzativi

**organizator** *m* organizzatore *m*

**organizovan** *adj* organizzato; organizzativo; *~ni kriminal* criminalità *f* organizzata

**organizovati** *v* organizzare; ~ *proizvodnju* organizzare la produzione; ~ *sajam* organizzare una fiera

**original** *m* originale *m*; *kopija prema ~lu* copia conforme all'originale; *prepisati iz ~la* copiare dall'originale; *u dva ~la* in doppio originale

**orijentacija** *f* orientamento *m*, orientazione *f*, *opšta* ~ orientamento generale; ~ *politike* orientamento della politica; ~ *potrošnje* orientamento del consumo; ~ *tržišta* orientamento del mercato; *profesionalna* ~ orientamento professionale; *smisao za ~ju* senso di orientamento

**ortačiti** *v* associare; far socio; ~ **se** farsi socio

**ortački** *adj* sociale; di società

**ortak** *m* socio *m*; compagno *m*; *aktivni* ~ socio attivo; *doživotni* ~ socio a vita; *glavni* ~ socio principale; *nominalni* ~ socio nominale; *jedini* ~ socio unico; ~ *dužnik* socio moroso; ~ *koji istupa iz društva* socio uscente; ~ *koji lično odgovara* socio personalmente responsabile; ~ *osnivač* socio fondatore; ~ *pokretač* socio promotore; ~ *poslovođa* socio amministratore; socio gerente; *prividan* ~ socio apparente; *skriveni* ~ socio occulto; *stariji* ~ socio anziano; *tajni* ~ socio occulto

**ortakluk** *m* società *f (commerciale)*; consorzio *m*; *trgovački* ~ società commerciale

**ortakovati** *v (sa nekim)* esser compagno; commerciare assieme

**oruđe** *n* strumento *m*; ~ *zločina* strumento di crimine

**oružan** *adj* armato; *~na banda* banda armata; *~na pobuna* rivolta armata; insurrezione armata; *~ne snage* forze armate; *~ni sukob* conflitto armato; *sa ~nom silom* a mano armata

**oružje** *n* arma *f*; *automatsko* ~ armi automatiche; *hladno* ~ armi bianche; *vatreno* ~ arma da fuoco; arma da tiro; *zabranjeno* ~ arma proibita

**osakaćenje** *n* mutilazione *f*; *samoosakaćenje* autolesionismo *m*; autolesione *f*

**osakatiti** *v* mutilare; storpiare

**osećaj** *m* sentimento *m*; sensazione *f*, ~ *časti* sentimento d'onore; ~ *krivice* sentimento di colpevolezza

**osigurač** *m* assicuratore *m*; *neposredni* ~ assicuratore diretto; ~ *tereta* assicuratore del carico, *pomorski* ~ assicuratore marittimo

**osiguran** *adj* assicurato

**osiguranik** *m* assicurato *m*, *socijalni* ~ assicurato sociale

**osiguranje** *n* assicurazione *f*, *automatsko ~ novih rizika* assicurazione automatica di nuovi rischi; *bolesničko* ~ assicurazione contro le malattie; *delimično* ~ assicurazione parziale; *dobrovoljno* ~ assicurazione facoltativa (volontaria); *dodatno* ~ assicurazione addizionale; *direktno* ~ assicurazione diretta; *dopunsko* ~ assicurazione complementare (supplementare); *doživotno* ~ assicurazione a vita; *državno* ~ assicurazione di Stato; *dugoročno* ~ assicurazione di lunga durata; *dvojno* ~ assicurazione multipla; *dvostruko* ~ assicurazione doppia; *flotantno* ~ assicurazione flottante; *glavno* ~ assicurazione principale; *grupno* ~ assicurazione di gruppo; *hipotekarno* ~ assicurazione ipotecaria; *imovinsko* ~ assicurazione patrimoniale; *invalidsko* ~ assicurazione d'invalidità; *kargo* ~assicurazione cargo; *kasko* ~ assicurazione su corpi; assicurazione kasko; *kasko ~ vozila* assicurazione autoveicoli; *kaucijsko* ~ assicurazione cauzionale; *kolektivno* ~ assicurazione collettiva; *kombinovano* ~ assicurazione combinata; *kopneno* ~ assicurazione terrestre; *kreditno* ~ assicurazione di crediti; *kumulativno* ~ assicurazione cumulativa; *lično* ~ assicurazione di persone; *mešovito* ~ assicurazione mista; *naknadno* ~ assicurazione complementare, *neobavezno* ~ assicurazione facoltativa; *nezavisno* ~ assicurazione autonoma; *obavezno* ~ assicurazione obbligatoria, ~ *abonenata* assicurazione per abbonati a un periodo; ~ *alata* assicurazione di utensili; ~ *anuiteta* assicurazione di annualità; ~ *kapitala* assicurazione di capitale, ~ *kredita* assicurazione di crediti; ~ *lica* assicurazione di persone; ~ *lica slobodnih profesija* assicurazione dei liberi professionisti; ~ *motornih vozila* assicurazione autoveicoli; ~ *nepokretnosti* assicurazione immobiliare; ~ *od bolesti* assicurazoine contro le malattie; ~ *od grada* assicurazione contro i danni della grandine; ~ *od građanske odgovornosti* assicurazione contro la responsabilità civile; ~ *od krađe* assicurazione contro il furto; ~ *od loma stakla* assicurazione contro le rotture dei vetri; ~ *od nesrećnih slučajeva* assicurazione contro gli infortuni; ~ *od nesrećnih slučajeva pri radu* assicurazione contro gli infortuni sul lavoro; ~ *od odgovornosti* assicurazione di responsabilità; ~ *od poplava* assicurazione contro le inondazioni; ~ *od požara* assicurazione contro gli incendi; ~ *od ratnog rizika* assicurazione contro i rischi di guerra; ~ *od štete* assicurazione contro danni; ~ *pokretnih stvari* assi-

curazione mobiliare; ~ *protiv insolventnosti* assicurazione contro l'insolvibilità; ~ *protiv kiše* assicurazione contro la pioggia; ~ *protiv požara* assicurazione contro gli incendi; ~ *protiv provalne krađe* assicurazione contro il furto; ~ *protiv sudara* assicurazione contro le collisioni; ~ *protiv svih rizika* assicurazione contro tutti rischi; ~ *protiv šteta* assicurazione contro danni; ~ *prtljaga* assicurazione bagagli; ~ *putnika* assicurazione dei passeggeri; ~ *rente* assicurazione di rendita; ~ *robe* assicurazione di merci; ~ *s određenim rokom isplate* assicurazione a termine fisso; ~ *s potpunim pokrićem* assicurazione a totale copertura; ~ *stoke* assicurazione sul bestiame; ~ *stvari* assicurazione di cose; ~ *sudskih troškova* assicurazione delle spese legali; ~ *tuđeg života* assicurazione sulla vita d'altrui; ~ *ugovora* assicurazione di un contratto; ~ *za račun drugog* assicurazione per conto altrui; ~ *za slučaj bolesti* assicurazione contro le malattie; ~ *za slučaj nesreće na radu* assicurazione contro gli infortuni sul lavoro; ~ *za slučaj nezaposlenosti* assicurazione contro la disoccupazione; ~ *za slučaj smrti* assicurazione in caso di morte; ~ *života* assicurazione sulla vita; ~ *životinja* assicurazione degli animali; *paušalno* ~ assicurazione forfettaria, *penziono* ~ assicurazione di pensione; assicurazione retroattiva; *polisa ~nja* polizza di assicurazione, *poljoprivredno* ~ assicurazione agricola; *pomorsko* ~ assicurazione marittima; *porodično* ~ assicurazione di famiglia; *premijsko* ~ assicurazione a premi; *privatno* ~ assicurazione privata; *rečno* ~ assicurazione fluviale; *rentno* ~ assicurazione di rendita; *retroaktivno* ~ assicurazione retroattiva, *sindikalno* ~ assicurazione sindacale; *slobodno* ~ assicurazione libera; *socijalno* ~ assicurazione sociale; *starosno* ~ assicurazione vecchiaia; *transportno* ~ assicurazione sui trasporti; *ugovor o ~nju* contratto di assicurazione; *ugovorno* ~ assicurazione di un contratto; *uslovi ~nja* condizioni di assicurazione; *uzajamno* ~ assicurazione mutua; *višestruko* ~ assicurazione multipla; *zaključiti* ~ stipulare un'assicurazione

**osigurati** *v* assicurare; ~ **se** assicurarsi; mettersi al sicuro

**osiromašenje** *n* impoverimento *m; ~ proletarijata* impoverimento del proletariato

**oskudica** *f* penuria *f*; scarsità *f; novčana* ~ penuria monetaria; ~ *novca* penuria di denaro; ~ *deviza* penuria di divise; ~ *energije* scarsità d'energia; ~ *kapitala* penuria di capitali; ~ *osoblja* scarsità di personale, ~ *posla* scarsità di lavoro; ~ *radne snage* penuria di manodopera; ~ *stanova* penuria di alloggi; ~ *zaliha* penuria di scorta

**osloboditi** *v* liberare; sciogliere; assolvere; esentare; ~ *hipoteke* liberare da un'ipoteca; ~ *iz nedostatka dokaza* assolvere per insufficienza di prove; ~ *krivice* assolvere; dichiarare innocente; ~ *optuženog* assolvere un accusato; ~ *se dugova* liberarsi dai debiti; ~ *se obaveze* liberarsi da un impegno; ~ *se ugovora* liberarsi da un contratto; ~ *takse* affrancare; *uslovno* ~ liberare condizionalmente

**oslobođen** *adk* liberato; assolto; dispensato; esentato; ~ *carine* esente da dogana; ~ *dugova* esente da debiti; ~ *kamata* esente da interesse; ~ *poreza* esente da imposte; ~ *svake obaveze* libero da ogni impegno; ~ *svih taksa* esente da tutte tasse, ~ *troškova* esente da spese; *pravo da bude ~ od svedočenja* diritto di esimersi dal far testimonianza

**oslobođenje** *n* liberazione *f*; esonero *m;* redenzione *f*; svincolo *m; carinsko* ~ franchigia doganale; esenzione da dazio doganale; ~ *deonica* liberazione di azioni; ~ *deviznih kurseva* liberazione dei cambi; ~ *hipoteke* liberazione di un'ipoteca; ~ *kapitala* liberazione di capitali; svincolo del capitale; ~ *kaucije* liberazione di cauzione; ~ *na reč* liberazione su parola; ~ *od carine* esenzione da dazio doganale; franchigia doganale; ~ *od datog obećanja* svincolo da una promessa; ~ *od dažbina* esenzione dalla tassa; esenzione da spese; ~ *od odgovornosti* esonero da responsabilità; ~ *od parničnih troškova* assistenza giuridica gratuita; ~ *od plaćanja* esonero dal pagamento; ~ *od plaćanja takse* esonero da tasse; ~ *od poreza* esonero da imposta; ~ *od tereta* esonero da carico; ~ *od troškova* esonero da tasse, esenzione da spese; ~ *od uzajamnih obaveza* dispensa di reciprocrtà; ~ *od vojne obaveze* esonero da servizio militare; ~ *odgovornosti* liberazione della responsabilità; ~ *založenih predmeta* svincolo di oggetti impegnati; *poresko* ~ esonero fiscale; *potvrda o ~nju* certificato di svincolo; *privremeno* ~ esenzione provvisoria; *uslovno* ~ liberazione condizionale

**oslonac** *m* punto *m* d'appoggio; sostegno *m;* appoggio *m; tačka ~ca* punto d'appoggio

**osnaženje** *n* irrobustimento *m*

**osnažiti** *v* irrobustire; fortificare

**osnivač** *m* fondatore *m;* costitutore *m; ~ preduzeća* fondatore della società

**osnivanje** *n* fondazione *f*; costituzione *f*, *istovremeno* ~ fondazione simultanea; ~ *društva* costituzione di società, fondazione della società; *uzastopno* ~ fondazione continua

**osnov** *m* fondamento *m;* base *f*; *bez ~va* senza fondamento; senza base; *iz ~va* dalle fondamenta, *na ~vu* in base a; basandosi su; in seguito a; *na ~vu poslovnika* in virtù di regolamento; *na ~vu ugovora* in virtù di contratto; *na ~vu ustava* in virtù della costituzione; *na ~vu zakona* in virtù della legge; *nepostojeći* ~ causa mancante; *ništavan* ~ motivo di nullità; ~ *nečega* essere la base di qcs; ~ *optužbe* motivo d'accusa; ~ *prava vlasništva* titolo di proprietà; ~ *pravnog posla* causa del negozio; ~ *priziva* motivo d'appello; ~ *ugovora* causa del contratto; ~ *za hapšenje* motivo d'arresto; ~ *za isključenje* motivo d'esclusione; ~ *za ublažavanje kazne* motivo d'attenuazione della pena; ~ *za zabranu* motivo d'interdizione; *paušalni* ~ base forfettaria; *pravni* ~ fondamento legale; base giuridica; *pravni ~ poseda* titolo *m* del possesso; *pravni ~ pribavljanja vlasništva* titolo *m* di acquisizione di proprietà



**osnova** *f* base *f*; fondamento *m; na verskoj ~vi* in base religiosa; *zakonska* ~ base legale

**osnovan** *adj* basilare; fondamentale; *biti pravno* ~ essere fondato in diritto; *~vna glavnica* capitale sostanziale; *~vna industrija* industria basilare; ~ *na načelima* fondato sui principi; *~vna plata* salario base; *~vni problem* problema base; *~vni program* programma base; *~vna sredstva* mezzi fondamentali; *~vna škola* scuola elementare; *~vni ugovor* contratto principale; *~vni zakon* legge fondamentale

**osnovanost** *f* fondatezza *f*; sussistenza *f*; ~ *njegovih sumnji* la fondatezza dei suoi sospetti; ~ *tužbenog zahteva* il merito della causa; *priznati* ~ riconoscere la fondatezza

**osnovati** *v* fondare; istituire; ~ *preduzeće* fondare un'impresa

**osnovica** *f* base *f*; ~ *za razrez* base di commisurazione, *poreska* ~ base imponibile; imponibile *m; zakonska* ~ base legale

**osoba** *f* persona *f*; *bliska ~ (u srodstvu)* prossimo congiunto; *građanska* ~ persona civile; *fizička* ~ persona fisica; *nepoželjna* ~ persona non grata; *nestala* ~ persona dispersa; ~ *na teret* persona a carico; ~ *od poverenja* persona di fiducia; *poverljiva* ~ persona di fiducia; *pravna* ~ persona giuridica; *uvažena* ~ persona stimata; *zainteresovana* ~ persona interessata

**osobito** *adv* specialmente; particolermente; ~ *težak slučaj* caso particolarmente grave

**osoblje** *n* personale *m; diplomatsko* ~ personale diplomatico; *nadzorno* ~ personale sorvegliante; ~ *ambasade* personale d'ambasciata; ~ *preduzeća* personale aziendale (d'impresa); *podređeno* ~ personale subalterno, *pomoćno* ~ personale ausiliario (sussidiario); *privremeno* ~ personale temporaneo (avventizio); *rukovodeće* ~ personale direttivo; personale di direzione; *sanitetsko* ~ personale sanitario; *servisno* ~ personale di servizio; *smena ~lja* avvicendamento del personale; *stalno* ~ personale fisso (di ruolo; di concetto); *stalno zaposleno* ~ personale in pianta stabile; *tehničko* ~ personale tecnico; *upravno* ~ personale amministrativo; *zaposleno* ~ personale dipendente

**osporavanje** *n* contestazione *f*; ~ *očinstva* disconoscimento della paternità; ~ *podnetih dokaza* contestazione delle prove che sono state adotte; ~ *zakonitosti* contestazione della legittimità; ~ *zakonitosti rođenja deteta* disconoscimento di prole

**osporiti** *v* contestare

**osporljiv** *adj* contestabile

**osposobiti se** *(za) v* abilitarsi (a qcs)

**ostatak** *m* resto *m;* restante *m;* residuo *m*; avanzo *m; likvidacijski* ~ residuo di liquidazione; ~ *duga* residuo a debito; ~ *plate* residuo di salario; ~ *potraživanja* residuo a credito; ~ *robe* residuo di merci

**ostati** *v* restare; rimanere; permanere; ~ *dužan* rimanere debitore; ~ *na cedilu* restare in asso; ~ *na mestu* rimanere al posto; ~ *na položaju* rimanere in carica; ~ *nerešen* restare in pendenza; ~ *pri nečemu* persistere in qcs; ~ *na snazi* restare in vigore

**ostava** *f (vidi i depozit)* deposito *m, dati na ~vu* dare in consegna; dare in deposito, *neprava* ~ deposito irregolare; *ugovor o ~vi* contratto di deposito; *ugostiteljska* ~ deposito in albergo

**ostavinski** *adj* ereditario; *~ska masa* asse ereditario; patrimonio ereditario; ~ *postupak* procedimento di successione; *~sko pravo* diritto ereditario; *~ska rasprava* ventilazione ereditaria

**ostavitelj** *(ostavilac) m* de cuius; de functus

**ostavka** *f* dimissioni *f pl; dati ~ku* dare le dimissioni; *dati ~ku na službu* dimettersi da un ufficio; *pismena* ~ lettera di dimissioni; *podneti ~ku* dimissionare; rassegnare le dimissioni

**ostavodavac** *m* depositante *m* e *f*

**ostavoprimac** *m* depositario *m*

**ostavština** *f* eredità *f*; asse *m* ereditario; massa *f* ereditaria; ~ *se prenosi na naslednike* la successione si devolve agli eredi; *raspraviti ~nu* ventilare un eredità

**ostracizam** *m* ostracismo *m*

**ostvarivanje** *n (i ostvarenje)* realizzazione *f*; effettuazione *f*, attuazione *f*; ~ *prava* realizzazione (attuazione) di un diritto; ~ *profita* realizzazione di profitti; ~ *programa stabilizacije* realizzazione del programma di stabilizzazione; ~ *zarade* realizzazione di un guadagno

**ostvarljiv** *adj* realizzabile; effettuabile; eseguibile; ~ *projekat* progetto realizzabile

**ostvarljivost** *f* realizzabilità *f*

**osuda** *f* condanna *f*; sentenza *f*; *građansko-pravna* ~ condanna (sentenza) civile; ~ *na plaćanje troškova* condanna al pagamento delle spese; ~ *na smrt* sentenza di morte; ~ *u odsutnosti* condanna in contumacia; *uslovna* ~ condanna condizionale

**osuditi** *v* condannare; ~ *na novčanu kaznu* condannare a una ammenda

**osuđen** *adj* condannato

**osuđenički** *adj* di (da) condannato; *~čka klupa* banco degli accusati

**osuđenik** *m* condannato *m*

**osuđivan** *adj* condannato; *ranije je bio* ~ precedentemente ha subito varie condanne

**osujetiti** *v* sventare; mandare a vuoto; sconcentrare; frustrare

**osumnjičenje** *n* il render sospetto; insinuazione *f*

**osumnjičiti** *v* render sospetto (qcn); insinuare sospetti (contro qcn)

**osumnjičenik** *m* indiziato *m;* persona indiziata; persona sospetta

**osvajač** *m* conquistatore *m*; invasore *m;* occupatore *m*

**osvajanje** *n* conquista *f*; occupazione *f*; espugnazione *f*, ~ *tržišta* conquista del mercato; ~ *vlasti* conquista del potere; *potpuno* ~ conquista totale; *teritorijalno* ~ conquista territoriale

**osveta** *f* vendetta *f*, *izvršiti ~tu* compiere vendetta; *krvna* ~ vendetta sanguinosa; *plamteti ~tom* ardere di vendetta; *vapiti za ~tom* gridar vendetta

**osvetiti se** *v rifl* vendicarsi

**ošamariti** *v* dare uno schiaffo; dare un colpo; schiaffeggiare

**oštećen** *adj* danneggiato; avariato; guasto; *lako* ~ legermente danneggiato; ~ *novac* moneta sfregiata; *~na roba* merce avariata; *teško* ~ fortemente danneggiato

**oštećenik** *m* danneggiato *m;* parte *f* lesa; *ratni* ~ danneggiato di guerra

**oštećenje** *n* danneggiamento *m;* danno *m;* guasto *m;* ~ *javnih uređaja* danneggiamento d'impianti pubblici; ~ *novca* deterioramento di moneta; ~ *poverilaca* danneggiamento dei creditori; ~ *preko polovine* lesione enorme (oltre di medium); ~ *tereta* danneggiamento del carico; ~ *stvari* danneggiamento di cose; ~ *tuđih prava* danneggiamento dei diritti altrui; ~ *tuđih stvari* danneggiamento di cose altrui; ~ *stambenih i poslovnih zgrada* danneggiamento di edifici d'abitazione e d'affari nonché di locali; ~ *zaštitnih uređaja na radu* danneggiamento di attrezzature di protezione sul lavoro; *prekomerno* ~ lesione enorme

**oštetilac** *m* danneggiatore *m;* autore *m* del danno

**oštetiti** *v* danneggiare; guastare, deteriorare; ~ *interese* danneggiare gli interessi; ~ *nekoga* arrecare un danno a qcn; ~ *robu* danneggiare la merce

**otac** *m* padre *m; adoptivni* ~ padre adottivo; *dobar* ~ *porodice* buon padre di famiglia; *putativni* ~ padre putativo; *rod po očevoj lozi* parente per parte di padre

**otadžbina** *f* patria *f*; paese *m* nativo

**otcepljenje** *n* secessione *f*; separazione *f*

**otežati** *v* aggravare

**otežavajući** *adj* aggravante; aggravato; *~ća okolnost* circostanza aggravante

**otimanje** *n* rapina *f*; usurpazione *f*; sottrazione *f*; ~ *imovine* usurpazione di beni; ~ *oružanom silom* rapina a mano armata

**otisak** *m* impronta *f*; calco *m*; ~ *dlana* impronta palmare; ~ *pečata* impronta d'un timbro; ~ *prstiju* impronte digitali; ~ *stopala* impronte di piede; ~ *tabana* impronte plantari

**otkaz** *m* disdetta *f*; licenziamento *m; dati* ~ dare la disdetta; *delimičan* ~ disdetta parziale, *obaveštenje o ~zu* avviso di licenziamento, *kolektivan* ~ licenziamento collettivo; *masovni* ~ licenziamento in massa; ~ *bez otkaznog roka* licenziamento senza preavviso; ~ *kapitala* disdetta di capitali; ~ *kredita* disdetta di credito; ~ *radnog odnosa* licenziamento *m;* estinzione *f* del rapporto di lavoro; ~ *ugovora o korišćenju stana* disdetta del contratto sull'uso dell'alloggio; *~zni rok* termine *m* di disdetta

**otkazati** *v (poslodavcu)* dare la disdetta (a)

**otkazivanje** *n* il disdire; disdetta *f*; ~ *kredita* disdetta di credito; *sudsko* ~ *ugovora* risoluzione giudiziaria d'un contratto

**otklanjanje** *n* eliminazione *f*; rimozione *f*; allontanamento *m*

**otkloniti** *v* eliminare; allontanare; rimuovere; ~ *opasnost* rimuovere un pericolo; ~ *prepreku* allontanare un impedimento; ~ *smetnje* rimuovere ostacoli; ~ *štetu* allontanare un danno

**otkriće** *n* scoperta *f*

**otkrivanje** *n* svelamento *m;* rivelazione *f;* scoperta *f; neovlašćeno* ~ *tajne* abusiva rivelazione di segreto; ~ *poslovne tajne* rivelazione di segreto professionale; ~ *službene tajne* rivelazione di segreti d'ufficio

**otkup** *m* riscatto *m;* recupero *m;* redenzione *f*; *konvencionalan* ~ riscatto convenzionale; *obavezan* ~ ammasso obbligatorio; ~ *deonica* riscatto di azioni; ~ *dugova* riscatto di debiti; *~pna vrednost* valore di riscatto; ~ *žita* ammasso dei cereali; *pravo ~pa* diritto di ricupero; *prodaja s pravom ~pa prodate stvari* vendita a riscatto

**otkupiti** *v* riscattare; ricuperare; ~ *zalog* riscattare un pegno

**otmica** *f* rapimento *m;* sequestro *m* di persona; ~ *deteta* rapimento d'infante; *~ca deteta ili maloletnika* sequestro *m* di persona minorenne; ~ *deteta sa ucenom (kidnapovanje)* rapimento con riscatto

**otmičar** *m* rapitore *m*

**otpaci** *m pl* scarti *m pl;* rifiuti *m pl*

**otpečatiti** *v* dissigillare; dissuggellare

**otpis** (*i otpisivanje) m* annullamento *m*; cancellazione *f*; ammortamento *m;* ~ *dugova* annullamento dei debiti; remissione d'un debito; ~ *gubitaka* annullamento di perdite; ~ *potraživanja* annullamento di credito, ~ *uloženog kapitala* ammortamento del capitale investito

**otplata** *f* pagamento *m* rateale, rateazione *f*; *godišnja* ~ annualità *f*; rata *f* annuale; *na ~tu* a rate; *neposredna* ~ ammortamento diretto; ~ *duga* estinzione *f* di un debito; ~ *dugova* ammortamento di debiti; ~ *hipoteke* ammortamento di un'ipoteca; *poreska* ~ ammortamento fiscale;



**otplatiti** *v (i otplaćivati)* pagare; estinguere; saldare; ~ *dug* estinguere un debito

**otpor** *m* resistenza *f*; opposizione *f*; *davati* ~ opporre resistenza; far resistenza; *oružani* ~ resistenza armata; *pasivan* ~ resistenza passiva; *pružiti* ~ far resistenza; resistere

**otpravak** *m* spedizione *f*; invio *m;* ~ *presude* copia della sentenza; estratto della sentenza; *sudski* ~ spedizione giudiziale

**otpravilište** *n* ufficio *m* di spedizione

**otpravnik** *m* agente *m;* gerente *m*; ~ *poslova (diplomatski predstavnik)* incaricato d'affari (rappresentante diplomatico)

**otprema(nje)** *f* spedizione *f*; invio *m*; *brza* ~ spedizione pronta, *neposredna* ~ spedizione immediata; ~ *poštanskim paketom* spedizione per pacco postale; ~ *pouzećem* spedizione contro assegno; ~ *robe* spedizione merci; ~ *u inostranstvo* invio all'estero; ~ *železnicom* spedizione per ferrovia; *priznanica o ~mi* ricevuta di spedizione

**otpremiti** *v (i otpremati)* spedire; inviare; mandare; inoltrare; ~ *brodom* spedire per nave; ~ *železnicom* spedire per ferrovia

**otpremnica** *f* bolletta *f* di consegna; bollettino *m* di spedizione

**otpremnik** *m* spedizioniere *m*; agente *m* spedizioniere; ~ *prevoznik* spedizioniere vettore

**otpremnina** *f* indennità *f* di licenziamento; buonuscita *f*

**otpusnica** *f* certificato *m* di licenziamento

**otpust** *m* licenziamento *m,* congedo *m*

**otpustiti** *v* licenziare; congedare; mandar via; ~ *iz službe* licenziare dal servizio

**otpuštanje** *n* licenziamento *m,* congedo *m*, *kolektivno* ~ licenziamento collettivo; *masovno* ~ licenziamento in massa; *obaveštenje o ~nju* avviso di licenziamento; ~ *bez otkaznog roka* licenziamento immediato (senza preavviso); ~ *personala* licenziamento di personale; ~ *radnika* lock-out *m*

**otrov** *m* veleno *m,* tossico *m*; *bojni* ~ veleno ad uso di guerra; veleno bellico

**otrovati** *v* avvelenare; uccidere col veleno

**otuđen** *adj* alienato; separato; *proizvod* ~ *od proizvođača* prodotto separato dai produttori; *sredstva za proizvodnju ~na od radnih ljudi* mezzi di produzione alienati dai produttori

**otuđenje** *n* alienazione *f*; separazione *f*, *besteretno* ~ alienazione a titolo gratuito; ~ *klijentele* alienazione di clientela; ~ *vlasništva* alienazione della proprietà

**otuđiti** *v* alienare; straniare; allontanare

**otuđiv** *adj* alienabile

**otuđivanje** *n* alienazione *f*, *besteretno* ~ alienazione a titolo gratuito; ~ *klijentele* alienazione di clientela; ~ *vlasništva* alienazione della proprietà

**otuđivost** *f* alienabilità *f*

**otvarač** *m* grimaldello *m*

**otvaranje** *n* apertura *f*; ~ *berze* apertura di Borsa; ~ *kredita* apertura di un credito; ~ *nasledstva* apertura della successione; ~ *postupka* apertura del procedimento; ~ *pregovora* apertura dei negoziati; ~ *računa* apertura di un conto; ~ *rasprave* apertura del dibattimento; ~ *stečaja* apertura del fallimento; ~ *testamenta* apertura del testamento; ~ *radnje* apertura di negozio; ~ *tržišta* apertura di mercato; ~ *zajma* apertura d'un prestito

**otvoren** *adj* aperto; ~ *grad* città aperta; *~no mesto (u službi)* posto vacante; *~no more* mare aperto; *~no nasledstvo* successione aperta

**overa** *f* legalizzazione *f*, verificazione *f*, autenticazione *f; beležnička* ~ autenticazione notarile; *klauzula ~re* clausola d'autenticazione; *konzularna* ~ legalizzazione consolare; ~ *dokumenata* autenticazione di documenti; ~ *potpisa* legalizzazione della firma; *službena* ~ autenticazione ufficiale; *sudska* ~ autenticazione (legalizzazione) giudiziaria

**overavanje** *n* autenticazione *f*, verificazione *f*, legalizzazione *f*, ~ *isprava* legalizzazione dei documenti; ~ *potpisa* legalizzazione di firma

**overen** *adj* autenticato; legalizzato; verificato

**overiti** *v* autenticare; legalizzare; verificare; ~ *sporazum* legalizzare un accordo

**ovladavanje** *n* padronanza *f;* controllo *m;* ~ *sredstvima za proizvodnju* padronanza dei mezzi di produzione

**ovlastiti** *v* autorizzare; dare il diritto; delegare; ~ *(nekoga za nešto)* autorizzare (qcn a qcs); delegare (qcs a qcn)

**ovlašćen** *adj* autorizzato; *zakonom* ~ autorizzato per la legge

**ovlašćenik** *m* portatore *m* d'autorizzazione; procuratore *m*

**ovlašćenje** *n* autorizzazione *f;* pieno potere *m*; delega *f;* procura *f*; mandato *m; blanko* ~ procura in bianco; *delimično* ~ autorizzazione limitata; *generalno* ~ procura generale; *generalno sudsko* ~ mandato generale alle liti; *izdati* ~ conferire una procura; rilasciare una procura; *kolektivno* ~ procura collettiva; *odreći se ~nja* rinunciare al mandato; *ograničeno* ~ procura limitata, *opozvati* ~ revocare una procura; *opšte* ~ procura generale; ~ *za isplatu* autorizzazione di pagamento; ~ *za plaćanje* delega di pagamento; ~ *za zaključenje posla (ugovora)* procura per concludere un affare; ~ *za zastupanje* autorizzazione di rappresentanza; *pismeno* ~ procura scritta; *posebno* ~ procura speciale; *poslaničko* ~ poteri dei deputati; *poslovno* ~ procura commerciale; *pravno* ~ delega legislativa; *prekora-*

*čenje ~nja* abuso di mandato; *prekoračiti* ~ oltrepassare i poteri; *raditi po ~nju* agire per procura; *specijalno* ~ procura speciale; *stalno* ~ procura permanente; *široko* ~ ampio mandato; *trgovinsko* ~ procura commerciale; *uobičajeno* ~ autorizzazione d'uso; *vanredno* ~ autorizzazione eccezionale; *vladino* ~ autorizzazione governativa

**OZ** *(Osiguravajući zavod)* Società *f* d'assicurazione

**ozakoniti** *v* dar vigore di legge; sancire; legittimare

**ozakonjenje** *n* sanzione *f*; legittimazione *f*

**označavanje** *n* designazione *f*; marcatura *f*; indicazione *f*; ~ *cena* marcatura dei prezzi; indicazione dei prezzi

**označiti** *v* segnare; marcare; indicare; ~ *cenu* indicare (marcare) il prezzo

**oznaka** *f* marca *f*; designazione *f*; indicazione *f*; denotazione *f*; *lažna* ~ falsa indicazione; ~ *cene* indicazione del prezzo; ~ *kvaliteta* indicazione di qualità; ~ *porekla* designazione d'origine (di provenienza); ~ *robe* denominazione delle merci; ~ *svojine* indicazione di proprietà; ~ *vrednosti* indicazione del valore; *profesionalna* ~ denominazione professionale; *službena* ~ indicazione di servizio; *trgovinska* ~ denominazione commerciale

**oženiti se** *v rifl* sposarsi; ammogliarsi; *ponovo se* ~ riammogliarsi; passare in seconde nozze

**oženjen** *adj* sposato; ammogliato

# P

**pactum de contrahendo** *(lat) (preliminarni ugovor)* contratto *m* preliminare

**pad** *m* crollo *m*, caduta *f*; calo *m*; ribasso *m*; abbassamento *m*; ~ *cena* crollo dei prezzi; ribasso dei prezzi; ~ *kurseva* caduta dei corsi; ~ *vlade* caduta del Ministero; caduta del governo; *tendencija ~da* tendenza al ribasso

**padanje** *n* caduta *f*; ribasso *m*; calo *m*; ~ *barometra* depressione barometrica

**paket** *m* pacco *m*; *avionski* ~ pacco aereo; *ekspres* ~ pacco espresso; *hitan* ~ pacco urgente; *običan* ~ pacco ordinario; ~ *akcija* pacchetto azionario; ~ *s isporukom u stan* pacco a domicilio; ~ *uz pouzeće* pacco contro rimborso; ~ *zakonskih uredbi* pacchetto di provvedimenti legislativi; *podići* ~ ritirare un pacco; *poštanski* ~ pacco postale; *preporučeni* ~ pacco raccomandato; *veliki* ~ pacco ingombrante; *vrednosni* ~ pacco con valore dichiarato

**pakovanje** *n* l'impaccare *m*; imballaggio *m*; impaccatura *f*, confezione *f*; *nedovoljno* ~ imballaggio insufficiente; *originalno* ~ imballaggio d'origine; *otporno* ~ imballaggio consistente; ~ *za pomorski transport* imballaggio adatto per viaggio via mare; *papir za* ~ carta d'imballaggio; *prekomorsko* ~ imballaggio marittimo; *troškovi ~nja* spese d'impaccatura; spese d'imballaggio; *uključeno* ~ imballaggio compreso; *uobičajeno* ~ imballaggio usuale

**pakt** *m* patto *m*; *Atlantski* ~ Patto atlantico; *Balkanski* ~ Patto balcanico; *komisorni* ~ patto commissorio; *odbrambeni* ~ patto difensivo; *P~ Društva naroda* Patto della Società di Nazioni; ~ *o bezbednosti* patto di sicurezza; ~ *o nenapadanju* patto di non aggressione; ~ *o prijateljstvu* patto d'amicizia; ~ *o uzajamnoj pomoći* patto di mutua assistenza; *savezni* ~ patto federale; *Severnoatlantski* ~ Organizzazione del Trattato Nord-Atlantico; *Varšavski* ~ Patto di Varsavia; *vojni* ~ patto militare; *zaključiti* ~ concludere un patto

**palikuća** *m* incendiatore *m*; incendiario *m*

**paljevina** *f* incendio *m* (doloso); ~ *iz nehata* incendio per imprudenza

**pamflet** *m* libello *m* (diffamatorio); *(fr pamphlet m)*

**pamtivek** *m* (*od pamtiveka)* da tempi immemorabili; „ab immemorabili"

**pamučan** *adj* di cotone; di bambagia; *~no platno* cotonina; *~no predivo* cotone filato; filato di cotone; *~na roba* cotonerie *f pl*

**pamuk** *m* cotone *m*; *egremirati* ~ sgranare il cotone; *postaviti ~kom* ovattare; *predionica ~ka* cotonificio *m*

**panamerički** *adj* panamericano

**paničar** *m* allarmista *m*

**papir** *(vidi i hartija)* *m* carta *f*; *berzanski ~ri* titoli di Borsa; effetti di Borsa; *državni ~ri* effeti pubblici; valori di Stato; fondi di Stato; titoli di Stato; *dugoročni vrednosni* ~ effetto a lunga scadenza; *eskontni vrednosni* ~ effetto scontabile; *indigo* ~ carta copiativa; *kancelarijski* ~ carta protocollo; *karbon* ~ carta carbone; *kratkoročni vrednosni* ~ effetto a breve scadenza; *milimetarski* ~ carta millimetrata; *otpremni ~ri* bollettino d'accompagnamento; *pak~* carta da imballaggio (da impacco); ~ *za pisma* carta da lettera; *pelir* ~ carta velina; *poslovni ~ri* carta protocollo; *staniol* ~ carta stagnola; *šmirgl* ~ carta smerigliata; *trgovački* ~ carta commerciale; *voštani* ~ carta cerata; *vrednosni* ~ carta valore; *vrednosni ~ po viđenju* effetto a vista

**paraf** *m* sigla *f*; parafa *f*

**parafiranje** *n* il parafare *m*

**parafirati** *v* siglare; parafare

**paraliza** *f* paralisi *f*; *privredna* ~ paralisi economica; *trgovačka* ~ paralisi del commercio

**parantela** *f (vidi koleno)* parentela *f*

**parcela** *f* particella *f* (del catasto); *građevinska* ~ particella urbana; unità immobiliare urbana; *katastarska* ~ particella catastale; *zemljišna* ~ particella fondiaria

**parcelisanje** *n* lottizzazione *f*, divisione *f* di un fondo in particelle; parcellazione *f*; ~ *zemljišta* lottizzazione di terreni

**parcelisati** *v* lottizzare; dividere (un fondo) in lotti
**paricioni rok** termine *m* d'esecuzione
**paritet** *m* parità *f*; *devizni* ~ parità di cambio; *finansijski* ~ parità finanziaria; *novčani zlatni* ~ parità monetaria d'oro; ~ *kupovne moći* parità dei poteri d'acquisto; ~ *novca* (*kovnički paritet*) parità monetaria; *zlatni* ~ parità aurea
**paritetan** *adj* paritetico; *~na klauzula* clausola paritetica; *~na komisija* commissione paritetica; *~ni odnos* rapporto paritetico
**parking** *m* parcheggio *m*
**parkiranje** *n* parcheggio *m*; posteggio *m*; *dozvoljeno* ~ parcheggio permesso; *mesto za* ~ posto di parcheggio; ~ *uz naplatu* parcheggio a pagamento; *zabranjeno* ~ divieto di parcheggio
**parlament** *m* parlamento *m*; *Evropski* ~ Parlamento Europeo; *raspustiti* ~ sciogliere il parlamento; *savezni* ~ parlamento federale
**parlamentarac** *m* parlamentario *m*
**parlamentaran** *adj* parlamentare; *~tarni imunitet* immunità parlamentare
**parlamentarizam** *m* parlamentarismo *m*
**parnica** *f* processo *m*; lite *f*; *brakorazvodna* ~ istanza di divorzio; *dobijena* ~ causa vinta; *dobiti ~cu* vincere un processo; *građanska* ~ causa civile; processo civile; *izgubiti ~cu* perdere un processo, perdere la causa; *izgubiti ~cu u prvoj instanci* perdere un processo in primaria istanza; *izgubljena* ~ causa persa; *nerešena* ~ causa pendente; ~ *počinje u 8 sati* il processo si inizia alle 8; *pokrenuti ~cu* intentare un processo; *povesti ~cu* istruire un processo; intentare una lite; *prekid ~ce* interruzione del processo; *trgovačka* ~ processo commerciale; causa commerciale; *voditi ~cu* menare (fare) un processo; condurre una causa
**parničar** *m* attore *m*; litigante *m* e *f*
**parničenje** *n* il far lite; litigiosità *f*
**parničiti se** *v rifl* fare un processo; litigare; far lite
**parnični** *adj* processuale; di lite; *generalna ~čna punomoć* mandato generale alle liti; ~ *postupak* procedimento civile; ~ *predmet* oggetto della causa; *~čna punomoć* procura alla lite; procura giudiziale; *~čne radnje stranaka* atti processuali delle parti; *~čne radnje suda* atti processuali del tribunale; *~čna sposobnost* capacità processuale; capacità d'agire in giudizio; *~čna stranka* parte in lite; parte in causa; ~ *troškovi* spese processuali; *protivna ~čna stranka* parte avversaria
**parobrod** *m* nave *f* (bastimento *m*) a vapore
**participacija** *f* partecipazione *f*
**partija** *f* partito *m*; *glavna* ~ partito principale; *građanska* ~ partito civile; *ilegalna* ~ partito clandestino; partito illegale; *koaliciona* ~ partito di coalizione; *komunistička* ~ partito comunista; *konzervativna* ~ partito conservatore, *liberalna* ~ partito liberale; *masovna* ~ partito di massa; *narodna* ~ partito popolare; *opoziciona* ~ partito d'opposizione; ~ *levice* partito di sinistra; ~ *manjine* partito di minoranza; ~ *na vlasti* partito al governo; ~ *u opoziciji* partito d'opposizione; partito all'opposizione; ~ *većine* partito di maggioranza; *prisutna* ~ partito presente; *politička* ~ partito politico, *progresivna* ~ partito progressista; *radnička* ~ partito operaio; *revolucionarna* ~ partito rivoluzionario; *socijal-demokratska* ~ partito socialdemocratico; *socijalistička* ~ partito socialista
**partikularizam** *m* particolarismo *m*
**partner** *m* partner *m*; compagno *m*; socio *m*
**pas** *m* cane *m*; *policijski* ~ cane poliziotto
**pasiva** *f* passivo *m*; *naplativa* ~ passivo esigibile; *nepokrivena* ~ passivo scoperto; *predviđena* ~ passivo previsto; *staviti u ~vu* mettere al passivo
**pasivan** *adj* passivo; *~no biračko pravo* diritto elettorale passivo; *~na legitimacija* legittimazione processuale passiva; *~na rezistencija* resistenza passiva
**pasivnost** *f* passività *f*; *poslovna* ~ passività commerciale
**pasoš** *m* passaporto *m*; *diplomatski* ~ passaporto diplomatico; *individualni (lični)* ~ passaporto individuale; *izdati* ~ rilasciare un passaporto; emettere un passaporto; *kolektivni (zajednički)* ~ passaporto collettivo; *lični* ~ passaporto personale; *nacionalni* ~ passaporto nazionale; *„nansenov" (plavi)* ~ passaporto per apolidi; ~ *za prenos leša* passaporto mortuario; ~ *za strance* passaporto per stranieri; *porodični* ~ passaporto familiare; *produžiti* ~ rinnovare un passaporto; *službeni* ~ passaporto di servizio; *stalni* ~ passaporto permanente, *turistički* ~ passaporto turistico; *vizirati* ~ vistare un passaporto; *zajednički* ~ passaporto collettivo; *zdravstveni* ~ passaporto sanitario
**pastorak** *m* figliastro *m*
**pastorka** *f* figliastra *f*
**paša** *f* pascolo *m*; pastura *f*; *isterati stoku na ~šu* condurre al pascolo il bestiame; *pravo ~še* diritto di pascolo; *protivpravna* ~ pascolo abusivo; *voditi ovce na ~šu* condurre le pecore alla pastura; *živeti kao* ~ vivere da pascià
**patent** *m* brevetto *m*; *dopunski* ~ brevetto completivo; *glavni* ~ brevetto principale; *industrijski* ~ brevetto industriale; *istekao* ~ brevetto scaduto; *izdati* ~ rilasciare un brevetto; *odobriti* ~ concedere un brevetto; *osnovni* ~ brevetto fondamentale; ~ *o pronalasku* brevetto d'invenzione; *praizvodni* ~ brevetto di prodotto; *strani* ~ brevetto estero; *uvozni* ~ brevetto d'importazione; *uzeti* ~ prendere un brevetto; *zaštititi* ~ proteggere con brevetto
**patentovan** *adj* brevettato
**patentovati** *v* brevettare



**patrijarhalan** *adj* patriarcale
**patrijarhat** *m* patriarcato *m*
**patrimonium futurum** (*lat*) patrimonio *m* futuro
**patrimonium praesens** (*lat*) patrimonio *m* presente
**patrola** *f* pattuglia *f*; *biti u ~li* essere di pattuglia; *izvidnička* ~ pattuglia di ricognizione, *ulična* ~ pattuglia stradale
**paulijanska tužba** azione *f* pauliana, *dolozna* ~ azione pauliana dolosa; *kulpozna* ~ azione pauliana colposa; *porodična* ~ azione pauliana familiare
**paušal** *m* importo *m* approssimativo; forfait *m*
**paušalan** *adj* forfet(t)ario; *~na cena* prezzo a forfait; *~ni iznos* somma forfetaria; importo a forfait; *~na mera* misura forfetaria; *~na nagrada* compenso a forfait; *~na procena* valutazione forfetaria; *~na taksacija* tassazione forfetaria; *~na vozarina* nolo a forfait
**pažnja** *f* attenzione *f*; diligenza *f*; *biti ~žljiv* usare attenzioni; ~ *dobrog domaćina* diligenza di un buon padrone di casa; ~ *dobrog privrednika* diligenza di un buon uomo d'affari; *privući ~nju* attirare l'attenzione
**pečaćenje** *n* sigillatura *f*; *carinsko* ~ sigillatura doganale; ~ *olovom* piombatura *f*
**pečat** *m* sigillo *m*; timbro *m*; stampiglia *f*; bollo *m*; impronta *f*; *državni* ~ sigillo dello Stato; *izlazni* ~ bollo d'uscita; *kontrolni* ~ sigillo di controllo; *nasilno skidanje* ~ infrazione del sigillo; *neslužbeni* ~ sigillo ufficioso; ~ *suda* sigillo di tribunale; *pod ~tom* sotto sigillo; *ručni* ~ bollo a mano; *skinuti* ~ rimuovere il sigillo; rompere un sigillo; *skidanje i povreda službenog* ~ togliere e violare un sigillo d'ufficio; *službeni* ~ sigillo d'ufficio; *staviti* ~ mettere il sigillo; sigillare; timbrare; *sudski* ~ sigillo giudiziario *ulazni* ~ bollo d'entrata
**peć** *f* forno *m*; *visoka* ~ altoforno *m* (altiforni *pl*)
**pederast** *m* pederasta *m*
**pederastija** *f* pederastia *f*, omosessualità *f* maschile
**peljar** *m* pilota *m*; *lučki* ~ pilota da porto; *obavezni* ~ pilota obbligatorio
**penal** *m* penalità *f*, penale *f*, *platiti ~le* pagare una penalità; pagare la penale; *~li za zakašnjenje* penalità di mora
**pendrek** *m* sfollagente *m*
**penzija** *f* pensione *f*, riposo *m*; *biti u ~ji* essere in riposo; *doživotna* ~ pensione vitalizia (a vita); *invalidska* ~ pensione di invalidità; *otići u ~ju* andare in pensione; *porodična* ~ pensione di reversibilità; pensione familiare; *pravo na ~ju* diritto alla pensione; *puna* ~ pensione completa; *starosna* ~ pensione di anzianità; pensione vecchiaia; *u ~ji* in pensione; *udovička* ~ pensione vedovile
**penzioner** *m* pensionato *m*; *invalidski* ~ pensionato di invalidità; *starosni* ~ pensionato di anzianità
**penzionerski** *adj* di (da) pensionato
**penzioni** *adj* di (della) pensione; ~ *fond* fondo (delle) pensioni; ~ *staž* età di pensionamento
**penzionisan** *adj* in pensione
**penzionisanje** *n* pensionamento *m*; collocamento *m* in riposo; ~ *po molbi* pensionamento su domanda
**penzionisati** *v* pensionare; collocare a riposo
**peremptoran** *adj* perentorio; *~ni prigovor* eccezione perentoria; *~ni rok* termine perentorio
**period** *m* periodo *m*; spazio *m* di tempo; *finansijski* ~ periodo finanziario; *garantni* ~ periodo di garanzia; *ispitivan* ~ periodo in esame; *izborni* ~ periodo elettorale; *mandatni* ~ legislatura *f*; *obračunski* ~ periodo contabile; ~ *čekanja* periodo di aspettativa; ~ *između dva zasedanja* intersessione *f*; ~ *osiguranja* periodo di assicurazione; *početni* ~ periodo iniziale; ~ *poslovanja* periodo d'esercizio, *prelazni* ~ periodo transitorio (di transizione); *vremenski* ~ periodo di tempo
**periodičan** *adj* periodico; *~čna povišica* aumento periodico; *~čne radnje* azioni periodiche
**persona grata** persona grata
**persona non grata** persona non grata
**personal** *m (vidi i osobije)* personale *m*; *nadzorni* ~ personale sorvegliante; *oskudica ~la* scarsezza di personale; ~ *ambasade* personale d'ambasciata; ~ *preduzeća* personale aziendale (d'impresa); *podređeni* ~ personale subalterno; *pomoćni* ~ personale ausiliario (sussidiario); *privremeni* ~ personale temporaneo (avventizio); *rukovodeći* ~ personale direttivo; personale di direzione; *smena ~la* avvicendamento del personale; *stalni* ~ personale fisso (di ruolo; di concetto); *stalno zaposleni* ~ personale in pianta stabile; *tehnički* ~ personale tecnico; *upravni* ~ personale amministrativo; *zaposleni* ~ personale dipendente
**pertinencija** *f (vidi pripadnost)* pertinenza *f*
**perverzan** *adj* perverso; degenerato
**perverzija** *f* perversione *f*; *seksualna* ~ perversione sessuale
**pešački** *adj* pedestre; *~ko ostrvo* isola pedonale; ~ *prelaz „zebra"* zebra *f*; passaggio *m* pedonale
**pešak** *m* pedone *m*
**peticija** *f* petizione *f*, *javna* ~ petizione pubblica; *pravo ~je* diritto di petizione
**petitum** *m* petito *m*
**piće** *n* bevanda *f*, bibita *f*; *alkoholno* ~ bevanda alcoolica; *bezalkoholna ~ća* bevande analcooliche
**pijaca** *f* piazza *f* (del mercato)
**pijan** *adj* ubriaco; ebbro; *mrtav* ~ ubriaco fradicio

**pijanstvo** *n* ubriachezza *f*; sbornia *f*; cotta *f*; *u ~tvu* in stato di ebbrezza

**pijanac** *m* ubriacone *f*

**pilot** *m* pilota *m*

**pilotaža** *f* pilotaggio *m*

**piratstvo** *n* pirateria *f*

**pisar** *m* scrittore *m;* autore *m*; cancelliere *m;* scritturale *m*

**pisarnica** *f* segreteria *f*; ufficio *m; advokatska ~* studio d'avvocato

**pismen** *adj* letterato

**pismeno** *adv* per iscritto; in iscritto; *pogodba se može učiniti usmeno ili ~* i contratti possono farsi in voce o in iscritto

**pismenost** *f* il saper leggere e scrivere

**pismo** *n* lettera *f*; scritto *m; akreditivno ~* lettera di credito; *akreditivna ~ma* lettere credenziali; credenziali *f pl*; *anonimno ~* lettera anonima; *avionsko ~* lettera aerea; *cirkularno kreditno ~* lettera circolare di credito; *cirkularno ~* lettera circolare; *ekspresno ~* lettera espressa; *frankirano ~* lettera affrancata; *garantno ~* lettera di garanzia; *hipotekarno ~* cedola ipotecaria; *~ vraćeno pošiljaocu* lettera respinta al mittente; *kreditno ~* credenziale *f*; lettera di credito; *ljubavno ~* lettera d'amore; *nepodignuto ~* lettera giacente; *opozivno ~* lettera di revoca; lettera revocabile; *oproštajno ~* lettera di congedo; *otvoreno ~* lettera aperta; *pastirsko ~* lettera pastorale; *poslati ~* spedire una lettera; *poslovno ~* lettera commerciale; lettera di affari; *poverljivo ~* lettera riservata; *preporučeno ~* lettera raccomandata; *preteće ~* lettera minatoria; *propratno ~* lettera d'accompagnamento; *protestno ~* lettera di protesta; *trgovačko ~* lettera commerciale; *trgovinsko kreditno ~* lettera di credito commerciale; *turističko kreditno ~* lettera di credito turistico; *vrednosno ~* lettera con valore (assicurata)

**pitanje** *n* questione *f*; domanda *f*; interrogazione *f*; *agrarno ~* questione agraria; *aktuelno ~* questione attuale; *činjenično ~* questione di fatto; *demografsko ~* questione demografica; *formalno ~* questione formale; *formulisati ~* formulare una questione; *glavno ~* questione principale; *incidentalno ~* questione incidentale; *istočno ~* questione d'oriente; *kadrovsko ~* questione di personale; questione dei quadri; *mandatno-imunitetska ~nja* questioni concernenti il mandato e l'immunità; *meritorno ~* questione meritoria; *načelno (principijelno) ~* questione di principio; *naknadno ~* questione suppletoria; *nerešeno ~* questione insoluta; *otvoreno ~* questione aperta, questione pendente (insoluta); *~ cena* questione di prezzi; *~ časti* questione d'onore; *~ poverenja* questione di fiducia; *~ ratne odgovornosti* questione di responsabilità della guerra; *pravno ~* questione di diritto; questione giuridica; *poslaničko ~* interpellanza *f*; *postaviti ~ poverenja* porre la questione di fiducia; *pravno ~* questione di diritto; *prethodno (prejudicirano) ~* questione pregiudiziale; *prioritetno ~* questione pregiudiziale; *privredno ~* questione economica; *proceduralno ~* questione procedurale (di procedura); *produbiti ~* approfondire una questione; *radničko ~* questione degli operai; *sekundarno ~* questione secondaria; questione di secondaria importanza; *socijalno ~* questione sociale; *sporedno ~* questione accessoria; *sporno ~* questione controversa; *staviti ~ na diskusiju* mettere una questione in discussione; *sugestivno ~* questione suggestiva; *škakljivo ~* questione spinosa; *usmeno ~ (parlament)* questione orale; *uzgredno ~* questione sussidiaria; *životno ~* questione vitale

**plaćanje** *n* pagamento *m;* versamento *m*; *delimično ~* pagamento parziale; *dopunsko ~* pagamento addizionale; *dospelo ~* pagamento scaduto; *godišnje ~* pagamento annuale; *gotovinsko ~* pagamento per cassa; pagamento in contanti; *izvršiti ~* effettuare il pagamento; far fronte a un pagamento; soddisfare un pagamento; *mesto ~nja* luogo di pagamento; *kratkoročno ~* pagamento a breve scadenza; *menično ~* pagamento cambiario; *način ~nja* modalità di pagamento; *naknadno ~* pagamento suppletorio; *neobavezno ~* pagamento indebito (non dovuto); *obaveza ~nja* impegno di pagamento; *obračunsko ~* pagamento compensativo (di compensazione); *obročno ~ (u ratama)* pagamento rateale (a rate); *obustaviti ~nja* sospendere i pagamenti; *odbiti ~* rifiutare il pagamento; *odgađanje ~nja* dilazione di pagamento; *odloženo ~* pagamento differito; *odložiti ~* differire il pagamento; *olakšica pri ~nju* facilitazioni di pagamento; *osloboditi ~nja* esentare dal pagamento; *otplatno ~* pagamento a termine; *paušalno ~* pagamento forfettario; *~ anuiteta* pagamento per annualità; *~ carine* pagamento del dazio; *~ čekom* pagamento a mezzo assegno; *~ dividendi* pagamento di dividendo; *~ donosiocu* pagamento al portatore; *~ doprinosa* pagamento dei contributi; *~ dugova* pagamento di debiti; *~ fakture* pagamento di una fattura; *~ kamate* pagamento degli interessi; *~ krajem meseca* pagamento fine mese; *~ na račun* pagamento a conto; *~ odjednom* pagamento in blocco; *~ ostatka* pagamento a saldo; *~ poreza* pagamento d'imposta; *~ pri dospelosti* pagamento alla scadenza (di scadenza); *~ pri isporuci* pagamento alla (contro) consegna; *~ po akordu* rimunerazione a cottimo; *~ po komadu* pagamento a pezzo; *~ po naredbi* pagamento all'ordine; *~ poreza* pagamento d'imposta; *~ pouzećem* pagamento contro assegno; *~ prebijanjem (kompenzacijom)* versamento compensatorio; *~ premije* versamento del premio; *~ pri dospeću* pagamento alla scadenza; *~ pri isporuci* pagamento alla (contro) consegna; *~ putem kompenzacije* pagamento compensatorio; *~ (u) anuitetima* pagamento per annualità; *~ u devizama* pagamento in divise; *~ u gotovom* pagamento in contanti; *~ u novcu* pagamento in denaro; *~ u ratama* pagamento a rate; pagamento rateale; *~ u roku od 30 dana* pagamento a 30 giorni data; *~ unapred* pagamento anticipato; *~ virmanom* pagamento per storno; *polugodišnje ~* pagamento semestrale; *posredno ~* pagamento indiretto; *poziv na ~* intimazione di pagamento; *prinuđeno ~* costrizione al pagamento; *prividno ~* pagamento fittizio; *produženo ~* pagamento dilazionato; *produženje ~nja* proroga di pagamento; *rok ~nja* termine di pagamento; *sredstvo ~nja* mezzo di pagamento; *terminsko ~* pagamento a termine (a respiro); *tromesečno ~* pagamento trimestrale; *ugovoreno ~* pagamento stabilito; *ugovorno ~* pagamento contrattuale; *umesto ~nja* in luogo di pagamento; *uslovi ~nja* condizioni di pagamento; *uz ~* verso pagamento; *uz prethodno ~ troškova* contro pagamento anticipato delle spese; *vreme ~nja* tempo di pagamento; *zahtevati ~* esigere il pagamento; *zakasnelo ~* pagamento ritardato; *zakašnjenje u ~nju* ritardo nel pagamento; *zaostalo ~* pagamento arretrato; *zbog izostalog ~nja* per mancato pagamento



**plafon** *m* soffitto *m;* tangenza *f*; limite *m*; *kreditni ~* limite del credito; *probiti ~* superare il limite

**plagijat** *m* plagio *m (pl -gi)*

**plagijator** *m* plagiario *m (pl -ri)*

**plagirati** *v* plagiare

**plakat** *m* cartello *m;* cartellone *m; izborni ~* cartello elettorale; *oglasni ~* cartellone pubblicitario

**plan** *m* piano *m;* progetto *m;* disegno *m;* programma *m; amortizacioni ~* piano d'ammortamento; *budžetski ~* piano del bilancio; *deobni ~* progetto di ripartizione (di divisione); *društveni ~* piano sociale; *dugoročni ~* piano a lungo termine; *finansijski ~* programma (piano) finanziario; *investicioni ~* programma degli investimenti; *katastarski ~* piano catastale; *knjigovodstveni ~* piano contabile; *kontni ~* piano dei conti; *na istom ~nu* sullo stesso piano; *okvirni ~* programma di massima; *ostvariv ~* progetto realizzabile; *perspektivni ~* piano prospettivo; *petogodišnji ~* piano quinquennale; *~ asanacionih mera* piano di risanamento; *~ eksproprijacije* piano d'espropriazione; *~ finansiranja* piano di finanziamento; *~ industrijalizacije* piano d'industrializzazione; *~ investicija* piano d'investimenti; programma degli investimenti; *~ modernizacije* piano di rimodernamento; *~ otpreme* programma di spedizione; *~ parcelisanja* piano di divisione; piano di lottizzazione; *~ plaćanja* piano di pagamento; *~ pomoći* programma d'aiuto (di soccorso); *~ proizvodnje* piano di produzione; piano produttivo; *~ rada* piano di lavoro; *~ raspodele* piano di distribuzione (di ripartizione); progetto di divisione; *~ razvoja* piano di sviluppo, *~ rešavanja* progetto di risoluzione; *~ saniranja* piano di risanamento; *~ snabdevanja* piano d'approvvigionamento (rifornimento); *~ učešća* piano di partecipazione; *~ upisa* programma di sottoscrizione; *poslovni ~* piano d'affari; *privredni ~* programma (piano) economico; *proizvodni ~* piano produttivo (di produzione); *propagandni ~* piano pubblicitario; *regulacioni ~* piano di regolazione; *sedmogodišnji ~* piano settennale; piano dei sette anni; *urbanistički ~* piano urbanistico; *valutni ~* piano valutario; *vladin ~* progetto governativo; *zeleni (poljoprivredni) ~* piano Verde

**planer** *m* pianificatore *m*

**planiranje** *n* pianificazione *f*; progettazione *f*; *društveno ~* pianificazione sociale; programmazione sociale; *elastično ~* pianificazione elastica; *~ prodaje* progettazione delle vendite; *~ proizvodnje* pianificazione della produzione; *privredno ~* pianificazione economica; *samoupravno ~* pianificazione autogestiva

**planirati** *v* pianificare

**plasiranje** *n* spaccio *m;* smercio *m;* collocamento *m; ~ zajma* collocamento d'un prestito

**plata** *f* paga *f*; stipendio *m*; salario *m; akordna ~* paga a cottimo; *bruto ~* stipendio lordo; *dopunska ~* complemento di paga; supplemento di salario; *fiksna ~* salario fisso, *godišnja ~* stipendio annuo; *mesečna ~* stipendio (paga) mensile; *minimalna ~* stipendio minimo; *neto ~* stipendio netto; *osnovna ~* paga (stipendio) base; *~ unazad* paga posticipata; *početna ~* stipendio (paga) iniziale; *povišica ~te* aumento di stipendio; *primiti ~tu* riscuotere la paga; percepire (riscuotere) lo stipendio; *puna ~* paga completa; *sniženje ~te* riduzione di stipendio; *zaostala ~* stipendio arretrato

**platforma** *f* piattaforma *f*; *izborna ~* piattaforma elettorale; *naftna ~* piattaforma petrolifera; *okretna ~* piattaforma girevole

**platiša** *m* pagatore *m; dobar ~* buon pagatore; *loš ~* cattivo pagatore; *neuredan ~* pagatore moroso; *tačan ~* pagatore puntuale; *službeni ~* pagatore ufficiale

**platiti** *v* pagare; sborsare; *~ avans* pagare un acconto; *~ ček* pagare un assegno; *~ čekom* pagare a mezzo assegno; *~ doprinose* pagare i contributi; *~ dugove* saldare i debiti; pagare i debiti; *~ kamate* pagare i frutti; *~ menicama* pagare a cambiali; *~ menicu* pagare una cambiale (una tratta); *~ na ime* versare a titolo di; *~ na ime kamate* pagare a titolo d'interessi; *~ na račun* pagare a conto; *~ naknadno* pagare ulte-

riormente; ~ *nakon prijema (robe)* pagare posticipatamente; ~ *poreze* pagare le imposte; ~ *pri prispeću robe* pagare all'arrivo della merce; ~ *račun* pagare un conto; ~ *u gotovom* pagare in contanti (in effetti); ~ *u ratama* pagare (ratealmente) a rate; ~ *u valuti* pagare in valuta; ~ *unapred* pagare in anticipo, pagare anticipatamente; ~ *zatezne kamate* pagare gli interessi di mora

**plativ(o)** *adj* pagabile; ~ *na donosioca* pagabile al portatore; ~ *na zahtev* pagabile sulla domanda (richiesta); ~ *nakon prijema* pagabile posticipatamente; ~ *po naredbi* pagabile all'ordine; ~ *po viđenju* pagabile a vista; ~ *pri isporuci* pagabile alla consegna; ~ *pri podnošenju* pagabile alla presentazione; ~ *prilikom dospeća* pagabile alla scadenza; ~ *tri meseca od danas* pagabile a tre mesi data; ~ *u gotovini* pagabile in contanti; ~ *u zlatu* pagabile in oro; ~ *uz račun* pagabile contro fattura; ~ *za mesec dana* pagabile a un mese; ~ *tri meseca od danas* pagabile a tre mesi data; ~ *unapred* pagabile anticipatamente (in anticipo)

**platni** *adj* di pagamento; *međunarodni ~ promet* movimento dei pagamenti internazionali; ~ *instrument* strumento di pagamento; *~ne isprave* documenti di pagamento; ~ *nalog* mandato di pagamento; ordine di pagamento; ~ *promet* scambi interbancari; movimento dei pagamenti; ~ *promet s inostranstvom* movimento dei pagamenti con l'estero; ~ *razred* ruolo d'anzianità; ~ *sistem* sistema liquidazioni paghe; sistema di pagamento; ~ *spisak* lista paghe; ruolo degli stipendi; ~ *sporazum* accordo di pagamento; *~na sposobnost* capacità di pagamento; *prigovor protiv ~nog naloga* opposizione al decreto d'ingiunzione

**platno** *n* tela *f*; *jutano* ~ tela di iuta; *nepromočivo* ~ tela impermeabile; *pamučno* ~ tela di cotone; ~ *za ambalažu* tela d'imballaggio; ~ *za džakove* tela da sacco; *voštano* ~ tela cerata

**plebiscit** *m* plebiscito *m*; *staviti na* ~ plebiscitare

**pleme** *n* tribù *f*; *primitivna ~na* le tribù primitive

**plen** *m* bottino *m*; preda *f*; *pomorski* ~ preda marittima; *ratni* ~ preda di guerra; bottino di guerra

**plenum** *m* seduta *f* plenaria; assemblea *f* plenaria

**plod** *m* frutto *m*; *civilni (građanski) ~ovi* frutti civili; *neobrani ~ovi* frutti pendenti; frutti non raccolti; *obrani ~ovi* frutti raccolti; *prirodni ~ovi* frutti naturali; *viseći ~ovi* frutti pendenti; *uživati ~ove svoga rada* godere i frutti di suo lavoro

**plodonosan** *adj* fruttuoso; fertile; fecondo

**plodouživalac** *m* usufruttuario *m (pl -ri)*

**plodouživanje** *n* usufrutto *m*; *doživotno* ~ usufrutto vita naturale durante; *imati pravo ~nja* godere l'usufrutto; *nepravo* ~ quasi-usufrutto; *stalno* ~ usufrutto perpetuo; ~ *stvari* usufrutto di cose

**plomba** *f* piombo *m*; *carinska* ~ piombo della dogana

**plombiranje** *n* piombatura *f*

**plombirati** *v* piombare; ~ *koleta* piombare i colli

**plovan** *adj* navigabile

**plovidba** *f* navigazione *f*; *duga (daleka)* ~ navigazione di lungo corso; *linijska* ~ navigazione di linea; *mešovita* ~ navigazione mista; *obalna* ~ navigazione costiera (di cabotaggio); *pogodan za ~bu* atto alla navigazione; *pomorska* ~ navigazione marittima; *pomorska ~ uz obalu* cabotaggio *m*; *rečna* ~ navigazione fluviale; *slobodna* ~ navigazione libera; *trgovačka* ~ navigazione commerciale; *ugovor o ~bi* trattato di navigazione; *unutrašnja* ~ navigazione interna; *vazdušna* ~ navigazione aerea; *velika obalna* ~ grande cabotaggio

**plovnost** *f* navigabilità *f*; *garancija ~sti* garanzia di navigabilità; *stanje ~sti* condizione di navigabilità

**pljačka** *f* saccheggio *m*; rapina *f*; *oružana* ~ rapina a mano armata; ~ *banke* rapina ad una banca

**pljačkaš** *m* saccheggiatore *m*; predatore *m*

**pljačkati** *v* saccheggiare; predare; rapinare

**pobaciti** *v* abortire, gettar via

**pobačaj** *m* aborto *m*; *kažnjiv* ~ aborto criminale

**pobačajni** *adj* abortivo

**pobeći** *v* fuggire; scappare; ~ *glavom bez obzira* scappare a gambe levate; ~ *iz vojske* disertare; ~ *iz zatvora* evadere dal carcere; scappare di prigione

**pobeda** *f* vittoria *f*; trionfo *m*; *izborna* ~ vittoria elettorale; *izvojevati ~du* riportare una vittoria; *moralna* ~ vittoria morale; *Pirova* ~ vittoria di Pirro; *vičan ~di* abituato a vincere

**pobijanje** *n* confutazione *f*; contestazione *f*; impugnazione *f*; ~ *pravnih dela* impugnazione degli atti giuridici; ~ *ugovora* impugnazione del contratto

**pobijati** *v* impugnare; contestare; confutare; ~ *mišljenje* confutare un'opinione; ~ *optužbu* confutare un'accusa; ~ *presudu* contestare una sentenza; ~ *rešenje* impugnare un decreto; ~ *ugovor* impugnare un contratto; ~ *važnost* impugnare la validità

**pobliže** *adv* più da vicino; in modo più particolareggiato; ~ *opisano krivično delo* il reato descritto in modo più particolareggiato

**pobočan** *adj* laterale; *~čna loza* linea collaterale; *~čni srodnici* consanguinei in linea collaterale; *~čna ustanovljenja u ugovoru* determinazioni accessorie nei contratti

**poboljšanje** *n* miglioramento *m*; correzione *f*; *lako* ~ un leggero miglioramento; ~ *cena* miglioramento di prezzi; ~ *plate* miglioramento di stipendio; ~ *platnog bilansa* miglioramento



della bilancia dei pagamenti; ~ *uslova* miglioramento delle condizioni; ~ *zemljišta* miglioramento del terreno; ~ *životnog standarda* miglioramento del tenore di vita

**pobuda** *f* impulso *m*; stimolo *m*; motivo *m*; movente *m*; *nedozvoljena* ~ motivo illecito; *nemoralna* ~ motivo immorale; *niske ~de* moventi vili

**pobuna** *f* ribellione *f*; rivolta *f*; insurrezione *f*; sedizione *f*; *narodna* ~ insurrezione popolare; *oružana* ~ ribellione a mano armata; ~ *osoba lišenih slobode* ammutinamento di persone private della libertà; *ugušiti ~nu u krvi* reprimere un'insurrezione nel sangue

**pobuniti se** (*i buniti se) v rifl* ribellarsi; rivoltarsi

**pobunjenik** *m* rivoltoso *m*; ribelle *m*

**poček** *m* attesa *f*; *dati na* ~ dare a credito; *kupoprodaja na* ~ vendita a credito

**početak** *m* principio *m*; inizio *m*; il cominciare *m*; *na ~tku dospeća roka* in principio della decorrenza del termine; *od ~tka* da principio; ~ *izbora* apertura di scrutinio; ~ *izdržavanja kazne* cominciare a scontare la pena; ~ *izvršenja* inizio d'esecuzione; ~ *lovostaja* chiusura della caccia; ~ *mirovnih pregovora* inizio di trattative per la pace; ~ *neprijateljstva* apertura d'ostilità; ~ *plodouživanja* entrata in usufrutto; ~ *postupka* apertura del procedimento; ~ *pregovora* apertura dei negoziati; ~ *rada skupštine (posle odmora)* rientro parlamentare; ~ *rada sudova (posle odmora)* rientro giudiziario; ~ *računanja roka* decorrenza del termine; ~ *rasprave* apertura del dibattimento; ~ *roka* punto di partenza di termine; ~ *sezone lova* apertura della caccia; *u početku* in (sul) principio; da principio; dapprima; *počevši od* a partire da; a datare da; *počevši od danas* da oggi in poi

**počiniti** *v* fare; commettere; ~ *štetu* fare danno; recare danno

**poćerka** *f* figlia adottiva

**podanik** *m* suddito *m*

**podatak** *m* dato *m*; indicazione *f*; *centar za obradu ~ka* centro *m* elaborazioni dei dati; *lični ~aci* le generalità; stato civile; dati personali; *računski ~aci* dati di calcolo; *statistički ~aci* dati statistici

**podbadanje** *n* istigazione *f*

**podbadati** *v* istigare; stimolare

**podela** *f* ripartizione *f*; partizione *f*; divisione *f*; distribuzione *f*; *administrativna* ~ divisione amministrativa; *blokovska* ~ divisione del mondo in blocchi; *delimična* ~ ripartizione parziale; ~ *dobitka prema ulogu* ripartizione degli utili in proporzione alla quota conferita; ~ *doprinosa* ripartizione dei tributi; *društvena ~ rada* divisione sociale del lavoro; *međunarodna ~ rada* divisione internazionale del lavoro; ~ *akcija* ripartizione di azioni; ~ *aktive* ripartizione dell'attivo; ~ *dividende* distribuzione di dividendi; ripartizione del dividendo; ~ *dobiti* ripartizione degli utili; distribuzione degli utili; ~ *fiktivne dobiti* distribuzione degli utili fittizi; ~ *nadležnosti* ripartizione di competenza; ~ *nasledstva* divisione d'una successione; ~ *plodova* ripartizione dei frutti; ~ *poslova* ripartizione degli affari; ~ *štete* ripartizione dei danni; ~ *rada* ripartizione del lavoro; ~ *rizika* ripartizione dei rischi, ~ *na razrede* classificazione *f*; ~ *tereta* ripartizione dei carichi; ~ *troškova* ripartizione delle spese; ~ *viška* ripartizione dell'eccedente; ~ *vlasti* separazione dei poteri; divisione dei poteri; ~ *zadataka* divisione dei compiti; ripartizione dei compiti; ~ *zemlje* distribuzione di terra; *privremena* ~ divisione provvisoria; *sudska* ~ divisione giudiziaria; *teritorijalna* ~ divisione territoriale

**podeliti** *v* dividere; ripartire; separare; distribuire; ~ *dividendu* distribuire un dividendo; ~ *dobitak* dividere i profitti

**podeljen** *adj* diviso; *~no vlasništvo* proprietà divisa; *~na odgovornost za štetu* responsabilità divisa del danno; compensazione delle colpe

**podgovoriti** *v* istigare; sobillare; spingere; stimolare

**podići** *v* alzare; sollevare; prelevare; ~ *cene* alzare i prezzi; ~ *novac* prelevare denaro; ritirare il denaro; ~ *parnicu protiv nekoga* intentare un processo a qcn; mouvere lite contro qcn; ~ *optužbu* elevare l'accusa; ~ *pismo* ritirare una lettera; ~ *protest* lévare protesto; elevare protesto; ~ *poštu* ritirare la posta; ~ *standard života* alzare il tenore di vita

**podizanje** *n* sollevamento *m*; alzamento *m*; prelievo *m*; ~ *novca iz banke* ritiro del denaro in banca; ~ *novca* prelievo di denaro

**podjarmiti** *v* asservire; opprimere

**podjarmljivanje** *n* asservimento *m*; oppressione *f*

**podloga** *f* base *f*; *zlatna* ~ base d'oro

**podmetanje** *n* il sottoporre; il sottomettere; ~ *deteta* supposizione *f* d'infante; ~ *krivice* imputazione *f*; ~ *noge* sgambetto *m*

**podmićivanje** *n* corruzione *f*; il corrompere *m*; *izborno* ~ corruzione elettorale; ~ *službenika* corruzione di funzionario; ~ *sudija* corruzione di magistrato; ~ *svedoka* subornazione *f*

**podmiriti** *v* soddisfare; appagare; ~ *troškove* coprire le spese; sostenere le spese

**podmititi** *v* corrompere, subornare; ~ *sudiju* corrompere un giudice; ~ *svedoka* corrompere un testimone

**podmitljiv** *adj* corruttibile; venale; ~ *službenik* un funzionario corruttibile

**podmitljivost** *f* corruttibilità *f*, venalità *f*

**podmuklo** *adj* in modo subdolo; di soppiatto; perfidamente; *ubistvo na ~kao način* omicidio con perfidia

**podnaslov** *m* sottotitolo *m*

**podnesak** *m* esposizione *f*; relazione *f*; rapporto *m*; atto *m*; *~sci u parničnom postupku* esibiti giudiziali

**podneti** *(i podnositi) v* sottoporre; presentare; inoltrare; *~ ček na isplatu* presentare un assegno per la riscossione; *~ dokaz* esibire la prova; *~ menicu na isplatu* presentare una cambiale per il pagamento; *~ molbu* inoltrare una domanda; *~ na isplatu* presentare all'incasso; *~ na odobrenje* sottoporre all'approvazione; *~ na potpis* presentare alla firma; *~ ostavku* presentare le dimissioni; *~ ponudu* sottoporre l'offerta; *~ prigovor* inoltrare un reclamo; *~ prijavu* presentare la dichiarazione; *~ račun* presentare un conto; *~ stečajni zahtev* presentare richiesta di fallimento; *~ tužbu* sporgere querela; intentare l'azione

**podnosilac** *m* presentatore *m*; richiedente *m*; *~ čeka* presentatore di un assegno; *~ menice* presentatore di una cambiale

**podnošenje** *n* presentazione *f*; *~ akata* presentazione d'atti; *~ čeka* presentazione di un assegno; *~ dokaznog materijala* presentazione di prove; *~ isprava* presentazione di documenti; *~ menice* presentazione di una cambiale; *~ molbe* presentazione della domanda; *~ na akcept* presentazione per l'accettazione; *~ na isplatu* presentazione per il pagamento; *~ pravnog leka* dichiarazione di rimedio giuridico; *~ pitanja* presentazione d'interpellanza *f*; *~ na prihvat* presentazione per l'accettazione; *~ računa* resa del conto; *~ tužbe sudu* deposito *m* dell'azione; *~ zakonskog nacrta* presentazione di un disegno di legge; *~ žalbe* presentazione d'un ricorso; *rok za ~* termine di presentazione; *uz ~* contro (dietro) presentazione; *uz ~ dokumenata* su presentazione dei documenti

**podoban** *adj* capace; atto; adatto

**podobnost** *f* attitudine *f*; disposizione *f*

**pododbor** *m* sottocommissione *f*; sottocomitato *m*

**pododeljak** *m* suddivisione *f*

**pododsek** *m* sottosezione *f*

**podosiguranje** *n* assicurazione *f* insufficiente; insufficienza *f* d'assicurazione

**podozrenje** *n* sospetto *m*

**podozriv** *adj* sospettoso; *biti ~* essere sospettoso

**podračun** *m* sottoconto *m*

**podređen** *adj* subordinato; sottoposto

**podrivanje** *n* sovvertimento *m*; sovversione *f*; *~ vojne i odbrambene moći države* sovversione dei poteri militari e difensivi dello Stato

**podrivati** *v* scavar di sotto; minare; sovvertire

**podrška** *f* appoggio *m*; sostegno *m*; *diplomatska ~* appoggio diplomatico; *finansijska ~* appoggio finanziario; *za ~šku tvrdnje* a sostegno di una asserzione

**područje** *n* sfera *f*, ambito *m*; territorio *m*; zona *f*; regione *f*; campo *m*; *carinsko ~* territorio doganale; *ekonomsko ~* regione economica; *granično ~* territorio di confine; *imigraciono ~* zona d'immigrazione; *industrijsko ~* regione industriale; *interesno ~* zona d'interesse; *monetarno ~* zona monetaria; *oštećeno ~* regione sinistrata; *~ nadležnosti* ambito della competenza; *nenaseljeno ~* regione spopolata; *nerazvijeno ~* zona arretrata (depressa, sottosviluppata); *~ primene* ambito d'applicazione; *~ rada* sfera d'attività; campo di lavoro; settore di lavoro; *pogranično ~* zona limitrofa; *poslovno ~* campo degli affari; *pravno ~* sfera giuridica; *privredno ~* zona economica; *ribolovno ~* zona di pesca; *sterlinško ~* area della sterlina; *sudsko ~* circoscrizione giudiziaria; *susedno ~* zona contigua; *zeleno ~* zona verde

**podruštviti** *v* socializzare

**podruštvljavanje** *n* socializzazione *f*; *~ politike* socializzazione della politica; *~ sredstava za proizvodnju* socializzazione dei mezzi di produzione

**podružnica** *f* succursale *f*; filiale *f*; *bankarska ~* filiale di banca; *inostrana ~* filiale estera; *poštanska ~* succursale delle poste

**podržavati** *v* statalizzare; socializzare

**podržavljenje** *n* statalizzazione *f*; statizzazione *f*; socializzazione *f*

**podsekretar** *m* sottosegretario *m*; vicesegretario; *državni ~* sottosegretario di Stato

**podstanar** *m* subinquilino *m*; subaffittuario *m*; sublocatario *m*; *~ski ugovor* contratto di subaffitto

**podsticanje** *n* incitamento *m*; impulso *m*, stimolo *m*; *~ izvoza* aiuto all'esportazione; *~ na krivično delo* istigazione a commettere un reato: *~ na agresivni rat* incitamento a una guerra aggressiva

**podsticati** *f (i podstaći) v* stimolare; incitare; eccitare; *~ tržište* stimolare il mercato

**podstrekač** *m* istigatore *m*; fomentatore *m*; aizzatore *m*; stimolatore *m*; *~ nemira* istigatore di disordini

**podstrekivanje** *n* istigamento *m*; fomentazione *f*; incitazione *f*; *javno ~* istigamento pubblico; *~ na lažno svedočenje* istigamento a testimonianza falsa; *~ na neposlušnost* provocazione alla disubbidienza; *~ na revolt* incitazione alla rivolta; *~ na zločin* incitazione a crimine

**podstrekavanje** *v* istigare; aizzare; *~ na nasilje* aizzare alla violenza

**podvala** *f* frode *f*; inganno *m*; imputazione *f*; insinuazione *f*; *izborna ~* frode elettorale

**podvodačica** *f* mezzana *f*; ruffiana *f*; lenona *f*

**podvodač** *m* mezzano *m*; ruffiano *m*; lenone *m*

**podvođenje** *n* ruffianesimo *m*; lenocinio *m*

**podzakup** *m* subaffitto *m*; sublocazione *f*; subappalto *m*; *dati u ~* subaffittare; *~ (zemlje)* subaffitto di fondo; *uzeti u ~* prendere a subaffitto



**podzakupac** *m* subaffittuario *m*; subappaltatore *m*; sublocatario *m*

**pogibelj** *f* pericolo *m*; rischio *m*; azzardo *m*; *na trošak i ~* a rischio e pericolo; *uzeti na sebe ~* assumere tutti i pericoli a suo carico

**pogibija** *f* rovina *f*; catastrofe *f*; *(pokolj)* strage *f*; *(ubistvo)* uccisione *f*

**poglavar države** *m* capo *m* dello Stato

**poglavlje** *n* capitolo *m*

**pogled** *m* sguardo *m*; *~ na svet* concezione del mondo

**pogodba** *f* patto *m*; convenzione *f*; contratto *m*; *dopunska ~* convenzione addizionale; *držati se ~be* stare al patto; *~ o preprodaji* patto di rivendita; *preliminarna ~* convenzione preliminare; *prekršiti ~bu* mancare al patto; *raskinuti ~bu* sciogliere il patto; *sklopiti ~bu* stipulare un contratto; *sudska ~* convenzione giudiziaria; *tajna ~* convenzione segreta; *zaključiti ~bu* stipulare una convenzione; *zatvorena ~* convenzione chiusa

**pogodovanje** *n* favoreggiamento *m*; favore *m*; facilitazione *f*

**pogon** *(preduzeća) m* reparto *m*

**pograničan** *adj* di confine; confinante; confinario; limitrofo; *~no mesto* città confinaria; *~na policija* polizia confinaria

**pogrebnina** *f* indennizzo *m* per le spese funerarie

**pogrešan** *adj* erroneo; sbagliato; *~no izgovaranje reči* storpiatura di parole; *~no shvatanje* equivoco

**pogubiti** *v (ubiti)* uccidere; eseguire; *(osuđenika)* giustiziare

**pogubljenje** *n* esecuzione *f* capitale; supplizio *m* capitale

**pohota** *f* libidine *f*; lussurla *f*; lascivia *f*

**pohotan** *adj* libidinoso; lascivo; lussurioso

**pojačanje** *n* rinforzo *m*, rinforzamento *m*; rafforzamento *m*; *~ spoljnih zidova* rinforzo delle mura esterne

**pojačati** *v* rinforzare; rafforzare; *~ konkurenciju* rinforzare la concorrenza; *~na odgovornost* responsabilità accresciuta; *~nje ugovora* rafforzamento del contratto; *~ sumnju* rafforzare un dubbio; *~ zid* rafforzare un muro; *sredstvo za ~nje ugovora: kapara, jemstvo, ugovorna kazna, solidarna odgovornost* mezzi principali per il rafforzamento del contratto: caparra, fideiussione, clausola penale, responsabilità solidale

**pojam** *m* idea *f*, concetto *m*, nozione *f*, *nemati ~ma o nečemu* non avere nessuna nozione di qcs; *osnovni ~* concetto fondamentale; *pravni ~* concetto giuridico; nozione giuridica; *zakonski ~* concetto legale

**pojas** *m* zona *f*, *ledeni ~* zona glaciale; *carinski ~* cinta *f* daziaria; cintura *f* doganale; *obalni ~* fascia costiera; *umereni ~* zona temperata; *~ za spasavnja* cintura di salvataggio; *žarki ~* zona torrida

**pojava** *f* apparizione *f*; comparsa *f*; aspetto *m*; fenomeno *m*; *društveno opasna ~* fenomeno socialmente pericoloso; *društveno štetna ~* fenomeno socialmente nocivo; *masovna ~* fenomeno di massa; *pojedinačna ~* fenomeno singolo; *privredne ~ve* fenomeni economici

**pojaviti se** *v rifl* apparire; comparire; sorgere; *~ u sudu kao stranka* costituirsi in giudizio; *~ u svojstvu privatnog lica* costituirsi parte civile

**pojedinac** *m* singolo *m*; individuo *m*; *~ subjekt obaveznog odnosa* l'individuo soggetto del rapporto obbligatorio

**pojedinačan** *adj* singolo; particolare; individuale; *~na odgovornost* responsabilità individuale

**pokajanje** *n* pentimento *m*; *delotvorno ~* ravvedimento operoso

**pokajati se** *(za nešto) v rifl* pentirsi (di qcs)

**poklanjanje** *n* il regalare; donazione *f*

**poklon** *m* dono *m*; regalo *m*, omaggio *m*; *dobiti na ~* ricevere in regalo qcs; *nagradni ~* donazione rimunerativa; *opozvani ~* donazione revocata; *opozvati ~* revocare una donazione; *~ sa nalogom* donazione gravata da onere; *~ u novcu* dono in denaro; *prigodni ~* regalo d'occasione; *renumeracioni (kao znak zahvalnosti) ~* donazione rimuneratoria; *svadbeni ~* regalo di nozze; *testamentalni ~* donazione testamentaria; *uobičajeni ~* regalo usuale; *uzajamni ~* donazione reciproca; *verenički ~* regalo di fidanzamento

**poklonodavac** *m* donatore *m*

**poklonoprimac** *m* donatario *m*

**pokojni, pok.** fu (defunto); *moj ~ otac* il mio defunto padre

**pokolj** *m* strage *f*; massacro *m*; *masovni ~* sterminio *m*; uccisioni in massa; *umaći ~lju* scampare al massacro

**pokoravanje** *n* sottomissione *f*; soggiogamento *m*; ubbidienza *f*; *~ zakonima* conformazione alle leggi

**pokrajina** *f* provincia *f*, regione *f*, *~sko izvršno veće* consiglio esecutivo provinciale; *~ska skupština* assemblea provinciale

**pokrenuti** *v* muovere; mettere in azione; azionare; iniziare; attivare; *~ parnicu* intentare un processo; promuovere una causa; *~ pitanje* muovere una questione; *~ poslove* attivare gli affari; *~ privrednu aktivnost* promuovere l'attività economica; *~ spor* muovere causa

**pokret** *m* movimento *m*; moto *m*; mossa *f*, *narodnooslobodilački ~* movimento di liberazione nazionale; *omladinski ~* movimento giovanile; movimento dei giovani; *~ otpora* movimento di resistenza; *~ za svetski mir* movimento della pace mondiale; *radnički ~* movimento operaio; movimento dei lavoratori; *sindikalni ~* movimento sindacale; *staviti u ~* mettere in movimento; *štrajkački ~* movimento di sciopero; *tajni ~* movimento clandestino; *usta-*

*nički* ~ movimento insurrezionale; *zadrugarski* ~ movimento cooperativo; *ženski* ~ movimento femminile

**pokretač** *m* iniziatore *m;* promotore *m*

**pokretan** *adj* mobile; movibile; scorrevole; *~na dobra* beni mobili; *~ni krov* tetto scorrevole; *~na platforma* piattaforma girevole; *~na sila* forza motrice; *~ne stvari* cose mobili; beni mobili; *~no vlasništvo* proprietà mobiliare

**pokretanje** *n* messa in moto *f*; attivazione *f*; propulsione *f*; ~ *novina* fondazione *f* di un giornale; ~ *krivičnog postupka* apertura di un procedimento penale

**pokretnina** *f* bene *m* mobile; *licitacija ~nih stvari* asta mobiliare; *zaplena ~nih stvari* sequestro mobiliare

**pokretnost** *f* mobilità *f*; agilità *f*

**pokriće** *n* copertura *f*; *bankarsko* ~ copertura bancaria; *bez ~ća* allo scoperto; *dovoljno* ~ copertura sufficiente; *imati* ~ essere al coperto; *izdavanje čeka bez ~ća* emmissione d'un assegno bancario allo scoperto; *kupiti za* ~ comperare per copertura; *metalno* ~ copertura metallica; *minimalno* ~ copertura minima; *monetarno* ~ copertura monetaria; *nedostatak ~ća* mancanza di copertura; *nedovoljno* ~ copertura insufficiente; *obezbediti* ~ fornire una copertura; *osigurati* ~ fornire una copertura; ~ *osiguranjem* copertura assicurativa; ~ *potreba* copertura del fabbisogno; ~ *rizika* copertura del rischio; ~ *troškova* copertura delle spese; copertura dei conti; ~ *u gotovu* copertura in contanti; copertura monetaria; ~ *za osiguranje* copertura assicurativa; ~ *zajma* copertura del prestito; *provizorno* ~ copertura provvisoria; *u nedostatku ~ća* in mancanza di copertura; *zajam bez ~ća* credito senza copertura; *zlatno* ~ copertura in oro

**pokriti** *v* coprire; ~ *deficit bilansa* coprire il deficit del bilancio; ~ *garanciju* coprire una garanzia; ~ *manjak* coprire il disavanzo; ~ *potrebe* coprire il fabbisogno; ~ *rizik* coprire un rischio; ~ *trošak* coprire il costo; ~ *troškove* coprire le spese

**pokroviteljstvo** *n* protettorato *m*; auspici *m pl;* patrocinio *m; pod ~stvom* sotto gli auspici; *preuzeti* ~ assumere il patronato

**pokušaj** *m* tentativo *m; nepodoban* ~ tentativo impossibile; tentativo inidoneo; ~ *bekstva* tentativo d'evasione; tentativo di fuga; ~ *mirenja* tentativo di conciliazione; ~ *krivičnog dela* delitto tentato; ~ *ubistva* tentato omicidio; attentato (alla vita)

**pokušati** *v* tentare; provare; *vredi* ~ vale la pena di tentare

**polaganje** *n* collocamento *m*; posamento *m;* deposito *m*; ~ *kod suda* deposito in giudizio; deposito giudiziario; ~ *računa* rendimento di conti; rendiconto *m*

**polemika** *f* polemica *f*

**polemisati** *v* polemizzare

**poliandrija** *f* poliandria *f*

**policajac** *m* poliziotto *m;* agente di polizia; miliziano *m;* milite *m, saobraćajni* ~ vigile della circolazione; *žena* ~ donna poliziotto

**policija** *f* polizia *f*; pubblica sicurezza; *gradska* ~ polizia urbana; *finansijska* ~ polizia finanziaria; *industrijska* ~ polizia industriale; *istražna* ~ polizia investigativa; *kaznena* ~ polizia penitenziaria; *kriminalistička* ~ polizia della criminologia; *krivična* ~ polizia criminale; polizia penale; *lučka* ~ polizia portuaria; polizia del porto; *pogranična* ~ polizia di frontiera; *politička* ~ polizia politica; *poreska* ~ polizia tributaria; *rečna* ~ polizia fluviale; *sanitarna* ~ polizia sanitaria; *saobraćajna* ~ polizia stradale; *sudska* ~ polizia giudiziaria; *šumarska* ~ polizia forestale; *tajna* ~ polizia segreta; *uprava ~je* questura *f*; *vojna* ~ polizia militare; *zatražiti intervenciju ~je* chiedere l'intervento della polizia

**policijski** *adj* di polizia; *~ke mere* misure di polizia

**poligamija** *f* poligamia *f*

**poliginija** *f* poliginia *f*

**polisa** *f* polizza *f*; *blanko* ~ polizza in bianco; *flotantna* ~ polizza flottante; polizza fluttuante; *garantna* ~ polizza fideiussoria; *generalna* ~ polizza generale; *globalna* ~ polizza globale; *individualna* ~ polizza individuale; *kaucijska* ~ polizza cauzionale; *kolektivna* ~ polizza collettiva; *mešovita* ~ polizza mista; *otpisna* ~ polizza flottante; *otvorena* ~ polizza aperta; *paušalna* ~ polizza d'abbonamento per un valore provvisorio; ~ *na donosioca* polizza al portatore; ~ *osiguranja* polizza di assicurazione; ~ *osiguranja robe* polizza di assicurazione merce; ~ *osiguranja života* polizza d'assicurazione vita; ~ *pomorskog osiguranja* polizza d'assicurazione marittima; ~ *protiv svih rizika* polizza a tutti i rischi; *pretplatna* ~ polizza d'abbonamento; *privremena* ~ polizza provvisoria; *vremenska* ~ polizza a termine fisso

**političar** *m* politico *m*; politicante *m* e *f*; uomo politico

**politički** *adj* politico; *~čko krivično delo* reato politico; delitto politico; *~čko nasilje* violenza politica; *~čka prava* diritti politici; *~čka i privredna saradnja sa neprijateljem* intelligenza politica ed economica col nemico; *~čki režim* regime politico; *~čka stranka* partito politico

**politika** *f* politica *f*; *agrarna* ~ politica agraria; *bankarska* ~ politica bancaria; *carinska* ~ politica doganale; *damping* ~ politica del dumping; *deflaciona* ~ politica deflazionistica; *demografska* ~ politica demografica; *distributivna* ~ politica distributiva; *dugoročna* ~ politica a lungo termine; *ekspanzionistička* ~ politica espansionistica; *emisiona* ~ politica d'emissione; *energetska* ~ politica



energetica; *eskontna* ~ politica di sconto; *finansijska* ~ politica finanziaria; *građevinska* ~ politica edilizia (edile); *inflaciona* ~ politica inflazionistica; *industrijska* ~ politica industriale; *intervencionistička* ~ politica intervenista; *investiciona* ~ politica degli investimenti; *izvozna* ~ politica d'esportazione; *kamatna* ~ politica dell'interesse; *kaznena* ~ politica penale; *kolonijalna* ~ politica coloniale; *kreditna* ~ politica creditizia; politica di credito; *kulturna* ~ politica culturale; *međunarodna* ~ politica internazionale; *migraciona* ~ politica migratoria; *miroljubiva* ~ politica pacifista; *monetarna* ~ politica monetaria; *neutralna* ~ politica neutralistica (di neutralità); *opstruktivna* ~ politica ostruzionistica; ~ *aktivne i miroljubive koegzistencije* politica di coesistenza attiva e pacifica; ~ *cena* politica dei prezzi; ~ *konkurencije* politica della concorrenza; ~ *minimalnih rezervi* politica delle riserve minime; ~ *mira* politica di pace; ~ *nemešanja* politica di non intervento; ~ *otvorenog tržišta* politica del mercato aperto; ~ *prodaje* politica dello smercio (di vendita); ~ *pune zaposlenosti* politica della piena occupazione; ~ *rukovođenja* politica di gestione; ~ *sile* politica di forza; ~ *slobodne robne razmene* politica di libero scambio; ~ *slobodnog tržišta* politica del libero mercato; ~ *štednje* politica del risparmio; ~ *zapošljavanja* politica di collocamento; *poljoprivredna* ~ politica agraria; *poreska* ~ politica fiscale (tributaria); *privredna* ~ politica economica; *revizionistička* ~ politica revisionistica; *saobraćajna* ~ politica dei trasporti; *sindikalna* ~ politica sindacale; *socijalna* ~ politica sociale; *spoljna* ~ politica estera; *spoljnotrgovinska* ~ politica del commercio estero; *stambena* ~ politica edilizia; politica degli alloggi; *tarifna* ~ politica tariffarie; *trgovinska* ~ politica commerciale; *unutrašnja* ~ politica interna; *valutna* ~ politica valutaria

**polovina** *f* metà *f*; mezza parte; *na ~ni puta* a metà strada; *naknada štete radi povrede preko ~ne* risarcimento per lesione oltre metà; ~ *iznosa* metà della somma; ~ *meseca* metà del mese

**položaj** *m* situazione *f*; posizione *f*; *biti u teškom ~ju* trovarsi in situazione difficile; *braniti* ~ difendere una posizione; *dominantni* ~ posizione dominante; *društveni* ~ posizione (status) sociale; *ključni* ~ posizione chiave; *monopolistički* ~ posizione di monopolio; *očajan* ~ posizione disperata; situazione disperata; *pravni* ~ posizione giuridica; *privilegovani (povlašćeni)* ~ posizione privilegiata; *privredni* ~ situazione economica; *stvoriti sebi* ~ crearsi una posizione; *težak* ~ situazione difficile; *visok* ~ posizione eminente

**polubrat** *m* fratellastro *m;* ~ *po majci* fratello uterino; ~ *po ocu* fratello da parte di padre

**poludržavni** *adj* parastatale

**polufabrikat** *m* (prodotto *m*) semilavorato *m*

**poluga** *f* leva *f*, manovella *m;* sbarra *f*; *zlatna* ~ lingotto d'oro

**polukvalifikovan** *adj* semiqualificato

**polumera** *f* mezza misura

**poluproizvod** *m* (prodotto) semilavorato *m*

**polusestra** *f* sorellastra *f*

**poluslužbeni** *adj* ufficioso

**poluslužbeno** *adv* ufficiosamente

**polusuveren** *adj* semi-sovrano

**polusuverenost** *f* semi-sovranità *f*

**poluzvaničan** *adj* ufficioso, semiufficiale

**poluzvanično** *adv* ufficiosamente

**poljar** *m* camparo *m;* guardia *f* campestre

**poljoprtvreda** *f* agricoltura *f*; economia *f* rurale

**poljoprivredan** *adj* agricolo; agrario; rurale; *~dna cena* prezzo agricolo; *~dno dobro* azienda agricola; *~dna ekonomija* economia agraria; *~dna geografija* geografia agraria (agricola); *~dna industrija* industria agraria; *~dna komora* camera dell'agricoltura; *~dna konjunktura* congiuntura agraria; *~dni kredit* credito agrario; *~dna kriza* crisi agraria; *~dna mašina* macchina agricola; *~dna nadnica* salario agrario; *~dni narod* popolo agricolo; *~dne namirnice* generi *m pl* agricoli; *~dna organizacija* organizzazione agraria; *~dna politika* politica agraria; *~dni porez* dazio agrario; *~dno pravo* diritto agrario; *~dno preduzeće* impresa agricola; *~dni proizvod* prodotto agrario (agricolo); *~dna proizvodnja* produzione agricola; *~dni rad* lavoro agrario (agricolo); *~dni radnik* lavoratore agricolo; *~dna reforma* riforma agraria; *~dna roba* generi agricoli; *~dno tržište* mercato agrario; *~dno uređenje* ordinamento agrario; *~dna zadruga* consorzio agrario; *~dno zaduženje* indebitamento agricolo; *~dna zaštita* protezionismo agrario; *~dna zemlja* paese agricolo; *~dni zemljišni fond* fondo di terreno agrario; *~dno zemljište* terreno agricolo; *procena ~dnog zemljišta* stima *f* dei terreni agricoli

**poljski** *adj* dei campi; campestre; rurale; ~ *čuvar* guardia campestre; ~ *put* viottolo campestre

**pomagač** *m* collaboratore *m;* complice *m*

**pomaganje** *n* l'aiutare *m*; assistenza *f*; complicità *f*; ~ *neprijatelja za vreme rata* collaborazione col nemico in tempo di guerra; ~ *u samoubistvu* aiuto al suicidio; ~ *učiniocu posle izvršenog krivičnog dela* favoreggiamento personale

**pomajka** *f* madre adottiva

**pomanjkanje** *n* carenza *f*, assenza *f*; insufficienza *f*; ~ *radne snage* carenza di mano d'opera; ~ *vitamina* carenza vitaminica; ~ *vlasti* carenza di potere; ~ *zakona* carenza legislativa

**pomenuti** *v* menzionare

**pomeranje** *n* spostamento *m;* ~ *granice* spostamento di frontiera; ~ *rokova* spostamento di termini

**pomilovani(k)** *m* graziato *m;* amnistiato *m*

**pomilovanje** *n* amnistia *f;* grazia *f*; *opšte* ~ amnistia generale; *pojedinačno* ~ amnistia individuale; ~ *(oslobađanje od kazne)* indulto *m; uslovno* ~ amnistia condizionale

**pomilovati** *v* amnistiare; graziare; far la grazia a qcn

**pominjanje** *n* menzione *f*

**pomirenje** *n* riconciliazione *f*; pacificazione *f*

**pomiriti** *v* riconciliare; pacificare; ~ *se sa činjenicama* prendere le cose come sono; ~ *se sa nekim* riconciliarsi; far la pace con qcn; ~ *se sa sudbinom* rassegnarsi alla sorte (o al destino)

**pomoć** *f* aiuto *m*; soccorso *m*; assistenza *f;* sussidio *m; administrativna* ~ assistenza amministrativa; *bez ~ći* senza aiuto; *brza* ~ aiuto immediato; *državna* ~ sussidio statale; sussidio dello Stato; sovvenzione *f* statale; *ekonomska* ~ assistenza economica; aiuto economico; *finansijska* ~ soccorso (aiuto) finanziario; assistenza finanziaria; *fond za* ~ fondo di soccorso; *hitna* ~ pronto soccorso; soccorso d'urgenza; *lekarska* ~ assistenza medica; *međunarodna* ~ assistenza internazionale; *nepružanje ~ći* omissione di soccorso; *nepružanje ~ći u slučaju opasnosti* omissione di soccorso in caso di pericolo; *novčana* ~ aiuto pecuniario; *obavezna* ~ assistenza obbligatoria; *početna* ~ aiuto iniziale; ~ *bolesnicima* sussidio per malattia; assistenza in caso di malattia; ~ *iz inostranstva* aiuto estero; ~ *nezaposlenima* sussidio di disoccupazione; assistenza ai disoccupati; ~ *u novcu* sussidio in denaro; ~ *za razvoj* aiuto per lo sviluppo; *pravna* ~ assistenza legale (giuridica); *priteći nekome u* ~ venir in aiuto a qcn; *privredna* ~ assistenza economica; *privremena* ~ sussidio temporaneo; aiuto provvisorio; *pružiti* ~ porgere (prestare) soccorso; *pružiti nekome* ~ soccorrere qcn; prestar aiuto a qcn; *prva* ~ pronto soccorso; *ratna* ~ aiuto di guerra; assistenza di guerra; *savezna* ~ aiuto federale; assistenza federale; *socijalna* ~ sussidio sociale; *spoljna* ~ aiuto estero; *sudska* ~ assistenza giudiziaria; *tehnička* ~ assistenza tecnica; *uslovna* ~ aiuto condizionale; *uzajamna* ~ assistenza reciproca; aiuto reciproco

**pomoćnik** *m* aiuto *m;* aiutante *m*; assistente *m*; ~ *blagajnika* aiuto cassiere; *trgovački* ~ commesso *m;* giovane di negozio; *zanatlijski* ~ garzone *m;* lavorante di bottega

**pomorski** *adj* marittimo; di mare; di marina; *~ska arbitraža* arbitraggio marittimo; ~ *grad* città marittima; *~ska kupoprodaja* compravendita marittima; *~sko osiguranje* assicurazione marittima; *~sko potraživanje* credito marittimo; *~sko pravo* diritto marittimo; ~ *saobraćaj* traffico marittimo; *~ska sila* potenza marittima; *~ska služba* servizio marittimo; *~sko tegljenje* servizio di rimorchio marittimo; ~ *transport* trasporto marittimo; *~ska trgovina* commercio marittimo; *~ske veze* comunicazioni marittime

**pomračenje** *n* oscuramento *m;* abbuiamento *m; delimično* ~ eclissi *f* parziale; ~ *meseca* eclissi lunare; ~ *sunca* eclissi solare; *potpuno* ~ eclissi totale

**ponašanje** *n* condotta *f*; comportamento *m; dobro* ~ buona condotta; *ispravno* ~ comportamento retto; *lojalno* ~ condotta leale; *loše* ~ cattiva condotta; *način ~nja* linea di condotta; *nasilničko* ~ condotta prepotente; *nepravilno* ~ condotta scorretta; *nepristojno* ~ condotta maleducata; *odlučujuće (presudno)* ~ comportamento concludente; *svedočanstvo ~nja* certificato di buona condotta

**ponavljanje** *n* ripetizione *f*; ricapitolazione *f*; reiterazione *f;* ~ *krivičnog postupka* rinnovazione straordinaria del procedimento penale; revisione dei giudicati; riassunzione del procedimento penale; revocazione della sentenza; riassunzione della causa; ~ *parničnog postupka* riassunzione della causa

**poništavanje** *n* annullamento *m;* ~ *naloga* annullamento d'un ordine; ~ *presude* annullamento di sentenza; ~ *testamenta* annullamento d'un testamento; ~ *troškova* annullamento delle spese; ~ *ugovora* annullamento del contratto; ~ *upisa* annullamento dell'iscrizione

**poništenje** *m* annullamento *m*; invalidamento *m;* cassazione *f;* ~ *braka* annullamento del matrimonio; ~ *isprava* annullamento dei documenti; ~ *naloga* annullamento d'un ordine; ~ *porudžbine* annullamento di un'ordinazione; ~ *pravnih akata* annullamento degli atti giuridici; ~ *pravnih poslova* annullamento dei negozi giuridici; ~ *rezervacije* annullamento di prenotazione; ~ *upisa* annullamento dell'iscrizione

**poništiti** *v* annullare; invalidare; dichiarar nullo; cassare; sciogliere; ~ *presudu* annullare una sentenza

**ponoviti** *v* ripetere; ~ *porudžbinu* ripetere un'ordinazione; ~ *zahtev* ripetere una richiesta

**ponovljen** *adj* ripetuto

**ponuda** *f* offerta *f*; proposta *f*; *cena ~de* prezzo d'offerta; *čvrsta* ~ offerta ferma; *elastična* ~ offerta elastica; *globalna* ~ offerta globale; *izuzetna* ~ offerta eccezionale; *konačna* ~ offerta definitiva (finale); *maksimalna* ~ massima offerta; *minimalna* ~ offerta minima; *monopol ~de* monopolio dell'offerta; *najbolja* ~ miglior offerta; *najniža* ~ offerta minima; *neobavezna* ~ offerta senza impegno; *niža* ~ offerta più bassa (inferiore); *obavezujuća* ~ offerta impegnativa; *odbiti ~du* respingere un'offerta; *ograničena* ~ offerta limitata; *pismena* ~ offerta scritta; offerta per iscritto; *podneti ~du* presentare l'offerta; inoltrare l'offerta; ~ *cene* offerta di prezzo; ~ *dokaza* offerta di prova; ~ *i potražnja* offerta e domanda; offerta e richiesta; ~ *ispod stvarne cene* offerta dumping; ~ *na rok* offerta a termine; ~ *radne snage* offerta di mano d'opera; ~ *robe* offerta di merci; ~ *u novcu* offerta in denaro; ~ *ugovora* offerta di contratto; ~ *upisa* offerta di sottoscrizione; ~ *usluga* offerta di servizi; ~ *za konverziju* offerta di conversione; ~ *za kupovinu* offerta d'acquisto; ~ *za mir* offerta di pace; ~ *za prodaju* offerta di vendita; *posebna* ~ offerta speciale (di favore); *poslednja* ~ ultima offerta; offerta finale; *povoljna* ~ offerta favorevole (vantaggiosa); *požuriti ~du* sollecitare offerta; *preterana* ~ offerta eccessiva; *prihvatiti ~du* accettare (accogliere) l'offerta; *radna* ~ offerta di lavoro; *ročna* ~ offerta a termine; *stvarna* ~ offerta reale; *ugovorna* ~ offerta di contratto; *uslovna* ~ offerta condizionata; *usmena* ~ offerta verbale (orale, a voce); *veća* ~ maggior offerta; *zakasnela* ~ offerta tardiva; *zakon ~de* legge dell'offerta



**ponuditi** *v* fare offerta; offrire

**ponuđač** *m* offerente *m; bolji* ~ maggior offerente; *najbolji* ~ miglior offerente

**poočim** *m* padre adottivo

**pooštravanje** *n* aggravamento *m;* peggioramento *m;* ~ *kazne* aggravamento di pena

**pooštriti** *v* aggravare

**popis** *m* lista *f*; elenco *m*; registro *m*; catalogo *m*; *napraviti* ~ fare l'elenco; ~ *artikala* elenco degli articoli; ~ *imovine* inventario *m*; ~ *ostavštine* inventario dell'eredità; ~ *ovlašćenih potpisnika* elenco delle firme autorizzate; ~ *pošiljaka* lista di spedizioni; ~ *potraživanja* elenco dei crediti; ~ *proizvoda* lista dei prodotti; ~ *putnika* elenco dei passeggeri; lista di passeggeri; ~ *stanovništva* censimento *m* della popolazione; ~ *tovara* lista di carico; ~ *troškova* elenco delle spese; specifica delle spese

**popisivač** *m* registratore *m;* compilatore *m* di un elenco; ~ *stanovništva* agente *m* del censimento

**popust** *m* ribasso *m*; sconto *m*; *dati (odobriti)* ~ concedere uno sconto; *izuzetni* ~ sconto eccezionale; ~ *mušteriji* sconto alla clientela; ~ *na berzi* sconto in Borsa; ~ *po količini* sconto di quantità; ~ *u ceni* riduzione del prezzo; ribasso del prezzo; ~ *za gotovinsko plaćanje* sconto per pagamento in contanti; ~ *za višestruki rizik* sconto per pluralità di rischi; *poseban* ~ sconto speciale; *povlašćeni (preferencijalni)* ~ ribasso preferenziale; *razuman* ~ sconto razionale; *specijalni* ~ ribasso speciale; *trgovački* ~ ribasso commerciale; *uobičajeni* ~ sconto usuale

**porast** *m* accrescimento *m*; incremento *m*; crescita *f*, *demografski* ~ accrescimento demografico; *imovinski* ~ accrescimento patrimoniale; ~ *cena* aumento dei prezzi; ~ *dohotka* accrescimento del reddito; ~ *eskontne stope* aumento del tasso di sconto; ~ *imovine* accrescimento patrimoniale; ~ *izvoza* incremento dell'esportazione; aumento delle esportazioni; ~ *kamata* aumento dell'interesse; ~ *kapitala* aumento di capitali; ~ *kupovne moći* aumento del potere d'acquisto; ~ *motorizacije* incremento della motorizzazione; ~ *potražnje* aumento della domanda; ~ *premija* aumento del premio; ~ *prodaje* incremento alla (nella) vendita; ~ *proizvodnje* incremento della produzione; accrescimento della produzione; ~ *rizika* aumento del rischio; ~ *stanovništva* accrescimento demografico; ~ *štednje* incremento del risparmio; ~ *trgovine* incremento del commercio; ~ *vrednosti* aumento di valore; incremento del valore; *privredni* ~ accrescimento economico; crescita ecconomica

**poravnanje** *n* transazione *f;* accomodamento *m*; pareggio *m*; *nasledno* ~ compromesso ereditario; ~ *bilansa* pareggio del bilancio; ~ *cena* pareggiamento dei costi; ~ *u parnici* compromesso giudiziario; ~ *sa poveriocima* accomodamento con i creditori; ~ *u stečaju* concordato fallimentare; ~ *van stečaja* concordato preventivo; *prinudno* ~ accomodamento coattivo; *procesno* ~ compromesso giudiziario; transazione giudiziaria; *stečajno* ~ concordato fallimentare; *vansudsko* ~ concordato stragiudiziale

**poravnati se** *v rifl* accomodarsi; accordarsi

**poraz** *m* sconfitta *f*; disfatta *f*, rotta *f*; *izborni* ~ sconfitta elettorale; *pretrpeti* ~ subire una sconfitta

**poredak** *m* ordine *m*; assetto *m*; ordinamento *m*; *društveni* ~ ordinamento sociale; *ekonomski* ~ ordinamento economico; *javni* ~ ordinamento pubblico; *klasni* ~ sistema di classe; *međunarodni* ~ ordinamento internazionale; *pravni* ~ ordinamento giuridico; *ustavni* ~ ordinamento costituzionale

**poreklo** *n* origine *f*, provenienza *f*, filiazione *f*; *istražiti* ~ rintraciare l'origine di; *kupovanje stvari sumnjivog ~la* acquisto di cose di sospetta provenienza; *mesto ~la* luogo di provenienza; ~ *porodice, privatne imovine i države* l'origine della famiglia, della proprietà privata e dello stato; *potvrda o ~lu robe* certificato d'origine della merce; *roba stranog ~la* merce di provenienza estera; *sumnjivog ~la* di sospetta provenienza; *zemlja ~la* paese di provenienza

**poremećaj** *m* turbamento *m*; dissesto *m;* disordine *m*; perturbazione *f; duševni* ~ squilibrio mentale; ~ *tržišta* perturbazione del mercato; ~ *u privredi* perturbazione economica; *privredni* ~ dissesto economico

**porez** *m* imposta *f*; contributo *m*; tassa *f*; *brisanje ~za* cancellazione d'imposta; *cedularni* ~ imposta cedolare; *degresivni* ~ imposta degressiva; *dodatni* ~ imposta addizionale; *dopunski* ~ imposta supplementare (complementare, acces-

soria); *državni* ~ imposta erariale (camerale); *glavni* ~ imposta principale; *indirektan* ~ imposta indiretta; *industrijski* ~ imposta industriale; *izbeći* ~ sottrarsi all'imposta; *jedinstveni* ~ imposta unica; *jednokratni* ~ imposta istantanea; *klasni* ~ imposizione per classe; *kumulativni skalarni* ~ imposta cumulativa a cascata; *lični* ~ imposta personale; *namenski* ~ imposta con destinazione fissa; *naplata ~za* riscossione d'imposta; *naturalni* ~ imposta in natura; *neposredni* ~ imposta diretta; *obračunski* ~ imposta di conguaglio; *obrtni* ~ tassa d'esercizio; imposta sui movimenti di capitale; *odbijanje ~za* diffalco d'imposta; *odobrenje ~za* buono d'imposta; *opštinski* ~ imposta comunale; *oslobođen ~za* esente (esentato) da imposta; *oslobođenje od ~za* condono d'imposta; *osnovica ~za* aliquota d'imposta; *paušalni* ~ imposta forfettaria; *periodičan* ~ imposta periodica; *platiti* ~ pagare la imposta; *podložan ~zu* soggetto all'imposta; *popust na* ~ abbuono d'imposta; ~ *na dohodak* imposta sul reddito; tassa sulla ricchezza mobile; ~ *na dohodak od rada* imposta sui salari; ~ *na imanje* imposta sul patrimonio; imposta patrimoniale; ~ *na kapital* imposta sul capitale; ~ *na luksuz* imposta sul lusso; ~ *na motorna vozila* tassa sugli automezzi; ~ *na nasleđe* imposta di successione; ~ *na nekretnine* imposta immobiliare (sui fabbricati); ~ *na dodatnu vrednost (PDV)* imposta sul valore aggiunto (IVA); ~ *na obveznice (kupone)* imposta cedolare; ~ *na pića* imposta sulle bevande; ~ *na pivo* imposta sulla birra; ~ *na platu* imposta sui salari; ~ *na porast kapitala* imposta sugli incrementi di capitale; ~ *na porast vrednosti* imposta sull'incremento del valore; ~ *na potrošnju* imposta sui consumi; ~ *na prenos vlasništva* imposta sul passaggio di proprietà; ~ *na prihod* imposta sul reddito; ~ *na prinos od kapitala* imposta sul reddito di capitali; ~ *na promet* imposta sulle transazioni; imposta sulle vendite; tassa di scambio; ~ *na promet dobara* imposta sulle transazioni dei beni; ~ *na promet kapitala* imposta sui movimenti di capitale; imposta sulla circolazione dei capitali; ~ *na promet nekretnina* imposta sulle transazioni immobiliari; ~ *na ratnu dobit* imposta sul profitto di guerra; ~ *na reklamu* imposta sulla pubblicità; ~ *na vino* imposta sui vini; ~ *pri kupovini zemljišta* imposta sull'acquisto dei terreni; *posredan* ~ imposta indiretta; *prijaviti* ~ dichiarare la imposta; *prirez na* ~ addizionale sull'imposta; *procena ~za* valutazione dell'imposta; *progresivni* ~ imposta progressiva; *proporcionalan* ~ imposta proporzionale; *razrezati* ~ commisurare la imposta; *razrez ~za* commisurazione d'imposta; impostazione *f* di un'imposta; *redovan* ~ imposta ordinaria; *regresivan* ~ imposta regressiva; *savezni* ~ imposta federale; *smanjenje ~za* riduzione d'imposta; *stvarni (realni)* ~ imposta reale; *teretiti ~zom* gravare d'imposta; *utaja ~za* occultazione (sottrazione) d'imposta; *utvrđen* ~ imposta determinata; *vanredni* ~ imposta straordinaria; *višefazni* ~ imposta plurifase; *vladin* ~ imposta governativa; *zaostali* ~ imposte arretrate; *zemljišni* ~ imposta fondiaria

**poreznik** *m* esattore *m;* percettore *m;* agente *m* delle imposte; *opštinski* ~ esattore comunale

**poricanje** *n* contestazione *f;* negazione *f;* smentita *f; formalno* ~ contestazione formale; ~ *iznetih dokaza* contestazione delle prove che sono state addotte

**poricati** *v* negare; dire di no; smentire; contestare; *odlučno* ~ negare (smentire) recisamente; ~ *vrednost neke izjave* (inficiare) negare l'autenticità o validità di qcs; ~ *postojanje duga* disconoscere un debito; non riconoscersi debitore

**pornografija** *f* pornografia *f*

**pornografski** *adj* pornografico; osceno; ~ *spisi* atti pornografici; *proizvodnja i rasturanje ~skih spisa* produzione e divulgazione di atti pornografici

**porobiti** *v* asservire; far prigioniero

**porobljavanje** *n* asservimento *m*

**porodica** *f* famiglia *f; glava ~ce* capofamiglia *m* (*pl* capifamiglia); ~ *sa više dece* famiglia numerosa

**porodičan** *adj* di famiglia; familiare; *~čni dodatak* assegno familiare; *~čna penzija* pensione indiretta o di riversibilità; *~čno pravo* diritto familiare; *~čne prilike* circostanze familiari; *~čna stambena zgrada* casa d'abitazione familiare; *~čno stanje* stato di famiglia; *promena ~čnog stanja* alterazione di stato familiare

**porodilište** *n* casa *f* o ospedale di maternità; clinica *f* ostetrica

**porodilja** *f* puerpera *f*

**porodiljski** *adj* puerperale; *~sko bolovanje* licenza puerperale

**porodiljstvo** *n (babine)* puerperio *m*

**porođaj** *m* parto *m*; *prevremeni* ~ parto prematuro; parto precoce; *ubrzavanje ~ja* acceleramento del parto

**porođajni** *adj* di parto; ~ *bolovi* dolori *m pl* di parto; doglie *f pl* di parto

**porok** *m* vizio *m;* difetto *m;* colpa *f*

**porota** *f* giuria *f;* assise *f pl*; *~tni sud* Corte d'Assise

**porotnik** *m* giurato *m*

**portfelj** *m* portafoglio *m; menični* ~ portafoglio cambiario (delle cambiali); *ministar bez ~lja* ministro senza portafoglio; ~ *akcija* portafoglio azioni; ~ *čekova* portafoglio assegni; ~ *investicija* portafoglio finanziario; ~ *vrednosnih papira* portafoglio effetti (titoli)



**porudžbenica** *f* buono d'ordinazione *f;* cedola *f* di commissione

**porudžbina** *f* ordinazione *f; čvrsta* ~ ordinazione ferma; *elektronska* ~ *(internetom)* ordinazione elettronica; *inostrana* ~ ordinazione dell'estero; *izvršiti ~nu* eseguire un'ordinazione; fare un'ordinazione; *naknadna* ~ ordinazione supplementare; *opozvati ~nu* revocare un'ordinazione; ~ *prema katalogu* ordinazione su catalogo; *probna* ~ ordinazione di prova (a titolo di prova); *važna* ~ ordinazione importante

**poruga** *f* scherno *m*, dileggio *m;* derisione *f;* irrisione *f; biti na ~gu* essere lo zimbello (di); essere oggetto di scherno; *izlagati ~zi* esporre a vilipendio; vilipendere; *izlagati ~zi državu* esporre a vilipendio lo Stato

**poruka** *f* messaggio *m; dopunska* ~ messaggio complementare; ~ *za pomoć* messaggio d'aiuto

**posada** *f* equipaggio *m; avionska* ~ equipaggio dell'aereo; *brodska* ~ equipaggio d'una nave

**posao** *m* lavoro *m;* faccenda *f;* occupazione *f;* affare *m; administrativni* ~ affare amministrativo; *aleatorni ~lovi* affari aleatori; *arbitražni* ~ affare d'arbitraggio; *bankarski* ~ affare bancario, operazione bancaria; *baviti se ~lovima* attendere agli affari; *berzanski* ~ affare di Borsa; operazione di Borsa; *berzanski ročni* ~ affare di Borsa a termine; operazione di Borsa a termine; *bez stalnog ~sla* senza occupazione fissa; *biti na ~slu* essere al lavoro; *biti preopterećen ~slom* essere sovraccarico di lavoro; *brinuti se o ~slu* attendere ad un lavoro; *deportni* ~ operazione di deporto; *devizni ~lovi* operazioni su divise; *diplomatski* ~ affare diplomatico; *disimulirani pravni* ~ negozio *m* giuridico dissimulato; *dnevni* ~ lavoro quotidiano; *dobar* ~ buon affare; *dopunski* ~ occupazione complementare; *državnički* ~ affare di Stato; *dvostrani pravni ~lovi* negozio bilateraile; *emisioni* ~ operazione d'emissione; *eskontni* ~ operazione di sconto; *fiktivni* ~ operazione fittizia; transazione fittizia; affare fittizio; *finansijski ~lovi* operazioni finanziarie; *građanski* ~ affare civile; *izgubiti* ~ perdere un affare; *izvorni* ~ affare originario; *kancelarijski* ~ lavoro d'ufficio; *kazneni* ~ affare penale; *komisioni* ~ affare in commissione; *kompenzacioni* ~ operazione di compensazione; *kompenzacioni* ~ *(comm)* affare di reciprocità; affare in compensazione; *laiiii se ~sla* intraprendere un affare; *likvidacija ~lova* liquidazione d'affari; *loš* ~ cattivo affare; *menični* ~ affare cambiario; *naplatni pravni* ~ negozio a titolo oneroso; *napustiti* ~ abbandonare il lavoro; *napustiti ~love* abbandonare gli affati; *nedozvoljen* ~ atto illecito; *nerešeni ~lovi* affari in sospeso; *nikakav* ~ affare da nulla; *obaviti* ~ eseguire un lavoro; *odgođen* ~ affare in sospeso; *otpočeti ~love* cominciare gli affari; *plaćeni* ~ occupazione rimunerata; *polovičan* ~ affare a metà; ~ *između dva tržišta* affare fra piazze distanti; *~lovi tekuće administracije* affari d'ordinaria amministrazione; ~ *u toku* affare in pendenza; *~lovi u toku* affari in corso; ~ *uz protivobavezu* affare in contropartita; ~ *uz proviziju* affare a provvigione; ~ *za gotovinsko plaćanje* affare in contanti; ~ *zaključen izvan berze* operazione fuori Borsa; *~lovi na kredit* operazioni di credito; *~lovi po tekućem računu* operazioni in conto corrente; *~lovi špedicije* operazioni di trasporto; *~lovi za gotovinu* operazioni a contanti; *povući se iz ~lova* ritirarsi dagli affari; *pravni* ~ affare (negozio) giuridico; *pravni* ~ *među živima* negozio tra i vivi; *pravni* ~ *za slučaj smrti* negozio a causa di morte; *premijski* ~ operazione a premio; affare a premio; *primanje na* ~ assunzione al lavoro; *prividni (simulovani)* ~ atto apparente; atto simulato; *prljav* ~ affare sporco; *promašen* ~ affare sballato; *promet ~lova* movimento d'affari; *recipročan* ~ affare di reciprocità; *rentabilni* ~ affare redditizio; *reportni* ~ *(na berzi)* affare di riporto; operazione di riporto; *rđav (loš)* ~ cattivo affare; *riskantni (rizični)* ~ affare rischioso (arrischiato); operazione rischiosa; *ročni* ~ affare a termine; *sezonski* ~ affare di stagione; *slabi ~lovi* affari magri; *spoljni ~lovi* affari esteri; *sporan* ~ affare contenzioso; *sporedan* ~ occupazione accessoria (secondaria); *spretan u ~lovima* abile negli affati; *stalni* ~ occupazione permanente; *stanje ~lova* stato degli affari; *sudeonički* ~ affare in partecipazione; *sumnjiv* ~ affare losco; *špediierski ~lovi* affari di spedizione; operazioni di spedizione; *špekulativan* ~ affare di speculazione; *špekulativni ~lovi* affari di speculazione; operazioni speculative; *tekući ~lovi* affari correnti; affari in corso; *terminski ~lovi* affari a termine; operazione a termine; *tok ~lova* andamento degli affari; *tranzitni* ~ affare di transito; *trgovački* ~ operazione commerciale; affare di commercio; *ući u* ~ mettersi negli affari; *ugovarati* ~ trattare un affare; *unosni* ~ operazione lucrativa; affare redditizio; *upućen u ~love* versato negli affari; *vešt u ~lovima* pratico degli affari; *višestrani pravni* ~ negozio plurilaterale; *vladin* ~ affare di governo; *vrsta ~lova* genere d'affari; *zaključen* ~ affare concluso; *zaključiti* ~ concludere (definire) un affare; *zaključivanje ~la* conclusione di un affare; *zlatan* ~ affare d'oro

**poseban** *adj* speciale; particolare; singolare; separato; *~na punomoć* mandato particolare; mandato speciale; *~na rasprava* udienza particolare; *~na važnost* particolare importanza

**posebno** *adv* particolarmente; separatamente; a parte

**posećivanje** *n* il visitare *m;* il frequentare *m*; frequentazione *f*

**posed** *m* possesso *m; delimičan* ~ possesso parziale; *gradski zemljišni* ~ possesso fondiario ur-

bano; *faktički* ~ possesso di fatto; *fizički* ~ possesso fisico; *individualni* ~ possesso individuale; *istinit* ~ possesso non vizioso; *isključiv* ~ possesso esclusivo; *izveden* ~ possesso derivato; *javan* ~ possesso pubblico; *koristiti* ~ esercitare in possesso; *kvalifikovani* ~ possesso qualificato; *mentalni* ~ possesso mentale; *miran* ~ possesso incontrastato (tranquillo, pacifico); *napušten* ~ possesso dimesso (abbandonato); *neistinit* ~ possesso vizioso; *neometan (nesmetan)* ~ possesso incontrastato; *neposredan* ~ possesso immediato; *nepošten* ~ possesso di mala fede; *neprekidan* ~ possesso ininterrotto; possesso continuo; *nezakoniti* ~ possesso illegittimo; possesso illegale; *odbijen* ~ possesso negato; *oduzeti* ~ togliere il possesso; *osporen* ~ possesso contestato; ~ *od pamtiveka* possesso immemorabile; possesso da memoria d'uomo; ~ *na izmoljeni način* possesso precario; ~ *na pokretnim stvarima* possesso mobiliare; *posredni* ~ possesso indiretto; possesso mediato; *pošten* ~ possesso di buona fede; *pravni* ~ possesso giuridico; *pravo ~da* diritto di possesso; *preneti* ~ trasmettere il possesso; *preuzeti* ~ assumere il possesso; prendere possesso; *privremeni* ~ possesso precario; *promena ~da* cambiamento del possesso; *stanje ~da* stato di possesso; *sticanje ~da* acquisto di possesso; *stvarni* ~ possesso di fatto; *tabularni* ~ possesso tavolare; *tužba za povraćaj ~da* azione di reintegrazione in possesso; azione di spoglio; *ući u ~ (silom)* introdursi nel possesso; *uvesti u* ~ immettere nel possesso; mettere in possesso; *uzimanje ~da* presa di possesso; *uživati* ~ godere il possesso; *vlastiti* ~ possesso in proprio; *zakonit* ~ possesso legale; possesso legittimo; *zemljišni* ~ possesso fondiario; possesso tavolare

**posednik** *m* possessore *m*; posseditore *m*, *nepošten* ~ possessore di mala fede; ~ *zaloga* possessore del pegno; *pošten* ~ possessore di buona fede; *pravni* ~ possessore di diritto; *prethodni* ~ possessore anteriore; *privremeni* ~ possessore precario; *stvaran* ~ possessore di fatto; *zakonit* ~ possessore legittimo

**posedovati** *v* possedere; avere in possesso; essere in possesso

**posinak** *m* figlio adottivo

**posiniti** *v* adottare

**poskupeti** *v* aumentare; rincarare

**poskupljenje** *n* rincaro *m*; ~ *kredita* rincaro di credito; ~ *životnih namirnica* rincaro dei generi alimentari

**poslanik** *m* inviato *m*; legato *m*, deputato *m*; *vanredni* ~ inviato straordinario; *narodni* ~ deputato; *opunomoćeni* ~ ministro plenipotenziario; ministro residente; *republički* ~ deputato della Repubblica; *papin* ~ nunzio (apostolico) *m*; *savezni* ~ deputato della Federazione; deputato federale

**poslanstvo** *n* legazione *f*; ambasciata *f*; *papsko* ~ nunziatura *f*

**poslati** *v* mandare; inviare; spedire; *naknadno* ~ rispedire; ~ *čestitku* mandare auguri; ~ *na zahtev* inviare in richiesta; ~ *natrag* rinviare; ~ *pouzećem* spedire contro assegno

**posledica** *f* conseguenza *f*; effetto *m*; risultato *m*; *indirektna* ~ conseguenza *f* indiretta; *imati za ~cu* avere come conseguenza; *podneti ~ce nečega* pagare il fio di qcs; *pravna* ~ conseguenza giuridica; *snositi ~ce* accettare le conseguenze (di qcs); *štetna* ~ conseguenza dannosa; evento dannoso

**poslednji** *adj* ultimo; estremo; *do ~njeg časa* fino all'ultimo momento; *~nja cena* ultimo prezzo; *~nja volja* ultima volontà; *~nje vesti* notizie dell'ultima ora

**poslodavac** *m* datore *m* di lavoro

**poslovan** *adj* d'affari, *delimično lišenje ~ne sposobnosti* inabilitazione *f*; *delimična ~na sposobnost* capacità d'agire parziale; *lišiti ~ne sposobnosti (delimično)* inabilitare; *lišiti ~ne sposobnosti (potpuno)* interdire; *lišen ~ne sposobnosti* privato della capacità d'agire; *ograničena ~na sposobnost* capacità d'agire limitata; *~na aktivnost i pasivnost* attività e passività dell'esercizio; *~ni centar* centro degli affari; ~ *čovek* uomo d'affari, *~na firma* ditta d'affari; *~ni fond* fondo d'affari; *~ni izveštaj* rapporto d'affari; *~na jedinica* unità di gestione d'una azienda; reparto d'una azienda; *~ne knjige* libri d'affari; *~ni običaji* usanze commerciali; *~no posredovanje* mediazione d'affari; *~ni promet* giro d'affari; *~na prostorija* locale d'affari; ambiente d'affari; *~ni put* viaggio d'affari; *~na sposobnost (imati)* (avere) libero esercizio dei propri diritti; *~ni svet* mondo degli affari; *~na tajna* segreto industriale; segreto aziendale; segreto d'azienda; segreto professionale; *~ne veze* rapporti d'affari; *~na zajednica* comunità d'affari; *~na zgrada* edificio d'affari; ~ *život* vita degli affari

**poslovanje** *n* attività *f*; operazione *f*; gestione *f* d'affari; *devizno* ~ gestione valutaria; *finansijsko* ~ gestione finanziaria, *grana ~nja* ramo d'affari; *nepošteno* ~ gestione infedele; gestione sleale; ~ *vrednosnim papirima* gestione di portafoglio (di titoli); *povući se iz ~nja* ritirarsi dagli affari; *proširiti* ~ estendere gli affari; *trgovačko* ~ gestione commerciale; *uspešno* ~ gestione redditizia; *vrsta ~nja* genere d'affari

**poslovnik** *m* regolamento *m* del lavoro

**poslovodstvo** *n* gestione *f* d'affari; *nepravo* ~ gestione d'affari impropria; ~ *bez naloga* gestione d'affari altrui; ~ *bez ovlašćenja* assumere la gestione d'affari altrui senza averne avuto mandato

**poslovođa** *m* gerente *m*; gestore *m*



**posluga** *f* gente *f* di servizio; domestici *m pl*; servizio *m*; *poslužno dobro* fondo serviente; fondo servente; *ugovor o posluzi* (commodato *lat*) comodato *m*

**poslugodavac** *m* comodante *m*

**poslugoprimac** *m* comodatario *m*

**poslušnost** *f* obbedienza *f*, ubbidienza *f*, *apsolutna* ~ obbedienza assoluta; *odbijanje ~sti* rifiuto di obbedienza

**posmatrač** *m* osservatore *m*; spettatore *m*; *vladin* ~ osservatore governativo

**posmrče** *n* figlio *m* postumo; figlia *f* postuma; figlio nato dopo la morte del padre

**posrednik** *m* intermediario *m*; mediatore *m*; sensale *m*; *berzanski* ~ sensale di Borsa; mediatore di Borsa (di effetti); *carinski* ~ agente *m* doganale; *javni* ~ mediatore pubblico; *menični* ~ agente di cambio; *mesni* ~ sensale locale; *pomorski* ~ sensale marittimo; *poslovni* ~ mediatore d'affari; *slobodni* ~ mediatore libero; *slučajni* ~ mediatore occasionale; *stručni* ~ mediatore patentato; *trgovački* ~ intermediario di commercio; sensale (mediatore) di commercio; *zemljišni* ~ sensale immobiliare

**posredništvo** *n* mediazione *f*; intervento *m*; senseria *f*

**posredovanje** *n* mediazione *f*; intromissione *f*; *biro za* ~ ufficio di mediazione; *bračno* ~ prossenetico matrimoniale; *glavno* ~ intervento principale; *poslovno* ~ mediazione d'affari; ~ *u radu* mediazione di lavoro; ~ *u nabavci* mediazione per acquisti; ~ *u vršenju prostitucije* tratta di donne e di minori; *sporedno* ~ intervento accessorio; *ugovor o ~nju* contratto di mediazione

**posredovati** *v* intromettersi; interporsi; intervenire; essere (fare da) mediatore; ~ *za nekoga* intercedere per qcn

**postaviti** *(imenovati)* *v* nominare; ~ *kandidata* presentare un candidato

**postavljanje** *n* il mettere; nomina *f*; messa *f*; installazione *f*; ~ *zahteva* introduzione d'una domanda

**postavljanje** *n* nomina *f*

**postići** *v* raggiungere; realizzare; ottenere; ~ *cilj* raggiungere la meta; ottenere lo scopo; ~ *pogodbu* venire ad un accomodamento

**postotak** *m* percentuale *f*; ~ *nezaposlenih* percentuale di disoccupati; ~ *na prodatu robu* percentuale sulla merce venduta; ~ *na opšte troškove* percentuale sulle spese generali; ~ *pokrića* percentuale di copertura; ~ *učešća* percentuale di partecipazione; ~ *za uslugu* percentuale per il servizio

**postradali** *m* sinistrato *m*; disastrato *m*

**post restante** fermo (in) posta

**postulaciona sposobnost** *f* capacità *f* di postulare

**postupak** *m* procedimento *m*; procedura *f*; *akuzatorski krivični* ~ procedimento accusatorio; *amortizacioni* ~ procedura d'ammortamento; *arbitražni* ~ procedimento arbitrale; *bagatelni* ~ procedimento sommario per cause cavili di valore minimo (di scarso valore); *besplatni parnični* ~ procedimento gratuito; *brakorazvodni* ~ procedimento di divorzio; *carinski* ~ procedura doganale (di sdoganamento); procedimento doganale; *deliberacioni* ~ procedimento di deliberazione; *deobni* ~ procedimento di divisione; *disciplinski* ~ processo disciplinare; *diskriminatoran* ~ trattamento discriminatorio; *dokazni* ~ procedimento probatorio; *ekonomski* ~ trattamento economico; *eksproprijacioni* ~ procedimento d'espropriazione; *fabrikacioni* ~ procedimento di fabbricazione; *glavni* ~ procedimento principale; *građanski* ~ procedimento civile; *građanski parnični* ~ procedimento civile; *hemijski* ~ procedimento chimico; *hitni* ~ procedimento d'urgenza; *inkvizicioni* ~ processo inquisitorio; *istražni* ~ procedimento istruttorio (d'istruzione); *izborni* ~ procedura elettorale; *izvršni* ~ procedimento esecutivo; procedura esecutiva; *kazneni* ~ procedimento penale; *kontradiktorni* ~ procedura contradditoria; *kontumacioni* ~ procedimento contumaciale; *kratki* ~ procedimento sommario; procedura abbreviata; *krivični* ~ procedura (procedimento) penale; processo penale; *likvidacioni* ~ procedura (procedimento) di liquidazione; *mandatni* ~ procedimento per mandato; procedura per mandato; *menični* ~ procedura cambiaria; procedimento cambiario; *nagodbeni* ~ intercedere procedimento di concordato; procedura di concordato; *najavni* ~ procedura d'avviso; *neprijateljski* ~ atto ostile; atto d'ostilità; *obračunski* ~ procedimento di compensazione; *obustaviti* ~ sospendere il procedimento (il processo); archiviare gli atti del processo; estinguere il processo; *opšti upravni* ~ procedimento amministrativo generale; procedura amministrativa generale; *osiguravajući* ~ procedura cauzionale; *otkazni* ~ procedimento di disdetta; *otvoriti* ~ istruire un procedimento; *parnični* ~ procedimento contenzioso; procedura contenziosa; *pismeni* ~ procedimento scritto; procedura scritta; *plenidbeni* ~ procedimenito di sequestro; procedimento di pignoramento; *po hitnom ~ku* secondo il procedimento d'urgenza; *pogrešan* ~ procedura erronea; *pokrenuti krivični* ~ avviare il procedimento penale; *pokrenuti* ~ avviare il procedimento; *ponavljanje krivičnog ~ka* rinnovazione straordinaria del procedimento penale; *poništiti* ~ annullare il procedimento; *poreski* ~ procedura (procedimento) d'imposizione; ~ *izvršenja kazne* procedura d'esecuzione della pena; ~ *najpovlašćenije nacije* trattamento della nazione più favorita; ~ *oduzimanja svojine* procedimento di espropriazione; procedura di

espropriazione; ~ *mirenja* procedimento di conciliazione; ~ *naplate* procedimento di riscossione; ~ *notifikacije* procedimento di notificazione; ~ *pri izuzeću* procedimento d'esclusione; ~ *prinudne naplate* procedimento di riscossione forzosa; ~ *poravnanja* procedimento di regolamento; ~ *procene* procedimento di valutazione; ~ *proveravanja* procedimento d'accertamento; ~ *provere* procedimento di verifica; ~ *ratifikovanja* procedimento di ratifica (di ratificazione); ~ *refundacije* procedimento di refusione; ~ *u odsutnosti optuženog* procedimento in contumacia; ~ *veštačenja* procedura di perizia; ~ *za dobijanje egzekvature* procedimento esecutivo; ~ *za odobrenje* procedimento d'autorizzazione; ~ *za podnošenje žalbe* procedimento di ricorso; ~ *za poništaj* procedimento d'annullamento; *povlašćeni* ~ trattamento preferenziale; *preki* ~ procedura sommaria; *preliminarni* ~ procedimento preliminare; *prethodni* ~ procedimento preliminare; *prinudni* ~ procedimento coatto; procedimento forzato; *pripremni* ~ procedimento preparatorio; *privredno-krivični* ~ processo penale di delitti economici; *prizivni* ~ procedimento d'appello; *redovni* ~ procedura ordinaria; *revizioni* ~ procedimento revisionale (di revisione); *skraćeni* ~ procedimento sommario; processo sommario; procedura abbreviata; *specijalni* ~ procedimento speciale; *stečajni* ~ procedura fallimentare; *sudski* ~ procedimento giudiziario; procedura giudiziaria; *tajni* ~ procedimento segreto; *u krivičnom ~ku* in processo penale; *ugovorni* ~ procedura contrattuale; *upravni* ~ procedimento amministrativo; procedura amministrativa; *upravno-sudski* ~ procedimento amministrativo-giudiziario; procedimento in tribunale amministrativo; *uprošćeni* ~ procedimento semplificato; *usmeni* ~ procedimento verbale; processo verbale; procedura orale; *ustavni* ~ procedimento costituzionale; *vanparnični* ~ procedura non contenziosa; procedimento di giurisdizione volontario; procedimento non contenzioso; *verifikacioni* ~ procedimento di verifica, *vojni krivični* ~ processo penale militare, *zakonik o građanskom ~ku* codice di procedura civile; *zakonik o krivičnom ~ku* codice di procedura penale; *zakonodavni* ~ procedimento legislativo, *zakonski* ~ procedimento legale; *žalbeni* ~ procedimento di ricorso; procedimento d'impugnazione

**postupanje** *n* procedimento *m;* trattamento *m*; *nejednako* ~ ineguaglianza di trattamento; *pravo ~nja* diritto di procedere; *različito ~ (tretman)* trattamento *m* discriminatorio

**postupati** *v* procedere; operare; agire; trattare; *diskriminatorno* ~ trattare in maniera discriminatoria; *jednostavno* ~ trattare alla buona; *korektno* ~ trattare correttamente; *loše* ~ trattare male; *pošteno* ~ trattare onestamente; ~ *protiv nekoga* procedere contro qualcuno; ~ *s visine* trattare dall'alto in basso; ~ *sudskim putem* procedere in via giudiziaria; ~ *u skladu sa zakonom* agire conforme alla legge; *pošteno* ~ trattare onestamente; *prijateljksi* ~ trattare da amico

**posvojče** *n* figlio *m* adottivo; adottato *m*; figlia *f* adottiva

**posvojenje** *n* adozione *f*

**posvojitelj** *m* adottante *m*

**posvojiti** *v* adottare

**pošiljalac** *m* mittente *m* e *f;* ~ *čeka* mittente d'un assegno; ~ *robe* mittente di merci

**pošiljka** *f* spedizione *f*; invio *m; brzovozna ~ robe* invio a grande velocità; *delimična* ~ spedizione parziale; *ekspresna* ~ spedizione espressa; *grupna* ~ spedizione raggruppata; *kabasta* ~ spedizione ingombrante; *naknadna* ~ rispedizione *f*; spedizione ulteriore; *novčana* ~ invio di denaro; *pomorska* ~ spedizione marittima (per mare); ~ *gotovog novca* invio di effetti; ~ *pouzećem* invio contro assegno (postale); ~ *sa označenom vrednošću* spedizione con valore dichiarato; ~ *uzoraka* spedizione di campioni; ~ *železnicom* spedizione per ferrovia; *poštanska* ~ spedizione postale; invio postale; *poštanska ~ pouzećem* spedizione postale con rivalsa; *preporučena* ~ invio raccomandato; spedizione raccomandata; *probna* ~ spedizione di prova; *sporovozna* ~ invio a piccola velocità; *tranzitna* ~ spedizione in transito; *vrednosna* ~ invio con valore dichiarato; spedizione di valori; *zbirna* ~ spedizione raggruppata

**pošta** *f* posta *f*; *avionska* ~ posta aerea; *avionskom ~tom* per posta aerea; *glavna* ~ posta centrale; *obratnom ~tom* a volta di corriere; *odlazna* ~ posta in partenza; *otpremiti ~tom* inoltrare la posta; *~tanska marka* francobollo *m; ~tanska punomoć* procura postale; *~tansko vrednosno pismo* carta valore postale; *~tom* a giro di posta; a mezzo posta; *predati na ~tu* consegnare alla posta; *preporučenom ~tom* per posta raccomandata; *prvom ~tom* a stretto giro di posta; *raznošenje ~te* distribuzione della posta; *tekućom ~tom* a posta corrente

**poštarina** *f* spese *f pl* di posta; porto *m;* tassa *f* postale; francatura *f*; *nedovoljno plaćena* ~ francatura insufficiente; *obavezno plaćena* ~ francatura obbligatoria; *oslobođeno ~ne* franco di posta (di porto); *redovno plaćanje ~ne* francatura ordinaria

**pošten** *adj* onesto; integro; dabbene; perbene; *~na cena* prezzo onesto; ~ *čovek* uomo onesto; ~ *posed* possesso di buona fede; *~na zarada* guadagno onesto; *u nedoumici uzima se da je posed* ~ nel dubbio la presunzione sta per la buona fede del possesso



**poštenje** *n* onestà *f*; onore *m;* ~ *i savesnost* onore e coscienza; *naknada štete zbog povrede ~nja* indennizzo del danno per leso onore

**poštovanje** *n* stima *f*; rispetto *m;* ~ *roka* rispetto del termine; ~ *ugovora* rispetto del contratto; ~ *zakona* osservanza *f* delle leggi; *s dužnim ~njem* con rispetto dovuto; *s ~njem* con stima; *uzajamno* ~ rispetto mutuo

**potajno** *adv* di nascosto; in segreto; clandestinamente; *posed stečen* ~ il possesso acquistato clandestinamente

**potceniti** *v* sottovalutare; svalutare; deprezzare; ~ *opasnost* svalutare il pericolo; ~ *protivnika* sottovalutare l'avversario

**potcenjivanje** *n* sottovalutazione *f*; il sottovalutare *m*

**potčiniti** *v* subordinare; sottomettere; ~ *nekoga pod svoju vlast* sottomettere taluno al proprio potere; ~ **se** sottomettersi

**potčinjavanje** *n* subordinazione *f*; sottomissione *f*

**potčinjen** *adj* subalterno; subordinato; *biti nekome* ~ dipendere da qcn

**potčinjeni** *m* subalterno *m;* sottoposto *m;* dipendente *m*

**potencijal** *m* potenziale *m; ljudski* ~ potenziale umano; *privredni* ~ potenziale economico; *proizvodni* ~ potenziale di produzione; *radni* ~ potenziale di lavoro; *ratni* ~ potenziale di guerra

**poternica** *f* mandato d'arresto *m;* mandato di cattura; mandato di accompagnamento; mandato di comparizione; *izdati ~cu* emettere il mandato di cattura

**potkazivač** *m* denunziante *m* e *f;* denunziatore *m;* delatore *m*

**potkazivanje** *n* denunzia *f*; delazione *f*

**potkupiti** *v* corrompere

**potkupljiv** *adj* corruttibile; venale

**potomak** *m* discendente *m* e *f;* postero *m;* rampollo *m; muški* ~ discendente maschile

**potomstvo** *n* discendenza *f*; posteri *m pl;* posteriorità *f*

**potpis** *m* firma *f*; sottoscrizione *f* di uno scritto; *autentičan* ~ firma autentica; *biti ovlašćen za* ~ avere la firma; *blanko* ~ firma in bianco; *falsifikovati* ~ falsificare la firma; *lažni* ~ firma falsa; *individualni* ~ firma individuale; *kolektivni* ~ firma collettiva; *menični* ~ sottoscrizione cambiaria; firma cambiaria; *overiti* ~ autenticare (legalizzare) la firma; *ovlašćen* ~ firma autorizzata; *pojedinačan* ~ firma singola; ~ *firme* firma della ditta; *staviti* ~ appore là firma; *svojeručni* ~ firma autografa; *uskratiti* ~ rifiutare la firma; *zajednički* ~ firma congiunta (abbinata)

**potpisani** *m* sottoscritto *m; dole ~ ... izjavljuje* il sottoscritto... dichiara

**potpisati** *v* firmare; sottoscrivere; mettere la firma; segnare; *blanko* ~ firmare in bianco; ~ *prijem* firmare per accettazione; ~ *po ovlašćenju* firmare per procura; ~ *svojeručno* firmare di propria mano

**potpisivanje** *n* sottoscrizione *f*; firma *f*

**potpisnik** *m* sottoscrittore *m;* firmatario *m;* segnatario *m;* ~ *menice* firmatario della cambiale

**potpora** *f* sostegno *m;* appoggio *m;* sussidio *m*; *dečja* ~ sussidio infantile; *državna* ~ sussidio statale (dello Stato); *novčana* ~ sussidio in denaro; *porodična* ~ sussidio familiare; *privremena* ~ sussidio temporaneo

**potpredsednik** *m* vicepresidente *m;* ~ *opštine* vicepresidente del comune; ~ *suda* vicepresidente del tribunale

**potraživanje** *n* richiesta *f*; credito *m*; esigenza *f*; pretesa *f*; domanda *f*; l'avere *m; akcesorno* ~ domanda accessoria; *beskamatno* ~ credito infruttifero; *blagajničko* ~ credito di cassa; *blokirano* ~ credito bloccato; *blokirati* ~ bloccare i crediti; congelare i crediti; *cena ~nja* prezzo della domanda; *devizna ~nja* credito in valuta estera; *dodatno* ~ credito complementare; *dospelo* ~ credito scaduto; *društveno* ~ credito sociale; *dugovanje i* ~ il dare e l'avere; *finansijsko* ~ credito finanziario; *garantovano* ~ credito garantito; *glavno* ~ credito principale; *građansko* ~ credito civile; *hipotekarno* ~ credito su ipoteca; *inostrano* ~ credito verso estero; credito estero; *izjavljeno* ~ credito dichiarato; *jako* ~ richiesta forte; *kamatonosno* ~ credito fruttifero; *knjigovodstveno* ~ credito contabile (di partita); *kompenzaciono* ~ credito di compensazione; *likvidno* ~ credito liquido; *menično* ~ credito cambiario; *naplativo* ~ credito esigibile; *nasledno* ~ credito ereditario, *nedeljivo* ~ credito indiviso; *nedovoljno* ~ scarsa domanda; *nenaplativo* ~ debito insolvibile (inesigibile); *nepokriveno* ~ credito non coperto; *nepovratno* ~ credito irrecuperabile; *neprenosivo* ~ credito incedibile (non cedibile); *nesigurno* ~ credito incerto, *neostvarivo* ~ credito inesigibile; *neutuživo* ~ credito che non può costituire oggetto di domanda giudiziale; *neznatno* ~ credito irrelevante; *novčano* ~ credito pecuniario (di denaro); *obostrano* ~ credito reciproco, *oročeno* ~ credito a termine; *osigurano* ~ credito garantito; *osporeno* ~ credito contestato; *ostatak ~nja* credito residuo; *početno* ~ credito iniziale; *pokriveno* ~ credito coperto; *poresko* ~ credito d'imposta; credito fiscale; ~ *alimentacije* credito alimentare (di alimenti); ~ *banke* credito bancario; ~ *garantovano vrednosnim papirima* credito garantito da titoli; ~ *garantovano zalogom* credito garantito da pegno; ~ *honorara* credito d'onorario; ~ *izdržavanja* credito alimentare (di alimenti); ~ *kamate* credito d'interessi; ~ *kapitala* credito di capitale; ~ *kod banke* credito di banca; ~ *male vrednosti* credito di tenue va-

lore; ~ *na računu* credito di conto; ~ *naknadne ratne štete* credito d'indennità di danni di guerra; ~ *naknade štete* credito di risarcimento; ~ *novca* credito di denaro; ~ *od inostranstva* credito verso l'estero; ~ *od mušterija* credito verso la clientela; ~ *odštete na osnovu osiguranja* credito d'indennità di assicurazione; ~ *osiguranja* credito d'indennità di assicurazione; ~ *po knjigama* credito contabile; ~ *po tekućem računu* credito di conto corrente; ~ *po viđenju* credito a vista; ~ *ratne štete* credito di danni di guerra; ~ *regresa* credito di regresso; ~ *stečajne mase* credito della massa fallimentare; ~ *troškova* credito di spese; ~ *u gotovu* credito in contanti; ~ *u inostranstvu* credito in estero; ~ *u novcu* credito in denaro; credito monetario; ~ *u robi* credito su merci; ~ *u stranoj valuti* credito in valuta estera; ~ *zasnovano na zalogu* credito costituito in pegno; *povlašćeno* ~ credito privilegiato; *pravo ~nja* diritto di credito; *prenos ~nja* trasferimento di credito; *prijaviti* ~ dichiarare un credito; *prijavljeno* ~ credito dichiarato (insinuato); *prividno (fiktivno)* ~ credito simulato; credito fittizio; *privilegovano* ~ credito privilegiato; *priznato* ~ credito verificato (ammesso); *raspoloživo* ~ credito disponibile; *realizovati* ~ realizzare un credito; *regresno* ~ credito di regresso; *reparaciono* ~ credito di riparazione; *robno* ~ credito su merci; *sigurno* ~ credito certo; *simulirano* ~ credito simulato; *solidarno* ~ credito solidale; *sporedno* ~ credito accessorio; *sporno* ~ credito contestato (litigioso); *stečajno* ~ credito fallimentare; *sumnjivo* ~ credito di dubbio; *svojeručno priznato* ~ credito chirografario; *tekuće* ~ credito corrente; *trgovinsko* ~ credito commerciale; *ugašeno* ~ credito estinto; *ustupiti* ~ cedere un credito; *ustupljeno* ~ credito ceduto; *uterano* ~ credito riscosso; *uterati* ~ riscuotere un credito; *utvrđeno* ~ credito accertato; *uzajamno* ~ credito reciproco; *zajedničko* ~ credito comune (collettivo); *založno* ~ credito garantito da pegno; credito contro pegno; *zamrznuto* ~ credito immobilizzato (congelato); *zaplenjeno* ~ credito pignorato (sequestrato); *zastarelo* ~ credito prescritto (scaduto); *zelenaško (lihvarsko)* ~ credito usuraio

**potražnja** *f* domanda *f*; richiesta *f*; *cena ~nje* prezzo della domanda; *efektivna* ~ domanda effettiva; *elastična* ~ domanda elastica; *elastičnost* ~ elasticità della domanda; *glavna* ~ domanda principale; *jaka* ~ forte domanda; richiesta forte; *krivulja ~nje* curva della domanda; *moguća* ~ domanda potenziale; *monopol ~nje* monopolio della domanda; *nedovoljna* ~ scarsa domanda; *ponuda i* ~ domanda ed offerta; ~ *kapitala* domanda di capitale; ~ *kredita* domanda di credito; ~ *na tržištu* domanda del mercato; ~ *na unutrašnjem tržištu* domanda del mercato interno; ~ *radne snage* domanda di mano d'opera; ~ *tržišta* domanda del mercato; *prekomerna* ~ domanda eccessiva; *rastuća* ~ crescente richiesta; *stalna* ~ continua richiesta; *tendenciozna* ~ domanda tendenziosa; *zadovoljiti ~nju* soddisfare la domanda

**potreba** *f* necessità *f*; bisogno *m*; *društvena* ~ bisogno sociale; *finansijska* ~ necessità finanziaria; *hitna* ~ bisogno urgente; urgente necessità; *javna* ~ bisogno pubblico; *lična* ~ bisogno personale; *opšte ~be* bisogni generali; *osnovne ~be* bisogni fondamentali; *po ~bi* per necessità; *podmiriti ~bu* sopperire ad un bisogno; ~ *prema bilansu* necessità di bilancio; *~be potrošača* bisogni dei consumatori; *preka* ~ necessità imperiosa; *prema ~bi* secondo il bisogno; *službena* ~ bisogno di servizio; *u slučaju ~be* in caso di bisogno; in caso di necessità; *unutrašnje ~be* bisogni interiori; *zadovoljenje ~be* soddisfacimento del bisogno; *zajedničke ~be* bisogni collettivi

**potreban** *adj* necessario; occorrente; bisognevole; *preko ~ (neophodan)* indispensabile; ~ *element* elemento necessario; ~ *iznos* la somma occorrente; *učiniti ~nim* rendere necessario

**potres** *m* scossa *f*; commozione *f*; *duševni* ~ scossa *f*; profondo turbamento; ~ *mozga* commozione cerebrale

**potrošač** *m* consumatore *m*; *krajnji* ~ consumatore finale; *mali* ~ piccolo consumatore; *marginalni* ~ consumatore marginale; *nacionalni* ~ consumatore nazionale; *normalni* ~ consumatore normale; *primarni* ~ consumatore primario; *veliki* ~ grande consumatore; *zaštita* ~ tutela del consumatore

**potrošački** *adj* di consumo; ~ *kredit* credito di consumo; ~ *krediti* crediti al consumo; *~ka moć* potere di consumo; *~ka zadruga* cooperativa di consumo

**potrošan** *adj* consumabile; spendibile; *nepotrošna stvar* cosa inconsumabile; *~na dobra* beni di consumo; *~ni kapital* capitale di consumo; *~na stvar* cosa consumabile

**potrošiti** *v* spendere; consumare

**potrošnja** *f* consumo *m*; consumazione *f*; *anketa o ~nji* indagine sui consumi; *dnevna* ~ consumo giornaliero; *domaća* ~ consumo domestico; consumo interno; *društvena* ~ consumo sociale; *kapcitet ~nje* capacità di consumo; *lična* ~ consumo personale; consumo proprio; *maksimalna* ~ consumo massimo; *masovna* ~ consumo di massa; *nacionalna* ~ consumo nazionale; *porez na ~nju* imposta di consumo; ~ *energije* consumo d'energia; ~ *po stanovniku* consumo pro capite; *prekomerna* ~ consumo eccessivo; consumo enorme; *privatna* ~ consumo privato; *roba široke ~šnje* generi di prima necessità; *statistika ~šnje* statistica dei consumi; *teorija ~šnje* teoria



del consumo; *upravljanje ~njom* direzione del consumo; *zajednička* ~ consumo collettivo

**potvrda** *f* conferma *f*; confermazione *f*; certificato *m*; attestato *m*; *bankarska* ~ certificato bancario (di banca); *carinska* ~ certificato di dogana; *investicijska* ~ certificato di investimento; *isporučna* ~ certificato di consegna; *izlazna* ~ certificato d'uscita; *izvozna* ~ certificato d'esportazione; *kao ~ nečega* a comprova di qcs; in comprova di qcs; *klirinška* ~ certificato di clearing; *konzularna* ~ certificato consolare; ~ *imenovanja* convalida della nomina; ~ *naloga* conferma d'ordine; ~ *o autentičnosti* certificato di autenticità; ~ *o boravku* certificato di soggiorno (di residenza); ~ *o brisanju* certificato di cancellazione; ~ *o carinskom oslobođenju* certificato di franchigia doganale; ~ *o carinjenju* certificato di sdoganamento; ~ *o cesiji* certificato di cessione; ~ *o deponovanju* certificato di deposito; ~ *o dobrom vladanju* certificato di buona condotta; ~ *o dugu* certificato di debito; ~ *o isplati (plaćanju)* certificato di pagamento (di versamento); ~ *o isporuci* certificato di consegna; ~ *o istovaru* certificato di scarico; ~ *o izvršenoj probi* certificato di saggio; ~ *o kauciji* bolletta *f* di cauzione; ~ *o klasifikaciji* certificato di classificazione; ~ *o nalazu* certificato di reperto; ~ *o nezaposlenosti* certificato di disoccupazione; ~ *o osiguranju* certificato di assicurazione; ~ *o oslobođenju* certificato d'esenzione (d'esonero, di dispensa, di svincolo); ~ *o oslobođenju od carine* certificato di franchigia doganale; ~ *o otpremi* certificato (conferma) di spedizione; ~ *o overi* certificato di autenticazione; ~ *o plaćanju* certificato di pagamento; ~ *o platežnoj sposobnosti* certificato di solvibilità; ~ *o pohađanju* certificato di frequenza; ~ *o poreklu* certificato di origine; ~ *o poverenju* attestato di fiducia; ~ *o pravu uživanja* certificato di godimento; ~ *o prebivalištu* certificato di residenza (di domicilio); ~ *o predaji* certificato di consegna; ~ *o pregledu* certificato d'ispezione; ~ *o prijavi boravka* certificato di residenza (di domicilio); ~ *o prijemu depozita (ostave)* ricevuta di deposito; ~ *o priznanju duga* certificato di riconoscimento di debito; ~ *o proveri* certificato di verifica; ~ *o punovažnosti* certificato di validità; ~ *o radu* attestato (certificato) di lavoro; ~ *o registraciji* certificato di registrazione; ~ *o rekviziciji* certificato di requisizione; ~ *o sposobnosti* certificato di abilitazione; ~ *o stanu* certificato di domicilio; ~ *o težini* certificato di peso; ~ *o uplati* certificato di versamento; ~ *o skladištenju* certificato di magazzinaggio; ~ *o slobodnom prometu robe* certificato di libera circolazione delle merci; ~ *o učešću* certificato di partecipazione; ~ *o ulasku* certificato di entrata; ~ *o upisu* certificato d'immatricolazione (d'iscrizione); ~ *o upisu u matičnu knjigu* certificato d'iscrizione anagrafica; ~ *o utovaru* certificato di carico; ~ *o vakcinaciji* certificato di vaccinazione; ~ *o veštačenju* certificato di perizia; ~ *o vrednosti* certificato di valore; ~ *o vrsti robe* certificato d'identità delle merci; ~ *o zaduženju* certificato di addebitamento; ~ *o zaposlenju* certificato d'impiego (d'assunzione); ~ *o zdravstvenom stanju* certificato sanitario; ~ *plaćanja* conferma di pagamento; ~ *porudžbine* conferma d'ordinazione; ~ *prijema* certificato di accettazione; conferma di ricevimento; ~ *prijema isporuke* conferma di ricevimento di consegna; ~ *računa* documento contabile; ~ *ukrcaja* avviso d'imbarco; ~ *presude* conferma d'una sentenza; *privremena* ~ certificato provvisorio; *službena* ~ certificato ufficiale; *sudska* ~ omologazione giudiziaria; *školska* ~ certificato scolastico; *uvozna* ~ certificato d'importazione

**potvrditi** *v* affermare; confermare; attestare; certificare; ~ *presudu* confermare una sentenza

**potvrđivanje** *n* affermazione *f*; confermazione *f*; ~ *ispravama* documentazione *f*

**pouka** *f* istruzione *f*; insegnamento *m*; *pravna* ~ istruzione giuridica; *privatna* ~ insegnamento privato

**pouzeće** *f* rimborso *m*; *~em* contro rimborso; contro assegno

**povećanje** *n* aumento *m*; ingrandimento *m*; *nedopušteno ~ cena* illecito aumento dei prezzi; ~ *cena* aumento dei prezzi; ~ *dažbina* aumento dei dazi; ~ *dohotka* aumento di reddito; accrescimento del reddito; ~ *društvenog kapitala* aumento di capitali sociali; ~ *eskontne stope* aumento del tasso di sconto; ~ *imovine* aumento dei beni; ~ *izvoza* aumento delle esportazioni; ~ *kamata* aumento dell'interesse; ~ *kapitala* aumento di capitale; ~ *kazne* aggravamento della pena; ~ *kirije* aumento d'affitto; ~ *nadnice* aumento salariale; aumento del salario; ~ *naslednog dela* accrescimento della quota d'eredità; ~ *normi* aumento di norme; ~ *novčanog opticaja* aumento della circolazione monetaria; ~ *penzije* aumento di pensione; ~ *(povišenje) plate* aumento salariale (del salario, dello stipendio); ~ *poreza* aumento fiscale; ~ *potražnje* aumento della domanda; ~ *premije* aumento del premio; ~ *prihoda* aumento di reddito; ~ *prometa* aumento di traffico; ~ *rente* aumento di rendita; ~ *rizika* aumento del rischio; ~ *satnice* aumento orario; ~ *taksa* aumento di tasse; ~ *tarife* aumento di tariffa; ~ *uvoza* aumento delle importazioni; ~ *vrednosti* aumento di valore; *tarifno* ~ aumento di tariffa

**povećati** *v* ingrandire; aumentare; ~ *cenu* aumentare un prezzo; ~ *obim robne razmene* aumentare il volume degli scambi; ~ *poreze* aumentare le imposte; ~ *prodaju* aumentare le vendite

**povelja** *f* carta *f*; diploma *m*; documento *m*; *Atlantska* ~ carta Atlantica; *P~ Ujedinjenih nacija* Carta delle Nazioni Unite

**poverenje** *n* fiducia *f*; confidenza *f*; *čovek od ~nja* uomo di fiducia; *glas ~nja* voto di fiducia; *imati* ~ avere fiducia; riporre fiducia; *izglasati* ~ votare la confidenza; votare la fiducia; *neograničeno* ~ fiducia assoluta; *opravdati* ~ giustificare la confidenza; *postaviti pitanje ~nja* porre la questione di fiducia; *reći u ~nju* dire in confidenza; *u ~nju* in confidenza; *ulivati* ~ ispirare fiducia; *zloupotreba* ~ abuso di fiducia

**poverenik** *m* commissario *m*; fiduciario *m*; incaricato *m*; *berzanski* ~ commissario di Borsa; *građevinski* ~ commissario edile; *ispitni* ~ commissario d'esame; *istražni* ~ commissario istruttore; *nadzorni* ~ commissario d'ispezione; *sudski* ~ commissario giudiziale

**povereništvo** *n* commissariato *m*; *pogranično* ~ commissariato speciale

**poverilac** *m* creditore *m*; *bankarski* ~ creditore bancario; *društveni* ~ creditore sociale; *glavni* ~ creditore principale; *hipotekarni* ~ creditore ipotecario; *menični* ~ creditore cambiario; *novi* ~ nuovo creditore; *obezbeđeni* ~ creditore garantito; *odbor ~laca* comitato dei creditori; *plenidbeni* ~ creditore pignoratizio; *podmiriti ~ioca* soddisfare un creditore; *poseban* ~ creditore particolare; ~ *kod antihreze* creditore anticresi; ~ *koji je pao u docnju* creditore ritardatario; ~ *mase* creditore della massa; ~ *zaostavštine* creditore della successione; *povlašćeni* ~ creditore privilegiato; *privatni* ~ creditore personale; *privilegovani* ~ creditore privilegiato; *siguran* ~ creditore garantito; *solidarni* ~ creditore solidale; *stari* ~ anziano creditore; *stečajni* ~ creditore fallimentare; *svojeručno priznati* ~ creditore chirografario; *trgovački* ~ creditore commerciale

**poveriti** *v* affidare; confidare; ~ *tajnu* confidare un segreto; fare una confidenza

**poverljiv** *adj* confidenziale; riservato; *~vo pismo* lettera riservata; ~ *spis* atto riservato; documento riservato; *~va informacija* informazione riservata

**poverljivo** *adv* riservato; in confidenza; ~ *obavestiti* informare confidenzialmente; *strogo* ~ riservatissimo; strettamente confidenziale

**povezanost** *f* connessione *f*; legame *m*; collegamento *m*; *poslovna* ~ coordinamento tecnico-commerciale; ~ *sa masama* legame con le masse; *tehnička* ~ connessione tecnica; *uska* ~ colleganza *f*

**povisiti** *v* aumentare; alzare; elevare; ~ *cenu* aumentare un prezzo (i prezzi)

**povišenje** *n* elevamento *m*; aumento *m*; innalzamento *m*; rialzo *m*; ~ *cena* aumento dei prezzi; ~ *dažbina* aumento dei dazi

**povišica** *f* aumento *m*; ~ *plate* aumento dello stipendio

**povlačenje** *n* ritiro *m*; il tirare *m*; ritrazione *f*, dimissioni *f*; rinunzia *f*, ~ *deonica* ritiro di azioni; ~ *dokumenata* ritiro di documenti; ~ *dozvole* ritiro di permesso (di autorizzazione); ~ *fondova* ritiro di fondi, ~ *iz upotrebe* ritiro d'uso; ~ *izbornog kandidata* ritiro di candidatura; ~ *kapitala* ritiro dei capitali; ~ *licence* ritiro di licenza; ~ *menice* ritiro di assegno, ~ *novca iz opticaja* ritiro della moneta dalla circolazione; ~ *od izborne kandidature* dimissioni di candidatura; ~ *ortaka* ritiro di un socio; ~ *privatne tužbe* remissione di querela; ~ *tužbe* ritiro della petizione; remissione della querela; ~ *zahteva* ritiro della domanda; *prinudno* ~ ritiro forzato

**povlastica** *f* privilegio *m*; prerogativa *f*; concessione *f*, *carinska* ~ privilegio doganale; *davanje* ~ conferimento di privilegio; *da(va)ti ~ce* accordare i privilegi, *diplomatska* ~ privilegio diplomatico; *diplomatske ~ce* prerogative diplomatiche; *gašenje ~ce* estinzione di privilegio; *isključiva* ~ privilegio esclusivo; *ograničenje ~ce* menomazione del privilegio; *odobriti ~cu* accordare un privilegio; *parlamentarna* ~ prerogativa parlamentare; *poreska* ~ privilegio fiscale; *posebna* ~ privilegio speciale; ~ *eksteritorijalnosti* privilegio d'extraterritorialità; *~ce po položaju* privilegi di rango; *~ce po rođenju* privilegi di nascita; *~ce po stepenu obrazovanja* privilegi di grado d'istruzione; *prenos* ~ trasferimento di privilegio; *prioritetna* ~ privilegio di priorità; *proširenje* ~ ampliamento di privilegi

**povlastiti** *v* privilegiare; concedere un privilegio a qcn

**povlašćen** *adj* privilegiato; *~na deonica* azione privilegiata; *~no dobro* fondo dominante; *~ne naredbe poslednje volje* testamenti privilegiati

**povlašćivanje** *n* favoreggiamento *m*; il privilegiare *m*; ~ *kupaca* favoreggiamento degli acquirenti; favoritismo in commercio

**povod** *m* motivo *m*; occasione *f*; *bez ikakvog ~da* senza il minimo motivo; *dati ~da* dare occasione; dare motivo a; *imati ~da* avere motivo per; ~ *pravnog posla* motivo del negozio; causa di negozio; *tobožnji* ~ pretesto *m*; *u ~du* in occasione di

**povorka** *f* corteo *m*; sfilata *f*; processione *f*

**povraćaj** *m* restituzione *f*; rimborso *m*; ~ *carine* rimborso di dazio; restituzione di dazio; ~ *depozita* rimborso del deposito; ~ *dugova* rimborso dei debiti, ~ *nedugovanog* ripetizione dell'indebito; ~ *novca* rimborso *m*; ~ *poreza* rimborso delle imposte; restituzione d'imposta; ~ *prava* restituzione del diritto; ~ *u predašnje stanje* reintegrazione *f*; restituzione in intero; ~ *u predašnje stanje zbog propuštenog roka u krivičnim predmetima* restituzione in termini



**povrat** *m* recidiva *f*; recidività *f*; *jednostruki* ~ recidiva semplice; *običan* ~ recidiva semplice; ~ *po puštanju na uslovnu slobodu* recidiva dopo liberazione condizionale; *specijalni* ~ recidiva aggravata; *višestruki* ~ recidiva reiterata

**povratan** *adj* retroattivo; ricorrente; *~no delovanje* retroattività *f*; efficacia retroattiva, *~no delovanje pravne norme* retroattività della norma giuridica; *~ni učinak* effetto retroattivo

**povratnica** *f* ricevuta di ritorno *f*

**povratnik** *m* rimpatriato *m*; *(jur)* recidivo *m*; *višestruki* ~ plurirecidivo *m*

**povreda** *f* lesione *f*, violazione *f*; infrazione *f*, *flagrantna* ~ *zakona* infrazione flagrante della legge; *laka telesna* ~ lesione personale lieve; *nehatna telesna* ~ lesione personale colposa; *poreska* ~ violazione tributaria; ~ *autorskog prava* violazione dei diritti d'autore; ~ *bitnih propisa forme* violazione delle forme sostanziali; ~ *blokade* violazione del blocco; ~ *časti* lesione dell'onore; ~ *dobrih običaja* violazione delle buone usanze; ~ *dužnosti* violazione di dovere; infrazione del dovere; ~ *dužnosti čuvanja* violazione dei doveri di custodia; ~ *dužnosti izdržavanja* violazione dell'obbligo alimentare; ~ *forme* violazione delle forme; ~ *granice* sconfinamento *m*; violazione di confine; ~ *imovine* lesione patrimoniale; ~ *javnog morala* violazione della morale pubblica; ~ *međunarodnog prava* violazione del diritto internazionale; ~ *neutralnosti* violazione della neutralità; ~ *patenta* violazione di brevetto; lesione del diritto di brevetto; ~ *pečata* rottura di sigillo; violazione di sigillo; ~ *povlastice* violazione di privilegio; ~ *prava* violazione del diritto; lesione dei diritti; ~ *prava svojine* lesione ai diritti di proprietà; ~ *prava vlasništva* lesione ai diritti di proprietà; ~ *pravila* infrazione al regolamento; ~ *privatnog vlasništva* lesione ai diritti di proprietà privata; ~ *privatnih tajni* violazione di segreti privati; ~ *prava radnika* lesione dei diritti dei lavoratori; ~ *prava radnika za vreme privremene nezaposlenosti* lesione dei diritti dei lavoratori durante la disoccupazione provvisoria; ~ *ravnopravnosti naroda* violazione della uguaglianza del popolo; ~ *slobode* violazione della libertà; ~ *službene dužnosti* violazione di doveri d'ufficio; ~ *službene tajne* violazione del segreto d'ufficio; ~ *stana* violazione di domicilio; ~ *statuta* violazione dello statuto; ~ *suvereniteta* violazione della sovranità; ~ *tajnosti pisama* violazione di corrispondenza; violazione del segreto epistolare; ~ *teritorije* violazione di territorio; ~ *teritorijalnog suvereniteta* violazione della sovranità territoriale; ~ *ugleda države* vilipendio allo stato; vilipendio del decoro d'uno stato; ~ *ugovora* violazione del contratto; infrazione contrattuale; ~ *uslovne slobode* violazione della libertà condizionale; ~ *ustava* violazione costituzionale; ~ *vazdušnog prostora* violazione dello spazio aereo; ~ *zakona* violazione della legge; ~ *prava žalbe* violazione del diritto di ricorso; *smrtna* ~ lesione mortale; *telesna* ~ ferita *f*; lesione personale; *teška telesna* ~ ferita grave; lesione corporale grave

**povrediti** *v* ledere; far male; violare, ~ *čast* oltraggiare; offendere; ~ *konkurentske uslove* ledere le condizioni di concorrenza; ~ *pravo* violare un diritto; ~ *službenu tajnu* violare il segreto d'ufficio; ~ *sporazum* violare un trattato; ~ *zakon* violare una legge; conculcare una legge

**povređen** *adj* contuso; ferito

**površina** *f* superficie *f*; area *f*; *izgrađena* ~ superficie fabbricata; *korisna* ~ superficie utile; *katastarska* ~ superficie catastale; *obradiva* ~ superficie coltivabile; *obrađena* ~ superficie coltivata; *pokrivena* ~ superficie coperta; ~ *građenja* area da costruzione; ~ *izložbe* superficie espositiva (di esposizione); *~ska mera* misura di superficie; *skladišna* ~ superficie di magazzinaggio; *stambena* ~ superficie abitazionale

**povući** *v* ritirare; tirare; ~ *granicu* tracciare i confini; ~ *nalog* ritirare un ordine; ~ *natrag* tirare indietro; ~ *novac iz opticaja* ritirare il denaro dalla circolazione; ~ *obećanje* ritirare la promessa; ~ *posledice* trarre le conseguenze; ~ *reč* ritirare la parola; ~ *se u korist...* ritirarsi in favore di...

**pozajmica** *f* prestito *m*

**pozajmiti** *v* prestare; dare (prendere) in prestito; ~ *nekome* prestare a qcn; ~ *od nekoga* prendere il prestito di qcn; ~ *uz kamatu* prestare con interesse; ~ *uz zalog* prestare sopra pegno

**pozajmljivanje** *n* il prestare *m*; prestito *m*

**pozakoniti** *v* legittimare

**pozakonjenje** *n* legittimazione *f*; ~ *milošću vladaoca* legittimazione per grazia del sovrano; ~ *sledećom ženidbom* legittimazione per un susseguente matrimonio; ~ *vanbračnog deteta* legittimazione di un figlio (di una figlia) naturale

**pozitivan** *adj* positivo; *~vno pravo* diritto positivo; *~vni ugovorni interes* interesse contrattuale positivo

**pozitivizam** *m* positivismo *m*; *pravni* ~ positivismo giuridico

**poziv** *m* invito *m*; chiamata *f*; richiamo *m*; citazione *f* (in tribunale); *hitan* ~ *(na sud)* urgente citazione in tribunale; *međugradski telefonski* ~ chiamata interurbana; *odazvati se ~vu* aderire all'invito; *odbiti* ~ ricusare un invito; *pismeni* ~ *na raspravu* atto di citazione; *policijski* ~ citazione di polizia; ~ *na plaćanje* invito di pagamento; invito a pagare; ~ *predati na ruke* la citazione rimettere a mani; ~ *na predaju* intimazione di resa; ~ *na ročište* citazione all'udienza; ~ *na saradnju* invito a collaborare; invito alla col-

laborazione; ~ *na sud* citazione in giudizio; ~ *na takmičenje* sfida a una gara (o a una competizione); *telefonski* ~ chiamata telefonica

**pozivar** *m* citante *m*; attore *m*; invitante *m*

**pozivanje** *n* citazione *f*; invito *m*; chiamata *f*; ~ *na nasledstvo* chiamata all'eredità; ~ *na otpor* chiamata a opporre resistenza; ~ *na red* richiamo all'ordine

**pozlatiti** *v* dorare

**poznavati** *v* conoscere; sapere; ~ *iz viđenja* conoscere di vista; ~ *lično* conoscere di persona; ~ *po imenu* conoscere di nome

**pozvati** *(i pozivati)* *v* chiamare; invitare; ~ *na dvoboj* sfidare; ~ *nekoga na odgovornost* domandar conto a qcn; render qcn responsabile; ~ *nekoga na predaju* intimare la resa a qcn; ~ *na red* richiamare all'ordine; ~ *nekoga na sud* citare qcn in giudizio; ~ *nekoga na sud kao (za) svedoka* citare qcn in giudizio come testimone; ~ *se na* riferirsi a, far richiamo a; appellarsi a

**požar** *m* incendio *m*; *namerni* ~ incendio intenzionale; *opasnost od ~ra* rischio d'incendio; *osiguranje od ~ra* assicurazione contro l'incendio; *podmetnuti* ~ incendio doloso; ~ *izazvan nehatom* incendio colposo; *svetski* ~ incendio mondiale; *ugasiti* ~ domare un incedio; spegnere un incendio

**praesumptio iuris** *(pravna pretpostavka)* presunzione *f* legale

**pragmatičan** *adj* prammatico; pragmatico; pragmatistico

**pragmatika** *f* prammatica *f*; *službena* ~ prammatica dei funzionari

**pragmatizam** *m* pragmatismo *m*; prammatismo *m*

**praksa** *f* pratica *f*; prassi *f*; esperienza *f*; *arbitražna* ~ pratica arbitrale; *adminisirativna* ~ prassi amministrativa; *bankarska* ~ pratica bancaria; *diplomatska* ~ prassi diplomatica; *međunarodna* ~ pratica (prassi) internazionale; *poslovna* ~ pratica degli affari; *pravosudna* ~ pratica giudiziaria; *sudska* ~ pratica giudiziaria; *trgovačka* ~ pratica (prassi) commerciale; *u ~si* in pratica; *uobičajena* ~ pratica consueta; *upravna* ~ prassi amministrativa

**pranje** *n* lavaggio *m*; lavatura *f*; ~ *mozga* lavaggio del cervello; ~ *novca* riciclaggio *m* del denaro sporco

**pratnja** *f* accompagnamento *m*; compagnia *f*; scorta *f*; *pod ~njom* sotto scorta

**pravac** *m* direzione *f*; senso *m*; tendenza *f*; *opšti* ~ orientamento generale; ~ *kretanja* senso di marcia; ~ *plana* orientamento di piano; ~ *razvoja* orientamento *m* (tendenza, linea) di sviluppo; ~ *rada* direttiva *f*; *promeniti* ~ invertire la rotta

**pravda** *f* giustizia *f*; equità *f*; *deliti ~du* amministrare la giustizia; *krojiti ~du* far giustizia; *ministarstvo ~de* Ministero di Grazia e Giudizia; *nepristrasna* ~ giustizia imparziale; *socijalna* ~ giustizia sociale; *suditi po ~di* rendere giustizia; *zametnuti ~du* impegnare una lite; attacar lite

**pravdanje** *n* giustificazione *f*; ~ *gubitka* giustificazione di una perdita

**pravdaš** *m* attaccalite *m*; litigone *m*

**pravdati** *v* giustificare; ~ **se** giustificarsi; scusarsi; discolparsi

**pravdoljublje** *n* amore *m* della giustizia

**pravedan** *adj* giusto; innocente; equo; *~no odlučiti* decidere secondo giustizia; *~no presuditi* giudicare secondo giustizia; ~ *spor* giusta causa

**pravednik** *m (uomo m)* giusto *m*; onesto *m*; probo *m*

**pravednost** *f* giustizia *f*; imparzialità *f*; equità *f*; giustezza *f*; innocenza *f*

**pravičan** *adj* giusto; equo; imparziale; *~čna naknada* indennizzo secondo equità

**pravičnost** *f* giustizia *f*, equità *f*; *pojam ~sti* concetto di equità; *suditi po ~sti* giudicare secondo giustizia

**pravilan** *adj* regolare; normale; esatto; corretto

**pravilnik** *m* regolamento *m*; *brodski* ~ regolamento di bordo; *disciplinski* ~ regolamento disciplinare; *industrijski* ~ regolamento industriale; *izborni* ~ regolamento elettorale; *lučki* ~ regolamento del porto; regolamento portuario; *parnični* ~ regolamento giudiziario; *poseban* ~ regolamento speciale; *poštanski* ~ regolamento postale; ~ *na snazi* regolamento in vigore; ~ *o izvršenju* regolamento d'esecuzione; ~ *o radu* regolamento del lavoro; ~ *o radnim odnosima* regolamento sui rapporti di lavoro; ~ *o raspodeli ličnih dohodaka* regolamento sulla distribuzione del reddito personale; ~ *preduzeća* regolamento aziendale; ~ *službe* regolamento di servizio; *prekršiti* ~ contravvenire al regolamento; *protivan ~ku* contrario al regolamento; *tarifni* ~ tabella dei salari; tabella dei parametri retributivi

**pravilno** *adv* regolarmente; giustamente; correttamente

**pravilnost** *f* regolarità *f*, normalità *f*; giustezza *f*, esattezza *f*

**pravilo** *n* regola *f*; norma *f*; formula *f*; *dokazno* ~ regola probatoria; *držati se ~la* tenersi ad una regola; *odstupiti od ~la* derogare dalla regola; *opšte* ~ regola generale; *po ~lu* di regola; secondo la regola; ~ *javnog poretka* regola d'ordinamento pubblico; ~ *nadležnosti* regola di competenza; ~ *o snižavanju* regola di riduzione; ~ *ponašanja u saobraćaju* regola di comportamento nella circolazione; ~ *postupka* regola di procedura; *pravno* ~ regola di diritto; regola giuridica; *proceduralno* ~ regola procedurale; *služiti kao* ~ servire quale regola; *strogo* ~ regola rigida; *trojno* ~ regola del tre; *udaljiti se od ~la* allontanarsi da una regola; *utvrditi* ~ stabilire una regola



**pravljenje** *n* il fare *m*; fabbricazione *f*; ~ *i prodaja štetnih sredstava za lečenje* fabbricazione e vendita di mezzi di cura nocivi; ~, *nabavljanje ili otuđivanje sredstava za falsifikovanje* fabbricazione, acquisto o alienazione dei mezzi di contraffazione

**pravni** *adj* di diritto; giuridico; legale; *bez ~ne važnosti* privo di valore legale; irrito; *biti ~no osnovan* essere fondato in diritto; *devolutni ~ lek* rimedio giuridico devoluto; *dvostrani ~ lek* rimedio giuridico biletarale; *jednostrani ~ lek* rimedio giuridico unilaterale; *nesuspenzivni ~ lek* rimedio giuridico non sospensivo; *odredba bez ~ne važnosti* provvedimento irrito; *opšte ~no načelo* principio generale di diritto; ~ *akt* atto giuridico (legale); *~na činjenica* fatto giuridico; ~ *dokument* documento giuridico; *~na doskočica* espediente legale; espediente avvocatesco; *~na država* governo di diritto; stato costituzionale; ~ *fakultet* facoltà di giurisprudenza; *~na fikcija* finzione giuridica; *~na konstrukcija* costruzione giuridica; ~ *lek* rimedio giuridico; *~no lice (pravna osoba)* persona giuridica; *~no načelo* principio di diritto; *~na nada* diritto sperabile; speranza *f*; ~ *naslov* titolo giuridico; *~na nauka* scienza del diritto; dottrina giuridica; giurisprudenza *f*; *~na nesigurnost* incertezza giuridica; incertezza di diritto; *~na nesposobnost* incapacità giuridica; *~na norma* norma di diritto; ~ *odnos* rapporto giuridico; ~ *osećaj* sentimento del diritto; ~ *osnov* base giuridica; ~ *osnov poseda* titolo *m* del possesso; ~ *osnov pribavljanja vlasništva* titolo *m* di acquisizione di proprietà; *~na osoba* persona giuridica; ente morale; *~no ovlašćenje* autorizzazione legale; *~no pitanje* questione giuridica; ~ *pojam* nozione giuridica; *~na pomoć* assistenza legale; assistenza giudiziaria; *~na pomoć neukim strankama* assistenza legale alle parti inesperte; ~ *poredak* ordinamento giuridico; ~ *posao* affare giuridico; ~ *posed* possesso legale; *~na posledica osude* conseguenza giuridica della condanna; *~no pravilo* massima legale; regola giuridica; *~na praznina* lacuna di legge; ~ *preihodnik* dante causa; predecessore *m*; *~na pretpostavka* presunzione legale; *~na radnja* azione giuridica; atto giuridico; ~ *savet* consiglio legale; *~no savetovalište* consulenza legale; *~no shvatanje* concetto giuridico; parere giuridico; opinione giuridica; *~na sigurnost* certezza giuridica; certezza legale; ~ *sistem* sistema giuridico; *~na smicalica* espediente legale; espediente avvocatesco; *~na snaga (pravnog akta)* efficacia giuridica dell'atto giuridico; *~na sposobnost* capacità giuridica; *~no sredstvo* mezzo giuridico; ~ *standard* tenore giuridico; *~no stanovište* punto di vista giuridico; assunto giuridico; *~no stanje* situazione giuridica; ~ *status* stato giuridico; *~na stvar* materia giuridica; causa civile; ~ *subjekt* soggetto giuridico; *~na teorija* teoria giuridica; ~ *termin* termine giuridico; *~na ustanova* istituzione giuridica; ente giuridico; *~na zabluda* errore di diritto; ~ *zastupnik* agente *m* di diritto; *~na zaštita* protezione giuridica; *pružati ~nu pomoć* prestare l'assistenza legale; *redovni ~ lek* rimedio giuridico regolare; *remostrativni ~ lek* rimedio giuridico remostrativo; *suspenzivni ~ lek* rimedio giuridico sospensivo; *vanredni ~ lek* rimedio giuridico straordinario

**pravnik** *m* giurista *m*; legale *m*; *diplomirani* ~ laureato in legge; *diplomirani ~ sa sudijskim ispitom* laureato in legge con esame di magistrato; ~ *(student)* studente di giurisprudenza; *učeni* ~ giureconsulto *m*; giurisperito *m*

**pravo** *adv* diritto; dritto

**pravo** *n* diritto *m*; giurisprudenza *f*; *akcesorno* ~ diritto accessorio; *akcionarsko* ~ diritto azionario; *aktivno ~ glasa* diritto al voto; *apstraktno* ~ diritto astratto; *autorsko* ~ diritto d'autore; *bankarsko* ~ diritto bancario; *biračko* ~ diritto elettorale; diritto di voto; *biti u ~vu* essere in diritto; *„božansko"* ~ diritto divino; *bračno* ~ diritto matrimoniale; *buduće* ~ diritto futuro; *buržoasko* ~ diritto borghese; *carinsko* ~ diritto doganale; *crkveno* ~ diritto ecclesiastico (canonico); *crkveno građansko* ~ diritto ecclesiastico civile; *čekovno* ~ diritto d'assegno; *dati ~ prvenstva* dare la precedenza; *deljivo* ~ diritto divisibile; *diplomatsko* ~ diritto diplomatico; *dispozitivno* ~ diritto dispositivo; *dodeljeno (dato)* ~ diritto conferito; *dokazano* ~ diritto dimostrato; *dokazivati* ~ affermare un diritto; *domaće* ~ diritto nazionale; *dopunsko* ~ diritto addizionale, *dopunjujuće* ~ diritto aggiuntivo; *doživotno* ~ diritto a vita; *finansijsko* ~ diritto finanziario; *fiskalno* ~ diritto fiscale; *formalno* ~ diritto formale; *gašenje ~va* estinzione di un diritto; *generalno* ~ diritto generale; *glavno* ~ diritto principale; *građansko* ~ diritto civile; *građansko procesno* ~ diritto processuale civile; *građevinsko* ~ diritto edilizio; *gubljenje ~va* perdita di un diritto; *hipotekarno* ~ diritto ipotecario; *imati* ~ essere in diritto; *imati ~ na...* avere diritto a ...; spettare di diritto; *imati ~ na podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti* avere diritto a elevare richiesta per la tutela della legalità; *imati ~ na porodičnu penziju* avere diritto alla pensione familiare; *imovinsko* ~ diritto patrimoniale; *individualno* ~ diritto individuale; *isključivo* ~ diritto esclusivo; *isključivo ~ prodaje* diritto esclusivo di vendita; *izborno* ~ diritto elettorale; *izdavačko* ~ diritto editoriale; diritto di edizione; *izvršavati* ~ esercitare un diritto; *izvozno* ~ diritto di esportazione; *izvršno* ~ diritto d'esecuzione; *javno* ~ diritto pubblico; *javno pomorsko* ~ di-

ritto pubblico marittimo; *kanonsko* ~ diritto canonico; *kanonsko građansko* ~ diritto canonico civile; *kanonsko krivično* ~ diritto canonico penale; *katoličko crkveno* ~ diritto ecclesiastico cattolico; *kodifikovano* ~ diritto codificato; *koliziono* ~ diritto di conflitto di leggi; *komisiono* ~ diritto di commissione; *konzularno* ~ diritto consolare; *korporativno* ~ diritto corporativo; *krivično* ~ diritto penale; *krivično privredno* ~ diritto penale economico; *krivično procesno* ~ diritto processuale penale; diritto di procedimento penale; *lično* ~ diritto individuale; diritto personale; *lovno* ~ diritto di caccia; *materijalno* ~ diritto materiale; *međunarodno* ~ diritto internazionale; *međunarodno javno* ~ diritto internazionale pubblico; *međunarodno krivično* ~ diritto penale internazionale; *međunarodno običajno* ~ diritto consuetudionario internazionale; *međunarodno pomorsko* ~ diritto marittimo internazionale; *međunarodno privatno* ~ diritto internazionale privato; *međunarodno ugovorno* ~ diritto internazionale convenzionale; *međunarodno vazduhoplovno* ~ diritto aereo internazionale; *menično* ~ diritto cambiario; *mesno* ~ diritto locale; *nasledno* ~ diritto di successione; *nedeljivo* ~ diritto indivisibile; *neizvesno* ~ diritto incerto; *nemati ~ da...* non avere diritto di; *neotuđivo* ~ diritto inalienabile; *nepisano* ~ diritto non scritto; *neposredno izborno* ~ diritto elettorale diretto; *neprenosivo* ~ diritto intrasmissibile; *nestručan u ~vu* inesperto del diritto; *neutuživo* ~ diritto incontestabile; *nevezano* ~ diritto non vincolato; *nezastarivo* ~ diritto imprescrittibile; *obavezno* ~ diritto obbligatorio (contrattuale); *običajno* ~ diritto consuetudionario; *objektivno* ~ diritto oggettivo; *obligaciono* ~ diritto obbligazionario; *odricanje od ~va podizanja tužbe* rinuncia all'esercizio del diritto di querela; *oduzeti* ~ togliere un diritto; *ograničeno* ~ diritto limitato; *ograničenje građanskih ~va* limitazione dei diritti civili; *okupaciono* ~ diritto d'occupazione; *opšte* ~ diritto comune; *opšti deo krivičnog ~va* diritto penale generale; *opšte ~ glasa* suffragio universale; *opštinsko* ~ diritto comunale; diritto municipale; *originalno* ~ diritto originario; *osnivačko* ~ diritto costitutivo; *osnovno* ~ diritto fondamentale; *osporavati nekome neko* ~ contestare un diritto a qcn; *ostavinsko* ~ diritto ereditario; *ostvarenje ~va* realizzazione del diritto; *ostvariti* ~ attuare (realizzare) un diritto; *ostvariti svoje* ~ attuare suo diritto; far valere i propri diritti; *otuđivo* ~ diritto alienabile; *partikularno* ~ diritto particolare; *pasivno ~ glasa* diritto passivo di voto; *patentno* ~ diritto dei brevetti; diritto di brevetto; diritto di patente; *pisano* ~ diritto scritto; *po ~vu* di diritto; *podeliti* ~ conferire un diritto; *podržavati* ~ sostenere un diritto;

*polagati ~ na nešto* accampare pretese a qcs; *političko* ~ diritto politico; *poljoprivredno* ~ diritto agrario; *pomorsko* ~ diritto marittimo; *poresko* ~ diritto fiscale (tributario); *porodično* ~ diritto familiare; *posebno* ~ diritto speciale; *posebni deo krivičnog ~va* diritto penale speciale; *posredno ~ glasa* suffragio indiretto; *povratiti oduzeta ~va* restituire qcn nei suoi diritti; *povratno* ~ diritto di riversibilità; *povrediti ~va* violare i diritti; *pozitivno* ~ diritto positivo; *pozivati se na* ~ invocare un diritto; *~va čoveka* i diritti dell'uomo; *~va građanina* i diritti del cittadino; ~ *abandona* diritto d'abbandono; ~ *adrese* diritto d'indirizzo; ~ *azila* diritto d'asilo; ~ *blokade* diritto di blocco; ~ *crpljenja vode* diritto d'attingimento; ~ *čoveka i građanina* diritto dell'uomo e del cittadino; ~ *dispenzije* diritto di dispensa; ~ *držanja* diritto di ritenzione; ~ *državljanstva* diritto della cittadinanza; diritto della nazionalità; ~ *eksproprijacije* diritto d'espropriazione; ~ *glasa* diritto di voto; diritto di suffragio; ~ *gonjenja* diritto di persecuzione; diritto d'inseguimento; ~ *građanina* diritto del cittadino; ~ *građenja* diritto edilizio; ~ *hapšenja* diritto d'arresto; ~ *imenovanja* dirttto di nomina(zione); ~ *imuniteta* diritto d'immunità ~ *industrijske svojine* diritto di proprietà industriale; ~ *inspekcije* diritto d'ispezione; ~ *intelektualne svojine* diritto intellettuale; ~ *interpelacije* diritto d'interpellanza; ~ *intervencije* diritto d'intervento; ~ *isključivosti* diritto d'esclusività; ~ *iskorišćavanja* diritto d'utilizzazione; ~ *iskorišćavanja vode* diritto d'utilizzazione dell'acqua; ~ *ispaše (na pašu)* diritto di pascolo; ~ *ispaše na opštinskom dobru* diritto di pascolo sui beni comunali; ~ *izbora* diritto d'opzione (di scelta); ~ *izbornosti* diritto d'eleggibilità; ~ *izdavanja novčanica* diritto d'emissione di banconote; ~ *izuzeća* diritto d'esclusione; ~ *jačeg* diritto del più forte; ~ *javnih finansija* diritto di finanze pubbliche; ~ *kabotaže* diritto di cabotaggio; ~ *kažnjavanja* diritto di punire; ~ *koje treba primeniti* diritto applicabile; ~ *kompenzacije* diritto di compensazione; ~ *konkurencije* diritto della concorrenza; ~ *korišćenja* diritto d'utilizzazione; ~ *kovanja novca* diritto di coniatura di denaro; ~ *krčmljenja* diritto di vendita al minuto; ~ *krivičnog gonjenja* diritto di inseguimento penale; ~ *lova (na lov)* diritto di caccia; ~ *manjine* diritto delle minoranze; ~ *mira* diritto della pace; ~ *molbe* diritto di petizione; ~ *monopola* diritto di monopolio; ~ *na amandman* diritto d'emendamento; ~ *na besplatan prevoz* diritto di trasporto gratuito; ~ *na dividendu* diritto al dividendo; ~ *na godišnji odmor* diritto di riposo annuale; diritto alle ferie; ~ *na ime* diritto di nome; ~ *na materijalno obezbeđenje* diritto d'assistenza materiale; ~ *na naknadu*



diritto di rimborso; ~ *na naknadu štete* diritto al risarcimento del danno; diritto d'indennizzo; ~ *na nasledstvo* diritto alla successione; ~ *na obrazovanje* diritto d'educazione; ~ *na odbranu* diritto di difesa; ~ *na odgovor* diritto di risposta; diritto di replica; ~ *na otcepljenje* diritto di secessione; ~ *na patent* diritto al brevetto; ~ *na penziju* diritto alla pensione; ~ *na plaćanje* diritto al pagamento; ~ *na plaćeni godišnji odmor* diritto alle ferie pagate; ~ *na plaćeno odsustvo* diritto all'assenza pagata; ~ *na platu* diritto al salario (allo stipendio); ~ *na pomoć* diritto d'assisenza; ~ *na pravnu zaštitu* diritto alla tutela giuridica; ~ *na protivvrednost* diritto al controvalore; ~ *na proviziju* diritto alla provvigione; ~ *na rad* diritto al lavoro; ~ *na reč* diritto di prendere la parola; ~ *na ribolov* diritto di pesca; ~ *na samoopredeljenje* diritto all'autodeterminazione; diritto all'autodecisione; ~ *na stan* diritto d'abitazione; ~ *na štrajk* diritto di sciopero; ~ *na tužbu* diritto all'azione; ~ *na više glasova* diritto di voto plurimo; ~ *na vođenje spora* diritto di fare una causa; ~ *na zaposlenje* diritto al lavoro; ~ *na zaštitu zdravlja* diritto alla prevenzione sanitaria; ~ *nadletanja* diritto di sorvolo; ~ *nadzora* diritto di controllo; diritto di vigilanza; ~ *najma (zakupa)* diritto degli affitti; ~ *naplate* diritto di riscossione; ~ *napuštanja* diritto d'abbandono; ~ *naroda na samoopredeljenje* diritto dei popoli alla autodecisione; ~ *narodnih manjina* diritto delle minoranze; ~ *nastanjivanja* diritto di domicilio; ~ *nepokretnosti* diritto immobiliare; ~ *neutralnosti* diritto della neutralità; ~ *nošenja oružja* diritto di porto d'arme; ~ *o zakupu lova* diritto degli affitti di caccia; ~ *o zakupu ribolova* diritto degli affitti di pesca; ~ *odlučivanja* diritto di decisione; ~ *odmazde* diritto del taglione; ~ *odstupanja* diritto di deroga; ~ *oduzimanja* diritto d'espropriazione; ~ *opcije* diritto d'opzione; ~ *oporezivanja* diritto d'imposizione; ~ *opoziva* diritto di revoca; ~ *otkaza* diritto di licenziamento; diritto di denunzia; ~ *otkupa* diritto di riscatto; ~ *overavanja* diritto d'omologazione; ~ *overe* diritto d'autenticazione; ~ *parkiranja* diritto di parcheggio; ~ *parlamentarne inicijative* diritto d'iniziativa parlamentare; ~ *peticije* diritto di petizione; ~ *plodouživanja* diritto di usufrutto; ~ *plovidbe* diritto di navigazione; ~ *pobijanja* diritto d'impugnazione; ~ *počasnog građanina* diritto di cittadino onorario; ~ *pobednika* diritto di vincitore; diritto di trionfatore; ~ *podnošenja molbe* diritto di petizione; ~ *podnošenja peticije* diritto di petizione; ~ *pomilovanja* diritto di grazia; diritto d'amnistia; ~ *poravnanja* diritto di transazione; ~ *poseda* diritto di possesso; ~ *posedovanja* diritto reale; ~ *poslednje reči od strane okrivljenog* il diritto dell'accusato di parlare per ultimo;

~ *poslovanja* diritto d'esercizio; ~ *potpisivanja* diritto di firma; ~ *potraživanja* diritto di credito; diritto al pagamento d'una somma; ~ *prebijanja* diritto di compensazione; ~ *preče kupovine* diritto di prelazione; ~ *predlaganja* diritto di presentazione; ~ *prednosti (u saobraćaju)* diritto di precedenza (nella circolazione stradale); diritto di preferenza; ~ *predstavljanja* diritto di rappresentazione; ~ *prekrcaja* diritto di trasbordo; ~ *prekupa* diritto di prelazione; ~ *prelaza* diritto di passaggio (di passo); ~ *preletanja* diritto di sorvolo; ~ *prema naslednom redosledu* diritto di successibilità; ~ *pretresa* diritto di perquisizione; ~ *prevođenja* diritto di traduzione; ~ *prevoženja* diritto di trasporto; diritto di passo; ~ *prigovora* diritto d'obiezione; ~ *prinude* diritto coercitivo; diritto di costrizione; ~ *prioritetne kupovine* diritto di prelazione; ~ *priraštaja* diritto di accrescimento; ~ *pristanka* diritto d'approvazione; ~ *pristupa* diritto d'accessione; ~ *pristupanja* diritto d'adesione; ~ *prisvajanja* diritto d'appropriazione; ~ *privatne svojine* diritto di proprietà privata; ~ *priziva* diritto di ricorso; ~ *prodaje* diritto di vendita; ~ *prolaza (kola)* diritto di passaggio (di veicoli); ~ *provere* diritto di verifica; ~ *prve kupovine* diritto di prelazione; ~ *prvenstva* diritto di priorità; ~ *prvenstva u stečaju* diritto di priorità in caso di fallimento; ~ *prvenstvene kupovine* diritto di priorità nell'acquisto; compravendita con il patto di prelazione; ~ *prvokupa* diritto di priorità nell'acquisto; diritto di prelazione; ~ *raskida* diritto di rescissione (di scioglimento); ~ *raspolaganja* diritto di disposizione; ~ *raspuštanja* diritto di scioglimento; diritto di rescissione; ~ *razmene* diritto di cambio; ~ *regresa* diritto di rivalsa; ~ *reklamacije* diritto di reclamo; ~ *rekvizicije* diritto di requisizione; ~ *samoodlučivanja* diritto d'autodecisione; ~ *samoopredeljenja* diritto d'autodeterminazione; ~ *samoupravljanja* diritto d'autogestione; ~ *samoupravnosti opština* diritto di autonomia comunale; ~ *saodlučivanja* diritto di cogestione; ~ *saziva* diritto di convocazione; ~ *sletanja* diritto d'atterraggio; ~ *službenosti* diritto di servitù; ~ *stacioniranja* diritto di stazionamento; ~ *stranaca* diritto di stranieri; ~ *supružnika* diritto di coniugi; ~ *susvojine* diritto di condominio; ~ *suverenosti* diritto di sovranità; ~ *svojine* diritto di proprietà; ~ *širenja* diritto di diffusione; ~ *tužbe* diritto d'azione; ~ *učešća* diritto di partecipazione; ~ *udruživanja* diritto d'associazione ~ *umnožavanja* diritto di riproduzione; ~ *upisa* diritto di sottoscrizione; ~ *upotrebe* diritto di uso; ~ *utočišta* diritto d'asilo; ~ *uživanja* diritto di godimento; diritto di usufrutto; ~ *vazdušnog saobraćaja* diritto di comunicazione aerea; ~ *veta* diritto di veto; ~ *vlasništva* diritto di proprietà; ~ *vršenja* diritto d'esercizio; ~ *vršenja profesije*

diritto professionale; ~ *zabrane* diritto d'interdizione; diritto di proibizione; ~ *zadržavanja* diritto di ritenzione; ~ *zadržavanja svojine* diritto di ritenzione di proprietà; ~ *zaloga* diritto di pegno; ~ *zaplene* diritto di pignoramento; diritto di sequestro; ~ *zaštite* diritto di protezione; diritto di prevenzione; ~ *zaustavljanja* diritto di sosta; ~ *zbora* diritto di raduno; ~ *žalbe* diritto di ricorso; *postupati s punim ~om* agire in pieno diritto; *preče ~ kupovine* diritto di prelazione; *preferencijalno* ~ diritto preferenziale; diritto di preferenza; *prelazno* ~ diritto transitorio; *preneti* ~ trasferire un diritto; cedere (devolvere, trasmettere) un diritto; *preneti neko ~ na nekretninu* volturare un bene immobile; *prethodno* ~ diritto anteriore; *primenljivo* ~ diritto applicabile; *prinudno* ~ diritto coercitivo; *prioritetno* ~ diritto di priorità (di prelazione); *prirodno* ~ diritto naturale; *prisvojiti sebi* ~ arrogarsi un diritto; *privatno* ~ diritto privato; *privilegovano* ~ diritto privilegiato; *privredno* ~ diritto economico; *privredno krivično* ~ diritto penale economico; *procesno* ~ diritto processuale; *profesionalno* ~ diritto professionale; *pronalazačko* ~ diritto d'invenzione; *protivan ~vu* contrario al diritto; *prvenstveno* ~ diritto di precedenza; diritto di priorità; *puno* ~ diritto pieno; *radno* ~ diritto di lavoro; *ranije* ~ diritto anteriore; *ratno* ~ diritto della guerra; *regresno* ~ diritto di regresso; *relativno* ~ diritto relativo; *rimsko* ~ diritto romano; *rudarsko* ~ diritto minerario; *s ~om* per (a) diritto; a buon diritto; *saobraćajno* ~ diritto delle comunicazioni; *savezno* ~ diritto federale; *sindikalno* ~ diritto sindacale; *sirotinjsko* ~ diritto di poveri; *socijalno* ~ diritto sociale; *specijalno* ~ diritto speciale; *sporno* ~ diritto contestato; *stanarsko* ~ diritto d'alloggio; diritto d'abitazione; *stečajno* ~ diritto fallimentare; *stečeno* ~ diritto acquisito; *stvarno* ~ diritto reale; *subjektivno* ~ diritto soggettivo; *sudijsko* ~ diritto giudiziario; *supsidijarno* ~ diritto sussidiario; *susedsko* ~ diritto confinante; *suvereno* ~ diritto sovrano; *sva ~va zadržana* tutti i diritti riservati; *šerijatsko* ~ legge religiosa musulmana; diritto musulmano; *šumsko* ~ diritto forestale; *teritorijalna ~va* diritti territoriali; *testamentalno* ~ diritto testamentario; *tražiti* ~ rivendicare un diritto; *trgovačko* ~ diritto commerciale; *trgovinsko običajno* ~ diritto commerciale consuetudionario; *trgovinsko* ~ diritto commerciale; *u smislu ~va* conforme al diritto; *ugovorno* ~ diritto contrattuale; *univerzalno* ~ diritto universale; *unutrašnje crkveno* ~ diritto ecclesiastico interno; *unutrašnje (domaće)* ~ diritto interno; *uporedno* ~ diritto comparativo; *uporedno građansko* ~ diritto civile comparativo; *upravno* ~ diritto amministrativo; *ustavno* ~ diritto costituzionale; *ustupiti* ~ conferire un diritto; *ustupivo* ~ diritto cedibile; *utuživo* ~ diritto contestabile; *uvažiti* ~ far valere un diritto; *uživati* ~ godere d'un diritto; *vazduhoplovno* ~ diritto aereo; *važeće* ~ diritto vigente; diritto in vigore; *vodno* ~ diritto delle acque; *vojno* ~ diritto militare; *vojno krivično* ~ diritto penale militare; *vređati (nečija) ~va* violare i diritti di qcn; *vređati ~va čoveka* violare i diritti dell' uomo; *vršiti* ~ esercitare un diritto; *vršiti ~ opcije* esercitare il diritto d'opzione; *vršiti sva ~va* esercitare tutti i diritti; *zakonodavno* ~ diritto legislativo; *založno* ~ diritto di pegno; *zasnovati* ~ costituire un diritto; *zavičajno* ~ diritto di domicilio; *zemljišno* ~ diritto immobiliare; *železničko* ~ diritto ferroviario

**pravobranilac** *m* avvocato *m* pubblico; avvocato *m* dello stato; *društveni ~ samoupravljanja* avvocato pubblico sociale d'autogestione; *državni* ~ avvocato erariale (di stato)

**pravobranilaštvo** *n* avvocatura di Stato; avvocatura *f* pubblica; *društveno* ~ Avvocatura sociale; *državno* ~ avvocatura erariale; *javno* ~ Pubblico Ministero; Magistratura pubblica; *opšte državno* ~ Avvocatura generale dello Stato

**pravodobno** *adv* a tempo opportuno, a tempo debito

**pravosnažan** *adj* passato in cosa giudicata; irrevocabile; legalmente valido

**pravosnažnost** *f* autorità *f* della cosa giudicata, validità *f* legale

**pravosudan** *adj* giudiziario

**pravosuđe** *n* amministrazione della giustizia; giustizia *f*; *klasno* ~ giustizia di classe; *krivično* ~ giustizia penale; *međunarodno* ~ giustizia internazionale; *poresko* ~ giustizia tributaria; *trgovinsko* ~ giustizia commerciale; *upravno* ~ giustizia amministrativa

**pravovaljan** *adj* (legalmente) valido

**pravovaljanost** *f* validità (legale) *f*

**praznik** *m* festa *f*; giorno *m* festivo; *civilni* ~ festa civile; *državni ~ci* giorni festivi di Stato; *narodni* ~ festa nazionale; ~ *mrtvih* giorno dei morti; ~ *rada* festa di lavoro

**praznina** *f* lacuna *f*, vuoto *m*; *ispuniti ~nu* colmare una lacuna; *pravna (zakonska)* ~ lacuna giuridica (di diritto)

**prćija** *f* dote *f*

**preambula** *f* preambolo *m*; prefazione *f*

**prebaciti** (*plan, normu*) *v* sorpassare; superare la norma di lavoro

**prebijanje** *n* compensazione *f*, conguaglio *m*; *dobrovoljno* ~ compensazione volontaria; *fakultativno* ~ compensazione facoltativa; ~ *dugova* compensazione dei debiti; ~ *krivice* compensazione delle colpe; ~ *od strane suda* compensazione giudiziale; ~ *potraživanja* compensazione dei crediti; ~ *troškova* compensazione delle spese; ~ *uzajamne štete* compensazione dei danni; *sudsko* ~ compensazione giudiziale; *ugovorno (dobrovoljno)* ~ compensazione contrattuale; compensazione facoltativa; *zakonsko* ~ compensazione legale



**prebijati** *v* compensare

**prebivalište** *n* domicilio *m*; residenza *f*, *boravište* luogo di soggiorno; dimora *f*, *nepoznato* ~ domicilio ignoto; residenza sconosciuta; *poslovno* ~ domicilio *m*; *promeniti* ~ cambiare domicilio; *stalno* ~ domicilio fisso (permanente); residenza stabile

**prebroditi** *v* passare; superare; ~ *teškoće* sormontare le difficoltà; ~ *teškoću* spuntare una difficoltà

**prebrojati** (*i prebrojavati*) *v* contare; numerare; ricontare; ~ *glasove* scrutinare; fare lo scrutinio dei voti

**prebrojavanje** *n* conteggio *m*; enumerazione *f*; *pojedinačno ~ glasova* scrutinio nominale dei voti; ~ *glasova* scrutinio dei voti

**preceniti** *v* sopravvalutare; stimare più del valore; ~ *nekoga* avere un'opinione troppo alta (o esagerata) di qcn; ~ *snage neprijatelja* sopravvalutare le forze del nemico

**precenjivanje** *n* sopravvalutazione *f*

**prećutan** *adj* tacito; implicito; sottinteso; ~ *pristanak* consenso tacito; ~ *sporazum* patto tacito; ~ *uslov* condizione tacita

**prećutno** *adv* implicitamente; in modo implicito; tacitamente; *to je bilo ~ dogovoreno* ciò era implicitamente inteso

**predaja** *f* consegna *f*; tradizione *f*; resa *f*, *bezuslovna* ~ resa incondizionata; resa a discrezione; *pozvati na ~ju* intimare la resa; ~ *akreditivnih pisama* consegna di credenziali; ~ *legata* consegna d'un legato; ~ *nasledstva* consegna dell'eredità; ~ *neprijatelju* resa al nemico; capitolazione *f*, ~ *poseda* tradizione del possesso; ~ *po volji* resa a discrezione; ~ *stvari* consegna della cosa; ~ *u vlastite ruke* consegna in mani proprie; *simbolična* ~ consegna simbolica; *stvarna* ~ consegna effettiva; *usmena* ~ tradizione orale; *zakasnela* ~ resa ritardata

**predati** *v* consegnare; rimettere; recapitare; ~ *na ruke* rimettere in mani proprie; recapitare nelle mani

**predbeležba** *f* prenotazione *f*; ~ *u zemljišne knjige* prenotazione nei libri tavolari

**predispozicija** *f* predisposizione *f*; inclinazione *f*

**predistraga** *f* istruttoria *f* preliminare

**predlagač** *m* proponente *m*

**predlog** *m* proposta *f*; mozione *f*, *alternativni* ~ proposta alternativa; *dopunski* ~ proposta complementare; *formalni* ~ proposta formale; *glasati za* ~ votare una proposta; *hitan* ~ mozione d'urgenza; *kompromisni* ~ proposta di compromesso; *konačni* ~ proposta finale; *kontrolni* ~ proposta di controllo; *na* ~ su proposta; *odbaciti* ~ respingere la proposta; *odobriti* ~ approvare una mozione; *opšti* ~ proposta generale; *optužni* ~ proposta d'accusa; *podneti* ~ sottoporre una proposta; presentare una mozione; *podneti ~ (skupštini)* depositare una mozione; *podneti zakonski* ~ presentare un progetto di legge; *podržati* ~ appoggiare una mozione; *povući optužni* ~ ritirare un'accusa; ~ *amandmana* proposta di emendamento; ~ *budžeta* progetto di bilancio; bilancio di previsione; ~ *budžeta (nekog) ministarstva* bilancio di previsione per un ministero; ~ *ugovora* proposta di contratto; ~ *za dnevni red* mozione d'ordine; ~ *za izglasavanje poverenja* mozione di fiducia; ~ *za izglasavanje nepoverenja* mozione di sfiducia; ~ *za izmenu* proposta di emendamento; ~ *za kompromis* proposta di compromesso; ~ *za krivično gonjenje* proposta di procedimento criminale; ~ *za mir* offerta di pace; ~ *za obnovu* proposta di ricostruzione; ~ *za osiguranje* proposta di assicurazione; ~ *za ponavljanje postupka* proposta per riassunzione del procedimento; ~ *za poravnanje* proposta di compromesso; ~ *za promenu* proposta di emendamento; ~ *za promenu ustava* proposta di emendamento di costituzione; ~ *za ukor* mozione d'ammonimento; ~ *zakona od strane delegata* proposta di legge da parte di delegati-deputati; ~ *zakona od strane izvršnog veća* disegno di legge da parte del Consiglio esecutivo; *prihvatiti* ~ accettare una proposta; *primamljiv* ~ proposta allettante; *usvojiti* ~ approvare una proposta; *uvažiti* ~ accogliere la proposta; *zakonski* ~ proposta di legge; progetto di legge

**predložiti** *v* proporre; fare una proposta; designare; ~ *dopune i izmene* proporre emendamenti; ~ *nekoga za kandidata* proporre un candidato; presentare la candidatura di qcn; ~ *uslove* proporre condizioni

**predmet** *m* oggetto *m*; cosa *f*; *bagatelni ~ (stvar)* cosa di valore minimo; *falsifikovani* ~ oggetto contraffatto; *građanski* ~ affare civile; materia civile; *inventarisani* ~ oggetto inventariato; *inventarni* ~ oggetto d'inventario; *izdvojeni* ~ affari separati; *izgubljeni* ~ oggetto perduto (smarrito); *izložbeni* ~ oggetto d'esposizione; oggetto esposto; *koneksni ~ti* oggetti connessi; *konfiskovani* ~ oggetto confiscato; *krivični* ~ materia penale; *nađeni* ~ oggetto ritrovato; *najnužniji* ~ oggetto di prima necessità; *patentovani* ~ oggetto brevettato; ~ *dokazivanja* oggetto della causa; oggetto del contendere; oggetto della lite; ~ *dopisivanja* oggetto di corrispondenza; ~ *kojim se može povrediti* oggetto contundente; *~ti lične potrošnje* oggetti personali di consumo; ~ *najma* oggetto di locazione; ~ *obligacije* oggetto dell'obbligazione; ~ *od vrednosti* oggetto di valore; ~ *osiguranja* oggetto dell'assicurazione; ~ *patenta* oggetto del

brevetto; ~ *plodouživanja* cosa fruttifera; cosa sommessa a usufrutto; ~ *poslovanja društva* oggetto sociale (della società); ~ *prodaje* oggetto della vendita; ~ *rasprave* oggetto di discussione; ~ *razgovora* soggetto di conversazione; ~ *rizika* oggetto del rischio; ~ *spora* oggetto della lite (della contesa, della causa); ~ *svakodnevne potrebe* oggetto d'uso corrente; ~ *štete* oggetto del danno; ~ *trgovine* oggetto di commercio; ~ *ugovora* oggetto del contratto; ~ *zahteva (tužbe)* oggetto della domanda; oggetto d'azione ~ *žalbe* oggetto del ricorso; *~ti opreme* beni d'attrezzatura; *pronađeni* ~ oggetto ritrovato (rinvenuto); *skupoceni ~ti* oggetti preziosi; *ukradeni ~ti* oggetti rubati; *zajednički* ~ oggetto indiviso (collettivo); *zakupljeni ~ (stvar)* cosa affittata; *založeni* ~ oggetto impegnato; oggetto dato in pegno; *zaplenjeni* ~ oggetto sequestrato; cosa pignorata

**prednacrt** *m* progetto *m* preliminare; primo abbozzo *m;* schizzo *m*

**prednost** *f* precedenza *f*; preferenza *f*; pregio *m;* privilegio *m*; *dati* ~ dare la preferenza; *davati nečemu* ~ dare la precedenza a qcs; *imati* ~ avere la preferenza; presentare un vantaggio; *pravo ~sti (u saobraćaju)* diritto di precedenza (nella circolazione stradale); ~ *odbrane* privilegio della difesa; *uživati* ~ godere la preferenza; *zajednička* ~ preferenza comunitaria

**predočiti** *v* esibire; presentare; esporre; ~ *činjenice* esporre i fatti; ~ *dokaze* esibire le prove

**predračun** *m* preventivo *m;* conto *m* preventivo; *napraviti* ~ fare un preventivo; ~ *budžeta* bilancio preventivo; ~ *rashoda* preventivo delle spese; ~ *troškova* preventivo delle spese; *pribiližan* ~ preventivo approssimativo

**predrasuda** *f* pregiudizio *m;* preconcetto *m; bez* ~ senza pregiudizi; spregiudicato; *pravna* ~ pregiudizio legale; *pun* ~ pieno di pregiudizi; *savladati ~de* passare sopra ai pregiudizi

**predsedavajući** *m* presidente *m*

**predsedavati** *v* presiedere (a); tenere la presidenza

**predsednički** *adj* presidenziale; della presidenza; ~ *sistem* sistema presidenziale

**predsednik** *m* presidente *m; počasni* ~ presidente onorario; ~ *advokatske komore* presidente della camera degli avvocati; ~ *biračkog odbora* presidente di commissione elettorale; ~ *društva* presidente della società; ~ *izborne komisije* presidente della commissione elettorale; ~ *izvršnog veća* presidente del consiglio esecutivo; ~ *komore* presidente di camera; ~ *ministarskog saveta* presidente del consiglio dei ministri; ~ *opštine* presidente della comuna; sindaco *m;* ~ *po godinama* presidente per anzianità; ~ *republike* presidente della repubblica; ~ *senata* presidente di senato; ~ *suda* presidente della corte; ~ *upravnog odbora* presidente del consiglio di amministrazione; ~ *vlade* Primo Ministro; ~ *vrhovnog suda* presidente della corte suprema della giustizia

**predsedništvo** *n* presidenza *f;* ~ *vlade* presidenza del consiglio dei ministri

**predstavka** *f* istanza *f*; petizione *f*; *neosnovana* ~ istanza infondata; *odbaciti ~vku* respingere (rigettare) un'istanza; *odbiti ~vku* respingere un'istanza; *podneti ~ vku* presentare un'istanza

**prodstavljanje** *n* presentazione *f*; rappresentazione *f*; *lažno* ~ falsa dichiarazione sulla propria identità; falsità personale

**predstavljati** *v* rappresentare; recitare; raffigurare; *lažno se* ~ dichiararsi falsamente sulla propria identità; ~ *se kao učen čovek* spacciarsi per dotto

**predstavnički** *adj* dei rappresentanti; ~ *dom* Camera dei rappresentanti; ~ *organi* organi rappresentanti

**predstavnik** *m* rappresentante *m; akreditovani* ~ rappresentante accreditato; *diplomatski* ~ rappresentante diplomatico; *narodni* ~ rappresentante del popolo; *ovlašćeni* ~ mandatario *m;* ~ *javne vlasti* agente dei poteri pubblici; ~ *omladine* rappresentante dei giovani; ~ *radnika* rappresentante dei lavoratori; ~ *s konsignacionim skladištem* rappresentante depositario; ~ *sindikata* delegato sindacale; ~ *štampe* rappresentante della stampa; ~ *vlade* rappresentante governativo; delegato del governo; *raditi kao* ~ agire in rappresentanza; *stalni* ~ rappresentante permanente; *trgovinski* ~ rappresentante commerciale (di commercio); *ugovorni* ~ rappresentante contrattuale

**predstavništvo** *n* rappresentanza *f*; *diplomatsko* ~ rappresentanza diplomatica; *kolektivno* ~ rappresentanza collettiva; *konzularno* ~ rappresentanza consolare; *narodno* ~ rappresentanza popolare; *opštinsko* ~ rappresentanza municipale (comunale); *poveriti* ~ affidare la rappresentanza; ~ *države* rappresentanza dello Stato; *preuzeti* ~ assumere la rappresentanza; *sindikalno* ~ rappresentanza sindacale; *srazmerno (proporcionalno)* ~ rappresentanza proporzionale; *stalno* ~ rappresentanza permanente; *trgovinsko* ~ rappresentanza commerciale; *zajedničko* ~ rappresentanza congiunta; *zvanično trgovinsko ~ u inostranstvu* rappresentanza ufficiale di commercio all'estero

**predubeđenje** *n (predrasuda)* pregiudizio *m;* preconcetto *m*

**predugovor** *m* promessa *f* di contratto

**predumišljaj** *m (umišljaj)* premeditazionie *f*, *bez ~ja* impremeditato; senza premeditazione; *s ~jem* premeditato; con premeditazione; *ubistvo s ~jem* omicidio premeditato



**preduslov** *m* condizione *f* preliminare; condizione prima

**preduzeće** *n* impresa *f*; azienda *f*; società *f*; *akcionarsko* ~ impresa azionaria; *bankarsko* ~ impresa bancaria; azienda bancaria; *bilans ~ća* bilancio aziendale; *brodarsko* ~ impresa di navigazione; *brodograđevinsko* ~ azienda cantieristica; *deficitarno* ~ impresa deficitaria; *dohodak ~ća* reddito aziendale; *državno* ~ impresa statale; azienda di Stato; *državno privredno* ~ impresa economica di Stato; *ekonomika ~ća* economia aziendale; *finansijsko* ~ impresa finanziaria; *finansiranje ~ća* finanziamento di un'impresa; *građevinsko* ~ impresa edile (edilizia); *imovina ~ća* patrimonio aziendale; *industrijsko i trgovinsko* ~ impresa industriale e commerciale; impresa a carattere industriale e commerciale; *industrijsko* ~ impresa (azienda) industriale; *integrisano* ~ impresa integrata; *inventar ~ća* censimento aziendale; *izvozno* ~ impresa esportatrice; *javno* ~ azienda (impresa) pubblica; *kapitalističko* ~ impresa capitalista; *„kćer" (zavisno ~)* società filiale; *komunalno* ~ azienda comunale; impresa comunale; *koncesionarsko* ~ azienda concessionaria; *konkurentsko* ~ impresa concorrente; *„krovno ~" (matično ~)* holding *m;* società holding; *mešovito* ~ società mista; impresa mista; *mešovito privredno* ~ impresa di economia mista; *nacionalizovano* ~ impresa nazionalizzata; *organizacija ~ća* organizzazione aziendale; *osiguravajuće* ~ azienda di assicurazione, impresa assicurativa; *otpremno* ~ impresa spedizioni; azienda spedizioni; *periferno* ~ azienda marginale; *poludržavno* ~ impresa parastatale; *poljoprivredno* ~ impresa agricola; azienda agraria; *poslovanje ~ća* gestione aziendale; *potrošačko* ~ azienda di consumo; *pravilnik ~ća* regolamento aziendale; ~ *mešovitom robom* impresa di economia mista; ~ *u izgradnji* impresa in costituzione; ~ *u likvidaciji* impresa in liquidazione; ~ *u razvoju* impresa in sviluppo; *prerađivačko* ~ impresa di trasformazione; *privatno* ~ azienda (impresa) privata; *privredno* ~ impresa economica; *proizvodno* ~ impresa produttiva; *revizija ~ća* revisione aziendale; *režijsko* ~ impresa di regia; *rudarsko* ~ impresa (azienda) mineraria; *sezonsko* ~ impresa stagionale; *srednje* ~ media impresa; *statistika ~ća* statistica aziendale; *transportno* ~ impresa di trasporti; *trgovinsko* ~ impresa commerciale (mercantile); *udruženo* ~ impresa collegata; *unajmljeno* ~ azienda affittata; *unosno* ~ impresa lucrosa; *upravljati ~ćem* gestire un'azienda; *uzorno* ~ azienda modello; *veletrgovačko* ~ impresa commerciale all'ingrosso; *zajednica ~ća* comunità aziendale; *zanatsko* ~ impresa artigianale; *združeno* ~ impresa consociata; società affiliata; *žig ~ća* marchio d'impresa

**preduzeti** *v* intraprendere; imprendere; ~ *mere sigurnosti* prendere delle precauzioni; prendere delle misure; prendere dei provvedimenti

**preduzetnički** *adj* imprenditoriale; *~čka dobit* utile dell'imprenditore; *~čka sposobnost* capacità imprenditoriale; *~čka zarada* guadagno imprenditoriale

**preduzetnik** *m* imprenditore *m,* impresario *m; građevinski* ~ impresario edile; *individualni* ~ imprenditore individuale, *mali* ~ piccolo imprenditore; ~ *radova* imprenditore privato; imprenditore di lavori; ~ *za javne radove* imprenditore di lavori pubblici; *privatni* ~ imprenditore privato

**preduzimanje** *n* impresa *f;* ~ *mera* il prendere delle misure

**prefekt** *m (šef)* prefetto *m*

**pregled** *m* prospetto *m;* revisione *f*; ispezione *f*; controllo *m*; *carinski* ~ visita (controllo) doganale; *knjigovodstveni* ~ revisione (ispezione) contabile, *nesavesno vršenje ~da mesa za prehranu* incosciente controllo della carne da alimento; *potvrda o ~du* certificato d'ispezione; ~ *akata* estratto dagli atti; ~ *blagajne* revisione di cassa; ~ *knjiga* ispezione dei libri; compendio *m;* sunto *m;* sguardo generale; ~ *mesa* ispezione sanitaria della carne; ~ *pasoša* verifica dei passaporti; controllo dei passaporti; ~ *programa* sguardo al programma; ~ *prtljaga* controllo di bagagli; ~ *računa* revisione dei conti; ~ *troškova* controllo delle spese; *statistički* ~ controllo statistico; *tabelarni* ~ prospetto tabellare; *veterinarski* ~ ispezione sanitaria

**pregledati** *v* controllare; ispezionare; visitare; rivedere

**pregovarač** *m* negoziatore *m*

**pregovaranje** *n* negoziazione *f;* trattative *f pl*

**pregovarati** *v* negoziare (qcs); trattare (di qcs)

**pregovori** *m pl* trattative *f pl;* negoziati *m pl; biti u ~ima* essere in trattative; *carinski* ~ negoziati doganali; *četvorni* ~ negoziati a quattro; *diplomatski* ~ negoziati diplomatici; *ekonomski* ~ negoziati economici; *finansijski* ~ trattative finanziarie, *kolektivni* ~ negoziati collettivi; *međuvladini* ~ negoziati intergovernativi, *obustaviti ~re* sospendere le trattative; ~ *između vlada* negoziati intergovernativi; ~ *na najvišem nivou* trattative a livello più elevato; ~ *o miru* negoziati di pace; ~ *o primirju* negoziati d'armistizio; ~ *su bili neuspešni* le trattative sono fallite; ~ *su bili uspešni* le trattative hanno avuto buon esito; *prekinuti ~re* interrompere le trattative; *preliminarni* ~ negoziati preliminari; *prema ~ima* secondo le trattative; *privredni* ~ negoziati economici; *stupiti u ~re* entrare in trattative; *zaključiti ~re* concludere le trattative; *započeti ~re* intavolare trattative; iniziare trattative

**preimućstvo** *n (primat)* preminenza *f;* superiorità *f;* *(leg)* prelazione *f*

**preinačavanje** *n (preinačenje)* modificazione *f;* cambiamento *m;* trasformazione *f;* ~ *presude* riforma della sentenza; ~ *tužbe* modificazione dell'azione; ~ *upravnog akta* riforma dell'atto amministrativo

**preinačiti** *v* modificare; mutare; cambiare; trasformare; ~ *presudu* riformare una sentenza; modificare una sentenza; ~ *uslove* modificare le condizioni

**prejudicirati** *v* pregiudicare; ~ *pitanje* pregiudicare la questione

**prekid** *m* interruzione *f;* sospensione *f;* rottura *f;* *bez ~da* senza interruzione; ~ *diplomatskih odnosa* rottura delle relazioni diplomatiche; ~ *dospelosti* interruzione dell'usucapione; ~ *građanskog postupka* interruzione del procedimento civile; ~ *krivičnog postupka* interruzione dell'esercizio dell'azione penale; ~ *odnosa* rottura delle relazioni; ~ *poslovanja* interruzione dell'esercizio; ~ *postupka* interruzione del procedimento; ~ *pregovora* rottura dei negoziati; ~ *puta* interruzione di viaggio; ~ *rada* sospensione (cessazione, interruzione) del lavoro; ~ *sednice* sospensione d'una seduta; interruzione di seduta; ~ *službe* interruzione di servizio; sospensione dall'ufficio; ~ *usluga* sospensione delle prestazioni; ~ *zastarevanja* sospensione della prescrizione

**prekinuti** *v* interrompere; smettere; spezzare; rompere; ~ *govor* rompere il discorso; ~ *pregovore* rompere le trattative; ~ *veze* rompere le relazioni

**prekluzija** *f (gubitak prava u celini)* preclusione *f;* totale perdita del diritto

**prekobrojan** *adj* soprannumerario; (in) soprannumero

**prekomeran** *adj* eccessivo; fuori di misura; smodato; esorbitante; *~na brzina* velocità eccessiva; *~no oštećenje* lesione enorme; *~ni rad* lavoro eccessivo; *~ni zahtev* pretesa eccessiva

**prekoračenje** *n* l'oltrepassare *m;* trasgressione *f;* eccedenza *f;* eccesso *m;* *budžetsko* ~ eccedenza del bilancio; ~ *brzine* eccesso di velocità; ~ *budžeta* eccedenza del bilancio; ~ *cena* eccesso di prezzi; ~ *kredita* l'oltrepassare di credito; ~ *nadležnosti* eccesso di potere; ~ *nužne odbrane* eccesso nella legittima difesa; ~ *ovlašćenja* abuso di mandato; ~ *punomoćja* abuso di mandato; ~ *računa* disavanzo *m;* deficit *m;* ammanco *m;* ~ *roka* sorpasso di termine; ~ *službenog položaja* abuso di ufficio; ~ *tužbenog zahteva* l'oltrepassare la pretesa attorea; ~ *vlasti* abuso d'autorità

**prekoračiti** *v* oltrepassare; varcare; trasgredire; ~ *granicu* varcare i limiti; ~ *kredit* oltrepassare un credito; ~ *meru* oltrepassare il margine

**prekostojnice** *f pl* controstallie *f pl;* *dani ~ca* giorni di controstallie

**prekovremen** *adj* straordinario; *~ni rad* lavoro straordinario

**prekršaj** *m* contravvenzione *f;* trasgressione *f;* violazione *f;* infrazione *f;* *biti kažnjen zbog ~ja* cedere in contravvenzione; *carinski* ~ infrazione doganale; contravvenzione doganale; *devizni* ~ trasgressione valutaria; *disciplinski* ~ infrazione disciplinare; *poreski* ~ infrazione fiscale; contravvenzione tributaria; ~ *pomorskih pravila* infrazione al regolamento marittimo; ~ *poštanskih propisa* infrazione al regolamento postale; ~ *pravnih propisa* infrazione al regolamento giuridico; ~ *zakona* infrazione della legge; violazione della legge; *privredni* ~ infrazione economica; *saobraćajni* ~ infrazione al regolamento stradale; *sudija za ~je* giudice per le trasgressioni (contravvenzioni); *šumski* ~ infrazione forestale; *tarifni* ~ infrazione tariffaria; *učiniti* ~ essere in contravvenzione; cadere in contravvenzione; *valutni* ~ infrazione valutaria

**prekršenje** *n* trasgressione *f;* violazione *f;* infrazione *f*

**prekršitelj** *m* contravventore *m;* trasgressore *m;* violatore *m;* ~ *zakona* violatore della legge; *zakonski* ~ trasgressore della legge

**prekršiti** *v* trasgredire; contravvenire; violare; infrangere; conculcare; ~ *nalog* violare un ordine; ~ *obećanje* infrangere la promessa; ~ *pravilo* infrangere la regola; ~ *ugovor* infrangere il contratto; ~ *zakon* conculcare la legge

**prekup** *m* incetta *f;* il comprare prima degli altri; prelazione *f;* *pravo ~pa* diritto *m* di prelazione

**prekupac** *m (radi dizanja cena)* incettatore *m;* bagarino *m*

**prekupljivanje** *n (radi dizanja cena)* incetta *f*

**prekvalifikacija** *f* riqualificazione *f;* *profesionalna* ~ riqualificazione professionale

**prelaz** *m* passaggio *m;* passo *m;* varco *m;* *granični* ~ varco di frontiera; *ilegalan ~ granice* varco illegale di frontiera; *podzemni* ~ passaggio sotterraneo; ~ *granice* passaggio della frontiera; ~ *na dnevni red* passaggio all'ordine del giorno; ~ *pruge preko puta* passaggio a livello; ~ *pruge bez rampe* passaggio a livello incustodito; ~ *rizika* trapasso del rischio; ~ *vlasti* passaggio di poteri; *zabrana ~za* divieto di transito

**prelazan** *adj* transitorio; di transito; *~ne odredbe* disposizioni transitorie; *~na stanica* stazione di transito

**prelegat** *m* prelegato *m;* legato *m* fatto all'erede; il legato che viene fatto allo stesso erede

**preletanje** *n* sorvolo *m* in transito

**preliminaran** *adj* preliminare; *~na pitanja* questioni preliminari; *~ni ugovor* contratto preliminare

**preljuba** *f* adulterio *m*

**preljubnica** *f* adultera *f*

**preljubnički** *adj* adultero



**preljubnik** *m* adultero *m*

**premašiti** *v* superare; sorpassare; eccedere; ~ *normu* superare la norma (di lavoro); ~ *meru* superare un contingente; ~ *konkurente* sorpassare i concorrenti; ~ *kredit* eccedere il credito; ~ *kredite* superare gli stanziamenti; ~ *očekivanja* superare l'aspettativa; ~ *sredstva* sorpassare i fondi; ~ *težinu* superare il peso

**premestiti** *v* spostare; dislocare; ~ *po kazni* spostare per misura disciplinare

**premeštaj** *m* trasferimento *m;* trasloco *m;* dislocazione *f;* *naknada za* ~ indennità di trasferta; ~ *službe* trasferimento di servizio; ~ *uz molbu* trasferimento a domanda; *tražiti* ~ chiedere il trasferimento

**premetačina** *f* perquisizione *f;* ~ *ljudi* perquisizione personale; ~ *stana* perquisizione domiciliare

**premija** *f* premio *m;* *bruto* ~ premio lordo; *delimična* ~ premio parziale; *dodatna* ~ premio aggiuntivo; premio supplementare; *fiksna* ~ premio fisso; *godišnja* ~ premio annuale; *izvozna* ~ premio d'esportazione; *jedinstvena* ~ premio unico; *neto* ~ premio netto; *osiguranje s ~jom* assicurazione a premio; *osnovna* ~ premio base; ~ *osiguranja* premio d'assicurazione; ~ *pri isporuci* premio alla consegna; ~ *reosiguranja* premio di riassicurazione; ~ *za dobro poslovanje* premio di buona gestione; ~ *za građenje* premio alla costruzione; ~ *za isporuku* premio di consegna; ~ *za podsticanje* premio d'incitamento; premio d'incoraggiamento; ~ *za produktivnost* premio di produttività; ~ *za proizvodnju žitarica* premio di coltura dei cereali; ~ *za promptnu isporuku* premio di pronta consegna; ~ *za spasavanje* premio di salvataggio; ~ *za učinak* premio di rendimento; *~ski ugovor* contratto a premio; *prenosna* ~ premio trasferibile; *riziko* ~ premio di rischio; *stalna* ~ premio costante; *stimulativna* ~ premio d'incitamento (d'incoraggiamento); *stvarna* ~ premio effettivo; *trgovinska* ~ premio al commercio; *ugovorna* ~ premio contrattuale; *zaostala* ~ premio arretrato

**preminuli** *m* deceduto *m;* defunto *m;* estinto *m*

**prenaseliti** *v* sovrappopolare

**prenaseljenost** *f* sovrappopolazione *f*

**preneti** *v* trasportare; trasmettere; riportare; cedere; trascrivere; alienare; ~ *„à la pari"* riportare alla pari; ~ *dug (s jednog na drugi račun)* trasportare un debito; ~ *iznos* riportare una somma; ~ *menicu* girare una cambiale; ~ *nasledstvo* trasmettere un'eredità; ~ *neko pravo na nekretninu* volturare un bene immobile; ~ *pozdrave* trasmettere saluti; ~ *prava* alienare i diritti; ~ *pravo* cedere (devolvere, trasmettere) un diritto; ~ *saldo* riportare un nuovo saldo; ~ *vest* riportare una notizia

**prenos** *m* trasporto *m;* trasferimento *m;* traslazione *f;* riporto *m;* *izvršiti* ~ riportare voltura; *katastarski* ~ voltura catastale; ~ *depozita* trasferimento di deposito; ~ *dobara* trasporto (traslazione) di beni; ~ *dobiti* riporto degli utili; ~ *dobiti iz protekle godine* riporto degli utili dell'anno precedente; ~ *efekata* trasferimendo di titoli azionari; ~ *gubitaka* riporto delle perdite; ~ *hipoteke* traslazione d'ipoteca; trasporto d'ipoteca; ~ *imovine* traslazione di beni; ~ *kapitala* trasferimento di capitali; ~ *kredita* trasferimento di crediti; cessione di credito; ~ *licence* voltura della licenza; ~ *menice* giro *m;* ~ *mrtvaca* trasporto della salma; traslazione dei resti mortali; ~ *na nov račun* riporto a nuovo; ~ *na ruke* trasporto a braccia; ~ *nadležnosti* trasmissione di competenza; ~ *novčanih sredstava* trasferimento di fondi; ~ *patenta* cessione di brevetto; ~ *polise* trasferimento di polizza; ~ *poreza* traslazione d'imposta; ~ *portfelja* cessione di portafoglio; trasferimento di portafoglio; ~ *potraživanja* cessione di credito; trasferimento di credito; ~ *prava* cessione *f* (trasferimento) di un diritto, delega di diritto; ~ *prava potpisivanja* cessione di firma; ~ *prava korišćenja* cessione d'uso, ~ *premija* riporto dei premi; ~ *privilegije* traslazione di privilegio; ~ *salda* riporto del saldo; ~ *suvereniteta* trasferimento di sovranità; ~ *svojine* trasferimento di proprietà; ~ *vlasti* trasmissione di poteri; ~ *zemljišne svojine* trasferimento di proprietà d'un bene fondiario; *sudski* ~ trasporto giudiziario; *uzeti u* ~ prendere a riporto; *zbirni* ~ trasferimento collettivo; *zemljišno-knjižni* ~ voltura tavolare

**prenosan** *adj* trasferibile; trasportabile; ~ *akt* atto traslativo; *u ~snom smislu* in senso figurato; *~sna taksa* tassa di successione

**prenosiv** *adj* trasmissibile; cedibile; trasferibile

**prenosivost** *f* trasmissibilità *f;* cedibilità *f;* trasferibilità *f*

**prenumeraciono kupovanje ili pretplatna kupoprodaja** vendita *f* per sottoscrizione

**prenumeraciono plaćanje** pagamento *m* anticipato

**preobraćanje** *n* conversione *f;* trasformazione *f;* ~ *duga* conversione di debito

**preobražaj** *m* trasformazione *f;* trasfigurazione *f;* metamorfosi *f;* *društveni* ~ trasformazione sociale; ~ *poljoprivrede* trasformazione dell'agricoltura; ~ *sela* trasformazione delle campagne; *socijalistički* ~ trasformazione socialista

**preopterećenje** *n* sovraccarico *m,* carico *m* eccessivo

**preopteretiti** *v* sovraccaricare; sopraggravare

**preovladivati** *v* predominare; essere predominante

**prepad** *m* colpo *m* di mano; attacco *m* improvviso; *na* ~ all'improvviso; *noćni* ~ attacco notturno; *oružani* ~ attacco a mano armata

**prepis** *m* copia *f*; duplicato *m;* trascrizione *f*, *da je ~ veran originalu tvrdi* per copia conforme; *integralni (potpuni) ~* copia integrale; *napraviti ~* fare una copia; *overen ~* copia autenticata; *~ računa* copia di fattura; *~ uverenja (svedočanstva)* copia di certificato; *~ veran originalu* copia conforme all'originale; *~ menice* copia della cambiale; *~ presude* copia della sentenza; *sravniti ~ sa originalom* collazionare; *~ spisa* trascrizione degli atti; *~ u dva primerka* copia in duplicato; *sravnjeni ~* copia collazionata; *tačan ~* copia fedele (conforme); *u ~su* in copia; *verodostojan ~* copia autentica; *zakonski ~* copia legale

**prepiska** *(vidi i korespondencija) f* corrispondenza *f; diplomatska ~* corrispondenza diplomatica; *trgovačka ~* corrispondenza commerciale; *započeti ~ku* iniziare una corrispondenza

**preplata** *f* lo strapagare *m;* strapagamento *m*

**preplatiti** *v* strapagare

**preporuka** *f* raccomandazione *f; davati ~ke* dare le raccomandazioni; *pismena ~* lettera di raccomandazione

**prepreka** *f* ostacolo *m;* impedimento *m;* barriera *f; apsolutne ~ke* impedimenti dirimenti; *apsolutne bračne ~ke* impedimenti al matrimonio dirimenti; *biti ~* essere d'ostacolo; *bračne ~ke* impedimento al matrimonio; *carinska ~* barriera doganale; *nepredviđena ~* ostacolo imprevisto; *nesavladiva ~* impedimento insuperabile; *~ u razmeni* ostacolo agli scambi; *relativne ~ke* impedimenti relativi; *zakonska ~* impedimento legale

**preprodaja** *f* rivendita *f*

**preprodati** *(preprodavati) v* rivendere

**preprodavac** *m* rivenditore *m;* rivendugliolo *m*

**prerada** *f* rifacimento *m;* lavorazione *f*

**preraditi** *v* rifare; lavorare

**preraspodela** *f* redistribuzione *f*; ridistribuzione *f; ~ dohotka* ridistribuzione dei redditi

**prerogativa** *f* prerogativa *f*; *diplomatska ~* prerogativa diplomatica; *parlamentarna ~* prerogativa parlamentare; *vladaočeve ~ve* diritto *m* di sovranità

**prerušiti** *v* travestire; mascherare; camuffare

**prerušivanje** *n* travestimento *m;* mascheramento *m;* camuffamento *m*

**presađivanje** *n* trapianto *m*; trapiantazione *f*; *nedopušteno ~ delova ljudskog tela* trapianti illeciti di parti del corpo umano

**presedan** *m* precedente *m;* affare precedente; *bez ~na* senza precedenti; *stvoriti ~* creare un precedente

**preseljavanje** *n* trasferimento *m;* trasloco *m*; trasmigrazione *f*, *~ sedišta* trasferimento della sede; *~ stanovništva* trasferimento di popolazione; *prinudno ~* trasferimento forzato

**preslušanje** *n* escussione *f*; audizione *f; biti podvrgnut ~nju* subire un interrogatorio; *javno ~* interrogatorio pubblico; *~ svedoka* escussione di testimoni; *~ stranke* ascolto della parte; *unakrsno ~* interrogatorio in contraddittorio

**prestacija** *f* prestazione *f*

**prestanak** *m* cessazione *f;* fine *f;* estinzione *f*; *~ hipoteke* estinzione dell'ipoteca; *~ kazne* estinzione della pena; *~ neprijateljstava* cessazione delle ostilità; *~ obligacije* estinzione dell'obbligazione; *~ punomoći* estinzione della procura; *~ obaveze* cessazione dell'obbligazione; *~ prava* cessazione d'un diritto; *~ prava korišćenja stana* estinzione del diritto dell'uso d'abitazione; *~ rada* cessazione del lavoro; *~ ratnog stanja* cessazione dello stato di guerra; *~ trgovine* cessazione di commercio

**prestati** *v* cessare; finire; smettere; *~ plaćati* cessare i pagamenti; *~ poslovati* cessare l'azienda; *~ s radom* cessare il lavoro

**presto** *m* trono *m; stupiti na ~* salire al trono; montar sul trono; *stupanje na ~* ascesa al trono; *svrgnuti s ~la* detronizzare

**prestrukturiranje** *n* ristrutturazione *f*

**prestup** *m* trasgressione *f*; contravvenzione *f*; violazione *f;* infrazione *f*; *carinski ~* infrazione doganale; *disciplinski ~* infrazione disciplinare; *grub ~* delitto colposo; *običan ~* delitto comune; *poreski ~* infrazione fiscale; *~ iz nehata* delitto di negligenza; *~na godina* anno bisestile; *privredni ~* infrazione economica; delitto economico; *uobičajeni ~* delitto abituale

**prestupnik** *m* trasgressore *m;* contravventore *m*; delinquente *m* e *f*

**presuda** *f* sentenza *f;* decisione *f*; giudizio *m; arbitražna ~* sentenza arbitrale; *apsolutorna ~* sentenza assolutoria; *brisovna ~* sentenza di cancellazione; *brakorazvodna ~* sentenza di divorzio; *deklarativna ~* sentenza dichiarativa; *delimična ~* sentenza parziale; *doneti arbitražnu ~du* pronunciare una sentenza arbitrale; *doneti ~du* pronunciare una sentenza; emettere una sentenza; *građanska ~* sentenza civile; *ispraviti ~du* rettificare la sentenza; *izdati ~du* emanare una sentenza; *izmeniti ~du* commutare una sentenza; riformare una sentenza; *izreći ~du* pronunziare una sentenza; *izvršiti ~du* eseguire una sentenza; *izvršna ~* sentenza esecutiva; *kaznena ~* sentenza di condanna; *konačna ~* sentenza definitiva; sentenza finale; *kondemnatorna ~* sentenza di condanna; *konstitutivna ~* sentenza costitutiva; *kontradiktorna ~* sentenza pronunciata in contradditorio; *kontumaciona ~* sentenza contumaciale; *krivična ~* sentenza penale; *neopoziva ~* sentenza irrevocabile; *obrazložiti ~du* motivare una sentenza; *oslobađajuća ~* sentenza di proscioglimento (assolutoria); *osnažiti ~du* confermare una sentenza; *osporavati (pobijati) ~du* impugnare una sentenza; *osuđujuća ~* sentenza di condanna; *osuđujuća ~ na smrtnu kaznu* sentenza di condanna a morte; *pobijana ~* sentenza impugnata; *pobijati ~du* impugnare una sentenza; *pogrešna ~* sentenza erronea; *poništiti ~du* annullare (cassare) una sentenza; *potvrditi ~du* confermare una sentenza; *potvrđujuća ~* sentenza confermativa; sentenza d'omologazione; *pravosnažna ~* sentenza irrevocabile; sentenza passata in giudicato; *preinačiti ~du* riformare una sentenza; *~ o brisanju* sentenza di cancellazione; *~ kojom se okrivljeni proglašava krivim* sentenza di colpevolezza; *~ krivičnog suda* verdetto *m; ~ o poništenju* sentenza d'annullamento; *~ o razrešenju od krivice* sentenza di proscioglimento; *~ na osnovu priznanja* sentenza di riconoscimento; *privremena ~* sentenza provvisoria; *protivrečna ~* sentenza contradditoria; *prvostepena ~* sentenza di primo grado; *redovna ~* giudizio ordinario; *smrtna ~* sentenza capitale; *stečajna ~* sentenza fallimentare; *sudska ~* sentenza giudiziaria; *ukidajuća ~* sentenza di scioglimento; *ukinuti ~du* annullare una sentenza; *upravno-sudska ~* sentenza ammistrativa; *uslovna ~* sentenza condizionale; *utvrđujuća ~* sentenza dichiarativa; sentenza d'accertamento



**presudan** *adj* decisivo; *~ činilac (faktor)* fattore decisivo; *~ni značaj* importanza *f* decisiva

**presuditi** *v* pronunziare la sentenza; giudicare; sentenziare; *~ u prvom stepenu* giudicare in prima istanza; *~ u drugom stepenu* giudicare in seconda istanza; *pravično ~* giudicare secondo giustizia

**presuđen** *adj* giudicato; *~ena stvar* cosa giudicata

**presuđivanje** *n* il giudicare *m;* il sentenziare *m*

**presumpcija** *f (vidi pretpostavka)* presupposto *m;* supposizione *f*, premessa *f*, ipotesi *f*

**preteći** *adj* minaccioso; minatorio; comminatorio; *~će pismo* lettera minatoria

**preteran** *adj* esagerato; eccessivo; smoderato; esorbitante; *~na cena* prezzo esorbitante

**pretežan** *adj* prevalente; predominante; preponderante; *~ uslov* condizione prevalente; *u ~nom delu* nella parte prevalente

**prethodan** *adj* precedente; antecedente; previo; *~no pitanje* questione pregiudiziale; *~ni krivični postupak* procedimento penale preparatorio; *uz ~no obaveštenje* previo avviso; *uz ~ni odbitak troškova* previa deduzione delle spese; *uz ~ni pristanak* previo consenso; *uz ~no proveravanje* previo esame; *uz ~ni sporazum* previo accordo; *uz ~no utvrđivanje* previo accertamento

**prethodnik** *m* precursore *m;* predecessore *m;* antecessore *m*; *pravni ~* dante causa; autore *m; imenovanje ~ka* designazione dell'autore

**preticanje** *n* sorpasso *m; nije započeo ~* non ha iniziato la manovra di sorpasso; *prilikom ~nja* durante la manovra di sorpasso; *vršiti ~* fare il sorpasso

**pretiti** *v* minacciare; comminare; *~ kaznom* comminare una pena

**pretkapitalistički** *adj* precapitalistico

**pretnja** *f* minaccia *f*, *ozbiljna ~* minaccia seria; *pod ~njom* sotto la minaccia; *~nja kaznom* comminatoria *f;* comminazione di pena

**pretovariti** *(i pretovarivati) v* sovraccaricare; trasbordare (*s vozila na drugo vozilo); ~ robom* sovraccaricare di merci; *~ robu* trasbordare merci

**pretovar** *m* il sovraccaricare *m;* trasbordo *m (s vozila na drugo vozilo)*; *carinska dozvola za ~* permesso doganale di trasbordo; *izjava za ~* dichiarazione per trasbordo; *~ robe* trasbordo di merci; *zabranjen ~* trasbordo vietato

**pretplata** *f* abbonamento *m; poštanska ~* abbonamento postale; *visina ~te* prezzo di abbonamento; *~ za telefon* abbonamento al telefono

**pretplatiti** *v* abbonare; **~ se** abbonarsi (a)

**pretplatnik** *m* abbonato *m; telefonski ~* abbonato telefonico; *radio-televizijski ~* abbonato alla radio-televisione

**pretpostaviti** (*i pretpostavljati) v* preporre; supporre

**pretpostavka** *f* presupposto *m;* supposizione *f*; premessa *f*; ipotesi *f*; *apsolutna zakonska ~* presunzione legale assoluta; *izneti ~ku* sollevare una presunzione; *neoboriva pravna ~* iuris et de iure; *oboriva pravna ~* iuris tantum; *odbaciti ~ku* respingere una presunzione; *poreska ~* presupposto dell'imposta (del tributo); *pravna ~* presunzione legale; *~ činjenice* presunzione di fatto; *~ krivice* presunzione di colpa; *~ nesreće* presunzione d'incidente; *~ očinstva* presunzione di paternità; *~ odsutnosti* presunzione di assenza; *~ plaćanja* presunzione di pagamento; *~ smrti* presunzione di morte; *~ svojine* presunzione di proprietà; *~ života* presunzione di vita; *relativna zakonska ~* presunzione legale relativa; *zakonska ~* presunzione legale; *zasnovati pravnu ~* fondare una presunzione legale

**pretražiti** *(i pretraživati) v* perquisire; rovistare; frugare

**pretres** *m (vidi i rasprava)* dibattimento *m; glavni ~* dibattimento principale; *krivični ~* dibattimento penale; *na javnom ~su* in dibattimento pubblico; *odložiti ~* rimandare un dibattimento; *sudski ~* dibattimento giudiziario

**pretres** *(premetačina) m* perquisizione *f*; *izvršiti (vršiti) ~* perquisire; frugare; fare una perquisizione; *kućni ~* perquisizione domiciliare; *lični ~* perquisizione personale; *nalog za ~* mandato di perquisizione; *~ stana* perquisizione domiciliare; *protivzakoniti ~* perquisizione illegale

**pretresanje** *n* discussione *f*; dibattimento *m;* ~ *budžeta* discussione del bilancio

**pretresati** *v* discutere; dibattere; perquisire; ~ *neko pitanje* dibattere una questione; ~ *stan* perquisire

**preudaja** *f* il rimaritarsi; seconde nozze *f*

**preudati se** *v rifl* passare a seconde nozze; rimaritarsi

**preuzeti** *v (uzeti na sebe)* assumere; incaricarsi (di); ~ *garanciju* assumere una garanzia; ~ *odgovornost* assumere una responsabilità; ~ *obavezu* assumere un impegno; ~ *obaveze* assumere obblighi; ~ *odbranu* assumere la difesa; ~ *plaćanje tuđeg duga* espromissione *f;* ~ *transport* assumere il trasporto

**preuzimanje** *n* assunzione *f*; accettazione *f*; ricevimento *m;* presa *f* in consegna; ~ *društva* assorbimento d'una società; ripresa d'una società; ~ *duga* accollo *m* (assunzione) di debito; ~ *garancije* assunzione di fideiussione (di garanzia) ~ *izvršenja* assunzione d'esecuzione; ~ *odgovornosti* assunzione di responsabilità; ~ *plaćanja tuđeg duga* espromissione *f;* ~ *portfelja* assunzione di portafoglio; ~ *poseda* presa di possesso; ~ *potraživanja* cessione di credito; ~ *rizika* assunzione di rischio; ~ *troškova* assunzione delle spese; ~ *vlasti* presa di potere; *ugovor o ~nju duga* contratto di delegazione

**prevara** *f* inganno *m*; frode *f*; imbroglio *m;* truffa *f*; *dokaz o ~ri* prova della frode; *krivično delo ~re* delitto di truffa; *poreska ~ra* frode fiscale; ~ *u industriji* frode in industria; ~ *u osiguranju* frode in assicurazione; ~ *u trgovini* frode in commercio; *prevarom* con frode; di frode; *sitno delo ~re* truffa di lieve entità; *služiti se ~rom* usare inganno; *sudska* ~ truffa processuale; *zlonamerna* ~ dolo *m*

**prevarikacija** *f* prevaricazione *f*

**prevariti** *v* truffare; ingannare; frodare; imbrogliare; tradire

**prevazilaženje** *n* superamento *m;* ~ *krize* superamento della crisi

**prevencija** *f* prevenzione *f*

**preventivan** *adj* preventivo; di prevenzione; *~na mera* misura preventiva; misura di prevenzione; ~ *račun* conto preventivo; ~ *ugovor* contratto preventivo

**prevesti** *v* tradurre

**prevlast** *f* predominio *m;* supremazia *f;* ~ *na tržištu* supremazia sul mercato

**prevod** *m* traduzione *f*, versione *f*, *doslovni* ~ traduzione letterale (o verbale); *slobodni* ~ versione libera

**prevodilac** *m* traduttore *m;* interprete *m; simultani* ~ interprete simultaneo; *službeni* ~ traduttore ufficiale; *sudski* ~ traduttore giudiziale; *zakleti* ~ traduttore giurato

**prevoz** *(vidi i transport) m* trasporto *m; automobilski* ~ trasporto automobilistico; *avionski* ~ trasporto aereo; *besplatni* ~ trasporto gratuito; *direktni* ~ trasporto diretto; *drumski* ~ trasporto stradale; *kombinovani* ~ trasporto combinato; *kopneni* ~ trasporto terrestre; *mešoviti* ~ trasporto misto; *pomorski* ~ trasporto marittimo (navale); ~ *bez dažbina* trasporto in franchigia; ~ *ljudi* trasporto di persone; ~ *putnika* trasporto di viaggiatori; ~ *roba* trasporto di merci; ~ *vodenim putem* trasporto acqueo; trasporto per via d'acqua; ~ *železnicom* trasporto ferroviario; trasporto per ferrovia; *rečni* ~ trasporto fluviale; *sporovozni* ~ trasporto a piccola velocità; *tranzitni* ~ trasporto in transito; *trošak ~za* costo di trasporto; *ugovor o ~zu* contratto di trasporto; *vazdušni* ~ trasporto aereo (per via aerea); *zajednički* ~ trasporto comune; *zbirni* ~ trasporto a collettame; *železnički* ~ trasporto ferroviario

**prevoznik** *(robe) m* spedizioniere *m*; vettore *m; drumski* ~ vettore stradale (su strada); *odgovornost ~ka* responsabilità del vettore; *vazdušni* ~ vettore aereo

**prevoziti** *v* trasportare; condurre (da un luogo all'altro)

**prevoznica** *f* bolletino *m* di trasporto

**prevoznina** *f* prezzo *m* del trasporto; nolo *m*

**prevrat** *m* rivolta *f*; rivoluzione *f*; rivolgimento *m; državni* ~ rivoluzione *f* (politica); cambiamento *f* di regime

**prevratnički** *adj* sovversivo, rivoluzionario

**prezadužen** *adj* pieno di debiti; carico di debiti; oberato; insolvente; *hipotekarno* ~ oberato da ipoteca

**prezaduženik** *m* debitore *m* oberato; debitore *m* insolvente

**prezaduženost** *f* insolvenza *f*, indebitamento *m* soverchio

**prezadužiti se** *v rifl* indebitarsi troppo

**prezaduživanje** *n* l'indebitarsi eccessivo

**prezaposlenost** *f* sovraoccupazione *f*

**prezasićenost** *f* sazietà *f* eccessiva; *(chim)* soprassaturazione *f*

**prezasititi** *v* soprassaturare; saturare

**prezentacija** *f* presentazione *f;* ~ *menice za prihvat* presentazione della cambiale per l'accettazione, ~ *za prihvat* presentazione per l'accettazione; ~ *za isplatu* presentazione per il pagamento; *uz ~ju* contro (dietro) presentazione

**prezidijum** *m* presidium *m;* presidenza *f*

**prezime** *n* cognome *m;* nome *m* di famiglia; *deca uzimaju ~ oca* i figli assumono il cognome del padre

**prezumpcija** *f (vidi pretpostavka)* presupposto *m;* supposizione *f*, premessa *f*; ipotesi *f*

**pribavljanje** *n* procacciamento *m;* il procurare *m;* acquisizione *f*; ~ *kapitala* ricerca di capitale; acquisizione *f* di capitale



**pribeći** *(nečemu) v* ricorrere a; *(nekome)* rifugiarsi da; ricoverarsi da; ~ *sudu* ricorrere alla giustizia; ~ *zajmu* ricorrere al credito; ~ *zakonskim sredstvima* ricorrere alle vie legali; ~ *zaštitnim merama* ricorrere a misure precauzionali

**pribegavanje** *n (nekome)* il rifugiarsi da; *(nečemu)* il ricorrere a; ~ *ratu* il ricorrere alla guerra; ~ *sili* il ricorrere alla forza

**prigovor** *m* eccezione *f*; opposizione *f*, obiezione *f*; protesta *f*; *bez ~ra* senza eccepire (obiezione); *bitan* ~ eccezione sostanziale; *dilatorni* ~ eccezione dilatoria; *garancijski* ~ eccezione di garanzia; *kompenzacijski* ~ eccezione di compensazione; *konačan* ~ eccezione perentoria; *menični* ~ eccezione cambiaria; *običan* ~ eccezione comune; *odbaciti* ~ rigettare un'eccezione; *odgodni* ~ eccezione dilatoria; *osporavati* ~ confutare un'obiezione; *peremptoran (konačni)* ~ eccezione perentoria; *pobijati* ~ ribattere un'obiezione; *podići* ~ sollevare un'eccezione; ~ *da je parnica u toku* eccezione di litispendenza; ~ *izvršenika* eccezione dell'obbligato; ~ *kompenzacije* eccezione di compensazione; ~ *na dokaz* eccezione relativa alla prova; ~ *na nezakonitost* eccezione d'illegalità; ~ *o neispunjenju ugovora* eccezione di inadempito contratto; ~ *nenadležnosti* eccezione d'incompetenza; ~ *ništavnosti* eccezione di nullità; ~ *o prevari* eccezione di dolo; ~ *presuđene stvari* eccezione di cosa giudicata; ~ *prethodne tužbe* eccezione della previa escussione; ~ *protiv izvršnog zahteva* eccezione contro la pretesa a favore della quale fu accordata l'esecuzione; ~ *protiv optužnice* reclamo contro l'atto d'accusa; ~ *protiv platnog naloga* opposizione al decreto d'ingiunzione; ~ *simulacije* eccezione di simulazione; ~ *u izvršnom postupku* eccezione nel procedimento amministrativo; ~ *zastare* eccezione di prescrizione; ~ *zbog neispunjenja* eccezione di inadempimento; ~ *zlonamernosti* eccezione di dolo; *prihvatiti* ~ accogliere un'obiezione; *procesni* ~ eccezione in senso processuale; *staviti* ~ sollevare un'eccezione (un'obiezione); *učiniti* ~ fare opposizione; sollevare opposizione; *uložiti* ~ sollevare opposizione; sollevare obiezione

**prigovoriti** *v* eccepire; obiettare; *odbrana je prigovorila da...* la difesa ha eccepito che...

**prihod** *m* introito *m;* reddito *m;* entrata *f*, *administrativni ~di* introiti amministrativi; *bruto* ~ reddito lordo, entrata lorda; *budžetski ~di* entrate del bilancio; *carinski ~di* entrate doganali; entrate daziarie; provento *m* doganale; *čist* ~ reddito netto; *devizni ~di* entrate valutarie; entrate di divise; *dnevni* ~ introito giornaliero; *dodatni* ~ reddito accessorio; *društveni* ~ reddito di società; *državni* ~ reddito dello Stato; entrate dello Stato; *efektivan* ~ reddito effettivo; *fiksni* ~ reddito fisso; *glavni* ~ entrata principale; *godišnji* ~ reddito annuo; *individualni* ~ reddito individuale; *industrijski* ~ reddito industriale; *izvor ~da* sorgente di reddito; *lični* ~ reddito personale; *neto* ~ entrata netta; *nominalan* ~ reddito nominale; *novčani* ~ entrata monetaria; *oporezivi* ~ reddito imponibile (tassabile); *oporezovan* ~ reddito tassato; *poreski* ~ entrata tributaria; *poreski ~di* entrate fiscali; introiti fiscali; *porodični* ~ reddito familiare; *poslovni* ~ reddito d'esercizio, ~ *bez tereta* entrata in franchigia; *~di i rashodi* entrate e uscite; *~di od imovine* entrate patrimoniali; ~ *od kapitala* reddito del capitale; ~ *po stanovniku* reddito pro capite; ~ *preduzeća* reddito aziendale; ~ *u gotovu* entrata in denaro; ~ *u naturi* reddito in natura; *primalac ~da* percettore del reddito; *raspodela ~da* distribuzione del reddito; *srednji* ~ reddito medio; *stvarni* ~ entrate effettive; reddito reale; *trgovački* ~ reddito commerciale; *ukupni* ~ reddito complessivo (totale); *utvrđivanje ~da* determinazione del reddito; *vanredni ~di* entrate straordinarie; *zemljišni (katastarski)* ~ reddito fondiario (catastale); *živeti od ~da* vivere di reddito

**prihvatanje** *n (vidi i akcept)* accettazione *f;* accoglimento *m;* adozione *f*, *bezuslovno* ~ accettazione incondizionata; *čisto* ~ accettazione „pura e semplice"; *delimično* ~ accettazione parziale; *izjava o ~nju* dichiarazione d'accettazione; *mesto ~nja* luogo d'accettazione, *odbiti* ~ negare l'accettazione; *počasno* ~ accettazione per onore; *poslati na* ~ inviare (mandare) all'accettazione; *prećutno* ~ accettazione tacita; ~ *dara* accettazione di donazione; ~ *molbe* accoglimento di un'istanza; ~ *naloga* accettazione d'ordine; ~ *nasledstva* accettazione dell'eredità; ~ *bez ograničenja* accettazione senza riserve; ~ *ponude* accettazione di un'offerta; ~ *posredovanjem* accettazione per intervento; ~ *predloženog ugovora* accettazione della proposta di contratto; ~ *radi plaćanja* accettazione in pagamento; ~ *računa* accettazione di fattura; *provizija za* ~ provvigione d'accettazione; *uslov ~nja* condizione d'accettazione; *uslovno* ~ accettazione condizionata

**prihvatiti** *v* accettare; adottare; ~ *menicu* accettare una cambiale; ~ *naloge* accettare ordini; ~ *odluku* accettare una decisione; ~ *predlog* accettare una proposta; ~ *ponudu* accettare una offerta; ~ *uz ograničenje* accettare con riserva

**prihvatljiv** *adj* accettabile

**prihvatljivost** *f* accettabilità *f*

**prijateljstvo** *n* amicizia *f*

**prijava** *f* notifica *f*; denuncia *f*; prenotazione *f*; iscrizione *f*, *carinska* ~ bolletta *f* doganale; *hotelska* ~ prenotazione alberghiera; *izostala* ~ mancata (ommessa) denuncia; *krivična* ~ denuncia penale; *lažna ~ dohotka* denuncia falsa del

reddito; *pismena ~ vlasnika robe za carinjenje* dichiarazione *f* in iscritto del proprietario della merce; *podneti ~vu* presentare denuncia; *poreska ~* denuncia fiscale; dichiarazione fiscale; dichiarazione d'imposta; *~ gubitka* denuncia di perdita; *~ izvoza* denuncia d'esportazione; *~ nesrećnog slučaja* denuncia d'incidente (d'infortunio); *~ o nalazu* denuncia di ritrovamento; *~ otvaranja stečaja* dichiarazione di fallimento; *~ poreskog obveznika* denuncia del contribuente; *~ poreza* dichiarazione d'imposta; *~ potraživanja* dichiarazione di credito; *~ prihoda* denuncia dei redditi; *~ promene stana* dichiarazione di cambiamento di domicilio; *~ ratne štete* dichiarazione di danni di guerra; *~ rođenja* dichiarazione di nascita; *~ smrtnog slučaja* dichiarazione di morte; *~ stečaja* atto di denuncia di fallimento; *~ štete* avviso di danno; *~ udesa* denuncia d'incidente; denuncia d'infortunio; *tajna ~* delazione *f; uložiti ~vu* sporegere denuncia

**prijavilac** *m* denunciatore *m;* denunziante *m* e *f; tajni ~* delatore *m*

**prijavljivanje** *n* denunciamento *m;* notificazione *f*, dichiarazione *f; lažno ~* calunnia *f*, *lažno samo~* autocalunnia *f*

**prijem** *m* ammissione *f*; ricevimento *m*; accettazione *f;* recezione *f*; *po ~mu ovog dopisa* al ricevimento della presente; *potvrditi ~* confermare ricevimento di; *potvrditi ~ robe* confermare ricevimento di merce; *~ bez rezervi* accettazione senza riserve; *~ menice* accettazione di tratta; *~ nasledstva bez popisa* accettazione „pura e semplice"; *~ ortaka* ammissione di socio; *~ robe* ricevimento della merce; *~ u državljanstvo* naturalizzazione *f; privremeni ~* ammissione temporanea

**prikrivač** *m (ukradenih stvari)* ricettatore *m* (di oggetti rubati)

**prikrivanje** *n* ricettazione *f;* dissimulazione *f*; velatura *f;* occultamento *m;* palliamento *m, ~ delatnosti* occultamento di attività; *~ dobiti* dissimulazione di utili; *~ imovine* dissimulazione di beni; *~ kapitala* dissimulazione di capitali; *~ nađenog predmeta* dissimulazione d'un oggetto trovato; *~ robe* occultamento di merci; *~ rođenja* ricettazione di nascita; *~ stvari* ricettazione di beni

**prikrivati** *(i prikriti) v* velare; nascondere; mascherare; camuffare; palliare; *~ gubitke* mascherare le perdite

**prikupiti** *v* riunire; radunare; ammassare; *~ dokaze* acquisire le prove

**prilagoditi** *v* adattare; adeguare; accomodare; conformare; aggiustare

**prilagođavanje** *n* adattamento *m*; adeguamento *m;* conformazione *f*, *~ poljoprivrede* adattamento dell'agricoltura; *~ proizvodnje* adattamento della produzione; *privredno ~* adattamento economico

**prilika** *f* occasione *f*; circostanza *f*, *dati ~ku* dare l'occasione; *čekati povoljnu ~ku* attendere l'occasione propizia; *iskoristiti ~ku* profittare dell'occasione; cogliere l'occasione; *izuzetna ~* occasione eccezionale; *koristiti ~ku* si avvale dell'occasione; valersi dell'occasione; *povoljna ~* occasione favorevole; *prema ~ci* secondo l'occasione; *prema ~ma* secondo le circostanze; *~om* all'occasione; in occasione; *propustiti ~ku* lasciarsi sfuggire (perdere) l'occasione; *prva ~* prima occasione

**priliv** *m* affluenza *f*; afflusso *m; ~ deviza* afflusso di divise; *~ kapitala* affluenza di capitali; afflusso di capitali; *~ međunarodne publike* affluenza del pubblico internazionale; *~ stanovništva* afflusso di popolazione; *~ zlata* afflusso d'oro

**prilog** *m* contributo *m*; aggiunta *f;* supplemento *m*; allegato *m;* accluso *m; skupljati ~ge* fare una colletta; *u ~gu* in allegato

**priložen** *adj* allegato; accluso

**priložiti** *v* aggiungere; accludere; includere; allegare

**primalac** *m* ricevente *m*; ricevitore *m; ~ depozita* ricevitore *m;* consegnatario *m; ~ menice* accettante *m* e *f; ~ nagrade* ricevitore del premio; *~ pošiljke* destinatario *m, ~ robe* ricevitore *m* della merce; *~ tražbine* cessionario *m; ~ zajma* mutuario *m; ~ zaveštanja* legatario *m*

**primanje** *(vidi i prijem) n* ricevimento *m*; accettazione *f;* adozione *f*, *~ menice* accettazione cambiaria; *~ nasledstva* accettazione d'eredità; *~ poklona* accettazione di donazione; *~ radova* ricevimento di lavori; *~ u naturi* percezione in natura

**primarnost** *f* priorità *f*, *~ međunarodnog prava* priorità di diritto internazionale

**primena** *f* applicazione *f*, messa *f* in pratica; *analogna ~* applicazione analogica; *naći ~nu* trovare applicazione; *~ kazne* applicazione della pena; *~ prava* applicazione del diritto; *~ tokom vremena* applicazione nel tempo; *~njena umetnost* arte applicata; *~ zakona* applicazione della legge; *taksativna ~* applicazione tassativa; *retroaktivna ~* applicazione retroattiva; *stroga ~* applicazione rigorosa

**primeniti** (*i primenjivati) v* applicare; impiegare; usare; *neumesno ~* applicare a sproposito; *~ sankciju* prendere una sanzione; *~ tarifu* applicare una tariffa; *~ zakone* applicare le leggi

**primenljiv** *adj* applicabile; impiegabile

**primer** *m* esempio *m*; *na ~* per esempio; *navesti kao ~* citare ad esempio

**primerak** *m* esemplare *m;* copia *f*; *autentični ~* copia autentica; *besplatni ~* copia di omaggio; *obavezni ~* esemplare d'obbligo; *ogledni ~* numero di saggio; copia di saggio; *originalni ~* esemplare originale; *pravdajući ~* esemplare giustificativo; *u dva ~ka* in doppio esemplare



**primeran** *adj* esemplare; modello

**primeren** *adj* adeguato; conforme; congruo; *~na odšteta* indennizzo adeguato; *~ rok* congruo termine

**primirje** *n* armistizio *m*; tregua *f*, sospensione *f* delle ostilità; *tražiti ~* chiedere l'armistizio

**primiti** (*i primati) v* ricevere; accettare, prendere; accogliere; *~ akreditivna pisma* ricevere le lettere di credito; *~ k znanju* prendere atto; *~ loše navike* prendere cattive abitudini; *~ menicu* accettare una cambiale; *~ molbu* accogliere una domanda; *~ na račun* ricevere in acconto; *~ nasledstvo* accettare l'eredità; *~ nekoga u društvo* ammettere qualcuno in società; *~ odgovornost za nešto* assumere la responsabilità di qcs; *~ u službu* prendere al servizio; *~ uputstva* prendere istruzioni

**primogenitura** *f* primogenitura *f*

**prinadležnost** *f* competenza *f;* appartenenza *f*; *~sti (plata)* stipendio *m;* paga *f*

**princip** *(vidi i načelo) m* principio *m; iz ~pa* per principio; *opšti ~pi prava* principi generali di diritto; *pravni ~* principio giuridico; *~ narodnosti* principio di nazionalità; *~ personalne nadležnosti* competenza personale; *~ političke ravnoteže* principio dell'equilibrio politico; *~ poverenja* principio della confidenza; *~ prirodnih granica* principio di frontiere naturali; *~ raspodele dohotka* principio della ripartizione del reddito; *~ reciprociteta* principio di reciprocità; *~ uzajamnosti* principio mutualistico; *teritorijalni ~* principio della territorialità; *u principu ~* per principio, in principio

**principijelnost** *f* spirito *m* di principio; coerenza *f* con i principi

**prinos** *m* rendimento *m;* provento *m;* rendita *f*; *bruto ~* rendimento lordo; *čist ~* rendita netta; *neto ~* rendita netta; *~ od imanja* rendimento fondiario; *~ od zemlje* rendimento della terra; *ukupni ~* rendimento totale

**prinuda** *f* coercizione *f*, costrizione *f;* coazione *f*, *administrativna ~* coazione amministrativa; *fizička (materijalna) ~* violenza fisica; *pod ~dom* sotto la costrizione; *sredstva ~de* mezzi di coercizione

**prinudan** *adj* forzato; coattivo; coercitivo; obbligatorio; forzoso; vincolistico; *~an boravak* domicilio coatto; obbligo di soggiorno; confino *m*; *~no iseljenje* sgombero forzato dell'immobile; *~no izvršenje* esecuzione forzata; *~na likvidacija* liquidazione coattiva; *~na nagodba* accomodamento coattivo; *~na norma* norma cogente; *~ni otkup* ammasso obbligatorio; *~na pogodba* accomodamento coattivo; *~no poravnanje* concordato preventivo; *~no poravnanje (u stečaju)* concordato stragiudizionale amichevole; *~ni rad* lavoro coatto; lavori forzati; *~no sredstvo* mezzo coattivo; mezzo coercitivo; *~na sredstva* mezzi coercitivi; *~na uprava* amministrazione coatta; regime vincolistico; *~ni zajam* prestito forzoso

**prinuditi** *v* costringere; forzare; obbligare; indurre per forza

**prioritet** *m* priorità *f*, prelazione *f*; *dati ~* dare la precedenza; *hipotekarni ~* prelazione (priorità) d'ipoteca; *pravo ~ta* diritto di priorità; *~no pravo* diritto di prelazione; *~ zalogoprimaoca* prelazione del creditore pignoratizio

**pripadajući** *adj* pertinente; spettante; concernente; *~ deo* tangente *f*

**pripadanje** *n* appartenenza *f;* spettanza *f;* pertinenza *f; ~ nasleđa* devoluzione *f* dell'eredità

**pripadati** *v* appartenere (a); spettare (a)

**pripadnik** *m* appartenente *m; ~ armije* membro dell'esercito; *~ društva* socio *m;* membro *m, ~ nacionalne manjine* appartenente a una minoranza nazionale; *~ narodnosti* appartenente a una nazionalità; *~ okupacionih snaga* appartenente alle forze d'occupazione; *~ opštine* appartenente al comune; *~ pokreta otpora* appartenente a un movimento di resistenza

**pripadnost** *f* appartenenza *f*; pertinenza *f; jezička ~* appartenenza linguistica; *politička ~* appartenenza politica; *~ udruženju* appartenenza ad un'associazione; *rasna ~* appartenenza razziale

**pripajanje** *n* incorporazione *f;* annessione *f*; fusione *f; ~ društava* fusione di società; *prisilno ~* fusione forzata

**pripasti** *v* spettare; appartenere; *posed će ~ državi* il podere ricadrà allo Stato

**pripisati** *v* (*dodati u pisanju*) aggiungere; *~ nekome nešto* ascrivere qcs a qcn; *~ nekome krivicu* attribuire la colpa a qcn; (*teretiti*) aggravare; imputare qcs a qcn

**pripisivanje** *n* ascrizione *f*; attribuzione *f*; imputazione *f*

**priplod** *m* aumento *m;* incremento *m*; *(leg)* accessione *f; grlo za ~* animale da razza; *~ (organski plodovi)* accessione naturale; *~ (domaćih životinja)* accessione per feti degli animali

**pripravnik** *m* candidato *m;* principiante *m*; praticante *m;* aspirante *m; advokatski ~* candidato d'avvocato; aspirante avvocato; *sudski ~* uditore giudiziario; ascoltante giudiziario; *pilotski ~* allievo pilota

**priprema** *f* preparazione *f*, preparativo *m*, *(leg)* procedimento *m* preparatorio; *bez ~me* senza preparazione; *nakon dobre ~me* dopo una buona preparazione; *ratne ~me* preparazioni di guerra; *vršiti ~me* fare le preparazioni

**pripreman** *adj* pronto; preparato; *~ni podnesak* scrittura per l'istruzione della causa; *~ni podnesak u krivičnom postupku* atto preliminare nel procedimento penale; *~na radnja* atto preparatorio; *~no ročište* udienza preliminare

**pripremanje** *n* preparazione *f*; allestimento *m*; apparecchiamento *m*; ~ *glavne rasprave* procedimento preparatorio per l'udienza; ~ *robe* preparazione della merce

**pripremiti** *v (i pripremati)* preparare; allestire; approntare, apparecchiare; ~ *izložbu* allestire una mostra; ~ *nekog za nešto* preparare qcn a qcs; ~ *sajam* allestire una fiera; ~ *se za* prepararsi di; *unapred* ~ predisporre; ~ **se** prepararsi; ~ *se za* prepararsi di

**pripremni** *adj* preparatorio; pronto; preparato; ~ *kurs* corso *m* preparatorio; *~no ročište* udienza *f* preliminare

**pripretiti** *v* (*nekome*) minacciare (qcn di qcs)

**priračunavanje** *n vremena (roka)* accessione *f* del tempo (termine); computo *m* del tempo

**priraštaj** *m (prirast)* accessione *f*; accrescimento *m*; incremento *m*; *demografski* ~ accrescimento (incremento) demografico; ~ *stanovništva* incremento della popolazione; *prirodni* ~ accessione naturale; *veštački* ~ accessione artificiale

**prirez** *m* sovrimposta *f*; balzello *m*; soprattassa *f*; *državni* ~ sovrimposta erariale; *opštinski* ~ sovrimposta (o tributo) comunale; *zemljišni* ~ sovrimposta sui terreni

**priroda** *f* natura *f*; *(karakter)* indole *f*; ~ *poslova* natura delle operazioni; *sudska* ~ *poslova* natura giuridica

**prirodan** *adj* naturale; di natura; *~na bogatstva* ricchezze naturali; *~ni događaji* eventi naturali; *~ni izvori* risorse naturali; *~na obligacija* obbligazione naturale; *~na potreba* bisogno naturale; *~no pravo* diritto naturele, *~na retkost* rarità naturale; *~na snaga* forza naturale; *~no stanje* stato naturale; *~na voda* acqua naturale

**prirođen** *adj* innato; congenito; *~na prava* diritti innati

**prirođenje** *n* naturalizzazione *f*; *kolektivno* ~ naturalizzazione collettiva; *pojedinačno* ~ naturalizzazione individuale

**prisajediniti** *v* annettere (a); incorporare (in); riunire (con)

**prisajedinjavanje** *n* annessione *f*

**prisilan** *adj (vidi prinudan)* forzato; coattivo; coercitivo; *~ni boravak* obbligo di soggiorno; confino *m*; *~no izvršenje* esecuzione forzata; *~na likvidacija* liquidazione coattiva; *~na pogodba* accomodamento coattivo; *~ni rad* lavori forzati; *~no sredstvo* mezzo coattivo; mezzo coercitivo

**prisiliti** *v* costringere; forzare; obbligare

**prisiljavanje** *n* costringimento *m*; forzamento *m*, coercizione *f*

**prisluškivanje** *n* l'origliare *m*; l'ascoltare *m* di nascosto; *neovlašćeno ~ i tonsko snimanje* l'abusivo origliare e registrazione acustica; *telefonsko* ~ intercettazione telefonica

**prismotra** *f* sorveglianza *f*; controllo *m*

**prispeće** *n* arrivo *m*; ~ *robe* arrivo di merci; ~ *u dobrom stanju* arrivo in buon stato; *pristanište ~ća* scalo di arrivo; *stanica ~ća* stazione di arrivo

**pristanak** *m* assenso *m*; consenso *m*; adesione *f*; *dati* ~ dare il consenso; *istinski* ~ vero consenso; *opšti* ~ consenso generale; *prećutni* ~ tacito consenso; acquiescenza *f*; tacita rinunzia a un diritto; ~ *povređenog* consenso di colui che è stato leso; *uz vaš* ~ col vostro assenso; *uzajamni (obostrani)* ~ mutuo consenso

**pristanište** *n* approdo *m*; porto *m*; calata *f* del porto; *autonomno* ~ porto autonomo; *napustiti* ~ lasciare il porto; *rečno* ~ porto fluviale; *unutrašnje* ~ porto interno; *vazdušno* ~ aeroporto *m*

**pristaša** *m* seguace *m*; aderente *m*; partigiano *m*; fautore *m*; adepto *m*; *carev* ~ fedele dell'imperatore; ~ *nedužnosti okrivljenog* innocentista *m* e *f*; ~ *krivice okrivljenog* colpevolista *m* e *f*

**pristrasan** *adj* parziale; preconcetto; *biti* ~ fare parzialità; usare parzialità

**pristrasno** *adv* con parzialità; parzialmente

**pristrasnost** *f* parzialità *f*; *sumnjiv zbog ~sti* sospetto di parzialità

**pristup** *m* accesso *m*; entrata *f*; *izjava o ~pu* atto di adesione; *prisilni ~ zemljištu* accesso coattivo al fondo; *slobodni* ~ libero accesso

**pristupačnost** *f* accessibilità *f*; raggiungibilità *f*

**pristupanje** *n* accessione *f*; adesione *f*; ~ *(društvu)* iscrizione *f*; entrata *f*; *prinudno* ~ adesione obbligatoria; ~ *na sud* comparizione *f*; ~ *savezu (uniji)* accessione all'unione; ~ *sporazumu* accessione al trattato

**pristupiti** *v* accedere (a); aderire (a); presentarsi (a)

**prisustvo** *n* presenza *f*; partecipazione *f*; *u mome ~tvu* presente me; *u ~tvu svedoka* in presenza dei testimoni; *u ~tvu treće osobe* in presenza di terzi

**prisvajanje** *n* appropriazione *f*; arrogazione *f*; *neovlašćeno* ~ appropriazione indebita; ~ *izgubljene stvari* appropriazione di cosa smarrita; ~ *nađene stvari* appropriazione di cosa trovata; ~ *patenta* arrogazione di brevetto; *protivpravno* ~ usurpazione *f*; *protivpravno ~ nekretnina* usurpazione di immobili

**prisvojiti** *v* appropriarsi; impossessarsi (di); usurpare; arrogarsi; *bespravno* ~ usurpare; *nezasluženo* ~ appropriarsi indebitamente; ~ *sebi pravo* arrogarsi un diritto

**pritisak** *m* pressione *f*; compressione *f*; *biti pod ~skom* essere sotto pressione; *demografski* ~ pressione demografica; *pod ~skom događaja* costretto dagli avvenimenti; *pod ~skom nameta* sotto l'aggravio delle imposte; *pod ~skom tuđinca* sotto l'oppressione dello straniero, *poreski* ~ pressione fiscale (tributaria); ~ *na cene* pressione sui prezzi; ~ *ponude* pressione dell'offerta; *vršiti ~ na nekoga* far pressione su qcn; forzare qcn



**pritužba** *f* reclamo *m*; ricorso *m*; lagnanza *f*; *administrativna* ~ reclamo amministrativo; *razlog za ~bu* motivo di lagnanza; *uložiti ~bu* sporgere un reclamo; sporgere delle lagnanze

**pritvor** *m* detenzione *f*; reclusione *f*; arresto *m*; arresto provvisorio; fermo *m*; *fakultativni* ~ arresto facoltativo; *kućni* ~ arresto a domicilio; *nezakoniti* ~ arresto illegale; arresto abusivo; *običan* ~ arresto semplice; *odrediti* ~ ordinare la cattura; emettere l'ordine di cattura; *određivanje ~ra* mandato d'arresto; mandato di cattura; *pooštreni* ~ arresto di rigore; *preventivni* ~ carcerazione *f* preventiva; detenzione preventiva; ~ *osumnjičenog zbog sumnje bega* fermo di indiziato per sospetto di fuga; ~ *radi izvršenja kazne* arresto per l'esecuzione della pena; *obavezni* ~ arresto obbligatorio

**pritvorenik** *m* arrestato *m*; detenuto *m*; carcerato *m*

**pritvoriti** *v* mettere in arresto; arrestare

**privatan** *adj* privato; particolare; *nedopustivost ~ne tužbe* inammissibilità della querela; *okrivljeni po ~noj tužbi* querelato *m*; *podići ~nu tužbu* proporre querela; *pojaviti se u svojstvu ~nog učesnika* costituirsi parte civile; *povlačenje ~ne tužbe* remissione della querela; *povući ~nu tužbu* ritirare una querela; *~na preduzeća* aziende private; *~ni testament* testamento privato; *~na tužba* dichiarazione di querela; querela *f*; *~na tužba koju podnosi okrivljeni protiv privatnog tužitelja* la querela che il querelato sporge a sua volta contro il querelante; *~ni tužitelj* querelante *m*; *~ni učesnik* parte civile; *~no vlasništvo* proprietà privata; *rok u kome se može podići ~na tužba* termine di proporre querela

**privatno-pravni** *adj* concernente il diritto privato; conforme al diritto privato

**prividan** *adj* apparente; illusorio; immaginario; finto; falso; simulato; *~no u dobrom stanju* in apparente buon stato; *~ni naslednik* erede apparente; *~na parnica* causa simulata; *~ni pravni posao* negozio giuridico simulato; *~ni ugovor* contratto fittizio

**privilegija** *f (vidi i povlastica)* privilegio *m*; *carinska* ~ privilegio doganale; *davanje* ~ conferimento di privilegio; *da(va)ti ~je* accordare i privilegi; *diplomatska* ~ privilegio diplomatico; *ograničenje* ~ menomazione del privilegio; *poreske ~je* privilegi fiscali; ~ *eksteritorijalnosti* privilegio d'extraterritorialità; *~je po položaju* privilegi di rango; *~je po rođenju* privilegi di nascita; *~je po stepenu obrazovanja* privilegi di grado d'istruzione; *prenos* ~ trasferimento di privilegio; *prestanak (gašenje)* ~ estinzione di privilegio

**privreda** *f* economia *f*; *celokupna* ~ economia generale; *dinamična* ~ economia dinamica; *dirigovana* ~ economia diretta (manovrata); *dopunska* ~ economia complementare; *državna* ~ economia statale; economia di Stato; *feudalna* ~ economia feudale; *finansijska* ~ economia finanziaria; *gradska* ~ economia cittadina (urbana); *industrijska* ~ economia industriale; *izolovana* ~ economia isolata; *javna* ~ economia pubblica, *kapitalistička* ~ economia capitalistica; *kolektivistička* ~ economia collettivista; *kolektivna* ~ economia collettiva; *konkurentna* ~ economia competitiva (concorrenziale); *kontrolisana* ~ economia controllata; *kućna* ~ economia domestica; *liberalna* ~ economia liberista (liberistica); *lokalna* ~ economia locale; *međunarodna* ~ economia internazionale; *mirnodopska* ~ economia di pace; *narodna (nacionalna)* ~ economia nazionale; *naturalna* ~ economia naturale; *novčana* ~ economia monetaria; *opštinska* ~ economia comunale; *opšta* ~ economia generale; *organizovana* ~ economia organizzata; *orijentisana* ~ economia orientata; *planinska* ~ economia alpestre (montana); *planska* ~ economia pianificata; *porodična* ~ economia familiare; *prehrambena* ~ economia alimentare; *privatna* ~ economia privata; ~ *blagostanja* economia del benessere; ~ *prelaznog perioda* economia di transizione; ~ *razmene* economia di scambio; *programirana* ~ economia programmata; *ratna* ~ economia di guerra (bellica); *regulisana* ~ economia regolata; *slobodna* ~ economia libera; *socijalna* ~ economia sociale; *statična* ~ economia statica; *svetska* ~ economia mondiale; *tržišna* ~ economia di mercato; *unutrašnja* ~ economia interna; *upravljanje ~om* direzione dell'economia; *vojna* ~ economia militare; *zadružna* ~ economia cooperativa; *zanatska* ~ economia artigiana; *zaostala* ~ economia arretrata; *zatvorena* ~ economia chiusa

**privredni** *adj* economico; *~na autarhija* autarchia economica; ~ *barometar* barometro economico; *~na blokada* blocco economico; ~ *bojkot* boicotaggio economico; *~na borba* lotta economica; ~ *ciklus* ciclo economico; ~ *defetizam* disfattismo economico; *~na depresija* depressione economica; *~na ekspanzija* espansione economica; *~na etika* etica economica; ~ *faktor* fattore economico; *~na godina* anno economico; *~na grana* branca economica; ramo dell'economia; *~na grupa* gruppo economico; *~na integracija* integrazione economica; *~na jedinica* unità economica; *~na kategorija* categoria economica; *~na komisija* commissione economica; *~na komora* camera di commercio; camera dell'economia; *~na konjuktura* congiuntura economica; *~na kontrola* controllo economico; ~ *kriminal* delinquenza economica; *~no krivično delo* reato economico; *~no krivično pravo* diritto penale economico; *~na kriza* crisi

*otkupa* vendita con riserva del diritto di prelazione; ~ *sa pravom traženja boljeg kupca* vendita con riserva d'un migliore comparatore; ~ *sa kasnijom isporukom* vendita a consegna; vendita a dilazione; ~ *sa gubitkom* vendita con perdita; ~ *sa plaćanjem unapred* vendita a pagamento anticipato; ~ *tuđe stvari* vendita di cosa altrui; ~ *u bescenje* vendita a prezzo vile; ~ *u cilju izigravanja (varanja)* vendita fraudolenta; ~ *u dobrotvorne svrhe* vendita caritatevole; ~ *u inostranstvu* vendita all'estero; ~ *u rinfuzi* vendita alla rinfusa; ~ *u viđenom stanju* vendita visiva; ~ *za gotov novac* vendita a contanti; vendita in contanti; ~ *zaloga* vendita del pegno; *pustiti u ~ju* mettere in vendita; *račun ~je* conto di vendita; *reklamna* ~ vendita di propaganda; *ročna (terminska)* ~ vendita a termine; *sezona ~je* stagione di vendita; *simulovana* ~ vendita simulata; *staviti na ~ju* mettere in vendita; *sudska* ~ vendita giudiziaria; *špekulativna* ~ vendita di speculazione; *tajna* ~ vendita clandestina; vendita segreta; *tehnika ~je* tecnica della vendita; *troškovi ~je* spese di vendita; *unapređenje ~je* promozione della vendita; *uslovna* ~ vendita condizionale; *vezana* ~ vendita abbinata

**prodajni** *adj* di vendita; venale; ~ *akt* atto di vendita; *~na cena* prezzo di vendita (venale); ~ *nalog* mandato di vendita; ~ *nalog se ne može opozvati* il mandato di vendita non può essere revocato; ~ *predmet* cosa venale; *~no skladište* magazzino di vendita; *~no tržište* mercato di smercio; *~na vrednost* valore venale; *ugovor o ~nom nalogu* contratto di mandato di vendita; *~na zadruga* cooperativa di vendita

**prodati** *v (prodavati)* vendere; smerciare; spacciare; *čvrsto* ~ vendere fermo; ~ *količinu* vendere una partita; ~ *na aukciji* vendere all'incanto; ~ *na licitaciji* licitare; ~ *najboljem ponuđaču* vendere al maggior offerente

**prodavac** *m* venditore *m;* ~ *na aukciji* venditore all'asta; ~ *na malo* commerciante *m* al minuto; ~ *na veliko* venditore all'ingrosso; *ulični* ~ venditore ambulante

**prodavanje** *n* vendita *f;* spaccio *m*

**prodavati** *v* vendere; smerciare; spacciare; *jeftino* ~ vendere a buon mercato; ~ *franko brod* vendere franco a bordo; ~ *franko vagon* vendere franco vagone; ~ *ispod cene koštanja* vendere sotto costo; ~ *mačku u džaku* vendere fumo; ~ *na kredit* vendere a credito (allo scoperto); ~ *na malo* vendere al minuto; vendere al dettaglio; ~ *na rate* vendere a rate; ~ *na veliko* vendere all'ingrosso; ~ *po ceni koštanja* vendere al costo; ~ *po meri* vendere a misura; ~ *po najboljoj ceni* vendere al meglio; ~ *po sniženim cenama* vendere a prezzi ribassati; ~ *po težini* vendere a peso; ~ *po uzorku* vendere su campione; ~ *pouzećem* vendere contro assegno; ~ *robu* spacciare merci; ~ *robu sa konsignacije* vendere merci in conto deposito; ~ *sa gubitkom* vendere con perdita; ~ *u bescenje* vendere per una bagattella; ~ *za gotovo* vendere a contanti; vendere in contanti; *tajno* ~ vendere clandestinamente

**prodavnica** *f* bottega *f;* negozio *m;* magazzino *m; dobro snabdevena* ~ negozio ben fornito; *otvoriti ~cu* aprire bottega; ~ *prehrambenim namirnicama* negozio alimentare (di commestibili); ~ *razne robe* negozio di generi vari; *voditi ~cu* gestire un negozio; *zatvoriti ~cu* chiudere bottega

**prodekan** *m* vicepreside *m* di una Facoltà

**prodiranje** *n* penetrazione *f,* infiltrazione *f; privredno* ~ penetrazione economica; *strano* ~ sovrappopolazione *f* straniera

**produkt** *m (vidi proizvod)* prodotto *m*

**produktivan** *adj* produttivo

**produktivnost** *f* produttività *f; granična* ~ produttività marginale; *industrijska* ~ produttività industriale; *maksimalna* ~ produttività massimale; *nedovoljna* ~ produttività scarsa; *niska* ~ produttività bassa; *opadajuća* ~ produttività decrescente; ~ *kapitala* produttività di capitale; ~ *preduzeća* produtività di un'impresa; ~ *rada* produttività del lavoro; *rastuća* ~ produttività crescente; *visoka* ~ produttività elevata; produttività alta

**produženje** *n* allungamento *m;* prolungamento *m;* continuazione *f; odobriti* ~ concedere una proroga; *prećutno* ~ *ugovora* tacita proroga del contratto; ~ *dospeća roka* proroga di scadenza; ~ *kredita* proroga del credito; ~ *mandata* proroga del mandato; ~ *menice* proroga di cambiale; allungamento di cambiale; ~ *patenta* proroga del brevetto; ~ *plaćanja* proroga di pagamento; ~ *roka* proroga del termine; ~ *ugovora* proroga del contratto; ~ *važnosti* proroga di validità; *tražiti* ~ chiedere una proroga

**produžiti** *v* prolungare; allungare; proseguire; prorogare; continuare; *produženo krivično delo* reato continuato; ~ *dospeće* prorogare la scadenza; ~ *mandat* prorogare il mandato; ~ *rok* prorogare un termine; protrarre un termine; ~ *rok dospeća* prorogare il termine di scadenza; ~ *ugovor* prorogare un contratto

**produžetak (menice)** *m* allunga *f*

**prođa** *f* smercio *m;* vendita *f;* spaccio *m*; esito *m; imati dobru ~đu* trovare buon esito; *imati ~đu* avere smercio; trovare smercio; *lake ~đe* di facile smercio; *roba lake ~đe* merce di facile spaccio; *slabe ~đe* di difficile smercio

**profaktura** *f* fattura *f* pro forma

**profesija** *f* professione *f; baviti se ~jom* esercitare una professione; *bez ~je* senza professione; *slobodna* ~ professione libera; professione liberale

**profesionalan** *adj* professionale; *~na bolest* malattia professionale; *~na grupa* gruppo professionale; *~ni nehat* colpa professionale; *~na orijentacija* orientamento professionale; *~ni rizik* rischio professionale; *~na tajna* segreto professionale; *~ni vojnik* soldato di carriera; *~no udruženje* società *f* professionale



**profesor** *m* professore *m;* ~ *univerziteta* professore universitario; *redovan* ~ professore ordinario (d'Università); *stalni* ~ professore di ruolo; *vanredni* ~ professore straordinario

**profilaksa** *f* profilassi *f; krivična* ~ profilassi criminale

**profit** *(vidi i dobit) m* profitto *m;* guadagno *m; industrijski* ~ profitto industriale; *izvući* ~ ricavare un profitto; *realizovati* ~ realizzare un profitto; *špekulativni* ~ profitto di speculazione; *trgovački* ~ profitto commerciale; *vanredni* ~ profitto straordinario; *verovatni* ~ profitto probabile

**proganjanje** *n* persecuzione *f; rasističko* ~ persecuzione razziale

**proglas** *m* proclamazione *f;* manifesto *m; izborni* ~ manifesto elettorale

**proglasiti** *v* proclamare; pubblicare; bandire; ~ *krivim* dichiarare colpevole; ~ *nevažećim* invalidare; ~ *nevažećim izbore* invalidare le elezioni; ~ *nevažećim ugovor* invalidare un contratto; ~ *nevinim* dichiarare innocente; ~ *opsadno stanje* proclamare lo stato d'assedio; ~ *punoletnim* emancipare; ~ *republiku* proclamare la repubblica

**proglašenje** *n* proclamazione *f;* pubblicazione *f; proglašen krivim* ritenuto responsabile; ~ *nestalim* dichiarazione d'irreperibilità; ~ *ništavnosti* dichiarazione di nullità; ~ *nevaljanosti* invalidamento *m;* ~ *odsutnim* dichiarazione d'assenza; ~ *presude* pubblicazione della sentenza; ~ *republike* proclamazione della repubblica; ~ *stečaja* pubblicazione del fallimento; ~ *testamenta* pubblicazione del testamento; ~ *ustava* promulgazione della costituzione; ~ *za umrlog* dichiarazione di morte presunta; ~ *zakona* promulgazione della legge

**prognan** *adj* l'essere esile; esiliato

**prognanik** *m* esiliato *m*; esule *m*; deportato *m;* proscritto *m*

**prognati** *v* cacciare; esiliare; espellere

**progon** *m* persecuzione *f; krivični* ~ persecuzione penale; ~ *neprijatelja* inseguimento *m*; *pravo ~na životinja* diritto di condurre bestie

**progonitelj** *m* persecutore *m*; inseguitore *m*

**progoniti** *v* perseguitare; inseguire; *sudski* ~ *nekoga* procedere contro qcn per via giudiziaria

**progonstvo** *n* persecuzione *f; poći u* ~ andare in esilio; esulare; *živeti u* ~ vivere in esilio

**program** *m* programma *m*; *finansijski* ~ programma finanziario; *investicioni* ~ programma degli investimenti; *izborni* ~ programma elettorale; *okvirni* ~ programma di massima; *privredni* ~ programma economico; ~ *ekonomskog ozdravljenja* programma di risanamento economico; ~ *isporuke* programma di fornitura; ~ *izgradnje* programma di costruzione; ~ *pomoći* programma di soccorso; ~ *rada* programma di lavoro; ~ *stambene izgradnje* programma di costruzione edilizia; *televizijski* ~ programma televisivo; *vladin* ~ programma governativo

**progres** *m* progresso *m; društveni* ~ progresso sociale; *ekonomski* ~ progresso economico; *tehnički* ~ progresso tecnico

**prohibicija** *f* proibizione *f;* divieto *m;* ~ *izvoza* divieto d'esportazione; ~ *uvoza* divieto d'importazione

**prohibicionist(a)** *m* proibizionista *m*

**prohibicionizam** *m* proibizionismo *m;* proibizione di produrre e vendere bevande alcooliche

**prohodan** *adj (u prostoru)* praticabile; transitabile; *(u vremenu)* passeggero

**prohodnost** *f* praticabilità *f;* viabilità *f;* transibilità *f*

**proizvod** *(vidi produkt) m* prodotto *m;* fabbricato *m*; *biljni* ~ prodotto vegetale; *bruto* ~ prodotto lordo; *društveni* ~ prodotto sociale; *finalni* ~ prodotto finale; *gotov ~ (fabrikat)* prodotto finito; *industrijski* ~ prodotto industriale; *inostrani* ~ prodotto estero; *izvozni* ~ prodotto d'esportazione; *koristan* ~ prodotto utile; *kvalitetan* ~ prodotto di qualità; *marginalni* ~ prodotto marginale, *masovan* ~ prodotto di massa; *mlečni* ~ latticinio *m*; *nacionalan* ~ prodotto nazionale; *nedovršeni* ~ prodotto non finito; *neto* ~ prodotto netto; *organski* ~ prodotto organico; *osnovni* ~ prodotto base; *poljoprivredni* ~ prodotto agricolo; *poluizrađen* ~ semilavorato *m*; prodotto semifinito; *prehrambeni* ~ prodotto alimentare; *prerađen* ~ prodotto trasformato; *prirodni* ~ prodotto naturale (della terra, genuino); ~ *društvenog rada* prodotto del lavoro sociale; ~ *rada* prodotto del lavoro; ~ *zaštićen znakom* prodotto di marca; *prvorazredni* ~ prodotto di alta classe; *sporedni* ~ prodotto secondario; *stočni* ~ prodotto del bestiame

**proizvodan** *adj* produttivo; di (della) produzione; *~ni ciklus* ciclo produttivo; *~ni faktor* fattore produttivo; *~na grana* ramo di produzione; *~na greška* difetto di fabbricazione; *~ni izvor* risorsa produttiva; *~na jedinica* unità produttiva; *~na moć* potere produttivo; *~ni odnos* rapporto di produzione; *~ni plan* piano produttivo; *~ni postupak* procedimento di fabbricazione; *~ni potencijal* potenziale produttivo; *~ni proces* processo di fabbricazione (produttivo); *~ni ritam* ritmo di produzione; *~ne snage* le forze produttive; *~na sposobnost* capacità produttiva; *~na tajna* segreto di fabbricazione; *~ni znak* marchio di fabbrica

**proizvoditi** *v* produrre; fabbricare; *serijski* ~ produrre in serie

**proizvodnost** *f* produttività *f*; *granična* ~ produttività marginale; *industrijska* ~ produttività industriale; *maksimalna* ~ produttività massimale; *nedovoljna* ~ produttività scarsa; *opadajuća* ~ produttività decrescente; ~ *preduzeća* produtività di un'impresa; ~ *rada* produtività di lavoro; *rastuća* ~ produttività screscente

**proizvodnja** *f* produzione *f*; fabbricazione *f*; *biljna* ~ produzione vegetale; *cena ~nje* costo di produzione; *dirigovana* ~ produzione diretta; *dnevna* ~ produzione giornaliera; *domaća* ~ produzione nazionale; *društvena* ~ produzione sociale; *faktor ~nje* fattore della produzione; *industrijska* ~ produzione industriale; *inostrana* ~ produzione estera; *lančana* ~ produzione a catena; *masovna* ~ produzione in massa; *mesto ~nje* luogo di produzione; *poljoprivredna* ~ produzione agricola; *porast ~nje* accrescimento della produzione; *prehrambena* ~ produzione alimentare; *prekomerna* ~ produzione eccessiva; ~ *energije* produzione d'energia; ~ *i stavljanje u promet škodljivih životnih namirnica* produzione e messa in circolazione di generi alimentari nocivi; ~ *opojnih droga* fabbricazione di stupefacenti; ~ *po jedinici* produzione per unità; produzione unitaria; ~ *po licenci* produzione su licenza; ~ *sirovina* produzione di materie prime; *sektor ~nje* settore della produzione; *serijska* ~ produzione in serie; *sopstvena* ~ produzione propria; *svetska* ~ produzione mondiale; *unutrašnja* ~ produzione interna

**proizvođač** *m* produttore *m*; *individualni* ~ produttore individuale; produttore indipendente; *neposredni* ~ produttore diretto; *poljoprivredni* ~ produttore agricolo; *robni* ~ produttore di merci

**proizvoljan** *adj* arbitrario; *~ljna odluka* decisione arbitraria; *~ljni zaključak* conclusione arbitraria

**projekat** *m* progetto *m*; *arhitektonski* ~ progetto architettonico; *generalni* ~ progetto generale; *glavni* ~ progetto principale; *građevinski* ~ progretto di costruzione; *investicioni* ~ progretto d'investimento; *kreditni* ~ progetto di credito; *načelni* ~ progretto di massima; *osujetiti* ~ mandare all'aria un progetto; *preliminarni* ~ progretto preliminare; *prezentirati* ~ presentare un progretto; ~ *je u pripremi* il progetto è allo studio; *tehnički* ~ progetto tecnico; *tipski* ~ progetto tipo; progetto unificato; *vladin* ~ progretto governativo

**projektant** *m* progettista *m* e *f*; *odgovornost ~nta zbog nedostatka u planu* responsabilità del progettista per difetti del piano

**projektil** *m* proiettile *m*; palla *f*; *bacač ~la* lanciarazzi *m*; balestra *f*; ~ *sa nuklearnom glavom* proiettile con testata atomica; *teledirigovani* ~ proiettile telecomandato

**projektni** *adj* progettistico; ~ *biro* studio *m* di progettazione

**projektor** *m* proiettore *m*

**projektovanje** *n* progettazione *f*; *građevinsko* ~ progettazione edilizia; ~ *puteva* progettazione delle strade

**proklamacija** *f* proclamazione *f*

**proklamovati** *v* proclamare; pubblicare; bandire; ~ *opsadno stanje* proclamare lo stato d'assedio; ~ *republiku* proclamare la repubblica

**proknjižavanje** *n* allibramento *m*

**proknjižiti** *v* allibrare; mettere a libro; ~ *stavku* allibrare una partita

**prokrijumčariti** *v* contrabbandare

**prokura** *(vidi ovlašćenje) f* procura *f*; *blanko* ~ procura in bianco; *generalna* ~ procura generale; *kolektivna* ~ procura collettiva; *specijalna* ~ procura speciale; *trgovinska* ~ procura commerciale

**prokurista** *m* procuratore *m*; procuratore commerciale; *bankarski* ~ procuratore di banca

**prolaz** *m* passaggio *m*; transito *m*; *nužni* ~ passaggio necessario; *pravo ~za* diritto di passaggio; *prisilni* ~ passaggio coattivo; *prokrčiti* ~ aprirsi un passaggio; *u ~zu* di passaggio; *zabranjen* ~ passaggio vietato

**prolazan** *adj* passeggero; transitorio; fugace; *~na ocena* voto *m* di promozione; ~ *značaj* carattere transitorio

**proletarijat** *m* proletariato *m*; *agrarni* ~ proletariato agrario; *diktatura ~ta* dittatura del proletariato; *industrijski* ~ proletariato industriale; *intelektualni* ~ proletariato intellettuale; *seoski* ~ proletariatio rurale

**proleter** *m* proletario *m*

**proleterski** *adj* proletario; *~ska brigada* brigata proletaria; *~ska demokratija* democrazia proletaria; *~ska diktatura* dittatura proletaria; *~ski internacionalizam* internazionalismo proletario; *~ska revolucija* rivoluzione proletaria

**promena** *f* cambiamento *m*; mutamento *m*; modificazione *f*; metamorfosi *f*; variazione *f*; *društvena* ~ cambiamento sociale; *personalne ~ne* mutamenti amministrativi; cambiamenti personali; *politička* ~ cambiamento politico; *pretrpeti ~nu* subire una modifica; ~ *adrese* cambiamento di domicilio; ~ *boravišta* cambiamento di residenza; ~ *cene* variazione di prezzo; ~ *društvenog oblika* trasformazione di una società; ~ *državljanstva* cambiamento di nazionalità; ~ *firme* modificazione della ditta; ~ *granice* modificazione di confine; ~ *imena* mutamento (cambiamento) del nome; ~ *mesta stanovanja* cambiamento di domicilio; ~ *mišljenja* cambiamento d'opinione, cambiamento d'idea; ~ *nabolje* cambiamento in meglio; ~ *nagore* cambiamento in peggio; ~ *prebivališta* cambiamento di residenza; ~ *radnog mesta* cambiamento del posto di lavoro; ~ *režima* cambiamento di regime; ~ *službe* cambiamento d'impiego; ~ *smera puta* cambiamento d'itinerario; ~ *sredine* cambiamento d'ambiente; ~ *statuta* modificazione dello statuto; ~ *suvereniteta* cambiamento di sovranità; ~ *svojine* cambiamento di proprietà; ~ *ugovora* modificazione del contratto; ~ *ustava* revisione della Costituzione; ~ *vlade* cambiamento del Governo; ~ *vlasnika* cambiamento di proprietario; ~ *voznog reda* variazione di orario; ~ *vrednosti* modificazione di valore; *strukturna* ~ modificazione strutturale; *teritorijalna* ~ modificazione territoriale; *učiniti ~nu* fare una modifica; *uneti ~nu* apportare una modifica



**promeniti** *v* cambiare; mutare; alterare; ~ *mišljenje* mutare di parere (d'avviso); ~ *način života* mutare vita

**promesa** *f* promessa *f*

**promet** *m* movimento *m*, circolazione *f*; traffico *m*; commercio *m*; *aktivan* ~ traffico attivo; *automobilski* ~ traffico automobilistico; *bezgotovinski platni* ~ sistema di pagamento senza contanti; *brzi* ~ traffico veloce; *čekovni* ~ assegni in circolazione; circolazione degli assegni; *devizni* ~ circolazione di divise; *ekonomski* ~ traffico economico; *gradski* ~ circolazione urbana; traffico urbano; *granični* ~ traffico di frontiera; *gust* ~ traffico intenso; *kopneni* ~ traffico terrestre; *lučki* ~ traffico portuale; *malogranični* ~ traffico di frontiera; *međugradski* ~ traffico interurbano; *međunarodni* ~ traffico internazionale; *međunarodni platni* ~ pagamenti *m pl* internazionali; *menični* ~ circolazione cambiaria; circolazione di cambiali; *mesni* ~ traffico locale; *monetarni* ~ circolazione monetaria; *nacionalni* ~ traffico nazionale; *neredovan* ~ traffico irregolare; *novčani* ~ traffico monetario; *obračunski (kliringški)* ~ traffico di compensazione; *platni* ~ movimento *m* dei pagamenti; *pomorski* ~ traffico marittimo; *porast ~ta* aumento della circolazione; *poslovni* ~ movimento d'affari; *poštanski* ~ circolazione (traffico) postale; *povući iz* ~ ritirare dalla circolazione; *privredni* ~ traffico economico; ~ *akcepata* accettazioni in circolazione; ~ *dobara* circolazione dei beni; ~ *kapitala* circolazione di capitale; movimento di capitali; ~ *kredita* circolazione creditizia; ~ *na malo* traffico al minuto; ~ *na veliko* traffico all'ingrosso; ~ *novčanica* circolazione di banconote; ~ *putnika* movimento viaggiatori (dei passeggeri); traffico passeggeri; ~ *razmene* traffico di scambio; ~ *robe i usluga* traffico delle merci e prestazioni; ~ *s inostranstvom* traffico con l'estero; ~ *sredstava* movimento di fondi; ~ *stranaca* movimento di forestieri; traffico dei forestieri; ~ *u špicu* traffico nelle ore di punta; traffico di punta; ~ *usluga* circolazione dei servizi; *pustiti u* ~ mettere in circolazione; *putnički* ~ traffico viaggiatori; *rečni* ~ traffico fluviale; *robni* ~ traffico merci (delle merci); circolazione delle merci; *slobodan* ~ traffico libero (franco); *staviti u* ~ mettere in circolazione; *tranzitni* ~ traffico (movimento) di transito; *trgovinski* ~ traffico commerciale (mercantile); *turistički* ~ traffico (movimento) turistico; *u ~tu* in circolazione; *unutrašnji* ~ movimento (traffico) interno; *valutni* ~ circolazione monetaria; *vezani* ~ traffico vincolato; *zabranjen* ~ circolazione vietata; *zaustaviti* ~ fermare la circolazione; *železnički* ~ movimento (traffico) ferroviario

**promulgacija** *f (proglašenje)* promulgazione *f*; ~ *zakona* promulgazione della legge

**pronaći** *v* inventare; scoprire; trovare; ~ *nepravilnost* scoprire irregolarità

**pronalazač** *m* inventore *m*; trovatore *m*

**pronalazak** *m* invenzione *f*; *fabrički* ~ invenzione di stabilimento; *industrijski* ~ invenzione industriale; *patentirani* ~ invenzione brevettata; *opis ~ska* descrizione dell'invenzione; ~ *blaga* ritrovamento di un tesoro; ~ *izgubljenih stvari* invenzione di cose smarrite; ~ *koji se može patentirati* invenzione brevettabile; *~začko svedočanstvo* attestato d'invenzione; *tajni* ~ invenzione segreta

**pronevera** *f* peculato *m*; malversazione *f*; prevaricazione *f*; sottrazione *f*; *kažnjiva* ~ sottrazione fraudolenta; ~ *isprava* sottrazione di documenti; ~ *novca* malversazione di denaro; ~ *robe* sottrazione della merce; ~ *u službenoj dužnosti* peculato *m*

**proneverilac** *m* malversatore *m*; defraudatore *m*; prevaricatore *m*

**proneveriti** *v* malversare; defraudare; sottrarre; prevaricare; commetere peculato

**propadanje** *n* sprofondamento *m*; deterioramento *m*; decadenza *f*; ~ *tla* deterioramento del suolo; *stvar izložena naglom ~nju* cosa soggetta a rapida deteriorazione

**propaganda** *f* propaganda *f*; *nedozvoljena* ~ propaganda illecita; *neprijateljska* ~ propaganda ostile; *politička* ~ propaganda politica; *privredna* ~ pubblicità *f*; ~ *protiv društvenog i državnog uređenja* propaganda contro l'ordinamento statale e sociale

**propis** *m* prescrizione *m*; regolamento *m*; regola *f*; istruzione *f*; *brodski* ~ regolamento di bordo; *carinski* ~ regolamento doganale; *devizni* ~ legislazione delle divise; *disciplinski* ~ regolamento disciplinare; *finansijski* ~ regolamento finanziario; *glavni* ~ regolamento fondamentale; *građevinski* ~ regolamento edilizio; *imperativni* ~ prescrizione imperativa; prescrizione obbligatoria; *izvršni* ~ regolamento d'attuazione (d'esecuzione); *knjigovodstveni* ~ regola-

mento contabile; *međunarodni ~si o baždarenju brodova* regolamento internazionale relativo a stazzatura di navi; *opšti* ~ prescrizione generale; *osnovni* ~ testo fondamentale; *po ~su* a prescrizione; *policijski ~si* regolamenti di polizia; *pravni* ~ prescrizione giuridica; *prinudni* ~ regolamento coattivo; ~ *o bezbednosti* regolamento di sicurezza; ~ *postupka* regola procedurale; regolamento procedurale; ~ *preduzeća* regolamento d'impresa; *saobraćajni* ~ codice *m* di circolazione; norme di circolazione; *službeni* ~ regolamento di servizio; *strogi* ~ regola rigida; *tarifni* ~ norma tariffaria; *upravni* ~ norma amministrativa; *ustavni* ~ norma costituzionale; *uvozni ~si* regolamento delle importazioni; *zakonski* ~ prescrizione di legge

**propisan** *adj* prescritto; regolamentare; obbligatorio; precettivo

**propisati** *v* prescrivere; ordinare *(lek)*; standardizzare

**propisno** *adv* debitamente; secondo le prescrizioni

**propratnica** *f* accompagnatoria *f*

**propusnica** *f* lasciapassare *m;* permesso *m* di libera circolazione; *carinska* ~ lasciapassare doganale; lasciapassare della dogana; *stalna* ~ lasciapassare permanente

**propust** *m* omissione *f*, mancanza *f*; *napraviti* ~ incorrere un omissione; ~ *u pružanju pomoći* omissione di soccorso; ~ *u pružanju pomoći povređenom* omissione di soccorso a un ferito; ~ *u službi* difetto *m* di servizio

**propustiti** *v* omettere; tralasciare; lasciar passare; ~ *priliku* perdere l'occasione; lasciarsi scappare l'occasione

**propuštanje** *n* omissione *f*, mancanza *f*; *~tena dobit* lucro cessante; ~ *parničnih radnji* omissione di atti processuali; ~ *roka za žalbu* omissione del termine per ricorso

**proputovanje** *n* passaggio *m;* transito *m; biti na ~nju* essere di passaggio

**proračun** *m* preventivo *m;* calcolo *m* preventivo; *državni* ~ preventivo dello Stato; *obrazac ~na* modulo di preventivo; *sastaviti* ~ fare un preventivo

**proračunavanje** *n* computo *m;* computazione *f*; ~ *rokova* computo dei termini

**prorektor** *m* vicerettore *m*

**prorogacija nadležnosti** *f* prorogazione *f* di giurisdizione

**prosečan** *adj* medio; mediocre; *~na brzina* media oraria; *~na cena* prezzo medio; ~ *čovek* uomo comune; *~na zarada* guadagno medio

**prosečno** *adv* in media

**prosek** *m* media *f*; *biti ispod ~ka* essere al disotto della media; *dnevni* ~ media quotidiana; *geometrijski* ~ media geometrica; *preći* ~ sorpassare la media; *približan* ~ media approssimativa; ~ *života* media della vita; *u ~ku* in media

**prosidba** *f* richiesta *f* di matrimonio

**prositi** *(devojku)* *v* chiedere una ragazza in sposa

**prosjačenje** *n* mendicità *f;* accattonaggio *m*

**prosjačiti** *v* mendicare; chiedere l'elemosina; accattare

**prosjak** *m* mendicante *m;* mendico *m; profesionalni* ~ mendicante professionale

**proskripcija** *f* proscrizione *f*

**prospekt** *m* prospetto *m;* opuscolo pubblicitario

**prosperitet** *m* prosperità *f*; incremento *m* economico; *razdoblje* ~ periodo di prosperità

**prostiranje** *n* stendimento *m;* estensione *f*; ~ *nadležnosti* estensione della competenza

**prostitucija** *f* prostituzione *f; posredovanje u vršenju ~je* mediazione nell'esercizio della prostituzione; *tajna* ~ prostituzione clandestina

**prostitutka** *f* prostituta *f*; meretrice *f*

**prostor** *m* spazio *m*; *kosmički* ~ spazio cosmico; *privredni* ~ spazio economico; *slobodan* ~ spazio libero; *vazdušni* ~ spazio aereo; *zabranjeni ~ za letove* spazio aereo interdetto; *životni* ~ spazio vitale

**prostorija** *f* locale *m*; vano *m*; ambiente *m*; *napustiti ~ju* abbandonare (lasciare) il locale; *prikladna* ~ locale adeguato; ~ *trezora* locale del Tesoro; *službena* ~ locale amministrativo; locale di servizio

**proširenje** *n* ampliamento *m;* diffusione *f*; dilatazione *f*; estensione *f*; *kreditno* ~ dilatazione creditizia; ~ *kredita* estensione del credito; ~ *nadležnosti* estensione della competenza; ~ *osiguranja* estensione dell'assicurazione; ~ *poslova* estensione d'affari; ~ *teritorije* allargamento territoriale; ~ *tržišta* allargamento del mercato; ~ *tužbenog zahteva* ampliamento della pretesa attorea

**proširiti** *v* allargare; ampliare; estendere; dilatare; ~ *krug mušterija* estendere la clientela; ~ *trgovačke veze* allargare le correnti commerciali

**proteći** *v* passare; trascorrere; scadere

**protek** *m (istek)* scadenza *f*; *po ~ku ugovora* alla scadenza del contratto; ~ *roka* scadenza del termine

**protekcija** *f* protezione *f*; favoreggiemento *m;* raccomandazione *f*

**protekcionaš** *m* protetto *m;* favoreggiato *m;* raccomandato *m*

**protekcionizam** *m* protezionismo *m*; favoritismo *m; carinski* ~ protezionismo doganale

**protektor** *m* protettore *m*

**protektorat** *m* protettorato *m*; paese *m* sottoposto a protezione; *kolonijalni* ~ protettorato coloniale; *međunarodni* ~ protettorato internazionale; *ugovor o ~tu* trattato di protettorato

**proterati** *v* deportare; espellere; bandire; scacciare



**proterivanje** *n* espulsione *f*; relegazione *f*; scacciata *f*; deportazione *f*; ~ *iz države* espulsione dallo stato; ~ *iz zemlje* espulsione dal Paese

**protest** *m* protesta *f*, protesto *m; bez ~ ta* senza protesto; *čekovni* ~ protesto di assegno; *dan ~ta* giorno di protesto; *izneti* ~ presentare un protesto; *masovni* ~ protesta di massa; *menični* ~ protesto cambiario; protesto di una cambiale; *pod ~tom* sotto protesto; *podići* ~ levare protesto; elevare protesto; *prethodni* ~ protesto preliminare; ~ *menice* protesto di una cambiale; ~ *zbog neprihvatanja* protesto per mancata accettazione; ~ *zbog neisplate menice* protesto per mancato pagamento della cambiale; ~ *zbog neplaćanja* protesto per mancato pagamento; ~ *zbog pomanjkanja garancije* protesto per difetto di sicurtà; *troškovi ~ta* spese di protesto; *uložiti* ~ fare il protesto

**protestovati** *v* protestare; fare il protesto; ~ *menicu* protestare una cambiale; mandare in protesto una cambiale; ~ *protiv naoružanja* protestare contro il riarmo

**protiv** *prep* contro; ~ *svakoga* contro ciascuno

**protivan** *adj* contrario; avverso; opposto; avversario; *~no mišljenje* parere contrario; opinione contraria; *~ni smer* direzione contraria; ~ *ustavu* contrario alla costituzione; ~ *zakonu* contrario alla legge

**protivdokaz** *m* controprova *f;* prova *f* contraria

**protivjemstvo** *n* controgaranzia *f*

**protivljenje** *n* opposizione *f*, resistenza *f*, riluttanza *f; izjaviti* ~ sollevare opposizione; *nailaziti na* ~ incontrare opposizione; *pravno* ~ opposizione legale; ~ *državnim vlastima* rifiuto d'obbedienza all'autorità pubblica; ~ *isplati* opposizione al pagamento; ~ *izvršenju* opposizione all'esecuzione; ~ *služenju u vojsci* rifiuto di servizio militare; ~ *trećih lica izvršenju* opposizione di terzi all'esecuzione; ~ *rešenju (odluci, dekretu)* opposizione al decreto; ~ *u izvršnom postupku* opposizione nel procedimento esecutivo

**protivmera** *f* contromisura *f*

**protivnacrt** *m* controprogetto *m*

**protivnalog** *m* contrordine *m*

**protivnaredba** *f* contrordine *m*

**protivnik** *m* avversario *m;* oppositore *m*; opponente *m*

**protivosiguranje** *n* controassicurazione *f*

**protivpravan** *adj* contrario al diritto; illegale; antigiuridico; abusivo; *~vna imovinska korist* ingiusto profitto; *~vno lišenje slobode* sequestro di persona; *~vno otuđivanje i pribavljanje društvene imovine* abusiva alienazione e acquisizione della proprietà sociale; *~no prisvajanje* appropriazione *f* abusiva; *~vno prisvajanje prilikom izvršenja pretresa ili sprovođenja izvršenja* abusiva appropriazione di cose in occasione della perquisizione o dell'attuazione dell'esecuzione; *~vno zauzimanje nekretnina u društvenom vlasništvu* occupazione abusiva di beni immobili di proprietà sociale

**protivpotraživanje** *n* credito *m* in contropartita

**protivpredlog** *m* controproposta *f*

**protivraketni** *adj* antimissile

**protivrazlog** *m* ragione *f* contraria

**protivrečan** *adj* contraddittorio

**protivrečiti** *v* contraddire (qcn)

**protivrečnost** *f* contraddizione *f*; ~ *pravnih osnova (motiva)* contraddizione di motivi; *uhvatiti nekoga u ~sti* cogliere qcn in contraddizione

**protivreformacija** *f* controriforma *f*

**protivrevolucija** *f* controrivoluzione *f*

**protivsila** *f (fis)* controforza *f*

**protivstavka** *f* contropartita *f*

**protivsvedok** *m* testimonio *m* della controparte

**protivtužba** *f* controquerela *f;* controazione *f;* ~ *za utvrđenje* azione riconvenzionale in constatazione

**protivtužilac** *m* accusatore *m* riconvenzionale; controquerelante *m*

**protivusluga** *f* controprestazione *f*

**protivustavan** *adj* anticostituzionale

**protivvrednost** *f* controvalore *m;* ~ *u novcu* l'equivalente *m* in moneta

**protivzakonit** *adj* contrario alla legge; illegale; *~to iznuđivanje* concussione *f*, *~ta naplata i isplata* esazione e pagamento abusivi; *~ta odluka* deliberazione illegale; *~to oslobođenje osobe lišene slobode* illegale liberazione d'un detenuto; *~to posredovanje* intercessione illecita; ~ *postupak* procedimento illegale; ~ *pravni posao* negozio giuridico illecito

**protokol** *m* protocollo *m; diplomatski* ~ protocollo diplomatico; *dodatni* ~ protocollo addizionale (aggiuntivo); *finalni* ~ protocollo finale; *finansijski* ~ protocollo finanziario; *inspekcijski* ~ protocollo d'ispezione; ~ *o plaćanju* protocollo di pagamento; ~ *o potpisivanju* protocollo di firma; ~ *o primirju* protocollo d'armistizio; ~ *o proceni* protocollo di stima; ~ *o sporazumu* protocollo d'accordo; *sudski* ~ protocollo giudiziale; *tajni* ~ protocollo segreto; *zaključni (završni)* ~ protocollo finale; *Ženevski* ~ protocollo di Ginevra

**protokolaran** *adj* protocollare; *~na poseta* visita di protocollo

**prouzrokovanje** *n* il provocare *m*; *zabrana ~nja štete* divieto di cagionare danno; ~ *stečaja* provocare il fallimento

**prouzrokovati** *v* causare; cagionare; provocare; ~ *veliku štetu* causare gravi danni

**provala** *f* scasso *m;* effrazione *f;* ~ *lupeža* furto con scasso; ~ *neprijatelja* invasione *f*, irruzione *f*; ~ *(obijanje)* effrazione *f*; scasso *m*, ~ *oblaka* nubifragio *m;* acquazzone *m;* ~ *varvara* l'invasione dei barbari; ~ *vode* irruzione *f*

**provalnik** *m* scassinatore *m;* ladro *m*

**provaljivanje** *n* scasso *m;* effrazione *f;* ~ *vrata* sforzamento *m* di una porta

**provenijencija** *f* provenienza *f*

**provera** *f* verifica *f;* controllo *m;* riscontro *m; brza* ~ controllo rapido

**proveravanje** *n* verifica *f;* controllo *m;* riscontro *m;* ~ *kvaliteta* verifica qualitativa; ~ *kvantiteta* verifica quantitativa; ~ *računa* verifica dei conti; ~ *težine* verifica del peso

**proveriti** *v* verificare; riscontrare; controllare; ~ *račun* riscontrare (verificare) un conto; ~ *tačnost knjiženja* verificare l'esattezza della registrazione

**provizija** *f* provvigione *f; bankarska* ~ provvigione bancaria; *bez ~je* senza provvigione; *delkredere* ~ provvigione del credere; *dopunska* ~ provvigione supplementare; *dospela* ~ provvigione maturata; *eskontna* ~ provvigione di sconto; *isplatna* ~ provvigione di pagamento; *komisiona* ~ provvigione di commissione; *kreditna* ~ provvigione di credito; *kupiti uz ~ju* comprare alla provvigione; *mešetarska* ~ provvigione del sensale; *posrednička* ~ provvigione di mediazione; *prodajna* ~ provvigione di vendita; *prodavati uz ~ju* vendere alla provvigione; ~ *na poslovni promet* provvigione sul giro d'affari; ~ *pri otvaranju akreditiva* provvigione d'apertura di credito; ~ *špeditera* provvigione dello spedizioniere; ~ *za akcept* provvigione d'accettazione; ~ *za aval (menice)* provvigione d'avallo; ~ *za garanciju* provvigione di garanzia; ~ *za isporuku* provvigione di consegna; ~ *za preuzimanje dokumenata* provvigione per ritiro documenti; ~ *za učešće* provvisione di partecipazione; *račun ~je* conto provvigione

**provizoran** *adj* provvisorio; *~na dividenda* dividendo provvisorio; ~ *nacrt* disegno provvisorio

**provocirati** *v* provocare

**provokacija** *f* provocazione *f*

**provokator** *m* provocatore *m; plaćeni* ~ agente *m* provocatore

**prozivka** *m* appello *m* nominale; ~ *svedoka* appello dei testimoni

**prozvati** *(prozivati) v* far l'appello; fare la chiamata

**prozor** *m* finestra *f; gledati s ~ora* guardare dalla finestra; *pravo ~ora* diritto di finestra; *~ori gledaju u vrt* le finestre guardano (danno) sul giardino; *slepi* ~ finestra cieca; finestra finta; *staklo ~ora* vetro *m* della finestra; *tavanski (krovni)* ~ abbaino *m; zazidati* ~ accecare una finestra

**prtljag** *m* bagaglio *m; besplatni* ~ bagaglio in franchigia; *diplomatski* ~ valigia *f* diplomatica; *dozvoljen* ~ bagaglio autorizzato; *izgubljen* ~ bagaglio in disguido (perduto); *osiguranje ~ga* assicurazione bagagli; *otprema ~ga* spedizione del bagaglio; *pakovati* ~ fare i bagagli; *poslati* ~ spedire come bagaglio; *pronađen* ~ bagaglio rinvenuto; ~ *oslobođen carine* bagaglio in franchigia doganale; ~ *u dolasku* bagagli in arrivo; ~ *u odlasku* bagagli in partenza; ~ *u tranzitu* bagagli in transito; *ručni* ~ piccolo bagaglio; bagaglio a mano; *višak ~ga* bagaglio in eccesso

**prtljažnica** *f (garderoba)* deposito bagagli *m*

**pruga** *f* striscia *f;* riga *f;* linea *f; bela ~ (na putu)* lo spartitraffico *m;* striscia bianca; *pomorska* ~ linea di navigazione; *prelaz preko ~ge* passaggio a livello; *ranžirna* ~ linea di smistamento; *vazdušna* ~ linea aerea; aviolinea *f; železnička* ~ linea ferroviaria

**pružanje** *n* lo stendere *m;* porgimento *m;* somministrazione *f;* offerta *f; nesavesno ~ veterinarske pomoći* prestazione incosciente d'assistenza veterinaria; ~ *dokaza* produzione di prove; ~ *pomoći* il prestar soccorso; ~ *pomoći učiniocu posle izvršenja krivičnog dela* favoreggiamento *m* personale

**pružiti** *v* stendere; porgere; offrire; somministrare; presentare; prestare; ~ *dokaz* dar prova; dimostrare; ~ *garanciju* offrire garanzia; ~ *otpor* opporre resistenza; resistere; ~ *pomoć* prestare assistenza; ~ *uslugu* prestare servizio

**prvenstven** *adj* di priorità; prioritario; *~ne deonice* azioni di priorità; *~ni izbor* scelta prioritaria

**prvenstveno** *adv* in primo luogo; prima di tutto; di preferenza; privilegiato; *pravo ~ne kupovine* compravendita con il patto di prelazione; ~ *pravo* diritto di precedenza; diritto di priorità

**prvenstvo** *n* priorità *f;* precedenza *f;* privilegio *m; dati pravo ~stva* dare la precedenza; *pravo ~stva* diritto di priorità; *put* s *pravom ~stva* strada *f* con diritto di priorità

**prvi** *adj* primo; primario; principale; *biti na ~vom mestu* primeggiare; *na ~ pogled* a prima vista; alla prima; *od ~vog časa* dal primo momento; *~va hipoteka* prima ipoteca; *~va menica* cambiale originale; ~ *ministar* Primo ministro; *~va pomoć* pronto soccorso; *u ~vom redu* in primo luogo

**prvorazredan** *adj* di prima qualità; finissimo

**prvorodstvo** *n* primogenitura *f*

**prvostepen** *adj* di prima istanza; *~ni sud* tribunale di prima istanza

**pseudonim** *m* pseudonimo *m;* nome *m* d'arte; *pisati pod ~mom* scrivere sotto lo pseudonimo; *uzeti* ~ prendere uno pseudonimo

**psihijatar** *m* psichiatra *m e f*

**psihijatrija** *f* psichiatria *f; ~sko veštačenje* perizia *f* psichiatrica

**psihologija** *f* psicologia *f; dečja* ~ psicologia dei fanciulli; *ekonomska* ~ psicologia economica; ~ *iskaza* psicologia della deposizione; ~ *masa* psicologia delle masse; ~ *rada* psicologia del lavoro; *socijalna* ~ psicologia sociale



**psihoneuroza** *f* psiconevrosi *f*

**psihopata** *m* psicopatico m

**psihopatija** *f* psicopatia *f*

**psovka** *f* bestemmia *f*

**pšenica** *f* grano *m;* frumento *m; jara* ~ frumento estivo; *meka* ~ grano tenero; *ozima* ~ frumento invernale; frumento vernereccio; *tvrda* ~ grano duro

**pucati** *(vatrenim oružjem) v* sparare; far fuoco; tirare con un'arma da fuoco; ~ *bez prethodnog obaveštenja* sparare a vista; sparare senza preavviso; ~ *iz topa* tirare col cannone; ~ *na slepo* tirare a salve; ~ *sasvim izbliza* sparare a zero; sparare a bruciapelo; ~ *u glavu* sparare alla testa; ~ *u noge* gambizzare

**puč** *m* putsch *m;* colpo *m* di Stato; golpe *m*

**pučista** *m* partecipante *m* a colpo di Stato; golpista *m (pl -i)*

**pulpa** *f* polpa *f*

**punoletan** *adj* maggiorenne

**punoletnost** *f* età *f* maggiore; maggiore età

**punomoć** *f* procura *f;* delega *f;* mandato *m; bankarska* ~ procura bancaria; *berzanska* ~ procura di Borsa; *blanko* ~ procura in bianco; *dati* ~ conferire (dare) delega; conferire (rilasciare) una procura; *delovati na osnovu ~ći* agire per mandato; *dvostruka* ~ doppio mandato; *generalna* ~ procura (mandato) generale; *generalna sudska* ~ mandato generale alle liti; *izdati* ~ conferire una procura; rilasciare una procura; *kolektivna* ~ procura collettiva; *nalog za* ~ mandato di procura; *odreći se ~ći* rinunciare al mandato; *ograničena* ~ procura limitata; *opozvati* ~ revocare una procura; revocare il mandato; *opšta* ~ mandato (procura) generale; *otkaz ~ći* disdetta di procura; *ovlašćenje za* ~ mandato di procura; *parnična* ~ procura alle liti; *pismena* ~ procura scritta; lettera di procura; *po ~ći* per delega; *poslanička* ~ poteri dei deputati; *poslovna* ~ procura commerciale; *posebna* ~ procura speciale; *poštanska* ~ procura postale; *potpisivati na osnovu ~ći* firmare per procura; *prekoračenje ~ja* abuso di mandato; *preneti* ~ trasferire la procura; ~ *za naplatu* delega di pagamento; procura per l'incasso; ~ *za glasanje* delega di voto; *putem ~ći* mediante procura; *raditi po ~ći* agire per procura; *specijalna* ~ procura (mandato) speciale; *stalna* ~ procura permanente; *široka* ~ ampio mandato; *trgovačka* ~ delega commerciale; *ugovor o ~ći* contratto di mandato; mandato *m;* atto di mandato; *zakonodavna* ~ delega legislativa

**punomoćnik** *m* procuratore *m;* mandatario *m; besplatni* ~ procuratore gratuito; *generalni* ~ mandatario generale; ~ *(nekog) društva* mandatario sociale; ~ *u parnici* procuratore alle liti; *zakonski* ~ mandatario legale

**punopravan** *adj* con pieni diritti

**punovažan** *adj* valido; ~ *čin* atto valido; ~ *dokument* documento valido; *~ni ugovor* contratto valido

**pustiti** *v* lasciare; ~ *na slobodu* rilasciare; lasciare in libertà; ~ *u pogon* mettere in moto; ~ *iz zatvora* rilasciare dal carcere

**pustolov** *m* avventuriero *m*

**pustolovina** *f* avventura *f*

**pustošenje** *n* devastazione *f;* ~ *šuma* devastazione dei boschi

**pušač** *m* fumatore *m;* ~ *opijuma* fumatore d'oppio

**puškaranje** *n* fucileria *f;* sparatoria *f*

**puštanje** *n* il lasciare; permesso *m; bezuslovno ~ na slobodu* rilascio in libertà senza condizione; ~ *u opticaj (novca)* emissione *f;* messa *f* in circolazione; ~ *u prodaju* messa in vendita; ~ *u rad* messa in azione; messa in funzione; ~ *uz kauciju* rilascio su cauzione; *ugovor o ~nju u opticaj* contratto d'emissione

**put** *m* via *f;* strada *f;* sentiero *m;* cammino *m; administrativni* ~ via amministrativa; *adminsitrativnim ~tem* in via amministrativa; *arbitražni* ~ via arbitrale; *asfaltni* ~ strada asfaltata; *auto~ sa plaćanjem putarine* strada a pedaggio; *biti na dobrom ~tu* essere sulla buona via (strada); *biti na ~tu* essere in viaggio; *carinski* ~ via doganale; *demokratski* ~ via democratica; *diplomatski* ~ via diplomatica; *diplomatskim ~tem* per via diplomatica; *državni* ~ strada statale; *glavni* ~ strada maestra; *javni* ~ via pubblica; *jednosmeran* ~ via a senso unico; *kolski* ~ strada carrozzabile; *kopneni* ~ via terra (terrestre); *krenuti na* ~ mettersi in via; *međunarodni vodeni* ~ idrovia internazionale; *morski* ~ via mare; *na pola ~ta* a mezza via; *običan* ~ via ordinaria; *otvoriti* ~ aprire la via; *plovni* ~ via navigabile (di navigazione); *pomorski* ~ via marittima; *poslovni* ~ viaggio d'affari; *pravni* ~ via di diritto; via legale; *pravnim ~tem* in via di diritto; *preki* ~ scorciatoia *f, prijateljeskim ~tem* in via amichevole; *prizivni* ~ via di ricorso; *prokrčiti nekome* ~ spianare la via a qcn; *prokrčiti sebi* ~ farsi strada; aprirsi il passo (o una via); ~ *s naplatom putarine* strada a pedaggio; ~ *s pravom prvenstva* strada con diritto di precedenza; *~tem naredbe* in via d'ordinanza; *~tem ponude* in via d'offerta; *~tem prebijanja* per via di compensazione; *~tem pregovora* per via di negoziazione; *~tem prigovora* per via d'obiezione; *~tem tužbe* in via petitoria, *redovan pravni* ~ via legale normale; via di diritto normale; *preseći* ~ tagliare la strada; *službeni* ~ viaggio di servizio; viaggio d'affari; *rečni* ~ via fluviale; *sporedan* ~ strada secondaria; *sretan* ~ buon viaggio; *sudski (pravni)* ~ via giudiziale (giudiziaria); *sudskim ~tem* per via di giustizia; *suvozemni* ~ via terrestre; via terra; *utrti* ~ strada battuta; *uz* ~ strada facendo; lungo la via; *va-*

*zdušni* ~ via aerea; *vodeni* ~ via fluviale; via navigabile; *zakonodavnim ~tem* in via legislativa; *zakonski* ~ via legale; *zakonskim ~tem* in via legale; *železnički* ~ via ferrata

**putarina** *f* pedaggio *m*

**putativan** *adj* putativo; *~vni brak* matrimonio putativo; *~vni pravni posao* negozio giuridico putativo

**putni** *adj* di viaggio; da viaggio; *~na akontacija* anticipazione di viaggio; ~ *i selidbeni troškovi* spese di trasporto e di trasloco; *~na naknada* indennità di viaggio; *~ne olakšice* facilitazioni di viaggio; ~ *troškovi* spese di viaggio

**putnik** *m* viaggiatore *m;* passeggero *m; slepi* ~ passeggero clandestino; *tranzitni* ~ viaggiatore in transito; *trgovački* ~ viaggiatore di commercio; agente *m* viaggiatore

**putovanje** *n* viaggio *m;* il viaggiare *m; bračno* ~ viaggio di nozze; *istražno* ~ viaggio d'esplorazione; *kolektivno* ~ escursione collettiva; *kontrolno* ~ viaggio d'ispezione; *kružno* ~ viaggio circolare; *organizator ~nja* organizzatore *m* di viaggio; *poslovno* ~ viaggio d'affari (di servizio); *posrednički ugovor o ~nju* contratto commissionario di viaggio; *povratno* ~ viaggio di ritorno; ~ *kopnom* viaggio per terra; ~ *morem* viaggio per mare; *turističko* ~ viaggio turistico; *ugovor o organizovanju ~nja* contratto d'organizzazione di viaggio

# R

**rabat** *m* sconto *m*; ribasso *m; dati* ~ concedere uno sconto; fare un ribasso; *količinski* ~ sconto di quantità; *pasivan* ~ ribasso passivo; *platni* ~ sconto per pagamento in contanti; *poseban* ~ sconto speciale; ~ *po količini* sconto di quantità; *trgovački* ~ sconto commerciale

**racija** *f* razzia *f*; retata *f*; rastrellamento *m; izvršiti ~ju* fare una retata

**racionalizacija** *f* razionalizzazione *f*; razionamento *m;* ~ *rada* razionalizzazione di lavoro

**racionalizovati** *v* razionalizzare

**racionisanje** *n* razionamento *m; prinudno (obavezno)* ~ razionamento obbligatorio; ~ *životnih namirnica* razionamento d'alimenti

**racionisati** *v* razionare

**račun** *m* conto *m*; computo *m;* calcolo *m; aktivan* ~ conto attivo; *amortizacioni* ~ conto d'ammortamento; *bankovni* ~ conto bancario; conto in banca; *beskamatni tekući* ~ conto corrente infruttifero; *blokirani* ~ conto bloccato; *budžetski* ~ conto di bilancio; *čekovni* ~ conto corrente bancario; *depozitni* ~ conto depositi; conto di deposito; *devizni* ~ conto valutario; *doplaćivati na* ~ alimentare un conto; *društveni* ~ conto sociale; *fiktivni* ~ conto fittizio; *gašenje ~na* estinzione di un conto; *globalni* ~ conto globale; conto collettivo; *godišnji* ~ conto annuale; *imati* ~ intrattenere un conto; *integralni* ~ conto (calcolo) integrale; *isplaćen* ~ fattura pagata; *ispostaviti* ~ emettere una fattura; *ispraviti* ~ rettificare un conto; *izmiriti* ~ saldare un conto; quietanzare una fattura; *izravnati* ~ pareggiare un conto; *kamatni* ~ calcolo degli interessi; conto interessi; *knjiga ~na* libro dei conti; *klirinški* ~ conto clearing; conto di compensazione; conti compensati; *kolektivan* ~ conto collettivo; *kompenzacioni* ~ conto di compensazione; *konačan* ~ conto finale; *kreditni* ~ conto crediti; *lični* ~ conto individuale; conto personale; *likvidiran* ~ conto liquidato; *likvidirati* ~ liquidare un conto; *mesečni* ~ conto mensile; *na* ~ a (in) conto; *negativan* ~ conto negativo; *nepokriven* ~ conto scoperto; *nerešen* ~ conto insoluto; *odobrenje ~na* approvazione di conto; *odobriti* ~ accreditare un conto; *originalan* ~ fattura originale; *otvoren* ~ conto aperto (acceso, in sospeso); *otvoriti* ~ accendere un conto; aprire un conto; *platiti na* ~ pagare a conto; *podići sa ~na* prelevare da un conto; *podmiriti* ~ saldare un conto; *polaganje ~na* resa dei conti; *polagati (položiti)* ~ rendere conto; *pomoćni* ~ conto ausiliario (sussidiario); *poravnati* ~ bilanciare un conto; *poseban* ~ conto particolare; *poslovni* ~ conto d'esercizio; *poštanski tekući* ~ conto corrente postale; *povratni* ~ conto di ritorno (di rivalsa); *privremeni* ~ conto provvisorio; *proveriti* ~ appurare un conto; verificare un conto; ~ *avansa* conto anticipazioni (anticipi); ~ *blagajne* conto cassa; ~ *delkredere* conto del credere; ~ *dobavljača* conto fornitori; ~ *dobitaka i gubitaka* conto profitti e perdite; ~ *dugovanja* conto debitorio; ~ *dugovanja i potraživanja* conto del dare e dell'avere; ~ *dužnika* conto debitori; ~ *kapitala* conto capitale; ~ *likvidacije* conto di liquidazione; ~ *prihoda* conto delle entrate (della rendita); ~ *rezerve* conto di riserva; ~ *robe* conto mercanzie; conto merci; ~ *troškova* conto spesa; conto delle spese; ~ *u devizama* conto in valuta estera; ~ *u inostranstvu* conto all'estero; ~ *verovatnoće* calcolo delle probabilità; *revizor ~na* revisore dei conti; *saldo ~na* saldo di conto; *sastaviti* ~ tirare il conto; *sniziti* ~ scalare il conto; *specijalan* ~ conto speciale; *srediti* ~ ordinare un conto; *staviti na* ~ mettere a conto; mettere in conto; *štedni* ~ conto di risparmio; *tajni* ~ conto segreto; *tekući* ~ conto corrente; *tromesečni* ~ conto trimestrale; *ugasiti* ~ estinguere un conto; *ulog na tekući* ~ deposito in conto corrente; *uneti u* ~ portare in conto; comprendere nel conto; *upisati na* ~ iscrivere in conto; iscrivere a conto; *uplatiti na* ~ versare su un conto; *valutni* ~ conto valutario; *vanredni* ~ conto straordinario; *vaš* ~ conto vostro; *vezani (vinkulirani)* ~ conto vincolato; *vlasnik ~na* titolare del conto; *voditi* ~ tenere un conto; *voditi ~na o nečemu* tener conto di qcs; *za* ~ *dru-*

*goga* per conto altrui; per conto d'altri; *za ~ trećih* per conto di terzi; *za ~ zainteresovane osobe* per conto di chi spetta; *za ~ i na rizik* per conto e rischio; *za svoj ~* per conto proprio; *zadužen ~* conto addebitato; *zadužiti ~* caricare un conto; addebitare un conto; *zajednički ~* conto comune (a metà); *zakasneli ~* conto in ritardo; *zaključiti ~* chiudere un conto; *zaključni ~* conto conclusivo; *zaleđen ~* conto congelato; *zaostao ~* conto arretrato; *zatvoren ~* conto chiuso; *zatvoriti ~* chiudere un conto; *završni ~* conto consuntivo; bilancio *m; žiro ~* giro di conto

**računanje** *n* computo *m, građansko ~ vremena* computo civile del tempo; *prirodno ~ vremena* computo naturale del tempo; *~ cene koštanja* calcolo del costo; *~ popusta* calcolo dello sconto; *~ roka* computo del termine; *~ vremena* computo del tempo

**računoispitač** *m* revisore *m* dei conti

**računopolagač** *m* gerente *m* responsabile; chi deve dare il rendiconto

**računovodstvo** *n* ragioneria *f*; contabilità *f; bankarsko ~* contabilità bancaria; *budžetsko ~* contabilità camerale; *finansijsko ~* contabilità finanziaria; *primenjeno ~* contabilità applicata; *~ preduzeća* contabilità d'azienda; *šef ~tva* ragioniere capo; *trgovačko ~* contabilità commerciale

**računovođa** *m* ragioniere *m;* computista *m*

**računski** *adj* dei conti; di calcolo; *~ska godina* esercizio finanziario; *~ska greška* errore di conto; *~ska knjiga* libro dei conti; *~ izvadak* estratto conti; *~ska primedba* rilievo di conto; *~ veštak* perito contabile

**rad** *m* lavoro *m;* opera *f*; faccenda *f*; *akordni ~* lavoro a cottimo; *apstraktan ~* lavoro astratto; *bespravni ~* lavoro clandestino; *besplatni ~* lavoro gratuito; *dnevni ~* lavoro quotidiano; *dopunski ~* lavoro aggiuntivo; *fizički ~* lavoro manuale; *građevinski ~* lavoro di costruzione; *higijena ~da* igiene del lavoro; *honorarni ~* lavoro d'incarico; *individualni ~* lavoro individuale; *intelektualni ~* lavoro intellettuale; *istraživački ~* lavoro di ricerca; *izvršni ~* lavoro di esecuzione; *javni ~* lavoro pubblico; *javno koristan ~* lavoro di pubblica utilità; *korisnost ~da* rendimento del lavoro; *kućni (domaći) ~* lavoro domestico; lavoro a domicilio; *lagani ~* lavoro leggiero; *lančani ~* lavoro a catena; *međunarodna podela ~da* divisione internazionale del lavoro; *minuli ~* lavoro accumulato; lavoro passato; *način ~da* modo di operare; *najamni ~* lavoro salariato; *nedeljni ~* lavoro domenicale; *nedopušten ~* lavoro abusivo; *neproizvodni ~* lavoro improduttivo; *nesavestan ~* lavoro incosciente; *nesposoban za ~* invalido al lavoro; *nesposobnost za ~* inabilità al lavoro; *nesreća na ~du* infortunio sul lavoro; *noćni ~* lavoro notturno; *obavezni ~* lavoro obbligatorio; *obustaviti ~* cessare il lavoro; *pažljiv ~* lavoro accurato; *politika ~da* politica del lavoro; *posredovanje ~da* mediazione del lavoro; *pravo na ~* diritto al lavoro; *prekinuti ~* cessare il lavoro; *prekovremeni ~* lavoro straordinario; *primanje na ~* assunzione al lavoro; *prinudni (prisilni) ~* lavoro coatto (forzato); *pripremni ~* lavoro preparatorio; *probni ~* lavoro in prova; lavoro sperimentale; *profesionalni ~* lavoro professionale; *proizvodni ~* lavoro produttivo; *psihologija ~da* psicologia del lavoro; *~ na crno* lavoro sommerso; *~ danju* lavoro diurno, *~ na dnevnicu* lavoro a giornata; *~ na neodređeno vreme* lavoro a tempo indeterminato; *~ na određeno vreme* lavoro a tempo determinato; *~ po učinku* lavoro a rendimento; *~ praznikom* lavoro festivo, *~ sa punim radnim vremenom* lavoro a tempo pieno; *~ sa skraćenim radnim vremenom* lavoro ad orario ridotto; *~ u smeni* lavoro a turno, *~ u stalnom ciklusu* lavoro a ciclo continuo; *razmena ~da* scambio del lavoro; *ručni ~* lavoro manuale; *samostalni ~* lavoro autonomo (personale); *serijski ~* lavoro in serie, *sezonski ~* lavoro stagionale; *sloboda ~da* libertà di lavoro; *slobodni ~* lavoro libero; *složeni ~* lavoro complesso; *specijalizovani ~* lavoro specializzato; *sporedan ~* lavoro accessorio; *sposobnost za ~* capacità al lavoro; *stručni ~* lavoro professionale; *stvaralački ~* lavoro creativo; *tajni ~* lavoro clandestino; *teorija ~da* teoria del lavoro; *teški ~* lavoro grave (pesante); *trajanje ~da* durata del lavoro; *tržište ~da* mercato del lavoro; *ugovor o ~du* contratto di lavoro; *umni ~* lavoro intellettuale; *vrednost ~da* valore del lavoro, *zatvorenički ~* lavoro penale; *zanatski ~* lavoro artigianale, *započeti ~* mettersi al lavoro; *zaštita ~da* protezione (tutela) del lavoro; *ženski ~* lavori donneschi; *živeti od sopstvenog ~da* vivere del proprio lavoro

**radan** *adj* laborioso, operoso; attivo; *~no sposoban* capace di agire

**radi** *prep* a causa di; a motivo di; per via di; a cagione di; *~ mene* per amor mio; per me; *~ poklona* per causa di donazione; *~ toga* perciò; per questo; *~ vršenja prodaje* per l'effettuazione della vendita

**radilište** *n* luogo *m* di lavoro; cantiere *m;* cantiere *m* di lavoro

**radinost** *f* laboriosità *f;* operosità *f; kućna ~* industria domestica; piccolo artigianato

**radio** *m* radio *f; iznošenje ličnih ili porodičnih prilika putem ~ja* propalazione di circostanze personali o familiari a mezzo della radio; *kleveta putem ~ja* diffamazione a mezzo della radio; *na ~ju* alla radio; *prenositi putem ~ja* trasmettere per radio; *~ odašiljač* radio trasmittente; *~ pretplatnik* utente della radio; *~ prijemnik* radio ricevente; *~ stanica* stazione radio; *utišati ~* abbassare la radio



**radio-aparat** *m* apparecchio *m* radio

**radio-difuzija** *f* radiodiffusione *f*

**radio-emisija** *f* radioemissione *f*

**radionica** *f* officina *f*, laboratorio *m; ~ za popravke* officina di riparazioni; *šef ~ce* capo officina; *zanatska ~* officina artigianale

**radio-prenos** *m* radiotrasmissione *f*

**radio-spiker** *m* (radio) annuciatore *m*

**radio-stanica** *f* stazione *f* radio; *tajna ~* stazione radio clandestina

**radio-telefonija** *f* radiotelefonia *f*

**radiotelegrafija** *f* radiotelegrafia *f*

**raditi** *v* lavorare; operare; agire; funzionare; *neprekidno ~* lavorare giorno e notte; *lančano ~* lavorare a catena; *prestati ~* cessare (smettere) di lavorare; *~ „ispod žita"* lavorare sott'acqua; *~ na akord* lavorare a cottimo; *~ na nadnicu* lavorare a giornata; *~ prekovremeno* fare ore di straordinario; *~ u svoje ime* agire in proprio nome; *započeti ~* mettersi a lavorare

**radni** *adj* di (da) lavoro; lavorativo; *kvalifikovana ~na snaga* manodopera *f* qualificata; *produženo ~no vreme* lavoro a orario prolungato; *puno ~no vreme* a pieno orario; *~ dan* giornata lavorativa; giorno feriale (di lavoro); *~na akcija* azione di lavoro; *~na disciplina* disciplina di lavoro; *~na faza* fase di lavoro; *~ fond* fondo di lavoro; *~no iskustvo* esperienza (pratica) di lavoro; *~na jedinica* unità di lavoro; reparto dell'organizzazione di lavoro; *~na knjižica* libretto di lavoro; *~ kolektiv* maestranza operaia; *~na komora* camera di lavoro; *~no mesto* luogo di lavoro; *~ narod* popolo lavoratore; *~na norma* norma di lavoro; *~ odnos* rapporto di lavoro; rapporto d'impiego; *~na organizacija* organizzazione *f* di lavoro; *~na ponuda* offerta di lavoro; *~ potencijal* potenziale di lavoro; *~ proces* processo lavorativo; *~no pravo* diritto dei lavoratori; *~na smena* turno di lavoro; *~na snaga* manodopera *f*; *~ spor* controversia di lavoro; *~na sposobnost* capacità lavorativa; *~ staž* stato di servizio; anzianità di lavoro; *~ sudovi* tribunali di lavoro; *~na veština* abilità lavorativa; *~no vreme* orario di lavoro; *~ zadaci* compiti di lavoro; *~na zadruga* cooperativa di lavoro; *~na zajednica* comunità lavorativa; *redovno ~no vreme* orario normale; *skraćeno ~no vreme* lavoro a orario ridotto; *zasnivanje ~og odnosa* istituzione d'un rapporto di lavoro; assunzione al lavoro

**radnički** *adj* degli operai; operaio; *~ dom* casa operaia; *~ka klasa* classe operaia; *~ka nadnica* salario *m;* paga *f*; *~ pokret* movimento operaio; *~ko samoupravljanje* autogestione operaia; *~ savet* consiglio operaio; *~ sindikat* sindacato operaio; *~ sloj* ceto operaio; *~ univerzitet* università operaia

**radnik** *m* lavoratore *m;* operaio *m; akordni ~* cottimante *m* e *f*; cottimista *m; fabrički ~* operaio di fabbrica; *fizički ~* lavoratore manuale; manovale *m; građevinski ~* operaio (lavoratore) edile; *industrijski ~* operaio industriale; *intelektualni ~* lavoratore intellettuale; *kućni ~* lavoratore a domicilio; *kvalifikovani ~* operaio qualificato; *lučki ~* lavoratore portuale (del porto); *metaloprerađivački ~* operaio metalmeccanico; *metalurški ~* operaio (lavoratore) metallurgico; *najamni ~* operaio salariato; *naučni ~* studioso *m;* scienziato *m;* operatore scientifico; *nekvalifikovani ~* operaio non qualificato; *nezaposleni ~* operaio disoccupato; *nezavisan ~* lavoratore indipendente; *politički ~* operatore (attivista) politico; *pomoćni ~* operaio (lavoratore) ausiliare; operaio sussidiario; *privremeni ~* operaio avventizio; lavoratore temporaneo; *proizvodni ~* lavoratore produttivo; *~ crne metalurgije* operaio siderurgico; *~ na sic* operaio a domicilio; *~ nadničar* operaio a giornata; lavoratore giornaliero; *~ proizvođač* lavoratore produttore; *~ sa produženim radnim vremenom* operaio a orario prolungato; *~ sa skraćenim radnim vremenom* operaio a orario ridotto; *~ u udruženom radu* lavoratore associato; *samostalni ~* lavoratore autonomo; *sezonski ~* lavoratore stagionale; *slobodan ~* lavoratore libero; *socijalni ~* lavoratore sociale; *specijalizovani ~* operaio specialista (specializzato); *udruženi ~* lavoratore associato

**radništvo** *n* i lavoratori *m pl;* gli operai *m pl*; il mondo operaio *m*

**radnja** *f* azione *f*; lavoro *m;* opera *f*; *administrativna ~* azione amministrativa; *akcesorna ~* azione accessoria; *dolozna (zlonamerna) ~* azione dolosa; *glavna ~* azione principale; *fiktivna ~* atto fittizio; *istražna ~* atto istruttorio; *izvršna ~* atto esecutivo; *kažnjiva ~* fatto delittuoso; *nedopuštena ~* azione inammissibile; *nedozvoljena ~* atto illecito; fatto illecito; *povlašćena ~* azione privilegiata; *pravna ~* atto giuridico; *prevarna ~* azione fraudolenta; *prinudna (prisilna) ~* azione coercitiva; *prioritetna ~* azione di priorità; *pripremna ~* atto preparatorio; *privremena ~* azione provvisoria; *~ krivičnog dela* azione del reato; *slučajna ~* azione incidentale; *službena ~* azione d'ufficio; *zanatska ~* azienda artigianale

**radnja** *f* negozio *m;* azienda *f*; officina *f*; magazzino *m; dobro snabdevena ~* negozio ben fornito; *voditi ~nju* gestire un negozio

**raison d'Etat** *(državni razlog)* ragione *f* di Stato

**rana** *f* ferita *f*; lesione *f*, *laka ~* ferita leggera; *površna ~* ferita superficiale; *prostrelna ~* ferita perforante; *~ zadobijena u ratu* ferita di guerra; *smrtonosna ~* ferita mortale; *teška ~* ferita grave; *udarno-razderna ~* ferita lacerocontusa

**rang** *m* rango *m;* grado *m; ~ hipoteke* rango di un'ipoteca

**rang-lista** *f* lista *f* della priorità

**raniti** *v* ferire; vulnerare; ~ *nožem* accoltellare

**ranjen** *adj* ferito

**ranjenik** *m* ferito *m*

**rasa** *f* razza *f*; *bela* ~ razza bianca; *ljudske rase*
razze umane; *rasna diskriminacija* discrimina-
zione razziale; *žuta* ~ razza gialla

**rascep** *m* dissidenza *f*; scissione *f*; rottura *f*; sci-
sma *m*

**raseliti** *v* far emigrare; far espatriare; *raseljena*
*lica* persone espatriate; espatriati; profughi

**raseljavanje** *n* espatrio *m*; emigrazione *f* forzata

**rashodovati** *v* cassare dall'inventario

**rasipanje** *n* dissipazione *f*; prodigalità *f*; scialo *m*;
sperpero *m*; ~ *kapitala* dissipazione di capitale;
~ *novca* sperpero di denaro; ~ *sredstava* sper-
pero di mezzi

**rasipati** *v* dissipare; sperperare

**rasipnički** *adj* prodigo; spendereccio; *voditi* ~ *ži-*
*vot* condurre una vita prodiga

**rasipnik** *m* dissipatore *m*; spendaccione *m*

**rasipništvo** *n* prodigalità *f*

**rasista** *m* razzista *m* e *f*

**rasistički** *adj* razzista

**rasizam** *m* razzismo *m*

**raskid** *m* scioglimento *m*; rescissione *f*; rottura
*f*; risoluzione *f*; *cena ~da (ugovora)* prezzo di
rescissione; ~ *braka* scioglimento matrimoni-
ale; ~ *ugovora* risoluzione del contratto; scio-
glimento di un contratto; rescissione d'un con-
tratto; ~ *ugovora zbog neispunjenja* risoluzione
del contratto per inadempimento; ~ *ugovora*
*zbog neizvršenja* scioglimento del contratto per
il non adempimento; *~danje zajednice dobara*
divisione dei beni comuni; ~ *zajma* risoluzione
del mutuo

**raskidljivost** *f* rescindibilità *f*

**raskinuti** *v* rescindere; ~ *dvostrani pravni odnos*
sciogliere un rapporto giuridico bilaterale

**raskomadati** *v* ridurre in pezzi; fare a pezzi;
smembrare

**raspikuća** *m* prodigo *m*; sciupone *m*; sprecone *m*;
dissipatore *m*

**raspirivanje** *n* istigamento *m*; incitamento *m*

**raspis** *m* circolare *f*; *ministarski* ~ circolare mini-
steriale; ~ *izbora* l'indire *m* elezioni; *razaslati* ~
diramare circolari, *reklamni* ~ circolare di pro-
paganda; circolare pubblicitaria

**raspodela** *f* distribuzione *f*, ripartizione *f*, *dnevna*
~ *rada* ripartizione giornaliera del lavoro; *ko-*
*načna* ~ ripartizione finale; *merilo ~le sredstava*
criterio di ripartizione delle risorse; *naknadna*
~ ripartizione supplementare; *politika ~le* poli-
tica di distribuzione; ~ *dobitka* distribuzione de-
gli utili; ~ *dobitka srazmerno ulogu* ripartizione
degli utili in proporzione alla quota conferita; ~
*dohotka* ripartizione del reddito, ~ *društvenog*
*proizvoda* ripartizione di prodotto sociale; ~ *gu-*
*bitaka* ripartizione di perdite; ~ *kapitala* distri-
buzione di capitali; ~ *po struci* ripartizione pro-
fessionale; ~ *poslova* ripartizione degli affari;
~ *prema radu* ripartizione secondo il lavoro; ~
*prema rezultatima rada* ripartizione secondo i
risultati del lavoro; ~ *prihoda* distribuzione dei
redditi; ~ *rada* ripartizione del lavoro; ~ *razlike*
ripartizione della differenza; ~ *rizika* ripartizi-
one dei rischi; ~ *sredstava* ripartizione delle ri-
sorse; ~ *tereta* ripartizione degli oneri; ~ *troš-*
*kova* ripartizione delle spese; ~ *tržišta* riparti-
zione dei mercati; ~ *viška* ripartizione dell'ec-
cedente; *vanredna* ~ ripartizione straordinaria;
*vršiti ~lu dohotka* effettuare la ripartizione dei
redditi

**raspodeliti** *v* distribuire; ripartire, ~ *dividendu* di-
stribuire un dividendo

**raspolaganje** *n* disposizione *f*; *biti na ~nju* essere
a disposizione; *nedopušteno* ~ *stanovima* abu-
siva disposizione con gli alloggi; *staviti na* ~
mettere a disposizione; *testamentalno* ~ dispo-
sizione testamentaria

**raspolagati** *(nečime)* *v* disporre di qcs; ~ *kapita-*
*lom* disporre di capitali

**raspoloživ** *adj* disponibile; *deo koji nije* ~ porzi-
one *f* riservata; ~ *deo* porzione *f* disponibile; *~va*
*sredstva* mezzi disponibili; ~ *višak* eccedenza
disponibile; *~vo vreme* tempo disponibile

**raspoloživost** *f* disponibilità *f*

**raspoređivanje** *n* disposizione *f*; distribuzione *f*;
ripartizione *f*; ~ *dohotka* ripartizione del red-
dito; ~ *plaćanja* ripartizione di pagamenti; ~
*sredstava* distribuzione di mezzi (di fondi)

**rasprava** *f* dibattimento *m*; udienza *f*; discussione
*f*; trattazione *f*; disputa *f*; dibattito *m*; pertrattazi-
one *f*; *(jur)* lite *f*; processo *m*; *arbitražna* ~ udi-
enza arbitrale (d'arbitrato); *civilna* ~ pertrattazi-
one *f*; udienza *f*; *glavna* ~ discussione generale;
*ishod ~ve* esito della discussione; *javna* ~ udi-
enza *f* pubblica, dibattimento pubblico; *krivična*
~ processo penale, udienza penale; *mirovna* ~
udienza di conciliazione; *nejavna* ~ dibatti-
mento a porte chiuse; *održati (zakazati) ~vu*
dar udienza; *ostavinska* ~ causa concernente
l'eredità; *otvoriti ~vu* aprire l'udienza; *ponovno*
*otvaranje ~ve* riapertura *f* della discussione; *po-*
*slovna* ~ trattazione d'affari; *predmet ~ve* ar-
gomento (oggetto) della discussione; *prekinuti*
*~vu* togliere l'udienza; ~ *je javna* la pertrattazi-
one viene tenuta pubblicamente, ~ *o predmetu*
discussione della causa; ~ *parnice* discussione
di una causa; ~ *sporne stvari* trattazione della
causa; *~vni sud (raspravni sudija)* il giudice in
merito; ~ *u krivičnim predmetima* udienza pe-
nale; dibattimento; *~vni zapisnik* verbale di ca-
usa; *sažeti ishod ~ve* sunto della discussione;
*sudska* ~ dibattimento (giudiziario); *usmena* ~
processo orale; procedura orale; *zatvorena* ~
udienza a porte chiuse



**raspravljanje** *n* trattazione *f*; discussione *f*; dis-
puta *f*; dibattito *m*; *ishod ~nja* esito della discus-
sione; ~ *parnice* discussione di una causa; ~
*sporne stvari* trattazione *f* della causa

**rasprodaja** *f* liquidazione *f*; vendita *f* totale; ~ *po*
*sniženim cenama* ribassi *m pl*; ~ *radi likvidacije*
vendita di liquidazione; ~ *u bescenje* liquidazi-
one a prezzo vile; *sezonska* ~ saldi di fine stagi-
one; liquidazione di stagione

**rasprodati** *v* liquidare; vendere tutto; ~ *robu* liqu-
idare la merce

**raspust** *m* vacanze *f pl*; *letnji* ~ vacanze estive;
*sudski* ~ vacanze giudiziarie

**raspuštanje** *n* scioglimento *m*; licenziamento *m*;
~ *društva* scioglimento di una società; ~ *kar-*
*tela* scioglimento di cartello; ~ *skupštine* scio-
glimento dell'Assemblea

**rastava** *f* separazione *f*; distacco *m*; disgiunzione
*f*, ~ *od stola i postelje* separazione di letto e di
mensa

**rasterećenje** *n* sgravio *m*; scarico *m*; *poresko* ~
sgravio fiscale (delle imposte); *za* ~ *od odgo-*
*vornosti* a scarico di responsabilità; *za* ~ *savesti*
a scarico di coscienza

**rasteretiti** *v* scaricare; sgravare; ~ *privredu* alleg-
gerire i carichi gravanti sull'economia

**rasturanje** *n* diffusione *f*; divulgazione *f*; disper-
sione *f*, ~ *i držanje opojnih droga* spaccio e de-
tenzione di sostanze stupefacenti

**rasuđivanje** *n* il giudicare *m*; giudizio *m*; ragio-
namento *m*; *moć ~nja* facoltà giudicativa; *spo-*
*sobnost osobe za* ~ facoltà di ragionamento di
una persona

**rasut** *adj* disperso; ~ *teret* carico alla rinfusa; *ukr-*
*cati u ~tom stanju* caricare alla rinfusa

**rat** *m* guerra *f*; *agresivni* ~ guerra aggressiva;
*atomski* ~ guerra atomica; *bakteriološki* ~ gu-
erra batteriologica; *bratoubilački* ~ guerra fra-
tricida; *carinski* ~ guerra doganale; *ekonomski*
~ guerra economica; *gerilski* ~ guerra di guer-
riglia; *građanski* ~ guerra civile; guerra inte-
stina; *hemijski* ~ guerra chimica; *hladni* ~ guerra
fredda; *kolonijalni* ~ guerra coloniale; *kontinen-*
*talni* ~ guerra continentale; *kopneni* ~ guerra ter-
restre, *munjeviti* ~ guerra lampo; *narodnooslo-*
*bodilački* ~ guerra di liberazione nazionale (po-
polare); *objaviti* ~ dichiarare guerra; *odbram-*
*beni* ~ guerra difensiva; *oslobodilački* ~ guerra
di liberazione; *osvajački* ~ guerra di conquista;
*partizanski* ~ guerra dei partigiani; *pomorski* ~
guerra marittima; guerra navale; *privredni* ~ gu-
erra economica; ~ *cena* guerra di prezzi; ~ *istre-*
*bljenja* guerra di sterminio; ~ *za nezavisnost* gu-
erra d'indipendenza; *secesionistički* ~ guerra di
secessione; *svetski* ~ guerra mondiale; *tarifni* ~
guerra di tariffe; *trgovački* ~ guerra commerci-
ale; *vazdušni* ~ guerra aerea

**ratifikovanje** *n* ratifica *f*; ratificazione *f*, ~ *is-*
*prava* strumento di ratificazione; ~ *međunarod-*
*nih ugovora* ratifica dei trattati internazionali; ~
*pravnih akata* ratifica degli atti giuridici

**ratifikovati** *f* ratificare; ~ *zakon* ratificare una
legge

**ratio legis** *(lat) razlog zakona* motivo della legge

**ratište** *n* campo *m* di battaglia; teatro *m* di guerra

**ratni** *adj* di (da) guerra; *~na akcija* atto da gu-
erra; azione di guerra; operazione di guerra;
*~na dobit* profitto di guerra; *~ni gubici* perdite
di guerra; ~ *huškač* bellicista *m*; guerrafondaio
*m*; *~na industrija* industria di guerra; ~ *invalid*
mutilato di guerra; invalido di guerra; *~na kla-*
*uzula* clausola di guerra; *~no krivično pravo* di-
ritto penale militare; *~na luka* porto militare (di
guerra); *~no lukavstvo* stratagemma *m*; astu-
zia militare; *~na mobilizacija* mobilitazione
*m* di guerra; *~na mornarica* marina (flotta) di
guerra; *~ni namet* contributo *m* di guerra; *~na*
*opasnost* pericolo (rischio) di guerra; ~ *ošteće-*
*nik* sinistrato di guerra; *~na penzija* pensione
di guerra; ~ *plen* bottino *m* di guerra; *~na po-*
*moć* aiuto di guerra; *~na povreda* lesione di gu-
erra; *~no pravo* diritto di guerra; *~na privreda*
economia di guerra; *~na proizvodnja* produzi-
one di guerra; *~ne reparacije* riparazioni di gu-
erra; *~no siroče* orfano di guerra; *~no stanje*
stato di guerra (di belligeranza); belligeranza *f*,
~ *sud* corte *f* marziale; tribunale *m* di guerra;
*~na šteta* danni di guerra; *~ni troškovi* spese di
guerra; *~na udovica* vedova di guerra; *~na voj-*
*no-krivična dela* reati militari di guerra; ~ *za-*
*jam* prestito di guerra; debito di guerra; ~ *za-*
*kon* legge di guerra; *~no zakonodavstvo* legisla-
zione di guerra; ~ *zarobljenik* prigioniero di gu-
erra; ~ *zločin* delitto *m* di guerra; ~ *zločinac* cri-
minale *m* di guerra

**ravnopravan** *adj* pari nei diritti

**ravnopravnost** *f* parità *f* nei diritti; uguaglianza *f*;
~ *građana* uguaglianza dei cittadini

**ravnoteža** *f* equilibrio *m*; *budžetska* ~ pareggio del
bilancio; *finansijska* ~ equilibrio finanziario; *iz-*
*gubiti ~žu* perdere l'equilibrio; squilibrarsi; *pri-*
*vredna* ~ equilibrio economico; ~ *cena* equili-
brio dei prezzi; ~ *državnog budžeta* equilibrio
del bilancio pubblico; ~ *platnog bilansa* equ-
ilibrio della bilancia dei pagamenti; ~ *ponude*
*i potražnje* equilibrio della domadna e dell'of-
ferta; ~ *prihoda i rashoda* equilibrio delle en-
trate e spese; ~ *tržišta* equilibrio del mercato

**razbaštiniti** *v* diseredare; privare dell'eredità

**razbaštinjenje** *n* diseredazione *f*; privazione *f*
dell'eredità

**razbojnik** *m* brigante *m*; bandito *m*

**razbojništvo** *n* rapina *f*; grassazione *f*; ~ *izvršeno s oružjem u ruci* rapina a mano armata; *razbojnička krađa* furto a uso rapina; rapina *f*
**razdor** *m* discordia *f*
**razdraženost** *f* eccitazione *f*, irritazione *f*, agitazione *f*, *jaka* ~ eccitazione intensa, irritazione intensa
**razdvajanje** *n* separazione *f*, distacco *m*; disgiunzione *f*; *činjenično* ~ separazione di fatto; *imovinsko* ~ separazione dei patrimoni; *monetarno* ~ separazione monetaria; ~ *dobara* separazione dei beni; ~ *dugova* separazione dei debiti; ~ *od stola i postelje* separazione di letto e di mensa; ~ *troškova* separazione dei costi
**razgledanje** *n* visita *f*; ispezione *f*, ~ *spisa u postupku* ispezione degli atti nel procedimento
**razglednica** *m* cartolina *f* illustrata
**razgovor** *m* conversazione *f*, discorso *m*, colloquio *m*; *dokumentovani* ~ colloquio documentato; *telefonski* ~ conversazione telefonica; *započeti* ~ entrare in discorso
**razgraničenje** *n* delimitazione *f*; demarcazione *f*; determinazione *f* dei confini; ~ *nadležnosti* delimitazione delle competenze
**različitost** *f* diversità *f*, differenza *f*, varietà *f*; ~ *mišljenja* divergenza *f* d'opinione
**razlika** *f* differenza *f*, distinzione *f*; *kursna* ~ disparità *f* dei corsi; differenza dei corsi; ~ *u cenama* disparità dei prezzi; ~ *u kvalitetu* differenza di qualità; ~ *u mišljenju* divergenza *f* d'opinioni; ~ *u vrednosti novca* differenza sul valore della moneta; *značajna* ~ differenza significativa
**razlog** *m* motivo *m*; ragione *f*, causa *f*; *bez ~ga* senza causa; *dovoljan ~ za ništavost* motivo sufficiente di nullità; *efikasan* ~ causa efficiente; *iz opravdanih ~ga* per ragioni giustificate; *iz zdravstvenih ~ga* per ragioni di salute; *ne bez ~ga* non senza motivo; *neosnovan* ~ motivo infondato; *opravdan* ~ motivo giustificato; *potkrepiti ~zima* far valere un motivo; ~ *isključenja* causa di esclusione; ~ *otkaza* causa di licenziamento; ~ *za i protiv* il pro e il contro; *~zi žalbe* motivi d'impugnazione; *službeni* ~ motivo d'uffico; *valjan* ~ motivo valido; ragione plausibile; *valjani i prihvatljivi ~ozi* motivi validi e ragioni plausibili; *uverljiv* ~ motivo convincente; argomento convincente
**razmatranje** *n* considerazione *f*, esame *m*; contemplazione *f*; meditazione *f*; ~ *spisa* esame degli atti processuali; *uzeti nešto u* ~ prendere in esame qcs
**razmena** *f* cambio *m*; scambio *m*; permuta *f*, baratto *m*; *ekonomska* ~ scambio economico, *međunarodna* ~ scambio internazionale; *kontrola ~ne* controllo dei cambi; *kulturna* ~ scambio culturale; *mogućnost ~ne* possibilità di scambio; *naturalna* ~ scambio naturale; *novac ~ne* moneta di scambio; *novčana* ~ scambio monetario; *politika slobodne ~ne* politica di libero scambio; *razlog ~ne* ragione di scambio; ~ *dobara* scambio di beni; ~ *dobara i usluga* scambio di beni e servizi, ~ *iskustava* scambio d'esperienza; ~ *mišljenja* scambio di vedute, ~ *nota* scambio di note; ~ *pisama* scambio di lettere; ~ *proizvoda* scambio di prodotti; ~ *rada* scambio di lavoro; ~ *ratifikacija* scambio delle ratifiche; ~ *stanovništva* scambio di popolazione; ~ *zarobljenika* scambio di prigionieri; *robna* ~ scambio merceologico (di merci); *slobodna* ~ libero scambio; *sredstvo ~ne* mezzo di scambio; *teritorijalna* ~ scambio territoriale; *ugovor o ~ni* contratto di permuta; *unutrašnja ~ robe* scambio interiore; *uravnotežena trgovinska* ~ scambio commerciale equilibrato; *vrednosi ~ne* valore di scambio
**razmeniti** *v* cambiare; scambiare
**razmetan** *adj* prodigo, scialacquatore, ~ *sin* figlio prodigo
**razmetnik** *m* sprecone *m*; dissipatore *m*; scialacquatore *m*; prodigo *m*
**razmirica** *f* dissensione *f*, dissidio *m*; controversia *f*
**razoružanje** *n* disarmo *m*; disarmamento *m*; *konvencija o ~nju* conferenza per il disarmo
**razoružati** *v* disarmare
**razraditi** *v* elaborare
**razred** *m* classe *f*; categoria *f*, *plaini* ~ classe di stipendio, *poreski* ~ categoria di imposizione; ~ *osiguranja* classe d'assicurazione; *tarifni* ~ classe di tariffe
**razrešenje** *n* scioglimento *m*; soluzione *f*, ~ *od dužnosti* esonero *m*
**razrešiti** *v* sciogliere; svincolare; liberare; dispensare; *privremeno ~ od dužnosti* sospendere; ~ *obaveze* sciogliere da un obbligo; ~ *od dužnosti* sollevare dalle funzioni; esonerare da un ufficio; ~ *sumnju* sciogliere un dubbio
**razrez poreza** *m* impostazione *f* di un'imposta
**razuman** *adj* ragionevole; razionale; conveniente; opportuno; *~na cena* prezzo ragionevole; prezzo giusto; prezzo adeguato; *~na osoba* persona ragionevole; *~na ponuda* offerta ragionevole; ~ *rok* termine ragionevole
**razuzdanost** *f* libertinaggio *m*, *mamljenje na* ~ adescamento *m* al libertinaggio
**razvesti se** *v rifl* divorziare; separarsi
**razvijen** *adj* sviluppato; *nedovoljno* ~ insufficientemente sviluppato
**razvlašćivanje** *(oduzimanje imovine) n* atto *m* di espropriazione
**razvod** *m* divorzio *m*; *izreći ~ braka* pronunciare il divorzio; ~ *braka* separazione coniugale; separazione legale; *sporazumni* ~ separazione consensuale



**razvoj** *m* sviluppo *m*; evoluzione *f*, *demografski* ~ sviluppo demografico; *finansijski* ~ evoluzione finanziaria; *industrijski* ~ sviluppo industriale, *kulturni* ~ sviluppo culturale; *materijalni* ~ sviluppo materiale; *privredni* ~ sviluppo economico; evoluzione economica; ~ *narodne privrede* sviluppo dell'economia nazionale; ~ *poslova* sviluppo degli affari; ~ *prava* sviluppo di diritto; ~ *proizvodnje* sviluppo della produzione; ~ *spoljne trgovine* sviluppo del commercio estero; ~ *tržišta* evoluzione di mercato; ~ *u porastu* sviluppo ascensionale; *trgovački* ~ sviluppo commerciale; *ustavni* ~ evoluzione costituzionale
**reakcija** *f* reazione *f*
**reakcionar** *m* reazionario *m*; retrogrado *m*
**reakcionaran** *adj* reazionario
**reaktiviranje** *n* riassunzione *f* in servizio; riassunzione del processo; ripristino *m*
**reaktivirati** *v* riassumere in servizio; ripristinare
**realan** *adj* reale; effettivo; *~ni sticaj materijalnih krivičnih dela* concorso di reati materiali; *~ni teret* onere reale; *~ni ugovar* contratto reale
**recepcija** *f* ricezione *f*; ~ *(preuzimanje) prava* ricezione di diritto
**recepis** *m* ricevuta *f*, *poštanski* ~ ricevuta postale; *rečni* ~ ricevuta fluviale
**recesija** *f* recessione *f*; *privredna* ~ recessione economica
**recidiv** *m* recidiva *f*, ricaduta *f*; *običan* ~ recidiva semplice; *otežavajući* ~ recidiva aggravata; *ponovljeni* ~ recidiva reiterata
**recidivitet** *m (povrat)* recidiva *f*; *obični* ~ recidiva semplice
**reciprocitet** *m* reciprocità *f*; *izvoz bez ~ta* esportazione senza reciprocità
**recipročan** *adj* reciproco; *~na korist* vantaggio reciproco; ~ *interes* interesse reciproco
**recipročno** *adv* reciprocamente
**reč** *f* parola *f*; *biti od ~či* essere di parola; *časna* ~ parola d'onore; *dati* ~ dare la parola; *dobiti* ~ ottenere la parola; *imati* ~ avere la parola; *na* ~ sulla parola; *ne održati* ~ mancare di parola; venir meno alla parola; *oduzeti* ~ togliere la parola; *poslednja* ~ ultima parola; *tražiti* ~ domandare (chiedere) la parola; *uzeti* ~ prendere la parola; *verovati na* ~ credere alla parola
**rečno korito** *n* letto *m* di un fiume
**red** *m* ordine *m*, fila *f*; rango *m*; *abecedni* ~ ordine alfabetico; *dnevni* ~ ordine del giorno; *držati se ~da* osservare l'ordine; *javni* ~ ordine pubblico; *kućni* ~ regolamento interiore d'una casa; *nasledni* ~ ordine di successione; *održavati* ~ mantenere l'ordine; *ponovo uvesti* ~ ristabilire l'ordine; *pozvati na* ~ richiamare all'ordine; *~om* per ordine; *stajati u ~du* fare la fila; *stati u* ~ mettersi in fila; ~ *po položaju* gerarchia professionale; *u prvom ~du* in primo ordine; *upisati u dnevni* ~ iscrivere all'ordine del giorno; *utvrditi dnevni* ~ stabilire l'ordine del giorno
**redakcija** *f* redazione *f*, *nova* ~ versione nuova
**redovan** *adj* regolare; ordinario; ~ *član* socio ordinario; ~ *pravni put* vie legali ordinarie; via giudiziaria; *~nim putem* per via ordinaria; *uzeti ~ pravni put* adire la via giudiziaria
**redovno** *adv* regolarmente
**redukcija** *f* riduzione *f*, ~ *diskontne stope* riduzione del tasso di sconto; ~ *kapitala* riduzione del capitale; ~ *osoblja* riduzione di personale
**reeskont** *m* risconto *m*; ~ *menice* risconto di una cambiale
**reeskontovati** *v* riscontare
**referat** *m* relazione *f*, rapporto *m*; referto *m*; *držati* ~ fare rapporto
**referendum** *m* referendum *m*; *fakultativni* ~ referendum facoltativo; *narodni* ~ referendum popolare; *obavezni* ~ referendum obbligatorio; *ustavni* ~ referendum costituzionale; *zahtev za* ~ domanda di referendum; *zakonski* ~ referendum legale
**referent** *m* relatore *m*; referendario *m*; referente *m*; ~ *za personalne i kadrovske poslove* addetto agli affari personali e dei quadri
**referisati** *v* riferire; rapportare
**reforma** *f* riforma *f*, *agrarna* ~ riforma agraria; *bankarska* ~ riforma bancaria; *budžetska* ~ riforma del bilancio; *carinska* ~ riforma doganale; *ekonomska* ~ riforma economica; *finansijska* ~ riforma finanziaria; *izborna* ~ riforma elettorale; *kaznena* ~ riforma penale; *kreditna* ~ riforma creditizia; *monetarna* ~ riforma monetaria; *novčana* ~ riforma monetaria; *poreska* ~ riforma fiscale; *privredna* ~ riforma economica; ~ *socijalnog osiguranja* riforma delle assicurazioni sociali, *socijalna* ~ riforma sociale; *sudska* ~ riforma giudiziaria; *upravna* ~ riforma amministrativa; *ustavna* ~ riforma costituzionale; *valutna* ~ riforma valutaria; *zemljišna* ~ riforma fondiaria
**reformacija** *f* riformazione *f*
**reformatio in pejus** *(lat)* modificazione d'un decreto d'un tribunale inferiore oppure d'un organo amministrativo che sarebbe per il ricorrente meno favorevole
**reformator** *m* riformatore *m*
**reformisati** *v* riformare
**regalija** *f (regalno pravo)* diritto *m* regio; privilegio *m* reale
**regenstvo** *n* reggenza *f*
**regent** *m* reggente *m*
**regionalizam** *m* regionalismo *m*
**registar** *m* registro *m*; repertorio *m*; *broj ~ra* numero di registro; *izvadak iz ~ra* estratto di registro; *javni* ~ registro pubblico; *katastarski* ~ registro catastale (del catasto); *knjigovodstveni* ~ registro contabile; *kontrolni* ~ registro di con-

trollo; *poreski* ~ ruolo *m* delle imposte; ruolo d'imposizione; *proveriti u ~ru* consultare un registro; ~ *deonica* registro delle azioni; ~ *deoničara* registro degli azionisti; ~ *dugova* registro dei debiti; ~ *građanskih parnica* ruolo delle cause in materia civile; ~ *hipoteka* registro delle ipoteche; ~ *kazni* registro penale; ~ *krivičnih rasprava* ruolo delle cause in materia penale; ~ *patenata* registro dei brevetti; ~ *preduzeća* registro delle ditte; ~ *privrednih organizacija* registro delle aziende; ~ *spisa* registro degli atti; *~ska taksa* tassa di registro; ~ *uplata* registro dei versamenti; ~ *žalbi* registro dei reclami; *sudski* ~ repertorio giudiziale; *sudska služba za vođenje ~stra* ufficio giudiziario incaricato di tenere il registro; *trgovački* ~ registro commerciale; *upisati u* ~ iscrivere in un registro; registrare; *voditelj ~stra* addetto al registro; archivista *m* e *f*; *vođenje ~ra* tenuta del registro

**registracija** *f* registrazione *f*; *mesto ~je* luogo d'immatricolazione; *porez na ~ju* imposta di registro; ~ *braka* registrazione del matrimonio; ~ *porudžbina* registrazione d'ordine; ~ *troškova* registrazione delle spese; ~ *ugovora* registrazione di un contratto; *taksa za ~ju* tassa di registro

**registrovati** *v* registrare; ~ *aparat* registrare un apparecchio

**regres** *m* regresso *m*, rivalsa *f*; *menični* ~ regresso cambiario; rivalsa cambiaria; *osiguranje protiv ~sa trećih* assicurazione contro il regresso; *pravo na* ~ diritto di regresso; diritto di rivalsa; *putem ~sa* in via di regresso; *~sno pravo* diritto di regresso; *~sni račun* conto di rivalsa; ~ *prema redu* regresso secondo l'ordine; ~ *redom prema indosantima* regresso nell'ordine delle girate; *~sna tužba* azione di regresso; azione di rivalsa; *~sni tužitelj* creditore precedente (nell'azione di regresso); ~ *usled neakceptiranja* regresso per mancata accettazione; ~ *za naplatu* regresso per pagamento; ~ *zbog neplaćanja* regresso per mancato pagamento; *vršiti* ~ esercitare il regresso

**regrut** *m* recluta *f*; coscritto *m*; soldato *m* novizio; *~na komisija* commissione di reclutamento; *~ni odsek* ufficio reclutamento

**regrutovanje** *n* reclutamento *m*; *prisilno* ~ reclutamento forzato; ~ *jednog godišta* reclutamento di una classe; *zakon o ~vanju* legge sul reclutamento

**regrutovati** *v* reclutare

**regularnost** *f* regolarità *f*

**regulator** *m* regolatore *m*; ~ *cena* regolatore dei prezzi

**regulisanje** *n* regolazione *f*, *automatsko* ~ regolazione automatica; *posebno* ~ regolazione speciale; ~ *cena* regolazione dei prezzi; ~ *dugova* regolazione dei debiti; ~ *havarije* regolazione d'avaria; ~ *reka (rečnih korita)* regolazione di corso d'acqua; rettificazione di corso d'acqua; ~ *štete* regolazione dei danni; ~ *tržišta* regolazione di mercato; *ugovorno* ~ regolazione convenzionale

**regulisati** *v* regolare; ~ *cene* regolare i prezzi

**rehabilitacija** *f* riabilitazione *f*; ~ *osobe pod stečajem* riabilitazione del fallito; ~ *invalida* riabilitazione degli invalidi; *sudska* ~ riabilitazione giudiziaria; *tražiti ~ju* chiedere la riabilitazione; *zakonska* ~ riabilitazione legale

**rehabilitovati** *v* riabilitare

**rei vindicatio** *(lat) (vlasnička tužba)* azione *f* di rivendicazione

**reintegracija** *f* reintegrazione *f*; ~ *građanskih prava* reintegrazione nei diritti civili

**reinvesticija** *f* rinvestimento *m*; reinvestimento *m*

**reizbornost** *f* rieleggibilità *f*; rielezione *f*

**reka** *f* fiume *m*; *međunarodna* ~ fiume internazionale; *plovna* ~ fiume navigabile

**reklama** *f* pubblicità *f*, reclame *(fr) f*; *bučna* ~ pubblicità chiassosa; *filmska* ~ pubblicità cinematografica; *kolektivna* ~ pubblicità collettiva; *~ni ugovor* contratto di pubblicità; *porez na ~mu* imposta sulla pubblicità; *prodorna* ~ pubblicità aggressiva; *radio* ~ pubblicità radiofonica; ~ *megafonom* pubblicità per mezzo di altoparlante; ~ *na prevoznim sredstvima* pubblicità sui mezzi di trasporto; ~ *putem oglasa* pubblicità per mezzo di manifesti; ~ *putem štampe* pubblicità per mezzo della stampa; ~ *za lansiranje robe* pubblicità per il lancio di una merce; *selektivna* ~ pubblicità selettiva; *svetleća* ~ pubblicità luminosa; *televizijska* ~ pubblicità televisiva; *trgovačka* ~ pubblicità commerciale; *turistička* ~ pubblicità turistica; *zidna* ~ pubblicità murale

**reklamacija** *f* reclamo *m*; lagnanza *f*; *izvršiti ~ju* reclamare; *nerešena* ~ reclamo non regolato; *neudovoljena* ~ reclamo non soddisfatto; *podneti ~ju* presentare il reclamo; *smanjiti ~ju* ridurre un reclamo

**reklamirati** *v* reclamare; far pubblicità

**rekonstrukcija** *f* ricostruzione *f*; *privredna* ~ ricostruzione economica; ~ *događaja* ricostruzione del fatto (dell'accidente o dei fatti); ~ *vlade* rimpasto del governo; rimpasto ministeriale; ~ *zločina* ricostruzione di crimine

**rekriminacija** *f* recriminazione *f*; il ritorcere l'accusa contro l'accusatore

**rekta ček** *m* assegno nominativo; assegno „non all'ordine"

**rekta indosament** girata nominativa, girata „non all'ordine"

**rekta klauzula** clausola „non all'ordine"

**rekta konosman** polizza di carico nominativa

**rekta menica** cambiale „non all'ordine"

**rekta papir** titolo nominativo; titolo „non all'ordine"



**rektor** *m* rettore *m* (di università); ~ *univerziteta* rettore dell'università

**rektorat** *m* rettorato *m*; ufficio *m* del rettore

**rekvirirati** *v* requisire

**rekvizicija** *f* requisizione *f*; ~ *pokretnina privatnog vlasništva* requisizione dei beni mobili di proprietà privata

**relativan** *adj* relativo; *~vno pravo* diritto relativo

**remitent** *m* prenditore *m*; accettante (d'una cambiale); ordinatario *m*

**renta** *f* rendita *f*; annualità *f*; *amortizaciona* ~ rendita ammortizzabile; *apsolutna* ~ rendita assoluta; *čista* ~ rendita netta; *diferencijalna* ~ rendita differenziale; *dopunska* ~ rendita complementare (supplementare); *doživotna* ~ rendita vitalizia; vitalizio *m*; tontina *f*; *državna* ~ rendita dello Stato; *godišnja* ~ rendita annua; *granična* ~ rendita marginale; *invalidska* ~ rendita d'invalidità; *iskupiti ~tu* riscattare una rendita; *isplatiti ~tu* pagare una rendita; *javna* ~ rendita pubblica; *konjunkturna* ~ rendita di congiuntura; *konvertovana* ~ rendita convertita; *kratkoročna* ~ rendita a breve scadenza; *monopolska* ~ rendita monopolistica (di monopolio); *nasledna* ~ rendita ereditaria; *naturalna* ~ rendita in natura; *neposredna* ~ rendita immediata; *novčana* ~ rendita in denaro; *obična* ~ rendita semplice; *odgođena* ~ rendita differita; *opadajuća* ~ rendita decrescente; *osiguranje ~te* assicurazione a rendita; *potpuna* ~ rendita completa; *potvrda o ~ti* certificato di rendita; *povlašćena* ~ rendita privilegiata; *prenosna* ~ rendita reversibile; *privilegovana* ~ rendita privilegiata; *privremena* ~ rendita temporanea; *rastuća* ~ rendita crescente; ~ *koja se oporezuje* rendita tassabile; ~ *na donosioca* rendita a portatore; ~ *preživelih* rendita a superstiti; ~ *od delatnosti* rendita di attività; ~ *od naknade štete* rendita d'indennizzo; ~ *radi otkupa* rendita di riscatto; ~ *u proizvodima* rendita in prodotti; ~ *u slučaju smrti* rendita in caso di decesso; ~ *u srebru* rendita in argento; ~ *u zlatu* rendita in oro; ~ *usled nesreće* rendita per infortunio; *reverzibilna* ~ rendita reversibile; *sigurna* ~ rendita certa; *stalna* ~ rendita continua (fissa); *starosna* ~ rendita di vecchiaia; *teorija ~te* teoria della rendita; *varijabilna* ~ rendita variabile; *večita* ~ rendita perpetua; *vremenska* ~ rendita temporanea; *zemljišna* ~ rendita fondiaria (terriera; della terra)

**rentabilan** *adj* lucroso; fruttuoso; redditizio; ~ *posao* lavoro redditizio; *~na trgovina* commercio redditizio

**rentabilnost** *f* rendimento *m*, produttività *f*; *maksimalna* ~ rendimento massimo; *porast ~ti* aumento di rendimento

**rent-a-car** noleggio *m* macchine

**rentijer** *m* redditiere *m*

**rentirati se** *v rifl* convenire; dar frutto

**renuntiatio hereditatis** *(lat)* rinunzia *f* all'eredità

**reorganizacija** *f* riorganizzazione *f*; riordinamento *m*; *bankarska* ~ riorganizzazione bancaria; *privredna* ~ riordinamento economico

**reorganizovati** *v* riorganizzare; riordinare

**reosigurač** *m* riassicuratore *m*

**reosiguranik** *m* riassicurato *m*

**reosiguranje** *n* riassicurazione *f*; *neobavezno* ~ riassicurazione facoltativa; *obavezno* ~ riassicurazione obbligatoria; *pojedinačno* ~ riassicurazione particolare; *pomorsko* ~ riassicurazione marittima; *premija ~nja* premio di riassicurazione ~ *šteta* riassicurazione dei danni

**reosigurati** *v* riassicurare

**reparacije** *f pl* riparazioni *f pl*; *novčane* ~ riparazioni pecuniari; *ratne* ~ riparazioni di guerra; *sporazum o ~jama* accordo sulle riparazioni; *zajam za* ~ prestito per le riparazioni

**repatrijacija** *f* rimpatrio *m*

**repatrirati** *v* rimpatriare

**replika** *f* replica *f*

**report** *m* riporto *m*; *dan terminskog ~ta* giorno del riporto; *dati u* ~ dare a riporto; *onaj koji daje u* ~ riportato *m*; *~tna transakcija* operazione di riporto; *~tni ugovor* contratto di riporto; *uzeti na* ~ prendere a riporto

**represalija** *f* rappresaglia *f*

**reprezentacija** *f* rappresentanza *f*; *sportska* ~ squadra rappresentativa; squadra Nazionale

**reprezentativan** *adj* rappresentativo

**reprodukcija** *f* riproduzione *f*; *društvena* ~ riproduzione sociale; *jednostavna* ~ riproduzione semplice; *nedozvoljena* ~ riproduzione illecita; *neovlašćena* ~ riproduzione non autorizzata; *obična (prosta)* ~ riproduzione semplice; *proširena* ~ riproduzione allargata; ~ *društva* riproduzione della società; ~ *društvenih odnosa* riproduzione dei rapporti sociali; ~ *individualnog kapitala* riproduzione del capitale individuale; *~cioni materijal* beni intermedi; materie di rielaborazione; ~ *radne snage* riproduzione della forza lavorativa; ~ *radničke klase* riproduzione della classe operaia; ~ *sredstava za proizvodnju* riproduzione degli strumenti di produzione

**reprodukovati** *v* riprodurre

**republički** *adj* della repubblica; repubblicano; *~čko državljanstvo* cittadinanza repubblicana; *~čko izvršno veće* consiglio esecutivo repubblicano; *~čka skupština* assemblea repubblicana; *~čki vrhovni sud* corte suprema della repubblica

**republika** *f* repubblica *f*, *narodna* ~ repubblica popolare; *savezna* ~ repubblica federale

**republikanac** *m* repubblicano *m*

**republikanski** *adj* repubblicano

**repudijacija** *f* ripudio *m*

**reservatio mentalis** *(lat) mentalna rezervacija* riserva mentale

**restauracija** *f* restauro *m*; restaurazione *f*

**restitucija** *f* restituzione *f*, ~ *poreza* restituzione d'imposta; ~ *prava* restituzione del diritto; ~ *u naturi* restituzione in natura

**resurs** *m* risorsa *f*; *energetski* ~*si* risorse energetiche; *finansijski* ~*si* risorse finanziarie; *iscrpsti* ~*se* esaurire le risorse; *nedovoljni* ~*si* scarse risorse; *poreski* ~*si* risorse tributarie; *prirodni* ~*si* risorse naturali; *privredni* ~*si* risorse economiche; *proizvodni* ~*si* risorse produttive; *sirovinski* ~*si* risorse di materie prime

**rešenje** *n* decisione *f*, soluzione *f*, definizione *f*; evasione *f*; *doneti* ~ venire ad una decisione; *izvršno* ~ decisione esecutiva; *jedino* ~ unica soluzione; *kompromisno* ~ soluzione di compromesso; *konačno* ~ decisione definitiva; *mirno* ~ soluzione pacifica; *mirno* ~ *sukoba* soluzione pacifica dei conflitti; *obrazložiti* ~ motivare una decisione; *poresko* ~ dispositivo d'imposta; *prijateljsko* ~ soluzione amichevole; ~ *o dokazivanju* decisione di prove; ~ *o eksproprijaciji* mandato *m* d'espropriazione; ~ *o godišnjem odmoru* titolo di permesso; ~ *o kontinuitetu* soluzione di continuità; ~ *o lišenju slobode* mandato d'arresto; ~ *o pokretanju disciplinskog postupka* decisione d'apertura d'un processo disciplinare; ~ *o pretresu* mandato di perquisizione; ~ *organa državne uprave* decisione dell'organo amministrativo dello Stato; ~ *suda* decisione d'un tribunale; *tražiti* ~ cercare di risolvere; *zakonsko* ~ definizione legale

**rešiti** *v* decidere; stabilire; risolvere; ~ *molbu* evadere una domanda; ~ *pitanje* risolvere una questione; ~ *predmet* evadere una pratica

**rešiv** *adj* risolubile

**retorzija** *f* ritorsione *f*

**retroaktivan** *adj* retroattivo; ~ *zakon* legge retroattiva; ~*vno delovanje* retroattività *f*; ~*vno delovanje zakona* retroattività della legge; ~*vni efekti* effetto retroattivo; ~*vna tužba* azione retroattiva

**retroaktivno** *adv* retroattivamente; *zakon nema* ~*vno delovanje* la legge non ha effetto retroattivo

**retroaktivnost** *f* retroattività *f*; *princip neretroaktivnosti* principio di irretroattività; ~ *zakona* retroattività della legge

**retrocesija** *f* retrocessione *f*

**revalorizacija** *f* rivalorizzazione *f*; ~ *kapitala* rivalorizzazione del capitale

**revalorizovati** *v* rivalorizzare

**revers** *m (naličje)* rovescio *m*; *(priznanica)* ricevuta *f*

**revizija** *f* revisione *f*; riscontro *m*; *knjigovodstvena* ~ revisione contabile; *prijaviti* ~*ju* insinuare la revisione; *postupak* ~*je* procedimento di revisione; ~ *bilansa* revisione di bilancio; ~ *katastra* revisione del catasto; ~ *poreza* revisione delle imposte; ~ *postupka* revisione di un processo; ~ *preduzeća* revisione aziendale; ~ *protiv presude* ricorso per cassazione; ~ *sporazuma* revisione del trattato; ~ *štamparskog sloga* revisione di bozze; ~ *ugovora* revisione del contratto

**revizionista** *m* revisionista *m*

**revizionizam** *m* revisionismo *m*

**revolucija** *f* rivoluzione *f*; *agrarna* ~ rivoluzione agraria; *industrijska* ~ rivoluzione industriale; *kulturna* ~ rivoluzione culturale; *Oktobarska* ~ Rivoluzione d'ottobre; *svetska* ~ rivoluzione mondiale

**revolucionar** *m* rivoluzionario *m*

**revolucionaran** *adj* rivoluzionario

**rezerva** *f* riserva *f*; *amortizaciona* ~ riserva d'ammortamento; *bez* ~*ve* senza riserva; *devizna* ~ riserva di divise; *dobrovoljna* ~ riserva volontaria; *držati u* ~*vi* tenere in riserva; *eventualna* ~ riserva eventuale, *globalna* ~ riserva globale; *imati u* ~*vi* avere di riserva; *legalna* ~ riserva legale; *matematička* ~ riserva matematica; *metalna* ~ riserva metallica; *minimalna* ~ riserva minima; *monetarna* ~ riserva monetaria; *neobavezna* ~ riserva facoltativa; *nevidljiva* ~ riserva non apparente; *obavezna* ~ riserva obbligatoria; *opšta* ~ riserva globale, *posebna* ~ riserva speciale; *prihvatiti s* ~*vom* accettare con riserva; ~ *garancije* riserva di garanzia; ~ *gotovine* riserva di contante, ~ *kapitala* riserva di capitale; ~ *likvidnosti* riserva di liquidità (di liquido); ~ *prava* riserva di un diritto; ~ *profita* riserva di utili; ~ *za gubitke* riserva per perdite; ~ *za pokriće* riserva di copertura; ~ *za štednju* riserva di risparmio; *s* ~*vom* con riserva; *skrivena* ~ riserva nascosta; *slobodna* ~ riserva libera; *specijalna* ~ riserva speciale; *statutarna* ~ riserva statutaria, *tehnička* ~ riserva tecnica; *tiha (prikrivena)* ~ riserva occulta; riserva latente; *uobičajena* ~ riserva d'uso; *valutarna* ~ riserva valutaria; *vanredna* ~ riserva straordinaria; *vidljiva* ~ riserva visibile; *zakonska* ~ riserva legale; *zlatna* ~ riserva aurea

**rezervni** *adj* di riserva; di ricambio, di scorta; ~ *fond* fondo di riserva

**rezolucija** *f* risoluzione *f*

**rezolutivni** *adj* risoluto

**rezultat** *m* risultato *m*; *ekonomski* ~ risultato economico; *finansijski* ~ risultato finanziario; *izborni* ~*ti* risultati elettorali; *konačan* ~ risultato definitivo; *poslovni* ~ risultato dell'esercizio; ~ *glasanja* l'esito della votazione

**režija** *f* regia *f*; ~*ski troškovi* spese di regia; *sopstvena* ~ regia diretta

**režim** *m* regime *m*; *carinski* ~ regime doganale; *ekonomski* ~ regime economico; *okupacioni* ~ regime d'occupazione; *poreski* ~ regime tributario; *poseban* ~ regime speciale; *povlašćen* ~ regime di favore; ~ *carinske zaštite* regime di protezione doganale; ~ *povlašćene nacije* regime della nazione più favorita; ~ *uvoza* regime delle importazioni; ~ *zamene* regime di baratto; ~ *zapošljavanja* regime d'occupazione; *totalitarni* ~ regime totalitario



**ribolov** *m* pesca *f*; *dubinski* ~ pesca d'alto mare; *nezakonit* ~ pesca abusiva; *obalni* ~ pesca costiera; *pomorski* ~ pesca marittima; *pravo* ~*va* diritto di pesca; *rečni* ~ pesca fluviale; ~ *na otvorenoj pučini* grande pesca; ~*ne zone* zone di pesca; *zabranjen* ~ pesca proibita

**rizik** *m* rischio *m*; *atomski* ~ rischio atomico; *devizni* ~ rischio valutario; *diskontni* ~ rischio di sconto; *ekonomski* ~ rischio economico; *eskontni* ~ rischio di sconto; *finansijski* ~ rischio finanziario; *isključiv* ~ rischio esclusivo; *izložiti se* ~*ku* correre il rischio; *kursni* ~ rischio di cambio; *lični* ~ rischio personale; *monetarni* ~ rischio monetario; *na* ~ *i trošak* a rischio e spese; *na* ~ *kupca* a rischio del cliente; *na svoj* ~ rischio in proprio; *objektivan* ~ rischio obiettivo (oggettivo); *osiguravajući* ~ rischio assicurativo; *pomorski* ~ rischio marittimo (di mare); *pokriveni* ~ rischio coperto; *poslovan* ~ rischio d'esercizio; *premija za* ~ premio per il rischio; *preuzeti* ~ assumere un rischio; *profesionalni* ~ rischio professionale; *prost* ~ rischio semplice; *ratni* ~ rischio di guerra; ~ *gubitka* rischio di perdita; ~ *koji se može osigurati* rischio assicurabile; ~ *na moru* rischio marittimo; rischio di mare; ~ *na sopstveni račun* rischio in proprio; ~ *od krađe* rischio di furto; ~ *od odgovornosti* rischio di responsabilità; ~ *puta* rischio del percosro; ~ *štrajka* rischio di sciopero; ~ *u slučaju bolesti* rischio di malattia; ~ *u slučaju gubitka* rischio di perdita; ~ *u slučaju smrti* rischio di morte; ~ *života* rischio della vita; *snositi* ~ sopportare il rischio; *specijalni* ~ rischio speciale; *sprečavanje* ~*ka* prevenzione del rischio; *stalni* ~ rischio costante, *subjektivan* ~ rischio soggettivo; *težak* ~ rischio grave; *transportni* ~ rischio di trasporto; *trgovinski* ~ rischio commerciale; *ući u* ~ affrontare il rischio, *uobičajeni* ~ rischio ordinario; *valutni* ~ rischio valutario; rischio monetario; *vanredni* ~ rischio straordinario; *za račun i* ~ per conto e rischio

**riziko-premija** *f* premio *m* di rischio

**rob** *m* schiavo *m*; servo *m*; ~ *zemlje* servo della gleba

**roba** *f* merce *f*; roba *f*; mercanzia *f*, generi *m pl*; *brzovozna* ~ merce a grande velocità; *denčana* ~ collettame *m*; *domaća* ~ merce nazionale; *ekspresna* ~ merce espressa; *fina* ~ merce fine; *gotova (spremna)* ~ merce pronta; *havarisana* ~ merce avariata; *inostrana* ~ merce estera; *istovar* ~*be* scarico di merci; *izložbena* ~ merce d'esposizione; *izvozna* ~ merce d'esportazione; *kabasta* ~ merce ingombrante; merci voluminose; *knjiga* ~*be* libro merci; *komisiona* ~ merce di commissione; *konsignaciona* ~ merce in consegna; merce in partenza; *kontingentirana* ~ merci contingentate; *krijumčarska* ~ merce di contrabbando; *kvalitetna* ~ merce di qualità; *loša* ~ merce (mercanzia) scadente; *luksuzna* ~ merce di lusso; generi voluttuari; *manufakturna* ~ merce di manifattura; *masovna* ~ merci di massa; *monopolska* ~ generi di monopolio; *nacionalizovana* ~ merce nazionalizzata; *najfinija* ~ merce sopraffina, *neophodna* ~ merci urgenti; *obrađena* ~ merce lavorata; *odbačena (škart)* ~ merce respinta (di scarto); *ocarinjena* ~ merce sdoganata (daziata); *odbijena* ~ merce respinta; *odbiti* ~*bu* rifiutare la merce; *opasna* ~ merci pericolose; *osetljiva* ~ merce delicata; *oskudica* ~*be* scarsezza di merci; *osrednja* ~ merce andante, merce mediocre; *otpadna* ~ roba di rifiuto; *otpremanje* ~*be* gestione merci, *potrošna* ~ generi di consumo; *prava (originalna)* ~ merce genuina; *preuzeti* ~*bu* ritirare la merce; *prvorazredna* ~ merce ottima; *pokvarljiva* ~ merci deperibili; *pokvarena* ~ merce adulterata (deperita, guasta, deteriorata); *povratna* ~ merce di ritorno; *prekomorska* ~ generi coloniali; merce coloniale; *prigodna* ~ merce d'occasione; *prvoklasna* ~ merce di prim'ordine; *prvorazredna* ~ merce ottima (di prima qualità); *račun* ~*be* conto merci; *rasuta* ~ merce sciolta (alla rinfusa); ~*na berza* Borsa merci; ~*na dokumenta* documenti di merce; ~ *koja podleže carini* merce vincolata alla dogana; merce sotto vincolo doganale; ~*no pristanište* scalo merci; ~*ni promet* movimento (di) merci; traffico merci; circolazione delle merci; ~ *na putu* merce viaggiante (in viaggio); ~ *na zalihi* merce in magazzino; ~ *oslobođena carine* merce esente da dazio; merce in franchigia; ~ *otpremljena u konsignaciju* merce spedita in conto deposito; ~ *otpremljena vazdušnim putem* merce aerea; ~ *podložna carini* merce schiava di dazio; ~ *podložna dažbini* merce soggetta a dazio; ~ *prvog izbora* merce di prima scelta; ~*na razmena* scambio di merci; ~ *s manom* merce difettosa; ~ *s povlašćenom tarifom* merce favorita dalle tariffe; ~ *široke potrošnje* generi di prima necessità; ~ *u đuture* merce alla rinfusa; ~ *u komisiji* merce in commissione; ~ *u otpremi* merce in partenza; ~ *u prispeću* merce in arrivo; ~ *u rasutom stanju* merce sciolta; ~ *u skladištu* merci in deposito (in magazzino); ~ *u tranzitu* merce in transito; ~ *viđena i po volji* merce vista e piaciuta; ~ *za izvoz* merce per esportazione; merce destinata all'esportazione; ~ *za prodaju* merce esitabile; ~*ni žig* marchio di fabbrica; marchio di commercio; *sirova* ~ merce greggia; *skladište* ~*be* deposito merci; magazzino merci; *slobodna* ~ merce franca; *sporovozna* ~ merce a piccola velocità; *škart* ~ merce (roba) di scarto; *trgovačka*

~ merce commerciale; *upakovana* ~ merce confezionata; *uslovna* ~ merce a condizione; *uvezena* ~ merce importata; *uvozna* ~ merce d'importazione; *uzorak ~be* campione di merci; *vraćena* ~ merce (merci) di ritorno; *zabranjena* ~ merce proibita; *zapaljiva* ~ merce infiammabile; *zdrava i merkantilna* ~ merce sana e mercantile

**robija** *f* carcere *m* duro; galera *f*; lavori forzati; *doživotna* ~ ergastolo *m;* reclusione *f* a vita; ~ *(kuluk)* lavoro tributario

**robijaš** *m* carcerato *m;* recluso *m*; *doživotni* ~ ergastolano *m*

**robijašnica** *f* reclusorio *m;* ergastolo *m*

**roblje** *n* schiavi *m pl; ratno* ~ prigionieri di guerra; *trgovina ~ljem* commercio di schiavi; *trgovina belim ~ljem* tratta delle bianche; *trgovac ~ljem* mercante *m* di schiavi; schiavista *m*; negriere *m*

**robovlasnički** *adj* schiavista; schiavistico; ~ *društveni sistem* schiavismo *m;* sistema *m* sociale basato sulla schiavitù

**robovlasnik** *m* padrone *m* di schiavi

**ročište** *n* udienza *f*; *dan ~ta* giorno d'udienza; *odgoditi* ~ prorogare l'udienza; *periodično* ~ udienza periodica; *pripremno* ~ udienza preliminare; *zakazati* ~ fissare (indire) l'udienza

**rod** *m* genere *m;* famiglia *f*; discendenza *f*; parentela *f*; *muški* ~ genere maschile; *ženski* ~ genere femminile; *ljudski* ~ genere umano; umanità *f*; *krivična dela protiv integriteta i zdravlja ~da* delitti contro la integrità e sanità della stirpe

**rodbina** *f* parentela *f*; parenti *m pl; ~ po majci* parenti dal lato di madre; ~ *po ocu* consanguinei *m;* ~ *po glavnoj lozi* parenti in linea retta; ~ *po pobočnoj lozi* parenti in linea collaterale

**rodbinski** *adj* di (da) parente, da parenti; ~ *odnosi* rapporti di parentela

**roditelji** *m pl* genitori *m pl;* ~ *i deca* genitori e figli

**roditeljski** *adj* da (dei) genitori; *lišenje ~kog prava* decadenza dalla patria potestà; *produženje ~kog prava* proseguimento del diritto dei genitori; *prestanak ~skog prava* estinzione del diritto dei genitori; *~sko pravo* diritto dei genitori; *~ska vlast* patria potestà; *vraćanje ~skog prava* reintegrazione nel diritto dei genitori; *vršenje ~skog prava* esercizio del diritto dei genitori

**rodoskvrn** *adj* incestuoso

**rodoskvrnuće** *n* incesto *m*

**rođen** *adj* nato; ~ *u braku* nato in matrimonio; ~ *mrtav* nato morto; *~ni organizator* organizzatore nato; ~ *posle očeve smrti* postumo

**rođeni** *adj (od istog oca i majke)* germano *m*; *dva brata ~na* due fratelli germani; due fratelli carnali; *~na sestra* sorella germana; *~no ime* nome proprio

**rođenje** *n* nascita *f; mesto ~nja* luogo di nascita

**roj** *m* sciame *m*; ~ *muva* uno sciame di mosche; *u ~evima* a sciami

**rok** *m* termine *m*; scadenza *f*; *bitan* ~ termine essenziale; *dati* ~ porre un termine; *depozitni* ~ termine di deposito; *dospeli* ~ termine scaduto; *držati se roka* osservare il termine; *fiksni* ~ termine fisso; termine fissato; *garantni* ~ termine di garanzia; *istek ~ka* scadenza del termine; *konačni* ~ termine finale; *konkursni* ~ termine di concorso; *krajnji* ~ termine finale; *kupiti na* ~ comprare a termine; *ne pridržavati se ~ka isporuke* non rispettare il termine di consegna; *neodgodiv* ~ termine perentorio; termine preclusivo; termine di preclusione; *nepoštovanje ~ka* inosservanza del termine; *neprekoračiv* ~ termine impreteribile; *nesiguran* ~ termine incerto; *odobriti* ~ accordare un termine; *otkazni* ~ termine di disdetta; termine di preavviso; *paricioni* ~ termine d'esesuzione; *po isteku ~ka* dopo decorso il termine; *početni* ~ termine iniziale; *poslednji* ~ ultimo termine; *poslovni* ~ termine d'esercizio; *povoljan* ~ termine conveniente; *pozivni* ~ termine di citazione; *pravni* ~ termine giuridico; *preći ~ove* passare i termini; *prekluzivni (isključujući)* ~ termine preclusivo; termine di preclusione; *prekoračiti* ~ sorpassare il termine; *pridržavati se ~ka* attenersi al termine; *primeren* ~ congruo termine; *prioritetni* ~ termine di priorità; *prizivni* ~ termine d'appellazione; *probni* ~ termine di prova; *produžiti* ~ prorogare un termine; *protekao* ~ termine spirato; ~ *boravka* termine di residenza; ~ *čekanja* termine d'attesa; ~ *dospeća* termine di scadenza; termine d'usucapione; ~ *isplate* termine di pagamento; ~ *isporuke* termine di resa; termine di consegna; ~ *ispunjenja* termine dell'adempimento; ~ *istovara* termine di scarico; ~ *napuštanja* termine d'abbandono; ~ *opticaja* termine di circolazione; ~ *otkaza* termine di disdetta; ~ *otpreme* termine di spedizione; ~ *plaćanja* termine di pagamento; ~ *prihvata* termine d'accettazione; ~ *upisa* termine di registrazione; ~ *uskladištenja* termine di magazzinaggio; ~ *utovara* termine di carico; ~ *za abandon* termine d'abbandono; ~ *za apel* termine d'appello; ~ *za čuvanje* termine di conservazione; termine di custodia; ~ *za iseljenje* termine d'evacuazione; ~ *za ispravku* termine di rettifica; ~ *za izbor (opciju)* termine d'opzione; ~ *za izjavu* termine di dichiarazione; ~ *za likvidaciju* termine di liquidazione; *~ovi za međunarodnu razmenu* termini dell'interscambio; ~ *za pobijanje* termine di impugnazione; ~ *za podnošenje* termine per presentazione; termine di presentazione; ~ *za podnošenje čeka (na isplatu)* termine per la presentazione di un assegno; ~ *za prijavu* termine di denuncia; ~ *za prijavu potraživanja* termine per l'insinuazione dei crediti; ~ *za prisilno iseljenje* termine di sfratto; ~ *za proveru potraživanja* termine per la verifica dei crediti; ~ *za registraciju* termine di registrazione; ~ *za reviziju* termine di ricorso per cassazione; ~ *za žalbu* termine di ricorso; termine di impugnazione; ~ *zastarevanja* termine di prescrizione; ~ *žalbe* termine di ricorso; *s dugim ~om* a lungo termine; *s kratkim ~om* a breve termine; *skraćeni* ~ *zastarevanja* prescrizione abbrevita; *skraćenje ~ka* abbreviazione del termine; *skratiti ~ove* abbreviare i termini; *sudski* ~ termine giudiziario; termine giudiziale; *u dugom ~ku* a lungo termine; *u korisnom ~ku* nel termine utile; *u kratkom ~ku* a breve termine; *u srednjem ~ku* a medio termine; *u primerenom ~ku* in congruo termine; *u ugovorenom ~ku* nel termine convenuto; *u ~ku za čuvanje* nel termine di custodia; *u ~ku gubitka prava* nel termine di decadenza del diritto; *u ~ku prijave* nel termine di denuncia; *u ~ku izjave* nel termine di dichiarazione; *u ~ku od 15 dana* nel termine di 15 giorni; *u ~ku otkaza* nel termine di disdetta; *u ~ku izvršenja* nel termine di esecuzione; *u ~ku poslovanja* nel termine di esercizio; *u ~ku vršenja prava* nel termine d'esercizio del diritto; *u ugovorenom ~ku* nel termine convenuto; *ugovoreni* ~ termine convenuto; *ugovorni* ~ termine contrattuale; *uobičajeni* ~ termine ordinario; *uskratiti* ~ negare il termine; *utvrditi* ~ fissare il termine; *utvrđen* ~ termine fissato; termine fisso; *vanredni* ~ termine straordinario; *zakonski* ~ termine giudiziale; termine legale; *zastarni* ~ termine di prescrizione; *zaštitni* ~ termine della protezione; *završni* ~ termine finale



**rokovnik** *m* scadenzario *m*; scadenziere; ruolo dei dibattimenti; *poreski* ~ scadenzario fiscale; ~ *menica* scadenzario cambiali

**ropstvo** *n* schiavitù *f*; servitù *f; ekonomsko* ~ schiavitù economica; *povesti u* ~ ridurre in schiavitù

**rotacija** *f* rotazione *f*; *horizontalna* ~ rotazione orizzontale; ~ *kapitala* rotazione di capitale; ~ *personala* avvicendamento del personale; ~ *u položajima* avvicendamento nelle cariche; *vertikalna* ~ rotazione verticale

**ručni** *adj* di (della) mano; a mano; manuale; ~ *rad* lavoro fatto a mano; ~ *zalog (zalog na pokretnoj stvari)* pegno *m*

**rudar** *m* minatore *m*; lavoratore *m* della miniera

**rudarski** *adj* dei minatori; di minatore; (*rudnika*) minerario; di miniere; *~ska industrija* industria mineraria; ~ *inženjer* ingegnere minerario; *~sko istraživanje* indagine mineraria; *~ska koncesija* concessione mineraria; *~sko okno* scavo di miniera; *~sko pravo* diritto minerario; *~sko preduzeće* impresa mineraria; *~sko zakonodavstvo* legislazione mineraria

**rudni** *adj* minerale; minerario; *~na bogatstva* ricchezze del sottosuolo; *~no bogatstvo* ricchezza mineraria; *~no nalazište* giacimento minerario (di minerale); *~na žila* filone *m* di metallo

**ruka** *f* mano *f*; *dati odrešene ~ke* lasciare mano libera; *dići ~ku na nekoga* metter le mani addosso a uno; *iz prve ~ke* di prima mano; *izvan ~ke* fuori di mano; *kupiti iz druge ~ke* acquistare di seconda mano; *na dohvat ~ke* a portata di mano; *na laku ~ku* alla leggiera; *pri ~ci* alla mano; *staviti ~ku u vatru* mettere la mano sul fuoco; *svojom ~kom* di propria mano; di proprio pugno; di suo pugno

**rukovanje** *n* maneggio *m*; manipolazione *f*; amministrazione *f*, direzione *f*; ~ *opšteopasnim stvarima* manipolazione con materia di pericolosità generale

**rukovodilac** *m* dirigente *m* e *f;* capo *m;* ~ *preduzeća* dirigente d'azienda; ~ *reklame i propagande* dirigente pubblicitario; *sindikalni* ~ dirigente sindacale

**rukovoditi** *v* dirigere; amministrare; ~ *raspravom* dirigere il dibattimento

**rukovodstvo** *n* direzione *f*, dirigenti *m pl*; amministrazione *f;* gestione *f*, *centralno* ~ direzione centrale; *partijsko* ~ direzione di partito; *poveriti* ~ affidare l'amministrazione; *preuzeti* ~ prendere la direzione

**rukoznak** *m* segno *m* di mano; impronta *f* digitale

**rušiti** *v* demolire; abbattere; rovinare; *rušljivi pravni poslovi* negozi giuridici invalidi; negozi giuridici annullabili

# S

**sabor** *m* assemblea *f*; adunanza *f*; concilio *m*; *crkveni* ~ sinodo *m*; concilio *m*; *ekumenski* ~ concilio ecumenico

**sabotaža** *f* sabotaggio *m*; *privredna* ~ sabotaggio economico; ~ *vojnih postrojenja* sabotaggio di opere militari; ~ *preduzeća* sabotaggio di azienda; *vršiti ~žu* sabotare

**saboter** *m* sabotatore *m*

**sabotirati** *v* sabotare

**sadista** *m* sadico *m*

**sadistički** *adj* sadico

**sadizam** *m* sadismo *m*

**sadržaj** *f* contenuto *m*; *neistinit* ~ contenuto falso; *nepoznat* ~ contenuto sconosciuto; ~ *pravnog posla* elementi di negozio giuridico; ~ *pisma* contenuto di una lettera

**sađenje** *n* piantagione *f*; *polje zasađeno tuđim semenom* campo seminato con sementi altrui; ~ *i sejanje* piantagione e semina

**saglasan** *adj* concorde; conforme; d'accordo; consono; *biti* ~ essere (andare) d'accordo; *prepis* ~ *originalu* copia conforme all'originale; ~ *prepis* copia conforme

**saglasnost** *f* accordo *m*; concordanza *f*; conformità *f*; approvazione *f*; *prećutna* ~ accordo tacito; *prethodna* ~ accordo preliminare; ~ *bez rezervi* accordo senza riserve; ~ *volja* consenso *m*; accordo di due volontà; ~ *za zaključenje ugovora* adesione alla stipulazione d'un contratto; *u ~ti sa* in conformità a

**saglašavanje** *n* conformità *f*

**sahrana** *f* sepoltura *f*; funerale *m*

**sahraniti** *v* sepelire; sotterrare; inumare

**saizvršilac** *m* coautore *m*; concorrente *m* e *f* nel reato

**sajam** *m* fiera *f*; *godišnji* ~ fiera annuale; *industrijski* ~ fiera industriale; *izložbeni* ~ esposizione *f*; *jesenji* ~ fiera autunnale (d'autunno); *međunarodni* ~ fiera internazionale; *međunarodni* ~ *tehnike* fiera internazionale della tecnica; *poljoprivredni* ~ fiera agricola; *prolećni* ~ fiera primaverile (di primavera); ~ *knjiga* fiera del libro; ~ *uzoraka* fiera campionaria; ~ *zanatstva* fiera dell'artigianato; *trgovački* ~ fiera commerciale

**sakriti se** *v rifl* nascondersi; rimpiattarsi

**sakrivanje** *n* nascondimento *m*; occultazione *f*; dissimulazione *f*; ~ *dobiti* occultazione degli utili; ~ *krivičnog dela* occultazione di reato; ~ *leša* occultamento di cadavere; ~ *novorođenčeta* occultamento di neonato; ~ *plena* occultazione del bottino; ~ *robe* occultamento dei merci

**sala** *f* sala *f*, ~ *za sastanke* sala delle riunioni; ~ *za sednice* sala delle sedute; ~ *za suđenje (sudnica)* sala d'udienza

**saldo** *m* saldo *m*; *aktivni* ~ saldo attivo; *blagajnički* ~ saldo di cassa; *čist* ~ saldo netto; *dugovinski* ~ saldo dare; saldo debitore; saldo deficitario; *iskazati* ~ presentare un saldo; *konačni* ~ saldo finale; *negativan* ~ saldo negativo; *pasivni* ~ saldo passivo; *potražni* ~ saldo a credito; saldo avere; saldo creditore; *preneseni* ~ saldo riportato; *preneti* ~ riportare un saldo; *prenos ~da* saldo a nuovo; *preneseni* ~ saldo riportato; *raspoloživi* ~ saldo disponibile; ~ *dividende* saldo di dividendo; ~ *fakture* saldo di una fattura; ~ *na naš teret* saldo a nostro carico; ~ *na teret* saldo a debito; ~ *računa* saldo di conto; ~ *transakcija* saldo delle transazioni; ~ *u banci* saldo in banca; ~ *u našu korist* saldo a nostro favore; ~ *u Vašu korist* saldo a Vostro favore; ~ *za izravnanje* saldo a pareggio; *zaključni* ~ saldo finale

**samica** *f (ćelija)* cella *f* di rigore; cella di punizione

**samobitnost** *f* identità *f*; individualità *f*; personalità *f*; autenticità *f*

**samodisciplina** *f* autodisciplina *f*

**samodoprinos** *m* autocontributo *m*; *mesni* ~ autocontributo locale

**samodovoljnost** *f* autosufficienza *f*; *privredna* ~ autarchia economica

**samofinansiranje** *n* autofinanziamento *m*

**samokritika** *f* autocritica *f*

**samoobmana** *f* illusione *f*, inganno *m* di se stesso

**samoodbrana** *f* difesa *f* legittima; autodifesa *f*; difesa personale



**samoopredeljenje** *n* autodecisione *f*; autodeterminazione *f*; *pravo naroda na* ~ diritto all'autodecisione dei popoli; ~ *naroda* autodeterminazione dei popoli

**samoosakaćenje** *n* autolesione *f*; autolesionismo *m*

**samopomoć** *f* autodifesa *f*; difesa *f* privata; autotutela *f*; *dozvoljena* ~ autotutela lecita; *pravo ~ći* diritto d'autodifesa; diritto di farsi giustizia da se

**samoponiženje** *n* avvilimento *m* di se stesso

**samoposluga** *f* supermercato *m*; self-service *m*

**samopouzdanje** *n* fiducia *f* in se stesso; persuasione *f* di se; *nemati* ~ aver sfiducia in se stesso; *pun ~nja* pienamente sicuro del fatto suo

**samostalan** *adj* indipendente; autonomo; *biti* ~ essere indipendente; *postati* ~ farsi indipendente; emanciparsi; *~ni lični rad sredstvima u vlasništvu građana* lavoro individuale autonomo svolto con i mezzi in proprietà privata

**samotrovanje** *n* autointossicazione *f*

**samoubica** *m* suicida *m*

**samoubilački** *adj* di suicidio; di (da) suicida; *~čka manija* mania suicida; *imati ~čke namere* aver l'intenzione di suicidarsi

**samoubistvo** *n* suicidio *m*; *izvršiti* ~ suicidarsi; togliersi la vita; *navođenje na* ~ *i pomaganje u ~vu* istigazione al suicidio e aiuto al suicidio

**samouprava** *f* autogoverno *m*; autogestione *f*; *lokalna* ~ autonomia locale; *opštinska* ~ autonomia comunale

**samoupravan** *adj* autogestito; autogovernativo; *~ni akt* atto d'autogestione; atto autogestivo; *~na demokratija* democrazia d'autogestione (autogestiva); *~na demokratska zajednica* comunità democratica autogestita; *~na interesna zajednica* comunità d'interesse autogestita; *~ni opšti akt* atto generale d'autogoverno; *~ni sporazum* accordo d'autogoverno; *~ni dogovor* convenzione autogestiva; concertazione autogestiva

**samoupravljač** *m* autogestore *m*

**samoupravljanje** *n* autogestione *f*; autogoverno *m*; *društveno* ~ autogestione sociale; *neposredno* ~ autogestione diretta; *radničko* ~ autogestione operaia (dei lavoratori); *zloupotreba ~nja* abuso dell'autogestione

**samovlašće** *n* dispotismo *m*

**samovolja** *f* potere *m* arbitrario; arbitrarietà *f*; dispotismo *m*

**samovoljan** *adj* arbitrario; capriccioso; *~ljno napuštanje i beg iz vojske* abbandono arbitrario e diserzione dall' esercizio

**samozaštita** *f* autotutela *f*; autodifesa *f* (sociale)

**sanacija** *f* risanamento *m*; ~ *privrede* risanamento dell'economia

**sanaslednik** *m* coerede *m*

**saniranje** *n* risanamento *m*; *privredno* ~ risanamento economico; ~ *cena* risanamento dei prezzi; ~ *finansija* risanamento finanziario; risanamento delle finanze; ~ *tržišta* risanamento del mercato

**sanirati** *v* risanare

**sankcija** *f* sanzione *f*; *disciplinska* ~ sanzione disciplinare; *ekonomska* ~ sanzione economica; *kolektivna* ~ sanzione collettiva; *krivična* ~ sanzione penale; *poreska* ~ sanzione fiscale; *pragmatična* ~ sanzione prammatica; *primeniti ~je* applicare le sanzioni; *privredna* ~ sanzione economica

**sankcionisanje** *n* sanzionamento *m*

**sankcionisati** *v* sanzionare; sancire; ~ *sporazum* approvare solennemente; sancire un patto

**saobaveznik** *m* coobbligato *m*; *solidarni* ~ coobbligato solidale

**saobraćaj** *m* traffico *m*, comunicazione *f*; circolazione *f*, *automobilski* ~ traffico automobilistico; *brz* ~ traffico veloce; *drumski* ~ traffico stradale; *dvosmerni* ~ *(u dva smera)* circolazione a due sensi; *gradski* ~ traffico urbano; circolazione urbana; *gust* ~ traffico intenso; *jednosmerni* ~ circolazione a senso unico; *međugradski* ~ traffico interurbano; *međunarodni* ~ traffico internazionale; *međunarodni tranzitni* ~ transito *m* internazionale; *mesni* ~ traffico locale; *Ministarstvo ~ja* Ministero delle comunicazioni; *neredovan* ~ traffico irregolare; *pogranični* ~ traffico di frontiera; *pomorski* ~ traffico marittimo; *poštanski* ~ traffico postale; *putnički* ~ traffico passeggeri; *rečni* ~ traffico fluviale; *regulisanje ~ja* regolamento della circolazione; *regulisati* ~ regolare il traffico; ~ *u dva smera* circolazione a due sensi; ~ *u jednom smeru* circolazione a senso unico; ~ *u špicu* traffico di punta, traffico nelle ore di punta; *tranzitni* ~ traffico di transito; *ulični* ~ traffico stradale; *unutrašnji* ~ traffico interno; *vazdušni* ~ traffico aereo; *zaustaviti* ~ fermare la circolazione; *zabranjen* ~ circolazione vietata; *železnički* ~ traffico ferroviario

**saobraćajac** *m* vigile *m* della circolazione; vigile urbano

**saobraćajni** *adj* di traffico; di circolazione; ~ *delikti* delitti di circolazione; *~na dozvola* carta di circolazione; documento di circolazione; *~na mreža* rete *f* di comunicazione; *~na policija* polizia stradale; *~no preduzeće* impersa *f* di trasporto; azienda *f* di trasporto; *~na sigurnost* sicurezza *f* dei trasporti; *~no sredstvo* mezzo *m* di comunicazione; ~ *znak* cartello *m* segnalatore

**saobraćajnica** *f* via *f* di comunicazione

**saobraćati** *v* circolare

**saodgovoran** *adj* corresponsabile

**saodgovornost** *f* corresponsabilità *f*

**saodlučivanje** *n* cogestione *f*; partecipazione *f* alle decisioni

**saopštenje** *n (vidi i obaveštenje)* comunicazione *f*; informazione *f*; avviso *m*; *interno* ~ comuni-

cazione interna; ~ *(izjava) o sporazumu* dichiarazione di consenso; ~ *(putem plakata)* avviso pubblico; *službeno* ~ avviso di servizio; *zvanično* ~ avviso ufficiale

**saopštiti** *v* comunicare; render noto; informare (di qcs); *pismeno* ~ comunicare per iscritto; ~ *u poverenju* informare confidenzialmente

**saradnja** *f* collaborazione *f*; *finansijska* ~ collaborazione finanziaria; *kulturna* ~ collaborazione culturale; *međunarodna* ~ collaborazione internazionale; *privredna* ~ collaborazione economica; ~ *sa neprijateljem* collaborazione con il nemico

**saradnik** *m* collaboratore *m; spoljni* ~ collaboratore esterno; *stručni* ~ collaboratore professionale; *stručni sudski* ~ aggiunto *m* giudiziario

**saslušanje** *n* esame *m*; interrogatorio *m;* audizione *f*; *biti ~šavan* subire un interrogatorio; *javno* ~ l'interrogatorio pubblico; *pojedinačno* ~ interrogatorio individuale; ~ *okrivljenog (optuženog)* interrogatorio dell'imputato; ~ *osobe lišene slobode* interrogatorio dell'arrestato; ~ *stranaka* interrogatorio (udienza) delle parti; ~ *svedoka* esame del testimonio; assunzione del testimonio; *unakrsno* ~ interrogatorio in contraddittorio

**saslušati** *v* interrogare; esaminare; ~ *svedočenje* assumere testimonianza

**sastanak** *m* riunione *f*; convegno *m*; adunanza *f*, appuntamento *m*; *informativan* ~ riunione informativa; *masovni* ~ riunione di massa; *mesto ~ka* luogo di riunione; *ne doći na* ~ disertare un convegno; *odgoditi* ~ rimandare un appuntamento; *otvoriti* ~ aprire un'adunanza; *plenarni* ~ riunione plenaria; *radni* ~ riunione di lavoro; ~ *pre skupštine* riunione d'apertura dell'assemblea; *tajni* ~ convegno segreto; *vanredni* ~ adunanza straordinaria; *zakazati (sazvati)* ~ fissare (indire) un'adunanza; darsi appuntamento

**sastav** *m* composizione *f*; struttura *f*, formazione *f*; *organski* ~ composizione organica; *osnovni* ~ formazione basilare; ~ *bilansa* formazione del bilancio; ~ *inventara* formazione di inventario; ~ *kapitala* formazione di capitali; ~ *sudskog veća* composizione del collegio; *tehnički* ~ composizione tecnica; *tehnološki* ~ *robe* composizione merceologica

**sastaviti** *v* congiungere; unire; formare; connettere; stendere; redigere; ~ *akt* stendere un atto; ~ *budžet* redigere il bilancio preventivo; ~ *ugovor* stendere un contratto; redigere un contratto; ~ *zapisnik* stendere il verbale; ~ *žalbu* stendere il ricorso; redigere un ricorso

**sastavljanje** *n* stesura *f*, redazione *f*, formazione *f*; ~ *bilansa* gestione di bilancio; ~ *ugovora* stesura di un contratto

**sastojak** *m* parte *f* costitutiva; componente *m;* elemento *m; bitni ~jci* elementi essenziali; *prirodni ~jci* elementi naturali; *prirodni ~jci ugovora* elementi naturali del contratto; *~jci pravnog posla* elementi del negozio giuridico; *slučajni ~jci* elementi accidentali; *sporedni ~jci* elementi accidentali

**sat** *m* orologio *m;* ora *f*; *džepni* ~ orologio da tasca; *iz ~ta u* ~ ad ora ad ora; *kontrolni* ~ orologio di controllo; *na* ~ per ora; *plaćati na* ~ pagare a ora; *ručni* ~ orologio da polso

**satisfakcija** *f* soddisfazione *f*

**saučesnik** *m* complice *m*, correo *m*

**saučesništvo** *n* complicità *f;* correità *f; materijalno* ~ complicità materiale; *moralno* ~ complicità morale (psichica); *optužen za* ~ accusato di complicità

**savesnost** *f* coscienziosità *f*; buona fede *f*, scrupolosità *f*

**savest** *f* coscienza *f*; *bez ~ti* senza coscienza; *biti mirne ~ti* aver la coscienza tranquilla; *imati čistu* ~ aver la coscienza pulita; *pitanje ~ti* caso di coscienza; *raditi po ~ti* operare come la coscienza lo detta

**savet** *m (veće)* consiglio *m;* collegio *m*; *Atlantski* ~ Consiglio atlantico; *državni* ~ consiglio di Stato; *Ekonomski i socijalni* ~ *Ujedinjenih nacija* Consiglio economico e sociale di Nazioni Unite; *ekonomsko-socijalni* ~ consiglio economico e sociale; *Evropski* ~ Consiglio europeo; *kontrolni* ~ consiglio di controllo; *Krunski* ~ Consiglio della Corona; *kućni* ~ consiglio degli inquilini; *ministarski* ~ consiglio dei ministri; *nacionalni* ~ consiglio nazionale; *osnivački* ~ consiglio di fondazione; *pokrajinski* ~ consiglio provinciale; *privredni* ~ consiglio economico; *radnički* ~ consiglio operaio; consiglio di gestori; *ratni* ~ consiglio di guerra; *revolucionarni* ~ consiglio della rivoluzione; *S~ bezbednosti* Consiglio di sicurezza; *S~ Federacije* Consiglio della Federazione; ~ *građana* consiglio dei cittadini; ~ *narodne odbrane* consiglio della difesa nazionale; ~ *potrošača* consiglio dei consumatori; *S~ Republike* Consiglio della Repubblica; *S~ za carinsku saradnju* Consiglio di cooperazione doganale; *stárateljski* ~ consiglio dei curatori; *tražiti* ~ domandare consiglio; *ustavni* ~ consiglio costituzionale; *zadužbinski* ~ consiglio di fondazione; *zakonodavni* ~ consiglio legislativo

**savetnik** *m* consigliere *m;* consulente *m* e *f*, *državni* ~ consigliere di Stato; *finansijski* ~ consulente finanziario; *opštinski* ~ consigliere comunale; *poreski* ~ consulente fiscale; *pravni* ~ consulente legale; consigliere giuridico; *privredni* ~ consulente economico; ~ *ambasade* consigliere d'ambasciata; ~ *na sudu* consigliere di tribunale; ~ *poslanstva* consigliere di legazione; ~ *preduzeća* consigliere dell'impresa; ~ *u upravi* consigliere d'amministrazione; ~ *za spoljnu trgovinu* consigliere di commercio esterno; *tehnički* ~ consulente tecnico; *trgovinski* ~ consigliere commerciale



**savetodavni** *adj* consultivo; ~ *odbor* comitato consultivo; *~vno pravo glasa* diritto di voto consultivo

**savetovalište** *n* consulenza *f;* consultorio *m; pravno* ~ consulenza legale

**savetovanje** *n* consultazione *f;* consulta *f; pravno* ~ consultazione legale

**savez** *m* alleanza *f*; lega *f*; unione *f; carinski* ~ unione doganale; *Evropski poljoprivredni* ~ Confederazione Europea dell'agricoltura (CEA); *industrijski* ~ unione industriale; *izborni* ~ alleanza elettorale; *Međunarodni* ~ *za poljoprivredni kredit* Confederazione Internazionale di credito agricolo (CICA); *Međunarodni* ~ *za telekomunikacije* Unione Internazionale delle Telecomunicazioni; *napadački i odbrambeni* ~ alleanza offensiva e difensiva; *napadački* ~ alleanza offensiva; *oblasni* ~ unione regionale; *odbrambeni* ~ alleanza difensiva; *privredni* ~ unione economica; *S~ boraca narodnooslobodilačkog rata* Federazione di combattenti della guerra di liberazione popolare; *S~ država* Unione di Stati; *S~ komunista Jugoslavije* Lega dei comunisti della Jugoslavia; *S~ sindikata* Confederazione dei sindacati; ~ *udruženja pravnika* Unione delle associazioni di giuristi; *sindikalni* ~ unione dei sindacati; *stručni* ~ unione professionale; federazione professionale; *Svetski poštanski* ~ Unione Postale Mondiale; Unione Postale Universale; *tajni* ~ alleanza segreta; *trgovački* ~ lega commerciale; *vojni* ~ alleanza militare; *zaključiti (sklopiti)* ~ fare alleanza; concludere (stringere) un'alleanza

**savezni** *adj* alleato; confederativo; federale; *~na država* federazione *f*, Stato federale; *S~no izvršno veće* Consiglio esecutivo federale; *S~no javno tužilaštvo* Pubblico ministero federale; *S~ sekretarijat za narodnu odbranu* Segretariato federale per la difesa nazionale; *S~ sekretarijat za spoljnu trgovinu* Segretariato federale per gli affari esteri; *S~ sekretarijat za unutrašnje poslove* Segretariato federale per gli affari interni; *~na skupština* assemblea federale; *~na uprava* amministrazione federale; *~no veće* camera federale; *~na vlada* governo federale; *S~ni vrhovni sud* Corte suprema federale; *~no zakonodavstvo* legislazione federale

**saveznik** *m* alleato *m*

**saziv** *m* convocazione *f*; ~ *skupštine* convocazione d'assemblea

**saznanje** *n* conoscenza *f*, cognizione *f*; *neposredno* ~ cognizione diretta

**sazrevanje** *n* maturazione *f*; ~ *kapitalizma* maturazione di capitalismo

**sazvati** *v* convocare; ~ *zasedanje* convocare una sessione

**secesija** *f* secessione *f*

**sedište** *n* sede *f*; residenza *f; glavno* ~ sede principale; sede centrale; *izborno* ~ seggio *m* elettorale; *izdvojeno* ~ sede distaccata; *prazno* ~ sede vacante; *promeniti* ~ cambiar sede; *sa ~em* con sede; ~ *društva* sede sociale; sede della società; ~ *filijale* sede della filiale; ~ *poslova* sede degli affari; ~ *preduzeća* sede dell'impresa; ~ *uprave* sede amministrativa; ~ *vlade* sede del governo; *stalno* ~ sede fissa; *zakonsko* ~ sede legale

**sednica** *f* seduta *f*, *držati ~cu* tenere una seduta; *otvoriti ~cu* aprire la seduta; *plenarna* ~ seduta plenaria; sessione *f* plenaria; *prekinuti ~cu* interrompere la seduta; sospendere la seduta; *prisustvovati ~ci* intervenire alla seduta; *redovna* ~ seduta ordinaria; *sazvati ~cu* convocare la seduta; *vanredna* ~ seduta straordinaria; *za vreme ~ce* seduta stante; nel corso della seduta; *zajednička* ~ seduta congiunta; *zaključiti ~cu* togliere la seduta; levare la seduta

**sef** *m* cassetta *f* di sicurezza; cassaforte *f*

**segregacija** *f* segregazione *f*

**sekretar** *m* segretario *m*; *državni* ~ segretario di Stato; *generalni* ~ segretario generale; *opštinski* ~ segretario comunale; *republički državni* ~ segretario di Stato della Repubblica; *savezni* ~ segretario di Stato della Federazione; ~ *opštine* segretario comunale; ~ *poslanstva* segretario di legazione

**sekretarijat** *m* segreteria *f*; segretariato *m*; *državni* ~ segreteria di Stato; *državni* ~ *za inostrane (spoljne) poslove* segreteria di Stato per gli affari esteri; *državni* ~ *za narodnu odbranu* segretariato di Stato per la difesa nazionale; *državni* ~ *za unutrašnje poslove* Segretariato di Stato per gli affari interni; *Generalni* ~ *Ujedinjenih nacija* Segretariato generale delle Nazioni Unite; ~ *za spoljnu trgovinu* segretariato per gli affari esteri

**sektaštvo** *n* settarismo *m*

**sektor** *m* settore *m, bankarski* ~ settore bancario; *društveni* ~ settore sociale; settore socializzato; *državni* ~ settore di Stato; *individualni* ~ settore individuale; *industrijski* ~ settore industriale; *javni* ~ settore pubblico; *kreditni* ~ settore creditizio; *nacionalizovani* ~ settore nazionalizzato; *privatni* ~ settore privato; *privredni* ~ settore dell'economia; settore economico; *proizvodni* ~ settore di produzione; *socijalistički* ~ settore socialista; *trgovački* ~ settore commerciale

**sekularizacija** *f* secolarizzazione *f*

**sekularizirati** *v* secolarizzare

**sekvestar** *m* sequestro *m; dići* (*skinuti*) ~ levare il sequestro; *opoziv ~tra* revoca di sequestro; ~ *nekretnina* sequestro immobiliare; *skinuti* ~ togliere il sequestro; *staviti pod* ~ mettere sotto il sequestro; *sudski* ~ sequestro giudiziario

**selekcija** *f* selezione *f*; *praviti ~ju* selezionare; *prirodna* ~ selezione naturale

**selidba** *f* sgombero *m*; trasloco *m*; ~ *kapitala* emigrazione di capitali

**selidbeni** *adj* di trasloco; di sgombero; ~ *troškovi* spese di trasloco

**seljački** *adj* dei contadini; da contadini; rustico; *~čka radna zadruga* cooperativa agricola di lavoro

**seljaštvo** *n* contadini *m pl*; rurali *m pl*

**senat** *m* senato *m*; *univerziteiski* ~ senato accademico

**senator** *m* senatore *m*

**senilnost** *f* senilità *f*

**senzal** *m (mešetar)* sensale *m*; mediatore *m*; *pomorski* ~ sensale marittimo; ~ *u poslovima osiguranja* sensale in assicurazioni

**seoba** *f (seljenje)* migrazione *f*; *interna* ~ migrazione interna; ~ *kapitala* migrazione di capitale; *sezonska* ~ migrazione stagionale

**separatizam** *m* separatismo *m*

**serija** *f* serie *f*; *proizvodna* ~ serie di produzione; *~ska proizvodnja* fabbricazione *f* in serie; produzione *f* in serie; *~ska roba* articolo di serie; ~ *uzoraka* serie di campioni

**servitut** *m* diritto *m* di servitù

**sesija** *f* sessione *f*; seduta *f*; *berzanska* ~ sessione di Borsa; *parlamentarna* ~ sessione parlamentare; *plenarna* ~ sessione plenaria; *redovna* ~ sessione ordinaria; ~ *porotnog suda* sessione della Corte d'assise

**sezona** *f* stagione *f*; *glavna* ~ alta stagione; *letnja* ~ stagione estiva; *mrtva* ~ stagione morta; *polu~* stagione di mezzo; ~ *kupanja* stagione balneare; *~ska cena* prezzo di stagione; *~ski posao* affare di stagione; *~ski radnik* operaio di stagione; *~ska rasprodaja* liquidazione di stagione; *~sko voće* frutta di stagione; *van ~ne* fuori stagione; stagione bassa; *zimska* ~ stagione invernale

**sfera** *f* sfera *f*; *interesna* ~ sfera d'interessi; *materijalna* ~ sfera materiale; *pravna* ~ sfera giuridica; ~ *primene* sfera d'applicazione; *uticajna* ~ sfera d'influenza

**shodan** *adj* conveniente; idoneo; opportuno; adatto; acconcio; *smatrati za shodno* credere (ritenere, stimare) opportuno

**shodno** *adv* in maniera adeguata; opportunamente; ~ *će se primenjivati* si applicherà in maniera adeguata; ~ *odredbi* conforme alla disposizione; ~ *zakonu* conforme alla legge

**shvatanje** *n* concezione *f*, comprensione *f*; opinione *f*; *moć ~nja* facoltà *f* comprensiva; potenza intellettiva; *pravno* ~ concezione giuridica, opinione giuridica; ~ *života* concezione della vita

**sigurnosni** *adj* di sicurezza; *~na mera (mera sigurnosti)* misura di sicurezza; ~ *sef* cassetta di sicurezza

**sigurnost** *f* sicurezza *f*, sicurtà *f*; certezza *f*; *državna* ~ sicurezza dello Stato (statale); *javna* ~ pubblica sicurezza; *kolektivna* ~ sicurezza collettiva; *lična* ~ sicurezza personale; *međunarodna* ~ sicurezza internazionale; *mere ~sti* misure di sicurezza; *poslovna* ~ sicurezza d'esercizio; *pravna* ~ certezza del diritto, sicurezza giuridica; *protiv ~sti zemlje* contro la sicurezza del paese; ~ *granica* sicurezza di frontiere; ~ *imovine* sicurezza dei beni; ~ *kurseva* sicurezza di cambio; ~ *ljudi* sicurezza dell'uomo; ~ *na radu* sicurezza sul lavoro; ~ *prevoza* sicurezza dei trasporti; ~ *saobraćaja* sicurezza di circolazione (del traffico); ~ *vlasništva* sicurezza della proprietà; ~ *zemlje* sicurezza del Paese; *socijalna* ~ sicurezza sociale; *unutrašnja* ~ sicurezza interna; *vojna* ~ sicurezza militare; *zakonska* ~ sicurezza legale

**sila** *f* forza *f*; energia *f*; potenza *f*; *atomska* ~ potenza atomica; *javna* ~ forza pubblica; *kolonijalna* ~ potenza coloniale; *kontinentalna* ~ potenza continentale, *mandatna* ~ potenza mandataria; *na ~lu* a forza; per forza; *neutralna* ~ potenza neutrale; *okupaciona* ~ potenza d'occupazione; *oružana* ~ forza armata; *pribeći sili* ricorrere alla forza; *po sili ugovora* in forza del contratto; *po sili zakona* in forza di legge; *pomorska* ~ potenza marittima (navale); *privredna* ~ forza economica; potenza economica; *sa ~om* con la forza; con violenza; ~ *zakona* forza di legge; forza legislativa; *~om* a forza; per forza; *~le u sukobu* forze in conflitto; *slučaj više ~le* caso di forza maggiore; *svetska* ~ potenza mondiale; *trgovačka* ~ potenza commerciale; *upotrebiti ~lu* usare violenza (la forza); impiegare la forza; *velike ~le* le grandi potenze; *viša* ~ *(vis major)* forza maggiore; *vojna* ~ forza militare; *zapadne sile* potenze occidentali; *zaraćene ~le* potenze in guerra; potenza belligerante

**siledžijstvo** *n* violenza *f*; teppismo *m*

**silovanje** *n* violenza *f* carnale; stupro *m*; reato *m* di violenza carnale

**silovati** *v* usare violenza carnale; violentare; stuprare; commettere stupro

**simpatizer** *m* simpatizzante *m* e *f*

**simpozijum** *m* simposio *m*; convegno *m*; congresso *m*

**simulacija** *f* simulazione *f*; *relativna* ~ simulazione relativa; ~ *krivičnog dela* simulazione di reato; *subjektivna* ~ simulazione soggettiva

**simulant** *m* simulatore *m*

**simuliranje** *n* simulazione *f*; finzione *f*; *apsolutno* ~ *pravnog posla* simulazione assoluta d'un negozio giuridico; *relativno* ~ simulazione relativa

**simulirati** *v* simulare; fingere; *simulirana parnica* processo simulato; *simulirani pravni posao* negozio giuridico simulato



**simultan** *adj* simultaneo; *~no prevođenje* traduzione *f* simultanea

**simultanost** *f* simultaneità *f*; contemporaneità *f*

**sin** *m* figlio *m*; *mlađi* ~ figlio minore; *najmlađi* ~ l'ultimogenito *m*; il minore dei figli; *najstariji* ~ il primogenito *m*; il maggiore dei figli; ~ *iz prvog braka* figlio di primo letto; ~ *iz drugog braka* figlio di secondo letto; *stariji* ~ figlio maggiore; *zakoniti* ~ figlio legittimo

**sinalagmatičan** *adj* sinallagmatico; *~čni sporazum* trattato sinallagmatico; *~čni ugovor* contratto sinallagmatico

**sindikalista** *m* sindacalista *m*

**sindikalizam** *m* sindacalismo *m*

**sindikalni** *adj* sindacale; di (del) sindacato; dei sindacati ~ *funkcioner* funzionario sindacale; *~lna komisija* commissione sindacale; ~ *pokret* movimento sindacale; *~lno pravo* diritto sindacale; ~ *rukovodilac* dirigente sindacale; *svetska ~kalna federacija* federazione sindacale mondiale

**sindikat** *m* sindacato *m*; *industrijski* ~ sindacato industriale; *jedinstveni* ~ sindacato unito; *radnički* ~ sindacato dei lavoratori; sindacato operaio; ~ *banaka* banca sindacata; ~ *građevinskih radnika* sindacato degli operai edili; ~ *javnih službenika* sindacato dei pubblici dipendenti; ~ *poslodavaca* sindacato padronale; ~ *preduzeća* sindacato aziendale; ~ *radnika* sindacato operaio; *slobodni* ~ sindacato libero; *stručni* ~ sindacato professionale

**sine die** *(lat)* sine die; senza giorno stabilito

**singularni** *adj* singolare; *~na sukcesija* successione singolare; successione particolare

**sir** *m* formaggio *m*; cacio *m*; *mastan* ~ formaggio grasso, *mladi* ~ cacio fresco; *polumastan* ~ formaggio semigrasso; *punomastan* ~ formaggio grasso; *ovčiji* ~ cacio pecorino; *tvrdi* ~ formaggio duro

**siroče** *n* orfano *m*; orfana *f*; *ratno* ~ orfano di guerra

**siromaško pravo** patrocinio *m* gratuito; gratuito patrocinio dei poveri; *priznati* ~ concedere il patrocinio gratuito

**siromaštvo** *n* povertà *f*, miseria *f*; indigenza *f*

**sirotište** *n* orfanotrofio *m*

**sirovina** *f* materia *f* prima; materia greggia

**sirup** *m* sciroppo *m*; *voćni* ~ sciroppo di frutta

**sistem** *m* sistema *m*; *asperacioni* ~ sistema di esasperazione o di inasprimento della pena; *bankarski* ~ sistema bancario; *bez ~ma* senza sistema; *carinski* ~ sistema doganale; *decimalan* ~ sistema decimale; *delegacijski* ~ sistema delegatario; *dohodovni* ~ sistema del reddito; *društveni* ~ sistema sociale; *društveno-politički* ~ sistema socio-politico; *dvodomni* ~ sistema bicamerale; *finansijski* ~ sistema finanziario; *izborni* ~ sistema elettorale; *jednopartijski* ~ sistema monopartitico (a partito unico); *kreditni* ~ sistema creditizio; *monetarni* ~ sistema monetario; *parlamentarni* ~ sistema parlamentare; *platni* ~ sistema di pagamento; *politički* ~ sistema politico; *poreski* ~ sistema fiscale; *pravni* ~ sistema giuridico; *privredni* ~ sistema economico; ~ *diktature* sistema dittatoriale; ~ *doprinosa* sistema di contribuzione; ~ *kontingentiranja* sistema di contingentamento; ~ *vladavine* sistema di governo; *skupštinski* ~ sistema d'assemblea; *tarifni* ~ sistema tariffario; *Tejlorov* ~ sistema Taylor; *totalitarni* ~ sistema totalitario; *upravni* ~ sistema amministrativo; *ustavni* ~ sistema costituzionale; *većinski* ~ sistema di maggioranza; *višepartijski* ~ sistema multipartitico, sistema pluripartitico

**sistematizacija** *f* sistematizzazione *f*; ~ *radnih mesta* classificazione *f* dei posti di lavoro

**sistemski zakon** legge *f* quadro; legge *f* cornice

**sitan** *adj* minuto; piccolino; piccino; lieve; *sitno delo krađe* furto *m* di lieve entità

**sitnina** *f* spiccioli *m pl*

**sitnovlasnički** *adj* da piccolo proprietario; ~ *mentalitet* mentalità di piccolo proprietario

**situacija** *f* situazione *f*, *bezizlazna* ~ situazione senza via d'uscita; *ekonomska* ~ situazione economica; *ispitati ~ju* sondare il terreno; *međunarodna* ~ situazione internazionale, *monopolska* ~ situazione di monopolio; *suočiti se sa ~jom* affrontare la siturazione; *svetska* ~ situazione mondiale; *valutna* ~ situazione valutaria

**sjedinjenje** *n* unione *f*; riunione *f*; congiungimento *m*; ~ *dobara* unione dei beni

**skala** *f* scala *f*; *klizna* ~ scala scorrevole; ~ *ličnih dohodaka* scala degli stipendi

**skandal** *m* scandalo *m*; scenata *f*, *javni* ~ scandalo pubblico

**skidanje** *n* il togliere *m*; il levare *m*; deposizione *f*; ~ *zabrane* togliere il sequestro; ~ *i povreda službenog pečata ili znaka* togliere e violare un sigillo o segno d'ufficio

**skitanje** *n* vagabondaggio *m*

**skitnica** *m* vagabondo *m*; nomade *m*; girovago *m*

**sklad** *m* armonia *f*; *biti u ~du* essere conforme; *raditi u ~du sa svojim načelima* agire conformemente ai propri principi; *u ~du* in armonia; in concordia; *u ~du sa* in corrispondenza con; conformemente a; in conformità a; *u ~u sa postojećim zakonima* in conformità alle leggi vigenti

**skladišni** *adj* di (del) magazzino; ~ *certifikat* certificato di deposito; *~na knjiga* libro (di) magazzino; ~ *list* bollettino (fede, polizza) di deposito; ~ *list na donosioca* foglio di deposito al portatore; ~ *list po naredbi* foglio di deposito all'ordine; ~ *ugovor* contratto di deposito; *~ne zalihe* fondi di magazzino; scorte di magazzino

**skladišnica** *f* foglio di deposito; ricevuta di deposito; *neprenosiva* ~ foglio di deposito non trasferibile

**skladištar** *m* magazziniere *m*; depositario *m*

**skladište** *n* magazzino *m*, deposito *m*; *carinsko* ~ deposito (magazzino) doganale; *fabričko* ~ magazzino di fabbrica; *franko* ~ deposito franco; *istovarno* ~ magazzino di deposito; *javna ~šta* magazzini generali; *konsignaciono* ~ deposito di consegna; *lučko* ~ magazzino portuale; *roba na ~tu* merci in magazzino; *slobodno carinsko* ~ magazzino di deposito in franchigia; ~ *potrošnog materijala* magazzino di consumo; ~ *za komisionu prodaju* magazzino di vendita in commissione; ~ *za robu* magazzino merci; *tranzitno* ~ deposito di transito; *veliko* ~ grande magazzino; *zaliha u ~štu* giacenza di depositi

**sklapanje** *n* conclusione *f*; stipulazione *f*; ~ *braka* conclusione di matrimonio; ~ *ugovora* stipulazione di contratto; conclusione di contratto

**sklopiti** *v (ugovor i sl.)* concludere; stipulare; ~ *brak* concludere un matrimonio; contrarre un matrimonio; ~ *posao* concludere un affare; ~ *sporazum* concludere un accordo; ~ *zaveru* ordire una congiura

**skraćen** *adj* ridotto; abbreviato; *~ni postupak* procedimento *m* sommario; *~ni radni dan* giornata *f* di lavoro ridotta; *~no radno vreme* tempo di lavoro ridotto; orario ridotto

**skraćivanje** *n* abbreviamento *m*; riduzione *f*; ~ *roka* riduzione del termine

**skretanje** *n* deviazione *f*; sviamento *m*; svolta *f*; ~ *na desno* svolta a destra; ~ *na levo* svolta a sinistra; *zabrana ~nja* divieto di svolta

**skretati** *v* deviare; sviare; svoltare; *auto se prevrnuo jer je suviše naglo skrenuo* l'automobile si è capovolta perché ha svoltato troppo bruscamente; *iznenada je skrenuo da bi izbegao sudar* sterzò improvvisamente per evitare l'urto; ~ *razgovor* sviare il discorso

**skriven** *adj* nascosto; occulto; segreto; latente; *~na mana* difetto nascosto; *~na namera* secondo fine

**skrnavljenje** *n* profanazione *f*; ~ *groba* violazione di sepoltura

**skrovište** *n* nascondiglio *m*; luogo *m* occulto

**skup** *m* adunanza *f*; radunanza *f*; *javni* ~ radunata pubblica; ~ *stanara* adunanza degli inquilini; *sprečavanje ili ometanje javnog ~pa* l'impedimento o turbamento della radunata pubblica

**skupljanje** *n* raccoglimento *m*; raccolta *f*; ammassamento *m*; riunione *f*; *nedozvoljeno* ~ *priloga* colletta *f* non autorizzata; ~ *kapitala* raccolta di capitali; ~ *materijala* raccolta del materiale; ~ *podataka* raccolta di dati; ~ *priloga* colletta *f*; ~ *priloga po kućama* colletta a domicilio; ~ *sredstava* raccolta di fondi

**skupno** *adj* accomunato; ~ *vlasništvo* proprietà *f* accomunata

**skupoća** *f* gran caro *m*; carezza *f*

**skupština** *f* assemblea *f*; *delegatska* ~ assemblea dei delegati; *generalna* ~ assemblea generale; *Generalna* ~ *Ujedinjenih nacija* Assemblea generale delle Nazioni unite; *glavna* ~ assemblea generale; *glavna redovna* ~ assemblea generale ordinaria; *godišnja* ~ assemblea annuale; *narodna* ~ assemblea popolare (nazionale); Camera dei deputati; *oblasna* ~ assemblea territoriale; *opštinska* ~ assemblea comunale; *osnivačka* ~ assemblea costitutiva; assemblea costituente; *plenarna* ~ assemblea plenaria; *pokrajinska* ~ assemblea provinciale; *polugodišnja* ~ assemblea semestrale; *redovna* ~ assemblea ordinaria; *republička* ~ assemblea d'una Repubblica; *savetodavna* ~ assemblea consultiva; *Savezna narodna* ~ Assemblea nazionale federale; *savezna* ~ assemblea federale; ~ *članova* assemblea dei membri; *~ska debata* dibattimento parlamentare; dibattimento assembleare; ~ *deoničara* assemblea degli azionisti; ~ *(parlament)* Camera dei deputati; *~ska komisija* commissione dell'assemblea; ~ *koja donosi odluke* assemblea deliberante; *~ski odbori* comitati dell'assemblea; *~ski poslovnik* regolamento dell'assemblea; *~ski saziv* sessione *f* dell'Assemblea; *~ski sistem* sistema *m* parlamentare; *ustavotvorna* ~ assemblea costitutiva; assemblea costituente; *vanredna* ~ assemblea straordinaria; *vanredna glavna* ~ assemblea generale straordinaria; *zakonodavna* ~ asssemblea legislativa

**slabouman** *adj* deficiente; debole di mente; imbecille; scemo

**slaboumnost** *f* infermità *f* mentale; *delimična* ~ seminfermità mentale

**slagač** *m* (*lice koje tovari na brod*) stivatore *m*

**slagalište** *n* magazzino *m*; deposito *m*; stiva *f (na brodu)*

**sledbenik** *m* seguace *m*; aderente *m*; discepolo *m*; *pravni* ~ successore *m*; avente causa

**sledovanje** *n* razione *f*

**sletanje** *n* atterraggio *m*; *prinudno* ~ atterraggio forzato

**sličan** *adj* simile; analogo; *biti* ~ essere simile; *nema mu ~nog* senza simile; *nešto ~no* qualcosa di simile; ~ *uzorku* simile al campione

**sloboda** *f* libertà *f*; *biti lišen ~de* essere privato di libertà; *građanska* ~ libertà civile; *industrijska* ~ libertà d'industria; *javna* ~ libertà pubblica; *lična* ~ libertà personale; *lišiti ~de* privare della libertà; *lišiti nekoga ~de* privare qcn della libertà; *osnovna* ~ libertà fondamentale; *privredna* ~ libertà economica; *privremena* ~ libertà provvisoria; *pustiti na ~du* mettere in libertà; liberare; *sindikalna* ~ libertà sindacale; ~ *akcije* libertà d'azione; ~ *boravka* libertà di soggiorno; ~ *delovanja* libertà d'azione; ~ *govora* libertà di parola; ~ *izražavanja* libertà d'espressione; ~ *izražavanja misli* libertà di manifestazione del pensiero; ~ *javnih skupova* libertà di riunioni pubbliche; ~ *konkurencije* libertà di concorrenza; ~ *kretanja* libertà di circolazione; ~ *međunarodne (robne) razmene* libertà degli scambi internazionali; ~ *misli* libertà di pensiero; ~ *mišljenja* libertà d'opinione; ~ *mora* libertà dei mari; ~ *nastanjivanja* libertà dell'alloggiare; ~ *plovidbe* libertà di navigazione; ~ *pod policijskim nadzorom* libertà sorvegliata; ~ *rada* libertà di lavoro; ~ *raspolaganja* libertà di disposizione; ~ *saobraćaja* libertà di traffico; ~ *savesti* libertà di coscienza; ~ *štampe* libertà di stampa; ~ *štrajka* libertà di sciopero; ~ *tranzita* libertà di transito; ~ *tranzitnog saobraćaja* libertà di transito; ~ *trgovine* libertà commerciale (di commercio); ~ *tumačenja* libertà d'interpretazione; ~ *udruživanja* libertà di riunione; libertà d'associazione; ~ *ugovaranja* libertà di contratto; libertà contrattuale; ~ *upotrebe svog jezika* libertà d'uso della propria lingua; ~ *veroispovesti* libertà di culto; ~ *zbora* libertà di riunione



**slobodan** *adj* libero, franco; *biti* ~ essere libero; *~na carinska zona* zona *f* extradoganale; ~ *dan* giorno libero; *~na konkurencija* libera concorrenza; *~na luka* porto franco; *~na ocena* libero convincimento; libero apprezzamento; *~no od havarije* franco d'avaria; *~no oscilovanje kurseva* libera fluttuazione dei cambi; *~no polje rada* libero campo di lavoro; *~na procena* libero apprezzamento; ~ *profesionalac* libero professionista; ~ *prostor* spazio libero; *~na razmena rada* libero scambio del lavoro; *~na robna razmena* libero scambio delle merci; ~ *sporazum* libero accordo; *~no sudsko uverenje* libero convincimento del giudice; *~na svetska trgovina* libero commercio mondiale; *~no udruženi rad* libero lavoro associato; *~no uverenje* libero convincimento; *~na volja* libero arbitrio; *~na zona* zona franca; punto franco

**slobodni zidar** *m* libero muratore *m*; massone *m*

**slobodno zidarstvo** *n* massoneria *f*

**slobodoljubiv** *adj* amante della libertà

**sloj** *m* strato *m*; *društveni* ~ strato sociale; *gornji* ~ superstrato; *na ~jeve* a strati; *zaštitni* ~ rivestimento *m*

**slom** *m* rottura *f*; fallimento *m*; rovina *f*; *privredni* ~ fallimento economico; rovina economica

**složen** *adj* composto; complesso, complicato; *~no krivično delo* reato complesso

**slučaj** *m* caso *m*; evento *m*; *granični* ~ caso limite; *kažnjiv* ~ caso punibile; *nepovoljan* ~ caso sfavorevole; *nepredviđen* ~ caso imprevisto; *prema ~ju* secondo il caso; *prividan* ~ caso fittizio; *povoljan* ~ caso favorevole; *pukim ~jem* per puro caso; ~ *više sile* caso di forza maggiore; *sporni* ~ caso litigioso; *sudski* ~ caso giuridico; *u ~ju* in caso; *u najboljem ~ju* nel migliore dei casi; *u negativnom ~ju* in caso negativo; *u potvrdnom ~ju* in caso affermativo; *u ~ju smrti* in caso di decesso; in caso di morte; *u svakom ~ju* in ogni caso; in tutti i casi; *za svaki* ~ per ogni eventualità

**slučajan** *adj* casuale; eventuale; ~ *događaj* evento fortuito; caso fortuito; *~na okolnost* circostanza fortuita; *~na propast stvari* cosa perita accidentalmente; ~ *uslov* condizione causale

**slučajno** *adv* incidentalmente

**slučajnost** *f* casualità *f*; eventualità *f*

**slušalac** *m* ascoltatore *m*; uditore *m*

**služba** *f* servizio *m*; ufficio *m*; funzione *f*; carica *f*; impiego *m*; *aktivna* ~ servizio attivo; *aktivna vojna* ~ servizio militare attivo; *biti van ~be* essere fuori servizio; *blagajnička* ~ servizio di cassa; *diplomatska* ~ servizio diplomatico; *državna* ~ servizio governativo (dello Stato); *finansijska* ~ servizio finanziario; *godine ~be* anni di servizio; *hitna* ~ servizio d'emergenza; *imati ~bu* occupare un impiego; *javna* ~ servizio pubblico; *kamatna* ~ servizio degli interessi; *knjigovodstvena* ~ servizio di contabilità; *komunalna* ~ ufficio comunale; *konzularna* ~ ufficio consolare; *kretanje u ~bi* stato di servizio; *međunarodna* ~ servizio internazionale; *nadzorna* ~ servizio di sorveglianza; *noćna* ~ servizio notturno; *obaveštajna* ~ servizio d'informazioni; ufficio informazioni; *obavezna vojna* ~ servizio militare obbligatorio; *obračunska* ~ servizio computabile; *otpremna* ~ ufficio spedizione; *pomoćna* ~ servizio ausiliare; *poštanska* ~ servizio postale; *putnička* ~ servizio passeggeri; *sanitarna* ~ servizio sanitario; *savetodavna* ~ ufficio di consulenza; ~ *amortizacije* servizio d'ammortamento; ~ *dostave u stan* servizio di resa a domicilio; ~ *društvenog knjigovodstva* servizio di contabilità sociale; ~ *matičnih knjiga* ufficio di stato civile; anagrafe *f*; ~ *posredovanja rada* servizio di mediazione del lavoro; ufficio di collocamento; agenzia di collocamento; ~ *socijalnog osiguranja* servizio d'assicurazione sociale; ~ *za obračun kamata* servizio degli interessi; ~ *za pomoć* servizio di assistenza; ~ *zajma* servizio prestiti; *spoljna* ~ servizio esterno; *stupiti u ~bu* entrare in servizio (in funzione); *tajna* ~ servizio segreto; *telegrafska* ~ servizio telegrafico; *u aktivnoj ~bi* in servizio attivo; *u obavljanju svoje ~be* nell'esercizio delle sue funzioni; *u ~bi* in servizio di; *unutrašnja* ~ servizio interno; *upravna* ~ ufficio amministrativo; *vojna* ~ servizio militare; *vršiti društvenu ~bu* esercitare una funzione sociale; *vršiti ~bu* esercitare una funzione; *zdravstvena* ~ servizio sanitario

**služben** *adj* ufficiale; d'ufficio; *po ~noj dužnosti* d'ufficio; per ragioni d'ufficio; *~na dužnost* dovere d'ufficio; *~ni list* gazzetta ufficiale; *~na osoba* pubblico ufficiale; *~na osoba (sudski iz-*

*vršilac)* esecutore giudiziale; *~nim putem* d'ufficio; *~no putovanje* viaggio di servizio; *~na tajna* segreto d'ufficio

**službenik** *m* ufficiale *m*; funzionario *m*; impiegato *m*; *bankarski ~* impiegato di banca; *carinski ~* ufficiale di dogana; impiegato doganale; *državni ~* impiegato statale; impiegato dello stato; *finansijski ~* impiegato di finanze; *izvršni ~* impiegato esecutivo; *javni ~* impiegato pubblico; *kancelarijski ~* impiegato di cancelleria (d'ufficio); *međunarodni ~* impiegato internazionale; *nadzorni (kontrolni) ~* ufficiale di controllo; *niži ~* funzionario subalterno; *opštinski ~* impiegato (funzionario) comunale; *otpušteni ~* funzionario licenziato; *podređeni ~* impiegato inferiore; *pomoćni ~* impiegato sussidiario; *poreski ~* agente *m* delle imposte; impiegato del registro; *postaviti ~ka* installare in funzione; *poštanski ~* funzionario postale; *potčinjeni ~* impiegato subalterno; *privatni ~* impiegato privato; *privremeni ~* impiegato provvisorio; *računovodstveni ~* agente contabile; *računski ~* impiegato contabile; *rukovodeći ~* impiegato dirigente; *savezni ~* funzionario federale; *~ ministarstva* funzionario ministeriale (di ministero); *~ na raspolaganju* agente in disponibilità; *~ pripravnik* impiegato principiante; *~ u penziji* funzionario in pensione (a riposo); *stalni ~* impiegato effettivo; *sudski ~* impiegato (ufficiale) giudiziario; *viši ~* impiegato superiore; *zdravstveni ~* ufficiale sanitario

**službeno** *adv* ufficialmente; in forma ufficiale; d'ufficio

**službenost** *f* servitù *f*; ufficialità *f*; *aktivna ~* servitù attiva; *gradska ~* servitù urbana; *isprekidana ~* servitù discontinua; *javna (vidljiva) ~* servitù visibile; *konstituisati ~* costituire una servitù; *lična ~* servitù personale; *međunarodna ~* servitù internazionale; *pasivna ~* servitù passiva; *poljska (rustikalna) ~* servitù rurale; *~ ispaše* servitù di pascolo; *~ progona stoke* servitù di passaggio del bestiame; *stalna ~* servitù continua; *stvarna ~* servitù reale; *vojna ~* servitù militare; *zakonska ~* servitù legale

**službovanje** *n* (l'esser in) servizio *m*

**smanjenje** *n* diminuzione *f*; riduzione *f*; *~ budžeta* compressione del bilancio; *~ carine* riduzione dei dazi; *~ dažbina (taksi)* riduzione di tasse; *~ izdataka* riduzione delle spese; *~ izvoza* diminuzione delle esportazioni; *~ kamata* riduzione dell'interesse; *~ kapitala* diminuzione (riduzione) del capitale; *~ kazne* commutazione della pena; attenuazione della pena; *~ nadnica* riduzione dei salari; *~ odgovornosti* attenuazione della responsabilità; *~ personala* riduzione di personale; *~ poreza* sgravio d'imposta; riduzione dell'imposta; *~ porudžbina* diminuzione delle ordinazioni (degli ordini); *~ potražnje* diminuzione della domanda; *~ potrošnje* diminuzione del consumo; *~ prihoda* riduzione delle entrate; *~ radne sposobnosti* diminuzione della capacità di lavoro; *~ radnog vremena* riduzione d'orario; *~ rizika* diminuzione del rischio; *~ stanovništva* diminuzione della popolazione; *~ šteta* riduzione dei danni; *~ troškova* riduzione delle spese; *~ uvoza* diminuzione delle importazioni; *~ vrednosti* diminuzione del valore; svalutazione *f*, deprezzamento *m*; *~ zaliha* diminuzione (riduzione) delle scorte

**smanjiti** *v* diminuire; ridurre; rimpiccolire; *~ kamatnu stopu* ridurre il tasso di sconto; *~ kapital* ridurre il capitale; *~ kaznu* attenuare la pena; *~ kredit* diminuire un credito; *~ poreze* attenuare la pressione fiscale; diminuire le imposte

**smena** *f* turno *m*; *biti u ~ni* essere di turno; *dnevna ~* turno di giorno; squadra di giorno; *noćna ~* turno di notte; squadra di notte; *~ službe* turno di servizio; *~ straže* cambio della guardia; *radna ~* turno di lavoro; *u ~ni* a turno; per turno

**smeniti** *v* sostituire; mutare; cambiare; *~ funkcionera* revocare un funzionario

**smenjiv** *adj* amovibile; revocabile

**smenjivost** *f* amovibilità *f*; revocabilità *f*; destituzione *f*

**smer** *m* senso *m*; direzione *f*; *~ vožnje* senso di marcia; *u jednom ~ru* in senso unico; *u suprotnom ~ru* in senso opposto; in senso contrario; in senso inverso; *u zabranjenom ~ru* in senso vietato

**smeran** *adj* riverente; rispettoso; ossequioso; *~na bojazan* timore reverenziale

**smernica** *f* direttiva *f*; linea-guida; *da(va)ti opšte ~ce za* definire le linee-guida di; *utvrditi ~ce* determinare le direttive

**smeštaj** *m* collocamento *m*; posizione *f*; ubicazione *f*, sistemazione *f*; *politika ~ja* politica del collocamento; *~ na poslu* collocamento al lavoro; *~ preduzeća* ubicazione dell'azienda

**smetanje** *n* il disturbare *m*; turbamento *m*; impedimento *m*; *~ poseda* turbativa *f* del possesso; turbazione *f* di possesso; *~ vlasništva* turbativa della proprietà

**smetnja** *f* impedimento *m*; disturbo *m*; *apsolutna ~* impedimento dirimente; *bračna ~* impedimento impediente; impedimento al matrimonio; *prekinuti ~nju* togliere il disturbo; *~ pri isporuci* impedimento alla consegna; *~ u prevozu* impedimento a transitò; *zakonska ~* impedimento legale

**smicalica** *f* pretesto *m*; sotterfugio *m*; stratagemma *m*; *pribeći ~ma* ricorrere a sotterfugi

**smisao** *m* senso *m*; significato *m*; *bez ~la* privo di senso; senza significato; *shvatiti ~* afferrare il significato; *~ za pravdu* senso della giustizia; *u ~lu* nel senso; *u ~lu člana* a senso dell'articolo; *u pravom ~lu* nel senso proprio; *u pravom ~lu reči* nel vero senso della parola; *u prenesenom ~lu* in senso traslato; *u svakom ~lu* in ogni senso; *u širem ~lu* in senso lato



**smokva** *f* fico *m*

**smrt** *f* morte *f*; decesso *m*; *civilna (građanska) ~* morte civile; *klinička ~* morte clinica; *naprasna ~* morte subitanea; *nasilna ~* morte violenta; *osuditi na ~ vešanjem* condannare a morte per impiccagione; *preka ~* morte repentina; *pretpostavljena ~* morte presunta; *prirodna ~* morte naturale; *prividna ~* morte apparente; *~ usled nesreće* morte in seguito ad infortunio; *u slučaju ~ti* in caso di morte

**smrtan** *adj* mortale; letale; micidiale; *~ni greh* peccato capitale; peccato mortale; *~na kazna* pena capitale; pena di morte; *~na opasnost* pericolo di morte; *~na osuda* sentenza di morte; *~ni udarac* colpo mortale; colpo di grazia

**smrtnost** *f* mortalità *f*; *~ dece* mortalità infantile; *prosek ~sti* media della mortalità; *statistika ~sti* statistica di mortalità; *stopa ~sti* tasso di mortalità

**smrtovnica** *f* certificato *m* di morte; certificato di decesso; verifica *f* della morte

**snabdeti** *(i snabdevati)* *v* fornire qcn di qcs; approvvigionare qcn di qcs; *~ tržište* approvvigionare un mercato

**snabdevač** *m* fornitore *m*; *~ na veliko* fornitore grossista

**snabdevanje** *n* approvvigionamento *m*; fornimento *m*; *dirigovano ~* approvvigionamento diretto; *interno ~* approvvigionamento interno; *~ energijom* approvvigionamento d'energia; *~ hranom* approvvigionamento alimentare; *~ mlekom* approvvigionamento di latte; *~ pijaćom vodom* approvvigionamento d'acqua potabile; *~ sirovinama* approvvigionamento di materie prime; *~ tržišta* approvvigionamento del mercato; *~ vodom* approvvigionamento d'acqua; *tržište za ~* mercato di approvvigionamento

**snaga** *f* forza *f*; potenza *f*; vigore *m*; energia *f*; *biti na ~zi* essere in vigore; *dokazna ~* forza probativa (probatoria); forza probante; *društvene ~ge* forze sociali; *duhovna ~* forza d'animo; *hidraulična ~* forza idraulica; *imati zakonsku ~gu* avere vigore di legge; *izgubiti ~gu* cessar d'aver vigore; *međunarodne oružane ~ge* forze internazionali; *okupacione ~ge* forze d'occupazione; *organizovane ~ge* forze organizzate; *ostati na ~zi* rimanere in vigore; *pokretačka ~* forza motrice; *povratna ~* retroattività *f*, *pravna ~* validità giuridica; *prirodne ~ge* forze naturali; *privredna ~* forza economica; *proizvodna ~* forza produttiva; forza di produzione; *radna ~* forza lavorativa; forza di lavoro; manodopera *f*, *rukovodeća ~* forza dirigente; *staviti na ~gu* porre in vigore; *staviti van ~ge* abrogare; annullare; invalidare; abolire; *stupiti na ~gu* entrare in vigore; *subjektivne ~ge* forze soggettive; *svesne ~ge* forze soscienti; *upotrebiti ~gu* usare la forza; ricorrere alla forza; *zadržati na ~zi* conservare in vigore; *zakonsa ~* forza della legge

**snaha** *f* nuora *f*; cognata *f*

**snimak** *m* foto *f*; copia *f*; fotografia *f*

**snimanje** *n* il fotografare *m*; presa *f*

**snimati** *v* scattare; fotografare

**sniženje** *n* abbassamento *m*; riduzione *f*; *~ cena* abbassamento dei prezzi; *~ kamata* riduzione dell'interesse; *~ kamatne stope* abbassamento del tasso d'interesse; *~ kapitala* riduzione del capitale; *~ kazne* riduzione della penalità; commutazione della pena; attenuazione della pena; *~ nadnice* abbassamento del salario; *~ plate* riduzione di stipendio; *~ taksa* riduzione di tasse; *~ tarifa* riduzione delle tariffe; *~ troškova* riduzione dei costi

**snositi** *v* sopportare; tollerare; subire; *~ odgovornost* portare la responsabilità; dichiararsi responsabile; *~ teret* sopportare un gravame; *~ troškove* sostenere le spese; provvedere alle spese

**snošaj** *m* relazione *f*; concubito *m*; coito *m*; amplesso *m*

**soba** *f* stanza *f*; camera *f*; *odvojena ~* camera appartata; *svedoci su pozvani da se povuku u odvojenu ~bu* i testimoni sono invitati a ritirarsi in camera appartata

**societas** *(lat) udruženje, ortakluk; societas leonina* società *f* leonina (quando uno dei soci non partecipa negli utili)

**socijalan** *adj* sociale; *~no blagostanje* benessere sociale; *~na celishodnost* pertinenza sociale; *~no davanje* onere sociale; *~ni faktor* fattore sociale; *~no osiguranje* assicurazione (previdenza) sociale; *~na politika* politica sociale; *~ni položaj* condizione sociale; *~na pomoć* assistenza sociale; *~na pravda* giustizia sociale; *~no pravo* diritto sociale; *~ni problem* questione sociale; *~na reforma* riforma sociale; *~no staranje* previdenza sociale; *~na ustanova* ente sociale; *~na zaštita* tutela sociale; *~no zdravstveno veće* camera degli affari sociali e della sanità

**socijaldemokrata** *m* socialdemocratico *m*

**socijalista** *m* socialista *m*

**socijalistički** *adj* socialista, socialistico; *~čka demokratija* democrazia socialista; *~ društveni sistem* sistema sociale socialista; *~čka država* stato socialista

**socijalizacija** *f* socializzazione *f*; *~ sredstava za proizvodnju* socializzazione dei mezzi di produzione

**socijalizam** *m* socialismo *m*; *demokratski ~* socialismo democratico; *državni ~* socialismo di stato; *izgradnja ~zma* costruzione (edificazione) del socialismo; *naučni ~* socialismo scien-

tifico; *utopijski* ~ socialismo utopistico; *zadružni* ~ socialismo cooperativo

**sociolog** *m* sociologo *m*

**sociologija** *f* sociologia *f*; *ekonomska* ~ sociologia economica; *kriminalna* ~ sociologia criminale; ~ *prava* sociologia di diritto

**sok** *m* succo *m*; sugo *m*; spremuta *f*; ~ *od limuna* sugo di limone; ~ *od pomorandže* spremuta di arancia; *voćni* ~ succo di frutta

**solidaran** *adj* solidale; solidario; ~*no jemstvo* fideiussione solidale; ~*na obligacija* obbligazione solidale; ~*na odgovornost* responsabilità solidale; ~*no se obavezati* obbligarsi in solido

**solidarno** *adv* in solido *(leg)*; solidariamente

**solidarnost** *f* solidarietà *f*, *akt* ~*sti* atto di solidarietà; *aktivna* ~ solidarietà attiva; *menična* ~ solidarietà cambiaria; *pasivna* ~ solidarietà passiva; ~ *propisana zakonom* solidarietà legale; *štrajk* ~*sti* sciopero di solidarietà

**solventan** *adj* solvente; solvibile; ~ *dužnik* debitore solvente; ~*na firma* ditta solvibile

**solventnost** *f* solvibilità *f*

**sopstvenik** *m (vidi i vlasnik)* proprietario *m*; *prvobitni* ~ proprietario primitivo

**sovjet** *m* soviet *m*; consiglio *m*; *vrhovni* ~ soviet supremo

**sovjetski** *adj* sovietico

**spajanje** *n* connessione *f*; fusione *f*, integrazione *f*; l'unire *m*; collegamento *m*; ~ *krivičnih postupaka* connessione dei procedimenti penali; ~ *parnica* connessione di cause; riunione di cause; ~ *privrednih organizacija* fusione di organizzazioni economiche; ~ *tužbenih zahteva* connessione causale; connessione delle pretese in una domanda giudiziale

**spasavanje** *n* salvamento *m*; salvazione *f*, salvataggio *m*; *bankarsko* ~ salvataggio bancario; *čamac za* ~ lancia di salvataggio; battello di salvataggio; *društvo za* ~ società di pronto soccorso; *kola za* ~ autoambulanza; *nagrada za* ~ premio di salvataggio; ~ *i pružanje pomoći na moru* salvataggio e soccorso in mare; *taksa za* ~ diritti di salvataggio

**specifikacija** *f* specificazione *f*; specifica *f*; *carinska* ~ specificazione doganale; ~ *robe* specifica della merce; ~ *troškova* specifica di spese

**specijalizacija** *f* specializzazione *f*

**specijalnost** *f* specialità *f*

**spesimen** *m* specimen *m*; *autentični* ~*ni potpisa* specimen *m* di firma autentica

**spis** *m* scritto *m*; atto *m*; documento *m*; *falsifikovanje službenog* ~*sa* contraffazione d'un atto pubblico; *izborni* ~*si* atti elettorali; *izvorni* ~ documento originale; *klevetnički* ~ scritto diffamatorio; libello *m*; *oduzimanje ili uništenje službenog* ~*sa* sottrazione o distruzione d'un atto d'ufficio; *parnični* ~*si* gli atti del processo; *primiti* ~ ricevere un atto; *službeni* ~ atto d'ufficio; atto pubblico; *slučajni* ~ documento casuale; *staviti u* ~*se* mettere agli atti

**spisak** *m (vidi i lista)* elenco *m*; lista *f*; registro *m*; *birački* ~ lista elettorale; *dopunski* ~ lista complementare; *naknadni* ~ lista addizionale; *platni* ~ lista di pagamento; distinta di stipendio; ~ *advokata* registro degli avvocati; ~ *artikala* elenco degli articoli; ~ *dugova* registro dei debiti; ~ *imena* registro nominale; ~ *izdataka* registro delle spese; ~ *izlagača* lista degli espositori; ~ *osoblja* registro del personale; ~ *potraživanja* elenco dei crediti; ~ *putnika* elenco dei passeggeri; *uneti u birački* ~ inserire nella lista elettorale

**splav** *m* zattera *f*; chiatta *f*; fodero *m*

**splavarenje** *n* fluitazione *f*

**spojen** *adj* connesso; *pravo* ~*no s tužbom* diritto connesao ad una azione; ~*ne parnice* cause connesse

**spojiti** *v* unire; congiungere; collegare; unificare; ~ *spise* unificare gli atti

**spoljni** *adj* esterno; esteriore; ~*na trgovina* commercio estero; commercio internazionale; ~ *poslovi* affari esteri

**spomenica** *f* memoriale *m*; medaglia *f* commemorativa

**spomenik** *m* monumento *m*; *podići* ~ erigere un monumento; ~ *kulture* monumento culturale

**spor** *m* contesa *f*; controversia *f*; litigio *m*; vertenza *f*; *biti u* ~*ru* essere in lite; *brakorazvodni* ~ litigio matrimoniale; *dobiti* ~ vincere la lite; *građanski* ~ processo civile; *granični* ~ vertenza di confine; controversia di frontiera; *individualni* ~ controversia individuale; *individualni radni* ~ controversia individuale di lavoro; *isključiti upravni* ~ escludere la controversia amministrativa; *izgladiti* ~ comporre una lite; risolvere (appianare) una controversia; *izgubiti* ~ perdere una causa; *kolektivni* ~ controversia collettiva; *kolektivni radni* ~ controversia collettiva di lavoro; *krivični* ~ processo penale; *međunarodni* ~ controversia internazionale; *miritelj u* ~*ru* compositore della vertenza; *naslednı* ~ controversia successoria; *nerešeni* ~ causa pendente; *obustaviti* ~ sospendere la lite; *pokrenuti* ~ intentare lite; *poreski* ~ controversia tributaria; *predmet* ~*ra* oggetto della controversia; *radni* ~ controversia di lavoro; vertenza di lavoro; *rešiti* ~ risolvere una controversia; *sindikalni* ~ vertenza sindacale; ~ *zbog granice* controversia di frontiera; ~ *zbog nadležnosti* controversia sulla competenza; ~ *male vrednosti* controversia di poco valore; ~*ovi o očinstvu* azioni di paternità; ~ *zbog vraćanja prava* lite di rivendicazione; *strane u* ~*ru* le parti in causa; *sudski* ~ controversia giuridica; *upravni* ~ controversia amministrativa; *vrednost* ~*ra* valore della causa



**sporan** *adj* controverso; contestabile; contenzioso; ~*na činjenica i pravna pitanja* questioni controverse di fatto e di diritto; ~*ni kredit* credito controvero; ~*no pitanje* controversia *f*; questione controversa (disputabile); ~*ni poslovi* affari contenziosi; ~*no potraživanje* credito litigioso; ~*no pravo* diritto in contesa; diritto controverso; ~*ni predmet* oggetto della contesa; ~*na stvar* questione controversa; materia litigiosa

**sporazum** *m* accordo *m*; intesa *f*; convenzione *f*; *bilateralni klirinški* ~ clearing *m* bilaterale; *biti* ~*man* essere d'accordo; *biti u* ~*mu* esser d'accordo; esser d'intesa; *carinski* ~ trattato *m* doganale; *deobni* ~ accordo di divisione; *devizni* ~ accordo monetario; accordo di divise; *diplomatski* ~ accordo diplomatico; *dodatni* ~ accordo aggiuntivo; accordo complementare; *dopunski* ~ accordo supplementare; *dvostrani* ~ accordo bilaterale; *finansijski* ~ accordo finanziario; *glavni* ~ accordo principale; *granični* ~ accordo di frontiera; *izborni* ~ accordo elettorale; *izričit* ~ accordo espresso; *klirinški* ~ accordo di clearing; *kompenzacioni* ~ accordo di compensazione; *kreditni* ~ accordo di credito; *kulturni* ~ accordo culturale; *međunarodni* ~ accordo internazionale; *međunarodni poštanski* ~ accordo postale internazionale; *monetarni* ~ accordo monetario; *na osnovu* ~*ma* in base all'accordo; *opšti* ~ accordo generale; *Opšti* ~ *o carinama i trgovini (GATT)* Accordo Generale sulle Tariffe Doganali ed il Commercio; *osnovni (temeljni)* ~ accordo di base; *pomorski* ~ accordo navale; *poreski* ~ accordo tributario; *posebni* ~ accordo particolare; accordo speciale; *poslovni* ~ accordo aziendale; *potajni* ~ collusione *f* fraudolenta; *prećutni* ~ accordo tacito; *prelazni* ~ accordo transitorio; *prethodni* ~ accordo preliminare; *prijateljski* ~ accordo amichevole; *privredni* ~ accordo economico; *regionalni* ~ accordo regionale; *slobodan* ~ libero accordo; ~ *između stranaka* convenzione delle parti; accordo fra le parti; ~ *između vlada* accordo intergovernativo; ~ *mirnim putem* accordo pacifico; ~ *o amortizaciji* accordo di ammortamento; ~ *o bezbednosti* accordo di sicurezza; ~ *o bonifikaciji* accordo di bonifica; ~ *o carinskoj tarifi* convenzione tariffaria; ~ *o cenama* accordo sui prezzi; ~ *o dugovima* accordo sui debiti; ~ *o ekstradiciji* convenzione d'estradizione; ~ *o fuziji* accordo di fusione; ~ *o garancijama* accordo di garanzie; ~ *o isporuci* accordo di consegna; ~ *o izvršenju* accordo sull'esecuzione; ~ *o kartelu* convenzione di cartello; ~ *o kompenzaciji* accordo di compensazione; ~ *o konkurenciji* accordo sulla concorrenza; ~ *o kontingentiranju* accordo di contingentamento; ~ *o kontroli* accordo di controllo; ~ *o kreditu* accordo di credito; ~ *o kulturnoj saradnji* accordo culturale; ~ *o monopolu* convenzione di monopolio; accordo d'esclusività; ~ *o nadležnosti* accordo sulla competenza; ~ *o nadnicama* accordo salariale; ~ *o nadzoru* accordo di controllo; ~ *o neutralnosti* accordo di neutralità; ~ *o obnavljanju* accordo di rinnovazione; ~ *o paušalu* accordo forfetario; ~ *o plaćanju* accordo di pagamento; ~ *o podeli (deobi)* accordo di divisione; ~ *o podeli nasledstva* accordo di divisione dell'eredità; ~ *o povlašćenom postupku* accordo di trattamento preferenziale; ~ *o prenosu* accordo di trasferimento; ~ *o primeni* accordo d'applicazione; ~ *o primirju* convenzione d'armistizio; ~ *o prodaji* convenzione di vendita; ~ *o razmeni* accordo di cambio; ~ *o razmeni zarobljenika* convenzione di scambio di prigionieri; ~ *o reciprocitetu* accordo di reciprocità; ~ *o regulisanju* accordo di regolazione; ~ *o reparacijama* accordo sulle riparazioni; ~ *o robnoj razmeni* accordo sul traffico merci; ~ *o saobraćaju* accordo sulle comunicazioni; ~ *o saradnji* accordo di collaborazione; ~ *o starateljstvu* accordo di tutela; ~ *o turističkom prometu* accordo sul turismo; ~ *o ustupanju* convenzione di cessione; ~ *o vazduhoplovnom saobraćaju* accordo sul traffico aereo; ~ *o vezama* accordo sulle comunicazioni; ~ *o zajmu* accordo di credito; ~ *o zaštiti* accordo di tutela; ~ *stranaka* accordo fra le parti; ~ *u uprošćenoj formi* accordo in forma semplificata; *tajni* ~ accordo segreto; convenzione segreta; *tarifni* ~ accordo di tariffa; accordo tariffario; *tipski* ~ accordo tipo; *trgovinski* ~ accordo commerciale; convenzione commerciale; *usmeni* ~ intesa (accordo) verbale; convenzione verbale; *višestrani (multilateralni)* ~ accordo multilaterale; *višestrani klirinški* ~ clearing *m* multilaterale; *vladin* ~ accordo governativo; *vojni* ~ accordo militare; *zabranjeni* ~ patto *m* illecito; *zajednički* ~ comune accordo; *zaključiti* ~ concludere un accordo

**sporazuman** *adj* d'accordo; ~*mni predlog* domanda consensuale

**sporazumeti se** *v rifl* accordarsi; mettersi d'accordo; intendersi; ~ *o ceni* intendersi sul prezzo

**sporazumevanje prstima** *(gluvonemi)* chirologia *f*

**sporedan** *adj* secondario; accessorio; incidentale; *glavna stvar i* ~*na stvar* cosa principale e cosa accessoria; ~*na kazna* condanna accessoria; ~*na linija* linea secondaria; ~*na obligacija* obbligazione accessoria; ~*na okolnost* circostanza accessoria; ~*no pitanje* questione incidentale (accessoria); ~*no pravo* diritto accessorio; ~*ni problem* questione accessoria; ~*ni spor* contestazione accessoria; ~*ni troškovi* spese accessorie; ~*ni učinak* effetto secondario; ~*ni ugovor* contratto accessorio; ~*ni uslov* condizione accessoria; ~*ni uzrok* concausa *f*; ~*ne važnosti* di

secondaria importanza; ~ *zahtev* domanda sussidiaria

**sporost** *f* lentezza *f*; tardività *f*; lungaggine *f*; *birokratska* ~ lungaggine burocratica; *proceduralna* ~ lungaggine procedurale

**sposoban** *adj* capace, abile; atto; idoneo; *konkurentski* ~ competitivo; *kreditno* ~ capace di credito; *platno* ~ solvente; *poslovno* ~ capace d'agire; *pravno* ~ avente capacità giuridica; ~ *da donosi odluke* capace di deliberare; ~ *da raspolaže* capace di disporre; ~ *da razume i da hoće* capace d'intendere e di volere; ~ *da preuzme čekovnu obavezu* capace di obbligarsi per assegno; ~ *za akciju* capace d'agire; ~ *za koristan rad* capace di lavoro proficuo; ~ *za meničnu obavezu* capace di obbligarsi cambiariamente; ~ *za rad* abile (atto) al lavoro; ~ *za svedočenje* capace di testimoniare; ~ *za vojsku* abile al servizio militare; ~ *za zaradu* atto al guadagno

**sposobnost** *f* capacità *f*; abilità *f*; attitudine *f*; idoneità *f*; *akciona* ~ capacità d'agire; capacità d'iniziativa; *delimična poslovna* ~ capacità d'agire parziale; *finansijska* ~ capacità finanziaria; *konkurentska* ~ concorrenzialità *f*; competitività *f*; *kreditna* ~ capacità di credito; *kupovna* ~ capacità di acquisto; *međunarodno-pravna* ~ capacità di diritto internazionale; *ograničena poslovna* ~ capacità d'agire limitata; *parnična* ~ capacità processuale; capacità d'agire in giudizio; *platežna* ~ capacità di pagamento; solvibilità *f*; *poslovna* ~ capacità d'agire; capacità negoziale; *postulaciona* ~ capacità di postulare; *potrošna* ~ capacità di consumo; *pravna* ~ capacità giuridica; *preterana* ~ capacità eccessiva; *privatno-pravna* ~ capacità di diritto privato; *profesionalna* ~ attitudine professionale; *proizvodna* ~ capacità di produzione; capacità produttiva; *radna* ~ capacità lavorativa; capacità di lavoro; *smanjena* ~ *zarade* ridotta capacità di guadagno; ~ *akcije* capacità d'agire; ~ *apsorpcije tržišta* capacità di assorbimento del mercato; ~ *da se bude parnična stranka* capacità di essere parte in giudizio; ~ *izvoza* capacità di esportare; ~ *konkurencije* capacità competitiva (di competizione); ~ *međunarodnog prava* capacità di diritto internazionale; ~ *odlučivanja* capacità di deliberare; ~ *plaćanja* capacità di pagamento; ~ *plaćanja doprinosa* capacità contributiva; ~ *privatnog prava* capacità di diritto privato; ~ *rasuđivanja* facoltà giudicativa; ~ *svedočenja* capacità di testimoniare; ~ *ugovaranja* capacità di stipulare; ~ *za plovidbu* idoneità alla navigazione; ~ *za rad* idoneità al lavoro; ~ *za sticanje dohotka* capacità di reddito; ~ *zaposlenja* capacità di collocamento (di occupazione); *stručna* ~ attitudine professionale; *stvaralačka* ~ abilità inventiva; capacità creativa

**sprečavanje** *n* l'impedire *m*; impedimento *m*; l'interporre *m* ostacoli *m pl*; ~ *i neizvršavanje mera za zaštitu maloletnika* l'impedimento e la non esecuzione di misure per la tutela dei minorenni; ~ *barbe protiv neprijatelja* ostacolare la lotta contro il nemico; ~ *dokazivanja* sottrazione di mezzi di prova; ~ *ili ometanje javnog skupa* l'impedire od ostacolare una pubblica adunanza; ~ *službene osobe u vršenju službe* impedire un pubblico ufficiale nell'esercizio delle sue funzioni

**sprečiti** *v* impedire; ostacolare; ~ *nesreću* impedire una sciagura; ~ *prodaju* ostacolare la vendita

**sprovodnica** *f* bollettino *m* di spedizione; lasciapassare *m*

**sprovođenje** *n* conduzione *f*; attuazione *f*; esecuzione *f*

**spuštanje** *n* calata *f*; discesa *f*; abbassamento *m*; ~ *cena* ribasso *m* dei prezzi

**sračunavanje** *n* calcolo *m*; conteggio *m*; ~ *troškova* calcolo delle spese

**sramota** *f* vergogna *f*; disonore *m*; infamia *f*; *teška* ~ gran disonore; *to je* ~ è un'infamia

**sravnjenje** *n* collazione *f*; confronto *m*; comparazione *f*

**srebro** *n* argento *m*; *standardno* ~ argento a titolo legale; *živo* ~ argento vivo; mercurio *m*; ~ *u šipkama* argento in verghe

**sredina** *f* ambiente *m*; *čovekova* ~ ambiente umano; *društvena* ~ ambiente sociale; *prirodna* ~ ambiente naturale; *radna* ~ ambiente di lavoro; *zdrava* ~ ambiente sano

**srednjoevropski** *adj* mitteleuropeo; dell'Europa centrale

**sredstvo** *n* mezzo *m*; risorsa *f*; fondo *m*; espediente *m*; *bez ~tava* privo di mezzi; senza risorse; *biti bez ~tava* essere al verde; *cilj i ~tva* il fine e i mezzi; *cilj opravdava ~tva* il fine giustifica i mezzi; *deponovana ~tva* fondi in deposito; *dokazno* ~ mezzo probatorio; mezzo di prova; *dopunsko dokazno* ~ mezzo probatorio complementare; *dovoljna ~tva* fondi sufficienti; *dozvoljena ~tva* mezzi leciti; *društvena ~tva* fondi sociali; risorse sociali; *državna ~tva* fondi di Stato; *finansijska ~tva* fondi (mezzi) finanziari; *gotovinska ~tva* fondi contanti; *gradska ~tva* fondi urbani; *imovinska ~tva* fondi patrimoniali; *iscrpeti ~tva* esaurire le risorse; *javna ~tva* fondi pubblici; *kratkoročna raspoloživa ~tva* mezzi disponibili a breve scadenza; *kreditno* ~ mezzo creditizio; *lična ~tva* risorse personali; *likvidna ~tva* fondi liquidi; liquidità *f*; *miroljubivo* ~ mezzo pacifico; *nedovoljna ~tva* scarse risorse; fondi insufficienti; *nedozvoljena ~ tva* mezzi illeciti; *neodobrena (nedodeljena) ~tva* fondi non assegnati; *novčana ~tva* mezzi monetari; mezzi pecuniari; *obrtna ~tva* capitale



circolante; mezzi d'esercizio; mezzi circolanti; *odbrambena ~tva* mezzi di difesa; *opojno ~tvo* stupefacente *m*; *osnovna ~tva* mezzi fondamentali; *platežno* ~ mezzo di pagamento; *pomoćno* ~ mezzo ausiliare; *poreska ~tva* mezzi tributari; *potrošiti ~tva* consumare le risorse; *povreda prava podnošenja pravnog ~tva* lesione del diritto di aderire le vie legali; *povući ~tva* ritirare fondi; *pravna ~tva* mezzi legali; *preventivno* ~ mezzo preventivo; mezzi produttivi; mezzi di produzione; *prevozno* ~ mezzo di trasporto; *prinudno* ~ mezzo coattivo; mezzo coercitivo; *privatna ~tva* fondi privati; *probno* ~ mezzo di prova; *proizvodna ~tva* risorse produttive; *raspoloživa ~tva* fondi disponibili; *reklamna ~tva* mezzi pubblicitari; *reklamno* ~ strumento pubblicitario; strumento di pubblicità; *saobraćajno* ~ mezzo di comunicazione; *smanjena ~tva* mezzi ridotti; *sopstvena ~tva* fondi propri; ~ *finansiranja* mezzo di finanziamento; ~ *isporuke* mezzo di consegna; ~ *plaćanja* mezzo di pagamento; *~tva po bilansu* fondi del bilancio; *~tva pokrića* fondi di copertura; ~ *proizvodnje* strumento di produzione; ~ *razmene* mezzo di scambio; *~tva trećih lica* mezzi di terzi; ~ *ugovaranja* strumento contrattuale; *~tva za izdržavanje* mezzi di sostentamento (di sussistenza); *~tva za pokriće* fondi di copertura; ~ *za proizvodnju* mezzo di lavoro; *~tva za proizvodnju* mezzi per la produzione; strumenti di produzione; *~tva za rad* apparato produttivo; *~tva za vuču* mezzi di trazione; *stvoriti ~tva* fare fondi; *špekulativna ~tva* fondi di speculazione; *tekuća ~tva* fondi correnti *m pl*; *uložena ~tva (novčana)* fondi investiti; *upotrebiti sva ~tva* ricorrere a tutti i mezzi; *utajena ~tva* fondi occulti; *uzajmljena ~tva* fondi presi in prestito; *vezana ~tva* fondi vincolati; *vlastita ~tva* mezzi propri; fondi propri; *zamrznuta ~tva (novčana)* fondi congelati

**srez** *m* distretto *m*; circondario *m*

**srodnik** *m* parente *m*

**srodstvo** *n* parentela *f*; *bliže* ~ parentela stretta; *dalje* ~ parentela lontana; *duhovno* ~ parentela spirituale; *koleno ~va* grado di parentela; *krvno* ~ congiunto per sangue; consanguineità *f*; *tazbinsko* ~ parente affine; affinità *f*

**srušiti** *v* rovesciare; abbattere; atterrare

**stabilizacija** *f* stabilizzazione *f*; assestamento *m*; *novčana* ~ stabilizzazione monetaria; ~ *cena* stabilizzazione dei prezzi; ~ *tržišta* assestamento del mercato

**stabilizovati** *v* stabilizzare

**stabilnost** *f* stabilità *f*; *finansijska* ~ stabilità finanziaria; *novčana* ~ stabilità monetaria; *privredna* ~ stabilità economica; ~ *bilansa* stabilità del bilancio; ~ *cena* stabilità dei prezzi; ~ *vrednosti* stabilità del valore

**stablo** *n* albero *m*; tronco *m*

**stadijum** *m* stadio *m*

**stagnacija** *f* ristagno *m*; *privredna* ~ ristagno economico; ~ *u poslovima* ristagno degli affari

**stalan** *adj* stabile; costante; permanente; fisso; *~ne cene* prezzi fissi; ~ *činovnik* impiegato fisso; impiegato in pianta stabile; *~ni član* socio perpetuo; *~no mesto* posto di ruolo; posto fisso; *~no mesto boravka* residenza stabile; *~na plata* stipendio fisso; *~na ponuda* offerta stabile; *~ni prihod* rendita fissa; *~ni rok* termine fisso

**staleški** *adj* di classe; classista

**stalež** *m* classe *f*; ceto *m*; *advokatski* ~ ordine degli avvocati; *činovnički* ~ ceto impiegatizio; *građanski* ~ borghesia *f*; ceto cittadino; *radnički* ~ classe operaia; proletariato; *srednji* ~ classe borghese; ceto medio; *strukovni* ~ ordine professionale; *trgovački* ~ ceto dei commercianti

**staljinistički** *adj* stalinista; *~ka čistka* epurazione; purga stalinista

**staljinizam** *m* stalinismo *m*

**stambeni** *adj* d'alloggio; ~ *fond* fondo per gli alloggi; patrimonio immobiliare; *~ne prilike* condizioni abitative; condizioni d'abitazione; ~ *prostor* spazio abitativo; *~no tržište* mercato degli alloggi; ~ *ugovor* contratto di locazione; *~na zadruga* cooperativa costruzione alloggi; *~no zakonodavstvo* legislazione per le abitazioni; *~na zgrada* casa d'abitazione; casa d'affitto; *višak ~nog prostora* eccedenza dello spazio abitativo

**stan** *m* abitazione *f*; alloggio *m*; appartamento *m*; *namešten* ~ appartamento mobiliato; *nestašica ~ova* crisi (penuria) di alloggi; *otkaz ~na* disdetta d'abitazione; ~ *i hrana* vitto e alloggio; ~ *u društvenom vlasništvu* alloggio di proprietà sociale; ~ *u zajedničkom vlasništvu* appartamento in condominio; *tržište ~ova* mercato delle abitazioni

**stanar** *m* inquilino *m*; affittuario *m*; locatario *m*

**stanarina** *f* pigione *f*; affitto *m*; *dodatak za ~nu* indennità d'alloggio; *iznos ~ne* canone d'affitto; *zaostala* ~ pigione arretrata

**standard** *m* standard *m*; grado *m*; livello *m*; *društveni* ~ lo standard sociale; *lični* ~ livello di vita individuale; tenore di vita; *visoki životni* ~ elevato standard di vita; *životni* ~ tenore di vita

**standardizacija** *f* standardizzazione *f*; tipizzazione *f*; *industrijska* ~ standardizzazione industriale

**stanica** *f* stazione *f*; fermata *f*; *benzinska* ~ distributore di benzina; *carinska* ~ stazione doganale; *dolazna* ~ stazione d'arrivo; *glavna* ~ stazione centrale; *krajnja* ~ stazione termine; *međunarodna* ~ stazione internazionale; *odredišna* ~ stazione di destino; *ogledna* ~ stazione sperimentale; *otpremna* ~ stazione speditrice; *početna* ~ stazione capolinea; *pogranična* ~ stazione di frontiera; stazione di confine; *polazna*

~ stazione di partenza; *pretovarna* ~ stazione di trasbordo; *prolazna* ~ stazione di passaggio; *radio* ~ stazione radio; *taksi* ~ stazione di tassì; *tranzitna* ~ stazione di transito; *železnička* ~ stazione ferroviaria

**stanovanje** *n* abitazione *f; mesto ~nja* luogo di abitazione; *pravo ~nja* diritto di abitazione; *promena mesta ~nja* cambiamento d'abitazione

**stanovati** *v* abitare; dimorare; ~ *zajedno* coabitare

**stanovište** *n* punto *m* di vista; modo *m* di vedere; *pravno* ~ punto di vista giuridico; *s ovog ~ta* sotto questo aspetto; *uzimanje ~ta* presa di posizione

**stanovnik** *n* abitante *m*; abitatore *m; dohodak po glavi ~ka* reddito pro capite

**stanovništvo** *n* popolazione *f;* abitanti *m pl; aktivno* ~ popolazione attiva; *autohtono* ~ popolazione autoctona; *civilno* ~ popolazione civile; *gradsko* ~ popolazione urbana; *gustina ~va* densità di popolazione; *kretanje ~va* movimento della popolazione; *pogranično* ~ popolazione di confine; *poljoprivredno* ~ popolazione agricola; *popis ~va* censimento della popolazione; *porast ~va* aumento della popolazione; *prisutno* ~ popolazione presente; *radno* ~ popolazione lavoratrice; *razmena ~va* scambio di popolazione; *seosko* ~ popolazione rurale; *stalno* ~ popolazione residente (stabile); *statistika ~va* statistica della popolazione; *stvarno* ~ popolazione reale; *zaposleno* ~ popolazione occupata

**stanje** *n* stato *m;* situazione *f; biti u ~nju da* essere in grado di; essere capace di; *brojno* ~ situazione numerica; *činjenično* ~ stato di fatto; situazione di fatto; *deficitarno* ~ situazione deficitaria; *duševno* ~ stato d'animo; *finansijsko* ~ situazione finanziaria; *građansko* ~ stato civile; *hitno* ~ stato d'urgenza; *imovinsko* ~ stato patrimoniale; situazione patrimoniale; *imovno* ~ stato pecuniario; situazione pecuniaria; *izuzetno* ~ stato d'eccezione; *knjigovodstveno* ~ situazione contabile; *konjunkturno* ~ situazione congiunturale; *mesečno* ~ situazione mensile; *mirovno* ~ stato di pace; *monetarno* ~ situazione monetaria; *napeto* ~ situazione tesa; *objaviti ratno* ~ proclamare lo stato di guerra; *očajno* ~ stato deplorevole; *opasno* ~ stato di pericolo; *opsadno* ~ stato d'assedio; *opšte privredno* ~ situazione economica generale; *pijano* ~ stato di ubriachezza; *porodično* ~ stato di famiglia; *pravno* ~ stato legale; situazione giuridica (di diritto); *privredno* ~ situazione economica; *proračunsko* ~ stato di previsione; *ratno* ~ stato di guerra; *socijalno* ~ stato sociale; ~ *bilansa* situazione del bilancio; ~ *blagajne* situazione di cassa; ~ *blokade* stato di blocco; ~ *deobe stečajne mase* stato di ripartizione della massa fallimentare; ~ *karence* stato di carenza; ~ *krize* stato di crisi; ~ *likvidnosti* situazione di liquidità; ~ *mira* stato di pace; ~ *na tržištu* situazione del mercato; ~ *nužde* stato d'urgenza; stato di necessità; ~ *opasnosti* stato di pericolo; ~ *poslova* situazione degli affari; ~ *potrebe* stato di bisogno (di necessità); ~ *pripravnosti* stato di allarme; ~ *računa* situazione contabile; ~ *stvari* stato delle cose; ~ *troškova* stato delle spese; ~ *tržišta* situazione del mercato; *stečajno* ~ stato di fallimento; *stvarno* ~ situazione di fatto; *u dobrom ~nju* in buon stato; *u lošem ~nju* in cattivo stato; *u ~nju zapuštenosti* in stato d'abbandono; *ugovorno* ~ situazione contrattuale; *vanredno* ~ stato d'emergenza; stato d'eccezione; *zdravstveno* ~ stato di salute

**staralac** *m (staratelj)* curatore *m;* tutore *m*; *biti* ~ fare da tutore; *privremeni* ~ curatore provvisorio; ~ *ad hoc* tutore ad hoc; ~ *koga odredi sud* tutore dativo; ~ *za posebne slučajeve* curatore speciale; *zakoniti* ~ tutore legittimo

**staranje** *n* cura *f*; premura *f; socijalno* ~ previdenza sociale

**staratelj** *m* curatore *m;* tutore *m*; ~ *ad hoc* tutore ad hoc

**starateljski** *adj* tutorio; ~ *organ* organo di tutela (di curatela); *~ko veće* consiglio dei curatori; *~ka vlast* autorità tutelare

**starateljstvo** *n* tutela *f*; curatela *f*; *biti pod ~tvom* stare sotto tutela; ~ *nad dobrima odsutne osobe* curatela dei beni dell'assente; ~ *nad poslovno nesposobnim licem određeno odlukom suda* interdizione *f* giudiziaria; ~ *o nasledstvu* curatela della successione

**starešina** *m* superiore *m*; capo *m*; *po starešinstvu* secondo il grado; secondo l'anzianità; *razredni* ~ professore principale

**starost** *f* vecchiaia *f*; vecchiezza *f*

**starostan** *adj* vecchio; *~sno osiguranje* assicurazioni contro la vecchiaia; *~sna penzija* pensione d'anzianità; pensione di vecchiaia

**statistika** *f* statistica *f*; *carinska* ~ statistica doganale; *demografska* ~ statistica demografica; *društvena* ~ statistica sociale; *finansijska* ~ statistica finanziaria; *imovinska* ~ statistica patrimoniale; *industrijska* ~ statistica industriale; *konjunkturna* ~ statistica della congiuntura; *međunarodna* ~ statistica internazionale; *poljoprivredna* ~ statistica agricola; *poreska* ~ statistica tributaria; *primenjena* ~ statistica applicata; *privredna* ~ statistica economica; *saobraćajna* ~ statistica del traffico; *službena* ~ statistica ufficiale; ~ *cena* statistica dei prezzi; ~ *kriminaliteta* statistica della criminalità; ~ *nezaposlenosti* statistica della disoccupazione; ~ *potrošnje* statistica dei consumi; ~ *preduzeća* statistica aziendale (dell'impresa); ~ *priraštaja* statistica della natalità; ~ *prodaje* statistica delle vendite; ~ *proizvodnje* statistica della produzione; ~ *smrtnosti* statistica della mortalità; ~ *spoljne trgovine* statistica del commercio estero; ~ *stanovništva* statistica della popolazione; *sudska* ~ statistica giudiziale; *trgovinska* ~ statistica commerciale



**status** *m* stato *m;* condizione *f;* situazione *f*; *diplomatski* ~ status diplomatico; *okupacioni* ~ stato d'occupazione; *porodični* ~ stato di famiglia; *pravni* ~ stato giuridico; posizione giuridica; *službeni* ~ ruolo *m*; *specijalni* ~ statuto speciale; stato speciale

**statut** *m* statuto *m*; *lični* ~ statuto personale; *osnivački* ~ statuto della fondazione; ~ *društva* statuto della società; ~ *preduzeća* statuto aziendale; *teritorijalni* ~ statuto territoriale; *tipski* ~ statuto tipo

**statutaran** *adj* statutario; *~ne odredbe* disposizioni statutarie

**stav** *m* posizione *f*; atteggiamento *m*; passo *m; carinski* ~ posizione doganale; *držati se ~va* restare sulle proprie posizioni; *službeni* ~ posizione ufficiale; *zauzeti* ~ assumere un atteggiamento; *zauzimanje ~va* presa di posizione

**stavak** *m* capoverso *m;* alinea *m;* comma *m*

**staviti** *v* mettere; porre; collocare; posare; ~ *na dnevni red* mettere all'ordine del giorno; ~ *na glasanje* porre a scrutinio; ~ *na kocku* mettere a repentaglio; arrischiare; ~ *na probu* mettere alla prova; ~ *na prodaju* mettere in commercio (in vendita); ~ *na račun* mettere in conto; ~ *na raspolaganje* porre a disposizione; ~ *na raspravu* mettere in discussione; ~ *na snagu* mettere ad effetto; ~ *na stranu* mettere in disparte (a parte); ~ *pečat* porre un sigillo; ~ *pod znak pitanja* mettere in forse; ~ *sebi za cilj* prefiggersi una meta; ~ *sebi nešto u zadatak* prendere un impegno; impegnarsi di qcs; ~ *u opticaj* mettere in circolazione; ~ *u pokret* mettere in marcia; ~ *u rad* mettere in atto (in opera); ~ *u zalog* mettere in pegno; ~ *van upotrebe* mettere fuori uso; ~ *veto* porre il veto; opporre il veto; ~ *zakon van snage* abrogare una legge, rievocare una legge

**stavka** *f* partita *f*; voce *f; aktivna* ~ voce attiva; *bilansne ~ke* voci del bilancio; *carinska* ~ voce doganale; *dugovna* ~ partita del dare; *inventarska* ~ partita d'inventario; *izlazna* ~ partita d'esito; *knjižiti ~ku* registrare una partita; *kreditna* ~ partita di credito; *nevidljiva* ~ partita invisibile; *odbitna* ~ partita di diffalco; *pasivna* ~ voce passiva; *prelazna* ~ voce transitoria; *prenosna* ~ partita di giro; *proknjižiti ~ku* allibrare una partita; *računska* ~ partita di conto; voce contabile; ~ *na teret* partita a debito; ~ *potraživanja* partita dell'avere; ~ *u korist* partita a credito; *tarifna* ~ voce della tariffa; *tekuća* ~ partita corrente; *ulazna* ~ partita di entrata

**stavljanje** *n* il mettere *m;* il porre *m;* collocamento *m;* messa *f*, *ponovno* ~ *na snagu* rimessa in vigore; ~ *na dnevni red* iscrizione all'ordine del giorno; ~ *na prodaju* messa in vendita; ~ *na raspolaganje* messa a disposizione; ~ *na snagu* messa in vigore; ~ *pod nadzor* messa sotto vigilanza; ~ *pod stečaj* messa in liquidazione; ~ *u pogon* attivazione; messa in azione (in moto); ~ *u promet* messa in circolazione; ~ *u račun* messa in conto; ~ *u rad* messa in funzione (in opera); ~ *u upotrebu (službu)* messa in servizio; ~ *van opticaja* messa fuori circolazione; ~ *van prodaje* messa fuori commercio; ~ *van službe* messa fuori servizio; ~ *van snage* abrogazione *f*, ~ *van upotrebe* messa fuori servizio; ~ *van zakona* messa fuori legge

**staž** *m* pratica *f*; tirocinio *m; biti na ~žu* fare il tirocinio; *pripravnički* ~ tirocinio professionale; periodo d'alunnato; *radni* ~ anzianità di servizio; stato di servizio

**stažista** *m* tirocinante *m;* praticante *m;* apprendista *m*

**stečaj** *m* fallimento *m,* bancarotta *f; biti na ivici ~ja* essere sull'orlo del fallimento; *državni* ~ bancarotta statale; *finansijski* ~ bancarotta finanziaria; *izazvati* ~ provocare il fallimento; *izjaviti* ~ dichiarare il fallimento; *katastrofalan* ~ fallimento rovinoso; *lažan* ~ fallimento doloso; bancarotta falsa; *najavljeni* ~ bancarotta dichiarata; *objava ~ja* avviso di fallimento, *obustavljen* ~ fallimento chiuso; *opoziv ~ja* revoca di fallimento; *otvoren* ~ fallimento dichiarato; *pasti pod* ~ cadere in fallimento; fallire; ~ *po ubrzanom postupku* piccolo fallimento; *uzastopan* ~ fallimento consecutivo

**stečajni** *adj* fallimentare; di fallimento; *~jni dužnik* fallito; *~jna kvota* quota fallimentare; *~jna masa* massa fallimentare (di fallimento); ~ *postupak* procedura fallimentare; *~jno pravo* diritto fallimentare; *~jno stanje* stato di fallimento; ~ *upravnik* curatore del fallimento; *pobijanje ~jnog postupka* revocatoria fallimentare

**steći** *v* acquistare; guadagnare; procurare; ottenere; *stečena prava* diritti acquisiti; ~ *iskustvo* acquistare esperienza; ~ *poštovanje* acquistare la stima; ~ *simpatiju* acquistare la simpatira; ~ *zasluge* acquistare meriti

**stepen** *m* grado *m;* stadio *m,* fase *f*; *akademski* ~ titolo accademico; *privredni* ~ grado di produzione; ~ *eksploatacije* grado di sfruttamento; ~ *frekvencije* grado di frequenza; ~ *geografske dužine* grado di longitudine; ~ *geografske širine* grado di latitudine; ~ *hipoteke* grado dell'ipoteca; ~ *invalidnosti* grado d'invalidità; ~ *kazne* grado di pena; ~ *krivice* grado di colpevolezza; ~ *liberalizacije* grado di liberalizzazione; ~ *likvidnosti* grado di liquidità; ~ *obrade* grado di lavorazione; ~ *odgovornosti* grado di responsabilità; ~ *organizacije* grado (livello) di organizzazione; ~ *razvoja* grado (stadio) di svi-

luppo; ~ *srodstva* grado di parentela; ~ *zaposlenosti* grado di occupazione; *sud prvog ~na* tribunale di prima istanza

**stepenovanje** *n* graduazione *f*; ~ *cena* graduazione di prezzi; ~ *kredita* graduazione di crediti

**stepenovati** *v* graduare

**sterilan** *adj* sterile

**sterilizacija** *f* sterilizzazione *f*

**sterilizovati** *v* sterilizzare

**sterilnost** *f* sterilità *f*

**sticaj** *m* concorso *m;* coincidenza *f*; *idealni ~ krivičnih dela* concorso di reati formali; ~ *krivičnih dela* concorso di reati; *realni ~ krivičnih dela* concorso di reati materiali; ~ *okolnosti* coincidenza di circostanze

**sticanje** *n* acquisto *m;* ottenimento *m;* acquisizione *f*; *derivativno* ~ acquisizione a titolo derivativo; *originalno* ~ acquisto originario; *pravni naslov ~nja* titolo d'acquisto; ~ *bez osnova* acquisto senza titolo; acquisto infondato; ~ *dobara* acquisizione di beni; ~ *dohotka* acquisizione di reddito; ~ *državljanstva* acquisizione della cittadinanza; ~ *nasledstva* acquisto dell'eredità; ~ *nezavisnosti* accesso all'indipendenza; ~ *poseda* acquisto del possesso; ~ *vlasništva* acquisto della proprietà; ~ *vlasništva od nevlasnika* acquisto della proprietà da colui che non è proprietario

**stihija** *f* spontaneità *f*; elementi *m pl;* caos *m;* disorganizzazione *f*; ~ *tržišta* spontaneità del mercato

**stimulisati** *v* stimolare; ~ *izvoz* stimolare l'esportazione; ~ *tržište* stimolare il mercato

**stipendija** *f* borsa *f* di studio

**stipendista** *m* borsista *m* e *f;* titolare di una borsa di studio

**stočarstvo** *n* allevamento *m* del bestiame

**stojnica** *f* stallia *f; dani ~ce* giorni di stallia

**stoka** *f* bestiame *m; grlo ~ke* capo di bestiame; *krupna* ~ bestiame grosso; *porez na ~ku* imposta sul bestiame; *rogata* ~ bestiame cornuto; *sajam ~ke* fiera di bestiame; *sitna* ~ bestiame minuto; ~ *za klanje* bestiame da macello; ~ *za rasplod* bestiame da razza; *tržište ~ke* mercato di bestiame; *ugovor o uzimanju ~ke na napolicu* soccida *f; uzgoj ~ke* allevamento del bestiame; *vagon za ~ku* carro bestiame

**stopa** *f* tasso *m;* saggio *m; akumulaciona* ~ tasso d'accumulazione; *amortizaciona* ~ tasso d'ammortamento; *carinska* ~ tasso *m* doganale; *demografska* ~ tasso demografico; *deportna* ~ tasso del deporto; *diferencijalna* ~ tasso differenziale; *diskontna* ~ saggio di sconto; *dopunska* ~ saggio suppletivo; *eskontna* ~ tasso di sconto; *fiksna* ~ tasso fisso; *jedinična* ~ tasso (saggio) unitario; *jedinstvena* ~ tasso uniforme; *kamatna* ~ tasso d'interesse; *nominalna* ~ tasso nominale; *nominalna kamatna* ~ tasso nominale d'interesse; *paušalna* ~ tasso forfettario; *penzijska* ~ tasso di pensione; *poreska* ~ tasso dell'imposta; *preferencijalna* ~ tasso preferenziale; *premijska* ~ tasso di premio; *promenljiva* ~ tasso variabile; *reeskontna* ~ tasso di risconto; *reportna* ~ tasso (saggio) di riporto; *revalorizaciona* ~ saggio di rivalutazione; *sniziti kamatnu ~pu* ridurre il saggio dell'interesse; *srednja profitna* ~ saggio medio di profitto; ~ *kapitalizacije* tasso (saggio) di capitalizzazione; ~ *konverzije* tasso di conversione; ~ *najma* tasso di nolo; ~ *nataliteta* tasso di natalità; ~ *porasta* tasso d'incremento; ~ *profita* tasso (saggio) del profitto; ~ *provizije* tasso di provvigione; ~ *smrtnosti* tasso di mortalità; ~ *štednje* tasso di risparmio; ~ *viška vrednosti* saggio del plusvalore; ~ *za obračun* tasso di conversione; ~ *za prekostojnice* tasso di controstallie; *zakonska kamatna* ~ tasso legale d'interesse; *zbirna* ~ tasso cumulativo

**stornirati** *v* stornare; annullare; ~ *knjigovodstvenu stavku* stornare una posizione contabile; ~ *porudžbinu* stornare (annullare) un'ordinazione; ~ *presudu* annullare una sentenza; ~ *ugovor* stornare un contratto

**stovarište** *n* deposito *m;* magazzino *m;* luogo di scarico; *carinsko* ~ scalo *m* doganale; *tehničko* ~ scalo tecnico; *trgovačko* ~ scalo commerciale

**strah** *m* paura *f*; timore *m; iz ~ha* per timore di; *osnovani* ~ timore fondato; *panični* ~ timore panico; *ulivati* ~ incutere timore; ~ *od pretpostavljenog* timore reverenziale; *zbog ~ha* per timore

**strana** *f* parte *f*; *dužnička* ~ parte morosa; *na ~nu* da parte; *oštećena* ~ parte lesa; *pozvana* ~ parte citata; *protivna* ~ parte avversaria; parte avversa; *s druge ~ne* d'altra parte; *staviti na ~nu* mettere da parte; ~ *u sporu* parte attrice (in causa); *tužena* ~ parte convenuta; *ugovorna* ~ parte contraente; *zainteresovana* ~ parte interessata; *zakonita* ~ parte legittima

**stranac** *m* straniero *m;* forestiero *m; promet ~aca* movimento *m* dei forestieri

**stranački** *adj* di partito; di parte; *dvo~ sistem* sistema bipartitico; *jedno~ sistem* sistema monopartitico; *mnogo~ sistem* sistema pluripartitico; *~čka sposobnost* capacità processuale

**stranka** *f* parte *f*, partito *m; dužnička* ~ parte morosa; *glavna* ~ parte principale; *građanska* ~ parte civile; *ilegalna* ~ partito clandestino; partito illegale; *koaliciona* ~ partito di coalizione; *komunistička* ~ partito comunista; *konzervativna* ~ partito conservatore; *liberalna* ~ partito liberale; *masovna* ~ partito di massa; *narodna* ~ partito popolare; *opoziciona* ~ partito d'opposizione; *oštećena* ~ parte lesa; *parnična* ~ parte nel processo civile; *politička* ~ partito politico; *pozvana* ~ parte citata; *prisutna* ~ parte (partito) presente; *progresivna* ~ partito progressi-



sta; *radikalna* ~ partito radicale; *radnička* ~ partito operaio; *revolucionarna* ~ partito rivoluzionario; *sekundarna* ~ parte secondaria; *socijaldemokratska* ~ partito socialdemocratico; *socijalistička* ~ partito socialista; ~ *centra* partiro di centro; ~ *levice* partito di sinistra; ~ *manjine* partito di minoranza; ~ *na vlasti* partito al governo; ~ *u krivičnom postupku* parte in materia penale; ~ *u postupku* parte processuale; ~ *u opoziciji* partito d'opposizione; partito all'opposizione; ~ *u sporu* parte attrice (in causa); parte contendente; ~ *većine* partito di maggioranza; *tužena* ~ parte convenuta; *umerena* ~ partito moderato; *zakonita* ~ parte legittima

**straža** *f* guardia *f*; *biti na ~ži* esser di guardia; fare la guardia; *carinska* ~ guardia di finanza; *gradska* ~ guardia municipale; *mrtva* ~ sentinella perduta; *smena ~že* cambio della guardia; *telesna* ~ guardia del corpo

**strog** *adj* severo; rigoroso; *~ge mere* provvedimenti di rigore; *~gi zatvor* prigione di rigore; reclusione aggravata

**strogo** *adv* severamente; rigorosamente; ~ *poverljivo* riservatissimo; strettamente confidenziale

**stručan** *adj* professionale; speciale; ~ *izbor* selezione professionale; *~na kategorija* categoria professionale; *~no obrazovanje* addestramento (educazione) professionale; *~na ocena* perizia *f; ~na pomoć* assistenza professionale; ~ *posao* lavoro professionale; *~ni radnik* professionista *m; ~na sprema* formazione *f* professionale; *~na škola* scuola d'avviamento professionale; *~no udruženje* associazione *f* professionale; *~no usmeravanje* avviamento professionale

**stručnjak** *m* specialista *m;* esperto *m; bankarski* ~ esperto bancario; *carinski* ~ esperto doganale; *finansijski* ~ esperto finanziario; *knjigovodstveni* ~ esperto contabile, *poreski* ~ esperto fiscale (tributario); *privredni* ~ esperto economico; *reklamni* ~ esperto pubblicitario; ~ *za reklamu* esperto pubblicitario (di pubblicità); *vladin* ~ esperto governativo

**struka** *f* ramo *m;* specialità *f;* branca *f*; disciplina *f;* professione *f; poslovna* ~ ramo d'affari (d'esercizio); *profesionalna* ~ ramo professionale; *trgovačka* ~ branca (ramo) di commercio; *sudska* ~ ramo giudiziario; *upravna* ~ ramo amministrativo

**struktura** *f* struttura *f*; *agrarna* ~ struttura agraria; struttura agricola; *demografska* ~ struttura demografica; *ekonomska* ~ struttura economica; *interna* ~ struttura interna; *kreditna* ~ struttura creditizia (del credito); *pravna* ~ struttura giuridica; ~ *budžeta* struttura del bilancio; ~ *cena* struttura dei prezzi; ~ *proizvodnje* struttura della produzione; ~ *stanovništva* struttura demografica; ~ *tržišta* struttura del mercato; *trgovinska* ~ struttura commerciale; *upravna* ~ struttura amministrativa

**student** *m* studente *m* (universitario); ~ *prava* studente in giurisprudenza; ~ *prve godine* matricola *f*; *vanredni* ~ studente lavoratore; libero uditore

**studija** *f* studio *m*; saggio *m; ekonomska* ~ studio economico; ~ *konjunkture* studio della congiuntura; ~ *tržišta* studio del mercato; *univerzitetske ~je* studi universitari; *započeti ~ju* mettere allo studio

**studirati** *v* studiare

**stupanj** *m (vidi stepen)* grado *m; privredni* ~ grado di produzione; ~ *eksploatacije* grado di sfruttamento; ~ *likvidnosti* grado di liquidazione; ~ *obrade* grado di lavorazione

**stupanje** *n* il camminare *m;* il marciare *m;* entrata *f;* accesso *m; ponovno ~ na snagu* rientrata in vigore; ~ *na dužnost* l'entrare in carica; ~ *na snagu* entrata in vigore; ~ *na vlast* accesso *m* al potere; ~ *u posed* presa di possesso; entrata in possesso; ~ *u rat* entrata in guerra; ~ *u službu* entrata in funzione; entrata in servizio

**stupiti** *v* entrare; *ponavo ~ na snagu* rientrare in vigore; ~ *na presto* salire al trono; ~ *u posed* entrare in possesso; ~ *u poslovnu vezu* entrare in relazione d'affari; ~ *u službu* entrare al servizio (di) qcn; ~ *u štrajk* entrare in sciopero

**stuprum** *(lat)* stupro *m (nedopušteni polni akt)*

**stvar** *f* cosa *f*; oggetto *m*; materia *f;* affare *m; buduća* ~ cosa futura; *deljiva* ~ cosa divisibile; *generična* ~ cosa di genere; *glavna* ~ cosa principale; *građanska* ~ materia civile; *izgubljena* ~ oggetto smarrito; *javna* ~ cosa pubblica; *kolektivna* ~ cosa collettiva; *krijumčarena* ~ oggetto *m* di contrabbando; *krivična* ~ materia penale; *kupljena* ~ cosa acquistata; cosa comprata; *lične ~ri* cose (oggetti) personali; *nađena* ~ cosa ritrovata; *nedeljiva* ~ cosa indivisibile; *neophodna* ~ oggetto di prima necessità; *nepokretna* ~ cosa immobile; *nepotrošna* ~ cosa inconsumabile; *neprocenjiva* ~ cosa invalutabile; *netelesna* ~ cosa incorporale; *nezamenljiva* ~ cosa infungibile; *ničija* ~ cosa di nessuno; cosa senza padrone; *obična* ~ cosa semplice; *opterećena* ~ cosa gravata; *osigurana* ~ cosa assicurata; *parnična* ~ materia litigiosa (contenziosa); *patentirana* ~ oggetto brevettato; *plodonosna* ~ cosa fruttifera; *po rodu određena* ~ cosa di genere; *pobočna* ~ cosa accessoria; *pokretna* ~ cosa mobile; *pokvarljiva* ~ cosa deteriorabile; *popisana* ~ oggetto inventariato (d'inventario); *poreska* ~ materia tributaria; *potrošna* ~ cosa consumabile; *pravna* ~ materia giuridica; *preko potrebna* ~ oggetto di prima necessità; *presuđena* ~ cosa giudicata; giudicato *m*; *privatna* ~ cosa privata; affare privato; *procenjiva* ~ cosa valutabile; *prodata* ~ cosa venduta; *pronađena*

~ oggetto ritrovato (rinvenuto); *propala* ~ cosa perita; *sakrivena* ~ cosa occulta; *sastavljena* ~ cosa composta; *skupna* ~ cosa universale; cosa generica; *specifična* ~ cosa specifica; *sporna* ~ materia litigiosa; affare litigioso; *stečena* ~ cosa acquistata; *~ri bez vrednosti* cose senza valore; ~ *časti* affare d'onore; ~ *data u zakup* cosa locata; ~ *data u zalog* cosa data in pegno; *~ri i prava izuzeti od izvršenja* cose e diritti sottratti all'esecuzione; ~ *koja daje plodove* cosa fruttifera; ~ *koja se ne može pleniti* oggetto impignorabile; ~ *na prodaju* oggetto in vendita; ~ *od vrednosti* oggetto di valore; ~ *prodaje* oggetto della vendita; ~ *u prometu* cosa in commercio; ~ *van prometa* cosa fuori commercio; *sveta* ~ cosa sacra; *štampane ~ri* stampati *m pl;* stampe *f pl*; *telesna* ~ cosa corporale; *trgovačka* ~ affare commerciale; *tuđa* ~ cosa d'altri; *ući u suštinu ~ri* entrare nel merito della questione; *unajmljena* ~ cosa affittata; *ukradena* ~ cosa rubata; *vanparnična* ~ affare non contenzioso; *vredna* ~ oggetto di valore; *zamenljiva* ~ cosa fungibile; *zajednička* ~ cosa comune; *zaplenjena* ~ cosa pignorata; oggetto confiscato (sequestrato)

**stvaralac** *m* creatore *m;* autore *m*

**stvaralački** *adj* creativo

**stvaran** *adj* reale; effettivo; concreto; *~na legitimacija* legittimazione processuale; *~na nadležnost* competenza in merito; *~na prava* diritti reali; *~no pravni papiri* carte di valore; *~na šteta* danno effettivo; danno emergente; *~na unija* unione reale; *~na zabluda* errore di fatto; errore sul fatto

**stvaranje** *n* creazione *f*; formazione *f*; *naučno* ~ creazione scientifica; ~ *dohotka* creazione di reddito; ~ *kapitala* creazione di capitale; ~ *kredita* creazione di credito; ~ *kupovne moći* creazione di potere d'acquisto; ~ *likvidnosti* creazione di liquidità; ~ *mogućnosti za rad* creazione di possibilità di lavoro; ~ *prava* creazione di diritto; ~ *radnih mesta* creazione di posti di lavoro; ~ *zaliha* formazione di riserve

**stvarati** *(i stvoriti) v* creare; ~ *neprilike* produrre fastidi; ~ *rezervni fond* creare un fondo di riserva; ~ *sebi pojam o nečemu* formarsi un'idea di qcs

**subjekt** *m* soggetto *m; aktivni* ~ soggetto attivo; *pasivni* ~ soggetto passivo; *pravni* ~ soggetto giuridico; ~ *krivičnog dela* soggetto del reato; ~ *međunarodnog prava* soggetto di diritto internazionale; *~ivno pravo* diritto soggettivo

**subjektivitet** *m* soggettività *f;* personalità *f; pravni* ~ personalità giuridica

**subrogacija** *f* surrogazione *f*; *hipotekarna* ~ surrogazione ipotecaria; *ispunjenje sa ~jom* adempimento con surrogazione; *personalna* ~ surrogazione personale; *procesna* ~ surrogazione processuale; *realna* ~ surrogazione reale; ~ *u slučaju delimičnog ispunjenja* surrogazione in caso d'adempimento parziale; *zakonska* ~ surrogazione legale

**substitutio** *(lat) zamena* sostituzione *f*

**subvencija** *f* sovvenzione *f*; *bankarska* ~ sovvenzione bancaria; *dati ~ju* accordare una sovvenzione; *državna* ~ sovvenzione statale; *izvozna* ~ sovvenzione all'esportazione; *namenska* ~ sovvenzione con disposizione fissa; *savezna* ~ sovvenzione federale; ~ *bez obaveze vraćanja* sovvenzione a fondo perduto; ~ *za stručno obrazovanje* sovvenzione per la formazione professionale; *vladina* ~ sovvenzione statale

**subvencionisan** *adj* sovvenzionato

**subvencionisati** *v* sovvenzionare; sovvenire

**subverzivan** *adj* sovversivo; *~vna delatnost* attività sovversiva

**sud** *m* tribunale *m;* corte *f*; ufficio *m* giudiziario; *apelacioni* ~ Corte d'Appello; tribunale d'appello; *arbitražni* ~ tribunale arbitrale; *crkveni* ~ tribunale ecclesiastico; *disciplinski* ~ tribunale disciplinare; *duhovni* ~ tribunale ecclesiastico; *drugostepeni* ~ giudizio di secondo grado; tribunale di seconda istanza; *građanski* ~ tribunale civile; *Haški izabrani* ~ tribunale arbitrale dell'Aia; *isključivo nadležni* ~ unico foro competente; *istražni* ~ tribunale d'inchiesta; giudizio d'istruzione; *izabrani* ~ tribunale arbitrale; *izići na* ~ entrare in giudizio; *izreći* ~ emettere un giudizio; *izvesti na* ~ tradurre in giudizio; *izvršni* ~ giudizio d'esecuzione; *kasacioni* ~ Corte di Cassazione; *konačan* ~ giudizio conclusivo; *konzularni* ~ tribunale consolare; giudizio consolare; *kotarski* ~ tribunale distrettuale; *krivični* ~ tribunale penale; giudizio penale; *međunarodni* ~ tribunale internazionale; *Međunarodni ~ pravde* Corte internazionale di giustizia; *Međunarodni vojni* ~ Tribunale internazionale militare; *mešoviti arbitražni* ~ tribunale arbitrale misto; *mešoviti* ~ tribunale misto; *mirovni* ~ giudizio di pace; *nadležni* ~ foro (tribunale) competente; *narodni* ~ tribunale del popolo; *nenadležni* ~ tribunale incompetente; *niži* ~ tribunale inferiore; *okružni* ~ tribunale circondariale; tribunale circolare; *okupacioni* ~ tribunale d'occupazione; *opštinski* ~ tribunale comunale; *ostavinski* ~ tribunale competente in materia successorale; *paritetni* ~ tribunale paritario; *pogrešan* ~ giudizio sbagliato; *pojaviti se na ~du* comparire in giudizio; presentarsi in tribunale; *pomorski* ~ tribunale marittimo; *pomorski trgovački* ~ tribunale marittimo commerciale; *porotni* ~ Corte d'Assise; *poseban* ~ tribunale speciale; *poveriti ~du* domandare al tribunale; *pozvati na* ~ citare in giudizio; chiamare in tribunale; *pozvati nekoga na* ~ chiamare qcn in giudizio; *predsednik ~da* presidente del tribunale; *preki* ~ Corte marziale; Corte (giustizia) sommaria; *presudni* ~ giudizio di cognizione; *pribeći ~du* ricorrere in tribunale; *privesti ~du* tradurre in giudizio; *privredni* ~ tribunale commerciale; *prizivni* ~ giudizio di ricorso; *prvostepeni* ~ giudizio di primo grado; tribunale di prima istanza; *radni* ~ tribunale del lavoro; *raspravni* ~ giudizio di cognizione; *ratni preki* ~ corte marziale; *revizioni* ~ giudizio di revisione; *savezni* ~ tribunale federale; *savezni kazneni* ~ Corte Penale Federale; *specijalni* ~ tribunale speciale; *stalni međunarodni ~ pravde* corte permanente internazionale di giustizia; *stečajni* ~ tribunale fallimentare; *stepen ~da* grado di giustizia; ~ *časti* tribunale d'onore; giurì d'onore; *~ovi opšte nadležnosti* tribunali di giurisdizione generale; ~ *pravde* corte di giustizia; ~ *pravde evropske zajednice* corte di giustizia della comunità europea; ~ *za maloletnike* tribunale dei minorenni; tribunale minorile; *svedočiti na ~du* deporre in giudizio; *trgovački* ~ tribunale commerciale; *upravni* ~ tribunale amministrativo; *Ustavni* ~ Corte Costituzionale; *vanredni* ~ tribunale straordinario; *viši* ~ giurisdizione superiore; *vojni* ~ tribunale militare; *Vrhovni* ~ Corte Suprema; *žalbeni* ~ giudizio di ricorso



**sudar** *m* scontro *m;* collisione *f*; urto *m;* ~ *brodova* collisione di navi; abbordaggio *m;* ~ *na moru* abbordaggio marittimo; ~ *interesa* collisione d'interessi; *železnički* ~ scontro di treni

**sudija** *m* giudice *m;* arbitro *m; delegirani* ~ giudice delegato; *disciplinski* ~ giudice in materia disciplinare; *dopunski* ~ giudice complementare; *građanski* ~ giudice civile; *gruntovni* ~ giudice tavolare; *istražni* ~ giudice istruttore; *izuzeti* ~ giudice ricusato; *izvršni* ~ giudice dell'esecuzione; *krivični* ~ giudice penale; *kršenje zakona od strane ~je* violazione della legge da parte del giudice; *međunarodni* ~ giudice internazionale; *mirovni* ~ giudice conciliatore (di pace); *nadležni* ~ giudice competente; *nadzorni* ~ giudice di sorveglianza; *narodni* ~ giudice poplare; *nenadležni* ~ giudice ricusato; *pomoćni* ~ giudice ausiliare (assessore); *privredni* ~ giudice commerciale; *prizivni* ~ giudice d'appello; *profesionalni* ~ giudice di carriera; *redovni* ~ giudice ordinario; *revizioni* ~ giudice della revisione; *savezni* ~ giudice federale; *stečajni* ~ giudice fallimentare; ~ *građanskog suda* giudice civile; ~ *izvestilac* giudice relatore; ~ *koji donosi presudu* giudice della carriera giudicata; ~ *parničar* giudice civile; ~ *pojedinac* giudice monocratico (singolo); ~ *prvostepenog suda* giudice di prima istanza; ~ *saveznog ustavnog suda* giudice a tribunale costituzionale federale; ~ *trgovinskog suda* giudice commerciale; ~ *u krivičnom postupku* giudice penale; ~ *u sporu* giudice della causa; ~ *upravnog veća* giudice amministrativo; ~ *za eksproprijaciju* giudice d'espropriazione; ~ *za maloletnike* giudice dei minorenni; ~ *zamenik* giudice supplente; *upravni* ~ giudice amministrativo; *vanredni* ~ giudice straordinario; *vojni* ~ giudice militare

**sudijski** *adj* giudiziario; giudiziale; ~ *progon* persecuzione giudiziale

**suditi** *v* giudicare; ~ *u odsustvu* giudicare in contumacia; ~ *u prvom stepenu* giudicare in prima istanza; ~ *u veću* giudicare in camera di tribunale

**sudnica** *f* sala *f* delle udienze; sala d'udienza

**sudski** *adj* giudiziario; giudiziale; *građanska ~ska nadležnost* giurisdizione civile; *građanski ~ postupak* procedimento giudiziario civile; *isključiva ~ska nadležnost* giurisdizione esclusiva; *krivična ~ska nadležnost* giurisdizione penale; *obavezna ~ska nadležnost* giurisdizione obbligatoria; *parnična ~ska nadležnost* giurisdizione contenziosa; *pokrenuti ~ postupak* promuovere il procedimento giudiziario; *prvostepena ~ska nadležnost* giurisdizione di prima istanza; *redovna ~ska nadležnost* giurisdizione ordinaria; *savezna ~ska nadležnost* giurisdizione federale; *stalna ~ska nadležnost* giurisdizione costante; ~ *aparat* apparato giudiziario; ~ *činovnik* impiegato giudiziario; ~ *dan* giorno d'udienza; *~ska dvorana* aula giudiziaria; *~ska godina* anno giudiziario; *~ska greška* errore giudiziario; ~ *imunitet* immunità di giurisdizione; *~ska instanca* istanza giudiziaria; *~ska kartoteka* casellario giudiziario; *~ska medicina* medicina legale; *~ska moć* potere giudiziario; *~ska nadležnost* giurisdizione *f*; *~ska nadležnost po mestu boravka tuženog* foro del domicilio del convenuto; *~ska nadležnost po mestu izvršenja dela* foro del luogo del commesso reato; ~ *nalog* mandato giudiziario; *~sko obaveštenje* avviso giudiziario; *~ska oblast* territorio giudiziario; *~ska odluka* verdetto *m; ~ska pisarnica* scrittoio *m* di tribunale; ~ *podnesak* esibito giudiziale; *~sko poravnanje* trensazione giudiziaria; ~ *poslovnik* regolamento giudiziario; ~ *postupak* procedimento giudiziario; *~ska praksa* pratica giudiziaria; *~ska rasprava* dibattimento *m;* ~ *spisi* atti giudiziari; ~ *svedok* testimonio giudiziario; ~ *testament* testamento giudiziale; ~ *tumač* interprete giudiziario; *~ska uprava* amministrazione della giustizia; ~ *uviđaj* accesso giudiziario; *~sko veće* collegio giudicante; senato giudicante; *~ska vlast* potere giudiziario; *sukob ~ske nadležnosti* conflitto di giurisdizione; *vanparnična ~ska nadležnost* giurisdizione volontaria; *zakleti ~ tumač* interprete giudiziario giurato

**sudstvo** *n* magistratura *m;* giustizia *f;* potere *m* giudiziario; *administrativno* ~ giurisprudenza amministrativa

**suđenje** *n* il giudicare *m;* processo *m; javno* ~ processo pubblico; ~ *sa isključenjem javnosti* processo a porte chiuse

**sugerisati** *v* suggerire

**sugestija** *f* suggerimento *m*

**sugestivan** *adj* suggestivo; *~vno pitanje* domanda suggestiva

**sugrađanin** *m* concittadino *m*

**sujeveran** *adj* superstizioso

**sujeverje** *n* superstizione *f*

**sukcesija** *f* successione *f; nužna* ~ successione necessaria; *singularna* ~ successione a titolo particolare; ~ *država* successione degli Stati; ~ *za slučaj smrti* successione a causa di morte; *univerzalna* ~ successione a titolo universale; *zakonska* ~ successione legittima

**sukcesivan** *adj* successivo; *~vni ugovor* contratto successivo

**sukcesor** *m* successore *m; singularni* ~ successore singolare; *univerzalni* ~ successore a titolo universale

**sukob** *m* conflitto *m;* scontro *m;* urto *m;* collisione *f; carinski* ~ conflitto doganale; *međunarodni* ~ conflitto internazionale; *negativni* ~ conflitto negativo; *negativni* ~ *interesa* conflitto negativo di competenza; *oružani* ~ conflitto armato; *pozitivni* ~ *nadležnosti* conflitto positivo di competenza; ~ *interesa* conflitto di interessi; ~ *jurisdikcija* conflitto di giurisdizione; ~ *kvalifikacija* conflitto di qualificazione; ~ *nadležnosti* conflitto di competenza; ~ *oko granice* conflitto di frontiera; ~ *sudske nadležnosti* conflitto di giurisdizione; ~ *zahteva* conflitto di diritto; ~ *zakona* conflitto di leggi; ~ *zakonskih propisa* conflitto di norme

**sukrivac** *m* correo *m;* complice *m*

**sukrivica** *f* correità *f;* complicità *f*

**suma** *f* somma *f; osigurana* ~ somma assicurata; *paušalna* ~ somma forfettaria

**sumnja** *f* dubbio *m;* sospetto *m; bez ~nje* senza dubbio; *izazivati ~nju* destare sospetti; *neosnovane ~nje* sospetti infondati; *opravdana* ~ legittima suspicione; *osnovane ~nje* sospetti fondati; *osnovi ~nje protiv neke osobe* elementi del sospetto; *razlog ~nje* motivo di sospetto

**sumnjati** *v* dubitare (di), essere in dubbio (su); ~ *na nekoga* sospettare (qcn di qcs); *osnovano* ~ sospettare legittimamente

**sumnjičenje** *n* il sospettare (di) *m*; sospetti *m pl*

**sumnjiv** *adj* dubbio; dubbioso; problematico; equivoco; *on je* ~ *za ubistvo* su di lui pesa il sospetto di omicidio; ~ *dokument* documento sospetto; ~ *kredit* credito dubbio (equivoco); *~va osoba* persona sospetta; ~ *položaj* posizione dubbiosa; ~ *posao* affare equivoco; ~ *posed* possesso equivoco; ~ *svedok* testimone *m* sospetto

**suočenje** *n* confronto *m;* contraddittorio *m;* ~ *svedoka* confronto di testimoni

**suočiti** *v* mettere a confronto; raffrontare; ~ *svedoke* confrontare testimoni

**suoptuženi** *adj* coaccusato

**suoptuženik** *m* coaccusato *m*

**suosnivač** *m* cofondatore *m*

**suparničar** *m* consorte in lite

**superarbitar** *m* superarbitro *m*

**superkontrola** *f* supervisione *m*

**supotpis** *m* controfirma *f*

**supotpisati** *v* controfirmare

**supotpisnik** *m* cofirmatario *m*

**supremacija** *f* supremazia *f*

**suprotnost** *f* contrarietà *f;* contrasto *m*; *biti u ~sti sa* contrastare a

**suprug** *m* coniuge *m*; consorte *m*

**supruga** *f* consorte *f;* moglie *f*

**supružnici** *m pl* coniugi *m pl*

**supstitucija** *f* sostituzione *f; fideikomisorna* ~ sostituzione fidecommissaria; *obična* ~ sostituzione ordinaria; *poreska* ~ sostituzione tributaria (d'imposta); ~ *naslednika* sostituzione dell'erede; *vulgarna* ~ sostituzione volgare

**supsumpcija** *f* sussunzione *f*

**surogat** *m* surrogato *m;* succedaneo *m;* ~ *novca* surrogato monetario (del denaro)

**suspendovanje** *n* sospensione *f;* ~ *iz službe* sospensione dal servizio; ~ *plaćanja* sospensione dei pagamenti; ~ *postupka* sospensione del procedimetno; ~ *sa dužnosti* sospensione dall'ufficio; ~ *sa posla* sospensione dalla carica; ~ *uvoza* sospensione dell'importazione

**suspendovati** *v* sospendere; ~ *isplatu čeka* sospendere un assegno; ~ *isporuke* sospendere le consegne; ~ *plaćanja* sospendere i pagamenti

**sustanar** *m* coinquilino *m;* coabitatore *m*

**sustanarstvo** *n* coabitazione *f*

**susvojina** *f* comproprietà *f;* condominio *m;* ~ *broda* comproprietà della nave

**suveren** *m* sovrano *m*

**suveren** *adj* sovrano

**suverenitet** *m* sovranità *f; carinski* ~ sovranità doganale; *državni* ~ sovranità dello Stato; *finansijski* ~ sovranità finanziaria; *monetarni* ~ sovranità monetaria; *nacionalni* ~ sovranità nazionale; *narodni* ~ sovranità popolare (del popolo); *poreski* ~ sovranità fiscale; *pun* ~ piena sovranità; *teritorijalni* ~ sovranità territoriale; *unutrašnji* ~ sovranità interna; *zakonodavni* ~ sovranità legislativa

**suverenost** *f* sovranità *f;* ~ *naroda* sovranità popolare; sovranità del popolo

**suvlasnik** *m* comproprietario *m*; condomino *m,* compossessore *m*



**suvlasništvo** *n* comproprietà *f;* condominio *m;* compossesso *m;* ~ *broda* comproprietà della nave

**suzbijanje** *n* il respingere *m;* il ricacciare *m;* repressione *f;* ~ *zločina* repressione dei crimini

**svadba** *f* nozze *f pl;* sposalizio *m; zlatna* ~ nozze d'oro

**svađa** *f* alterco *m;* litigio *m;* rissa *f;* conflitto *m; biti u ~đi sa nekim* essere in collera con qcn; *zametnuti ~đu* attaccare rissa

**svađati se** *v rifl* litigare; essere in lite

**svečan** *adj* solenne; festivo; *~na izjava* dichiarazione *f* solenne; asseveramento *m*; asseverazione *f*

**svedočanstvo** *n* certificato *m;* attestato *m;* testimonianza *f;* fedina *f; matursko* ~ diploma *m* di maturità; ~ *o baždarenju* certificato di stazza; ~ *o garanciji* certificato di garanzia; ~ *o osuđivanosti* fedina penale; ~ *o poreklu* certificato d'origine; ~ *o profesionalnoj sposobnosti* diploma *m* di capacità professionale; ~ *o sposobnosti* certificato di abilitazione; ~ *o vlasništvu* certificato di proprietà; *školsko* ~ pagella *f; zdravstveno* ~ certificato sanitario

**svedočenje** *n* il testimoniare *m;* testimonianza *f; lažno* ~ testimonianza falsa; *nepobitno* ~ testimonianza irrecusabile; ~ *pod zakletvom* testimonianza sotto giuramento; ~ *pred sudom* testimonianza in giudizio; ~ *stručnjaka* testimonianza d'esperti; *usmeno* ~ testimonianza verbale

**svedočiti** *v* testimoniare; attestare; far testimonianza

**svedok** *m* testimone *m*; teste *m* e *f;* testimonio *m; glavni* ~ testimone principale; *imenovati* ~ nominare un testimone; *iskaz ~ka* testimonianza *f;* deposizione *f; lažan* ~ falso testimonio; *neposlušni* ~ testimone renitente; *nepoverljiv* ~ testimone vizioso; *nepristrasan* ~ testimone imparziale; *podmićivanje ~ka* subornazione *f; podmititi ~ka* subornare un testimonio; *pozvani* ~ testimone citato; *saslušanje ~ka* esame (audizione) del testimonio; *saslušati ~ka* esaminare un testimone; ~ *koji je čuo* testimone auricolare; ~ *koji se može izuzeti* testimone ricusato; ~ *koji se nije pojavio* testimone non comparso; ~ *kome se može verovati* testimone degno di fede; ~ *o (nečijem) vladanju* testimone di moralità; ~ *očevidac* testimone oculare; ~ *odbrane* testimone di difesa; testimone a discarico; ~ *optužbe* testimone d'accusa; testimone a carico; ~ *protivne strane* testimone della controparte; ~ *u postupku osiguranja dokaza* testimone a futura memoria; ~ *veštak* testimone esperto; *testamentalni* ~ testimone testamentario; *uzeti za ~ka* prendere a testimone; *verodostojan* ~ testimonio attendibile; *zastrašivanje ~ka* intimidazione dei testimoni

**svest** *f* coscienza *f;* consapevolezza *f;* conoscenza *f; bez ~ti* privo di sensi; *biti bez ~ti* privo di sensi; *biti pri ~ti* aver piena coscienza di sé; esser in perfetto stato di mente; *društvena* ~ coscienza sociale; *izgubiti* ~ perdere i sensi; *klasna* ~ coscienza di classe; *nacionalna* ~ coscienza nazionale; *organizovana* ~ coscienza organizzata; *pri punoj ~ti* in piena coscienza di sé; *radnička* ~ coscienza operaia

**svestan** *adj* conscio; consapevole; cosciente; *svesna politička akcija masa* azione politica cosciente delle masse

**sveštenstvo** *n* clero *m*

**Sveta stolica** la Santa Sede

**svetiti se** *v rifl* vendicarsi

**svetli momenti** *(trenuci) m pl* intervalli lucidi

**svila** *f* seta *f; prirodna* ~ seta naturale; *sirova* ~ seta cruda; *veštačka* ~ seta artificiale

**svilogojstvo** *n* bachicoltura *f*

**svinja** *f* maiale *m;* porco *m*

**svinjarstvo** *n* allevamento *m* di maiali

**svirep** *adj* crudele; atroce

**svirepost** *f* crudeltà *f;* atrocità *f; krajnja* ~ crudeltà estrema

**svojeručan** *adj* di propria mano; autografo; olografo; ~ *testament* testamento olografo

**svojeručno** *adv* di propria mano; di proprio pugno; ~ *napisan* autografo

**svojina** *f (vidi vlasništvo)* proprietà *f; društvena* ~ patrimonio sociale; proprietà sociale; *državna* ~ proprietà di stato; proprietà statale; *etažna* ~ proprietà (condominio) per piani; *individualna* ~ proprietà individuale; *industrijska* ~ proprietà industriale; *intelektualna* ~ proprietà intellettuale; *isključiva* ~ proprietà esclusiva; *književna* ~ proprietà letteraria; *kolektivna* ~ proprietà collettiva; *lična* ~ proprietà individuale (personale); *mala* ~ piccola proprietà; *narodna* ~ proprietà nazionale; proprietà di popolo; *porodična* ~ proprietà familiare; *pravo ~ne* diritto di proprietà; *prenos ~ne* trasferimento di proprietà; *privatna* ~ proprietà privata; *puna* ~ piena proprietà; ~ *državne blagajne* proprietà erariale; *umetnička* ~ proprietà artistica; *zajednička* ~ proprietà collettiva; *zemljišna* ~ proprietà fondiaria

**svojstvo** *m* qualità *f;* caratteristica *f; bitno* ~ qualità sostanziale; *pravno* ~ qualità giuridica; *u ~vu* in qualità di; *u ~vu člana* in qualità di membro; *u ~vu posmatrača* in veste di osservatore; *u ~vu učitelja* in qualità di maestro

**svota** *f* somma *f;* importo *m*; *menična* ~ montante *m* cambiario; *naplaćena* ~ somma riscossa; *osigurana* ~ somma assicurata; *raspoloživa* ~ somma disponibile; *sporna* ~ somma contenziosa; *ukupna* ~ somma in blocco; *višak ~te* somma eccedente; somma in eccedenza

**svrha** *f* scopo *m;* fine *m*, meta *f; društvena* ~ scopo sociale; *određena* ~ scopo precipuo; *sa ~hom da* a scopo di; allo scopo di; al fine di; *služiti ~si* servire allo scopo; ~ *pravnog posla* causa del negozio giuridico; ~ *uzajamne pomoći* scopo mutualistico; ~ *zarade* scopo di lucro; *u ~hu kontrole* allo scopo di controllare; *zajednička* ~ comune intenzione

**svrsishodan** *adj* conforme allo scopo; opportuno; appropriato

**svršiti** *v* finire; terminare; condurre a fine; compire; ultimare; ~ *posao* concludere un affare

# Š

**šaka** *f* pugno *m; udariti nekoga ~om* affibiare; assestare un pugno

**šamar** *m* schiaffo *m, opaliti (udariti) kome* ~ appioppare uno schiaffo a qcn

**šarlatan** *m* ciarlatano *m*

**šećer** *m* zucchero *m; glava ~ra* pane di zucchero, *grožđani* ~ destrosio *m;* glucosio *m;* zucchero d'uva; *kandis* ~ zucchero candito; *kristal* ~ zucchero granulato; *rafinisani* ~ zucchero raffinato; ~ *u kockama* zucchero in quadretti; ~ *u prahu* zucchero in polvere; ~ *za posipanje* zucchero semolato

**šef** *m* capo *m;* capoufficio *m*; ~ *države* capo dello Stato; capo di Stato; ~ *kabineta* capogabinetto *m;* ~ *katedre* titolare d'una cattedra; ~ *misije* capo di missione; ~ *odeljenja* capo reparto; ~ *odseka* capo sezione; ~ *opozicije* capo dell'opposizione; ~ *policije* prefetto *m* di polizia; ~ *prodaje* capo di vendita; ~ *protokola* capo del cerimoniale (del protocollo); ~ *računovodstva* capo contabile; ~ *skladišta* capo magazziniere; ~ *službe* caposervizio *m;* ~ *stanice* capostazione *m*; ~ *vlade* capo del governo; capo di governo

**šematizam** *m* schematismo *m*

**šićardžija** *m* profittatore *m;* speculatore *m*; *ratni* ~ *(dobitnik)* profittatore di guerra

**šikaniranje** *n* vessazione *f*; persecuzione *f;* il contrariare *m*

**šiling** *m* scellino *m (S.); austijski* ~ scellino austriaco

**širenje** *n* allargamento *m;* diffusione *f*; propagazione *f*; ~ *glasina* diffusione di voci; ~ *lažnih vesti* diffusione di notizie false

**šizofrenija** *f* schizofrenia *f*

**škola** *f* scuola *f*; *dopisna* ~ scuola per corrispondenza; *industrijska* ~ scuola industriale; *laička* ~ scuola laica; *obavezna* ~ scuola d'obbligo; *osnovna* ~ scuola elementare; scuola primaria; *poljoprivredna* ~ scuola d'agricoltura; *reforma ~le* la riforma della scuola; *srednja* ~ scuola media; scuola secondaria; *stručna* ~ scuola professionale; ~ *učenika u privredi* scuola di avviamento professionale; *tehnička* ~ scuola tecnica; *trgovačka* ~ scuola commerciale; *učiteljska* ~ istituto magistrale; *večernja* ~ scuola serale; *visoka* ~ scuola superiore; scuola universitaria; *više i visoke ~le* scuola superiore e facoltà

**školarina** *f* tassa *f* scolastica

**školovanje** *n* studi *m pl;* istruzione *f*; studio *m*; *dopunsko* ~ istruzione suppletiva; *obavezno* ~ istruzione obbligatoria; *redovno* ~ istruzione regolare

**šljiva** *f* prugna *f*; *suva* ~ prugna secca

**šofer** *m* autista *m;* conducente *m*

**šovinista** *m* sciovinista *m;* nazionalista *m* ad oltranza

**šovinistički** *adj* sciovinista; sciovinistico

**šovinizam** *m* sciovinismo *m*; sentimento nazionalistico eccessivo

**špedicija** *f* spedizione *f*, *nalogodavac u ~ji* mandante *m* nella spedizione; *otpremnik u ~ji* spedizioniere *m; sabirna* ~ spedizione raggruppata; *ugovor o ~ji* contratto di spedizione; *uverenje o preuzetoj ~ji* ricevuta di presa in consegna dallo spedizioniere; certificato di spedizioniere

**špediter** *m* spedizioniere *m;* agente *m* spedizioniere; *carinski* ~ spedizioniere doganale

**špediterski** *adj* di spedizione; *~ska agencija* agenzia di spedizioni; *~sko poslovanje* commercio di spedizioni; *~ska prava* diritti di spedizione; *~sko preduzeće* casa di spedizioni; *~ska provizija* provvigione di spedizione; ~ *troškovi* spese di spedizione

**špekulacija** *f* speculazione *f*, *berzanska* ~ speculazione di Borsa; *berzanska i trgovinska* ~ aggiotaggio *m*; *neuspela* ~ speculazione mancata; ~ *devizama* speculazione sui cambi; ~ *efektima* speculazione sui titoli; ~ *na besi* speculazione al ribasso, ~ *na hosi* speculazione al rialzo; ~ *na kursnoj razlici* speculazione sui cambi; ~ *zemljištem* speculazione sui terreni; *zarada od ~je* guadagno di speculazione; *zemljišna* ~ speculazione fondiaria

**špekulant** *m* speculatore *m*; affarista *m*; profittatore *m*; *berzanski* ~ giocatore di borsa; *ratni* ~ profittatore di guerra; ~ *izrabljivač* affarista

profittatore; ~ *na besi* speculatore al ribasso; ~ *na hosi* speculatore al rialzo

**špekulisati** *v* speculare; ~ *na akcijama* giocare sulle azioni; ~ *na berzi* giocare in borsa; speculare in Borsa; ~ *na besi* speculare al ribasso; ~ *na hosi* speculare al rialzo; ~ *na kursnim razlikama* speculare sulle differenze

**špijun** *m* spia *f*; spione *m*

**špijunaža** *f* spionaggio *m*; *industrijska* ~ spionaggio industriale; *politička* ~ spionaggio politico; *privredna* ~ spionaggio economico; *sumnjiv za ~žu* sospetto di spionaggio

**špijunirati** *v* spiare; far la spia

**štab** *m* comando *m*; *glavni* ~ stato maggiore

**štampa** *f* stampa *f*; *inostrana* ~ stampa estera; *konferencija za ~pu* conferenza stampa; *krivično delo izvršeno ~pom* reato di stampa; delitto commesso col mezzo della stampa; *privredna* ~ stampa economica; *sloboda ~pe* libertà di stampa; *u ~pi* in corso di stampa; *zakon o ~pi* legge sulla stampa

**štampane stvari** stampati *m pl; sprečavanje štampanja i prodavanja ~panih stvari* l'impedire di stampare e di vendere stampati

**štamparija** *f* tipografia *f*; stamperia *f*

**štamparski** *adj* di (da) stampa; tipografico; *~ska greška* errore di stampa; *~sko pravo* diritto di stampa

**štedeti** *v* risparmiare; economizzare; far economia; ~ *novac* risparmiare denaro

**štedionica** *f* cassa *f* di risparmio; *poštanska* ~ cassa di risparmio postale

**štediša** *m* risparmiatore *m*; *mali* ~ piccolo risparmiatore

**štedljiv** *adj* economo; parco (in); avaro; parsimonioso

**štedljivost** *f* economia *f*; parsimonia *f*

**štedni** *adj* di risparmio; *~na knjižica* libretto di risparmio; ~ *posao* affare di risparmio; ~ *račun* conto di risparmio; ~ *ulog* deposito di risparmio

**štednja** *f* economia *f*, parsimonia *f*, risparmio *m*; *dobrovoljna* ~ risparmio volontario; *industrijska* ~ risparmio industriale; *javna* ~ risparmio pubblico; *obavezna* ~ risparmio obbligatorio; *podići ~nju* prelevare il risparmio; *politika ~nje* politica del risparmio; *prinudna* ~ risparmio forzoso (coattivo); *privatna* ~ risparmio privato; *sitna* ~ piccolo risparmio; ~ *radne snage* risparmio di manodopera; *vezana* ~ risparmio vincolato; *zaštita ~nje* difesa *f* (tutela *f*) del risparmio

**šteta** *f* danno *m*; svantaggio *m*; male *m*; *apstraktna* ~ danno astratto; *bez ~te po prava trećih lica* senza pregiudizio dei diritti di terzi; *beznačajna* ~ danno insignificante; *biti odgovoran za ~tu* essere renponsabile di danno; *bruto* ~ danno lordo; *buduća* ~ danno futuro; *delimična* ~ danno parziale; *direktna* ~ danno diretto; *društvena* ~ danno sociale; *ekonomska* ~ danno pecuniario; *elementarna* ~ danno elementare; *eventualna* ~ danno eventuale; *havarijska* ~ danno di avaria; *idealna* ~ danno morale; pregiudizio morale; *imaterijalna* ~ danno immateriale; *imovinska* ~ danno patrimoniale; *kasno ustanovljena* ~ danno accertato tardivamente; *laka* ~ danno legero; danno insignificante; *maksimalna predviđena* ~ danno massimo previsto; *mala* ~ piccolo danno; *materijalna ratna* ~ danno materiale di guerra; *materijalna* ~ danno materiale; *moralna* ~ danno morale; *na našu ~tu* a nostro danno; *na ~tu* a danno di; *na Vašu ~tu* a Vostro danno; *na ~tu vlastitog ugleda* a detrimento della propria reputazione; *nadoknada ~te* risarcimento di danno; *nadoknaditi ~tu* risarcire il danno; *nadoknadiva* ~ danno risarcibile; *naknadno nastala* ~ danno consecutivo; *namerna* ~ danno malizioso; *naneti ~tu* recare danno (pregiudizio); *nastala* ~ danno emergente; *neimovinska* ~ danno non patrimoniale; *nenadoknadiva* ~ danno non risarcibile; *nepopravljiva* ~ danno irreparabile; *nepredvidiva* ~ danno imprevedibile; *neto* ~ danno netto; *neznatna* ~ danno insignificante; *novčana* ~ danno pecuniario; *očigledna* ~ danno manifesto; *odlučeno je na ~tu* è risolto in detrimento a; *osetna* ~ danno sensibile; *osigurana* ~ danno assicurato; *ozbiljna* ~ danno grave; *poljska* ~ danno campestre; *pomorska* ~ danno marittimo; *popravljiva* ~ danno riparabile; *posredna* ~ danno indiretto; *postojeća* ~ danno esistente; *potpuna* ~ danno totale; *pravna* ~ pregiudizio legale; *predvidiva* ~ danno prevedibile; *pretrpeti ~tu* soffrire un danno; subire un danno; *pretrpljena* ~ danno subito; *pričiniti ~tu* commettere un danno; *proceniti ~tu* periziare il danno; *prouzrokovati ~tu* causare un danno; *ratna* ~ danno di guerra; *simbolična* ~ danno simbolico; *snositi ~tu* sopportare i danni; *sprečavanje ~ta* prevenzione di danni; *stvarna* ~ danno reale (effettivo); *sve to na njegovu ~tu* tutto ciò è a suo detrimento; ~ *na nekretninama* danno immobiliare; ~ *na teretu* danno al carico; ~ *na stvarima* danno alle cose; ~ *na usevima* danno alla coltura; ~ *naneta ličnosti* danno alle persone; ~ *naneta trećem* danno ai terzi; ~ *od nevremena* danno causato dal maltempo; ~ *od opasne delatnosti* danno da attività pericolose; ~ *od opasne stvari* danno da cosa pericolosa; ~ *od poplave* danno causato dall'acqua; ~ *od požara* danno causato dall'incendio; ~ *od sudara* danno da urto; ~ *osobama* danno alle persone; ~ *prouzrokovana nevremenom* danno causato dal maltempo; ~ *veća od osiguranog iznosa* danno eccedente l'ammontare dell'assicurazione; ~ *zbog neiuspunjenja obaveze* danno da inadempimento dell'obbligazione; *ugovorna* ~ danno contrattuale; *utvrđivanje ~te* accertamento di danni; *uzastopna* ~ danno consecutivo; *vanugovorna* ~ danno extracontrattuale; *verovatna* ~ danno probabile; *znatna* ~ danno rilevante



**štetan** *adj* dannoso; nocivo; malefico; ~ *po interese* nocivo agli interessi

**štetiti** *v* danneggiare; guastare; recar danno (a)

**štetnik** *m* danneggiatore *m*

**štetnost** *f* nocevolezza *f*; dannosità *f*

**štetočina** *m* insetto *m* nocivo; parassita *m*; ~ *kulturnih biljaka* parassita di piante coltivate

**štićenik** *m* protetto *m*, pupillo *m*

**štititi** *v* proteggere; difendere; tutelare

**štitnik** *(tutor) m* tutore *m*

**štitništvo** *(tutorstvo) n* tutela *f*

**štrajk** *m* sciopero *m*; *delimičan* ~ sciopero parziale; *generalni* ~ sciopero generale; *iznenadni* ~ sciopero a sospeso; *lančani* ~ sciopero a catena; *masovni* ~ sciopero in massa; *objaviti* ~ proclamare uno sciopero; *opšti* ~ sciopero generale; *politički* ~ sciopero politico; *potpuni* ~ sciopero totale; *pravo na* ~ diritto di sciopero; *protestni* ~ sciopero di protesta; *spontani* ~ sciopero spontaneo; *stupiti u* ~ mettersi in sciopero; ~ *glađu* sciopero della fame; ~ *solidarnosti* sciopero di solidarietà

**štrajkač** *m* scioperante *m* e *f*

**štrajkbreher** *m* crumiro *m*

**štrajkovati** *v* scioperare; far sciopero

**šuma** *f* bosco *m*; foresta *f*; selva *f*; *borova* ~ foresta di pini; *crnogorične ~me* boschi di conifere; *četinarska* ~ *(crnogorica)* bosco di conifere; *čuvar ~me* guardaboschi *m*; *lisiopadna (belogorica)* ~ bosco di latifoglie; *liščarske ~me* boschi di latifoglie; *mešovita* ~ bosco misto; *razrediti ~mu* diradare un bosco; *~me i šumsko zemljište* boschi e terreni boschivi

**šumar** *m* guardaboschi *m*; guardia *f* forestale

**šumarstvo** *n* silvicoltura *f*; economia forestale

**šund** *m* robaccia di scarto; scarto *m*

**šurak** *m* cognato *m* (fratello della moglie)

**šurovanje** *n* intrighi *m pl*; macchinazioni *f pl* segrete; ~ *advokata s protivnom stranom* collusione del patrocinatore

**šverc** *m* contrabbando *m*; *u ~cu* al mercato nero

**švercer** *m* contrabbandiere *m*; borsaro (nero) *m*

**švercerski** *adj* di contrabbando; da contrabbandiere

**švercovati** *v* fare il contrabbando; fare il borsaro (nero); esercitare il contrabbando

# T

**tabela** *f* tavola *f*; *finansijska* ~ tavola finanziaria; *statistička* ~ tavola statistica; ~ *kamata* tavola degli interessi; *zbirna* ~ tavola cumulativa

**tablica** *f* tavola *f*; tavoletta *f*; *logaritamska* ~ tavola logaritmica; *registarska* ~ targa di immatricolazione

**tačan** *adj* preciso; giusto; esatto; puntuale; ~ *izveštaj* rapporto preciso

**tačka** *f* punto *m*; *glavna* ~ punto saliente; *mrtva* ~ punto morto; *orientaciona* ~ punto di riferimento; *paritetna* ~ punto di parità; *polazna* ~ punto di partenza; *preći na glavnu ~ku* passare al punto essenziale; *sporna* ~ punto controverso; ~ *dnevnog reda* punto dell'ordine del giorno; ~ *optužbe* punto d'imputazione; *zlatna* ~ punto dell'oro

**tačnost** *f* precisione *f*; esattezza *f*; giustezza *f*; puntualità *f*; *uobičajena* ~ puntualità abituale

**tahimetar** *m* tachimetro *m*

**tahograf** *m* tachigrafo *m*

**tajm-čarter** *m* time-charter *m*

**tajna** *f* segreto *m*; mistero *m*; *bankarska* ~ segreto bancario; *čuvati ~nu* custodire (mantenere o serbare) il segreto; *državna* ~ segreto di Stato; *fabrička* ~ segreto di fabbrica; segreto di fabbricazione; *industrijska* ~ segreto industriale; *izborna* ~ segreto dello scrutinio; segreto dell'urna; *javna* ~ segreto di Pulcinella; segreto di tutto il mondo; *lekarska* ~ segreto medico; *neovlašćeno otkrivanje ~ne* abusiva rivelazione del segreto; *nepovrediva* ~ segreto inviolabile; *odati ~nu* svelare (tradire) un segreto; *odavanje poslovne ~ne* rivelazione del segreto professionale; *odavanje službene ~ne* rivelazione del segreto d'ufficio; *odavanje vojne ~ne* rivelazione del segreto militare; *poreska* ~ segreto fiscale; *poslovna* ~ segreto aziendale; segreto d'ufficio; *poštanska* ~ segreto postale; *poveriti ~nu* confidare un segreto; *profesionalna* ~ segreto professionale; *službena* ~ segreto di servizio; ~ *dopisivanja* segreto della corrispondenza; ~ *izbora* segreto dello scrutinio; ~ *pisama* segreto della corrispondenza; segreto epistolare; ~ *proizvodnje* segreto di fabbricazione; *trgovačka* ~ segreto commerciale; *znati ~nu* essere a parte d'un segreto; *umetnička* ~ segreto artistico; *uz obavezu čuvanja ~ne* sotto il vincolo del segreto

**tajni** *adj* segreto; occulto; clandestino; *~no društvo* società segreta; ~ *fond* fondo segreto; *~no glasanje* votazione segreta; *~na igračnica* bisca clandestina; ~ *ortak* socio occulto; ~ *posao* affare clandestino; ~ *sporazum* connivenza *f*

**tajnost** *f* segretezza *f*, misteriosità *f*; *držati u ~sti* tener segreta una cosa (a qcn); *povreda ~sti glavne rasprave* violazione del segreto del dibattimento principale; *povreda ~sti istrage* violazione del segreto d'istruzione; *povreda ~sti postupka* violazione di segreti del procedimento; ~ *pisama* segreto epistolare, *u najvećoj ~sti* in tutta segretezza; *u ~sti* in segretezza

**takmičar** *m* competitore *m*; concorrente *m*

**takmičenje** *n* competizione *f*; gara *f*; concorrenza *f*; *lojalno* ~ concorrenza leale; *nelojalno* ~ concorrenza sleale; *privredno* ~ concorrenza economica; *slobodno* ~ libera concorrenza; *učestvovati u ~nju* partecipare alla gara; *zakazati* ~ indire una gara

**taksa** *f* tassa *f*; *administrativna* ~ tassa amministrativa; *boravišna* ~ tassa di soggiorno; *brodska* ~ tassa di bordo; *carinska* ~ tassa doganale; *dodatna* ~ tassa addizionale; *dopunska* ~ tassa complementare (addizionale); *državna* ~ tassa erariale; *globalna* ~ tassa globale; *godišnja* ~ tassa annuale; *ispitna* ~ tassa d'esame; *izvozna* ~ tassa d'esportazione; *jedinstvena* ~ tassa unica; *klanička* ~ tassa di macellazione; *kompenzaciona* ~ tassa compensativa (di compensazione); *konzularna* ~ tassa consolare; *lokalna* ~ tassa locale; *lučka* ~ tassa portuale; tassa di porto; *menična* ~ tassa cambiaria; *monopolska* ~ tassa di monopolio; *naknadna* ~ tassa supplementare; *naplata ~se* riscossione *f* delle tasse; *nasledna* ~ tassa di successione; *obalna* ~ tassa costiera; *obračunska* ~ tassa compensativa (di compensazione; di conguaglio); *odrediti ~su* tassare; *opštinska* ~ tassa comunale; *oslobođen ~se* eso-



nerato dalle tasse; *oslobođeno od ~se* esente da tasse; *oslobođenje od ~se* esenzione da tasse; *osnovna* ~ tassa base (di base); *patentna* ~ tassa di brevetto; *paušalna* ~ tassa forfettaria; *pijačna* ~ tassa di mercato; *pilotska* ~ tassa di pilotaggio; *plovidbena* ~ tassa di navigazione; *podložan plaćanju ~se* soggetto a tassa; *poštanska* ~ tassa postale; *prenosna* ~ tassa di trascrizione; tassa di successione; *prevozna* ~ tassa sui trasporti; *prijemna* ~ tassa d'ammissione; *progresivna* ~ tassa progressiva; *skladišna* ~ tassa di magazzinaggio; tassa di deposito; *sudska* ~ tassa giudiziale; ~ *na berzanske operacije* tassa sulle operazioni di Borsa; ~ *na luksuz* tassa di lusso; ~ *na neotuđiva dobra* tassa di manomorta; ~ *na patent* tassa di brevetto; ~ *na poslovanje* tassa d'esercizio; ~ *na promet* tassa di circolazione; ~ *na trgovanje* tassa di negoziazione; ~ *prema vrednosti* tassa ad valorem; ~ *za baždarenje* tassa di punzonatura; ~ *za dostavu* tassa di recapito; ~ *za nadzor* tassa di sorveglianza; ~ *za licencu* tassa di licenza; ~ *za obaveštenje* tassa d'avviso; ~ *za održavanje* tassa di manutenzione; ~ *za overu* tassa di legalizzazione; ~ *za prepis (prenos)* tassa di trascrizione; ~ *za pretovar* tassa di trasbordo; ~ *za protest* tassa di protesto; ~ *za registraciju* tassa di registrazione; tassa di registro; ~ *za sudsku overu* tassa di legalizzazione; ~ *za učešće* tassa di partecipazione; ~ *za upis* tassa d'iscrizione; ~ *za upis u registar* tassa di registro; *tranzitna* ~ tassa di transito; *tržišna* ~ tassa di mercato; *uvozna* ~ tassa d'importazione

**takseni** *adj* riguardante le tasse; *~na marka* marca da bollo

**taksiranje** *n* tassazione *m*; *forfetno (paušalno)* ~ tassazione forfettaria; *progresivno* ~ tassazione progressiva

**taksirati** *v* tassare

**talac** *m* ostaggio *m*; *uzeti taoce* prendere gli ostaggi; *vratiti taoce* restituire gli ostaggi

**talas** *m* onda *f*; flutto *m*; *dužina ~sa* lunghezza d'onda; *konjunkturni* ~ onda di congiuntura; *zvučni* ~ onda sonora

**talion** *m* taglione *m*; *oko za oko - zub za zub* occhio per occhio - dente per dente; *osvetiti se po ~skom zakonu* vendicarsi secondo la legge del taglione; *zakon ~na* legge del taglione

**talon** *m* tagliando *m*; cedola *f*; talloncino *m*; *kontrolni* ~ tagliando di controllo

**tamnica** *f* carcere *m*; carceri *f pl*; prigione *f*; *doživotna* ~ carcere a vita

**tamničar** *m* carceriere *m*; custode *m* del carcere

**tamnički** *adj* carcerario

**tantijema** *f* percentuale *f*; diritti *m pl* d'autore

**tapija** *f* documento *m* di proprietà immobiliare; titolo *m* di proprietà; certificato catastale *m*

**tara** *f* tara *f*; *bez ~re* senza tara; *dopunska* ~ tara addizionale; *efektivna* ~ tara effettiva; *fiksna* ~ tara fissa; *odbiti ~ru* fare la tara; *originalna* ~ tara originale; *prosečna* ~ tara media; *stvarna* ~ tara reale; *ukupna* ~ tara totale; *uobičajena* ~ tara d'uso; *zakonska* ~ tara legale

**tarifa** *f* tariffa *f*; *carinska* ~ tariffa doganale (di dazio); *degresivna* ~ tariffa degressiva; *diferencijalna* ~ tariffa differenziale; *držati se ~fe* stare alla tariffa; *dvostruka* ~ tariffa doppia; *fiksna* ~ tariffa fissa; *granična* ~ tariffa limite; *interna* ~ tariffa interna; *izuzetna* ~ tariffa eccezionale (di eccezione); *izvozna* ~ tariffa d'esportazione; *jedinična* ~ tariffa unitaria; *jedinstvena* ~ tariffa unica; *kombinovana* ~ tariffa combinata; *konkurentska* ~ tariffa di concorrenza (concorrenziale); *lučka* ~ tariffa portuale; *maksimalna* ~ tariffa di massima; *međunarodna* ~ tariffa internazionale; *menična* ~ tariffa cambiaria; *minimalna* ~ tariffa minima; *na bazi ~fe* in base alla tariffa; *nacionalna* ~ tariffa nazionale; *najamnina po ~fi* salario di tariffa; *najviša* ~ tariffa limite; *obavezna* ~ tariffa obbligatoria; *objavljena* ~ tariffa pubblicata; *obračunska* ~ tariffa compensativa; *odrediti ~fu* mettere a tariffa; *opšta* ~ tariffa generale; *osnovna* ~ tariffa base; *paušalna* ~ tariffa forfettaria; *platiti po ~fi* pagare a tariffa; *po ~fi* conforme alla tariffa; *po dvostrukoj ~fi* a doppia tariffa; *posebna* ~ tariffa speciale; *posrednička* ~ tariffa di mediazione; *postepena (stepenasta)* ~ tariffa graduale; *potporna* ~ tariffa di sostegno; *preferencijalna* ~ tariffa preferenziale; *pretplatna* ~ tariffa d'abbonamento; *prevozna* ~ tariffa dei trasporti; *primeniti ~fu* applicare una tariffa; *prinudna* ~ tariffa obbligatoria; *prirodna (jednostavna)* ~ tariffa semplice; *progresivna* ~ tariffa progressiva; *proporcionalna* ~ tariffa proporzionale; *prosečna* ~ tariffa media; *puna* ~ piena tariffa; *robna* ~ tariffa merci; *samostalna* ~ tariffa autonoma; *sniženje ~fe* riduzione di tariffa; *specijalna* ~ tariffa speciale; ~ *na snazi* tariffa in vigore; ~ *nadnica* tariffa salariale (dei salari); ~ *od vrednosti* tariffa ad valorem; ~ *po kilometru* tariffa chilometrica; ~ *po komadu* tariffa di cottimo; ~ *PTT usluga* tariffa postale; *telefonska* ~ tariffa telefonica; *transportna* ~ tariffa dei trasporti; *tranzitna* ~ tariffa di transito; *ugovorna* ~ tariffa contrattuale; *unutrašnja* ~ tariffa interna; *utvrditi ~fu* fissare la tariffa; *uvozna* ~ tariffa d'importazione; *vozarinska* ~ tariffa dei noli; *zajednička* ~ tariffa comune; *zaštitna* ~ tariffa protettiva (protezionista); *železnička* ~ tariffa ferroviaria

**tarifni** *adj* di tariffa; tariffario; tariffale; *po ~noj ceni* a prezzo di tariffa; *~na norma* norma tariffale; *~ne odredbe* disposizioni tariffarie; ~ *pravilnik* regolamento tariffario; ~ *sporazum* accordo tariffario; ~ *ugovor* convenzione tariffaria; accordo tariffario

**tast** *m* suocero *m* (padre della moglie)

**tašta** *f* suocera *f*
**tat** *m* ladro *m*
**tazbina** *f* affinità *f*, cognazione *f*; ~ *u pobočnoj liniji* affini in linea collaterale; ~ *u ravnoj liniji* affini in linea retta
**teći** *v* scorrere; correre; fluire; decorrere; *kamate ~ku od* ... decorrenza degli interessi dal ...
**tegliti** *v* tirare; trascinare; rimorchiare (la nave)
**tegljač** *m* rimorchiatore *m*
**tegljenje** *n* tiro *m*; trazione *f*; rimorchio *m*
**tehnički** *adj* tecnico; ~ *direktor* direttore tecnico; ~ *napredak* progresso tecnico; *~čko odeljenje* sezione tecnica; *~čka služba* servizio tecnico
**tehnika** *f* tecnica *f*; *bankarska* ~ tecnica bancaria; *carinska* ~ tecnica doganale; *finansijska* ~ tecnica finanziaria; *industrijska* ~ tecnica industriale; *kriminalistička* ~ tecnica criminale; *moderna* ~ tecnica moderna; *poljoprivredna* ~ tecnica agricola; *poreska* ~ tecnica tributaria (fiscale); ~ *osiguranja* tecnica assicurativa; ~ *rada* tecnica di lavoro; ~ *trgovanja* tecnica mercantile; *trgovačka* ~ tecnica commerciale
**tehnologija** *f* tecnologia *f*
**tekovina** *f* acquisizione *f*; guadagno *m*; conquista *f*; *bračna* ~ acquisizione coniugale
**tekst** *m* testo *m*; *autentični* ~ testo autentico; *izvorni* ~ testo autentico; *originalni* ~ testo originale; *jedinstveni* ~ testo unico; ~ *uredbe* testo ragolamentare; *zakonodavni* ~ testo legislativo; *zakonski* ~ testo di legge
**tekući** *adj* corrente; fluido; scorrevole; liquido; *bankarski ~ račun* conto corrente bancario; *~ća cena* prezzo corrente; ~ *mesec* mese corrente; ~ *poslovi* affari correnti; ~ *račun* conto corrente; ~ *spisi* atti correnti
**telefon** *m* telefono *m*; *automatski* ~ telefono automatico; *javiti ~om* comunicare per telefono; *javni* ~ telefono pubblico; *kućni* ~ telefono interno
**telefonirati** *v* telefonare; fare una telefonata
**telefonski** *adj* telefonico; telefonicamente; *gradski ~ razgovor* telefonata urbana; *međugradski ~ razgovor* telefonata interurbana; *~ka centrala* centrale *f* telefonica; *~ka govornica* cabina telefonica; ~ *imenik* elenco telefonico; guida telefonica; *~ka linija* linea telefonica; *~ka mreža* rete telefonica; ~ *poziv* chiamata telefonica; ~ *razgovor* colloquio telefonico; conversazione telefonica; *~ka veza* comunicazione telefonica; *~ka žica* filo telefonico
**telegraf** *m* telegrafo *m*; *bežični* ~ telegrafo senza fili
**telegrafisati** *v* telegrafare
**telegrafski** *adj* telegrafico; *~ka doznaka* rimessa telegrafiea; ~ *kodeks* cifrario telegrafico; *~kim putem* per telegrafo; ~ *odgovor* risposta telegrafica; *~ka služba* servizio telegrafico; ~ *uplata* versamento telegrafico
**telegram** *m* telegramma *m*; *državni* ~ telegramma di stato; *hitan* ~ telegramma urgente; *običan* ~ telegramma ordinario; *odgođen* ~ telegramma differito; ~ *s plaćenim odgovorom* telegramma con risposta pagata; *šifrovani* ~ telegramma cifrato
**telekomunikacija** *f* telecomunicazione *f*; comunicazione *f* a distanza; *zloupatreba ~cionih znakova* violazione dei segnali di telecomunicazione
**telesni** *adj* corporale; corporeo; *laka ~na povreda* lesione personale lieve; *opasna ~na povreda* lesione personale gravissima; ~ *integritet* integrità corporale; *~na kazna* punizione corporale; *~no oštećenje* lesione personale; danno corporale; *~na povreda* lesione corporale; *~na povreda sa smrtnom posledicom* omicidio preterintenzionale; *teška ~na povreda* lesione personale grave; *umišljena ~na povreda* lesione personale dolosa
**televizija** *f* televisione *f*
**televizijski** *adj* televisivo; ~ *ekran* schermo *m* televisivo
**televizor** *m* televisore *m*
**telo** *m* corpo *m*; organismo *m*; *centralno* ~ organismo centrale; *izborno* ~ corpo elettorale; *najviše predstavničko* ~ corpo rappresentativo supremo; *predstavničko* ~ corpo rappresentativo; organismo rappresentativo; *radno* ~ organismo di lavoro; *samoupravno* ~ organismo d'autogestione; *savetodavno* ~ corpo consultivo; *zakonodavno* ~ corpo legislativo
**temelj** *m* fondamento *m*; base *f*; *bez ~lja* senza base; *na ~lju toga* in seguito a ciò; in conseguenza di questo; *na ~lju* in base; *na ~lju zakona* ai sensi della legge; secondo la legge; *pravni* ~ base legale; base giuridica; fondamento giuridico; *udariti ~lje* gettare le basi
**temeljiti** *v* fondare; basare; far fondamento
**tempo** *m* ritmo *m*; tempi *m pl*; ~ *rada* tempi di lavoro; ~ *života* ritmo della vita
**tempus** *(lat)* tempo *m*; ~ *continuum* tempo continuo; ~ *deliberandi* tempo per riflettere; ~ *iudicati* tempo dell'emanazione della sentenza; ~ *lugendi* tempo di lutto; ~ *utile* tempo utile
**tendencija** *f* tendenza *f*, *berzanska* ~ tendenza della Borsa; *inflaciona* ~ tendenza inflazionistica; *linearna ~ konjunkture* tendenza lineare della congiuntura; *opšta* ~ tendenza generale; *privredna* ~ tendenza economica; ~ *cena* tendenza dei prezzi; ~ *na hosi* tendenza al rialzo; ~ *pada* tendenza al ribasso; ~ *popuštanja* tendenza distensiva; ~ *porasta* tendenza ascensionale; tendenza all'aumento; ~ *širenja* tendenza espansionistica; ~ *tržišta* tendenza di mercato
**tendenciozan** *adj* tendenzioso; *~na vest* notizia *f* tendenziosa
**teokratija** *f* teocrazia *f*



**teorija** *f* teoria *f*; *budžetska* ~ teoria di bilancio; *finansijska* ~ teoria finanziaria; *kamatna* ~ teoria d'interesse; *kreditna* ~ teoria creditizia (del credito); *kvantitativna* ~ teoria quantitativa; *monetarna* ~ teoria della moneta; teoria monetaria; *poreska* ~ teoria fiscale; *privredna* ~ teoria economica; ~ *cena* teoria dei prezzi; ~ *ciklusa* teoria del ciclo; ~ *države* teoria dello Stato; ~ *granične korisnosti* teoria dell'utilità; ~ *o nezaposlenosti* teoria della disoccupazione; ~ *kapitala* teoria del capitale; ~ *kompenzacije* teoria della compensazione; ~ *koncentracije* teoria della concentrazione; ~ *konjunkture* teoria della congiuntura; ~ *o višku vrednosti* teoria del plusvalore; ~ *potrošnje* teoria del consumo; ~ *prava* teoria di diritto; ~ *profita* teoria del profitto; ~ *proizvodnje* teoria della produzione; ~ *rada* teoria del lavoro; ~ *raspodele* teoria della distribuzione; ~ *troškova* teoria del costo; ~ *tržišta* teoria del mercato; ~ *verovatnoće* teoria della probabilità; ~ *vrednosti* teoria del valore; ~ *zaposlenosti* teoria dell'occupazione; *zemljišna* ~ teoria fondiaria
**terećenje** *n* imputazione *f*; addossamento *m* di una colpa; addebito *m*; *poresko* ~ carico fiscale; ~ *dugova* carico dei debiti; ~ *kamata* carico degli interessi; ~ *troškova* carico dei costi; imputazione della spesa
**teret** *m* carico *m*; peso *m*; onere *m*; aggravio *m*; imposizione *f*, *biti na ~tu* essere a carico; essere di peso; *brodski* ~ carico della nave; *carinski* ~ onere doganale; *delimičan* ~ carico parziale; *dopunski ~ti* oneri complementari; *društveni* ~ onere sociale; *državni ~ti* oneri dello Stato; *finansijski* ~ onere finanziario; *fiskalni* ~ onere fiscale; *generalni* ~ carico generale; *hipotekarni* ~ onere (carico o peso) ipotecario; *javni* ~ onere pubblico; *koeficijent ~ta* coefficiente di carico; *korisni* ~ carico (onere) utile; *lični* ~ onere personale; *lista ~ta* distinta di carico; *mešovit* ~ carico misto; *obični ~ti* oneri ordinari; *opštinski ~ti* oneri comunali; *oslobođen ~ta* esente da oneri; *oštećen* ~ carico avariato; *pasti nekome na* ~ essere di peso a qcn; *poreski* ~ carico (aggravio o onere) tributario; onere fiscale; *potpun* ~ carico completo; *povratni* ~ carico di ritorno; *preterani* ~ carico eccessivo; *preuzimanje ~ta* assunzione di oneri; *raspodela ~ta* ripartizione degli oneri; *rasut* ~ carico alla rinfusa; *redovni* ~ oneri ordinari; *skrenuti ~ dokazivanja* invertire l'onere della prova; *složiti* ~ assestare il carico; *smeštaj ~ta* disposizione del carico; *specijalni* ~ onere speciale; *stvarni ~ti* oneri reali; ~ *dokaza* onere della prova; peso della prova; ~ *dugovanja* onere (peso) dei debiti; ~ *finansiranja* onere di finanziametno; ~ *izvođenja dokaza* onere di deduzione delle prove; ~ *kapitala* carico di capitale; ~ *koji podleže plaćanju* carico pagante; ~ *na palubi* carico di coperta (sopra coperta); ~ *podložan dažbinama* peso soggetto a dazio; ~ *žita* carico di grano; *težina ~ta* peso del carico; *trgovački* ~ carico commerciale; *troškovi na naš* ~ spese a nostro carico; *ukrcati* ~ prendere carico; *uravnotežiti* ~ equilibrare il carico; *vanredni ~ti* oneri straordinari; *zemljišni* ~ onere tavolare
**teretiti** *v* caricare; addossare un onere a qcn; ~ *nekoga za nešto* incolpare uno di qcs; addebitare uno di qcs; ~ *račun* caricare un conto
**teretni** *adj* di carico; di trasporto; ~ *brod* nave di carico, ~ *list* foglio degli aggravi; polizza di carico; ~ *list je označen slovom* „c" *u zemljišnim knjigama* il foglio degli aggravi è contrassegnato colla lettera „c" nei libri tavolari; ~ *saobraćaj* movimento merci; ~ *vagon* carro merci; ~ *voz* treno merci
**teretnica** *f* polizza di carico
**teritorija** *f* territorio *m*; *anektirana* ~ territorio annesso; *carinska* ~ territorio doganale; *državna* ~ territorio nazionale; *neprijateljska* ~ territorio nemico (ostile); *okupirana* ~ territorio occupato; *osporavana* ~ territorio contestato; *osvojena* ~ territorio conquistato; *pomorska* ~ territorio marittimo; *prekomorska* ~ territorio d'oltremare; *slobodna* ~ territorio franco; territorio libero; ~ *pod kontrolom* territorio sotto controllo; ~ *pod mandatom* territorio sotto mandato; ~ *pod starateljstvom* territorio sotto tutela; *ustupljena* ~ territorio ceduto
**teritorijalan** *adj* territoriale
**teritorijalnost** *f* territorialità *f*
**termin** *m* termine *m*; *likvidacioni* ~ termine di liquidazione; *zakonski* ~ termine giudiziale
**terminologija** *f* terminologia *f*; *naučna* ~ terminologia scientifica; *pravna* ~ terminologia giuridica
**terminski** *adj* a termine; *~ska isporuka* consegna a termine; ~ *posao* operazione a termine; contratto a termine; *~sko trgovanje* mercato a termine
**teror** *m* terrore *m*; *državni* ~ regime *m* del terrore
**terorista** *m* terrorista *m*
**teroristički** *adj* terroristico; *~čka dela* azioni terroristiche
**terorizam** *m* terrorismo *m*; il ricorso a mezzi violenti e illegali nella lotta politica
**test** *m* saggio *m*; esperimento *m*; *izvršiti* ~ tentare un esperimento; *kao* ~ a titolo di esperimento
**testament** *m* testamento *m*; *alografski* ~ testamento allografo; *izričiti opoziv ~ta* revocazione del testamento espressa; *izvršilac ~ta* esecutore del testamento; *javni* ~ testamento pubblico; *napraviti (sačiniti)* ~ fare il testamento; *nevažeći* ~ testamento nullo; *olografski* ~ testamento olografo; testamento redatto; *opozvati* ~ revocare un testamento; *ostaviti ~tom* lasciare per (o con) testamento; *otvaranje ~ta* apertura del testamento; *poništiti* ~ annullare un testamento; *pravlje-*

*nje ~ta* redazione di testamento; *prećutni opoziv ~ta* revocazione del testamento tacita; *sastaviti* ~ fare il testamento; stendere un testamento; *svojeručno napisan* ~ testamento olografo; ~ *na brodu* testamento a bordo di una nave; *usmeni* ~ testamento nuncupativo; *uzajamni* ~ testamento reciproco; *vansudski* ~ testamento stragiudiziale; *vojnički* ~ testamento militare

**testamentarni** *adj* testamentario; ~ *dodatak* codicillo testamentario; ~ *izvršilac* esecutore testamentario; ~ *naslednik* erede testamentario; *~no nasleđivanje* successione testamentaria; *~na odredba* disposizione testamentaria; ~ *svedoci* testimoni testamentari

**testator** *m* testatore *m*

**testatorka** *f* testatrice *f*

**testirati** *v* testare; *sposobnost ~nja* capacità *f* di testare

**teški** *adj* pesante; difficile; faticoso; penoso; duro; ~ *gubitak* perdita grave; *~ka industrija* industria pesante; *~ka krađa* furto aggravato; furto qualificato; *~ka odgovornost* responsabilità grave; *~ke posledice* gravi conseguenze; ~ *rad* lavoro pesante; *~ka telesna povreda* lesione personale grave; *~ko ubistvo* omicidio grave; *~ka voda* acqua pesante; *vrlo ~ka telesna povreda* lesione personale gravissima

**teškoća** *f* difficoltà *f*; *budžetske ~će* difficolità di bilancio; *finansijske ~će* difficoltà finanziarie; *naći se u ~ćama* trovarsi in difficoltà; *naići na ~će* incontrare difficoltà; *nepremostive ~će* difficoltà insormontabili; *novčane ~će* difficoltà monetarie; *praviti ~će* far difficoltà; *privredne ~će* difficoltà economiche; *savladati ~će* spuntare le difficoltà; *~će plaćanja* difficoltà di pagamento; *~će plasmana robe* difficoltà di vendita; *uhvatiti se u koštac sa ~ćama* affrontare difficoltà

**teza** *f* tesi *f*; *doktorska* ~ tesi di laurea; *pravna* ~ tesi giuridica

**težina** *f* peso *m*, gravezza *f*; *bruto* ~ peso lordo; *gubitak ~ne* perdita di peso; *izgubiti u ~ni* calare di peso; *jedinična* ~ peso unitario; *neto* ~ peso netto; *originalna* ~ peso originario; *povećanje ~ne* aumento di peso; *preći ~nu* passare il peso; *preterana* ~ peso eccessivo; *priznata* ~ peso riconosciuto; *prodavati po ~ni* vendere a peso; *specifična* ~ peso specifico; *stvarna* ~ peso reale; ~ *pri isporuci* peso alla consegna; ~ *tereta* peso del carico; *ukupna* ~ peso totale (complessivo); *zakonska* ~ peso legale; *zaokružena* ~ peso arrotondato

**težnja** *f* aspirazione *f*; tendenza *f*; mire *f pl*

**tin** *m (pregrada)* parete *f* divisoria; muro *m* divisorio; tramezzo *m*

**tip** *m* tipo *m*; *standardni* ~ tipo modello corrente; *zastareli* ~ tipo antiquato; *zločinački* ~ tipo delinquente; tipo criminale

**tipski** *adj* tipico; ~ *ugovor* contratto tipico

**tiranija** *f* tirannide *f*; tirannia *f*

**tiranin** *m* tiranno *m*

**TIR-karnet** *m* carnet –TIR *m*

**titula** *f* titolo *m*; *akademska* ~ titolo accademico; *dodeliti ~lu konta* conferire il titolo di conte; *imati ~lu profesora* avere il titolo di professore

**titular** *m* titolare *m*; ~ *prava* titolare del diritto; ~ *prava vlasništva* titolare del diritto di proprietà

**tkanina** *f* tessuto *m*; stoffa *f*; panno *m*; *lanena* ~ tessuto di lino; *pamučna* ~ tessuto di cotone; *svilena* ~ tessuto di seta; ~ *od veštačke svile* tessuto di raion; *vunena* ~ tessuto di lana

**tlo** *n* suolo *m*; terra *f*; *biti na tlu* essere a terra; *na stranom tlu* in terra straniera; *plodno* ~ suolo fertile; *siromašno* ~ suolo povero; *staviti nogu na* ~ mettere piede a terra

**tok** *m* corso *m*; corrente *f*, decorso *m*; *gotovinski ~kovi* corso dei contanti; *ići svojim ~om* fare il suo corso; *rasprava je u ~ku* il processo è in corso; *stvar ide svojim ~om* la cosa procede regolarmente; ~ *događaja* corso degli avvenimenti; ~ *izbora* corso elettorale; ~ *kamate* corso d'interesse; ~ *nadležnosti* corso delle istanze; ~ *poslova* corso degli affari; ~ *prodaje* corso della vendita; ~ *razmene* andamento degli scambi; corrente di scambi; ~ *roka* corso d'un termine; ~ *saobraćaja* corrente del traffico; ~ *tržišta* corso del mercato; *trgovački* ~ corrente commerciale; *u ~ku* durante il corso; in corso; *u ~ku ostvarenja* nel corso della realizzazione

**toksički** *adj* tossico; velenoso; ~ *sastojci* sostanze tossiche

**toksikološki** *adj* tossicologico; *~ško veštačenje* perizia tossicologica

**tolerancija** *f* tolleranza *f*; *granica dopuštene ~je* limite di tolleranza; *monetarna* ~ tolleranza monetaria; ~ *kvaliteta* tolleranza di qualità

**tolerisati** *v* tollerare

**tona** *f* tonnellata *f*; *nosivost u ~ma* tonnellata di portata in peso; ~ *bruto-nosivosti* tonnellata di stazza lorda; ~ *čiste nosivosti* tonnellata di stazza netta

**tonaža** *f* tonnellaggio *m*; *bruto* ~ tonnellaggio lordo; *neto* ~ tonnellaggio netto, *obilje ~že* sovrabbondanza di tonnellaggio; *registar ~že* registro di tonnellaggio; *registarska* ~ tonnellaggio di registro; ~ *nosivosti (broda)* tonnellaggio di stazza; *trgovačka* ~ tonnellaggio mercantile

**tontina** *f (doživotna renta)* tontina *f*

**tortura** *f* tortura *f*

**totalitaran** *adj* totalitario; *~ni režim* regime *m* totalitario; dittatura *f*; regime assoluto

**tovar** *m* carico *m*; *brodski* ~ carico della nave

**tovarni** *adj* di (da) carico; di (da) soma; ~ *list (brodska teretnica)* polizza di carico; ~ *kolosek* binario di carico; ~ *list (železnicom)* lettera di vettura; *~na životinja* bestia da soma



**tradicija** *f* tradizione *f*, *fiktivna* ~ tradizione finta (fittizia); *pravni razlog ~je* guista causa della tradizione; *simbolična* ~ tradizione simbolica; ~ *poseda* tradizione del possesso

**tradicionalan** *adj* tradizionale; *~lni posed* possesso tradizionale

**trag** *m* traccia *f*; orma *f*, *biti na ~gu* essere sulla traccia; ~ *borbe* tracce di lotta; ~ *krađe* traccia di manomissione; *~ovi krivičnog dela* tracce del reato; ~ *oštećenja* traccia di avaria

**tragati** *v* seguir le tracce; investigare qcs

**trajan** *adj* durevole; di durata; durabile; stabile; continuo; permanente; *~na dobra* beni durabili, *~no duševno oboljenje okrivljenog* malattia mentale permanente del imputato; *~no i trenutno krivično delo* reato permanente e istantaneo

**trajanje** *n* durata *f*; *kratkog ~nja* di breve durata; *neprekidnost ~nja obaveznog odnosa* perpetuatio obligationis; ~ *boravka* durata del soggiorno; ~ *garancije* durata della garanzia; ~ *funkcije* durata della funzione; ~ *kazne* durata della pena; ~ *osiguranja* durata dell'assicurazione; ~ *patenta* durata del brevetto; ~ *polise* durata della polizza; ~ *pretplate* durata dell'abbonamento; ~ *rada* durata del lavoro; ~ *roka* decorrenza di un termine; ~ *ugovora* durata del contratto; durata contrattuale; ~ *važnosti* durata di validità; ~ *zaduženja* durata della carica; ~ *zakupa* durata dell'affitto; durata della locazione; ~ *zaposlenja* durata dell'occupazione

**trajati** *v* durare; sussistere

**trajekt** *m* nave *f* traghetto; traghetto *m*

**trajnost** *f* durata *f*, durevolezza *f*; ~ *nadležnosti* perpetuatio iurisdictionis; perpetuatio fori

**traka** *f* nastro *m*; nastrino *m*; *izolaciona* ~ nastro isolante; *lepljiva* ~ nastro adesivo; ~ *za pisaće mašine* nastro per le macchine da scrivere; ~ *za računske mašine* nastro per le calcolatrici; *transportna* ~ nastro trasportatore

**trampa** *f* baratto *m*; permuta *f*; scambio *m*; *ugovor o ~pi* contratto di permuta; *vršiti ~pu* fare il baratto

**transakcija** *f* transazione *f*; *bankarska* ~ transazione di banca; *berzanska* ~ transazione di borsa; *nevidljiva* ~ transazione invisibile; ~ *kapitala* transazione di capitali; *trgovačka* ~ transazione commerciale

**transfer** *m* trasferimento *m*; *jednostrani* ~ trasferimento unilaterale; ~ *kapitala* trasferimento di capitali; ~ *kredita* trasferimento di crediti; ~ *vlasništva* trasferimento di proprietà; *zabrana ~ra* moratoria di trasferimento

**transfuzija** *f* trasfusione *f*

**transmisija** *f* trasmissione *f*

**translacija** *f* traslazione *f*; ~ *vlasništva* traslazione di dominio

**transplantacija** *f* trapianto *m*; ~ *bubrega* trapianto renale; ~ *organa* trapianto d'organo; ~ *rožnjače* trapianto corneale; ~ *srca* trapianto cardiaco

**transport** *m* trasporto *m*; *drumski* ~ trasporto stradale; trasporto su strada, *kombinovani* ~ trasporto combinato; *kopneni* ~ trasporto terrestre (per terra); *međunarodni* ~ trasporto internazionale; *mešovit* ~ trasporto misto; *osiguranje ~ta* assicurazione dei trasporti; *pomorski* ~ trasporto navale; trasporto marittimo; *rečni* ~ trasporto fluviale; *sporovozni* ~ trasporto a piccola velocità; ~ *roba* trasporto di merci; ~ *vodenim putem* trasporto per via d'acqua; *vazdušni* ~ trasporto aereo (per via aerea); *zbirni* ~ trasporto a colletame; *železnički* ~ trasporto ferroviario

**transportni** *adj* di trasporto; *~no osiguranje* assicurazione trasporti; *~no pravo* diritto di trasporto; *~no sredstvo* mezzo di trasporto; *~na tarifa* tariffa di trasporto

**transportovati** *v* trasportare; ~ *morem* trasportare per mare, ~ *vodenim putem* trasportare per via d'acqua; ~ *železnicom* trasportare per ferrovia

**tranša** *f* tranche *f*; *izdati jednu ~šu obveznica* emettere una tranche d'obbligazioni; ~ *zajma* tranche di un prestito

**tranzit** *m* transito *m*; *carinski* ~ transito in dogana; *međunarodni* ~ transito internazionale; *roba u ~tu* merce in transito

**tranzitni** *adj* di transito; transitorio; *~tna carina* dazio di transito; *~tna carinarnica* dogana di transito; *~tna luka* porto di transito; ~ *promet* movimento (traffico) di transito; *~tna roba* merce di transito

**trasant** *m* traente *m*; ~ *čeka* traente di un assegno; ~ *menice* traente di una cambiale

**trasat** *m* trattario *m*; trassato *m*; ~ *čeka* trattario dell'assegno

**trata** *(trasirana menica) f* cambiale tratta

**trasiranje menice** il trarre una cambiale

**traženje** *n* ricerca *f*; domanda *f*; richiesta *f*; ~ *agremana* domanda d'approvazione; ~ *informacija* richiesta d'informazioni; ~ *kazne* requisitoria *f*; ~ *kredita* domanda di credito; richiesta di credito; ~ *ovlašćenja* domanda d'autorizzazione; ~ *radne snage* domanda di mano d'opera

**tražilac** *m* richiedente *m*; ricercatore *m*

**tražiti** *v* cercare qcs; domandare qcs a qcn; esigere; pretendere; *ko traži taj i nađe* chi cerca trova; ~ *izuzeće (svedoka, sudije)* ricusare; ~ *naknadu štete* richiedere il risarcimento di danni; ~ *obnovu postupka (spora)* domandare la revisione di un processo; ~ *pomoć* domandare aiuto; ~ *ponudu* domandare un'offerta; ~ *reč* domandare la parola; ~ *sudsko poravnanje* domandare la liquidazione giudiziaria; ~ *vesti* domandare notizie

**treći** *adj (treća osoba, treće lice)* terzo *m*; terzi *m pl*; *plaćanje za račun ~će osobe* pagamento per conto terzi; *u prisutnosti ~će osobe* in presenza di terzi

**trend** *m (ingl)* trend *f;* tendenza *f;* andamento *m* generale

**trenutan** *adj* momentaneo; istantaneo; *~no krivično delo* reato *m* istantaneo

**tretman** *m* trattamento *m; diskriminatorni ~* trattamento discriminatorio; *povlašćeni ~* trattamento preferenziale; *~ najpovlašćenije nacije* trattamento *m* della nazione più favorita

**trgovac** *m* commerciante *m;* negoziante *m;* mercante *m; bankrotirani ~* fallito *m;* commerciante fallito; *putujući ~* mercante ambulante; *~ na malo* commerciante al minuto; commerciante al dettaglio; *~ na veliko* commerciante all'ingrosso; *~ raznom robom* negoziante in articoli vari; *~ stokom* commerciante di bestiame; *~ za sopstveni račun* commerciante in proprio; *~ robljem* mercante di schiavi; schiavista *m; ~ životnim namirnicama* negoziante in generi alimentari

**trgovački** *adj* commerciale; di commercio; mercantile; *~ akti* atti commerciali; *~ ataše* addetto commerciale; *~čka blokada* blocco mercantile; *~ brod* nave commerciale (mercantile); *~čka cena* prezzo mercantile; *~čka četvrt* quartiere *m* mercantile; *~čko društvo* società di commercio; compagnia commerciale; *~čka flota* flotta commerciale; *~čka godina* anno commerciale; *~ grad* città mercantile; *~čka knjiga* libro commerciale; *~čko komanditno društvo* accomandita *f;* società in accomandita; *~čka komora* camera di commercio; *~ kredit* credito commerciale; *~čka kuća* casa di commercio; *~čka mornarica* marina commerciale (mercantile); *~ muzej* museo commerciale; *~ običaj* usanza (uso) mercantile; *~čko obrazovanje* istruzione commerciale; *~ papir* carta commerciale; *~čko pravo* diritto commerciale; *~ put* strada commerciale; *~ putnik* viaggiatore di commercio; agente *m* viaggiatore; *~ registar* registro commerciale; registro di commercio; *~ sporazum* accordo commerciale; *~ stalež* ceto mercantile; *~čka struja* corrente di traffico; *~ sud* tribunale di commercio; *~čka škola* scuola commerciale; *~čka tehnika* tecnica mercantile; *~ ugovor* trattato di commercio; *~čka uputnica* assegno commerciale; *~ zakon* legge mercantile; *~ zakonik* codice commerciale (di commercio); *~čko zakonodavstvo* legislazione commerciale; *~ žargon* gergo commerciale; *~ žig* marca commerciale

**trgovati** *v* commerciare (in); negoziare (di, in); mercanteggiare (in)

**trgovina** *f* commercio *m;* traffico *m; aktivna ~* commercio attivo; *ambulantna (pokretna) ~* commercio ambulante; *bankarska ~* commercio bancario; *barter ~* commercio di permuta (di scambio); *baviti se ~nom* esercitare il commercio; svolgere un commercio; *berzanska ~* commercio borsistico; *bilans ~ne* bilancio del commercio; *devizna ~* commercio delle divise; *dopisna ~* commercio epistolare; *državna ~* commercio di Stato; *grosistička ~* commercio all'ingrosso; *isključiva ~* commercio esclusivo; *izvozna ~* commercio d'esportazione; *kolonijalna ~* commercio coloniale; *komisiona ~* commercio di commissione (in commissione); *krijumčarska ~* traffico di contrabbando; *lančana ~* commercio intermediario; *međunarodna ~* commercio internazionale; *nacionalna ~* commercio nazionale; *nedozvoljena ~* commercio abusivo (clandestino); *nezakonita ~* commercio illecito (illegale); *okaziona ~* commercio occasionale; *pasivna ~* commercio passivo; *pogranična ~* commercio di confine; *pomorska ~* commercio marittimo; *posrednička ~* commercio intermediario (d'intermediazione); *prekomorska ~* commercio d'oltremare; *priobalna ~* commercio costiero; *privatna ~* commercio privato; *razvoj ~ne* sviluppo del commercio; *robna ~* commercio mercantile; *ročna (terminska) ~* commercio a termine; *sezonska ~* commercio stagionale; *sitna ~* piccolo commercio; *slobodna ~* commercio libero; *spoljna ~* commercio esterno (estero); *statistika ~ne* statistica del commercio; *svetska ~* commercio mondiale; *tajna ~* commercio di contrabbando; *teorija ~ne* teoria del commercio; *terminska ~* commercio a termine; *tranzitna ~* commercio di transito; *~ belim robljem* tratta delle bianche; *~ devizama* commercio delle divise; *~ na crno* commercio clandestino; *~ na malo* commercio al dettaglio; piccolo commercio; *~ na otplatu* commercio a rate; *~ na veliko* commercio all'ingrosso; *~ nekretninama* commercio di beni immobiliari; *~ opojnim drogama* traffico di stupefacenti; *~ pamukom* commercio cotoniero; *~ poljoprivrednim proizvodima* commercio di prodotti agricoli; *~ robljem* tratta di schiavi; *~ robom* commercio mercantile; *~ robom* commercio di mercanzie; *~ valutom* commercio delle valute; *~ vrednosnim papirima* commercio degli effetti (di titoli); *~ žitom* commercio granario; *~ životnim namirnicama* commercio alimentare (delle derrate); *unutrašnja ~* commercio interno; *uvozna ~* commercio d'importazione; *van ~ne* fuori commercio; *započeti ~nu* mettersi in commercio

**trgovinski** *adj* commerciale; mercantile; *~ ataše* addetto commerciale; *~ska banka* banca commerciale; *~ska blokada* blocco mercantile; *~ska četvrt* quartiere commerciale; *~ska flota* flotta commerciale; *~ska godina* anno commerciale; *~ska grana* ramo di commercio; *~ska komora* camera di commercio; *~ kredit* credito commerciale; *~ska kuća* casa di commercio; *~ska naknada (provizija)* provvigione *f;* retribuzione *f* commerciale; *~ običaj* usanza (uso) mercantile, usanza commerciale; *~ odnosi* rapporti commerciali; *~ska politika* politica commerciale; *~ posrednik* mediatore di commercio; *~ predstavnik* rappresentante commerciale, *~sko predstavništvo* rappresentanza commerciale; *~sko preduzeće* azienda (impresa) commerciale; *~sko privredno pravo* diritto commerciale economico; *~ promet* traffico mercantile (commerciale); *~ put* strada commerciale; *~ putnik* commesso viaggiatore; *~ registar* registro di commercio; *~ sektor* settore commerciale; *~ sporazum* accordo commerciale; *~ sud* tribunale di commercio; *~ska tehnika* tecnica mercantile; *~ ugovor* trattato di commercio; *~ska vrednost* valore commerciale; *~ zakonik* codice commerciale; *~sko zastupanje* rappresentanza commerciale; *~ zastupnik* agente commerciale; agente con rappresentanza; *~ žargon* gergo commerciale; *ugovor o ~skom zastupanju* contratto di agenzia; contratto di rappresentanza commerciale



**tripartitni** *adj* tripartito

**triptih** *m* trittico *m*

**trka** *f* corsa *f; ~ u naoružanju* la corsa agli armamenti

**trošak** *m* spesa *f;* dispendio *m;* costo *m; administrativni ~kovi* spese amministrative; *ambalažni ~kovi* spese d'imballaggio; *arbitražni ~kovi* spese d'arbitrato; *bankarski ~kovi* spese bancarie; *bez ~kova* esente da spese; senza spese; *bolnički ~kovi* spese ospedaliere; *carinski ~kovi* spese doganali (di dogana); *depozitni ~kovi* spese di deposito; *diferencijalan ~* costo differenziale; *direktni ~kovi* spese dirette; *dodatni ~* spesa suppletiva; *dodatni ~kovi* spese addizionali; *dodavši ~kove* più le spese; *dopisni ~kovi* spese di corrispondenza; *dopunski ~kovi* spese supplementari; *efektivan ~* spesa effettiva; *emisioni ~kovi* spese d'emissione; *fiksni ~kovi* spese fisse; costo fisso; *globalan ~* costo globale; *građevinski ~kovi* spese di costruzione; *granični ~* costo marginale; *havarijski ~kovi* spese d'avaria; *investicioni ~* spesa (spese) d'investimento; *iskaz ~kova* distinta delle spese; *isplatiti ~kove* rimborsare le spese; *izvršni ~kovi* spese d'esecuzione; *javni ~kovi* spese pubbliche; *kancelarijski ~kovi* spese di cancelleria; spese d'ufficio; *kontrola ~kova* controllo dei costi; *konzularni ~kovi* spese consolari; *korisni ~kovi* spese utili; *lekarski ~kovi* spese mediche; *likvidacioni ~kovi* spese di liquidazione; *luksuzni ~kovi* spese voluttuarie; *materijalni ~kovi* spese materiali; *na Vaš ~* a Vostre spese; *nadoknaditi ~kove* sopperire alle spese; rimborsare le spese; *naplatiti ~kove* incassare le spese; *naplativi ~kovi* spese esigibili; *ne gledati na ~kove* non badare a spese; *nenaplativi ~kovi* spese inesigibili; *neophodni ~kovi* spese necessarie; *nepredviđeni ~kovi* spese impreviste; *neto ~* costo netto; *o državnom ~ku* alle spese dello Stato; *obračun ~kova* calcolo dei costi; *ograničiti ~kove* limitare le spese; *okupacioni ~kovi* spese d'occupazione; *opšti ~* costo generale; *opšti ~kovi* spese generali; *oslobođeno ~kova* esente da spese; *osnivački ~kovi* spese di costituzione (di fondazione); *osnovni (glavni) ~kovi* spese principali; *otpremni ~kovi* spese di spedizione; *parnični ~kovi* spese processuali; *patentni ~kovi* spese di brevetto; *po odbijanju svih ~kova* dedotta ogni spesa; meno le spese; *podneti ~kove* sopperire alle spese; *pogrebni ~kovi* spese funerarie (di funerale); *pokriće ~kova* copertura dei costi (delle spese); *pokriti ~kove* coprire le spese; *poslovni ~kovi* spese d'esercizio; *poštanski ~kovi* spese postali; *potrebni ~kovi* spese necessarie, *povratiti ~kove* ricuperare le spese; *prebiti ~kove* compensare le spese; *predvidivi ~kovi* spese presumibili; *predviđeni ~kovi* spese previste; *prekrcajni ~kovi* spese di trasbordo; *preuzeti ~kove* assumersi (accolarsi) le spese *prevozni ~kovi* spese di trasporto; *prizivni ~kovi* spese d'appello; *proračunati ~kovi* spese preventivate; *procena ~kova* stima delle spese; *proizvodni ~kovi* spese di produzione; *promenljivi ~kovi* spese variabili; *propagandni ~kovi* spese di pubblicità; *proračun ~kova* preventivo delle spese; *prosečan ~* costo medio; *putni ~kovi* spese di viaggio; *račun ~kova* conto spese; *ratni ~kovi* spese di guerra; *razni ~kovi* spese diverse (varie); *redovni ~kovi* spese ordinarie; *reklamni ~kovi* spese di pubblicità; *režijski ~kovi* spese di regia; *selidbeni ~kovi* spese di trasloco; *sitni ~kovi* spese minute; *skladišni ~kovi* spese di deposito (di magazzinaggio); *slučajni ~kovi* spese accidentali; *službeni ~kovi* spese di servizio (d'esercizio); *sniziti ~kove* moderare (ridurre) le spese; *snositi ~kove* sostenere (comportare) le spese; *sporedan ~* costo accessorio; *sporedni ~kovi* spese accessorie; *stalan ~* costo costante; *stvaran ~* spesa reale; *sudski ~kovi* spese giudiziarie; spese di giudizio; *tekući ~kovi* spese correnti; *transportni ~kovi* spese di trasporto; *tranzitni ~kovi* spese di transito; *~kovi* spese *f pl; ~kovi ambalaže* spese d'imballaggio; *~kovi boravka* spese di soggiorno; *~kovi doznake* spese di assegno; *~ emisije* costo d'emissione; *~kovi eskonta* spese di sconto; *~kovi instalacije* spese d'impianto; *~kovi ishrane* spese di vitto; spese d'approvvigionamento (d'alimentazione); *~kovi iskrcaja* spese di sbarco; *~kovi isporuke* spese di consegna; *~kovi istovara* spese di scarico; *~kovi izvršenja* spese d'esecuzione; *~kovi izvršenja kazne* spese dell'esecuzione della pena; *~kovi komisije* spese commissionali; *~kovi ležarine* spese di sosta; *~kovi materijala* spese di materiale; *~kovi nabavke* spese d'aquisizione; *~kovi najma* spese locative; spese di fitto; *~kovi naplate* spese d'incasso (di riscossione); *~kovi obrazovanja* spese d'educazione; *~ održavanja*

costo di manutenzione; *~kovi održavanja* spese di manutenzione; *~kovi opšteg interesa* spese d'interesse generale; *~kovi osiguranja* spese d'assicurazione; *~kovi osnivanja* spese di fondazione; *~kovi otpreme* spese di spedizione; *~kovi polise* spese di polizza; *~kovi popravke* spese di riparazione; *~kovi popusta* spese di sconto; *~kovi poslovanja* costo d'esecizio; spese di gestione; *~kovi potrošnje* spese di consumo; *~kovi prekostojnica* spese di controstallia; *~kovi premeštaja* spese di trasloco; *~ prevoza* costo di trasporto; *~kovi procene* spese di stima; *~kovi prodaje* spese di vendita; *~kovi proizvodnje* spese di produzione; *~kovi radne snage* costo della mano d'opera; *~kovi raspodele* spese di distribuzione; *~ reklame* costo di pubblicità; *~kovi reprezentacije* spese di rappresentanza; *~kovi skladištenja* spese di magazzinaggio; *~kovi snabdevanja* spese d'approvvigionamento; *~kovi socijalnog osiguranja* spese per la previdenza sociale; *~kovi spasavanja* spese di salvataggio; *~kovi stečajnog postupka* spese della procedura fallimentare; *~kovi sudskog spora* spese processuali; *~kovi tereta* spese di carico; *~ u padu* costo decrescente; *~ u porastu* costo crescente; *~kovi utovara* spese di caricamento; *~kovi veštačenja* spese di perizia; *~ vozarine i osiguranja* costo nolo e assicurazione; *~kovi vuče (pilotaže)* spese di rimorchio; *~kovi života* costo della vita; *uključujući ~kove* spese comprese; *ukrcajni ~kovi* spese d'imbarco; *ukupan ~* costo totale; *ukupni ~kovi* costo totale; *uplatiti ~kove* liquidare le spese; *upravni ~kovi* spese amministrative; *utvrđivanje ~kova* accertamento dei costi; *uz neznatan ~* con lieve spesa; *uzgredni ~kovi* spese accessorie; *vanredni ~kovi* spese extra; spese straordinarie; *varijabilan ~* costo variabile; *veći ~* maggior costo; *vrednost ~kova* valore di costo; *zajednički ~kovi* spese comuni; *zakonski ~kovi* spese legali

**trošarina** *f* imposta *f* di consumo; imposta sui consumi; accisa *f*

**troškovnik** *m* preventivo *m;* fabbisogno *m;* libro *m* delle spese

**trovač** *m* avvelenatore *m*

**trovanje** *n* avvelenamento *m*; intossicazione *f*; *~ krvi* sepsi *f sg; ~ vode* avvelenamento di acque

**trpeljivost** *f* tolleranza *f*

**trudnica** *f* donna incinta

**trudnoća** *f* gravidanza *f*, *protivpravni prekid ~će* interruzione abusiva della gravidanza; *vanmaterična ~* gravidanza extrauterina; *vreme ~će* periodo di gravidanza

**trust** *m* trust *m*; *~ čelika* trust dell'acciaio; *~ mozgova* trust dei cervelli

**tržišni** *adj* di mercato; mercantile; *~na cena* prezzo del mercato; prezzo corrente; *~na inspekcija* polizia di mercato; *~ karakter privrede* carattere mercantile dell'economia; *~ sporazum* accordo di mercato; *~na vrednost* valore di mercato

**tržište** *n* mercato *m; aktivno ~* mercato attivo; *analiza ~ta* analisi di mercato; *baciti na ~* lanciare sul mercato; *berzansko ~* mercato di Borsa; mercato borsistico; *crno (tajno) ~* mercato nero; mercato clandestino; *čvrsto ~* mercato fermo; *devizno ~* mercato valutario (dei cambi); *disciplina ~ta* disciplina del mercato; *disciplinovano ~* mercato disciplinato; *domaće ~* mercato interno; mercato nazionale; *ekonomika ~ta* economia del mercato; *Evropsko zajedničko ~* Mercato Comune Europeo; *finansijsko ~* mercato finanziario; *građevinsko ~* mercato edilizio; *ilegalno ~* mercato nero; *inostrano ~* mercato estero; *ispitivanje i analiza ~ta* studio e analisi di mercato; *istraživanje ~ta* indagini del mercato; *izlazno ~* mercato di sbocco; *izneti na ~* mettere sul mercato; *izvozno ~* mercato d'esportazione; *javno ~* mercato pubblico; *jedinstveno ~* mercato unico; *kolebanje ~ta* fluttuazione del mercato; *konkurentsko ~* mercato concorrenziale; *kontrolisano ~* mercato controllato; *kontrolisati ~* controllare il mercato; *kreditno ~* mercato creditizio (dei crediti); *krutost ~ta* irrigidimento del mercato; *lokalno ~* mercato locale; *maloprodajno ~* mercato al minuto; *međunarodno ~* mercato internazionale; *monetarno ~* mercato monetario; *monopol ~ta* monopolio del mercato; supremazia del mercato; *mirno ~* mercato calmo; *nabavno ~* mercato d'acquisto; *neaktivno ~* mercato inattivo; *neredovno ~* mercato irregolare; *nesigurno ~* mercato incerto; *novčano ~* mercato monetario; *ograničeno ~* mercato ristretto; *osvojiti ~* conquistare il mercato; *otporno ~* mercato resistente; *otvoreno ~* mercato aperto; *pokriveno ~* mercato coperto; *politika slobodnog ~ta* politica del libero mercato; *poljoprivredno ~* mercato agricolo; *poremećaj ~ta* perturbazione del mercato; *potrošačko ~* mercato di consumo; *prekomorsko ~* mercato d'oltremare; *preplaviti ~* inondare il mercato; *prezasićeno ~* mercato soprassaturo; *prodajno ~* mercato di smercio; mercato di spaccio (di vendita); *prostrano ~* ampio mercato; mercato vasto; *regulisanje ~ta* ordinamento del mercato; *slabo ~* mercato debole; *slobodno ~* mercato libero; mercato di vasto respiro; *slobodno ~ kapitala* mercato libero dei capitali; *službeno ~* mercato ufficiale; *snabdevanja ~ta* approvvigionamento del mercato; *stabilno ~* mercato stabile; *stanje na ~tu* posizione sul mercato; *stočno ~* mercato del bestiame; *struktura ~ta* struttura del mercato; *studija ~ta* studio del mercato; *stvoriti ~* creare un mercato; *svetsko ~* mercato mondiale; *špekulativno ~* mercato speculativo; *teorija ~ta* teoria del mercato; *teško ~* mercato pesante; *tromo ~* mercato fiacco (languido); *~ akcija* mercato delle azioni; *~ automobila* mercato automobilistico; *~ crne metalurgije* mercato siderurgico; *~ deonica* mercato delle azioni; *~ energije* mercato d'energia; *~ frahta* mercato dei noli; *~ kapitala* mercato dei capitali; *~ kredita* mercato dei crediti; *~ meničnih akcepata* mercato delle accettazioni; *~ metala* mercato dei metalli; *~ nekretninama* mercato immobiliare; *~ obligacija* mercato obbligazionario; *~ pamuka* mercato cotoniero; *~ povrća* mercato di verdura; *~ pšenice* mercato cerealico (dei cereali); *~ robe na veliko* mercato all'ingrosso; *~ rada* mercato del lavoro; *~ radne snage* mercato della mano d'opera; *~ sirovina* mercato delle materie prime; *~ srebra* mercato dell'argento; *~ stanova* mercato delle abitazioni (degli alloggi); *~ u depresiji* mercato depresso; *~ voća* mercato di frutta; *~ voća i povrća* mercato di frutta e verdura; *~ vrednosnih papira* mercato di titoli; *~ zemljištem* mercato fondiario; *~ zlata* mercato dell'oro; *~ žitarica* mercato cerealico; mercato dei cereali; *uslovi ~ta* condizioni del mercato; *uvozno ~* mercato d'importazione; *uzdržano ~* mercato sostenuto; *uzdržanost ~ta* sostenutezza del mercato; *veletrgovačko ~* mercato all'ingrosso; *vladati ~tem* dominare il mercato; *zajedničko ~* mercato comune; *zaliha ~ta* scorta del mercato; *zasićeno ~* mercato saturo; *zatvoreno ~* mercato chiuso; *živahno ~* mercato animato



**tržnica** *f* piazza *f* del mercato; mercato coperto

**tuberkuloza** *f* tubercolosi *f*

**tuča** *f* grandine *f*

**tučnjava** *f* rissa *f*; zuffa *f*; *učestvovanje u ~vi* partecipazione nella rissa

**tumač** *m* interprete *m;* commentatore *m; sudski ~* interprete giudiziario; *stalni sudski ~* interprete giudiziario stabile; *zakleti sudski ~* interprete giudiziario giurato

**tumačenje** *n* interpretazione *f*; il commentare *m;* commento *m; analogno ~* interpretazione analogica; *autentično ~* interpretazione autentica; *bukvalno ~* interpretazione letterale; *deklarativno ~* interpretazione dichiarativa; *doktrinalno ~* interpretazione dottrinale; *doslovno ~* interpretazione letterale; *integralno ~* interpretazione integrale; *ispravljajuće ~* interpretazione rettificativa; *krivo ~* interpretazione falsa (erronea); *lažno ~* interpretazione falsa; *logično ~* interpretazione logica; *opširno ~* interpretazione lata; *pitanje ~nja* questione d'interpretazione; *pogrešno ~* interpretazione erronea; *potpuno ~* interpretazione integrativa; *pravno ~* interpretazione legale; *razumno ~* interpretazione ragionevole; *restriktivno ~* interpretazione restrittiva; *sporazumno ~* interpretazione convenuta; *sudsko ~* interpretazione giudiziale; *sumnjivo ~* interpretazione dubbia; *teološko ~* interpretazione teologica (finalistica); *~ koje nešto menja* interpretazione modificativa; *~ ugovora* interpretazione del contratto; *~ zakona* interpretazione della legge; *uobičajeno ~* interpretazione consueta; *usko ~* interpretazione restrittiva; *zakonsko ~* interpretazione legale

**tumačiti** *v* interpretare; commentare; spiegare; *krivo ~* interpretare falsamente; *~ zakon* interpretare una legge

**tup** *adj* ottuso; smussato; spuntato; *~ predmet* corpo contundente; oggetto smusso; strumento smusso

**turista** *m* turista *m*

**turistički** *adj* turistico; del turismo; *~čka agencija* agenzia turistica; *~ ček* assegno turistico; *~čka industrija* industria turistica; *~čko preduzeće* azienda turistica; *~ promet* movimento turistico; traffico turistico; *~čka propaganda* pubblicità turistica; *~čka renta* rendita turistica; *~čka sezona* stagione turistica; *~čka statistika* statistica turistica

**turizam** *m* turismo *m*

**turneja** *f* giro *m* artistico; tournée *f*

**tutor** *m* tutore *m; biti ~* fare da tutore; *zakoniti ~* tutore legittimo

**tutorstvo** *n* tutela *f*; *biti pod ~stvom* stare sotto tutela

**tužakalo** *n* querelante *m*

**tužba** *f* petizione *f*, azione *f;* ricorso *m;* istanza *f*; *akcesorna ~* azione *f* accessoria; *brisovna ~ (zemljišno-knjižnog upisa)* azione di cancellazione (di un'iscrizione tavolare); *deklarativna ~* azione dichiarativa; *disciplinska ~* azione disciplinare; *glavna ~* azione principale; *građanska ~* azione civile; *hipotekarna ~* azione ipotecaria; *imovinska ~* azione patrimoniale; *imovinsko-pravna ~* azione patrimoniale; *izazovna ~* petizione provocatoria; *izvršna ~* azione esecutiva; *javna ~* azione pubblica; *konfesorna ~* azione confessoria; *konstitutivna ~* azione costitutiva; *krivična ~* azione penale; *lična ~* azione personale; *mandatna ~* petizione monitoria; petizione per mandato; *među~* azione incidentale; *menična ~* petizione cambiaria; azione cambiaria; azione di cambio; *menična regresna ~* azione cambiaria di regresso; *načelna ~* petizione di principio; *nasledna ~* azione di petizione d'eredità; *nedopustiva ~* azione inammissibile; *negatorna ~* azione negatoria; *odbaciti ~bu* respingere (rigettare) un'azione; *odgovor na ~bu* comparsa di risposta; *odgovoriti na ~bu* eccepire; *odreći se ~be* rinunciare ad un'azione; *opomenska ~* azione monitoria; *opoziva ~* azione revocatoria; *opravdavajuća ~* petizione giustificativa; *osnov ~benog zahteva* il merito della pretesa attorea; *paulijanska ~* azione pauliana; *pismena ~* petizione scritta; *po njegovoj ~bi* a sua petizione; *podneti ~bu* esercitare una azione; promuovere un'azione; presentare la petizione; presentare un'istanza; *pokrenuti ~bu* promuo-

vere un'azione; *posesorna* ~ petizione (azione) possessoria; *povući ~bu* ritirare la petizione; rinunciare all'azione; *pravo na ~bu* diritto d'azione; diritto di petizione; *predložiti ~bu* proporre un'azione; *predmet ~be* oggetto della petizione; *prioritetna* ~ petizione di priorità; *prisilna* ~ azione coercitiva; *privatna krivična* ~ azione penale promossa dalla parte civile; *privatna ~ koju podnosi okrivljeni protiv privatnog tužitelja* la querela che il querelato sporge a sua volta contro il querelante; *protiv~* azione di riconvenzione; *regresna* ~ azione di regresso (di rivalsa); *regresna ~ zbog neisplate čeka* controquerela *f*; azione di regresso per mancato pagamento d'assegno; *sporedna* ~ azione accessoria; azione connessa per accessorietà; *statutarna* ~ azione costitutiva; *stečajna* ~ azione fallimentare; *sudska* ~ azione giudiziaria; *trgovačka* ~ azione commerciale; ~ *osporavanja očinstva* azione di contestazione della paternità; ~ *poricanja dugova* azione di disconoscimento del debito; ~ *radi brisanja (ukidanja)* azione di cancellazione; ~ *radi garancije* azione di garanzia; ~ *radi ništavnosti* petizione per nullità; azione di nullità; ~ *radi povrede patentnog prava* azione di contraffazione di brevetto; ~ *radi procene* azione estimatoria; ~ *radi utvrđivanja* azione (petizione) di accertamento; ~ *sudu* azione giudiziaria; ~ *za davanje jemstva* azione di garanzia; ~ *za isplatu* azione di pagamento; ~ *za izdržavanje* azione alimentare; azione di alimento; ~ *za nepravedno bogaćenje* azione d'arricchimento indebito; ~ *za obnovu* petizione per riassunzione; ~ *za održavanje* azione di manutenzione; ~ *za pobijanje* petizione d'impugnazione; ~ *za poništenje* azione d'annullamento; ~ *za poništenje braka* azione per l'annulamento del matrimonio; ~ *za poništenje prodaje* azione redibitoria; ~ *za povraćaj poseda* azione di reintegrazione in possesso; azione di spoglio, ~ *za povraćaj stvari* azione di rivendicazione; ~ *za povraćaj zajma* petizione per restituzione di mutuo; ~ *za razvod braka* azione di divorzio; ~ *za rušenje ugovora* azione redibitoria; ~ *za utvrđenje* petizione d'accertamento; ~ *za utvrđenje međa* azione di regolamento di confini; ~ *zbog bogaćenja* azione d'arricchimento; ~ *zbog poricanja duga* azione di disconoscimento del debito; ~ *zbog nedopuštenog dela* azione per fatto illecito; ~ *zbog nekretnine* azione immobiliare; ~ *zbog nezakonitog bogaćenja* azione d'indebito arricchimento; ~ *zbog ništavosti* petizione per nullità; ~ *zbog ometanja poseda* petizione per turbato possesso; azione negatoria; ~ *zbog plaćanja premije* azione di pagamento del premio; ~ *zbog raskida ugovora* azione rescissoria (di rescissione del contratto); ~ *zbog utvrđivanja* azione dichiarativa; ~ *u korist radnika* azione a favore del prestatore di lavoro; *ugovorna* ~ azione contrattuale; *usmena* ~ petizione verbale; *zastarela* ~ istanza perenta

**tužbeni** *adj* di azione; di citazione; *osnov ~nog zahteva* il merito della pretesa attorea; *preinačenje ~nog zahteva* mutamento della domanda; ~ *naslov* titolo della petizione; ~ *osnov* motivo ad agire; ~ *podnesak* comparsa giudiziale; *~nim putem* in via di petizione; ~ *zahtev* pretesa attorea; pretesa giudiziale; *udovoljenje ~nom zahtevu* soddisfazione della domanda; *usvojenje ~nog zahteva* accoglimento della domanda

**tuženi** *m* accusato *m*; convenuto *m*; ~ *je lično pristupio* il convenuto è comparso di persona; ~ *poriče tužbeni zahtev* il convenuto contesta la pretesa attorea

**tužilac** *m* accusatore *m*; querelante *m*, attore *m*; *državni* ~ procuratore *m* di Stato; oratore *m* della legge; *javni* ~ Procuratore della Repubblica; pubblico accusatore; *privatni* ~ accusatore privato; *savezni javni* ~ Procuratore della Repubblica federale; ~ *i optuženik* l'attore e il convenuto; *vojni* ~ procuratore militare

**tužilaštvo** *n* procura della repubblica; pubblico ministero; *javno* ~ pubblico ministero; *savezno javno* ~ pubblico ministero federale; *vojno (javno)* ~ pubblico ministero militare

**tužilja** *f* accusatrice *f*

**tužiti** *v* fare causa (a); dar querela (a); accusare; ~ *sudu* citare in giudizio

**tvrditi** *v* affermare; sostenere; asserire

**tvrdnja** *n* affermazione *f*; asserzione *f*; *nepotpuna* ~ affermazione manchevole; *nepromišljena* ~ affermazione arrischiata; *pogrešna* ~ affermazione errata

# U

**ubaštiniti** *v* mettere al catasto

**ubediti** *v* persuadere; convincere

**ubeđenje** *n* persuasione *f*; convinzione *f*; convincimento *m*

**ubeđivanje** *n* persuasione *f*

**ubeležavanje** *n* iscrizione *f*

**ubica** *m* omicida *m*; assassino *m*; uccisore *m*; *grabežni* ~ omicida a scopo di rapina; *matero~* matricida *m*; *oco~* parricida *m*

**ubijanje** *n* l'uccidere *m*; uccisione *f*; l'ammazzare *m*

**ubilački** *adj* micidiale

**ubiranje** *n* riscossione *f*; incasso *m*; ~ *poreza* riscossione dell' imposta

**ubistvo** *n* omicidio *m*; uccisione *f*; assassinio *m*; *kvalifikovano* ~ omicidio aggravato; *mučko* ~ omicidio proditorio; *obično* ~ omicidio semplice; *okrutno* ~ omicidio efferato; omicidio crudele (atroce); *podmuklo* ~ omicidio in modo subdolo; *pokušaj ~va* tentato omicidio; *privilegovano* ~ omicidio privilegiato, *teško* ~ omicidio grave; *teško ~ s kradom* omicidio aggravato a scopo di rapina; ~ *bez predumišljaja* omicidio preterintenzionale; ~ *iz koristoljublja* omicidio per interessi personali; ~ *iz nehata* omicidio involontario; ~ *iz niskih pobuda* omicidio commesso con moventi vili; ~ *iz potaje* omicidio proditorio; ~ *iz osvete* omicidio per vendetta; ~ *iz sadističkih pobuda* omicidio sadico; ~ *motivisano niskim pobudama* omicidio motivato da moventi infami; ~ *na svirep i podmukao način* omicidio nel modo crudele e perfido; ~ *sa predumišljajem* omicidio doloso; omicidio premeditato; ~ *u afektu* omicidio passionale (ad attimo); ~ *uz pristanak ubijenog* omicidio del consenziente; ~ *uz silovanje* omicidio con violenza carnale; ~ *zbog časti* omicidio a causa di onore, *višestruko ~ iz nehata* omicidio colposo plurimo

**ubiti** *v* uccidere; dar morte; ammazzare; *~jati vreme* ammazzare il tempo; ~ **se** uccidersi; suicidarsi; togliersi la vita

**ublažavanje** *n* mitigazione *f*; lenimento *m*; moderazione *f*, attenuamento *m*; ~ *kazne* mitigazione della pena; attenuazione della pena; ~ *odgovornosti* attenuazione della responsabilità

**ublažiti** *v* mitigare; attenuare; alleviare; ~ *fluktuacije* attenuare le fluttuazioni; ~ *nesreću* attenuare il disastro; ~ *nezaposlenost* attenuare la disoccupazione, *~žavajuće okolnosti* circostanze mitiganti

**ubod** *m* puntura *f*; ~ *nožem* coltellata *f*; *rana od ~da* ferita di punta

**ucena** *f* ricatto *m*

**uceniti** *v (nekoga)* ricattare (qcn)

**ucenjivač** *m* ricattatore *m*

**ucenjivački** *adj* ricattatorio; *~čko pismo* lettera ricattatoria

**ucenjivanje** *n* ricatto *m*

**učenik** *m* scolaro *m*; alunno *m*; ~ *u privredi* apprendista *m*

**učesnik** *m* partecipante *m*; *deobni* ~ contitolare *m* nella divisione; ~ *na aukciji* partecipante all'asta (all'incanto); *~ci obligacionih odnosa* partecipanti nei rapporti d'obbligazione; ~ *u društvenom radu* partecipante al lavoro sociale; ~ *u saobraćaju* utente della strada; *~ci u postupku (parnici)* partecipanti nel procedimento civile

**učesništvo** *n* partecipazione *f*; ingerenza *f*; *glavno* ~ intervento principale; *sporedno* ~ intervento accessorio

**učestvovanje** *n* partecipazione *f*, intervento *m*; ~ *na sajmu* partecipazione alla fiera; ~ *u grupi koja sprečava vršenje službene dužnosti* partecipazione nel gruppo che ostacola un pubblico ufficiale nell'esercizio d'una azione d'ufficio; ~ *u grupi koja vrši krivično delo* partecipazione nel gruppo che commette il reato; ~ *u neprijateljskoj delatnosti* partecipazione nell'attività sovversiva; ~ *u tučnjavi* partecipazione a una rissa

**učestvovati** *v* partecipare (a); prender parte (a); ~ *na sastanku* partecipare ad una riunione; ~ *na sajmu* partecipare alla fiera; ~ *u poduhvatu* partecipare ad un'impresa; ~ *u takmičenju za zakup* partecipare ad una gara di appalto

**učešće** *n* partecipazione *f*; ingerenza *f*; *deoničko* ~ partecipazione azionaria; *direktno* ~ ingerenza

diretta; *dopunsko* ~ partecipazione supplementare; *finansijsko* ~ partecipazione finanziaria; *inostrano* ~ partecipazione estera; *masovno* ~ partecipazione in massa; *sindikalno* ~ partecipazione sindacale; ~ *države* partecipazione statale (dello Stato); ~ *javnih ustanova* partecipazione di enti pubblici; ~ *javnog tužioca* partecipazione del pubblico accusatore; ~ *kapitala* partecipazione di capitale; ~ *na sajmu* partecipazione alla fiera; ~ *radnika u donošenju odluka upravnih organa preduzeća* partecipazione dei lavoratori alle decisioni degli organi direttivi dell'impresa; ~ *trećih osoba u parnici* partecipazione dei terzi in lite; ~ *u dividendi* partecipazione al dividendo; ~ *u dobitku* partecipazione agli utili; ~ *u finansiranju* partecipazione a finanziamento; ~ *u gubitku* partecipazione alle perdite; ~ *u kapitalu* partecipazione al capitale; ~ *u poslu* partecipazione ad un affare; ~ *u prihodima* partecipazione ai proventi; ~ *u prihodima* partecipazione al reddito; ~ *u troškovima* partecipazione alle spese; ~ *umešanog* partecipazione dell'interveniente

**učinak** *m* effetto *m;* risultato *m*; conseguenza *f*; *bez ~ka* senza effetto; *deklarativni* ~ effetto dichiarativo, *dnevni* ~ effetto giornaliero; *imati* ~ avere effetto; *korisni* ~ effetto utile; *maksimalni* ~ effetto massimo; *minimalni* ~ effetto minimo; *odgodni* ~ effetto sospensivo; *odlučujući* ~ effetto risolutivo; *oslobađajući* ~ effetto liberatorio; *osnivački* ~ effetto costitutivo; *pravni* ~ effetto giuridico; *prenosiv* ~ effetto devolutivo; effetto traslativo; *propratni* ~ effetto concomitante; *radni* ~ prestazione di lavoro; *razrešni* ~ effetto risolutivo; *retroaktivan* ~ effetto retroattivo; *rezolutivni* ~ effetto risolutivo; *sa neposrednim ~kom* con effetto immediato; *stvarni* ~ effetto reale

**učinilac** *m* autore *m*; esecutore *m*; agente *m*; *glavni* ~ *krivičnog dela* autore principale di reato; *posredni* ~ *krivičnog dela* autore mediato di reato; *sporedni* ~ autore accessorio; ~ *krivičnog dela* autore del reato; ~ *štete* autore del danno

**učlaniti se** *v rifl* associarsi (a), aderire (a); arruolarsi

**učlanjen** *adj* associato

**učvrstiti** *v* consolidare; rafforzare; assodare

**učvršćivanje** *n* consolidamento *m*; rafforzamento *m;* solidificazione *f*, ~ *duga* consolidamento del debito; ~ *kurseva* consolidamento dei corsi; ~ *mira* consolidamento della pace; ~ *monete* consolidamento della moneta

**udaja** *f* matrimonio *m*; sposalizio *m*

**udaljavanje** *n* allontanamento *m*; rimozione *f*, ~ *iz sale za raspravu* allontanamento dalla sala di udienza; ~ *iz službe* allontanamento dal servizio; rimozione dalla carica

**udaljenje** (*iz službe*) *n* sospensione *f*, dimissione *f;* ~ *sa dužnosti* sospensione dalla carica (dall'ufficio)

**udaljiti se** *v rifl* allontanarsi; scostarsi; ~ *od načela* allontanarsi da un principio; ~ *od pravog puta* fuorviare, uscir dalla retta via; ~ *od predmeta* divagare dal tema (dall'argomento)

**udar** *m* colpo *m; državni* ~ colpo di Stato; *hidraulični* ~ urto idraulico, colpo d'ariete

**udarac** *m* colpo *m*; percossa *f;* urto *m; jaki ~ci talasa* violente percosse delle onde; *smrtan* ~ colpo mortale; colpo micidiale; colpo di grazia; ~ *glavom* colpo di testa; ~ *bičem* sferzata *f*, ~ *nogom* pedata *f*; calcio *m*; ~ *pesnicom* pugno *m*

**udariti** *v* colpire; dare un colpo (a); ~ *globu* infliggere una multa (a qcn); ~ *pečat* apporre un sigillo

**udarnik** *m* operaio *m* d'assalto; operaio *m* modello; stacanovista *m*

**udata** *adj* maritata; sposata

**udati se** *v rifl* maritarsi; sposarsi; prender marito; ~ *po drugi put* rimaritarsi; passare a seconde nozze

**udaviti se** *v rifl* affogare; annegare

**udeo** *m* parte *f*; porzione *f;* quota *f*; contributo *m;* *naplatiti* ~ riscuotere una quota; *osnivački* ~ parte di fondazione; *srazmeran* ~ parte proporzionale; ~ *u dobiti* partecipazione agli utili, ~ *u kapitalu* partecipazione al capitale; ~ *u profitu* quota di profitto; ~ *učešća u dobitku* quota d'interessenza

**udes** *m* accidente *m*; incidente *m*; *automobilski* ~ accidente automobilistico; *avionski* ~ incidente aeronautico; *pomorski* ~ incidente nautico; *saobraćajni* ~ incidente stradale; accidente stradale; *železnički* ~ incidente ferroviario

**udomljenje** *n* accasamento *m*; collocamento *m*

**udovac** *m* vedovo *m*

**udovanje** *n* vedovanza *f*; vita *f* di vedovo, vita di vedova

**udovica** *f* vedova *f*

**udovički** *adj* vedovile; delle vedove; *~čko uživanje* usufrutto vedovile

**udovištvo** *n* vedovanza *f*, stato *m* vedovile

**udovoljiti** *v* contentare; soddisfare; far contento; render contento; ~ *molbi* esaudire una domanda; ~ *obavezi* adempire un obbligo; compiere un obbligo; ~ *tužbenom zahtevu* accogliere la pretesa attorea; ~ *zahtevu* soddisfare una richiesta

**udružen** *adj* associato; unito; *~no preduzeće* azienda associata; *~ni rad* lavoro associato

**udruženje** *n* associazione *f*; società *f*; consorzio *m;* lega *f; bankarsko* ~ associazione bancaria (delle banche); *Evropsko* ~ *slobodne trgovine* (EFTA) Associazione Europea di Libero Scambio; *ilegalno* ~ associazione illegale; *Međunarodno* ~ *za vazdušni transport* Associazione del trasporto aereo internazionale; *nezakonito* ~ associazione illecita (illegale); *pokrajinsko* ~ associazione regionale; *političko* ~ associazione politica; *poslovno* ~ associazione d'affari; *prisilno* ~ consorzio coattivo; *privredno* ~ associazione economica; *priznato* ~ associazione riconosciuta; *prodajno* ~ unione di vendite; *profesionalno* ~ *(stručno)* associazione professionale; *radničko* ~ associazione operaia; *registrovano* ~ associazione registrata; *strukovno* ~ organizzazione professionale; *tajno* ~ associazione segreta; società segreta; *trgovačko* ~ associazione commerciale; ~ *advokata* associazione degli avvocati; ~ *brodara* consorzio di armatori; ~ *građana* associazione dei cittadini; ~ *lica* associazione di persone; ~ *poslodavaca* associazione padronale (dei datori di lavoro); ~ *potrošača* associazione dei consumatori; ~ *pravnika* associazione dei giuristi; ~ *preduzeća* associazione d'imprese; ~ *preduzetnika* associazione degli imprenditori; ~ *proizvođača* associazione dei produttori; ~ *radnika* associazione dei lavoratori; ~ *sa učešćem* associazione in partecipazione; ~ *za uzajamnu pomoć* associazione di mutuo soccorso; ~ *zanatlija* associazione degli artigiani; *versko* ~ associazione religiosa



**udružiti** *v* associare; unire; collegare; accomunare; ~ **se** associarsi; unirsi

**udruživanje** *n* l'associare *m;* associazione *f*; unione *f*, ~ *kapaciteta* messa in comune delle capacità; ~ *protiv naroda i države* assodamento contro il popolo e lo stato; ~ *rada i dohotka* associazione di lavoro e reddito, ~ *rada i sredstava* associazione di lavoro e mezzi; ~ *radi neprijateljske delatnosti* l'associazione per l'attività nemica; ~ *za vršenje krivičnih dela* l'associazone a delinquere

**ugalj** *m* carbone *m*; *brod za prevoz ~lja* nave carboniera; *industrija ~lja* industria *f* carbonifera; *kameni* ~ carbone fossile; *mrki* ~ lignite *f*; *nalazište ~lja* giacimento *m* di carbone; *rudnik ~lja* miniera di carbone; *snabdeti se ~ljem* far carbone

**ugasiti** *v* estinguere; spegnere; ~ *dug* estinguere un debito; ~ *obavezu* estinguere una obbligazione; ~ *račun* spegnere un conto; ~ *požar* estinguere l'incendio; ~ *žeđ* estinguere la sete

**ugled** *m* reputazione *f*, prestigio *m;* decoro *m;* *društveni* ~ reputazione sociale; *kompromitovati* ~ compromettere la reputazione; *krivična dela protiv časti i ~da* reati contro l'onore e il decoro di una persona; *loš* ~ cattiva riputazione; *načeti* ~ intaccare la reputazione; *poslovni* ~ reputazione commerciale; *povreda ~da međunarodne organizacije* offesa al decoro d'una organizzazione internazionale; vilipendio d'una organizzazione internazionale; *povreda ~da strane države* violazione del decoro d'uno Stato straniero; *profesionalni* ~ reputazione professionale; *steći* ~ farsi una reputazione; *uživati* ~ godere la reputazione

**ugledan** *adj* notabile; prestigioso

**ugnjetač** *m* oppressore *m;* tiranno *m*

**ugnjetački** *adj* oppressivo; tirannico

**ugnjetavanje** *n* l'opprimere *m;* oppressione *f*

**ugnjetavati** *v* opprimere; tiranneggiare

**ugostitelj** *m* albergatore *m;* locandiere *m*

**ugostiteljski** *adj* alberghiero

**ugostiteljstvo** *n* industria *f* alberghiera; industria dell'ospitalità

**ugovarač** *m* negoziatore *m;* contraente *m;* ~ *osiguranja* contraente dell'assicurazione; ~ *za sopstveni račun* contraente in proprio; ~ *zajma* contraente di un mutuo

**ugovarajući** *adj* contraente; *~će strane* le parti contraenti

**ugovaranje** *n* pattuizione *f*, *protivno* ~ pattuizione contraria; ~ *honorara* pattuizione d'onorario, ~ *kamata* pattuizione di interessi

**ugovarati** *v* trattare (di qcs); negoziare (qcs), ~ *menicu* negoziare una cambiale; ~ *nesrazmernu imovinsku korist* negoziare utili sproporzionati; ~ *trate* negoziare tratte

**ugovor** *m* contratto *m*; accordo *m;* convenzione *f*; *adhezivni* ~ contratto d'adesione; *administrativni* ~ convenzione amministrativa; *agencijski* ~ contratto di agenzia; *akcesorni* ~ contratto accessorio; *akordni* ~ contratto a cottimo; *aleatorni* ~ contratto aleatorio; *aneksioni* ~ contratto annesso; *bankarski* ~ contratto bancario (di banca); *berzanski* ~ contratto di Borsa; *bilateralni* ~ contratto bilaterale; *bračni* ~ contratto matrimoniale; *carinski* ~ convenzione doganale; accordo doganale; contratto di dogana; *čekovni* ~ contratto d'assegni; *čvrst* ~ contratto fermo; *darovni* ~ contratto di donazione; *dati (dodeliti)* ~ aggiudicare il contratto; *deobni* ~ contratto di divisione: *devizni* ~ accordo di divise; *diferencijalni* ~ contratto differenziale; *diplomatski* ~ convenzione diplomatica; *dodatni* ~ contratto annesso (addizionale); *dopunski* ~ contratto accessorio; accordo supplementare; convenzione addizionale (aggiuntiva); *društveni* ~ contratto sociale; *dugoročni* ~ contratto a lunga scadenza; *dvostrani* ~ contratto bilaterale; *ekskluzivan* ~ contratto d'esclusività; *emfiteutski* ~ contratto d'enfiteusi; *formalni* ~ contratto formale; *gašenje ~ra* estinzione del contratto; *generalni* ~ accordo generale; *glavni* ~ contratto principale; *gotovinski* ~ contratto a pronti; *granični* ~ accordo di frontiera; *hipotekarni* ~ contratto ipotecario; *imenovani* ~ contratto nominato; *individualni* ~ contratto individuale; *individualni* ~ *o radu* contratto individuale di lavoro; *izdavački* ~ contratto di edizione; *izvršiti* ~ adempiere (eseguire) un contratto; *javnobeležnički* ~ contratto per atto pubblico;

*jednostrani* ~ contratto unilaterale; *kartelni* ~ contratto di cartello; *kolektivni* ~ contratto collettivo; *kolektivni radni* ~ contratto collettivo di lavoro; *komisioni* ~ contratto di commissione; *kompenzacioni* ~ contratto di compensazione; *komutativni* ~ contratto commutativo; *koncesioni* ~ contratto di concessione; *konsenzualni* ~ contratto consensuale; *konzularni* ~ trattato consolare; *kupoprodajni* ~ contratto di compravendita; *međudržavni* ~ accordo intergovernativo; *međunarodni* ~ contratto internazionale; *mešoviti* ~ contratto misto; *neformalni* ~ contratto informale; *neimenovani* ~ contratto innominato; *nenaplativ* ~ contratto a titolo gratuito; *nepravilan* ~ contratto irregolare; *netipičan* ~ contratto aticipo; *novacioni* ~ contratto novativo; contratto di novazione; *obavezati se ~om* obbligarsi per contratto; *obavezujući* ~ contratto obbligatorio; *odstupiti od ~ra* recedere dal contratto; *odustajati od ~ra* desistere dal contratto; *odvažni* ~ contratto aleatorio; *okvirni* ~ contratto cornice; *osnažiti* ~ rendere valido un contratto; *osnovni* ~ contratto base; contratto principale; *otkazati* ~ disdire un contratto; *pismeni* ~ contratto scritto; *pomorski* ~ trattato navale; *posebni* ~ contratto particolare; accordo speciale; *poštovati* ~ rispettare un contratto; *potpisati* ~ firmare un contratto; *povreda ~ra* lesione del contratto; *prećutni* ~ contratto tacito; *prekršiti* ~ violare un contratto; *preliminarni* ~ contratto preliminare; *preventivan* ~ contratto preventivo; *prema ~ru* conforme al contratto; *premijski* ~ contratto a premio; *primeniti* ~ far valere un contratto; *prividan* ~ contratto simulato; *privremeni* ~ contratto provvisorio; *protivno ~ru* contrario al contratto; *prvobitni* ~ contratto primitivo; *radni* ~ contratto di lavoro; *raskinuti* ~ rompere (sciogliere) il contratto; rescindere un contratto; *realni* ~ contratto reale; *sastaviti* ~ redigere un contratto; stendere un contratto; *sinalagmatičan* ~ contratto sinallagmatico; *sklopiti* ~ concludere (stipulare) un contratto; *sporedan* ~ contratto accessorio; *stalan* ~ accordo permanente; *stvaran* ~ contratto reale; *sudski* ~ contratto giudiziario; *svečani (formalni)* ~ contratto solenne; *tajni* ~ contratto (trattato) segreto; *tekući* ~ contratto in corso; *teretni* ~ contratto a titolo oneroso; *terminski* ~ contratto a termine; *tipski* ~ contratto tipico; accordo tipo; *tipski ~ o radu* contratto tipico di lavoro; *trajni* ~ contratto di durata; *trgovinski* ~ contratto commerciale; *ugašeni* ~ contratto perento, *~ na određeno vreme* contratto a tempo determinato; *~ na sreću* contratto aleatorio, *~ na rok* contratto a termine; *~ o arbitraži* contratto di arbitraggio; *~ o budućoj isporuci* contratto per consegna futura; *~ o carinskoj uniji* trattato d'unione doganale; *~ o cesiji* contratto di cessione; *~ o delu* contratto di attività (d'opera); *~ o depozitu* contratto di deposito; patto di deposito; *~ o doživotnom izdržavanju* contratto d'assistenza vitalizia; *~ o doživotnoj renti* contratto di vitalizio (di rendita vitalizia); *~ o dvostrukoj premiji* contratto a doppio premio; *~ o ekstradiciji* convenzione d'estradizione; *~ o finansiranju* contratto di finanziamento; *~ o fuzionisanju* contratto di fusione; *~ o garanciji* contratto di garanzia; trattato di garanzia; *~ o građenju* contratto di costruzione; *~ o havariji* contratto d'avaria; *~ o isporuci* contratto di consegna; *~ o izmeni granica* trattato di modificazione di frontiere; *~ o izvozu* contratto d'esportazione; *~ o izvršenju* contratto d'esecuzione; *~ o javnim radovima* contratto di lavori pubblici; *~ o jemstvu* contratto di garanzia; trattato di garanzia; *~ o kartelu* contratto di cartello; *~ o kiriji* contratto di locazione; *~ o kolektivnom osiguranju* contratto d'assicurazione collettiva; *~ o komisionu* contratto di commissione; *~ o kooperaciji* contratto di cooperazione; *~ o kreditu* contratto di credito; *~ o kupovini* contratto d'acquisto; *~ o licenci* contratto di licenza; *~ o međusobnim uslugama* contratto a prestazioni corrispettive; *~ o miru* trattato di pace; *~ o nabavci* contratto di fornitura; *~ o nacionalnim manjinama* trattato delle minoranze nazionali; *~ o nadzoru* contratto di vigilanza; *~ o najmu* contratto di affitto (di fitto); *~ o napolici* contratto di mezzadria; *~ o naslednom najmu* contratto d'enfiteusi; *~ o nasleđivanju* contratto di eredità; patto successorio; *~ o nenapadanju* patto di non aggressione; *~ o neposrednoj isporuci* contratto per consegna immediata; contratto a consegna prontissima; *~ o novaciji* contratto di novazione; contratto novativo; *~ o odgađanju izvršenja* contratto ad esecuzione differita; *~ o opciji* trattato d'opzione; *~ o osiguranju* contratto d'assicurazione; *~ o ostavi* contratto di deposito; *~ o otkupu* contratto di ricupero; *~ o otpremi* contratto di spedizione; *~ o otvaranju kredita* contratto d'apertura di credito; *~ o periodičnom izvršenju* contratto ad esecuzione periodica; *~ o plovidbi* trattato di navigazione; *~ o podzakupu* contratto di sublocazione; *~ o poklonu* contratto di donazione; *~ o pomoći* contratto di assistenza; *~ o porezu* contratto esattoriale; *~ o posredovanju* contratto di mediazione; *~ o pravnoj pomoći* trattato di aiuto giudiziario; *~ o predstavništvu* contratto di rappresentanza; *~ o prenosu* contratto di trasferimento; *~ o pretplati* contratto d'abbonamento; *~ o preuzimanju duga* contratto di delegazione; *~ o prevozu* contratto di trasporto; *~ o prihvatanju* contratto d'accetazione; *~ o prijateljstvu* patto d'amicizia; *~ o priključenju* trattato d'unione; *~ o primeni* accordo di applicazione; *~ o pristupanju* trattato d'adesione; *~ o proceni* contratto estimatorio; *~ o prodaji* contratto di vendita; *~ o punomoćstvu* contratto di mandato; *~ o radu* contratto di lavoro; *~ o razgraničenju* trattato di delimitazione; *~ o razmeni* contratto di scambio; *~ o reciprocitetu* trattato di reciprocità; *~ o regulisanju granica* trattato di delimitazione di frontiere; *~ o reosiguranju* contratto di riassicurazione; *~ o ribolovu* trattato di pesca; *~ o rudnim istraživanjima* contratto di ricerche minerarie; *~ o savezu* trattato d'alleanza; *~ o službi* contratto di servizio; *~ o stalnom izvršenju* contratto ad esecuzione continuata; *~ o terminskoj isporuci* contratto per consegna a termine; *~ o udruživanju* contratto associativo; contratto d'associazione (di consorzio); *~ o upisu* contratto di sottoscrizione; *~ o ustupanju* contratto di cessione; *~ o uvozu* contratto d'importazione; *~ o uzajamnoj pomoći* accordo (trattato) di mutua assistenza; *~ o vođenju posla* contratto di gestione; *~ o zajmu* contratto di mutuo (di prestito); *~ o zakupu* contratto d'appalto (di locazione); *~ o zakupu broda* contratto di noleggio; *~ o zameni* contratto di scambio; *~ o zaposlenju* contratto d'impiego; *~ o zastupništvu (agenciji)* contratto di agenzia; *~ po pristanku (adhezioni)* contratto d'adesione; *~ s čvrstim rokom* contratto a termine fermo; *~ s fiksnim rokom* contratto a termine fisso; *~ u korist trećeg* contratto a favore di terzi; *~ u toku* contratto in corso; *uslovni* ~ contratto condizionato; *uslužni* ~ contratto preferenziale (di favore); *usmeni* ~ contratto orale (verbale); *uzajamni* ~ contratto reciproco; *višestrani* ~ contratto plurilaterale; *vladin* ~ accordo governativo; *vojni* ~ trattato militare; *zaključen* ~ contratto stipulato; *zaključiti ~ (između država)* concludere un trattato; *zaključiti* ~ (*između lica*) concludere un contratto, stipulare un contratto; *založni* ~ contratto di pegno; *zelenaški* ~ contratto usuraio



**ugovoriti** *v* concordare, pattuire; stipulare; *~ cenu* pattuire un prezzo; *~ uslove* concordare le condizioni

**ugovorni** *adj* di contratto, contrattuale, convenzionale; *negativni ~ interes* interesse contrattuale negativo; *~na disciplina* disciplina contrattuale; *~ dug* debito contrattuale; *~ dužnik* debitore contrattuale; *~ interes* interesse contrattuale; *~na kazna* penalità contrattuale; *~na klauzula* clausola contrattuale; disposizione contrattuale; *~na nadležnost* competenza per accordo delle parti; *~no nesposoban* incapace di stipulare; *~na odgovornost* responsabilità contrattuale; *~na odredba* disposizione contrattuale; pattuizione *f*; *~ odnosi* relazioni contrattuali; *~na ponuda* offerta di contratto; *~ pozitivni interes* interesse contrattuale positivo; *~no pravo* diritto contrattuale, *~ predlog* proposta di contratto; *~na situacija* situazione contrattuale; *~na sloboda* autonomia contrattuale; *~na sposobnost* capacità di contrattare; *~na strana* parte contraente; *~na tarifa* tariffa convenzionale

**ugroziti** *v* minacciare; esporre a pericolo

**ugrožavanje** *n* il mettere in pericolo *m*; il minacciare *m*; *~ nezavisnosti* minaccia all'indipendenza; *~ javnog reda* minaccia all'ordine pubblico; *~ javnog saobraćaja* mettere in pericolo la circolazione stradale; *~ javnog saobraćaja usled omamljenosti* mettere in pericolo la circolazione stradale a causa di sostanze soporifere; *~ saobraćaja opasnom radnjom ili sredstvom* mettere a repentaglio la circolazione stradale con un'azione o mezzo pericoloso; *~ sigurnosti* messa a repentaglio della sicurezza altrui; *~ teritorijalne celine i nezavisnosti države* minaccia all'integrità territoriale e all'indipendenza dello stato

**uhapsiti** *v* arrestare; catturare

**uhapšenik** *m* arrestato *m*; detenuto *m*

**uhoda** *m* spia *f*

**uhoditi** *v* spiare; far la spia; *~ nekoga* pedinare qcn

**uhođenje** *n* spionaggio *m*

**uhvatiti** *v* cogliere; prendere; afferrare; *~ na delu* cogliere sul fatto

**ujam** *m* molenda *f*; compenso *m* per la macinatura

**ujed** *m* morso *m*; morsicatura *f*; puntura *f* (d'insetto)

**ujediniti** *v* unire; unificare; *ponovo* ~ riunire; **~ se** unirsi; unificarsi

**ujedinjenje** *n* unificazione *f*; unione *f*; *nacionalno* ~ unione nazionale; *ponovno* ~ riunificazione *f*

**ujednačavanje** *n* uguagliamento *m*; pareggiamento *m*; *~ uslova privređivanja* uguagliamento delle condizioni d'attività economica

**ukaz** *m* decreto *m*; editto *m* del capo dello stato; *međuministarski* ~ decreto interministeriale; *poništavajući* ~ decreto di cassazione; *predsednički* ~ decreto presidenziale; *resorni* ~ decreto ministeriale; *~ o imenovanju* decreto di nomina; *~ o pomilovanju* decreto di grazia; *~ o raspuštanju* decreto di scioglimento; *~ predsednika republike* decreto del Presidente della Repubblica; *vladin* ~ decreto governativo; *zakonodavni* ~ decreto legislativo

**ukidanje** *n* annullamento *m*; abolizione *f*; abrogazione *f*; l'abolire *m*; l'abrogare *m*; *dobrovoljno* ~ abrogazione volontaria; *izričito* ~ abrogazione esplicita; abrogazione espressa; *prećutno* ~ abrogazione tacita; *~ carinskih barijera* abolizione delle barriere doganali; *~ embarga* abolizione dell'embargo; *~ leta* annullamento di volo; *~ naloga* annullamento d'un ordine; *~ poreskih olakšica* abolizione delle agevolazioni fiscali; *~ presude* annullamento della sentenza; *~ privredne organizacije* liquidazione della società; *~ zakona* abrogazione della legge

**ukinuti** *v* abrogare; abolire (una legge); annullare; ~ *finansiranje* annullare gli stanziamenti; ~ *kontingente* abolire i contingenti; ~ *presudu* annullare una sentenza; ~ *propis* abrogare un regolamento; ~ *zabranu* levare il divieto; ~ *zakon* abolire una legge

**uklanjanje** *n* rimozione *f*; scostamento *m*; eliminazione *f*; asportazione *f*; ~ *postrojenja* eliminazione d'impianto; ~ *poteškoća* spianamento delle difficoltà; ~ *s položaja* rimozione dalla carica; destituzione *f*; ~ *s radnog mesta* rimozione dall'ufficio

**ukloniti** *v* rimuovere; scostare; togliere di mezzo; asportare; ~ *prepreke* rimuovere (togliere) ostacoli

**uključenje** *n* inserimento *m*; inclusione *f*; *carinsko* ~ inserimento doganale; ~ *u društvenu podelu rada* inserimento nella divisione sociale del lavoro

**uknjižba** *f* intavolazione *f*; registrazione *f*; iscrizione *f*, *hipotekarna* ~ iscrizione ipotecaria; ~ *u zemljišne knjige* intavolazione *f*; iscrizione *f* tavolare; *isknjižba* estavolazione *f*

**uknjižiti se** *v rifl* intavolarsi

**ukor** *m* rimprovero *m*; biasimo *m*; riprensione *f*; ammonizione *f*; *javni* ~ biasimo pubblico; *pismeni* ~ ammonizione scritta

**ukraden** *adj* rubato; ~*na stvar (delo)* opera trafugata

**ukras** *m* ornamento *m*; adornamento *m*; decorazione *f*

**ukrasti** *v* rubare; far sparire

**ukrcaj** *m* imbarco *m*; carico *m*; caricamento *m*; *dozvola za* ~ permesso d'imbarco; *pri* ~*ju* all'imbarco; *tajni* ~ imbarco clandestino; *troškvi* ~*ja* spese d'imbarco; ~ *putnika* imbarco di passeggeri

**ulagač** *m* depositante *m*

**ulaganje** *n* investimento *m*; il metter dentro; *dugoročno* ~ investimento a lunga scadenza; *kratkoročno* ~ investimento a breve scadenza; *plodonosno* ~ collocamento a frutto; *privatno* ~ investimento privato; ~ *dobara* investimento di beni; ~ *kapitala* investimento di capitali; ~ *novca* investimento (impiego) di denaro; ~ *žalbe* interposizione del ricorso

**ulagati** *v* investire; collocare; depositare; ~ *novac* depositare il denaro; ~ *pod kamatu* mettere a interesse; ~ *prigovor* protestare; ~ *žalbu* interporre appello; presentare ricorso

**ulazak** *m* entrata *f*; ingresso *m*; *neovlašćeni* ~ *u vojne objekte* ingresso abusivo negli impianti militari

**ulog** *m* deposito *m*; *bankarski* ~ deposito bancario (in banca); *beskamatni* ~ deposito infruttifero; *obavezan* ~ deposito obbligatorio; *početni* ~ deposito iniziale; *potreban* ~ deposito necessario; *premijski* ~ deposito di premio; *redovni* ~ deposito regolare; *štedni* ~ deposito a risparmio; ~ *kod trećih osoba* deposito presso terzi; ~ *na tekući račun* deposito in conto corrente; ~ *novca* deposito di denaro; ~ *sa prethodnim obaveštenjem* deposito in banca ritirabile dietro preavviso; ~ *sredstava* deposito di fondi

**uloga** *f* ruolo *m*; parte *f*; *odlučujuća* ~ *radničke klase* ruolo determinante della classe operaia; *rukovodeća* ~ ruolo dirigente; *vodeća* ~ ruolo d'avanguardia

**uložiti** *v* investire; metter dentro; collocare; ~ *kapital* investire i capitali; ~ *novac* depositare il denaro; collocare denaro; ~ *prigovor* protestare; sollevare ricorso; ~ *reklamaciju* sollevare reclamo; ~ *žalbu* interporre ricorso; interporre appello

**uložni** *adj* di deposito; *poštanska* ~*na knjižica* libretto di risparmio postale; ~*na knjižica* libretto di risparmio

**ultimatum** *m* ultimatum *m*; *postaviti* ~ porre un ultimatum

**ulje** *n* olio *m*; *kitovo* ~ olio di balena; *lako* ~ olio leggero; *laneno* ~ olio di lino; *maslinovo* ~ olio di oliva; *masno* ~ olio grasso; *mazivo* ~ olio lubrificante; *mineralno* ~ olio minerale; *orahovo* ~ olio di noce; *riblje* ~ olio di pesce; *teško* ~ olio pesante; ~ *biljnog porekla* olio vegetale; ~ *od kikirikija* olio d'arachide; ~ *od semena* olio di semi; ~ *životinjskog porekla* olio animale; *zemno* ~ petrolio *m*; nafta *f*

**uljudno** *adv* con buona creanza; civilmente; in modo civile; cortesemente

**um** *m* mente *f*, intelletto *m*; ingegno *m*; intelligenza *f*; *imati na* ~*mu* avere in mente; *pasti na* ~ venire in mente; *smetnuti s* ~*ma* uscire di mente

**umanjivanje** *n* diminuzione *f*, riduzione *f*; ~ *kamata* riduzione dell'interesse; ~ *kapitala* diminuzione di capitale; ~ *kazne* riduzione della penalità; ~ *nadnica* riduzione dei salari; ~ *plate* riduzione di stipendio; ~ *poreza* riduzione dell'imposta; ~ *prihoda* riduzione delle entrate; ~ *takse* riduzione di tasse; ~ *tarife* riduzione delle tariffe; ~ *troškova* riduzione delle spese; ~ *zaliha* riduzione delle scorte; ~ *životne aktivnosti* diminuzione dell'attività vitale

**umešati se** *v rifl* immischiarsi; ingerirsi; intromettersi (in qcs); ~ *u parnicu (spor)* intervenire in causa

**umišljaj** *m* dolo *m*; *alternativni* ~ dolo alternativo; *direktni* ~ dolo diretto; *eventualni* ~ dolo eventuale; *generični* ~ dolo generico; *goli* ~ dolo non manifestato; *indirektni* ~ dolo indiretto; *namerni* ~ dolo di proposito; *spontani* ~ dolo d'impeto

**umni** *adj* mentale; intellettuale; ~ *napor* sforzo mentale; ~*no poremećenje* squilibrio mentale; ~*ne snage* facoltà mentali



**umobolan** *adj* alienato (di mente)

**umobolnik** *m* alienato di mente; pazzo *m*; matto *m*

**umreti** *v* morire

**umrli** *m* defunto *m*; morto *m*; deceduto *m*; *knjiga* ~*ih* registro *m* mortuario; registro dei morti

**umrlica** *f* certificato *m* di morte

**unakaženost** *f* deformazione *f*; mutilazione *f*; *trajna* ~ deformazione (mutilazione) permanente

**unapred** *adv* anticipatamente; in avanti; *plaćanje* ~ pagamento anticipato; *platiti* ~ pagare anticipatamente; ~ *zahvaliti* ringraziare anticipatamente

**unaprediti** *v* promuovere; fare progredire; incrementare; ~ *razmenu* incrementare gli scambi

**unapređenje** *n* promozione *f*, sviluppo *m*; impulso *m*; incremento *m*; ~ *prema radnom stažu* promozione per anzianità; ~ *prodaje* incremento alla (nella) vendita; ~ *tehničkih istraživanja* promozione delle ricerche tecniche; ~ *trgovine* incremento del commercio

**unapređivati** *v* incrementare; ~ *proizvodnju* incrementare la produzione

**unatrag** *adv* indietro; *plaćanje* ~ pagamento posticipato

**unesrećenik** *m* infortunato *m*; sinistrato *m*; vittima *f*

**unesrećenje** *n* infortunio *m*; sinistro *m*; *profesionalno* ~ infortunio professionale; ~ *na radu* infortunio sul lavoro; ~ *u službi* infortunio di servizio

**uneti** *v* portare dentro; introdurre; registrare; iscrivere

**unifikacija** *f* unificazione *f*, ~ *prava* unificazione del diritto; ~ *zakonodavstva* unificazione della legislazione

**uniforma** *f* uniforme *f*, divisa *f*

**unija** *f* unione *f*, *agrarna* ~ unione agraria; *carinska* ~ unione doganale; *ekonomska* ~ unione economica; *Evropska platna* ~ Unione Europea dei Pagamenti; *interparlamentarna* ~ unione interparlamentare; *Latinska* ~ Unione latina; *Međunarodna* ~ *za telekomunikacije* Unione Internazionale delle Telecomunicazioni, *Međunarodna* ~ *za zaštitu industrijske svojine* Unione Internazionale per la protezione della proprietà industriale; *monetarna* ~ unione monetaria; *nacionalna* ~ unione nazionale; *Panamerička* ~ Unione panamericana; *personalna* ~ unione personale; *privredna* ~ unione economica; *realna (stvarna)* ~ unione reale; *regionalna* ~ unione regionale; *Svetska poštanska* ~ *(UPU)* Unione Postale Universale; *Zapadnoevropska* ~ Unione dell'Europa occidentale

**uništenje** *n* annientamento *m*; distruzione *f*; sterminio *m*; ~ *ili oštećenje javnih uređaja* distruzione o danneggiamento di impianti pubblici; ~ *ili prikrivanje arhivske građe* distruzione o occultamento di materiale d'archivio; ~ *isprava* distruzione di documenti; ~ *izbornih isprava* distruzione di documenti elettorali; ~ *kapitala* distruzione di capitali; ~ *službenog pečata i spisa* distruzione del sigillo ufficiale e degli atti; ~ *stvari* distruzione di cose; ~ *tuđe stvari* distruzione di cosa altrui; danneggiamento di cose altrui; ~ *važnih objekata narodne privrede* distruzione degli impianti importanti dell'economia nazionale

**uništiti** *v* annientare; annichilire; distruggere; sterminare; ~ *dokaze* inquinare le prove

**univerzalni** *adj* universale; ~ *naslednik* erede universale; ~*no pravo glasa* suffragio universale; ~*na sukcesija* successione universale; ~ *građanski zakonik* codice *m* civile universale

**univerzalnost** *f* universalità *f*

**untverzitet** *m* università *f*, *narodni* ~ università popolare; *rektor* ~*ta* rettore dell'università; *upisati se na* ~ iscriversi all'università

**univerzitetski** *adj* universitario; ~*ska diploma I stepena* diploma *m* universitario; ~*ska diploma II stepena* laurea *f*; diploma di laurea; ~ *profesor* professore universitario; professore d'università

**unosan** *adj* lucroso; redditizio; vantaggioso; *biti* ~ esser redditizio; fruttare bene; ~ *posao* lavoro redditizio; ~*na trgovina* commercio redditizio

**unošenje** *n* registrazione *f*; iscrizione *f*; allibramento *m*; ~ *u dnevni red* iscrizione all'ordine del giorno; ~ *u spisak* mettere in lista, ~ *u trgovinski registar* iscrizione a registro di commercio; ~ *u zapisnik* il protocollare *n*; mettere a verbale; ~ *u zemljišnu knjigu* iscrizione nel libro fondiario

**unovčavanje** *n* conversione *f* in denaro; realizzazione *f*, riscossione *f*, *prinudno* ~ realizzazione forzata; ~ *nepokretnosti* realizzazione d'immobili

**unovčiti** *v* realizzare; riscuotere; ridurre in moneta; ~ *nekretnine* realizzare i beni stabili; ~ *poštansku uputnicu* riscuotere un vaglia

**unutrašnji** *adj* interno; interiore; *mešanje u* ~*nje stvari drugih* ingerenza degli affari interni di altri; *ministarstvo* ~*njih poslova* ministero degli interni; ~*nja plovidba* navigazione interna; ~ *poslovi* affari interni; ~*nje tržište* mercato interno

**unutrašnjost** *f* parte *f* interna; interno *m*; *u* ~*sti* nell'interno

**uortačenje** *n* associamento *m*; associazione *f*

**uortačiti se** *v rifl* associarsi; unirsi; far lega insieme

**upad** *m* irruzione *f*; incursione *f*, invasione *f*

**upadač** *m* invasore *m*

**upis** *m* iscrizione *f*; registrazione *f*; immatricolazione *f*; *hipotekarni* ~ iscrizione dell'ipoteca; iscrizione ipotecaria; *javni* ~ pubblica sottoscrizi-

one; *obrazac ~sa* modulo d'iscrizione; *ponovan* ~ iscrizione reiterata; *potvrda o ~su* certificato d'iscrizione; *preliminaran* ~ iscrizione preliminare; *taksa za* ~ tassa d'iscrizione; ~ *deonica* sottoscrizione di azioni; ~ *društva* registrazione della società; ~ *firme* registrazione della ditta; ~ *hipoteke* iscrizione dell'ipoteca; ~ *u dnevni red* iscrizione all'ordine del giorno; ~ *u zemljišnu knjigu* iscrizione nel libro fondiario; ~ *zajma* sottoscrizione *f* di un prestito; *zemljišni* ~ iscrizione tavolare

**upisati** *v* iscrivere; registrare; immatricolare; ~ *pod stavkom* registrare sotto la voce; ~ *u greh* ascrivere a colpa; attribuire a biasimo; ~ *u zaslugu* ascrivere a merito; ~ *zajam* sottoscrivere al prestito

**upitnik** *m* questionario *m*

**uplata** *f* versamento *m; bankovna* ~ versamento in banca; *izvršiti ~tu* fare un versamento; *naknadna* ~ versamento supplementare; *poštanska* ~ versamento postale (alla posta); *potvrda o ~ti* certificato di versamento; *specifikacija ~te* distinta di versamento; *telegrafska* ~ versamento telegrafico; ~ *avansa* versamento di un acconto; ~ *doprinosa* versamento di contributi; ~ *kapitala* versamento del capitale; ~ *na tekući račun* versamento in contro corrente; ~ *poreza* versamento di un'imposta; ~ *premije* versamento del premio; ~ *u gotovom* versamento in contanti; ~ *u novcu* versamento in denaro; ~ *unapred* versamento anticipato

**uplatiti** *v* versare; ~ *avans* versare un acconto; ~ *doprinose* versare contributi; ~ *na račun* versare in conto; ~ *na rizik* versare a fondo perso; ~ *na tekući račun* versare in conto corrente; ~ *novac* versare denaro; ~ *u banci* versare alla banca

**uplatnica** *f* cedola *f* di versamento

**uplitanje** *n* interferenza *f;* ingerenza *f;* intromissione *f; ne odobravam vaša ~nja u moje lične poslove* non gradisco la vostra ingerenza nelle mie questioni; *politička ~nja* interferenze politiche; ~ *u tuđe poslove* interferenza negli affari altrui

**upoređenje** *n* comparazione *f;* paragone *m;* confronto *m;* ~ *bilansa* comparazione di bilanci, ~ *cena* confronto di prezzi

**upošljavanje** *n* occupazione *f;* impiego *m;* lavoro *m*

**upotreba** *f* uso *m;* impiego *m;* applicazione *f; bez ~be* senza impiego; *isključiva* ~ uso esclusivo; *javna* ~ uso pubblico; *lična* ~ uso personale; *neosporena* ~ uso incontestato; *neprekidna* ~ uso costante; *opšta* ~ uso comune; *pravo ~be* diritto d'uso; *privatna* ~ uso privato; *spreman za ~bu* pronto per l'uso; *stalna* ~ uso costante; *tekuća* ~ uso corrente; *u ~bi* in uso; ~ *i trošenje* uso e consumo; ~ *kapitala* impiego di capitali; ~ *lažnih isprava* uso di documenti falsi; ~ *lažnog novca* far uso di denaro falso; ~ *lažnih znakova za obeležavanje robe* uso di segni distintivi alterati per la marcatura della merce; ~ *radne snage* impiego della mano d'opera; ~ *sile* uso della forza; ~ *sredstava* impiego di fondi; ~ *vremena* impiego di tempo; *van ~be* fuori uso; *za ličnu ~bu* per uso personale; *za službenu ~bu* per uso d'ufficio; *za ~bu* ad uso di; *zakonita* ~ uso legittimo

**upotrebiti** *v* far uso di; usare; adoperare; impiegare; *loše ~ nešto* usare male qcs; *ponovo* ~ tornare in uso; ~ *silu* impiegare la forza; ~ *prisilna sredstva* usare mezzi coercitivi; ~ *svako sredstvo* impiegare ogni mezzo; ~ *svoj ugled* valersi della propria autorità

**upozorenje** *n* avvertimento *m;* ammonizione *f*

**upozoriti** *nekoga na nešto v* richiamare l'attenzione di qcn su qcs; far avvertire qcn di qcs; ammonire qcn

**uprava** *f* amministrazione *f;* gestione *f;* direzione *f; centralna* ~ amministrazione centrale; *civilna* ~ amministrazione civile; *devizna* ~ amministrazione delle divise; *državna* ~ amministrazione demaniale (statale, dello Stato); *finansijska* ~ amministrazione finanziaria (delle finanze); *javna* ~ pubblica amministrazione; *kolonijalna* ~ amministrazione coloniale; *lokalna* ~ amministrazione locale; *lučka* ~ amministrazione portuale; *mesna* ~ amministrazione locale; *mešovita* ~ amministrazione mista; *nezavisna* ~ amministrazione autonoma; *opštinska* ~ amministrazione comunale; *pokrajinska* ~ amministrazione regionale; *policijska* ~ amministrazione di polizia; *poreska* ~ amministrazione fiscale; *poslovna* ~ amministrazione d'affari; *poveriti ~vu* affidare l'amministrazione; *pravosudna* ~ amministrazione della giustizia; *preuzeti ~vu* prendere la direzione; *prisilna* ~ amministrazione forzata (coatta, controllata); *privremena* ~ amministrazione provvisoria; *redovna* ~ ordinaria amministrazione; *savezna* ~ amministrazione federale; *stečajna* ~ amministrazione del fallimento; *sudska* ~ amministrazione giudiziaria, *šumska* ~ amministrazione forestale; ~ *carina* amministrazione doganale; ~ *dobara* amministrazione dei beni; ~ *monopola* amministrazione del monopolio; ~ *pošta* amministrazione delle poste; ~ *preduzeća* amministrazione aziendale (d'azienda); ~ *skladišta* amministrazione dei magazzini; *vojna* ~ amministrazione militare

**upraviti** *v* indirizzare; rivolgere; volgere; dirigere; puntare

**upravljač** *m* conduttore *m;* guidatore *m*; amministratore *m*

**upravljanje** *n* gestione *f;* direzione *f;* amministrazione *f; administrativno* ~ gestione amministrativa; *društveno* ~ gestione sociale; *etatističko* ~ gestione statalistica; *kolektivno* ~ gestione collettiva; *nepravilno* ~ gestione irregolare; *troškovi ~nja* spese di gestione; ~ *imovinom* gestione patrimoniale; ~ *javnim finansijama* gestione del pubblico denaro; ~ *kreditom* direzione del credito; ~ *potrošnjom* direzione del consumo; ~ *preduzećem* gestione aziendale (d'impresa); ~ *privredom* direzione dell'economia



**upravljati** *v* amministrare; governare; dirigere; ~ *sudstvom* amministrare la giustizia

**upravni** *adj* amministrativo; ~ *akti* atti amministrativi; *~na nadležnost* giurisdizione amministrativa; ~ *odbor* consiglio d'amministrazione; ~ *postupak* procedimento amministrativo; *~no pravo* diritto amministrativo; *~na reforma* riforma amministrativa; ~ *spor* controversia; *~no veće* comitato d'amministrazione; ~ *sud* corte amministrativa; ~ *ugovor* contratto amministrativo; ~ *zakon* legge amministrativa

**upravnik** *m* direttore *m;* amministratore *m;* curatore *m; izaslani* ~ amministratore delegato; *jedinstveni* ~ amministratore unico; *prinudni* ~ amministratore provvisorio; *stečajni* ~ curatore del fallimento; curatore fallimentare; *sudski* ~ amministratore giudiziario; ~ *društva* amministratore della società; ~ *imovine* amministratore di patrimonio; ~ *nekretnina* amministratore d'immobili; ~ *odseka* direttore di reparto; ~ *skladišta* amministratore dei magazzini; *zakonski* ~ amministratore legale

**upućenik** *m (upućivač)* assegnato *m*

**upućivanje** *n* spedizione *f;* invio *m;* avviamento *m;* delegazione *f;* ~ *na rešenje spora* instradamento alla composizione della vertenza; ~ *na ulaganje pravnog leka* istruzione per interporre un rimedio di legge; ~ *u popravni dom* invio nell'istituto di correzione; ~ *u vaspitno-popravni dom* invio nello stabilimento di educazione e correzione; ~ *u zavod radi čuvanja i lečenja* invio nell'istituto per la cura e salute

**upustiti** *v* lasciar passare

**upustiti se** *v rifl* entrare in qcs; mettersi; ~ *u raspravu* entrare in pertrattazione

**uput** *m* assegnamento *m*; assegnazione *f*, *primalac ~ta* assegnatario *m;* aggiudicatario *m; upućivanje ~ta* delegazione *f*

**uputnica** *f* vaglia *m; poštanska* ~ vaglia postale; *poštanska ~ sa naplatom troškova* vaglia postale di rivalsa; ~ *na donosioca* vaglia al portatore

**uputstvo** *n* istruzione *f;* prescrizione *f; bez ~va* privo d'istruzioni; *dati ~va* dare istruzioni; impartire istruzioni; *opšte* ~ istruzioni generali; *prekršiti ~va* trasgredire le istruzioni; *prema ~vima* secondo le istruzioni; *pridržavati se ~va* attenersi alle istruzioni; *protivna ~va* contrarie istruzioni; *službeno* ~ istruzioni di servizio; ~ *za otpremu* istruzioni per la spedizione; ~ *za upotrebu* istruzioni per l'uso; ~ *za utovar* istruzioni d'imbarco

**uračunati** *v* comprendere nel conto; includere

**uračunavanje** *n* il comprendere *m* nel conto; computo *m;* ~ *poklona i legata u nužni deo* imputazione dei doni e dei legati nella quota riservata ai legittimatari; ~ *pritvora i istražnog zatvora* computo dell'arresto provvisorio e del carcere istruttorio

**uračunljiv** *adj* responsabile; imputabile; *smanjeno* ~ parzialmente incapace di intendere e di volere; *umanjeno ~va osoba* parzialmente incapace d'intendere e di volere

**uračunljivost** *f* responsabilità *f;* imputabilità *f; krivična* ~ imputabilità penale; ~ *optuženog* responsabilità mentale dell'accusato

**uravnilovka** *f* egualitarismo *m*; livellamento *m* ugualitario

**uravnotežiti** *v* equilibrare; ~ *budžet* equilibrare il bilancio

**urbanistički** *adj* urbanistico; ~ *plan* piano *m* urbanistico; *~ka ekonomija* economia urbanistica

**urbanizam** *m* urbanesimo *m*; urbanistica *f*

**ured** *m* ufficio *m; poslovni* ~ ufficio d'affari; ~ *za patente* ufficio brevetti

**uredba** *f* regolamento *m;* ordinanza *f;* decreto *m; opšta* ~ regolamento generale; *policijska* ~ ordinanza di polizia; *poništiti ~bu* annullare un'ordinanza; ~ *o lovu* regolamento di caccia; ~ *o plovidbi* regolamento di navigazione; ~ *o ribolovu* regolamento di pesca; ~ *sa zakonskom snagom* decreto legge; ~ *za unutrašnju službu* regolamento di servizio

**urednik** *m* redattore *m; glavni* ~ redattore capo; *odgovorni* ~ redattore responsabile

**uredništvo** *n* redazione *f*

**uređaj** *m* impianto *m;* installazione *f;* dispositivo *m; eksperimentalni* ~ impianto pilota; *hidraulični* ~ impianto idroelettrico; *klima* ~ climatizzatore *m;* apparecchio di climatizzazione; condizionatore *m* (d'aria); *rashladni* ~ impianto frigorifero; impianto di refrigerazione; ~ *za grejanje* impianto di riscaldamento; ~ *za ventilaciju* impianto d'aerazione; *vodovodni* ~ impianto dell'acqua

**uređenje** *n* ordinamento *m*; organizzazione *f;* sistemazione *f; agrarno* ~ organizzazione agraria; *društveno* ~ sistema sociale; assetto *m* sociale; *društveno-ekonomsko* ~ assetto *m* socio-economico; *društveno-političko* ~ sistema socio-politico; *društveno* ~ ordinamento statale; sistema sociale; assetto sociale; *državno* ~ ordinamento statale; *finansijsko* ~ ordinamento finanziario; *političko* ~ ordinamento politico; *pravno* ~ ordinamento giudiziario; *opštinsko* ~ ordinamento comunale; ~ *granica* regolamento di confini; ~ *odnosa među suvlasnicima* sistemazione dei rapporti tra i comproprietari; ~ *tržišta* ordinamento del mercato; *ustavno* ~ ordinamento costituzionale

**urgencija** *f* sollecitatoria *f;* lettera *f* sollecitatoria

**urgirati** *v* sollecitare (qcn); ~ *izvršenje porudžbine* sollecitare l'esecuzione di un'ordinazione; ~ *naloge (porudžbine)* sollecitare ordini; ~ *otpremu* sollecitare la spedizione; ~ *plaćanje* sollecitare il pagamento

**urota** *f* congiura *f*; cospirazione *f*; *kovati ~tu* ordire una congiura; *osujetiti ~tu* sventare una congiura

**urotnik** *m* cospiratore *m;* congiurato *m*

**uručiti** *v* consegnare qcs in mano di qcn; rimettere qcs in mano di qcn

**usaglašavanje** *n* armonizzazione *f*

**useliti** *v* alloggiare; dare alloggio (a); ~ *se u stan* entrare in quartiere; prendere alloggio; ~ *se u zemlju* immigrare

**useljenik** *m* immigrato *m*; immigrante *m* e *f*

**uskladištenje** *n* immagazzinamento *m;* stoccaggio *m; pravo ~nja* diritto d'immagazzinamento; *ugovor o ~nju* contratto di deposito presso i magazzini generali; ~ *robe* immagazzinamento della merce

**uskladištiti** *v* immagazzinare

**uskladiti** *v* coordinare; armonizzare

**usklađivanje** *n* coordinamento *m;* armonizzazione *f*; adattamento *m*; ~ *carinskih tarifa* armonizzazione delle tariffe doganali; ~ *interesa* conciliazione degli interessi; ~ *kurseva* armonizzazione dei tassi di cambio; ~ *pravila* armonizzazione delle norme; coordinazione delle norme; ~ *proizvodnje i potražnje* armonizzazione della produzione e della domanda

**uskraćivanje** *n* rifiuto *m*; ricusa *f*; diniego *m; razlozi za ~ svedočenja* motivi di ripulsa del testimoniare; ~ *isporuke* rifiuto di consegnare; ~ *neophodne pomoći* rifiuto di prestare soccorso indispensabile; ~ *pomoći* rifiuto d'assistenza

**uskratiti** *v* rifiutare; ricusare; negare; privare; proibire; vietare; ~ *pravo na slobodno zapošljavanje* negare il diritto alla libertà di lavoro; ~ *pristup* negare l'accesso

**uslov** *m* condizione *f*; patto *m; bankarski ~vi* condizioni di banca; *bez ~va* senza condizioni; *dodatni* ~ condizione aggiuntiva; *dopunski* ~ condizione supplementare; *fiktivan* ~ condizione fittizia; *ispuniti* ~ adempire una condizione; *izričit* ~ condizione espressa; *jednaki (isti) ~vi* condizioni uguali; *kauzalni* ~ condizione causale; *materijalni* ~ condizione materiale; *mešovit* ~ condizione mista; *nedozvoljen* ~ condizione illecita; *negativan* ~ condizione negativa; *neispunjen* ~ condizione non adempita; *nemogući* ~ condizione impossibile; *neophodni* ~ condizione indispensabile; *nepravi* ~ condizione fittizia; *nepridržavanje ~va* inosservanza *f* di una condizione; *normativni ~vi* condizioni normative; *opšti ~vi* condizioni generali; *osnovni* ~ condizione fondamentale; *posebni ~vi* condizioni particolari (speciali); *potreban* ~ condizione necessaria; *pozitivan* ~ condizione positiva; *prećutni* ~ condizione tacita (implicita); *preliminarni* ~ condizione preliminare; *radni ~vi* condizioni di lavoro; *raskidni* ~ condizione risolutiva; *sadašnji* ~ condizione presente; *samovoljni* ~ condizione arbitraria; *slučajni* ~ condizione casuale; *transportni ~vi* condizioni di trasporto; *ugovoren* ~ condizione pattuita; ~ *bez kojeg se nešto ne može učiniti* condizione „sine qua non"; *~ni otkaz* liberazione condizionale; ~ *pristanka* condizione d'adesione; ~ *u toku* condizione pendente; *~vi amortizacije* condizioni di ammortamento; *~vi cena* condizioni di prezzo; *~vi emisije* condizioni di emissione; *~vi javnog konkurska* condizioni del concorso; *~vi konkurencije* condizioni di concorrenza (della concorrenza); *~vi naknade* condizioni di rimborso; *~vi osiguranja* condizioni di assicurazione; *~vi plaćanja* condizioni di pagamento; *~vi poslovanja* condizioni di esercizio; *~vi predaje* condizioni di consegna; *~vi prodaje* condizioni di vendita; *~vi rada* condizioni di lavoro; *~vi ugovora* condizioni di contratto; *~vi upisa* condizioni di sottoscrizione; ~ *upotrebe (zaposlenja)* condizione d'impiego; ~ *uskladišienja* condizione di deposito; *~vi zajma* condizioni di prestito; *uslužni ~vi* condizioni di favore; *uz* ~ a condizione che; a patto che; *uz iste ~ve* a pari condizioni; alle stesse condizioni; *zakonski* ~ condizione legale; *životni ~vi* condizioni di vita

**uslovan** *adj* condizionale; condizionato; *~ni otkaz* liberazione condizionale; *~na osuda* condanna condizionale

**usloviti** *v* condizionare; sottoporre a una condizione

**uslovno** *adv* sotto condizione; condizionatamente; sotto certe condizioni

**usluga** *f* servizio *m;* prestazione *f*; *akcesorne ~ge* prestazioni accessorie; *bankarska* ~ servizio bancario; *besplatne ~ge* prestazioni gratuite; *brza* ~ servizio celere; *dobre ~ge* uffici buoni; *loša* ~ cattivo servizio; *pružanje* ~ prestazione di servizi; *pružiti ~gu* prestare servizio; *učiniti nekome ~gu* rendere un servizio a qcn; *učinjena* ~ servizio reso; *ugovorna* ~ prestazione contrattuale; *uračunata* ~ servizio compreso; *~ge plaćanja* servizio dei pagamenti; ~ *u novcu* prestazione in denaro; *uzajamna* ~ servizio reciproco

**uslužnost** *f* compiacenza *f;* premura *f*; galanteria *f*

**usmen** *adj* verbale; orale; *~ni nalog* ordine verbale; *~ni postupak* processo verbale; *~na rasprava* udienza di discussione; *~no saopštenje* comunicazione orale; *~ni sporazum* accordo verbale; intesa verbale; *~ni testament* testamento nuncupativo

**usmeno** *adv* oralmente; a voce; verbalmente; ~ *i pismeno* a voce e per iscritto



**usmenost** *f* oralità *f*; *načelo ~sti* principio di procedura orale

**usmeravanje** *n* indirizzamento *m;* avviamento *m;* orientamento *m;* ~ *društvenog razvoja* orientamento dello sviluppo sociale; ~ *potrebe* indirizzo al bisogno; ~ *potrošnje* orientamento del consumo; ~ *tržišta* orientamento del mercato

**usmeriti** *v* indirizzare; avviare

**uspeh** *m* successo *m;* risultato *m*; effetto *m; bez ~ha* senza risultato; *godišnji* ~ risultato annuale; *imati ~ha* avere successo; riportare successo; *konačan* ~ risultato finale; *momentalni* ~ successo del momento; *polovičan* ~ successo incompleto; *poslovan* ~ risultato di gestione; *s ~hom* con successo; con risultato; *slab* ~ risultato inadeguato

**uspešno** *adv* felicemente; efficacemente; con risultato; con successo

**uspon** *m* salita *f;* ascesa *f*

**uspostaviti** *v* stabilire; costituire; ~ *javni red* ristabilire l'ordine pubblico

**uspostavljanje** *n* costituzione *f*; ristabilimento *m;* ricostituzione *f; ponovno ~ diplomatskih odnosa* ristabilimento delle relazioni diplomatiche; *ponovno ~ mira* ristabilimento della pace; ~ *predašnjeg stanja* restituzione in pristino

**ustanak** *m* insurrezione *f*, sollevazione *f*; rivolta *f*

**ustanik** *m* insorto *m;* ribelle *m*

**ustanova** *f* istituzione *f*; istituto *m;* ente *m; bankarska* ~ istituto bancario; *dobrotvorna* ~ opera pia; *društvena* ~ istituto sociale; *državna* ~ ente statale; *emisiona* ~ istituto di emissione; *javna* ~ ente pubblico; *kolektivna* ~ ente collettivo; *obrazovna* ~ istituto di educazione; *ovlašćena* ~ ente fiduciario; *poludržavna* ~ ente parastatale; *pravna* ~ ente morale; *samostalna* ~ ente autarchico; ~ *za pružanje pomoći* ente d'assistenza; ~ *za socijalno staranje* ente di previdenza sociale

**ustanoviti** *v* istituire; fondare; stabilire; fissare

**ustanovljenje** *n* constatazione *f;* determinazione *f;* ~ *krivičnog dela* constatazione del reato; ~ *štete* constatazione di danno

**ustav** *m* costituzione *f;* statuto m; *fleksibilan* ~ costituzione flessibile; *savezni* ~ Costituzione Federale; ~ *autonomne pokrajine* costituzione della provincia autonoma

**ustavan** *adj* costituzionale; statutario; *~na monarhija* monarchia costituzionale; *~na ograničenja* restrizioni costituzionali; *~no pravo* diritto costituzionale; *~ni sud* tribunale costituzionale; *~no sudstvo* giurisdizione costituzionale; *~ni zakon* legge costituzionale

**ustavnost** *f* costituzionalità *f*

**ustavobranilac** *m* difensore *m* della costituzione

**ustavotvorni** *adj* costituente; *~na skupština* assemblea costituente; *~na vlast* autorità costituzionale

**ustezanje** *n* ritenimento *m*; ritenzione *f*

**ustoličenje** *n* insediamento *m;* installazione *f*

**ustrojstvo** *n* organizzazione *f*; ordinamento *m; organizaciono* ~ struttura organizzativa; *unutrašnje* ~ struttura interna

**ustupanje** *n* cessione *f*; *delimično* ~ cessione parziale; *dobrovoljno* ~ cessione volontaria; *globalno* ~ cessione globale; *ponovno* ~ retrocessione *f*; *prisilno* ~ cessione forzata; ~ *dobara* cessione di beni; ~ *licence* cessione di licenza; ~ *kredita* cessione di credito; ~ *menica (portfelja)* cessione di portafoglio; ~ *najma* cessione di locazione; ~ *potraživanja ugovorom* cessione di crediti con contratto; ~ *prava* cessione di diritti; ~ *prioriteta* cessione di priorità; ~ *teritorije* cessione territoriale; cessione di territorio; ~ *ugovora* cessione di contratto; ~ *vlasništva* cessione di proprietà

**ustupilac** *m* cedente *m; odgovornost ~oca za naplativost* garanzia del cedente della solvenza del debitore; *odgovornost ~oca za postojanje potraživanja* garanzia della sussistenza del credito o diritto

**ustupiti** *v* cedere; far cessione (di); *ponovo* ~ retrocedere

**usvajanje** *n* accettazione *f*; accoglimento *m;* adozione *f*; *odbiti* ~ negare l'accettazione; *poslati na* ~ inviare (mandare) all'accettazione; *uslovno* ~ accettazione condizionata; ~ *zakona* accettazione d'una legge; ~ *molbe* accoglimento di un'istanza; ~ *zapisnika* accettazione di verbale

**usvojenik** *m* adottato *m*

**usvojenje** *n* adozione *f*

**usvojilac** *m* adottatore *m*

**usvojiti** *v* appropriarsi; adottare; accettare; accogliere; ~ *menicu* accettare una cambiale; ~ *način prodaje* addottare un sistema di vendita; ~ *navode* accogliere le tesi; ~ *odluku* accettare una decisione; ~ *predlog* accettare una proposta; ~ *primedbu* ricevere una osservazione; ~ *pritužbu* accogliere un reclamo; ~ *rešenje* addottare una deliberazione

**ušteda** *f* risparmio *m;* avanzo *m*; economia *f; podići ~du* prelevare il risparmio; *poslovna* ~ risparmio d'esercizio; ~ *društvenog rada* economia di lavoro sociale; ~ *rada* economia di lavoro, ~ *vremena* risparmio di tempo

**uštedeti** *v* risparmiare; economizzare; mettere da parte

**ušteđevina** *f* risparmio *m*; avanzo *m*; economia *f*

**ušur** *m* molenda *f*

**utaja** *f* appropriazione *f* indebita; sottrazione *f;* distrazione *f*; *carinska* ~ sottrazione doganale; *kažnjiva* ~ sottrazione fraudolenta; *poreska* ~ sottrazione fiscale; *sitno delo ~je* appropriazione indebita di cose di tenue valore; *službena* ~ peculato *m*; ~ *dokaznih sredstava* sottrazione di mezzi di prova; ~ *fondova* distrazione di fondi;

~ *izgubljene stvari* appropriazione di cosa smarrita; ~ *izvršena na štetu privatne imovine* appropriazione indebita a danno della proprietà privata; ~ *poreza* sottrazione delle imposte; ~ *pronađene stvari* appropriazione di cosa trovata; ~ *sredstava* distrazione di fondi; ~ *stvari* sottrazione di cose

**utajiti** *v* nascondere; occultare; frodare; defraudare; sottrarre; ~ *porez* frodare le imposte

**utajivač** *m* defraudatore *m*; prevaricatore *m*; ~ *robe* imboscatore *m* di merci; accaparratore *m* di generi alimentari

**utakmica** *f* competizione *f*; gara *f*; concorrenza *f*; *nelojalna* ~ concorrenza sleale; *neumoljiva* ~ concorrenza spietata; *zakazati ~cu* indire una gara; *živahna* ~ concorrenza vivace; *žučna* ~ concorrenza aspra

**uteći** *v* fuggire; scappare; evadere (*iz zatvora*)

**utemeljen** *adj* fondato; *presuda je ~na* la sentenza è fondata; ~ *na zakonu* fondato sulla legge

**utemeljiti** *v* fondare; istituire

**uterati** *v* cacciar dentro; condurre dentro; ~ *dug* riscuotere il debito; ~ *novac* incassare denaro; ~ *porez* riscuotere l'imposta

**uterivanje** *n* il cacciar dentro *m*; ~ *poreza* riscossione *f* d'imposta; esazione *f* d'imposta; ~ *novca* incasso *m*

**uticaj** *m* influenza *f*; influsso *m*; *imati* ~ avere influenza; *imati veliki ~ na nekoga* avere un grande ascendente su qcn; *međusobni* ~ influenza reciproca; *politički* ~ influenza politica; *privredni* ~ influenza economica; *sezonski* ~ influenza stagionale; ~ *sredine* influenza d'ambiente

**uticajan** *adj* influente; autorevole; ~ *činilac (faktor)* fattore influente

**uticati** *v* influire; aver influenza

**utočište** *n* rifugio *m*; ricovero *m*; asilo *m*; *dati* ~ dare asilo (rifugio)

**utopija** *f* utopia *f*

**utrošak** *m* consumo *m*, spesa *f*; ~ *minulog rada* consumo di lavoro accumulato; ~ *sredstava za proizvodnju* consumo di mezzi di produzione

**utužiti** *v* dar querela (a qcn); procedere contro (qcn); ~ *dug* esigere il pagamento di un debito per mezzo del tribunale

**utvrditi** *v (činjenicu)* constatare; accertare; stabilire; appurare; ~ *činjenicu* stabilire un fatto, appurare un fatto; ~ *da li postoji ili ne postoji pravni odnos* accertare la sussistenza o non sussistenza di un rapporto giuridico; ~ *kalo* constatare un calo; constatare uno sfrido; ~ *krivicu* accertare la colpevolezza; ~ *kurs* stabilire il cambio; ~ *neistinosi isprave* accertare la non autenticità di un documento; ~ *nepravilnosti* accertare irregolarità; ~ *norme* stabilire norme di sicurezza; ~ *odgovornost* accertare responsabilità; ~ *saldo* stabilire il saldo; ~ *tarifu* stabilire una tariffa

**utvrđenje** *n* fortificazione *f*; constatazione *f*; ~ *identiteta* constatazione dell' identità

**utvrđivanje** *n* fissazione *f*; appuramento *m*; constatazione *f*; determinazione *f*; ~ *aktive* accertamento dell'attivo; ~ *cena* fissazione dei prezzi; ~ *činjenica* constatazione dei fatti; ~ *dobitka* determinazione degli utili; ~ *havarije* constatazione d'avaria; ~ *honorara* fissazione d'onorario; ~ *identiteta* accertamento dell'identità; ~ *istovetnosti* ricognizione *f*, atto di riconoscimento di persone o cose; ~ *kazne* fissazione della pena; ~ *kursa* fissazione del corso; ~ *pasive* accertamento del passivo; ~ *pitanja* determinazione della pendenza; ~ *poreza* fissazione (determinazione) dell'imposta; ~ *potraživanja* accertamento del credito; ~ *premije* fissazione del premio; ~ *štete* determinazione (accertamento) del danno; ~ *troškova* accertamento dei costi; ~ *vrednosti* fissazione (calcolo) del valore

**uvažiti** *v (uzeti u obzir)* prendere in considerazione; considerare; accettare; accogliere; ~ *ostavku* accettare le dimissioni; ~ *prigovor* accogliere un reclamo; ~ *žalbu* accogliere il ricorso

**uverenje** *n* certificato *m*; *administrativno* ~ certificato amministrativo; *carinsko* ~ certificato di dogana; *konzularno* ~ certificato consolare; *lažno* ~ certificato falso; *lekarsko* ~ certificato medico; ~ *na ime* certificato nominativo; ~ *o autentičnosti* certificato di autenticità; ~ *o dobrom vladanju* certificato di buona condotta; ~ *o državljanstvu* certificato di nazionalità; ~ *o imovinskom stanju* certificato sullo stato di fortuna; ~ *o nekažnjavanju* fedina penale; certificato penale; ~ *o nezaposlenosti* certificato di disoccupazione; ~ *o osiguranju* certificato d'assicurazione; ~ *o oslobođenju* certificato d'esonero (d'esenzione); ~ *o oslobađanju od carine* certificato di franchigia doganale; ~ *o overi* certificato di autenticazione; ~ *o pohađanju* certificato di frequenza; ~ *o poreklu* certificato di origine; ~ *o prenosu* certificato di trasferta; ~ *o radu* certificato di lavoro; ~ *o sposobnosti* certificato di abilitazione; ~ *o tranzitu* certificato di transito; ~ *o upisu* certificato d'iscrizione (d'immatricolazione); ~ *o vakcinaciji* certificato di vaccinazione; ~ *o veštačenju* certificato di perizia; ~ *o vladanju* certificato di buona condotta; ~ *o vlasništvu* certificato di proprietà; ~ *o vrsti robe* certificato d'identità delle merci; ~ *o zaposlenju* certificato d'impiego (d'assunzione); ~ *o zdravstvenom stanju* certificato sanitario; *zvanično* ~ certificato ufficiale

**uvesti** *v* introdurre; *(uvoziti)* importare; (*u posed*) mettere in possesso; ~ *artikal* introdurre un articolo; ~ *bez carine* importare in franchigia

**uvid** *m (pregled)* visione *f*; esame *m*; *poslati na* ~ mandare per visione; *uzeti ~ u spis* prendere



visione; dar visione di un atto; studiare un documento

**uviđaj** *m* ispezione *f* sulla faccia del luogo; ispezione *f* giudiziale; *izvršiti* ~ eseguire l'ispezione giudiziale; *~jem na licu mesta ustanovljeno je...* coll'ispezione locale assunta sulla faccia del luogo fu constatato...

**uvod** *m* introduzione *f*; esordio *m*; proemio *m*

**uvodni** *adj* introduttivo; d'introduzione; preliminare; ~ *članak* articolo di fondo; ~ *zakon* legge istitutiva

**uvođenje** *n* introduzione *f*; l'introdurre *m*; ~ *dažbina* introduzione di tributi; ~ *poreza* introduzione d'imposta; ~ *tarife* introduzione di una tariffa; ~ *u posed* immissione *f* in possesso; immissione nel possesso

**uvoz** *m* importazione *f*; *bruto* ~ importazione lorda; *dozvola za* ~ licenza *f* d'importazione; *neto* ~ importazione netta; *nevidljiv* ~ importazione invisibile; *obim ~za* volume delle importazioni; *ograničenje ~za* restrizioni alle importazioni; *operacija ~za* operazione d'importazione; *ponovan* ~ reimportazione *f*; *povećanje ~za* aumento delle importazioni; *privremeni* ~ importazione temporanea; *slobodan carinski* ~ importazione in esenzione doganale; *smanjenje ~za* diminuzione nelle importazioni; *tržište ~za* mercato d'importazione; ~ *bez carine* importazione in franchigia; ~ *oslobođen carine* importazione in franchigia; *zabrana ~za* divieto d'importazione

**uvozni** *adj* d'importazione; ~ *artikal* articolo d'importazione; *~na carina* dazio d'importazione; *~na deklaracija* bolletta *f* (dichiarazione *f*) d'importazione; *~na dozvola* permesso *m* d'importazione; licenza all'importazione; *~na firma* ditta importatrice; *~na kuća* casa d'importazione; ~ *patent* brevetto d'importazione; *~na potvrda* certificato d'importazione; *~na roba* merce d'importazione; *~na trgovina* commercio d'importazione

**uvoznik** *m* importatore *m*

**uvreda** *f* ingiuria *f*; offesa *f*; oltraggio *m*; insulto *m*; *naneti ~du* recare offesa; *pretrpeti ~du* subire oltraggio; *stvarna* ~ ingiuria reale; *teška* ~ ingiuria grave; *usmena* ~ ingiuria verbale; ~ *časti* ingiuria contro l'onore; ~ *je krivično delo* l'ingiuria è un reato; ~ *protiv časti ili ugleda jedne osobe* ingiuria contro l'onore o il decoro di una persona; ~ *suda* offesa alla magistratura; ~ *časti šefova stranih država* offesa all'onore dei Capi di Stati esteri; ~ *časti i ugleda predsednika republike* offesa all'onore e al prestigio del presidente della repubblica; ~ *pravosudnog organa na raspravi* oltraggio a un magistrato in udienza; ~ *javnog službenika* oltraggio a un pubblico ufficiale; ~ *učinjena prema umrloj osobi* offesa alla memoria; *zahtevati zadovoljštinu zbog ~de* esigere soddisfazione per un'offesa

**uvredilac** *m* offensore *m*; insultatore *m*

**uvrediti** *v* offendere; oltreggiare; ingiuriare; insultare

**uvredljivost** *f* carattere *m* offensivo

**uvređeni** *adj* persona offesa

**uvršćenje** *n* inserzione *f*; inserimento *m*; ~ *jedne klauzule u ugovor* inclusione di una clausola nel contratto; ~ *rezolutivne klauzule u ugovor* inserzione di una clausola risolutiva nel contratto

**uzajaman** *adj* reciproco; mutuo; vicendevole; *~ni interes* reciproco interesse; *~na korist* vantaggio reciproco; *~na pomoć* mutua assistenza; mutuo soccorso; *~na pravna pomoć* reciproca assistenza giudiziaria

**uzajamno** *adv* reciprocamente; a vicenda

**uzajamnost** *f* reciprocità *f*; vicendevolezza *f*; *odobriti* ~ accordare la reciprocità

**uzajmiti** *v* prestare; dare in prestito

**uzansa** *f (trgovački običaj)* usanza *f*; usanza *f* commerciale; usanze *f pl*; *bankarske ~se* usanze bancarie; *berzanske ~se* usanze borsistiche; *prema ~sama* secondo le usanze; *trgovačke ~se* usanze commerciali

**uzdržati se** *v rifl* astenersi (da); mantenersi

**uzdržavanje** *n* astensione *f*; ~ *od svedočenja* astensione dal testimoniare

**uzeti** *v* prendere; pigliare; togliere; occupare; ~ *kao primer* prendere esempio; ~ *na probu* prendere in prova; ~ *na znanje* prendere a conoscenza; prendere nota (visione); ~ *pod svoje* adottare; ~ *sebi branioca* prendere un avvocato; ~ *nešto u obzir* prendere in considerazione qcs; ~ *u posed* prender possesso di; ~ *u službu* prendere in servizio; ~ *u zamenu* prendere in cambio; ~ *vremena* occupare tempo

**uzgoj** *m* allevamento *m*; coltivazione *f*; *selektivni* ~ allevamento di selezione; *trošak ~ja* costo d'allevamento; ~ *goveda* allevamento bovino; ~ *konja* allevamento equino; ~ *ovaca* allevamento ovino; ~ *peradi* allevamento di polli; ~ *stoke* allevamento di bestiame; ~ *svinja* allevamento suino; *veštački* ~ allevamento artificiale

**uzgredan** *adj* accessorio; secondario; incidentale; ausiliario; *~na pitanja* questioni incidentali

**uzimanje** *n* il prendere *m*; presa *f*; ~ *na uvid* presa in visione; ~ *osnovnih podataka (sud)* interrogatorio *m* d'identità

**uznemiravanje** *n* molestia *f*, turbamento *m*; agitazione *f*; ~ *ili smetanje osoba* molestia o disturbo alle persone

**uznemiravati** *v* dar molestia; recar molestia

**uzorak** *m* campione *m*; figurino *m*; modello *m*; *industrijski* ~ campione industriale; *kopirati prema ~ku* copiare su modello; *koristan* ~ modello d'utilità; *kupiti prema ~ku* comprare su campione; *odgovarati ~ku* corrispondere al

campione; *prividan* ~ campione fittizio; *po ~ku* su modello; *probni* ~ campione di prova; *reprezentativni* ~ campione rappresentativo; *roba ne odgovara ~ku* la merce non corrisponde al campione; *tipski* ~ campione tipo; *trgovački* ~ campione commerciale; ~ *bez vrednosti* campione senza valore; ~ *robe* campione di merce; ~ *uzet nasumce* campione estratto in monte; campione prelevato a caso; *zbirka ~raka* campionario *m*

**uzrast** *m* statura *f*; corporatura *f*; età *f*; fisico *m*

**uzročan** *adj* causale; *~na veza* rapporto di causalità; connessione causale; *~na veza između nedopuštene radnje i štete* nesso di causalità tra il fatto illecito e il danno

**uzročnost** *f* causalità *f*

**uzrok** *m* causa *f*; ragione *f*; motivo *m*; *nema posledice bez ~ka* nessun effetto senza causa; *pra~* causa prima; *sporedan* ~ concausa *f*; ~ *isključenja* causa d'esclusione; ~ *otkaza* causa di licenziamento

**uzurpacija** *f* usurpazione *f*; ~ *javnog položaja* usurpazione di funzioni pubbliche; ~ *patenta* usurpazione di brevetto; ~ *prava* usurpazione di un diritto

**uzurpator** *m* usurpatore *m*

**uzurpirati** *v* usurpare; ~ *pravo* usurpare il diritto; ~ *vlast* usurpare il potere

**uzvraćanje** *n* il contraccambiare *m*; ricambio *m*; il corrispondere *m*; ~ *pozdrava* ricambio di saluti

**uživalac** *m* fruente *m*; usufruttuario *m*; goditore *m*

**uživanje** *n* il fruire *m*; usufrutto *m*; il godere *m*; godimento *m*; *doživotno* ~ usufrutto vita naturale durante; *imati pravo ~nja* godere l'usufrutto; *puno* ~ pieno godimento; *stalno* ~ usufrutto perpetuo; ~ *dobara* godimento dei beni; ~ *droga* tossicomania *f*; uso *m* abituale di sostanze stupefacenti; ~ *kamata* godimento degli interessi; ~ *penzije* godimento di pensione; ~ *prava* godimento di diritto; ~ *vlasništva* godimento di una proprietà; *zasnovati pravo ~nja* costituire un usufrutto

**uživati** *v* fruire (qcs o di qcs); usufruire (di qcs); ~ *prednost* fruire un vantaggio

# V

**vagon** *m* vagone *m*; *franko* ~ franco vagone; *kiper* ~ vagone ribaltabile; vagone a bilico; *poštanski* ~ vagone postale; *putnički* ~ carrozza *f*; *teretni* ~ carro merci; vagone merci; ~ *cisterna* carro *m* cisterna; vagone cisterna; ~ *hladnjača* vagone frigorifero; carro frigorifero; ~ *restoran* carro ristorante; vagone ristorante; ~ *za stoku (stočni vagon)* carro bestiame; vagone bestiame; *železnički* ~ carro ferroviario; vagone ferroviario

**vakcinacija** *f* vaccinazione *f*

**valorizacija** *f* valorizzazione *f*; *ekonomska* ~ valorizzazione economica

**valorizovati** *v* valorizzare

**valuta** *f* valuta *f*; *antidatirana* ~ valuta retrodatata; *bez ~te* franco valuta; *blokirana* ~ valuta bloccata; *čvrsta* ~ valuta dura; *damping* ~ valuta dumping; valuta di favore; *damping ~ pri izvozu* valuta di sostegno all'esportazione; *današnja* ~ valuta odierna (d'oggi); *domaća* ~ valuta nazionale; *indeksna* ~ valuta indice; *jaka* ~ valuta pregiata; valuta forte; *konvertibilna* ~ valuta convertibile; *laka (slaba)* ~ valuta debole; *nacionalna* ~ valuta nazionale; *obračunska* ~ moneta *f* di compensazione; *osnovna* ~ valuta base; *slaba* ~ valuta debole; *slobodna* ~ valuta libera; *srebrna* ~ valuta d'argento; *stabilna* ~ moneta stabile; valuta stabile; *strana* ~ valuta estera; *tržište* ~ mercato valutario; *ugovorena* ~ moneta convenuta; ~ *plaćanja* valuta di pagamento; ~ *u garanciji* valuta in garanzia; ~ *u opticaju* valuta corrente; *zlatna* ~ valuta oro

**valutni** *adj* valutario; della valuta; *~na odredba* disposizione valutaria; ~ *plan* piano valutario; *~na politika* politica valutaria; ~ *račun* conto valutario; *~na reforma* riforma valutaria; ~ *režim* regime valutario; *~no ujedinjenje* unificazione valutaria

**valjan** *adj* valido; bravo; capace; valente; *biti* ~ essere valido; ~ *argument* argomento valido; ~ *čin* atto valido; *~na isprava* documento valido; ~ *razlog* ragione valida; ~ *spis* atto valido; ~ *ugovor* contratto valido

**valjanost** *f* validità *f*; ~ *osiguranja* validità dell'assicurazione; ~ *polise* validità della polizza; ~ *ponude* validità dell'offerta; ~ *zakona* validità della legge

**vanbračni** *adj* adulterino; nato fuori matrimonio; *~čno dete* figlio naturale; *~čno očinstvo* paternità naturale; *~čna zajednica* unione illegittima; concubinato; ~ *život* convivenza extraconiugale; vita fuori coniugale; ~ *život s maloletnikom* convivenza extraconiugale con un minorenne

**vanbudžetski** *adj* fuori dal bilancio

**vandalizam** *m* vandalismo *m*

**vanparnični** *adj* extragiudiziale; stragiudiziale; ~ *postupak* procedimento non contenzioso; *~čna stvar* affare non contenzioso; materia di giurisdizione volontaria

**vanredan** *adj* straordinario; eccezionale; insolito; *~dna mera* provvedimento straordinario; *~dni pravni lek* mezzo d'impugnazione straordinario; *~dno preispitivanje pravosnažne presude pred saveznim sudom* riesame straordinario della deliberazione passata in giudicato dinanzi la corte federale; *~dno stanje* stato d'emergenza; stato d'eccezione; stato d'urgenza; *~dni trošak* spesa straordinaria; *~dno ublažavanje kazne* straordinaria mitigazione della pena; *~dno ukidanje rešenja* annullamento straordinario dell'atto amministrativo

**vanstečajni** *adj* extrafallimentare

**vansudski** *adj* stragiudiziale; extragiudiziale; *~ska pogodba* transazione stragiudiziale; *~sko poravnanje* concordato *m* stragiudiziale; *~sko veštačenje* perizia *f* stragiudiziale

**vanugovorni** *adj* extracontrattuale; *~na krivica* colpa *f* extracontrattuale; *~na obligacija* obbligazione extracontrattuale; *~na odgovornost* responsabilità *f* extracontrattuale

**varalica** *f* imbroglione *m*; truffatore *m*; ingannatore *m*

**varant** *m* polizza *f* di pegno; warrant *m*; fede *f* di deposito; *hotelijerski* ~ warrant alberghiero; *industrijski* ~ warrant industriale; *petrolejski* ~

warrant petroliero; *protestovani* ~ warrant protestato; ~ *na donosioca* warrant al portatore; ~ *po naredbi* warrant all'ordine

**varanje** *n* l'ingannare *m;* inganno *m*; truffa *f*; illusione *f*

**varati** *v* ingannare; aggirare; deludere; truffare

**varijabilnost** *f* variabilità *f*

**vasiona** *f* universo *m;* cosmo *m*

**vaspitač** *m* educatore *m*

**vaspitanje** *n* educazione *f*; l'educare *m; predškolsko* ~ educazione prescolastica; ~ *i obrazovanje dece* educazione ed istruzione dei figli; ~ *pod nadzorom* educazione sorvegliata

**vaspitati** *v* educare; allevare

**vaspitni** *adj* educativo; *~ne mere* misure educative; *~no-popravni dom* stabilimento riformatorio e di educazione; ~ *sistem* sistema educativo; *~na ustanova* istituto di educazione; educatorio *m*

**vatrogasac** *m* pompiere *m;* vigile *m* del fuoco

**vaučer** *m (turistička kreditna isprava)* titolo *m* turistico

**vazal** *m* vassallo *m;* dipendente *m*

**vazalni** *adj* di (da) vassallo; vassallesco

**vazalstvo** *f* vassallaggio *m*

**vazduhoplov** *m* aeroplano *m;* velivolo *m; sanitetski* ~ aeroplano sanitario

**vazdušni** *adj* aereo; arioso; ~ *napad* attacco aereo; ~ *rat* guerra aerea; ~ *saobraćaj* traffico aereo

**važeći** *adj* valido; *~ća cena* costo vigente; ~ *novac* denaro in corso; ~ *zakon* legge vigente

**važenje** *n* il valere *m;* validità *f*; vigore *m; dvostruko ~ (novca)* pluralità monetaria; *formalno* ~ validità di forma; *opšte* ~ validità generale; ~ *krivičnog zakona* validità del codice penale; ~ *polise* validità della polizza; ~ *ponude* validità dell'offerta; ~ *ugovora* validità del contratto; ~ *zakona* efficacia della legge

**važiti** *v* valere; esser valido

**važnost** *f* importanza *f*; *bez ~sti* senza importanza; *bez ikakve ~sti* di nessuna importanza; *imati* ~ avere importanza; *od najveće ~sti* della massima importanza; *osporavati ~ nekog dokumenta* contestare la validità d'un documento; *osporavati ~ testamenta* contestare la validità d'un testamento; *pridavati posebnu* ~ annettere particolare importanza; *pridavati* ~ dare importanza, *sasvim neznatne ~sti* di scarsissima importanza; *stvarna* ~ importanza reale

**većanje** *n* consiglio *m;* consulta *f*; discussione *f*; *ishod ~nja* esito della discussione; *plenarno* ~ discussione in assemblea plenaria; *predmet ~nja* argomento di discussione; oggetto della discussione

**većati** *v* tener consiglio; discutere (di qcs); deliberare; ~ *u tajnosti* deliberare a porte chiuse

**veće** *n* consiglio *m;* consulta *f; Antifašističko* ~ Consiglio antifascista; *arbitražno* ~ consiglio arbitrale; commissione *f* arbitrale; *disciplinsko* ~ consiglio di disciplina; consiglio disciplinare; *gradsko* ~ consiglio municipale; *izvršno* ~ consiglio esecutivo; *ministarsko* ~ consiglio dei ministri; *mirovno* ~ camera di conciliazione; *nadzorno* ~ consiglio di controllo; consiglio di sorveglianza (di vigilanza); *opštinsko* ~ consiglio comunale; consulta municipale; *političko-upravno* ~ consiglio politico-amministrativo; *privredno* ~ consiglio economico (dell'economia); *privredno i socijalno* ~ consiglio economico e sociale; *republičko izvršno* ~ consiglio esecutivo della repubblica; *savetodavno* ~ consiglio consultativo; *Savezno* ~ Consiglio federale; *Savezno izvršno* ~ Consiglio esecutivo federale; ~ *naroda* consiglio delle nazionalità; camera delle nazionalità; ~ *potrošača* consiglio dei consumatori; ~ *proizvođača* consiglio dei produttori; ~ *radnih zajednica* consiglio dei collettivi di lavoro; ~ *republika i pokrajina* camera delle repubbliche e province; ~ *samoupravnih zajednica* camera delle comunità autogestite; *V~ sigurnosti* Consiglio di sicurezza; ~ *skupštine* consiglio dell'Assemblea; ~ *sreskog suda* camera di tribunale distrettuale; ~ *za carinsku saradnju* consiglio di cooperazione doganale; ~ *za upravne poslove* camera amministrativa; *zakonodavno* ~ consiglio legislativo; *zdravstveno* ~ consiglio sanitario

**većina** *f* maggioranza *f;* la maggior parte; *apsolutna* ~ maggioranza assoluta; *dvotrećinska* ~ maggioranza dei due terzi; *izabran ~nom glasova* eletto a maggioranza di voti; *kvalifikovana* ~ maggioranza qualificata; *obična* ~ maggioranza semplice, *odobriti ~nom glavosa* approvare a maggioranza di voti; *ogromna* ~ stragrande maggioranza; *parlamentarna* ~ maggioranza parlamentare; *pokoriti se ~ni* rimettersi alla maggioranza; *porazna* ~ maggioranza schiacciante; *posebna* ~ maggioranza speciale; *potrebna* ~ maggioranza richiesta; *prosta* ~ maggioranza semplice; *relativna* ~ maggioranza relativa; *u ~ni* in maggioranza; *u ~ni slučajeva* nella maggior parte dei casi; ~ *akcija* maggioranza azionaria; ~ *glasova* maggioranza dei voti; *~ski sistem* sistema maggioritario; *~nom glasova* a maggioranza di voti; *vladina* ~ maggioranza governativa, *zaključeno je ~om glasova* fu deliberato a maggioranza di voti

**većnik** *m* consigliere *m*; membro *m* del consiglio

**vejalica** *f (za čišćenje žita)* svecciatoio *m*

**veleizdaja** *f* alto tradimento *m*

**veleizdajnički** *adj* di alto tradimento; ~ *proces* processo *m* di alto tradimento

**veleizdajnik** *m* reo d'alto tradimento; traditore *m* della patria

**veleposed** *m* latifondo *m*

**veleposednički** *adj* di (da) latifondista



**veleposednik** *m* latifondista *m*

**velesajam** *m* fiera *f* internazionale

**velesila** *f* grande potenza *f*; *atomska* ~ potenza atomica; *pomorska* ~ potenza marittima

**veličina** *f* grandezza *f*; *prirodna* ~ grandezza naturale

**venčanica** *f* fede *f* di matrimonio

**venčanje** *n* nozze *f pl*; sposalizio *m*; matrimonio *m; protivzakonito vršenje obreda ~nja* celebrazione *f* illegale del matrimonio

**vera** *f* fede *f;* religione *f; dobra* ~ buona fede; *krivična dela protiv ~re* delitti contro la religione; *sloboda ~re* libertà di culto; libertà di fede religiosa; ~ *i nauka* religione e scienza; *zla* ~ mala fede; *zloupotreba ~re i crkve u političke svrhe* abuso della religione e della chiesa ai scopi politici

**verbalan** *adj* verbale; *~ni ugovori* contratti verbali; *~na nota* nota verbale

**verenica** *f* fidanzata *f*; promessa sposa *f*

**verenik** *m* fidanzato *m*; promesso sposo *m*

**veridba** *f* fidanzamento *m; objaviti ~bu* annunciare il fidanzamento; *raskinuti ~ bu* rompere (o troncare) il fidanzamento

**verifikacija** *f* verifica *f*; ~ *mandata* verifica dei mandati; verifica dei poteri; ~ *izbornih rezultata* verifica dei risultati elettorali; ~ *punomoćja* verifica della procura

**vernost** *f* fedeltà *f*

**verodostojan** *adj* autentico; fededegno; ~ *dokument* documento autentico; *učiniti ~nim* rendere attendibile

**verodostojnost** *f* autenticità *f;* ~ *potpisa* autenticità (o bontà) della firma

**veroispovest** *f* confessione *f*; religione *f*

**veronauka** *f* istruzione *f* religiosa; insegnamento *m* religioso

**verovatan** *adj* credibile; probabile; verosimile; presumibile

**verski** *adj* religioso; di religione; di fede; *ometanje ~skih obreda* turbamento della cerimonia religiosa, *~ska netrpeljivost* intolleranza religiosa; ~ *obredi* riti religiosi; ~ *poslovi* affari religiosi; ~ *predstavnik* rappresentante (ministro) del culto; *~ska sloboda* libertà religiosa; *~ska zajednica* comunità religiosa

**verzija** *f* versione *f;* ~ *činjenica (stvarnog događaja)* versione dei fatti

**vest** *f* notizia *f;* nuova *f; godinama nemamo ~ti o njemu* da anni non abbiamo notizie di lui; *imati ~ti od* avere notizia da; *imati ~ti o* avere notizia su; *kruži ~ da* circola la notizia che; *lažna* ~ notizia falsa; *neosnovana* ~ notizia infondata; *poslednje ~ti* le ultime notizie; *senzacionalna* ~ notizia sensazionale; *širenje lažnih ~ti* divulgazione di notizie false; *širiti ~ti* spargere (diffondere) notizie; *važna* ~ notizia importante

**vešala** *f* forca *f; osuditi na* ~ condannare alla forca (all'impiccagione)

**vešanje** *n* l'appendere *m;* sospensione *f*, *(osuđenika)* impiccagione *f*

**veštačenje** *n* perizia *f*; *arbitražno* ~ perizia arbitrale; *izveštaj o ~nju* relazione di perizia; *izvršiti* ~ eseguire la perizia; *lažno* ~ perizia falsa; *predmet ~nja* oggetto della perizia; *psihijatrijsko* ~ perizia psichiatrica; *sudsko* ~ perizia giudiziale; *sudsko-medicinsko* ~ perizia medico-legale; ~ *o havariji* perizia d'avaria; ~ *o šteti* perizia dei danni

**veštački** *adj* dei periti; peritale; artificiale; *određivanje ~čke nagrade* liquidazione dell'onorario; tassazione del compenso del perito; ~ *dokaz* prova peritale; ~ *izveštaj* reperto peritale; relazione peritale; *~čko mišljenje* giudizio (opinione) peritale; *~čka nagrada* onorario per la perizia; compenso peritale; ~ *nalaz* accertamento peritale; *~čko oplođenje* fecondazione *f* artificiale; *~čka radnja* operato peritale; *~čko vlakno* fibra artificiale

**veštak** *m* perito *m*; esperto *m*; *davanje lažnog iskaza ~ka* falsa testimonianza da parte del perito; *imenovanje ~ka* nomina del perito; *iznuđivanje iskaza od ~ka* estorsione d'una deposizione dal perito; *izveštaj ~ka* referto del perito; *javni* ~ perito pubblico; *kaligrafski* ~ perito calligrafico; *knjigovodstveni* ~ perito contabile; *opoziv ~ka* ricusazione del perito; *sudski* ~ perito giudiziario; ~ *protivstranke* perito della controparte; *zakleti* ~ perito giurato

**veština** *f* abilità *f;* destrezza *f;* maestria *f;* pratica *f;* arte *f*

**veterina** *f* veterinaria *f*; zooiatria *f*

**veterinar** *m* veterinario *m;* medico veterinario; *izdavanje i upotreba neistinitog ~skog svedočenja* rilascio e uso d'un attestato veterinario falso, *nesavesno pružanje ~ske pomoći* prestazione incosciente d'assistenza veterinaria

**veto** *m* veto *m;* opposizione *f*; *apsolutni* ~ veto assoluto; *odložni* ~ veto sospensivo; *pravo ~ta* diritto di veto; *skinuti* ~ togliere il veto; *staviti* ~ porre il veto

**veza** *f* legame *m;* connessione *f;* relazione *f*; rapporto *m; biti u ~zi* avere rapporto con; *bračna* ~ legame coniugale; *dovesti u ~zu* mettere in relazione; *nema ~ze* non c'entra; *neraskidiva* ~ nesso inscindibile; *poslovne ~ze* relazioni d'affari; *prekinuti ~ze sa nekim* rompere i rapporti con qcn; *rodbinska* ~ rapporto di parentela; relazione di parentela; *slučajna* ~ connessione casuale; *to nema nikave ~ze sa...* ciò non ha nulla a vedere con...; *to nema nikave ~ze sa onim što se dogodilo* ciò non ha alcun rapporto con quanto è accaduto; *u ~zi sa* in relazione a; in rapporto a; con riferimento a; *ugovorna* ~ vincolo contrattuale; *ustanoviti ~zu između dve činje-*

*nice* stabilire il nesso tra due fatti; *uzročna* ~ rapporto causale; rapporto di causalità; ~ *između dva postupka, građanskog ili krivičnog, po kojoj odluka o jednom zavisi od rešenja drugog* rapporto tra due processi, civili o penali, per il quale la soluzione dell'uno è determinante rispetto alla soluzione dell'altro; ~ *po krvi* legame del sangue

**vezivanje** *n* legatura *f*; congiungimento *m*

**vicekonzul** *m* viceconsole *m*

**vid** *m* vista *f*; aspetto *m; izgubiti iz ~da* perdere di vista

**vidik** *m* veduta *f*; vista *f*; *čovek širokih ~ka* uomo di ampie vedute; *pravo ~ka* diritto di veduta; diritto di prospetto

**viđenje** *n* il vedere *m;* vista *f*; *isplativo po ~nju* pagabile a vista; *menica po ~nju* cambiale a vista; *po ~nju* a vista; *po ~nju računa* a vista fattura; *poznavati iz ~nja* conoscere di vista

**vinarski** *adj* di vini; vinicolo; ~ *konzorcijum* consorzio vinicolo; *~ska zadruga* cooperativa vinicola

**vino** *n* vino *m; belo* ~ vino bianco; *crno* ~ vino rosso; *desertno* ~ vino da dessert; *falsifikovano* ~ vino adultero; vino fatturato; *kiselo* ~ vino acido; *konzumno (stono)* ~ vino da pasto (pasteggiabile); *penušavo* ~ spumante *m; prirodno* ~ vino pretto; vino genuino (schietto); *slatko* ~ vino dolce

**vinograd** *m* vigna *f*; vigneto *m*

**vinogradar** *m* viticoltore *m;* vignaiuolo *m*

**vinogradarski** *adj* di (da) viticoltore

**vinogradarstvo** *n* viticoltura *m*

**vinski** *adj* di (da) vino; vinario; *~ska bačva* botte *f* da vino; *~ska pesma* canzone *f* bacchica

**virman** *m* trasporto (di una partita) *m;* storno *m* (di un credito)

**virmanisati** *v* stornare (una partita)

**virmanski ček** *adj* assegno *m* bancario da accreditare; assegno storno

**visina** *f* altezza *f*; elevatezza *f*; *biti na ~ni* essere all'altezza; *držati se na ~ni situacije* mantenersi all'altezza della situazione; ~ *vodostaja* altezza delle acque

**višak** *m* eccedenza *f*; avanzo *m; aktivni poslovni* ~ eccedenza attiva dell'esercizio; *blagajnički* ~ eccedenza di cassa; *bruto* ~ eccedenza lorda; *budžetski* ~ eccedenza del bilancio, *demografski* ~ eccedenza demografica; *knjigovodstveni* ~ eccedenza contabile; *neto* ~ eccedenza netta; *pasivan* ~ eccedenza passiva; *računski* ~ eccedenza contabile; ~ *blagajne* eccedenza di cassa; ~ *budžeta* eccedenza del bilancio (di bilancio); ~ *dobiti* avanzo utili; guadagno eccessivo; ~ *izdataka* eccedenza delle spese; ~ *izvoza* eccedenza delle esportazioni; ~ *kupovne moći* eccedenza di potere d'acquisto; ~ *osiguranja* eccedenza di assicurazione, ~ *ponude* eccedenza di offerta; ~ *proizvodnje* eccedenza produttiva; surplus di produzione; ~ *radne snage* eccedenza di mano d'opera; ~ *rađanja* eccedenza demografica; ~ *rashoda nad prihodima* eccedenza del passivo sull'attivo; ~ *robe* eccedenza di merci; ~ *stanovništva* eccedenza di popolazione; ~ *težine* soprappeso *m;* eccedenza di peso; ~ *tovara* sovraccarico *m;* ~ *trgovinskog bilansa* avanzo della bilancia commerciale; ~ *troškova* eccedenza delle spese; ~ *uvoza* eccedenza delle importazioni; ~ *vrednosti* plusvalore *m; zaključiti s ~kom* chiudere in avanzo

**višebračnost** *f* poligamia *f*

**višemuštvo** *n* poliandria *m*

**višestruk** *adj* molteplice; numeroso; svariato; plurimo; *~ko osiguranje* assicurazione congiunta; *~ki povrat* recidiva reiterata; *~ko ubistvo* omicidio plurimo

**viši** *adj* superiore; più alto; ~ *privredni sud* tribunale economico superiore; *~šestepenost postupka* plurigradualità del procedimento; *~ša sila* forza maggiore; forza superiore; *~še sudsko veće* consiglio superiore della magistratura; *~ša škola* scuola superiore; istituto superiore

**vitium** *(lat)* (*mana, nedostatak*) vizio *m;* ~ *animi* vizio di mente; ~ *corporis* vizio di corpo; ~ *operis* vizio dell'opera

**vivisekcija** *f* vivisezione *f*

**viza** *f* visto *m; diplomatska* ~ visto diplomatico; *izdati ~zu* rilasciare il visto; *izlazna* ~ visto d'uscita; *kolektivna* ~ visto collettivo; *kontrolna* ~ visto di controllo; *konzularna* ~ visto consolare; *odobriti ~zu* appore il visto; *prolazna (tranzitna)* ~ visto di transito; *službena* ~ visto di servizio; *stalna* ~ visto permanente; *tranzitna* ~ visto di transito; *ulazna* ~ visto d'ingresso; *uvozna* ~ visto d'entrata; ~ *za boravak* visto di soggiorno; ~ *za useljenje* visto d'immigrazione

**vizirati** *v* vistare; ~ *pasoš* vistare un passaporto

**vlada** *f* governo *m;* regime *m; autonomna* ~ governo autonomo; *centralna* ~ governo centrale; *desničarska* ~ governo di destra; *diktatorska* ~ governo dittatorio, *koaliciona* ~ governo di coalizione; *kriza ~de* crisi del governo; crisi ministeriale; *laburistička* ~ governo laburista; *levičarska* ~ governo di sinistra; *marioneiska* ~ governo fantoccio; *oboriti ~du* far cadere il governo; rovesciare il governo; *obrazovati ~du* formare il governo; *pokrajinska* ~ governo provinciale; *poslovna* ~ governo d'affari; *predsednik ~de* presidente del consiglio; presidente dei ministri; *prolazna* ~ governo di transizione; *sastaviti ~du* formare il governo; *savezna* ~ governo federale; *takozvana* ~ pseudo-governo; *ustanička* ~ governo insurrezionale; *ustavna* ~ governo costituzionale; ~ *levog krila centra* governo di centro-sinistra; ~ *manjine* governo minoritario; ~ *nacionalnog jedinstva* governo



d'unione nazionale; ~ *narodnog fronta* governo di fronte popolare; ~ *narodnog spasa* governo di salute popolare; ~ *potpisnica* governo segnatario; ~ *u izbeglištvu* governo in esilio, ~ *većine* governo maggioritario; *vojna* ~ governo militare; *zakonita* ~ governo legittimo

**vladanje** *n* comportamento *m*; condotta *f*; *dobro* ~ buona condotta; *ispravno* ~ comportamento retto; *lojalno* ~ condotta leale; *loše* ~ cattiva condotta; *nepravilno* ~ condotta scorretta

**vladanje** *(upravljanje) n* governo *m;* dominio *m;* il regnare *m*

**vladar** *m* sovrano *m;* regnante *m*; monarca *m*

**vladati** *v* governare; dominare; regnare

**vladavina** *f* governo *m;* regno *m; klasna* ~ dittatura d'una classe; *oblik ~ne* forma di governo; forma di regime

**vlaknast** *adj* fibroso; filaccioso

**vlakno** *n* fibra *f*; filamento *m; biljno* ~ fibra vegetale; *kudeljno* ~ filato di canapa; *pamučno* ~ filato di cotone; *sintetičko* ~ fibra sintetica; *tekstilno* ~ fibra tessile; *veštačko* ~ fibre artificiale; *vinilsko* ~ fibra vinilica

**vlasnički** *adj* di (del) proprietario; ~ *list* foglio di proprietà (di possesso); ~ *list označen slovom a* foglio della proprietà contrassegnato dalla lettera a; *~čka hipoteka* ipoteca in re propria; *~čka tužba* azione di rivendicazione; *~čka tužba iz pretpostavljenog vlasništva* azione di rivendicazione appoggiata alla presunta legale proprietà; *~čka tužba zbog uznemiravanja prava vlasništva* azione negatoria

**vlasnik** *m* proprietario *m*; padrone *m*; *etažni* ~ proprietario di un piano di edificio; *mali* ~ piccolo proprietario; *neposredni* ~ proprietario diretto; ~ *broda (brodovlasnik)* armatore *m;* proprietario della nave; ~ *idealnog dela* proprietario di quota ideale; ~ *imanja* proprietario di una tenuta; ~ *nepokretne imovine* proprietario di immobile; ~ *tekućeg računa* titolare del conto corrente; *zakoniti* ~ proprietario legittimo; *zemljišni* ~ proprietario fondiario (terriero)

**vlasništvo** *n* proprietà *f*; *čisto* ~ proprietà nuda; *nedeljivo* ~ proprietà indivisa; *društveno* ~ proprietà sociale; *državno* ~ proprietà statale (del demanio); proprietà dello Stato; *etažno* ~ proprietà per piani; condominio per piani; *građevinsko* ~ proprietà edilizia; *granično* ~ proprietà limitrofa; *grupno* ~ proprietà di gruppo; *hipotekarno* ~ proprietà tavolare; *imati u ~tvu* detenere in proprietà; *individualno* ~ proprietà individuale; *industrijsko* ~ proprietà industriale; *inokosno* ~ proprietà individuale; *intelektualno* ~ proprietà intellettuale; *isključivo* ~ proprietà esclusiva; *iskonsko* ~ proprietà originaria; *javno* ~ proprietà pubblica; *književno* ~ proprietà letteraria; *kolektivno* ~ proprietà collettiva; *konsolidacija ~va* consolidamento della proprietà; *korisno* ~ proprietà utile; *lično* ~ proprietà personale; *nedeljivo* ~ proprietà indivisa; *nepokretno* ~ proprietà immobiliare; *nepotpuno* ~ proprietà meno piena; *ograđeno* ~ proprietà recintata; *partikularno* ~ proprietà particolare; *pokretno* ~ proprietà mobiliare; *posebno* ~ proprietà particolare; *potpuno* ~ piena proprietà; *pravo ~tva* diritto di proprietà; *prenos ~tva* trapasso (traslazione, trasmissione) di proprietà; *pribavljanje ~va prisvajanjem* acquisto della proprietà per occupazione; *pribavljanje ~va priraštajem* acquisto della proprietà per accessione; *pribavljanje ~tva predajom* acquisto della proprietà per tradizione; *privatno* ~ proprietà privata; *promena ~tva* cambiamento di proprietà; *rudno* ~ proprietà mineraria; *samo*~ proprietà esclusiva; *seosko* ~ proprietà rurale; *sitno* ~ proprietà piccola; *slobodno* ~ proprietà libera; *su*~ condominio *m*; *susedno* ~ proprietà limitrofa; *vanknjižno* ~ proprietà extratavolare; proprietà non registrata nei libri tavolari; *zajedničko* ~ proprietà comune; *zajedničko* ~ *bračnih drugova* proprietà accomunata da coniugi; *zakonski pretpostavljeno* ~ proprietà legalmente presunta; *zaštita ~tva* tutela della proprietà; *zemljišno* ~ proprietà fondiaria (terriera); *zemljišno knjižno* ~ proprietà tavolare

**vlast** *f* potere *m*; autorità *f*; potestà *f*; *akademska* ~ autorità accademica; *apsolutna* ~ potere assoluto; *bez ~ti* senza potere; *biti na ~ti* essere al potere; *biti u nečijoj ~ti* essere nel potere di qcn; essere in balia di qcn; *carinska* ~ autorità doganale; *centralna* ~ potere centrale; *crkvena* ~ potere ecclesiastico; *dati* ~ conferire il potere; *disciplinska* ~ potere disciplinare; *diskreciona* ~ potere discrezionale; *doći na* ~ salire al potere; *držati u svojoj ~ti* possedere (avere) in suo potere; *državna* ~ potere statale (dello Stato); *duhovna* ~ potere spirituale; *finansijska* ~ potere finanziario; *građanska* ~ potere civile; *hijerarhijska* ~ potere gerarchico; *istražna* ~ potere d'inchiesta; *izgubiti* ~ *nad automobilom* perdere la padronanza della macchina; *izvršavati* ~ esercitare il potere; *izvršna* ~ potere esecutivo; *javna* ~ potere pubblico; *kaznena* ~ potere punitivo; *kontrolna* ~ potere di controllo; *konzularna* ~ autorità consolare; *krivična* ~ potere penale; *mesna* ~ autorità locale; *monetarna* ~ autorità monetaria; *muževljeva* ~ potestà maritale; *na ~ti* al potere; *nadležna* ~ autorità competente; *nadzorna* ~ autorità (potere) di sorveglianza; potere di controllo; *najviša* ~ potere supremo; *naredbodavna* ~ potere dispositivo; *narodna* ~ potere popolare; *neograničena* ~ pieni poteri; *niža* ~ autorità inferiore; *obratiti se ~ti* ricorrere alle autorità; *okupaciona* ~ autorità d'occupazione; *opštinska* ~ autorità comunale; *ostati na ~ti* conservare il potere; *osvajanje ~ti* conqui-

sta del potere; *pogranična* ~ autorità di confine; *policijska* ~ potere di polizia; *politička* ~ potere politico; *poreska* ~ potere tributario; autorità fiscale; *potčinjena* ~ autorità subordinata; *pravosudna* ~ potere giudiziario; autorità giudiziaria; *predati neograničenu ~ nekome* conferire pieni poteri a qcn; *prekoračiti* ~ oltrepassare i propri poteri; *presudna* ~ autorità giudicante; *pretpostavljena* ~ autorità preposta; *preuzeti* ~ assumere il potere; *preuzimanje ~ti* avvento al potere; *represivna* ~ potere repressivo; *roditeljska* ~ potestà dei genitori; *sanitetska* ~ autorità sanitaria; *savezna* ~ potere federale; *skinuti s ~ti* spodestare; *službena* ~ potere ufficiale (d'ufficio); *sreska* ~ autorità distrettuale; *sudska* ~ potere giudiziario; *suverena* ~ potere di sovranità; *tutorska* ~ potestà tutelare; *upravna* ~ potere direttivo; autorità amministrativa; *visoka* ~ alta autorità; *viša* ~ autorità superiore; *vladina* ~ potere governativo; *vojne ~ti* autorità militari; *vrhovna* ~ autorità suprema; potere sovrano; *vršiti* ~ esercitare il potere; *zakonodavna* ~ potere legislativo; *zloupotreba ~ti* abuso di potere

**vlastit** *adj* proprio; *~to ime* nome proprio delle persone; nome di battesimo

**vlastodavac** *m* mandante *m*

**vlažan** *adj* umido

**vlažnost** *f* umidità *f*; umidezza *f*

**voćar** *m* fruttivendolo *m;* fruttaiuolo *m*

**voćarstvo** *n* frutticoltura *f*

**voće** *n* frutta *f*, *crvljivo* ~ frutta verminosa; *desertno* ~ frutta da dessert; *divlje* ~ frutta selvatica; *južno* ~ frutta tropicale; *kandirano* ~ frutta candita; *konzervirano* ~ frutta conservata; *sezonsko* ~ frutta stagionale; *smrznuto* ~ frutta congelata; *suvo* ~ frutta secca; *sveže* ~ frutta fresca; *tropsko* ~ frutta tropicale

**voćni** *adj* di frutta

**voćnjak** *m* frutteto *m*

**voda** *f* acqua *f*; *granične ~de* acque di frontiera; acque limitrofe; *izvorska* ~ acqua di sorgente; *javne ~de* aqcue pubbliche; *međunarodne ~de* acque internazionali; *mineralna* ~ acqua minerale; *obalne ~de* acque costiere; *otpadne ~de* acque di scarico; *pijaća* ~ acqua potabile; *plovne ~de* acque navigabili; *podzemne ~de* acque sotterranee; *površinske ~de* acque di superficie; *pravo korišćenja ~de* diritto d'utilizzazione dell'acqua; *rashlađena* ~ acqua raffreddata; *slana* ~ acqua salsa; *slatka* ~ acqua dolce; acqua potabile; *snabdevanje ~dom* erogazione (somministrazione) d'acqua; approvvigionamento dell'acqua; *stajaća* ~ acqua stagnante; *strane ~de* acque straniere; *teritorijalne ~de* acque territoriali; *teška* ~ acqua pesante; *unutrašnje ~de* acque interne; *valorizacija otpadnih* ~ valorizzazione delle acque di rifiuto; ~ *za piće* acqua potabile; *zagađene ~de* acque inquinate; *zagađivanje ~de za piće* inquinamento dell'acqua potabile

**vodič** *m* guida *f*; *sajamski* ~ guida della fiera; *trgovinski* ~ guida commerciale

**vodilja** *f* guida *f*; conduttrice *f*; *misao* ~ pensiero *m* conduttore

**voditelj** *m* guida *f*; dirigente *m*; ~ *zapisnika* protocollista *m*

**voditi** *v* menare; condurre; guidare; gestire; esercire; ~ *istragu* fare un'istruttoria; condurre l'istruttoria; ~ *izviđaj* fare un'inchiesta; ~ *parnicu* fare una causa; fare un processo; processare; ~ *postupak* fare il processo; ~ *preduzeće* gestire (condurre) un'impresa; ~ *raspravu* trattare la causa; tenere udienze

**vodovod** *m* acquedotto *m*; *pravo ~da* diritto *m* di acquedotto; *uslužnost ~da* servitù di acquedotto

**vođstvo** *n* direzione *f*, gestione *f*; condotta *f*

**vođenje** *n* il menare *m*; il condurre *m*; (*posla*) direzione *f*; gestione *f*; ~ *krivičnog postupka* condotta della procedura penale; ~ *poslova* gestione di affari; ~ *skladišta* gestione di un magazzino; ~ *rata* condotta della guerra

**vojni** *adj* militare; di guerra; *izbegavanje ~ne službe* rifiuto di prestare il servizio militare; *napad na ~nu osobu* aggressione a un militare; *napuštanje ~og položaja* abbandono d'una posizione militare; *neosiguranje ~ne jedinice* il non assicuramento d'una unità militare; *~na baza* base militare; ~ *begunac* disertore *m*; ~ *invalid* invalido militare; invalido di guerra; *~no krivično delo* reato militare; ~ *krivični postupak* procedimento penale militare; *~no krivično pravo* diritto penale militare; ~ *krivični zakon* legge penale militare; ~ *obveznik* soggetto al servizio militare; *~na osoba* militare *m*; persona *f* militare; *~no područje* zona militare; ~ *poziv* chiamata alle armi; *~no pravobranilaštvo* avvocatura militare; ~ *rok* ferma *m*; ~ *službenik* funzionario *m* militare; *~na tajna* segreto militare; *~no tužilaštvo* procura militare; pubblica accusa militare; ~ *zakon* codice militare; *~no zapovedništvo* comando militare

**vojnik** *m* soldato *m*, ~ *begunac* renitente *m* alla leva; ~ *borac* combattente *m*; ~ *koji se ne odaziva pozivu* renitente *m* alla leva; ~ *redov* soldato semplice; ~ *rezervista* soldato di riserva

**vojska** *f* esercito *m*; armata *f*; *narodnooslobodilačka* ~ armata di liberazione nazionale; *stajaća (redovna)* ~ esercito permanente (regolare)

**volonter** *m* volontario *m*

**volumen** *m* volume *m*; *novčani* ~ volume monetario; *platiti prema ~nu* pagare a volume; ~ *berzanskih transakcija* volume delle transazioni di Borsa; ~ *investicija* volume degli investimenti; ~ *izvoza* volume delle esportazioni; ~ *kredita* volume di credito; ~ *poslova* volume d'affari; ~ *potrošnje* volume di consumo; ~ *prodaje* volume delle vendite; ~ *trgovine* volume commerciale; ~ *uvoza* volume delle importazioni



**volja** *f* volontà *f*; volere *m*; voglia *f*; *imati čvrstu ~lju* essere dotato di una ferma volontà; *izražavanje ~lje* dichiarazione di volontà; *izreći poslednju ~lju* dettare le ultime volontà; *izričita* ~ volontà espressa; *narodna* ~ volontà popolare; *poslednja* ~ ultima volontà; *prećutna* ~ volontà tacita; *slobodna* ~ libero arbitrio; ~ *države* volontà statale

**vosak** *m* cera *f*; *biljni* ~ cera vegetale; *pčelinji* ~ cera d'api

**vozač** *m* autista *m*; conducente *m*; guidatore *m*; ~ *motornog vozila* conducente di un veicolo a motore

**vozački** *adj* di guida; *oduzimanje ~čke dozvole (trajno)* revoca della patente di guida; *oduzimanje ~čke dozvole (privremeno)* sospensione della patente di guida; *~čka dozvola* patente di guida

**vozar** *m* vettore *m*; conducente *m*; *odgovornost ~ra* responsabilità del vettore; *pomorski* ~ vettore marittimo; *putni* ~ vettore su strada; *vazdušni* ~ vettore aereo

**vozarina** *f* prezzo di trasporto, spese di trasporto; nolo *m*; *brodska* ~ nolo della nave; *bruto* ~ nolo lordo; *cena robe, osiguranje i* ~ costo, assicurazione e nolo; *dodatna* ~ nolo supplementare; *lažna* ~ nolo falso; *mrtva* ~ nolo morto; nolo di carico non fornito; *navesti ~nu* quotare un nolo; *neplaćena* ~ nolo non affrancato; *neto* ~ nolo netto; *paušalna* ~ nolo in blocco; *pomorska* ~ nolo marittimo; *povratna* ~ nolo di ritorno; *prazna* ~ nolo mancato; *rečna* ~ nolo fluviale; *sniženje ~ne* ribasso di nolo; *tranzitna* ~ nolo di transito; *troškovi ~ne* costo nolo; *unapred plaćena* ~ nolo anticipato; *visina ~ne* altezza del nolo; ~ *plativa po iskrcaju* contro rimborso del nolo; ~ *po težini* nolo a peso; ~ *prema tarifi* nolo secondo tariffa; ~ *u jednom smeru* nolo di andata; ~ *za pređeni put* nolo di percorso; *zbirna* ~ nolo cumulativo; *železnička* ~ nolo ferroviario

**vozilo** *n* veicolo *m*; *amfibijsko* ~ veicolo anfibio; *lebdeće* ~ veicolo a cuscino d'aria; *kosmičko* ~ veicolo spaziale; *oduzimanje ~la na motorni pogon* sottrazione del veicolo a motore; ~ *na motorni pogon* veicolo a motore

**vozni** *adj* veicolare; *~na isprava* biglietto di trasporto; *~na karta* biglietto *m*; *~ni list* ricevuta *f* di carico; distinta *f* di carico; *~no osoblje* personale viaggiante; *železnički* ~ *park* parco ferroviario

**vožnja** *f* viaggio *m*; percorso *m*; corsa *f*; guida *f*; ~ *u pijanom stanju* guida in stato di ebbrezza

**vraćanje** *n* restituzione *f*; rinvio *m*; riconsegna *f*; *uslovi ~nja* condizioni di rimborso; *uz* ~ verso restituzione; ~ *carine* restituzione di dazio; ~ *duga* rimborso del debito; ~ *građanskih prava* restituzione dei diritti civili; ~ *kapitala* rimborso del capitale; ~ *komisiji* rinvio alla commissione; ~ *na početak* rinvio all'origine; ~ *na položaj* reintegrazione in una carica; ~ *nepropisno korišćenog prava* restituzione dell'indebito; ~ *poreza* restituzione d'imposta; ~ *prava* restituzione del diritto; ~ *radnika na rad* reintegrazione al lavoro del lavoratore; ~ *u posed* reintegrazione nel possesso; ~ *u predašnje stanje* restituzione in intero

**vratiti** *v* restituire; rimandare; riportare; ~ *posetu* restituire una visita

**vrednosni** *adj papiri* valori *m pl*; effetti *m pl*; carte valori; titoli *m pl*; *berza ~nih papira* Borsa degli effetti (di titoli); *falsifikovanje ~nih papira* falsificazione di valori; *javni* ~ *papiri* valori pubblici; *posrednik u trgovini ~nim papirima* mediatore di effetti; *reprezentativni* ~ *papiri* valori rappresentativi; *trgovina ~nim papirima* commercio degli effetti; traffico di titoli; ~ *papiri na ime* valori nominativi; ~ *papiri sa stalnim prihodom* titoli a reddito fisso; *~no pismo* lettera con valore (assicurata)

**vrednost** *f* valore *m*; pregio *m*; *afekciona* ~ prezzo d'affezione; valore *m* d'affezione, *apsolutna* ~ valore assoluto; *berzanska* ~ valore in borsa; *bez ~ti* senza valore; privo di valore; *bilansna* ~ valore di bilancio; *bruto* ~ valore lordo; *carinska* ~ valore doganale; *čista* ~ valore intrinseco; *deklarisana* ~ valore dichiarato; *delimična* ~ valore parziale; *deonička* ~ valore azionario; *dodatna* ~ valore aggiunto; *dokazna* ~ valore probatorio; *državne ~ti* valori di Stato; *ekonomska* ~ valore economico; *ekvivalentni oblik ~ti* forma di valore equivalente; *eskontna* ~ valore di sconto; *fakturisana* ~ valore fatturato; valore di fattura; *fiksna* ~ valore fisso; *fiktivna* ~ valore fittizio; *finalna* ~ valore finale; *garancijska* ~ valore di garanzia; *glavna* ~ valore capitale; *globalna* ~ valore globale; *granična* ~ valore marginale; *hranljiva* ~ valore nutritivo; *imati* ~ avere valore; *imati veliku* ~ avere gran pregio; *imovinska* ~ valore patrimoniale (del patrimonio); *inventarska* ~ valore d'inventario; *izgubiti* ~ perdere valore; *izraz ~ti* espressione di valore; *izvorna* ~ valore originale (d'origine); *izvozna* ~ valore dell'esportazione; *jedinica ~ti* unità di valore; *jedinstvena* ~ valore unitario; *katastarska* ~ valore catastale; *knjigovodstvena* ~ valore contabile; *kotirana* ~ valore quotato; *kreditna* ~ valore creditizio; *kumulativna* ~ valore cumulativo; *kupovna* ~ valore d'acquisto; *likvidaciona* ~ valore di liquidazione; *mala* ~ poco valore; *male ~ti* di poco valore; *marginalna* ~ valore marginale; *materijalna* ~ valore materiale; *nabavna* ~ valore d'acquisto; *neimovinska* ~ valore morale; *nekotirana* ~ valore non quo-

tato; *niža* ~ valore inferiore; *nominalna* ~ valore nominale; *novčana* ~ valore monetario (in denaro); *obična* ~ valore semplice; *objektivna* ~ valore oggettivo; *obnovljena* ~ valore di ripristino; *opšta* ~ valore comune; valore universale; *opšti oblik ~ti* forma generale di valore; *osiguravajuće ~ti* valori assicurativi; *ostvariva* ~ valore realizzabile; *otkupna* ~ valore di riscatto (di rinuncia); *papiri od ~ti* effetti di valore; *paritetna* ~ valore alla pari; *paušalna* ~ valore forfettario; *početna* ~ valore iniziale; *poreska* ~ valore fiscale; *porez na* ~ imposta sul valore; *poštanska* ~ valore postale; *potpun oblik ~ti* forma di valore totale; *povećanje ~ti* aumento di valori; *prema ~ti* secondo il valore; *približna* ~ valore approssimativo; *pridavati* ~ attribuire un valore; *primljena* ~ valore ricevuto; *prividna* ~ valore apparente; *privredna* ~ valore economico; *procenjena* ~ valore stimato; *prodajna* ~ valore di vendita; *proizvodna* ~ valore produttivo; *provizija od ~ti* provvigione sul valore; *puna* ~ valore pieno; *razvijen oblik ~ti* forma di valore dispiegata; *sadašnja* ~ valore attuale; *slučajna* ~ valore accidentale; *smanjenje ~ti* diminuzione di valori; valore di riduzione; *smanjiti* ~ deprezzare; scemare il valore; *srednja* ~ valore medio; *stabilnost ~ti* stabilità del valore; *stalna* ~ valore stabile; valore fisso; *stvarna* ~ valore reale; valore effettivo; *subjektivna* ~ valore soggettivo; *suština ~ti* sostanza di valore; *špekulativna* ~ valore speculativo (di speculazione); *tekuća* ~ valore corrente; *teorija ~ti* teoria del valore; *trajna* ~ valore duraturo; *trgovinska* ~ valore venale; valore commerciale; *tržišna* ~ valore di mercato; *tržište ~tima* mercato valori; *ugovorena* ~ valore convenuto; *ukupna* ~ valore totale; valore complessivo (globale); *umetnička* ~ valore artistico; *unutrašnja* ~ valore interno; *uobičajena* ~ valore d'uso; *upotrebna* ~ valore d'uso; *utvrditi* ~ determinare il valore; *uzorak bez ~ti* campione senza valore; *veličina ~ti* grandezza di valore; *vezana* ~ valore vincolato; *višak ~ti* eccedenza di valore; ~ *aktive* valore dell'attivo; ~ *dohotka* valore del reddito; ~ *imovine* valore patrimoniale (del patrimonio); ~ *kapitala* valore del capitale; ~ *koja se može osigurati* valore assicurabile; ~ *najma* valore locativo; ~ *naknade* valore di rimborso; ~ *obnove* valore di ricostruzione; ~ *osiguranja* valore assicurabile; ~ *preduzeća* valore aziendale; ~ *pri dospeću* valore alla scadenza; ~ *rada* valore del lavoro; ~ *reprodukcije* valore di riproduzione; ~ *spora* valore della causa; valore della lite; ~ *štete* valore del danno; ~ *u gotovu* valore in contanti; ~ *zamene* valore di sostituzione; *zakon ~ti* legge del valore; *zakonska* ~ valore legale; *zlatna* ~ valore oro; *znak ~ti* segno del valore

**vređati** *v* ingiuriare; offendere

**vreme** *n* tempo *m*; epoca *f*; periodo *m*, stagione *f*; *ako* ~ *dozvoli* tempo permettendo; *bankarsko radno* ~ orario di banca; *berzansko radno* ~ orario di Borsa; *čitavo* ~ tutto il tempo; *dnevno radno* ~ orario diurno; *dolaziti na* ~ arrivare in orario; *imati ~na na pretek* avere tempo d'avanzo; *izgubljeno je* ~ è tempo perso; *jednokratno radno* ~ orario unico; *kancelarijsko radno* ~ orario d'ufficio; *korisno* ~ tempo (periodo) utile; *koristiti* ~ impiegare il tempo; *krajnje je* ~ *da* è tempo che; *letnje* ~ stagione estiva; ora legale; *lokalno srednje* ~ ora media locale; *mesno (lokalno)* ~ ora locale; *misliti na* ~ pensare per tempo; *na neodređeno* ~ a tempo indeterminato; *na određeno* ~ a tempo determinato; *na* ~ a tempo; in tempo; in tempo utile; in orario; *ne gubeći* ~ senza perdere tempo; *ne gubiti* ~ non metter tempo in mezzo; non porre tempo; *nestalno* ~ tempo incostante; *nezgodno* ~ ora indebita; *noćno radno* ~ orario notturno; *odgoditi za bolja ~na* rimettere a miglior tempo; *određivanje ~na* determinazione del tempo; *po svakom ~nu* con ogni tempo; *pomanjkanje ~na* mancanza di tempo; *pravovremeno* ~ a tempo debito; nel tempo utile; *računanje ~na* calcolo del tempo; *radno* ~ orario *m*; ora di lavoro; ora lavorativa (d'ufficio); *radno* ~ *blagajne* orario di cassa; *radno* ~ *sa strankama* orario per il pubblico; *radno* ~ *službe* orario di servizio; *razlika ~na* scarto orario; *s vremena na* ~ di tempo in tempo; *skraćeno radno* ~ orario ridotto; *skoro je* ~ è quasi l'ora; *slobodno* ~ tempo libero; ora libera; *srednjoevropsko* ~ ora dell'Europa centrale; *stići na* ~ essere in orario; *u bilo koje* ~ a qualunque ora; *u isto* ~ in pari tempo; *u najkraće* ~ nel più breve tempo; *u određeno* ~ all'ora fissata (stabilita); *u svoje* ~ a suo tempo; *u zgodno* ~ a tempo e luogo; ~ *garancije* periodo di garanzia; ~ *isteka* scadenza *f*; ~ *izvršenja* periodo di esecuzione; ~ *izvršenja krivičnog dela* tempo dell'esecuzione del reato; ~ *je da* è tempo di; ~ *najgušćeg saobraćaja* ora di maggior traffico; ~ *naplate* periodo di riscossione; ~ *oporezivanja* periodo di tassazione; ~ *osiguranja* periodo d'assicurazione; ~ *plaćanja doprinosa* periodo di contribuzione; ~ *pretplate* periodo d'abbonamento; ~ *pripreme* tempo di preparazione; ~ *službovanja* durata di servizio; ~ *špica* ora di punta; ~ *za razmišljanje* tempo per riflettere; ~ *zatvaranja* ora (orario) di chiusura; *za kratko* ~ per breve tempo; *zakonsko* ~ ora legale; *znak tačnog ~na* segnale orario

**vrenje** *n* fermentazione *f*; agitazione *f*; bollore *m*; *alkoholno* ~ fermentazione alcolica

**vrh** *m* vertice *m*; cima *f*; *konferencija na ~hu* conferenza al vertice; *na ~hu* al vertice; *pri ~hu* in cima



**vrhovi** *m pl* dirigenti *m pl*; dirigenza *f*; massima autorità *f*; *birokratski* ~ vertici della burocrazia; ~ *stranaka* dirigenze dei partiti

**vrhovni** *adj* supremo, sommo; *čin ~ne vlasti* atto di sovranità; atto d'autorità; ~ *privredni sud* Corte suprema economica; *V~ sud Jugoslavije* Corte suprema della Jugoslavia; ~ *sudija* supremo arbitro; *~na vlast* potere di sovranità; ~ *vojni sud* Corte suprema militare; ~ *znakovi* insegna di sovranità; emblema di sovranità

**vrhovništvo** *n* sovranità *f*

**vrhunac** *m* cima *f*; vetta *f*; apice *m*; *biti na ~ncu uspeha* essere all'apice del successo

**vrpca** *f* nastro *m*; nastrino *m*; ~ *za pisaće mašine* nastro per le macchine da scrivere; ~ *za računske mašine* nastro per calcolatrici

**vrsta** *f* specie *f*; sorta *f*; qualità *f*; classe *f*; *roba svake ~te* merce di ogni sorta; ~ *dokaza* modo di prova; ~ *kazni* specie di pene; ~ *novca* tipo monetario; ~ *poslova* specie di affari; ~ *uzorka* tipo di campione

**vršenje** *n* esecuzione *f*; adempimento *m*; pratica *f*; esercizio *m*; *nedozvoljeno* ~ *profesije* esercizio illecito d'una professione; *radi ~nja prodaje* per l'effettuazione della vendita; ~ *javne službe* esercizio d'una funzione pubblica; ~ *javnih funkcija* esercizio delle funzioni pubbliche; ~ *mandata* esercizio d'un mandato; ~ *službe* esercizio di servizio

**vršilac** *m* esecutore *m*; ~ *dužnosti* facente funzione *f*

**vršiti** *v* eseguire; adempiere; esercitare; fare; praticare; ~ *istražne radnje* eseguire atti d'istruzione; ~ *javnu dužnost* esercitare una funzione pubblica; ~ *neko zvanje* professare un'arte; ~ *svoju dužnost* fare il proprio dovere

**vući** *v* tirare; trascinare; ~ *kocku* tirare a sorte; ~ *korist* tirare vantaggio; ricavare profitto; *pregovori se vuku* le trattative vanno per le lunghe; ~ *menicu* trarre una cambiale

**vučenje** *n* il tirare *m*; tiro *m*; trazione *f*; *serijsko* ~ tiraggio di serie

**vulgaran** *adj* volgare; *~na supstitucija* sostituzione ordinaria (volgare)

**vuna** *f* lana *f*; *češljana* ~ lana pettinata; *grebenana* ~ lana cardata; *runska* ~ lana runica; lana tonata; *sirova* ~ lana vergine; *staklena* ~ lana di vetro; *veštačka* ~ lana artificiale

# Z

**zabeleška** *f* annotazione *f*; nota *f*, *službena* ~ annotazione d'ufficio; *~ležavanje u zemljišne knjige* annotazione tavolare; ~ *o presudi* annotazione della sentenza; ~ *pri dnu stranice* nota a piè di pagina; *zemljišna* ~ annotazione tavolare

**zabluda** *f* errore *m;* sbaglio *m;* inganno *m; biti u ~di* essere in errore; *bitna* ~ errore essenziale; *činjenična* ~ errore di fatto; *dovesti u ~du* indurre in errore; trarre in inganno; *izuzev ~da i propusta* salvo errori ed omissioni; *nebitna* ~ errore accidentale; *neopravdana* ~ errore ingiustificabile; *obostrana* ~ errore comune; *poslovna* ~ errore in negozio; *pravna* ~ errore di diritto; *sporedna* ~ errore accidentale; *stvarna* ~ errore materiale; *sudska* ~ errore giudiziario; *ugovorna* ~ errore sul negozio; *upasti u ~du* cadere in errore, *važna* ~ errore rilevante; ~ *o ličnosti* errore in persona; errore sulla persona; ~ *o motivu* errore nel motivo; ~ *u suštini* errore „in substantia"; ~ *u slučaju klevete* errore nel reato di diffamazione; ~ *o vrednosti* errore sul valore; *zajednička* ~ errore comune

**zabrana** *f* divieto *m*; proibizione *f*; interdizione *f*; *admistrativna* ~ interdizione amministrativa; *legalna* ~ interdizione legale; *staviti ~nu na nešto* mettere sotto sequestro; *skinuti ~nu* levare il divieto; *sudska* ~ interdizione giudiziaria; ~ *bavljenja određenim zanimanjem* divieto di esercitare una determinata professione; ~ *boravka* divieto di soggiorno; ~ *damping poslova* divieto delle pratiche di dumping; ~ *građenja* divieto di costruzione; ~ *isplate* sequestro di salario; ~ *izvoza* divieto d'esportazione; ~ *javnog nastupa* divieto di esordire in pubblico; ~ *kompenzacije* divieto di compensazione; ~ *konkurencije* divieto di concorrenza; ~ *na platu* divieto di pagamento; ~ *nošenja oružja* divieto di porto d'armi; ~ *oglašavanja* divieto d'affissione; ~ *otuđivanja* divieto d'alienazione; ~ *parkiranja* divieto di sosta; ~ *plaćanja* divieto di pagamento; ~ *prebivališta* divieto di residenza; ~ *prelaza (prolaza)* divieto di passaggio; ~ *preticanja* divieto di sorpasso; ~ *prodaje* divieto di vendita; ~ *rasturanja štampe* divieto di diffusione della stampa; ~ *tranzita* divieto di transito; ~ *trgovine* divieto di commerciare; ~ *ulaza* divieto d'entrata; ~ *useljavanja* divieto d'immigrazione; ~ *uvoza* divieto d'importazione; ~ *vožnje* interdizione della guida; ~ *zaustavljanja* divieto di fermata; *zakonska* ~ proibizione legale

**zabraniti** *v* proibire; vietare; inibire; interdire; ~ *izvoz* vietare l'esportazione; ~ *pristup* interdire l'accesso; ~ *prolaz* interdire il passaggio; ~ *ulaz* interdire l'ingresso; vietare l'entrata

**zabranjen** *adj* proibito; vietato; *strogo ~no* severamente proibito; *vlast koja ~njuje* forza inibitoria; potere inibitorio, *~no oglašavanje* vietata l'affissione; ~ *pravni posao* negozio giuridico illecito; ~ *ulaz* vietato l'ingresso

**začeće** *n* concezione *f*; concepimento *m; bezgrešno* ~ immacolata concezione; *zakonsko razdoblje ~ća* periodo legale di concepimento

**začetak** *m* feto *m,* inizio *m;* origine *f*

**začeti** *v* concepire; restare incinta

**začetnik** *m* iniziatore *m;* promotore *m;* ~ *društva* promotore della società

**začin** *m* condimento *m;* sostanza *f* aromatica; droga *f*

**zadatak** *m* compito *m;* missione *f*, *društveni* ~ compito sociale; *ispitni* ~ compito d'esame; *izvršavanje ~tka* esecuzione di un compito; adempimento di un compito; *izvršiti* ~ compiere una missione; *kontrolni* ~ compito di controllo; *neproizvodni* ~ compito non produttivo; *pismeni* ~ compito scritto; *poslati na* ~ inviare in missione; *poverljiv* ~ missione segreta (di fiducia); *proizvodni* ~ compito produttivo; *školski* ~ compito in classe

**zadati** *v* produrre; causare; cagionare; arrecare; infliggere; ~ *strah* incutere timore; ~ *udarac* inferire un colpo; assestare un colpo

**zadaviti** *v* strangolare; strozzare; soffocare

**zadiranje** *n* violazione *f*; lesione *f*; ~ *u tuđe pravo* violazione dei diritti altrui; lesione dei diritti altrui



**zadobiti** *v* acquistare; ottenere; conquistare; ~ *ranu* restar ferito

**zadovoljenje** *n* soddisfacimento *m*; soddisfazione *f*; contentamento *m; delimično ~ kreditora* soddisfazione parziale dei creditori; *povlašćeno* ~ soddisfazione preferenziale (privilegiata); ~ *potrebe* soddisfazione di bisogno

**zadovoljiti** *v* soddisfare; contentare; rendere (far) contento; ~ *poiražnju* soddisfare una richiesta; ~ *potrebe* sopperire ai bisogni, ~ *želju* saziare un desiderio; levarsi un capriccio

**zadruga** *f* cooperativa *f*; *centralna* ~ cooperativa centrale; *građevinska* ~ cooperativa edilizia; *industrijska* ~ cooperativa industriale; *kreditna* ~ cooperativa di credito; *kućna* ~ proprietà collettiva familiare; *kupoprodajna* ~ cooperativa d'acquisto e vendita; *nabavna* ~ cooperativa di acquisti (di acquisto), *nabavno-prodajna* ~ cooperativa d'acquisto e di vendita; *poljoprivredna* ~ cooperativa agricola; *potrošačka* ~ cooperativa di consumo; *prodajna* ~ cooperativa di vendita; *proizvođačko-potrošačka* ~ cooperativa di produzione e di consumo; *prevoznička* ~ cooperativa di trasporto, *radna* ~ cooperativa di lavoro; *radnička* ~ cooperativa operaia; *radnička proizvođačka* ~ cooperativa operaia di produzione; *seljačka* ~ cooperativa contadina; *stambena* ~ cooperativa d'abitazione; *trgovačka* ~ cooperativa commerciale; ~ *s neograničenom odgovornošću* cooperativa a responsabilità illimitata; ~ *s ograničenom odgovornošću* cooperativa a responsabilità limitata; *zanatska* ~ cooperativa artigiana; *zemljoradnička* ~ cooperativa agricola

**zadrugar** *m* cooperatore *m*

**zadrugarski** *adj* di (dello) cooperatore

**zadrugarstvo** *n* cooperativismo *m*; movimento *m* cooperativo

**zadružan** *adj* cooperativo; cooperativistico; *~na skupština* assemblea della cooperativa, *~ni savet* consiglio della cooperativa; *~ni savez* unione cooperativistica

**zadržavanje** *n* il trattenere *m;* ritenimento *m;* ritenzione *f*, *pravo ~nja stvari* diritto di ritenzione; ~ *prava u sporu* ritenzione d'una causa; ~ *robe* ritenzione di merci

**zadužbina** *f* fondazione *f*, costruzione *f; javna* ~ fondazione pubblica; *privatna* ~ fondazione privata

**zadužen** *adj* indebitato; gravato di debiti; obbligato; tenuto

**zaduženje** *n* indebitamento *m;* impegno *m;* obbligo *m*; *bankovno* ~ indebitamento bancario; *hipotekarno* ~ indebitamento ipotecario; *poljoprivredno* ~ indebitamento agricolo; *prekomerno* ~ indebitamento eccessivo; *unutrašnje* ~ debito interno; ~ *države* indebitamento statale (dello Stato); ~ *prema inostranstvu* indebitamento con l'estero

**zadužiti** *v* indebitare; gravar di debiti; ~ *nekoga za neki iznos* porre una somma a debito di qcn; ~ **se** indebitarsi; contrarre debiti

**zaduživanje** *n* indebitamento *m; hipotekarno* ~ indebitamento ipotecario; ~ *prema inostranstvu* indebitamento con l'estero

**zadužnica** *f* obbligazione *f*, certificato *m* di debito

**zagađivanje** *n* inquinamento *m*; contaminazione *f*; ~ *čovekove okoline* inquinamento dell'ambiente; ~ *pijaće vode* inquinamento dell'acqua potabile; ~ *stočne hrane i vode* inquinamento del foraggio e dell'acqua; ~ *vode za napajanje divljači* inquinamento dell'acqua per l'abbeveramento della selvaggina; ~ *životnih namirnica* inquinamento dei generi alimentari

**zagospodariti** *v* acquistare il controllo (di, su); impadronirsi (di)

**zahtev** *m* esigenza *f*; pretesa *f*; richiesta *f*; postulato *m; eventualni tužbeni* ~ pretesa attorea eventuale; *glavni* ~ domanda principale; *kreditni* ~ richiesta di credito; *legitiman* ~ domanda legittima; *minimalni* ~ esigenza minima; *na* ~ a richiesta; *na Vaš* ~ su Vostra richiesta; *naknadni* ~ pretesa accessoria; *nasledni* ~ rivendicazione d'eredità; *novčani* ~ pretesa pecuniaria; *odbiti* ~ respingere la domanda; *povući* ~ ritirare una domanda; *sindikalni* ~ richiesta sindacale; *tehnički ~vi* esigenze tecniche; *teritorijalni* ~ rivendicazione territoriale; *tužbeni* ~ pretesa attorea; *udovoljiti ~vu* soddisfare la pretesa; ~ *javnog tužioca* requisitoria *f; ~vi razvoja* esigenze dello sviluppo; *~vi stabilizacije* esigenze della stabilizzazione, ~ *za carinjenje* domanda di sdoganamento; ~ *za dobijanje koncesije* domanda di concessione; ~ *za dobijanje patenta* domanda di brevetto; ~ *za doznaku* richiesta d'assegnazione; ~ *za isplatu* richiesta salariale; ~ *za isplatu nadnice* richiesta di salario; ~ *za objavljivanje stečaja* richiesta di dichiarazione di fallimento; ~ *za odštetu* domanda d'indennizzo; ~ *za pomoć* domanda di sussidio; ~ *za ukrcaj* richiesta d'imbarco; ~ *za uplatu* richiesta di versamento; ~ *za vanredno preispitivanje pravosnažne presude* richiesta per la riesamina straordinaria della sentenza; ~ *za zaštitu zakonitosti* richiesta per la tutela della legalità; *zakonski* ~ pretesa legale

**zahtevanje** *n* l'esigere *m;* il pretendere *m*; il richiedere *m*

**zahtevati** *v* esigere; pretendere; richiedere, rivendicare; ~ *naknadu troškova* esigere il rimborso; ~ *naplatu* esigere un credito

**zainteresovan** *adj* interessato; *biti* ~ essere interessato; *~vana osoba* persona interessata; interessato *m*

**zajam** *m* mutuo *m;* prestito *m; amortizacioni* ~ mutuo (prestitio) ammortizzabile; *bankarski* ~ mutuo bancario; *beskamatni* ~ mutuo infrutti-

fero; prestito senza interesse; *besplatni* ~ mutuo gratuito; *dati na* ~ prestare; dare a (in) prestito; *delimičan* ~ prestito parziale; *dnevni* ~ prestito giornaliero; *dodatni* ~ mutuo accessorio; *domaći* ~ prestito interno; *dopunski* ~ prestito complementare; *državni* ~ prestito statale (di Stato); *dugoročni* ~ prestito a lunga scadenza; *emitovati* ~ emettere un prestito; *garantovani* ~ mutuo garantito; *građevinski* ~ mutuo edilizio (edile); *hipotekarni* ~ mutuo ipotecario (su ipoteca); *industrijski* ~ prestito industriale; *inostrani* ~ prestito estero, *izdati* ~ emettere un prestito; *javni* ~ mutuo pubblico; *kamate na* ~ interesse sul prestito; *kamatni* ~ mutuo (prestito) fruttifero; *kao* ~ a titolo di prestito; *kapital na* ~ capitale a mutuo; *konverzioni* ~ prestito di conversione; *konsolidacioni* ~ prestito di consolidamento; *konsolidovani* ~ prestito consolidato; *kratkoročni* ~ prestito a breve scadenza; *kreditni* ~ prestito di credito; *međunarodni* ~ prestito internazionale; *menični* ~ prestito cambiario; *namenski* ~ mutuo destinato ad uno scopo; mutuo a fine determinato; *narodni* ~ prestito statale; *neodređeni* ~ prestito indefinito; *neotkupiv* ~ prestito irredimibile; *nepokriven* ~ prestito allo scoperto; *novčani* ~ mutuo in denaro; *obećanje ~ma* promessa di mutuo; *obveznički* ~ mutuo in obbligazioni; *odobriti nekome* ~ accordare un prestito a qcn, *opštinski* ~ prestito comunale; *otkupni* ~ prestito rimborsabile; *otplatiti* ~ ammortizzare un prestito; *periodičan* ~ prestito periodico; *plasirati* ~ piazzare (collocare) un prestito; *podići* ~ contrarre un mutuo, *poljoprivredni* ~ prestito agricolo (agrario); *pomorski* ~ prestito marittimo; *potrošački* ~ prestito di consumo; *povlašćen* ~ prestito privilegiato; *premijski* ~ prestito a premi; *prinudni* ~ prestito forzoso; *privatni* ~ prestito privato; *raspisati* ~ emettere un mutuo (prestito); *ratni* ~ prestito di guerra; *spoljni* ~ prestito estero; *stabilizacioni* ~ prestito di stabilizzazione; *trajan* ~ prestito perpetuo; *ugasiti* ~ estinguere un prestito; *ugovor o ~mu* contratto di mutuo; *ugovoreni* ~ prestito convenuto; *unutrašnji* ~ prestito interno; *upisati* ~ sottoscrivere un prestito; *uzeti na* ~ prendere in prestito (a mutuo); assumere a mutuo; *uzeti* ~ prendere un mutuo; *večiti* ~ prestito perpetuo; *vratiti* ~ rimborsare un prestito; ~ *bez dobitka* prestito senza censo; ~ *na kamatu* prestito a interesse; ~ *na poverenje* prestito fiducioso; ~ *na reč* prestito sulla parola; ~ *plativ na rate* mutuo rimborsabile a rate; ~ *po viđenju* prestito a vista; ~ *na dobitak* prestito a censo; ~ *sa jemstvom* prestito con garanzia; ~ *sa kamatom* prestito a interesse; ~ *sa zlatnom garancijom* prestito con garanzia aurea; ~ *u novcu* prestito pecuniario; mutuo di denaro; ~ *u zlatu* prestito oro; ~ *uz zalog* prestito su pegno; ~ *za ekonomsko ozdravljenje* prestito di risanamento economico; ~ *za gradnju* mutuo edile; mutuo per costruzione; ~ *za jemstvo* prestito di garanzia; ~ *za konsolidaciju* prestito di consolidamento; ~ *za obnovu* prestito per la ricostruzione; *zaključiti* ~ contrarre un prestito; *zakon najma i ~ma* legge di affitto e prestitio; *zelenaški* ~ prestito usuraio; *zemljišni* ~ prestito fondiario

**zajednica** *f* comunità *f*, collettività *f*, consorzio *m; agrarna* ~ comunità agraria; *Atlantska* ~ Comunità Atlantica; *bračna* ~ unione coniugale; *bračna* ~ *dobara* comunione dei beni tra coniugi, *carinska* ~ comunità doganale; *delimična* ~ comunità parziale; *društvena* ~ comunità (consorzio) sociale; *društveno-politička* ~ collettività socio-politica; *državna* ~ comunità statale; *Evropska ekonomska (E.E.Z.)* ~ Comunità Economica Europea (C.E.E.); *Evropska* ~ *za ugalj i čelik* Comunità Europea del Carbone e dell'Acciaio (C.E.C.A.); *Evropska* ~ *za atomsku energiju* Comunità Europea per l'Energia Atomica (C.E.E.A.); *Evropska* ~ *teretnih kola* Comunità Europea di Vagoni Merci; *interesna* ~ comunità d'interesse; *lokalna* ~ comunità locale; *međunarodna* ~ comunità internazionale, *mesna* ~ collettività locale; *narodna* ~ comunità popolare; *pravna* ~ comunione di diritti; *privredna* ~ comunità economica; *radna* ~ collettività di lavoro; *slobodna* ~ *proizvođača* libera comunità dei produttori; *svetska* ~ comunione universale; *uneti u ~cu* mettere in comunità; *univerzalna* ~ *dobara* comunità universale di beni; *verska* ~ comunità religiosa; ~ *dobara* comunità di beni; ~ *država* comunità di Stati; ~ *interesa* comunione d'interessi; ~ *naroda* comunità popolare, ~ *nasledstva* comunione ereditaria; *Z~ nezavisnih država* Comunità degli stati indipendenti; ~ *osiguranja* comunità d'assicurazione; ~ *preduzeća* comunità aziendale; ~ *privrednih interesa* comunità d'interessi economici; ~ *rizika* comunione di rischi; ~ *za obrazovanje* comunità per l'istruzione

**zajednički** *adj* comune; collettivo; *~čka dobra* comunanza dei beni; *~čka hipoteka* ipoteca comune; *~čka imovina* beni comuni; patrimonio indiviso; *~čka imovina bračnih drugova* comunione dei beni tra coniugi; ~ *interes* interesse comune; interesse collettivo; ~ *interesi* interessi collettivi; *~čko nasledstvo* comunanza ereditaria; *~čka potrošnja* spesa comune; consumo collettivo; ~ *rad* lavoro comune; *~čka rezerva* riserva comune; ~ *rizik* comunanza di rischi; *~čka sednica* seduta comune; *~čkim sporazumom* di comune accordo

**zajemčen** *adj* garantito

**zajmodavac** *m* mutuante *m;* prestatore *m*, ~ *novca* prestatore di denaro; ~ *uz zalog* prestatore su pegno



**zajmoprimac** *m* mutuatario *m; loše materijalno stanje ~imca* cattiva situazione materiale del mutuatario

**zakasneo** *adj* tardivo; *~nelo izvršenje* tardiva esecuzione

**zakašnjenje** *n* ritardo *m;* mora *f: biti u ~nju* essere in mora; *pasti u* ~ cadere in mora; *opasnost zbog ~nja* pericolo in mora; ~ *dužnika* mora del debitore; ~ *u isporuci* mora nella consegna; ~ *u plaćanju* mora del pagamento; ~ *u prihvatu* mora nell'accettazione

**zaklet** *adj* giurato

**zakleti** *v* far giurare; far prestare giuramento; *krivo se* ~ giurare il falso; *ne smeju se* ~ ... non si deve far prestare giuramento a ...; ~ **se** giurare; prestar giuramento; ~ *se u svoju čast* giurare sul proprio onore

**zakletva** *f* giuramento *m; biti pod ~tvom* essere sotto giuramento; *dati ~tvu* proferire un giuramento; *kriva* ~ giuramento falso; *lažna* ~ giuramento falso; *obaveza ~tve* vincolo di giuramento; *obavezati ~tvom* obbligare con giuramento; *opomena o važnosti ~ve* ammonimento sull'importanza del giuramento; *osloboditi ~tve* sciogliere dal giuramento; *pod ~tvom* sotto giuramento; *pogaziti ~tvu* violare un giuramento; rompere un giuramento; *položiti ~tvu* prestar giuramento, *prekršiti ~tvu* violare il giuramento; *prihvatiti ~tvu* accettare il giuramento; *primiti ~tvu* aderire al giuramento; *profesionalna ~tva* giuramento professionale; *promisorna ~tva* giuramento promissorio; *razrešiti (osloboditi) ~tve* sciogliere dal giuramento; *sa ~tvom* con giuramento; *službena* ~ giuramento di servizio; *sudska* ~ giuramento giudiziario; *tekst ~tve* formula del giuramento; *tvrditi pod ~tvom* affermare sotto giuramento; ~ *o proceni* giuramento estimatorio; ~ *pri strupanju na posao* giuramento d'ufficio; ~ *svedoka* giuramento di testimonio; ~ *veštaka* giuramento di perito

**zaključak** *m* conclusione *f*; deliberazione *f*; decreto *m, dokazni* ~ conclusione probatoria; conchiuso probatorio; *godišnji* ~ bilancio annuale; *izvesti* ~ tirare una conclusione; *iz ~ka presude* dalle statuizioni della sentenza; *konačan* ~ conclusione finale; ~ *kase (blagajne)* chiusura di cassa; ~ *po analogiji* conclusione per analogia; ~ *sednice* deliberazione *f*; decisione *f:* ~ *ugovora* conclusione di un contratto

**zaključan** *adj* conclusivo; finale; di chiusura; *~čni protokol* protocollo finale, *~čni račun* bilancio consuntivo

**zaključenje** *n* conclusione *f;* stipulazione *f; zahtevati* ~ *pretresa* domandare la chiusura dei dibattimenti; ~ *analogijom* conclusione per analogia; ~ *bilansa* chiusura del bilancio; ~ *debate* chiusura di dibattimento; ~ *(sklapanje) mira* conclusione della pace; ~ *ništavnog braka* contrazione di matrimonio nullo; ~ *posla* conclusione di un affare; ~ *sednice* chiusura d'una seduta; ~ *štetnog ugovora* stipulazione d'un contratto svantaggioso; ~ *ugovora* conclusione di un contratto; stipulazione di un contratto; ~ *ugovora na štetu države* stipulazione d'un contratto a svantaggio dello stato

**zaključiti** *v* concludere; stipulare; deliberare; decidere; ~ *račun* chiudere un conto; ~ *sa gubitkom* chiudere con perdita; ~ *sednicu* chiudere la seduta; ~ *sporazum* stipulare (concludere) un accordo; ~ *ugovor* stipulare un contratto

**zaključnica** *f* atto *m* di acquisto; certificato *m* di prenotazione; conferma *f* d'acquisto

**zaključno** *adv* inclusivamente; entro (e non oltre); ~ *sa 15. martom* entro (e non oltre) il 15 marzo

**zakon** *m* legge *f; agrarni* ~ legge agraria; *carinski* ~ legge doganale; *čekovni* ~ legge sugli assegni; *doneti* ~ emanare una legge; *dopunski* ~ legge addizionale; legge complementare; *držati se ~na* conformarsi alla legge; *državni* ~ legge dello Stato; *duh ~na* spirito della legge; *ekonomski* ~ legge economica; *finansijski* ~ legge finanziaria; *građanski* ~ codice civile; *inicijativa za donošenje ~na* iniziativa della legge; *izborni* ~ legge elettorale; *izdati* ~ varare una legge; *izglasati* ~ votare una legge; *izigrati* ~ eludere la legge; *izmeniti* ~ modificare una legge; *izuzetni* ~ legge eccezionale (d'eccezione); *izvršni* ~ legge d'attuazione (d'esecuzione); *jedinstveni* ~ legge unitaria; *kazneni* ~ legge penale; *koji poštuje* ~ rispettoso della legge; *krivični* ~ legge penale; *međunarodni* ~ legge internazionale; *menični* ~ legge cambiaria (sulle cambiali); *mesni* ~ legge locale; *mimoići* ~ eludere la legge; *monetarni* ~ legge monetaria; *moralni* ~ legge morale, *na ~nu zasnovan* fondato sulla legge; *nacrt ~na* disegno (progetto) di legge; *najviši* ~ legge suprema; *nametnuti* ~ imporre la legge; *narodni* ~ legge nazionale; *nepisani* ~ legge non scritta; *nepoznavanje ~na* ignoranza della legge; *nepridržavanje ~na* inosservanza della legge; *neprimenjen* ~ legge non applicata; *nužda* ~ *menja* la necessità non ha legge; *objava ~na* pubblicazione della legge; *odobriti* ~ approvare una legge; *okvirni* ~ legge quadro; legge cornice; *osnovni* ~ legge fondamentale; *osnovni državni* ~ legge fondamentale dello stato; *pisani* ~ legge scritta; *po ~nu* per legge; *podložan ~nu* ossequente alla legge; *poreski* ~ legge tributaria (fiscale); *pokoravati se ~nu* conformarsi alla legge; *posebni* ~ legge speciale; *povreda ~na* infrazione alla legge; *povrediti* ~ offendere (trasgredire) la legge; *pozitivni* ~ legge positiva; *preki* ~ legge stataria; *prekršiti* ~ violare la legge; contravvenire alla legge; *prelazni* ~ legge transitoria; legge di transizione; *prema ~nu* secondo la legge; *pribeći ~nu* ricorrere alla

legge; *pridržavanje ~na* osservanza alla legge; *pridržavati se ~na* attenersi alla legge; *prihvatanje nacrta ~na* approvazione della legge; *primeniti ~* applicare una legge; *prirodni ~* legge naturale; *privredni ~* legge economica; *privremeni ~* legge transitoria; *proglasiti ~* promulgare una legge; *proglašenje ~na* promulgazione della legge; *progurati ~* far passare una legge; *ratni ~* legge di guerra; legge marziale, legge militare; *retroaktivni ~* legge retroattiva; *sanitetski ~* legge sanitaria; *savezni ~* legge federale; *savezni ustavni ~* legge costituzionale federale; *sistemski ~* legge quadro; legge cornice; *slovo ~na* lettera della legge; *staviti van ~na* mettere fuori legge; *stečajni ~* legge fallimentare; *suprotan ~nu* contrario alla legge; *tarifni ~* legge di tariffa; *trgovinski ~* legge mercantile; *u ime ~na* in nome della legge; *u izmeni ~na* in deroga alla legge; *u smislu ~na* in conformità alla legge; a termine di legge; *ukidajući ~* legge abrogativa (d'abrogazione); *ukidanje ~na* abrogazione della legge; *ukinuti ~* abrogare una legge; *upravni ~* legge amministrativa; *ustavni ~* legge costituzionale; *usvojiti ~* adottare una legge; *utvrditi ~nom* determinare per la legge; *uvodni ~* legge d'introduzione; *važeći ~* legge vigente (in vigore); *veran ~nu* rispetto della legge; ossequente alla legge; *vojni ~* legge militare; *vojno-krivični ~* legge penale militare; *vrhovni ~* legge suprema; *~ i običaji rata* legge e costumi della guerra; *~ na snazi* legge vigente (in vigore); *~ o amnestiji* legge d'amnistia; *~ o apropríjaciji* legge d'appropriazione; *~ o autorskom pravu* legge sul diritto d'autore; *~ o budžetu* legge di bilancio; *~ o carinama* legge doganale; *~ o čeku* legge sull'assegno; *~ države gde je ugovor zaključen* legge di luogo di contratto; *~ o garancijama* legge delle guarentigie; *~ o građanskom parničnom postupku* legge di procedura civile; *~ o izmenama i dopunama* legge modificativa e complementare; *~ o izvršenju* legge d'esecuzione; *~ o javnoj sigurnosti* legge di pubblica sicurezza; *~ o javnom redu* legge d'ordine pubblico; *~ o kartelima* legge sui cartelli; *~ o konzulima* legge consolare; *~ o krivičnom postupku* legge di procedura penale; *~ o menici* legge cambiaria; *~ o nacionalizaciji* legge di nazionalizzazione; *~ o novcu* legge monetaria; *~ o opadajućoj prodaji* legge della vendita decrescente; *~ o organizaciji preduzeća* legge sull'ordinamento aziendale; *~ o parničnom postupku* legge processuale; *~ o patentima* legge sui brevetti; *~ o policiji* legge di polizia; *~ o pomilovanju* legge d'amnistia; *~ o porezima* legge fiscale; *~ o postupku* legge di procedura; *~ o prebivalištu* legge del domicilio; *~ o prekom sudu* legge marziale; *~ o ratifikaciji* legge di ratificazione; *~ o štampi* legge sulla stampa; *~ o taksama* legge sul bollo; *~ o tarifama* legge di tariffa; *~ o valutama* legge valutaria; *~ o zastarevanju* legge di prescrizione; *~ o završnom računu* legge di bilancio; *~ o zdravstvu* legge sanitaria; *~ zemlje u kojoj je izvršen zločin* legge di luogo di delitto consumato; *~ ponude i potražnje* legge della domanda e dell'offerta; *~ sa retroaktivnom snagom* legge con valore retroattivo; *~ u formalnom smislu* legge in senso formale; *~ u materijalnom smislu* legge in senso materiale; *~ van snage* legge caduta in dissuetudine; *~ zastave* legge della bandiera; *zemaljski ~* legge territoriale

**zakonik** *m* codice *m; građanski ~* codice civile; *kazneni ~* codice penale; *menični ~* codice cambiario; *opšti građanski ~* codice civile universale; *pomorski ~* codice marittimo; codice di marina; *trgovinski ~* codice di commercio; *vojni ~* codice militare; *~ o građanskom postupku* codice di procedura civile; *~ o krivičnom postupku* codice di procedura penale; *~ o obligacijama* codice delle obbligazioni

**zakonit** *adj* legale; legittimo

**zakonitost** *f* legalità *f*, legittimità *f*; *oceniti ~ nečega* valutare la legalità di qcs; *pod prividnim plaštom ~sti* sotto le apparenze della legalità; *zahtev za zaštitu ~sti* richiesta per la tutela della legalità; *~ tržišta* le leggi del mercato

**zakonodavac** *m* legislatore *m; savezni ~* legislatore federale

**zakonodavni** *adj* legislativo; *~vna funkcija* funzione legislativa; *~vna komisija* commissione in sede legislativa; *~ organi* organi legislativi; *~ postupak* procedimento legislativo; *~vno telo* corpo legislativo; *~vna vlast* potere legislativo

**zakonodavstvo** *n* legislazione *f; agrarno ~* legislazione agraria; *bankarsko ~* legislazione bancaria; *carinsko ~* legislazione doganale; *delegirano ~* legislazione delegata; *devizno ~* legislazione valutaria; *fakultativno ~* legislazione facoltativa; *finansijsko ~* legislazione finanziaria; *građansko ~* legislazione civile; *izborno ~* legislazione elettorale; *krivično ~* legislazione penale; *novčano ~* legislazione monetaria; *planirano ~* legislazione programmata; *poljoprivredno ~* legislazione rurale; *pomorsko ~* legislazione marittima; *poresko ~* legislazione erariale (tributaria o fiscale); *porodično ~* legislazione familiare; *posebno ~* legislazione speciale; *poštansko ~* legislazione postale; *privredno ~* legislazione economica; *radničko ~* legislazione operaia (dei lavoratori); *radno ~* legislazione del lavoro; *ratno ~* legislazione di guerra; *savezno ~* legislazione federale; *socijalno ~* legislazione sociale; *trgovinsko ~* legislazione commerciale; *unutrašnje ~* legislazione interna; *vojno ~* legislazione militare; *~ na snazi* legislazione in vigore; *~ o patentima* legislazione sui



brevetti; *~ o privatnom pravu* legislazione sul diritto privato; *~ o radu* legislazione di lavoro; *~ o socijalnom osiguranju* legislazione sull'assicurazione sociale

**zakonski** *adj* di (della) legge; legale; legittimo; per legge; *pridržava se prava da razloge podnese u ~kom roku* si riserva di presentare i motivi nel termine di legge; *u ~skom roku* in termine legale; *u ~skom smislu* in termine legale; *~ske kamate* gli interessi a misura legale; interesse legale; *~ kurs* corso legale; *~ nacrt* disegno (progetto) di legge; *~sko nasleđivanje* successione (eredità) legittima; *~skom normom* a norma di legge; *~ska obaveza izdržavanja* obbligo legale degli alimenti; *~ska praznina* lacuna di legge; *~ predlog* progetto di legge; *~ rok* termine di legge; *~ zahtev* domanda legittima; *~ zastareo* prescritto dalla legge; *~ zastupnik* procuratore legale

**zakup** *m* affitto *m;* fitto *m;* appalto *m*; *dati pod ~* affittare; dare a fitto; appaltare; *dati pod ~ zemlju* affittare; dare in affitto; *dati u ~ radnju* appigionare; *dati u ~* dare in affitto; *iznos ~pa* canone d'affitto; *nasledni ~* locazione e condizione ereditaria; *otkaz ~pa* disdetta (licenza) della locazione; *prisilan ~* locazione coatta (coattiva); *ugovor o ~pu* contratto d'affitto; contratto di locazione; *uslovi ~pa* condizioni di locazione (d'affitto); *uzeti u ~* prendere in locazione; prendere in affitto; *uzeti zemlju u ~* prendere in affitto di fondi rustici; *~ bez konkursa* appalto senza concorso; *~ broda* locazione di nave; noleggio *m; ~ dućana s pravom monopola* appalto con diritto di privativa; *~ imanja* locazione di podere; *~ na dugi rok* locazione a lungo termine; *~ na neodređeno vreme* affitto senza determinazione di tempo; *~ nekretnina* locazione degli immobili; *~ poljoprivrednog zemljišta* affitto di fondi rustici; *~ preduzeća* appalto di un'azienda; *~ prodavnice* locazione di un negozio

**zakupac** *m* fittavolo *m*; appaltatore *m*; affittuario *m;* locatario *m*; *~ imanja* locatario di podere; *~ reklame* appaltatore pubblicitario; *~ stana* affittuario *m; ~ zemlje* fittaiolo *m;* fittavolo *m*

**zakupiti** *v* prendere a fitto; prendere in appalto; prendere in affitto

**zakupljivanje** *n* il prendere a fitto *m*

**zakupnina** *f* fitto *m;* canone *m* d'affitto; nolo *m;* noleggio *m; prinudna ~* locazione coatta; locazione coattiva

**zakupodavac** *m* locatore *m*

**zalagač** *m* chi impegna qcs; costituente *m* del pegno

**zalaganje** *n* il dare in pegno *m*; l'impegnare *m*

**zalagati** *v* impegnare; dare in pegno

**zaleđe** *n* retroterra *m; (voj)* retrovie *f pl; fig* appoggio *m*

**zaleđen** *adj* congelato; *~na sredstva* fondi congelati

**zaliha** *f* provvista *f* (di), scorta *f* (di); riserva *f* (di); *devizne ~he* riserve (scorta) di divise; *dok ~he traju* fino a che durano le scorte; *držati na ~hama* tenere in riserva; *materijal na ~hama* materiale di scorta; *novčana ~* scorta di denaro, scorta monetaria; *roba na ~hama* merce in giacenza; *tehničke ~he* riserve tecniche; *tržišna ~* scorta di mercato; *~ gotovine* scorta di contante; *~ u skladištu* scorte di magazzino; giacenza in deposito; *zlatne ~he* scorta aurea

**zalihe** *f pl* provviste *f pl;* giacenze *f pl*; scorte *f pl*

**zaliv** *m* golfo *m*; baia *f*

**zalog** *m* pegno *m; carinski ~* pegno doganale; *dati u ~* dare (mettere) in pegno; *davalac ~ga* datore del pegno; *držatu u ~gu* tenere in pegno; *hipotekarni ~* pegno ipotecario; *iskupiti ~* riscattare un pegno; redimere il pegno; *kao ~* a titolo di pegno; in pegno; *kaucijski ~* pegno cauzionale; *kolektivni ~* pegno collettivo; *nepokretni ~* pegno immobiliare; *nepravilni ~* pegno irregolare; *osnovati ~* costituire un pegno; *otkupiti ~* redimere il pegno; riscattare un pegno; *pokretni ~* pegno mobile (mobiliare); *posednik ~ga* detentore del pegno; *povlašćeni ~* pegno privilegiato; *prećutni ~* pegno tacito; *registrovani ~* pegno registrato; *ručni ~* pegno manuale; *sudski ~* pegno giudiziale (giudiziario); *trgovački ~* pegno commerciale; *ugovor o ~gu* contratto di pegno; *uzeti u ~* prendere in pegno; *zajam uz ~* prestitio (credito) su pegno; muluo verso pegno; *zakonski ~* pegno legale; *~ na pokretne stvari* pegno su cose mobili; *~ potraživanja* pegno di credito; *~ prava* pegno di diritti; *~ robe* pegno delle merci

**zalogodavac** *m* creditore *m* (debitore *m*) ipotecario

**zalogoprimac** *m* creditore *m* pignoratizio; debitore *m* ipotecario

**založen** *adj* dato in pegno; impegnato; *čuvanje ~ne stvari* custodia della cosa ricevuta in pegno; *korišćenje ~ne stvari* uso della cosa data in pegno; *oduzimanje ~ne stvari od zalogodavca* sequestro della cosa data in pegno; *~na stvar* cosa data in pegno; *~na stvar koja daje plodove* pegno di cosa fruttifera

**založiti** *v* impegnare; dare (mettere) in pegno; *~ robu* impegnare le merci; *~ vrednosne papire* impegnare titoli

**založiv** *adj (koji se može založiti)* ipotecabile

**založni** *adj* di pegno; d'ipoteca; ipotecario; *~ akt* atto ipotecario; *~no dobro* bene ipotecario; *~ dokument* documento (titolo) ipotecario; *~ dug* debito (aggravio) ipotecario; *~ dužnik* debitore ipotecario; debitore per pegno; *~na knjiga* libro ipotecario; *~na nota* nota di pegno; *~no pravo*

diritto di pegno; *~no zaduženje* indebitamento ipotecario; *~ zajam* mutuo ipotecario

**založnica** *f* polizza *f* (lettera *f*) di pegno; titolo *m* ipotecario

**zamena** *f* permuta *f*, cambio *m;* scambio *m; nuditi u ~nu* offrire in cambio; *primiti u ~nu* accettare in cambio; *u ~nu* in cambio di, *ugovor o ~ni* contratto di permuta; *~ dužnika* cessione di debitore; *~ osoba* sostituzione di persona; *~ stana* scambio di abitazione; *~ u trgovini* commercio di baratto; *~ vlasništva* permuta di proprietà

**zamenik** *m* sostituto *m;* supplente *m;* facente funzione *m*; *~ direktora* vice direttore; *~ državnog tužioca* sostituto di procuratore di Stato; *~ glavnog sekretara* segretario generale aiutante; *~ ministra spoljnih poslova* supplente di ministro degli affari esteri; *~ poslovođe* vice gerente

**zameniti** *v* sostituire; dare il cambio

**zamenjivanje** *n* cambio *m;* permutamento *m*

**zamenjivati** *v* supplire; far le veci; *~ nekoga* supplire qcn; far le veci di qcn

**zamenljiv** *adj* fungibile; sostituibile; permutabile; *~va stvar* cosa fungibile

**zamenljivost** *f* fungibilità *f*; *nezamenljivost* infungibilità *f;* insostituibilità *f; karakter ~sti tj. nezamenljivosti je veoma važan u pravu* il carattere di fungibilità o di infungibilità ha grande rilevanza nel campo del diritto

**zamisao** *f* concetto *m;* idea *f*; progetto *m;* intento *m; neostvariva ~* utopia *f*; *odbaciti ~* scartare l'idea; *osnovna ~* concetto informatore

**zamolnica** *f (leg)* rogatoria *f*; *sudija koji upućuje ~cu* giudice *m* richiedente; *~ upućena drugom sudu radi sprovođenja dokaza* rogatoria rivolta ad altro giudice di altra sede perché proceda in sua vece all'assunzione di mezzi di prova

**zamor** *m* stanchezza *f*; fatica *f*, *~ materijala* fatica del materiale; *reklamni ~* stanchezza pubblicitaria

**zamračenje** *n* oscuramento *m;* abbuiamento *m*

**zamrzavanje** *n* congelamento *m; ~ cena* blocco dei prezzi; *~ kredita* congelamento di crediti; *~ nadnica* blocco dei salari; *~ profita* blocco dei profitti; *~ stanarina* blocco dei fitti

**zanat** *m* mestiere *m*; professione *f*, *baviti se ~tom* praticare un mestiere; *biti od ~ta* essere del mestiere; *posvetiti se ~tu* abbracciare un mestiere; *započeti sa ~tom* intraprendere un mestiere

**zanatlija** *m* artigiano *m*; artiere *m,* artefice *m*

**zanatski** *adj* di mestiere; *~ alat* attrezzi del mestriere

**zanatstvo** *n* artigianato *m*

**zanemaren** *adj* trascurato; negletto; sciatto; incolto

**zanemariti** *v* trascurare; aver poca cura; curar poco; *grubo ~* trascurare smisuratamente

**zanemarivanje** *n* il trascurare *m;* inosservanza *f*

**zanimanje** *n* professione *f*, occupazione *f*; interesse *m; bez ~nja* senza professione; *glavno ~* professione principale; *po ~nju* di professione; *sporedno ~* occupazione straordinaria (secondaria)

**zao** *adj* cattivo; malvagio; *zla kob* sorte nemica; sfortuna *f*; destino avverso

**zaokret** *m* svolta *f*; voltata *f*

**zaokružiti** *v* arrotondare; *~ imena kandidata* segnare i nomi dei candidati tracciando un cerchio; *~ sumu* arrotondare una somma; far cifra tonda

**zaostalost** *f* arretratezza *f*, condizione arretrata; *društvena ~* arretratezza sociale; *privredna ~* arretratezza economica

**zaostao** *adj* arretrato; ritardato; *~lo plaćanje* pagamento arretrato; *~lo područje* area (zona) arretrata; *~li posao* operazione arretrata; *~li rad* lavoro arretrato; *~la zemlja* paese arretrato

**zaostavština** *f* eredità *f*, massa *f* ereditaria

**zaoštrenost** *f* tensione *f*

**zaova** *f* cognata *f* (sorella del marito)

**zapečaćen** *adj* sigillato

**zapečatiti** *v* sigillare; mettere i sigilli; *~ pismo* sigillare una lettera

**zapis** *m* nota *f*; annotazione *f*, *(leg)* legato *m;* lascito *m; blagajnički ~* buono *m* d'incasso; *~ na kraju strane* annotazione in calce; *~ o presudi* annotazione della sentenza; *zemljišni ~* annotazione tavolare

**zapisničar** *m* cancelliere *m;* protocollista *m*

**zapisnik** *m* verbale *m;* protocollo *m,* processo verbale; *deobni ~* processo verbale di divisione; *dodatni ~* protocollo addizionale (aggiuntivo); *inspekcijski ~* protocollo d'ispezione; *integralni ~* processo verbale integrale; *ispitni ~* protocollo d'esame; *konačan ~* protocollo finale; *nagodbeni ~* verbale di conciliazione; *odobrenje ~ka* approvazione del verbale; *raspravni ~* verbale di causa (d'udienza); *sastav ~ka* redazione di processo verbale; *sastaviti ~* stendere (redigere) il verbale; fare un verbale; *skupštinski ~* verbale d'assemblea; *staviti u ~* mettere in verbale; *voditi ~* redigere il verbale; *~ kojim se nešto decidirano tvrdi* verbale di asseverazione; *~ o amandmanu* protocollo d'emendamento; *~ o ispravci* protocollo di rettifica; *~ o izmeni* protocollo di modifica; *~ o izvršenoj plenidbi* processo verbale di pignoramento; *~ o likvidaciji* verbale di liquidazione; *~ o odlukama* verbale delle deliberazioni; *~ o overi* verbale di legalizzazione; *~ o pomirenju* verbale di conciliazione; *~ o potpistvanju* protocollo di firma; *~ o pristanku* protocollo d'adesione; *~ o proceni* verbale di stima; *~ o proveravanju* verbale d'accertamento; *~ o raspravi* protocollo (verbale) d'udienza; *~ o sekvestraciji* verbale di sequestro; *~ o sporazumu* protocollo d'accordo; *~ o svedočenju* verbale di testimonianza; *~ o tehničkom prijemu* verbale di



collaudo; *~ o transakciji* verbale di transazione; *~ o uviđaju* verbale di sopralluogo; *~ o većanju i glasanju* verbale di consiglio e votazione; *~ o veštačenju* verbale di perizia; *~ o utvrđivanju* verbale d'accertamento; *~ o zapleni* verbale di pignoramento; *~ sednice* protocollo di seduta

**zaplena** *f* confisca *f*, sequestro *m; dogovorna ~* sequestro convenzionale; *izvršiti ~nu* eseguire un sequestro; *izvršna ~* sequestro esecutivo; *narediti ~nu* ordinare un sequestro; *nemogućnost ~ne plate* insequestrabilità di stipendio; *opoziv ~ne* revoca di sequestro; *potpuna ~* sequestro totale; *sudska ~* sequestro giudiziario; *~ dobara* confisca di beni; *~ ličnog dohotka* sequestro di salario; *~ najamnine* sequestro di salario; *~ nekretnine* sequestro immobiliare; *~ pokretne imovine* sequestro mobiliare; *~ radi obezbeđenja* sequestro conservativo; *~ robe* sequestro della merce

**zapleniti** *v* confiscare; sequestrare; porre sotto sequestro; *~ robu* sequestrare merci

**zaplenjiv** *adj* confiscabile, sequestrabile

**zaposesti** *v* occupare; prender possesso

**zaposlenost** *f* occupazione *f*, *nedovoljna ~* sottoccupazione *f*, *puna ~* piena occupazione; *stalna ~* occupazione permanente; *~ preduzeća* occupazione dell'azienda

**zaposlenje** *n* occupazione *f*, impiego *m*; lavoro *m*; *bez stalnog ~nja* senza occupazione fissa; *bez ~nja* senza impiego; *dopunsko ~* occupazione complementare; *lukrativno ~* impiego lucroso; *molba za ~* domanda d'impiego; *plaćeno ~* occupazione rimunerata; *poludnevno ~* occupazione a mezza giornata; *puno ~* pieno impiego; *sporedno ~* occupazione accessoria; *stalno ~* impiego fisso (permanente); *unosno ~* impiego redditizio

**zaposliti** *v* occupare; impiegare; dare il lavoro a qcn; dare impiego

**zapošljavanje** *n* l'occupare *m*; l'impiegare *m*, impiego *m; povreda ravnopravnosti u ~nju* violazione della parità dei diriti nel collocamento al lavoro; *~ novog osoblja* assunzione di nuovo personale; *~ radne snage (osoblja)* assunzione del personale; *~ radnika* collocamento dei lavoratori

**zapovednik** *m* comandante *m; vrhovni ~* comandante supremo; *~ broda* comandante di nave

**zapremina** *m* volume *m;* capacità *f*; *mera ~ne* misura di capacità

**zapretiti** *v* minacciare; *poziv uz zaprećenu kaznu* intimazione comminatoria; *zaprećena globa* multa comminata; *~ kaznom* comminare; *za ovo krivično delo zaprećena je kazna zatvora* per questo delitto la legge commina la reclusione

**zapustiti** *v* trascurare; curar poco; abbandonare; aver poca cura (di)

**zapuštanje** *n* il trascurare *m;* inosservanza *f*; *~ i zlostavljanje maloletnika* trascuranza e maltrattamento dei minorenni

**zaraćen** *adj* belligernate; *~na država* stato belligerante

**zaraćenost** *f* belligeranza *f*, stato *m* di guerra

**zarada** *f* guadagno *m,* profitto *m*; *aleatorna ~* guadagno aleatorio; *arbitražna ~* guadagno d'arbitraggio; *bruto ~* guadagno lordo; *garantovana ~* guadagno garantito; salario garantito; *izgubljena ~* guadagno mancato; *konjunturna ~* guadagno congiunturale; *minimalna ~* guadagno minimo; *monopolska ~* guadagno di monopolio; *nedeljna ~* salario settimanale; *neto ~* guadagno netto; *ostvariti ~du* realizzare un guadagno; *porodična ~* guadagno familiare; *prigodna ~* guadagno occasionale; *prividna ~* guadagno apparente; *prosečna ~* guadagno medio; *sporedna ~* guadagno accessorio; *špekulativna ~* guadagno di speculazione; *vanredna ~* guadagno straordinario; *~ na kursnoj razlici* utile sul corso

**zaraza** *f* contagio *m*; infezione *f*, epidemia *f*

**zarazan** *adj* contagioso; infettivo; epidemico; *prenošenje ~zne bolesti* diffusione del contagio delle malattie infettive

**zarobiti** *v* catturare; far prigioniero

**zarobljavanje** *n* cattura *f*

**zarobljenik** *m* prigioniero *m;* carcerato *m; ratni ~* prigioniero di guerra

**zarobljeništvo** *n* prigionia *f*

**zaseda** *f* agguato *m*

**zasedanje** *n* sessione *f*, seduta *f*; *naredno ~* sessione seguente; *plenarno ~* sessione plenaria; *redovno ~* sessione ordinaria; *skupštinsko ~* sessione parlamentare; *vanredno ~* sessione straordinaria; *~ berze* sessione di Borsa

**zasedati** *v* esser in sessione; tener seduta

**zasićenost** *f* sazietà *f*; saturità *f*; saturazione *f*, *reklamna ~* sazietà pubblicitaria; *~ proizvodnog potencijala* saturazione della potenzialità produttiva; *~ tržišta* saturazione del mercato

**zasititi** *v* saturare; saziare

**zaslužiti** *v* meritarsi

**zasnivanje** *n* fondazione *f*; *prisilno ~ prava zaloga* costituzione forzata del diritto di pegno; *~ garancije* costituzione *f* di garanzia, *~ hipoteke* costituzione d'ipoteca; *~ jemstva* costituzione di fideiussione; *~ prava uživanja (korišćenja)* costituzione di usufrutto; *~ rente* costituzione di rendita; *~ rezerve* costituzione di riserva; *~ zaloga* costituzione in pegno

**zasnovan** *adj* fondato; basato; *presuda se ne može ~vati* la senteza non può esser fondata

**zastarelost** *f* prescrizione *f*; *akvizitivna (pozitivna) ~* prescrizione asquisitiva; *ekstinktivna (negativna) ~* prescrizione estintiva; *menična ~* prescrizione cambiaria; *ne pada pod udar ~sti* im-

prescrittibile; *obustaviti* ~ sospendere la prescrizione; *odricanje od ~sti* rinuncia alla prescrizione; *pravo ~sti* diritto di prescrizione; *prekinuti* ~ interrompere la prescrizione; *prigovor ~sti* eccezione di prescrizione; *produženje ~sti* prolungamento della prescrizione; *rok ~sti* termine di prescrizione; *vreme ~sti* tempo di prescrizione *učinak ~sti* effetto della prescrizione, *zakonska* ~ prescrizione legale (di legge), ~ *izvršenja kazne* prescrizione della pena; ~ *kredita* prescrizione di credito; ~ *krivičnog dela* prescrizione del reato; ~ *krivičnog gonjenja* prescrizione dell'azione penale; ~ *prava* prescrizione del diritto; ~ *tarife* prescrizione di tariffa; ~ *tužbe* prescrizione dell'azione; ~ *u administrativno kaznenom postupku* prescrizione nel procedimento amministrativo-penale; ~ *u predmetu prava* prescrizione in materia di diritto; ~ *u predmetu poreza* prescrizione in materia fiscale; ~ *u predmetu radnog odnosa* prescrizione in materia di lavoro; ~ *zakona* prescrizione della legge

**zastareo** *(istekao) adj* prescritto; caduto in prescrizione; *~la tužba* istanza perenta

**zastareti** *v* cadere in prescrizione

**zastariv** *adj* prescrittibile; soggetto a prescrizione

**zastarivost** *f* prescrittibilità *f*

**zastava** *f* bandiera *f*; vessillo *m*; stendardo *m*; *bela* ~ bandiera bianca; *brodska* ~ bandiera della nave; *karantinska* ~ bandiera di quarantena; *nacionalna* ~ bandiera nazionale; *ratna* ~ bandiera di guerra; *službena* ~ bandiera di servizio; *trgovačka* ~ bandiera commerciale; *vije se* ~ la bandiera sventola; ~ *parlamentaraca* bandiera parlamentare

**zastoj** *m* arresto *m*; sospensione *f*; recessione *f*, ~ *poslova* sospensione degli affari; ~ *proizvodnje* arresto della produzione; ~ *rada* arresto del lavoro; ~ *robe na putu* arresto della merce in transito; ~ *u pregovorima* arresto delle negoziazioni; ~ *zastarelosti* sospensione della prescrizione

**zastrašivanje** *n* intimidazione *f*, ~ *svedoka* intimidazione dei testimoni

**zastrašivati** *v* spaventare; impaurire; intimorire; intimidare

**zastupanje** *n* il rappresentare *m*; rappresentanza *f*; sostituzione *f*; *besplatno* ~ patrocinio *m* gratuito; *dobrovoljno* ~ rappresentanza volontaria, ~ *kod pravnih poslova* rappresentanza nei negozi giuridici; *zakonsko* ~ rappresentanza legale

**zastupati** *v* rappresentare; far le veci di qcn; ~ *interese* rappresentare gli interessi; ~ *stranku na sudu* rappresentare una parte in giudizio; ~ *u parnici* sostenere una lite (una causa)

**zastupnički** *adj* di (del) rappresentante; rappresentativo; *~čka izdaja interesa stranke* prevaricazione *f*

**zastupnik** *m* rappresentante *m* e *f*; *akreditovani* ~ rappresentante accreditato, *generalni* ~ rappresentante generale; *glavni* ~ rappresentante principale; *imenovati ~ka* nominare un procuratore; *isključivi* ~ rappresentante esclusivo; *jedini* ~ rappresentante unico; *neposredan* ~ rappresentante diretto; *parnični* ~ procuratore alle liti; *poslovni* ~ rappresentante d'affari; *pravni* ~ procuratore *m* legale; agente *m* di diritto; *specijalni* ~ procuratore speciale; *stalni* ~ rappresentante permanente; *trgovački* ~ procuratore (rappresentante) commerciale; *vladin* ~ rappresentante governativo (del governo); *zakonski* ~ rappresentante legale; ~ *naroda* rappresentante del popolo; ~ *radnika* rappresentante dei lavoratori; ~ *s konsignacionim skladištem* rappresentante depositario; ~ *stranke* rappresentante della parte; ~ *u sudu* rappresentante in guidizio

**zastupništvo** *n* rappresentanza *f*; *generalno* ~ rappresentanza generale; *isključivo* ~ rappresentanza esclusiva, *jedino ovlašćeno* ~ rappresentanza esclusiva; *jedinstveno* ~ rappresentanza unica; *kolektivno* ~ rappresentanza collettiva; *nacionalno* ~ rappresentanza nazionale; *nepravo* ~ rappresentanza impropria; *nužno* ~ rappresentanza necessaria; *poveriti* ~ affidare la rappresentanza; *preuzeti* ~ assumere la rappresentanza; *profesionalno* ~ rappresentanza professionale; *sindikalno* ~ rappresentanza sindacale; *stalno* ~ rappresentanza permanente; *tražiti* ~ chiedere la rappresentanza; *trgovačko* ~ rappresentanza commerciale; *zajedničko* ~ rappresentanza congiunta; *zakonsko* ~ rappresentanza legale

**zaštićen** *adj* protetto; riparato; tutelato; *~no dobro* bene tutelato

**zaštita** *f* protezione *f*, tutela *f*; difesa *f*, riparo *m*; *administrativna* ~ tutela amministrativa; *bez ~te* senza riparo; *carinska* ~ protezione doganale; *civilna* ~ protezione civile; *diplomatska* ~ protezione diplomatica; *društvena* ~ difesa sociale; *konzularna* ~ protezione consolare; *legitimna* ~ tutela legittima; *nepreduzimanje mera ~te na radu* non prendere dei provvedimenti per la tutela del lavoro; *osiguravajuća* ~ protezione assicurativa; *pravna* ~ protezione giurisdizionale; tutela giuridica; *socijalna* ~ protezione (sicurezza) sociale; *sudska* ~ protezione giudiziaria; difesa giuridica; *ustavna* ~ tutela costituzionale; *vlasnička* ~ tutela della proprietà; *zakonska* ~ salvaguardia della legge; ~ *bilja* difesa delle piante; ~ *čovekove okoline* tutela dell'ambiente; ~ *fabričkog žiga* protezione di marchio di fabbrica; ~ *firme* tutela della ditta; ~ *imena* protezione del nome; ~ *interesa* tutela (salvaguardia) degli interessi; ~ *izuma* protezione delle invenzioni; ~ *kredita* tutela del credito; ~ *manjina* protezione delle minoranze; ~ *materinstva* tutela della maternità; ~



*od evikcije* difesa dall'evizione; ~ *osoba u radnom odnosu* tutela delle persone nel rapporto di lavoro; ~ *otpuštenih osuđenika* tutela dei condannati dopo aver scontato la pena; ~ *patenta* protezione di brevetto; ~ *porodice* tutela della famiglia; ~ *poseda* tutela della proprietà; ~ *potrošača* tutela del consumatore; ~ *prava* salvaguardia dei diritti; ~ *pronalazaka* protezione delle invenzioni; ~ *rada* tutela dei lavoro; ~ *saobraćaja* tutela della circolazione (del traffico), ~ *štednje* tutela (difesa) del risparmio; ~ *ustavnosti* tutela costituzionale; ~ *vlasništva* protezione della proprietà; ~ *zakonitosti* salvaguardia della legge; ~ *žiga* tutela del marchio; ~ *životinja* protezione degli animali

**zaštititi** *v* proteggere; difendere

**zaštitni** *adj* protettivo; difensivo; tutelare; preservativo; ~ *dodatak za penzionere* indennità di protezione; assegno di protezione per i pensionati; *~ne mere* misure di protezione; *~ne mere na radu* misure di protezione al lavoro; ~ *nadzor* vigilanza protettiva; *~no pokriće* copertura protettiva; ~ *uređaj* dispositivo di sicurezza; ~ *žig* marchio protettivo

**zaštitnik** *m* protettore *m*; difensore *f*

**zateći** *v* cogliere; sorprendare; trovare; ~ *na delu* cogliere in flagrante; cogliere sul fatto (sull'atto); cogliere in flagranza di delitto

**zategnutost** *f* tensione *f*; *diplomatska* ~ tensione diplomatica; *društvena* ~ tensione sociale; *međunarodna* ~ tensione internazionale; *politička* ~ tensione politica; *popuštanje ~ti* distensione *f*; allentamento *m* della tensione; ~ *cena* tensione dei prezzi; ~ *konjunkture* tensione della congiuntura; ~ *kredita* tensione del credito

**zatezan** *adj* moratorio; di mora; *~ne kamate* interessi *m* di mora; interessi moratori; *~ni prihod* censo di mora

**zatočenje** *n* detenzione *f*; prigionia *f*

**zatvaranje** *n* chiusura *f*; serramento *m*; reclusione *f*; *kurs pri ~nju berze* corso di chiusura; ~ *banaka* chiusura delle banche; ~ *berze* chiusura della Borsa; ~ *fabrike* chiusura di stabilimento; ~ *granice* chiusura della dogana; ~ *preduzeća* chiusura d'azienda; ~ *računa* chiusura dei conti; ~ *radnje* chiusura del negozio; ~ *sajma* chiusura della fiera; ~ *šaltera* chiusura degli sportelli

**zatvor** *m* prigione *f*, carcere *m*; reclusione *f*; arresto *m*; *biti u ~ru* essere in prigione; *centralni* ~ carcere centrale; *ćelijski* ~ carcere cellulare; *disciplinski* ~ carcere disciplinare; *doživotni* ~ reclusione perpetua; ergastolo *m*; *istražni* ~ carcere preventivo; carcerazione preventiva, *kućni* ~ arresto a domicilio; *obični* ~ arresto semplice; *pooštreni* ~ arresto di rigore; *preventivni* ~ carcere preventivo, *staviti u* ~ associare alle carceri; mettere in prigione; *strogi* ~ reclusione di rigore; carcere duro; *sudski* ~ carcere giudiziario

**zatvorenik** *m* carcerato *m*; detenuto *m*; *politički* ~ detenuto politico

**zatvoriti** *v (uhapsiti)* mettere in prigione; carcerare

**zauzimanje** *n* occupazione *f*; presa *f*, conquista *f*, *protivpravno* ~ occupazione abusiva; *protivpravno ~ nekretnina* usurpazione di beni immobili; ~ *imovine* occupazione di beni, ~ *stanovišta* presa di posizione

**zavera** *f* congiura *f*; complotto *m*; cospirazione *f*, *kovati ~ru* ordire una congiura; tessere un complotto; ~ *protiv bezbednosti države* complotto contro la sicurezza dello Stato; ~ *protiv javne bezbednosti* complotto contro la sicurezza pubblica

**zaverenik** *m* congiurato *m*; congiuratore *m*; cospiratore *m*

**zavesti** *v* sedurre

**zaveštajni** *adj* testamentario

**zaveštalac** *m* testatore *m*

**zaveštanje** *n* lascito *m*; legato *m*

**zaveštati** *v* lasciare per legato; legare

**zavičajan** *adj* originario di; domiciliato; *~jno pravo* diritto *m* di domicilio

**zavičajnost** *f* pertinenza *f* a un comune

**zavisan** *adj* dipendente

**zavisiti** *v* dipendere (da)

**zavisnost** *f* dipendenza *f*; *uzajamna* ~ interdipendenza

**zavod** *m* istituto *m*; stabilimento *m*; ente *m*; *bankarski* ~ istituto bancario; *finansijski* ~ istituto finanziario; *hipotekarni* ~ istituto ipotecario; *istraživački* ~ istituto di ricerche; *kazneni* ~ casa di pena; penitenziario *m*; *kreditni* ~ istituto di credito; *naučno-istraživački* ~ istituto di ricerca scientifica; *novčani* ~ istituto monetario; *obrazovni* ~ istituto d'istruzione; *oglasni* ~ agenzia di pubblicità; *osiguravajući* ~ istituto assicurativo (d'assicurazione); *statistički* ~ istituto statistico; *vaspitni* ~ istituto di educazione; collegio *m*; *vojni kazneni* ~ penitenziario militare; ~ *za pomoć* istituto di assistenza; ~ *za socijalno osiguranje* istituto di previdenza sociale; istituzione per l'assicurazione sociale; ~ *za zapošljavanje* ufficio di collocamento; ~ *za zdravstveno osiguranje* mutua *f*

**zavodnik** *m* seduttore *m*; lusingatore *m*

**zavođenje** *n* seduzione *f*

**zavoj** *m* svolta *f*, curva *f*

**završen** *adj* terminato; finito; ultimato

**završetak** *m* fine *f*, termine *m*; chiusura *f*; ~ *dokaznog postupka* chiusura dell'assunzione dei mezzi di prova; ~ *glasanja* chiusura delle votazioni; ~ *istrage* chiusura dell'istruttoria; ~ *krivične rasprave* chiusura del dibattimento

**završiti** *v* finire; terminare; compire; condurre a fine

**završni** *adj* finale; di chiusura; conclusivo; ~ *račun* consuntivo *m*; bilancio di fine esercizio; *~na*

*reč javnog tužioca na glavnoj raspravi* requisitoria *f*; arringa del pubblico accusatore al dibattimento

**zbirka** *f* collezione *f*; raccolta *f*; ~ *uzoraka* campionario *m*

**zbližavanje** *n* avvicinamento *m*; accostamento *m*; ~ *naroda* avvicinamento dei popoli

**zbog** *prp* a causa di; per; per ragione; a motivo di; ~ *straha* per timore

**zbor** *m* raduno *m*; convegno *m*; assemblea *f*; riunione *f*; *izborni* ~ riunione elettorale; comizio *m* elettorale; *javni* ~ riunione pubblica; *protestni* ~ comizio di protesta; *sazvati* ~ indire un comizio; ~ *birača* comizio degli elettori; ~ *građana* riunione dei cittadini; ~ *radnika* comizio dei lavoratori

**zbornik zakona** *m* raccolta *f* di leggi; codice *m*

**zdrav** *adj* sano; ~ *i čitav* sano e salvo; ~ *kriterijum* criterio sano; ~ *razum* buon senso *m*; buonsenso *m*

**zdravlje** *n* salute *f*; sanità *f*; *teška dela protiv ~lja ljudi* reati gravi contro la salute pubblica; *uživati u dobrom ~lju* godere buona salute; ~ *ljudi* salute pubblica

**zdravstvo** *n* sanità *f*; salute *f* pubblica; situazione sanitaria; *javno* ~ sanità pubblica

**združiti** *v* congiungere; riunire; collegare; associare; *združeno preduzeće* società *f* consociata

**zelenaš** *m* usuraio *m*

**zelenašiti** *v* fare l'usuraio; usureggiare

**zelenaški** *adj* (da) usuraio; usurario; *~ke kamate* interessi da usuraio; ~ *ugovori* contratti usurari

**zelenaštvo** *n* usura *f*; usureggiamento *m*

**zemlja** *f* terra *f*; terreno *f*; paese *f*; *dužnička* ~ paese debitore; *industrijska* ~ paese industriale; *isporučilačka* ~ paese fornitore; *izlazna* ~ paese d'uscita; *izvoznička* ~ paese esportatore; *konkurentska* ~ paese concorrente; *manje razvijena* ~ paese meno sviluppato; *neobrađena* ~ terreno incolto; terra vergine; *neprijateljska* ~ paese nemico; *nerazvijena* ~ paese sottosviluppato (arretrato); *nesvrstana* ~ paese non allineato; *ničija* ~ terra di nessuno; *odredišna* ~ paese di destinazione; *pogranična* ~ paese di confine; *poljoprivredna* ~ paese (terreno) agricolo; *poverilačka* ~ paese creditore; *prekomorska* ~ paese d'oltremare; *prijateljska* ~ paese amico; *primorska* ~ paese litorale (litoraneo); *prolazna (tranzitna)* ~ paese di transito; *razvijena* ~ paese sviluppato; *satelitska* ~ paese satellite; *saveznička* ~ paese alleato; *susedna* ~ paese vicino; *tranzitna* ~ paese di transito; *tražena* ~ paese richiesto; *treće ~lje* paesi terzi; *udružena* ~ paese associato; *ulazna* ~ paese d'entrata; *vanblokovska* ~ paese non allineato; *zakupljena* ~ terreno affittato; *zamolna* ~ paese richiedente; *zavisna* ~ paese dipendente; ~ *članica* paese membro; ~ *dobavljač* paese fornitore; ~ *dužnik* paese debitore; ~ *emigracije* paese di emigrazione; ~ *izvoznik* paese esportatore; ~ *kupac* paese acquirente (compratore); ~ *pod mandatom* paese sotto mandato; ~ *pod protektoratom* paese sotto protettorato; ~ *porekla* paese d'origine; paese di provenienza; ~ *potpisnica* paese firmatario; ~ *potrošač* paese consumatore (consumo); ~ *prebivališta* paese di residenza (di domicilio); ~ *primalac* paese ricevente; ~ *proizvođač* paese produttore; ~ *registracije* paese d'immatricolazione; ~ *tražilac* paese richiedente; ~ *u razvoju* paese in espansione; paese in via di sviluppo; ~ *učesnica* paese partecipante; ~ *uvoznica* paese importatore; ~ *zajmodavac* paese mutuante; ~ *zajmoprimac* paese mutuatario

**zemljarina** *f* prediale *f*; tassa *f* fondiaria; imposta *f* sui terreni, imposta fondiaria (terriera)

**zemljišni** *adj* fondiario; terriero; prediale; *glavna ~šna knjiga* libro mastro; *registar vlasnika upisanih u ~šne knjige* elenco dei nomi dei proprietari iscritti nel libro fondiario; *registar ~šno knjižnih čestica* elenco delle particelle tavolari; *zbirka ~šno-knjižnih isprava* raccolta dei documenti tavolari; ~ *dug* debito fondiario; *~ne knjige* libri fondiari; libri tavolari; *~šno-knjižna čestica* particella tavolare; *~šno-knjižna mapa* mappa tavolare; *~šno-knjižno pravo* diritto tavolare; *~šno-knjižna molba* domanda tavolare; nota di iscrizione tavolare; *~šno-knjižni upisi* iscrizioni tavolari; ~ *popis* censimento fondiario; ~ *posed* proprietà fondiaria; *~šna procena* estimo fondiario; *~šna reforma* riforma fondiaria; *~šna renta* rendita fondiaria; *~šna špekulacija* speculazione fondiaria; ~ *vlasnik* proprietario fondiario; *železnička ~šna knjiga* libro ferroviario

**zemljište** *n* terreno *m*; fondo *m*; terra *f*; *brdovito* ~ terreno collinoso; *građevinsko* ~ terreno edificabile; area edificabile; *građenje na vlastitom ~štu* edificazione nel proprio fondo; *granično* ~ fondo confinante; *industrijsko* ~ terreno industriale; *kolektivno* ~ fondo collettivo; *komad ~ta* appezzamento di terreno; *močvarno* ~ terreno paludoso; *nasledno* ~ fondo enfiteutico; *neizgrađeno građevinsko* ~ area fabbricabile non edificata; area inedificata; *neobrađeno* ~ terreno incolto; *neplodno* ~ terreno improduttivo; *obradivo* ~ terreno coltivabile; *ograđeno* ~ fondo recintato; *opterećeno* ~ fondo aggravato; *plodno* ~ terreno produttivo; *poljoprivredno* ~ terreno agricolo; *procena poljoprivrednog ~ta* stima dei terreni agricoli; *susedno* ~ fondo vicino; *unajmljeno* ~ terreno affittato; ~ *s hipotekom* fondo ipotecato

**zemljoposednik** *m* proprietario *m* terriero

**zemljoradnički** *adj* agricolo; rurale; agrario; ~ *kredit* credito agrario; *~čka kriza* crisi agraria; ~ *narod* popolazione agricola; *~čka politika* politica agraria; *~čko pravo* diritto agrario



**zemljoradnik** *m* agricoltore *m*; lavoratore *m* agricolo; *samostalni* ~ agricoltore indipendente

**zemljoradnja** *f* agricoltura *f*; coltivazione *f* dei terreni

**zemljovlasnik** *m* proprietario fondiaro *m*

**zgoditak** *m* premio *m*; vincita *f* al lotto

**zgrada** *f* fabbricato *m*; edificio *m*, costruzione *f*; casa *f*, *administrativna* ~ edificio amministrativo; *nastojnik ~de* capo fabbricato; *opštinska* ~ casa comunale; *seljačka* ~ fabbricato rurale; *stambena* ~ fabbricato residenziale; casa d'abitazione; *susedna (pripojena)* ~ edificio annesso; *trgovačka* ~ casa commerciale; casa di commercio; *upravna* ~ edificio amministrativo (d'amministrazione); ~ *sajma* edificio della fiera

**zid** *m* muro *m*; *glavni* ~ muro maestro (principale); *govoriti ~du* parlare al muro; *mali* ~ muretto *m*; murettino *m*; muricciolo *m*; *ogradni* ~ muro ci cinta; *potporni* ~ muro di sostegno; *pregradni* ~ muro di cinta; *susedni* ~ muro contiguo; muro confinante; *suvi* ~ muro a secco; muro costruito senza malta; *unutrašnji* ~ parete *f*; *zvučni* ~ muro del suono

**zidanje** *n* muratura *f*; costruzione *f*; edificazione *f*; ~ *na tuđem zemljištu* costruzione sul fondo altrui

**zidar** *m* muratore *m*; *slobodni* ~ massone *m*; libero muratore

**zlatan** *adj* aureo; d'oro; *~na baza* tallone aureo; *~ni paritet* parità aurea; *~na podloga* base aurea; *~no pokriće* copertura aurea; *~na rezerva* riserva aurea; *~na valuta* valuta aurea; *~na vrednost* valore oro; *~na zaliha* scorta aurea

**zlatnik** *m* moneta *f* d'oro

**zlato** *n* oro *m*; *belo* ~ oro bianco; *cena ~ta* prezzo oro; *crno* ~ oro nero; *fino (čisto)* ~ oro fino (puro); *grumen ~ta* pepita d'oro; *industrijsko* ~ oro industriale; *kovano* ~ oro battuto; *kurs ~ta* corso dell'oro; *lažno* ~ oro falso; *masivno* ~ oro massiccio; *monetarno* ~ oro monetario; *odliv ~ta* deflusso dell'oro; *platiti u ~tu* pagare in oro; *politika ~ta* politica aurea (dell'oro); *potvrda o ~tu* certificato dell'oro; *promet ~ta* movimento dell'oro; *režim ~ta* regime aureo; *standardno* ~ oro di titolo; *suvo* ~ oro puro; *tržište ~ta* mercato dell'oro; *vrednost ~ta* valore dell'oro; *zabrana na* ~ embargo sull'oro; *zaliha ~ta* scorta aurea; *zajam u ~tu* prestito in oro; *~na klauzula* clausola oro; ~ *u nitima* oro filato; ~ *u polugama (šipkama)* oro in verghe (in lingotti); *žigosano* ~ oro bollato (punzonato)

**zlatonosan** *adj* aurifero

**zlikovac** *m* delinquente *m*; scellerato *m*; malfattore *m*

**zlikovački** *adj* scellerato, malvagio; da malfattore

**zlo** *n* male *m*; *činiti* ~ fare del male; compiere malvagità; *društveno* ~ male in società; *proći* ~ cavarsela (finir) male; *uzeti za* ~ prendersela a male

**zloba** *f* malizia *f*; malvagità *f*; maliziosità *f*

**zloban** *adj* maligno; malizioso; perfido; *~no napuštanje* abbandono malizioso; *~na šteta* danneggiamento malizioso

**zločin** *m* delitto *m*; crimine *m*, delinquenza *f*; *izvršen* ~ delitto consumato; *javni* ~ reato pubblico; *kapitalni* ~ delitto capitale; *kažnjiv* ~ reato passibile di pena; *kolektivni* ~ delitto collettivo; *materijalni* ~ delitto materiale; reato materiale; *moralni* ~ delitto morale; *mučki* ~ reato di sangue; reato proditorio; *nehatni* ~ delitto colposo; *običan* ~ delitto (reato) comune; *očigledan* ~ reato flagrante; *politički* ~ delitto politico; *predmet ~na* corpo del reato; *produžen* ~ delitto continuato; *ratni* ~ crimine di guerra; *seksualni* ~ delitto sessuale; *simulirani* ~ reato simulato; *učiniti* ~ consumare un delitto; *uobičajeni* ~ delitto abituale; ~ *bez predumišljaja* reato istantaneo; ~ *bez namere* delitto preterintenzionale; ~ *klevete* reato di diffamazione; ~ *protiv čovečnosti* crimine contro l'umanità; ~ *protiv dobrih običaja* reato contro il buon costume; ~ *protiv države* delitto contro lo Stato; ~ *protiv javnog reda* reato contro l'ordine pubblico; ~ *protiv lične solobode* delitto contro la libertà personale; ~ *protiv mira* crimine contro la pace; ~ *protiv morala* delitto contro la moralità; ~ *sa otežavajućim okolnostima* reato aggravato; ~ *sa predumišljajem* delitto premeditato; ~ *u pokušaju* delitto tentato; ~ *u povratu* recidiva *f*

**zločinac** *m* delinquente *m*; criminale *m*; malfattore *m*; *duševno bolestan* ~ criminale neurotico; *glavni ratni* ~ grande criminale di guerra; *identifikovati ~ca* identificare un criminale; *neuračunljivi* ~ criminale irresponsabile; *opasni* ~ criminale pericoloso; *prigodni (slučajni)* ~ delinquente occasionale; *profesionalni* ~ criminale professionale; *ratni* ~ criminale di guerra; *rođeni* ~ criminale nato; *slučajni* ~ criminale accidentale; ~ *iz navike* delinquente abituale; ~ *iz sklonosti* delinquente per tendenza; ~ *iz strasti* delinquente per passione

**zločinački** *adj* di (da) delinquente; delittuoso; criminale; *~čko udruživanje* associazione per delinquere; associazione allo scopo di commettere delitti

**zločinka** *f* delinquente *f*; malfattora *f*; malfattrice *f*

**zlonameran** *adj* malintenzionato; malevolo; *biti* ~ essere in malafede

**zlonamerno** *adv* in malafede; con intenzione maligna; con malevolenza

**zlonamernost** *f* malevolenza *f*; malignità *f*, malvolere *m*

**zlostavljanje** *n* maltrattamento *m*, vessazione *f*; ~ *i zapuštanje maloletnika* maltrattamenti e ab-

bandono dei minorenni; ~ *u obavljanju službe ili javnog ovlašćenja* maltrattamenti nell'esercizio delle proprie funzioni o del potere pubblico

**zlostavljati** *v* maltrattare; malmenare; vessare; ~ *devojku* violentare

**zloupotreba** *f* abuso *m*; sopruso *m*; uso *m* abusivo; impiego *m* abusivo; ~ *blanko ovlašćenja* abuso di foglio in bianco; ~ *blanko potpisa* abuso di firma in bianco; ~ *korišćenja* abuso d'uso; ~ *ovlašćenja* abuso di mandato; ~ *ovlašćenja u privredi* abuso d'autorizzazione nell'economia; ~ *plodouživanja* abuso d'usufrutto; ~ *poverenja* abuso di fiducia; patrocinio o consulenza infedele; ~ *prava* abuso del diritto; ~ *procesnih prava* abuso dei diritti processuali; ~ *službe* abuso di ufficio; ~ *službenog položaja ili ovlašćenja* abuso di potere d'ufficio o d'autorità; ~ *službenog položaja ili ovlašćenja iz koristoljublja* il reato di chi abusa del proprio potere per trarne illeciti guadagni; prevaricazione *f*; ~ *u meničnim poslovima* abuso in affari di cambio; ~ *vere i crkve* abuso della religione e della chiesa; ~ *vere i crkve u političke svrhe* abuso della religione e della chiesa a scopi politici; ~ *vlasti* abuso d'autorità

**zloupotrebiti** *v* abusare (di)

**zloupotrebljiv** *adj* abusivo

**značaj** *m* importanza *f*; significato *m*; valore *m*

**značenje** *n* significato *m*; senso *m*; *alegorijsko* ~ senso (significato) figurale; *prenosno* ~ senso (significato) figurato

**znak** *m* segno *m*; contrassegno *m*, segnale *m*; *fabrički* ~ marca di fabbrica; marchio di fabbrica; *granični* ~ segnale di delimitazione; *lični* ~ segno particolare; *međunarodni robni* ~ marca internazionale; *posebni* ~ segno distintivo; *robni* ~ marchio di commercio; *saobraćajni* ~ segnale stradale; *saobraćajni ~ci* segnalamenti stradali; *skup saobraćajnih ~ova* segnaletica *f*; *u ~ prijateljstva* in segno di amicizia; *zaštitni* ~ marchio protettivo; ~ *industrijske proizvodnje* segni distintivi di prodotti industriali; ~ *opasnosti* segnale di pericolo; ~ *porekla* marchio d'origine; ~ *raspoznavanja* segno da riconoscimento; ~ *suvereniteta* marchio di sovranità; ~ *vremena* segnale orario; ~ *za identifikaciju* marchio d'identificazione; ~ *za obeležavanje robe* segno distintivo per la merce; ~ *zabrane* segnale di proibizionie; segnale di interdizione; ~ *života* segno di vita

**znanje** *n* conoscenza *f*; cognizione *f*; nozione *f*; sapere *m*; *dati na* ~ portare a conoscenza da; far sapere qcs a qcn; *osnovna ~nja* conoscenze fondamentali; *primiti na* ~ prender atto di qcs; *radi ~nja* per conoscenza; *stručno* ~ conoscenza professionale

**znatan** *adj* rilevante; considerevole; notevole; importante; ~ *dobitak* notevole guadagno; ~ *gubitak* perdita rilevante; *~na materijalna šteta* danno materiale rilevante

**zona** *f* zona *f*; *carinska* ~ zona doganale; *demilitarizovana* ~ zona smilitarizzata; *evakuaciona* ~ zona d'evacuazione; *granična* ~ zona limitrofa; zona di confine (di frontiera); *industrijska* ~ zona industriale; *interesna* ~ zona d'interesse; *istočna* ~ zona orientale; *kontrolna* ~ zona di vigilanza (di sorveglianza); *lučka* ~ zona del porto; *nerazvijena* ~ zona arretrata (sottosviluppata); *neutralna* ~ zona neutrale; *obalna* ~ zona costiera; *okupaciona* ~ zona d'occupazione; *okupirana* ~ zona occupata; *pogranična* ~ zona limitrofa; zona di confine (di frontiera); *prodajna* ~ zona di vendita; *proizvodna* ~ zona di produzione, *ratna* ~ zona di guerra; *ribarska* ~ zona di pesca; *sanitetska* ~ zona sanitaria; *slobodna* ~ zona franca; *slobodna carinska* ~ zona extradoganale; *slobodna ~ razmene* zona di libero scambio; *specijalna ~ carinskog nadzora* zona speciale di vigilanza doganale; *vancarinska* ~ zona extradoganale; ~ *nadzora* zona di vigilanza; ~ *ratnih operacija* zona di operazioni militari; ~ *uticaja* zona di influenza

**zrelost** *f* maturità *f*; *ispit ~ti* esame *m* di maturità; *polna* ~ pubertà *f*; *rana* ~ precocità *f*

**zreo** *adj* maturo; fatto; *nakon ~log razmišljanja* dopo maturo esame; *sudija objavljuje da je stvar ~la za odluku* il giudice assegna la causa a sentenza; *~la da bude dostavljena pred veće* matura per essere rimessa al collegio; *~lo doba (muškarca)* età virile; virilità *f*; ~ *sud* giudizio maturo; *~la za odluku* matura per decisione

**zvaničan** *adj* ufficiale; d'ufficio; *po ~čnoj dužnosti* per dovere d'ufficio; ~ *kurs* corso (cambio) ufficiale

**zvanično** *adv* ufficialmente; in modo ufficiale

**zvanje** *n* professione *f*; carriera *f*; carica *f*; *biti u javnom ~nju* occupare una funzione pubblica; *počasno* ~ carica onoraria; carica onorifica; *slobodno* ~ professione libera

**zverokradica** *m* ladro *m* di selvaggina; cacciatore *m* di frodo

**zverokrada** *f* furto *m* di selvaggina; caccia *f* furtiva

**zverstvo** *n* bestialità *f*; atrocità *f*; ferocia *f*

# Ž

**žalba** *f* ricorso *m*; reclamo *m*; lagnanza *f*; appello *m*; *administrativna* ~ ricorso amministrativo, *bez ~be* senza ricorso; *disciplinska* ~ ricorso disciplinare; *glavna* ~ appello *m* principale; *kasaciona* ~ ricorso per cassazione; *kolektivna* ~ ricorso collettivo; *komisija za ~be* commissione addetta ai ricorsi; *nedozvoljena* ~ ricorso non ammesso; *nepravovremena* ~ ricorso intempestivo (non interposto in tempo utile); *obaveštenje o ~bi* notifica di ricorso; *odbacivanje ~be* rigetto del ricorso; *odbijanje ~be kao neosnovane* rigetto del ricorso quale infondato, *odbiti ~bu* respingere il ricorso; *odgovor na ~bu* risposta al ricorso; *odricanje od prava na ~bu* rinuncia al ricorso; rinuncia al diritto di fare il ricorso; *odustajanje od ~be* desistenza dal ricorso; *podneti (uložiti) ~bu* presentare (fare o proporre) ricorso; *poreska* ~ ricorso fiscale; *povreda prava ~be* violazione del diritto al ricorso; *pravo na ~bu* diritto d'appello; *pravovremena* ~ tempestiva impugnazione; *presuda protiv koje nema mesta ~bi* sentenza non appellante; *prihvatiti ~bu* accogliere il ricorso; *prijaviti ~bu* insinuare il ricorso; *protiv ovog rešenja nije dopuštena posebna* ~ contro il presente decreto non è ammissibile un rimedio di legge separato; *putem ~be* in via di ricorso; *razlozi ~be* motivi per il ricorso; *rešenje ~be* evasione del ricorso; *rok za ~bu* termine per la produzione del ricorso; *uložiti ~bu* interporre il ricorso; ricorrere in appello; *ustavna* ~ ricorso costituzionale; *zakasnela* ~ appello *m* tardivo; ~ *je nedopustiva* il ricorso è inammissibile; ~ *protiv prisilnog izvršenja* ricorso contro l'esecuzione forzata; ~ *protiv presude* ricorso contro la sentenza; ~ *protiv rešenja* ricorso contro il decreto; ~ *sudu* ricorso in tribunale; ricorrere al tribunale; ~ *u građanskim stvarima* il ricorso per cassazione; impugnazione in materia civile; ~ *u krivičnim stvarima* impugnazione in materia penale; ~ *za poništenje* ricorso per l'annullamento; ~ *za poništenje administrativnog akta* ricorso per l'annullamento di un atto amministrativo

**žalbeni** *adj* appellante; ~ *sud* Corte *f* d'Appello

**žalilac** *m* ricorrente *m*; appellante *m*; reclamante *m*

**žaliti se** *v rifl (leg)* ricorrere; presentar ricorso, appellare; ~ *protiv presude* appellarsi ad una sentenza; ~ *sudu* ricorrere al tribunale

**žalost** *f* tristezza *f*; lutto *m*; dolore *m*; *biti u ~ti za nekim* portare il lutto per la morte di qcn; *na moju veliku* ~ con mio grande dolore; *na* ~ purtroppo; disgraziatamente; *narodna* ~ lutto nazionale; lutto pubblico

**žandarmerija** *f* gendarmeria *f*

**železnica** *f* ferrovia *f*; strada *f* ferrata; *brzovozna* ~ ferrovia a grande velocità; *državne ~ce* Ferrovie dello Stato; *električna* ~ ferrovia a trazione elettrica; *elektrifikacija ~ce* elettrificazione ferroviaria; *lokalna* ~ ferrovia d'interesse locale; *obična* ~ ferrovia ordinaria; *podzemna* ~ ferrovia sotterranea; metropolitana *f*; *prevoz ~com* trasporto per ferrovia; *sporedna* ~ ferrovia secondaria; *sporovozna* ~ ferrovia a piccola velocità; *vazdušna* ~ ferrovia aerea; *vučna* ~ ferrovia di rimorchio; ~ *duplog koloseka* ferrovia a doppio binario; ~ *normalnog koloseka* ferrovia a scartamento normale; ~ *širokog koloseka* ferrovia a scartamento largo; ~ *uskog koloseka* ferrovia a scartamento ridotto; *žičana* ~ ferrovia cremagliera (a dentiera)

**železnički** *adj* ferroviario; di ferrovia; delle ferrovie; ~ *čvor* nodo ferroviario; *~čka karta* biglietto ferroviario, *~čka nesreća* incidente ferroviario; *~čka mreža* rete ferroviaria; *~čka politika* politica ferroviaria; *~čko poslovanje* esercizio ferroviario; *~čko postrojenje* impianto ferroviario; *~čko pravo* diritto ferroviario; ~ *prevoz* trasporto ferroviario; *~čka pruga* linea ferroviaria; ~ *saobraćaj* traffico ferroviario (delle ferrovie); comunicazioni ferroviarie; ~ *sistem* sistema ferroviario; *~čka služba* servizio ferroviario; *~čka stanica* stazione ferroviaria; *~čko stovarište* scalo ferroviario; *~čka tarifa* tariffa ferroviaria; *~čka uprava* amministrazione ferroviaria; ~ *vagon* carro ferroviario; ~ *vozni red* orario ferroviario

**želja** *f* desiderio *m*; voglia *f*, *gajiti ~lju* nutrire un desiderio; *ispuniti ~lju* appagare un desiderio

**žena** *f* donna *f*; femmina *f*; *udata* ~ donna maritata; *ulična* ~ donna di strada; donna di marciapiede; *vanbračna* ~ concubina *f*; ~ *radnica* donna laboriosa; lavoratrice *f*

**ženidba** *f* matrimonio *m*; nozze *f pl;* sposalizio *m; civilna* ~ matrimonio civile; *crkvena* ~ matrimonio religioso

**ženidbeni** *adj* matrimoniale, nuziale; *~no obećanje* promessa di matrimonio; *~na ponuda* richiesta di matrimonio

**ženski** *adj* femminile, donnesco, di (da) donna; *pretres ~ske osobe* perquisizione personale d'una donna *~ska osoba* femmina *f*; donna *f*; ~ *pol* sesso femminile; ~ *rod* genere femminile

**žetelica** *f* mietitrice *f*; falciatrice *f*

**žetva** *f* mietitura *f*; *glavna* ~ raccolta principale; *pozna* ~ mietitura tardiva; *rana* ~ raccolta precoce; mietitura precoce

**žig** *m* marchio *m;* timbro *m;* bollo *m;* stampa *f*; punzone *m;* stampiglia *f; baždarski* ~ bollo di saggio (di verifica); *fabrički* ~ marchio di fabbrica; *falsifikovanje ~ga za obeležavanje robe* falsificazione del marchio per la marcatura della merce; *garantni* ~ marchio (bollo) di garanzia; *međunarodni* ~ marchio internazionale; *kolektivni* ~ marchio collettivo; *kontrolni* ~ timbro (bollo) di controllo; *menični* ~ timbro cambiale; *originalan* ~ marchio originale; *poštanski* ~ timbro (bollo) postale; *poznat* ~ marchio notorio; *prenos ~ga* trasferimento del marchio; *registrovan* ~ marchio depositato (registrato); *reljefni suvi* ~ bollo in rilievo; *staviti* ~ applicare il timbro; *suvi* ~ bollo (timbro) a secco; *udariti* ~ marcare; timbrare, bollare; *utisnuti fabrički* ~ imprimere un marchio di fabbrica; *vatreni* ~ marchio (bollo) a fuoco; *vodeni* ~ filigrana *f*; *zastarelost ~ga* decadenza del marchio; *zaštita ~ga* protezione del marchio; *zaštićen* ~ marchio protetto; *zaštitni* ~ marchio protettivo; ~ *autentičnosti* marchio d'autenticità; ~ *izrade* marchio di fabbricazione; ~ *kovnice* marchio di zecca; ~ *kvaliteta* marchio di qualità; ~ *porekla robe* marchio d'origine (di provenienza); ~ *preduzeća* marchio d'impresa; ~ *prepoznavanja* marchio di riconoscimento; ~ *sramote* marchio d'infamia

**žigosanje** *n* bollatura *f*; timbratura *f*, marcatura *f*; *vatreno* ~ bollatura a fuoco

**žigosati** *v* marcare; bollare; timbrare; ~ *vatrom* marcare a fuoco

**žila** *f* vena *f*; *glavna* ~ *kucavica* aorta *f*; ~ *kucavica* arteria *f;* arteria pulsante; ~ *kucavica društvenog života* arteria pulsante della vita sociale; ~ *vode* vena d'acqua; polla *f* d'acqua

**žirant** *m* girante *m; menični* ~ girante di cambiale; *prethodni* ~ girante precedente; *sledeći* ~ girante susseguente

**žiratar** *m* giratario *m; sledeći* ~ giratario susseguente

**žirirati** *(ček, menicu) v* girare; ~ *ček* girare un assegno; ~ *menicu* girare una cambiale

**žiro** *m* girata *f*, giro *m; delimičan* ~ girata parziale; *založni* ~ girata in pegno; ~ *bankarskog čeka* girata dell'assegno bancario; ~ *dokumenta* giro dei documenti; ~ *novac* moneta di giro; ~ *po ovlašćenju* girata per procura; ~ *račun* giroconto *m;* ~ *radi naplate* girata per incasso

**žitarice** *f pl* cereali *m pl*

**žitarstvo** *n* cerealicoltura *f*, coltivazione *f* di cereali

**žitni** *adj* da grano; dei cereali; cereale; *~tna berza* Borsa dei cereali

**žitnica** *f* paese *m* fertile di grano; granaio *m*

**žito** *n* grano *m;* frumento *m; jaro* ~ frumento estivo; *ozimo* ~ frumento invernale

**živ** *adj* vivo; vivace; *~vi i mrtvi inventar* scorte vive e morte; *~va vaga* peso vivo

**živina** *f* pollame *m*; volatili *m pl; sprečavanje zaraznih bolesti kod ~ne* l'impedire delle malattie infettive del pollame; *uginuće ~ne* moria *f* del pollame

**živinarstvo** *n* pollicoltura *f*

**živica** *f* siepe *f* viva; *središnja* ~ *(na autoputu)* siepe intermedia

**život** *m* vita *f*, esistenza *f*; *biti u ~tu* essere in vita; *bračni* ~ vita coniugale; *društveno-politički* ~ vita socio-politica; *izgubiti* ~ perdere la vita; morire; *odvojeni* ~ vita separata; *pravo na* ~ diritto alla vita; *privredni* ~ vita economica; *standard ~ta* tenore di vita; *staviti* ~ *na kocku* arrischiare la vita, mettere a cimento la vita; mettere la vita a repentaglio; *za ~ta* vita natural durante; *zajednički* ~ vita in comune; convivenza *f*; ~ *čoveka je neprikosnoven* la vita dell'uomo è sacra

**životinja** *f* animale *m;* bestia *f; domaća* ~ animale domestico

**životni** *adj* di (della) vita; vitale; *~na barba* lotta per l'esistenza; *~ne namirnice* viveri *m pl; ~no osiguranje* assicurazione della vita; assicurazione sulla vita; ~ *prostor* spazio vitale; ~ *standard* livello di vita; *~no svedočanstvo* certificato di vita; *~ni troškovi* costo della vita

**žnjeti** *v* mietere; falciare; fare il raccolto

**žreb** *m* sorte *f*, dado *m, izvlačenje ~om* sorteggio *m*; *izvući ~om* tirare a sorte

**žrebati** *v* sorteggiare; tirare a sorte

**žrtva** *f* sacrificio *m;* vittima *f*, *biti* ~ *(nekoga ili nečega)* essere vittima (di qcs o qcn); *po cenu velikih ~tava* a costo di immensi sacrifici; *ratna* ~ vittima della guerra; *~ve fašističkog terora* vittime del terrore fascista; *~ve saobraćajne nesreće* vittime dell'incidente stradale

**žrtvovati** *v* sacrificare; far sacrificio di; ~ **se** *(za)* sacrificarsi (per)

**žurnalista** *m* giornalista *m*

**žurnalistika** *f* giornalismo *m*

# SKRAĆENICE U ITALIJANSKOM JEZIKU

## A

**A.A.M.S.** *Azienda Autonoma dei Monopoli di Stato* samostalno preduzeće državnog monopola

**ab.** *abitanti* stanovnici

**a.b., a/b/** *assegno bancario* bankarski ček

**abb. 1.** *abbonamento* pretplata; **2.** *abbonato* pretplatnik; **3.** *(comm) abbuono* popust, rabat, skonto

**abbr. 1.** *abbreviato* skraćeno; **2.** *abbreviazione* skraćenica

**A.B.I.** *Associazione Bancaria Italiana* italijansko udruženje banaka

**abr.** *abrogato* ukinuto

**a.c. 1.** (*tip*) *a capo* nova alineja, ponovo; **2.** *anno corrente* tekuća godina; **3.** *(comm) assegno circolare* cirkularni ček

**A.C. 1.** *Automobil Club* auto-klub; **2.** *Aviazione Civile* civilno vazduhoplovstvo

**A.C.A.** *Alto Commissariato per l'Alimentazione* Visoki komesarijat za snabdevanje

**A.C.C.** *Alta Corte Costituzionale* Vrhovni ustavni sud

**acc. 1.** *(comm) accettazione* akcept, prihvatanje; **2.** (*comm*) *acconto* akontacija, avans

**A.C.I. 1.** *Aereo Club d'Italia* Vazduhoplovni klub Italije; **2.** *Automobil Club d'Italia* italijanski auto-klub; **3.** *Aviazione Civile Italiana* italijansko civilno vazduhoplovstvo

**A.C.I.S.** *Alto Commissariato per l'Igiene e la Sanità* Visoki komesarijat za higijenu i zdravstvo

**A.D.** *(lat. Anno Domini) nell'anno del Signore* godine Gospodnje, leta Gospodnjeg

**ad vai.** (*lat.* ad *valorem) sul valore* prema vrednosti

**A.E.P.** *Agenzia Europea della Produttività* Evropska agencija za produktivnost

**a/F** *(ferr.) a mezzo ferrovia* železnicom

**af.** (*comm*) *a favore* u korist

**A.F.I. 1.** Associazione *Filatelica Italiana* italijansko filatelističko udruženje; **2.** *Associazione Fiscale Internazionale* Međunarodno poresko udruženje

**A.G.** *Alberghi per la Gioventù* omladinski hoteli

**ag. 1.** *(comm) agente* agent, makler; **2.** *agenzia* agencija; **3.** *agosto* avgust

**A.G.C.I.** *Associazione Generale delle Cooperative Italiane* Glavni italijanski zadružni savez, Generalno udruženje italijanskih zadruga

**agg.** *(leg.) aggiunto* asistent, adutant

**A.G.I.** *Agenzia Giornalistica Italiana* italijanska novinska agencija

**A.G.I.P.** *Agenzia Generale Italiana Petroli* Nacionalno italijansko preduzeće za naftu

**A.G.I.R.E.** *Agenzia Generale Italiana per l'Esportazione del Riso* Glavno italijansko preduzeće za izvoz pirinča

**A.G.I.S.** *Associazione Generale Italiana dello Spettacolo* Glavno italijansko udruženje za javne priredbe

**ago.** *agosto* avgust

**agric. 1.** *agricolo* poljoprivredni; 2. *agricoltore* poljoprivrednik; 3. *agricoltura* poljoprivreda

**agt.** *(comm) agente* agent, posrednik

**A.I.** *Aeronautica Italiana* italijansko vazduhoplovstvo

**A.I.A.C.** *Associazione Internazionale degli Agenti di Cambio* Međunarodno udruženje agenata menjača (berzanskih mešetara)

**A.I.E. 1.** *Associazione Internazionale degli Economisti* Međunarodno udruženje ekonomista; **2.** *Associazione Italiana degli Editori* italijansko izdavačko udruženje

**A.I.S.E.** *Associazione Internazionale delle Scienze Economiche* Međunarodno udruženje za ekonomske nauke

**ALITALIA** *Linee Aeree Italiane* italijanske vazduhoplovne linije

**all.** *allegato* u prilogu

**all'ingr.** *(comm) all'ingrosso* na veliko

**alt. 1.** *altezza* visina, **2.** *(geogr) altitudine* nadmorska visina

**a.m.** *antimeridiano* pre podne

**amb.** **1.** *ambasciata* ambasada; **2.** *ambasciatore* ambasador; **3.** *ambulanza* ambulantna kola

**amm.** **1.** *(comm) amminisiratore* administrator, upravnik; **2.** *amministrazione* administracija, uprava

**A.N.A.S.** *Azienda Nazionale Autonoma delle Strade* Nacionalno autonomno preduzeće za puteve

**A.N.F.I.A.** *Associazione Nazionale fra le Industrie Automobilistiche* Nacionalno udruženje automobilske industrije

**A.N.I.A.** *Associazione Nazionale fra le Imprese Assicuratrici* Nacionalno udruženje osiguravajućih zavoda

**A.N.I.C.** *Azienda Nazionale Idrocarburi* Nacionalno preduzeće za naftu i zemni gas

**A.N.I.C.A.** *Associazione Nazionale Industrie Cinematografiche e Affini* Nacionalno udruženje kinematografskih i sličnih industrija

**A.N.I.C.A.S.** *Associazione Nazionale fra gli Isituti di Credito Agrario* Nacionalno udruženje poljoprivrednih kreditnih uslanova

**A.N.S.A.** *Agenzia Nazionale Stampa Associata* Nacionalna agencija udruženja štampe

**ant.** *antimeridiano* pre podne

**A.P.E.** *Assemblea Parlamentare Europea* Evropska parlamentarna skupština

**app.** **1.** *apparato* aparat, mašina; **2.** *apparente* prividan; **3.** *appendice* dodatak

**apr.** *aprile* april

**a.r.** *a riposo* u penziji

**A.R.** *(ferr.) andata e ritorno* povratna karta, turretur

**A.R.C.E.** *Associazione per le Relazioni Culturali con l'Estero* Udruženje za kulturne veze sa inostranstvom

**arch.** **1.** *architetto* arhitekta; **2.** *archivio* arhiva

**arr.** *(ferr.) arrivo* dolazak

**Ass.** *Assicurata* osigurano pismo

**ass.b.** *assegno bancario* bankarski ček

**ass. circ.** *(comm) assegno circolare* cirkularni ček

**ASSOBANCA** *Associazione Bancaria Italiana* Italijansko bankarsko udruženje

**ASSOLOMBARDA** *Associazione Industriale Lombarda* Udruženje industrija (italijanske pokrajine) Lombardije

**A.S.S.T.** *Azienda di Stato per i Servizi Telefonici* Državno preduzeće telefonske službe

**A.S.T.** *Agenzia della Stampa Tecnica* Agencija za tehničku štampu

**A.T.I.** **1.** *Aero Trasporti Italiani* italijanski vazdušni transport; **2.** *Azienda Tabacchi Italiani* Preduzeće za italijanski monopol duvana

**A.T.M.** *Azienda tramvaria municipale* komunalno tramvajsko preduzeće

**att.** **1.** *attività* aktivna imovina, delatnost, aktivnost; **2.** *(comm) attivo* aktiva

**a v/, a v.** *a vista* po viđenju

**Av.** *(naut) avaria* havarija

**Avv.** *avvocato* advokat

**Avv.ssa** *avvocatessa* advokat

**az.** **1.** *(comm) azione* deonica, akcija; **2.** *(comm) azionista* deoničar, akcionar

## B

**banch.** *(comm) banchiere* bankar

**B.B.** *biglietti di banca* novčanice

**B.ca** *Banca* banka

**B.C.I.** *Banca Commerciale Italiana* Italijanska komercijalna banka

**B.E.I.** *Banca Europea degli Investimenti* Evropska investiciona banka

**B.I.** *Banca d'Italia* Banka Italije

**bim.** **1.** *bimensile* dvomesečno; **2.** *bimestrale* dvomesečno; **3.** *bimestre* dvomesečje

**bis.** *bisestile* prestupno

**bisett.** *bisettimanale* dvonedeljno

**B/L., b.l.** *(ingl Bill of Lading) polizza di carico* konosman

**B.M.** *Banca Mondiale* Svetska banka

**B.N.L.** Banca *Nazionale del Lavoro* Nacionalna banka rada

**boll.** **1.** *bollato* obeležen; **2.** *(comm) bolletta* potvrda, vaučer; **3.** *bollettino* bilten, izveštaj

**B.R.** *Banco di Roma* Rimska banka

**brev.** **1.** *brevettato* patentiran; **2.** *brevetto* patent

**B.R.I.** *Banca dei Regolamenti Internazionali* Banka za međunarodna plaćanja

**bross.** *brossura* brošura

**B.U.** *Bollettino Ufficiale* Službeni list

## C

**c.** **1.** *cento* sto; **2**. *circa* otprilike, cirka; **3.** *conto* račun; **4.** *corrente* tekući; **5.** *corso* kurs

**ca** *circa* otprilike, oko, cirka

**c.a.** *corrente anno* tekuća godina

**C.A.A.** *Corte d'Assise d'Appello* Krivični apelacioni sud

**cabl.** *cablogramma* kablogram

**cad.** *cadauno* svaki, po komadu

**C.A.E.** *Comunità Agricola Europea* Evropska poljoprivredna zajednica

**C.A.P.** *codice di avviamento postale* kodeks poštanskih brojeva

**Cap.** *(naut) Capitano* kapetan, zapovednik

**Cass.** *(Corte di) Cassazione* Kasacioni sud, Vrhovni sud

**cat.** **1.** *catalogo* katalog; **2.** *categoria* kategorija



**Cav.Lav.** *Cavaliere del Lavoro* vitez rada, udarnik

**C.C.** **1.** *Carta Costituzionale* Ustavna povelja; **2.** *Codice Civile* građanski zakonik; **3.** *Codice di Commercio* Trgovački zakonik; **4.** *Commissione Centrale* centralna komisija; **5.** *Corpo Consolare* konzularni kor; **6.** *Corte di Cassazione* Vrhovni (kasacioni) sud; **7.** *Corte dei Conti* računski sud, glavna kontrola; **8.** *Corte Costituzionale* Ustavni sud

**C/c, c/c, c.c.** *(comm) conto corrente* tekući račun

**C.C.D.** **1.** *Centro di Cooperazione Doganale* Centar za carinsku saradnju; **2.** *Confederazione Coltivatori Diretti* Konfederacija neposrednih poljoprivrednika

**C.C.I.** *Camera di Commercio Internazionale* Međunarodna trgovinska komora

**C.Co** *Codice di Commercio* trgovački kodeks, trgovački zakon

**c/c p.** *conto corrente postale* poštanski tekući račun

**C.C.S.** *Comunità Carbo-Siderurgica* Zajednica za ugalj i čelik

**C.D.** **1.** *Comitato Direttivo* Upravni odbor; **2.** *Consigliere delegato* delegirani savetnik; **3.** *Corpo Diplomatico* diplomatski kor

**C.d'A.** **1.** *(leg.) Corte d'Appello* apelacioni sud; **2.** *Corte d'Assise* porotni sud, krivični sud

**c.d.d.** *come dovevasi dimostrare* kao što je trebalo dokazati

**C.d.L.** *Camera del Lavoro* Komora rada

**C.d.R.** *Cassa* di *Risparmio* štedionica

**C.d.S.** **1.** *Circolo della Stampa* klub štampe; **2.** *Codice della Strada* zakonik o saobraćajnim propisima; **3.** *(polit.) Consiglio di Sicurezza* Savet bezbednosti

**C.E.** **1.** *Comitato Esecutivo* izvršni odbor; **2.** *(ferr) collo esperesso* ekspresno koleto

**C.E.C.A.** *Comunità Europea del Carbone e dell'Acciaio* Evropska zajednica za ugalj i čelik

**C.E.E.** *Comunità Economica Europea* Evropska ekonomska zajednica

**C.E.E.A.** *Comunità Europea per l'Energia Atomica* Evropska zajednica za atomsku energiju

**C. e I.** *(ingl: Cast and Insurance) costo e assicurazione* troškovi i osiguranje

**C.E.N.** *Centro di Studi dell'Energia Nucleare* centar za istraživanje nuklearne energije

**c/ & o/** *(comm) conto e ordine* račun i nalog

**C.E.P.E.S.** *Comitato Europeo per il Progresso Economico e Sociale* Evropski komitet za ekonomski i socijalni razvoj

**C.E.R.N.** *Consiglio Europeo per le Ricerche Nucleari* Evropski savet za nuklearna istraživanja

**C.E.R.P.** *Centro Europeo di Relazioni Pubbliche* Evropski centar za javne veze

**c.f.** *(engl.: cost and freight) costo e nolo* cena i vozarina

**cfr.** *confronta* uporedi

**cg** *centigrammo* centigram

**C.G.** *Console Generale* generalni konzul

**C.G.A.L.** *Confederazione Generale dell'Agricoltura Italiana* Generalna italijanska konfederacija za poljoprivredu

**C.G.I.A.** *Confederazione Generale Italiana dell'Artigianato* Generalna italijanska konfederacija za zanatstvo

**C.G.I.C.** *Confederazione Generale Italiana del Commercio* Generalna italijanska konfederacija za trgovinu

**C.G.I.I.** *Confederazione Generale Italiana dell'Industria* Generalna italijanska konfederacija za industriju

**C.G.I.L.** *Confederazione Generale Italiana del Lavoro* Generalna italijanska konfederacija rada

**C.G.S.T.C.** *Centro Giovanile Scambi Turistici e Culturali* Omladinski centar za turističku i kulturnu razmenu

**Chim.** *Chimico* hemičar

**C.I.** **1.** *Corte Internazionale (dell'Aia)* Međunarodni (Haški) sud; **2.** *Credito Italiano* Italijanska kreditna banka

**C.ia** *(comm) Compagnia* društvo, kompanija

**C.I.C.R.** *Comitato Interministeriale per il Credito ed il Risparmio* Međuministarski odbor za kredit i štednju

**C.I.D.A.** *Confederazione Italiana Dirigenti d'Azienda* Italijanska konfederacija rukovodilaca preduzeća

**C.I.E.N.** *Commissione Italiana per l'Europa Nucleare* Italijanska komisija za nuklearnu Evropu

**c.i.f.** *(ingl: cost, insurance, freight) costo, assicurazione, nolo* cena (robe), osiguranje, vozarina

**c.i.f.c.&i.** *(ingl: cost, insurance, freight, commission and interest) costo, assicurazione, nolo, provvigione e interesse* cena robe sa osiguranjem, vozarinom, provizijom i kamatama

**c.i.f.&c.** *(ingl: cost, insurance, freight and commission) costo, assicurazione, nolo e provvigione* cena robe sa osiguranjem, vozarinom i provizijom

**c.i.f.&e.** *(ingl: cost, insurance, freight and exchange) costo, assicurazione, nolo e cambio* cena robe s osiguranjem, vozarinom i kursnom razlikom

**c.i.f.&i.** *(ingl: cost, insurance, freight and interest) costo, assicurazione, nolo e interesse* cena robe s osiguranjem, vozarinom i kamatama

**C.I.G.** *Corte Internazionale di Giustizia* Međunarodni sud pravde
**C.I.G.A.** *Compagnia Italiana dei Grandi Alberghi* Italijanska kompanija velikih hotela
**C.I.M.** *Centro Italiano della Moda* Italijanski centar za modu
**C.I.O.S.** *Comitato Internazionale Organizzazione Scientifica* Međunarodni odbor za naučnu organizaciju
**C.I.P.** *Comitato Interministeriale per i Prezzi* Međuministarski komitet za cene
**C.I.R.** *Comitato Interministeriale per la Ricostruzione* Međuministarski komitet za obnovu
**C.I.R.E.** *Consorzio Industriali Risieri Esportatori* Konzorcijum industrijalaca izvoznika pirinča
**C.I.S.** *Comitato Internazionale degli Scambi presso la Camera Internazionale di Commercio* Međunarodni komitet za razmenu pri Međunarodnoj trgovačkoj komori
**C.I.T.** *Compagnia Italiana di Turismo* Italijansko turističko društvo
**cit** *citato* naveden
**C.I.T.O.M.** *Compagnia Italiana Trasporto Oli Minerali* Italijanska kompanija za prevoz mineralnih ulja
**C.I.U.S.** *Consiglio Internazionale delle Unioni Scientifiche* Međunarodni savet za naučne saveze
**cl** *centilitro* centilitar
**C.L.** *Commissione Legislativa* zakonodavna komisija
**C.L.N.** *Comitato di Liberazione Nazionale* narodnooslobodilački odbor
**cm** *centimetro* centimetar
**c.m.** *corrente mese* tekućeg meseca, ovog meseca
**C.M.** *Circolare Ministeriale* ministarski cirkular
**cmc** *centimetro cubico* kubni centimetar
**C.Mezz.** *Cassa del Mezzogiorno* Banka za razvoj italijanskog Juga
**C.M.I.A.** *Cassa Mutua Infortuni Agricoli* Kasa za uzajamnu pomoć pri nesreći na radu u poljoprivredi
**cmq** *centimetro quadrato* kvadratni centimetar
**c/n/** *(comm) conto nuovo* novi račun
**C.N.** *Comitato Nazionale* nacionalni komitet
**C.N.A.** 1. *Confederazione Nazionale dell'Artigianato* Nacionalni zanatski savez; 2. *Costruzioni Nazionali di Apparecchi Aeronautici* Nacionalna gradnja vazduhoplova
**C.N.E.L.** *Consiglio Nazionale dell'Economia e del Lavoro* Nacionalno veće za ekonomiju i za rad
**C.N.E.N.** *Comitato Nazionale per l'Energia Nucleare* Nacionalni komitet za nuklearnu energiju
**C.N.M.A.C.** *Cassa Nazionale Mutua degli Addetti al Commercio* Nacionalna kasa uzajamne pomoći radnika zaposlenih u trgovini
**C.N.M.L.I.** *Cassa Nazionale Mutua Lavoratori Industria* Nacionalna kasa uzajamne pomoći radnika zaposlenih u industriji
**C.N.P.** *Comitato Nazionale per la Produttività* Nacionalni komitet za produktivnost
**C.N.R.** *Consiglio Nazionale delle Ricerche* Nacionalno veće za naučna istraživanja
**C.N.R.N.** *Comitato Nazionale per le Ricerche Nucleari* Nacionalni odbor za nuklearna istraživanja
**c/ & o/** *conto e ordine* račun i nalog
**c/o** *presso* kod
**C.o** *(comm) Compagno* ortak, drug
**C/O** *(comm) Certificato di origine* dokaz o poreklu
**cod.** 1. *(comm) codesta* ta; 2. *codice* zakonik
**coll.** *collettivo* zbirni, kolektivni
**CO.M.ECON.** *Consiglio di Mutua Assistenza Economica* Veće za uzajamnu ekonomsku pomoć
**comm** 1. *commerciale* trgovački; 2. *commercio* trgovina; 3. *commissario* komesar
**compr.** 1. *compratore* kupac; 2. *(comm) compravednita* kupoprodaja
**Conf. Agricoltura** *Confederazione Generale dell'Agricoltura Italiana* Glavni italijanski savez za poljoprivredu
**Conf. Artigianato** *Confederazione Generale Italiana dell'Artigianato* Generalna italijanska konfederacija za zanatstvo
**Conf. Commercio** *Confederazione Generale Italiana del Commercio* Generalna italijanska konfederacija za trgovinu
**Conf. Industria** *Confederazione Generale dell'Industria Italiana* Generalna konfederacija za italijansku industriju
**CONFINTESA** *Intesa tra le Confederazioni Italiane degli Industriali, Commercianti, Agricoltori e dell'Artigianato* Sporazum između italijanskih konfederacija industrijalaca, trgovaca, poljoprivrednika i zanatstva
**cons.** *(comm) consigliere* savetnik
**coop.** 1. *cooperativa* zadruga; 2. *cooperativo* zadružni; 3. *cooperazione* saradnja, kooperacija
**corr.** 1. *corrente* tekući, u toku, 2. *corretto* ispravljen, korigovan; 3. *corriere* kurir; 4. *corrispondente* dopisnik; 5. *corrispondenza* dopisivanje
**costr.** *costruzione* gradnja
**c.p., C/p** *cartolina postale* dopisnica
**C.P.** 1. *Casella Postale* poštanski pregradak; 2. *(leg) Codice Penale* Krivični zakonik; 3. *Consiglio Provinciale* Pokrajinsko veće
**c.p.c.** *copia per conoscenza* kopija na znanje



**C.P.C.** *Codice di Procedure Civile* Zakon o parničnom postupku
**C.P.P.** *Codice di Procedura Penale* Zakon o krivičnom postupku
**c.p.r.** *con preghiera di restituzione* sa molbom za povraćaj
**cpv.** *capoverso* stavak, pasus
**c.r.** *con riserva* sa ogradom, sa rezervom
**Cr.** 1. *credito* kredit, veresija; 2. *creditore* kreditor
**C.R.A.L.** *Circolo Ricreativo Assistenziale Lavoratori* klub za rekreaciju i pomoć radnika
**C.R.I.** *Croce Rossa Italiana* Italijanski Crveni krst
**c.s.** *come sopra* kao gore
**C.S.** 1. *Collegio Sindacale* sindikalni kolegijum; 2. *Consiglio Superiore* Vrhovni savet; 3. *Corte Suprema* Vrhovni sud
**ct** *certificato* svedočanstvo, potvrda
**C.T.I.** *Consociazione Turistica Italiana* Italijansko turističko udruženje
**c.to** *conto* račun
**c.to c.te** *conto corrente* tekući račun
**ctv** *(comm) controvalore* protivvrednost
**cub.** *cubico* kubni
**c/v/** *conto vecchio* stari račun
**C.V.** *(mecc) cavallo vapore* konjska snaga
**c.v.d.** *come volevasi dimostrare* kako se želelo dokazati

## D

**D** *(ferr) diretto* ubrzani voz
**d.** *diametro* prečnik
**D/A** *(comm) dietro accettazione (documenti)* uz prihvatanje dokumentacije
**dag.** *decagrammo* dekagram
**dal** *decalitro* decilitar
**dam** *decametro* decimetar
**damc** *decametro cubo* kubni decimetar
**damq** *decametro quadrato* kvadratni decimetar
**D.C.G.** *Decreto del Capo del Governo* dekret šefa vlade
**D.C.S.** *Decreto del Capo dello Stato* dekret šefa države
**D.D.** 1. *(ferr) direttissimo* brzi voz; 2. *dovete dare* dugujete
**D.D. and Shpg** *(ingl: Dock Dues and Shipping) Diritti di porto e di Navigazione* lučke i plovidbene dažbine
**D.d.d.** *Direziono delle dogane* uprava carina
**Decr.** *Decreto* dekret
**der.** 1. *(comm) derivato* derivat, nusproizvod; 2. *derivazione* derivacija
**dett.** 1. *dettagliante* trgovac na malo; 2. *dettaglio* (na)malo, detalj
**dev.** *devoto* odan, privržen
**dev.mo** *devotissimo* odani
**d.f.** *data fattura* datum računa
**D.F.** *Diritto Finanziario* finansijsko pravo
**D.G.** 1. *Direttore Generale* generalni direktor; 2. *Direzione Generale* generalna direkcija
**dg** *decigrammo* decigram
**D.G.V.** *Direzione Generale Valute* Generalna direkcija za devize
**Diam.** *diametro* prečnik
**dic.** *dicembre* decembar
**dif.** *difetto* mana
**diff.** 1. *differente* različit; 2. *differenza* razlika; 3. *differenziale* diferencijalan
**dipl.** *diploma* diploma
**dir.** 1. *(ferr) diretto* ubrzani voz; 2. *diritto* pravo, zakon
**Dir.** 1. *Direttore* direktor; 2. *Direzione* direkcija
**Dir.ce** *Direttrice* direktorka
**Dir.Gen.** 1. *Direttore Generale* generalni direktor, 2. *Direzione Generale* generalna direkcija
**div.** 1. *(comm) dividendi* dividende; 2. *divisione* odsek, odelenje
**Div.** *divisione* odsek, odelenje
**Dk** *(ingl: Dock) bacino* dok
**dl** *decilitro* decilitar
**D.L.** *Decreto Legge* uredba sa zakonskom snagom
**dm** *decimetro* decimetar
**D.M.** *Decreto Ministeriale* ministarska naredba
**dmc** *decimetro cubo* kubni decimetar
**dmq** *decimetro quadrato* kvadratni decimetar
**doc.** *documenti* dokumentacija, isprave
**Dol.** *dollaro* dolar
**dom.** *domenica* nedelja
**Dott.** *Dottore* doktor
**Dott.ssa** *Dottoressa* doktorka
**dozz.** *dozzina tace*
**D.P.** 1. *Decreto Penale* kazneni dekret; 2. *Decreto Presidenziale* predsednički dekret
**D/P** *documenti contro pagamento* dokumentacija uz plaćanje
**d.p.i.** *diritto privato internazionale* međunarodno privatno pravo
**dr.** *dottore* doktor
**dr.ssa** *dottoressa* doktorka
**dz.** *dozzina* tuce

## E

**E.** *Est Istok*
**E.A.** 1. *Energia Atomica* atomska energija; 2. *Ente Autonomo* Samostalna ustanova
**E.A.M.** *Ente Autotrasporti Merci* Ustanova za kamionski prevoz robe
**e.c.** *(lat.: exempli causa) per esempio* na primer
**E.C.A.** Ente *Comunale di Assistenza* Opštinska ustanova za socijalno staranje i pomoć
**ecc.** *eccetera* i tako dalje, itd.

**Ecc.** *Eccelenza* ekselencija, visočanstvo

**E.E.** *(targa autom.) Escursionisti Esteri* strani turisti

**E.E.P.** Ente *Europeo per la Produttività* Evropska ustanova za produktivnost

**EE.PP.** *Enti Pubblici* javne ustanove

**EE.PP.TT.** Enti *Provinciali per il Turismo* Oblasne ustanove za turizam

**eff. 1.** *effettivo* efektivan; *2. (comm) effetto* efekat, menica

**E.F.T.A.** *Associazione Europea di Libero Scambio* Evropsko udruženje za slobodnu trgovinu

**Egr.** *Egregio* cenjeni

**Egr.Sig.** *Egregio Signore* cenjeni gospodine

**E.I.E.** *Ente Internazionale delle Esposizioni* Međunarodna organizacija za izložbe

**E.I.M.** *Ente Italiano della Moda* Italijanska ustanova za modu

**E.N.A.L.** *Ente Nazionale Assistenza Lavoratori* Nacionalna ustanova za pomoć radnicima

**E.N.A.P.I.** *Ente Nazionale per l'Artigianato e le Piccole Industrie* Nacionalna ustanova za zanatstvo i malu industriju

**E.N.A.T.** *Ente Nazionale Assistenziale agli Addetti ai Trasporti* Nacionalna ustanova za pomoć transportnim radnicima

**E.N.E.L.** *Ente Nazionale per l'Energia Elettrica* Nacionalna ustanova za električnu energiju

**E.N.I.** *Ente Nazionale Idrocarburi* Nacionalna ustanova za naftu i zemni gas

**E.N.I.O.S.** *Ente Nazionale Italiano per l'Organizzazione Scientifica del Lavoro* Nacionalna ustanova za naučnu organizaciju rada

**E.N.I.T.** *Ente Nazionale per le Industrie Turistiche* Nacionalna ustanova za turizam

**E.N.P.A.S.** *Ente Nazionale di Previdenza e Assistenza per i Dipendenti Statali* Nacionalna ustanova za osiguranje i zaštitu državnih službenika

**E.N.P.I.** *Ente Nazionale Prevenzione Infortuni* Nacionalna ustanova za zaštitu od nesreća

**e p.c.** *e per conoscenza* i na znanje

**E.P.T.** *Ente Provinciale per il Turismo* pokrajinska ustanova za turizam

**eq.** *equvalente* ekvivalent

**E.R.A.** *Ente Riforma Agraria* Ustanova za agrarnu reformu

**err.** *errata* greška

**es.** *esempio* primer

**escl.** *(comm) esclusivo* ekskluzivan, isključiv

**e sg.** *e seguente* i sledeći

**e segg.** *e seguenti* i sledeći

**etc.** *(lat.: et cetera) eccetera, ecc.* i tako dalje, itd.

**eur.** *europeo* evropski

**E.U.R.** *Esposizione Universale di Roma* Rimska univerzalna izložba (nova stambena četvrt)

**EURATOM** *Comunità Europea per l'Energia Atomica* Evropska zajednica za atomsku energiju

**E.V.** *Eccellenza Vostra* Vaša Ekselencija

**Exp.** *(ingl: Export) esportazione* izvoz

## F

**f.** *firmato* potpisano

**fabbr. 1.** *fàbbrica* fabrika; **2.** *fabbricante* fabrikant

**F.A.I. 1.** *Federazione Internazionale Aeronautica* Međunarodna aeronautička federacija; **2.** *Ferrovie Alta Italia* Železnice Severne Italije

**F.A.L.** *(leg) Foglio Annunzi Legali* sudski bilten

**fam. 1.** *famiglia* porodica; **2.** *familiare* porodični

**F.A.O.** *(ingl: Food and Agriculture Organization) Organizzazione per l'Alimentazione e l'Agricoltura* Organizacija za prehranu i poljoprivredu

**f.a.p.** *(ingl: free at pier) franco molo* franko gat

**farm. 1.** *farmacija* apoteka; **2.** *farmacista* apotekar

**f.a.s.** *(ingl: Free alongside ship) franco lungo bordo* postavljeno uz bok broda

**F.A.S.T.** *Federazione delle Associazioni Scientifiche e Tecniche* Savez naučnih i tehničkih udruženja

**fatt.** *(comm) fattura* račun, faktura

**f.a.w.** *(ingl: free at work) franco magazzino-venditore o franco fabbrica* franko skladište prodavca ili franko fabrika

**f.co** *(comm) franco* franko

**feb.** *febbraio* februar

**Feder. Consorzi** *Federazione Italiana dei Consorzi Agrari* Italijanski savez agrarnih konzorcijuma

**FEDERTERRA** *Federazione dei Lavoratori della Terra* Savez zemljoradnika

**Feder. Tessili** *Federazione Italiana Sindacati Lavoratori Tessili* Italijanski savez sindikata tekstilnih radnika

**femm.** *femminile* ženski

**ferr** *ferrovia* železnica

**ferr g.v.** *ferrovia grande velocità* brzovozno železnicom

**ferr p.v.** *ferrovia piccola velocità* sporovozno železnicom

**f.f., ff.** *facente funzione* vršilac dužnosti

**FF.AA.** *Forze Armante* oružane snage

**FF.SS.** *Ferrovie dello Stato* Državne železnice

**F.I.A.** *Federazione Internazionale Automobilistica* Međunarodni automobilistički savez

**F.I.A.T.** *Fabbrica Italiana Automobili Torino* Italijanska fabrika automobila Torino



**F.I.D.C.** *Federazione Italiana della Caccia* Italijanski lovački savez

**F.I.E.N.** *Forum Italiano dell'Energia Nucleare* Italijanski forum za nuklearnu energiju

**fig. 1.** *figura* lik, pojava; **2.** *figurato* slikovit

**fil.** *filiale* filijala, podružnica

**F.I.M. 1.** *Federazione Italiana Metalmeccanici* Italijanski savez metalopreradivača; **2.** *Federazione Italiana Motonautica* Italijanski motonautički savez

**finanz. 1.** *finanza* finansije; **2.** *finanziario* finansijski

**FIN.CANTIERI** *Società Finanziaria Cantieri Navali* Finansijska kompanija za brodogradilišta

**FIN.ELETTRICA** *Società Finanziaria Elettrica* Finansijska električna kompanija

**FIN.MARE** *Società Finanziaria Marittima* Finansijsko brodarsko društvo

**FIN.MECCANICA** *Società Finanziaria Meccanica* Finansijska kompanija za metaloprerađivačku industriju

**FIN.SIDER** *Socità Finanziaria Siderurgica* Finansijska kompanija za crnu metalurgiju

**f.i.o., F.I.O.** *(ingl: Free in and out) stivaggio a carico del caricatore, distivaggio a carico del ricevitore* slobodno u brod i iz broda

**F.I.O.M.** *Federazione Impiegati e Operai Metallurgici* Savez službenika i radnika crne metalurgije

**f.i.w.** *(ingl: free in wagon) franco vagone* franko vagon

**f.l.a.** *(lat.: fiat lege artis) l'esecuzione della ricetta sia fatta secondo le regole dell'arte* pripremanje recepta mora biti stručno izvedeno

**F.lli** *(comm) Fratelli* braća

**f.m.** *fine mese* kraj meseca

**F.M., f.m.** *forza motrice* pokretna snaga

**F.M.I.** *Fondo Monetario Internazionale* Međunarodni monetarni fond

**fo** *firmato* potpisan

**f.o.b.** *(ingl: free on board) franco a bordo* franko brod

**f.o.c.** *(ingl: free of charge) franco di carico* bez troškova utovara

**f.o.d.** *(ingl: free of damage) franco d'avaria* franko havarija

**fom.** *forza elettro-motrice* elektropokretačka snaga

**f.o.q.** *(ingl: free on quai) franco molo* franko obala, franko kej

**f.o.r.** *(ingl: free of rail) franco rotaie, franco ferrovia* franko vagon, franko železnica

**f.o.s.** *(ingl: free on ship, free on station) franco vapore, franco stazione* franko brod, franko stanica

**f.o.t.** *(ingl: free on trucks) franco su autocarri* franko kamion

**f.o.w.** *(ingl: free on wagon) franco vagone* franko vagon

**F.S., FF.SS.** *Ferrovie dello Stato* Državne železnice

**f.s.** *franco spese* franko troškovi

**f.to** *firmato* potpisan

**f.t.w.** *(ingl: free trade wharf) franco molo commerciale* franko trgovački gat

**fut.** *futuro* budući

## G

**g** *grammo* gram

**g.** *giorno* dan

**G.A.** *Giunta Amministrativa upravna hunta*

**G.A.T.T.** *(ingl: General Arrangement on Tariffs and Trade) Accordo Generale sulle Tariffe e sul Commercio* Opšti sporazum o carinama i tarifama

**G.d.F.** *Guardia di Finanza* carinik, finansijski stražar, finansijska straža

**genn.** *gennaio* januar

**Gent.** *gentile* ljubazan

**Geom.** *Geometra* geometar

**gg.** *giorni* dani

**GG.FF.** *Guardie Forestali* šumski čuvari, lugari

**G.I.** *Giudice Istruttore* istražni sudija

**giorn. 1.** *giornale* novine; **2.** *giornaliero* dnevni; **3.** *giornalista* novinar

**giov.** *giovedi* četvrtak

**giu.** *giugno* juni

**G.P.A.** *Giunta Provinciale Amministrativa* pokrajinska upravna hunta; pokrajinski upravni odbor

**G.U.** *Gazzetta Ufficiale* Službeni list

**g/v.** *(comm) giorni vista* dani po viđenju

**G.V.** *(ferr) Grande Velocità* brzovozno, velika brzina

## H

**h** *ora* sat

**ha** *ettaro* hektar

**hg** *ettogrammo* hektogram, 100 grama

**hl** *ettolitro* hektolitar

**hm** *ettometro* hektometar

**hmq** *ettometro quadrato* kvadratni hektometar

**HOS** *(lat: hospes) ospite* gost

**H.P.** *(ingl: Horse Power) cavallo vapore* konjska snaga

## I

**I** *Italia* Italija

**I.A.E.A.** *Agenzia Iternazionale dell'Energia Atomica* Međunarodna agencija za atomsku energiju

**I.A.T.A.** *Associazione Internazionale del Traffico Aereo* Međunarodno udruženje za vazdušni saobraćaj
**ibid.** *(lat.: ibidem) nello stesso luogo* na istom mestu
**I.C.A.O.** *(ingl. International Civil Aviation Organization) Organizzazione Internazionale per l'Aviazione Civile* Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo
**I.C.E.** *Istituto per il Commercio Estero* Institut za spoljnu trgovinu
**I.C.S.** *Istituto Centrale di Statistica* Centralni statistički institut
**id** *(lat.: idem) lo stesso* isto
**id. c.s.** *(lat: idem) come sopra* isto kao gore
**I.d.L.** *Ispettorato del Lavoro* inspektorat rada
**I.F.** *Intendenza di Finanza* poreska uprava
**I.G.E.** *Imposta Generale sull'Entrata* opšti porez na promet
**I.I.A.** *Istituto Internazionale dell'Agricoltura* Međunarodni poljoprivredni institut
**I/L** *(ingl: Import Licence) licenza d'importazione* uvozna dozvola
**Ill.mo** *illustrissimo* presvetli, cenjeni
**I.M.I.** *Istituto Mobiliare Italiano* Italijanski institut za pokretne stvari
**imp.** *(comm) importo* iznos
**impr.** *impresa* preduzeće
**I.N.A.** *Istituto Nazionale delle Assicurazioni* Nacionalni zavod za osiguranje
**I.N.A.D.E.L** *Istituto Nazionale per l'Assistenza ai Dipendenti degli Enti Locali* Nacionalni institut za pomoć službenicima lokalnih ustanova
**I.N.A.I.L.** *Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul Lavoro* Nacionalni institut za osiguranje od nesreća na poslu
**I.N.A.M.** *Istituto Nazionale Assicurazione Malattie* Nacionalni institut za zdravstvenu zaštitu
**I.N.A.S.** *Istituto Nazionale Assistenza Sociale* Nacionalni institut za socijalnu pomoć
**inc.** *incasso* naplata u gotovini
**I.N.C.E.** *Istituto Nazionale di Credito Edilizio* Nacionalni institut za kredit za građevinarstvo
**I.N.C.I.S.** *Istituto Nazionale Case per gli Impiegati dello Stato* Nacionalni institut za stambene zgrade državnih službenika
**ind. 1.** *industria industrija;* **2.** *industriale* industrijski
**I.N.E.** *Istituto Nazionale Esportazioni* Nacionalni institut za izvoz
**ing. 1.** *ingegnere inženjer;* **2.** *ingegneria* inženjerstvo
**I.N.P.I.** *Istituto Nazionale per la Prevenzione degli Infortuni* Nacionalni institut za zaštitu od nesrećnih slučajeva
**I.N.P.S.** *Istituto Nazionale per la Previdenza Sociale* Nacionalni institut za socijalno osiguranje
**ins.** *insoluto* nerešen
**I.N.T.** *Istituto Nazionale Trasporti* Nacionalni institut za transport
**int.** *(comm) interesse* kamata
**INTER.FLORA** *Associazione Internazionale di Trasmissioni Floreali* Međunarodno udruženje za pružanje usluga u cveću
**INTER.POL** *Interpol Polizia Internazionale* Međunarodna policija
**in trans.** *(comm) in transito* u tranzitu
**I.P.L.** *Ispettorato Provinciale del Lavoro* Pokrajinski inspektorat rada
**I.P.S.** *Istituto Poligrafico dello Stato* Državni štamparski zavod
**I.R.C.E.** *Istituto per le Relazioni Culturali con l'Estero* Zavod za kulturne veze sa inostranstvom
**I.R.F.E.** *Ispettorato Generale per i Rapporti Finanziari con l'Estero Generalni* inspektorat za finansijske odnose sa inostranstvom
**I.R.I.** *Istituto per la Ricostruzione* Institut za industrijsku obnovu
**ispett. 1.** *ispettorato inspektorat;* **2.** *ispettore* inspektor
**I.S.P.I.** *Istituto per gli Studi di Politica Internazionale* Institut za studije međunarodne politike
**I.S.S.** *Istituto Sperimentale della Strada* Eksperimentalni institut za puteve
**ist.** *istituto* institut, zavod
**ISTAT** *Istituto Centrale di Statistica* Centralni statistički institut
**I.SV.E.I.MER** *Istituto per lo Sviluppo Economico dell'Italia Meridionale* Institut za ekonomski razvoj italijanskog Juga
**it.** *italiano* italijanski
**I.V.A.** *imposta sul valore aggiunto* porez na dodatu vrednost (PDV)

## K

**kg** *chilogrammo* kilogram
**kgm** *chilogrammetro* kilogrammetar
**kl** *chilolitro* kilolitar
**K.L.M.** *(Oland.: Koninkliyke Luchtvaart Maatschappiy) Reali Linee Aeree Olandesi* Kraljevske holandske vazdušne linije
**km** *chilometro* kilometar
**km/h** *chilometri all'ora* kilometara na sat
**kmq** *chilometro quadrato* kvadratni kilometar
**km/sec** *chilometri al secondo* kilometara u sekundi
**kV** *(fis.) chilovolt* kilovolt
**kW** *(fis.) chilowatt* kilovat
**kWh** *(fis.) chilowattora* kilovat-čas



## L

**l** *litro* litar
**l.** *lunedì* ponedeljak
**L.A.** *Lega Araba* Arapski savez
**lab.** *laboratorio* laboratorija
**L.A.I.** *Linee Aeree Italiane* Italijanske vazduhoplovne linije
**lat.** *(geogr.) latitudine* geografska širina
**L/C** *(comm) lettera di credito* akreditiv, kreditno pismo
**l.c.** *(lat. loco citato) luogo citato* navedeno mesto, na pomenutom mestu
**L/c.** *Loro conto* Vaš račun
**leg** *legale* zakonski
**legn. 1.** *legname* drvena građa; **2.** *legno* drvo
**lett.** *lettera* pismo
**L.F.** *(ingl: low frequency) (fis) bassa frequenza* nizak napon
**L.I.D.U.** *Lega Internazionale dei Diritti dell'Uomo* Međunarodni savez za prava čoveka
**L.it., Lit.** *Lire italiane* italijanske lire
**LL.PP.** *Lavori Pubblici* javni radovi
**L.N.I.** *Lega Navale Italiana* Italijanski pomorski savez
**L/o** *Loro ordine* vaš nalog
**loc. cit.** *(lat.: loco citato) luogo citato* navedeno mesto, citirano mesto
**long.** *(geogr.) longitudine* geografska dužina
**l.p.n.** *(comm) lordo per netto* bruto za neto
**L/S, L.S.** *(lat.: locus sigilli) posto del sigillo* mesto pečata (M P )
**l.s.c.** *(lat.: loco supra citato) luogo sopra citato* na gore pomenutom mestu
**L.st.** *Lire sterline* engleske funte, funte sterlinga
**lu., lug.** *luglio* juli
**lun.** *lunedì* ponedeljak
**L.V.** *lettera di vettura* tovarni list

## M

**m** *metro* metar
**m. 1.** *mese* mesec (kalendarski); **2.** *mio* moj
**M.AA.EE.** *Ministero degli Affari Esteri* Ministarstvo inostranih poslova
**M.A.F.** *Ministero dell'Agricultura e delle Foreste* Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva
**mag.** *maggio* maj
**mar. 1.** *marina* mornarica; **2.** *marittimo* pomorski; **3.** *martedì* utorak; **4.** *marzo* mart
**mar. merc.** *marina mercantile* trgovačka mornarica
**mart.** *martedì* utorak
**max.** *(lat.: maximum) massimo* maksimum
**mc** *metro cubo* kubni metar
**m/c** *mio conto* moj račun
**m.c.** *mese corrente* tekući mesec
**M.C.** *Mercato Comune* Zajedničko tržište
**M.C.E. 1.** *Mercato Comune Europeo* Evropsko zajedničko tržište; **2.** *Ministero del Commercio con l'Estero* Ministarstvo za trgovinu sa inostranstvom
**M.C.T.C.** *Motorizzazione Civile e Trasporti in Concessione* Civilna motorizacija i transport u koncesiji
**M.E.** *Membro Effettivo* pravi član
**M.E.C.** *Mercato Europeo Comune* Evropsko zajedničko tržište
**med. 1.** *medicina* medicina; **2.** *medico* lekar; **3.** *medio* srednji; **4.** *mediocre* prosečan
**Mem.** *memorandum* memorandum
**mens.** *mensile* mesečno
**mer., merc. 1.** *mercantile* trgovački; **2.** *mercoledì* sreda
**metall. 1.** *metallo* metal; **2.** *metallurgia* metalurgija; **3.** *metallurgico* metalurški
**M.F.** Ministero *delle Finanze* Ministarstvo finansija
**mg** *milligrammo* miligram
**Mg** *miriagrammo* mirijagram (deset hiljada grama)
**M.G.G.** *Ministero di Grazia e Giustizia* Ministarstvo pravde, Ministarstvo pravosuđa
**mi.** *miglio* milja
**M.I.** *Ministero degli Interni* Ministarstvo unutrašnjih poslova
**M.I.C.** *Ministero dell'Industria e Commercio* Ministarstvo industrije i trgovine
**Min. 1.** *ministero* ministarstvo; **2.** *ministro* ministar
**min. 1.** *minimo* minimum; **2.** *minuto* minut
**miner. 1.** *minerale* mineral, ruda; **2.** *minerario* rudnički; **3.** *mineralogia* mineralogija; **4.** *mineralogo* mineralog; **5.** *miniera* rudnik
**M.I.T.A.M.** *Mercato Internazionale del Tessile e dell'Abbigliamento* Međunarodno tržište tekstila i odeće
**mitt.** *mittente* pošiljalac
**ml** *millilitro* mililitar
**MK** *Marco* marka (novac)
**M.LL.PP.** *Ministero dei Lavori Pubblici* Ministarstvo za javne radove
**M.L.P.S.** *Ministero del Lavoro e della Previdenza Sociale* Ministarstvo rada i socijalnog osiguranja
**mm** *millimetro* milimetar
**MM.** *(fr.: Messieurs) Signori* gospoda
**M.M.** *Marina Mercantile* trgovačka mornarica
**mmc.** *millimetro cubo* kubni milimetar
**MM.GG.** *Magazzini Generali* javna skladišta
**M.M.M.** *Ministero della Marina Mercantile* Ministarstvo trgovačke mornarice
**mmq** *millimetro quadrato* kvadratni milimetar
**Mn, M/N** *motonave* motorni brod
**m/o** *(comm) mio ordine* moj nalog
**Monital** *Monopolio Italiano* italijanski monopol

**M.P.** *mani proprie* svojeručno
**M.P.I.** *Ministero della Pubblica Istruzione* Ministarstvo prosvete
**mq** *metro quadrato* kvadratni metar
**Mq** *miglio quadrato* kvadratna milja
**Mr.** *(ingl: mister) Signore* Gospodin
**Mrs.** *(ingl: Mistress) Signora* Gospoda
**Ms., ms.** *manoscritto* rukopis
**m.s.** *mese scorso* prošli mesec
**M/S** *(ingl: Motor Ship) motonave* motorni brod
**M.S.** **1.** *Ministero della Sanità* Ministarstvo zdravlja; **2.** *Mutuo Soccorso* uzajamna pomoć
**M.T.** *Ministero del Tesoro* Ministarstvo finansija, državna blagajna
**M.Tr.** *Ministero dei Trasporti* Ministarstvo transporta
**Mv.** *motoveliero* motorni jedrenjak
**m.v.** *mese venturo* sledeći mesec
**Mz.** *motozattera* motorni splav

## N

**n., n/** *(comm) nostro* naš
**N.** **1.** *Nord* sever; **2.** *numero* broj
**N.A.T.O.** *(ingl: North-Atlantic Treaty Organization) Organizzazione del Trattato Nord-Atlantico* Organizacija severnoatlantskog pakta
**naut** *nautico* nautički, pomorski
**nav.** *navale* pomorski
**naz.** *nazionale* nacionalni
**N.B.** *nota bene* pazi
**N.d.A.** *Nota dell'Autore* napomena autora
**N.d.D.** *Nota della Direzione* napomena direkcije
**N.d.E.** *Nota dell'Editore* napomena izdavača
**N.d.R.** *Nota della Redazione* napomena redakcije
**N.d.T.** *Nota del Traduttore* napomena prevodioca
**N.E.** *Nord-Est* severoistok
**N.G.I.** *Navigazione Generale Italiane* Opšta italijanska plovidba
**N.L.** *(lat: non licet) non è lecito, non si può* nije dozvoljeno, ne može se
**N.M.** *nave a motore* motorni brod
**N.N.** **1.** *(lat: nescio nomen) di padre ignoto* nepoznatog oca; **2.** *(lat.: nihil novi) niente di nuovo* ništa novo
**NNE** *(geogr) Nord-Nord-Est* sever—severoistok
**NNO** *(geogr) Nord-Nord-Ovest* sever—severozapad
**N.O.** *(geogr.) Nord-Ovest* severozapad
**N/o** *(comm) nostro ordine* naš nalog
**nov.** *novembre* novembar
**ns.** *(comm) nostro* naš
**n.to** *(comm) netto* neto, čisto
**N.U.** **1.** *Nazioni Unite* Ujedinjene nacije; **2.** *Netezza Urbana* javna čistoća
**num.** *numero* broj

## O

**o/** *ordine* nalog
**O** *(geogr.) Ovest* zapad
**obb.mo** *obbligatissimo* vrlo obavezan
**Occ.** *(geogr.) Occidente* zapad
**O.C.S.E.** *Organizzazione di Cooperazione e di Sviluppo Economico* Organizacija za ekonomski razvoj i saradnju
**O.C.T.I.** *(fr: Office International des Transports par Chemin de Fer) Ufficio Centrale dei Trasporti Internazioni tramite Ferrovia* Centralni biro za međunarodni železnički prevoz
**O.d.G.** *Ordine del Giorno* dnevni red
**o/ e c/** *(comm) ordine e conto* nalog i račun
**O.E.C.E.** *(ingl: O.E.E.C. Organization for European Economic Cooperation) Organizzazione Europea di Cooperazione Economica* Evropska organizacija za ekonomsku saradnju
**off.** *officina* radionica
**ogg..** *oggetto* predmet
**O.I.L.** *Organizzazione Internazionale del Lavoro* Međunarodna organizacija rada
**OK** *(ingl: okay!) tutto va bene!* u redu!
**O.M.** *Officine Meccaniche* mehaničarske radionice
**On.,on.** *onorevole* častan, poštovan, član parlamenta
**O.N.O.** *(geogr) Ovest-Nord-Ovest* zapad—severozapad
**O.N.U.** *(fr: Organisation des Nations Unies) Organizzazione delle Nazioni Unite* Organizacija ujedinjenih nacija (OUN)
**OO.PP.** *Opere Pubbliche* javni radovi
**op.cit.** *(lat: opere citato) opera citata* navedeno delo
**O.S.O.** *(geogr) Ovest-Sud-Ovest* zapad—jugozapad
**O.T.A.** *Organizzazione Mondiale del Turismo e dell'Automobile* Svetska organizacija turizma i automobila **ott.** *ottobre* oktobar

## P

**p.** **1.** *pagina* stranica; **2.** *per* za; **3.** *piazza* trg
**P** *(autom) posteggio* parking
**P.A.** **1.** *Posta Aerea* avionska pošta; **2.** *Pubblica Accusa* javno tužilaštvo; **3.** *Pubblica Amministrazione* javna državna uprava; **4.** *Pubblico Accusatore* javni (državni) tužilac
**p.a.** *per auguri* u znak čestitanja
**P.A.A.** *(ingl: Pan American Airways) Aviolinea Panamericana* Panamerička vazdušna linija
**pag.** *pagina* stranica
**pag/** *(comm) pagato* plaćen
**pagg.** *pagine* stranice
**pag.to** *pagamento* plaćanje



**par.** *paragrafo* paragraf
**p.c.** **1.** per *condoglianze* za saučešće; **2.** *per congedo* za oproštaj; **3.** *per congratulazioni* s čestitkama; **4.** *per conoscenza* na znanje
**p/c** *(comm) pronta cassa* u gotovom
**P.C.** *Polizza di Carico* konosman
**p.c.c.** *(comm) per copia confome* da je kopija verna originalu
**P.C.M.** *Presidenza del Consiglio dei Ministri* Predsedništvo ministarskog veća
**p.d.** *porto dovuto* dužna vozarina
**p.e., p.es.** *per esempio* na primer
**P.E.** *Parlamento Europeo* Evropski parlament, Evropska skupština
**pen.** *(leg) penale* krivični
**per.** **1.** *periodo* razdoblje, period; **2.** *perito* veštak
**per.agrim.** *perito agrimensore* veštak geometar
**per.art.** *perito artistico* umetnički veštak, stručnjak
**per.call.** *perito calligrafo* veštak za rukopise
**per.comm** *perito commerciale* komercijalni veštak
**per.ind.** *perito industriale* industrijski veštak, tehničar
**per.nav.** *perito navale* brodograđevinski veštak, stručnjak
**per o/ e c/** *per conto e ordine* po nalogu i računu
**per. tecn.comm** *perito tecnico-commerciale* tehničko-komercijalni veštak, stručnjak
**pers.** **1.** *persona* osoba; **2.** *personale* lično
**p.es.** *per esempio* na primer
**p.est.** *per estensione* naširoko, detaljno
**p.f.** **1.** *per favore* molim; **2.** *prossimo futuro* idući; **3.** *punto franco* slobodna zona, slobodno pristanište
**p.fo** *piroscafo* brod
**P.G.** **1.** *Procura Generale* javno tužilaštvo; **2.** *Procuratore Generale* javni tužilac
**P.I.** *Pubblico Impiego* javna služba, javna upotreba
**p.m.** **1.** *pomeridiano* popodnevni, poslepodnevni; **2.** *prossimo mese* sledećeg meseca; **3.** *proprie mani* svojeručno
**P.M.** *Pubblico Ministero* javno tužilaštvo
**P.O.** Posta *Ordinaria* obična pošta
**p.o.** *(comm) per ordine* po nalogu
**Pol.** *Polizia* policija
**POLSTRADA** *Polizia Stradale* saobraćajna policija
**pom.** *pomeridiano* popodnevni
**pop.** **1.** *popolare* narodni; **2.** *popolazione* narod, stanovništvo
**p.p.** **1.** *pacco postale* poštanski paket; **2.** *per procura* po ovlašćenju; **3.** *prossimo passato* bliska prošlost
**PP** *(comm) porto pagato* plaćena poštarina
**P.P.** *posa piano* spusti polako
**pp.11.** *(comm) spese postali* poštanski troškovi
**PP.TT.** *Poste e Telecomunicazioni* pošte i telekomunikacije
**p.r.** *per ringraziamento* u znak zahvalnosti
**P.R.** *Piano Regolatore* regulacioni plan
**preg.mo** *pregiatissimo* mnogo poštovani
**pres.** **1.** *preside* direktor srednje škole, dekan fakulteta; **2.** *presidente* predsednik; **3.** *presidenza* predsedništvo
**Proc.Gen.** *(leg) Procuratore Generale* javni tužilac
**prof.** *professore* profesor
**proff.** *professori* profesori
**prof.ssa** *professoressa* profesorka
**prov.** *provincia* provincija, pokrajina
**provv.** **1.** *provvigione* provizija; **2.** *provvisorio* privremen
**Prt.tecn.** *perito tecnico* tehničar
**P.S.** **1.** *(lat: post scriptum) poscritto* dodatak pismu; **2.** *Pubblica Sicurezza* javna bezbednost
**P.T.** **1.** *Polizia del Traffico* Saobraćajna policija; **2.** *Poste e Telegrafi* Pošta i telegraf
**P.T.P.** *Posto Telefonico Pubblico* javna telefonska govornica
**P.T.T.** *Posta, Telegrafi e Telefoni* pošta, telegraf i telefon
**pubbl.** *pubblicità* publicitet, propaganda, reklama
**p.v.** *prossimo venturo* sledeći, naredni (datum)
**P.V.** *(ferr) Piccola Velocità* sporovozno
**p.za** *piazza* trg

## Q

**q** *quintale* kvintal, metrička centa
**q.** **1.** *quadrato* kvadratni; **2.** *qualcuno* neko; **3.** *quota* kota
**q.c.** *qualche cosa, qualcosa* nešto
**q.e.d.** *(lat: quod erat demonstrandum) come dovevasi dimostrare* kao što je trebalo dokazati
**quot.** *(comm) quotazione* kotiranje
**q.v.** *qualche volta* ponekad, nekad

## R

**R.** **1.** *(comm) Raccomandata* preporučene pismo; **2.** *(ferr) rapido* ekspresni voz; **3.** *ricevuta* potvrda
**r.a.** *resa accelerata* ubrzana dostava
**Racc., racc.** *raccomandata* preporučeno
**rad.mess.** *radiomessaggio* radio-poruka
**rag.** *ragioniere* računopolagač, računovođa, knjigovođa
**R.A.I.** *Radio Audizioni Italiane* Italijanska radio difuzija
**R.A.I.-T.V.** *Radio Audizioni Italiane e Televisione* Italijanska radio difuzija i televizija

**rappr.** *(comm) rappresentante* predstavnik
**R.A.S.** **1.** *Regione Autonoma Sarda* Autonomna Pokrajina Sardinija; **2.** *Regione Autonoma Siciliana* Autonomna Pokrajina Sicilija; **3.** *Riunione Adriatica di Sicurtà* Jadranski osiguravajući savez
**R.A.U.** *Repubblica Araba Unita* Ujedinjena Arapska Republika
**RAV** *(posta) Rimessa Assegni e Vaglia* doznaka čekova i uputnica
**rec.** *reciproco* uzajamni, recipročni
**ref.** **1.** *referenza* preporuka, referenca; **2.** *referto* izveštaj, referat
**reg.** **1.** *regionale* regionalni; **2.** *regione* regija; **3.** *regolare* redovan, pravilan
**reg. to** *regolamento* pravilnik
**rel.** *relativo* odnosni, odgovarajući
**rep.** *reparto* odeljak, odeljenje
**Rep.** *Repubblica* Republika
**res.** *residuo* ostatak
**R.I.** *Repubblica Italiana* Italijanska Republika
**ric.** *(comm) ricevuta* potvrda
**rif.** *riferimento* poziv, veza
**rim.** *rimessa* doznaka
**R.I.N.A.** *Registro Italiano Navale e Aeronautico* Italijanski pomorski i aeronautički registar
**ripr.viet.** *riproduzione vietata* zabranjeno presnimavanje
**R.M.** *Ricchezza Mobile* dohodarina, porez na promet
**R.P.** **1.** *(comm) premio di ritorno* povratna premija; **2.** *(posta) risposta pagata* plaćeni odgovor, **3.** *riservata personale* lično poverljivo
**R.R.** *ricevuta di ritorno* povratna priznanica
**R.r.r.** *(posta) Raccomandata con ricevuta di ritorno* preporuka sa potvrđenim prijemom
**R.S.** *risposta* odgovor
**RSM** *Repubblica di San Marino* Republika San Marino
**R.S.V.P.** *(fr.: répondez, s'il vous plait) rispondere, per favore* molimo odgovor
**R.T.** *radiotelegrafia* radiotelegrafija
**R.U.** *Regno Unito* Ujedinjeno Kraljevstvo

## S

**S.** **1.** *dollaro* dolar; **2** *(geogr) Sud* jug
**s/** *suo* vaš
**S.A.** *(comm) Società Anonima* deoničarsko društvo
**S.A.A.** *(comm) Società in Accomandita per Azioni* ortačko (komanditno) akcionarsko društvo
**sab.** *sabato* subota
**S.Acc.** *(comm) Società in Accomandita* komanditno društvo
**S.acc.p.a.** *(comm) Società in accomandita per azioni* komanditno deoničarsko društvo
**S.a.g.l.** *Società a garanzia limitata* društvo sa ograničenom garancijom
**S.A.I.** *Società Aeronautica Italiana* Italijansko aeronautičko društvo
**S.A.P.I.A.** *Società Anonima Promotrice Industrie Agrarie* deoničarsko društvo za unapređenje poljoprivredne industrije
**S.A.P.R.I.** **1.** *Società Anonima Pesca e Reti Italiane* Italijansko deoničarsko društvo za ribolov i mreže; **2.** *Società Anonima Produttori Risi Italiani* Italijansko deoničarsko društvo proizvođaca pirinča
**S.A.S., S.a.s.** *(comm) Società in accomandita semplice* jednostavno komanditno društvo
**s.b.f.** *(comm) salvo buon fine* uz rezervu uspešnog završetka, uz rezervu naplate
**S.C.** **1.** *Sede Centrale* centrala; **2.** *(leg) Suprema Corta* Vrhovni sud
**Sc.** *(comm) sconto* popust, rabat
**S.c.** *(comm) sconto commerciale* trgovački popust
**s.c.** **1.** *salvo complicazioni* ako ne bude komplikacija; **2.** *sopra citato* gore naveden
**S.Coop.** *Società Cooperativa* zadruga
**S.C.T.** *Soggiorno, Cura e Turismo* boravak, lečenje i turizam
**S.C.V.** *Stato della Città del Vaticano* Država Vatikan
**s.d.** *senza data* bez datuma
**s.d.1.** *senza data o luogo* bez datuma ili mesta
**S.E.** *Sua Eccellenza* Vaša Ekselencijo
**S.E.A.T.** *Società Elenchi Abbonati al Telefono* Društvo (za imenike) telefonskih pretplatnika
**S.E.A.T.O.** *(ingl: South East Asia Treaty Organization) Organizzazione del Trattato relativo al Sud-Est Asiatico* Organizacija odbrambenog ugovora s Jugoistočnom Azijom
**SE & O.** *(comm) salvo errori ed omissioni* izuzevši greške i propuste, ako nema grešaka i propusta
**seg.** *seguente* sledeći, idući
**segg.** *seguenti* sledeći, idući
**Segr.to** *Segretariato* sekretarijat
**sen.** *senatore* senator
**SE.PR.Al.** *Sezione Provinciale Alimentazione* Pokrajinska oblasna sekcija za prehranu
**S.E.T.** *Società Esercizi Telefonici* društvo za telefonsku službu
**sett.** *settembre* septembar
**sfr.** *sotto fascia, raccomandato* preporučeno u omotu
**sfs.** *sotto fascia semplice* u običnom omotu
**S.G.** *Secondo Grandezza* prema veličini
**S.I.A.E.** *Società Italiana Autori ed Editori* Italijansko društvo autora i izdavača



**S.I.F.** *Società Internazionale di Finanziamento* Međunarodno društvo za finansiranje
**Sig.** *Signore* gospodin
**Sigg.** *Signori* gospoda
**Sig.na** *Signorina* gospođica
**Sig.ra** *Signora* gospođa
**sim.** *simile* sličan, takav
**S.I.P.** *Società Internazionale di Pubblicità* Međunarodno društvo za propagandu
**S.I.S.A.L.** *Società Italiana Sistemi A Lotto* Italijansko društvo za lutrijske sisteme
**s.l.m.** *(geogr.) sul livello dell mare* na nivou mora
**S.M.** *Sue Mani* u vlastite ruke
**S.M.D.** *Sistema Metrico Decimale* decimalni metrički sistem
**s.n.** *senza numero* bez broja
**S.n.A.** *Socetà in Accomandita* komanditno društvo
**S.N.A.M.** *Società Nazionale Metanodotti* Nacionalno društvo za metanovode
**s.n.g.r.** *(comm) senza nostra garanzia né responsabilità* bez naše garancije i odgovornosti
**Soc.** *(comm) Società* društvo
**SO.RI.MA.** *Società Ricuperi Marittimi* Društvo za pomorska spasavanja (stvari)
**SOS** *(ingl: „save our souls":) „salvate le nostre anime"* „spasite duše naše"
**sp.** *(comm) spese* troškovi
**S.P.A.** *Società Pesca Atlantica* Društvo za atlantski ribolov
**S.p.A.** *(comm) Società per Azioni* deoničarsko društvo
**S.P.E.S.** *Servizio, Propaganda e Stampa* usluga, propaganda i štampa
**Spett., Spett.le** *(comm) Spettabile* cenjeni
**S.P.M.** *Sue Proprie Mani* na njegove vlastite ruke
**S.P.Q.R.** *(lat: Senatus Populusque Romanus) Il Senato e il Popolo Romano* Senat i rimski narod
**S.Q.** *Secondo Quantità* prema količini
**S.r.** *sconto razionale* razuman popust
**S.r.l.** *(comm) Società a responsabilità limitata* društvo s ograničenom odgovornošću
**S.S.** *Santa Sede* Sveta Stolica
**S/S, s/s** *(ingl: steamship) piroscafo* parobrod
**s.s.** *senza sconto* bez popusta
**steno** *stenografa* stenografkinja
**stenodattilo** *dattilografa-stenografa* stenodaktilografkinja
**S.U.** *Stati Uniti* Sjedinjene Države
**S.U.A.** *Stati Uniti d'America* Sjedinjene Američke Države
**Succ., succ.** **1.** *successori* naslednici; **2.** *succursale* filijala, podružnica
**S.V.** *Signoria Vostra* Vaše gospodstvo
**S.V.P., s.v.p.** *(fr.: s'il vous plait!) prego, per piacere* molim, izvolite

## T

**t** *tonnellata* tona
**T.** *tara* tara
**tal. qual.** *tale quale* onako kao što jeste, prosečnog kvaliteta
**T/B** *(comm) tratte su banche* bankarske trate
**T.B.C., t.b.c.** *tubercolosi* tuberkuloza
**T.C.I.** *Touring Club Italiano* Italijanski „turing klub"
**T.E.** *(ferr) trazione elettrica* električna vuča
**Tecn.chim.** *tecnico chimico* hemijski tehničar
**tel.** *telefono* telefon
**telegr.** **1.** *telegrafo* telegraf; **2.** *telegrafia* telegrafija; **3.** *telegramma* telegram
**telev.** **1.** *televisione* televizija; **2.** *televisore* televizor
**Telex** *Telescrivente* teleprinter
**terr.** **1.** *terreno* teren, zemljište; **2.** *territoriale* teritorijalan; **3.** *territorio* teritorija
**tess.** **1.** *tessera* propusnica; **2.** *tessili* tekstil
**T.I.R.** *(fr: Transport International de Marchandise par la Route) Transporto Internazionale Merce su Strada* Međunarodni putni transport robe
**Ton** *tonnellata* tona
**TOTOCALCIO** *Totalizzatore del (Gioco del) Calcio* Sportska fudbalska kladionica
**Tr., tr.** *(comm) tratta* trata
**trad.** **1.** *traduttore* prevodilac; **2.** *traduzione* prevod
**trans.** **1.** *(naut) transatlantico* prekookeanski brod; **2.** *(ferr) transito* tranzit
**trim.** **1.** *trimestrale* tromesečni; **2.** *trimestre* tromesečje
**T.S.** **1.** *Tribunale Speciale* poseban sud; **2.** *Tribunale Supremo* Vrhovni sud
**T.S.F.** *telegrafo senza fili* bežični telegraf
**T/T** *(comm) trasferimento telegrafico* telegrafska doznaka
**T.V.** *televisione* televizija

## U

**U.A.I.** *Unione Astronomica Internazionale* Međunarodna astronomska unija
**U.C.** *Ufficio di Collocamento* biro za zapošljavanje
**U.D.E.** *Unione Doganale Europea* Evropska carinska unija
**U.E.E.** *Unione Economica Europea* Evropska ekonomska unija
**U.E.O.** *Unione dell'Europa Occidentale* Zapadnoevropska unija
**U.E.P.** *Unione Europea dei Pagamenti* Evropska platna unija

**U.E.B.** *Unione* Europea di *Radiodiffusione* Radiodifuzna evropska unija
**uff.** *ufficio* biro, kancelarija
**U.F.I.** *Unione Fiere Internazionali* Međunarodni savez za sajmove
**U.I.T.** *Unione Internazionale Telecomunicazioni* Međunarodni savez za telekomunikacije
**Ult., ult.** *ultimo (del mese scorso)* poslednjeg (prošlog meseca)
**U.N.E.S.C.O.** *(ingl: United Nations Educational, Scientific and Cul-tural Organization) Organizzazione Educativa, Scientifica e Culturale delle Nazioni Unite* Organizacija Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu
**U.N.I.C.E.** *Unione delle Industrie della Comunità Europea* Industrijski savez evropske zajednice
**U.N.I.C.E.F.** *(ingl: United Nations International Children's Emergency Fund) Fondo Internazionale delle Nazioni Unite per l'Infanzia* Međunarodni dečji fond Ujedinjenih nacija
**U.N.R.R.A.** *(ingl: United Nations Relief and Rehabilitation Administration) Soccorso delle Nazioni Unite per i Territori Europei danneggiati della Guerra* Uprava Ujedinjenih nacija za pomoć i obnovu evropskih područja stradalih u ratu
**U.P.A.** *Unione Panamericana* Panamerički savez
**U.P.I.** *Unione Pubblicità Italiana* Italijanski savez za propagandu
**U.P.I.M.** *Unico Prezzo Italiano – Milano* Jedinstvena italijanska cena – Milano (velike robne kuće u Italiji)
**U.P.T.** *Ufficio Provinciale del Tesoro* Pokrajinski finansijski biro
**U.P.U.** *Unione Postale Universale* Svetska poštanska unija
**U.S.** **1.** *Ufficio Stampa* biro za štampu; **2.** *Uscita di Sicurezza* izlaz u slučaju opasnosti
**u.s., u.sc.** *ultimo scorso* zadnjeg, prošlog meseca
**U.S.A.** *(ingl: United States of America) Stati Uniti d'America* Sjedinjene Američke Države
**U.S.I.** *Ufficio Serico Italiano* Italijanski biro za svilu
**U.S.I.S.** *(ingl: United States Information Service) Servizio d'informazioni Statunitense* Američka informativna služba

V

**v.** **1.** *vedi* vidi; **2.** *venerdì* petak
**V.** *via* ulica, put
**V/** *(comm) Vostro* Vaš
**V.a.** *valore attuale* sadašnja vrednost
**val.** *(comm) valuta* valuta
**var.** **1.** *variabile* varijabilan; **2.** *variante* varijanta; **3.** *varietà* varijetet, različitost
**Vat.** *Vaticano* Vatikan
**V.B.** *vaglia bancario* bankarska uputnica, bankarski ček
**V.C.** **1.** *Vice Cancelliere* vicekancelar; **2.** *Vice Console* vicekonzul
**V/c** *Vostro conto* Vaš račun
**V.E., V.Ecc.** *Vostra Eccellenza* Vaša ekselencijo
**ven.** *venerdì* petak
**ver., vers.** *(comm) versamento* uplata, doznaka
**V.G.** *Vostra Grazia* Vaša milost
**V.le** *viale* bulevar
**V/o/** *(comm) Vostro ordine* Vaš nalog
**vol.** *volume* zapremina
**voll.** *volumi* zapremine
**V.P.** *Vaglia Postale* poštanska uputnica
**v.r.** *vedi retro* vidi zadnju stranu
**V/r.** *(comm) Vostra rimessa* Vaša novčana pošiljka
**v.s.** *vedi sopra* vidi gore
**Vs.** *(comm) Vostro* Vaš
**V.S.Ill.** *Vostra Signoria Illustrissima* Vaše presvetlo gospodstvo
**v.v.** *viceversa* obratno
**VV.SS.** *Voi Signori* Vi Gospodo

W

**WB** *(ingl: World Bank) Banca mondiale* Svetska banka
**W.L.** *(fr: wagon-lit) vagone-letto* spavaća kola

# SADRŽAJ

Mirjana Kosović

ITALIJANSKO-SRPSKI
SRPSKO-ITALIJANSKI
POSLOVNI REČNIK

*Urednik*
Dejan Mihailović

*Likovni urednik*
Ratomir Dimitrijević

*Grafički urednik*
Slobodan Tasić

*Korektor*
Nikola Arežina

*Izdavač*
Izdavačko preduzeće PROSVETA a.d.
Beograd, Čika Ljubina 1

*Za izdavača*
Zorica Mijić

*Štampa*
BUDUĆNOST
Novi Sad, Šumadijska 12

*Štampano u 1500 primeraka*

2007.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

33(038)=131.1=163.41 33(038)=163.41=131.1

**КОСОВИЋ, Мирјана**
Italijansko-srpski, srpsko-italijanski poslovni rečnik / [Mirjana Kosović]. - Beograd : Prosveta, 2007 (Novi Sad : Budućnost). - 752 str. ; 24 cm

Tiraž 1.500.

ISBN 978-86-07-01729-4

a) Бизнис - Италијанско-српски речници
b) Бизнис - Српско-италијански речници

COBISS.SR-ID 141086988